

ระบอบการเลือกตั้งท้องถิ่น

บุรีรัมย์

ระบบการเมืองปัจจุบัน

ยุโรป

โรเบิร์ต อี. วอร์ด และ รอย ซี. แมคริตซ์

บรรณาธิการ

ChangeFusion

สสส.

เครือข่ายจิตอาสา
Volunteer Spirit Network

การแปลนี้ได้รับอนุญาตจากบริษัท Prentice - Hall, Inc. เจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว

© Copyright 1963 by PRENTICE-HALL, INC.

ตีพิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๑๐

(สงวนลิขสิทธิ์)

บันทึกบรรณาธิการแปล

อุปสรรคส่วนหนึ่งของการศึกษารัฐศาสตร์ในประเทศไทยเรามีอยู่ทำนองเดียวกับแขนงอื่น ๆ ของสังคมศาสตร์ คือ ขาดตำราภาษาไทย ในสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ การแปลดูเหมือนจะเป็นทางออกเฉพาะหน้าอันรีบด่วน ความจำเป็นข้อนี้เป็นที่สำนึกกันดีอยู่อย่างน้อยก็ในหมู่มิตรสหายร่วมวิชาชีพที่ร่วมแรงร่วมใจกันบุกเบิกช่วยให้กิจการด้านนี้บังเกิดผลจริงซึ่งขึ้นมา งานแปลหนังสือชุดสองเล่มเรื่อง *ระบบการเมืองปัจจุบัน-ยุโรป* และ *ระบบการเมืองปัจจุบัน-เอเชีย* นี้ นับเป็นก้าวหนึ่งของความพยายามภายในกลุ่มวิชาชีพของเรา และเป็นที่ยังหวังอย่างยิ่งว่า คงจะเป็นผลส่งเสริมให้การศึกษารัฐศาสตร์และแขนงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีชีวิตชีวาและสัมฤทธิ์ผลขึ้นทั้งในด้านการสอนและการเรียน

หนังสือชุดสองเล่มเรื่อง *ระบบการเมืองปัจจุบัน* นี้ ไม่อาจจัดว่าดีที่สุดในงานวิชาการ ทั้งลักษณะแบบอย่างของการเขียนและใช้ถ้อยคำก็ค่อนข้างเย็นเยือกจนยากลำบากแก่การแปลอยู่สักหน่อย ผู้แปลหลายท่านก็บ่นกันในเรื่องนี้ อย่างไรก็ดี การที่เจาะจงเลือกนำมาแปลออกเผยแพร่งี้โดยเห็นว่า เป็นหนังสือแต่งที่มุ่งเสนอหลักและวิธีวิเคราะห์ให้แนวศึกษาเปรียบเทียบที่กว้างขวางและทันสมัย หนังสือชุดนี้ใช้เป็นตำราคู่มือศึกษากันในชั้นปริญญาตรีตามมหาวิทยาลัยต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา ความรู้เรื่องการเมืองการปกครองของแต่ละประเทศและภูมิภาคที่นำมาเสนอไม่มีอะไรละเอียดพิสดารนัก แต่ทำให้วงกรอบทางความคิดและหลักวิเคราะห์ที่พอจะช่วยกระตุ้นส่งเสริมการคิดค้นแสวงความรู้เพิ่มเติมขั้นสูงยิ่ง ๆ ขึ้นไปตามระดับและขอบเขตความสนใจของแต่ละบุคคล

นอกเหนือไปจากน้ำใจร่วมมืออันดีของบรรดามิตรสหายร่วมวิชาชีพปรับเปลี่ยนบทบาทต่าง ๆ แล้ว การแปลหนังสือชุด *ระบบการเมืองปัจจุบัน* นี้ ได้รับการเอื้อเฟื้อเกื้อกูลจากหลายแหล่งด้วยกัน กล่าวคือ มูลนิธิเอเชียให้การช่วยเหลือในเรื่องทุนและการติดต่อขอลิขสิทธิ์ มูลนิธิร็อกเฟลเลอร์ให้การสนับสนุนในเรื่องทุนตีพิมพ์ โดยอนุญาตให้อาศัย

เงินทุนที่ช่วยเหลือทางคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่ง ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์
ในฐานะคณบดีได้กรุณาอำนวยความสะดวกให้โดยตลอด การอนุเคราะห์และสนับสนุน
เหล่านี้เป็นคุณค่าและแรงใจอย่างยิ่งต่อการริเริ่มและค้นคว้าทางวิชาการ ซึ่งยังเป็นที่ต้องการ
อย่างยิ่งยวดในวงการศึกษารวมของไทยเรา เฉพาะอย่างยิ่งในระดับมหาวิทยาลัย

ในนามของคณะผู้แปล ข้าพเจ้าจึงขอแสดงความขอบคุณอย่างสูงต่อบรรดา
สถาบันและท่านที่ออกนามมาข้างต้น ต่อบรรดาศาสตราจารย์ผู้แต่งหนังสือชุด *ระบบการ
เมืองปัจจุบัน* และต่อบริษัท Prentice Hall, Inc. เจ้าของลิขสิทธิ์

อนึ่ง ในขั้นตีพิมพ์ งานตรวจปรู๊ฟและอื่น ๆ อันมีส่วนสำคัญต่อคุณภาพของ
การพิมพ์หนังสือแปลชุดทั้งสองเล่มนี้ ก็ได้แรงช่วยเข้มแข็งจาก คุณกฤษณ ธนาพงศธร
อาจารย์ผู้ช่วยประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจากเจ้าหน้าที่ของโรง-
พิมพ์ชวนพิมพ์เอง ถึงกระนั้นก็ตาม เป็นที่ตระหนักดีอยู่ว่า สิ่งขาดตกบกพร่องคงจะปรากฏ
อยู่ไม่น้อยทีเดียว ทั้งในงานด้านบรรณาธิการ และการจัดพิมพ์ ซึ่งจะต้องถือว่าเป็นเรื่อง
อยู่ในภาวะรับผิดชอบของข้าพเจ้าโดยเฉพาะ

สมศักดิ์

พฤษภาคม ๒๕๑๐

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หมายเหตุ ในการจัดพิมพ์เล่ม *ยุโรป* นี้ เนื่องด้วยความจำเป็นเกี่ยวกับการเตรียมต้นฉบับแปล จึงได้
จัดเอาบท *สหภาพโซเวียต* ขึ้นมาไว้ก่อนบท *สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน*

สารบัญ

	หน้า
อารัมภบท	(๕)
ความนำ	๑
<i>Roy C. Macridis และ Robert E. Ward</i>	
เสนห์ จามริก แปล	

บริเทนนใหญ่

Samuel E. Finer

ซวงส์ ฉายะบุตร แปล

๑. บทนำ	๒๕
๒. พื้นฐานของการเมืองอังกฤษ	๔๓
๓. พื้นฐานทางสังคม	๖๗
๔. พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง	๗๗
๕. รัฐสภาและสถาบันกษัตริย์	๑๕๔
๖. คณะรัฐมนตรีและการปกครองส่วนกลาง	๑๗๒
๗. อังกฤษวันนี้..... และวันหน้า	๒๒๗
บรรณานุกรม	๒๖๒

ฝรั่งเศส

Roy C. Macridis

พงศ์เพ็ญ ศกุนตาทัย } แปล
มณีมัย รัตน์มณี }

๑. บทนำ	๒๖๕
๒. พื้นฐานของการเมืองฝรั่งเศส	๒๗๓
๓. พื้นฐานของสังคม	๒๘๘
๔. พรรคการเมืองภายใต้สาธารณรัฐที่ ๔	๓๓๒
๕. สาธารณรัฐที่ ๔ : ค.ศ. ๑๘๕๖—๑๘๕๘	๓๗๖
๖. รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕	๔๐๖
๗. วิวัฒนาการของพรรคการเมืองภายใต้สาธารณรัฐที่ ๕	๔๒๘
๘. การปฏิบัติงานรัฐบาลภายใต้สาธารณรัฐที่ ๕	๔๘๓
๙. สาธารณรัฐที่ ๕ กับอนาคต	๕๑๒
บรรณานุกรม	๕๒๓

สหภาพโซเวียต

Vernon V. Aspaturian

เสนีย์ จามริก แปล

๑. บทนำ	๕๒๕
๒. มรดกทางการเมืองของรัสเซีย	๕๓๕

๓. ฟื้นฟูฐานของการเมืองไซเวียต	๕๖๕
๔. ฟื้นฟูฐานอุดมการณ์	๕๘๘
๕. ระเบียบสังคมไซเวียต	๖๒๘
๖. พรรคคอมมิวนิสต์	๖๗๓
๗. ส่วนประกอบทางสังคมของพรรคคอมมิวนิสต์	๗๓๐
๘. ระบบรัฐธรรมนูญไซเวียต	๗๓๓
๙. สหภาพไซเวียตวันนี้.....และวันหน้า	๗๗๓
บรรณานุกรม	๗๘๓

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

Karl W. Deutsch และ *Rupert Breitling*

สมศักดิ์ ชูโต แปล

๓. บทนำ	๗๘๗
๒. มรดกทางการเมืองของเยอรมัน	๗๘๔
๓. เยอรมันในระยะหัวเดียวหัวต่อ	๘๓๖
๔. อุดมการณ์และความคิดเห็นของประชาชน	๘๗๓
๕. รากฐานสังคม	๙๐๐
๖. กฎหมายแม่บทของสหพันธ์สาธารณรัฐ	๙๓๐
๗. พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์	๙๘๕

๘. ต่พหันธ์ด้ารณรัฐเยอรมันในปัจจุบันแตะอนาคค	๓๐๓๐
บรรณานุกรม	๓๐๔๗

บทส่งท้าย

๓๐๕๓

Roy C. Macridis

เสนท์ จามริก แพล

ภาคผนวก

บรรณานุกรมท่วไป	๓๐๖๗
ตารางสถิติเปรียบเทียบ	๓๐๖๘

อารัมภบท

หนังสือชุดของเล่มเรื่อง *ระบบการเมืองปัจจุบัน* (Modern Political Systems) นี้เป็นผลพลอยได้ของกระบวนการงานต่อ ๆ กันมาในการประเมินคุณค่าและการสร้างทฤษฎีในแขนงการวิเคราะห์ทางการเมืองเปรียบเทียบ ซึ่งได้เริ่มขึ้นที่การสัมมนาวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัย (Inter-University Research Seminar) จัดโดยสภาวิจัยสังคมศาสตร์ (Social Science Research Council) ในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ เราใคร่ถือโอกาสนี้ แสดงความขอบคุณต่อ ดร. เพนเดิลตัน เฮอริง (Pendleton Herring) ประธานสภาฯ เราในฐานะเป็นกลุ่มและการเมืองเปรียบเทียบในฐานะเป็นแขนงวิชาหนึ่ง จะต้องรู้สึกเป็นหนี้ต่อท่านผู้นี้อย่างมากทีเดียว สำหรับความเข้าใจและการสนับสนุนอย่างไม่หย่อนคลายของท่านต่อความพยายามทางวิชาการเพื่อยกระดับความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติในแขนงวิชานี้ เรารู้สึกเป็นหนี้ท่านเองด้วยกันต่อคณะกรรมการการเมืองเปรียบเทียบ (Committee on Comparative Politics) และต่อประธานคณะกรรมการนี้ คือ ศาสตราจารย์ กาเบรียล เอ. แอลมอนด์ (Gabriel A. Almond) และต่อ ดร. เคนเนท ทอมป์สัน (Kenneth Thompson) รองประธานมูลนิธิร็อกเฟลเลอร์ สำหรับการส่งเสริมหัวใจเป็นส่วนตัวและการสนับสนุนของมูลนิธิฯ ซึ่งผู้ร่วมเขียนจำนวนหนึ่งได้รับมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง

หนังสือเหล่านี้ แสดงถึงความพยายามที่จะเปิดเผยความเข้าใจของเราเองจากการสร้างทฤษฎีและงานเขียนเมื่อไม่นานมานี้บางส่วนในแขนงวิชาการเมืองเปรียบเทียบมาเป็นตำราสำหรับนักศึกษาอเมริกันชั้นปริญญาตรี เรายังคงรูปการศึกษา “แบบรายประเทศ ๆ” ตามที่นิยมกัน เพราะเป็นรูปที่เหมาะที่สุดกับการจัดและความต้องการของหลักสูตรที่เป็นอยู่ ถึงแม้จะศึกษาระบบการเมืองแต่ละระบบหรือแต่ละกลุ่มของระบบ

ต่างหากจากกัน แต่เราก็ยังพยายามใช้กรอบร่วมกันของการอธิบายและวิเคราะห์ เรา
เข้าใจการเมืองในแง่เป็นระบบสำหรับแสดงให้เห็น และตั้งปัญหาและทำการตัดสินใจและ
บริหารมติตัดสินนั้น ๆ ในอาณาของกิจการส่วนรวม บรรดากระบวนการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของ
ระบบสังคมที่ใหญ่กว่าอันหนึ่งซึ่งโดยแท้จริงก่อให้เกิดภาวะ เกิดทัศนคติ และข้อเรียกร
ร้องต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นวัตถุประสงค์ดำเนินงานรากฐานของการเมือง เพราะฉะนั้นในหนังสือ
เหล่านี้ เราจึงใช้ความพยายามเป็นพิเศษที่จะจัดให้ความรู้ทางการเมืองและการปกครอง
ได้อยู่ในกรอบการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจและอุดมการณ์อัน
เหมาะสม

แนวการศึกษาเช่นว่านั้นจะไม่บังเกิดความหมายนัก ถ้าจะยังไม่ช่วยนัก
ศึกษาให้เข้าใจปัญหาการเมืองของยุคเราอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นความหวังของเรา
ว่าหนังสือสองเล่มนี้ จะกระตุ้นความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นอย่างแท้จริงเกี่ยว
กับปัญหาเหล่านี้ซึ่งจะขยายออกไปนอกชั้นเรียน ชะตากรรมของสถาบันรัฐสภา การ
ทำลายของลัทธิรวมอำนาจเบ็ดเสร็จนิยม การเมืองของชาติที่กำลังเกิดใหม่ พลังพลัง
ของความคาดหวังที่หวัดไหวและข้อเรียกร้องต้องการต่าง ๆ ในหมู่ชาติใหม่ ๆ การขัดแย้ง
เรอรัวระหว่างเด็กรุ่นแรกกับการแปรเปลี่ยน และการแข่งดีทางการเมืองระหว่างแบบ
อย่าง “ประชาธิปไตย” กับ “รวมอำนาจเบ็ดเสร็จ” ในการต่อสู้เพื่อสร้างโลกด้วย
พัฒนา “ให้ทันสมัย” เหล่านี้เป็นปัญหาที่จะกำหนดชีวิตของเราทั้งหมดและกำหนดรูปล
ร่างของโลกชนิดที่เราดำรงชีวิตอยู่ ถ้าหากเราดำริเร็วฉฉฉฉในการเสนอปัญหาเช่นว่านั้นแก่
นักศึกษและในการกระตุ้นให้เกิดความสนใจที่ถูกต้องและเป็นแบบแผนชนคอบรรดาปัญหา
ซึ่งเป็นพื้นฐานของสิ่งเหล่านี้แล้ว เราก็จะนับว่าได้บรรลุถึงเป้าหมายใหญ่ของเราแล้ว

เห็นดังทั้งหมด บรรณาธิการทั้งสองรู้สึกขอบคุณบรรดาผู้เขียนสำหรับ
ความร่วมมือและความอดทนของท่านเหล่านี้ ในเรื่องหนึ่งของขอบคุณผู้จัดพิมพ์ด้วยโดย
เฉพาะ แอดเฟรด กู๊ดเยียร์ (Alfred W. Goodyear) และ เจมส์ เมอเรีย ที่ตาม
(James J. Murray III) ได้เป็นแหล่งความช่วยเหลือและกำลังน้ำใจตลอดมา แต่ผู้รับ

ภาระดำคัฎไ้แกแเจมด้ กัเออร์ จูเนียร์ (James M. Guier Jr.) แห่งแผนกวางแผนโครงการ (Project Planning Department) ของสำนักพิมพ์ Prentice Hall ท่านผู้ได้จัดต้นฉบับทั้งหมด งานและข้อวิพากษ์วิจารณ์ของท่านผู้ช่วยเราอย่างใหญ่หลวงในการจัดพิมพ์และปรับปรุงหนังสือทั้งดั่งเดิม เป็นธรรมดา ความรับผิดชอบย่อมอยู่กับบรรณาธิการและผู้แต่งทั้งหลาย ทั้งทขอรับผิดชอบด้วยความยินดี แต่เราก็ดำเนินอยู่ด้วยความใหญ่โตของงานนงทั้งข้อผิดพลาดอยู่ไ้เป็นจำนวนมาก

อาร์. อี. วอร์ด และ อาร์. ซี. แมคริดิส
(R. E. Ward) (R. C. Macridis)

ความนำ

รอย ซี. แมกรีทซ์ และ โรเบิร์ต อี. วอร์ด

เสนห์ จามริก แปล

ความนำ

๑

หนังสือเล่มนี้ในชุดสองเล่มของเราเรื่องระบบการเมืองสำคัญ ๆ มุ่งศึกษาประเทศใหญ่ ๆ ในยุโรป & ประเทศ คือ บริเตนใหญ่ ฝรั่งเศส เยอรมันน์ตะวันตก และสหภาพโซเวียต ทั้งสี่ประเทศปัจจุบันเป็นมหาอำนาจใหญ่ ทั้งที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศเหล่านี้เป็นผู้นำในด้านวิทยาศาสตร์ วิทยาการ อุตสาหกรรม และศิลปะ มีส่วนในการผลิตทางอุตสาหกรรมถึง ๑ ใน ๔ ของโลกทั้งหมด ราษฎรในสี่ประเทศมีมาตรฐานการครองชีพอยู่ในระดับของพดเมืองที่รุ่งเรืองที่สุดในโลก ในระยะปี ค.ศ. ๑๙๖๐ รายได้เฉลี่ยของราษฎรอังกฤษเท่ากับ ๑,๓๕๐ ดอลลาร์ต่อปี ของราษฎรฝรั่งเศส ๑,๒๐๐ ดอลลาร์ ของราษฎรเยอรมันน์ตะวันตก ๑,๑๗๐ ดอลลาร์ และของรัสเซีย ๘๑๘ ดอลลาร์ ชาติเหล่านี้ยกเว้นบริเตนใหญ่ มีอัตราการขยายตัวทางอุตสาหกรรมสูงที่สุดของโลกนับแต่สงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง และมีอัตราเมืองชุมชนสูงที่สุดเห็นในประเทศใด ๆ ในโลกระยะ ๕๐ ปีที่แคว้นมา การไม่รู้หนังสือไม่มีอยู่เลย และการมีส่วนในการเมืองในหมู่ราษฎรแพร่หลาย ประชาชนในแต่ละประเทศเหล่านี้โดยทั่วไปแสดงออกซึ่งจุดประสงค์และเป้าหมายร่วมกันของตน และมีความสำนึกถึงซึ่งในชะตากรรมและความเป็นชาติร่วมกับเพื่อนราษฎรของตน และปฏิบัติตามกฎข้อบังคับร่วมกัน ซึ่งอาศัยใช้ระบบข้อขัดแย้งต่าง ๆ ทางอุดมการณ์และสังคม ในการศึกษาประเทศทั้งสี่เหล่านี้ เราจะเกี่ยวข้องกับ “การเมืองของความทันสมัย”

ทั้งที่มีข้อลักษณะร่วมกันบางอย่าง ประเทศที่เราเลือกแตกต่างกันอย่างลึกซึ้งในหลายด้านด้วยกัน อังกฤษซึ่งได้กลายเป็นศูนย์ของการปฏิวัติอุตสาหกรรมซึ่งเริ่มในตอนหลังของคริสต์ศักราชที่ ๑๗ คงรักษาสถานะอำนาจสูงสุดในด้านอุตสาหกรรม

๑

การเมือง และกำลังนำว่เกือบจนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่สอง ในนามของคิเดร์นิยมทาง
เศรษฐกิจ อังกฤษได้แสดงจักรวรรดิอันไพศาลและใช้กำลังนำว่ของตนทำให้ท้องทะเล
ทั้งหลายเป็นเสรี เพื่อให้กองเรือพาณิชย์ของตนสามารถนำว่วัตถุดิบและอาหารเข้าและ
ส่งสินค้าประคิษฐ์ออกไปสู่ทั่วทุกมุมของโลก แต่ที่ดำคิฎที่ลุด ด้ถาบัณผู้แทนและรัฐสภา
ซึ่งถือกำเนิดมาในสมัยพิวคัตค้อย ๆ เป็นที่ยอมรับกันกว้างขวาง ชั้นแรกในหมู่ชนนาง
บริติช แลวก็ในหมู่ชนชั้นกลางที่กำลังเกิดขึ้นและในที่สุดก็ในคริสต์ศัคควรรษที่ ๑๙ ในหมู่
ชนชั้นคนงาน

ในเวลาที่มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมเกิดขึ้นในอังกฤษ บริเทนได้พัฒนาระบบ
การเมืองซึ่งรับเชอพนุ่ทั้งหมดของรัฐประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ กล่าวคือ ความเคารพ
ค้อยติทริตว่นบุคคล ด้ถาบัณผู้แทน รัฐที่รับผิดชอบและอำนาจจำกัด และเห็นอด้งทั้งหมด
คิฎของการขอมขอม และการเปลี่ยนแปลงอย่างค้อยเป็นค้อยไป ส่วนใหญ่เพราะว่า
ระบบการเมืองสามารถจัดการกับปัญหาขัดแย้งรุนแรงทางสังคม บริเทนจึงเป็นประเทศ
เดี่ยวเท่านั้นที่มีได้ผ่านการปฏิวัติใหญ่ ๆ นับแต่กตางคริสต์ศัคควรรษที่ ๑๗ ภาวะยุ่งยาก
และคิฎเครียคของคริสต์ศัคควรรษที่ ๒๐ และด้ถาณะที่เต็มทโรมในฐานะเจ้าโลกไม่ได้
กระทบกำลังแข็งแแกร่งของด้ถาบัณการเมืองภายในประเทศของตน

ที่นำด้ในอังกฤษ ก็คือระบบบริติชสามารถจัดการกับขบวนการกู้เอกราชของ
อาณานิคมของตน ในคริสต์ศัคควรรษที่ ๑๙ บริเทนปกครองประชากรมากกว่า ๓ ใน ๔
ของโลกในจักรวรรดิซึ่งขยายจากนิวซีแลนด์ ฮอด้เคเรลเดย์ ถึงคโปร์ มตายุ และอินเดีย
ผ่านตะวันออกกลาง ดุมน้ำไนต์ และแอฟริกาไปถึงอเมริกาเหนือ อาณานิคมของบริเทน
บางแห่งมีประชาชนพูดภาษาอังกฤษคิฎกรากและได้รับเอกราชเต็มทีภายหลังสงคราม
โลกครั้งที่หนึ่ง ในที่อื่น ๆ การปกครองอาณานิคมคงอยู่ค้อยไปจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๔๕
และเพ็งจะในระยะสิบปีคิฎที่แคว้นเองที่การ “เล็กด้ง” จักรวรรดิบริติชอย่างคิฎได้
บรรลุดุค แต่ในเรื่องนี้ก็เหมือนกัน ชาวบริติชได้แสดงให้เห็นอัจฉริยภาพของตนในการ
ปรับคิฎทางการเมือง อาณานิคมส่วนมากหลังจากที่เป็นเอกราชแล้วได้เข้าร่วมในจักรภพ

บริติช อันเป็นประชาคมของรัฐสมาชิกที่เชื่อมเข้าด้วยกันโดยข้อผูกพันไม่เป็นทางการ
จำนวนหนึ่ง และในกรณีส่วนมาก โดยการยอมรับร่วมกันในองค์อธิปัตย์บริติช (British
Crown)

ในระยะของการตกต่ำในอำนาจและการถอนตัวจากอาณานิคม บริเทน
สามารถให้ตัวอย่างของสังคมนิยมแบบประชาธิปไตย (Democratic Socialism) แก่เรา
เช่นเดียวกับประเทศกลุ่มด์แกนดิเนเวีย ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง พรรคเดเบอ์
ได้ตั้งข้างมากใหญ่ยิ่งในรัฐสภา และทำการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ และโครงสร้างสังคม
ของบริเทน กล่าวคือโอนอุตสาหกรรมสำคัญจำนวนหนึ่งเป็นของชาติ เข้าควบคุมพลัง
ต่าง ๆ ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ก่อตั้งบริการอนามัยของชาติเพื่ออำนวยความสะดวก
ทางแพทย์แก่คนทั้งหมคในฐานะเป็นสิทธิและพยายามลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ให้แคบ
ลง “ การปฏิวัติแบบสันติ ” นี้บรรลุผลโดยไม่ต้องตะเมิดฝ่าฝืนหลักวัชรของรัฐสภาและ
สิทธิส่วนบุคคล ยิ่งกว่านั้น ภายหลังการปราศรัยของพรรคเดเบอ์ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ การ
ปฏิรูปใหญ่ ๆ ก็เป็นที่ยอมรับของพรรคคอนเซอร์เวตฟ จึงเท่ากับเป็นการลดหย่อนการ
ต่อสู้ของพรรค และย้ายวงเขคอันกว้างใหญ่ของการตกลงยินยอมซึ่งเป็นแบบฉบับของ
ระบบการเมืองบริติช

ประชาธิปไตยฝรั่งเศสไม่เป็นไปด้วยดีเช่นนั้น การปฏิวัติอุตสาหกรรมจู่โจม
ฝรั่งเศสในเวลาที่ทำให้การแบ่งแยกในด้านอุดมการณ์ที่เป็นอยู่แล้วจากผลของการปฏิวัติ
ฝรั่งเศสยิ่งรุนแรงขึ้น สาธารณรัฐที่สาม (ค.ศ. ๑๘๗๑-๑๘๘๐) ไม่สามารถจัดการกับ
ปัญหาที่บ่อนของการปฏิรูปทางสังคมและเศรษฐกิจ ราวปี ค.ศ. ๑๘๘๐ ระบอบนี้ถึง
คราวที่ต้องดับสูญไปซึ่งเป็นผลหลักเคียงไม่ได้ เนื่องจากการปราศรัยต่อกองทัพเยอรมัน
สาธารณรัฐที่สี่ซึ่งสถาปนาขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๘๖ ภายหลังการปลดปล่อยประเทศฝรั่งเศส
นั้น เป็นระบอบที่นำมาจากสาธารณรัฐที่สาม และคงปล่อยให้มีและเป็นภาพสะท้อน
ของความแตกแยกทางอุดมการณ์และชนชั้น ผลก็คือความชงกันั้นในปีพหุรารากฐาน
จำนวนมากซึ่งประเทศเผชิญอยู่ แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น สังครามอาณานิคมอันยาวนาน

ในอินโดจีนและต่อมาในแอดจ์เรียให้โอกาสแก่ฝ่ายทหารที่จะเข้าด้อมอำนาจสำคัญและ
แข็งข้อต่ออำนาจของสาธารณรัฐ เป็นเพราะผลจากการจลาจลแข็งข้อของพวกทหารใน
แอดจ์เรียต่อรัฐบาลของสาธารณรัฐที่^{๒๒}ทำให้นายพลเคอโกดด์กลับคืนสู่อำนาจ และ
ได้รับมอบอำนาจกว้างขวางที่จะปรับปรุงสถาบันรัฐสภา ในวันที่ ๒๘ กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๗
ประชาชนฝรั่งเศสยอมรับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (สาธารณรัฐที่ห้า) ซึ่งล้มเลิกรัฐบาล
รัฐสภาแบบเก่าและตั้งระบบผู้นำของประธานาธิบดีขึ้น

ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและรัฐธรรมนูญยังมีส่วนทำให้ชาคนโยบาย
ที่แนบชิดเกี่ยวกับอาณานิคมของฝรั่งเศสด้วย เพิ่งจะในระยะปีหลัง ๆ ของสาธารณรัฐที่ดี
เท่านั้นที่เริ่มมีการปฏิรูปส่งเสริมฐานอธิปไตยของอาณานิคม แต่ภายใต้เคอโกดด์ และ
ด้วยอาศัยรากฐานความนิยมของประชาชนต่อตัวของเขาเองที่ทำให้บรรดาสาธารณรัฐ
ในแอฟริกาได้รับเอกราชของตน กองทัพถูกนำเข้ามาอยู่ในความควบคุม และแอดจ์เรีย
ได้เป็นเอกราชในวันที่ ๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ เคอโกดด์กลับมาแต่คงบทบาทของ
ซินซิเนตุส (Cincinnatus) ผู้ยกบั้นเพื่oringบดสงครามแอดจ์เรียซึ่งสถาบันสาธารณรัฐไม่
สามารถจัดการได้ ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๒ พลังฝ่ายเคอโกดด์ชนะเด็กอกตั้ง
และคุมที่ท่าว่าสาธารณรัฐที่ห้าจะคงอยู่ต่อไป

ความเคลื่อนไหวของสถาบันประชาธิปไตยในฝรั่งเศสก่อนสงครามโลกครั้งที่
สองเป็นเครื่องชี้แจงอาการของความเสื่อมโทรมทั่วไปของประชาธิปไตยทั่วทั้งยุโรปใน
ระยะระหว่างสงครามโลกสองครั้ง ยกเว้นประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียและสวิตเซอร์แลนด์
ประชาธิปไตยและสถาบันรัฐสภาได้ถูกทอดทิ้งและจำกัดอย่างแรงในทุก ๆ ประเทศบน
ภาคพื้นทวีปยุโรป ในเยอรมันนี้ สาธารณรัฐไวมาร์ (ค.ศ. ๑๙๑๘-๓๓) ยอมเบ็ดทางให้
แก่รัฐบาลแบบพรรคเดียว ข้อจำกัดทางรัฐธรรมนูญถูกบดทิ้งไป สิทธิส่วนบุคคลถูก
ทอดทิ้ง และรัฐซึ่งถูกพวกสังคมนิยมชาติ (National Socialist) ควบคุม ก็อ้างเข้าทำ
การควบคุมอย่างเบ็ดเสร็จเห็นอิจิตใจ มโนธรรม และชีวิตของราษฎรเยอรมัน ในนาม
ของความประเสริฐเลิศทางเชื้อชาติ เยอรมันนี้ได้ลงมือทำการครองยุโรป โจมตีสหภาพ

โซเวียตและทำลายบริเตนใหญ่และสหรัฐ ในใจกลางยุโรปเอง ขบวนการนาซีคุกคาม
ประเพณีที่หวงแหนที่สุดของอารยธรรมยุโรปตะวันตก กล่าวคือ เดรัภาพส่วนบุคคลและ
ข้อจำกัดอำนาจรัฐบาล ขบวนการนี้ปฏิเสธหลักสัมมติฐานของเหตุผลซึ่งประชาธิปไตย
อิงอาศัยและเข้ามามีอำนาจจนจะทำลายอารยธรรมตะวันตกทีเดียว

ความปราชัยของระบอบนาซีต่ออำนาจฝ่ายสัมพันธมิตรตามมาด้วยการแบ่ง
เยอรมันน์ออกเป็นสองส่วนคือ สาธารณรัฐสหพันธ์เยอรมันและสาธารณรัฐประชาธิปไตย
เยอรมัน สาธารณรัฐสหพันธ์ซึ่งเรียกกันอย่างสามัญว่าเยอรมันน์ตะวันตกได้นำเอา
การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญและรัฐสภามาใช้่อีกวาระหนึ่ง และในระยะสิบปีที่แล้ว
ได้มีความรุ่งเรืองและเสถียรภาพทางการเมืองอย่างไม่เคยมีมาก่อน สาธารณรัฐประชาธิปไตย
เยอรมันภายใต้อำนาจการปกครองของคอมมิวนิสต์ จนถึงบัดนี้ยังไม่สามารถแข่ง
ทัดเทียมกับเยอรมันน์ตะวันตกในด้านความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และฐานะเป็นอยู่ของ
คนขึ้นอยู่กับกำลังสนับสนุนของโซเวียต ถึงตรงนี้อาณาเขตการเมืองของเยอรมันน์เป็นปัญหา
ร้อนแรงอันหนึ่ง และเป็นปัญหาที่ไม่ได้จำกัดเฉพาะแต่ภายในเขตแดนของประเทศ การ
ขัดแย้งระหว่างเยอรมันน์ทั้งสองซึ่งอยู่ภายใต้การขัดแย้งอันกว้างใหญ่กว่าระหว่างสหรัฐ
กับสหภาพโซเวียต อาจก่อให้เกิดภาวะตึงเครียดที่จะยังความจับต้นแก้การทดลองแบบ
ประชาธิปไตยของสาธารณรัฐสหพันธ์ได้ เช่นในอดีต ประชาธิปไตยและการปกครอง
แบบรัฐสภายังคงรักษาที่มั่นไว้ในใจกลางของยุโรป

เป็นธรรมดา สหภาพโซเวียตเป็นกรณีพิเศษ รัสเซียแต่ก่อนเป็นสังคมด้อย
พัฒนาอยู่ภายใต้อำนาจปกครองของระบอบอำนาจเด็ดขาดจนกระทั่งสิ้นคริสต์ศตวรรษที่
๑๙ ในปี ค.ศ. ๑๙๑๗ ภายหลังจากปฏิรูปครั้ง ๆ งดงาม ๆ บางอย่างได้กระทำกันใน
แนวทางของการปกครองแบบรัฐสภาและเดรัภาพประชาธิปไตย พวกเขาอดเชวิตได้ขึ้น
ครองอำนาจด้วยแรงดลใจของลัทธิมากซ์ลัด คนพวกนี้ได้นำระบบคอมมิวนิสต์มาสู่รัสเซีย
และสถาปนาเผด็จการพรรคคอมมิวนิสต์ไม่ปรานีปราศรัย ภายใต้อำนาจจนถึงปี ค.ศ. ๑๙๒๕ และ
ภายใต้สตาลินจนถึงปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ความพยายามสำคัญๆของพรรคคอมมิวนิสต์ได้ทุ่มเท

ให้กับภารกิจของการสร้างอุตสาหกรรม และการเปลี่ยนให้ทันสมัยในสิ่งที่ส่วนสำคัญเป็น
สังคมเกษตร นี่หมายความว่า สหภาพโซเวียตได้ทุ่มเทไปในการสร้างอุตสาหกรรมหนัก
การเร่งรัดสร้างเมืองชุมชน และการปรับปรุงระบบการศึกษา ภายใต้รัฐบาลแบบอำนาจ
นิยม ผู้นำโซเวียตได้เร่งรัดพัฒนาการอุตสาหกรรมอย่างใหญ่หลวงในสหภาพโซเวียต
และบั่นข้งว่าจะนำหน้าแม้กระทั่งรัฐในอนาคคอันใกล้ ผู้นำเหล่านี้จึงทำทหายไม่แต่
ตะวันตกประชาธิปไตยเท่านั้น หากยังให้แบบอย่างใหม่ของการพัฒนาสำหรับอดีตชาติ
อาณานิคมของโลกอีกด้วย

สหภาพโซเวียตให้เราได้เห็นระบบการเมืองอย่างหนึ่งที่แข่งดักกับกฎเกณฑ์
และคุณค่าประชาธิปไตย ภายใต้ระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จของโซเวียต อำนาจนั้น
ปดายอยู่กับชนชั้นนำกลุ่มเด็กกลุ่มหนึ่งภายในระบบพรรคเดียว แต่สังคมทั้งหมดถูกระดม
กำลังเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายบางอย่าง การระดมกำลังสังคมและการเมืองบรรลุผลได้
ไม่แต่โดยอาศัยการขู่เข็ญเท่านั้น หากยังอาศัยการจัดให้มั่งถึงเสริมหน้าใจบางอย่างในด้าน
รายได้ อุดมการณ์ การเปลี่ยนฐานะทางสังคมและอื่น ๆ ระบบโซเวียตนำเอาวิธีการ
เมืองใหญ่ ๆ มาใช้เพื่อบรรลุถึงระบบสังคมนิยมโดยรวดเร็ว เพื่อให้ได้ภายในชั่วคน
เดียวในสิ่งที่ตะวันตกได้มาทีละเล็กละน้อยและในกรอบของคุณค่าประชาธิปไตย ในการทำ
ให้สำเร็จผลการเปลี่ยนให้ทันสมัยอย่างรวดเร็ว ระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จของสหภาพ
โซเวียตเป็น “ความดำเร็ว” อันหนึ่ง และทุกวันนี้เรากำลังเผชิญกับปัญหาสืบต้นบาง
อย่างเกี่ยวกับสหภาพโซเวียต ระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จในสหภาพโซเวียตเป็นวิธีการ
ปกครองที่ถาวรหรือไม่ ระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จจะถือได้ว่าเป็นระบบหัวเดียวหัวต่อ
อันอาจนำสังคมดำหลังไปสู่การเปลี่ยนให้ทันสมัยได้อย่างรวดเร็วหรือไม่ ระบบรวม
อำนาจเบ็ดเสร็จจะมีทางค่อย ๆ วัฒนาการไปสู่สังคมแบบเปิดหรือไม่ ในเมื่อประเทศถูก
เปลี่ยนให้ทันสมัยและได้มีความรุ่งเรืองและผลประโยชน์อันอวยความสู่ระดับดอกจากความ
มั่นคงทางเศรษฐกิจแล้ว

ฉะนั้น ภารกิจของเราในหนังสือเล่มนี้จึงจะวิเคราะห์ระบบทั้งสี่ซึ่งแตกต่างกันอย่างมาก กล่าวคือ ระบบรัฐสภาของบริเตนซึ่งมีเสถียรภาพอย่างสูง สถาบันรัฐสภาอันอ่อนแอของสาธารณรัฐฝรั่งเศส พัฒนาการเมื่อเร็ว ๆ นี้ของระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาอันดำเร่จผลในเยอรมันนี้ตะวันตก และระบอบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จอย่างเบ็ดเสร็จของสหภาพโซเวียต เราจะพยายามเปรียบเทียบระบบการเมืองทั้งสี่เหล่านี้ซึ่งแตกต่างกันอย่างมากมาไปทำไมและอย่างไรกัน

๒

คำถาม “ทำไม” ในเรื่องของการเมืองเปรียบเทียบมีอยู่มากมายและเร้าใจสำหรับทั้งนักศึกษาและครูเช่นเดียวกัน ข้อแรกทีเดียว การเปรียบเทียบสำหรับนักศึกษาใดๆ เฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษามหาวิทยาลัยอเมริกัน เป็นเสมือนการนำเที่ยวในต่างแดน เป็นการแสดงว่ามนุษย์ที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมต่าง ๆ กันย่อมแตกต่างกันในพฤติกรรมทางการเมือง มนุษย์แตกต่างกันในเรื่องค่านิยมทางการเมืองซึ่งตนหวงแหน แตกต่างกันในแนวทางซึ่งมนุษย์เข้าใจซึ่งกันและกันและโลกภายนอก แตกต่างกันในลักษณะที่มนุษย์แก้ไขปัญหาคือคล้ายคลึงกัน ดังนั้นผู้ที่ศึกษาการเมืองเปรียบเทียบจึงมาระลึกได้ว่าการบริหารสาธารณรัฐอาณานิคมเป็นของชาติอย่างสมบูรณ์ในประเทศหนึ่ง แต่อีกประเทศหนึ่งปล่อยชนอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะชำระค่าตอบแทน หรือว่ารถไฟที่รัฐบาลควบคุมและดำเนินกิจการ อาจมีประสิทธิภาพเท่า ๆ กับ ที่บริษัทเอกชนจัดการ หรือว่าเสถียรภาพส่วนบุคคลได้รับการยกย่องอย่างสูงในระบบหนึ่ง แต่ในระบบอื่น ๆ ผลประโยชน์ของหมู่คณะหรือของรัฐได้รับการเชิดชูมากกว่า นักศึกษาที่อ่านเรื่องการปกครองของบริเตนใหญ่ สหภาพโซเวียต ญี่ปุ่น หรือจีน จะเริ่มได้เห็นแนวทางเกี่ยวกับระบบการเมืองของตนเอง จะได้สอบพิจารณาใหม่ถึงทัศนคติ และหัดปฏิบัติที่ถือเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่มันมาช้านาน และได้พิจารณาวิเคราะห์สถาบันการเมืองของตนเอง

กับของคนอื่น ๆ นิตยเคยชินและความ โอนอ่อน ในทางบัญญัติความคิดจะเปลี่ยนเป็นการ
ประเมินวิพากษ์วิจารณ์ และรู้แจ้งอันเป็นเครื่องหมายของคนที่มีการศึกษา

เป็นธรรมดา ลักษณะแตกต่างทางการเมืองชวนให้เกิดบรรดาคำถาม
“ทำไม” ขึ้น ทำไมคึกคึกมากซัดคั้งได้ก่อรากฐานมั่นคงในสหภาพโซเวียต ทำไมสังคม
ค่อยพัฒนาในเอเชียจำนวนมากมายเช่นนี้ถึงได้สนใจกับคึกคึกมากซัดคั้ง หรือ ก่อตั้งระบอบ
การปกครองแบบพรรคเดียว ทำไมระบบสังคมนิยมได้ทำให้มีแต่ภัยพิบัติในการเมืองของ
บริเตน แต่ไม่เป็นเช่นนั้นในการเมืองของฝรั่งเศส ทำไมจึงมีพรรคจำนวนมากมายเช่นนี้
ในฝรั่งเศส แต่มีเพียงสองพรรคในอังกฤษ หรือว่าในสหรัฐและญี่ปุ่น ทำไมชนบางชาติ
จึงยอมรับอย่างพร้อมเพียงในหลักความคิดเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์และการจัดการเศรษฐกิจ
โดยรัฐและถือเป็นหลักยึดติดกับประชาธิปไตยและเสรีภาพ แต่ชนชาติอื่น ๆ ไม่คิด
เช่นนั้น ประการสุดท้าย ทำไมระบบการเมืองบางระบบจึงปฏิเสธประชาธิปไตย และ
สถาปนัผู้แทน ส่วนระบบอื่น ๆ เห็นว่าจำเป็น การที่จะตอบคำถามเหล่านี้ ไม่เป็นการ
เหมาะสมที่จะเพียงแต่รับรู้และจาระไนข้อแตกต่างเฉพาะเจาะจงซึ่งแยกระบบการเมือง
หนึ่งออกจากอีกระบบหนึ่ง การบรรยายแสดงให้เห็นข้อแตกต่างของชาติเป็นดังสำคัญ
แต่ไม่พอ เรายังจะต้องอธิบายถึงเหล่านี้ เราต้องค้นคว้าหาข้อปกติธรรมดา และข้อ
แตกต่างในพฤติกรรมทางการเมือง และพยายามอธิบายเรื่องเหล่านี้ เราต้องพยายาม
สร้างเสริมทัศนะแบบวิทยาศาสตร์ในเรื่องการเมือง

แบบฉบับของการอธิบายข้อแตกต่างทางการเมืองของชาติซึ่งเราบันทึกไว้
นั้น อาจต่างกันออกไป ในบางกรณี ข้อคล้ายคลึงหรือแตกต่างอาจอธิบายในแง่ของ
ประวัติศาสตร์ของประเทศที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น อาจเป็นไปได้ที่เดี่ยว่าสถาบันสภาได้
สร้างตัวสามารถดำรงคงอยู่นั่นคงอย่างเด่นชัดในอังกฤษ เพราะสถาปนาขึ้นก่อนการ
ปฏิวัติอุตสาหกรรม ในฝรั่งเศสและเยอรมันนี้ตรงกันข้าม การสร้างอุตสาหกรรมนำ
หน้าก่อนที่จะได้มีประสพการณ์สำคัญใด ๆ อย่างแท้จริงกับสถาบันสภา นี้เป็นข้ออธิบาย
ในแง่สาระทางประวัติศาสตร์

เพื่อเสริมข้ออธิบายทางประวัติศาสตร์ เรามุ่งถึงซึ่งอาจเรียกว่าข้ออธิบายทางโครงสร้างและหน้าที่ แนวอธิบาย^๕พิจารณาระบบการเมืองทั้งปวง ทั้งในแง่ของหน้าที่อันเป็นธรรมดาแน่นอนบางอย่างซึ่งต้องปฏิบัติ อาทิ การบรรจุคน ต่อมารดมพันธ์ การรักษาความสงบเรียบร้อย การตัดสินปัญหาขัดแย้ง ฯลฯ และในแง่ของโครงสร้างหรือสถาบันบางอย่างซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในระบบการเมืองที่ต่างกัน หน้าที่อย่างหนึ่งอาจเกี่ยวข้องกับโครงสร้างและสถาบันที่ต่างกันคนละเรื่องทีเดียว เป็นต้นว่า การตัดสิน^๕ปัญหาขัดแย้งในสังคมหนึ่งอาจกระทำโดยฝ่ายตุลาการเป็นกิจจะลักษณะ แต่ในสังคมอื่น ๆ อาจอาศัยเอกชนใกล้เคียง หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้าน หรือพระ ข้อแตกต่างเช่นนั้น โดยดลกับกันอาจเกิดจากลักษณะต่างกันในการจัดระเบียบของกิจการของสังคมและเศรษฐกิจ ในระบบค่านิยมและอุดมการณ์ที่ต่างกันทั่วไป หรือ (แนวศึกษา^๕ไม่ขัดกับหลักอธิบายทางประวัติศาสตร์) ในสภาพแวดล้อมทางประวัติศาสตร์เฉพาะเรื่องเฉพาะราย

เป็นต้นว่า ถ้าเราจะเปรียบเทียบระบบการเมืองของประเทศด้อยพัฒนาบางประเทศซึ่งเคยเป็นอาณานิคมมาก่อน ความรู้เกี่ยวกับประเพณีและสถาบันที่ด้อยอำนาจจักรวรรดิได้ปลูกฝังลงในแต่ละประเทศย่อมเป็นดังจำเป็นในการเข้าใจลักษณะแตกต่างปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ ข้อแตกต่างทางการเมืองระหว่างมลายูและอินโดนีเซีย ในชั้นหนึ่งย่อมเกี่ยวโยงกับข้อแตกต่างในประวัติศาสตร์ของระบบอาณานิคมของบริเตนและของดัตช์ด้วย แต่นอกเหนือไปจากนี้ยังเกี่ยวโยงไปถึงข้อแตกต่างในลักษณะโครงสร้างสังคม ลักษณะประชากร ระดับการศึกษา ลักษณะฐานะผู้นำ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในรัฐทั้งสองด้วย ทำนองเดียวกัน ข้อแตกต่างระหว่างสถาบันสภาของฝรั่งเศสกับของบริเตน มีส่วนเกี่ยวโยงกับแนวต่างกันทางอุดมการณ์ปัจจุบัน ระดับของความเจริญทางอุตสาหกรรม รูปโครงของกลุ่มผลประโยชน์และปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งต่างกันออกไป นอกจากข้อแตกต่างทางประวัติศาสตร์

อีกนัยหนึ่ง แนวศึกษาในแง่โครงสร้างและหน้าที่พยายามมุ่งเพื่อความเข้าใจในลัทธิของระบบการเมือง เพื่อแสดงให้เห็นสถาบันที่สำคัญที่สุดของแต่ละระบบ

และเพื่อจำแนกและอธิบายข้อแตกต่างและคล้ายคลึงต่าง ๆ ทางการเมืองของระบบเหล่านี้ โดยอาศัยรากฐานของการวิเคราะห์เช่นกล่าวนั้น เป็นที่หวังในแบบปลายที่จะได้ร่างศาสตร์ ชั้นต้นมูลของการเมืองสามารถคิดวางกฎหรือข้ออ้างอิงทั่วไป แสดงลักษณะเด่นมา เฝือในเรื่องพฤติกรรมทางการเมืองทำนองเดียวกับในทางธรรมชาติวิทยา กฎเช่นว่า นั้นจะแสดงในรูปของข้อสันนิษฐานทั่วไปพร้อมด้วยเงื่อนไขที่กำหนดให้ อาทิเช่น อาจ ลือได้ก่อนว่า ในสังคมที่ไม่มีข้อขัดแย้งรุนแรงในทางดักษิ และใช้เขตเดือกตั้งสมาชิก คนเดียว ระบบเดือกตั้งคะแนนเสียงข้างมากนั้น ระบบสองพรรคมักจะเกิดขึ้นหรือว่า อาจกล่าวได้ว่า ภายในสังคมหนึ่ง การสร้างอุตสาหกรรมและความเจริญรุ่งเรือง จะ (ถ้าเงื่อนไขอื่น ๆ ทั้งหมดเหมือนกัน) นำไปสู่การลดลงของข้อขัดแย้งทางการเมืองเกี่ยวกับปัญหาแบบนามธรรมหรือทั่วไป และจะทำให้เกิดระบบการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการ แก้ไขปัญหาจริง ๆ เฉพาะกรณี ๆ ไปเป็นสำคัญ นี้ก็อีกเช่นกัน อาจตั้งเป็นข้อสันนิษฐาน ได้ว่า กลุ่มชนสำคัญ ๆ และขนาดใหญ่ ๆ ซึ่งถูกปฏิเสธช่องทางเข้าสู่ฐานะและอิทธิพล ภายในระบบการเมือง ๆ นั้น จะ (ถ้าสิ่งอื่น ๆ เท่ากัน) พยายามแสวงให้ได้ตั้งเหล่านี้มา ด้วยวิธีรุนแรงในที่สุด

ข้อสันนิษฐานเช่นที่กล่าวนั้นอาจทดสอบกับหลักฐานในประวัติศาสตร์และ บัญจุบัน และอาจถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปฏิเสธไปตามนั้น การวิจัยและการสังเกต จากด้านปฏิบัติเป็นส่วนจำเป็นของการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับในรูปการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ทั้งหลาย โดยอาศัยการสังเกตจากด้านปฏิบัติเอง ที่เราเพิ่มพูนความรู้ของเราเกี่ยวกับเงื่อนไข บัญญัติต่าง ๆ ซึ่งถ้ามีอยู่หรือไม่มีอยู่ จะนำไปสู่การยืนยันหรือปฏิเสธข้อสันนิษฐานของเรา เป็นต้นว่า ถ้าเราเด้นขอว่า ที่ใดมี ก (เช่นเขตเดือกตั้งสมาชิกคนเดียว ระบบเดือกตั้งคะแนนเสียงข้างมาก) แล้ว ข (ระบบ สองพรรค) จะเป็นผลตามมา แต่เดือกค้นพบว่า เป็นเช่นนั้นในประเทศหนึ่ง แต่ไม่ใช่ ในอีกประเทศหนึ่ง เราก็จะต้องค้นหาจากด้านปฏิบัติถึงเหตุผลในความดักดันแตกต่างกัน เราทำเช่นนั้นตามปกติโดยอาศัยการค้นคว้าหาบัญญัติที่เกี่ยวข้องต่อไป (ช ช_๑ ช_๒ ช_๓)

๗๕ ๖๓๖) เมื่อค้นพบแล้ว จึงแก้ไขเพิ่มเติมข้อสันนิษฐานของเราให้เป็นที่ ช จะ เป็น
ผลเกิดจาก ก ถ้าหากว่า บั๊จจัย ช๓ ช๔ หรือ ช (อาทิเช่นบั๊จจัยทางสังคม คำสอน
หรือท้องถิ่น หรืออื่น ๆ สุดแต่แนวการสังเกตในที่นั้น) มีอยู่ด้วย ด้วยวิธีการการ
อธิบายที่สมบูรณ์และละเอียดถี่ถ้วนจนกว่าจะทำได้ เพื่อแสดงข้อแตกต่างระหว่างระบบ
ทั้งสอง

ตรงนเองที่การวิเคราะห์การเมืองเปรียบเทียบจึงเป็นเรื่องน่าท้าทายจริง ๆ
และในขณะที่เดียวกันก็ขัดเคืองใจสำหรับนักศึกษา นักศึกษาอยากจะสามารถแสดงให้
เห็นได้รวดเร็วถึงข้อเหมือนและแตกต่างระหว่างระบบและออกมาพร้อมกับข้ออธิบาย
ง่าย ๆ แต่น้อยนักถ้าจะมีบ้างที่สำเร็จผลเช่นนี้ในทางปฏิบัติ ระบบการเมืองทั้งปวงมี
ลักษณะบางอย่างซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะ กล่าวคือ ไม่อาจเอาอย่างกันได้ ตามความจริงเรา
จะพบว่าเป็นไปไม่ได้เลยที่เดี๋ยวที่จะพิสูจน์ข้อสันนิษฐานใด ๆ หรือคิดค้นหัดักทั่วไปใด ๆ
ให้แน่นอน ซึ่งจะสมบูรณ์ใช้ได้สำหรับระบบการเมืองทั้งหมดในทุก ๆ สมัย เราจะถูก
บังคับเหมือน ๆ กันให้จำต้องยืดขยายขอบข่ายของบรรดามั๊จจัยเงื่อนไขออกไปสำหรับ
แต่แต่ละระบบการเมืองทุกอย่าง แล้วสังเกตว่าหัดักทั่วไปที่เดี๋ยวจะต้องแก้ไขเพิ่มเติมอย่าง
ระมัดระวังตามแนวแตกต่างของบั๊จจัยเฉพาะตัวเป็นกรณี ๆ ไป ดังนั้น ในขณะที่เราเดี๋ยว
ให้คิดค้นหัดักทั่วไปนั้นเอง เราดูเหมือนจะติดขงักอยู่แต่งานจาระในสถานการณ์เฉพาะ
กรณีต่าง ๆ ด้วยความทอดอาลัย เรามักจะกลับมาสู่ข้ออธิบายง่าย ๆ ว่า ลักษณะ
เฉพาะกรณีเป็นกฎอันเดียวกับอันของการเมือง และการศึกษาเปรียบเทียบย่อมไม่อาจ
อธิบายข้อแตกต่างทางการเมืองได้จริง ๆ และระดับความไม่แน่นอนในพฤติกรรมทางการเมือง
มีอยู่มากจนการวางหัดักทั่วไปไม่อาจเป็นไปได้

จะเป็นความผิดพลาดร้ายแรงที่จะยอมรับคำอธิบายเช่นนั้น เราได้พยายาม
ชี้แจงแล้วว่า ถ้าปฏิบัติตามแนววิธีการที่แนะนำ ลักษณะเฉพาะกรณีทางการเมืองจะ
ปรากฏให้เห็นและได้รับการอธิบาย นี่เป็นประเด็นที่สำคัญยิ่ง เราต้องเริ่มจากเรื่องทั่วไป
เพื่อแสดงและอธิบายเรื่องเฉพาะ เว้นเสียแต่ว่าเราจะได้เริ่มต้นด้วยหัดักความคิดและข้อ

ต้นนิษฐานทางการเมืองทั่วไปก่อน หาไม่แล้ว ไม่เพียงว่าเราจะไม่สามารถแยกแยะข้อแตกต่างทางการเมืองเฉพาะกรณีได้ด้วย อย่างว่าแต่ละพยายามอธิบายถึงเหตุการณ์ที่ผลที่สุดแล้ว ใครจะบอกได้อย่างไรว่า อะไรแตกต่างและเป็นเรื่องเฉพาะ ถ้าไม่รู้เสียก่อนว่าอะไรเป็นเรื่องทั่วไป หรืออย่างน้อยเข้าใจถึงหลักความคิดทั่วไปที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอยู่ ตัวอย่างเช่น อำนาจเป็นหลักความคิดทางการเมืองทั่วไปซึ่งแสดงให้เห็นต่าง ๆ กันในสังคมต่าง ๆ (โดยอาศัยเช่นสัญลักษณ์ของศาสนา มายาการ ทฤษฎีดิน หรือความโอ้อ่า นี้พูดถึงเพียงไม่กี่อย่างเท่านั้น) แต่ถ้าไม่ได้เข้าใจเรื่องของอำนาจในแง่ที่เป็นหลักความคิดโดยทั่วไปเสียก่อนแล้ว เราจะไม่สามารถนำเอาสัญลักษณ์เหล่านี้มาสัมพันธ์กับอำนาจในแง่ที่เป็นสิ่งแสดงออกเฉพาะกรณีได้เลย นี่นำไปให้เราเข้ามาถึงหัวใจของปัญหาของเรา กล่าวคือ เราจะใช้หลักความคิดทั่วไปอะไร เพื่อเปรียบเทียบระบบการเมืองที่ต่างกัน และเพื่ออธิบายข้อคล้ายคลึงและข้อแตกต่าง และลักษณะเฉพาะซึ่งจะสังเกตในระบบเหล่านี้

๓

เราเริ่มโดยกล่าวถึงสิ่งที่เราเชื่อว่าระบบการเมืองหนึ่ง ๆ เป็นเช่นนั้น และปัจจัยที่เราถือว่าเกี่ยวข้องกับเปรียบเทียบระบบการเมือง นี่จะเป็นการเผยให้เห็นบรรดาลักษณะ และปัญหาซึ่งเราจะได้นำมาพิจารณาของระบบการเมืองเฉพาะกรณีที่จะทำการพิจารณาคึกกัน

ระบบการเมืองหนึ่ง ๆ เป็นปกติอย่างหนึ่งสำหรับชี้ให้เห็นและตั้งปัญหา และทำการตัดสินและบริหารมติดัดสินนั้น ๆ ในอาณาของกิจการส่วนรวม อันเป็นเรื่องที่ให้ความหมายเข้าใจต่าง ๆ กันไปในสังคมต่าง ๆ จักรกตทางการเมืองซึ่งชี้ให้เห็นและตั้งปัญหาและมติดัดสิน และทำการชี้ขาดและบริหารไปตามกฎหมายเรียกว่า รัฐบาล รัฐบาลอำนาจให้แก่อำนาจทั้งเป็นทางการเมืองและทรงอำนาจบังคับสำหรับชี้ให้เห็นและตั้ง

ปัญหาสำหรับทำการตัดดินและบริหาร รวมทั้งเป็นสื่อของการกำหนดและให้การรับรอง
ฐานะอันชอบแก่ผลของการดำเนินการนี้ ในทางปฏิบัติ รัฐบาลทำมากกว่านี้ โดยการ
วางวงกรอบและใช้เครื่องมือสำหรับทำการตัดดินเป็นทางการ รัฐบาลยังได้มีอิทธิพลต่อ
ลักษณะแบบฉบับของปัญหาซึ่งคงชนและของมคิตัดดินซึ่งชชชช

อย่างไรก็ดี รัฐบาล (ในความหมายเป็นจักรกณินคิบัญญัติ บริหาร ตุลาการ
และเจ้าหน้าที่ประจำของดงคค) ไม่ใช่เป็นเรื่องเดียวที่อยู่ในข่ายสนใจของนักศึกษากการ
เมืองเปรียบเทียบ มันเป็นเพียงส่วนหนึ่งของระบบการเมืองที่กว้างใหญ่กว่า รัฐบาล
ปฏิบัติการอยู่ตลอดเวลากับปรากฏการณ์ดงคคอันเป็นทางการน้อยกว่าแต่กว้างขวางกว่า
นี้ ซึ่งเรียกว่า “ระบบการเมือง” นอกจากรัฐบาล ระบบการเมืองยังรวมถึงปัจจัยอัน
ไม่เป็นทางการซึ่งมีส่วนกระทบการปฏิบัติหน้าที่หรือผลปฏิบัติของเครื่องมือทำหน้าที่
ปัญหาและตัดดินของดงคค ในวงกิจการสาธารณะอย่างเช่น

- (๑) มรดกตกทอดทางประวัติศาสตร์ และฐานะทางภูมิศาสตร์ และทรัพยากร
ลักษณะการจัดระเบียบของกิจการทางดงคคและเศรษฐกิจ คคินิยม และ
ระบบค่านิยม และแบบอย่างทางการเมือง
- (๒) โครงสร้างพรรค ผลประโยชน์และฐานะผู้นำ ดังนั้นรัฐบาลบวกด้วย
ปัจจัยซึ่งเกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อกันต้องประเภทนี้ จึงประกอบเป็น
ระบบการเมืองของดงคคหนึ่ง ๆ

ขั้นแรกในการศึกษาวิเคราะห์ระบบการเมืองหนึ่ง ๆ ก็จะต้องกำหนดและ
อธิบายลักษณะทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ดงคค เศรษฐกิจ และคคินิยม ของดงคค
หนึ่ง ๆ ตามที่จัดอยู่ในประเภทที่ ๑ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์อย่างสำคัญต่อ
ระบบการตัดดินทางการเมือง ในขณะที่เดียวกันขั้นนี้จะให้ภาพแสดงสิ่งแวดล้อมของการ
เมืองและระบุให้เห็นปัญหารากฐานของระบบ ทรัพยากร ทศนคคิ กลุ่มชน ลักษณะ
การรวมทางการเมือง และแบบอย่างของการกระทำซึ่งในลักษณะวิธีปฏิบัติบางอย่างมี

ส่วนสัมพันธ์อยู่กับการตัดสินใจทางการเมือง ด้วยเหตุผลข้อนี้ ในบทต่อ ๆ ไป เราจึงได้
อ้างอิงถึงปัจจัยต่าง ๆ อย่างเช่น “พื้นฐานของการเมือง”

ในทางปฏิบัติ สำหรับสังคมหนึ่ง ๆ มันไม่ยากที่จะเห็นพ้องกันในข้อที่ว่า ใน
บรรดาลักษณะสำคัญเป็นจำนวนมากนั้น อันไหนมีความสำคัญในปัจจุบันและเป็นอัน
คับแรกในทางการเมือง (คือเป็น “พื้นฐาน” ในแง่) และอันไหนมีความสำคัญเพียงใน
แง่ประวัติศาสตร์และเป็นอันค้ำรอง เหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเช่นเดียวกันในประเทศต่าง
กัน และถึงแม้ว่าไม่จำเป็นต้องมีเหมือนกันสำหรับชั้นต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ของ
สังคมเดียวกันด้วย การชี้ให้เห็นลักษณะเหล่านี้และชี้หน้าหนกอย่างเป็นทางการ
หนึ่งนั้นในตัวเองเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าและความชำนาญอย่างมากทีเดียว
และเป็นเรื่องที่ย่อมจะวินิจฉัยแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปสำหรับระบบการ
เมืองที่ศึกษา ที่ยังไม่เคยชินกันและไม่ใช้ของตะวันตกและค่อยพัฒนามากขึ้นเพียงใด
เราก็ยังจำเป็นต้องค้นหาทางปฏิบัติคือลักษณะส่วนพื้นฐานของการเมืองให้แจ่มแจ้งและ
ละเอียดถี่ถ้วนมากขึ้นเพียงนั้น นักศึกษาชาวอเมริกันเพียงแต่ไม่ได้นำเอาแหล่งข้อความ
รูปทฤษฎีของหรือ “ความรู้ดี” ถึงจุดสำคัญสำหรับสถานการณ์มาใช้ในการศึกษาการ
เมืองของเอเชียเหมือน ๆ กับที่ใช้กับการศึกษาระบบการเมืองของตนเอง หรือบาง
ระบบของยุโรปตะวันตก ประการสุดท้ายในส่วนที่เกี่ยวกับ “พื้นฐานของการเมือง”
เหล่านี้ควรเน้นเสียด้วยว่า แม้แต่เหล่านี้จะถูกแยกแยะจากกัน ถูกจัดแบ่งประเภทและ
ศึกษาต่างหากจากกันก็ตาม แต่ความจริงประกอบเป็นส่วนรวมของชาติ เป็นอันหนึ่ง
อันเดียว มีส่วนสัมพันธ์และกระทบระหว่างกัน การแยกแยะเพื่อจุดประสงค์ในการอธิบาย
ในที่นี้ ไม่ควรทำให้เราหลงลืมข้อเท็จจริงนี้เสีย

การกระทบสัมพันธ์ระหว่างส่วนพื้นฐานเหล่านี้ของระบบการเมืองหนึ่ง ๆ
กับองค์ประกอบของระบบนั้น ประกอบเป็นสิ่งที่เราเรียกว่า “พลังเคลื่อนไหวของการ
เมือง” บรรดาข้อเรียกร้องอ้างอิงและสนับสนุนทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและ
คตินิยม อันเกิดขึ้นจากส่วนพื้นฐานของระบบหนึ่ง ถูกนำมาเสนออยู่เสมอ ๆ ต่อเจ้า

หน้าที่และองค์การของรัฐบาล พร้อมด้วยแสดงความต้องการให้ปรับตั้งเหล่านี้เข้าเป็นนโยบายรัฐบาล บรรดาพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ หรืออิทธิพล และผู้นำทางการเมืองแสดงบทบาทเป็นสื่อถ่ายทอดระหว่างผู้ทำการเรียกร้องเช่นนั้น กับองค์กรของรัฐบาลซึ่งทำการตัดสินใจเป็นทางการและกำหนดนโยบายรัฐบาล ส่วนเหล่านี้จึงทำหน้าที่เป็นตัวแทนปฏิบัติการหรือเคลื่อนไหวภายในระบบการเมืองหนึ่ง คือทำการกดดันหรือต่อรองเอาเรื่องระหว่างข้อเรียกร้องซึ่งต้องการให้ได้รับการปฏิบัติ ทำการกำหนดสิ่งเหล่านี้ในรูปที่ปฏิบัติได้ ทำการรวบรวมเสียงสนับสนุน และทำการเสนอผลในรูปข้อเรียกร้องต้องการให้ได้รับการปฏิบัติทางการเมือง ปัจจุบันการเมืองที่เรียกว่าเคลื่อนไหวเหล่านี้ (พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์หรืออิทธิพลและผู้นำทางการเมือง) จึงทำหน้าที่เชื่อมประสานช่องโหว่ภายในระบบหนึ่งระหว่างส่วนพื้นฐานของการเมืองกับองค์กรทำหน้าที่ตัดสินใจเป็นทางการของรัฐบาล อันที่จริงคำว่า “ช่องโหว่” บางทีจะเป็นคำที่เด็กมาใช้ไม่เหมาะสมเนื่องจากมีความหมายไปในทางประชดการต่อเนือง ทั้งหมดเหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่สัมพันธ์และกระทบถึงกันของระบบการเมืองหนึ่ง การที่เราแบ่งแยกออกระหว่างพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และผู้นำด้านหนึ่งกับรัฐบาลในอีกด้านหนึ่งนั้น เป็นเรื่องเพื่อการศึกษา วิเคราะห์มากกว่าที่จะเป็นการแบ่งแยกอย่างแท้จริง

ส่วนประกอบใหญ่ที่สุดของระบบการเมืองได้แก่รัฐบาลซึ่งเป็นจักรกลทางการเมืองและให้การรับรองฐานอันชอบ ดำรับการกำหนดตั้งปัญหาและทำการตัดสินใจและบริหารในอาณาของกิจการส่วนรวม พுகุให้เจาะจงขึ้น รัฐบาลเป็นจักรกลในด้านนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และเจ้าหน้าที่ประจำของรัฐ และเป็นกรอบทางรัฐธรรมนูญและกฎหมายซึ่งกำหนดวงเขตการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรเหล่านี้ แม้ว่าหน้าที่และองค์การทำนองนี้โดยปกติอาจกำหนดแบ่งแยกเห็นได้ในสังคมส่วนมากที่ไม่ใช่อยู่ในขั้นปฐมก็ตาม แต่ก็ไม่ควรจะถือว่าหน้าที่และองค์กรเหล่านี้ จะมีการจัดระเบียบหรือรูปสถาปนโดยแน่นอนและทุกอย่างไปตามแนวการจัดแบ่งประเภทที่ทำกันมาดังกล่าวหรือว่าการจัดแบ่งเช่นนั้นแล้วก็จะปฏิบัติหน้าที่อย่างที่กำหนดไว้จริง ๆ เป็นต้นว่า หน้าที่นิติบัญญัติ และ

บริหารมักจะรวมกัน แล้วองค์กรณีบัญญัติสมัยใหม่ในทางปฏิบัติก็ไม่ค่อยได้ทำการ บัญญัติกฎหมายในความหมายที่สมบูรณ์เช่นนั้นจริง ๆ ในทำนองเดียวกัน ควรจะต้องเป็น ข้อสังเกตไว้ด้วยว่า ในระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จอย่างเช่น สหภาพโซเวียต และสาธารณ- รัฐประชาชนจีนนั้น โดยส่วนใหญ่ที่เดียวเป็นการไว้ความหมายที่จะพยายามแบ่งแยก ระหว่างบทบาทของรัฐชาติ และอำนาจของพรรคคอมมิวนิสต์ และกลไกทางการ ของรัฐ

ในการศึกษาระบบใด ๆ เราสนใจไม่แต่เพียงด้านส่วนประกอบของกลไก ของระบบเท่านั้น หากยังสนใจถึงผลปฏิบัติของมันด้วย ด้วยเหตุนี้สำหรับระบบการเมือง ที่ศึกษา เราจึงสนใจไม่แต่เพียงกรรมวิธีภายในซึ่งทำการตัดสินใจและบริหารตามที่บรรยาย ไว้ข้างต้นเท่านั้น หากยังสนใจในธรรมชาติ ลักษณะ และความสัมฤทธิ์ผลของข้อ คิดตัดสินใจที่เข้าขาด กล่าวคือในเรื่องประสิทธิภาพ และลักษณะการปฏิบัติของระบบการ เมืองรวมทั้งเครื่องกลไกด้วย ผลปฏิบัติหรือประสิทธิภาพของระบบการเมืองหนึ่งอาจขึ้น อยู่กับความสามารถที่จะดำรงคงอยู่ และความสามารถที่จะทำการตัดสินใจซึ่งเป็นที่ยอมรับ กันอย่างกว้างขวาง ความสามารถประการแรกวัดกันได้ง่ายโดยเปรียบเทียบ ส่วน สำหรับความสามารถประการหลัง ในระบบประชาธิปไตยโดยปกติอาจกำหนดวัดได้ จากการสนองตอบ ซึ่งมีมติตัดสินนั้นได้รับในหมู่กลุ่มชนในสังคม กลุ่มผลประโยชน์ และสมาคมอื่น ๆ ในระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จการทดสอบคงคล้ายกัน แม้ว่าลักษณะ ของกลุ่มชนที่เกี่ยวข้องและการกำหนดวัดการสนองตอบจะแตกต่างกันออกไป

ระบบการเมืองที่ทรงประสิทธิภาพรักษาคุ้ยระหว่างเสถียรภาพและการ เปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงเป็นผลสืบเนื่องที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จากข้อเรียกร้องอ้าง อิงทางการเมืองแข่งกัน ในหมู่กลุ่มชนอันเป็นผลของภาวะแปรเปลี่ยนทางเทคนิค สังคม และเศรษฐกิจ และของการเรียกร้องต้องการจากกลุ่มชนเหล่านั้น ซึ่งทำการต่อสู้เพื่อ ให้ได้ช่องทางสู่ฐานะของอิทธิพลและอำนาจ เป็นต้นว่า ตอดอคคริสต์ศักราชที่ ๑๘ ใน ยุโรป เหตุใหญ่อันหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้นจากข้อเรียกร้องอ้างอิง

ของชนชนกตางระดับค้ำกว่าและชนชนคนงาน เพื่อให้ได้อิทธิพลทางการเมืองมาขึ้น
ส่วนในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ความพยายามของกลุ่มชนเดียวกันเหล่านี้จะใช้อิทธิพลทาง
การเมืองของตนซึ่งเพิ่งได้มาใหม่ ๆ ให้เป็นคุณประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจอันถาวร
นั้นก็มีความสำคัญคล้าย ๆ กัน

เพราะฉะนั้น ประสิทธิภาพจึงเป็นหน้าที่ของการสนองตอบจากรัฐบาลต่อ
กลุ่มชนและข้อเรียกร้องต้องการดังกล่าว อย่างไรก็ตามที่ จะให้มีประสิทธิภาพ การสนอง
ตอบเช่นนั้น จะต้องกระทำภายในวงแวดล้อมของสถาบันการเมืองที่มั่นคงและเป็นที่ย
ยอมรับกันโดยทั่วไป มิฉะนั้นแล้ว กลุ่มชนที่เกิดขึ้นจะพยายามแสวงอำนาจด้วยวิธีปฏิวัติ
และนี่เป็นผลแตกแยกต่อระบบทั้งหมด พิจารณาจากแง่นี้แล้ว ไม่มีอะไรประกันได้ว่า
ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย จะมีประสิทธิภาพเห็นอกกว่า ระบบรวมเบ็ดเตล็ด
รัฐบาลแบบรวมอำนาจเบ็ดเตล็ด อาจสร้างกติกายุแทนชนซึ่งแสดงให้เห็นข้อเรียกร้อง
อ้างอิงของกลุ่มชนใหม่ ๆ ที่สำคัญที่สุด แล้วแปลความหมายให้เป็นนโยบายส่วนรวม
ได้อย่างรวดเร็ว รัฐบาลประชาธิปไตยอาจพบว่า สถาบันผู้แทนของตนไม่สามารถแปรข้อ
เรียกร้องอ้างอิงของกลุ่มชนที่แข่งขันและแข่งกันให้เป็นมติกำหนดนโยบายส่วนรวม หรือ
ไม่สามารถประสานข้อเรียกร้องที่แข่งขันกันให้เป็นที่พอใจได้อีกต่อไป บางครั้งก็เป็นได้
ว่าสังคมประชาธิปไตยตกเป็นเหยื่อของปรัชญาของตนเองด้วยการสร้างองค์กรผู้แทนซึ่ง
แสดงข้อเรียกร้องต้องการของกลุ่มชนทั้งปวงอย่างถูกต้อง และด้วยการพยายามสนอง
ตอบให้เป็นที่พอใจแก่ข้อเรียกร้องของทุกฝ่าย ผลอาจเท่ากับเป็นการหยาบคายอำนาจยับยั้ง
ให้แก่แต่ละกลุ่ม ซึ่งเป็นทางนำไปสู่การชะงักงันทางการเมืองของชาติไม่สามารถทำการ
ตัดสินลงมติสำคัญ ๆ ทางการเมืองได้ นี่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศสภายใต้สาธารณรัฐ
ที่สี่

ในบทความ ๆ ไป เราจะพูดถึงปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรัฐบาลนี้ใน
แง่ของการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลโดยพิจารณาในแง่ของประการซึ่งค่อนข้างต่างกัน
ประการแรก เราพิจารณาเกี่ยวข้องกับเรื่องของการปฏิบัติหน้าที่ในระยะสั้นโดยเปรียบ

เทียบรัฐบาลที่เราศึกษากำหนดให้ความหมายแก่วงเขตหน้าที่และกิจกรรมทางการเมือง
ของคนอย่างไร รัฐบาลจัดสรรความสนใจ เงินและทรัพยากรของคนในระหว่างบรรดา
วงเขตหน้าที่เหล่านั้นอย่างไร อะไรที่เคยเป็นลักษณะและประสิทธิภาพของการปฏิบัติเกี่ยว
กับวงเขตหน้าที่มาตรฐานของรัฐบาลอย่างเช่น ความยุติธรรม ประกันสังคม งานสา-
ธารณะ การวางแผนเศรษฐกิจ ความมั่นคงของชาติ และการสัมพันธ์กับต่างประเทศ
อย่างไรก็ดี นอกเหนือไปจากปัญหาเฉพาะในระยะต้นดังกล่าวแล้ว เรายังศึกษาถึงบาง
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในระยะยาวอันเป็นลักษณะเฉพาะของระบบการเมืองต่างๆ
ระบบการเมืองเหล่านั้นจัดการกับปัญหาใหญ่ ๆ กว้างเกี่ยวกับการพัฒนา หรือสร้าง ความ
เจริญก้าวหน้าทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพเพียงไร จะจัดระเบียบองค์การและปฏิบัติ
การในรูปใด (ประชาธิปไตยหรืออำนาจเด็ดขาด หรือรูปคล้ายกันทำนองนี้) จึงจะเห็น
ว่าเหมาะสมที่สุดกับความต้องการของงาน ระบบนั้น ๆ ปฏิบัติการในนามของใครกัน
เหล่านั้นเป็นปัญหาพื้นฐานและคงทนของระบบการเมืองทั้งปวงในสมัยของเรา ความ
สำคัญและรับผิดชอบของปัญหา ย่อมจะต่างกันไปภายในระบบหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะ และ
ต่างกันไปจากระบบหนึ่งกับอีกระบบหนึ่ง แต่ลักษณะผสมผสานของปัญหาเหล่านั้นเป็น
เรื่องหนักยิ่งยากสำหรับสังคมทั้งปวง ทั้งหมดรวมประกอบเป็นแนวสาระใหญ่ ๆ สำหรับ
หนึ่งคือต้องเต็มซุกในแง่หนึ่งเป็นเรื่องอันควรแก่การออกความเห็นวิจารณ์ที่ค่อนข้าง
ละเอียดซุกซนอีก

ปัญหาของการสร้างควมทันสมัยทางการเมืองแตกต่างกันอย่างสำคัญ
ระหว่างสังคม “ด้อยพัฒนา” และสังคม “พัฒนาแล้ว” แต่ไม่มีระบบการเมืองใดใน
ความหมายระยะยาวที่พ้นจากความจำเป็นต้องปรับโครงสร้าง ทักษะคติ และหัดปฏิบัติ
ของคนให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในด้านวิทยาการและความต้องการ และช่องทางใน
ด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ในสภาพแวดล้อมที่ด้อยพัฒนา การสร้างควม
ทันสมัยทางการเมืองให้สัมฤทธิ์ผลในสมัยของเรานั้นเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการดัดแปลง
ระบบโครงสร้างของสังคมเกือบทั้งหมดทีเดียว การไม่รู้หนังสือจะต้องกำจัดให้หมดไป

และจัดให้การศึกษาระดับมัธยมต้นสูงและชั้นฝึกความชำนาญเฉพาะด้านจะต้องจัดใหม่ขึ้น
ที่คั่นคิและรูปการจัดระเบียบดังคมที่จำกัดอยู่กับครอบครัวและท้องถิ่นที่จะต้องแทนที่โดย
แบบแผนที่เป็นระดับชาติและส่งเสริมบุคคลให้มากขึ้น ระดับเหล่านี้แบ่งแยกกระหว่าง
เมืองกับชนบทจะต้องให้ลดน้อยลง ส่วนใหญ่ของประชากรจะต้องมีส่วนในกรรมวิธีทาง
การเมือง เจ้าหน้าที่รัฐบาลอันเป็นงานวิชาชีพจะต้องมีการบรรจุและฝึก และระบบการ
ตัดสินทางการเมืองทั้งหมดจะต้องปรับปรุงให้เหมาะสมถูกต้อง และมีลักษณะเป็นผู้แทน
ชน ซึ่งสัมพันธ์กับหลักปฏิบัติที่นิยมทำกันมาแต่เดิย เหล่านี้เป็นภาระอันหนักยิ่งอยู่แล้ว
ในตัวเอง และโดยแท้จริงยิ่งหนักขึ้นเมื่อคำนึงถึงว่า ดั้งเหล่านี้เป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ
ของกรรมวิธีในการสร้างคามทันสมัยซึ่งย่อหมายถึงการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ อันมหาศาล
และเกี่ยวของกันทั้งหมดในด้านอย่างเช่น วิทยาการและเศรษฐกิจ ถ้าเรายกเว้นในบาง
ส่วนสำหรับรัฐที่ค่อนข้างก้าวหน้าเช่น ญี่ปุ่นและอิสราเอลแล้ว ดังคมอื่น ๆ ทั้งหมด
ในเอเชียกำลังอยู่ในขั้นของอยู่ในขั้นแรก ๆ ของกรรมวิธีสร้างคามเจริญเช่นว่านั้น อันที่
จริง การต่อสู้เพื่อสร้างคามเจริญนี้ อาจกล่าวอย่างกว้าง ๆ ได้ว่าเป็นเนื้อหาและ
ปัญหาใหญ่ของการเมืองในเอเชียอย่างน้อยตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ในแง่นั้นจะเป็นเรื่องที่
ได้รับความสนใจอย่างมากในเล่มว่าด้วย “เอเชีย”

ปัญหาการสร้างคามทันสมัยทางการเมืองแตกต่างออกไปสำหรับดังคมที่
เรียกว่า “พัฒนาแล้ว” อย่างเช่น รัฐในภูมิภาคแอตแลนติกเหนือ สหภาพโซเวียตและ
อื่น ๆ อีกไม่กี่รัฐ รัฐเหล่านี้ได้ชนบรจัดถึงผลปฏิบัติในระดับสูงโดยเปรียบเทียบกัน
ในแง่ของระบบการเมือง เศรษฐกิจและดังคมของคน สำหรับรัฐเหล่านี้ ปัญหาสำคัญยิ่ง
กลายเป็นของการปรับทัศนคติทางการเมือง ระบบโครงสร้างและปฏิบัติอยู่เรื่อยไปให้
เข้ากับความต้องการของชาติในด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และในการแบ่ง
สรรรายได้ของชาติให้เป็นธรรมชนในหมู่ประชากรส่วนต่าง ๆ ทั้งหมด การพิจารณา
ศึกษาถึงเรื่องประสิทธิภาพและลักษณะปฏิบัติหน้าที่ของระบบการเมืองเช่นนี้ มีส่วนเกี่ยว
ข้องใกล้ชิดกับปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของส่วนที่เรียกว่า “เอกชน” และ “มหาชน” ใน

ระบบเศรษฐกิจของชาติ . และเกี่ยวกับผลดีผลเสียของระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี การโอนวิสาหกิจเป็นของชาติ และการวางแผนเศรษฐกิจ ที่สำคัญยิ่งได้แก่บทบาทของ รัฐบาลในฐานะผู้อำนวยบริการสังคมและเศรษฐกิจ และเป็นเครื่องมือสำหรับบรรลุผล ทั้งในด้านสวัสดิการและความยุติธรรมทางสังคม ปัญหาทำนองนี้จะได้รับการเน้นหนัก ในเล่มว่าด้วย “ยุโรป”

ในทั้งสองเล่ม เรายังจะศึกษาถึงปัญหาสำคัญยิ่งอันหนึ่งในสมัยของเรา คือ การแข่งดีทั่วโลกกระหว่างรูปการปกครองและการตัดสินแบบประชาธิปไตยกับแบบอำนาจนิยม ระบบอำนาจนิยมในความหมายนี้คลุมวงเขตระบบการเมืองอย่างกว้างขวางตั้งแต่ รูปรวมอำนาจเบ็ดเสร็จอย่างเช่นในสหภาพโซเวียตและสาธารณรัฐประชาชนจีน ไปจนถึงรูประบบอำนาจพดการหรืออภิปธานธิปไตย ที่เคยเป็นประเพณีมาก่อนในรัฐต่าง ๆ ใน เอเชีย ระบบอำนาจนิยมในที่นี้หมายถึงระบบการเมืองซึ่งวงเขตการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินทางการเมืองอย่างสัมฤทธิ์ผลถูกตัดทอนอย่างเป็นทางการ แต่ชนชั้น นากลุ่มเล็ก ๆ ได้รับการส่งเสริมและเพิ่มพูนขึ้นจนถึงที่สุด

ในทางปฏิบัติ โดยปกติระบบนี้หมายถึงระบบที่มีพรรคการเมืองพรรคเดียว หรือผู้แทนของกลุ่มชนส่วนน้อยของประชากร เป็นผู้ทำการผูกขาดหน้าที่ผู้แทนและควบคุม องค์การของรัฐบาลและสถาบันสังคมอื่น ๆ ทั้งหมดที่เห็นว่าสำคัญ ในรูปที่แรงและใหม่ สุดของระบบนี้คือ รัฐรวมอำนาจเบ็ดเสร็จ สัมฤทธิ์ลักษณะของระบบอำนาจนิยม ได้แก่ ขนาดความรุนแรงของการจัดระเบียบองค์การ การระดมกำลังคนและการรวมศูนย์อำนาจ ซึ่งถือเป็นลักษณะปกติธรรมดาของรัฐ ทั้งที่เป็นชนชั้นนำนิยมและอำนาจนิยมอย่างแรง แต่ระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จก็เป็นระบบหนึ่งที่ราษฎรพึงปอง ทั้งแก่และหนุ่ม เขามีส่วน เกี่ยวข้องอยู่เสมอและประกอบกิจการการเมืองทำหน้าที่ตามจุดมุ่งหมายของชาติ มันเป็น ระบบที่ระดมกำลังคนอย่างสูง ซึ่งเทอคทูนดีทิสและจุดประสงค์ของรัฐไว้เหนือของบุคคล และยอมรับรับรองดีทิสไม่ถ้อยอย่างในค้ำนส่วนค้ำ และการไม่มีส่วนร่วม ทั้งนี้ไม่ต้อง พุดถึงดีทิสในการค้ำน

ตรงกันข้ามระบบประชาธิปไตยทั้งหลายแม้จะมีรูปต่าง ๆ กัน แต่มีสิ่งหนึ่ง
ร่วมกันคือ การแบ่งแยกอันเป็นรากฐานระหว่างบุคคลกับรัฐในแง่ที่เป็นสิทธิส่วนตัว
ซึ่งรัฐโดยปกติไม่อาจละเมิดสิทธิเหล่านี้ อาจเป็นในทางศาสนา การเมือง สังคม หรือ
เศรษฐกิจ แต่ “ฐานะอิสระ” ของสิทธิดังกล่าวไม่เป็นที่โต้แย้งกัน ยิ่งกว่านั้นมันเป็น
ระบบการเมืองซึ่งการโต้แย้ง การคัดค้าน และการขัดกันระหว่างพรรคและระหว่างทัศน
ต่าง ๆ ไม่แต่เพียงเป็นที่ยอมรับกันเท่านั้น หากได้รับคุณค่าในฐานะเป็นปัจจัยจำเป็น
ของการปกครองแบบผู้แทนที่รับผิดชอบและมีนัย ในระบบเช่นว่านั้น แม้วงเขตการตัด
ดิน ของทางการเมืองซึ่งตรงกันข้ามกับของประชาชน อาจกว้างใหญ่และขยายออกไปก็ตาม
แต่วงเขตอันสำคัญและเป็นอิสระของการตัดสินใจปฏิบัติการคงสงวนไว้เสมอ สำหรับบุคคล
และกลุ่มเอกชน

ในสมัยของเรา การทำลายที่สมบูรณ์และแข็งแกร่งที่สุดคือความเป็นอยู่
และการขยายตัวของระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นมาจากความดำริของการ
ปฏิวัติบอดเซวิก ปี ค.ศ. ๑๙๑๗ และการเติบโตขยายตัวของระบบการเมืองรวมอำนาจ
เบ็ดเสร็จแบบคอมมิวนิสต์ในเวลาต่อมา ในแง่การเมือง ระบบคอมมิวนิสต์ปฏิเสธโต้แย้ง
ประชาธิปไตยในนามของหัตถ์อุดมการณ์สำคัญสูงสุดบางอย่าง คือ ความเสมอภาค
และเสรีภาพ โดยการอาศัยอ้างอิงงานเขียนของคาร์ล มาร์กซ ปราชญ์ยิ่งใหญ่ชาวเยอรมัน
แห่งคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ผู้นำคอมมิวนิสต์ของรัสเซีย รวมทั้งจีนด้วย ต่อมาอ้างว่า
การเมืองประชาธิปไตยตามที่ปฏิบัติกันในตะวันตกนั้นเป็นเพียงกลวิธีสำหรับสถาปนาและ
ช่วยให้สิ่งชั่วร้ายของสังคมนายทุนคงอยู่ต่อไปภายใต้อำนาจปกครองของชนชั้นกลางมี
ส่วนน้อย ซึ่งมุ่งบังคับและรัดหน้าตาวันพวกคนงาน ผู้นำเหล่านี้อ้างว่าประชาธิปไตยแบบ
นายทุนซึ่งมีกำเนิดมาจากสังคมนายทุนก็จะต้องดับสูญไปด้วยสังคมนายชนชั้น โดยเหตุนั้น
ชนคนงานจะพากันแข่งอำนาจเพื่อสถาปนาสังคมที่ ให้ทรัพย์สินการผลิตเพื่อประโยชน์ของ
คนทั้งปวง ผลประโยชน์ร่วมกันได้มาโดยการยึดทรัพย์สินเอกชนให้เป็นของส่วนรวม
และให้มีการควบคุมปัจจัยผลิตโดยรัฐ

ความเท่าที่ข้ออ้างอิงของคอมมิวนิสต์จำกัดอยู่แต่เฉพาะกิจวิจารย์และสนับสนุนทางปรัชญา อันครายต่อประชาธิปไตย แม้จะร้ายแรงแต่ก็ห่างไกล แต่เมื่อมาได้รับการเสริมกำลังด้วยอำนาจของรัฐยิ่งใหญ่สมัยใหม่ รัฐหนึ่งซึ่งมุ่งให้อุดมการณ์คอมมิวนิสต์บรรลุผลทั่วโลกเช่นนี้ ภัยคุกคามต่อสถาบันประชาธิปไตย ก็กลายเป็นเรื่องเฉพาะหน้าและรีบด่วน สหภาพโซเวียตภายใต้การนำของสตาลิน “ได้สร้าง” รัฐสังคมนิยมขึ้นและบรรลุผลก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างไม่เคยมีมาก่อนในระยะชั่วคนเดียว รัสเซียได้สร้างอุตสาหกรรมในอัตราที่ไม่เคยทำกันมาก่อนในตะวันตก รัสเซียสามารถรอดพ้นจากการโจมตีของเยอรมันระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง และต่อมาสามารถฟื้นเศรษฐกิจซึ่งย่อยยับจากสงครามและบรรลุถึงฐานะความเป็นมหาอำนาจของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา ถ้าประชาธิปไตยพัฒนาเป็นจำนวนมากของโลก ซึ่งพยายามแสวงงเอกภาพพ้นจากฐานะอาณานิคมและทางดัดไปสู่ความเจริญทันสมัย ตัวอย่างความแข็งแกร่งและผลสำเร็จของระบบสังคมนิยมนี้กลายเป็นแบบอย่างที่ดีใจและจูงใจอันหนึ่ง แต่ควบคู่ไปกับแบบอย่างนี้ ก็คือ หักทอนความคิดและปฏิบัติหัวใจของระบบคอมมิวนิสต์โซเวียต กล่าวคือรัฐบาลพรรคเดียว การควบคุมเบ็ดเสร็จของการแสดงความคิดเห็นของบุคคลทุกทาง และการระดมกำลังบุคคลอย่างไม่ปรานีปราศรัย เพื่อบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของรัฐ

ดังนั้น จากหลักปรัชญาของการประท้วงและปฏิวัติสังคมนิยม คติคอมมิวนิสต์ภายใต้การนำของรัสเซียได้กลายเป็นเครื่องมือทรงอำนาจของแผนยุทธศาสตร์ในโลกรซึ่งครอบงำด้วยการขัดแย้งที่น่ากลัวอย่างไม่เคยมีมาก่อนระหว่างระบบคอมมิวนิสต์กับประชาธิปไตย พรรคคอมมิวนิสต์อันแข่งขันได้ก่อตั้งขึ้นทั่วโลก ในขณะที่รัฐบาลคอมมิวนิสต์ขึ้นครองอำนาจด้วยการสนับสนุนของรัฐเซียในรัฐยุโรปตะวันออก และแถบบอลข่านทั้งหมดยกเว้น กรีซและตุรกี เมื่อเร็ว ๆ นี้ กำลังและอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ยังได้แพร่ขยายอย่างรวดเร็วในเอเชียและในโลกอาณานิคม ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ รัฐบาลคอมมิวนิสต์ได้สถาปนาขึ้นในประเทศจีน ส่วนบรรดาพรรคคอมมิวนิสต์อันเข้ม

แข่งพากันทำทนายระเบียบที่เป็นอยู่ในอินเดีย อินโดจีน อินโดนีเซีย มลายู และตะวันออกกลาง ในดินแดนทั้งหมดเหล่านี้ระบบคอมมิวนิสต์หยาบคายความหวังที่จะบรรลุดุคความปรารถนาของท้องถิ่นในการสร้างอุตสาหกรรมและความเจริญทางเศรษฐกิจ

ระหว่างระยะของการขึ้นอำนาจของคอมมิวนิสต์ ระบบนายทุนและสถาบันประชาธิปไตยซึ่งควบคู่กันไปได้เบียดนิคมหน้าไปอย่างเห็นได้ชัด หักอุคมการณ์ของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ในการแข่งขันเสรี และเศรษฐกิจแบบตลาดเสรีค่อย ๆ แทนที่ด้วยหลักปรัชญา ที่มุ่งก่อตั้งคมและรับผิดชอบมากขึ้นโดยเน้นในด้านความมั่นคงทางสังคม การให้มันงานทำเต็มที่ บริการทางแพทย์ และความยุติธรรมทางสังคมและเศรษฐกิจ ในบางกรณี ระบบเศรษฐกิจที่เรียกว่าแบบนายทุนอย่างเช่น ของประเทศอังกฤษไปไกลถึงขั้นโอนอุตสาหกรรมสำคัญให้เป็นของชาติทีเดียว นี่ก็อีกเช่นกัน บทบาทที่แท้จริงของสหภาพแรงงาน พรรคการเมือง และสถาบันบัญญัติทุกวันให้ความสนับสนุนเล็กน้อยแก่ข้อกล่าวหาเก่า ๆ ของคิมมิกซ์คือว่า องค์กรเหล่านี้เป็นเครื่องมือสำหรับสนองรักษาสถิติที่รชของชนชั้นปกครองในวงแคบ

ระบบนายทุนและประชาธิปไตยในสมัย ค.ศ. ๑๙๖๐ เป็นปรัชญาและระบบที่แตกต่างห่างไกลจากสมัยของมาร์กซ์ นี่เป็นข้อเท็จจริงซึ่งน่าประหลาดที่ชาวมาร์กซ์คือเป็นจำนวนมากมองไม่เห็นกัน อย่างไรก็ตาม ทั้งที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเช่นนั้นในด้านคุณค่าและจัดระเบียบของกิจการทางการเมือง แต่ระบบคอมมิวนิสต์กับประชาธิปไตย คงห่างไกลกันทั้งในทฤษฎีและปฏิบัติ ทั้งที่ได้ตัดทิ้งแนวความคิดหลายอย่างทางการเมืองและเศรษฐกิจของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ออกไป แต่ประชาธิปไตยทุกวันนี้ยังคงยึดมั่นอยู่กับหลักค่านิยมทางการเมืองเดิมเกี่ยวกับเสรีภาพส่วนบุคคล ถ้อยการโต้เถียงและจูงใจยิ่งกว่าการปลุกฝังจิตใจและใช้กำลัง และให้ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับการยอมรับและยินยอมอันกว้างขวางยิ่งกว่าบังคับเขาโดยพลการของคนไม่กี่คนต่อคนส่วนใหญ่ เหล่านี้เป็นค่านิยมที่ราษฎรของระบบประชาธิปไตยส่วนมากยึดถือร่วมกันอย่างกว้างขวาง มันเป็น

ส่วนหนึ่งของ “อุดมการณ์” และกำหนดการกระทำและปฏิบัติหน้าที่ของบรรดาประชา
ธิปไตยทั้งหลาย

อย่างไรก็ดี ปัญหาที่ยังคงเหลืออยู่คือระบบการเมืองแบบไหน ประชาธิปไตย
หรืออำนาจนิยม จะเป็นใหญ่ในการแข่งขันทั่วโลก โดยเฉพาะเอเชีย และส่วนค้อยพัฒนา
ต่าง ๆ ของโลก การแข่งขันที่รุนแรง และยังไม่ได้ชัดเจนแน่นอน ดังคนเหล่านี้ยังคง
อาจเดิอกสถาบันและหลักปฏิบัติซึ่งจะค่อย ๆ สร้างเสริมไปสู่แบบประชาธิปไตย หรือว่า
อาจจะเดิอกเอาทางสะดวกง่ายจ่อมปดอมของระบบอำนาจนิยม หรือบางที่ถึงระบบรวม
อำนาจเบ็ดเสร็จ นี่เป็นปัญหาของการศึกษาซึ่งจะได้รับความสนใจของเราในหนังสือชุด
ทั้งสองเล่มนี้ ระบบไหน ประชาธิปไตยหรืออำนาจนิยมที่จะเป็นทางต้นของความต้องการ
ของสังคมปัจจุบันได้มากกว่าทั้งในเอเชียและยุโรป คำตอบไม่อาจให้ได้ในแง่ของแนว
นิยมส่วนบุคคล หรือความรู้ดีถูกพันทางอำนาจ แต่จะต้องให้คำตอบในแง่ประเภท
ต่าง ๆ ของการวิเคราะห์ซึ่งเราได้ชี้แจงมาแล้ว

เห็นจะพอสำหรับแนวคิดลักษณะซึ่งเราอาจภาพภารกิจของเราในหนังสือชุด
สองเล่มนี้ เราได้ให้นิยามระบบการเมืองในแง่ที่เป็นปกติสำหรับแต่ละสังคมและตั้งปัญหา
และทำการตัดสินใจและบริหาร ในวงเขตของกิจการส่วนรวม เราได้ตั้งประเภทกว้าง ๆ
บางอย่างของการวิเคราะห์ระบบเช่นว่านักถนัดคือ พื้นฐานการเมือง พลังกระตุ้นทาง
การเมือง และองค์การทำการตัดสินใจเป็นทางการของรัฐบาลในด้านปัจจัยประกอบของการ
ตัดสินใจ ตลอดจนประสิทธิภาพและการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลโดยพิจารณาในด้านผล
ปฏิบัติ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ในบทความ ๆ ไป จะได้พยายามนำเอาประเภทเหล่านี้
มาใช้เพื่ออธิบายให้เห็นการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินงานของระบบการเมืองจำนวนหนึ่งซึ่ง
แตกต่างกันทีเดียว ลักษณะแตกต่างดังกล่าวยังชัดเจนในธรรมชาติของระบบเหล่านี้
และในวงเขตและความเชื่อถือได้ของข้อความรู้ของเราในเรื่องระบบเหล่านี้ ทำให้ไม่
อาจพิจารณาคำอธิบายระบบทั้งหมดในรูปที่คล้ายกันได้ แต่ในทุกกรณีก็จะได้พยายามปรับ
ใช้ประเภททั่วไปเหล่านี้ และตอบปัญหาสำคัญ ๆ ที่ยกขึ้นมา

บริษัทใหญ่

หมวด อี. ไฟเนอร์

วงศ์ นายบุตร แปล

๑. บทนำ

ประเทศบริเตนเป็นประเทศเล็ก ๆ ประเทศหนึ่ง คือมีพื้นที่เพียงร้อยละ ๐.๒ ของพื้นที่โลกทั้งหมด หรือมีพื้นที่มากนับเป็นอันดับที่ ๗๕ ของโลก กระนั้นก็ตาม ประเทศบริเตนเป็นประเทศมหาอำนาจประเทศหนึ่ง กล่าวคือ ประเทศบริเตนมีพลเมือง ๕๓ ล้านคนซึ่งมากเป็นอันดับที่ ๘ ของโลก และมีความหนาแน่นของพลเมืองนับเป็นอันดับที่ ๔ บริเตนมีสินค้าเข้าเป็นวัตถุดิบประมาณ ๑ ใน ๕ ของวัตถุดิบของโลก และในขณะเดียวกันส่งสินค้าและอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นสินค้าออกประมาณ ๑ ใน ๕ ในตลาดการค้าระหว่างประเทศ บริเตนมีการค้าใหญ่เป็นที่สองของโลกและพลเมืองของประเทศบริเตนเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ แล้วอยู่ในฐานะร่ำรวย คือพลเมืองมีรายได้เป็นรายบุคคลประมาณ ๓,๓๕๐ ดอลลาร์ต่อปี เปรียบเทียบได้กับประเทศอื่นคือสหรัฐอเมริกา ๒,๗๘๐ ดอลลาร์ ฝรั่งเศส ๑,๒๐๐ ดอลลาร์ เยอรมัน ๑,๑๗๐ ดอลลาร์ และอินเดียเพียง ๒๘ ดอลลาร์ เพราะฉะนั้นในทางเศรษฐกิจ บริเตนจึงเป็นประเทศที่น่าเกรงขามในทางทหาร แม้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาและโซเวียตจะมียุทธศาสตร์มากกว่าก็จริง นอกจากประเทศสองประเทศนี้แล้ว ประเทศบริเตนเท่านั้นที่มีตุลกระเบิดไฮโดรเจน

ก่อนปี ค.ศ. ๑๙๓๘ บริเตนปกครองอาณานิคมต่าง ๆ ทั่วประเทศมีพื้นที่รวมกันถึง ๑๕ ล้านตารางไมล์ ในปัจจุบันดินแดนที่อยู่ในความอารักขาของบริเตนส่วนใหญ่ได้กลายเป็นรัฐที่มีการปกครองตนเอง และดินแดนที่เหลือก็กำลังจะกลายเป็นรัฐที่มีการปกครองตนเองภายในไม่ช้า อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ดินแดนเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังเด็กที่จะมีความสัมพันธ์อยู่กับสหราชอาณาจักร โดยการเป็นสมาชิกของเครือจักรภพอังกฤษ ในทางวัฒนธรรมนั้น บริเตนก็ได้รับความสำเร็จเท่าเทียมกับประเทศเพื่อนบ้านในยุโรป นักทฤษฎีชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้ตั้งคำถามไว้ว่าเป็นประเทศซึ่งเป็น “มารดาของคิดป้อวูช และกฎหมาย” ซึ่งก็คล้าย ๆ กับประเทศบริเตน นิวตันและฟาราเดย์เป็นผู้ได้

รับความสำเร็จในทางวิทยาศาสตร์ ไชเซ่อร์ เซคเคเปียร์ และนิคตัน ได้รับความสำเร็จ
ในทางวรรณคดี เร็นและเกนส์เบอเวอในทาง ศิลป ด็อก เบอค์เดย์ และฮุมในทาง
ปรัชญา

อย่างไรก็ดี ในประวัติศาสตร์อันยาวนานของบริเตนอารยธรรมอันเด่นชัด
แต่เริ่มต้นได้มีส่วนช่วยก่อให้เกิดกฎหมายสามัญชนและระบบประชาธิปไตยโดยแบบสภา
ผู้แทนราษฎร บางทีนอกจากประเทศสวีเดนแล้ว ประเทศอื่นๆ ได้เลียนแบบอาจจะเป็น
โดยทางตรงหรือทางอ้อมประชาธิปไตยแบบสภาผู้แทนราษฎรของบริเตน แม้แต่ระบบ
ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาซึ่งมีต้นภูมิจากรัฐธรรมนูญของประเทศบริเตน ใน
คริสต์ศตวรรษที่ ๑๘

ประเทศบริเตนได้เริ่มมีความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วภายหลังจาก
ได้มีการวางรากฐานทางการเมืองในปี ค.ศ. ๑๖๘๘ ซึ่งได้สถาปนาอำนาจสูงสุดของรัฐ
สภาและได้ก่อให้เกิดความมั่นคงแก่การค้า และความมั่นคงของบุคคลผู้ประกอบการ
อุตสาหกรรมชั้นกลาง การให้สินเชื่อในราคาถูก การมีวิสาหกิจในการเดินเรือทะเล
และการค้าอันรุ่งเรืองได้มีผลสะท้อนก่อให้เกิดความมั่นคงภายในประเทศและมีรัฐบาลที่
ซื่อสัตย์ สิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดความร่ำรวยแก่ประเทศ ในศตวรรษต่อมาได้มีความ
ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในทางเกษตรกรรม การปรับปรุงการคมนาคมภายในประเทศ
และการประดิษฐ์ในทางเครื่องกลไกต่าง ๆ ภายใต้อิทธิพลในทางอุตสาหกรรม ใน
ระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๑๕ และ ค.ศ. ๑๘๓๓ พดเมืองของประเทศบริเตนคือบัตตันจาก ๓๓
ล้านเป็น ๕๕ ล้าน ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๓๒ และ ค.ศ. ๑๘๓๓ ดินค้าออกเพิ่มจาก ๓๖
ล้านปอนด์ ไปเป็น ๕๒๕ ล้านปอนด์ การผลิตเหล็กจาก ๐.๗ ล้านตันเป็น ๑๐ ล้านตัน
การผลิตถ่านหินจาก ๒๖ ล้านตันเป็น ๒๘๗ ล้านตัน และประเทศได้กลายเป็น
แหล่งชุมชนเพิ่มขึ้นทุกที่ ในปี ค.ศ. ๑๘๕๑ ผู้ชาย ๓ คน ใน ๖ คน ทำงานอยู่ในชนบท
แต่ในปี ค.ศ. ๑๘๓๓ ปรากฏว่าอัตราส่วนกลายเป็น ๓ : ๒๐

ความมั่งคั่งสูงสุดในทางอุตสาหกรรมของประเทศบริเตนเกิดขึ้นระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๑๕ และ ค.ศ. ๑๘๗๐ ในขณะที่ประเทศบริเตนเป็นประเทศที่มีอำนาจในทาง อุตสาหกรรมมากที่สุดในโลก หลังจากนั้นแม้ประเทศบริเตนจะร่ำรวยมากขึ้น และ บ้านเมืองกลายเป็นแหล่งตัวเมืองมากขึ้นก็ตาม ประเทศอื่น ๆ เริ่มมีความเจริญใกล้เคียง ตามมา ในปี ค.ศ. ๑๘๘๐ บริเตนยังผลิตถ่านหินได้มากกว่าประเทศอื่นทั้งหมดในโลก รวมกัน แต่ในปี ค.ศ. ๑๘๙๐ ประเทศสหรัฐอเมริกาผลิตถ่านหินได้เท่ากับบริเตนและ มากกว่าหลังจากนั้นเป็นต้นมา สำหรับอุตสาหกรรมเหล็ก ในปี ค.ศ. ๑๘๙๐ สหรัฐอเมริกาผลิตได้เท่ากับบริเตน และเยอรมันผลิตได้เกือบเท่ากับบริเตน แต่ว่าในขณะที่ ประเทศทั้งสองผลิตได้มากกว่าบริเตน สำหรับอุตสาหกรรมเหล็กถ้ำก็มัตถลักษณะเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ยุโรปได้มีการผลิตค้อยลงเช่นนี้ บริเตนได้หันไปดำเนินการ ลงทุนในที่ต่าง ๆ และได้กลายเป็นผู้ลงทุนที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก ในปัจจุบันนี้บริเตนมี ฐานะในทางเศรษฐกิจพอเปรียบได้กับเยอรมันนี้ ส่วนสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต รับผิดชอบผลิตในทางอุตสาหกรรมและประชาชนมากกว่าบริเตนมาก แต่บริเตนก็ยัง เป็นมหาอำนาจในทางการค้าและอุตสาหกรรมที่น่าเกรงขาม และเมื่อมองในแง่ของ ผลิตผลของประชาชาติขั้นสุดท้ายและรายได้รายหัวของประชาชนแล้ว บริเตนร่ำรวย กว่าที่เคยเป็นมาในอดีต

อำนาจในทางการเมืองและการทหารบริเตนได้มีความเจริญขนานมากับ ความเจริญในทางเศรษฐกิจ แม้ว่าจะถูกคุกคามโดยประเทศที่มีพดเมืองมากกว่าและมี พื้นที่ใหญ่กว่า เช่นประเทศฝรั่งเศสและประเทศสเปนในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ ประเทศ บริเตนก็ง่ายที่จะรักษาอิสรภาพของตนเอง ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ เมื่อบริเตนมีอำนาจ ในทางเศรษฐกิจเต็มที่ บริเตนได้กลายเป็นมหาอำนาจในยุโรปประเทศหนึ่งและเกี่ยวข้อง กับกิจการของยุโรปทุกคราวเมื่อประเทศใดประเทศหนึ่งหวังจะยึดครองยุโรปแต่ผู้เดียว แม้จะขาดกำลังทหาร บริเตนก็ใช้ทองเป็นเครื่องช่วยเหลือแก่สัมพันธมิตร ในการสู้รบ หลัง จากนโปเลียนแพ้สงครามในปี ค.ศ. ๑๘๑๕ ด้ญญาสงบศึกบริเตนนิกา (Pax Britannica)

ได้ก่อให้เกิดความสงบสุขในโลกจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๗๐ มหาอำนาจอีกเพียงประเทศเดียวที่เป็นคู่แข่งของบริเตน คือสหภาพโซเวียตรัสเซียและในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ เป็นศตวรรษของการขัดกันระหว่างรัสเซียซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจในทางบก ครอบคลุมทะเลบอลข่าน อ่าวเปอร์เซีย มหาสมุทรอินเดีย ทะเลเดื่อง และมหาอำนาจในทางทะเลของประเทศบริเตนซึ่งมีอยู่ทุกหนทุกแห่งซึ่งชายฝั่งทะเลและท่าทะเลจรดซึ่งกันและกัน ประเทศบริเตนแข็งแกร่งมากจนดำมารถที่จะอยู่ได้ โดยโดดเดี่ยวโดยไม่จำเป็นต้องหาพันธมิตรที่ถาวร

ความเจริญเช่นนี้เช่นเดียวกับการมีอำนาจสูงสุดในทางอุตสาหกรรมคือเริ่มจะมีความสำคัญน้อยลงหลังจากปี ค.ศ. ๑๘๗๐ ในปีนั้นเยอรมันรบชนะฝรั่งเศสและกลายเป็นผู้มีอำนาจครอบครองดินแดนส่วนใหญ่ของทวีปยุโรป และบริเตนได้เริ่มค่อย ๆ ถูกบีบให้เป็นพันธมิตรกับศัตรูของเยอรมันนี้ คือฝรั่งเศสและรัสเซีย ในปี ค.ศ. ๑๙๑๔ บริเตนจำเป็นต้องมีอำนาจร่วมรวมกับชาติในยุโรปอีกหลายชาติ ในปัจจุบันนี้ หลังจากที่ล้มสงครามโลกสองครั้ง พลังอำนาจของบริเตนค่อยลดน้อยลงทุกที แม้ว่าจะยังคงเป็นมหาอำนาจประเทศหนึ่งในโลกก็ตาม

จักรวรรดิบริติชและเครือจักรภพ

การที่ประเทศบริเตนกลายเป็นประเทศจักรวรรดินิยมมีสาเหตุและผลเนื่องมาจากความก้าวหน้าในทางการเศรษฐกิจและการทหาร ในฐานะที่เป็นประเทศมีอำนาจในทางทะเล บริเตนได้แข่งอำนาจกับประเทศสเปนและประเทศฮอลันดาในการอ้างสิทธิเหนืออเมริกาและหมู่เกาะอินเดียตะวันออก แต่จุดประสงค์ของบริเตนก็เพื่อทำการค้ามิใช่ต้องการดินแดน บริเตนได้อเมริกาเหนือเป็นอาณานิคม และจักรวรรดิอังกฤษครั้งแรกประกอบด้วยอาณานิคมอเมริกัน และต่อมาได้ดินแดนเนื่องมาจากการสู้รบกับฝรั่งเศส (แคนาดาและอินเดีย) และต่อมาอาณานิคมเป็นดินแดนในทวีป

ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแอฟริกาใต้ หลังจากปี ค.ศ. ๑๗๘๒ ซึ่งเป็นระยะที่เรียกว่า “จักรวรรดิอังกฤษครั้งที่สอง” บริเตนได้ส่งคนจำนวนหลายล้านไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในแคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแอฟริกาใต้ และจัดตั้งสถาบันเกี่ยวกับเรื่องการเด็กผู้แทนขึ้นในประเทศเหล่านี้ และในขณะเดียวกันบริเตนได้มุ่งในการปกครองอินเดียอย่างมีประสิทธิภาพแต่อย่างเด็ดขาด การแผ่ขยายของบริเตนในระยะที่ตามซึ่งแผ่ขยายเข้าไปในแอฟริกาและเอเชียอาคเนย์เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. ๑๗๗๐ ในปี ค.ศ. ๑๗๙๕ จักรวรรดิอังกฤษประกอบด้วยผืนแผ่นดิน ๑๕ ไร่ ด้านตารางไมล์ และใหญ่ยิ่งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๗๙๗ เพราะ “ดินแดนในอาณัติ” ได้ถูกตั้งนิบาตประชาชาติระบุให้อยู่ในความปกครองของบริเตน

ในปัจจุบันจักรวรรดิอันยิ่งใหญ่ไพศาลนี้ได้แปดรูปดาวน์ใหญ่กลายเป็นด้ามคมอันเป็นอิสระของรัฐอธิปไตย (กฎหมายมาตรฐานซึ่งระบุความเป็นอิสระของรัฐเหล่านี้ คือกฎหมายแห่งเวสต์มินสเตอร์ ปี ค.ศ. ๑๗๓๓) ในขณะนี้เครือจักรภพรวมดหราชอาณาจักร แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ซิดอน ไนจีเรีย ดหพันธ์แอฟริกากลาง ดหพันธ์มลายู ซีเรียด็อน แทนแกนิกา ทริเนแดดและโตเบโก จาไมกา อูกานดา และสาธารณรัฐอินเดีย ปากีสถาน กานา และไซปรัส เครือจักรภพมิใช่เป็นรูปที่ว่างเปล่า ยกเว้นประเทศแคนาดาแล้ว ดมาชิกของเครือจักรภพอยู่ภายใต้บริเวณเงินตราปอนด์ ด็อดลิง และรักษาสัมดุลยภาพกับธนาคารชาติแห่งประเทศอังกฤษ ผลผลิตจากประเทศเครือจักรภพส่งเข้าบริเตนโดยไม่ต้องเสียภาษี ประเทศเหล่านี้รับสินค้าออกจากบริเตนประมาณร้อยละ ๓๗ และส่งสินค้าเข้าบริเตน ประมาณร้อยละ ๓๗ แต่ด็มีมหาชนประมาณ ๗๐,๐๐๐ คนหลังให้ด็เข้าบริเตน และคนบริเตนประมาณ ๗๐,๐๐๐ คนเดินทางไปประเทศในเครือจักรภพ ความสัมพันธ์ในทางวัฒนธรรมยังมีอยู่อย่างกระชับแน่น ยกตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัยในประเทศเครือจักรภพรวมกันเป็นดหพันธ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยหนึ่งอาจจะไปทำงานที่อ้อมมหาวิทยาลัยหนึ่งต่างประเทศกันโดยไม่เสียสิทธิใน

การรับบำนาญ ระหว่างประเทศในเครือจักรภพได้มีการค้าอย่างแท้จริง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ
หมอ นักกฎหมาย อาจารย์ วิศวกร และอื่น ๆ ที่คล้ายกันนี้

สถาบันทางการเมืองของเครือจักรภพดัดซับซ้อนมาก ประเทศในเครือ
จักรภพทุกประเทศถือว่าสมเด็จพระราชินีเป็นประมุขของเครือจักรภพ พระราชินีทรงเป็น
พระราชินีของบางประเทศด้วย เช่น ประเทศแคนาดา ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ สำหรับ
สาธารณรัฐอินเดีย ปากีสถาน กานา และสหพันธ์มลายู พระราชินีทรงเป็นสัตม
ลักษณ์ของประเทศเหล่านี้ และโดยเหตุนี้จึงทรงเป็นประมุขของเครือจักรภพ และ
ประเทศในเครือจักรภพทุกประเทศได้กำหนดความแตกต่างกันในทางกฎหมายระหว่าง
พลเมืองและคนต่างด้าวของแต่ละประเทศ ส่วนลักษณะการบังคับใช้กฎหมายนั้นแตกต่าง
กันไป บังคับมากที่สุดแค่แต่ละประเทศ อย่างไรก็ตามปฏิบัตการที่สำคัญของ
เครือจักรภพก็คือการประชุมกันเป็นระยะ ๆ ระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และที่สำคัญที่สุดก็คือการประชุมระหว่างนายก
รัฐมนตรี นอกจากนี้ ยังมีการติดต่อกันเป็นประจำระหว่างประเทศต่าง ๆ โดยผ่าน
กระทรวงความสัมพันธ์ของเครือจักรภพในกรุงลอนดอน ความสำคัญของการติดต่อ
เหล่านี้ไม่อาจมองข้ามเสียได้ เพราะว่าระบบการติดต่อและปรึกษากันเช่นนี้ในปัจจุบัน
เป็นเครื่องหมายอันเด่นชัดของเครือจักรภพ แล่ดังถึงการดำรงอยู่ร่วมกันในทางการเมือง
ซึ่งเป็นการดำรงอยู่ร่วมกันของรัฐซึ่งมีความเป็นอิสระและอธิปไตยเท่าเทียมกัน สมาชิก
ไม่เห็นว่าที่ที่จะรับการเป็นผู้นำของบริเตนหรือเห็นด้วยกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดร่วมกัน

ควรจะเน้นด้วยว่าสมาชิกอิสระของเครือจักรภพแตกต่างโดยสิ้นเชิงจากดิน
แดนซึ่งไม่มีการปกครองตนเองหรืออยู่ภายใต้ความอารักขาของบริเตน ดินแดนเหล่านี้
เป็นดินแดนซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของรัฐสภาและปกครองโดยกระทรวงอาณานิคม
โดยปกติอาณานิคมถูกปกครองโดยข้าหลวงใหญ่จากบริเตน และช่วยเหลือโดย
สภาพบริหารหรือสถานนิติบัญญัติ จำนวนของดินแดนในอารักขาเหล่านี้ลดน้อยลงอย่าง

รวดเร็วเพราะว่าเมื่อเวลาผ่านไปแต่ละปี ๆ ดินแดนเหล่านี้ได้รับเอกราชและเด็กที่จะอยู่ หรือไม่อยู่ในเครือจักรภพ

ดังนั้นโดยทางทหาร โดยทางเศรษฐกิจและโดยทางดินแดน บริเตนยังคง เป็นมหาอำนาจประเทศหนึ่งในโลกซึ่งมีความสำคัญมาก ความเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในอดีตและการมีอำนาจในปัจจุบันเป็นเหตุผลหนึ่งซึ่งชี้ว่าทำไมสถาบันแบบบริเตนจึงแผ่กระจายไปทั่วโลก เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือสถาบันเหล่านี้ได้รับความสำเร็จ หลังจากชัยชนะของบริเตนเหนือยุโรปในปี ค.ศ. ๑๘๑๕ และต่อมาเป็นชาติที่มีอำนาจเด่นชัด ประเทศอื่น ๆ ได้คัดลอกเอาสถาบันแบบบริเตนไปใช้ซึ่งวิธีการเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งซึ่งช่วยก่อความสำเร็จให้แก่บริเตน นอกจากนั้นสถาบันเหล่านี้ยังถูกนำไปใช้ในประเทศอาณานิคม (ซึ่งรวมทั้งอเมริกา) และเมื่ออาณานิคมเหล่านี้ได้รับเอกราชย่อมเป็นธรรมดาที่ประเทศนั้นจะให้คงมีสถาบันในทางการเมืองซึ่งได้คงชนแล้วต่อไป และก็ได้เป็นการพิสูจน์แล้วว่า เป็นธรรมดาที่ประเทศซึ่งพ้นจากการเป็นอาณานิคมแล้วได้รับเอกราช หลังปี ค.ศ. ๑๘๔๕ เช่น อินเดีย กานา ในจีนเรียและประเทศอื่น ๆ ได้นำรัฐธรรมนูญของนายเก่าภายใต้ระบบจักรวรรดินิยมไปใช้

วิวัฒนาการของสหราชอาณาจักร

ปัจจัยสำคัญ ๓ ประการ ซึ่งได้เป็นสิ่งช่วยให้บริเตนกลายเป็นประเทศประชาธิปไตยที่สำเร็จมากที่สุดประเทศหนึ่งในโลก ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และการอุตสาหกรรม (ปัจจัยอื่นจะได้กล่าวในบทถัดไป)

ภูมิศาสตร์

โดยทางภูมิศาสตร์ บริเตนเป็นกลุ่มหนึ่งของเกาะหลายเกาะซึ่งถูกตัดออกจากทวีปยุโรป คิกระยะห่างจากทวีปยุโรปจากจุดพื้นแผ่นดินที่ใกล้ที่สุดเป็นระยะทะเลยาว ๒๒ ไมล์ ระยะทะเลตอนนี้เรียกว่าช่องแคบอังกฤษ การครอบครองเหนือพื้นแผ่นดินบริเตนโดยบุคคลที่มาจากที่อื่นครั้งสุดท้าย คือจากการบุกรุกของพวกนอร์มันในปี ค.ศ.

๓๐๖๖ หลังจากนั้นเป็นต้นมาชาวบริเตนสามารถคุ้มครองตนเองจากผู้รุกรานในการรบในยุโรป คือ กองทัพเรือสเปนของพระเจ้าฟีลิปที่ ๒ ในปี ค.ศ. ๑๕๘๘ นโปเลียนในปี ค.ศ. ๑๘๐๔ ฮิตเลอร์ในปี ค.ศ. ๑๙๔๐ บริเตนเป็นประเทศเดียวในยุโรปซึ่งไม่เคยอยู่ภายใต้ความยึดครองของต่างชาติเป็นเวลาหลายศตวรรษ สถาบันต่าง ๆ จึงได้รับการพัฒนามาเป็นเวลายาวนานกว่าเกือบปีโดยประชาชนของบริเตนเอง ภายในสิ้นแผ่นดินซึ่งมีมหาสมุทรล้อมรอบ

ในฐานะที่เป็นหมู่เกาะ บริเตนมิได้มีกองทัพบกที่ใหญ่โตเคยจนกระทั่งเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ภัยพิบัติของบริเตนจึงไม่มีเครื่องมือซึ่งผู้อำนาจปกครองเด็ดขาดในยุโรปสามารถรวบรวมอำนาจบริหารไว้ที่ส่วนกลางและบีบบังคับฝ่ายการเมืองซึ่งตรงกันข้าม การขาดกำลังกองทัพก็ยังป้องกันผู้ไม่เห็นด้วยในทางการเมืองที่ยึดและเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศโดยใช้วิธีการรุนแรง ประสิทธิภาพเพียงครั้งเดียวของบริเตนเกี่ยวกับการปฏิวัติโดยทหารบกและการก่อกวนที่รุนแรงเกิดขึ้นเมื่อมีการกบฏครั้งใหญ่ระหว่างปี ค.ศ. ๑๖๔๒-๖๐ ภายใต้ความเป็นผู้เผด็จการของโอลิเวอร์ ครอมเวลด์ การที่ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบและกฎของทหารเช่นนั้น ได้เป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นถึงความน่าสะพรึงกลัวและก่อให้เกิดอคติต่อกองทัพบกตลอดมาในวงการเมืองจนเกือบทุกวันนี้

ทะเลมิใช่เพียงแต่เป็นเครื่องป้องกันให้ข้าศึกเข้ามาเท่านั้น แต่ยังกันให้ชนชาติต่าง ๆ ของสหราชอาณาจักรอยู่ในดินแดนของตนด้วย ภัยพิบัติของประเทศอังกฤษซึ่งเป็นประเทศที่ร่ำรวยและมีพดเมืองมากที่สุดในสี่ชาติ (เวสต์ ไอร์แลนด์ สก็อตแลนด์ และอังกฤษ) สามารถที่จะแผ่ขยายราชอาณาจักรไปทั่วหมู่เกาะบริเตน เวสต์ไอร์แลนด์ครอบครองในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๔ สก็อตแลนด์รวมกับอังกฤษและเวสต์ในปี ค.ศ. ๑๗๐๖ เรียกรวมกันว่า "บริเตนใหญ่" โดยสนธิสัญญาซึ่งมีการเจรจากันอย่างอิสระซึ่งทั้งสองรัฐตกลงที่จะมีรัฐสภาเดียวกัน

ชาวสก็อตในฐานะที่เป็นพดเมืองของรัฐอธิปไตยมาก่อนยังคงรักษาไว้จนความปัจจุบันซึ่งระบบกฎหมายของตนเอง ระบบการปกครองท้องถิ่นและที่สำคัญกว่า

ตั้งขึ้นก็คือ โบสถ์ประจำชาติของตนเอง คือโบสถ์เพรสไบทีเรียน ของดักกอตแลนด์ สำหรับไอร์แลนด์เนื่องจากมีทะเลขวางกั้น ไอร์แลนด์มีเคยได้รับอิทธิพลในทางวัฒนธรรม แม้จะถูกครอบครอง ถูกเป็นอาณานิคมและถูกผนวกเข้าในโครงร่างในทางการเมืองของ บริเตนใหญ่ในปี ค.ศ. ๑๘๐๐ ไอร์แลนด์ยังคงมีลักษณะเป็นต่างประเทศ (ในที่มีความจริงอยู่ว่าคนส่วนใหญ่ของไอร์แลนด์เป็นคาทอลิก แต่คนส่วนใหญ่ของอังกฤษ เวลส์ และ ดักกอตแลนด์เป็นโปรเตสแตนต์) ผู้ปกครองบริเตนใหญ่ไม่เคยพิจารณาว่าไอร์แลนด์เป็นส่วนหนึ่งของบริเตนที่อยู่ไกลที่สุดหรือเป็นอาณานิคมที่อยู่ไกลที่สุดแม้ว่าจะถูกรวมเข้าไว้ในสหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์มีเคยถูกกีดกันชาติ ไอร์แลนด์แยกตัวออกจากสหราชอาณาจักรโดยการกบฏในปี ค.ศ. ๑๘๑๘ และหลังจากนั้นเคาน์ตีทางตอนใต้ของไอร์แลนด์ได้มารวมด้วย และจัดตั้งเป็นรัฐไอร์แลนด์อิสระขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๒๒

ประวัติศาสตร์

หลังจากรวมกันอยู่เป็นเวลายาวนานภายใต้อำนาจจักรวรรดิของอังกฤษ ทั้งสี่ ชาติของบริเตนเริ่มปรับตัวเองเข้าหากัน จากความจริงที่ว่าพระเจ้าเฮนรี่ที่ ๒ ผู้ซึ่งทรงสถาปนาราชวงศ์ทีวคอร์เป็นชาวเวลส์ได้มีส่วนสำคัญในการประสานให้ชาวเวลส์กลายเป็นเพียงภาคการปกครองภาคหนึ่งของประเทศ ดักกอตแลนด์ยังคงเป็นอาณาจักรที่แยกตัว ออกต่างหาก แม้ว่าจะได้รวมกับอังกฤษและเวลส์แล้วก็ตาม โดยมีจักรวรรดิของตนเอง คือ พระเจ้าเจมส์ที่ ๒ ซึ่งในปี ค.ศ. ๑๖๐๓ ได้กลายเป็นกษัตริย์ของทั้งสองประเทศ ดักกอตแลนด์ยังคงมีกฎหมายและโบสถ์ของตนเองแม้แต่เมื่อได้มีการรวมกับอังกฤษแล้วในปี ค.ศ. ๑๗๐๖ จนกระทั่งคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ จึงได้มีการกีดกันในทางวัฒนธรรม ก่อตั้งใน คริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ อังกฤษคิดเกี่ยวกับชาวดักกอตเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ในกลางคริสต์ ศตวรรษที่ ๑๘ ซึ่งต้องขอขอบคุณคือ เซอร์ วอดเตอร์ ดักกอต ที่ทำให้ดักกอตแลนด์อยู่ในสายตาของอังกฤษเนื่องจากการมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยดักกอตแลนด์ ความสนใจ เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมของชาวดักกอต และการมีสถานที่พักของพระนางเจ้าวิกตอเรียที่ บัดมอร์ธ ซุมชนของชาวบริเตนจึงเกิดขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ และนอกจากชาว

ไอว์แดนค์ซึ่งเป็นคารอดิกเท่านั้นที่อยู่นอกชุมชน สำหรับชาวไอว์แดนค์ซึ่งเป็นโปรเตสแตนท์ในไอว์แดนค์เห็นยังเป็นส่วนสำคัญชุมชน

ในทำนองเดียวกันกาทเวดาได้เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างความไม่ลงรอยกันในทางศาสนา การแตกแยกของพระเจ้าเฮนรี่ที่ ๘ จากกรุงโรมในปี ค.ศ. ๑๕๓๔ ได้ก่อให้เกิดการประท้วงประหารคนกลุ่มน้อยซึ่งเป็นคารอดิก พระเจ้าเฮนรี่ที่ ๘ รวมทงผู้สืบตำแหน่งแทนได้ก่อตั้งศาสนาประจำชาติ (The Anglican Communion) แต่ศาสนานี้ก็เข้มงวดต่อผู้นับถือศาสนาโปรเตสแตนท์มาก ความแตกต่างในทางศาสนาได้เพิ่มความซับซ้อนให้แก่การคั่นรนาในทางการเมืองอย่างร้าย ซึ่งก่อให้เกิดการกบฏครั้งใหญ่ในปี ค.ศ. ๑๖๔๒-๖๐ และการปฏิวัติอย่างมีเกียรติในปี ค.ศ. ๑๖๘๘-๘๘ ซึ่งทำให้ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สิ้นสุดและมีความสูงสุดของรัฐสภาขึ้นมาแทนที่ เพราะฉะนั้น ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ทั้งพวกคารอดิกและพวกโปรเตสแตนท์ที่ไม่ลงรอย (หมายความว่าผู้ซึ่งไม่ยอมรับศาสนาของอังกฤษ) จึงถูกกดขี่ทั้งในทางการเมืองและในทางสังคม ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ การบีบบังคับในทางศาสนามาค่อย ๆ ลดน้อยถอยลงไป ความบีบบังคับที่สำคัญต่อพวกโปรเตสแตนท์ที่ไม่ลงรอย (nonconformist) ถูกยกเลิกในปี ค.ศ. ๑๘๒๘ และสำหรับพวกคารอดิกยกเลิกในปี ค.ศ. ๑๘๒๘ ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ จึงเกิดการฟื้นตัวอย่างยิ่งใหญ่ของศาสนาโรมันคารอดิกและพวกโปรเตสแตนท์ที่ไม่ลงรอย และในขณะเดียวกันก็ได้มีความอดทนและยอมรับในการนับถือศาสนาที่ต่างกันด้วย

รัฐธรรมนูญบริติช

รัฐธรรมนูญบริติชเป็นรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยฉบับหนึ่ง แต่หุดอมคือเป็นรูปขึ้นมาตั้งแต่สมัยกลาง รัฐธรรมนูญยังเต็มไปด้วยแบบพิธีราชการ คำศัพท์ และระเบียบการซึ่งเริ่มต้นมาตั้งแต่สมัยกลาง รัฐบาลได้รับชื่อว่าเป็นรัฐบาลของพระราชินี รัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรีของพระราชินี กองทัพเป็นกองทัพของพระราชินี และทหารในแต่

ระกองทัพบกตำแหน่งโดยเป็นคณะกรรมการของพระราชินี ค้าและผูกขาดเป็นคำ
ของสมเด็จพระราชินี และผูกขาดของสมเด็จพระราชินี ข้าราชการชั้นสูงยังคงมี
ตำแหน่งยศศักดิ์ เช่น ดอร์ชานเซลดอร์ ดอร์คพริวดด์ และชานเซลดอร์ของเฮกซ์-
เชคเกอร์ ซึ่งมีประวัติมานับกว่าหกร้อยปี

ความสำคัญของประเพณีก็คือ ประเพณียังคงรักษาไว้ไม่เพียงแต่รูปของ
สมัยกลาง แต่รักษารวมทั้งสาระสำคัญของสมัยกลางด้วย ซึ่งพอจะสรุปกล่าวได้ว่า
พระมหากษัตริย์ทรงปกครองแต่โดยมีเงื่อนไขมิใช่โดยเด็ดขาด ในระบบการเมืองของ
บริเตนที่แท้จริงนี้ ได้มีกลุ่มข้าราชการกลุ่มหนึ่ง ซึ่งวางนโยบายและดำเนินการตาม
นโยบาย ยกเว้นจากในระหว่างระเบียบของรัฐสภาอันยาวนาน (ค.ศ. ๑๖๕๐ - ๕๘)
ฝ่ายปรับแก้ของรัฐบาลไม่เคยคิดที่จะทำลายกลุ่มข้าราชการกลุ่มนี้ นอกจากเพียงควบคุม
เท่านั้น ประวัติศาสตร์ของรัฐธรรมนูญบริเตนนั้นกล่าวง่าย ๆ ก็คือ เรื่องราวของการ
ดิ้นรนเพื่อที่จะควบคุมกลไกในทางบริหารอันนี้ แต่เริ่มแรกกษัตริย์และข้าราชการของ
พระองค์ต่อสู้กับขุนนางในสภาอันยิ่งใหญ่หรือแมกนัมคอนซิลิอุม (Magnum Consilium)
ในปัจจุบันเป็นการต่อสู้ระหว่างคณะรัฐมนตรีด้านหนึ่งและสภาขุนนาง (หรือพูดให้ถูก
คือพรรคฝ่ายค้าน) อีกด้านหนึ่ง แบบของรูปพระราชบัญญัติของรัฐสภาได้เป็นเครื่อง
เชื่อมปัจจุบันกาลและอดีตกาลอันยาวนาน และชี้ให้เห็นถึงความคิดต่อกันของความคิด
สมัยกลางเกี่ยวกับรัฐบาล พระราชบัญญัติฉบับหนึ่ง ๆ มักจะเริ่มต้นด้วยถ้อยคำเหล่านี้
คือ “กฎหมายฉบับนี้ได้มีพระบรมราชโองการประกาศใช้โดยสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
โดยและด้วยความยินยอมของสมเด็จพระผู้เป็นเจ้าของในทางธรรมและทางโลก และสำัญชน
ซึ่งได้มาร่วมชุมนุมกันอยู่ในรัฐสภาแห่งนี้ และด้วยอำนาจของกลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้...
.....” ในบริเตนทุกวันนี้โดยแท้จริงแล้ว รัฐมนตรีของพระราชินี คือคณะรัฐ-
มนตรีเป็นผู้ประกาศใช้กฎหมายแต่โดยและด้วยความยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

วิวัฒนาการของรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นเป็น ๒ ระยะ ระยะแรกเป็นระยะแห่ง
ความพยายามอันยาวนานของประชาชนที่จะคอยคุมและมีอำนาจเหนือข้าราชการของ

กษัตริย์ และนโยบายของกษัตริย์ในเวลาดังกล่าว ในสัญญาข้อตกลงปี ค.ศ. ๑๖๘๘ และ ค.ศ. ๑๗๐๑ อำนาจแต่เดิมของกษัตริย์ที่จะปกครองโดยความรับผิดชอบของพระองค์เอง ได้หมดไป โดยนัยเช่นนี้ พระองค์ทรงบริหารโดยผ่านข้าราชการผู้หนึ่งผู้ซึ่งอาจจะถูกพิจารณาความผิดหรือถูกปลดออกจากตำแหน่งโดยรัฐสภา โดยที่ข้าราชการผู้นั้นไม่อาจจะอ้างพระบรมราชโองการของกษัตริย์เป็นเครื่องบ่งชี้ความผิดได้ สำหรับในระยะที่สองซึ่งเริ่มต้นด้วยการแพ้สงครามอิสรภาพกับอเมริกา เป็นระยะแห่งการดิ้นรนที่จะพยายามให้รัฐสภาเป็นประชาธิปไตย ซึ่งได้เริ่มรับชัยชนะในการต่อสู้กับอำนาจของกษัตริย์ ในปี ค.ศ. ๑๖๘๘

สัญญาข้อตกลงในปี ค.ศ. ๑๖๘๘ ได้กำหนดว่าในองค์การที่สูงสุดของประเทศนั้น (คือพระมหากษัตริย์ในรัฐสภา) รัฐสภาและมีใช้พระมหากษัตริย์จะเป็นผู้มีความสำคัญเป็นอันดับแรก แต่รัฐสภาในขณะนั้นมิได้เป็นสถาบันประชาธิปไตย โดยนิยามนั้น สภานางประกอบด้วยบรรดาสภานางผู้ยิ่งใหญ่ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยบุคคลซึ่งสภานางเป็นผู้แต่งตั้งหรือบุคคลที่รวบรวมซึ่งชื่อหนึ่งในสภา หรือสมาชิกซึ่งมีที่นั่งในสภาด้วย การนับคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยรัฐมนตรี (แม้ว่าจะมีสมาชิกอิสระได้รับการเลือกตั้งก็ตาม) ซึ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาระบบของบริเตนให้เป็นประชาธิปไตย นั่นคือ พระราชบัญญัติปฏิรูปปี ค.ศ. ๑๘๓๒ ซึ่งเพิ่มจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจากครึ่งล้านคนไปเป็นประมาณ ๓ ใน ๔ ของล้านคน อนุญาตให้คนชั้นกลางออกเสียงได้ และลดจำนวนเบอร์เจอรจำนวนมากที่ไม่อยู่ในสภาพที่ไม่เรียบร้อย (เบอร์เจอรมีสิทธิที่จะส่งสมาชิกของตน ๑ หรือ ๒ คนไปยังรัฐสภาได้ แม้ว่าในระหว่างปีนั้นจำนวนพลเมืองในเบอร์เจอรเหล่านั้นจะลดลงอย่างมากก็ตาม) และเพิ่มเขตเลือกตั้งชนในศูนย์กลางของตัวเมืองที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ซึ่งเหล่านี้ทำให้สภานางและผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยลงในรัฐสภา และเป็นเครื่องกลางทางให้เปลี่ยนจากศูนย์กลางกรรมใหม่ ๆ ซึ่งได้เริ่มให้รายได้และมั่งคั่งแก่ประเทศ

หลังจากปี ค.ศ. ๑๘๓๒ การขยายสิทธิในการออกเลี้ยงเด็กดั่งไปยัง
บุคคลกลุ่มอื่น ๆ ยังคงมีต่อไป พระราชบัญญัติปี ค.ศ. ๑๘๓๒ ได้ให้สิทธิแก่พลเมืองซึ่ง
มีอายุเกิน ๒๐ ปี ได้ออกเลี้ยงประมาณร้อยละ ๗ พระราชบัญญัติปี ค.ศ. ๑๘๖๗
ได้ให้สิทธิออกเลี้ยงเด็กดั่งแก่ช่างฝีมือของเมืองต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่โดยคนที่มียุกว่า
๒๐ ปี มีคะแนนเลี้ยงเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๑๖ พระราชบัญญัติปฏิรูปฉบับที่สามในปี
ค.ศ. ๑๘๘๔ ได้ขยายสิทธิในการออกเลี้ยงของผู้ชายมากยิ่งขึ้น และให้สิทธิออกเลี้ยงแก่
สตรีซึ่งมีอายุเกิน ๓๐ ปี และโดยเหตุนี้ทำให้พลเมืองซึ่งมีอายุเกิน ๒๐ ปี จำนวน
ร้อยละ ๗๐ มีสิทธิในการออกเลี้ยงเด็กดั่ง ในที่สุดในปี ค.ศ. ๑๘๘๘ อายุของสตรีที่จะ
ออกเลี้ยงได้ลดลงมาเหลือ ๒๓ ปีเช่นเดียวกับบุรุษ และผู้มีสิทธิออกเลี้ยงเด็กดั่งมี
ประมาณร้อยละ ๘๗ ของพลเมืองซึ่งมีอายุเกิน ๒๐ ปี

การเคลื่อนไหวอันมีระยะเวลายาวนานร่วมศตวรรษที่จะขยายสิทธิในการออก
เลี้ยงเด็กดั่งได้เปลี่ยนสถาบันไปในทางที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ประการแรกนั้นได้
ก่อให้เกิดพรรคการเมืองขึ้น โดยเฉพาะภายหลังปี ค.ศ. ๑๘๘๕ ได้ใช้โครงร่างของพรรค
การเมืองซึ่งได้ใช้อยู่ทุกวันนี้ เช่น การจัดองค์การโดยมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ส่วนกลาง
และมีสาขาอยู่ในท้องถิ่น ในประการที่สองได้ทำให้สภาผู้แทนราษฎรมีความสำคัญเด่น
ชัดยิ่งกว่าสภาขุนนาง ในปี ค.ศ. ๑๘๓๓ อำนาจของขุนนางที่จะยับยั้งร่างพระราชบัญญัติ
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านออกมานั้นได้สิ้นสุดลง ปัจจุบันขุนนางเพียงแต่มีอำนาจที่จะ
ต้องร่างพระราชบัญญัติให้ชักช้าไว้เท่านั้น ในประการที่สามกษัตริย์ได้ถูกตัดรอนอำนาจ
ที่แท้จริง พระราชินียังคงได้รับอภิสิทธิ์ส่วนพระองค์ที่เหลื่อมล้ำอยู่บางอย่าง แต่นัยยะแค่นี้
คริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ เป็นต้นมา อำนาจกษัตริย์ได้ลดน้อยถอยลงจนเป็นความจริงที่จะ
กล่าวในเวลานี้ว่าพระราชินีทรงเป็นผู้ครอบครองประเทศแต่มีได้เป็นผู้ปกครอง

ลักษณะสำคัญของรัฐธรรมนูญบริติชสมัยใหม่

รัฐธรรมนูญบริติชสมัยใหม่มีลักษณะ ๒ ประการ คือ

๑. มิได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร ในบริเตนมิได้มีเอกสารเพียงฉบับเดียวเหมือนในฝรั่งเศส เยอรมัน และสหรัฐอเมริกาซึ่งบัญญัติกฎหมายและระเบียบที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับรัฐบาลไว้ การที่จะทราบจุดตำแหน่งของรัฐธรรมนูญของเรื่องใดโดยเฉพาะในบริเตนนั้น จำเป็นที่ต้องศึกษาถึงแหล่งที่มาถึงท่าแห่งหรือแห่งใดแห่งหนึ่ง แหล่งแรกคือพระราชบัญญัติของรัฐสภา เช่น พระราชบัญญัติของรัฐสภาในปี ค.ศ. ๑๘๓๑ ซึ่งจำกัดให้รัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ มีระยะเวลาห้าปี แหล่งที่สองคือคำพิพากษาของศาล แหล่งที่สามคือหลักบางประการของกฎหมายร่วมกัน เช่นเกี่ยวกับอธิปไตยขั้นต้นในการพูดหรือในการสมาคม แหล่งที่สี่คือกฎหมายและขนบธรรมเนียมของรัฐสภาซึ่งบัญญัติถึงอภิสิทธิ์พิเศษให้แก่รัฐสภาแต่ละมาชิกแต่ละคน และแหล่งสุดท้าย คือแหล่งซึ่งมิได้มีการเขียนไว้เลย คือระเบียบปฏิบัติของรัฐธรรมนูญ

ระเบียบปฏิบัติเป็นกฎในทางปฏิบัติ รัฐธรรมนูญส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับระเบียบปฏิบัติ ตัวอย่างที่สำคัญ เช่น ๑. รัฐสภาต้องประชุมกันอย่างน้อยครั้งหนึ่งในปีหนึ่ง ๒. กษัตริย์ไม่ร่วมประชุมในคณะรัฐมนตรี ๓. รัฐมนตรีผู้ซึ่งขาดการสนับสนุนจากสภาผู้แทนราษฎร ในนโยบายที่สำคัญต้องลาออกหรือพยายามเปลี่ยนความคิดเห็นของสภาผู้แทนราษฎร โดยแนะนำให้กษัตริย์ทรงยุบรัฐสภา เพื่อให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะได้มีคุณสมบัติวินิจฉัย และ ๔. คณะรัฐมนตรีต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อรัฐสภาเกี่ยวกับในเรื่องนโยบาย

ระเบียบปฏิบัติมิใช่เป็นกฎหมาย อาจจะมีการฝ่าฝืนได้โดยไม่มีโทษทางกฎหมาย ซึ่งเคยมีในบางครั้งแต่ไม่บ่อยนัก ระเบียบปฏิบัติเป็นสิ่งที่ประกอบที่เก่าแก่ที่สุดของรัฐธรรมนูญ

๒. เป็นสิ่งที่ยืดหยุ่นได้ คือไม่มีการบังคับอย่างเข้มงวดในกฎหมายซึ่งมีลักษณะเป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากฎหมายอื่น กฎหมายซึ่งเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือ

พรรคการเมืองอาจจะถูกผ่านออกเป็นกฎหมายโดยวิธีการเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองนกป่า

๓. บริเทนเป็นประเทศรัฐเดี่ยวมิใช่รัฐรวม รัฐสภาที่มีอำนาจสูงสุดทั่วสหราชอาณาจักร ไม่มีท้องถิ่นใดซึ่งมีรัฐบาลมีฐานะในทางกฎหมายเท่าเทียมกับรัฐสภาองค์การปกครองท้องถิ่น เช่น เคาน์ตีเคาซิด หรือ เคาน์ตีเบอเวออาจจะถูกเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกได้โดยกฎหมายของรัฐสภา

๔. รัฐสภาเป็นอธิปัตย์ คำตามกฎหมายถือว่าพระราชบัญญัติของรัฐสภาเป็นกฎหมาย และคำตัดสินพิพากษา ฉะนั้นรัฐสภาจึงเป็นองค์การที่มีอำนาจสูงสุด ไม่มีอำนาจอื่นใดในสหราชอาณาจักรที่จะเหนือกว่า หรือขัดอำนาจของรัฐสภา แต่รัฐสภาอาจจะมีอำนาจเหนือหรือกั้นขวางอำนาจอื่นใดได้ รัฐสภาอาจจะออกกฎหมายในเรื่องใดๆ ซึ่งคนประสงค์ อาจจะยกเลิกหรือแก้ไขกฎหมายใดๆ ของรัฐสภาชุดก่อน อาจจะผ่านพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดและกฎหมายย้อนหลังได้ อาจจะทำให้สิ่งที่ผิดกฎหมายในอดีตกลายเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย และอาจจะทำให้สิ่งที่ถูกกฎหมายในอดีตกลายเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย

๕. การแบ่งแยกอำนาจ การแบ่งแยกอำนาจที่เข้าใจกันในสหรัฐอเมริกา ไม่มีในบริเทน รัฐสภาได้รวมฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติเข้าด้วยกัน และในขณะเดียวกันรัฐสภาเป็น “ศาลสูงของรัฐสภา” แต่ถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง การแบ่งแยกอำนาจมีที่ไรเหมือนกัน ฝ่ายนิติบัญญัติมิได้ยุ่งเกี่ยวกับงานประจำของศาลหรือข้าราชการพลเรือน และเพียงแต่รัฐมนตรีมิใช่ข้าราชการพลเรือนที่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา การอยู่ในตำแหน่งของผู้พิพากษามีหลักประกัน ถ้าผู้พิพากษาประพฤติคนดี และผู้ใช้อำนาจกษัตริย์ (รัฐบาล) จะปลดผู้พิพากษาได้ก็ต่อเมื่อทั้งสองสภาเห็นชอบด้วย ในทางปฏิบัติสิ่งนี้เป็นเครื่องคุ้มกันผู้พิพากษาจากความบ่มบงคับในทางการเมือง นอกจากนี้ผู้พิพากษายังได้รับการคุ้มกันจากสิ่งซึ่งคนได้พูดหรือกระทำเมื่อปฏิบัติราชการ

๖. ระบบคณะรัฐมนตรี ท่านแอต เอด์ เอ็มเมอร์ซึ่งด่วงดับไปแล้วได้
กล่าวว่รัฐธรรมนูญยังคงเหมือนเมื่อสมัยกตางที่ประกอบด้วย “การประชุมอันคิดค่อกัน
ให้รัฐตภาาระหว่างผู้ใช้อำนาจกษัตริย์ เช่นผู้ค้ำเนินการบริหารและผู้แทนราษฎรของชาติ”
ในปัจจุบันการเจรจาที่ด้าคัญเกิดขึ้นระหว่างคณะรัฐมนตรีค้ำหนึ่ง ซึ่งจะได้กล่าวราย
ละเอียดค่อไปในบทที่ ๔

๒. พื้นฐานของการเมืองอังกฤษ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง

สถิติในการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวมิได้เป็นเครื่องวัดคุณภาพของประชาธิปไตยของอังกฤษ เหตุผลก็คือว่าการเลือกตั้งมิได้มีบ่อยครั้งและจำนวนของข้าราชการที่ได้รับเลือกตั้งก็เป็นเพียงส่วนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับในสหรัฐอเมริกา การเลือกตั้งเพียงประเภทเดียวของมหานักคือ การเลือกตั้งทั่วไป (โดยเฉลี่ยแล้วทุกสี่ปี) และการเลือกตั้งขององค์การปกครองท้องถิ่น (โดยทั่วไปครั้งหนึ่งทุก ๆ ปีในแห่งชุมชนและครั้งหนึ่งทุกสามปีในแห่งชนบท) ตำแหน่งที่เลือกตั้งคือสมาชิกของรัฐสภา (๖๓๐) และสมาชิกขององค์การปกครองท้องถิ่น (ประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน)

งานซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบขององค์การสาธารณะในต่างประเทศส่วนใหญ่ในบริเทนนีถือว่าเป็นความรับผิดชอบขององค์การเอกชน ฉะนั้นในบริเทนนีประชาชนจึงอาจมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศโดยไม่จำเป็นต้องทำงานในองค์การสาธารณะ ทั้งนี้เพราะการบริหารส่วนใหญ่ของประเทศนั้นอยู่ในกำมือขององค์การเอกชนมิใช่ราชการ

ประชาธิปไตยของอังกฤษมีลักษณะซึ่งรวมทั้งส่วนซึ่งเป็นสาธารณะและส่วนซึ่งเป็นเอกชนเข้าไว้ด้วยกัน คือหมายความว่าองค์การสาธารณะซึ่งอยู่ภายใต้ความควบคุมของสมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้ง ได้รวมเอาองค์การของเอกชนซึ่งควบคุมโดยสมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้งเข้าไว้ด้วยกัน เพราะฉะนั้นพลเมืองจึงอาจที่จะเข้าร่วมในกิจการสาธารณะซึ่งไม่เกี่ยวกับการเมืองได้เป็น ๒ ทางด้วยกัน คือ ประการแรกโดยวิธีที่จะมีส่วนร่วมในสมาคมของเอกชน เช่นสมาคมทางการแพทย์ของอังกฤษ สภาดังคมสังเคราะห์แห่งชาติ หรือสหพันธ์คนงานและการขนส่ง ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจการสาธารณะ

ประการที่สอง พดเมืองอาจจะเข้าร่วมในกิจการสาธารณะโดยเป็น ๑. ต่มาชิก
สมทบ ๒. ต่มาชิกที่เกี่ยวข้อง ๓. ที่ปรึกษาในองค์การสาธารณะ

การมีส่วนร่วมในทางการเมืองประการที่สามคือการที่พดเมืองจะมีส่วนร่วม
โดยวิถีทางของการเลือกตั้งในสภาท้องถิ่นและสภาผู้แทนราษฎร การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานของการเลือกตั้ง
ทั่วไป เพราะผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งโดยเฉลี่ยแล้วนั้นไม่เกินร้อยละ ๕๐ ในทางตรงกัน
ข้าม ผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปของบริเตนตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไป
ของบริเตนตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ คือ ร้อยละ ๗๕ ใน ค.ศ. ๑๙๔๕ ใน ค.ศ. ๑๙๕๐
ร้อยละ ๘๒.๕ ใน ค.ศ. ๑๙๕๓ ร้อยละ ๗๗ ใน ค.ศ. ๑๙๕๕ และการเลือกตั้งครั้งสุดท้ายในปี
ค.ศ. ๑๙๕๘ เกือบร้อยละ ๗๘ อย่างไรก็ตามก็ควรสังเกตว่าค่าความจริง เพราะ
การตายตลอดจนการถอนทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจจะมิจำนวนถึงร้อยละ ๓๐
เพราะฉะนั้น สำหรับผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งโดยแท้จริงนั้นจึงควรจะบวกเพิ่มชนออก
ร้อยละ ๘ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงมีประมาณระหว่างร้อยละ ๗๕ ถึงร้อยละ ๘๒

คนอังกฤษถือการเลือกตั้งเป็นเรื่องจริงจังและโดยพิจารณาโดยถ่วง เมื่อ
ก่อนการเลือกตั้งครั้งที่แล้วสมาชิกพรรคกรรมกรคนหนึ่งได้พบกับผู้ประพจนว่า “คุณคง
ทราบดี นักการเมืองคิดว่าประชาชนพากันบาคงเมื่อถึงการเลือกตั้งทั่วไป ความจริง
เปล่า ประชาชนประเภทเดียวเท่านั้นที่บาคงคือนักการเมือง”

บรรยาการของการเมืองอังกฤษ

ลักษณะพหุนัน

ความประพฤติในทางการเมืองของอังกฤษมีฐานมาจากความคิดเกี่ยวกับ
ความเป็นพหุนัน คือตมมติฐานที่ว่าความคิดเห็นที่แตกต่างกันนั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนอยู่ใน
ชุมชน และแต่ละความคิดเห็นมีสิทธิที่จะคงอยู่ และมีสิทธิที่จะถูกได้ยิน คราบที่ไม่เป็น

การฝ่าฝืนกฎหมายหรือตั้งใจที่จะฉีกกฎหมาย ประชาชนจากแต่ละส่วนของชุมชนมีสิทธิ
ตามกฎหมายสามัญชนที่จะพูด ที่จะโฆษณาและตีพิมพ์โดยอิสระเสรี แม้จะเป็นเรื่องซึ่ง
ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเรื่องไม่ถูกต้องตาม ประชาธิปไตยถือกันว่าเป็นระเบียบการชุด
หนึ่งซึ่งจะช่วยให้ได้ทำลาย ๗ ถึง มีไซ่เพียงแต่ให้ทำแต่เพียงดังเดียวโดยเฉพาะเท่านั้น

ควรจะเน้นว่าการเมืองอังกฤษมิใช่เป็นการเมืองเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องเป็น
ทั้งหมด หรือเรื่องที่ไม่ม้เรื่องอะไรเลย แต่เป็นการเมืองเกี่ยวกับเรื่องซึ่งเป็นน้อยหรือมาก
บางคนอยากจะเลิกคนชั้นนายทุนอย่างสิ้นเชิง แต่หลายคนอยากจะให้โอนอุตสาหกรรม
เป็นของรัฐมากขึ้นหรือควบคุมอุตสาหกรรมมากขึ้น ควรจะมีการเก็บภาษีมากสำหรับ
ผู้มรยได้สูง มีภาษีเกี่ยวกับการลงทุน หรือเรื่องที่จะคล้ายกัน บางคนอยากจะทำลาย
สหพันธการค้า แต่หลายคนอยากจะให้มีการเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับอำนาจที่จะหยุดงาน
ของพนักงานในอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ ในรอบสิบปีที่ผ่านมาเมืองยังกลายเป็นเรื่อง
ซึ่งเป็นเด็ก ๆ น้อย ๆ และเด็ก ๆ มาก ๆ รายได้ของชาติส่วนน้อยหรือส่วนมากที่ควรจะ
ให้แก่คนงานหรือคนชั้นกลางหรือผู้รับบำนาญ ควรจะปล่อยให้อาณานิคมเป็นอิสระเร็ว
หรือช้า เป็นต้น

ท่าทีในทางปฏิบัติต่อประเด็น ในทางการเมืองเช่นนี้สะท้อนภาพให้เห็นถึง
ลักษณะที่ดำของการเมืองอังกฤษ คือลักษณะซึ่งไม่มีการขัดกันทางอุดมคติอย่าง
แท้จริง ในประเทศมีนักอุดมคติซึ่งแสดงอุดมคติผ่านหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ของฝ่ายซ้าย
หลายฉบับ เช่น นิวส์เดทแมน และ ทริบูน และนอกจากนี้ยังมีกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นทั้งชาย
และหญิงซึ่งพิมพ์หนังสือรายงานของฝ่ายซ้าย อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์เหล่านี้เพียงแต่
แสดงถึงจุดเด่นเกี่ยวกับความคิดอย่างผิวเผินของพรรคกรรมกรเท่านั้น สำหรับทางด้าน
ฝ่ายขวาปรากฏว่ามีนักเลงประเภทนาซีหรือฟาสซิสต์ แต่มิได้เดินเป็นขบวนหรือช่วยเด่น
ความคิดในทางอุดมคติในบริเทนนฝ่ายขวาคือพรรคคอนเซอร์เวตฟ ซึ่งคู่ทำที่จะเป็นนัก
ปฏิบัติมากกว่าพรรคกรรมกร ฉะนั้นกล่าวโดยสั้นๆแล้ว ไม่มีการแตกแยกในทางอุดมคติ
อย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ชาติกลายเป็นประเทศต้นแบบต้นนายทุนอย่างจริงจัง หรือเป็น

บริษัทต่อนายทุนอย่างจริงจัง หรือเป็นกลุ่มสนับสนุนค่านาหรือเป็นบริษัทต่อค่านา
เหมือนในประเทศอื่น ๆ หลายประเทศ

การเมืองแบบหนึ่งเปิดโอกาสให้มีการโต้เถียงกันอย่างเผ็ดร้อน มีการไม่
ตกลงกันอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องการแบ่งรายได้ของชาติ พรรคกรรมกรและสหพันธ์
การค้าเน้นให้มีการแบ่งให้มากแก่ผู้ได้รับเงินเป็นค่าจ้าง โดยคำนึงถึงส่วนแบ่งของบุคคล
ส่วนอื่นในชุมชนแต่เพียงเล็กน้อย แต่พรรคคอนเซอร์เวตีฟโต้แย้งว่าบุคคลส่วนอื่นควรจะ
ได้รับส่วนแบ่งเท่าเทียมกัน ความไม่ตกลงกันเกี่ยวกับระยะและขอบเขตที่จะลดรายตัว
จักรวรรดิอาณานิคมในอังกฤษอยู่ แม้ว่า คณะรัฐมนตรีของนายแมคมิดแกนซุกที่ต้อง
(ค.ศ. ๑๙๕๘-๖๓) จะได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างรวดเร็วจนการไม่ตกลงกันระหว่าง
พรรคทั้งสองเกือบจะหมดสิ้นก็ตาม เกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศนั้น มีหลายครั้งโดยเฉพาะ
เมื่อบริเตนและฝรั่งเศสจำเป็นต้องเข้าร่วมในเขตคลองสุเอซระหว่างที่มีการรบระหว่างอิสราเอล
และอียิปต์ (ค.ศ. ๑๙๕๖) ที่ประเทศได้มีการแตกแยกกันอย่างชัดเจน ต่อมาได้มีการแบ่ง
นโยบายต่างประเทศเป็นของแต่ละพรรค จนกระทั่งเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ซึ่งมี
นโยบายแตกแยกกันระหว่างพรรคคอนเซอร์เวตีฟ และพรรคเลเบอร์ซึ่งสนับสนุนนโยบาย
ตลาดร่วม และพรรคเดโมแครตซึ่งคัดค้านนโยบายตลาดร่วม

สัญลักษณ์ของเอกภาพของอังกฤษ

ความเป็นเอกภาพของประชาชนของประเทศใดประเทศหนึ่งอาจจะรู้สึกได้
จากสัญลักษณ์ของชาติซึ่งประชาชนเคารพ ในบริเตนก็เช่นเดียวกับประเทศอื่น ความ
รู้สึกเกี่ยวกับชาติโดยการเคารพธงยูเนียนแจ็กอันเป็นธงประจำชาติเป็นเรื่องธรรมดา
สามัญโดยทั่วไป แต่คนอังกฤษไม่เหมือนคนอเมริกันคือไม่มีการบูชาชาติ ไม่มีการ
ชักธงขึ้นเสาตามโรงเรียนต่าง ๆ

สัญลักษณ์พิเศษซึ่งไม่มีที่ใดเหมือนของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและ
ของชุมชนก็คือ พระมหากษัตริย์ อะไรบางที่ประชาชนชาวอังกฤษมีประสบการณ์เกี่ยวกับ

สถาบันพระมหากษัตริย์ แม้ว่าจะไม่ดำรงมาถึงซึ่งบุคคลแต่ละคนได้มีส่วนร่วมและ
รู้เห็นในประเด็นการเสวยราชสมบัติของพระมหากษัตริย์ก็ตาม ประชาชนมีประดพ
การณซึ่งรู้สึกถึงความเป็อนหนึ่งอันเดียวกับประชาชนคนอื่น และในขณะเดียวกันทุก
คนมีความรู้สึกเป็อนหนึ่งอันเดียวกัน

ไม่มีความรู้ในการแอนตักษัตริย์ในบริเทณ แม้ว่าฝ่ายซ้ายบางคนจะวิจารณ์
สถาบันกษัตริย์ พวกเขาเหล่านั้นก็จะให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องอื่นเช่นเรื่องอาณานิคม
หรือตหินายทุนมากกว่าสถาบันกษัตริย์ ปัญหาที่แท้จริงในการโต้เถียงกันถ้าหากจะมี
การโต้เถียงก็คือ มิใช่ว่าจะมีสถาบันกษัตริย์หรือไม่ แต่เป็นปัญหาที่ว่า สถาบันกษัตริย์
ควรจะไม่เป็นประชาธิปไตยมากจนหรือไม่ เพื่อหัดถ้เองในเรื่องที่เกี่ยวกับเรื่องของ
ค่าตบางประการ ความคิดเช่นนี้ได้แสดงให้เห็นว่าความรู้สึกในการวิจารณ์สถาบัน
กษัตริย์นั้นซับซ้อนจำกัด เมื่ออำนาจที่จะใช้อิทธิพลของกษัตริย์ในเหตุการณ์ต่าง ๆ
น้อยลง บทบาทของกษัตริย์ในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับ
ของชาติที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้น

มรดกของระบบอุตสาหกรรม

การปฏิวัติอุตสาหกรรมในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ และ ๑๙ ได้ก่อให้เกิดชน
ชั้นใหม่และการแตกแยกระหว่างชนชั้นซึ่งยังคงมีอยู่จนปัจจุบันนี้ ชนชั้นใหม่คือพวกคน
งานในอุตสาหกรรมได้เกิดขึ้นใหม่และมีจำนวนมากชน ในขณะทีคนที่ประกอบกร
เกษตรกรรมอยู่ได้มีจำนวนดงน้อยลง

สหพันธ์การค้าเป็นสหพันธ์ถูกต้องตามกฎหมายในปี ค.ศ. ๑๘๒๔ และ ค.ศ.
๑๘๒๕ ในปี ค.ศ. ๑๘๗๑ ถ้าหากว่ากิจการของสหพันธ์การค้าเป็นแต่เพียงหยุดยั้งการค้า
ทำผิดกฎหมายไม่ได้ ในปี ค.ศ. ๑๘๗๕ การป้องกันโดยวิธีสันติมิให้คนงานที่หยุดงาน
กลับไปทำงานถือว่าเป็นการถูกกฎหมาย ในปี ค.ศ. ๑๘๐๖ สหพันธ์ได้รับความคุ้มครองกัน
จากการฟ้องร้องในทางกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความคิดในทางแพ่ง ในการพิจารณา

หรือดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อพิพาทในทางการค้า ตัวอย่างเช่น นายจ้างไม่อาจจะฟ้องสหพันธ์ได้ในเรื่องความเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการหยุดงาน หรือในเรื่องซึ่งสหพันธ์ชักนำให้ลูกจ้างผิดสัญญาในการทำงาน ในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ รัฐสภาได้ยอมรับสิทธิของสหพันธ์ที่จะใช้จ่ายเงินซึ่งมีวัตถุประสงค์ในทางการเมือง เช่นการให้เงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกรัฐสภา

สหพันธ์ในคอนเนคตทิคัตมีจำนวนมากและมีขนาดเล็ก และเป็นสหพันธ์ของช่างฝีมือและคนงานผู้มีความชำนาญ การเคลื่อนไหวที่จะรวบรวมกรรมกรและคนงานซึ่งมีฝีมือปานกลางเพิ่งเริ่มต้นในปลายปี ค.ศ. ๑๘๘๐ แต่ได้เจริญอย่างรวดเร็วและสหพันธ์ใหญ่ ๆ ได้เกิดขึ้นโดยการมีสหพันธ์และการรวมกัน จนกระทั่งในทุกวันนี้ สมาชิกเกินกว่าครึ่งหนึ่งได้สังกัดอยู่ในสหพันธ์ใหญ่ ๆ เจ็ดสหพันธ์ด้วยกัน (จากทั้งหมด ๖๕๗ สหพันธ์) ที่สำคัญก็คือสหพันธ์หนึ่งเป็นสหพันธ์ของคนทำงานในร้านขายของ เช่นสหพันธ์ "ปลดออกคอขาว" เป็นต้น การที่สหพันธ์ของคนประเภทปลดออกคอขาวเจริญขึ้นมาเช่นนี้ได้เป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งของประวัติศาสตร์ของสหพันธ์การค้าเมื่อเร็ว ๆ นี้ คือพวกครู พวกข้าราชการพลเรือน และพนักงานส่วนท้องถิ่นได้รวมกันเป็นสหพันธ์

สหพันธ์ใหญ่ ๆ มักจะเกี่ยวข้องกับอยู่กับสภาของสหพันธ์การค้า ซึ่งก่อตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๖๘ อย่างไรก็ดี ในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ สมาชิกของสหพันธ์ จำนวน ๓ ล้าน ๕ แสนคน จากจำนวนทั้งหมด ๘ ล้าน ๕ แสนคน ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสภาของสหพันธ์การค้า ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกครู และข้าราชการทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น ตารางที่ ๒-๓ (หน้า ๔๗) แสดงเฉพาะจำนวนสมาชิกซึ่งเกี่ยวข้องกับสภาของสหพันธ์การค้า แต่ได้แสดงว่าจำนวนสมาชิกได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก

ประชาธิปไตยได้ถูกก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๘๓ แต่สมาชิกไม่ได้รับตำแหน่งที่สำคัญในสหพันธ์การค้า สิ่งที่น่าสนใจมากกว่าก็คือพรรคเดโมแครตอิสระ ซึ่งมีใช้เป็นการของมัทซ และซึ่งถูกก่อตั้งโดยเคย์ร ฮาร์ก ในปี ค.ศ. ๑๘๘๓ หลังจากคินรอนอยู่เป็นเวลา ๗ ปี พรรคเดโมแครตอิสระจึงตามมาลดชกชวณด์พันธ์บางพันธ์ให้เข้าร่วม

ตาราง ๒-๑ สมาชิกสหภาพแรงงานที่เข้าร่วมประชุมสภาของสหภาพ

แรงงาน ค.ศ. ๑๘๖๘-๑๙๖๑

ค.ศ.	จำนวนสมาชิก
1868	118,867
1888	816,944
1908	1,777,000
1928	3,874,842
1948	7,791,470
1958	8,176,393

ในคณะกรรมการผู้แทนของพรรคเดโมแครต เพื่อที่จะพยายามให้คนงานเป็นสมาชิกของรัฐสภาได้ สำหรับเรื่องนิตินัยได้มีความพยายามอยู่ก่อนแล้วโดยหวังที่จะอาศัยพรรคเดโมแครต ในปี ค.ศ. ๑๙๐๖ คณะกรรมการผู้แทนของพรรคเดโมแครตสมัครเข้ารับการเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปในฐานะเป็นบุคคลอิสระ และได้รับที่นั่งในสภา ๒๙ ที่นั่ง (จากผู้สมัครจำนวน ๕๐ คน) คณะกรรมการผู้แทนของพรรคเดโมแครตได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นพรรคเดโมแครต หลังจากนั้นเป็นต้นมาได้หันการกระทำได้เป็นกระดุกด้นหลังของพรรคเดโมแครต และมักจะถือว่ว่าดีนิตินัยการกระทำและพรรคเดโมแครตเป็นฝ่ายเศรษฐกิจและฝ่ายการเมืองของ “กระบวนการเคลื่อนไหวในทางแรงงาน” โดยดำดัด

การปฏิวัติอุตสาหกรรมได้เริ่มในบริเตน และดังที่เราเห็นแล้วได้มีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อประเทศ ในประการแรก การปฏิวัติอุตสาหกรรมได้ทำให้บริเตนร่ำรวยมั่งคั่งขึ้น และโดยทางกลับกันได้ช่วยทำให้ความแตกต่างระหว่างความร่ำรวยมาก กับความยากจนมากลดน้อยลง โดยที่รัฐบาลได้เก็บภาษีและเพิ่มบริการสังคมต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน แม้ว่ามาตรฐานการกินอยู่ของชาวอังกฤษจะต่ำกว่ามาตรฐานของสหรัฐอเมริกาก็ตาม แต่เมื่อเทียบกับมาตรฐานของยุโรปแล้ว บริเตนเป็นประเทศที่มั่งคั่งและ

เมื่อเทียบกับมาตรฐานของเอเชียหรือลาตินอเมริกาแล้วก็เป็นประเทศที่ร่ำรวยมหาศาล
 ดังจะเห็นได้จากตารางที่ ๒-๒

ตาราง ๒-๒ รายได้ประชาชาติต่อรายหัว ค.ศ. ๑๙๖๐

อินเดีย	69.90	ดอลลาร์
ญี่ปุ่น	383.00	„
ฝรั่งเศส	1,200.00	„
สหราชอาณาจักร	1,340.00	„
สหรัฐอเมริกา	2,790.00	„

ในประการที่สอง การปฏิวัติอุตสาหกรรมได้เปลี่ยนให้ชาติอังกฤษเป็นชาติ
 ซึ่งคนอาศัยอยู่ในเมือง และคนงานทำงานในเมือง ซึ่งทำให้ทำที่ต่าง ๆ ในสังคมได้มา
 รวมอยู่แห่งเดียวกันและปัญหาสังคมต่าง ๆ ซึ่งรัฐบาลต้องแก้ไขลดน้อยลง ที่จริงนั้น
 บริเตนเป็นประเทศซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนชนมากที่สุดในโลก ตาราง ๒-๓ แสดงให้เห็น
 ถึงความสำคัญที่ว่าศูนย์กลางซึ่งในแหล่งชุมชน ๖ แห่ง ซึ่งมีเนื้อที่เพียงร้อยละ ๔ ของ
 พนททั้งหมดของประเทศ แต่มีพลเมืองอาศัยอยู่ถึงร้อยละ ๔๐ ของพลเมืองทั้งหมดของ
 ประเทศ

ตาราง ๒-๓ แหล่งชุมชนซึ่งเป็นตัวเมืองในสหราชอาณาจักรเปรียบ
 เทียบกับประเทศอื่น

ประเทศ	พลเมืองซึ่งอาศัยอยู่ในเมืองซึ่งมีคนอาศัยอยู่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ
สหราชอาณาจักร	51
เยอรมันนี	30.7
สหรัฐอเมริกา	28.4

สหภาพโซเวียตรัสเซีย	23.5
ฝรั่งเศส	16.8
ตุรกี	12.1
อินเดีย	8.6

ปัจจัยปัจจุบันในการเมืองอังกฤษ

ความเหมือนกันและความแตกต่าง

ในอังกฤษความแตกต่างตามภาคต่าง ๆ มีน้อย ย็อออฟรี กอเรอ ได้สำรวจโดยใช้วิธีไปรอกคำถามเมื่อเร็ว ๆ นี้ และได้สรุปว่า

“ในระหว่างสามปีซึ่งข้าพเจ้าได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษานี้ ข้าพเจ้ามีความรู้สึกประทับใจเพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย ๆ เกี่ยวกับความรวมกันอย่างง่าย ๆ ของชาวอังกฤษ คือคนชนกตางประเภทสูงและคนชนคนงานประเภทต่ำ คนภาคตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งถือเป็นศูนย์กลางเมืองแม่ และคนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นศูนย์กลางของเมืองพ่อ มีนิสัยและทำที่แตกต่างบางอย่างไปจากคนตามภาคอื่น ๆ ของประเทศ แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว คนอังกฤษมีลักษณะซึ่งรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างแท้จริง ข้าพเจ้าอาจจะพนันได้ว่ามีลักษณะซึ่งรวมกันยิ่งกว่ายุคใด ๆ ที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์”

อย่างไรก็ดี เมื่อเราพิจารณาถึงสหราชอาณาจักรโดยส่วนรวมนั้น เราจะต้องคำนึงว่าไอร์แลนด์เหนือ เวสต์แอสต์กอตแลนด์ มีเชื้อชาติและวัฒนธรรมแตกต่างไปจากอังกฤษมาก และความแตกต่างเหล่านี้แสดงออกในทางการเมือง บางที่ไอร์แลนด์เหนือจะเป็นประเทศซึ่งคนร่นในทางการเมืองน้อยกว่าประเทศอื่น เพราะว่าไอร์แลนด์เหนือมีรัฐสภาท้องถิ่นของตนเอง แต่สำหรับสกอตแลนด์และเวสต์นั้น ประเทศทั้งสองนี้มีความรู้สึกที่สำคัญเกี่ยวกับความเป็นชาติ ตามประวัติศาสตร์สกอตแลนด์เข้าร่วมกับ

อังกฤษในฐานะเป็นรัฐอิสระ ประกอบกับการที่ดักลาสตันยังคงรักษาไว้ซึ่งกฎหมาย การศึกษา และสิ่งที่สำคัญคือสถาบันในทางศาสนา ได้เป็นฐานก่อให้เกิดสหราชอาณาจักร ชาวดักลาสตัน สำหรับเขตดินแดนประเพณีในทางประวัติศาสตร์ ประเพณีในทางวรรณคดีอัน รุ่งเรืองและการที่ยังพูดภาษาเวสต์กันอยู่ ได้ก่อให้เกิดความรู้ดีเกี่ยวกับชาตินิยม ใน ดักลาสตันได้มีพรรคการเมืองชาตินิยมดักลาสตัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งประเทศ ดักลาสตันเป็นเอกราช และยังมีภารกิจอื่นไหวของพวกคอนแอนดซึ่งมีวัตถุประสงค์ จะให้มีการปกครองตนเองแก่ดักลาสตัน ในเวสต์ พรรคการเมืองของเวสต์ชื่อ พลตา- อิกซิมูร์ สนับสนุนให้เอกราชโดยสมบูรณ์แก่เวสต์

ความแตกต่างในทางศาสนา

ศาสนามีได้เป็นเครื่องแบ่งแยกสังคมของอังกฤษอีกต่อไป และมีได้เน้นถึง ความแตกต่างกันในการเมืองเหมือนที่เคยมีมาก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๑ เมื่อ ๕๐ ปี ที่แล้ว ความจงรักภักดีในพวกพ้องและความผูกพันในทางศาสนาได้เริ่มเสื่อมลง จำนวน ผู้นับถือศาสนานิกายต่าง ๆ นั้นแตกต่างกัน และอาจจะกล่าวถึงจำนวนสมาชิกของนิกาย ต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ นิกายเชิร์ชออฟอิงแลนด์ นิกายเชิร์ชออฟเวสต์ และเชิร์ชออฟไอร์ แลนด์จำนวน ๒๖ ล้านคน นิกายโรมันคาทอลิกเชิร์ช ๕ ล้านคน นิกายเพรด์ไบท์เรียน ๒ ล้านคน นิกายเมโธดิสต์ ๑ ล้านคน นิกายคองกรีเกชันนัลและแบปติสต์ นิกายละ ๒ ล้านห้าหมื่นคน พลเมืองชายหญิงประมาณ ๑ ใน ๕ ของประเทศเกี่ยวข้องกับนิกาย ไคท์นิกายหนึ่ง จากหลักฐานปรากฏว่า นอกจากนิกายโรมันคาทอลิกแล้ว ได้มีผู้นับถือ ศาสนานิกายอื่นลดน้อยลงโดยไปโบสถ์น้อยลง เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วในจำนวนคู่สมรส ๓๕๖, ๘๐๓ ซึ่งฉลองการสมรสในอังกฤษและเวสต์ในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ประมาณร้อยละ ๕๐ ไปที่ โบสถ์เองถกกัน คอมมูนเนียน ประมาณร้อยละ ๒๒ ไปที่โบสถ์ของศาสนานิกายอื่นและ ประมาณร้อยละ ๒๘ เพียงแต่จดทะเบียนสมรส ในดักลาสตัน อัคราจารย์มีดังนี้คือ โร มันคาทอลิกร้อยละ ๑๗ ศาสนานิกายอื่นร้อยละ ๘ และจดทะเบียนที่สำนักจดทะเบียน สมรสร้อยละ ๑๘

สื่อมวลชน

ความแตกต่างในทางศาสนา ภูมิภาคและท้องถิ่นเท่าที่เป็นอยู่กำลังค่อย ๆ จะหมดไปโดยที่ได้อัตมวอดชนเกิดขึ้น เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรภาพ แม้ว่าจะมีการจัดพิมพ์หนังสือพิมพ์ในส่วนภูมิภาค มีสำนักพิมพ์ในภูมิภาค มีวิทยุและโทรภาพ สำหรับภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งเน้นความสนใจของท้องถิ่นออกแนบคั ไฮร์แดนคัและเวลดส์ (รวมทั้งการกระจายเสียงเป็นภาษาเวลดส์ด้วย) ผลของอัตมวอดชนก็ยังมีอิทธิพลในการปรับมาตรฐานในเรื่องรสนิยม ทักษะคติ และแม้แต่ดำเนินัง ไม่ว่าจะเป็นดำเนินังร้องเป็นจ้งหระอย่างชาวสก็อต ดำเนินังเป็นทำนองเพลงอย่างชาวเวลดส์ หรือดำเนินังชนจุมุกอย่างชาวต็อกนั หรือเด็ยงใหญ่ ๆ อย่างคนแถบมิดแดนคั ซึ่งได้ทำให้มีความแตกต่าง ๆ กันไปตามแต่ระภาค ๆ

หนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ในอังกฤษมีความจริงที่ดำคัญ คือ (๑) ประเทศที่มีหนังสือพิมพ์ซึ่งคิดเทียบต่อจำนวนคนเป็นรายบุคคลแล้วมากที่สุดในโลก (คือคน ๓,๐๐๐ คน จะมีหนังสือพิมพ์ให้อ่าน ๕๗๓ ฉบับ) (๒) หนังสือพิมพ์ซึ่งมีการจำหน่ายมากที่สุด คือหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่ดำคัญของชาติ หนังสือพิมพ์เหล่านี้ดงชาวเกยวกบชาติ ซึ่งไม่เหมือนกับชาวท้องถิ่น และหนังสือพิมพ์เหล่านี้มีลักษณะแตกต่างกันจากหนังสือ ซึ่งคนธรรมดาชอบกันทั่วไปซึ่งดงเรื่องโหดโผนคั้นคั้น ไปจนถึงหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ และนอกจากนี้ยังแตกต่างกันในทางการเมืองด้วย หนังสือพิมพ์เดคัเชร์รัตคั เป็นพวกเดเบอรั และหนังสือพิมพ์เดคัเทเดกร้าฟเป็นพวกคอนเซอรัเวคัฟอย่างไม่เป็นทางการ หนังสือพิมพ์อื่นกัถอพวกเช่นเด็ยวกัน ตาราง ๒-๕ (หน้า ๕๒) ซึ่งให้ถึงข้อหนังสือพิมพ์ การจำหน่ายและทำที่ในการเมืองของหนังสือพิมพ์เหล่านี้ (หนังสือพิมพ์นิวลส์ไครนิกเกิลของพรรคคิเบอรัดยุบไปปรวมกับหนังสือพิมพ์ของพรรคคอนเซอรัเวคัฟเดคัเมคัในปีค.ศ. ๑๘๖๐)

ตาราง ๒-๔ การหมุนเวียนและความเกี่ยวพันในทางการเมืองของหนังสือพิมพ์รายวันของชาติปี ค.ศ. ๑๙๖๑

เลเบอร์และ เลเบอร์อิสระ	คอนเซอร์เวทีฟและ คอนเซอร์เวทีฟอิสระ	ลิเบอร์ล	อิสระ
เดลีเฮรัลด์ 1,419,000	เดลีเทเลกราฟ 1,251,000	เดอะกาเดียน 235,000	เดอะไทม์ 260,000
เดลีมีเรอร์ 4,593,000	เดลีเอกซเพรส 4,313,000		
	เดลีเมส์ 2,687,000		
	เดลีสเก็ช 1,000,000		
<u>6,012,000</u>	<u>9,251,000</u>	<u>235,000</u>	<u>260,000</u>

สำหรับหนังสือพิมพ์ประจำวันอาทิตย์ มีตั้งแต่หนังสือพิมพ์เด่นข่าวภาคไหน เช่น นิวส์ออฟเดอะเดย์ ไปจนถึงหนังสือพิมพ์ซึ่งมีคุณภาพ เช่น ออฟเซ็วเวอร์และซันเดย์ไทม์ หนังสือพิมพ์นิวส์ออฟเดอะเดย์ดีเยี่ยมมากที่สุด และมีสถิติการพิมพ์จำนวนมากถึง ๖ ล้าน ๕ แสนฉบับ ซึ่งเป็นสถิติสูงที่สุดในโลก หนังสือพิมพ์เหล่านี้เหมือนกับหนังสือพิมพ์ประจำวันที่มีความเกี่ยวพันกับการเมือง แต่ที่ไม่มีฝ่ายใดฝ่ายเปรียบมากนัก

วิทย์ วิธิการดำเนินการวิทย์แตกต่างไปจากวิธิการดำเนินการของวิทย์ในสหรัฐอเมริกา บริษัทเพียงบริษัทเดียว (คือ บีบีซี) เป็นผู้รับผิดชอบในการกระจายเสียงทั้งหมด รวมทั้งการขยายการกระจายเสียงสำหรับท้องถิ่นต่าง ๆ บีบีซีเป็นองค์กรกึ่งราชการ ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการใหญ่ และในกฎข้อบังคับของบีบีซีได้ระบุว่า บีบีซีต้องทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข่าว การศึกษาและการบันเทิง ห้ามมิให้มีการโฆษณาในทางการค้า ห้ามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทบพรรคการเมือง และควรกระทำตนเป็นกลางในการเสนอข่าวและการเมือง ปัจจุบัน เป็นระยะ ที่พรรคการเมืองแต่ละพรรคได้รับความสะดวกในการกระจายเสียงของพรรค อัตราส่วนของกากระจายเสียงเช่นนี้เป็นไปตามที่พรรคการเมืองได้ตกลงกัน ในทางการเมืองและทางสังคม บีบีซีมีความหมายยิ่งโดยเฉพาะในฐานะที่เป็นองค์กรซึ่งผูกขาดและเป็นกลาง เพราะบ้านทุกบ้านมีวิทยุทงน

โทรภาพ บั๊ซซี่เป็นผู้ผูกขาดในการกระจายเสียงทางวิทยุและการถ่ายทอด
โทรภาพจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๕๔ หลังจากนั้นได้มีองค์การโทรภาพอิสระเกิดขึ้น (คือ ไอ
ที เอ) ไอ ที เอ เป็นเจ้าของและดำเนินการเกี่ยวกับโปรแกรมซึ่งบริษัทภายนอกเป็นผู้จัด
มาแสดง โปรแกรมไม่มีเงินต้นนับดุนเหมือนในสหรัฐอเมริกา แต่บริษัทซึ่งจัดโปรแกรม
ขายเวลาในตอนที่มีการหยุดพัก โปรแกรมเพื่อการโฆษณา ไอ ที เอเป็นผู้รับผิดชอบ
ในการจัดการระบบโทรภาพและจัดโปรแกรมให้เข้าชั้นมาตรฐาน ตัวอย่างเช่น ไอ ที เอ
จะต้องคอยดูว่าบริษัทที่จัดรายการไม่มีความจำเป็นในการเสนอข่าวที่ขัดแย้งกันในทาง
การเมือง และต้องคอยดูว่าการเสนอข่าวนั้นถูกต้องและแน่นอน การโฆษณาในเมือง
นั้นกระทำมิได้ และ ไอ ที เอ ในการคัดความข้อห้ามประการนี้มาก ตัวอย่างเช่น ไอ ที เอ
ไม่ยอมงดการโฆษณาของหนังสือพิมพ์เดลีเว็ทเกอร์ของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีผู้กล่าว
หาว่าเป็นการโฆษณาในทางการเมืองมากกว่าในทางการค้า คือ ไอ ที เอ คิดว่าเป็นการ
โฆษณาในทางการค้า

ในทุกวันนี้ ครอบครัวยุคใหม่มีโทรทัศน์มากกว่า ๒ ใน ๓ ของทั้งหมดมีเครื่องรับ
โทรภาพเป็นของตนเอง รายการพิเศษจัดตามแต่ละภูมิภาค เช่น ด็อกเตอร์แดนดี เวดส์ และ
ไอร์แลนด์เหนือ กระนั้นนักคิดดัดของโทรภาพก็คือมุ่งที่จะเน้นและก่อให้เกิดความเป็นรูป
อันหนึ่งอันเดียวกัน พยายามที่จะนำผู้นำของชาติยิ่งกว่าผู้นำของท้องถิ่นเข้ามาจัดไว้ใน
รายการ โปรแกรมเรื่องราวที่ดีมากเช่น “คืนนี้” และ “พานอรามา” (โดย บั๊ซซี่)
ก่อให้เกิดความสนใจอย่างมากเกี่ยวกับเรื่องของชาติ โทรภาพอิสระของ ไอ ที เอ ก่อให้
เกิดความเห็นในทางเดียวกันเกี่ยวกับบรรณนิยมในการบริโภค โดยสินค้าซึ่งได้มีการโฆษณา
ทั่วประเทศ โดยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้โทรภาพจึงเป็นเครื่องมือที่จำเป็นที่สุดในการที่จะ
ทำให้สังคมต่าง ๆ ในบริเทนม์มีรูปที่คล้ายคลึงกัน นอกจากสื่อมวลชนจะช่วยให้ทำที่ของ
คนในชาติเป็นแบบเดียวกัน และช่วยลดความแตกต่างในทางศาสนาและในทางภูมิภาค
แล้ว รัฐบาลก็ยังพยายามที่จะขจัดความไม่เท่าเทียมกันในสังคมให้หมดไปด้วย

การจัดสรรใหม่ของรายได้ประชาชาติ รายได้ของชาติได้เพิ่มขึ้นจาก ๕ พัน
ล้าน ในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ ถึง ๒๑ พันล้านในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ตาราง ๒-๕ (หน้า ๕๕) แม้
ว่าจะปรับค่าของเงินเพื่อแล้วก็ตาม ราคาของของได้เพิ่มขึ้นจาก ๓๓.๕ พันล้านเป็น ๒๑
พันล้านในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ และ ค.ศ. ๑๙๕๘ ราคาที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น
ร้อยละเท่ากับร้อยละ ๓๓ จำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นจาก ๑๘ ล้านตามสถิติปี ค.ศ. ๑๙๓๑
เป็น ๒๔ ล้านในคอนปลายปี ค.ศ. ๑๙๖๐

ดังนั้น ๆ ก็มีความเจริญขึ้นเช่นเดียวกัน ประการแรกในเวลาดานของรายได้
ของชาติส่วนใหญ่เป็นรายได้ของแรงงาน ส่วนน้อยเป็นรายได้ของพวกเก็บค่าเช่าเงินปันผล
และดอกเบี้ย รายได้ของแรงงานคิดเป็นร้อยละ ๖๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ และร้อยละ ๗๐ ในปี
ค.ศ. ๑๙๕๘ ส่วนรายได้ของพวกหลังคือพวกเก็บค่าเช่า เงินปันผลและดอกเบี้ยคิดเป็น
ร้อยละเท่ากับร้อยละ ๒๒.๕ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ และเพียงร้อยละ ๑๓.๕ เมื่อ ๒๐ ปีต่อ
มา ประการที่สอง โดยเฉพาะหลังสงครามค่าจ้างและเงินเดือนของผู้มีรายได้น้อยได้เพิ่ม
ขึ้นเป็นอัตราส่วนมากกว่าผู้มีรายได้ดี และมากกว่าผู้ประกอบการวิชาชีพ ตารางที่ ๒-๖
(หน้า ๕๕) ช้ให้เห็นถึงอัตราส่วนของรายได้ประชาชาติตามคนชั้นต่างๆ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๘
เปรียบเทียบกับ ค.ศ. ๑๙๕๕ ดังที่อาจจะเห็นได้ก็คือคนรวยรวยน้อยลง คนจนมีฐานะดีขึ้น
ตัวอย่างเช่น คนที่มีรายได้มากที่สุดในประเทศ ๑๐๐,๐๐๐ คนแรกมีรายได้รวมกันคิดเป็น
ร้อยละ ๑๓.๗ ของรายได้ทั้งหมดของชาติในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ แต่ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ คน
เหล่านี้มีรายได้รวมกันคิดเป็นเพียง ๕.๓ ของรายได้ทั้งหมด

ควรจะเข้าใจด้วยว่าอัตราส่วนเหล่านี้เป็นอัตราส่วนของรายได้ก่อนเสียภาษี
การเก็บภาษีได้กล่าวหาชนมากหลังสงคราม

การแปรรูปของกำลังแรงงาน สถิติในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ แสดงให้เห็นว่าคนงาน
จำนวนน้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของคนงานซึ่งเป็นชายทั้งหมดและน้อยกว่า ๑ ใน ๔ ของคนงาน
ซึ่งเป็นหญิงได้รับจ้างเป็นคนงานประเภทที่ต้องใช้มือทำในเหมืองและโรงงานอุตสาหกรรม

ตาราง ๒-๕ ผลผลิตของประชากรชาติทั้งหมด

	ปอนด์ (คิดเป็นล้าน)	ดอลลาร์ (คิดเป็นล้าน)	พลเมือง (คิดเป็นล้าน)	ดอลลาร์ ต่อรายหัว
1945	8,750	24,500	43.7	561
1946	8,787	24,604	46.8	526
1950	11,695	32,746	50.2	652
1955	16,936	47,421	51.0	932
1959	20,882	58,470	52.0	1,129
1960	22,100	61,880	52.4	1,340

ตาราง ๒-๖ การจัดสรรของรายได้ส่วนบุคคลก่อนเสียภาษี ค.ศ.

๑๙๓๘ และ ๑๙๕๕

	พลเมืองตามลำดับ รายได้	จำนวนของรายได้ประชากรด้วยกันก่อนเสียภาษี (1938)	(1955)
(คนแรก)	100,000	11.7 %	5.3
„	500,000	21.5	12.3
„	1,000,000	27.8	17.4
„	5,000,000	51.6	42.6
ที่เหลือ		48.4	57.4

(ที่มา) Cuvv—Saunders, Jones, and Moser, Social Conditions in England and Wales (London: Oxford University Press, 1958) P. 181.

ตั้งเหตุอันเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มจากแรงงานที่ต้องใช้มือทำไปยังงานในองค์การ เป็นเต็มขั้นและอาชีพอื่น ๆ และแนวโน้มจากการหาเงินเป็นค่าจ้างไปเป็นเงินเดือน

ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๐๐ การทำงานเกี่ยวกับการเกษตรได้เริ่มต้นน้อยลงเช่นเดียวกับการทำ
งานในเหมืองและโรงงานทอผ้า แต่อีกด้านหนึ่งก็ได้มีการทำงานกันมากขึ้นในอุตสาหกรรม
กรรมเคมี โद्यะ วิศวกรรมและรถยนต์ การทำงานในครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสตรี
ลดลงเกือบ ๑ ล้านคน ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๐๓ และ ค.ศ. ๑๙๕๓ ในขณะที่งานด้าน
บริหารและเด็มนั้น และการค้าอื่น ๆ ซึ่งจ้างสตรีเป็นส่วนใหญ่ได้ขยายเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

ความใหม่เอียงเช่นนี้มีอยู่เรื่อย ๆ ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๙ ถึง ค.ศ.
๑๙๕๘ จำนวนบุคคลซึ่งทำงานในวิชาชีพ การคลัง และบริการต่าง ๆ และในรัฐบาลท้องถิ่น
ได้เพิ่มขึ้นประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ คน ในขณะที่คนซึ่งทำงานในร้านค้าของโรงงานอุตสาหกรรม
เพิ่มขึ้น ๔๐๐,๐๐๐ ในวงการขนส่งและอื่น ๆ ก็เช่นกัน จำนวนคนงานที่ได้รับ
เงินเดือนเพิ่มขึ้น ๓ ล้านคน ในขณะที่เดียวกันจำนวนคนงานซึ่งใช้มือในการทำงานลดลง
รวม ๕ ล้านคน จึงพออนุมานได้ว่าจำนวนคนงานซึ่งได้รับเงินเดือนนั้นได้เพิ่มขึ้นจาก
ร้อยละ ๓๐ เป็นร้อยละ ๓๔ ของพลเมืองทั้งหมด

กล่าวโดยสั้น ๆ แล้ว บรรดาคนงานเป็นคนประเภทเด็มนั้นสูงหรือชน
กลางมากยิ่งขึ้นกว่ายุคใดที่ผ่านมา และจะมีจำนวนมากยิ่งขึ้นทุกที การจัดสรรรายได้โดยให้
ผลประโยชน์แก่คนจนมากดังสมัยก่อนนั้นเริ่มจะมีความสำคัญน้อยลง และความแตกต่าง
ระหว่างชนในสังคมซึ่งเป็นผลของการปฏิวัติอุตสาหกรรมก็ลดน้อยลง ดังคมองักฤษกำลัง
จะกลายเป็นสังคมซึ่งมีความเท่าเทียมกันและการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการศึกษาก็ได้ช่วย
ในเรื่องความเท่าเทียมกันในสังคมนี้มาก

การเคลื่อนไหวในสังคมและการศึกษา ในบริเทณลักษณะเด่นที่สำคัญประ-
การหนึ่งของ "ชนชั้น" คืออาชีพผลิตในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ได้แบ่งพลเมืองออกเป็น ๕ ชั้น
ใหญ่ ๆ ด้วยกัน (ตาราง ๒-๑ หน้า ๕๗) ชั้น ๑ นั้นได้อธิบายตนเองอยู่แล้ว ชั้น ๒ ส่วนใหญ่
ประกอบด้วยบุคคลซึ่งมิได้ใช้วิชาชีพเท่าใดนัก พวกเขาบริหาร พวกเขาจัดการ พวกเขาชานา
คนขายของในร้านและนายจ้างเล็ก ๆ ชั้น ๓ ประกอบด้วยคนงานซึ่งใช้มือ คนช่วยขาย

ของในร้านค้า คนพิมพ์ดีด หัวหน้าคนงาน และที่คล้ายคลึงกัน ส่วนชั้น ๔ และชั้น ๕ ส่วนใหญ่ประกอบด้วยคนงานในโรงงาน โรงอุตสาหกรรม คือคนงานซึ่งใช้มือในการทำงาน

ตาราง ๒-๑ สถิติการแยกประเภทของบุรุษเกี่ยวกับการประกอบ

อาชีพ ค.ศ. ๑๙๕๑

ชั้นในสังคม	ร้อยละ
1. อาชีพซึ่งใช้วิชาชีพ	3
2. อาชีพชั้นกลาง	15
3. อาชีพซึ่งใช้ความชำนาญในฝีมือ	53
4. อาชีพซึ่งใช้ฝีมือแต่เพียงบางส่วน	16
5. อาชีพซึ่งไม่มีฝีมือ	<u>13</u>
	100

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ค่ำตวิชาจารย์ คี. จี. กัตลาส และเพื่อนอาจารย์ได้สำรวจถึง
 ติกรของการเคลื่อนไหวในสังคมในบริเทิน ท่านได้ใช้สถิติเป็นเครื่องมือในการสำรวจ
 และได้แบ่งชั้นในสังคมออกเป็น ๗ ชั้น แทนที่จะเป็น ๕ ชั้น การสำรวจได้ชี้ให้เห็นว่าใน
 ชั้นแรกนั้นคนจำนวนร้อยละ ๕๔ ยังอยู่ชั้นเดียวกับพ่อแม่ของตน และอีกร้อยละ ๔๖ ดค
 ดงมาอยู่ชั้นถัดลงมา สำหรับในสองชั้นสุดท้ายนั้นร้อยละ ๕๓ ได้เขียนชั้นไปอยู่ชั้น
 หนึ่ง และร้อยละ ๔๗ ยังอยู่ชั้นเดียวกับพ่อแม่ของตน ดังนั้นจึงมีการเคลื่อนไหวอย่าง
 มากในสังคม แต่ว่าก่อให้เกิดผลที่คล้ายกัน เพราะส่วนใหญ่อการเคลื่อนไหวได้ก่อให้เกิด
 ความล้มลุกต้อยระหว่างกัน ถ้าเหตุที่สำคัญแห่งการเคลื่อนไหวคือการเปลี่ยนแปลงในอาชีพ
 ดังที่ไดกล่าวไว้ข้างต้นมากกว่าที่จะเป็นเรื่องของความขเกียจ หรือความก้าวร้าวของแต่ละ
 ณะบุคคล เพราะว่าตั้งแต่เริ่มต้นศตวรรษนี้ขอเดียงและเกียรติยศของชนชั้นกลาง (ชั้น ๓)
 ได้มีมากขึ้น

เนื่องจากที่การศึกษาี้ความหมายต่อการประกอบอาชีพ และอาชีพเป็นตั้ง
 ซึ่งระบุถึงความเป็นชั้นในสังคม ระบบการศึกษาจึงเป็นตั้งสำคัญในโครงร่างของชั้นใน

ตั้งคม ในประเทศอังกฤษโรงเรียนที่เรียกกันว่าเป็นพับติคส์กูด^๕ โดยที่จริงแล้วเป็นโรงเรียนซึ่งเอกชนจัดตั้งขึ้นและส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนกินนอน โรงเรียนที่มีชื่อเสียงเช่น อ็อคส์ แฮโร และวินเชสเตอร์ และอื่น ๆ ได้ให้การศึกษาคือตั้งกว่าโรงเรียนของรัฐ เนื่องจากการศึกษาในโรงเรียนเหล่านี้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง นักเรียนจึงมาจากกลุ่มตั้งคมแคบ ๆ โรงเรียนเหล่านี้สอนให้นักเรียนรักพวกรักพ้องระหว่างกัน เพื่อที่จะให้นักเรียนเก่าซึ่งจบการศึกษาไปแล้วได้มีส่วนสำคัญในการประกอบอาชีพของนักเรียน ในตั้งคมอังกฤษนั้น พับติคส์กูด เป็น “ดินแดนแห่งอภิสิทธิ์”

ระบบโรงเรียนของรัฐบาลประกอบขึ้นด้วยโรงเรียนซึ่งได้รับเงินอุดหนุนโดยตรงจากรัฐบาลซึ่งมีจำนวนเพียงเล็กน้อย และโรงเรียนซึ่งพึ่งตนเองซึ่งมีจำนวนมาก โรงเรียนซึ่งได้รับเงินอุดหนุน คือโรงเรียนสอนเวลาดากดางวัน แบบพับติคส์กูด แต่ได้รับเงินอุดหนุนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการให้โดยไม่ผ่านองค์การท้องถิ่น โรงเรียนซึ่งพึ่งตนเองเป็นโรงเรียนซึ่งองค์การปกครองท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำดำเนินการ และแบ่งออกเป็นโรงเรียนประถมและมัธยม โรงเรียนมัธยมมีหลายปลายประเภท เช่น “เทคนิคอล” “โมเดิร์น” หรือ “แกรมม่าร์” โรงเรียนแบบโมเดิร์นเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กซึ่งถือว่าเหมาะที่จะทำงานในทางปฏิบัติ และไม่เหมาะที่จะทำงานในทางปฏิบัติและไม่เหมาะในทางการประพันธ์ (ยึดหลักจากคะแนนในการสอบแข่งขันหรือสถิติของโรงเรียนเมื่ออายุครบ ๑๖ ปี) โรงเรียนแบบแกรมม่าร์เป็นโรงเรียนซึ่งสอนในทางอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนซึ่งเตรียมจะศึกษาต่อในโรงเรียนทางวิชาการ และมหาวิทยาลัยซึ่งจะประกอบอาชีพต่อไป การศึกษาในโรงเรียนมัธยมนั้นจะต้องเสียเงิน แต่นักเรียนที่เรียนดีอาจไม่เสียค่าเล่าเรียน แต่โดยทั่วไปแล้วพ่อแม่มีอำนาจนักเรียนเข้าศึกษาโดยเสียค่าเล่าเรียน ในปีค.ศ. ๑๙๔๔ พ.ร.บ. การศึกษาได้เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าศึกษาโดยไม่เสียค่าเล่าเรียน

จนกระทั่งเมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นการไม่ง่ายเลยที่นักเรียนที่ยากจนจะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย นักเรียนเกือบทุกคนต้องเสียค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายเอง เพราะว่ากาให้ทุนนั้นไม่พอหรือมีมาก อย่างไรก็ตามก็ดี ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ นักเรียนคนใด

ที่มหาวิทยาลัยรับให้เข้าเรียนอาจจะขอทุนไปยังองค์การปกครองท้องถิ่นของคน และมักจะไม่ได้รับการปฏิเสธตั้งแต่วันที่ ค.ศ. ๑๙๔๔ โอกาสของนักเรียนที่ยากจนได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก ในปัจจุบันนี้ประมาณร้อยละ ๒๗ ของนักเรียนในมหาวิทยาลัยมาจากครอบครัวของคนชั้นคนงาน ซึ่งในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ อัตราส่วนนี้ไม่ถึงครึ่ง ในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ ประมาณ ๑ ใน ๓ ของนักเรียนมหาวิทยาลัยมาจากโรงเรียนมัธยมแบบแกรมมาร์ แต่ทุกวันนี้มีประมาณ ๒ ใน ๓ ตั้งนี้ โดยคร่าว ๆ แล้วนักเรียนมหาวิทยาลัยซึ่งมาจากครอบครัวที่ร่ำรวยมีจำนวนเท่ากับจำนวนเมื่อก่อนสงคราม แต่นักเรียนซึ่งมาจากครอบครัวที่ยากจนมีจำนวนมากขึ้นถึงดีเท่า

โดยส่วนมากแล้ว นักเรียนประมาณร้อยละ ๓-๕ ศึกษาในพัชดิกคฤถ์ ส่วนที่เหลือศึกษาในโรงเรียนของรัฐ ตาราง ๒-๘ เปรียบเทียบสถานที่ทางการศึกษาในปี ค.ศ. ๑๙๒๑ กับ ปี ค.ศ. ๑๙๕๑ (ที่เด็กปี ค.ศ. ๑๙๒๑ และ ค.ศ. ๑๙๕๑ เพราะทั้งสองปีนี้ เพราะว่ามีสถิติได้ถามคำถามอันเดียวกัน)

ตาราง ๒-๘ อัตราส่วนของนักเรียนซึ่งศึกษาเต็มเวลาในโรงเรียนในอังกฤษและเวลส์ ค.ศ. ๑๙๒๑ และ ค.ศ. ๑๙๕๑

	จำนวนคิดเป็นต่อพัน	
	(ค.ศ. 1921)	(ค.ศ. 1951)
อายุ 10-14 (ชั้นประถม)	809	984
อายุ 15-19 (ชั้นมัธยม)	62	148
อายุ 20-24 (ชั้นมหาวิทยาลัย)	10	26

จำนวนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยซึ่งเพิ่มขึ้นจาก ๘๓,๐๐๐ คนในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ถึง ๑๑๐,๐๐๐ คนในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ คาดว่าจะเพิ่มเป็น ๑๗๐,๐๐๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ การเพิ่มขึ้นของนักเรียนในมหาวิทยาลัยและมัธยมเช่นนี้จะมอดกระทบต่อไปเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในสังคม และโครงร่างของสังคม ตาราง ๒-๘ (หน้า ๖๐) ได้ชี้ให้เห็นชัดถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและอาชีพ

ตาราง ๒-๕ อาชีพของโรงเรียนและผู้สำเร็จการศึกษาแยกตามประเภทของโรงเรียน

	แกรมมาร์และเทคนิคอลสกูล		โมเดิร์นสกูล	
	(ชาย)	(หญิง)	(ชาย)	(หญิง)
ศึกษาต่อและประกอบวิชาชีพ	24 %	30 %	—	—
งานอื่นซึ่งไม่ได้ทำงานด้วยมือ	22	62	13 %	53 %
คนทำงานด้วยมือซึ่งมีฝีมือ	25	4*	50	39*
คนทำงานด้วยมือซึ่งไม่มีฝีมือ	4		28	
ไปเป็นทหาร	24		5	

มีเหตุผลหลายประการ และมีใช้เพียงแต่เหตุผลในทางเศรษฐกิจเท่านั้นที่บุตรหลานของพวกเขาที่ทำงานด้วยมือมักจะรับออกจากโรงเรียนก่อนบุตรหลานของผู้ประกอบอาชีพอื่น และถึงแม้จะเป็นเหตุให้ความสามารถแบบพื้นเมืองจำนวนมากต้องสูญไป อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติแบบนี้กำลังเปลี่ยนแปลงในทุกวันนี้ เด็กจำนวนมากยังคงอยู่ในโรงเรียน และคาดว่าจะเรียนต่อไปจนถึงมหาวิทยาลัย

ในระหว่างนักเรียนในโรงเรียนมัธยมประเภทแกรมมาร์นั้น อาชีพซึ่งนักเรียนได้ประกอบมักจะเกี่ยวพันหรือใกล้เคียงกับอาชีพของบิดามารดา นักเรียนที่เรียนต่อมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๒๖) นั้นเป็นบุตรธิดาของผู้ประกอบวิชาชีพและผู้จัดการ และเพียงร้อยละ ๘ ที่บิดาเป็นคนที่ทำงานด้วยมือซึ่งไม่มีฝีมือ แม้ว่าร้อยละ ๒๘ ของบุตรของคนทำงานด้วยมือซึ่งมีฝีมือ และร้อยละ ๓๖ ของบุตรของคนทำงานซึ่งไม่มีฝีมือจะดำเนินอาชีพในทางที่ทำงานด้วยมือ แต่เพียงร้อยละ ๑๕ ของบุตรของผู้ประกอบวิชาชีพและผู้จัดการ และร้อยละ ๑๘ ของบุตรของผู้ประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ได้ทำงานด้วยมือเท่านั้นที่ประกอบอาชีพโดยการทำงานด้วยมือ อย่างไรก็ตาม ตัวอย่างของการติดต่อของการประกอบอาชีพเหล่านี้มิได้เป็นความกดดันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจทั้งหมดผู้ที่จบการศึกษาและทำงานเป็นเสมียนพนักงานประมาณร้อยละ ๑๕ นั้นให้เหตุผลว่าทำงาน

หมายเหตุ * หมายความว่าไม่มีฝีมือและไม่มีฝีมือรวมกัน

เพราะไม่มีทางเลือกเป็นอย่างอื่น หรือเพียงว่างงานที่มีอยู่เหมาะสมแล้ว ผู้ที่ให้เกิดผล
อย่างเดียวกันก็ร้อยละ ๓๒ คือพวกทำงานด้วยมือซึ่งมีฝีมือครึ่ง ๆ กตาง ๆ หรือไม่มี
ฝีมือ กระนั้นก็ดี โดยส่วนเฉลี่ยแล้วเพียง ๓ คน ใน ๓๐ คน เท่านั้นที่ให้เกิดผลเช่นนั้น

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงซึ่งเห็นได้ชัดในวงการศึกษาจะสามารถทำให้บุตร
ของคนงานได้ประกอบอาชีพในทางวิชาชีพหรือเป็นผู้จัดการมากขึ้น และความเคลื่อนไหว
ใหม่ในการประกอบอาชีพ จะทำให้รูปโครงสร้างของชนชั้นในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ หด
ความสำคัญลง

ความมั่งคั่งและการยอมรับลัทธิทุนนิยม เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุด
สุดลงในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ คนจำนวนมากในบริเตนหมดความเต็มใจในลัทธิทุนนิยม และ
คิดว่าลัทธิทุนนิยมเป็นสิ่งที่สูญเปล่า ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่เป็นลักษณะมนุษย์ ข้อ
วิจารณ์ลัทธิทุนนิยมก็คือลัทธิทุนนิยมไม่สามารถที่จะช่วยให้การใช้พลังผลิตในทาง
อุตสาหกรรม หรือใช้พลังมนุษย์เป็นประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ และลัทธิทุนนิยมนั้น ถ้าไม่
รุ่งเรืองขึ้นสูงสุดก็ตกต่ำที่สุดทางใดทางหนึ่งและด้วยการฉวยโอกาสเกี่ยวกับความรู้ดี
เช่นนั้น พรรคเดโมแครตจึงชนะการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ (ด้วยความประหลาดใจของ
พลเมืองส่วนมากในสหรัฐอเมริกา) พรรคเดโมแครตได้กระทำตามคำปฏิญาณเกี่ยวกับวาง
แผนในทางเศรษฐกิจโดยการโอนพลังงานและเชื้อเพลิง การขนส่งและอุตสาหกรรมเหล็ก
กล้าเป็นของรัฐ และโดยการเพิ่มการควบคุมสิ่งที่เหลือเป็นระบบเศรษฐกิจของเอกชนอยู่
พรรคคอนเซอร์เวตีฟ เมื่อได้กลับมาเป็นรัฐบาลใหม่ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ได้เปลี่ยนกิจการ
เหล่านี้ให้กลับไปอยู่ในกำมือของประชาชน

มาตรฐานในการครองชีพ ซึ่งทรงตัวเกือบคงที่ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕
และ ค.ศ. ๑๙๕๑ ได้สูงขึ้นมากกว่า ปีร้อยละ ๒ จากปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ถึงปี ค.ศ. ๑๙๕๘
การเพิ่มขึ้นในระหว่างแปดปีนั้นเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นทั้งหมดระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๑๘ - ๑๙๓๘
และคงจะเห็นได้ว่ารายได้ได้มีการแบ่งโดยเท่าเทียมกันยิ่งกว่าในระยะเวลาที่ไม่มีสงครามโลก
ระหว่างครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ การผ่อนเบาในการควบคุมเครดิตของผู้บริโภคได้ช่วยให้

คนที่ทำงานได้ใช้เงินซื้อได้ในกรณีซื้อเครื่องซักผ้า โทรภาพ รถยนต์และบ้าน ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และ ค.ศ. ๑๙๕๗ คนชั้นคนงานซึ่งมีรายได้ต่ำกว่าคนชั้นอื่น (ประมาณ ๑ ใน ๓ ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หรือ ๑๒ ล้านคน) ได้มีสิ่งของเหล่านี้เพิ่มขึ้นเป็น ๒ เท่า เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ครอบครัวประมาณร้อยละ ๘๓ ของทั้งหมดมีเครื่องรับ โทรภาพ ประมาณร้อยละ ๔๔ มีเครื่องซักผ้า ประมาณร้อยละ ๔๔ มีเครื่องตัดหญ้า ร้อยละ ๓๒ มีรถยนต์ ร้อยละ ๑๖ และมีตู้เย็นร้อยละ ๑๖ และร้อยละ ๓๕ มีบ้านหรือ กางเขน

บริบทในทุกวันนี้เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกาผู้เรียกกันว่าเป็น “สังคมที่ คับคั่งและรุ่งเรือง” และความมั่งคั่งใหม่ของชาติได้ก่อให้เกิดข้อเสียดังกล่าว ธุรกิจและ นักธุรกิจ ผู้สังเกตการณ์ที่ไว้ใจการบอกกล่าวจะประหลาดใจว่าทัศนียภาพในคริสต์- ศตวรรษที่ ๑๙ ซึ่งแบ่งบริบทออกเป็น ๒ ชาติ คือ จนและรวย จะยังคงมีอยู่หรือไม่ หรือว่าทัศนียภาพดังกล่าวนี้ได้แปลงตนเองไปเป็นดังอื่น ซึ่งยังมีได้มี ข้อเสียดังกล่าว บางทีผู้เสนอว่าระยะปัจจุบันในสังคมอังกฤษควรมีข้อเสียใหม่ว่า “หลัง-ทัศนียภาพ” การที่ผู้ตั้งคำถามเช่นนี้ยอมเป็นเครื่องแสดงว่ามรดกของการปฏิวัติอุตสาหกรรม คือ การแบ่งสังคมออกเป็นสังคมของคนรวยและสังคมกับกรรมกรกำลังเริ่มที่จะหายไป และ จำไม่เหมือนนักที่เป็นมาแล้วเมื่อ ๒๐ ปี อีกต่อไป

ชั้นสังคม เราได้กล่าวมามากเกี่ยวกับทรัพย์สินสมบัติ การศึกษาและอาชีพ ดังเหล่านี้เกี่ยวข้องกับตัวประกอบตัวหนึ่ง คือ ชั้นสังคม ตัวสำคัญของชนชั้นชนอยู่ กับความคิดที่เกี่ยวกับ “ความสูงต่ำกว่า-ความต่ำกว่า” โดยความคิดที่ว่าคนบางคนถูก คิดว่าอยู่ในฐานะหรือตำแหน่งที่ต่ำกว่าหรือสูงกว่าคนอื่น ดัง ๒ ดังในการจัดลำดับชั้น สังคมก็คือ ประการแรกเป็นดังในทางวัตถุประสังค์ สมมติว่าบางคนได้รับการยกย่อง นับถือยิ่งกว่าคนอื่น ดังประกอบภายนอกอะไรบางอย่าง (อาจจะทรัพย์สินสมบัติ เครื่องแต่ง กายหรือการพูด หรืออื่น ๆ) ที่คนนั้นได้รับการนับถือเช่นนั้น ประการที่สองเป็นดัง

ในทางเนื้อหา สัมมติว่าคนบางคนร่ำรวยกว่าหรือประกอบอาชีพบางประเภท ดังคมจะจัดลำดับคนนั้นอย่างไร

การสำรวจโดย ดร. มาร์ก อบรม ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ได้ชี้ว่า

๑. ดังคมอังกฤษยอมรับอาชีพบางอาชีพ เช่น คนชั้นกลางแท้ อาชีพอื่น เช่นคนชั้นกลางประเภทต่ำ และอย่างอื่นเช่นคนทำงานประเภทสูงหรือคนทำงานประเภทต่ำ

๒. ดังคมอังกฤษเห็นพ้องต้องกันที่มักจะทำอาชีพบางอาชีพให้อยู่ตำแหน่งเดียวกัน บุคคลที่อยู่ทำงานในอาชีพใดโดยเฉพาะย่อมมีฐานะเหมือนกัน ไม่ว่าจะมั่งคั่งหรือยากจน อายุ หรือเพศแตกต่างกันก็ตาม

๓. ดังคมอังกฤษไม่เพียงแต่กำหนดความแตกต่างของคนดีกลุ่มเท่านั้น แต่ยังจัดลำดับให้ตามเกียรติยศและชื่อเสียง โดยจัดให้คนชั้นกลางแท้เป็นชั้นสูงสุดและจัดให้คนชั้นคนงานประเภทต่ำอยู่ต่ำสุด

ดร. อบรมได้คำนวณจำนวนอาชีพแต่ละอาชีพในชนบท และกำหนดอัตราส่วนของพลเมืองที่อยู่ในแต่ละชน ตาราง ๒-๑๐

ตาราง ๒-๑๐ ชั้นสังคมในบริเทน ค.ศ. ๑๙๕๖

ชั้น	อาชีพ	ร้อยละของทุกคนในครอบครัว
1. คนชั้นกลางแท้	นายแพทย์ ผู้อำนวยการบริษัท อาจารย์อาวุโส ในมหาวิทยาลัย นักวิทยาศาสตร์ ผู้จัดการ โรงงาน ครูใหญ่ นายช่าง อื่น ๆ	15 %
2. คนชั้นกลางประเภทต่ำ	ครูโรงเรียน ข้าราชการชั้นผู้น้อย เจ้าของ ร้านค้าเล็ก ๆ เสมียนมีฝีมือ คนทำงานใน ร้านขายยา	20
3. คนชั้นคนงานประเภทสูง	คนขับไฟ คนงานมีฝีมือ คนช่วยขายของ อื่น ๆ	30
4. คนชั้นคนงานประเภทต่ำ	กรรมกรที่ไม่มีฝีมือ คนงานทางเกษตรกรรม คนยกกระเป๋าสถานรถไฟ คนทำความสะอาด สะอาด อื่น ๆ	35

ที่มา Mark Abrams, "Class Distinctions in Britain", in the Future of the Welfare State (London: Conservative Political Centre, 1958) หน้า ๖๗

อย่างไรก็ดี ดร. อบรมพบว่าชนต่าง ๆ เหล่านี้แตกต่างกันในลักษณะอันยิ่งกว่าในทางอาชีพ

ทรัพย์สินสมบัติ ทรัพย์สินสุทธิของคนชนกลางแท้มีประมาณ ๓๐,๐๐๐ ปอนด์ คนชนกลางประเภทค้ำมีประมาณ ๒,๐๐๐ ปอนด์ คนชนคนงานประเภทสูงมี ๗๐๐ ปอนด์ และคนชนคนงานประเภทค้ำมี ๓๐๐ ปอนด์ ดึงประมาณร้อยละ ๑๕ ของคนชนกลางแท้จึงมีทรัพย์สินสมบัติโดยเฉลี่ยแล้วเป็น ๓๐ เท่าของครอบครัวคนชนคนงานประเภทค้ำ ทรัพย์สินสมบัติมีการแบ่งกันอย่างไม่ยุติธรรมในบริเทณยิ่งกว่ารายได้ แม้ว่าจะมีภาษีมรดกสำหรับบุคคลผู้มีทรัพย์สินมากก็ตาม

รายได้ คนชนกลางแท้มีรายได้เกินกว่า ๓,๐๐๐ ปอนด์ต่อปี และส่วนมากเกินกว่า ๓,๕๐๐ ปอนด์ คนชนกลางประเภทค้ำมีรายได้ระหว่าง ๗๕๐-๓,๐๐๐ ปอนด์ คนชนคนงานประเภทสูงมีรายได้ ๕๐๐-๗๕๐ ปอนด์ และคนชนคนงานประเภทค้ำมีรายได้ต่ำกว่า ๕๐๐ ปอนด์

สินค้าเครื่องอุปโภคที่ถาวร ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ดร. อบรมได้บันทึกว่าชนชั้นค้ำมีสูงชันไปเท่าใดคนในชนชั้นนี้มีสินค้าเครื่องอุปโภคที่ถาวรมากขึ้นเพียงนั้น (นอกจากเครื่องรับโทรทัศน์) แต่ว่าบันทึกเหล่านี้ไม่เป็นความจริงอีกต่อไปแล้ว เนื่องจากว่าคนงานได้ใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากซื้อเครื่องอุปโภคที่ถาวรเหล่านี้เมื่อต้องตามปีมานี้

การศึกษา แม้ว่าครอบครัวจะได้แผ่ขยายและมีสถิติที่ดีก็กล่าวมาแล้ว ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ยังเป็นความจริงที่ว่า บุตรธิดาของครอบครัวคนชนกลางแท้จำนวนร้อยละ ๖๐ ยังศึกษาต่อไปเมื่อมีอายุครบ ๑๕ ปี บุตรธิดาของครอบครัวคนชนคนงานประเภทค้ำเพียงร้อยละ ๕ เท่านั้นที่ยังศึกษาต่อไป

อย่างไรก็ดี มีความคล้ายคลึงกันที่สำคัญระหว่างชนของคนต่างกัน

การศึกษา ความแตกต่างในทางการศึกษาที่กล่าวข้างต้นนั้นมิควรที่จะมีการเน้นจนเกินไป ถ้ามองคุณลักษณะของการศึกษาในทางอื่นแล้ว จะเห็นว่าร้อยละ ๔๐ ของคน

ชนกต่างแท้ และร้อยละ ๖๘ ของคนชนกต่างประเภทคำมีประสบการณ์ในทางการศึกษา
ที่คล้ายคลึงกับคนชนกงาน เช่น ต่างฝ่ายต่างก็ออกจากโรงเรียนเมื่ออายุ ๑๕ ปี

การเรียงและรสนิยมของประชาชน โดยส่วนใหญ่แล้วคนชนกต่างและคน
งานมีรสนิยมที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์และการแต่งทางโทรภาพ
ริชาร์ด ฮอกการ์ตได้เขียนไว้ว่า “อย่างน้อยที่สุดในความรู้ดีทางหนึ่ง เรากำดั่งจะไม่
มีชน คือพวกเราส่วนใหญ่กำลังจะรวมเป็นคนชนเดียวกัน เรากำดั่งไม่มีชนในทาง
วัฒนธรรม”*

แม้ว่าคนอังกฤษโดยส่วนรวมเห็นพ้องกันว่าชนในสังคมและอาชีพขึ้นอยู่กับ
กับชนในสังคม คนแต่ละคนเมื่อถูกถามว่าอยู่ชนไหนจะตอบแตกต่างกันมาก เมื่อ
ประชาชนถูกขอร้องให้กำหนดชนของตนเองว่าชนไหน วิธีการจะถูกเรียกว่าเป็นการ
“การจัดอันดับตนเอง” ดร. ออบรัมพบว่าจำนวนของคนในชนซึ่งจัดอันดับตนเองแตกต่างกัน
ไปอย่างมากจากจำนวนของคนในชนซึ่งนักสังคมเป็นผู้กำหนดตามตาราง ๒-๗ (หน้า ๕๗)

ตัวอย่างเช่น ตามการสำรวจของ ดร. ออบรัมคนชนกต่าง (ทั้งแท้และ
ประเภทคำ) จะมีพลเมืองร้อยละ ๓๕ ของทั้งหมด และคนชนกงาน (ทั้งประเภทสูง
และต่ำ) จะมีร้อยละ ๖๕ กระนั้นนักคิดถกกันเกี่ยวกับประชามติของอังกฤษ (แกดส์ฟ
พอด) ได้แสดงว่าการจัดอันดับตนเองของคนอังกฤษนั้นแตกต่างไปจากนี้ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕
เพียงร้อยละ ๕๓ ซึ่งตอบคำถามจัดอันดับตนเองอยู่ในชนกงาน และในเดือนมีนาคม
ค.ศ. ๑๙๕๘ เพียงร้อยละ ๔๘ ในเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘ (ซึ่งอาจจะมีกรณีเด็กตั้ง)
เพียงร้อยละ ๕๒ ตัวเลขเหล่านี้ไม่ตรงกับกรค้นคว้าของ ดร. ออบรัม เมื่อหลังการเลือก
ตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เพราะ ดร. ออบรัมพบว่าในจำนวนคนซึ่งเขาคิดว่าเป็นคนชนกงาน
มีร้อยละ ๓๐ จัดอันดับตนเองเป็นคนชนกต่าง

ควรจะเห็นด้วยว่าในประวัติศาสตร์คร่อนยานัน บริเทนได้รับประสบการณ์เกี่ยว
กับการแตกแยกในสังคมอย่างรุนแรงทุกคราวซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้สำหรับประเทศที่กำดั่ง

* Richard Hoggart, The uses of Literacy (London, Pelican 1961) หน้า ๒๘๔

เกิดขึ้นใหม่แล้วนับว่าไม่แน่นอน และล่อแหลม การปะปนกันของชาวดีก็อด เวสต์ ไอริช และอังกฤษ โดยรวมกันเข้าเป็นสังคมในทางการเมืองที่ตั้งบุคคลขึ้นมาได้เป็นเรื่องราวหรือหัตถ์เคียงได้ หรือว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นโดยเรียบง่ายและเสรีในทันทีทันใด ดีก็อด แดนดีและอังกฤษได้ทำสงครามต่อกันมารวม ๕๐๐ ปี ก่อนที่จะรวมเข้าเป็นสันติสัญญา ดัชนีพร้อมกัน พลเมืองต่างฆ่าฟันซึ่งกันและกันในเรื่องเกี่ยวกับศาสนาเมื่อรวม ๓๐๐ ปี ที่แล้วมานจนกระทั่งคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ภาษาอังกฤษถึงได้เป็นภาษาดำคัญของคนส่วนใหญ่ในเวสต์และไอริชแดนดี เมื่อบาติและศาสนาต่างกันจนต่อสู้ซึ่งกันและกัน กระนั้นก็ตามในทุกวันนี้ ดั้งเดิมไม่มีความสำคัญในทางการเมืองเลย การแบ่งโดยเป็นข้างหนึ่งข้างใดเหล่านี้ซึ่งใหม่จะทำให้สังคมแตกออกเป็นพวก ๆ เหล่านี้ได้หมดหายไป ในทุกวันนี้ การแตกแยกในทางการเมืองประการเดียวก็คือ การแบ่งใน "ทางชนาน" เป็นชั้นในทางสังคมและชั้นในทางเศรษฐกิจ บางทีสิ่งนี้อาจจะเป็นเหตุผลว่าทำไมอาจารย์และผู้ทรงปัญญาในอังกฤษ (เราจะไม่พูดถึงคนอเมริกันที่มาเยี่ยมอังกฤษ) จึงมีความรู้สึกถูกครอบงำอยู่ในเรื่อง "ชน" ในสังคมเอกรูปอื่น ความแตกต่างประการหนึ่งอยู่ที่คิดเน้นราวกับหัวแม่มือว่า

สังคมอังกฤษยังคงไม่เท่าเทียมกัน ผู้ที่มีรายได้สูงสุดจำนวนร้อยละ ๑ ของพลเมืองทั้งหมดหลังจากเสียภาษีแล้วมีรายได้รวมกันคิดเป็นร้อยละ ๕ ของรายได้ประชาชาติ และผู้ที่มีรายได้สูงสุดจำนวนร้อยละ ๒๐ ของพลเมืองทั้งหมดมีรายได้รวมกันเป็นร้อยละ ๓๘ ของรายได้ประชาชาติ ทรัพย์สินบุคคลเป็นดังที่ถูกรแบ่งอย่างไม่เท่าเทียมกันยิ่งกว่ารายได้ และผู้ซึ่งมีทรัพย์สินสามารถที่จะลงทุนได้ซึ่งจะเสียภาษีเพียงเล็กน้อยในบริเทนนอกจากที่โรงเรียนประเภทพิชิตดักกุดเก็บค่าเล่าเรียนแพงมาก คนที่ร่ำรวยจึงซื้อการศึกษา ซึ่งมีเกียรติยศตามมาด้วยให้แก่บุตรธิดาของตน ซึ่งคนในสังคมที่เหลือนี้อาจจะทำได้ โอกาสในการศึกษาจึงยังคงไม่เท่าเทียมกัน และการศึกษาเป็นกุญแจไปสู่อาชีพซึ่งในทางกลับกันเป็นกุญแจไปสู่ชั้นในทางเศรษฐกิจและชั้นในทางสังคม เพราะฉะนั้นตำแหน่งที่สูง ๆ ในวงการอุตสาหกรรมและพาณิชย์ ในวงการข้าราชการพลเรือนและ

กองทัพจึงตกไปอยู่กับบุคคลที่สำเร็จการศึกษาจากพับดิสกู๊ด โดยไม่มีอัตราส่วนที่แน่นอน
สำหรับดั่งคมตรงกันข้ามนี้ ผู้ประกอบอาชีพที่ไร้มือเช่นคนงานในอู่เรือและเหมืองอยู่
โดยโดดเดี่ยวแยกไปจากดั่งคมซึ่งเกือบจะกลายเป็นชนอีกเผ่าหนึ่งไป ในระหว่างดั่งคม
ซึ่งตรงกันข้ามกันทั้งสองนี้ เราได้พบปรากฏการณ์ทางดั่งคมที่เกิดขึ้นใหม่ คือ “ชนชั้น
คนงานที่เชยบ้านชน” คือคนงานซึ่งได้รับเงินเป็นค่าจ้างได้ถือว่าตนเองขยับฐานะขึ้น
เป็นคนชนกลาง และมีแนวโน้มไปนิยมพรรคคอนเซอร์เวตีฟว่าเป็นพรรคซึ่งมีความทะเยอ
ทะยาน และมองเหตุการณ์ไปข้างหน้า การเชยอาชีพ การมีทรัพย์สินบุคคลเท่าเทียมกัน
และโอกาสในการศึกษาได้ก่อให้เกิดบุคคลกลุ่มชน และการเกิดขึ้นใหม่ได้ซึ่งดั่งคม
ซึ่งมีความเท่าเทียมกันมากขึ้นและมีการจัดชนกันน้อยลงกำลังจะวิวัฒนาการในบริเท

๓. พื้นฐานทางสังคม

จะเห็นได้ว่าศาสนาและนิกายโรมันคาทอลิกมีบทบาทที่สำคัญในทางการเมืองของฝรั่งเศสและอิตาลี ประชาชาติมีบทบาทสำคัญในการเมืองของแคนาดา ภาคต่างๆ ของประเทศ เช่นภาคใต้ในสหรัฐอเมริกา มีบทบาทสำคัญในการเมืองของอเมริกา แต่
ว่าในประเทศอังกฤษนั้น ศาสนาก็ดี เชื้อชาติก็ดี และการรวมกลุ่มตามภาคต่างๆ ก็ดี มิได้เป็นจุดศูนย์กลางที่มีความสำคัญต่อการเมืองในประเทศอังกฤษ ทั้งนี้อาจจะมีคำถาม
ได้ว่ากลุ่มหรือส่วนของสังคมอย่างอื่นสำคัญหรือ หรือว่ามีกลุ่มหรือสิ่งใดสิ่ง
หนึ่งที่สำคัญอย่างเดี่ยวหรือ

บทบาทในทางการเมืองของชนชั้นสังคม

ชนในสังคมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับความประพฤติในทางการเมือง
ของประเทศอังกฤษ ชนของสังคมชั้นใดซึ่งผู้มั่งคั่งหรือออกเสียงเลือกตั้งคิดว่าจะอยู่ใน
สังคมชั้นนั้น ย่อมเป็นเครื่องชี้ว่าผู้มั่งคั่งหรือออกเสียงเลือกตั้งจะออกเสียงเลือกตั้งไปใน
ทางใด นักสังคมวิทยายังพบว่าชนชั้นซึ่งจำแนกตามหลักสังคมวิทยาตามอาชีพและ
รายได้นั้น ยังใกล้เคียงกับลักษณะที่คนจะออกเสียงเลือกตั้งในทางใดด้วย

ดร. มาร์ก ออบรัม ซึ่งเขียนบทความเรื่อง "ความแตกต่างระหว่างชนชั้นใน
ประเทศอังกฤษ" ได้คำนวณลักษณะนิสัยในการออกเสียงเลือกตั้ง จากผลของการ
เลือกตั้งใหญ่ปี ค.ศ. ๑๘๕๕ ๑๘๕๑ และ ค.ศ. ๑๘๕๖ ดังตาราง ๓-๓ (หน้า ๖๘)

ตาราง ๓-๑ การออกเสียงเลือกสมาชิกวุฒิสภา จำแนกตามชั้นสังคม

จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกทั้งหมด	ชนชั้นกลาง	ชนชั้นกลาง	ชนชั้นคนงาน	ชนชั้นคนงาน
	ประเภทชั้นสูง (15%)	ประเภทชั้นต่ำ (20%)	ประเภทชั้นสูง (30%)	ประเภทชั้นต่ำ (35%)
คอนเซอร์เวตีฟ	85%	70%	35%	30%
เลเบอร์	10	25	60	65
ลิเบอร์ลและอื่น ๆ	5	5	5	5

นอกจากนี้ แกดดัพพอดได้รวบรวมตัวเลข ซึ่งอาจจะนำมาเปรียบเทียบลักษณะนิสัยในการออกเสียงเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ และ ค.ศ. ๑๙๕๘ ซึ่งแกดดัพพอดได้กำหนดชนแตกต่างจากชนซึ่งแบ่งตามแบบของ ดร. อบริม เพราะว่า การแบ่งชนได้กำหนดชนตามรายได้มิใช่กำหนดตามอาชีพ อย่างไรก็ตาม แกดดัพพอดและ ดร. อบริมพบว่า การแบ่งชนซึ่งแบ่งดังข้างไปเท่าใด ความโน้มเอียงที่จะออกเสียงเลือกคอนเซอร์เวตีฟก็มีมากยิ่งชน ถ้าแบ่งชนต่างเท่าใด ความโน้มเอียงที่จะออกเสียงเลือกเลเบอร์ก็มีมากชนเท่านั้น

ตาราง ๓-๒ การสนับสนุนพรรคแบ่งตามส่วนประกอบของชน ค.ศ. ๑๙๕๕^ก

	คอนเซอร์เวตีฟ		เลเบอร์		ลิเบอร์ล	
ชั้นอยู่ดีกินดี	1,240,000	9%	—	—	81,000	5%
ชนชั้นกลาง	4,670,000	34	970,000	8%	465,000	28
ชนชั้นกลางประเภทต่ำ						
และชนชั้นกรรมกร	7,180,000	52	9,269,000	76	930,000	56
คนชั้นจน	690,000	5	1,950,000	16	180,000	11
	13,780,000	100%	12,189,000	100%	1,656,000	100%

ก ตัวเลขเหล่านี้อ้างจาก Gallup Political Index No. 2 February 1960

จากตาราง ๓-๒ เราจะเห็นได้ว่าพวกทนายพรกคอนเซอร์เวตีฟประมาณ ร้อยละ ๕๗ หรือประมาณเกือบ ๘ ด้านโศค เป็นคนชนกตางประเภทคำ คนชนกรรมกร และคนจน แต่ดำหรับพรรคเดเบอร์นันเดียงซึ่งด้้นับด้้นุนพรรคเดเบอร์มาจากคนชนกตาง ประเภทคำ คนชนกรรมกร และคนจนถึงร้อยละ ๘๒ หรือประมาณ ๑๑ ด้านโศค ดึงน จึงพอสรุปได้ว่า (๑) พรรคเดเบอร์เรียกร้องด้้นับด้้นุนได้จากคนชนกตางประเภท ใน ขณะที่พรรคคอนเซอร์เวตีฟเรียกร้องด้้นับด้้นุนได้จากคนทุกชนยกเว้นคนจน และ (๒) ด้้นับด้้นุนพรรคคอนเซอร์เวตีฟมากกว่าครึ่งมาจากคนชนกตาง ๒ ประเภท ดึงน จึงพอจะเห็นได้ว่าชนของคณมีด้้นวนด้้นาคัญยิ่งในการออกด้้นองด้้นอง

บุคคลซึ่งมาจากโรงเรียนพับติคัสกูดและคนชนผู้มอานาจ

ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า พับติคัสกูดเป็นโรงเรียนประเภทอิสระซึ่งอบรมนักรเรียนประมาณร้อยละ ๓-๕ ของโรงเรียนในอังกฤษทั้งหมด และเป็นโรงเรียนซึ่งต้องด้้นองค่าเล่าเรียน การพูดเรื่องการเมืองของอังกฤษจำเป็นต้องพูดถึงโรงเรียนประเภทนี้ด้วย ดึงนที่ไคเคยมันนักวิพากษ์วิจารณ์ได้กล่าววว่าโรงเรียนประเภทนี้เป็น "ดินแดนแห่งอิทธิทธิ" ในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ ประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย อ็อกซฟอร์ด และเคมบริดจ์มาจากโรงเรียนประเภทพับติคัสกูด ในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ คณะกรรมการซึ่งทางรัฐบาลแต่งตั้งได้พบว่าผู้ที่เป็นนายทหารในกองทัพบกด้้นองใหญ่มาจากพับติคัสกูด นอกจากนผู้พวักษาคำด้้นองด้้นองในอังกฤษทุกคนยกเว้นเพียงคนเดียว บิชอปทุกองค์ยกเว้นองค์เดียว ประมาณ ๓ ใน ๔ ของด้้นองมาชิกพรรคคอนเซอร์เวตีฟ และประมาณ ๑ ใน ๕ ของด้้นองมาชิกพรรคเดเบอร์เคยศึกษาอยู่ในโรงเรียนพับติคัสกูด สัทธิติเหล่านี้อาจจะอธิบายได้วว่าเนื่องมาจากอุปด้้นองลักษณะในทางด้้นองคณของพับติคัสกูด พับติคัสกูดด้้นองใหญ่เป็นโรงเรียนกินนอน มีวิธิการสอนที่ด้้นอง และมุ่งเน้นในการด้้นองสร้างอุปด้้นองลักษณะที่ด้้นอง ด้้นองสร้างความเป็นด้้นองนำและด้้นองสร้างเทรคคิชน การที่บุคคลชนด้้นองในวงการชุดด้้นองการกรรมในวงการชำระการพดเรื้อนและในด้้นองผู้แทนราษฎรเป็นบุคคลที่มาจากพับติคัสกูด มีไช

เป็นเรื่องเสกสรรวิเศษ วงการอุตสาหกรรมบรรจุคนเข้าทำงานโดยวิธีบรรจุโดยเปิดเผย
วงการข้าราชการพลเรือนบรรจุบุคคลโดยวิธีการสอบแข่งขัน และดัดแปลงแทนราษฎรโดย
วิธีการเลือกตั้งจากประชาชน แต่วิธีการที่แตกต่างกันใหม่ดัดพิชท์เหมือนกัน คือ
บุคคลที่ได้รับการเลือกหรือบรรจุมาจากบัณฑิตศึกษา

อย่างไรก็ดี แม้ว่าบุคคลซึ่งมาจากบัณฑิตศึกษาจะมีอยู่มากในรัฐสภา ในวง
การข้าราชการพลเรือน และวงการอุตสาหกรรมก็ตาม มิได้หมายความว่าบุคคลเหล่านี้
จะรวมกันเป็นองค์การนิคมบุคคลขึ้นมาเลย บุคคลเหล่านี้มิได้กระทำการกิจบางอย่าง
เหมือนกันหรือมีผลประโยชน์คล้ายกัน บุคคลเหล่านี้มีความสำคัญต่อระบบการเมือง
ของอังกฤษด้วยเหตุผล ๓ ประการ คือ ประการแรกนั้น ประสิทธิภาพจากโรงเรียนซึ่ง
ได้รับมาคล้าย ๆ กันได้มีในการก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีร่วมกันระหว่างข้าราชการพล-
เรือน วงการอุตสาหกรรม วงการค้า และสมาชิกรัฐสภา ในประการที่สอง การ
รวมกันเป็นกลุ่มแน่นเช่นนี้ทำให้บุคคลหลายคนคิดว่า การตัดสินใจและกำหนดนโยบายใน
ระดับสูงนั้นตกอยู่ในมือของสังคมกลุ่มเล็ก ซึ่งความคิดเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดความไม่พอ
ใจขึ้นเช่นกัน และประการที่สาม สิ่งนี้ทำให้การดำรงชีวิตแบบสาธารณชนในประเทศ
อังกฤษมีลักษณะซึ่งอยู่กบฏไม่เบ็ดหนทางให้บุคคลอื่นซึ่งเกินความจริง

โรงเรียนบัณฑิตศึกษาได้อบรมตั้งสอนนักเรียนของตนให้เข้าใจใน “อุดมคติ
ของความเป็นสุภาพบุรุษ” ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ที่เด่นชัดของระบบขุนนางในสมัยก่อน การ
อบรมตั้งสอนเช่นนี้ได้ก่อให้เกิดประเพณีว่า บุคคลใหม่ซึ่งได้มีโอกาสเข้าไปอยู่ในชน
ปกครอง มักจะปรับตัวเองให้เข้ากับประเพณีในสมัยก่อนและถ้ามีทรัพย์สินเพียงพอก
จะส่งบุตรหลานไปเข้าโรงเรียนบัณฑิตศึกษา ทั้งนี้ เพื่อว่าตนจะได้มีหน้ามตาตามไปด้วย
ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในบางเวลาประเทศอังกฤษจะถูกปกครองด้วยชนชั้นนำ (Elite) และใน
ขณะเดียวกันบุคคลชั้นต่ำก็พยายามที่จะทำตนให้เป็นบุคคลชั้นสูง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมี
บุคคลกลุ่มเหล่านี้อยู่ก็ตาม ก็ยังไม่อาจจะกล่าวได้ว่ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ปกครองประเทศ
อังกฤษ เพราะยังมีกลุ่มบุคคลซึ่งมีอำนาจอยู่กลุ่มหลายกลุ่ม เช่น ที่ประชุมสหพันธ์ใน

ทางการค้า (Trades Union Congress) สหพันธ์อุตสาหกรรมของอังกฤษ สหพันธ์ชาวนาของชาติ และอื่น ๆ อีก องค์การเหล่านี้เป็นองค์การที่ก่อให้เกิดระบบของความกดดันหรือต่อต้านความกดดันได้ รัฐบาลทุกรัฐบาลในประเทศอังกฤษจำเป็นต้องพยายามให้อยู่ร่วมกับองค์การเหล่านี้ได้

กลุ่มอิทธิพล

เช่นเดียวกับประเทศในระบอบประชาธิปไตยทั้งหลาย ในประเทศอังกฤษ กลุ่มบุคคลซึ่งมีจำนวนมากมายต่างก็แสดงออกซึ่งความคิดของตนเอง กลุ่มเหล่านี้มี ๒ ประเภทใหญ่ และมีกลุ่มซึ่งมีลักษณะผสมอยู่กึ่งกลาง กลุ่มผลประโยชน์ (interest group) คือกลุ่มซึ่งมีสิ่งต่อใจที่จะได้หรือจะเสียบางอย่างในสังคม ไม่โดยทางฐานะก็โดยทางเศรษฐกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง กลุ่มซึ่งอาจจะได้ฐานะอาจจะเป็นเช่นมหาวิทยาลัยหรือวัด กลุ่มซึ่งมีสิ่งต่อใจในทางเศรษฐกิจเช่นสหพันธ์การค้า สหกรณ์และอื่น ๆ

องค์การที่มีวัตถุประสงค์ในทางโฆษณาชวนเชื่อ อาจเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มส่งเสริม (promotional groups) กลุ่มเหล่านี้ส่งเสริมสาเหตุอันใดอันหนึ่ง เช่น การก่อให้เกิดความสงบสุข การลดกำลังอาวุธนิวเคลียร์ การยกเลิกการแขวนคอและการเขียนคดี การให้ความคุ้มครองแก่เด็กและสัตว์ และอื่น ๆ ความแตกต่างระหว่างกลุ่มอิทธิพลทั้ง ๒ ประเภทก็คือ กลุ่มผลประโยชน์มุ่งที่จะหาผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกของกลุ่ม ในขณะที่กลุ่มส่งเสริมมุ่งในเรื่องสาเหตุต่าง ๆ สมาชิกของกลุ่มนอกจากจะบ้ายและหนึ่งดิ้อพิมพ์เกี่ยวกับสันติสุขหรือไม่ก็เดินขบวนจนเท้าบวม ในขบวนที่แสดงการไม่เห็นด้วยกับการมีอาวุธนิวเคลียร์

ถ้าหากกลุ่มผลประโยชน์ประกอบด้วยลักษณะของกลุ่มส่งเสริมร่วมกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าหากำหรับต่อสู้เพื่อการถนนซึ่งหวังจะให้มันถนนหลวงดีขึ้นและมากขึ้น กลุ่มนี้ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากองค์การซึ่งมีความสนใจในเรื่องถนน เช่น สมาคม

รทนต์ หรือสมาคมยานยนต์ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือโดยสมาคมประกอบเครื่อง
ผลิตรถยนต์ หรือพ่อค้า กลุ่มนึ่งคล้าย ๆ กับเป็นกลุ่มซึ่งทำหน้าที่โฆษณาให้แก่กลุ่ม
ผลประโยชน์บางกลุ่ม นอกจากนี้กลุ่มผลประโยชน์หลายกลุ่มมีลักษณะซึ่งตั้งเดิมก่อน
การของตน เช่นสหพันธ์ครูแห่งชาติ (National Union of Teachers) เชื่อว่าการศึกษาค
ควรได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้น และกลุ่มนี้ได้ตั้งเดิมความคิดเห็นเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

กลุ่มอิทธิพลที่สำคัญ

กลุ่มนายจ้าง ในวงการค้าและอุตสาหกรรมมีอยู่ประมาณ ๒,๕๐๐ องค์การ
กลุ่มที่มีความสำคัญเป็นพิเศษกลุ่มหนึ่งก็คือ สหพันธ์ชาวนาแห่งชาติ (National Farmer's
Union) ซึ่งมีสมาชิกประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน คิดประมาณร้อยละ ๘๐ ของชาวนาใน
อังกฤษและเวสต์ทั้งหมด กลุ่มอิทธิพลอีกกลุ่มหนึ่งก็คือ สถาบันของผู้บริหารบริษัท
(Institute of Directors) ในกวางปี ค.ศ. ๑๙๖๒ มีสมาชิก ๔๓,๐๐๐ คน ซึ่งเท่ากับ
ประมาณมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของผู้บริหารบริษัทในสหราชอาณาจักร วัตถุประสงค์
ของกลุ่มอิทธิพลนี้ ก็เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้บริหารในเรื่องเกี่ยวกับข้อบังคับในทาง
กฎหมายและการเงิน ตัวอย่างเช่น ตกษาในการดำเนินบริษัท ภาษ่มรดก เป็นต้น มัก
จะมีเรื่องข่าวกันว่ากลุ่มนี้เรียกตัวเองว่า “นายของสหพันธ์การค้า”

ในบรรดาสมาคมทางอุตสาหกรรมที่ใหญ่ ๆ นั้น สหพันธ์นายจ้างของประเทศ
อังกฤษ (British Employers' Confederation) ประกอบขึ้นด้วยองค์การซึ่งทำหน้าที่
ไกล่เกลี่ยของนายจ้าง ๒๗๐ องค์การด้วยกัน สหพันธ์เป็นผู้จัดการปรึกษาหารือระหว่าง
สมาชิกและกระทำการของส่วนรวมแต่ไม่ได้เข้าไปยุ่งกับอำนาจหน้าที่ของสมาชิก นอก
จากนี้แล้วยังมีสหพันธ์อื่น ๆ อีก สหพันธ์ของอุตสาหกรรมอังกฤษ (Federation of British
Industries—F. B. I.) และสหพันธ์แห่งชาติของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมของอังกฤษ
(National Union of British Manufacturers) ซึ่งเป็นคู่แข่งซึ่งกันและกันต่างก็ประกอบ
ด้วยสมาชิกสองส่วน ส่วนหนึ่งเป็นห้างร้านเอกชน และอีกส่วนหนึ่งเป็นสมาคมทางการค้า

สหพันธ์ของอุตสาหกรรมอังกฤษตั้งคูดห้างร้านใหญ่ และอ้างเอาว่าจากร้านหรือห้างซึ่งมีตู้จ่างหรือคนงานเกินกว่า ๑๓ คนนั้น ประมาณ ๒ ร้านใน ๗ ร้าน เป็นสมาชิกของสหพันธ์นี้ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ สหพันธ์นี้มีสมาชิกเป็นห้างร้านเอกชน ๘,๐๐๐ แห่ง และมีสมาชิกมาคมทางการค้า ๓๐๐ แห่ง สำหรับสหพันธ์แห่งชาติของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมของอังกฤษ มีห้างร้านเอกชนเพียง ๕,๐๐๐ แห่ง และมีสมาชิกมาคมทางการค้า ๗๐ แห่ง

นอกจากสหพันธ์ของอุตสาหกรรมอังกฤษและสหพันธ์แห่งชาติของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมของอังกฤษแล้ว บรรดาพ่อค้า แห่งประกันภัย แห่งการเดินเรือ และคนขับรถบรรทุกและอื่น ๆ ได้สมาคมร่วมกันอยู่ภายใต้หอการค้า (Chambers of Commerce) ซึ่งมีอยู่ด้วยกันประมาณ ๑๐ แห่งทั่วประเทศตามที่ถิ่นต่าง ๆ ในระดับชาติมีองค์การซึ่งเรียกว่า สมาคมของหอการค้าอังกฤษ (British Chambers of Commerce) ซึ่งเป็นสมาคมที่มีอิทธิพลมาก มีห้างร้านเป็นสมาชิกอยู่ประมาณ ๖๐,๐๐๐ ห้างร้านด้วยกัน

สหภาพแรงงาน

นอกจากทหารแล้ว ประมาณ ๒๔ ล้านคนเป็นผู้ที่ทำงานประกอบอาชีพในอังกฤษสืบด้านคนเป็นสมาชิกของสหพันธ์การค้า และในจำนวนนี้ประมาณ ๘,๓๐๐,๐๐๐ คนมีความเกี่ยวพันกับสหพันธ์การค้า (Trades Union Congress) แม้ว่าสหพันธ์การค้าแต่ละแห่ง ๆ จะมีอำนาจอิสระ สหพันธ์การค้าได้จัดตั้งเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานใหญ่ที่สำคัญ ทำหน้าที่ร่างนโยบายและกระทำตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากสหพันธ์การค้า สหพันธ์การค้ามิใช่เป็นผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยเรื่องค่าจ้าง เรื่องนี้เป็นเรื่องของสหพันธ์แต่ละแห่ง

ความเคลื่อนไหวของกลุ่มสหกรณ์ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ มีสมาชิกมาคมพ่อค้าขายปลีกในอังกฤษ ๘๓๖ แห่ง ซึ่งนับจำนวนสมาชิกทั้งหมดได้มากกว่า ๑๒ ล้านคน นอกจากนี้ยังมีสมาชิกมาคมพ่อค้าขายตั้ง ๔ แห่ง และมีสมาชิกมาคมผู้ผลิต ๓๘ แห่ง การซื้อขายของสมาคม

ต่าง ๆ คิดเป็นมูลค่าในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ รวมหนึ่งพันล้านปอนด์ ทุกสัปดาห์มีผู้สมัคร
อยู่กับสหพันธ์สหกรณ์ซึ่งเป็นองค์การที่สำคัญขององค์การหนึ่งในการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการ
สหกรณ์ พรรคสหกรณ์ซึ่งได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากสมาคม ๖๒๓ แห่ง
หรือประมาณร้อยละ ๘๕ ของสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด ได้มีผู้สนับสนุนในทางการเมือง
เกี่ยวกับความเคลื่อนไหว

สมาคมอาชีพ กลุ่มผลประโยชน์อีกกลุ่มหนึ่งได้แก่พวกวิชาชีพ ซึ่งมีสมาชิก
อยู่ ๓ สหภาพซึ่งมีชื่อเรียง สหภาพแพทย์แห่งอังกฤษ สหภาพครูแห่งชาติ และสหภาพ
พนักงานส่วนท้องถิ่นและส่วนชาติ สหภาพแพทย์แห่งอังกฤษแม้ว่ามีใช้เป็นสหภาพที่รักษา
ผลประโยชน์ของแพทย์สหภาพเดียวก็ตาม แต่ก็เป็นสหภาพที่ทำหน้าที่ใกล้เคียงเกี่ยวกับ
วิชาชีพของแพทย์ และมีสมาชิกซึ่งเป็นแพทย์อยู่รวมร้อยละ ๘๐ สหภาพครูแห่งชาติ
ก็เช่นกันมีใช้เป็นผู้ผูกขาดเกี่ยวกับวิชาชีพครู แต่มีสมาชิกเป็นครูอยู่รวมร้อยละ ๘๐ ของครู
ทั้งหมด

สหภาพพนักงานส่วนท้องถิ่นและส่วนชาติซึ่งพึ่งผลของครบรอบห้าสิบปี มี
สมาชิกเป็นชนชั้นเด็มนและชนชั้นผู้บริหารซึ่งทำงานอยู่ในท้องถิ่น ยกเว้นพวกคนงาน
บุคคลเหล่านี้มีรวม ๒๐๐,๐๐๐ คน และ ๑๘๐,๐๐๐ คนเป็นสมาชิกของสหภาพ

กลุ่มเกี่ยวกับพลเมือง บรรดา กลุ่มซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวกับตัวเมือง เช่น
กลุ่มการกุศลต่าง ๆ (เช่น สหภาพสำหรับฝึกความอดทน สหภาพสำหรับป้องกันความ
โหดร้ายทารุณต่อเด็กและสัตว์ องค์การสำหรับหางานให้แก่ครอบครัว) กลุ่มต่าง ๆ
ซึ่งคอยป้องกันกลุ่มบางกลุ่มโดยเฉพาะในการปกครอง (เช่น สหภาพผู้พิพากษา และ
สหภาพเทศบาล) และกลุ่มใหญ่ ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายของประเทศโดยเฉพาะและ
ชักจูงให้ก่อการเดินขบวน กลุ่มที่มีอิทธิพลที่สุดในขณะนี้คือ กลุ่มสำหรับบรรณรักษ์เพื่อ
การรุดกำลังอาณานิคมเคดีย์ร์ (C.N.D.) กลุ่มนี้กำเนิดเมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๘ และได้พยายาม
ชักชวนให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาว่าจะลดอาณานิคมหรือไม่ กลุ่มนี้ยังต้องการไม่ให้อังกฤษ
ให้ฐานทัพแก่สหรัฐอเมริกาในการยิงจรวดนิวเคลียร์ ในทางการบินและทางเรือด้าน

แต่ต้องการให้องค์กรของตนต่างจากองค์การอื่นที่คล้ายกัน ถ้าหากว่าประเทศที่รวม
 ในองค์การนาโต้ไม่เห็นด้วยที่จะเลิกใช้อาวุธนิวเคลียร์ กลุ่มสำหรับบรรณรักษ์เพื่อการ
 ลดกำลังอาวุธนิวเคลียร์วันใดได้รับความเห็นใจ โดยวิธีใช้สายตาอุทธรณ์ โดยวิธีเดินขบวน
 และโดยวิธีชุมนุมรวมกันที่ตราพัตการ์ ด์แคเวอร์ ซึ่งมีผู้สนับสนุนนับเป็นจำนวนพัน และ
 ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ได้พิสูจน์ว่าเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลในสหพันธ์การค้าจนกระทั่งสหพันธ์การ
 ค้าใหญ่ ๆ หลายแห่งได้ประกาศให้ความสนับสนุนนโยบาย "เป็นเอกเทศ" ซึ่ง
 ปรากฏว่าผลในปีต่อมาว่าที่ประชุมของพรรคเดโมแครตได้ปฏิเสธนโยบายทางการของหัว
 หน้านำพรรคและประกาศนโยบายเห็นด้วยกับความเป็นเอกเทศ อย่างไรก็ตาม คำประกาศได้
 เบียดขับไปเป็นนโยบายเดิมในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ และ ค.ศ. ๑๙๖๒ เมื่อไม่นานมานี้ได้
 มีกลุ่มบุคคลแตกแยกออกมาจากกลุ่มสำหรับบรรณรักษ์เพื่อการลดกำลังอาวุธนิวเคลียร์เรียก
 ว่า คณะกรรมการของคนร้อยละหนึ่ง เพื่อที่จะดำเนินนโยบายก่อความอับอายให้แก่องค์การ
 ของรัฐบาลโดยวิธีก่อความไม่สงบ กลุ่มนี้ได้ร่วมชุมนุมกัน และ "นั่งลง" เป็นการประท้วง
 และสมาชิกของกลุ่มนี้ไม่ได้ต่อต้านขีปนาวุธเลยเมื่อถูกตำรวจจับ

อิทธิพลของกลุ่มอิทธิพล

กลุ่มหรือสมาคมซึ่งร่วมทำงานใกล้ชิดกับรัฐบาลหรือองค์การปกครองท้องถิ่น
 สามารถใช้อิทธิพลได้โดยง่ายโดยวิธีการคัดค้านความล้มเหลว แต่การทำเช่นนั้นนาน ๆ จะ
 มีสักครั้ง กลุ่มอิทธิพลมักจะใช้ความบีบบังคับเข้าหมายเหล่านี้ คือ ผู้บริหาร สถานัก
 ษัตริย์ และประชาชนทั่วไป

ระดับผู้บริหาร (กระทรวงและกรมต่าง ๆ ของรัฐบาล) กรมต่าง ๆ ของ
 รัฐบาลและสมาคมของเอกชนโดยปกติมักจะร่วมมือกันและกัน เพราะที่ทั้งต้องฝ่ายมัก
 จะแตกเบียดขับซึ่งกันและกัน และแตกเบียดขับความปรารถนาที่ต่อกัน เช่นในกรณีที่
 กระทรวงการขนส่งจำเป็นต้องเตรียมแผนการฉุกเฉินเพื่อให้มีบริการขนส่งในระหว่างที่ไม่
 มีรถไฟ กระทรวงการขนส่งย่อมต้องการคำแนะนำของสมาคมในทางการค้าเป็นจำนวน

หลายสิบปีที่ผ่านมา ระหว่างชนชั้นปกครองของรัฐบาลและสมาชิกชนชั้น มีความคิด
ต่ออย่างทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การคิดต่ออย่างทางการประกอบด้วยวิธี
สำคัญ ๓ วิธี คือ

๑. โดยวิธีการได้ส่วนอย่างเป็นทางการ เช่นโดยวิธีที่รัฐบาลแต่งตั้งคณะกรรมการ
กรรมการ การได้ส่วนของกระทรวง ศาลไต่ถามเกี่ยวกับพิพาท และอย่างอื่นที่คล้าย
กัน กลุ่มผลประโยชน์ใดเสียจะเด่นออกความเห็นต่อกลุ่มบุคคลดังกล่าว

๒. โดยวิธีการคณะกรรมการที่ปรึกษาเป็นพิเศษ คณะกรรมการเหล่านี้
มากกว่า ๕๐๐ คณะ กรรมการประจำอยู่ตามกระทรวงต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง
ระหว่างข้าราชการพลเรือนและตัวแทนของสมาชิกที่มีผลประโยชน์ บุคคลเหล่านี้มีการ
ประชุมตลอดปี ปรึกษากันในเรื่องซึ่งเกี่ยวข้อง

๓. โดยวิธีให้มีการปรึกษากันก่อน ในบางครั้งกระทรวงจะปรึกษ
สมาชิกเป็นการล่วงหน้า กลุ่มอิทธิพล เช่น สมาชิกเทศบาล และสมาชิกสภาเทศบาล
เกือบจะเป็นองค์การอย่างทางการที่ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่กระทรวงของรัฐบาล
ในการแก้ไขกฎและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับองค์การการปกครองท้องถิ่น

อย่างไรก็ดี การคิดต่ออย่างเป็นทางการมีความสำคัญไม่เท่ากับการคิดต่อ
อย่างไม่ทางการซึ่งมีชนอยู่เสมอ ๆ การจัดการหลายอย่างเหมือนกับการเล่นฟุตบอลซึ่ง
ผู้เล่นแต่ละคนย่อมจะมองดูผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามคนหนึ่ง โดยเฉพาะสำหรับจับหรือหลบหลีก
ผู้อำนวยการหรือเลขานุการของสมาชิกในการค้าทำงานร่วมกับข้าราชการบางคนซึ่งตน
เองคุ้นเคยนับเป็นจำนวนปี และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

ความบับคนอาจมีได้และเกิดขึ้นบ่อยในระดับกระทรวง ผู้อำนวยการของ
สมาชิกการค้าเมื่อต้องการดำเนินแผนการอย่างใดอย่างหนึ่งอาจไปหาบุคคลที่ทำหน้าที่
เกี่ยวข้องในกระทรวงและให้คำแนะนำ ถ้าไม่มีข้อโต้แย้ง แผนการนั้นก็จะดำเนินต่อไป
แต่ถ้าหากว่าแผนการนั้นมิได้นำไปใช้ สมาชิกก็อาจจะตั้งคณะผู้แทนซึ่งได้รับมอบอำนาจ
อย่างเต็มที่ไป และคำแนะนำนั้นก็จะถูกเปิดเผยมแก่สาธารณชนเป็นแต่ถ้าหากยังไม่เป็นผล
สำเร็จ สมาชิกก็อาจตัดสินใจที่จะดำเนินการขนานรุนแรง สมาชิกก็อาจตัดความสัมพันธ์

กับกระทรวงของรัฐบาล และงการให้ความร่วมมือ แต่เรื่องนั้นจะเป็นเรื่องผิดปกติที่สุด โดยปกติสมาคมมักจะนำเรื่องขึ้นไปยังระดับที่เห็นอกว่าและพยายามใช้อิทธิพลต่อรัฐบาล

ระดับรัฐสภา บ่อยครั้งที่สมาชิกของรัฐบาลเป็นผู้แทนของ “ผลประโยชน์” พิเศษบางอย่าง สมาชิกอาจจะเป็นผู้แทนของสมาคมนอกวง เช่น สถาบันของผู้อำนวยความสะดวก หรืออาจจะถูกติดต่อโดยผู้ผลประโยชน์บางอย่าง เช่น อุตสาหกรรมทอผ้าหรืออุตสาหกรรมทำหม้อ ซึ่งอยู่ในเขตเลือกตั้งของสมาชิกคนนั้น หรือสมาชิกอาจจะถูกร้องโดยบุคคลผู้มผลประโยชน์อื่น ๆ ใหนึ่งทำหน้าที่เป็นปากเสียงแทนในรัฐสภา

ยิ่งไปกว่านั้น พรรคที่สำคัญสองพรรคในอังกฤษได้รวมกลุ่มผลประโยชน์ที่สำคัญ ๆ ไว้ คงจะเห็นได้ว่าสหพันธ์การค้า ๘๗ แห่งได้คิดเน้นอยู่กับพรรคเดเบอร์ดสหพันธ์เหล่านี้ช่วยเงินแก่พรรคเป็นจำนวนมาก ช่วยเหลือทางการเงินแก่สมาชิกแต่ละคน และควบคุมเสียงข้างมากอย่างเด่นชัดในที่ประชุมของพรรคเดเบอร์ด ๘๒ ใน ๒๕๖ ที่นั่งของพรรคเดเบอร์ดในรัฐสภาเป็นบุคคลซึ่งสหพันธ์สนับสนุน และในทำนองเดียวกัน อีก ๓๘ ที่นั่งเป็นบุคคลซึ่งกลุ่มสหพันธ์สนับสนุน สำหรับพรรคคอนเซอร์เวตีฟนั้นไม่มีกลุ่มผลประโยชน์ที่คิดเน้นอยู่ด้วย แม้ว่าองค์การหลายแห่งซึ่งเกี่ยวข้องกับนายจ้าง อุตสาหกรรม การค้า และกาวพาณิชย์ คงถือว่าเป็นพวกเดียวกับพรรคคอนเซอร์เวตีฟก็ตาม ความสัมพันธ์ขององค์การเหล่านี้กับพรรคคอนเซอร์เวตีฟมิใช่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์การต่อองค์การเหมือนอย่างในพรรคเดเบอร์ด แต่ว่าเป็นความสัมพันธ์ส่วนตัว สมาชิกขององค์การเหล่านี้มักจะเป็นสมาชิกหรือให้ความสนับสนุนในทางการเงินหรือการช่วยเหลืออย่างอื่นแก่พรรคคอนเซอร์เวตีฟ

กลุ่มซึ่งได้รับความไม่พอใจจากรัฐมนตรีหรือข้าราชการจึงอาจพยายามที่จะใช้ความบีบบังคับโดยเสนอเรื่องเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร ความบีบบังคับนั้นโดยปกติมักจะอยู่ภายใต้ความควบคุมและระเบียบวินัยของผู้ซึ่งทำหน้าที่รวบรวมคะแนนเสียงในสภาให้แก่พรรค แต่ในบางครั้งผลประโยชน์โดยเฉพาะบางอย่างอาจจะได้รับความเห็นใจ

จากสภาพพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งอาจบังคับให้รัฐมนตรีต้องเปลี่ยนใจ
อิทธิพลของกลุ่มอิทธิพลมักจะมีขึ้น ในระยะที่มีการตั้งคณะกรรมการและการเดินอรรถ
งานร่างพระราชบัญญัติเมื่อจะต้องมีการแก้ไขในรายละเอียด ในระยะนี้กลุ่มผู้หนุนหลัง
รัฐบาลและกลุ่มฝ่ายค้าน กลุ่มเล็ก ๆ ได้รวมกันเพื่อที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงบางอย่าง
โดยเฉพาะ

อย่างไรก็ดี กลุ่มอิทธิพลบางกลุ่มไม่ชอบที่จะให้นโยบายของคนเข้าสู่อำนาจ
ผู้แทนราษฎร ผู้นำของสมาคมแพทย์ของอังกฤษชอบที่จะเจรจาโดยตรงกับรัฐมนตรี
กระทรวงสาธารณสุขมากกว่าที่จะให้ผู้แทนบางคนนำเรื่องเข้าไปอภิปรายในสภา สหพันธ์
ชาวนาแห่งชาติปฏิบัติทำนองเดียวกันนี้ แต่หากว่าไม่เป็นผลสำเร็จ องค์การเหล่านี้
ก็อาจจะให้สมาชิกของตนนำเรื่องเข้าโต้แย้งในสภา

ระดับเขตการเลือกตั้ง แห่ดั่งที่กลุ่มอิทธิพลอาจจะใช้ความบีบบังคับได้ ได้แก่
ที่ระดับเขตการเลือกตั้ง ในประเทศอังกฤษซึ่งไม่เหมือนกับประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่ม
อิทธิพลไม่ค่อยจะมีกิจกรรมในระดับนี้เท่าใดนัก กิจกรรมเหล่านี้จะมีผลที่สุดในเวลา
เลือกตั้ง แต่ว่าในการเลือกตั้งของอังกฤษ ผู้สมัครรับเลือกตั้งมักจะยึดแน่นอยู่กับแนว
นโยบายของพรรคซึ่งดำเนินงานใหญ่พรรคเป็นผู้วาง การให้คำมั่นของผู้แทนต่อกลุ่มต่างๆ
ในท้องถิ่นจึงไม่ค่อยมีเพราะความสำคัญของดำเนินงานใหญ่ทั้งของพรรคเดเบอร์และของ
พรรคคอนเซอร์เวตีฟ และเพราะฉะนั้นจึงเป็นการยากสำหรับกลุ่มอิทธิพลที่จะใช้ความ
บีบบังคับในระดับเขตการเลือกตั้งได้เหมือนกับในอเมริกาหรือฝรั่งเศส ซึ่งโครงสร้างของ
พรรคแตกต่างกันออกไป

กลุ่มอิทธิพลดำเนินการตามวิธีการรณรงค์แบบโฆษณาเปิดเผยเป็น ๒ แบบ
คือ แบบคัดเด็กและแบบแทรกซึม แบบคัดเด็กคือบุคคลซึ่งสามารถร่างหรือชักนำ
ให้ก่อให้เกิดมติต่าง ๆ ได้เป็นผู้รับไปดำเนินการ เช่น พวกนักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น พวก
พระ ครู อาจารย์มหาวิทยาลัย หมอ สมาชิกของสมาคมโรตารีให้มีการพาณิชย์ช่วย
การทางนาและอื่น ๆ สำหรับการรณรงค์แบบแทรกซึมนั้นมักจะไม่ค่อยมีการใช้แถมักไม่

ค่อยได้ผล ด่วนมากการรณรงค์แบบนั้นเช่นผู้มผลประโยชน์เกี่ยวกับทัศนียาทุนใช้คือ
ค่านการโอนกิจการเป็นของรัฐ แต่ไม่มีหลักฐานว่าการรณรงค์เช่นนี้ เป็นผลสำเร็จ
เหตุผลประการหนึ่งก็คือว่าคนที่ใช้หนังสือพิมพ์เป็นที่โฆษณา มักจะไม่ค่อยได้ผลนัก รวม
ทั้งการโฆษณาโดยวิทยุและโทรทัศน์ด้วย

ในบางครั้งกลุ่มอิทธิพลจะดำเนินวิธีการในระดับผู้บริหาร ระดับรัฐสภาและ
ระดับเขตการเลือกตั้ง ตัวอย่างเช่นในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ผลประโยชน์ในทางการค้าได้บีบ
ให้รัฐบาลพรรคกรรมกร ต้องแก้ไขร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการขนส่งเพื่อยอมให้
บริษัทเอกชนดำเนินการต่อต้านรัฐบาล เริ่มตั้งแต่ นำนโยบายออกสู่สาธารณชน แล้วนำ
เรื่องเข้าสภาและกระทรวงการขนส่ง อย่างไรก็ตามก็ดี กลุ่มอิทธิพลส่วนใหญ่มุ่งที่จะใช้ความ
บีบบังคับในระดับผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะว่าคณะรัฐมนตรีมีท่าทหายและความสำคัญอย่างยิ่ง
ในรัฐสภา ถ้าคณะรัฐมนตรีเตรียมที่จะสนับสนุนนโยบาย ก็เป็นที่แน่ใจได้ว่านโยบาย
นั้นจะได้รับความสำเร็จ หรือว่าแม้แต่รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งหรือข้าราชการเห็นชอบด้วย
กับโปรแกรม ก็มีหวังได้ว่านโยบายนั้นจะถูกนำไปใช้เป็นผลสำเร็จ

เหตุผลประการที่สองที่เกี่ยวกับความสำคัญในระดับผู้บริหารก็คือว่า กระทรวง
ต่าง ๆ อยู่ในที่ยอดเยี่ยมที่ใดที่ทราบและประเมินความเห็นที่แตกต่างกัน กระทรวง
ปรึกษากับคณะกรรมการซึ่งตั้งขึ้นสำหรับทำการใด ๆ ซึ่งคณะกรรมการนี้ได้เปิด
โอกาสให้กลุ่มผลประโยชน์ได้เสนอความเห็นและการโต้แย้งต่าง ๆ และกระทรวงปรึกษ
กับคณะกรรมการถาวร ซึ่งข้าราชการและฝ่ายกลุ่มผลประโยชน์ได้ร่วมหนึ่งประชุม
อภิปราย ตั้งแต่ที่กลุ่มผลประโยชน์พยายามจะทำคือพยายามที่จะให้มี “ฐานะในการ
ปรึกษา” เช่น พยายามให้กระทรวงยอมรับว่าเป็นเรื่องที่จะต้องมีการแสดงความเห็น
และควรนำเรื่องนั้นมาขอคำแนะนำและความยินยอม การทำเช่นนั้นกลุ่มผลประโยชน์ต้อง
การที่ถูกต้องและพยายามที่จะให้มีการขอคำแนะนำและความยินยอม ในอังกฤษถือว่าความ
สัมพันธ์ดังกล่าวนี้เป็นความสัมพันธ์ในทางอุดมคติระหว่างหน่วยงานของรัฐบาลและกลุ่ม

บุคคลภายนอก ความสัมพันธ์เช่นนี้ก็คือความเป็นกันเองเป็นหลัก ผู้อำนวยการของ
สมาคมการค้าแห่งหนึ่งได้พรรณนาไว้ว่า

“การยอมรับซึ่งหน่วยงานของรัฐบาลได้ให้แก่สมาคมหนึ่งสมาคมใดโดยเฉพาะนั้น ส่วน
ใหญ่ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติของสมาคมนั้นโดยตรงไปตรงมาและอย่างเที่ยงธรรมในการแก้ไข
ปัญหาจนเป็นที่ได้รับความไว้วางใจจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล การกระทำเช่นนี้ได้เป็นสิ่งที่ดี
ให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และความร่วมมือระหว่างกันซึ่งย่อมเป็นที่พอใจของเจ้าหน้าที่
รัฐบาลและสมาคม และย่อมเป็นประโยชน์ต่อวงการอุตสาหกรรมด้วย กล่าวคือ เจ้าหน้าที่
รัฐบาลจะไว้วางใจและให้ข่าวตลอดจนปรึกษาในเรื่องลับกับเจ้าหน้าที่ของสมาคมโดยไม่มีอคติว่า
ผลสุดท้ายเรื่องจะไปลงเอยแบบใด แต่ถ้าหากมีข้อสงสัยแม้เพียงแต่ข้อเดียวว่าเจ้าหน้าที่ของ
สมาคมไม่สามารถรักษาความลับเกี่ยวกับข่าวซึ่งได้รับ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลก็จะอุบเจิบอยู่
คล้ายกับหอยโข่ง (Cham) และก็จะเป็นเวลาอีกนานกว่าเจ้าหน้าที่ของสมาคมจะได้รับความ
ไว้วางใจอีก” *

เพราะฉะนั้น จึงเป็นการที่ไม่น่าจะประหลาดใจว่า กลุ่มอิทธิพลซึ่งมีอิทธิพล
มากที่สุดมักจะเป็นกลุ่มที่เงี้ยบมากที่สุด ดัชนีชี้วัดอุตสาหกรรมอังกฤษ หรือสมาคม
เคาน์ซิลหรือสหพันธ์กรรมกร มักจะได้รับความสำเร็จโดยการปรึกษาและอภิปราย
ถกเถียงเกี่ยวกับข้าราชการและรัฐมนตรี กลุ่มอิทธิพลบางกลุ่มซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
รัฐบาล เช่น กลุ่มสำหรับบรรณรงค์เพื่อการลดค่าตั้งอาชุนิวเคลียร์ (C.N.D.) จึงจำเป็นต้อง
ต้องป่าวประกาศกับประชาชน พอจะสรุปได้ว่า กลุ่มผลประโยชน์ที่มีเดียงดังมากเท่าใด
กลุ่มนั้นก็มีผลน้อยเท่านั้น

คุณค่าของกลุ่มอิทธิพล

ในการที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณนั้น กลุ่มอิทธิพลได้กระทำ
หน้าที่ที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตยของอังกฤษหลายประการ คือ (๑) กลุ่มอิทธิพล
เป็นผู้ที่ให้ความรู้และความรู้ในทางเทคนิคแก่รัฐสภาและหน่วยงานของรัฐบาลซึ่งโดยปกติ
รัฐสภาและหน่วยงานของรัฐบาลย่อมไม่ทราบ ตัวอย่างเช่น ความรู้เกี่ยวกับขนาดของ

* *Industrial Trade Associations* (London : Allen and Unwin, for P.E.P. [Political and Economic Planning], 1957) หน้า ๑๕-๑๖

ยางหรือความกว้างของรถบรรทุก กลุ่มอิทธิพลซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามกับฝ่ายให้ข่าวก็จะคอยดูอยู่ว่ากลุ่มอิทธิพลนั้นให้ข่าวถูกต้องหรือไม่ (๒) กลุ่มอิทธิพลมักจะมีท่าทายเป็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล ให้ข้อคิดแก่รัฐบาลว่ากลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งประชาชน จะยอมรับโปรแกรมและนโยบายใหม่ของรัฐบาลหรือไม่ สำหรับหนทางทางอื่น ซึ่งประชาชนอาจจะติดต่อกับรัฐบาลได้ก็โดยแต่วิธีการติดต่อกับผู้แทนราษฎรของตนหรือองค์การของพรรคในท้องถิ่น (๓) ในบางครั้งกลุ่มอิทธิพลเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือหรือความสะดวกในทางบริหารแก่หน่วยงานของรัฐบาล

การที่กลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ ได้ให้ความเห็นหลายแง่หลายมุมนี้เป็นเครื่องแสดงการถ่วงและดุลย์ของอำนาจของรัฐบาล ถ้าหากว่าขาดกลุ่มอิทธิพลนโยบายใหม่ๆ ซึ่งเด่นชัดหรือรัฐสภาจะถูกเตรียมและร่างโดยหน่วยงานวิจัยของพรรคและข้าราชการ ซึ่งย่อมจะเป็นข้อบกพร่องอย่างหนึ่งที่ไม่ได้รับข่าวและคำแนะนำจากสังคมของเอกชน

กลุ่มซึ่งมีการจัดองค์การดีและกลุ่มซึ่งมีการจัดองค์การไม่ดี ผู้ผลิตในทางอุตสาหกรรมได้มีการจัดรวมกันเป็นกลุ่มเป็นอย่างดีแต่ผู้บริหารจัดการรวมกลุ่มกันไม่ดี อิทธิพลของสถาบันสำหรับการวิจัยของผู้บริโภคไม่เท่ากับอิทธิพลของการดีไรวีซีของรถไฟหรือของท่าเรือ โดยทั่วไป องค์การซึ่งมีการจัดองค์การดีและเตรียมการดีย่อมได้เปรียบองค์การซึ่งไม่มีการจัดองค์การ องค์การใหญ่ ๆ มักจะใช้อำนาจมากกว่า องค์การเล็ก ๆ องค์การซึ่งได้รับความสนใจขององค์การหนึ่งก็คือ สหสมาคมแพทย์อังกฤษซึ่งอาจไม่เอาใจได้กับเรื่องเด็ก ๆ น้อย ๆ เช่นเรื่องทุนเพื่ออิสรภาพในทางการแพทย์ แต่อาจจะมีอิทธิพลก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อประเทศโดยการดำเนินการโดยตรงย่อมได้รับประโยชน์มากกว่ากลุ่มอื่น ในยามที่รถไฟดีไรวีซียอมก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจทั้งหมดหยุดชะงัก ซึ่งย่อมมีความสำคัญมากกว่าเมื่อมีการดีไรวีซีในการอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง กลุ่มซึ่งมีอำนาจที่จะก่อให้เกิดอันตราย แม้ว่ากลุ่มนั้นจะไม่ใช่อำนาจก็ตามย่อมสามารถที่จะใช้อิทธิพลต่อรัฐบาลได้มากกว่ากลุ่มซึ่งไม่มีอำนาจเลย ระบบอังกฤษเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มอิทธิพลไม่ได้หมายถึงกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีการจัดองค์การเพื่อแข่งขันกัน แต่

หมายถึงกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีความแข็งแกร่งแตกต่างกันดังแต่กลุ่มที่แข็งแกร่งถึงกลุ่มที่อ่อนที่สุด ระบบมีอคติดำเนินไปในทางการผลิตทางอุตสาหกรรม และมุ่งไปในทางเกี่ยวกับทรัพย์สินในธุรกิจ และแรงงานเป็นส่วนใหญ่

กลุ่มอิทธิพลมีส่วนสำคัญในขบวนการเมืองของประเทศอังกฤษ กระนั้นก็ตาม กลุ่มอิทธิพลมิใช่เป็นอิทธิพลที่คดโกงหรือไม่ถูกต้องในชีวิตการเมืองของอังกฤษ ไม่ได้ก่อให้เกิดนโยบายที่ไม่ดีมาเสมอหรือไม่แน่นอน และไม่ได้ก่อให้เกิดการบีบบังคับของชนกลุ่มน้อยหรือชนกลุ่มมาก ประเทศอังกฤษยังคงเป็นประเทศซึ่งมีการปกครองแบบเดิมเหมือนที่เคยเป็นมา เป็นความจริงที่ว่า กลุ่มอิทธิพลมักมีความดื้ออย่างเด่นชัดเกี่ยวกับรัฐบาลอังกฤษ คือ เมื่อพรรคเดโมแครตเป็นรัฐบาลมักมีความดื้ออย่างไปในทางสหพันธกรรม และเมื่อพรรคคอนเซอร์เวตฟเป็นรัฐบาลมักมีความดื้ออย่างไปในทางกลุ่มธุรกิจและกลุ่มชนชั้นกลาง แต่ความดื้อเหล่านี้มีลักษณะลดน้อยลงโดยปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งจะได้กล่าวถึง และผลสุดท้ายไม่ว่าจะเป็นพรรคคอนเซอร์เวตฟหรือพรรคเดโมแครตของอังกฤษก็ตาม ก็เช่นเดียวกับตุลาการชาวไอริช จะเป็นทั้ง “ดื้อแข็งและไม่ดื้อแข็ง”

ปัจจัย ๓ อย่าง ซึ่งกลุ่มอิทธิพลใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวการใช้นโยบายของรัฐบาลอันไม่ถูกต้อง ก็คือ (๑) สถาบันโบราณซึ่งเป็นที่เคารพอย่างยิ่งบางสถาบัน (๒) กระบวนการของรัฐบาลซึ่งได้กำหนดไว้เป็นอย่างดี และ (๓) ความเชื่อของประชาชน สำหรับในประการแรกนั้นสถาบันที่สำคัญ คือ ระบบข้าราชการพลเรือนแต่ละกรมประกอบด้วยข้าราชการซึ่งได้รับการอบรมเป็นอย่างดี และอยู่ในอาชีพอย่างถาวร ได้มีโอกาสติดต่อกับกลุ่มอิทธิพลเป็นเวลานานซึ่งสามารถทำให้ตนเองมีทัศนะเกี่ยวกับกลุ่มอิทธิพลได้ว่าเป็นอย่างไร และกลุ่มอิทธิพลก็พยายามที่จะให้กรมและข้าราชการเห็นด้วยกับความคิดของกลุ่มอิทธิพล นอกจากนี้แล้วยังมีสถาบันพรรคการเมืองซึ่งทำหน้าที่คอยยึดเหนี่ยวกลุ่มอิทธิพล แต่พรรคการเมืองต้องคอยพยายามประสานและก่อให้เกิดความสามัคคี พรรคการเมืองมักจะพยายามแก้ไขโดยแบ่งกลุ่มที่ขัดกันนั้นออกเป็นฝ่ายละ ๒ กลุ่มย่อย ๆ แต่ละฝ่ายตรงข้ามกันเพื่อให้ความรุนแรงลดน้อยลง นอกจากนี้

รัฐบาล ต่สภาและวงการหนึ่งดื้อพิมพ์ยังช่วยคอยยึดเหนี่ยวกลุ่มอิทธิพล โดยโฆษณา
ประณามกลุ่มอิทธิพลอย่างรุนแรงเมื่อมีการติดต่อซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งไม่ดี

นอกจากการยึดเหนี่ยวหรือคุมกันโดยสถาบันแล้ว กลุ่มอิทธิพลจำเป็นต้อง
ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ซึ่งควบคุมการดำเนินการของผลประโยชน์ของประชาชน
ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อมีการร่างและพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น กระบวนการทั้งหมด
ตั้งแต่เริ่มจนจบขึ้นอยู่กับการศึกษาส่วนใหญ่กับผลประโยชน์ที่ถูกระทบกระเทือนทุก
ระยะ ผู้สื่อข่าวทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ได้เขียนไว้ว่า

“มีร่างพระราชบัญญัติอันใดบ้างซึ่งได้รับการตีพิมพ์โดยที่รัฐมนตรีไม่ได้ใช้เวลาแรม
เดือน ในการติดต่อกับทุกองค์การซึ่งอาจมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัตินั้น
เพื่อที่จะให้ทุกฝ่ายเห็นชอบด้วย มีน้อยมาก ถ้าหากจะมี และคงจะไม่มีใครประหลาดใจเลย
ว่าร่างพระราชบัญญัติโดยทั่วไปนั้นมักจะเขียนคล้าย ๆ กับข้อประนีประนอมซึ่งเขียนไว้ล่วงหน้า
ซึ่งมักจะเป็นเรื่องจริง

“ตัวอย่างเช่นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการขุดลอกคลองเป็นต้น รัฐบาลเพิ่งนำเข้า
สู่สภา ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ หลังจากคณะกรรมการซึ่งนายเฮเนจเป็นประธานได้รายงานให้ทราบ
แล้วถึง ๘ ปี ในระหว่างเวลานี้เป็นเวลาซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรใช้ในการต่อรองกับ
ผู้มีผลประโยชน์ในกลุ่มคณะกรรมการเกี่ยวกับแม่น้ำ ต่อรองกับผู้มีผลประโยชน์ในการทำฟาร์ม
และต่อรองกับองค์การปกครองท้องถิ่น อีกตัวอย่างหนึ่งก็คือร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการ
จดทะเบียน ในการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการจดทะเบียนนั้นจำเป็นต้องมีการปรึกษากับผู้ทำ
เบียร์ ผู้ทำการค้า และสหพันธ์ซึ่งเป็นตัวแทนของพวกเขาทำงานในบาร์ทั้งหญิงชาย

“การปฏิบัติของรัฐบาลในการปรึกษากับกลุ่มผลประโยชน์เช่นนี้มิใช่ของใหม่ แต่เป็น
การปฏิบัติที่ปฏิบัติกันทั่วไป และกำลังเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ เพราะบรรดาผู้มีผลประโยชน์
ต่าง ๆ ซึ่งเคยอยู่แยกกันได้รวมกันขึ้นเป็นสมาคมและกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งรัฐมนตรีและ
รัฐบาลได้ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ได้โดยสะดวก ผลก็คือบรรดากฎหมาย
ใหม่ ๆ หลายฉบับซึ่งเพิ่งออกมา มีลักษณะเป็นผลของการบริหารมากกว่าผลในทางปกครอง คือ
เป็นการบริหารร่วมกันระหว่างบรรดากลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ กับรัฐบาล และบรรดาสมาคม
ต่าง ๆ นับเป็นจำนวนร้อย ๆ แห่งซึ่งเป็นสมาชิกของสภาสหพันธ์กรรมกร สหพันธ์สมาคม
ชาวนา และสหพันธ์อุตสาหกรรมอังกฤษ ได้มีความสัมพันธ์อย่างตึงกับพรรคการเมืองทั้ง
สองพรรคไม่ว่าพรรคใดจะเป็นรัฐบาล” *

*The Times, November 14, 1960

ในประการสุดท้าย นโยบายอันรุนแรงของกลุ่มอิทธิพลถูกยึดเหนี่ยวโดยความเชื่อถือร่วมกันของชุมชนในอังกฤษ ความเชื่อถือเหล่านี้เช่นความเชื่อที่ว่า เป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของรัฐบาลที่จะต้องส่งเสริมการให้มันงานอย่างเต็มที่ เป็นความเชื่อซึ่งยอมรับกันทั่วไปในประเทศ และกลุ่มอิทธิพลซึ่งมีผลประโยชน์ขัดกับความเชื่อถือเหล่านี้จะต้องผ่อนปรนลง จะเห็นได้ว่าไม่มีกลุ่มอิทธิพลใดที่จะโต้แย้งว่านโยบายของตน คือ “ดีเพอการค่า” แต่ต้องแฉ่งว่า “ดีเพื่อประเทศ” เพราะคนอังกฤษส่วนมากเชื่อว่า ผลประโยชน์ของมหาชนจะต้องได้รับการยอมรับและจะรู้สึกโกรธแค้นเมื่อไม่มีการยอมรับ จอร์จ ออร์เวลล์ (George Orwell) ได้เขียนเรื่องหนึ่งชื่อ “ในอังกฤษ และอังกฤษของท่าน” ได้เขียนไว้ว่า

“ลักษณะนิสัยที่สำคัญทั่วไปของชาวอังกฤษก็คือ ความเคารพในรัฐธรรมนูญและกฎหมายความเชื่อถือในกฎหมายเป็นสิ่งหนึ่งซึ่งเหนือกว่าประเทศและเอกชนแต่ละคนเป็นสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเข็มโหดทารุณ และโง่ แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่เป็นเรื่องของการคดโกง ความเชื่อถือของนักเผด็จการที่ว่าไม่มีกฎหมายแต่มีแต่อำนาจไม่เคยมีรกรากอยู่ในอังกฤษเลย” *

ธุรกิจกลุ่มใหญ่ในการเมือง

ผู้ตั้งเหตุการณ์บางคนแม้จะยอมรับว่า ด้มาคมของผู้ประกอบการผลิตมีอิทธิพลยิ่งกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในอังกฤษก็ตาม ยังมักจะโต้แย้งว่ากลุ่มซึ่งเป็นตัวแทนของธุรกิจมีอิทธิพลมากกว่ากลุ่มซึ่งเป็นตัวแทนของกรรมกร ข้อโต้แย้งนี้อาจจะไม่มีน้ำหนักเลยในระหว่างซึ่งพรรคเดเบอริ่งซึ่งมีความสัมพันธ์กับสหพันธ์กรรมกรเป็นรัฐบาล ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕—๕๐ และพรรคเดเบอริ่งมีเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๑—๑๙๕๗ เมื่อพรรคคอนเซอร์เวทิฟเป็นรัฐบาล สหพันธ์กรรมกรได้มีอิทธิพลและขัดขวางนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ แต่ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๗ อำนาจและเกียรติคุณของสหพันธ์กรรมกรได้เริ่มลดน้อยลงและอิทธิพลของกลุ่มเกี่ยวกับธุรกิจได้เพิ่มขึ้น กลุ่มธุรกิจนั้นมักจะบอกตนเองว่าไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง แต่

*George Orwell, *Selected Essays* (London : Penguin, 1957)

ความจริงแล้วยุ่งเกี่ยว ปัญหาจึงมีอยู่ว่า ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในทาง การเมืองนั้นหมายความว่าอย่างไร ใครยุ่งเกี่ยวและไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองในชีวิตสา- ชารณะของอังกฤษ

กลุ่มอิทธิพลกลุ่มเดียวซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของพรรคการเมือง และมีส่วนใน การวางนโยบายของพรรคคือ สหพันธ์กรรมกรแต่ละแห่ง ๆ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรค เดเบอว์ และสมาคมทางสหกรณ์ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคสหกรณ์ นอกจากนี้ไม่ มีกลุ่มใดโดยเฉพาะซึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือเข้าร่วมอย่างเป็นทางการในการวางนโยบายของ พรรคการเมืองพรรคหนึ่งพรรคใด โดยนัยเช่นนี้ สหพันธ์อุตสาหกรรมอังกฤษ และ สหพันธ์ของผู้อำนวยกรที่มีฐานะคล้ายเช่นเดียวกับสหพันธ์กรรมกร สหพันธ์พันธ์ กรรมกรไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคเดเบอว์ และได้ประกาศเป็นที่เปิดเผยว่าตนเองไม่ใช่ เป็นกลุ่มที่จะถูกจูงใจได้โดยง่าย กระนั้นก็ตามสหพันธ์กรรมกรก็ยังถกเถียงปัญหา อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่แตกต่างกันต่าง ๆ สหพันธ์พันธ์กรรมกรสนับสนุนการโอนอุตสาหกรรม เป็นของรัฐ และการให้สวัสดิการในทางสังคม และแนะนำให้สมาชิกของตนเอง ออกเสียงให้แก่พรรคเดเบอว์ กระนั้นก็ตาม ถ้าจะพูดให้ถูกต้อง เนื่องจากสหพันธ์ กรรมกรไม่ได้เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง จึงมีฐานะคล้ายคลึงกับกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ

ความหมายของการเกี่ยวข้องกับการเมืองนั้นอาจจะหมายถึงว่ากลุ่มหนึ่ง กลุ่มใดมีการเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง กลุ่มธุรกิจก็จะมี การเกี่ยวข้อง โดยมีการติดต่อกันเป็นส่วนตัวกับพรรคคอนเซอร์เวตีฟ กระนั้นก็ตาม ยังมีกลุ่มซึ่งเป็น ตัวแทนของเจ้าของหรือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมบางอย่างเห็นพ้องด้วยกับสหพันธ์ กรรมกร และทำหน้าที่เป็นตัวแทนของพวกคนงานในอุตสาหกรรมชนิดนั้น บุคคลเหล่านี้ รวมกลุ่มกันชนตัวตนเป็นปรปักษ์กับกลุ่มอื่น ตัวอย่างหนึ่งซึ่งมีผลต่อขั้นตอนในการเมือง มากก็คือ เรื่องซึ่งเกิดขึ้นในอุตสาหกรรมทอผ้า ที่นายจ้างและลูกจ้างได้กระตุกให้ รัฐบาลงดเว้นในการตั้งสินค้าเข้าจากประเทศทางตะวันออก

ข้อวิจารณ์อย่างรุนแรงก็คือว่า กลุ่มธุรกิจมีทรัพย์สินมากและได้เปรียบ
อย่างไม่ยุติธรรมในวงการอุตสาหกรรมและการเมือง อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้อาจจะเป็นเรื่อง
ที่คิดมากเกินไปก็ได้ องค์การบางองค์การเช่น สหพันธ์ครูแห่งชาติได้รับความสำเร็จ
หลายอย่างในสมัยรัฐบาลหลังสงครามแต่ใช้เงินน้อยมาก การใช้ดีต่อลอร์ดชนต่าง ๆ
นายทุนก็ใช้ได้จำกัดโดยทางหนึ่งคือพิมพ์เท่านั้น เพราะทั้งวิทยุและโทรทัศน์ในอังกฤษมิใช่
มีไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการเมือง ด้วยเหตุนี้จึงมิได้หมายความว่ากลุ่มซึ่งมีเงินมาก
จะชนะเสมอไป แม้ว่ากลุ่มธุรกิจและห้างร้านต่าง ๆ จะมีอำนาจในทางเศรษฐกิจโดย
ปกติโดยที่นายจ้างและผู้จัดการเป็นผู้ควบคุมกิจการอุตสาหกรรมก็ตาม กรรมกรก็มี
อิทธิพลด้วยเช่นเดียวกัน เพราะมีอาวุธซึ่งตนอาจใช้และได้ใช้แล้ว คือการนัดหยุด
งานอำนาจในทางอุตสาหกรรมจึงขึ้นอยู่กับกลุ่มทั้งสองฝ่าย

คำถามว่าหากการธุรกิจมีอำนาจสำคัญทำให้เราต้องย้อนกลับไปพูดถึง
เรื่องคนชนชั้นซึ่งมีอำนาจอีก โดยแท้จริงนั้นกลุ่มนายทุนมีความสำคัญในทางการเมือง
อยู่ในขณะนี้ เพราะว่ากลุ่มนี้เกี่ยวข้องกับพรรคคอนเซอเวทีฟซึ่งกำลังเป็นรัฐบาล แต่
ว่าถึงนี้เป็นผลมิใช่สาเหตุของการตัดสินใจในการเลือกตั้งของประชาชนเมื่อครั้งที่แล้ว นัก
วิจารณ์ฝ่ายซ้ายได้ชี้ให้เห็นโดยมิได้เห็นค่อนอายว่า ในปัจจุบันนี้มีความเกี่ยวข้องกับอย่างใกล้ชิด
ระหว่างพรรคคอนเซอเวทีฟและรัฐมนตรีกับกลุ่มผลประโยชน์ภายนอก แต่ทั้งนี้มิใช่
เงื่อนไขที่แน่นอน ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕-๕๑ เมื่อพรรคเดโมแครตเป็นรัฐบาลนั้นได้มี
การเกี่ยวข้องกับอย่างเป็นทางการระหว่างพรรคเดโมแครต รัฐบาลเดโมแครต สหพันธ์กรรมกร
และกลุ่มสหกรณ์

ไม่ว่าอิทธิพลของกลุ่มธุรกิจจะมีต่อพรรคคอนเซอเวทีฟอย่างไรก็ตามไม่ใช่
เป็นเรื่องความสำคัญโดยเด็ดขาด แต่เป็นความสำคัญอย่างมีเงื่อนไข กล่าวคือ พรรค
คอนเซอเวทีฟจำเป็นต้องได้รับเสียงสนับสนุนเจ็ดล้านเสียงจากบรรดาพรรคกรรมกร จึง
จะสามารถดำรงอยู่เป็นรัฐบาลได้ ทั้งนี้ทั้งนี้เพียงประมาณห้าแสนเสียงจากสหพันธ์
กรรมกรด้วย

เนื่องจากทั้งกลุ่มธุรกิจและกลุ่มกรรมกรมีอำนาจในการที่จะถ่วงรั้งรัฐบาล โดยการไม่ยอมร่วมมือด้วย กลุ่มเหล่านี้จึงมีอิทธิพลต่อรัฐบาลอยู่เสมอ โดยทั่วไป กรรมกรมีอิทธิพลต่อรัฐบาลพรรคเดโมแครตมาก และกลุ่มธุรกิจมีอิทธิพลต่อพรรคคอนเซอเวอติฟมาก แม้ว่ากลุ่มทั้งสองฝ่ายจะไม่ได้วางนโยบายของรัฐบาลก็ตาม ทั้งกลุ่มกรรมกรและกลุ่มธุรกิจไม่อาจบังคับให้รัฐบาลใช้นโยบายอันหนึ่งซึ่งขัดต่อความประสงค์ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ พรรคจำเป็นจะต้องเสนอขายโปรแกรมของตนให้แก่ประชาชน และสิ่งที่พรรคจะทำตามที่กลุ่มอิทธิพลแนะนำ ก็จำเป็นต้องสอดคล้องกับนโยบายที่เสนอไว้แก่ประชาชน

อิทธิพลของกลุ่มธุรกิจและกลุ่มกรรมกรจะมีมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับทัศนะของรัฐบาล แต่ทั้งนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคือผู้ชราคนสุดท้าย ถ้ากลุ่มธุรกิจมีอิทธิพลต่อรัฐบาลพรรคคอนเซอเวอติฟ อิทธิพลที่เกิดขึ้นได้ก็โดยผลของการเลือกตั้ง และเป็นเพราะพรรคไม่ใช้กลุ่มอิทธิพลที่ชักชวนผู้มีสิทธิออกเสียงในการเลือกตั้ง คอรัปชันในการเลือกตั้งและประกอบกันขึ้นในสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้จะแตกต่างกันไป

๔. พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง

พรรคการเมืองใหญ่ ๒ พรรคในบริเทนมีระเบียบวินัยที่เข้มงวด และทั้งสองพรรคได้รับความสนับสนุนในการเลือกตั้งอย่างจริงจังซึ่งตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๔๕ เป็นต้นมาทั้งสองพรรคไม่เคยได้รับคะแนนเสียงต่ำกว่าร้อยละ ๔๐ ของผู้มาลงคะแนนเลือกตั้งทั้งหมด ผู้สมัครของทั้งสองพรรคจะต้องตกลงสนับสนุนนโยบายของพรรคของตน และถ้าหากว่าผู้สมัครประสงค์จะได้รับความช่วยเหลือจากพรรคซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ชนะการเลือกตั้งแล้ว ผู้สมัครจะต้องเป็นที่ยอมรับของสำนักงานใหญ่ของพรรค ในสภามุแทนราษฎรสมาชิกของพรรคปฏิบัติตนส่วนใหญ่ออกภายใต้ระเบียบวินัยอันเข้มแข็งของพรรค การงดเว้นไม่ลงคะแนนเสียงร่วมกับพรรคไม่บ่อยนัก และการออกเสียงให้แก่พรรคอื่นนั้นเกือบจะไม่มีเลย

ระบบพรรคการเมืองสองพรรคเป็นกฎเกณฑ์ที่จะทำให้เข้าใจถึงการดำเนินงานในปัจจุบันของรัฐบาลอังกฤษ ระบบนี้มีความรับผิดชอบต่อดังต่อไปนี้ คือ

๑. ความเกือบจะแน่นอนที่ว่าพรรคหนึ่งหรืออีกพรรคหนึ่งจะเป็นรัฐบาลด้วยเสียงข้างมากอย่างเด่นชัดในรัฐสภา
๒. การตั้งคณะรัฐมนตรี โดยรัฐมนตรีมาจากพรรคการเมืองซึ่งมีเสียงข้างมาก
๓. เสถียรภาพของคณะรัฐมนตรี เนื่องจากสมาชิกของพรรคส่วนใหญ่มีระเบียบวินัยดี
๔. หลักประกันที่ว่า คณะรัฐมนตรีจะอยู่ในตำแหน่งจนครบอายุของรัฐสภา
๕. ความรับผิดชอบอันไม่คลุมเครือของคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในขณะที่อยู่ในตำแหน่ง

๖. การเสนอต่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่จะเลือกกระหวางพรรค^๕รัฐบา
ดซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่ และพรรคฝ่ายค้านซึ่งมีคำมั่นสัญญาที่จะปฏิบัติ
หน้าที่

ความสำคัญขงระบบ ๒ พรรคในรัฐบาอังกฤษไม่ควรจะเน้นจนเกินไป
รัฐบาอังกฤษเป็นรัฐบาโดยคณะรัฐมนตรี ถ้าทั้งต้องของรัฐสภากระทำหน้าที่
เต็มเป็นหนึ่งซึ่งคอยตรวจและควบคุม แต่ถึงประกอบโดยตรงและมีพลังคือคณะรัฐ
มนตรี ซึ่งรับผิดชอบร่วมกันในนโยบายซึ่งเสนอต่อรัฐสภา และต่อประชาชน ความรับผิดชอบ
ในนโยบายร่วมกันมีฐานตั้งอยู่บนลักษณะอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกพรรค
การเมืองส่วนใหญ่ซึ่งสนับสนุนนโยบายนั้น ในประเทศฝรั่งเศสนั้น จนกระทั่งสาธารณรัฐ
ครั้งที่ ๕ คณะรัฐมนตรีไม่เคยมีความรับผิดชอบร่วมกันที่แท้จริงเลย (แม้ว่ารัฐธรรมนูญ
ของสาธารณรัฐครั้งที่ ๓ และ ๔ จะกล่าวไว้ว่ามีก็ตาม) ทั้งนี้เพราะว่าความสนับสนุนของ
รัฐสภานั้นไม่คงที่ ถ้าหากว่าคณะรัฐมนตรีในบริเทณถูกล้มโดยกลุ่มต่าง ๆ ในรัฐสภา
รวมกันอยู่เป็นเนืองนิจ เหมือนระหวางปี ค.ศ. ๑๘๕๑ ถึง ค.ศ. ๑๘๖๘ แล้ว ผลก็คือ
สถานการณ์บัญญัติจะเป็นผู้กำหนดนโยบายซึ่งไม่เหมือนกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เหตุการณ์
เช่นนี้เป็นระบบของรัฐสภาในฝรั่งเศสภายใต้สาธารณรัฐที่ ๓ และ ๔ และในทำนองเดียวกัน
เป็นลักษณะของรัฐบาอังกฤษในปี ค.ศ. ๑๘๒๓-๒๔ และในปี ค.ศ. ๑๘๒๘-๓๑
เมื่อคณะรัฐมนตรีพรรคเดเบอร์ ซึ่งมีเสียงไม่เค็ดขาดในสภาในสมัยนั้นเป็นรัฐบา และ
ซึ่งอาจจะแพ้คะแนนเสียงในสภาเมื่อใดก็ได้ ถ้าหากพรรคคอนเซอร์เวตีฟและพรรคดิเบอร์รัต
รวมกัน คณะรัฐมนตรีอื่น ๆ ต้องล้มเมื่อเทียบกับคณะรัฐมนตรีอื่นซึ่งอยู่ในตำแหน่ง
ราว ๔ ปีครึ่ง ย่อมจะเล่าเรื่องราวของตนเองได้ดี

ประวัติศาสตร์ของพรรคการเมือง

ทุกวันนี้พรรคสำคัญสองพรรค คือ พรรคคอนเซอร์เวตีฟและพรรคเดเบอร์
พรรคดิเบอร์รัตเป็นเพียงพรรคแห่งความหลังของอำนาจ และความรับผิดชอบในสมัยก่อน
พรรคคอมมิวนิสต์เป็นพรรคที่ควรจะถูกเพิกเฉยเสียได้

ค.ศ. ๑๖๘๘-๑๘๓๐ วิกและทอริ พรรคการเมืองได้เริ่มขึ้นราวก่อนการปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๗๖๒ แม้ว่าบางคนจะได้คิดว่าเริ่มก่อนแล้วในระบอบฟื้นฟูในปี ค.ศ. ๑๖๖๐ เมื่อมีการขัดกันระหว่างกษัตริย์กับรัฐสภา (ค.ศ. ๑๖๔๐-๖๐) ก็ตาม

“วิก” และ “ทอริ” ระยะเวลาทั้งหมดระหว่างปี ค.ศ. ๑๖๘๘-๑๘๓๐ เป็นระยะของกลุ่มคณะ ๒ กลุ่ม คือวิกและทอริ กระจุกตัวหลังของพรรควิก คือบรรดาครอบครัวซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินใหญ่ ๆ ซึ่งรวมกันขึ้นเป็นกลุ่มคณะบุคคล นอกจากนั้นยังมีกลุ่มในทางศาสนาซึ่งสนับสนุนพรรควิกในระดับชาติ คือ ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์พวกนอนคอนฟอร์มมิสต์ (Nonconformists) ซึ่งเป็นคนละพวกกับศาสนาเชิร์ชออฟอิงแลนด์ พวกพ่อค้า พวกผู้มีผลประโยชน์ในทางการค้าซึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ได้สนับสนุนธนาคารกลางแห่งอังกฤษ สำหรับพรรคทอรินั้น สมาชิกส่วนใหญ่มาจากพวกซึ่งมีที่ดินไม่มากนัก (Squires) และมีความสัมพันธ์ร่วมกับศาสนาเชิร์ชออฟอิงแลนด์เหตุการณ์ในระหว่างหลังปี ค.ศ. ๑๗๑๔ เมื่อพวกพรรควิกได้ส่งเสริมให้พระเจ้าจอร์จที่ ๑ เป็นกษัตริย์แทนที่จะส่งเสริมพระเจ้าเจมส์ที่ ๒ ซึ่งเป็นราชโอรสของกษัตริย์ราชวงศ์สจวร์ตองค์สุดท้าย ซึ่งพรรคทอริได้สนับสนุนอยู่นั้น ได้มีการสงสัยว่าพวกวิกได้มีการทรยศต่อราชวงศ์ เหตุการณ์หลังปี ค.ศ. ๑๗๖๐ นั้น พระเจ้าจอร์จที่ ๓ ได้ปลดรัฐมนตรีซึ่งเป็นสมาชิกของพรรควิก และตั้งรัฐมนตรีซึ่งเป็นพวกทอริแทนพรรควิก และพรรคทอริได้ปกครองบริเตนตลอดมา ระหว่างปี ค.ศ. ๑๗๖๐-๑๘๓๐ ยกเว้นระยะสั้น ๆ เพียง ๓ ระยะ

ค.ศ. ๑๘๓๐-๑๘๔๖ พรรคทอริได้หมดเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ และในระหว่างระยะเหตุการณ์ดัด ๆ ร้อน ๆ ซึ่งได้ปรากฏว่ามีกาจลาจลและยุ่งเหยิงในเวดาค่อมา พวกขุนนางของพรรควิกได้จัดตั้งคณะรัฐบาลขึ้นและให้คำมั่นว่าจะปฏิรูประบบการเด็กคงซึ่งไม่ยุติธรรม ซึ่งทำให้พรรคทอริได้มีอำนาจอยู่เป็นเวदानานในระหว่างปี ค.ศ. ๑๗๖๐ และ ๑๘๓๐ พระราชบัญญัติปฏิรูปในปี ค.ศ. ๑๘๓๒ ได้ก่อให้เกิดให้ประวัติศาสตร์ของพรรคการเมืองสมัยใหม่ ในระยะแรกพรรควิกเป็นพรรคซึ่งมีอำนาจ (ค.ศ. ๑๘๓๐-๔๓) ต่อมาพรรคทอริซึ่งเริ่มเรียกตนเองว่าเป็นคอนเซอร์เวตีฟ

เป็นพรรคที่มีอำนาจ พรรควิกได้รับการสนับสนุนจากผู้แทนราษฎรจากไอริชแลนด์ และ
พวกมันหัวไปทางซ้ายจัด พรรควิกเป็นพรรคที่มีการประสมกันหลายพวก เช่น พวกพ่อค้า
และอุตสาหกรรมสมัยใหม่ พรรคทอริเป็นพรรคของพวกค้ำนาเชิร์ชอ็อฟอิงแลนด์และ
ผู้มีผลประโยชน์ในทางเกษตรกรรม แต่เซอร์โรเบิร์ตพีดี นายกรัฐมนตรีพรรคทอริในปี
ค.ศ. ๑๘๕๓ เริ่มที่จะฝ่าฝืนกับพวกประกอบการอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ.
๑๘๕๖ รัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวตีฟได้แยกกันออกเป็นสองฝ่าย เมื่อเซอร์โรเบิร์ตพีดี
ตกลงที่จะเห็นด้วยกับความคิดของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับเรื่องการค้าโดย
เสรี และยกเลิกภาษีเกี่ยวกับข้าวโพด ฝ่ายหนึ่งประกอบด้วยพรรคพวกที่จงรักภักดีต่อ
เซอร์พีดี (เช่น วิดเดียม แกตต์สโตน) และอีกฝ่ายหนึ่งประกอบด้วยกลุ่มขุนนางชนบทซึ่ง
มีเบนจามิน ดิสเรลลี่ คนสัญชาติยิวเป็นหัวหน้า

ค.ศ. ๑๘๕๖-๑๘๖๘ การแตกแยกได้เกิดขึ้นในระหว่างที่กฎและระเบียบของ
พรรควิกกำลังมีอิทธิพล และด้านศิษย์ของเซอร์พีดีเริ่มเข้าไปรวมกับพรรควิกมากเข้าทุกที
หลังจากที่เซอร์พีดีเสียชีวิตในปี ค.ศ. ๑๘๕๓ การรวมกันของพรรควิกและด้านศิษย์ของ
พีดีต่อมาได้กลายเป็นพรรคทิเบอร์ดี พรรคทอริได้พยายามรวบรวมพรรคพวกอย่างช้า ๆ
และเลือกนโยบายคุ้มครองผลประโยชน์บางอย่าง แต่ยังคงสนับสนุนค้ำนาเองกติกินอยู่
เช่นเดิม ในขณะที่เดียวกันพรรคทิเบอร์ดีหันไปฝ่าฝืนกับพวกอุตสาหกรรมและการค้า
กันมากขึ้น ในระยะนั้นจึงมีพรรคหลายพรรคด้วยกัน เช่น พวกฟีด พวกวิก พวกเรดิคัล
(Radicals) และพวกไอริชร่วมกันปกครองประเทศ โดยมีพรรคคอนเซอร์เวตีฟเป็น
พรรคฝ่ายค้าน ในปี ค.ศ. ๑๘๖๗ ได้มีการผ่านพระราชบัญญัติปฏิรูปในปี ค.ศ. ๑๘๖๗
ให้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งแก่คนชั้นข้างฝีมือ และขยายจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
จาก ๓ ด้านถึง ๒ ด้านต้องแสดงห้าหมื่นคน โดยนัยเช่นนี้ พรรคจำเป็นต้องหาประเด็น
ใหม่ ๆ ที่จะดึงดูดความสนใจจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และจำเป็นต้องจัดและรวบรวม
ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จึงอาจกล่าวได้ว่าโครงร่างของพรรคการเมืองอังกฤษได้
เริ่มขึ้นเมื่อมีการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๖๘

ค.ศ. ๑๘๖๘-๑๘๘๖ ลิเบอรัลและคอนเซอร์เวตีฟ ระยะเวลาเป็นระยะวันอันยิ่งใหญ่ของนายแกตต์สไตน์ ซึ่งเป็นหัวหน้าของพรรคลิเบอรัล และคิตส์เวลดซึ่งเป็นผู้นำของพรรคคอนเซอร์เวตีฟ รัฐบาลอยู่ในตำแหน่งโดยมีระยะยาวและอย่างมีเด็ยรภาพ เนื่องจากมีเด็ยข้างมากสนับสนุนรัฐบาลอย่างมีระเบียบวินัยอยู่ในรัฐสภา ในระหว่างต้องพรรคคนพรรคลิเบอรัลเป็นพรรคที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันน้อยกว่าเมื่อนายโจเซฟ แชมเบอร์เลน และพรรคพวกได้เข้าร่วมพรรคลิเบอรัลในฐานะที่เป็นพวกฝ่ายซ้ายจัด พวกนี้คือพวกขุนนางของพรรควิกเก่าเป็นคนละพวก และนายแกตต์สไตน์ต้องทำหน้าที่ประธานรอยร้าวในพรรค

ดัทธิชาตินิยมของชาวไอริชซึ่งขาดสั พานเนตเป็นผู้นำได้ก่อให้เกิดการแตกแยกที่รุนแรงในการอยู่ร่วมกันของพรรค พานเนตได้ถอนพรรคไอริชออกจากกรรวมกับพรรคลิเบอรัลและตั้งตนเองเป็นอิสระ ในปี ค.ศ. ๑๘๘๖ แกตต์สไตน์ตกดงใจที่เสนอกฎหมายให้ไอริแลนด์มีการปกครองตนเองซึ่งเป็นผลให้ฝ่ายซ้ายจัด (พวกแชมเบอร์เลน) และฝ่ายขวาจัด (พวกวิกเก่า) ถอนตัวออกจากพรรคไปเข้ากับพรรคฝ่ายตรงข้าม รัฐบาลจึงล้มและเปลี่ยนเป็นระยะของการปกครองภายใต้ระบบ "ยูเนียนิสต์" หมายถึงกลุ่มผู้สนับสนุนพระราชบัญญัติการรวมกันของไอริแลนด์และบริเทนใหญ่ (กฎหมายผ่านในปี ค.ศ. ๑๘๐๐) ซึ่งเป็นปฏิบัตย์คือการให้มีการปกครองตนเองของไอริแลนด์ กลุ่มนี้ประกอบด้วยบุคคล ซึ่งเป็นชื่อคอนเซอร์เวตีฟเดิมรวมกับผู้ที่ถอนตัวออกจากพรรคลิเบอรัล กลุ่มบุคคลเหล่านี้คือชื่อ "พรรคคอนเซอร์เวตีฟและยูเนียนิสต์" ซึ่งเป็นชื่อทางราชการของพรรคคอนเซอร์เวตีฟในปัจจุบันนี้

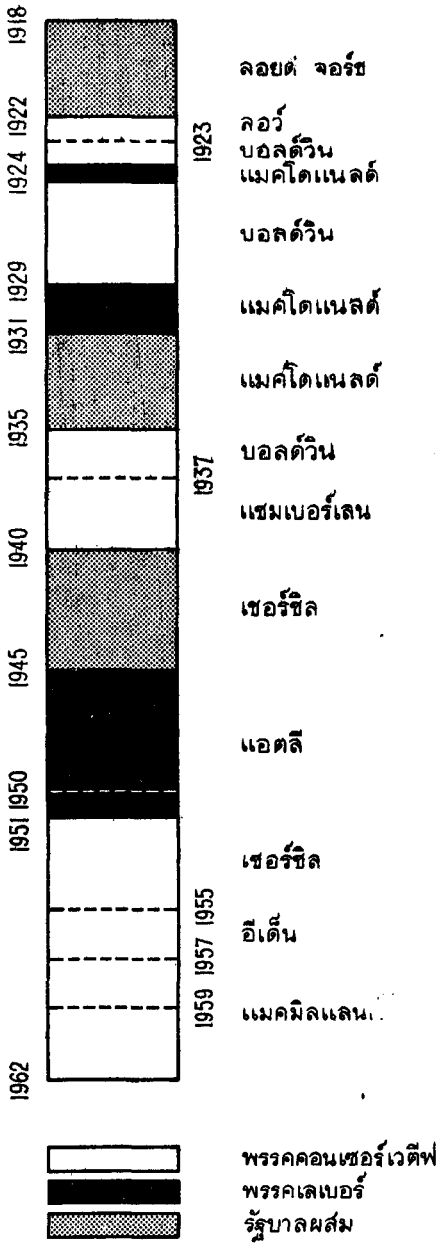
ค.ศ. ๑๘๘๖-๑๘๑๕ พรรคลิเบอรัลสนับสนุนการปกครองตนเองของไอริแลนด์เพื่อให้การค้าโดยเสรีและให้สิทธิพันธการค้า พรรคคอนเซอร์เวตีฟเป็นพรรคซึ่งรวมกับไอริแลนด์เพื่อจักรวรรดินิยมและเพื่อการคุ้มครอง พรรคคอนเซอร์เวตีฟมีอิทธิพลในทางการเมืองจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๐๖ เมื่อแพ้พรรคลิเบอรัลอย่างยับยั้ง พรรคลิเบอรัลปกครองต่อมาระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๐๖-๑๘๑๕

อย่างไรก็ดี ในขณะที่เดียวกันสหพันธ์การค้าเริ่มที่จะแยกตัวออกจากพรรค
ดิเบอร์ด ในปี ค.ศ. ๑๙๐๐ บางกลุ่มได้รวมกันขึ้นเป็นคณะกรรมการตัวแทนของเดเบอร์
โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้มีผู้แทนของชนชั้นคนทำงานโดยอิสระในสภาผู้แทนราษฎร การ
ปฏิบัติเช่นนี้ได้รับความสำเร็จเพราะพรรคดิเบอร์ดจำต้องหันมาเจรจาด้วยเกี่ยวกับจำนวน
ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร ในปี ค.ศ. ๑๙๐๖ สมาชิกของพวกเดเบอร์จำนวน ๒๙ คน ได้รับ
การเลือกตั้งและคณะกรรมการตัวแทนของเดเบอร์ได้เปลี่ยนชื่อเป็นพรรคเดเบอร์ ดังนั้นจึง
เกิดพรรคที่สามขึ้นหลังจากการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ พรรคดิเบอร์ดได้มีเสียงข้างมาก
ในสภาได้แก่แต่โดยการสนับสนุนของพรรคเดเบอร์และพวกไอริช (ซึ่งหลังจากที่พาดนได้
ถึงแก่กรรมแล้วได้หันมาร่วมกับพรรคดิเบอร์ดใหม่)

ค.ศ. ๑๘๑๕—๑๘๒๒ สงครามโลกครั้งที่ ๑ ได้ชักนำให้พรรคดิเบอร์ดและพรรค
คอนเซอร์เวตีฟได้มาร่วมกันเป็นรัฐบาลผสมโดยง่ายตายในปี ค.ศ. ๑๘๑๕ รัฐบาลผสมได้
รณรงค์และชนะการเลือกตั้งซึ่งเรียกว่าการเลือกตั้งแบบ “ตึกกัก” ในปี ค.ศ. ๑๘๑๗ แต่
นายกรัฐมนตรีพรรคดิเบอร์ด คือ เดวิด ดอยด์ จอร์จ ได้ตัดสินใจที่จะไม่ตั้งผู้สมัครรับเลือก
ตั้งซึ่งเป็นพรรคดิเบอร์ดจำนวนหนึ่งเข้าแข่งขันในการเลือกตั้ง เพื่อประสานกับโครงการ
ในการเลือกตั้งของพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ผู้ที่ไม่ถูกลงเข้าสมัครรับเลือกตั้งนั้นหม่นนายกรัฐ-
มนตรีคนก่อนซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคดิเบอร์ด คือ เฮอเบิร์ต แอ็ดควิต รวมอยู่ด้วย การดำเนิน
การเช่นนี้ทำให้พรรคดิเบอร์ดแตกเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งนำโดยดอยด์ จอร์จ และอีกฝ่าย
หนึ่งนำโดย เฮอเบิร์ต แอ็ดควิต ในปี ค.ศ. ๑๘๒๒ ผู้สนับสนุนพรรคคอนเซอร์เวตีฟตัดสินใจ
ที่จะถอนตัวออกจากพรรคผสมและต่อสู้การเลือกตั้งโดยลำพังตนเอง (ดูภาพ ๔-๑ หน้า
๘๕) ดอยด์ จอร์จ ซึ่งไม่มีเสียงข้างมากในสภาสนับสนุน จึงลาออก รัฐสภาถูกยุบ
และมีการเลือกตั้งทั่วไปเกิดขึ้น

ค.ศ. ๑๘๒๒ — ๑๘๔๐ พรรคดิเบอร์ดซึ่งเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งโดยการ
แบ่งแยกเป็นสองฝ่ายได้แพ้การเลือกตั้งอย่างยับเยิน และพรรคใหม่ คือ พรรคเดเบอร์ได้
กลายเป็นพรรคที่ใหญ่เป็นที่ต้องเข้าแทนที่พรรคดิเบอร์ดในฐานะพรรคฝ่ายค้านอย่างเป็นทางการ พรรคคอนเซอร์เวตีฟชนะการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลใหม่ ในการเลือกตั้งใน

ปีการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ.

ภาพ ๔-๑ คณะรัฐมนตรีอังกฤษ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๑๘

ปี ค.ศ. ๑๙๒๓ พรรคคอนเซอร์เวตีฟ
 หมดเสียงข้างมากโดยเด็ดขาดในสภา
 และแพ้คะแนนเสียงในสภา พระมหากษัตริย์จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้แรม-
 เซย์ แมคโคเนดจ์จัดตั้งรัฐบาล เนื่อง
 จากรัฐบาลชุดแรกของพรรคเดเบอร์
 ยังไม่มีเสียงข้างมากในสภา และจำ
 ต้องพึ่งเสียงสนับสนุนจากพรรค
 ดิเบอรัล เมื่อพรรคดิเบอรัลถอน
 เสียงสนับสนุนในปี ค.ศ. ๑๙๒๔ รัฐ-
 บาลพรรคเดเบอร์จึงแพ้คะแนนเสียง
 ในสภา และนายกรัฐมนตรีเมื่อได้รับ
 ความยินยอมจากพระมหากษัตริย์ได้
 ประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วไป
 พรรคคอนเซอร์เวตีฟชนะการเลือก
 ตั้งโดยมีเสียงข้างมาก โดยเด็ดขาด
 พรรคเดเบอร์เสียที่นั่งบางที่นั่ง แต่
 พรรคดิเบอรัลเสียที่นั่งมากกว่า ๑๕๘
 ที่นั่ง เหลือเพียง ๔๐ ที่นั่ง พรรค
 ดิเบอรัลจึงสิ้นสุดความมีอำนาจใน
 การเมืองตั้งแต่นั้นมา

ในปี ค.ศ. ๑๙๒๘ พรรคเดเบอร์พิน
 ตกจนกลายเป็นพรรคที่ใหญ่ที่สุดใน

ตาราง ๔-๑ การเลือกตั้งทั่วไปตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๕

	ผู้มีสิทธิ ออกเสียง เลือกตั้งทั้งหมด	การลงคะแนน เสียงทั้งหมด	คิดเป็น ร้อยละ	คะแนนเสียง ทั้งหมด คอนเซอร์เวตีฟ	คิดเป็น ร้อยละ	คะแนนเสียง พรรคเลเบอร์	คิดเป็น ร้อยละ	คะแนนเสียง พรรคลิเบอรัล	คิดเป็น ร้อยละ	คะแนนเสียง อื่น ๆ	คิดเป็น ร้อยละ
1945	32,836,419	24,082,612	73.5%	9,577,667	39.8%	11,632,891	48.3%	2,197,191	9.1 %	674,863	2.8 %
1950	34,269,764	28,769,477	84.0	12,101,983	43.5	13,295,736	46.4	2,621,489	9.1	350,269	1.9
1951	34,645,573	28,595,668	82.5	13,717,538	48.0	13,948,605	48.8	730,556	2.5	198,969	0.7
1955	34,858,263	26,760,493	76.8	13,286,564	49.7	12,404,970	46.4	722,405	2.7	346,554	1.2
1959	35,397,080	27,859,241	78.7	13,749,830	49.4	12,215,538	43.8	1,638,571	5.9	255,302	0.9

ตามพรรคและจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดโมแครตขึ้นเป็นครั้งที่สอง ในปี ค.ศ. ๑๘๓๑ ได้เกิดมีภาวะ
เศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่และรัฐบาลได้อับปางลง จึงเกิดมีรัฐบาลผสมซึ่งประกอบด้วย
สมาชิกพรรคคอนเซอร์เวตีฟ พรรคดิเบอรัล และพรรคเดโมแครตบางคน รัฐบาลนี้เรียกว่า
รัฐบาลแห่งชาติ และมีแฟรมเซย์ แมคโดแนลด์เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีพรรคเดโมแครต
บางคนและครึ่งหนึ่งซึ่งเป็นพรรคดิเบอรัลได้ออก ในปี ค.ศ. ๑๘๓๒ เมื่อคณะรัฐมนตรี
ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรัฐมนตรีพรรคคอนเซอร์เวตีฟมีมติที่จะให้มีภาษีแห่งการคุ้มกันดินแดน
หลังจากนั้นรัฐบาลแห่งชาติโดยแท้จริงแล้วก็คือ รัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวตีฟ และเมื่อ
แมคโดแนลด์ได้ออกจากการเป็นนายกรัฐมนตรี ในปี ค.ศ. ๑๘๓๕ นายกรัฐมนตรีเป็น
สมาชิกของพรรคคอนเซอร์เวตีฟ

ค.ศ. ๑๘๔๐—๑๘๔๕ การดำเนินการปกครองแบบหายนะเมื่อต้นสงคราม
โลกครั้งที่ ๒ ของนายกรัฐมนตรีเนวิด แชมเบอร์เลนได้ก่อให้เกิดการออกเสียงอย่างไม่เป็น
มิตรของบรรดาสมาชิกสภาในปี ค.ศ. ๑๘๔๐ และเนวิด แชมเบอร์เลนต้องลาออกเพื่อเปิด
โอกาสให้ วินด์คัม เซอร์ซิดเป็นนายกรัฐมนตรีชุดรัฐบาลผสมของพรรคคอนเซอร์เวตีฟ
เดโมแครตดิเบอรัล จนกระทั่งสิ้นสุดสงคราม

ค.ศ. ๑๘๔๕—๑๘๖๐ พรรคเดโมแครตรับมาเป็นรัฐบาลใหม่โดยมีเสียงอย่าง
ถนัดตามในสภาในปี ค.ศ. ๑๘๔๕ (ตาราง ๔-๑ หน้า ๘๖) อย่างไรก็ตาม ในการ
เลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๘๕๐ พรรคคอนเซอร์เวตีฟได้ฟื้นตัวขึ้นอย่างน่าทึ่ง และพรรคเดโมแครต
มีเสียงข้างมากโดยเด็ดขาดในสภาเพียง ๖ ทิ้ง ภาระหนัก รัฐบาลยังอยู่ต่อมาอีกได้เป็น
เวลา ๑๘ เดือน ในการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๕๓ แม้ว่าจำนวนผู้ที่มาลงคะแนนเสียงให้
พรรคเดโมแครตจะมากกว่าผู้ที่มาลงคะแนนเสียงให้แก่พรรคคอนเซอร์เวตีฟก็ตาม พรรค
เดโมแครตแพ้การเลือกตั้ง และพรรคคอนเซอร์เวตีฟมีเสียงข้างมากโดยเด็ดขาดในสภา ๓๖
ที่นั่ง แม้ว่าพรรคคอนเซอร์เวตีฟจะมีเสียงข้างมากน้อยที่นั่งก็ตาม พรรคคอนเซอร์เวตีฟ
ได้มีกาจัดเพิ่มชนทุกที่ ทั้งนเนื่องจากได้มีการแตกแยกกันในพรรคเดโมแครตระหว่างเสียง
ข้างมากซึ่งนำโดยคลีเมนต์ แอคต์ (นายกรัฐมนตรีคนก่อน) และฝ่ายกบฏฝ่ายซ้ายซึ่ง

นำโดยอเนอริน บัวเวณ ผู้ดวงดับไปแล้ว ในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ เซอร์ซิดดาออกจากตำแหน่งให้แอนโธนี่ อีเด็น เป็นนายกรัฐมนตรีแทน ในการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ พรรคคอนเซอร์เวตีฟชนะการเลือกตั้งอีกโดยมีเสียงข้างมากโดยเด็ดขาดในสภาเพิ่มขึ้นเป็น ๖๑ เสียงซึ่งเป็นเสียงข้างมากกำลังพอดี ในเดือนมกราคม ปี ค.ศ. ๑๘๕๗ อีเด็นดาออกและฮาโรลด์ แมคมิดแดนได้เป็นนายกรัฐมนตรีแทน ในการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ พรรคคอนเซอร์เวตีฟได้รับผลสำเร็จในการชนะการเลือกตั้งติดต่อกันเป็นครั้งที่สามซึ่งไม่มีพรรคใดสามารถทำได้ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๓๒ การชนะการเลือกตั้งครั้งนี้ของพรรคคอนเซอร์เวตีฟได้เพิ่มเสียงข้างมากโดยเด็ดขาดในสภาเป็น ๑๐๑ เสียง

พรรคคอนเซอร์เวตีฟ

พรรคคอนเซอร์เวตีฟมีประวัติศาสตร์ย้อนหลังไปถึงในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ พรรคคอนเซอร์เวตีฟเองได้ดำเนินกิจการสืบต่อกันของพรรคมาเป็นระยะเวลาอันนานจึงถือว่าตนเองเป็นต้นฉบับของชาติอย่างหนึ่ง และจะใช้ความชำนาญในการปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ทางการเมืองใหม่ ๆ พระราชบัญญัติปฏิรูปปี ค.ศ. ๑๘๓๒ ของพรรควิฤกษประหนึ่งว่าจะทำลายฐานในการสนับสนุนการเลือกตั้งของพรรคคอนเซอร์เวตีฟไปตลอดกาล แต่ภายในระยะเวลา ๒ ปี พรรคคอนเซอร์เวตีฟก็ได้เป็นรัฐบาลอีก และภายในระยะเวลา ๘ ปี พรรคคอนเซอร์เวตีฟได้ชนะพรรควิกในการเลือกตั้งอย่างท่วมท้น แม้จะแพ้การเลือกตั้งต่อพรรคเดเบอรัอย่างน่าสะท้านในปี ค.ศ. ๑๘๔๕ ก็เกือบได้เสมอได้ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๘๕๐ และได้ปกครองประเทศตลอดมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๕๑ (จนถึงเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๘๖๔)

พรรคคอนเซอร์เวตีฟได้เปรียบที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางจากคนทุกชั้นในสังคม คนรวยและคนจน คนบู้ดู้และเจ้าหญิง การที่พรรคคอนเซอร์เวตีฟได้ใช้วิชาการศึกษาเรื่องการเมืองโดยการตั้งคนขึ้นได้เป็นเครื่องอุทธรณ์ต่อคนทุกชั้น โดยประวัติศาสตร์แล้ว พรรคได้มีความสัมพันธ์กับกษัตริย์ ชุนนางและศาสนาเซิร์ช

ฮอฟิงแลนด์ (แม้ว่าประการหลังนี้จะมีความสำคัญน้อยในปัจจุบันก็ตาม) พรรค
เป็นพรรคของการแพร่ทักษิณวรรตนิยม และยังเป็นพรรคของการแพร่ทักษิณวรรต
นิยม และยังเป็นพรรคชาตินิยม พรรคนั้นยังมีความสัมพันธ์กับผู้มีผลประโยชน์ในท้องถิ่นกับ
กิจการการค้าโดยเสรีของเอกชน และในขณะที่เดียวกันมุ่งที่จะให้มีความคุ้มครองผล-
ประโยชน์ของคนชั้นคนงานโดยใกล้ชิด อย่างไรก็ตาม พรรคคอนเซอร์เวตีฟได้พยายาม
ปรับตนเองเกี่ยวกับการเน้นในชนบทรอบนอกต่าง ๆ เพื่อให้ทันสถานการณ์อยู่เสมอ

เมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง ความเชื่อถือในพรรคได้จางลงอย่างน่า
เศร้า เนื่องจากพรรคคอนเซอร์เวตีฟได้เป็นรัฐบาลหลายสมัยในระหว่างสงครามโลกทั้ง
สองครั้ง ประชาชนมีความจดจำเกี่ยวกับ “สิ่งที่แมลงได้ทำลายพืชผลทางเกษตร” ซึ่งมี
จำนวนคนว่างงานมาก สภาพอันเลวร้ายในการช่วยเหลือและผ่อนปรนความทุกข์ร้อนของ
ประชาชน และการผ่านพระราชบัญญัติเกี่ยวกับข้อพิพาทในทางการค้าในปี ค.ศ. ๑๙๒๗
เพื่อขัดขวางสหพันธ์การค้า หลังจากการสไตรค์ครั้งใหญ่ล้มเหลวลงในปี ค.ศ. ๑๙๒๖
พรรคคอนเซอร์เวตีฟยังถูกตำหนิเกี่ยวกับการจัดตั้งสังคมซึ่งดำเนินมาก่อนเกิดสงคราม
และเกี่ยวกับการจัดการสิ่งที่เรียกว่า “คำสั่งแห่งความอยู่ดีธรรม” นอกจากนี้เรายัง
ยังถูกกล่าวหาว่าผ่อนเบาต่อฮิตเลอร์และมุสโสลินี และด้วยการเซ็นสัญญาที่น่าจะอายซึ่ง
เรียกว่าข้อตกลงมุนิคในปี ค.ศ. ๑๙๓๘

ดังนั้นจึงไม่น่าประหลาดใจว่าพรรคได้แพ้การเลือกตั้งอย่างถล่มทลาย ในปี
ค.ศ. ๑๙๔๕ แต่การฟื้นตัวหลังจากนั้นเป็นสิ่งที่น่าพิศวงยิ่ง พรรคได้ระดมตนเองในการ
จัดองค์การโครงร่างของพรรคเสียใหม่ และสำรวจหลักการของตนและได้เสนอโปรแกรม
ซึ่งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการประทับใจเหมือนเป็นพรรคก้าวหน้าสมัยใหม่ ซึ่งเรียกร้องความ
สนใจโดยเฉพาะจาก “คนชั้นคนงานใหม่ ๆ” ซึ่งรับหน้าที่จะให้ประเทศได้เจริญโดย
รวดเร็ว

อุดมการณ์

พรรคคอนเซอเวตฟัฟได้บดบังทศการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจการของเอกชน และลัทธิการรวมกันของรัฐ จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา พรรคได้เปลี่ยนนโยบายไปมาในระหว่างลัทธิทั้งสองนี้ โดยเน้นถึงปัญหาซึ่งฝ่ายตรงข้ามไม่น่าเห็นด้วยหรือมองข้ามไป ในคริสต์ศักราชที่ ๓๘ พรรคได้สนับสนุนการรวมกันเข้าเป็นของรัฐ ซึ่งแย้งกับพรรคเดโมแครต ซึ่งมุ่งจะให้เอกชนกระทำการได้โดยเสรี ทุกวันนี้นพรรคประสงค์จะให้รัฐบาลมีอำนาจจำกัด และให้เสรีภาพของเอกชนแก่แต่ละคนซึ่งแย้งกับความคิดที่จะรวมอำนาจเข้าไว้ที่ส่วนกลาง และจัดให้มีระบบข้าราชการซึ่งพรรคเดโมแครตได้วางโปรแกรมไว้เมื่อหลังสงคราม

พรรคคอนเซอเวตฟัฟมีความเคารพต่อประเพณีอย่างยิ่ง และเมื่อจะมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้น สิ่งแรกที่พรรคจะระวังคือการรักษาไว้ซึ่งความดีต่อกันของสถาบันแห่งชาติ แก่นของความเชื่อของพรรคคือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ พรรคถือว่าชนในสังคมเป็นทั้งสิ่งจำเป็นและสิ่งธรรมชาติ เนื่องจากคนเรามีความสามารถแตกต่างกัน แต่ว่าชนในสังคมเหล่านี้ไม่ควรจะเป็นโดยการบังเอิญในเรื่องทรัพย์สินมรดกหรือการกำเนิด แต่เป็นโดยความสามารถ ด้วยจุดประสงค์เช่นนั้น พรรคจึงเปิดโอกาสโดยเท่าเทียมกันให้แก่คนที่จะเขียนฐานะสูงชัน ในทัศนะของพรรคชนชั้นซึ่งตั้งอยู่บนฐานแห่งคุณภาพเป็นองค์การที่สำคัญแห่งชาติที่จะขจัดความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะฉะนั้น พรรคจึงประณามการร้องขอที่ไม่ให้มีการต่อสู้ระหว่างชน ซึ่งพรรคถือว่าเป็นการโจมตีโดยไม่มีจุดหมายต่อเอกภาพของชาติ และพรรคไม่เห็นด้วยกับการล้มเลิกเอาว่านายจ้างกับลูกจ้างมีความไม่เป็นมิตรต่อกันในชั้นแรก พรรคถือว่าทั้งสองฝ่ายเป็นผู้ร่วมงานซึ่งกันและกัน พรรคคอนเซอเวตฟัฟกล่าวหาพรรคเดโมแครตว่าถ้าเอียง ชอบคนชนชั้นหนึ่งมากกว่าชนชั้นอื่น พรรคคอนเซอเวตฟัฟถือว่าตนเองเป็นพรรคของคนทุกชน คือของชาติทั้งหมดโดยส่วนรวม

พรรคคอนเซอร์เวตฟล์ถือว่าการพัฒนาอุปถัมภ์ของบุคคลเป็นอิสรภาพ
ของแต่ละบุคคลที่จะเลือก ยิ่งเลือกได้มากก็ยิ่งมีโอกาสที่จะได้พัฒนาการเชื่อตนเองมาก
ขึ้น เรื่องการดำรงฐานะการควรจะเป็นเรื่องของการสมัครใจ ควรจะมีกิจการค้าโดย
เสรีในวงการอุตสาหกรรม พรรคไม่เห็นด้วยและเป็นศัตรูต่อการโอนกิจการของเอกชน
มาเป็นของรัฐ และมุ่งที่จะให้มีการค้าหากำไร พรรคชอบที่จะให้องค์การปกครองท้องถิ่น
มีความรับผิดชอบในกิจการใด ๆ ก็ตามที่สามารถจะทำแทนรัฐบาลกลางได้ และ
ประสงค์จะให้มีการแข่งขันจากวงการภายนอกเมื่อสามารถจะทำได้ คำขวัญที่ว่า “ทรัพย์สิน
สมบัติเป็นเจ้าของประชาธิปไตย” ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นที่ว่าทรัพย์สินสมบัติของ
เอกชนเป็นทั้งเครื่องป้องกันความเป็นอิสระของแต่ละบุคคล และเป็นเครื่องจูงใจให้
ความพยายามเป็นของตนเอง

ทั้งนี้ มิได้ปฏิเสธที่จะไม่ให้รัฐเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินการอุตสาหกรรม
พรรคคอนเซอร์เวตฟล์อาจจะโอนอุตสาหกรรมมาเป็นของรัฐ ถ้าตนคิดว่าเหตุการณ์ให้
ต้องกระทำเช่นนั้น เช่นเป็นต้นว่าองค์การ บีบี ซี ซึ่งมหาชนเป็นเจ้าของ (โอนในปี ค.ศ.
๑๙๒๗) และคณะกรรมการกลางการไฟฟ้า (ค.ศ. ๑๙๒๖) เป็นการริเริ่มของพรรคคอน-
เซอร์เวตฟล์ อย่างไรก็ตามโดยส่วนรวมแล้วพรรคถือว่าการควบคุมกิจการโดยละเอียดนั้น
เป็นสิ่งที่ควรระวังยิ่งกว่าที่จะช่วยเหลือระบบเศรษฐกิจ รัฐควรที่จะป้องกันการผูกขาดและ
การปฏิบัติที่เข้มงวดกวดขัน เพื่อป้องกันเอกชนและห้างร้านจากการเสี่ยงในการประกอบ
อาชีพซึ่งอาจจะเกิดความเสียหายได้ และรัฐควรที่จะประกันให้มีการทำงานโดยเต็มที่และมี
การจัดสรรอุตสาหกรรมตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศโดยเหมาะสม ในประการสุดท้ายนี้
นั้น พรรคคอนเซอร์เวตฟล์ไม่มีประเพณีอันใดที่จะขัดขวางมิให้พรรคจัดบริการสวัสดิการ
สังคม ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ พรรคคอนเซอร์เวตฟล์เป็นผู้สนับสนุนพระราชบัญญัติโรงงาน
และให้คำทัดทานแก่คนงานเมื่อมีการบาดเจ็บ อย่างไรก็ตาม พรรคเชื่อว่าบริการเช่นนั้นต้อง
เป็น “ไม่กระดานกระดกยิ่งกว่าเป็นเก้าอี้” หรือเป็น “บันไดยิ่งกว่าเป็นตาข่าย”

ทุก^๕พรรคคอนเซอว์เวตีฟได้เข้าถึงจิตใจและมิตินหาชน ซึ่งเป็นเวลาเริ่มนับแต่สงครามโลกครั้งที่สอง ในด้านต่างประเทศ พรรคดำเนินนโยบายการทูตโดยผ่านสหประชาชาติ แต่ถือว่าองค์การโลกเป็นเครื่องชักนำให้เกิดนโยบายเกี่ยวกับความแข็งแกร่งของชาติ เกิดการเตรียมพร้อมในทางทหาร และเกิดสัมพันธ์มิตรร่วมกัน แม้ว่าพรรคเป็นพรรคที่มีความนิยมในระบบจักรวรรดิและการแพร่จักรวรรดินิยม พรรคก็เป็นผู้ให้เอกราชแก่อาณานิคมโดยรีบด่วนหรือโดยเร็วพอ ๆ กับรัฐบาลพรรคเดโมแครตในปี ค.ศ. ๑๙๔๕-๑๙๕๑ โดยแท้จริงแล้วในเรื่องบางอย่างพรรคยังดำเนินการมากไปกว่านั้น คือ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ได้เปิดการเจรจาเพื่อเข้าร่วมในตลาดร่วมของยุโรป แม้ว่าการทำเช่นนี้จะทำให้ความสัมพันธ์กับประเทศในเครือจักรภพอ่อนลงก็ตาม มติอันชัดแจ้งเช่น^๕นี้ย่อมแสดงถึงการสังเกตพิจารณาอันเฉียบแหลมของพรรค

ในด้านภายในประเทศนั้น พรรคคอนเซอว์เวตีฟรับว่าหน้าที่ของรัฐ คือจัดการให้คนทำงานทำอย่างเต็มที่และการใช้ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจควรจะเป็นเพื่อผลประโยชน์ของมหาชน พรรคยอมรับถึงหน้าที่ที่จะจัดบริการสังคม แต่วิธิการในการบริหารนั้นแตกต่างกับของพรรคเดโมแครต บริการเหล่านี้เป็นบริการซึ่งพรรคเดโมแครตได้จัดการปรับปรุงในปี ค.ศ. ๑๙๔๕-๑๙๕๑ และผู้รับบริการแต่ละคนจะได้รับผลประโยชน์เป็นอัตราเหมือนกันหมด พรรคคอนเซอว์เวตีฟถือว่าการทำเช่นนี้เป็นภาระเปลืองประโยชน์เนื่องจากมีกำลังเงินโดยจำกัด และพรรคถือว่าการจ่ายเงินให้แก่บุคคลนั้นควรแปรผันไปตามความต้องการของแต่ละบุคคล

ในด้านอุตสาหกรรม พรรคคอนเซอว์เวตีฟได้ยกเลิกการควบคุมราคาและผลผลิต เด็กอินทนิการอุตสาหกรรมเหล็กกล้าและการทำรถบรรทุกเป็นกิจการของรัฐและได้กระตุ้นให้คู่แข่งขึ้นกับอุตสาหกรรมซึ่งได้โอนมาเป็นกิจการของรัฐในที่ใดก็ตามที่อาจจะทำได้ เช่นกิจการโทรทัศน์และการขนส่งทางอากาศ ในนโยบายเกี่ยวกับกิจการการศึกษา พรรคพอใจในระบบปัจจุบันที่จะแยกชั้นเด็กโดยการสอบได้เมื่ออายุ ๑๑ ปี และผู้มีปัญญาดีก็จะได้รับการศึกษานในโรงเรียนมัธยมแบบแกรมมาร์สกูล การดำเนินการ

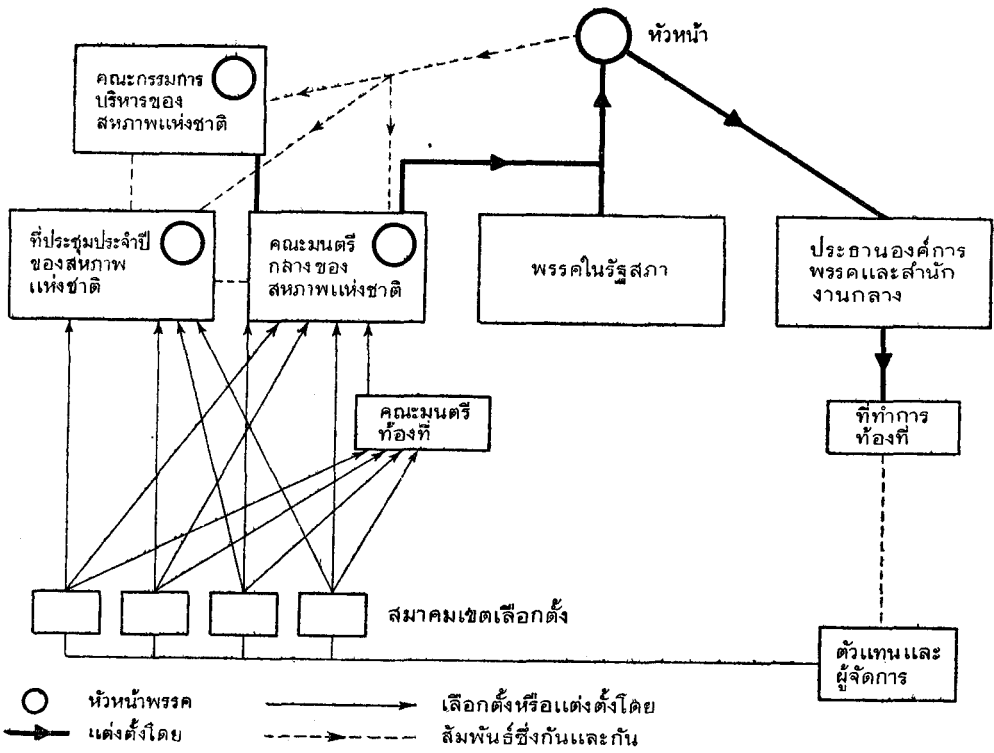
เช่นเดียวกับเป็นการให้รางวัลแก่ผู้มีความสามารถ เพื่อให้ผู้มีความสามารถกลางทาง ไปสู่อนาคตอันแจ่มใสดีกว่าที่จะสูญเสียความสามารถไว้ สำหรับพรรคเดเบอว์ร์นมีความ เห็นไปอีกทางหนึ่งและประณามการแบ่งแยกชนในสังคมซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากนโยบาย นี้ พรรคเดเบอว์ร์ประสงค์ที่จะให้เด็กทุกคนได้เข้าโรงเรียนซึ่งเรียกว่า “คอมพร็เฮ็นส์ลิบ์ สกูล” คือโรงเรียน ซึ่งเด็กจะถูกแยกประเภทตามความสามารถและได้รับการศึกษาโดย ถูกต้อง นโยบายทั้งสองแบบนั้นชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างสองพรรคในปัญหาเรื่อง “ความเสมอภาค” และช่วยชี้ให้เห็นถึงความมุ่งหมายของพรรคคอนเซอว์เวทิฟเมื่อพรรค คอนเซอว์เวทิฟพูดถึง “รัฐที่เปิดโอกาส”

โครงสร้าง

การจัดองค์การของพรรคคอนเซอว์เวทิฟซึ่งได้เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นั้นมีลักษณะยุ่งเหยิงจนค่อนข้างจะรัดกุมยิ่งกว่าที่จะมองดูโดยผิวเผิน พรรคประกอบด้วย ๕๒ องค์กรที่แตกต่างกันตามองค์การด้วยกัน (ดูภาพ ๔—๒ หน้า ๓๐๔) องค์กร แรกคือสหพันธ์แห่งชาติของธันวาคมคอนเซอว์เวทิฟและยูเนียนนิสต์ สหพันธ์นี้เป็น สหพันธ์ของพรรคตามเขตเลือกตั้งต่าง ๆ ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๖๗ และปรับปรุง ใหม่ในปี ค.ศ. ๑๘๘๔ และ ค.ศ. ๑๘๘๖ องค์กรที่สองคือพรรคในสภาพท้องถิ่นของรัฐสภา หรือที่เรียกว่าพรรครัฐสภา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอำนาจอิสระของตนเอง องค์กรที่สาม คือ ด่านกีดกลาง ซึ่งจัดตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๗๐ เป็นด่านกีดกลางการของหัวหน้าพรรค และ ทำหน้าที่ในปัจจุบันเป็นด่านกีดกลางของพรรค

ตามทฤษฎีแล้วจะเห็นได้ว่าสหพันธ์แห่งชาติเป็นสหพันธ์ของธันวาคมของ เขตเลือกตั้ง ทุกเขตเลือกตั้งมีธันวาคม ๆ หนึ่ง ผู้ทำหน้าที่ปกครองคือสหภาพกลางซึ่ง ประกอบด้วยบุคคลจำนวน ๓,๖๐๐ คน และได้มีการประชุมประจำปีกันครั้งหนึ่งทุกปี สหภาพกลางมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยบุคคลจำนวน ๑๕๐ คน ซึ่งมีการ ประชุมกันทุก ๒ เดือน แต่คณะกรรมการบริหารไม่ค่อยได้ใช้อำนาจอะไรนัก เนื่องจาก

ได้มีคณะกรรมการอีกชุดหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการสำหรับทำหน้าที่ทั่วไป ประกอบด้วยบุคคลจำนวน ๕๖ คน คณะกรรมการชุดนี้พบกันบ่อยครั้งและได้ทำหน้าที่ทางมติในทางบริหารในเรื่องส่วนมาก หน้าที่สำคัญที่สุดของคณะกรรมการชุดนี้คือ การรวบรวมระเบียบวาระสำหรับการประชุมประจำปีของสภากลางและการประชุมของสหพันธ์แห่งชาติ

ภาพ ๔-๒ การจัดองค์การพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

อย่างไรก็ดี ไม่เพียงแต่บรรดาสภากลางหรือคณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการสำหรับทำหน้าที่ทั่วไปเป็นผู้บริหารงานของสหพันธ์เท่านั้น เพราะว่าคณะกรรมการที่ปรึกษาต่าง ๆ จำนวนหนึ่งได้ช่วยดำเนินนโยบายของสหพันธ์ด้วย เช่น คณะกรรมการเกี่ยวกับกิจกรรมสตรี เกี่ยวกับสหพันธ์การค้า คณะกรรมการในหน่วยการปกครองท้องถิ่น และคณะกรรมการซึ่งให้การศึกษามุ่งทางการเมืองและการประชา

สมัคร คณะกรรมการที่ปรึกษาต่างๆ เหล่านี้ไว้รับผิดชอบต่อสหพันธ์ คณะกรรมการ
ที่สำคัญได้แก่คณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับนโยบาย คณะกรรมการกลางเกี่ยวกับการ
คลังและคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในทางทฤษฎีไม่มีผู้
สมัครรับเลือกตั้งคนใดที่สมัครมาในเขตเลือกตั้งจะรับรอง จนกว่าคณะกรรมการชุดนั้นจะ
เห็นชอบด้วยเกี่ยวกับอุปลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ความจงรักภักดีต่อพรรค สถิติ
และประสบการณ์ที่ผ่านมา ความรู้ในทางการเมืองสามารถในทางการเมือง และความ
ซื่อสัตย์ในทางการเงิน คณะกรรมการยังเก็บรายชื่อของผู้สมัครที่ได้รับอนุมัติสำหรับ
เขตเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามโดยแท้จริงแล้ว การตัดสินใจที่แน่นอนว่าผู้ใดจะเป็นผู้สมัครรับ
เลือกตั้งขึ้นอยู่กับผู้ที่เป็นรองประธานใหญ่ของพรรค ที่ซึ่งจะได้รายงานต่อคณะกรรมการ
รองประธานผู้เป็นผู้รับผิดชอบโดยเฉพาะในการรักษาเพิ่มผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้นานก
งานกลาง บุคคลผู้เป็นผู้หัวหน้าพรรคแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบต่อหัวหน้าพรรค โดย
ประเพณีแล้วบุคคลผู้เป็นผู้สนับสนุนแถวหลังของพรรคในรัฐสภา

สมาคมในเขตการเลือกตั้ง ในพรรคคอนเซอร์เวทีฟและพรรคเดโมแครตมาคม
เหล่านี้เป็นหน่วยงานประกอบที่สำคัญมีบทบาทสำคัญในการเมืองของประเทศ ทั้งนี้เพราะว่า
ในพรรคคอนเซอร์เวทีฟนั้น กฎระเบียบของพรรคได้กำหนดหน้าที่ของสมัครมาคมเหล่านี้ไว้
คือสมัครมาคมจะเป็นผู้จัดการเรื่องของพรรคโดยมีประสิทธิภาพภายในเขตเลือกตั้ง เป็นผู้เผยแพร่
แพร่ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและหลักการของพรรค เป็นผู้ส่งเสริมผลประโยชน์ของพรรค
ในเขตการเลือกตั้ง เป็นผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งสำหรับสภาท้องถิ่นซึ่งผู้สมัครนั้น
เป็นผู้ที่พรรคได้เลือก และเป็นผู้ที่คอยจับตาดูการแก้ไขบัญชีของผู้สมัครออกเสียงเลือกตั้ง
พรรคในเขตการเลือกตั้งยังมีหน้าที่สำคัญในการเลือกบุคคลผู้สมัครเป็น
สมาชิกรัฐสภา คณะกรรมการบริหารของสมัครมาคมในเขตเลือกตั้งเป็นผู้แต่งตั้งคณะ
กรรมการสำหรับคัดเลือก ก่อนที่ผู้สมัครคนใดจะได้เป็นตัวแทนของพรรค บุคคลผู้
จะต้องเป็นบุคคลซึ่งคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งบุคคลของสหพันธ์แห่ง
ชาติเห็นชอบเสียก่อน ดังนั้นเขตเลือกตั้งจึงสามารถที่จะเสนอชื่อบุคคลได้ แต่ดำเนินงาน

ใหญ่กว่าอาจจะไม่รับบุคคลนั้น เพราะฉะนั้น บุคคลซึ่งได้รับการยอมรับให้เป็นผู้สมัครรับเด็กดองจึงถูก “จัดอันดับ” (ซึ่งเหมือนกับในพรรคเดโมแครต) คือ บุคคลผู้นั้นจะได้ปฏิบัติตามตนเองที่จะสนับสนุนนโยบายของพรรคและสนับสนุนนโยบายในการเด็กดอง

ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ คณะกรรมการคัดเลือกเด็กในเขตการเด็กดองไม่อาจจะร้องขอให้ผู้ตั้งใจจะสมัครรับเด็กดองช่วยเหลือทางการเงิน และได้วางอัตราจำนวนเงินสูงสุดที่จะใช้ในการเด็กดองไว้ ผู้สมัครจะให้เงินจำนวนมากที่สุดต่อสมาคมมีหนึ่งได้ไม่เกิน ๒๕ ปอนด์ และจะให้สัมทบทุนในกองทุนสำหรับการเด็กดองได้ ๒๕ ปอนด์ รวมเป็นทั้งหมดเท่ากับ ๕๐ ปอนด์ อย่างไรก็ตาม เมื่อสมัครเข้ารับเด็กดอง บุคคลผู้นั้นจะใช้จ่ายสำหรับกิจการส่วนตัวได้อีก ๓๐๐ ปอนด์ ภาระหนักที่สุดมาคมของเธอก็ยังคงคล้ายเหมือนแต่ก่อนที่จะเด็กดองผู้สมัครซึ่งมาจากอาชีพสูง และจากธุรกิจยิ่งกว่าคนชั้นคนงานและชอบที่จะเลือกบุคคลที่ดำริเร็วพบติดขัด และผู้ได้รับการศึกษาจากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดและเคมบริดจ์ สิ่งที่ได้มีการพยายามปฏิรูปให้ดีขึ้นก็คือ ความพยายามที่จะให้คนหนุ่มได้เป็นผู้สมัครรับเด็กดองจำนวนมากขึ้น

หัวหน้าพรรคและสำนักงานกลาง ตามผลที่แท้จริงนั้นหัวหน้าพรรคเป็นผู้ที่พรรคในรัฐสภาเป็นผู้แต่งตั้งและทันทีที่ได้รับการเด็กดองหัวหน้าพรรคได้กลายเป็นผู้มีสิทธิในสำนักงานกลาง หัวหน้าพรรคเป็นบุคคลซึ่งแต่งตั้งประธานของพรรค รองประธานพรรค ๒ นาย สมิทท์บิวซี และประธานและรองประธานคณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายสำนักงานกลางซึ่งเป็นสำนักงานเดชาอนุการส่วนตัวของหัวหน้าพรรค ประกอบด้วยแผนกต่าง ๆ ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดองค์การในหน่วยเด็กดองและการคลัง การโฆษณา การประชาสัมพันธ์และสุนทรพจน์ นอกจากนี้สำนักงานกลางแล้วยังมีศูนย์กลางในทางการเมืองของพรรคคอนเซอร์เวตีฟ คือ องค์การเกี่ยวกับการศึกษาและโฆษณา และหน่วยงานวิจัย สำนักงานกลางแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ภูมิภาคของพรรค และเจ้าหน้าที่ภูมิภาคเหล่านั้นเช่นตัวแทนภูมิภาค ผู้จัดการกิจการของสตรีในภูมิภาค และอื่น ๆ เป็นตัวแทนของพรรคในเขตการเด็กดอง สมาชิกในเขตการเด็กดองแต่งตั้งตัวแทนและเจ้าหน้าที่ของตนเอง

บุคคลเหล่านั้นดำเนินงานกลางเป็นผู้ฝึกอบรมและสามารถที่จะติดต่อกับสำนักงานในลอนดอนได้โดยตรง แต่ว่าพรรคประสงค์จะให้บุคคลเหล่านั้นติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในภูมิภาคมากที่สุดที่จะทำได้

เพราะฉะนั้น สำนักงานกลางจึงได้เหมือนเป็นองค์การของบุคคลผู้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพชั้นสูงในระดับชาติ หน้าที่ของบุคคลเหล่านั้น คือ ช่วยเหลือหัวหน้าพรรคในการดำเนินนโยบาย ในการนำมติของพรรคไปปฏิบัติและปฏิบัติตนเหมือนเป็นกลุ่มปัญญาชนซึ่งคอยแนะนำสัปดาห์มาคมในเขตการเลือกตั้งเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้เป็นหัวหน้าและในขณะเดียวกัน แนะนำผู้ที่เป็นหัวหน้าเกี่ยวกับเรื่องอนาคต ขวัญ และการเตรียมคนงานที่อาสาสมัครในเขตการเลือกตั้ง การเตรียมพร้อมเช่นนี้จะเตรียมอยู่เต็มอทุกเวลา การเลือกตั้งท้องถิ่นและการเลือกตั้งช่วยให้ต้องมี การเตรียมพร้อมอยู่เสมอ และการแพ้ในการเลือกตั้งทุกครั้งอาจจำเป็นต้องมีการประเมินผลของการเตรียมพร้อมเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเลือกตั้งที่สำคัญ คือ การต่อสู้และชนะการเลือกตั้งทั่วไปในสมัยต่อไป

การประชุม สหพันธ์แห่งชาติและองค์การสัมทบตลอดจนหัวหน้าพรรคและเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานใหญ่มีการประชุมประจำปีร่วมกัน สัปดาห์มาคมในแต่ละเขตเลือกตั้งมีมติที่จะส่งผู้แทน แทนคนไปยังที่ประชุมได้ไม่ว่าเขตเลือกตั้งนั้นจะใหญ่หรือเล็กเพียงใด (ไม่เหมือนกับพรรคเดโมแครต ซึ่งการส่งผู้แทนต้องส่งตามจำนวนของสมาชิก) ยิ่งไปกว่านั้นบุคคลที่ถูกส่งจะเป็นผู้แทน มิใช่เป็นผู้ที่ได้รับอำนาจมอบหมายเหมือนพรรคเดโมแครต ในการประชุมยังมีบุคคลอื่น คือพรรคในรัฐสภา ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการวางตัวไว้แน่นอน และสมาชิกบางคนของสำนักงานกลาง ทุกรูปรวมแล้วประมาณ ๒,๐๐๐ คนมีมติที่ประชุม แต่เพียง ๔,๕๐๐ คนที่มาร่วมประชุม ซึ่งก็ยิ่งมากเกินไปที่จะวางนโยบายที่สัมบูรณ์ กลุ่มเหล่านี้ได้หมายความว่า เป็นองค์การที่วางนโยบายสูงสุดของพรรค ในฐานะที่เป็นผู้ให้คำแนะนำในที่ประชุมอาจจะผ่านมติ แต่มตินั้นไม่ผูกมัดหัวหน้าพรรค มติของหัวหน้าพรรคจะเป็นผู้รับทราบ แต่ถ้าไม่ประสงค์จะปฏิบัติก็ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติ เพราะระเบียบข้อบังคับของพรรคได้ชี้ไว้อย่างชัดเจนว่า เรืองนโยบายนั้นเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้า

พรรค ด้วยประการฉะนี้ จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่หัวหน้าพรรคไม่ได้ร่วมประชุมระหว่างการประชุม แต่เพียงมาถนัดการประชุมเมื่อการอภิปรายเสร็จสิ้นลง หัวหน้าพรรคจึงพ้นจากการถูกอภิปราย หัวหน้าพรรคอาจจะฟังการอภิปรายได้ โดยเฉพาะที่คณะกรรมการพรรคชายเดี่ยว เพราะจะไม่เป็นการคาดเดา ถ้าหัวหน้าพรรคจะไม่เอาใจใส่ความเห็นของการประชุมเสียทั้งหมด

พรรคในระดับรัฐสภา ต่อไปเราจะกล่าวถึงกลไกในการกำหนดนโยบายที่แท้จริงของพรรคคอนเซอว์เวตฟ คือพรรคในรัฐสภาในการที่จะเลือกบุคคลซึ่งเป็นหัวหน้าของพรรคในรัฐสภาซึ่งจะเป็นหัวหน้าของพรรคทั่วประเทศนั้น พวกคอนเซอว์เวตฟซึ่งไม่สนใจเรื่องการเลือกตั้งโดยเปิดเผยและเป็นการทั่วไปได้ใช้วิธีการปรึกษาหารือกัน และวิธี “ คมกถัน ” ของพรรคในรัฐสภา

หัวหน้าพรรคได้รับการแต่งตั้งโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา ไม่มีการเลือกตั้งประจำปีสำหรับพรรคเหมือนในพรรคเดโมแครต แต่หัวหน้าพรรคมีได้อยู่ในตำแหน่งตลอดกาลโดยอัตโนมัติ หัวหน้าพรรคจะต้องอยู่กับพรรคและดำเนินบริการให้แก่พรรค ถ้าหากว่าไม่สามารถกระทำได้ หัวหน้าพรรคจะได้รับความบั่นทอนไม่อาจจะทนได้ ซึ่งจำเป็นจะต้องลาออก พรรคคอนเซอว์เวตฟอาจจะแข็งคอหัวหน้าของตน และเท่าที่ผ่านมาแล้วได้ถอดถอนหัวหน้าพรรคของตนในหลายโอกาสด้วยกัน คือ ได้ถอดฮาเชอร์ บอดโฟว์ ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๑ และถอดฮอดส์เคน แซมเบอร์เดนหลังจากนั้น

กระนั้นก็ดี หัวหน้าพรรคยังเป็นผู้มีอำนาจมาก ถ้าหากได้เป็นนายกรัฐมนตรี หัวหน้าพรรคเป็นคนเลือกคณะรัฐมนตรี ถ้าหากเป็นพรรคฝ่ายค้าน หัวหน้าพรรคคอนเซอว์เวตฟไม่เหมือนกับหัวหน้าพรรคเดโมแครต เพราะหัวหน้าพรรคคอนเซอว์เวตฟเลือก “ คณะรัฐบาลเงา ” โดยตนเอง บุคคลเหล่านี้จะกลายเป็นรัฐมนตรีถ้าหากว่าพรรคได้เป็นผู้จัดการรัฐบาล เป็นผู้ตั้งหัวหน้าผู้คุมคณะแนบเดี่ยว และผู้คุมเดี่ยวซึ่งทำหน้าที่เสมือนเป็นมือขวาของหัวหน้าพรรคในสภาผู้แทนราษฎรและหัวหน้าพรรคเป็นผู้ซึ่งกำหนดนโยบายของพรรค อำนาจเช่นนี้ทำให้หัวหน้าพรรคมีตำแหน่งในทางรัฐธรรมนูญเข้ม

แข็งข้อต่อสมาชิกของพรรคยิ่งกว่าหัวหน้าพรรคเดเบอร์ กระนั้นก็ดี องค์อำนาจเช่นนี้มีได้
เป็นดังเด็ดขาด ยังมีกลุ่มสมาชิกของรัฐสภาซึ่งรวบรวมกันอย่างค้ำย คือ “คณะกรรมการ
การปี ค.ศ. ๑๙๒๒” ซึ่งบรรดาผู้เป็นสมาชิกสภาแถวหลังได้ร่วมประชุมกันทุกวันพฤหัสบดี
ประมาณครึ่งชั่วโมงหรือมากกว่านั้น หัวหน้าผู้คุมเตียงในสภาจะเข้าร่วมประชุมด้วย
และจะรายงานผลการประชุมโดยตรงต่อนายกรัฐมนตรี (หรือหัวหน้าพรรค) โดยปกติ
รัฐมนตรีจะไม่เข้าร่วมประชุมด้วย แต่คณะกรรมการอาจจะเรียกให้รัฐมนตรีเข้าร่วม
ประชุมเพื่อฟังความเห็นเมื่อมีวิกฤตการณ์อันใดเกิดขึ้น

นอกจากคณะกรรมการปี ค.ศ. ๑๙๒๒ แล้ว ยังมีคณะกรรมการเฉพาะ
อย่างอื่นร่วม ๓๐ คณะกรรมการด้วยกัน คณะกรรมการเหล่านี้มีเจ้าหน้าที่กตัญญูและ
สมาชิกคนหนึ่งคนใดอาจจะฟังการประชุมได้ แต่ถ้าเห็นว่าพรรคได้เป็นรัฐบาล รัฐมนตรี
จะไม่ใช่สมาชิกของคณะกรรมการ เมื่อเป็นพรรคฝ่ายค้านคณะกรรมการเหล่านี้มีบทบาท
ที่สำคัญ เพราะแต่ละคณะกรรมการมีเดชาานุการพิเศษซึ่งเป็นสมาชิกของหน่วยวิจัย
ของพรรคคอนเซอเวตีฟ หน่วยวิจัยเตรียมรายการหรือข่าวสั้น ๆ (บางครั้งเป็นข่าวที่
ได้มาจากภายนอก) และส่งข่าวเหล่านี้ให้แก่คณะกรรมการของสมาชิกแถวหลังที่เหมาะสม
วม วิจารณ์เช่นนี้เป็นวิจารณ์ซึ่งพรรคคอนเซอเวตีฟได้เตรียมตนเองเมื่อเป็นฝ่ายค้าน
ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕ และ ค.ศ. ๑๙๕๑ เมื่อพรรคเป็นรัฐบาล สถานการณ์ที่แตกต่าง
ออกไปมักจะเกิดขึ้น รัฐมนตรีคนหนึ่ง (เช่น รัฐมนตรีเกษตรหรือรัฐมนตรีพลังงาน)
มักจะปะทะกับสมาชิกแถวหลังที่ไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติอันใดอันหนึ่ง คณะ
กรรมการของสมาชิกแถวหลังที่เหมาะสมจึงอาจจะเชิญรัฐมนตรีให้อธิบายถึงสถาน
การณ์ซึ่งรัฐมนตรีอาจจะคัดค้านให้มีการผ่อนปรนในการดำเนินนโยบาย หรืออาจจะชัก
ชวนสมาชิกแถวหลังให้คัดค้านนโยบายของตนได้

ผู้คุมเตียงเป็นผู้ที่สำคัญในการจัดองค์การและดำเนินงานของพรรคในรัฐ
สภา ตำแหน่งงานของผู้คุมเตียงเป็นระบบที่เร้าประดาของพรรค โดยผ่านทางผู้คุมเตียง
หัวหน้าพรรคจะทราบถึงบรรยากาศของพรรคว่าเป็นอย่างไร และอาจจะตั้งให้ผู้คุมเตียง

ทำอย่างใดอย่างหนึ่ง หัวหน้าพรรคจะต้องพึ่งผู้คุมเลี้ยงในการใช้เทคนิคของการชักชวน และสอดแทรกเพื่อให้สมาชิกจงรักภักดีคือหัวหน้าพรรค

อย่างสมมติว่าสมาชิกแถวหลังของพรรคคอนเซอรัเวต์ฟัฟเปรียบเสมือนเป็นกลุ่มของแกะ เพราะว่าสมาชิกเหล่านี้อาจจะแข่งขันมาซึ่งจำเป็นจะต้องพยายามให้มีความสัมพันธ์ที่บุคคลเหล่านี้ เมื่อเซอร์แอนโทนี ฮัดสัน เป็นนายกรัฐมนตรี (ค.ศ. ๑๙๕๕-๕๗) ความไม่พอใจเกิดขึ้นมาจากสมาชิกแถวหลัง และรัฐบาลต้องอ่อนข้อให้สมาชิกเหล่านี้ โดยให้มีการห้ามการเผยแพร่อื่น ให้เงินอุดหนุนแก่การจับปลาดาว และให้มีร่างบำเหน็จบำนาญสำหรับการศึกษา เมื่อเร็ว ๆ นี้สมาชิกแถวหลังมีความไม่พอใจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมซึ่งโอนมาเป็นของรัฐ การใช้จ่ายของรัฐบาล พระราชบัญญัติค่าเช่าปี ค.ศ. ๑๙๕๗ และที่หวนโหวดมากที่สุดคือ อนาคตของโรดส์เซี่ยเหนือ ในเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. ๑๙๖๓ รัฐบาลตัดสินใจที่ตั้งดูกระเบิดหนัก ๑,๐๐๐ ปอนด์ ให้แก่สหประชาชาติสำหรับกองทัพของสหประชาชาติในประเทศแคเทงกา แต่ว่าต้องเปลี่ยนการตัดสินใจใหม่เนื่องจากถูกสมาชิกแถวหลังโจมตี

ท่าที่ทางการเมืองในพรรคในรัฐสภา ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคคอนเซอรัเวต์ฟัฟได้เป็นกลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มบุคคลผู้มีวิชาชีพ ผู้มีอาชีพต่าง ๆ และนักธุรกิจ โดยแท้จริงผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ส่วนใหญ่เป็นพวกนักวิชาชีพ และนักธุรกิจ ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๕-๑๙๕๙ สมาชิกของพรรคประมาณร้อยละ ๒๒ มาจากวิชาชีพ ร้อยละ ๘ มาจากพวกอาชีพต่าง ๆ และร้อยละ ๖๓ มาจากนักธุรกิจ นอกจากนี้พรรคมีสมาชิกส่วนใหญ่ซึ่งมาจากพับติคัลกูด ในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ สมาชิกของพรรคคอนเซอรัเวต์ฟัฟ จำนวน ๑๐๒ คน ในจำนวน ๓๖๕ คน มาจากโรงเรียนอัสตัน แฮโร และวินเชด์เคอร์ และอีก ๒๖๓ คน มาจากโรงเรียนพับติคัลกูดอื่น ๆ เกินกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกในพรรคในรัฐสภาเคยศึกษาที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดและเคมบริดจ์ กล่าวโดยสั้น ๆ แล้ว พรรคประกอบด้วยนักธุรกิจและนักวิชาชีพซึ่งเกือบไม่มีคนจากชั้นคนงานเลย

การศึกษาเกี่ยวกับพรรคในรัฐสภาเรื่องหนึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ได้พบว่าเบื้องหลังของสมาชิกและท่าทีที่สมาชิกได้แสดงออกนั้นมีความใกล้เคียงและเกี่ยวพันกันมาก อายุของผู้สมัครและปีที่เขาได้เป็นสมาชิกรัฐสภาเป็นสิ่งที่ชี้ โดยเด็ดขาดถึงท่าทีของเขาที่มีต่อยุโรปและเครือจักรภพ สมาชิกที่หนุ่มกว่าและได้เป็นสมาชิกรัฐสภาโดยรวดเร็วมักจะเน้นถึงความต้องการของยุโรปมากกว่าเครือจักรภพ และมักจะสุขุมรอบคอบในเรื่องที่เกี่ยวกับเรื่องความผิด

ปัญหาของพรรคคอนเซอร์เวทีฟ

พรรคคอนเซอร์เวทีฟมีปัญหาคำคัญ ๓ ปัญหาคือ ปัญหาแรก พรรคจะต้องทำหน้าที่ประสานผลประโยชน์ที่ขัดกันของผู้ช่วยให้พรรคได้เป็นรัฐบาล ผู้สนับสนุนพรรคคอนเซอร์เวทีฟแบ่งออกเป็นหลายพวกมากกว่าพรรคเดเบอร์ ซึ่งได้รับคะแนนเสียง ๘ ใน ๑๐ ส่วน จากคนชั้นคนงาน สำหรับพรรคคอนเซอร์เวทีฟมากกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเสียงที่สนับสนุนพรรคมาจากคนชั้นคนงาน อีกเกือบครึ่งหนึ่งมาจากคนชั้นกลาง และพรรคได้รับเสียงสนับสนุนเป็นเอกฉันท์จากธุรกิจใหญ่ ๆ งานสำหรับประสานกลุ่มใหญ่ ๆ ๓ กลุ่มเหล่านี้มิใช่เป็นเรื่องง่าย นโยบายเกี่ยวกับเงินเชื่ออันเข้มงวดของพรรคเป็นที่ไม่พอใจของธนาคารและบริษัทในทางการเงิน การที่พรรคไม่ตั้งโควต้าสำหรับฝ่ายจากฮ่องกงเพื่อป้องกันอุตสาหกรรมทอผ้าภายในประเทศนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากพรรคยึดมั่นในหลักการให้ความนิยมนิยมชอบแก่ประเทศในเครือจักรภพ ผู้สนับสนุนพรรคซึ่งเป็นคนชั้นคนงานคาดว่าพรรคจะใช้จ่ายเงินมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับบริการในทางสังคม ผู้สนับสนุนซึ่งเป็นคนชั้นกลางคาดว่าพรรคจะลดภาษีส่วนบุคคล เพราะฉะนั้น พรรคจึงไม่ค่อยจะวางโปรแกรมเกี่ยวกับรายละเอียดไว้ล่วงหน้าเหมือนกับพรรคเดเบอร์เมื่อได้เป็นรัฐบาล แต่พรรคคอยแก้ปัญหาซึ่งแตกต่างกันไป

ปัญหาคำคัญที่สองของพรรคเกี่ยวข้องกับกิจการภายในประเทศ ความดำริของพรรคตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๓ เป็นผลเนื่องมาจากความสามารถของพรรคทำให้

คนชนคนงานประเภทใช้ฝีมือจำนวน ๓ ใน ๓ ของทั้งหมดเชื่อว่าบุคคลเหล่านี้มีโอกาได้ที่ จะก้าวหน้าโดยดำเนินการประกอบอาชีพเป็นอิสระด้วยตัว พรวคจึงต้องพยายามต่อไปที่จะ ให้คนชนคนงานเชื่อและพอใจในเมื่อพรวคยังสามารถรักษาระบบเศรษฐกิจให้รุ่งเรืองอยู่ ได้ ในการเลือกตั้งทั่วไปในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ภาคต่อภาคซึ่งเคยนิยมในพรวคคอนเซอรั- เวคต์ฟแต่เดี่ยวนั้นไป คือ แดงแคชเชอร์และดีกอดแดนค์ ซึ่งทั้งสองภาคต่างก็ประดับ ัญญาการที่คนไม่มั่งงานทำมากกว่าครึ่ง และในปี ค.ศ. ๑๙๖๑-๖๒ เมื่อรัฐบาลมี นโยบายที่จะ “หยุดจ่ายเงิน” เพื่อไม่ให้มีการจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าทั่วประเทศ การ ทดลองหยั่งเสียง (Gallup polls) และการเลือกตั้งซ่อมได้ชี้ให้เห็นว่าพรวคคอนเซอรั- เวคต์ฟได้เสื่อมความนิยมลงอย่างมาก เพราะฉะนั้น ความสำเร็จในการเลือกตั้งของพรวค คอนเซอรัเวคต์ฟจึงขึ้นอยู่กับกรขยายตัวในทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม พรวคอาจจะต้อง เดียงที่จะปฏิบัติเกินไปจากอุดมคติของตนเองบางประการ คือ พรวคมีนโยบายไม่เห็นด้วย กับพรวคเดเบอร์ที่จะให้มีการควบคุมและรัฐเป็นผู้ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมเอง และ พรวคได้วิงวอนให้มื่อสัตย์ภาพในการทำงาน แต่เหตุการณ์กลับปรากฏว่าการที่จะพึง มาตรการในทางการเงินและการคลังเพียงประการเดียวเพื่อเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงระบบ เศรษฐกิจนั้นเป็นการไม่เพียงพอ ในฤดูใบไม้ร่วงปี ค.ศ. ๑๙๖๓ พรวคได้เริ่มที่จะพูดถึง เรื่อง “การวางแผน” ความไม่แน่นอนเหล่านี้จะต้องขจัดให้หมดไปและจะต้องให้มีการ ขยายระบบเศรษฐกิจโดยสม่ำเสมอ ถ้าหากว่าพรวคยังประสงค์จะได้คะแนนนิยมจาก “คนชนคนงานซึ่งกำลังจะกลายเป็นคนชนกลาง”

ปัญหาประการที่สามของพรวคมาจากพวกฝ่ายขวาของพรวคซึ่งนิยมในการ ใช้ออดแบบจักรวรรดินิยม บุคคลเหล่านี้มีอยู่ทั้งในพรวค ในรัฐสภาและในสัมาคมในเขต เด็กคัง เป็นผู้มั่งเสียงและเป็นผู้คิดถึงเรื่องตำแหน่งและเกียรติต่าง ๆ พวกฝ่ายขวานี้ยัง เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงจากจักรวรรดิอังกฤษเป็นประเทศอิสระภายใต้เครือจักรภพนั้นเป็น ด้งจำเป็น ในเรื่องเกี่ยวกับการทูตนั้น ประเทศอังกฤษจะต้องเป็นสัมพันธมิตรกับสหรัฐอเมริกาเป็นเรื่องสำคัญกว่าสิ่งใดทั้งหมด อังกฤษไม่อาจที่จะทำการสู้รบโดยโดดเดี่ยว

การทูตแห่งชาติหรือระบบสัมพันธ์มิตร ในการป้องกันร่วมกันนั้นจะต้องถือว่าประมุขของ
เครือจักรภพเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยส่วนรวมแล้ว การที่ถือว่าจักรวรรดิอังกฤษได้ถูก
เปลี่ยนเป็นเครือจักรภพโดยอิสระนั้นทำให้นโยบายในเรื่องที่เกี่ยวกับอาณานิคมอ่อนความ
สำคัญลง กระนั้นก็ดีเรื่องนมชอบเขตจำกัด พวกฝ่ายขวาจะไม่เห็นด้วยถ้าหากนโยบายนี้
หมายถึง (ซึ่งดูว่าจะเป็นเรื่องจริง) การที่ชาวอังกฤษจะต้องอพยพออกจากประเทศที่ได้
ตั้งถิ่นฐานอยู่อย่างเช่นในประเทศคินยาและโรดีเซีย

กลุ่มนี้ยังไม่พอใจในนโยบายอันเด็ดเดี่ยวของรัฐบาลที่จะเปิดการเจรจาเพื่อ
เข้าร่วมในตลาดร่วมยุโรป นโยบายนี้เป็นนโยบายซึ่งไม่สอดคล้องกับประเพณีของพรรค
ซึ่งได้มีการปฏิบัติกันมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้วที่จะต้องถือความสำคัญของจักรวรรดิ
อังกฤษเป็นอันดับแรก และเครือจักรภพเป็นอันดับรองลงไปเมื่อมีการติดต่อกับต่าง
ประเทศ อีกประการหนึ่ง ในเรื่องที่จะต้องดำเนินการทูตคู่แข่งกับสหรัฐอเมริกาเริ่มจะมี
รอยปวดร้าวเมื่อมีการแทรกแซงในกรณีคองดูลูเอซ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ (ในวิกฤตการณ์
ครึ่งหนึ่งสหรัฐอเมริกาต้องการให้อังกฤษถอนทหารจากคองดูลูเอซ) กลุ่มนี้ถือว่าอเมริกา
ปฏิบัติไม่คู่ควรสมที่จะเป็นพันธมิตรที่ใกล้ชิด เมื่อวิกฤตการณ์ถึงขีดสุด สมาชิกแถวหลัง
ของพรรคคอนเซอร์เวตฟประมาณ ๑ ใน ๓ ได้ประณามนโยบายของอเมริกาเป็นระยะๆ
การแอนตี้อเมริกันเช่นนี้จะต้องทำให้หมดไปไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ดังนั้น พรรคคอนเซอร์-
เวตฟจึงต้องเผชิญหน้ากับอนาคตที่ยู้งยากในการที่จะให้ผู้สนับสนุนของตนเข้าใจถึงปัญหา
ที่แท้จริงของโลกในสมัยใหม่ ในการที่จะให้มีการขยายในทางเศรษฐกิจ และในการ
ประสานผลประโยชน์ที่ขัดกันระหว่างผู้สนับสนุนของพรรค

พรรคเดเบอริ

แม้ว่าพรรคเดเบอริได้มีการจัดตั้งเป็นทางการในปี ค.ศ. ๑๙๐๐ พรรคได้เริ่ม
มีอยู่ก่อนในรูปของสมาคม เช่น พรรคเดเบอริอิสระ สมาคมเพมเบียน (ก่อตั้งในปี ค.ศ.
๑๘๘๓) สหพันธ์สังคมประชาธิปไตย (ก่อตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๘๑) ในรูปสหพันธ์การค้า

ซึ่งมีประวัติย้อนไปก่อนคริสต์ศตวรรษที่ ๓๘ ในรูปของกระบวนการสหกรณ์ซึ่งจัดตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๔๔ และในรูปประเพณีทางการเมืองของคนชนชั้นงานซึ่งเริ่มในปีของดัททิว โอเวน (Owenism) ในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ และดัททิวชาร์ต (Chartism) ในปี ค.ศ. ๑๘๔๐ จนกระทั่งการได้ไตร่ตรองเป็นกลุ่มและการมีสหพันธ์การค้าในปี ค.ศ. ๑๘๘๐ พรรคในปี ค.ศ. ๑๘๐๐ เป็นเพียงการเริ่มต้นของพรรคยังไม่ได้ยึดถือนโยบายดังคณินิยมเป็นเพียงที่รวมของนักสังคมนิยมและสหพันธ์การค้า พรรคได้เป็นองค์การเอกรูป แต่เป็นสหพันธ์ของสหสมาคมและสหพันธ์การค้าซึ่งบุคคลจะเป็นสมาชิกได้ก็แต่โดยการเป็นสมาชิกขององค์การหนึ่ง องค์การใดซึ่งเป็นองค์การของสหพันธ์ พรรคไม่มีมติอื่นนอกจากการที่จะรวมกลุ่มเดเบอริทแน่นอนขึ้นในสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการผู้แทนของพรรคเดเบอริ (พรรคเดเบอริได้ใช้ชื่อเช่นนั้นจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๐๖) ได้แปลงรูปเป็นพรรคโซเชี่ยลลิสต์ในปี ค.ศ. ๑๘๓๘ และมีธรรมนูญใช้ซึ่งก็ยังใช้อยู่จนทุกวันนี้ สหพันธ์เป็นรายคนอาจจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของพรรคได้โดยตรง และสำนักงานของพรรคเป็นผู้จัดพรรคเดเบอริในเขตการเลือกตั้งซึ่งคลุมไปตลอดทั่วประเทศ ธรรมนูญฉบับใหม่ได้ประกาศว่าวัตถุประสงค์ของพรรคคือ “การทำให้แก่ผู้ผลิตไม่ว่าโดยมือหรือมันต์สมองซึ่งผลประโยชน์อย่างเต็มที่ในการที่ผู้ผลิตได้ใช้ความวิริยะในอุตสาหกรรมและซึ่งการแบ่งปันโดยเท่าเทียมกันมากที่สุดที่จะทำได้ ในการที่ดำเนินกิจการผลิตร่วมกัน ในการบริหารงานของประชาชนร่วมกัน และในการควบคุมบริการและอุตสาหกรรมร่วมกัน” ข้อความนี้เป็นข้อความซึ่งมีข้อภายใต้ “พรรค ๔” ของวัตถุประสงค์ของพรรคซึ่งเรายังจะต้องกล่าวอีกมากในตอนต่อไป

ทุกวันนี้ (จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๖๕) พรรคเดเบอริใหญ่ที่สุดเป็นที่สองในบริเตน เลี้ยงสนับสนุนได้เพิ่มขึ้นโดยสม่ำเสมอจากปี ค.ศ. ๑๘๐๖ จนถึงปี ค.ศ. ๑๘๕๑ (ยกเว้นกรณีพิเศษในปี ค.ศ. ๑๘๓๑) และยังคงมีเลี้ยงสนับสนุนอย่างมากในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ (ดูตาราง ๔-๒ หน้า ๑๑๕) สมาชิกก็ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมาย (ดูตาราง ๔-๓ หน้า ๑๑๕)

ตาราง ๔-๒ คะแนนเสียงเลือกตั้งขงพรรคเดโมแครตได้รับ ค.ศ.

๑๙๐๖ - ๑๙๕๕

1906	323,195	1931	6,648,023
1910 (มกราคม)	450,969	1935	8,510,566
1910 (ธันวาคม)	370,802	1945	12,149,605
1918	2,370,240	1950	13,266,592
1922	4,251,011	1951	13,948,605
1923	4,508,504	1955	12,404,970
1924	5,483,088	1959	12,215,538
1929	8,389,512		

ตาราง ๔-๓ สมาชิกของพรรคเดโมแครต ค.ศ. ๑๙๐๐ - ๑๙๖๐

	ทั้งหมด	สมาชิกรายบุคคล	สมาชิกจากสหพันธ์	สมาคมโซเซียลลิสต์
1900	375,931	-	353,070	2,286
1905	921,280	-	904,496	16,784
1910	1,430,539	-	1,394,402	31,377
1913	2,093,365	-	2,053,735	32,828
1920	4,359,807	-	4,317,537	42,270
1925	3,373,870	-	3,337,635	36,235
1930	2,346,908	-	2,011,484	58,213
1935	2,377,515	419,311	1,912,924	45,280
1940	2,571,163	304,224	2,226,575	40,464
1945	3,038,697	730,224	2,510,369	41,281
1950	5,920,172	908,161	4,971,911	40,100
1955	6,483,994	843,356	5,605,988	34,650
1958	6,542,186	888,955	5,627,690	25,541
1959	6,436,986	847,526	5,564,010	25,450
1960	6,328,330	790,192	5,512,688	25,450

อุดมการณ์ของพรรค

แม้ว่าโครงการของพรรคโดยทั่วไปจะเป็นโซเชี่ยลลิสต์ พรรคเดเบอร์ไม่เคยตกอยู่ภายใต้การครอบงำของดัทช์มีกซ์ลิสต์เหมือนพรรคโซเชี่ยลลิสต์บางพรรคในยุโรป มีดังหลายสิ่งซึ่งได้เริ่มสร้างความคิดของพรรค ในระยะแรกดัทช์มีกซ์ลิสต์ได้ขยับตัวของซินด์แมนได้ชักนำความคิดของมีกซ์เข้ามา แต่ว่าดังเหล่านี้ไม่มีอิทธิพล พรรคเดเบอร์อิสระเป็นดังประกอบที่สำคัญของพรรคและปรัชญาของพรรคอิสระเกิดมาจากความไม่ปรองดองเป็นรูปเดียวกันในทางค่านิยมของคนชั้นคนงาน ซึ่งถือว่าความไม่เท่าเทียมกันของชนในสังคมที่แข่งขันกันอยู่นั้นเป็นเรื่องน่าอึดใจ และเรียกร้องให้มีสังคมที่ยุติธรรมและเที่ยงธรรมโดยยึดหลักการเป็นเพื่อนและร่วมมือกัน ดังประกอบอีกประการหนึ่งของพรรคเป็นดังซึ่งส่งมาคมเฟเบียนซึ่งเด็กแต่มีอิทธิพลอย่างมากได้ชักนำเข้ามา คือดัทช์ที่ค่อยเป็นค่อยไป พวกเฟเบียนต้องการที่จะให้อุตสาหกรรมตกอยู่ภายใต้การเป็นเจ้าของ และควบคุมโดยประชาชนและเพื่อจะแบ่งปันทรัพย์สินสมบัติของชาติโดยที่พลเมืองทุกคนได้รับความต้องการพอที่จะมีชีวิตอยู่ได้โดยราบรื่นและมีอารยธรรม การรวมกันเป็นกลุ่มเหต่า (หรือเรียกแบบอังกฤษว่าดัทช์มาคมโซเชี่ยลลิสต์) หมายถึงการควบคุมอุตสาหกรรมของนายจ้างโดยคนงาน ตามยุคต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ของพรรค ความคิดเห็นที่แตกต่างกันนั้นเป็นดังสำคัญที่สุด ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. ๑๘๖๐ ยอดปรารถนาของพรรคคือการมีชีวิตในรูปสหกรณ์และความผูกมิตรต่อกัน ในยุคปี ค.ศ. ๑๘๓๐ ดัทช์ของมีกซ์มีผู้นิยมมากขึ้น และตลอดยุคปี ค.ศ. ๑๘๔๐-๑๘๕๐ พรรคเน้นถึงความต้องการในการวางแผนทางเศรษฐกิจ ซึ่งการโอนอุตสาหกรรมหลักเป็นของชาติเป็นดังจำเป็น

เหมือนกับพรรคคอนเซอเวตีฟซึ่งมีฝ่ายขวาของพรรคที่ยังเชื่อในความสูงสุดของจักรวรรดินิยม พรรคเดเบอร์มีฝ่ายซ้ายซึ่งยังเชื่อดัทช์มีกซ์ลิสต์โดยไม่มีระบบแบบแผนและไม่แน่นอน กลุ่มนี้เชื่อในการต่อสู้ระหว่างชนชั้นของคนงานกับพวกนายทุน กลุ่มนี้ต้องการที่จะกำจัดดัทช์นายทุนโดยสิ้นเชิงโดยให้ระบบเศรษฐกิจทั้งหมดตกอยู่ภายใต้การเป็นเจ้าของของประชาชน และในด้านการต่างประเทศนั้นกลุ่มนี้สนับสนุนให้มีการยก

เด็กการเมืองอาชุนิวเคลียร์แต่โดยประเทศเดียว และประสงค์ให้บริเทนมันนโยบายต่าง-ประเทศที่เป็นกลาง บุคคลซึ่งมีความคิดเช่นนี้เป็นเพียงผู้สนับสนุนพรรคเดเบอร์แต่เพียงเล็กน้อย และไม่ใช่ว่าผู้ที่อยู่ภายในเขตการเลือกตั้งและไม่ใช่ว่าสมาชิกพรรคเดเบอร์ในสภาผู้แทนราษฎร

ปรัชญาที่สำคัญของพรรคเดเบอร์มาจากความเชื่อที่ว่าคนเรานั้นเกิดมาเป็นคนดี และสถาบันและสังคมเป็นสิ่งที่ควรจะถูกระงับเป็นที่สุดที่ทำให้คนต้องประพฤติเดวและมีชีวิตอยู่อย่างเดวร้าย สถาบันในทางเศรษฐกิจเป็นผู้ผิดโดยเฉพาะว่าได้ใช้อิทธิพลอย่างมากเหนือรายได้ประชาชาติ เห็นอริซึ่งรางวัลจะถูกแบ่งปัน และเห็นถึงความสำคัญในทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของระบบเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นจะต้องมีการขยายความเป็นประชาธิปไตย จากเรื่องการเมืองไปยังเรื่องเศรษฐกิจ โดยใช้ประชาธิปไตยในทางท้องถิ่นและทางสภาผู้แทนราษฎรซึ่งพรรคได้มีความเชื่ออย่างซำบซน คนผู้มีดีที่ออกเสียงเลือกตั้งควรจะให้ห้างร้านและกิจการของเอกชนตกอยู่ภายใต้การเป็นเจ้าของและความควบคุมของประชาชนร่วมกัน วัตถุประสงค์คือการก่อมิตรภาพในรูปสหกรณ์แทนที่จะให้มีการแข่งขันของเอกชน

เพราะฉะนั้น ในด้านภายในประเทศพรรคมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอยู่ ๔ ประการ ประการแรก คือ พรรคประสงค์ที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจเป็นประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีเสียงในการจัดระบบเศรษฐกิจแทนที่จะให้กลุ่มของเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ พรรคเห็นความต้องการที่จะให้โอนอุตสาหกรรมสำคัญมาเป็นของรัฐ และให้มีการควบคุมของรัฐต่อส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจซึ่งประชาชนเป็นผู้ดำเนินการ ประการที่สอง พรรคปรารถนาที่จะให้มีการแบ่งปันทรัพย์สินสมบัติโดยยุติธรรมมากยิ่งขึ้น โดยวิธีการเก็บภาษีมรดก เก็บภาษีสำหรับรายได้ซึ่งผู้มีรายได้ทำได้เป็นผู้หา และเก็บภาษีเป็นอัตราก้าวหน้าสำหรับรายได้ที่หาได้ ประการที่สาม พรรคเชื่อในการที่จะให้มีบริการเกี่ยวกับสวัสดิการในทางสังคมโดยครบถ้วน และเตรียมที่จะใช้จ่ายเงินของชาติสำหรับกิจการเหล่านี้เป็นอัตราส่วนมากกว่าพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ประการสุดท้าย พรรค

ประสงค์ที่จะให้ความเห็นต่อมาระหว่างชนน้อยที่สุด พรรคเห็นว่าพหุคฤตเป็นอภิสิทธิ์
ของผู้มั่งคั่ง พรรคประณามการแยกชนเรียนของเด็กเมื่ออายุ ๑๑ ซึ่งผู้มั่งคั่งมีปัญญา
เห็นอกว่าจะไปเรียนในแกรมนมาร์ตูกูด และผู้มั่งคั่งน้อยกว่าจะไปเรียนโมเค็ดตูกูด
เพราะสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดการเป็นคนหัวตึงแต่ชนนั้นเป็นคั้นไป พรรคปรารถนา
มากกว่าที่จะให้เด็กทุกคนได้ไปยังโรงเรียนที่มีหลักสูตรโดยกว้างขวาง ซึ่งเด็กทุกคนจะ
ได้พบกันและเล่นด้วยกัน และจะได้แบ่งตามฐานะแห่งความสามารถและได้รับการ
สอนโดยถูกต้อง

ในด้านเกี่ยวกับการต่างประเทศ พรรคมีอุดมการณ์เช่นเดียวกับด้านใน
ประเทศที่จะเน้นให้มีมิตรภาพและความร่วมมือกัน พรรคประสงค์ที่จะเห็นความร่วมมือ
ระหว่างชาติต่าง ๆ แทนที่การเห็นผลประโยชน์ของตนเอง และแทนที่อำนาจริบไต่โดยของ
ชาติ จากนโยบายเช่นนี้พรรคจึงมุ่งสนับสนุนสหประชาชาติยิ่งกว่าพรรคคอนเซอว์เวตฟ
นอกจากนี้สมาชิกของพรรคยังไม่เห็นด้วยในการคุกคามหรือใช้อาวุธในกิจการของโลก
ถ้าหากกิจการนั้นไม่สนับสนุนสหประชาชาติ พรรคเดเบอรัคัดค้านรัฐบาลคอนเซอว์เวตฟ
ในการส่งทหารไปคลองด์เอชในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และการทิ้งระเบิดจอร์แดนในปี ค.ศ. ๑๙๕๗
แต่สนับสนุนการกระทำของสหประชาชาติในเกาหลีและในคองโก

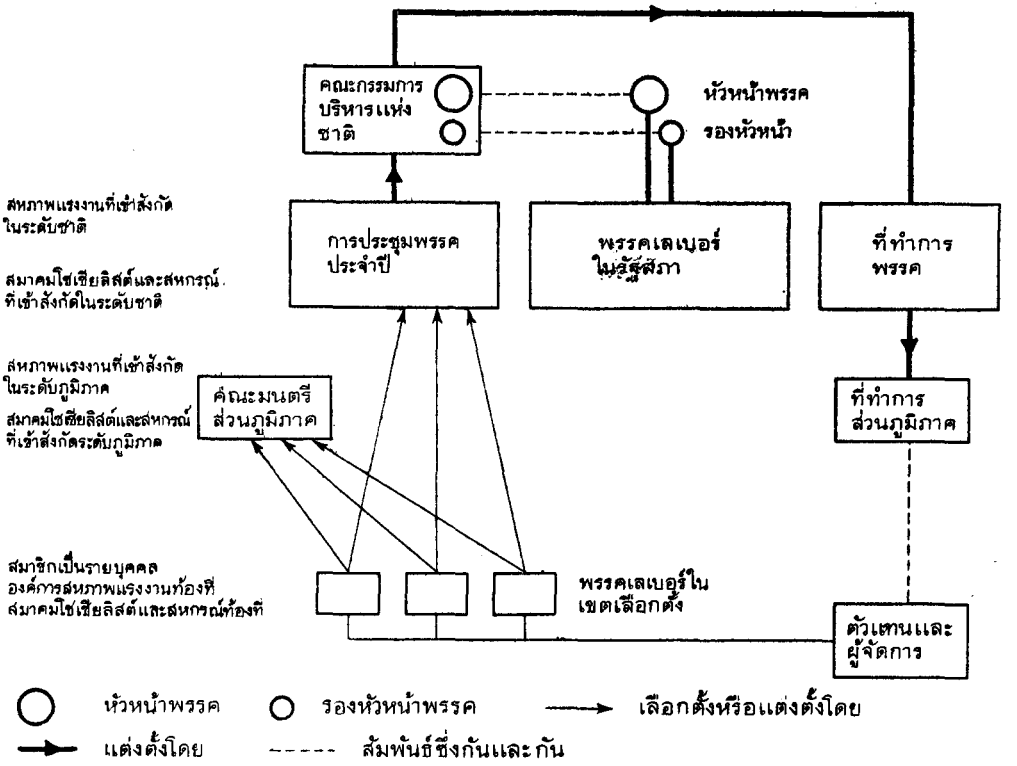
การที่ได้อาวุธนิวเคลียร์เกิดขึ้นได้ก่อให้เกิดการขัดแย้งกันอย่างรุนแรงภายใน
ในพรรคเดเบอรั ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๕ เมื่อรัฐบาลอังกฤษได้คิดเกี่ยวกับการสร้างระเบิด
ไฮโดรเจน ฝ่ายข้างน้อยของพรรคได้คัดค้านเกี่ยวกับการสร้าง การทดลอง และการสะสม
กำลังอาวุธนิวเคลียร์ ตั้งแต่บัดนั้นพรรคได้แยกออกเป็นสองฝ่าย คือ “พวกหลายฝ่าย”
และ “พวกฝ่ายเดียว” พวกหลายฝ่ายเป็นพวกที่เตรียมการเลิกใช้อาวุธนิวเคลียร์ โดยมี
ข้อตกลงโดยทั่วไปกับสหรัฐอเมริกา และโซเวียตรัสเซีย พวกฝ่ายเดียวประสงค์ที่จะให้
ยกเลิกการประกอบและการใช้อาวุธนิวเคลียร์โดยต้องรอการตกลง และนอกจากนี้ยัง
ปฏิเสธการที่อเมริกาจะมีฐานทัพอังกฤษในการใช้อาวุธนิวเคลียร์ และถ้าจำเป็นจะ

ถอนตัวจากองค์การสันนิษฐานมาได้ ถ้าหากว่าเราได้ไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการเด็กใช้ อาวุธนิวเคลียร์

ในท้ายสุด พรรคเดโมแครตเป็นพรรคที่แอนติคอมมิวนิสต์อย่างแรง พรรคสนับสนุนการให้อาณานิคมมีอิสระ และเชื่อว่าเป็นหน้าที่ของชาติที่ร่ายรอยแรมมีอำนาจ มากอย่างบริเตนที่จะช่วยเหลือในทางวัตถุแก่ชาติที่อ่อนแอและด้อยพัฒนา

โครงสร้าง

โครงสร้างของพรรคเดโมแครตซึ่งเห็นได้ชัดคือความแตกต่างระหว่างสมาชิก ของพรรคแต่ละคนผู้ซึ่งมาจากเขตการเลือกตั้งต่าง ๆ กับสมาชิกกลุ่ม ซึ่งส่วนมากเป็น พ่อค้าจากสหพันธ์ต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์อยู่กับพรรคเดโมแครต (ภาพ ๔-๓) สหพันธ์

ภาพ ๔-๓ การจัดองค์การพรรคเดโมแครต

เหล่านี้รวบรวมเงินเพื่อใช้ในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ซึ่งเงินจำนวนหนึ่งส่วนหนึ่งได้ให้แก่พรรค สมาชิกทั้งสองประเภทได้เข้าร่วมประชุมประจำปี ทั้งสหพันธ์การค้าและพรรคเดโมแครตในเขตการเลือกตั้งต่าง ๆ ดังผู้แทนคนหนึ่งคือสมาชิก ๕,๐๐๐ คน นอกจากนี้ผู้ที่เข้าร่วมประชุมโดยตำแหน่ง คือ คณะกรรมการบริหารแห่งชาติ พรรคในรัฐสภาทั้งหมด และผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด แต่สมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน โดยปกติจะมีบุคคลประมาณ ๑,๐๐๐—๒,๐๐๐ คนเข้าร่วมประชุม บรรดาผู้แทนต่าง ๆ จะเป็นผู้เสนอข้ออภิปรายและที่ประชุมจะเป็นผู้อภิปรายและลงคะแนนเสียง เนื่องจากได้มีข้ออภิปรายมากมายด้วยกัน สำนักงานของพรรคจึงทำหน้าที่รวบรวมหรือคัดเลือกข้อเสนอดัง ๆ เข้าที่ประชุม ซึ่งตัวอย่างเช่น ข้อเสนอเกี่ยวกับระเบิดไฮโดรเจน อาจจะมีถึง ๓๐ ข้อ เสนอด้วยกัน แต่ที่ประชุมอาจจะพิจารณาเพียง ๓ ข้อเสนอก็ได้ ข้อเสนอมักมีลักษณะเป็นขอวา เป็นถ่ายกลางและเป็นซ้าย เป็นต้น

หน้าที่ประการถัดไปของที่ประชุม คือ การเลือกคณะกรรมการบริหารแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารแห่งชาติมีหน้าที่ในการเฝ้ามองดูแลประโยชน์ของพรรคและทำหน้าที่บริหารพรรคประจำปีจากการประชุมประจำปีของพรรคในปีหนึ่งถึงปีถัดไป เนื่องจากสมาชิกมีประมาณ ๕ ล้านครึ่ง และสมาชิกมาจากเขตการเลือกตั้งต่าง ๆ มีน้อยกว่า ๓ ล้านคน จึงมีวิธีการที่จะป้องกันมิให้สมาชิกส่วนใดกลุ่มหนึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารแห่งชาติทั้งหมด คือ (๑) สหพันธ์การค้าจะลงคะแนนเสียงเลือกและแต่งตั้งผู้แทนของตนเป็นสมาชิกคณะกรรมการบริหารแห่งชาติจำนวน ๑๒ คน (๒) พรรคในเขตการเลือกตั้งจะเลือกและแต่งตั้งสมาชิกจำนวน ๗ คน (๓) ที่ประชุมใหญ่ทั้งหมดจะเลือกสมาชิกซึ่งเป็นสตรีจำนวน ๕ คน ซึ่งสตรี ๕ คนนี้ สหพันธ์การค้าย่อมจะเป็นผู้ถือหุ้นหลังอยู่ (๔) ผู้ที่เป็นโซเชี่ยลลิสต์และสังกัดในสมาคมสหกรณ์ที่มาร่วมประชุมจะเลือกและแต่งตั้งผู้แทนชนคนหนึ่งเป็นสมาชิกของคณะกรรมการบริหารแห่งชาติ นอกจากนี้แล้วบุคคลที่เป็นสมาชิกโดยตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารแห่งชาติ คือ หัวหน้าพรรคและรองหัวหน้าพรรค บุคคลสุดท้าย คือ สุ่มหับัญชของพรรคซึ่งที่ประชุมใหญ่

หมดเป็นผู้เลือก เพราะฉะนั้นสมาชิกทั้งหมดของคณะกรรมการบริหารแห่งชาติจึงรวม
ด้วยกัน ๒๘ คน โครงร่างทั้งหมดของพรรคเดโมแครต จึงประกอบด้วยพรรคเดโมแครตในรัฐ
สภา และคณะกรรมการบริหารแห่งชาติซึ่งหัวหน้าพรรคของพรรคในรัฐสภาเป็นสมาชิก
โดยตำแหน่ง

พรรคเดโมแครตตัดสินใจนโยบายอย่างไรและใครเป็นผู้มีอิทธิพลในการนำนโยบาย
ไปดำเนินการ คำถามนี้อาจจะอธิบายได้ภายใต้ ๓ หัวข้อด้วยกัน คือ (๑) บทบาทของ
ที่ประชุมใหญ่ต่อพรรคเดโมแครตในรัฐสภา (๒) บทบาทภายในพรรคของพรรคในเขตการ
เลือกตั้งและบทบาทของสหพันธ์การค้า และ (๓) พรรคเดโมแครตในรัฐสภา

ที่ประชุมใหญ่และพรรคเดโมแครตในรัฐสภา ที่ประชุมใหญ่และพรรคในรัฐ
สภาต่างเป็นอิสระไม่ขึ้นแก่กัน แต่ทั้งสองฝ่ายมีความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย
ของพรรคเมื่อก่อนปี ค.ศ. ๑๘๕๒ พรรคในรัฐสภามีอำนาจเด็ดขาดในคณะกรรมการ
บริหารแห่งชาติ เพราะว่า (๑) ผู้นำของพรรคหลายคนด้วยกันได้เป็นสมาชิกของคณะ
กรรมการบริหาร และ (๒) คณะกรรมการสามารถที่จะพึ่งคะแนนเสียงของสหพันธ์การ
ค้าที่ใหญ่ ๆ นอกจากนี้เนื่องจากพรรคเดโมแครตได้เป็นพรรครัฐบาลเมื่อ ค.ศ. ๑๘๔๕—
๑๘๕๑ หัวหน้าพรรคซึ่งเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลจึงเป็นผู้ที่มีเกียรติยศสูงส่ง แต่หลังจากแพ้การ
เลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๕๓ พรรคในเขตการเลือกตั้งซึ่งเข้าร่วมในที่ประชุมใหญ่ได้ปฏิวัติ
ต่อต้านหัวหน้าพรรคในรัฐสภา และเริ่มที่จะเลือกตั้งสมาชิกของคณะกรรมการบริหารแห่ง
ชาติ ซึ่งเป็นสมาชิกฝ่ายซ้ายมากยิ่งขึ้น พวกนี้เรียกว่า “บีแวนไนท์” (Bevanites) ซึ่ง
เป็นสมญาตามนายอเนอริน บีแวน ชาวเวสต์ผู้ซึ่งพยายามที่จะนำให้พรรคมีนโยบายที่
ก้าวหน้ารุนแรงต่อมาพรรคสหพันธ์การค้าที่ใหญ่ ๆ ได้หันไปทางฝ่ายซ้าย เช่น สหพันธ์
คนงานและการขนส่งซึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับ ๑ ใน ๖ ของที่ประชุม ถึงเหล่านี้ได้ทำให้
อิทธิพลหัวหน้าพรรคในรัฐสภาในคณะกรรมการบริหารและที่ประชุมใหญ่อ่อนลง

ในปี ค.ศ. ๑๘๖๐ ได้มีการแตกแยกที่รุนแรงเกิดขึ้นภายในพรรค ในตอนต้น
ปี คณะกรรมการบริหารแห่งชาติและที่ประชุมของสหพันธ์การค้าได้ออกแถลงการณ์

ร่วมกัน เพื่อให้มีการตกลงกำหนดอาวาระหว่างชาติต่าง ๆ และเพื่อให้บริเตนยังคงรักษาไว้ซึ่งอาวาระนิกเคดีย์ เพื่อให้อังกฤษเป็นฐานทัพสำหรับเรือคาน้ำ และเพื่อให้ยังรวมอยู่กับองค์การสันธิสัญญานาโต อย่างไรก็ตามที่ประชุมใหญ่ปฏิเสชนโยบายนี้ด้วยคะแนนเสียงข้างมากเพียง ๒๘๘,๐๐๐ คะแนนเสียงจากเสียงทั้งหมด ๖ ล้านครึ่ง

ข้อเสนอลี้ภัยหนึ่งซึ่งดูราวกับว่าบริเตนจะต้องถอนจากองค์การสันธิสัญญานาโตได้มีผู้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบด้วย ๔๓,๐๐๐ คะแนนเสียง ข้อเสนอนี้ปฏิเสชนโยบายทางด้านกดาโหม ที่ตั้งอยู่บนฐานของการชู่เชื่อกันที่จะใช้อาวาระนิกเคดีย์ในทางยุทธศาสตร์อีว เกิดสเถด ซึ่งเป็นหัวหน้าของพรรคไม่เห็นด้วยและกล่าวว่พรรคในรัฐสภาไม่มีหน้าที่ที่จะต้องทำเช่นนั้น เมื่อได้มีการประชุมรัฐสภา พรรคในรัฐสภาได้เดือกยิว เกิดสเถดเป็นหัวหน้าพรรคใหม่อีกครั้งโดยคะแนนเสียงข้างมาก ๒ คอ ๓ และได้เดือกคณะกรรมการของรัฐสภาแชนตพวกที่มความเห็นเพียงฝ่ายเดียว จึงเป็นอนว่าพวกที่มความเห็นซึ่งเด้นอข้อเด้นอข้างต้นนั้นจะต้องดำเนินการไปแต่เพียงดำฟังตนเอง

นายมอร์แกน พิลิปต์ เลขาธิการของพรรคได้สรุปปัญหาในแง่ของธรรมเนียม คือ คณะกรรมการบริหาร และพรรคเดเบอ์ในรัฐสภาเป็นองค์การอิสระ ๒ องค์การค้อยกัน องค์การแรกรับผิดชอบต่อที่ประชุมใหญ่ และองค์การหลังรับผิดชอบต่อผู้มสิทธิออกเสียงเดือกคัง ไม่มีองค์การไหนเห็นอกว่กัน และทั้งสององค์การดำเนินการเรื่องแต่เพียงบางอย่งเช่นซึ่งธรรมเนียมได้กำหนดไว้เขาได้ช้แจงโดยเฉพาะว่

๑. ที่ประชุมประจำมีมีได้ตั้งและช้กนำพรรคในรัฐสภา ที่ประชุมตั้งช้กนำได้แก่คณะกรรมการบริหารแห่งชาติ

๒. พรรคเดเบอ์ในรัฐสภาเป็นองค์การทางการเมืองที่อิสระ โดยไม่มีปัญหาห้ความรับผิดชอบช้คสุดท้ายเพียงคอผู้มสิทธิออกเสียงเดือกคัง

๓. พรรคเดเบอ์ในรัฐสภาไม่อาจจะดำรงอยู่ได้ ถ้าพรรคได้แสดงให้เห็นว่ต้องถูกช้กจุงจากองค์การภายนอกไม่ว่เวลาใดหรือในเรื่องใด สมาชิกของพรรคยังอาจจะเป็นผู้แทนของพรรค แต่ไม่อาจจะเป็นผู้แทนราษฎรของประเทศได้

หลังจากที่มีการประชุมใหญ่หลายเดือน ได้มีความพยายามที่จะแก้ไขการ
แตกแยกและแข่งขันกันเป็น ๒ ฝ่าย โดยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพิเศษเพื่อแสดง
การเห็นเกี่ยวกับการกดาโหม นายเก้ตส์เกิดยังยืนยันความในความคิดเห็นของคนและว่า
แสดงการณมิได้อ่อนขอใหแกผู้ที่มีความคิดเห็นแต่เพียงฝ่ายเดียวเลย ในขณะที่เดียวกัน
พวกที่มความเห็นเป็นหลายด้านก็พยายามให้ด้มาซิกได้เห็นชอบในคำแถลงการณด้ด้วย ใน
ฤดูเทศกาดอด้เตอร์ในปี ค.ศ. ๑๘๖๓ (ฤดูนี้พวกด้พันธ์การค้ำส่วนใหญ่ได้มีประชุมกัน)
พวกที่มความเห็นเป็นหลายด้านได้ต่อสู้ด้ำเร็จผล ด้พันธ์ที่มความเห็นเป็นแต่เพียงด้ำน
เดียวได้เปลี่ยนใจที่ด้พันธ์ ๗ (แต่ไม่รวมถึงด้พันธ์คนงานและการชนด้ง) เห็นชอบ
ด้้วยกับนโยบายหลายด้ำนซึ่งเป็นทางการ เมื่อมีการประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งในปี ค.ศ.
๑๘๖๓ นโยบายหลายด้ำนของนายเก้ตส์เกิดด้รับคะแนนด้ียงเห็นชอบด้้วยอย่างมากด้ง
หลังจากที่มีการต่อสู้ระหว่างที่ประชุมใหญ่กับพรรคในรัฐด้ภา เอกภาพได้ฟื้นคืนด้งเดิม
โดยความเห็นต่าง ๗ ได้เอนไปทางด้ำนของพรรคในรัฐด้ภาและความคิดนี้ก็เป็นที่ยอมรับ
กันอีกครั้งหนึ่งในที่ประชุมใหญ่ปี ค.ศ. ๑๘๖๒

พรรคเลเบอร์ในเขตการเลือกตั้งและสหภาพแรงงาน บทบาทของด้พันธ์ใน
พรรคเดเบอร์ด้ำคัญด้งในแง่ของ (๑) เงิน (๒) คะแนนด้ียง (๓) คณะกรรมการบริหาร
แห่งชาติ และ (๔) การสนับสนุนผู้ด้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง

ทางด้านการเงิน ด้พันธ์ให้เงินเป็นทุนด้ำหรับการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๕๘
แก่พรรคเดเบอร์เป็นจำนวน ๓๒๕,๐๐๐ ปอนด์ ในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ จำนวนเงินเป็นเพียง
๑๐๐,๐๐๐ ปอนด์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๕๕ ด้พันธ์ไม่เคยให้เงินอุดหนุนในการเลือกตั้ง
น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเงินทั้งหมด ด้ำหรับรายได้ประจำปีของพรรคซึ่งมีประมาณ
๓๐๐,๐๐๐ ปอนด์นั้น ๒๔๕,๐๐๐ ปอนด์มาจากด้พันธ์ และเพียง ๓๖,๐๐๐ ปอนด์มา
จากพรรคในเขตการเลือกตั้ง

คะแนนเสียง ในที่ประชุมใหญ่ คะแนนด้ียงจากด้พันธ์มีประมาณ ๕ ล้าน
ครึ่งคะแนนด้ียงเทียบกับ ๘๕,๐๐๐ คะแนนด้ียงจากพรรคในเขตการเลือกตั้ง ด้งกว่านั้น

สหพันธ์การค้าที่ใหญ่ที่สุดได้ควบคุมคะแนนเสียงอันมากมายของสหพันธ์ประมาณ ๒ ใน ๓ ของเสียงทั้งหมด และตามที่ปฏิบัติกันโดยทั่วไปของแต่ละสหพันธ์จะออกเสียงเดียวกันหมด (ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ คณะกรรมการบริหารของสหพันธ์นครไฟแห่งชาติได้ตัดสินใจด้วยคะแนนเสียงเพียงเสียงเดียวให้สนับสนุนความเห็นของพวกเขาโดยเด็ดขาดให้มีการเลิกใช้อาวุธนิวเคลียร์ในที่ประชุมของพรรคเดโมแครตในเดือนตุลาคม คะแนนเสียง ๒๙๔,๐๐๐ คะแนนเสียงซึ่งเป็นคะแนนเสียงทั้งหมดของสหพันธ์ได้เห็นชอบด้วยความเห็นเป็นต้น)

คณะกรรมการบริหารแห่งชาติ ดังจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการมีสมาชิกจากสหพันธ์การค้า ๓๒ คน สตรี ๕ คน และผู้มั่งคั่ง ๓ คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เป็นผู้เลือกคั้งสมาชิกของคณะกรรมการซึ่งมีจำนวนมากถึง ๑๙ คน จากสมาชิกทั้งหมด ๒๙ คน จึงอาจจะเป็นบุคคลซึ่งเป็นพวกสหพันธ์การค้าหรือสหพันธ์การค้าเห็นชอบด้วย

การสนับสนุนผู้สมัครเลือกตั้ง สหพันธ์การค้าบางแห่งมีบัญชีรายชื่อของผู้สมัครเลือกตั้ง และเมื่อผู้สมัครเลือกตั้งคนใดได้เป็นผู้ซึ่งได้สมัครเลือกตั้งในเขตการเลือกตั้ง สหพันธ์ก็เตรียมที่จะให้เงินเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สมัครคนนั้น และให้เงินเป็นรายปีสำหรับผู้สนับสนุนพรรคในเขตการเลือกตั้งนั้นด้วยเงินที่ให้เป็นจำนวนมากน้อยเท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสหพันธ์แต่ละสหพันธ์ไป สหพันธ์อาจจะจ่ายเงินให้ถึง ๓๕๐ ปอนด์ หรือครึ่งหนึ่งของเงินเดือนของตัวแทนพรรคซึ่งทำงานเต็มเวลาทางวันแล้วแต่จำนวนไหนจะมากกว่ากันให้แก่เขตการเลือกตั้งในเบอร์เออ และอาจจะจ่ายให้ถึง ๔๒๐ ปอนด์ต่อปีหรือครึ่งหนึ่งของตัวแทนพรรคซึ่งทำงานเต็มเวลาแล้วแต่จำนวนไหนจะมากกว่ากันให้แก่เขตการเลือกตั้งในแคนดิด ตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างเห็นชัดกับผู้สมัครเลือกตั้งพรรคคอนเซอร์เวตีฟซึ่งจะอุทิศเงินให้แก่สมาชิกในเขตการเลือกตั้งของตนได้เป็นจำนวนน้อยมาก

นอกจากนี้ สหพันธ์ยังจ่ายเงินให้ โดยเป็นอัตราส่วนกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแก่ผู้สมัครเลือกตั้งซึ่งสหพันธ์สนับสนุน ในเมื่อพรรคได้ส่งผู้สมัครคนนั้นเข้ารับ

เด็กดองมีแค่เพียงพรรคซึ่งเป็นจำนวนถึงร้อยละ ๘๐ และเงินค่าใช้จ่ายคิดโดยเฉลี่ยแล้วเท่ากับ ๕๕๐ ปอนด์ การทำเช่นนี้ทำให้มีการแตกต่างมากจนระหว่างเขตการเด็กดองต่าง ๆ ซึ่งบางแห่งผู้สมัครรับเด็กดองมีแค่เพียงพรรคซึ่งเป็นผู้หนุนหลัง และกับบางแห่งซึ่งนอกจากพรรคเดวิดสันหรือพรรคสหกรณ์ (พรรคสหกรณ์ ให้เงินด้วยเช่นเดียวกัน) เป็นผู้หนุนหลัง ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๕๐ อัตราส่วนของผู้สนับสนุนคิดได้เท่ากับร้อยละ ๓๕ ของผู้ได้รับเด็กดองทั้งหมดในพรรค ในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ อัตราส่วนเป็นเพียงร้อยละ ๓๐ สหพันธ์การค้ามักจะให้ผู้สมัครรับเด็กดอง ซึ่งคนสนับสนุนได้สมัครในเขตการเด็กดองซึ่งพรรคมีความมั่นคง ซึ่งทั้งนัยอมจะอธิบายได้ว่าเพราะเหตุโดยอัตราส่วนของผู้สมัครรับเด็กดองซึ่งสหพันธ์การค้าสนับสนุนจึงเพิ่มขึ้น ในขณะที่จำนวนทั้งหมดของพรรคได้ลดลง

ได้มีข้อโต้แย้งในพรรคในเขตการเด็กดองว่า พรรคในเขตการเด็กดองได้หาเงินและใช้จ่ายเงินมากกว่าที่สหพันธ์การค้าได้บริจาคให้ อย่างไรก็ตาม นักวิจัยอิสระผู้หนึ่งได้คำนวณรายได้ในปี ค.ศ. ๑๘๕๗ ดังกล่าวข้างล่างนี้

รายได้จากส่วนกลางและภูมิภาคโดยอิสระ	๑๐,๐๐๐ ปอนด์
รายได้จากเขตการเด็กดองโดยอิสระ	๒๗๕,๐๐๐ ปอนด์
เงินซึ่งสหกรณ์อุทิศให้พรรคเดเบอร์	๓๐,๐๐๐ ปอนด์
เงินซึ่งสหพันธ์การค้าอุทิศให้พรรคเดเบอร์	๓๗๐,๐๐๐ ปอนด์
รวม	๖๘๕,๐๐๐ ปอนด์

ตัวเลขเหล่านี้แสดงว่าสหพันธ์อุทิศเงินให้น้อยเป็นจำนวนครึ่งหนึ่ง และถ้าหากรวมถึงเงินที่ใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารและกิจการของพรรคด้วยแล้ว เงินที่สหพันธ์อุทิศจะมีจำนวนเกือบ ๔๘๐,๐๐๐ ปอนด์ หรือร้อยละ ๗๐ ของเงินทั้งหมดของพรรค

พรรคเดเบอร์ในรัฐสภา เมื่อเป็นฝ่ายค้าน พรรคเดเบอร์ในรัฐสภาได้มีการรวบรวมกันและได้แตกต่างกับพรรคคอนเซอร์เวตฟิในหลายประการที่สำคัญ ความ

ปรารถนาอย่างรุนแรงที่จะให้มีความเสมอภาคและให้มีหัวหน้าพรรคที่เป็นประชาธิปไตย ซึ่งเป็นความปรารถนาที่ได้มีมาแต่ดั้งเดิมได้ทำให้พรรคในรัฐสภาไม่แข็งเท่าที่ควร หัวหน้าพรรคจะถูกเลือกเป็นประจำโดยพรรคในรัฐสภาและหลังจากนั้นจะถูกเฝ้าตามโดยบุคคลกลุ่มหนึ่ง (เรียกว่าคณะกรรมการรัฐสภา) ผู้ซึ่งอาจจะโดยส่วนตัวแล้วไม่ชอบหัวหน้าพรรคก็ได้ อย่างไรก็ตาม หัวหน้าพรรคมีสิทธิซึ่งคล้ายอภิสิทธิ์ คือสิทธิที่จะเลือกนโยบายใดให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปปฏิบัติได้

พรรคเดโมแครตจัดรูปพรรคเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ เช่นเดียวกับพรรคคอนเซอเวอติฟ และมีการประชุมกันแต่ระดับชาติโดยอภิปรายถึงระเบียบวาระเป็นทางการซึ่งมักจะมีเรื่องที่สำคัญบ่อยครั้ง การประชุมทุก ๆ สัปดาห์เช่นพรรคคอนเซอเวอติฟไม่มีเป็นประจำ ดังที่พรรคเดโมแครตอภิปรายและตกลงกัน ในที่ประชุมย่อมจะผูกพันพรรคในรัฐสภาทั้งหมด (ภายใต้ข้อบังคับการประชุม) รัฐมนตรีหรือผู้ที่เคยเป็นรัฐมนตรีเป็นสมาชิกของที่ประชุม

ข้อบังคับการประชุม หลังจากพรรคเดโมแครตแพ้การเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ และพวกของบีแวนซึ่งมีความเห็นแตกต่างกับพรรค กำหนดไม่เห็นด้วยกับนโยบายของพรรคในหลายเรื่อง (เรื่องที่สำคัญเช่นเรื่องการให้กำลังอาวุธแก่เยอรมันน์ เป็นต้น) ในกรณีเช่นนี้หัวหน้าพรรคย่อมจะควบคุมการประชุมของพรรคไม่ได้ แม้ว่าพวกของบีแวนจะมีประมาณ ๕๕ หรือ ๖๐ คน (ประมาณ ๑ ใน ๕ ของพรรคในรัฐสภา) สมาชิกของพรรคคนอื่นซึ่งอาจจะถึงครึ่งของทั้งหมดจะถือว่าพวกของบีแวนมีสิทธิที่จะมีนโยบายแตกต่างไปจากพรรคได้ และพวกกลุ่มซึ่งแตกแยกกัน ในบางครั้งจะปฏิเสธที่จะถกเถียงปัญหาในญัตติใดหรืออาจจะเสนอญัตติซึ่งอาจจะขัดขวางความเป็นผู้นำของพรรค เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงความลำบากนี้ พรรคได้บังคับใช้ข้อบังคับการประชุมในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ซึ่งกำหนดว่าสมาชิกจะต้องออกเสียงลงคะแนนเหมือนกับพรรค นอกจากในเรื่องที่ต้องใช้สถิติบัญญัติซึ่งสมาชิกอาจจะงดลงคะแนนเสียงได้ ถ้าหากสมาชิกผู้ใดฝ่าฝืนกฎนี้ ก็อาจจะถูกเรียกตัวเพื่อให้อธิบายเหตุผลต่อคณะกรรมการรัฐสภา ถ้าหากเหตุผลไม่

เป็นที่พอใจ และยังไม่เชื่อฟังพรรคอีกต่อไปก็จะถูกขับให้ออกจากพรรคเดเบอรัในรัฐสภา และกลายเป็นผู้แทนราษฎรอิสระ ผลก็คือสมาชิกผู้นั้นจะไม่ได้รับความสนับสนุนจาก คณะกรรมการบริหารแห่งชาติเมื่อถึงการเลือกตั้ง และจะแพ้การเลือกตั้ง

หลังจากแพ้การเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ พรรคได้ตั้งคะแนนเสียง ๕๘ ต่อ ๒๔ ให้ยกเลิกข้อบังคับการประชุม และได้ใช้สิ่งที่เรียกว่า การแสดงการณ์ของประชาชนแทน ที่แม้ว่าจะมีการตั้งใจให้ทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนเดิม อำนาจของคณะกรรมการรัฐสภา ก็ถูกก้าวท้าว ในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๘๖๑ ผู้แทนราษฎรพรรคเดเบอรั ๕ คน ซึ่งฝ่ายนี้ ก็ถูกพรรคเรียกมาในข้อหาว่าผิดระเบียบวินัย จากการใช้อภัยคำตามแบบรัฐสภานั่น สมาชิกเหล่านี้ “ปฏิเสธต่อผู้คุมเลี้ยงของพรรค” หลังจากนั้น หลังจากที่นายเกิดคดีก็ ได้รับผลสำเร็จในการประชุมที่เมืองแมตต์พุดในปี ค.ศ. ๑๘๖๑ พรรคในรัฐสภาได้บังคับ ใช้ข้อบังคับการประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่ง ปรากฏการณ์ที่รุนแรงในการรักษาวินัยของ พรรคเดเบอรัเช่นนี้ ตรงข้ามกับพรรคคอนเซอร์เวตีฟซึ่งไม่มีข้อบังคับการประชุมและซึ่ง ไม่ใช้ผู้คุมเลี้ยงกับพวกหัวแข็งภายในพรรคเพียงครั้งเดียวตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๑

เพราะฉะนั้น พรรคในรัฐสภาจึงมีการรวบรวมจัดองค์การโดยแบบประชาธิปไตย เลี้ยงดว้นใหญ่ตัดสินนโยบาย เพราะเป็นผู้เลือกหัวหน้าพรรค เด็กพรรคพวก ของตนเองเป็นสมาชิกฝ่ายค้านแถวหน้า และเด็กหัวหน้าผู้คุมเลี้ยง และนอกจากนี้ยัง กำหนดนโยบายในที่ประชุมรวมของพรรคทั้งหมด ซึ่งทรงนิยมเป็นการผูกพันฝ่ายที่เลี้ยง ข้างน้อย

ส่วนประกอบในทางสังคมและทำที่ในทางการเมือง

คงจะเห็นได้ว่า คะแนนเสียงของพรรคเดเบอรัโดยทั่วมหันมาจากคนชั้นคนงาน แต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคเดเบอรัซึ่งได้รับเลือกตั้งส่วนใหญ่มาจากคนชนกลาง ผู้เขียน เรื่องรัฐสภาในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ ได้วิจัยไว้ว่า อาชีพ การศึกษา และการขาดความ สนับสนุนของพรรคในรัฐสภาในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ มีสภาพเหมือนในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ จาก

จำนวนคนงานซึ่งใช้มือซึ่งเป็นสมาชิกของรัฐสภาพระมาณร้อยละ ๓๓ ของพรรคในปี ค.ศ. ๑๙๕๕-๑๙๕๘ นั้น ๔ ใน ๕ คนไม่ได้รับการศึกษาเกินชั้นประถม และ ๔ ใน ๕ ส่วนจากคนจำนวนนั้นเป็นผู้ซึ่งได้พ้นการคำสั่งนับต้นทุน จากจำนวนคนซึ่งเป็นผู้ใช้วิชาชีพซึ่งมีจำนวนเท่ากับร้อยละ ๓๓ ของสมาชิกภายในพรรค (ส่วนใหญ่เป็นนักกฎหมาย ครู และหมอบางคน) ร้อยละ ๘๖ ของคนจำนวนนั้นเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาในมหาวิทยาลัย และ ร้อยละ ๘๖ ของคนจำนวนนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งพรรคในเขตการเลือกตั้งไม่ได้สนับสนุน อีกร้อยละ ๒๖ ของสมาชิกของพรรคที่เหลือนั้นมาจากอาชีพต่าง ๆ กัน คือโดยคร่าว ๆ แล้ว ๑ ใน ๓ มาจากโรงเรียนชั้นประถม ๑ ใน ๓ มาจากโรงเรียนมัธยม และอีก ๑ ใน ๓ มาจากมหาวิทยาลัย ๓ ใน ๔ ส่วนของบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ซึ่งพรรคในเขตการเลือกตั้งไม่ได้สนับสนุน และน้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ซึ่งได้พ้นการคำสั่งนับต้นทุน

ดังนั้นจึงมี “วัฒนธรรม” ๓ วัฒนธรรมภายในพรรค คือ คนชั้นคนงาน คนชั้นวิชาชีพ และคนแบบเบ็ดเตล็ด แม้เราอาจจะนึกภาพได้ว่าการปะทะกันที่บ่อยที่สุดจะเกิดขึ้นระหว่างคนงานที่ใช้มือซึ่งได้รับการศึกษาแค่ชั้นประถมซึ่งได้พ้นการคำสั่งนับต้นทุน กับครู หมอ หรือนักกฎหมายซึ่งได้รับการศึกษาจากมหาวิทยาลัย แต่ความจริงมิได้เกิดขึ้นเช่นนั้น ในเรื่องซึ่งเกี่ยวกับวัตถุเช่น ผลประโยชน์และบริการในทางสวัสดิการสังคม ผู้ที่สนับสนุนที่สุดในพรรค คือ คนงานซึ่งใช้มือ และผู้ที่สนใจน้อยที่สุดคือผู้ประกอบการวิชาชีพและพวกกลุ่มเบ็ดเตล็ด แต่ในเรื่องที่เกี่ยวกับอุดมคติ เช่น การลดกำลังอาวุธนิวเคลียร์แต่เพียงฝ่ายเดียว การให้ความสนับสนุนแก่จีนแดงและอินเดียน การแอนตี้ลัทธิอาณานิคมและกฎหมายเกี่ยวกับความผิดของมนุษย์ ผู้ที่กระตือรือร้นที่สุด คือ กลุ่มเบ็ดเตล็ด และคนงานสนใจน้อยที่สุด พวกชนวิชาชีพซึ่งจบมหาวิทยาลัยมุ่งที่จะให้เงินต่างยกต่าง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการลดกำลังอาวุธแต่เพียงฝ่ายเดียว พวกนี้เห็นด้วยกับคนงานที่ใช้มือและไม่เห็นด้วยกับกลุ่มเบ็ดเตล็ด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแอนตี้ลัทธิอาณานิคม พวกนี้เห็นด้วยกับกลุ่มเบ็ดเตล็ดและไม่เห็นด้วยกับคนงานที่ใช้มือ

ทำที่เหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่น่าประหลาด เคยมีคำกล่าวกันว่าคนชนคนงานมักจะ
สนใจกับสิ่งที่จะทำให้เกิดผลในทันทีทันใด ถ้าผลที่เกิดขึ้นเพียงแค่น้อยหนึ่งนั้นจะเป็นการยก
มาตรฐานการครองชีพของเพื่อนคนงานให้ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้เนื่องจากกลัวว่าพรรคจะไม่
สนใจกับสิ่งที่จะทำให้เกิดผลในทันทีทันใด ถ้าผลที่เกิดขึ้นเพียงแค่น้อยหนึ่งนั้นจะเป็นการยก
มาตรฐานการครองชีพของเพื่อนคนงานให้ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้ เนื่องจากกลัวว่าพรรคจะไม่
สนใจกับเรื่องเหล่านี้ พวกคนงานจึงมีความไม่ไว้วางใจพรรคพวกคนชนกต่างซึ่งพยายามที่
จะให้พรรคมีนโยบายที่กว้างหลายอย่างหลายประการ เนื่องจากไม่ค่อยสนใจในความ
ลำบากของพวกคนงาน ทั้งนี้จึงเป็นเครื่องอธิบายว่าทำไมสมาชิกของสหพันธ์การค้าซึ่ง
เป็นคนชนคนงาน จึงสนใจในเรื่องผลประโยชน์และสวัสดิการดังکمมากกว่าผู้ประกอบ
วิชาชีพและกลุ่มเบ็ดเตล็ด และเป็นพวกที่ต่อต้านประเด็นอุดมคติต่าง ๆ ของพรรค สิ่งที่จำ
เป็นจะต้องอธิบายต่อไป ก็คือทำไมพวกกลุ่มเบ็ดเตล็ดเมื่อเปรียบเทียบกับพวกผู้ประกอบ
วิชาชีพในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุดมคติต่าง ๆ แล้ว มักจะเป็นฝ่ายซ้าย

คำตอบก็คืออาชีพต่าง ๆ ซึ่งอยู่ภายใต้กลุ่มเบ็ดเตล็ดนั้นมีมากด้วยกัน ๓
ใน ๓ ของบุคคลเหล่านี้มาจากอาชีพเด็ก ๆ เช่น คนงานสวัสดิการ พนักงานส่วนท้องถิ่น
ตัวแทนประกันภัยและอื่น ๆ ที่คล้ายกัน สำหรับที่เหลือเป็นกลุ่มบุคคลต่าง ๆ กัน ๕ คน
เป็นนักหนังสือพิมพ์อาชีพ ๗ คน เป็นนักหนังสือพิมพ์และผู้นิพนธ์ของพรรค ๑๔ คน
เป็นนักหนังสือพิมพ์แต่บางเวลา ๑๔ คน เป็นนักพูดหรือผู้บรรยาย เป็นผู้จัดกิจการของ
พรรคและเป็นนักวิจัย กล่าวโดยสั้น ๆ ก็คือ บุคคลกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นนักอุดมคติซึ่งใช้
อาชีพของคนเป็นบันไดขึ้นสำหรับไปเป็นผู้แทนราษฎรในรัฐสภา

พรรคเดเบอร์ในรัฐสภามักจะโอ้อวดว่าพรรคเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากประชา-
ชนส่วนใหญ่ของประเทศมากกว่าพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ด้วยเหตุนี้ พรรคจึงมีลักษณะ
ที่แตกต่างกันในทางสังคมและทางอาชีพมาก ซึ่งก่อให้เกิดความแตกแยกและการบ่อน
รบกวนภายในพรรค

ปัญหาของพรรคเดโมแครต

พรรคเดโมแครตให้การเลือกตั้ง ๓ ครั้ง ในระยะเวลา ๘ ปี จำนวนสมาชิกรายบุคคลกำลังลดน้อยลงและกำลังขาดความสนับสนุนจากคนหนุ่ม ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๕๘ พรรคได้รับประโยชน์แค่เพียงเล็กน้อย จากการที่พรรคคอนเซอเวทีฟได้เพิ่มความนิยมจากประชาชนซึ่งเป็นทางการชั่วคราวลง แม้แต่เมื่อพรรคคอนเซอเวทีฟเพิ่มความนิยมลงอย่างมากในการเลือกตั้งซ่อมเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๖๒

พรรคเดโมแครตได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของคนชั้นคนงาน ในรัฐสภา พรรคเป็นสหพันธ์ขององค์กร ในทางแรงงานซึ่งสมาชิกรายบุคคลจะเป็นสมาชิกได้เมื่อปี ค.ศ. ๑๘๓๘ และพรรคได้ใช้โปรแกรมเพื่อเปลี่ยนอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ มาเป็นกิจการของประชาชนและควบคุมโดยประชาชน คำถามอาจจะมีว่า ลักษณะและนโยบายเช่นนี้ยังมีอยู่ในทุกวันนี้หรือไม่ ไม่ว่าคำตอบจะเป็นอย่างไรก็ตาม พรรคยังมีความรู้สึกที่จะให้เป็นเช่นนั้นอยู่ บุคคลเหล่านี้ได้ทำให้พรรคมีนโยบายที่คลุมเครือและทำให้นโยบายแตกออกเป็นสองฝ่าย ซึ่งพรรคกำลังรวมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พรรคเดโมแครตซึ่งเป็นพรรคของการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมจึงเท่ากับเป็นนักโทษของอดีตกาลของตนเอง

ความคลุมเครือเกี่ยวกับอิสรภาพของพรรคในรัฐสภา สิ่งหนึ่งซึ่งพรรคเดโมแครตได้วางรากฐานไว้โดยมีต้องสงสัยเลย คือ ความสำเร็จในการเลือกคนงานให้เข้าไปนั่งในรัฐสภา มีการคิดว่าพรรคเปรียบเทียบกับเสมือนเป็นการเคลื่อนไหวในทางประชาธิปไตยโดยมีการประชุมประจำปีซึ่งสมาชิกทุกคนได้เข้าร่วมประชุมเป็นองค์การสูงสุดในการกำหนดนโยบาย แต่ว่าที่ประชุมนี้สามารถที่จะเชื่อมสมาชิกของพรรคเดโมแครตซึ่งประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งให้ปฏิบัติตามที่ประชุมเป็นผู้กำหนดขึ้นหรือไม่ ควรที่ผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้แทนของกลุ่มที่มีผลประโยชน์เป็นพิเศษยิ่งกว่าเป็นผู้แทนของคนทั้งหมดตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้หรือไม่ ย่อมจะเป็นการไม่เหมาะสมที่รัฐบาลหนึ่งรัฐบาลใดที่จะถูก

ตั้งหรือแนะนำโดยกลุ่มบุคคลอื่นนอกจากรัฐสภา ซึ่งคงได้เห็นแล้วว่า เป็นองค์การที่ดั่งดัง
ในทางกฎหมาย

เมื่อแต่ก่อนราว ค.ศ. ๑๘๐๗ พรรคยอมรับข้อขัดแย้งเหล่านี้และที่ประชุม
ประจำปีในปีนั้นได้ประกาศว่า เจตจำนงใดก็ตามซึ่งเป็นเครื่องชักนำให้พรรคใน
รัฐสภากระทำกิจการใดในสภามุแทนราษฎร จะถือว่าเป็นความเห็นของที่ประชุม ทั้งนี้
โดยที่พรรคในรัฐสภาและคณะกรรมการบริหารจะเป็นผู้กำหนดเวลาและวิธีที่จะทำการ
ชักนำนั้นเป็นผลสำเร็จ ในการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๔๕ นายแฮคคีย์เขียนว่า “ภายใต้
บังคับของโปรแกรมซึ่งที่ประชุมแห่งชาติเป็นผู้กำหนด พรรคในรัฐสภาย่อมมีคุณสมบัติ
เต็มที่ในการดำเนินธุรกิจของรัฐสภาและอาจจะใช้กฎหมายซึ่งพรรคก่อนเป็นผู้เสนอได้”

อย่างไรก็ดี ดังจะเห็นแล้วว่า ในปี ค.ศ. ๑๘๖๐ เรื่องนี้กลายเป็นเรื่องซึ่ง
ในทางปฏิบัติได้ผิดไปอย่างมาก เนื่องจากปัญหาเหล่านี้ได้กลายเป็นข้อโต้แย้งที่รุนแรง
ภายในพรรคเดโมแครต ที่เมืองสก็อตต์เบอเรอที่ประชุมของพรรคเดโมแครตได้ลงคะแนนเสียงว่า
บริเทน แม้เพียงประเทศเดียว ควรจะเลิกการมีอาวุธนิวเคลียร์ และเลิกมีหามิตรที่มี
อาวุธนิวเคลียร์ เสียงนี้ขัดกับเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเดโมแครตส่วนใหญ่
พรรคในรัฐสภาจึงยืนยันในหลักตามธรรมเนียมของพรรคว่ามติที่ที่จะแตกต่างกับที่ประชุม
ใหญ่ สมาชิกของพรรคหลายคนซึ่งไม่รวมถึงพวกที่ได้เข้าประชุมออกเสียงในที่ประชุม
ได้โต้เถียงกันในการตีความหมายของธรรมเนียมของพรรค ได้มีการแก้ไขข้อขัดแย้งนี้ใน
เมืองแบตต์ฟูด ในปี ค.ศ. ๑๘๖๑ เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้ถ่วงถ่วงมติของการประชุมเมื่อปีก่อน
และมีมติใหม่ตามนโยบายของพรรคในรัฐสภา แต่ว่าดังเหล่านี้เป็นเรื่องการใช้อำนาจ
ซึ่งเป็นผลจากการลงคะแนนเสียง มิใช่เป็นการตัดสินของธรรมเนียม ซึ่งทรงอำนาจและที่
ประชุมใหญ่อาจจะเปลี่ยนมติของตนเองอยู่ไปมาในอนาคตได้ ดังนั้นมติและหน้าที่ของ
พรรคในรัฐสภาต่อที่ประชุมจึงยังเป็นดังที่มีคมน

ความคลุมเครือเกี่ยวกับสมาชิกภาพ ดังจะเห็นแล้วว่า แรกเริ่มทีเดียวบุคคล
จะเป็นสมาชิกของพรรคเดโมแครตได้ก็โดยแต่เป็นสมาชิกขององค์การอื่นส่วนใหญ่สหพันธ์

การค้าซึ่งสัมพันธ์กับพรรคการเมืองสมาชิกเป็นรายบุคคลมี ได้มี จนจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๓๗ ตามตาราง ๔-๓ (หน้า ๑๑๕) ข้างต้นนั้น สมาชิกสัมพันธ์การค้ายังมีจำนวน เกิดสมาชิกรายบุคคลเป็นอย่างมาก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสำคัญภายในพรรคอย่างน้อยที่สุด ๓ ปัญหา ประการแรกคือ ได้มีความตึงเครียดอยู่เสมอในที่ประชุมใหญ่ระหว่างพรรคใน เขตการเลือกตั้งซึ่งสมาชิกมีการแตกแยกกันมาก กับกลุ่มสัมพันธ์การค้าซึ่งสมาชิกเป็น พวกทั้งยบ ๆ ที่จริงนั้นบุคคลหนึ่งอาจจะเป็นสมาชิกของสัมพันธ์การค้าและเป็นสมาชิกราย บุคคลในคราวเดียวกัน และธรรมเนียมของพรรคก็สนับสนุนการกระทำเช่นนั้น แต่ว่าบุคคล ในเป็นรายบุคคลจำนวนมากไม่ได้เป็นสมาชิกของสัมพันธ์ และผู้ที่เป็นสมาชิกสัมพันธ์ การค้าก็ไม่เต็มใจที่จะเป็นสมาชิกรายบุคคลของพรรคในเขตการเลือกตั้ง

ประการที่สอง สมาชิกสัมพันธ์ซึ่งเป็นสัมพันธ์การค้าบางอันเป็นเพียงสมาชิก แต่ในนาม คือเป็นสมาชิกโดยการจ่าย “ภาษีทางการเมือง” ซึ่งตามกฎหมายสัมพันธ์ สัมทบมีสิทธิที่จะเรียกเก็บเนื่องจากสมาชิกเหล่านั้นอาจจะปฏิเสธที่จะจ่ายเงินถ้าคน ปรารถนาเช่นนั้น การไม่ปฏิเสธที่จะจ่ายเงินจึงเป็นทางหนึ่งที่ได้กลายเป็นสมาชิก แต่ก็เป็นสิ่งซึ่งว่าการเป็นสมาชิก ไม่มีอะไรมากไปกว่าเหมือนเป็นคัวหนอนที่ติดอยู่กับพรรค การศึกษาเมื่อเร็ว ๆ นี้เกี่ยวกับเรื่องนี้พบว่าจำนวนนักสัมพันธ์การค้าซึ่งเป็นสมาชิกของ พรรคในรูปแบบอย่างน้อยที่สุดมี ๒ ล้านคน ซึ่งเท่ากับ ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิก สหพันธ์การค้าสัมพันธ์

ประการที่สาม เมื่อสัมพันธ์การค้าได้กำหนดนโยบายต่อหน้าที่ประชุมใหญ่ ของพรรค สมาชิกของสัมพันธ์ทั้งหมดอาจจะกำหนดให้ตัวแทนของสัมพันธ์ชนชั้นที่ประชุม (แต่ผู้ใดที่กำหนดไว้) ซึ่งผู้ที่ยินยอมใหม่แต่เพียงสมาชิกที่เป็นพรรคเดเบอ์เท่านั้น แต่อย่างน้อยที่สุด ๑ ใน ๒ ของสัมพันธ์สัมพันธ์เป็นคอนเซอ์เวทิฟและบางคนเป็นหัวหน้า ของพวกคอมมิวนิสต์ หัวหน้าแต่ละสัมพันธ์ซึ่งมิได้เป็นพวกเดเบอ์เหล่านั้นจึงช่วยในการ ก่อรูปนโยบาย ซึ่งในโอกาสต่อไปสัมพันธ์ของคนจะเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของพรรค เดเบอ์

ความคลุมเครือเกี่ยวกับนโยบาย ความคลุมเครือด้านที่สามคือความคลุมเครือเกี่ยวกับความมุ่งหมายและนโยบายของพรรค โปรแกรมอันยิ่งใหญ่ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ เกี่ยวกับการที่จะให้ประชาชนเป็นเจ้าของและควบคุมระบบเศรษฐกิจ การแบ่งปันกำไร และการขยายบริการเกี่ยวกับสังคมได้วางโครงการไว้ตั้งแต่สมัย ค.ศ. ๑๙๓๐ เมื่อพรรคเดโมแครตต้องออกจากรัฐบาลในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ได้มีการดำเนินการตามโปรแกรมส่วนใหญ่แล้ว และพรรคกำลังจะดำเนินการต่อไป พรรคเดโมแครตทำนายว่าพรรคคอนเซอเวอติฟจะก่อให้เกิดการว่างงานและทำลายบริการในทางสังคมเมื่อเป็นรัฐบาล ซึ่งทั้งนี้ไม่มีเหตุผลเพียงพอและพรรคเดโมแครตไม่ได้ยกประเด็นนี้เป็นข้อควรระวังหาเสียง ข้อกล่าวหาที่ว่าพรรคคอนเซอเวอติฟจะคืนกิจการที่ได้โอนเป็นของรัฐให้แก่เอกชนปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นความจริง แต่ประชาชนนิยมในขณะเดียวกัน ความรุ่งเรืองของพรรคในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ซึ่งได้ก้าวไว้ข้างหน้าแล้วมักจะทำลายการแบ่งปันกันภายในพรรค ความคิดเก่าเรื่องความเป็นปึกแผ่นของชนได้หายไปเนื่องจากโอกาสที่คนแต่ละคนจะหาความก้าวหน้าให้แก่ตนเองได้ การอ้างของพรรคที่ว่าสามารถแก้ไขภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและการว่างงานโดยการวางแผนในทางเศรษฐกิจได้เป็นเรื่องล้าสมัย ในขณะที่การที่ประชาชนจะเป็นเจ้าของอุตสาหกรรมร่วมกันเป็นสิ่งที่ไม่เป็นที่นิยมในการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ พวกม็อดิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพียงพวกเดียวซึ่งนิยมพรรคมากชนคือ พวกผู้ได้รับบำนาญวัยชรา พวกนี้ถูกคัดค้านโดยคำมั่นของพรรคเดโมแครตที่จะเพิ่มบำนาญของคนชราเป็น ๓๐ ปอนด์ ต่อ ๓ ดับดาห์โดยทันที พรรคเคยสามารถที่จะฟังเสียงส่วนใหญ่ของพวกออกเสียงวัยชราซึ่งได้ลงคะแนนเสียงเป็นครั้งแรก ทุกวันนี้ การลงคะแนนเสียงได้ชี้ว่าพวกเด็กตงมักจะชอบพรรคคอนเซอเวอติฟอย่างน้อยที่สุดเป็นอัตราส่วนเท่ากับพรรคเดโมแครต

ตั้งแต่แพ้การเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ได้มีความคิดต่างๆ เกิดขึ้นตามฝ่ายภายในพรรค ฝ่ายหนึ่งซึ่งใกล้ชิดกับนายเกิดตงเกิดผู้วชาญขึ้นไปแล้วได้ชี้ว่า พรรคควรจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงในทางสังคม ซึ่งได้เกิดขึ้น และโดยเฉพาะควรจะถือว่านโยบายเก่าในการโอนกิจการเป็นของรัฐบาลไม่เพียงแต่พ้นสมัยเท่านั้น แต่เป็นการเข้าใจผิดซึ่ง

ทำให้พรรคเดโมแครต ออกจากหนึ่งได้อภิปรายว่า ดั้งเดิมอังกฤษซึ่งกำลังบังคับตั้งต้นอยู่นั้นเป็นเพียงการชั่วคราว ไม่ช้าหรือเร็วจะมีภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเกิดขึ้นและพรรคจะกลับเข้ามาอำนาจอีก และในระหว่างนั้นพรรคจึงต้องยึดหลักการดั้งเดิมของพรรค ฝ่ายที่ตามมาอ้างว่าการแพ้การเลือกตั้งเกิดขึ้นมิใช่เป็นเพราะโปรแกรมของพรรคเดโมแครตก้าวหน้าจนเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับโปรแกรมของพรรคคอนเซอเวอทิฟ แต่เป็นเพราะว่าโปรแกรมยังก้าวหน้าไม่พอเพียง ผู้มีสติหรือออกเสียงเลือกตั้งจึงเห็นว่ามี ความแตกต่างเพียงเล็กน้อยระหว่างโปรแกรมทั้งสองพรรค และเพราะฉะนั้นจึงเป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้ออกเสียงเลือกตั้งจะลงคะแนนเสียงให้แก่พรรคซึ่งเป็นรัฐบาลอยู่แล้ว ดังนั้นการแก้ไขคือการใช้ โปรแกรมดั้งเดิมที่ก้าวหน้าโดยการถือการโอนกิจการเป็นของรัฐเป็นความสำคัญอันดับแรก

การโต้แย้งกันได้เป็นเรื่องใหญ่ในการ โอนอภิปรายในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ในพรรคเดโมแครต เกี่ยวกับพรรค & อนุมัติในเรื่องวัตถุประสงค์ของพรรคดังที่ปรากฏในธรรมนูญของพรรคปี ค.ศ. ๑๙๑๘ พรรคนี้เป็นขอแสดงความตั้งใจเด่นชัดเพียงพรรคเดียวในธรรมนูญทั้งหมด และอ้างโดยเฉพาะถึง “การเป็นเจ้าของร่วมกันของวิถีในการผลิต การจำหน่ายและการแลกเปลี่ยน” นายเกิดสเกดได้อภิปรายว่าพรรคมีวัตถุประสงค์ก่อนซึ่งมีค่าเท่าเทียมกันเช่น สวัสดิการในทางสังคม ความเต็มอภาค การปลดปล่อย อาณานิคม ความสงบสุขของโลก และตั้งเหล่านี้ควรจะมีการรับรองด้วยเหมือนกัน นอกจากนี้ท่านได้ชี้ว่าพรรค & ตามที่มีอยู่นั้นก่อให้เกิดความประทับใจที่ผิดว่าพรรคปรารถนาที่จะโอนแม้แต่ร้านเด็ก ๆ และโรงเก็บรถเป็นกิจการร่วมกันของประชาชน ซึ่งพรรคไม่ได้มีความตั้งใจเช่นนั้นเลย เพราะฉะนั้นท่านจึงแนะนำควรจะมีการแก้ไขและขยายพรรค & เดี่ยวใหม่ พวกฝ่ายซ้ายในพรรคได้โต้ตอบนายเกิดสเกดในทันทีทันใด ทั้งนวมทั้งบุคคลอื่น ๆ และสหพันธ์การค้าด้วย พวกเขาเห็นว่าพรรค & ก่อให้เกิดการอุทธรณ์มาแต่เดิมและมีอารมณ์รู้สึก นายเกิดสเกดและพรรคพวกถูกบังคับให้ยอมจำนน คณะกรรมการบริหารแห่งชาติได้ตัดสินใจที่จะไม่ให้มีการแก้ไข แต่แทนที่ได้อ้างเรื่อง “การแถลงการณ์ของจุดประสงค์” ต่อที่ประชุมใหญ่ให้รับรองว่า “มีทั้งกิจการของเอกชนและมหาชนใน

ระบบเศรษฐกิจ” ที่ประชุมใหญ่ให้ใช้แถลงการณ์ในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๐ ตั้งเวลา
หนึ่งมกราคมไว้ว่าวัตถุประสงค์ของพรรคเป็นสองฝ่ายซึ่งเป็นการขัดกันเอง

การเด็กตง

วัตถุประสงค์ของพรรคการเมืองคือการชนะการเด็กตง และจำเป็นต้อง
อธิบายถึงระเบียบการเกี่ยวกับพรรคเด็กตงซึ่งจะตัดสินว่า พรรคใดจะเป็นผู้ครอง
ประเทศ พระราชบัญญัติรัฐสภาในปี ค.ศ. ๑๙๑๑ ได้กำหนดอายุของรัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ
ไว้ ๕ ปี อย่างไรก็ตามนายกรัฐมนตรีอาจจะให้มีการเด็กตงก่อนครบ ๕ ปี ด้วยเหตุผล
หลายประการ นายกรัฐมนตรีอาจจะขออำนาจมอบหมายจากผู้สืบทอดเดียงเด็กตง
เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในโปรแกรมซึ่งพรรคได้โฆษณาเพื่อรับการเด็กตง หรือ
นายกรัฐมนตรีอาจจะพึงได้รับตำแหน่ง และอยากทำให้พรรคของคนชนะเด็กตงในระยะซึ่ง
ตนเองเป็นนายกรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรีอาจจะตัดสินว่า พรรคของคนอายุมีฐานะ
มั่นคงชน ถ้าได้มีการเด็กตงใหม่

ผู้ที่ยุบรัฐสภาได้คือพระราชินีโดยการขอร้องของนายกรัฐมนตรี เป็น
เรื่องที่เกี่ยวข้องกันว่าพระราชินีมีสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญที่จะปฏิเสธคำขอร้องหรือไม่ ตามที่
ปฏิบัติในหลายปีเมื่อเร็ว ๆ นี้ ไม่มีนายกรัฐมนตรีคนใดถูกปฏิเสธที่จะยุบสภา

ในบริเตนบุคคลที่จะออกเดียงเด็กตงได้นั้นต้องอายุ ๒๑ ปี เป็นพลเมือง
ของบริเตนหรือเป็นพลเมืองของสาธารณรัฐไอร์แลนด์ และจำต้องมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อ
ชื่อผู้สืบทอดเดียงเด็กตง บุคคลที่ไม่มีสิทธิ์ออกเดียงคือ ชาวต่างประเทศ คนบ้า(นอก
จากจะอยู่ระยะที่หายบ้า) ผู้กระทำผิดทางอาญา และผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดใน
การเด็กตงครั้งที่แล้ว บัญชีรายชื่อผู้สืบทอดเดียงเด็กตงจะต้องทำทุกปี เจ้าหน้าที่
อำนวยความสะดวกการเด็กตง (โดยปกติปกติเทศบาล) จะส่งแบบฟอร์มไปยังทุก ๆ บ้าน และ
เจ้าบ้านจะต้องกรอกว่าใครอาศัยอยู่ในบ้าน อายุ และกรอกว่าเป็นพลเมืองของบริเตน

หรือไม่ เมื่อรวบรวมแบบฟอร์มซึ่งเจ้าบ้านส่งกลับคืนมาแล้ว เจ้าหน้าที่ในการเลือกตั้ง จะประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงและทุกคนต้องตรวจสอบว่ามีรายชื่อของตนหรือไม่ ในบัญชีเลือกตั้ง

การเลือกตั้งในบริบทเป็นกิจกรรมที่กระหึ่มและตื่นเต้นเมื่อเทียบกับการเลือกตั้ง ในสหรัฐอเมริกา ระเบียบการครั้งแรกคือนายกรัฐมนตรืจะเป็นผู้ประกาศว่าวันที่ พระราชินีจะทรงยุบสภา ซึ่งโดยปกติประมาณ ๑๐ วันนับจากวันประกาศ เมื่อพระราชินี ทรงยุบสภา จะมีการจัดพิมพ์พระบรมราชโองการให้มีรัฐสภาใหม่ และให้มีการเลือกตั้ง ตามกฎหมายการเลือกตั้งจะต้องมีภายใน ๓ เดือนนับจากวันประกาศพระบรมราชโองการ ดังนั้นนับตั้งแต่วันที่นายกรัฐมนตรืได้ขอร้องให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันที่มีการเลือกตั้ง จะมีระยะเวลาประมาณเพียง ๔ เดือนครึ่ง

คำสั่งศาลจะถูกลงไปยังเขตการเลือกตั้งสั่งให้เขตการเลือกตั้งจัดตั้งผู้แทนราษฎรไปยังรัฐสภา ในวันถัดไปเจ้าหน้าที่เลือกตั้งท้องถิ่น (ปลัดเทศบาลหรือผู้บริหาร เคาน์ตี) จะต้องประกาศว่าจะต้องมีการเลือกตั้ง และภายใน ๘ วันนับจากวันที่มีคำสั่ง ศาลจะต้องมีการแต่งตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตการเลือกตั้งโดยเรียบร้อย ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องวางเงินมัดจำ ๕๕๐ ปอนด์ บทบัญญัติที่ซึ่งใช้ตั้งแต่การเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๓๘ บัญญัติขึ้นเพื่อทำให้คนที่ไม่มีควมตั้งใจจริงที่ขอลอย ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้รับเงินมัดจำคืน ถ้าได้รับคะแนนเสียงมากกว่า ๑ ใน ๘ ของคะแนนเสียงทั้งหมด มิฉะนั้นแล้วเงินจะตกเป็นของรัฐเพื่อช่วยเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

หลังจากปิดสมัครการรับเลือกตั้ง ๘ วัน จะมีการลงคะแนนเสียงจาก ๗.๐๐-๒๓.๐๐ น. โดยปกตินี้เป็นวันหยุดที่ดับต์ ประมาณ ๑ เดือนก่อนการลงคะแนนเสียง ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะได้รับบัตรดำหรือบัตรลงคะแนนเสียง ซึ่งมีเลขที่ของผู้ออกเสียง ซึ่งนายทะเบียนการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดขึ้น และการที่จะบอกว่าผู้หนึ่งจะไปออกเสียงเลือกตั้งที่ไหน เพียงแค่ออกชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่านั้นที่จะปรากฏบนบัตรเลือกตั้งซึ่งมิได้บอกว่าสังกัดพรรคใด เพราะในทางทฤษฎีนั้นคะแนนเสียงเป็นคะแนนเสียงสำหรับบุคคล

มิใช่พรรค เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญเพราะหมายความว่า พรรคต้องใช้ความพยายามอย่างมากที่จะบอกว่า ผู้ใดสังกัดอยู่ในพรรคโดยการใช้โปสเตอร์และเครื่องหมายต่าง ๆ เช่น “นายเบริงตัน = คอนเซอร์เวตีฟ” “นายบลอนเตต = เดเบอรั” และพรรคทำงานชนน โดยสำเร็จผลเมื่อเวลา ๘.๐๐ น. ทั้บตรเด็กตงจะถูกปิดและประทบตรา การนับคะแนนเดียงจะนับ ณ สถานที่ซึ่งเป็นศูนย์กลางต่อหน้าผู้สมัครบตรเด็กตงและเจ้าหน้าที่ของพรรค ประมาณ ๒ นาฬิกาของวันใหม่ ถ้าการเด็กตงไม่คู่กันจนเกินไป (เหมือนปี ค.ศ. ๑๘๕๐) ทุกคนย่อมรู้ว่าผลของการเด็กตงเป็นอย่างไร

ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๕ และ ค.ศ. ๑๘๕๕ ผู้สมัครบตรเด็กตงได้ใช้จ่ายเงินคิดเฉลี่ยแล้วประมาณ ๑ ล้านปอนด์ กฎหมายได้กำหนดค่าใช้จ่ายของพรรคในอัตราสูงสุดไว้ พรรคคอนเซอร์เวตีฟใช้โดยเฉลี่ยแล้วประมาณร้อยละ ๘๘ ของอัตราเงินที่กฎหมายกำหนด พรรคเดเบอรัร้อยละ ๗๓ พรรคดิเบอรัร้อยละ ๕๐ และพรรคอื่น ๆ ร้อยละ ๔๖ เพราะฉะนั้นจึงไม่มีความแตกต่างกันมากนักระหว่างค่าใช้จ่ายของพรรคเดเบอรั และพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ค้อมเพียงร้อยละ ๑๕ ในการเด็กตงคนหนึ่งใช้ ๖๘๔ ปอนด์ ซึ่งมากกว่าเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๕๕ ราว ๔๓ ปอนด์ ผู้สมัครบตรเด็กตงโดยเฉลี่ยแล้วใช้เงินประมาณร้อยละ ๘๐ ของจำนวนเงินสูงสุดที่ได้รับอนุญาตให้ใช้

ระบบการเด็กตง

เขตเด็กตงเขตหนึ่งจะเด็กตงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง (คือเป็นเขตเด็กตงซึ่งมีสมาชิกเพียงคนเดียว) ผู้ลงคะแนนเดียงจะลงบตรเพียงบตรเดียว ผู้สมัครบตรเด็กตงซึ่งได้รับคะแนนเดียงมากที่สุดจะเป็นผู้ได้รับเลือก ซึ่งหมายความว่าในเขตเด็กตงซึ่งมีผู้สมัครเกินกว่า ๒ คนขึ้นไป ผู้ชนะการเด็กตงอาจจะได้รับคะแนนเดียงน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเดียงทั้งหมด ระบบเช่นนี้ใ้ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างจำนวนคะแนนเดียงซึ่งพรรคการเมืองหนึ่งได้รับทั่วประเทศ และจำนวนที่นั่งซึ่งพรรคนั้นได้รับในสภาผู้แทนราษฎร ถ้าจะคิดเป็นอัตราส่วนอย่างเคร่งครัดในการเด็กตงในปี

ค.ศ. ๑๙๕๘ แล้ว พรรคคอนเซอเวตีฟ (ซึ่งได้รับที่นั่ง ๓๖๕ ที่นั่งในสภา) ควรจะได้รับ
ที่นั่งเพียง ๓๓๓ ที่นั่ง พรรคเดเบอร์ (ซึ่งได้รับที่นั่ง ๒๖๕ ที่นั่ง) ควรจะได้รับ ๒๗๐ ที่นั่ง
และพรรคลิเบอรัล (ซึ่งได้รับ ๖ ที่นั่ง) ควรจะได้ ๓๗ ที่นั่ง พรรคอื่น ๆ ซึ่งได้รับ ๓ ที่นั่ง
ควรจะได้รับ ๗ ที่นั่ง และถ้าพูดเป็นอัตราส่วนอย่างเคร่งครัด จะไม่มีพรรคการเมืองใด
ในการเลือกตั้งหลังสงคราม ซึ่งได้รับเสียงข้างมากโดยเด็ดขาดในรัฐสภา อย่างไรก็ตาม
อาจจะมีการโต้เถียงได้ว่า ถ้ามีการเลือกตั้งโดยใช้ระบบการเลือกตั้งแบบอัตราส่วนแล้ว
ผู้สมัครออกเสียงเลือกตั้งอาจจะไม่ลงคะแนนเสียงไปแบบที่ใดลงไปแต่ก็ได้

ระบบการเลือกตั้งในบริเทนนีมีผลที่สำคัญ ๒ ประการ ระบบนี้ทำให้พรรค
ซึ่งมีอิทธิพลต่อพรรคมีความเข้มแข็งที่จะต่อต้านพรรคเล็ก ๆ และทำให้พรรคมีการรวม
กัน พรรคที่อ่อนแอที่สุดของพรรคที่สำคัญ ๓ พรรค อาจจะได้รับคะแนนเสียงถึง ๓ ใน ๓
ของคะแนนเสียงทั้งหมดในประเทศและอาจได้รับตำแหน่งที่ดำรงมาจากอีก ๒ พรรคใน
เขตการเลือกตั้ง เมื่อใดที่พรรคอยู่ในลักษณะที่จะเป็นพรรคอันดับ ๓ เช่นนี้ ผู้ออกเสียง
เลือกตั้งจะระดมพรรคนี้ และจะออกเสียงให้แก่พรรคใดพรรคหนึ่งในอีกสองพรรคซึ่งมี
อิทธิพล ยิ่งกว่าที่จะเสียงคะแนนเสียงของตนให้แก่ผู้สมัครของพรรคที่สาม ซึ่งไม่มีโอกาส
ที่จะได้รับความสำเร็จ เหตุผลเช่นนี้ทำให้คะแนนเสียงของพรรคที่อ่อนโยนลง และ
แม้แต่ผู้สนับสนุนของพรรคเองก็อาจจะไปลงคะแนนเสียงให้แก่พรรคใหญ่ ๒ พรรค ด้วย
เหตุนี้จึงเป็นการยากที่พรรคการเมืองใหม่จะแข่งกับพรรคที่คงมาโดยเป็นปีกแผ่นแล้วและ
พรรคที่อ่อนแอจะอ่อนลงทุกที และผลที่สุดจะล้มเลิกไป

นอกจากในโอกาสพิเศษเท่านั้นที่พรรคการเมืองพรรคที่สามจะดำรงมารักษา
ฐานะของตนเองอยู่ได้ในบริเทนนี ถ้าหากคะแนนเสียงของพรรคไปรวมกันอยู่อย่างหนา
แน่นในเขตการเลือกตั้งบางเขต พรรคก็อาจจะได้รับที่นั่งในเขตนั้นในคริสต์ศักราชที่ ๑๘
และต้นคริสต์ศักราชที่ ๒๐ พรรคชาตินิยมไอริชมีอัตราส่วนน้อยต่อคะแนนเสียงของทั้ง
หมด แต่คะแนนเสียงเหล่านี้รวมกันหนาแน่นอยู่ทั้งหมดในไอร์แลนด์นี้ เพราะฉะนั้น พรรคจึง
ได้รับคะแนนเสียงและชนะการเลือกตั้งได้รับที่นั่งส่วนใหญ่ทันที พรรคที่สามอาจจะตกตง

กับพรรคใหญ่พรรคใดพรรคหนึ่งในการเลือกตั้ง ครั้งในปี ค.ศ. ๑๘๐๖ พรรคเดโมแครตซึ่ง
สถาปนาใหม่ได้คดงกับพรรคเดโมแครต โดยที่พรรคเดโมแครตจะสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง
ของพรรคเดโมแครตในเขตการเลือกตั้งบางเขต และพรรคเดโมแครตจะสนับสนุนผู้สมัครรับ
เลือกตั้งของพรรคเดโมแครตในเขตบางเขต ทั้งนี้เพื่อที่จะคะแนนเสียงซึ่งมิใช่คะแนนเสียงซึ่ง
นิยมพวกคอนเซอเวทิฟจะได้ไม่แตกแยกออกจากกัน

แต่ถ้าหากว่าพรรคที่สามซึ่งเป็นพรรคที่อ่อนอยู่โดยโดดเดี่ยว โดยไม่รวมกับ
พรรคใหญ่และคะแนนเสียงได้ถูกแบ่งออกไปทั่วประเทศแล้ว พรรคจะต้องได้รับคะแนน
เสียงถึง ๓ ใน ๓ ของคะแนนเสียงทั้งหมดจึงจะได้รับที่นั่งจำนวนหนึ่ง พรรคเดโมแครตใน
ปัจจุบันทุกวันนี้อยู่ในสภาพเช่นนี้ พรรคเดโมแครตได้รับคะแนนเสียงทั้งหมดร้อยละ ๖ ใน
การเลือกตั้งใน ค.ศ. ๑๘๕๘ แต่ได้รับที่นั่งคิดเป็นจำนวนเพียงร้อยละ ๓ อย่างไรก็ตามก็ดี
ในการเลือกตั้งซ่อมตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๕๘ พรรคเดโมแครตมักจะได้รับคะแนนเสียงบ่อยครั้ง
แทนพรรคเดโมแครต โดยเป็นที่ต้องรองจากพรรคคอนเซอเวทิฟ ถ้าหากความโน้มเอียง
เช่นนี้มีอยู่ต่อไป ผู้ออกเสียงเลือกตั้งอาจจะเชื่อได้ว่าพรรคเดโมแครตและมีใช้พรรค
เดโมแครตซึ่งมีโอกาสที่จะชนะพรรคคอนเซอเวทิฟได้ ในกรณีเช่นนั้น ผู้สนับสนุนพรรค
เดโมแครตอาจจะคิดว่าคะแนนเสียงซึ่งให้แก่พรรคเดโมแครตเป็นคะแนนเสียงที่สูญเปล่า และ
หันไปลงคะแนนเสียงพรรคเดโมแครตแทน ดังนั้นอาจจะทำให้พรรคเดโมแครตมีฐานะเลวลงและ
อาจจะชักนำให้ผู้สนับสนุนพรรคอื่นไปออกเสียงให้แก่พรรคเดโมแครต ในกรณีอื่น ๆ ใน
เขตการเลือกตั้งซึ่งพรรคเดโมแครตเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง พรรคเดโมแครตอาจจะได้รับคะแนน
เสียงแทนที่พรรคคอนเซอเวทิฟโดยเป็นที่ต้องรองจากพรรคเดโมแครตและเรื่องก็จะเป็นอย่าง
ดังที่โลกต่างข้างต้น อย่างไรก็ตามก็ดี ในปัจจุบันระบบการเลือกตั้งโดยนัยจนถึงผลประโยชน์ที่
พรรคใหญ่ทั้งสองได้รับ และโดยเหตุผลประการนี้จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า ทั้งพรรคคอน-
เซอเวทิฟและพรรคเดโมแครตนั้นไม่ชอบการเลือกตั้งแบบอัตรารัดวง ซึ่งพรรคเดโมแครต
กำลังสนับสนุนการเลือกตั้งแบบนี้อยู่

ระบบเด็กคงยังทำให้พรรคพวกกันเป็นปึกแผ่น เพราะว่าพรรคที่ทำการแตกแยกกันนั้นจะค่อยเปรียบในการเด็กคงอย่างมาก ตัวอย่างจะเห็นได้ง่าย ๆ คือสัมมติว่า ในเขตเด็กคงเตียงแบ่งออกเป็นร้อยละ ๖๐ ต้นับต้นุนพรรคเดเบอร์ และร้อยละ ๔๐ ต้นับต้นุนพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ถ้าพรรคเดเบอร์แตกออกเป็น ๒ ฝ่ายที่มีจำนวนเท่ากัน ฝ่ายหนึ่งเป็นพวกที่มีความเห็นนิยมมติพรรคมีความเห็นฝ่ายเดียว และอีกฝ่ายเป็นพวกที่มีความคิดเป็นหลายด้าน (เช่นในเรื่องการลดกำลังอาวุธตั้งแต่กล้าแล้วข้างต้น) ผลของการเด็กคงครั้งต่อไปอาจจะเป็นอย่างนี้ คือพรรคเดเบอร์ซึ่งมีความเห็นฝ่ายเดียวร้อยละ ๓๐ พรรคเดเบอร์ที่มีความเห็นหลายด้านร้อยละ ๓๐ และพรรคคอนเซอร์เวตีฟร้อยละ ๔๐ เมื่อผู้สมัครรับเด็กคงพรรคคอนเซอร์เวตีฟได้รับคะแนนเสียงสูงสุดก็จะชนะการเด็กคงได้รับที่นั่งในสภาและได้รับที่นั่งแทนผู้สมัครพรรคเดเบอร์ พรรคจึงมีความรู้ดีดักอยู่ภายในที่จะแข่งขันการเด็กคงโดยการรวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อน ในอดีตนั้น พรรคการเมืองซึ่งมีการแตกแยก คือพรรคคอนเซอร์เวตีฟในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ พรรคเดเบอร์ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ และ ค.ศ. ๑๙๓๒ และพรรคเดเบอร์ในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ได้แพ้การเด็กคงซึ่งมีมติไปเด่อม ดังนั้นจะไม่เกิดขึ้นถ้าใช้การเด็กคงแบบอัตราส่วน ซึ่งแต่ละครั้งหนึ่งของพรรคที่แตกแยกจะได้รับที่นั่งเป็นอัตราส่วนต่อคะแนนเสียงที่พรรคได้รับบนเด่อม อย่างไรก็ตาม ในระบบการเด็กคงของบริเทน แม้แต่พรรคที่แบ่งแยกเป็นต้องฝ่ายได้รวมกัน และได้รับคะแนนเสียงมากกว่าพรรคซึ่งยังมีได้แบ่งแยกกันเมื่อการเด็กคงคราวที่แตกตาม พรรคก็ยังจะได้รับที่นั่งน้อยกว่าพรรคคู่ต่อสู้ซึ่งได้มีการรวมกัน

“การเหวี่ยงของคะแนน” การที่คะแนนเสียงที่พรรคได้รับและที่นั่งในสภาที่พรรคได้รับไม่เป็นอัตราส่วนต่อกันนั้น ไม่ได้หมายความว่าผลของการเด็กคงเป็นสิ่งที่คาดเดาหน้าไม่ได้ ในคณวณเด็กคงปี ค.ศ. ๑๙๕๙ เครื่องคอมพิวเตอร์ไฟฟ้าสามารถจะบอกจากผลของการเด็กคงที่ใครรับในชั่วโมงแรกได้ว่า เสียงข้างมากของพรรคคอนเซอร์เวตีฟในสภาจะมีประมาณ ๓๐๐ ถึง ๓๐๖ ที่นั่ง (ที่จริงนั้น ๓๐๐ ที่นั่ง) ซึ่งอาจจะต้องมีความสัมพันธ์ในทางตัวเลขอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างคะแนนเสียงและที่นั่งในสภาผู้

แทนราษฎร ดึงทำให้เราทราบถึงปรากฏการณ์อันหนึ่งซึ่งเรียกว่า “การเหวี่ยงของ
คะแนน”

ถ้าในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ คะแนนเสียงในเขตการเลือกตั้งแบ่งออกเป็นคอนเซอร์-
เวตฟร็อยดะ ๕๓ และเดเบอร์ฟร็อยดะ ๔๗ และในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ คะแนนเสียงได้เปลี่ยน
ไปเป็นคอนเซอร์เวตฟร็อยดะ ๕๒ เดเบอร์ฟร็อยดะ ๔๘ เราพูดว่าการเหวี่ยงของ
คะแนน = ร้อยละ ๑ ผิดนัยคุประหนึ่งว่าผู้ลงคะแนนเสียงจำนวนร้อยละ ๑ ได้เปลี่ยนความ
นิยมจากพรรคเดเบอร์ไปยังพรรคคอนเซอร์เวตฟ ในเขตการเลือกตั้งธรรมดา (ซึ่ง
มีระหว่าง ๕๐,๐๐๐ — ๖๐,๐๐๐ คะแนนเสียง) และมีผู้มาลงคะแนนเสียงประมาณร้อยละ
๘๐ ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การเหวี่ยงของคะแนน จำนวนร้อยละ ๑ จะเท่ากับ
คะแนนเสียง ๕๐๐ เสียง ซึ่งคะแนนเสียงนี้ตั้งจากผู้สนับสนุนพรรคเดเบอร์มาให้ผู้สมัคร
พรรคคอนเซอร์เวตฟ

ในระดับชาติ การเหวี่ยงของคะแนนเสียงไม่ก็เปอร์เซ็นต์ จะก่อให้เกิด
ผลสะท้อนต่อจำนวนที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร โดยที่นั่งเปลี่ยนมือจากพรรคหนึ่งไปยังอีก
พรรคหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ในการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ การเหวี่ยงของคะแนนร้อยละ
๑ จะทำให้พรรคคอนเซอร์เวตฟมีที่นั่งเพิ่มขึ้น ๑๘ ที่นั่ง ถ้าเหวี่ยงร้อยละ ๒ จะเพิ่มที่นั่งอีก
๓๐ ที่นั่ง และถ้าเหวี่ยงร้อยละ ๓ จะเพิ่มที่นั่งอีก ๒๓ ที่นั่ง การเหวี่ยงของคะแนนให้แก่
พรรคคอนเซอร์เวตฟในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ โดยแท้จริงนั้นเพียงร้อยละ ๑ ซึ่งเป็นการเพียง
พอที่จะทำให้พรรคคอนเซอร์เวตฟมีเสียงข้างมากในสภาเพิ่มขึ้นจาก ๕๔ เสียงเป็น ๓๐๐
เสียง แต่หากมีการเหวี่ยงของคะแนนเพียงร้อยละ ๒ ไม่เห็นชอบด้วยกับพรรคคอนเซอร์-
เวตฟ คือผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพียง ๑ พันคน ได้เปลี่ยนความนิยมในแค่เขตการ
เลือกตั้ง เสียงข้างมากของพรรคคอนเซอร์เวตฟในสภาไม่มี และถ้าการเหวี่ยงของ
คะแนนเป็นร้อยละ ๓ ซึ่งผู้ออกเสียงเลือกตั้งเพียง ๓ คนใน ๓๐๐ คนได้เปลี่ยนความนิยม
ก็จะทำให้พรรคเดเบอร์กลายเป็นพรรครัฐบาล จึงเป็นการแจ้งชัดว่า รัฐบาลใด ๆ ก็ตาม
จะต้องขึ้นอยู่กับความสนับสนุนของประชาชนซึ่งเปรียบประดุจเป็นแผ่นดิน

การรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง

พรรคได้ใช้เทคนิคสำคัญ ๓ ประการในการหาเสียงสนับสนุนจากประชาชน คือการรวมกลุ่มในทางการเมือง การหาเสียงในทางโฆษณา และเมื่อถึงวันเลือกตั้งให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเคลื่อนไหวและการรณรงค์โดยการโฆษณามีอยู่ตลอดเวลา เพราะพรรคจะต้องค้นคว้าอยู่เสมอเพื่อการเลือกตั้ง ความพยายามทั้งหมดคนเพื่อวัตถุประสงค์เพียงประการเดียว คือเพื่อให้ได้รับคะแนนเสียง และคะแนนเสียงนั้นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เหมาะสมเป็นผู้ได้รับ เพื่อความมุ่งหวังเช่นพรรคจะต้องจึงได้ใช้องค์การต่าง ๆ ของคนให้เป็นประโยชน์ เขตเลือกตั้งเป็นกลุ่มแนวหน้า กลุ่มถัดไปข้างหลังคือองค์การในภูมิภาค ซึ่งเป็นเขตแบ่งไปตามภาคต่าง ๆ ของประเทศแต่ละองค์การ ผู้จัดการในภูมิภาคของพรรคเป็นผู้บริหารงาน และถัดไปเป็นดำนังกงานกลาง แต่ละดำนังกงานมีเจ้าหน้าที่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือในทางกฎหมายและการเงิน และให้คำแนะนำในทางการเมืองแก่พรรคในเขตเลือกตั้ง ไม่มีพรรคใดที่ประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่มากกว่าพรรคคอนเซอร์เวตีฟจะมีเจ้าหน้าที่ประจำมากกว่าพรรคเดโมแครตก็ตาม

ในการศึกษาการจ้องการของพรรคเดโมแครตในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ (ปีซึ่งพรรคเดโมแครตแพ้การเลือกตั้ง) โดยรายงานซึ่งชื่อว่า รายงานวิลสัน ซึ่งได้จัดพิมพ์ในที่ประชุมประจำปีในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ได้มีการเปิดเผยความจริงเหล่านี้คือ “พรรคเดโมแครตกำลังสูญเสียเสียงสนับสนุนจากคนหนุ่ม เนื่องจากพรรคทอริได้สามารถที่จะใช้คนหนุ่มในงานที่ต้องใช้ความคล่องแคล่วเมื่อมีการเลือกตั้ง” ในส่วนที่เกี่ยวกับการที่พรรคคอนเซอร์เวตีฟได้ใช้จ่ายเงินไปจำนวนมากมานั้น รายงานได้เขียนว่า “เป็นการรุดำเนินความจริงที่เน้นถึงความสำคัญของเงินของพรรคคอนเซอร์เวตีฟและรายได้จากท้องถิ่นจำนวนมาก..... เป็นการเข้าใจผิดอย่างน่าอนัตราที่คิดแต่ในเรื่องเงินของพรรคทอริโดยไม่เอาใจใส่ถึงองค์การอาสาสมัครของพรรคซึ่งได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นเหตุให้พรรคได้รับชัยชนะ” นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติแล้วในเขตเลือกตั้งทุกเขต พรรคคอนเซอร์เวตีฟมีตัวแทนซึ่งทำงานประจำในขณะที่พรรคเดโมแครตมีตัวแทนประจำเพียง ๒๔๔ เขต (ประมาณ

ร้อยละ ๔๐ ของเขตเด็กคงทั้งหมด) รายงานได้ชื่อว่า ความสำเร็จของพรรคคอนเซอร์-
 เวตฟัลดนใหญ่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้บัญชีรายชื่อเครื่องหมายถาวรของผู้สมัคร
 ออกเสียงเด็กคง เช่น ระบบการคิดคะแนนของผู้ออกเสียงเด็กคงว่าเป็นคอนเซอร์เวตฟ
 เป็นเดเบอร์หรือไม่แน่ใจว่าเป็นพรรคอะไร ตลอดจนวงทที่เดิมการบันทึกรายชื่อไว้

จากผลของคำแนะนำของคณะกรรมการวิถัดัน พรรคเดเบอร์ได้มีการจัด
 องค์กรพรรคใหม่ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๕ และ ค.ศ. ๑๘๕๘ สำหรับผู้ออกเสียงคนหนุ่ม
 พรรคได้ตั้งกลุ่มขึ้นเรียกว่ากลุ่มโซเซียดลัดด์ด้วยรุ่น และมีองค์กรของตนเอง เพื่อให้
 พรรคมีความเข้มแข็งขึ้น ได้มีการตั้งตัวแทนประจำในเขตการเด็กคงซึ่งเป็นเขตเด็ก
 คงซึ่งมีคะแนนเสียงของพรรคากกัน และในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ การหาเสียงเด็กคงก่อน
 การเด็กคงของพรรคเดเบอร์มีพอ ๆ กับพรรคคอนเซอร์เวตฟซึ่งไม่เคยเป็นมาก่อนในปี
 ค.ศ. ๑๘๕๕ และเงินค่าบำรุงสมาชิกในเขตเด็กคงซึ่งตั้งให้ดำเนินงานกลางก็มีจำนวน
 มากขึ้น

ใครออกเสียงลงคะแนนและทำไม

จนกระทั่งบัดนี้ การลงคะแนนเสียงส่วนมากถือกันเป็นนิสัย เมื่อเครื่องหยง
 เสียงของหนังสือพิมพ์เคตต์ เทเดกราฟในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ ได้ถามว่า “คราวที่แถวท่านลง
 คะแนนเสียงให้พรรคอะไร และ “คราวที่ท่านจะลงคะแนนเสียงเหมือนคราวที่แถวหรือไม่”
 ผู้ตอบประมาณร้อยละ ๘๒ ของพรรคคอนเซอร์เวตฟ และร้อยละ ๘๑ ของพรรคเดเบอร์
 ตอบว่าจะลงคะแนนเสียงเช่นเดียวกับคราวที่แถว

การลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่มักจะคาดการณ้ได้ล่วงหน้า ต่อคำถามที่ว่า
 “ท่านได้ตัดสินใจเมื่อไรว่าจะลงคะแนนเสียงให้แก่ใครในการเด็กคงคราวนี้” คำตอบ
 พอจะรวบรวม ได้คือ

	๑๘๕๕	๑๘๕๘
เมื่อต้องตามว้นมาน	๓ %	๔ %
เมื่อต้องหรือตามตีปคาหที่แถว	๕	๘
	<hr style="width: 50px; margin: 0 auto;"/> ๘ %	<hr style="width: 50px; margin: 0 auto;"/> ๑๒ %

เมื่อเดือนที่แล้ว	๓๒ %	๒๐ %
ปีที่แล้ว	๓๐	๒๗
ตัดสินใจแล้วไม่ว่าเวลาไหน	๕๐	๔๓

ข้อที่น่าสังเกตก็คือ คนจำนวนมากตัดสินใจในนาทีสุดท้ายใน ค.ศ. ๑๙๕๘ มากกว่าปี ค.ศ. ๑๙๕๕

การเหวี่ยงของคะแนนเกิดขึ้นโดยวิธีขอม ผู้ออกเสียงเด็กคงคิดเป็นอัตราส่วนจำนวนน้อยเปลี่ยนใจอยู่เสมอในการเลือกตั้งทั่วไป การเหวี่ยงเกิดขึ้นจากตัวประกอบ ๒ ประการ ด้วยกันคือ (๑) เกิดจากการที่ผู้ลงคะแนนเสียงฝ่ายหนึ่งงดเว้นไม่ไปลงคะแนนเสียงมากกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งทำให้จำนวนผู้ไปออกเสียงของแต่ละพรรคมีจำนวนเสียงแตกต่างกัน และ (๒) เกิดขึ้นจากคะแนนเสียงของบุคคลเหล่านี้ (ก) ผู้ซึ่งมิได้มาออกเสียงลงคะแนนครั้งที่แล้ว แต่มาออกเสียงลงคะแนนในครั้ง (ข) ผู้ซึ่งมีอายุน้อยเกินไปในคราวที่แล้วและจะมาออกเสียงลงคะแนนครั้งนี้เป็นครั้งแรก (ค) ผู้ซึ่งคราวที่แล้วลงคะแนนเสียงให้พรรคเดโมแครต และคราวนี้มิได้ลงคะแนนให้ผู้ใด (ง) ผู้ซึ่งมิได้ลงคะแนนเสียงให้พรรคเดโมแครตคราวที่แล้วแต่คราวนี้ลงคะแนนเสียงให้พรรคเดโมแครต

อะไรทำให้คนลงคะแนนเสียงแบบที่ได้อ้างไป แม้จะคิดกันบ่อย ๆ ว่าผู้มีสิทธิออกเสียงเป็นผู้ซึ่งมีเหตุผล เป็นผู้ซึ่งอ่านหลักการของพรรค ให้ความนิยมในนโยบายพรรค และลงคะแนนเสียงโดยถือผลประโยชน์ของประเทศเป็นเกณฑ์หรือถือผลประโยชน์ของตน กล่าวโดยสั้น ๆ ผู้มีสิทธิออกเสียงได้ลงคะแนนเสียงหลังจากพิจารณาอย่างมีเหตุผลในประเด็นต่างๆตามความเป็นจริงนั้น ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะออกเสียงตามสิ่งที่เกรแฮม วอดด้า (ซึ่งเขียนไว้ในปี ค.ศ. ๑๙๐๘) เรียกว่าเป็น "ภาพพจน์ของพรรค"

ภาพพจน์ของพรรคเช่นตำแหน่งที่จะทำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงทำคนให้เกี่ยวข้องกับพรรค ตัวอย่างเช่น ภาพพจน์ตำรวจของพรรคเดโมแครต เป็นพรรคของคนชั้นคน

งานผู้ออกเสียงซึ่งคิดว่าคนเป็นคนชนคนงานจะคิดว่าพรรคเดโมแครตเหมือนเป็นพรรคของคน
และมีความโน้มเอียงที่จะลงคะแนนเสียงให้พรรคเดโมแครต โดยเฉพาะถ้าภาพพจน์ของ
พรรคคอนเซอร์เวทีฟคือพรรคของคนรวย

การขู่ออกเสียงในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ในหนังสือเรื่อง การออกเสียงของคน
ชนกลาง ซึ่ง จอห์น บอนแฮม เป็นผู้เขียนนั้น จอห์น บอนแฮม ได้วิจัยการหยั่งเสียงลง
คะแนนและพบว่าในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ร้อยละ ๘๗ ของผู้นิยมพรรคเดโมแครตเห็นว่าพรรค
เดโมแครตเป็นพรรคของคนชนคนงาน เป็นพรรคของคนชั้นต่ำสุด เป็นพรรคของการบริหาร
สวัสดิการสังคม และร้อยละ ๗๖ ของพวกตนเห็นว่าพรรคคอนเซอร์เวทีฟเป็นพรรคของ
ความมั่งคั่ง มีธุรกิจใหญ่และเป็นพรรคซึ่งลงทุน อีกด้านหนึ่งนักร้อยละ ๒๒ ของ
ผู้นิยมพรรคคอนเซอร์เวทีฟเห็นว่าพรรคเดโมแครตเป็นพรรคของคนชนคนงาน แต่ร้อยละ ๓๐
ของผู้นิยมคอนเซอร์เวทีฟเห็นว่าพรรคคอนเซอร์เวทีฟเป็นพรรคซึ่งยุติธรรมต่อคนทุกชั้น
อีกร้อยละ ๓๐ คิดว่าพรรคเดโมแครตไม่มีความสามารถ ในขณะที่ร้อยละ ๒๐ คิดว่าเป็น
พรรคที่มั่งคั่งดีมีเกียรติ นอกจากนั้นประมาณร้อยละ ๓๐ ของผู้นิยมเดโมแครตคิดว่าพรรค
เดโมแครตเป็นพรรคแห่งการโอนกิจการเป็นของรัฐ และมีการจัดระบบเจ้าหน้าที่ภายใน
พรรคอย่างมากมาย แต่คิดว่าพรรคคอนเซอร์เวทีฟเป็นพรรคซึ่งมีความริเริ่มของเอกชน
และมีกิจการโดยเสรี ดังนั้นทางฝ่ายเดโมแครตนั้น ผู้ที่นิยมพรรคเดโมแครตและแอนตี้พรรค
คอนเซอร์เวทีฟจึงเป็นพวกที่เป็นคนชนคนงานเกือบทั้งหมด และเป็นผู้ที่เกลียดผู้ทุพ
ประโยชน์โดยอดีตชาติ สำหรับทางด้านคอนเซอร์เวทีฟ ผู้ที่นิยมพรรคและไม่ชอบพรรค
เดโมแครตนั้นจะขึ้นอยู่กับความรู้สึกเกี่ยวกับชน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับประเพณี และ
ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความไม่ชอบในการที่จะโอนกิจการเป็นของรัฐ และการจัดระบบเจ้า
หน้าที่ภายในพรรคในสุดท้าย ผู้ที่ได้รับรางวัลภาษาถิ่น จำนวนร้อยละ ๒๐ คิดว่าสำคัญ
น้อยหรือไม่ได้สำคัญเลยไม่ว่าพรรคไหนจะเป็นรัฐบาลก็ตาม ทุก ๆ ๕ คน ๔ คนจะ
เป็นผู้สนับสนุนพรรคใดพรรคหนึ่ง

การขู่ออกเสียงในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ การที่คนชนคนงานได้
กำหนดตนเองดังที่ได้อยู่ในพรรคเดโมแครตนั้นได้ลดจำนวนลง ตัวอย่างเช่น ร้อยละ ๓๘ ของ

ผู้ได้รับการสัมภาษณ์โดยกล่าวว่า ถ้าคณูน้อยหรือไม่สำคัญเลยไม่ว่าพรรคไหนจะได้รับเลือก ได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น ๒ เท่าของจำนวนในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ แม้ว่าร้อยละ ๘๐ ของผู้นิยมพรรคคอนเซอร์เวตีฟพบว่า มีความแตกต่างที่สำคัญระหว่างพรรคเพียงร้อยละ ๖๐ ของผู้นิยมพรรคเดโมแครตยอมรับเช่นนั้น ที่ถ้าคณูกวากนิกเพียงร้อยละ ๒๘ ของพวกที่ยังคิดดีใจไม่ได้ยอมรับเช่นนั้น ดังนั้นผู้ออกเสียงที่นิยมพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ส่วนใหญ่ยังคงถือว่าคนยังเป็นผู้เดียวกับพรรคคอนเซอร์เวตีฟ แต่ผู้นิยมพรรคเดโมแครตได้มีจำนวนลดลง ทำที่เช่นนั้นสะท้อนให้เห็นถึงการตัดสินใจสำคัญที่จะลงคะแนนเสียงของผู้นิยมพรรคคอนเซอร์เวตีฟซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้สนับสนุนพรรคเดโมแครต

ตาราง ๔-๔ จำนวนผู้ตั้งใจที่จะออกเสียงเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๕*

ผู้นิยมพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ผู้นิยมพรรคเดโมแครต

อะไรเป็นสิ่งที่แน่นอนในการที่ท่านจะไปลงคะแนนเสียง

ก. ถ้าเป็นวันอากาศดี—แน่นอนที่สุด	88%	77%
ข. ถ้าเป็นวันอากาศชื้นและเย็น—แน่นอนที่สุด	84	70
ค. ถ้าหมายความว่าต้องขาดจากการชมโปรแกรมโทรทัศน์ที่ชอบที่สุด—แน่นอนที่สุด	85	71

*แหล่งที่มา Gallup Poll, *Political Index Report* (No 1, January, 1960)

การสำรวจหลังการเลือกตั้งของ ดร. ออรัม ไคซี ให้เห็นถึงหลักฐานที่แน่นอนว่าคนชนชั้นงานที่ได้ออกเสียงเป็นผู้เดียวกับพรรคเดโมแครตได้มีจำนวนลดลง เขาพบว่าความเห็นของผู้สนับสนุนพรรคเดโมแครตอาจจะประมวลได้ดังนี้ “พรรคเดโมแครตมีนโยบายแบบ ก. สำหรับคนแบบ ข. แต่ข้าพเจ้าไม่สนใจนักในนโยบายแบบ ก. และข้าพเจ้าไม่ใช่คนประเภท ข.” ดร. ออรัม ยังพบว่าในสายตาของผู้สนับสนุนนั้นลักษณะที่เด่นชัดของพรรคเดโมแครต คือ “พรรคส่วนใหญ่เป็นพรรคของคนชนชั้นงาน(จากตัวอย่างประมาณร้อยละ ๘๘) พรรคมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือ (ร้อยละ ๗๕) พรรคจะขยายสวัสดิการ

ในทางดั่งคม (ร้อยตะ ๖๔) พรรคจะยกมาตรฐานการครองชีพของคนธรรมดา (ร้อยตะ ๖๒) พรรคจะพยายามเลิกความแตกต่างระหว่างชั้น (ร้อยตะ ๕๕)”

แต่เมื่อถูกถามว่าตั้งประการอะไรบ้างจาก ๑๖ ประการซึ่งผู้ถูกถามได้ตอบมาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับพรรคการเมืองที่ดี เพียงร้อยตะ ๑๓ ได้ออกเสียงจำเป็น “เพื่อช่วยเหลือคนชั้นต่ำสุด” เพียงร้อยตะ ๑๕ ว่าเพื่อ “เลิกความแตกต่างระหว่างชั้น” และเพียงร้อยตะ ๒๓ “เพื่อขยายบริการในทางสวัสดิการ” กล่าวโดยสั้นเหมือนกับสุภาษิตรัสเซีย ก็คือ “ประเทศเป็นประเทศที่ดีด้วยแต่ไม่มีใครต้องการอาศัยอยู่”

ในทางกลับกัน มีประเด็นอยู่ ๓ ประเด็น ที่ผู้ตอบคำถามเห็นว่าพรรคคอนเซอเวตีฟและพรรคเดโมแครตมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย คือ ประเด็นที่เกี่ยวกับ (๑) จะทำงานโดยจริง ๆ เพื่อป้องกันสงครามนิวเคลียร์ รวมทั้งจะทำทุกสิ่งเพื่อสันติภาพของโลก (๒) จะปฏิบัติโดยยุติธรรมต่อทุกเชื้อชาติ และ (๓) จะทำให้ประเทศรุ่งเรืองยิ่งขึ้น ถึงกระนั้นประเด็น ๓ ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ผู้ถามคิดว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับพรรคการเมืองที่ดี กล่าวโดยสั้น ๆ เรื่องซึ่งพวกนิยมพรรคเดโมแครตได้ตอบคำถามถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญโดยเฉพาะเป็นเรื่องซึ่งพวกเขามีได้เกี่ยวข้องเลย เรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับพวกเขาคือไม่ว่าจะเป็นพรรคเดโมแครตหรือพรรคคอนเซอเวตีฟเป็นรัฐบาลก็ตาม พวกเขาควรจะได้รับความปลอดภัย

เรื่องเหล่านี้มีใช้เรื่องทั้งหมด ร้อยตะ ๘๘ ของผู้ตอบคำถามกล่าวว่า พรรคเดโมแครตโดยแท้แต่เป็นพรรคของคนชั้นคนงาน ผู้สอบถามจึงตั้งคำถามผู้สนับสนุนพรรคเดโมแครตซึ่งเป็นคนชั้นคนงาน (ซึ่งถือว่าเป็นคนชั้นคนงานผู้มีฝีมือชำนาญ และคนชั้นคนงานซึ่งใช้แรงงาน) โดยถามว่าพวกเขาจัดตนเองเป็นคนชั้นใด ๓ ใน ๓ ของผู้สนับสนุนพรรคเดโมแครตซึ่งผู้สำรวจจัดเป็นคนชั้นคนงานได้ตอบคำถามโดยถือว่าตนเองเป็นคนชั้นกลาง พวกเขาเห็นเชื่อว่าพรรคเดโมแครตนิยมคนชั้นคนงาน แต่ไม่ถือว่าตนเองเป็นคนชั้นคนงาน

การสำรวจเหล่านี้ได้ชี้ถึงข้อสรุปประการหนึ่ง บุคคลซึ่งตามมาตรฐานควรจะเป็นคนชั้นคนงานได้มีความรู้สึกน้อยลงว่าตนควรจะเป็นพวกพรรคเดโมแครต และภาพ

พจน์ของพรรคเดโมแครตได้ก่อให้เกิดความจงรักภักดีจากผู้นิยมพรรคเดโมแครต และคนชั้น
คนงานทางหญิงชายเหมือนเมื่อแปดปีก่อน ในสถานการณ์เหล่านี้ ประเด็นเป็นดังสำคัญ
ในการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ยิ่งกว่าการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ หรือ ค.ศ. ๑๙๕๓
คำถามของเครื่องหยั่งเสียงคะเนนทว่า “พรรคอะไรที่ดดีที่สุดสำหรับตัวท่าน” ได้เป็นเครื่อง
ชี้ให้เห็นผลเป็นตัวเลขที่ถูกต้องในการลงคะเนนเดียงเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ดียิ่งกว่า
ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ อีกประการหนึ่งน คำถามที่ว่า “พรรคไหนที่ดดีที่สุดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
ประเด็นสำคัญ ๆ” ได้ชี้ให้เห็นผลที่ถูกต้องในปี ค.ศ. ๑๙๕๘

เมื่อเปรียบเทียบกับปี ค.ศ. ๑๙๕๕ พรรคเดโมแครตขาดความสนับสนุนจากผู้
ออกเสียงซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี แต่ได้รับคะเนนเดียงจากกลุ่มผู้ได้รับเบย์บำนาญชรา
เรื่องเหล่านี้จะปรากฏอยู่ในตาราง ๔-๕ (หน้า ๑๔๘) ประเภทกลุ่ม “อายุ ๖๕ และเกิน
กว่า ๖๕” และกลุ่ม “คนจน” (ส่วนใหญ่พวกเหล่านี้พึ่งเด็กช่วยเหลือจากรัฐ บำนาญ
และการหารายได้เป็นครั้งคราว) ผู้ออกเสียงเหล่านี้ยอมถูกตั้งศูดโดยมีต้องดั่งดัยโดย
สัญญาว่าจะหาหาเดียงว่าพรรคเดโมแครตจะเพิ่มเบย์บำนาญให้แก่คนชราในทันที และจะให้
มีโครงการบำเหน็จบำนาญที่ดียิ่งกว่าโครงการบำนาญของพรรคคอนเซอร์เวตีฟ พรรค
เดโมแครตเป็นพรรคที่ขาดความสนับสนุนจากคนรวย พวกเหล่านี้ไม่ได้ออกเสียงให้พรรค
คอนเซอร์เวตีฟ และจำออกเสียงให้พรรคดิเบอรัตหรือไม่ก็ไม่ได้

การฟื้นตัวของพรรคดิเบอรัต

ในขณะที่มีเดียงพุกกันมากเกี่ยวกับการฟื้นตัวของพรรคดิเบอรัตในบริเทิน
พรรคดิเบอรัตได้รับคะเนนเดียงในการเลือกตั้งทั่วไปในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ดีกว่าการเลือก
ตั้งคราวก่อน ๆ และคงเด่นเมื่อมีการเลือกตั้งซ่อมพรรค ได้เพิ่มคะเนนเดียงขึ้นโดยที่
อีกต้องพรรคคะเนนเดียงได้ลดลง และพรรคดิเบอรัตได้ชนะการเลือกตั้งซ่อม ๑ ครั้ง
พรรคมีดีมาชิกอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร ๗ คน ความสนับสนุนพรรคดิเบอรัตได้มีเพิ่มขึ้น

ตาราง ๔-๕ การออกเสียงใน ค.ศ. ๑๙๕๕ และ ค.ศ. ๑๙๕๖^ก

	๑๙๕๕					๑๙๕๖				
	คอนเซอร์เวตีฟ	เลเบอร์	ลิเบอร์ล	อื่น ๆ	ไม่ออกเสียง	คอนเซอร์เวตีฟ	เลเบอร์	ลิเบอร์ล	อื่น ๆ	ไม่ออกเสียง
เพศ ชาย	39%	43%	2%	2%	14%	39%	41%	6%	1%	13%
หญิง	44	34	2	—	19	43	36	5	—	16
อายุ 21-29	33	42	2	1	22	35	36	5	—	24
30-49	42	41	2	1	14	42	41	5	—	12
50-64	48	36	2	1	13	46	35	6	1	12
65 และเกินกว่า ^ข	40	33	1	1	25	35	40	4	—	20
ชั้นอยู่ดีกินดี	84	8	2	1	5	79	5	6	1	9
คนชั้นกลาง	66	18	2	1	13	66	14	7	1	12
ประเภทต่ำและ คนชั้นคนงาน	34	47	2	1	16	34	46	5	—	15
คนยากจน	31	38	2	1	28	19	51	5	—	25

ก แหล่งที่มา Gallup Poll, *Political Index Report* (No. 2, February, 1966).

ข อายุที่จะได้รับบำเหน็จบำนาญ

จากเครื่องหยั่งเสียงคะแนนเพิ่มจาก ๗๖ ในเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๖๐ เป็นร้อยละ ๒๔ ในฤดูร้อนในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ การเพิ่มความสนับสนุนของพรรคเดโมแครตเช่นนี้ทำให้อีกสองพรรคดำเนินการไม่ค่อยสะดวกนัก ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ เมื่อผู้ถูกถามว่าพรรคเดโมแครตและพรรคเดโมแครตที่รวมกันโดยเป็นพรรคฝ่ายค้านต่อพรรคคอนเซอเวตีฟจะดีหรือไม่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๘ ของผู้สนับสนุนพรรคเดโมแครตได้ตอบเห็นด้วย ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเสื่อมในขวัญของพวกเดโมแครต ถ้าไม่มีเหตุสุดขั้วอื่นออกไปจากนี้

ถ้าเราดูจากประวัติศาสตร์โดยสังเขปของพรรคการเมือง พรรคเดโมแครตซึ่งเปรียบประดุจเป็นหลานของพรรควิกในสมัยก่อนได้มีประเพณีอันยาวนานพอ ๆ กับพรรคคอนเซอเวตีฟ ตลอดคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ พรรคเป็นพรรคซึ่งแข่งขันและแทนที่พรรคคอนเซอเวตีฟ และพรรคทั้งสองเปิดียนกันเป็นรัฐบาลจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๑๕ เมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาลผสมในระหว่างสงคราม นับแต่นั้นจนบัดนี้ พรรคได้เสื่อมลง

ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ พรรคเดโมแครตเป็นพรรคที่ประสงค์ให้มีการค้าโดยเสรี ของลัทธิปัจเจกนิยม ของการโจมตีขุนนางที่ดินโดยรุนแรง ในปีต่อ ๆ มาพรรคได้รับการเคลื่อนไหวของคนชั้นคนงานซึ่งเพิ่งเริ่มต้นมารวมอยู่ในพรรค และในการปกครองที่ยิ่งใหญ่ในปี ค.ศ. ๑๙๐๖ พรรคได้รับชื่อเสียงในการปฏิรูปสังคมโดยทั่วถึงและดำเนินบริการสวัสดิการสังคม ในด้านการต่างประเทศ ท่าทีของพรรคไม่ต่ำแต่มีและกว้างเท่ากับพรรคคอนเซอเวตีฟ ฝ่ายซ้ายของพรรคเป็นพวกต่อต้านลัทธิอาณานิคมอย่างรุนแรง พรรคพอใจที่จะให้มีการปกครองตนเอง (คือมีกฎประจำท้องถิ่น) สำหรับชาติต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นสหราชอาณาจักร โดยเฉพาะสำหรับไอร์แลนด์และเป็นเพราะการที่จะให้มีกฎระเบียบประจำถิ่นในไอร์แลนด์ซึ่งพรรคเดโมแครตได้มีการแตกแยกในปี ค.ศ. ๑๘๘๖ ในปี ค.ศ. ๑๙๑๒-๑๔ พรรคได้ปะทะกับพรรคคอนเซอเวตีฟอย่างรุนแรงจนอาจจะทำให้เกิดสงครามกลางเมืองในไอร์แลนด์

พรรคเดโมแครตยังคงยึดมั่นอยู่ในหลักการเดิมจนทุกวันนี้ แต่ว่าได้ปรับให้เข้าสถานการณ์ พรรคเดโมแครตเห็นว่าพรรคเดโมแครตยังบุขาคัทธิตที่เก่าด้าสมัยและสัมพันธ์ใกล้ชิด

ชิดกับสหพันธการค้ำมากเกินไปจนเกือบไม่มีอิสระ พรรคเดโมแครตเห็นว่าพรรคคอนเซอร์-
เวตฟ้เป็นพรรคซึ่งถอยหลังเข้าคลอง และมีความสัมพันธ์อย่างมากกับธุรกิจใหญ่ ๆ
พรรคเดโมแครตเห็นว่าตนเองเป็นพรรคซึ่งเป็นอิสระจากผลประโยชน์ใด ๆ และตนเอง
พยายามที่จะเป็นพรรคที่ก้าวหน้าโดยไม่มี ความเกรงกลัว เพื่อแทนพรรคเดโมแครต และ
เป็นปรปักษ์กับพรรคคอนเซอร์เวตฟ้

พรรคนิยมในการค้าโดยเสรี และมีค้วเองในการที่จะเข้าร่วมในตลาดร่วมยุโรป
พรรคเป็นศัตรูต่อการผูกขาดหรือการกำหนดราคาของทุกชนิด พรรคเดโมแครตไม่เหมือน
พรรคอื่นที่ยอมรับว่า ในทางปฏิบัติสหพันธการค้ำมีฐานะในทางกฎหมายที่เป็นอภิสิทธิ์
พรรคเห็นถึงลทธิที่เห็นถึงความสำคัญของคนแต่ละคนยิ่งกว่าพรรคคอนเซอร์เวตฟ้ ใน
ด้านเศรษฐกิจนั้นพรรคชัคขวางการ โอนกิจการเป็นของรัฐและการควบคุมโดยมหาชนใน
กิจการที่เป็นของเอกชน และในทางด้านการเมืองพรรคส่งเสริมเสรีภาพของบุคคลพรรค
สนับสนุนรัฐสวัสดิการแม้ว่าจะมีข้อยกเว้นเกี่ยวกับวิธีการบริหารก็ตาม และพรรคมุ่งที่จะ
ขยายโอกาสในการศึกษา ซึ่งพรรคเชื่อว่าเป็นหลักประกันของการเคลื่อนไหวในทางสังคม
พรรคชัคขวางสิทธิอาณานิคมและสนับสนุนการเคลื่อนไหวเพื่ออิสรภาพของอาณานิคม
ในด้านเกี่ยวกับการป้องกันประเทศนั้นหลายปีมาแล้วพรรคมีความเห็นว่าบริเตนไม่อาจและ
ไม่ควรที่จะแข่งขันในการสร้างอาวุธนิวเคลียร์กับสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตพรรค
พรรคแนะนำให้บริเตนเลิกการมีอาวุธระเบิดไฮโดรเจน เด็กการรับความสนับสนุนในเรื่อง
นิวเคลียร์จากอเมริกัน หรือการมีอาวุธที่สำคัญร่วมกับองค์การนาโต้ และควรจะหันมา
สร้างอาวุธธรรมดาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสัมพันธมิตรตะวันตก

ความคิดหลายประการของพรรคได้กลายมาเป็นที่นิยม เมื่อพรรคเดโมแครต
เน้นให้มีการค้าโดยเสรีในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ความคิดนั้นเป็นเรื่องต่ำต้อย ซึ่งไม่เหมือนกัน
ทุกวันนี้ พรรคเดโมแครตเป็นพรรคแรกซึ่งสนับสนุนให้บริเตนเข้าร่วมยุโรป การค้านเรื่อง
ไม่ให้บริเตนมีระเบิดไฮโดรเจนไม่มีใครนิยมเมื่อประกาศครั้งแรก ทุกวันนี้นายทหารผู้
รับผิดชอบจำนวนหนึ่งเห็นด้วยกับนโยบายนี้

มีบ่อยครั้งที่พรรคเดโมแครตได้เสนอประเด็นชนชั้นซึ่งพรรคใหญ่ทั้งสองพรรคได้รวมกันไม่เห็นด้วย ตัวอย่างเช่น พรรคเดโมแครตจะไม่รื้อที่จะกล่าวหาว่าชาวอเมริกันจะได้รับเงินอุดหนุนมากเกินไป (ตามคำศัพท์คือ “การรักษาดูแลเด็ก”) ทั้งพรรคคอนเซอร์เวตฟและพรรคเดโมแครตให้คำมั่นแก่ชาวอเมริกันที่จะให้เงินอุดหนุนไว้ และพรรคทั้งสองก็ต้องฟังนักการค่าของสหพันธ์การค้าที่จะสนับสนุนควบคุมการปฏิบัติโดยมีขอบเขตจำกัดของสหพันธ์การค้า ในการประณามการที่บริเทนมุ่งกระเปิดไฮโดรเจนนั้น พรรคเดโมแครตได้กล่าวเตือนไว้เป็นเวลานาน ซึ่งพรรคเดโมแครตฟังถือเป็นนโยบายของตน และซึ่งนักวิจารณ์พรรคคอนเซอร์เวตฟได้กล่าวหรือคิด การที่พรรคเดโมแครตสนับสนุนให้เข้าร่วมในคลาดร่วมยุโรปนั้นเป็นเรื่องธรรมดา แต่พรรคเดโมแครตและพรรคคอนเซอร์เวตฟต่างก็แตกกันเองเกี่ยวกับปัญหา โดยการสร้างประเด็นซึ่งพรรคใหญ่สองพรรคหัดเคียงหรือถูกบีบคั้น พรรคเดโมแครตสามารถที่จะสร้างความปลอดภัยว่าพรรคเป็นพรรคซึ่งก้าวหน้าและกำลังมองไปข้างหน้าซึ่งแตกไปจากอีกสองพรรค และมีใช้เป็นง่าย ๆ แต่เพียงสายกลางระหว่างพรรคใหญ่สองพรรค

แต่ความแข็งแกร่งนั้นก็ยังเป็นความอ่อนแออีกด้วย พรรคเดโมแครตสามารถที่จะกล่าวโจมตีผู้ผลประโยชน์ เพราะว่าพรรคมิได้รับความสนับสนุนในทางการเงินหรือคะแนนเสียงจากพวกเหล่านี้ ในทำนองเดียวกัน พรรคมีการจัดองค์การที่เดือในเขตการเลือกตั้งและไม่สามารถฟังเสียงสนับสนุนในการเลือกตั้งจากสังคมต่าง ๆ หลายแห่งในบริเทนม พรรคเดโมแครตมากในการเลือกตั้งซ่อมเมื่อสามารถโฆษณาได้โดยอิสระและระดมปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยจำกัดเพื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงสองสามคนในการเลือกตั้งทั่วไป พรรคเดโมแครตถูกดึงโดยความยิ่งใหญ่และองค์การในทางอาชีพของพรรคใหญ่สองพรรค พรรคเดโมแครตเคยเปรียบที่สุดโดยการให้ระบบการเลือกตั้งแบบอังกฤษ ซึ่งทำให้พรรคเด็ก ๆ ซึ่งเป็นพรรคที่ตามต้องแพ้การแข่งขันการวรูค ถ้าคะแนนเสียงของคุณไม่รวมกันอยู่ที่ใดที่หนึ่ง หรือถ้าไม่รวมร่วมกันหาเสียงกับพรรคใหญ่พรรคใดพรรคหนึ่ง เนื่องจากผู้สนับสนุนพรรคมีน้อยและกระจายไปทั่วประเทศ พรรคจะต้องรับคะแนนเสียงทั้งชาติ

ประมาณร้อยละ ๓๐ ของผู้สมัครออกเสียงเด็กตง เพื่อที่จะได้รับที่นั่งในสภาจำนวน ตามสมควร

กระนั้นก็ดี ในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ และในการเลือกตั้งซ่อมในปี ค.ศ. ๑๘๖๒ พรรคได้แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตพรรคควรจะได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจังยิ่งกว่าครั้งใด ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๕๕ คณะเนชั่นของพรรคเดโมแครตได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒.๗ ในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ เป็นร้อยละ ๕.๘ ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๘๕๘ ซึ่งเป็นพรรคเดียวที่คณะเนชั่นได้เพิ่มขึ้น จริงอยู่การเพิ่มขึ้นอันยิ่งใหญ่ของมาจากรัฐบาลผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เพิ่มขึ้นเป็น ๒ เท่า แต่ตั้งหน้าตั้งตารอทั้งหมด คณะเนชั่นของพรรคเดโมแครตโดยส่วนเฉลี่ยเพิ่มจากร้อยละ ๑๕.๓ เป็นร้อยละ ๑๖.๘ และจำนวนที่นั่งซึ่งพรรคสัญญาเงินค่าสมัคร (คือในเมื่อได้รับคะแนนเสียงน้อยกว่า ๑ ใน ๘ ของคณะเนชั่นทั้งหมด) ได้ลดลง คือในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ สัญญาสมัคร ๖๐ ที่นั่ง และในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ สัญญา ๕๕ ที่นั่งจากผู้สมัคร ๒๑๗ ที่นั่ง

ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๕๘ สถิติของพรรคเดโมแครตในการเลือกตั้งซ่อมหลายครั้งเป็นสิ่งที่น่าประทับใจ ในการเลือกตั้งส่วนใหญ่พรรคได้คะแนนเสียงแทนที่พรรคคอนเซอร์เวทีฟหรือพรรคเดโมแครต ซึ่งช่วยให้พรรคอ้างที่จะเป็นผู้ที่จะแทนที่คอนเซอร์เวทีฟในหลายแห่งด้วยกัน พรรคได้คะแนนเสียงเท่ากับครึ่งหนึ่งของคณะเนชั่นของพรรคคอนเซอร์เวทีฟเมื่อการเลือกตั้งคราวที่แล้ว แต่ก่อนหน้าทั้งพรรคเดโมแครตและพรรคคอนเซอร์เวทีฟได้บอกผู้เลือกตั้งว่าคณะเนชั่นสำหรับพรรคเดโมแครตนั้นเป็นคณะเนชั่นที่เสียเปล่า เพราะว่าเพียงแต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคเดโมแครตและพรรคคอนเซอร์เวทีฟเท่านั้นที่มีโอกาสได้รับเลือกตั้ง บัดนี้พรรคเดโมแครตสามารถที่จะกล่าวได้ว่าคณะเนชั่นไม่อาจจะให้แก่ผู้สมัครคนใดเป็นคณะเนชั่นที่เสียเปล่าทางนั้น เพราะว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคเดโมแครตต่างหากที่มีโอกาสดีในการที่จะชนะผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคคอนเซอร์เวทีฟหรือเดโมแครตและได้รับคะแนนเป็นที่นั่งซึ่งขึ้นอยู่กับเขตเลือกตั้ง

๕. รัฐสภาและสถาบันกษัตริย์

หลังจากการเลือกตั้งทั่วไป รัฐสภาชุดใหม่จะมีการประชุม พรรคการเมืองจะเป็นผู้จัดการตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ในปัจจุบันมีสมาชิก ๒๓๐ คน) พระราชินีจะแต่งตั้งหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งมีเสียงข้างมากเป็นนายกรัฐมนตรีของพระองค์ และนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้คัดเลือกผู้ร่วมงานของเขาเป็นตำแหน่งซึ่งรวมเรียกกันว่าเป็น “ รัฐสภา ” หรือ (ซึ่งเป็นรูปที่นิยมกันมากกว่า) “ การปกครอง ” นายกรัฐมนตรีจะตั้งรัฐมนตรี ๑๗ - ๒๒ คน เป็นกลุ่มซึ่งกำหนดนโยบายและเป็นกลุ่มภายใน เรียกว่าคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีเป็นรัฐสภาของบริเตน และรัฐสภาของบริเตนได้รับชื่อว่าเป็น “ รัฐสภาแบบคณะรัฐมนตรี ”

คณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อ :-

๑. การตัดสินใจขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับนโยบายที่จะเสนอต่อรัฐสภา
๒. การควบคุมสูงสุดของฝ่ายบริหารของชาติตามนโยบายซึ่งรัฐสภาได้วางระเบียบไว้ และยินยอม
๓. การประสานงานโดยต่อเนืองกันและการแบ่งกิจการต่าง ๆ ให้แก่กระทรวงต่าง ๆ ของรัฐสภา เพราะฉะนั้น คณะรัฐมนตรีจึงเป็นศูนย์อำนาจของระบบรัฐธรรมนูญอังกฤษทั้งหมด

ที่คณะรัฐมนตรีมีอำนาจพิเศษเช่นนี้ได้ ก็เพราะรัฐมนตรีมีสถานภาพตามประการด้วยกันคือ คณะรัฐมนตรีอังกฤษเหมือนกับอเมริกาเพราะทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร แต่แตกต่างจากคณะรัฐมนตรีของอเมริกาตรงที่เป็นกรรมาการอยู่ในสถานการณ์

บัญญัติด้วย ยกเว้นแต่ตำแหน่งในสภาสูงสองตำแหน่งเท่านั้น รัฐมนตรีทั้งหมดเป็นสมาชิกสภา ประการสุดท้ายและที่แตกต่างกับคณะรัฐมนตรีของอเมริกาคือ เป็นคณะกรรมการของพรรคเพียงข้างมาก เล็งจากส่วนใหญ่มักประกอบด้วยบุคคลชั้นหัวหน้าพรรคที่ทศตบและวางใจได้ ดังนั้น ฝ่ายบริหารจึงเป็นคณะกรรมการของสถานการณ์บัญญัติ แต่งตั้งโดยความยินยอมของสภา ที่ได้รับความยินยอมก็เพราะฝ่ายบริหารเป็นกรรมการของพรรคที่กำดั่งคุมสภาดังอยู่ ดังนั้น อิทธิพลของคณะรัฐมนตรีจึงเป็นผลมาจากความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในพรรค นานเท่าที่คณะรัฐมนตรีและพรรคของตนรวมกัน ก็จะไม่วันแยกกัน

ความแตกต่างกับคณะรัฐมนตรีของอเมริกาอีกประการคือ คณะรัฐมนตรีของอังกฤษเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่ใช่เป็นแต่เพียงรัฐมนตรีหลาย ๆ คนที่มาวมกัน รัฐมนตรีแต่ละคนต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัวต่อสภาดังดำรับการบริหารงานในหน้าที่ของตนวันต่อวัน รัฐมนตรีเป็นผู้ให้คำอธิบาย พิสูจน์การกระทำ และให้เหตุผลในวิธีการที่ตนได้ปฏิบัติหน้าที่ แม้ในทางปฏิบัติ เรื่องต่างๆ มักจะกระทำโดยข้าราชการพลเรือน ในนามของรัฐมนตรี แต่รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบในการกระทำหรืองดเว้นไม่กระทำ ซึ่งได้ปฏิบัติไปในนามของเขา ผู้รับผิดชอบไม่ใช่ข้าราชการพลเรือน ถ้ารัฐมนตรีไม่สามารถจะให้คำอธิบายที่น่าเลื่อมใสได้ สมาชิกสภาอาจเรียกร้องให้ลาออก ดังนั้นจึงปรากฏเสมอว่า คณะรัฐมนตรีรับเอาการโจมตีรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งมาเป็นของคณะรัฐมนตรีร่วมกันโดยตรงและหวังที่จะได้รับการสนับสนุนจากพรรคของตน แต่ก็มิบังโอกาสที่รัฐมนตรีถูกบังคับให้ลาออก เมื่อความผิดเป็นเรื่องใหญ่หลวง จนแม้แต่ถูกพรรคก็รู้สึกว่ารัดรัดสนับสนุนต่อไปได้ยาก ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร เซอร์ ซอมส์ ดักเคด ดังกัดพรรคคอนเซอร์เวตฟถูกบังคับให้ลาออกเนื่องจากไม่สามารถจะควบคุมข้าราชการในกระทรวงในการจัดการที่ดินซึ่งเรียกกันว่าคริเชด ดาวน์ ซึ่งตกมาเป็นของกระทรวง หลังจากยึดเอามาจากเจ้าของเพื่อประโยชน์ทางการทหารใน

ระหว่างสงครามได้ เรือง^๕ นอดเวงอยู่ในกระทรวงเกษตรอย่างหนัก ด้วยความรับผิดชอบทางศีลธรรม เซอร์ ดักเคด จึงดาออก

ถึงแม้ว่ารัฐมนตรีแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัวต่อรัฐสภาสำหรับกิจการในกระทรวงของตน แต่ในเรื่อง “นโยบายทั่วไป” รัฐมนตรีทุกคน (คณะรัฐมนตรีทั้งคณะหรือรัฐบาล) ก็ต้องรับผิดชอบต่อเท่าเทียมกัน ยืนหยัดหรือล้มไปด้วยกัน รัฐมนตรีแต่ละคนจะต้องยอมรับนโยบายของคณะรัฐมนตรี ถ้ารัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งไม่เห็นด้วยก็ต้องดาออก ดอร์ค สติเมอร์ ซึ่งมีอิทธิพลมากคนหนึ่งในพรรคคอนเซอร์เวตฟุ่ดาออกจากคณะรัฐมนตรีของแมคมิดเดนเพราะไม่เห็นด้วยกับนโยบายอัตราภาษีของไซปรัส ในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นาย ฮอนนี่ ครอบฟุ่) และรัฐมนตรีช่วยว่าการของเขาต้องคน เรียกว่ากระทรวงการคลังทั้งคณะดาออก เหตุผลก็เพียงว่านโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลนั้นมุ่นวมมากเกินไป

ในเรื่องเกี่ยวกับนโยบาย คณะรัฐมนตรีมักจะแสดงต่อสมาชิกสภาต่างว่า “ท่านต้องรับพวกเราและนโยบายของเราทั้งหมด ท่านจะเลือกนโยบายแบบเห็นด้วยกับอันนี้ ไม่เห็นด้วยกับอันนั้นไม่ได้ ท่านต้องเลือกที่จะรับหรือไม่รับทั้งหมด” คณะรัฐมนตรีย่อมจะต้องเป็นฝ่ายรับผิดชอบโดยชัดแจ้ง เซอร์เบิร์ต มอร์ริสัน (ปัจจุบันเป็นดอร์ค มอร์ริสัน) ได้ตั้งคำถามว่า “ใครเป็นผู้รับผิดชอบการบริหาร รัฐบาลหรือรัฐสภา ข้าพเจ้าพูดได้ว่ารัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบ... หน้าที่ของรัฐสภาคือคอยควบคุมรัฐบาล คำว่าบาตรเดย์ก็ได้ถ้าต้องการ โจมตีหรือวิพากษ์วิจารณ์อย่างไรก็ได้ เพราะรัฐสภาไม่ใช่องค์กรที่จะทำหน้าที่บริหารสำหรับประเทศนี้”

คณะรัฐมนตรีท่านนี้จะให้คำตอบต่อรัฐสภาและเห็นข้อ^๕ ไข่นไปกว่านั้นคือต่อประเทศสำหรับดำเนินงานตามนโยบายทุกอย่างในระหว่างที่ยังดำรงตำแหน่ง คณะรัฐมนตรีรักษาสถานะในสภาต่างได้อย่างไร คำตอบก็คือโดยการสนับสนุนจากพรรคซึ่งเป็นปีกแผ่น ถ้าเช่นนั้นคณะรัฐมนตรีได้รับการสนับสนุนอย่างไร คำอธิบายโดยทั่วไปมักจะทำให้ไขว้เขว (๑) กล่าวกันว่าคณะรัฐมนตรีสามารถขับสมาชิกสภาซึ่งแข็งข้อ

ออกจากพรรคได้ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเมื่อดำเนินการแบบนั้นจำนวนน้อย พวกถูกพรรคที่
ดำเนินการต่อต้านอาจมีจำนวนดีสิบคนหรือมากกว่านั้นเป็นปกติ กรณีเช่นนี้ถ้าจัดการ
แบบดังกล่าว พรรคก็ต้องแตกแยกจากกันไป ดังนั้นการขบถมาชิกรัฐสภาออกจาก
พรรคจึงไม่ค่อยเกิดขึ้นบ่อยนัก (๒) มักเป็นที่โต้เถียงกันว่า เนื่องจากนายกรัฐมนตรื
สามารถร้องขอให้พระราชินีให้ยุบสภา และนำพรรคของตนเข้าสู่การเลือกตั้งทั่วไปใหม่
ทำให้พวกถูกพรรคของเขาเป็นทุกขหรือมากขนั้น เนื่องจากไม่ต้องการเผชิญกับการ
รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมากกว่าที่จำเป็น แต่สำหรับนายกรัฐมนตรืนั้น การค้นรนาหา
การเลือกตั้งทั่วไป ในขณะที่พรรคของตนกำลังแตกแยก ย่อมเป็นโศกนาฏกรรมโดยแท้
อย่างที่เราพบแล้วว่า ระบบการเลือกตั้งเป็นภัยต่อพรรคที่ไม่เป็นปีกแผ่น

ในทางปฏิบัติ คณะรัฐมนตรีควบคุมถูกพรรคได้ด้วยเหตุผลสามประการคือ
(๑) รัฐบาลทั้งคณะ (รวมถึงรัฐมนตรีช่วยว่าการ) ส่วนมากประกอบด้วยชนชั้นผู้นำ
ของพรรคเกือบทั้งหมด รัฐมนตรีทั้งหลายเป็นสมาชิกพรรคที่มีอิทธิพลเป็นพิเศษ
(๒) มักจะมีการปรึกษาหารือระหว่างรัฐบาลและผู้สนับสนุน และทั้งสองฝ่ายก็แตก
เปลี่ยนข้อเสนอละกันและกัน (๓) ในหลายกรณี สมาชิกผู้สนับสนุนรัฐบาล พอใจ
ที่จะให้รัฐมนตรีจัดการเรื่องต่าง ๆ ตามวิถีทางของเขา เพราะภายใต้ระบบรัฐบาล
อังกฤษ คณะรัฐมนตรีและพรรคที่สนับสนุนได้รับเลือกขึ้นมาด้วยนโยบายเดียวกัน และ
เชื่อมั่นในหลักการเดียวกัน ความสำเร็จของพรรคในการเลือกตั้งคราวต่อไปขึ้นอยู่กับ
ความสำเร็จของคณะรัฐมนตรี

สภาสามัญ

หน้าที่เบื้องต้นของสภาล่างคือการช่วยเหลือหรือคัดค้านรัฐบาล รูปร่าง
ของสภาล่างแต่คงให้เห็นการแบ่งแยกเป็นฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน ไม่เหมือนกับสถาบัน
บัญญัติอื่น ๆ ที่มักจัดเป็นรูปครึ่งวงกลม สภาล่างเป็นห้องใต้หลังมณเฑาะว์ เก้าอี้ยาวทาง

ขวามือของประธานสภาเป็นที่นั่งของฝ่ายรัฐบาล เก้าอี้แถวหน้าสำหรับรัฐมนตรี ส่วน
ทางซ้ายมือของประธานสภาเป็นที่นั่งของฝ่ายค้าน และผู้นำฝ่ายค้านก็จะนั่งอยู่แถวหน้า

บทบาทของสภาต่างมี ๓ ประการ (๑) อภิปรายคัดค้านการทั่วไป และ
ผ่านกฎหมาย (๒) วิพากษ์วิจารณ์การบริหาร (๓) ควบคุมการคลัง ระเบียบ
วางไว้ในโอกาสพิเศษ (ซบพดวย เคยต์) ให้ฝ่ายค้านเดือกหัวข้อที่จะอภิปราย แต่
นอกจากนี้การการประชุมขึ้นอยู่กับฝ่ายรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ แต่ในการวินิจฉัยจะต้อง
คำนึงถึงหลักสามประการ (๑) โดยประเพณีฝ่ายค้านมีสถานะพิเศษในรัฐธรรมนูญ
และต้องได้รับความยุติธรรม (๒) โดยการใช้วิจรรย์ญาณและความคาดหวังว่า
สมาชิกสภาฝ่ายใดจะสนับสนุน และ (๓) อาจเป็นไปได้อย่างมากว่า ถ้าไม่ปรึกษาสภา
เดี้ยก่อนและเก็บเป็นความลับ ฝ่ายค้านอาจจะดำเนินกรอย่างได้ผลในการขัดขวางการ
เคลื่อนไหวกของฝ่ายรัฐบาล

เป็นที่น่าสังเกตว่าในการจัดการด้านธุรกิจต่างๆ ของสภาต่างในรายละเอียด
ส่วนใหญ่ทำโดย วิพ (whips) ของทั้งสองฝ่าย “หลังเก้าอี้ประธานสภา” การตกลง
ฉันทมิตรดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในรัฐสภาว่า “ช่องปกติ” (usual channels) ปกติเป็น
บางครั้งเหมือนกันเมื่อฝ่ายค้านโต้แย้งการจัระเบียบบสำหรับอภิปรายของฝ่ายรัฐบาล
หรือคัดค้านใจที่อภิปรายคัดค้านหรือไม่ก็ขัดขวางการประชุม ผู้สังเกตการณ์จะแน่ใจ
ได้เดยว่าวิพทั้งสองฝ่ายตกลงกันไม่ได้

ฝ่ายรัฐบาลมีวิธดำเนินการอยู่ตามวิธที่จะทำให้การอภิปรายสั้นเข้า วิธ
แรกและวิธเก่าแก่ที่สุดคือ “การยุติการอภิปราย” สมาชิกคนไหนก็อาจขอให้ยุติการ
ประชุมได้ แต่ประธานสภาก็มีสิทธิที่จะไม่เสนอให้ลงมติ ถ้าไม่เห็นว่าการอภิปรายได้
ดำเนินมานานพอสมควร และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ได้ฟังกันมาพอแล้ว ถ้าประธานสภารับ
ข้อเสนอ และเดียงข้างมากตามที่กำหนดไว้เห็นด้วยกับข้อเสนอนั้น ประธานสภาจะยุติ
การอภิปราย บ่อยครั้งที่การอภิปรายถูกขอให้ยุติด้วยวิพของฝ่ายรัฐบาล ตามเดดา

ที่ใดตกลงกันไว้ก่อนแล้วกับวิพของฝ่ายค้าน บางครั้งฝ่ายค้านยังต้องการที่จะอธิบาย
ต่อไป ข้อเด่นของการอธิบายของฝ่ายรัฐบาลจึงถูกรับด้วยความแค้นเคือง

อาวุชในรัฐสภาประการที่สองก็คือ “กิลโดติน” หรือเรียกเป็นทางการว่า
“ระเบียบการแบ่งสรรเวลา” ซึ่งกำหนดไว้เป็นรายละเอียดว่า เวลาเมื่อไรและนานเท่าไร
ที่จะใช้อธิบายในส่วนต่าง ๆ ของร่างกฎหมาย ระเบียบนี้ถูกเสนอต่อสภาอธิบายแล้ว
ผ่าน หลังจากเวลาที่กำหนดไว้โดยเฉพาะแต่ละเรื่องได้หมดลง “กิลโดติน” ก็ตกลงมา
และการโต้เถียงก็ตงสิ้นสุดลง ข้อความที่เหลื่ออยู่ยังไม่ได้อธิบายก็ให้ลงมติโดยไม่มี
ต้องคำนึงถึง ด้วยเหตุนี้ “กิลโดติน” (Guillo Tine) บางครั้งจึงถูกเรียกว่า “การยุติ
โดยตัดตอน” (closure by compartments)

เนื่องจากเวลาที่จะใช้ในแต่ละอนุมาตราที่กำหนดไว้ในรายละเอียด “กิลโด
ติน” ซึ่งบังคับให้ฝ่ายค้านต้องอธิบายแต่เฉพาะในมาตราที่เห็นว่าสมควรแก่การติเป็น
พิเศษ “กิลโดติน” เป็นอาวุชสำหรับฝ่ายรัฐบาลซึ่งสงวนไว้เรียกใช้เมื่อฝ่ายค้านขัดขวาง
การยุติในแบบธรรมดา

ประการสุดท้าย ก็คือวิธีที่เรียกว่า “แกงการู” ถ้าสมาชิกจำนวนมาก
เสนอให้แก้ไขมาตราต่าง ๆ ในร่างกฎหมายซึ่งเป็นสิทธิที่จะทำได้ สภาก็จะไม่มีทางผ่าน
ร่างกฎหมายนั้นเคเดียว ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะเลือกให้มีการแก้ไข ซึ่ง
เห็นว่าสมควร ซึ่งหมายความว่า ประธานสภาจะกระโดดจากข้อแก้ไขอันหนึ่งไปยังอีก
อันหนึ่งเหมือนจิงโจ้

เกี่ยวกับสิทธิของฝ่ายค้านในรัฐสภา ระเบียบที่วางไว้ประกันว่าฝ่ายค้านจะ
มีเวลาถกเถียงปัญหาซึ่งเห็นว้าสำคัญ เวลาทั้งหมดประกอบด้วย การอธิบายเกี่ยวกับ
คดีนี้ ๓ ปีช (เบ็ดต้มัยประชุม) ระหว่างการพิจารณางบประมาณรายจ่าย ๒๖ วัน
และช่วงหยุดพักหลายต่อหลายครั้งเป็นการแน่นอน ฝ่ายค้านอธิบายร่างกฎหมายที่เสนอ
โดยคณะรัฐมนตรี ในเวลา ๑๕๗ วันที่สภาต่างอยู่ในต้มัยประชุม ในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ ฝ่าย
รัฐบาลได้เวลาร้อยละ ๔๗ ฝ่ายค้านใช้เวลาร้อยละ ๒๕ ของเวลาทั้งหมด เวลาที่เหลือ

อัครยยะ ๒๘ ของสมัยประชุมใช้สำหรับธุรกิจเบ็ดเตล็ด (รวมทั้งการอภิปรายในเรื่อง การภายในของชาติ)

องค์ประกอบและการจัดองค์การของสภาล่าง

“สมาชิกผู้ทรงเกียรติ” พลเมืองหลายประเภทจากคุณสมบัตินั้นต่างต่างได้ พวกหนึ่งถึง ขุนนาง และนักบวชบางประเภท (เซิร์ชออฟอิงแลนด์ เซิร์ชออฟไอร์แลนด์ โรมันคาทอลิกเซิร์ช ผู้เยาว์ บุคคลวิกลจริต บุคคลล้มละลาย อาชญากร) บุคคลที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกรัฐสภาแล้วก็จะอยู่ในตำแหน่งจนหมดวาระ สมาชิกจะถูกปลดออกได้โดยสภาเท่านั้น (สมาชิกคนหนึ่งถูกถอดถอนในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๘๔๗ ในความผิดฐานขัดขืนคำสั่งของสภาอย่างร้ายแรง ในปี ค.ศ. ๑๘๕๔ สมาชิกคนหนึ่งถูกถอดถอนหลังจากถูกศาลพิพากษาว่ามีความผิดอาญา และให้รับโทษจำคุก สมาชิกภาพแห่งรัฐสภามีอายุยกยกได้โดยองค์การภายนอก แม้แต่องค์การที่เด็กเขาเข้ามา

ในการรักษาไว้ซึ่งอิสรภาพจากอิทธิพลภายนอก สมาชิกได้รับการคุ้มครองโดย “เอกสิทธิ์” อันศักดิ์สิทธิ์จากรัฐสภา ซึ่งมีกรณีที่สำคัญ ๆ สามประการ คือ

เสรีภาพจากการจับกุม กรณีนี้ไม่คุ้มครองสมาชิกถึงคดีอาญา หรือการควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติ ดีเฟนซ์ แอกท์ (Defense Acts) ในเวลาสงคราม ใช้คุ้มครองแต่เฉพาะการกระทำทางแพ่ง (ยกเว้นการดำเนินคดีล้มละลาย) แต่ในความเป็นจริงเนื่องจากการจำคุกเพื่อใช้หนี้สินส่วนใหญ่ได้เลิกไปแล้ว เอกสิทธิ์อันนี้จึงลดความสำคัญซึ่งครั้งหนึ่งเคยมี

เสรีภาพในการพูด ไม่มีผู้ใดสามารถดำเนินคดีต่อคำพูดซึ่งสมาชิกคนใดได้กล่าวไว้ในการประชุมรัฐสภา รวมถึงสิ่งตีพิมพ์ระหว่างสมาชิก โดยคำสั่งของสภาล่างหรือในทางการดำเนินงานของรัฐสภา

เสรีภาพจากการกักกัน ไม่มีใครสามารถที่จะขัดขวางหรือกักกันในการไปหรือมาจากรัฐสภา (หรือ) พยายามที่จะบังคับใช้กำลังให้สมาชิกประกาศคัดค้าน

หรือเห็นด้วยต่อข้อเสนอดังกล่าว ซึ่งกำลังหรือคาดหวังว่าจะนำเข้าสู่สภา “ (ระเบียบ ๖ มิถุนายน ค.ศ. ๑๗๗๐) การเสนอให้สนับสนุนแก่สมาชิกที่รวมอยู่ในหลักข้อนี้ การคุกคามสมาชิกก็เช่นเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่เกิดขึ้น ค.ศ. ๑๗๕๖ ได้มีการพิมพ์โปสเตอร์เพื่อกดดันแก่สมาชิกที่ลงคะแนนเสียงในทางใดทางหนึ่งจะถูกพิมพ์ชื่อว่าเป็น “ ศัตรูของประชาชน ” การขู่เข็ญจะทำให้สมาชิกเสียหายทางการเงิน เพราะการกระทำในรัฐสภา ก็มีอาจทำได้เช่นกัน

แม้ว่าจะมีเอกสิทธิ์คุ้มกันดังกล่าว แต่สมาชิกสภาล่างก็ได้รับเงินเดือนต่ำกว่ามาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ สมาชิกได้รับเงินปีละ ๑,๗๕๐ ปอนด์ หรือประมาณ ๖,๐๐๐ ดอลลาร์ แต่ในอำนาจซื้อของประมาณได้ราว ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์ เงินเดือนต่ำกว่าเมื่อเทียบกับมาตรฐานวิชาชีพใด ๆ ในอังกฤษ นอกจากนี้ยังต้องเสียค่าไปรษณีย์ ค่าเครื่องเขียน ค่าจ้างเดชาบุตร และค่าพาหนะ และรายได้ทั้งหมดจะต้องเสียภาษีเงินได้

ประธานสภา เป็นตำแหน่งสูงสุดในสภาล่าง ประธานสภามีสถานะอันสูงเกียรติ ในพิธีการต่าง ๆ ประธานสภาล่างจะอยู่เป็นตำแหน่งที่ต้องหัตถ์นายกรัฐมนตรี (ประธานองคมนตรีอยู่ตำแหน่งแรก) ประธานสภาล่างได้รับเลือกตั้งโดยแฉะระหว่างสมาชิกด้วยกัน ถ้าปรากฏว่าประธานสภาได้กลับมาก่อในคราวเลือกตั้งต่อไป ก็จะเป็นประเด็นที่จะเลือกเขาเป็นประธานสภาอีก โดยปกติฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านมักจะตกลงกันในตัวบุคคลที่จะเป็นประธานสภา แล้วเลือกตั้งบุคคลนั้นโดยคะแนนเสียงเอกฉันท์ แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะสำเร็จแบบนั้นเสมอไป ในปี ค.ศ. ๑๗๕๑ และ ค.ศ. ๑๗๕๗ มีการเลือกตั้งแบบแข่งกัน เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้ว ประธานสภา ก็จะสั่งตั้งข้อผูกพันต่อพรรคของตนทั้งหมด หน้าที่ของประธานสภาคือ (๑) เป็นตัวแทนของสภาล่างในความสัมพันธ์กับอริบัตย์สภาสูง และองค์การภายนอกอื่น ๆ และ (๒) เป็นประธานในการอภิปรายถกเถียงในสภาล่าง ไม่เหมือนกับประธานสภาล่างของอเมริกา ประธานสภาล่างของอังกฤษเป็นผู้ที่ถูกคาดหวังว่าจะเป็นกลาง ประธานสภาไม่เคยออกเสียงเว้นแต่เพื่อตัดสินมติที่

เดิมอกัน ประธานสภาไม่ร่วมในการอภิปราย ในฐานะประธานก็จะออกกระเบียบควบคุม การอภิปรายและบังคับใช้ระเบียบนั้น วิจัยกันว่าจะให้ใครเป็นผู้อภิปราย และตัดสิน แ่งต่าง ๆ ของระเบียบกฎเกณฑ์และออกคำสั่ง (ซึ่งมีอาจโต้แย้งได้) เมื่อจำเป็น ประธานสภาทำหน้าที่ทั้งหมดนี้โดยอาศัยขนบธรรมเนียมและกฎหมายของสภาต่าง โดย ไม่คำนึงว่าจะได้ประโยชน์ต่อฝ่ายรัฐบาลหรือไม่ เนื่องจากประธานสภาไม่สามารถทำ หน้าที่ประธานได้เต็มไป จึงมีรองประธานสภาซึ่งมีอำนาจที่จะทำหน้าที่แทนเมื่อจำเป็น รองประธานสภาถูกเลือกมาจากฝ่ายรัฐบาล แต่เมื่อทำหน้าที่แทนประธานสภาที่ถูกคาด หวังจะต้องไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นอันขาด

คณะกรรมการของสภา สภาต่างมีคณะกรรมการ ๓ ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน

คณะกรรมการที่สภาตั้งขึ้นมา (Select Committees of the House) คณะกรรมการบางชุดทำหน้าที่ตามสมัยประชุม เช่นตั้งขึ้นมาในการเริ่มสมัยประชุม แต่ละครั้ง หรืออาจจะแต่งตั้งเป็นพิเศษในโอกาสอันควร โดยปกติ (แต่ไม่เสมอไป) ประกอบด้วยกรรมการ ๑๕ นาย มาจากทั้งสองฝ่ายโดยเทียบสัดส่วน โดยประเพณี กรรมการจะต้องทำงานโดยไม่เข้าข้างพรรค คณะกรรมการจะทำหน้าที่พิจารณาในเรื่อง เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติของสมาชิกสภา หรือระเบียบกฎเกณฑ์ของสภาต่าง ไม่บ่อย ครั้งนักที่คณะกรรมการถูกขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการใหญ่ (Committee of the Whole House) สภาต่างและ กรรมการใหญ่นี้ประกอบด้วยสมาชิกสภาทั้งหมดเหมือนกัน (ยกเว้นแต่ประธานสภา) แต่ระเบียบการประชุมแตกต่างกัน ถ้าสภาต่างแปรรูปเป็นคณะกรรมการ ดังที่แสดงให้ เห็นก็คือ ประธานสภาถูกเลื่อนไปจากเก้าอี้ และรองประธานสภาจะมานั่งเป็นประธาน สภาแทน เรื่องเกี่ยวกับการเงินจะต้องเริ่มจากคณะกรรมการใหญ่นี้ ไม่เคยเริ่มจาก สภาต่างเลย นอกจากนี้รัฐบาลอาจเลือกที่จะเสนอร่างกฎหมายต่อคณะกรรมการใหญ่นี้

คณะกรรมการประจำ คณะกรรมการนี้ให้สัตยาบันโดยพยานะ เอ บี ซี ๑๓๑ แต่ก็มีกรรมการอยู่ชุดหนึ่ง เรียกว่า สก็อตทิช คอมมิที (Scottish Committee) เพราะว่ากรรมการทุกคนเป็นชาวสก็อต และรับผิดชอบเรื่องเกี่ยวกับสก็อต ซึ่งเป็นกรรมการชุดพิเศษชุดเดียว คณะกรรมการชุดอื่นประกอบด้วยกรรมการอย่างมาก ๕๐ คน เทียบส่วนจากแต่ละพรรคในสภา กรรมการได้รับการคัดเลือกโดยประธานสภา และคณะกรรมการคัดเลือก (Committee of Selection) คณะกรรมการประชุมกันในห้องเด็ก ๆ ซึ่งจำลองแบบจากสภา กรรมการจากแต่ละฝ่ายนั่งอยู่ด้านหนึ่ง ประธานกรรมการนั่งอยู่ตรงกลาง วิพืชของพรรคก็อยู่ตรงแต่ละด้านของคณะกรรมการ

กรรมการเหล่านี้มีบทบาทแตกต่างไปจากคณะกรรมการของรัฐสภาอเมริกัน ความจริงแตกต่างไปจากคณะกรรมการนิติบัญญัติต่าง ๆ ในยุโรปเล็กน้อยซ้ำ ประการแรก คณะกรรมการชุดนี้ไม่ใช่ผู้ชำนาญการพิเศษ ถูกกำหนดให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทันทีที่หมดเวลาสะกด ประการที่สอง คณะกรรมการไม่สอบถามความเห็นจากบุคคลภายนอกหรือข้าราชการพลเรือน สิ่งที่ทำก็คือพิจารณาร่างกฎหมายตามระเบียบการประชุมอันเคร่งครัด ประการที่สาม ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการถูกพิมพ์เป็นทางการออกจำหน่าย ประการที่สี่ ไม่ใช่หน้าที่ของคณะกรรมการต้องรายงานทัศนะต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักการแห่งร่างกฎหมายต่อสภาต่าง และไม่อาจจำกัดหรือยับยั้งร่างกฎหมาย ในระเบียบวาระที่สองของการพิจารณาต่อกฎหมาย สภาต่างจะเป็นผู้นิพนธ์ว่าหลักการของร่างกฎหมายนั้นว่าดีหรือเดว ไม่ใช่คณะกรรมการ หน้าที่ของคณะกรรมการประจำคือรับเอาร่างกฎหมายที่ผ่านสภาในระเบียบวาระที่ ๒ มาพิจารณาในรายละเอียด คณะกรรมการประจำพิจารณาร่างกฎหมายคำต่อคำ บรรทัดต่อบรรทัด พิจารณาอนุมาตราใหม่ และข้อแก้ไขเพิ่มเติมต่าง ๆ

คณะกรรมการประจำเหล่านี้ดำเนินการอย่างเดียวกับคณะกรรมการใหญ่ เมื่อถึงคราวพิจารณาร่างกฎหมาย คณะกรรมการตั้งชนเพื่อประหยัดเวลา ในขณะที่

คณะกรรมการใหญ่พิจารณาร่างกฎหมายหนึ่งฉบับ คณะกรรมการประจำสภาจะพิจารณาได้ห้าฉบับ

การออกกฎหมายในสภาล่าง

ร่างกฎหมายที่เสนอโดยรัฐบาล (Public Bill) ถึงแม้จะมีกฎหมายบางฉบับเรียกกันว่า ไปรเวท เมมเบอร์บิลด์ (Private Members' Bills) ซึ่งปกติเกี่ยวกับเรื่องเล็กน้อย เสนอโดยสมาชิกเป็นส่วนตัว งานด้านนิติบัญญัติสภาล่างส่วนใหญ่เต็มไปด้วยร่างกฎหมายของรัฐบาล ซึ่งนำเสนอโดยคณะรัฐมนตรี ในการเสนอกฎหมาย รัฐมนตรีมีหลักการซึ่งมีที่มาตามประการ (๑) นโยบายของพรรครัฐบาล เช่นสัญญาในระหว่างการเลือกตั้งหรือนโยบายต่างๆ ของคณะรัฐมนตรี (๒) ความประสงค์ของฝ่ายข้าราชการที่จะให้หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย (๓) ข้อเรียกร้องของกลุ่มผลประโยชน์ภายนอก

ในทางทฤษฎี ร่างกฎหมายอาจถูกเสนอในสภาล่างหรือสภาสูงก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติร่างกฎหมายของรัฐบาลส่วนมากเริ่มต้นในสภาล่าง กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ร่างกฎหมายจะต้องผ่านตามระเบียบวาระในสภาที่เริ่มต้นก่อนที่จะผ่านไปยังอีกสภาหนึ่ง สำหรับร่างกฎหมายในสภาชั้นแรกเริ่มต้นเมื่อระเบียบวาระประชุมกำหนดว่าร่างกฎหมายกำลังจะเข้าสู่วาระหนึ่งซึ่งเป็นเพียงพิธีการปกติเท่านั้น คือ เดชาธิการสภาอ่านชื่อร่างกฎหมายจากกระดาษที่พิมพ์ไว้ เรียกกันว่า “โครงร่างกฎหมาย” (dummy bill) ซึ่งวางไว้บนโต๊ะประชุมเรียบร้อยแล้ว

โดยปกติหลังจากวาระที่หนึ่งผ่านไป ต้องหรือสามสัปดาห์จึงจะถึงวาระที่สอง ให้เวลาสำหรับฝ่ายค้านที่จะเตรียมแนวทางการโจมตี และสำหรับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะแสดงทัศนคติต่อร่างกฎหมายนั้นให้เป็นที่ประจักษ์

วาระที่สอง โดยธรรมดาจะกินเวลาหนึ่งหรือสองวัน (เวลาดำเนินการต้องถือว่านานกว่าปกติ และจะกำหนดไว้สำหรับร่างกฎหมายที่สำคัญ ๆ เช่น ร่างกฎหมายขนส่ง ค.ศ. ๑๙๔๖-๑๙๔๗) ในระหว่างเวลานี้มีการอภิปรายถึงหลักการโดยทั่วไปของ

ร่างกฎหมายระหว่างรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบและ “ รัฐมนตรีเงา ” ของพรรคฝ่ายค้านผู้
กำลัง “ หมายหัว ” เขาอยู่ รัฐมนตรีเปิดอภิปรายตามมาด้วยผู้สนับสนุน ผู้ซึ่งปกติ
มักจะพูดกับสภาที่เกือบว่าง พอถึงตอนเย็นรัฐมนตรีทั้งหลายก็จะกลับเข้ามาอยู่ในแนว
หน้าของทั้งสองฝ่ายและดำเนินการอภิปรายต่อ ในที่สุดเวลาประมาณ ๒๒.๐๐ น. การ
อภิปรายก็จะจบลง แต่ก็มีการลงมติ

ขั้นตอนต่อไปคือขั้นตอนการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการ
ที่จะตรวจพิจารณาและแก้ไขร่างกฎหมายโดยความระมัดระวัง เป็นโอกาสอันใหญ่หลวง
สำหรับกลุ่มผลประโยชน์ภายนอกที่จะสร้างอิทธิพลเหนือร่างกฎหมายนี้ ผ่านทางเพื่อน
ฝูงของตนที่อยู่ในคณะกรรมการ ซึ่งทำให้ร่างกฎหมายเปลี่ยนไปจากตอนที่เสนอและ
ได้รับการคัดค้านมาก เมื่อผ่านขั้นตอนกรรมการก็มาถึงวาระที่สอง “ ร่างกฎหมายซึ่ง
เปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยคณะกรรมการ ” ถูกเวียนไปยังสมาชิกสภาทุก ๆ คนและเปิด
อภิปรายในสภา ถ้าจำเป็นต้องเพิ่มเติมมาตรา ก็เพิ่มเติมตอนนั้น และการพิจารณาแก้ไข
ต่อไปก็ทำในตอนนั้น ข้อแก้ไขมีข้อแก้ไขอันเกี่ยวกับที่ใดก็เหมือนกันในขั้นตอน
การและถูกปฏิเสธ แต่เป็นข้อแก้ไขใหม่ในด้านเนื้อหา ประธานสภาด้วยอำนาจ “ ใจใจ ”
ก็จะเลือกให้มีการแก้ไขที่เห็นสมควร

ในวาระที่สองนี้ มีข้อนำซึ่งเกิดที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ระหว่าง
คณะกรรมการ รัฐมนตรีอาจแถลงข้อสังเกต (ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายสนับสนุนหรือฝ่าย
ค้าน) ว่า ถึงแม้คนไม่อาจสัญญาที่จะรับการแก้ไขของสมาชิก แต่ก็พิจารณาข้อแก้ไข
นั้น ในวาระที่เปิดโอกาสให้รัฐมนตรีเอาข้อเสนอแก้ไขซึ่งคนต้องการเวลาที่จะ
พิจารณาในระหว่างที่ร่างกฎหมายยังอยู่ในคณะกรรมการ

หลังจากวาระที่สองได้ผ่านไปแล้ว ร่างกฎหมายก็ย่างเข้าสู่วาระที่สาม
ซึ่งเป็นการอภิปรายโดยทั่วไปอีกครั้งหนึ่งและครั้งสุดท้ายสำหรับร่างกฎหมายนั้น วาระ
ที่สามนั้นกินเวลาไม่เกินหนึ่งวัน ถ้าเสียงข้างมากลงมติสนับสนุนร่างกฎหมายนั้นก็ผ่านสภา

ต่าง แต่ก็ยังไม่เป็นกฎหมาย เพราะจะต้องมีการออกเสียงในสภาสูง ถ้าสภาสูงเห็นชอบด้วย หลังจากนั้นก็จะรับพระบรมราชานุญาต ร่างนั้นก็กลายเป็นกฎหมาย

มีร่างกฎหมายจำนวนน้อยที่ผ่านสภาต่างออกมาได้ ถึงแม้ว่าตอนนำเสนอนโยบายของรัฐบาลจะได้รับการสนับสนุนเป็นอันมากก็ดี ร่างกฎหมายมักจะถูกเปลี่ยนแปลงในเรื่องสำคัญแห่งหนึ่งหรือสองแห่ง และถูกเปลี่ยนแปลงอย่างมากในรายละเอียด บางครั้งร่างกฎหมายได้รับการโจมตีอย่างรุนแรงและ “ตก” ไป

ร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิก เมื่อเอกชนหรือองค์การเอกชนประสงค์จะได้อำนาจและผลประโยชน์พิเศษ ซึ่งกฎหมายธรรมดาไม่อำนวยให้ ร่างกฎหมายที่จะสร้างอำนาจและผลประโยชน์เช่นนั้นให้ได้ก็คือ ไปรเวท บิด โดยปกติมาจากองค์การปกครองท้องถิ่นและองค์การอื่น ๆ เช่นองค์การรัฐวิสาหกิจ ร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกไม่ค่อยได้รับการคัดค้านนัก เนื่องจากการคัดค้านได้ถูกบ่วงกันโดยการอ้อมขอมกัน แต่ถ้าร่างกฎหมายนั้นถูกคัดค้าน ก็จะดำเนินไปโดยเสียงอันตราวยิ่ง ต้องเตรียมการต้อนรับการตอบสวนอย่างถึงพริกถึงขิงจากคณะกรรมาการต่าง ๆ แต่ละครุคประกอบด้วยสมาชิกสภา ๕ คน และยังมีเผชิญกับการอภิปรายในสภาต่างหรือสภาสูง แต่ส่วนมากการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายมักจะทำในชั้นกรรมาการ และสภาก็จะรับร่างกฎหมายนั้น

การออกกฎหมายปลัดย่อย อีกประเภทหนึ่งของการออกกฎหมาย เรียกกันว่า การออกกฎหมาย “ปลัดย่อย” หรือ “ที่รับมอบอำนาจ” การออกกฎหมายเช่นนี้ทำโดยองค์การของรัฐเป็นส่วนใหญ่ ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมายที่ผ่านรัฐสภาแล้ว ซึ่งเรียกกันว่ากฎหมาย “แม่” กฎหมายประเภทนี้มีจำนวนมากมาย ในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ มีกฎหมายของรัฐบาลจำนวน ๖๔ ฉบับ แต่มีกฎหมายที่ได้รับมอบอำนาจ ออกโดยอาศัยความตามกฎหมายดังกล่าวทั้งหมด ๒๓๓๒ ฉบับ มีเหตุผล ๕ ประการที่ทำให้กฎหมายประเภทนี้มีจำนวนมาก คือ เวตจำกัดของรัฐสภา ลักษณะเทคนิคของกฎหมายหลายฉบับ เหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นโดยมิได้คาดล่วงหน้าในระหว่างการบริหารงานตามกฎหมายซึ่งลำดับซับซ้อน ความเปลี่ยนแปลงและโอกาสฉุกเฉินต่าง ๆ ซึ่งต้องปฏิบัติการ

โดยฉับพลัน ความจำเป็นสำหรับความอดุ้มอดวยของกฎหมายเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า กฎหมายปลัดก๊วยย่นหม้ความจำเป็น แต่การควบคุมที่ไม่เพียงพอเป็นเรื่องที่โต้เถียงกันมาก

เนื่องจากกฎหมายปลัดก๊วยย่นหม้จำนวนมาก และมีลักษณะเป็นเทคนิค จนอาจพ้นการสังเกตของสมาชิกไปได้ ดังนั้นในปี ค.ศ. ๑๙๔๔ สภาจึงตั้งคณะกรรมการซึ่งเรียกว่า คณะกรรมการพิเคราะห์ (Scrutiny Committee) คอยพิจารณากฎหมายปลัดก๊วยย่นหม้เหล่านั้น คณะกรรมการมี ๑๓ คน ประธานกรรมการต้องมาจากสมาชิกฝ่ายค้าน คณะกรรมการคอยทำหน้าที่พิจารณาว่ากฎหมายปลัดก๊วยย่นหม้ควรให้รัฐสภาพิจารณาอีกครั้งหรือไม่

คณะกรรมการไม่ต้องเสนอรายงานในเรื่องเกี่ยวกับความดีหรือนโยบายแห่งกฎหมายนั้น หน้าที่ของคณะกรรมการก็คือ ชี้ให้เห็นว่ากฎหมายเรียกเก็บภาษีเกินไปหรือไม่ ออกให้มีผลย้อนหลังโดยกฎหมาย “แม่” ไม่ได้ให้อำนาจไว้หรือไม่ หรือมีความดำขำทำให้เหตุผลไม่ได้ในการเสนอต่อสภา หรือว่าภาษาควรให้ชัดเจนกว่านั้น หรือปรากฏว่าจะใช้อำนาจผิดปกติ หรือไม่คาดหวังตามที่กฎหมาย “แม่” ได้มอบให้ คณะกรรมการเพียงแต่เสนอรายการต่าง ๆ ในเรื่องเหล่านี้ต่อสภา โดยไม่เสนอข้อวิจารณ์ และคณะกรรมการจะต้องปรึกษาหารือกับกระทรวงซึ่งได้ประกาศใช้กฎหมายนั้น และคำตอบของกระทรวงให้พิมพ์ติดมากับรายงานของคณะกรรมการ ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๔ — ๑๙๕๒ คณะกรรมการตรวจกฎหมายปลัดก๊วยย่นหม้ ๒๙๐๐ ฉบับ และเสนอรายงานต่อสภาต่าง ๘๓ ฉบับ

การออกกฎหมายเกี่ยวกับการเงินและการควบคุม

หลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเงิน สภาต่างมีอำนาจสูงสุดตามพระราชบัญญัติรัฐสภา ค.ศ. ๑๙๑๓ ร่างกฎหมายที่ประธานสภาได้รับรองว่าเป็นกฎหมายการเงิน สภาผู้แก้ไขไม่ได้ และไม่จำเป็นจะต้องได้รับอนุมัติจากสภาผู้

จึงจะเป็นกฎหมาย แต่ถ้าสภาต้องปฏิเสธรื้อจะอนุมัติ ร่างกฎหมายนั้นมักจะเสียเวลาไปประมาณ ๓ เดือน

คำขอเบิกจ่ายเงินคงจะต้องมาจากรัฐมนตรี กฎบัตรฯ ใน ส.ส.ค.ค. ออร์เดอร์ ๖๓ (Standing Order 63) ซึ่งเป็นกฎที่เก่าแก่ที่สุดอันหนึ่ง เริ่มตั้งแต่รัชสมัยของราชินีแอนน์ ดังนั้นฝ่ายค้านจึงไม่อาจจะเสนอเพิ่มรายจ่ายในการต่อสู้กับรัฐบาล ฝ่ายค้านถูกบังคับให้ดู ในการตั้งงบประมาณรายจ่าย แม้ในกรณีที่อยากจะให้เพิ่ม ทั้งนี้ก็เพราะเงินไม่พอ มีคณะกรรมการการเงินอยู่สองชุด คือ คอมมิทที ออฟ ซัพพลาย ซึ่งตั้งเงินให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ อีกชุดหนึ่งได้แก่ คอมมิทที ออฟ เวลส์ แอนด์ มินด์ ซึ่งจัดหาเงิน คณะกรรมการทั้งสองชุดชนกับคณะกรรมการใหญ่

งบรายได้ งบประมาณถูกเสนอในทุกต้นเดือนเมษายน ซึ่งเป็นเดือนแรกของปีงบประมาณ ในระยะเวลาตั้งแต่เดือนเมษายนถึงกรกฎาคม สภาก็จะปรึกษารายกับคณะกรรมการ เวลส์ แอนด์ มินด์ (Committee of Ways and Means) “แบ่งสรรงบประมาณ” หลังจากตกลงกันได้แล้วก็เอารายการต่าง ๆ มารวมกันเข้าเป็นร่างกฎหมาย ซึ่งเมื่อผ่านสภาแล้ว ก็เป็นพระราชบัญญัติงบประมาณ ซึ่งแสดงให้เป็นโครงการภาษีอากรสำหรับปีนั้น

“งบรายจ่ายของรัฐบาล” รัฐบาลต้องหาเงินให้รัฐบาลใช้จ่ายและให้สิทธิในการใช้จ่าย สำหรับวัตถุประสงค์ใดอนุมัติแล้ว กระทรวงการคลังรวบรวมและพิจารณาประมาณการรายจ่าย ซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ เสนอมา ประมาณการรายจ่ายนี้ ถูกเสนอต่อสภาต่างก่อนเดือนเมษายน ซึ่งเป็นเดือนที่งบประมาณเริ่มต้น สภาต่างพิจารณาประมาณการรายจ่ายภายในสี่เดือนต่อมา หลังจากนั้นก็จะรวมเข้าด้วยกันเป็นร่างกฎหมาย ซึ่งเมื่อผ่านสภาแล้วก็เป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายอนุมัติให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดรายละเอียดไว้ในงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ห้ามใช้จ่ายนอกเหนือจากนั้น

มีข้อการตั้งเกิดสองประการ ประการแรก สภาต่างมีอำนาจควบคุมเพียงเล็กน้อยในรายละเอียดของงบประมาณรายจ่าย วันซึ่งใช้อภิปรายงบประมาณรายจ่าย

เรียกว่า “ชีพิตาย เคยส์” ซึ่งมี ๒๒ วัน ในวันสุดท้ายงบรายจ่ายส่วนที่ยังไม่ได้
อภิปรายก็ให้ลงมติเลยโดยไม่ต้องอภิปรายโต้เถียงอีก นอกจากนั้นโอกาสที่งบประมาณ
ส่วนใดจะได้รับการอภิปรายขึ้นอยู่กับฝ่ายค้าน อีกประการหนึ่งฝ่ายค้านไม่ค่อยใช้เวลา
ตรวจสอบรายละเอียดของงบประมาณ แต่จะใช้อภิปรายในเรื่องนโยบายกว้าง ๆ ของ
กระทรวงทบวงกรมที่^๕ได้ขอตั้งงบประมาณมา

อีกประการหนึ่ง สภาต่างจะควบคุมอย่างพิถีพิถัน ในการใช้จ่ายเงินตาม
งบประมาณ หรือให้แน่ใจว่างบประมาณมิได้ใช้จ่ายไปในทางอื่น นอกจากในทางที่
สภาได้ให้อำนาจไว้ ยกเว้นแต่กรณีพิเศษซึ่งมีเหตุสมควรจริง ๆ การควบคุมของสภา
ทำโดยผ่านอธิบดีกรมบัญชีกลางและคณะกรรมการบัญชีหลวงของสภา อธิบดีกรมตรวจ
เงินแผ่นดิน กรมบัญชีกลางและกรมตรวจเงินแผ่นดินครบบัญชีของทุกกระทรวงทบวง
กรม และเสนอรายงานต่อคณะกรรมการบัญชีหลวง ซึ่งจะพิจารณาถึงความแตกต่าง
ระหว่างเงินที่สภาอนุมัติและเงินที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ใช้จ่ายไปจริง ๆ ในกรณีที่ปรากฏ
จากการใช้เงินที่ไม่เจตนาและสิ้นเปลือง และกรณีที่ละเมิดกฎต่าง ๆ คณะกรรมการจะ
เรียกพนักงานบัญชีของกระทรวงทบวงกรมเหล่านั้นมาสอบสวน และชี้แจงเหตุผลสำหรับการ
การกระทำตามรายงานนั้น

การควบคุมทางด้านการเงิน เนื่องจากสมาชิกสภามีอำนาจควบคุมเพียงเล็กน้อย
ในเรื่องรายจ่าย และมีอำนาจบางส่วนในเรื่องรายได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับกระทรวงการคลัง
และคณะรัฐมนตรีในการกำหนดรายจ่าย สภาไม่มีทั้งเวลาและกลไกในการที่จะควบคุม
รายละเอียด นานมาแล้วในปี ค.ศ. ๑๙๑๒ สภาตั้งคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ
รายจ่าย แต่ทั้งคณะกรรมการชุดนี้และคณะกรรมการบัญชีหลวงจะทำได้อย่างที่ถูกต้อง
เพียงตรวจรายละเอียดหลังจากที่ สภาได้ผ่านงบประมาณและเงินได้ถูกใช้จ่ายไปแล้ว

รัฐบาลจึงรู้ล่วงหน้าว่าจะได้เงินตามจำนวนที่ขอและตามวัตถุประสงค์ที่วาง
ไว้ ดังนั้นกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ซึ่งไม่มีทางที่จะพึงพ้ออาศัยเพื่อนฝูงในสภาในการที่

จะให้คำขอรับงบประมาณของคนผ่าน ผลสำคัญตามประการที่ตามมาคือ ทุกกระทรวงทบวงกรมอยู่ภายใต้โครงการทางการเงินของคณะรัฐมนตรี ประการที่สอง งบประมาณแสดงให้เห็นนโยบายของรัฐบาลทางด้านการเงิน ประการที่สาม อิทธิพลของผู้ทำการแนะนำชักชวนสมาชิกรัฐสภา (lobbyist) ถูกกั้นไว้

การควบคุมฝ่ายบริหาร

ส่วนใหญ่สภาต่างควบคุมรัฐบาลในเรื่องการอภิปรายและคัดค้านร่างกฎหมายและมาตรการทางการเงินของฝ่ายรัฐบาล แต่สภาต่างก็ยังมีเครื่องมือพิเศษอีกหลายอย่างในการที่ควบคุมกิจกรรมของรัฐบาลทั้งหมด เป็นคั่นว่า ในบัญหาระยะสั้น เช่นการตัดสินใจในการเนรเทศคนต่างด้าว ก็มักจะเกิดขึ้นในระหว่างการตั้งกระทู้ถามของรัฐสภา บัญหาระยะยาว เช่นนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการศึกษาชั้นสูง ก็มักจะทำกันในการอภิปรายซึ่งกำหนดไว้แล้ว เช่นในการอภิปรายงบประมาณรายจ่าย บางครั้งวิธีการเหล่านี้ก็ถูกใช้ในการควบคุมทั้งในเรื่องรายละเอียดและในเรื่องของนโยบาย ซึ่งเป็นเรื่องของไหวพริบปฏิภาณ ไม่ใช่เรื่องของธรรมเนียมประเพณี

เราต้องแยกความแตกต่างระหว่างการกระทำของสมาชิกโดยลำพัง กับการกระทำร่วมกันของพรรค การตั้งกระทู้ถามและการแปรญัตติก่อนปีดประชุมเป็นอาวุธของสมาชิก ส่วนการอภิปรายเป็นเรื่องพรรคทั้งหมด

การตั้งกระทู้ถามของรัฐสภา การตั้งกระทู้ถามของรัฐสภาทำต่อรัฐมนตรีเพื่อทราบข้อเท็จจริงหรือวิพากษ์วิจารณ์ เวลาของการตั้งกระทู้ถามประจำวัน เป็นลักษณะอันแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดของระบบรัฐสภาอังกฤษ สมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามต่อรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่ง เขาอาจจะมุ่งหวังให้คำถามนั้นได้รับคำตอบปากเปล่า ถ้ากรณีเช่นนั้นต้องบอกล่วงหน้า ๒ วัน และจะตั้งกระทู้ถามเช่นนั้นไม่เกิน ๒ ชั่วโมงในวันใดวันหนึ่ง เหตุผลสำคัญของความประสงค์ที่จะได้รับคำตอบปากเปล่า ก็คือทำให้

สมาชิกคนนั้นและสมาชิกคนอื่น ๆ มีสิทธิ์ที่จะตั้งกระทู้ถามเกี่ยวพันต่อไป เป็นวิธีวางกับ
คักรัฐมนตรี

การตั้งกระทู้ถามเริ่มตั้งแต่เวลา ๑๔.๔๕ น. ถึง ๑๕.๓๐ น. ทุกวันเว้นวันศุกร์ (จะ
ตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรี ได้เฉพาะวันอังคารและวันพฤหัสบดีเท่านั้น) รัฐมนตรีแต่ละ
คนมีรอบที่ถูกลถามประมาณ ๑๐ วัน ขึ้นอยู่กับเดชาธิการสภาในการที่จะวินิจฉัยว่า รัฐ
มนตรีคนใดเป็นผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย และถ้าจำเป็นก็อาจให้รัฐมนตรีคนที่รับผิดชอบ
นั้นเป็นผู้ตอบคำถามแทนรัฐมนตรีคนที่ตั้งกระทู้ถาม ไม่ใช่คำถามทุกประเภทจะทำ
ได้ มีหลักเกณฑ์สำหรับการตั้งกระทู้ถาม ๒๘ ประการ ที่สำคัญ ๆ คือ จะต้องมีความ
ประสงค์ในการที่จะแสวงหาข่าวสารหรือเร่งรัดการกระทำ ไม่ใช่เพียงแต่เป็นข้ออ้างที่จะ
กล่าวคำปราศรัย รัฐบาลจะต้องรับผิดชอบต่อเรื่องที่ถูกซักถาม คำถามซึ่งได้ถูกปฏิเสธ
คำตอบไปแล้วไม่สามารถจะหยิบยกขึ้นมาถามใหม่ได้อีก คำถามได้ถูกจัดหมายเลขและ
พิมพ์ไว้ในระเบียบวาระการประชุม ในระยะเวลาของการซักถาม สมาชิกจะถูกขึ้นแถว
กล่าวต่อประธานสภาว่า “ หมายเลข ๒๓ ซอรับ ” เด็ดๆเดັดๆก็จะนั่งลงแล้วรัฐมนตรีก็
จะถูกขึ้นแถวก็อ่านคำตอบ ในการตอบ รัฐมนตรีจะต้องคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าจะต้อง
ตอบคำถามที่เกี่ยวข้อง ไม่เพียงแต่จากสมาชิกผู้เริ่มคำถามแรก แต่จากสมาชิกคนอื่น
ด้วย กรณีที่มีการถกเถียงกันอย่างหนักก็คล้าย ๆ กับว่ารัฐมนตรีคนนั้นถูกสอบปากคำ
โดยสภาทั้งสภา และบางครั้งคำถามหรือคำตอบก็ร้อนแรงปานกัน ระยะเวลาตั้งกระทู้ถาม
เป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่ามันทำให้ฝ่ายค้านสามารถจะสำรวจจุดอ่อนในการดำเนินกิจการ
ของรัฐบาล ในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ฝ่ายค้านตั้งกระทู้ถามว่าเป็นความจริงหรือไม่ที่เครื่องบิน
ทิ้งระเบิดอเมริกันได้บินบรรทุกระเบิดไฮโดรเจนจากฐานทัพอังกฤษ รัฐบาลถูกบังคับ
ให้ตอบรับ ซึ่งเมื่อเรื่องแดงออกก็เป็นที่ตื้นตันกันเป็นอันมาก ในเดือนธันวาคม ค.ศ.
๑๙๖๑ รัฐบาลเพิ่งจะยอมรับตามคำขอร้องขอของสหประชาชาติในการที่จะตั้งระเบิด ๑๐๐๐
ปอนด์สำหรับใช้ในคาตังกา และเดັดๆก็ถดถอยไป รัฐบาลถูกบังคับให้เข้าสู่ทางต้อง
แพรงในการที่จะต้องตอบคำถามจากฝ่ายค้าน ซึ่งต้องการที่จะให้ตั้งระเบิดไป และ

จากฝ่ายสนับสนุนรัฐบาลซึ่งไม่ต้องการ คำถามมักจะกินขอบเขตกว้างขวาง ยกตัวอย่าง เช่น ในบ่ายวันหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมถูกขอร้องให้แสดงข้อเท็จจริงใน หัวข้อต่าง ๆ อันมีรายการยืดยาว เช่น พวกชาวเหมืองสกัดอายุตั้งแต่ ๑๘-๓๐ ปี เข้าร่วมในกองทัพอย่างไร นโยบายของรัฐบาลในการร่วมมือกับเยอรมันนี้ในการผลิต อาวุธ หน้าที่ที่กระทรวงถามถึง กระทรวงนั้นจะต้องจัดลำดับความสำคัญเหนือธุรกิจอย่าง อื่นหมด หลายกระทรวงมีหน่วยงานพิเศษ ซึ่งส่วนหนึ่งของงานที่จะต้องทำก็คือ ความ รับผิดชอบในการที่จะคอยตอบคำถาม เตรียมกระดาษคำตอบให้รัฐมนตรี แสดงข้อมูล ภูมิหลัง แดวกี่เด่นขอคำตอบสำหรับคำถามที่อาจจะคิดค้นมาได้ รัฐมนตรีซึ่งได้รับการ สรุปทางหน้าที่ได้ไว้อย่างดีแล้ว ก็ถ้าสามารถที่จะป้องกันตัวเองได้ ถึงแม้ว่ากรณีจะเดรัจฉาน เพียงใดก็ตาม เป็นไปได้เหมือนกันว่าจุดอ่อนของคนจะต้องถูกเปิดเผย ถ้าต่างอาจจะ ไม่พบความจริง แต่ก็จับเท็จได้

คำขอแปรญัตติก่อนปิดประชุม คำขอ^๕ทำให้สมาชิกสามารถอภิปรายเรื่อง ที่ไม่เกี่ยวกับญัตติได้ คำขอแปรญัตติเกิดขึ้นในตอนจบของทุกวัน รวมทั้งในโอกาสที่ สภาต่างแยกย้ายกันไปสำหรับการพักผ่อนหรือวันหยุด สมาชิกผู้ไม่พอใจต่อคำตอบของ รัฐมนตรีต่อคำถามของตนจะพยายามนำเรื่องขึ้นมาใหม่ในตอน^๕ ซึ่งถ้าทำสำเร็จก็ สามารถบังคับรัฐมนตรีนั้นให้เข้าสู่การอภิปราย ซึ่งเพิ่ม^๕ครั้งชั่วโมงในปัญหา^๕ ถึงแม้จะไม่มีการลงมติในการอภิปราย แต่ก็อาจจะเป็นประโยชน์ในการที่จะควบคุมการ ประชุมของรัฐมนตรี ตัวอย่างเช่น สมาชิกพรรคคอนเซอร์เวตีฟได้ยกปัญหาขึ้นว่า มีผู้ ก่อว่าคำตรวจท้องที่ใด^๕คู่ถูกของเขาและไม่ได้รับคำตอบที่พอใจ สมาชิกคนนั้นยก ปัญหาขึ้น^๕ในตอนปิดประชุม เรื่องของเขาได้รับความเห็นอกเห็นใจจากทั้งสองฝ่าย ในสภา ซึ่งทำให้รัฐบาลต้องดำเนินการสอบสวนอย่างเปิดเผย

การแปรญัตติก่อนปิดประชุมฉุกเฉิน ระเบียบวาระการประชุมเปิดโอกาส ให้มีการแปรญัตติก่อนปิดประชุมโดยรับตัวในเรื่องที่รอช้าไม่ได้ ข้อการอภิปรายอาจ ทำได้ในตอนเวลา ๑๘.๐๐ น. โดยปกติก็จะเป็นเรื่องชวนตื่นเต้นอย่างใหญ่หลวง บ่อย

ครั้งที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความไว้วางใจรัฐบาลและเนื่องจากพวกวิเศษของทั้งสองฝ่ายจะต้องดำเนินการอย่างฉับพลัน โทรศัพท โทรเลขไปตามตัวสมาชิกที่กระจัดกระจายอยู่ โอกาสอันหนึ่งจึงเป็นเรื่องเด่นอย่างสูง

เมื่อรัฐมนตรีจำเป็นต้องพูดในเวลาเพียง ๒ - ๓ ชั่วโมงเกี่ยวกับปัญหาอันหนึ่ง ทุกฝ่ายจะเครียดไปด้วยการคาดการณ์ล่วงหน้า คดีแซวิดจ์ในปี ค.ศ. ๑๙๒๘ เริ่มจากคำตอบที่ไม่พึงพอใจเกี่ยวกับเรื่องของการสอบสวนนางสาวแซวิดจ์ การอภิปรายได้ทำในตอนเย็นวันนั้น การกระทำของตำรวจต่อผู้ต้องหาได้ถูกพบว่าเป็นเรื่องนัยตุลโดยรัฐบาลให้สัญญาในการที่จะสอบสวนการกระทำของตำรวจทั้งหมด ในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ เออร์เนสต์ เบวิน แถลงว่ารัฐบาลเดเบอร์ได้เสนอที่จะถอนตัวออกจากแถบคองดัเอช วินด์ตัน เซอร์ซิดหัวหน้าพรรคฝ่ายค้าน เสนอขอแปรญัตติและประธานสภายอมรับ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ผู้ตั้งจากการปกครองของ ฟรังโก ได้พยายามถึงอังกฤษโดยแอบโดยสารมาในเรือ ในระยะเวลาดังกล่าว กระทั่งถาม เป็นที่ทราบกันว่ารัฐมนตรีมหาดไทยกำลังตั้งตัวเขากลับ สมาชิกคัดค้านโดยเห็นว่าถ้าตั้งตัวกลับได้แปรญัตติเท่ากับตั้งให้ไปตาย เพราะเขาเคยได้รับโทษจำคุกมาแล้ว เนื่องจากการต่อต้านรัฐบาล สมาชิกคนหนึ่งขอแปรญัตติและประธานสภายอมรับ มีการอภิปรายในตอนเย็นวันนั้น ผลสุดท้ายรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยเคยตั้งตัวกลับแต่ไม่ใช้สเปญ แต่เป็นประเทศเป็นมิตรประเทศหนึ่งซึ่งตกลงจะรับเขาไว้ โอกาสทำนองนี้หาได้ยาก เพราะจะต้องเป็นปัญหา "กระชั้นชิด รึบค่อนและมีความสำคัญต่อสาธารณชน" ประธานสภาข้อความ ๒ คำนี้แยกจากกันว่า อะไร "กระชั้นชิด" อะไร "รึบค่อน" และอะไร "มีความสำคัญต่อสาธารณชน" อย่างตรงไปตรงมา ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๔๕ มีคำขอแปรญัตติก่อนมีประชุม ๘ จาก ๗๓ เท่านั้นที่เป็นผลสำเร็จ

การอภิปรายเปิดสมัยประชุม ทุกสมัยประชุมทุกครั้งเปิดโดยสุนทรพจน์จากพระราชบิดดังก ซึ่งอาจอ่านโดยพระราชินีเองหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีพิธีการอันทรงสง่าราศรีที่แบบโบราณ แต่คำปราศรัยนั้นโดยปกติคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ร่างและได้วาง

โครงการนิติบัญญัติของรัฐบาลไว้สำหรับสัปดาห์ประชุมหนึ่ง เด็ดขาดก็มีการอภิปรายตาม มา ๖ วัน และพรรคฝ่ายค้านก็มักจะโจมตีรัฐบาลในเรื่องการต่างประเทศ กดาโหม และเรื่องอาณานิคม ภาวะทางการเศรษฐกิจ และเรื่องอื่นซึ่งพรรคฝ่ายค้านมีความสนใจ

ซัพพลาย เดย์ (The Supply Days) เหมือนที่เคยกล่าวมาแล้ว ระเบียบ การประชุมได้กำหนดเวลาให้ ๒๖ วัน สำหรับการลงมติงบประมาณรายจ่าย ซึ่งใน ความจริงใช้สำหรับให้ฝ่ายค้านวิจารณ์การบริหารของรัฐบาล เนื่องจากฝ่ายค้านมี โอกาสในการที่จะเลือกหัวข้อซึ่งสามารถที่จะเลือกเรื่องซึ่งเคยหยิบยกขึ้นมาในระยะเวลา ๕ ครั้งทุกสาม หรือการแปรญัตติก่อนเปิดประชุม และเริ่มการอภิปรายโดยเต็มที่ในเรื่อง เหล่านี้

การลงมติไม่ไว้วางใจ นอกจากการอภิปรายในวาระเปิดสัปดาห์ประชุม และ การอภิปรายงบประมาณรายจ่าย ฝ่ายค้านอาจจะชักชวนรัฐบาลให้ใช้เวลาสำหรับ อภิปรายหัวข้อรับค้อน แต่เนื่องจากรัฐบาลมักจะมีเวลาไม่ค่อยพอ เนื่องจากมีโครงการ ของคนที่จะต้องทำให้ลุล่วง ซึ่งไม่ค่อยเต็มใจในการที่จะเปิดโอกาสให้ฝ่ายค้านเป็นผู้ทำ การอภิปราย

อย่างไรก็ตาม ฝ่ายค้านก็มีอาวุธสำรอง ฝ่ายค้านอาจจะเรียกประชุม ปรีक्षाเสนอญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาลหรือที่เรียกกันว่า “โหวท ออฟ เซนเซอร์” (Vote of Censure) ซึ่งจะต้องใช้โดยวิจรรณญาณอันดี โดยปกติ รัฐบาลจะต้องไม่ปฏิเสธข้อ เรียกร้องจากหัวหน้าฝ่ายค้านที่จะให้มีการลงมติไม่ไว้วางใจ ขรรณนิยมปฏิบัติข้อนี้ อยู่ บนข้อเท็จจริงว่า ผู้นำฝ่ายค้านเป็นสมาชิกผู้รับผิดชอบในความสามรถที่จะจัดตั้งรัฐบาล เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ฝ่ายค้านจึงได้มีความชอบธรรมในการที่แทรกแซงการดำเนินการตาม ปกติได้ ในส่วนของรัฐบาลนั้น โดยปกติก็มีทุกอย่างที่ได้เปรียบ ในการที่จะพบกับ การ ทำหายโดยตรงต่ออำนาจของคน

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ พบว่าเวลาดำหรับสัปดาห์ประชุมในรัฐสภาถูกแบ่งออกตาม ตารางข้างล่าง ซึ่งเปรียบเทียบให้เห็นช่วงเวลาดีก่อนสงครามและหลังสงคราม

	สมาชิกแต่ละคน	ฝ่ายค้าน	ฝ่ายรัฐบาล	ที่เหลือ	รวม
ช่วงเวลาก่อนสงคราม	๒๕ วัน ๑๘ %	๓๔ วัน ๒๓ %	๖๕ วัน ๔๖ %	๒๑ วัน ๑๔ %	๑๔๕ วัน
ช่วงเวลาหลังสงคราม	๒๕ วัน ๑๘ %	๔๑ วัน ๒๖ %	๗๕ วัน ๕๘ %	๑๓ วัน ๙ %	๑๕๘ วัน

สภาสามัญสำคัญหรือไม่

“สภากำลังอยู่ในอันตราย” “ความตายของสภา” “ความเสื่อมของสภา” เหล่านี้เป็นชื่อหนังสือและบทความซึ่งปรากฏขึ้นในอังกฤษไม่ช้าไม่นานนี้ และมันแสดงให้เห็นว่า นักวิจารณ์ชาวอังกฤษเห็นว่าการรัฐสภากำลังสูญเสียอำนาจให้แก่ฝ่ายบริหาร หรือให้แก่คณะรัฐมนตรีและข้าราชการพลเรือน สำหรับชาวต่างประเทศโดยเฉพาะอเมริกัน ซึ่งเห็นว่าความสำคัญทั้งหมดอยู่ที่คณะรัฐมนตรี สภาต่างเป็นเพียง “ตรายาง” เท่านั้น มองอย่างผิวเผินอาจจะจริงอย่างที่นักวิจารณ์กล่าว เราอาจเห็นว่า อำนาจของสภาต่างถูกตัดไปหลายประการ (๑) สภาต่างไม่เป็นผู้เริ่มออกกฎหมาย ร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกโดยปกติไม่ค่อยเกี่ยวกับเรื่องราวสำคัญ และจะผ่านเป็นกฎหมายก็ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีวางเฉยหรือไม่ก็เห็นด้วย ส่วนในเรื่องอื่นๆ คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอร่างกฎหมาย ควบคุมเวลาของสภา และได้เงินตามที่ร้องขอ (๒) พรรคตงมติตามแนวทางที่ตัดตัดสินใจไว้ก่อนแล้ว และเกือบไม่มีพรรคตงมติหรือการไม่ออกเสียงของแต่ละฝ่าย ถ้าคณะรัฐมนตรีบังคับขู่ข่มในการตงมติไม่ไว้ใจใจ เป็นของแน่ที่รัฐบาลจะได้เสียงข้างมาก (๓) รัฐบาลพยายามมีความโน้มเอียงที่จะทำให้ทุกเรื่องเป็นการตงมติไม่ไว้ใจใจ เป็นคั่นว่าถ้าแพ้ในเรื่องนั้นแล้วจะลาออก ถ้าไม่ใช่เป็นเพียงความปราชัยในบางเรื่องในชั้นคณะกรรมการ หรือเป็นผลอันแจ่มชัดมาจากการตงมติอย่างรีบเร่ง ซึ่งอาจจะตงมติกดดันใหม่ในการประชุมคราวต่อไป จะเป็นเรื่องเข้าใจผิดต่อบทบาทของสภาต่างอย่างสิ้นเชิง ถ้าจะกล่าวว่สภาต่างเป็น “ตรายาง” และไม่มี ความสำคัญ

ปรากฏการณ์ภายนอกแสดงให้เห็นถึงชัยชนะของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภานั้นไม่ใช่เรื่องจริงจิง ความจริงก็คือความควบคุมของสภาเป็นเรื่องนุมนอดมาก การที่ปรากฏว่าคณะรัฐมนตรีไม่ถูกคว่ำบาตร ก็เพราะว่าได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เป็นที่

พอใจของสภา ซึ่งหมายถึง ประการแรกพวกถูกพรรคของคนและประการสองพรรค
ฝ่ายค้านผลปรากฏออกมาถึงลักษณะดังนี้ (๑) คณะรัฐมนตรีได้จัดทำนโยบายและ
ข้อเสนอมอบคน โดยการคาดคะเนถึงการวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งจะเกิดขึ้นในสภา (๒) คณะ
รัฐมนตรีซึ่งคาดการณ์ผิดในประเภทและความมากน้อยของการวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งเกิดใน
สภาต่าง ก็ยอมรับที่จะกลับไปแก้ไข หรือไม่ก็ถอนข้อเสนอมอบทั้งหมด (๓) ถ้าคณะ
รัฐมนตรียังตั้งต้นขัดความพอใจของสภา สมาชิกจะไม่แสดงปฏิกิริยาด้วยการลงมติเป็น
ปฏิบัติ แต่จะแสดงด้วยวิธีอื่นเช่น ไม่ยอมออกเสียง ถ้าเครื่องหมายของการ “เดือน”
แบบนี้เป็นเรื่องจริงจึ่งเพียงพอ รัฐบาลก็จะต้องแก้ไขนโยบายหรือไม่ก็หัดถ่วงให้กับ
รัฐบาลชุดใหม่ ถ้าหากเรื่องนั้นวิกฤตถึงขนาด ซึ่งรัฐบาลชุดใหม่อาจจะมาจากพรรค
เดียวกันก็ได้ (ตัวอย่างเช่นการดาออกของ เนวิด แซมเบอร์เดน หัดถ่วงให้ วินด์ตัน
เซอร์วิต ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๐)

บทบาทของลูกพรรคฝ่ายรัฐบาล เราได้เห็นแล้วว่าทั้งต้องพรรคร่วมกันจัด
ระเบียบในรูปคณะกรรมการ เป็นการยากที่จะวัดอิทธิพลของคณะกรรมการที่มีต่อรัฐ-
มนตรี เพราะมีการพบปะกันเป็นส่วนตัวเสมอ ๆ และมักจะเก็บเป็นความลับ แต่ไม่ค้อง
สงสัยว่ารัฐมนตรีมักจะต้องพะเนาะพวกกรรมการฝ่ายค้านที่ “เอาใจยาก” ในห้องคณะ
กรรมการ ดังปีตาห์หนึ่งในเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๖๐ คณะกรรมการน้ำมันและพลังงาน
โจมตีรัฐมนตรีนายหนึ่งสำหรับการแต่งตั้งสมาชิกพรรคเดโมแครตให้เป็นประธานคณะกรรมการ
จัดการถ่านหินแห่งชาติ และที่สำคัญกว่านั้นคือ คณะกรรมการวิเทศกรณีพิจารณา
ให้เห็นว่า การดำเนินการที่เข้าร่วมในตลาดร่วมของรัฐบาลเป็นเรื่องเสี่ยงเกินไป กรรมการ
นายหนึ่งได้ญาติเข้าไปในระเบียบวาระการประชุม เรียกร้องให้รัฐบาลถอนการ
เจรจากับ ๖ ประเทศในตลาดร่วม คณะรัฐมนตรีไม่สบายใจเมื่อวิเศษมารายงานว่า
คณะกรรมการนายหนึ่งกำลังขบเซวณเคียวฟัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการประนีประนอมกัน
ในเรื่องนโยบายภายในพรรคเสียก่อน จำเป็นที่จะต้องทำให้ลูกพรรคเห็นความสำคัญ
ของตน

บทบาทของฝ่ายค้าน

การปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญทุกแบบจะต้องยอมรับถึงกลุ่มผลประโยชน์ขัดแย้งเพื่อที่จะให้รัฐบาลทำหน้าที่ได้ต่อไป บางระบบ เช่น ระบบประธานาธิบดีของอเมริกาพยายามทำเช่นนั้น โดยแบ่งแยกอำนาจโดยเท่าเทียมกันให้แก่องค์กรซึ่งเป็นอิสระต่อกัน ดังนั้นผู้มีอำนาจวินิจฉัยถึงการจึงถูกควบคุมอำนาจโดยองค์กรภายนอกแต่ในอังกฤษ รัฐสภาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด มีการร้งล่อลวงด้วยแห่งอำนาจภายใน ในแบบของพรรคฝ่ายค้าน

ความคิดเรื่องรูปปรีชาमित ซึ่งเริ่มด้วยคณะรัฐมนตรีอยู่เหนือสมาชิกสภาสมาชิกสภาจากรัฐสภา รัฐสภามาจากประชาชน ไม่เป็นการเพียงพอดและทำให้เข้าใจผิด เพราะได้ทั้งลักษณะสำคัญของระบบการเมืองอังกฤษ ถึงสถานภาพของพรรคฝ่ายค้าน พรรคฝ่ายค้านของรัฐสภามีลักษณะ ๕ ประการและมีหน้าที่ ๔ ประการ ลักษณะของฝ่ายค้าน คือ

๑. เป็นองค์กรซึ่งจัดระเบียบ ร่วมกันท้าทายต่อรัฐบาลในปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเด็กที่จะต่อสู้ เราเคยรู้ถึงองค์ประกอบพรรคฝ่ายค้านแล้ว เช่นผู้นำของพรรค ระบบประสาทของพรรค (วิพืช) ระบบสมองของพรรค (สมาชิกของพรรคที่เป็นกรรมกร)

๒. มีความมั่นคงถาวร ไม่ใช่เดียดงเดียดยุบ

๓. มีลักษณะเป็นผู้แทน คือเป็นผู้นำสมาชิกพรรคทั่วประเทศซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอยู่

๔. มีลักษณะเป็นตัวแทน ถ้ารัฐบาลล้ม ฝ่ายค้านได้เป็นรัฐบาล ถ้ารัฐบาลปราศัยในการเดือกตั้ง ฝ่ายค้านเข้าแทนที่ ด้วยเหตุนี้ทำให้ฝ่ายค้านค่อนข้างจะเดินสายกตางในเรื่องที่ค้นประณาม และในเรื่องที่ค้นตั้งัญญา

๕. เป็นผู้มีส่วนร่วมกับรัฐบาลในการร่างโปรแกรมของสภา และร่วมในการวินิจฉัยปัญหาในแต่ละสมัยประชุม

หน้าที่ของฝ่ายค้านคือ

๑. ร่วมในการอภิปรายของรัฐสภา
๒. คัดค้านนโยบายของรัฐสภาเมื่อเห็นควร โดยตั้งงบประมาณของคุณ
๓. บังคับรัฐบาลโดยวิธีต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ ในการแก้ไขนโยบาย
๔. สร้างความรู้สึกรู้สึกให้ประชาชนไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล โดยตั้งงบประมาณ

ของคุณ ในขณะที่เดียวกันก็เรียกความเห็นอกเห็นใจจากประชาชนให้ตนเอง เป็นการเตรียมล่วงหน้าเพื่อความมั่งคั่งในการเลือกตั้งคราวต่อไป เนื่องจากการเหวี่ยงเพียงเล็กน้อยของคะแนนเสียง อาจจะมีผลถึงชัยชนะหรือความปราชัย ดังนั้นมันจึงไม่ยากนักสำหรับฝ่ายค้านในโอกาสที่จะชนะการเลือกตั้ง

๕. เสนอโครงการที่เป็นโอกาสดี ๆ บางทีนี่อาจเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดของพรรคฝ่ายค้าน ความจริงเปรียบเทียบนโยบายของพรรคสำคัญทั้งสองพรรคแล้ว จะเห็นความคล้ายคลึงกันในอัตราสูงทีเดียว ที่เป็นเช่นนั้นก็เป็นเพราะทั้งสองฝ่ายต่างก็พยายามจะดึงคะแนนเสียงจากพวกที่ไม่เข้าข้างฝ่ายใด เช่น พวกข้าราชการบำนาญหรือชาวไร่ เป็นต้น

ทุกวันนี้สิ่งที่ปรากฏโดยผิวเผินภายนอก แสดงให้เห็นว่าคณะรัฐมนตรีควบคุมนโยบายการเงินและเวลาของรัฐสภาได้ทั้งหมด ในการสืบดูว่าคณะรัฐมนตรีอ่อนแอหรือแข็งแรง ควบคุมสภาได้จริง ๆ หรือถูกกดดันโดยสถานการณ์ร้ายแรงและการพิจารณาเพราะหามากกว่านี้ ข้อแรกก็คือต้องการเครื่องหมายความไม่สงบในพวกสภานิติบัญญัติ เช่น เมื่อพบกับการตั้งกระทู้ถามโดยตรงต่อรัฐมนตรีของคุณหรือญาติร้าย ๆ บนระเบียบวาระการประชุม ซึ่งมีข้อบุคคลสำคัญ ๆ เช่น คณะกรรมการต่าง ๆ สภานิติบัญญัติหรือคำพูดคำหยาบคายในการอภิปราย และความเป็นไปได้ในการไม่ยอมออกเสียงรัฐบาลจะต้องคิดต่อโดยใกล้ชิดกับสมาชิกของคุณ ข้อนี้อาจแสดงให้เห็นได้ในหนังสือ "กลุ่มอิทธิพล" ของศาสตราจารย์ เอช. เอช. วิดสัน ซึ่งบอกว่ากลุ่มเด็ก ๆ ของพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ซึ่งสนับสนุนโทรทศน์การค้า มีความสามารถในการที่จะได้การสนับสนุน

จากพรรคและการเจรจาบีบบังคับ และในที่สุดก็ทำให้รัฐบาลต้องยอมให้มีโทรทัศน์
การค้า

ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงต้องเอาใจผู้สนับสนุนคน โดยเฉพาะเมื่อพบกับกา
โจมดีโดยไม่บรรเทาของฝ่ายค้าน ครึ่งสุดท้ายที่รัฐบาลซึ่งมีเสียงข้างมากเห็นอกพรรค
ในสภาถูกโค่นด้วยการลงมติในปี ค.ศ. ๑๙๑๕ แต่ฝ่ายค้านจะหวังทำเช่นนั้นไม่ได้แล้วใน
ปัจจุบัน ที่สุดที่จะทำได้ก็คือ ทำให้พวกสนับสนุนรัฐบาลเกิดระอวยใจและไม่ออกเสียง
เพราะการกระทำของรัฐบาลเป็นที่น่าประณามในสายตาของชาติ ดังที่พรรคเดโมแครตและ
ติเบอร์ตันทำในการอภิปรายอันมีชื่อเกี่ยวกับยุทธนาวีวีก ในวันที่ ๗-๘ พฤษภาคม
ค.ศ. ๑๙๕๐ ในทางเหนือของนอร์เวย์ เพียง ๒-๓ สัปดาห์ก่อนนายกรัฐมนตรีนอร์ด
แฮมเบอร์เดน ได้บอกต่อที่ประชุมพรรคคอนเซอร์เวทีฟว่า ฮิตเลอร์ได้ “ตกอับดี”
แล้ว ต่อมาฮิตเลอร์ยัดคนนอร์เวย์แบบสายฟ้าแลบและกระหน่ำตักของทัพอังกฤษ ซึ่งขาด
ยุทธโศภณและเสนาธิการดี ๆ สมาชิกสภาต่างอภิปรายถึงความล้มเหลวการยุทธนั้น
ในการแปรญัตติก่อนมีประชุม ในตอนต้นของการอภิปราย วันที่สอง พวกเดโมแครต
ประกาศว่าต้องให้มีการลงมติให้จงได้ ในการลงมติ รัฐบาลแฮมเบอร์เดนได้รับคะแนน
เสียงข้างมากรวม ๘๑ เสียง “ไม่มีข้อสงสัย” เซอร์ วินด์ตัน เชอร์ชิล ได้เขียนไว้ว่า
“ในผลิตภัณฑ์แม้จะไม่ใช้ ในรูปแบบการอภิปรายและการแบ่งแยกเป็นการแสดงให้เห็นเด่น
ชัดว่า แฮมเบอร์เดนและรัฐบาลของเขาจำเป็นต้องได้รับความไว้วางใจ” แฮมเบอร์
เดนลาออก และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแต่งตั้ง วินด์ตัน เชอร์ชิล ให้จัดตั้ง
คณะรัฐมนตรี ซึ่งกลายเป็นรัฐบาลผสมในระหวางสงคราม

ความดำริ่งสำหรับพรรคฝ่ายค้านในการเอาชนะรัฐบาลในการลงมตินั้นเป็น
ของยาก ถึงแม้ฝ่ายค้านจะไม่หวังว่าจะคว้ารัฐบาลได้ ก็สามารถที่จะทำให้รัฐบาลยอม
ตามข้อเรียกร้องได้ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ เมื่อการตั้งกระทู้ถามได้ทำให้เป็นที่ทราบว่
เครื่องบินจารกรรมของอเมริกาที่บินไปรัสเซียได้ขึ้นจากฐานทัพอังกฤษ ฝ่ายค้านได้ทำ
รัฐบาลและสามารถพิสูจน์ให้เห็นว่า นายกรัฐมนตรีได้ขยายข้อตกลงระหวางอังกฤษ —

อเมริกาเรื่องการใช้ฐานทัพ อีกครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. เดียวกัน รัฐบาลได้ประกาศว่าได้
ตัดสินใจที่จะยกเลิกความพยายามอันสิ้นเปลืองในการสร้างขีปนาวุธจรวด ฝ่ายค้านเสนอ
ลงมติไม่ไว้วางใจ และประสบความสำเร็จในการสร้างความรู้ดีที่ไม่ดีต่ออารมณ์ในเรื่อง
นโยบายด้านป้องกันประเทศของรัฐบาลแก่สาธารณชน ฝ่ายค้านพุ่งจุดสนใจไปยังเรื่อง
สำคัญ ๆ และความกดดันที่ฝ่ายค้านสร้างขึ้น ยังผลให้มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวน
ชนหลายต่อหลายหน ตัวอย่างเช่น คณะกรรมการชุดหนึ่งให้สอบสวนความยุ่งเหยิงใน
ยาซาแดนส์ ซึ่งชาวพื้นเมือง ๕๘ คนถูกตำรวจฆ่าตาย รายงานของคณะกรรมการได้
ตำหนิรัฐบาลยาซาแดนส์ รัฐมนตรีอาณานิคมของอังกฤษและคณะรัฐมนตรี

ฝ่ายค้านรู้ว่าคนสามารถสร้างความคิดนี้ให้แก่รัฐบาลได้ แต่ไม่สามารถ
คว่ำรัฐบาล แต่ถึงแม้จะคว่ำรัฐบาลไม่ได้ แต่ก็สามารถชนะคะแนนเสียงนอกสภาต่างได้
นั่นคือ พวกผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นเป้าหมายเหนือสิ่งอื่นที่การวิพากษ์วิจารณ์
ของพรรคฝ่ายค้านมุ่งจะให้รับทราบ คณะรัฐมนตรีมีอำนาจ แต่เป็นอำนาจที่ไม่แน่นอน
รัฐบาลต้องเผชิญกับคูปรับซึ่งมีสิทธิอันชอบธรรมและมีพวกอยู่ทั่วประเทศ ทุกสิ่งทุก
อย่างที่รัฐบาลพูดหรือทำจะขึ้นอยู่กับเดิมนับของเสียง ๒ - ๓ เสียง ๓ ใน ๓๐๐ และ
รัฐบาลอาจจะต้องออกไป

สภาขุนนาง

ในคอนตันสภาสูงมีที่มาจากเกรท เคาน์ซิล (Great Council) ของพระมหากษัตริย์
สภาสูงประกอบด้วยขุนนางโดยกำเนิดเสียส่วนมาก แต่สภาสูงเป็นเพียงส่วน
ประกอบของสภาต่างเท่านั้น ปัจจุบันหนทางพระมหากษัตริย์และสภาสูงไม่สามารถต่อต้าน
เจตนารมณ์ของสภาต่างได้ พระมหากษัตริย์ไม่เคยลงทำ และสภาสูงก็อาจถูกข่มอย่าง
ง่ายตาย ถ้าพยายามจะทำ

การคงอยู่ของสภาสูง แสดงให้เห็นถึงธรรมเนียมอังกฤษในการรักษา สถาบันเก่าแก่เอาไว้ ตราบเท่าที่มันอาจจะมืบทบาทที่เป็นประโยชน์อยู่บ้าง และแสดงให้ เห็นถึงลักษณะเดิมของประชาธิปไตยแบบอังกฤษ ซึ่งยังมีอภิชนาธิปไตยดำรงสืบเนื่องมา มืบทบาทอย่างเต็มที่ในกิจการทั่วไป ในแง่ อังกฤษมีความแตกต่างอย่างมากกับฝรั่งเศส อิตาดี เยอรมันหรือความจริงแตกต่างไปจากประเทศประชาธิปไตยสมัยใหม่ทั่วโลก ข้อเท็จจริงว่า ส่วนมากของพวกขุนนางเหล่านั้นมาจากต้นกำเนิดชนชั้นกลาง (ดังตาราง ๕-๑ หน้า ๑๘๒) แสดงให้เห็นเหตุผลว่าทำไมขุนนางอังกฤษและสภาสูงจึงยังมีบทบาทที่ จะต้องแสดงทางการเมือง

ในจำนวนสมาชิก ๘๐๐ คนของสภาสูง ๘๕๐ คน เป็นขุนนางโดยกำเนิด และมี "ขุนนางผู้แทน" ๑๖ คนจากดักก๊อตแลนด์ (เด็อกจากพวกขุนนางดักก๊อต เพื่อให้ เป็นตัวแทนของอภิชนชาวดักก๊อตตามที่มียุ่ก่อนการรวมอังกฤษและดักก๊อตแลนด์ในปี ค.ศ. ๑๗๐๗) ทายาทแห่งราชวงศ์ ลอร์ด ลอร์ด ๘ คน และสมณศักดิ์ชั้นสูงอีก ๒๖ คน (เช่น อาร์คบิชอปและบิชอป) นอกจากนี้ก็มีขุนนางที่ได้รับแต่งตั้ง ที่แต่งตั้งเพื่อให้ คนดีเด่นสามารถเข้าไปนั่งในสภาสูงได้ ประเภทหนึ่งราชศักดิ์ก็ตายไปกับตัว ขุนนางโดย กำเนิดส่วนมากเพิ่มขึ้น ในปี ค.ศ. ๑๘๕๗ ปรากฏว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งได้เป็นขุนนางใน ศตวรรษนี้ ประมาณ ๑ ใน ๕ เป็นผู้ถือราชศักดิ์คนแรก และอีก ๑ ใน ๕ เป็นผู้ถือ ราชศักดิ์คนที่สอง ตาราง ๕-๑ (หน้า ๑๘๒) แสดงให้เห็นว่า "อภิชน" ไม่ได้มา จากการสืบโลหิตขุนนาง แต่จากความสำเร็จในการเมือง การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และวงการอื่น ๆ โดยทั่วไป

ตาราง ๕-๑ ^๕ พันเพอของขุนนางซึ่งได้รับแต่งตั้ง ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๑๖-๑๙๕๖^๖

	สมาชิก	คนงาน	พาณิชย์และ	ข้าราชการ				รวม
	สภาล่าง	พรรคเลเบอร์	อุตสาหกรรม	ทหาร	อื่น	ทนายความ	อื่น ๆ	
1911 - 1919	32	—	14	9	2	—	3	60
1920 - 1929	46	—	26	1	5	6	3	87
1929 - 1931 ^๗	9	2	—	1	1	2	4	19
1932 - 1939	37	2	23	3	8	—	7	80
1940 - 1944	18	2	3	4	3	5	2	37
1945 - 1951 ^๗	24	10	—	16	—	—	10	60
1951 - 1956	27	—	4	—	2	2	2	37
	—	—	—	—	—	—	—	—
	193	16	70	34	21	15	31	380

๕. ที่มา P.A. Bromhead, *The House of Lords and Contemporary Politics, 1911-1957.*

๖. ระยะเวลาของรัฐบาลพรรคเลเบอร์

หน้าที่ตุลาการของสภาสูง

ศาลฎีกาในสหราชอาณาจักรได้แก่สภาสูง แต่ในทางปฏิบัติ (๑) ไม่มีขุนนางสามัญ (lay peers) เคยประชุมกับศาล และ (๒) จะไม่มีการพิจารณาฎีกา ถ้าบุคคลสำคัญผู้มั่งคั่งมีคดีตามกฎหมาย ๓ นายไม่อยู่ บุคคลดังกล่าว ได้แก่ ลอร์ดออฟ แอปเพิล (Lords of Appeal) ๘ คนและประธานสภาสูง ถ้าบุคคลดังกล่าวมีจำนวนไม่พอ ขุนนางอื่นซึ่งมีคุณสมบัติตามกฎหมายอาจถูกเชิญให้นั่งพิจารณาคดี

อำนาจสภาสูง

จนถึงเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๓๓ แต่เดิรมีสภามันอำนาจที่จะยับยั้งการออกกฎหมายที่ผ่านสภาหนึ่งได้ พระราชบัญญัติปี ค.ศ. ๑๘๓๓ ได้สร้างความเป็นอิสระใหญ่ ๆ ๓ ประการ คือ

๑. ร่างกฎหมายที่ตั้งนามรับรองโดยประธานสภาต่างว่าเป็นกฎหมายการเงิน และได้ผ่านสภาต่างและตั้งไปยังสภาสูงอย่างน้อยหนึ่งเดือนก่อนสิ้นสมัยประชุมจะกลายเป็นกฎหมาย ถึงแม้ว่าสภาสูงจะไม่อนุมัติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอำนาจในเรื่องเกี่ยวกับการเงินของสภาต่างเปลี่ยนจากธรรมเนียมปฏิบัติมาเป็นตัวบทกฎหมาย

๒. ร่างกฎหมายอื่น ถ้าผ่านในสภาต่าง สิ้นสมัยประชุมต่อเนื่องกันภายในช่วงเวลา ๒ ปี หรือมากกว่านั้น และตั้งขึ้นไปยังสภาสูง อย่างน้อยหนึ่งเดือนก่อนสิ้นสมัยประชุมที่ตาม จะกลายเป็นกฎหมาย ถึงแม้ว่าสภาสูงจะคัดค้าน สิทธิที่จะยับยั้งของสภาสูงถูกริตราลงเป็นสิทธิที่ถ่วงให้ช้าลงได้ ๒ ปี

๓. ชีวิตของรัฐสภาก่อนนี้มีอายุ ๗ ปี ถูกตัดลงเหลือ ๕ ปี หรือจากสภาสูงสูญเสียสิทธิยับยั้ง จึงมีการอุทธรณ์ต่อประชาชนบ่อยขึ้นในการเลือกตั้งทั่วไป

แม้การถ่วงเวลา ๒ ปี ถ้าเป็นที่เอือมระอาแก่รัฐบาล ซึ่งใจร้อนในการที่จะออกกฎหมาย ดังนั้นในปี ค.ศ. ๑๘๔๗ รัฐบาลเดเบอर्टเสนอแก้ไขกฎหมายรัฐสภา

ใหม่ ในพระราชบัญญัติรัฐสภา ค.ศ. ๑๘๕๘ ซึ่งกำหนดให้สภาผู้ลงร่างกฎหมายของสภาต่างได้ ๑ ปีเป็นอย่างมาก

ถึงแม้จะมีสมาชิก ๘๐๐ คนในสภาผู้ แต่ ๖๐ คนเท่านั้นที่เข้าประชุมเป็นประจำ การลงคะแนนเสียงโดยเฉลี่ยประมาณ ๘๐ และผู้เข้าประชุมประจำวันประมาณ ๑๐๐ คน ในจำนวนสมาชิกทั้งหมดเป็นพรรคคอนเซอร์เวตีฟได้ประมาณ ๒ ใน ๓ จำนวน ๖๐ คน เศษ ๆ ที่แข่งขันเป็นพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ที่เหลือเป็นเดเบอรั รัฐบาลคอนเซอร์เวตีฟสามารถมั่นใจในความสนับสนุนจากสภาผู้ รัฐบาลเดเบอรัหวังไว้ได้โดยว่าจะได้รับการคัดค้านเสมอ

หน้าที่ของสภาผู้

การถ่วงเวลา ในอดีต สภาผู้มีความโน้มเอียงที่ต่อต้านรัฐบาลเดเบอรั และเดเบอรั แต่ไม่ต่อต้านรัฐบาลคอนเซอร์เวตีฟ ระยะหลัง ๆ นี้โอกาสสำคัญสำหรับสภาผู้ก็คือ "การชดเชย" การออกกฎหมายโดยรีบเร่ง ในระยะเวลาที่พรรคเดเบอรัเป็นรัฐบาล ค.ศ. ๑๘๕๕ - ๑๘๕๓ ความจริงสภาผู้ผ่านกฎหมายของเดเบอรัเกือบทั้งหมด แต่คือร่างกฎหมาย พาเลียมেন্ট บิล (Parliament bill) ซึ่งต้องการที่ตัดอำนาจถ่วงเวลาของสภาผู้จาก ๒ ปีเหลือเป็น ๑ ปี และคัดค้านร่างกฎหมายของพรรคเดเบอรัที่ต้องการจะยกเลิกการปรับเงิน นอกจากนี้ สภาผู้ก็ใช้การขู่ว่าจะถ่วงเวลาเป็นเครื่องหาทางประนีประนอมกับรัฐบาลเดเบอรั ในระหว่างการร่างกฎหมายโอนกิจการเหล็กและถ่านหินเป็นของรัฐ รัฐบาลได้ร่างกฎหมายนั้นเหมือนอย่างที่ต้องการ แต่วันที่กฎหมายบังคับใช้ได้ถูกใช้หลังการเลือกตั้งทั่วไป อำนาจการถ่วงเวลาเป็นสิ่งที่สภาผู้ใช้ด้วยการผ่อนปรนเป็นอย่างมาก

การพิจารณาแก้ไขร่างกฎหมาย ด้วยเวลาที่มากกว่าสภาล่าง และด้วยการมีนักกฎหมายเด่น ๆ และมีนักวิชาชีพแขนงต่าง ๆ สภาผู้ทำการพิจารณาแก้ไขอันมีค่ายิ่ง ผู้เขียนได้เคยวิเคราะห์พระราชบัญญัติขนส่ง ค.ศ. ๑๘๕๗ ของรัฐบาลเดเบอรัในรายละเอียด สมาชิกสภาผู้ได้อภิปรายข้อแก้ไข ๕๕๐ แห่งและผ่านไป ๒๓๐ แห่ง ใน

จำนวนนี้ ๓๗ แห่งเป็นการแก้ไขในเนื้อหา ๘๖ แห่งเสนอโดยรัฐบาล ซึ่ง ๕๓ แห่งจาก ๘๖ นั้นเป็นเรื่องที่ฝ่ายค้านหยิบยกขึ้น และ ๘๓ แห่งถูกนำเข้าสู่สภาโดยฝ่ายค้านพรรคคอนเซอว์เวตฟในสภาสูงเอง สภาสูงไม่ได้ใช้อำนาจพิจารณาแก้ไขเฉพาะต่อรัฐบาลเดเบอร์เท่านั้น ดมาชิกคอนเซอว์เวตฟหลายคนได้คัดค้านรัฐบาลคอนเซอว์เวตฟในร่างกฎหมายโทรทัคส์ ค.ศ. ๑๘๕๓ และถึงแม้ว่ารัฐบาลจะผ่านกฎหมายนั้นได้ ก็ต้องยอมแก้ไขในด้านเนื้อหา

การริเริ่มร่างกฎหมาย รัฐบาลเสนอร่างกฎหมายหลายฉบับในสภาสูง เพื่อโต้แย้งแรงกดดันในสภาล่าง ในระหว่าง ค.ศ. ๑๘๔๗—๑๘๕๕ มากกว่า ๓ ใน ๔ ของร่างกฎหมายรัฐบาลถูกเสนอให้สภาสูง ส่วนมากเป็นร่างกฎหมายที่ไม่เกี่ยวกับฝ่ายใดและเป็นเรื่องเทคนิค เช่น คอมพานี บิล (Companies Bill) ในปี ค.ศ. ๑๘๔๘ และคอมบ์ไรท์ บิล (Copyright Bill) ในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ — ๑๘๕๖

การอภิปราย เป็นที่โต้เถียงว่าในสภาสูงมีการอภิปรายโดยบุคคลเด่น ๆ และสำคัญ และในการอภิปรายนี้ก่อให้เกิดประชามติ หรือทำให้ประชาชนทราบเรื่องต่าง ๆ ในการอภิปรายเต็มไปด้วยความเห็นซึ่งแตกต่างอันเป็นลักษณะการอภิปรายที่ดี สิทธิของสภาสูงจะเสื่อมลงถ้าอำนาจในการถ่วงเวลาและการพิจารณาแก้ไขถูกยกเลิกไป แต่สภาสูงจะไม่ต้องเดือดร้อนเลย ถ้าหากการอภิปรายได้ทำกันโดยเงียบเชียบ

การปฏิรูปสภาสูง การปฏิรูปสภาสูงไม่ใช่ปัญหาซึ่งส่งนุกสนานนัก พวกคอนเซอว์เวตฟไม่ต้องการที่ให้องค์ประกอบของสภาสูงเป็นประชาธิปไตย แต่ต้องการที่จะขยายอำนาจ พรรคเดเบอร์ไม่ต้องการขยายอำนาจสภาสูง แต่ต้องการที่จะให้องค์ประกอบสภาสูงเป็นประชาธิปไตย ดังนั้นจึงทำอะไรกันไม่ได้ ในขณะเดียวกัน สภาสูงก็ให้บริการอันดี ประหยัดเวลาของสภาล่างและพิจารณาร่างกฎหมายด้วยความรอบคอบ และใช้อำนาจที่จะถ่วงเวลาอย่างผ่อนปรนเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

สถานกษัตริย์

พระนามของสมเด็จพระราชินี คือ อติซาเบธที่ ๒ “โดยพระมหากษัตริย์คุณแห่งเทวาริราชแห่งสหราชอาณาจักรอังกฤษและไอร์แลนด์เหนือ และราชอาณาจักรอื่นของพระองค์ ทรงเป็นสมเด็จพระราชินี ประมุขแห่งจักรภพและองค์ศาสนูปถัมภก” พระนามนี้แปรผันสำหรับประเทศอื่น ซึ่งจงรักภักดีต่อพระราชบัลลังก์ ในประเทศเหล่านั้นมีข้าหลวงเป็นผู้แทนของสมเด็จพระราชินี (ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้แทนของสมเด็จพระราชินี แต่ข้าหลวงก็เป็นอิสระต่อรัฐบาลอังกฤษ และมักจะเป็นคนในสัญชาติเดียวกับประเทศที่เขาดำรงตำแหน่งอยู่)

ราชบัลลังก์ตกทอดลงมาตามพระราชบัญญัติ แอคท์ ออฟ เซกทิเมนต์ที่ซึ่งบัญญัติกฏให้ราชโอรสของพระมหากษัตริย์สืบราชบัลลังก์โดยลำดับอาวุโส ถ้าไม่มีพระราชโอรสให้พระราชธิดาดำรงราชบัลลังก์โดยลำดับอาวุโส และเมื่อพระราชธิดาดำรงตำแหน่งแล้ว พระองค์ก็ทรงเป็นสมเด็จพระราชินีผู้ครองราชย์โดยสิทธิของพระองค์เองและทรงมีพระราชอำนาจทุกประการ เหมือนทรงเป็นพระมหากษัตริย์ “พระมหากษัตริย์ไม่เคยสิ้นพระชนม์” ไม่มีช่วงเวลาว่างตอนผัดผ่อนดินระหว่างการเสด็จสวรรคตของกษัตริย์และการเสด็จขึ้นเสวยราชสมบัติของผู้สืบตำแหน่งแล้ว ผู้สืบตำแหน่งถูกสถาปนาขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ (หรือสมเด็จพระราชินี) ในที่ชุมนุมแห่งการสถาปนากษัตริย์ นั่นคือความหมายของวลีที่ว่า “พระมหากษัตริย์ (สมเด็จพระราชินี) ทรงสิ้นพระชนม์ ขอพระมหากษัตริย์ (สมเด็จพระราชินี) จงทรงพระเจริญ”

พระราชอำนาจพิเศษของกษัตริย์

กฎหมายทุกฉบับของรัฐบาลผ่านออกไปภายใต้พระปรมาภิไธย ความจริงพระราชอำนาจวินิจฉัยของพระองค์มีเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ตามกฎหมาย สมเด็จพระราชินีทรงสิทธิที่จะปลดรัฐมนตรีออกได้ตามพระราชวินิจฉัย แต่สิทธินี้ถูกใช้ครั้งสุด

ท้ายในปี ค.ศ. ๑๗๓๕ และด้วยความยินยอมของนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ พระองค์ทรง
สิทธิตามกฎหมายในการที่จะยับยั้งร่างกฎหมายที่ผ่านสภาทั้งสอง แต่สิทธินี้ถูกใช้ครั้ง
สุดท้ายในปี ค.ศ. ๑๗๐๗ เมื่อพระราชินีแอนน์ทรงยับยั้งร่างกฎหมาย “สก็อตช์ มิติเทย์”
พระราชินีทรงเปิดสมัยประชุมรัฐสภาและทรงสิทธิที่จะยุบสภา พระองค์สามารถระงับ
ราชานุมัติที่จะยุบสภาโดยพระราชวิจารณ์ญาณของพระองค์ เมื่อนายกรัฐมนตรีกราบ
บังคมทูลขอได้หรือไม่ นานกว่าศตวรรษมาแล้วที่ไม่มีกษัตริย์องค์ใดปฏิเสธ คำกราบ
บังคมทูลถวายแนะนำให้ยุบสภา (ถึงแม้จะมีตัวอย่างหลายอันในประเทศเครือจักรภพ)
กรณีที่ว่าพระองค์ทรงสามารถจะปฏิเสธได้หรือไม่ นั้น ยังเป็นปัญหาที่โต้แย้งกันอยู่

พระราชอำนาจพิเศษของกษัตริย์ที่ทรงใช้อยู่ทุกวันนี้มีอยู่ ๒ ประการ ประการ
แรก พระองค์ทรงสิทธิที่จะ “ถูกปรึกษา สิทธิที่จะสนับสนุนและสิทธิที่จะคัดค้าน”
รัฐมนตรีของพระองค์ พระองค์ทรงสิทธิที่จะผ่านเอกสารทุกอย่างของคณะรัฐมนตรี และ
ทรงสิทธิที่จะได้รับระเบียบวาระประชุมคณะรัฐมนตรีล่วงหน้า และทรงสิทธิที่จะได้รับ
สำเนาโทรเลขจากสำนักงานในต่างประเทศทุกแห่ง ทรงสิทธิที่จะได้รับรายงานของคณะ
กรรมการกดาโหมของคณะรัฐมนตรีและอนุกรรมการต่าง ๆ กันที่ที่มีอะไรเกิดขึ้น พระ
องค์ทรงทราบเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนอายุแห่งรัชสมัยของพระองค์ ซึ่งอาจจะทำ
ให้พระองค์ทรงอิทธิพลมาก แต่อิทธิพลเหล่านั้นเป็นไปในรูปการให้คำปรึกษา ถ้าคณะ
รัฐมนตรียื่นกราน พระองค์ก็ต้องทรงหัดททาง

ประการที่สอง ในบางกรณีองค์อธิปัตย์อาจใช้พระราชวินิจฉัย ในการเลือก
นายกรัฐมนตรี แต่โดยปกติ พรรคหนึ่งจะมีผู้นำเดี่ยวข้างมากเป็นผู้นำที่ยอมรับทั่วไป
ในกรณีเช่นนั้น พรรคต้องส่งผู้นำคนนั้นไป ไม่มีตัวสำรองเมื่อเลือก

แต่เคยปรากฏแล้วว่าไม่มีพรรคใดคุมเดี่ยวข้างมากโดยเด็ดขาดในสภา
กรณีขององค์อธิปัตย์ยอมอาจใช้พระราชวินิจฉัยของพระองค์เองได้ กฎมีอยู่ว่า เมื่อพรรค
ของนายกรัฐมนตรีปราชัย สมเด็จพระราชินียอมให้โอกาสฝ่ายค้านจัดตั้งรัฐบาล ในปี
ค.ศ. ๑๙๒๓ รัฐบาลคอนเซอร์เวตฟปราชัยในการลงคะแนน แต่ยังคงเป็นพรรคใหญ่ที่

ตุคในสภาต่าง โดยมีพรรคเดโมแครตเป็นที่ตั้ง และพรรคเดโมแครตเป็นที่ตาม นายกรัฐมนตรี
แพ้คะแนนเสียงและตาออก องค์อธิปัตย์จะทรงให้ใครเป็นนายกรัฐมนตรี ในเหตุการณ์
ครั้งนั้น นายบอดด์วินได้แสดงให้เห็นโดยแจ้งชัดว่าเขาไม่ประสงค์จะจัดตั้งรัฐบาลผสม
กับพรรคเดโมแครต และพรรคเดโมแครตเองก็กราบทูลให้แต่งตั้งผู้นำพรรคเดโมแครต พระองค์
จึงทรงคัดค้านใจทำเช่นนั้น ดังนั้นผลจึงปรากฏว่า นายแรมเซย์ แมคโคแนลด์ได้เป็น
นายกรัฐมนตรีและจัดตั้งรัฐบาลเดโมแครต

จะเกิดอะไรขึ้นถ้าพรรคหนึ่งมีเสียงข้างมากโดยแจ้งชัดในสภา แต่ขาด
หัวหน้าอันเป็นที่ยอมรับทั่วไป ในปี ค.ศ. ๑๘๒๓ พรรคคอนเซอร์เวตีฟเป็นฝ่ายข้างมาก
นายกรัฐมนตรีโบนาร์ ลอร์ด ตายในตำแหน่งและจะต้องเลือกนายกรัฐมนตรีคนใหม่ กฎ
ในกรณีเช่นนั้นดูเหมือนจะเป็นว่า พระเจ้าอยู่หัวจะทรงรับคำแนะนำจากแหล่งต่าง ๆ ใน
กรณีนั้นพระเจ้าอยู่หัวได้รับคำแนะนำจากบางพวกให้แต่งตั้งลอร์ด เคอร์ซอน และพวกอื่น
ให้แต่งตั้งนายบอดด์วิน ผลสุดท้ายพระองค์ทรงแต่งตั้งนายบอดด์วิน

ตัวอย่างคล้ายคลึงกันเกิดขึ้นในคอนคัมปี ค.ศ. ๑๘๕๗ เมื่อแอนโธนี ออคิน
นายกรัฐมนตรีคอนเซอร์เวตีฟ ผู้นำเสียงข้างมากในสภาได้ออกเนื่องจากสุขภาพเสื่อม
เป็นของแน่ชัดว่าพรรคคอนเซอร์เวตีฟในฐานะพรรคข้างมากเท่านั้นที่จะจัดตั้งรัฐบาลที่มี
เสถียรภาพได้ ดังนั้นผู้สืบตำแหน่งต่อจาก เซอร์แอนโธนีจะต้องมาจากพรรคคอนเซอร์-
เวตีฟ ถ้าวางกันว่าพระเจ้าอยู่หัวได้รับคำแนะนำจากลอร์ดชิลด์เบอร์รี่ และเซอร์วินด์ตัน
เซอร์ชิลด์เบอร์รี่ต้องคนกราบบังคมทูลอย่างไรไม่ทราบ แต่ปรากฏผลว่า สมเด็จพระราชินี
เฮนเรียตตา แมคมิดแดนให้มาจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ โดยมีนักการเมืองพรรคเดโมแครต
บางคนคัดค้าน โดยคิดว่าพรรคคอนเซอร์เวตีฟควรจะเลือกผู้นำของตนสืบตำแหน่งเซอร์
แอนโธนี และไม่เปิดโอกาสอื่นให้สมเด็จพระราชินี นอกจากแต่งตั้งบุคคลผู้หนึ่ง แต่พรรค
คอนเซอร์เวตีฟถือว่า สมเด็จพระราชินีควรมีโอกาสเลือกนายกรัฐมนตรี เมื่อตำแหน่ง
นั้นว่างลง ในขณะที่พรรคกำลังกุมเสียงข้างมากในสภา และพรรคจะเลือกบุคคลที่สมเด็จพระ
ราชินีเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้หนึ่งของพรรคตน

ความสำคัญของสถาบันกษัตริย์

พระเจ้าอยู่หัวเป็นลักษณะอันเด่นของการปกครองอังกฤษ องค์อธิปัตย์ทรงเป็นของต้องตั้งในพระองค์เอง ขนบประเพณีและค่านิยม และทั้งต้องตั้งนักตั้งเดิริมซึ่งกันและกัน เมื่อสมเด็จพระราชินีทรงเปิดรัฐสภา ไม่มีใครที่จะพลาดการสังเกตถึงลักษณะเด่นชัดคึกคักระหว่างพิธีการอันงดงามและสง่างาม ซึ่งเตือนให้ระลึกถึงประวัติของชาติและพระดีวีระอันชาวบอบบาง ในฉลองพระองค์ทองเงินและสวมมงกุฏของพระองค์ประทับอยู่ตรงกลางและโดยเปรียบเทียบ เมื่อสมเด็จพระราชินีทรงเสวยพระสุชาดกับข้าราชการบ้านาญสูงอายุ ไม่มีใครอาจดื่มได้ว่า อากันคุณะนั้นเป็นบุคลิกที่รวมชาติทั้งชาติไว้ในพระองค์ “ความขลังของกษัตริย์อยู่ตรงนั้น” ประเทศอื่นมีธงชาติ มีรัฐธรรมนูญ มีประวัติศาสตร์ แต่ทั้งหมดก็เป็นนามธรรม ลักษณะเด่นของกษัตริย์อังกฤษ ถ้าหากจะพูดกัน ก็ต้องการทำให้ดังเหล่านั้น “เป็นเนื้อเป็นหนังขึ้นมา” ดังเหล่านั้นรวมอยู่ในพระราชกรณียกิจของพระราชินี ผู้สถิตอยู่สูงตึบ ดิริได้ภา และเต็มไปด้วยเรื่องเล่าถ่าถั่วถั่วถึง และในขณะที่เดียวกันก็เป็นมนุษย์คนหนึ่ง ความรู้สึกของประชาชนต่อสมเด็จพระราชินี จึงประกอบไปด้วยความเคารพบูชา ความรู้สึกเกรงขาม ความประหลาดและความอบอุ่น นี่เป็นความดีมีพันอันพิเศษดังซึ่ง และในอังกฤษพระเจ้าอยู่หัวที่ดีคือองค์ที่ประสบความสำเร็จในการลดบั่นขาดความดีมีพันเช่นนั้น

ดังนั้นสมเด็จพระราชินี จึงเป็นศูนย์รวมแห่งความรักชาติของอังกฤษ และทรงเป็นสัญลักษณ์แห่งความวัฒนาสถาพรของรัฐ นอกและเหนือการต่อสู้ของพรรคต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม พระราชอำนาจของพระองค์ไม่ได้มาจากประชาชน แต่ประชาชนยอมรับว่ามีที่มาจากสิ่งซึ่งเกิดตึบและสูงส่งกว่ากัน ในแง่นี้ สมเด็จพระราชินีจึงอยู่นอกเหนืออุปคตธรรมดา

สถาบันกษัตริย์เกิดกุดต่อประเทศอย่างไร ประการที่หนึ่ง สมเด็จพระราชินีทรงเป็นดังยึดเหนี่ยวระหว่างประเทศในเครือจักรภพ จักรภพไม่มีธง หรือคำสอนหรือภาษาร่วมกัน แต่ทุกประเทศในเครือจักรภพยอมรับสมเด็จพระราชินีเป็นประมุข ซอน

ทำให้เกิดความรู้สึกในเอกลักษณะร่วมกัน ความรู้สึกเช่นนี้ถูกส่งเสริมโดยการเสด็จ
ประพาสประเทศเหล่านั้นหลายครั้ง เช่น อินเดียหรือกานา ซึ่งถวายเป็นต้อนรับอย่าง
เอิกเกริก ประเทศในเครือจักรภพมีสัมพันธภาพอันราบรื่น และดำเนินถึงสายสัมพันธ์อัน
ต่อเนื่องกันแน่นแฟ้น

ความคงอยู่ของสถาบันกษัตริย์ทำให้การเปลี่ยนแปลงทั้งในและนอกของ
กษัตริย์เป็นไปอย่างรุนแรง เมื่อรัฐบาลเดเบอรัซชุดแรกเข้าดำรงตำแหน่งในปี ค.ศ. ๑๙๒๔
ความกลัวของพวกมีเงินได้ถูกบรรเทาลง โดยข้อเท็จจริงว่าพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นสมควร
ที่จะแต่งตั้งผู้นำพรรคเดเบอรัซเป็นนายกรัฐมนตรี พันธะอันหละหลวมระหว่างประเทศใน
เครือจักรภพไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ ก็เพราะว่าสมเด็จพระราชินียัง
ทรงดำรงความเป็นประมุขอยู่

การเสด็จราชดำเนินของสมเด็จพระราชินี สร้างความสำคัญระดับชาติให้
แก่สถาบันต่าง ๆ ในโอกาสต่าง ๆ รัฐสภาในความเป็นจริงคือที่ใช้สำหรับการต้อนรับ
เพื่ออำนาจระหว่างพรรคตรงข้าม แต่ไม่เต็มอไป เมื่อสมเด็จพระราชินีทรงเปิดสภา
พระนางทรงนำกลับคืนมาซึ่งความจริงว่า นี่คือนิติการปกครองสูงสุดแห่งราชอาณาจักร
จักร และความหรูหรา ความสำคัญและสง่างาม ซึ่งพระนางได้มอบให้แก่พิธีการนั้น
ก็ถ่ายทอดไปยังสถาบัน เมื่อสมเด็จพระราชินีทรงอ่านสุนทรพจน์เปิดสมัยประชุม ซึ่งถึง
แม้จะร่างโดยรัฐบาล และอีกไม่นานนักก็จะถูกฝ่ายค้านโจมตี แต่ก็เป็นเค้าโครงนโยบาย
สำหรับประเทศ ร่างขึ้นโดยพรรคการเมืองซึ่งกำลังทำหน้าที่แทนชาติ และได้รับการ
ต้อนรับอย่างสงบ สัมมติว่าถ้าสุนทรพจน์นั้นนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อ่าน การต้อนรับความ
เปลี่ยนแปลงไปอีกรูปหนึ่ง

ประการสุดท้าย สมเด็จพระราชินีทรงเป็น “ที่มาแห่งเกียรติยศ” การ
ประกาศเกียรติและบำเหน็จรางวัลจากชาติได้ถูกกระทำภายใต้พระนาม และถ้าเป็นกรณี
สำคัญมาก ๆ สมเด็จพระราชินีก็เสด็จไปเป็นเกียรติโดยพระองค์เอง อังกฤษเป็นประเทศ
ประชาธิปไตย ซึ่งยังมีอภิชนาธิปไตยมีบทบาทสำคัญทางการเมือง เหตุผลไม่ใช่ว่า

เจ้าขุนมูลนายโบราณยังดำรงอำนาจไว้ได้ แต่เนื่องจากคนใหม่ ๆ ผู้ซึ่งเด่นชัดในการงาน
ข้าราชการหรือการเมือง หรือแขนงวิชาชีพของตนถูกเปลี่ยนไปเป็น “อภิชน” โดย
พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้ยศศักดิ์หรือให้เกียรติยศ ด้วยเหตุนี้ ความคิดเก่า ๆ
เรื่องความกล้าหาญและรักเกียรติของบริการข้าราชการจึงยังคงมีอยู่ในบริบท และผลก็คือ
บุคคลเป็นจำนวนน้อย ๆ ได้เดินทางไปตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศเพื่อโฆษณาให้คน
อื่นเห็นถึงเกียรติภูมิอัน เกียรติภูมิแห่งความเป็นอภิสิทธิ์ชนซึ่งพระราชินีทรงเป็นประมุข

เกียรติยศและรางวัลไม่จำกัดอยู่เฉพาะเพียงแต่บุคคลซึ่งมีตำแหน่งใหญ่ ๆ
เท่านั้น ทุก ๆ ปีพลเมืองผู้ซึ่งมีฐานะต่ำได้รับรางวัลหรือราชอิสริยาภรณ์บางประเภท
เช่น O. B. E. (The Order of the British Empire) ซึ่งโดยเหตุนี้คนนับจำนวนพัน ๆ
ซึ่งทำงานเกี่ยวกับบริการข้าราชการจึงได้รับการยกย่องและนับถือโดยเปิดเผย พระราชินี
ทรงเป็นพระบรมราชินีอุปถัมภ์ของสมาคมวิชาการหลายแห่ง ทรงเป็นผู้กระทำพิธีเปิดโรง
พยาบาล ทรงตรวจโรงงาน ทรงปล่อยและเจิมเรือ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ทำให้บุคคลซึ่ง
เกี่ยวข้องรู้สึกซาบซึ้งและรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญ

กล่าวโดยสรุป พระราชินีทรงเป็นผู้ให้ความเป็นมิตรต่อบรรดาชายหญิง
ในส่วนต่าง ๆ ของประเทศ ทรงเป็นสัญลักษณ์ของประเทศไม่ว่าจะเป็นยุคใด ไม่ว่า
จะเป็นระยะเวลาที่มีการขัดกันระหว่างพรรคการเมือง หรือการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล หรือ
ไม่ว่าบริบทจะมีความสำคัญอยู่ในโลกเพียงใด แม้ว่าสถาบันกษัตริย์จะไม่สำคัญต่อการ
ปฏิบัติการของรัฐธรรมนูญ สถาบันกษัตริย์ก็เป็นสิ่งช่วยให้งานและการปฏิบัติการของ
รัฐธรรมนูญได้เป็นไปโดยราบรื่น

๖. คณะรัฐมนตรีและการปกครองส่วนกลาง

ปัจจุบันพระราชอำนาจของสมเด็จพระราชินี ยกเว้นพระราชอำนาจพิเศษในการใช้ดุลยพินิจยังคงเหลืออยู่ รัฐมนตรีของพระองค์เป็นผู้ใช้ รัฐมนตรีทั้งหมดคือนายกรัฐมนตรีเป็นผู้เลือก คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยรัฐมนตรีจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้กำหนดไว้แน่นอน ทุกคนเป็นหัวหน้ากระทรวงต่าง ๆ ของรัฐบาล นอกจากคณะรัฐมนตรี มีรัฐมนตรีซึ่งไม่ได้ร่วมอยู่ในคณะรัฐมนตรีอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในกระทรวงเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ กระทรวงทั้งหมดยังมีรัฐมนตรีชั้นรองอีกอย่างน้อยหนึ่งคนซึ่งแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีชั้นรองดังกล่าวทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีและตามปกติมีชื่อเป็น Parliamentary Secretary รัฐมนตรีทั้งหมดรวมกันเรียกว่า “คณะรัฐมนตรี (The Ministry)” “ฝ่ายบริหาร (Administration)” หรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า “คณะรัฐบาล (The Government)” อย่างไรก็ตาม ศัพท์ดังกล่าวค้นหาได้มีความหมายทางกฎหมายที่แน่นอนอย่างไรก็ตาม

ความแตกต่างสำคัญระหว่างรัฐมนตรีที่อยู่ในคณะรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีที่อยู่นอกคณะรัฐมนตรีอยู่ที่ว่ารัฐมนตรีพวกแรกมีสิทธิ์ (อาจจะเรียกว่าหน้าที่มากกว่า) ที่จะต้องเข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีทุกครั้ง และที่จะได้รับบันทึกและรายงานการประชุมฉบับสมบูรณ์ทั้งหมดที่สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (Cabinet Secretariat) เว้นแต่จะให้ แต่รัฐมนตรีที่ไม่ได้อยู่ในคณะรัฐมนตรีจะถูกเรียกให้เข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีต่อเมื่อมีการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงของตน ในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ มีรัฐมนตรีที่อยู่ในคณะรัฐมนตรีอยู่ ๒๑ นาย และเคยมีอยู่น้อยประมาณเพียง ๑๖ นายในคณะรัฐมนตรีสมัยหลังสงคราม คณะรัฐมนตรีในฐานะที่เป็นสถาบันอันหนึ่งนั้นเกือบจะมีได้กล่าวไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญของอังกฤษเคย ได้รับการรับรองทาง

ข้อนี้ก็แต่ใน Minister of the Crown Act ปี ค.ศ. ๑๘๓๗ (ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่
เกี่ยวข้องเป็นส่วนใหญ่กับเรื่องการกำหนดเงินเดือนรัฐมนตรี)

ในการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นคณะผู้ร่วมงานที่ใกล้ชิดสนิทกับตนนั้น
นายกรัฐมนตรีต้องใช้หลักการพิจารณาดีประการด้วยกันคือ (๑) ความเข้ากันได้ทาง
ส่วนตัวระหว่างสมาชิกกับนายกรัฐมนตรี และระหว่างสมาชิกด้วยกันเองด้วย (๒) ความ
จำเป็นที่จะต้องสร้างความปลอดภัยให้แก่ฝ่ายต่าง ๆ ของพรรคที่มักจะขัดแย้งกัน ตัวอย่าง
เช่น ในคณะรัฐมนตรีพรรคเดโมแครตมีความจำเป็นเสมอที่จะสร้างคุ้ยระหว่างพวกสหพันธ
กรรมกรกับพวกที่ไม่ใช่ และจะต้องให้ตำแหน่งอย่างน้อยหนึ่งตำแหน่งแก่พวกสหกรณ์
(Cooperators). (๓) ความจำเป็นที่จะต้องมึรัฐมนตรีด้ามหรือด้นายในลักษณะนางเพื่อ
คอยดูแลกิจการของรัฐบาลในสถานที่นั้น (๔) คุณสมบัติพิเศษที่จำเป็นสำหรับกระทรวง
บางกระทรวง

ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๔๖ เป็นต้นมา ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นสมาชิกใน
คณะรัฐมนตรีเสมอมา (สมาชิกที่ไม่ได้เป็นหัวหน้ากระทรวง) ได้แก่ นายกรัฐมนตรี
ประธานสภาองคมนตรี (Lord President of the Council) ประธานสภาขุนนาง
(Lord Chancellor) เสนาบดีกระทรวงมุรธาธร (Lord Privy-Seal) สมาชิกที่เป็น
หัวหน้ากระทรวง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (Chancellor of the
Exchequer) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (Minister of Defence) รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (Secretary of State for Foreign Affairs) รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงมหาดไทย (Secretary of State for Home Affairs) รัฐมนตรีว่าการ
สกอตแลนด์ (Secretary of State of Scotland) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ
(President of the Board of Trade) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและบริกา
งตั้งเคราะห์แห่งชาติ (Minister of Labour and National Service) ทั้งหมดนี้เพียง
๑๓ นาย และคณะรัฐมนตรีตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๔๕ เป็นต้นมา มีจำนวนสมาชิกขึ้นตั้งอยู่
ในระหว่าง ๑๖ ถึง ๒๒ นาย ตำแหน่งอีกสามถึงเก้าตำแหน่งจะเอารวมไว้ในคณะรัฐ

มนตรีด้วยหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับความสำคัญของแต่ละตำแหน่งในสมัยหนึ่ง ๆ หรือความสำคัญของผู้ที่ดำรงตำแหน่งคนใดคนหนึ่งต่อนายกรัฐมนตรี

ความเป็นเอกของนายกรัฐมนตรี

ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมิได้กล่าวไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญของอังกฤษ เดยเช่นกัน พระราชบัญญัติ The Minister of the Crown Act ปี ค.ศ. ๑๙๓๗ ก่อร่างถึงตำแหน่งไว้ก็เพื่อที่จะกำหนดเงินเดือนของนายกรัฐมนตรี และก็เท่านั้นเอง แต่บุคคลคนนั้นยิ่งใหญ่มากกว่าคณะรัฐมนตรีของเขาเพราะได้รวมตำแหน่งตามตำแหน่งที่มีอำนาจทางการเมืองอย่างมากเอาไว้ในตัว เขาเป็นหัวหน้าพรรคของเขา เป็นผู้นำสูงสุดของสภาผู้แทนราษฎร (จริงอยู่ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๒ เป็นต้นมา นายกรัฐมนตรีได้มอบหน้าที่ในเรื่องนี้ให้แก่รัฐมนตรีคนอื่นรับไปทำ แต่การตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญก็ยังกระทำโดยนายกรัฐมนตรี) และเป็นประธานคณะรัฐมนตรีและด้วยเหตุนี้จึงเป็นผู้ประสานนโยบาย

ตั้งแต่สมัย วิลเลียม พิตต์ (William Pitt) (ค.ศ. ๑๗๗๓ - ๑๘๐๖)

เป็นต้นมา นายกรัฐมนตรีตามปกติดำรงตำแหน่ง First Lord of the Treasury ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ไม่มีหน้าที่ทางกระทรวงแต่มีสิทธิพิเศษทางกระทรวงบางประการ (ผู้ที่ป็นหัวหน้าปฏิบัติงานจริง ๆ) ของกระทรวงการคลัง (Treasury) คือ Second Lord ซึ่งรู้จักกันในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (Chancellor of the Exchequer) ในตำแหน่ง First Lord นี้เองที่นายกรัฐมนตรีได้รับเงินเดือนหนึ่งหมื่นปอนด์ต่อปี

อำนาจของนายกรัฐมนตรี

เรื่องบุคคลากร นายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลและในคณะรัฐมนตรี และเลื่อนรัฐมนตรีจากตำแหน่งหนึ่งให้ไปดำรงอีกตำแหน่งหนึ่งเมื่อเห็นสมควร นายกรัฐมนตรีสามารถปลดรัฐมนตรีได้ตามความพอใจ และขึ้นอยู่กับตัวนายกรัฐมนตรีเองที่จะตัดสินใจว่าเมื่อไรควรกราบขอร้องให้สมเด็จพระราชินีทรงยุบรัฐสภา

ถ้าหวังเรื่องให้นายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องปรึกษาคณะรัฐมนตรี และในปีหลัง ๆ นั้น นายกรัฐมนตรีไม่เคยปรึกษาหารือเลย

การลาออกหรือการตายของนายกรัฐมนตรีทำให้คณะรัฐมนตรีต้องลาออกทั้งคณะ ดังนั้น นายกรัฐมนตรีจึงเป็นผู้กุมอำนาจความเป็นความตายทางการเมืองเหนือคณะรัฐบาลของเขาารวมกัน และเหนือสมาชิกคณะรัฐบาลแต่ละคน นอกจากนี้ในฐานะ First Lord of the Treasury นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหัวหน้ากระทรวงประจำ (กล่าวคือที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งการเมือง) และผู้ช่วยและข้าราชการตำแหน่งสำคัญ ซึ่งทำให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจอย่างกว้างขวางในการควบคุมการเลื่อนตำแหน่งชั้นสูงของข้าราชการพลเรือน

เรื่องการติดต่อกับสมเด็จพระราชินีและจักรภพ ถึงแม้รัฐมนตรีแต่ละนายสามารถติดต่อกับสมเด็จพระราชินีในเรื่องที่กระทบกระเทือนกระทรวงของตนได้ แต่นายกรัฐมนตรีเป็นช่องทางติดต่อระหว่างคณะรัฐมนตรีของเขากับสมเด็จพระราชินีในเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายทั่วไป นอกจากนี้นายกรัฐมนตรียังทำการติดต่อโดยตรงกับนายกรัฐมนตรีของประเทศเครือจักรภพอื่น ๆ และเป็นประธานในการประชุมนายกรัฐมนตรีประเทศในเครือจักรภพประจำปีที่สำคัญด้วย บางครั้งนายกรัฐมนตรีจะออกรับทูตต่างประเทศ และเป็นตัวแทนของอังกฤษในการประชุมระหว่างประเทศมากชั้นเรื่อย ๆ

เรื่องการป้องกันประเทศและการต่างประเทศ นายกรัฐมนตรีทำการติดต่อประจำอย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษกับกระทรวงการต่างประเทศ และนายกรัฐมนตรีสมัยหลังๆ มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการต่างประเทศตั้งแต่ต้นสงครามโลกครั้งที่หนึ่งเป็นต้นมา มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเพียงสองคนเท่านั้นที่มีอิทธิพลเหนือนายกรัฐมนตรีของตนอย่างชัดเจนในเรื่องของกระทรวงต่างประเทศ คือ ออสต์เตน แชนเบอร์เลน (Austen Chamberlain) (ค.ศ. ๑๘๖๔-๑๘๖๘) และ เออร์เนสต์ เบวิน (Ernest Bevin) (ค.ศ. ๑๘๔๕ - ๑๘๕๐) และอย่างน้อยที่สุดคือนายกรัฐมนตรีอยู่ดีคนที่ได้บดบังรัฐมนตรีต่างประเทศของตนเองอย่างชัดเจน คือ เนวิล แชนเบอร์เลน (Neville Chamberlain)

(ค.ศ. ๑๙๓๗—๑๙๕๐) วินสตัน เชอร์ชิล (Winston Churchill) (ค.ศ. ๑๙๕๐—๑๙๕๕ และ ๑๙๕๓—๑๙๕๕) แอนโทนี อีเด็น (Anthony Eden) (ค.ศ. ๑๙๕๕—๑๙๕๗) และ นายฮาโรลด์ แมคมิลแลน (Harold Macmillan) (ค.ศ. ๑๙๕๗—๑๙๖๓) เหตุผลประการหนึ่งที่นายกรัฐมนตรีเข้ามาเกี่ยวข้องกับในกิจการต่างประเทศก็คือความรับผิดชอบอันหนักของเขาเกี่ยวกับการป้องกันประเทศ เขาเป็นประธานคณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันประเทศ (Defence Committee) ที่มีความสำคัญยิ่งของคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก็รับผิดชอบต่อเขาในการปฏิบัติภารกิจทางทหาร

เรื่องกิจการของคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีทุกคนตามปกติจะปรึกษาหารือกับนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับปัญหาใหญ่ ๆ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจพิพาทระหว่างกระทรวง และยังเป็นผู้ควบคุมกิจการของคณะรัฐมนตรีโดยผ่านทางระเบียบวาระการประชุมของคณะรัฐมนตรีอีกด้วย คณะรัฐมนตรีประชุมกันตามปกติสัปดาห์ละสองครั้ง และนายกรัฐมนตรีอาจจะเรียกประชุมเพิ่มได้ เดชาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้จัดเตรียมร่างระเบียบวาระการประชุมให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ที่ปรารถนาจะได้รายการใดลงในระเบียบวาระการประชุมจะต้องปรึกษานายกรัฐมนตรีก่อน

เรื่องรัฐสภา ด้วยความอุปถัมภ์ ความรับผิดชอบ และอำนาจที่มีอยู่มากมายเองที่ทำให้นายกรัฐมนตรีเป็นจุดสนใจในสายตาผู้แทนราษฎร ในบั้นปลายเขาก็เลยกลายเป็นผู้ตัดสินใจในกิจการของสภาผู้แทนฯ ไป เขาปราศรัยในการอภิปรายนโยบายครั้งสำคัญที่สุด เขารับผิดชอบต่อการตอบกระทู้และกล่าวแถลงในเรื่องนโยบายทั่วไป เขาเป็นตัวแทนของคณะรัฐมนตรี และในฐานะที่เป็นหัวหน้าพรรคของเขาเอง เขายังต้องตกเป็นเป้าการโจมตีอย่างไม่ลดละของฝ่ายค้าน

อย่างไรก็ตาม สถานะทางรัฐธรรมนูญของนายกรัฐมนตรีอังกฤษไม่เหมือนกับฐานะของประธานาธิบดีอเมริกัน ดังที่ เอิร์ล แอทตี้ (Earl Attlee) ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีที่มีประสพการณ์มาก ได้กล่าวไว้

“หลักการสำคัญของระบบอังกฤษของเราก็คือความรับผิดชอบร่วมกัน รัฐมนตรีไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่นายกรัฐมนตรีสร้างขึ้นเท่านั้น แต่ส่วนใหญ่เป็นผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งขึ้นมา รัฐมนตรีรับผิดชอบต่อพระมหากษัตริย์ รัฐสภาและผู้เลือกตั้ง ในทางตรงกันข้ามในระบบอเมริกัน ประธานาธิบดีเป็นผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว คณะรัฐมนตรีของเขาเป็นเพียงกลุ่มของหัวหน้ากระทรวงที่เขาเป็นผู้เลือกและต้องรับผิดชอบต่อเขา อำนาจของรัฐมนตรีเหล่านี้เป็นเพียงอำนาจที่รับมาอีกต่อหนึ่ง ลักษณะประการที่สอง ของระบบของเราก็คือในเรื่องใดก็ตามจะต้องมีรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบต่อรัฐสภา เขาไม่สามารถใช้ข้าราชการหรือเพื่อนร่วมงานของเขาเป็นเกราะกำบังได้ นายกรัฐมนตรีไม่ได้รับผิดชอบในเรื่องนโยบายทั่วไปทำนองเดียวกับประธานาธิบดีอเมริกัน ฝ่ายตรงข้ามของประธานาธิบดีคือคณะรัฐมนตรี ทั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต่างประเทศไม่มีนโยบายที่แตกต่างไปจากนโยบายของคณะรัฐบาลซึ่งเขาเป็นสมาชิกอยู่ด้วยคนหนึ่งเลย”

การปฏิบัติงานของคณะรัฐมนตรี

ในฐานะเป็นผู้วางนโยบายและเป็นองค์การบริหารสูงสุด คณะรัฐมนตรีต้องประสบกับปัญหาสามปัญหาดังนี้ ปัญหาแรก ทำอย่างไรคน ๒๐ กว่าคนที่มีความทะเยอทะยานและความสามารถ มีฐานะเสมอภาคกันตามรัฐธรรมนูญ และแต่ละคนมีความคิดเห็นของกระทรวงที่จะเรียกร้องเอา จึงสามารถมีความเห็นร่วมกันได้ เขาทำสำเร็จได้ก็โดยการปรึกษาหารือกัน แต่เขาทำได้อย่างไรในระยะเวลาที่มีอยู่จำกัด ปัญหาที่สอง เนื่องจากงานของคณะรัฐมนตรีเพิ่มพูนขึ้นตลอดเวลา ทำอย่างไรสมาชิกในคณะรัฐมนตรีจึงสามารถให้ความสนใจแก่เรื่องทั้งหมดที่ตนต้องพิจารณาได้ ปัญหาที่สาม ทำอย่างไรบุคคลเหล่านั้นทั้งหมดซึ่งประชุมกันอาทิตย์ละสองครั้ง ๆ ละสองชั่วโมง จึงรักษาความเต็มอกเต็มใจอยู่ตลอดเวลาการประชุมครั้งหนึ่งกับอีกครั้งหนึ่งในเรื่องที่ดีสินใจได้

ปัญหาทั้งสามนี้มีคำตอบอันอยู่ด้วยกันทั้งคู่เป็นอยู่แก่ไข คือ (๑) ดำเนินงานเดชาภิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งทำหน้าที่เหมือนกันด้มองร่วม (๒) ระเบียบวาระการประชุม ซึ่งคัดเอาเรื่องที่สำคัญน้อยออกไป และ (๓) ระบบคณะกรรมการซึ่งคัดเลือก

เรื่องที่สำคัญน้อยออกไปเหมือนกัน และยี่สิบเวลาที่จำเป็นสำหรับการหารือร่วมกันของ คณะรัฐมนตรีด้วย

สำนักงานเลขาธิการ ฯ สำนักงานเดชาธิการ ฯ ซึ่งตั้งขึ้นภายใต้ความตั้ง-
เครียดของสภาพสงครามในปี ค.ศ. ๑๙๑๖ นั้น ได้กลายเป็นองค์การที่มีประโยชน์มาก
ขึ้นเรื่อย ๆ ในฐานะเป็นสำนักงานฉบับที่หก สำนักงานเลขาธิการ ฯ เป็นผู้ฉบับที่กราย
งานการประชุมการหารือของคณะรัฐมนตรี และการประชุมคณะกรรมการของคณะ
รัฐมนตรีทั้งหมด และเวียนแจกรายงานการประชุมดังกล่าวให้แก่สมาชิกคณะรัฐมนตรี
นอกจากนี้สำนักงานเลขาธิการ ฯ ยังตั้งข้อความสำคัญที่เหมาะสมซึ่งคัดมาจากรายงาน
การประชุมดังกล่าวให้แก่รัฐมนตรีที่ไม่ได้อยู่ในคณะรัฐมนตรีทุกวันด้วย ด้วยเหตุนี้
สมาชิกแต่ละคนของคณะรัฐสภาจึงคุ้นเคยกับงานของสมาชิกทั้งหมดและจะได้รับแจ้งถึง
การปฏิบัติใด ๆ ที่ตนจะต้องรับผิดชอบ เนื่องจากบันทึกทั้งหมดนี้ได้เก็บเข้าแฟ้มไว้ สำนัก
งานเลขาธิการ ฯ จึงทำหน้าที่เสมือนสมองของคณะรัฐมนตรี และด้วยเหตุนี้ทำให้คณะ
รัฐมนตรีสามารถปฏิบัติงานด้วยความเต็มอกเต็มใจโดยปราศจากความขัดแย้งได้ด้วยตนเอง

ระเบียบวาระการประชุม กิจกรรมงานทั้งหมดของคณะรัฐมนตรี ซึ่งก็เช่น
เดียวกับของคณะกรรมการที่ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยการเวียนแจก
เอกสารล่วงหน้า ตัวอย่างเช่น ก่อนที่กระทรวงใดจะได้รายการใดในระเบียบวาระการ
ประชุม กระทรวงนั้นจะต้องส่งร่างเอกสารเวียนไปให้กระทรวงที่มีส่วนได้เสียทั้งหมด
ทราบเสียก่อน เพื่อให้มีโอกาสความเห็น

คณะกรรมการ รายงานการประชุมคณะรัฐมนตรีค่อนข้างจะเป็นเพียงพิธี
เพราะงานของตนทั้งหมดนั้นคณะกรรมการได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว การพัฒนา
ระบบคณะกรรมการโดยมีสำนักงานเลขาธิการ ฯ เป็นผู้ให้บริการนั้นเป็นการเปิด
แปลงที่สำคัญที่สุดอันหนึ่งในระเบียบวิธีการปฏิบัติงานของคณะรัฐมนตรี ในที่สุดสุดท้าย
ของศตวรรษ คณะกรรมการมีอยู่สองชนิด คณะกรรมการวิสามัญชั่วคราว ซึ่งทำ
หน้าที่ศึกษาปัญหาใดโดยเฉพาะ และคณะกรรมการประจำ เรามีความรู้เรื่องของคณะ

กรรมการเหล่านี้เพียงเล็กน้อย เพราะว่าคณะรัฐมนตรีเป็นองค์การระดับที่มี “ แผน
ภูมิการจตุรคกการ ” ต่มาชิกคณะรัฐมนตรีกระทำดัยด้ยบานกัของคมนตรีว่าจจะรักษา
ความดบัในรื่องภายในทุกเรื่ง ความดบันเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นด้ยหรับการรวบรัดขอ
รวมกันไนนโยบายของรัฐมนตรี นอกจากข่าวดาร์दैแม่दैข่าวดือว่ารัฐมนตรีม่ความ
เห็นชคเียงกันก็คองไมให้รวไหลดออกไป

ด้วยเหตุนี้ เรื่งทงหลายที่เรารู้เกี่ยวกับคณะกรรมาการเหล่านี้จึงได้มาจาก
บันทึกความทงจำและการวิเคราะห์เรื่งราวต่าง ๆ ของอดีตรัฐมนตรี เช่นหนังสือเรื่ง
Government and Parliament (ซึ่งเป็นหนังสือที่ให้ความดว่างมากที่สุดไนเรื่งนี้) ของ
ดอร์ค มอร์ริสัน ซึ่งก็ด่าดมัไปอย่างหนักเดียงไมได้ และจากการเปิดเผยงานที่คณะ
กรรมาการต่าง ๆ ก่าดังกระทำอยู่โดยบังเอิญ เป็นการเห็ดดวด้ยที่จะเอ่ยชื่อหรือบอก
จำนวนคณะกรรมาการวิด้ยบัญญัติหหมด ระหว่างสงครามโลกทงดองคั้ง ดูเหมือนว่าจะมี
อยู่ประมาณ ๒๐ คณะ ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕ และ ค.ศ. ๑๙๕๐ มีอยู่ประมาณ ๓๐
คณะ คณะกรรมาการदैละคณะประกอบด้วยด่มาชิกเพียงด่ามหรือดึคน คณะกรรมาการ
ประจำเท่านททรบว่าม่อยู่ในปัจจุบันก็คือ Future Legislation Committee, the
Legislation Committee และ the Defence Committee ซึ่งทำหน้าที่ให้ค้ำแนะนำแก่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (ซึ่งเป็นด่มาชิกของคณะกรรมาการนด้วยคนหนึ่ง)
และแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทหาร (ของदैละกองทัพ) ด้วยความช่วยเหลือของ
เดณาธิการ ดั้งนั้นคณะรัฐมนตรีจึงยืนอยู่ตรงทงแยกระหว่างด่ถาบันที่มีอำนาจทงด่าม
คือ พรรคคเนนदैยงข้างมาก รัฐสภา และข้าราชการพลเรือน และก็ได้รับก่าดังจาก
ด่ถาบันทงด่ามนั คณะรัฐมนตรีเป็นองค์การที่ก่าหนดนโยบายของอังกฤษ องค์การอื่น ๆ
ของรัฐบาลทำหน้าที่คอยยบัยงและควบคุมคณะรัฐมนตรีเท่าน

ไนคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีบับังรัคมีของผู้ร่วมงานของคนทงทั้งหมด
สงครามและวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นหลายครั้งไนคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ได้ดั่งदैริมให้ฐานะ
ของนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้นำประเทศให้สูงค่นขนอย่างหนักเดียงไมได้ และเมื่อใดที่

นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ที่มีอายุได้สูงในด้านอายุและประสบการณ์ยิ่งกว่าสมาชิกในคณะรัฐมนตรีของตนแล้ว นายกรัฐมนตรีก็มักจะมีอำนาจเหนือคณะรัฐมนตรี ปัจจุบันแนวโน้มบางประการในทางการเมืองของอังกฤษทำให้นายกรัฐมนตรีมีฐานะเด่นยิ่งขึ้นไปกว่าเดิมอีก บรรดาผู้เดียดกต่างพากันคิดว่านายกรัฐมนตรีคือพรรคของเขาทุกชนทุกที่ และวินัยของพรรคในรัฐสภาทำให้ประชาชนเห็นนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคฝ่ายค้านเป็นเสมือนนักดาบโรมันที่เป็นปรปักษ์กัน ในคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีแบกความรับผิดชอบไว้หนักกว่าและมีอำนาจมากกว่าผู้ร่วมงานของเขา แต่จะเป็นการผิดมากถ้าจะกล่าวว่า นายกรัฐมนตรีมีอำนาจเป็นทางการเหมือนกับประธานาธิบดีอเมริกัน นายกรัฐมนตรีไม่ได้มีอำนาจเช่นนั้น นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันในนโยบายที่คณะวางไว้

ฝ่ายบริหาร

เราได้เห็นแล้วว่าคณะรัฐมนตรีขึ้นอยู่กับตรงทางแยกระหว่าง พรรค รัฐสภา และข้าราชการพลเรือน เราได้พูดถึงความสัมพันธ์ของคณะรัฐมนตรีกับพรรคและรัฐสภา แต่ยังไม่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์กับข้าราชการพลเรือน ในอังกฤษ ผู้ดำรงตำแหน่งสูงในวงราชการพลเรือนมีบทบาทสำคัญมากในการกำหนดนโยบายของรัฐชาติ เราควรกล่าวไว้ ณ ที่นี้เลยว่า นอกจากข้าราชการพลเรือนแล้วยังมีองค์การปกครองแบบอื่น ๆ อีกต้องแบบที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบายที่กำหนดโดยคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และโดยเหตุนี้จึงมีบทบาทอยู่บ้างในการกำหนดนโยบายของรัฐชาติ ซึ่งได้แก่บริษัทรัฐวิสาหกิจ (เช่น บีบีซี และอุตสาหกรรมที่โอนเป็นของชาติ) และสภาที่เดียดกชนมาซึ่งประกอบเป็นรัฐชาติส่วนท้องถิ่นของประเทศ องค์การทั้งสองแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ "ฝ่ายบริหาร" ถึงแม้ว่าจะเป็นองค์การปกครองก็ตาม กระดูกสันหลังของระบบการปกครองทั้งหมดที่แท้จริงก็คือ กระทรวงต่าง ๆ ของรัฐบาลกลางซึ่งมี

ข้าราชการพลเรือนเป็นผู้ปฏิบัติงาน และเราจะอุทิศเวลาทั้งหมดกล่าวถึงข้าราชการพลเรือน

ฝ่ายบริหารส่วนกลาง

ฝ่ายบริหารที่เรียกกันในประเทศอังกฤษนั้น ประกอบด้วยกระทรวงของรัฐบาลที่ดำเนินกิจกรรมการและองค์การที่มีอำนาจอื่น ๆ ที่อยู่ในสังกัด หัวหน้ากระทรวงแต่ละกระทรวง คือ รัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งทางการเมืองโดยจะมีรัฐมนตรีชนรองอีกจำนวนหนึ่ง (ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งทางการเมืองเช่นกัน) เป็นผู้ช่วยเหลือ ข้าราชการพลเรือนในแต่ละกระทรวงจะรับผิดชอบต่อรัฐสภาโดยผ่านรัฐมนตรีของตนซึ่งจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อการกระทำของข้าราชการพลเรือนของตนอยู่แล้ว ความสัมพันธ์อันนี้เองที่ทำให้เกิด "ความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลของรัฐมนตรีเกี่ยวกับกระทรวงของตน" ซึ่งเราได้กล่าวถึงมาแล้ว

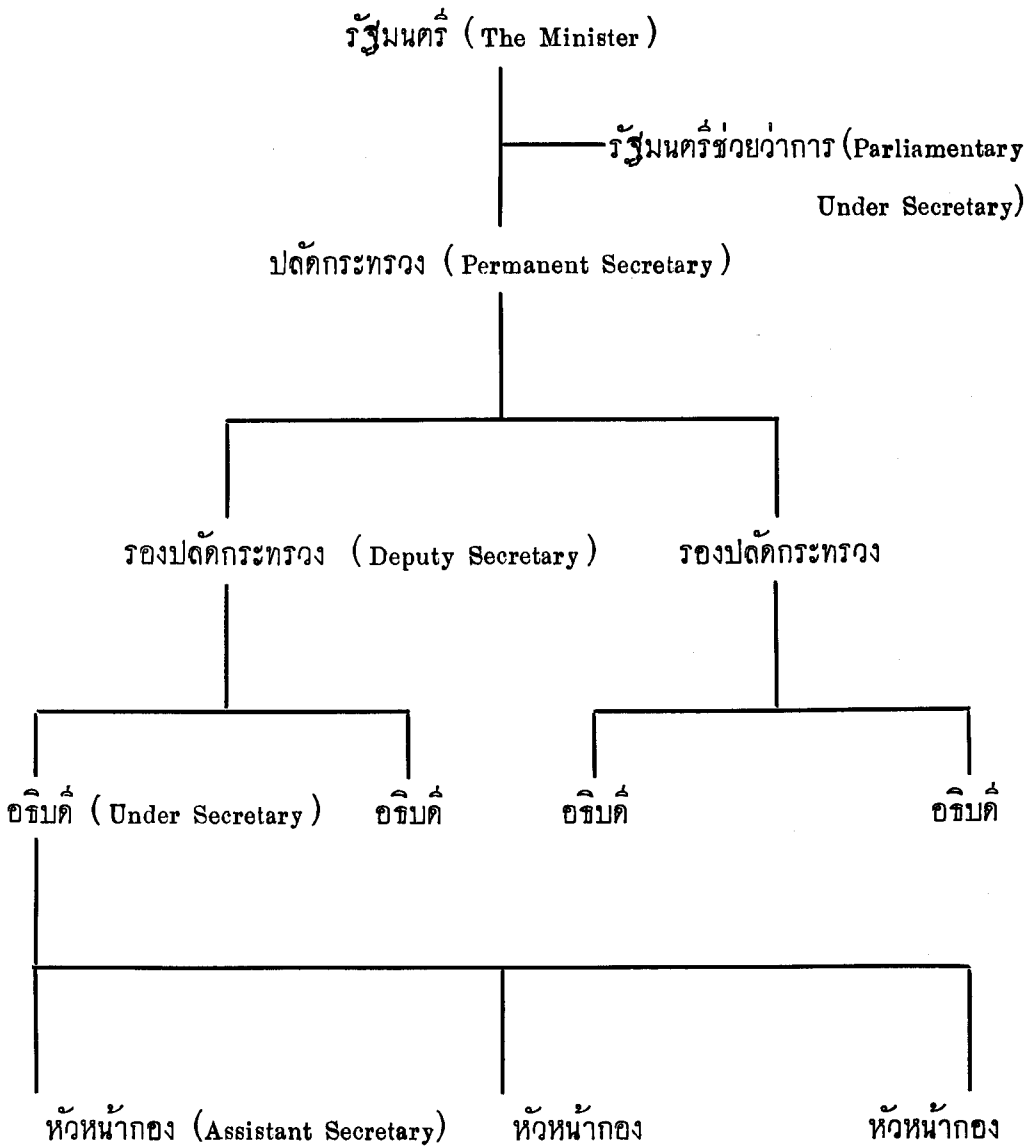
ในปัจจุบันฝ่ายบริหารมีอำนาจในการวางนโยบายมากยิ่งขึ้นไปกว่าแต่ก่อน เรื่องนี้ประการแรกเกิดจากลักษณะประจำตัวของฝ่ายบริหารเอง ในฐานะเป็นองค์การเจ้าหน้าที่ถาวร แต่ประการที่สองเกิดจากหน้าที่ของรัฐบาทที่เพิ่มขึ้นอย่างมากมายในคริสต์ศตวรรษหลังนี้ ข้าราชการพลเรือนประกอบด้วยผู้ชำนาญการที่ได้รับการฝึกอบรมและมีฝีมือซึ่งอยู่ในตำแหน่งตลอดไป ในขณะที่คณะรัฐมนตรีและพรรคเข้ามาแล้วก็ออกไป ความถาวรและมีฝีมือพิเศษเป็นที่มาของอิทธิพลของข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนเป็นผู้ต่อต้านอิทธิพลนักการเมืองซึ่งเป็นที่นิยมและได้รับเลือกตั้งในกระบวนการกำหนดนโยบาย รัฐมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าทางการเมืองของกระทรวงนั้นอยู่ในตำแหน่งชั่วคราว เขาเป็นผู้สมัครเด่น ที่มาแห่งกำลังของเขาคืออำนาจจากประชาชน และความคิดเห็นของเขาเต็มไปด้วยเหตุผลที่เกิดจากความจำเป็นทางการเมืองเฉพาะหน้า ในทางตรงกันข้าม ข้าราชการพลเรือนเป็นองค์การข้าราชการที่มีฝีมือ ถาวร และไม่ได้ตกอยู่ในอารมณ์ (เนื่องจากไม่ได้เลือกตั้งมา) ซึ่งมุ่งแต่อนาคต เนื่องจากข้าราชการ

พลเรือนจะต้องเผชิญกับผลที่เกิดจากนโยบายของรัฐมนตรี หลังจากที่มีรัฐมนตรีผู้หนึ่งได้
 จากไปแล้ว เนื่องจากภาระหน้าที่ของรัฐบาตได้เพิ่มพูนมากขึ้น งานจำนวนมากซึ่งเมื่อ
 ก่อนเคยทำโดยรัฐมนตรีและรัฐสภาได้มอบหมายให้ข้าราชการพลเรือนไปทำ ปัจจุบัน
 พระราชบัญญัติมีได้มุ่งทำอะไรมากไปกว่าวางหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่สำคัญ ปล่อยให้
 ให้รายละเอียดบัญญัติไว้ใน Statutory Rules คำสั่ง (orders) และกฎ (Regulations)
 ซึ่งข้าราชการพลเรือนเป็นผู้ร่างขึ้น โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีผู้มีอำนาจในท้าย
 สุด กฎต่าง ๆ เหล่านี้มีอยู่มากมายกว่าพระราชบัญญัติทั้งในด้านจำนวนและขนาด พระ
 ราชบัญญัติหลายฉบับได้วางข้อกำหนดพิเศษเกี่ยวกับกาวินิจฉัยการละเมิด Statutory
 Rules และคำสั่ง โดยผ่านทางศาลปกครอง และในหลายกรณีขอบเขตอำนาจของศาล
 ขรรพมาไม่ได้รวมอยู่ด้วย นอกจากหน้าที่ค่อนข้างใหม่ทั้งของข้าราชการพลเรือน
 แล้ว หน้าที่เก่าแก่อันหนึ่งของข้าราชการพลเรือนในการให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำ
 แก่รัฐมนตรีก็ได้ขยายออกไปอย่างมากด้วย งานของกระทรวงในปัจจุบันซับซ้อนมาก
 จนกระทั่งว่าทุกเรื่องนอกจากเรื่องที่สำคัญที่สุดหรือเป็นปัญหาขัดแย้งทางการเมืองแล้ว
 รัฐมนตรีจำต้องพึ่งพาอาศัยข้าราชการพลเรือนของตนอย่างมากเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตาม
 นโยบายของตน

โครงสร้าง ฝ่ายบริหารส่วนกลางมีลักษณะใหญ่ดำมประการด้วยกัน คือ

- (๑) จัดแบ่งเป็นกระทรวงจำนวนหนึ่งและคณะกรรมการและองค์การที่ขึ้นกับกระทรวง
 เหล่านี้
- (๒) มีลักษณะสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นกว่าในประเทศอื่น เช่นสหรัฐอเมริกา
- (๓) ข้าราชการพลเรือนชั้นอาวุโสซึ่งประกอบขึ้นเป็น กระทรวงเหล่านี้มีอิทธิพลมากใน
 การวางนโยบาย

การจัดรูปของรัฐบาตที่เป็นแบบทั่ว ๆ ไปนั้น ดูได้จากแผนผังหน้าต่อไป.—

ในทางตรงกันข้ามกับกระทรวงตามแบบของอเมริกัน ในอังกฤษกระทรวงทั้งกระทรวงตกอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของข้าราชการพลเรือนเพียงคนเดียว คือ ปลัดกระทรวง (นอกจากในกระทรวงการคลัง ซึ่งปัจจุบันมีปลัดกระทรวงอยู่สามคน) ถึงแม้ว่าปลัดกระทรวงจะปฏิบัติงานเฉพาะแก่ในกระทรวงก็ตาม แต่ก็มีหน้าที่ต้องคอยตรวจตรา

ดูแลการปฏิบัติงานทั้งหมดของกระทรวง และมีรองปลัดกระทรวงหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วย รองลงไปก็มีอธิบดีซึ่งแต่ละคนก็รับผิดชอบกรมหนึ่ง ๆ และตำแหน่งรองลงไปได้แก่หัวหน้ากองซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานชั้นต่ำลงไปของกระทรวง ภายในกองเหล่านี้ก็มีหน่วยงานย่อย ๆ อีก ซึ่งมีหัวหน้าแผนกและผู้ช่วยหัวหน้าแผนก (Principals and Assistant Principals) เป็นผู้บริหารงาน

กองที่อยู่ในชั้นต่ำลงไปนั้นเทียบคร่าว ๆ เท่ากับ "Bureaus" ในกระทรวงของอเมริกัน ข้อที่แตกต่างจากระบบการปฏิบัติของอเมริกันอย่างมากสองประการคือ กล่าวไว้ในที่นี้ด้วย ข้อแรก ตำแหน่งระหว่างตำแหน่งที่เทียบเท่ากับ "Bureau Chiefs" กับตำแหน่งหัวหน้าทางการเมืองของกระทรวงนั้น ในอังกฤษผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการประจำซึ่งรับราชการมาตลอดชีวิต ในสหรัฐ ฯ ตำแหน่งที่เทียบเท่ากันนั้น ตามปกติผู้ดำรงตำแหน่งได้รับแต่งตั้งจากทางการเมืองซึ่งอาจจะเปลี่ยนตัวอย่างรวดเร็ว ดังนั้นคำแนะนำที่สำคัญที่ให้แก่ผู้มาดำรงตำแหน่งหัวหน้าทางการเมืองใหม่ของอังกฤษนั้น จึงมาจากข้าราชการชั้นสุดท้ายอดทนมีประสบการณ์และเชื่อถือได้ของกระทรวง ไม่ได้มาจากผู้ที่พรรคแต่งตั้งขึ้นซึ่งได้นำมาพร้อมกับคน และรัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งใหม่ของอังกฤษก็ได้เอาอย่างการปฏิบัติของฝรั่งเศสที่รัฐมนตรีนำ "คณะ" ที่ปรึกษาของตนเองเข้ามาช่วยงานด้วย ข้อที่สอง การที่ตำแหน่งชั้นสูงประกอบด้วยข้าราชการอาชีพซึ่งตามปกติทำงานอยู่ในกระทรวงนั้นมาเป็นเวลาหลายปีช่วยทำให้กระทรวงนั้นมีลักษณะเป็นเอกภาพโดยแท้จริง แทนที่จะเป็นกลุ่มของกองต่าง ๆ ที่มารวมกันเท่านั้น ข้อที่ต่าง ๆ ระหว่างกองต่าง ๆ ในกระทรวงก็จะดำเนินขึ้นไปทีละขั้นจนถึงตำแหน่งสูงสุด โดยปลัดกระทรวงจะเป็นผู้นิพนธ์คดีขาด ถ้าจำเป็น

ที่ตั้งกตกระทรวงทั้งหลายก็ได้แก่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการสิทธิ ซึ่งมียุ่หลายคณะที่รัฐมนตรีกระทรวงนั้นเป็นผู้รับผิดชอบต่อรัฐสภา แต่เป็นหน่วยงานที่มีโครงสร้างเป็นแบบของตัวเอง อาทิ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (Civil Service Commission) คณะกรรมการศุลกากร และสรรพสามิต (Board of Customs and Excise)

คณะกรรมการสรรพากร (Board of Inland Revenue) และอื่น ๆ กระทรวงทั้งหมด ๒๔ กระทรวงที่มีอยู่ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ นั้น มีคณะกรรมการหรือคณะกรรมการมาชิกาท้อยู่ ในสังกัดรวมกันประมาณ ๓๐๐ คณะ

การประสานงานภายในของฝ่ายบริหาร

ทำอย่างไรจึงจะประสานนโยบายที่แข่งขันกันของกระทรวงและหน่วยงานที่มี จำนวนมากมายเหล่านี้ให้เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ สถาบันคณะรัฐมนตรีเป็นคำตอบ อันหนึ่ง เนื่องจากคณะรัฐมนตรีประกอบด้วยหัวหน้ากระทรวงต่าง ๆ ข้อพิพาทใด ๆ สามารถที่จะตัดสินได้ในระดับนี้ ตัวอย่างเช่น เราเคยเห็นแล้วว่ากระทรวงหนึ่ง ๆ จะต้องปรึกษารัฐมนตรีกับกระทรวงอื่น ๆ ทั้งหมดที่มีส่วนได้เสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวงการคลังและเจ้าหน้าที่ทางกฎหมายก่อนที่จะนำร่างพระราชบัญญัติเสนอกับ คณะรัฐมนตรี

แต่ถ้าข้อขัดแย้งเล็ก ๆ น้อย ๆ ทั้งหมดในเรื่องนโยบายจะต้องนำมาให้ คณะรัฐมนตรีตัดสินแล้ว คณะรัฐมนตรีเห็นจะต้องนั่งพิจารณากันอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และ ถึงแม้กระนั้นก็ไม่เวลาเหลือที่จะพิจารณานโยบายสำคัญ ๆ ในทางปฏิบัติการขัดแย้ง อย่างรุนแรงระหว่างกระทรวงเท่านั้นที่จะนำมาพิจารณาในคณะรัฐมนตรี ค่าจากระดับ คณะรัฐมนตรีดังไป กระทรวงการคลังได้วางระเบียบการบริหารและนโยบายย่อย ๆ ไว้ หลายข้อที่เชื่อถือเป็นทางปฏิบัติสำหรับกระทรวงอื่น ๆ และนอกจากนี้ ยังมีสำนักงานการ ปรึกษารัฐมนตรีและการร่วมมือกันระหว่างบรรดากระทรวงต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้บังเกิด การปะทะระหว่างกันอย่างรุนแรงอีกด้วย

กระทรวงการคลัง กระทรวงการคลังของอังกฤษ ปกติเรียกกันว่า “กระทรวง แห่งกระทรวง” (Department of Departments) ความเป็นเอกของกระทรวงนี้เป็นที่ยอมรับกันของกระทรวงอื่น ๆ ตามที่ขอบอกไว้ กระทรวงมหาดไทยของ (เช่นเดียวกับ กระทรวงการคลังของสหรัฐฯ) ก็มีการติดต่อทางการคลังทั้งหมดของรัฐบาล แต่ใน

อังกฤษ กระทรวงทำหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือไปจากนอกมาก กล่าวคือ มีความรับผิดชอบในเรื่องการวางแผนเศรษฐกิจ และด้วยเหตุนี้ทำให้กระทรวงการคลังมีอำนาจในการควบคุมการปฏิบัติงานของกระทรวงที่หน้าที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรมและการพาณิชย์อยู่บ้าง นอกจากนี้กระทรวงการคลังยังมีความรับผิดชอบในการเจรจาโยบายทั้งหมดในเรื่องเงินเดือน การรับคนเข้าทำงาน การเดือนชน และการฝึกอบรม ของข้าราชการพลเรือน และประการสุดท้าย กระทรวงการคลังมีความรับผิดชอบในเรื่องงบประมาณของกระทรวงต่างๆ การควบคุมการบรรจุคนและการคลังของกระทรวงอื่น ๆ ทำให้กระทรวงการคลังมีความเข้าใจลึกซึ้งเป็นพิเศษถึงท่าทีและนโยบายที่กระทรวงต่าง ๆ กำลังปฏิบัติตามอยู่และที่ปรารถนาจะปฏิบัติตาม

กระทรวงการคลังไม่เคยเกี่ยวข้องกับกระทรวงต่าง ๆ ว่า ควรจะมีนโยบายอย่างไร นโยบายของกระทรวงนั้น ดังที่เราทราบกัน อยู่ในมือของรัฐมนตรีกระทรวงนั้น ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎร แต่กระทรวงการคลังสามารถจะมีอิทธิพลเหนือนโยบายของกระทรวงอื่น ๆ บ้าง กระทรวงการคลังมีสิทธิ์ที่จะกล่าวว่า “ไม่” กับงบประมาณของกระทรวงหนึ่ง ๆ ได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอาจจะคัดค้านคำวินิจฉัยนั้นไปจนถึงระดับคณะรัฐมนตรีได้ แต่อย่างน้อยที่สุดผลตักพรัก็จะเป็นที่เข้าใจกัน อย่างดีของทุก ๆ คนและไม่ได้มีตบรังไว้เป็นความลับหรือเบียดเผยออกไปอย่างเต็มที่ในทันที ถึงแม้ว่ากระทรวงการคลังสามารถกล่าวคำว่า “ไม่” ก็ตาม แต่ก็ไม่อาจเที่ยวไปบอกกระทรวงอื่น ๆ ว่าควรจะใช้จ่ายเงินอย่างไร ตามความเป็นจริงแล้ว การจ่ายเงินส่วนใหญ่ขณะนั้นอาศัยนโยบายที่ได้วางไว้ก่อนโดยอัตโนมัติ เช่น นโยบายที่จะเพิ่มอายุที่จะออกจากโรงเรียนให้ขึ้นเป็น ๑๕ ปี เป็นต้น และถึงทั้งหมดที่กระทรวงการคลังสามารถทำได้ก็คือ คำขอของงบประมาณไปตามนโยบายนั้น กระทรวงการคลังเป็นผู้ตรวจทานและสอบถามเรื่องการจัดการเกี่ยวกับการคลังและการเจ้าหน้าที่ของกระทรวงอื่น ๆ มากกว่าที่จะเป็นผู้ควบคุม และถึงแม้ว่าในบางกรณีกระทรวงการคลังจะสามารถควบคุมได้ก็จริง แต่ก็ไม่เคยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเหล่านั้นทำตาม

แต่การตรวจทานการใช้จ่ายเงินและการบรรจุเจ้าหน้าที่ของกระทรวงต่าง ๆ นั้นทำให้กระทรวงการคลังอยู่ในฐานะพิเศษที่จะรู้ว่านโยบายของกระทรวงเหล่านั้นกำลังดำเนินไปในทิศทางใด ด้วยเหตุนี้กระทรวงการคลังจึงสามารถตรวจพบการหันเหไปจากนโยบายของรัฐบาลในระยะต้น ๆ ได้ และชี้แจงให้กระทรวงเหล่านั้นทราบ หรือถ้าประเด็นร้ายแรงเกินกว่าที่กระทรวงจะแก้ไขได้ ก็ชี้แจงให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบทราบในการตั้งให้กระทรวงต่าง ๆ เข้ามาทำงานร่วมกันนั้น กระทรวงการคลังอยู่ในฐานะที่มีอำนาจมาก กระทรวงการคลังจะต้องมีผู้แทนอยู่ในคณะกรรมการระหว่างกระทรวงที่สำคัญทุกคณะ กระทรวงการคลังเป็นกระทรวงที่มี "ศักดิ์ศรีสูง" ด้วยเหตุนี้จึงมักได้ข้าราชการพลเรือนเข้าใหม่ที่มีความสามารถดีที่สุดใน กระทรวงการคลังมีสิทธิและหน้าที่ที่จะสร้างความคิดลำบากให้ได้ในเรื่องการคลังและการเจ้าหน้าที่ และเนื่องจากหัวหน้ากระทรวงฝ่ายประจำของกระทรวงการคลังคนหนึ่งเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีในเรื่องการเลื่อนขั้นระดับสูงในทุกกระทรวง กระทรวงการคลังก็อาจเสนอให้เด็กข้าราชการที่มีความคิดเห็นเหมือนกัน ซึ่งจะสามารถทำงานร่วมกันและร่วมมือกับกระทรวงการคลังได้

การปรึกษาหารือระหว่างกระทรวง ข้อพิพาทและการกระทบกระทั่งทางราชการเกิดขึ้นในระยะที่ลงมือดำเนินนโยบายของรัฐบาลจริง ๆ กล่าวคือ เกิดขึ้นในระดับกระทรวงมากกว่าเกิดที่กระทรวงการคลังหรือในระดับคณะรัฐมนตรีซึ่งเกือบจะไม่มีเลย ผลประโยชน์สำคัญของกระทรวงหนึ่งมักจะเป็นผลประโยชน์รองลงมาของกระทรวงอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น สภาพที่อยู่อาศัยเป็นผลประโยชน์สำคัญของกระทรวงอาคารสงเคราะห์ (Ministry of Housing) แต่เป็นผลประโยชน์รองของกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงต่าง ๆ พยายามที่จะประสานนโยบายให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างกระทรวงด้วยกันเองเท่าที่สามารถจะทำได้ ส่วนใหญ่ทำได้สำเร็จเพราะข้าราชการพลเรือนชั้นสูง คือชนผู้ปกครอง (Administrative Class) มีอุปนิสัยเหมือนกัน ซึ่งเราจะได้กล่าวต่อไป ชั้นผู้ปกครองซึ่งประกอบด้วยข้าราชการพลเรือนไม่เกิน ๒,๕๐๐

คนนั้นมาจากชั้นทางสังคมที่กว้างกว่าแต่ก่อนมาก แต่ยังคงได้กำลังส่วนใหญ่จากพวกที่จบ
จากโรงเรียนมัธยมกินนอนที่ค่อนข้างดีค่าเล่าเรียน และส่วนมากมาจากออกซฟอร์ดและ
เคมบริดจ์ ภูมิหลังทางการศึกษาร่วมกันนี้ยังเสริมสร้างด้วยลักษณะการคัดเลือกโดยการ
สอบวิชาทั่วไป ไม่ใช่การสอบวิชาทางเทคนิค ด้วยเหตุนี้จึงยากมากในด้านมนุษยศาสตร์
การออกจากงานของข้าราชการพลเรือนซึ่งเป็นไปได้ไปอย่างเชื่องช้าทำให้ข้าราชการเข้ามา
ใหม่จำนวนที่ลดลงน้อย จนทำให้พวกนี้ถูกจารีตประเพณีของระบบข้าราชการ
พลเรือนกีดกันหมด ข้าราชการพลเรือนชั้นปกครองหลายคนถึงแม้จะไม่ทุกคนเป็นสมาชิก
สโมสรผู้ชายสโมสรเดียวกันก็อยู่ประมาณครึ่งโหลภายในแตรรอบ ๆ ไวท์ฮอลล์ ด้วย
เหตุนี้จึงพบปะกันอย่างไม่เป็นทางการอยู่เป็นประจำ การร่วมมือกันอย่างไม่เป็นทางการ
เช่น โทรศัพท์ถึงผู้อยู่ในตำแหน่งเดิมก่อน สันทนาการระหว่างเวลาอาหารกลางวัน หรือ
“แวะไปเยี่ยม” เพื่อนร่วมงานในที่ทำงานเหล่านี้มีผลในระยะยาวมากมาย

วิธีการร่วมมือกันอย่างเป็นทางการก็มีความสำคัญเช่นกันอย่างแน่นอน วิธีการ
การที่เป็นธรรมดาและที่มิชอบที่สุด คือ การมีคณะกรรมการหรือการประชุม
ระหว่างกระทรวง ข้าราชการพลเรือนชั้นปกครองทั้งหมดจะเกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลาใน
คณะกรรมการระหว่างกระทรวงชั่วคราวที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินนโยบาย คณะกรรมการ
หลายคณะไม่ได้จัดตั้งขึ้นมาโดยกระบวนการปกติใด แต่โดยการริเริ่มของข้าราชการ
พลเรือนคนใดคนหนึ่งซึ่งมีฐานะเฉพาะที่จะต้องแก้ไข ดอร์ค แฟรงก์ (Lord Franks)
ซึ่งเข้ารับราชการ โดย โอนมาจากตำแหน่งทางมหาวิทยาลัยในระหว่างสมัยสงครามได้
อธิบายให้ทราบว่าระบบนี้ดำเนินไปอย่างไร ไวคิงน.—

“ข้าราชการทุกคน.....จะต้องมีความรับผิดชอบในเรื่องนโยบายที่ตนได้สร้างขึ้น
หรือได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชาของตน เมื่อข้าราชการผู้นั้นมีความเข้าใจแจ่มแจ้งว่าต้อง
ทำอะไรโดยทั่วไปแล้ว ตามปกติก็จะเริ่มปฏิบัติงานโดยการสอบถามปรึกษาหารือ และ
ประชุมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อค้นหาว่ามีอะไรบ้างที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ผล และหาตัวผู้
ปฏิบัติงานซึ่งอาจเป็นข้าราชการพลเรือนหรือประชาชนภายนอกก็ได้ ซึ่งต้องดำเนินแผนการ
นี้หลายตอน หลังจากนั้นก็จะเรียกประชุมคนเหล่านี้ทั้งหมดและอธิบายแผนการให้ทราบโดย
ละเอียด”

คณะกรรมการระหว่างกระทรวงเป็นผู้ร่างนโยบายโดยแท้จริง ถ้ากระทรวงใดมีนโยบายของตนอยู่แล้ว กระทรวงนั้นก็จะพยายามคงไว้ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง แต่คณะกรรมการระหว่างกระทรวงหลายคณะประชุมกันในระยะสั้น ๆ ซึ่งขณะนั้นกระทรวงต่าง ๆ ยังไม่มีนโยบายมากไปกว่าความคิดเห็น คณะกรรมการจะประกอบด้วยผู้แทนของกระทรวงต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกอบรมมาในเรื่องงานของคณะกรรมการและมีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาข้อแก้ไขปัญหา อย่างไรก็ตาม ในท้ายที่สุดก็จะมีการตกลงกันในเรื่องนโยบายอันหนึ่ง ซึ่งถ้ามีความสำคัญเพียงพอแล้วก็จะได้รับการพิจารณาโดยคณะกรรมการชั้นสูงของทางราชการคณะหนึ่ง โดยคณะกรรมการของรัฐมนตรี หรือโดยคณะรัฐมนตรีเองถ้าเรื่องนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่เรื่องที่จะพิจารณากันส่วนมากจะไม่ไปไกลถึงขั้นนั้น ดังนั้นนโยบายซึ่งบางคนอาจจะพอใจเรียกว่า นโยบายชั้นรอง (Sub-policy) นั้นกล่าวได้ว่ามี การร่างขึ้นมาตลอดเวลา คณะกรรมการระหว่างกระทรวงเป็นผู้ร่างนโยบายส่วนใหญ่ของรัฐบาลภายในขอบเขตจำกัดที่กำหนดโดยพรรคและรัฐมนตรี และในคณะกรรมการเหล่านั้นเองที่การเข้าร่วมประชุมของผู้แทนกระทรวงการคลังมีอิทธิพลมากที่สุด

สรุปแล้ว เป็นการเข้าใจผิดที่คิดว่าคณะรัฐมนตรีเป็นที่มาของนโยบายทั้งหมด หรือเป็นยอดของปริมาณที่ถ่ายทอดคำสั่งลงไปจนกระทั่งถึงบุรุษไปรษณีย์ หรือเสมียนที่อยู่ในตำแหน่งต่ำสุด เป็นความจริงที่นโยบายสำคัญจะร่างขึ้นมาในระดับคณะรัฐมนตรี แต่รายละเอียดของนโยบายเหล่านั้นและผลทางการปฏิบัติทั้งหลายเกิดจากนโยบายที่เราอาจเรียกว่า นโยบายชั้นรองนั้น มิได้ตกลงกันในระดับนั้น การตัดสินใจเหล่านั้นเกิดมาจากข้าราชการชั้นปกครองในระดับกลางและระดับต่ำลงไปและจะผ่านกรองขึ้นไปสู่ระดับสูง รายการที่สำคัญจะไปถึงหัวหน้าประจำของกระทรวง และสิ่งที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือรัฐมนตรี และเรื่องที่สำคัญที่สุดหรือเป็นปัญหาที่ค้างทางการเมื่อท่านนั้นจะไปถึงคณะรัฐมนตรี

ข้าราชการพลเรือนชั้นปกครอง (Administrative Class)

ปัจจุบันข้าราชการพลเรือนที่ไม่ได้ทำงานในด้านอุตสาหกรรมประมาณ ๒๗๐,๐๐๐ คน ในอังกฤษ (ข้าราชการพลเรือนที่ทำงานด้านอุตสาหกรรม หมายถึง บุคคล เช่น วิศวกรไปรษณีย์ หรือคนงานท่าเรือของกองทัพเรือ) ลักษณะสำคัญของข้าราชการพลเรือนที่ไม่ได้ทำงานในด้านอุตสาหกรรมมีดังต่อไปนี้.—

๑. ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งรับราชการเป็น “อาชีพ” ทั้งหมด เมื่อข้าราชการพลเรือนผ่านระยะทดลองปฏิบัติราชการแล้ว จะได้รับการแต่งตั้งเป็นการถาวร จะไม่ถูกปลดคนออกจากในกรณีที่มีความประพฤติส่วนตัวไม่ดี หรือทุจริตซึ่งมีอยู่น้อยรายมาก การลาออกไม่ค่อยมี และการออกจากราชการมีจำนวนน้อยมาก

๒. คัดเลือกโดยวิธีการเปิดสอบแข่งขันทั่วไป (หรือในกรณีที่เหมาะสมโดยวิธีการสอบสัมภาษณ์แข่งขัน) การสอบสำหรับข้าราชการที่นอกเหนือไปจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายวิทยาศาสตร์ และฝ่ายวิชาชีพนั้นเป็นการทดสอบความถนัด (Aptitude) ทั่วไป ไม่ใช่เป็นการทดสอบทักษะพิเศษ การสอบคล้ายกับการสอบได้ของโรงเรียนหรือของมหาวิทยาลัยโดยเป็นไปตามชั้นของข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง

๓. ในเรื่องเงินเดือน สภาพการทำงาน และการเลื่อนขั้นนั้น ข้าราชการพลเรือนได้รับการปฏิบัติ (จากกระทรวงการคลัง ซึ่งรับผิดชอบในเรื่องเหล่านี้) เหมือนกับหน่วยงานหน่วยงานหนึ่ง นอกจากข้าราชการพลเรือนในฝ่ายวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และฝ่ายเทคนิคต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกระทรวงหลายกระทรวง และข้าราชการพลเรือนฝ่ายชำนาญพิเศษที่มีอยู่ในบางกระทรวงแล้ว ข้าราชการพลเรือนแบ่งออกเป็นสามชั้นใหญ่ ๆ ด้วยกัน เริ่มตั้งแต่ชั้นต่ำสุด คือ เสมียน (Clerical Class) (มีอยู่ประมาณ ๓๒๐,๐๐๐ คน) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ทางด้านธุรการทั่ว ๆ ไป ชั้นต่อมาคือชั้นบริหาร (Executive Class) (มีอยู่ประมาณ ๒๗,๐๐๐ คน) ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดการปฏิบัติงานของรัฐบาล และส่วนใหญ่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ทั้งวิชาชีพที่ได้รับการฝึกอบรมมา

อย่างสูง เช่น ผู้ตรวจบัญชี ชั้นสูงสุดคือชนปกครอง (Administrative Class) (มีอยู่ประมาณ ๒,๕๐๐ คน) ซึ่งจะได้อธิบายต่อไปข้างล่างนี้

๔. เป็นกตางทางการเมือง ทั้งการแต่งตั้งและการไล่ออกจะไม่ทำโดยเหตุผลทางการเมือง ข้าราชการพลเรือนชั้นผู้ใหญ่จะเข้าเกี่ยวข้องกับกิจการใด ๆ ของพรรคไม่ได้ ข้าราชการชั้นต่ำลงมาเมื่อมีอิสระมากกว่า และอาจจะสมัครเข้ารับการศึกษาได้ ถ้ากระทรวงของคนอนุมัติ

๕. ข้าราชการพลเรือนเกือบจะไม่มีกรณีลาออกโดยสมัครใจ และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่แล้วไม่มีเลย

ข้าราชการพลเรือนชั้นปกครองนั้นส่วนหนึ่งคัดเด็กมาจากชั้นบริหาร โดยการสอบแบบพิเศษ แต่ส่วนใหญ่มาจากภายนอก จากบรรดาหนุ่มสาวที่มีอายุระหว่าง ๒๑—๒๘ ปี การสอบมีสองชนิด ชนิดหนึ่งเป็นการสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์ อีกชนิดหนึ่งเป็นการสอบสัมภาษณ์แข่งขันโดยมีข้อแม้ว่าผู้สมัครต้องได้รับเกียรตินิยมชั้นต้นหนึ่งหรืออันดับสองจากมหาวิทยาลัยของตน ตามความจริงแล้ววิธีการสอบทั้งสองอย่างนั้นผู้สอบต้องมีความสามารถทางด้านวิชาการที่ได้มาตรฐานเหมือนกัน ผู้สมัครสอบอาจเลือกวิชาที่ตนต้องการสอบได้จากจำนวนวิชาที่มีอยู่ให้เด็กเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ทั้งการสอบและการสัมภาษณ์เป็นการทดสอบความรู้ทั่วไปและสติปัญญา ไม่ใช่การทดสอบคุณสมบัติทางด้านวิชาการ

งานและทัศนคติของข้าราชการพลเรือนชั้นปกครองนั้น ทั้งหมดสอดคล้องกับข้อเท็จจริงประการสำคัญที่ว่า รัฐมนตรีเป็นหัวหน้ากระทรวง และรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบต่อรัฐสภา ในทุกเรื่องที่ข้าราชการพลเรือนกระทำไป หรือละเว้นไม่กระทำ ข้าราชการพลเรือนไม่ค่อยทำงานโดยตรงกับรัฐสภา จะติดต่อกับสมาชิกสภาผู้แทน ฯ ก็ต่อเมื่อถูกเรียกไปปรากฏตัวต่อหน้าคณะกรรมการ Public Accounts Committee หรือคณะกรรมการ Estimates Committee หรือคณะกรรมการพิเศษอื่น ๆ บางคณะเพื่อเป็นพยานชี้แจงรายละเอียดการบริหารงาน แต่ไม่ใช่เพื่ออธิบายนโยบาย นอกจาก

กรณีแล้ว การติดต่อที่มีอยู่ระหว่างสถานศึกษา กับ ข้าราชการพลเรือนก็โดยผ่านทาง
รัฐมนตรีเท่านั้น รัฐมนตรีเป็นหัวหน้าข้าราชการพลเรือน และข้าราชการพลเรือนจะต้อง
รับใช้รัฐมนตรี โดยไม่เพียงแต่ต้องมีความเป็นกตเวทิตาทางการเมืองเท่านั้น แต่ต้องมีควา
จงรักภักดีและความกระตือรือร้นด้วย ดังนั้น ภาระประการแรกของข้าราชการพลเรือน
ก็คือ ต้องพยายามป้องกันไม่ไห้รัฐมนตรีของคนมีเรื่องยุ่งยากกับรัฐสภา และที่ควา
ออกไปกว่านั้นไม่ห้ามเรื่องยุ่งยากกับประชาชาติ ด้วยเหตุนี้ การตัดสินใจทั้งหลายใน
กระทรวงต้องกระทำโดยตระหนักอยู่เสมอว่า รัฐมนตรีอาจจะถูกเรียกให้ไปแสดงบ้องกัน
การตัดสินใจเหล่านั้นในรัฐสภา เมื่อมีกระทู้ถาม (Question Time) หรือในระหว่าง
การอภิปราย

ถ้าไห้รัฐมนตรีเองซึ่งมักจะเปิดใจตัวมากกว่าหนึ่งครั้งในชั่วอายุของคณะ
รัฐมนตรีคณะหนึ่ง ๆ นั้น จะต้องหนีไปพึ่งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของคน คือเจ้าหน้าที่
ตั้งแต่ชั้นปลัดกระทรวงลงมาจนถึงชั้นหัวหน้ากองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อขอคำแนะนำ
และความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานและในการสร้างนโยบายของกระทรวง จะเห็นได้
ชัดว่า เจ้าหน้าที่ลำดับแรกประการหนึ่งของข้าราชการพลเรือน ก็คือต้องมีควารู้อย่างลึก
ซึ้งถึงการทำงานของกลไกต่าง ๆ ของรัฐบาลและปัญหาความลำบากต่าง ๆ ที่รัฐมนตรี
ของคุณจะต้องเผชิญกับรัฐสภา หนังสือพิมพ์ กลุ่มผลประโยชน์ และประชาชนทั่วไป
รัฐมนตรีต้องนำหรือควรจะนำฝีมือทางการเมืองพิเศษของคุณมายังกระทรวงของคุณด้วย
เช่น ความรู้เกี่ยวกับนโยบายของพรรคและของคณะรัฐมนตรี ความสามารถที่จะรูซึ่ง
ว่าอะไรเป็นสิ่งที่นิยมของประชาชนและอะไรเป็นสิ่งที่ประชาชนทนไม่ได้ ความรู้ลึกใน
เรื่องความเร่งด่วน และแนวความคิดของตนเองว่านโยบายของกระทรวงควรจะเป็นอย่างไร
ในทำนองเดียวกัน ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ก็จะต้องพูดไห้รัฐมนตรียอมรับในสิ่งที่อาจ
เรียกว่าเป็น “ความคิดเห็นของกระทรวง” กระทรวงทุกกระทรวงนั้นเนื่องจากมีความ
สัมพันธ์ในอดีตกับลูกค้าของคุณและกับการปฏิบัติงานภายในกระทรวง ได้ค่อย ๆ สร้าง
ความเห็นร่วมเกี่ยวกับควารับผิดชอบของคุณขึ้นมา และได้วางกฎง่าย ๆ บางประการ

ไว้เพื่อเป็นแนวทาง เพราะฉะนั้น ตามอุดมคติแคว้นโยบายที่เกิดขึ้นมาจากกระทรวงควร
จะผสมเอาความกระตือรือร้น เจตนาธรรมณ์ และความรู้ดีในเรื่องความเร่งด่วนของนัก
การเมืองอาชีพให้เข้ากับฝีมือ ความไม่ตกอยู่ในอารมณ์และความวิตกในเรื่องอนาคต
ของข้าราชการพลเรือนประจำ ในกรณีที่รัฐมนตรีเป็นผู้มีบุคลิกภาพแข็งแรงแรงความคิด
แจ่มแจ้ง การผสมผสานกันดังกล่าวมีทางที่จะเกิดขึ้น ในกรณีที่รัฐมนตรีเป็นคนอ่อนก้
มักจะทำอาชีพข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของคุณและเป็นเพียงโฆษก “ความคิดเห็นของกระทรวง”
เท่านั้น

ข้าราชการพลเรือนชั้นปกครอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการพลเรือน
ชั้นสูงมิได้เป็นแต่เพียงผู้ดำเนินนโยบายที่กำหนดโดยรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเท่านั้น แต่
เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวางนโยบายทีเดียว และถึงแม้ว่ารัฐสภาและคณะรัฐมนตรี
จำเป็นต้องเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายก็ตาม แต่บ่อยครั้ง หรือเป็นปกติก็ว่าได้ ที่ข้าราชการ
พลเรือนเป็นผู้ตัดสินใจก่อน

ความรับผิดชอบของข้าราชการพลเรือนชั้นปกครอง มีดังนี้.—

๓. ดูแลตรวจรายงานประจำวันในสำนักงานของตนในกระทรวง จะต้อง
วินิจฉัยคดีทุกข์ยากที่ข้าราชการชั้นผู้น้อยนำขึ้นเสนอ และรู้ว่าเมื่อไรควรจะเสนอปัญหา
ที่สำคัญเป็นพิเศษไปยังผู้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นไป ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นคนจะต้องปรึกษ
ากับเพื่อนข้าราชการที่อยู่ในกระทรวงเดียวกันและที่อยู่ในกระทรวงอื่น ๆ ซึ่งมีผลประโยชน์
อยู่ในเรื่องนั้น และปรึกษากับเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น และกับกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่ม
อิทธิพลภายนอกทุกชนิดทุกขนาด

๒. เสนอความเห็นของตนในเรื่องการดำเนินนโยบายของกระทรวง นอก
จากจะต้องสามารถทำนายค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเงิน กำล้างคน และวัตถุได้อย่างถูกต้อง
แล้ว ยังจะต้องประเมินปฏิกิริยาของรัฐสภา หนังสือพิมพ์ และกลุ่มผลประโยชน์ด้วย
ในเรื่องเองที่ความสัมพันธ์อันมิตรที่สร้างขึ้นมาระหว่างข้าราชการพลเรือน กับ “ผู้
ตำแหน่งตรงกันข้าม” (opposite numbers) ในกลุ่มอิทธิพล มีคุณค่าอย่างมากมาย

๓. ช่วยเตรียมกฎหมาย บางครั้งคุณจะต้องทำรายละเอียดร่างพระราชบัญญัติเสนอต่อรัฐมนตรี และร่างบันทึกข้อความของคณะรัฐมนตรี และหัวข้อร่างพระราชบัญญัติ (Heads of the Bill) ซึ่งนักกฎหมายของรัฐบาลใช้ในการเตรียมร่างพระราชบัญญัติ และคุณอาจจะต้องเตรียมกฎกระทรวง คำสั่ง และข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้ข้อความในพระราชบัญญัติซึ่งกระทรวงของคุณมีความรับผิดชอบต้องปฏิบัติตาม มีผลใช้บังคับ

๔. ทำการชี้แจงโดยย่อให้รัฐมนตรีของคนที่ทราบในเรื่องที่จะประชุมปรึกษาหารือในรัฐสภา และในคณะกรรมการ คุณอาจจะเข้าร่วมอภิปรายเองด้วยเพื่อจัดเตรียมและลงผ่านบันทึกให้แก่รัฐมนตรีของคุณ

๕. เตรียมคำตอบกระทู้ในรัฐสภาให้รัฐมนตรีของคุณ และจัดหาเอกสารต่าง ๆ ให้เพื่อร่างสุนทรพจน์ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการและเรื่องอื่น ๆ ทำนองเดียวกัน

ในทางเหล่านี้เองที่ข้าราชการพลเรือนชั้นผู้ใหญ่เข้าร่วมอยู่ในกระบวนการวางนโยบาย ฐานะทางรัฐธรรมนุญและหน้าที่ของคุณที่ต้องคอยดูว่าการตัดสินใจของกระทรวงของคุณสามารถต่อต้านการโจมตีจากรัฐสภาได้นั้น มักทำให้ข้าราชการพลเรือนเหล่านี้พิจารณาถึงคุณมากกว่าจะกระตือรือร้นเห็นด้วย และทำงานอย่างรอบคอบมากกว่าที่จะยอมได้ง่าย นักวิจารณ์บางครั้งก็ดูหมิ่นข้าราชการพลเรือนในเรื่องคุณสมบัติเหล่านี้ แต่การวิจารณ์นั้นไม่ยุติธรรม เป็นภาระของรัฐมนตรีไม่ใช่ของข้าราชการพลเรือนที่จะนำความกระตือรือร้นและความมีจินตนาการมายังกระทรวงเพราะตัวเองเป็นหัวหน้ากระทรวง และเป็นผู้มีควมดีความชอบแต่ผู้เดียว ในนโยบายที่ออกมาจากกระทรวงนั้น งานของข้าราชการพลเรือนนั้นถ้าจะกล่าวให้ถูกต้องแล้วคือ ใช้ความเฉียบแหลมที่คิดคมและเห็นการณ์ไกลของคนให้มีอิทธิพลเห็นนโยบายของรัฐมนตรี เพื่อว่าจะได้คำนวณความต้องการเฉพาะหน้าของความเหมาะสมหรือความเป็นที่นิยมทางการเมืองให้รับกับปัญหาทางการปกครองที่เกี่ยวข้อง และผลในระยะยาวซึ่งจะตามมาในภายหลัง

บริษัทรัฐวิสาหกิจ (Public Corporations)

ในอังกฤษ รัฐบาลได้เข้าร่วมในกิจการทางเศรษฐกิจของชาติมาเป็นเวลานานแล้ว การเข้าแทรกในเศรษฐกิจนั้นมิได้เริ่มในสมัยรัฐบาลพรรคเดเบอว์ในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ — ๑๘๕๓ เพราะว่าพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ในราวปี ค.ศ. ๑๘๓๘ ก็ได้จัดตั้งบริษัทรัฐวิสาหกิจขึ้นมา ๖ บริษัทด้วยกันในขณะที่ยังอยู่ในอำนาจ คือ Central Electricity Board ซึ่งได้โอนการผลิตพลังงานไฟฟ้าเป็นของชาติในปี ค.ศ. ๑๘๒๖ บริษัท British Broadcasting Corporation ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๒๗ The Electricity Board for Northern Island ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๓๓ The London Passenger Transport Board ซึ่งเป็นผู้จัดการระบบการขนส่งภายในนครหลวงทั้งหมด ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๓๓ The Northern Island Road Transport Board ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๓๕ และบริษัท British Overseas Airways Corporation ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๓๘

บริษัทเหล่านี้ทั้งหมดดำเนินการโดยคณะกรรมการซึ่งรัฐบาลเป็นผู้แต่งตั้งขึ้นและอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐสภาเพียงเล็กน้อยหรือไม่ถูกควบคุมเลย พรรคเดเบอว์ในสมัยนั้นได้รับอิทธิพลอย่างมากจากแบบบริษัทเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง The London Passenger Transport Board ซึ่งเป็นผลงานทางสมองของเซอร์เบิร์ต (ปัจจุบันเป็นดอร์ค) มอร์ริสัน ตั้งแต่สมัยกวางปี ค.ศ. ๑๘๓๐ เศษ พรรคได้ตัดสินใจที่จะโอนอุตสาหกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ให้เป็นรูปบริษัทรัฐวิสาหกิจเมื่อพรรคมีโอกาสดำรงรัฐบาล ดังนั้น เมื่อได้รับเลือกเข้าครองอำนาจในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ พรรคเดเบอว์จึงเริ่มดำเนินการโอนธนาคารอังกฤษ (ค.ศ. ๑๘๕๖) เหมืองแร่ถ่านหิน (ค.ศ. ๑๘๕๖) การบินพลเรือน (ค.ศ. ๑๘๕๖) การขนส่งภายในประเทศ (ค.ศ. ๑๘๕๗) การจัดหาและแจกจ่ายกระแสไฟฟ้า (ค.ศ. ๑๘๕๗) การจัดหาและแจกจ่ายแก๊ส (ค.ศ. ๑๘๕๘) ตลอดจนอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า (ค.ศ. ๑๘๕๘) ซึ่งต่อมาภายหลังได้โอนกลับคืนไปเป็นของเอกชนในปี ค.ศ. ๑๘๕๒ เป็นของชาติหมด

บริษัทรัฐวิสาหกิจมีลักษณะ & ประการด้วยกัน คือ

๑. รัฐสภาไม่มีอำนาจสอบถามเกี่ยวกับการจัดการประจำวันของบริษัท รัฐมนตรีอำนาจที่จะออกคำสั่งทั่ว ๆ ไปแก่บริษัทในเรื่องที่กระทบกระเทือนผลประโยชน์ของชาติ รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการของบริษัท ควบคุมแผนการลงทุนของบริษัท และสามารถกำหนดจุดจุดหมายปลายทางเฉพาะของอุตสาหกรรมแต่ละประเภทได้ นอกจากนี้บริษัททุกบริษัทต้องรายงานกิจการประจำปีที่ของรัฐสภา และรายงานนั้นอาจนำมาอภิปรายได้ การที่รัฐมนตรีเป็นผู้วางนโยบายของบริษัทนั้นทำให้ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภาในเนื้อหาของนโยบายเหล่านั้น แต่รัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องตอบคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดการปฏิบัติงานของบริษัท ระบบนั้นทำให้เกิดความไม่พอใจอย่างมากในพรรคการเมืองทั้งต้องในสภาผู้แทนราษฎร ความคิดที่วางงานของบริษัทเหล่านั้นสามารถจะกันมิให้สภาผู้แทนฯ แต่ละต้องนั้น จะมีเหตุผลก็ต่อเมื่อนโยบายการ โอนเป็นของชาติไม่เป็นเรื่องทางการเมือง หรือต่อเมื่อไม่มีใครวิพากษ์วิจารณ์ได้ เนื่องจากความดำริเร็วของบริษัท แต่สภาพทั้งสองนี้ไม่มีอยู่ การโอนเป็นของชาติเป็นประเด็นหนึ่งในหลายประเด็นที่ยังทำให้พรรคทั้งสองแตกต่างกันอยู่ และความดำริเร็วในโครงการ โอนเป็นของชาติก็เป็นประเด็นที่ยังถกเถียงกันอยู่ในอังกฤษ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่สุดต้องประเภทที่โอนเป็นของชาติคือ การขนส่งและเหมืองแร่ถ่านหินนั้น เกิดการขาดทุนอย่างหนัก และได้รับความเสียหายจากการพิพาทอย่างรุนแรงเรื่องแรงงาน ส่วนการรถไฟก็จัดการกันอย่างเหือดเหตก สภาผู้แทนราษฎรได้พยายามที่จะเรียนรู้และที่จะควบคุมอุตสาหกรรมเหล่านั้นให้มากขึ้น เมื่อเร็ว ๆ นี้สภาผู้แทนฯ ก็ได้จัดตั้งคณะกรรมการพิเศษว่าด้วยอุตสาหกรรมที่โอนเป็นของชาติ (Committee on the Nationalized Industries) ขึ้นมาเพื่อให้อำนาจอันพิเศษเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเหล่านั้นให้แก่สภาผู้แทนฯ ให้มากขึ้น

๒. เจ้าหน้าที่ของบริษัทรัฐวิสาหกิจไม่ได้เป็นข้าราชการพลเรือน และดังนั้นทั้งกระทรวงการคลัง คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และแม้กระทั่งรัฐสภา

จึงไม่อาจจะวางกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการจ่ายเงินเดือนหรือสภาพของบริการของบริษัท
เหล่านั้นได้

๓. เงินทุนของบริษัท ๆ มิได้มาจากเงินภาษีของรัฐบาล บริษัทหาเงินทั้ง
หมดของบริษัทเองจากตลาดการค้า หรือกระทรวงการคลังเป็นผู้จัดหาให้

๔. ผู้อำนวยการและประธานของบริษัท ๆ ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรี
ที่เกี่ยวข้องโดยตรงให้อยู่ในตำแหน่งตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ดังนั้น จึงไม่ได้มีสถานะ
สภาพาวรเหมือนกับข้าราชการพลเรือน

การจัดหาและแจกจ่ายกระแสไฟฟ้า อาจจะเป็นตัวอย่างอันหนึ่งที่แสดงให้
เห็นการปฏิบัติงานของอุตสาหกรรมที่โอนเป็นของชาติได้ การผลิตไฟฟ้าถูกโอนเป็นของ
ชาติมาเป็นเวลานานแล้ว ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๒๗ โดยรัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวทีฟ เหตุผล
ประการสำคัญในการโอนก็คือความต้องการทางด้านเทคนิคที่จะจัดให้มีข่ายโรงงานไฟฟ้า
("Grid") แห่งชาติขึ้นมาแห่งหนึ่ง เพื่อจัดหาไฟฟ้าให้ผู้ใช้ทั่วทั้งประเทศ การแจก
จ่ายกระแสไฟฟ้าถูกโอนเป็นของชาติในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ โดยรัฐบาลเข้าดำเนินกิจการ
บริษัทของเอกชนและเทศบาล ปัจจุบัน การควบคุมอุตสาหกรรมขนอยู่ในอำนาจของ
องค์การกลางสององค์การด้วยกัน คือ สภาการไฟฟ้า (Electricity Council) และ
คณะกรรมการผลิตกระแสไฟฟ้า (Electricity Generation Board) สภา ฯ เป็นองค์การ
กลางของอุตสาหกรรมทั้งหมด สภา ฯ ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการจำนวนหนึ่งที่ได้รับการ
แต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเชื้อเพลิงและพลังงาน (Minister of Fuel and
Power) รวมกับประธานคณะกรรมการภาค (Area Boards) อีก ๑๒ คณะ เป็นผู้
รับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายทั่วไป และที่เฉพาะก็คือเกี่ยวกับการหาเงินลงทุนและการวิจัย
คณะกรรมการผลิตกระแสไฟฟ้าซึ่งประกอบด้วยประธานหนึ่งคนและผู้อำนวยการคนอื่น ๆ
ที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีเช่นกัน มีหน้าที่ทางเทคนิคในการผลิตกระแสไฟฟ้า และ
จัดตั้งให้แก่คณะกรรมการภาคซึ่งจะเป็นผู้แจกจ่ายและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า คณะกรรมการ
ภาคแต่ละคณะประกอบด้วยประธานหนึ่งคน รองประธานหนึ่งคน และผู้อำนวยการ

ซึ่งไม่ได้ทำงานประจำอีกจำนวนหนึ่ง ทั้งหมดได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรี ในแต่ละภาคมีสภาที่ปรึกษาภาค (Area Consultative Councils) ซึ่งเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของผู้ใช้ไฟฟ้า สภาแต่ละสภาประกอบด้วยสมาชิกตั้งแต่ ๒๐ คนถึง ๓๐ คน ประมาณครึ่งหนึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรี จากรายชื่อที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเสนอ ความรับผิดชอบของรัฐมนตรีในเรื่องทั้งหมดนี้คือ แต่งตั้งผู้อำนวยการ อนุมัติแผนการพัฒนาเงินทุนของคณะกรรมการภาคแต่ละคณะและโครงการวิจัย และอนุมัติข้อตกลงกู้เงินของคณะกรรมการ นอกจากนี้รัฐมนตรียังมีอำนาจออกคำสั่งทั่ว ๆ ไปในเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทั่วไปเมื่อเห็นว่าจำเป็น ตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้า ค.ศ. ๑๙๕๗ (1957 Electricity Act) คณะกรรมการภาคแต่ละคณะไม่ใช่เฉพาะอุตสาหกรรมทั้งหมดเท่านั้นที่จะต้องออกค่าใช้จ่ายเองคิดต่อกันทุกปีไป อุตสาหกรรมไฟฟ้าในเจริญรุ่งเรืองมาก นับมาจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๕๗ - ๑๙๕๘ และรวมทั้งปีทั้งสองนี้ด้วยแล้วจะเห็นว่า รายได้ส่วนเกินของอุตสาหกรรมไฟฟ้ามีอยู่ประมาณกว่า ๑๒๕ ล้านปอนด์

รัฐบาลกับเศรษฐกิจ

การเข้าไปเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมภายในประเทศเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐในทวีปยุโรปปฏิบัติมานานแล้ว แต่อังกฤษไม่ได้ทดลองวางแผนเศรษฐกิจของชาติอย่างกว้างขวางมาจนกระทั่งพรรคเดเบอร์ได้ครองอำนาจในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ รัฐบาลพรรคเดเบอร์ซึ่งก็เช่นเดียวกับผู้ร่วมงานพรรคคอนเซอร์เวตฟของตนในคณะรัฐบาลผสมสมัยสงคราม มีพันธะที่จะประกันให้พวกกรรมกรมีงานทำเต็มที่ และได้ริเริ่มนโยบายเศรษฐกิจสองทางที่พรรคได้วางไว้ในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ เศษ คือ (๑) ได้ทำการขยายเศรษฐกิจ “ภาครัฐบาล” ออกไปอย่างมากมาย โดยการโอนอำนาจให้กิจการ การรถไฟ การเดินเรือในดำคลอง การขนส่งทางไกลโดยใช้รถบรรทุก แก๊สและไฟฟ้า และการบินพลเรือนเป็นของชาติ โดยการเร่งหรือถ่วงการพัฒนาเงินทุนในอุตสาหกรรม

เหล่านี้ รัฐบาลพรรคเดโมแครตจะให้มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั่วประเทศ (๒) ได้
เพิ่มการควบคุมของรัฐบาลในเศรษฐกิจ “ภาคประชาชน” มากขึ้น โดยการปันส่วน
สินค้าบริโภค โดยการออกใบอนุญาตและปันส่วนวัตถุดิบ โดยการควบคุมสินค้าเข้า
ออก และโดยการควบคุมอัตราการลงทุนทางการเงินในอุตสาหกรรม รัฐบาลพยายาม
ที่จะใช้สิทธิควบคุมการเคลื่อนย้ายแรงงาน และระดับค่าจ้างโดยทำความสัมพันธ์อย่าง
ใกล้ชิดกับขบวนการสหพันธ์กรรมกร แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ในท้ายสุด
รัฐบาลได้จัดตั้งกลไกวางแผนขึ้นมาใหม่ในกระทรวงการคลังซึ่งอย่างไรก็ตามจำกัดอยู่แต่
ในเรื่องการพยากรณ์ทางเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่

ในความพยายามเหล่านี้ รัฐบาลพรรคเดโมแครตได้รับการช่วยเหลือและ
การถูกประณามเพราะเหตุว่าพรรคได้เข้ามาครองอำนาจภายใต้สงครามที่ยังความเสียหาย
ให้อย่างยับเยิน ซึ่งได้ทำให้เศรษฐกิจปั่นป่วนและประชาชนยากจนข้นแค้น เนื่อง
จากเกิดการขาดแคลนอาหาร จึงต้องมี การออกใบอนุญาตและการปันส่วน การบังคับ
ทำได้สำเร็จโดยง่าย โดยเพียงแต่ยึดใช้กฎข้อบังคับสมัยสงครามต่อไปเท่านั้น แต่การ
ขาดแคลนทำให้ประชาชนที่เบื่อบริหารต่อสงครามไม่พอใจ และการขาดแคลนเหล่านี้
ก็ค่อย ๆ ถูกประณามว่าเป็น “ผลของลัทธิสังคมนิยม” (fruits of socialism) โดยที่
ตามความจริงแล้ว เป็นผลของสงครามมากกว่า

เมื่อพรรคคอนเซอร์เวตีฟได้รับเลือกตั้งเป็นรัฐบาลในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ พรรค
นี้ก็เช่นกันที่มั่นที่จะรักษาระดับการจ้างงานเท่าเดิมที่เอาไว้ (ตามความจริงแล้ว ตั้งแต่
พรรคคอนเซอร์เวตีฟได้เข้าครองอำนาจเป็นต้นมา อัตราการว่างงานปกติซึ่งลงอยู่ใน
ระหว่างร้อยละ ๑ หรือ ๒ ของจำนวนคนงานทั้งหมด) เนื่องจากพรรคคอนเซอร์เวตีฟ
มีปรัชญาทางเศรษฐกิจที่มีลักษณะเป็นเสรีนิยมมากกว่า พรรคจึงได้โอนอุตสาหกรรม
เหล็กกล้าและการขนส่งทางไกลโดยใช้รถบรรทุกกลับคืนเป็นของเอกชนตามเดิม และ
ตัดเลิกการควบคุมเศรษฐกิจภาคประชาชนโดยตรงทั้งหมดโดยเร็ว

นอกจากการโอนเป็นของชาติแล้ว รัฐบาลยังมีหนทางอื่น ๆ อีกหลายหนทางที่จะควบคุมเศรษฐกิจ คือ (๑) การใช้นโยบายการคลัง (นโยบายนี้เป็นอาวุธที่พรรคคอนเซอว์เวตฟ์เลือกใช้) รัฐบาลอาจเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี ปรับอัตราดอกเบี้ยธนาคาร และเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีซื้อขายและเงินในไซการซื้อโดยการผ่อนส่งได้ (๒) รัฐบาลมีอำนาจอย่างกว้างขวางในการควบคุมการลงทุนทางการเงิน ตัวอย่างเช่น รัฐบาลอาจเร่งหรือถ่วงโครงการรถไฟฟ้า โครงการสร้างอาคารโรงพยาบาล ฯลฯ เป็นต้น ได้ (๓) โดยวิธีการ “ให้เงินอุดหนุน” ซึ่งทำให้การเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในสมัยสังคมนิยมดำเนินไปได้ กระทรวงกระทรวงหนึ่งจะจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาขึ้นเพื่อให้คำแนะนำแก่อุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ที่อยู่ภายใต้สาขาของกระทรวง กระทรวงเศรษฐกิจ (Board of Trade) เป็นกระทรวงที่ให้ “การอุดหนุน” ที่สำคัญ และเป็นผู้คอยดูแลอุตสาหกรรมทั้งหมด นอกจากอุตสาหกรรมที่กระทรวงอื่น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบเฉพาะกรณีไป เช่น กระทรวงการบิน (Ministry of Aviation) รับผิดชอบในเรื่องเครื่องบินและอู่เครื่องบิน และกระทรวงเกษตรรับผิดชอบในเรื่องการทำนา การทำสวน การประมง และเครื่องจักรทางเกษตรกรรม นอกจากนั้นกระทรวงเกษตรยังเป็นผู้จัดเตรียมบริการให้คำปรึกษาและผู้ชำนาญพิเศษอย่างละเอียดแก่เกษตรกร และเป็นผู้กำหนดเงินสนับสนุนราคาทางการอังกฤษไว้รับอีกด้วย (๔) เพื่อให้มีการแข่งขันโดยเสรีมากขึ้นระหว่างบริษัทต่าง ๆ คณะกรรมาธิการผูกขาด (Monopolies Commission) ซึ่งตั้งขึ้นโดยรัฐบาลพรรคเดเบอร์ในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ และศาล Restrictive Practices Court ซึ่งตั้งขึ้นโดยรัฐบาลพรรคคอนเซอว์เวตฟ์ตามพระราชบัญญัติ Restrictive Trade Practice Act ปี ค.ศ. ๑๙๕๖ จะเป็นผู้ตัดสินว่าสัญญาทางธุรกิจต่าง ๆ ที่กระทำกันนั้นเป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์หรือไม่ และถ้าวินิจฉัยว่าสัญญานั้นไม่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ สำหรับคดีที่ศาลเป็นผู้พิจารณา ศาลก็จะจัดการโดยออกคำสั่งศาล สำหรับคดีที่คณะกรรมาธิการผูกขาดเป็นผู้พิจารณา กระทรวงที่ให้ “เงินอุดหนุน” ก็จะดำเนินการที่จำเป็นแล้วแต่สถานการณ์ โดยอนุมัติของรัฐสภา (๕) รัฐบาลมีทั้งอำนาจทางตรงและทางอ้อมในการ

กำหนดบริเวณที่ตั้งของอุตสาหกรรม กระทรวงเศรษฐกิจเป็นผู้อนุมัติในเรื่องบริเวณที่ตั้งของโรงงานทั้งหมดที่มีขนาดพื้นที่กว่า ๕,๐๐๐ ตารางฟุต และยังเป็นผู้กำหนดเขต “การพัฒนา” ในบริเวณที่มีการวางงานสูง และสร้างโรงงานขึ้นในเขตนั้น หรือให้เงินทุนช่วยเหลือแก่บริษัทที่จะไปสร้างโรงงานขึ้นในเขตนั้นอีกด้วย

อำนาจเหล่านี้เพียงพอหรือไม่ และได้ถูกใช้อย่างถูกต้องหรือไม่ พรรคเดโมแครตและพรรคคอนเซอร์เวตีฟมีความเห็นแตกต่างกันในการตอบคำถามเหล่านี้ ตัวอย่างเช่น พรรคเดโมแครตต้องการที่จะโอนอุตสาหกรรมเหล็กกล้าและการขนส่งทางไกลโดยใช้รถบรรทุกทุกตัวมาเป็นของชาติใหม่อีก ต้องการที่จะให้มีการควบคุมเศรษฐกิจโดยตรงโดยวิธีการปันส่วนและออกใบอนุญาต และต้องการที่จะมีอำนาจในการกำหนดบริเวณที่ตั้งของอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่พรรคคอนเซอร์เวตีฟคัดค้านข้อเสนอนี้ทั้งหมด

บริการสังคมสงเคราะห์ (Social Services)

พลเมืองของสหราชอาณาจักรได้รับการคุ้มครองจากระบบการบริการสังคมสงเคราะห์ที่กว้างขวาง ซึ่งบริหารโดยกระทรวงต่าง ๆ จำนวนหนึ่ง บริการเหล่านี้แบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภทคือ ระบบการศึกษา บริการสาธารณสุข บริการอื่น ๆ เช่น อาคารสงเคราะห์ และการรื้อถอนแหล่งเสื่อมโทรม (ได้แก่ตัวมาแต่ข้างบน) ซึ่งพยายามที่จะควบคุมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และลดทลายการประกันสังคม

ระบบการศึกษา การศึกษาในโรงเรียนไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนและเป็นการบังคับตั้งแต่อายุ ๕ ถึง ๑๕ ปี แต่นักเรียนอาจจะเรียนต่อไปได้จนกระทั่งถึงอายุ ๑๘ ปี โรงเรียนและครูตกอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะอยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการก็ตาม การฝึกอบรมครู บริการอาหารที่โรงเรียน และบริการแพทย์ที่โรงเรียนก็เป็นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นด้วย โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ควบคุมเช่นกัน เพื่อความสะดวกทางด้านการบริหาร

บริการแพทย์ของโรงเรียนได้จัดให้มาจนอยู่กับสถานผดุงครรภ์ และด้วยดีดึกภาพเด็กของ
ท้องถิ่น (ควบคุมโดยกระทรวงสาธารณสุข) ซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจัดขึ้นเพื่อให้บริการ
โดยไม่คิดมูลค่าแก่มารดาที่สมัครและเด็กที่มียาไปจนถึงเกณฑ์เข้าโรงเรียน

มหาวิทยาลัยเป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก มหาวิทยาลัยเป็นองค์การอิสระที่มี
สิทธิทางกฎหมายและสิทธิพิเศษซึ่งได้มาโดยพระบรมราชานุญาต (Royal Charter)
มหาวิทยาลัยไม่ต้องตกอยู่ภายใต้การดูแลควบคุมขององค์การภายนอกใดๆ มหาวิทยาลัย
จัดตั้งคณะวิชาและวงหลักสูตรของตนเอง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของตนเอง และกำหนด
อัตราค่าเล่าเรียนเอง มหาวิทยาลัยเป็นผู้ตัดสินใจเด็ดขาดแก่ผู้เคี้ยวที่จะรับหรือปฏิเสธไม่รับ
ใครเข้าศึกษาก็ได้ และวางมาตรฐานของตนเองในการรับเข้าศึกษาและการสอบ

มหาวิทยาลัยได้รับรายได้ของตนส่วนหนึ่งจากค่าเล่าเรียนซึ่งนักศึกษาเป็น
ผู้เสีย และส่วนหนึ่งจากเงินที่ผู้บริจาคให้และเงินที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น แต่ส่วน
ใหญ่ (ประมาณสามในสี่โดยเฉลี่ย) ได้มาจากรัฐบาลกลาง การขยายตัวอย่างรวดเร็ว
ของจำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยในอังกฤษก่อให้เกิดภาระอย่างหนักเป็นพิเศษที่จะต้อง
หาเงินมาสร้างอาคารเรียนใหม่ ซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยต้องอาศัยรัฐบาลมากขึ้น เมื่อ
เป็นเช่นนั้น มหาวิทยาลัยจะรักษาความเป็นอิสระไว้ได้อย่างไร ก็โดยการจัดตั้ง
“สหพันธ์” (Syndicalism) มหาวิทยาลัยชน ความรับผิดชอบในเรื่องจำนวนเงินที่จะ
จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (กล่าวคือ
กระทรวงการคลัง) แต่ตามปกติรัฐมนตรีจะปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการอิสระ
ซึ่งมีชื่อว่าคณะกรรมการเงินทุนช่วยเหลือมหาวิทยาลัย (University Grant Committee)
หรือเรียกโดยย่อว่า ยู.จี.ซี. (U.G.C.) องค์การซึ่งมีประธานถาวรหนึ่งคน (เป็น
นักปราชญ์ที่มีชื่อเสียงเด่น) ประกอบด้วยอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเกือบทั้งหมด เงินทุน
ช่วยเหลือจะเป็นกำหนดระยะเวลาห้าปี เพื่อความมหาวิทยาลัยจะได้วางแผนไว้ล่วงหน้าได้
เมื่อต้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งก็จะเสนองบประมาณสำหรับห้าปี
ต่อไป รวมทั้งจำนวนเงินที่จะขอเพิ่มเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยที่เสนอมานี้ และจากงบ

ประมาณหกแสนที่ ยู.จี.ซี. รวบรวมขึ้นทำเป็นงบประมาณทั้งหมดเดือนของอนุมัติต่อ
กระทรวงการคลัง และ ยู.จี.ซี. เอง ไม่ใช่กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้จัดสรรเงินก่อน
ที่ได้อบรมผู้มา ให้แก่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ

มีมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยที่ขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ๒๖ แห่งใน
อังกฤษ และจำนวนนักศึกษาในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ ๓๓๐,๐๐๐ คน กว่าสามในสี่ของนัก
ศึกษาเหล่านี้ได้รับทุนช่วยเหลือทางการเงินจากเจ้าหน้าที่รัฐบาลกลางหรือท้องถิ่น เงิน
ค่าใช้จ่ายที่ให้แก่กักศึกษาต่อหนึ่งคน คำนวณจากความจำเป็นแก่นักศึกษาทุกคน
ที่มหาวิทยาลัยยอมรับเข้าศึกษา ถ้าจำเป็นก็จะได้รับการช่วยเหลือในเรื่องค่าเล่าเรียน
ทั้งหมด ค่ากินนอนขณะที่อยู่ในมหาวิทยาลัย และเงินคิดกระเป๋าคือประมาณหนึ่งปอนด์
ต่ออาทิตย์ระหว่างเวลาปีศึกษาเรียน

บริการสาธารณสุขแห่งชาติ (National Health Service) บริการสาธารณสุข
แห่งชาติให้คำปรึกษาทางการแพทย์ ยา และการพยาบาลรักษาโดยไม่คิดมูลค่าแก่
ผู้ที่อาศัยอยู่ในสหราชอาณาจักรทุกคน นอกจากนี้ยังให้บริการพยาบาลรักษาในโรง-
พยาบาลโดยผู้เชี่ยวชาญโดยไม่คิดมูลค่าอีกด้วย และยังดำเนินการเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ อีก
มากมายที่เรียกว่าบริการสาธารณสุขส่วนตัว เช่น สถานพยาบาลเด็ก บริการรพพยาบาล
บริการจัดหาทางผดุงครรภ์และจัดตั้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขไปเยี่ยมเยียนเป็นอาทิ บริการ
สาธารณสุขส่วนตัวเหล่านี้เป็นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นภายใต้การควบคุม
ของกระทรวงสาธารณสุข แต่โรงพยาบาลนั้น ตามพระราชบัญญัติบริการสาธารณสุข
แห่งชาติ (National Health Service Act) ปี ค.ศ. ๑๙๔๖ เป็นความรับผิดชอบในระดับ
ชาติ โรงพยาบาลถูกจัดให้รวมกันอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการโรงพยาบาล
ภาค (Regional Hospital Boards) ๑๕ คณะ ซึ่งประกอบด้วยนายแพทย์ เจ้าหน้าที่
รัฐบาลท้องถิ่นและสมาชิกซึ่งมาจากประชาชนทั่วไป ทั้งหมดนี้ได้รับการแต่งตั้งจาก
รัฐมนตรีนว่าการกระทรวงสาธารณสุข และประการสุดท้าย บริการนายแพทย์ทั่วไป
(General Practitioner Service) ปล่อยให้ผู้ประกอบอาชีพแพทย์และอาชีพอื่น ๆ ที่

เกี่ยวข้อง จัดการกันเองภายใต้การควบคุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์เหล่านั้นทำงานในสถานพยาบาลของตนเอง แต่การบริหารงานตกอยู่ในมือของ สภาคณะกรรมการบริหารแพทย์ (Medical Executive Councils) ๓๓๘ สภา แต่ละสภา ประกอบด้วยนายแพทย์ ทันตแพทย์ และเภสัชกร ทั้งหมดได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ในแง่ของคนไข้ การขอบริการตามระบบนี้ทำได้ง่ายมาก โดยคนไข้เด็ก นายแพทย์ที่ตนต้องการแต่ละขอให้ได้ชื่อของตนลงในบัญชีคนไข้ของนายแพทย์ผู้นั้น (คนไข้อาจเปิดยื่นตัวนายแพทย์ได้ถ้าต้องการ) หลังจากนั้นคนไข้และครอบครัวก็จะไปหานายแพทย์ผู้นั้นซึ่งจะเป็นผู้รักษาหรือขอบริการอื่นมาช่วย เช่น บริการรพพยาบาล ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไปเยี่ยม บริการผู้เชี่ยวชาญ นางผดุงครรภ์และโรงพยาบาล ตามที่ นายแพทย์เห็นว่าจำเป็น บริการสาธารณสุขแห่งชาตินี้อาจจะถูกวิพากษ์วิจารณ์มากมาย เช่นเดียวกับองค์การบริหารอื่น ๆ แต่ข้อถกเถียงซึ่งมักจะถูกยกขึ้นในสหรัฐฯ ที่ว่าคนไข้ ถูกปฏิบัติเหมือนกองทหาร (Regimented) เป็นคำถกเถียงที่ปราศจากหลักฐานโดยสิ้นเชิง

ขอยกตัวอย่างอันหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่นของระบบนี้ นักประพันธ์อาชีพผู้หนึ่งขณะที่กำลังหยุดงานพักก่อน เกิดเจ็บหน้าอกขึ้นมาเล็กน้อย เนื่องจากนักประพันธ์ผู้นั้นอยู่ห่างไกลจากนายแพทย์ประจำบ้านของเขา เขาจึงไปปรึกษากับนายแพทย์ในท้องถิ่นซึ่งได้ให้การรักษาแก่เขา (และเก็บค่ารักษาจากกระทรวงสาธารณสุข) ในฐานะคนไข้ “ชั่วคราว” นายแพทย์คิดว่าความเจ็บเกิดจากโรคหัวใจ เขาแนะนำว่าคนไข้ควรจะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญโรคหัวใจที่โรงพยาบาลในท้องถิ่น และเดี๋ยวนี้ก็จะจัดการเรื่องนี้ให้ คนไข้ยอมตกลง เข้าวินิจฉัยนายแพทย์ได้โทรศัพท์มาบอกว่าได้กำหนดเวลานัดพบไว้ให้เรียบร้อยแล้วในตอนบ่ายวันนั้น (การปรึกษาหารือไม่ได้รวดเร็วเช่นนั้นเสมอไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเกี่ยวกับการเจ็บป่วยเด็ก ๆ น้อย ๆ แต่ในกรณีนี้ผู้เชี่ยวชาญคิดว่าอาการแสดงว่าเป็นโรคเส้นโลหิตในหัวใจจุดต้นระยะต้น ซึ่งจะต้อง

ดำเนินการรักษาโดยทันที) ผู้เชี่ยวชาญที่โรงพยาบาลได้ทำการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน เขายืนยันว่าความเจ็บเกิดจากโรคหัวใจ เขาแนะนำว่าคนไข้ควรพักอยู่ในโรงพยาบาล เพื่อทำการรักษาเป็นเวลาดำเนินการ

นักประพันธ์รู้สึกวิตกกังวลมาก เขามีหนังสือเล่มหนึ่งที่จะต้องเขียนให้จบ ขณะนี้ เขามีทางเลือกละเลยสองทาง คือ ยอมไปอยู่ในห้องคนไข้ทั่วไป หรือ (เพื่อเขียนหนังสือของเขาต่อไป) ยอมจ่ายค่าห้องส่วนตัวในโรงพยาบาล ค่าห้องส่วนตัวนั้นแพงมาก กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ว่า คนไข้จะต้องเสียค่าห้องเต็มอัตรา ในกรณีนี้ประมาณ ๓๐ ปอนด์ หรือประมาณ ๘๐ ดอลลาร์ต่อสัปดาห์ สำหรับเงินจำนวนนี้คนไข้จะมีห้องของตนเอง มีอาหารพิเศษ และผู้มาเยี่ยมสามารถเข้าเยี่ยมได้ตลอดเวลา เขาดำรงจะเขียนหนังสือในห้องนั้นได้ นักประพันธ์นี้เป็นคนรอบคอบและมีประกันซึ่งจะจ่ายค่าห้องให้ร้อยละ ๕๐ ดังนั้นเขาจึงตัดสินใจอยู่ในห้องส่วนตัวและเขียนหนังสือของเขาต่อไป อย่างไรก็ตาม ถ้าเขาเกิดตัดสินใจไปอยู่ในห้องคนไข้ทั่วไปแล้ว เขาก็จะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอะไรเลย และอาจจะได้รับการรักษาทางการแพทย์แบบเดียวกับที่เขาได้รับเมื่ออยู่ในห้องส่วนตัว

เมื่อคนไข้ออกจากโรงพยาบาลแล้ว ผู้เชี่ยวชาญได้เขียนรายงานอย่างละเอียดไปถึงนายแพทย์ของคนไข้ผู้นั้น และตั้งว่าคนไข้จะต้องรับประทานยาแก้โรคหัวใจเป็นก้อนต่อไป เมื่อได้รับรายงานนายแพทย์ก็เขียนใบสั่งยานั้น คนไข้จ่ายเงินสองสิบลึง (ประมาณ ๒๘ เซ็นต์) เป็นค่ายาที่แพงนี้ เมื่อยาหมดนายแพทย์ก็จะเขียนใบสั่งให้ไปซื้อใหม่เป็นเงินอีกสองสิบลึง ดังนั้นในการรักษาทั้งหมดคนไข้เสียเงินคิดแล้วเท่ากับค่าห้องส่วนตัวเท่านั้น ถ้าเขาตัดสินใจไปอยู่ในห้องคนไข้ทั่วไปเขาจะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอะไรเลย

การประกันสังคม บริการนประกอบเป็นสองส่วนด้วยกัน คือ การประกันแบบบังคับ ซึ่งจัดการโดยกระทรวงการประกันและบำนาญแห่งชาติ (Ministry of National Insurance and Pensions) และโครงการ “ช่วยเหลือแห่งชาติ (National

Assistance) ” โดยมีสภาความช่วยเหลือแห่งชาติ (National Assistance Board) เป็นผู้บริหาร ซึ่งเป็นเหมือน “ตาข่ายความปลอดภัย (safety - net) ” สำหรับผู้ที่ประกันไว้กับโครงการประกันตามปกติไม่เพียงพอ ระบบการประกันดำเนินเป็นรูปบุคคลที่เป็นลูกจ้างและที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวซึ่งมีอายุเกิน ๑๖ ปี จะต้องจ่ายค่าบำรุงกองทุนประกันสังคมแห่งชาติ อัตราค่าบำรุงแตกต่างกันไปตามอายุ นายจ้างก็ต้องจ่ายค่าบำรุงจำนวนหนึ่งสำหรับคนงานแต่ละคนด้วย รัฐบาลเป็นผู้จ่ายค่าบำรุงเป็นฝ่ายที่สาม ภรรยาที่ประกันพร้อมกับสามี นอกจากผู้ทำงานด้วยตนเองและเด็กที่มีประกันต่างหาก ระบบการประกันแบบบังคับให้สิทธิแก่ผู้มีประกันและครอบครัวที่จะได้รับผลประโยชน์ในกรณีเกิดเจ็บป่วยและต้องหยุดงานและในกรณีเกิดว่างงานและได้รับบาดเจ็บทางอุตสาหกรรม ภรรยาได้รับเงินช่วยเหลือเป็นค่ามรดกครุภรรยาเมื่อคลอดบุตร และหญิงม่ายได้รับผลประโยชน์เมื่อสามีตายลง ถ้าทั้งสามีและภรรยามีชีวิตอยู่ต่อไปจนสามีอายุถึง ๖๕ ปี และภรรยาอายุถึง ๖๐ ปี ก็จะได้รับเงินบำนาญสูงอายุ นอกจากนี้ จะจ่ายเงินช่วยเหลือในการฉาบฉวยให้ด้วยถ้ามีผู้ใหญ่หรือเด็กในครอบครัวตายลง

มีบุคคลหลายคนที่ด้วยเหตุผลการใดประการหนึ่งไม่ได้จ่ายเงินค่าประกันของตน หรืออยู่ในสถานะที่ผลประโยชน์ซึ่งได้รับจากการประกันไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงดูครอบครัว หรือไม่เต็มประกันไว้กับแผนการประกัน หรือต้องประสบเคราะห์กรรมต่าง ๆ เช่น ไฟไหม้และน้ำท่วมซึ่งไม่เต็มประกันไว้ ในกรณีทุกข์ยากเช่นนี้ พลเมืองผู้นั้นอาจจะขอความช่วยเหลือได้จากสภาการช่วยเหลือแห่งชาติ ซึ่งรับผิดชอบในการบรรเทาทุกข์ในกรณีที่เกิดความทุกข์ยากเป็นพิเศษ และในการให้เงินช่วยเหลือเพิ่มเติมผลประโยชน์ที่ได้รับตามแผนการประกันแห่งชาติถ้าจำเป็น ความแตกต่างระหว่างสองระบบนี้ก็คือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการประกันแห่งชาติจ่ายให้ตามอัตราที่กำหนดไว้ตายตัวโดยไม่คำนึงถึงความจำเป็น ส่วนการช่วยเหลือแห่งชาติจ่ายให้ตามอัตราต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับความจำเป็น

๗. อังกฤษวนนี้.....และวนหน้า

ครั้งสุดท้ายที่การเมือง กลายเป็นเรื่องเผด็จการรุนแรงในอังกฤษเกิดขึ้นเมื่อปลายปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เมื่อรัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวตฟได้ส่งกองทหารเข้าไปยังเขตคลองสุเอซซึ่งก่อผลร้ายขึ้นในภายหลัง ประชาชนพากันถือผักถือฝ้ายอย่างดุเดือดและใช้อารมณ์มากกว่าสามัญเกิดการพิพาทเกี่ยวกับอนาคตของไอร์แดนที่เกือบเป็นชนวนนำไปสู่สงครามการเมืองในปี ค.ศ. ๑๙๑๔ เดียอีก (ตามคำของประจักษ์พยานที่เชื่อถือได้) อย่างไรก็ตามเมื่อต้นฤดูร้อนปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เมื่อประชาชนอึดกับความเบิกบานและความเจริญรุ่งเรืองแบบที่ไม่เคยมีตัวอย่างมาก่อน(ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพราะการผ่อนคลายการควบคุมเศรษฐกิจ) การส่งกองทหารเข้าไปในคลองสุเอซกลับมิได้เป็นประเด็นเดียวในการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งครั้งใหญ่ อารมณ์ที่พวกนักวิจารณ์ฝ่ายซ้ายพากันโจมตีอย่างดุเดือดว่าเป็น “ความเฉยเมย” ก็ได้กลับคืนมาอีก อารมณ์เฉยเมยนี้เกิดขึ้นกับทุกประเด็น นอกจากบางประเด็นซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องภายในในประเทศ สภาพทางเศรษฐกิจ ความถุกผิดของนายจ้างและสหพันธ์กรรมกร ตลาดร่วมยุโรป ความไม่พอใจพรรคการเมืองใหญ่ทั้งสองพรรค และความตื้นเท่เกี่ยวกับโอกาสของพรรคเดโมคราตที่กำลังพุ่งชนมาทางหมดนี้เป็นบรรดาเรื่องที่ถูกนักวิจารณ์กันอย่างร้อนแรงในการเมืองอังกฤษ แต่เบื้องหลังการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งหลายของประชาชนก็มีปัญหาการคุกคามที่จะถูกโจมตีด้วยอาวุธปรมาณูซึ่งอังกฤษไม่มีทางป้องกันตนเองได้

ปัญหาของอังกฤษมิได้อยู่ดักไปถึงรากระบบการเมืองของประเทศเหมือนกับในประเทศฝรั่งเศส ถึงแม้ในบางครั้งระบบการเมืองดูเหมือนว่าค่อนข้างจะด้าสามัญไปบ้าง แต่ก็มิได้เป็นประเด็นร้อนแรงประการใด และการวิพากษ์วิจารณ์ระบบการเมืองของประชาชนก็มัน้อย ปัญหาเร่่งด่วนที่สุดของอังกฤษเกิดจากสองแหล่งด้วยกัน คือ

ภายในประเทศ โครงสร้างทางสังคมไม่เพียงแต่กำลังเปลี่ยนแปลงเท่านั้น แต่เห็นได้ว่ากำลังเปลี่ยนแปลงไป ภายนอกประเทศ ฐานะของอังกฤษในโลกก็ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ อังกฤษได้เสื่อมลงในฐานะมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ทางทหาร และทางอาณานิคม และปัญหาอันได้ก่อให้เกิดความลำบากหลายประการแก่ประเทศและจักรภพ

ปัญหาเกี่ยวกับสถาบันการเมืองบางสถาบัน

รัฐสภา

รัฐสภาในปัจจุบันถูกวิพากษ์วิจารณ์ด้วยเหตุผลที่ตรงกันข้ามกับเหตุผลที่อ้างกันก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ข้อที่ตำหนิกันสมัยนั้นก็คือว่ารัฐสภาพูดมากทำน้อย ปัจจุบันกล่าวหาว่ารัฐสภาพูดน้อยและปล่อยให้คณะรัฐมนตรีทำมาก วินัยพรรคที่เคร่งครัดในสภาผู้แทนฯ เป็นเรื่องใหญ่เรื่องหนึ่งที่ถูกตำหนิ การเรียกร้องให้มีอิสระภาพมากขึ้นในการออกเสียงในสภาผู้แทนฯ มักจะมาจากผู้ที่ต้องการจะให้สภาผู้แทนฯ เป็นสถาบันที่บัญญัติที่คล้ายคลึงกับสภาของเกรตบริเตนของสหรัฐฯ ไม่ใช่เป็นสถานที่ที่ยังเสียงของคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นอยู่อย่างมากในขณะนี้ ถึงแม้ว่าพรรคเดโมแครตจะเห็นด้วยอย่างมากที่ให้มีการปฏิรูประเบียบการดำเนินงานของสภาฯ บางอย่างก็ตาม แต่สมาชิกสภาผู้แทนฯ พรรคเดโมแครตกับพรรคคอนเซอร์เวทีฟทั้งหมดไม่สนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม มีอยู่หลายคนที่ต้องการให้เส้นขีดแบ่งพรรคอย่างเคร่งครัดในประเด็นต้องประเด็นหมดไป คือ การควบคุมการใช้จ่ายเงิน และการควบคุมอุตสาหกรรมที่โอนเป็นของชาติ

เป็นเวลาเกือบศตวรรษมาแล้วที่คะแนนเสียงในเรื่องงบประมาณของรัฐบาลมีความหมายเท่ากับคะแนนเสียงไว้วางใจ และการพ่ายแพ้ในเรื่องงบประมาณเช่นว่านั้น

ทำให้รัฐบาลต้องลาออก ครึ่งสุดท้ายที่รัฐบาลถูกคว่ำในประเด็นดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๘๕ การที่ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี และไม่มีที่ท่าว่าจะลดลง นั้น ทำให้สมาชิกสภาผู้แทน ฯ พรรคคอนเซอร์เวตฟจำนวนมากพากันวิพากษ์วิจารณ์ ระเบียบการดำเนินงานของสภาผู้แทน ฯ อย่างเปิดเผยที่ไม่เปิดโอกาสให้คนเพียงพที่จะ เปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณ ระเบียบการดำเนินงานบางข้อที่ตราขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๖๐ เปิดโอกาสให้สภาผู้แทน ฯ ควบคุมงบประมาณได้บ้างแต่ไม่มากนัก

การควบคุมอุตสาหกรรมที่โอนเป็นของชาติได้กลายเป็นปัญหาที่เกือบแก้ไข ะไรไม่ได้ ในเรื่องเช่นกันที่มการท้าทายจากสมาชิกพรรคคอนเซอร์เวตฟฝ่ายหนึ่งคิดว่า อุตสาหกรรมที่โอนเป็นของชาติเปรียบเสมือนช้างเผือกที่แพงและไม่มีประสิทธิภาพ จนกว่าอุตสาหกรรมเหล่านี้จะกลายเป็นปัญหาที่ไม่เกี่ยวกับพรรค เช่น General Post Office ทรายนอุตสาหกรรมเหล่านี้จะถูกใช้เป็นที่ถูกฟุตบอลการเมืองระหว่างพรรคที่แข่งขันกัน ตลอดไป ศัตรูของอุตสาหกรรมที่โอนเป็นของชาติในสภาผู้แทน ฯ จะต่อสู้เพื่อล้มล้าง เดี่ยวทุกครั้งที่เปิดโอกาสในขณะเดียวกับที่มิตรของอุตสาหกรรมนั้นจากพรรคเดโมแครตพยายาม ที่จะต่อต้านการเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้ ๆ

สาเหตุที่น่าวิตกประการที่สองก็คือ ข้อกล่าวหาที่ว่าสมาชิกรัฐสภาได้รับ “ความนับถือน้อย” มีผู้กล่าวว่ารัฐสภาไม่สามารที่จะดึงดูดบุคคลที่มีคุณสมบัติสูงได้ต่อไปแล้ว และผู้ที่เป็นสมาชิกรัฐสภาอยู่ก็ประสบกับความผิดหวังอย่างรวดเร็วและลาออกจากรัฐสภาเพื่อไปประกอบอาชีพและทำงานในวงการอุตสาหกรรมอื่น ๆ หมด ถ้าเหตุนี้กล่าวกันว่า ส่วนหนึ่งอยู่ที่การ “บดปาก” สมาชิกสภาผู้แทน ฯ ที่เราเพิ่งกล่าวถึง แต่อีก ส่วนหนึ่งอยู่ที่เงินเดือนที่จ่ายให้สมาชิกสภาผู้แทน ฯ นนน้อย รัฐมนตรีพรรคคอนเซอร์เวตฟ จำนวนหนึ่งได้ลาออกเพราะว่าสิ่งตอบแทนจากตำแหน่งน้อยเกินไปและได้กลับไปประกอบอาชีพและธุรกิจของคนอย่างเดิม ผลจากการที่ได้รับเงินเดือนน้อยและอนาคตที่น่าท้อใจว่าจะต้องตกเป็นฝ่ายค้านต่อไปอีกนาน ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้พรรคเดโมแครตต้องเสียดสมาชิกไปเช่นกัน และเมื่อไม่นานมานี้พรรคก็เสียคนดี ๆ ของคนไปหลายคน

เงินเดือนสมาชิกรัฐสภาเพียง ๓,๗๕๐ ปอนด์ นับว่าค่ามาก และสมาชิกสภาผู้แทนฯ ก็ต้องกระตือรือร้นมากเป็นธรรมดาที่จะเสนอขอเพิ่มเงินเดือนตัวเอง สมาชิกสภาผู้แทนฯ หลายคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สังกัดพรรคเดเบอ์ ต้องได้รับความเดือดร้อนอย่างมากมาย เพราะต้องเลี้ยงชีพด้วยเงินเดือนของตนซึ่งเหลืออยู่เพียง ๓,๐๐๐ ปอนด์ นอกจากนั้นต้องจ่ายเป็นค่าอากรแต่ดัมบี ค่าโทรศัพท์ ฯลฯ แทนผู้เลือกตั้งในเขตของตน ข้อโต้แย้งปกติที่อาจยกคือ ถ้ามีการเพิ่มเงินเดือนผู้สมัครรับเลือกตั้งจะพากันตั้งตัวเข้าแข่งขันเป็นสมาชิกสภาฯ เพื่อหวังตั้งคอบแทนทางการเงินแต่เพียงอย่างเดียว แต่ความคิดนี้จะขัดกันก็แต่สำหรับบุคคลที่เห็นว่าเงินเดือนเดิมนั้นดีด้วยหมายถึงระดับความมั่งคั่งอยู่เช่นในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ ที่ไม่น่าสบายใจก็คือ พรรคเดเบอ์ซึ่งต้องเป็นฝ่ายเสียมากที่สุดจากการที่เงินเดือนสมาชิกรัฐสภาที่ได้รับอยู่ในปัจจุบันจำนวนน้อย และซึ่งได้เรียกร้องหลายครั้งให้มีการเพิ่มเงินเดือนนั้น มีผู้สนับสนุนในพรรคของตนอยู่หลายคนสมควรได้รับการดำเนินกิจการที่ยิ่งยุดีที่คั่นคิกเก๊าๆ ในเรื่องเงินเดือนจากการประกอบวิชาชีพอยู่

พรรคการเมือง

มีการคาดคะเนกันมากเกี่ยวกับอนาคตของพรรคการเมืองปัจจุบันในอังกฤษ และก็เป็นารถูกต้อง ปัญหาใหญ่มีอยู่ว่า ประเทศถูกกำหนดมาให้จำกัดเด็กลงระหว่างพรรคเดเบอ์กับพรรคคอนเซอร์เวตฟแต่เพียงต้องพรรคเท่านั้นเองหรือในอนาคตที่เห็น หรือพรรคการเมืองพรรคที่ด้ามพรรคใดบางที่แข่งแกร่งพอที่จะทำลายพรรคทั้งสองนี้ ในขณะที่คู่แข่งที่พอจะเป็นไปได้ก็ดูเหมือนจะมีแต่พรรคเดเบอ์ ซึ่งได้กลบพันกันชีพขึ้นมาใหม่ในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ บุคคลในพรรคเดเบอ์หลายคนได้ทำนายไว้อย่างมั่นใจว่าพรรคคอนเซอร์เวตฟได้สิ้นสุดอำนาจตั้งแต่วัดลอคกาด และก่อนการเลือกตั้งครั้งใหญ่ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เพียงเล็กน้อย ประธานพรรคคอนเซอร์เวตฟ ดอร์ดี เฮดแชม (Lord Hailsham) ได้ทำนายไว้ว่า ถ้าพรรคเดเบอ์พ่ายแพ้ก็ครั้งซึ่งจะเป็นครั้งที่สามติดต่อกัน พรรคเดเบอ์ก็จะสูญสิ้นไปในฐานะพลังทางการเมืองที่สำคัญในอังกฤษ คำทำนายอันแรก

ปรากฏว่าไม่เป็นจริงอย่างเห็นได้ชัด และอันที่จริงก็ดูเหมือนว่าจะไม่เป็นจริงเช่นเดียวกัน

มีเครื่องหมายที่แสดงให้เห็นชัดช่นเรื่อยว่า ประชาชนเป็นจำนวนมากต้องการมีโอกาสดังคะแนนเสียงเด็กพรรคการเมืองมากกว่าเดิม ความต้องการนี้เห็นได้จากการที่ผู้ลงคะแนนเสียงจำนวนมากเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ที่บอกกับ Gallup Poll ว่าจะไปลงคะแนนเสียงให้แก่พรรคเดโมแครตในการเลือกตั้งคราวหน้า จากร้อยละ ๗๕ ในเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๖๐ จำนวนได้เพิ่มขึ้นมากกว่าสามเท่าเกินร้อยละ ๒๔ ในฤดูร้อนปี ค.ศ. ๑๙๖๑ จริงอยู่ผู้ตอบคำถามไม่ได้ไปลงคะแนนเสียงให้แก่พรรคเดโมแครตจริง ๆ ในการเลือกตั้งคราวหน้าทุกคนหมด แต่คำตอบของคนเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนประมาณร้อยละ ๒๔ ไม่พอใจพรรคการเมืองใหญ่ทั้งสองพรรคนี้ พรรคเดโมแครตจะต้องได้รับคะแนนเสียงระหว่างร้อยละ ๒๕ ถึง ๓๐ ของผู้ออกเสียงเลือกตั้งก่อนที่พรรคหวังจะยึดเก้าอี้ได้มากพอในการเลือกตั้งทั่วไปได้ ขณะนั้นดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้เลยว่าเสียงสนับสนุนที่พรรคได้รับจะเพิ่มขึ้นถึงขนาดดังกล่าวนี้ในระยะเวลาดังกล่าวนี้ข้างหน้า แม้ว่าพรรคเดโมแครตจะได้รับชัยชนะอย่างงดงามในการเลือกตั้งซ่อมที่ Orpington ในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ซึ่งครั้งนั้นพรรคเดโมแครตได้แย่งคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของพรรคคอนเซอร์เวทีฟ ๑๕,๐๐๐ เสียง มาเป็นคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของพรรคเดโมแครตได้ ๘,๐๐๐ เสียง ผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวพรรคเดโมแครตมาเป็นอันดับสุดท้ายโดยได้รับคะแนนเสียงน้อยกว่าหนึ่งในแปดของคะแนนเสียงทั้งหมด และแม้ว่าพรรคเดโมแครตจะได้รับชัยชนะอย่างงดงามเช่นเดียวกับในการเลือกตั้งซ่อมในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ เมื่อพรรคสามารถยึดคะแนนเสียงพรรคคอนเซอร์เวทีฟลงได้ครั้งหนึ่งก็ตาม

พรรคคอนเซอร์เวทีฟดูเหมือนกำลังตกอยู่ในสภาพลำบากบ้างหลังจากที่ได้ครองอำนาจมาหลายปี หัวหน้าพรรครู้สึกเหมือนว่าจะเหนื่อย ๆ ไป ถึงแม้ว่าพรรคจะได้สร้างความสำเร็จที่ยอดเยี่ยมไว้ในการประชุมประจำปี ในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ เมื่อสมาชิกพรรคเสียงข้างมากจำนวนมากจำนวนใหญ่พากันคัดค้านการลงโทษอาชญากรที่รุนแรง ดังนั้น

สนับสนุนให้อังกฤษเข้าเป็นสมาชิกตลาดร่วมยุโรป และเห็นชอบด้วยที่จะมอบเอกราชให้แก่ อาณานิคมที่เหลื่อมอยู่โดยเร็ว ทั้งหมดนี้เป็นประเด็นที่ผู้วิจารณ์คิดว่าจะแบ่งแยกพรรค และทำให้หัวหน้าพรรคอ่อนแอ แต่พรรคก็ได้ปล่อยให้ข้อได้เปรียบของพรรคของตน ตายไปในระหว่างสองสัปดาห์แรกในสมัยประชุมรัฐสภาปี ค.ศ. ๑๙๖๑-๑๙๖๒ รัฐบาลประสบความล้มเหลวในโครงการนิติบัญญัติของตน ทำให้พรรคฝ่ายขวาเกิด ภาระค้างกระเบื้องค่อนนโยบายยุโรปและแอฟริกันของตนอย่างน่ากลัวอันตราย และเห็นอ ดิ่งอื่นใดทั้งหมด รัฐบาลดูเหมือนไม่สามารถแก้วิกฤตการณ์ดุลย์การชำระเงินซึ่งรัฐบาล ทุกชุดต้องประสบมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ได้ นอกจากนั้นการหาสมาชิกใหม่ของพรรคก็ ล้มเหลว พรรคเชื่อว่าสามารถจะดึงดูดคนหนุ่มให้เต็มได้ในยุคมกราคมของตนได้ ส่วน ใหญ่โดยผ่านทางขบวนการ Young Conservative Movement ซึ่งมีสมาชิกประมาณหนึ่ง ล้านคนซึ่งถือว่าเป็นขบวนการทางการเมืองของเยาวชนที่ใหญ่โตที่สุดในโลกแต่การ ฟื้นคืนเพื่อหาสมาชิกใหม่ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ไม่สามารถดึงคนมาเป็นสมาชิกของขบวนการ นี้ได้มาก และตามความจริงแล้วยังทำให้ขบวนการเก็บรักษาดำรงเดิมไว้ไม่ได้ด้วย

แต่ความโศกเศร้าเหล่านี้ในระยะยาวแล้วอาจเป็นเพียง “ความลำบากเล็กๆ น้อยๆ เฉพาะกรณี” เท่านั้น ถ้าจะกล่าวตามคำที่นายแมคคิลแดนไซเมื่อรัฐมนตรีของเขาทุกคนในกระทรวงการคลังได้ออกพร้อมกันหมดในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ทั้งหมดเพราะพรรค ได้แสดงให้เห็นว่าสามารถจะฟื้นตัวได้อย่างดีเยี่ยม สามารถปรับตัวให้เข้ากับอารมณ์ ใหม่ของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว กระจิกริกริจะใช้เครื่องมือเครื่องใช้ทั้งหมดของตน เพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนได้ และที่สำคัญที่สุดมีพลังความตั้งใจแน่วแน่ที่ จะเอาชนะให้ได้ อันเป็นสิ่งที่ฝ่ายปรับแก้พรรคเดเบอร์ชาด พรรคคอนเซอร์เวตฟิมส์ข้อได้ เปรียบทางจิตวิทยาที่สำคัญประการหนึ่งเห็นพรรคเดเบอร์ ก่อกำคือพรรคคิดว่าคุณเป็น รัฐบาลธรรมชาติของอังกฤษ พรรคเดเบอร์มีสมาชิกพรรคและสมาชิกสภาผู้แทน ๆ อยู่ มากมายที่ถือว่าตนเป็นพวกปฏิวัติ บ่อยครั้งที่ความรู้สึก “เป็นฝ่ายค้าน” นี้ทำให้

สัมภาษณ์หน้าเด็กเอกเอกความบริสุทธิ์แห่งหัตถ์การของคนมากกว่าความปรารถนาที่จะมีอำนาจ

อย่างไรก็ตาม พรรคเดโมแครตยังคงดำรงอยู่ต่อไปอีกหลายปีข้างหน้า ความจริงแล้ว ตามการสำรวจความเห็นในการเลือกตั้งของ Gallup Polls ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ พรรคเดโมแครตนำพรรคคอนเซอร์เวทีฟไปมากในด้านความนิยมของประชาชน แต่ไม่มีนักสังเกตการณ์คนใดที่ไม่เห็นเครื่องหมายหลายอันของความดับถัน ความผิดหวัง และความสิ้นหวังที่เกิดจากภายในพรรคเดโมแครต และความไม่พอใจอย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชนที่มีต่อพรรค ผลการเลือกตั้งที่น่าอึดใจของพรรคในการเลือกตั้งซ่อมที่ Orpington ในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ที่ได้กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นถึงอาการเหล่านี้ได้ชัดเจนยิ่ง ความหวังอันบรรเจิดในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ได้เบียดเบียนเป็นความเศร้า และสัมภาษณ์หลายคนยอมรับว่าการโอนอุตสาหกรรมเป็นของชาติมิได้บรรลุถึงความมุ่งหมายที่ได้วางไว้ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น การโอนอุตสาหกรรมเป็นของชาติจะเป็นอย่างไรในอนาคต และการโอนอุตสาหกรรมเป็นของชาติจำเป็นสำหรับระดับตติยภูมินิยมจริงหรือไม่ อนึ่ง รัฐบาลสวัสดิการนั้น ถ้าย้อนหลังกลับไปดูแล้วจะเห็นได้ว่ากลายเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อคนงานอังกฤษน้อยกว่าการรักษาระดับ การมีงานทำเต็มที่ไว้ โอกาสทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้นสำหรับชนชั้นกรรมกรดูเหมือนจะทำให้พวกเขาชนชั้นกรรมกรจำนวนมากทะลักเข้าไปเป็นคนชนกลางระดับต่ำเท่านั้นเอง เมื่อบุตรของกรรมกรสำเร็จจากมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเทคนิคเข้าทำงานในสำนักงาน (white collar) พวกเขาก็ถือตัวเองเป็นพวกเดียวกับเพื่อนใหม่ในที่ทำงานและในละแวกบ้านของตน และถึงพรรคเดโมแครตและขบวนการสหพันธ์กรรมกรซึ่งได้ต่อสู้เพื่อให้พวกเขาได้ทุนการศึกษาในโรงเรียนมัธยม (Grammar Schools) และในมหาวิทยาลัย ดังที่ปัญญาชนพรรคเดโมแครตคนหนึ่งกล่าวไว้ “เราอ่านบ้ายซึ่งเราเดินขบวนอยู่ภายใต้ในคอนเซ็ปชันที่มั่นคงวันหนึ่งในเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ผิดไปเราคิดว่าบ้ายนั้นเขียนคำขวัญไว้ว่า ‘ขอให้เราเผชิญกับอนาคต’ แท้จริงแล้วบ้ายนั้นอ่านว่า ‘ขอให้เราช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตกันเถิด’”

ปัจจุบันในสายคาประชาชน พรรคเดโมแครตกำลังกลายเป็นพรรคที่ไม่ม
อารมณ์ขันและแก๊งอวดมดทุกที่ที่ประกอบไปด้วยผู้บาคดงและคลั่งอุดมการณ์เก่า ๆ เผ่า
ยัดถือแต่คุณธรรมที่ต่าสมัย และพำอยู่แต่วักรรมในอดีตคงแต่สมัยที่มการฉกกัด
เพื่อหยุดงานครั้งใหญ่ ในปี ค.ศ. ๑๙๒๒ ไปจนถึงสมัยที่มอำนาจและความยิ่งใหญ่ใน
ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕-๑๙๕๐ ดังทงหมดเหล่านี้ไม่มีอะไรที่สร้างคามประทับใจมาก
นักกับเยาวชนอังกฤษปัจจุบัน ส่วนพวกที่มหัวรุนแรงหรือเดร์นิยมก้มักจะไปสนใจอยู่กับ
การเดินขบวนตามถนนต่อต้านอาวุธนิวเคลียร์เดี่ยมากกว่า และพวกอนุรักษนิยมก้หันไป
สนใจตามลักษณะของตนกับขบวนการ Young Conservatives เดี่ย และพวกที่ปรารถนา
จะแสดงความเป็นปรัภักย์ต่อรัฐบาลก้หันไปลงคะแนนเดี่ยให้พรรคเดโมแครตในการเลือก
ค้งซ่อม แต่ไม่ลงให้พรรคเดโมแครต และพวกตัวหัวหน้าก้มอยู่ไม่กี่คน แต่เดี่ยค้งมาก ของ
ขบวนการกรรมกรซึ่งค้ความเจริญรุ่งเรืองที่พบใหม่ของชนชั้นกรรมกร ก้ไม่ช่วย
ให้อุดมการณ์ของพรรคเดโมแครตเลย พวกเขาร้ความเจริญรุ่งเรืองว่า “ความมั่งคั่ง
ต้นเหลือ” ประหนึ่งว่าเป็นคำหยาบ และเรียกโทรทัศน์ว่า “ยาเสพติดสำหรับประชาชน”
ชนิดใหม่ และเรียกเครื่องซักผ้าว่า “สัญลักษณ์แห่งสถานภาพ” (status symbols)
“มิได้ตระหนักเดี่ยว่าโทรทัศน์เป็นเครื่องบันเทิงอย่างหนึ่งทงที่ระทจริต และถูกกว่าภาพยนตร์
หรือตระหนักว่าเครื่องซักผ้าเป็นค้จำเป็นมากชนทุกที่ เมื่อภรรยาพวกชนชั้นกรรมกร
จำนวนมากคองทำงานเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเพิ่มขึ้น แน่ละ มิใช่ว่าสมาชิก
ขบวนการกรรมกรทุกคนจะไม่มองความจริงเช่นนี้เหมือนกันหมด แต่ก้มีคนพวกน้อย
มากพอเพียงที่จะทำให้ผู้ที่เขยิบฐานะขึ้นมาเป็นคนชนกต่างรู้ดีว่า พรรคคอนเซอร์เวตีฟ
ไม่ใช่พรรคเดโมแครต ที่จะช่วยให้ตนอยู่ในโลกนี้ได้

“ระบบเก่า” (The Establishment)

หลายคนในอังกฤษขณะนี้ ซึ่งตามปกติก็ได้แก่พวกหัวรุนแรง พวกนี้
ประณาม “ความเฉยเมย” ที่พวกนี้อ้างว่าได้เกาะอยู่กับประชาชนอังกฤษ โดยเฉพาะ
อย่างย่งในเรื่องอุดมการณ์ที่ทำให้พวกตนค่น เช่น การต่อต้านสิทธิอาณานิคม การลด

กำลังอาวุธ ทัศนคติความเป็นกลาง และเรื่องอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้ แต่ “ความเฉยเมย” มิใช่เป็นคำเหมาะสมนักที่จะใช้ว่าเป็นอารมณ์ของคนอังกฤษในปัจจุบัน การสำรวจความเห็นในการเดือกคั่งของ Gallup Polls แสดงให้เห็นว่าประชาชนเป็นจำนวนมากเชื่อว่าไม่มีความแตกต่างที่สำคัญอันใดในระหว่างพรรคการเมืองใหญ่ทั้งสอง ดังที่เราได้กล่าวไว้ตั้งแต่ตอนต้นของเรื่องนี้ การเมืองในอังกฤษได้เปลี่ยนแปลงจากการเมืองว่าด้วยการมีน้อยหรือมาก (ไม่ใช่มีหมดหรือไม่มีเลย) มาเป็นการเมืองว่าด้วยการมีน้อยหน้อยหรือมากเกินไปหน้อย การปฏิบัติการของระบบพรรคให้ประกันว่า หน้าที่พรรคหนึ่งมีความคิดที่ฉลาดและสามารถดึงดูดคะแนนเสียงได้ อีกพรรคหนึ่งก็คว่ำเอาไปใช้เช่นกัน เมื่อปลายปี ค.ศ. ๑๙๕๘ หลังจากเรื่องอื้อฉาวเกี่ยวกับความยุ่งยากในนายชาาแดนส์ และการตายของนักโทษชาวพม่าในเมืองโฮลาคัมป์ (Holla Camp) ในคีนีย์ พรรคเดเบอร์ก็ได้อธิบายว่า ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ จะเป็น “ปีแอฟริกา” ของพรรค แต่เปล่า นายกรัฐมนตรีแมคมิลแลนได้ฉวยโอกาสริเริ่มเดี่ยก่อนอย่างมีชั้นเชิง เขาเตือนรัฐสภาสหภาพแอฟริกาได้ว่า “กรมแห่งการเปลี่ยนแปลง” กำลังพัดโหมไปทั่วทวีปแอฟริกาและเตือนว่าสหภาพฯ มิได้ปรับตัวให้เข้ากับความเป็นเปลี่ยนแปลงนี้ และพรรคคอนเซอร์เวตฟร้อมปรับตัวรับกับ “ลม” นี้ อย่างรวดเร็วมาก จนทำให้พรรคเดเบอร์ต้องตั้งเบงยับไป

ดังนั้น สำหรับคนหนุ่มที่อยู่ในภาวะรับร้อน (และสำหรับคนแก่ที่อยู่ในภาวะรับร้อนเช่นกัน เช่น พอลเบอร์เทรนต์ รัสเซลล์ (Bertrand Russells) ยิ่งตั้งคมอังกฤษเปลี่ยนแปลงไปมากเท่าใด ตั้งคมก็ยิ่งดูเหมือนอยู่ในสภาพเดิมมากเท่านั้น พวกเขาถือว่าคนไม่อ่านเอา เมื่อต้องเผชิญกับจารีตประเพณี ที่คั่นคิ และสถาบันเก่าแก่ของอังกฤษ ก็มักจะประณามสิ่งที่พวกนี้เรียกว่า “ระบบเก่า” อย่างรุนแรง และโทษว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้คนต้องตกอยู่ในภาวะที่ผิดหวังขัดเคือง ศัพท์คำนี้ซึ่งประดิษฐ์โดยนักหนังสือพิมพ์พรรคคอนเซอร์เวตฟร้อมคนหนึ่งชื่อ เฮนรี แฟร์ดี (Henry Fairlie) ปัจจุบันได้กลายเป็นศัพท์ที่พูดกันติดปากทุกคร้วเรือน ศัพท์คำนี้ไม่มีความหมายแน่ชัดอันใด เป็นคำที่หมายถึงผู้ต้องแม่จะไม่อ่านเอาทางการประการใด แต่สามารถกำหนดนโยบายและ

ทัศนคติของอังกฤษได้โดยอาศัยเกียรติยศและการติดต่อด่วนตัว ศัพท์คำนี้มีควาหมาย กว้างและหลวมพอที่จะหมายรวมถึงจารีตประเพณีเก่า ๆ (conventionality) “พวก ผู้คู้” (stuffed shirts) ทัศนอนุรักษนิยม (conservatism) และการทำตัวเป็นพวก ผู้คู้สนใจในเรื่องที่ไม่ได้สำคัญ (fuddi-duddiness) ด้วย ในสมัยต่าง ๆ กัน คำนี้ เคยใช้หมายถึงวิทยุกระจายเสียง บี บี ซี ดั่งพระราชแห่งแคนเคอร์เบอร์ หนึ่งสื่อพิมพ์ ดอนดอนใหม่ บรรณาธิการหนึ่งสื่อพิมพ์ใหม่ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ดัภาขุนนาง และ สถานันท์มีค่าอื่น ๆ อีกหลายสถานันท์ คำว่า “ระบบเก่า” ซึ่งไม่ต้องสงสัยเลยว่าเป็น ศัพท์ที่ใช่คำเดียวคู้นั้น ได้ทำหน้าที่สำคัญในทางจิตวิทยาในการช่วยให้ผู้ทูลักคิดหวังซัด เคื่องในสังคมได้มีทางปลดเปลื้องอารมณ์ โดยแสดงความโกรธแค้นกับวัตถุที่เป็นต้นเหตุ- ดักษณันท์ ศัพท์คำนี้ใช้เป็นคำใหม่ในชีวิตทางการเมืองของอังกฤษ ปัจจุบันคำที่ใช่คือ “ระบบเก่า” แต่ วิลเลียม คอบแบทท์ (William Cobbatt) เมื่อประมาณ ๑๕๐ ปีมานันท์ ได้กล่าวหาสิ่งที่ไม่น่าดูน่าชมทั้งหลายของสังคมอังกฤษรวมเข้าไว้ภายใต้คำว่า “Things”

ปัญหาภายในประเทศ

ระบบการเมืองเองนั้นหาได้ถูกโจมตีอย่างรุนแรงไม่ ปัญหาที่สังคมอังกฤษ ต้องประสบอยู่เป็นปัญหาทางด้านสาระ ไม่ใช่ปัญหาทางด้านวิธีดำเนินการ และเกิดจาก การพัฒนาภายในประเทศ และจากฐานะที่เปลี่ยนไปของอังกฤษในโลก สังคมอังกฤษ ได้มีการพัฒนาที่สำคัญที่สุดตามด้านด้วยกันในระยะเวลา ๒๐ ปีที่ผ่านมา คู้ในด้าน การรักษาระดับการมั่งงานทำเต็มที่ ในด้านการเกิดรัฐสวัสดิการขึ้นมา และในด้าน โอกาสทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้น

การมั่งงานทำเต็มที่

ในปี ค.ศ. ๑๙๔๔ รัฐบาลผสมสมัยสงคราม (ประกอบด้วยสมาชิกพรรค คอนเซอร์เวตฟและพรรคเดเบอร์) ได้จัดพิมพ์สมุดปกขาวขึ้นมาฉบับหนึ่งชื่อเรื่อง ซึ่งเป็น

ไปตามหลักการ ให้รัฐบาลในอนาคตทุกชุดรักษาระดับการจ้างงานทำเต็มที่ไว้ เมื่อพิจารณาถึงสภาพการว่างงานทั่วไปที่เรารังและรุนแรงในปี ค.ศ. ๑๙๒๐ เศษ และในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ เศษแล้ว การขอร้องนี้ดูเหมือนจะเป็นก้าวที่กล้าหาญและเป็นการปฏิวัติโดยแท้จริง เพราะถ้าสามารถดำเนินการได้สำเร็จ กรรมกรก็จะได้รับสิ่งที่สังคมนิยมได้พยายามเรียกร้องมาเป็นเวลาหนึ่งศตวรรษหรือกว่านั้น ขอเรียกร้องนั่นคือ “สิทธิที่จะทำงานทำ” (right to work) เมื่อรัฐบาลพรรคเดโมแครตได้ครองอำนาจในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ พรรครักษาระดับการจ้างงานทำเต็มที่ไว้ได้อย่างแท้จริง ถึงแม้ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๐ และ ค.ศ. ๑๙๕๓ พรรคเดโมแครตจะเตือนผู้ออกเสียงเลือกตั้งว่า พรรคคอนเซอเวทิฟจะทำให้เกิดการว่างงานอีก ถ้าพรรคนี้กลับคืนสู่อำนาจ แต่พรรคคอนเซอเวทิฟก็หาทำให้เกิดการว่างงานไม่ ตามความจริงแล้ว การจ้างงานทำเต็มที่อยู่ในระดับสูงมาก เป็นประวัติการณ์อีกด้วย

จะเห็นได้ชัดเจนนัยว่า การจ้างงานทำเต็มที่ต่างหาก ไม่ใช่บริการสวัสดิการหรือการเก็บภาษีเพื่อความเสมอภาค ที่เป็นสาเหตุสำคัญที่นำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่พวกชนชั้นกรรมกร นับตั้งแต่สมัยสงครามเป็นต้นมา การวิจัยที่กระทำเช่นเมื่อเร็ว ๆ นี้ แสดงให้เห็นว่าการเก็บภาษีขณะนั้นได้ทำให้รายได้กระจายไปมากมายยิ่งไปกว่าสมัยก่อนสงครามเลย และการที่คนงานที่ไร้ฝีมือและที่อาศัยเงินเดือนได้รับส่วนแบ่งในผลิตภัณฑ์ของประชาชาติมากขึ้นอย่างไม่มีชอกช้ำนั้น ส่วนใหญ่เป็นเพราะการจ้างงานทำเต็มที่ กล่าวคือแรงงานซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นสินค้าที่มราคาถูกที่สุดนั้น ปัจจุบันได้กลายเป็นสิ่งที่หายากที่สุดและดังนั้นโดยการกระทำร่วมกันจึงสามารถขึ้นราคาคิดเองแข่งขันกับพวกอื่น ๆ ได้ เช่น ชาวนา เสมียน เจ้าของทรัพย์สิน และผู้เลี้ยงชีพโดยอาศัยรายได้จากการลงทุน

การจ้างงานทำเต็มที่ที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่สำคัญของอังกฤษ ในสมัยหลังสงคราม และได้นำผลประโยชน์ที่สำคัญอื่น ๆ อีกสองประการตามมาด้วย ประการแรกการจ้างงานทำเต็มที่ทำให้สิทธิที่จะเขยิบขั้นทางสังคมซึ่งเคยเป็นแต่เพียงทฤษฎีกลายเป็นสิทธิแท้จริงขึ้นมาได้ โอกาสทางการศึกษาที่มีอยู่แต่ในกฎหมายซึ่งระดมยหลัง

สงครามได้เปิดให้แก่อุตสาหกรรมของพวกชนชั้นกรรมกรนั้น กลายเป็นจริงขึ้นมาได้ก็คือเมื่อ
บิดามารดาสามารถส่งลูกหลานของตนไปเข้าเรียนหนังสือระยะนาน ๆ ได้ แทนที่จะบังคับ
ให้เด็กออกไปช่วยหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ผลประการที่สองซึ่งจะได้กล่าวโดย
ละเอียดข้างล่างนี้ ก็คือ สถานภาพส่วนตัวบุคคลของชายหญิงธรรมดาที่ได้รับการส่ง
เสริมสูงขึ้น การปฏิบัติงานประจำทำก็เหมือนกับกรรมกรที่ทรัพย์สินครอบครอง ที่ป้องกันเสรีภาพ
ส่วนตัวบุคคลและอิสรภาพทางการเมืองและการแสดงความคิดเห็นไว้ได้

รัฐสวัสดิการ

ถึงแม้จะไม่ใช่ที่ตระหนกกันทั่วไปก็ตาม แต่บริการทั้งหลายที่ต่อมาภายหลัง
หลังเรียกกันว่ารัฐสวัสดิการนั้นมิได้อยู่ในอังกฤษก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ เสียอีก ครั้น
มีโครงการบริการสาธารณสุขแห่งชาติที่อย่างไรก็ตามจำกัดอยู่แต่เพียงผู้ที่มีรายได้ต่ำ
กว่า ๕ ปอนด์ต่อสัปดาห์ซึ่งเท่ากับ ๑๕ ปอนด์ขณะนี้เท่านั้น นักเรียนที่เรียนดีมีเงิน
สามารถหาทุนเล่าเรียนในโรงเรียนมัธยม (Grammar Schools) ได้ มีผลประโยชน์ที่
ให้โดยรัฐในกรณีเกิดว่างงานและเจ็บป่วย แม้กระทั่งผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกแผนการ
ประกันของรัฐหรือผู้ที่ถอนเงินเกินจำนวนที่มีสิทธิถอน มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้
บริการโรงพยาบาลโดยไม่คิดมูลค่าแก่คนยากจน ดังนั้นพรรคเดโมแครตจึงไม่ได้เป็นผู้
ประดิษฐ์รัฐสวัสดิการขึ้นมา แต่พรรคได้ใช้จ่ายเงินมากในเรื่องนี้ และยังสามารถ
ให้คลุมถึงประชาชนส่วนใหญ่อีกด้วย รัฐสวัสดิการสมัยหลังสงครามในอังกฤษส่วนใหญ่
ยึดแนวเอกสารสำคัญสองฉบับ คือสมุดปกขาวของรัฐบาลสมัยสงคราม ชื่อบริการ
สาธารณสุขแห่งชาติ (A National Health Service) (ซึ่งพรรคคอนเซอร์เวตฟักได้
ยึดเป็นแนวเช่นกัน) และรายงาน Beveridge Report ในปี ค.ศ. ๑๙๔๒ ซึ่งเป็นการ
สำรวจการบริหารบริการสังคมสังเคราะห์ต่าง ๆ อย่างละเอียดละออที่กระทำโดยมีนัก
สังคมวิทยาที่มีชื่อเลี้ยง ชื่อ เซอร์ วิลเลียม (ปัจจุบันเป็นลอร์ด) บีเวริดจ์ เป็นประธาน
การสำรวจ ถึงแม้ว่าพรรคคอนเซอร์เวตฟักจะมีข้อสงวนบางประการเกี่ยวกับบทบัญญัติ

หลายข้อในรายงานนั้น แต่พรรคเดโมแครตได้ยอมรับและได้ดำเนินการเพื่อนำโครงการนี้ไปปฏิบัติเป็นผลสำเร็จ

ดังนั้น บริการสวัสดิการต่าง ๆ ในอังกฤษจึงยังคงมีลักษณะเป็นไปตามแบบแผนที่พรรคเดโมแครตได้วางไว้ในปี ค.ศ. ๑๙๔๐ เช่น และแบบแผนซึ่งเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นในปัจจุบัน วางไว้เพื่อที่จะแก้สถานการณ์ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๐ เช่น ซึ่งมีการว่างงานอย่างรุนแรง มากกว่าที่จะแก้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมาโดยไม่คาดฝันจากความล้มเหลวในการปฏิบัติงานที่เต็มทันท้องใจใช้ความพยายามเพียงหนึ่งปี ค.ศ. ๑๙๔๕

ปัจจุบันบรรดานักคิดของพรรคเดโมแครตรวมทั้งพรรคคอนเซอเวอติฟด้วยกำลังมีความกังวลเกี่ยวกับ "หลักการเบเวริดจ์" (Beveridge Principle) กันอยู่

"ความสำเร็จในปี ค.ศ. ๑๙๔๕-๑๙๔๘ นำทั้งมาดั่งที่หลายคนเชื่อกันอยู่จริงหรือ ข้าพเจ้าคิดว่านักประวัติศาสตร์ในอนาคตจะหยิบยกเอาการยอมรับข้อเสนอเบเวริดจ์โดยไม่มีภาวะวิพากษ์วิจารณ์ขึ้นมาเขียนในฐานะที่เป็นปรากฏการณ์ซึ่งมีความสำคัญที่สุดอันหนึ่งของการเมืองภายในประเทศตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๒ ถึง ค.ศ. ๑๙๔๖ ต่อไปนี้เป็นข้อเสนอให้มีการประกันสังคมชุดหนึ่งซึ่งจับจินตนาการของมหาชน หลักใหญ่ของบรรดาข้อเสนอแนะเหล่านี้ก็คือ ความคิดที่ว่า ผลประโยชน์ที่ได้รับคงจะเพียงพอโดยที่ไม่ต้องอาศัยรายได้อื่น ๆ ในการเลี้ยงชีพ แต่ทว่าความคิดอันนี้ไม่เคยมีใครพิจารณาถี่ถ้วนมาก่อนเลย เบเวริดจ์ได้รับเอามาตรการชนิดเดียวกับที่ผู้อื่นเคยใช้ในการสำรวจความยากจนสมัยก่อนสงครามมาใช้ต่ออีก ความคิดนี้ดูเหมือนปลอม และความจริงก็ปลอม แต่รัฐบาลชุดต่อ ๆ มาก็ยังคงยึดถือความคิดนี้อย่างกล้าหาญ และทำประหนึ่งว่ากำลังพยายามที่จะปฏิบัติให้สำเร็จตามความคิดนี้ได้มาจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๕๔ มาตรฐานขึ้นพอเลี้ยงชีพนั้น ถึงแม้ว่าเบเวริดจ์จะได้อ้างไว้โดยให้มีแคลอรีและโปรตีนมากมายหลายชนิดก็ตาม แต่ก็ยังไม่เคยได้บรรลุถึงเลย มีที่กันกันที่รู้ว่าผลประโยชน์ในกรณีเกิดการว่างงานและเจ็บป่วยที่คนหนึ่ง ๆ ได้รับในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ นั้นคิดเป็นร้อยละแล้วน้อยกว่าค่าจ้างโดยเฉลี่ยมากมายกว่าเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๗ หรือปี ค.ศ. ๑๙๑๒ เสียอีก การปฏิบัติงานที่ต่างหาก มิใช่การประกันสังคมที่ทำให้ความยากจนลดลงตั้งแต่สมัยสงครามเป็นต้นมา"*

*P. Townsend, "A Society for People", in N. Mackenzie, ed., *Conviction* (London: Macgibbon & Kee, 1958) หน้า ๑๐๐

นอกจากมูตฐานเกี่ยวกับ "การพอเพียงชีพ" แล้ว หลักการอีกข้อหนึ่งของแผนการบิเวอริตี้ได้แก่หลักการว่าด้วยอัตรารอด (flat rate) ของผลประโยชน์ที่ให้แก่ทุกคน กล่าวคือ ในกรณีเกิดการว่างงานและออกจากงานทุกกรณี และเกิดการเจ็บไข้ได้ป่วยทุกชนิด ต่างก็ได้รับผลประโยชน์เท่ากันหมด ปัจจุบันทั้งมูตฐานว่าด้วยการพอเพียงชีพและมูตฐานว่าด้วยอัตรารอดกำลังถูกโจมตี

หลักการทั้งสองมีความเกี่ยวพันกัน พรรคเดโมแครตได้วิพากษ์วิจารณ์วิธีการที่พรรคคอนเซอร์เวตฟ้จัดการบริการสังคมสังเคราะห์ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๑ เป็นต้นมาอย่างรุนแรงต้องข้อด้วยกัน พรรคเดโมแครตรู้ว่า การนำหลักการว่าด้วยการพอเพียงชีพและอัตรารอดไปประยุกต์กับการให้บำนาญเกษียณอายุเมื่ออายุครบ ๖๕ ปี (สำหรับผู้ชาย) นั้นทำให้เกิดรายได้ที่ไม่พอเพียงและกระจายไปไม่เท่าเทียมกันสำหรับผู้ท้อภัยบำนาญสูงอายุกว่าไม่เพียงพอกัเพราะว่าเงินบำนาญเองนั้นไม่พอที่จะใช้เลี้ยงชีพ ซึ่งทำให้ผู้ท้อภัยบำนาญเป็นจำนวนมากต้องหันไปพึ่งสภาพการช่วยเหลือแห่งชาติ (National Assistance Board) โดยพวกนี้ต้องแสดงให้เห็นโดยวิธีการทดสอบรายได้ (mean test) ว่าตนจำเป็นต้องมีรายได้เพิ่มเติม อัตราของสภาพการช่วยเหลือแห่งชาติระดับการพอเพียงชีพเป็นหลัก และบำนาญสูงอายุไม่ได้อาศัยหลักกันต่อไปอีกแล้ว ข้อโต้เถียงของพรรคเดโมแครตคือ เงินบำนาญควรจ่ายให้ในฐานะเป็นสิทธิอย่างหนึ่งและไม่ควรขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้ขอความช่วยเหลือ การทดสอบรายได้ถือว่าเป็นการลดเกียรติ และเนื่องจากผู้รับบำนาญหลายคนรู้สึกเช่นนั้น จึงไม่เรียกร้องสิทธิของตน

ข้อคัดค้านประการที่สองที่ว่า หลักการว่าด้วยอัตรารอดก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคกันในบรรดาผู้รับบำนาญสูงอายุนั้น อาศัยข้อเท็จจริงที่ว่า ถูกจ้างจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาผู้ที่ทำงานประเภทรับเงินเดือนนพากันมาเป็นสมาชิกแผนการบำนาญเกษียณอายุส่วนตัว (private superannuation schemes) ซึ่งดำเนินการโดยนายจ้างของตน ด้วยเหตุนี้ คนงานที่โชคร้ายเกือบพึงอะไรไม่ได้เลยนอกจากบำนาญสูงอายุ ในขณะที่เดียวกับที่คนโชคดียังได้บำนาญเกษียณอายุอีกทางหนึ่งด้วย ด้วยเหตุนี้ พรรค

เดเบอร์จึงได้เสนอใหม่ โครงการบำนาญเกษียณอายุของชาติชนในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ ก่อนการเดออกตั้งเพียงเล็กน้อย (พรรคคอนเซอร์เวตฟปฏิบัติตามบ้างโดยเสนอแผนการที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเล็กน้อยมาก และแผนการนั้นก็ยังไม่อยู่ในขณะนี้)

โดยสรุปแล้ว ข้อวิพากษ์วิจารณ์ของพรรคเดเบอร์ก็คือว่า แผนการบำนาญเกษียณอายุนั้นควรจะช่วยประกอบกับหลักการขมุดฐานบ้เวอริคัจว่าด้วยการพอเพียงชีพด้วยอัตรารอด และอัตราขมุดฐานของเงินบำนาญและผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเจ็บป่วยและว่างงานนั้นควรจะเพิ่มขึ้น ข้อโต้แย้งของพรรคเดเบอร์ที่มีผู้อ้างถึงกันอย่างกว้างขวางก็คือ ผู้รับบำนาญสูงอายุกว่าหนึ่งล้านในจำนวนที่มีอยู่ประมาณห้าล้านคน ได้ไปขอเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมจากสภาการช่วยเหลือเหลือเหลือแห่งชาติ เพื่อเพิ่มบำนาญของตนให้สูงขึ้นถึงระดับพอเพียงชีพ และเพราะฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าคนกว่าหนึ่งล้านคนในรัฐสวัสดิการครองชีพอยู่ต่ำกว่าระดับพอเพียงชีพด้วยเหตุผลข้อนี้เพียงข้อเดียว

จนกระทั่งบัดนี้ พรรคคอนเซอร์เวตฟได้ปล่อยให้เรื่องคงอยู่ตามเดิม แต่มีถูกพรรคหลายคนที่รู้จักว่าหลักการว่าด้วยอัตรารอดควรจะยกเลิกเสีย พวกนี้ให้เหตุผลว่าเป็นหลักการที่สิ้นเปลืองไร้ประโยชน์ เพราะให้ประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่ต้องการมากเกินไป และให้แก่ผู้ที่ต้องการไม่เพียงพอ ผู้วิพากษ์วิจารณ์เหล่านี้เห็นว่า ถ้าหนึ่งในห้าคนของผู้รับบำนาญสูงอายุพบว่าบำนาญไม่เพียงพอ จะมีประโยชน์อันใดในการที่จะเพิ่มบำนาญสูงอายุให้เท่ากับระดับพอเพียงชีพ เพราะการทำเช่นนั้นหมายถึงการเพิ่มบำนาญให้แก่คนทุกคนนั่นเอง กล่าวคือ แก่ทั้งผู้ที่อยู่ต่ำกว่าระดับพอเพียงชีพและแก่ทั้งห้าคนที่อยู่เหนือระดับนี้ นักวิจารณ์เสนอว่า จะไม่เป็นการฉลาดกว่าหรือถ้าจะปรับเงินบำนาญสูงอายุให้เท่ากับรายได้ของผู้รับ ตามแบบนั้น หลายคนที่มั่งคั่งในบำนาญสูงอายุ แต่ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ก็จะไม่ถอนเงินบำนาญ และเงินที่ออมไว้ด้วยเหตุนี้ก็จะถูกนำไปให้ผู้ที่จำเป็นจริงๆได้ นักวิจารณ์ของพรรคเดเบอร์พากันคัดค้านแผนการนี้เพราะมีการบังคับให้ทดสอบรายได้ จนกระทั่งบัดนี้พรรคคอนเซอร์เวตฟก็ยังไม่กล้านำเอาความคิดเห็นไปปฏิบัติแต่กลับเฝ้าดูการทรุดทร่อนลงเรื่อยๆ ของเงินบำนาญที่เกิดจากเงินเพื่อ ทั่วๆที่ได้เพิ่มเงิน

บำนาญสูงอายุหลายครั้งแล้วก็ตาม ซึ่งทำให้คนชราเป็นจำนวนมากต้องหันไปพึ่งสภากาชาดช่วยเหลือแห่งชาติเพื่อขอเงินช่วยเหลือเพิ่มเติม

พรรคเดโมแครตต้องการใช้จ่ายเงินในด้านบริการสังคมสงเคราะห์ให้มาก ต้องการเพิ่มบริการและผลประโยชน์จากแผนการที่ได้พูดมาข้างต้น และต้องการขยายโครงการเหล่านี้ให้คลุมกว้างออกไปจากเดิมอีกด้วย แต่บางเรื่องในอังกฤษถามกันเมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า บริการสวัสดิการของรัฐบาลไม่ควรจะตัดลงเสียบ้างหรือไม่เมื่อประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองแล้ว พวกเขากล่าวว่า ทำไมบุคคลแต่ละคนจึงไม่ยอมเสียค่าพยาบาลรักษาเหมือนที่กระทำกันในสหรัฐฯ และเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาเอง ข้อโต้เถียงสนับสนุนให้มีการศึกษาแบบที่ต้องออกค่าใช้จ่ายเองนั้นไม่มีใครพูดถึงเลย และข้อเสนอนี้ยังถูกดำเนินเป็นทางการจากประธานพรรคคอนเซอร์เวตฟอีกด้วย ความคิดที่ได้รับการสนับสนุนมากกว่าก็คือ เอกชนควรทำประกันเองกับโครงการบลูครอสส์ (Blue Cross plans) ในสหรัฐฯ และควรเลิกสนับสนุนด้านสาธารณสุขแห่งชาติปัจจุบันเสีย คุณเหมือนจะเป็นไปไม่ได้เลยว่าสิ่งนี้จะเกิดขึ้นในขณะนี้ ผู้ที่สนับสนุนข้อเสนอดังกล่าวดูเหมือนจะประเมินค่าความมั่งคั่งอันเหลือของแรงงานอังกฤษไว้สูงเกินไป จริงอยู่คนงานอังกฤษร่ำรวยกว่าที่เคยแต่ไม่ได้ร่ำรวยมากถึงขนาดนั้นและถ้าเทียบตามมาตรฐานคนอเมริกันแล้วมิได้รวยเลย นอกจากนบริการสาธารณสุขแห่งชาติ (National Health Service) ก็เป็นที่นิยมกันอย่างมากในประเทศอังกฤษตามที่การสำรวจประชามติของ Gallup Polls เป็นพยาน

การศึกษา

ต่อจากการมั่งงานทำเต็มที่ โอกาสทางการศึกษาใหม่ ๆ ก็เป็นศักราชสำคัญที่ได้ดัดแปลงแบบแผนทางสังคมยุคก่อนสงครามให้ดีขึ้น เราได้เห็นแล้วว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น บุตรของพวกกรรมกรเป็นจำนวนมากเรียนอยู่ในโรงเรียนเป็นเวลานาน และออกจากโรงเรียนก็ไปเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย เด็กนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบกินนอนจำนวนเท่ากับสมัยก่อนสงครามยังคงศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และที่ออสฟอร์ดกับ

เคมบริดจ์พวกนี้คงเป็นพวกที่มีจำนวนมากอยู่อย่างเดิม แต่จำนวนนักเรียนชายหญิง จากโรงเรียนมัธยม Grammar Schools ที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมถึงสี่เท่านับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๘ เป็นต้นมา และคงจะเพิ่มขึ้นมากยิ่งกว่าใน อนาคตอันใกล้

ร้อยละ ๘๓ ของนักศึกษาประจำในมหาวิทยาลัยได้รับการช่วยเหลือบางประการจากรัฐบาล และตามข้อตกลงให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ที่ใด้วางไว้เมื่อเร็ว ๆ นี้ จำนวนนักศึกษาที่ได้รับการช่วยเหลืออาจจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๐ ในอังกฤษ นักศึกษาชั้นปริญญาตรีต้องเป็นนักศึกษาประจำ และต้องไม่ “ทำงานเพื่อหาเงินเรียนให้จบวิทยาลัย” หรือกู้เงินมาเรียนโดยใช้คืนให้ภายหลังเมื่อมีรายได้ ซึ่งเป็นสิ่งธรรมดาใน สหรัฐฯ และในทวีปยุโรป และเงินช่วยเหลือที่จ่ายให้แก่ศึกษาก็มากกว่าที่จ่ายให้แก่ นักศึกษาในประเทศอื่น เช่น ฝรั่งเศส หรือเยอรมนี และคงจะเพิ่มสูงขึ้นยิ่งไปกว่านี้อีก

การเปลี่ยนฐานะใหม่ (New Mobility)

จากความตื่นตัวในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ เศษ อังกฤษก็หันไปสนใจที่จะแก้ไข ปัญหาการว่างงานทั่วไป และการพยายามที่จะจำกัดการผลิต ซึ่งทำให้เกิดความหวังใหม่ขึ้นมาในสมัยหลังสงคราม โดยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทางด้านอารมณ์ความรู้สึกที่กระตุ้นให้พวกกรรมกรเกิดความปรารถนา และหาหนทางที่จะปรับปรุงความเป็นอยู่ของตน ก่อนสงครามดูเหมือนว่าหนทางเดียวที่กรรมกรจะปรับปรุงอนาคตของตนได้ ก็คือปฏิบัติตัวให้เป็นส่วนหนึ่งของชนของตน เขาไม่มีความหวังอันใดที่จะเขยิบฐานะขึ้นมาจากชนของตนเอง เพราะฉะนั้น จึงต้องชนหรือออกไปพร้อมกับชนของตน เขาจำต้องเรียกร้องให้มีการพยายามร่วมกันในอนาคตที่จะรักษามาตรประโยชน์ของชนชนของตน เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงสังคม แต่การมุ่งงานทำเต็มที่หลังสงครามได้นำเอาอึดสรภาพซึ่งไม่เคยหวังมาก่อน ในสมัยที่ไม่ได้คิดได้ก่อนสงคราม โดกครั้งที่สองมาด้วย คนงานมีอึดสรภาพที่จะเปลี่ยนงานและที่จะเลือกเอาการมีรายได้มากหรือมีเวลาพักผ่อนมาก (กล่าวคือ มีอึดสรภาพที่

จะทำงานดั่งเวลาหรือไม่กี่ได้) แม่บ้านอาจจะอยู่ดูแต่บ้านหรือไปทำงานก็ได้ ความหวัง
สำหรับเด็กก็มีเช่นเดียวกัน พวกกรรมกรมีความใฝ่ฝันมานานแล้วที่จะได้เห็นลูกหลาน
ของตนสำเร็จจากมหาวิทยาลัย ดั่งนี้ไม่ใช่เพียงแต่จะเป็นไปได้ในปัจจุบันเท่านั้น แต่ได้
เกิดขึ้นบ่อยอีกด้วย เป็นครั้งแรกที่ชนชั้นกรรมกรสามารถมองไปข้างหน้าด้วยความหวัง
ที่จะมีความก้าวหน้าเป็นของตนเอง ไม่น่าแปลกใจเลยที่โอกาสนี้จัดทำโดยประเพณีการ
กระทำร่วมกันแบบเดิมให้ไว้ความหมายไป และดั่งที่ปัจเจกชนใหม่เองที่พรรคคอนเซอ-
เวตฟได้ ไซเป็นเครื่องมือด้วยความดำริอย่างยิ่ง

ประเทศอังกฤษกับโลก

ในขณะเดียวกัน ดั่งคมอังกฤษก็ตั้งตาคอยในภาวะตึงเครียดที่เกิดจากสภาพ
ภายนอกประเทศ ฐานะของอังกฤษในโลกได้เสื่อมลง และขณะหนึ่งก็เสื่อมลงอยู่เรื่อยๆ

การเสื่อมลงของอำนาจทางเศรษฐกิจของอังกฤษ

รายได้ประชาชาติของอังกฤษ คิดรวมทั้งประเทศและคอบุคคลในปัจจุบัน
สูงกว่าสมัยก่อนสงครามมาก ประเทศอังกฤษกำลังเจริญร่ำรวยขึ้นไม่ใช่ยากจนลง ดั่งนี้
ถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง จึงเป็นการผิดมากที่คิดว่าอังกฤษเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจที่
กำลังเสื่อมลง แต่อังกฤษต้องประสบกับปัญหาสำคัญหลายปัญหาจริง และที่เร่งด่วนที่
สุดมีอยู่สามปัญหาด้วยกัน ดังนี้— (๑) การผลิตทางอุตสาหกรรมไม่ได้ขยายตัวอย่าง
รวดเร็วหรือราบรื่นเหมือนกับคู่แข่งส่วนมากของอังกฤษซึ่งที่ล้าคัมก็มี เยอรมัน ฝรั่งเศส
อิตาลี และญี่ปุ่น (๒) คุลย์สินค้าขาเข้าและขาออกของอังกฤษอยู่ในภาวะถดถอย
ตลอดเวลา เนื่องจากอังกฤษต้องตั้งวงศุคิบบกอบทั้งหมดจากต่างประเทศ นอกจากเหล็ก
ถ่านหินและอาหารประมาณครึ่งหนึ่ง และ (๓) เงินเพื่อคูกคามที่จะทำให้อังกฤษไม่อาจ
จะแข่งขันในตลาดโลกได้ ถ้ายังปล่อยให้คงอยู่ต่อไปโดยไม่มีการยับยั้ง และคูกคามที่จะ

ทำลายฐานะของอังกฤษ ในฐานะเป็นศูนย์กลางธนาคารของเขตเงินสเตอร์ลิงด้วย ถ้ายังปล่อยให้เงินเพื่อเป็นสาเหตุทำให้เงินปอนด์สเตอร์ลิงตกต่ำลง

ปัญหาสินค้าขาออกที่ผลิตเกินและปัญหาเงินเพื่อมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ปัญหาสินค้าขาออกได้ติดตามอังกฤษตลอดมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ซึ่งเป็นสมัยที่อังกฤษถูกทำลายเสียหายยับเยินจากสงคราม ดังนั้น เมื่อประเทศตั้งสินค้าเข้ามามากกว่าที่สามารถจะชำระด้วยเงินจากรายได้ที่ได้รับจากสินค้าขาออก และจากบริการที่ให้แก่ประเทศโพ้นทะเลได้ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลายครั้งตั้งแต่สมัยสงครามเป็นต้นมา อังกฤษก็ต้องชำระหนี้ด้วยทองคำซึ่งทำให้เงินสำรองของอังกฤษและของประเทศในเขตสเตอร์ลิงทั้งหมดลดลง บางครั้งเงินสำรองหดไปเพราะอังกฤษขาดทุนในการค้ากับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ถึงแม้ว่าประเทศอื่น ๆ ในเขตสเตอร์ลิงจะกำหนดมีรายได้ส่วนเกินก็ตาม บางครั้งเหตุการณ์ก็ตรงกันข้าม ประเทศในเครือจักรภพประเทศหนึ่งอาจจะกำหนดใช้จ่ายอย่างขนาดใหญ่ในขณะที่อังกฤษมีเงินส่วนเกิน รัฐบาลพรรคเดเบอรัได้แก้อีกเหตุการณ์คล้ายการชำระเงินโดยการตัดจำนวนสินค้าเข้าลง โดยการจำกัดการลงทุนในประเทศ และโดยการลดค่าเงินสเตอร์ลิงลงพร้อมทั้งหยุดการเพิ่มลดค่าจ้าง (wage freeze) เช่นในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ รัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวตฟุ่ชุดต่าง ๆ ได้แก้อีกเหตุการณ์โดยการขึ้นอัตราดอกเบี้ยธนาคาร ตัดการบริโภคภายในประเทศลง และ “หยุด” (pause) เพิ่มลดค่าจ้างโดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งเช่นที่กาดังทำอยู่ในปัจจุบัน

แต่ทั้งพรรคเดเบอรัและพรรคคอนเซอร์เวตฟุ่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหามูลฐานเกี่ยวกับการขาดทุนที่เกิดขึ้นประจำได้ หนึ่งส่วนใหญ่นั้นเป็นเพราะอังกฤษตั้งแต่สมัยสงครามเป็นต้นมาได้พยายามที่จะทำให้มากยิ่งขึ้นไปว่าการรักษาดุลย์การค้าภายในและภายนอกประเทศเอาไว้ อังกฤษได้พยายามปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพภายในประเทศ รักษาโครงการผลิตกำลังอาวุธที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากเอาไว้ ตั้งกองทหารไว้ในต่างประเทศ และส่งเงินทุนไปยังประเทศในเครือจักรภพและประเทศด้อยพัฒนาอื่น ๆ ทั่วไป ประเทศอื่น เช่นเยอรมันนี้ ไม่มีกองทหารในต่างประเทศ ใช้จ่ายเงินเป็นส่วน

น้อยในการผลิตกำลังอาวุธ และจนกระทั่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ไม่เคยส่งเงินทุนไปยังโลกภายนอก
เลย

แต่โซคร้าย ความพยายามของพรรคคอนเซอร์เวตฟัทที่จะบรรเทาอุปสงค์
ภายในประเทศได้ทำให้การผลิตทางอุตสาหกรรมส่วนรวมทั้งหมดต้องด้าช้าลง นัก
เศรษฐศาสตร์มีความเห็นต่างกันอย่างมาก ในการวิเคราะห์ต้นทุนฐานโรคร้ายทางเศรษฐกิจ
กิจของอังกฤษ นักเศรษฐศาสตร์พวกหนึ่งเห็นว่ารากของปัญหาอยู่ที่ต้นทุน และแนะนำ
ว่าควรลดต้นทุนลงโดยการแข่งกับต่างประเทศให้มากขึ้น และหาทางยับยั้งค่าจ้าง
มิให้สูงขึ้น (นอกจากว่าประสิทธิภาพในการผลิตจะเพิ่มขึ้นเป็นการตอบแทน) นโยบาย
นี้ถูกคัดค้านอย่างเต็มที่จากสหพันธ์กรรมกรซึ่งได้ว่า ถ้าจะให้มีการแข่งขันโดยเสรีทั่วไป
แล้ว สหพันธ์กรรมกรก็อยากมีอัตราสภาพที่จะต่อรองเพื่อให้เพิ่มค่าจ้างด้วย

เป็นระยะเวลาต้นประมาณ ๓๘ เดือนในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ - ๑๙๕๐ ที่รัฐบาล
พรรคเดเบอรัซซึ่งขณะนั้นมี เซอร์ แสตฟฟอร์ด คริบป์ (Sir Stafford Cripps) เป็น
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง สามารถชักชวนให้สหพันธ์กรรมกรระดับข้อเรียกร้อง
เรื่องค่าจ้างโดยสมัครใจได้ และความพยายามของรัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวตฟัทที่จะจัด
การอย่างรุนแรงกับสหพันธ์ฯ ส่วนใหญ่มักล้มเหลวจนกระทั่งระยะหลัง ๆ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘
ซึ่งประเทศมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอยู่ระยะหนึ่ง ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๖๑ - ๑๙๖๒
ก็เช่นกัน รัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวตฟัทสามารถบังคับให้สหพันธ์ฯ “หยุด” เพิ่มลดค่า
จ้างลงได้บางส่วน แต่ก็เพียงชั่วคราวระยะเวลานั้น และก่อให้เกิดการเป็นปากเสียงกัน
อย่างรุนแรงระหว่างรัฐบาลกับสหพันธ์ฯ และทำให้พวกกรรมกรถอนคะแนนเสียงสนับสนุน
ซึ่งทำคามเสียหายอย่างหนักให้แก่รัฐบาล สหพันธ์ฯ ยืนยันว่าตนจะไม่ยอมรับ
การบังคับให้ระงับการขึ้นค่าจ้างโดยสมัครใจใด ๆ นอกจากว่าผลกำไรและส่วนปันผล
ถูกจำกัดด้วย อันเป็นข้อเรียกร้องที่ไม่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของรัฐบาล
พรรคคอนเซอร์เวตฟัทโดยยอมรับ อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของรัฐบาลพรรคเดเบอรั
ในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ - ๑๙๕๐ อันเป็นปีที่ฝ่ายอุตสาหกรรมยอมรับการจำกัดส่วนปันผลนั้น

ไม่ได้ทำให้มีเหตุผลพอที่จะสนับสนุนได้เลยว่า ถ้าอำนาจนโยบายนี้มาใช้อีกครั้งแล้ว
สหพันธ์กรรมกรจะสามารถรักษาข้อตกลงของคนในการต่อรองอยู่ได้ สหพันธ์สหพันธ์
กรรมกร (Trade Union Congress) ไม่มีอำนาจเหนือสหพันธ์ฯ ที่เป็นสมาชิก และ
ถ้าสหพันธ์ฯ หนึ่งต้องการเพิ่มค่าจ้างให้แก่สมาชิกของตนแล้ว สหพันธ์ฯ แห่งอื่นก็จะพา
กันเรียกร้องตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ารัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวตฟอยู่ใอำนาจ

นักเศรษฐศาสตร์อีกพวกหนึ่งเชื่อว่าสาเหตุมูลฐานของการขาดทุนทางการ
ค้าอยู่ที่ความตั้งใจของรัฐบาลที่จะควบคุมเศรษฐกิจบางส่วนที่จำต้องมีควบคุมใน
กรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ดุลย์การชำระเงิน นักเศรษฐศาสตร์เหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น
พวกนักการเมืองฝ่ายซ้าย เสนอให้รัฐตรวจตราควบคุมโครงการลงทุนและขยายกิจการ
ของบริษัทรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ (เรียกว่านโยบายการลงทุนแห่งชาติ) และให้รัฐจะทำ
การโอนอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ไม่มีประสิทธิภาพทั้งหมดเป็นของชาติ เพื่อแก้ไขวิกฤต-
การณ์ดังกล่าวนี้

ปัญหาการเติบโตเจริญทางเศรษฐกิจและปัญหาสินค้าออกที่ผลิตเกินของ
อังกฤษมีความเกี่ยวพันโดยตรงกับลักษณะความสัมพันธ์ของอังกฤษกับเครือจักรภพ และ
กับทวีปยุโรป จักรภพอังกฤษส่วนใหญ่เป็นเขตการค้าเสรี สินค้าของจักรภพดังเข้ามา
ขายในประเทศอังกฤษโดยไม่ต้องเสียภาษีหรือได้สิทธิพิเศษเกี่ยวกับภาษี และสินค้าอังกฤษ
ก็ได้รับสิทธิพิเศษในตลาดประเทศเครือจักรภพเช่นกัน แต่เท่าที่ผ่านมาช่วงระยะเวลาหนึ่ง
จำนวนสินค้าที่อังกฤษส่งไปจำหน่ายในประเทศเครือจักรภพได้ลดลงตามลำดับ (ถึงแม้ว่า
จะเป็นร้อยละ ๓๘ ของสินค้าทั้งหมดของประเทศก็ตาม) แต่สินค้าที่ส่งไปจำหน่ายใน
ยุโรปได้เพิ่มขึ้น นักอุตสาหกรรมของอังกฤษได้เห็นโอกาสที่จะขายผลิตภัณฑ์ของตน เช่น
ผลิตภัณฑ์เคมี รถยนต์ เสื้อผ้าขนสัตว์ เครื่องบิน เครื่องมือช่าง ฯลฯ ในตลาดที่เจริญ
ขึ้นอย่างรวดเร็วของทวีปยุโรปที่กำลังขยายตัว มากยิ่งกว่าที่จะส่งไปขายยังประเทศใน
เครือจักรภพ ซึ่งถ้าไม่พยายามพัฒนาอุตสาหกรรมของตนเองและเก็บภาษีสินค้าเข้า
สูงเพื่อสกัดกั้นสินค้าของอังกฤษ เช่น ประเทศแคนาดาแล้ว ก็อาจจะประเทศที่ผลิต

สินค้าขั้ปฐมภูมิซึ่งไม่ตำมารจะดังสินค้าเข้าได้มากเท่ากับประเทศในยุโรป เช่น ประเทศ
กานา หรือไนจีเรีย เป็นต้น นอกจากนั้นรัฐบาลพรรคคอนเซอว์เวตฟ์เพียงเห็นด้วยกับการ
เข้าเป็นสมาชิกตลาดร่วม เพราะจะได้ทำให้ฝ่ายจัดการและสหพันธ์กรรมกรแข่งขันได้
อย่างเต็มที่กับประเทศอื่น การที่ถูกลดอัยให้อยู่ตามกำแพงหลังกำแพงภาษั้นนั้ ทำให้
สหพันธ์ ฯ และฝ่ายจัดการในอุตสาหกรรมบางประเภทตำมารอดทนอยู่กับการจัดการ
ที่ไม่มีประสิทธิภาพประการหนึ่ง และการปฏิบัติกรที่เป็นการจำกัดของสหพันธ์ ฯ อีก
ประการหนึ่งได้โดยไม่เอานาทร้อใจ และขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลทุกครั้งที่ประสบ
ปัญหาขั้ยากต่าง ๆ

อังกฤษสมควรจะเข้าร่วมในขมรมเศรษฐกิจยุโรป (ตลาดร่วม) หรือไม่
นั้นเป็นปัญหาที่อยู่เกินขอบเขตทางเศรษฐกิจคร้อออกไปมาก พูดอย่างกว้าง ๆ แล้ว ผู้
ที่สนับสนุนและคัดค้านการเข้าร่วมมีดังนี้ ผู้ที่เห็นด้วยได้แก่พวกนายธนาคาร ธนาคาร
แห่งชาติใหญ่ ๆ และธนาคารพาณิชย์อื่นมีข้อยืดงของนครลอนดอน เพราะว่าการมีฝีมือ
ทางการธนาคารอันเป็นที่ยอมรับกัน ทำให้พวกนรู้สึกมั่นใจว่าความสำคัญของตนจะค้อง
เพิ่มขึ้นอย่างมากมายถ้าได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของค่ายเศรษฐกิจที่ม้อานาขั้ นอกจากนี้
อุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าของอังกฤษ เช่น รถยนต์ วิศวกรรม ผลิตภัณฑ์ทางเคมีและ
อุตสาหกรรมประเภทเดียวกันอื่น ๆ ก็เห็นด้วยกับการเข้าเป็นสมาชิก เพราะพวกมันมั่นใจ
ว่าสินค้าของตนตำมารจะเข้าแข่งขันกับประเทศอื่นได้ และตลาดใหม่ขนาดใหญ่ที่เบิดให้
คนนี้จะทำกำไรให้อย่างดี พวกที่คัดค้านการเข้าเป็นสมาชิกอันคัมแรกและอยู่ในแนวหน้า
ได้แก่สหพันธ์กสิกรแห่งชาติ (National Farmers Union) กสิกรในอังกฤษขณะนั้นได้รับ
เงินอุดหนุนเป็นจำนวนมาก และไม่ปรารถนาที่จะเห็นผลิตภัณฑ์จากประเทศยุโรปบาง
อย่าง (เช่น ผัก ดอกไม้) เข้ามาแข่งขันกับผู้ผลิตชาวอังกฤษที่ได้รับการคุ้มครอง
อย่างดี ถ้าเข้าเป็นสมาชิก วิธีการจ่ายเงินอุดหนุนก็จำต้องเปลี่ยนแปลงอย่างไม่ต้องสงสัย
เพื่อให้เข้ากับแบบแผนที่ปฏิบัติกันอยู่ในทวีปยุโรป และปัญหานั้ทำให้เกิดความหวาดกลัว
ว่ารายได้สุทธิของกสิกรจะลดลงจากผลการเข้าเป็นสมาชิก พวกที่เข้าร่วมคัดค้านกับพวก

กลักรักมีอุตสาหกรรมบางประเภทของอังกฤษที่ได้รับการคุ้มครองอย่างหนักและมีประ-
 ดิทธิภาพน้อย พวกกรรมกรซึ่งมีอำนาจสหพันธ์กรรมกรเป็นตัวแทนนี้ ยังคงเฝ้าคอย
 คุเหตุการณ้อย่างเป็นนกดางอยู่ โดยทั่วไปแล้ว แนวทางที่สมาชิกรัฐสหพันธ์ยึดถือก็เป็นแนว
 ทางเดียวกับนายจ้างของตน สมาชิกรัฐสหพันธ์ในวงการอุตสาหกรรมซึ่งจะได้ประโยชน์จาก
 การเข้าร่วมก็มักเห็นด้วยกับการเข้าเป็นสมาชิกรัฐ ส่วนสมาชิกรัฐที่อยู่ในวงการอุตสาหกรรมที่
 ได้รับการคุ้มครองอย่างหนักหรือกำลังเสื่อมลงก็มีความหวาดกลัวและคัดค้านการเข้าร่วม
 แต่การคัดค้านเหล่านั้นเป็นเรื่องทางการเมือง และขณะนั้นแนวความเห็นที่
 ดับขันเป็นนอย่างยิ่งกำลังค่อยปรากฏชัดขึ้นและตัดผ่านพรรคการเมืองใหญ่ทั้งสอง พรรค
 เดเบอริ์เกิดแบ่งแยกกัน ฝ่ายซ้ายของพรรคคัดค้านการเข้าร่วมอย่างรุนแรง แต่ด้านเหตุ
 การคัดค้านของฝ่ายขวามืออยู่หลายประการปนกัน ฝ่ายซ้ายบางคนเห็นว่าตลาดร่วมคือการ
 ขยายตัวและการฉีกอำนาจขององค์การนาโต้และสงครามเย็น พวกนักคัดค้านการเข้า
 ร่วมเพราะยึดถือความเป็นกลาง คนอื่น ๆ เห็นดูทางการนำเอาโซครระชาของอังกฤษไป
 ผูกพันกับผู้นำฝ่ายขวา เช่น เดอโกลด์ และอเดเนาว์ ไม่ได้สอดคล้องกับหลักการของตน
 ยังมีคนอื่น ๆ อีกที่หวาดกลัวว่าการเข้าร่วมในตลาดร่วมจะขัดขวางมิให้รัฐบาลพรรค
 เดเบอริ์ในอนาคตสามารถ “วางแผน” อุตสาหกรรมของอังกฤษตามหลักตั้งคณนิยมได้
 คงนั้น กลุ่มทั้งหมดจึงต่างคัดค้านในการคัดค้านตลาดร่วมโดยอ้างเหตุผลว่าเป็นการละเมิด
 อธิปไตยของอังกฤษ เหตุผลข้อนี้มีพลังสหพันธ์กรรมกรและปัญญาชนบางคนซึ่งตาม
 ปกติเป็นพวกฝ่ายขวาของพรรคเดเบอริ์เห็นพ้องด้วย

นักการเมืองพรรคเดเบอริ์เหล่านี้ได้พันธมิตรจากฝ่ายขวาดูดีของพรรคคอน-
 เซอริ์เวสต์ซึ่งมีกลุ่ม “จักรวรรดินิยม” อยู่กลุ่มหนึ่งเดิมที่มีความคิดเผด็จออกไปโดย
 จะจัดตั้ง “ตลาดร่วม” ในระหว่างประเทศในเครือจักรภพด้วยกันเองขึ้นมา พวกคอน-
 เซอริ์เวสต์ที่หัวรุนแรงเหล่านี้ได้พวกจากบรรดานักการเมืองคนอื่น ๆ ที่กดขี่ โดยมีเหตุผล
 สัมคควรรว่า ตลาดร่วมจะดัดแปลงแบบแผนพิเศษของการค้าซึ่งขณะนั้นผูกพันอังกฤษกับ
 ประเทศเครือจักรภพอย่างใกล้ชิดที่สุดแล้ว และกลัวว่าผลที่จะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

จากการบันทึกจะทำให้จักรภพของดินฐานะความเป็นเอกภาพไป ยังมีคนอื่น ๆ อีกที่ไม่พอใจเกรงว่าอธิปไตยของอังกฤษอาจจะกร่อนหายไป ดังนั้น พวกฝ่ายตรงข้ามที่ตั้งกตพรพรรคอนเซอร์เวต์จึงคัดค้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกตลาดร่วม โดยอ้างเหตุผลว่า จะเป็นการทำลายอธิปไตยของอังกฤษและโครงสร้างทางการเมืองของจักรภพ พวกนี้ได้รับกำลังสนับสนุนอย่างมากจากข้อเท็จจริงที่ว่าประเทศสมาชิกของจักรภพบางประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ก็ได้ทำการคัดค้านอย่างรุนแรงมิให้อังกฤษเข้าร่วมในตลาดร่วมเช่นกัน เศรษฐกิจของประเทศเหล่านั้นส่วนใหญ่ที่เคยมุ่งที่จะสนองความต้องการของตลาดอังกฤษ ประมาณร้อยละ ๘๐ ของสินค้าจากประเทศนิวซีแลนด์ส่งไปจำหน่ายในอังกฤษ ฉะนั้น จึงเป็นธรรมดาที่ประเทศเหล่านั้นกลัวว่าสัมพันธทางการค้าเหล่านั้นจะขาดระงับลง และกลัวความยุ่งเหยิงที่จะเกิดกับเศรษฐกิจของตน

มาจนกระทั่งเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๖๒ ที่มติมหาชนได้เปลี่ยนรูปไปมาอย่างมาก และทั้งสองพรรคก็ไม่ยอมผูกพันตัวเองเป็นทางการว่าเห็นด้วยหรือคัดค้านการเข้าเป็นสมาชิกในตลาดร่วม และแล้ว มติมหาชนก็ก่อตัวเป็นรูปขึ้นมาอย่างเด่นชัด ในเดือนกรกฎาคม รัฐบาลมองเห็นภาพข้อตกลงทางเศรษฐกิจของการที่จะเข้าเป็นสมาชิกตลาดร่วมอย่างชัดเจนพอสมควร ในเดือนกันยายน การประชุมนายกรัฐมนตรีประเทศเครือจักรภพมีขึ้นที่กรุงลอนดอน นายกรัฐมนตรีแต่ละคนยกเว้นบางคนต่างก็ประหวัดอย่างเปิดเผยว่า ข้อตกลงเท่าที่ได้เจรจามา นั้นจะทำลายผลประโยชน์ของประเทศตน ต่อจากนั้น นายกรัฐมนตรีก็ได้ปรากฏตัวทางโทรทัศน์กล่าวปราศรัยให้เหตุผลของรัฐบาลที่จะเข้าเป็นสมาชิกในตลาดร่วม ในวันรุ่งขึ้นนั่นเอง นายเก็ดเดเก หัวหน้าพรรคเดเบอร์ฝ่ายค้าน ก็ได้ปรากฏตัวตอบโต้นายกรัฐมนตรีทางโทรทัศน์เช่นกัน นายเก็ดเดเกกล่าวอย่างชัดแจ้งว่าเขาคัดค้านการเข้าร่วมตามข้อตกลงเท่าที่ได้เจรจามาแล้ว ความจริงแล้ว นายเก็ดเดเกได้กล่าวมากขึ้นไปกว่านั้นอีก โดยการยกเอาสภาพภูมิทัศน์ยุโรปอาจจะกลายเป็นสหพันธรัฐ (European Federation) ขึ้นมา นายเก็ดเดเกได้วาดภาพ

อังกฤษว่าอาจจะถูกลดสถานภาพตนเองลงไปเท่ากับมดรัฐเท็กซัสเท่านั้น และยังได้กล่าวถึง “อวดานของประวัติศาสตร์อังกฤษที่ยาวมาเป็นเวลาหนึ่งพันปี” ด้วย

เมื่อถ้อยแถลงของพรรคเดเบอ์ในเรื่องข้อตกลงเข้าร่วมได้ถูกพิมพ์ออกตามาซิกที่ต้นฉบับต้นตาดรวมที่อยู่ในคณะกรรมการบริหารแห่งชาติของพรรคเดเบอ์ (Labour's National Executive) ประท้วงว่า ถ้อยแถลงนั้นให้เหตุผลแต่เพียงฝ่ายเดียว นายเก็ดเกตยินยอมที่จะเปลี่ยนถ้อยคำเสียใหม่ แต่ผลที่พิมพ์ออกมามีได้แตกต่างเป็นสำคัญจากต้นฉบับเดิมเลย ในที่ประชุมพรรคเดเบอ์ นายเก็ดเกต ในคำปราศรัยซึ่งกินเวลาเกือบชั่วโมงได้เปิดเผยให้เห็นถึงความเป็นปรปักษ์ส่วนตัวของเขาต่อการเข้าร่วมตามข้อตกลงเท่าที่ได้เจรจามาโดยใช้ภาษาที่เต็มไปด้วยอารมณ์เผด็จรอน และเป็นความเห็นฝ่ายเดียวยิ่งไปกว่าภาษาที่ใช้ในเอกสารแถลงนโยบายเสียอีก และถึงแม้ว่าพวก “ต้นฉบับต้นตาดรวม” จะกล่าวคำปราศรัยคัดค้านก็ตาม ที่ประชุมก็ได้ให้การสนับสนุนนโยบายของเก็ดเกตอย่างถนัดตาม พรรคเดเบอ์มิได้ผูกมัดตัวเองที่จะทำการคัดค้านโดยไม่มีเงื่อนไข แต่ได้คุกคามที่จะทำการคัดค้านอย่างรุนแรงถ้าไม่มีการปฏิบัติตามข้อตกลงเหล่านี้ไม่มีทางบรรลุถึงได้

บัดนี้มาถึงการประชุมพรรคคอนเซอร์เวตฟ้าง พวก “คัดค้านตาดรวม” ที่มีเสียงดังทางฝ่ายขวาจะทำให้พรรคแตกแยกหรือไม่ ก่อนการประชุม นายแมคมิดแดนได้จัดพิมพ์อนุสารสั้น ๆ ฉบับหนึ่งบรรยายถึงเหตุผลของเขาที่ต้องการให้อังกฤษเข้าเป็นสมาชิก ต่อจากนั้นด้านกิจการกลางของพรรคคอนเซอร์เวตฟ้าง (Conservative Central Office) ก็แจกจ่ายอนุสารและใบปลิวต้นฉบับต้นตาดรวมแก่ผู้แทนที่ประชุมเหมือนกัน เมื่อที่ประชุมอภิปรายถึงประเด็น ข้อเสนอนี้ให้เข้าร่วมก็ได้รับการสนับสนุนอย่างท่วมท้นจากที่ประชุม และเมื่อนายกรัฐมนตรี ซึ่งตามประเพณีจะต้องกล่าวคำปราศรัยต่อผู้แทนเมื่อปีประชุม ได้นำเอาเรื่องตาดรวมมาเป็นเนื้อความสำคัญในการกล่าวคำปราศรัยที่จับใจ เขาก็ได้รับการปรบมืออย่างกึกก้อง

ในวันที่ ๒๘ มกราคม ค.ศ. ๑๘๖๓ เรื่องที่ดูเหมือนจะเป็นประเด็นที่คั่งค้างกันอยู่อย่างมากสำหรับการเมืองภายในประเทศของอังกฤษ ได้กลายเป็นปัญหาระหว่างประเทศที่รุนแรงไป และทำให้อังกฤษต้องตกอยู่ในสภาพที่ลำบาก ฝรั่งเศสยังคงกระแสนิ่งยืนหยัดไม่ยอมให้อังกฤษเข้าร่วมในสงคราม นายพลเดอโกลด์ กล่าวหาว่าอังกฤษมีศักยภาพเป็นเกาะต่างหาก มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจเป็นพิเศษกับจักรวรรดิ และไม่เคยมุ่งใจที่จะให้การร่วมมืออย่างเต็มที่มาเคยในอดีต หรือไม่กี่ไม่ยอมรับข้อตกลงของสนธิสัญญากรุงโรม ความพยายามของอังกฤษที่จะรักษาอิทธิพลของตนไว้ในทวีปยุโรปและที่จะมีความสัมพันธ์เป็นพิเศษกับสหรัฐ ฯ เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของเดอโกลด์ที่จะมีอำนาจสูงสุดในทวีปยุโรป ดังนั้นหลังจากที่ได้มีการอภิปรายกันอย่างเผ็ดร้อนมาเป็นเวลาหนึ่งปีเต็ม วิถีทางในอนาคตของอังกฤษก็ดูเหมือนจะยังไม่มื่ออะไรแน่นอน

การเสื่อมลงของอำนาจทางทหารของอังกฤษ

อังกฤษขณะนี้เป็นเพียงมหาอำนาจขนาดกลางเท่านั้น ความจริงข้อนี้เห็นได้ชัดในปี ค.ศ. ๑๘๔๕ ซึ่งเป็นปีที่สงครามสงบ แต่ประชาชนอังกฤษส่วนใหญ่เพิ่งจะรู้สึกกันตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๕๖ (วันที่ตั้งกองทหารเข้ายึดคลองสุเอซ) หรือไม่กี่ปี ค.ศ. ๑๘๕๗ เมื่อรัสเซียตั้งดาวเทียมสถาปนาขึ้นในอูรูกาค แต่ก่อนหน้านั้นสถานการณ์หลายอย่างได้บดบังขนาดความเสื่อมลงของอำนาจไว้ เมื่อสงครามสิ้นสุดลง ประเทศอังกฤษเป็นหนึ่งใน "สามมหาอำนาจ" ที่ชนะสงคราม และขณะนั้นทั้งรัสเซียและประเทศในยุโรปอื่น ๆ ได้รับความเสียหายอย่างหนักจากสงคราม แต่ยุโรปและรัสเซียได้ฟื้นตัวขึ้นมาอย่างรวดเร็ว และบดบัง เมื่อรัสเซียและยุโรปต่างก็ได้ฟื้นตัวขึ้นมาอย่างเต็มที่ การเสื่อมอำนาจของอังกฤษเคยดูเหมือนเป็นไปได้ไปอย่างรวดเร็วกว่าที่เป็นจริง

อังกฤษสมัยปัจจุบันต้องรับเคราะห์จากสภาพทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจของตนเอง ระเบิดไฮโดรเจนของรัสเซียที่ตกลงถูกเข้าเหมาะ ๆ เพียงไม่กี่ลูกก็สามารถทำลายล้างชีวิตทั้งหมดในเกาะดังได้ ถึงแม้ว่าอังกฤษจะประดิษฐ์ระเบิดไฮโดรเจนของตนขึ้น

มา แต่อังกฤษก็ได้แต่เพียงยับยั้งมิให้รัสเซียโจมตีเท่านั้น แต่คุ้มครองตนเองไม่ได้ ในการดำเนินนโยบายยับยั้งมิให้รัสเซียโจมตีนั้น อังกฤษได้ทุ่มเทกำลังสร้างอาวุธขีปนาวุธ วิถีทำการปานกลาง ชื่อ Blue Streak อยู่พักหนึ่ง ขีปนาวุธชนิดนี้จะต้องยิงจากฐานจรวด ที่ติดตั้งอยู่กับที่ แต่พออังกฤษพร้อมที่จะทำการผลิตอาวุธชนิดนี้ รัสเซียก็ได้แสดงให้เห็น ว่าสามารถจะยิงจรวดให้ฐานที่ติดตั้งอยู่กับที่ได้อีก ดังนั้น ถ้าจะทำการตอบโต้ให้ได้ อังกฤษจะต้องสร้างฐานยิงจรวดเคลื่อนที่ขึ้นมา อาจจะเป็นเครื่องบินหรือเรือรบในทะเลก็ได้ สภาพทางภูมิศาสตร์และค่าใช้จ่ายทำให้เรื่องนี้ทำได้ยาก การแก้ไขปัญหาของ อังกฤษก็คือขีปนาวุธ Skybolt จากสหรัฐฯ ๗ ซึ่งสามารถจะยิงจากเครื่องบินไอพ่นทิ้งระเบิดแบบใหม่ของอังกฤษได้ และยอมให้สหรัฐฯอเมริกาตั้งฐานทัพขีปนาวุธ เครื่องบินทิ้งระเบิด และเรือดำน้ำ Polaris ในอังกฤษต่อไป

ในสภาพการณ์เช่นนี้ อังกฤษมีทางเลือกอยู่สามทาง ทางแรกก็คือดำเนินการผลิตระเบิดไฮโดรเจนและเครื่องบินทิ้งระเบิดระยะทำการไกลเพื่อทิ้งระเบิดคืนต่อไป อุปสรรคในเรื่องนี้ก็ของอังกฤษจะต้องอาศัยอาวุธของอเมริกัน คือ ขีปนาวุธ Skybolt เพื่อสร้างระบบส่งให้สมบูรณ์ ดังนั้นทำให้อังกฤษไม่สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์อันค้ำแรกของตน คือให้อังกฤษเป็นอิสระจากมหาอำนาจทางทหารอื่น ๆ ได้

ทางเลือกทางที่สอง ซึ่งพออดิเบอรัล (และมาบัตติกได้แก่พรรคเดโมแครตฝ่ายค้านซึ่งค่อนข้างสายไป) ได้พยายามเรียกร้องอย่างหนัก ก็คือให้อังกฤษละทิ้งระบบยับยั้งที่เสียค่าใช้จ่ายสูงมากเกินไป และหันไปพึ่งสหรัฐฯ ๗ เพื่อคุ้มกันอันตรายจากอาวุธนิวเคลียร์ ตามความเห็นนี้ อังกฤษควรจะมุ่งปรับปรุงกองทัพของตนให้เข้มแข็งเพื่อให้สามารถสู้รบในสงครามแบบเก่าได้ ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือเสริมสร้างอำนาจทางทหารส่วนที่ไม่ใช่อาวุธนิวเคลียร์ขององค์การเนโท

ทางเลือกทางที่สามก็คือ อังกฤษไม่ควรแต่จะเพียงวางอาวุธนิวเคลียร์ของตนเฉยเท่านั้น แต่ควรจะได้เป็นพันธมิตรกับประเทศที่ใช้หรือคุกคามที่จะใช้อาวุธนิวเคลียร์ด้วย รวมทั้งองค์การเนโทถ้าจำเป็น แน่นนอน ความคิดนี้เป็นความคิดของพวกเขา

มินิสต์และนักสันติภาพที่จริงใจ แต่ความคิดที่นิยมความเป็นกลางก็ยึดถืออยู่ด้วย
เหมือนกัน พวกนักคิดว่าอังกฤษสามารถเดือกที่จะออกจากโลกของอาวุธนิวเคลียร์โดย
การอยู่โดดเดี่ยว หรือเข้าพวกกับประเทศที่เรียกกันว่าประเทศเป็นกลาง พวกนิยมการ
เป็นกลางหลายคน ซึ่งก็เช่นเดียวกับนักสันติภาพหลายคน อ้างว่าถ้าอังกฤษเพียงแต่
ยอมประกาศตนว่าจะวางอาวุธนิวเคลียร์ของตนลงเท่านั้น อังกฤษก็จะสามารถทำลาย
“การชะงักงันการตกลงเรื่องอาวุธนิวเคลียร์” ระหว่างสหรัฐฯ กับรัสเซียลงได้ พวกนี้
คิดว่าทำที่ทางศัตรูรวมจะมีอิทธิพลเห็นอปรสามติในประเทศทั้งสองน้อยอย่างมาก จน
กระทั่งว่าประเทศทั้งสองต้องจำต้องวางอาวุธนิวเคลียร์ของตนลงด้วย นอกจากนี้ ทำที่ทาง
ศัตรูรวมจะช่วยป้องกันมิให้ประเทศอื่น ๆ เช่น ฝรั่งเศส สร้างระบบขีปนาวุธนิวเคลียร์
ของตนเองขึ้นมาด้วย

“ทำที่ทางศัตรูรวม” นี้เป็นเสียงเรียกร้องให้มีการรวมกำลังกันของขบวนการ
การรณรงค์เพื่อห้ามการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ (Campaign For Nuclear Disarmament)
ซึ่งได้รวมเอาฝ่ายที่แตกแยกกันต่าง ๆ เช่น พวกคอมมิวนิสต์ พวกนักสันติภาพ พวก
นิยมความเป็นกลาง และพวกนักศัตรูรวมหัวโบราณ ให้สามัคคีกันเพื่ออุดมการณ์
เหตุผลที่แยกเยื้องกันนั้นอาจจะชี้ให้เห็นว่าการวางอาวุธของอังกฤษเช่นนั้นมิได้ทำให้เกิด
ผลอันใดเลย นอกจากจะทำให้ประเทศอื่น ๆ คิดว่าอังกฤษถอนตัวออกจากการแข่งขัน
แล้วในที่สุด และคิดว่าอังกฤษวางอาวุธของตนเพราะความจำเป็นบังคับ แต่มิใช่เพราะ
มีเจตนาดี พวกที่เสนอให้มีการปลดอาวุธนิวเคลียร์เดือกเชื่อเอาง่าย ๆ ว่าอังกฤษมีฐานะ
ทางศัตรูรวมสูงมากในโลก ซึ่งเป็นการดวงตัวเองที่พวกฝ่ายซ้ายสุดในอังกฤษมีเหมือน
กับพวกฝ่ายขวาสุด แต่การดวงตัวเองนี้ทำให้เกิดความศรัทธาทางศัตรูรวมอย่างแรงกล้า
เป็นพิเศษในบรรดาผู้ที่เชื่อถือในอุดมการณ์นี้ นอกจากนั้นการตั้งงันยังก่อให้เกิดพายุ
軒ในพรรคการเมืองอีกด้วย มีปัญหาว่าอังกฤษควรจะวางอาวุธนิวเคลียร์ของตนแต่ฝ่าย
เดียวและถอนตัวจากองค์การเนโตหรือไม่นี้ ได้ทำให้พรรคเดโมแครตแตกออกเป็นสอง
กลุ่มที่เป็นปรปักษ์ต่อกันอย่างรุนแรงมาแล้ว มาบัดนี้พวกถูกพรรคฝ่ายคอนเซอร์เวตีฟ

บางคนก็เริ่มถามปัญหาขึ้นมาเหมือนกันว่า จะไม่เป็นการดีกว่าหรือถ้าอังกฤษจะพึงอาวูชแบบเดิมให้มากกว่าอาวูชชนิดเค็ดยร์

การเสื่อมลงของอำนาจของทางจักรวรรดิ

ในสายตาโลกภายนอกไม่มีอะไรที่จะเป็นสัญญาณกะฉนัของฐานะที่เบเตียนแปลงของอังกฤษได้ดีไปกว่าการที่อังกฤษต้องถอนตัวจากจักรวรรดิ ประชาชนไม่ค้ำกว่า ๖๐๐ ล้านคนได้รับเอกราชของตนระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๗ และ ค.ศ. ๑๙๖๒ และในไม่ช้าดินแดนที่ยังเป็นเมืองชนของรัฐบาลอังกฤษอยู่ก็จะกลายเป็นเขต "บ้อมปราการ์" ไปเช่นเค็ดยร์กับบิรรอดคาร์ท นำแปลงใจที่การเบเตียนแปลงอย่างขนาดใหญ่นี้ มีผลกระทบกระเทือนต่อโซคตลาททางเศรษฐกิจของอังกฤษหรือค้อมติมหาชนอังกฤษเพียงเล็กน้อย ผดทเห็นชัดที่สุดเป็นผดทางด้านทหาร กล่าวคือ เมื่ออังกฤษยังมีอำนาจบังคับบัญชาจักรวรรดิอยู่อย่างดมบูรณ์นั้นได้ ใช้ฐานทัพทางทหารแห่งหนึ่งเพื่อสนับสนุนฐานทัพอีกแห่งหนึ่ง เพราะฉนั้นการครอบครองอินเค็ดยร์จึงทำให้อังกฤษมีอำนาจในบริเวณอ่าวเปอร์เซีย และการครอบครองเขตคดองสุเอซทำให้อังกฤษมีอิทธิพลเพิ่มขึ้นอย่างมากมายในตะวันออกกลาง แต่เมื่อดินแดนต่าง ๆ ได้กลายเป็นเอกราช ฐานทัพที่เมื่อก่อนประเทศเหล่านี้เคยสนับสนุนคั้งกันให้ไปด้วย ซึ่งทำให้อำนาจของอังกฤษเห็นอบริเวณไกลเค็ดยร์อ่อนดง อาทิ เมื่ออิรักคุกคามเอกราชของคูเวตในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ อังกฤษต้องส่งกองทหารไปคเวตจากมอมบาซา (Mombasa) ในค้เนียบ แต่เมื่อค้เนียบได้รับเอกราชซึ่งคงจะในไม่ช้านี้ เมื่อพรรคการเมืองที่เป็นปรบักษกันได้หยุดค้ดอู้ระหว่างกันแล้ว คงจะเห็นไปไม่ได้ที่ชาวค้เนียบจะยอมให้อังกฤษครอบครองฐานทัพมอมบาซาอยู่ค้ต่อไป ด้วยเหตุอำนาจของอังกฤษที่จะเค็ดอินเข้าอ่าวเปอร์เซียก็จะดคน้อยดงอย่างมาก ความค้ดคดายคั้งกล่าวได้กระคุ้นให้มีการประเมินค่าฐานทัพโพ้นทะเลเกือบทงหมคของอังกฤษที่มีอยู่เค็ดยร์ใหม่

คุณค่าทางเศรษฐกิจของจักรวรรดิก็ยังมีเป็นปัญหาอยู่เค็ดมอ ถ้าหากจักรวรรดิจะนำรายได้สุทธินำสู่อังกฤษได้ (กล่าวคือ เกินค่าได้หุ่ยที่ดงไปในการเตรียมการ

ทางทหารเพื่อป้องกันจักรวรรดิ) ส่วนเกินที่ได้ก็คงจะไม่มากนัก การเปลี่ยนแปลงไปสู่
ความเป็นเอกราชจึงไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้อังกฤษต้องประสพกับความลำบากทางด้าน
เศรษฐกิจนับตั้งแต่เกิดสงครามเลย

ที่น่าแปลกใจก็คือ เสียงประท้วงของประชาชนต่อการมอบเอกราชให้แก่
อาณานิคมมีเพียงเล็กน้อย เมื่อเราคิดถึงว่าพรรคคอนเซอร์เวตีฟเคยเป็นผู้นำสำคัญเพียงใด
ในการสนับสนุนจักรวรรดิสมัยเมื่อก่อนสงครามแล้ว เรื่องนี้ยังเป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็น
พิเศษแต่ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๑ เป็นต้นมา พรรคคอนเซอร์เวตีฟก็ได้ดำเนินนโยบาย
แบบเดิมกับอาณานิคมเช่นเดียวกับพรรคเดโมแครตเมื่อครั้งยังอยู่ในอำนาจ และเมื่อเร็ว ๆ
นี้ได้ดำเนินนโยบายด้วยความรวดเร็วชนิดที่พรรคเดโมแครตเองไม่กล้ามาจะก้าวหน้า
ได้ พรรคใหญ่ทั้งสองพรรค (รวมทั้งพรรคดิเบอร์ดด้วย) ขณะนี้ต่างก็ผูกพันที่จะให้เอกราช
อย่างสมบูรณ์แก่อาณานิคมที่เหลืออย่างแท้จริงแล้ว รัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวตีฟดู
เหมือนจะตัดสินใจแล้วว่าในสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน อาณานิคมนั้น ถ้าจะกล่าว
ตามคำพูดเก่าของดิสร่าเอลดี (Disraeli) แล้ว ก็คือ “ไม่ระยำที่แขวนคอเราอยู่”
(Damned millstones round our necks) นั่นเอง ดูเหมือนว่าพรรคคอนเซอร์เวตีฟ
ต้องการปล่อยให้อาณานิคมเป็นอิสระให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อจะได้มีชื่อว่าเป็นมหา
อำนาจผู้ต่อต้านการล่าอาณานิคมในโลกที่เต็มไปด้วยปัญหาอาณานิคมมากขึ้นทุกที

อย่างไรก็ตาม เมื่อเร็ว ๆ นี้ การต่อต้านโครงการมอบเอกราชได้เพิ่มขึ้น
ภายในบรรดาผู้พรรคคอนเซอร์เวตีฟ ในพรรคนี้จะมีฝ่ายหนึ่งอยู่เด่นหน้าโดยหนึ่งคือ
พิมพ์ Daily Express ที่มีเสียงดังของลอว์ดี บิวเออร์บรูค ที่หวังจะสร้างให้จักรภาพเป็น
ค่ายเศรษฐกิจที่เลี้ยงตัวเองได้และเป็นค่ายทางการเมืองในที่สุด และกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่
วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างดุเดือดในการที่รัฐบาลตัดสินใจเจรจากับตลาดร่วมยุโรป แต่
พวกคอนเซอร์เวตีฟอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งแสดงความตื่นตระหนกไปด้วย มีความวิตกเกี่ยวกับ
ปัญหาชนผิวชาวกุมน้อยที่ยังอาศัยอยู่ในอาณานิคมหลายแห่งหลังจากที่อาณานิคม
เหล่านั้นได้เป็นเอกราชแล้ว อาณานิคมทั้งหมดในเอเชียและแอฟริกาเพียงแต่ถูกปกครอง

โดยอังกฤษ แต่ไม่มีคนอังกฤษไปอยู่มาก การมอบเอกราชให้แก่อาณานิคมเหล่านี้
หมายถึงการถอนทหารและข้าราชการระดับเท่านั้นเอง แต่ในคิเนียและไนโรบีซึ่งมีชาว
อังกฤษอยู่เป็นจำนวนมากจะทำอะไรให้พวกมันได้บ้าง จะปล่อยให้พวกมันตกดงอย่างดัดที่
สุดเท่าที่จะทำได้กับคหพเมืองซึ่งมีจำนวนมากกว่าหลายเท่าหรือ จะจัดให้มันขอประกัน
ทางรัฐธรรมนุญก่อนมอบเอกราชจะได้หรือไม่ และถ้าได้ขอประกันเหล่านี้จะมีประสิทธิภาพ
หรือไม่ อาณานิคมเหล่านี้ผู้ไปตั้งรกรากชาวผิวขาวมีความวิตกกังวลอยู่ และกั
ด้วยเหตุผลที่สมควรด้วย ความไม่สบายใจในข้อนี้สมาชิกพรรคคอนเซอร์เวตีฟทราบอยู่
และเป็นความรู้ดีที่รัฐบาลเองก็มีด้วยเช่นกันอย่างไม่ต้องสงสัย

ทชดแยงกันก็คือ ขณะที่ยุทธศาสตร์นี้ทำให้สมาชิกฝ่ายขวาหลายคนของ
พรรคคอนเซอร์เวตีฟเพิ่มความเห็นใจอาณานิคมที่เหลือน้อยลง พวกคอนเซอร์เวตีฟคน
อื่น ๆ กลับผิดหวังในประเทศเครือจักรภพ เป็นการดีอย่างยิ่งที่จะสนับสนุนจักรภพเมื่อ
จักรภพประกอบด้วยอาณาจักรและดินแดนที่ไม่เป็นอิสระอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็น "คนขาว"
แต่เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องในการที่จะสนับสนุนจักรภพเมื่อสมาชิกประเทศในเครือจักรภพ
ส่วนใหญ่เป็นชาวแอฟริกาและเอเชียซึ่งมักดำเนินนโยบายที่อดใจไม่เป็นที่ลำบาก
ของประชาชนอังกฤษอย่างยิ่ง การที่ประเทศในเครือจักรภพบางประเทศ เช่น กานา
หันไปยุ่งเกี่ยวกับประเทศคอมมิวนิสต์ ก่อให้เกิดไม่ยอมให้เสรีภาพทางแพ่งแก่ประชาชนและ
วิจารณ์โจมตีอังกฤษอยู่ตลอดเวลาเหล่านี้ มักทำให้พวกคอนเซอร์เวตีฟหลายคนผิดหวัง
ในจักรภพและหันไปมีทัศนคติยอมรับตาดร่วมยุโรปมากขึ้น

สรุปแล้ว การต่อต้านการปลดปล่อยอาณานิคมที่เหลือน้อยให้เป็นที่อิสระมีอยู่
เพียงเล็กน้อยเท่านั้น การต่อต้านมุ่งอยู่แต่เฉพาะอาณานิคมซึ่งมีชาวอังกฤษเป็นชนกลุ่ม
น้อยจำนวนมากอาศัยอยู่ และอย่างไรก็ตาม การต่อต้านจะมีอยู่มากก็แต่ในกลุ่มย่อยแต่
เพียงดังมากเพียงไม่กี่คนในพรรคคอนเซอร์เวตีฟ กลุ่มนี้ได้ก่อกวนการกระทำของรัฐบาล
พรรคคอนเซอร์เวตีฟ และได้ทำให้การดำเนินการเพื่อบริการเอกราชสมบูรณ์ให้แก่อาณานิ
คมต้องล่าช้าลงและคาดเดายากไปมากกว่าที่ควรจะเป็น แต่ในท้ายสุด พวกมันก็ได้แต่เพียง

เปลี่ยนแปลงนโยบายการปลดปล่อยอาณานิคมเท่านั้น แต่ชัดเจนมิให้ใช้นโยบายนี้ไม่ได้ มติมหาชนอังกฤษที่มีอยู่ส่วนใหญ่สนับสนุนนโยบายให้ถอนตัวจากจักรวรรดิ

การผ่านพ้นไปของจักรวรรดิอังกฤษ โดยไม่ได้เหลืออะไรไว้ นอกจากรอยแผลเป็น แต่แผลติดอยู่กับทัศนคติทางการเมืองและจิตสำนึกของประชาชนของอังกฤษ นับว่าเป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่และน่าชมเชยที่สุดในบรรดาความสำเร็จทางการเมืองของอังกฤษทั้งหลายในระยะหลังสงคราม ประเทศเนเธอร์แลนด์ยอมตั้งจักรวรรดิของตนก็ต่อเมื่อต้องทำสงครามเวรวังและนองเลือดในอินโดนีเซีย การสูญเสียอินโดจีนและแอฟริกาทำให้เกิดแผลใหญ่ในชาติขึ้นในฝรั่งเศส ในอังกฤษมีกระแสการขัดแย้งที่รุนแรงเกิดขึ้นในระยะเวลาดำเนินอยู่ระยะหนึ่ง คือในกรณีปาเลสไตน์ในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ กรณีไซปรัส ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕-๑๙๕๗ และกรณีโรดส์เซียในขณะนี้ แต่ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นในระยะหัวเดียวหัวต่อเท่านั้น ประชาชนอังกฤษได้ยอมรับการปลดปล่อยให้อาณานิคมเป็นอิสระซึ่งแน่นอน ไม่ใช่ด้วยความศรัทธาแต่ก็ไม่ใช่ด้วยความเกลียดชัง หรือแม้กระทั่งด้วยความอาลัยในอดีตหรือด้วยความเสียใจ แต่ด้วยความรู้สึกที่สงบ

หนังสือพิมพ์อเมริกันมักจะเสนอเรื่องราวทางการเมืองของอังกฤษอย่างผิด ๆ บ่อยครั้งที่หนังสือพิมพ์เหล่านั้นถึงความซัดเคืองผิดหวังของอังกฤษที่มี "ฐานะตกต่ำลงในโลก" แต่ถึงแม้การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของอังกฤษจะเป็นไปโดยรวดเร็วเพียงใดก็ตาม ชาวอังกฤษก็ไม่ได้พร่าบ่นถึงความยิ่งใหญ่และอำนาจในอดีตขนาดที่นักหนังสือพิมพ์อเมริกันดัดนิษฐานกันเลย หลังจากที่ใคร่เรียนรู้ว่าโลกมีขนาดเด็กดงและมีอันตรายมากขึ้น ชาวอังกฤษก็มองหาความมั่นคง ไม่ใช่ในช่องแคบอังกฤษ แต่ในการเป็นพันธมิตรทางทหารกับประเทศมหาอำนาจทางตะวันตกอื่น ๆ อัตราการเติบโตเจริญทางเศรษฐกิจที่สูงกว่าของประเทศในทวีปยุโรปมิได้ทำให้อังกฤษตื่นตระหนก (ถึงแม้ว่าชาวอังกฤษควรจะวิตกกังวลแตกต่างที่มีอยู่ให้มากกว่าที่เป็นอยู่) ทั้งนี้เพราะว่าชาวอังกฤษส่วนใหญ่เปรียบเทียบความมั่งคั่งและการเปลี่ยนแปลงฐานะทางสังคมใหม่ของตนกับวันที่ห่อเหี่ยวด้วยที่เศรษฐกิจหยุดนิ่งและมีภาวะว่างงานระหว่งปีที่เกิดสงคราม ประการสุดท้าย ประชาชน

ทั้งประเทศนอกจากฝ่ายवादุดของพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ต่างก็ยอมรับการหันหน้าจากจักรวรรดิ

ไปสู่การเลือกตั้งครั้งใหญ่คราวหน้า

เมื่อการประชุมพรรคในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ แล่ตงให้เห็นว่าตาดาร่วมจะกลายเป็นประเด็นใหญ่ในการเมืองของอังกฤษ ชาวอังกฤษก็จะพากันตระหนกขึ้นมาทันทีว่า การเลือกตั้งครั้งใหญ่ครั้งต่อไปอยู่ไม่ไกลนัก และอาจจะเกิดขึ้นในไม่ช้าก็เป็นได้ โอกาสที่การเลือกตั้งอาจจะเกิดขึ้นได้เองที่อธิบายให้ทราบถึงเหตุผลที่การผลักดันครั้งใหม่ของพรรคเดเบอรัและพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ซึ่งเมื่อก่อนนั้นแตกแยกกันเองภายในพรรคในประเด็นตาดาร่วม ตามกฎหมาย วันหลังสุดที่อาจจัดให้มีการเลือกตั้งครั้งใหญ่ได้ ก็คือเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๔ อย่างไรก็ตาม ถ้าแนวโน้มที่ว่า จะเข้าข้างนายกรัฐมนตรีซึ่งกำลังเผชิญกับฝ่ายค้านพรรคเดเบอรั ซึ่งนับวันจะรุนแรงยิ่งขึ้น ก็อาจจะรู้สึกความมั่นใจพอเพียงที่จะให้มีการเลือกตั้งทั่วประเทศขึ้นและเอาชนะได้ทันทีที่ทราบข้อตกลงขั้นสุดท้ายของการเข้าเป็นสมาชิก สมมุติว่าในราวเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๓ เป็นต้น ในทางตรงกันข้าม ถ้ากระแสดังกล่าวไม่เข้าข้างรัฐบาลของตน นายกรัฐมนตรีก็อาจจำเป็นต้องให้มีการเลือกตั้งขึ้น ถ้าพรรคเดเบอรัคุกคามที่จะปฏิเสธการเข้าเป็นภาคีตาดาร่วม ถ้าหากว่าพรรคเดเบอรัได้กลับคืนสู่อำนาจอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งคงไม่ได้ต่อสู้กันด้วยประเด็นตาดาร่วมแต่เพียงอย่างเดียว ประเด็นเลือกตั้งคงจะคลุมไปถึงนโยบายทั้งหมดของรัฐบาลรวมทั้งหลักการปฏิบัติงานภายในประเทศที่ใช้ไม่ได้ด้วย อย่างไรก็ตาม ผลการเลือกตั้งยังเป็นปัญหาอยู่และยังเป็นปัญหาที่ยังชนเมื่อพรรคเดเบอรัได้กลับพบนชนมาใหม่เมื่อเร็ว ๆ นี้ พวกเดเบอรัเห็นด้วยกับพวกคอนเซอร์เวตีฟที่จะเข้าเป็นสมาชิกตาดาร่วม และพรรคเดเบอรัเองที่พวกคอนเซอร์เวตีฟที่แปรพักตร์หันไปลงคะแนนเสียงให้ในการเลือกตั้งซ่อม ถ้าในการ

เด็กครึ่งใหญ่พรรคเดโมแครตสามารถทำสิ่งที่ได้เคยทำมาแล้วในการเด็กครึ่งข้อม ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ได้ต่อไปแล้ว กล่าวคือ ถ้าพรรคเดโมแครตยังคงคะแนนเสียงพรรคคอนเซอเวอติฟไปได้สักสองสามเสียงต่อคะแนนเสียงพรรคเดโมแครตทุกหนึ่งเสียงที่พรรคเดโมแครตดึงไปได้แล้ว คะแนนเสียงต่อต้านตาดรวมก็อาจจะเกิดแบ่งแยกกันขึ้นมาได้ และพรรคเดโมแครตอาจได้รับเด็กเข้ารัฐสภาโดยคะแนนเสียงประชาชนส่วนน้อย

ดังนั้น การเด็กครึ่งใหญ่จึงเป็นการเด็กครึ่งของอังกฤษที่กำหนดโชคชะตาครั้งสำคัญที่สุดอีกครั้งหนึ่งในศตวรรษนี้ เพราะอาจจะเป็นเครื่องตัดสินได้อย่างดีว่าอังกฤษควรจะเข้าร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างใกล้ชิด กับเพื่อนบ้านในยุโรปของตน หรือควรจะอยู่เป็นเกาะที่ประชาชน ๕๓ ล้านคนในโลกที่มีอำนาจน้อยกว่าอยู่เพียงสี่ประเทศ คือ สหภาพโซเวียต จีน สหรัฐอเมริกา และยุโรปตะวันตก ต่อไป

บัดนี้ การอภิปรายครั้งใหญ่ได้เริ่มขึ้นแล้ว ผู้อ่านคงจะสังเกตเห็นแล้วว่า การอภิปรายนี้ได้ดำเนินไปอย่างไรภายในกรอบลักษณะที่สำคัญของรัฐธรรมนูญอังกฤษ กล่าวคือ พรรคมีบทบาทสำคัญในการสร้างและระดมทัศนคติทางการเมือง สิทธิของพรรคในอันที่จะสั่งบังคับกรองอำนาจไม่มีผู้ใดสงสัย โอกาสที่เปิดให้มีการอภิปรายโดยเสรีเป็นที่ยอมรับกันทั่วประเทศทั้งเหนือและใต้ และไม่ว่าผลของการเด็กครึ่งจะเป็นอย่างไร รัฐบาลใหม่ที่เกิดขึ้นมากก็จะได้รับการถือว่าเป็นรัฐบาลที่มีสิทธิถูกต้องและจะได้รับการเชื่องฟัง ดังนั้น จึงเป็นการเหมาะสมที่จะจบด้วยข้อสังเกตของนายพลเดอโกดดท์เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญอังกฤษ ซึ่งได้กล่าวไว้เมื่อครั้งไปเยือนอังกฤษเป็นทางการเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๐ ต่อหน้าสมาชิกทั้งสองสภาของรัฐสภาที่มาชุมนุมกัน ท่านนายพลได้กล่าวดังต่อไปนี้.—

“ในความสำเร็จของท่านประการนี้ มีอยู่มากเพียงใดที่นับเนื่องคุณค่าแห่งสถาบันของท่านเอาไว้ด้วย ในขณะที่มีเหตุการณ์เลวร้ายที่สุด มีใครบ้างที่กล้าท้าทายอำนาจที่ถูกต้องตามกฎหมายของรัฐ วันนี้ ณ เวสมินสเตอร์นี้ ขอให้ข้าพเจ้าได้แสดงให้ประจักษ์เกิดว่ามีอะไรบ้างที่เป็นหนออังกฤษอยู่ในเรื่องนี้เช่นเดียวกับในเรื่องอื่นๆ

“ด้วยความมั่นใจในตัวท่านเองที่เกือบจะมองไม่ออก ท่านได้นำระบบการเมืองที่ตั้งอยู่บนรากฐานอันมั่นคงและมีเสถียรภาพมาปฏิบัติท่ามกลางอิสรภาพ พร้อมกับไปกับทางด้านการเมืองนี้ ท่านก็ยังมีจริยประเพณี ความจงรักภักดี และกฎแห่งการกีฬาที่เข้มข้น จนทำให้รัฐบาลของท่านมีความสมัครสมาน และทนทานอันเป็นเรื่องธรรมดาที่สุด ทำให้รัฐบาลของท่านมีคะแนนเสียงข้างมากที่แน่นอนในสภานิติบัญญัติแต่ละสมัย ทำให้รัฐบาลและคะแนนเสียงข้างมากนี้มีความเห็นสอดคล้องกันอยู่เสมอ สรุปแล้ว ถ้าจะพูดอีกนัยหนึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดาที่อำนาจฝ่ายบริหาร และอำนาจนิติบัญญัติของท่านมีคุณภาพและร่วมมือกันได้ถึงแม้ว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๐ เป็นต้นมา ท่านต้องประสบกับความผันแปรที่รุนแรงที่สุดหลายประการ ในประวัติศาสตร์ของท่านก็ตาม แต่ก็มีรัฐบุรุษอยู่เพียงสี่ท่าน ซึ่งเป็นเพื่อนของข้าพเจ้า คือ เซอร์ วินสตัน เชอร์ชิล ลอร์ด แอตลี เซอร์ แอนโธนี อีเด็น และนายฮาโรลด์ แมคมิลแลน ที่ได้เป็นผู้ปฏิบัติภารกิจของท่านตลอดมาในระยะเวลา ๒๐ ปี ที่มีเหตุการณ์พิเศษนี้ ดังนั้น โดยที่ไม่ต้องอาศัยตัวบทรัฐธรรมนูญที่สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด แต่โดยอาศัยความเห็นชอบทั่วไปที่ไม่มีใครปฏิเสธได้ ท่านก็พบวิธีที่จะได้มาอย่างแน่นอนซึ่งผลที่ดีที่สุดจากระบบประชาธิปไตย”

บรรณานุกรม

บทที่ 1

- Beaver, S.H. and Stamp, L.D., *The British Isles* (Longmans, 1954).
- Trevelyan, G.H. *History of England* (Longmans, 1944).
- Chrimes, *English Constitutional History* (Oxford, 1947).
- Stephenson, C., and Marcham, F.G., *Sources of English Constitutional History* (Harper, 1937).
- Cole, G.D.H. and Postgate, R., *The Common People, 1745-1945* (Methuen, 1961).
- Mowat, C.L., *Britain between the Wars, 1918-1940* (Chicago: University of Chicago Press, 1955).
- Harrison, W., *The Government of Great Britain* (Hutchinson, 1948).
- Jennings, Sir Ivor, *The British Constitution* (Cambridge, 1950).
- Bagehot, W., *The English Constitution*.

บทที่ 2

- Carr-Saunders, Caradog Jones, and Moser, A *Survey of Social Conditions in England and Wales* (Oxford, 1958).
- Brogan, D.W., *The English People* (1942).
- Middleton, D., *The British* (Secker and Warburg, 1957)
- Mackenzie, N. ed., *Conviction* (MacGibbon and Kee, 1958).
- Thompson, E.P. ed., *Out of Apathy* (Stevens, 1960).

- Gorer, G., *Exploring English Character* (Cresset, 1958)
- Pear, T.N., *English Social Differences* (Allen and Unwin, 1955).
- Mitford, Nancy, *Noblesse Oblige* (Peuguin, 1959).
- Smith, L., *Education in Great Britain* (Oxford, 1958).
- Robbins, A.P., *Newspapers Today* (Oxford, 1956)
- Paulu, B., *British Broadcasting* (Minneapolis: University of Minnesota Press, 1956).
- Simon, Lord of Wythenshawe, *The B.B.C. from Within* (Gollamcz, 1953).

บทที่ 3

- Bonham, J., *The Middle Class Vote* (Faber, 1954).
- Abrams, J. and Rose, R., *Must Labour Lose?* (Peuguin, 1960).
- Jennings, Sir Ivor, Party Politics; Vol. I, *Appeal to the People* (Combridge University Press, 1960).
- Shore, P., "In the Room at the Top," in N. Mackenzie (ed.), *Conviction* (MacGibbon and Kee, 1958).
- Finer, S.E., *Anonymous Empire* (Pall Mall Press, 1958).
- Potter, A., *Organized Groups in British National Politics* (Faber, 1961).
- Wigham. E.L., *Trade Unions* (Oxford, 1956).
- Goldstein, J., *The Government of British Trade Unions* (Allen and Unwin, 1952).
- Allen, V.L., *Trade Unions and the Government* (Longmans, 1960).

Eckstein, H., *Pressure Group Politics* (Allen and Unwin, 1960).

Self, P. and Storing, H., *The State and the Farmer* (Allen and Unwin, 1962).

Christoph, J. B., *Capital Punishment and British Politics* (Faber, 1962).

Wilson, H. H., *Pressure Group* (Secker and Warburg, 1961).

▲ ပဏာမ ၄

McKenzie, R. T., *British Political Parties* (Herneman, 1955).

Bulmer-Thomas, I., *The Party system in Great Britain* (Phoenix, 1953)

Jennings, Sir Ivor, *Party Politics: Vol. 1, Appeal to the People* (Cambridge, 1960).

Lord Hailsham, *The Conservative Case* (Penguin, 1959).

Fulford, R., *The Liberal Case* (Penguin, 1959).

Jenkin, R., *The Labour Case* (Penguin, 1959).

Cole, G.D.H., *Working Class Politics, 1832-1914* (Routledge, 1942). and *History of the Labour Party from 1914* (Routledge, 1948).

Grosland, A. C., *The Future of Socialism* (Cape 1956).

Hunter, L., *The Road to Brighton Pier* (Baker, 1959).

Pelling, H.M., *History of the Communist Part of Great Britain* (Black, 1958).

Harrison, M., *Trade Unions and the Labour Party since 1945* (Allen and Unwin, 1960).

Butler, D.S., *The Electoral System in Britain* (Oxford, 1953).

McCallum and Readman, *The British General Election of 1945* (Oxford, 1946).

▲ ပဏာမ ၅

Erskine, Sir Thomas, *Treatise on the Law, Privileges, Proceedings and Usage of Parliament* (Butterworth, 1957).

Lord Campion, *Procedure of the House of Commons* (Macmillan, 1958).

Taylor, E., *The House of Commons at Work* (Pelican Books, 1951).

Jennings, Sir Ivor, *Parliament*, 3rd ed. (Cambridge, 1957).

Hanson, A.H. and Wiseman, H.V., *Parliament at Work* (Stevens, 1962).

Young, R., *The British Parliament* (Faber, 1962).

Bailey, S.D., *The Future of the House of Lords* (Hansard Society, 1954).

Bromhead, P.A., *The House of Lords and Contemporary Politics, 1911-1957* (Routledge, 1958)

Finer, S.E., Barrington, H.B. and Bartholomew, D., *Backbench Opinion in the House of Commons, 1955-1959* (Pergamon, 1961).

Richards, P.G., *Honourable Members* (Faber, 1959).

Nicolson, Nigel, *People and Parliament* (Weidenfeld and Nicolson, 1958).

Chester, D.N. and Bowring, N., *Questions in Parliament* (Oxford, 1962).

Laird, D., *How the Queen reigns* (Hodder, 1959).

Morrah, D., *The Work of the Queen* (Kimber, 1958).

Nicolson, H., *George V* (Constable, 1952).

Wheeler-Bennett, J.W., *George VI* (Macmillan, 1958).

Lord Altrincham, *Is the Monarchy Perfect?* (Calder, 1958).

▲ ပဏာမ ၆

Jennings, Sir Ivor, *Cabinet Government* (Cambridge, 1959).

Keith, A.B., *The British Cabinet System* (Macmillan, 1952).

Morrison, H., *Government and Parliament* (Oxford, 1960).

- Carter, B.E., *The Office of Prime Minister* (Princeton: Princeton University Press, 1956).
- Mackintosh, J.P., *The British Cabinet* (Stevens, 1962).
- Finer, S.E., *A Primer of Public Administration* (Mullers, 1957).
- Mackenzie, W.J.M. and Grove, J.W., *Central Administration in Great Britain* (Longmans, 1957).
- Robson, W.A., *The Civil Service in Britain and France* (Allen and Unwin, 1956).
- Dunnill, F., *The Civil Service* (Allen and Unwin, 1956).
- Jeffries, Sir C.J., *The Colonial Office* (Allen and Unwin, 1956).
- Lord Strang, *The Foreign Office* (Allen and Unwin, 1954).
- Newman, Sir Frank, *The Home Office* (Allen and Unwin, 1954).
- King, Sir Geoffrey, *The Ministry of Pensions and National Insurance* (Allen and Unwin, 1958).
- Jenkins, Sir Gilmor, *The Ministry of Transport and Civil Aviation* (Allen and Unwin, 1959).
- Emmerson, Sir Harold, *The Ministry of Works* (Allen and Unwin, 1956).
- Milne, Sir David, *The Scottish Office* (Allen and Unwin, 1957).
- Beer, S.H., *Treasury Control* (Oxford, 1957).
- Kelf—Cohen, R., *Nationalization in Britain* (Macmillan, 1958).
- Hanson, A.H., *Parliament and Public Ownership* (Casesell, 1961).
- Robson, W.A., *Nationalized Industry and Public Ownership* (Allen and Unwin, 1960).
- Hall, P., *The Social Services of Modern England* (Routledge, 1959).
- Titmuss, R., *Essays on the Welfare State* (Allen and Unwin, 1958).
- Shenfield, B.S., *Social Policies for Old Ages* (Routledge, 1957).
- Eckstein, H., *The English Health Service* (Cambridge: Harvard University Press, 1959).
- Abercrombie, Sir P., *Town and Country Planning* (Oxford, 1960).

ฝรั่งเศส

รอย. ซี. แมกรีทซ์

พงศ์เพ็ญ สกุนตาทย์ } แปล
มณีมัย รัตนมณี }

๑. บทนำ

ประเทศฝรั่งเศสเป็นประเทศที่เด็กพอใช้ เด็กกว่ามดรัฐเท็กซัส มีพลเมืองประมาณ ๔๗ ล้านคน จักว่าเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมชั้นนำและเจริญประเทศหนึ่ง แม้ว่าในทางเศรษฐกิจบางส่วนของประเทศจะยังดำหรงอยู่ก็ตาม ชาวฝรั่งเศสมีรายได้เฉลี่ยอยู่ในอันดับ ๗ ของโลก นับแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ ความก้าวหน้าในทางการผลิตพลังงาน ผลิตภัณฑ์เคมี เครื่องบิน อาวุธมีเนียมและรถยนต์ ทำให้ประเทศฝรั่งเศสมีอุตสาหกรรมอยู่ในระดับเดียวกับประเทศอังกฤษและเยอรมันตะวันตก จะเป็นรองก็แต่สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตเท่านั้น

โดยที่มีอาณาเขตทางด้านตะวันตกจดมหาสมุทรแอตแลนติกและทางใต้จดทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ประเทศฝรั่งเศสเคยเป็นมหาอำนาจทางภาคพื้นดินและทะเล เมื่อไม่นานมานี้เอง ฝรั่งเศสมีจักรวรรดิอาณานิคมใหญ่เป็นที่สอง มีอำนาจแผ่ขยายเข้าไปในใจกลางของแอฟริกา ในตะวันออกกลางและในตะวันออกไกล ประชากรมากกว่าร้อยล้านคนอยู่ภายใต้ธงชาติของฝรั่งเศส แม้ในปัจจุบัณส่วนใหญ่อีกยังคงมีความผูกพันอยู่กับฝรั่งเศสโดยทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

เป็นเวदानานที่เดียวที่ประเทศฝรั่งเศสได้รับความเห็นว่าเป็นบ้านแห่ง “อารยธรรมตะวันตก” ชื่อของประเทศนี้มีความหมายพิเศษสำหรับผู้ที่มีการศึกษา ฝรั่งเศสเป็น “ดาวที่เก่าแก่ที่สุด” ของศาสน์สำนักคาทอลิก ผู้เผยแพร่ศาสนาและคณะศาสน์ต่าง ๆ ได้ทำงานต่อต้านการปฏิรูปทางศาสน์โดยพยายามสร้างเอกภาพของศาสน์สำนักขึ้นมาใหม่ และในระยะหลัง ๆ ได้ช่วยเผยแพร่การร่อนศาสน์ของศาสน์สำนัก นอกจากนั้นฝรั่งเศสยังเป็นแหล่งที่ระบอบกษัตริย์และความยิ่งใหญ่ของชาติแยกจากกันไม่ออก เป็นดินแดนแห่งการปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๗๘๙ ซึ่งในนามของอำนาจอธิปไตยของประชาชน ของเสรีภาพและความเสมอภาค อภิสัทพ์ต่าง ๆ ทั้งหมดได้ถูกกวาดล้าง เป็นดินแดนที่นโป-

เดียนใช้เป็นแหล่งแผ่ขยายอิทธิพลของการปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๗๘๘ และสร้างจักรวรรดิของตนขึ้นในยุโรปส่วนใหญ่ เป็นดินแดนของประชาชนผู้ซึ่งหาประสพการณ์จากความคิดต่างๆ อยู่เสมอ และโดยเฉพาะในทางการเมืองไม่ถือเอาสิ่งใดเป็นดีจะ ไม่มีชาติอื่นใดเลยที่จะเปรียบอิทธิพลของตนได้เป็นระยะเวลาช้านาน และโน้มน้าวความคิดรวมตอดคล้องวิธีการดำเนินชีวิตของประชาชาติต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้งเท่าเทียมประเทศฝรั่งเศส

อดีตอันมากมายต่างลักษณะกันของฝรั่งเศสนี้เองช่วยทำให้เข้าใจลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของระบบการเมืองฝรั่งเศส คือ การขาดเด็ดยุทธภาพ ชาวฝรั่งเศสไม่เคยเข้ากับระบบการเมืองใดได้เคย ทั้งๆที่ไม่มีชนกลุ่มน้อยทางภาษาและวัฒนธรรม(ในระยะต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ เท่านั้นที่ปรากฏว่ามีคนงานชาวอิตาลี เดนมาร์ก โปแลนด์ อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศเป็นจำนวนมากพอใช้ ต่อมาในระยะหลัง ๆ นี้จึงมีคนงานชาวแอดจรีเรียเข้ามาผสมทบอีก) ไม่มีชนกลุ่มน้อยทางศาสนาที่สำคัญ ๆ และในขณะที่เดียวกันความรู้ดีในเอกภาพแห่งชาติ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากความเป็นชาติเก่าแก่นับเป็นพันปีอันแรงมากนั้น ทำให้ชาวฝรั่งเศสทำความตกลงได้กับระบบการเมืองใด ๆ

นับแต่การปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๗๘๘ ซึ่งล้มระบอบกษัตริย์และประกาศตั้งสาธารณรัฐ ประเทศฝรั่งเศสมีรัฐธรรมนูญที่ได้จัดตั้งรัฐบาลรูปต่างๆอยู่ ๓๐ ฉบับด้วยกัน การปฏิวัติได้นำมาซึ่งระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ (ค.ศ. ๑๗๘๘—๘๙) ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นสาธารณรัฐ (ค.ศ. ๑๗๘๙—๙๕) หลังจากนั้นได้เปลี่ยนไปเป็นระบอบไดเรกโทเรท (Directorate) และกงสุลเดท (Consulate) ในปี ค.ศ. ๑๗๘๘ โดยมีนโปเลียนเป็นกงสุลที่ ๑ ในปี ค.ศ. ๑๘๐๔ ประเทศฝรั่งเศสได้เปลี่ยนเป็น "จักรวรรดิ" และนโปเลียนได้กลายเป็น "จักรพรรดิ" ปกครองประเทศโดยใช้คำประกาศและคำสั่งของฝ่ายบริหาร ในปี ค.ศ. ๑๘๑๕ จักรวรรดิก็ถูกกลุ่มพันธมิตรอันก่อปรดภัยประเทศสำคัญๆ ในยุโรปโค่นลง และกษัตริย์แห่งราชวงศ์บูร์บอง (Bourbon) ได้รับการสถาปนาขึ้นใหม่ แต่ภายหลังการปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๘๓๐ กษัตริย์แห่งราชวงศ์บูร์บอง ก็ต้องเปิดทางให้แก่กษัตริย์สาย

ออร์เลอองนิสต์ (Orleanist) แห่งราชวงศ์เดียวกัน ซึ่งปกครองประเทศภายใต้ “ระบอบกษัตริย์แห่งเดือนกรกฎาคม” จนถึง ค.ศ. ๑๘๔๘ การปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๘๔๘ ได้ขจัดระบอบกษัตริย์ออกไปอีกโดยจัดตั้งสาธารณรัฐใหม่ขึ้น (ที่ ๒) ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานแห่งสิทธิทั่วไปของเพศชายในการออกเสียงเลือกตั้ง และระบบประธานาธิบดีที่มีการควบคุมตรวจสอบซึ่งกันและกันระหว่างสภาและประธานาธิบดี อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดี หลุยส์ โนโปเลียนได้เลือกตั้งสาธารณรัฐในปี ค.ศ. ๑๘๕๑ และทำนองเดียวกับพระปิตุลาของพระองค์จัดตั้ง “จักรวรรดิที่ ๒” ขึ้นแทนและดำเนินการปกครอง (ในฐานะเป็นโนโปเลียนที่ ๓) โดยประกาศใช้คำสั่งของฝ่ายบริหาร แม้จะมีการขอความสนับสนุนจากประชาชนผ่านทางการลงคะแนนเสียงแต่คงการรับรองการกระทำของรัฐบาลก็ตาม

ความปราชัยของโนโปเลียนที่ ๓ ในสงครามฝรั่งเศส-ปรัสเซีย (ค.ศ. ๑๘๗๐) ก่อให้เกิดวิกฤตการณ์อีกและรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐใหม่ (สาธารณรัฐที่ ๓) ได้ถูกนำมาใช้ในปี ค.ศ. ๑๘๗๕ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ปรากฏว่ามีอายุยืนยาวที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศฝรั่งเศส ได้พ้นฝ่าวิกฤตการณ์ต่าง ๆ หลายต่อหลายครั้ง รวมตลอดถึงสงครามโลกครั้งที่ ๑ ซึ่งได้ทำลายเศรษฐกิจและผลาญชีวิตประชากรฝรั่งเศสเสียเป็นจำนวนมาก แต่ในที่สุดก็สลายลงเมื่อฝรั่งเศสถูกจู่โจมโดยกองทัพนาซี ตอนต้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ (ค.ศ. ๑๙๔๐) ประเทศฝรั่งเศสส่วนที่ไม่ได้ถูกยึดครองตกอยู่ภายใต้การปกครองของระบอบที่เรียกกันว่า “ระบอบวิชี” (ค.ศ. ๑๙๔๐-๑๙๔๔) ซึ่งอำนาจทั้งหมดรวมอยู่ที่คน ๆ เดียว คือ จอมพลเปแตง ผู้ซึ่งสถาปให้อำนาจไว้อย่างกว้างขวางในการประชุมเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๔๐ หลังจากการพ่ายแพ้ของฝรั่งเศสภายหลังการกบฏชาติ ฝรั่งเศสก็กลับมามีรัฐบาลรูปสาธารณรัฐอีก คือ สาธารณรัฐที่ ๔ ซึ่งมีรัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบจากประชามติที่จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษ ในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๔๖ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้อยู่ได้สิบสองปีเท่านั้นและได้รับการเปลี่ยนแปลงใหม่ทั้งหมด (Overhauled) เมื่อฤดูร้อนของปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ในวันที่ ๒๘ กันยายนปีเดียวกัน ชาวฝรั่งเศสให้ความเห็นชอบในรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐใหม่ด้วยคะแนน

เตียงท่วมท้น นั่นคือข้าราชการรัฐที่ ๕ ซึ่งภายใต้ระบอบสาธารณรัฐนี้ประชาชนคิดได้รับอำนาจอย่างกว้างขวาง

การเปลี่ยนระบอบการปกครองกันอยู่เดิมนั้นหาได้เป็นไปตามอารมณ์โดยปราศจากเหตุผลไม่ การที่จะเข้าใจความปรวนแปรดังกล่าวได้ เราจะต้องตระหนักว่า เมื่อใดที่กลุ่มสังคมต่าง ๆ มีความขัดแย้งไม่อาจประนีประนอมกันได้ กลุ่มที่เหนือกว่าก็จะบังคับใช้ทัศนคติของตน ซึ่งบ่อยทีเดียวกระทำโดยการใช้อำนาจ ดังที่อริสโตเติลเคยกล่าวไว้ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทำนองนั้นมักจะเป็นสภาพสะท้อนของการเปลี่ยนแปลงที่ลึกซึ้งในคุณภาพระหว่างพลังต่าง ๆ ทางสังคม การปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๗๘๙ ได้โค่นพวกเจ้าของที่ดิน อภิชน และระบอบกษัตริย์ ในเวลาเดียวกันก็ก่อผลเสียหายกระทบกระเทือนต่อสิทธิต่าง ๆ ของคณะสงฆ์ชั้นสูงและฐานะของศาสนจักรคาทอลิกโดยทั้งหมดจากนั้นเป็นต้นมา ชนชั้นขุนนางและศาสนจักรก็คอยจ้องหาโอกาสที่จะแก้แค้นอยู่ตลอดคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ พวกนักคิดทำลายล้างสาธารณรัฐทั้งหมด การสถาปนาระบอบกษัตริย์ชนใหม่ในปี ค.ศ. ๑๘๓๑ มีจุดมุ่งหมายที่จะให้บุคคลเหล่านี้ได้กลับมาสู่อำนาจและอิทธิพล กลุ่มชนที่ต่อต้านขัดขวางบุคคลเหล่านี้ ได้แก่พวกชนชั้นกลางและชนกตางระดับต่ำ พวกชาวนาเป็นจำนวนมาก ส่วนพวกกรรมกรนั้นได้เข้ามาดมทบทก็แต่ในระยะหลัง ๆ

ส่วน “ โบนาปาร์ติสต์ ” นั้นเป็นปรากฏการณ์ที่จะกำหนดให้แน่นอนลงไปได้ยากยิ่งขึ้น คือมีทั้งอุดมการณ์ของการปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๗๘๙ และหลักการของการปกครองระบอบกษัตริย์เก่าเจือปนอยู่ ดังจะเห็นได้จากการยกย่องเทิดทูนความเข้มแข็งและการชำระรักษาสัญลักษณ์ต่างๆ ของการปฏิวัติประการหนึ่ง และการนำเอาศาสนาบรรดาศักดิ์ขุนนางกลับมาใช้อีกประการหนึ่ง อย่างไรก็ตาม โดยเนื้อแท้แล้ว “ โบนาปาร์ติสต์ ” ก็คือการปกครองโดยคน ๆ เดียวที่อิงกองทัพ ข้าราชการและดำเนินนโยบายปกครองกับศาสนจักร โบนาปาร์ติสต์ได้รับความสนับสนุนจากพวกชนชั้นกลาง แนวนโยบายที่เชิดชูเอกภาพและความยิ่งใหญ่ของชาติปรากฏว่าเป็นที่นิยมกันอยู่ในหมู่ประ-

ชาชนทุกกลุ่มรวมตลอดทั้งพวกกรรมกร นโปเลียนพยายามที่จะสร้างเอกภาพของชาติ และขจัดกาารขัดแย้งต่าง ๆ ทางสังคมแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ในกลางคริสต์ศตวรรษ ที่ ๑๘ ชนชั้นกรรมกรเริ่มมีจำนวนมากขึ้นและความดำเนินกิจการเมืองเริ่มพัฒนา ชนชั้นพยายามที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ไม่ได้เป็นที่ยอมรับหรือไม่ก็ถูกขจัดออกไปถึงสองครั้งด้วยกัน คือในปี ค.ศ. ๑๘๔๘ ครั้งหนึ่ง และในปี ค.ศ. ๑๘๗๐ อีกครั้งหนึ่ง สิทธิทั่วไปในการเลือกตั้งที่ชาวฝรั่งเศสได้รับในปี ค.ศ. ๑๘๔๘ ได้กลายเป็นเรื่องธรรมดา ๆ แต่ง ๆ ภายใต้ระบอบเผด็จการของหลุยส์ นโปเลียน และสาธารณรัฐที่ ๓ ได้รับการจัดตั้งขึ้นหลังจากการก่อการจลาจลของพวกคนงานแห่งปารีส การปราบปรามเป็นไปอย่างนองเลือดและคนงานกว่าหมื่นคนถูกฆ่า อันที่จริงนั้น ชนชั้นผู้ปกครองของฝรั่งเศสเชื่อว่าจะมีสติปัญญาดีกว่าในทำนองเป็นปรปักษ์คือพวกกรรมกร หากแต่ว่าบรรยากาศทางความคิดเห็นในขณะนั้นเป็นไปในลักษณะที่ทำให้มีการประนีประนอมได้ยาก พวกกรรมกรเองก็ไม่เต็มใจที่จะยอมรับวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยและใช้วิถีการออกเสียงเลือกตั้งสร้างประโยชน์ให้กับข้อเรียกร้องของพวกเขา พวกกรรมกรเหล่านี้กลับเห็นชอบด้วยกับแผนการใช้กำลังและการปฏิวัติซึ่งสร้างคามหวังให้แก่พวกตนในการที่จะได้เข้าควบคุมจักรกลของรัฐ

ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ รัชสมัยของระบอบกษัตริย์อับลงอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่ระบอบสาธารณรัฐกำลังรุ่งโรจน์ อย่างไรก็ตาม “โมนาปารีสต์” อันเป็นระบอบปกครองแบบอำนาจส่วนตัวและแบบผู้นำก็ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของธรรมเนียมปฏิบัติทางการเมืองของฝรั่งเศสอยู่อีก ระบอบโมนาปารีสต์ได้ปรากฏตัวขึ้นถึงสองครั้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เมื่อสาธารณรัฐและโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันรัฐสภาได้แสดงควมไร้สัมรรถภาพในการแก้ไขปัญหาค่าง ๆ ของชาติและเมื่อมีภัยพิบัติคุกคามจากภายนอกคือภายหลังจากความปราชัยของฝรั่งเศส ในปี ค.ศ. ๑๙๔๐ และโดยเฉพาะความล้มเหลวในสงครามอาณานิคมระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕-๑๙๕๘

นับแต่ปี ค.ศ. ๑๗๘๘ เป็นต้นมา การเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญทุกครั้งในประเทศฝรั่งเศสเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในทางคฤหัสถ์ของพลต่าง ๆ ทางสังคม และจากการเปลี่ยนแปลงในทางสัมพันธ์ระหว่างกรรมกร กสิกร นักกฎหมายและพวกชนกต่าง ชุทธิกิจ และอาชีพต่าง ๆ กลุ่มสังคมและผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ศาสน์สำนัก กองทัพ ข้าราชการ กลุ่มนักชุทธิกิจ ศึกษาศาสตร์กรรมกร พวกปัญญาชน และบ่อยครั้งรวมถึงพวกนักศึกษาและครู ต่างได้เข้ามาพัวพันกับการต่อสู้ในทางอำนาจ เหล่านี้ย่อมมาก ไม่ใช่เป็นเรื่องบังเอิญที่ในสังเขปรัฐธรรมนูญก่อนหน้าสาธารณรัฐที่ ๕ ตามสาธารณรัฐถูกโค่นลงเนื่องด้วยความล้มเหลวทางด้านทหารและรัฐประหารโดยพวกทหารและในกรณีทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ระบบการปกครองที่ได้เข้ามาแทนระบบสาธารณรัฐล้วนแต่เป็นระบบที่มีนายพลเป็นผู้นำในรูปใดรูปหนึ่ง

นับแต่การปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๗๘๘ เป็นต้นมา ชาวฝรั่งเศสไม่ได้มีความเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับระบบการเมืองที่ตนต้องการ ได้มีการดัดแปลงอยู่แต่ระหว่างระบบกษัตริย์ ระบบสาธารณรัฐ และระบบที่ตามซึ่งจะเรียกว่าระบบโบนาปาร์ติสต์ อันเป็นระบบที่อำนาจอันมากมายได้ถูกมอบให้กับคน ๆ เดียว (ตาราง ๑-๑ หน้า ๒๗๒) ดังนั้น ประเทศฝรั่งเศสนับว่าได้ประสพกับวิกฤตการณ์ในเรื่องความชอบธรรมของอำนาจ อยู่ตลอดเวลา รัฐบาตรูปต่าง ๆ มากมายได้ถูกนำเอามาใช้ แต่ไม่มีรัฐบาตรูปใดเลยที่จะได้พัฒนาความเคารพนับถือเหมือนดังที่ชาวอังกฤษให้กับระบบรัฐสภาและกษัตริย์ของตนอย่างมากที่สุดที่รัฐบาตรูปต่าง ๆ ในประเทศฝรั่งเศสจะได้รับก็คือ ความเห็นชอบเกี่ยวกับความชอบธรรมของอำนาจ แต่ก็เป็นไปในลักษณะที่หย่อนคลายมาก หลายรัฐบาตรูปที่เดียวได้ถูกโค่นลงด้วยกำลัง การก่อกองจลาจลต่อต้านอำนาจของรัฐบาตรูป และการปฏิวัติเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส หากไม่ได้ศึกษารอยราวในอดีตเหล่านี้เสียก่อนแล้ว ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับสังคมหรือการปกครองของฝรั่งเศสในปัจจุบันจะมีขึ้นได้ยาก การแบ่งแยกในอดีตยังคงมีปรากฏอยู่ในหมู่ชาวฝรั่งเศสปัจจุบัน โดยต่างฝ่ายต่างใช้อารมณ์และแสดงออกมาในการกำหนดเป้าหมายทางการเมือง

การขาดเสถียรภาพในรูปที่ต่างออกไปและที่เป็นที่รู้จักกันดีนั้น ได้แก่การขาดเสถียรภาพของคณะรัฐมนตรี อัตราการเปิดยื่นคณะรัฐมนตรีปรากฏว่าสูงมากภายใต้สาธารณรัฐที่ ๓ และที่ ๔ ในระยะที่ฝรั่งเศสทำที่จะกลับมาปรองดองกันและใช้ระบบรัฐสภา ในเรื่องรูปการปกครองระบอบรัฐสภา นายกรัฐมนตรีและคณะก็ไม่สามารถที่จะอยู่ในตำแหน่งได้นาน ภายใต้สาธารณรัฐที่ ๓ (ค.ศ. ๑๙๗๐ - ๑๙๘๐) คณะรัฐมนตรีมีอยู่ด้วยกันทั้งหมดกว่าร้อยคณะ ภายใต้สาธารณรัฐที่ ๔ (ค.ศ. ๑๙๕๖ - ๑๙๕๘) มีคณะรัฐมนตรี ๒๐ คณะ และนายกรัฐมนตรี ๑๗ คน ดังนั้น ในขณะที่ประเทศอังกฤษคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นองค์การบริหารที่ดำเนินกิจการที่ดำเนินที่ดุจดั่งของรัฐบาลเฉดเดียวอยู่ในตำแหน่งเป็นเวลา ๔ ปี แต่คณะรัฐมนตรีฝรั่งเศสอยู่ได้เพียง ๗ ถึง ๘ เดือน การขาดเสถียรภาพดังกล่าว นับเป็นข้ออธิบายได้อย่างหนึ่งว่าทำไมภายในกรอบของสถาบันสาธารณรัฐชาวฝรั่งเศสจึงไม่อาจมีผู้นำทางการเมืองที่ตั้งคมฝรั่งเศสภายใต้สาธารณรัฐที่สามและที่สี่ตกอยู่ภายใต้การขัดแย้งระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ รวมตลอดถึงพรรคการเมือง และหาทางออกไม่ได้ จนในที่สุดได้เกิดภาวะชะงักงันทางการเมือง

ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่ประเทศฝรั่งเศสมีต่อการศึกษารเปรียบเทียบจึงมีมาก ฝรั่งเศสซึ่งเป็นมหาอำนาจประเทศหนึ่งของโลกมาช้านานและก็ยังคงเป็นอยู่ ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะแห่งวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ ในด้านความชอบธรรมแห่งอำนาจทางรัฐธรรมนูญ และเสถียรภาพของรัฐบาลได้ชี้ให้เห็นว่าระบบการเมืองตะวันตกใด ๆ หน้าที่ที่แท้จริงของรัฐบาลที่ยังคงมีอยู่ คือ การแปลงข้อขัดแย้งให้เป็นคำตัดสินที่ได้รับการยอมรับ ชาวฝรั่งเศสยังคงติดอยู่ในความขัดแย้งที่พวกเขาไม่สามารถแก้ไขได้ ทำให้จึงเป็นเช่นนี้ นี่จะเป็นงานของเราที่จะค้นหาเหตุผลเบื้องหลังการดำเนินการอันไม่มีแห่งใดเหมือนของระบบการเมืองฝรั่งเศส

ตาราง ๑-๑ การขาดเสถียรภาพของระบบการเมืองของประเทศฝรั่งเศส

สาธารณรัฐ	ระบอบกษัตริย์	โบนาปาร์ติสม์
	ระบอบเก่า (ถึงปี ค.ศ. ๑๗๘๙) (สิ้นสุดลงโดยการปฏิวัติ)	
สาธารณรัฐที่ ๑ (ค.ศ. ๑๗๙๒-๑๗๙๕) (สิ้นสุดลงโดยการรัฐประหาร โดยทหาร)	การคืนสู่อำนาจของราชวงศ์บูร์บง (ค.ศ. ๑๘๑๔-๑๘๓๐) (สิ้นสุดลงโดยการปฏิวัติ)	เผด็จการนโปเลียน (ค.ศ. ๑๗๙๕-๑๘๑๔) (สิ้นสุดลงโดยความปราชัยทาง ทหาร)
สาธารณรัฐที่ ๒ (ค.ศ. ๑๘๓๕-๑๘๔๘) (สิ้นสุดลงโดยการรัฐประหาร โดยทหาร)	“ระบอบกษัตริย์ เดือนกรกฎาคม” สายเลอองนิสต์ (ค.ศ. ๑๘๓๐-๑๘๔๘) (สิ้นสุดลงด้วยการปฏิวัติ)	จักรวรรดิที่ ๒ นโปเลียนที่ ๓ (ค.ศ. ๑๘๕๒-๑๘๗๐) (สิ้นสุดลงด้วยความปราชัยทาง ทหารและการปฏิวัติ)
สาธารณรัฐที่ ๓ (ค.ศ. ๑๘๗๐-๑๘๙๐) (สิ้นสุดลงโดยความปราชัยทาง ทหาร)		
สาธารณรัฐที่ ๔ (ค.ศ. ๑๘๔๖-๑๘๕๘) (สิ้นสุดลงด้วยการจลาจลของทหาร)		ระบอบวิซี: นายพลเปแตง (ค.ศ. ๑๘๔๐-๑๘๔๔) (สิ้นสุดลงด้วยความปราชัยของ ฝ่ายอักษะ)
สาธารณรัฐที่ ๕ (ค.ศ. ๑๘๕๘-)	←—————→	สาธารณรัฐที่ ๕ (ค.ศ. ๑๘๕๘-)

๒. พื้นฐานของการเมืองฝรั่งเศส

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ระบบการเมืองแต่ละระบบดำเนินอยู่ภายในกรอบขององค์ประกอบต่าง ๆ หลายอย่างด้วยกัน ซึ่งได้แก่ ดินแดน ประวัติศาสตร์ ความคิด เศรษฐกิจ ทรัพยากร โครงสร้างของสังคมและฐานะของประเทศในประชาคมนานาชาติ พลังเหล่านี้มีอยู่ร่วมกันและประกอบเป็นพื้นฐานการเมืองของประเทศหนึ่ง

พื้นฐานประวัติศาสตร์

อัลดัส ฮักซลีย์ (Aldous Huxley) ได้เคยให้ข้อสังเกตไว้ว่า ประวัติศาสตร์ของชาติหนึ่งคล้ายคลึงกับประวัติของครอบครัวมาก ประวัติศาสตร์ช่วยรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้สมาชิกมีความรู้สึกในเอกภาพและความต่อเนื่องของชาติ นอกจากนี้ยังมีภาษาที่ทำให้สมาชิกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว คำประกาศอิสรภาพกลุ่มต่อต้านอังกฤษแห่งบอสตัน คำปฏิญษาของดินคอตันที่ไม่ยอมรับพิจารณาการแบ่งแยกสหภาพพรมแดนตะวันตกและ World Series ดังเหล่านี้ล้วนแต่เป็นเหตุการณ์ที่มีความหมายต่อชาวอเมริกันโดยที่เป็นสัญลักษณ์แห่งความบากบั่นร่วมกันและทำให้ระลึกถึงความหวังร่วมกัน

แต่ทุกประเทศหาได้มีประวัติเป็นมาในลักษณะที่เป็นการรวมประชาชนของตนเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่ สำหรับบางประเทศอดีตเป็นบ่อเกิดแห่งการแบ่งแยกแทนที่จะสมัครสัมพันธ์ เมื่อกลุ่มชนต่าง ๆ ในชาติต่างมีประเพณีและสัญลักษณ์ของการกล่าวถึงอดีตกลับกลายเป็นการปิดทางไปสู่ปัจจุบันและอนาคต เท่ากับเป็นการสร้าง ความแตกต่างใหม่ ๆ ขึ้นมาอีกซึ่งย่อมจะเป็นอุปสรรคต่อการปรองดองและการปฏิบัติ การร่วมกันของชนในชาติมากยิ่งขึ้น กรณีของประเทศฝรั่งเศสเป็นเช่นนั้น และการเข้าใจ

ในเรื่องนี้จะช่วยทำให้เข้าใจระบบการเมืองของประเทศนั้น แต่การที่จะเข้าใจเรื่องนี้ยากพอ ๆ กับเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลและการทะเลาะวิวาทภายในครอบครัว

ฝรั่งเศสได้กลายเป็นรัฐชาติภายใต้ระบอบกษัตริย์ เป็นประเทศแรกประเทศหนึ่งในยุโรปที่สามารถเอาชนะความภักดีของท้องถิ่นและบุคคลแห่งระบบศักดินา และพัฒนาความรู้ดีในเอกภาพของชาติซึ่งมีมากขึ้นเนื่องมาจากการเจริญเติบโตขององค์การการเมืองส่วนกลางที่แข็งแกร่ง ระหว่างรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๓ และที่ ๑๔ ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ อำนาจของกษัตริย์ขึ้นถึงขีดสูงสุด ทงภายใต้การนำของคาร์ดินัลริเชอร์เออและมาซาแรงซึ่งเป็นประธานสภาที่ปรึกษาของกษัตริย์ รัชสมัยอันยาวนานของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ดันศูนย์กลางในปี ค.ศ. ๑๖๑๕ ศัตรูต่างชาติโดยเฉพาะประเทศสเปนและฮอลันดาต้องอยู่ในฐานะเป็นกลาง มีการรวบรวมกองทัพที่เข้มแข็ง มีการสร้างทางหลวงคิดต่อกัน พวกขุนนางและกลุ่มศาสนาที่เป็นคนกลุ่มน้อย ซึ่งได้แก่พวกฮูเกอโนต์ (Huguenots) ตกอยู่ภายใต้การควบคุม และแม้แต่สิ่งที่มีความสำคัญแก่นาคของประเทศไทยมากไปกว่านั้น คือบริการการบริหารส่วนกลางที่มีประสิทธิภาพและจัดระเบียบไว้อย่างดีก็ถูกสถาปนาขึ้น

การล้มล้างระบอบกษัตริย์เก่าโดยการปฏิวัติในปี ค.ศ. ๑๗๘๘ มิได้กระทบกระเทือนถึงองค์การบริหารของรัฐ ซึ่งเป็นหลักประกันเอกภาพที่สำคัญยิ่งของชาติอย่างหนึ่ง การเก็บภาษี การบริการสาธารณะต่าง ๆ การทนุบำรุงกองทัพและการปราบปรามชนวนการแบ่งแยกยังคงดำเนินต่อไป นโปเลียนได้ปรับปรุงระบบการบริหารของระบอบกษัตริย์เก่าให้ดีขึ้น ถ้าชาวนรัฐรับมรดกอันนี้ไปและใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ระบอบกษัตริย์เก่าได้ทิ้งสิ่งหนึ่งไว้ในความทรงจำ คือ สถาบันกษัตริย์ในด้านเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งแห่งเอกภาพของชาติ ส่วนนโปเลียนได้จัดตั้งสถาบันที่ถาวรไว้สถาบันหนึ่ง คือการบริหารส่วนกลางประกอบด้วยคณะข้าราชการชั้นนำซึ่งได้รับการฝึกฝนกันอย่างกวดขัน และทำหน้าที่ปกป้องรักษาผลประโยชน์ของรัฐ แนวความคิดและสถาบันเกี่ยวกับรัฐบริหารได้มีอยู่คู่กันไปกับระบอบสาธารณรัฐที่การปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๗๘๘ ได้นำเอาเข้ามาใช้

ประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยภายใต้วาระการปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๗๘๘
เน้นอยู่ที่การเรียกร้องของราษฎรที่จะมีการปกครองโดยทางผู้แทน ถือว่า รัฐเป็นของ
ประชาชนและไม่มีอำนาจอื่นใดนอกจากอำนาจที่ได้มอบให้ อำนาจอธิปไตยของประ
ชาชนสถิตอยู่ที่สภาผู้แทนที่ใครรับเลือกตั้งลงตามขั้นตอนทางทฤษฎีและนิติพิเศษต่าง ๆ และ
เน้นในเรื่องความเสมอภาคและสิทธิปัจเจกชนนิยม แนวความคิดของประชาธิปไตยเกี่ยวกับ
เจตจำนงทั่วไปซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากความคิดของรูสโซ (และได้ดัดแปลงมาเป็นเจต
จำนงของชาติ) ชัดกับชนชั้นอภิสิทธิ์ทั้งหลายแห่งระบอบกษัตริย์เก่าโดยเฉพาะพวกขุนนาง
และพวกพระ และชัดกับประเพณีการปกครองระบอบรัฐบริหาร การชัดแย้งเช่นว่า
นี้ไม่เคยสิ้นสุด พวกที่สนับสนุนประชาธิปไตยได้ใช้อำนาจของรัฐและองค์การบริหารส่วน
กลางบดขยี้ชนชั้นอภิสิทธิ์ต่าง ๆ ในขณะที่นโปเลียนใช้อำนาจเด็ดขาดจนหักแห่ง
ความเสมอภาค และสนับสนุนโครงการทางทหารของตน ทฤษฎีประชาธิปไตยที่ให้ปก
ครองโดยกรรมผู้แทนและอำนาจอธิปไตยของประชาชนแย้งกันกับความคิดในการปกครอง
โดยคน ๆ เดียวที่รวมอำนาจบริหารศูนย์กลางที่ได้พัฒนามาภายใต้ระบอบกษัตริย์และ
นโปเลียนได้ปรับปรุงใหม่ให้สมบูรณ์ขึ้น

ในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ พลังใหม่ ๆ มากมายทำให้ประชาคมแตก
แยก สถาบันการปกครองโดยทางผู้แทนไม่เคยได้ฝังราก และประชาชนได้หันไปก่อการ
จลาจลและการปฏิวัติ ในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ ค.ศ. ๑๘๔๘ และ ค.ศ. ๑๘๗๐ ชาวปารีสได้
ลุกขึ้นคว่ำรัฐบาล ประชาชนในต่างจังหวัดเข้าร่วมด้วยในบางครั้ง แต่ชนชั้นอภิสิทธิ์
ต่าง ๆ ซึ่งมีค้ำจันจักร ขุนนาง กองทัพและข้าราชการสนับสนุนการสถาปนาระบอบ
กษัตริย์หรือระบอบโบนาปาร์ตี่ดัดใหม่

ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ การแตกร้างเหล่านี้มีมากขึ้น จอมพลมาค
มาซองประธานาธิบดีคนแรกแห่งสาธารณรัฐที่ ๓ ถูกตั้งฉายาว่าจะจัดตั้งระบอบกษัตริย์
ภายใต้รัฐธรรมนูญขึ้นมา และก็มีหลักฐานพิสูจน์ได้จริง ๆ ว่าประธานาธิบดีผู้ปฏิบัติ
การเพื่อสถาปนากษัตริย์ชนใหม่ แต่สาธารณรัฐก็ยังคงดำรงอยู่ต่อไป ในระหว่างระยะ

เวลายืดกว่ามีบรรดาผู้นำแห่งระบอบสาธารณรัฐได้โจมตีโรงเรียนคาทอลิก และดำเนิน
งานต่าง ๆ ทางศาสนาโดยตรง หลายโรงเรียนต้องถูกปิดและดำเนินศาสนาถูกยุบโดย
ทรัพย์สินถูกยึดเอาไปด้วย การพิพาทระหว่างศาสนจักร และสาธารณรัฐก็ได้ปะทุวง
ไซคิซันอีกและรอยร้าวเก่าแห่งการปฏิวัติ ค.ศ. ๑๗๘๘ กลับเปิดออกใหม่

ในปี ค.ศ. ๑๘๗๐ หลังจากการปราบปรามคนงานหรือคอมมูนแห่งปารีส
พวกคนงานได้ก่อตั้งสหภาพแรงงานขึ้นเพื่อต่อสู้ สหภาพเหล่านี้สนับสนุนการทำลาย
ระบอบนายทุน ทงนอกความหวุ่นเกรงให้แก่ชนชั้นกลางซึ่งความผูกพันที่มกกับสาธารณรัฐ
เริ่มคลอนแคลน การบีบบังคับพวกพระต่าง ๆ นานา การสร้างความคิดหวังให้แก่พวก
อนุรักษนิยมในการที่ไม่อาจสถาปนาจักรวรรดิขึ้นใหม่ การสูญเสียความภักดีของชนชั้น
กลางไปจำนวนมากและการบาดหมางกับกรรมกรทำให้สาธารณรัฐเริ่มอ่อนกำลังลง

การค้นคว้าของดทริชชาคินิยมระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ (ค.ศ. ๑๘๑๔-
๑๘๓๘) ได้รวมพวกที่ขัดแย้งกันเข้าไว้ได้ แต่ภายหลังจากชัยชนะอันสุดทายอันมีราคา
แพงมาก การขัดแย้งกลับเกิดขึ้นรุนแรงยิ่งกว่าเก่า ทางศาสนจักรเรียกร้องช่วยเหลือ
โรงเรียน พวกกรรมกรเรียกร้องให้มีการปฏิรูปสังคมและจำนวนมากไปเข้าเป็นสมาชิก
พรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งเพิ่งตั้งขึ้นใหม่ พวกชาวนาชขอความคุ้มครองเพิ่มขึ้น และขอความ
สนับสนุนราคาคงเดิม พวกที่สนับสนุนฝ่ายบริหารต้องการที่จะตัดทอนอำนาจของสภาผู้
แทนราษฎร ในขณะที่พวกอนุรักษนิยมจำนวนมากและต่อมา “พวกฟาสซิสต์” ได้เร่ง
เร้าให้มีการก่อตั้งรัฐบาลซึ่งประกอบด้วยคนเพียงคนเดียว เมื่อถูกเรียกร้องจากหลายฝ่าย
ซึ่งหวังในประโยชน์ที่ขัดกันเช่นนั้น สภาผู้แทนราษฎรก็ไม่สามารถที่จะกำหนดนโยบายลง
ไปได้ รัฐที่อ่อนแอและมีความแตกแยกมากเช่นนั้นย่อมไม่สามารถต่อต้านการบุกโจมตี
ของเยอรมันในปี ค.ศ. ๑๘๔๐ ได้

ความพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก่อให้เกิดปฏิกิริยาเป็นปฏิปักษ์ต่อ
สาธารณรัฐที่ ๓ ซึ่งแสดงออกมาในรูปของรัฐบาลวิชี คือ อำนาจการปกครองทั้ง
หมดอยู่ในกำมือของจอมพลเปแตง ซึ่งปกครองประเทศโดยการสนับสนุนของฝ่ายทหาร

พลเรือน และพวกคาธอลิกหัวโบราณ แต่ระบอบการปกครองของรัฐบาลนั้นดัง
จากการกษัตริย์แล้ว การก่อตั้งสาธารณรัฐที่ ๕ ซึ่งคล้ายคลึงกับที่ ๓ มาก นำพลัง
แห่งอำนาจในการปกครองแบบสาธารณรัฐกลับคืนมาอีก แต่ก็ยังมีการแบ่งแยกกัน
เช่นเดิม

การแตกร้างอย่างรุนแรง ได้มีขึ้นระหว่างพวกที่ต้องการเพิ่มอำนาจให้กับ
ฝ่ายบริหารกับพวกที่สนับสนุนระบบผู้แทน พวกแรกไม่รังเกียจการปกครองแบบสาธารณ
รัฐ แต่ต้องการให้เพิ่มอำนาจอย่างมากแก่ฝ่ายบริหาร เช่น ให้อำนาจแก่ประธานาธิบดี
หรือนายกรัฐมนตรีที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎร และจัดการเลือกตั้งขึ้นใหม่ให้อำนาจที่จะ
เตรียมร่างงบประมาณของประเทศ และควบคุมระเบียบวาระการประชุมของสภา แต่
พวกที่สนับสนุนรัฐบาลแบบผู้แทนยังคงยืนยันที่จะให้สภาผู้แทนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด ต้อง
การให้ประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีกับคณะรัฐมนตรีปฏิบัติตามสภาผู้แทนอย่างเคร่ง
ครัด การวิวาทกันเกี่ยวกับการปฏิรูปรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างฉับฉัน ทำนองเดียว
กับการวิวาทครั้งเก่าระหว่าง ๒ พวก คือ กษัตริย์นิยมและโบนาปาร์ติสต์ฝ่ายหนึ่ง กับ
พวกสาธารณรัฐนิยมอีกฝ่ายหนึ่ง*

พื้นฐานประวัติศาสตร์ของระบบการเมืองฝรั่งเศสตั้งอยู่บนรากฐานที่คดอน
แคว้น ความดำมึนค้ำคั่งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชาติถูกบดบังโดยการขัดกันระหว่าง
รัฐบาลกับการใช้อำนาจของรัฐบาล พวกคาธอลิกยังคงระดัดถ่วงการปราบปรามอย่าง
รุนแรงของรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐที่ ๓ อยู่เสมอ พวกกรรมกรยังคงก่อการจลาจลถึง
แม้ว่าจะได้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและรวมกันมานานแล้วก็ตาม พวกกษัตริย์นิยมและ
พวกอำนาจนิยมคอยจ้องหาโอกาสที่จะโจมตีระบบสาธารณรัฐแม้เพียงสาเหตุเล็ก ๆ
น้อย ๆ ก็ตาม ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสได้ประสบพายุร้ายพัดกระหน่ำอยู่หลายระลอกจน
กระทั่งกลายเป็นความทรงจำที่ไม่อาจลืมเลือน ทำให้ประชาชนฝรั่งเศสแบ่งแยกเป็นพรรค

* ข้อความที่พูดถึงที่ละเอียดกว่านี้ ดูที่ Macridis and Brown, *The de Gaulle Republic: Quest for Unity*, Part II (Homewood, Ill. : Dorsey, 1960).

เป็นพวกและกลายเป็นอุปสรรคในการก่อตั้งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาคม
ทางการเมืองโดยมีรัฐบาลที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างราบรื่น

พื้นฐานทางอุดมการณ์

เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่ฝังอยู่ในจิตใจของประชาชนนั้นมีความหมาย
เกินกว่าคำว่า “ประวัติศาสตร์” แต่หมายถึงความคิดเห็นซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อถือและ
ยึดเป็นหลักปฏิบัติเป็นความคิดเห็นซึ่งนักเขียนฝรั่งเศสได้กล่าวว่า คือ “การเมือง”
นั่นเอง ความคิดเห็นซึ่งได้ฟักตัวในกลุ่มชนต่าง ๆ และกระตุ้นให้ปฏิบัติการคือ อุดม-
การณ์ทางการเมือง ความคิดเห็นหรืออุดมการณ์ทางการเมืองนั้นเป็นเสมือนกระจกส่อง
ให้ประชาชนได้เห็นสังคมของตนและโลกอันกว้างใหญ่ เป็นเสมือนกลุ่มความเชื่อถือ
ซึ่งจะทำให้ประชาชนยึดปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันในทางใดทางหนึ่ง ปัจจุบันนี้มีอุดม-
การณ์ทางการเมืองอยู่มากมายในฝรั่งเศส และอุดมการณ์เป็นจำนวนมากดัดเข้าสู่อุ-
รอยเคิม คือ กลับไปสู่การปฏิวัติฝรั่งเศส กลับไปสู่การปกครองระบบจักรพรรดินโปเลียน
หรือฟื้นฟูราชวงศ์บูร์บง ซึ่งตามภาษากฎีกาว่า “ประเทศฝรั่งเศสต้องดอยอยู่ระหว่าง
สองโลก โลกหนึ่งซึ่งได้ตายไปแล้ว และอีกโลกหนึ่งซึ่งกำลังจะเกิดขึ้นมา”

ในปี ค.ศ. ๑๘๓๒ นักประพันธ์ฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้จัดอุดมการณ์เหล่านี้ไว้ ๖
พวกด้วยกัน คือ ดัทธิประเพณีนิยม ดัทธิเสรีนิยม คริสต์เคียนต์โมแครท ดัทธิอุตสาหกรรม-
กรรมนิยม ดัทธิสังคมนิยมและราดิคัลลิสม์ ใน ๖ อุดมการณ์นั้นผู้เขียนอยากจะขอเพิ่มอีก
๒ อุดมการณ์ คือ ดัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งได้ฟักตัวขึ้นมาเป็นอุดมการณ์ที่เห็นได้แจ่มชัดมาก
และอีกอุดมการณ์หนึ่ง คือ ดัทธิโกลดิสต์ซึ่งมีแนวความคิดอย่างเดียวกับโบนาปาร์ติสม์
คือ รัฐบาลปกครองโดยคน ๆ เดียวนั่นเอง

ดัทธิประเพณีนิยม แฉกออกโดยการยกย่องอดีต พุด่าง ๆ ก็คือว่ายก
ย่องชนบทรรมนิยมประเพณีต่าง ๆ ในระบอบกษัตริย์และศาสนจักร ยกย่องชนชน

อภิสิทธิ์และกลุ่มบุคคลที่จะเป็นกำลังรักษาระเบียบวินัยในสังคมนั้นคือ ทหาร ข้าราชการ และพวกเศรษฐี *ลัทธิเสรีนิยม* ต้องการกำจัดขอบเขตอำนาจของรัฐสนับสนุนการ เศรษฐกิจแบบปล่อยยั่ว (laissez-faire) และเสรีภาพทางการเมืองอย่างสูงสุด ยึดมั่น อยู่กับประชาธิปไตยระบบรัฐสภา

คริสเตียนดีโมแครท ยอมรับนับถือการแบ่งแยกระหว่างศาสนจักรและรัฐ (ถึงแม้ว่าจะสนับสนุนการร่วมมือให้มีการช่วยเหลือโรงเรียนคาทอลิก) แต่สนับสนุน การร่วมมืออย่างแข็งขันของชาวคาทอลิกที่เป็นคฤหัสถ์และพระ ในสารแก้ปัญหา เศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้น *ลัทธิ* เร่งเร้าให้ดำเนินโครงการสวัสดิการสังคม การควบคุม การเศรษฐกิจ และการแจกจ่ายเงินรายได้อย่างยุติธรรมที่สุด

ลัทธิอุตสาหกรรมนิยม รับอิทธิพลจากนักเขียนทฤษฎีแห่งคันทันคริสต์ศตวรรษ ที่ ๑๘ คือ Comte de St. Simon และดรรชนีวิจารณ์การที่มีผลทางปฏิบัติคือปัญหา ต่าง ๆ ทางการผลิตและการแจกจ่ายด้านเศรษฐกิจ ยอมรับกับผู้เชี่ยวชาญ นักบริหาร และนิยมแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยวิธีเผด็จการ

สังคมนิยม สนับสนุนการควบคุมเครื่องมือการผลิตโดยรัฐตามประเด็น ที่เคยทำกันมา แต่สนับสนุนสาธารณรัฐและสถาบันต่าง ๆ ที่เป็นตัวแทน ในขณะที่ *ลัทธิคอมมิวนิสต์* ยังคงประกาศความตั้งใจจะล้มล้างรัฐบาต และบังคับยึดทรัพย์สินของ เอกชนมาเป็นของรัฐ

ลัทธิเรดิคัลลิสม์ (Radicalism) ประกาศตัวเป็นทฤษฎีของคณะปฏิวัติ มีความศรัทธาเชื่อมั่นในรัฐบาตและผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้ง มีความสงสัย ข้องใจในผลประโยชน์ที่ได้มาอย่างคลุมเครือ ไม่ได้วางใจในรัฐและองค์การต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะข้าราชการพลเรือนและฝ่ายบริหารเช่นเดียวกับลัทธิเสรีนิยม *ลัทธิ* นี้เป็นปฏิปักษ์กับพวกพระ และสนับสนุนความเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของสภา

อุดมการณ์สุดท้าย คือ *ลัทธิโกลลิสต์* พื้นฐานของลัทธินี้ไม่แตกต่างไปจาก ลัทธิโบนาปาร์ติสต์เลย คือมีความเชื่อว่าบุคคลคนเดียวสามารถที่จะแก้ปัญหาการขัดแย้ง

ของระบบการเมืองและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศได้ จากความภักดีที่มีต่อบุคคล
คนเดียว ดัชนีปฏิเสธรัไมยอมรับรองการของสาธารณรัฐ นิยมปกครองแบบปกครอง
โดยตัวบุคคลภายใต้การนำของผู้ที่เข้มแข็ง คือ ชาลส์ เดอโกลด์ หลังจากที่ตั้งครม
โลกครั้งที่สองได้สิ้นสุดลง เดอโกลด์ ได้เรียกร้องเป็นตัวแทนของชาติแต่ผู้เดียวอย่าง
นโปเลียนที่ ๑ และที่ ๓ ได้เคยทำมาก่อน ดั่งนี้ สถาบันแห่งสาธารณรัฐที่ ๕ จึงถูก
ครอบงำโดยความภักดีส่วนตัวให้กับบุคคลคนเดียว

ฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา

อุดมการณ์ต่าง ๆ ของฝรั่งเศสนี้แบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ ๒ กลุ่ม คือ
กลุ่มซ้ายและกลุ่มขวา (ตามภาพ ๒-๑ หน้า ๒๘๒) กลุ่มซ้ายซึ่งโดยประเพณีนิยมแล้ว
ได้รวมเอาอุดมการณ์ราดิคัลไว้ด้วย สมาชิกก็ได้แก่พวกนักสังคมนิยม พวกคอมมิวนิสต์
และพวกคริสเตียนเคโมแครท กลุ่มขวามีสมาชิกประกอบด้วยพวกประเพณีนิยม พวกที่
สนับสนุนรัฐธรรมนูญ พวกเทคโนโลยี พวกเสรีนิยมจำนวนมากซึ่งสนับสนุน
เสรีภาพทางเศรษฐกิจ พวกโกดดิสต์ พวกอำนาจนิยมและพวกนิยมกษัตริย์

ตามประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสฝ่ายซ้ายฝ่ายขวามีความคิดทางการเมืองแตก
ต่างกันออกไป เส้นแบ่งแยกกลุ่มทั้ง ๒ นี้ ออกจากกันขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์หรือมาตรการ
ที่จะใช้แสดงลักษณะของกลุ่มทั้งสอง อาจจะเป็นท่าทีต่อทางศาสนจักร หรือต่อทาง
ทรัพย์สินส่วนตัว ต่อธุรกิจการงานหรือต่ออิทธิทธิชนต่อสาธารณรัฐหรือการปฏิรูปรัฐ-
ธรรมนูญ ต่อนโยบายต่างประเทศ หรือต่อการเตรียมอาวุธปรมาณู ฯลฯ ตามความ
จริงแล้ว เส้นแบ่งแยกความหมายของกลุ่มซ้ายและกลุ่มขวาให้แตกต่างกันออกไปนี้ มี
พร่ามกแต่เพียงจนกระทั่งหลายคนได้แย้งว่า ความแตกต่างของ ๒ กลุ่มนี้เป็นเพียงดัชนี
ลักษณะทางประวัติศาสตร์เท่านั้น และไม่ตรงกับความเป็นจริง แต่บุคคลเหล่านั้นกลับ
ความแตกต่างเช่นว่านี้มีจริงในหลายลักษณะของระบบการเมืองของฝรั่งเศส การจำแนก
ออกเป็นซ้าย-ขวา อย่างน้อยที่สุดก็มีประโยชน์ตรงที่แสดงคุณลักษณะเบื้องต้นของ
ธรรมเนียมทางอุดมการณ์ของฝรั่งเศสนั่นคือ การแตกแยกภายในกลุ่มซ้ายและกลุ่มขวา

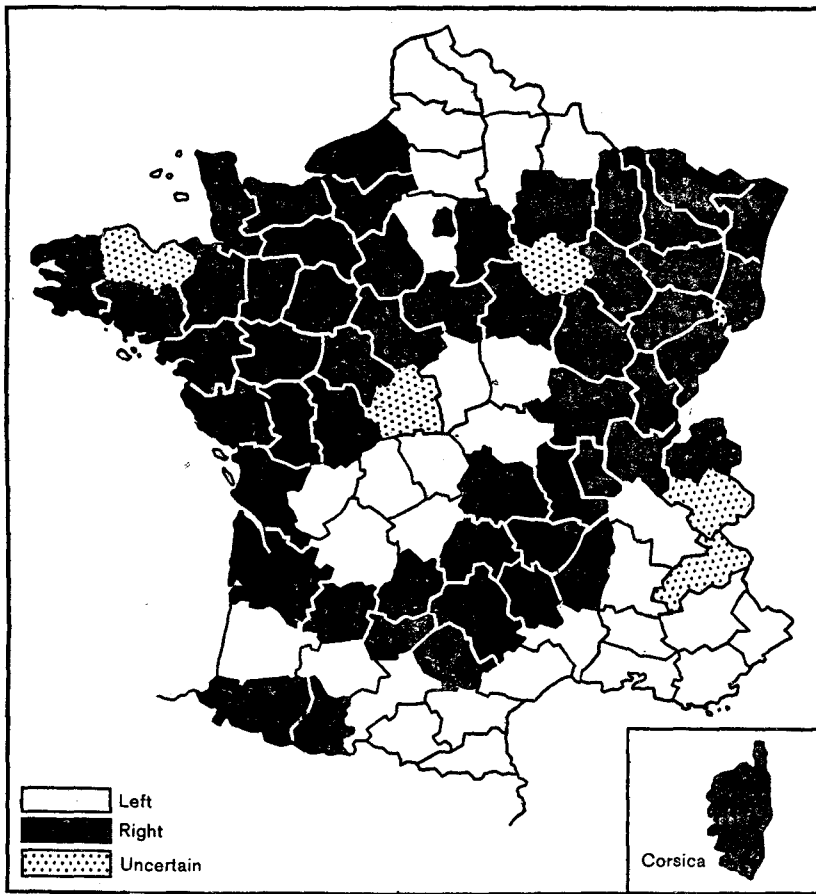
ได้มีการแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มย่อยและภายในแต่ละกลุ่มย่อยนั้นก็มีความแตกต่างกันอย่างละเอียดระเอียดออกมาจนไปอีก

อุดมการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้มีผลอย่างลึกซึ้งต่อระบบการเมืองฝรั่งเศส ประการแรกก็คือ อุดมการณ์ส่วนมากที่กล่าวมาข้างต้น ได้รับกรยอมรับนับถืออย่างมากจากประชาชน ประชาชนยึดมั่นในอุดมการณ์เหล่านั้นอย่างจริงจัง และมีความหมายต่อเขาเกินกว่าที่จะเป็นเพียงสัญลักษณ์ทางการเมือง การรับนับถืออุดมการณ์อย่างมากมายเหล่านั้นทำให้ไม่สามารถประสานกันทางอุดมการณ์ได้ ประชาชนพร้อมที่จะตกลงกันในเรื่องการขัดแย้งทางผลประโยชน์ด้านวัตถุมากกว่าที่จะตกลงกันในด้านหลักการที่ตนมีความรู้ดีอยู่อย่างลึกซึ้ง บุคคลผู้ถือว่า พระเป็นศรีครูจะไม่มีวันยอมให้นำเงินภาษีของตนไปใช้ในการสนับสนุนโรงเรียนของวัด ในขณะที่อาจจะมีการประนีประนอมกันได้ระหว่างพวกที่เชื่อในเรื่องการเก็บภาษีชายร้อยละ ๒ กับพวกที่ขัดขวางไม่ให้มีภาษีชาย

อุดมการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมายและขัดแย้งกันทำให้ฝรั่งเศสกลายเป็นรัฐที่อ่อนแอ การแตกแยกกันภายในประเทศนี้ทำให้รัฐบาลไม่อาจดำเนินการใด ๆ ได้ การปฏิบัติกรต่าง ๆ ที่จะกำจัดรัฐบาลที่อ่อนแอก็พลอยหยุดชะงักไปด้วย เพราะว่าแต่ละกลุ่มต่างก็คิดว่าฝ่ายตรงข้ามจะมีชัย ถ้ารัฐบาลยอมให้ประเทศมีการปกครองที่เข้มแข็ง การที่รัฐบาลไม่อาจทำอะไรได้เช่นนี้ทำให้เกิดความรู้สึกอย่างหนึ่งขึ้นในหมู่ประชาชนชาวฝรั่งเศส นั่นคือ ความรู้สึกน้อย ๆ ต่อรัฐและรัฐบาลของตน คนฝรั่งเศสพูดถึงรัฐบาลของตนเหมือนกับเป็นคนแปลกหน้า ห่างไกลและบางทีก็อย่างรังเกียจ การมีทัศนคติเช่นนี้ไม่ใช่เพราะไม่สนใจหรือไม่คิดเรื่องการเมืองอย่างรุนแรง แต่เป็นเพราะว่าเนื่องจากการขัดแย้งทะเลาะเบาะแว้งระหว่างกัน จึงพยายามยุติเสียโดยการไม่ยอมรับว่ากิจกรรมทางการเมืองเป็นสิ่งที่แก้ปัญหของชาติได้ โดยอาศัยความพยายามร่วมกัน

ผลสุดท้ายของสถานการณ์เช่นนี้ ก็คือ เกิดทัศนปัจเจกชนนิยมขึ้นในรูปที่รุนแรง ไม่ยอมรับแนวทางปฏิบัติที่ได้ผลและแบ่งแยกออกเป็นพรรคพวกที่ไม่สามารถจะปรองดองกันได้ ในที่สุดคนฝรั่งเศสจึงปฏิเสธไม่ยอมรับโครงการร่วมและยึดมั่นในการ

ปฏิบัติโดยเอกเทศ ตามคำของวอดแตร์ในหนังสือ *Candido* ชาวฝรั่งเศสได้เรียกร้องที่จะอยู่ดำรงและทำอะไรทำสวนของตนเอง พื้นฐานทางอุดมการณ์ตามระบบของฝรั่งเศสจึงเป็นไปตามประเพณีที่ขึ้นมาในประวัติศาสตร์คือ เป็นอุดมการณ์ที่แตกแยกกัน ซึ่งก่อให้เกิดฐานะที่ไม่มั่นคงในการก่อตั้งรัฐบาลที่รับผิดชอบและมีประสิทธิภาพ

ภาพ ๒-๑ ฝ่ายขวากับฝ่ายซ้าย (แบ่งตามภูมิภาค) ปรับจาก François Goguel, *Géographie des Elections Françaises, de 1870 à 1951.*

พื้นฐานทางสังคม

หลังจาก “ระบอบการปกครองเก่า” สิ้นสุดลงแล้ว สังคมฝรั่งเศสก็ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างใหญ่หลวง พวกขุนนางด่าดยุโรปแทบหมดสิ้น มีเหลือเชือดย่อยบ้างก็แต่ในหมู่พวกเจ้าของที่ดินใหญ่ ๆ โดยเฉพาะทางภาคเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือ พวกชนชั้นกลาง พ่อค้า นักธุรกิจ ผู้ประกอบวิชาชีพ และหัตถกรรมเล็ก ๆ ซึ่งเป็นพวกที่มีอิทธิพลมากที่สุดในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ในปัจจุบันก็ยังคงมีอิทธิพลทางการเมืองมากอยู่ พวกชาวนานับเป็นหลักฐานระบอบการปกครองในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ พวกนี้รวมหัวกับพวกชนชั้นกลางนับตั้งแต่นั้นไปเลย และต่อมาก็ยังให้ข้าราชการรัฐที่ ๓ อุบัติขึ้น ตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ นั่นเอง ด้วยผลสืบเนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรม พวกชนกรรมาชีพทั่วจำนวนและเข้มแข็งขึ้น และเริ่มเข้ายุ่งเกี่ยวในเรื่องการเมือง การที่พวกชนอุบัติขึ้นเป็นพลังใหม่ทำให้เกิดการแบ่งฝ่ายชนในสังคม ฝ่ายหนึ่งคือ พวกชนกรรมาชีพ อีกฝ่ายหนึ่งคือ พวกชนชั้นกลางที่มีกลุ่มอุตสาหกรรมและธุรกิจขนาดใหญ่เป็นหัวหน้า พวกนี้มักจะร่วมมือกับพวกชาวนาขัดขวางการปฏิรูปทางสังคมและเศรษฐกิจ

ปรากฏการณ์ที่น่าสังเกตอย่างหนึ่งของโครงสร้างสังคมฝรั่งเศสตั้งที่คำสดรชาจารย์ จอห์น อี. ซอว์เยอร์* ซึ่งไว้ในหนังสือของเขาชื่อ การเหลื่อมล้ำกันของบุคคลประเภทต่าง ๆ ในสังคม ประเภทแรกคือประเภทประเพณีนิยมซึ่งมีอยู่มากในหมู่ชาวนบท และบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่นับถือผู้อยู่ในอำนาจ ประเภทที่สองคือประเภทเสรีนิยมซึ่งมีอยู่ในหมู่ชนชั้นกลางคือ พวกพ่อค้า ข่างฝีมือ และผู้ประกอบวิชาหกิจย่อยต่าง ๆ ซึ่งนิยมความเสมอภาคและปัจเจกชนนิยม ประเภทที่สามคือพวกที่อยู่ในวงการอุตสาหกรรม ซึ่งได้ยึดหลักการบางอย่างของเสรีนิยมคือความเสมอภาค ปัจเจกชนนิยมและความสามารถของบุคคลที่จะเขียนฐานะทางสังคม แต่เน้นในการผลิตเป็นจำนวนมาก ๆ ระเบียบวินัยทางสังคมและการรวมเป็นกลุ่มทางสังคม

*John E. Sawyer, "Strains in the Social Structure of Modern France," in Edward M. Earle, ed., *Modern France*, (Princeton: Princeton University Press, 1951), หน้า ๒๕๓-๓๑๒

ในฝรั่งเศสพวกประเพณีนิยมกับเดิร์นนิยมได้ปะทะกันตลอดคริสต์ศตวรรษ
ที่ ๑๘ ส่วนใหญ่เป็นการต่อสู้ระหว่างพวกขุนนาง กองทัพ และวงการศาสนาฝ่ายหนึ่ง
กับพวกที่สนับสนุนสาธารณรัฐอีกฝ่ายหนึ่ง พอดอง “พวก” นี้เริ่มเรียนรู้ในการอยู่ร่วม
กันในสมัยสาธารณรัฐที่สามรุ่งเรืองคือระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๐๕ และ ค.ศ. ๑๘๑๔ อิทธิพล
ของการขยายตัวทางอุตสาหกรรมก็เริ่มส่งผลในบางแถบของฝรั่งเศส “พวกประเพณี
นิยม” ยังคงเหลืออยู่ในถิ่นชนบทและในกลุ่มคาชอติกที่หัวเก่า พวกพ่อค้า ช่าง นัก
กฎหมาย เจ้าของร้านค้าและผู้ประกอบวิชาหกิจรายย่อยยังคงเป็น “พวกเดิร์นนิยม” ส่วน
พวกในวงการอุตสาหกรรม ซึ่งจนเมื่อไม่นานมานี้จำกัดอยู่แต่ในเขตปารีส และทางภาค
เหนือก็ขยายตัวออกไปเรื่อย ๆ

ความผูกพันที่ฝรั่งเศสมีต่อดัทธิปัจเจกชนนิยม ห้างร้านบริษัทเล็ก ๆ และ
วิชาหกิจของครอบครัวนิยมชมชื่นในสิ่งที่เล็ก การรักษาคุณดี และงานประดิษฐ์ ซึ่ง
เป็นธรรมเนียมพวกเดิร์นนิยมที่ตกค้างมาจากคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ เหล่านี้ทำให้การขยาย
ตัวทางอุตสาหกรรมช้าลง พวกกรรมกรเองก็ได้รับอิทธิพลของประเพณีเดิร์นนิยมในความ
คิดเห็นทั้งทางด้านอุดมคติและทางเศรษฐกิจ มีโรงงานเป็นจำนวนไม่น้อยที่มีคนงานเพียง
๒-๓ คน ทำให้พวกนี้รวบรวมกันได้ยาก พวกกรรมกรที่มีหัวปัจเจกชนนิยมซึ่งร่วมกับ
ชนชั้นกลางและแม้แต่กับพวกชาวนา มักจะไม่ยอมรับระเบียบวินัยและการจัดระบบงาน
ซึ่งจำเป็นสำหรับงานอุตสาหกรรม มีเหมือนกันที่พวกกรรมกรคิดฝันที่จะทำลายระบบ
นายทุนอุตสาหกรรม ด้วยการนัดหยุดงานทั่วไป และการปฏิวัติ แต่พวกเดิร์นนิยมมี
อิทธิพลต่อพวกที่อยู่ในวงการอุตสาหกรรมมาก ผู้ดำเนินงานอุตสาหกรรมมักจะเล็งการ
ปรับปรุงโรงงานให้ทันสมัยดำเนินการผลิตปริมาณมาก ๆ เพื่อที่จะให้อุตสาหกรรมของตน
คงยังมีขนาดเล็ก แต่มันคงและไม่ได้ง่าย

จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๔๐ เศรษฐกิจมีสภาพ “เฉื่อย” เพราะกลุ่มชนใน
สังคมทั้งสามประเภทที่กำลังก้าวไกลไม่อาจจะเอาชนะกันได้ ฝรั่งเศสคงเป็นดินแดนแห่ง
ความพอประมาณและคุณภาพ โดยมีอุตสาหกรรมที่เจริญแต่ต้องด้ามประเภท มี

คิดเป็นและช่างฝีมือทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ อยู่มากมาย มีโรงงานที่ใหญ่และมีประสิทธิภาพ
ไม่เท่าไร แต่เต็มไปด้วยโรงงานผืนย่อม ๆ มากมาย บางโรงยังใช้โลหิตทำด้วยไม้ เป็นแดน
ของนครที่รุ่งเรืองที่สุดของโลกนครหนึ่ง นั่นคือ ปารีส แต่ก็เป็นแดนของหมู่บ้านเก่า ๆ
ซึ่งร้อยละ ๔๐ ของผู้อาศัยยังขาดไฟฟ้าและน้ำประปา มีร้านขายเครื่องอุปโภคบริโภคที่
ทันสมัยไม่สู้ร้านแข่งขันกับร้านค้าขนาดเล็กบนถนนหนทางที่คับแคบอยู่ดาษดื่นทั่วไป

ในด้านที่เกี่ยวกับอุดมการณ์ โครงสร้างทางสังคมของฝรั่งเศสมีด้านช่วยทำ
ให้เกิดการแบ่งแยกอย่างรุนแรงที่มักจะประนีประนอมกันไม่ได้ การขยายตัวทางอุตสาหกรรม
กรรมไม่ได้ก้าวหน้ารวดเร็วอย่างในอังกฤษหรือเยอรมันนี้ การพัฒนาต้องถูกล่วงให้ต่ำ
ช้าเพราะความดำหัดงในการเกษตร การค้าและการหัตถกรรมต่าง ๆ ที่ช้าร้ายก็คือรัฐ
อ่อนข้อให้บรรดาผู้ผลิตรายย่อย โดยให้เงินอุดหนุนและคุ้มครองพวกนี้โดยออกกฎหมาย
เดอกที่รกรกที่ซึ่งเขาชาวพวกนี้ ฝรั่งเศสได้รับสมญาว่าเป็น "la république investie"
หรือ "สาธารณรัฐที่ถูกกลุ่มรุมทำร้าย"

พื้นฐานทางเศรษฐกิจ*

จนกระทั่งเมื่อไม่กี่ปีมานี้ลักษณะสำคัญของเศรษฐกิจฝรั่งเศสก็คือ การ
ชะงักงัน ขณะที่ในระยะ ๓๐๐ ปีที่ล่วงนการอุตสาหกรรมก้าวหน้าอย่างรวดเร็วที่ในอังกฤษ
เยอรมันนี้ ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา และต่อมาที่ในสหภาพโซเวียต เศรษฐกิจของ
ฝรั่งเศสกลับเจริญเติบโตอย่างเชื่องช้า บางทีนับเป็นสิบ ๆ ปีไม่ได้ขยายตัวเลย ทั้งที่ใน

*ในการเตรียมตารางต่าง ๆ และการคาดคะเนเศรษฐกิจของฝรั่งเศสใช้ค้นจาก (1) *United Nations Economic Survey for Europe in 1960*; (2) *Tableaux de l'Economie Française 1958, and 1960*; (3) *Mouvement Economique en France de 1944 à 1957*; (4) *L'Espace Economique Français* (1955). สามแหล่งหลังพิมพ์ภายใต้ความอำนวยการของ *Institut National de la Statistique et des Etudes Economiques*.

ตอนต้นนั้นฝรั่งเศสอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบประเทศอื่น ๆ ทั้งหมด ในสมัยนโปเลียนและ
 เรื่อยมาจนถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ฝรั่งเศสเป็นประเทศหนึ่งที่มีการพัฒนาว่าประเทศ
 อื่นในโลก หลังจากนั้นถึงแม้ฝรั่งเศสจะมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ (ที่ขาดแคลนสำคัญก็คือ
 ถ่านหินและพลังไฟฟ้า) มีกรรมกรที่ชำนาญงาน เศรษฐกิจของฝรั่งเศสกลับเสื่อมทราม
 ลงเมื่อเทียบกับชาติอื่น ๆ ในยุโรปตะวันตก รายได้ของประเทศระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๗๐
 ถึงปี ค.ศ. ๑๘๘๐ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๐ แต่ของเยอรมันเพิ่มขึ้น ๕ เท่าตัวและของอังกฤษ
 เพิ่มขึ้น ๓ เท่าครึ่ง หลังจากนั้นการฉ้อฉลและการลงทุนเพิ่มขึ้นระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๘๔ ถึง
 ปี ค.ศ. ๑๘๙๓ การลงทุนสุทธิก็ลดลงลงในระยะสิบปีต่อมาจนกระทั่งต่ำกว่าระดับศูนย์
 นั่นหมายความว่าฝรั่งเศสอยู่ในฐานะที่กินทุนคือใช้โรงงานและเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ โดย
 ไม่ได้เปลี่ยนส่วนที่ทรุดโทรมไปเลย ฝรั่งเศสอยู่ในสมัยของการชักทุน การสูญญัตยระหว่าง
 สงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งคำนวณประมาณ ๕๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ช่วยซ้ำให้สถานการณ์
 ยิ่งทรุดหนัก เครื่องมือในการอุตสาหกรรมถูกทำลายหรือดัดงมยี้ เส้นทางขนส่งใช้การ
 ไม่ได้ เศรษฐกิจของฝรั่งเศสอยู่ในสภาพที่ใกล้จะล่มจมเมื่อตอนปลายสงคราม

ประชากร ในปี ค.ศ. ๑๘๐๐ ฝรั่งเศสมีประชากรมากกว่าทุกประเทศใน
 ยุโรปและสหรัฐอเมริกา ยกเว้นรัสเซีย กองทัพของนโปเลียนเกณฑ์ประชากรฝรั่งเศส
 เป็นทหารได้ถึงจำนวน ๒๖ ล้านคน อังกฤษขณะนั้นมีประชากรเพียง ๑๓ ล้าน สหรัฐ-
 อเมริกา ๕ ล้าน เยอรมันรวมกับฮอลแลนด์ประมาณ ๒๓ ล้าน ฝรั่งเศสรักษาความ
 ได้เปรียบในเรื่องจำนวนประชากรอยู่จนกระทั่งประมาณปี ค.ศ. ๑๘๖๐ ซึ่งถึงปีนั้นมี
 ประชากรราว ๓๘ ล้านคน หลังจากนั้นจำนวนประชากรของฝรั่งเศสก็เรียกได้ว่าคงที่อยู
 ระดับนั้น แม้อัตราคนเกิดจะลดลงอย่างมาก (ตาราง ๒-๓ หน้า ๒๘๗) ในปี ค.ศ. ๑๘๔๐
 ฝรั่งเศสมีประชากรเกือบ ๔๐ ล้านคน ขณะที่สหรัฐอเมริกาเกือบ ๑๕ ล้านคน อังกฤษ
 ๕๐ ล้าน เยอรมัน (ไม่รวมฮอลแลนด์) มี ๖๕ ล้าน

(ตาราง ๒-๑) จำนวนประชากรฝรั่งเศสที่เพิ่มขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

ปี	ประชากร (นับหลักล้าน)
1900	38.9
1913	39.8
1929	42.0
1949	41.4
1962	47.0
1970 ^ก	49.0 ^ข

^กวางแผนไว้

^ขอัตราที่คาดคะเนไว้สำหรับการเพิ่มระหว่างปี ค.ศ. 1960 และ ค.ศ. 1970 คือประมาณปีละ 250,000 ต่อปี

ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๐ และ ค.ศ. ๑๙๕๐ ประชากรฝรั่งเศสกลับลดจำนวนลง เพราะชาวอิตาเลียนและสเปนที่อพยพมาอยู่ได้อพยพกลับไปอยู่บ้านเกิดเมืองนอนของตน และอัตราการตายสูงกว่าอัตราการเกิด สงครามโลกทั้งสองครั้งคร่าชีวิตคนหนุ่มสาว ผู้เป็นกำลังสำคัญในการผลิตไปมากมาย เหลือคนวัยชราไว้มากจนเกินสมควร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เศรษฐกิจต้องชะงักงัน

เกษตรกรรม เพียงการตรวจดูตัวอย่างเฉิน ๆ เราจะเห็นได้ว่าระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๗๐ และปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ฝรั่งเศสมีกสิกรเทียบตามอัตราส่วนแล้วสูงมากคือถึงร้อยละ ๓๕-๔๐ ประสิทธิภาพในการผลิตของชาวไร่ชาวนาของฝรั่งเศสก็ต่ำมาก ไร่ นา ถูกแบ่งแ่ก่แบ่งอีกจนกลายเป็นผืนเล็ก ๆ ที่ไม่เหมาะจะใช้เครื่องจักรกลและเทคนิคในการทำนาค้มัยใหม่ (ตาราง ๒-๒ หน้า ๒๙๘) จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ฝรั่งเศสใช้ปุ๋ยเคมี น้อยมากและจำนวนรถแทรกเตอร์ที่ใช้ในไร่นาก็น้อยเหลือเกิน

นโยบายการคุ้มครอง เป็นที่น่าเสียดายที่ไรท์ทำการผลิตได้ในอัตราค่าที่ได้รับ การดั่งเดิมโดยนโยบายตั้งกำแพงภาษีของรัฐ กลุ่มผลประโยชน์ทางเกษตรและกลุ่ม ทัศนกรรมเป็นกลุ่มอิทธิพลที่มีอำนาจมาก พวกเขาดำเนินการเรียกร้องและได้รับความคุ้มครองจากการตั้งกำแพงภาษีอย่างสูง เงินอุดหนุนพิเศษ และการค้าประกันราคาของผลิต ผลิต ดึงเหตด้านคุ้มครองธุรกิจและการเกษตรของฝรั่งเศสจากการแข่งขันจากต่างประเทศ ดึงหน รัฐจึงงดเว้นเป็นผู้ช่วยทำให้ระบบเศรษฐกิจที่ดัดมัยย่อยต่อไปอีก

ตาราง ๒-๒ จำนวนคนงานผู้เข้างานต่อแต่ละนา ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐

จำนวนคนงาน	จำนวนนา
0	1,855,000
1	214,000
2	64,000
3-4	32,000
5-9	12,000
10-19	3,000
20 หรือกว่านั้น	800

ทัศนคติของวงการธุรกิจ พวกนักอุตสาหกรรมและธุรกิจในฝรั่งเศสไม่ค่อยจะแสดง การริเริ่มและความเต็มใจที่จะเสี่ยงตามอย่างที่พวกเราเข้าใจกันในระบบนายทุน การ ธุรกิจไม่น้อยเป็นเรื่องในวงของครอบครัว ผู้ดำเนินงานมักจะรักษาระดับการผลิตตาม ความต้องการของตลาดที่จำกัด แทนที่จะเสาะหาตลาดแห่งใหม่ ถ้าไร้มักจะถู "ออม" ไว้แทนที่จะนำมาทุ่มลงทุนขยายกิจการ

ระบบการจำหน่ายสินค้าก็ยังบกพร่อง ถึงแม้จะมีร้านค้าปลีกที่มีสาขาทั่วไป ใหญ่ ๆ อยู่บ้าง เศรษฐกิจถูกล่อวงโดยพวกพ่อค้าและเจ้าของร้านค้าเล็กที่มีอยู่มากมาย พวกนี้หากินโดยการค้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ผลิตคือของราคาแพงเพราะขาดเทคนิคในการ

จำหน่ายที่มีประสิทธิภาพ ราคาขายปลีกรู้สูงกว่าราคาขายส่งมาก ของที่จะถึงมือผู้ซื้อ ก็ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางหลายต่อ ทำให้ของนี้ราคาแพงเกินสมควร ถึงแม้จะเป็นตัวที่ไม่ได้ช่วยเพิ่มในการผลิต แต่พวกพ่อค้าคนกลางก็รวบรวมกันตั้งเป็นกลุ่มอิทธิพลที่แข็งแกร่งดำเนินการเรียกร้องต่าง ๆ นานา และได้รับการคุ้มครอง ที่ร้ายไปกว่านั้นคือ พวกเจ้าของร้านค้าย่อยพวกนี้ยังได้รับการส่งเสริมเงินยืมยอกเท่า ๆ กับพวกชาวไร่ชาวนาที่ขยันขันแข็ง

การเริ่มต้นในการปรับปรุงเศรษฐกิจให้ทันสมัยอย่างรวดเร็ว

หลังจากการปลดปล่อยประเทศจากการยึดครอง ในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ การผลิตทางอุตสาหกรรมไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ของปี ค.ศ. ๑๙๓๗ ประเทศก็ต้องเผชิญภารกิจสองสถานคือ จะต้องเปลี่ยนเครื่องอุปกรณ์อุตสาหกรรมที่เสียหายหรือถูกทำลายในระหว่างสงคราม และกำจัดส่วนที่อ่อนแอในระบบเศรษฐกิจ นี่คือนโยบายประสงค์ของ “โครงการโมเนต์” ปี ค.ศ. ๑๙๔๗-๕๐ (ซึ่งต่อมาได้ต่อถึงปี ค.ศ. ๑๙๕๒) โครงการนี้ขึ้นชื่อตามนายจัน โมเนต์ ผู้ซึ่งเป็นผู้อ้างโครงการปรับปรุงระบบเศรษฐกิจ

โครงการนี้เรียกกันว่า โครงการปรับปรุงและจัดหาเครื่องมือซึ่งมีจุดมุ่งหมายดังนี้

๑) เพื่อยกมาตรฐานการครองชีพของประชากรอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในเรื่องอาหารการกิน

๒) เพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนเครื่องอุปกรณ์ในอุตสาหกรรมหนัก คือ เหมือง ถ่านหิน พลังงานไฟฟ้า เหล็ก ปูนซีเมนต์ เครื่องจักรกลในการเกษตร และการขนส่ง

๓) เพื่อปรับปรุงวิธีการและเครื่องจักรกลทางการเกษตรให้ทันสมัย

๔) เพื่อทุ่มทรัพยากรจำนวนสูงสุดเท่าที่จะเจียมมาได้ในการบูรณะ โดยคำนึงถึงความต้องการของอุตสาหกรรมหนักกับปรับปรุงในด้านวัสดุการก่อสร้าง การก่อสร้าง และกิจการสาธารณสุขโลก

๕) เพื่อปรับปรุงและขยายการส่งออก เพื่อให้เกิดดุลย์การชำระเงิน
ภายในปี ค.ศ. ๑๙๕๐

เป้าหมายที่ตั้งไว้สำหรับปี ค.ศ. ๑๙๕๐ คือ ถ่านหิน ๖๕ ล้านตัน ไฟฟ้า
๒๕,๐๐๐ หน่วย เหล็กกล้าประมาณ ๑๒ ล้านตัน แทรคเตอร์ ๕๐,๐๐๐ คัน แต่เป้า
หมายหลายอย่างปรากฏว่าไม่บรรลุในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ (ดูตาราง ๒-๓) เพราะตั้ง
เป้าหมายไว้สูงเกินไปและขาดการดำเนินงานอย่างจริงจังอีกทั้งยังเกิดการฉ้อฉลและการ
นัดหยุดงานต่าง ๆ ด้วย

ถึงแม้ว่าเป้าหมายต่าง ๆ จะไม่บรรลุอย่างสมบูรณ์ ก็ต้องนับว่าได้มีการ
เริ่มต้น ต่อมากก็ได้มีโครงการอีกสองโครงการซึ่งเริ่มตั้งผลในปี ค.ศ. ๑๙๕๕-๕๖ ถึงแม้
สาธารณรัฐที่ ๔ จะอ่อนแอและเป็ดย่นรัฐบาลกันไม่รู้จักหยุดจักหย่อน การลงทุนของ
เอกชนและของรัฐก็สูงขึ้น อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจเริ่มทวียิ่งขึ้น

ตาราง ๒-๓ การผลิตทางอุตสาหกรรมในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ (อัตรา
เฉลี่ยต่อปี)

	1892-1902	1909-1913	1925-1929	1934-1938	1948-1952	1955-1959
เหล็กกล้า (จำนวนล้านตัน)	1.5	4.6	9.7	6.2	9.1	15.2
อลูมิเนียม (จำนวนพันตัน)	1.0	13.5	29.1	50.8	74.6	217.5
รถยนต์ (จำนวนพัน)	2	45	254	227	286	1,283
แทรคเตอร์	-	-	-	1,750	17,290	77,940
เหล็ก (จำนวนล้านตัน)	5.4	29	50	33	31	61
บอกลีซีค (จำนวนพันตัน)	59	309	666	649	767	1,746

เรือสินค้า

(จำนวนพันตัน)	1,597	2,319	3,303	2,881	2,710	4,461
ไฟฟ้า						
(จำนวนพันล้านกิโลวัตต์ ต่อชั่วโมง)	-	-	15.6	20.8	40.6	70.0+

กิจการหลายอย่างที่สำคัญได้ถูกโอนเป็นของรัฐ ในทันทีที่ประเทศได้รับการปลดปล่อย พวกผู้นำทางฝ่ายซ้ายและพวกที่อยู่สายกลางบางคนเชื่อว่าถ้ารัฐเข้าดำเนินกิจการอุตสาหกรรมบางอย่างเดี่ยวเองจะดีกว่าปล่อยให้ตกอยู่ในมือของเอกชน พวกหน่วยต่อต้านเยอรมันเป็นจำนวนไม่น้อยได้เรียกร้องให้มีการโอนกิจการอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นของรัฐ และได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการหน่วยต่อต้านแห่งชาติ ในการกล่าวสุนทรพจน์หลายครั้ง นายพลเดอโกดด์ได้พูดย้ำถึงความจำเป็นที่รัฐจะต้องเข้าควบคุมการดำเนินงานและการวางโครงการ บางครั้งได้มีการเรียกร้องให้โอนกิจการต่าง ๆ เป็นของรัฐเพื่อเป็นการดงโทษบริษัทที่ได้ให้ความร่วมมือกับพวกเยอรมัน บางครั้งก็เป็นความจำเป็นที่จะต้องตัดการผูกขาด บางครั้งก็เป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการวางโครงการของรัฐ และเป็นแนวทางที่จะก่อให้เกิดความยุติธรรมและการกินดีอยู่ดีในสังคม โดยเฉพาะในหมู่พวกกรรมกร

ในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ การไฟฟ้า แก๊ส และโรงงานผลิตรถยนต์ โดยเฉพาะบริษัทผลิตรถยนต์เรโนต์ได้ถูกโอนเป็นของรัฐ ธนาคารแห่งฝรั่งเศส บริษัทแอร์ฟรานซ์ ซึ่งเป็นสายการบินที่สำคัญที่สุดตกอยู่ใต้การบริหารของรัฐ การโอนกิจการต่าง ๆ เป็นของรัฐเหล่านี้ได้ขยายวงงานของรัฐวิสาหกิจออกไปอีกเป็นอันมาก ซึ่งในขณะนั้นรวมการรถไฟ การผลิตและการจำหน่ายยาสูบและไม้ขีดไฟ กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งซึ่งใหญ่โตไม่ใช่น้อยจึงตกอยู่ใต้การดำเนินงานของรัฐ การให้เงินอุดหนุนแก่กิจกรรมที่รัฐควบคุมและวิสาหกิจของเอกชนจึงจำเป็นสำหรับระยะหลังดังคราม

ตรงกันข้ามกับความเชื่อกว่ไปที่ว่าพวกฝรั่งเศสมีแค่เพียงภาษี เพราะปรากฏว่าในระยะหลังสงครามกลับเก็บภาษีทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ระดับสูง ภาษีที่

เก็บได้ทั้งหมดในฝรั่งเศสในปี ค.ศ. ๑๘๕๒-๕๓ เป็นจำนวนถึงร้อยละ ๓๐ ของผลผลิตของชาติ เทียบกับร้อยละ ๒๕ ของสหรัฐ และยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เป็นความจริงที่ว่าภาษาทางอ้อมนั้นได้ถึงร้อยละ ๖๐ ของภาษาที่เก็บได้ทั้งหมด แต่ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะเศรษฐกิจส่วนใหญ่ยังประกอบด้วยวิชาหกิจรายย่อยและกรรมกร ซึ่งยากต่อการเก็บภาษีและ การหักลดเงินภาษาก็กระทำได้โดยง่าย ไม่ใช่เพราะคนฝรั่งเศสนั้นชอบเสียภาษ้มากกว่าคนชาติอื่น

ได้มีการออกรัฐบาลบัญญัติเกี่ยวกับการตั้งคมอย่างกว้างขวาง ซึ่งรวมทั้งการประกันสังคมสำหรับผู้ชรา อุบัติเหตุ การให้เงินชดเชยแก่ผู้ตกงาน การสงเคราะห์แม่และเด็ก การสงเคราะห์ผู้ทุพพลภาพ (ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของผู้ที่เจ็บป่วยสำหรับค่ารักษา ค่าที่พักในโรงพยาบาล และค่ายา ได้มาจากกองทุนประกันสังคมแห่งชาติ) และเงินสงเคราะห์ครอบครัวที่ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวที่มดลูกตั้งแต่สองคนขึ้นไป

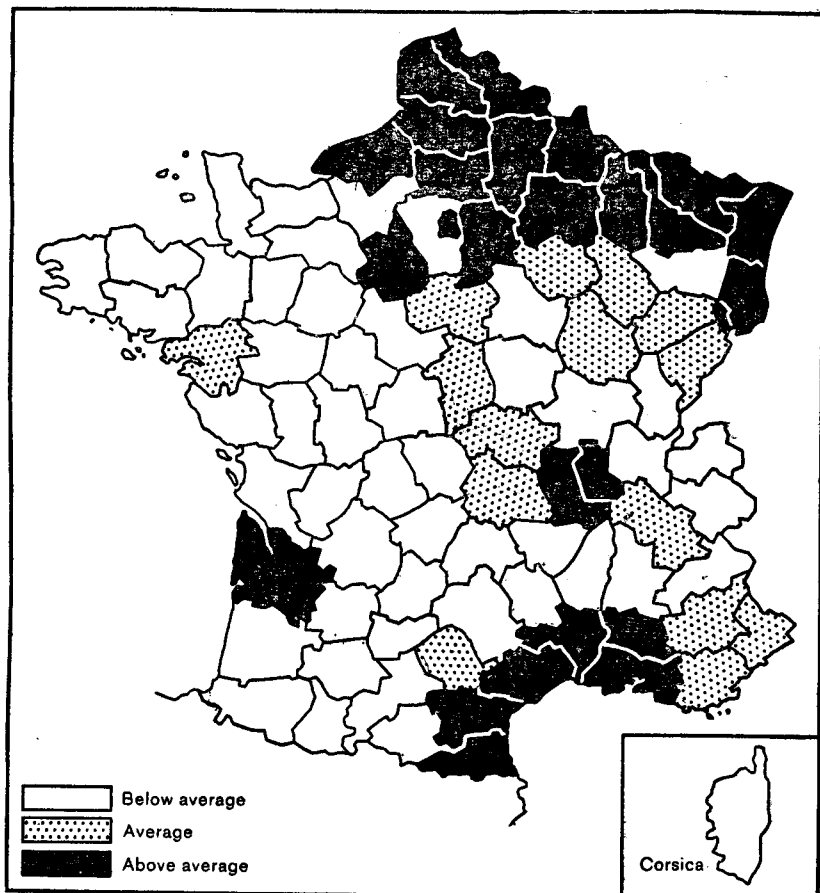
ประมาณปี ค.ศ. ๑๘๕๖ - ๕๗ เริ่มได้เห็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ชัด ในปี ค.ศ. ๑๘๕๗ เศรษฐกิจของฝรั่งเศส (ยกเว้นด้านเกษตรกรรม) ขยายตัวด้วยอัตราที่เทียบได้กับของเยอรมัน ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๒-๕๖ การลดงบประมาณการใช้ถ่านหินดงก็ได้รับการชดเชยจากการใช้แก๊สและไฟฟ้า ถึงปี ค.ศ. ๑๘๕๘ การผลิตทางการเกษตรสูงกว่าปี ค.ศ. ๑๘๕๘ ถึงร้อยละ ๓๐-๓๕ เริ่มมีการใช้ปุ๋ยเคมีกันอย่างแพร่หลายทั่วไป การผลิตรถแทรกเตอร์เพิ่มขึ้นจากปีละ ๒๐๐๐ คันในปี ค.ศ. ๑๘๕๐ เป็น ๗๕,๐๐๐ คันในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ รายได้ของชาติเพิ่มขึ้นเป็นเกือบสองเท่าของเมื่อก่อนสงคราม จำนวนประชากรก็เริ่มเพิ่มขึ้น ฝรั่งเศสในปัจจุบันนี้มีสภาพเหมือนประเทศอุตสาหกรรมอื่น ๆ จากจำนวนคนงานกว่า ๑๘ ล้านคน ประมาณร้อยละ ๒๖ ทำงานเกี่ยวกับการเกษตรร้อยละ ๓๖ เกี่ยวกับการอุตสาหกรรม และอีกร้อยละ ๓๘ ทำงาน "ประเภทที่ ๓" โดยเป็นพ่อค้า ครัว พวกประกอบวิชาชีพ ทหาร และอื่น ๆ (ดูตาราง ๒-๕ หน้า ๒๘๓)

ตาราง ๒-๔ รายได้ประชาชาติ และการผลิตทางอุตสาหกรรม

(ถือว่า ปี ค.ศ. 1938=100)

	รายได้ประชาชาติ	การผลิตทางอุตสาหกรรม
1900	65	72
1910	76	97
1920	71	67
1930	118	133
1939	107	100
1949	113	122
1955	151	172
1960	175	227

แต่ทั้งด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมมีลักษณะที่ผิดแผกอยู่อย่างหนึ่ง กล่าวคือไม่ได้มีการรวมการอุตสาหกรรมดังเช่นในอังกฤษ เยอรมันตะวันตก หรือ สหรัฐ ร้อยละ ๘๖ ของบริษัทอุตสาหกรรมมีคณงานน้อยกว่า ๕๐ คน และ ร้อยละ ๘๓ มีคณงานน้อยกว่า ๕ คน ๓๕ ด้านคนประกอบอาชีพโดยตนเองในการอุตสาหกรรมและพาณิชย์ ร้อยละ ๕๓ ของบริษัทเป็นประเภทห้างหุ้นส่วน ส่วนน้อยเท่านั้นเป็นบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นโดยทั่วไป แต่ส่วนใหญ่ของการผลิตนั้นอยู่ในมือของบริษัทและห้างหุ้นส่วนที่มีคณงานนับเป็นพัน ๆ แต่ในการพาณิชย์ร้านค้าย่อยยังมีอัตราสูง จำนวนผู้ทำงานเกี่ยวกับการเกษตรยังสูงมากเมื่อเทียบกับอังกฤษ ซึ่งมีผู้ทำงานเกี่ยวกับการเกษตรเพียงร้อยละ ๕ และสหรัฐ ร้อยละ ๘ แต่จำนวนผู้ทำงานเกี่ยวกับการเกษตรก็ลดจำนวนลงเรื่อย ๆ ที่ฝรั่งเศสการอพยพเข้ามาอยู่ในเมืองช้ากว่าที่อื่น ๆ ยกเว้นปารีส ซึ่งมีประชากรประมาณ ๕ ล้านคน ทั้งฝรั่งเศสก็มีอีกเพียง ๖ เมืองเท่านั้นที่มีประชากรมากกว่า ๒๕๐,๐๐๐ คน ประชากรมากกว่าหนึ่งในสามอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่มี

ภาพ ๒-๒ แผนภูมิเศรษฐกิจแสดงผลิตรวมต่อคน ปรับจาก François Goguel, Géographie des Elections Françaises de 1870 à 1951.

คนไม่ถึง ๒,๐๐๐ คน ในด้านรายได้ก็ไม่ด้อยไปกว่าคนอื่น ค่าจ้างแรงงานของพวกกรรมกรที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่ำกว่าคนงานกลุ่มอื่น ๆ เหตุผลอันหนึ่งมาจากภาวะเงินเฟ้อ และอีกประการหนึ่งพวกนี้ไม่สามารถจะรวมกันแข่งขันต่อนายจ้างได้ การลดหย่อนภาษี การตั้งค่างวดค่าเช่า และเงินตั้งค่าเช่าที่ครอบครัวช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวกรรมกรโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๕๐ มาตรฐานการครองชีพของพวกกรรมกรในปัจจุบันพอจะเทียบเคียงได้กับกรรมกรในอังกฤษและเยอรมันนี้ แต่ก็ยังมี

ส่วนที่ยังคอยพัฒนาอยู่ ในฝรั่งเศสการรื้อสร้างเคหสถานยังดำเนินองักฤษและเยอรมันนั้น จนกระทั่งในระยะ ๕ ปีหลังนี้เอง ฝรั่งเศสจึงสามารถรื้อสร้างเคหสถานได้ปีละ ๓๐๐,๐๐๐ หน่วย ความดำหรงในด้านเกษตรลดน้อยลงโดยการใช้ปุ๋ยและแทรกเคอร์ จำนวนผู้ประกอบอาชีพส่วนนี้ก็ลดลง

แต่ภาคต่าง ๆ ของประเทศหาได้รับส่วนแบ่งของความไพบูลย์ทัดเทียมกันไม่ จนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้ ฝรั่งเศสแบ่งออกเป็นสองเขต เขต “คงที่” ประกอบด้วย ๖๔ จังหวัด ซึ่งมีการผลิตต่ำกว่าระดับเฉลี่ยของชาติ และเขต “เค็ดอนไหว” (๒๒ จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่เขตปารีส ภาคเหนือ บริเวณตามชายฝั่งเมดิเตอเรเนียน และบริเวณรอบ ๆ เมืองลียง และบอร์โดซ์) ซึ่งมีการผลิตสูงกว่าระดับเฉลี่ยของชาติ แต่สภาพจะกำลังเปลี่ยนแปลงไป ภาคตะวันตกเฉียงใต้กำลังก้าวหน้าอย่างรวดเร็วเนื่องมาจากการค้นพบแก๊สธรรมชาติ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงใต้ และภาคใต้ก็ได้รับประโยชน์จากการรื้อสร้างเขื่อนและการจ่ายพลังไฟฟ้า อุตสาหกรรมบางอย่าง อาทิ การถลุงเหล็ก โรงงานรื้อสร้างเครื่องบิน โรงถลุงอลูมิเนียม และโรงงานไฟฟ้าปรมาณู ได้โยกย้ายมาอยู่ในเขต “คงที่” ซึ่งเป็นกรนำความไพบูลย์มาสู่แห่งนี้

จำนวนวิทยุและโทรทัศน์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เช่นเดียวกับรถยนต์ และโดยเฉพาะรถเก๋งกับมอเตอร์ไซด์ซึ่งมีใช้กันอย่างแพร่หลาย ช่วยทำให้ไร่นาใกล้ชิดกับในเมืองยิ่งขึ้น ทั้งเป็นการทำลายกำแพงเก่าแก่ระหว่างหมู่บ้านกับเมือง ซึ่งได้ถูกพรรณนาไว้ในหนังสือต่าง ๆ อาทิ “Village in the Vacluse” โดยดอร์เรนซ์ ไวต์เมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง ถึงแม้จะมีบางจังหวัดชนบทซึ่งรายได้ของบุคคลยังต่ำอย่างยิ่งและการครองชีพไม่แตกต่างกับเมื่อตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๓๘ มากนัก จำนวนประชากรที่อยู่ในสภาพก่อนสมัยอุตสาหกรรมก็ลดจำนวนลงเรื่อย ๆ ย่านที่ยากจนของฝรั่งเศสไม่ได้เสื่อมโทรมไปกว่าชนบทของสหรัฐมิชซิดชิปปหรือเขตอุตสาหกรรมเหมืองของเวอริจันเนียตะวันตก หรือเซาท์เวสต์ของประเทศอังกฤษ

ตาราง ๒-๕ การมีงานทำมากขึ้นตามประเทศเศรษฐกิจสังคม^๑
 (ถือจากการสำรวจสำมะโนครัวในปี ค.ศ.๑๙๕๔)

ประเภท	รวมยอด	ทำงาน ของตนเอง	“ช่วยกัน” ในครอบครัว	แขนงส่วนตัว	แขนงส่วนรวม	ไม่มีงานทำ
ชวมนา	3,983,840	1,919,960	2,063,880	—	—	—
คนทำงานในไร่นา	1,151,520	—	—	1,125,380	11,460	14,680
นักธุรกิจ อุตสาหกรรม เจ้าของร้านค้า ฯลฯ	2,295,840	1,848,140	447,700	—	—	—
วิชาชีพ ข้าราชการชั้นสูง ๆ ขึ้นมา ระดับกลาง	554,240	115,420	7,400	210,880	216,580	3,960
(ครู บริการต่าง ๆ)	1,139,540	26,980	940	608,640	487,460	15,520
ลูกจ้างกินเงินเดือน	2,078,480	—	—	1,233,300	787,460	57,720
กรรมกร	6,465,100	—	—	5,266,560	999,620	198,920
ทำงานในบ้าน	983,780	23,820	500	861,040	65,940	32,480
อื่น ๆ	499,040	169,980	440	29,000	295,500	4,120
รวมยอด	19,151,380	4,104,300	2,520,860	9,334,800	2,864,020	327,400

^๑จาก *Tableaux de l' Economie Française* (Paris: Institut National de la Statistique et des Etudes Economiques, 1960,
 ต่อมาจะอ้างถึงโดยชื่อ I.N.S.E.E.)

แนวโน้มระยะยาวต้องประการที่น่าจะช่วยผูกเศรษฐกิจของฝรั่งเศสได้เป็น
อย่างมาก ก็คือการเพิ่มจำนวนประชากรและการลดกำแพงภาษีในรูปแบบต่าง ๆ ของการ
ตลาดร่วมของยุโรปค่อย ๆ ลดภาษีระหว่างฝรั่งเศสกับเยอรมันนี อิตาลี ดัทช์ เชมเบอร์ก
เบลเยียม และสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งคาดหวังกันว่าคงจะสามารถตกลงได้จนเกือบจะไม่มีการเก็บ
ภาษีระหว่างกันเลยในราวปี ค.ศ. ๑๙๗๐ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการถ่ายเทของสินค้า การรวม
และทุนระหว่างประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ฉะนั้น เศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ของฝรั่งเศส ก็จำ
ต้องมีการปรับปรุงให้ทันสมัย เพื่อต่อสู้กับการแข่งขันและเพื่อสนองจำนวนประชากรที่
เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยนี้จะส่งผลอย่างไรบ้าง ทั้งในแนวคิดทางการเมือง
และกิจกรรมของคนฝรั่งเศสทั่วไป ปัญหาเหล่านี้เราจะได้นำมาถกกันในตอนท้าย
ของการวิพากษ์วิจารณ์ของเรา

๓. พื้นฐานของสังคม

นักวิจัยทางการเมืองมักจะแบ่งประชากรของประเทศต่างๆ ออกเป็นกลุ่มๆ โดยดูจากการที่มีผลประโยชน์หรือสภาพการครองชีพทั่วไปเหมือนกัน พวกคนงาน เกษตรกร บัณฑิต นักธุรกิจ องค์การศาสนา ทหาร ฯลฯ กลุ่มสังคมต่างๆ เหล่านี้ต่างพยายามชิงอิทธิพลทางการเมือง ในบางประเทศ กลุ่มต่างๆ เหล่านี้รวมกันได้ และดำเนินงานตั้งเป็นหน่วยเดียวกัน แต่ในฝรั่งเศสไม่ได้เป็นเช่นนั้น กลุ่มสังคมต่างๆ เหล่านี้แตกแยกกันเองภายในตามแนวการเมืองและอุดมการณ์ พวกกรรมกรก็แบ่งแยกกันตามคติทางการเมือง สถาบันศาสนาอาศัย พวกบัณฑิต พวกเกษตรกร และพวกทหารก็เช่นกัน การที่ฝรั่งเศสไม่อาจสร้างระบบการเมืองที่เป็นเครื่องมือสำหรับการประนีประนอมกัน ได้ช่วยให้เกิดการแบ่งแยกและการทะเลาะวิวาทระหว่างกลุ่มสังคมต่างๆ

กลุ่มสังคม

พวกคนงาน

จากจำนวนผู้ที่ประกอบอาชีพ ๑๘ ล้านคน ๗ ล้านคนเป็นพวกคนงานหรือกรรมกร ถึงแม้ว่าจะยากที่จะบ่งลักษณะของคนจำนวนมากเช่นนั้น แต่พวกนักมีลักษณะทั้งในทางสังคมและเศรษฐกิจทำนองเดียวกันอยู่ ประการแรก พวกคนงานเหล่านี้ยากจน แม้แต่ในปีที่เฟื่องฟูมาตรฐานการครองชีพก็ตั้งขึ้นเพียงเล็กน้อย ยกตัวอย่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐ รายได้ที่แท้จริงของคนงานอุตสาหกรรมยังต่ำกว่าปี ค.ศ. ๑๙๓๗ ส่วนเฉลี่ยรายได้ของคนงานไร้ฝีมือหรือกึ่งฝีมืออยู่ระหว่าง ๔๕-๖๕ เซนต์ (ดอลลาร์) ต่อชั่วโมงหรือจากประมาณ

๘๕-๓๓๐ เห็ญญ (สหรัฐ) ต่อเคื่อน โดยมีเงินดงเคราะห้ดำหรับคณงานท่มคอบ-
ครวัและบุครในอัคราร้อยดะที่ต่างกั้น การดงเคราะห้อื่น ๆ คัดแด้ยอยู่ในเกณท์
ประมาณร้อยดะ ๔๐-๕๐ ของรายไต้ดงวนแฉฉัย โโอกาด้ที่พวกคณงานจะไต้รับการค้กษา
ก้จกัก ม่นอยคณท้เกาเรยจนจบชนมชยมค้กษา ฉะนั้ โโอกาด้ท้จะเดื่อนฐานะของคณเอง
จ้งมีจกัก บุครหदानของพวกคณงานนอยคณนท้ไต้รับการค้กษาชนมหวิททยาดัย

ที่ดำค้ญย้งกวัว่าสภาพะทางเศรษฐรฐกัจของพวกคณงาน ในฐานะท้เป็นกลุ่มดงคม
ก้ค้อ ความเดื่อมไต้ในด้ชการเมืองและความคิดเห็นของคณเหต่านั้ ประมาณ ๒ ใน ๓
ของพวกคณงานดงคณแฉฉัยให้แก่วอกคอมมิวนิสต์และพวกดงคณนิยม ๓ ใน ๕ เซื่อ
ในอุคคการณ้ท้ว่า “ การปฏิวัติจกักนำผลด้ค้มาสู่พวกเขาย้งกวัว่าการปฏิรูป ” ในย่านท้พวก
คณงานอยู่กั้นเป็นหมู่ อาทิเช่น เขตนครปาริด้ ทางภาคเหนือ และศุนย์การอุคคัาหกรรม
อื่น ๆ มีการแบ่งแยกกั้นอย่งเห็นไต้ถนั้ระหว่งพวกคณงานก้กับกลุ่มดงคมอื่น ๆ พวกชน
ชนกลาง พวกประคอบวิชาชีพ และแม่แแต่พวกชน้กลางระดับค้ำ ความแตกด่างระหว่งกั้น
ในเรื่อมรรายาท เครื่องแต่งกาย การบั้นเทิง การค้กษา รายไต้ ท้อยู้อาศัย ค่ายพัก
หนัาร้อน และการพักผ่อนในยามว่าง ไต้แบ่งแยกพวกคณงานจากชนชนอื่น ๆ

ด้หบาดกรรมกรแบ่งออกเป็นหลายพวกหลายเหต่า ค้อ OGT (ด้มาพันธ์
แรงงาน) ซึ่พรรคคอมมิวนิสต์คอบคุม “ Force Ouvrière ” (OGT-FO) ซึ่แยก
มาจาก OGT ในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ เกยวข้องก้กับพวกดงคณนิยม และ “ CFTC ” (ด้มา-
พันธ์ด้หบาดกรรมกรคริด้เตย่นแห่งฝรั่งเศส) นอกจากนั้ยังมีด้หบาด “ อีด้ระ ” อี้ก
จ้านวนหนึ่ “ OGT ” มีด้มาชกัประมาณ ๑,๗๕๐,๐๐๐ คณ “ FO ” มีน้อยกว่าประมาณ
๕๐๐,๐๐๐ คณ และ CFTC มีน้อยกว่าหนึ่ถ้านคณ รวมทงด้นประมาณ ๓.๕ ถ้านคณ
ซึ่เป็นจ้านวนท้ดตดงมากพอคุดู นับค้งแต่การปลดคปล่อยประเทค้จากการยี้คครองของ
เยอรัมน์ ด้หบาดกรรมกรไต้ออนก้าดงดงเหนื่อมาจากการแบ่งแยกในทางการเมือง คุดู
เหมือนพวกคณงานจะไม้ดำมารท้ท้จะค้งแแนวร่วมกั้นเพือปรับปรุงสภาพะของคณ

พวกคนงานเดี่ยวเปรียบตรงที่เชื่อว่าวิธแก้ปัญหาที่ดีที่สุดท้ายของพวกเขา ก็คือ การทำลายระบบสังคมที่มีอยู่เดิมเสีย โดยทำให้พวกเขาสามารถเข้าควบคุมการผลิต พวกคนงานไม่น้อยเชื่อว่าในการต่อสู้ระหว่างชนชั้นนั้นจะต้องโจมตีรัฐ เพื่อยึดทรัพย์สินจากพวกที่ครอบครองอยู่ แล้วสร้างระบบสังคมนิยมขึ้น ดังนั้น ความเชื่อในเรื่องสังคมนิยมระหว่างชนชั้นซึ่งพวกคอมมิวนิสต์ได้ฉวยโอกาสหาประโยชน์ จึงยังคงอยู่ต่อไปได้และการที่พวกคนงานถูกตัดขาดจากสังคมการเมืองจึงเคยกลายเป็นเรื่องธรรมดา พวกคนยังคิดถึงเรื่องชนชั้นมากเพียงไร ก็ยังถูกตัดขาดมากยิ่งชนเพียงนั้น และยังยากที่จะได้รับสิ่งที่เรียกร้องจากการอุตสาหกรรมและจากรัฐ

ในระยะ ๑๐ ปีหลังนี้ พวกคนงานกินคืออยู่ดีขึ้น ดัชนีช่วยวัดความรุดกที่ จะปฏิวัติลง ค่าแรงงานสูงขึ้น และไม่มีคนว่างงาน อุตสาหกรรมที่ต้องอาศัยความชำนาญขยายตัวขึ้นทำให้คนงานที่มีความสามารถเกิดความสนใจและเปิดโอกาสให้พวกนเข้าศึกษาในโรงเรียนเทคนิค ทำให้สามารถมีรายได้เพิ่มอย่างรวดเร็ว (คนงานที่มีความชำนาญอาจมีรายได้เป็นสามเท่าของคนงานที่ไม่มีฝีมือหรือมีฝีมือแต่น้อย) โอกาสที่จะได้ก้าวหน้าก็เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงระดับภายในชั้นเดียวกันหรือแม้แต่ระหว่างชนชั้น จึงเพิ่มมากขึ้น รายได้และสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นได้ลดความแตกต่างกันในด้านรายได้ ภายอุปนิสัยและมรรยาท พวกคนงานที่มีรายได้ดีสามารถจะย้ายไปอยู่เคหสถานที่ดีขึ้น และสามารถซื้อรถจักรยานหรือแม่แต่วहनต์เล็กๆ ได้

แต่คนงานฝรั่งเศสไม่น้อยที่ยังคงฝังหัวอยู่ในอุปนิสัยและความคิดเห็นเก่า ๆ ค่าแรงงานที่แท้จริงของพวกนซึ่งอาจจะมีจำนวนสักครึ่งของพวกเขาทงหมดคนน ไม่ได้ดีไปกว่าในระยะเศรษฐกิจเฟื่องในรอบสิบปีของ ค.ศ. ๑๙๒๐ ความรุดกที่พวกนถูกขูดรีดและกีดกันยังคงมีเหลืออยู่ พวกคนงานยังคงมองในแง่ที่ว่าพวกนนั้นค่าต้อยกว่าคนอื่นเขา และนั่นที่จะเห็นการปฏิวัติที่จะเปิดโอกาสให้พวกนได้แก้แค้น แนวความคิดเช่นนี้ทำให้พวกคนงานเป็นส่วนที่ไม่มีเสถียรภาพในสังคมของฝรั่งเศส และเป็นภัยอันตรายที่คุกคามสังคมประชาธิปไตยอยู่ตลอดเวลา

พวกชาวนา

ฝรั่งเศสมี "กสิกร" อยู่ประมาณ ๕ ล้านคน (ผู้ที่มีไร่นาของตนเอง พวกที่เช่าที่เขาคทำ และพวกคนงานในไร่) & ด้านคนนึกคิดเป็นร้อยละ ๒๒ ของผู้ที่ประกอบอาชีพทั้งหมด กว่า ๓ ล้านเล็กน้อยเป็นคนงานในไร่ที่มีรายได้ต่ำกว่า ๘๐ เหรียญต่อเดือน ส่วนที่เหลือมีนาของตนเองหรือเช่าเขาคทำ ไร่ยังมีขนาดใหญ่ ขนาดถึงพันไร่ สำหรับการเพาะปลูกและจำนวนพืชผลที่ผลิตได้เป็นอัตราส่วนน้อยลง (ตาราง ๓-๓) หลังจากการปลดปล่อยประเทศจากการยึดครองของเยอรมันได้ไม่นาน บรรดาผู้ร่างโครงการโมเน็คก็พากันร้องอุทธรณ์ว่า กสิกรของฝรั่งเศสสามารถผลิตได้พอเลี้ยงคนเพียงสามคนเท่านั้น กสิกรสหรัฐสามารถผลิตเลี้ยงคนได้ ๓๖ คน อังกฤษและเดนมาร์ก ๘ คน

ตาราง ๓-๑ กรรมสิทธิ์ในที่ดินของชาวนา ค.ศ. ๑๙๕๖-๑๙๕๙

จำนวนเอเคอร์ (โดยประมาณ)	จำนวนนา	ร้อยละของที่ดินที่ทำการ เพาะปลูก
น้อยกว่า 5 เอเคอร์	379,200	16.8 %
5-13 เอเคอร์	411,265	18.2
13-25 เอเคอร์	470,763	20.8
25-50 เอเคอร์	530,048	23.5
50-125 เอเคอร์	373,810	16.5
เกินกว่า 125 เอเคอร์	84,000	4.2

พวกนักตั้งเหตุการณ์ชาวต่างประเทศได้พรรณานถึงกสิกรฝรั่งเศสว่า เป็นพวกที่มีลักษณะเหมือนกันมาก กล่าวคือ ถ้าเผชิญความวิบัติ มีทัศนคติทางการเมืองที่ไม่รุนแรง ถ้าเดียดละ รักษาคติ ขยันขันแข็งและเฉลียวฉลาด นักเขียนฝรั่งเศสก็สรรเสริญพวกนี้เป็นพวกที่มีชนคติ ถ้าหาญ อดทน และมีหัวไม่รุนแรง ความประทับใจเหล่านี้ถูกตั้งสำหรับคริสต์ศักราชที่ ๑๘ และจนกระทั่งถึงระยะเวดาก่อนหน้าสงคราม

โลกครั้งที่ ๑ พวกกติกกรนอกจากจะอำนาจผลิตผลทางเกษตรแล้วยังอำนาจตั้งที่มีค่ายิ่ง
ต่อประเทศชาติอีกด้วยประการคือ บุตรหลานสำหรับกองทัพและทุนทรัพย์ที่พวกนอคมัว
แต่ความวินาศในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ได้ทำให้พวกนี้เกิดความรูสึกหมางเมินเห็นห่าง
และเริ่มระแวงการกระทำของรัฐ ความรูสึกเช่นนี้ผสมกับเครื่องจักรกดและวิธีการซึ่ง
นับวันก็ยิ่งด้าดมัย ประกอบกับการแบ่งพื้นที่ไร่นาเด็กดง ๆ ทุกที่ ก่อให้เกิดการขัดขืน
เจ้าหน้าที่ของรัฐบาดกดางขืนในดินแดนหลายเขต

อุดมการณ์ที่จูงใจพวกกติกกรมากที่สุดคือ ดัทธิราดิคัล (Radical) และ
คาธอลิก (Catholicism) เนื้อหาของดัทธิราดิคัลคือ บ้าเจกชนนิยมและปรัชญาที่เป็น
ปฏิปักษ์ต่อรัฐซึ่งได้ฝังหัวกติกกรเป็นจำนวนไม่น้อย ส่วนคาธอลิกนั้นมีส่วนไม่น้อยในการ
ปลุกฝังความคิดอนุรักษนิยมให้กับพวกกติกกร แต่หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ พวก
กติกกรและองค์การต่าง ๆ ของพวกนี้ได้รับความคิดเห็นต่าง ๆ จากซ้ายสุดถึงขวาสุด
เป็นการเพิ่มความไว้เด้อัยรภาพทางการเมืองของประเทศที่ยังขืน เพื่อให้เห็นชัดจะยกตัว
อย่าง ๕ จังหวัดของฝรั่งเศสที่มีกติกกรอยู่มากที่สุดคือ เครอด (Creuse) (ร้อยละ ๘๕ ของ
ประชากร) โคตต์คูนอร์ด์ (Cotes du Nord) (ร้อยละ ๘๓.๕) แยร์ (Gers) (ร้อยละ ๘๐)
วันเด (Vendée) (ร้อยละ ๘๐) โอทท์ซาวัว (Haute Savoie) (ร้อยละ ๘๐) ปรากฏว่า
ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ที่เครอดพวกคอมมิวนิสต์ได้รับคะแนนเด้อัยร้อยละ ๔๐
โคตต์คูนอร์ด์พวกติเบอวัตต์คาธอลิก (MRP) และพวกด้ายกกลางอื่น ๆ ได้ร้อยละ ๓๘
แยร์ ดงคะแนนให้พวกโซเชี่ยลลิสต์และพวกกุ่มกกลางร้อยละ ๔๗ ขณะเด้อัยวัน วันเด
และโอทท์ซาวัว ทุ่มคะแนนให้พวกโกลลิสต์และ MRP*

แนวโนมทางการเมืองของย่านการเกษตรขืนอยู่กับประเภทของการเกษตร
ระดับรายได ประสพการณ์ที่ผ่านมา และความเคร่งในการปฏิบัติศาสนิกที่ใดซึ่ง
กรรมดีที่รทิตินมแต่ขนาดย่อมและศาสน่าอ่อนกำลัง ด้านการเมืองก็โนมเอียงไปทางซ้าย

* จากบทความโดย Jacques Fauvet ใน *Partis Politiques et Classes Sociales en France*
(Paris : Armand Colin, 1958).

มีตั้งแต่ดัททริคักตไปจนถึงดัททริคคอมมิวนิสต์ ในเขตซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินมีขนาดย่อมแต่มีการปฏิบัติศาสนกิจกันอย่างจริงจัง พวกกติกกรก็มักจะลงคะแนนเสียงให้พวกอนุรักษนิยม และบางที่ก็ลงคะแนนเสียงให้พวกคาธอลิกเดร์นิยม แต่ในเขตที่กรรมสิทธิ์ที่ดินมีขนาดปานกลางไปจนถึงขนาดใหญ่ เครื่องตัดสินก็คือศาสนา ในเขตที่มีการปฏิบัติศาสนกิจกันอย่างจริงจัง พวกกติกกรจะลงคะแนนเสียงให้พวกอนุรักษนิยมหรือพวกที่อยู่ต่างไกล ส่วนที่ ๆ ฝ่ายศาสนาอื่นก็มักจะลงคะแนนเสียงให้แก่พวกทางต่างไกลและพวกเอียงซ้าย

ดังนั้น ดัททริคาธอลิกจึงเป็นพลังของฝ่ายอนุรักษนิยมในวงการเมืองฝรั่งเศส แต่ความจริงที่ว่ากติกกรมีไร่นาของตนเอง โดยเฉพาะในภาคใต้และตะวันออกเฉียงใต้ นั้นก็ไม่ใช่หลักประกันว่า พวกเขาจะไม่รับดัททริรุนแรง ซึ่งความจริงแล้วในจังหวัดหนึ่งอาทิ เครอส์ ซึ่งกติกกรส่วนมากมีที่ของตนเองและมีการแบ่งสรรปันส่วนอย่างกว้างขวาง พรรคคอมมิวนิสต์กลับเข้มแข็ง ไร่นาส่วนมากที่มีขนาดเล็ก และความยากจนนั้นเองที่ผลักดันให้กติกกรเหล่านั้นหันไปหาพรรคคอมมิวนิสต์

พวกชนชั้นกลาง

เป็นผู้ก่อให้เกิดการปฏิวัติขึ้นในปี ค.ศ. ๑๗๘๘ เพื่อล้มล้างพวกเจ้าขุนมูลนายและราชบัลลังก์ อำนาจทางเศรษฐกิจของพวกนี้ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากภายในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ และพวกนี้ต้องการจะเพิ่มอำนาจของตนโดยการให้มีรัฐบาลแบบผู้แทน หลังจากการปฏิวัติ พวกนี้เองที่นำหน้าในการตั้งเดมิระบบสาธารณรัฐต่อต้านพวกเจ้าขุนมูลนาย องค์การศาสนาและกองทัพ เพราะพวกนี้แหละดัททริแยกฝ่ายศาสนาและรัฐ ออกจากกันจึงสามารถปักหลักได้อย่างมั่นคง กองทัพตกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล สถาบันผู้แทนมีอำนาจสูงสุดและส่วนผลประโยชน์ต่าง ๆ ตั้งอยู่ใต้กฎหมาย

คำว่า “ชนชั้นกลาง” นรวมบุคคลหลายหมู่หลายเหล่า เราจะจำกัดความโดยยึดถือเอาการประกอบอาชีพ รายได้ หรือฐานะในสังคมกันแน่ นักรัฐศาสตร์ของฝรั่งเศสคนหนึ่งยึดหลักตามประการ ในการพิจารณาว่าชาวฝรั่งเศสคนใดเป็นพวกชนชั้น

กตางบ้าง นั่นคือ (ก) ลักษณะของอาชีพ (ข) การดำเนินชีวิตและการใช้จ่ายเงิน
ของที่ทำมาได้และ (ค) สถานะร่วมกันโดยคำนึงถึงภรรยาได้ โดยยึดถือหลักเหล่านี้
พวกชนชั้นกลางของฝรั่งเศสอาจจะจำแนกได้ดังนี้ ในหมู่พวกที่ได้รับเงินเดือนประจำก็มี
พวกวิศวกร พวกที่ทำงานตามสำนักงานข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่ พวกบุคลากร ครู
อาจารย์ทรงคุณวุฒิ และนายทหารชั้นประทวนของเหล่าต่าง ๆ ส่วนพวกที่ไม่ได้รับ
เงินเดือนประจำก็มีพวกประกอบอาชีพ พ่อค้าย่อย นักธุรกิจรายเล็ก เจ้าของวิสาหกิจ
ขนาดย่อมและพวกช่างฝีมือ จากการคำนวณอย่างหยาบ ๆ พวกชนชั้นกลางมีจำนวน
ประมาณ ๗ ล้านคน หรือประมาณร้อยละ ๓๗ ของผู้ประกอบอาชีพทั้งหมด ตัว
เลขที่ค่อนข้างสูงนี้แหละที่บุคคลมากหลายคำนึงถึง เมื่ออ้างว่า ฝรั่งเศสเป็นประเทศของ
ชนชั้นกลาง ดินแดนของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดย่อม ของช่างฝีมือ อุตสาหกิจขนาด
เล็กในครอบครัว ร้านเล็ก ๆ คุณค่าต่าง ๆ แห่งคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ เช่น บั๊จเจกชน
นิยม คุณภาพนิยม ความพอประมาณ ความยึดมั่นในคุณูปภาพ ยังคงปรากฏอยู่ทั่ว
ไปในฝรั่งเศสปัจจุบัน

ปกติพวกชนชั้นกลางมีคุณลักษณะที่คล้ายตามกันอยู่หลายสถานซึ่งเราอาจ
จะพอเดาได้ว่า พวกนี้จะแสดงออกซึ่งแนวความคิดในเรื่องการเมืองทำนองเดียวกับนัฒมา
เด่มอ แต่ในกรณีของฝรั่งเศส พวกชนชั้นกลางมักจะเปลี่ยนแปลงความโน้มเอียงด้าน
การเมือง ปัจจุบันพวกนี้แตกแยกกันในด้านความคิดเห็นหลายประการ

ประวัติของการเปลี่ยนแปลง

จนกระทั่งประมาณปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ พวกชนชั้นกลางส่วนใหญ่
เป็นปฏิปักษ์ต่อองค์การศาสนา และนิยมฝ่ายสาธารณรัฐ และหลังจากชนศตวรรษใหม่
แล้ว พวกชนชั้นกลางก็ค่อย ๆ หันกลับไปสู่ฝ่ายศาสนาอีก และมีแนวความคิดคล้าย
ตามพวกอนุรักษนิยมยิ่งขึ้น พวกนี้ระแวงฝ่ายบริหารทำนองเดียวกับที่ในสหรัฐอเมริกา
มีการเน้นถึงดีทริชของมดรัฐมากเช่น ดังนั้นก็จะนำไปสู่การขัดขวางการปฏิรูปในทางสังคม

และเศรษฐกิจ และเมื่อชนชั้นกรรมาชีพร่ำรวยถึงระดับหนึ่งก็ยิ่งทำให้พวกคนค่อมผู้ชด
ชนชั้นชน ชั้นหนึ่งของชนชั้นกลางซึ่งเรียกว่าพวกราดิคัลเพียงแค่แต่แค่คงการเป็นปฏิปักษ์
ต่อฝ่ายคำสั่งนำด้วยวาจา และสนับสนุนการปฏิรูป แต่ในทางปฏิบัติแล้วพวกนี้ไม่ได้มี
พลังอะไรเลย นอกจากจะแกล้งโกลไปมาระหว่างซ้ายและขวา

พวกชนชั้นกลางระดับต่ำ ข้างฝีมือ และพวกเจ้าของร้านค้าย่อย ยังคงสนับสนุนระบบสาธารณรัฐอยู่จนกระทั่งต้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ นับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ เป็นต้นมา “คนเล็ก ๆ” ก็เริ่มต่อต้านภาษีรายได้และภาระทางการเงินอื่น ๆ ที่รัฐบาลบังคับให้พวกเขาต้องแบกไว้ พวกเขาารู้ตัวดีว่าฝั่งเศสกำลังจะมีการพัฒนาอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้นทุกขณะ ซึ่งเป็นการคุกคามความคงอยู่ของพวกเขา (ร้านค้าที่มีสาขาทั่วไปกำลังทำให้ร้านค้าย่อยต้องเลิกกิจการ โรงงานทำให้พวกช่างต่าง ๆ ต้องขาดอาชีพ และไรท์ที่ใช้เครื่องจักรกดกำลังบีบโรงงานขนาดย่อมที่เป็นอิสระ) “คนเล็ก ๆ” พยายามที่จะหยุดยั้งความเปลี่ยนแปลงนี้ พวกนี้คิดวางแผนอย่างเต็มที่ เพื่อให้สถาปนากฎคุ้มครองและให้เงินช่วยเหลือ ในช่วงระยะสิบปีของรอบปี ค.ศ. ๑๙๕๐ พวกนี้ก็เริ่มต้นทำลายระบบรัฐสภาของสาธารณรัฐที่เคยสนับสนุนมาช้านาน โดยการเข้าร่วมกับพวกฝ่ายขวาที่มีหัวรุนแรง

ความแตกต่างและแบ่งแยกกัน ในระยะ ๒๐ ปีหลัง พวกชนชั้นกลางได้แตกแยกกันในด้านความคิดเห็นทางการเมืองโดยการเข้าร่วมกับพรรคการเมืองต่าง ๆ เหตุผลในเรื่องภูมิภาค ประวัติศาสตร์ คำสั่งและเศรษฐกิจ ได้ทำให้ชนชั้นนี้มีความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกัน มีอยู่หลายกรณีที่พวกชนชั้นกลางได้สนับสนุนพวกคอมมิวนิสต์ คำนำหน้าว่าประมาณร้อยละ ๘ ของพวกพนักงานกินเงินเดือน ร้อยละ ๕ ของข้าราชการพลเรือน ร้อยละ ๕ ของพวกพ่อค้า ร้อยละ ๓ ของผู้ประกอบการวิชาชีพ และร้อยละ ๓ ของผู้ที่รับบำนาญคงจะเห็นด้วยให้แก่พรรคคอมมิวนิสต์ คะแนนเสียงที่พรรคคอมมิวนิสต์ได้รับจากพวกชนชั้นกลางมีอยู่ระหว่าง ๘๕๐,๐๐๐ ถึง ๑ ล้านคน แต่คะแนนเสียงส่วนใหญ่ของพวกชนชั้นกลางนั้นเป็นของพรรคอื่น อาทิ พวกโซเชี่ยลลิสต์ โดยเฉพาะพวกที่กินเงินเดือน พวกครูและข้าราชการ พรรค MRP ก็ได้คะแนนเสียงส่วนใหญ่จากพวกที่เคร่ง

ศาลนาคารอดิก ส่วนพวกราดิคัลก็ได้รับความสนับสนุนจากพ่อค้าและเจ้าของร้านค้าย่อย และพวกอนุรักษนิยม โดยเฉพาะพวกโกลดิดด์ พรรคการเมืองทั้งหลายต่างพยายามที่จะหาความสนับสนุนจากพวกชนชั้นกลาง และรวบรวมพวกนักรบจึงตั้งเป็นสมาคมอาชีพต่าง ๆ กัน

ความแตกต่างกันในการคิดเห็นเรื่องการเมืองทำให้ชนชั้นกลางอ่อนกำลัง และเป็นอุปสรรคในการวางโครงการอันจะส่งเสริมผลประโยชน์ของชนชั้นชนชั้น ๕ ฉะนั้นพวกนักรบจึงมักมีความโน้มเอียงไปสนับสนุน "บุรุษเหล็ก" และได้สนับสนุนลัทธิ "โบนาปาร์ติสต์" ระหว่างสมัยจักรวรรดิที่ ๒ (ค.ศ. ๑๘๕๒-๑๘๗๐) สมัยเบเตงในปี ค.ศ. ๑๘๔๐ และในสมัยของเคอโกลดิดด์ พวกชนชั้นกลางสนับสนุนรัฐบาลที่มีบุคคลหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วชนชั้นกลางสนับสนุนระบบสาธารณรัฐในฐานะที่เป็นหนทางที่ส่งเสริมผลประโยชน์ของคนมากที่สุด ชนชั้นได้ช่วยพิทักษ์ระบบสาธารณรัฐไว้ไม่ให้แตกสลายได้หลายครั้งหลายหน แต่ในภาวะคับขันพวกนักรบก็กลายเป็นผู้ทำลายระบบสาธารณรัฐ ในด้านการเมืองพวกนักรบไม่เดินสายกลางและผ่อนปรนดังที่อริสโตเติล และต่อมา จอห์น สจ๊วต มิลล์ ได้อ้างถึงพวกนักรบ

องค์การศาสนา

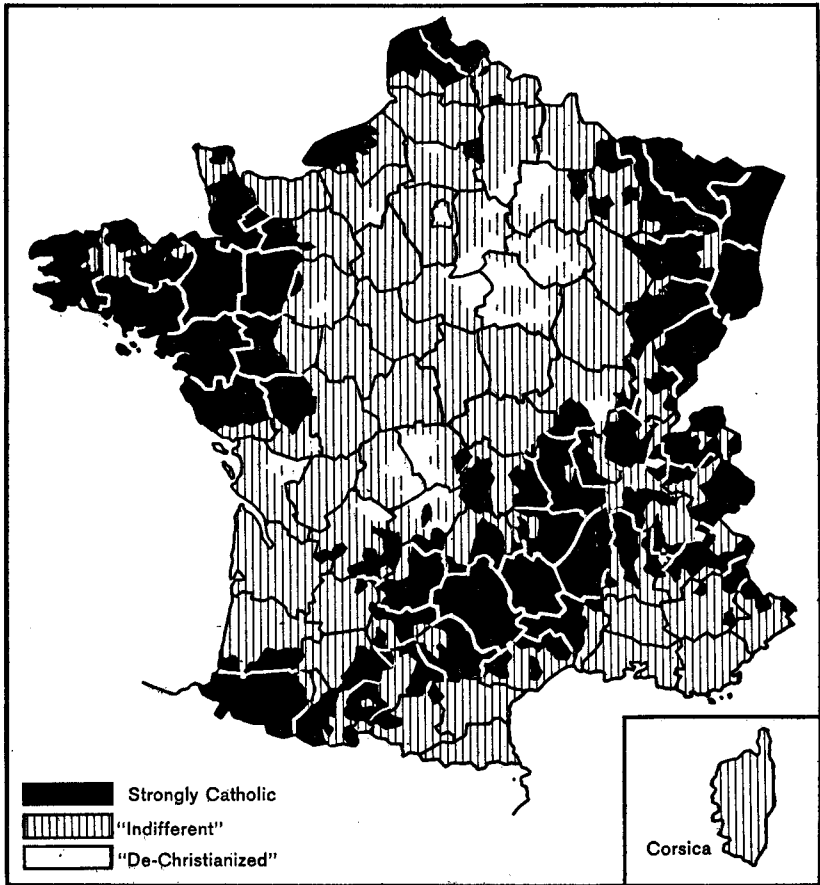
ประชากรฝรั่งเศสสนับสนุนลัทธิศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเป็นส่วนใหญ่ มีผู้นับลัทธินิกายโปรเตสแตนต์และยิวอยู่กว่า ๓ ล้านคนเพียงเล็กน้อย และมีชาวแอตเจอร์ยีนับลัทธิศาสนามุสลิมอยู่อีกประมาณ ๓-๔ แสนคน แต่จากจำนวนราว ๔๕ ล้านคนนี้นับลัทธิศาสนาโรมันคาทอลิกไม่ถึงร้อยละ ๒๕ หรือราว ๓๐ ล้านคนก็อาจนับได้ว่าปฏิบัติศาสนกิจ ส่วนใหญ่เป็นพวกที่ "ไม่แยแส" โดยปฏิบัติแต่ศาสนกิจที่สำคัญๆ ที่ทางศาสนากำหนดไว้ อาทิ พิธีเข้ารีตรับศีลมหาสนิท พิธีสมรส ฯลฯ และบางทีก็ทำเพียงให้คล้ายตามพิธีทางศาสนาที่สำคัญๆ เท่านั้น ส่วนน้อยซึ่งอาจมีจำนวนราว ๗-๘ ล้านคนนั้นเป็นพวกต่อต้านคณะสงฆ์ หรือแม้แต่เป็นพวกที่เป็นปฏิปักษ์ศาสนา ในย่านศูนย์กลางนคร

ที่มีประชาชนอยู่หนาแน่นนั้นแทบจะเรียกได้ว่าเป็นพวกที่ไร้ศาสนา ไม่มีโบสถ์ พระ หรือผู้ปฏิบัติศาสนกิจ พวกที่อาศัยอยู่ในนครใหญ่โดยเฉพาะเขตของพวกคนงานเป็นพวกนอกศาสนาที่หัวรุนแรง บางเขตแม้แต่การฝังศพก็ทำแต่พิธีของทางฆราวาสเท่านั้น พวกอนุรักษ์นิยมมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับทางฝ่ายศาสนา แต่พวกคอมมิวนิสต์และโซเชี่ยลลิสต์เป็นปฏิปักษ์ต่อฝ่ายศาสนา ฉะนั้น จึงพอจะกล่าวได้ว่าโดยทั่วไป พวกฝ่ายขวานั้นเลื่อมใสทางศาสนาแต่พวกฝ่ายซ้ายนั้นเป็นปฏิปักษ์ต่อพวกคณะสงฆ์ หรือเป็นพวกที่ต่อต้านศาสนา

การปฏิบัติศาสนกิจในภาคต่าง ๆ ของฝรั่งเศสมีน้อยเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางประวัติศาสตร์ ถ้าทวีปในชนบทนั้นมีการปฏิบัติทั่วไปเคร่งมากบ้างน้อยบ้าง ยกตัวอย่างเช่น ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ (บริตานี และ นอร์ม็องดี) ประมาณร้อยละ ๘๐ เป็นพวกที่เคร่งศาสนาคาทอลิก แต่ ๓๐ จังหวัดของภาคกลางและภาคใต้ตัวเลขลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๒๐ เท่านั้น (ภาพ ๓-๑ หน้า ๓๐๘) ในเมืองโดยทั่วไปประมาณครึ่งหนึ่งเท่านั้นที่เคร่งศาสนา ในนครใหญ่ ๆ อาทิ ปารีส มาเซย์ ล็องด์ ดูซุช และ เกรอนอบเบตอ จำนวนพวกที่เคร่งศาสนานี้ก็น้อยไปกว่านั้น ชานนครใหญ่ ๆ บางแห่งซึ่งเป็นย่านที่อยู่อาศัยของพวกกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจแทบจะไม่มีเลย ย่านกรรมกรของนครปารีสประมาณร้อยละ ๒ เท่านั้นที่ "ปฏิบัติ"

ประวัติศาสตร์ก่อให้เกิดเหตุประหลาด ๆ หลายประการในด้านศาสนาของฝรั่งเศส ยกตัวอย่าง นักท่องเที่ยวชาวคาทอลิกอเมริกันผู้ซึ่งตัดสินใจจะขับรถจากดูซงไปไบเยอในนอร์ม็องดี จะพบว่าโบสถ์ที่อยู่ทางซ้ายมือผู้นั้นอยู่ในสภาพที่เรียบร้อย มีการปฏิบัติศาสนกิจกันเป็นประจำและไม่ขาดแคลนพระ ประชากรประมาณร้อยละ ๘๕ ปฏิบัติศาสนกิจ แต่ทางขวามือห่างไปเพียงไม่กี่ไมล์ ทุกอย่างกลับตรงกันข้าม ประมาณร้อยละ ๒๐ เท่านั้นที่ปฏิบัติศาสนกิจ และพระก็หายาก นักที่ศาสนาจริงมักจะพบเต็มอ่าหมู่บ้านที่ถ้าธารผ่ากลาง ล้วนหนึ่งจะเคร่งศาสนา แต่อีกส่วนหนึ่งกลับเป็นปฏิปักษ์กับคณะสงฆ์และไม่เชื่อถือศาสนา

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มดังกล่าวกับศาสนาคอนข้างเด่นชัด แต่คงเรื่อง ๆ ทั่วไปคือมีข้อยกเว้น พวกเกษตรกร โดยเฉพาะในภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ พวกชนชั้นกลางที่ฐานะดี เจ้าของไร่นาขนาดใหญ่ และพวกชนชั้นกลางเป็นบางส่วน เป็นพวกที่เคร่งศาสนา เป็นส่วนใหญ่ พวกกรรมกร พวกเกษตรกรในภาคใต้ พวกครู บัณฑิต และพวกชนชั้นกลางที่ฐานะยากจนเคร่งศาสนามาน้อยกว่า

ภาพ ๓-๑ การถือศาสนาในฝรั่งเศส

ปรับจาก François Goguel, *Géographie des Elections Françaises, de 1870 à 1951.*

องค์การ องค์การศาสนาคาทอลิกในฝรั่งเศสนั้นแยกจากรัฐ และจนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้ก็แยกจากด้านการศึกษาด้วย ฝ่ายศาสนาไม่ได้รับเงินช่วยเหลือในด้านนี้เลย โรงเรียนของฝ่ายศาสนาทั้งโรงเรียนประถม โรงเรียนพยาบาล โรงเรียนการช่างและมัธยมศึกษาถือว่าเป็นโรงเรียนเอกชน* รัฐรับรองแค่ปริญญาของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยของรัฐเท่านั้น เรื่องเกี่ยวกับคติทางศาสนาและการบริหารต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของสภาบาทหลวงชั้นคาร์ดินัลและอาร์คบิชอป ฝ่ายศาสนาแบ่งเขตศาสนาตามเขตจังหวัด ศาสนจังหวัดยังแบ่งเป็นศาสนตำบล มีพระอยู่ประมาณ ๔๐,๐๐๐ รูปและผู้ช่วยอีกราวแสนคนซึ่งมาจากคณะต่าง ๆ ให้บริการและบริหารกิจกรรมของฝ่ายศาสนาในงานด้านการกุศล การศึกษา การสังเคราะห์ โรงพยาบาลและอื่น ๆ รัฐจะเข้าแทรกแซงก็ต่อเมื่อมีการแต่งตั้งเจ้าคณะโดยต้นตอไป เพราะรัฐจะต้องเห็นชอบกับการแต่งตั้งนั้น การแต่งตั้งนั้นจึงถือได้ว่าสมบูรณ์

พวกที่ปฏิบัติศาสนกิจในนิกายโรมันคาทอลิกมีความเชื่อทางการเมืองอย่างไรก็เช่นกันกับกลุ่มอื่น ๆ ที่เราได้พิจารณามาแล้ว พวกคาทอลิกมีความเชื่อในเรื่องนี้แตกต่างกันออกไป บางคนก็เชื่อกติของฝ่ายศาสนาที่เชื่อว่ารัฐนั้นต้องอยู่ใต้ฝ่ายศาสนาที่มีหัวอนุรักษนิยมรุนแรงก็มีไม่น้อยในรอบสิบปีของ ค.ศ. ๑๙๓๐ พวกนี้มองกิจการที่เป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบสาธารณรัฐอย่างแข็งขันนั่นคือ สหพันธ์คาทอลิกแห่งชาติ แต่ในอีกด้านหนึ่งพวกคาทอลิก “ที่ก้าวหน้า” ก็สนใจในเรื่องการปฏิรูปทางสังคมและเศรษฐกิจมากกว่าการเผยแพร่และยึดถือคติทางศาสนา หลังจากการปลดปล่อยประเทศจากการยึดครองแล้วพวกนี้เองช่วย และได้จัดตั้งกลุ่มคาทอลิก พรรคการเมือง สหภาพกรรมกรที่นิยมการปฏิรูปขนานใหม่ แต่ส่วนใหญ่ของพวกที่เคร่งศาสนาอยู่นอกระหว่างพวกที่เอียงซ้ายและขวา พวกนี้ไปลงคะแนนให้พรรคที่เดินสายกลาง

ในระยะสิบปีหลังนี้ ได้มีองค์การเยาวชนคาทอลิกเกิดขึ้นมากมาย พวกนี้ได้เข้ามามีส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรมของสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่น่าสังเกต

* ยกเว้นสำหรับอิตาลี-ลอรเรน ซึ่งวัดและโรงเรียนคาทอลิกได้รับเงินสนับสนุนตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๗๘

ที่สุดก็มี องค์การยุวกตติกรคาธอลิก (JAC—Jeunesse Agricole Catholique) องค์การ
ยุวกกรรมกรคาธอลิก (JOC—Jeunesse Ouvrière Catholique) องค์การเยาวชนนักศึกษา
คาธอลิก (JEC—Jeunesse Etudiante Chrétienne) พวกเขาได้แพร่ปรัชญาที่ก้าวหน้าไป
ในหมู่พวกกตติกรและกรรมกร เป็นเหตุให้มักจะถูกเพ่งเล็งจากคณะสังฆคาธอลิก และมัก
จะมีการขัดแย้งอย่างรุนแรงกับองค์การกึ่งศาสนาของฝ่ายศาสนาอื่น ๆ พวกกลุ่มก้าวหน้า
เหล่านี้ได้รับความสำเร็จอย่างงดงามในการรวบรวมพวกกรรมกร ชาวนา และนักศึกษา
และทำให้เกิดการปฏิรูปขึ้น พวกเขาไม่สามารถลดอิทธิพลของพวกเขาจนมิวิตต์ได้มาก
มายนัก แต่ก็สามารถเข้าถึงจิตใจของพวกเขาอันเอียงไปสนับสนุนพวกคอมมิวนิสต์ได้

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ องค์การกิจกรรมคาธอลิกต่าง ๆ ได้มีส่วนกระตุ้นให้
การก่อตั้งพรรคการเมืองคาธอลิกเสรีนิยมขนาดใหญ่ขึ้นพรรคหนึ่งนั่นคือพรรค Republican
Popular Movement (MRP) ในรอบสิบปีของ ค.ศ. ๑๙๕๐ ก็จัดตั้งสหภาพกรรมกรได้
สำเร็จคือ French Confederation of Christian Workers (CFTC) ปัจจุบันพวกเขากำลัง
พยายามจะแพร่ไปในชนบท โดยริเริ่มให้เกิดความต้องการที่จะปฏิรูปในหมู่พวกเขา
และหมู่บ้าน โดยส่งเสริมให้มีการปฏิรูปในด้านเศรษฐกิจและเทคนิคซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น
อย่างยิ่งสำหรับการเกษตรของฝรั่งเศส สันนิษฐานผู้ที่ก้าวหน้าให้เข้าสมัครรับเลือกตั้ง
เข้าดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ของท้องถิ่น เป็นนายกเทศมนตรี เทศมนตรี และเมื่อไม่นาน
มานี้ ก็สันนิษฐานผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิก และสมาชิกสภาด้วย

กองทัพ

ยกเว้นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ระหว่างการปฏิวัติ สหประชาชาติของนโปเลียน และหลัง
สงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา กองทัพของฝรั่งเศสก็เหมือนกับของอังกฤษ และ
ประเทศอื่น ๆ ในยุโรป นั่นคือประกอบด้วยนายทหารที่มาจากพวกเจ้าขุนมูลนาย และ
ชนชั้นกลางที่มีฐานะดี ส่วนนายทหารที่มิใช่เชื้อสายมาจากชนชั้นนายทหารที่จะได้
ตำแหน่งสูง ๆ หลังจากการกดขี่มาครองราชย์ของราชวงศ์บูร์บอง พวกคณะนายทหารก็

แทบจะเป็นวาระหนึ่งทีเดียว มีการปกครองกันเป็นลำดับชั้น เป็นปฏิบัติที่ระบบ
สาธารณรัฐ และจนกระทั่งถึงปลายศตวรรษที่แล้ว ส่วนมากเป็นพจนานุกรมระบบราชา-
ธิปไตย พวกนายทหารหนุ่มได้รับการฝึก “ขนมขม” ในโรงเรียนของพวกเจชู้ติซึ่ง
เด็กนักเรียน พวกนี้จะต้องเผชิญกับการทดสอบอย่างเข้มงวดกวดขัน จากนั้นจะถูก
ส่งไปยังโรงเรียนนายทหารเฉพาะไม่ก็โรงเรียน หลังจากนั้นก็จะถูกส่งไปประจำกรมกอง
หรือฝ่ายเด่านาธิการที่ปารีส การเกียดกองทางครอบครัว สังคม ค่าส่นา และสถานศึกษา
ทำให้พวกนี้รวมกันเป็นกลุ่มแน่นแฟ้น และมีการปกครองกันเอง โดยมีการแต่งตั้งพวก
นายพลเป็นรัฐมนตรีกล้าใหม่ และกองทัพอาญายังรัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญได้
หลายครั้งหลายหน ในสมัยสาธารณรัฐที่ ๓ พวกคณะนายทหารได้พยายามถึง ๒ ครั้ง
จะนำระบบราชาธิปไตยกลับมา ในปี ค.ศ. ๑๘๗๔ คดีเดรย์ฟุส (Dreyfus) ซึ่งเป็นคน
สำคัญคนหนึ่งของประวัติศาสตร์เมืองฝรั่งเศส ได้ทำให้ความเป็นอิสระทางการเมืองของ
กองทัพสลายตัวลง และมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่ององค์ประกอบทางสังคมในกองทัพ

หัวใจของคดี เดรย์ฟุส (ค.ศ. ๑๘๗๔-๑๘๗๖) อยู่ที่ว่า กองทัพบกจะสามารถ
เป็นรัฐซ้อนรัฐโดยไม่ต้องอยู่ใต้การควบคุมทางการเมือง และสามารถที่จะบังคับให้
รัฐบาลพลเรือนทำตามเจตจำนงของตนต่อไปได้หรือไม่ อัลเฟรด เดรย์ฟุส นายทหาร
ยศร้อยเอกเชื่อสาวยิวได้ถูกนำขึ้นศาลทหารในข้อหาทรยศ เมื่อมีการแย้งว่าหลักฐาน
เอกสารที่นำมาประกอบในการพิจารณาดังโทษเดรย์ฟุสนั้น นายทหารอีกผู้หนึ่งในขณะ
เด่านาธิการได้ปลอมแปลงขึ้น ทางกองทัพก็คิดว่า ถ้ามีการเข้ามาแทรกแซงในเรื่องอำนาจ
และกฎข้อบังคับต่าง ๆ ของกองทัพเช่นนั้นก็จะเป็นการทำลายขวัญและในที่สุดความ
สามัคคีของชาติ เมื่อเอมิล โซดา และคนอื่น ๆ อ้างว่า เดรย์ฟุสเป็นผู้บริสุทธิ์ ขอให้
มีการพิจารณาคดีกันใหม่ คดีนี้ของลัทธิชาตินิยมปฏิบัติชนเชื้อชาติยิว ปฏิบัติระบบ
สาธารณรัฐก็แพร่ไปทั่วประเทศ แต่หลังจากการต่อสู้กันอย่างไม่หยุดยั้งทางด้านสังคม
และการเมืองอยู่เป็นเวลาดิถีปีเต็ม ๆ พลังทางฝ่ายสาธารณรัฐก็มีชัย พลเรือนมีอำนาจ

เห็นออกกองทัพ ฝ่ายศาสนาและเจ้าขุนมูลนายที่เคยมีอำนาจเห็นออกกองทัพก็เป็นอันว่าสิ้นอำนาจไป

คดีที่เคยฟุ่ดสุดสิ้นลงได้ ๆ กับการแยกศาสนาออกจากรัฐพร้อมกับการยุบและยึดทรัพย์สินของศาสนาหลายแห่ง เมื่อพิจารณาไปให้ถ่องแท้แล้วจะเห็นได้ว่าความเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิวัติในปี ค.ศ. ๑๗๘๘ คือทำให้พวกหัวอนุรักษ์นิยมจัดในฝ่ายศาสนาอ่อนกำลังลง ถ้าจัดอิทธิพลของพวกเจ้าขุนมูลนาย เบิกทางให้ประชาชนชาวไทยในกองทัพ ซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจและการควบคุมของรัฐบาลระบบสาธารณรัฐ

ตั้งแต่ต้นศตวรรษมาจนกระทั่งถึงปี ค.ศ. ๑๘๕๐ พวกนายทหารส่วนใหญ่ยังคงเป็นกลางในด้านการเมือง โดยยึดคำกล่าวที่ว่า "ไม่รู้ไม่เห็น" พวกนายทหารไม่ได้แทรกแซงด้านการเมือง แต่นายทหารชั้นผู้ใหญ่บางคนก็เป็นพวกที่นิยมระบบสาธารณรัฐอย่างแท้จริง กองทัพไม่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องการเมือง หรือกับความจำเป็นที่จะต้องผ่อนผันผ่อนยาว การเจรจาและต่อรอง ดังนั้น จึงมักจะปลัดคิวจากการต่อรองในเรื่องของการเมือง

ความพ่ายแพ้ของกองทัพฝรั่งเศสในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยังความตื่นตระหนกแก่เหล่าทหารจนถึงชนรากฐาน ทำให้กองทัพลดความภักดีในรัฐลง วินัยและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทัพแตกสลาย และเปลี่ยนองค์ประกอบทางสังคมของกองทัพโดยสิ้นเชิง นอกจากนี้ยังเกิดการแสวงหาแพะรับบาปเพื่อโยนความผิดในความวิบัติที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเซ็นสัญญาสงบศึกระหว่างฝรั่งเศสและเยอรมันในปี ค.ศ. ๑๘๕๐ สาธารณรัฐก็ถูกกดออกไป บุคคลผู้หนึ่งคือจอมพล เปแแตง ก็ได้จัดตั้งระบบเผด็จการขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากกำลังส่วนใหญ่ของฝ่ายทหาร ตามประเพณีของทหารที่ยังคงเป็นกลางในเรื่องการเมือง พวกนายทหารผู้บังคับบัญชากำลังทัพในอาณานิคมยอมปฏิบัติตามคำสั่งของเปแแตง ที่เซเนกัล มาดากัสการ์ มอริสโค และแอดจ์เรีย ฝ่ายทหารรักษาวินัยไว้ได้ แต่นายพลคนหนึ่งคือ นายพลเดอโกตต์ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่ง เดอโกตต์กับผู้ที่มีความ

เห็นคล้ายตามเขาไม่ยอมรับนับถือรัฐบาลของนายพลเปแดง และทำการสู้รบต่อไป การ
แข่งขันของเดอโกดตั้นไม่ใช่เป็นเรื่องที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน แต่ที่น่าสังเกตก็คือเขา
สามารถชักจูงพวกนายทหารกองทหารอาณานิคมมาเข้าข้างเขาได้มากยิ่งขึ้นทุกที จน
ในที่สุดสามารถยกกำลังไปปลดปล่อยฝรั่งเศสได้ในฐานะเป็นตัวแทนที่ถูกต้องของประเทศ
แต่เหตุการณ์ครั้งนี้เพาะเชื้อซึ่งเป็นอันตรายต่ออนาคต ถ้านายพลคนหนึ่งสามารถทำได้
คนอื่นทำไมจะทำบ้างไม่ได้ การแข่งขันครั้งนี้ทำให้เกิดการแบ่งแยกกันขึ้นในกองทัพ
นายทหารบางพวกเข้าข้างเดอโกดตั้น บางพวกหนึ่งเข้าข้างเปแดง คำว่า “พวกเปแดง”
และ “พวกเดอโกดตั้น” ได้กลายเป็นคำที่มีความหมายแสดงความโน้มเอียงทางด้านกา
รเมืองและการแบ่งแยกเป็นสองฝักสองฝ่ายในกองทัพ ถึงแม้หลังจากเวลาที่ผ่านไปจะช่วยให้
การเป็นอริต่อกันระหว่างสองพวกนั้นลดน้อยลง แต่ต่างฝ่ายต่างก็ยังระแวงสงสัยกัน
อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การปกครองตามลำดับชั้นและวินัยในกองทัพได้รับการตั้งตระเทือน
อย่างหนัก

ความพ่ายแพ้ในสงครามทำให้กองทัพไม่เป็นที่นิยม ยกตัวอย่าง กองทัพ
เยอรมันกว่าจะฟื้นตัวหลังจากความพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ได้ก็เป็นเวลานานมาก
อับยัส ไว้ประโยชน์ อัดอันตันใจ เพราะรบแพ้เขา ทำให้พวกทหารและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
พวกนายทหารรู้สึกคล้ายว่าตนเป็นคนชั่วช้าไม่น่าคบในประเทศซึ่งก่อนหน้านั้นไม่นาน
ให้เกียรติและสรรเสริญพวกตน สำหรับพวกนายทหารฝรั่งเศส สถานการณ์ยิ่งเลวร้าย
ใหญ่ หลังจากความพ่ายแพ้ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ แล้ว ยังเกิดมีสงครามในอาณานิคมซึ่ง
กองทัพฝรั่งเศสต้องถอนตัวครั้งแล้วครั้งเล่า สงครามอินโดจีนระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ถึง
ค.ศ. ๑๙๕๔ ทำให้นายทหารประจำการบาดเจ็บล้มตายเป็นอันมาก แต่ทางฝรั่งเศสเอง
กลับไม่สนใจว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างในแดนที่อยู่อีกซีกโลก ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ฝรั่งเศสถอน
ตัวจากมอร็อกโกและตูนีเซีย ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ พวกแอลจีเรียได้ลุกฮือขึ้น และเกิดการ
รบพุ่งกันอยู่เป็นเวลาร่วม ๘ ปี

ความพ่ายแพ้ที่ติดต่อกันนับเป็นปี ๆ การถูกทอดทิ้งตะเดยยังความขมขื่นให้
แก่กองทัพฝรั่งเศสเป็นอย่างยิ่ง พวกนายทหารก็ไม่ม้ทรัพย์สินหรือฐานะในสังคมสูงดัง
แต่ก่อนที่จะช่วยผ่อนความอดอดัดดัดกลุ่ม กองทัพฝรั่งเศสในรอบ ๓๐ ปี นับแต่ ค.ศ.
๑๗๕๐ มีนายทหารที่มีฐานะคืออยู่ไม่กี่ร้อยคน เทียบกับจำนวน ๓๐,๐๐๐ คน ในตอนปลาย
คริสต์ศัตวรรษที่ ๑๙ พวกนายทหารของคริสต์ศัตวรรษที่ ๒๐ ส่วนมากมาจากครอบครัว
ชนชั้นกลางที่มีฐานะค่อนข้างยากจน และมีไม่น้อยที่เลื่อนมาจากชนประทวน ครอบครัว
ของพวกเขาจะเป็นพวกนายทหารหรือข้าราชการพลเรือน พวกประกอบวิชาชีพหรือ
พวกเจ้าของที่ดินรายย่อย พวกนายทหารมีความวิตกกังวลทำนองเดียวกับพวกชนชั้น
กลางที่มีฐานะค่อนข้างยากจนที่หวั่นในความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก อนาคตที่
คุกคามความมั่นคงในชีวิตของตน พวกนั้นจึงถือเรื่องตำแหน่งและกรรมมีหน้ามตาเป็นเรื่อง
ที่สำคัญมาก แต่เมื่อถูกทอดทิ้ง ได้เงินเดือนน้อยไม่พอใช้ และยังถูกกำหนดที่รบแพ่ง ๆ ที่
ก็ดูเหมือนไม่มีใครแยแสแต่จะรบแพ้หรือชนะ พวกนายทหารจึงหันไปโทษสาธารณรัฐ
โดยหาว่าเป็นตัวการทำให้พวกเขาและฝรั่งเศสต้องย่อยยับอับรา พวกนายทหารจึงรวบรวม
กันตั้งกลุ่มที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐ หันไปร่วมมือกับพวกฝ่ายขวาพยายามที่จะให้
สาธารณรัฐที่ ๕ เป็นไปตามแนวความคิดของตน ฉะนั้น กองทัพจึงหันมาเดินการเมือง
อีกพร้อมกับความรู้สึกที่ขดขั่นแข่งข้อ

แอลจีเรียเป็นจุดแตกหัก พวกทหารเกณฑ์และนายทหารประมาณครึ่งล้าน
คนต้องเผชิญกับการรบนอกแบบฉบับ การรบที่ประกอบด้วยการซุ่มโจมตี การรบใน
ท้องถื่น และการโจมตีของกองโจร พวกกองโจรได้รับการสนับสนุนจากส่วนใหญ่ของ
พวกมอดเดิร์นที่รายล้อมผู้ที่มาดองฐานชาวฝรั่งเศสและกองทหารอยู่ทั่วไป จะล่าถอยก็
ไม่ได้ จะเอาชนะตามแบบฉบับก็ไม่ได้เหมือนกัน เพราะพวกศัตรูแบ่งกำลังเป็นหมู่ ๆ ที่
ไม่อาจจะประจันหน้าได้ง่าย ๆ ในการพยายามที่จะเอาชนะ กองทัพได้ดำเนินการยุทธ
อย่างกว้างขวาง นอกเหนือไปจากการอาวุธ มีการพิจารณาข่าวสาร โฆษณาชวนเชื่อ

ชูเชิญ และกรทรมาน ทางกองทัพได้รับอำนาจในการพิจารณาชาวหนังสือพิมพ์ ควบคุมโรงเรียน และเข้าจัดการโรงเรียนที่จัดสร้างขึ้นใหม่สำหรับพวกมอดเด็ม จัดตั้งค่าย “คองกูมิดานาใหม่” ซึ่งพวกแอตจี้เรียจะถูกลดอับประวัติและชักจูงให้มาตั้งนั้บต้นกองทัพ ได้มีการโยกย้ายพวกแอตจี้เรี่ยนับเป็นแสน ๆ คนเข้ามาอยู่ในค่ายและหมู่บ้านที่กองทัพ จะจับตามดูได้ง่ายขึ้น แต่ทางปารีส พวกผู้นำทางการเมืองพากันตำหนิการสงครามและ เรียกร้องให้มีการเจรจากับพวกที่ก่อการกบฏขึ้น กองทัพไม่อาจที่จะ “แก้” ปัญหา นี้ได้ตามวิธีปกติ โดยการเอาชัยชนะ พวกนายทหารชั้นผู้ใหญ่จึงจะมีความเห็นว่าม้ทาง เดียวเท่านั้น คือจะต้องเข้าคุมอำนาจทางการเมืองเดี่ยวและตั้งม้ด้าสาธารณรัฐ

ดังนั้น กองทัพจึงได้กลับคืนสู่สถานการณ์เดิม ก่อนปี ค.ศ. ๑๘๘๐ กองทัพ อาจจะกำนั้รัฐบาลได้ แต่หลังจากคค้เดรย์ฟุ่ด และชัยชนะในสงครามโลกครั้งที่ ๑ แล้ว กองทัพก็เข้าผสมกลมกลืนกับระบบสาธารณรัฐ วางคนเป็นกลางในเรื่องการเมืองแต่ ทำอยู่ได้ไม่นานนัก ในรอบสิบปีนับแต่ ค.ศ. ๑๘๓๐ ฝ่ายทหารเริ่มตั้งด้นนโยบายที่อ่อนแอ และแกว่งไกวของสาธารณรัฐ และในปี ค.ศ. ๑๘๕๐ พวกนายทหารด้นมากด้นับต้นุน ระบบเผด็จการที่เกิดขึ้นหลังจากการเซ็นสัญญาสงบศึก คำเรียกร้องของนายพลเดอโกลด์ ทำให้พวกนายทหารจำนวนไม่น้อยพากันได้ใจ และตั้งเข้มของคนจะให้อยู่เห็นรัฐบาลที่ ถูกต้องตามกฎหมาย ละทิ้งการกล่าวอ้างเรื่องวางตัวเป็นกลาง ในขณะที่เดี่ยวกนั้นลักษณะ ในแง่ตั้งคมของกองทัพก็ได้เปลี่ยนแปลงไปได้มีการ ชักจูงพวกชนชั้นกลางและชนชั้นกลาง ที่มีฐานะค่อนข้างยากจนเข้ามาเป็นนายทหารอย่างกว้างขวาง ความรู้สึกไม่มั่นใจและ ความวิตกกังวลของคนชนนจึงค่อย ๆ แพร่เข้ามาในหมู่พวกทหารโดยเฉพาะในหมู่พวก นายทหาร หลังจากถูกอยู่โดดเดี่ยวและพ่ายแพ้มานับเป็นปี ๆ แอตจี้เรียก็กระตุ้นให้พวก นายทหารเหล่านี้เป็นปากเสียงให้กับลัทธิชาตินิยมใหม่ เรียกร้องให้มีการจัดตั้งระบอบ การปกครองที่ด้นับต้นุนพวกตน ต่างหวังว่านายพลเดอโกลด์จะกระทำเช่นนั้น พวกนาย ทหารจึงตั้งนั้บต้นุนเขาในปี ค.ศ. ๑๘๕๘

พวกปัญญาชน

พวกปัญญาชนเป็นพวกที่ทำงานเกี่ยวกับความคิดโดยใช้สัญญัตกษณ์ และคำพูดเป็นเครื่องแสดงออก พูดอย่างกว้าง ๆ พวกนี้กรวม พวกครู นักกฎหมาย แพทย์ ข้าราชการพลเรือนชั้นสูง นักประพันธ์ คีตบีน บรรณาธิการ นักวิจารณ์ทางวิทย์ นักเขียนบทความทางหนังสือพิมพ์ ถ้าเรายึดตามคำจำกัดความกว้าง ๆ นี้ ก็มีปัญญาชนประมาณ ๑ ล้านคนในฝรั่งเศส แต่ในแง่ของการวิเคราะห์ทางการเมือง เราจำจะต้องยึดคำจำกัดความที่จำกัดและบ่งชัดกว่านั้น ฉะนั้น เราจึงจะถือว่าปัญญาชนคือผู้ที่ได้รับการศึกษาและมีความสละสลวยในแนวความคิด และเป็นผู้ใช้ความรู้ความสามารรถโน้มน้าววิถีของเหตุการณ์และการปฏิบัติ

เพื่อที่จะเข้าใจว่าปัญญาชนมีตัวตนอย่างไรบ้างในเรื่องการเมือง เราจะต้องย้อนไปพูดถึงคดีเครย์ฟูต์ คดีร้ายเอกเครย์ฟูต์ไม่เพียงแต่จะก่อให้เกิดการขัดแย้งกันอย่างรุนแรงเกี่ยวกับชะตากรรมของนายทหารผู้นั้น แต่ยังทำให้เกิดการถกเถียงกันอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับความยุติธรรม อำนาจของรัฐ และสิทธิของบุคคล ใน "ข้าพเจ้ากล่าวหา (I Accuse)" บทความที่ขึ้นชื่อของ เอมีล โซดา เขาได้เขียนโจมตีฝ่ายทหารและพวกนายทหารอย่างรุนแรงที่ได้ไต่เต้าบ้ายความผิดให้เพื่อนนายทหารด้วยกันในนามของรัฐ เขาได้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นสำคัญ ๆ อันเนื่องมาแต่คดีนี้ ทำให้พวกปัญญาชนเริ่มต้นตัวและประสงค์ที่จะลงนามเดินการเมืองบ้าง ดังนั้นพวกปัญญาชนจึงได้เริ่ม "เดิน" การเมืองแต่ก็ดังกลุ่มอื่น ๆ ที่เราได้พิจารณากันมาแล้ว พวกนี้แบ่งค่ายคติทางการเมืองมากมาย บ้างสนับสนุนการชดเชย ค่อต้านฝ่ายศาสนา ชาตินิยม ตำราธิรัฐ คอมมิวนิสต์ ทัทธิทหาร ปฏิบั้กษัตริทหารและอื่น ๆ พวกนี้ได้เริ่มสะท้อนให้เห็นถึงความแบ่งแยกที่เป็นอยู่ของสังคม

แต่แทนที่จะวิเคราะห์และให้คำอธิบายรายประเด็นต่างๆ โดยถือหลักความจริง พวกปัญญาชนกลับกลายเป็นนักส่งเสริมคติทางการเมืองต่าง ๆ ตามความเชื่อถือของคน จนกระทั่งถึงปลายคริสต์ศัตวรรษที่ ๑๙ โรงเรียนของพวกเชอูอิตเป็นสถานที่ผลิต

พวกปัญญาชนสำหรับกองทัพและฝ่ายปกครอง แต่โรงเรียนฝึกหัดครู (Ecoles Normales) ผลิตครูและปัญญาชนที่สนับสนุนสาธารณรัฐ และการแยกศาสนากับรัฐออกจากกัน ดัชนีภาคมีตุภูมิฝรั่งเศส (Ligue de la Patrie Française) ประกอบด้วยพวกปัญญาชนอนุรักษนิยมและชาตินิยมที่สนับสนุนทหาร แต่ “ดัชนีภาคสิทธิของมนุษย์” (Ligue des Droits de l'Homme) รวมพวกปัญญาชนที่สนับสนุนสาธารณรัฐ สิทธิส่วนบุคคล และการแยกฝ่ายศาสนาออกจากรัฐมีหลายกลุ่มในระยะ ๓๐ ปี นับแต่ ค.ศ. ๑๘๓๐ ที่สนับสนุนพวกนิยมกษัตริย์และระบบเผด็จอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จ การที่มิสส์ศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยบางคนเดือมได้ลัทธิคอมมิวนิสต์ กระตุ้นให้พวกปัญญาชนหัวอนุรักษนิยมหันไปสนับสนุนสันติภาพกับเยอรมัน และต่อมาก็ได้สนับสนุนรัฐบาลเผด็จการของจอมพลเปแตง หลังจากการปลดปล่อยประเทศจากการยึดครองแล้ว ก็ได้มีการอภิปรายกันอย่างรุนแรงระหว่างพวกที่นิยมสหภาพโซเวียตและลัทธิสังคมนิยม กับพวกที่เป็นปฏิปักษ์กับวีธีการใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จของพวกโซเวียตในการที่จะให้ถึงเป้าหมายของลัทธิสังคมนิยม ปัญหาเก่าแก่ที่ว่าวีธีการหรือผลบั้นปลายจะสำคัญกว่ากันทำให้พวกปัญญาชนแตกออกเป็นค่ายนิยมโซเวียตและเป็นปฏิปักษ์โซเวียตและขัดแย้งกันอย่างรุนแรง

พวกปัญญาชนแสดงความคิดเห็นของตน โดยผ่านองค์การต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มอิทธิพลที่สำคัญ แต่เพราะแสดงความคิดเห็นกันไปคนละทางต้องทางจึงมักจะต่างเสียงของพวกตนเอง พวกนี้มักจะพูดเกินความจริงหรือบิดเบือนในการแสดงความคิดเห็นของตน ผลสุดท้ายพวกปัญญาชนก็ยิ่งช่วยให้เกิดการแบ่งแยกในประชาคมรุนแรงยิ่งขึ้น การแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกันอย่างคึกคักเป็นความรุ่งโรจน์อย่างหนึ่งของวัฒนธรรมฝรั่งเศส แต่มันก็ทำให้เกิดความตึงเครียดในระบบการเมือง และในการใช้ความคิดเห็นเป็นอาวุธในการรณรงค์ทางการเมืองกันอย่างรุนแรง ทำให้เป็นการยากยิ่งขึ้นที่จะมีการถ่วงถ่วงกันซึ่งในการเมืองเป็นเรื่องที่จำเป็น

กลุ่มผลประโยชน์

ในฝรั่งเศส กลุ่มผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ดังคน บัญชาชน และ ศาสนา ได้ก่อตัวกันอย่างมั่นคง ดูเหมือนทุกกลุ่มผลประโยชน์จะต้องมีดีมาคมหรือผู้ที่ คอยเป็นปากเสียง แม่หม้ายและลูกกำพร้าของทหาร บุคคลทุพพลภาพ โรงคัมภีร์เอกชน บิดามารดาและอาจารย์ (เช่น พวกคาซอดิก) ของโรงเรียนเอกชน ชาวสวนผลไม้ มารดาเด็กไม่มีพ่อ เจ้าของโรงแรมเอกชน ชาวไร่ชาวดำดี นายกเทศมนตรี พระใน ชนบทและพระในเมือง ผู้สัญจากมออคโคและตูนิเซีย อาจารย์มหาวิทยาลัย อาจารย์ โรงเรียนเทคนิค ข้าราชการพลเรือน แพทย์ คีตบีน นักศึกษา ดมาซิกส์หกรณเกษตร พ่อค้าขายปลัด ผู้ฆ่าสัตว์ ผู้ขายสังเอดสัตว์ ผู้บรรจุเอดสัตว์ เจ้าของปัมนามัน เจ้าของ ห้องพัก พวกเด็มียนพนักงาน ดถาปนิก เจ้าของภัตตาคาร คนขายบุหรีและสุรา ผู้ดำเร้จการศึกษากจากแซงซวี จากวิทยาลัยรัฐศาสตร์ จากโรงเรียนการปกครอง นาย ทหารชั้นประทวน พวกดาวดลกที่ทำการต่อต้านเยอรมัน พวกนักดนตรีฆ่านคักสังคราม โดกรครั้งที่ ๒ แพทย์ประจำโรงพยาบาล อดีตเชดยคัก ผู้ได้รับอดิรยาภรณ์ในการ สงคราม ผู้ผลิตคอปเรติฟ (เหตัก่อนอาหาร) กรวมกรคริสเดียน พ่อค้าเครื่อง กระจบ้อง ผู้ผลิตของเด็กเด้น ผู้จำหน่ายหนังด้อพิมพ์ พ่อค้าขายปลา ผู้ดำเร้จการศึกษ จากวิทยาลัยและโรงเรียนมัธยม ผู้ผลิตขนมปัง เด็มียนชวเลชพิมพ์คัก เด็มียนพิมพ์คัก ฯลฯ เหตัก่อนเด็มดีมาคมของคนทั้งนั้น ถ้าเราเปิดสมุดโทรศัพท์ของปารีสดูค้ำ “ดีมาคม” หรือ “ดีหบาด” หรือ “กลุ่ม” จะเห็นได้ทันทีว่าไม่มีกลุ่มผลประโยชน์อะไร ที่ไม่มีที่ทำการหรือองค์การของคนในฝรั่งเศส ยิ่งไปกว่านั้น กลุ่มผลประโยชน์หนึ่ง ๆ ยัง มีดีมาคมมากหลาย เราไม่อาจจะพูดถึงกลุ่มผลประโยชน์ในฝรั่งเศสทั้งหมดได้ แต่เรา จะพยายามพิจารณาลักษณะทั่ว ๆ ไป และคักษากิจกรรรมของกลุ่มที่สำคัญ ๆ

ประเภทของกลุ่มผลประโยชน์

เป็นการค่อนข้างดีซึ่งที่จะกล่าวง่าย ๆ ว่ากลุ่มผลประโยชน์จำแนกออกเป็นตามประเภทด้วยกัน ประเภทแรกคือกลุ่มตัวแทนองค์การเหล่านี้เป็นปากเสียงในกิจกรรมที่สำคัญ ๆ และผลประโยชน์ในระดับประเทศ ซึ่งมักจะมีสมาชิกเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีกลุ่มและกลุ่มย่อยอื่น ๆ เข้าร่วมด้วย ที่สำคัญ ๆ ก็มี CNPF - Conseil National du Patronat Français (กลุ่มนายจ้างแห่งฝรั่งเศส) ซึ่งเป็นตัวแทนของวิชาธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งพอจะเทียบได้กับสมาคมผู้ผลิตโภคภัณฑ์และหอการค้าของสหรัฐอเมริกา รวมกัน นอกจากนี้ยังมี CNPME - Conseil National des Petits et Moyens Entreprises (กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางแห่งชาติ) ซึ่งมีการติดต่อร่วมมือกับ CNPF FNSEA - Fédération Nationale des Syndicats des Exploitants Agricoles (สหพันธ์เกษตรกรแห่งชาติ) เป็นตัวแทนของพวกเกษตรกร และสหภาพกรรมกรขนาดใหญ่ทั้งสามคือ CGT, FO, CGTC ส่วน FEN - Fédération de l'Éducation Nationale (สหพันธ์การศึกษาแห่งชาติ) เป็นตัวแทนของพวกครู โรงเรียนประถม มัธยม วิทยาลัย และโรงเรียนเทคนิค UNEF - Union Nationale des Etudiants de France (สหภาพนักศึกษาแห่งชาติ) เป็นตัวแทนของนักศึกษามหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกลุ่มกันอยู่ในระดับประเทศ โดยต่างมีสาขาทั่วฝรั่งเศส สมาชิกตามปกติมักจะเห็นพ้องกันในมาตรการต่าง ๆ แต่ก็ไม่เต็มใจไปทุกครั้งนัก อย่างไรก็ตาม พวกผู้นำก็สามารถถ่วงถ่วงเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยคำพูดที่มีน้ำหนักอยู่

ประเภทที่สอง เป็นองค์การที่มีลักษณะที่เน้นไปในทางเศรษฐกิจและมีรูปเป็นบรรษัท บางกลุ่มดำเนินการของคนเป็นอิสระ แต่ส่วนมากรวมอยู่ในพวกองค์การที่กล่าวถึงในประเภทแรก บางพวกมีสมาชิกเป็นจำนวนมาก ซึ่งช่วยทำให้ได้รับความสำเร็จในด้านการเลือกตั้ง นั่นคือ สามารถเรียกร้องให้สมาชิกลงคะแนนหรือไม่ให้ลงคะแนนให้พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส่วนหนึ่งของกลุ่มผลประโยชน์ประเภทที่สองนี้คือ อาจารย์โรงเรียนมัธยม ครอบครัววิชาอดีตที่ได้รับเงินลงเคราะห์สำหรับการ

ศึกษาของบุตรในโรงเรียนคาซอดิก องค์การที่เป็นพวกที่เรียกว่า “พวกทางหลวง”
เจ้าของเรือแพก เจ้าของปั๊มน้ำมัน ผู้ผลิตรถยนต์ บริษัทรถบรรทุกและการขนส่ง ผู้ผลิต
แก๊ส บริษัทน้ำมัน ฯลฯ เจ้าของร้านขายสุราและอาหารที่ได้รับความนิยมอันดับหนึ่งจาก
กลุ่มผู้ผลิตสิ่งผิดแผกออกฮอตที่มีอิทธิพล เอกชนกว่าต้องด้านที่ผลิตสุราไม่เกิน ๒ แกด-
ดองครั้งโดยไม่ต้องเสียภาษี องค์การทหารผ่านศึกต่าง ๆ แม่หม้ายสงคราม บุคคล
ทุพพลภาพ ฯลฯ และกลุ่มอื่น ๆ ที่มีส่วนสำคัญในเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งถ้ามีการ
หยุดงานแค่เพียงชั่วคราวก็จะทำให้ส่วนหนึ่งของประเทศต้องชะงักงันไปหมด พวกนี้ได้แก่
พวกบุรุษไปรษณีย์ คนงานการไฟฟ้า คนงานการรถไฟ คนงานเหมืองถ่านหิน คนงาน
ท่าเรือ

ประเภทที่สาม และบางที่อาจจะเป็นพวกที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ก็คือกลุ่มผล
ประโยชน์ “ที่จำกัด” พวกนี้คือ “ตอปปี้” ในความหมายดั้งเดิมใช้อิทธิพลดั้งเดิมคิด
ตามแบบฉบับ กล่าวคือ มุ่งใช้อิทธิพลโน้มน้าวระบบการเมืองและเศรษฐกิจเพื่อผล
ประโยชน์ของกลุ่มของตนโดยเฉพาะ

ลักษณะต่างของกลุ่มผลประโยชน์ ลักษณะที่สำคัญที่สุดของกลุ่มผลประ-
โยชน์เหล่านี้คือ ความแบ่งแยกแตกต่างกันดาร์พิต เราได้พูดถึงความผิดแผกแตกต่าง
ของกลุ่มนี้แล้ว และถึงแม้กลุ่มและผลประโยชน์จะรวมกันเป็นครั้งคราว อาทิ กลุ่มนายจ้าง
แห่งฝรั่งเศส กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางแห่งชาติ หรือสหพันธ์การศึกษาแห่ง
ชาติ กลุ่มย่อยต่าง ๆ ก็ยังคงตั้งตนเป็นอิสระ และมักจะทำหน้าที่เป็นการขัดกับ
เจตนารมณ์ขององค์การระดับชาติที่ตนร่วมอยู่ แม้แต่สมาคมที่อ้างว่าเป็นตัวแทนของ
กลุ่มสังคม เช่น พวกกรรมกร เกษตรกร พวกคาซอดิก พวกนักธุรกิจ ข้าราชการ-
พลเรือน หรือพวกปัญญาชน ก็ยังแบ่งแยกกันออกเป็นหน่วยต่าง ๆ ตามอุดมการณ์
และแนวการเมืองของคน และเข้าเชื่อมโยงกับพรรคการเมืองต่าง ๆ

มาตรการในการปฏิบัติ โดยทั่ว ๆ ไปการใช้อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์
ฝรั่งเศสก็มีวิธีการทำนองเดียวกันกับของสหรัฐฯ มีการให้เงินสนับสนุนผู้สมัครรับเลือก

ตั้ง ผู้ที่เป็นปากเสียงของคนเข้าไปนั่งในสภา และเข้าเป็นข้าราชการพลเรือน มีการออกวารสารของตนเอง และมี การให้ข่าวในการพยายามที่จะหันเหความคิดเห็นของประชาชนให้มาเห็นคล้อยตามตน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่คนสนับสนุนปฏิญาณว่าจะรักษาผลประโยชน์ให้ตนและอุปถัมภ์การเลือกตั้ง “คณะกรรมการศึกษา” ในสภา เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์คน

พวกตอบบี ฝรั่งเสดมีบทบาทสำคัญในกระบวนการนิติบัญญัติเช่นกัน โดยอาศัยผู้ที่เป็นปากเสียงของคนเสนอร่างรัฐบัญญัติให้มีুক্তติต่าง ๆ ดังที่คนประสงค์หรือขัดขวางการแปรญัตติที่ตนไม่พึงประสงค์ อิทธิพลของพวกนี้ยังดวงด้าไปถึงฝ่ายบริหารด้วย เมื่อร่างรัฐบัญญัติใดผ่านสภาไปแล้ว พวกนี้ก็พยายามที่จะบงกชมิให้มีการออกกฎหมายที่อาจจะขัดกับผลประโยชน์ของคน หรือทางตรงกันข้ามสนับสนุนให้ออกกฎหมายที่จะส่งเสริมผลประโยชน์คน ฉะนั้นจึงได้มีการให้คนของตนเข้าไปดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญ เช่น ในกระทรวงโยธาธิการ เกษตรการ ทหารผ่านศึก คลัง และอุตสาหกรรม และเมื่อรัฐยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับในด้านเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น การวิ่งเต้นในระดับกระทรวงก็ยิ่งทวีมากขึ้น ทุกกลุ่มผลประโยชน์พยายามที่จะ “เข้ายึด” รัฐบาลในวิถีทางต่าง ๆ กันด้วยการใช้อิทธิพลกับข้าราชการประจำ โดยเสนองานตำแหน่งสำคัญ ๆ ให้ในองค์กรของตน โดยเสนอให้เห็นข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งดูน่าพอใจ

สรุปแล้ว ลักษณะประการหนึ่งของกลุ่มอิทธิพลฝรั่งเสดก็คือ พวกหนึ่งมุ่งจุดที่เข้มแข็งและในขณะเดียวกันก็ไม่ได้รับผลอย่างเต็มที่ ดังเช่นกลุ่มอิทธิพลในประเทศอื่น ๆ กลุ่มอิทธิพลของฝรั่งเสดสามารถให้มีการออกรัฐบัญญัติเพื่อลดหย่อนผ่อนปรนภาษี เงินส่งเคราะห์ ติงกำแพงภาษี ประกันคุ้มภัย สนับสนุนราคาสินค้า และอื่น ๆ ทั้งนี้ โดยเหตุผลสองประการคือ (๑) รัฐบาลขาดเสถียรภาพจนไม่สามารถจะบอกได้ว่า “ไม่” กับผู้ใดได้ (๒) อำนาจที่แท้จริงของรัฐบาลกระจายไปยังศูนย์อำนาจต่าง ๆ ในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ สภานิติบัญญัติไม่มีอำนาจสูงสุดแต่ไม่ได้มีอำนาจเด็ดขาด ยังมีศูนย์อำนาจอื่น ๆ ที่แข่งอำนาจคือ คณะกรรมการต่าง ๆ ของรัฐสภา (มีอำนาจที่เทียบ

กับของสหรัฐฯ) กลุ่มสมาชิกพรรคการเมืองต่าง ๆ ในรัฐสภาซึ่งมีจำนวน ๓๒ - ๓๕
ดำเนินขบวนการเคลื่อนไหวซึ่งส่วนหนึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มอิทธิพล พวกรัฐมนตรี
ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่อย่างอ่อนแอเต็มที่ คณะรัฐบาลและนายกรัฐมนตรีซึ่งเฉื่อยเฉื่อย
ดำรงตำแหน่งอยู่ประมาณ ๗ เดือน ในระบบการปกครองเช่นนี้กลุ่มอิทธิพลจึงสามารถ
เข้าทางหลังบ้าน โดยโอกาสในการขัดแย้งกันระหว่างพรรคหรือในคณะรัฐบาลชุดผสม
แต่ระบบการปกครองเช่นนี้ก็เป็นผลร้ายต่อกลุ่มอิทธิพลเหมือนกัน เพราะแต่ละกลุ่มต่าง
ก็ได้รับความสำเร็จบ้างไม่มากก็น้อย จึงไม่มีกลุ่มใดที่จะสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
นโยบายอย่างซุกรากถอนโคน แต่ละกลุ่มก็กำลังผลการกระทำของตนไปเอง

ในฝรั่งเศสจุดอ่อนที่สุดของการใช้อิทธิพลจึงเห็นอยู่ที่การแตกแยกทางการเมือง
การเมือง การแตกแยกระหว่างกลุ่มที่สำคัญ อาทิเช่น ระหว่างพวกคนงานและกสิกรชั้นนี้
มากจนทำให้ไม่อาจจะร่วมมือกันได้ ในอังกฤษการใช้อิทธิพลปรากฏว่าได้ผล เพราะ
สามารถร่วมกันจัดตั้งนโยบายที่เห็นสอดคล้องต้องกัน แต่ที่ฝรั่งเศสพวกกลุ่มผลประโยชน์
แตกแยกกันเสียจนไม่สามารถจะร่วมกันหาช่องทางที่จะปฏิบัติร่วมกันได้

ปากเสียงของผลประโยชน์

แต่ละกลุ่มผลประโยชน์ที่สำคัญๆที่เราได้พูดถึงมาแล้วประกอบด้วยสมาคม
ต่าง ๆ

กลุ่มผลประโยชน์แรงงาน ชนชั้นกรรมาชีพมีตัวแทนอย่างน้อย ๕ องค์การ
คือ CGT (The General Confederation of Labor) ซึ่งใหญ่ที่สุด เป็นองค์การที่รวม
ทั้งสหภาพช่าง และสหภาพอุตสาหกรรมซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่ทำในอุตสาหกรรมทั้ง
แขนง คนงานอุตสาหกรรมเหล็ก คนงานก่อสร้าง คนงานอุตสาหกรรมรถยนต์ ฯลฯ
องค์การที่กำหนดนโยบายได้แก่ คณะกรรมการสัมพันธ์แห่งชาติ คณะกรรมการนี้เด็ก
จากผู้แทนจากที่ประชุมใหญ่ซึ่งมีการประชุมกันประจำปี พวกผู้นำเป็นพวกคอมมิวนิสต์
มาตั้งแต่ครั้งสงครามโลกครั้งที่ ๒ บ่อยครั้งที่พวกนี้จะใช้สัมพันธ์เพื่อเหตุผลทางการเมือง

อาทิ เรียกร้องให้มีการนัดหยุดงานเพื่อประท้วงการจัดตั้งองค์การสหสัมพันธ์ครูแอดแอดนติกเหนือ ประชาคมพิทักษ์ยุโรป (EDC) การดำเนินสงครามในอินโดจีน แอดจ์เรีย และโดยทั่วไปดำเนินการตามจุดมุ่งหมายทางการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์

CFTC (The French Confederation of Christian Workers) หรือสมาพันธ์งานคริสต์เคียนแห่งฝรั่งเศสจัดในรูปเดียวกับ CGT ครึ่งหนึ่งของสมาชิกเป็นคนที่ได้เงินเดือนประจำ พวกมันจะให้การปฏิรูปทางสังคมและเพื่อยกมาตรฐานการครองชีพและค่าจ้างแรงงานของพวกเขา พวกมันได้ร่วมกับ CGT หยุดงานบ่อยครั้งเหมือนกัน แต่มันจะไม่ยอมหยุดงานเพื่อเหตุผลทางการเมือง

CGT-FO (The General Confederation of Labor - Force Ouvrière) หรือสมาพันธ์พลังคนงาน พวกมันแยกมาจาก CGT ในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ เมื่อสมาชิกที่เป็นพวกสังคมนิยมไม่ยอมรับนโยบายโซเวียตทางการเมืองตามคำสั่งของ CGT ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์ควบคุม พวกมันแยกออกมาตั้งกลุ่มของตนเอง ส่วนใหญ่เป็นพวกข้าราชการชั้นผู้น้อย และคนงานในโรงงานรัฐวิสาหกิจ พวกมันยืนยันเหมือนกันว่าเป้าหมายของพวกเขาไม่เกี่ยวกับการเมือง แต่ในทางปฏิบัติมันได้คัดค้านนโยบายของพรรคสังคมนิยม

นอกจากนี้ ยังมีสหภาพขนาดย่อมของพวกอนาธิปไตย คือ ONT (National Confederation of Labor) สมาพันธ์แรงงานแห่งชาติซึ่งประกอบด้วยสหภาพที่ไม่ได้เข้าร่วมสหภาพใหญ่ทั้งสามที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีสหภาพที่เป็นอิสระอื่นอีก อาทิ สหพันธ์การศึกษาแห่งชาติ FEN (The National Federation of Education) ซึ่งมีสมาชิกกว่าสองแสนห้าหมื่นคน มีทั้งพวกครูในโรงเรียนประถม มัธยม โรงเรียนเทคนิค และมหาวิทยาลัย ถึงแม้พวกมันจะอ้างว่าไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องการเมือง แต่ก็ได้แสดงท่าทีทางการเมืองในเรื่องต่าง ๆ มาเป็นประจำ ทั้งพวกสังคมนิยมและพวกคอมมิวนิสต์ได้พยายามเข้ากุมสหภาพนี้ ดังนั้นจึงจะเห็นได้จากข้อเสนอของสมาชิกที่โอบเอียงเข้าข้างพวกสังคมนิยมบ้าง คอมมิวนิสต์บ้าง

กลุ่มผลประโยชน์ชาวนา สหพันธ์กสิกรแห่งชาติมีสมาชิกประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ คน เป็นสหพันธ์ระดับชาติ ซึ่งรวมทั้งกสิกรที่ทำงานเกี่ยวกับข้าวดำดี เหล้า องุ่น บั๊ก นมและผลิตภัณฑ์ ถึงแม้พวกนี้จะยืนยันว่าเจตนารมณ์ของสหพันธ์คือ “เพื่อคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ในระดับชาติแก่ผู้ประกอบการอาชีพในทางเกษตร ในด้าน เศรษฐกิจ สังคม จริยศีล และกฎหมาย” สหพันธ์ก็เป็นตัวแทนของกสิกรจำนวนน้อย และทั่วไปอยู่ภายใต้อิทธิพลของพวกกสิกรที่มีฐานะดี โดยเฉพาะพวกที่ปลูกหัวผักกาดบัท ซึ่งได้รับสมญาว่าพวกวิ่งเต้นเรื่องแอดกอสต์กับพวกผู้ผลิตนมและเนื้อ พวกเจ้าของไร่ ขนาดเล็กได้รับผลประโยชน์จากสหพันธ์นี้เป็นของแน่ แต่มักจะไม่ค่อยพอใจในรายการของสหพันธ์นัก

พรรคการเมืองส่วนมากพยายามจะดึงกสิกรมาเป็นพวกของตน โดยการจัดตั้งองค์การกสิกรของคนชนหรือกระทำกรอันเป็นที่นิยมในสำมาพันธ์กสิกรแห่งชาติ พรรคสังคมนิยมตั้งสำมาพันธ์เกษตรกรรวมซึ่งเข้มแข็งไม่น้อยหลังจากการปลดปล่อยจากการยึดครอง พวกคอมมิวนิสต์ตั้งสำมาพันธ์คนงานเกษตร (GCFW - General Confederation of Farm Workers) ซึ่งมีอิทธิพลในภาคกลางและตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นบริเวณที่ฝนที่นาถูกแบ่งแยกเป็นผืนเล็กผืนน้อย พวกคาธอดิกและพรรค MRP (Mouvement Republicain Populaire) ดำเนินงานผ่านกลุ่มปฏิบัติการทางเกษตรของคาธอดิก โดยเฉพาะองค์การยุวกสิกรของคาธอดิก พวกฝ่ายขวาก็มีสำมาคมชาวไร่อยู่หลายสำมาคม พรรคสังคมนิยมราดิคัลได้เป็นปากเสียงให้พวกกสิกรฐานะปานกลางในหลายท้องถิ่นด้วยกัน การกระจาย และแตกแยกกันอย่างกว้างขวางนี้เป็นกฎตายตัวขององค์การกสิกร ซึ่งเห็นได้อย่างชัดแจ้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของพวกกสิกร

เมื่อการดำเนินการทางการเมืองและวิธีการของกลุ่มอิทธิพลไม่สำมารอดจะช่วยให้พวกกสิกรบรรลุถึงเป้าหมายได้ พวกนักชอซั่มดยุไม้ของพวกคนงานเช่นมีการชุมนุมประท้วงและนัดหยุดงาน ตั้งเครื่องกีดขวางถนนและการกระทำที่รุนแรงอื่น ๆ การกระทำอย่างตรง ๆ อย่างนี้เคยมีมาก่อนแล้ว เมื่อพวกเกษตรกรได้ถูกซื้อชนในสมัย

การปกครองระบอบเก่า โดยเฉพาะในทางภาคใต้และเมื่อไม่นานมานี้ คือ ในรอบสิบปี นับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๐ พวกกสิกรก็ได้ตั้งหน่วยพดฟาดซิดซ์ขึ้นซึ่งเรียกกันว่า “พรรคเชิร์ต เขียว” หลังสงครามโลกการแทรกซึมเข้าไปในกลุ่มกสิกรของพวกซ้ายจัด (คอมมิวนิสต์) และขวาจัด (บูจาติสต์) ช่วยเพิ่มให้พวกเกษตรกรแข็งข้อยิ่งขึ้น

ความวุ่นวายในด้านการเมืองของพวกกสิกรยิ่งร้ายหนักขึ้นไปอีกเนื่องด้วยความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้ทันสมัยได้ช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรจนกระทั่งราคาของผลิตผลทางการเกษตรลดต่ำลง ถึงแม้ราคาของที่เกษตรกรต้องซื้อหาจะลดลงด้วยก็ตาม แต่ก็ยังไม่มากพอที่จะช่วยให้รายได้ของเกษตรกรไม่ต้องลดต่ำลง ยังผลให้เกิดการอพยพจากชนบทเข้าสู่เมืองทุกปีประชากรประมาณ ๕๐,๐๐๐ จะอพยพจากเขตกสิกรรมมาอยู่ในเมือง พวกกสิกรเรียกร้องและได้รับการช่วยเหลือเพิ่มขึ้น ในรูปของเงินตั้งเคราะห์ การยกเว้นภาษีและการตรึงราคาผลผลิต นอกจากนี้ยังได้รับการช่วยเหลือจากพวกที่พว้าพวดว่า กสิกรคือกระดูกสันหลังของชาติในด้านศีลธรรม ยกตัวอย่าง ในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ รัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรม อดีตศาสตราจารย์เศรษฐศาสตร์ จังเนนี (Jeanneney) ได้เขียนว่า กสิกรรมมี “ภารกิจในการส่งเสริมอารยธรรม” และเล็งถึงสภาพของชนชาติขึ้นอยู่กับการมีจำนวนเกษตรกรอย่างพอเพียง*

แต่การที่จะหยุดยั้งการเปลี่ยนให้ทันสมัยนั้นทำไม่ได้ง่ายนัก ในสังคมที่เจริญแล้วส่วนมาก ประชากรจะอพยพจากเขตกสิกรรมเข้ามาอยู่ในเมือง จากการทำงานในไร่เข้ามาทำงานอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดภาวะบ้านแตกสาแหรกขาดในชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฝรั่งเศส ซึ่งความแค้นเคืองและการแบ่งแยกทางการเมืองมีอยู่ทั่วไป รัฐได้พยายามที่จะช่วยบรรเทาสภาพของกสิกรฝรั่งเศส ช่วยด่อนเทคนิคใหม่ ๆ ช่วยจัดหาปุ๋ยและรถแทรกเตอร์ ช่วยส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์ และมีการดำริคิดว่าควรจะปลูก

* *Forces et Faiblesses de l'Economie Française* (Paris; Armand Colin, 1957), หน้า ๖๔

พืชอะไรและอย่างไร พวกเขาต่างมีจำนวนหนึ่งก็ได้ให้ความร่วมมือด้วย พวกเขาจึงอยู่ในสภาพที่ดำรงตน

พวกเขาคลุ้มผลประโยชน์ชนชั้นกลาง ดังที่เราได้เห็นมาแต่ก่อนว่า พวกชนชั้นกลางนั้นแตกแยกกันในทางการเมืองเป็นอย่างมาก แต่องค์การใหญ่ขององค์การหนึ่ง คือ องค์การธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางแห่งชาติก็อ้างมีสมาชิกถึง ๓,๐๐๐ คนมาคม ซึ่งเป็นตัวแทนของห้างร้านถึง ๘๐๐,๐๐๐ คนด้วยกันสมาชิกส่วนมากเป็นเจ้าของร้านค้าและพ่อค้ารายย่อย ด้วยความมุ่งมั่นที่จะรักษาสถาปัตยกรรมของร้านค้าขนาด “ย่อม” และ “กลาง” กลุ่มนี้จึงเป็นปากเสียงในรัฐสภาในการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยภาษี เงินตั้งเคาระห์ ราคาสินค้า ภาษี และวิธีการอื่นที่สนับสนุนในการจำหน่ายสินค้า กลุ่มนี้ได้ให้เงินอุดหนุนแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและบางครั้งก็ตั้งคนของตนเข้าสมัครรับเลือกตั้งด้วยเอง แต่ “ความดำมืด” ของพวกนักธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางนี้เป็นเรื่องเพื่อผืนมากกว่า ความภักดีของพวกมันแบ่งแยกแจกจ่ายไประหว่างพรรคการเมืองต่างๆ ยกตัวอย่าง พวกคอมมิวนิสต์ก็ได้จัดตั้งองค์การบังคับบัญชาในวงการค้าและอุตสาหกรรมระหว่างผู้ค้าเครื่องกระเบื้อง พวกช่างฝีมือ ผู้ได้รับอนุญาตค้าสุราและพวกพ่อค้ารายย่อยโดยแต่คงตนว่าเป็นผู้พิทักษ์ “คนน้อย ๆ” ไม่ให้บริษัทใหญ่ ๆ รังแกได้

ความไม่พอใจของพวกชนชั้นกลางที่ฐานะค่อนข้างยากจนได้ปรากฏขึ้น ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ เมื่อเบียร์ ปูจาด รวบรวมสมัครพรรคพวกจัดตั้งสหภาพพิทักษ์พ่อค้าและช่างฝีมือ โดยมีเจตนารมณ์ที่จะรักษาสถาปัตยกรรมนักธุรกิจขนาดย่อมในด้านภาษีซึ่งพวกนี้อ้างว่ารุนแรงเกินไป องค์การพวกนี้เจริญรวดเร็วเหมือนไฟไหม้ป่าจนได้เปลี่ยนเป็นพรรคการเมืองนั่นคือ สหภาพและภราดรภาพฝรั่งเศส (UFF—Union and French Fraternity) ซึ่งแต่คงให้เห็นความโน้มเอียงไปในทางที่เป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบรัฐสภาและสาธารณรัฐ พวกนี้ได้ทำให้องค์การธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางอ่อนกำลังลงเป็นอย่างมาก ทำให้องค์การต้องหันมาสนใจด้านการเมืองยิ่งขึ้น เมื่อพวกปูจาดตาย

ตัวในปี ค.ศ. ๑๘๕๗-๕๘ ชนชั้นกลางที่ฐานะยากจนก็คงแสดงความวุ่นวายไม่พอใจอยู่
ต่อไป

กองทัพและพวกทหารผ่านศึก กองทัพที่มีดีมาคมของตนเหมือนกับองค์การ
ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ พวกนายทหารสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน และผู้ดำริ
มาจากโรงเรียนนายทหารต่างก็มีองค์การของตน ยิ่งไปกว่านั้นพวกทหารผ่านศึกของฝรั่ง
เค็ดยังรวบรวมกันหลายกลุ่ม โดยมุ่งจะเรียกเอาเบี้ยบำนาญและอภิสิทธิ์ทางเศรษฐกิจ
อื่น ๆ ให้แก่สมาชิกของตน ดีมาคมทหารผ่านศึกเหล่านี้ได้เข้าร่วมกับพรรคการเมือง
ต่าง ๆ สหภาพทหารผ่านศึกแห่งชาติ สโมสรนุกลุ่มการเมืองฝ่ายกลาง ดีมาคมทหาร
ผ่านศึกที่รับผิดชอบมีส่วนเกี่ยวข้องกับพวกคอมมิวนิสต์ สหพันธ์ทหารผ่านศึกที่รับผิดชอบ
แห่งชาติเกี่ยวข้องกับবাদิกัด สหพันธ์ทหารผ่านศึกคนงานและชาวนาแห่งชาติเป็นพวก
โซเชี่ยลลิสต์ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มทหารผ่านศึกพิเศษอื่น ๆ อีก ทหารผ่านศึกแอดจ็เรีย
ทหารผ่านศึกอินโดจีน ทหารผ่านศึกแขนงต่าง ๆ หรือกองทัพต่าง ๆ

ได้มีผู้พยายามที่จะรวมดีมาคมเหล่านี้เข้าเป็นองค์การเดียวกันไม่เกี่ยวข้อง
กับการเมืองเพื่อที่จะได้เป็นปากเสียงให้แก่พวกทหารผ่านศึกในเรื่องผลประโยชน์ร่วมกัน
และจะได้เป็นกลุ่มอิทธิพลที่ทำงานได้ผล ความพยายามทำให้เกิดมีสหภาพดีมาคมทหาร
ผ่านศึกและผู้รับเคราะห์กรรมในสงครามแห่งฝรั่งเค็ดชั้นหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ องค์
การนี้มีอิทธิพลมาก อาจจะเนื่องมาจากเป็นตัวแทนของดีมาชิกกว่า ๕ ล้านคน แต่ทว่า
ความเห็นแตกต่างกันในนโยบายของรัฐบาลในปีปัญหาอาณานิคม และสงครามแอดจ็เรีย
ทำให้เกิดการแตกแยกกันอีก ในปี ค.ศ. ๑๘๕๖ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อสนับสนุนให้ดำเนินการสงครามต่อไปในแอดจ็เรียและยืนยันไม่ให้ฝรั่งเค็ดยอมให้แอด
จ็เรียได้รับเอกราช เนื่องจากพวกหัวชาตินิยมรุนแรงและพวกที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสาธารณ
รัฐให้ความสนับสนุนคณะกรรมการพิเศษนี้ พวกดีมาชิกที่หัวเดรัจฉานจึงปลัดคิวออกไป
และจัดตั้งกลุ่มของตนขึ้นแข่ง

กลุ่มผลประโยชน์พวกปัญญาชน ต่อมามีผู้ประกอบวิชาชีพที่เราอาจจะเรียก
ได้ว่า เป็นของพวกปัญญาชนอย่างแท้จริงนั่นก็คือ ต่อมามีวิทยุใช้ปัญญาแห่งฝรั่งเศส
จัดเป็นองค์การอย่างหุดม ๆ มีสมาชิกราว ๔๐๐,๐๐๐ คน ประกอบเป็น ๘๐ ต่อมามี
ซึ่งรวมทั้งจิตรกร นักประพันธ์ ผู้ประกอบวิชาชีพ และอื่น ๆ ถึงแม้ว่าสมาชิกรวม
รักษามตประโยชน์ของพวกปัญญาชน การอ้างถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเรื่อง
เศรษฐกิจก็เป็นเรื่องที่ไร้สาระ ดังที่ได้เห็นมาแล้ว พวกปัญญาชนมีอยู่ในทุก ๆ กลุ่ม
การเมืองของประเทศ และพวกนี้ยังมีบทบาทอย่างมากในทางการเมืองของสมัยนั้น ๆ

ในบรรดาองค์การทางการเมืองของพวกปัญญาชน ดัชนีชาติติมิมนุษยชน
เป็นองค์การที่มีอำนาจมากที่สุด องค์การนี้ตั้งขึ้นในสมัยกรณีเดรัฟต์ ได้ขยายตัวจน
จนมีสมาชิกกว่า ๒๐๐,๐๐๐ คนในรอบปีที่ตามมาติด ๆ แค้นนั้นมากก็ค่อย ๆ เต็มอำนาจจนแต่
ก็ยังคงเป็นตัวแทนของฝ่ายซ้าย ดัชนีชนุคนความเห็นในด้านเสรีภาพส่วนบุคคล เสรี
ภาพทางการเมือง และเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ และต่อต้านหลักการใช้อำนาจที่ขัด
ต่อเสรีภาพส่วนบุคคลในรูปต่าง ๆ องค์การนี้พิจารณาตนเอง ในฐานะผู้พิทักษ์สิทธิที่ไ้
รับ อันเนื่องมาจากการปฏิวัติฝรั่งเศส และเชื่ออย่างมั่นคงในการแยกศาสนาออกจาก
รัฐ องค์การนี้ได้รับความสนับสนุนจากทุก ๆ หน่วยงานของฝ่ายซ้ายซึ่งมี ข้าราชการ ครู
อาจารย์มหาวิทยาลัย และเป็นครั้งคราวรวมถึงพวกคาทอลิกด้วย

นักศึกษาก็ควรจะจัดเข้าอยู่ในประเภทปัญญาชน พวกนี้มีความห่วงใย
โดยเฉพาะกับการที่จะยกฐานะและความเป็นอยู่ของพวกตนในรูปของทุนการศึกษา สถาน
ที่พัก การกิน ๆ ๑๓๖ เช่นเดียวกับกลุ่มอื่น ๆ ที่พูดถึงมาแล้ว ก็คือ เป็นไปไม่ได้ที่นัก
ศึกษาจะรักษาทำที่ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองไว้ได้ องค์การของพวกเขา ต่สหภาพนัก
ศึกษา (UNEF) มีสาขาตามทุกมหาวิทยาลัยในฝรั่งเศส และมีสมาชิกถึงราวครึ่งหนึ่ง
ของจำนวนผู้ที่ลงทะเบียนเป็นนักศึกษา นั่นคือ ราว ๆ ๓ แสนคน องค์การนี้เป็นกลุ่ม
อิทธิพลฉับ (lobby) ที่เข้มแข็ง ตั้งจดหมายสนับสนุนหรือวิพากษ์วิจารณ์โครงการของ
รัฐบาลไปยังสมาชิกสภา และผู้นำในรัฐสภาอยู่เนือง ๆ

กลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจ อาจจะเป็นไปได้ที่ว่าการปฏิรูปที่รวมตัวกัน
อย่างเป็นทางการในฝรั่งเศส คือ กลุ่มนักธุรกิจ ซึ่งได้แก่อุตสาหกรรม ผู้จัดการบริษัท
นายธนาคาร และพ่อค้า อุตสาหกรรมที่แข็งแกร่งที่สุดของพวกเขา คือ อุตสาหกรรมของ
นายจ้างฝรั่งเศส (CNPF : Conseil National du Patronat Français) องค์การนี้ตั้งขึ้นหลัง
สงครามโลกครั้งที่ ๑ ตามคำแถลงขององค์การ องค์การประกอบด้วยบริษัทห้างร้าน
เกือบห้าพันแห่ง ซึ่งจ้างผู้รับจ้างและพนักงานกินเดือนไว้ประมาณ ๖ ล้านคน นอกจากนี้
บริษัทห้างร้านเอกชนของกิจการยังประกอบด้วยสมาคมธุรกิจอื่น ๆ ซึ่ง สี่สมาคมหนึ่งคือ อุตสาหกรรม
แห่งชาตินักธุรกิจทั้งขนาดย่อมและขนาดกลาง และยังมีองค์การซึ่งเป็นตัวแทนของ
อุตสาหกรรมเฉพาะอย่าง เช่น อุตสาหกรรมทางเคมี อุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรม
เหล็กกล้า และอุตสาหกรรมต่อเรือ

หน้าที่ของ CNPF คือ (ก) จัดให้มีการติดต่อระหว่างอุตสาหกรรม
และการค้า (ข) เป็นตัวแทนของบริษัทห้างร้านต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล (ค) ศึกษา
เพื่อปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (ง) ให้คำบอกเล่าแก่สมาชิก
ดังนั้น สถานายจ้างจึงเป็นปากเสียงของเหล่าผลประโยชน์ที่มีอำนาจหลายเท่า ลักษณะ
ของการเป็นตัวแทน และขนาดที่มหึมา ทำให้สมาคมไม่ยืดหยุ่นและเกิดชะงักงันได้พอใช้
สมาชิกที่ต่าง ๆ กันทำให้ยากที่จะบรรลุถึงท่าที่ร่วมกันในเรื่องที่จำเพาะเจาะจง ในอีกแง่
หนึ่งสภาพปฏิบัติงานได้ผลดีกว่ากลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ด้วยความกดดันต่อการต่อต้านจากกลุ่ม
ต่าง ๆ ที่มีเป็นศัตรูต่อกิจการธุรกิจ สถานใช้วิธีการโน้มน้าวสมาชิกรัฐสภาเพื่อผล
ประโยชน์ของกลุ่มอย่างสุดซุ่มรอบคอบ การใช้อิทธิพลส่วนมากมักจะทำอย่างลับ ๆ โดย
วิธีการติดต่อเป็นส่วนตัวโดยเฉพาะ คือระหว่าง นักธุรกิจกับผู้ร่างกฎหมาย และนักบริหาร
เมื่อดำเนินนโยบายในเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์โดยตรงของวงการธุรกิจ เช่น ตลาดร่วม
การเปิดโรงงานและเครื่องมือให้ทันสมัย หรือ นโยบายเกี่ยวกับรายได้ของประเทศ
องค์การจะประหยัคถ้อยคำกว่ากลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ และโดยที่สามารรถหลีกเลี่ยงการ
แสดงตัวเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเมือง สถานายจ้างสามารถรักษาความเหนียวแน่นของ

คนและป้องกันการค้าแยกอย่างที่คุณถามกลุ่มอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้สถานายจ้างจึงเข้มแข็งพอที่จะต้านทานการโจมตี และหยุดยั้งนโยบายใด ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของสมาชิก

แต่ถึงกระนั้นก็ดี ก็ไม่สามารถจะเพียงพอให้พ้นการค้าแยกกันในวงการธุรกิจได้เด็ดทีเดียว กลุ่มธุรกิจการค้าอดิคได้ตั้งองค์การของตนขึ้น คือ ศูนย์กลางของนักธุรกิจคริสต์เตียนฝรั่งเศส ซึ่งอุทิศให้แก่การสถาปนา “ระเบียบตั้งคมคริสต์เตียน” และตามที่เรารู้ได้กล่าวถึงแล้ว พวกคอมมิวนิสต์ โซเชี่ยลลิสต์ และพวกปุจาด ได้พยายามที่จะเอาชนะนักธุรกิจย่อย ๆ

นักศึกษา : การศึกษาโดยย่อเฉพาะกรณี ไม่มีสิ่งใดจะแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของความสามัคคี และข้อดีของการแตกแยกได้ดีไปกว่าประวัติเมื่อเร็ว ๆ นี้ขององค์การนักเรียน สหภาพแห่งชาติของฝรั่งเศสของนักศึกษา ซึ่งในเวลาต่อมาเป็นสหภาพแห่งชาติของนักศึกษาฝรั่งเศส (UNEF) นั้น ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๐๗ ในทันทีที่สงครามโลกครั้งที่ ๑ ยุติลง สหภาพเริ่มดำเนินงานอย่างแข็งขันในฐานะองค์การที่อุทิศเพื่อความก้าวหน้าของผลประโยชน์ของนักศึกษา ได้ปฏิบัติงานและประดับความดำเนินในจุดมุ่งหมายหลายประการได้แก่ สร้างเรือนพยาบาลสำหรับนักศึกษาป่วย ริเริ่มบริการในการเดินทาง สร้างศูนย์กลางการกีฬา จัดเรื่องที่อยู่ของนักศึกษา อาหารถูก ๆ สำหรับนักศึกษา ในการประชุมหลังจากการปลดปล่อยในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ ที่ประชุมที่เมืองเกรอนอบล (Grenoble) ได้ให้คำมั่นสัญญาว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองและจำกัดวงกิจกรรมไว้แค่ป้องกันผลประโยชน์ของนักศึกษา สหภาพสามารถทำให้นักศึกษาได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายประกันสังคม และได้รับการจัดพิเศษสำหรับนักศึกษาในหลายเรื่อง และยังคงดำเนินการต่อไปเพื่อ “เงินเดือนนักศึกษา” พิเศษ และเพื่อทุนการศึกษาเพิ่มเติม

แต่ก็เป็นไปไม่ได้สำหรับนักศึกษาที่จะเป็นกลางในเรื่องการเมือง ในระหว่างสงครามอินโดจีนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างสงครามในแอลจีเรีย นักศึกษาแตกแยก

กันในช่วงผลประโยชน์ทางวิชาชีพซึ่งจำเป็นต้องมีการรวมกันเพื่อความก้าวหน้า กับอุดมการณ์ทางการเมืองซึ่งถ้ามีการดำเนินอย่างจริงจังจะทำให้เกิดการแตกสามัคคี ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ พวกเขาตกลงในมติประนีประนอม “ไม่ยุ่งกับการเมือง” โดยไม่ให้เป็นที่ถึงขั้นที่ “ขาดความสนใจในเรื่องนี้” โดยเฉพาะความสัมพันธ์กันระหว่างนักศึกษาฝรั่งเศสและมอดเดิร์นเต็มเต็มไปด้วยความยุ่งยาก นักศึกษามอดเดิร์นขึ้นอยู่กับสภาพทั่วไปของนักศึกษาแอดจ็วรี่มอดเดิร์น (UGEMA) ซึ่งสนับสนุนเอกราชของแอดจ็วรี่ สภาพแห่งชาติของนักศึกษาฝรั่งเศสลงมติใหม่ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เรียกร้องให้วางท่าที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง แต่อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเกี่ยวข้องกับการเมืองได้เป็นการส่วนตัว อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ชัดว่าผู้แสดงความเป็นกลางทางการเมืองด้อยมาก คือ พวกอนุรักษนิยม ซึ่งไม่เต็มใจที่จะให้นักศึกษานับสนับสนุนการเจรจาตกลงกันเกี่ยวกับการรวมในแอดจ็วรี่ พวกอนุรักษนิยมเชื่อว่าจะแยกตัวออกจากสภาพแห่งชาติ ถ้านักศึกษานับสนับสนุนการตกลงกันเช่นนั้น

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ UNEF ละทิ้งความเป็นกลาง มีการติดต่อกับ UGEMA แสดงความสนับสนุนด้านศึภาพในแอดจ็วรี่ และเจรจากับพวกกบฏ พวกอนุรักษนิยมกลุ่มย่อย ๆ หลายนกลุ่ม ภายในสภาพแยกตนออกไปในทันที แม้การกระทำทางด้านการเมืองของนักศึกษาจะยังให้เกิดผลดีเพียงไรก็ตาม ความสามัคคีซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นของพวกนักศึกษาในอันที่จะปรับปรุงผลประโยชน์ของพวกเขาได้ถูกทำลาย นี่เป็นตัวอย่างอีกอันหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการขัดแย้งทางการเมืองและอุดมการณ์ ทำลายกลุ่มผลประโยชน์ได้อย่างไร

๔. พรรคการเมืองภายใต้สาธารณรัฐที่ ๔

ในการกล่าวถึงประเทศอังกฤษ เราได้เห็นตัวอย่างของระบบพรรคการเมือง
ต้องพรรค ซึ่งกำหนดระเบียบและนโยบายของพรรคตามคำสัญญาที่ให้ไว้ระหว่างการ
เลือกตั้ง ในฝรั่งเศสระบบพรรคการเมืองแตกต่างกับของอังกฤษอย่างมาก ฝรั่งเศสมี
ระบบหลายพรรค ตั้งแต่สมัยสาธารณรัฐครั้งที่ ๓ มีพรรคการเมือง ๘-๑๐ พรรค ทั้งนี้
โดยไม่นับกลุ่มย่อย ๆ ตามถิ่นและหมู่ต่าง ๆ ซึ่งบ่อยครั้งเรียกตนเองว่าพรรค

การประกอบด้วยระบบหลายพรรค เป็นเหตุที่พรรคเหล่านี้มักแตกแยกกัน
ภายใน ภายหลังจากการเลือกตั้งของชาติ ผู้แทนที่ได้รับเลือกของพรรคมักจะตั้งกลุ่มเล็ก ๆ
และหลังจากนั้นก็ปลัดคนเป็นอิสระจากพรรคที่คนดังกล่าวตั้งอยู่ สมัยสาธารณรัฐครั้งที่ ๔
สมาชิกสภา ๓๔ คน ก็สามารถตั้ง "กลุ่มรัฐสภา" ขึ้นในสภาแห่งชาติ (National
Assembly) และไม่เป็นสิ่งผิดปกติเลยที่มี ๓๕ กลุ่ม หรือมากกว่านั้นในเวลาเดียวกัน
สมาชิกสภาแยกออกจากพรรคของตนไปอยู่ต่างหาก ตั้งกลุ่มเล็ก ๆ โดยใช้ชื่อใหม่
พวกเขามักจะเลือกประธานและคณะกรรมการต่าง ๆ ในรัฐสภา ก็ยอมรับไว้ใน
ฐานะตัวแทนของกลุ่มใหม่ มีสิทธิมีเสียงในกิจการของสภานิติบัญญัติ

การแตกแยกเป็นผลมาจากระเบียบวินัยที่อ่อนแอของพรรค ฝรั่งเศสถูกคุก
คามเช่นนี้มาหลายชั่วอายุคน และง่ายที่จะชี้ให้เห็นปัจจัยสำหรับเหตุนี้

ประการที่หนึ่ง เป็นเรื่องยากมากที่นายกรัฐมนตรีหรือประธานาธิบดีภายใต้
สาธารณรัฐที่ ๓ หรือที่ ๔ จะยุบสภานิติบัญญัติ และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่
สมาชิกสภาเมื่อได้รับเลือกมาแล้วก็ปลดอคยอยู่ในตำแหน่งตลอดสมัย ทั้งนี้ไม่ว่าจะออก
เสียงหรือทำการสิ่งใดก็ตาม เขาอาจจะคัดค้านคณะรัฐมนตรีได้โดยไม่มีผิดแม้ว่านาย
กรัฐมนตรีจะมาจากพรรคเดียวกัน ตามที่เราทราบแล้ววิธีการนี้ไม่ค่อยจะได้รับการยิน
ยอมในอังกฤษ

ประการที่สอง สมาชิกสภาผู้แทนฝรั่งเศสส่วนมากก็เหมือนกับสมาชิกสภา
เซเนตส่วนใหญ่ของสหรัฐอเมริกา ที่ยึดมั่นอยู่กับผู้ออกเสียงเลือกตั้งในเขตของตน ซึ่ง
มักได้แก่นายกเทศมนตรีของเมืองที่สำคัญ ๆ หรือ เมืองที่เป็นศูนย์กลางศาสตร์และบ่อย ๆ
ที่เดียวพวกปากเสียงของกลุ่มอิทธิพลวงแคบที่เด่น ๆ ในเขตเลือกตั้งของตน

ประการที่สาม ยกเว้นพรรคฝ่ายซ้ายโดยเฉพาะ พรรคคอมมิวนิสต์และ
โซเชี่ยลลิสต์แล้ว พรรคชนต่อหัวหน้าพรรคและผู้นำทางการเมืองที่มีชออยู่อย่างหลวม
เต็มที่ อีกนัยหนึ่งคือ การจักรเบียบของพรรคต่อให้เห็นและส่งเสริมการชาตวินัย การ
แต่งตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งส่วนมากเป็นเรื่องของท้องถิ่น การคุมกำดั่งทุนก็กระจายไป
อย่างมากจนกระทั่งเมื่อผู้นั้นได้รับเลือกแล้วจะเป็นหัวหน้าพรรคเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และ
องค์การรดางไม่ตำมารดงโทษประการใดในการกระทำของเขา

ประการที่สี่ ระบบหลายพรรคภายใต้สาธารณรัฐที่ ๔ ทำให้ยากที่จะ
ปรากฏมีตัวผู้นำทางการเมืองขึ้นมา เช่น พรรคหลายพรรคไม่มีผู้นำที่พรรคยอมให้พูดได้
ในนามของพรรคโดยมีหลักประกันว่า พรรคจะปฏิบัติตาม อันที่จริงแล้วบ่อยที่เดียวที่
พรรคการเมืองฝรั่งเศสเป็นเหมือนกองย่อย ๆ เล็ก ๆ ประกอบด้วยแม่ทัพหลาย ๆ คน
ในสาธารณรัฐที่ ๓ และที่ ๔ เมื่อในบางครั้งบังเอิญมีคนที่มีคุณสมบัตินั้น ๆ พยายามพูด
กับคนในชาติโดยตรงถึงปัญหาที่รับเรื่องและเสนอแนะวิธีแก้ ผู้นำพรรคต่าง ๆ ก็จัดแจง
รวมหัวกันขัดขวางความพยายามของเขา ไม่ยอมให้มีการขยายตัวในด้านความเป็นผู้นำ
หรือการรวมอำนาจของกลไกของพรรคซึ่งอาจจะยังผลให้เกิดมีระเบียบวินัย และการ
ริเริ่มการปฏิบัติกรร่วมกัน การขาดความเป็นผู้นำจึงเป็นทั้งเหตุและผลของพรรคการเมือง
ที่ขาดระเบียบ

ในที่สุดบ้างจยที่แฝงอยู่ทางด้านสังคมและประวัติศาตร์ที่เรากล่าวถึงมาแล้ว
อันได้แก่ อุมตมการณ์นานาประการและความไม่ลงรอยกัน ไม่เพียงแต่เป็นสาเหตุของ
การมีสภาพหลายพรรคเท่านั้น แต่ยังเป็นสาเหตุของการแตกแยกภายในพรรค การขาด

ระเบียบวินัย และการจัดระเบียบส่วนกลางอีกด้วย การขัดกันทางคำสอนเกี่ยวกับโรงเรียน
ของวัด การแบ่งแยกกันระหว่างผู้สนับสนุนรัฐที่ดำเนินการเพื่อความผาสุกของประชาชน
ตามแบบโซเชี่ยลลิสต์ (welfare state) และผู้สนับสนุนปัจเจกชนนิยมค้ำเค้นธุรกิจ
ปัญหาที่มากทุกยุคทุกสมัยเกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญและการเลือกตั้ง และการไม่ลง
รอยกันเกี่ยวกับปัญหาบริเวณของสมัยนั้น ๆ เช่น นโยบายต่างประเทศ การรวมกันของ
ยุโรป การปลดปล่อยอาณานิคมและแอลจีเรีย ปัญหาเหล่านี้รวมกันเข้ากับท่าทีทางอุดม-
การณ์ที่ไม่ประนีประนอมกัน ทำให้พรรคแตกแยกกัน โดยแท้จริงแล้ว ทุก ๆ เรื่องที่
เผชิญหน้าสาธารณรัฐครั้งที่ ๔ นั้นเป็น การต่อสู้กันภายในพรรคไม่ใช่ระหว่างพรรค

มักจะมีการถกเถียงกันบ่อย ๆ ว่า พรรคการเมืองของฝรั่งเศสยึดอุดมการณ์
และหลักประเด็นมากเกินกว่าที่จะประนีประนอมกันในเมื่อเกิดข้อแตกต่างขึ้น เรื่องนี้ไม่
ดูเป็นความจริงนัก พรรคการเมืองต่างๆยกเว้นพรรคคอมมิวนิสต์โซเชี่ยลลิสต์แล้วเหมือน
พรรคการเมืองอเมริกันมากในแง่ที่ว่า ไม่มีท่าทีที่แน่นอนในด้านประเด็นและอุดมการณ์
การต่อสู้กันด้านอุดมการณ์นั้นเกิดขึ้นภายในพรรค พรรคการเมืองฝรั่งเศสไม่เคยตกลง
กันได้ ในระดับเดียวกันเลยในด้านนโยบาย ถึงแม้พรรคจะรวมความคิดเห็นและท่าทีที่แน่นอน
ไว้อย่างกว้าง ๆ ส่วนมากก็เป็นผลเนื่องมาจากประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องของแบบแผน
และอารมณ์ซึ่งไม่ได้แสดงถึงอุดมการณ์ร่วมกัน ดังนั้นพรรคการเมืองฝรั่งเศสจึงก่อปร
ด้วยหน่วยภายในซึ่งมีลักษณะผิดแผกกันและการแตกแยก

เนื่องจากการแตกแยกภายในนานาพรรค พรรคการเมืองในฝรั่งเศสจึง
ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่สำคัญ ๒ ประการดังเช่น พรรคการเมืองในประเทศอื่น ๆ

ประการที่หนึ่ง คือ ไม่สามารถอภิปรายและขยายประเด็นให้แจ่มแจ้งต่อ
ประชาชน สมาชิกของพรรคเดียวกันในส่วนต่าง ๆ ของประเทศ (ยกเว้น คอมมิวนิสต์
และอาจจะรวมโซเชี่ยลลิสต์ด้วย) มักจะสนับสนุนสิ่งที่ต่างกัน แม้ในที่ประชุมของพรรค
เองก็ไม่สามารถจะแก้ไขข้อแตกต่างกันเช่นนั้นได้ เป็นคตินว่าในที่ประชุมของพรรคราดิคัล

โซเชี่ยลดิสต์ (Radical-Socialist) นักพูดคนหนึ่งถกเถียงเรื่อง ให้มีการโอนทรัพย์สินเป็น
ของรัฐอย่างกว้างขวางและกฎหมายทางสังคม อีกคนหนึ่งถกถัดนับถนุการคั้นกิจการ
ไปรษณีย์ให้แก่เอกชน ทั้ง ๆ ที่ทั้งคู่เป็นวาคิกถัดเหมือนกัน

ประการที่สอง พรรคการเมืองภายใต้สาธารณรัฐที่ ๔ ไม่อาจก่อให้เกิด
รัฐบาลที่มีเสถียรภาพที่คงมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนในด้านนโยบาย การเลือกตั้งใน
ฝรั่งเศสติดกันกับในอังกฤษและอเมริกา คือ ไม่ได้กำหนดรัฐบาลของประเทศ ราษฎรผู้
เลือกตั้งลงคะแนนให้สมาชิกสภาต่างของสภานิติบัญญัติ (Chamber of Deputies ของ
สาธารณรัฐครั้งที่ ๓ หรือสภาแห่งชาติ National Assembly ของสาธารณรัฐครั้งที่ ๔
และ ๕) ซึ่งเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในคัวนายกรัฐมนตรี และต้นนับถนุคณะรัฐมนตรี
เราไม่สามารถจะบอกได้ว่ากลุ่มรัฐสภากลุ่มใดที่จะต้นนับถนุนายกเพียงชั่วคราว และ
กลุ่มใหม่กลุ่มไหนที่จะทำให้นายกรัฐมนตรีและผู้รับช่วงคนต่อไปสิ้นวาศนา จุดประสงค์
ของประชามติเมื่อ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ คือ เพื่อเปลี่ยนสถานการณ์เช่นนี้และเพื่อที่จะ
ให้ชาวฝรั่งเศสสามารถเลือกตั้งประธานาธิบดีได้โดยตรงในการเลือกตั้งทั่วประเทศ อย่าง
ที่มีอยู่ในสหรัฐอเมริกา

โครงสร้างของพรรคภายใต้สาธารณรัฐที่ ๔ ก่อให้เกิดการขยายตัวที่ไม่
เป็นผลดีอันหนึ่ง คือทำให้ช่องว่างระหว่างประชาชนและรัฐบาลกว้างขึ้น เพื่อที่จะดำรง
อยู่ต่อไปรัฐบาลจำต้องอาศัยความต้นนับถนุของรัฐบาลผสมที่เรียกว่า "รัฐบาลเฉียงข้าง
มาก" และเนื่องจากรัฐบาลผสมนี้เป็นคนของผู้นำพรรคต่าง ๆ ในรัฐสภา และไม่เคย
ได้รับความเห็นชอบจากราษฎรผู้เลือกตั้ง ประชาชนจึงเต็มความนิยมในระบบที่ไม่เปิด
โอกาสให้เลือกรัฐบาลมากยิ่งขึ้น และยกเอามาเป็นข้ออ้างและแแต่ประชามติเมื่อวันที่
๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ก็ยอมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำของชาติ คือ ประ
ธานาธิบดี

พรรคคอมมิวนิสต์

ปรากฏการณ์ที่น่าทึ่งที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองของฝรั่งเศส คือ กำเนิดของพรรคคอมมิวนิสต์โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ต้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศที่เคยได้รับการพรรณนาว่า เป็นเหมือนที่พักพิงของลัทธิปัจเจกชนนิยม กลับมีพรรคที่รวบรวมอำนาจและสนับสนุนหลักการใช้อำนาจที่ชัดขวางเสรีภาพส่วนบุคคลเป็นพรรคใหญ่ที่สุด ตั้งแต่การปลดปล่อยเป็นต้นมา ยกเว้นปี ค.ศ. ๑๙๕๘ และ ค.ศ. ๑๙๖๒ มีชาวฝรั่งเศสชายหญิงมากกว่า ๕ ล้าน (ร้อยละ ๒๕ ของผู้ออกเสียงเลือกตั้งหรือมากกว่านั้น) ลงคะแนนเสียงให้พรรคคอมมิวนิสต์

ประวัติ

พรรคคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศสตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๒๐ เมื่อผู้แทนเกือบ ๓ ใน ๔ ของที่ประชุมโซเชี่ยลลิสต์ที่เมืองครุ้ ตัดสินใจแยกตัวออกจากโซเชี่ยลลิสต์และรับความเป็นผู้นำของบอลเชวิกจากมอสโคว์ คอมมิวนิสต์รับช่วงหนังสือพิมพ์ของโซเชี่ยลลิสต์แต่ไม่รับสหภาพการค้าส่วนใหญ่ซึ่งยังคงซื่อสัตย์ต่อโซเชี่ยลลิสต์ พรรคใหม่เข้าร่วมกับสมาคมนักกดขี่สาม (Third International) ยอมรับความเป็นผู้นำของโซเวียตเห็นพ้องกับปรัชญาปฏิวัติของเลนินและสนับสนุนการโค่นลัทธินายทุนฝรั่งเศสอย่างเปิดเผย จัดตั้งสมาพันธ์ทั่วไปแห่งสหภาพแรงงาน (Confédération Général des Travailleurs Unitaire (CGTU) เพื่อจูงใจชนชั้นกรรมากรให้สนับสนุนกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม ก็มีสมาชิกไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ คน จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๒๔ ผู้ออกเสียงก็ไม่มากกว่า ๓ ล้านคน และมีผู้แทนในสภาเพียงเล็กน้อย (๑๐ ถึง ๒๖ คน)

ในปี ค.ศ. ๑๙๓๔-๑๙๓๕ พรรคเป็นพันธมิตรกว้างขวางและมีกำลังเพิ่มขึ้น^๕ โดยร่วมมือกับพรรคโซเชี่ยลลิสต์ และพรรคประชาธิปไตยของฝ่ายกลางเป็นแนวราษฎร (Popular Front) ซึ่งเป็นกรรมากรำกำลังทางการเมืองที่มุ่งต่อต้านอำนาจฝ่ายขวา

ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๓๖ CGT (ภายใต้ความควบคุมของโซเชี่ยลลิสต์) และ OGTU (ภายใต้ความควบคุมของคอมมิวนิสต์) เข้าผูกมิตรกันกับโซเชี่ยลลิสต์ คอมมิวนิสต์และ ราติกัด เพราะการผูกมิตรนคอมมิวนิสต์จึงได้รับคะแนนเสียง ๑ ล้านครั้ง และผู้แทนใน ต่ภานิติบัญญัติกระโจนพรวดไปเป็น ๗๒ คน มากกว่าเดิมถึง ๖ เท่า มีการจัดตั้งรัฐบาล โซเชี่ยลลิสต์ขึ้นด้วยความร่วมมือของ ราติกัด และความสนับสนุนของพวกคอมมิวนิสต์ ซึ่งผ่อนท่าทีปฏิวัติของตนลงเพื่อที่จะร่วมมือกับพรรคประชาธิปไตยต่าง ๆ

เมื่อมีการเซ็นสัญญาทางการทหาร นาซี-โซเวียตในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ พรรค คอมมิวนิสต์ฝรั่งเศสเปลี่ยนแปลงท่าทีโดยฉับพลัน ประกาศว่าสงครามกับนาซีเป็นสิ่งไม่จำเป็น ยินยอมการสนับสนุนรัสเซียแห่งกำเนิดของลัทธินาซีโซเชี่ยลลิสต์ที่นิยมการเปลี่ยนแปลงชั้นรุนแรง และเรียกร้องให้กรรมกรทั่วโลกก่อการปฏิวัติ แทนที่จะทำสงคราม "จักรวรรดินิยม" กับมหาอำนาจกลาง รัฐบาลไม่สามารถรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายแบบนี้ จึงประกาศ ว่าจะบาตรพรรคคอมมิวนิสต์ และจำคุกผู้นำพรรคเลี้ยหลายคน คอมมิวนิสต์เป็นอันมาก ึ่งเมื่อเห็นสัญญาที่รัสเซียทำกับฮิตเลอร์ จึงดาออกจากพรรค จำนวนสมาชิกลดลงอย่างรวดเร็ว การกระทบกระเทือนของปี ค.ศ. ๑๙๓๘ ดันผู้คัดค้านนาซีโจมตีสหภาพโซเวียต ในปี ค.ศ. ๑๙๔๓ สำหรับคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศส สงครามกลายเป็นสงครามทางลัทธิต่อ ค้านฟาสซิสต์ พวกเขาร่วมมือกับพวกใต้ดินรังควานเยอรมันที่ยึดครอง ตั้งกองโจรใน เขตต่าง ๆ ร่วมมือกับกลุ่มต่อต้านนาซีโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว พวกนี้เป็นหัวหน้าที่สามารถของ ขบวนการต่อต้านในยามสงคราม ระหว่างการยึดครองปริมาณสมาชิกของพรรคเพิ่มขึ้น ประชาชนให้ความนับถือสนับสนุน คอมมิวนิสต์ได้ ใช้กำลังของตนให้เป็นประโยชน์และยึด อำนาจควบคุมสหภาพการค้ำมาจากโซเชี่ยลลิสต์ เมื่อถึงปี ค.ศ. ๑๙๔๕ คอมมิวนิสต์ก็ เป็นพรรคการเมืองที่เข้มแข็งที่สุดของฝรั่งเศสสมัยหลังสงคราม พรรคนับสนับสนุนและร่วม ีมือกับเดอโกลด์ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕-๑๙๔๕

ทันทีที่สงครามเย็นเปิดฉากแห่งความบาดหมางระหว่างสหภาพโซเวียตและ สหรั้ออเมริกา คอมมิวนิสต์เข้าข้างโซเวียต ปฏิเสธที่จะร่วมมือกับรัฐบาลใด ๆ ของ

ฝรั่งเศส นำพวกกรรมกรหยุดงานระยะยาวเป็นการต่อต้านความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกา แผนการมาร์แชล นาโต้ (Nato) และโจมตีคณะรัฐมนตรีทุกชุดอย่างรุนแรงในรัฐสภา การกระทำดังกล่าวทำให้คณะรัฐมนตรีไม่มั่นคงและทำให้ประเทศฝรั่งเศสอ่อนแอ ดังเหตุผลที่จะอธิบายต่อไป

การจัดระเบียบของกิจการ

การจัดระเบียบของพรรคคอมมิวนิสต์ของฝรั่งเศสคล้ายคลึงกับของพรรคคอมมิวนิสต์กรีซ คือ เป็นเหมือนปีรามิดซึ่งมีสมาชิกสามัญเป็นฐาน ผู้นำเป็นยอด ภาพของปีรามิดยังแสดงหลักการที่พรรคตั้งขึ้น "หลักการอำนาจในศูนย์กลางแบบประชาธิปไตย" (democratic centralism) ตามหลักการคอมมิวนิสต์หมายถึงว่า หลังจากมีการอภิปรายกันในหมู่สมาชิกทั้งหมดแล้ว องค์การระดับสูงของพรรคเป็นผู้ทำการตัดสินใจ เมื่อเสียงส่วนใหญ่ตกลงกันในวิธีการแล้วจะผูกมัดฝ่ายเสียงข้างน้อยด้วย แม้แต่ในฝรั่งเศสก็มีความเห็นแย้งภายในพรรคไม่ได้ การแสดงการต่อต้านอย่างเปิดเผยมักจะได้รับคำตอบอย่างทันควัน และบ่อยครั้งมักจะถูกขับไล่ออกจากพรรค

ระดับขั้นต่ำสุดของพรรคคอมมิวนิสต์ คือ หน่วย (cell) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกของพรรค ๑๕—๒๐ คน รวมทั้งเดชาอนุการ และเป็นการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่สำคัญที่สุดของคอมมิวนิสต์ในการขยายพรรค เพราะว่าพรรคหาสมาชิกจากสถานที่ทำงาน มีหน่วย ๓ ชนิด คือ หน่วยโรงงาน ประกอบด้วยสมาชิกในโรงงานเดียวกัน หน่วยตามชนบท ประกอบด้วยชาวนาจากนาหรือหมู่บ้านเดียวกัน และหน่วยประจำท้องถิ่นประกอบด้วยเพื่อนบ้านใกล้เคียง ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ มีหน่วยโรงงานร้อยละ ๒๑ หน่วยตามชนบทร้อยละ ๓๒ ที่เหลือร้อยละ ๔๗ เป็นหน่วยประจำท้องถิ่น นี่แสดงให้เห็นว่า พรรคไม่ได้เจริญในกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมและไร่นาตามที่ประสงค์

ระดับเหนือหน่วย คือ แผนก (section) ประกอบด้วยผู้แทนที่ได้รับเลือกแล้วจากหน่วยแผนกมีเดชาธิการหรือกรรมการบริหาร (governing committee) คือผู้นำ

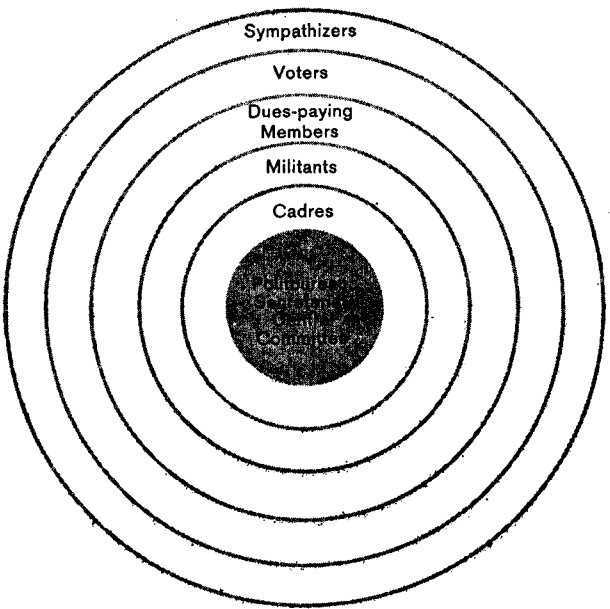
(bureau) เหมือนกับหน่วย คือเป็นเอเยนต์แถลงข่าว โฆษณาชวนเชื่อ และดึงมือปฏิบัติ
ผู้แทนที่เด็ก โดยแผนกประกอบกันเป็นสหพันธ์ แต่ละจังหวัดของฝรั่งเศส (French
Department) มี ๓ สหพันธ์ รวมทั้งหมดแล้วมี ๘๐ สหพันธ์ด้วยกัน มีหน้าที่รับผิดชอบ
ต่อความเคลื่อนไหวของพรรคและกฤษฎีกาในการโฆษณาเพื่อการเลือกตั้งในระดับจังหวัด
ผู้นำและเดชาธิการอยู่ในกำมือของสมาชิกที่ซื่อสัตย์ของพรรค ซึ่งมักจะกำลังได้ไปอยู่
ตำแหน่งสูง ๆ หน่วยแผนกและสหพันธ์เป็นองค์กรท้องถิ่นหรือองค์กรปฏิบัติการของพรรค
อยู่ภายใต้ความควบคุมขององค์กรชาติ ซึ่งคือสภาพรรคแห่งชาติ (National Congress)
กรรมาธิการกลางและโปลิตบูโร (Politbureau) และเดชาธิการใหญ่ (Secretary
General)

สภาพรรคแห่งชาติ ประกอบด้วยผู้แทนจากสมาชิกระดับใหญ่ พบปะกัน
ทุก ๆ ๒ ปี กฎหมายไม่ค่อยจะเป็นที่นับถือปฏิบัติกันนัก ที่ประชุมจะส่งมติและรายงานนโยบาย
ทางหมดที่เสนอโดยผู้นำพรรค สมาชิกไม่ค่อยตั้งปัญหาต่อข้อเสนอที่มาจากเบื้องบน
ถึงแม้ว่าในทางทฤษฎีเปิดให้มีการอภิปรายได้อย่างอิสระ กลุ่มผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เสนอ
โดยผู้นำมักจะได้รับเลือกอีกเดมือ สภาพรรคเด็กกรรมาธิการกลาง (Central Commit-
tee) อันเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยสมาชิก ๕๐-๗๐ คน ซึ่งส่วนใหญ่นำหน้าที่ปรึกษาหา
หรือ กรรมาธิการกลางจะเลือกกลุ่มเด็ก ๆ กอปรด้วยสมาชิก ๓๐ คน ไปยังโปลิตบูโร
ซึ่งจะเลือกเดชาธิการกลางอีกคนหนึ่ง อำนาจที่แท้จริงของพรรคอยู่ที่โปลิตบูโร และ
เดชาธิการใหญ่ซึ่งตัดสินว่าพรรคจะทำสิ่งใดในสภา ในกลุ่มคนงานในสหภาพการค้า
ในระหว่างการเลือกตั้งและในประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ภายในระยะเวลา ๒๐ ปีหลัง
องค์กรที่มั่นคงน้อยอยู่ภายใต้อำนาจของคนเพียง ๒-๓ คนเดิม ผู้ซึ่งสามารถขจัดหรือระงับ
ความแตกร้างและการถกเถียงกันอย่างรุนแรงภายใน

กำลัง

ในขณะที่เราสามารถมองดูการจัดระเบียบพรรคคอมมิวนิสต์ในแบบปรีรามิด
ซึ่งการควบคุมและสมาชิกภาพมีจากยอดสู่เบื้องล่าง เราก็อาจจะศึกษาถึง "กำลัง" ของ

พรรคได้จัดขึ้นไปอีกถ้าดูในรูปวงกลมซ้อนหลาย ๆ วง (ภาพ ๔-๓) ตรงกลางสุด คือ ตำแหน่งผู้นำ เมื่อวงกลมกว้างออกไปหมายถึงระดับความสนับสนุนที่ลดต่ำลง ๒ วงกลมแรก คือพลพรรคที่ไว้ใจได้ก่อนเพื่อรวบรวมคน (cadres) และพลพรรคที่พร้อมจะต่อสู้ (militant) นี้เป็นแกนแข็งของผู้กระเบียดและผู้เชื่อมั่น วงกลมนอก ๆ ออกไปตามลำดับ คือ สมาชิกผู้ออกเสียงเลือกตั้งและผู้ที่ไม่

ภาพ ๔-๓ สายใยของพรรคคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศส

สมาชิกและพลพรรคต่อสู้ ในยี่สิบปีหลังนั้นจำนวนสมาชิกของพรรคขึ้น ๆ ลง ๆ มาก ต้นรอบสิบปีที่สามสิบมีสมาชิกไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ คน ในปีที่มีแนวราชูฏ (ค.ศ. ๓๘๓๖-๓๗) สมาชิกเพิ่มเป็นกว่า ๓ ล้านคน หลังจากการเสื่อมความนิยมลง ขณะเมื่อมีสันธิสัญญาชัวโซเวียตแล้ว พรรคก็กลับเจริญอีกในระหว่างการยึดครองของนาซี ใน ค.ศ. ๓๘๕๖-๕๗ มีสมาชิกมากกว่าล้านคน มากที่สุดในประวัติศาสตร์

จากนั้นมากัดตดง ใน ค.ศ. ๑๙๖๐ ตัวเลขตามทางการของพรรคคือ ๔๐๗,๐๐๐ คน
แต่มีเหตุผลที่เห็นว่าที่จริงแล้วมันน้อยกว่านั้น ร้อยละ ๔๐ ของสมาชิกเป็นกรรมกร
ร้อยละ ๓๐ เป็นชาวนา ร้อยละ ๑๕ เป็นตุ๊กจ้างกินเงินเดือน ร้อยละ ๑๐ เป็นข้าราชการ
แตรร้อยละ ๕ เป็นพวกอื่น ๆ ความแตกต่างระหว่างสมาชิกแตรพดพรรค ส่วนใหญ่
ขึ้นอยู่กับอัตราความผูกพันกับพรรค สมาชิกเพียงแต่เสียค่านำรุงแตรบางที่ที่เข้าร่วมใน
การประชุม ในขณะที่พดพรรคทำงานให้พรรคอย่างเข้มแข็ง แตรบ่อย ๆ ที่เดียวอยาก
เซียบฐานะในพรรค ในจำนวนสมาชิกปัจจุบันราว ๔ แสน เป็นพดพรรคไม่ถึงร้อยละ ๒๕
พดพดพรรคที่ทำหน้าที่ผู้บริหาร เดชานุการ สมาชิกของสำนัก บรรณาธิการของ
หนังสือพิมพ์คอมมิวนิสต์ แตรผู้นำของสหภาพการค้าถูกเรียกว่าพดพรรคที่ได้รับเลือกตั้ง
เพื่อรวบรวมคน (cadre) นี้คือแก่นเด็ก ๆ ของชายหญิงราว ๆ ๑๕,๐๐๐ คนเป็นอย่างมาก
พดกนเป็นระบบประจำทของพรรค

ผู้ออกเสียงลงคะแนน คนฝรั่งเศดที่ลงคะแนนเสียงให้พรรคคอมมิวนิสต์มี
มากกว่าพดกนที่เข้าเป็นสมาชิก นับแต่การปลดปล่อยเป็นคั้นมา ยกเว้นปี ค.ศ. ๑๙๕๗
ในทุก ๆ ๕ คนที่ออกเสียงเลือกตั้ง จะมีคนหนึ่งลงคะแนนเสียงให้พรรคคอมมิวนิสต์ แต่
ไม่ถึง ๑ ใน ๑๐ ที่เป็นสมาชิกของพรรค คนฝรั่งเศดลงคะแนนเสียงให้คอมมิวนิสต์
ด้วยเหตุผลหลายประการคือ ไม่ชอบรัฐบาล ไม่ชอบสาธารณรัฐ คิดว่าพรรคคอม-
มิวนิสต์จะบ้องกันผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของคนได้ หรือไม่พอใจกับนโยบายบาง
ประการของรัฐบาล คนส่วนใหญ่ที่ลงคะแนนเสียงให้พรรคคอมมิวนิสต์ไม่เชื่อถือในการ
ปฏิวัติหรือในโครงการของพรรคคอมมิวนิสต์ การออกเสียงของเขาจึงเป็นในรูปการ
ออกเสียงคัดค้านมากกว่า มีบ่อยที่เดียวที่ผู้นำพรรคต้องหว่านล้อมตั้งตัวกลับมากเมื่อพด
นี้ไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์

วงกลมวงสุดท้ายกอบปรด้วยผู้เฝ้าฝี่ ส่วนมากคือ พกนปัญญาชน นักศึกษา
ช่างฝีมือ แตรชาวนา ทหารนอกประจำการ แตรแม่บ้าน พกนมักจะถูกอยู่ในองค์การ

ที่อุทิศต่ออุดมคติ และการกระทำบางประการซึ่งบังเอิญพ้องกันกับพรรคคอมมิวนิสต์
ดังนั้น คอมมิวนิสต์จึงใช้สิ่งนี้ให้เป็นประโยชน์ได้บ่อย ๆ

องค์ประกอบทางด้านสังคมและลักษณะเฉพาะ ถึงแม้พรรคคอมมิวนิสต์ใน
ลักษณะสำคัญจะยังคงเป็นพรรคของพวกกรรมกร แต่ก็มิดำชึกที่เป็นชนชั้นกลางและ
ปัญญาชนเป็นจำนวนมากได้รับตำแหน่งที่มีอำนาจในฐานะพรรคที่ได้รับเลือกขึ้นเพื่อ
รวบรวมคน (cadre) ในบรรดาผู้ออกเสียงเลือกตั้งคอมมิวนิสต์ทั้งหมด จะมีคนงาน
อุตสาหกรรมราวร้อยละ ๕๕ คนงานด้านกิจการร้อยละ ๘ ลูกจ้างกินเงินเดือนร้อยละ ๘
ข้าราชการร้อยละ ๕ ชาวนาร้อยละ ๕ และที่เหลือคือพวกชนชั้นกลางผู้ประกอบวิชาชีพ
ปัญญาชน ครู ช่างฝีมือ พ่อค้า ฯลฯ คนงานฝรั่งเศสได้เกินกว่า ๑ ใน ๓ เพียงเล็กน้อย
เท่านั้นที่ออกเสียงให้พรรคคอมมิวนิสต์ พวกที่ไม่ใช่ชนกรรมกรมีเกินครึ่ง ควรจะสังเกต
ถึงกำลังของคอมมิวนิสต์ในเขตชนบทของประเทศ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ใน ๒ จังหวัดที่มี
กสิกรรมเป็นส่วนใหญ่ คือ กอแรซ (Corèze) และ ดอร์โดญ (Dordogne) พวกคอม-
มิวนิสต์ได้รับเสียงเกินกว่าร้อยละ ๓๕ หรือร้อยละ ๓๘ ในอีกจังหวัดที่มีกสิกรรมเป็นส่วนใหญ่
คือ เคริช (Creuse) ได้รับเสียงเกินกว่าร้อยละ ๓๐ คะแนนเสียงของพรรคคอม-
มิวนิสต์มากกว่า ๒ ล้าน มาจากจังหวัดตามชนบท

ในด้านอายุเฉลี่ย มากกว่าร้อยละ ๕๐ ของผู้ออกเสียงให้คอมมิวนิสต์ อายุ
ต่ำกว่า ๓๕ แต่คงว่าพรรคยังคงเข้มแข็งอยู่ในบรรดาหมู่คนหนุ่ม ถึงแม้ว่าพรรคไม่ค่อย
จะประสบผลดีนักในหมู่ผู้ออกเสียงที่เป็นสตรี พรรคก็พยายามอยู่เสมอที่จะดึงพวกนั้เข้ามา
พรรคใช้สตรีในการแพร่โฆษณาของพรรคและให้ตำแหน่งที่ต้องมีความรับผิดชอบแก่
สตรีมากกว่าพรรคอื่น ๆ ในขณะที่พยายามกุมความสนับสนุนจากชนชั้นกรรมกรและ
ญาติผู้สูงอายุหนุ่ม ๆ พรรคคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศสก็ได้พยายามอย่างจริงจังในการที่จะ
ดึงความสนใจจากประชาชนกลุ่มอื่น คือ ชาวนา ข้าราชการ พวกทำงานนั้โต๊ะ ช่าง
ฝีมือ และเจ้าของร้านค้า

อุดมการณ์

ยากที่จะให้คำจำกัดความ อุดมการณ์ที่ถูกพันผู้สนับสนุนไว้กับพรรค พรรค
 ขอมรดกที่มีมาชดัด เติมนิดๆ อย่างซื่อสัตย์ และเชื่อในสันดานชั่วร้ายที่มืดมิดอยู่กับ
 ดัชนีรายทุน และเชื่อว่าเป็นการหัดเคียงไม่ได้ที่ดททจนจะตองโค่นหรือสลายลง อุดม-
 การณ์นี้อุทิศเพื่อจะนำมาซึ่งโลกสังคมนิยมใหม่ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความเสมอภาค
 และความยุติธรรมทางสังคม ซึ่งจะใช้เศรษฐกิจเพื่อจุดมุ่งหมายร่วมกัน ได้มีการยื่น
 คำพูดสมัยปฏิวัติฝรั่งเศสที่ย่างถึงเสมอภาค และปัจเจกชนนิยม และกล่าวซ้ำถึงความ
 เป็นปฏิปักษ์ต่อการมีอำนาจของพระในทางการเมืองในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ แต่คงคน
 เป็นผู้สนับสนุนคนธรรมดาซึ่งมีชาวนาย่อย ช่างฝีมือ แม่หม้าย และ ทหารนอกประจำ
 การ ทำการต่อต้านความไม่เสมอภาคของระบอบสังคม ในขณะที่สนับสนุนรัฐบาล
 แบบสาธารณรัฐเต็มที่ ก็ได้วิจารณ์สถาบันรัฐสภาอย่างไม่ลดละ ทั้งนี้โดยใช้เรื่องราว
 ต่าง ๆ ทางประวัติศาสตร์ของสมัยปฏิวัติฝรั่งเศสมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ได้แก่เรื่องความ
 เป็นปฏิปักษ์ต่อการมีอำนาจทางการเมืองของพระ การสนับสนุนสาธารณรัฐ ความ
 เสมอภาค ดังเหล่านี้ยังให้เกิดลักษณะใหม่ที่บิดเบือนไปของมาชดัดสมัยคริสต์ศตวรรษ
 ที่ ๑๘

บางที่เราอาจอธิบายถึงเรื่องกำลังของพรรคได้ดี ถ้าจะแยกบทบาทของ
 พรรค ๒ บทบาทออกจากกัน สำหรับบางพวก พรรคยังคงเป็นพรรคแห่งการปฏิวัติที่
 อุทิศเพื่อวัตถุประสงค์ของลัทธิคอมมิวนิสต์ ผู้สนับสนุนที่กระตือรือร้นเหล่านี้ไม่เคยรู้สึก
 คู่กันกับสถาบันและหลักการประชาธิปไตย สำหรับพวกเขา ชนชั้นกรรมกรเป็นแพทย์
 ผดุงครรภ์ของการปฏิวัติที่จะนำไปสู่ดินแดนในฝัน (Utopia) และพรรคเป็นเดิม่อนคำสั่งนา
 ที่ต้องการความจงรักภักดีและความสนับสนุนโดยปราศจากเงื่อนไข อย่างไรก็ตาม เรา
 จำต้องชี้ให้เห็นโดยเร็วว่า มีคอมมิวนิสต์ประเภทหนึ่งในฝรั่งเศสเพียงจำนวนน้อย จำกัดวง
 อยู่เฉพาะพลพรรคที่ไว้รับเด็กเพื่อรวมคน และพลพรรคที่พร้อมจะต่อสู้ พวกเขามีโรงเรียน
 สถานที่พักหย่อนใจในวันหยุด วันหยุดงาน ชีวิตสังคม และหนังสือพิมพ์ของตนเอง

พวกมันอยู่ในโลกการเมืองที่แยกออกไปต่างหากจากประชาคมที่เหนือและมีจำนวนไม่เกิน
แสนคน

บทบาทที่สองของพรรค คือ หาทางออกให้ผู้ออกเสียงชาวฝรั่งเศสได้แสดง
ความรู้รักศรัทธาค้น โครงการของพรรคกว้างพอที่จะรวมความเห็นที่ต่างกัน และที่ไม่ตรง
รอยกันได้ ตามสายตาของผู้ออกเสียงเด็กตงพรรคนี้เป็นทั้งพรรคแห่งการเปลี่ยนแปลง
อย่างมากและพรรคแห่งการปฏิรูป พรรคสนับสนุนการเปิดย่นด้านเศรษฐกิจให้ทันสมัย
และสนับสนุนกลุ่มย่อย ๆ ที่กีดขวาง สนับสนุนให้นำอุตสาหกรรมหนักมาเป็นของรัฐ
แต่สนับสนุนการส่งออกซึ่งทรัพย์สินส่วนตัวบุคคล พรรคนี้เป็นพรรคของ “การปฏิวัติ”
ในแง่ที่ว่าทำความเข้าใจให้แก่ทั้งอดีต (การปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๗๘๙) และอนาคต (การ
ปฏิวัติของคอมมิวนิสต์) พรรคสนับสนุนจุดมุ่งหมายของชาติที่เน้นถึงความยิ่งใหญ่และ
หน้าที่นำความเจริญไปเผยแพร่ของฝรั่งเศสและในขณะเดียวกันเผยแพร่อุดมการณ์คอม-
มิวนิสต์ไปยังนานาประเทศ เป็นพวกกรรมกร แต่ก็สนับสนุนชาวนาย่อย ๆ ทางใต้อย่าง
ซื่อสัตย์ คือด่านพระแค้ก็พร้อมที่จะร่วมมือกับพวกคาธอลิกเดรั้ ด้วยความด้าเหนี่ยก
ถึงความโอเนอียงเบองพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของผู้ออกเสียงเด็กตงชาวฝรั่งเศส
พรรคใช้หัวข้อและคำขวัญที่ถึงความโอเนอียงนี้ให้เป็นประโยชน์แก่พรรค นี่เป็นเหตุที่ทำ
ให้พรรคได้รับความสนับสนุนอย่างกว้างขวางในกลุ่มสังคมเศรษฐกิจ (ความจริงที่ยังคง
ทำให้หนักตงเหตุการณ์ง) และเป็นที่มาของกำลังที่นำทั้งในย่านที่แตกต่างกัน คือทั้งใน
ย่านอุตสาหกรรมและย่านชนบท

แต่โดยที่พยายามจะจูงใจผู้ออกเสียงเด็กตงนานาประเทศซึ่งมีผลประโยชน์
ต่าง ๆ กันและบ่อยครั้งขัดกัน พรรคจึงค่อย ๆ กลายเป็นท่าดของพลังต่าง ๆ ซึ่งสนับสนุน
พรรค พรรคประนีประนอมประเด็นต่าง ๆ จนกระทั่งเดี่ยวนยากที่จะเคลื่อนไหวไป
ทิศทางใดโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากแก่การเด็กตง การจัดระเบียบและอุดม-
การณ์ พรรคค่อย ๆ ผังคัวเข้ากับโครงสร้างทางสังคมและอุดมการณ์ของฝรั่งเศสและ

ผลก็คือ เริ่มแสดงให้เห็นความขัดกันภายในตัวเองของสังคมฝรั่งเศส อดีตเริ่มมีน้ำหนักมากกว่าอนาคตซึ่งตามทฤษฎีแล้วเป็นสิ่งที่พรรคอุทิศให้

พรรคโซเชี่ยลลิสต์ (SFIO)

ประวัติ

พรรคโซเชี่ยลลิสต์ฝรั่งเศสตั้งขึ้นก่อนเปลี่ยนแปลงศตวรรษ แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการรวมกันภายในพรรคจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๐๕ ซึ่งเป็นเวลาพอดีกับที่กระแสดั้งเดิมของลัทธิตริโซเชี่ยลลิสต์ผ่านยุโรปในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ พรรคโซเชี่ยลลิสต์ฝรั่งเศสและพรรค German Social Democratic เป็นพรรคที่มีอำนาจมากที่สุดของชาติ ๒ พรรค ที่สัมพันธ์กับสมาคมกรรมกรสากลครั้งที่ ๒ (Workers' Second International) ซึ่งตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๘๘ และผูกพันกับลัทธิตริโซเชี่ยลลิสต์ ทางด้านเทคนิคชื่อของพรรคยังคงเป็น SFIO (Section Française de l'Internationale Ouvrière) และตามทางการแล้วอุทิศให้แก่หลักการของมีากซ์ที่จะมีการปฏิวัติโค่นลัทธินายทุนโดยชนชั้นกรรมกร

ในระยะต้น ๆ ในขณะที่ยังคงยึดคำขวัญของมีากซ์แต่เพียงวาทะ พรรคค่อย ๆ โน้มเอียงไปในทางที่จะรับประชาธิปไตยแบบรัฐธำมาเป็นวิธีทำให้โครงการของพรรคประสบผล ในปี ค.ศ. ๑๙๑๔ พรรคได้รับคะแนนเสียง ๓ ล้าน และมีสมาชิกในรัฐสภา ๓๐๐ คน แต่ความด้นับมั่นของพรรคต่อความพยายามของฝรั่งเศสในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ ทำให้บริวารที่มึนงงเห็นรุนแรงกว่าพวกอันสันความนิยม และต่อมาก็ก่แยกตัวออกจากพรรคและไปเข้ากับพวกคอมมิวนิสต์ แม้ว่าพวกโซเชี่ยลลิสต์ยังสามารถกุมสหภาพการค่าไว้ได้ พรรคก็เสียสมาชิกส่วนใหญ่ไป

ในด้านความเคลื่อนไหวของกรรมกรฝรั่งเศส ความเห็นที่ขัดแย้งกัน ๓ ประการ แข่งกันกุมความจงรักภักดีของโซเชี่ยลลิสต์ฝรั่งเศส อันแรกคือ ลัทธิตริโซเชี่ยลลิสต์การอุปถัมภ์กรรมกรของประเทศโดยสมาคมกรรมกร ซึ่งด้นับมั่นสหภาพที่มั่นคงและการ

นักหุยกงานว่าเป็นหนทางที่ด้ที่ด้ในอนที่จจะบรรดถึงความยุติธรรมทางด้คมมากกว่าด้นบั
ด้นุการกระทำทางการเมือง ประการที่ ๒ คือ ด้ทธิดำกซิดด้ ซึ่งด้งด้ริมให้มีการ
กระทำทางการเมืองเพียงแด้เป็นเครื่องมือประกอบของกรรมกรในการต่อสู้เพื่อการปฏิวัติ
ต่อต้านพวกนายทุน ประการที่ ๓ คือ “ด้ทธิดำนบัด้นุการเปลี่ยนแปลง” มาจากความคิด
ของปัญญาชนโซเชียดลิดด้ด้ฝรั่งเศสและเยอรมัน ด้นบัด้นุการกระทำทางการเมือง
ในรัฐสภาและในที่อื่น ๆ ว่าเป็นวิธีที่ถูกต้องตามกฎหมายในการต่อสู้เพื่อโอนวิธีการผลิต
มาเป็นของชาติ และด้รัฐที่ดำเนินการเพื่อความด้ชของประชาชน (welfare state)

ในหน้ที่ด้งด้งครามโลกครั้งที่ ๑ ผู้นำโซเชียดลิดด้ เดอง บดูม (Léon
Blum) ทำตามแบบของด้นบัด้นุการเปลี่ยนแปลง และด้งด้จากด้มารถเอาชนะการ
วิจาทและการแตกแยกภายในด้แล้ว ก็พยายามปรับด้ทธิดำกซิดด้ให้เข้ากับระบบ
หลายพรรคอันเป็นด้กษณะของประชาธิปไตยฝรั่งเศส บดูมให้เหตุผลว่าเมื่อพรรคโซ-
เชียดลิดด้ไม่อาจจะม่ด้ยง้างมาก ก็ควรจะร่วมมือกับพรรคอื่นด้รัฐบาศ ในการด้เอก
ด้ปี ค.ศ. ๑๙๓๑ ด้งด้จากที่คอมมิวนิดด้เข้าร่วมในแนวราชฐ พวกคอมมิวนิดด้
โซเชียดลิดด้ และราดิคัลด้มีชัยด้ด้ยง้างมากในรัฐสภา โซเชียดลิดด้ด้ด้ยง้างราว
ร้อยละ ๑๙ ของด้ยงด้เอกด้ง (ประมาณ ๒ ล้านด้ยง) มีหน้ในสภานิติบัญญัติ ๑๕๙
หน้ และดำเนินการด้งคณะรัฐมนตรี้ด้ด้ม แด้ชยชนะหน้มีอายุด้น คณะรัฐมนตรี้ถูกโจม
ด้จากฝ่ายซ้ายโดยพวกคอมมิวนิดด้ และถูกฝ่ายขวาคือพวกราดิคัลทอด้ทง นายกรัฐมนตรี
โซเชียดลิดด้ด้ถาออก

เมื่อด้งครามโลกครั้งที่ ๒ เริ่มด้ชขึ้น โซเชียดลิดด้แบ่งแยกและด้ยงชวัญ
ผู้แทนถึง ๙๐ คนออกด้ยงให้อำนาจด้คชาคแด้จอมพลเปแด้งในปี ค.ศ. ๑๙๔๐ และใน
ระหว้างการยึดครองพวกโซเชียดลิดด้กไม่ด้มารถเทียบกับคอมมิวนิดด้ด้ในแง่ความเป็น
ผู้นำ คอมมิวนิดด้ประด้บความด้เร็วในการเข้ายึดบ้อมปรากการดุ้คท้ายของกำด้งพรรค
โซเชียดลิดด้ หน้คือ สดมพันธ์ท่วไปแห่งแรงงาน (General Confederation of Labor)

ทันทีหลังจากการปลดปล่อย โซเชี่ยลลิสต์ร่วมมือกับคอมมิวนิสต์และ MRP
อย่างไรก็ตาม ต่อมาไม่ช้าพวกคอมมิวนิสต์ก็ดำเนินการเป็นปฏิปักษ์ และโซเชี่ยลลิสต์
ได้กลายเป็นจุดสำคัญของรัฐบาลผสมฝ่ายกลางที่เรียกว่า “พลังที่ ๓” (Third Force)
แต่การมีบทบาทในรัฐบาล ก่อให้เกิดความเห็นแตกแยกกันภายในพรรค ดังนั้นในปี ค.ศ.
๑๙๕๑ โซเชี่ยลลิสต์ตัดสินใจใส่ “การใช้อำนาจ” อย่างน้อยก็เป็นการชั่วคราวและทำตั้ง
ที่เขาเรียกว่า “การรักษารัฐธรรมนูญ” โดยการปฏิเสธร่วมในรัฐบาลใดๆ แต่แล้ว
แรงดึงดูดของอำนาจและความจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนพลังประชาธิปไตยกลาง (Center
democratic forces) ก็บังคับให้โซเชี่ยลลิสต์เข้าผูกมิตรกับพรรคกลางอื่น ๆ ในปี ค.ศ.
๑๙๕๔ ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๖ โซเชี่ยลลิสต์มีกำลังเพียงเล็กน้อยมากจนเด็กน้อย
และคณะรัฐมนตรีผสมภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีโซเชี่ยลลิสต์ได้ปกครองประเทศ
ตั้งแต่วันที่ ๑๙๕๖ ไปจนถึงมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๗ แล้วพรรคที่หัวเก่ากว่าก็เข้า
แทนที่ และท้ายที่สุดนายพลเดอโกลด์ก็กลับเข้ามาใช้อำนาจ

การจัดระเบียบของกิจการ

มีหลักการ ๒ ประการแต่คงลักษณะการจัดระเบียบของพรรคโซเชี่ยลลิสต์
เช่นกันกับพรรคคอมมิวนิสต์ พรรคโซเชี่ยลลิสต์อ้างว่าเป็นพรรคของคนหนุ่มมาก และเข้า
ถึงระเบียบวินัยภายในทั้งสำหรับสมาชิกของพรรคและสมาชิกรัฐสภา อย่างไรก็ตาม
ระบบประชาธิปไตยภายในพรรคซึ่งยอมให้มี “ความโง่เขลา” ทำให้ระเบียบวินัยอ่อน
ลง ดังนั้นทำให้ผู้นำไม่อาจจะบังคับให้มีการใช้ระเบียบวินัยของพรรค ผลก็คือ พรรค
โซเชี่ยลลิสต์มักจะเป็นเหยื่อของการแบ่งแยกและความเห็นแตกต่างกันอย่างรุนแรง

หน่วยเบื้องต้นของพรรคคือ แผนก (section) เป็นกลุ่มของสมาชิก
ของพรรคจากเมืองหรือหมู่บ้านที่กำหนดให้ ในแต่ละจังหวัดมี สหพันธ์ (federation)
ซึ่งประกอบด้วยแผนก พร้อมด้วยเลขานุการซึ่งเป็นปากเสียงและผู้บริหาร สหพันธ์ควบคุม
การเงินของจังหวัด และตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำทางการเมืองทั้งในเรื่องเฉพาะถิ่น

และบ่อยทีเดียวในเรื่องการเด็กคังของชาติด้วย พวกเขามีอิสระในการปกครองตนเอง
มากพอใช้ เป็นคนว่า ไม่เป็นเรื่องประหลาดที่สหพันธ์หนึ่งจะทำความตกลงในเรื่องการ
เด็กคังกับพรรคใดพรรคหนึ่งในระดับจังหวัด และอีกสหพันธ์หนึ่งจะโจมตีพรรคเดียว
กันนอย่างรุนแรงในอีกจังหวัดหนึ่ง นี่เป็นกรณีที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดมีพันธมิตรในการเด็ก
คังกับพวกคอมมิวนิสต์หรือ MRP

องค์กรที่สูงสุดของพรรค คือ สภาพรรคแห่งชาติ (National Congress)
ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนที่เลือกโดยสหพันธ์ของพรรค มีการพบปะกันอย่างสม่ำเสมอปีละ
ครั้ง และมีการประชุมพิเศษอีกบ่อยครั้ง ผู้แทนถูกเลือกตามอัตราส่วน ดังนั้น จึงมีตัว
แทนของ “ความโน้มเอียง” ต่าง ๆ กันภายในพรรค ผู้แทนแต่ละคนมี “ฉันทะในการ
ออกเสียง” (mandate vote) ซึ่งแทนสมาชิก ๓๐ ถึง ๕๐ คน

ทุก ๆ ๓ เดือนมีการประชุมของที่ประชุมแห่งชาติ (National Council)
ของพรรคโซเชี่ยลลิสต์ซึ่งเป็นที่ประชุมเด็ก ๆ ที่ประกอบด้วยเดชาบุตรของสหพันธ์
จังหวัด มีหน้าที่ตัดสินระหว่างนโยบายของสภาพรรค และกฤษฎของรัฐบาล และจัด
มาตรการด้านระเบียบวินัย สภาพรรคเด็กกรรมกรวิชาชีพชาติ (Directing Committee)
ซึ่งมีสมาชิก ๔๕ คน (ถึงแม้ว่าจำนวนจะเปลี่ยนแปลง) ซึ่งจะรวมสมาชิกรัฐบาลอย่างมาก
ที่สุดได้เพียง ๒๐ คน และอีก ๒๕ คนจากพวกพลพรรคหรือผู้นำซึ่งไม่ใช่สมาชิกรัฐบาล
โดยปกติถือกันว่าอัตราส่วน ๒ : ๑ สันนิษฐานพวกที่ไม่ใช่สมาชิกรัฐบาลเป็นฝ่ายที่ปลอดภัย
สำหรับพรรคที่จะควบคุมการกระทำของสมาชิกของพรรคในสภา กรรมกรวิชาชีพชาติ
เด็กสำนัก (Bureau) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก ๓๐ คน มีเดชาธิการใหญ่ ผู้ช่วยเดชา-
ธิการใหญ่ เหวัญฉีก และอื่น ๆ อีก ๗ คน เป็นคณะที่เทียบได้กับ National Executive
ของพรรคกรรมกรอังกฤษ ในระยะเวลาที่ยังไม่ได้จัดตั้งผู้ดำเนินการ กลุ่มนี้ทำการตัดสินใจ
ใจในเรื่องนโยบาย การโฆษณาชวนเชื่อ กฤษฎของรัฐบาล ระเบียบ วินัย และ
การอนุมัติ

กำลัง

ทำนองเดียวกับพรรคคอมมิวนิสต์เมื่อจะศึกษาเกี่ยวกับ “กำลัง” ของพรรคโซเชี่ยลลิสต์ เราจำต้องกล่าวถึงผู้ออกเสียงเลือกตั้งและสมาชิก

ผู้ออกเสียงลงคะแนน พรรคโซเชี่ยลลิสต์ประดับความศกต่าอย่างถึงขีดนับแต่การปลดปล่อยเป็นต้นมา ในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ พรรคได้รับคะแนนเสียงร้อยละ ๒๓ ของทั้งหมด ในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ ได้ร้อยละ ๒๑ ในการเลือกตั้งครั้งที่ ๒ ของ ค.ศ. ๑๙๔๖ (พฤศจิกายน) ได้ร้อยละ ๑๘ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ได้ร้อยละ ๑๔.๕ และในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และ ค.ศ. ๑๙๕๘ คะแนนเสียงดูเหมือนจะคงที่อยู่ว่า ๗ ร้อยละ ๑๕

โซเชี่ยลลิสต์ได้สูญเสียที่นั่งสำคัญ ๆ ของคนให้แก่คอมมิวนิสต์ นี่เป็นกรณีที่ปรากฏให้เห็นเด่นในย่านศูนย์กลางพระนคร และในจังหวัดทางเหนือที่ทำการอุตสาหกรรมกันมาก ยกเว้นย่านที่ทำการทำเหมืองถ่านหิน ลักษณะการสนับสนุนโซเชี่ยลลิสต์ได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงมากพอใช้ คะแนนเสียงของชนชั้นกรรมกรลดน้อยไป แต่ได้คะแนนเสียงจากพวกกินเงินเดือนมากขึ้น คือ พวกคนงานที่ทำงานนั่งโต๊ะ สมาชิกของพวกเขาชั้นกลางระดับต่ำ ข้าราชการ ครูโรงเรียน และพวกกินบำนาญ ประมาณได้ว่าร้อยละ ๓๓ ของพวกที่ออกเสียงให้โซเชี่ยลลิสต์ เป็น ข้าราชการ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ครูโรงเรียน) เกินกว่าร้อยละ ๑๕ เด็กน้อยเป็นคนงาน ร้อยละ ๑๓ เป็นพวกกินเงินเดือน และที่เหลือมาจากกลุ่มคนชั้นกลางระดับต่ำ คือ ช่างฝีมือ พ่อค้า ผู้กินบำนาญ คนขายของ และอื่น ๆ พรรคโซเชี่ยลลิสต์ได้กลายเป็นพรรคของคนแก่ ๒ ใน ๓ ของผู้ลงคะแนนมีอายุ ๓๕ ปี หรือเกินกว่านั้น อายุเฉลี่ยของผู้แทนราษฎรในสภาแห่งชาติจึงสูงขึ้น

สมาชิกภาพ สมาชิกของพรรคได้ลดน้อยลงอย่างเห็นชัด นับแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ พรรคคาดว่าจะมีสมาชิก ๓๕๔,๐๐๐ คน ในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ตัวเลขลดต่ำลงถึง ๘๐,๐๐๐ และปัจจุบันนี้อาจจะน้อยกว่านั้น ที่ยังไปกว่านั้น การหาสมาชิกใหม่เข้ามาอันหยุดชะงัก เป็นที่เข้าใจกันว่าพรรคเสียสมาชิกทุก ๆ ปี อายุของผู้

ออกเคียงดงคะแนนเป็นไปตามอายุที่เพิ่มขึ้นของสมาชิก มากกว่าร้อยละ ๗๐ อายุเกินกว่า ๕๐ กฎเกณฑ์ด้านอาวุโสที่ให้สิทธิในตำแหน่งบริหารของพรรคแก่คนที่ทำงานนานกว่า ทำให้คนหนุ่มหมัดกำลังที่จะเข้าร่วม ในด้านส่วนประกอบทางสังคมของการเป็นสมาชิก คือ ร้อยละ ๒๕ เป็นข้าราชการ รวกร้อยละ ๒๕ เป็นกรรมกร ร้อยละ ๒๕ เป็นช่างฝีมือ คนงานที่นั่งโต๊ะ ทนายความของเมืองเล็ก ๆ ครู และผู้กินบำนาญ และที่เห็ดออกมาจาก กลุ่มต่าง ๆ กัน

เช่นเดียวกับพรรคคอมมิวนิสต์ กลุ่มพิเศษ คือ พดพรรคที่ได้รับเลือกขึ้นเพื่อ รวบรวมคน เป็นผู้กุมตำแหน่งด้านบริหารในลำดับต่าง ๆ ของพรรค ส่วนใหญ่อายุเกิน กว่า ๕๐ ปี และเป็นพวกกินเงินเดือน ผู้ประกอบวิชาชีพ มีการต่อสู้ข้อยากและหน่วย โฆษณาของพรรครวมทั้งหนังสือพิมพ์ของพรรคหลายฉบับ ก็หายเงียบไปเลย

โครงการ

ยากที่จะจำกัดความโครงการของโซเชี่ยลดีดส์ พรรคยังคงใช้คำพูดและคำขวัญของมีกซ์ยอมรับ "การต่อสู้ระหว่างชนชั้น" และสนับสนุนวิธีการผลิตให้เป็นไปตามตติริโซเชี่ยลดีดส์ แต่ทั้งโครงการประกอบภายในและนโยบายที่ประกาศออกมาในระยะ ๒๐ ปีหลังนี้แสดงว่าพรรคเป็นพรรคที่ก้าวหน้าปานกลาง อุทิศตนให้แก่พระราชบัญญัติ ทางสังคมและเรื่องเกี่ยวกับการบำรุงความสุขของราษฎร พรรคไม่เห็นด้วยกับสังคราม อาณานิคมด้วย ข้อแม้ที่น่าคำนึง อย่างไรก็ตามคือ ความพร้อมที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงโครงการของตนเมื่อพรรคมีอำนาจในคณะรัฐบาลผสม ทำให้ทำที่ก้าวหน้าของพรรคอ่อนลง

ฐานะทางอุดมการณ์ที่สำคัญที่สุดของพรรคมิใช่ได้มาจากถัทธิมีกซ์ซิดส์ แต่ได้มาจากประวัติทางการเมืองของฝรั่งเศส ดั้งที่เข้มแข็งที่สุดในธรรมเนียมของพรรค ก็คือการต่อต้านการมีอำนาจของพระ โซเชี่ยลดีดส์ยังคงคัดค้านการที่รัฐให้เงินอุดหนุน แก่โรงเรียนคาทอลิกอยู่โดยไม่เปลี่ยนแปลง โดยทั่วไป พรรคสนับสนุนความสูงสุด ของรัฐสภา และเป็นศัตรูต่อรัฐบาลส่วนบุคคล แต่ถึงกระนั้นก็ยังสนับสนุนการคืนอำนาจ

ของนายพลเดอโกตต์ พรรคปฏิเสธรอย่างเด็ดขาดที่จะร่วมมือกับพรรคคอมมิวนิสต์ ความทรงจำถึงความขัดแย้งกันในอดีต กับ “พรรคพี่น้อง” ฝ่ายซ้าย ซึ่งคอมมิวนิสต์เป็นฝ่ายได้รับผลประโยชน์อยู่ตลอดเวลา ทำให้ยากที่จะคืนดีกัน ข้อเด่นของคอมมิวนิสต์ที่จะฟื้นฟูแนวราชรัฐ ถูกปฏิเสธรเรื่อยมาจนถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๒

ในระยะ ๒-๓ ปีหลัง ๆ พรรคโซเชียดลิสต์สะท้อนให้เห็นลัทธิชาตินิยมที่ปรากฏเด่นอยู่ในฝรั่งเศส ลัทธิซึ่งมีผู้นิยมมากในการโค่นล้มสาธารณรัฐที่ ๔ พรรคค่อย ๆ กลายเป็นนักถ่วงโอกาสมากยิ่งขึ้น โดยพยายามมัดเป้าความพ่ายแพ้ในการเลือกตั้งด้วยการนำตนไปอยู่ร่วมแนวกับความเห็นด้านชาตินิยมที่ครอบงำอยู่

รากฐานของการเสื่อมอำนาจภายหลังสงครามของ SFIO เนื่องมาจากการไม่สามารถเข้าถึงปัญหาให้ได้อย่างจริงจังและได้ผล หรือการไม่สามารถรักษาอุดมการณ์ที่มีเหตุมีผลของลัทธิโซเชียดลิสต์ไว้ได้ ตามรูปลักษณะแล้วพรรคก็ยังคงเป็น “พรรคแห่งชนชั้น” ตามกฎบัตร สหประชาชาติครั้งที่ ๒ (Second International) ส่วนหนึ่งอุทิศเพื่อ “ชัยชนะของวิธีการผลิตและการแลกเปลี่ยน” เพื่อที่จะ “เปิดย่นรูปสังคมนายทุนให้เป็นสังคมที่ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน หรือสังคมคอมมิวนิสต์” นักบุญของพรรคก็ยังคงเป็น มีกาซ์ เองเกิล และผู้ที่ยอมทนทุกข์เพื่อหลักการของลัทธิโซเชียดลิสต์ฝรั่งเศส คือ โจเรซ (Jaures) เกอช (Guesde) และบลูม (Blum) แบบแผนนี้มีมาตั้งแต่ปีแห่งการต่อสู้ของลัทธิโซเชียดลิสต์ยุโรป ทุกคนยังคงเป็น “ดีหาย” และในการปีติประชุมพรรคทุกครั้งมีการร้องเพลง Internationale พร้อมกับยกกำปั้นขึ้น แหวนั้นแตกต่างกับรูปลักษณะ ตามความเป็นจริง พรรคโซเชียดลิสต์เป็นกลุ่มรัฐสภาของผู้นำทางการเมืองและผู้ซื้อเสียงโด่งดัง ซึ่งเด่นบทในรัฐสภาด้วยความชำนาญเป็นเลิศ และอดทนเหลือคณนา พวกเขามีสวนร่วมกับการประนีประนอมอยู่ตลอดเวลา และ “ดำเนินการ” ให้ความพอใจแก่ทุกกลุ่มเพื่อหาคะแนนเสียง ผลกลับเป็นไปในทางทำตาย พรรคเดี่ยคนทยัดลัทธิโซเชียดลิสต์เป็นอุดมคติอยู่ไปมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่พรรคก็ไม่สามารถที่จะ

ดึงดูดความสนใจของกลุ่มใหม่ ๆ ที่เชื่อว่า การใช้จักรกดของรัฐในการแก้ปัญหาที่
ประจักษ์แก่คนนั้นสำคัญกว่าอุดมการณ์

ความยุ่งยากของ SFIO เพิ่มขึ้นเพราะความย้ายถ่ายเทของพรรคการเมืองฝรั่งเศสอื่น ๆ โซเชี่ยลลิสต์ถูกทำลายทั้งจากฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา ทางฝ่ายซ้ายคอมมิวนิสต์รับทุก ๆ สิ่งของสัมาคมสังคมนิยมที่ ๒ และยังไปกว่านั้นอีก คือ นำพวกเขาต่อต้านอำนาจของพระ และสาธารณรัฐ เป็นผู้สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง และได้รับความสนับสนุนอย่างกว้างขวางโดยอาศัยประวัติศาสตร์การต่อต้าน ส่วนทางฝ่ายขวาชนวนการก้าวหน้าคาร์ดิก มี Popular Republicans (MRP) เป็นกองหน้า อย่างน้อยก็ในทันทีหลังการปลดปล่อยได้ก่อให้เกิดมีการถ่วงดุลย์ที่เหมาะสม ระหว่างการปรับปรุงทางสังคมเศรษฐกิจและประชาธิปไตย ขณะที่ยืนยันอย่างแข็งขันเพื่อให้มี “ ดัชนีสากลนิยมที่จำกัด ” (limited internationalism) ซึ่งมุ่งสู่การร่วมมือ ถึงแม้จะไม่ถึงขั้นรวมยุโรปอย่างแท้จริง SFIO ตกอยู่ในระหว่างกลาง จึงจำต้องเลือกเพิ่มและขยายโอกาสยิ่งไปกว่านั้นข้อดีทางรัฐสภาทำให้โซเชี่ยลลิสต์จำเป็นต้องมีส่วนในรัฐบาลของสาธารณรัฐที่ ๔ พรรคกลายเป็นบ็อมปรากการของพลังที่ ๓ แห่งสายกลาง และต่อมาเป็นจุดสำคัญของคณะรัฐมนตรีที่นำโดยมาลลูร์ดสาธารณรัฐที่ ๔ เมื่อเผชิญหน้ากับการก่อการจลาจลในแอลจีเรียเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ผู้นำโซเชี่ยลลิสต์หันไปหาทางเลือกอันเดียวที่มีเหลืออยู่ นั่นคือ การคืนสู่อำนาจของนายพลเดอโกลด์ โซเชี่ยลลิสต์สนับสนุนคดีของลัทธิชาตินิยมด้วยความหวังที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ มีกลุ่มเดี่ยงด้นน้อยกลุ่มเล็ก ๆ ที่เพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ ปฏิเสธที่จะทำตาม และนี่เป็นครั้งแรกนับแต่การประชุมที่เมืองตูร์ ที่พรรคได้ประสบกับความแตกแยกอย่างรุนแรง เมื่อมีการจัดตั้งพรรคโซเชี่ยลลิสต์ซ้าย คือ Unified Socialist Party ขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๕๘

ราติกัฏโซเซี่ยลลิสต์ และกลุ่ม “พันธมิตร” กลาง (The Radical Socialists and “Allied” Center Formations)

พรรคราติกัฏโซเซี่ยลลิสต์ (ชื่อที่แท้คือ Republican Radical and Radical Socialist Party — Parti Républicain Radical et Radical Socialiste) แด่คงตั้งญญดักษณ์แห่งประวัติศาสตร์และฐานะของกลุ่มกลางได้ดีที่สุด เป็นพรรคที่ไม่มีโครงการ ไม่มีองค์การ ไม่มีความเป็นผู้นำ และไม่มีสมาชิกที่จะต้องกล่าวถึง แต่กระนั้นพรรคนี้ภายใต้้นามต่าง ๆ และเนื่องจากการมีพันธมิตรที่เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ พรรคจึงมีบทบาทที่สำคัญในการก่อตั้งและการดำรงอยู่ของทุก ๆ รัฐบาลภายใต้้นาชาณรัฐที่ ๓ และที่ ๔ พรรคเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับฝ่ายขวาในเวลาเดื่อกตั้ง แด่กจะทั้งฝ่ายขวาและย้ายไปเข้ากับฝ่ายซ้าย แต่เหตุการณ์ตรงข้ามกันนั้นเกิดขึ้นบ่อยครั้งกว่า ความขาดเดื่อยรภาพภายในพรรคเป็นทั้งเงาสะท้อนและดาเหตุของการขาดเดื่อยรภาพของคณะรัฐมนตรี และการแบ่งแยกของสาชาณรัฐ พรรคมีฝ่ายซ้ายของตนเอง ซึ่งค่อนไปทางพรรคโซเซี่ยลลิสต์และคอมมิวนิสต์ มีฝ่ายกลาง และมีฝ่ายขวาซึ่งบ่อยที่เดื่อวมักจะไปผูกพันอยู่กับกลุ่มขวาสุด คือพรรคปุญาค โกลลิสต์และพวกอื่น ๆ

ประวัติ

พรรคราติกัฏโซเซี่ยลลิสต์ เริ่มมีฐานะเป็นกลุ่มการเมืองที่เด่นขึ้นนับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๐๑ อันเป็นปีซึ่งพรรคตั้งชชนอย่างเป็นทางการ แต่พรรคที่ตกทอดมาอาจนับย้อนไปได้ไกลกว่านั้นบางที่อาจจะไปถึงปีปฏิวัติฝรั่งเศส มีรากฐานมาจากการเกิดยุคเดื่อต่อต้านพระ บัจเจกชนนิยม เดื่อนิยม ทางเศรษฐกิจ และระบอบสาชาณรัฐ ในปี ค.ศ. ๑๘๖๘ ผู้นำราติกัฏจำนวนหนึ่งได้ร่างโครงการเบตเวิด (Belleville) ขึ้น และโครงการนี้กลายเป็นกฎบัตรทางการเมืองของพรรคราติกัฏที่มีความเคารพตนเองทุก ๆ คน พรรคนี้สนับสนุนการศึกษาของประชาชน การแยกศาณนาออกจากรัฐ การทำให้การเข้ารับราชการทหาร

เป็นไปตามแบบประชาธิปไตย และการแก้ไขลักษณะการเก็บภาษีโดยสนับสนุนการเก็บภาษีเงินได้เพิ่มขึ้น โครงการที่ก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมากสำหรับพวกชนชั้นกลาง ชาวนา ช่างฝีมือ คนขายของตามหน้าร้าน ครู และนอกเหนือไปกว่านั้นก็คือ พวกผู้ประกอบวิชาชีพตามเมืองเล็ก ได้แก่ ทนายความ เจ้าพนักงานผู้ทำหน้าที่ชั่งตวงวัด เบียนหนังสือสัญญาต่าง ๆ แพทย์ วิศวกร เป็นการแสดงถึงความสนใจของกลุ่มที่ยังคงพยายามจะกำจัดศาสนา กองทัพ และพวกขุนนางที่เหลือให้พ้นจากอำนาจทางการเมือง

ในไม่ช้าพวกเราก็คงเห็นว่า การที่ระดมขัยในการเลือกตั้งนั้นจำเป็นต้องมีการจัดระเบียบบางอย่าง และได้มีการตั้งคณะกรรมการรณรงค์ขึ้นในจังหวัดส่วนมาก ในเมื่อพวกนี้ได้รับอิสระในการปกครองตนเองมากพอใช้ จึงเกิดความแตกต่างกันในกลุ่มของแต่ละถิ่น จนปี ค.ศ. ๑๘๓๐ และบางที่จะเป็นตลอดระยะเวลาของสงครามโลกครั้งที่ ๑ พรรคเป็นเพียงแค่องค์การการเลือกตั้งเท่านั้น ในปี ค.ศ. ๑๘๖๖ พรรคได้รับชัยชนะที่ไม่เคยปรากฏขึ้นเลยไม่เท่ากับพรรคการเมืองใด ๆ ก่อนหรือหลังจากนั้น ผู้แทนของราดิคัล ๒๖๐ คน ได้เข้านั่งในสภา แต่เมื่อปลายสงครามโลกครั้งที่ ๑ พรรคต้องเผชิญหน้ากับปัญหาตกร้างทางเศรษฐกิจและสังคมที่ถูกผลักดันเข้ามาในประเทศโดยการปฏิวัติอุตสาหกรรม พรรคก็แบ่งแยกกันยิ่งขึ้น การก่อตัวของพวกกรรมกร และความได้เปรียบของโซเชี่ยลลิสต์ และคอมมิวนิสต์ค่อย ๆ ดึงสมาชิกของราดิคัลไปและบังคับให้ผู้สมัครวัยเด็กตั้ง และผู้ลงคะแนนที่เหลืออยู่ให้หันไปหาแนวความคิดอนุรักษนิยมมากขึ้น ดังได้กล่าวแล้ว พวกเราก็คงยังคงฝังใจอยู่กับฝ่ายซ้ายแต่ที่ว่าผูกพันทางการเงินอยู่กับฝ่ายขวาอย่างเหนียวแน่น เมื่อความต้องการส่วนใหญ่ของโครงการเบ็ดเตล็ดล้มเหลวในปลายสงครามโลกครั้งที่ ๑ อุดมการณ์และโครงการเลือกตั้งก็หมดสิ้นไป

ในปี ค.ศ. ๑๘๕๐ พวกเราก็คงเกือบทั้งหมดหันหลังให้กับสาธารณรัฐ และลงคะแนนเสียงมอบอำนาจเต็มที่ให้แก่จอมพลเปเตง ผลก็คือพวกเขาก่อนแสดงเมื่อหลังการปลดปล่อย ในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ ผู้แทนพรรคสามารถเข้าไปนั่งในสภาว่างรัฐธรรมนุญได้ถึง ๒๕ คน ในปี ค.ศ. ๑๘๕๖ มีที่นั่งในสภาแห่งชาติ ๕๐ ที่นั่ง ถ้าจะนับกลุ่มพันธมิตร

ด้วยก็เป็น ๗๐ ที่นั่ง ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๓ และ ค.ศ. ๑๙๕๖ มีอัตราเฉลี่ยผู้แทน
ของพรรคราว ๆ ๗๐ คน ซึ่งห่างไกลเหลือเกินจากกำลังที่เคยมี แต่อย่างไรก็ดีก็ยัง
เป็นการคืนอำนาจทางการเมืองที่น่าทึ่ง

อย่างไรก็ดีในสถานการณ์บัญญัติที่แบ่งแยก กำลังไม่ได้อยู่ที่จำนวนเท่านั้น หลัง
จากปี ค.ศ. ๑๙๕๓ พวกเราก็ดักดายเป็นจุดสำคัญ ต่มาชิกคนหนึ่งของพรรคได้เป็น
ประธานสภาแห่งชาติ และอีกคนหนึ่งได้เป็นประธานวุฒิสภา และพรรคมีส่วนร่วมใน
คณะรัฐมนตรีทุกคณะ พวกเราก็ดักได้เป็นนายกรัฐมนตรี บ่อยกว่าผู้นำคนอื่น ๆ แต่
ปัจจุบันพรรคแบ่งแยกกันอย่างมาก และอาจจะไม่มีวันกลับมาจับบทบาทที่สำคัญทาง
การเมืองอีก

การจักระเบียบของกิจการ

เมื่อเทียบกับคอมมิวนิสต์และโซเชี่ยลลิสต์ ราวีกัดไม่มีการจักระเบียบ
ทางมวตเป็นพรรคของ “ผู้ทมชอเลียงโดงตง” คือ ผู้ทรงอิทธิพล และพวกหัวหน้าพรรค
ทางการเมือง พวกเราก็ดักตงคณะกรรมาธิการประจำถิ่น สหพันธ์ของจังหวัด สภาพรรค
และองค์การบริหารแห่งชาติชนจำนวนหนึ่ง แต่หัวใจของการจักระเบียบยังคงอยู่ที่กรรมา
ธิการประจำถิ่น และกรรมาธิการจังหวัด ที่ดำเนินการภายใต้การนำของผู้นำทางการเมือง
เมืองที่ทรงอิทธิพล ปัญญาชน และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ หลายคนในพวกนี้เป็น
นายกเทศมนตรีเมืองใหญ่ ๆ เช่น ด็อง บอร์โดซ์ มาร์เซดต์ และ ดุงตุส ผลก็คือ
การเป็นผู้นำของพรรคเป็นเรื่องส่วนบุคคลและกระจายอำนาจ

ตมาชิกของพรรค คือชายหญิงที่ชนอยู่กับกรรมาธิการท้องถิ่นและชำระค่า
ตมาชิก แต่ผู้อำนวยกาหนังสือพิมพ์ราวีกัด อดีตตมาชิกสภา เดชานุกร และบ่อย
ที่เดยวเดชานุกรของสหพันธ์จังหวัดเป็นตมาชิกโดยตำแหน่ง ในเมื่อสหพันธ์จังหวัดแต่
ผู้เดยวเท่านั้นที่รับผิดชอบในการเก็บบัญชีตมาชิก (ตามหลักเกณฑ์ที่ประมาณจากกำลัง
ในการออกเสียงในที่ประชุมแห่งชาติ) จึงไม่มีใครสามารถจะบอกได้อย่างแน่นอนว่า
ตมาชิกของพรรคมีเท่าใด

องค์กรแห่งชาติที่ใหญ่ของพรรค คือ การประชุมประจำปี ซึ่งสมาชิก ๑๐๐ คน ตั้งผู้แทนไปเข้าประชุมได้ ๑ คน ทุก ๆ สหพันธ์จังหวัดมีความสนใจในการได้ตัวเลขสมาชิก และตรวจสอบหนังสือแนะนำตัวของผู้แทนซึ่งในบางครั้งก็เป็นประเด็นที่เผด็จการในวันเปิดการประชุม นอกเหนือไปจากบรรดาผู้แทนที่เป็นสมาชิกที่แท้จริง หรือที่สมมติว่าเป็นแล้วก็มีสมาชิกรัฐสภาและอดีตรัฐสภา กรรมการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์อย่างดีที่ก็จะเข้าฟังและลงคะแนน ที่ประชุมประจำปีฟังและอภิปรายญัตติ ลงมติ และเลือกกลุ่มชนนำของพรรค คือ กรรมการบริหาร (Executive Commission) หรือสำนัก (Bureau) ประกอบด้วยสมาชิก ๖๕ คน ซึ่งตามกฎหมายแล้วต้องมี ๔๐ คนที่ไม่ใช่สมาชิกรัฐสภา นี่คือทฤษฎีของกลุ่มกำหนดนโยบายชั้นสูงสุด

กำลัง

กำลังของพรรคเราก็คือโซเชี่ยลลิสต์ ในขั้นต้นอยู่ที่การเด็กตงนั้นคือ ควรจะประมาณเอาตามคะแนนเสียงที่ได้รับและตามจำนวนของสมาชิกที่ผู้แทนที่ได้รับเลือก แม้จะมองในแง่ที่ดีที่สุดก็ไม่เคยมีสมาชิกเกินกว่า ๒ แสนคน ทุกวันนี้เป็นที่สงสัยกันว่า มีสมาชิกเกิน ๒๕,๐๐๐ คนใหม่

นับแต่การปลดปล่อยเป็นต้นมากำลังคะแนนเสียงของพรรคมีจำนวน ๒ ล้านถึง ๒ ล้านครึ่ง คะแนนเสียงพวกนี้ได้มาจากไหน พรรคได้รับความนับสนุนอย่างมากจากเขตบางเขต เมืองลียง (Lyon) จังหวัดโวกลูส (Department of Vaucluse) และภาคตะวันตกเฉียงใต้ของฝรั่งเศส พวกนี้เลือกผู้แทนเราก็คือเข้าสภาเป็นจำนวนมาก กำลังสำคัญของพรรคอยู่ตามเมืองเล็ก ๆ และเขตชนบท “สหประชาชาติในเมือง” ของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ กำลังจะถูกรวมเข้ามากลุ่ม “สหประชาชาติชนบท” เข้ามาแทนที่ เราก็คือได้รับเสียงสนับสนุนส่วนใหญ่จากแพทย์ตามเมืองเล็ก ๆ ทนายความ ข่างฝีมือ ครู และข้าราชการ ในย่านศูนย์กลางเมือง เราก็คือหวังคะแนนเสียงจากชนชั้นกลางได้บ้าง จากพวกพ่อค้า และอุตสาหกรรมย่อย แต่สำหรับกรรมกรแล้วมันน้อยมากที่ลงคะแนนเสียงให้

พรรค ดงหน ซึ่งผู้สนับสนุนพรรคส่วนใหญ่จึงมาจากกลุ่มและชนที่กำดั่งเพลงฟูในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ แต่ตกอับดงตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๑๘ พวกเข็อยู่ในระเบียบปัจเจกชนนิยมเด็วและไม่สามารถจะดงรอยกับการดร้างระบบอุตสาหกรรม

ดงหน จึงไม่น่าประหลาดเดยที่พรรคซึ่งมีการชดแย้งกันรุนแรงเป็นเวลาดา ๓๐ ปีที่เดวมา อาจจะสิ้นสุดดงด้วยการแตกแยกกันอย่างถาวร ดมาชิกกลุ่มน้อยของพรรคนำโดยคนหนุ่มที่คล่องแคล่วกระฉับกระเฉง ปีแอร์ มังเดส ฟรังซ์ (Pierre Mendès France) เมื่อปี ค.ศ. ๑๘๕๐ ได้เดยเพื่อให้มีการปรับปรุงดทธรราคิดช่นใหม่ เพื่อให้เป็นพรรคที่แข็งแรงและมีระเบียบวินัยที่อุทิศเพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและประโยชน์สุขของราษฎร ให้มีโครงการที่จะจูงใจคนกลุ่มต่าง ๆ อันได้แก่ เด็มย่น วิศวกกร ข้าราชการ บัญญาชน และกรรมกร อย่างไรก็ตามพวกอื่น ๆ ต่อเด็วว่า กำดั่งของพรรคอยู่ที่ "ความมีหลายกลุ่ม" (Pluralism เป็นอีกชื่อที่ใช้ดำห้การแบ่งแยกกันภายใน) พวกนี้กล่าวว่า พรรคไม่ใช่พรรคแห่งคนหนุ่มมากที่มีโครงการและระเบียบวินัย แต่เป็นพรรคของรัฐบาลที่รุ่งเรืองได้ดงด้วยพันธมิตรในการเด็กตั้ง ความคดงและการรวมเข้าด้วยกัน อันทำให้พรรคมีอำนาจซึ่งไม่ได้ดงดัดกับกำดั่งตามคดเดยที่แท้จริง

ในปีค่อ ๆ จาก ค.ศ. ๑๘๕๕ มา ประเด็นเข้ามาเชื่อมดงอย่างเด็มที่และไม่เคยได้รับการแก้ไขเดย ผู้ที่ให้ความเห็นด้านพรรคที่มีระเบียบวินัยสนับสนุนวิธการเพื่อประโยชน์สุขของราษฎร และการปรับปรุงใหม่ด้านเศรษฐกิจและดังคม กลุ่มนี้ซึ่งนำโดย มังเดส ฟรังซ์ ได้รับชยชนะที่ผู้ชนะเองก็บอบช้ำ เมื่อ ๒ กลุ่มนี้ถูกขับได้หรือแยกออกไปจากพรรค จำนวนผู้แทนในสภาแห่งชาติที่มี ๖๔ คน ก็ดดงเด็วราว ๆ ๓๔ คน แม้แต่ภายในกลุ่มเองก็ไม่สามารถนำระเบียบวินัยมาปฏิบัติให้ได้ผลในการดงคะแนนในประเด็นสำคัญ ๆ เช่น แอดจ็เรีย การแตกแยกภายในเป็นกลุ่มที่ ๓ เกิดขึ้นเมื่อสมาชิกราว ๆ ดัก ๒๐ คน อ้างว่าคนเป็นทายาทที่แท้จริงของราติดัก "ถูกค่อ" และปฏิเสธความเป็นผู้นำของมังเดส ฟรังซ์ ผู้ซึ่งถูกบังคับให้ดาออกจากตำแหน่งผู้นำ

พรรค ผู้แตกแยกกันเหล่านี้มีส่วนในคณะรัฐมนตรี ๓ ชุดสุดท้ายของสาธารณรัฐที่ ๔ และมีสิทธิพิเศษที่ชวนให้คิดว่ามีส่วนในการนำคณะรัฐมนตรี ๒ ชุด

โครงการ

พรรคราดิคัลโซเซียลิสต์ไม่มีโครงการที่เป็นเรื่องเป็นราว ประกาศเบตวิดได้กลายเป็นเพียงเรื่องในประวัติศาสตร์ไปแล้ว ประเด็นสำคัญ ๆ ที่เผชิญหน้าประเทศอยู่ได้แก่จะเริ่มสร้างระบบอุตสาหกรรมและการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้อย่างไร จะกำหนดนโยบายรับผิดชอบอาณานิคมในด้านตัดทอนรายจ่ายและปล่อยให้เป็นอิสระที่ละน้อยได้อย่างไร จะยุติสงครามแอลจีเรียได้อย่างไร จะวางนโยบายต่างประเทศภายในและภายนอกองค์การยุโรปต่าง ๆ และพันธมิตรแอตแลนติกอย่างไร พรรคราดิคัลยังคงตกตงกันไม่ได้เลยในเรื่องเหล่านี้ คนจำนวนมากคิดถึงความยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสในอดีต และได้ถึงต้นฉบับสนธิสัญญาแวร์ซายและสงครามในแอลจีเรีย บ้างก็ยังคงเป็นนักปัจเจกนิยมทางเศรษฐกิจที่ซื่อสัตย์ บ้างก็เห็นด้วยกับโซเซียลิสต์ว่าจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข บ้างก็สนับสนุนการรวมกันของยุโรป บ้างก็เห็นว่าตลาดร่วมและนาโต้ดวงดำอริปไตยอันศักดิ์สิทธิ์ของฝรั่งเศส บ้างก็สนับสนุนการให้เงินอุดหนุนโรงเรียนคาทอลิก ในขณะที่อีกพวกเชื่อในสาธารณรัฐของฆราวาสเท่านั้น พรรคได้แสดงให้เห็นความแตกแยกและการวิจาทของสังคมโดยทั่วไป และไม่มีผู้ทางของการสมัครเข้ามาสมัคร

MRP (Popular Republican Movement)

ในการที่จะเข้าใจคุณลักษณะและโครงการของ MRP (Mouvement Républicain Populaire) เราต้องระลึกไว้ว่าศาลนาคาทอลิกไม่ได้เห็นพ้องกับปรัชญาทางการเมืองอันโตของฝรั่งเศสที่มีทั้งคาทอลิกอนุรักษนิยมและคาทอลิกเสรี พวกแรกสนับสนุนรัฐบาลที่ปกครองอย่างบิดา รัฐบาลที่มีอำนาจเด็ดขาด และที่จัดระเบียบสังคมลดหลั่นตามลำดับชั้น พวกหนึ่งจะต่อสู้เพื่อสภาวะเดิมและสิทธิในทรัพย์สินและมีความเห็นอกเห็นใจ

กลุ่มที่มีสิทธิพิเศษทางสังคม ส่วนพวกคารอดิกเดร์ถูกงูใจจากความเป็นห่วงในสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง ความเสื่อมภาคแควรัฐที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์สุขของราษฎร พวกที่ไม่ซบซัดก็จะสนับสนุนแผนเศรษฐกิจ และการโอนอุตสาหกรรมหนักไปเป็นของรัฐ พวกนี้กระตุนต์มาซึกให้ปฏิบัติการทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งสังคมที่ยุติธรรมและเสื่อมภาค

ประวัติ

MRP เป็นทายาทของคารอดิกแบบเดร์ ถึงแม้ว่าจะย้อนหลังไปถึงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีพรรคชนจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๔๔ พรรคสามารถวาดภาพอดีตที่รุ่งเรืองและนำมันถึงที่พวกคารอดิกเดร์ ซึ่งเชื่อในการทำงานในสาธารณรัฐ เพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงทางสังคมและการเมือง ดังนั้น พวกคารอดิกเดร์จึงผูกพันอยู่กับการปกครองในแบบสาธารณรัฐ

ก่อนหน้าสงครามโลกครั้งที่ ๒ พวกคารอดิกเดร์นิยมที่มั่นคงในการปฏิบัติทางสังคม และมีการก่อตั้งกลุ่มการเมืองคารอดิกเดร์กลุ่มเล็ก ๆ ตามที่เราได้เห็นแล้ว ขบวนการคารอดิกเดร์นิยมให้ควบคุมการอุตสาหกรรมของประเทศโดยกรรมกร (Catholic syndicalist movement) และกลุ่มเดร์ เช่น กลุ่มปฏิบัติการเยาวชนคารอดิก (Catholic Youth Action) ได้เข้ามามีความเคลื่อนไหวทางการเมืองนานแล้ว ในสมัยรอบตีบปีที่สามตีบ พรรค Popular Democratic เป็นคารอดิกเดร์กลุ่มหนึ่งซึ่งสนับสนุนพระราชบัญญัติสังคมและผูกพันกับสันนิบาตชาติอย่างมั่นคง

กลุ่มเหล่านี้หรือโอกาสที่จะรวมกันเป็นกลุ่มการเมืองที่ใหญ่ขึ้นไปอีก เครื่องกระตุ้นคือการยึดครองของเยอรมัน และการต่อต้าน เมื่อความพ่ายแพ้ของฝรั่งเศสทำให้พรรคการเมืองสายกลาง และพรรคอนุรักษนิยมอ่อนแอจนไม่สามารถเหยียดยาได้ ผู้นำชนปัญญาชนเป็นจำนวนมากในกลุ่มคารอดิกเดร์ก้าวหน้า ต้องการที่จะแสดงให้เห็นถึงความผูกพันของคารอดิกเดร์กับสาธารณรัฐและประเทศชาติ จึงตัดสินใจตั้งขบวนการขึ้นใน

ปี ค.ศ. ๑๙๕๓ และคงเป็นพรรคในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ ดังนั้น ความผันทึ่มมาช้านานของกลุ่ม
คำนำที่เก่าแก่ที่สุดกลุ่มหนึ่งในฝรั่งเศส ก็ดูเหมือนว่าจะมุ่งไปสู่ความเป็นจริงเป็นจริงใน
ทางการเมือง

มีปัจจัยที่เพิ่มเติมอีก ๒ ข้อ ที่ยังให้เกิดความดำเร้จ ประการที่ ๑ คือ
ความเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางของนายพลเดอโกลด์ ผู้ซึ่งเป็นคาชอดิคที่เคร่งที่มที่ชนะใน
การปกครองแบบบิคา และในฐานะผู้นำของกองทัพฝรั่งเศสได้เร้เขาทำให้เกิดความดำมคค
ชนในชาติ ในความคิดของคนทั่วไป MRP เกี่ยวข้องกับเดอโกลด์ ดังนั้น MRP จึงได้
รับผลประโยชน์จากชื่อเสียงของเดอโกลด์ เหตุผลประการที่ ๒ คือ การกดขี่พันคั้นชฟ
ของลัทธิมากซิด้และพรรคคอมมิวนิสต์ คนชั้นกลางและพวกอนุรักษนิยมเป็นจำนวนมาก
เกิดความกตวอย่างถึงขนาดจึงทุ่มเทความสนับสนุนไปยัง MRP ในการเดือกตงทั่วประเทศ
พรรคที่ใหม่ที่สดุคของฝรั่งเศสกลายเป็นพรรคที่มั่นคงที่สุด ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ MRP ได้เด้ยง
ร้อยละ ๒๓.๘ ของเด้ยงทั้งหมด และมีถุายน ค.ศ. ๑๙๕๖ ได้ร้อยละ ๒๘.๒ ดังนั้น จึง
ชิงตำแหน่งที่ ๑ ไปจากคอมมิวนิสต์

อย่างไรก็ตาม นับแต่สมัยสงคราม MRP ได้เผชิญกับการต่อสู้ที่แข่งแกร่ง
เมื่อเดอโกลด์วิจารณ์รัฐธรรมนูญใหม่ของสาธารณรัฐที่ ๕ และเมื่อเขาตงพรรคการเมือง
ชนในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ คือ RPF (Rally of the French People) MRP ก็ต้องแยกตัว
ออกจากเดอโกลด์โดยเด็ดขาด แท้จริงแล้ว MRP เข้าร่วมก่าดงกับโซเชี่ยลลิสต์และ
กลุ่มส่วนกลาง (Center formation) เมื่อปรากฏว่าความเคตอนไหวของเดอโกลด์ก่าดง
ก่าวหน้า แต่ไม่ช้า MRP ก็ขัดกันกับโซเชี่ยลลิสต์ในประเด็นเรื่องการเงินอุดหนุนของ
รัฐบาลแก่โรงเรียนคาชอดิค MRP ยังคงเร้งเร้้าให้ยุโรปอันหนึ่งอันเด้ยงกัน ในขณะที่
กลุ่มกลางพากันหนี้อย ๆ และ MRP ยังสนับสนุนให้ทำสงครามในอินโดจีนต่อไปอีกอย่าง
แข็งขัน ซึ่งพวกโซเชี่ยลลิสต์และคอมมิวนิสต์จำนวนมากเรียกว่า “สงครามล่กปรก”
ในเมื่อเด้ยงคะแนนเด้ยงของพวกอนุรักษนิยมไปเป็นจำนวนมากให้กับเดอโกลด์ และทำให้
พวกผู้ดงคะแนนเด้ยมามากมายเด้ยมความนิยม โดยที่ตนได้ยับยัดในทำที่นิยมสงครามและ

การให้เงินทุนอุดหนุนแก่โรงเรียนคาทอลิก กำจัดคะแนนเสียงเด็กดองของ MRP ก็ตกลงอย่างสวยงาม

การจัดระเบียบของพรรค

ในฐานะพรรคการเมือง MRP พยายามประสานหลักการประชาธิปไตยภายในและการยอมรับนับถือชนหมู่น้อยให้เข้ากับควมมีระเบียบวินัยและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สมาชิกสภาของพรรคจึงมีเสียงพอใช้ พรรคมีแผนก และสหพันธ์จังหวัด เช่นเดียวกันกับพรรคโซเชี่ยลลิสต์ สมาชิก ๓๐ คนรวมกันเข้าเป็น ๓ แผนก และ ๕ แผนก พร้อมด้วยสมาชิกอย่างน้อย ๓๐๐ คน รวมเป็นสหพันธ์จังหวัด สำหรับในระดับชาติสภาพรรคแห่งชาติประจำป้อมิถุลาและออกเสียงลงมติและเลือกองค์การบริหาร คือ กรรมการแห่งชาติและกรรมการบริหาร สมาชิกทั้งหมดตั้งผู้แทนไปยังสภาพรรคแห่งชาติในสหพันธ์ต่าง ๆ สำหรับสมาชิก ๒๐๐ คนแรก สมาชิก ๕๐ คนจะมีฉันทะในการออกเสียง (mandate vote) ได้ ๓ เสียง เมื่อเกิน ๒๐๐ คนขึ้นไป จะมีฉันทะในการออกเสียงเพิ่มขึ้นได้ทีละ ๓ เสียงต่อสมาชิก ๓๐๐ คน เป็นเช่นนี้จนถึงจำนวน ๕๐๐ คน และเมื่อเกินจากนั้นไปจะมีฉันทะในการออกเสียงเพิ่ม ๓ เสียงต่อสมาชิกที่มีจำนวน ๒๐๐ คน ดังนั้นการที่สหพันธ์ที่ใหญ่ขึ้นจะควบคุมและมีอำนาจเหนือสภาพรรคคนนั้น จึงยากยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ในพรรคโซเชี่ยลลิสต์ สภาพรรคเลือกประธานพรรคด้วยเสียงข้างมาก ประธานมนตรีที่ได้รับเลือกอีกเพียง ๒ ครั้งเท่านั้น ทั้งนี้เป็นกฎที่วางไว้เพื่อหลีกเลี่ยงการควบคุมพรรคและการจัดระเบียบของพรรคโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

คณะกรรมการแห่งชาติซึ่งรับผิดชอบในการตัดสินใจสำคัญๆ ในระหว่างเวลาหยุดพัก ประกอบด้วยคน ๒๐๐ คน ๓ ใน ๓ ถูกเลือกโดยสมาชิกรัฐสภาของ MRP ที่เหลือเลือกโดยสมาชิกของพรรค เสียงข้างมากอยู่ในกำมือของสมาชิกรัฐสภาผู้ซึ่งควบคุมการแต่งตั้ง กรรมการแห่งชาติเลือกสมาชิกกรรมการบริหารชน ๕๔ คน กรรมการนิวางนโยบายทั่วไปของพรรค ทั้งนี้คงได้รับความเห็นชอบจากกรรมการ

แห่งชาติและในที่สุดจากสภาพรรคแห่งชาติด้วย ในพรรคมี่ “คณะผู้เชี่ยวชาญ” อยู่จำนวนหนึ่ง คือ กลุ่มปฏิบัติการคารอติค่าง ๆ สมาคมของครอบครัวของเด็กที่เข้าโรงเรียนของวัด ผู้แทนไปยังองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ และกลุ่มทางวิชาเฉพาะและกลุ่มทางการศึกษา

ปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดในการจัดระเบียบของ MRP คือ ช่องโหว่ที่มีอยู่ระหว่างผู้นำพรรคและสมาชิก ผู้นำพรรคส่วนมากเป็นสมาชิกรัฐสภา ผู้ซึ่งตามธรรมเนียมย่อมอ่อนวายเป็นกบฏในรัฐสภาและการเลือกตั้ง ส่วนอีกด้านหนึ่งคือสมาชิกซึ่งมีการติดต่อใกล้ชิดกับผู้ออกเสียงลงคะแนนและกลุ่มสังคมที่พรรคเรียกร้องขอความสนับสนุน พวกเขาค่อนข้างจะใจกว้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายทางสังคมและนโยบายต่างประเทศ ในขณะที่เดียวกันพวกผู้นำมักจะมีทัศนะและไม่ชอบเปลี่ยนแปลง ด้วยความกลัวว่าพรรคผู้ต่อสู้ (militant) ที่มีความเห็นอย่างเด็ดจะมีอำนาจขึ้นมา พวกผู้นำจึงพยายามดองแบบราดิคัลและทำให้พรรคอยู่ในกำมือของ “ผู้ซื่อสัตย์โด่งดัง” และนักการเมืองที่ทรงอิทธิพล พรรคส่วนใหญ่ต้องการสนใจคนหนุ่มมาก โดยเฉพาะคือพวกกรรมกรและใช้ความฉันท่า ๆ ของคารอติค่างหน้า คือ คริสต์เคียนโซเซียดลัดต์เป็นเครื่องมือ

กำลัง

ยากที่จะระบุถึงกำลังของ MRP ในแง่จำนวนสมาชิกและผู้ออกเสียงเลือกตั้ง ในบรรดาพรรคการเมืองทั้งหมดในระยะเวลาภายหลังการปลดปล่อย พรรคนี้ประสบกับการชน ๆ ดง ๆ อย่างรุนแรงที่สุดในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ พรรคนั้นมั่นคงมากที่สุดในด้านตะวันออกและตะวันตก ซึ่งเป็นเขตของประเทศ ๒ เขตที่คารอติค่างอำนาจเห็นอยู่นอกจากนี้ยังได้รับคะแนนเสียงมากมาย ซึ่งปกติพวกกลุ่มอนุรักษนิยมและกลุ่มสายกลางเคยได้ไป เมื่อสามารถยึดย่านในเมืองต่าง ๆ ซึ่งปกติออกเสียงให้ฝ่ายซ้ายไว้ได้จำนวนหนึ่ง พรรคก็จัดการดำเนินงานไปทั้ง ๒ แ่ง โดยรวมทั้งด้านสายกลางด้วย

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ผู้สนับสนุน MRP เป็นจำนวนมากไปเข้ากับเดอโกลด์ และพรรคของเดอโกลด์คือ RPF หรือไม่ก็ไปเข้ากับพรรคฝ่ายกลาง และพรรคอนุรักษนิยมที่ฟื้นตัวขึ้นมาใหม่ หรือไม่ก็ไปเข้ากับพรรคฝ่ายซ้ายที่เขากันได้มากกว่า แต่ MRP ก็ยังคงมีกำลังอยู่ในด้านตะวันออกและตะวันตก และผู้สังเกตการณ์บางคนเกรงว่าพรรคกำลังจะกลายเป็น "พรรคแห่งภูมิภาค" เพราะว่าการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ทั้ง ๆ ที่ขบวนการเคลื่อนไหวของเดอโกลด์ (Gaullist movement) ประสบความล้มเหลว พรรคก็ไม่สามารถดึงคะแนนเสียงอนุรักษนิยม หรือคะแนนเสียงฝ่ายซ้ายมาดังที่พรรคเคยได้ เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๐ กำลังเสียงดูเหมือนจะคงที่อยู่ราว ๆ ๒ ล้าน ๒ แสนห้า หรือราว ๆ ร้อยละ ๑๒ ของผู้ลงคะแนน

ผู้ออกเสียงลงคะแนน ในบรรดาผู้ที่ออกเสียงเลือกตั้ง พรรคยังคงเป็นที่นิยมของกลุ่มผู้กินเงินเดือน และดูเหมือนจะยังคงได้รับความนิยมสนับสนุนมากพอควรจากชนชั้นกรรมกร ผู้ออกเสียงลงคะแนนเป็นกรรมกรถึงร้อยละ ๑๙ และจากหมู่ชาวนาในเขตที่การประกอบกิจการทางค้าส่งแพร่หลาย ในเมืองใหญ่ ๆ พรรคได้รับความนิยมจากผู้ประกอบวิชาชีพและกลุ่มชนชั้นกลางที่มีฐานะดี โดยเฉพาะพวกคาทอลิกที่เคร่ง ๆ พรรคนี้ประสบความสำเร็จในหมู่สตรี ร้อยละ ๖๐ ของผู้ลงคะแนนเสียงเป็นสตรี และกว่าครึ่งของสตรีพวกนี้มีอายุ ๕๐ ขึ้นไป พวกนี้ผูกพันกับธรรมเนียมและค่านามากกว่าชายในอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน

สมาชิกภาพ จากจำนวน ๒ แสนกว่าในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ สมาชิกของ MRP ลดลงเป็นไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ คน ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าสมาชิกที่ลดลงแล้วที่สุดของพรรค คือ พวกพลพรรคจะหนุ่ม ตามความเป็นจริงแล้วสมาชิกทั้งหมดมีอายุเฉลี่ยต่ำกว่าทุก ๆ พรรคในฝรั่งเศส ซึ่งเน้นความขัดกันระหว่างสมาชิกและผู้หน้าที่แก่กว่า การเป็นคนหนุ่มคนสาวอยู่ในชุดยูนิฟอร์มและกลุ่มปฏิบัติการต่าง ๆ ของคาทอลิก สมาชิกได้ใช้ความพยายามมากขึ้นที่จะให้เนื้อหาในด้านการเมืองของลัทธิค่านามเป็นไปอย่างเสรี ตามโรงงานอุตสาหกรรมและไร่นาพวกนี้เป็นตัวแทนของความเป็นผู้นำที่กระฉับกระเฉงที่สุดใน

ฝรั่งเศสปัจจุบัน และไม่น่าประหลาดเลย ถ้าในไม่ช้าพรรค MRP จะพ้นตัวคนอื่น ใน
เมื่ออย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของสมาชิกของพรรคเป็นกรรมกร พรรคจึงหวังว่าโดยการ
เร่งเพิ่มโครงการของคนในหมู่ชนชั้นกรรมกร จะสามารถจะทำให้กำลังของคอมมิวนิสต์
อ่อนลง และในขณะเดียวกันกลุ่มปฏิบัติการหนุ่มก็เพิ่มอิทธิพลของคนในหมู่ชาวนาให้
เข้มแข็งขึ้น

พวกอิสระและพวกถือสายกลาง (Independents and Moderates)

คำชานานาม “ผู้อิสระ” “ชาวนา” และ “ผู้ถือสายกลาง” ตาม
หลักวิชาไม่ได้ให้หมายถึงพรรคการเมือง คำพวกนี้หมายถึงการก่อเป็นกลุ่มทางการเมือง
จำนวนหนึ่งซึ่งตรงกับสิ่งที่เราอาจเรียกว่าพลังของ “อนุรักษนิยม” ในฝรั่งเศสที่มีอยู่
ทั้งในสมัยสาธารณรัฐที่ ๓ และที่ ๔ กลุ่มเหล่านี้โดยผู้นำประจำถิ่นที่มีอิทธิพล และ
ได้รับความสนับสนุนอย่างเต็มที่มาเสมอ จากกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพล
พวกนี้รวมกันเป็นกลุ่ม “ขวา” ของฝรั่งเศส

ประวัติ

ฝ่ายขวาของฝรั่งเศสอาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทเป็นอย่างน้อย คือ

(๑) ประเภทที่ ๑ ประกอบด้วยกลุ่มที่ไม่เคยยอมรับสาธารณรัฐ คน
จำนวนน้อยที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นิยมให้กลับไปมีระบอบกษัตริย์ บางพวกก็อยากได้รัฐบา
ดที่ผู้เข้มแข็งเป็นผู้นำแต่ผู้เดียวคล้าย ๆ กับนโปเลียนทั้ง ๒ องค์ นักก่อรวบรวมดังที่เรา
เคยเรียกว่า พรรคนิยมโบนาปาร์ติสต์ (Bonapartist tradition) ขณะเดียวกันยังมีกลุ่ม
ที่ ๓ ซึ่งเด็กแต่เกิดขึ้นใหม่อยู่เสมอ กลุ่มนินยาระบบการมีพรรคที่มีอำนาจเด็ดขาดพรรค
เดียว

(๒) ประเภทที่ ๒ ประกอบด้วยกลุ่มผู้ที่ยอมรับสาธารณรัฐและสถาบัน
แบบนี้ แต่มีความประสงค์จะให้เคลื่อนไปทางขวามากยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ พรรคเหล่านี้
พรรคหนึ่ง คือ พันธมิตรสาธารณรัฐ (Republican Alliance) หรือ สหพันธ์สาธารณ-
รัฐ (Republican Federation) มีบทบาทในรัฐบาลผสมก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ แต่
ความผันผวนที่พรรคให้แก่จอมพลเปแตงทำให้พรรคเดียวเมื่อหลังจากการปลดปล่อย

พวกอิดระรุ่งเรืองขึ้นตั้งแต่สมัยสงคราม หลังจากทีคอมมิวนิสต์เข้ามาเป็น
ปฏิปักษ์เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๗ และคลื่นโกดลิตต์ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ทำให้พรรคของเคอโกดด์
ได้ที่นั่งในสภาถึง ๑๑๗ ที่นั่ง กลุ่มฝ่ายขวาหลายกลุ่มก็ได้มีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้นในการ
สนับสนุนรัฐบาลผสมซึ่งมีความเห็นกึ่งกลางในการป้องกันสาธารณรัฐไว้จากพวกซ้ายสุด
และขวาสุด ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๒-๑๙๕๓ พรรคอิดระประสบความสำเร็จในการ
แยกกลุ่มโกดลิตต์ในรัฐสภา และชักจูงสมาชิกสภาโกดลิตต์มาเป็นพวกได้ถึง ๓๐ คน
ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ พวกอิดระเป็นกลุ่มการเมืองที่มั่นคงเป็นที่สองในสภาแห่งชาติ

การจัดระเบียบของพรรค

ในฐานะเป็นกลุ่มมากกว่าเป็นพรรค พวกอิดระไม่ได้อาศัยความเหนียวแน่น
หรือระเบียบวินัยในการหาและรักษาสมาชิก แต่ขึ้นอยู่กับกรรมวิธีการแห่งชาติ และ
บุคคลที่เป็นที่รู้จักกันและผู้ที่มีชื่อเสียงโด่งดัง ตามความเป็นจริงแล้วพรรคไม่หาสมาชิก
เป็นหมู่เดียว อย่างไรก็ตามในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ได้มีการดำเนินการขั้นแรกที่น่าไปสู่การจัด
ระเบียบขึ้นโดยมีการตั้งศูนย์กลางแห่งชาติของพวกอิดระ กรรมวิธีการประกอบด้วย
นักการเมืองชั้นนำ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ก็มีพวกชาวนาซึ่งเป็นสมาชิกสภาอยู่ราว ๒๕ คน
เข้าร่วม และต่อมาพวกโกดลิตต์จำนวนหนึ่งก็เข้าร่วมด้วย

ศูนย์กลางแห่งชาติเป็นผู้ทำการตัดสินใจที่สำคัญๆ ทุกอย่าง แต่งตั้งผู้นำ
ของกรรมวิธีการประจำถิ่น ตั้งเสียงเงินทองแก่ผู้สมัครระดับท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบกับ
รายชื่อผู้สมัครและพยายามก่อให้เกิดความสามัคคีและรักษาระดับความเป็นผู้นำชน องคกร

ที่ต่ำที่สุดคือกรรมาธิการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก ๓๐ คน ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔
ที่ประชุมยกปรักด้วยผู้นำท้องถิ่นเด่นที่สุดและผู้นำของจังหวัดที่พบปะกัน และลงมติเรียกร
วองให้มีการกำหนดระเบียบในการลงคะแนนเสียงของพวกเขาในสภาแห่งชาติ ด้วย
ความช่วยเหลือของเดชาธิการใหญ่ของพรรค ผู้ซึ่งแข่งขันมากในการสนับสนุนการตั้ง
สหพันธ์จังหวัด สหพันธ์กว่า ๕๐ แห่งถูกตั้งขึ้นและยังคงมีมาจนทุกวันนี้ ในการแถลง
ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เดชาธิการใหญ่ได้พินความผันเก่า ๆ ของฝรั่งเค็ดฝ่ายขวา คือ การ
ก่อตั้งพรรคอนุรักษนิยมเหมือนอย่างที่มีในอังกฤษ ความผันที่มักจะได้รับการเรียกร้อง
ซึ่งไม่เคยเป็นจริงเลย

กำลัง

ในการกระเนอำนาจของพรรคอิสระ เราต้องดูกำลังเสียงเลือกตั้งไม่ใช่ดูที่
สมาชิกซึ่งมีเป็นจำนวนน้อยมาก ตามแคว้นพรรคมีกำลังทางด้านตะวันออก ตะวันตก
และที่ตั้งตอนกลาง และได้คะแนนเสียงของพวกเขาติดในเขตชนบทและในหมู่บ้านชนกลาง
ระดับต่ำมาบ้าง ซึ่งทำให้พรรคอิสระซึ่งแต่ก่อนขาดแหล่งออกเสียงลงคะแนน กลับมี
แหล่งออกเสียงที่กว้างขวาง ความสนับสนุนส่วนมากมาจากผู้ออกเสียงที่มีรายได้สูงกว่า
ระดับเฉลี่ย และกลุ่มเศรษฐกิจที่มั่งคั่ง อุดมการณ์ที่ชัดเจนยิ่งโต้งตั้ง ให้ความช่วยเหลือ
เหลืออย่างมากมายแก่ศูนย์กลางแห่งชาติ ซึ่งจัดว่าร้ายวอยโพไซ

ส่วนผสมกันที่หน้าแปดคือ การบรรจบกันของอุตสาหกรรมและนายธนาคาร
จากชนชั้นกลางระดับสูง และนักธุรกิจย่อย ช่างฝีมือ ชาวนา คนขายของหน้าร้านจาก
ชนชั้นกลางระดับต่ำ ถ้าหากไม่มีพรรคใหม่ คือ ปุจฉาคิดส์เกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และ
การกลับคืนสู่อำนาจทางการเมืองของเดอโกลด์ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ การผสมกันของคะแนน
เสียงจากคนชนค้ำและชนกลางระดับสูง อาจจะทำให้พรรคอิสระเป็นพรรคที่ใหญ่ที่สุดใน
ประเทศ ตามสภาพที่เป็นอยู่นพรรคได้คะแนนเสียงร้อยละ ๑๕ ของคะแนนเสียงแห่งชาติใน
การเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๖ และมีสมาชิกสภาผู้แทน ๘๐ คน

โครงการ

โครงการของพรรคอิสระ ตามที่ประกาศในระหว่างการเลือกตั้งเมื่อ ๒ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๖ มีดังกล่าว คือ (ก) ดัทธิชาตินิยม (ข)ต่อต้านวิธีการปกครองโดยรัฐสภา (ค)ต่อต้านดัทธิคอมมิวนิสต์ (ง) การอุดหนุนโรงเรียนคาทอลิก (จ) ปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญ (ฉ) รักษาไว้ซึ่งการปกครองของฝรั่งเศสในแอลจีเรีย (ช)ต่อต้านการจัดดำเนินการเพื่อความผาสุกของประชาชนตามแบบโซเชี่ยลลิสต์ โครงการนี้เหมาะสมกับคนรวยและเป็นที่น่าพอใจแก่คนที่ไม่นิยมสาธารณรัฐ และขณะเดียวกันก็ให้สัญญาแก่ชนชั้นกลางระดับต่ำว่าจะรักษาสถาณะเดิม ดัทธิชาตินิยมเป็นเครื่องเชื่อมที่ผูกพันผู้สนับสนุนพรรคเข้าด้วยกัน การสรรเสริญเยินยอเจ้าหน้าที่ในแอลจีเรียทำให้ได้รับความสนับสนุนจากพวกที่มีปฏิกริยาทั้งในแอลจีเรียและในฝรั่งเศส ข้อเรียกร้องให้มีการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ มีจุดประสงค์จะเพิ่มกำลังของฝ่ายบริหาร (ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการปฏิบัติในสมัยสาธารณรัฐที่ ๕) แต่มีจำนวนมากเห็นว่าเป็นการต่อต้านระบอบสาธารณรัฐของฝ่ายขวา ในที่สุดพรรคอิสระสนับสนุนการประณามคอมมิวนิสต์ และเรียกร้องความสนับสนุนจากคาทอลิกโดยการเสนอให้ทุนอุดหนุนโรงเรียนคาทอลิกอย่างจริงจัง

The Rally of the French People (RPF)

นับตั้งแต่การปฏิวัติฝรั่งเศสเป็นต้นมา ผู้นำทางการเมืองที่เข้มแข็งซึ่งบ่อยๆ ที่เกี่ยวข้องคือพวกนายพล มักจะมีอำนาจปกครองเป็นส่วนตัว คนล่าสุดคือ นายพลเดอโกลด์ นายทหารผู้ซึ่งในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ปฏิเสธที่จะยอมจำนนต่อกองทัพเยอรมัน และได้นำกลุ่มผู้ติดตามไปยังตอนตอนเพื่อประกาศความตั้งใจแน่วแน่ที่จะทำการรบต่อไปในนามของรัฐบาลฝรั่งเศส ตั้งแต่นั้นมาชื่อเสียงส่วนตัวของเดอโกลด์ก็ทอดเงาไปยังเหตุการณ์ต่างๆ แม้ขณะเมื่อเขาถอนตัวออกจากวงการเมือง

ประวัติ

ใน ค.ศ. ๑๙๕๕ เดอโกลด์กลับสู่ฝรั่งเศสในฐานะหัวหน้ารัฐบาลชั่วคราว และหัวหน้ากองทัพเด็กที่มีอาวุธครบครัน เขาสนับสนุนการปกครองแบบที่มีประธานาธิบดีที่เข้มแข็ง การปรับปรุงเศรษฐกิจที่ชะงักงันของประเทศ และการปฏิบัตงานทางสังคมอย่างกว้างขวางเพื่อความผาสุกของประชาชนตามแบบโซเชี่ยลลิสต์ และ ๑๘ เดือนต่อมา เขาได้ออก คือเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๖ เมื่อเห็นชัดว่าคอมมิวนิสต์และโซเชี่ยลลิสต์ซึ่งมีเดียงข้างมากในสภาวามรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๑ กำลังเตรียมรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจสูงสุดแก่รัฐสภา

เดอโกลด์เห็นว่าในรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕ มีข้อบกพร่องเช่นเดียวกับที่มีในรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๓ นั่นคือ มีการบริหารที่อ่อนแอ มีรัฐสภาที่แตกแยกเป็นหลายกลุ่มจนไม่สามารถมีนโยบาย คณะรัฐมนตรีที่ไม่มั่นคง การขาดความเป็นผู้นำ เพื่อที่จะต่อต้านความอ่อนแอเหล่านี้ เดอโกลด์ตั้ง Rally of the French People (RPF) ขึ้น และในสุนทรพจน์ที่เมืองสตราสบูร์ (Strasbourg) เมื่อเมษายน ค.ศ. ๑๙๕๗ เขาได้วางโครงการไว้คือ รัฐธรรมนูญใหม่ซึ่งมีผู้นำทางบริหารที่เข้มแข็ง วิถีปฏิบัติการอย่างเข้มงวดต่อพวกคอมมิวนิสต์ซึ่งเดอโกลด์เรียกว่า “พวกที่สนับสนุนการแยกตัวออกจากประเทศ” ยืนยันอีกครั้งถึงความเป็นอิสระของฝรั่งเศสทั้งจากสหภาพโซเวียตและสหรัฐอเมริกา การยุบสภา และเลือกตั้งใหม่

ขบวนการนี้เจริญอย่างรวดเร็ว ปลายปี ค.ศ. ๑๙๕๗ มีสมาชิกถึง ๘ ล้าน และชนะในการเลือกตั้งนครเมื่อตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๗ อย่างท่วมท้น เกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของผู้ออกเสียงตามเมืองเล็ก ๆ ที่มีพลเมืองร่วม ๘๐๐๐ กว่าคน ออกเสียงให้เดอโกลด์ และ RPF ในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ที่เลือกโดยทางอ้อมโดยคณะเทศมนตรี) RPF ได้ ๓๒๐ ที่นั่ง เกือบ ๓ ใน ๓ ของทั้งหมด เดอโกลด์รู้สึกว่าคุณจะชนะ เร่งเร้าให้มีการยุบสภาและให้เลือกตั้งใหม่

ชัยชนะของพวกเขาโกดัลด์ช่วยให้พรรคฝ่ายกลางตระหนักถึงความแตกต่างกันด้วย
กลุ่มกำลังที่ ๓ ประกอบด้วยโซเชี่ยลลิสต์ ราดิคัล MRP และพวกอสังหาริมทรัพย์เพื่อ
ระงับกันโกดัลด์ พวกนี้ประสบความสำเร็จในการป้องกันการยุบสภาและก็ไม่มีการ
เลือกตั้งใหม่ จนกระทั่งหมดสมัยลงในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ เมื่อคลื่นของโกดัลด์ได้สงบลง
แล้ว นายพลปฏิวัติจะมี "พันธมิตร" ตามที่กฎหมายเลือกตั้งอนุญาตให้ไม่ได้ พรรค
ของเขาดำเนินการอย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง พรรคอื่นๆยกเว้นพรรคคอมมิวนิสต์ปรับปรุง
ฐานะของตนให้ดีขึ้นโดยการรวมพวกกันและกีดขวาง RPF ซึ่งได้คะแนนเพียงร้อยละ ๒๒
ของทั้งหมด (ที่ ๒ รองจากคอมมิวนิสต์) และมีผู้แทนราษฎรในสภา ๑๓๗ คนไม่ให้
RPF ได้เป็นผู้ดำรงรัฐบาล

ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๓-๕๖ สภาอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถปฏิบัติกา
ไรๆ ในเมื่อมี ๖ กลุ่มการเมืองประนีประนอมที่แบ่งแยกกันอยู่ RPF เริ่มสลายตัว
สมาชิกถูกเรียกร้องให้ขัดขวางรัฐบาลทุกรัฐบาล และวิธการทุกชนิด ครึ่งแล้วครึ่ง
RPF และคอมมิวนิสต์ตั้งคะแนนเสียงข้างเดียวกัน เมื่อรวมกันแล้วก็มีเสียงถึง ๒๒๐ จาก
ทั้งหมด ๖๓๗ เสียงซึ่งก่อให้เกิด "เสียงข้างมากที่ไม่ยอมรับ" (negative majorities) ขึ้น
และนั่นแหละที่ทำลายรัฐบาลโดยไม่เปิดช่องทางให้เด็ก ผู้แทน RPF เริ่มกระวนกระวาย
มากขึ้น และในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ผู้แทน RPF ๒๗ คนลงคะแนนเห็นชอบกับรัฐบาลผสม
ที่นำโดย อังตวน บิเนย์ (Antoine Pinay) ผู้นำพวกอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่มีพรรคพวก
เข้ามาจับบทบาทในสภามากเต็มที่ยิ่งขึ้น และบางคนก็เข้าร่วมในคณะรัฐมนตรี เดอโกลด์
ถอนตัวจากการเป็นผู้นำ พวกโกดัลด์สลายตัวลง และเดอโกลด์ก็ถอนตัวออกจากวง
การเมืองอย่างเด็ดขาด กลับไปอยู่ที่หมู่บ้านของเขา และเขียนบันทึกความทรงจำสมัย
สงคราม แต่แม้ในยามที่เขาถอนตัวไปแล้ว คนฝรั่งเศสส่วนมากยังมีมิตรและศัตรูที่ยัง
ระงัดถึงเขาอยู่

ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ส่วนหนึ่งของ RPF ที่ยังภักดีต่อเดอโกลด์
คือ Social Republican ได้แสดงให้ประจักษ์ว่าไม่สามารถจะมีพรรคโกดัลด์ได้ โดย

ปราศจากเดอโกดต์ Social Republican ได้คะแนนเสียงเพียงร้อยละ ๔ ของคะแนนเสียงทั้งหมด และได้ที่นั่งในสภาแห่งชาติเพียง ๒๓ ที่นั่ง

การจัดระเบียบของกิจการ

RPF ไม่ควรเป็นพรรค RPF เรียกตัวเองว่าขบวนการเคลื่อนไหวใหม่ ไม่มีสภาพรรค แต่มีการชุมนุม (assizes) ไม่มีสมาชิก แต่มี “ผู้เข้าประชุม” (compagnons) ไม่มีโครงการ แต่มี “จุดมุ่งหมาย” ถึงอย่างนั้นก็ดี การจัดระเบียบของ RPF ก็คล้ายคลึงกับพรรคการเมืองอื่นๆ RPF มีแผนกของการร่วมหมู่แต่ละจังหวัด และสหพันธ์การประชุมของชาติ องค์การแห่งชาติ และเพื่อที่จะต่อสู้คอมมิวนิสต์ก็ให้มี “ทีมโรงงาน” (คล้ายกันกับหน่วยของคอมมิวนิสต์) ขึ้นภายในโรงงานอุตสาหกรรม และ “องค์การผู้ประกอบอาชีพ” ในหมู่ชาวนา ปัญญาชน ครู และพ่อค้า ด้วยวิธีดังกล่าว RPF หวังจะเข้าถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และจะได้รับความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในกลุ่มสังคมชั้นต่างๆ

ลักษณะที่สำคัญที่สุดของ โครงสร้างของ RPF ก็คือ การรวมเข้าสู่ศูนย์กลางหน่วยท้องถิ่นและหน่วยจังหวัดต่างๆ มีเพียงอำนาจในการให้คำปรึกษา อำนาจนิติศาสตร์ อยู่ในกำมือขององค์การกลาง ประธานาธิบดี นายพลเดอโกดต์ และ กรรมการพรรค ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี พวกเขาเป็นผู้ทำการตัดสินใจทุก ๆ อย่างที่ประชุมแห่งชาติ (National Council) ประกอบด้วยสมาชิก ๓๕๐ คน ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับแต่งตั้งโดยกรรมการพรรค ที่ประชุมแห่งชาติทำหน้าที่อภิปรายประเด็นเกี่ยวกับนโยบาย กลุ่มรัฐสภาเพียงแต่ขึ้นอยู่กับพรรคและหวังกันว่าจะลงคะแนนเสียงตามที่กรรมการพรรคจะตั้ง พรรคนิโฆอำนาจเด็ดขาด ซึ่งก็ไม่ใช่ของน่าแปลกในเมื่อพรรคตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติตามบัญชาของคนเพียงคนเดียว

กำลัง

กำลังเด็กคองของ RPF ส่วนสำคัญมาจากย่านอุตสาหกรรมทางเหนือของ ประเทศ RPF ได้รับความสนับสนุนจากย่านในเมืองมากกว่าชนบท ได้รับความสนับสนุน จากฝ่ายขวา คือทางตะวันตกและตะวันออก และจากฝ่ายซ้ายและซ้ายสุดที่เห็นชัดก็ คือ ในย่านศูนย์กลางของกรรมกรทางเหนือ ในเขตปารีสและเขตลียง (Lyon) RPF ได้รับความเห็นด้วยจากชนชั้นกรรมกรมากกว่าพวกโซเชี่ยลลิสต์ คือได้ร้อยละ ๓๖ ขณะที่ โซเชี่ยลลิสต์ได้ร้อยละ ๓๕ RPF เป็นที่พอใจของผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นนครีและคารอดิก หัวเก่าที่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น จึงคัดกำลังของ MRP ลงไป

จากสำมะโน ๘ แสนคน ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ พรรคมีคะแนนเสียงตกลงไปใน ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ คือมีเพียง ๔ แสน และในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ มีไม่ถึง ๒ ล้าน ส่วนใหญ่ (ราว ๆ ร้อยละ ๕๐) เป็นคนงานที่รวมทั้งเต็มขั้นและช่างเทคนิค ร้อยละ ๒๐ มาจากชน ชั้นกลาง ร้อยละ ๑๕ มาจากชาวนา และที่เหลือมาจากกลุ่มอื่น ๆ รวมทั้งอาชีพต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าจะต่อต้านรัฐสภา สาตินิยมและใช้อำนาจจิตที่ชาติ แต่ RPF ก็ไม่ต่อต้านการมีข้าราชการรัฐ RPF ยอมรับว่าต่อต้านคอมมิวนิสต์ และสนับสนุนการ แก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญใหม่อย่างจริงจัง เพื่อให้มีรัฐบาลบริหารที่เข้มแข็งขึ้น แต่ ปรัชญาของ RPF นั้นเน้นที่บุคคลอย่างเห็นชัด ความรักดีต่อเคอโกลด์เป็นหัวใจของ ขบวนการเคลื่อนไหว และการกตัญญูอันสูงส่งของเขา คือ จุดประสงค์ข้อใหญ่ของพรรค

ความเข้าใจเก่าๆ ของโบนาปาร์ติสม์ (Bonapartism) ปดุงความปรารถนา ที่ตั้งบออยู่ของพวกผู้ลงคะแนนให้อนุรักษนิยม และพวกผู้ลงคะแนนให้ฝ่ายซ้ายในฝรั่งเศส ดังที่เป็นที่รู้จักอยู่ โบนาปาร์ติสม์เป็นพลังที่แฝงอยู่ในประวัติศาสตร์การเมืองของฝรั่งเศสและจะ โผล่ออกมาในยามที่เรื่องราวยุ่งยาก พวกกรรมกรส่วนมากจะปฏิเสธคำแนะนำของผู้นำ พรรคของตน และลงคะแนนเสียงให้แก่คน ๆ เดียว ความสนับสนุนจากคนหนุ่มมากที่นำ เคอโกลด์สู่อำนาจอีกในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ และรับรองเห็นชอบด้วยกับรัฐธรรมนูญใหม่ของ เขาไม่เคยปรากฏมาแต่เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ข้อแตกต่างมีอยู่ข้อเดียวเท่านั้น คือปี ค.ศ.

๑๙๕๘ เป็นระยะเวลาที่ยืดยาวมากกว่า และตราบที่ไม่สามารถตกลงได้ในเรื่องรัฐบาล และไม่สามารถจะรักษาอำนาจเด็ดขาดเหนือกองทัพไว้ได้

พวกปูจาต (The “Poujadists” – UFF)

ประวัติ

เมื่อพรรคโกดดิสต์ตั้งตายลงในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ มีขบวนการความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่หน้าสนใจอันหนึ่งเกิดขึ้นในกลุ่มที่โดยปกติมาเคยภักดีต่อสาธารณรัฐ และต่อรัฐบาลในระบบรัฐสภามากที่สุด คือ พวกคนขายของ ช่างฝีมือ ชาวนาย่อย และผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นของถิ่นและตามแคว้นต่าง ๆ พวกนี้เป็นที่รู้จักกันในนามปูจาติสต์ ซึ่งได้รวบรวมตามชื่อผู้นำ คือ ปีแอร์ ปูจาต (Pierre Poujade) เริ่มมีกำเนิดในรูปกลุ่มอิทธิพล ที่มีอำนาจเรียกว่า UDCA (สหภาพสำหรับการป้องกันของพวกพ่อค้าและช่างฝีมือ) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายจะผ่อนภาษีที่ว่าเป็นภาระหนักของนักธุรกิจย่อย ขบวนการเคลื่อนไหวนี้ค่อนข้างมากลายเป็นพรรค คือ The Union and French Fraternity (UFF) พรรคเรียกร้องให้มีการแก้ไขสถาบันการเมืองทั้งหมด ให้เปิดสภาให้มีการเรียกประชุม Estates - General (ซึ่งประชุมกันครั้งสุดท้าย เมื่อปี ค.ศ. ๑๗๘๘ อันประกอบด้วยขุนนาง พระ และกลุ่มชนชั้นกตาง ซึ่งเป็นกลุ่มสังคม ๓ ระดับที่มีอยู่ในสมัยโบราณ) เขาผู้นำของสาธารณรัฐที่ ๔ ขึ้น “ศาลสูง” ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ปูจาตสามารถจัดตั้งสหพันธ์ท้องถิ่นของจังหวัดขึ้นในจังหวัด ส่วนมากคำขวัญของเขา คือ “ขับไล่พวกคนเดว” (คนเดวหมายถึงพวกสมาชิกสภาผู้แทนในสภาแห่งชาติ) ในการเลือกตั้งของชาติเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๖ ปูจาตแต่งตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในหลายจังหวัด ปฏิเสธที่จะเข้าพวกกับกลุ่มการเมืองอื่น ๆ และเรียกร้องคะแนนเสียงอย่างมากสำหรับขบวนการของเขา เขาได้รับคะแนนเสียง ๒ ล้านครั้ง ร้อยละ ๑๒.๕ ของเสียงทั้งหมด ได้ที่นั่งในสภาแห่งชาติ ๕๒ ที่นั่ง ๆ บางที่ซึ่งพรรคต่อสู้ได้มา

ปรากฏการณ์แห่งความดำริจนมีความล้มเหลวที่เด่นพอ ๆ กันตามมา ไม่มีการเลือกตั้งครั้งต่อไปครั้งที่พวกปัญญาชนหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้คะแนนเสียงเกินกว่าร้อยละ ๗ ของทั้งหมด ในกรณีส่วนใหญ่ พรรคได้รับต่ำกว่านั้น เมื่อเดอโกลด์กลับสู่อำนาจในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ พวกปัญญาชนเกือบจะหายไปโดยทีเดียว

การจัดระเบียบของกิจการ

ลักษณะของขบวนการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มาจากกลุ่มที่พรรคมุ่งหมายจะคุ้มครองคือ พวกพ่อค้าย่อย ๆ และช่างฝีมือ พวกเขาจัดหาทุนสำหรับพรรคและถึงกับใช้รบบรรทุกของคณบดีสมาชิกไปยังที่ประชุมและการชุมนุม เมื่อใดที่ปัญญาชนพุดในเมืองใหญ่ ๆ เช่น ปารีส ด็อง หรือเกรอนอบเบิล การชุมนุมจะทำให้เมืองกลายเป็นเหมือนตลาดกลางแจ้งชัดคราว

ถึงปัญญาชนมีอิทธิพลเหนือขบวนการเคลื่อนไหวก็ตาม แต่พรรคก็มีระเบียบการที่เป็นแบบแผน ประกอบด้วยสำนักแห่งชาติ (National Bureau) ซึ่งมีสมาชิก ๓๐ คน ที่ประชุมแห่งชาติ (National Council) ซึ่งมีผู้แทนและตัวแทนในการโฆษณาชวนเชื่อซึ่งส่วนใหญ่ตั้งโดยปัญญาชน และมีสภาพรรค (Congress) ของผู้แทนที่เลือกโดยองค์การท้องถิ่นและองค์การจังหวัด นอกจากนี้ยังมี “แนว” ต่าง ๆ หรือองค์การ “ขนาน” (parallel organization) คือ สหภาพเพื่อการป้องกันของกรรมกรฝรั่งเศส สหภาพเพื่อการป้องกันของปัญญาชนผู้ประกอบวิชาชีพ สหภาพของ “ผู้ผลิต” สหภาพของข้าราชการ ฯลฯ กลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ส่วนใหญ่มีตัวคนแคบแน่นกระดากเท่านั้น แต่ปัญญาชนก็ใช้สิ่งเหล่านี้ให้พรรคของเขามีสมาชิกของขบวนการเคลื่อนไหวแห่งชาติ และขบวนการระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ สมาชิกที่ต้องชำระค่าสมาชิกได้จ่ายเงินคนละ ๒ เหรียญให้แก่กองทุนของพรรค แต่ก็ยากที่จะบอกได้ว่าเป็นเงินทั้งหมดเท่าไร ตัวปัญญาชนเองอ้างว่ามีจำนวนทั้งหมด ๘ แสน

กำลัง

พวกปุจฉามีความดื้อรั้นที่น่ารังเกียจ แต่ก็เป็นชั่วคราวระยะเวลาอันสั้น ทั้งนี้เพราะเหตุใด ที่สำคัญก็เพราะว่าดัทธิปุจฉาเข้มแข็งในฝรั่งเศส “ที่คงที่” โดยเฉพาะในทางใต้ แต่ดัทธินิยมเหวี่ยงในจังหวัดที่ก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในด้านเหนือ ด้านตะวันออกและในย่านในเมือง นอกจากช่วงฝีมือ คนขายของ ชาวนาย่อย ๆ และผู้ที่อยู่ในจังหวัดต่ำหลังที่อัตรารายได้ตกต่ำลง ปุจฉาใช้วิธีการตลาดในการปลุกความรู้สึกของ “คนเล็ก ๆ” ซึ่งถูกรับคั้นด้วยภาษี ถูกรับจากพวกข้าราชการใหญ่ ๆ จากบริษัทอุตสาหกรรม จากสมาชิกวุฒิสภาที่เดียวคนเพราะความมั่งคั่งและเพราะความกดดันที่ได้รับจากกลุ่มที่ใช้สิทธิพลเมืองใหญ่ ๆ การกระทำเช่นนี้เผยความไม่เต็มหวังอันคุกรุ่นที่ฝังตัวอยู่ในประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสมาช้านานแล้วออกมา นั่นคือ ความไม่ไว้วางใจในรัฐ ความดูถูกนักการเมือง (คนซึ่งไม่ทำงานอย่างซื่อสัตย์) ความไม่หลงใหลในระบบรัฐสภาและสาธารณรัฐ ความภูมิใจอย่างยิ่งในส่วนบุคคลและสิทธิของเขา มีสิ่งใหม่อยู่เพียงสิ่งเดียวเท่านั้นในบรรดาสิ่งเหล่านี้ นั่นก็คือความจริงข้อที่ว่ากลุ่มเหล่านี้ในอดีตเคยสนับสนุนสาธารณรัฐและรัฐสภา ในปัจจุบันกลับมาสนับสนุนเขา ดัทธิตฤษฎีนิยม ทำที่ต่อต้านนิวยอร์กและทำที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์เป็นเครื่องจูงใจชาวฝรั่งเศสเป็นจำนวนมาก ดัทธิปุจฉาเป็นการปฏิวัติของชนชั้นกลางระดับต่ำที่มีต่อสาธารณรัฐ

ดังที่เราเคยกล่าวถึงมาแล้ว ถ้าเหตุของความไม่พอใจของกลุ่มนี้เป็นสิ่งที่เราจะต้องหาจากความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม ชนชั้นกลางระดับต่ำประสงค์กับการคุกคามของอุตสาหกรรม การที่คนหลังไหลจากไร่นาเข้าสู่เมือง การที่รายได้ทางเกษตรกรรมลดต่ำลง ตลาด ทางหลวงและรถยนต์ทำให้ชีวิตตามบ้านนอกเปลี่ยนแปลง ชนชั้นกลางระดับต่ำรวมเป็นกลุ่มก้อนเพื่อป้องกันวิถีทางดำเนินชีวิตของพวกเขา คำว่า “ต่อสู้” จึงเป็นคำที่สำคัญในการที่จะเข้าใจดัทธิปุจฉา เพราะว่าสมาชิกมีปฏิกริยาเหมือนกับบุคคลที่ประสงค์จะป้องกันตนเองจากการเปลี่ยนแปลง

เป็นเรื่องที่น่าเวทนาและไม่ถูกต้องในขอบเขตเคลื่อนไหวที่ควรดำรง
ฝรั่งเศสให้ถอยหลังกลับไปสู่โลกของวิชาหิกย้อยและการเสียภาษ่น้อย ๆ หรือไม่เสียเลย
โลกที่จะยังคงทำให้ฝรั่งเศสเป็นชาติที่เข้มแข็งทางการทหารที่อาจจะพึ่งตนเองได้ในยาม
จำเป็น ความกระต้างกระเดื่องของคนขายของเป็นดังไรประโยชน์ แต่ก็แสดงให้เห็นว่า
เมื่อใดก็ตามที่กลุ่มของสังคมกลุ่มต่าง ๆ รู้ดีว่า ถูกคุกคาม พวกนั้นก็จะมีปฏิกิริยา
อย่างรุนแรงและบ่อยที่เดียวจะนำไปสู่การปฏิวัติ

๕. ตำราธรรมนูญที่ ๔ : ค.ศ. ๑๙๔๖-๑๙๕๘

รัฐธรรมนูญใหม่ฉบับวันที่ ๕ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ได้ขจัดตำราธรรมนูญที่ ๕ ซึ่ง^{๒๕}คงชนโดยประชามติเมื่อตุลาคม ค.ศ. ๑๙๔๖ ลงเดี่ยว ในหลายแง่ที่เกี่ยวกับตำราธรรมนูญที่ ๕ แต่คงให้เห็นถึงแบบแผนของตำราธรรมนูญในฝรั่งเศสที่ลักษณะต่าง ๆ และสถาบันที่มีอิทธิพลต่อความเจริญก้าวหน้าในทางการเมืองและทางสถาบันทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ในเมื่อรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันคือ รัฐธรรมนูญของตำราธรรมนูญที่ ๕ ผู้กัษอยู่เป็นอันมากกับความเป็นผู้นำของนายพลเดอโกลด์ รัฐธรรมนูญนี้อาจจะได้รับการมองดูว่าเป็นเหมือนระบบหัวเดียวหัวต่อ นักวิจารณ์เป็นจำนวนมากเริ่มพูดถึงตำราธรรมนูญที่ ๖ แล้ว และพวกนี้อาจจะต้องคล้ายคดงกับตำราธรรมนูญที่ ๕ สำหรับกรณีเช่นประเทศฝรั่งเศส การศึกษาที่ดีคือการศึกษาตำราธรรมนูญที่ ๕ จะทำให้นักศึกษาเข้าใจถึงระบบการปกครองของฝรั่งเศสซึ่งอาจจะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปได้ในอนาคต

ระบบการเลือกตั้ง

ด้วยความพยายามที่จะยุติการแตกแยกกันภายในพรรคการเมือง ตำราธรรมนูญที่ ๕ ได้สร้างระบบการมีผู้แทนตามอัตราส่วนขึ้น ทุก ๘๐ หน่วยบริหารจังหวัด (administrative department) รวมกันเป็นเขตเลือกตั้ง ๓ เขต และมีที่นั่งในสภาแห่งชาติ ๓ หรือ ๔ ที่นั่งหรือกว่านั้น ^{๒๕๕}ที่นั่งขึ้นอยู่กับจำนวนปริมาณพลเมือง รายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะถูกทำขึ้นสำหรับแต่ละพรรค และจำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งจากแต่ละพรรคจะมีได้ตามจำนวนของคะแนนเสียงที่พรรคได้รับ ดังนั้น แต่ละพรรคจะได้รับที่นั่งในสภาแห่งชาตินับเป็นอัตราส่วนอย่างหยาบ ๆ ประมาณต่อจำนวนเสียงทั้งหมดที่ได้รับจากทั่ว

ประเทศ สำหรับการโต้แย้งเพื่อป้องกันระบบนั้น มีว่าระบบนี้ให้ความยุติธรรมได้มากกว่า ระบบเดี่ยวข้างมากแบบสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ และระบบนี้จะทำให้กรรมวิธีการแห่งชาติของพรรคมีอำนาจควบคุมผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้เข้มแข็งขึ้นและเป็นการเพิ่มระเบียบวินัยและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพรรค

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ระบบนี้ได้ถูกแก้ไข พรรคได้รับอนุญาตให้ร่วมกันทำบัญชีรายชื่อรวม (ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่า apparentments หรือ alliances) เพื่อเสนอเป็นแนวร่วมกันในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ ถ้ารายชื่อ "พันธมิตร" ได้รับบัตรออกเสียงเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของบัตรในเขตนั้นก็จะได้ที่นั่งทั้งหมด ซึ่งแต่ก่อนจะเข้าไปแบ่งกันในหมู่พรรคที่เป็นพวกเดียวกันตามอัตราส่วนของคะแนนเสียงที่แต่ละพรรคได้รับ การแก้ไขนี้ขึ้นขึ้นเพื่อจะกันฝ่ายซ้ายคือพวกคอมมิวนิสต์ซึ่งไม่มีใครอยากผูกมิตรด้วยให้อยู่โดดเดี่ยว และฝ่ายขวา RPF ซึ่งไม่ต้องการผูกมิตรกับใคร ดังนั้น ระบบนี้จึงให้ผลแก่กลุ่มกลาง พวกกลุ่มที่สาม ตามที่เราเห็นแล้วถึง ความมุ่งหมายที่ปรากฏอยู่ นั่นคือ จะขัดเป้าการคุกคามจากฝ่ายซ้ายสุดและขวา

นักอวิชาระบบนี้ทำงาน สัมมติว่าจำนวนคะแนนเสียงทั้งหมดที่ตั้งในเขตเลือกตั้ง เขตหนึ่งมี ๒ ล้าน ๒ หมื่น และที่นั่งที่ใครจะมี ๓ และสัมมติด้วยว่ามีพรรคอยู่ ๕ พรรค ก ข คง จ และพรรค ข คง ได้ผูกมิตรกัน

ทางที่อาจเป็นไปได้ประการที่ ๑ ในบัญชีรายชื่ออันหนึ่ง จ ได้รับคะแนนเสียงข้างมากโดยเด็ดขาด

ก	๒๕,๐๐๐	} ๘๐,๐๐๐
ข	๕๕,๐๐๐	
ค	๒๐,๐๐๐	
ง	๕,๐๐๐	
จ	๑๑๕,๐๐๐	

พรรค ก จะได้ ๓ หนึ่ง

ทางที่อาจเป็นไปได้ประการที่ ๒ กลุ่มรายชื่อพันธมิตร ข คง ได้รับเสียง
ส่วนมากอย่างเด็ดขาด

ก ๒๐,๐๐๐	}	๓๒๐,๐๐๐
ข ๕๐,๐๐๐		
ค ๔๕,๐๐๐		
ง ๒๕,๐๐๐		
จ ๘๐,๐๐๐		

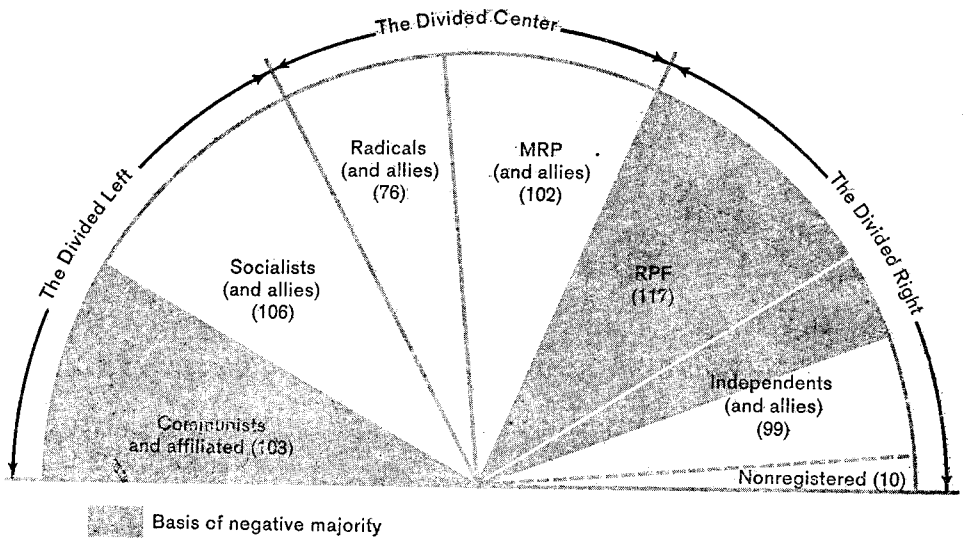
หนึ่ง ๓ หนึ่งที่ได้มาโดยพันธมิตรกมาแบ่งกันในระหว่างพรรค ข คง

ทางที่เป็นไปได้ประการที่ ๓ ถ้าไม่มีบัญชีรายชื่อหรือพันธมิตรที่ ได้รับเสียง
ส่วนมากเด็ดขาด กฎการแบ่งตามสัดส่วนก็นำมาใช้ ก็จะแจกหนึ่งแก่พรรคตาม
อัตราส่วน

ระบบการแจกผู้แทนตามอัตราส่วนและระบบปรับปรุงแก้ไข คือ ระบบ
พันธมิตร ต่างก็ไม่ประสบผลสำเร็จในการยุติการแตกแยกของพรรคการเมืองในฝรั่งเศส
ดังได้ ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๖ พรรค ๓ พรรค คือ คอมมิวนิสต์ โซเชี่ยลลิสต์และ
MRP ได้รับคะแนนเสียงร้อยละ ๗๑ ของทั้งหมด และได้ที่นั่งในสภาแห่งชาติ ๔๔๘ หนึ่ง
จากทั้งหมด ๕๗๘ หนึ่ง แต่พวกนักไม่สามารกร่วมมือกันได้ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ พร้อมๆ
กับการมีพรรค RPF ขึ้น และปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เมื่อกลุ่มอิสระและพรรคบุญจากตบพันควชนมา
อีก คะแนนเสียงเลือกตงก็แตกแยก และพรรคหลายพรรคได้เข้าไปในสภาอย่างมั่นคง ใน
ปี ค.ศ. ๑๙๕๑ สภาแห่งชาติแบ่งเป็น "๖ ด้าน" คือ กำนั่งทางการเมืองถูกแบ่งออกเกือบ
เท่าๆกัน ๖ กลุ่ม (ภาพ ๕ - ๑ หน้า ๓๗๘) ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ความเดื่อมอำนาจของโกดลิสต์
เป็นบางส่วนถูกชดเชยโดยกำนั่งของพวกอิสระพวกบุญจาก และสภายังคงแบ่งกันอยู่มาก
เช่นเดิม นักตั้งเหตุการณ์หลายคนเริ่มวิพากษ์วิจารณ์ระบบเลือกตั้งว่า นำไปสู่ความ
แตกแยก ทำให้ผู้นำทางการเมืองอึดอัด และทำลายความสัมพันธ์ใกล้ชิดเป็นอันดีของ

ต่อมาซีกสภาและเขตเลือกตั้งของเขา นักวิจารณ์เหล่านี้เรียกห้องให้คนดูระบบของ
 สาธารณรัฐที่ ๓ ที่มีเขตเลือกตั้งขนาดย่อมกว่า และการเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น
 ไปตามคะแนนเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดในการลงคะแนนครั้งแรก และเมื่อใดที่ไม่มีคะแนน
 เสียงข้างมากที่เด็ดขาด จึงจะมีการลงคะแนนเสียงครั้งที่ ๒ โดยใช้เสียงข้างมาก

ตลอดปีหลาย ๆ ของสาธารณรัฐที่ ๔ มีการถกเถียงกันถึงเรื่องแก้ไขปรับ
 ปรุงเรื่องการเลือกตั้งอยู่บ่อย ๆ แต่ไม่มีการตัดสินใจกัน เพราะหลายพรรคมีความ
 รู้สึกว่า การเปลี่ยนแปลงจะเป็นอันตรายแก่กำลังของพรรค พวกคอมมิวนิสต์ไค้แยงให้
 ผู้แทนตามสัดส่วนโดยตรง ทั้งนี้ด้วยความกลัวซึ่งก็เป็นจริงที่ว่า ระบบอื่น ๆ จะกระตุ้นให้
 กลุ่มกลางฝ่ายซ้าย (Center-Left) และกลุ่มกลางฝ่ายขวา (Center-Right) (โซเชี่ยล-
 ดิสต์ MRP ราดิคัล อิสระ) เข้าร่วมกำลังต่อสู้คอมมิวนิสต์ ส่วนด้าน MRP ก็กลัวว่า
 ระบบเสียงข้างมากจะทำให้พรรคต้องถึงแก่ความดับสูญ โดยถูกบังคับให้ต้องไปร่วมเป็น
 พันมิตรเลือกตั้งกับฝ่ายกลาง

ภาพ ๕-๑ พรรคใหญ่ ๆ และกลุ่มในรัฐสภา ในสภานิติบัญญัติชุดที่ ๒ แห่ง
 สาธารณรัฐที่ ๔ ค.ศ. ๑๙๕๑-๑๙๕๖

แนวโน้มในการเลือกตั้งและการเปลี่ยนแปลง

สาธารณรัฐที่ ๔ แตกต่างกับสาธารณรัฐที่ ๓ ในด้านระบบหลายพรรคและการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของคะแนนเสียงเลือกตั้งซึ่งโดยปกติแล้วเปลี่ยนแปลงถึงร้อยละ ๑๕-๒๐ ในการเลือกตั้งทุก ๆ ครั้ง ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ พรรคการเมืองใหม่ คือ MRP ได้คะแนน ๕ ล้านกว่าเสียงขึ้นไปซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอันแรก (ดูตาราง ๕-๑ หน้า ๓๘๓) ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ มีพรรคการเมืองใหม่อีกพรรคหนึ่ง คือ RPF ได้คะแนนเสียง ๔ ล้านกว่าซึ่งส่วนมากมาจาก MRP นับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคนเป็นครั้งแรกที่ตามมาเกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ RPF ถ่มลงแต่คะแนนเสียงเป็นอันมากของ RPF ตกไปเป็นของพวกปยูจาดซึ่งได้รวมเสียงเลือกตั้งเกือบ ๒ ล้านครึ่ง ในการเลือกตั้งครั้งเดียวกันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากอีกอันหนึ่ง คือเกือบ ๒ ล้านเสียงตกไปเป็นของพวกพันธมิตรในการเลือกตั้ง คือ พวกแนวสาธารณรัฐ (Republican Front) ซึ่งตั้งจากพวกราดิคัลและโซเชี่ยลลิสต์ การเปลี่ยนแปลงอันนี้ที่เราจะเห็นในไม่ช้าก็เกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็นผลคือ UNR หรือพรรคโกลลิสต์ใหม่ ดังนั้น การเลือกตั้งภายหลังสงครามจึงมีลักษณะของ “คะแนนเสียงที่ไม่คงที่” ราว ๑ ถึง ๓ ล้านเสียงซึ่งเปลี่ยนจาก MRP ไปยังโกลลิสต์ จากโกลลิสต์ไปยังพวกปยูจาดหรือแนวสาธารณรัฐ และกลับไปเป็นของโกลลิสต์อีกในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทั้งหมดไม่ได้มาจากผู้เลือกตั้งคนเดิม แต่ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งการเปลี่ยนคะแนนเสียงพวกนี้ประมาณหยาบ ๆ แล้วพอ ๆ กัน

คะแนนเสียงที่ไม่คงที่นี้เป็นคะแนนเสียงที่คัดค้านหรือเบียดเบียน หรือว่าเป็นเพียงคะแนนเสียงส่วนตัวที่ให้เฉพาะเคอโกลด์ ปูจาด หรือมีบ้างเล็กน้อยสำหรับ มังเคต์ ฟรังซ์ (Mendès-France) ผู้นำของแนวสาธารณรัฐ เป็นไปได้ใหม่ที่ว่าถึงมุ่งต่อต้านความชะงักงันทางรัฐสภาหรือต่อต้านสาธารณรัฐ หรือว่าเกิดมาจากความเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีไปทั่วฝรั่งเศส โดยเฉพาะการปรับปรุงทางด้านเศรษฐกิจให้ทันสมัย เหล่านี้เป็นคำถามที่ยากที่จะตอบ แต่ก็เห็นการสรุปไปไม่พ้น พลัง

ใหม่ ๆ กำจัดก่อนความยุ่งยากให้แก่ชีวิตทางการเมืองของฝรั่งเศสตลอดระยะเวลาของ
 สาธารณรัฐที่ ๔ และยังคงมีอยู่ในสาธารณรัฐที่ ๕

ตาราง ๕-๑ ผลของการเลือกตั้งทางนิติบัญญัติในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔
 และในปี ค.ศ. ๑๙๕๘

	ค.ศ. ๑๙๕๖	ค.ศ. ๑๙๕๑	ค.ศ. ๑๙๕๖	ค.ศ. ๑๙๕๘
คอมมิวนิสต์และพวกก้าวหน้า	5,489,288	5,057,305	5,514,403	3,882,204
โซเชี่ยลลิสต์	3,431,954	2,744,842	3,247,431	3,167,354
ราดิคัลโซเชี่ยลลิสต์และกลุ่มพันธมิตร	2,831,834	1,887,583	2,834,265	2,695,287
MRP	5,058,307	2,369,778	2,366,321	2,378,788
โกลลิสต์คือ RPF ค.ศ. 1951; Social Republican ค.ศ. 1956; UNR ค.ศ. 1958		4,125,492	842,351	3,605,958
อิสระ และ สายกลาง	2,565,526	2,656,995	3,257,782	4,092,600
พวกปฏิเสธ			2,483,813	669,518
ชาวสุด			260,749	
พรรคอื่น ๆ	63,976	87,346	98,600	
ปริมาณจำนวนคะแนนเสียงที่ลง	19,203,070	19,129,064	21,298,934	20,489,709
จำนวนของผู้ออกเสียงที่ขึ้นทะเบียนไว้	25,052,233	24,530,523	26,774,899	27,236,491

จักรกวดการปกครอง

รัฐธรรมนูญฉบับเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๔๖ อันนำมาซึ่งสาธารณรัฐที่ ๕ ก็เหมือนนักบวชระบบเดือกตั้ง ได้ถูกวิจารณ์อย่างหนักตลอดอายุอันสั้นของรัฐธรรมนูญ ๒๕ ปี จากผู้ช่วยกันสร้างขึ้นมาเองด้วย ในฐานะ "ระบบ" จักรกวดทางการปกครองของสาธารณรัฐที่ ๕ ถูกครอบงำโดยกลุ่มผู้ปฏิบัติกรเพื่อโน้มน้าวตัวมาชิกรัฐสภาเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ ไม่สามารถในการตัดสินใจที่จำเป็น เฉยเมยต่อผู้นำซึ่งมักจะขาดัดลักษณะเด็ดขาด รัฐธรรมนูญให้อำนาจสูงสุดแก่รัฐสภา ที่เห็นชัดคือ สภาล่างหรือสภาแห่งชาติ นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี บริหารงานได้นานคราวเท่าที่ได้รับความสนับสนุนจากเสียงข้างมากในสภาแห่งชาติ ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐได้รับเลือกโดยรัฐสภาและก็เหมือนกับกษัตริย์อังกฤษ คือ เป็นแต่เพียงหัวหน้าในนามของรัฐเท่านั้น นายกรัฐมนตรีเข้า ๆ ออก ๆ บ่อย ๆ ตามเสียงข้างมากที่เปลี่ยนไปมาในสภาล่าง ในขณะที่ ๓๒ ปีของสาธารณรัฐที่ ๕ จะเห็นว่ามีการตั้งและล้มของคณะรัฐมนตรี ๒๐ ชุดซึ่งเฉลี่ยได้ว่าคณะรัฐมนตรี ๑ ชุดอยู่ได้ ๗ เดือน (ดูภาพ ๕-๒ หน้า ๓๘๔-๓๘๕)

ความไม่มั่นคงของคณะรัฐมนตรีนี้ที่แท้แล้วก็คือผลของการมีหลายพรรค แต่การที่นายกรัฐมนตรีไม่อาจยุบสภาแห่งชาติได้วันเดียวแต่อย่างใด มีวิกฤตการณ์ของคณะรัฐมนตรีเกิดขึ้น ๒ ครั้งติด ๆ กันภายในช่วงเวลา ๑๘ เดือนยังทำให้คณะรัฐมนตรีประสบกับความยุ่งยากมากขึ้น "วิกฤตการณ์" ของคณะรัฐมนตรีนั้นตามคำจำกัดความในรัฐธรรมนูญ คือการโค่นล้มคณะรัฐมนตรี โดยเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดในบางโอกาส เช่นเมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้มีการลงคะแนนเสียงไว้วางใจ ดังเช่นที่นายกรัฐมนตรีอังกฤษสามารถทำได้ หรือเมื่อสภาลงคะแนนญัตติคำหั้น เงื่อนไขเกี่ยวกับการยุบสภาไม่ได้รับการปฏิบัติ คณะรัฐมนตรีประสบกับความพ่ายแพ้ครั้งแล้วครั้งเล่าโดยคะแนนเสียงข้างมาก และคณะรัฐมนตรีถูกบังคับให้ถอนตัวโดยไม่ยอมให้ตอบโต้ด้วย

การยุบสภาและการเลือกตั้งใหม่ ภายใต้สาธารณรัฐที่ ๕ มีรัฐบาลเพียง ๕ ชุดเท่านั้น ที่ต้องออกเพราะไม่ได้รับความไว้วางใจด้วยเสียงข้างมากที่เด็ดขาด และมีเพียงครั้งเดียว เท่านั้นที่มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขในเรื่องการยุบสภา คือเมื่อเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. ๑๙๕๕

เครื่องมือด้านระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ ยังทำให้คณะรัฐมนตรีเป็นรองต่อสภาขึ้นไปอีก คณะกรรมาธิการนิติบัญญัติในสภาแห่งชาติเป็นรัฐสภาอย่างอม ๆ ที่มีสิทธิพิเศษ เหมือนกับกรรมาธิการรัฐสภาในสหรัฐอเมริกา (ซึ่งอำนาจของกรรมาธิการตามระบบอเมริกันมีตำแหน่งประธานาธิบดีที่มั่นคงและมีอำนาจมาถ่วงไว้) กรรมาธิการนิติบัญญัติอาจจะเก็บร่างรัฐบัญญัติเข้าต้นซักเดย์ หรือแก้ไขตามที่ต้องการหรือเขียนขึ้นมาใหม่ ร่างรัฐบัญญัติที่คัดค้านโดยกรรมาธิการ (ไม่ใช่โดยรัฐบาล) ถูกนำขึ้นมาอภิปราย ประธานสภาและกลุ่มรัฐสภาต่าง ๆ เป็นผู้เตรียมระเบียบวาระการประชุมของสภา ไม่ใช่ฝ่ายรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี พวกสมาชิกรัฐสภาที่มีอำนาจพวกนี้จัดปฏิทินในทางด้านนิติบัญญัติโดยเสียงเรื่องที่สำคัญต่าง ๆ ของรัฐบาลซึ่งพวกคนไม่เห็นด้วย การต่อปากต่อคำกันในเรื่อง “ระเบียบของธุรกิจ” กลายเป็นข้อขัดแย้งทางการเมืองที่รุนแรง อำนาจของคณะรัฐมนตรีถูกบั่นทอนลงเมื่อจำต้องไปขอร้องสภาแห่งชาติให้เอาหัวข้อเรื่องบางเรื่องเข้าระเบียบวาระ บ่อยทีเดียวที่คณะรัฐมนตรีต้องเสียงต่อการลงคะแนนเสียงไว้วางใจ ทั้งนี้เพียงเพื่อปัญหาเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติเท่านั้น

เมื่อรัฐบาลเด่นองบประมาณต่อสภาแห่งชาติ สภานิติบัญญัติและโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมาธิการการเงินก็มักจะแก้ไขเดย์ใหม่ ในระหว่างการอภิปรายเกี่ยวกับการเงิน มีวิธีการปฏิบัติที่ตรงกันข้ามกับในอังกฤษและระบบรัฐสภาแห่งอื่น ๆ คือสภาอาจเสนอแปรญัตติสำหรับการลดลงของเงินเชื่อ หรือค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ช่วงระยะปีหลัง ๆ ของสาธารณรัฐที่ ๕ เท่านั้นที่มีการเสนอการบอกรับกันทางระเบียบปฏิบัติบางอย่าง สำหรับข้อสูงสุดในด้านค่าใช้จ่ายซึ่งไม่อาจมีการแปรญัตติใดๆ การอภิปรายในรัฐสภาติดต่อกันไปเรื่อย ๆ ทำให้ฐานะของคณะรัฐมนตรีตกอยู่ในอันตราย บ่อยทีเดียวที่คณะรัฐมนตรีมักจะต้องหันไปขอความไว้วางใจแม้ในประเด็นย่อย ๆ ข้อของความสนับสนุน

ที่มีต่อคณะรัฐมนตรีมักจะตกค้างเรื่อย ๆ จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีต้องลาออกหรือ
 มิฉะนั้นก็ต้องออกเพราะไม่ได้รับความไว้วางใจ นี่แหละคือประวัติความเป็นมาของคณะ
 รัฐมนตรีทุก ๆ คณะในสาธารณรัฐที่ ๔

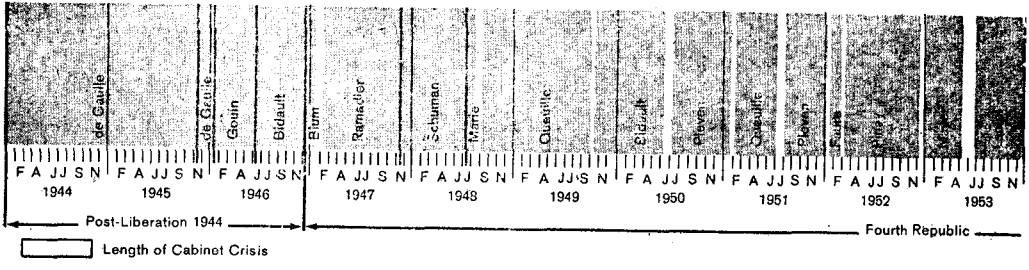
พรรคและกลุ่มรัฐสภา

เราได้ตั้งข้อสังเกตไว้แล้วว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันโดยตรงระหว่างพรรค
 การเมืองกับกลุ่มรัฐสภา และสมาชิกสภาผู้แทน ๓๔ คนอาจจะตั้งกลุ่มรัฐสภาขึ้นในสภา
 แห่งชาติได้ แต่นี่ไม่ได้หมายถึงว่ากลุ่มรัฐสภาทั้งหมดจะแตกต่างกันไปจากพรรคการเมือง
 โดยทั่วไปไปแล้วสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์และโซเชี่ยลดีดิสต์ของสภาแห่งชาติ กับกลุ่ม
 รัฐสภาคอมมิวนิสต์และโซเชี่ยลดีดิสต์เห็นพ้องต้องกัน พรรคฝ่ายกลางและฝ่ายขวาค่อน
 ข้างจะแตกแยกและตั้งกลุ่มรัฐสภาอิสระ และกลุ่มรัฐสภาหลายกลุ่มก็แตกกันไปเป็น
 หน่วยที่เล็กลงไปอีก

วิกฤตการณ์ของคณะรัฐมนตรี

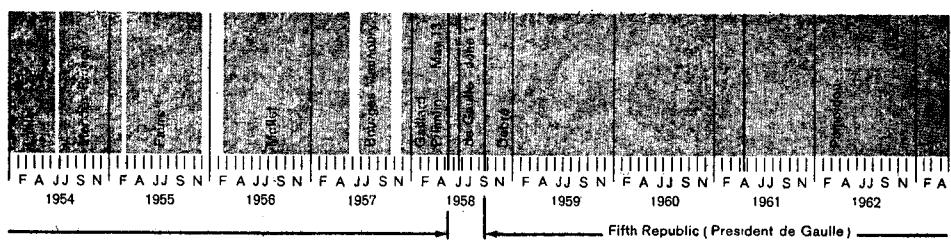
ในเมื่อไม่เคยมีพรรคที่มีเสียงข้างมากในสภาเลยในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔
 คณะรัฐมนตรีทุกชุดจึงเป็นคณะรัฐมนตรีผสมซึ่งประกอบด้วยกลุ่มผู้นำของกลุ่มรัฐสภา
 ต่าง ๆ การแบ่งแยกกันในสภานั้นหนักมากจนกระทั่งการจะตั้งคณะรัฐมนตรีก็เปรี๊ยะ

ภาพ ๕-๒ จากเดอโกลล์ถึงเดอโกลล์
 การขาดเสถียรภาพในสาธารณรัฐที่ ๔

เหมือนการพยายามเซ็นสัญญากันระหว่างชาติที่กำลังรบกันอยู่ และการตั้งคณะรัฐมนตรี ก็เป็นที่รู้จักกันในฐานะ “สัญญาของเตียงข้างมาก” เมื่อคณะรัฐมนตรีเดิม ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐขอรองผู้นำทางการเมืองสักคนหนึ่งให้พิจารณาขอเขตทางการเมือง (tour d'horizon or tour de piste) ให้กำหนดความประสงค์ของผู้นำทางการเมืองต่างๆ ที่จะมีอยู่ในคณะรัฐมนตรีใหม่และเงื่อนไขซึ่งเขาจะเข้าร่วม ถ้ารายงานของผู้นำทางการเมืองผู้นั้นเป็นที่น่าพึงพอใจ เขาก็อาจจะขอตั้งคณะรัฐมนตรี แล้วไปปรากฏตัวต่อสภาแห่งชาติเพื่อแสดง “สุนทรพจน์มอบสิทธิ” ซึ่งจะแสดงออกมาถึงสิ่งที่เขาประสงค์จะทำ บ่อยทีเดียว เพื่อที่จะปลอบกลุ่มบางกลุ่มเขาจะบอกไว้ด้วยว่าเขาจะไม่ทำสิ่งใด ถ้าเขา “ได้รับมอบสิทธิ” คือว่า ถ้าเขาได้รับความเห็นชอบจากเตียงข้างมาก เขาก็จะได้เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นประธานของคณะรัฐมนตรีเดิม ถ้าเขาไม่ได้รับความเห็นชอบจากเตียงข้างมาก ก็ต้องดำเนินกรรมวิธีแบบเดิมนี้ใหม่อีก

ในวิกฤตการณ์ที่ยืดเยื้อ ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐจะเรียกประชุมอดีตนายกรัฐมนตรีและประธานกลุ่มรัฐสภาทั้งหมด มาพบปะประชุมกันอย่างเป็นทางการ เป็นจริง ในการประชุม “โต๊ะกลม” นพวงผู้นำจะหาทางตกลงกันในอันที่จะตั้งคณะรัฐมนตรี ถ้าวิกฤตการณ์ยังมีต่อไปอีก การพบปะกันก็จะมีบ่อยครั้งจนจนกระทั่งตกลงกันได้ โดยเอกฉันท์และตั้งคณะรัฐมนตรีใหม่ขึ้นมา ภายหลังจากการตั้งคณะรัฐมนตรีถ้าไม่ใช่เป็นต้นปด้าห์ ๆ ก็เป็นเดือน ๆ ที่เดียวที่กลุ่มรัฐสภาเล็กๆ มักจะปลัดักตัวจากกลุ่มเตียงข้างมากของรัฐบาล ประมาณกันว่าโดยปกติแล้วการเอาใจออกห่างของสมาชิกสภาเพียงราว ๕๐ คนก็มากพอที่จะทำให้คณะรัฐมนตรีของสาธารณรัฐที่ ๔ ดัมได้ ในเมื่อกลุ่ม

รัฐสภากลุ่มเด็ก ๆ เป็นกลุ่มที่มีสิทธิขยับขยับอำนาจ และเนื่องจากความเป็นความตาย
ของรัฐบาตขึ้นอยู่กับพวกเขา พวกเขาจึงสามารถจะเรียกร้องความยินยอมจากคณะรัฐ-
มนตรี และกำหนดเงื่อนไขที่มากมายเกินอัตราส่วนกับจำนวนปริมาณกำลังของคน

อย่างไรก็ตาม ความไม่มีเด็ยรภาพของคณะรัฐมนตรีมีท่าทีที่เป็นไปใน
ทางก่อสำหรับระบบที่มีการแบ่งแยกพรรคและอุดมการณ์หยั่งรากลงไปลึก ประการที่หนึ่ง
เปิดทางสู่ตำแหน่งที่มีอำนาจทางการเมืองให้แก่กักรการเมืองที่ทะเยอทะยานเป็นจำนวนมาก
อันทำให้ความรุนแรงของการขัดกันระหว่างพรรคเบาบางลงได้ ผู้นำทางการเมือง
ก็เพียงแต่คอยคอยเวลาที่ถึงวาระของคนที่จะได้ตำแหน่งสูง ๆ ในบรรดาสมาชิกสภา
๖๐๐ คน ๓๒๐ กว่าคนเป็นที่รู้จักกันในฐานะ ministrables คือบุคคลที่มีทางจะได้รับ
เลือกเป็นสมาชิกของคณะรัฐมนตรี ในระหว่างสาธารณรัฐที่ ๕ สมาชิกสภาแห่งชาติ
ราว ๆ ๒๐๐ คน เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอย่างน้อยก็หนึ่งครั้ง “วิกฤตการณ์”
คณะรัฐมนตรีทำให้คนเป็นจำนวนมากเข้า ๆ ออก ๆ ในคณะรัฐมนตรีได้อย่างสงบโดยไม่
จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายให้เป็นที่เหมาะสมใจ อย่างไรก็ตามมีเป็นครั้งคราวที่วิกฤตการณ์
ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง เห็นได้ชัดในกรณีเมื่อคณะรัฐมนตรีของ
โจเซฟ ตานีเอต ขึ้นอำนาจในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ และ บีแอร์ มังเดส ฟรังซ์ ได้รับตำแหน่ง
หลังจากที่เขาให้คำมั่นสัญญาว่าจะหาทางยุติสงครามอินโดจีนในฉบับพด้นทันที แต่ถึงแม้
ว่าสงครามจะสิ้นสุดลงคณะรัฐมนตรีของเขาก็ไม่สามารรักษาเสถียรข้างมากไว้ได้ และ
ขึ้นอำนาจไปภายในระยะเวลาอันสั้น

“ความชะงักงันทางการเมือง” ของสาธารณรัฐที่ ๕

ระบบการเมืองของฝรั่งเศสภายใต้สาธารณรัฐที่ ๕ นั้นพูดได้ว่าเป็นอัมพาต
พรรคหลายพรรคกันไม่ให้พรรคหนึ่งพรรคใดได้รับเสียงข้างมาก และสถานการณ์บัญญัติทำ
ให้ฝ่ายบริหารจะปลดกระเป็ดยจนดูเป็นไปไม่ได้ที่จะมีความเป็นผู้นำ คณะรัฐมนตรีก็แบ่ง
แยกกันเกือบตลอดเวลาและไม่มีความพิเศษเช่นคณะรัฐมนตรีของอังกฤษ ที่เห็นชัดคือ

ชาติสิทธิในการยุบและควบคุมความเป็นไปของสถาบันนิติบัญญัติ แม้จะทดลอบโดยใช้อย่าง
ผ่อนผันที่สุดกับรัฐบาลที่ ^{๕๔๖}ระบบกตมเหตเพราะไม่ด้ามารถเข้าชชาติในการอ้างสิทธิ
ของกุ่มผลประโยชน์ที่ต่อสู้กันอยู่ ไม่ด้ามารถจัดการเรื่องข้อขัดแย้งทางการเมืองและ
ตั้งคม และเผชิญการทำท่ายใหม่ ๆ การแบ่งแยกตั้งคมฝรั่งเศ็ดคามระบบหลายพรรค
และคณะรัฐมนตรีผสมทำให้ผิดในค้ำนปฏิบัติของรัฐบาลต่น้อยลงจนเกือบถึงศูนย์ ใน
การพิจารณาว่าความชรงถึงันทางการเมืองของรัฐบาลสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ เป็นอย่างไร
นั้น เราจะคู้ปัญหาเฉพาะเรื่องที่เกิดขึ้นในปีหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

การทำให้แตกกันของคอมมิวนิสต์

ในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ จากจำนวนที่นั่งในสภาแห่งชาติ ๖๒๗ ที่นั่ง พวก
คอมมิวนิสต์มีที่นั่งค่นคือ ในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ มี ๑๙๓ ปี ค.ศ. ๑๙๕๓ มี ๓๐๓ และมี
ค.ศ. ๑๙๕๖ มี ๓๔๘ จากระยะรวาปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ถึง ค.ศ. ๑๙๕๔ พวกนี้ เป็นพวกฝ่าย
ค้ำนตลอดกาล ออกเต็ยค้ำนทุก ๆ รัฐบาล และค้ำนวิธิปฏิบัติทางนโยบายเกือบทั้งหมด
ทั้งนยกเว้นการตงคณะเนเต็ยตามยุทธวิธิบางครั้ง หลังปี ค.ศ. ๑๙๕๔ พวกคอมมิวนิสต์
เริ่มด้นับด้นุนการค้งพันธมิตรและออกเต็ยเห็นชอบด้วยกับนายกรัฐมนตรึ อย่างไรก็ตาม
ไม่มีนายกรัฐมนตรึและคณะรัฐมนตรีใดเลยที่ยินดีจะบริหาร ถ้าจะค้องฟังความด้นับด้นุน
จากคอมมิวนิสต์ คั้งนั้น จำนวนด้ามาชิดสภาที่แท้จริงซึ่งคงชนเป็นเต็ยข้างมากก็ค้องมา
จากพวกที่ค้อค้ำนเต็ยคอมมิวนิสต์ คั้งมีราว ๔๐๐ ถึง ๔๗๕ เป็นขีดสูงที่สุด

“กลุ่มพลังที่สาม”

ถ้าพรรคที่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์ทั้งหมดคดกกันได้ ก็อาจจะดบด้างก้ำดั่งของ
คอมมิวนิสต์คดงได้ค้อย่างง่ายคย แต่พวกที่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์ก็ไม่ทำเช่นนั้น พรรคกลาง
และชวาร่วมมือกันคดงกลุ่มพลังที่สาม ซึ่งมีอายุอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๗
มาจนถึงกดงปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ประกอบด้วยโซเชี่ยลลิสต์ MRP ราดิคัล พวกอิดัระและ
พวกถ้ายกลางบ้างบางค่น ทั้งโซเชี่ยลลิสต์และ MRP ด้นับด้นุนการควบคุมราคา รัฐ-

บัญญัติทางสังคมเพื่อความผาสุกของราษฎร การลงทุนเพิ่มของรัฐบาล การเปิดย่น
เศรษฐกิจให้ทันสมัย และการเพิ่มค่าแรงงาน ในขณะที่เดียวกันพวกด้ายกลางและอิสระ
และราติกัดบางจำนวนต่อต้านวิธีการเหล่านี้หลายข้อ MRP ดันับสนุนการให้เงินอุดหนุน
แก่โรงเรียนคารอดิกและได้รับความสนับสนุนในเรื่องนี้จากพวกอิสระ แต่ส่วนโซเชี่ยล-
ลิสต์ย็นค้จะไปลงคะแนนเสียงให้กับคอมมิวนิสต์มากกว่าที่จะลงคะแนนให้ช่วยเหลือโรง
เรียนคารอดิก กลุ่มพลังที่สามค้อย ๆ แยกกันไปทุกครั้งที่มีปัญหาขึ้น

ในปัญหาเรื่อง การรบบต่อไป ในอินโดจีนและสถาปนาอริปไตยของฝรั่งเศส
เหนือดินแดนนั้นไว้ พวกโซเชี่ยลลิสต์เห็นชอบให้มีการเจรจาและนโยบายเสรี แต่ MPF
อะอะวอยวายให้มีการเพิ่มความพยายามให้ด้านทางทหารซึ่งพวกราติกัดและอิสระเป็นอัน
มากก็เห็นด้วย ในด้านนโยบายต่างประเทศ MPF ดันสนับสนุนการรวมยุโรปและสถาปนา
องค์การเห็นระดับชาติ รวมทั้งกำลังกองทหารของยุโรปด้วย พวกโซเชี่ยลลิสต์ ราติกัด
และอิสระแยกกันภายในด้วยเรื่องนี้

ในนโยบายด้านอาณานิคม ที่เด่น ๆ คือ ทำที่ต่อแอลจีเรีย มอโรคโค
คูนีเซีย มาดากัสการ์ และ French West & Equatorial Africa พรรคก็มีความเห็น
ต่าง ๆ กัน พวกโซเชี่ยลลิสต์โต้แย้งให้นโยบายเสรีที่จะทำให้นดินแดนเหล่านี้มีอิสรภาพ
ในการปกครองตนเอง และในกรณีส่วนมากนิยมสนับสนุนให้เป็นเอกราช พงษยกเว้น
แอลจีเรีย พวกราติกัดแตกแยกกัน พวกผู้นำ MRP ส่วนมากแต่ไม่ใช่ผู้แทนทั้งหมดพา
กันสนับสนุนสถานะเดิม และอย่างมากก็แค่เร่งเร้าให้มันนโยบายค้อยเป็นค้อยไปที่จะนำไป
สู่อิสระในการปกครองตนเองในบั้นปลาย พวกราติกัดบางพวกและพวกอิสระส่วนมาก
ออกเสียงคัดค้านวิธีการที่เขาเห็นว่าเป็นการทำลายการปกครองและอริปไตยของฝรั่งเศส
ในดินแดนโพ้นทะเลเหล่านี้

เมื่อกลุ่มพลังที่สาม ดันสุดลงในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ความตกลงกันไม่ได้ในเรื่อง
เหล่านี้ก็เป็นเรื่องที่ถูกเถียงของประชาชนทั่วไป ซึ่งยิ่งทำให้พรรคกลางเป็นอัมพาตหนัก
ยิ่งขึ้น กำลังผู้แทนคอมมิวนิสต์ตัดตงไปเหลือราว ๑๐๐ คน แต่ RPF เพิ่มขึ้นในพวก

ฝ่ายขวาเป็นเกือบ ๓๒๐ คน ในเมื่อกลุ่มโกดดีสต์และคอมมิวนิสต์รวมกันเป็นสมาชิกสภา
อย่างน้อยก็ ๒๒๐ คน คราวใดที่ RPF และคอมมิวนิสต์ลงคะแนนเสียงร่วมกันต่อต้าน
คณะรัฐมนตรีทุก ๆ ชุดแล้ว ก็ไม่มีใครสามารถจะบังคับสภาได้เลย คณะรัฐมนตรี
เผชิญหน้ากับภรณ์ที่เป็นที่รับรองกันทั่วไปของ “เสียงข้างมากที่เป็นนิโคช” คือ เสียงข้าง
มากที่เขาแค่คัดค้านโดยไม่เคยสนับสนุน ไม่มีเสียงข้างมากที่มั่นคงใดที่จะคงชนได้จาก
สมาชิกสภาของกลุ่มรัฐสภาจำนวนอีก ๓๗๐ คน เพื่อจะต่อต้านกลุ่มผสมคอมมิวนิสต์
และโกดดีสต์

เมื่อสมาชิก RPF บางคนแยกออกจากพรรคและเริ่มลงคะแนนเสียงสนับสนุน
คณะรัฐมนตรี กลุ่มกลาง คือ โซเชี่ยลดีสต์ ราดิคัล MRP อีลัระ และสมาชิกของ
RPF พวกที่เห็นความเห็นแตกต่างออกมา ก็แข่งพอที่จะตั้งคณะรัฐมนตรี แต่ยกพวกกลุ่มเหล่านี้
จะตกลงกันในประเด็นต่าง ๆ อีกมากมาย ประเด็นแรก คือ “ปัญหาเกี่ยวกับพระ” คือ
ควรให้เงินอุดหนุนโรงเรียนใหม่ เมื่อ RPF เสนอวิธีการจัดให้เงินอุดหนุนน้อย ๆ ซึ่ง
ผ่านมาด้วยเสียงข้างมากเพียงเล็กน้อย MRP และโซเชี่ยลดีสต์ก็ร่วมมือกันทำลาย
ประเด็นนี้ พวกโซเชี่ยลดีสต์เริ่มทำตัวเป็นปฏิปักษ์ และคณะรัฐมนตรีส่วนใหญ่ก็ย้ายไป
ตั้งกัฝ่ายขวาอันถือโดยพวกราดิคัล และสมาชิกของ MRP RPF และพรรคอีลัระ

การแบ่งแยกอย่างเด็ดขาดได้แบ่งเส้นของพรรคด้วย ตัวอย่างที่เด่นชัดอันหนึ่ง
ที่จะแสดงให้เห็นภาพได้เป็นอย่างดี คือ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ รัฐมนตรีฝรั่งเศสคนหนึ่งเสนอ
แนะให้ตั้งประชาคมพิทักษ์ยุโรป (EDC) ซึ่งถือโดยยุโรปตะวันตก ๕ ประเทศ รวมทั้ง
เยอรมันตะวันตกซึ่งในขณะนั้นยังไม่ได้รับอีลัระเต็มทีและไม่มีกองทัพ หน่วยจากประเทศ
ต่าง ๆ จะรวมกันขึ้นเป็นกองทัพรวมอย่างแท้จริง จะมีองค์การเห็นระดับชาติ และมี
อำนาจบังคับบัญชา เมื่อมีการลงคะแนนข้อเสนออันนี้ พวกโซเชี่ยลดีสต์ ราดิคัล และ
อีลัระแตกกันหมด ดังนั้น ภายในพรรคการเมืองเหล่านี้จึงแตกแยกกัน โดยเฉพาะในปีที่
สำคัญ ๆ คือ ปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ค.ศ. ๑๙๕๓ และ ค.ศ. ๑๙๕๔ แบ่งกัน เป็น ๒ กลุ่มคือ
นิยม EDC และต่อต้าน EDC พวก MRP สนับสนุน EDC ขณะที่ RPF ส่วนมากคัด

คำนั้น ^{๕๘} ต้องคงที่ นายกรัฐมนตรีได้รับความสนับสนุนในเมื่อเขาได้สัญญาอย่างมั่นคงว่า จะ ^{๕๙} ไม่บังคับให้ออกเสียงลงคะแนนในปัญหา ในครั้งที่สามเขาได้รับเสียงสนับสนุนข้างมากก็ ^{๖๐} คือเมื่อเขาได้สัญญาว่า คณะรัฐมนตรีของเขาจะไม่เข้าข้างใด ในกรณีทั้งสามนั้น ในคณะ ^{๖๑} รัฐมนตรีผัดมั่งมีทั้งผู้นำของพวกนิยมและต่อต้าน EDC อันเป็นการประกันว่าจะไม่มี ^{๖๒} การปฏิบัติกรใด ๆ

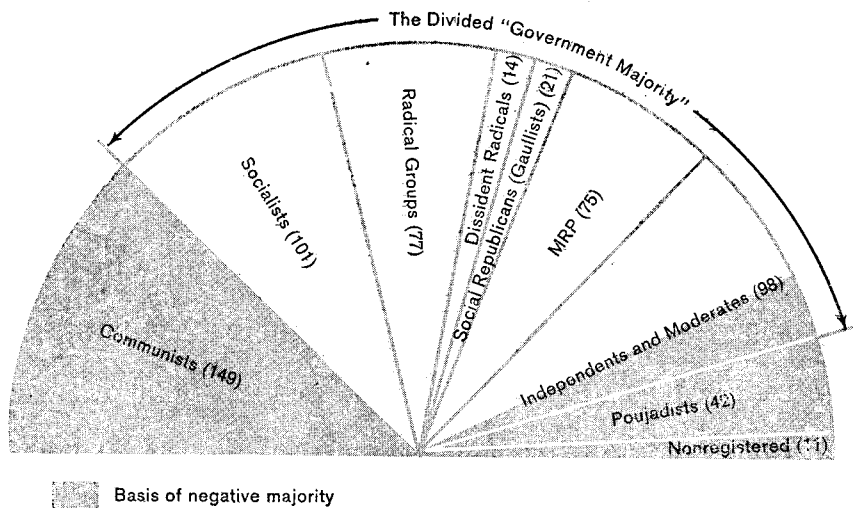
ในเมื่อปัญหา EDC ^{๖๓} ชะมุดมีเรื่องอื่น ๆ ทั้งหมด การปฏิบัติกรในประเด็น ^{๖๔} ต่าง ๆ ก็ยาก ปัญหาที่รับค่อนข้างทางเศรษฐกิจและสังคม ดังครามอินโดจีน กำจัดและเกียรติ ^{๖๕} ภูมิของฝรั่งเศสที่ตกต่ำลงนั้น ทำให้สหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องสนับสนุนการร่างสัมภาษ์ ^{๖๖} อากุซ ยุทธภัณฑ์ของเยอรมันนั้น ปัญหาเหล่านี้และเรื่องที่ทำหายอื่น ๆ ก็ยังคงดำรงอยู่ ^{๖๗} MRP ^{๖๘} และ RPF ก็ยังแตกกันมากจน ในขณะเดียวกันการแตกแยกภายในพรรคโซเชี่ยลลิสต์ ^{๖๙} และราดิคัลส์ขาดการรวมกำลังเข้าในแนวเดียวกัน และได้ทำลายโอกาสที่จะมีการก่อ ^{๗๐} ตั้งคณะรัฐมนตรีที่สามารถจะปฏิบัติงาน

การแสวงหาความเป็นผู้นำที่มีลักษณะเข้มแข็งส่วนตัว

เมื่อพรรคต่าง ๆ ประจันกันอยู่เช่นนี้ในประเด็นที่สำคัญยิ่ง ดังภาคี่เริ่มแสวง ^{๗๑} หาผู้นำทางการเมืองที่เข้มแข็งที่สามารถจะแก้ปัญหานเฉพาะหน้าเหล่านี้ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ^{๗๒} อังตอน ปีนีย์ (Antoine Pinay) ผู้นำของพรรคอิสระที่กว้างขวางในรัฐสภาได้รับมอบ ^{๗๓} เป็นนายกรัฐมนตรีพร้อมด้วยอำนาจที่จะดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจใหม่ ในปี ค.ศ. ^{๗๔} ๑๙๕๔ ผู้นำของราดิคัลส์ที่กว้างขวางอีกคนคือ ปีแอร์ มังเดต์ ฟรังซ์ ^{๗๕} ได้รับความเห็นชอบ ^{๗๖} ให้เป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อเขาได้ให้คำมั่นสัญญาจะยุติสงครามอินโดจีนให้ได้ภายในเวลา ^{๗๗} ๑ เดือน จะดำเนินการปฏิรูปแก้ไขเศรษฐกิจและสังคมเป็นการใหญ่ และจะจัดการรับ ^{๗๘} มีอการก่อการจลาจลด้านแอฟริกาเหนือในมอโรคโค ^{๗๙} คุนซ์เซย์ และต่อมาเมื่อเดือน ^{๘๐} พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๔ ในแอลจีเรีย เมื่อการสู้รบในอินโดจีนได้ยุติลงภายในระยะ ^{๘๑} เวลา ๑ เดือน มังเดต์ ฟรังซ์ก็ได้รับเสียงแต่คงความไว้วางใจอย่างฉุนหลตามจากทุก ๆ

พรรคนับแต่คอมมิวนิสต์ไปจนถึง RPF แต่เมื่อเขาเริ่มแนะนำการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ
 เพียงนับสัดส่วนส่วนใหญ่ของเขาก็ถดถอยลง และเมื่อเขาตั้งฉายาให้ “อริปไตยภายใน”
 แก่คู่แข่ง เขาก็อึดระ รากัด และพวก RPF บางจำนวนก็หันหลังให้เขา เมื่อเขายอม
 ให้สภาแห่งชาติเก็บเรื่องประชาคมพิทักษ์ยุโรปเข้าดัชนี เขาก็ทำให้คอมมิวนิสต์แดง
 ทำที่เป็นศัตรูขึ้นมา (เพราะว่า เขาประนีประนอมโดยการเห็นดีด้วยกับการให้เยอรมัน
 กลับสู่สมกำลังอาวุธได้ภายในนาโต้) และ MRP ก็แดงท่าเช่นกัน (เพราะเขาไม่ได้
 กระชั้นกระຍอให้ EDC มากพอ) ดังนั้น ในที่สุด รากัด อึดระ คอมมิวนิสต์ MRP
 และ RPF ซึ่งเป็น “ส่วนใหญ่สีแดง” ก็รวมหัวกันล้มคณะรัฐมนตรี

ในเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๕ สภาแห่งชาติถูกยุบและการเลือกตั้งตามมา
 เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๖ นำมาซึ่งสถานการณ์พิเศษที่ ๓ ของสาธารณรัฐ
 ที่ ๕ ซึ่งก็เป็นสมัยสุดท้ายด้วย พวกโซเชี่ยลิสต์และรากัดตกลงผูกมิตรกันภายใต้ร่ม
 ของ “แนวสาธารณรัฐ” และเค่นพอใช้ในการเลือกตั้ง ได้รับ ๑๗๐ เสียงจากที่นั่ง
 ทั้งหมด ๕๘๖ ที่นั่ง (ภาพ ๕-๓) พวกอึดระได้รับราว ๆ ๘๕ ที่นั่ง MRP ได้ ๗๐

ภาพ ๕-๓ พรรคและกลุ่มในรัฐสภา ค.ศ. ๑๙๕๘ ก่อนการกลับ
 คืนสู่อำนาจของเดอโกลล์

พวกปยูจาดได้ ๕๒ (ต่อมาลดลงเหลือ ๔๒) พวกคอมมิวนิสต์และปยูจาดได้เพียง ๓ ใน ๓ ของคะแนนเสียง “นิเดธ” แนวร่วมราษฎรปีกซ้าย (Left Wing Popular Front Alliance) อาจจะมีขึ้นได้ถ้าได้รับความสนับสนุนจากคอมมิวนิสต์ (๓๕๐ ที่นั่ง) แต่คอมมิวนิสต์ก็ยังคงถูกกักกันไม่ให้เข้าร่วม ดังนั้น ในสภาแห่งชาติ แนวสาธารณรัฐที่เด่นคือพวกโซเชี่ยลลิสต์ อาจจะมีบริหารได้ก็ด้วยความสนับสนุนจากพวกอิดระ และที่เช่นกันพวกอิดระจะคงคณะรัฐมนตรีได้ก็ต้องอาศัยความสนับสนุนจากพวกโซเชี่ยลลิสต์ ไม่มีรัฐบาลชุดใดจากกลุ่มอื่น ๆ จะสามารถดำรงอยู่ได้เป็นเวลายาวนานถ้าขาดความสนับสนุนร่วมของพวกอิดระและโซเชี่ยลลิสต์

อย่างไรก็ตาม พรรคอิดระและโซเชี่ยลลิสต์ต่างกันมากในเรื่องกฎหมายทางเศรษฐกิจและสังคม และปัญหาเรื่องการเงินอุดหนุนโรงเรียนคาทอลิก ความไม่พอใจซึ่งกันและกันยิ่งหนักงโดยคำพูดของผู้นำโซเชี่ยลลิสต์ ก็ มอลเต้ (Guy Mollet) ผู้ซึ่งได้เคยพูดว่าพวกอิดระหลายครั้ง และในระหว่างการแข่งขันรับเลือกตั้งเขาเรียกพวกฝ่ายขวาของฝรั่งเศส (พูดถึงพวกอิดระ) ว่าเป็นพวกที่โง่ที่สุดในโลก

น่าประหลาดพอใช้ สถานการณ์ทางรัฐสภาเช่นนี้ทำให้เกิดคณะรัฐมนตรีผสม ซึ่งนำโดยมอลเต้ ได้รับความร่วมมือจากพวกโกดลิสต์ MRP และสมาชิกวิกิตต์ และคณะรัฐมนตรีมีอายุยืนนานถึง ๑๗ เดือน การกบฏในแอลจีเรียทำให้เกิดคลื่นชาตินิยมในประเทศมากขึ้นจนดูเหมือนว่าสามารถจะให้คนฝรั่งเศสประนีประนอมกันได้ ในข้อแตกต่างบางประการ มอลเต้หลีกเลี่ยงการเจรจากับพวกกบฏแอลจีเรียและเพิ่มการใช้นโยบายปราบปรามด้วยกำลังที่ฝรั่งเศสภายในประเทศที่ยุ้งเหยิงกันนั้น กองทัพได้รับอำนาจในการปกครองแอลจีเรียกว้างขวางขึ้น ภายใต้การนำของมอลเต้ได้มีการประกาศเอกราชของมอโรคโคและคูนีเซียตามที่เคยสัญญาไว้ และออกกฎหมายที่ใจกว้างอำนวยให้มอิดระในการปกครองตนเองภายในของดินแดนแอฟริกา (พวกนี้กลายเป็นสาธารณรัฐกึ่งเอกราชที่มีเสรีภาพในการจัดการกิจการภายในของตนเอง) ควบเท่าที่รัฐบาลที่นำโดยโซเชี่ยลลิสต์ดำเนินทำที่ไม่เห็นด้วยในแอลจีเรีย พวกอิดระก็พอใจ ทั้งนี้ จะต้อง

โดยไม่มีคำวิจารณ์ออกกฎหมายทางสังคมที่เข้มงวดหรือการเก็บภาษีสูง ๆ เพื่อใช้จ่าย
ด้านการทหาร แอดจ็เรย์เป็นเด็กมีอนิเมชันคลุ้มคลั่งที่ดำเนินชีวิตการเมืองของฝรั่งเศส

แอลจ็เรย์

ฝรั่งเศสได้แอดจ็เรย์มาเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๓๐ และปกครองในฐานะเป็นจังหวัด
หนึ่งของฝรั่งเศส คือเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของประเทศฝรั่งเศส เมื่อปี ค.ศ. ๑๘๖๒ มีคน
ยุโรปในแอดจ็เรย์ประมาณอย่างคร่าว ๆ ถึง ๑ ล้านคน (ซึ่งทั้งหมดคนเป็นพลเมือง
ฝรั่งเศส) และมีคนแอดจ็เรย์มอดเด็มประมาณ ๘ ล้าน ชาวยุโรปซึ่งมักเรียกกันว่า
colons มีรายได้สูงกว่าและมีอำนาจเหนือพวกมอดเด็ม เพราะการควบคุมที่เข้มงวด
พวกเขาจึงคุมการบริหารและความเป็นไปทางเศรษฐกิจของดินแดน มีการตั้งคมเกี่ยว
ของกันระหว่างประชาคมทั้งสองนี้เพียงเล็กน้อย ชาวแอดจ็เรย์ไม่มีผู้แทนคือเป็นเวदानาน
ถึง ๑๐๐ กว่าปี และเมื่อรัฐบาลฝรั่งเศสอนุญาตให้เด็กผู้แทนท้องถิ่นและผู้แทนราษฎร
เข้าไปนั่งในสภาแห่งชาติของฝรั่งเศส (หลังปี ค.ศ. ๑๘๖๕) เจ้าหน้าที่และนายทหาร
ฝรั่งเศสก็เป็นผู้ดำเนินการเด็กอกตั้ง

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ผู้นำแอดจ็เรย์หลายคนเรียกร้องให้มีการ
ปลดปล่อยอย่างเสรีทางด้านการเมือง และให้มีการรวมด้านการเมืองและเศรษฐกิจเข้ากับ
ประเทศฝรั่งเศส ข้อเรียกร้องนี้ได้รับการปฏิเสธ มาเมื่อหลังปี ค.ศ. ๑๘๕๒ แล้วพวก
เขาถึงได้เริ่มเรียกร้องเอกราช และ ในปี ค.ศ. ๑๘๕๔ กลุ่มกบฏเด็ก ๆ เริ่มรณรงค์ให้มีการ
แยกจากฝรั่งเศสและทำการอันน่าหวาดเสียว การถูกคุกคามว่าจะสูญเสียแอดจ็เรย์
ซึ่งชาวฝรั่งเศสถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศก่อให้เกิดปฏิกิริยาที่รุนแรงในฝรั่งเศส กอง
ทัพถูกลงข้ามเมดิเตอร์เรเนียนไปในปี ค.ศ. ๑๘๕๗ มีทหารทำการต่อสู้พวกกบฏเป็นจำนวน
๔ แสนกว่าคน นายทหารจำนวนมากค่อย ๆ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชาวฝรั่งเศสที่ถก
กันฐานอยู่ในแอดจ็เรย์ และรวมหัวกันตั้งกลุ่มที่อุทิศตนเพื่อสนับสนุนการปราบปราม
อย่างรุนแรงและต่อต้านขบวนการใด ๆ ที่มุ่งหวังอิสรทางการเมือง เพื่อเบี่ยงบ้ายโอกาส
ที่แอดจ็เรย์อาจจะได้เอกราช ในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ ผู้ตั้งถิ่นฐานชาวฝรั่งเศสและนายทหาร

ต้นฉบับต้นให้มีการรวมแอดจ์เรียเข้ากับฝรั่งเศสได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งในด้านการเมืองและการบริหาร อย่างไรก็ตาม การเดินทางอันนี้สายไปแล้ว พวกกบฏบอกกับข้อเสนอนั้นที่

ความตระหนักในเรื่องกบฏก่อให้เกิดการอภิปรายถกเถียงกันอย่างเผ็ดร้อน ในปารีส พวกปุศาจ พวกอิสระ ผู้นำของ MRP บางคน พวกราติกัดบางจำนวน และ โกลดัดด์กลุ่มเด็ก ๆ ในรัฐสภาเรียกร้องให้มีการรวมและรักษารูปแบบโดยของฝรั่งเศสใน แอดจ์เรีย พวกโซเชี่ยลลิสต์ต้นฉบับต้นการเจรจาต่างๆ พวกคอมมิวนิสต์ต้องการเริ่มเจรจา เพื่อเอกราชแต่ไม่กดักด้าวออกมาเป็นคำพูด นี่คือ คตินของชาตินิยมที่ปกคลุมประเทศ ทั้งชาติเรียกร้องหารัฐบาลที่แข็งแกร่งเพื่อที่จะยุติความไม่แน่นอนของสาธารณรัฐ ต้นฉบับต้นแต่จะมากขึ้น องค์การของพวกเขาฝ่ายขวา กลุ่มฟาสซิสต์ ปุศาจ และต่อมาคน ทหารผ่านศึกพร้อมที่จะฝ่าฝืนรัฐบาลใด ๆ ที่มีท่าทีว่าจะผ่อนคลายการปกครองของ ฝรั่งเศสในแอดจ์เรีย กองทัพเองก็เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยอย่างมาก นายทหารหลายคนเริ่มมีบทบาทในทางการเมืองโดยตรง และแสวงหาทางที่จะให้รัฐบาลทำตามที่ตน ประสงค์ และไปไกลถึงขั้นปฏิเสธคำสั่งบางข้อที่มาจากปารีส เมื่อการแตกแยกกันใน ระบบการเมืองดังเช่นแอดจ์เรียแพร่หลายมากขึ้น รัฐบาลก็ทำอะไรไม่ได้ ประชาชนที่ ซักจะหันไปยอมรับการคืนอำนาจของวีรบุรุษสงคราม คือ นายพลเดอโกลด์

ในที่สุดท้ายของสาธารณรัฐที่ ๔ อำนาจของรัฐบาลยิ่งอ่อนลง เนื่องจาก ความกระด้างกระเดื่องของผู้บริหารอาณานิคมในแอดจ์เรีย ผู้ซึ่งเริ่มทำตามใจตนเอง ขวางทางนโยบายของรัฐบาลที่ปารีส กองทัพและพวก colons ซึ่งได้รับความสนับสนุน จากการบริหารอาณานิคม พวกนักเดยกลายเป็นกลุ่มวิ่งเค้นชักชวนทางการเมืองที่มี อำนาจที่อาจจะใช้สิทธิยับยั้งและบังคับรัฐบาลให้อยู่ในอำนาจของตน รัฐบาลโซเชี่ยล- ลิสต์ให้อำนาจการบริหารทั้งหมดในแอดจ์เรียแก่กองทัพก ซึ่งด้วยความพยายามจะปราบการกบฏลง กองทัพก็ใช้อำนาจไปตั้งต้นและตั้งโทษพวกแอดจ์เรียและค้าย กักกัน ในเมื่อผู้นำทางทหารในแอดจ์เรียมีอำนาจมากขึ้น การท้าทายของพวกนักคือ รัฐบาลและต่อสาธารณรัฐก็เพิ่มขึ้นด้วย พวกนักเดยกลายเป็นรัฐภายในรัฐขึ้นมา

วิกฤตการณ์ครั้งสุดท้าย

พรรคอิสระใช้ประเด็นเล็ก ๆ เกี่ยวกับการปฏิรูปทางสังคมและเศรษฐกิจ เป็นข้ออ้างในการถอนตัวออกจากการสนับสนุนคณะรัฐมนตรีที่นำโดยโซเชี่ยลดีดส์ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๗ จนกระทั่งถึงเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ การแข่งขันกันระหว่างพรรคอิสระและโซเชี่ยลดีดส์ทำให้ดูเหมือนจะไม่มีทางที่คณะรัฐมนตรีใหม่ใด ๆ จะรอดมาได้ ไม่นับ มังเคต์ ฟรังซ์ ได้เข้ามาเป็นค้ำของว่างอันนี้โดยการที่คณะรัฐมนตรีผสมที่มีอายุสั้น ๆ ๒ ชุด กองทัพบกและ colons ซึ่งได้รับความสนับสนุนจากองค์การรักษาดินแดนฝ่ายขวา ปฏิเสธที่จะเชื่อฟังรัฐบาลชุดสุดท้ายของสาธารณรัฐที่ ๔ ซึ่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี ปีแอร์ ฟิมแดง (Pierre Pflimlin) เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ พวกเขาร้องไห้ให้รัฐบาลแห่ง "ความปลอดภัยสาธารณะ" หน่วยกองทัพบกในแอลจีเรียและในที่ต่าง ๆ ถูกตั้งให้เตรียมพร้อมและก็พร้อมที่จะแสดงแสนยานุภาพต่อต้านรัฐบาลดวงฝรั่งเศส ทั้งนี้ รวมถึงการใช้กำลังทหารรุกรานด้วยถ้าจำเป็น พวกโกดดีดส์คัดค้านการรัฐประหารของทหารจึงเรียกร้องให้นายพลเดอโกดดี ผู้ซึ่งหลังจากเจียบไปนานแล้วปรากฏโฉมหน้าใหม่ และประกาศว่าพร้อมที่จะรับบริหารรัฐบาลของสาธารณรัฐให้เข้ามาอีก คณะรัฐมนตรีของ Pflimlin ตาออกหลังจากที่ทนเพียง ๒ สัปดาห์ เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน สภาแห่งชาติสนับสนุนนายพลเดอโกดดีและคณะรัฐมนตรีของเขา และในวันต่อมาได้แก้ไขรัฐธรรมนูญโดยให้อำนาจเดอโกดดีร่างรัฐธรรมนูญใหม่ เป็นการหักเหซึ่งรัฐประหารโดยทหารไปได้อย่างหุดหวิด ด้วยความสนับสนุนจากส่วนใหญ่ของกองทัพ เดอโกดดีก็เหมือนจอมพลเปแตงในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ คือได้รับอำนาจเต็มที่ในการบริหารและเตรียมรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ ความเสียหายจนไม่สามารถใช้การต่อไปได้ของการปกครองแบบรัฐสภา การจมนมในด้านการทหารในแอลจีเรีย ทำที่กระด้างกระเดื่องของกองทัพบก ความยุ่งยากทางเศรษฐกิจในประเทศในที่สุดทั้งหมดก็นำชาวฝรั่งเศสหนักกลับไปสู่ธรรมเนียมดัตช์ โบนาปาร์ต ความเป็นผู้นำเฉพาะตัวของคน ๆ เดียวในการแก้ปัญหาทั้งหลายของพวกเขา

ขณะที่มาก่อนกาลอันสมควร

ปัจจุบันนี้ วันที่ ๓๓ พฤษภาคม กลายมาเป็นวันแห่งดิญญัตกษณ์ของการสิ้นสุดของสาธารณรัฐที่ ๕ ในวันนี้ที่กองทัพกและผู้ตั้งถิ่นฐานชาวฝรั่งเศสในแอดจ์เรียดยุคฮือชนคือค่านิยมาธิกรรัฐสภา และ “ระบบ” นั้น นั้นคือการจุดชนวนของถูกโซ่แห่งปฏิ กิริยาที่นำเคอ โกลดชนสู่อำนาจพร้อมด้วยการได้รับความมอบหมายให้ร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ รัฐธรรมนูญที่มีจุดประสงค์จะแก้ไขข้อเดรวร้ายต่างๆ ของสาธารณรัฐที่ ๕ นั้นคือความไม่มั่นคงของคณะรัฐมนตรี ความชะงักงันทางการเมือง ความเฉยเมยทางการเมือง และการขาดความเป็นผู้นำและการช้ขาดด้ว่นกตาง เมื่อเคอ โกลด์กลับมา พวกโกลดิสต์และผู้นำทางการเมืองใหม่ ๆ ก็พร้อมที่จะถือว่าสาธารณรัฐที่ ๕ เป็นความล้มเหลว อย่างไรก็ตาม สำหรับเราปัญหาที่ยังคงมีอยู่ว่าทำไมสถาบันของสาธารณรัฐที่ ๕ จึงเป็นอย่างที่ได้เป็นมาแล้ว

คำตอบก็คือ สถาบันเหล่านั้นเป็นไปตามและสะท้อนไปถึงความเป็นจริงชนมูตฐานของสังคมฝรั่งเศสดังที่เราได้กล่าวมาแล้วในบทแรก ๆ ของหนังสือเล่มนี้ คณะรัฐมนตรีเข้า ๆ ออก ๆ ก็เพราะว่าไม่มีการตกลงกันในประเทศต่าง ๆ หลายข้อ มีพรรคการเมืองมากพรรค และยากที่จะมีเสียงส่วนใหญ่ เพราะมีกระแสอุดมการณ์มากมายที่ก่อกวนประเทศ การประนีประนอมกันเกิดขึ้นยาก อย่างไรก็ตาม การประนีประนอมและการตกลงชนมูตฐานมีขึ้นเป็นครั้งคราว ตัวอย่างเช่น สงครามในอินโดจีนก็ยุติลงหลังจากที่ขยเคอมานาน สภาแห่งชาติของฝรั่งเศสเห็นชอบด้วยกับนโยบายอาณานิคมเสรีและแล้วกลางทางสู่ความไม่มีข้อมุกมัดทางอาณานิคมของฝรั่งเศส แผนการโมนเน็ต (Monnet Plan) ที่เราเคยพูดถึงแล้วก็ได้รับการยอมรับจากผู้นำทางการเมืองโดยทั่ว ๆ ไป และสภาแห่งชาติก็ตั้งคะแนนเสียงให้มีการลงทุนทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างใหญ่โต นั้นเป็นการเริ่มต้นนำฝรั่งเศสไปสู่ทางแห่งความมั่งคั่งในทุกวันนี้ เป็นความจริงที่ว่าการตัดสินใจเป็นอันมาก “ตายเกินไป” และวิธีการเป็นจำนวนมากที่มุ่งหมายจะใช้ให้เป็นผลนั้น

กำกับดูแลวาทชนอย่างเรียบร้อย แต่ “ความอ่อนแอ” นั้น ดับเนื่องโดยตรงจากความขัดแย้งทางสังคมและอุดมการณ์ภายใน ไม่ใช่มาจากสถาบันทางการปกครองเท่านั้น

ความจริงของเรื่องมีอยู่ว่า นอกจากความเปลี่ยนแปลงอย่างกระทันหันในยามวิกฤตการณ์ ซึ่งเนื่องมาจากสงครามและการหยุดชะงักอย่างไม่คาดหมายของชาติแล้ว สถาบันของสาธารณรัฐที่ ๕ ก็เหมาะสมที่สุดสำหรับความต้องการทางสังคมและการเมืองของประเทศ สถาบันนิติรัฐบาตที่ปกครองเพียงเล็กน้อย ดีกว่าซึ่งมีตัวแทนของพลังที่สำคัญ ๆ ที่สุดทางสังคม เศรษฐกิจ และอุดมการณ์และก่อให้เกิดการคัดค้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างซ้ำ ๆ และมีชนหลังจกที่ต่อรองกันอย่างเปิดเผยเป็นเวลานาน พลังต่าง ๆ เหล่านี้ยังคงดำรงอยู่แถมองไม่เห็นทางจะดับออกไปจากฉากการเมืองของฝรั่งเศสในช่วงระยะเวลา ๒-๓ ปีได้ ดังที่เราได้พูดถึงมาแล้ว พลังเหล่านี้ฝังตัวอยู่ในประวัติศาสตร์และธรรมเนียมทางการเมืองของฝรั่งเศสมาช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเราระลึกได้ว่าในสารสำคัญสาธารณรัฐที่ ๕ ก็คือผลิตภัณฑ์ที่ค่อนข้างจะภักดีต่อสาธารณรัฐที่ ๓ อีกนัยหนึ่งธรรมเนียมทางการเมืองแห่งสาธารณรัฐในฝรั่งเศสมีอายุร่วม ๓๐๐ ปี ย่อมเป็นการเร็วเกินไปที่จะกล่าวว่ ระบบทุกวันนี้ซึ่งแม้ว่าจะถูกปรับและบริหารโดยบุคลิกภาพที่แข็งแกร่งของวีรบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ของชาติก็ตาม จะบดบังการกลับคืนมาของพลังเดิม ๆ เหล่านี้ได้

การบริหารของฝรั่งเศส: เป็นพลังถ่วงหรือ

ความไม่มั่นคงของคณะรัฐมนตรีในสาธารณรัฐที่ ๓ และที่ ๕ ยังผลให้มีรัฐบาลผสมที่เปลี่ยนไปอยู่เรื่อย ๆ บ่อยที่เดี่ยวนั้นมีช่วงระยะเวลายาวในระหว่างการพ้นตำแหน่งของคณะรัฐมนตรีและการตั้งชุดใหม่ขึ้น ในช่วงเวลาผู้ทำหน้าที่คณะรัฐมนตรีจะมีแค่เพียงหน้าที่ดูแล หรือบางทีก็ไม่มีคณะรัฐมนตรีเลย แต่การปกครองก็ดำเนินงานอยู่ต่อไปได้ เพราะมีข้อจำกัดการผู้มีความชำนาญ พวกนี้มีธรรมเนียมในด้าน

บริหารอันมีวินัยและมีเสถียรภาพที่ดียิ่งขึ้นหลังไปตั้งแคตมัยนโปเตียน โมนาปาร์ตผู้ซึ่งทำ
ให้วงรัฐการพลเรือนของฝรั่งเศสมีระดับประสิทธิภาพที่สูง

สายโซ่แห่งการบังคับบัญชา: จากรัฐบาลกลางสู่นายกเทศมนตรีประจำท้องถิ่น

กุญแจที่จะนำไปสู่ความเข้าใจในการจัดระเบียบการบริหารของฝรั่งเศส คือ
ความตระหนักว่า ฝรั่งเศสเป็นรัฐที่มีสภาพเป็นหน่วยเดี่ยวและรัฐบาลแห่งชาติตั้งเอาการ
กำหนดนโยบายเข้าหาศูนย์กลางและควบคุมอย่างแน่นหนา มติที่สำคัญ ๆ ของรัฐบาล
เกือบทั้งสิ้นมาจากปารีส มีตัวแทนติดต่อกันเป็นตาข่ายทั่วทั้งประเทศเป็นผู้รับเอามติ
เหล่านั้นไปปฏิบัติ องค์การที่สำคัญ ๆ ในตาข่ายนี้คือ รัฐมนตรีมหาดไทย ข้าหลวง และ
นายกเทศมนตรี

กระทรวงมหาดไทย กระทรวงรับผิดชอบในการปฏิบัติตามมติต่าง ๆ ของ
รัฐบาลกลางและในการบริหารหน่วยจังหวัดและท้องถิ่นทั่วประเทศ กระทรวงนี้ใน
ขั้นแรกมีเจ้าหน้าที่เป็นพวกข้าราชการประจำและได้รับความช่วยเหลือจากพวกข้าราชการ
ที่สภาแห่งรัฐ (Council of State) “ให้ยืมตัว” มา กระทรวงควบคุมบริการต่าง ๆ ทั่ว
ประเทศ รับผิดชอบในการดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งสำหรับการนี้กระทรวงมี
หน้าที่ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีอำนาจที่ครอบงำทั้งหมดในยามที่ชาติอยู่ใน
ภาวะฉุกเฉิน

ข้าหลวง เครื่องมือสำคัญที่สุดของกระทรวงคือ ข้าหลวงผู้ซึ่งมีหน้าที่ดูแล
จังหวัดของฝรั่งเศส พวกเขาเป็นข้าราชการมีหน้าที่ทางบริหารและดูแลให้มีการปฏิบัติตาม
กฎหมาย และตามคำสั่งของฝ่ายบริหารในแต่ละจังหวัดมีหน้าที่ควบคุมดูแลหน่วยท้องถิ่น
ทั้งหมดภายในจังหวัด ผู้ช่วยของข้าหลวง คือ ต่าจังหวัดที่ได้รับเลือกมาและรองข้าหลวง
พวกข้าหลวงเป็นไส้หลังที่แท้จริงของจักรกลในการบริหาร และทำหน้าที่เป็นส่วนประ-
กอบที่มีระเบียบวินัยของรัฐบาลกลางที่รวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง

นายกเทศมนตรี คัดจากข้าหลวงและรองข้าหลวงลงไปคือ นายกเทศมนตรี และสภาเทศบาล ทั้งสองนี้ได้รับเลือกมา แต่เมื่อได้รับเลือกขึ้นมาแล้วนายกเทศมนตรีมีหน้าที่ ๒ ด้าน คือ เป็นตัวแทนของรัฐบาลและของเทศบาล สำหรับบางเรื่องนายกเทศมนตรีเป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่ของชาติและต้องชี้แจงการกระทำของตนต่อข้าหลวง และต้องทำหน้าที่ที่รัฐบาลให้ทำ ในกรณีส่วนมาก โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณรับจ่ายของท้องถิ่น และการเก็บภาษีท้องถิ่น การตัดสินใจของเขาจะต้องได้รับความเห็นชอบจากข้าหลวงเสียก่อนจึงจะมีผลใช้บังคับ ในกรณีอื่น ๆ ข้าหลวงอาจสั่งให้นายกเทศมนตรีกระทำการบางสิ่ง การเพิกเฉยที่จะกระทำการนั้นอาจมีผลให้เขาต้องถูกพักงานชั่วคราวหนึ่ง หรือในกรณีร้ายแรงอาจถูกปลดโดยคำสั่งของรัฐมนตรี ดังนั้น การปกครองท้องถิ่นซึ่งมีประชากรไม่ถึง ๓๖,๐๐๐ แห่งพร้อมด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีจึงอยู่ในความควบคุมจากปารีส นายกเทศมนตรีดำเนินงานภายใต้การปกครองของข้าหลวงซึ่งนักกฎหมายฝรั่งเศสเรียกว่า "tutelage" (tutelle) และภายใต้เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง ถือความเป็นระเบียบเดียวกันเป็นหลักเกณฑ์

ในต้องตามปีหลัง ๆ นี้ จังหวัดซึ่งตั้งชนบทแคตมัลป์ปฏิวัติและดัมยันไปเดือนตุลาคมจะมีขนาดและความสำคัญน้อยลงในเมื่อทุกวันนี้เราอาจจะเดินทางโดยรถยนต์ไปทั่วฝรั่งเศสได้ในระยะเวลา ๒๔ ชั่วโมง วิทย์และโทรศัพท์ทำให้ส่วนต่าง ๆ ของประเทศเข้ามาใกล้ปารีส ผลก็คือมีความพยายามจะตั้งตำแหน่ง Super-Prefect ที่มีอำนาจเหนือหลาย ๆ จังหวัดขึ้น มีการอนุญาตให้เทศบาลทำข้อตกลงกับบริเวณใกล้เคียงเพื่อจัดบริการร่วมเพื่อที่จะให้การทำงานระดับท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและประหยัดเงินเช่น การไฟฟ้า การประปา ฯลฯ มีการให้ทุนอุดหนุนเพื่อที่จะกระตุ้นความพยายามของท้องถิ่นมากกว่าที่จะควบคุม รัฐบาลกลางได้ก้าวอย่างมั่นคงที่จะ "ลดความอึดแอ" ของเขตปารีสโดยการให้ความส่งเสริมเป็นพิเศษและให้เงินอุดหนุนอุตสาหกรรม ดังนั้น พวกมันจึงสามารถตั้งตัวได้ภายนอกปารีส นั่นเป็นการช่วยนำพลังทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ ไปสู่จังหวัดต่าง ๆ ที่ต่าง

รัฐบาลกลาง

ในปารีส การปกครองที่มีประสิทธิภาพอยู่ในเงื้อมมือของคณะรัฐมนตรีเช่นเดียวกับในอังกฤษ หน่วยงานพื้นฐาน คือ กระทรวง ซึ่งรับผิดชอบในการบริหาร ดูแลให้มีการปฏิบัติ และเป็นครั้งคราววางนโยบายในเรื่องซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของตนโดยตรง กระทรวงก็แบ่งเป็นกรม (bureau) เช่นเดียวกับอังกฤษ และข้าราชการฝรั่งเศสก็เหมือนกับข้าราชการของอังกฤษ รวมกันเข้าเป็นองค์กรประจำของนักบริหาร มีการติดต่อใกล้ชิดระหว่างข้าราชการชั้นสูงกับบรรดารัฐมนตรี ดังนั้น จึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการวางนโยบายด้วย กระทรวงการคลังของอังกฤษเป็นต้นโต ของฝรั่งเศสก็เป็นต้นนี้ โดยที่ทำหน้าที่เตรียมงบประมาณรายรับรายจ่ายของแผ่นดิน วางงบประมาณรายจ่ายเก็บภาษี และควบคุมเรื่องค่าใช้จ่าย กระทรวงการคลังจึงมีบทบาทเด่นมาก

ข้าราชการฝรั่งเศสได้แก่ใครบ้าง ถ้าเรารวมคนที่ทำงานด้วยมือและครูโรงเรียนประถมและมีข้อมเข้ด้วยแล้วจะมีจำนวนทั้งสิ้นถึง ๓ ล้านคน (ตาราง ๕-๒) ส่วนมากทำงานชั้นรอง ๆ มีกลุ่มเด็ก ๆ ราว ๒ ถึง ๘ พันคนที่อยู่ในระดับบนซึ่งมีส่วนในการวางและบริหารนโยบาย ถ้าดับบน ๆ นี้ก็เหมือนกับในอังกฤษ คือได้รับเด็กมาโดยการสอบแข่งขันและส่วนใหญ่มาจากโรงเรียนบางแห่ง (เปิดสำหรับคนทั่ว ๆ ไปโดยถือหลักคุณวุฒิ) คือ โรงเรียนกฎหมาย Ecole National d'Administration, Ecole Polytechnique และอื่น ๆ อีกบ้าง ผู้ที่สมัครเข้ารับเด็กส่วนมากมาจากชนชั้นกลางและชนกตางระดับสูง

ตาราง ๕-๒ ข้าราชการในปี ค.ศ. ๑๙๕๖*

กระทรวง	จำนวน
กระทรวงต่างประเทศ	3,900
กระทรวงเกษตร	18,000

* จาก Tableaux de l'Economie Française, 1960, I.N.S.E.E.

กระทรวงทหารผ่านศึก	9,200
กระทรวงศึกษาธิการ	313,000
กระทรวงการคลัง	132,000
กระทรวงภาคโพ้นทะเลของฝรั่งเศส (Overseas France)	1,500
กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า	3,800
กระทรวงมหาดไทย	73,000
กระทรวงยุติธรรม	15,000
สำนักนายกรัฐมนตรี	2,900
กระทรวงวิทยุและไปรษณีย์โทรเลข	213,000
กระทรวง Reconstruction	13,500
กระทรวงสาธารณสุขและประชาชน	6,300
กระทรวงแรงงานและความปลอดภัยทางสังคม	8,700
กระทรวง Public Works & Merchant Marine.	83,600
รวม	897,700
หน่วยป้องกันประเทศ (พลเรือน)	146,000
รวมทั้งสิ้น	1,043,700

ตั้งแต่ต้นสมัยสาธารณรัฐที่ ๕ รัฐบาลได้พยายามให้การศึกษาด่วนรวมแก่ทุก ๆ คนที่จะเป็นผู้สมัครเป็นข้าราชการพลเรือนในอนาคต ในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ มีโรงเรียนพิเศษ^{๒๕} ^{๒๕} เพื่อจุดประสงค์^{๒๕} ^{๒๕} คือ โรงเรียนการบริหารของชาติ โรงเรียนเปิด^{๒๕} ^{๒๕} สำหรับผู้สมัครโดยถือหลักคุณวุฒิ นักศึกษาไม่เพียงแต่จะได้เรียนฟรีเท่านั้น แต่รัฐบาลยังจ่ายเงินทุนให้อีกตลอดเวลา ๓ ปีที่เป็นผู้เข้ารับการอบรมเป็นข้าราชการ การฝึกอบรม^{๒๕} ^{๒๕} ดำเนินร่วมกันทำให้การหมุนเวียนจากงานตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่งและการหมุน

เว้นจากกระทรวงหนึ่งไปอีกกระทรวงหนึ่งง่ายเข้า เกี่ยวกับภูมิของโรงเรียนการบริหาร
ของชาติขั้วมัธยมโรงเรียนกฎหมาย (ถึงแม้ว่าผู้ที่จะเป็นข้าราชการส่วนมากจะยังคงเรียน
กฎหมาย) และโรงเรียนเฉพาะวิชาต่างๆ ไปมากพอใช้

ความมั่นคง การมีตำแหน่งประจำ ระเบียบวินัย และการปกครองกัน
โดยลำดับชั้นเป็นปัจจัยของความเกาะกันของข้าราชการพลเรือนและของความด้ามารถใน
การปกครองประเทศยามเมื่อความเป็นผู้นำทางการเมืองอ่อนแอและมี การเปลี่ยนแปลง
รัฐมนตรี ในยามฉุกเฉินข้าราชการพลเรือนกลายเป็นกลุ่มที่ประสานกันดีและทำหน้าที่ได้
อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีรถไฟเดิน บุรุษไปรษณีย์ส่งจดหมาย คนเก็บ หรือ
ผู้โรงงานได้รับการรักษาพยาบาล ได้เงินบำนาญ และผลประโยชน์จากการประกันสังคม
มีการฝึกและจัดกองทัพบก มีการเก็บภาษี มีการสอนนักศึกษาทั่วประเทศให้กระจาย
กิริยาภาษาตากิน แต่ข้าราชการพลเรือนจะทำสิ่งอื่นนอกเหนือไปจากเพียงแต่ทำให้สิ่ง
ต่างๆ ดำเนินต่อไปได้ใหม่

“ธรรมเนียมบริหาร”* ของฝรั่งเศสในชั้นต้นเป็นสภาวะทางจิตใจมากกว่า
เป็นองค์การกำหนดนโยบายที่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถจะพิจารณาได้ในฐานะพลัง
ถ่วงดุลย์ต่อต้านการแตกแยกภายในของสาธารณรัฐ ไม่เคยเกิดขึ้นเลยและก็ไม่น่าจะ
เป็นไปได้ในอนาคต ระบบราชการพลเรือนได้รับการฝึกให้เป็นกลางทางการเมืองและ
โดยปกติถือประสิทธิภาพและเสถียรภาพเป็นจุดมุ่งหมาย ข้าราชการจำนวนมากชอบ
รัฐบาลที่ดึงอำนาจการบริหารเข้าสู่ศูนย์กลางให้มาก ๆ และโดยทั่ว ๆ ไปสนับสนุน
สาธารณรัฐที่ ๕ มีเป็นจำนวนมากที่นิยมชมชอบสิ่งที่เรียกว่า technocratic (ปกครอง
โดยผู้ชำนาญทางวิชาการ) แต่ในทางปฏิบัติการปกครองแบบแบ่งเป็นกระทรวงทบวง
กรมต่างๆ นั้นเต็มไปด้วยการแบ่งแยกและการไม่เข้ากัน ไม่สามารถก่อให้เกิดนโยบาย
หรือความเห็นในแง่เดียวกัน ไม่สามารถแม้แต่จะรวมกันเป็นกลุ่มที่ใช้สิทธิขบขัง ทำ

* ดูกรวิเคราะห์ของ Nicholas Wahl in Beer and Ulams, Patterns of Government
(New York: Rondon House, 1962)

ได้แต่งงานประจำของรัฐบาลและไม่สามารถนำประเทศได้ในเมื่อประเทศขาดผู้นำ ข้าราชการพลเรือนก็เหมือนกับเจ้าหน้าที่ในสถาบันอื่น ๆ ของประเทศสมัยสาธารณรัฐที่ ๕ คือแตกกันเป็นกลุ่ม ๆ และมีความภักดีในทางการเมืองต่าง ๆ กัน นอกจากนี้ยังเป็นกลุ่มที่อ่อนไหวตามกลุ่มอิทธิพลง่าย ๆ อีกด้วย การขาดความเป็นผู้นำในด้านกฏและภารกิจแนวทางทำให้พวกข้าราชการยังมีความรู้สึกไวต่ออิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น บางกระทรวงโดยเฉพาะกระทรวงเกษตร กระทรวงทหารนอกประจำการ และกระทรวงที่เกี่ยวกับเรื่องทางเศรษฐกิจแล้วดูเหมือนว่าจะถูก "ครอบงำ" โดยผลประโยชน์ที่กระทรวงนั้นมีหน้าที่ดูแล แม้ว่าเดอโกดัดจะยืนยันถึงความเป็นผู้นำ ความอ่อนแอต่าง ๆ ภายในวงราชการพลเรือนก็ยังคงดำรงอยู่

Ministerial Cabinets

ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ระบบราชการพลเรือนอ่อนแอโดยเฉพาะก็คือ Ministerial Cabinet สถาบันที่ไม่ใช่ในอังกฤษ ดังที่เราเห็นแล้ว ในอังกฤษมีเดชานุการจากรัฐสภา (parliamentary undersecretary) ให้ความช่วยรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่ทำงานร่วมกับรัฐมนตรีมาจากข้าราชการประจำทั้งสิ้น ในฝรั่งเศสนอกจากมีเดชานุการจากรัฐสภาแล้ว รัฐมนตรีทุก ๆ คนที่เข้ามาจะมีคณะที่ทำงานร่วมกับตนเป็นส่วนตัว ดัง cabinet ส่วนตัวซึ่งประกอบด้วยสมาชิก ๒-๘ คน และบางครั้งก็มีถึง ๓๐ คน รัฐมนตรีตั้งพวกนี้ไว้ช่วยคนบริหารงานในกระทรวง Ministerial Cabinets นี้เข้าและออกตามรัฐมนตรี โดยปกติเด็กเอกจากข้าราชการแต่ก็ไม่ได้เสมอไป จึงยอมเป็นธรรมดาที่พวกนี้เป็นจำนวนมากถือผลประโยชน์ของคนเหนือกว่าของรัฐ โดยที่ไม่ได้มีตำแหน่งประจำในกระทรวง พวกเขาค่อนข้างจะระวังอาชีพในทางการเมืองและทางการบริหารของตน และเป็นบางครั้งถึงกับระวังผลประโยชน์ส่วนตัว ในเมื่ออายุของการเป็นรัฐมนตรีมักจะสั้น แม้แต่สมัยสาธารณรัฐที่ ๕ เอง จึงเป็นธรรมดาที่พวกเขาหวังที่จะแสดงประโยชน์จากการอยู่ในกระทรวงในระยะเวลาอันสั้นนั้น Ministerial Cabinet เป็นปัจจัย

หนึ่งของความไม่มั่นคงในใจดวงของจักรกตแห่งการบริหาร เมื่อรัฐมนตรีและ cabinet
ของเขาเปิดยื่นไปก็ย่อมกระทบกระเทือนความมั่นคงทางการบริหาร ทางบูรณภาพที่
หยาบยขุ่นมาอย่างและความเป็นกตางของข้าราชการโดยส่วนรวม

สภาแห่งรัฐ (The Council of State หรือ Conseil d'Etat)

สถาบันที่เด่นที่สุดอันหนึ่งของรัฐบาลฝรั่งเศสคือ สภาแห่งรัฐซึ่งในอังกฤษ
และสหรัฐอเมริกาไม่มี แต่ประเทศในภาคพื้นยุโรปส่วนมากดกแบบไปใช้กันอย่าง
กว้างขวาง สถาบันนี้โดยนไปโดยน ดึงเคิมที่เคียวประกอบคด้วยข้าราชการชั้นยอด ๆ
ซึ่งกรองคำสั่งบริหารและกฎ และกลายเป็น “ผู้พิทักษ์” ทางด้านการบริหาร การฟ้อง
ร้องทงหมดที่เกี่ยวกับข้าราชการหรือรัฐ จะได้รับการพิจารณาโดยสภา ทุกวันสภา
แห่งรัฐยังคงทำหน้าที่ให้คำแนะนำที่สำคัญ ๆ และทำหน้าที่ปรึกษาหารือ มีคำสั่งของ
ฝ่ายบริหารของรัฐบาลจำนวนหนึ่งที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาเสียก่อนจึงจะมีผล
ใช้บังคับ สถาบันนี้ขอว่าประกอบด้วยนักกฎหมายที่คดีที่สุดในฝรั่งเศส เมื่อได้เข้าเป็น
“ที่ปรึกษาของสภา” นี้แล้วตามธรรมเนียมก็ครองตำแหน่งประจำของข้าราชการพลเรือน
จนกระทั่งถึงข้าราชการรัฐที่ ๕ ยังไม่เคยมีที่ปรึกษาคนใดเคยถูกรัฐบาลปลดโดยไม่มี
เหตุผล

อย่างไรก็ตามสภาแห่งรัฐในชั้นแรกเริ่มขึ้นในฐานะศาล สภาพิจารณาคดี
ที่เกี่ยวกับการกระทำของข้าราชการในหน้าที่และกรณีระหว่างเอกชนกับรัฐ ปัจจุบันนี้
แทนที่สภาจะเป็นผู้พิทักษ์ระวงระไวการบริหารของรัฐบาล สภากลายเป็นผู้บ้องกัน
สิทธิของเอกชนที่มีต่อรัฐทั้งทางด้านทรัพย์สินมบัติ และสิทธิของพลเมือง ความเปิดยื่น
แปลงนี้เป็นผลสืบมาจากความเจริญนับเป็นปี ๆ ของหลักวิชากฎหมายของสภา สภา
ได้ประกาศว่าคำสั่งบริหารหรือกฎหมายจะไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ถ้าหากไม่ตรงกับ
“parent law” คือ ถ้ารุนแรง (ได้แก่นอกเหนืออำนาจที่ได้รับตามกฎหมาย) หรือ
ถ้ามีการแถลงเหตุผลในการออกคำสั่งบริหารนั้นไม่ชัดเจนพอ สภาจะให้รัฐต้องชดใช้

ค่าเสียหายแก่เอกชน ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเป็นการละเลยของข้าราชการ ในที่สุดใบบางกรณี
สภาตัดสินว่า รัฐบาลต้องชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ถึงแม้จะพิสูจน์ไม่ได้ว่ามี การละเลย
กรณีต่อไปนี้เป็นกรณีที่จากการกระทำของข้าราชการ รัฐบาลมีความผิดถึงแม้ว่าจะไม่ได้
ละเลย เช่น ข้าหลวงปิดด่านกักพิมพ์ชั่วคราว นายกเทศมนตรีปฏิเสธที่จะให้มีการ
ประกอบพิธีทางศาสนาอย่างสงบ กระตุ้นระเบิดชนในโรงเก็บพัสดุของรัฐ

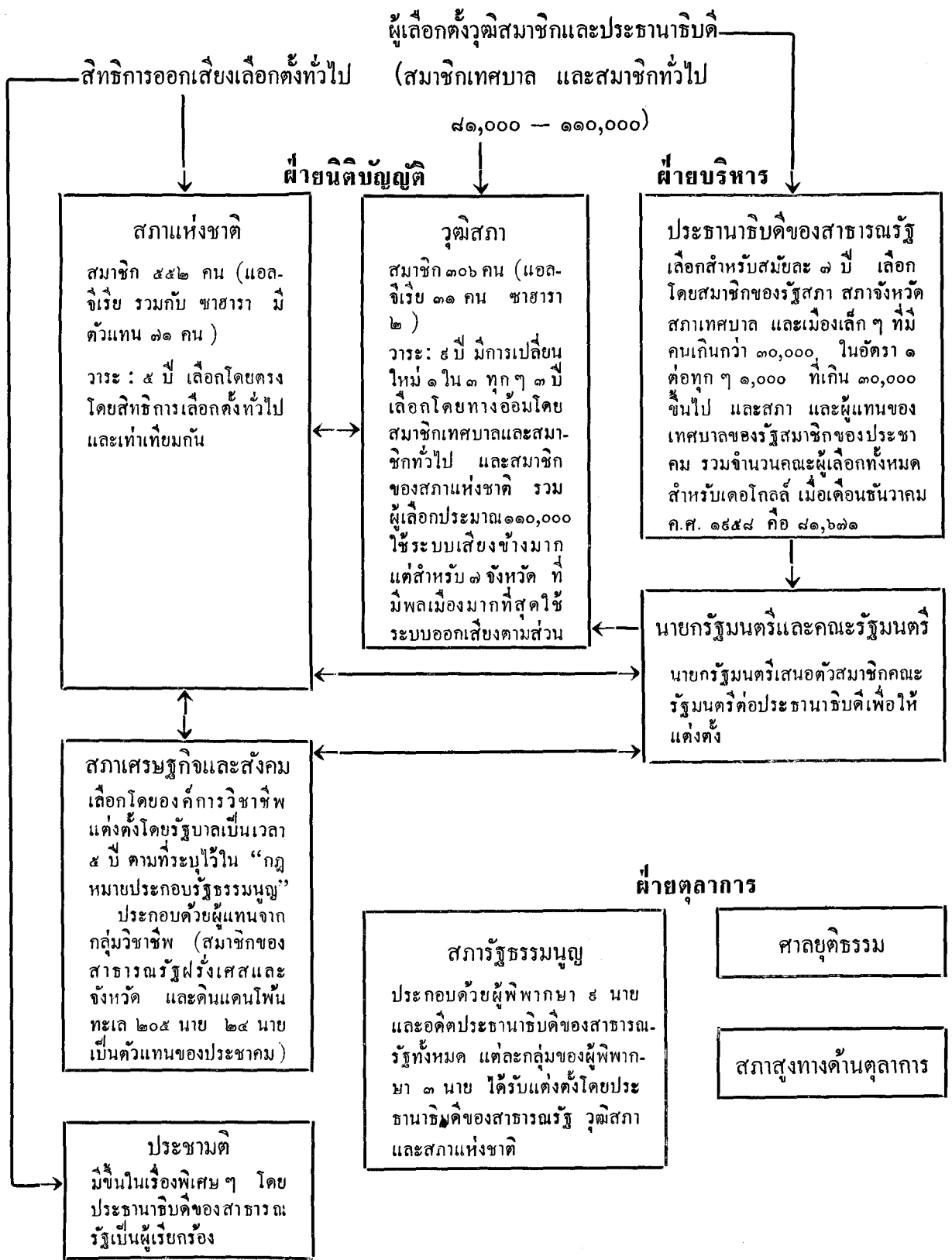
ดังนั้น สภาแห่งรัฐพยายามจะเห็นวรั้งการกระทำตามใจตัวเองที่เป็นของ
ติดอยู่กับระบบบริหารที่มีอำนาจและรวบอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง และสภายังพยายาม
คุ้มครองเอกชนในคดีต่าง ๆ ที่เขาไม่มีค่าชดใช้ความเสียหายต่อศาลแพ่ง ผลก็คือหลัก
วิชากฎหมายของสภาเป็นหลักที่ก้าวหน้าที่สุดแห่งหนึ่งในโลก

๖. รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕

รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕* มีกำเนิดมาจากกฎหมายฉบับลงวันที่ ๓ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๘ ซึ่งรัฐสภาแห่งชาติด้วยคะแนนเสียงข้างมากที่เกิน ๓ ใน ๕ ระบุไว้ว่า “รัฐธรรมนูญจะได้รับการแก้ไขใหม่โดยรัฐสภาที่ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๘” นั่นก็คือ รัฐสภาของนายพลเดอโกลด์ กลุ่มเด็ก ๆ ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีและผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีรัฐมนตรียุติธรรม และต่อมาคือนายกรัฐมนตรีมิเชล เดอเบร (Michel Debré) เป็นหัวหน้า พวกนี้ทำการกระเตรียมรัฐธรรมนูญใหม่ให้พร้อมใน ๒ เดือน มีคณะกรรมการที่ปรึกษาพิเศษซึ่งประกอบด้วยสมาชิก ๓๘ คน (๒ ใน ๓ เด็กลงโดยสภา และอีก ๑ ใน ๓ ตั้งโดยเดอโกลด์) เป็นผู้ลงความเห็นชอบด้วยกับตัวบทใหม่ภายหลังจากที่แนะนำให้แก้ไขแค่เพียงเล็กน้อย แล้วมอบให้ประชาชนลงประชามติกันเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘ รัฐธรรมนูญนี้ได้รับคะแนนเสียงข้างมากอย่างฉิวเฉียดถึงร้อยละ ๗๘.๒๕ ของผู้ไปลงคะแนน

ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญใหม่ (ภาพ ๖ - ๓ หน้า ๔๐๗) จะเขียนขึ้นภายในระยะเวลาอันสั้นขณะที่ความปั่นป่วนและความยุ่งยากอันเกิดจากสงครามในแอลจีเรีย ซึ่งสถาบันของสาธารณรัฐไม่สามารถรับมือได้ รัฐธรรมนูญยอมรับเอาความคิดที่จะแก้ไขปรับปรุงต่างๆที่นายพลเดอโกลด์และผู้นำทางการเมืองอื่น ๆ ตลอดจนมีัยสาธารณรัฐที่ ๓ และที่ ๔ เคยกล่าวถึงมารวมไว้ โดยไม่กล่าวถึงรายละเอียดของแผนการและความคิดในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เราควรจะได้ยกเรื่องสำคัญ ๆ ที่มีอิทธิพลเหนือความคิดเห็นของผู้ร่างมาตั้ง ๒ เรื่อง เรื่องที่หนึ่ง คือ การประกอบขึ้นใหม่ซึ่งอำนาจของรัฐภายใต้การนำ

* สำหรับบทพูดถึงรายละเอียดขึ้นไปอีกของรัฐธรรมนูญ ดู Roy Macridis and Bernard Brown, *The de Gaulle Republic: Quest for Unity* (Homewood, Ill.: The Dorsey Press, 1960), Chapter X บางส่วนของบทนั้นคัดแปลงเอามาใช้ในหนังสือเล่มนี้โดยได้รับอนุญาตจากผู้พิมพ์แล้ว

ภาพ ๖-๑ ลักษณะที่สำคัญของรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕

ตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ สมาชิกสภาผู้แทนและสมาชิกวุฒิสภาจากแอลจีเรียและชาฮารา ถูกตัดออกจากตำแหน่งโดยคำสั่งของประธานาธิบดี ดังนั้นสภาแห่งชาติและวุฒิสภา จึงประกอบด้วยสมาชิก ๘๘๒ และ ๒๗๓ คน ตามลำดับ การแก้ไขเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ กล่าวไว้ว่าประธานาธิบดีจะได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยตรง

ของประธานาธิบดีที่เข้มแข็ง ประการที่ต้องการสถาปนาตั้งซึ่งต่อมาเป็นที่รู้จักกันในฐานะ
รัฐสภา “ที่มีเหตุผล” สถาปนามีอำนาจทางการเมืองและอำนาจนิติบัญญัติที่จำกัด รัฐ-
ธรรมนูญใหม่จะต้องสถาปนา “ระบบรัฐสภา” แต่เป็นระบบที่รัฐสภาไม่อยู่ในฐานะจะ
มีอำนาจเหนือฝ่ายบริหารได้ดังเช่นที่เคยเป็นมาในสมัยสาธารณรัฐที่ผ่านมา

ทั้งนายพลเดอโกลด์และผู้ใกล้ชิดกับเขา และต่อมา คือ นายกรัฐมนตรี
มิเชล เดอเบร ได้แสดงความรู้ดีใจอย่างแจ่มแจ้งในการแสดงถึงจุดหมายของการแก้ไข
ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญตามโครงการ ที่สำคัญที่สุดคือ สุนทรพจน์ของนายพลเดอโกลด์
ที่เมืองบายเยอ (Bayeux) เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๖ ซึ่งเขาได้กล่าวแสดง
ความมุ่งหมายไว้ว่า เพื่อใช้เป็นรากฐานของรัฐธรรมนูญใหม่

ในประเทศของเรา การแข่งขันชิงดีกันของพรรคการเมืองมีลักษณะดั้งเดิม ซึ่งทำให้
ทุก ๆ สิ่งดูน่าสงสัยและบ่อยครั้งทำลายผลประโยชน์ที่เหนือกว่า นี่คือข้อเท็จจริงอันแจ่มชัด
ที่ว่า..... เพื่อที่จะรักษาไว้ซึ่งความเคารพกฎหมาย ความสามัคคีของรัฐบาล ประสิทธิภาพ
ของการบริหาร และศักดิ์ศรีและอำนาจของรัฐ สถาบันของเราก็จะต้องคำนึงถึงความจริง
นี้ไว้ ความยุ่งยากของรัฐยังผลให้เกิดการแตกกันที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ระหว่างพลเมืองกับสถาบัน
ของตน..... ดังนั้น สิ่งที่เหลือก็คือโอกาสที่จะปรากฏตัวของภัยจากการปกครองแบบ
เผด็จการ

เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงจากภัยอันตรายอันนี้ เดอโกลด์ได้กล่าวโดยย่อถึงการจัด
สถาบันไว้ดังต่อไปนี้ คือ

๑. สภานิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ จะต้องแยกกันอย่างชัดเจนและสมดุลกัน
๒. เหนือกรณีต่าง ๆ ทางการเมืองจะต้องมี “การเข้าใกล้เกลี่ย” ของชาติ
(arbitrage)
๓. การลงคะแนนเสียงออกกฎหมายและกำหนดงบประมาณเป็นเรื่องของสภาที่
รับเลือกมาโดยตรงในการออกเสียงเลือกตั้งทั่วไป
๔. สภาที่สอง ซึ่งได้รับเลือกด้วยวิธีการที่แปลกออกไป จำต้องมีไว้เพื่อตรวจสอบ
การตัดสินใจของสภาแรกอย่างระมัดระวัง แนะนำการแก้ไขและขอเสนอร่างรัฐธรรมนูญ
๕. รัฐสภาไม่ควรจะริเริ่มทางด้านอำนาจบริหาร มิฉะนั้นแล้วความสามัคคีและ
อำนาจของรัฐบาลจะได้รับความกระทบกระเทือน ดุลยระหว่างอำนาจทั้งสองจะเสียไป และ
สมาชิกฝ่ายบริหารจะเป็นแต่เพียงตัวแทนของพรรคการเมืองเท่านั้น

๖. ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐ (Chef d'Etat) ที่รวมแห่งอำนาจบริหารเหนือพรรคการเมืองทั้งปวง ควรจะถูกเลือกขึ้นมาโดยองค์กร ซึ่งรวมรัฐสภาเข้าไว้ด้วยแต่กว้างกว่ารัฐสภา..... ส่งงานและดำเนินนโยบายของรัฐบาล ประกาศใช้กฎหมายและออกกฎหมายต่าง ๆ เป็นประธานของที่ประชุมรัฐมนตรี (Council of Ministers) เป็นผู้ไกล่เกลี่ยกรณีทางการเมือง เชื่อเชิญให้ทั้งประเทศแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเกี่ยวกับอธิปไตยของประเทศด้วยวิธีเลือกตั้ง เป็นผู้พิทักษ์เอกราชของชาติ และสนธิสัญญาต่าง ๆ ที่ฝรั่งเศสทำไว้ แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีนอกจากนี้เข้ากันได้กับสิ่งแวดล้อมทางการเมืองด้านรัฐสภาและด้านผลประโยชน์ของชาติ *

ตัวมิเชล เดอเบร * * เองได้ชี้ให้เห็นถึงจุดประสงค์ของการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญว่าเพื่อ “สร้างอำนาจของรัฐใหม่” เขาสนับสนุนรัฐสภาที่มีเหตุผลที่ทันสมัย ประชุมที่ทันสมัย การแบ่งแยกกระหว่างการบัญญัติกฎหมายและการวางกฎ ดิทธิของฝ่ายบริหารที่จะออกกฎหมายโดยกฎหมาย และการจัดระเบียบใหม่ทางด้านนิติบัญญัติ และงบประมาณให้เป็นที่เรียบร้อยในรูปที่รัฐบาลควบคุมได้ กฎบางพวกที่โดยปกติเป็นส่วนหนึ่งของข้อบังคับประจำของสภา ก็ถูกนำมาได้ไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย คือ การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภา ระยะเวลาดำเนินการเลือกประธานสภาแห่งชาติและประธานวุฒิสภา การเตรียมลำดับของธุรกิจในสภาแห่งชาติและอื่น ๆ แต่ทำไมจึงได้มีบทบัญญัติดังกล่าวเหล่านี้ คำตอบของเดอเบรได้แสดงให้เห็นถึงความยุ่งยากที่มีอยู่เป็นประจำขององค์การการเมืองของฝรั่งเศสได้อย่างชัด เขายืนยันว่าบทบัญญัติเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นเพราะว่าไม่มีเสียงข้างมากในฝรั่งเศส และเพราะระบบหลายพรรคได้ทำให้ไม่มีทางที่จะมีรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ

ถ้าเพียงแต่เราเห็นว่าในอนาคตมีเสียงข้างมากจริง ๆ ที่คงที่ ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องตั้งวุฒิสภาซึ่งมีบทบาทในการคอยสนับสนุนรัฐบาลต่อสู้กับสภาล่าง ซึ่งเพราะความแตกแยกกันเองของสภาล่าง สภาล่างได้พยายามลบล้างการกระทำของตนออกไป..... จะไม่มีความพยายามที่จะระเบียบและเสถียรภาพขึ้นโดยการตัดข้อผูกมัดที่รวมพรรคต่าง ๆ เข้ากับรัฐบาล..... จะไม่มีความจำเป็นที่จะวางระเบียบผู้คัดค้านไว้อย่างระมัดระวัง ***

* เนื้อความของ Bayeux speech อยู่ใน de Gaulle, *Discours et Messages* (Paris, 1946) หน้า ๗๒๑-๗๒๗
 ** Michel Debré, *La Nouvelle Constitution* (Tours, 1958)
 *** แหล่งอ้างอิงเดียวกัน

ดังนั้น งานสำคัญก็คือ ร่างรัฐบาลที่เข้มแข็งและมีมั่นคงเพื่อรับช่วงระบบ รัฐบาลที่ไม่สามารถทำให้เกิดเสียงข้างมากที่มั่นคง

อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญใหม่เคารพประเพณีที่สืบต่อกันมาของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ในอารัมภบทมีการรับรองอย่างมั่นคงถึงความผูกพันของประชาชนฝรั่งเศส ต่อประกาศสิทธิมนุษยชนเมื่อปี ค.ศ. ๑๗๘๘ และต่อสิทธิบุคคลและสิทธิทางสังคมที่เคยได้รับการรับรองโดยรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. ๑๘๔๖ เมื่อภายหลังการปลดปล่อย มาตรา ๓ กล่าวว่า “ฝรั่งเศสเป็นสาธารณรัฐที่แบ่งแยกมิได้ ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา เป็นประชาธิปไตยและสังคม” มาตราที่ประกันสิทธิของพลเมืองทั้งปวงและเคารพความเชื่อที่ต่าง ๆ มาตรา ๒ รับรองว่า “อธิปไตยทั้งปวงมาจากประชาชน” แต่อธิปไตยนี้ไม่ได้ถูกบริหารโดยผ่านทางสมาชิกสภาผู้แทนเท่านั้น หากโดยวิธีแสดงประชามติด้วย เรื่องการเคารพเสรีภาพของพรรคการเมืองได้ถูกกล่าวซ้ำอีก ในมาตรา ๕ ซึ่งกล่าวว่า พรรคต่าง ๆ “ต้องเคารพหลักเกณฑ์ของอธิปไตยแห่งชาติและประชาธิปไตย” บทบัญญัติซึ่งคนจำนวนมากคิดว่ามุ่งถึงพรรคคอมมิวนิสต์ที่ทรงอิทธิพล

รัฐธรรมนูญสถาปนาองค์กรที่เคยเห็นกันอยู่แล้วของระบบรัฐบาล คือ องค์นิติบัญญัติที่มี ๒ สภา ประมุขของรัฐที่ไม่ต้องรับผิดชอบทางการเมือง คณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบายของรัฐบาล และรับผิดชอบต่อสภาต่าง สิทธิของสภาต่างที่จะดำเนินและดำนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ที่ตรงข้ามกันกับสาธารณรัฐที่ ๕ คือ รัฐธรรมนูญให้อำนาจแก่ประมุขของรัฐ (ประธานาธิบดี) อย่างกว้างขวางและจำกัดขอบเขตขององค์นิติบัญญัติอย่างมาก มีหลักเกณฑ์ใหม่ คือ หลักของการไปด้วยกันไม่ได้ของการมีทั้งในรัฐสภากับการเป็นรัฐมนตรี สมาชิกรัฐสภาที่จะเป็นรัฐมนตรีต้องลาออกจากสภาก่อน อีกนัยหนึ่ง รัฐธรรมนูญทำให้เกิดบทบัญญัติของรัฐบาลประชาธิปไตยหลายประการที่กินเวลาโดยไม่มีแก่นสาร คือ การครองตำแหน่งของผู้พิพากษา การจับกุมและดำเนินการฟ้องร้องสมาชิกรัฐสภาต้องได้รับการอนุญาตจากสภาเสียก่อน เสรีภาพในการพูดและการพิมพ์ เสรีภาพในการสมาคม ความ

คุ้มครองมิให้มีการหน่วงเหนี่ยวบุคคลตามอำเภอใจ ท้ายที่สุดมีคอนทียาว (ตอนที่ ๓๒) จัดระเบียบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝรั่งเศสและอดีตอาณานิคมที่ได้กลายเป็นสาธารณรัฐกึ่งเอกราช พวกนี้รวมกลุ่มกันเป็น “ประชาคมฝรั่งเศส” (French Community) เป็นองค์การแห่งสหพันธ์หลวม ๆ ที่อำนาจอยู่ในกำมือของประธานซึ่งก็เป็นประธานาธิบดีของฝรั่งเศสด้วย โครงการอันนี้เลิกใช้เมื่อหลังปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เพื่อให้เอกราชโดยสมบูรณ์แก่พวกที่เคยเป็นอาณานิคมทั้งหมด ความผูกพันอันเดียวที่ยังมีอยู่ระหว่างฝรั่งเศสและพวกเหล่านี้ก็คือ สันติสัญญาและข้อตกลงต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมีการเจรจาใหม่ หรือล้มเลิกเสียได้ในอนาคต ดังนั้น ของใหม่จริง ๆ ของรัฐธรรมนูญจึงอยู่ที่การสถาปนาอำนาจบริหารที่เข้มแข็งและรัฐสภาที่ถูกจำกัดขอบเขต

ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ผู้ร่างรัฐธรรมนูญประสงค์จะให้ศักดิ์ศรีและอำนาจพิเศษแก่ประธานาธิบดีที่จะทำให้เขาสามารถรักษาความคงอยู่ต่อไปของรัฐ เพื่อให้เขาประสานความผูกพันระหว่างฝรั่งเศสและอดีตอาณานิคมของสหภาพฝรั่งเศส และเพื่อความคุ้มครองการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ประธานาธิบดีเป็น “หัวใจสำคัญของซุ้มประตู” ของสาธารณรัฐใหม่ เป็นทั้งสัญลักษณ์และเครื่องมือในการเพิ่มกำลังอำนาจบริหาร เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ผู้ร่างได้แก้ไขวิธีที่ประธานาธิบดีจะได้รับเลือกและทำให้อำนาจของประธานาธิบดีมั่นคงขึ้น

ในขั้นแรกประธานาธิบดีจะได้รับเลือกโดยคณะผู้เลือกตั้ง (electoral college) ซึ่งนอกจากสมาชิกรัฐสภาแล้วก็มีพวกสมาชิกรัฐสภา สมาชิกรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาของแต่ละเขตของดินแดนโพ้นทะเลและของสาธารณรัฐ จึงเป็นคณะผู้เลือกตั้งในวงจำกัด ที่นิยมเทศบาลชนบทและเมืองเล็ก ๆ และแบ่งแยกกับพวกย่านใจกลางเมืองใหญ่ ๆ ผลก็คือ ในขณะที่มีการเสนอเรื่องขึ้นเขาก็ถูกผู้นำทางการเมืองและนักกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ผู้ซึ่งแต่เห็นถึงพลังการเมืองเก่า ๆ ที่มีอยู่ตลอดเวลาของสาธารณรัฐ & วิพากษ์วิจารณ์
อย่างมากมาย

ในกลางเดือนกันยายนและอีกครั้งในต้นเดือนตุลาคม ประธานาธิบดีเดอ-
โกลด ได้เสนอให้แก่ชาวสวิสการเลือกประธานาธิบดี เขาเสนอแนะว่าหลังจากสิ้นสุดสมัย
ของเขา (ต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๖) หรือในกรณีที่เขาลี้ภัยแก่กรรมขณะดำรงตำแหน่ง ควร
เลือกประธานาธิบดีด้วยวิธีเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง ในลำดับถึงสภาเมื่อวันที่ ๒
ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ เขาได้พูดถึงเรื่องนี้อย่างย่อ ๆ ว่า “เมื่อสมัยของข้าพเจ้า ๗
ปีสิ้นสุดลงหรือถ้ามีสิ่งหนึ่งซึ่งใดเกิดขึ้นทำให้ข้าพเจ้าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของข้าพ-
เจ้าได้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเลือกตั้งทั่วไปเป็นสิ่งที่จำเป็นในการที่จะให้โอกาสและหน้าที่ที่จะ
รับงานอันสูงส่งแก่ผู้ซึ่งรับช่วงจากข้าพเจ้า” ในการลงประชามติเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม
ประชาชนเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอของเดอโกลด แต่ทงหนีได้เกิดขึ้นก่อนวิกฤตการณ์
อันแรกของรัฐบาลที่ทำให้ตำแหน่งของเขาตกอยู่ในอันตราย และนำมาซึ่งการยุบสภา
แห่งชาติและการเลือกตั้งสมาชิกสภาใหม่ ระบบที่รับเอาไว้มีระบบให้มีการเลือกผู้สมัคร
รับเลือกตั้งเข้าเป็นประธานาธิบดีโดยเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดของประชาชน ถ้าไม่เป็น
ไปตามนี้ ก็มีการเลือกตั้งออกเป็นครั้งที่ ๒ (2nd run-off election) ใน ๒ สัปดาห์
ต่อมาซึ่งจะจำกัดจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งลงเหลือเพียง ๒ คน เท่านั้น เป็นที่หวังกันว่า
จะเป็น ๒ คนที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุด แต่การแก้ไขไม่ได้ห้ามการถอนตัวของผู้สมัคร
รับเลือกตั้งผู้ประสงค์ความจำเริญอยู่ในอันดับที่ ๓ และที่ ๒ ที่ประสงค์จะเปิดโอกาสให้แก่
คนอื่น ๆ ข้อใหญ่ใจความของข้อเสนออันนี้คือ การเลือกตั้งใหม่จะจำกัดจำนวนผู้สมัคร
รับเลือกตั้งลงไว้เพียงแค่ ๒ คน ดังนั้น จึงเป็นการบังคับพรรคต่าง ๆ ให้รวมกันสนับสนุน
หรือต่อต้านคนทั้ง ๒ นี้ และทำให้ประชาชนสามารถตัดสินใจเลือกผู้สมัครได้อย่างเด็ด-
ขาดลงไป

สมัยสาธารณรัฐที่ ๓ และที่ ๔ ประธานาธิบดีในฐานะประมุขของรัฐไม่
ต้องรับผิดชอบใด ๆ การปฏิบัติงานส่วนตัวของเขาก็คือ การตั้งนายกรัฐมนตรี้ ถึง

กระหนมแม่แต่ในเรื่องนักตองระมัดระวังให้อยู่ในวงธรรมนิยมปฏิบัติของรัฐสภา การกระทำอื่นๆ ทั้งหมดของเขาก็ต้องได้รับการลงนามกำกับโดยนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕ ยังคงรักษาไว้ซึ่งความไม่รับผิดชอบทางการเมืองของประธานาธิบดี แต่ในขณะเดียวกันก็ให้อำนาจส่วนตัวแก่ประธานาธิบดีในการบริหารด้วยดุลยพินิจของเขาแต่ผู้เดียว

๓. ประธานาธิบดีตั้งนายกรัฐมนตรี ถึงแม้ว่าจะคาดเดาว่าประธานาธิบดีจะตั้งโดยดูตามกำลังของพรรคต่าง ๆ ในสภาแห่งชาติก็ตาม แต่ที่จริงแล้วเป็นการกระทำทางการเมืองส่วนตัวของประธานาธิบดีเอง

๒. ประธานาธิบดีอาจยุบสภาแห่งชาติได้ไม่ว่าเวลาใดในประเด็นใด และด้วยเหตุผลอันอยู่ในดุลยพินิจของเขาแต่ผู้เดียว มีข้อจำกัดเพียง ๓ ข้อ คือ เขาไม่สามารยุบสภาได้ ๒ ครั้งภายในปีเดียวกัน และมีระเบียบเป็นพิธีอยู่ข้อหนึ่งคือ เขาต้อง "ปรึกษา" นายกรัฐมนตรีและประธานสภานิติบัญญัติทั้งสองสภา

๓. เมื่อสถานการณ์ของสาธารณรัฐ เอกราชของประเทศ บุรณภาพของดินแดนหรือการบริหารข้อมูลพัวระหว่างชาติถูกคุกคามอย่างกระชั้นชิดและร้ายแรง และการปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอของอำนาจสาธารณรัฐถูกทำให้หยุดชะงักไป ประธานาธิบดีอาจจะใช้มาตรการใด ๆ ที่จำเป็นสำหรับสถานการณ์นั้น ๆ (มาตรา ๓๖) นี่ก็เป็นการกระทำส่วนตัวและอยู่ภายใต้ดุลยพินิจของเขาเองอีกเช่นกัน ประธานาธิบดีเพียงแต่ต้องแจ้งให้คนทั้งชาติทราบโดยด่วน และ "ปรึกษา" สภารัฐธรรมนูญ (Constitutional Council) อย่างไรก็ตาม โดยอัตโนมัติสภาแห่งชาติจะประชุมกันและในภาวะฉุกเฉินเช่นนี้จะยุบสภาไม่ได้

๔. ท้ายที่สุด ประธานาธิบดีอาจจะนำบางประเด็นไปให้ประชาชนลงประชามติ

ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐ ตามคำเสนอของรัฐบาล..... หรือโดยการตกลงร่วมกันของสภานิติบัญญัติทั้งสองสภา..... อาจจะมีมีการลงประชามติในเรื่องเหล่านี้ คือ ร่างรัฐธรรมนูญใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบอำนาจประเทศ ความเห็นชอบด้วยกับการตก

ลงของประชาม หรือการให้อำนาจในการให้สัตยาบันสนธิสัญญา ซึ่งทั้ง ๆ ที่ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญก็อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันที่มีอยู่ (มาตรา ๑๑)

อย่างไรก็ตาม การเรียกให้มีการลงประชามตินั้น เป็นการกระทำส่วนตัวของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ เขาอาจจะอธิบายให้แจ่มแจ้งหรือปฏิเสธก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ในทางตรงกันข้ามโดยไม่คำนึงถึงบทบัญญัติทางรัฐธรรมนูญ ประธานาธิบดีอ้างสิทธิเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ว่ามาตรา ๑๑ให้อำนาจเขาในการมอบให้ประชาชนแก่รัฐธรรมนูญเองโดยตรง ข้อเสนอนี้ให้มีการออกเสียงเลือกตั้งทำไปโดยตรงในการเลือกประธานาธิบดีจึงถูกประธานาธิบดีมอบให้แก่ประชาชนลงประชามติเองเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒

รัฐธรรมนูญยังได้มอบอำนาจอื่น ๆ ให้แก่ประธานาธิบดีที่แสดงให้เห็นชัดว่า เขาอาจจะบริหารได้ตามดุลยพินิจ มีอำนาจในการแต่งตั้งตำแหน่งทั้งหมดทั้งพลเรือนและทางทหาร และเว้นเสียแต่ว่าจะมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ (กฎหมายที่ผ่านโดยเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดของฝ่ายนิติบัญญัติ) ประธานาธิบดีลงนามกฤษฎีกาและคำสั่งทั้งหมดที่มาจากที่ประชุมรัฐมนตรี เขาอาจตั้งปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายได้คือศาลรัฐธรรมนูญพิเศษคือ ศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานาธิบดียังคงมีอำนาจพิเศษดังเช่นที่เคยได้รับในอดีต เป็นประธานในที่ประชุมรัฐมนตรี รับเอกอัครราชทูต ส่งสาส์นไปยังรัฐสภา อาจขอให้มีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญหรือบางมาตราของร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่อีก ซึ่งสภาจะปฏิเสธไม่ได้ภายใน ๓๕ วันหลังจากการตราร่างรัฐธรรมนูญ ประธานาธิบดีจะประกาศใช้เป็นกฎหมาย ประธานาธิบดีเจรจาตกลงและให้สัตยาบันสนธิสัญญา และต้องได้รับคำบอกเล่าอยู่เสมอถึงการเจรจาใด ๆ ที่จะนำไปสู่การตกลงระหว่างชาติ เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดและเป็นประธานในกรรมาธิการแห่งการป้องกันประเทศ

ประธานาธิบดีในฐานะผู้ไกล่เกลี่ย

รัฐธรรมนูญมอบภาระให้ประธานาธิบดีเป็นประกันในการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันของรัฐบาลไว้อย่างชัดเจนทีเดียว คือ

ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐจะคอยค้ำชูรัฐธรรมนูญได้รับการนับถือปฏิบัติ โดยศาลอนุญาโตตุลาการของรัฐ เขาจะทำให้มีการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลอย่างสม่ำเสมอ และประกันการดำรงอยู่ต่อไปของรัฐ

เขาจะเป็นผู้รับประกันเอกราชของชาติ บุรณภาพของดินแดน และความเคารพต่อข้อตกลงของสังคมและสนธิสัญญา (มาตรา ๔)

การไกล่เกลี่ยเป็นการกระทำส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ผลก็คือ ประธานาธิบดีได้รับอำนาจในการยับยั้งนโยบายเกือบจะทุกด้าน เขากลายเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวางนโยบาย และบริหารนโยบายไปทั้ง ๆ ที่ตามความจริงแล้ว เขาไม่ต้องรับผิดชอบทางการเมือง

รายการอำนาจพิเศษของประธานาธิบดีจึงเป็นรายการที่น่าประทับใจในกรณีที่เกิดมีสงครามขึ้น อำนาจของประธานาธิบดีอาจดบด่างนโยบายต่างประเทศ การรักษาความสงบภายใน และการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันต่าง ๆ ของรัฐบาล เขาเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างลึกซึ้งและไม่อาจจะได้รับการพิจารณาในฐานะ “ประมุขของรัฐที่ไม่รับผิดชอบ” ดังเช่นราชบัณฑิตอังกฤษได้อีกต่อไป

เคอโกลด์ในฐานะประธานาธิบดี

เกือบไม่ต้องสงสัยเลยว่าเคอโกลด์รับตำแหน่งที่ได้ถูกปรับปรุงไว้สำหรับตัวเขาเอง พรรคการเมืองทั้งหมด ยกเว้นพรรคคอมมิวนิสต์และกลุ่มฝ่ายซ้ายที่แตกออกไป นิยมเคอโกลด์ การเดือกตงที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็นเพียงพิธีการ เคอโกลด์ได้รับคะแนนเสียงจากคณะผู้เลือกตั้ง ถึงร้อยละ ๗๘.๕ ไม่มีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และไม่มีการอภิปรายระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะที่พวกเขาจะใช้อำนาจอย่างมากมายของตำแหน่งที่มีอยู่

ในการพูดหนึ่งฉบับคำห่อมาหลังการเลิกตั้ง เดอโกลด์ได้กล่าวยืนยันความคิดเกี่ยวกับตำแหน่งงานและบทบาทส่วนตัวของเขาอีกครั้งหนึ่งว่า “งานของชาติที่ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติมาเป็นเวลา ๑๘ ปีที่ผ่านมาได้รับการยืนยันแล้ว ในการนำประเทศฝรั่งเศสและเป็นประมุขของสาธารณรัฐ ข้าพเจ้าจะบริหารอำนาจสูงสุดเท่าที่ได้รับอย่างเต็มที่และให้กลมกลืนกับความคิดใหม่ ๆ ที่ข้าพเจ้าผูกพันอยู่” ที่คณะของตำแหน่งมาจากประเพณีเดิมของกษัตริย์ฝรั่งเศสโดยตรง เดอโกลด์เป็นผู้ที่ทบทวนความสำนึกของชาติที่ถูกหุดมมานานับเป็นพัน ๆ ปีตามประวัติศาสตร์ ความสำนึกที่แท้เป็น “จริง” และดังนั้นเขาจึงถือว่าชาวฝรั่งเศสทั้งชายหญิงทุกคนได้ดำเนินยกแล้ว ทั้ง ๆ ที่เหตุการณ์ผันแปรไปตามกาลสมัยและมีการวิพากษ์ของระบอบสาธารณรัฐ เขาได้รับ “มอบ” จากประวัติศาสตร์และรับผิดชอบต่อประชาชนในรูปที่เลื่อนดังเท่านั้น เขาอยู่เหนือการขัดแย้งและการทุ่มเถียงประจำวันของพรรค เขาเข้าเกี่ยวข้องกับเพื่อนำและ “ตัดสินชีวิต”

ดูเหมือนเดอโกลด์จะแบ่งงานของรัฐบาลออกเป็น ๒ ประเภทที่มองเห็นความแตกต่างกันไม่ชัดเจน ประเภทที่หนึ่ง คือ “la Politique” เกี่ยวกับฐานะของฝรั่งเศสในโลกและดังนั้นจึงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกันตัว นโยบายต่างประเทศ และความสัมพันธ์กับอดีตอาณานิคมและแอฟริกา ในเรื่องนี้เดอโกลด์แต่ผู้เดียวเท่านั้นที่ริเริ่มนโยบายและทำการตัดสินต่าง ๆ เขาอาจจะเรียกร้องให้มีการอภิปรายกันอย่างเต็มที่ในคณะรัฐมนตรีหรืออาจจะขอคำแนะนำจากรัฐมนตรีที่สำคัญคือรัฐมนตรีต่างประเทศ แต่แล้วการตัดสินใจขั้นสุดท้ายก็อยู่ที่เดอโกลด์เอง

ประเภทที่สอง ความรับผิดชอบประกอบด้วยเรื่องทางเศรษฐกิจและสังคมวิถีทางที่จะให้จุดประสงค์ต่าง ๆ ไปของชาติสัมฤทธิ์ผล ปัญหาในเรื่องเหล่านี้มอบให้องค์กรต่างมาคือ นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติ พวกนี้จะตัดสินใจตามที่เห็นว่าเหมาะสม ซึ่งก็แน่นอนในกรณีที่มีการขัดแย้งกันระหว่างรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีกับรัฐสภาจะต้องไปขึ้น “ศาลอนุญาโตตุลาการของรัฐ” (arbitration) ของประธานาธิบดี เท่าที่เป็นมามีสองครั้งที่เดอโกลด์ต้องหันไปหา “ศาลอนุญาโต-

ตุลาการของรัฐ” นั่นคือในระหว่างที่มีการเตรียมงบประมาณประเทศปี ค.ศ. ๑๘๕๘ และ ค.ศ. ๑๘๖๐

เพราะเหตุว่า ความรู้ดีกล้ามักก็กันเป็นดังจำเป็นมากดังหนึ่งของชาติที่เข้มแข็ง เคอโกลด์กระตือรือร้นที่จะแจ้ทศนะของเขาเกี่ยวกับหน้าที่ของฝรั่งเศสที่ได้รับมอบหมายมาในทางประวัติศาสตร์ให้แก่ประชาชนทราบ (ซึ่งเป็นภาระผูกพันจิตใจที่ดำคัญอันหนึ่งของชาติที่ขึ้นทันทีหลังจากการปลดปล่อย) เขาได้หาทางที่จะติดต่อกับประชาชนใหม่ โดยการท่องเที่ยวไปทั่วประเทศบ่อย ๆ ทั้งเพื่อสร้างจุดประสงค์ร่วมของชาติขึ้น ดังนั้น นายพลเคอโกลด์จึงได้นำสารณรัฐที่ ๕ ให้หันไปหาบุคคลที่เข้มแข็ง ด้วยความช่วยเหลือของรัฐมนตรีต่างประเทศ เขาได้ตรวจตราควบคุมและวางรูปนโยบายต่างประเทศของฝรั่งเศส เคอโกลด์รับผิดชอบแต่ผู้เดียวในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายอาณานิคม เป็นผู้พูดแต่ผู้เดียวในเรื่องนโยบายในแอลจีเรีย เขาเป็นสถาปนิกของการจัดระเบียบการป้องกันและการจัดกองทัพให้ทันสมัยขึ้นใหม่ ตำแหน่งประธานาธิบดีมิใช่เป็นเพียงสัญลักษณ์อีกต่อไปแล้ว แต่ได้กลายเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจทางการเมืองที่สูงสุดในฝรั่งเศส

คณะรัฐมนตรี

ตามถ้อยคำในรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีซึ่งประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีต่าง ๆ “ตกลงใจและดำเนินนโยบายของชาติ” และ “รับผิดชอบต่อรัฐสภา” นายกรัฐมนตรีได้รับการยอมรับเป็นพิเศษ เป็นผู้ “บังคับบัญชา” การกระทำของรัฐสภาและ “รับผิดชอบ” ต่อการป้องกันประเทศ “รับรองให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและบริหารอำนาจในการออกกฎ” แต่ทั้งนี้โดยมีข้อแม้ว่า กฎทุกข้อทั้งหมัดและคำสั่งต่าง ๆ จะต้องลงนามโดยประธานาธิบดีของสาธารณรัฐ (มาตรา ๒๐ และ ๒๑) เขา กำหนดส่วนประกอบของคณะรัฐมนตรี เป็นประธานในการประชุม และบังคับบัญชาการบริหาร ต่อผู้เพื่อป้องกันนโยบายของคนในรัฐสภา ตอบคำถามของสมาชิก

รัฐสภา แลดูโครงการทั่วไปของรัฐบาลในประกาศพิเศษต่าง ๆ และตอบคำถามเรื่อง
ความไว้วางใจต่อรัฐสภา ดังนั้น รัฐธรรมนูญจึงให้มีรัฐบาลแบบรัฐสภาไว้คู่กันไป
กับตำแหน่งประธานาธิบดีที่เข้มแข็ง

หลังจากได้รับเลือกตั้งแล้ว ประธานาธิบดีเดอโกลด์ขอให้ มิเชล เดอเบร เป็น
นายกรัฐมนตรี เดอเบรเด็กตัวคณะรัฐมนตรีและเสนอโครงการที่จะทำต่อสภาแห่งชาติ
สภารับหลักการทั่วไปของเขา และดังนั้นจึง “รับ” คณะรัฐมนตรีด้วยคะแนนเสียง
๕๕๓ ต่อ ๕๖ พวกเขาควมมีวิสัยทัศน์และโซเชี่ยลดีดีที่เท่านี้ที่ถึงคะแนนเสียงคัดค้านรัฐบาล
ในขณะเดียวกันก็มีผู้แทน ๒๘ คนจากพรรคกลางและจากพรรคอิสระที่งดเว้นไม่ออกเสียง
ในคณะรัฐมนตรีใหม่ อัตราส่วนระหว่างผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกรัฐสภาและผู้ที่เป็นสมาชิก
รัฐสภา (ซึ่งต้องลาออกจากสภา) เพิ่มขึ้นไปในทางนิยมผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกรัฐสภา ผู้ที่ไม่
ใช่สมาชิกรัฐสภาดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรีราวครึ่งหนึ่ง และดำรงตำแหน่งสำคัญๆ
ต่าง ๆ เขตที่สำคัญที่สุดของ “la Politique” ถูกมอบให้แก่ผู้ชำนาญในสาขาวิชาซึ่ง
เป็นที่คาดหมายว่าจะสามารถดำเนินนโยบายของประธานาธิบดีให้เป็นผล

การประชุมของที่ประชุมรัฐมนตรีภายใต้ประธานาธิบดีเดอโกลด์นั้นน้อย
และยืดเยื้อ มีการถกเถียงกันเกี่ยวกับรายงานที่เตรียมมาโดยรัฐมนตรีหรือผู้ช่วยของเขา
แต่โดยทั่วไปแล้วการอภิปรายเกี่ยวกับข้อเสนอนั้นและหัดกันฟังถือเป็นแนวทางของ
ประธานาธิบดี ในทางตรงกันข้ามการประชุมคณะรัฐมนตรีภายใต้นายกรัฐมนตรีมีน้อย
ครั้ง มีการตั้งกรรมาธิการระหว่างกระทรวงกลุ่มเด็ก ๆ ขึ้นหลายกลุ่มขึ้นแทนเพื่อที่จะนำ
การตัดสินใจของที่ประชุมรัฐมนตรีของประธานาธิบดีเดอโกลด์นั้นมาใช้ให้เกิดผล คณะ
รัฐมนตรีก็กลายเป็นเพียงเครื่องมือสำหรับบริหารนโยบาย และในบางกรณีโดยเฉพาะใน
เรื่องการป้องกันประเทศและนโยบายต่างประเทศ คณะรัฐมนตรีถูกทะเลาะอย่างจริงจัง
ตัวอย่างเช่น เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘ ประธานาธิบดีเดอโกลด์ประกาศนโยบาย
เรื่องการกำหนดใจตนเองสำหรับแอลจีเรีย นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีต่างพากัน
ประหลาดใจ และอีกครั้งเมื่อวันที่ ๓๓ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ เดอโกลด์ทำให้ทุกคน

ประหลาดใจเมื่อเขาประกาศว่า เซเนกัตและซูดาน (รวมกลุ่มอยู่ในสหพันธ์มาดี) จะได้รับเอกราช ดังนั้นกวีวิจารณ์ผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ผู้ซึ่งคิดว่าภาพว่ามีการขัดแย้งกันระหว่างผู้นำ ๒ คนของฝ่ายบริหาร อาจได้รับการยืนยันอีกครั้งว่ามีหัวหน้าแค่เพียงคนเดียว” ซึ่งนั่นก็หมายถึงประธานาธิบดีเดอโกลด์

สถานการณ์ปัจจุบัน

รัฐสภาของสาธารณรัฐที่ ๕ ก็เช่นกันกับในอดีต คือมี ๒ สภา ประกอบด้วยสมาชิกผู้แทนและวุฒิสภา สมาชิกผู้แทนเลือกโดยการออกเสียงเลือกตั้งทั่วไปมีวาระยาว ๕ ปี ประกอบด้วยผู้แทน ๕๕๒ คน (๔๖๕ คนจากทั่วประเทศฝรั่งเศส ๖๗ จากแอลจีเรีย ๔ จากเซตซาฮารา ๓๐ จากจังหวัดโพ้นทะเล และ ๖ จากดินแดนโพ้นทะเล) วุฒิสภาเลือกไว้สำหรับ ๘ ปี ประกอบด้วยสมาชิก ๓๐๖ คน (๒๕๕ จากทั่วประเทศฝรั่งเศส ๓๓ คนจากแอลจีเรีย ๒ คนจากเซตซาฮารา ๗ คนจากจังหวัดโพ้นทะเล ๖ คนจากชาวฝรั่งเศสที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ และ ๕ คนจากดินแดนโพ้นทะเล) อย่างไรก็ตามผู้แทนจากแอลจีเรียและเซตซาฮาราถูกตัดออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ภายหลังจากการประกาศเอกราชของแอลจีเรีย ผลคือตัวเลขตามสัดส่วนสำหรับสมาชิกผู้แทนก็เปลี่ยนเป็น ๔๘๒ และวุฒิสภาเป็น ๒๗๓ วุฒิสภาได้รับเลือกโดยทางอ้อมโดยสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกจังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทน ทุก ๆ ๓ ปีมีการเปลี่ยนตัวสมาชิกใหม่ ๑ ใน ๓

สภาทั้งสองมีอำนาจเท่ากันยกเว้นใน ๒ แห่ง คือ ยังคงรักษารวมเนียมที่ให้สภาล่างมีอำนาจพิเศษในการตรวจสอบงบประมาณก่อน และวุฒิสภาไม่อาจจะเสนอญัตติดำเนิน คณะรัฐมนตรีรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนเท่านั้น มาตรา ๔๕ ระบุไว้ว่าร่างรัฐบัญญัติทุก ๆ ฉบับ “ถูกตรวจดูในสภาทั้งสองตามลำดับไปด้วยทัศนคติที่ระมัดระวังที่เหมือนกันโดยตลอดมาใช้” แต่ถ้ามีการไม่ตกลงกันในเรื่องตัวของร่างรัฐบัญญัติดำเนินต่อไปหลังจากเข้าสู่สภาทั้งสอง แห่งละ ๒ ครั้งไปแล้ว นายกรัฐมนตรีอาจประชุม

กรรมวิธีการปรึกษาหารือร่วม ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวนเท่า ๆ กันของสองสภา และขอร้องให้เสนอด่วนที่ประนีประนอมกันได้ แต่รัฐบาลก็ตั้งไปเข้าสภาเพื่อรับความเห็นชอบจากทั้งสองสภา ในกรณีที่ความไม่ตรงรอยระหว่างสองสภายังคงมีอยู่ต่อไปอีก นายกรัฐมนตรีอาจขอให้สภาต่างวินิจฉัย “อย่างเด็ดขาด” ดังนั้น สภาต่างจึงเป็นผู้ตัดสินขั้นสุดท้ายและวุฒิสภามีอำนาจยับยั้ง ถ้ารัฐบาลและวุฒิสภาเห็นพ้องกัน เติงยีบยั้งของวุฒิสภาก็มีเงาะ วุฒิสภาอาจจะถูกปฏิเสธ ถ้าหากว่ามีกรณีการตกลงกันระหว่างรัฐบาลและสภาต่างซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ในระหว่างสมัยสามัญบัญญัติสมัยแรกของสาธารณรัฐที่ ๕ คือ ระหว่าง มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๕ และตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒

รัฐสภา “ที่มีเหตุผล”

รัฐธรรมนูญใหม่สถาปนารัฐสภา “ที่มีเหตุผล” คือ รัฐสภาที่มีอำนาจจำกัด

๑. การประชุมสภาทั้งสองมีได้เพียง ๒ สมัย สมัยหนึ่งเริ่มจากต้นตุลาคม ถึงกลางธันวาคม และอีกสมัยเริ่มจากวันอังคารสุดท้ายของเมษายนถึงปลายกรกฎาคม สมัยพิเศษอาจจะมีขึ้นได้ตามคำขอของนายกรัฐมนตรี หรือของเสียงข้างมากของสมาชิกสภาผู้แทนใน “ระเบียบวาระการประชุมที่เจาะจง” สภาประชุมและเปิดโดยกฤษฎีกาของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะกล่าวไว้ดังนั้นก็ตามแต่เท่าที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้ ดูเหมือนว่าประธานาธิบดีจะเป็นผู้ตัดสินขั้นสุดท้ายว่าจะมีการประชุมสมัยพิเศษหรือไม่

๒. รัฐสภาอาจจะออกกฎหมายได้ในเรื่องที่จะระบุไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น รัฐบาลอาจออกกฎหมายได้ในเรื่องอื่น ๆ ทั้งหมดโดยใช้กฤษฎีกา

๓. รัฐบาลเป็นผู้จัดลำดับของธุรกิจต่าง ๆ

๔. ประธานของสภาต่างได้รับเลือกสำหรับตลอดวาระการเลือกตั้ง ดังนั้นจึงเป็นการหลีกเลี่ยงการเลือกตั้งประจำปี ซึ่งเท่าที่เป็นมาในอดีตทำให้เขาตกอยู่ภายใต้ความเมตตาของกลุ่มรัฐสภาต่าง ๆ สภาผู้เลือกตั้งประธานทุก ๆ ๓ ปี

๕. รัฐสภาไม่มีอิสระในการตั้งข้อบังคับประจำอีกต่อไปแล้ว คำสั่งต่างๆ จะต้องให้สภารัฐธรรมนูญเห็นว่าเข้ากันได้กับรัฐธรรมนูญเสียก่อนจึงจะเป็นผล

๖. จำนวนของคณะกรรมการรัฐสภาถูกลดลง (มีได้เพียง ๖ เท่านั้น) และจำกัดวงหน้าที่ไว้อย่างระมัดระวัง

๗. สิ่งที่เข้ามาในสภา คือ ร่างรัฐธรรมนูญของรัฐสภา มิใช่การแก้ไขของคณะกรรมการและการเสนอแย้งดังเช่นสมัยสาธารณรัฐที่ ๔

๘. รัฐบาลมีสิทธิจะบอกปิดการแก้ไขทั้งปวงและเรียกร้องให้มีการลงคะแนนเสียงในตัวของตน

บทบัญญัติเหล่านี้ทั้งหมดมุ่งจะต่อต้าน “รัฐบาลรัฐสภา” โดยการวางกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สำคัญในลักษณะเกี่ยวกับระเบียบการไว้ในรัฐธรรมนูญ ผู้ร่างหวังว่าจะจำกัดการกระทำของรัฐสภาให้อยู่ในหน้าที่ที่เหมาะสมในด้านการปรึกษา และคุ้มครองฝ่ายบริหารให้พ้นจากการดองดำโดยฝ่ายนิติบัญญัติ กฎเกณฑ์ใหม่ๆ หลายข้อ แสดงให้เห็นถึงความประสงค์ที่แท้จริงในอันที่จะแก้ไขการใช้ในทางที่ผิดที่เห็นชัด ๆ ที่มีมาในอดีต และเพื่อให้เข้ากับการทำให้ฝ่ายบริหารเข้มแข็งขึ้นในประชาธิปไตยสมัยใหม่ อย่างไรก็ตาม ข้ออื่น ๆ ถูกวางขึ้นเพื่อทำให้รัฐสภาอ่อนแอ

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาและรัฐบาล

บทบัญญัติใหญ่ ๆ ๔ ข้อในรัฐธรรมนูญได้ชี้ถึงลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาและรัฐบาล เกี่ยวกับ

(๑) ความเข้ากันไม่ได้ระหว่างหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทางรัฐสภากับตำแหน่งรัฐมนตรี

(๒) ลักษณะที่ความรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาเข้ามาับบทบาท

(๓) ความแตกต่างกันระหว่าง “การบัญญัติกฎหมาย” และ “การกำหนดกฎเกณฑ์”

(๔) การเสนอ “งบประมาณฝ่ายบริหาร”

กฎของการเข้ากันไม่ได้ มาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญมีชัดเจน “ตำแหน่งของสมาชิกของรัฐสภาเข้ากันไม่ได้กับการกระทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้านรัฐสภา” ดังนั้น สมาชิกรัฐสภาผู้ซึ่งเข้าร่วมในคณะรัฐมนตรี ต้องลาออกจากตำแหน่งเพื่อให้สมัครโดยตามคัวบททางนิติบัญญัติ คนซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่กับเขาบนบัตรเลือกตั้งคือ suppléant จะเข้ามานั่งในสภาแทน อย่างไรก็ตามทั้ง ๆ ที่มีกฎว่าด้วยความเข้ากันไม่ได้ สมาชิกคณะรัฐมนตรีก็ได้รับอนุญาตให้หนึ่งในรัฐสภาและต่อสู้ป้องกันการทำหน้าที่ของตน แค่นี้แต่ก็แน่ละที่จะไม่ได้รับอนุญาตให้ออกเสียงลงคะแนน

จุดมุ่งหมายของกฎนี้คือ เพื่อเสนอให้มีการแยกอำนาจอย่างแท้จริง และเพื่อทำให้สมาชิกสภาที่พยายามเป็นรัฐมนตรี ขอนี้เป็นสาเหตุที่สำคัญอันหนึ่งที่ทำให้อัตรา ของการล้มของคณะรัฐมนตรีในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ อยู่ในระดับสูง เป็นเจตนาของผู้ร่างอีกด้วยเหมือนกันที่จะสถาปนารัฐบาลที่สามารถต่อต้านความบีบคั้นที่เกิดจากกลุ่มรัฐสภาได้มากขึ้น และดังนั้นรัฐบาลจึงอยู่ในฐานะที่จะให้ความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ได้ โดยไม่ต้องแบ่งแยกความสนใจไปนั่งถึงตั้งอื่น

ความรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติ ความรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติมีลักษณะที่จำเพาะเจาะจงและจำกัด หลังจากที่นายกรัฐมนตรีได้รับแต่งตั้งจากประธานาธิบดีของสาธารณรัฐแล้ว เขาก็เสนอโครงการต่อสภาแห่งชาติและผ่านรัฐมนตรีต่อวุฒิสภา ถ้าโครงการนี้เป็นที่ยอมรับโดยสภาแห่งชาติ คณะรัฐมนตรีก็เป็นที่ยอมรับ ถ้าแพ้นายกรัฐมนตรีต้องยื่นใบลาต่อประธานาธิบดี

สภาอาจจะปราบคณะรัฐมนตรีได้ด้วยวิธีดังกล่าวคือ สภาแห่งชาติ (ไม่ใช่วุฒิสภา) มีสิทธิจะเสนอญัตติคำหาซึ่งต้องมีสมาชิก ๓ ใน ๑๐ ของสภาลงนาม ญัตตินี้จะตกไปถ้าหากว่าไม่ได้รับเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดจากสมาชิกสภาฯ หรืออีกนัยหนึ่งบัตรลงคะแนนฉบับที่ว่าง และการลงคะแนนไม่ออกเสียงเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายรัฐบาล ถ้า

ญัตติผ่านได้ รัฐบาลต้องลาออก ถ้าญัตติตกไปผู้ลงชื่อเหล่านั้นไม้อาจจะเสนออนุญัตติอีก
อันหนึ่งในสมัยประชุมเดียวกัน

นายกรัฐมนตรีหลังจากปรึกษากับคณะรัฐมนตรีแล้วอาจจะตั้งต่อความเป็นความตายของรัฐบาลของเขาในประเด็นทั่วไปเกี่ยวกับนโยบาย หรือในเรื่องร่างรัฐบัญญัติใด ๆ ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญไม่ได้วางไว้ในตัวบทก็ตาม การกระทำนั้นจะมีความหมายเท่ากับ “ปัญหาขอความไว้วางใจ” ถ้าไม่มีการลงคะแนนตั้งญัตติคำหั้นในเงื่อนไขดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ถือเอาว่าประกาศนโยบายทั่วไป เป็นที่ยอมรับ ร่างรัฐบัญญัติที่จะจริงจะกลายเป็นกฎหมาย เว้นแต่จะมีการเสนออนุญัตติคำหั้นและมีการลงคะแนนตามเงื่อนไขเช่นเดียวกัน แต่ด้วยข้อแตกต่างหนึ่งข้อ คือ ผู้ลงชื่อเดิมอาจจะเสนออนุญัตติคำหั้นได้มากกว่าหนึ่งครั้งเท่ากับที่นายกรัฐมนตรีตั้งในเรื่องความรับผิดชอบของรัฐบาล ถ้าญัตติผ่านโดยคะแนนเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาด ร่างรัฐบัญญัติจะไม่กลายเป็นกฎหมายและรัฐบาลต้องลาออก อย่างไรก็ตาม ถ้าญัตติคำหั้นนี้ตกไป และจะนับว่าตกถ้าได้เพียงเสียงข้างมากอย่างปกติ ตัวบทนั้นก็กลายเป็นกฎหมายและรัฐบาลจะอยู่ในตำแหน่ง ดังนั้น ร่างรัฐบัญญัติอาจจะกลายเป็นกฎหมายได้ ถึงแม้ว่าไม่ได้รับคะแนนเสียงข้างมากก็ตาม

“กฎหมาย” และ “การวางกฎเกณฑ์” รัฐธรรมนูญระบุไว้ว่า “กฎหมายจะได้รับการออกเสียงลงคะแนนโดยรัฐสภา” สมาชิกของรัฐสภาและสมาชิกของรัฐบาลอาจจะเสนอร่างรัฐบัญญัติและการแก้ไขต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ขอบข่ายของความสามารถในการออกกฎหมายนั้นมีจำกัด ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๓๔) ว่า

.....กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับ :

สิทธิของพลเมืองและการประกันขั้นมูลฐานแก่พลเมือง ในการมีเสรีภาพของประชาชน.....

สัญชาติ สภาวะ และฐานะทางกฎหมายของบุคคล สัญญาสมรส ลักษณะมรดก และทรัพย์สินที่ให้โดยเสน่หา

กำหนดอาชญากรรมและความผิดทางอาญาประเภทเบา และกำหนดโทษที่ต้องได้รับการกระทำทางอาญา.....

หลัก อัตรา และวิธีการเก็บภาษีทุกชนิด การออกเงินตรา.....
 ระบบเลือกตั้งรัฐสภาและสภาท้องถิ่น.....
 การโอนกิจการเป็นของรัฐ และการโอนกิจการจากส่วนสาธารณะมาเป็นส่วนบุคคล...
 (และ) หลักเกณฑ์มูลฐานของ :
 การจัดระเบียบทั่วไปของการป้องกันประเทศ
 การบริหารประชาคมส่วนท้องถิ่นอย่างเสรี ขอบเขตของวงอำนาจศาลและทรัพยากร
 การศึกษา
 สิทธิในทรัพย์สินสมบัติ ข้อผูกมัดของพลเมืองและการค้า
 กฎหมายเกี่ยวกับการมีงานทำ สหภาพและความมั่นคงทางสังคม

การระบุอำนาจนิติบัญญัติที่ไม่อาจจะขยายขึ้นได้ ยกเว้นว่าจะใช้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ (กฎหมายที่ผ่านทั้งต้องสภาด้วยคะแนนเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาด) มาตรา ๓๗ แสดงเรื่องในไว้ชัด กล่าวไว้ว่า “เรื่องอื่น ๆ ทั้งหมดที่ไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ตกอยู่ภายใต้วงของการกำหนดกฎเกณฑ์” และได้กล่าวไปไกลถึงว่า “ตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอาจจะถูกแก้ไขได้โดยกฤษฎีกา” ดังนั้นกฎหมายที่ทำด้วยอำนาจรัฐที่ ๔ เกี่ยวกับเรื่องเช่นนี้ ทถูกประกาศโดยรัฐธรรมนูญใหม่ว่า นอกเหนืออำนาจของนิติบัญญัติก็อาจจะถูกแก้ไขได้โดยกฤษฎีกาธรรมดา ๆ กฎหมายเหล่านี้ “delegalized”

รัฐธรรมนูญยังอนุญาตให้รัฐสภามอบอำนาจในการออกกฎหมายไปให้ฝ่ายบริหารทำแทนได้ เพื่อที่จะบริหารโครงการของตน รัฐบาลอาจจะขอให้รัฐสภาให้อำนาจตนโดยกฤษฎีกาภายในกำหนดเวลาที่จำกัด มาตราที่โดยปกติแล้วจะลงไว้ในขอบเขตของกฎหมาย (มาตรา ๓๘) กฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับทันทีที่ถูกประกาศใช้ เป็นกฎหมาย แต่ใช้ไม่ได้ถ้ารัฐบาลไม่ได้ส่งร่างรัฐบัญญัติ เพื่อขอรับสัตยาบันไปให้แก่อำนาจภายในเวลาที่กำหนดให้ หรือถ้าร่างรัฐบัญญัติไม่ได้รับสัตยาบัน

งบประมาณ รัฐธรรมนูญทำให้ “งบประมาณฝ่ายบริหาร” คัดค้านที่รัฐบาลยื่นงบประมาณต่อสภา ข้อเสนอที่มาจากสมาชิกของรัฐบาล “จะรับไม่ได้ถ้าการยอมรับเอาเข้ามาใช้นั้นนำมาซึ่งการลดน้อยลงของโรคทรัพย์ของประชาชนหรือการเพิ่มค่าใช้จ่ายของส่วนรวม” (มาตรา ๔๑) ไม่ว่าเวลาใดก็ตาม ไม่อาจจะรับร่างรัฐ-

บัญญัติใด ๆ ที่นำมาซึ่งการลดน้อยลงของโภคทรัพย์หรือเพิ่มค่าใช้จ่าย ถ้า “รัฐสภาไม่ตัดสินใจภายใน ๗๐ วัน” หลังจากการเสนองบประมาณแล้ว “ร่างรัฐบัญญัติงบประมาณอาจจะประกาศใช้เป็นกฎหมายได้และมีผลบังคับได้โดยกฤษฎีกาธรรมดา” (มาตรา ๔๗ ย่อหน้า ๒ และ ๓) ดังนั้น รัฐสภาอาจจะเพิกเฉยรัฐสภาได้ในกรณีที่สภาตกลงกันไม่ได้

ข้อเหล่านี้ คือ หลักใหญ่ ๆ ของรัฐธรรมนูญ รัฐสภาแบบ ๒ สภาที่ให้สิทธิยับยั้งแก้จุดผิดอย่างแท้จริง ในกรณีที่จุดผิดสภาได้รับความสนับสนุนจากรัฐสภา การแบ่งแยกระหว่างการกำหนดกฎหมายและการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็นผลให้มีการให้อำนาจทางนิติบัญญัติแก่ฝ่ายบริหาร บทบัญญัติที่ว่าร่างรัฐบัญญัติจะเป็นกฎหมายได้ถ้าหากว่าไม่มีเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดคัดค้านคณะรัฐมนตรี การให้อำนาจในการออกกฎหมายแก่ฝ่ายบริหาร ร่างรัฐบัญญัติของรัฐสภาเมื่อมีสิทธิเข้าสู่รัฐสภาได้ก่อนร่างรัฐบัญญัติของสมาชิก จักรกตที่จำกัดการเสนอญัตติคำหาญ ความคุกคามที่จะถูกยุบที่มีอยู่ตลอดเวลา เครื่องมือต่าง ๆ ในกำมือของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐและนายกรัฐมนตรีอาจทำให้กฎหมายค้างได้ โดยการอุทธรณ์ต่อสภารัฐธรรมนูญ และในขั้นสุดท้ายอาจมีการลงประชามติได้ในเรื่องบางเรื่อง มีข้อเดี้ยวที่ยอมให้ดำรงรัฐสภาคือ บทบัญญัติที่ให้ระยะเวลาสำหรับตั้งกระทู้ถามและถกเถียงได้สัปดาห์ละวัน ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนและวุฒิสมาชิกอาจตั้งคำถามถามสมาชิกของคณะรัฐมนตรี

องค์กรแห่งรัฐธรรมนูญและหลักเกณฑ์อื่น ๆ

รัฐธรรมนูญใหม่ได้ตั้งสภาเศรษฐกิจและสังคม (Economic & Social Council) ขึ้น สภานี้เป็นตัวแทนของผลประโยชน์ทางวิชาชีพที่สำคัญที่สุดของฝรั่งเศส มีอำนาจในทางปรึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายทางเศรษฐกิจและสังคมที่เสนอมา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรการที่เกี่ยวกับการวางแผนทางเศรษฐกิจ เช่นกันกับในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ ศาลยุติธรรม (The High Court of Justice) ซึ่งสภาผู้แทน

และตุลาการเป็นผู้เลือกสมาชิกอาจจะพิจารณาประธานาธิบดีในความผิดฐานกบฏ และพิจารณาสมาชิกของรัฐบาลในความผิดทางอาญาที่กระทำขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่ ตุลาการของฝ่ายตุลาการ (High Council of the Judiciary) ซึ่งมีประธานาธิบดีเป็นประธาน เป็นผู้แต่งตั้งผู้พิพากษาให้ดำรงตำแหน่งสูง ๆ ทางตุลาการ เป็นที่ปรึกษาของประธานาธิบดีเกี่ยวกับเรื่องการอภัยโทษและตัดสินในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยทางด้านตุลาการ หมวดเดียวกันของรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๖๖) กล่าวไว้ถึงสิ่งที่ตั้งใจจะให้เป็นการที่เขียนว่าด้วย habeas corpus ไว้ ดังนี้ "ไม่มีใครจะถูกจับกุมหน่วงเหนี่ยวไว้ตามอำเภอใจ เจ้าหน้าที่ทางตุลาการซึ่งเป็นผู้พิทักษ์เสรีภาพส่วนบุคคลให้ความมั่นใจว่าจะมีการเคารพต่อหลักการตามข้อแม้ที่ระบุไว้ในกฎหมาย"

การเปลี่ยนแปลงใหม่ที่ระมัดระวังที่สุดก็คือ ตุลาการรัฐธรรมนูญ (Constitutional Council) ประกอบด้วยสมาชิก ๘ คนซึ่งอยู่ในตำแหน่งเป็นเวลา ๘ ปี ๓ คนได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีของสาธารณรัฐ ๓ คนได้รับการแต่งตั้งจากประธานสภาล่าง และอีก ๓ คนจากประธานสภาสูง มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๓ ใน ๓ ทุก ๆ ๓ ปี ที่เพิ่มเติมขึ้นมาอีก คือ อดีตประธานาธิบดีสาธารณรัฐเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง อำนาจนาพาการคัดทอนมาตุลาการรัฐธรรมนูญ สภานำอำนวยการการเลือกตั้งประธานาธิบดีและการออกเสียงลงมติและประกาศผล ตัดสินความสมบูรณ์ของการเลือกตั้งทางนิติบัญญัติต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา ดังนั้น จึงเป็นการหลีกเลี่ยงการโต้เถียงขัดแย้งกันอย่างขมขื่นระยะยาวในสภา เป็นคำตัดสินสุดท้ายในการร้องขอให้มีการตีความรัฐธรรมนูญในเรื่องที่เจาะจงร่างรัฐบัญญัติทั้งหมดรวมทั้งสนธิสัญญาอาจจะเสนอต่อสภาโดยประธานาธิบดีของสาธารณรัฐ นายกรัฐมนตรีหรือประธานสภาใดสภาหนึ่งของสองสภาก่อนที่จะประกาศใช้เป็นกฎหมาย การประกาศว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหยุดยั้งการประกาศใช้ร่างรัฐบัญญัติ หรือการใช้สนธิสัญญาได้ โดยอัตโนมัติ ตัดสินชี้ว่าข้อบังคับประจำของสภาล่างและสภาสูงชอบด้วยกฎหมาย ที่สุดคือเป็นผู้พิทักษ์ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ

และฝ่ายบริหาร คัดค้านเรื่องการอ้างสิทธิทั้งหมดที่รัฐบาลกล่าวหา สถานितिบัญญัติได้ทำ
เกินขอบเขตนิติบัญญัติ

คามรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕ การพิจารณาใหม่เกี่ยวกับการชอบ
ด้วยรัฐธรรมนูญนั้น แตกต่างกับการปฏิบัติในสหรัฐอเมริกาในแง่สำคัญ ๆ ๒ แห่ง ประ
การที่หนึ่ง เกือบจะจำกัดอยู่กับเฉพาะบางประเภทที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานिति
บัญญัติ และฝ่ายบริหารแต่อย่างเดียว ประการที่สอง จะเข้ามาับบทบาทได้ก็ต่อเมื่อ
ได้รับการขอร้องจากคน ๔ คนของสาธารณรัฐที่ ๕ คือ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี
และประธานสถานितिบัญญัติทั้งสองสภา การพิจารณาใหม่ใช้ได้กับร่างรัฐธรรมนูญที่ยัง
ค้างอยู่เท่านั้น ไม่อาจโจมตีกฎหมายว่า “ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ” เว้นเสียแต่ว่าจะ
ต้องตามข้อความที่เจาะจงและจำกัดไว้ในมาตรา ๓๗ นั่นคือ เมื่อรัฐบาลอ้างว่าสภา
นิติบัญญัติใช้อำนาจเกินกว่าที่มุ่งไปในการออกกฎหมายเท่านั้น ตรงกันข้ามกับการปฏิบัติ
ของสหรัฐอเมริกา สภารัฐธรรมนูญไม่อาจระงับฟังก์ชันที่นำขึ้นมาโดยเอกชน และไม่
สามารถจะคัดค้านเรื่องราวซึ่งสิทธิส่วนบุคคลถูกล่วงละเมิด

รัฐธรรมนูญได้วางหนทางแก้ไขรัฐธรรมนูญไว้ ๒ วิธี คือ การแก้ไขที่
เสนอโดยเสียงข้างมากปกติจากสภาทั้งสอง ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบในการออกเสียง
ประชามติ ข้อเสนอกับมาจากประธานาธิบดีและได้รับความเห็นชอบจากสภาทั้งสองด้วย
เสียงข้างมากธรรมดา หลังจากนั้นอยู่ที่ดุลยพินิจของประธานาธิบดีว่าจะเอาเข้าสู่สภา
ทั้งสองที่ประชุมร่วมกัน (ซึ่งในกรณีดังกล่าวต้องได้รับคะแนนเสียงข้างมาก ๓ ใน ๕)
หรือให้มีการออกเสียงลงประชามติ ดังนั้น การแก้ไขที่ริเริ่มมาจากรัฐบาลอาจจะไปสู่
สภาหรือสู่ประชาชน ขณะที่ข้อเสนอกับมาจากรัฐสภาต้องเสนอให้มีการออกเสียงลง
ประชามติเสมอไป ดังที่เราได้เห็นแล้ว ประธานาธิบดีเดอโกลด์ใช้มาตรา ๓๑ อ้าง
ว่าการแก้ไขจะต้องเสนอโดยตรงจากประธานาธิบดีไปยังประชาชนในการออกเสียงลง
ประชามติ ดังนั้น จึงเป็นการจงใจละเลยรัฐสภา

๗. วิวัฒนาการของพลังการเมืองภายใต้ สาธารณรัฐที่ ๕

นับแต่ นายพลเดอโกลด์กลับเข้าสู่ตำแหน่งและต่อมาเป็นประธานาธิบดี มี ถึง ๘ โอกาสที่มีการปรึกษาประชาชนฝรั่งเศสด้วยวิธีต่างๆ กัน การออกเสียงลงประชามติเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘ ในเรื่องรัฐธรรมนูญใหม่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน (เมื่อวันที่ ๒๓ และ ๓๐ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๘) การเลือกตั้งประธานาธิบดี เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๑๙๕๘ การเลือกตั้งของเทศบาลและวุฒิสมาชิกเมื่อฤดูใบไม้ผลิปี ค.ศ. ๑๙๕๘ การออกเสียงลงประชามติครั้งที่ ๒ และที่ ๓ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๑ และเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒ ในเรื่องสภาพในอนาคตของแอลจีเรีย มีการออกเสียงลงประชามติครั้งที่ ๔ เมื่อ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ตามข้อเสนอมให้เลิกประธานาธิบดีโดยการออกเสียงทั่วไปโดยตรงจากประชาชน และตามมาด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนแห่งชาติในเดือนพฤศจิกายน

การออกเสียงลงประชามติครั้งที่ ๑

ผลของการออกเสียงลงประชามติ เมื่อ ๒๘ กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘ คือ การรับรองรัฐธรรมนูญใหม่อย่างฉันทามติ* ในตัวประเทศฝรั่งเศสจากจำนวนผู้ลงทะเบียนไว้ ๒๖,๖๐๖,๘๔๘ คนมีถึง ๒๒,๕๘๕,๗๐๓ คนที่ออกเสียง เป็นการร่วมมือที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนเคย คือมีถึงร้อยละ ๘๔.๘ และจากจำนวนนี้ “เห็นด้วย” ถึง ๑๗,๖๖๖,๘๒๘ “ไม่เห็นด้วย” ๔,๖๒๔,๘๗๕ บัทร เท่ากับร้อยละ ๗๘.๒๕ ต่อร้อยละ ๒๐.๗๕ ในสหภาพฝรั่งเศส (The African Autonomous Republics & Madagascar) เดียง “เห็น

* สำหรับรายละเอียด ดู Macridis and Brown, *The de Gaulle Republic ; Quest for Unity.*

ด้วย” ดันทดามเช่นกัน ๒๕ ทุ่งนยอกเวิน Guinea ซึ่งออกเสียง “ไม่เห็นด้วย” ในแอดเจอร์บ จากคะแนนเสียงทั้งหมด จำนวนร้อยละ “ไม่เห็นด้วย” ทั้งได้เคย

การออกเสียงลงคะแนนต่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงรูปของแผนที่ทางการเมืองของฝรั่งเศส ที่มั่นของลัทธิสาธารณรัฐนิยมปักชายที่เคยมีมาแต่เดิม คือ ทางใต้ Paris “red belt” บางจังหวัดในภาคกลางและตะวันออกเฉียงใต้ของฝรั่งเศส ถูกกระแสนิยมคอมมิวนิสต์กวาดไป มีเพียงในจังหวัด Corrèze และ Haute—Vienne ซึ่งเป็นที่มั่นของฝ่ายคอมมิวนิสต์เท่านั้นที่ยังออกเสียง “ไม่เห็นด้วย” เป็นปริมาณถึงร้อยละ ๓๔ ใน ๓๓ จังหวัดซึ่งรวมทั้งย่านอุตสาหกรรมที่สำคัญที่สุด คะแนนเสียง “ไม่เห็นด้วย” มีไม่เกินราวร้อยละ ๒๕—๓๐ อีกนัยหนึ่ง คือ ราว ๒๓ จังหวัด ลงคะแนน “เห็นด้วย” ถึงร้อยละ ๘๕ หรือกว่านั้น นีรวมทั้งเขตฝรั่งเศสอนุรักษนิยม คือ ตะวันตก ตะวันออก และเขตทางใต้ของที่ราบคอนกตาง

พรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งเป็นพรรคสำคัญพรรคเดียวที่โฆษณาต่อต้านการรับรัฐธรรมนูญใหม่อย่างรุนแรงประตบกับความพ่ายแพ้ ถ้าจะมีใครสักคนสมมติเอาว่าคะแนนเสียง “ไม่เห็นด้วย” ทุก ๆ คะแนนเป็นคะแนนของคอมมิวนิสต์ซึ่งก็ไม่มีอะไรมารับรอง พวกคอมมิวนิสต์ก็ยังไม่พ่ายแพ้อย่างหนักอยู่ดี อัตราส่วนเสียง “ไม่เห็นด้วย” มีเพียงร้อยละ ๒๐.๗๕ ค่ากว่าระดับเฉลี่ยปกติของกำลังเสียงเด็กดังของพรรคคอมมิวนิสต์ ดังนั้น จึงปรากฏว่าพรรคคอมมิวนิสต์ถูกผู้ออกเสียงเด็กดังเป็นจำนวนมากบอกลำดา การสูญเสียนี้มาจากทั้งจังหวัดที่เป็นย่านอุตสาหกรรมและไม่ใช่อุตสาหกรรมทั้งจากกรรมกรและแหล่งสำคัญทางกสิกรรม

ที่น่าเขื่องไปกว่านั้น คือ การกลับคืนมาของพวกนิยมคอมมิวนิสต์ “red belt” จากปารีสและย่านนอกเมืองของกรรมกรทางใต้และตะวันออก ในขณะที่ในตัวเมืองปารีสคะแนนเสียง “เห็นด้วย” รวมเป็นร้อยละ ๗๗.๖ ในย่านนอกเมืองมีร้อยละ ๖๘.๓ เสียง “ไม่เห็นด้วย” ทุก ๆ แห่งต่ำกว่าคะแนนเสียงของพรรคคอมมิวนิสต์เมื่อมี

ค.ศ. ๑๙๕๖ และในที่ดินส่วนตัวของผู้นำพรรคเป็นจำนวนมากคะแนนเสียงของคอมมิวนิสต์ก็ตกตงอย่างมากมาย

การเลือกตั้งสภานิติบัญญัติครั้งแรก ๆ

การเลือกตั้งทางนิติบัญญัติครั้งที่ ๑ มีขึ้นตามหลังประชามติเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๕ เมื่อเทียบกับการเลือกตั้งทั่วไป ๓ ครั้งที่ผ่านมาในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ แต่วกเป็นการรณรงค์ที่ไม่ค่อยมีใครแย่งนัก ประชาชนทั่วไปก็ดูเหมือนจะมองการเลือกตั้งในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกรรมวิธีในการให้อำนาจของสาธารณรัฐแก่นายพลเดอโกลด์

กฎหมายเลือกตั้ง "ใหม่" รัฐบาลได้ตัดสินใจจะใช้ระบบ single-member district system with run-offs. ซึ่งเคยใช้ในสมัยสาธารณรัฐที่ ๓ เป็นส่วนใหญ่ การเลือกตั้งมีขึ้นเป็น ๒ ชั้น คือ ในชั้นการเลือกตั้งครั้งที่ ๑ (first ballot) ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้รับเลือกถ้าหากว่าเขาได้รับคะแนนเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดของคะแนนที่มีผู้ออกเสียงทั้งหมด ถ้าไม่ได้เช่นนั้นก็มีการเลือกตั้งครั้งที่ ๒ (second ballot) ขึ้นภายในเวลา ๑ สัปดาห์ต่อมาซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีคะแนนเสียงสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ในสัปดาห์ระหว่างการเลือกตั้งทั้ง ๒ ครั้งนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต่างๆ มีโอกาสที่จะถอนตัวออกเพื่อเป็นประโยชน์แก่คู่แข่งที่มีภาษาคึกกว่าหรือเพียงเพื่อจะออกไปเฉย ๆ

มีการแบ่งที่นั่งให้แก่แต่ละเขต (district) ตามหลักเกณฑ์ว่าถ้าสมาชิกสภาผู้แทนคนหนึ่งคือประชาชนทุก ๆ ๘๓,๐๐๐ คน และในแต่ละจังหวัดมีผู้แทน ๒ คนเป็นอย่างน้อย เส้นแบ่งเขตภายในจังหวัดนั้นวางโดยกระทรวงมหาดไทยและดำเนินนายกรัฐมนตรีตามหลักเกณฑ์ของรายงานที่ได้รับมาจากข้าหลวง เขตเหล่านี้ถูกกำหนดแบ่งอย่างระมัดระวัง และทั้ง ๆ ที่มีการแย่งกันบางอย่าง ก็ไม่มีการจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นประโยชน์อย่างไม่ยุติธรรมแก่พรรคการเมืองฝ่ายคน

ผล เช่นกันกับกรณีประชามติเมื่อมองที่แรกผลของบัตรเลือกตั้ง (ballots) ทั้ง ๒ ครั้ง คือเมื่อ ๒๓ พฤศจิกายน และ ๓๐ พฤศจิกายน ดูเหมือนว่าเบ็ดเตล็ดรูปร่างภายนอกของพลังทางการเมือง พรรคโคถัดดีส์ใหม่ คือ Union for the New Republic (UNR) ได้ทั้ง ๑๘๘ ที่นั่งจาก ๔๖๕ ที่นั่งของควประเทศฝรั่งเศส พวกคอมมิวนิสต์สูญเสียที่นั่งของตนไปถึงร้อยละ ๘๕ จึงมีผู้แทนลดลงเหลือเพียง ๓๐ คน (เมื่อเปรียบเทียบกับถึง ๑๕๐ คนในปี ค.ศ. ๑๙๕๖) พวกโซเชี่ยลดีดีส์เหลือเพียง ๔๐ ที่นั่ง (เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๖ มีถึง ๘๘ ที่นั่ง) ฝ่ายต่างๆ ของพรรคราดิคัล ๓๗ ที่นั่ง (เทียบกับ ๗๔ ที่นั่งเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๖) MRP รวมกับพวก Christian Democrats ที่แตกออกไปมีฐานะดีกว่าที่คาดไว้คือยังคงมีที่นั่งเหลืออยู่ถึง ๕๗ ที่นั่ง จาก ๗๓ ที่นั่งที่เคยมี พวกอิสระกระดาษา มาเป็นกลุ่มการเมืองที่ใหญ่เป็นที่สองในสภาผู้แทน พร้อมด้วยผู้แทน ๓๒๐ คน (เพิ่มขึ้นมา ๒๔ คน)

อย่างไรก็ตามคะแนนเสียงทั่วไปแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงที่มากขึ้นในส่วนของราษฎรผู้เลือกตั้ง ลักษณะที่สำคัญของการเลือกตั้งครั้งที่หนึ่ง (first ballot) ในแง่ของการลงคะแนนเสียงทั่วไปก็คือ ความดำริขอประมาณของ UNR (ร้อยละ ๑๗.๖ ของคะแนนเสียงเลือกตั้ง) การเสื่อมลงของพรรคคอมมิวนิสต์ (ซึ่งสูญเสียคะแนนเสียงถึง ๓,๖๕๐,๐๐๐ คะแนน จากร้อยละ ๒๕.๗ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ไปเป็นร้อยละ ๑๘.๘ ใน ค.ศ. ๑๙๕๘) ความอ่อนกำลังลงของพรรคราดิคัล การหมดหวังของพวกปัญญา และการตระเวนไม่ออกเสียงในอัคราตุง การตระเวนไม่ออกเสียงมีปริมาณถึงร้อยละ ๒๒.๘ เมื่อเปรียบกับร้อยละ ๑๕ ในการออกเสียงลงประชามติ และร้อยละ ๑๗.๓ ในการเลือกตั้งเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๕๖ เมื่อเปรียบกับการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ผู้ออกเสียงเลือกตั้งกว่า ๔ ล้านคน หรือร้อยละ ๒๐ ของทั้งหมด (อดีตคอมมิวนิสต์ ๑,๖๕๐,๐๐๐ คน ราดิคัลครั้งด้าน และพวกปัญญา ๒ ล้าน) ย้ายไปเข้ากับพรรคอื่นหรืองดเว้นไม่ออกเสียง

พวกโซเชี่ยลลิสต์และ MRP ยังคงมีกำลังนิยมของประชาชน ดังนั้น จึงมี
 ผู้ชนะใหญ่ ๆ ๒ พวก เปรียบเทียบได้กับเมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๖ คือ พวกอิดีระและพวกที่ร่วม
 กับพวกซ้ายกลางซึ่งได้รับคะแนนเสียง ๑ ล้าน (จากร้อยละ ๑๔.๕ ถึงร้อยละ ๑๘.๘ ของ
 ทั้งหมด) และ UNR UNR ได้รับคะแนนเสียง ๓,๖๐๔,๐๐๐ ในการเลือกตั้งครั้งที่หนึ่ง
 เทียบกับ ๔,๒๖๖,๐๐๐ เสียงของ RPF ใน ค.ศ. ๑๙๕๓ ด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่า RPF
 ถึงครึ่งล้าน UNR ได้กระจายกำลังไปทั่วประเทศอย่างสม่ำเสมอมากขึ้น เช่นกันกับ RPF
 UNR เข้มแข็งทางด้านตะวันออก ตะวันตก และเขตป่าวิสต์ แต่อ่อนแอกว่าในเขตจังหวัด
 ที่เคยเป็นของอนุรักษนิยมมา อีกนัยหนึ่ง UNR เข้าไปทางใต้ของลัวร์ (Loire) ได้ผล
 ดีกว่า RPF โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามฝั่งตะวันออกของเมดิเตอร์เรเนียนและในเขตพีร์นีสและ
 ดุญต์ ใน ๒๕ จังหวัด (โดยเฉพาะในทางตอนกลาง ใต้ และตะวันตก) พวกปู้จากรวม
 กันเป็นถึงร้อยละ ๑๒ ของคะแนนเสียงในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ในจังหวัดเหล่านี้มี ๖ แห่งที่
 คะแนนของ UNR เพิ่มขึ้นเห็นได้ชัดขึ้นจากที่ RPF ประสบผลสำเร็จในปี ค.ศ. ๑๙๕๓

การเลือกตั้งครั้งที่สอง มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวนน้อยเท่านั้นที่มีชัยใน
 บัตรเลือกตั้งครั้งที่หนึ่งด้วยคะแนนเสียงข้างมากจนเด็ดขาด ดังนั้น ส่วนประกอบของสภา
 ผู้แทนก็ถูกตัดสินจากการเลือกตั้งครั้งที่สอง ชัยชนะของ UNR มีทั่วประเทศ ได้ที่นั่ง
 ทั้งหมดใน ๕ จังหวัด คือได้ ๓๓ จาก ๕๕ ของที่นั่งในเขตแซน (Seine) ได้ ๘ จาก ๓๐
 ของจิรอง (Gironde) และได้ ๓๒ จาก ๓๓ ในนอร์ด (Nord) ทั้งๆ ที่ UNR ประสบ
 ความสำเร็จ พวกอิดีระก็ยังคงรักษาสถานะของตนไว้ได้ดีอย่างน่าทึ่งทีเดียว ผู้สูญเสีย
 ก็คือ พวกราดิคัล และที่มากกว่าใครๆ คือ คอมมิวนิสต์และโซเชี่ยลลิสต์ การแยกตัว
 อยู่โดยเอกเทศของคอมมิวนิสต์ทำให้เฉียดประโยชน์เมื่อสำนามแคมเปญในตอนที่มีการเลือก
 ๕ ครั้ง มีปริมาณของพวกที่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์มากมายที่หันหลังให้ผู้สมัครรับเลือก
 ๕ ครั้งของ UNR ดังแสดงให้เห็นในผลการเลือกตั้งในเขตในป่าวิสต์ ๓ แห่ง (ตาราง ๗-๓
 หน้า ๔๓๓)

ตาราง ๑-๑ ผลของการเลือกตั้งครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒
ในเขตเลือกตั้ง ๓ เขตในปารีส ปี ค.ศ. ๑๙๕๘

เขตที่ 13		เขตที่ 36		เขตที่ 45	
การเลือกตั้งครั้งที่ 1		การเลือกตั้งครั้งที่ 1		การเลือกตั้งครั้งที่ 1	
Garaudy (คอมมิวนิสต์)	12,030	L'Huillier (คอมมิวนิสต์)	17,773	Duclos (คอมมิวนิสต์)	21,049
Sanson (UNR)	7,309	Devaud (UNR)	14,139	Profichet (UNR)	18,218
อิสระ	5,748	Republican Center	7,897	โซเชี่ยลลิสต์	10,416
โซเชี่ยลลิสต์	3,460	โซเชี่ยลลิสต์	4,071	อื่น ๆ	2,538
อื่น ๆ	7,700	อื่น ๆ	7,700		
การเลือกตั้งครั้งที่ 2		การเลือกตั้งครั้งที่ 2		การเลือกตั้งครั้งที่ 2	
Sanson	22,181	Devaud	29,315	Profichet	29,662
Garaudy	13,767	L'Huillier	21,383	Duclos	21,252

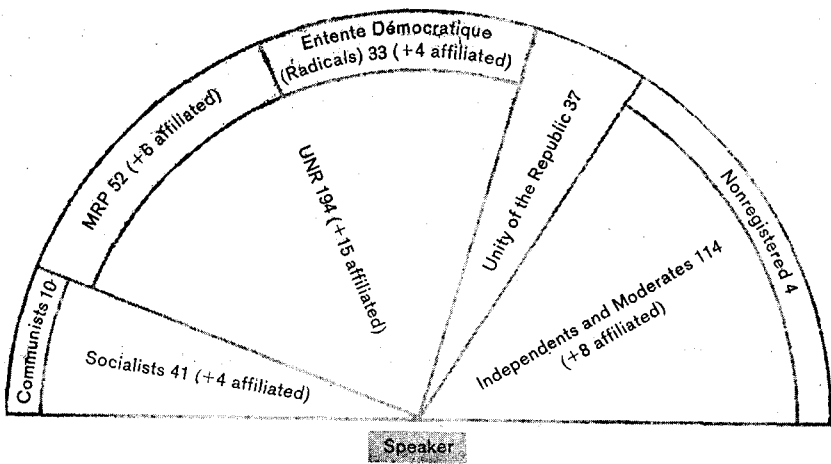
ระบบเด็กใหม่อีกครั้งก่อให้เกิดวิวัฒนาการในด้านความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป โดยบังคับให้มีการเลือกจากผู้สมัครรับเลือกตั้งจากัด ในกรณีส่วนใหญ่ ผู้ที่ออกเสียงให้พรรคซ้ายอื่นที่ไม่ใช่พรรคคอมมิวนิสต์ในการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ก็มักจะชอบ UNR มากกว่าพรรคอิสระ

สภาแห่งชาติ

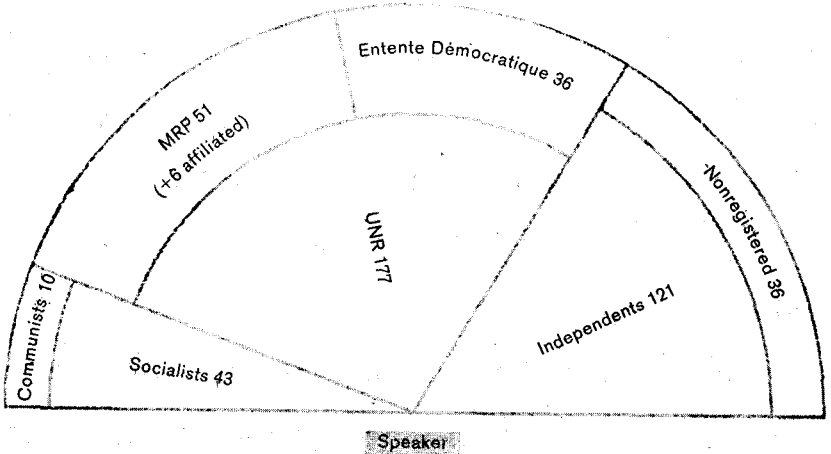
เด็กชนหลังการลงประชามติเมื่อความกระตือรือร้นนิยมโกลดัดต์จนถึงขีดสูงสุด สภาผู้แทนแสดงให้เห็นถึงความไม่ไว้วางใจอย่างลึกซึ้งของประชาชนที่มีต่อพวกสังคมนิสต์และรัฐมนตรีเก่า ๆ ผู้เลือกตั้งให้ความสนใจแก่คำพูดในการต่อสู้เก่า ๆ ของบูจาต และ “โยนคนเดวออกไป” (ทั้งนรวมทั้งพวกบูจาตเองด้วย) จากสังคมนิสต์ ๕๕๒ คน (รวมทั้งสังคมนิสต์สภาผู้แทนเด็กในแอลจีเรียและจังหวัดโพ้นทะเล) มีเพียง ๑๓๑ คนเท่านั้นที่เคยอยู่ในสภาสมัยที่แล้ว ในพวกที่เหลือมีเพียงจำนวนน้อยที่มีประสบการณ์ด้านรัฐสภาในสถานการณ์บัญญัติสมัยที่ ๒ (ค.ศ. ๑๙๕๑—๑๙๕๖) หรือในสภาของสาธารณรัฐ พวกใหม่มาจากพรรคการเมืองต่าง ๆ พอ ๆ กัน ร้อยละ ๗๕ ที่เข้ามาเป็นพวกเหล่านี้คือ UNR ซึ่งเดิมเคยมีสังคมนิสต์อยู่ในตำแหน่ง ๔๐ คน MRP และพรรคอิสระ เราจะพบหน้าคุ้น ๆ ก็แต่ในพวกฝ่ายซ้ายเท่านั้น ไม่เคยปรากฏมาก่อนเลยที่การเลือกตั้งในฝรั่งเศสจะมีการเปิดยนต์ใหม่อย่างรุนแรงขนาดนี้ ทั้งนี้เป็นการเลือกตั้งสภาว่างรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๑ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕

การจัดที่นั่ง พรรคนิยมในทางการเมืองเรียกร้องให้มีการแบ่งระหว่างฝ่ายซ้าย กกลาง และขวา ด้วยเหตุนี้ UNR จึงไม่ประสงค์จะรับการแบ่งเพราะเกรงว่าอาจจะถูกจัดไปอยู่กับพวกขวา หลังจากการถกเถียงกันเป็นเวลานานก็มีการประนีประนอมกันได้ ดังที่ภาพ ๗-๑ (หน้า ๔๓๕) แสดงไว้ UNR ถูกจัดให้อยู่ในตำแหน่งกลางเฉียงซ้าย โดยฝ่ายอิสระเป็นผู้เดียวโดยต้องกลายเป็นพวกขวาดุเดือดทั้งขนาดและตำแหน่งของ UNR ทำให้ UNR แกว่งไปมาระหว่างฝ่ายซ้ายและกลาง และในด้านกำลังอำนาจคุมสภาผู้แทน

ข้อบังคับประจำกำหนดเงื่อนไขไว้ว่าในการตั้งกลุ่มรัฐสภา ต้องมีสมาชิก อย่างน้อย ๓๐ คน ดังนั้น พวกคอมมิวนิสต์จึงไม่สามารถตั้งกลุ่มขึ้นได้ในเมื่อราดิกัลกลุ่ม ต่างๆ ประนีประนอมกันในเรื่องความแตกต่างกันได้ และตั้งเป็น Entente Démocratique พวกชาตินิยมที่คิดยังไม่ยอมถกบังคับทางการเมืองอุทิศตนให้แก่เรื่องแอดจัวร์เรียของฝรั่งเศส และได้ตั้งกลุ่มรัฐสภาขึ้นเรียกว่า Unity of the Republic และมีสมาชิก ๓๗ คน

ภาพ ๗-๑ สภาแห่งชาติก่อนประกาศเอกราชของแอลจีเรีย
๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒

ภาพ ๗-๒ สภาแห่งชาติภายหลังประกาศเอกราชของแอลจีเรีย

ส่วนใหญ่เป็นผู้แทนฝรั่งเศสได้รับเลือกในแอตจ์เรย์ และพวกฝ่ายขวาที่ถอนตัวออกจาก UNR อย่างไรก็ตามพวกนี้สูญเสียสมาชิกไปมากกว่า ๒ ใน ๓ เมื่อเดอโกลต์ตัดผู้แทนจากแอตจ์เรย์ออกจากตำแหน่งไปเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ (ภาพ ๗-๒ หน้า ๔๓๕) ผลก็คือพวกนี้สิ้นสุดการเป็นกลุ่มรัฐสภา

คณะกรรมการ สภาผู้แทนตัดสินว่าองค์ประกอบของสมาชิกของคณะกรรมการประจำ ๖ กลุ่ม จะเป็นไปตามจำนวนกำลังของกลุ่มรัฐสภา จะใช้เสียงข้างมากในการเลือกจากพวกซึ่งไม่มีสมาชิกมากพอที่จะตั้งกลุ่มรัฐสภา แต่ละคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนอย่างน้อย ๖๐ คน และอย่างมากไม่เกิน ๑๒๐ คน มีการตั้งคณะกรรมการดังต่อไปนี้คือ กิจการต่างประเทศ การวางแผนทางเศรษฐกิจ และการคลัง การป้องกันประเทศและกองทัพ กฎหมายรัฐธรรมนูญ การบัญญัติกฎหมาย และการบริหารทั่วไปของสาธารณรัฐ การผลิตและการค้า และเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรม สังคม และครอบครัว

การเลือกตั้งวุฒิสมาชิกของสาธารณรัฐ

วุฒิสมาชิก ๒๕๕ จากทั่วประเทศฝรั่งเศสถูกเลือกโดยกลุ่มผู้เลือกวุฒิสมาชิกทุก ๆ จังหวัดมีการเลือกตั้งครั้งที่ ๒ (run-off ballots) ยกเว้น ๗ จังหวัดที่ถูกกำหนดไว้ใหม่หนึ่งสำหรับวุฒิสมาชิกเกินกว่า ๔ ที่ ใน ๗ จังหวัดนี้เลือกวุฒิสมาชิกของคนที่หมด ๖๐ คนโดยถืออัตราส่วนจากจำนวนผู้ออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมดเป็นเกณฑ์กำหนด จังหวัดแอตจ์เรย์เลือกวุฒิสมาชิกได้ ๓๑ คน ซึ่งพวกนี้สูญเสียตำแหน่งไปหลังการประกาศเอกราชของแอตจ์เรย์

ผู้เลือกในทั่วประเทศฝรั่งเศสคือสมาชิกเทศบาล เมืองที่มีผู้อยู่อาศัยเกินกว่า ๓ หมื่นคนจะได้รับผู้เลือกเพิ่มขึ้นอีก ๑ คนจากทุก ๆ พันคนที่เพิ่มขึ้น ทง ๆ ที่มีข้อยกเว้น เมืองเล็ก ๆ และหมู่บ้านที่ยังคงมีบทบาทที่สำคัญ พวกที่มีผู้อยู่อาศัยต่ำกว่า

๑,๕๐๐ คนมีเสียงข้างมากในกลุ่มผู้เลือกสมาชิกวุฒิสภา พวกเขาเป็นตัวแทนของประชาชนเพียงร้อยละ ๓๓ แต่มีผู้เลือกสมาชิกวุฒิสภาถึงร้อยละ ๕๓ เมืองใหญ่ ๆ กว่าที่มีผู้อาศัยเกินกว่าหมื่นคนซึ่งเป็นตัวแทนของพลเมืองเกินกว่าร้อยละ ๔๐ มีผู้เลือกสมาชิกวุฒิสภาเพียงร้อยละ ๒๑.๕ เท่านั้น

การเลือกวุฒิสมาชิกทำให้มีวุฒิสภาที่เกือบเป็นพิมพ์เดียวกับวุฒิสภาในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ ในจำนวนวุฒิสมาชิก ๒๕๕ คนที่เลือกขึ้นในคราวครั้งเดียวเพียง ๘๕ คนเท่านั้นที่เป็นคนใหม่ และในจำนวนเหล่านี้ ๓๕ คนเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ร้อยละ ๘๔ ของวุฒิสมาชิกโดยตำแหน่งได้รับเลือกเข้ามาใหม่อีกครั้ง ใน ๓๕ จังหวัดไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย ส่วนในอีก ๓๗ จังหวัดทั้ง ๆ ที่มีการเปลี่ยนตัววุฒิสมาชิกเป็นรายบุคคลแต่ฐานะและกำลังของพรรคก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลง

สำหรับผลทั่ว ๆ ไป คอมมิวนิสต์สูญเสียที่นั่งไป ๒ ที่ และโซเชี่ยลลิสต์สูญเสียไป ๕ ที่ กลุ่มราติกัดต่าง ๆ ซึ่งตามธรรมชาติย่อมรวมกันในวุฒิสภาภายใต้ชื่อว่า “ฝ่ายซ้ายประชาธิปไตย” (Democratic Left) ได้เพิ่มมา ๓ ที่นั่ง เป็นข้อพิสูจน์อันหนึ่งที่ว่ากลุ่มราติกัดยังคงเข้มแข็งในหมู่ผู้มั่งคั่งในท้องถิ่นและพวกหัวหน้า UNR ได้ที่นั่งน้อยกว่าพรรคโกลดิสต์เก่าคือ RPF ๒ ที่นั่ง เป็นเครื่องชี้ถึงความไม่ดามารถวางรากตามท้องถิ่น ในขณะที่ MRP และพวกอิสระได้ที่นั่งเพิ่มขึ้นมา ๘ และ ๕ ที่นั่งตามลำดับ กลุ่มทางการเมืองที่เคย ๒ กลุ่ม คือพวกอิสระและราติกัดรวมเข้ากับ MRP มีเสียงข้างมากในวุฒิสภาอันใหม่ พลังของสาธารณรัฐที่ ๔ ยังคงไม่ตาย

เมื่อ ๒๔ กันยายน ค.ศ. ๑๙๖๒ มีการเปลี่ยนสมาชิกวุฒิสภา ๑ ใน ๓ การเลือกตั้งแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงของกลุ่มผู้เลือกวุฒิสมาชิก หลังจากที่ใช้ปกครองแบบโกลดิสต์มาแล้ว ๔ ปีดูเหมือนว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องกำลังของพรรค MRP ได้ที่นั่งเพิ่ม ๓ ที่ โซเชี่ยลลิสต์ได้เพิ่ม ๒ UNR และอิสระเสียไป ๑ และ ๒ ตามลำดับ จากจำนวนทั้งสิ้น ๘๘ ที่นั่งมีการเปลี่ยนพรรคเพียง ๓ ที่นั่งเท่านั้น

พลังทางการเมืองใหม่ ๆ

การออกเสียงลงประชามติ และการเลือกตั้งทางนิติบัญญัติและการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก ทำให้เราได้สถิติที่พอเพียงในการประเมินวิวัฒนาการของพลังทางการเมืองในฝรั่งเศส

สหภาพสำหรับสาธารณรัฐใหม่ (UNR)

ในสภาแห่งชาติมีสมาชิกสภาผู้แทนอื่นๆ บางคนเข้ามาพร้อมกับ UNR กำนัดของ UNR ก็เพิ่มขึ้นเป็นราวๆ ๒๓๐ นายกรัฐมนตรี ประธานสภาแห่งชาติและรัฐมนตรี & คนมาจาก UNR ในฐานะพรรค "ใหม่" พรรคได้ออกรับปฏิญญาทั่วไปที่ต่อต้าน "คนของระบบ" มาใช้เป็นทุน ความรู้สึกที่ยังให้เกิดมดดำจำนวนมากในสภาผู้แทน อย่างไรก็ตามก็ยังมีสมาชิก ๕๐ คนจาก ๓๘๘ คนที่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนหรือวุฒิสมาชิกมาแล้ว ไม่นานนักนิติบัญญัติก็ย้อนกลับในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ องค์ประกอบในด้านวิชาชีพของตัวแทนไม่ได้แตกต่างไปจากของสภาผู้แทนในส่วนของรวมมากมายนัก

สมาชิกสภาผู้แทนพรรค UNR ปฏิญาณจะจงรักภักดีต่อนายพลเดอโกลด์

คิง

ข้าพเจ้า สมาชิกสภาที่ได้รับเลือกของพรรค UNR ขอยืนยันอย่างจริงจังถึงความยึดมั่นอยู่กับสหภาพแห่งสาธารณรัฐใหม่ของข้าพเจ้า และต่อกลุ่มสมาชิกรัฐสภาของพรรคด้วยความเคารพต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้เลือกข้าพเจ้าขึ้นมา ในระหว่างสมัยนิติบัญญัตินี้ ข้าพเจ้าจะละเว้นจากการมีส่วนร่วมหรือไปเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด ข้าพเจ้าจะทำตามคำมั่นสัญญาดังต่อไปนี้ คือ จะยังคงซื่อตรงต่อจุดประสงค์ของ UNR ในรัฐสภาและในเขตเลือกตั้งของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะสนับสนุนการกระทำของนายพลเดอโกลด์ จะรับระเบียบวินัยในการออกเสียงลงคะแนนตามที่ตัดสินใจไปแล้วโดยเสียงข้างมากของกลุ่มในปัญหาสำคัญๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวกับชีวิตและประชามติฝรั่งเศส เพื่อที่จะรักษาไว้ซึ่งความเหนียวแน่นของกลุ่มของเราและความรู้สึกทั่วๆ ไปของขบวนการของเรา

ภายหลังการเลือกตั้ง UNR ได้จัดระเบียบเบื้องต้น มีสมาชิกน้อยตัวและไม่มีโครงการ ผู้นำของพรรคบางคนเชื่อว่า UNR ควรจะเป็น "พรรคแห่งปริมาณ"

เหมือนกับ RPF และก่อตั้งด้วยนโยบายพรรคที่อยู่ในระเบียบวินัยต่างๆ ให้แผ่กว้างออกไป
เคารพเชื่อฟังความเป็นผู้นำและติดต่อกับมติของประชาชน แต่เดอโกลด์ยกเด็กความคิด
ในเรื่องพรรคแห่งปริมาณนี้เดียว พรรคตามโครงการนี้ยอมหนีไม่พ้นที่จะทำให้เป็นการ
ยากสำหรับเขาที่จะมีบทบาทในฐานะ “ผู้ตัดสินชี้ขาด” ในประเด็นต่างๆ ของชาติ และ
จะเป็นการจำกัดดุลยพินิจของประธานาธิบดีในปัญหาที่เขาประสงค์จะเป็นผู้ตัดสินขั้นสุด
ท้ายลงไปได้อย่างร้ายแรง ตัวอย่างเช่น ในเรื่องแอลจีเรีย นโยบายต่างประเทศ และ
การบ่อนกั้น ดังนั้นพรรคยังคงเป็นไปตามที่เดอโกลด์ต้องการจะให้ เป็น คือ เป็น “*masse*
de manoeuvre” แห่งรัฐสภาโดยปราศจากนโยบายและद्धति ปราศจากการมีดมาชิก
ในปริมาณมากและการจัดระเบียบ พร้อมทั้งจะตามประธานาธิบดีของสาธารณรัฐไม่ว่า
เขาจะนำไปทางไหน

พรรคคอมมิวนิสต์

การพ่ายแพ้ของคอมมิวนิสต์ในการออกเสียงลงประชามติและในการเลือกตั้ง
ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พรรคดังเช่นที่ปรากฏในตอนแรก คะแนนเสียงสำหรับ
เดอโกลด์เป็นไปในรูปของการออกเสียงคัดค้าน ซึ่งคอมมิวนิสต์เองเคยได้มาแล้วในอดีต
(การออกเสียงลงคะแนนให้แก่ตัวบุคคลไม่ใช่เป็นของผิดปกติในประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศส)
รูปของโบนาร์ติสต์ของสมัยปัจจุบันนี้ได้รับความนับสนุนมากพอใช้จากกรรมกร
และชนชั้นกลางระดับต่ำ ถึงแม้จะพ่ายแพ้คอมมิวนิสต์ก็ยังมีเครื่องปลอบใจ พวกเขา
ก็ยังคงเป็นพรรคที่กว้างขวางในประเทศ และยังคงกุมส่วนใหญ่ของกรรมกรในสภาพ
ไว้ได้ ทั้งๆ ที่มีการขัดแย้งกันภายใน พวกเขายังคงมีดมาชิกมากที่สุดในบรรดาพรรค
ต่างๆ และการจัดระเบียบของพรรคก็ยังคงมั่นคง

ไม่ถึง ๒ ปีหลังจากการพ่ายแพ้ คอมมิวนิสต์ก็กลับมามีฐานะที่ชัดเจนในทาง
ยุทธวิธี พวกเขา นำการต่อต้านการกลับมาของเดอโกลด์ และร่วมมือกันกับกลุ่มที่แตก
ออกมาและผู้นำเป็นตัวบุคคลต่างๆ คอมมิวนิสต์ยื่นหยัดต่อต้านสาธารณรัฐที่ ๕ อย่าง

มันคง คังหน ในการประชุมครั้งที่ ๑๕ ใน Ivry เมื่อปลายเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ มอริซ คอเว (Maurice Thorez) ได้เสนอรายงานต่อพรรคด้วยความรู้สึกที่เต็มไปด้วยความหวังว่า

นับแต่การประชุมครั้งที่ ๑๔ ของเรา (ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖) เราได้แลเห็นความหายนะของสถาบันประชาธิปไตยและการสถาปนาอำนาจส่วนบุคคล พรรคของเราได้เป็นพลังสำคัญในการต่อต้านปฏิกริยา..... พรรคคอมมิวนิสต์ได้ทำนายถึงอันตรายของฟาสซิสต์แต่ผู้นำของพรรคโซเชี่ยลลิสต์ยังคงแบ่งแยกชนชั้นกรรมกรอยู่

ในรายงานอันยาวเหยียดของเขา คอเวได้แสดงต่อไปถึงปัจจัยทุก ๆ อัน (ทั้งที่จริงและที่นึกอวดภาพเอา) ที่จะทำให้เขาได้รับความสนับสนุนจากมหาชน และซึ่งจะทำให้พรรคเข้มแข็งขึ้น คือ ข้อกล่าวหาว่าเศรษฐกิจตกต่ำลง ความเคิบโตของเอกสิทธิ์ใหญ่ ๆ การลดต่ำลงของอัตราค่าจ้างของกรรมกร รายได้ทางสถิติกรรมที่ตกลง “การทำให้เป็นชนชั้นกรรมกร” ของช่างฝีมือ การที่กองทัพเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับนโยบายและการสร้าง “ระบบข้าราชการแบบทหาร” การยังคงทำสงครามต่อไปในแอลจีเรีย ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์สนับสนุนให้มีการเจรจาตกลงกัน และนโยบายต่างประเทศ “ที่ชอบฉกฉวย” ของเดอโกลด์ซึ่งขึ้นอยู่กับพลังทางทหาร พวกคอมมิวนิสต์ขัดเคืองในรัฐบาลแห่งตัวบุคคลและการที่ให้อำนาจของรัฐบาลอ่อนแอ และที่เห็นอสิ่งอื่นใด คอมมิวนิสต์คัดค้านกฎหมายเดอกลด์ที่ตกต่ำลงของคนในสภาผู้แทนลง พรรคพยายามสร้างแนวราชฎรชนใหม่คือ รวมพลังที่นิยมสาธารณรัฐทั้งหมด (สมาชิกร่วมัญโซเชี่ยลลิสต์ พวกคารอติกเดวี พวกราติกัดโซเชี่ยลลิสต์ สหภาพการค้า และปัญญาชน) เขายืนยันว่าขวัญของพรรคดี และสมาชิกรักเพิ่มขึ้น คอเว สรุปว่างานของพรรคคือ สร้างแหล่งระดมของข้อเดียว เพื่อที่จะดึงดูดผู้ที่ไม่ได้อ่อนน้อมนับจำนวนด้าน ๆ และแล้วในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ และ ค.ศ. ๑๙๖๒ ในสภาพรรคหรือกรรมมาริการกลาง ได้ย้ายถึงฐานะของพรรค และกล่าวหาเดอโกลด์ว่าเป็นปากเสียงของเอกสิทธิ์ใหญ่ ๆ และสถาปนาระบบเผด็จการส่วนบุคคล เรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อที่จะล้มเลิกการจำกัดขอบเขตรัฐบาลในสมัยสาธารณรัฐที่ ๕ คอมมิวนิสต์เรียกร้องให้มีประชาธิปไตยโดย

ตรง และให้มีประธานาธิบดีที่อ่อนแอ เหนือสิ่งอื่นใดอ้างว่าสมาชิกของตนกำลังเพิ่มขึ้น พวกเขาพยายามทุกวิถีทางที่จะจัดตั้งแนวราษฎร ซึ่งรวมพวกโซเชี่ยลลิสต์ ราดิคัล โซเชี่ยลลิสต์ฝ่ายซ้าย และบางที่อาจจะ MRP ด้วย

คำแถลงโดยผู้นำคอมมิวนิสต์นั้นเราไม่อาจถือว่าไร้สาระ ในการเลือกตั้งซ่อมและการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ดูเหมือนว่าพรรคจะฟื้นตัวขึ้น พรรคยังคงได้รับคะแนนเสียงร้อยละ ๒๕ และในบางโอกาสได้รับร้อยละสูงจนระเบียบวินัยและความเป็นผู้เยาว์พรรคยังคงไม่ด้อยกว่าเพื่อน และยังคงมีลักษณะที่ดึงดูดความนิยมของมหาชนอยู่ ในขณะที่ดูเหมือนว่าพรรคจะพ่ายแพ้เมื่อต่อสู้ตามคำพิงกับนโยบายของเดอโกลด์ในประชามติ มีเหตุผลนานาประการที่จะหวังได้ว่าผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของพรรคจะยังคงจงรักภักดีต่อพรรคในการเลือกตั้ง เป็นเพราะกำลังอันเองจึงทำให้หลายพรรคต้องสนใจในลักษณะอันดึงดูดความนิยมของคอมมิวนิสต์ ถ้าไม่ใช่เพื่อแนวราษฎร ก็เพื่อพันธมิตรในการเลือกตั้งซึ่งผู้ออกเสียงให้คอมมิวนิสต์จะสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งจากพรรคอื่น ๆ ในบางเขตเลือกตั้ง ถ้าพรรคเหล่านี้จะสนับสนุนคอมมิวนิสต์ในเขตอื่น ๆ

โซเชี่ยลลิสต์

หลังจากการเลือกตั้งซึ่งกำลังเลือกตั้งของพรรคโซเชี่ยลลิสต์ไม่ได้ลดต่ำลงคือ ได้ ๓,๑๖๗,๓๕๔ เสียงเมื่อเทียบกับเสียง ๓,๑๘๐,๖๕๖ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ แต่เป็นการเลือกตั้งที่ก้าวกางทางรัฐสภาลดลงเหลือผู้แทนเพียง ๔๑ คน พรรคก็ดูเหมือนจะอยู่ในฐานะลำบากอย่างมาก ทางฝ่ายขวา UNR และพรรคอิสระรับเอานโยบายชาตินิยมที่โซเชี่ยลลิสต์เคยใช้สมัยเมื่อมีอำนาจอยู่ ทางฝ่ายซ้าย คอมมิวนิสต์และกลุ่มอื่น ๆ ก็ร้องเรียกให้มีการปรับปรุงแก้ไขทางสังคม ระบบสาธารณรัฐและดัชนีสภาพในแอดจัวร์ พรรคเดียวขงอยู่ในฐานะที่ผู้นำพรรคก็ มอลเลต์ (Guy Mollet) ได้สนับสนุนเดอโกลด์ในขณะที่จัดให้มี "การต่อต้านที่ก่อให้เกิดการสร้างพรรค" ต่อคณะรัฐมนตรีในสภาผู้แทน สมาชิกโซเชี่ยลลิสต์

จำนวนหนึ่งและสมาชิกเริ่มหันไปมอง Unified Socialist Party ซึ่งเป็นกลุ่มที่แยกออกมาของพรรคโซเชี่ยลลิสต์ และมีความคิดถึงกับจะร่วมกับคอมมิวนิสต์

ในการสนับสนุนนโยบายกำหนดใจตนเองในแอตเจ็วเรียของเคอโกลด์ พรรคโซเชี่ยลลิสต์เริ่มมีความอดทนน้อยลงต่อความก้าวหน้าที่เชื่องช้าในการเจรจาตกลงกัน และเริ่มเป็นศัตรูอย่างเปิดเผยกับนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และประธานาธิบดีของสาธารณรัฐ พวกเขาคัดค้านนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศ ก่อว่าหาว่าความมั่งคั่งของชาติไม่ได้รับการแบ่งอย่างยุติธรรม และว่าพวกชนชั้นกรรมากรถูกกีดกัน คัดค้านรัฐบาลแบบคั่วบুদ্ধคดของเคอโกลด์ และแย่งการตีความรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕ ของเคอโกลด์หลายข้อ พวกเขายกเอาข้อยกเว้นที่เข้มแข็งในการมีการลงประชามติ ที่สมัครมีของรัฐบาลและเพิ่มกำลังแก่รัฐบาลโดยตัวบุคคล สัญญาจะยกเลิกกฎหมายที่ให้ทุนอุดหนุนแก่โรงเรียนคาทอลิก และสัญญาว่าจะทำงานเพื่อความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่แท้จริงของยุโรป ยุติคดีคำหิ่นทั้งหมดถูกถอนในสภาผู้แทน โดยพวกโซเชี่ยลลิสต์และราดิคัลร่วมกัน โซเชี่ยลลิสต์ทำตนเป็นผู้นำต่อต้านรัฐบาลมากขึ้น ๆ

อย่างไรก็ตาม การต่อต้านนี้ไร้ประโยชน์ พรรคโซเชี่ยลลิสต์อ่อนแอลงมากขึ้นเรื่อย ๆ จำนวนสมาชิกของพรรคเริ่มต่ำลง และในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ แม้แต่หนังสือพิมพ์ทางการเมืองของพรรคก็ไม่อาจจะพิมพ์ออกได้ทุกวัน ดัชนีภาพการการค้าที่ขยับเขยื้อนและดัชนีภาพการการค้าคอมมิวนิสต์ยังคงรุดต่ำกำลังดัชนีภาพการค้าของโซเชี่ยลลิสต์ ทั้งนี้ ยกเว้นพวกข้าราชการและครู ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อเทียบตำแหน่งฐานะของพรรคกับพรรคฝ่ายซ้ายอื่น ๆ แล้วพรรคนี้พรรคนี้ยังคงปฏิเสธการเป็นพันธมิตรกับคอมมิวนิสต์ แต่ความสัมพันธ์ที่เลวตรงระหว่างฝ่ายโซเชี่ยลลิสต์กับฝ่ายซ้าย (ผู้ซึ่งคิดจะร่วมมือกับคอมมิวนิสต์) และกับ MRP (ซึ่งนิยมให้ทุนอุดหนุนแก่โรงเรียนคาทอลิก) ทำให้ดูทางของการเป็นพันธมิตรกับพวกเหล่านี้มีน้อย

MRP

หลังจากผลการเลือกตั้งที่น่าแปลกใจ MRP ดูเหมือนจะเข้าสู่อุบัติแห่งความ
มีชีวิตชีวาขึ้นมา โดยการสนับสนุนที่เคลื่อนไหวอยู่เสมอของสมาพันธ์กรรมกรคริสเตียน
ชาวฝรั่งเศส ของกลุ่มปฏิบัติการคาธอลิก และของพวกหัวหน้าที่ในถิ่นชนบทที่มีความคิด
เสรีที่แรกที่เดวิดได้มาจากพวกองค์การคาธอลิก ในการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก พรรค
สามารถจัดการปรับปรุงฐานะของคนโดยการเพิ่มจำนวนวุฒิสมาชิกของตนได้จาก ๒๑ คน
เป็น ๒๘ คน ซึ่งเป็นกาเพิ่มที่มากที่สุดในรอบเวลาพรรคต่าง ๆ MRP เข้าร่วมใน "เสียง
ข้างมาก" ในสภาผู้แทน และรัฐมนตรีหลายนายถูกเด็กไปจากพวกเขา แต่กลุ่มยุว
คาธอลิกเสรี พวกคนงานนังโตะ และปัจจัยต่างๆ ในชนบทที่เสรีมากกว่าบังคับให้พรรค
ก้าวไปในทางต่อต้านระบบการปกครองของเดอโกลด์ในด้านเศรษฐกิจและสังคมทั้งใน
วุฒิสภาและสภาผู้แทน ดังนั้น สมาชิกวุฒิสภา MRP จึงออกเสียงลงคะแนนคัดค้านวิธ
การเกี่ยวกับด้านการคลังของรัฐบาลและตั้งในเรื่องนโยบายต่างประเทศของเดอโกลด์

พรรคเริ่มแสดงตนเป็นศัตรูต่อรัฐบาลและนายพลเดอโกลด์ขึ้นที่ระน้อย ๆ
มีเหตุผลในเรื่องนี้อยู่สามประการ ประการแรก พรรคเริ่มต้นหวาดกลัวนโยบายทาง
เศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลด้วยเหตุผลเดียวกับพวกโซเชี่ยลลิสต์ ประการที่สอง
พรรคเริ่มคัดค้านการปกครองโดยตัวบุคคลของเดอโกลด์ และการทำให้รัฐสภาตกอับ
ในที่สุดพรรคก็แสดงการคัดค้านนโยบายต่างประเทศของเดอโกลด์อย่างเปิดเผย ทั้งในแง่
การพัฒนาทางด้านกำลังโจมตีทางปรมาณูอย่างอิสระ และที่จำเพาะยิ่งขึ้นไปคือเกี่ยวกับ
ความไม่ประสงค์ของเดอโกลด์ที่จะพิจารณามาตรการรวมยุโรปเข้าจริง ๆ ในทางการ
เมือง สมาชิก MRP เป็นจำนวนมากคัดค้านใจละเว้นไม่ออกเสียงให้กับคณะรัฐมนตรี
ใหม่ของ จอร์จ ปอมปีดู (Georges Pompidou) เมื่อปอมปีดูปฏิเสธที่จะให้สัตยาบัน
การอภิปรายอย่างเต็มที่และให้ออกเสียงลงคะแนนนโยบายต่างประเทศของเดอโกลด์
เมื่อ ๑๖ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ รัฐมนตรีของ MRP ๕ นายถอนตัวจากคณะรัฐมนตรี
ตามคำเรียกร้องที่ชัดแจ้งของพรรค เพื่อเป็นการประท้วงการที่เดอโกลด์คัดค้านการรวม

กันของยุโรป นี่เป็นครั้งแรกที่รัฐบาลไม่มีรัฐมนตรีจากพรรค MRP ร่วมอยู่ ๒ - ๓
ตีปตาห์ต่อมากลุ่มรัฐสภา MRP ลงมติสนับสนุนการรวมกันทางการเมืองของยุโรป และ
เกือบครึ่งของกลุ่มนี้ออกเสียงสนับสนุนรัฐมนตรีคนใหม่ อย่างไรก็ตาม MRP ก็ยังต้อง
จิตตอสใจที่จะเป็นปฏิปักษ์อย่างถาวร ในการประชุมของพรรคที่มิซันเมื่อมิถุนายน ค.ศ.
๑๙๖๒ พวกเขาได้สัญญาว่าจะลงคะแนนเสียงสนับสนุนหรือคัดค้านมาตรการของรัฐบาลไป
ตามข้อดีข้อเสียของประเด็นของเกอวอน

เช่นกันกับพวกโซเชี่ยลดิส์ต์ อนาคตของ MRP ขึ้นอยู่กับวิธีการส่วนใหญ่
ในด้านความสามารถของพรรคที่จะดึงความสนใจของพวกที่หนุ่มกว่าและที่เคลื่อนไหวอยู่
เต็มของประเทศไทย ในการประชุมครั้งสุดท้ายพรรคได้ตัดสินใจรวมเอาสมาชิกสหภาพบริหาร
ชั้นยอด ๆ จากสมาคมวิชาชีพและสถิกรวมเข้ามารวมไว้ด้วยกัน เป็นการยอมรับกลุ่มที่
เคลื่อนไหวอยู่เต็มที่มาจากสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพคาธอดิก ชนบท และยูธด์มาคม
เป็นที่ตั้งเดียวกันจะพอเพียงไหม จำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปอย่างรุนแรงในการที่จะให้
MRP เป็นพรรคแห่งปริมาณ ยังคงมีความยุ่งใจอยู่เสมอในเรื่องพันธมิตร์ในการเด็ก
ตั้ง UNR ได้ทาบตามเป็นพันธมิตร์ด้วยครั้งแล้วครั้งเล่า อย่างไรก็ตาม พันธมิตร์ยัง
กล่าวไม่ว่าจะเป็นที่ดึงดูดความสนใจของผู้นำพรรคเพียงไรก็ถูกต้องสภาพกรรมกรคาธอดิก
บัญญัติชน และกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพก้าวหน้าและยูธด์มาคมคัดค้านอย่างแข็งขัน อีก
ด้านหนึ่ง การเป็นพันธมิตร์กับโซเชี่ยลดิส์ต์ก็จะทำให้เกิดมี “ปัญหาทางด้านศาสนา”
ขึ้นอีก อย่างน้อยที่สุดก็เกี่ยวกับเรื่องทุนอุดหนุนโรงเรียนคาธอดิก

พวกราดิคัล

พวกราดิคัลหลายกลุ่มเลยคะแนนเสียงในการลงบัตรลงคะแนนครั้งแรกเมื่อ
การเด็กออกตั้งเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๘ (จากร้อยละ ๑๕.๓ ใน ค.ศ. ๑๙๕๖ เหลือ
เป็นร้อยละ ๑๒.๘ ใน ค.ศ. ๑๙๕๘) ความล้มเหลวในการรวมกันในการลงบัตรลงคะแนน
ครั้งที่ ๒ ทำให้จำนวนผู้แทนในสภาผู้แทนลดลงไปอย่างมากมาย เพื่อที่จะให้มีคุณ

สมัครในฐานกลุ่มตามระเบียบของบังคับประจำอันใหม่ของสภาผู้แทน (ที่จำต้องมีสมาชิกอย่างต่ำ ๓๐ คน) พวกวราภิกัดต่าง ๆ ได้จัดการตั้ง Entente Démocratique ซึ่งจำนวนสมาชิกมีชน ๆ ดัง ๆ อยู่ราว ๓๕ คน ในการเลือกตั้งของเทศบาล พรรควราภิกัดพันตัวขึ้นมาได้และทำให้ฐานะในวุฒิสภาดีขึ้นโดยเลือกได้วุฒิสมาชิก ๕๓ คน เมื่อเปรียบกับ ๔๗ คนในวุฒิสภาในสมัยสาธารณรัฐที่ ๕ การสูญเสียผู้นำที่คดองแค้นที่สุดคือ บีแอร์ มังเคต์ ฟรังซ์ ทำให้ผู้ที่ยังอยู่ในพรรครู้สึกถึงความผิดที่ กระนั้นพรรคก็ยังสูญเสียพวกคนหนุ่ม ๆ และยังคงหวังว่าจะเป็นอย่างไรในอนาคต ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ พรรคได้แสดงความรู้ดีผูกพันกับสถาบันต่าง ๆ ของระบบการปกครองสมัยที่ผ่านมาแล้ว สมาชิกตอบรับเสียงร้องเรียกเก่า ๆ ที่ต่อต้านพระของพวกวราภิกัดเพียงเล็กน้อย การเสนอแนะให้ร่วมมือกับพวกโซเชี่ยลลิสต์ก็ไม่ได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น

เช่นเดียวกับโซเชี่ยลลิสต์และ MRP พวกวราภิกัดค่อย ๆ เป็นปฏิปักษ์ ออกเสียงค้านวิธีการต่าง ๆ เป็นจำนวนมากของรัฐบาลในด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะแล้วพวกเขาเป็นศัตรูต่อรัฐบาลแบบตัวบุคคลของเดอโกลด์ ต่อการที่ความในรัฐธรรมนูญและต่อการเสื่อมอำนาจของวุฒิสภา ซึ่งพวกเขาเคยยึดถือมาเป็นธรรมเนียมว่าสูงสุด พวกเขามีมิตรกับโซเชี่ยลลิสต์ในการเสนอญัตติคำหาญทุก ๆ ญัตติ และเข้าข้าง MRP และโซเชี่ยลลิสต์ในการต่อต้านนโยบายต่างประเทศของเดอโกลด์ ลงคะแนนเสียงค้านมีกำลังโจมตีทางปริมาณที่อิสระของฝรั่งเศส พวกวราภิกัดเป็นจำนวนมากงดเว้นไม่ออกเสียงให้แก่คณะรัฐมนตรีของปอมปีดู ซึ่งเป็นครั้งแรกในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาที่ไม่มีรัฐมนตรีวราภิกัดร่วมอยู่ในคณะ เสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกพรรควราภิกัดลงคะแนนในญัตติคำหาญปอมปีดู ดูๆ เหมือนกับว่าวราภิกัดจะยังคงรักษาท่าทีในการเลือกตั้งดังที่เคยทำมาเป็นธรรมเนียม ผู้มิตรกับพวกอิสระ โซเชี่ยลลิสต์ คอมมิวนิสต์ และ UNR ในเมื่อมีโอกาสทั้งเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการตั้งตัวแทนเข้าในวุฒิสภา แต่ก็เหมือนกับพรรคอื่น ๆ พวกวราภิกัดจำต้องมีนโยบายของพรรคใหม่ที่จะดึงดูดจิตใจของผู้อยู่ลงคะแนนเสียงในประเด็นที่เป็นเรื่องเป็นราวกว่าคติประจำพรรคที่ด้าสมัย

พวกอิสระ

พวกอิสระก่อนวันสาธารณคองที่ ๕ ด้วยความพอใจยิ่ง พรรคประดบผดดำเรื่งอย่างประหลาดในการเดื่อกองปี ค.ศ. ๑๘๕๘ ด้รับคะแนนเดื่งเพิ่มถึง ๑ ถัดัน และมีผู้แทนเพิ่มอย่างน้อยก็ ๒๐ คน ทำห้มีถัดังในสภามุ้แทนถึง ๑๒๐ คน โดยปราศจากสมาชิกปริมาณมากหรือคองการที่เดื่งเดื่งได้ราว พรรคใช้คด้นแห่งดทธิชาคินิยมให้เป็นประโยชน์แก่การเดื่อกองของคอง พวกอิสระกลายเป็นพรรคคองรักษนิยมในสภามุ้แทนในเรื่องเกื่งวกับการปฏิรูปทางเศรษฐกิจและดงคมและเรื่องเกื่งวกับแอดจ้เรื่ย พวกเขาาร่วมกับ UNR ในคองรัฐมนคร์ และผู้นำคองหนึ่งของพวกเขา อดคณายกรัฐมนตรีอังคอง บีเน่ย์ (Antoine Piney) ก็ได้เป็นรัฐมนคร์คดง และรับผิคชอบคองการกำหนดนโยบายทางการคดงและเศรษฐกิจ พวกอิสระด้รับผดนำพอใจในการเดื่อกองของเศคบด และในการเดื่อกองคองมิดสมาชิก ด้รับถึงเพิ่มในคองมิดสภถึง ๕ ถึง (๘๕ เมื่อบเรื่ยกับเดิม ๘๐) และกลายเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดในสภาน

อย่างไรก็ตาม ความพอใจถูกแปรรูปไปเป็นความเคด็อนไหวทางการเมื่องที่เรื่งรอนคด้นคด้นเมื่อบปรากฏช้ดว่า ประชานาธิบค้เดือร์โกดด้คูกคามถึงนโยบายและโอกาสดื่อกองในอนาคคองของพวกอิสระ ในสภาคาห์แรกของปี ค.ศ. ๑๘๖๐ อังคอง บีเน่ย์ รัฐมนคร์คดงถูกประชานาธิบค้ดคดอย่างไม่มีพริ้วคอง นโยบายกำหนดใจคองเองของแอดจ้เรื่ยเริ่มแบ่งแยกพวกอิสระ ในเมื่อรัฐบดแบบประชานาธิบค้ทำถายบคบาทของพวกเขาในรัฐสภารายแรง พวกเขาจ้งเริ่มคด้นเคด็อนไหวไปในทางเป็นปฏิบัติค้ค่อรัฐบดมากชึน กวาคองของสมาชิกเริ่มออกเดื่งยคค้ค้คานรัฐบดในประเดื่งต่าง ๆ ดงวนใหญ่ของสมาชิกคองเว้ในการออกเดื่งยคค้คองอำนาจแก่รัฐบดของปอมบีค้ และดงคะแนนเดื่งค้คานหิเขา

ในการประชุมพรรคครั้งสุดท้ายที่มชึนเมื่อมิกุนายน ค.ศ. ๑๘๖๒ พรรควิพากษ้วิจารณ์นโยบายแอดจ้เรื่ยของเดือร์โกดด้อย่างรุนแรงและส่นับส่นุนการรวมยุโรปอย่างเมื่ดผย พรรคจ้มค้รัฐบดเรื่งการมีประชานาธิและเรื่งเรื่งให้เคารพรัฐธรรมนุญ

กลุ่มตัวตั้งตัวตี (Activist Formations)

ภายหลังการทรุดหนักในการเลือกตั้ง เมื่อพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๘ ปรากฏซึ่งปราศจากผู้สนับสนุนและองค์การที่ยังคงพูดสนับสนุนแอลจีเรียของฝรั่งเศส ออกคำร้องขอไปยังผู้นำทางการเมืองต่าง ๆ ให้ “รับตำแหน่ง” และเรียกร้องให้ปรับปรุงสาธารณรัฐที่ ๕ อย่างขนานใหญ่ กลุ่มฝ่ายขวาคือ ส่วนมากจำกัดตนเองอยู่กับเพียงจุดประสงค์ที่เจาะจงลงไป ดังมาคมทหารผ่านศึกหลายต่อมากก่อนและสนับสนุน “การรวม” แอลจีเรียและต่อต้านนโยบายของเดอโกลด์ที่ให้กำหนดใจตนเองมีการตั้งกลุ่มชนโดยอิสระใหม่ และมีปฏิริยาอย่างรุนแรงต่อคำตัดสินของเดอโกลด์ที่จะให้มีการกำหนดใจตนเอง The Unity of the Republic ยังคงก่อคนเพื่อให้ฝรั่งเศสรักษาแอลจีเรียต่อไป จนกระทั่งเมื่อ ๕ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ผู้แทนจากแอลจีเรียถูกขับออกจากตำแหน่ง พวกเขามีสมาชิกที่มาจากพวกอิดริส และจากพวกอื่น ๆ ที่มาต่อต้านรัฐบาลนายพลเดอโกลด์ในรูป “ชาตินิยม” บ่อย ๆ ที่เดียวพวกนี้ลงคะแนนเสียงเข้ากับพวกคอมมิวนิสต์และโซเชี่ยลลิสต์ที่รัฐบาลด้วยเหตุผลที่ตรงกันข้าม

ระหว่างกลางปี ค.ศ. ๑๙๖๒ และกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๓ มีองค์การลับ OAS (Organisation de l'Armée Secrete) องค์การลับของกองทัพกับเอาตำแหน่งผู้นำของกลุ่มตัวตั้งตัวตี ใช้การกระทำที่หน้าหวาดกลัวและการดองตั้งหารที่ขาดการพิจารณาซึ่งผู้เคราะห์ร้ายที่บริสุทธิ์เป็นจำนวนมากล้มตายลงทั้งในแอลจีเรียและฝรั่งเศส คบคิดกันดองตั้งหารเดอโกลด์ และประกาศความตั้งใจที่จะรักษาแอลจีเรียของฝรั่งเศส องค์การนี้ดูเหมือนจะได้รับความสนับสนุนและความเห็นอกเห็นใจจากผู้นำทางการเมืองที่ทรงอิทธิพลหลายคน และชั่วระยะเวลาหนึ่ง ดูเหมือนว่าองค์การอาจจะสามารถหยุดยั้งนโยบายกำหนดใจตนเองของเดอโกลด์ไว้ได้ จนเมื่อหลังมกราคม ค.ศ. ๑๙๖๒ คำรวจใช้ความพยายามอย่างเต็มที่จับกุมผู้นำขององค์การไปหลายคน ทั้งรวมทั้งนายพลชั้นนำถึง ๒ คน คือ จูโฮ (Jouhaud) และ ซาลัง (Salan) และทำลายองค์การในฝรั่งเศสลงได้ เมื่อมีการประกาศเอกราชของแอลจีเรีย องค์การดูเหมือนจะหมดกำลัง

การอพยพอย่างขนานใหญ่ของคนฝรั่งเศสจากแอลจีเรียมาสู่ฝรั่งเศสในฤดูร้อน และต้นฤดูใบไม้ร่วงปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ทำให้คนเป็นอันมากเกรงว่า องค์การจะหาพวกใหม่จากพวกเหล่านี้ ความรุนแรงดูเหมือนจะยุติลงและถึงแม้ว่าจะไม่สามารถห้ามการปรากฏตัวของกลุ่มตัวตืดตัวดี แต่การคุกคามของพวกนี้ต่อระบบการปกครองโกลด์สตัดก็ไม่รุนแรงดังเช่นที่เป็นมาในอดีต

เมื่ออย่างเข้าปัดสุดท้ายของสมัยสาธารณธิปไตยครั้งที่ ๑ ของสาธารณรัฐที่ ๕ กลุ่มการเมืองส่วนมากได้ทำการเคลื่อนไหวเป็นปฏิปักษ์ต่อคณะรัฐมนตรีของเดอโกลด์ และต่อการปกครองโดยเดอโกลด์เอง มียกเว้นอยู่เพียงพรรคเดียว คือ UNR ซึ่งชื่อตรงต่อคำมั่นสัญญา ยังคงเป็นพรรคที่จงรักภักดี ดูทางที่ว่าคนจะชนะในการเลือกตั้งทางนิติบัญญัติในสมัยต่อไปในฐานะ “พรรคของเดอโกลด์” ฌักช็องป์แตงให้ชื่อตรงต่อเดอโกลด์

พรรคการเมืองต่าง ๆ อยู่ในฐานะที่จะทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อเดอโกลด์ในทางที่ก่อให้เกิดผลสร้างสวรรค์และมีผลสำเร็จหรือ พรรคต่าง ๆ จะสามารถระดมความเห็นมหาชนให้ต่อต้านเดอโกลด์และรัฐบาลของเขาได้หรือไม่ ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่คะแนนเสียงที่ไม่คงที่นั้นจะถดถอยไปสู่พรรคเดิมหรือจะยังคงชื่อตรงคือ UNR และเดอโกลด์จนกระทั่งตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ยังไม่มีคำตอบสำหรับปัญหาเหล่านี้เลย อย่างไรก็ตาม ในฉบับคำชี้แจงแรกของตุลาคมมีสิ่งที่น่าตื่นตะลึงตามประการที่ทดสอบรากฐานของระบบพรรคการเมืองใหม่ พลังทางการเมืองและความเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางของประธานาธิบดีเดอโกลด์ ในกลางเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๖๒ ดังที่เราได้เห็นแล้วเดอโกลด์ประกาศความตั้งใจของเขาที่จะข้ามหน้ารัฐสภา และจัดให้มีการลงประชามติขึ้นในเรื่องซึ่งเขาเสนอและสนับสนุนให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีในอนาคตด้วยวิธีการออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง สภาผู้แทนรัฐตั้งเจ็บปวดอย่างมากที่เดอโกลด์จะแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยไม่ปรึกษา ก่อน สภาผู้แทนจึงลงคะแนนเสียงตำหนินายกรัฐมนตรีและคณะ (ทั้งนี้เพราะสภาไม่สามารถตำหนิประธานาธิบดีผู้ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่าไม่ได้รับผิดชอบทางการเมือง)

ซึ่งเป็นครั้งแรกในรอบ ๔ ปี จึงเป็นการบังคับให้คณะรัฐมนตรีต้องลาออก เดอโกลด์ตอบโต้โดยการประกาศยุบสภาผู้แทน โดยอ้างความตั้งใจของเขาที่จะมีประชามติในวันที่ ๒๘ ตุลาคม และออกคำสั่งให้มีการเลือกตั้งทางนิตินิติบัญญัติในวันที่ ๑๘ และ ๒๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๒ ประเด็นระหว่างพรรคทั้งหมด (ยกเว้น UNR ซึ่งยังคงจงรักภักดีต่อเดอโกลด์) และเดอโกลด์คือพรรคต่าง ๆ จะต้องรวมกันเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่เขากลับคืนสู่อำนาจ นักวิจารณ์หลายคนยังจำได้ว่า เมื่อเดอโกลด์เผชิญหน้ากับพรรคการเมืองทั้งหมดใน ค.ศ. ๑๙๔๖ นั้นเขาปราศัย ประวิคศาสตร์จะช้าร้อยหรือ

รัฐบาลและรัฐสภา

คณะรัฐมนตรีของมิเชล เดอเบร (Michel Debré) ซึ่งขึ้นเมื่อมกราคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนด้วยคะแนนเสียงฉิวเฉียดถึง ๔๕๓ ต่อ ๕๖ (พวก ๕๖ นั้นส่วนมากเป็นโซเชี่ยลลิสต์และคอมมิวนิสต์) ในญัตติคำหั้นคณะรัฐมนตรี ๒ ครั้งสุดท้ายที่ถูกเสนอมา (ทั้งหมดมีด้วยกัน ๖) ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๐ และธันวาคม ค.ศ. ๑๙๖๑ นั้นฝ่ายค้านมีมากขึ้น ในญัตติคำหั้นที่เสนอคัดค้านงบประมาณทางการทหารของรัฐบาลในด้านอาวุธนิวเคลียร์และกำลังโจมตีโดยอิสระนั้น สมาชิกสภา ๒๓๐ คนออกเสียงคัดค้านคณะรัฐมนตรี จากเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาด ๒๗๗ เสียงที่จำต้องมีในการโค่นคณะรัฐมนตรี (ตาราง ๗-๒ หน้า ๔๕๐) ในการเสนอญัตติคำหั้นครั้งที่ ๒ ที่เสนอคัดค้านนโยบายทั่วไปของรัฐบาลมีสมาชิกสภา ๑๘๘ คนออกเสียงคัดค้านคณะรัฐมนตรี

ดังที่เราเห็นแล้วมีเหตุผลหลายประการที่ทำให้ความสนับสนุนจากรัฐสภาอ่อนแอลง พวกคอมมิวนิสต์ได้คัดค้านมาตั้งแต่เริ่มแรก และร่วมด้วยโซเชี่ยลลิสต์ซึ่งก็ไม่ชอบรัฐบาลแบบตัวบุคคลของเดอโกลด์เหมือนกัน (ถึงแม้ว่าในตอนแรก ๆ พวกเขาจะเคยสนับสนุนรัฐธรรมนูญของเดอโกลด์) และต่อต้านนโยบายของรัฐบาลทางสังคม

ทางทหาร และทางการต่างประเทศ แต่ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนไปเป็นค้ำ
 รัฐบาลคือ การต่อต้านของฝ่ายขวา (พวกอัสระ) และพวกขวาสุด และการเริ่มไม่แน่ใจ
 ของพวกกลุ่มกลางที่เห็นชัด ๆ คือ MRP และราติกัด ในทันทีที่มีการประกาศนโยบาย
 กำหนดใจตนเองสำหรับแอลจีเรีย ดมาชิกสภาจำนวนมากที่เลือกมาจากแอลจีเรียก็ตั้ง
 กลุ่มเรียกว่า Unity of the Republic ต่อต้านการกำหนดใจตนเองและสนับสนุนการ
 รวม พวกเขาเริ่มค้นออกเตียงค้ำรัฐบาลอย่างสม่ำเสมอ พวกอัสระเป็นจำนวนมากดู
 เหมือนว่า ๕๐ คนจาก ๓๒๐ คน ซึ่งได้เคยสนับสนุนนโยบายชาตินิยมและการดำรงรักษา
 การปกครองของฝรั่งเศสในแอลจีเรียก็เริ่มค้นออกเตียงค้ำรัฐบาลไปด้วย พวก
 ราติกัดกลุ่มเล็ก ๆ ก็ทำตาม ล้วน MRP ที่สนับสนุนนโยบายกำหนดใจตนเองก็อดตั้งยังชน
 ในเรื่องนโยบายทางสังคมและเศรษฐกิจของเคอโกลด์ และเห็นอสังอื่นคือในเรื่องนโยบาย
 ทางการทหารและความไม่เต็มใจที่จะให้รวมกันทางทหารและการเมืองของยุโรปตะวันตก
 กลุ่มรัฐสภาหลายกลุ่มเริ่มไม่เป็นมิตรต่อรัฐบาล และต่อตัวเคอโกลด์เองด้วย เหตุผลที่
 แตกต่างกันซึ่งบ่อย ๆ ที่เดี่ยวนกันเอง พวกคอมมิวนิสต์และพวกกลุ่มตัวตั้งตัวตีฝ่ายขวา
 ที่ไม่ยอมอุกบังคับทางการเมืองก็ร่วมมือกันกับพวกโซเชี่ยลลิสต์ พวกอัสระ ราติกัด และ
 แม้แต่พวก MRP เองก็ต่อต้านรัฐบาล

ตาราง ๗-๒ การออกเสียงลงคะแนนตำหนิคณะรัฐมนตรี

วันที่ 22 พฤศจิกายน ค.ศ. 1960 การแยกแยะคะ แนนเสียง 210 คะแนน ที่คัดค้านคณะรัฐมนตรี (ออกเสียงในเรื่องสินเชื่อบประมาณสำหรับ กำลังโจมตีทางปรมาณู)	วันที่ 18 ธันวาคม ค.ศ. 1961 การแยกแยะ ของคะแนนเสียง 199 คะแนน คัดค้านคณะ รัฐมนตรี (ออกเสียงเกี่ยวกับนโยบายทั่วไป ของรัฐบาล)
9 คอมมิวนิสต์ (จาก 10)	10 คอมมิวนิสต์
45 โซเชี่ยลลิสต์ (จาก 45)	44 โซเชี่ยลลิสต์ (จาก 45)
17 ราติกัด (จาก 18)	23 Entente Démocratique (จาก 36)
8 Entente Démocratique (จาก 19)	23 MRP (จาก 57)
21 MRP (จาก 59)	42 อัสระ (จาก 121)

69 อีสระ (จาก 122)

36 Unity of the Republic (จาก 38)

22 Unity of the Republic (จาก 32)

1 UNR (จาก 208)

19 ไม่จดทะเบียนเป็นพรรค (จาก 36)

20 ไม่จดทะเบียนเป็นพรรค (จาก 36)

210

199

การต่อต้านซึ่งมีมากขึ้นหลังจากการถาออกของมิเชล เดอเบรเมื่อเมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒ “วิกฤตการณ์” ครั้งแรกภายใต้สาธารณรัฐที่ ๕ นี้ มีสาเหตุปรากฏชัดว่ามาจากความต้องการจิตใจของประชานาธิปไตยโคสต์ ในการที่จะรับคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี และยุบสภาผู้แทนและให้มีการเลือกตั้งใหม่ เดอเบรให้เหตุผลว่าเช่นเดียวกับปี ค.ศ. ๑๙๕๘ คดีแห่งความคิดเห็นของประชามติ และความเป็นที่นิยมกว้างขวางของความดำริในเรื่องสันติภาพในแอลจีเรียจะประกำนึ่งเคียงข้างมากของพรรคของตนคือ UNR ซึ่งตามประวัติซึ่งมีความจงรักภักดีต่อนายพลเดอโกสต์แต่ผู้เดียว เขาเชื่อว่าการเกาะเดอโกสต์อาจจะช่วยให้พรรค UNR มีชัยในการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามเดอโกสต์ปฏิเสธที่จะยุบสภาผู้แทน ดังที่เราเห็นมาแล้วในแรก ๆ เขารู้สึกถึงเดที่จะรับตำแหน่งผู้นำพรรคการเมือง แต่ในขณะที่เดอโกสต์ก็เกรงว่าพรรคที่เข้มแข็งในสภาผู้แทนอาจจะมีความประสงค์และนโยบายของพรรคเอง และเดอโกสต์จะเป็นอุปสรรคต่อ นโยบายของเดอโกสต์ ถ้าเกิดมีวิกฤตการณ์ขึ้นก่อนที่เกี่ยวกับการขัดแย้งกันประการแรกระหว่างประชานาธิปไตยและผู้ตั้งมั่นสนับสนุนเขาอย่างซื่อสัตย์ แต่การขัดแย้งกันก็ไม่เคยปรากฏขึ้นมาเลยนับตั้งแต่มิเชล เดอเบร พ้นจากตำแหน่งไป

นายกรัฐมนตรีคนใหม่ จอร์จ ปอมปีดู ได้เคยรับใช้นายพลเดอโกสต์มาในด้านต่าง ๆ เคยเป็นที่ปรึกษาคนสนิทส่วนตัว เคยอยู่ในสภารัฐธรรมนูญอยู่พักหนึ่ง และต่อมาได้เป็นผู้อำนวยการของ Rothschild Bank ไม่เคยหนึ่งในรัฐสภาและไม่เคยเป็นผู้นำทางการเมือง เป็น “คนของประชานาธิปไตย” ภักดีต่อความคิดในด้านอำนาจที่เข้มแข็งของประชานาธิปไตย เขาแสดงนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับเรื่องภายในประเทศซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจให้สภาผู้แทนทราบ และตั้งคณะรัฐ-

มนตรีที่มีองค์ประกอบทางการเมืองและประชาธิปไตยแตกต่างกับคณะรัฐมนตรีรุ่นแล้วเพียงเล็กน้อย

สภาผู้แทนได้แสดงความไม่พอใจโดยการให้ความเห็นชอบแก่ปอมปีดู เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เขาได้รับคะแนนเสียงสนับสนุน ๒๕๘ คะแนนและคำนำถึง ๓๒๘ คะแนน และมี ๓๕๕ คนทั้งวันไม่ออกเสียง ในบรรดาพวกที่ไม่ออกเสียงหรือออกเสียงคัดค้านรัฐบาลนั้นเป็นพวกอิสระ ๘๘ คน MRP ๒๓ คน และราดิคัล ๒๐ คน ผู้นำทางการเมืองของทหารผ่านศึก ปอด เรโนด์ (Paul Reynaud) กล่าวในสภาผู้แทนแสดงความรังเกียจของสมาชิกสภาจำนวนมากและเน้นถึงลักษณะด้านตัวบุคคลของสถาบันของสาธารณรัฐที่ ๕ เมื่อเขาเผชิญหน้ากับ ปอมปีดู พร้อมกับคำท้าทายเช่นเดียวกันกับที่สมาชิกสภานายหนึ่ง ยกปัญหาขึ้นถามนายกรัฐมนตรีที่คงโดยพระเจ้า หลุยส์ ฟีลิป ว่า “ข้อพิพจน์ที่ว่าเราไม่ได้อยู่ใต้การปกครองแบบรัฐสภา ก็คือการที่ท่านเข้ามาอยู่ ณ ที่นี้” เรโนด์อ้างว่า ปอมปีดู เป็นผู้ที่ไม่ใคร่รู้จักทางการเมือง เหมือนกันกับนายกรัฐมนตรีของหลุยส์ ฟีลิป ซึ่งเป็นแค่เพียงผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ “ของพระเจ้าแผ่นดิน”

ในไม่ช้าก็มีการเสนอญัตติอันแรกคำหिनคณะรัฐมนตรีใหม่ สมาชิกสภา ๒๐๕ คนจาก ๕๘๐ ออกเสียงค้านรัฐบาลของปอมปีดู ซึ่งเป็นเปอร์เซนต์คำนำที่สูงที่สุดตั้งแต่เคยมีการลงคะแนนในญัตติคำหिन* นอกจากนี้คอมมิวนิสต์ ๓๐ คนและโซเชี่ยลดิสต์ ๕๓ ก็มี Entente Démocratique (ราดิคัล) ๒๕ MRP ๓๓ อิสระ ๒๘ และ “พวกที่ไม่ได้ชนะเบี่ยน” อีก ๒๖ เสียงออกเสียงในญัตติค้านรัฐบาล MRP ค่อย ๆ เป็นปฏิปักษ์ต่อนโยบายต่างประเทศของประธานาธิบดีเดอโกลด์มากขึ้นเหมือนนโยบายอนุรักษนิยมวิจารณ์สูงชัน เสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดของสมาชิก ๒๘๓ คนลงมติสนับสนุนการรวมยุโรป ซึ่งตัวประธานาธิบดีเองคัดค้านการให้เอกราชแก่แอลจีเรีย ทำให้ดูเหมือนว่า

* ดังที่เราได้เห็นมาแล้ว ชั้นแรกที่เดอโกลด์ปฏิบัติหลังจากการประกาศเอกราชของแอลจีเรีย ก็คือการตัดสินใจสมาชิกสภาผู้แทนและวุฒิสมาชิกที่เลือกในแอลจีเรียและชาวอาหรับเมื่อพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๕ ดังนั้นสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนลดลงจาก ๕๕๔ เป็น ๔๘๒ นี้ไม่ได้กระทบกระเทือนดุลย์แห่งกำลังของสภาผู้แทน ดังจะเห็นได้จากภาพ ๗-๒ หน้า ๔๕๐

เคอโกลด์และคณะรัฐมนตรีของเขาจะเลี้ยงไม่พินที่จะต้องประสพกับการต่อต้านอย่างรุนแรงจากสภา

วิกฤตการณ์และชัยชนะของพวกโกลด์ลิสต์

ความคืบคั่งของสภาผู้แทนและพรรคการเมืองระเบิดออกเมื่อเคอโกลด์เสนอให้มีการแก้ไขคดีแปลงวิธีการเลือกตั้งประธานาธิบดี ซึ่งที่รวมพรรคการเมืองและผู้นำพรรคเข้าต่อต้านเคอโกลด์และนายกรัฐมนตรีนั้น ไม่ได้อยู่ที่เนื้อหาของการเปลี่ยนแปลงที่ให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรงจากราษฎร แต่อยู่ที่วิธีที่เคอโกลด์เสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญ (ตามมาตรา ๗๗) ได้ระบุไว้ว่าไม่อาจตั้งร่างรัฐบัญญัติใด ๆ ที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญไปให้แก่ประชาชนลงประชามติโดยตรง โดยที่ร่างรัฐบัญญัติไม่ได้ผ่านการยอมรับจากสภาผู้แทนและวุฒิสภาก่อน ในขณะที่เดี่ยวก้นมาตรา ๑๑ อนุญาตให้ประธานาธิบดีตามคำขอร้องจากคณะรัฐมนตรีตั้งร่างรัฐบัญญัติใด ๆ ก็ได้ที่เกี่ยวกับ "การจัดระเบียบอำนาจมหาชน" ไปให้ประชาชนออกเสียงลงประชามติได้ เคอโกลด์อ้างว่ามาตรา ๑๑ ให้อำนาจที่จำเป็นนั้นแก่เขา แต่รัฐสภาและนักกฎหมายส่วนใหญ่รวมทั้งสภาแห่งรัฐ (Council of State) และแม้แต่สมาชิกบางคนของสภารัฐธรรมนูญเองก็มีความเห็นไปอีกทางหนึ่ง เคอโกลด์ไม่พึงเลี้ยงและยื่นการปฏิรูปของเขาให้แก่ประชาชนโดยตรง เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒

ในวันที่ ๕ ตุลาคม เพื่อที่จะแสดงความเป็นมิตรต่อลักษณะที่เคอโกลด์เสนอให้แก้รัฐธรรมนูญ สภาผู้แทนเสนอญัตติคำหาญ นับเป็นญัตติที่ ๘ ที่เสนอขึ้นมาในสภาผู้แทนและก็เป็นอันสุดท้ายด้วย คือ "สภาผู้แทน.....ถ้าพิจารณาถึงว่าประชาธิปไตยแสดงถึงการเคารพกฎหมายและเห็นว่าการเคารพสิ่งอื่นใดคือ การเคารพกฎหมายสูงส่งหรือรัฐธรรมนูญ..... ถ้าพิจารณาถึงว่ารัฐธรรมนูญที่เตรียมโดยนายพดเคอโกลด์และได้รับความเห็นชอบจากปวงชนฝรั่งเศส ระบุไว้ตามระเบียบการว่าการแก้ไข

ไซจะต้องได้รับการลงคะแนนเสียงจากรัฐสภา..... ถ้าพิจารณาข้อที่ว่าโดยการทะเลาะ
 ค่อการออกเสียงลงคะแนนของสภาทั้งสอง ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐก็ละเมิดรัฐ
 ธรรมนูญซึ่งเขาเองเป็นผู้พิทักษ์ ถ้าพิจารณาข้อที่ประธานาธิบดีไม่อาจจะกระทำกรได้
 เว้นแต่ว่าด้วยคำเสนอจากรัฐบาล ดังนั้น จึงคำหิรัฐบาต.... ” นี้เป็นคำกล่าว
 หากการกระทำของเคอโกลด์ที่เจ็บแค้น ญัตติคำหิรัฐบาตเป็นหนทางเดียวที่เบ็ดอยู่
 สำหรับสภาผู้แทนจะแสดงความไม่เห็นด้วยกับประธานาธิบดีของสาธารณรัฐ

วิกฤตการณ์ของรัฐบาต

พรรคการเมืองทุกพรรคยกเว้น UNR ออกเสียงสนับสนุนญัตติและค่าน
 รัฐบาตกับเคอโกลด์ คะแนนเสียงสำหรับญัตติ (คัดค้านรัฐบาต) มีดังต่อไปนี้

คอมมิวนิสต์	๓๐
โซเชี่ยลลิสต์	๔๓
Entente Démocratique	๓๓ (จาก ๓๗)
MRP	๕๐ (จาก ๕๗)
อิดระ	๓๐๘ (จาก ๓๒๓)
UNR	๓ (จาก ๓๗๖)
(ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเข้าพรรค)	๖๒
<u>รวม</u>	<u>๒๘๐</u>

ดังนั้น ต่มาชิก ๒๘๐ คน ออกเสียงในญัตติค่านรัฐบาต การกระทำของ
 บรรดาต่มาชิก ๓๗๓ คนของ UNR ๖ MRP และ ๔ Entente Démocratique และ
 อีก ๔ ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเข้าพรรค ซึ่งไม่ได้ออกเสียงลงคะแนนก็เท่ากับว่าเป็นการบอก
 บัดญัตติและก็เป็นกรลงคะแนนให้แก่ฝ่ายรัฐบาต เป็นครั้งแรกที่ได้เสียงข้างมากอย่าง
 เด็ดขาดในการออกเสียงลงคะแนนคำหิตามที่จำเป็นต้องมี และรัฐบาตหลังจากคังมา

เพียง ๕ เดือนก็ไม่มีทางเด็กจำต้องยื่น ใบดาออกตามตัวบทที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ
เคอโกดด์ก็ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ยุบสภาผู้แทนและขอให้นายกรัฐมนตรีคนเดิม คือ
จอร์จ ปอมบีคู และคณะรัฐมนตรีอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกระทั่งมีการเลือกตั้ง เขาเรียก
ให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน และ ๒๒ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๒ เป็น
การเพิ่มขึ้นจากประชามติไปอีก วิกฤตการณ์ของรัฐบาดครั้งแรกก็เปิดฉากและนำไปสู่
การลงประชามติที่สำคัญ ซึ่งนำเคอโกดด์เข้าสู่กับพรรคการเมืองและการเลือกตั้งใหม่ ๆ
ซึ่งเป็นการประลองกำลังของพรรคที่กล้าท้าทายเคอโกดด์และรัฐบาลของเขาอย่างเปิดเผย

ประชามติเมื่อ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒

การต่อต้านการปฏิรูปของเคอโกดด์และรัฐบาลของเขามีมาจากทุก ๆ ด้าน
และทุก ๆ พรรค คือ จากพรรคซ้ายสุด พวกกลางและขวาสุด คอมมิวนิสต์และโซเชี่ยล-
ดิสต์คียนหยัดอยู่กับพวกอิสระ และกับพวกผู้แทนชาวจิตที่เคออยู่ในพรรค Unity of the
Republic เป็นกรณีการรวมพลังในค่านิยมที่เยี่ยม เพราะว่า คุณไม่น่าเป็นไปได้ที่พรรค
และกลุ่มเหล่านี้จะรวมกันได้ไม่ว่าเพื่อจะจัดให้มีการเลือกตั้งสำหรับเคอโกดด์ หรือจัดการ
ปรองดองกันได้ในการเลือกตั้งทางนิติบัญญัติ นี่เป็นการปฏิวัติครั้งแรก (และบางคนคิด
ว่าคงเป็นครั้งสุดท้าย) ของ “พรรคเก่า ๆ” ที่มีต่อเคอโกดด์ แต่การต่อต้านเคอโกดด์นั้น
ใหญ่มหาศาล ทุก ๆ พรรคยกเว้น UNR และกลุ่มเด็ก ๆ ของพวกที่เขาใจออกห่างใน
พรรคอื่น ๆ พวกต่อต้านประธานาธิบดี พวก “๒๘๐” ซึ่งต่อมาเรียกผู้ท้อออกเสียงใน
ญัตติคานเคอโกดด์ แสดงถึงความเป็นผู้นำของพรรคที่เป็นปีกแผ่น พวกเขาควบคุมการ
จัดระเบียบของพรรคของตนพอ ๆ กับควบคุมหนังสือพิมพ์ม็อทสด และทุนทรัพย์ที่มาก
พอใช้ แต่โทรทัศน์และวิทยุยังคงอยู่ในกำมือของรัฐบาล ในการเลือกตั้งทางนิติบัญญัติ
เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๘ พรรคทั้งหมดเหล่านี้รวมกันได้รับเสียงทั่วประเทศมากกว่าร้อยละ ๗๕
บางคนพวกนกยูงเหมือนจะตกใจและตื่นตัวพร้อมที่จะนำการต่อสู้ไปยังประชาชน

ความเห็นโต้แย้งของฝ่ายค้านหมุนอยู่รอบ ๆ ประเด็น ๓ ประเด็นเหล่านี้คือ

(๑) ในกาที่ยื่นเสนอให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยการออกเสียงลงประชามติแก่ประชาชนโดยไม่ปรึกษาผู้สัฒณานัน เคอโกดด้ได้ระเมิตรีฐธรรมนูญ

(๒) สาระของการปฏิรูปนัในคัของนัเองจะเพิ่มอำนาจให้แก่ผู้รับช่วงของประธานาธิบดีเป็นอันมาก โดยไม่เปิดโอกาสให้มีการท้วงติง และเด็ก็จะนำไปสู่รัฐบาศของบุคคลคนเด็ยที่ ได้คะแนนเด็ยจากประชาชน บางพวกซึ่งรวมทงประธานวุฒิสภาที่มีอิทธิพล กัดตอง มอนเนอวิต (Gaston Monnerville) ได้อ้างว่านี่คือการกับัคันไปสู่ระบอบโมนาปาร์คัสมั

(๓) ทัชนะของคอโกดด้ที่วาค่าแห่งประธานาธิบดีเป็นค่าแห่งกำหนดนโยบายที่ตบด้างองคักรัอื่น ๆ ทงหมดได้ ทำให้เกิดการลอะไปจากรัฐบาศที่มีสัถาอย่างชนิดถอนราก และเป็นการะเมิตรีฐธรรมนูญที่เขียนโดยคอโกดด้เดระสมัครพรรคพวกเองอย่างซัค ๆ ความเห็นได้แยงเหล่านานาเช็ลือพอใช้ แต่พรรคต่าง ๆ ก็คกตงกันไม่ได้ อย่างเด็มบริบูรณ์มีเพียงพวกคอมมิวนิสต์เท่านั้นที่รีบไปหมคทุกข้อ พวก MRP เป็นจำนวนมาก พวกอิสระและบางกลุ่มของโซเช็ยลิสต์ไม่คัคค่านค่อการบริหารที่เข้มแข็ง และก็ไม่ปองร้ายค่อการเด็อกคังประธานาธิบดีโดยประชาชนทัวไป ที่จริงเด็ผู้นำ MRP บางคนในช่วงเวลาสุดท้ายเอนเอียงไปและแนะนำให้พรรคของคนออกเด็ยงได้ตามใจสมัคร เว้นแต่พรรคคอมมิวนิสต์เด็ที่ไม่มีพรรคใดเลยที่กระคัือวรัันที่จะเห็นการกับัคัสมัถาบันแบบรัฐสภาและการปฏิบัติแบบที่เค็ยมีมาในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ พวกเขานิยมการผู้ม้นำทางบริหารและเด็มใจที่จะยอมให้มักฎของ "รัฐสภาที่มีเหตุผล" อยู่ค่อไป แต่พวกเขาก็ยังคังผูกพันอยู่กับภคัธิษณมุฐานของรัฐสภา คือ ควบคุมรัฐบาศและการประกาศใช้กฎหมาย พวกเขาให้เหตุผลวรััฐบาศแบบรัฐสภานันเห็นอด้งอื่นใดหมายถึรัฐบาศที่รับผิดชอบค่อผู้แทนที่เด็รับเด็อกมาจากราษฎร ประธานาธิบดีที่มีอำนาจเด็มที่ ที่เด็รับมอบหมายมาจากราษฎร ๗ ปี และมีอิสระที่จะเรียกรัองค่อมหาชนโดยตรงโดยวิธีการออกเด็ยงลงประชามติ และการใช้ความคิดเห็นของประชาชนนันี้อาจจะทำลายเด็รัภาพที่มีดัษณะสาธารณรัฐตงได้คังเช่นที่เค็ยปรากฏมาก่อนเด็วในประเทศฝรั่งเศส

ไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยที่ว่าการทำหายของพรรคการเมืองจะมีทั้งผลและอำนาจ
คอมมิวนิสต์ โซเชี่ยลลิสต์ ราลิกัด อีตระ และ MRP และพวกฝ่ายขวามากคือผู้
โฆษณาอย่างแข็งขันเพื่อให้มีการออกเสียง “ไม่เห็นด้วย” ทั้ง ๆ ที่ผู้นำพรรค MRP
ยังไม่แน่ใจ และมีการทริ๊กตรองใหม่ของพวกอีตระก็ตาม การรวมพลังครั้งนี้เป็นการ
รวมพลังต่อต้านเคอ โกลด์ที่มั่งคั่งที่สุดนับตั้งแต่เขาคืนสู่อำนาจ พลังนี้แข็งแกร่งยิ่งจนด้วย
มติและความเคลื่อนไหวของสตีมาคมอื่น ๆ อีกมาก คือ ของสหภาพการค้า นักศึกษา
สตีมาคมคาร์ธริดจ์หัวก้าวหน้า และทางด้านพวกฝ่ายขวาก็มีพวกผู้ตั้งภัยชาวยุโรปที่มาจาก
แอตส์เรีย พวกปยูจาดและกลุ่มหัวรุนแรงอื่น ๆ

เคอ โกลด์ไม่มีทางเลือกอื่นใดนอกจากจะใช้ความกว้างขวางเป็นที่รักใคร่
ของคนทั่วไปอันมากมายของเขานั่นเข้าสู่ เขาปรากฏตัวทางโทรทัศน์ของชาติถึง ๔ ครั้ง
เพื่อเราให้มีการลงคะแนนเสียง “เห็นด้วย” โจทย์พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ก่อกวนเขา
และเตือนชาวฝรั่งเศสให้นึกถึงประวัติของเขาในการปกครองและเปรียบเทียบกับสาธารณ-
รัฐที่ ๔ เรียกร้องให้มีความสามัคคี และเมื่อมีวิกฤตการณ์ในคิวบาเกิดขึ้น ๓ ปีค้ำที่
ก่อนการออกเสียงลงประชามติ เขาก็ได้ยกปัญหาที่มันน่าหนักเป็นพิเศษขึ้นว่า ชาวฝรั่งเศส
พร้อมที่จะลงคะแนนเสียงต่อต้านเขาในยามที่กำลังมีวิกฤตการณ์ในโลกหรือ เขาได้แสดง
ออกมาย่างชัดเจนเลยว่า ถ้าเสียงข้างมาก “เห็นด้วย” นั้น “น้อยและไม่แน่นอน”
เขาก็จะถอนตัวออกจากวงการเมืองอย่างไม่มีวันกลับ อีกนัยหนึ่งเคอ โกลด์ได้เปลี่ยนรูป
ประชามติมาเป็นการลงคะแนนเสียงไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจในตัวเขา เขาประกาศว่า
“สำหรับข้าพเจ้าทุก ๆ เสียงเห็นด้วย ที่ให้แก่ข้าพเจ้าโดยแต่ละท่าน....จะเป็นการแสดง
โดยตรงถึงความไว้วางใจและการส่งเสริมกำลังใจของตน ๆ นั้น จึงเชื่อข้าพเจ้าเกิด
ข้าพเจ้าต้องการสิ่งนี้สำหรับสิ่งที่ข้าพเจ้าอาจจะยังคงทำอยู่เหมือนกับที่ข้าพเจ้าเคยต้องการ
มาในอดีตสำหรับสิ่งที่ข้าพเจ้าเคยได้ทำมาแล้ว ดังนั้น จึงอยู่ที่คำตอบของท่านใน๒๘ตุลาคม
นี้ที่จะบอกให้ข้าพเจ้าทราบว่า ข้าพเจ้าสามารถและควรจะทำเนื้องานรับใช้ประเทศฝรั่งเศส
ต่อไปไหม” ดังนั้น ประชามติในปัญหาที่ว่าถูกต้องตามรัฐธรรมนูญใหม่จึงอยู่ที่การออก

เดียงดงคะแนนโดยประชาชนทั้งมวด พรรคการเมืองต่าง ๆ ก็พบว่าตนต้องต่อสู้กับเด-
โกลด์ไม่ใช่ต่อสู้กับข้อเสนองของเดโกลด์ที่ทำให้มีการปฏิรูป พรรคการเมืองก็เคยถูกบีบบัง
คับให้อยู่ในฐานะที่ขอให้ประชาชนฝรั่งเศสออกเสียง “ไม่เห็นด้วย” ซึ่งเท่ากับออก
เสียงขับเดโกลด์ออกจากตำแหน่ง ในการกระทำดังกล่าวพวกเขาที่ทำหายต่อทุก ๆ สิ่ง
ที่ประชาชนไม่ว่าผิดหรือถูกก็ตามักถึงเมื่อคิดถึงเดโกลด์ก็คิดถึงความรุ่งเรืองมั่งคั่ง
สันติภาพในแอดจ์เรีย การมีงานทำ กฎหมายทางสังคมที่รัดหน้า และกำลังของชาติ เมื่อ
วิกฤตการณ์ความทำให้เกิดเงามืดไปทั่วโลกแห่งการขัดแย้ง เดโกลด์จึงมีโอกาสดีที่
จะชนะทั้ง ๆ ที่มีคู่แข่งจากพรรคการเมืองต่าง ๆ

ผล ในบัญชีรายนวร้อยละ ๖๒ ของผู้ออกเสียงดงคะแนนออกเสียง “เห็น
ด้วย” และร้อยละ ๓๘ “ไม่เห็นด้วย”

ตัวบทของประชามติเมื่อ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ท่านเห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญที่
ประธานาธิบดี ขึ้นต่อปวงชนฝรั่งเศสเกี่ยวกับเรื่องการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสาธารณ
รัฐด้วยสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วไปใหม่

ส่วนสำคัญของตัวบทของร่างรัฐธรรมนูญที่เสนอ มาตรา ๖ ประธานาธิบดีของ
สาธารณรัฐจะได้รับเลือกให้อยู่ในตำแหน่ง ๖ ปี โดยสิทธิการออกเสียงเลือกตั้งทั่วไป
โดยตรง มาตรา ๗ ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐจะได้รับเลือกโดยคะแนนเสียงข้าง
มากที่เด็ดขาดของคะแนนเสียงทั้งหมด ถ้าไม่ได้รับคะแนนเช่นนั้นในบัตรเลือกตั้งครั้งแรก
ก็จะมีเลือกตั้งครั้งที่ ๒ ในวันอาทิตย์ที่ ๒ ที่ถัดมา มีผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเพียง ๒
คน ที่ได้รับคะแนนสูงสุดในการเลือกตั้งครั้งที่ ๑ เท่านั้นที่จะเข้าข่ายทั้งนี้รวมถึงการอาจ
มีการถอนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับความนิยม

จากผู้ทบทวนทะเบียนออกเสียงดงคะแนน ๒๗,๕๐๐,๐๐๐ คน มี ๓๒,๘๐๘,๖๐๐
คน ที่ออกเสียง “เห็นด้วย” และประมาณ ๘,๐๐๐,๐๐๐ คนออกเสียง “ไม่เห็นด้วย”
ในขณะที่ทกว่า ๖ ล้านคนงดเว้นไม่ออกเสียง คะแนนเสียง “เห็นด้วย” ก็เท่ากับเป็นราวๆ
ร้อยละ ๔๖.๕ ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทบทวนทะเบียนไว้ ถึงแม้ว่าในปี ค.ศ. ๑๙๕๘
รัฐธรรมนูญของเดโกลด์จะได้รับความเห็นด้วยจากผู้ออกเสียงดงคะแนนจริง ๆ ถึง

ร้อยละ ๘๐ และร้อยละ ๖๖.๕ ของผู้ลงทะเบียนไว้ก็ตาม การปฏิรูปของเขาได้รับ
คะแนนนับตั้งแต่นั้นเห็นด้วยเพียงร้อยละ ๖๒ ของผู้ลงคะแนนจริง และเพียงร้อยละ ๔๖.๕ ของ
ผู้ออกเสียงที่ลงทะเบียนไว้ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ (ดูตาราง ๗-๓ หน้า ๔๖๐) อีกนัยหนึ่ง
จำนวนของผู้ออกเสียงไม่เห็นด้วยกับรัฐธรรมนูญและเคอโกลด์ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากพอใช้
อันเห็นได้จากร้อยละ ๑๗.๓ ของผู้มีสิทธิออกเสียงที่ลงทะเบียนไว้ ใน ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็น
ร้อยละ ๒๘.๗ ใน ค.ศ. ๑๙๖๒ และจากร้อยละ ๒๐.๗ ของผู้ออกเสียงจริงใน ค.ศ. ๑๙๕๘
ไปเป็นร้อยละ ๓๘ กว่า ๆ หน่อยในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ นับเป็นครั้งแรกที่เคอโกลด์ไม่สามารถ
ทำให้พรรคการเมืองฝ่ายแพ้อย่างชัดเจน และดึงผู้ออกเสียงเด็กตงในชาติไว้มากที่เขา
เคยทำสำเร็จมาแล้วในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ และในประชามติเมื่อ ๘ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๓ จาก
ผู้ลงคะแนน ๑๐ คนต่ำกว่า ๕ นิดหน่อยปฏิเสธคำขอร้องของเขา ในขณะที่ส่วนหนึ่งของ
พวกเหล่านั้นคงจะกระทำเพราะว่าพวกเขาไม่เอาใจได้ ช่วงเวลา ๔ ปีความเป็นที่นิยม
รักใคร่ของเคอโกลด์ดูเหมือนจะตกอยู่ในอันตราย และระบบการปกครองของโกลด์ตั้งอยู่ใน
ในวิกฤตการณ์ นี่เป็นผลของผลของการเด็กตงใหม่หรือ พรรคที่กระตุนให้มั่งคั่งลง
คะแนน “ไม่เห็นด้วย” ทั้งจากพวกฝ่ายขวาและฝ่ายซ้ายจะสามารถรวมกันได้หรือ อย่าง
น้อยที่สุดพวกเขาจะรวมกันเป็นพันธมิตรเด็กตงที่ถูกต้องตามยุทธวิธี และกันพรรคโกล-
ด์ดี คือ UNR ให้ออกไปอยู่โดดเดี่ยวได้สำเร็จหรือ

การเลือกสถานิติบัญญัติเมื่อพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๒

นานที่เดียวก่อนจะถึงวันอาทิตย์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๒ พรรคต่างๆ
จะอยู่กับการเด็กตงทางนิติบัญญัติ อารมณ์ของพวกเขาเปลี่ยนไปอย่างมาก เมื่อเทียบ
กันกับการเด็กตงทางนิติบัญญัติ เมื่อพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๘ การที่สงครามแอลจีเรีย
เสร็จสิ้นไปแล้ว และการที่ได้มรดกช่วยชนะในการโค่นล้มรัฐบาลลงได้ ขณะนี้พวก
“๒๘๐” และพรรคการเมืองที่พวกเขาเป็นตัวแทนตั้งกตอยู่ แทนที่จะคิดบงกชกันตัว กตบ
คิดรุกราน ไม่มีความรู้สึกที่ว่าหน้ไม่พ้นความปราชัยและสิ้นหวังเช่น ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘

ตาราง ๗-๓ ประชาคมที่ ๔ ครั้ง ก.ศ. ๑๕๕๘-๑๕๖๒

วัน เดือน ปี	ผู้มีสิทธิออกเสียง เลือกตั้งที่ชนะเบย์น ไว	งดเว้นไม่ออกเสียง		ผู้ลงคะแนน	เป็นโมฆะ
		จำนวน	จำนวนร้อยละ		
28 ก.ย. 1958	26,603,464	4,006,614	15.06 %	22,596,850	303,549
8 ม.ค. 1961	27,184,408	6,393,162	23.51	20,791,246	594,699
8 เม.ย. 1962	26,991,743	6,589,837	24.41	20,401,906	1,098,238
28 ต.ค. 1962	27,579,424	6,273,301	22.75	21,306,123	565,474

ตาราง ๗-๓ (ต่อ)

วัน เดือน ปี	บัตรเลือกตั้ง ที่ใช้ได้	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	จำนวนร้อยละของผู้มี สิทธิเลือกตั้งที่ชนะเบย์นไว		จำนวนร้อยละของผู้ที่ลง คะแนนจริง ๆ	
				เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
28 ก.ย. 1958	22,291,301	17,668,790	4,624,790	66.41 %	17.38 %	79.25 %	20.74 %
8 ม.ค. 1961	20,196,547	15,200,547	4,999,474	55.91	18.37	75.26	24.73
8 เม.ย. 1962	19,303,668	17,508,607	1,795,060	64.86	6.65	90.70	9.29
28 ต.ค. 1962	20,740,649	12,808,196	7,932,453	46.44	28.76	61.75	38.25

ในฝรั่งเศสที่เจริญรุ่งเรืองและปลอดภัย การขาดเสียไม่ได้ซึ่งบุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ได้ปรากฏให้เห็นมากมายดังเช่นที่เป็นมาในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็นที่ของพรรคต่าง ๆ ที่จะทำทายนโยบายของเดอโกลด์ แทนที่จะยอมปล่อยให้เขาดำเนินการตัดสินใจดังเช่นในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ นโยบายทั้งหมดของเดอโกลด์ถูกนำมาวิจารณ์ได้แก่นโยบายเกี่ยวกับยุโรป ทำที่ยืนหยัดเป็นประกันก่อนหาได้งบประมาณทางการทหารจำนวนมากเพื่อใช้ในการรังกำตั้งทางปรมาณูของฝรั่งเศส ความไม่เต็มใจที่จะดำเนินการปฏิรูปทางเศรษฐกิจและสังคมให้เร็วขึ้นไปกว่านี้ รัฐบาลแบบตัวบุคคลของเขา เดอโกลด์สามารถที่จะโจมตีประวัติของสาธารณรัฐที่ ๔ ได้อย่างน่าเชื่อถือ ผู้นำพรรคในขณะนั้นจึงอยู่ในฐานะจะต้องโต้ตอบโดยการโจมตีประวัติส่วนตัวของเดอโกลด์ แต่ว่าข้อโต้แย้งของเขานั้นเป็นที่เชื่อถือแค่ไหนนั้นเรายังต้องคอยดูกันต่อไป

ความอ่อนแออันแรกของฝ่ายต่อต้านเดอโกลด์อยู่ที่ความจริงที่ว่า การต่อต้านนั้นแบ่งแยกกัน คอมมิวนิสต์ โซเชี่ยลลิสต์ MRP ราติกัด และอิสระ ทั้ง ๆ ที่บางคนใช้คำพูดกำกวม ก็แต่ดูเหมือนว่ารวมกันพยายามจะหยุดยั้ง UNR และกลับไปด้วย "เสียงข้างมากแบบสาธารณรัฐ" กระนั้นก็ดี ก็ไม่มีความสามัคคีกันในระหว่างพรรคเหล่านี้ พวกคอมมิวนิสต์ได้ถูกกันให้อยู่โดดเดี่ยวมานานเกินไป และยังคงเป็นที่ระแวงสงสัยของพรรคอื่น ๆ อยู่ พวกโซเชี่ยลลิสต์และอิสระมีโครงการที่แตกต่างออกไป และมองข้อขัดแย้งในแอลจีเรียด้วยลักษณะที่ต่างกัน MRP ขัดกันมากกับพวกคอมมิวนิสต์ และโซเชี่ยลลิสต์ในปัญหาเรื่องเงินอุดหนุนโรงเรียนคาทอลิก พวกราติกัดก็มีอะไรใหม่ ๆ จะเสนอ ดูจะเป็นไปไม่ได้ที่พรรคเหล่านี้จะร่วมมือกัน ดังนั้น "ลัทธิต่อต้านโกลด์ลิสต์" จึงไม่ได้รวมโครงการที่จำเพาะเจาะจงใด ๆ ซึ่งอาจจะแปรรูปไปเป็นการกระทำใด เรื่องนี้เห็นได้อย่างชัดเจนเหลือเกินในความพยายามแรก ๆ ที่จะผูกมิตรกัน และตกลงในเรื่องตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งร่วมกันที่จะเข้าแข่งขันต่อสู้กับโกลด์ลิสต์ เกือบทุกแห่งหดถ่วงการตกลงกับคอมมิวนิสต์ในการเลือกตั้งครั้งแรก แต่การตกลงกันในระหว่างพรรคนิยมสาธารณรัฐ ที่แท้จริงทั้ง ๔ พรรค คือ โซเชี่ยลลิสต์ ราติกัด และอิสระก็ปรากฏให้

เห็นว่ายากพอๆ กัน มีเพียงในบางจังหวัดที่แยกตัวเองอยู่โดยเอกเทศเท่านั้นตกลงกันดำเนิน
พรรคอิสระ MRP ราวคิดและโซเชี่ยลลิสต์แข่งขันกันเองและแข่งขันกับพวกคอมมิวนิสต์
และโกลดิสต์เป็นการตรงข้ามกันกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ปรากฏชัดของโกลดิสต์
มีการตั้งสมาคมเพื่อสนับสนุนสาธารณรัฐที่ ๕ ขึ้นเมื่อ ๑๗ ตุลาคม ๑๙๖๒ ภายใต้การนำ
ของ Secretary of State for Cultural Affairs คือ อังเดร มาดโร (André Malraux)
สมาคมสามารถจัดการแยกสมาชิกอิสระ และ MRP ออกได้บ้าง สมาชิกอิสระราว ๓๐
คน และ MRP ๑๕ คน เข้าสมัครรับเลือกตั้งในฐานะโกลดิสต์ภายใต้นามของ “สมาคม
เพื่อสาธารณรัฐที่ ๕” สำหรับโครงการของโกลดิสต์นั้นไม่มีปัญหาอะไรเลย คือ สนับสนุน
นายพลเดอโกลด์รักษาไว้ซึ่งสถาบันของสาธารณรัฐที่ ๕ และดำเนินการตาม
นโยบายของเดอโกลด์ต่อไป

เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายนเป็นครั้งแรกที่นายพลเดอโกลด์เองได้ทำสิ่งที่ไม่เคย
มีประธานาธิบดีของสาธารณรัฐคนใดได้เคยทำเดย่นับแต่เริ่มสาธารณรัฐที่ ๓ ในปี ค.ศ.
๑๘๗๗ เมื่อประธานาธิบดี มาค มาฮอง (Mac Mahon) ร้องขอต่อประชาชนโดยตรง
ให้ออกเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของเขา ในคำปราศรัยทางโทรทัศน์ เดอโกลด์ขอ
ร้องให้ผู้ออกเสียงชาวฝรั่งเศสลงคะแนนให้แก่ผู้สนับสนุนตัวเขา เดอโกลด์ได้เทียบการ
ยื่นหยัดของพรรคต่าง ๆ กับผลของประชามติเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ และ
สรุปว่า “พรรคเก่า ๆ” ไม่ได้เป็นตัวแทนของชาติอีกต่อไปแล้ว เขากล่าวหาว่าพวก
เหล่านั้นถอยหลังไปสู่การปฏิบัติและนิสัยเก่าๆ และแสดงความเชื่อมั่นอย่างมากว่าทั้งชาติ
จะปฏิเสธพรรคเหล่านั้นในการเลือกตั้ง เหมือนกับที่ได้ทำมาแล้วในประชามติ เดอโกลด์
กล่าวโจมตีว่า ถ้ารัฐสภา “ซึ่งมีอำนาจทางนิติบัญญัติและควบคุมรัฐบาล” จะต้องถูก
ครอบงำโดย “เศษ” ของอดีตอีกแล้วก็จะไม่สามารถปกครองได้ ประเทศก็จะต้อง
เผชิญกับความยุ่งเหยิงและการเป็นอัมพาตทางการเมืองอีกครั้งหนึ่ง “ชายหญิงชาว
ฝรั่งเศสทั้งหลาย ท่านได้คอยครวญประณามระบอบการปกครองโดยพรรคการเมืองซึ่ง
ก่อความเสียหายอย่างมากมาอยู่แล้ว เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ และได้แสดง
ความประสงค์ที่จะเห็นสาธารณรัฐใหม่ดำเนินงานด้วยความก้าวหน้า เจริญเติบโตและสว่าง

ขึ้นใหม่ต่อไป แต่ในวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน และ ๒๕ พฤศจิกายน ท่านจะเลือกสมาชิก
สภาผู้แทน ข้าพเจ้าหวังว่าท่านจะปฏิบัติด้วยวิธีการที่ไม่ทำให้การออกเสียงเลือกตั้ง
ที่ ๒ นี้ไปชดเชยครั้งแรก แม้จะมีความเคยชินประจำท้องถิ่นและหลักการพิจารณาที่
เฉพาะก็ตาม ข้าพเจ้าก็หวังว่าท่านจะยืนยันโดยการเลือกบุคคลให้เป็นไปตามการเลือก
ประชาธิปไตยที่ท่านได้กระทำไปแล้วด้วยการออกเสียงเห็นด้วย” การแข่งขันทางการเลือก
ดังกล่าวรูปเป็นการออกเสียงลงคะแนนโดยประชาชนทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง และความเป็น
ที่นิยมรักใคร่อย่างมากมายของเดอโกลด์ก็ถูกหุ้มห่อมาถ่วงดุลย์อีก ในวันก่อนการเลือก
ดังกล่าวของเขายิ่งเด่นไปอีกในเมื่อพรรคพวกใกล้ชิดที่สุดของเขาหลายคนแนะนำว่า ถ้า
การเลือกตั้งมีผลว่าเสียงข้างมากเป็นของ “พรรคเก่า ๆ” ประชาชนยึดถือเดอโกลด์อาจ
ลาออก

การเลือกตั้ง ดำหรับการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรมักการใช้เขตเลือกตั้งอย่าง
เคยใช้ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ คือประเทศฝรั่งเศสมี ๔๖๕ ที่นั่ง และอีก ๑๗ ที่นั่งจากจังหวัด
โพ้นทะเล รวมจำนวนทั้งหมดเป็น ๔๘๒ มีผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่า ๒๐๐๐ คน เฉลี่ย
แล้วก็คือ ๔ คนกว่า ๆ ต่อแต่ละที่นั่ง UNR และพรรคคอมมิวนิสต์แข่งขันหรือสนับสนุน
ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกือบจะทุก ๆ เขต พวกโซเชี่ยลลิสต์ อีดีระ SFIO และราดิคัลมี
ตัวแทนอย่างน้อยก็ ๓ ใน ๔ ของเขตทั้งหมด เช่นกันกับในอดีตเวลาทางวิทยุโทรทัศน์
ถูกแบ่งให้เท่า ๆ กัน พรรคการเมืองทุกพรรคนำผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่า ๑๕ คน
เข้าไปปรากฏตัวตามเวลาที่กำหนดให้สำหรับแต่ละพรรค คือ ๗ นาทีทางโทรทัศน์ และ
๗ นาทีทางวิทยุ ระหว่าง ๒๘ ตุลาคม และวันเลือกตั้งเมื่อมีการเปิดกรณรงค์หาเสียงขึ้น
อย่างเป็นทางการผู้สมัครรับเลือกตั้งต่างหาคะแนนเสียงในเขตของตน มีการปราศรัยใน
การประชุมมากมายหลายแห่ง และวงเวียนขอคะแนนเสียงจากประชาชน แทบจะไม่มีการ
พบปะสนิทที่คลุมทิวชาติเกิดขึ้นเลย ยกเว้นการเผชิญหน้าของเดอโกลด์กับพวก UNR
ของเขาและพวก “พรรคเก่า ๆ” ตามที่เขาเรียกอย่างเยาะ ๆ ไม่มีประเด็นลบบ้างของ
ชาติประเด็นใด ๆ เลยที่อยู่ในอันตราย ในบางเขตซึ่งมีการตกลงกันไว้บ้างในระหว่าง

พรรคนิยามสาธารณรัฐ ปรากฏว่ากับว่านโยบายของพรรคนี้สนับสนุนการค้าอันไกล-
 ดิศักดิ์ คือ สนับสนุนการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญ เพื่อให้อำนาจแก่สถาบันมากขึ้นและวิ-
 ครอบอำนาจของประธานาธิบดีตั้ง ให้มีการรวมยุโรป และสนับสนุนกำลังทางปริมาณ
 ของยุโรปมากกว่าของฝรั่งเศสโดยเฉพาะ พวกโกดดิสต์ยังคงแสดงตัวเป็นพวกเดียวกับ
 พลันนิวเคดย์ร์ของฝรั่งเศส การมีสมาคมยุโรปอย่างหลวม ๆ และระบบประธานาธิบดีที่
 แข็งแกร่ง สำหรับเรื่องที่เหลือผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งได้พูดถึงประเด็นท้องถิ่นและทาง
 เทคนิคและวิพากษ์วิจารณ์ประวัติของความจงรักภักดีหรือการค้าอันเคอโกดดิสต์ เหมือน
 กับในอดีตคอมมิวนิสต์ดูเหมือนจะจัดระเบียบได้ดี และสามารถรวบรวมผู้ฟังมาได้มาก
 กว่าพรรคอื่น ๆ

ผล บัตรเลือกตั้งครั้งที่หนึ่งเมื่อ ๑๗ พฤศจิกายนได้แสดงให้เห็นถึงชัยชนะ
 อย่างเด่นชัดตามของเคอโกดดิสต์ในฉากการเมืองฝรั่งเศสอีกครั้งหนึ่ง โดยเนื้อหาแต่การ
 เลือกตั้งก็คือประชามติครั้งที่ ๒ UNR มีชัยอย่างไม่เคยได้รับมาก่อนได้ถึงร้อยละ ๓๑.๘ ของ
 คะแนนเสียง พรรคอื่น ๆ พ่ายแพ้มคยยกเว้นพรรคคอมมิวนิสต์ที่เด่นอยู่ ตามตาราง ๗-๔
 ข ให้เห็นว่าพรรคคอมมิวนิสต์เท่านั้นที่ชนะเมื่อเทียบเคียงกับกำลังเดิมที่ของปี ค.ศ. ๑๙๕๗
 แต่กระนั้นก็ยังไม่ได้สามารถฟื้นตัวให้มาถึงได้เท่ากับระยะแรก ๆ ของสมัยหลังสงคราม

ตาราง ๗-๔ การเลือกตั้งครั้งที่หนึ่ง ค.ศ. ๑๙๖๒ เปรียบเทียบ
 กับ ค.ศ. ๑๙๕๘

พรรค	ค.ศ. ๑๙๖๒	จำนวนร้อยละ	ค.ศ. ๑๙๕๘	จำนวนร้อยละ
พรรคคอมมิวนิสต์	3,999,431	21.78 %	3,870,184	18.9 %
โซเชี่ยลลิสต์ฝ่ายซ้ายและอื่น ๆ	449,743	2.45	356,081	1.8
SFIO	2,319,662	12.65	3,176,557	15.5
วาทีกัลและกลุ่มพันธมิตร	1,384,998	7.56	1,710,710	8.3
UNR	5,847,405	31.9	3,589,362	17.5
MRP	1,635,452	8.92	2,408,370	11.8
อิสระและสายกลาง	2,458,988	13.42	4,112,191	20.1
Republican Center	81,627	0.45	604,088	3.0
ขวาสุด	159,682	0.87	664,008	3.2

จำนวนร้อยละของการงดเว้นไม่ออกเสียงหนี้สูงสุด ในประวัติของฝ่ายนิติบัญญัติของรัฐในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ จากจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงที่ชนะเบี่ยนไว้ ๒๗,๕๓๕,๐๓๘ คน มีคนไปออกเสียงเพียง ๑๘,๙๓๑,๗๓๓ (ร้อยละ ๖๘.๗๕) และ ๘,๖๐๓,๒๘๖ (ร้อยละ ๓๑.๒๕) ของผู้ออกเสียงที่ชนะเบี่ยน งดเว้นไม่ออกเสียง UNR ได้คะแนนเสียงทั่วประเทศเกือบถึง ๒ เท่า ที่จริงแล้วคอมมิวนิสต์ได้รับคะแนนเสียงเกือบทุกแห่ง โซเชี่ยลดิคต MRP ราดิคัล และโดยเฉพาะ พวกอิดระแพ้ พวกแรกเพื่ออย่างหนักและพวกหลังเพื่ออย่างเด็ดขาด พวกขวาสุดถูกตัดออกไปจากวงการเมือง อย่างไรก็ตาม ในบัตรเลือกตั้งครั้งที่หนึ่ง ทั้ง ๆ ที่มกาดังของ UNR ก็มีสมาชิกสภาได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงข้างมากเช่นเด็ดขาดเพียง ๘๖ คน ๔๖ คน มาจาก UNR ๘ คนมาจากพรรคคอมมิวนิสต์ ๓๓ จาก MRP ๑๕ คนจากพวกอิดระ มีโซเชี่ยลดิคตเพียง ๑ คน เท่านั้นที่สามารถเอาชนะได้ในการเลือกตั้งครั้งที่หนึ่ง ดังนั้นทั้ง ๓๖๘ ที่นั่งจึงยังคงต้องคอยวัดตัดสินกันในการเลือกตั้งครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน

“พรรคเก่า ๆ” ที่ถูกเลือกเอามาสำหรับคำเยาะหยันของเคอโกลด์นั้นได้รับความถอยหลังอย่างร้ายแรงในการเลือกตั้งครั้งที่ ๑ ถึงกระนั้นพวกคอมมิวนิสต์และโซเชี่ยลดิคตที่เห็นแย้ง (PSU) เมื่อร่วมกับพวกโซเชี่ยลดิคตและราดิคัล ก็มีร้อยละ ๔๔.๔๔ ของคะแนนเสียงเมื่อเปรียบกับร้อยละ ๔๔.๕ ใน ค.ศ. ๑๙๕๘ พลังฝ่ายซ้ายได้ยึดกำลังของตนไว้ UNR ได้กำลังเพิ่มมาถึง ๒,๓๐๐,๐๐๐ คะแนน ขณะที่พวกอิดระ และ MRP รวมทั้งพวกขวาสุดเคยไปถึง ๓,๕๐๐,๐๐๐ เสียง ก็เช่นเดียวกับในการเลือกตั้งครั้งก่อน ๆ มีการ “ย้ายที่” ใหม่ของคะแนนเสียง ส่วนหนึ่งของทั้งหมดไปตกอยู่กับ UNR และส่วนที่น้อยกว้างดเว้นไม่ออกเสียง คะแนนเสียงต่อต้านพรรคโกลด์ดิคตมีมากกว่า “ไม่เห็นด้วย” ที่เคยมีในการลงคะแนนให้เคอโกลด์ในประชามติเมื่อเดือนตุลาคม ในขณะที่มีเพียงร้อยละ ๓๘ เท่านั้นที่ออกเสียง “ไม่เห็นด้วย” คอมมิวนิสต์ โซเชี่ยลดิคตฝ่ายซ้าย และโซเชี่ยลดิคตได้รับรวมกันแล้วร้อยละ ๓๖ กว่า ๆ เมื่อนับคะแนนเสียงที่ให้แก่ราดิคัลและแก่ MRP และอิดระซึ่งรณรงค์เพื่อเสียง “ไม่เห็นด้วย” แล้ว

คะแนนเสียงที่ต่อต้านพรรคโกลด์ฟิลด์มีมากกว่าคะแนนเสียงที่ต่อต้านการปฏิรูปของเคอโกลด์ฟิลด์
ในประชามติถึงราวร้อยละ ๖๐

พรรคคอมมิวนิสต์ได้แสดงให้เห็นกำลังที่เด่นพอใช้ในย่านปารีส ซึ่งบางที่
อาจจะเห็นเขตที่ทันสมัยและมั่งคั่งที่สุดในฝรั่งเศส ได้คะแนนเสียงถึงร้อยละ ๓๓ ซึ่งต่าง
กับร้อยละ ๒๖ ใน ค.ศ. ๑๙๕๘ ส่วนในย่านชานเมืองปารีสคอมมิวนิสต์ได้เสียงเกินกว่า
ร้อยละ ๓๘ ซึ่งต่างกับร้อยละ ๓๒ ใน ค.ศ. ๑๙๕๘ ในบางกรณีสามารถขึ้นหน้ากำลัง
ที่เขามีในสมัยสาธารณรัฐที่ ๕ ได้อย่างเด็ดขาด ดังนั้นหลังจากฝรั่งเศสได้ประสบการ
เปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยในด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่งที่ไม่เคยมีมาในสมัยก่อนมาเป็น
เวลาถึง ๕ ปีแล้ว พรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งเป็นพรรคหนึ่งที่เก่าแก่ที่สุด และตามความเห็น
ของนักวิจารณ์หลายท่านกล่าวว่าเป็นพรรคที่ผิดสมัยที่สุดนั้น ไม่เพียงแต่จะรักษาเขต
กติกกรรมและเขตเมืองเด็กตามบ้านนอก แต่ยังสามารถปรับปรุงฐานะให้ดีขึ้นได้ในย่าน
ปารีสเองด้วย

การเลือกตั้งครั้งที่สอง คำกล่าวสั้น ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งในฝรั่งเศสที่ว่า
“ในบัตรเลือกตั้งครั้งที่หนึ่ง เราเลือก ในบัตรเลือกตั้งครั้งที่สอง เราคัดออก” คำนี้
จะใช้ไม่ได้ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ดังที่เราได้เห็นแล้วว่ามีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียง ๘๖ คน
ที่ได้รับเลือกในการเลือกตั้งครั้งแรก และ ๓๖๘ คนได้รับเลือกในการเลือกตั้งครั้งที่สอง
การเลือกตั้งครั้งแรกได้แสดงให้เห็นความเฮงเฮียงโดยทั่วไปของมติมหาชนและกำลัง
ของพรรค วันอาทิตย์ที่ ๒๕ พฤศจิกายนจึงเป็นวันของการเลือกตั้ง

ระหว่างการเลือกตั้งครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองของฝรั่งเศส ย่อมเป็นธรรมดา
ที่ความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่คนเดิน ผู้นำพรรคพยายามให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของ
ตนอยู่ในระเบียบและคัดจิตใจว่าใครควรจะเข้าแข่งขันอีก และใครควรจะถอนตัว ผู้นำ
ของจังหวัดและพลังท้องถิ่นคัดค้านกับผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคน และยกความสนับสนุน
ของผู้ที่ออกเสียงให้ตนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคอื่น มักจะนิยมให้กับพรรคที่

สัญญาว่าจะตอบแทนคนในเขตอื่น บ่อย ๆ ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่พอใจปฏิญะบัตรรับ
คำสั่งจากพรรคของตนและตัดสินใจด้วยตนเองว่าจะถอนตัวหรือไม่

UNR หวังจะเอาคำสั่งของการเลือกตั้งครั้งที่หนึ่งของตนมาเป็นทุน และ
กระตุนพันธมิตรกับพรรคอื่น ๆ ต่อต้านคอมมิวนิสต์ (ดูตาราง ๗-๖ ถึง ๗-๓๓ ในตอน
ท้ายบทเกี่ยวกับพันธมิตรทางชนและคะแนนเสียงที่ได้รับโดยผู้สมัครรับเลือกตั้งต่าง ๆ ใน
เขตที่เจาะจง) ยุทธวิธีนี้ได้ผลดีใน ค.ศ. ๑๙๕๘ แต่ใน ค.ศ. ๑๙๖๒ กลับตรงกันข้าม
มีการผูกพันมิตรและการตกลงกันต่อต้าน UNR เป็นอันมาก โดยแท้จริงแล้วทุกพรรค
มีความรู้สึกว่าคุณไม่รวมกันต่อต้านโกลดิสต์ พวกตนจะต้องถึงการดับสูญ จึงพากัน
ตัดสินใจรวมกำลังกันโดยถอนตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีหวังน้อยที่สุด และสนับสนุนผู้ที่มี
หวังมากที่สุด ในบรรดาพวกของคุณ คอมมิวนิสต์คัดค้านการใช้ยุทธวิธีนี้ พวกเขา
ถอนตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อสนับสนุนคนของโซเชี่ยลลิสต์ MRP และแม้แต่อดีตร
บางที่ทาง ๆ ที่ชื่อของพวกเขาอยู่น่าเป็นอันดับแรกในการเลือกตั้งครั้งที่หนึ่ง ผู้ออกเสียง
ให้คอมมิวนิสต์ทำตามคำสั่งของพรรคด้วยความมีวินัยอย่างน่าอัศจรรย์ และออกเสียงลง
คะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนที่คุณถูกร้องให้สนับสนุนแทนคนของคุณ ผลตอบ
แทนที่ได้คือคอมมิวนิสต์ได้รับความสนับสนุนอย่างเบ็ดเสร็จจากพวกโซเชี่ยลลิสต์ แต่มัก
จะเป็นในรูปเงี้ยบ ๆ และได้รับผลประโยชน์จากการถอนตัวจากผู้สมัครของราดิคัลและ
MRP ด้วย แต่ผู้ออกเสียงลงคะแนนโซเชี่ยลลิสต์ไม่ได้เปลี่ยนคะแนนเสียงของตนไปให้
แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคอมมิวนิสต์จากบัตรเลือกตั้งครั้งที่หนึ่งไป ในการเลือกตั้งครั้งที่สอง
การเปลี่ยนของคอมมิวนิสต์ได้ช่วยเด็กพวกโซเชี่ยลลิสต์จำนวนหนึ่งรวมทั้งผู้นำพรรค
โซเชี่ยลลิสต์ ก็มอดเล่ MRP และอดีตรมีบทบาทน้อยกว่าในการเลือกตั้งครั้งที่สอง บ่อย ๆ
ที่พวกถอนตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งออกไปโดยไม่เชื่อว่าคนสนับสนุนใคร และบ่อย ๆ ที่ยัง
คงเข้าในการเลือกตั้งครั้งที่สอง ทั้ง ๆ ที่ฝ่ายอื่นได้เปรียบตนอย่างมาก

ในบางเขต ผู้สมัครรับเลือกตั้งโกลดิสต์ใช้ยุทธวิธีของคอมมิวนิสต์ ถอนตัว
และทุ่มความสนับสนุนให้แก่ผู้สมัครที่แอนตี้คอมมิวนิสต์ ผลที่ได้รับคือ เมื่อพวก UNR

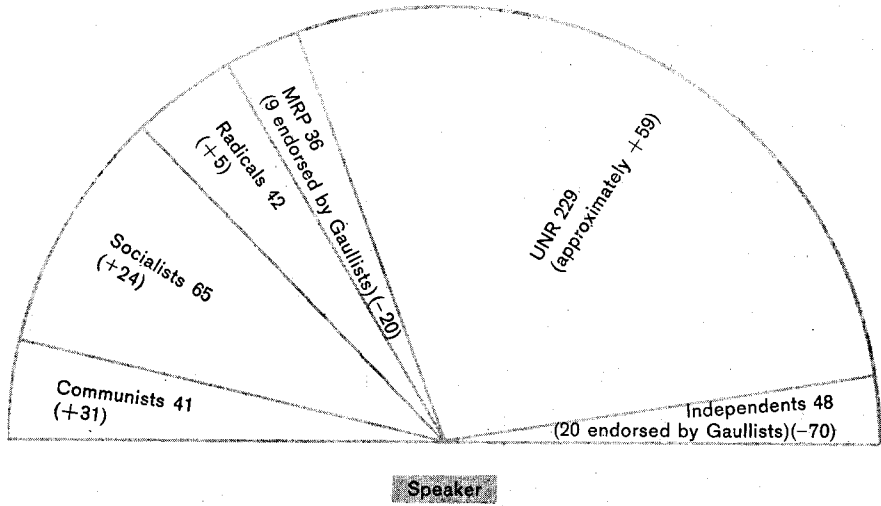
ต้องเผชิญหน้ากับคอมมิวนิสต์ในการต่อสู้กันโดยตรง พวกเขาได้ประโยชน์มากพอใช้ ไม่ใช่เพียงแค่จากพวกอสังระ แต่ยังได้เสียงจากพวกราติกัด และ MRP และบางที่ได้คะแนนจากโซเชี่ยลลิสต์ด้วย พวกราติกัดผู้ยึดมั่นคือประวัติกีและธรรมเนียมในอดีตได้รับผลดีมากน่าสังเกต พวกเขาได้รับความสนับสนุนในบางเขตทั้งจากคอมมิวนิสต์และโซเชี่ยลลิสต์เพื่อต่อสู้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของ UNR นอกจากนี้ในบางเขตยังได้รับความสนับสนุนจาก UNR อสังระ และบ่อยๆ ที่เดียวจาก MRP ไปต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ ดังนั้นด้วยคะแนนเสียงทั่วไปเพียงร้อยละ ๘.๓ และร้อยละ ๗ ของคะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้งที่สอง พวกเขาสามารถเข้าไปนั่งในสภาได้ถึง ๔๒ คน

ในวอนท์มีการเลือกตั้งครั้งที่สอง ภาพของการเลือกตั้งมีแบบแผนอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน จากจำนวน ๓๖๘ ที่นั่งที่ยังว่างอยู่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียง ๘๘๘ คน ใน ๒๒๗ เขตมีการสู้กันโดยตรงระหว่างผู้สมัครเพียง ๒ คน ใน ๓๓๐ เขตมีการเลือกตั้งที่เป็นแบบรูปสามเต้า คือมีผู้สมัคร ๓ คนและในที่สุดมี ๑๓ เขตมีผู้สมัคร ๔ คนที่แข่งกัน UNR ต้องสู้ตัวอย่างตัวต่อตัวถึง ๓๘๕ คน ๓๐๐ คนกับพวกคอมมิวนิสต์ ๒ คนกับพวก Left-Wing Socialists (PSU) ๕๘ คนกับโซเชี่ยลลิสต์ ๓๘ คนกับพวกราติกัด ๓๓ คนกับพวกอสังระ และ ๖ คนสู้กับ MRP การต่อสู้แบบตัวต่อตัวอื่น ๆ ก็เป็นไประหว่างโซเชี่ยลลิสต์กับคอมมิวนิสต์ คอมมิวนิสต์สู้กับราติกัด คอมมิวนิสต์กับ MRP ราติกัดสู้กับ MRP พวกอสังระสู้กับคอมมิวนิสต์หรือ MRP และราติกัดสู้กับพวกอสังระ ในการสู้แบบสามเต้า UNR คอมมิวนิสต์ อสังระ ราติกัด โซเชี่ยลลิสต์ และ MRP ผสมกันในส่วนต่าง ๆ กันไปที่ไม่ตั้งผลตมองให้เห็นถึงแบบแผนทางการเมือง กระนั้นก็ดี การเลือกตั้งครั้งที่สองทำให้การเลือกตั้งของผู้ออกเสียงเลือกตั้งง่ายขึ้น โดยที่ได้จากจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งลงเป็น ๒ หรือ ๓ คน ที่จริงแล้วอย่างน้อยที่สุดถ้าหรวบทงที่ยังไม่เคียดคิดถึงการเลือกตั้งครั้งที่สองก็เหมือนกับการเลือกตั้งของประเทศของอังกฤษหรือเยอรมันนี้ตะวันตก

ยกเว้นการปรากฏตัวของโทรทัศน์ของนายกรัฐมนตรี้ หรือผู้นำทีมข้อย่อยของ UNR จอร์จ ปอมบีคุดแว็กไม่มีการโฆษณาหาเสียงในระดับทั่วทั้งประเทศ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต่อสู้กันเองในเขตเลือกตั้งของตน และเป็นครั้งแรกได้รับความช่วยเหลือโดย

การปรากฏตัวของผู้นำแห่งชาติผู้ซึ่งมาพบกันในนามของพวกเขา นอกเขตซึ่งผู้นำทางกรร
เมืองที่สำคัญ ๆ (เช่นผู้นำของโซเชียดลิตส์ ก็ มอดเด และหัวหน้าแต่ในนามของ UNR
คือ มิเชด เคอเบร) กำจัดเดียวกับอนาคตทางการเมืองของคนหรือในที่ซึ่งมีการต่อสู้
อย่างใกล้ชิดระหว่างคอมมิวนิสต์และ UNR ดูเหมือนจะมีความรู้สึกไม่แยแสและการวางค
เว้นไม่ออกเลยมีระดับสูง

ผล ดังที่คาดไว้ UNR แปรรูปการเลือกตั้ง (ตาราง ๗-๕ หน้า ๔๗๐) ไป
เป็นใครบทั้งเพิ่มขึ้นมาจำนวนหนึ่ง (ภาพ ๗-๓ หน้า ๔๗๐) จากทั้งหมด ๓๖๘ UNR ได้
๓๘๓ ทำให้จำนวนยอดเป็น ๒๒๓ นี้ไม่ใช่เป็นเพียงข้างมากแต่เมื่อเขาไปรวมกับพวกอิสระ
หรือ MRP อีกราวๆ ๓๐ ที่สัญญาไว้ว่าจะสนับสนุนเคอโกดด์ ก็ปรากฏว่า UNR จะมีคน
เข้มแข็งพอใช้พอที่จะหนุนหลังการจัดตั้งรัฐบาล ตามประวัติการเมืองของฝรั่งเศสแล้ว
ไม่เคยมีปรากฏมาก่อนเลยว่าพรรค ๆ เดียวจะคุมทั้งได้มากเพียงนี้ พวกคอมมิวนิสต์ซึ่ง
เป็นที่ต้องในด้านความกว้างขวางในคราวนี้ได้รับประโยชน์จากความรู้สึกต่อต้าน UNR
การจัด “แนวราชฎร” และความไม่สามารรถของพรรคการเมืองอื่น ๆ ที่จะรวมกันต่อต้าน
พวกคนเหมือนที่เคยทำมาในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ พรรคได้ผู้สมัครเข้าไปอีก ๓๒ คนซึ่งรวม
ยอดก็เป็น ๔๑ เนื่องมาจากความสนับสนุนของคอมมิวนิสต์ โซเชียดลิตส์ได้กลายเป็น
พรรคฝ่ายค้านที่ใหญ่ที่สุด พวกเขาได้ ๖๕ ที่นั่งรวมยอดกำลังในรัฐสภาที่เป็น ๖๕ พวก
ราดิคัลได้แสดงให้เห็นถึงอำนาจที่ยังคงมีอยู่อย่างน่าสังเกตุด้วยเหตุผลดังได้อ้างมาแต่ใน
ตอนแรก พวกเขาได้ทั้ง ๓๔ ที่นั่ง รวมยอดก็เป็น ๔๒ พวกอิสระ และชาวสุดแพ
ยับเยิน เป็นที่น่าสังตุยว่าพวกอิสระจะรวบรวมจำนวนสมาชิกรัฐสภาที่จำต้องมี ๓๐ คน
เพื่อตั้งกลุ่มรัฐสภาของคนได้ใหม่ อีกนัยหนึ่งคอมมิวนิสต์จะมีกลุ่มรัฐสภาของคน คอม
มิวนิสต์และโซเชียดลิตส์จะรวมกันได้เกือบถึงร้อยละ ๒๕ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน
ในขณะที่เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๘ พวกเขามีจำนวนต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ เมื่อรวมกันกับราดิคัล
อิสระ และ MRP เข้าไปแล้วก็มีสมาชิกสภาอย่างน้อย ๒๐๐ คนที่อาจจะถูกจัดได้ว่าเป็น
ฝ่ายค้าน จากสมาชิกทั้งหมด ๔๘๒ คน

ภาพ ๗-๓ สภาแห่งชาติภายหลังการเลือกตั้งเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๒
(ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนที่นั่งเพิ่มและลด)

ตาราง ๗-๕ บัตรการเลือกตั้งครั้งที่ ๒ ปี ค.ศ. ๑๙๖๒

พรรค	คะแนนเสียง	จำนวนร้อยละ
พรรคคอมมิวนิสต์	3,243,041	21.3%
โซเชลลิสต์ฝ่ายซ้ายและอื่น ๆ	183,844	1.2
SFIO	2,304,330	15.2
ราดิคัลและกลุ่มพันธมิตร	1,068,101	7.0
UNR	6,165,929	40.5
MRP	806,908	5.3
อิสระและสายกลาง	1,367,841	7.4 ^ก
Republican Center	51,164	0.4

ก ซึ่งมีอัตราร้อยละสูงพอใช้ที่ได้แก่พวกที่รับความสนับสนุนของโกลลิสต์

นักสังเกตการณ์หลายคนเชื่อว่าการเด็กดงเมื่อเดือนพฤศจิกายนจะก่อให้เกิดการแปรปรุอย่างถอนรากของฉากการเมืองฝรั่งเศส ในขณะที่คนอื่น ๆ เห็นว่าเป็นเพียงข้อพิสูจน์ถึงความเป็นทนายรักใคร่ซึ่งไม่ลดถอยลงของเดอโกลด์ ความจริงแล้วการเด็กดงบังเกิดผลเท่าประจักษ์ครั้งที่ ๒ ซึ่งผู้ออกเสียงได้ยืนยันใหม่อีกครั้งหนึ่งถึงความไว้วางใจในตัวเดอโกลด์เหมือนดังที่เคยทำมาแล้วในเดือนก่อน ที่สำคัญไม่ได้อยู่ที่การที่ UNR มีชัย แต่อยู่ที่ “พรรคโกลดิสต์” ตัวเดอโกลด์เองเป็นผู้ซึ่งเร่งเร้าให้ผู้ออกเสียงลงคะแนนไปลงคะแนนให้กับคนที่สนับสนุนตัวเขา ชัยชนะของ UNR นั้นถึงปัจจัยในแง่ตัวบุคคลของสมัยการปกครองโกลดิสต์ ในครั้งนี้ถึงกับอยู่ในระดับการเด็กดงและระดับพรรค นี้ก็แสดงให้เห็นอีกถึงความเปราะบางของระบบการเมืองฝรั่งเศสและทำให้มีคำถามเกี่ยวกับอนาคตของการปกครองซึ่งเราจะพูดถึงในตอนปลายของบทความนี้

ถึงแม้โกลดิสต์จะมีชัยชนะก็ปรากฏว่าพวก “แอนติโกลดิสต์” มีสภาพดีกว่าปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ พรรคการเมืองทั้งหมดยกเว้นคอมมิวนิสต์สนับสนุนนายพลเดอโกลด์ ให้ความนิยมรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕ และเข้ามามีส่วนโดยผ่านผู้นำของตนในคณะรัฐมนตรีโกลดิสต์ ทั้งชาติพร้อมด้วยราษฎรผู้เด็กดงเป็นโกลดิสต์อย่างไร้คำถาม เมื่อพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๒ กำจัดของพวกแอนติโกลดิสต์ไม่เพียงแต่สามารถจะกลายเป็นสิ่งที่อยู่จริงทางการเมือง ถึงแม้ว่าจะให้คำจำกัดความในข้อกำหนดพิเศษ แต่ก็ได้มีชัยในคะแนนเสียงเด็กดงข้างมาก ถ้าเรารวมเสียงที่ถึงให้แก่วอโถงอิสระและ MRP เข้ากับกำลังของคอมมิวนิสต์ โซเชี่ยลลิสต์และราดิคัล ซึ่งก็จะมีจำนวนกว่าร้อยละ ๔๔ เด็กลงน้อย ปริมาณของเสียงต่อค่านโกลดิสต์ก็ตกจากร้อยละ ๖๐ ของผู้ออกเสียงเด็กดง “พรรคเก่า ๆ” ได้ปราชัยในการรณรงค์เด็กดง แต่พวกเขาไม่แพ้และก็ไม่ตายด้วย

ร้อยละของการงดเว้นไม่ออกเสียงที่สูงนั้นยังได้ทำให้เกิดปัจจัยแห่งความไม่มั่งคั่งยวภาพขนาดยว รวด ๆ ร้อยละ ๓๑ ของผู้มีสิทธิออกเสียงที่ชนบทเข็มนไวโด็งงดเว้นไม่ออกเสียง ในการเด็กดงครั้งที่หนึ่ง และปริมาณเท่า ๆ กันงดเว้นจากการไปลงคะแนนในการเด็กดงครั้งที่สอง ดังนั้นจึงดูเหมือนว่าราวกว่า ๒,๓๐๐,๐๐๐ ผู้มีสิทธิออกเสียงที่ชน

ทะเบียนไว้จดเว้นไม่ออกเสียงในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ทำไมคนเป็นจำนวนมากจึงไม่ออกเสียง
มีเหตุผลที่มนุษย์แนะนำขอหนึ่งคือ ความพอใจของผู้สนับสนุนโกดัลด์ แต่การที่นายพล
เคอโกดัลด์ได้รับชัยชนะอย่างหวุดหวิดในประชามติ ซึ่งมีระดับการงดเว้นไม่ออกเสียงใน
ปริมาณสูงด้วยเหมือนกัน ก็ไม่อาจเป็นที่พอใจได้อย่างจริงจัง เหตุผลอีกอันหนึ่งอาจจะเป็น
ด้วยเหตุนอกจากความไม่แยแสของผู้เลือกตั้ง ความไม่แยแสส่วนนี้เกิดมาพร้อม ๆ กับความ
มั่งคั่งและความพอใจ เหตุผลที่ ๓ อันเป็นสัจธรรมที่พอฟังได้มากขึ้นหน่อย คือจำนวน
ร้อยละที่สูงชันของผู้ออกเสียงเด็กคงที่อยู่ที่บ้านนั้นเป็นเพราะไม่สามารถตัดสินใจ พวก
เขาคกอยู่ในระหว่างความโง่เขลาที่ขัดแย้งกัน ผลประโยชน์ ความคิดเห็นและความ
ผูกพันเคยทำให้พวกเขากลายเป็น "อัมพาต" ไม่ใช่เฉยเมยหรือพอใจ แต่ว่าถูกต้องไป
ดังมาระหว่างความรู้ดีที่ว่าคุณไม่สามารถจะแก้ปัญหานั้นได้ ถ้าชโกดัลด์และความโน้ม
น้าวใจของเคอโกดัลด์ไม่แข็งพอที่จะดึงพวกเขามาลงคะแนน

เราต้องขังนำหนักชัยชนะของ UNR อย่างระมัดระวัง คะแนนเสียงราว ๆ
๒,๓๐๐,๐๐๐ ที่มั่งคั่งกว่าปี ค.ศ. ๑๙๕๘ และ ๓,๐๐๐,๐๐๐ สูงกว่าปี ค.ศ. ๑๙๕๑ เหล่านี้
มาจากไหน ยากที่จะให้คำตอบเด็ดขาดสำหรับปัญหาสำคัญอันนี้ อย่างไรก็ดีเราอาจจะ
ทำได้คือโยกกำลังที่เพิ่มขึ้นของ UNR นี้ กับการเปลี่ยนแปลงใหญ่จากขวาสุด และจาก
อิสระไปสู่ UNR หรือไม่ก็ไปสู่การงดเว้นไม่ออกเสียง พวกโซเชี่ยลลิสต์ คอมมิวนิสต์
ราดิกัลคอมมิวนิสต์ของคุณไว้ได้ แต่พวกอิสระ MRP และขวาสุดเดี่ยวนั้นที่เป็นคะแนนเสียง
ของชาติในตอนสมัยก่อนไปถึงร้อยละ ๑๕ (UNR มีจำนวนร้อยละระดับชาติเพิ่มด้วยด้วยเลข
อันเดียวกัน) พวกอิสระขวาสุด MRP เดี่ยคะแนนเสียงถึง ๓ ล้านครั้ง จากคะแนนเสียง
เหล่านี้ UNR ได้รับไปมากกว่าครึ่ง ส่วนที่เหลืออื่น ๆ งดเว้นไม่ออกเสียง การศึกษา
อย่างละเอียดเท่านั้นจึงจะแสดงให้เห็นได้ว่าพวกไหนคือผู้ลงคะแนนเสียงย้ายไปสู่ UNR หรือ
ไปเป็นพวกงดเว้นไม่ออกเสียง หากยังไม่มีการทำเช่นนั้นก็จะเดียงไม่พ้นการสรุปที่ว่า
เสียงส่วนมากที่ไปเป็นของ UNR มาจากพวกอิสระและพวกขวาสุด และจากส่วนหนึ่ง
ของ MRP

การย้ายไปสู่ UNR อาจหมายถึงว่า UNR ได้ประโยชน์จากความสนับสนุนของพลังการเมืองอนุรักษ์นิยมที่รวมกับพรรคอื่น ๆ อาจจะหมายถึงได้คือว่า พรรคเหล่านี้ถูกผู้ออกเสียงเด็กดองทิ้งเพื่อไปสนับสนุน UNR แทน เพราะว่ามี การเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญในองค์ประกอบและท่าทีของผู้ออกเสียงชาวฝรั่งเศส จากการเปลี่ยนทัศนคติของหลายคนมองเห็นผลกระทบจากการปรับปรุงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทันสมัย และลงความเห็นว่า เป็นการเปลี่ยนรูปของท่าทีทางการเมืองและอุดมการณ์ของฝรั่งเศส ตามสัมมติฐานอันแรก กำจัดของ UNR มาจากพลังเด็กดองอนุรักษ์นิยมเดิม เพราะว่าพร้อมๆกับการประกาศเอกราชของแอลจีเรียและสัญญาลักษณะของลัทธิชาตินิยมที่เมื่อโคสต์เป็นตัวแทน พลังเหล่านี้ปรากฏที่โคสต์และที่ UNR ซึ่งเป็นการแสดงออกของความไม่สิ้นใจอย่างเด็ดขาด ตามสัมมติฐานข้อที่ ๒ ชัยชนะของ UNR เป็นตัวแทนของลักษณะใหม่ที่ตลกขบขันของราษฎรผู้เด็กดอง และด้อยให้เห็นถึงความสนใจและความไม่สิ้นใจของกลุ่มใหม่ๆ คือพวกคนงานนั้โตะ อุตสาหกรรม กลุ่มกสิกรใหม่ และแม้แต่กรรมกรในสหภาพ รวมกันกับปริมาณที่เพิ่มขึ้นของผู้ทำงานในส่วนของเศรษฐกิจ ดังนั้น ชัยชนะอย่างมากมายของ UNR จึงเป็นแต่คงถึงพลังทางสังคมอันใหม่ที่โผล่ขึ้นมา และอาจจะพิจารณาได้ในฐานะขั้นต้นของการเจริญเติบโตของราษฎรผู้เด็กดองใหม่ และการหายไปของ “พรรคเก่า ๆ” สัมมติฐานที่ ๒ นี้ควรได้รับการตรวจสอบพร้อมกับการระมัดระวังข้อสำคัญอื่น ๆ ๓ ประการนี้ คือ ลักษณะสำคัญคาของโคสต์ที่เมื่อราษฎรผู้ออกเสียงเด็กดองการจักระเบียบ UNR ในฐานะพรรค ๆ หนึ่ง และกำจัดการเติบโตเมื่อเทียบเคียงกันของคอมมิวนิสต์ และการตั้งพันธมิตร “แนวราษฎร”

ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างโคสต์กับการเด็กดองอาจจะมองดูได้จากการเปรียบเทียบผลของประชามติและผลการเด็กดอง ใน ๒๓ จังหวัด คะแนนเสียง “เห็นด้วย” เมื่อ ๒๘ ตุลาคม มีจำนวนกว่าร้อยละ ๗๐ ของผู้ออกเสียงลงคะแนน ในจังหวัดเหล่านี้ซึ่งมีที่นั่งในสภาผู้แทน ๓๐๐ ที่นั่ง พวกคอมมิวนิสต์ไม่ได้รับเลือกแม้แต่คนเดียว มีไซเซย์ดิดส์เพียง ๓ คน และคอมมิวนิสต์ปักชาย (PSU) เพียง ๑ คนที่แทรกเข้าไปได้

UNR ได้ ๗๐ ที่นั่งและได้รับการสนับสนุนโดยพวกอิดระอีก ๘ ที่นั่งรวมเป็น ๗๘ “โกด-
ดิดส์” ที่นั่งที่เหตือเป็นของ MRP (๑๔) พวกอิดระ (๓) และราดิกัด (๒) ตรงกันข้าม
กันกับใน ๓๒ จังหวัด (ซึ่งมี ๔๖ ที่นั่ง) มีเพียง “ไม่เห็นด้วย” เป็นเพียงข้างมากใน
ประชามติ พวกโซเซียดดิดส์ได้ ๒๔ ที่นั่ง คอมมิวนิสต์ ๓๐ UNR ได้เพียง ๘ ส่วนที่
เหตือตกเป็นของราดิกัด (๓) และ MRP (๑) จังหวัดที่มีเพียง “เห็นด้วย” อย่างมากมาย
และมีเพียง UNR ข้างมากนั้น โดยทั่ว ๆ ไปมักจะตรงกันกับจุดที่มันเดิมของพวกอนุรักษ-
นิยมฝรั่งเศส เป็นจังหวัดเดิมที่เคยออกเสียงให้อนุรักษนิยมมาแล้วในอดีต พวกเขาตง
คะแนนเสียงให้แก่รัฐสภาอนุรักษนิยมในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๓๘ และสนับสนุน MRP
พวกอิดระ และ RPF เมื่อสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ จังหวัดที่ตงคะแนนเสียง
“ไม่เห็นด้วย” และบัด UNR เพื่อสนับสนุนโซเซียดดิดส์ คอมมิวนิสต์ และราดิกัด นั้น
เป็นจังหวัดพวกที่ตามธรรมเนียมแล้วคบหาสมาคมอยู่กับพวกฝ่ายซ้าย ไม่ว่าจะบ้ายชื่อ
พรรคจะมีควาหมายใหม่อะไร แบบแผนของการออกเสียงของฝรั่งเศสก็ดูเหมือนจะฝัง
ลึกอยู่กับความเคยชินและท่าทีในอดีต

สำหรับพวก UNR ก็เป็นการชุมนุมผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งสัญญากันตรง ๆ
ว่าจะสนับสนุนนายพลเดอโกลดัดังเช่นที่เคยสัญญาในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็นพรรคที่การ
ดำรงอยู่และโครงการขึ้นอยู่กับความเป็นที่นิยมกว้างขวางอย่างมากมาย และอำนาจของ
คนเพียงคนเดียว UNR ก็เช่นกันกับพวกอิดระและพวกราดิกัดที่มากพอประมาณ คือ ยัง
คงไม่มีการเข้าเป็นสมาชิก ไม่มีการจัดระเบียบตามรัฐธรรมนูญภาค และไม่มีการจัดระเบียบ
แห่งชาติหรือผู้นำ มีลักษณะเป็นกลุ่มมากกว่าเป็นพรรค

เป็นครั้งแรกนับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๖ คอมมิวนิสต์ได้เปลี่ยนจากการอยู่โดย-
เอกเทศทางการเมือง มาร่วมมือกับโซเซียดดิดส์และราดิกัด ใน ๘๐ จังหวัด มีราว ๆ
๔๐ จังหวัดที่พวกราดิกัด คอมมิวนิสต์ และโซเซียดดิดส์ (รวมทั้งโซเซียดดิดส์ปีกซ้าย)
ตงพันธมิตร “แนวราชฎร” อย่างเปิดเผยหรือเงียบๆ ทำการสนับสนุนกันและกันในการดง
บัตรเลือกตั้งครั้งที่ ๒ ใน ๓๐ จังหวัด พันธมิตรเหล่านี้ทำให้ “แนวราชฎร” ชนะอย่าง

น้อยก็หนึ่งคน ส่วนใน ๓๐ จังหวัดที่เหลือ พันธมิตรไม่สามารถจะได้อะไรเลยและในเขต
เด็กตงส่วนมากไม่มีการทำพันธมิตรใด ๆ ขึ้นเลย เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นราติสต์
หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นโซเชี่ยลดีสต์ พันธมิตรแบบ “แนวราษฎร” ได้ผลดีขึ้น
เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นคอมมิวนิสต์ การหันกลับ “ต่อต้านคอมมิวนิสต์” ของ
มหาชนโน้มเอียงที่จะทำให้คะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งลดลง ดังเช่นกันกับใน
กรณีของพรรคโกลดีสต์ พันธมิตร “แนวราษฎร” ไม่ได้สร้างพรรคหรือแม่แต่กลุ่มที่
ประกอบด้วยส่วนที่เหมือน ๆ กัน มองจากแรงกระตุ้นของท่าทีต่อต้าน โกลดีสต์แล้วดู
ไม่ค่อยจะมีหวังที่จะไปตลอดรอดฝั่ง ทั้งถัทธิโกลดีสต์ และพันธมิตร “แนวราษฎร” เป็น
ตัวแทนของกลุ่มชั่วคราว ไม่ใช่การกลายรูปมาเป็นแบบใหม่ของพลังทางการเมือง

ชัยชนะของเคอโกลด์ทำให้วิกฤตการณ์ของรัฐบาลที่ถูกแห่โดยประชาชาติ
ของเคอโกลด์นั้นต้นตอ รัฐธรรมนูญถูกแก้ไขในแบบที่เคอโกลด์ประสงค์ และการเด็ก
ตงครั้งใหม่ทำให้เกิดผล ซึ่งดูเหมือนจะเป็นเสียงข้างมากของโกลดีสต์ นายกรัฐมนตรี
คนเดิมที่ถูกโค่นไปเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม คือ จอร์จ ปอมบีคู และยังคงอยู่ในตำแหน่ง
ระหว่างประชาชาติและการเด็กตงก็ได้รับการขอร้องให้เป็นผู้ตั้งคณะรัฐมนตรี เขาก็
เปลี่ยนแปลงคณะรัฐมนตรีไปจากสภาปีก่อนที่เขาถูกโค่นแค่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น การ
ขอความไว้วางใจจากสภาใหม่ที่ประชุมกันเมื่อปลายปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ก็เป็นไปตาม
พิธีเท่านั้น เขาและรัฐบาลของเขาได้รับการเห็นชอบอย่างเป็นทางการด้วยคะแนนเสียง
๒๖๘ ต่อ ๑๑๖ และมี ๘๑ คนงดเว้นไม่ออกเสียง ดังนั้น ตำราธรรมนูญที่ ๕ ภายใต้
ได้การนำของเคอโกลด์จึงดูเหมือนมั่นคง แต่เสียงส่วนน้อยที่เข้มแข็งของคอมมิวนิสต์
โซเชี่ยลดีสต์ และราติสต์ รวมกันเข้ากับพวกอัสระเป็นอันมาก และ MRP ก็เข้ามา
เป็นฝ่ายค้านที่ขุ่นแค้น และค้านเคอโกลด์และรัฐบาลของเขาอย่างเปิดเผย ยุทธวิธีนี้จะ
ถูกนำมาใช้ต่อต้านกลุ่มโกลดีสต์ด้วยความพยายามที่จะทำลายความสามัคคี และวินัยใน
การออกเสียงของพวกโกลดีสต์

ตาราง ๗-๖ พันธมิตร “แนวประชาชน” ได้ผลอย่างไรในหนึ่ง
จังหวัด^ก

การเลือกตั้งครั้งที่ 1		การเลือกตั้งครั้งที่ 2	
เขตเลือกตั้งที่ 1			
R. Carrié, UNR	11,991	R. Carrié	16,630
P. Grasset-Morel, อิสระ	10,044	P. Grasset-Morel	18,805
P. Ville, คอมมิวนิสต์	9,075	E. Poincellé	18,805
E. Ponseillé, วาติกัล	6,773		
Chauliac, โซเชี่ยลลิสต์	5,959		
เขตเลือกตั้งที่ 3			
C. Lurie, UNR	12,042	C. Lurie	16,836
M. Calas, คอมมิวนิสต์	13,581	Jules Moch	24,281
Jules Moch, โซเชี่ยลลิสต์	11,313		
Thiery, อิสระ	3,026		
เขตเลือกตั้งที่ 4			
A. Valbrigue, UNR	13,004	Valbrigue	20,291
Balmigère, คอมมิวนิสต์	12,298	Balmigère	21,747
Crouzte, โซเชี่ยลลิสต์	6,707		
de Seriége, อิสระ	2,839		

ก คอมมิวนิสต์ โซเชี่ยลลิสต์ และวาติกัล สนับสนุนซึ่งกันและกันในจังหวัด Hérault และได้ที่นั่งคนละ ๑ ที่นั่ง

ตาราง ๗-๗ อิทธิพลของคะแนนเสียงคอมมิวนิสต์^ก

การเลือกตั้งครั้งที่ 1

การเลือกตั้งครั้งที่ 2

Dhotel, โทคลิสต์	14,233	Dhotel	21,810
Guy Mollet, ผู้นำโซเชลลิสต์	12,944	Guy Mollet	24,375
Coquel, คอมมิวนิสต์	11,362		
Pouchrison, MRP	5,960		
M. Debré ผู้นำของ UNR	15,588	Debré	20,712
Berthouin, วาดิกัล	9,579	Berthouin	23,667
Mme. Boutard, คอมมิวนิสต์	7,576		
Le Garec (Left-wing Socialist or PSU)	2,962		
Courteggiani, สายกลาง	1,066		

ก) พวกคอมมิวนิสต์ช่วยเลือกผู้นำของพรรคโซเชลลิสต์ และทำให้ผู้นำพรรค UNR แพ้ ในหลายเขตพวกคอมมิวนิสต์ใช้กำลังเลือกผู้ที่คาดว่าจะเป็นพันธมิตร และปิดทางผู้ที่กุมตำแหน่งสำคัญ ๆ ของ UNR ผู้นำทางการเมืองที่สำคัญ ๆ ราว ๑๐ คนซึ่งส่วนใหญ่คือพวกโซเชลลิสต์และวาดิกัล รวมทั้งพวกอิสระ ๑ คน เป็นหนี้ความสนับสนุนของคอมมิวนิสต์ในการเลือกตั้งครั้งนี้

ตาราง ๗-๘ พันมิตร “แนวประชาชน” เป็นอันมากที่ล้มเหลว

การเลือกตั้งครั้งที่ 1

การเลือกตั้งครั้งที่ 2

Moulin, UNR	12,054	Moulin	17,854
Ulrici, คอมมิวนิสต์	6,829	Ulrici	12,358
Courtin, โซเชลลิสต์	5,222		
Cantimican, อิสระ	1,853		

ตาราง ๗ - ๕ UNR ได้รับที่นั่งทั้งหมด ๓๑ ที่นั่งของปารีส (ส่วนใหญ่เป็นการต่อสู้โดยตรงกับคอมมิวนิสต์)

การเลือกตั้งครั้งที่ 1		การเลือกตั้งครั้งที่ 2	
Ruais, UNR	13,238	<i>Ruais</i>	16,243
Sibaud, คอมมิวนิสต์	10,200	Sibaud	14,084
Ribera, อิสระ	3,000		
Billebaut, โซเชี่ยลลิสต์	2,136		
Mardi, PSU	1,918		

ตาราง ๗ - ๑๐ ย่านชานเมืองปารีสออกเสียงให้กับผู้สมัครฝ่ายซ้าย^ก

การเลือกตั้งครั้งที่ 1		การเลือกตั้งครั้งที่ 2	
เขตที่ 36			
L'Huillier, คอมมิวนิสต์	20,010	<i>L'Huillier</i>	25,588
Stibbe, PSU.	2,706		
Le Savouzeux, โซเชี่ยลลิสต์	2,195		
Devaud, UNR	17,173	Devaud	21,551
Bideau, อิสระ	4,533		
เขตที่ 15			
Maurice Thorez, ผู้นำของคอมมิวนิสต์	27,703	(ได้รับเลือกในการเลือกตั้งครั้งนี้หนึ่ง)	
Rochenoir, UNR	14,655		
Besse, MRP	5,073		

ก ในชานเมืองปารีส คอมมิวนิสต์แสดงให้เห็นถึงกำลังที่เข้มแข็ง แต่ UNR ก็มีชัยได้ไป ๑๐ ที่นั่ง จาก ๒๔ ที่นั่ง โซเชี่ยลลิสต์โดยความสนับสนุนของคอมมิวนิสต์ได้ไปอีก ๒ และที่เหลือพวกคอมมิวนิสต์ได้ไป

ตาราง ๗ - ๑๑ คอมมิวนิสต์ได้ที่นั่งหลายที่นั่งในการต่อสู้กันโดย ฝ่าย^ก

การเลือกตั้งครั้งที่ 1		การเลือกตั้งครั้งที่ 2	
E. Carlier, คอมมิวนิสต์	11,809	} <i>Carlier</i>	19,172
Vincent, โซเชี่ยลลิสต์	9,014		
Dubout, UNR	9,878	Dubout	13,547
Cassex, MRP	9,109	Cassex	11,604
Delporte (ขวาสุด)	1,608		

ก ตามความจริงแล้วในการต่อสู้โดยตรงพวกเขาได้เพียง ๑๐ ที่นั่ง อีก ๒๒ ที่นั่งได้จากการต่อสู้กันระหว่างสามฝ่าย บ่อยที่เดียวการแบ่งแยกของ UNR และอิสระช่วยคอมมิวนิสต์ เช่นกันกับการแบ่งกันของฝ่ายซ้ายช่วย UNR

ตาราง ๗ - ๑๒ UNR สนับสนุนพวกที่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

การเลือกตั้งครั้งที่ 1		การเลือกตั้งครั้งที่ 2	
Soury, คอมมิวนิสต์	14,836	Soury	22,450
Valentin, อิสระ (ปีกขวา)	12,550	} <i>Valentin</i>	24,646
Alloncle, UNR	9,313		
Perrot, วาติกัล	8,916		
Mme. Grappe, คอมมิวนิสต์	10,251	Grappe	14,001
Gauthier, วาติกัล	10,116	} <i>Gauthier</i>	20,589
Garcia, UNR	8,087		
Landu, โซเชี่ยลลิสต์	4,289		

ตาราง ๗ - ๑๓ ผลการเลือกตั้งที่คัดเฉพาะผู้มคะแนนสูง ๆ ไว้มา
เลือกใหม่นั้นมีผลใกล้เคียงกันมาก^ก

การเลือกตั้งครั้งที่ 1

การเลือกตั้งครั้งที่ 2

Peron, คอมมิวนิสต์	14,074	Perou	21,592
Guena, UNR	12,764	Guena	21,008
Rousser, ชาติกัถ	9,830		
Gaille, โซเชี่ยลลิสต์	6,503		
Moras, UNR	18,651	Moras	23,868
Dusarthou, โซเชี่ยลลิสต์	14,772	Dusarthou	24,776
Feugas, คอมมิวนิสต์	7,120		
Defos de Rau, อิสระ	5,179		

ก ราว ๔๐ ที่นั่งของ ๔๖๕ ที่นั่ง มีชัยด้วยคะแนนเสียงต่ำกว่า ๑ พัน ในกรณีส่วนใหญ่การเปลี่ยนคะแนนเสียงเพียงไม่ถึง ๑ ใน ๑๐๐ ก็อาจเปลี่ยนผลได้ มีการต่อสู้กันอย่างกระชั้นชิดของ UNR กับคอมมิวนิสต์หรือโซเชี่ยลลิสต์

๘. การปฏิบัติงานรัฐบาลภายใต้สาธารณรัฐที่ ๕

อาจเป็นการเร็วเกินไปที่จะประเมินการปฏิบัติงานของสาธารณรัฐที่ ๕ นับแต่เริ่มต้นในเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๕๘ สาธารณรัฐที่ ๕ ก็เป็นการปกครองโดยบุคคลเดียวมากกว่าเป็นระบอบการเมือง ตามที่เราเห็น เดอโกลด์เป็นสัญลักษณ์ของธรรมเนียมโมนาปาร์ติสต์ในฝรั่งเศส เขาเป็นผู้ปกครอง และเขาก็อีกนั่นแหละที่ เป็นผู้แต่งตั้งถึงความถูกต้องตามกฎหมายยิ่งไปกว่ารัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมืองการปกครองดังที่เราได้พิจารณามาแล้วในบทก่อนๆ บางที่ปัญหาที่สำคัญที่สุดที่ประเทศเผชิญอยู่อาจจะได้แก่ปัญหาที่ว่า สถาบันทางการเมืองการปกครองจะดำรงอยู่ได้เช่นเดิมต่อไปไหมหลังจากที่เดอโกลด์แล้ว การรับช่วงตำแหน่งประธานาธิบดีจะสำเร็จเรียบร้อยโดยปราศจากความแตกร้าวที่ร้ายแรงไหม หรือว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปจักรกวดของการปกครองบ้างซึ่งอาจจะรวมทั้งรัฐธรรมนูญด้วยไปอย่างถอนรากใหม่ เราจะพยายามเสนอบัญชีขบคุ้ยของระบอบการปกครองและประเมินการปฏิบัติโดยที่นึกถึงคำถามที่ยู่งยากเหล่านี้ไว้อยู่เสมอ

เอกราชสำหรับอดีตอาณานิคม

ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๖-๑๙๕๗ ได้มีการดำเนินงานขั้นที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับเรื่องนโยบายอาณานิคมของฝรั่งเศสเกิดขึ้นเมื่อรัฐสภาของสาธารณรัฐที่ ๔ ดันับสนุนร่างรัฐบัญญัติที่ให้อำนาจอย่างกว้างขวางในด้านการปกครองตนเองส่วนท้องถิ่นแก่ดินแดนของฝรั่งเศสในแอฟริกาหลายแห่ง และในมาดากัสการ์ ดินแดนเหล่านี้ได้รับอำนาจในการออกกฎหมายด้านกิจการภายในของตนและในการตั้งรัฐบาลที่รับผิดชอบของตนเอง ในขณะที่เดียวกันเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการเงิน การป้องกันประเทศ นโยบายต่าง

ประเทศ การศึกษาชั้นสูง ภาษัศุดการ และ วิทย์ ยังคงอยู่ได้อำนาจของรัฐบาด
ฝรั่งเศส

ในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ ประธานาธิบดีเดอโกลด์ได้ให้สัญญาแก่ดินแดนเหล่านี้
ว่าจะมีการจัดการปรับปรุงทางการเมืองใหม่ คือ เรื่องประชาคมฝรั่งเศส และในขณะ
เดียวกันก็ได้สัญญาอย่างมั่นคงที่จะเคารพสิทธิที่จะเป็นเอกราช ถ้าหากในการลงประชามติ
ในวันที่ ๒๘ กันยายน ค.ศ. ๑๘๕๘ พวกเขาเลือกจะเป็นเช่นนั้นด้วยการลงคะแนน “ไม่
เห็นด้วย” ดินแดนต่าง ๆ ทั้งหมดยกเว้น กีนี ออกเสียง “เห็นด้วย” ดังนั้นจึงเกิดมี
ประชาคมฝรั่งเศสขึ้น ดินแดนต่าง ๆ กลายเป็นสาธารณรัฐ “ที่รวมกันเข้า” กับฝรั่งเศส
พวกมันอยู่ในปกครองของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐที่ ๕ ของฝรั่งเศสผู้ซึ่งก็เป็นประ
ธานาธิบดีของประชาคมด้วย (คือเดอโกลด์) โดยมีสภาพบริหารเป็นผู้ช่วย สภาพบริหาร
ประกอบด้วยรัฐมนตรีฝรั่งเศสจำนวนหนึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจการทั่วไปของประชาคม
และนายกรัฐมนตรีนหรือผู้แทนต่าง ๆ ของสาธารณรัฐแอฟริกัน และมาดากาส์ (มาดา
กัสการ์เดิม) มีการตั้งวุฒิสภาของประชาคมซึ่งอำนาจส่วนใหญ่คือเป็นที่ปรึกษา และมี
การตั้งศาลอนุญาโตตุลาการของประชาคม (Community Arbitration Court) ขึ้นเพื่อ
รับฟังและตั้งเรื่องราวขัดแย้งระหว่างรัฐสมาชิก

ในระยะเวลา ค.ศ. ๑๘๕๘-๑๘๖๐ ประชาคมได้รับความเพิกเฉย ถึงแม้ว่า
ในนามแล้วประชาคมจะยังคงดำรงอยู่ แต่สถาบันของประชาคมก็ถูกกันไปเสียทางหนึ่ง
เดอโกลด์ดำวในคำปราศรัยที่ ดาการ์ เซเนกัล เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๘๕๘ ให้
สัญญาจะให้ “อธิปไตยระหว่างชาติ” นั่นคือให้เอกราชอย่างสมบูรณ์แก่ดินแดน
แอฟริกันทั้งหมด มีความเห็นพ้องต้องกันระหว่างฝรั่งเศสและรัฐสมาชิกซึ่งได้ผ่านและ
ได้รับสัตยาบันจากรัฐสภาฝรั่งเศสระบุให้มีวิธีการร่วมมือต่าง ๆ ระหว่างฝรั่งเศสและแต่ละ
สาธารณรัฐในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการทหาร เงินไขทั้งหมดคน
อาจได้รับการเจรจาตกลงกันอีกโดยข้อตกลงใหม่ ๆ และในอนาคตอาจจะล้มเลิกเสีย
เลยก็ได้ สาธารณรัฐแอฟริกันทั้งหมดและมาดากาส์ได้เป็นเอกราชและเข้าเป็นสมาชิก
สหประชาชาติ

ตั้งนั้นฝรั่งเศสภายใต้เดอโกลด์จึงได้เกิดล้มจักรวรรดิอาณานิคมของตน ในการกระทำดังกล่าวฝรั่งเศสได้ทำให้ฐานะของตนในแอฟริกาดีขึ้น และปัจจุบันฝรั่งเศสแน่ใจได้ในเรื่องไมตรีจิตที่มีต่อตน เงินอุดหนุนก้อนใหญ่สำหรับสาธารณรัฐ แอฟริกันและมาดากาส์ เป็นเครื่องประกันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจให้ทันสมัย ซึ่งจะทำให้ระดับการครองชีพของแอฟริกันสูงขึ้น และในที่สุดก็จะถูกผูกมัดให้เพิ่มการค้าและการลงทุนของฝรั่งเศสในแอฟริกัน

แอลจีเรีย

ในแอลจีเรียที่ซึ่งชนหมู่น้อยชาวฝรั่งเศสมีอำนาจและกองทัพที่เข้มแข็งตั้งมั่นอยู่นั้น ความก้าวหน้าเป็นไปได้เป็นอย่างดี อาจแบ่งการกระทำของรัฐบาลออกได้เป็น ๒ ด้าน คือ ด้านการเมือง และด้านสังคมเศรษฐกิจ

นโยบายกำหนดใจตนเองซึ่งประกาศออกมาในเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘ นั้น ยุติความหวังของผู้ตั้งถิ่นฐานชาวฝรั่งเศสที่จะให้แอลจีเรียเป็นจังหวัดถาวรอันหนึ่งของสาธารณรัฐฝรั่งเศส แทนที่จะเป็นเช่นนั้นเดอโกลด์ให้โอกาสแก่ชาวแอลจีเรีย (ทั้งชาวฝรั่งเศสที่เข้าไปตั้งถิ่นฐานและชาวโมร็อกโก) คัดดินอนาคคของตนในการลงประชามติพิเศษ ซึ่งพวกเขาอาจจะเลือกเอาการรวมกันเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การปกครองตนเองตามท้องถิ่นหรือเอกราช ต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๐ นโยบายนี้ทำให้เกิดการจลาจลขึ้นโดยผู้ที่อพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐาน และอีก ๑ ปีต่อมาเมื่อเดอโกลด์ดูเหมือนว่าจะเตรียมให้เอกราชก็เกิดการกบฏทางทหารที่ไม่บรรลุมรดสำเร็จขึ้น เมื่อ ๒๒ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๑ มีนายพลชนนำ ๔ นาย และหน่วยทหารที่คัดเลือกแล้วกลุ่มหนึ่งเข้ายึดเมืองใหญ่ ๆ ในแอลจีเรียโดยไม่หวั่นเกรงต่ออำนาจของเดอโกลด์ กองทัพส่วนใหญ่ของแอลจีเรียชักไม่แน่ใจเมื่อเผชิญกับเจตนาแน่วแน่ของเดอโกลด์ และความสนับสนุนอย่างด้นหามที่เขาได้รับในฝรั่งเศส และการปฏิวัติล้มเหลวลงภายในชั่วระยะเวลาเพียง ๕ วัน เมื่อหลังการ

ปฏิวัติทางทหารแล้ว เคอโกดด์จึงได้ดำเนินการอย่างเด็ดขาดกับพวกกองทัพกบฏและ
ผู้ตั้งถิ่นฐาน ผู้นำและนายทหารเป็นจำนวนมากถูกจับและถูกนำขึ้นพิจารณาคดีและกลุ่ม
ทหารผู้เชี่ยวชาญบางพวกถูกปลด เจ้าหน้าตพดเวียนย่นย่นสิทธิของตนที่มีเหนือพวก
ทหาร และผู้แทนรัฐบาลในแอลจีเรียเริ่มเข้ารับผิดชอบและออกคำสั่งต่อกองทัพ แต่
นาน ๆ ครังก็มีเรื่องชนตามย่านต่าง ๆ ของเขตที่เสียหายเพราะสงคราม

ในประชาคมที่มีในฝรั่งเศสและในแอลจีเรียเมื่อ ๒๘ กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘
รัฐธรรมนูญของเคอโกดด์ได้รับความสนับสนุนโดยเสียงข้างมากของคนฝรั่งเศสผู้ไปตั้ง
ถิ่นฐานอยู่เกินกว่าร้อยละ ๘๕ ไม่มีผู้ใดปฏิเสธเลยว่านี่เป็นการลงคะแนนให้กับตัวเคอ-
โกดด์มากกว่าลงคะแนนให้รัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม ในการลงประชามติครั้งที่ ๒
เมื่อ ๘ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๓ นโยบายของเคอโกดด์ในเรื่องการกำหนดจิตใจตนเองสำหรับ
แอลจีเรียไม่ได้รับคะแนนเสียงข้างมาก* การเจรจากันระหว่างรัฐบาลฝรั่งเศสภายใต้
การควบคุมโดยตรงของประธานาธิบดีเคอโกดด์และองค์การฝ่ายกบฏแอลจีเรียหรือรัฐบาล
ชั่วคราวของสาธารณรัฐแอลจีเรีย ดำเนินไปเป็นเวลาดำเนินไปโดยปราศจากผล ฝรั่งเศส
ไม่เต็มใจจะใช้นโยบายกำหนดจิตใจตนเอง ถ้าหากไม่มีการประกันอย่างมั่นคงสำหรับ
“colons” สำหรับความปลอดภัยของแหล่งน้ำมันใน ซาฮารา และสำหรับฐานทัพบาง
แห่งของฝรั่งเศสในแอลจีเรีย

เคอโกดด์ประกาศนโยบายเศรษฐกิจสังคมของรัฐบาลเกี่ยวกับแอลจีเรียใน
สุนทรพจน์ของเขาที่แสดงที่ Constantine เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘ และนี่กลายเป็น
หลักของโครงการที่เรียกว่า “Constantine Plan” จะต้องมี การแปรสภาพและปรับ-
ปรุงเศรษฐกิจให้ทันสมัยอย่างกว้างขวาง จะต้องมีงานให้มากขึ้นไว้สำหรับพลเมือง
แอลจีเรียที่เพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย ๆ และจะต้องมีการดำเนินการอื่นต่าง ๆ ที่จะทำให้ในที่สุดราย
ได้ของพวกมอดเดิร์น และพวกฝรั่งเศสเท่านั้น โครงการนี้จัดใหม่

* จากผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนที่ขึ้นทะเบียนไว้ ๔,๔๓๐,๒๑๑ คน มีผู้ลงคะแนน “เห็นด้วย”
๑,๗๔๘,๘๘๖ คน และ “ไม่เห็นด้วย” ๒,๖๘๑,๓๒๕ คน

(๑) การเพิ่มค่าจ้างและเงินเดือนที่จ่ายในแอดจ์เวียให้อยู่ในระดับที่เทียบกันได้กับในฝรั่งเศสภายในระยะเวลา ๕ ปี

(๒) การแจกจ่ายที่ดินราว ๒๗๐,๐๐๐ เฮคเตอร์แก่ชาวนามอดเด็ม

(๓) โครงการ ๕ ปี ซึ่งในบั้นปลายอาจจะใช้น้ำมันของซาฮาราและแก๊ซสำหรับอุตสาหกรรมและโรงงานในแอดจ์เวีย

(๔) วิวัฒนาการของศูนย์กวดการผลิตเหล็กกล้าและเหล็ก

(๕) การก่อสร้างบ้านสำหรับคนราว ๑ ล้านคน

(๖) การสร้างถนน เมืองท่า และสนามบิน

เป็นที่หวังกันว่า มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้จะเพิ่มโอกาสในการมีงานทำขึ้นอย่างมาก และจะนำแอดจ์เวียสู่วิถีทางแห่งการเปิดเส้นทางอุตสาหกรรมเศรษฐกิจให้ทันสมัย

งบประมาณสำหรับแอดจ์เวียใน ค.ศ. ๑๙๖๐ ค.ศ. ๑๙๖๑ และ ค.ศ. ๑๙๖๒ มีประมาณคร่าว ๆ ใต้ราว ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ต่อปี สำหรับการลงทุนสาธารณะ ซึ่งแรกที่เคียววางแผนไว้ให้พัฒนาแหล่งของพลังงาน กระตุ้นการผลิตทางอุตสาหกรรม เร่งการก่อสร้างบ้านเรือน ศูนย์ฝึกและโรงเรียน “การให้การศึกษา” แก่คนแอดจ์เวีย กลายเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญมากอันหนึ่งของรัฐบาล นอกจากนี้ ยังมีความพยายามที่จะให้กำลังใจแก่นักธุรกิจชาวฝรั่งเศสให้ลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ในแอดจ์เวีย โดยทำในรูปของการให้เงินอุดหนุนและลดภาษี ดังนั้น ความพยายามอันสำคัญที่จะ “ปรับปรุงแอดจ์เวียให้ทันสมัย” ก็ดูเหมือนจะดำเนินอยู่ ความมั่งคั่งค่าน้ำมันและแก๊ซของซาฮารา จะทำให้นานนมมีชีวิตชีวาขึ้นมาทางด้านอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ และถ้าไม่เกิดมีการฉลาดทางการเมือง ความพยายามทางเศรษฐกิจของชาวฝรั่งเศสก็จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนแอดจ์เวียอย่างเต็มที่ทีเดียว

การเจรจาตกลงกันระหว่างรัฐบาลฝรั่งเศสและรัฐบาลปฎิวัติแอดจ์เวียสิ้นสุดลงที่เอเวียง (Evian) เมื่อ ๑๘ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ และมีประกาศข้อตกลงเอเวียง

ให้ประชาชนทราบในวันเดียวกันนั้น ข้อตกลงเหล่านี้เกี่ยวกับปัญหาทางเทคนิคหลายประการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับฐานะของประชาชนฝรั่งเศสในแอลจีเรีย ในเนื้อหาแฉ่งวง ๒ ฝ่ายต่างยอมให้กันและกัน กฎข้อที่เป็นหลัก คือ เพื่อความเป็นเอกราชของแอลจีเรีย ในฐานะเป็นรัฐที่ร่วมมือกับฝรั่งเศส

ข้อตกลงกำหนดให้มีการหยุดยิงทันทีและให้มีการสถาปนารัฐบาลปกครองชั่วคราวในแอลจีเรีย เพื่อจัดให้มีการออกเสียงลงประชามติในการกำหนดใจตนเอง ข้อตกลงเหล่านี้ให้ โอกาสแก่ประชาชนแอลจีเรียที่จะแสดงความคิด ในประชามติเลือกเอาระหว่างการเป็นเอกราชทันที การเป็นเอกราชโดยร่วมมือกับฝรั่งเศส และการรวมกันกับสาธารณรัฐฝรั่งเศส ในเมื่อคาดไว้ว่าชาวแอลจีเรียจะเลือกการเป็นเอกราชโดยร่วมมือกับฝรั่งเศส ข้อตกลงเหล่านี้จึงกำหนดเงื่อนไขเขตเกี่ยวกับเรื่องฐานะของพลเมืองฝรั่งเศส พวกเขายังคงเป็นพลเมืองฝรั่งเศสต่อไป ถึงแม้ว่าพวกเขาจะเลือกเป็นพลเมืองแอลจีเรียภายใน ๓ ปี พวกเขาจะยังคงเป็นพลเมืองฝรั่งเศสอยู่และอาจกลับไปฝรั่งเศสได้ ให้คำรับประกันในเรื่องทรัพย์สินบุคคลและเสรีภาพในเรื่องโรงเรียนและสิ่งตีพิมพ์ ให้สิทธิพิเศษแก่คนฝรั่งเศสที่เป็นพลเมืองแอลจีเรีย มีการแบ่งที่หนึ่งในรัฐสภาแอลจีเรียไว้ให้และจะให้มีตัวแทนพิเศษในเขตเทศบาลใหญ่ ๆ

ฝรั่งเศสยังคงรักษาดัชนีของตนในการทดลองอาวุธปรมาณูในเขตซาฮารา (ซึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของแอลจีเรีย) ยังคงรักษาสถานที่ที่เรียกว่า Mers - El - Kebir ไว้เป็นเวลา ๑๕ ปี ยังคงให้มีกองทัพฝรั่งเศสบนดินแดนแอลจีเรียเป็นระยะเวลา ๓ ปี (แต่ลดจำนวนลงเรื่อย ๆ) มีการจัดให้มีการประกันสิทธิเกี่ยวกับน้ำมันในซาฮาราเป็นพิเศษ เพื่อเป็นการตอบแทน ฝรั่งเศสได้สัญญาที่จะให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่แอลจีเรียต่อไปอย่างน้อยอีก ๓ ปี จะให้แอลจีเรียยังอยู่ในเขตเงินแฟรงค์ อนุญาตให้มีการนำเงินเข้าออกสู่แอลจีเรีย (เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะว่ามีคนแอลจีเรียราว ๆ ๔๐๐,๐๐๐ คน ทำงานในฝรั่งเศส) และยังคงให้ความช่วยเหลือทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจต่อไป

เมื่อความตกลงได้รับสัตยาบันจากต่างประเทศฝรั่งเศส ในการออกเสียง
 ลงประชามติเมื่อ ๘ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒ แล้ว หนทางสู่เอกราชของแอลจีเรียก็เริ่ม
 เมื่อ ๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ มีการลงประชามติในแอลจีเรีย และร้อยละ ๙๙ ของผู้
 ออกเสียงลงคะแนนเลือกการเป็นเอกราชโดยร่วมมือกับฝรั่งเศส ในวันที่ ๓ กรกฎาคม
 เดอโกลด์ให้เอกราชแก่แอลจีเรียอย่างเป็นทางการ และตั้งเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสคนแรก
 ไปยังแอลจีเรียโดยทันที ในวันที่ ๕ กรกฎาคม เขาจับที่หนึ่งของสมาชิกรัฐสภาแทน
 ราษฎรและวุฒิสมาชิกที่ได้รับเลือก ในแอลจีเรียเมื่อการเลือกตั้งเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.
 ๑๙๕๘ ดังนั้น สงครามที่ยาวนานและเข้มข้นที่กินเวลายาวถึง ๘ ปีครึ่งซึ่งยังความสูญเสีย
 แก่ฝรั่งเศสอย่างมากมาย และทำให้มีการล้มตายกันอย่างมากมายของทั้งสองฝ่ายก็ได้
 ยุติลง ยิ่งไปกว่านั้นความปรวรณาทางการเมืองซึ่งได้เคยยังความพิเนาศให้แก่สาธารณ
 รัฎฐที่ ๔ แล้ว และเคยทำให้สาธารณรัฎฐที่ ๕ ตกอยู่ในอันตรายถึง ๒ ครั้ง ถ้าไม่สูญเสีย
 หายไปก็อ่อนตัวลงไปมากพอไร เช่นเดียวกันกับนโยบายไม่ยุ่งเกี่ยวกับอาณานิคมใน
 แอฟริกา การกระทำนี้แผ้วถางทางสู่สัมพันธภาพที่ดีขึ้นระหว่างฝรั่งเศสและแอลจีเรีย
 อีตละ

เป็นเรื่องธรรมดาที่มีการแสดงความห่วงใยเกี่ยวกับการวางตัวทางการเมือง
 ของสาธารณรัฎฐแอลจีเรีย และมีคนจำนวนมากสงสัยในความสามารถของสาธารณรัฎฐ
 ที่จะสถาปนาระบบการปกครองชนิดประชาธิปไตยที่ใจกว้าง และคุ้มครองสิทธิของ
 พลเมืองฝรั่งเศส ภายในเวลา ๓ เดือนหลังจากที่มีการประกาศเอกราชแล้ว ผู้ตั้งถิ่นฐาน
 ชาวฝรั่งเศสกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คนพากันกลับไปฝรั่งเศสทำให้แถบเมืองทางใต้และตะวันตก
 เฉียงใต้ของปารีสมีพวกนอยู่เต็ม การอพยพออกดำเนินอยู่เรื่อย ๆ ตลอดปี ค.ศ. ๑๙๖๒
 ในปลายปีนั้นคนฝรั่งเศสกว่า ๔ ใน ๕ (ประมาณ ๘๐๐,๐๐๐) ออกจากแอลจีเรีย
 กลับไปฝรั่งเศส ภาวะเศรษฐกิจหยุดชะงักอย่างแท้จริง และการวางตัวของฝ่ายซ้าย
 ของรัฐบาลแอลจีเรียทำให้ดูเหมือนว่า สัมพันธภาพระหว่างฝรั่งเศสและแอลจีเรียใน
 กาดข้างหน้าจะตกอยู่ในอันตราย

นโยบายต่างประเทศ*

เมื่อเดอโกลด์เข้ารับตำแหน่งในวันที่ ๓ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๘ นั้น อำนาจของประเทศฝรั่งเศสตกต่ำอย่างหนักที่เห็นได้ชัด เหตุการณ์ที่คลองสุเอซทำให้อิทธิพลของฝรั่งเศสในด้านวัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจในตะวันออกกลางหมดไป ในอินโดจีนทหารฝรั่งเศสคนสุดท้ายได้จากไปพร้อมกับทั้งความขมขื่นและความระแวงสงสัยไว้เบื้องหลัง มอโรคโคและตูนิเซียได้เป็นเอกราช ในแอฟริกาเรียวกบฏกำลังได้เปรียบและกองทัพรักษาดำเนินการอยู่ใกล้ภาวะที่จะกบฏต่อสาธารณรัฐ ในแอฟริกาบางแห่งความไม่พึงพอใจเริ่มปรากฏขึ้น ฐานะของฝรั่งเศสในนาโตอ่อนแอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนำไปเทียบกับกำลังที่เข้มแข็งของเยอรมันตะวันตก และเช่นกันกับเมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๐ เดอโกลด์รู้สึกว่าป็นงานของเขาที่จะทอด้ายใยแห่งความสามัคคีในชาติด้วยความอดทน และปฏิบัติงานเพื่อนำฝรั่งเศสให้กลับมามีอำนาจขึ้นใหม่

เดอโกลด์มองเห็นภาพของฝรั่งเศสที่ฟื้นตัวขึ้นใหม่และเข้มแข็ง ฝรั่งเศสที่มีความรับผิดชอบและมีข้อผูกมัดต่อความเป็นไปของโลก เดอโกลด์ต้องการให้ฝรั่งเศสมีน้ำหนักในศูนย์กลางพลังของโลกปัจจุบัน และอยากทำให้ฝรั่งเศสได้ดำรงตำแหน่งผู้นำของโลกอีกครั้ง เดอโกลด์อุทิศกำลังกายทั้งหมดเพื่องานชนน

บันทึกฉบับลงวันที่ ๒๔ กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘

ในทันทีหลังจากการกลับคืนสู่อำนาจ เดอโกลด์ยืนยันว่าฝรั่งเศสไม่ได้มีความประสงค์ที่จะจำกัดนโยบายต่างประเทศของคนไว้ “ภายในขอบเขตของนาโต” ๑๕ วันก่อนการมีประชามติในเรื่องรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕ เขาได้ยืนยันทั้งต่อประธานาธิบดีไอเซนเฮาว์ นายกรัฐมนตรีแมคมิดแดนและ อังรี ด็สปัก (Henry Spaak) เดชาธิการของนาโต เดอโกลด์ได้ให้ความเอาใจใส่ต่อความรับผิดชอบร่วมกันที่กำหนด

* สำหรับรายละเอียดในเรื่อง นโยบายต่างประเทศของฝรั่งเศส ดู Roy C. Macridis, ed., *Foreign Policy in World Politics*, 2nd ed. (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc., 1962) บท ๓

ไว้สำหรับสมาชิกของพันธมิตรในกรณีเกิดมั่งคั่งความชน แต่ก็ได้ชี้ให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องอาชญากรรมและยิ่งไปกว่านั้นความไม่เท่าเทียมกันในด้านอำนาจที่จะตัดสินใจของบรรดาพันธมิตร เพราะฉะนั้น เขาจึงเสนอให้มีการตั้งคณะกรรมการ (directorates) ของ ๓ ชาติ คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกาขึ้นในนาโต้โดยให้หน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการศึกษาอย่างละเอียดละออ ถึงด้านกำลังทหารร่วมกัน และยุทธศาสตร์ในด้านการเมืองของทั้งโลก เพื่อให้เกิดมีการบังคับบัญชาของพันธมิตรในขอบเขตปฏิบัติการทางทหารที่โปร่ง และเพื่อตัดสินใจร่วมกันในเรื่องการใช้อาวุธปรมาณู

ถึงแม้ว่าเท่าที่ประจักษ์ชัดนั้นบันทึกกล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับนาโต้ก็ตาม เดอโกดอตต์ได้พยายามที่จะยกฐานะของประเทศฝรั่งเศสให้เข้าอยู่ในระดับมหาอำนาจของโลก นาโต้จะยังคงเป็นองค์การส่วนภูมิภาค แต่โดยมีสมาชิก ๓ ประเทศ คือ ฝรั่งเศส อังกฤษ และอเมริกา เป็นผู้ร่วมกันดูแลรับผิดชอบในด้านยุทธศาสตร์ทั้งหมด มหาอำนาจทั้งสามนี้จะดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาในระดับของนาโต้ คือปัญหาทางแอตแลนติกและก็จะรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องยุทธศาสตร์ของทั้งโลก เดอโกดอตต์ได้ย้ำถึงความต้องการเหล่านี้ในการให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ค.ศ. ๑๙๖๐ และ ๑๕ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ เดือนผู้ฟังว่า ฝรั่งเศสในเวลานั้นได้กลายเป็นมหาอำนาจปรมาณูไปแล้ว

ลูกกระเบิด

ในเมื่อพันธมิตรของฝรั่งเศสไม่เต็มใจที่จะมอบการใช้อาวุธปรมาณูไว้ในความควบคุมของ "คณะกรรมการ" ฝรั่งเศสก็ดำเนินการทดลองระเบิดปรมาณูของตนต่อไปและขยายโครงการนิวเคลียร์ที่ใหญ่โตให้เจริญรุดหน้ายิ่งขึ้น มีผู้ให้เหตุผลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวนี้ว่า อยู่ทีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการใช้ระเบิดโดยสหรัฐอเมริกา ความจำเป็นของการยับยั้งอย่างจริงจังของฝรั่งเศสต่อการโจมตีอันอาจเกิดขึ้นจากรัสเซีย ความประสงค์ที่จะนำความภูมิใจอันใหม่ไปสู่กองทัพบกซึ่งเคยประสบกับความพ่ายแพ้ผิดหวังที่ตามกันมาในช่วงระยะเวลา ๒๐ กว่าปี และท้ายที่สุดความจำเป็นที่จะรักษาผลประโยชน์ทั่วโลกของประเทศฝรั่งเศส

ตลาดร่วมยุโรป

ความกระตือรือร้นของเดอโกลด์ในเรื่องตลาดร่วมนั้น บางส่วนได้รับการกระตุ้นจากเหตุผลทางเศรษฐกิจ จากความประสงค์ของเดอโกลด์ที่จะให้ยุโรปทั้งหมดเจริญก้าวหน้าขึ้น อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่สำคัญคือค่านการเมือง เดอโกลด์สามารถให้ความยินยอมแก่อังกฤษในข้อหาบตามเสนจะเข้าอยู่ในตลาดร่วมเป็นการตอบแทนการที่อังกฤษยอมหนึ่งโดยไม่คัดค้านต่อข้อกำหนดของเขาในบันทึกฉบับวันที่ ๒๔ กันยายน และต่อที่ชนะในเรื่องอื่น ๆ ของเขา ที่เด่น ๆ ออกมาคือ เรื่องเบอร์ลินและอาดูรปรมาณู เพื่อเป็นการตอบแทนความสนับสนุนของอเดเนาว์ เดอโกลด์ได้เป็นผู้สนับสนุนที่แข็งขันในเรื่องสถานะเดิมของเบอร์ลิน ดังนั้นการวางรากฐานของสัมพันธภาพระหว่างฝรั่งเศสและเยอรมันนี้ ในฐานะพื้นฐานของพลังทางการเมืองยุโรปก็เกิดขึ้น

เดอโกลด์ได้จัดการรวบรวมบรรดาอาดูรที่ใช้ในการต่อรอง เพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่เขาแสวงหามา นับแต่ปีหลังการปลดปล่อยนั้นคือ การให้ฝรั่งเศสได้บรรลุถึงระดับชั้นยอดของโลก เมื่อกองทัพเคลื่อนย้ายออกจากแอลจีเรียมาแล้ว ฝรั่งเศสพร้อมด้วยกำลังทัพที่เข้มแข็ง มีอาดูรปรมาณู มีกำลังโจมตีที่ใช้การได้ผล ก็เป็นกองกำลังแห่งชาติที่สำคัญซึ่งบางทีอาจจะสำคัญที่สุดในยุโรปตะวันตก เดอโกลด์หวังจะมีส่วนในการตัดสินใจวางนโยบายต่างประเทศทั้งปวงเท่าเทียมกับสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ เดอโกลด์หวังว่าประเทศฝรั่งเศสในฐานะผู้นำของกลุ่มพันธมิตรยุโรปตะวันตกที่กำลังทวีความเข้มแข็งขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในทางเศรษฐกิจและการเมือง จะได้มาซึ่งฐานะมหาอำนาจของโลกที่สามารถจะทัดเทียมกับสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ สัมพันธภาพระหว่างฝรั่งเศสกับเยอรมันนั้นแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยมีสนธิสัญญาที่จัดให้มีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่าง ๒ ประเทศ ความไม่อะดุมออล่วยในทางการเมืองของเดอโกลด์ และความทะเยอทะยานที่จะครองความเป็นผู้นำในยุโรปตะวันตกปรากฏชัดยิ่งขึ้น ฝรั่งเศสออกเสียงยับยั้งการรับอังกฤษเข้าในตลาดร่วมเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๓ ในการให้สัมภาษณ์หนึ่งต่อพิมพ์

เดอโกดต์ได้กล่าวถึงความตั้งใจแน่วแน่ของฝรั่งเศสที่จะเป็นมหาอำนาจปรมาณู และ
ดูเหมือนจะแสวงหาวิธีต่าง ๆ ที่ทำให้อิทธิพลของสหรัฐในยุโรปตะวันตกอ่อนกำลังลง

เศรษฐกิจ

๔ ปีหลังจากที่เดอโกดต์กลับเข้ามาสู่อำนาจ ความเจริญทางเศรษฐกิจ
ของประเทศก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ฝรั่งเศสดูเหมือนจะตกอยู่ในฐานะที่มี
ความยุ่งยากทางการเงิน ราคาของดัชนีทุนสำรองการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
ตกลง ความเคียดแค้นทางเศรษฐกิจข้ามแดน เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศซึ่งมีมูลค่ากว่า
๖๕๐ ล้านดอลลาร์ ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๗-๑๙๕๘ เท่านั้นที่สามารช่วยเหลือฝรั่งเศสให้
ค่อยยังชั่วขึ้น

การค้าต่างประเทศ

เมื่อนายพลเดอโกดต์เข้ารับตำแหน่ง รัฐบาลทำการกูดัมเงินเพื่อจัดหาเงิน
ตราหมุนเวียนสำหรับประเทศ ๖๕๐ ล้านดอลลาร์ และมีค่าเท่ากับทองคำ ๑๗๐ ล้าน
ดอลลาร์ ทุนสำรองที่เป็นทองคำและเงินตราต่างประเทศของฝรั่งเศสเริ่มสูงขึ้น และการ
เฉียดเปรี๊ยะของดุลย์การค้าของฝรั่งเศสซึ่งเคยมีถึง ๕๑๗ ล้านดอลลาร์ในครั้งมีแรกของ
ค.ศ. ๑๙๕๘ ก็ลดลงเหลือเป็น ๒๐๐ ล้านดอลลาร์ ในระหว่างครึ่งปีหลัง ใน ค.ศ. ๑๙๕๘-
๑๙๖๐ เป็นครั้งแรกนับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่ดุลย์การชำระเงินได้เปรี๊ยะ ทั้งนี้
โดยไม่ได้รับเงินช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกา ซึ่งความช่วยเหลือครั้งเดียวแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๖
ถึง ค.ศ. ๑๙๕๖ เฉลี่ยได้เป็นเงินถึงปีละกว่าครึ่งพันล้านดอลลาร์

สภาพทัศนชนนส่วนใหญ่เนื่องมาจากมาตรการที่เสนอแนะโดยคณะกรรมการ
วิชาการพิเศษของผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจ เพื่อที่จะให้ประสบผลสำเร็จในการมีข้อตกลง
แก่เงินตราที่มั่นคงขึ้นและมีฐานะที่จะแข่งขันได้กับเงินตราต่างประเทศ รัฐบาลลดค่า

เงินเฟ้อครั้งถึงเมื่อเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ โดยลดลงร้อยละ ๑๗.๕ และตั้งการแลกเปลี่ยนเงินเฟ้อครั้งใหม่ ดังนั้นจึงทำให้บริษัทต่างประเทศสามารถลงทุนในฝรั่งเศสและถอนผลกำไรคืนไปได้อย่างเสรี การลงทุนของต่างชาติเริ่มไหลเข้ามาในประเทศอันเป็นส่วนช่วยที่นำพึงใจแก่สภาพอันดีขึ้นในเรื่องดุลการชำระเงิน

ค่าใหม่ของเงินเฟ้อก็ยังทำให้สามารถมีการค้าแบบเสรีขึ้นและทำให้ฝรั่งเศสสามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันต่าง ๆ ของตนที่มีต่อตลาดร่วมได้สำเร็จ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ฝรั่งเศสรับข้อกำหนดต่าง ๆ ของสนธิสัญญาตลาดร่วมที่จำกัดให้มีการเริ่มต้นดพิทักษ์อัตราภาษีศุลกากรและให้มีการค้าเสรี เมื่อถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ภาษีศุลกากรภายในตลาดร่วมลดลงถึงครึ่งหนึ่ง และเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ จึงเป็นครั้งแรกในระยะเวลาอันยาวนานที่ดุลการค้าต่างประเทศของฝรั่งเศสได้เปรียบ สินค้าขาออกมีอัตราสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อปลายเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ทั้ง ๆ ที่ยังต้องชำระหนี้ต่างประเทศซึ่งมีมูลค่ารวมแล้วประมาณ ๓ พันล้านก็ตาม ทุนสำรองการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของฝรั่งเศสก็ยังมีอยู่ถึงระดับ ๘๔๔.๓ ล้านดอลลาร์ และตั้งแต่ขึ้นมาถึงสูงขึ้นเรื่อย ๆ และใน ค.ศ. ๑๙๖๒ ก็อยู่ระดับประมาณ ๒ พันล้านดอลลาร์

ความเติบโตด้านเศรษฐกิจภายใน

การขยายตัวและการเติบโตทางเศรษฐกิจดำเนินอยู่เรื่อย ๆ การลงทุนของรัฐบาลในการเปิดดันด้านเศรษฐกิจให้ทันสมัย เรื่องที่อยู่ การก่อสร้าง และแขนงเกี่ยวกับทางสังคมโดยทั่วไป ก็ค่อย ๆ เพิ่มขึ้น (ตาราง ๘-๓ หน้า ๔๘๓) การผลิตทางอุตสาหกรรมยังคงมีแนวโน้มสูงขึ้นและแสดงให้เห็นถึงอัตราเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นราวปีละร้อยละ ๖ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงที่สุดอัตราหนึ่งในโลก การว่างงานหมดสิ้นไป โครงการ ๔ ปีทางเศรษฐกิจอันใหม่ (ค.ศ. ๑๙๖๑-๖๕) ได้รับความไว้วางใจจากสภาในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ เป็นการแสดงให้เห็นถึงอัตราทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕ ค่อนปี และเงินอุดหนุนก้อนใหญ่จากรัฐ และการลงทุนในแขนงสังคมของด้านเศรษฐกิจ คือ ใน

ตาราง ๘-๑ อัตราร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมของชาติ (GNP) สำหรับการลงทุน

ค.ศ.	อัตราร้อยละ
๑๙๕๘	๒๓.๐%
๑๙๕๐	๑๘.๕
๑๙๕๑	๑๘.๕
๑๙๕๒	๑๘.๐
๑๙๕๓	๑๗.๕
๑๙๕๔	๑๗.๕
๑๙๕๕	๑๘.๐
๑๙๕๖	๑๘.๐
๑๙๕๗-๑๙๖๒	๒๓.๐ +

ด้านการศึกษา ขนส่ง การเปิดถนนไฟฟ้า และการพัฒนาเมืองให้เจริญก้าวหน้าขึ้นใหม่
 อีก และด้านที่ฝรั่งเศสได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลานานปีคือ จำนวนหน่วยของที่อยู่อาศัยที่
 สร้างขึ้นที่เพิ่มจากอัตรา ๒๘๐,๐๐๐ ของปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็น ๓๒๐,๐๐๐ ใน ค.ศ. ๑๙๕๙
 การก่อสร้างประจำปี ค.ศ. ๑๙๖๐-๑๙๖๑ เฉลี่ยได้ราว ๆ ปีละ ๓๓๐,๐๐๐ หน่วย ราวๆ
 ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนทั้งหมดที่สร้างขึ้นด้วยความช่วยเหลือจากเงินทุนของรัฐ (การเข้า
 ซ้อบ้านของผู้ที่มีรายได้น้อย เงินทุนอุดหนุน หรือเงินกู้)

ปัญหาทางเศรษฐกิจที่ยังคงมีอยู่

อย่างไรก็ตาม มีปัญหาที่ยิ่งและร้ายแรงที่เผชิญหน้าเศรษฐกิจของฝรั่งเศส
 อยู่ ๔ ประการด้วยกัน

เงินเพื่อ ปัญหาแรก ปัญหาเรื่องเงินเพื่อที่ยังมีอยู่เรื่อยๆ หลังจากการลด
 ค่าเงินแฟรงค์ตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ราคาของในฝรั่งเศสสูงขึ้น แต่กับเขาด้วยระดับ แต่
 เดียวกันสูงขึ้นอีก ค่าครองชีพสูงขึ้นราวๆ ปีละร้อยละ ๕ และการควบคุมราคาของ

ของรัฐบาลก็พิสูจน์ให้เห็นว่าไม่ได้ผล หรือไม่อีกทีก็ทำให้เกิดการร้องโวยวายจากพวก
กลุ่มผลประโยชน์เฉพาะบางพวกที่ได้รับความกระทบกระเทือนจากมาตรการอันนั้น ๆ

ค่าจ้างที่แท้จริง ปัญหาที่สัมพันธ์กันคือ ปัญหาเรื่องค่าจ้างที่แท้จริงที่จ่าย
แก่คนงาน ค่าจ้างเพียงนิดหน่อยเท่านั้นที่เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอและเป็นครั้งคราวก็รวดเร็ว
พอที่จะชดเชยกับแนวโน้มของเงินเฟ้อและทำให้คนงานได้รับการเพิ่มที่แท้จริง แต่โดย
ทั่วไปแล้วเงินที่เพิ่มก็เพียงแต่ตามภาวะเงินเฟ้อเท่านั้น และรายได้ที่แท้จริงของคน
งานชาวฝรั่งเศสในกลุ่มน้อยที่มั่งคั่งจำนวนมากพอ ใช้อยู่คงอยู่ในระดับที่ไม่สูงไปกว่าเมื่อ ค.ศ.
๑๙๕๘ มากนัก อีกนัยหนึ่งคือ ในยามที่พวกคนงานมีความหวังเพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง
ความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมและการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติของฝรั่งเศส
ไม่ได้ถูกแจกจ่ายอย่างยุติธรรมเพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของคนงานที่ไม่มีฝีมือและพวกที่
กึ่งมีฝีมือ และกรรมกรตามท้องไร่ท้องนา ผลก็คือในสภาพกรรมกรที่มีภาวะระเบียบ
ดีหน่อยแล้วก็มีกรณีนัดหยุดงาน และเกิดมีความไม่สงบทางสังคมโดยทั่วไปซึ่ง
ออกมาในรูปของการหยุดทำงาน และการนัดหยุดงาน โดยที่สังคมกรรมกรมิได้เห็น
ชอบด้วย

การเกษตร เศรษฐกิจในแขนงเกษตรกรรมเริ่มต้นเผชิญกับปัญหาใหม่อัน
หนึ่ง ซึ่งเป็นที่คุ้นเคยกันดีในหมู่พวกเราในสหรัฐอเมริกา นั่นคือ การผลิตมากเกินไป
ความต้องการและการที่ราคาตก สิ่งที่ต้องทำด่วนคือ การปรับปรุงด้านเกษตรกรรมใหม่หมด
ได้แก่การแก้ไขในด้านนโยบายสินเชื่อการเกษตรให้ดีขึ้น การพัฒนาโรงเรียนเทคนิค
การเกษตร การรวมไร่นาเล็ก ๆ เข้าให้เป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น
โครงการให้เงินทุนเปิดเดินไปใช้ไฟฟ้าย่างทั่วถึง เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพียงแต่ครึ่ง
ราคาไว้ให้อยู่ในระดับอันเป็นที่ต้องการของกลุ่มผลประโยชน์ทางเกษตรที่มีอิทธิพลบาง
กลุ่มเท่านั้น เงินอุดหนุนไม่ได้ช่วยปรับปรุงไร่นาให้ทันสมัยขึ้น หรือปรับปรุงระบบเก่า
แก่ทันสมัยเกี่ยวกับการซื้อขายผลิตผลเกษตรในตลาด ความไม่พอใจอย่างมากในกลุ่ม
ชาวนาทำให้พวกเขาท้าทายรัฐบาลอย่างเปิดเผยด้วยการนัดหยุดงาน บิดกั้นถนน และ

ก่อนการจลาจล ซึ่งยังผลให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ได้มีการ
เสนอร่างรัฐบัญญัติกว้าง ๆ เพื่อจะปรับปรุงการเกษตรให้ทันสมัย มีการตั้งสหกรณ์และ
เรียกดินแดนที่ไม่ได้ใช้คืน แต่ก็ต้องกินเวลาชั่วระยะเวลาหนึ่งก่อนที่จะมีการใช้ให้เป็นผล
และก่อนที่เราจะสามารถประเมินผล

ภาวะทางการทหาร ในที่สุด เมื่อถึงขีดสุดของสงครามในแอลจีเรีย ฝรั่งเศส
เศสอาจจะได้ตกลงรับโครงการเปลี่ยนทางการทหารให้ทันสมัย และการพัฒนาด้าน
ความสามารถทางปริมาณที่เกินกำลังของคน ราว ๆ ๓.๕ พันล้านดอลลาร์คือราว ๆ
ร้อยละ ๒๕ ของงบประมาณแผ่นดินของประเทศ ถูกจัดเอาไว้สำหรับการป้องกันตัว
เป็นตัวเลขที่สูงกว่าของอังกฤษ เยอรมันนี้ หรืออิตาลี ปัญหาที่เด่นชัดคือฝรั่งเศสจะ
แบกภาระอันหนักหน่วงเท่าใด โดยไม่ทำความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่โครงการทาง
เศรษฐกิจและการปรับปรุงทางสังคมให้ทันสมัย

ผู้ลี้ภัยจากแอลจีเรีย ภาวะในเรื่องการตั้งถิ่นฐานใหม่ของคนฝรั่งเศสจำนวนมาก
มากมายที่อพยพออกจากแอลจีเรีย จะเป็นภาระหนักทางด้านเศรษฐกิจของฝรั่งเศส
ประมาณกันว่า การตั้งบ้านเรือนใหม่ของผู้ลี้ภัยทุกคนจะสิ้นเปลืองเงินไปราว ๆ คนละ
๒๕๐๐ ดอลลาร์ แผนการเคมิมองเห็นภาพการอพยพราว ๆ ๒ แสนคนต่อปี การคาด
คะเนต้องเอามาพิจารณาแก้ไขใหม่ ไม่เพียงแต่ว่าการอพยพจะมากกว่าที่คาดการณ์
ล่วงหน้าไว้ แต่ถ้าจะหัดคิดถึงผลอันไม่พึงประสงค์ทางการเมืองอันจะตามมาแล้วก็ต้อง
จัดให้การตั้งถิ่นฐานบ้านช่องใหม่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว รวมมูลค่าทั้งสิ้นตั้งแต่ต้นมาจน
ถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๕ ตกราวจาก ๓.๕ พันล้านถึง ๒ พันล้านดอลลาร์ ซึ่งเมื่อรวมค่าใช้จ่าย
ทางการทหารเข้าอีกแล้วก็ทำให้เราเข้าใจถึงความมานะบากบั่นที่จำเป็นในด้านเศรษฐกิจ
ของฝรั่งเศส แม้กระนั้นก็ตามด้วยความมั่งคั่งเท่าที่นับปัจจุบันและความเติบโตทาง
อุตสาหกรรมในฝรั่งเศส ถ้าไม่มีวิกฤตการณ์ระหว่างชาติมาขัดขวางแล้ว ความ
พยายามที่จำเป็นนั้นถึงแม้ว่าจะมากมายก็ตาม ก็ไม่ถึงกับหนักหนาอะไรนักเศรษฐกิจของ
เยอรมันตะวันตกยังคงสามารถรับผู้ลี้ภัยจากเยอรมันตะวันออกได้จำนวนมากมายกเว้น

การศึกษา

ประชากรที่เพิ่มขึ้นของฝรั่งเศสถูกกระตุ่นโดยปริมาณอัตราการเกิดที่เพิ่มขึ้นในปีหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทำให้เกิดความตึงเครียดในด้านระบบการศึกษาของประเทศ ยิ่งไปกว่านั้น อายุในเกณฑ์บังคับต้องศึกษาก็เพิ่มขึ้นเป็น ๑๖ ปี เพื่อให้ระบบการศึกษาแข่งขัน มีการแบ่งเงินสนับสนุนให้สำหรับการก่อสร้างโรงเรียนและมหาวิทยาลัย สำหรับทุนการศึกษาและเงินอุดหนุนนักศึกษา และสำหรับเพิ่มปริมาณโรงเรียนสำหรับวิชาเฉพาะ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของสังคมอุตสาหกรรม แต่การลงทุนทางการศึกษาก็ยังต่ำลงไม่ทันความต้องการที่จำเป็น ทั้งนี้ไม่นับงบประมาณในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ และโครงการ ๕ ปีในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โครงการสุดท้ายซึ่งจะยังไม่บรรลุถึงจุดหมายก่อนปี ค.ศ. ๑๙๖๕ ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะไม่สามารถรับการสมัครเข้าโรงเรียนรัฐบาลซึ่งมีจำนวนถดถอยตามก็ตาม รัฐก็ได้จัดให้มีการปฏิรูปอย่างกว้างขวางในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนของรัฐ และโรงเรียนคาทอลิก

โครงการใหม่สำหรับโรงเรียนคาทอลิก

ร่างรัฐบัญญัติที่รัฐให้ความช่วยเหลือแก่การศึกษาด้านโรงเรียนราษฎร์ได้รับความเห็นชอบจากสภาแห่งชาติซึ่งประชุมกันในสมัยประชุมพิเศษ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ โดยได้คะแนนเสียง ๔๓๗ ต่อ ๗๓ ก่อนหน้าปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ตามหลักเกณฑ์การแบ่งแยกรัฐและศาสนจักรออกจากกันซึ่งมีมาแต่ปี ค.ศ. ๑๙๐๕ โรงเรียนคาทอลิกซึ่งเป็นโรงเรียนที่เด็กฝรั่งเศสหนึ่ง ในห้าไปเข้าเรียนนั้น เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่โดยการบำรุง โดยสมัครใจจากบุคคลและโรงเรียนเหล่านั้นโดยเด็ดขาดโดยไม่ต้องได้รับความช่วยเหลือใด ๆ จากรัฐ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ รัฐสภาฝรั่งเศสขยายทุนเด้าเรียนของชาติที่มีไว้สำหรับนักศึกษา ให้แก่นักศึกษาที่เรียนอยู่ในโรงเรียนคาทอลิกชั้นมัธยมศึกษา และสถาบันการศึกษาชั้นสูงต่าง ๆ ด้วย ในปีเดียวกันนั้นกฎหมายบาร์งะแย (Barangè law) ก็จัดให้เงินทุนสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาทางในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนคาทอลิก

สำหรับนักศึกษาโรงเรียนคาทอลิก ทุนนี้จ่ายให้แก่ผู้ปกครอง และเอาไปใช้ในการ
การเงินเดือนที่ค่ามาก ๆ ของครูโรงเรียน

กฎหมายใหม่ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ อาศัยหลักพิจารณา ๒ ประการ ประการ
แรก การลงทะเบียนเข้าศึกษาในโรงเรียนเพิ่มขึ้นปีละหลายแสนคนเป็นผลให้โรงเรียนคา
ทอลิกมีบทบาทประกอบที่ดำเนินเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในวงการศึกษาของฝรั่งเศส ประการ
ที่สอง การยกกระตือรือร้นที่ยังต้องศึกษาจาก ๑๔ เป็น ๑๖ ทำให้เกิดการทวีความ
ตึงเครียดยิ่งขึ้นในด้านกำลังของโรงเรียนรัฐบาล ดังนั้น ความสำคัญขงโรงเรียนคาท
อลิกจึงเพิ่มขึ้น

กฎหมายใหม่จัดให้มีสัญญาระหว่างโรงเรียนคาทอลิกและรัฐขึ้น ๒ แบบ

(๑) สัญญาของสมาคม โรงเรียนชั้นประถม โรงเรียนชั้นมัธยม และโรง
เรียนวิชาชีพ “ถ้าตรงตามความต้องการของการศึกษาภาคบังคับ” อาจจะทำสัญญา
ของสมาคมกับรัฐ ที่มีผลกับทั้งประเภท หรือกับบางส่วนของประเภทนั้น ในจำพวกที่
อยู่ในสัญญา การสอนจะต้องทำตามกฎข้อบังคับและหลักสูตรของโรงเรียนรัฐบาล และ
รัฐจะรับภาระในเรื่องเงินค่าดำเนินการและเงินเดือนของครูเหมือนกับพวกเดียวกันที่อยู่ใน
ระบบโรงเรียนรัฐบาล

(๒) สัญญาธรรมดา โรงเรียนชั้นประถมศึกษาอาจจะทำสัญญาธรรมดากับ
รัฐ ซึ่งตามสัญญานี้ครูที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐจะรับเงินเดือนจากรัฐตามขั้นที่พวก
เขาได้รับอยู่ สัญญาเช่นนี้อาจจะคลุมถึงทั้งโรงเรียนหรือเพียงบางส่วนของโครงการการ
ศึกษาของโรงเรียนเท่านั้น และรัฐจะเข้ามาทำการตรวจตราด้านการเงินและด้านการ
สอน เพื่อที่จะให้ต้องตามคุณสมบัติของสัญญาธรรมดานี้ โรงเรียนจะต้องทำตามข้อ
กำหนดที่วางไว้ในกฎ

โรงเรียนคาทอลิกส่วนใหญ่เช่น “สัญญาธรรมดา” กับรัฐและรับเงินอุด
หนุน แต่กฎหมายนี้ทำให้เกิดปฏิกิริยาอย่างรุนแรงจากกลุ่มฝ่ายซ้าย ซึ่งได้จัดให้มีการ
ชุมนุมกันหลายครั้งหลายหนแสดงความคิดเห็นต่อต้านการประกาศใช้เป็นกฎหมายในปี ค.ศ.

๑๙๕๘ ประเด็นเรื่องการแบ่งแยกกันตลอดกาลของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและศาสนจักร
 ที่ถูกนำมาเข้าสู่วงการเมืองของฝรั่งเศสใหม่ด้วยความรุนแรงเป็นพิเศษ

สถาบันทางการเมือง

รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕ และรัฐบาลที่คงชนภายใต้รัฐธรรมนูญ
 ถูกข่มโดยบุคคลลักษณะและความกว้างขวางเป็นที่รักใคร่ของนายพลเดอโกลด์ เดอโกลด์
 ควบคุมคณะรัฐมนตรี บ่อยทีเดียวเขาจะขอร้องต่อประชาชนโดยข้ามหน้าคณะกรรมา-
 ธิการร่างกฎหมายไปและได้รับมอบอำนาจมาก ๆ เขาสามารถแต่งตั้งรัฐมนตรีใหม่ได้
 อย่างเสรี และถึงแม้ว่าตามหลักการ รัฐธรรมนูญจะไม่ได้อนุญาตไว้ก็ตาม เขาก็
 สามารถเข้าแทนที่นายกรัฐมนตรีได้ตามใจชอบ เขาอาจปฏิเสธที่จะเรียกประชุมคณะ
 กรรมการร่างกฎหมายในการประชุมพิเศษ แม้ว่าเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดขอร้องให้
 มี เขาอาจยุบสภา และเรียกขอร้องอำนาจเต็มที่ยามฉุกเฉิน

ทั้ง ๆ ที่มี การต่อต้านจากพวกซ้ายสุดและพวกขวาสุดและการแสดงออกโดย
 ไม่โจ่งแจ้งจากพวกโซเชี่ยลลิสต์ พวกวาทิกัดและพวกอิสระอึกเป็นจำนวนมาก การลง
 ประชามติเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๓ ในเรื่องนโยบายกำหนดใจตนเองในแอด-
 จ์เรียก็รวมจำนวนคะแนนเสียงจากประชาชนที่ไว้วางใจเดอโกลด์ได้อย่างน่าทึ่ง คำถาม
 ในบัตรลงคะแนนเสียงประชามติที่ว่า ท่านเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอนของประธานาธิบดี
 สาธารณรัฐที่ยื่นต่อคนฝรั่งเศสเกี่ยวกับการกำหนดใจตนเองของประชาชนแอดจ์เรีย และ
 การจัดระเบียบของสถาบันรัฐบาลในแอดจ์เรีย ก่อนหน้าที่จะมีการกำหนดใจตนเองใหม่
 ผลที่ได้ปรากฏดังนี้คือ

ผู้มีสิทธิออกเสียงที่ชนะทะเบียนไว้	๒๗,๑๘๔,๔๐๘
จำนวนการออกเสียง	๒๐,๗๘๓,๒๔๖
งดเว้นไม่ออกเสียง	๖,๓๙๓,๑๖๒

เป็นโมฆะ
เห็นด้วย

๕๘๕,๖๘๘

๑๕,๒๐๐,๐๗๓ (ร้อยละ ๗๕.๒๖ ของการ
ลงคะแนน และร้อยละ
๕๕.๘๓ ของผู้มีสิทธิออก
เสียงที่ชนะเบี่ยน)

ไม่เห็นด้วย

๔,๘๘๖,๔๗๔ (ร้อยละ ๒๔.๗๔ ของการ
ลงคะแนนเสียงและร้อยละ
๑๘.๓๓ ของผู้มีสิทธิออก
เสียงที่ชนะเบี่ยน)

พวกคอมมิวนิสต์ (ร้อยละ ๑๘ ของคะแนนเสียงจากประชาชนในการเลือก
ผู้แทนราษฎร เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๘ และราว ๆ ร้อยละ ๒๕ ในการเลือกสมาชิกเทศบาล
เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๘) และพรรคโซเชี่ยลดิคส์ร่วม (Socialist Unified Party ราว ๆ ร้อยละ
๒ ของคะแนนเสียงจากประชาชน) ลงคะแนนเสียงไม่เห็นด้วย ส่วนพรรคราดิคัลโซเชี่ยล-
ดิคส์ (ราว ๆ ร้อยละ ๑๒ ของคะแนนเสียงประชาชน) และพวกอิสระ (ราว ๆ ร้อยละ
๑๘ ของคะแนนเสียง) ตามทางการแล้วลงคะแนนไม่เห็นด้วย แต่แนะนำพรรคพวกของ
คนให้ลงคะแนนเสียงตามความพอใจ คนในกลุ่มบิกชวาและพวกปู้จาดเก่า ๆ เป็นอันมาก
ออกเสียงไม่เห็นด้วย ดังนั้น ถ้าตั้งร่วมกันของพรรคที่ออกเสียงไม่เห็นด้วยอย่างน้อยก็มี
ถึงร้อยละ ๔๐ ของราษฎรผู้เลือกตั้งทั้งหมด กระนั้นก็ตามคะแนนเสียงไม่เห็นด้วยรวมแล้ว
ได้น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของผู้มีสิทธิออกเสียงที่ชนะเบี่ยนไว้ อีกนัยหนึ่ง ดูประหนึ่งว่า
ราษฎรผู้เลือกตั้งจะเมินเฉยอย่างมากต่อผู้นำพรรค ยกเว้นในแอลจีเรีย ความเป็นผู้นำ
และบุคลิกลักษณะที่ดึงดูดใจคนของนายพดเคอโกดลด์ซิมรัคมีของพรรค

ที่น่าคิดอย่างยิ่งไปกว่านั้นก็คือคะแนนเสียงดังกล่าวนั้นในประชามติ เมื่อวันที่ ๘
เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒ ที่ขอตกตั้งเออวียงของเคอโกดลด์ซิมรัค ข้อตกลงนี้ให้แอลจีเรียเป็น
เอกราช อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้เท่ากับว่าพรรคการเมืองทั้งหมดรวมทั้งพรรคคอมมิว-

นิต์ออกเสียงเห็นด้วย ถึงแม้ว่าพวกเขาบางคนบางพวกเช่นพวกบุญจาด และพวก Unity of the Republic จะมีพวกบัญญัติฝ่ายซ้ายที่ไม่พอใจบางพวกมาด่มทบบในการเร่งเร้าให้ ออกเสียงไม่เห็นด้วย พวกฝ่ายขวาทำเช่นนั้นเพราะต่อต้านการที่แอลจีเรียได้กำหนดใจตนเองและได้เอกราช ส่วนพวกซ้ายทำเช่นนั้นเพราะคัดค้านรัฐบาลที่ปกครองโดยตัวบุคคลของเคอโกดด์

คำถามในบัตรเลือกตั้งของประชามติเมื่อวันที่ ๘ เมษายน คือ “ท่านเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญที่ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเสนอเกี่ยวกับข้อตกลง (ข้อตกลงเอเวียง) และมาตรการต่าง ๆ ที่จะใช้เกี่ยวกับแอลจีเรียโดยการถอนแวงจากประกาศของรัฐบาลเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ใหม่” (ซึ่งนำเอาข้อตกลงเอเวียงเข้ามาใหม่) ร่างรัฐธรรมนูญที่เพิ่มเติมตามคำถามนี้มีความดังต่อไปนี้ คือ

มาตรา ๑ ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐอาจจะทำข้อตกลงทั้งปวง (ที่จะใหม่ขึ้น) ตามประกาศของรัฐบาลเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ในกรณีที่หลุดจากคนในแอลจีเรียพิจารณาแล้วได้เลือกจะให้แอลจีเรียเป็นรัฐเอกราชที่ร่วมมือกับฝรั่งเศส

มาตรา ๒ จนกว่าสถาบันของการจัดระเบียบทางการเมืองอันใหม่ซึ่งในที่สุดจะเกิดขึ้นมาจากการกำหนดใจตนเองของพลเมืองชาวแอลจีเรีย ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐอาจออกกฎหมายโดยคำสั่งหรือในบางกรณีอาจจะโดยกฤษฎีกาจากที่ประชุมรัฐมนตรี มาตรการทั้งหมดทางนิติบัญญัติและทางกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้ประกาศของรัฐบาลฉบับวันที่ ๑๘ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ (ข้อความย้าเป็นของผู้แต่ง)

ผลมิตังกล่าวคือ	
ผู้มิต์หรือออกเสียงทชนะเบยน	๒๖,๘๘๓,๒๗๕
จำนวนการลงคะแนนเสียง	๒๐,๕๐๒,๕๐๓
งดเว้นไม่ออกเสียง	๖,๕๘๐,๗๗๒

โมฆะ	๓,๓๐๒,๔๗๗	
เห็นด้วย	๓๗,๕๐๕,๔๗๓	(ร้อยละ ๘๐.๗ ของการออกเสียง และร้อยละ ๖๔.๘๗ ของผู้มีสิทธิออกเสียงที่ชนะแบบน)
ไม่เห็นด้วย	๓,๗๘๔,๕๕๓	(ร้อยละ ๘.๓๐ ของการออกเสียง และร้อยละ ๖.๖๕ ของผู้มีสิทธิออกเสียงที่ชนะแบบน)

อย่างไรก็ตามพึงสังเกตด้วยว่า พรรคการเมืองหลายพรรคและที่เด่นออกมาคือ คอมมิวนิสต์ โซเชียลดิสต์ และ MRP ที่ออกเสียงเห็นด้วย จำกัดขอบเขตท่าทีของตน คือ ในเวลาเดียวกับที่สนับสนุนการกำหนดใจตนเองของแอลจีเรียก็คัดค้านการให้อำนาจทางนิติบัญญัติแก่ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐอย่างไม่มีขอบเขตจำกัดตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒ ด้วย

อำนาจพิเศษของประธานาธิบดี

เพื่อที่จะให้ฐานะของคนที่นั่งบนประธานาธิบดีเคอโกลด์ไม่เพียงแต่อาศัยชื่อเสียงและความเป็นที่นิยมรักใคร่อย่างกว้างขวางของตนซึ่งเขาได้รับให้มันคงชนด้วยการคิดต่อโดยตรงกับประชาชน โดยการรด่าวดุ่นทรพจน์ในที่ชุมนุมชนและการเดินทางทั่วประเทศเท่านั้น แต่ยังได้ให้อำนาจพิเศษที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างเต็มที่อีกด้วยทันทีหลังจากที่ผู้ตั้งถิ่นฐานชาวแอลจีเรียก่อการจลาจลเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๖๐ นายกรัฐมนตรีและคณะขออำนาจจากรัฐสภาฝรั่งเศสและได้รับอำนาจกว้าง ๆ ให้ออกกฎหมายที่ลงนามโดยประธานาธิบดีเคอโกลด์ได้เป็นเวลา ๑ ปี ดังนั้นฝ่ายบริหารจึงครองอำนาจทางนิติบัญญัติอย่างเต็มที่ โดยมีเงื่อนไขว่ามาตรการทั้งหมดที่กระทำภายใน ๑

นั้นจะต้องยื่นไปขอรับสัตยาบันจากรัฐสภาเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ค.ศ. ๑๘๖๑ พร้อมกับ
ก็มั่นใจว่าจะยุบรัฐสภาไม่ได้ครบทั้งใช้อำนาจยกเว้นพิเศษอยู่

ยังไม่ทันที่การมอบอำนาจพิเศษทางนิติบัญญัติจะสิ้นสุดลงก็มีการบังคับใช้
อันใหม่ที่ให้อำนาจกว้างขวางกว่าเก่า คราวนี้ตามมาตรา ๑๖ ของรัฐธรรมนูญ
ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐแต่ผู้เดียวเท่านั้นมีอำนาจ* หลังจากการกบฏทางทหาร
ในแอตแลนติกเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ค.ศ. ๑๘๖๑ ประธานาธิบดีเดวิด เบเนดิกต์ประกาศว่า
“นับจากวันนี้เป็นต้นไปข้าพเจ้าจะใช้มาตรการต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าเห็นว่าจำเป็นสำหรับ
สถานการณ์ต่าง ๆ โดยตรง” มีการประกาศยึดภาวะฉุกเฉินออกไป บุคคลคนหนึ่ง
ถูกจับกุมหรือกักตัวไว้ในบ้านโดยไม่มีคำสั่งศาล องค์การหลายแห่งถูกยุบและมีการห้าม
สิ่งตีพิมพ์หลายอย่าง เจ้าหน้าที่จำนวนหนึ่งซึ่งมีส่วนรวมหรือเกี่ยวข้องกับพวกกบฏทาง
กบฏถูกไล่ออกจากกองทัพ มีการตั้งศาลทหารพิเศษขึ้นเพื่อไต่สวนพวกนี้และผู้ทำการ
คิดว่าเป็นผู้ร่วมสมคบคิดไม่ว่าจะเป็นทหารหรือพลเรือน ในที่สุดประธานาธิบดีของ
สาธารณรัฐก็ได้รับอนุญาตให้ถอดถอนข้าราชการพลเรือน และผู้พิพากษาในแอตแลนติก
ออกจากตำแหน่ง

โดยเหตุที่มีประกาศพิเศษของประธานาธิบดี อำนาจของประธานาธิบดีจึง
สิ้นสุดลงในวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๘๖๑ แต่ก็ยังมีการนำเอาข้อตกลงบางอันมาใช้
จนกระทั่งฤดูร้อนของปี ค.ศ. ๑๘๖๒ และตามประชามติเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ค.ศ. ๑๘๖๒

* มาตรา ๑๖ ระบุว่า “เมื่อสถาบันต่าง ๆ ของสาธารณรัฐ เอกราชของชาติ ความมั่นคงของดิน
แดน หรือการจะปฏิบัติตามข้อผูกพันระหว่างชาติให้บรรลุผลถูกคุกคามด้วยลักษณะที่รุนแรงและโดย
ตรง และเมื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่าเสมอของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญถูกขัดจังหวะให้
ชะงักลง ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐหลังจากการปรึกษาหารืออย่างเป็นทางการกับนายกรัฐมนตรีนคร
ประธานสภาทั้ง ๒ สภา และสภารัฐธรรมนูญแล้ว จะใช้มาตรการสำหรับสถานการณ์แวดล้อมที่บีบ
บังคับเช่นนี้ ประธานาธิบดีจะแจ้งมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ให้ประชาชนชาติทราบโดยสาสน์

มาตรการเหล่านี้จะต้องถูกกระตุ้นโดยความประสงค์ที่จะให้ความแน่ใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล
ตามรัฐธรรมนูญถึงวิธีที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้นลงในระยะเวลาอันสั้นที่สุด
จะมีการปรึกษาสาธารณรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ รัฐสภาจะประชุมกันโดยสิทธิ”

ประธานาธิบดีมีอำนาจเต็มทางนิติบัญญัติที่จะจัดการเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับข้อตกลงเอเวียงจนกว่าแอดเจอร์จะเป็น “องค์การทางการเมือง” ที่มีเอกราช เมื่อพิจารณาถึงความ เป็นจริงที่ว่า ข้อตกลงเหล่านี้รวมเงื่อนไขจำนวนหนึ่งที่ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ได้นับเป็น ปี ๆ จึงไม่ถึงกับจะเป็นไปไม่ได้ที่อำนาจของประธานาธิบดีในเรื่องเช่นนี้อาจจะมีอยู่ต่อไป แม้ว่าขณะแอดเจอร์จะเป็นเอกราชเต็มที่และเป็นสมาชิกของสหประชาชาติแล้วก็ตาม

ตั้งแต่สมัยสาธารณรัฐที่ ๕ เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็นต้นมา รัฐสภาได้มอบอำนาจทางนิติบัญญัติให้แก่คณะรัฐมนตรีของประธานาธิบดีเดอโกลด์เป็นระยะเวลา ๑ ปีเต็ม และอำนาจพิเศษของประธานาธิบดีได้ครบวงรีที่มีขององค์การรัฐบาลหน่วยอื่น ๆ มาเป็นเวลาดัง ๕ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๘ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒ เพื่อที่จะให้ ข้อตกลงเอเวียงเป็นผล ประธานาธิบดีมีอำนาจทางนิติบัญญัติอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด อย่างไม่ก็ตาม ควรจะหยิบยกมาชี้ให้เห็นโดยเร็วตามที่ประธานาธิบดีเองได้อ้างไว้ว่า พิจารณาถึงการขาดทางทหาร และลักษณะการใช้อำนาจของเขาเท่าที่เป็นมาแล้ว โดยไม่ได้ทำลายเสรีภาพในทางประชาธิปไตยเท่าใดนัก การใช้อำนาจฉุกเฉิน “พิเศษ” เป็นของจำเป็น แต่ความจริงก็ยังมีอยู่ว่าแบบอย่างสำคัญที่ได้ถูกสถาปนาขึ้นภายใต้ สภาวการณ์ที่แตกต่างกันออกไป และโดยประธานาธิบดี คนอื่นอาจจะนำไปสู่การใช้เสรีภาพทางประชาธิปไตยในทางที่ผิด ๆ ได้อย่างร้ายแรง

ประธานาธิบดีในฐานะ “ผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญ”

ในโอกาสที่สำคัญ ๆ สามีครั้งด้วยกัน ประธานาธิบดีเดอโกลด์ได้ตีความ รัฐธรรมนูญไปในรูปที่จำกัดอำนาจของรัฐสภา และในทั้ง ๒ กรณีคำตัดสินของเขาเป็นที่ยอมรับ ในกรณีแรก เสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดของสมาชิกสภาผู้แทน (ตามที่ รัฐธรรมนูญกำหนดไว้) เรียกร้องให้มีการประชุมรัฐสภาสมัยพิเศษขึ้น เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเมื่อได้รับเสียงข้างมากแล้ว จะมีการประชุมเช่นว่านี้ขึ้นโดยอัตโนมัติ

อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดีอ้างว่าทั้งชนอยู่กับประธานาธิบดีแต่ผู้เดียวที่ตัดสินใจว่า
เหมาะสมไหมที่จะให้มีการเรียกประชุมรัฐสภา ในกรณีนี้เขาปฏิเสธที่จะเรียกประชุม

ในโอกาสที่สอง บัญญัติทางรัฐธรรมนูญที่ซับซ้อนกว่า ในฤดูร้อนของปี
ค.ศ. ๑๘๖๓ มาตรา ๑๖ ซึ่งให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีในการใช้มาตรการใด ๆ ที่เขา
เห็นว่าจำเป็น ยังมีผลใช้บังคับอยู่ ซึ่งก็หมายความว่ารัฐสภาซึ่งอยู่ในสมัยประชุมและ
ไม่อาจจะถูกยุบได้ ในระหว่างฤดูร้อนรัฐสภาได้เลื่อนการประชุมไป แต่ตามทางการ
แล้วก็ยังอยู่ในสมัยประชุม เมื่อเกิดไม่สงบขึ้นในหมู่ชาวอนันท์เนื่องมาจากผลผลิตทาง
เกษตรราคาคตก สมาชิกสภาตัดสินใจจะมีการประชุมและพิจารณาบัญญัติกฎหมายที่
เหมาะสม ในเมื่อสภายังคงอยู่ในสมัยประชุม จึงแล้วแต่ประธานสภาทั้งสองสภาที่จะเรียก
ประชุม กระนั้นก็ดี ประธานาธิบดีเคอโกลด์ก็คัดค้าน โดยแย้งว่าบัญญัติการเกษตรนั้นไม่
เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของประธานาธิบดีตามมาตรา ๑๖ ตามความหมายที่แท้จริง
แล้วประธานาธิบดีไม่อาจจะคัดค้านการประชุมสภาได้ แต่เขาก็ประกาศว่าจะไม่อนุญาต
ให้รัฐสภาผ่านมาตรการทางนิติบัญญัติใด ๆ

เมื่อรัฐสภาประชุมกัน ฝ่ายค้านก็ตัดสินใจเสนอญัตติคำหิณยาน์
ญัตติดังกล่าวนี้ใช้ได้หรือ มีการแย้งว่าถ้าหากญัตตินี้ผ่านก็จะนำไปสู่การยุบสภา แต่
ขณะที่มาตรา ๑๖ ยังมีผลใช้บังคับอยู่จะยุบสภาแห่งชาติไม่ได้ ประธานสภาแห่งชาติ
แสดงว่าจะปล่อยให้มัญัตติดังกล่าวนี้ไม่ได้ โดยให้เหตุผลว่าประธานาธิบดีของสาธารณ
รัฐเป็นผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญ และถ้าประธานาธิบดีเชื่อว่ารัฐสภาไม่สามารถจะประชุม
เพื่อออกกฎหมาย ผลที่ตามมาก็คือ รัฐสภาไม่สามารถจะเสนอญัตติซึ่งอาจก่อให้เกิด
การล้มคณะรัฐสภาได้ ดังนั้น จึงปรากฏว่าในระหว่างเวลาที่มาตรา ๑๖ มีผลใช้บังคับ
การปฏิบัติหน้าที่ทางนิติบัญญัติของรัฐสภาได้รับการเปลี่ยนแปลงอย่างร้ายแรง จะใช้
ญัตติคำหิณยาน์เป็นอำนาจในการควบคุมที่สำคัญที่สุดไม่ได้

ในกรณีที่ ๓ ดังเราเห็นจากการที่เคอโกลด์ตัดสินใจมอบร่างรัฐบัญญัติ
แก้ไขบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสาธารณรัฐ ต่อ

ประชาชนโดยตรง เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ความเห็นอย่างท่วมท้นจากพวก นักกฎหมายที่ว่า ร่างรัฐธรรมนูญที่เจาะจงจะเสนอต่อประชาชนเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น จะต้องยื่นให้รัฐสภาออกเสียงลงคะแนนเสียก่อน แหะละก็เช่นกัน เดอโกลด์ถือดีที่คิดที่ความ รัฐธรรมนูญโดยวิธีการใช้อำนาจแต่อย่างเด็ดขาด

ประธานาธิบดีในฐานะ “อนุญาโตตุลาการ” (Arbitre)

ถ้าเรายอมรับการตีความของบางคนเกี่ยวกับบทบาทของประธานาธิบดีในฐานะ “อนุญาโตตุลาการ” แล้ว อำนาจอันกว้างขวางที่ประธานาธิบดีฝรั่งเศสได้รับ ก็มากขึ้นไปอีก ตามความหมายแท้จริงเท่าที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญคำนี้หมายถึงผู้ทำการ ปกครอง (mediator) คือ บุคคลที่ปรองดองข้อขัดแย้งกันด้วยลักษณะที่ใช้อำนาจ ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่พรรคการเมืองขัดแย้งกันในเรื่องการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี หรือในกรณีที่รัฐมนตรีขัดกันเอง ก็เป็นหน้าที่ของประธานาธิบดีที่จะหาทางให้มีการประนีประนอมระหว่างคู่ต่อสู้ อย่างไรก็ตาม นายพลเดอโกลด์ดำเนินการไปไกลเกินจากคำตีความอันนี้ สำหรับเขาการปรองดอง ไม่ใช่เพียงแค่เป็นการทำให้คนด้วยกันเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของนโยบายที่ค่อยเป็นค่อยไปที่ถือหลักผลประโยชน์ของชาติตามที่ตัวประธานาธิบดีเองเป็นผู้ได้เห็น ดังนั้น ผู้ทำการปรองดองจึงรับงานในการริเริ่มและชี้ทางในทางการเมือง แนวความคิดเห็นดังกล่าวเกี่ยวกับตำแหน่งประธานาธิบดีจึงกว้างจนกระทั่งบังคับว่ามีของรัฐสภา พรรคการเมือง และคณะรัฐมนตรีและทำให้ประธานาธิบดีเป็นปากเสียงของชาติที่เด็ดขาดและมีอำนาจมากที่สุด ตำแหน่งประธานาธิบดีขมขื่นขององค์การรัฐบาตอื่น ๆ ทั้งสิ้น

อำนาจสงวนและอำนาจที่ไม่พึงจำกัด

เพื่อที่จะคำนวณความเป็นผู้นำและการวางนโยบายต่อไปมีการวางหลักที่แน่นอนขึ้นหนึ่ง ซึ่งตามขอบข่ายของหลักนี้ การกระทำของรัฐบาตแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทกว้าง ๆ ประเภทแรก คือ “ประเภทสงวน” ซึ่งได้แก่ด้านการป้องกัน นโยบาย

ต่างประเทศและเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับแอดจัสเรีย นโยบายเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ทั้งหมดเป็นเรื่องที่ “ ดึงจน ” ไว้สำหรับประธานาธิบดีของสาธารณรัฐ ประธานาธิบดีอาจจะรับเอาคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีมาใช้ตามใจชอบของตน แต่ที่เกิเกิดขึ้นบ่อยครั้งกว่า คือประธานาธิบดีจะวางใจคณะกรรมการกลุ่มเด็ก ๆ ซึ่งก่อปรตัวรัฐมนตรี้และเจ้าหน้าที่บางคนทตคนคงชน ประเภทที่ ๒ ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในขอบเขตของการปรึกษาหารือและคำตัดสินของคณะรัฐมนตรี โดยทั่ว ๆ ไปไปแล้วเป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคม การเกษตร ที่อยู่อาศัย การวางแผนทางเศรษฐกิจ การศึกษา การปรับปรุงเขตตัวเมืองใหม่และอื่น ๆ ทำนองนี้ ดังนั้น จึงมีการแบ่งแยกกระหว่างการปกครอง “ แบบประธานาธิบดี ” และ “ แบบรัฐสภา ” ประธานาธิบดีเดอโกลด์แสดงว่าระบบปัจจุบันนี้อาจจะพิจารณาได้ว่าเป็นทั้งแบบประธานาธิบดีและแบบรัฐสภา คำแถลงเช่นนี้ จึงแย้งกันอย่างรุนแรงกับคำยืนยันอันก่อนของเขาเองที่สนับสนุนรัฐบาลแบบรัฐสภา ประธานาธิบดีได้ค่อย ๆ กลายเป็นองค์กรที่ดำคัญในการวางนโยบาย ในขณะที่เมื่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบต่อรัฐสภาและตามมาตรา ๒๐ ของรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ในการตัดสินใจและวางนโยบายของชาติถูกเพิกเฉยอย่างจงใจ

คณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีของมิเชล เดอเบร ตงชนเมื่อต้นเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็นคณะรัฐมนตรีผสมซึ่งตำแหน่งรัฐมนตรีได้แก่พวก UNR อีสระ MRP และวาคิดัดตำแหน่ง ๘ ตำแหน่ง ซึ่งมีรัฐมนตรีต่างประเทศและกลาโหมรวมอยู่ด้วยตกอยู่ในกำมือของพวกที่ไม่ใช่สมาชิกรัฐสภา คือ ข้าราชการ อาจารย์ หรือบุคคลในคณะทหารลักษณะดำคัญ ๆ ของคณะรัฐมนตรีภายใต้สาธารณรัฐที่ ๕ ที่ควรพูดถึงคือ ประการที่หนึ่ง “ ความมีอายุยืนยาว ” ของนายกรัฐมนตรี เช่นเมื่อ มิเชล เดอเบร ตาออกเมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒ เขาทำดาายสถิติก่อน ๆ โดยการที่อยู่ในตำแหน่งเป็นเวลา รวมถึง ๓ ปี ๓ เดือน

ประการที่สอง เสถียรภาพของคณะรัฐมนตรี เช่น คณะรัฐบาลของมิเชล เดอเบร ในฐานะ “รวมทั้งคณะ” อยู่ในตำแหน่งนานเท่ากับนายกรัฐมนตรี อย่างไรก็ตาม ในสมัยสาธารณรัฐที่ ๕ นั้น เรื่องนี้ไม่เป็นจริงสำหรับสมาชิกในคณะรัฐมนตรีเอง กล่าวคือ แทนที่จะมี “วิกฤตการณ์ของคณะรัฐมนตรี” ซึ่งรัฐมนตรีทั้งคณะลาออกตั้งแต่ก่อน กลับมีปรากฏการณ์แบบใหม่คือ “วิกฤตการณ์ภายในคณะรัฐมนตรี” แทน ในช่วงเวลา ๓ ปีมีการปรับเปลี่ยนตัวในคณะรัฐมนตรีถึง ๗ ครั้ง (มี ๓ ครั้ง ที่รุนแรง) จากจำนวนรัฐมนตรีดั้งเดิม ๒๗ คนนั้น ๑๓ คนถอนตัวหรือถูกปลดและใน ๑๐ คนที่เหลือนั้น ๗ คนย้ายกระทรวงที่ดำรงตำแหน่ง มีการปรับเปลี่ยนตัวกันในกระทรวงสำคัญ ๆ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย อย่างไรก็ตามเสถียรภาพของคณะรัฐมนตรีของนายเดอเบร (มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ถึง เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒) ผิดแยกจากของคณะรัฐมนตรีของนายปอมปีดู (๒๓ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒ ถึง ๕ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒) อย่างเห็นได้ชัดทันทีที่มกราคมของนายปอมปีดูขึ้นก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนตัวกัน และภายในระยะเวลาไม่ถึง ๖ เดือนที่เข้ารับตำแหน่ง ก็ถูกบังคับให้พ้นจากตำแหน่ง

ประการที่สาม ดูเหมือนว่าคณะรัฐมนตรีจะปฏิบัติแต่งงานปลัดย่อยในสาขาบริหารเท่านั้น แทนที่จะรับผิดชอบต่อแนวทางกว้าง ๆ ของนโยบายตามที่รัฐธรรมนูญไว้ มีการอภิปรายมติที่สำคัญ ๆ ในที่ประชุมรัฐมนตรีซึ่งเดอโกลด์เป็นประธานและเป็นผู้ทำการตัดสินใจ มีการประชุมคณะรัฐมนตรีหรือการประชุมกรรมการย่อยระหว่างรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเพียงเพื่อดำเนินนโยบายที่ประธานาธิบดีหรือประธานของที่ประชุมรัฐมนตรีตกลงไว้ให้บรรลุผล

มีบ่อยครั้งที่เดียว ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐวางนโยบายโดยตรงโดยไม่ปรึกษาหารือกับรัฐมนตรี และบางครั้งถึงกับทำไปโดยที่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีไม่รู้มาก่อนเลย ตัวอย่างเช่น ในสุนทรพจน์ที่ดาการ์ เซเนกัล เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ เดอโกลด์สัญญาจะให้เอกราชแก่อดีตสมาชิกของประชาคมฝรั่งเศส และ

๕ ๒๕ ๖๒ ๖๒
ออกครึ่งเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ค.ศ. ๑๙๖๓ เขาประกาศว่า ซาฮาราจะเป็นส่วนหนึ่งของ
แอลจีเรีย การยินยอมที่ผู้พูดแทนคนฝรั่งเศสต่าง ๆ ไม่ประสงค์จะทำจนเมื่อมีการเจรจา
กับพวกกบฏแอลจีเรียแล้ว ในที่สุดก็เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปว่าประธานาธิบดีเดอโกลด์เป็นผู้
วางนโยบายต่างประเทศเองโดยตรง เขาเจรจาโดยตรงกับประมุขของรัฐต่าง ๆ นายก-
รัฐมนตรีและรัฐมนตรีต่างประเทศก็ไม่ร่วมในการเข้าพบปะสนทนาระหว่างเดอโกลด์
กับประธานาธิบดีเคนเนดี กับนายกรัฐมนตรีแมคมิดแดน และนายกรัฐมนตรีอเดเนาต์
คังนัน จึงมีพยานหลักฐานทุกอย่างที่แสดงว่าการชนนโยบายเป็นเรื่องของประธานาธิบดี
และคณะรัฐมนตรีโดยแท้จริงมีหน้าที่เพียงทำให้ชนนโยบายนั้นบรรลุผล

รัฐสภา

สถาบันใหม่ ๆ ของ “รัฐสภาที่มีเหตุผล” หรือรัฐสภาซึ่งการกระทำต่าง ๆ
ถูกจำกัดวงไว้อย่างระมัดระวัง ได้พิสูจน์ให้เห็นว่ามีผลในการตรากฎหมายได้รวดเร็วขึ้น
และประกันความสูงสุดของฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะคือ ความสามารถของรัฐสภาในการ
ควบคุมระเบียบวาระการประชุม อภิปรายร่างรัฐบัญญัติของตนและคัดค้านการแก้ไข
จากสภา ดังที่ตรงกันข้ามกับสภาพการณ์ในสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ คือ นายกรัฐมนตรี
ไม่มีใครจะต้องหันไปอาศัย “ปัญหาเรื่องความไว้วางใจ” นายกรัฐมนตรีอาจใช้เครื่องมือ
ด้านระเบียบการต่าง ๆ ต่อสู้กับรัฐสภาได้อย่างกว้างขวาง ในหลายโอกาสนายก-
รัฐมนตรีขอรองมิให้ฝ่ายรัฐสภาแก้ไขร่างรัฐบัญญัติแต่อย่างใดเลย และให้มีการลง
คะแนนเสียงร่างรัฐบัญญัติของรัฐสภา บ่อยครั้งที่เดอโกลด์ซึ่งเรอองเรียนต่อสภารัฐธรรมนูญ
ซึ่งมักจะสนับสนุนฐานะของรัฐสภาอยู่เป็นนิจดิน และกล่าวหาว่าเรื่องที่รัฐสภาเสนอขึ้น
มานั้นนอกเหนืออำนาจนิติบัญญัติของสภาหรือไม่ก็ว่าการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าวจะ
ทำให้เพิ่มรายจ่ายและคั้งนั้นจึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรียอมให้มีการ
ตั้งปัญหาพร้อมกับอภิปราย และเป็นครั้งคราวก็ยอมให้มีการอภิปรายปัญหาสำคัญ ๆ
เกี่ยวกับด้านนโยบายอย่างเต็มที่โดยได้ทำความตกลงกันไว้ก่อนกับฝ่ายค้าน และให้มี
การออกเสียงลงคะแนนหรือที่บ่อยครั้งกว่าคือ ไม่มีการออกเสียงลงคะแนน

อย่างไรก็ตาม เรื่องที่สำคัญ ๆ จำนวนหนึ่งก็เข้าสภาแห่งชาติเพื่อรับการอภิปรายและการลงคะแนน ปัญหาแอตจี้เวียและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการกำหนดใจตนเองได้รับการอภิปรายถึง ๒ ครั้งและได้รับเสียงข้างมากสนับสนุน มีการอภิปรายกันถึงงบประมาณและการประมาณสำหรับจังหวัดต่าง ๆ กันอย่างรอบคอบ มีการเสนอการแก้ไขที่รัฐบาลมักจะยอมรับและมีการลงคะแนนเสียงเรื่องการจัดเงินภายในเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ให้ ร่างรัฐบัญญัติของรัฐบาลถูกปฏิเสธเป็นครั้งแรก และรัฐบาลจำเป็นต้องรับเอาวิธีการแก้ปัญหาด้วยการประนีประนอม ในฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อนของปี ค.ศ. ๑๙๖๒ มีการหารือกันเรื่องโครงการเศรษฐกิจอันที่ ๔ และได้รับความสนับสนุนจากเสียงข้างมากของวุฒิสภา แผนต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาเขตย่านตัวเมืองชนใหม่ การแก้ไขปรับปรุงทางเกษตร การกระจายอุตสาหกรรม และการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ตกยากจากแอตจี้เวีย โครงการพวกนี้ได้ถูกนำมาให้วุฒิสภาพิจารณา กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มีการมติด้านรัฐสภาอันมีระเบียบที่นำไปสู่การตรากฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งถึงอย่างไรก็ตามรัฐสภาก็ยังคงมีอำนาจควบคุมอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนเคยในอดีต รัฐบาลได้ปรับท่วงทำนองไปโดยควบคุมระเบียบวาระทางธุรกิจของสภาแห่งชาติ หรือโดยเรียกให้มีการลงคะแนนเสียงร่างรัฐบัญญัติทั้งหมดนี้ ดังนั้น จึงเท่ากับไม่ยอมให้มีการแก้ไขในกรณีรุนแรงมีการตั้งปัญหาเรื่องความไว้วางใจ และบังคับสภาแห่งชาติให้รับร่างรัฐบัญญัติหรือเสนอญัตติคำนี้

การควบคุมอย่างแน่นหนาของรัฐบาลทำความเบื่อหน่ายให้กับบรรดาชาววุฒิสภาและพรรคการเมือง ซึ่งเคยชินกับฝ่ายบริหารที่อ่อนแอและฝ่ายนิติบัญญัติที่มีอำนาจเต็มที่ พวกเขาพากันไม่เต็มใจที่จะรับข้อจำกัดที่มีอยู่ในอังกฤษ และสาธารณรัฐบอนน์ ผู้สังเกตการณ์บางคนอ้างว่าการปฏิบัติที่มีเหตุผลมากขึ้นของ “วุฒิสภามีเหตุผล” กำลังเริ่มผลิตดอกออกผล อย่างไรก็ตาม พวกอื่นๆ ก็ให้เห็นว่าที่รัฐบาลกำลังได้รับสิ่งต่าง ๆ จากวุฒิสภาตามประสงค์ของคนอยู่นั้น ไม่ใช่เพราะเครื่องมือใหม่ๆ ทางด้านระเบียบการที่จำกัดบทบาท ขอบข่ายการกระทำ และระยะเวลาของสมัยประชุม

แต่อยู่ที่บุคคลิกลักษณะอันทรงอำนาจของประธานาธิบดีเดอโกลด์ พวกนี้อ้างว่าความเป็นผู้นำฝ่ายบริหารและเสถียรภาพของรัฐบาลไม่ได้มาจากกฎเกณฑ์ในรัฐธรรมนูญ แต่มาจากความเข้มแข็งและความเป็นที่นิยมรักใคร่อย่างกว้างขวางของเดอโกลด์

มีการคัดค้านมากกว่านั้นในวุฒิสภา อันเป็นสภาซึ่ง UNR ไม่เข้มแข็งและพรรค “ เก่า ” ต่าง ๆ กุมคะแนนเสียงข้างมากไว้อย่างสบาย ๆ ในบางกรณีการคัดค้านในวุฒิสภา ดังบดได้เพราะรัฐบาลหันไปอาศัย Conference Committee ซึ่งเช่นเดียวกันกับระบบอเมริกันเป็นตัวแทนของสภาทั้งสอง เมื่อไม่อาจตกลงกันได้ สภาแห่งชาติเป็นผู้ตัดสินชี้ขาดและระดับการคัดค้านของวุฒิสภา อย่างไรก็ตาม ในบางโอกาสการแก้ไขที่เสนอโดยวุฒิสภา เป็นที่ยอมรับของรัฐบาล และมีการขัดแย้งกันระหว่างวุฒิสภากับรัฐบาลและระหว่างสภาทั้ง ๒ ไปได้ เรื่องงบประมาณซึ่งนำคณะรัฐมนตรีในสมัยสาธารณรัฐที่ ๓ และสาธารณรัฐที่ ๔ ไปสู่ภาวะสุดท้ายเรื่อยมา ก็ได้รับความเห็นชอบโดยไม่ถูกหน่วงเหนี่ยวไว้นานจนน่าเบื่อเหมือนในอดีต ทั้งนี้ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะต้องหันไปอาศัยบัญญัติหาความไว้วางใจบ้างเป็นครั้งคราว

ถ้าจักรกวดทางนิติบัญญัติได้พิสูจน์ให้เห็นว่าปฏิบัติงานได้ผลและนับได้ว่าในอดีต รัฐสภาที่สูญเสียอำนาจควบคุมไปมาก คณะกรรมาธิการทางนิติบัญญัติทั้ง ๖ รับฟังข้อเสนองานของรัฐมนตรีต่าง ๆ บ่อย ๆ แต่ในเมื่อพวกนี้เป็นกลุ่มที่ใหญ่และไม่กระตือรือร้น จึงไม่อาจพิจารณาพิจารณาเห็นนโยบายและมาตรการของรัฐบาลอย่างจริงจัง “ ระยะเวลาแห่งการตั้งปัญหา ” ยังไม่มีบทบาทที่สำคัญเหมือนดังเช่นในสภาผู้แทนราษฎรของอังกฤษ แทนที่จะมุ่งไปยังปัญหาที่นำตรวจสอบที่ต่อรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนรับเอานิสัยที่จะกล่าวสุนทรพจน์ทางการเมืองซึ่งพูดถึงปัญหาค่าต่าง ๆ โดยใช้วาทศิลป์และมักไม่ตรงจุด บ่อยครั้งที่นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่น ๆ ประกาศนโยบายโดยไม่ได้มีการอภิปรายหรือการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งยิ่งเป็นการลดการวิพากษ์วิจารณ์จากรัฐสภา อันเป็นสิ่งสำคัญของการปกครองแบบรัฐสภา

ดังนั้น อำนาจทางบริหารจึงไม่อาจถูกดัดแปลงได้จากทวิปัจฉิมพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติที่กำกับธรรมนูญและจากการควบคุมชั้นสุดท้าย ดังเช่นที่มีอยู่ในระบบรัฐสภาอื่น ๆ รัฐสภาฝรั่งเศสไม่สามารถจะรื้อให้มีการเปิดอภิปรายในปัญหาเรื่องนโยบายได้ง่าย ๆ เว้นแต่จะเห็นว่าประเด็นสำคัญคดีคำพิพากษา ซึ่งดังที่เราเห็นแล้วว่าเป็นวิธีการที่ค่อนข้างยาก คำถามต่าง ๆ มิได้นำไปสู่การอภิปรายปัญหาสำคัญ ๆ ที่รัฐบาลและฝ่ายค้านตกลงกันไว้ก่อน และมีกรออกเสียงลงคะแนนดังเช่นที่ปรากฏในประเทศอังกฤษเป็นบางครั้ง รัฐบาลสามารถจะทำอะไรได้ตามใจชอบเว้นแต่จะมึเดียงข้างมากที่เด็ดขาดคัดค้าน แทนที่จะใช้เดียงข้างมากสนับสนุนร่างรัฐบัญญัติ สมัยประชุมสภาที่ต้น และอำนาจทางนิติบัญญัติของรัฐสภาที่มีจำกัด พร้อม ๆ กับการสถาปนาความเป็นผู้นำทางบริหารขึ้น รัฐสภาที่ถูกทำให้สำคัญน้อยลงและดูน่าจะเป็นไปได้อย่างมากที่ว่า รัฐสภาจะแสวงหาทางเอาอำนาจพิเศษบางอันที่สูญเสียไปกลับคืนมา การแก้ไขรัฐธรรมนูญที่จัดให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสาธารณรัฐโดยตรงด้วยเสียงจากประชาชนได้ทำให้อำนาจของประธานาธิบดีที่ก่อความเสียหายให้แก่ฝ่ายนิติบัญญัติสูงขึ้น ถ้าประธานาธิบดีคนใหม่ได้รับเลือกตั้งด้วยลักษณะเช่นว่านี้ เขาก็จะกุมอำนาจของทั้งรัฐไว้ได้หมดอย่างแท้จริงโดยอาศัยการแต่งตั้งจากประชาชน การแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ทำให้ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้รับเลือกให้เป็นผู้นำอำนาจเด็ดขาดอยู่นานถึง ๗ ปี ซึ่งอำนาจของเขาจะถูกจำกัดได้จากความคิดอันพอเหมาะพอควรและความยับยั้งชั่งใจของเขาเองเท่านั้น สถานการณ์เช่นว่านี้จะทำให้ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและประธานาธิบดีหนักขึ้นไปอีก ทั้งนี้ไม่ว่าใครจะเป็นประธานาธิบดี สถานการณ์นี้จะนำลักษณะเก่าที่เคยเกิดขึ้นในอดีต คือ การขาดเสถียรภาพเข้าสู่วิถีการเมืองของประเทศ

๙. ล้าชารณรัฐที่ ๕ กับอนาคต

เราได้เห็นก้าวเด่น ๆ ที่นำไปสู่การเปลี่ยนเศรษฐกิจให้ทันสมัยที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศสระหว่างสมัยสาธารณรัฐที่ ๔ มาแล้ว ในสมัยเคอโกตต์ความก้าวหน้าด้านนี้ยังคงมีอยู่ มีการลงทุนสูงชัน มีการก่อสร้างบ้านเรือนมากขึ้น การค้าขายคึกคัก ผลผลิตอุตสาหกรรมของชาติเพิ่มขึ้นราว ๆ ร้อยละ ๖ ต่อปี การอพยพจากไร่เนาเข้าสู่ตัวเมืองยังมีอยู่เรื่อย ๆ คนขายของย่อย และช่างฝีมือเริ่มตกต่ำลง มีการริเริ่มนำมาตรการใหม่ ๆ เช่น สวัสดิ์ทางเศรษฐกิจตามชนบท และเนื่องจากการก่อสร้างโรงงานใหม่ ๆ และคนพบแก้ไขธรรมชาติ (โดยเฉพาะที่ในตะวันตกเฉียงใต้) ความมั่งคั่งและการมีงานทำจึงกระจายไปยังเขตต่าง ๆ ของฝรั่งเศส

กลุ่มสังคมเศรษฐกิจใหม่ ๆ ได้เข้ามาแทนที่กลุ่มเก่า พวกเด็มยีน นักวิชาการ นักบริหาร ผู้จัดการบริษัทเอกชนและผู้จัดการอุตสาหกรรมของรัฐมีจำนวนมากขึ้น และมีอิทธิพลในประเทศฝรั่งเศสปัจจุบัน ไร่เนาขนาดกลางเกิดขึ้นแทนไร่เนาขนาดเล็ก ชาวนาต่างพากันใช้ปุ๋ยและรถแทรกเตอร์มากขึ้น และใช้การประกันดินเชื้อและโอกาสที่เบ็ดให้พวกเขารับความช่วยเหลือทางเทคนิคให้เป็นประโยชน์ พวกข้าราชการรุ่นที่มมีความสามารถจริง ๆ ซึ่งผ่านการอบรมจากโรงเรียนการบริหารแห่งชาติที่ดงชนภายหลังการปลดปล่อย ต่างพากันได้รับตำแหน่งสูงชันในด้านบริหาร และมีอำนาจในเมื่อมีการปรึกษาหารือและตัดสินใจในเรื่องทางเศรษฐกิจและสังคม ฝรั่งเศสได้ก้าวไปสู่หนทางแห่งความเจริญก้าวหน้าอย่างเต็มที่ทางด้านเศรษฐกิจและการเปลี่ยนให้ทันสมัย นี่จะหมายความว่าโครงร่างเก่า ๆ ทางการเมืองเก่า อันได้แก่สถาบันเก่า พรรคการเมือง และอุดมการณ์ทางการเมืองจะแปรรูปไปฉะนั้นหรือ และถ้าเป็นจริงเช่นนั้นจะแปรไปอย่างไร

ในการตอบปัญหาเหล่านี้ เราต้องแยกผลของการเปลี่ยนให้ทันสมัยออกเป็นส่วนระยะยาวและผลระยะสั้น และซึ่งนำหนักผลหนักกับชนบทรวมเนี่ยมประเพณี การปฏิบัติ

และสถาบันต่าง ๆ ในอดีตอย่างระมัดระวัง ในเมื่อกลุ่มสังคมเศรษฐกิจกลุ่มใหม่ ๆ อย่างดีทริอันใหม่ในระบบการเมืองและสังคมได้ความหวังของพวกตนเข้าไปในระบบ พวกเขาก็ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงระบบไปอย่างช้า ๆ สมาชิกของกลุ่มสังคมเศรษฐกิจเหล่านี้มีท่าทีที่จะนำเอามาใช้ปฏิบัติและได้ผลจริงจึงมากขึ้น พวกนี้เรียกร้องให้มีการกระทำและต้องการผล คือ ภาวะการครองชีพที่สูงขึ้นและระบบทางการเมืองที่มีเสถียรภาพ พวกนี้โน้มเอียงไปในทางที่จะลดอคติของการที่เคมีในอดีต แทนที่จะมองประเด็นต่าง ๆ ทุกประเด็นด้วยแว่นขยายของคอมมิวนิสต์หรือโซเชี่ยลลิสต์ คาร์ฮิลด์หรือชาตินิยม พวกนี้กลับมองดูประเด็นต่าง ๆ ไปในรูปของปัญหาในทางปฏิบัติที่ต้องแก้ไขโดยเร็ว และให้เกิดผลมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ พวกนี้มักจะพิจารณาว่าสังคมที่มั่นคงจะทำให้สภาพของความไม่อยู่ของแรงงานดีขึ้น และจากการกระทำดังกล่าวจะยุติความขัดแย้งระหว่างผู้จัดการและแรงงานซึ่งมีอยู่เป็นนิรันดร์และในทำนองเดียวกัน ระหว่างกลุ่มชนชั้นกลางและกลุ่มกรรมกร พวกคาร์ฮิลด์ในบรรดาคนพวกนี้เชื่อว่างานของคาร์ฮิลด์ก็คือ ร่วมมือกับผู้อื่นในประเด็นที่ประจักษ์ชัดและเฉพาะเจาะจง โดยไม่ปล่อยให้ความแตกต่างทางศาสนาแบ่งแยกกัน

ความโน้มเอียงในการเปลี่ยนให้ทันสมัยนั้นขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนท่าทีของคนงานด้วย พวกคนงานก็เช่นกันอาจจะตระหนักว่าข้อตกลงเดิมที่เคมีเกี่ยวกับสหราชอาณาจักรและดีทริโซเชี่ยลลิสต์นั้นกำลังไร้ประโยชน์ และรัฐประชาธิปไตยให้โอกาสแก่พวกเขาที่จะใช้ปริมาณคนและอำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเรียกร้องตามที่เขาพอใจ พวกนี้ยังตระหนักในข้อนี้มากเพียงใดก็ควรจะมีท่าทีที่จะนำมาใช้ในทางปฏิบัติได้จริง ๆ และบัดนี้ข้อบ่งชี้ทางอุดมการณ์ออกไปเสีย พรรคกรรมกรอังกฤษ (ทั้ง ๆ ที่มีการแบ่งแยกดังเช่นในปัจจุบัน) พรรคเสรีประชาธิปไตยเยอรมัน (German Social Democratic) และจากด้านที่ต่างออกไปคือ ดัทธิสหภาพการค้าของอเมริกา ได้แสดงให้เห็นตัวอย่างที่ปฏิบัติได้ผลว่าชนชั้นกรรมกรสามารถจะรวมพวกตนในทางการเมือง เพื่อให้มีเสียงเข้มแข็งในการตกลงใจว่า พวกเขาจะมีส่วนในความมั่งคั่งของประเทศแค่ไหน

กลุ่มเศรษฐกิจดังกล่าว (คนขายของ ช่างฝีมือ กสิกรย่อย) เกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดกับสาธารณรัฐที่ ๓ และที่ ๔ พวกเขาให้ความสนับสนุนพวกปัญญา แต่ในปัจจุบันความก้าวหน้าที่ไม่หยุดยั้งในการเปลี่ยนให้ทันสมัยกำลังค่อย ๆ บีบพวกนี้ นักธุรกิจเริ่มเข้าใจแล้วว่าการผลิต และการบริโภคเป็นจำนวนมากจะทำให้เกิดผลกำไรที่ดึงดูด และเด็กความคิดที่หิ่้มกำแพงภาครัฐคุมครองตามที่เคยฝังใจเข้ามาช้านาน พวกเขายอมรับตลาดร่วมของยุโรป การปล่อยให้หิ่้มการค้าเสรี และนโยบายร่วมมือในการลงทุนในดินแดนที่เคยเป็นอาณานิคมในแอฟริกา พวกเขาว่าราชการที่หุ่้ม ๆ หน้อยๆ เหมือนจะเห็นอกเห็นใจมากขึ้นกับเรื่องกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับนโยบายด้านการเงินของประเทศและกับการที่รัฐควบคุมดินเชื้อ ดอกเบย และการลงทุนของประชาชน

แต่การพัฒนาเหล่านี้ต้องปะทะกับหลายสิ่งทีล้บทอมาจากสมัยดั้งเดิมของฝรั่งเศส ขนบธรรมเนียมประเพณีเก่า ๆ ด้านประวัติศาสตร์และอุดมการณ์วางรูป "วัฒนธรรมทางการเมือง" ของฝรั่งเศส และประเพณีเหล่านี้ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ดั้งนี้ยังคงปรากฏอยู่ในการเมืองของฝรั่งเศสในสงครามที่ขยายตั้ในแอลจีเรีย ในการที่กองทัพบกมีอำนาจสูงชัน ในฐานะพลังทางการเมืองและในลักษณะโบนาปาร์ติสต์มีของสาธารณรัฐที่ ๕

ขณะที่ดูเหมือนว่าจะจัดการกับปัญหาบางอันที่เผชิญหน้าประเทศอยู่ได้เรียบร้อยแต่ก็เกิดมีปัญหาใหม่ ๆ ที่เกือบจะแน่ใจได้เดยว่าจะกระทบกระเทือนอนาคตของฝรั่งเศสอย่างรุนแรง ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ความเจริญก้าวหน้าของประเทศฝรั่งเศสในฐานะมหาอำนาจปรมาณู และความพยายามที่จะพัฒนากำลังโจมตีด้านปรมาณู ความพยายามนี้อาจนำภาระอันหนักอึ้งมาให้แก่ความสามารรถทางอุตสาหกรรมและการคลัง และทำลายขบวนการปัจจุบันที่มุ่งสู่การรวมกันทางเศรษฐกิจและการเมืองของยุโรป การยื่นกรานของฝรั่งเศสที่จะสร้างกองทัพบกของชาติที่มีอาวุธปรมาณูให้เข้มแข็งเพิ่มความรู้อักขาตินิยมของฝรั่งเศส และเมื่อสิ้นเดอโกลดต์แล้วอาจก่อให้เกิดความบาดหมางกับพันธมิตรเก่า ๆ และอาจจะทำลายพันธมิตรที่กำลังมีอยู่ในยุโรป

แต่ปัญหาหลักที่เผชิญหน้าประเทศฝรั่งเศสอยู่ทุกวันนี้อยู่ที่ความไม่สามารรถของสถาบัน และพรรคการเมืองที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพใหม่ทางสังคมและเศรษฐกิจรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๕ ได้แก่รัฐบาลของบุคคลคนเดียวคือ นายพลเดอโกลด์ เพราะฉะนั้น จึงเป็นรัฐบาลส่วนตัวบุคคลซึ่งมีอนาคตอันเต็มไปด้วยความไม่แน่นอนว่าสิ่งไรจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลผู้ร่างนั้นหายไป การปกครองไม่ใช่ระบบแบบประธานาธิบดีหรือระบบแบบรัฐสภา มี “แขนงด้านประธานาธิบดี” ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่างประเทศ นโยบายทางทหารและแอดจเรย์ สำหรับแขนงนการตัดสินใจทั้งหมดอยู่ที่ตัวเดอโกลด์ และมี “แขนงด้านการปกครอง” ที่เกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ส่วนมาก ซึ่งคณะรัฐมนตรีด้วยความสนับสนุนของรัฐสภาภายใต้การควบคุมของเดอโกลด์อีกที เป็นผู้ทำการตัดสินใจ เดอโกลด์ปกครองโดยอาศัยความเป็นที่นิยมรักใคร่อย่างกว้างขวางของเขาซึ่งบมบงรักมีของคณะรัฐมนตรี และทำให้การวิพากษ์วิจารณ์จากรัฐสภาอันมีสภาพสมบูรณ์ และการอภิปรายซึ่งเป็นสาระสำคัญของประชาธิปไตยอ่อนกำลังลง

พรรคการเมืองเองก็ไม่ได้แสดงความปรารถนาที่จะวางระเบียบใหม่ตามแนวที่เน้นประเด็นและนโยบายแท้จริง แต่ยังคงต่อสู้ซบเซาเดียวกับอุดมการณ์เก่า ๆ พวก UNR ไม่ใช่พรรคการเมืองที่มีจำนวนมากแต่เป็นเพียงกลุ่มคนที่ยังคงจงรักภักดีต่อเดอโกลด์ เป็นกลุ่มที่ไม่มีสมาชิกภาพทั่วไปที่จะอ้างถึง ไม่มีโครงการ ไม่มีผู้นำ ทั้งนี้นับแต่เดอโกลด์ผู้ซึ่งคนในพรรคอ้างชื่อในการหาเสียงปฏิบัติที่จะถือว่าคนเป็นผู้นำพรรค ถ้าสิ้นเดอโกลด์แล้วพรรคอาจจะแตกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือสลายลงไปโดยที่เดอโกลด์ พวกอดีตจะยังคงเป็นกลุ่มของคนเด่น ๆ ซึ่งยาเรื่องการติดต่อกับท้องถิ่นและเอกชน กลุ่มนี้ได้รับเงินค่าใช้จ่ายจากวงสังคมฝรั่งเศสที่หวังกันว่า และดึงความเข้มแข็งจากกลุ่มอนุรักษนิยมและจากผู้ที่เคยสนับสนุนพวกปยูจาต พวก MRP ยังคงไม่สามารถจะดำเนินนโยบายทางสังคมอันต่อเนื่องกันและยังคงถูกดึงทิ้งไปมาระหว่างสมาชิกที่มองเห็นก้าวหน้าของบิกซายและผู้นำพรรคที่หัวเก่ากว่า พวกราดิคัลยังคงแบ่งแยกกันอย่างไม่เป็นรูป พวกโซเชี่ยลดิคัลกำลังดิ้น

กำลัง พวกคอมมิวนิสต์ยังคงมีเสถียรภาพอยู่อย่างน่าสังเกต ทั้งนี้แม้ว่าจะยังคงผูกพันอยู่กับคำขวัญเก่า ๆ ทางอุดมการณ์

ในสมัยสาธารณรัฐที่ ๕ ไม่มีพรรคใหม่เกิดขึ้นเลยแม้แต่พรรคเดียว ความผันของการมีพรรคกรรมกรร่วมซึ่งกอบปรึด้วยสมาชิกชนคนงาน และบางทีก็จากชนชั้นกลางระดับต่ำ และจากแหล่งสำคัญของพวกเขาที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงก็ยังคงเป็นความผันอยู่ เช่นเดียวกับกบฏการพูดถึงการมีพรรคอนุรักษนิยมใหม่ซึ่งกอบปรึด้วยกลุ่มโกลดัดส์ใหม่ พวกอัสระ บางส่วนของ MRP และบางส่วนของกลุ่มราดิคัลโซเชี่ยลลิสต์ทั้งหลาย ที่มีการเลือกตั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๒ ระบบพรรคการเมืองก็ยังคงแตกแยกกันเป็นเสี่ยง ๆ

ขณะนั้นการต่อสู้ในแอลจีเรียสิ้นสุดลงแล้ว ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและความมั่งคั่งอาจบรรเทาประเด็นแตกแยกกัน และความขัดแย้งในด้านอุดมการณ์ที่เด่น ๆ มากบางอันซึ่งเคยนำความขมขื่นมาสู่การเมืองฝรั่งเศสมานาน ให้เบาบางลงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้ามีการแจกจ่ายรายได้ประชาชาติอย่างยุติธรรมให้แก่กลุ่มสังคมต่าง ๆ และที่เด่น ๆ คือในหมู่กรรมกร พอจะหวังได้ว่าฝรั่งเศสจะก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ของความสามัคคี เสถียรภาพ ความมั่งคั่ง และจะละทิ้งการแบ่งแยกทางอุดมการณ์ที่มีในอดีต

เราต้องตระหนักถึงสมัยที่กำลังแปรเปลี่ยนนี้ ไม่มีใครจะกล่าวได้ว่า ผู้ใดจะเป็นผู้รับช่วงเคอโกลด์และตั้งใคร่จะเกิดขึ้นหลังสมัยสาธารณรัฐที่ ๕ ในทันทีเราได้สังเกตเห็นภาพของพลังที่ดำเนินอยู่และดูเหมือนว่าจะใช้ต่อไปในสังคมฝรั่งเศสอีกชั่วระยะเวลาหนึ่ง ไม่ว่าจะการตกลงปฏิบัติทางด้านรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปจะเป็นประการใดก็ตาม พลังเหล่านี้แหละจะตัดสินการปฏิบัติหน้าที่และอนาคตของสังคมการเมืองฝรั่งเศสในสมัยสาธารณรัฐที่ ๖

ภายหลังจากสิ้นเคอโกลด์แล้วอะไรต่อไป

อีก ๒-๓ ปีนับจากนี้ไปสภาพของระบบการเมืองฝรั่งเศสจะเป็นอย่างไรตามที่เห็นชัด ๆ การแตกต่างอันเป็นดังไร้แก่นสารอย่างมาก จากสภาพที่เป็นอยู่ใน

ปัจจุบันนี้ อย่างดีที่สุดที่เราจะทำได้คือ เพียงแต่วางตั้งเชิงความเจริญก้าวหน้าบางอัน
ที่อาจเกิดขึ้น

เสด็จการทหาร

เมื่อสงครามสิ้นสุดลงในแอตแลนติก เรือก็เห็นว่าหากดินเคอโกดด์กองทัพบก
อาจจะเปลี่ยนแปลงหรืออาจจะต้องก้าวเข้ามาครอบครองอำนาจในการปกครอง กอง-
ทัพบกเป็นพลังอันเดียวของฝรั่งเศสที่รวมกันคิด กองทัพได้เข้ายุ่งกับการเมืองมากขึ้น
ได้เคยเป็นผู้ทำให้สาธารณรัฐที่ ๔ โค่นลง และในบางเวลาเข้มแข็งถึงขนาดที่กล้าฝ่าฝืน
อำนาจของเคอโกดด์

เมื่อความเป็นศัตรูกับในแอตแลนติกสิ้นสุดลงและมี การประกาศเอกราชใน
แอตแลนติก คู่มือจะไม่จำเป็นทางเกิดรัฐประหาร นายทหารที่หัวรุนแรงจำนวนมากถูกกำจัด
ออกจากกองทัพบก ประชาคมเกี่ยวกับแอตแลนติกทั้ง ๒ ครั้งแสดงให้เห็นว่า คนทั้งชาติ
หนุนหลังนโยบายแอตแลนติกของเคอโกดด์อย่างเข้มแข็ง และหนุนหลังความเป็นผู้นำของ
เคอโกดด์ ตามที่เราเห็นแล้ว กำจัดของฝ่ายขวาสุดและสมาชิกสภาผู้แทนโดยเฉพาะพวก
อิสระซึ่งสนับสนุนให้ฝรั่งเศสยึดครองแอตแลนติกต่อไป ฝ่ายซ้ายอย่างย่อยยับในการเลือกตั้ง
ครั้งหลัง ๆ พวกนักกระแสนิยมไม่เกินร้อยละ ๓ ของคะแนนเสียงทั้งหมด และมีพวก
สมาชิกของพรรคชาตินิยมที่เข้ากันไม่ได้เพียงหยิบมือเดียวที่สามารถได้รับเลือกเข้ามาอีก
อาจจะเป็นไปได้ที่กองทัพบกจะกลับมามีบทบาทอย่างที่เคยมีสมัยก่อนปี ค.ศ. ๑๙๕๐ คือ
บทบาทในฐานะนักดังเหตุการณ์โลกการเมืองอยู่เฉย ๆ เพียงแค่วิกฤตการณ์ของชาติ
เช่น สงคราม การสลายตัวอย่างรวดเร็วของอำนาจของสาธารณรัฐ หรือการฟื้นตัว
ขึ้นใหม่ของพวกคอมมิวนิสต์เท่านั้น ก็อาจจะกระตุ้นให้กองทัพบกก้าวเข้ามา นับแต่ปี
ค.ศ. ๑๙๕๐ กองทัพบกมีบทบาททางการเมืองอยู่เสมอไม่ว่าทางใดก็ตามหนึ่ง ถ้าปราศจาก
เคอโกดด์แล้ว ในยามที่มีความคืบคลานภายในและภายนอกประเทศ ความเคยชิน
หลายอย่างของกองทัพบกในระยะ ๒๐ ปีหลังนี้อาจจะคืนมาอีก

สาธารณรัฐที่ ๕ “ที่ปฏิรูปแล้ว”

สาธารณรัฐที่ ๕ คือ คิวเคอโกดด์ แต่ข้อตกลงในวิธีปฏิบัติการต่าง ๆ อาจจะมีอายุสั้นกว่าคัวเขา จึงเป็นไปได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างรัฐบาลและรัฐสภา อย่างปัจจุบันนี้อาจจะดำรงต่อไป โดยมีดั้มยประมุขที่จำกัดเวลา ความเป็นผู้นำของฝ่ายบริหาร และอำนาจทางนิติบัญญัติที่จำกัด สิทธิในการยุบสภาและการจำกัดญัตติคำหาญ อาจทำให้นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีมีอำนาจควบคุมและมีคามมั่นคง ซึ่งคณะรัฐมนตรีในดั้มยสาธารณรัฐที่ ๔ ไม่มี แต่กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้จะไม่มีผลเลย ถ้าหากว่าขาดเดียงข้างมากสนับสนุนนายกรัฐมนตรี หรือถ้าหากว่าไม่มีประธานาธิบดีที่มีอำนาจผู้สามารถใช้สิทธิยุบสภา ประธานาธิบดีที่อาจข้ามหน้าสมาชิกสภาผู้แทนและเรียกร้องให้ประชาชนลงประชามติ และที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นคือประธานาธิบดีที่ได้รับความนิยมนักใคร่กว้างขวางดังเช่นเคอโกดด์

จุดประสงค์ที่แท้จริงในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม คือ จัดให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีจากประชาชนโดยตรงเพื่อให้ผู้ที่รับช่วงต่อจากเคอโกดด์ได้รับฉันทานุมัติจากประชาชนโดยตรง อันจะเป็นการเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่ตำแหน่งประธานาธิบดี อย่างไรก็ดีตามต้องเมื่อเคอโกดด์พ้นตำแหน่งไปแล้ว เราจึงจะรู้ว่าจะเกิดผลสัมดังเจตนาใหม่ มีการพิจารณาและดัดเด็การเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรงของประชาชนลง เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ึ่งหนด้วยเหตุผล ๓ ประการ คือ ประการแรก เพราะว่าประธานาธิบดีในขณะนั้นเป็นประธานาธิบดีของประชาคมฝรั่งเศสด้วย จึงยอมเป็นของยากมากที่จะให้ประชาชนในอาณานิคมมาเลือกด้วยที่ตามความเป็นจริงแล้วก็คือประธานาธิบดีฝรั่งเศส ในเมื่อขณะนั้นไม่มีประชาคมแล้ว เหตุผลข้อที่สองก็คือ ประการที่สอง ถ้าตั้งของพรรคคอมมิวนิสต์ (ราว ๆ ร้อยละ ๒๕ ของผู้ออกเดียงลงคะแนน) ทำให้เด็ดยากที่ประธานาธิบดีจะได้รับเลือกด้วยคะแนนเดียงข้างมากอย่างเด็ดขาด เหตุผลข้อที่สามคือ เหตุผลข้อที่ ๓ คือ เรื่องการมีหลายพรรค เหตุผล ๒ ข้อหลังนั้นยังคงมีอยู่แต่ก็ไม่ใครเห็นว่าสำคัญอีกต่อไปแล้ว มนุษย์ให้เห็นว่าผู้ออกเดียงที่เป็นคอมมิวนิสต์ไม่

ได้ทำตามพรรค และไม่ได้ออกเสียงให้พรรคในกรณีที่มีการออกเสียงเลือกตัวบุคคล
ดังที่ปรากฏมาแล้วในประชามติทางเม็กซิโก ๒๗ เดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๕๘ และเมื่อ
วันที่ ๘ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๑ นอกเหนือไปจากวันนั้นคือ ในการเลือกตั้งจำกัดตัว
ผู้แข่งขันเลือกตั้งดังเหลือเพียง ๒ คนเท่านั้น พรรคจะต้องรวมกันเพื่อสนับสนุนคนใดคน
หนึ่ง ความจริงที่จะทำให้หันไปสนับสนุนพรรคผลผลิตที่เกิดขึ้นจากระบบการมีหลายพรรค
ในที่สุด การเลือกประธานาธิบดีโดยตรงจากประชาชนจะทำให้ชาวฝรั่งเศสเกิดความรู้สึก
มีส่วนใกล้ชิดกับการเมือง ความรู้สึกที่ในอดีตไม่มี ดังนั้นจึงเป็นที่หวังกันว่าการปฏิรูป
ที่ประกาศใช้เป็นกฎหมาย จะรักษาความเข้มแข็งของตำแหน่งประธานาธิบดี และจะ
แผ้วถางทางไปสู่ความง่ายลงในเรื่องระบบพรรค

ควรจะให้เห็นโดยเร็วว่า การปฏิรูปนี้ไม่ใกล้เคียงกับระบบประธานาธิบดี
ของอเมริกา ประธานาธิบดีฝรั่งเศสจะยังคงมีมติธิปไตย มีอำนาจอุทธรณ์ต่อประชาชน
โดยผ่านประชามติ การใช้อำนาจฉุกเฉินตามมาตรา ๓๖ และมีมติพิเศษอื่นๆ ที่
กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้อีกมากซึ่งประธานาธิบดีอเมริกาไม่มี

การคืนสู่สาธารณรัฐที่ ๔

การปฏิรูปดังกล่าวมีผลหรือไม่ ควรจะดูสมมติฐานอีกอันคือ การค่อยๆ
หันไปหาสถาบันและการปฏิบัติแบบสาธารณรัฐที่ ๔ ซึ่งมีประธานาธิบดีที่อ่อนแอและ
อำนาจสูงสุดอยู่ที่ฝ่ายนิติบัญญัติ การดึงไปสู่ทิศทางการนี้เกิดมาจากพลังทางสังคม เศรษฐกิจ
อุดมการณ์ และการเมืองดังที่เราได้กล่าวถึงมาแล้วในบทค้นๆ บางทีจึงอาจสรุปได้
ในประโยคเดียวว่า ไม่มีเสียงข้างมากทางการเมืองในประเทศฝรั่งเศส เมื่อขาดเสียง
ข้างมากทางการเมือง (จากประชาชนหรือจากรัฐสภา) ก็ไม่อาจมีผู้นำทางบริหารที่เข้ม
แข็งดังเช่นระบบประธานาธิบดีของอเมริกาหรือแบบคณะรัฐมนตรีของอังกฤษ จึงออก
จะยากมากสำหรับฝรั่งเศสที่จะเลือกประธานาธิบดี (คนอื่นที่ไม่ใช่เดอโกลด์) ได้ด้วยเสียง
ข้างมากที่จะทำให้ประธานาธิบดีมีกำลังทางการเมืองตามที่จำเป็นต้องมีในการจะปกครอง

ให้ได้ผล ถ้าการใช้เด็ทกระเท่ท่ในการเด็ทคองและยักย้ายในทางการเมืองและการเด็ทคองสามารถทำให้เกิดมีการเด็ทคองขึ้นมาได้ ก็จะมีขาดอำนาจที่มาจากความดันบัคตุนในทางการเมืองจากประชาชนอันเป็นแก่นท่แท้จริงของระบอบประชาธิปไตย ไม่มีอะไรดีขึ้นมาเลยดำหรับทั้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีจะต้องแสวงหาความดันบัคตุนจากรัฐสภา ซึ่งก็อ่กนั้นแหละในประเทศที่แบ่งแยกกันเช่นนี้ย่อมมีปัญห่าในการหาเด็ทข้างมาก

ดังนั้นจึงยังอาจจะเป็นไปได้มากซนที่พดงเค็ดอนไหวของดั้มยี่สาธาณรัฐที่ ๔ จะกลับคืนมา และดั้ภาผู้แทนท่มี่หลายพรรคจะนำระบบปฏิบัติที่คล้ายคั้งกับของสาธารณรัฐที่ ๔ มาใช้อีกครั้งหนึ่ง ระบบนั้นจะเป็นระบบของคณะรัฐมนตรีดั้มและฝ่ายบริหารที่อ่อนแอ สาธาณรัฐที่ ๔ ได้เคยเค็ดอนเข้าสู่ระบบปฏิบัติของสาธารณรัฐที่ ๓ ทั้ท่ที่จุดประสงค์ท่ตั้งไว้คือเพื่อปฏิรูปยกเลิกระบบสาธารณรัฐที่ ๓ เช่นกันสาธารณรัฐที่ ๔ อาจจะค่อยๆ ซบยับเข้าไปใกล้สภาพและการปฏิบัติของสาธารณรัฐที่ ๔

ในระบบพรรคการเมืองท่งปดง พดงทางดั้มคมและพดงทางอุดมการณ์วางและก่อรูปรัฐบาคตุน ในประเทศฝรังเศส การแตกแยกกันทางอุดมการณ์ การแบ่งแยกกันอย่างเค็ดขาดระหว่างกลุ่มดั้มคมสำคัญๆ ความซมซนและความไม่ไว้วางใจกันระหว่างชนชั้นต่าง ๆ ของดั้มคมและชนบชรรมเน็ยมทางการเมืองยังไม่อาจปรองดองกันได้ ระบบพรรคการเมืองของฝรังเศส นอกไปจากโบนาปาร์ติดั้มซึ่งกำลังมีผลตอยูนัน ยังไม่สามารถจัดให้มีการคดคองกันอย่างกว้างๆ ซึ่งจำเป็นในการเชื่อมผลประโยชน์และอุดมการณ์ท่ขัดแย้งกันให้เข้ากันเป็นพรรคแห่งชาติ ซึ่งสามารถจะผลิตเด็ทข้างมากทางการเมืองที่ใ้การได้

บรรณานุกรม

บท 2

- Brogan, Denis W., *France Under the Republic* (New York: Harper, 1940).
- Bury, J. P. T., *France: 1814–1940* (London: Methuen, 1956).
- Duguit, L., H. Monnier, and R. Bonnard, *Les Constitution et les Principales Lois Politiques de la France, Depuis 1789* (VIIIe Ed. par Georges Berlia, Paris, 1952).
- Earle, Edward Mead (ed.), *Modern France: Problems of the Third and Fourth Republics* (Princeton: Princeton University Press, 1951).
- Halasz, Nicholas, *Captain Dreyfus: The Story of a Mass Hysteria* (New York: Simon and Schuster, 1956).
- Hayes, Carlton J. H., *The Historical Evolution of Modern Nationalism* (New York: R. R. Smith, 1931).
- Kohn, Hans, *Making of the Modern French Mind* (New York: Van Nostrand, 1955).
- Martin, Kingsley, in J. P. Mayer (ed.), *The Rise of the French Liberal Thought: A Study of Political Ideas from Bayle to Condorcet*, 2nd ed. (New York: New York University Press, 1954).
- Mayer, Jacob P., *Political Thought in France from Sieyes to Sorel* (London: Faber, 1943).
- Moraze, Charles, *The French and the Republic* (Ithaca: Cornell University Press, 1958).
- Seignobos, Charles, *The Evolution of the French People* (New York: Knopf, 1932).
- Siegfried, Andre, *France: A Study in Nationality* (New Haven: Yale University Press, 1930).
- Soltau, Roger, *French Political Thought in the Nineteenth Century* (New Haven: Yale University Press, 1931).
- Thomson, David, *Democracy in France: The Third and Fourth Republics*, 2nd ed. (New York: Oxford University Press, 1952).

บท 3

- Dansette, Adrien, *Destin du Catholicisme Francais, 1926–1956* (Paris: Flammarion, 1957).
- , *Histoire Religieuse de la France Contemporaine sous la IIIieme Republique* (Paris, 1957).
- Darbon, Michel, *Le Conflit entre la Droite et la Gauche dans le Catholicisme Francais, 1830–1953* (Paris: Toulouse Privat, 1953).
- Duveau, Georges, *Les Instituteurs* (Paris: Editions du Seuil, 1957).
- Duverger, Maurice, *Partis Politiques et Classes Sociales en France* (Paris: Armand Colin, 1956).
- Ehrmann, Henry W., *French Labor from Popular Front to Liberation* (New York: Oxford University Press, 1947).
- , *Organized Business in France* (Princeton: Princeton University Press, 1958).
- Fauvet, Jacques, et Henri Mendras, *Les Paysans et la Politique dans la France Contemporaine* (Paris: Armand Colin, 1958).
- Fourniere, de la, et F. Borella, *Le Syndicalisme Etudiant* (1958).
- Latreille, Andre, et Andre Siegfried, *Les Forces Religieuses et la Vie Politique* (Paris, 1957).
- LeBourre, R., *Le Syndicalisme Francais dans la Vieme Republique* (Paris: Calmann-Levy, 1959).
- Lorwin, Val R., *The French Labor Movement* (Cambridge: Harvard University Press, 1954).
- Meynaud, Jean, *Les Groups de Pression en France* (Paris: Armand Colin, 1959).
- Micaud, Charles A., *The French Right and Nazi Germany, 1933–1939* (Durham: Duke University Press, 1943).
- Monatte, Pierre, *Trois Scissions Syndicales* (Paris: Editions ouvriers, 1958).
- Monteil, V., *Les Officiers* (Paris: Edition du Seuil, 1958).

Muret, Charlotte T., *French Royalist Doctrine since the Revolution* (New York: Columbia University Press, 1933).

Planchais, Jean, *Le Malaise de l'Armee* (Paris, 1958).

Remond, Rene, *Les Catholiques, le Communism et les Crises, 1929—1959* (Paris: Armand Colin, 1960).

Saposs, David J., *The Labor Movement in Post-War France* (New York: Columbia University Press, 1931).

Williams, Philip, *Politics in Post-War France*, 2nd ed. (London: Longmans, Green, 1959).

▲ BIB 4

Bardonnnet, Daniel, *Evolution de la Structure de Parti Radical* (Paris: Montchretien, 1960).

Blum, Leon, *For All Mankind* (New York: Viking, 1946).

Campbell, Peter, *French Electoral Systems and Elections, 1789—1957* (New York: Praeger, 1958).

Duverger, Maurice (ed.), *Classes Sociales et Partis Politiques* (Paris: Armand Colin, 1956).

Einaudi, Mario, and Francois Goguel, *Christian Democracy in Italy and France* (South Bend, Ind.: University of Notre Dame Press, 1952).

Godfrey, E. Drexel, Jr., *The Fate of the French Non-Communist Left* (New York: Doubleday, 1955).

Goguel, Francois, *Geography des Elections Francaises de 1870 a 1951* (Paris: Armand Colin, 1957).

Hoffmann, Stanley, *Le Mouvement Poujade* (Paris: Armand Colin, 1956).

Milhaud, Albert, *Histoire du Radicalisme* (Paris, 1957).

Noland, Aaron, *The Founding of the French Socialist Party, 1893—1905* (Cambridge: Harvard University Press, 1956).

Rossi, Angelo, *A Communist Party in Action: An Account of Its Organization and Operations in France* (New Haven: Yale University Press, 1949).

Soltau, Roger H., *French Parties and Politics, 1871—1930* (New York: Oxford University Press, 1930).

Williams, Philip, *Politics in Post-War France*, 2nd ed. (New York: Longmans, Green, 1958).

▲ BIB 5

Association Francaise de la Science Politique, *Les Elections du 2 janvier 1956* (Paris: Armand Colin, 1957).

Chapman, Brian, *Introduction to French Local Government* (London: Allen and Unwin, 1953).

———, *The Prefects and Provincial France* (London: Allen and Unwin, 1955).

Duverger, Maurice, *The French Political System* (Chicago: University of Chicago Press, 1958).

Fauvet, Jacques, *La IVieme Republique* (Paris: Artheme Fayard, 1959).

De Gaulle, Charles, *War Memoirs. I: The Call to Honor, 1940—1942; II: Unity, 1942—1944; III: Salvation, 1944—1946* (New York: Simon and Schuster, 1958, 1959, 1960).

Goguel, Francois, *France under the Fourth Republic* (Ithaca: Cornell University Press, 1952).

Grosser, Alfred, *Le Politique Etrangere sous la IVieme Republique* (Paris: Armand Colin, 1961).

Howard, John E., *Parliament and Foreign Policy in France* (London: Cresset, 1948).

Lidderdale, D. W. S., *The Parliament of France* (London: Hansard, 1951).

Siegfried, Andre, *De la IVe a la Ve Republique* (Paris: Grasset, 1958).

Thomson, David, *Two Frenchmen: Pierre Laval and Charles de Gaulle* (London: Cresset, 1951).

Williams, Philip, *Politics in Post-War France: Parties and the Constitution in the Fourth Republic* (New York: Longmans, Green, 1954).

Wright, Gordon, *The Reshaping of French Democracy* (New York: Reynal and Hitchcock, 1948).

၂၇၇ ၆

- Aron, Raymond, *France Steadfast and Changing* (Cambridge: Harvard University Press, 1960).
- Debre, Michel, *La Nouvelle Constitution* (Tours, 1958, pamphlet).
- Duverger, Maurice, *La Ve Republique* (Paris: Presses Universitaire, 1959).
- Furniss, Edgar, *France, Troubled Ally* (New York: Harper 1960).
- Hoffmann, Stanley, "La Constitution de la Ve Republique," *Revue Francaise de Science Politique*, Vol. IX, No. 1 (March, 1959) p. 211.
- Macridis, Roy, and Bernard Brown, *The de Gaulle Republic: Quest for Unity* (Homewood, Ill.: Dorsey, 1960).
- Pickles, Dorothy, *The Fifth Republic* (New York: Praeger, 1962).
- Williams, Philip, and Martin Harrison, *De Gaulle's Republic* (London: Longmans, Green, 1960).

၂၇၇ ၇

Two authoritative studies have been published under the auspices of the French Association of Political Science:

Le Referendum de Septembre et les Elections de Novembre 1958 (Paris: Armand Colin, 1961).

Le Referendum du 8 janvier 1961 (Paris: Armand Colin, 1962).

See also:

Macridis, Roy, and Bernard Brown, *The de Gaulle Republic: Quest for Unity* (Homewood, Ill.: Dorsey, 1960).

Williams, Philip, and Mark Harrison, *De Gaulle's Republic* (London: Longmans, Green, 1960).

၂၇၇ ၈

- The greatest number of publications have appeared in article form in various periodicals.
- Brown, Bernard, "The Army and Politics in France," *Journal of Politics* (May, 1961).
- Clark, Michael, *Algeria in Turmoil: A History of the Rebellion* (New York: Praeger, 1960).
- Department of Political Science, University of California, *The Fifth Republic* (collection of essays and papers) (Berkeley: University of California Press, 1961).
- Duverger, Maurice, *La Vie Republique et le Regime Presidentiel* (Paris: Artheme Fayard, 1961).
- Furniss, Edgar, *France: Troubled Ally* (New York: Harper, 1960).
- Kraft, Joseph, *The Struggle for Algeria* (Garden City, N. Y.: Doubleday, 1960).
- Macridis, Roy, "De Gaulle: The Vision and the Record," *The Yale Review* (Winter, 1960).
- , "De Gaulle's Foreign Policy and the Fifth Republic," *The Yale Review* (Winter, 1961).
- , and Bernard Brown, *The de Gaulle Republic: Quest for Unity* (Homewood, Ill.: Dorsey, 1960).
- Schneider, Bertrand, *La Ve Republique et l'Algerie* (Paris: Editions Temoignage Chretien, 1959).
- Tillion, Germain, *Les Enemiers Complementaires* (Paris: Les Editions du Minuit, 1960).

สหภาพโซเวียต

เวอร์นอน วี. แอสพาทุเรียน

เสน่ห์ จามริก แปล

๑. บทนำ

๑

ในปี ค.ศ. ๑๘๔๗ เมื่อหนุ่มปัญญาชนชาวเยอรมันสองคนคือ คาร์ล มาร์กซ และเฟรเดอริค เอนเงล (Karl Marx and Friedrich Engels) ซึ่งอยู่ในวัยยี่สิบปีกว่า ทั้งคู่ได้เขียน คำประกาศคอมมิวนิสต์ (Communist Manifesto) ขึ้นมา ดัชนีคอมมิวนิสต์เป็นแต่เพียงความคิดที่หน้าตาคนแค่นั้น แต่ทว่าดลใจให้หนุ่มผู้แต่งทั้งสองได้ประกาศขึ้นเป็น "กบฏบีค้ำซึ่งกำลังหลอมนยุโรป" อันจะได้เร้าใจให้เกิดการจู่โจมตั้งคมชนมุดฐานชนใหม่ ซึ่งจะกวาดล้างอารยธรรมที่ระบบนายทุนก่อตั้งขึ้นมาภายในเวลาอันสั้น ๕๐ ปี ดัชนีคอมมิวนิสต์แบบมาร์กซได้ผลิตพรรคตั้งคณนิยม และพรรคตั้งคมประชาธิปไตยต่าง ๆ ในยุโรปตะวันตก รวมทั้งกลุ่มแตกแยกและฝักฝ่ายต่าง ๆ ทางการเมืองเป็นจำนวนมาก หนึ่งในกลุ่มการเมืองเหล่านี้คือพรรคบอดเซวิกหรือฝ่ายซ้ายจัดของพรรคตั้งคมประชาธิปไตยรัสเซีย (Russian Social Democratic Party) (ต่อมาเรียกชื่อใหม่ว่าพรรคคอมมิวนิสต์) ซึ่งมีวลาดีมีร์ อิลยิช เเลนิน (Vladimir Ilyich Lenin) เป็นผู้นำ ได้ใช้ความคิดของมาร์กซ ก่อตั้งพรรคปฏิวัติซึ่งยึดอำนาจในชาติใหญ่ของโลก คือ จักรวรรดิรัสเซีย นับเป็นครั้งแรก โลกได้เห็นการสถาปนาระบบตั้งคมเศรษฐกิจและการเมืองซึ่งถือตามแบบแผนความคิดอันแสดงไว้ใน "คำประกาศคอมมิวนิสต์" อย่างเปิดเผยและท้าทาย

การปฏิวัติบอดเซวิก ปี ค.ศ. ๑๙๑๗ นับเป็นเหตุการณ์หัวเดียวหัวต่อที่ใหญ่ยิ่งในวิวัฒนาการประวัติศาสตร์ของมนุษย์ บรรดาการปฏิวัติและการแปรเปลี่ยนจำนวนมากมายซึ่งเกิดขึ้นทั่วโลกในระยะ ๕๐ ปีที่ล่วงมา ได้ถูกสร้างและรับอิทธิพลอย่างลึกซึ้งจากความคิดของการปฏิวัติบอดเซวิก และอำนาจของรัฐโซเวียตที่เกิดขึ้นเพราะความคิดนั้น ในระยะหลังปี ค.ศ. ๑๙๖๐ คือกว่าร้อยปีเล็กน้อย หลังจากที่ "คำประกาศคอมมิวนิสต์" ได้ออกมา ดัชนีคอมมิวนิสต์ไม่ใช่เป็นความคิดธรรมดาต่อไปแล้ว หากเป็นวิถีชีวิต

อย่างหนึ่งซึ่งครอบคลุม ๓๓ รัฐ พร้อมด้วยประชากรจำนวนเกือบพันล้านคน ซึ่งครอง
ดินแดนเหนือที่ดินประมาณ ๓ ใน ๓ ของโลก ภายในกลุ่มชาติเหล่านี้ มีกลุ่มชนดั้งเดิมชาติ
และชาติพันธุ์ และภาษาแตกต่างกันมากกว่าสองร้อย ซึ่งประกอบเป็นเชื้อชาติส่วนใหญ่
ของมนุษย์ วัฒนธรรมและค่านิยมจำนวนมากมาย ยิ่งกว่านั้น บรรดาพรรคคอมมิวนิสต์
ทั้งใหญ่และเล็กมีอยู่ในประเทศอื่น ๆ ถึง ๗๕ ประเทศ ใน ๕ ทวีป นับตั้งแต่กลุ่มนอก
กฎหมายย่อย ๆ ไปจนถึงพรรคใหญ่ ๆ อย่างเช่นที่เห็นกันในฝรั่งเศส อิตาลี และอิน-
โดนีเซีย พรรคเหล่านี้ทั้งหมดมุ่งมั่นต่อการสถาปนาระบบคอมมิวนิสต์ให้เป็นวิถีชีวิต
อันหนึ่งในประเทศของตน

๓) การทำลายของโซเวียต

ในเวลา ๔๐ ปี ระบบคอมมิวนิสต์ได้แปรเปลี่ยนรัสเซียไปอย่างแก้ไขไม่ได้
แต่ในการนี้ ความคิดของระบบคอมมิวนิสต์ก็ยังถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปอย่างลึกซึ้งด้วย
เหมือนกัน ลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งหุดอนหรือทำลายโลกในคอนกรีตคริสต์ศักราชที่ ๒๐
ไม่ใช่เป็นจินตนาการใฝ่ฝันของมีกซ์และเอนเกด ทั้งที่ไม่ใช่ลักษณะที่เปลี่ยนไปเพราะ
การล่มสลายของเงิน หากแต่เป็นสภาพการณ์ที่แท้จริงของระเบียบสังคมใหม่ ซึ่ง
หุดอนตัวขึ้นในสหภาพโซเวียตระหว่าง ๔๐ ปีที่ล่วงมา

การทำลายของโซเวียตมี ๒ ลักษณะ ประการแรกทีเดียวระบบโซเวียต
เกิดขึ้นมาในฐานะที่เป็นกระบวนการคู่แข่งในการสร้างอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนให้ทันสมัย
เป็นกระบวนการซึ่งในประวัติศาสตร์ ก่อนหน้าความจำเป็นของระบบโซเวียต
เป็นการผูกขาดของระบบนายทุน ประการที่สอง ระบบเป็นวิถีชีวิตคู่แข่งอันหนึ่งของ
วิถีชีวิตแบบตะวันตก ซึ่งคนพยายามเข้ามาแทนที่อารยธรรมและสถาบันของตะวันตก
ด้วยเหตุนี้การทำลายของโซเวียตจึงเป็นทั้งคำสัญญาและการคุกคามในขณะเดียวกัน ตั้ง
ที่ระบบคอมมิวนิสต์ได้ทำต่อรัสเซียระหว่าง ๔๐ ปีที่ล่วงมา ก็คือ ทำให้รัสเซียสามารถ

เผชิญกับการทำลายของการเปลี่ยนให้ทันสมัยโดยรวดเร็วได้อย่างเป็นผลสำเร็จ ซึ่งยังคงความตื่นตัวให้แก่บรรดาประเทศด้อยพัฒนาที่กระหายในการเปลี่ยนให้ทันสมัย และสร้างอุตสาหกรรมโดยรวดเร็ว แต่ที่ว่าเป็นการยังความเกตุยดกตัวให้แก่บรรดาดังคมที่ก้าวหน้าและทันสมัยซึ่งนิยมระบบดังคมและการเมืองของตนเองยิ่งกว่าระบบที่เกิดขึ้นในรัสเซีย

โซเวียตรัสเซียในฐานะอดีตประเทศด้อยพัฒนา

ก่อนปี ค.ศ. ๑๘๑๗ รัสเซียเป็นยักษ์ใหญ่ใจเด็กทั้งที่เป็นจักรวรรดิที่กว้างใหญ่ไพศาล ครอบคลุมทั้งยุโรปและเอเชีย และเป็นหนึ่งในมหาอำนาจทั้งหลายของยุโรป แต่เกียรติภูมิของรัสเซียก็เสื่อมลงอย่างรวดเร็ว เพราะไม่สามารรถสร้างปัจจัยจำเป็นแห่งยุคอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ลักษณะสำคัญที่สุดของจักรวรรดิรัสเซียไม่ใช่อยู่ที่ว่าเป็นระบอบเอกราชปไตยแบบอำนาจเด็ดขาด หากแต่เป็นประเทศที่มีกำลังยิ่งใหญ่ซึ่งยังไม่บังเกิดผล ทั้งในประเทศเยอรมันและญี่ปุ่น รัฐบาลระบอบเอกราชปไตยทำการริเริ่มปรับสังคมของตนให้เข้ากับยุคอุตสาหกรรม แต่รัสเซียไม่เป็นเช่นนั้น

ในปี ค.ศ. ๑๘๑๔ รัสเซียอยู่ในอันดับสุดท้ายในหมู่รัฐอุตสาหกรรมยิ่งใหญ่ของโลก แต่มาราวปี ค.ศ. ๑๘๖๐ สหภาพโซเวียตได้ข้ามหน้ามหาอำนาจอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ทั้งหมดของยุโรปตะวันตก (และญี่ปุ่น) ในระดับความก้าวหน้าขั้นรากฐานของการสร้างอุตสาหกรรมและเป็นรองเฉพาะสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ซึ่งสหภาพโซเวียตมุ่งมั่นที่จะทดเทียมและชนหน้าให้ได้

ในปี ค.ศ. ๑๘๑๔ รัสเซียอ่อนแอในทางทหาร และรัสเซียต้องปราชัยในสงครามครั้งแล้วครั้งเล่าภายหลังปี ค.ศ. ๑๘๕๐ และในปี ค.ศ. ๑๙๐๕ ต้องพ่ายแพ้อย่างยับเยินต่อญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่ขึ้นมาใหม่ กำลังทางทหารของรัสเซียซึ่งเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ยังเห็นได้จากการพ่ายแพ้ จากการถูกยึดครอง และการปฏิวัติขุ่นเหิง

ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ อย่างไรก็ดี ระยะภายหลังปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เวียดนามแห่งชาติ-เทียมกับสหรัฐ ในอำนาจทางทหารและในบางด้านกรู้ดีก็จะเป็นฝ่ายนำอย่างชัดแจ้ง

ในปี ค.ศ. ๑๙๑๔ เวียดนามมีประชากรที่ขาดความเข้าใจและไม่รู้หนังสือเป็นส่วนใหญ่ทีเดียว เวียดนามผลิตนักวิทยาศาสตร์เด่น ๆ บ้างเหมือนกัน แต่โดยทั่วไปคงต่ำหลังห่างไกลจากประเทศอื่น ๆ ในยุโรปในความก้าวหน้าทางการศึกษา วิทยาการ และวิทยาศาสตร์ ราวปี ค.ศ. ๑๙๖๐ สหภาพโซเวียตได้บรรลุผลผลิตคนรู้หนังสือร้อยเปอร์เซ็นต์เต็ม ปัจจุบันสหภาพโซเวียตมีนักศึกษาที่เข้าทำการศึกษานอกประเทศเป็นจำนวนมาก ถึงดีเท่าของบริเตนใหญ่ ฝรั่งเศส อิตาลี และเยอรมันนี้ตะวันตกรวมกัน เดียวกันทุกปี สหภาพโซเวียตผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในด้านวิศวกรรมเป็นจำนวนมากถึงสามเท่าของสหรัฐ ในหลาย ๆ ด้านสหภาพโซเวียตได้สร้างระบบการศึกษาที่ไม่เป็นรองใคร

เรื่องราวคงเป็นทำนองเดียวกันในด้านบริการสังคม เฉพาะอย่างยิ่งทางการแพทย์ ในปี ค.ศ. ๑๙๑๔ วิทยาการแพทย์ของเวียดนามต่ำถึงอย่างน่ากลัว และการดูแลสุขภาพทางแพทยก็มีให้เฉพาะสำหรับคนร่ำรวยมาก ๆ เท่านั้น ก่อนหน้าการปฏิวัติ จำนวนแพทย์และทันตแพทย์มีอยู่ ๒๘,๐๐๐ คน แต่ราวปี ค.ศ. ๑๙๖๐ มีอยู่เกือบ ๓๗๕,๐๐๐ คน ซึ่งทำให้สหภาพโซเวียตปัจจุบันมีจำนวนแพทย์ต่ออัตราจำนวนประชากรมากกว่าประเทศใด ๆ ในโลก (ยกเว้นอิสราเอล) รวมทั้งสหรัฐ ปัจจุบันราษฎรโซเวียตทุกคนมีสิทธิได้รับการรักษาทางแพทย์โดยไม่เสียเงิน ความยืนยาวของชีวิตในรัสเซียได้เพิ่มขึ้นจากอายุเฉลี่ย ๓๒ ปีก่อนหน้าการปฏิวัติเป็น ๖๘ ปี ซึ่งทำให้รัสเซียเป็นประเทศที่มีความยืนยาวของชีวิตคนชาติสูงสุดในโลก จำนวนเตียงโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากจำนวน ๒๐๗,๓๐๐ ก่อนหน้าการปฏิวัติ เพิ่มขึ้นเป็น ๓ ล้านครั้งในปี ค.ศ. ๑๙๖๐

เช่นเดียวกับในสังคมก่อนยุคอุตสาหกรรมจำนวนมาก เวียดนามก่อนหน้าการปฏิวัติมิได้อ่านวยโอกาสมากนักสำหรับสตรี ปัจจุบันในสหภาพโซเวียต ร้อยละ ๕๓ ของราษฎรโซเวียตทั้งหมดที่ได้รับการศึกษานี้มีชั้นเป็นสตรี ก่อนหน้าการปฏิวัติร้อยละ ๑๐ ของจำนวนแพทย์เป็นสตรี ปัจจุบันกว่าร้อยละ ๗๕ ของแพทย์ทั้งหมดในสหภาพ-

โซเวียตเป็นศัตรู สถานการณ์ในด้านครูก็เกือบคล้าย ๆ กัน บรรดาศัตรูจะพบได้ใน
แขนงและระดับทั้งหมดของชีวิตโซเวียตในด้านวัฒนธรรม วิชาชีพ และวิทยาศาสตร์เป็น
จำนวนมากยิ่ง ๆ ขึ้น และในอัตราส่วนที่สูงกว่าในประเทศอื่นใด

เหล่านี้เป็นผลสำเร็จสำคัญ และเป็นสิ่งที่อยู่เหนืออุดมการณ์หรือระบบ
ดังคม เพราะว่าอำนาจทางอุตสาหกรรม กำลังทางทหาร การรู้หนังสือและการศึกษา
ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และวิทยาการ การแพทย์ และการปล่อยให้สตรีมีอิสระ
เป็นเป้าหมายที่ปรารถนากันทุกหนทุกแห่ง ดังเหล่านี้เป็นเครื่องวัดอันไม่อาจปฏิเสธได้ของ
สังคมที่ทันสมัย อุตสาหกรรมเจริญและเดินแบบตะวันตก ดังเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์
ของอำนาจ เกียรติภูมิ และความภาคภูมิใจสำหรับบรรดาประชาชนที่มีดังเหล่านี้ บรรดา
ประเทศด้อยพัฒนาสนใจในผลที่ได้ เพราะว่าประเทศด้อยพัฒนาไม่มีผลประโยชน์เกี่ยว
ข้องในเรื่องลัทธิ หรือ หักถ่วงกันต่าง ๆ และประเทศเหล่านี้ได้ใจคอระบอบการซึ่งจะ
เป็นทางกระตุกตนเองให้เข้าสู่ยุคแห่งวิทยาการสมัยใหม่ จากประสบการณ์ของโซเวียต
ประเทศด้อยพัฒนาต่างได้เห็นความสำเร็จผลจริง ๆ ของความมั่นและความมุ่งมั่นมาคร
ปรารถนาของประเทศซึ่งด้อยพัฒนามาก่อน ที่สำคัญเช่นกันก็คือข้อเท็จจริงที่ว่า ความ
สำเร็จผลของโซเวียตไม่ใช่แค่เพียงจะรวดเร็วอย่างเด่นชัดเท่านั้น ในทางปฏิบัติยังเป็น
เรื่องของการดำเนินด้วยตัวเองท่ามกลางอุปสรรคใหญ่หลวงต่าง ๆ เป็นเวลากว่า ๓๐ ปี
รัสเซียบอดเชวิกเป็นดินแดนที่โดดเดี่ยวในโลกของรัฐปฏิบัติกันนายทุน พวกบอดเชวิกได้
รับช่วงประเทศซึ่งระส่ำระสายเพราะสงคราม เพราะการยึดครองและความทรุดโทรมทาง
เศรษฐกิจ รัสเซียได้สร้างตนเองให้เป็นประเทศอุตสาหกรรม ในภาวะเผชิญหน้ากับ
อุปสรรคร้ายแรงภายนอก และความยุ่งเหยิงภายในทั้งหลายภายหลังปี ค.ศ. ๑๙๓๓
รัสเซียเป็นเป้าหมายของโจมตของเยอรมันและญี่ปุ่น รัสเซียรอดตัวจากการโจมตีของนาซี
และกองทัพดินแดนที่เจริญของรัสเซีย (เท่ากับครึ่งหนึ่งของซีกยุโรปของรัสเซีย) ถูกยึด
ครองและทำลาย รัสเซียก็ยังดำรงระดมกำลังต่อต้านซึ่งคัดกำลังกองทัพเยอรมันและ
ทำให้เยอรมันต้องพ่ายแพ้ไปในที่สุด

ระบบคอมมิวนิสต์โซเวียต จึงเกิดขึ้นในฐานะเป็นกระบวนการสำหรับแปร
เปลี่ยนรัฐเกษตรและกึ่งฟิวดัลอันต่ำลง ให้เป็นสังคมอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว
เร็ว มันเป็นกระบวนการซึ่งรับรองจะให้มีการแปรเปลี่ยนประชากรที่ไม่รู้หนังสือ ให้เป็น
ประชากรที่ทำการศึกษารวดเร็ว ที่จะเปลี่ยนแรงงานชนบทที่ไม่มีฝีมือให้เป็นช่างและ
คนงานที่มีฝีมือโดยรวดเร็ว ที่จะกำจัดโรคภัยโดยเร็ว ที่จะปลดเปลื้องพันธะของสัตว์และ
ที่จะปรับปรุงยกมาตรฐานการครองชีพโดยรวดเร็ว แต่เหนือสิ่งอื่นใดทั้งหมด กระบวน
การเช่นนี้ รับรองที่จะให้ได้อำนาจ อิทธิพลและศักดิ์ศรีโดยรวดเร็วสำหรับประชาคม
ชาติที่กำลังเกิดขึ้นซึ่งมีความมุ่งมั่นปรารถนาเกินความสามารถของตนในปัจจุบัน ประชา
กรของประเทศด้อยพัฒนายิ่งมีมากเพียงใดและทวีพยากรณ์ธรรมชาติของประเทศนั้นยิ่งมี
มากชนิดและกว้างขวางเพียงใด ประสิทธิภาพของโซเวียตก็ยังปรับใช้ได้มากจนเพียงนั้น
ประชาคมชาติด้อยพัฒนาที่ใหญ่ที่สุดในโลก คือ จีน ได้ลงมือดำเนินในกระบวนการเดียวกัน
กัน ประเทศจีนภายใต้ระบบคอมมิวนิสต์ ได้อำนาจและเกียรติภูมิในกิจการของโลกใหญ่
ยิ่งกว่าในสมัยใด ๆ ในเวลาสองร้อยปีที่ล่วงมา

กล่าวโดยย่อ ระบบคอมมิวนิสต์โซเวียต ให้แนวทางที่มุ่งใจและสัมฤทธิ์ผล
เพื่อสนองความต้องการของ "การปฏิวัติแห่งความคาดหวงที่ทมิฬ" ซึ่งแพร่หลายไป
ทั่วดินแดนด้อยพัฒนาทั้งหลาย

ลักษณะสำคัญของระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จโซเวียต

ระเบียบสังคมโซเวียต พิจารณาโดยส่วนรวมมีลักษณะเฉพาะ แต่ระบบ
การเมืองมีลักษณะบางอย่างร่วมกับระบบเอกราชปไตยและระบบเผด็จการทั้งสมัยใหม่และ
สมัยโบราณ ความพหุวัฒนธรรมอันเกินควรกับสถาบันและหลักปฏิบัติทางการเมืองของ
ระบบโซเวียตโดยแยกต่างหากจากสถาบันสังคมและเป้าหมายทางอุดมการณ์ทำให้จัด
ระบบเผด็จการโซเวียตไปรวมอยู่ในกลุ่มระบบอำนาจเบ็ดเสร็จของนาซีและฟาสซิสต์ ทั้ง

ที่สหภาพโซเวียตมีหลักปฏิบัติทางการเมืองอย่างคล้ายกับระบบทั้งสองนี้ แต่หลักอุดมการณ์และเป้าหมายทางสังคมของรัฐโซเวียตแตกต่างอย่างแน่ชัดจากหลักและเป้าหมายของระบบนาซีและฟาสซิสต์ เพราะฉะนั้น ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบโซเวียตจึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยการพิจารณาคึกขาระบบการเมืองภายในกรอบของเป้าหมายของอุดมการณ์ของระบบนั่นเอง

ระบบเผด็จการสมัยใหม่ที่ระคมและชักโยงพวกมอดชนและเรียกร้องการสนับสนุนเข้มแข็งของเขาถูกเรียกว่า “ระบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ” เพื่อที่จะแยกแยะระบบเหล่านี้อกจากระบบเผด็จการส่วนบุคคลหรือระบบเอกราชปไตยแห่งราชวงศ์ที่เคยมีมาซึ่งพยายามที่จะอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนหรือสงวนรักษาอำนาจปกครองของตนโดยไม่มีมอดชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยอย่างจริงจัง

ทั้งที่โฆษกโซเวียตปฏิเสธข้ออ้างว่า ระบบเผด็จการส่วนบุคคล แต่เขาก็ยอมรับหลักความคิดว่าด้วยระบบเผด็จการของ “ชนชั้น” และยังอธิบายความหมายของระบบโซเวียตว่าเป็น “ระบบเผด็จการแห่งชนกรรมาชีพ” แต่คนเหล่านี้อ้างว่าระบบเผด็จการแห่งชนกรรมาชีพ โดยสาระเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะเป็นระบบที่ใช้ระบบซึ่งเดียงฝ่ายข้างมาก (คนงานและสมัครพรรคพวก) ทำการปกครองฝ่ายเดียงข้างน้อย คนเหล่านี้โต้แย้งความคิดเรื่องประชาธิปไตยแบบตะวันตกว่าเป็นประชาธิปไตย “กฏมพี” หรือนายทุน กล่าวคือ เป็นประชาธิปไตยสำหรับคนไม่กี่คน คือพวกนายทุนในสายตาของคนเหล่านี้ ประชาธิปไตยแบบตะวันตกจึงเป็นเผด็จการเห็นอมอดชนคนงาน ส่วนประชาธิปไตยแบบโซเวียตเป็นเผด็จการเห็นอดีตชนชั้นปกครองนายทุน

ประชาธิปไตยในฐานะเป็นสัญลักษณ์ได้มีบทบาทที่สำคัญเสมอในนโยบายและ tactics ของโซเวียต เพราะลักษณะจูงใจอันเห็นได้ชัดของชื่อประชาธิปไตย แม้กระทั่งในสมัยของการทหารุนโหดร้ายอย่างถึงที่สุดในระบบศักดินา รัฐบาลโซเวียตก็ยังอธิบายระบบโซเวียตว่าเป็น “ระบบประชาธิปไตยที่สุด” ในโลก อย่างไรก็ตาม ภายใต้

หลังมรณกรรมของสตาลิน ครุสชอฟก็ได้ยอมรับว่า สหภาพโซเวียตภายใต้สตาลิน
อย่างน้อยที่สุดระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๕ - ๑๙๕๓ โดยแท้จริงนั้นเป็นเผด็จการส่วนบุคคล

ชีวิตการเมืองของสหภาพโซเวียตผูกขาดโดยพรรคเดียว คือ พรรคคอม-
มิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียต ซึ่งเป็นองค์การทางการเมืองที่ถูกตั้งตามกฎหมายองค์การ
เดียวในประเทศ โดยที่การรวมศูนย์อำนาจอย่างสูงในการจัดระเบียบองค์การของพรรค
พรรคในฐานะที่เป็นผู้รักษาและแปลหลักอุดมการณ์ของทางการจึงเป็นผู้ปกครองประเทศ
โดยแท้จริง ปัจจุบันสมาชิกพรรคมีจำนวนอยู่เพียงร้อยละ ๕ ของประชากรทั้งหมด แต่
พรรคทำการอำนวยความสะดวกเจ้าหน้าที่สำคัญ ๆ ในสถาบันการเมือง เศรษฐกิจ ทหาร
และวัฒนธรรมทั้งหมด ดังนั้น จึงไม่เฉพาะแต่เพียงหลักอุดมการณ์ทางการเท่านั้นที่เป็น
“เบ็ดเตล็ด” แต่การควบคุมก็เบ็ดเตล็ดด้วย เพราะพรรคไม่ยอมให้ปรากฏมีพลังการ
เมืองหรือสังคมใด ๆ ที่สามารถท้าทายการผูกขาดอำนาจของพรรคในระบบโซเวียต

ระบบเศรษฐกิจโซเวียตยังเป็น “เบ็ดเตล็ด” ด้วยในความหมายที่ว่า
ลักษณะเป็นสังคมนิยมโดยสิ้นเชิง เพื่อสนองตอบกฎมาตรฐานอุดมการณ์ของคิ
มีนส์กี รัฐโซเวียตเป็นเจ้าของที่ดิน ห้างร้าน ทรัพย์สินกรรมชาติ ดึงก่อสร้างทาง
อุตสาหกรรม และสถาบันการเงินของประเทศทั้งหมด ดั่งเหล่านี้ไม่มีอะไรที่อาจเป็นของ
เอกชนได้ โดยแท้จริงประชากรคนงานในเมืองทั้งหมดถูกว่าจ้างโดยรัฐหรือสถาบันที่
อำนวยความสะดวกของรัฐและพรรค ในชนบท ประชากรส่วนมากทำงานในที่นาวมซึ่งในทาง
ทฤษฎีเป็นการประกอบการแบบสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม รัฐเป็นเจ้าของที่ดินและหน่วยนา
วมถูกควบคุมอย่างใกล้ชิดด้วยกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของรัฐ

การควบคุมเศรษฐกิจถือว่าเป็นเงื่อนไขจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับระบบเศรษ-
กิจที่อำนวยความสะดวกและวางแผนจากส่วนกลาง รัฐโซเวียตกำหนดการพัฒนาเศรษฐกิจของ
ประเทศตามคำสั่งจากพรรค รัฐเป็นผู้ตัดสินว่าจะผลิตอะไร และเท่าใด รัฐกำหนด
ราคาตลาดของเครื่องอุปโภคบริโภคตลอดจนค่าจ้างและเงินเดือนของลูกจ้างและผู้จัดการ
การเจรจาต่อรองร่วมกัน (collective bargaining) และการนัดหยุดงานไม่เป็นที่ยอมรับ
ในสหภาพโซเวียต ทุกสิ่งทุกอย่างถูกกำหนดขึ้นจากระดับยอดและที่ศูนย์กลาง

ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐโซเวียตไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเศรษฐกิจคือชีวิตด้านวัฒนธรรมของประเทศ สถาบันพรรคและรัฐเป็นเจ้าของหรือควบคุมกิจการคมนาคมและการจัดสรรทั้งหมด โรงเรียนและมหาวิทยาลัยทั้งหมด พิพิธภัณฑ์ และเครื่องหย่อนใจ ห้องสมุด หนังสือพิมพ์ โรงพิมพ์และสำนักพิมพ์ สถานีวิทยุและโทรทัศน์ โรงถ่ายภาพยนตร์และโรงมหรสพ การควบคุมวัฒนธรรมและการคมนาคมทำให้แน่ใจได้ว่าพรรคและรัฐสามารถปราบและชักจูงจิตใจของราษฎรของตนด้วยการควบคุมหนทางที่จะได้ข้อความรู้ต่าง ๆ ในสหภาพโซเวียตถือกันว่าผลประโยชน์ของสังคมต้องเป็นใหญ่เหนือผลประโยชน์ของบุคคล และบุคคลจะมีเสรีภาพที่แท้จริงได้ก็แต่ด้วยในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมเท่านั้น ตามความหมายเช่นว่านี้ บุคคลจึงไม่อาจมีสิทธิและผลประโยชน์ที่ขัดกับของรัฐ และในกรณีที่ขัดกัน สิทธิและผลประโยชน์ของบุคคลจะต้องยอมเบ็ดเตล็ดให้

การตัดสินใจของพรรคภายใต้สถานการณ์ที่จะเปลี่ยนรัสเซียให้ทันสมัย และเป็นประเทศอุตสาหกรรมเกิดประทะขัดกันทันทีกับความเฉื่อยชาและผลประโยชน์ของประชากรส่วนต่าง ๆ มหาศาล เพื่อที่จะใช้เป้าหมายอุดมการณ์ของรัฐบังคับเข้ากับประชากรที่ไม่สมัครใจในนามของการสร้างสังคมแบบโซเชี่ยลลิสต์ และ "คอมมิวนิสต์" สถานการณ์อาศัยใช้วิธีทารุณและรุนแรง การเปลี่ยนรัสเซียให้ทันสมัยได้บรรลุถึงอย่างรวดเร็ว แต่เป็นผลเสียหายใหญ่หลวงในด้านชีวิตและเสรีภาพของมนุษย์ โซเวียตรัสเซียกลายเป็นจักรวรรดิตำรวจอันไพศาลของราษฎรทั้งหลายที่ถูกทารุณ ซึ่งมีตั้งใจสำคัญให้ทำงานไม่ใช่เพื่อความหวังที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น แต่เพื่อให้ชีวิตครอบงำอยู่แท้ ๆ

นับแต่ฆราวาสกรรมของสถานการณ์ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ลักษณะด้านทารุณกรรมของระบบโซเวียตได้ถูกจัดไปเป็นส่วนใหญ่ คำรวจฉบับได้ถูกลดจำนวนลงไปอย่างมาก พวกสมาชิกตำรวจลับเก่า ๆ เป็นจำนวนมากได้ถูกปลดหรือประหารไป ค่ายกักกันได้ทำการปลดปล่อยนักโทษของตน ราษฎรโซเวียตได้รับอนุญาตให้มั่งเสรีภาพของความ

คิดและการเคลื่อนไหวมากจนที่เดียว แต่ลักษณะรากฐานของเผด็จการโซเวียตและโครงสร้างมูตฐานของสังคมนิยมยังเป็นเช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

อย่างไรก็ตาม ระบบโซเวียตทั้งที่มีข้อดีเปรียบต่าง ๆ ทั้งหมด ก็ยังให้หนทางที่จะเอาชนะความยากจน การไม่รู้หนังสือ และความด้อยหลังของบรรดาประเทศด้อยพัฒนา อันเป็นวิรตต์สำหรับแปรเปลี่ยนประเทศเกษตรที่ด้าหลังให้เป็นรัฐอุตสาหกรรมทันสมัย แต่ก็ยังเป็นวิรตต์ที่เรียกมูตค่าอย่างน่ากลัวสำหรับประโยชน์ที่ใดต่าง ๆ ผู้แทนโซเวียตพากันโอ้อวดว่า ในคริสต์ศัตวรรษที่ ๒๐ หนทางทั้งหมดนำไปสู่ระบบคอมมิวนิสต์ เพราะระบบนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความเหนือกว่าในการบรรลุผลอย่างจริงจัง นอกเสียจากว่า โลกตะวันตก ซึ่งสหรัฐเป็นผู้นำจะสามารถคิดค้นและแพร่คุณค่า และสถาบันที่คนเรียดูและสามารถแสดงให้เห็นทางเด็กที่จะอำนวยความสะดวกอย่างรวดเร็วอย่างโซเวียตและได้รักษาของอารยธรรมแบบตะวันตก หากไม่แล้วความดึงดูดของระบบคอมมิวนิสต์พร้อมด้วยอิทธิพลระหว่างประเทศของระบบนี้จะเติบโตขึ้น

จุดประสงค์ของบทเรียงความนี้เพื่อให้เรื่องราวที่เป็นจริงและในรายละเอียดแก่ผู้อ่านเกี่ยวกับระบบการเมืองโซเวียต ดังนั้น ผู้อ่านจึงอาจอยู่ในฐานะที่คิดว่าที่คิดความการแข่งขันระหว่างแบบอย่าง “ตะวันตก” และ “โซเวียต” อันเป็นการแข่งขันซึ่งจะกำหนดสภาพลักษณะของโลกของเราเป็นเวลาดหลายศตวรรษต่อไป ดังที่ได้ชี้ให้เห็นในบทนำของหนังสือเล่มนี้ จุดประสงค์ของเราไม่ใช่เพื่อวินิจฉัยคุณค่า หากเพื่อแยกแยะคึกษาอย่างถ่วงรอบคอบ ถึงระบบการเมืองโซเวียต กล่าวคือหลักอุดมการณ์ โครงสร้างอำนาจ ลักษณะทั่วไปของสังคม และแนวโน้มในปัจจุบันซึ่งสังเกตเห็นได้นับแต่มรณกรรมของลัทธิใน ปี ค.ศ. ๑๙๕๓ การที่จะให้คัมภีร์อย่างถ่องแท้ทั้งหมดบางทีจะเป็นไปไม่ได้ และผู้อ่านจะรู้สึกได้อย่างรวดเร็วถึงความนิยมของผู้เขียนในคุณค่าประชาธิปไตย แต่ถึงจะเป็นการง่ายที่จะเทิดทูนคุณค่าเหล่านี้ การศึกษถึงการปกครองต่างประเทศ ก็น่าจะทำให้ผู้อ่านได้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ และบังคับให้ประเมินคุณค่าเหล่านี้เสียใหม่ และเฉยเมยพอใจน้อยลงกับคุณค่าเหล่านี้

๒. มรดกทางการเมืองของรัสเซีย

เมื่อเดือนธันวาคมของอดีตโซเวียตโค่นรัฐบาลชั่วคราวในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๑๗ และก่อตั้งระบบโซเวียตขึ้น คนเหล่านี้คิดว่าฝ่ายที่เชื่อมกับอดีตได้ถูกตัดขาดไปแล้วอย่างถาวรไม่ได้ ระบบโซเวียตจะตั้งต้นด้วยของใหม่ อดีตของรัสเซียจะต้องถูกขจัดไปและอนาคตจะได้รับแรงคดใจจากทัศนภาพทางอุดมการณ์ของ คาร์ล มาร์กซ์ โดยชาติต่าง ๆ จะหลอมรวมกันเพื่อก่อให้เกิดประชาคมนานาชาติแท้

“ลักษณะประจำชาติ” ของรัสเซีย

อย่างไรก็ดี ชาติต่าง ๆ ไม่อาจจะหลุดพ้นจากมรดกตกทอดที่ตนได้รับมาได้ อย่างง่ายดายเช่นนั้น วงเขตที่พวกบอลเชวิคจะทำได้นั้นถูกจำกัดอย่างมากด้วยทรัพยากรมนุษย์ และภูมิศาสตร์ซึ่งตนจะต้องใช้ ในแง่ของดินแดน รัสเซียเวียตเป็นรัฐซึ่งถูกตัดทอนของจักรวรรดิรัสเซีย รัสเซียเวียตได้รับช่วงทำเลทางภูมิศาสตร์อันเดียวกัน เป็นเขตแดนที่เป็ดช่องอันเดียวกันและศัตรูพวกเดียวกันซึ่งยังคงจ้องดูดินแดนของตนด้วยความริษยา ที่สำคัญที่สุดโซเวียตรัสเซียได้รับช่วงประชากรเดียวกันซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวรัสเซีย เพราะฉะนั้นประชาชนของรัสเซียมีผู้นำและภาษา มีความรู้ และความเขลา มีฝีมือและไต่ยศาสตร์ มีความทรงจำ ความกลัว ความกังวล และกฎธรรมเนียมต่าง ๆ เป็นวัตุถุภิมมนุษย์ซึ่งตั้งคมคอมมิวนิสต์จะได้อาศัยด้ร่างขึ้น พวกบอลเชวิคก็ยังรับช่วงกำลังที่จะนำมาใช้ได้ของรัสเซีย ซึ่งก็มีอยู่อย่างมหาศาล ทั้งในแง่ของทรัพยากรธรรมชาติและประชากร ส่วนสำคัญที่สุดของมรดกตกทอดที่พวกบอลเชวิคได้รับคือ ดั้งอันพรางคาที่เรียกว่า “ลักษณะประจำชาติ” ของรัสเซีย รัสเซียแสดงให้เห็นตัวอย่างเฉพาะทั้งลักษณะตายตัวและลักษณะยืดหยุ่นของอุปนิสัยและประเพณีประจำชาติ จุด

มุ่งหมายแนวแน่ของพวกบอลเชวิคคือแปรเปลี่ยนประชาชนของรัสเซียด้วยการจัดระเบียบทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศเสียใหม่ในขั้นรากฐาน แต่กระนั้นคุณลักษณะหลาย ๆ อย่างของรัสเซียสมัยก่อนปฏิวัติยังคงปรากฏอยู่ในสังคมโซเวียตปัจจุบัน โดยแท้จริงแล้ว วัฒนธรรมของรัสเซียได้แผ่ขยายไปในหมู่ชนที่ไม่ใช่รัสเซียเกือบร้อยล้านคนในระบบโซเวียต

โดยที่เป็นส่วนประกอบของประชากรที่มีจำนวนและอิทธิพลมากที่สุด ชาวรัสเซียจึงกลายเป็นเครื่องมืออย่างไม้อาจหักได้ง่ายได้สำหรับแพร่วัฒนธรรม ภาษา และประเพณีของลัทธิคอมมิวนิสต์ไปสู่ชนชาติที่ไม่ใช่รัสเซีย ภาษารัสเซียกลายเป็นภาษากลางของสหภาพ ส่วนตัวอักษรไซริลลิก (Cyrillic) (ในรูปที่แก้ไข) กลายเป็นสื่อสำหรับลดฐานะภาษาอื่น ๆ ให้เป็นภาษาเขียน ในจำนวนลัทธิชาติทั้งหมดของสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียตมีเพียงชาติบอลติกตามชาติเท่านั้น คือ จอร์เจีย และอาร์เมเนีย (ซึ่งมีจำนวนเพียง ๑๐ ล้านจากประชากรทั้งหมด ๒๑๕ ล้าน) ที่ไม่ได้ใช้ตัวอักษรไซริลลิก ผลสำเร็จทางวัฒนธรรมของรัสเซียได้กลายเป็นสมบัติร่วมของบรรดาประชาชนทั้งหมดของโซเวียตรัสเซีย แม้วัฒนธรรม ภาษา และประเพณีของชาติเหล่านั้นจะได้ถูกปล่อยให้รุ่งเรืองอยู่ (แต่ภายในขอบเขตจำกัดแน่ชัด) แต่สิ่งเหล่านั้นก็ต้องเปิดช่องอย่างไม่หยุดหย่อนต่อกฎวัฒนธรรมของรัสเซียอยู่เป็นเวลาดีกว่า ๕๐ ปีมาแล้ว สหภาพโซเวียตเดียวจนถึงเป็นทั้งรัสเซียมากกว่าและเป็นรัสเซียน้อยกว่าแต่ก่อนพร้อมๆกัน เพราะว่าภายใต้ระบบปกครองโซเวียต วัฒนธรรมของรัสเซียได้ถูกเปลี่ยนจากดังที่เป็นของชาติแท้ๆ ไปเป็นอารยธรรมของหลายๆ ชาติ ถ้าบั้นวัฒนธรรมของรัสเซียอันเดี่ยวยุคที่เห็นได้ซึ่งยังไม่ถูกแพร่ขยายออกคือ องค์การศาสนาออร์ทอดอกซ์ (Orthodox Church)

พื้นเพทางประวัติศาสตร์

ประเพณีเอกราชไทย

รัฐสภาเพิ่งเดิมซึ่งมีลักษณะเป็นเผ่าได้เจริญเติบโตขึ้นบนผืนแผ่นดินของรัสเซียสมัยใหม่มาตั้งแต่ครั้งคริสต์ศตวรรษที่ ๑ แห่งรัฐรุซ (Rus) แห่งเคียฟ (Kiev)

ซึ่งตั้งขึ้นโดยพวกโจรชาวเหนือภายใต้รูริก (Rurik the Red) ในคริสต์ศตวรรษที่ ๙ เป็นจุดเริ่มต้นที่เข้าสู่ประวัติศาสตร์ที่มีกระบวนการอันทึบไว้ รัฐแห่งเคียฟซึ่งตั้งอยู่ในดินแดนของยูเครน (Ukraine) ปัจจุบันเปรียบเทียบได้ในทุก ๆ ทาง ในด้านความเจริญทางอารยธรรมกับรัฐฟิวดัลของยุโรปตะวันตก แต่การติดต่อภายนอกสำคัญได้มีอยู่กับจักรวรรดิไบแซนติน (Byzantine Empire) ซึ่งได้ก่อให้เกิดการติดต่ออันใกล้ชิดและเป็นผลอย่างรวดเร็วในด้านพาณิชย์ การเมืองและวัฒนธรรม

มรดกไบแซนติน: เซซาร์ ดันตปาปา และคติเมสเซียนิค อิทธิพลไบแซนตินต่อคริสต์ศาสนิกชนและเริ่มแรกที่ดูดีในบรรดาอิทธิพลต่างแดนทั้งหมดที่มีต่อความเป็นมาทางการเมืองของรัสเซีย วัฒนธรรมไบแซนตินเป็นที่รวมของส่วนประกอบวัฒนธรรมโรมันกรีก และตะวันออกไกล จากโรมผ่านทางไบแซนติอุม รัสเซียได้รับชื่อจักรพรรดิว่า “ซาร์” อันเป็นคำย่อของ “เซซาร์” จากพวกกรีก ภาษารัสเซียได้รับตัวอักษรแบบไซริลลิก จากตะวันออกไกล รัสเซียได้ยอมรับสถาบันจักรพรรดิ พระเจ้าในรูปคริสต์แบบไบแซนตินโดยเฉพาะซึ่งเรียกว่า เซซาร์—ดันตปาปา (Caesaro—Papism) ซึ่งถือว่าอำนาจของดันตปาปาและจักรพรรดิรวมอยู่ในองค์แห่งซาร์

อิทธิพลไบแซนตินที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งต่อรัสเซียก็คือ หลักเมสเซียนิค (Messianic Orthodoxy) หรือความคิดที่ว่าความศักดิ์สิทธิ์ดั้งเดิมเป็นสื่ออันเดียวเท่านั้นของการช่วยให้รอดพ้นอย่างตลอดกาล ซึ่งจะต้องแผ่ขยายออกไปอย่างเข้มงวดและด้วยความแรงกล้าอันไม่หวั่นคลาย หลักจักรวรรดิไบแซนตินเช่นเดียวกับจักรวรรดิสมัยของตนคือ จักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ (Holy Roman Empire) และยึดตาม มัถาทที่จะเป็นรัฐสากลซึ่งมีภารกิจที่ได้รับมอบจากพระผู้เป็นเจ้า เพื่อเผยแผ่ดีจจะของตนต่อโลกทั้งหมด คอนสแตนติโนเปิลเป็น “โรมที่สอง” เป็นนครหลวงที่ต้องแห่งจักรวรรดิ และจักรพรรดิของตนเป็นผู้สืบเชื้อสายจากจักรวรรดิโรมัน ยึดสืบภายหลังจากการแตกสลายของคอนสแตนติโนเปิลต่อพวกเคอิร์ก (ปี ค.ศ. ๑๔๕๓) บรรดาแกรนด์ดยุกแห่งมอดโคโวได้ประกาศตนเป็นผู้สืบเชื้อสายของพระเจ้าซาร์แห่งไบแซนติอุม ได้อ้างตนเป็นประมุขขององค์การ

คำสอนอโธด็อกซ์ ได้ประกาศให้มอสโคว์เป็น “โรมที่สาม” ได้ครอบครองอินทรียอด
เคียวแห่งไบแซนติน และไดตั้งชื่อตนเองเป็น “ซาร์ องค์เอกอภิปัตย์ซึ่งเด็กเกิดโดยพระผู้
เป็นเจ้า”

“(ตามที่พระชาวยิวชื่อ Theophilus ได้เขียนไว้ไม่นานภายหลังการแตก
สลายของคอนสแตนติโนเปิล) องค์การศาสนาแห่งโรมกำลังจมนเพราะการฝ่าฝืนของตน
ทวารแห่งโรมที่สอง คือ คอนสแตนติโนเปิลได้ถูกฟาดฟันลงด้วยขวานของพวกเคอริก
ผู้ไม่มีศรัทธา แต่องค์การศาสนาแห่งมอสโคว์ คือองค์การศาสนาแห่งโรมใหม่ ฉาย
แสงสว่างกว่าดวงอาทิตย์ในทั่วจักรวาล..... โรมทั้งสองได้ล่มจมไป แต่โรมที่สาม
ขึ้นอย่างเหนียวแน่น ไม่อาจจะมีโรมที่สี่ได้”*

อำนาจครอบครองของมองโกล—ตาดาร์ อิทธิพลต่างแดนสำคัญอันที่ดองทมิ
ต่อรัสเซีย คืออิทธิพลของพวกมองโกลและตาดาร์ รัฐรัฐแห่งเคียฟได้ถูกจู่โจมและทำลาย
ลงอย่างง่ายดายในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๓ โดยชัยชนะของพวกมองโกลและดินแดนของ
รัสเซียได้ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของบรรดาข่าน(Khans)ตั้งแต่ค.ศ.๑๒๓๕ ถึง ค.ศ.๑๕๖๐
การปกครองของมองโกลและตาดาร์เป็นวิธีการปกครองทางอ้อม บรรดาเจ้าครองและ
บิชอปพื้นเมืองถ้าหากเด็กเอาทางร่วมมือก็ถูกตั้งฐานะเป็นเจ้าประเทศราช หากได้รับ
อนุญาตให้ทำการปกครองคนในบังคับของตนเอง และคงตั้งวงรักษาทรัพย์สินและข้าวงงใช้
ของตนได้ เจ้าเหล่านี้ถูกบังคับให้ตั้งบรรณาการเป็นรายปีให้แก่ข่านซึ่งคนก็บังคับเขา
มาจากคนในบังคับของตนเองด้วยวิธีการทารุณและป่าเถื่อนอย่างเดียวกับที่คนได้ประคับจากผู้
เป็นนายของตน

เวลาดองรอยปีของอำนาจครอบครองของพวกมองโกล—ตาดาร์ไม่เพียงแต่
ทำให้ลักษณะอำนาจเด็ดขาดที่ยมมาจากไบแซนติอุมร้ายแรงหนักยิ่งขึ้นเท่านั้น แต่ยังค
ขาดรัสเซียออกจากความคิดต่อกับยุโรปตะวันตกอีกด้วย ทงนัยความด่าซ้ำไม่เพียงแต่ใน
ด้านความเจริญทางสังคมและเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นการแยกรัสเซียจากกระแส
เหตุการณ์ปลดปล่อยของขบวนการฟื้นฟูวิทยาการ และการปฏิรูปทางศาสนาซึ่งแผ่ขยาย

*อ้างใน Arnold J. Toynbee, *Civilization on Trail* (New York: Oxford University
Press, 1948), หน้า ๑๑๑

ไปทั่วตะวันตกอีกด้วย เมื่อเปรียบกับยุโรปตะวันตก รัสเซียกลับถอยหลังไปเกือบสอง
 ศตวรรษในความเจริญขยายตัวของตน และจุดมุ่งหมายอันเรอรังอันหนึ่งของบรรดาผู้
 ปกครองรัสเซียสมัยต่อมาคือ ทำให้ความเหลื่อมถนัดแคบลงโดยวิธีใช้บทบัญญัติทาง
 บริหาร สภาพความเป็นจริงอันหม่อมองของมรดกตกทอดอันเป็นที่รับรู้ออกจากดินแดนเอง
 ในปี ค.ศ. ๑๙๓๑ เมื่อเขาได้เข้าถึงความจำเป็นที่จะต้องขจัดความเลื่อมถนัดของรัสเซียอย่าง
 รวดเร็วและเฉียบขาด

“การทำให้ช่วงจังหวะล่าช้าลง หมายความว่าถึงการล่าหลังและบรรดาผู้ที่อยู่
 ล่าหลังจะต้องพ่ายแพ้ แต่เราไม่ต้องการพ่ายแพ้ เปล่าเลยเราไม่ยอมพ่ายแพ้ ลักษณะอัน
 หนึ่งของประวัติศาสตร์รัสเซียเก่า คือการพ่ายแพ้ติดต่อกันซึ่งรัสเซียต้องได้รับเพราะการ
 อยู่ล่าหลัง เพราะความล่าหลังของตน รัสเซียพ่ายแพ้ต่อข้าชวามองไกล...ต่อ เบย์
 (Beys) ชาวเตอร์ก... ต่อเจ้าครองนครพิวตัสชาวสวีเดน ต่อพวกราชาที่ดินชาวโปแลนด์
 และลิทัวเนีย... ต่อพวกนายทุนชาวบริติชและชาวฝรั่งเศส... ต่อพวกขุนนางชาวญี่ปุ่น
 ทั้งหมดจนรัสเซียเพราะความล่าหลังของรัสเซีย กล่าวคือ เพราะความล่าหลังทางทหาร
 เพราะความล่าหลังทางวัฒนธรรม เพราะความล่าหลังทางการเมือง เพราะความล่าหลัง
 ทางเกษตร รัสเซียต้องพ่ายแพ้เพราะว่าเป็นเช่นนั้นเป็นผลกำไรและอาจจะทำได้
 โดยไม่มีโทษ ท่านจำถ้อยคำของจินตกวีสมัยก่อนปฏิวัติได้หรือไม่ที่ว่า ท่านเป็นมาตุภูมิ
 รัสเซียที่ยากจนและฟุ่มเฟือย ที่มีแสนยานุภาพและไร้สมรรถภาพ..... เราอยู่ล่าหลัง
 ประเทศที่เจริญถึง ๕๐ หรือ ๑๐๐ ปี เราจะต้องขจัดระยะเวลาความเลื่อมถนัดเช่นนั้นใน ๑๐ ปี
 เราต้องทำเช่นนั้น หากไม่แล้วพวกนั้นก็จับบดขี้เรา”*

บรรดามรดกสำคัญจากการครอบครองของพวกเขาของพวกมองโกล—ตาดาร์ โดย
 ดำเนิน ในทางจิตวิทยาและบริหาร กล่าวคือ เป็นการทำให้คิดปะของการใช้อำนาจเด็ด
 ขาดละเอียดอ่อนขึ้น เป็นการเพาะวิธีการปกครองและจรรยาที่เหี้ยมโหดและเยือกเย็น
 เป็นการส่งเสริมการรวมอำนาจในส่วนกลาง บังคับให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวใน
 ชาติและการคล้อยตามในทางอุดมการณ์ ประเพณีของความเลื่อมถนัดและความพยายาม
 ของผู้ปกครองที่จะเอาชนะมัน

* J.V. Stalin, *Leninism; Selected Writings* (New York: International Publishers
 1942), หน้า ๒๐๐

มรดกระบบอำนาจเด็ดขาดของมอสโคว์ ภายใต้อำนาจของซ่าน ศูนย์อำนาจการเมืองของรัสเซียเปลี่ยนไปอยู่ที่ภูมิภาคมอสโคว์ อันเป็นที่ซึ่งบรรดาเจ้าผู้ครองค้อย ๆ ทั่วอำนาจซ่านในตอนต้นคริสต์ศัตวรรษที่ ๑๒ การสืบสายของบรรดาผู้ปกครองที่ตามมา มิตรธรรมแต่ที่ว่าขาดหัดกิจกรรม เป็นการขยายอำนาจของมอสโคว์เหนือเจ้าผู้ครองและทั่วอิทธิพลของตนในราชสำนักตาราร์ พระเจ้าอิวานที่ ๓ ซึ่งเป็นที่รู้จักในนามของกาติตา (Kalita) หรือ "ลุงเงิน" (ค.ศ. ๑๓๒๕-๑๓๕๓) ได้ดำเนินกุศโลบายเรียกเก็บบรรณาการจากเจ้าผู้ครองให้แก่ซ่าน พระเจ้าซิเมออนที่ ๓ (Simeon I ค.ศ. ๑๓๕๓-๑๓๕๓) ตั้งตนเป็นหัวหน้าเจ้าผู้ครองเหนือเจ้าผู้ครองอื่น ๆ ในขณะที่ระบบอำนาจเด็ดขาดของมอสโคว์เพิ่มพูนขึ้น อำนาจของซ่านก็เสื่อมคลายลงตามไปด้วย พระเจ้าอิวานที่ ๓ มหาราช (ค.ศ. ๑๔๖๒-๑๕๐๖) ได้โค่นพวกตาราร์ได้โดยสิ้นเชิงในที่สุดในปี ค.ศ. ๑๔๘๐ อิวานทำการขยายอำนาจของมอสโคว์ต่อไปและภายใต้อำนาจปกครองของพระองค์ บรรดาคู่แข่งทั้งหมดของมอสโคว์ถูกปราบปรามลง และระบบอำนาจเด็ดขาดของมอสโคว์ก็ได้มาและก่อตั้งขึ้นอย่างมั่นคง ในปี ค.ศ. ๑๔๗๒ อิวานอภิเษกสมรสกับโซเฟียผู้เป็นหลานของจักรพรรดิแห่งไบแซนติของค์สุดท้าย และจึงอ้างสิทธิ์สืบสายของบรรดาจักรพรรดิแห่งไบแซนติน

การรวมอำนาจการเมืองในศูนย์กลางและการใช้อำนาจเด็ดขาดอันเป็นลักษณะประจำต้องประการของการปกครองโซเวียตสมัยปัจจุบัน จึงเป็นมรดกตกทอดมาแต่โบราณ โดยการรวมอำนาจในศูนย์กลางอย่างเฉียบขาดเท่านั้นที่มอสโคว์สามารถโค่นพวกซ่านลงได้ และประวัติศาสตร์ต่อมาได้แสดงให้เห็นว่าเมื่ออำนาจแตกแยกเมื่อใดหรือถูกท้าทายอย่างจริงจังจากผ่านก้านภายในแล้ว รัสเซียก็ต้องเผชิญกับการรุกรานและความปราชัย ความคิดที่ว่าการกระจายอำนาจเท่ากับเป็นการระงับระงายและความอ่อนแอและความคิดที่ว่าการขัดแย้งเป็นการกบฏ ได้ฝังรากอย่างมั่นคงในประวัติศาสตร์รัสเซีย สตาลินยอมรับในความสำคัญของกฎประเพณีข้อนี้ในโอกาสฉลองครบรอบ ๘๐๐ ปีของมอสโคว์ ในปี ค.ศ. ๑๙๘๗ ว่า

“หน้าที่ของมอสโคว์ในประการแรกและก่อนอื่นใดทั้งหมด อยู่ที่ข้อเท็จจริงที่ว่า มอสโคว์กลายเป็นพื้นฐานสำหรับการรวมรัสเซียที่แตกแยกให้เป็นรัฐเดียวกัน มีรัฐบาลเดียวกัน มีผู้นำเดียวกัน..... ประเทศที่รวมเป็นรัฐรวมศูนย์อำนาจเดียวกันเท่านั้นที่จะสามารถสร้างความก้าวหน้าในทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและเป็นต้น และขึ้นหัตถ์เอกราชของคนได้” (จากหนังสือพิมพ์ปริวาฟดา ๑๑ กันยายน ค.ศ. ๑๘๔๑)

การเสริมอำนาจปกครองระบอบเอกราชไทย

ตลอดประวัติศาสตร์รัสเซีย ความพยายามที่จะจำกัดอำนาจเด็ดขาดของซาร์เต็มเหวด และระบอบเอกราชไทยของรัสเซียคงต้องวนเวียนไปโดยไม่เปลี่ยนแปลงเลย จนกระทั่งการปฏิวัติ ค.ศ. ๑๙๑๗ เช่นเดียวกับในสังคมพหุวัฒนธรรมอื่น ๆ ภัยพิบัติทางเศรษฐกิจได้เกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบโดยเฉพาะจากพวกขุนนางผู้ล้มเหลวที่พยายามอย่างยิ่งที่จะสร้างเสริมอำนาจในอาณาจักรของตน และบางครั้งก็ต้องการราชบัลลังก์ด้วยเอง ที่รวมอำนาจกับซาร์ก็คือ สภาแห่งบอวยาร์ (Duma of Boyars) ซึ่งเทียบได้เท่ากับสภาขุนนางในบริเตน พวกบอวยาร์ต่อต้านอำนาจเด็ดขาดของซาร์เพื่อประโยชน์ของชนชั้นและส่วนตัวของตนเอง แต่ว่าได้ประทะกับอำนาจของพระเจ้าอิวานผู้โหด (Ivan The Terrible ค.ศ. ๑๕๓๓-๑๕๘๔) ผู้เป็นอัจฉริยะครั้งใดครั้งร้ายทางเป็นทเกรงกลัวและรักใคร่ในหมู่ประชาชนสามัญ ในฐานะเป็นผู้คุ้มครองต่ออำนาจของพวกบอวยาร์ที่โหดร้าย ในที่สุด พระองค์ได้กำจัดอำนาจของพวกบอวยาร์ลงด้วยกลวิธีต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการก่อตั้งองค์การตำรวจลับของรัสเซียเป็นครั้งแรก อันเป็นหน่วยราชองครักษ์ที่นาทัด (Oprichnina) ซึ่งได้กวาดล้างฝ่ายศัตรูของซาร์อย่างเฉียบขาด

อิวานยังจัดตั้ง “สภาสามัญ” หรือ “เซมสกี โซบอร์” (Zemsky Sobor) ในปี ค.ศ. ๑๕๔๘ อันเป็นสภาผู้แทน ประกอบด้วยขุนนางชั้นผู้น้อย นักบวชชั้นผู้ใหญ่ เจ้าของที่ดิน และนายทุนจากแหล่งชุมชนต่าง ๆ เพื่อต่อต้านอำนาจของบอวยาร์ เซมสกี โซบอร์ จำกัดอำนาจของพวกบอวยาร์ได้สำเร็จ และในระหว่าง “เวดาแห่งความยุ่งยาก” (ค.ศ. ๑๕๘๔-๑๖๓๓) สภานี้ได้มีบทบาทสำคัญในการปกครองของรัสเซีย ในขณะที่ประเทศชาติถูกเกาะกินด้วยบรรดาผู้ซึ่งชิงราชบัลลังก์ทั้งหลาย และถูกคุกคามด้วยการ

แทรกแซงของพวกเขาไปด การกระทำสำคัญที่สุดของสถาบัน ได้แก่การเลือกตั้งเจ้าชายไมเกิ้ล (Prince Michael) แห่งราชวงศ์โรมานอฟขึ้นเป็นซาร์ในปี ค.ศ. ๑๖๑๓ เซมดักโซบอร์ไม่ตามารักษาอำนาจของตนไว้ได้ และเสื่อมอำนาจลงในลักษณะเช่นเดียวกันกับสภาแห่งชาติ (Estates - General) ของฝรั่งเศส ทั้งเซมดักโซบอร์และคูมาแห่งบิวาร์ค่อยๆ เสื่อมอำนาจลง และถูกพระเจ้าปีเตอร์ มหาราชดัมเลิกไป

ความพยายามต่อมาที่จะจำกัดอำนาจของซาร์ ถ้าไม่ซาร์กระทำขึ้นเองก็ถูกบังคับเอาแก่ซาร์จากการก่อกวนของพวกเขาปฏิวัติ เป็นต้นว่าปีเตอร์ มหาราช (ค.ศ. ๑๖๘๘-๑๗๒๕) พยายามทำให้ระบบเอกราชปไตเป็น “แบบตะวันตก” และทันสมัย เพื่อที่จะเพิ่มพูนอำนาจของรัฐเซียและทำให้รัฐบาลอำนาจเด็ดขาดของตนมีประสิทธิภาพขึ้น พระองค์นำระบบราชการโดยอาศัยเกณฑ์ความดีมามาใช้ และลดการปฏิบัติหน้าที่โดยข้อดีของคอรูของพวกเจ้าของที่ดิน อาจทำให้คนเหล่านี้ได้รับยศขุนนางหรือเลื่อนฐานะสูงขึ้น ระบบการจัดลำดับตำแหน่งยศ ๑๕ ตำแหน่งได้ถูกจัดตั้งขึ้นสำหรับกองทหารม้า และระบบข้าราชการตั้งแต่ระดับชั้นมีสถานะเฉพาะคนแต่มีการเลื่อนขั้นแก่ผู้ที่สามารถที่สุด ระบบนี้ซึ่งผลที่สุดเสื่อมทรามลงเพราะระบบเงินพวก เพราะการทุจริตและระบบช่วยเหลือ ย่นยาวจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๑๗ เมื่อระบบนี้ได้ถูกเลิกทิ้งไป หากกลับนำมาใช้ในรูปใหม่และขยายกว้างขวางขึ้นโดยศตาดินในปี ค.ศ. ๑๘๕๓ อันเป็นสมัยที่หน่วยงานทั้งหมดของระบบบริหารรัฐโไซเวียคได้ถูกจัดระเบียบเป็นตำแหน่งยศ มีเครื่องแบบและสิทธิพิเศษต่างๆ อีกวาระหนึ่ง

ปีเตอร์ยังก่อตั้งสภาควบคุมแห่งจักรวรรดิ (Imperial Governing Senate) ในปี ค.ศ. ๑๗๑๓ ขึ้นแทนคูมาแห่งบิวาร์ สถาบันโดยทางการเป็นองค์กรที่ปรึกษา ประกอบด้วยสมาชิก ๗ คน ซึ่งซาร์แต่งตั้งเพื่อให้ทำการประสานและอำนวยความสะดวกของรัฐ รวมทั้งผู้ว่าการจังหวัดต่างๆ สถาบันโดยแท้จริงเป็นองค์กรปราศจากอำนาจซึ่งซาร์จัดตั้งขึ้น หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สถาบันโดยตรงได้แก่หน่วยงานรัฐบาล ๘ หน่วย แต่ละหน่วยมีคณะกรรมการตั้งแต่ ๓-๕ คนเป็นผู้ดำเนินงาน ซึ่งเป็นการลดโอกาสที่

คนหนึ่งคนใดจะเกิดมีอำนาจมากเกินไปในการบริหารประเทศ ปีเตอร์รั้มเด็กดำนัก
ตั้งพระราชของรัสเซียและให้องค์การศาสนาอยู่ภายใต้การควบคุมของ Holy Synod (ค.ศ.
๑๗๒๓) ซึ่งถูกควบคุมด้วย “หูและตา” ของซาร์ คืออัยการ (Procurator) ผู้เป็นที่ไว้
เนื้อเชื่อใจ การปฏิรูปส่วนมากของปิเตอร์รั้มประสงค์ต่อการเสริมกำลังของทั้งระบอบ
เอกราชไทยและประเทศชาติเป็นส่วนรวม ภายใต้ปิเตอร์ รัสเซียมหาอำนาจของตน
ออกไปในทุกทิศทุกทาง และในที่สุดก็ได้เช่นที่ปิเตอร์รั้มเบิร์กและได้ “ทางออก” อันแดงมา
ช้านานในย่านทะเลบอลติก

ภายใต้แคเรดินมหาราช (ค.ศ. ๑๗๖๒-๑๗๘๑) บรรดาอภิปราชที่เด็ก
ดงชน (ดูมา Dumas) ได้ถูกก่อกองชนแม้ว่าการเด็กดงจะจำกัดอย่างเข้มงวดในหมู่ชนชน
ที่มีทรัพย์สิน แต่อย่างไรก็ดี การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่สุดภายหลังปิเตอร์ รั้มได้แก่ความคิด
และซาร์รัฐการเยอรมันเข้ามาสู่รัสเซียเรื่อย ๆ มา สภาพการณ์เช่นนี้ได้ถูกเร่งเร้ายิ่งขึ้น
ภายใต้แคเรดินมหาราชผู้ทรงเป็นเจ้าของหญิงเยอรมันเอง และในไม่ช้าราชวงศ์โรมานอฟ
จึงกลายเป็นแบบเยอรมันไปโดยสิ้นเชิง

ระหว่างรัชสมัยของอเล็กซานเดอร์ที่ ๑ (ค.ศ. ๑๘๐๑ - ๑๘๒๕) ไมเคิล
สเปแรนสกี (Michael Speransky) ได้รับมอบหมายให้ร่างแผนการละเอียดเกี่ยวกับการ
ปฏิรูปรัฐบาล เพื่อให้มีการเด็กดงที่ต่างท้องถิ่น สภากลาง และสภาจังหวัด โดยทาง
อ้อม ซึ่งในบั้นปลายจะได้มีสภาแห่งชาติหรือรัฐสภาขึ้น ความพยายามของสเปแรนสกี
เป็นผลเพียงแต่ทำให้จัดตั้งองค์กรปกครองคือ สภาแห่งรัฐ (Imperial State Council)
ซึ่งซาร์เป็นผู้แต่งตั้งสมาชิกจำนวนครึ่งหนึ่ง และอีกครึ่งหนึ่งเด็กดงโดยกลุ่มสังคมต่าง ๆ
โดยแท้จริงสมาชิกสภาทั้งหมดมาจากพวกขุนนาง และทำหน้าที่เป็นเพียงองค์กรประสาน
งานด้านบริหารเท่านั้น ภายหลัง ค.ศ. ๑๘๐๕ สภาได้กลายเป็นสภาสูงของสภานิติ
บัญญัติ

ในคอนกลางคริสต์ศักราชที่ ๑๘ ระบบองค์กรปกครองตนเองของท้องถิ่น
(Zemstvos) ซึ่งใช้หลักการเด็กดงของประชาชนได้ถูกจัดตั้งขึ้น แต่อำนาจขององค์กร

เหล่านี้ถูกจำกัดอยู่ในเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นเป็นสำคัญ เช่น การตั้งชานชาลา ถนน โรง
พยาบาล โรงเรียน เป็นต้น การเลือกตั้งมักทุกจริตกันเดี๋ยวม และองค์กรเข้มงวด
โดยปกติอยู่ภายใต้อำนาจควบคุมของเจ้าของที่ดินในท้องถิ่น ภายใต้เอกสารเตอร์ที่ ๓
(ค.ศ. ๑๘๘๑ - ๑๘๘๕) คณะกรรมการบริหารของเข้มงวดถูกผู้ว่าราชการจังหวัด
ควบคุม องค์กรเหล่านี้คงดึงดูดพวกสมาชิกที่มีหัวปฏิรูปและก้าวหน้าในหมู่ขุนนาง และ
นับเป็นโรงเรียนการปกครองตนเองของท้องถิ่นแห่งเดียวในประวัติศาสตร์ทั้งหมดของ
ระบอบเอกราชไปโดยเร็ว

ความกลัวและความนิยมในอนาธิปไตย

ตลอดประวัติศาสตร์ของรัสเซียปรากฏลักษณะอันแอบแฝงหากเห็นได้ของ
ลัทธิอนาธิปไตยนิยม โดยผิวเผินข้อนี้ดูเหมือนจะขัดกับเจตนารมณ์ของระบบอำนาจเด็ด
ขาดซึ่งส่งเสริมผู้ปกครองรัสเซีย แต่โดยแท้จริง ต้องตั้งข้อสงสัยขึ้นซึ่งกันและกัน ใน
อดีตการหย่อนอำนาจทำให้ประเทศชาติเข้าสู่ภาวะระส่ำระสาย ดังนั้น รัฐบาลดองกลาง
ที่เข้มแข็งจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อจัดการควบคุมประชาชน ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ พลัง
แตกแยกซึ่งมีอยู่ได้ก่อให้เกิดขบวนการต่างๆ ที่มุ่งทำลายรัฐ โดยมีคความหวังว่าสังคมจะ
ก่อตั้งตัวเองขึ้นมาให้เป็นประชาคมสังคมนิยมอันปราศจากรัฐ ดูเหมือนจะไม่ใช่เป็นเหตุ
บังเอิญที่วาทกรรมที่ผิดได้เกิดขึ้นมาเป็นอุดมการณ์ที่ปรับให้เข้ากับแรงกระตุ้นอันขัด
แย้งต่อกันของระบบอำนาจเด็ดขาดกับอนาธิปไตย เพราะว่าลัทธิบอดเฮวิคของเดนิสได้
นำเอาระเบียบอันจำเป็นมาบังคับใช้ ส่วนจินตนาการของมีกซ์เกี่ยวกับสังคมอันปราศ
จากรัฐให้ความหวังที่จะได้มีประชาคมซึ่งรัฐจะ “สลายตัวไป” ในอันปลาย

ประเพณีปฏิวัติ

การรวมอำนาจเด็ดขาดไว้ในมือของซาร์ หมายความว่ามีการเปลี่ยนแปลง
และการปฏิรูปจะเกิดขึ้นได้แต่ด้วยการริเริ่มจากเบื้องบนหรือด้วยการปฏิวัติจากเบื้องล่าง

เท่านั้น การปฏิรูปจากเบองบนมีเล็กน้อยและห่างไกล และโดยปกติมีชนภายหลังระยะของการใช้กำลังปราบปราม ในขณะที่ความกดดันให้มีการปฏิวัติเกิดขึ้น บรรดากลุ่มใดคนหนึ่งก็ยกทิวจักรรุนแรงและทารุณของตนขึ้น ความแค้นเคือง ความผิดหวัง ความทุกข์ยากและความหวังอันเดือนดาวซึ่งทับถมทิวคูนทงหมดในระยะเวลาเกือบพันปี เหมือนจะระเบิดขึ้นในการปฏิวัติ ค.ศ. ๑๙๑๗

การปฏิวัติ ค.ศ. ๑๙๑๗ ไม่ได้เกิดขึ้นโดยไม่มีกรณีตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม ไรก็ดี การปฏิวัติครั้งก่อน ๆ มีลักษณะจำกัดไม่ในทางภูมิศาสตร์ก็ในทางสังคม จนกระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ การปฏิวัติมีลักษณะมุ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อระเบียบสังคมและเศรษฐกิจอันทารุณ ซาร์และระบอบเฮกาธิปไตยเองโดยทั่วไปปลดอดภัย เพราะว่าซาร์ได้เป็นที่ยอมรับเต็มือนิคาผู้ใจบุญซึ่งจะเข้าทำการแทรกแซงทันทีที่พระองค์ถึงความทุกข์ยากและซัดเค้นของประชาชนของพระองค์ ในยามวิกฤตภายนอก ซาร์เป็นต้นบัญญัติลักษณะที่ทรงอำนาจซึ่งชนชั้นทงหมดของซาร์รัสเซียจะระดมกำลังกันสนับสนุน

ความศรัทธาของรัสเซียในระบอบเฮกาธิปไตยได้รับการส่งเสริมด้วยความศรัทธาอันลึกซึ้งและเต็มในอำนาจและบารมีของพระผู้เป็นเจ้าของซาร์อ้างว่าได้ประทานอำนาจให้ องค์การศาสนานอโรตือออกซ์คอกอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐโดยสิ้นเชิงภายหลังการต่อสู้อันสั้นและไม่ขัดแย้งกันระหว่างสำนักตั้งฆราวาสกับซาร์ และองค์การศาสนาได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญอันหนึ่งของอำนาจปกครองระบอบเฮกาธิปไตย พวกพระอโรตือออกซ์ได้ปลุกฝังจิตใจของชาวนารัสเซียด้วยลัทธิยอมรับชะตากรรม (fatalism) เกี่ยวกับสภาพชีวิตในโลกของคน และด้วยเหตุนี้จึงกลายเป็นปรากฏการณ์สำคัญยิ่งของระบอบเฮกาธิปไตย เป็นการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความศักดิ์สิทธิ์แก่ความพยายามและการกระทำต่าง ๆ ของระบอบนี้ แม้กระทั่งถึงขนาดที่เป็นการบับคนให้พระทิว ๆ ไปปฏิบัติหน้าที่ให้กับหน่วยตำรวจดับ ความรุนแรงของปฏิภริยาของพวกบอดเชวิคที่มีต่อองค์การศาสนานอโรตือออกซ์ จะต้องพิจารณาอันโดยคำนึงถึงสภาพการณ์เช่นนี้อยู่ในใจเสมอ เพราะว่าองค์การศาสนานอโรตือออกซ์ไม่ได้เป็น “องค์การศาสนาเดรั” แต่เป็น

เครื่องมือจำเป็นและเต็มใจของระบอบเอกราชปีโตยในการปกครองกดขี่เหนือประชาชน
รัสเซีย

“การปฏิรูปจากเบื้องบน” ของอิวานผู้ฤโหด การปฏิวัติที่ได้รับการสนับสนุน
ต้นของประชาชนครั้งแรกสุดในรัสเซียโดยแท้จริงเป็น “การปฏิวัติจากเบื้องบน” ซึ่ง
อิวานผู้ฤโหดเป็นผู้กระทำ ในปี ค.ศ. ๑๙๒๔ โดยผลของการขัดแย้งกับพวกบวียาร์
ซึ่งนำโดยเจ้าชายเคิบสกี (Prince Kurbskey) อิวานได้ออกจากมอสโคว์ไปประทับในหมู่บ้าน
เล็ก ๆ แห่งหนึ่งและประณามพวกบวียาร์กับพวกนักบวชชั้นผู้ใหญ่ว่าทรยศ ทุจริต
และชั่วช้า ทั้งนี้ในเวลาเดียวกันกับที่ยกเว้นพวกนายทุนและประชาชนสามัญ ทงทมิโค
ด์ระราชบัลลังก์ อิวานยังประกาศว่าพระองค์สละราชอาณาจักรของพระองค์ และจะ
ปล่อยให้พระองค์เป็นเจ้าของกำหนดแนวทางในอนาคตของพระองค์ เมื่ออิวานได้รับการขอร้อง
ให้เสด็จคืนจากพวกผู้แทนที่ชนชั้นกลางและประชาชนสามัญดังไป พระองค์ได้วางเงื่อนไข
บางประการรวมทั้งสิทธิที่จะจัดตั้งสถาบันพิเศษ ซึ่งเรียกว่า หน่วยราชองครักษ์
(Oprichnina) ซึ่งพระองค์จะมีอำนาจควบคุมเป็นส่วนพระองค์ โดยแท้จริงแล้วหน่วย
ราชองครักษ์นี้โคกกลายเป็นจักรวรรดิตำรวจลับอันไพศาล ไม่มีกฎหมายควบคุมและอยู่
ภายใต้เฉพาะอำนาจของซาร์เท่านั้น

จุดมุ่งหมายปลายทางของหน่วยราชองครักษ์คือ เพื่อทำลายอำนาจของพวก
บวียาร์ โดยจับกุมและเนรเทศคนเหล่านี้ไปสู่ดินแดนห่างไกลของประเทศ และยึดทรัพย์สิน
สมบัติของพวกเขา วิธีการและการทรมานซึ่งพวกราชองครักษ์ใช้กันเป็นตัวอย่าง
อันควรค่าสำหรับระบบตำรวจลับในรัสเซีย คือ โอกรานาแห่งจักรวรรดิ (Imperial
Okbrana) เซกาของโซเวียต (Soviet Cheka) จี.พี.ยู. (GPU) เอ็น.เค.วี.ดี. (NKVD)
เอ็ม.จี.บี. (MGB) และ เค.จี.บี. (KGB) ในปัจจุบัน วิธีการของอิวานที่ใช้ต่อบวียาร์
ไม่ใช่ว่าจะไม่เป็นที่นิยมชมชอบในหมู่ประชาชนสามัญซึ่งถือว่าซาร์เป็นผู้คุมครองตนคือ
พวกราชาที่คินที่จงเกลียดจงชัง

การโจมตีของอ็อเวนต่อพวกบวียาร์เป็นการเปิดฉากค่อย ๆ ทำลายพวกขุนนางรัสเซียที่เป็นอิสระซึ่งได้อำนาจและฐานะที่ไม่ใช่มาจากความโปรดปรานของซาร์ หากเช่นเดียวกับของซาร์มาจากเทวดาซึ่งตกทอดโดยการสืบทายาทจากชั่วคนหนึ่งไปยังอีกชั่วคนหนึ่ง พวกบวียาร์เป็นจำนวนมากเป็นผู้สืบตระกูลเจ้าต่าง ๆ ผู้ถือตนเองว่าเป็นสมาชิกในสายราชวงศ์เองและโดยแท้จริงเป็นผู้ทาทายราชวงศ์ที่เป็นอยู่ในดินที่ทำการปกครอง โดยอาศัยพวกราชองครักษ์ อ็อเวนได้ตั้งพวกบวียาร์ด้วยการตั้งตำแหน่งอภิชนเจ้าของที่ดินและขุนนางประจำราชสำนัก (Pomeshchiki และ dvoriane) ใหม่ซึ่งจำเป็นต้องอำนวยความสะดวกให้แก่รัฐเป็นการแลกเปลี่ยนกับที่ได้รับมอบพระราชทานที่ดินและข้าทาสที่ขี้มาได้จากพวกบวียาร์หรือจากดินแดนที่ได้มาใหม่ ต่างกับพวกบวียาร์ พวกขุนนางใหม่ได้อำนาจและฐานะมาจากซาร์ พวกขุนนางเหล่านี้ยังท้อใจจนกว้างขวางขึ้นเพราะมีเตอร์มหาราชซึ่งแบ่งจำนวนตำแหน่งยศให้แก่คนจำนวนมากขึ้นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความภักดีและสามารถในการรบหรือในการบริหารงานของรัฐ หลังจากนั้นพวกขุนนางเจ้าของที่ดินแห่งจักรวรรดิก็เคยเป็นภัยคุกคามต่ออำนาจของซาร์อีกเคย

การจลาจลของกลุ่มเดือนธันวาคม ที่มีควมสำคัญยิ่งขึ้นก็คือ เหตุการณ์ที่เรียกว่า “การจลาจลของกลุ่มเดือนธันวาคม” (Decembrist Revolt) เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ค.ศ. ๑๘๒๕ ซึ่งเป็นขบวนการมุ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบเอคาธิปไตยเอง ไม่ใช่ต่อ “การใช้อำนาจในทางที่ผิด” และต่อการทุจริต การก่อการจลาจลของพวกธันวาคมเป็นการปฏิวัติในราชวงศ์ซึ่งพยายามกระทำขึ้นในหมู่หน่วยทหารในกองทหารรักษาพระองค์ของซาร์เอง โดยที่ได้แรงดลใจจากความคิดของการปฏิวัติอเมริกาและการปฏิวัติฝรั่งเศส และรวมกำลังกันเป็นสมาคมและคบคิดกันอย่างลับ ๆ พวกนายทหารหนุ่มหัวเสรีนิยมแต่ยังไม่ชินต่อการเมืองเหล่านี้ได้รวมกันด้วยเจตจำนงร่วมกันในอันที่จะกวาดล้างระบอบเอคาธิปไตยในฐานะที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อความก้าวหน้าของรัสเซียอย่างไรก็ดี กลุ่มคนเหล่านี้ไม่แน่วแน่ในข้อที่ว่าจะไร้อภัยเข้ามาแทนที่ระบอบนี้ บางคนสนับสนุนระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ บางคนสนับสนุนระบอบสาธารณรัฐ บาง

คนก็ต้องการให้คงระบอบรัฐรวมศูนย์อำนาจไว้ บางคนต้องการให้มีระบบสหพันธ์ และยังมีบางคนโต้เถียงต้องการให้มีประชาธิปไตย และบางคนก็ต้องการให้มีเผด็จการที่มั่งคั่ง

ปัญญาชนหัวปฏิวัติ การจลาจลกลุ่มชนวิเศษได้ถูกกำจัดอย่างรวดเร็วโดยซาร์องค์ใหม่ คือ นิโคไลที่ ๓ และรัสเซียก็ตกอยู่ในระยะของการตอบโต้และใช้กำลังบังคับต่อไปอีกระยะหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การจลาจลนั้นได้กลายเป็นแรงตบใจสำหรับขบวนการปฏิวัติและกลุ่มก่อการร้ายเป็นจำนวนมาก ทั้งหมดเหล่านี้ต้องลงสู่ใต้ดิน เพราะว่าการบรรดาพรรคและขบวนการทางการเมืองได้ถูกระบอบเอกราชไปโดยออกกฎหมายห้ามไว้โดยที่ถูกลูกความและแทรกซึมจากพวกตำรวจลับของรัฐบาลซาร์ และถูกขังไว้ให้กระทำการบูมบ่ามจากพวกสายลับก่อการ กลุ่มปฏิวัติเหล่านี้เป็นจำนวนมากต้องกระทำการอันรุนแรงและดุเดือด เพราะบรรดาภาคอื่นไม่อำนวย ซึ่งตนถูกบังคับให้ดำเนินงาน ในทางตรงข้ามกัน พวกก่อการของกลุ่มเหล่านี้ก็ได้แทรกซึมเข้าไปในหน่วยตำรวจลับของระบอบซาร์ พวกสายลับซ่อนต้องซ่อนและแม้ตามชนไม่ใช้ของผิดปกติ มีไม่กี่คนที่ไม่รู้อะไร ๆ ว่าคนเป็นนักปฏิวัติหรือสายลับของตำรวจรัฐบาลซาร์กันแน่

สถาบันที่ก่อกำเนิดที่สุดในสังคมนั้นในต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ คือสถาบันข้าทาสซึ่งครอบงำประชากรชนบทส่วนใหญ่ของรัสเซีย พวกเขาทำงานซุกดินและเป็นกรรมสิทธิ์ของพวกอภิชนเจ้าของที่ดิน บรรดาซาร์ได้มอบหมายให้มีการศึกษาสภาพฐานะของพวกทาสอย่างกว้างขวาง แต่ก็ไม่ได้เกิดผลอะไรที่จะเป็นการปลดปล่อยความเป็นทาสของคนเหล่านี้ได้อย่างแท้จริง

จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๖๑ ระบบข้าทาสเช่นว่านั้นจึงได้ถูกล้มเลิกไปโดยซาร์ผู้มั่งคั่งและนิยม คือ อเล็กซานเดอร์ที่ ๒ แม้ว่าการเลิกทาสจะเป็นขั้นสำคัญอันหนึ่งในวิวัฒนาการทางสังคมของรัสเซีย แต่ก็มิได้เห็นเหกระแด้ความรู้สึกรักในการปฏิวัติซึ่งกำลังก่อขึ้นในหมู่ปัญญาชนและองค์การมหาวิทยาลัยของรัสเซียซึ่งได้แรงตบใจทวิชนจาก

ความคิดของการปฏิวัติฝรั่งเศส จากปรัชญาของพีชต์ เซดลิ่ง คานต์ และเฮเกด และ
จากคตินิยมของปราชญ์ฝรั่งเศส

พวกปัญญาชนมาจากชนทุกชั้นของรัสเซีย คือ ข้าราชการ เจ้าของที่ดิน
ชนชั้นชาวนาและคนงาน พ่อค้าและพวกวิชาชีพอิดระ แต่คนเหล่านี้ถือตนเองว่าไม่มีชน
ชั้นโดยไม่คำนึงถึงกำเนิดทางสังคมของตน คนเหล่านี้รวมกันไม่ใช่ด้วยความคิดหรือ
ปรัชญาเหมือนกัน หากแต่ด้วยความรู้สึกร่วมกันที่ต้องการปฏิรูประเบียบสังคมเพื่อว่า
รัสเซียจะได้บรรลุผลสำเร็จตามกำลังกายและจิตใจของตน บางคนคิดว่าแนวทางที่ถูกต้อง
ของรัสเซียคือยอมรับวิทยาการ ปรัชญาและสถาบันของตะวันตก คนกลุ่มนี้เรียกกันว่า
กลุ่มนิยามตะวันตก (Westernizers) คนอื่น ๆ เน้นประเพณีของรัสเซียอันมีลักษณะเฉพาะ
ในด้านจิตใจและจิตวิทยา และยืนยันว่าอารยธรรมของรัสเซียโดยแท้จริงเหนือกว่าวัฒนธรรม
ของตะวันตก และว่าทางช่วยประเทศชาติอยู่ที่การปลดปล่อยรัสเซียที่แท้จริงให้
เป็นเสรีจากการถูกรบงำอยู่ด้วยความคิดและสถาบันต่างชาติที่บงำพวกคุณมา กลุ่ม
ปัญญาชนเหล่านี้ได้รับสมญาว่าเป็นพวกนิยมสลาฟ (Slavophiles) แต่ก็มีปัญญาชน
อื่น ๆ ที่มีความคิดรวมทั้งสองฝ่าย โดยพยายามที่จะเชื่อมทั้งสองฝ่ายให้รวมกัน
พยายามผสมผสานจากส่วนที่ดีที่สุดของสองฝ่าย ทั้งสองกลุ่มโดยส่วนมากมีทัศนะแบบนักฝัน
พวกนิยมสลาฟมีแนวความคิดแบบยุคพระศิวารยอย่างลึกซึ้ง บางคนรู้สึกว่ารัสเซียมี
ภารกิจที่จะต้องปลดปล่อยไม่เพียงแต่รัสเซียของตนเองเท่านั้น หากยังจะต้องปลดปล่อยโลก
ทั้งหมดให้พ้นจากปรัชญาแบบวัตถุนิยมของตะวันตกด้วย แต่กระนั้น "กลุ่มนิยามตะวันตก
ก็ยังแสดงศรัทธาแบบยุคพระศิวารยในชะตากรรมของรัสเซีย ด้วยเหตุนี้ ชาร์ดาเยฟ
(Chaadayev) จึงเขียนว่า

“ข้าพเจ้าตระหนักเป็นอย่างลึกซึ้งว่า เราชาวรัสเซียได้ถูกลิขิตชะตากรรมที่
จะต้องขบปัญหาจำนวนมากที่สุดเกี่ยวกับระเบียบสังคม ที่จะต้องทำให้ความคิดส่วนใหญ่
ที่เกิดขึ้นในบรรดาสังคมเก่าแก่สิ้นสุดลง ที่จะต้องตอบปัญหาคำคัญที่สุดที่ยังความยุ่งยาก

ให้แก่มนุษยชาติ” (อ้างใน Joshua Kunits, *Russia, The Giant That Came Last* New York : Dodd, Mead, 1947 หน้า xiv)

นักวิจารณ์ยิ่งใหญ่ชาวรัสเซียคือ ว.จี. เบลินสกี (V.G. Belinsky) ได้เขียนถ้อยคำทำนายไว้เมื่อปี ค.ศ. ๑๘๔๐ ดังนี้ “เราพูดถึงภัยพิบัติที่คาดหมายของเราที่ถูกลิดีตชะตากรรมให้มาเห็นรัสเซียในปี ค.ศ. ๑๘๔๐ โดยย่อนำหน้าโลกที่มีการศึกษา โดยกำหนดวางกฎในศาสตร์และศิลป์ และได้รับบรรณาการยกย่องจากมนุษยชาติที่รุนแรงทั้งปวง” (V.G. Belinsky, *Selected Philosophical Works*, Moscow, 1948 หน้า xlix)

เจตนารมณ์เช่นเดียวกับนักกระตุ้นความรู้ดีนักคิดของรัสเซียในปี ค.ศ. ๑๘๑๗ ก่อนหน้าการปฏิวัติ ในขณะที่รัสเซียได้โต้แย้งความคิดที่ว่ารัสเซียจะต้องรับตำแหน่งรองจากบรรดาประเทศอุตสาหกรรมในการบุกเบิกทางไปสู่ระบบสังคมนิยม

“มีทางเป็นไปได้ว่า รัสเซียจะเป็นประเทศที่วางเส้นทางไปสู่ระบบสังคมนิยม เราจะต้องขจัดความคิดอันพื้นสมัยที่ว่า ยุโรปเท่านั้นที่จะชี้ทางให้แก่เรา” (J.V. Stalin, *The Road To Power*, New York : International Publishers, 1937 หน้า ๒๐-๒๑)

ขบวนการนารีอดนิก (ประชานิยม Populists) ความรุนแรงในความคิดเบ็ดเตล็ดให้แก่การจัดระเบียบของการทางการเมืองภายหลังที่มีการปลดปล่อยข้าทาสเฉพาะอย่างยิ่งในขบวนการนารีอดนิก (Narodnik) ซึ่งรวมนิกายและฝักฝ่ายต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติพิสดารความคิดของทั้งฝ่ายนิยมตะวันตกและฝ่ายนิยมดีตาฟ ในขั้นแรกพวกนารีอดนิกมาจากกลุ่มนักศึกษาและปัญญาชนที่ได้รับแรงจูงใจจากความปรารถนาที่จะให้มีสังคมเกษตรแบบสังคมนิยมซึ่งไม่เต็มทราวมองเพราะระบบอุตสาหกรรม ระบบนายทุน และระบบศักดินิยมของตะวันตก ตามความคิดของพวกนารีอดนิก ชาวนารัสเซียซึ่งรวมกันอยู่ในหน่วยมีร์ (Mir) แต่เดิมมาหรือหน่วยคอมมูนหมู่บ้านนั้นมีความเอื้อเอียงเป็นสังคมนิยมโดยธรรมชาติ และเมื่อใดระบบเอกราชปไตท์ทกซ์ และระบบฟิวดัลที่ไม่เป็น

กรรมถูกทำลายไปแล้ว รัสเซียก็จะจัดระเบียบชนใหม่ในขณะเดียวกันเป็นสมาคมอันกว้างใหญ่ของประชาคมสหกรณ์เกษตร พวกนารีอดนิกต้องการจูงใจโดยตรงกับประชาชนที่ดำรงชีวิตในคอมมูนหมู่บ้านของคน ต้องการสอนและให้การศึกษแก่ประชาชน ต้องการสอนความต้องการของประชาชน ต้องการได้รับความไว้วางใจของประชาชน และต้องการเข้าใจประชาชนให้ก่อการเป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบที่เป็นอยู่

อย่างไรก็ดี พวกชาวนามองพวกนารีอดนิกเป็นจำนวนมากที่คงหลัดแก่งอยู่^๕ ในหมู่บ้านต่าง ๆ ในฐานะเป็นครู พยาบาล และที่ปรึกษา ด้วยความไม่ไว้วางใจและหวาดระแวง และจึงมีรายงานการกระทำของคนเหล่านี้ให้แก่ทางการของรัฐบาลซาร์และในบางกรณีก็กระทำการโดยตรงตอบโต้พวกนารีอดนิก การที่พวกชาวนามิสามารถตอบสนองเจตนาดีของพวกนารีอดนิกประกอบด้วยการใช้กำลังปราบปรามของรัฐบาลเป็นผลให้ขบวนการนารีอดนิกแตกแยกออกเป็นองค์การใต้ดินและนอกกฎหมายต่าง ๆ ตั้งแต่กลุ่มอนาธิปไตยที่นิยมสันติไปถึงพวกที่นิยมการทำลายล้างอย่างรุนแรง พวกชาวนามิยังไม่อาจสนองตอบโครงการของนารีอดนิกเพียงใด พวกผู้นำปฏิรูปก็ยังตระหนักแน่ชัดว่าการปฏิวัติจะสำเร็จดังวังก่แต่โดยอาศัยกลุ่มผู้นำหัวรุนแรงเท่านั้น ซึ่งก็เป็นทัศนะที่มีอิทธิพลใหญ่หลวงต่อทฤษฎีมากซิสต์แบบของเลนินในเวลาต่อมา

การรุนแรงและก่อการร้ายของการปฏิวัติ ถ้าวางอย่างกว้าง ๆ กลุ่มปฏิวัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากขบวนการนารีอดนิกมักจะหนักไปในทางเป็นอนาธิปไตยแบบหนึ่ง หรือไม่ก็หนักไปในทิศที่ว่า รัฐบาลก้าวหน้าบางอย่างเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเข้าแทนที่ระบบเอกราธิปไตยแบบซาร์ ส่วนหนึ่งของกลุ่มเหล่านี้สนับสนุนให้ใช้มาตรการแบบสันติ แต่คนอื่นเรียกร้องให้ใช้วิธีรุนแรงและแม้กระทั่งให้ใช้วิธีการร้ายต่าง ๆ กลุ่มอนาธิปไตยนิยมสันติต้องการให้ยุบเลิกรัฐเพื่อให้มีสมาคมอันกว้างใหญ่รวมหน่วยท้องถิ่นที่ชาวนามิ ทนายมือหัวรุนแรงที่รู้จักกันดีได้แก่ ปีเตอร์ ทคาเชฟ (Peter Tkachev) และบากูนิน (Bakunin) และสาวกของเขา คือ เนชายอฟ (Nechayev) ซึ่งมีทัศนะที่แสดงไว้อย่างน่ากลัวในเรื่อง “กฎของนักปฏิวัติ” (Catechism of the Revolutionists)

“นักปฏิวัติเป็นคนที่ชะตาดี เขาไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัว ไม่มีเรื่องราว ไม่มี
ความรู้สึก ความขี้ดื้อท้อพ้อ ไม่มีแม้กระทั่งชื่อของตัวเอง..... นักปฏิวัติเกลียดและ
ชิงชังกฎของศีลธรรมในปัจจุบันซึ่งมีแรงจูงใจและรูปแบบแสดงออกต่าง ๆ สำหรับนักปฏิวัติ
อะไรก็ตามที่ช่วยให้การปฏิวัติมีชัยชนะแล้วย่อมชอบด้วยจริยธรรม อะไรทั้งหมดที่ได้
ขวางการปฏิวัติเป็นอาชญากรรม..... อะไรทั้งหมดที่ทำให้ความรู้สึกอ่อนไหวในเรื่อง
ความเป็นญาติ ในเรื่องมิตรภาพ ความรัก ความกตัญญู และแม้กระทั่งในเรื่องเกียรติยศ
เองจะต้องขจัดให้สิ้นไปในตัวเขาด้วยอารมณ์อันเขือกเย็นแห่งอุดมการณ์ปฏิวัติ สมาคม
นี้ไม่มีจุดหมายอันใดขึงไปกว่าการปลดปล่อยและความผาสุกโดยสมบูรณ์ของฝูงชน (อ้าง
ใน Max Nomad, *Apostles of Revolution*, Boston, 1939 หน้า
๒๒๘-๒๓๓)

พรรคปฏิวัติพรรคแรกคือ เซมดยา โย วอดยา (Zemlya i Volya หรือที่
ดินและเสรีภาพ) มุ่งหน้าไปในทางวิรุณหง พรรคนี้ต่อมาได้แตกแยกออกเป็นสองฝ่าย
คือ ฝ่าย “เจตจำนงของประชาชน” (Narodnaya Volya) ซึ่งชำนาญในการใช้ตุ๊กตะเบ็ด
และลอบสังหาร กับ “พรรคจัดสรรมรดก” (Black Redistribution หรือ Chorney Pered-
yel) ซึ่งเรียกร้องให้ชาวนาทำการยึดที่ดินจากเจ้าของที่ดิน สมาชิกของกลุ่มแรกมีส่วน
ในการรื้อถอนประชนมือเดกซานเคอวิท ๒ ในปี ค.ศ. ๑๘๘๓ ในขบวนการนักปฏิวัติ
ของเดนิสรวมอยู่ด้วยคือ อเล็กซานเดอว์ ยูเดียนอฟ (Alexander Ulyanov) ซึ่งถูก
ประหารชีวิตในปี ค.ศ. ๑๘๘๗ ฐานล้มควางแผนลอบปลงพระชนม์อเล็กซานเดอวิท ๓
การประหารพี่ชายของเขาทำให้ความครุร้ายในทางการเมืองของเดนิสเองรุนแรงยิ่งขึ้น

กลุ่มซอห์น เบเรดีเอด ล้มควอนามากถ้าอเพราะว่าพวกนี้มากซ์ลิสต์รัสเซียพวก
แรกเป็นสมาชิกของกลุ่มนี้ โดยที่รัสเซียเป็นสังคมเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ความคิดของ
คาร์ลมากซ์จึงปรากฏไม่ตรงกับปัญหาสังคมและเศรษฐกิจของรัสเซียเป็นส่วนใหญ่ ก่อน
ค.ศ. ๑๘๖๕ ชนชั้นคนงานในรัสเซียโดยแท้จริงไม่มีอยู่ และขบวนการทางการเมืองที่มุ่ง
เป็นปากเสียงผลประโยชน์ของชนกรรมาชีพย่อมจะเป็นเรื่องที่แปลกประหลาด ภายหลัง
ที่ทำการปลดปล่อยข้าทาส โอกาสได้มีขึ้นสำหรับพัฒนาการของระบบนายทุนในรัสเซีย
และราวปี ค.ศ. ๑๘๘๐ ชนชั้นสังคมใหม่ของชนกรรมาชีพมีจำนวนประมาณ ๒,๕๐๐,๐๐๐

คน (เพิ่มจาก ๒๐๐,๐๐๐ คนในปี ค.ศ. ๑๘๖๕) โดยส่วนมากรวมกันอยู่ในเมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก มอสโคว์ บากู และอ่าวโตนาคซ์ ^{๕๕๕}ชนชั้นนี้^{๕๕๕}ได้ถูกทาบตามจากพวกนักปฏิวัติซึ่งผิดหวังจากความเฉื่อยชาทางการเมืองของพวกเขา

ความเป็นมาของทฤษฎีมากซ์ลัทธิในรัสเซีย

องค์การมากซ์ลัทธิองค์การแรกของรัสเซียตั้งขึ้นในต่างประเทศ ในปี ค.ศ. ๑๘๘๓ โดยยอร์ช เปดคานอฟ (George Plekhanov) เวนา ซาซูลิช (Vera Zasulich) และเดือยซ์ (Deutsch) เรียกตัวเองว่า “องค์การปลดปล่อยแรงงาน” (Emancipation of Labour) องค์การ^{๕๕๕}ได้แปลงงานเขียนของมากซ์และเอนเกิลออกเป็นภาษารัสเซีย ได้ต่อสู้กับทัศนะของนาร์วอคนิค ได้โต้แย้งหลักความคิดทั้งหมดของทฤษฎีตั้งคณนิยมเกษตรของรัสเซีย และยืนยันว่าการร่างอุตสาหกรรมของรัสเซียจะก่อให้เกิดการปฏิวัติโดยชนกรรมาชีพในไม่ช้า องค์การ^{๕๕๕}นี้คัดค้านความสำคัญด้านปฏิวัติของพวกเขาและสนับสนุนให้มีการรวมกำลังกันระหว่างชนชั้นกลางหัวเดรัญญิมกับชนชั้นคนงานเพื่อให้เกิดการปฏิวัติสถาปนาระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทนและตามรัฐธรรมนูญของชนชั้นกลาง

กลุ่มมากซ์ลัทธิเกิดขึ้นในศูนย์กลางชุมชนต่าง ๆ ของรัสเซียระหว่าง ค.ศ. ๑๘๘๓ และ ค.ศ. ๑๘๘๔ ^{๕๕๕}รวมทั้งกลุ่มที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๘๕ ในเมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก โดยมีเดนิสเป็นหัวหน้า ระหว่างระยะเวลาเดียวกัน โจเซฟ ดซุฆาวิช (Joseph Dzhugashvili) หรือสตาลินเป็นคั้งตั้งคั้งในเมืองไทฟลิส (Tiflis) และคอเคซัส ส่วนเลออน บรอนส์ไคน์ หรือทรอตสกี ได้เป็นคั้งตั้งคั้งคั้งสำคัญทางการเมืองอังกัดองดามปีต่อมาที่เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ในปี ค.ศ. ๑๘๘๘ บรรดาผู้แทนของบางกลุ่มเหล่านี้ได้เปิดการประชุมในเมืองมิงส์ค (Minsk) มีคน ๘ คนเข้าร่วมประชุมและได้ออกคำประกาศก่อตั้งพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยรัสเซีย (Russian Social Democratic Party) ตามแบบอย่างพรรคในประเทศเยอรมันนี้ แม้ว่าจะไม่ได้มีการตั้งพรรคและประกาศโครงการจริง ๆ ก็ตาม แต่^{๕๕๕}พื้นฐานก็ได้ถูกปูขึ้นสำหรับการจัดองค์การและก่ออวนทางการเมืองของกลุ่มมากซ์ลัทธิ

การเจริญขยายตัวทางอุตสาหกรรมในรัสเซีย และความตึงเครียดของความคิดของมาคส์ ทั้งหมดเหล่านี้เป็นผลตบตาชบวนกรนาร็อคนิก บรรดาผู้ที่ยังคงมีความเชื่อในทฤษฎีสังคมนิยมเกษตรได้รวมกันในปี ค.ศ. ๑๙๐๓ ก่อตั้งพรรคปฏิวัติสังคมนิยม (Social Revolutionary Party) ซึ่งมีโครงการจัดตั้งรัฐที่ใหม่ เป็นปากเสียงแทนผลประโยชน์ของชาวนายิ่งกว่าพรรคอื่นใดทั้งสิ้น

ปัญญาชนชนกลาง บรรดาสมาชิกในวงวิชาชีพ และกลุ่มหัวก้าวหน้าของชนกลุ่มที่และขุนนาง พวกนี้สนับสนุนการก่อตั้งสมาคมเรียกว่า สหภาพแห่งการปลดปล่อย (Union of Liberation) ภายใต้การนำของ ปอด มิดยูกอฟ (Paul Milyukov) เนื่องจากคนเหล่านี้โดยส่วนใหญ่นิยมให้มีการเปลี่ยนแปลงระบอบเอกราชไปโดยเป็นระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญแบบของอังกฤษ คนเหล่านี้ต่อมาจึงเรียกว่า "กลุ่มประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ" (Constitutional Democrats) หรือคาเดต (Cadets) พรรคนี้นับว่าเป็นพรรคชนชั้นกลางมีบทบาทสำคัญในระหว่างที่มัตสกา (Duma) ซึ่งมีขึ้นภายหลังการปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๙๐๕ และในระหว่างเหตุการณ์ซึ่งนำไปสู่การปฏิวัติมีนาคม ค.ศ.

๑๙๑๗

บอลเชวิคและเมนเชวิค ในการประชุมครั้งที่สองของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยรัสเซียซึ่งกระทำขึ้นเป็นครั้งแรกในกรุงรัสเซีย และหลังจากนั้นในกรุงลอนดอน เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๐๓ โดยมีทั้งเดนินและทรอดส์กีเป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุม พรรคได้แตกแยกออกเป็นสองฝ่ายในปัญหาเกี่ยวกับการรับประชาธิปไตย การจัดระเบียบองค์การและหลักปฏิบัติการ เพราะเหตุที่เดนินได้จัดการจนได้รับเสียงข้างมากเล็กน้อย เนื่องจากเทคนิคทางระเบียบวิธีการประชุม กลุ่มที่เดนินเป็นผู้นำจึงถูกเรียกว่า บอลเชวิค (ฝ่ายข้างมาก) ซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามกับเมนเชวิค (ฝ่ายข้างน้อย) ชื่อเหล่านี้ได้ใช้กันต่อมา และกลุ่มสังคมนิยมของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยนับแต่บัดนั้นจึงเป็นที่รู้จักกันว่าเป็นฝ่ายบอลเชวิค และฝ่ายเมนเชวิค ที่น่าประหลาดคือว่าฝ่ายบอลเชวิคในระยะต่อมามีักจะเป็นฝ่ายเสียงข้างน้อยบ่อย ๆ

เดนินได้เสนอแนวโดยอาศัยหลักการตามที่ปรากฏในงานเขียนของเขาเรื่อง “อะไรที่พึงต้องกระทำ” (What is to be done?) ซึ่งเพิ่งออกตีพิมพ์ก่อนหน้าการประชุมในเนื้อหาของข้อเสนอ เดนินเรียกร้องให้พรรคข้างนอกสถาปนาแบบใหม่โดยสิ้นเชิง กล่าวคือ เป็นพรรคที่มุ่งหมายไม่ใช่เพื่อเรียกคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง (ซึ่งก็ไม่ได้อยู่เองในรัสเซียขณะนั้น) หากเพื่อยึดอำนาจในนามของชนชั้นคนงานและเพื่อสถาปนา “เผด็จการแห่งชนกรรมาชีพ” พรรคเช่นนี้จะจำกัดอยู่เฉพาะในหมู่ชนชั้นนำอันเป็นแกนกำลังสำคัญประกอบด้วยนักปฏิวัติอาชีพ และตั้งชนเพื่อการค้ามากกว่าที่จะเป็นพรรคของมวลชนจำนวนมาก หักหน้าของพรรคคือ “หลักการรวมศูนย์อำนาจแบบประชาธิปไตย” (Democratic centralism) ตามหลักการ อำนาจของพรรคจะรวมอยู่ในมือของคณะกรรมการกลาง และภายในคณะกรรมการกลางเพียงข้างน้อยจะต้องยอมให้แก่ฝ่ายเสียงข้างมาก ตามทัศนะของเดนิน เฉพาะพรรคที่มีเอกภาพในการปฏิบัติงานที่ห้ามมิให้มันฝักฝ่ายแตกแยกภายในองค์การและที่ปฏิบัติเป็นหน่วยเดียวกันเท่านั้นที่จะสามารถบรรลุผลตามจุดหมายของกันได้ ดังนั้น เดนินจึงเขียนไว้ในเรื่อง “อะไรที่พึงต้องกระทำ” ว่า

“ข้าพเจ้ายืนยันว่า (๑) ไม่มีขบวนการใดจะคงทนอยู่ได้โดยปราศจากการตั้งผู้นำถาวร เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งความต่อเนื่อง (๒) ผู้ชนซึ่งถูกดึงเข้าไปในการต่อสู้และประกอบเป็นรากฐาน และมีส่วนร่วมในขบวนการเป็นจำนวนมากวังขวางขึ้นเพียงใด ก็ยิ่งเป็นการจำเป็นมากขึ้นเพียงนั้นที่จะต้องมืองค์การเช่นนั้น และองค์กรนั้นก็ยิ่งจะต้องให้มันคงขึ้น (เพราะว่าเป็นการง่ายกว่าสำหรับนักพูดของอารมณ์คนหนึ่งที่จะรวมผู้ชนส่วนที่ล่าหลังกว่า) (๓) องค์กรนั้นในส่วนสำคัญจะต้องประกอบไปด้วยบุคคลที่ถือการปฏิวัติเป็นอาชีพ (๔) ในประเทศหนึ่งที่มีรัฐบาลระบอบเอกราชไทย เราจึงจำกัดจำนวนสมาชิกขององค์กรเฉพาะในหมู่บุคคลที่ถือการปฏิวัติเป็นอาชีพและเป็นผู้ที่ได้รับฝึกอบรมในการต่อสู้กับตำรวจทางการเมืองเพียงใด ก็ยิ่งเป็นการยากยิ่งขึ้นที่จะจัดการกับองค์กรนั้นได้ (๕) จำนวนชายและหญิงของชนชั้นคนงานหรือชนชั้นอื่น ๆ ของสังคม

ที่สามารถเข้าร่วมในขบวนการและปฏิบัติงานอย่างแข็งขันในขบวนการนั้นก็ยิ่งจะขยายวงกว้างขวางขึ้นเพียงนั้น”*

เดนิสได้เน้นทัศนะของเขาในหนังสือพิมพ์ชื่อ “อิสครา” (Iskra หรือ The Spark) และในบทความหลายเรื่องด้วยกัน ในที่สุดเดนิสก็ประสบผลสำเร็จในการก่อตั้งองค์การแบบเช่นว่านั่นจริง ๆ ซึ่งประกอบด้วยนักปฏิวัติอาชีพที่มุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว ส่วนบรรดาคู่แข่งของเขาในกลุ่มเมนเชวิคยังคงเน้นถึงหลักการจัดองค์การแบบประชาธิปไตยและการปฏิวัติที่ไม่รุนแรง แม้ว่าต้องกลุ่มนั้นจะเป็นองค์การที่ต่างหากกัน แต่ก็ยังคงปฏิบัติงานภายในกรอบของพรรคการเมืองเดียวกัน คราวเท่าที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีชัยชนะอำนาจหลักการของเดนิสก็จำกัดใช้เฉพาะภายในกลุ่มของเขา บรรดาสมาชิกเป็นรายบุคคลย้ายจากฝ่ายหนึ่งไปอีกฝ่ายหนึ่งอย่างเป็นอิสระ ส่วนบางคนเช่น เดออน ทรอดักยังคงอยู่กึ่งกลางระหว่างสองฝ่ายนี้ในระยะก่อนหน้าปี ค.ศ. ๑๙๑๗ อย่างไรก็ตามเมื่อพวกบอลเชวิคได้อำนาจ ความคิดของเดนิสก็นำมาใช้ทั่วประเทศและได้เป็นพื้นฐานที่วางไว้อย่างมั่นคงสำหรับชีวิตการเมืองและอำนาจเบ็ดเสร็จ การห้ามมิให้ฝ่ายค้านแปรรูปเป็นการห้ามมิให้พรรคและองค์การทางการเมืองอื่น หลักการที่ให้ฝ่ายข้างน้อยอยู่ภายใต้ฝ่ายข้างมากก็ถูกแปรไปเป็นการประณามทัศนะทางการเมืองที่ขัดแย้ง วิธีการทหารและคบคิดร้ายที่ไซเพื่อประท้วงการปฏิวัติให้ถูกแปรรูปเป็นเครื่องมือต่อสู้กับฝ่ายปฏิวัติที่ต่อต้าน สิ่งที่แต่เดิมเป็นหลักการควบคุมพรรคขนาดเด็ก ๆ ในที่สุดก็ขยายเป็นการบังคับบัญชาชีวิตของคนเป็นล้าน ๆ ในจักรวรรดิอันไพศาล

การปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๙๐๕

ภายหลังปี ค.ศ. ๑๙๐๐ รัสเซียอยู่ในฐานะหมิ่นเหม่ต่อการปฏิวัติอีกวาระหนึ่ง วิกฤตทางเศรษฐกิจร้ายแรงกระตุ้นให้เกิดการนัดหยุดงานในเมืองต่าง ๆ และเกิดการจลาจลในชนบท มาตรการปราบปรามตำรวจก็ขยายตัวรุนแรงจนเมื่อพวกก่อการ

* V.I. Lenin, *Selected Works II* (New York: International Publishers, n.d.,) หน้า ๑๓๙-๑๓๕

ร้ายและตายด้วยจำนวนมากชน พวกปฏิวัติจริง ๆ และที่ถูกส่งด้วยนับจำนวนพัน ๆ ถูกจำคุกหรือเนรเทศออกต่างประเทศหรือไปไซบีเรีย

การปฏิวัติในรัสเซียปี ค.ศ. ๑๙๐๐ ทำให้ระบอบการปกครองซึ่งจะต้องระเบิดขึ้นอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ออกไปชั่วคราว แต่ในวันที่ ๒๘ มกราคม (วันอาทิตย์ของเลือด Bloody Sunday) ในปีต่อมาเมื่อพวกทหารได้ยิงพวกคนงานที่เดินขบวนกรอย่างสงบถือป้ายร้องทุกข์ต่อซาร์ เป็นผลให้คนนับร้อยเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ๆ การจลาจลรุนแรงก็ได้รับระเบิดขึ้นในนครหลวง พวกคนงานได้พากันนัดหยุดงาน พวกกบดานชื่อ "โปเตมกิน" (Potemkin) ได้ก่อการกบฏ และพวกชาวนาได้พากันก่อการจลาจลขึ้นตามท้องที่ต่าง ๆ กระจัดกระจายกัน โซเวียตหรือสภาคนงานต่าง ๆ ได้ก่อตั้งขึ้นในเมืองเพื่ออำนวยความสะดวกหยุดงาน สภาคนงานที่สำคัญที่สุดได้แก่โซเวียตแห่งเซนต์ปีเตอส์เบิร์กเรียกร้องให้มีการแก้ไขปรับปรุงภาวะทางสังคมและเศรษฐกิจ และให้มีปฏิรูปทางการเมืองแบบสายกลาง กล่าวคือมีรัฐธรรมนูญ มีการเลือกตั้ง มีสภาแห่งชาติและเสรีภาพสำหรับพรรคการเมือง จุดมุ่งหมายของการปฏิวัติ ค.ศ. ๑๙๐๕ คือเพื่อให้ได้มาซึ่งการปฏิรูปทางการเมืองของชนชั้นกลางทำนองเดียวกับที่ได้มาในยุโรปตะวันตก

การปฏิรูปปี ค.ศ. ๑๙๐๕ สมัยต่อมา การปฏิวัติได้ถูกปราบปรามลงอย่างง่ายดาย หากแต่ภายหลังทฤษฎีผู้คนตระหนักได้ออก "คำประกาศตุลาคม" (October Manifesto) อันมีชื่อเสียง สัญญาจะให้รัฐธรรมนูญ มีพรรคการเมือง การเลือกตั้ง มีสภาแห่งชาติและเสรีภาพของราษฎร แม้ว่าการปฏิรูปต่าง ๆ ที่มีขึ้นต่อมาจะเป็นในทางมากกว่าเป็นโดยแท้จริงก็ตาม แต่ความแตกต่างในภาวะทางการเมืองก่อนและหลังปี ค.ศ. ๑๙๐๕ มีอยู่มากและไม่ควรลดความสำคัญลงไป การจัดตั้งพรรคการเมืองและการเลือกตั้งแห่งชาติโดยเปิดเผยในตัวเองเป็นผลสำเร็จที่สำคัญ แม้ว่าสภาจะเป็นที่สำหรับอภิปรายมากกว่าที่จะเป็นองค์การจัดทำกฎหมายและทั้งอำนาจเด็ดขาดของซาร์จะยังคงมีอยู่เช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลงก็ตาม การให้มีเสรีภาพของราษฎรอย่างเช่น เสรีภาพใน

การพูด ในการสมาคม ในการตั้งการะ และในการเคลื่อนไหว การผ่อนคลายการ
ตรวจควบคุมหนังสือพิมพ์ การให้มีความคุ้มกันของรัฐสภาและการก่อกวนทางการเมือง
เหล่านี้แม้จะถูกละเมิดบ่อยๆ ในทางปฏิบัติ แต่ก็ทำให้รัสเซียภายหลังปี ค.ศ. ๑๘๐๕
เป็นสังคมที่บังคับกวดขันน้อยกว่ารัสเซียสมัยก่อน นอกเหนือจากบรรดาพรรคการเมืองที่
อ้างถึงมาแล้ว การตั้งองค์การทางการเมืองของฝ่ายขวาก็ได้กระทำกันขึ้น นับตั้งแต่
“กลุ่มตุลาคม” (Octobrists) ซึ่งมีหัวอนุรักษนิยม ไปจนถึง “สหภาพประชาชนรัสเซีย”
(Union of Russian People) ซึ่งเป็นฝ่ายปฏิภิกิริยาต่อต้าน

นอกจากสภาที่ประชาชนเลือกตั้งขึ้นแล้ว พระเจ้าซาร์ยังได้จัดตั้ง “สภา
แห่งรัฐ” (Council of State) ขึ้นเป็นสภาสูง ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งซาร์แต่งตั้งครั้ง
หนึ่งและอีกครั้งหนึ่งแต่งตั้งโดยพวกข้าราชการ นักบวชชั้นผู้ใหญ่และขุนนาง คณะรัฐ-
มนตรี ข้าราชการ และกองทหารยังคงอยู่ภายใต้อำนาจควบคุมของกษัตริย์ ร่าง
กฎหมายทั้งหมดก่อนที่จะมีผลใช้บังคับในกฎหมายจะต้องได้รับการอนุมัติเห็นชอบด้วย
ของสภาแห่งรัฐและของซาร์ซึ่งยังคงมีอำนาจยับยั้งเด็ดขาด พระเจ้าซาร์คงดวงฉันทิ
เด็ดขาดที่จะริเริ่มเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายมูลฐานและทำการควบคุมสภาโดยอาศัย
อำนาจของพระองค์ที่จะเปิดประชุมหรือยุบสภาได้ตามที่เห็นชอบ พระองค์ยังตั้งวงชื่อ
ตำแหน่ง “เอกราธิบดีสูงสุด” (Supreme Autocrat) และในฐานะนั้นสามารถจะทำการ
ปกครองได้ด้วยกฤษฎีกาในระหว่างระยะเหตุฉุกเฉินซึ่งพระองค์มีอำนาจที่จะประกาศขึ้น

สภาชุดแรกได้เลือกตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๐๖ แต่ถูกยุบในช่วงระยะเวลา ๗๓ วัน
เพราะว่าได้แสดงความสนับสนุนให้มีการปฏิรูปอื่นๆ ขึ้นและในทันที อย่างไรก็ตาม
ปฏิรูปทางเกษตรอันจำกัดได้ปฏิบัติลุล่วงไปด้วยอำนาจกฤษฎีกา รัฐบาลพยายามที่จะ
ควบคุมการเลือกตั้งสภาชุดที่สอง แต่สภานักกลับปรากฏว่ามีหัวรุนแรงยิ่งกว่าชุดแรกเสีย
อีก และจึงได้ถูกยุบไปหลังจากที่มีขึ้นเป็นเวลา ๓๐๓ วัน กฎหมายเลือกตั้งฉบับใหม่
ซึ่งนำมาใช้เป็นการละเมิดรัฐธรรมนูญได้จำกัดสิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่างเข้มงวดโดย

อำนาจประโยชน์ให้แก่ฝ่ายชนชนที่มทรพยดิน และใช้เป็นหลักในการเลือกตั้งสภาชุดที่สาม สภาชุดที่ดีซึ่งเลือกตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๑๒ แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งอย่างมากทั้ง ๆ ที่มีลักษณะหัวเก่าเป็นส่วนใหญ่ เฉพาะอย่างยิ่ง “กลุ่มประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ” เป็นตัวตั้งตัวตีสำคัญเกินกำลังจำนวนของฝ่ายตน และการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลของฝ่ายค้านก็รุนแรง และพรรคปฏิรูปต่าง ๆ ก็คึกคักขึ้น

การเกิดสงครามในปี ค.ศ. ๑๙๑๔ ได้ชะงักเหตุการณ์ปฏิวัติรุนแรงอีกวาระหนึ่ง เพราะว่าพรรคทั้งหมดยกเว้นบอดเชวิคต่างสนับสนุนสงครามกับเยอรมันด้วยความรู้สึกรักชาติรุนแรง ความไว้วางใจต่อสภาพของรัฐบาลในการทำสงครามได้ปรากฏให้เห็นได้อย่างรวดเร็วในขณะที่รัสเซียประสบกับความพ่ายแพ้อย่างร้ายแรงในแนวรบ สภาได้มีการเปิดประชุมเพื่อจัดการกับสถานการณ์ แต่ว่าข้อเสนอแนะของสภาให้มีการปฏิรูปในด้านทหาร เศรษฐกิจและการเมืองได้ถูกบดไปเสีย ราชสำนักอยู่ภายใต้อิทธิพลของชาวไซบีเรียชื่อ วัลบูคิน โดยอาศัยอิทธิพลที่มีอยู่กับองค์ราชินี และความมั่งง่ายของคนผู้นี้ได้แพร่ไปทั่วทุกองค์กรของรัฐ รวมทั้งฝ่ายทหารด้วย บรรดารัฐมนตรีได้รับการแต่งตั้งและถูกปลดตามคำแนะนำของเขา และแม้กระทั่งแผนการยุทธสงครามก็ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของการทำนายของเขา อย่างไรก็ตาม ความยุ่งยากของรัสเซียมีสาเหตุที่ลึกซึ้งยิ่งกว่านั้น และการถอบตั้งหารวัลบูคินในปี ค.ศ. ๑๙๑๖ ก็มีได้ช่วยให้สถานการณ์กำลังทรุดหนักกระเบื้องชนเท่าไรทีเดียว

การปฏิวัติ ปี ค.ศ. ๑๙๑๗

การปราชัยสงคราม การดำเนินมาตรการใช้กำลังบังคับภายใน ความไว้วางใจต่อสภาพและทุจริตของราชสำนัก ความไม่สามารรถของซาร์ การจลาจล การคิดดินบนและกบฏในระดับสูง ๆ ความเหนื่อยล้าโดยทั่วไปจากสงคราม ความระส่ำระสายของบรรดาชนชาติตามพรมแดน ความชำรุดของระบบขนส่ง การจลาจลแย่งอาหารและนัดหยุดงานในเมืองต่าง ๆ ความเสื่อมทรามทางจิตใจและการทิ้งหน้าที่ใน

แนวรบ และการจลาจลชาวนาโนชนบท เหล่านี้ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกและเคือง
แค้นถึงสุดขีดซึ่งระเบิดขึ้นเป็นการก่อความวุ่นวายรุนแรงในปี ค.ศ. ๑๘๑๗

โอกาสเช่นนี้ไม่เข้ากับภาวะที่เห็นได้ชัด เมื่อ "กลุ่มก้าวหน้า"
ในสภาซึ่งประกอบด้วยกลุ่มหัวเสรีนิยมและกลุ่มสายกลาง พวกนี้เรียกร้องให้สภาได้มี
อำนาจมากขึ้นเพื่อเรียกความมั่นใจของประเทศในรัฐบาลให้กลับคืน พระเจ้าซาร์กดับ
ปฏิเสธรและออกคำสั่งยุบสภาเสีย พวกผู้นำสภาปฏิเสธรไม่ยอมให้ถูกขับและได้พากันก่อ
ตั้งคณะกรรมการบริหารชั่วคราวขึ้นชุดหนึ่ง พระเจ้าซาร์ได้รับการแนะนำให้ส่งราช
บัลลังก์ให้แก่พระอนุชาของพระองค์ซึ่งก็ปฏิเสธรไม่ยอมรับ ผลจึงเป็นว่าคณะกรรมการ
ชั่วคราวของสภากลายเป็นรัฐบาลชั่วคราวของรัสเซีย และการปฏิวัติก็ได้เป็นสิ่งที่บรรลุ
ผลสิ้น พวกบอลเชวิคไม่ได้มีส่วนโดยตรงใน "การโค่นระบอบซาร์" เพราะผู้นำของ
บอลเชวิคถูกเนรเทศหรือไม่ก็ถูกจำคุกอยู่ที่ไซบีเรีย แม้ว่าคนเหล่านี้ไม่ซ้ากได้รับการ
ปล่อยตัวให้กลับสู่นครหลวงโดยอาศัยการอภัยโทษทางการเมืองจากรัฐบาลชั่วคราว

ระหว่างวันแรกๆ ของการปฏิวัติ บรรดาสภาปฏิวัติท้องถิ่นหรือโซเวียต
ได้เกิดขึ้นทั่วทั้งประเทศรัสเซียทั้งในหมู่บ้าน ในเมือง และในกองทหาร ต่างกับโซเวียต
ของปี ค.ศ. ๑๘๐๕ ซึ่งจำกัดเฉพาะสำหรับคนงาน บรรดาโซเวียตของปี ค.ศ. ๑๘๑๗ ยัง
รวมพวกทหารและชาวนาและเป็นเครื่องสะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึกปฏิวัติของประเทศ
อย่างถูกต้อง โซเวียตที่สำคัญที่สุดได้แก่ โซเวียตเปโตรกราด ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุม
ของกุ่มฝ่ายซ้ายสายกลาง (เมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์กซึ่งเป็นนครหลวงได้ถูกเปลี่ยน
ชื่อมาเป็นเปโตรกราดในปี ค.ศ. ๑๘๑๔ ภายหลังมรณกรรมของเดนิสในปี ค.ศ. ๑๘๒๔
ได้ถูกเปลี่ยนชื่อเป็นเดนิสกราด และพวกบอลเชวิคก็ได้สถาปนามอดโคโวขึ้นเป็นนคร
หลวงของรัสเซียอีกวาระหนึ่งในปี ค.ศ. ๑๘๑๗) ตั้งแต่เริ่มแรกที่เดียว โซเวียตเมือง
เปโตรกราดได้พิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นคู่แข่งที่กล้าแข็งสำหรับรัฐบาลชั่วคราวซึ่งโดยสภาวะเป็น
ระบอบของพวกชนชั้นกลางมีจุดมุ่งหมายเพื่อการปฏิรูปทางการเมืองและจัดตั้งระบอบ
กษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญมากกว่าเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจอย่าง

ตั้งขึ้น และก่อตั้งสาธารณรัฐตามที่โซเวียตเรียกร้องต้องการ ผลที่เกิดขึ้นในทันที คือ
เกิดมีอำนาจสองอำนาจ โดยอำนาจการเมืองแบ่งแยกออกระหว่างรัฐบาลชั่วคราวที่
ถูกตั้งตามกฎหมาย และสถาบันผู้แทนที่เกิดขึ้นมาเอง คือ โซเวียต โดยแท้จริงแล้ว
รัฐบาลชั่วคราวได้รับการสนับสนุนของประชาชนเพียงเล็กน้อย และเพื่อที่จะจัดระบบ
สองอำนาจอันยุ่งยากเช่นนี้ รัฐบาลชั่วคราวได้เชิญอเล็กซานเดอร์ เคนดิกแห่งโซเวียต
เมืองเปโตรกราดให้เข้าร่วมในรัฐบาลในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการคลัง

ถึงแม้โซเวียตจะได้ลงคะแนนเสียงไว้วางใจในรัฐบาลชั่วคราวก็ตาม แต่
การกดขี่มาตุภูมิรัสเซียของเดนินในเดือนเมษายน ได้ก่อให้เกิดวิกฤตปะทุขึ้น ณ สถานที่
พื้นแดนแห่งเปโตรกราด เมื่อได้พบกับหัวหน้าผู้แทนจากรัฐบาลชั่วคราวซึ่งขอให้เขาเข้า
ร่วมในรัฐบาล เดนินกลับประกาศ “ข้อแถลงเดือนเมษายน” อันมีชื่อเสียงของเขา
ซึ่งประณามรัฐบาลชั่วคราว และเรียกร้องให้โค่นรัฐบาลชั่วคราวและแปรรูป “การ
ปฏิวัติประชาธิปไตยกฎหมาย” ให้เป็นการจลาจล “ชนกรรมาชีพ” การทำลายของ
เดนินก่อให้เกิดความไม่พอใจอย่างยิ่งในหมู่พรรคปฏิวัติอื่น ๆ และแม้ในหมู่ผู้สนับสนุน
ของเขาเองในนครหลวง รวมทั้งสถาบันซึ่งได้เคยเขียนสนับสนุนรัฐบาลชั่วคราว ใน
บรีวาฟดา หนังสือพิมพ์ของบอลเชวิค เดนินเรียกร้องให้มีการปฏิรูปที่ดิน และให้รัสเซีย
ถอนตัวออกจากสงคราม “จักรวรรดินิยม” ในทันที “ที่ดิน ดินนิภาพ และขนมปัง”
กลายเป็นโครงการทางสังคมและ “อำนาจทั้งปวงจงเป็นของโซเวียต” กลายเป็นจุดมุ่ง
หมายทางการเมืองของเดนิน เดนินให้การยอมรับโซเวียตเป็นสถาบันและองค์กรใน
อนาคตของ “เผด็จการแห่งชนกรรมาชีพ” และกำชับให้พวกบอลเชวิคเข้าแทรกซึม
และเอาชนะใจโซเวียตเหล่านั้น

“สถานการณ์อันแปลกประหลาดซึ่งไม่มีอะไรเหมือนในประวัติศาสตร์ในรูปเช่นว่า ได้
นำไปสู่การคาบเกี่ยวกันของสองเผด็จการ คือ เผด็จการของชนกฎหมาย (เพราะรัฐบาลชั่วคราว... เป็นเผด็จการ กล่าวคือ อำนาจขึ้นอยู่กับกฎหมายไม่ใช่ขึ้นอยู่กับเจตจำนงอันแสดง
มาก่อนของประชาชน หากขึ้นอยู่กับกระบี่อำนาจด้วยกำลัง ซึ่งสำเร็จผลด้วยชนชั้นหนึ่ง
ที่แน่นอน กล่าวคือ ชนชั้นกฎหมาย) และเผด็จการแห่งชนกรรมาชีพและชาวนา (โซเวียต
แห่งผู้แทนคนงานและทหาร)” (Lenin, *Selected works* VI หน้า ๔๘-๔๙)

โครงการของบอลเชวิคเกี่ยวกับที่ดินสำหรับชาวนา ขนบั้งสำหรับคนงาน และสันติภาพสำหรับทหารจตุรจุดที่ได้รับการสนองตอบในหมู่ประชาชน ความมุ่งมั่นของรัฐบาลชั่วคราวในอันที่ดำเนินสงครามต่อไป แม้จะเป็นที่นิยมชมชอบสำหรับบรรดาสัมพันธมิตรของรัสเซีย แต่ก็กลายเป็นสิ่งที่ขาดความนิยมยิ่ง ๆ ขึ้นในประเทศ ที่คณะอันคลุมเครือของรัฐบาลชั่วคราวเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน ยังทำให้เกิดความหวาดระแวงของพวกชาวนาซึ่งกำลังทำการยึดทรัพย์สินของเจ้าของที่ดินกันอยู่แล้ว และต้องการให้การยึดของตนได้รับการรับรองของกฎหมาย ในเดือนกรกฎาคม เคเรนสกีได้เป็นรัฐมนตรีว่าการสงคราม อิทธิพลของ “กลุ่มตุลาการ” ได้เสื่อมถอยไป ส่วนอิทธิพลของ “กลุ่มประชาธิปไตยรัฐธรรมนูญ” กำลังเสื่อมถอยลง เห็นได้ชัดว่าโครงการของพวกกลุ่มฝ่ายกลางคือการปฏิรูปรัฐธรรมนูญนั้นน้อยไปและสายไป เมื่อมีการแต่งตั้งเคเรนสกีเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น รัฐบาลชั่วคราวต้องประสบกับความไม่พอใจยิ่ง ๆ ขึ้นของบรรดาโซเวียต

กลุ่มบอลเชวิคยิ่งเร่งการปฏิบัติงานของตนขึ้น โดยส่งเสริมให้พวกทหารระดมกันให้พวกคนงานนัดหยุดงาน และให้พวกชาวนายึดที่ดิน ในเดือนกรกฎาคม เดนินได้เข้ามาส่วนโดยทางอ้อมในการจลาจลที่กอลซิน โดยพวกทหารและคนงาน ซึ่งอ่อนวินัยและหิวโหยในเมืองเปโตรกราด และได้มีการออกคำสั่งให้จับเดนิน เขาหนีไปประเทศฟินแลนด์และทำการตั้งงานจากที่นั่นชั่วคราว ยุทธวิธีของบอลเชวิค คือ เพื่อใช้บรรดาโซเวียตซึ่งเข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุมของบอลเชวิคมากขึ้น ๆ และเพื่อโค่นรัฐบาลชั่วคราว ระบอบการของรัฐบาลเคเรนสกีถูกคัดขาดในเดือนสิงหาคม เมื่อผู้บัญชาการทัพของเขา คือ นายพลคอρνิโลฟ (Kornilov) เรียกร้องให้ยุบเลิกโซเวียตและพยายามที่จะโค่นรัฐบาลเพื่อสนับสนุนเผด็จการของฝ่ายขวา เคเรนสกีมีกองทัพที่ไว้ใจได้เพียงเล็กน้อยและจำต้องขอให้กองทหารรักษาการณ์แดง (Red Guards) ของเดนินช่วยตนปราบปรามรัฐประหารของพวกทหาร เมื่อเมืองเปโตรกราดและบรรดาโซเวียตใน

มอด โคว์ ได้ตกเป็นของฝ่ายบอลเชวิคแล้ว เณินก็รู้ว่าเวลากำลังเข้ามาใกล้อย่างรวดเร็ว ที่บอลเชวิคจะสามารถทำการเรียกร้องอำนาจได้

เคเรนสกีพยายามที่จะเบี่ยงบายสิ่งที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ โดยเสนอให้มีการปฏิรูปให้มากยิ่งขึ้น ได้มีพวกกลุ่มตั้งคณนิยมและเมนเชวิคเข้ามารวมอยู่ในรัฐบาล ได้มีการประกาศตั้งสาธารณรัฐชั่วคราวขึ้น บรรดาองค์การและกลุ่มต่อต้านถูกตั้งยุบเลิก พวกนักโทษการเมืองฝ่ายซ้ายได้รับการปลดปล่อย และประการสุดท้ายสภาเอง (ซึ่งได้รับเลือกตั้งภายใต้กฎหมายเลือกตั้งที่ไม่เที่ยงธรรมก่อนสงคราม) ได้ถูกยุบไป การเลือกตั้งใหม่ได้กำหนดจะกระทำกัน ในเดือนพฤศจิกายนเพื่อเลือกตั้งสภาว่างรัฐธรรมนูญทั้งหมดเหล่านี้ไม่บังเกิดผลอะไรเลย ในคืนวันที่ ๖-๗ พฤศจิกายน เณินได้สั่งให้กองทหารรักษาการณแดงเข้าด้อมที่ทำการรัฐบาลทั้งหมด และจับกุมพวกสมาชิกของรัฐบาลชั่วคราว เคเรนสกีก็เลยเท่านั้นที่หนีได้ตลอดไปได้

รัฐบาลชั่วคราวได้ถูกยุบไปและเณินได้ประกาศว่า อำนาจทั้งปวงได้ตกเป็นของโซเวียตและคณะกรรมการบริหารกลางของโซเวียตแล้ว “คณะกรรมการประชาชน” (Council of People's Commissars) ได้ก่อตั้งขึ้น ซึ่งมีเณินเป็นประธาน มีที่รอดักเป็นกรรมการว่าการต่างประเทศ และสตาตินเป็นกรรมการว่าการตั้งชาติ และสาธารณรัฐโซเวียตก็ได้ถือกำเนิดขึ้น เฉพาะฝ่ายซ้ายของพรรคปฏิวัติตั้งคณเท่านั้นสนับสนุนพวกบอลเชวิค การเลือกตั้งสภาว่างรัฐธรรมนูญได้กระทำกันเดือนต่อมา ในจำนวนผู้แทน ๘๐๘ คนที่ได้รับเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งที่จะเป็นประชาธิปไตยครั้งเดียวในรัสเซีย บอลเชวิคได้สมาชิกเพียง ๓๖๘ คน ในเดือนมกราคม ปี ค.ศ. ๑๙๑๘ บอลเชวิคได้ยุบสภา

ตรงกันข้ามกับความเชื่อของทางการ บอลเชวิคมิได้กำจัดระบอบซาร์อันกตขี้ หากกำจัดระบอบประชาธิปไตยซึ่งอนุญาตให้มีเสรีภาพทางการเมืองและของราษฎรมากที่สุด ในประวัติศาสตร์ทั้งหมดของรัสเซีย ระหว่างที่ระบอบนั้นอยู่ในช่วงระยะเวลาอันสั้นเพราะผลัดเปลี่ยนการปฏิรูปออกไป รัฐบาลชั่วคราวจึงได้สูญเสียความสนับสนุน

ของประชาชน และสัญญาความไว้วางใจของบรรดานักชาตินิยมและกองทัพของรัสเซีย เนื่องจากขาดความสามารถในการดำเนินสงครามให้เป็นผลสำเร็จได้ ทางเด็กที่ติดอยู่กับสภาพความเป็นจริงทางเคี้ยวที่เหลื่ออยู่จากรัฐบาลเคเรนสกีคูเหมือนจะเป็นเผด็จการของฝ่ายขวาหรือไม่ก็ของฝ่ายซ้ายเท่านั้น ฝ่ายขวาทำการเรียกร้องอำนาจ ในเดือนสิงหาคม และก็ต้องพ่ายแพ้ไป พวกบอลเชวิคประสงค์ผลสำเร็จต้องเดือนต่อมา คูเหมือนจะไม่มีสายกลางระหว่างพวกฝ่ายขวาซึ่งจะให้ระบอบอำนาจเด็ดขาดและความสงบเรียบร้อยกับฝ่ายบอลเชวิคซึ่งจะให้ระบอบอำนาจเด็ดขาดและความยุติธรรมในสังคม ไม่มีชนชั้นกลางหัวเสรีนิยมที่เข้มแข็งเกิดขึ้นในประเทศรัสเซียเลย

๓. พื้นฐานของการเมืองโซเวียต

สหภาพโซเวียตเช่นเดียวกับจักรวรรดิระบอบซาร์ที่คนได้เข้าแทนที่ เป็นรัฐระหว่างทวีปที่ใหญ่ที่สุดในโลก ด้วยดินแดนอันยาวเหยียดคาบสองทวีป รัสเซียครอบครองครึ่งซีกตะวันออกของยุโรป และซีกเหนือเกือบทั้งหมดของเอเชีย ภายในเขตแดนนี้มีประชากรกว่า ๘,๕๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์ (ราว ๓ ใน ๖ ของเนื้อที่ทั้งหมดของโลก) มีประชากรกว่า ๒๐๐ ล้านคน ประกอบเป็นกลุ่มเชื้อชาติและภาษาแตกต่างกันกว่า ๑๐๐ กลุ่ม ซึ่งรวมตั้งแต่กลุ่มที่มีระดับก้าวหน้าที่สุดไปจนถึงเผ่าพเนจรเก่าแก่ที่สุดในส่วนที่กว้างที่สุด สหภาพโซเวียตกินระยะทางประมาณ ๖,๐๐๐ ไมล์ ครอบคลุมโลกเหนือ หรือประมาณสองเท่าของระยะทางจากนิวยอร์กถึงซานฟรานซิสโก ส่วนจากเหนือจดใต้สุดห่างกันที่สุดประมาณ ๓,๐๐๐ ไมล์ รัฐจำนวนกว่า ๑๐ รัฐ ตั้งอยู่บนพรมแดนของสหภาพโซเวียต ซึ่งเป็นพรมแดนที่ยาวที่สุดและกว้างใหญ่ที่สุด ประมาณโดยรอบเกือบ ๓๘,๐๐๐ ไมล์ ภายในสหภาพโซเวียตมีดินฟ้าอากาศที่ติดกันแตกต่างกันมากมาย มีลักษณะที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติมากมายยิ่งกว่ารัฐอื่นใดในโลก ในหลาย ๆ ทาง สหภาพโซเวียตเป็นส่วนย่อยของโลกทั้งหมด

พื้นฐานทางเศรษฐกิจ

ทรัพยากรธรรมชาติ

รัสเซียเป็นประเทศที่มีมั่งคั่งที่สุดในโลกในทางทรัพยากรธรรมชาติ และถือความเป็นที่ต้องรองจากสหรัฐเท่านั้น ในด้านกำลังธรรมชาติที่ยังไม่ได้นำออกใช้ มีการค้นพบเหมืองแร่ใหม่ ๆ ทุก ๆ ปี และไม่ช้าจะเป็นไปไม่ได้ว่ารัสเซียอาจขึ้นหน้าสหรัฐใน

ด้านทรัพยากรแร่ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ได้ในไม่ช้า รัสเซียมีทรัพยากรแร่ที่สำคัญ ๆ เกือบทุกชนิด และเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา มีอาหารการกินอย่างพอเพียงที่เพียงพอ

ตามรายงานที่เด่นต่อรัฐบาลอเมริกันเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๐ “รัสเซียมีทรัพยากรพลังงานที่ชุกนอยุ่เกือบสองเท่าของโลกได้ทั้งหมด ทั้งนี้โดยไม่พูดถึงน้ำมันที่เพิ่งค้นพบในสหภาพโซเวียตเมื่อเร็ว ๆ นี้” (จาก New York Times ๒๒ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๑) ทรัพยากรถ่านหินที่รู้จักกันของรัสเซียมีจำนวนเพียงร้อยละ ๓ ของโลก แต่ด้วยพลังไฟฟ้าที่อ้างว่ามีถ่านหินร้อยละ ๕๗ ของโลก และถ่านหินร่วมร้อยละ ๖๐ การค้นพบน้ำมันเมื่อเร็ว ๆ นี้ทำให้จำนวนทรัพยากรน้ำมันของรัสเซียเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๕๕ เป็นเกือบ ๒ ใน ๓ ของโลก รัสเซียยังอ้างว่ามีพลังน้ำตกร้อยละ ๒๘ และทรัพยากรไม้สัก ๑ ใน ๓ ของโลกอีกด้วย

แหล่งแร่และเคมีวัตถุดิบอยู่มากไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า ในรัสเซียก่อนปฏิวัติ มีแหล่งดินแร่เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔ ของโลก แต่ด้วยปริมาณร้อยละ ๕๓.๕ ซึ่งมากกว่าส่วนอื่น ๆ ทั้งหมดของโลกรวมกัน และเป็น ๓ เท่าของสหรัฐอเมริกา บริเตน ฝรั่งเศส และเยอรมันตะวันตกรวมกัน รัสเซียอ้างว่ามีแร่แมงกานีสไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๘ ของโลก เกดือโปตัสเซียมร้อยละ ๕๔ มีฟอสเฟตร้อยละ ๓๐ และมีเป็นหนึ่งในด้านแหล่งแร่ทองแดง ตะกั่ว ดีบุก สังกะสี นิกเกิล บ็อกไซต์ ทังสเตน พรอท และซัลเฟอร์ ทรัพยากรสำคัญที่รัสเซียขาดในด้านปริมาณได้แก่ดีบุกและยางธรรมชาติ ทรัพยากรอันมหาศาลของรัสเซียทำให้สามารถบรรลุถึงความสามารถในการผลิตเป็นที่ต้องรองจากสหรัฐอเมริกาในด้านเหล็กกล้า เหล็ก ถ่านหิน และน้ำมัน (นับแต่การสำรวจทางภูมิศาสตร์ได้กระทำกันอย่างขนานใหญ่ ตัวอย่างสถิติเหล่านี้จะต้องมีการแก้ไขเสมอ) แต่กระนั้นก็ดี ราวร้อยละ ๒๕ ของดินแดนโซเวียตยังคงมิได้มีการสำรวจในด้านธรณีวิทยา และการตรวจดอบทางธรณีวิทยาในดินแดนอันไพศาลของมิกโรประเทศจีนของรัสเซียก็เพิ่งจะเริ่มขึ้น ภายในเขตแดนรัสเซียยังมีเนื้อที่ดินคำอันอุดมสมบูรณ์อีกเกือบ ๒๕๐ ล้านเอเคอร์

ในขณะที่ทรัพยากรของโซเวียตถูกนำมาใช้ในการผลิต คุดยอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจในโลกล่าช้าจะต้องเปลี่ยนไปในขั้นมูลฐาน เท่าที่เป็นอยู่ สหภาพโซเวียตได้ตัดตลาดน้ำมันของโลกโดยอาศัยแหล่งทรัพยากรมหาศาล และการผลิตที่เร่งรัดของรัสเซีย (๓ ล้านบาร์เรลต่อวัน ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ซึ่งประเทศที่ผลิตได้มากกว่านี้ก็มีแค่สหรัฐอเมริกาเท่านั้น) และยังคงรักษาขายมาจากราคาตลาดที่มีอยู่ทั่วไปตั้งแต่ร้อยละ ๒๐ — ๓๐ จากการขนส่งน้ำมันเพียง ๓๕,๐๐๐ บาร์เรลต่อวัน ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ โซเวียตได้ส่งน้ำมันออกนอกในอัตรา ๕ ล้านบาร์เรลต่อวัน ในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ (New York Times ๑๓ และ ๒๒ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๑)

การขยายตัวและอำนาจทางอุตสาหกรรม

พื้นฐานอำนาจของชาติสมัยใหม่ คือการร่ำรวยอุตสาหกรรมอันเป็นข้อเท็จจริง ซึ่งสถาปนาผู้เป็นสถาปนิกสร้างอำนาจสมัยใหม่ของรัสเซียได้ยอมรับตั้งแต่แรก ในไม่ช้าหลังจากที่เขาได้สถาปนาอำนาจควบคุมรัฐโซเวียตแล้ว สถาปนาได้นำแผนการ ๕ ปีมาใช้ในปี ค.ศ. ๑๙๒๘ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างสังคมนิยมและอุตสาหกรรมของรัสเซีย เพื่อให้เกิดกำลังเข้มแข็งของชาติและเป็นฐานกำลังอันเข้มแข็งที่จะใช้ดำเนินการไปสู่เป้าหมายทางอุดมการณ์ของคอมมิวนิสต์ทั่วโลก

แผนการ ๕ ปี ครั้งแรกในจำนวน ๓ แผนการก่อนสงครามมุ่งในด้านอุตสาหกรรมหนัก แผนการที่ ๒ (ค.ศ. ๑๙๓๓ — ๑๙๓๗) มุ่งในด้านเตรียมตั้งที่สร้างชนระหว่างแผนการครั้งที่ ๑ ให้เป็นปีกแผ่นขนและเน้นในด้านคุณภาพ ส่วนแผนการที่ ๓ (ค.ศ. ๑๙๓๘ — ๑๙๔๔) มุ่งเพื่อเปลี่ยนไปหาอุตสาหกรรมเบาและการผลิตสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค อย่างไรก็ตาม การขนส่งอำนาจของฮิตเลอร์ในประเทศเยอรมันนั้นและแผนการของญี่ปุ่นในตะวันออกไกล บังคับให้สถาปนาจำเป็นต้องเปลี่ยนอุดมการณ์สร้างอุตสาหกรรมหนักเพื่อเร่งขยายอุตสาหกรรมหนักและเพิ่มกำลังทางทหารของสหภาพโซเวียต แผนการ ๕ ปีที่ ๓ ชะงักลงเพราะสงครามโลกครั้งที่ ๒ และไม่เคยได้รับการปฏิบัติอย่างสมบูรณ์

ภายหลังสงคราม สตาลินได้ใช้แผนการ ๕ ปีใหม่อีก ๓ แผนการ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายตาม
ลำดับดังนี้คือ เพื่อบูรณะซ่อมแซมสิ่งเสียหายจากสงครามและทำให้ประเทศคืนสู่ภาวะ
มั่นคง เพื่อให้ชนหน้าบรรดาประเทศอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าของยุโรปตะวันตก และใน
ที่สุดเพื่อแก้ไขฐานะเหลื่อมล้ำระหว่างสหภาพโซเวียตกับสหรัฐอเมริกา

ราวปี ค.ศ. ๑๙๕๑ สหภาพโซเวียตได้ฟื้นจากความเสียหายของสงคราม
อย่างเต็มที่ และได้สร้างระเบิดปรมาณูขึ้นแล้วและอยู่ในระยะที่กำลังจะผลิตระเบิดไฮ-
โดรเจน แม้การฟื้นตัวของโซเวียตจะได้รับการช่วยกระตุ้นโดยอศัยค่าซดใช้จำนวน ๓๐
พันล้านดอลลาร์ ซึ่งบังคับมาจากเยอรมันและรัสเซียจากบรรดาบริวารใน
ยุโรปตะวันออกก็ตาม แต่การฟื้นตัวโดยส่วนใหญ่อาศัยทรัพยากรของรัสเซียเอง การ
ฟื้นตัวหลังสงครามอย่างรวดเร็วในด้านเศรษฐกิจของโซเวียตยังเป็นที่น่าชมชื่น เมื่อคำนึง
ถึงผลเสียหายที่ได้รับ ไม่แต่เพียงในด้านเศรษฐกิจระหว่างสงครามเท่านั้น แต่ยังในด้าน
ประชาชนพลเมืองอีกด้วย ฝ่ายเยอรมันได้ยึดครองครึ่งหนึ่งของรัสเซียในด้านยุโรปทั้ง
ย่านอุตสาหกรรมและภูมิภาคผลิตอาหารที่สำคัญที่สุดบางแห่งของรัสเซียด้วย เมื่อ
พิจารณาจากผลสำรวจในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ (ซึ่งเป็นครั้งแรกในระยะ ๒๐ ปี) สหภาพ
โซเวียตได้สูญเสียชีวิตคนไปมากกว่า ๒๕ ล้านคน รวมทั้งอีกประมาณ ๒๐ ล้าน ซึ่ง
ไม่มีโอกาสจะเกิดขึ้นมาเพราะการตายและการพลัดพรากของสงคราม ผลสูญเสียของ
สงครามเหล่านี้ได้ถูกสตาลินบีบบังได้เพื่อป้องกันมิให้เปิดเผยความอ่อนแอของโซเวียตต่อ
โลกภายนอก

จนถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ที่รัฐบาลโซเวียตยอมให้มีการตีพิมพ์สถิติแฉคงผล
ความเสียหายของสงครามที่บังเกิดแก่รัสเซีย (ตาราง ๓-๑ หน้า ๕๖๘) ราวปี ค.ศ.
๑๙๔๒ อันเป็นปีที่ ๒ ของสงครามผลิตผลอุตสาหกรรมได้ลดจำนวนลงไปถึงระดับประ-
มาณเท่ากับในระยะปี ค.ศ. ๑๙๒๘-๑๙๓๒ ผลิตผลเหล็กกล้าลดลงจาก ๑๘ ล้าน ๓ แสน
หรือ ๘ ล้านเมตริกตัน ราวปี ค.ศ. ๑๙๔๔ เพิ่มขึ้นเป็นเกือบ ๑๑ ล้านตัน ผลิตผลแร่
ดีบุกซึ่งสำคัญอย่างยิ่งเท่า ๆ กับเหล็กกล้าในสงครามสมัยใหม่ลดลงประมาณ ๓๐

ตาราง ๓-๑ ดัชนีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรากฐานในสหภาพโซเวียต ค.ศ. ๑๙๑๓-๑๙๖๕^{ก)} (เป็นหน่วยล้านตัน)

ผลิตภัณฑ์	ระหว่าง							๑๙๖๕ (ตามแผน)
	๑๙๑๓	๑๙๒๘	๑๙๕๐	สงคราม	๑๙๕๐	๑๙๕๕	๑๙๕๙	
เหล็กกล้า	4.2	4.3	18.3	8.0	27.3	45.3	60.0	86-91
เหล็ก	4.2	3.3	14.9	-	19.2	33.3	43.0	65-70
แร่สินเหล็ก	9.2	6.1	29.9	18.0	39.7	71.9		
แผ่นเหล็กกล้า	3.5	3.4	13.1	-	20.9	35.3	49.0	65-70
ถ่านเผา	4.4	4.2	21.1	-	27.7	43.6		
ถ่านหิน	29.1	35.5	165.9	75.0	261.1	391.3	507.0	600-612
น้ำมัน	9.2	11.6	31.1	-	37.9	70.8	129.6	230-240
แก๊ซ ^{ข)}	17.0	336.0	3,392.0	-	6,181.0	10,356.0	37,200.0	150,000.0
ถ่านหินร่วน	1.7	5.3	33.2	-	36.0	50.8	60.5	
ไฟฟ้า ^{ค)}	1.9	5.0	48.3	-	91.2	170.2	265.0	500-520
ซีเมนต์	1.3	1.8	55.7	-	10.2	22.5	38.8	75-81
เครื่องจักร (1,000 หน่วย)	1.5	2.8	63.1	-	79.6	136.5	175.8	226-236
ผลผลิตรวมของชาติ ^{ง)}								
จำนวนรวม					115	155	200	280
ต่อบุคคล					632	783	858	899

ก) *Narodnoye Khozyaistvo SSSR v 1959 Godu* (Moscow, 1960).

ข) หน่วยล้านคิวบิกเมตร

ค) หน่วยพันล้านกิโลวัตต์

ง) จำนวนรวมเป็นหน่วยพันล้านดอลลาร์ ต่อบุคคลเป็นหน่วยดอลลาร์

ด้านเมตริกตันในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ เหลือ ๒๒ ด้านในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ และเหลือมากกว่า ๑๘ ด้านต้นเดือนมิถุนายนปี ค.ศ. ๑๙๕๓-๑๙๕๔ ผลิตผลถ่านหินลดลงครึ่งหนึ่งจาก ๑๖๖ ด้าน ต้นเป็น ๗๕ ด้านต้น แม้จากราวปี ค.ศ. ๑๙๕๕ จะเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า ๑๒๓ ด้านต้น (ตาราง ๓-๑ New York Times ๒ มกราคม ๑๙๖๑)

ผลเสียหายในด้านเกษตรกรรมก็ร้ายแรงเท่า ๆ กัน เนื้อที่เพาะปลูกในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ได้ใช้เพาะปลูกเพียงร้อยละ ๖๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ในขณะที่ที่ปลูกได้ลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว ปลูกลดลงจาก ๒๗.๕ ด้านในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ เหลือเพียง ๕.๖ ด้านในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ฆ่าลดลงจาก ๒๓ ด้านเหลือน้อยกว่า ๘ ด้าน ฆ่าลดลงจากเกือบ ๒๘ ด้านเหลือน้อยกว่า ๑๕ ด้านในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ และเป็น ๑๖.๕ ด้านในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ และและและลดจำนวนลงจาก ๘๑.๖ ด้านเหลือ ๖.๒ ด้านในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ส่วนกระบือลดลงจาก ๕๕.๕ ด้านเหลือ ๒๘.๕ ด้านในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ เมื่อกำหนดถึงผลเสียหายที่ยอมรับความช่วยเหลือนโยบายโครงการ lend-lease จำนวน ๑๑ พันล้านดอลลาร์ต่อสหรัฐอเมริกาได้ให้แก่อังกฤษโซเวียตอาจเป็นส่วนอันจำเป็นซึ่งช่วยให้ออกชีวิต

อย่างไรก็ดี ในเวลาที่สถานการณ์ถึงแก่กรรมในเดือนมีนาคมปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ภัยพิบัติโซเวียตกำลังอยู่ในฐานะที่จะเป็นมหาอำนาจอุตสาหกรรมที่สองในโลก และเป็นหนึ่งในด้านวิทยากร อุดมการณ์และจรวด ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ สถานการณ์ได้ประกาศตั้งที่เมื่อขออนพิจารณาถอยหลังไปดูจะเป็นเป้าหมายอุตสาหกรรมที่ลุ่มที่สุดที่จะบรรลุถึง ราวปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ผลิตผลเหล็กกล้ากำหนดไว้ ๖๐ ล้านตัน เหล็ก ๕๐ ล้าน น้ำมัน ๖๐ ล้าน และถ่านหิน ๕๐๐ ล้านตัน จำนวนคาดคำนวณเหล่านี้เป็นที่เย้ยหยันจากผู้สังเกตการณ์ต่างประเทศจำนวนมากว่าสูงเกินไปและไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง หากมุ่งเพื่อจุดประสงค์โฆษณาชวนเชื่อเป็นสำคัญ แต่การตั้งเป้าหมายบางอย่างเหล่านี้ได้รับผลเกินกว่าที่คาดราวปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ตัวอย่างเช่น ผลิตผลเหล็กกล้าได้ถึง ๗๑.๕ ล้านตัน ราวปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ผลิตผลน้ำมันในสหภาพโซเวียตได้ถึง ๑๒๘ ล้านตัน และผลิตผลถ่านหินได้ผลรวม ๕๐๗ ล้านตัน

การขยายเติบโตของกำลังอำนาจแห่งชาติของสหภาพโซเวียตได้กำหนดขึ้นไว้อย่างเป็นทางการเป็นแบบแผน คุรุยระหว่างมดผลิดิดำหรับสร้างอำนาจของชาติและการอุปโภคบริโภคของเอกชนได้ถูกรัฐควบคุมและกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ภายใต้สตาลิน เศรษฐกิจส่วนมหาชนได้รับการพัฒนาขยายตัวโดยตลอดของเอกชนลง ด้วยเหตุนี้ มาตรฐานการครองชีพของโซเวียตจึงต่ำหลังอัตราความก้าวหน้าทางวิทยาการเป็นอันมาก นับตั้งแต่มรณะกรรมของสตาลิน บรรดาผู้สืบตำแหน่งจากเขาได้ให้ความสนใจมากขึ้นต่อการยกมาตรฐานการครองชีพ แม้ว่าจะยังคงตำรองจากการลงทุนก่อสร้างในด้านอำนาจของชาติอยู่ก็ดี

แม้ว่าการผลิตผลทั้งหลายในด้านสินค้าและบริการในสหรัฐสูงเป็น ๓ เท่าของสหภาพโซเวียต แต่ว่าส่วนใหญ่ก็ได้ใช้ไปสำหรับการอุปโภคบริโภคของเอกชน ส่วนจำนวนที่ใช้ไปในการดำรงและทวีอำนาจของชาติก็เพียงประมาณเท่า ๆ กับของสหภาพโซเวียต และในบางด้านที่สำคัญ ๆ ก็ยังน้อยกว่า ดังนั้น มาตรฐานการครองชีพในสหภาพโซเวียตจึงถูกกดลงไว้ ส่วนของในสหรัฐกลับยกขึ้นจนเกินไปเพราะอัตราส่วนแตกต่างที่ต่ำไว้สำหรับเศรษฐกิจส่วนมหาชนและส่วนเอกชน ผลความหมายของความแตกต่างนี้จะได้พิจารณาต่อไป

ครุสชอฟได้สัญญาว่าแผนการ ๗ ปีใหม่จะให้ความสนใจมากขึ้นกับยกมาตรฐานการครองชีพ ค่าจ้างแรงงานสำหรับคนงานในโรงงานและสำนักงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐ ส่วนการผลิตอาหารจำเป็นจะเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ ๕๐ การขาดแคลนที่อยู่อาศัยจะได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง การผลิตสิ่งทอและผ้าก็จะเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน ในเวลาเดียวกัน จำนวนเวลาทำงานต่อสัปดาห์จะลดลงเป็น ๔๐ ชม. ในราวปี ค.ศ. ๑๙๖๒ (ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ลดลงเป็น ๔๒ ชม. ต่อสัปดาห์ ทำงาน ๖ วัน ๆ ละ ๗ ชม.) และเหลือเพียง ๓๕ ชม. ราวปี ค.ศ. ๑๙๖๕ บริการทางแพทย์และการศึกษาจะคงขยายต่อไปอย่างรวดเร็ว บรรดาชาวต่างประเทศที่เดินทางไปยังสหภาพโซเวียตต่างรายงานล่อ

จะต้องคำนึงถึงการเพิ่มมาตรฐานการครองชีพของโซเวียตสูงขึ้นมากอย่างสม่ำเสมอทุกๆ ปี และการเพิ่มขึ้นจะยังคงสม่ำเสมอและพอประมาณอยู่ต่อไป แต่ที่น่าแน่นอน

บรรดาผู้นำโซเวียตตั้งใจจะให้สหภาพโซเวียตตามทันและขึ้นหน้าสหรัฐอเมริกาในระดับผลิตที่สำคัญๆ ราวปี ค.ศ. ๑๙๗๕ ความเห็นของนักเศรษฐศาสตร์อเมริกันบางคนมีว่า ถ้าอัตราการเพิ่มรายปีของโซเวียตคงไว้ได้ในระดับร้อยละ ๘ และของสหรัฐยังคงอยู่ระดับร้อยละ ๓ แล้ว สหภาพโซเวียตก็จะทัดเทียมสหรัฐ ในด้านผลิตผลอุตสาหกรรมทั้งหมดได้ราวปี ค.ศ. ๑๙๗๒ เนื่องจากมักจะชอบลดความสำคัญในความสามารถของโซเวียตกันในอดีต เพราะฉะนั้น คงจะเป็นความคิดที่ตกว่าที่จะถือว่าอัตราการเพิ่มของโซเวียตจะคงอยู่ในระดับสูง

ข้อแตกต่างระหว่างเศรษฐกิจของโซเวียตซึ่งกำลังแก่งัดและกำลังขยายตัวกับระบบผลิตภาพของอเมริกัน ซึ่งกำลังชะงักงันในระดับสูงนั้นมีสาเหตุไม่ใช่มาจากปัจจัยในด้านเศรษฐกิจอย่างที่มักเข้าใจกัน แต่อาจมาจากปัจจัยทางการเมืองและอุดมการณ์ ตัวอย่างเช่น กำลังผลิตเหล็กกล้าของสหรัฐในปีค.ศ. ๑๙๖๓ ผลิตได้มากกว่า ๑๕๓ ล้านตัน แต่กระนั้นผลิตผลเหล็กกล้าระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๗-๑๙๖๐ เฉลี่ยประมาณ ๘๕ ล้านตัน และในบางเดือนตกลงไปเกือบถึงระดับ ๖๐ ล้านตัน การผลิตเหล็กกล้าในสหรัฐจึงทำงานต่ำกว่าอัตรากำลังผลิตทั้งหมดของตน บางครั้งต่ำเพียงร้อยละ ๕๐ แต่ส่วนการผลิตเหล็กกล้าของโซเวียตทำงานเต็มกำลังผลิต การที่ชาติหนึ่งๆ จะตัดสินใจใช้กำลังผลิตของตนเต็มที่หรือไม่นั้น ในที่สุดแล้วเป็นปัญหาทางการเมือง ไม่ใช่ปัญหาเศรษฐกิจนั่นเองเกี่ยวกับที่รัสเซียสมัยระบอบซาร์ เด็กที่จะไม่ใช้กำลังทรัพยากรธรรมชาติของตน ประเทศอย่างเช่นสหรัฐก็อาจเด็กที่จะไม่ใช้กำลังผลิตของตนทั้งหมดก็ได้ แต่อยู่ในระยะยาวคนจะต้องยอมรับผิดชอบเนื่องทางสังคมและการเมืองอันเกิดจากการตัดสินใจของตน รัฐบาลโซเวียตมีจุดมุ่งหมายบนปลายแนวแน่ของคนที่จะกวาดล้างระบบนายทุน โดยแสดงให้เห็นว่าระบบของโซเวียตเห็นอกกว่าในด้านความสามารถที่จะระดมกำลังของชาติและใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ ทางสังคม

เกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์อาหาร

นักตั้งเหตุการณ์ไชเวียตและที่ไม่ใช่ไชเวียตโดยทั่วไปเห็นตรงกันว่า เกษตรกรรมเป็นหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจไชเวียต ในขณะที่การผลิตทางอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ วิทยาการ และการศึกษาได้แสดงให้เห็นความก้าวหน้าโดยไม่หยุดยั้งนั้น เกษตรกรรมของไชเวียต ไม่สามารถรักษาระดับความก้าวหน้าและเกิดชะงักงันในระดับการผลิตที่ค่อนข้างต่ำ การผลิตอาหารในปริมาณที่เหมาะสมก็มีความสำคัญยิ่งยวดเท่าๆ กับการผลิตทางด้านอุตสาหกรรมที่มีส่วนสร้างเสริมกำลังอำนาจของชาติ แต่การผลิตด้านเกษตรไม่อาจวางแผนตามความเหมาะสมและควบคุมได้อย่างเช่นการผลิตด้านอุตสาหกรรม

จุดอ่อนต่าง ๆ ของเกษตรกรรมไชเวียตไม่ใช่สืบเนื่องมาจากความผันผวนของดินฟ้าอากาศเสียหมด ด้วยกระบวนการสร้างอุตสาหกรรมและสร้างชุมชนอย่างรวดเร็วภายในระยะชั่วคนเดียวนั้นเองย่อมจะเป็นผลบั่นทอน ทำให้เสียดุลย์ระหว่างชีวิตของเมืองและชนบท การสร้างอุตสาหกรรมได้รับความสำคัญสูงสุดตามหลักการมาร์กซิสต์โดยเป็นผลเสียแก่เกษตรกรรมและชาวนา ถ้าจำเป็นเช่นนั้น คนงานโรงงานซึ่งเป็นที่ต้องการอย่างยิ่งถูกดึงมาจากไร่นา เนื่องจากระบอบไชเวียตไม่อาจได้รับการช่วยเหลือทางการเงินจากบรรดาประเทศนายทุน ในรูปของเงินกู้หรือให้เปล่า ระบอบไชเวียตจำเป็นต้องอาศัยการตั้งสินค้าเกษตรออกจำหน่ายนอกประเทศ เพื่อสะสมเงินทุนให้เพียงพอสำหรับตั้งเครื่องจักรและนำช่างเทคนิคจากต่างประเทศเพื่อดำเนินการสร้างอุตสาหกรรมของวิเศษย์ จำนวนแรงงานที่ลดน้อยลงในชนบทและการหลั่งไหลของผลผลิตเกษตรออกนอกประเทศทำให้ปริมาณอาหารภายในประเทศลดลงต่ำกว่าระดับที่จำเป็นสำหรับยังชีพ

ดังนั้น สตาลินจึงเผชิญกับปัญหาของการแบ่งสัดส่วนอย่างร้ายแรง เป็นปัญหาที่ประเทศด้อยพัฒนาทุกประเทศที่ต้องการสร้างอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วย่อมจะประสบอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การที่จะขบปัญหานี้อย่างไรเป็นปัญหาการเมืองสำคัญสูงสุดปัญหาหนึ่งของยุคสมัยใหม่ วิถีการของสตาลินในการเพิ่มผลผลิตเกษตรประกอบ

ด้วย ๓ ส่วน คือการรวมที่นา การใช้เครื่องจักร และการควบคุมทางการเมือง การรวมที่นาเป็นการสนองความต้องการในด้านลัทธิมากซ์ที่จัดทำให้เกษตรกรรวมเป็นของสังคมนิยมและสนองความต้องการในด้านประสิทธิภาพด้วย เพราะว่าที่นาขนาดเล็กๆ แต่ดินได้เปลี่ยนไปใช้ที่นารวมขนาดใหญ่ภายใต้การควบคุมของรัฐแทนที่ การใช้เครื่องจักรเป็นอุปกรณ์ในการทำนา ช่วยลดเซยปริมาณแรงงานที่ลดน้อยลงไป การที่รัฐเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินและเครื่องจักรทางเกษตรกรรม ตลอดจนการที่รัฐมีอำนาจโดยเฉพาะที่จะกำหนดราคา และซื้อผลิตผลเกษตรนั้นเป็นหลักประกันว่าพวกเขาจะตกอยู่ภายใต้ร่มมือของรัฐบาล

ผลที่ได้ของโครงการสังคมนิยมก็คือความหายนะสำหรับท้องที่ชนบทของรัสเซีย พวกคูลัค (Kulaks คือ ชาวนาที่มั่งคั่ง) พากันต่อต้านวิถีการรวมที่นาอย่างรุนแรง พวกคนเหล่านี้พากันเผาพืชผลของตน พากันฆ่าตายปลุกสัตว์ของตนและพากันฆ่าตายเครื่องมือของตนยิ่งกว่าที่จะยอมให้สิ่งเหล่านี้แก่รัฐ จากปี ค.ศ. ๑๙๓๐-๑๙๓๕ รัสเซียเวียตจนอยู่ในสงครามกลางเมืองกับพวกชาวนาส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเมล็ดพืชอะไรที่ผลิตขึ้นรวมทั้งเมล็ดพันธุ์เพาะปลูก ได้ถูกหน่วยคอมมิวนิสต์ยึดและส่งไปยังเมืองต่างๆ เพื่อเลี้ยงคนงานและเพื่อส่งออกนอกประเทศ ปริมาณอาหารได้ลดลงอย่างน่ากลัว ความเสียหายยังทวงชนเพราะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ซึ่งยังให้ราคาตลาดของสินค้าเกษตรตกลงถึงที่สุด เป็นเหตุให้โซเวียตส่งสินค้าออกมากขึ้นโดยได้รายได้น้อยลง ในระยะวิกฤตถึงขีดสุดได้เกิดแต่งฝนอย่างหนัก ไนยูเครนซึ่งยังลดจำนวนผลิตผลเกษตรลงไปอีกทุกภูมิภาคได้ระบอบตามท้องที่ชนบทของรัสเซีย ในขณะที่คนนับล้านตายเพราะอดอยาก เพราะพวกคูลัคถูก "กวาดล้าง" ตามที่คณะของสังคมนิยมต่อสู้กับการต่อต้านของพวกคูลัคเป็นวิกฤตสำหรับระบอบของเขาใหญ่กว่าสงครามกับเยอรมันทีเดียวอีก

ท้องที่ชนบทของรัสเซียได้ฟื้นตัวอย่างเต็มที่และผลิตผลเกษตรของโซเวียตก็เพิ่งจะพ้นจากระดับการผลิตที่ต่ำในปี ค.ศ. ๑๙๑๖ เมื่อเร็ว ๆ นี้เอง ผลิตผลเฉลี่ยต่อคนสำหรับประชากรทั้งหมดยังคงไม่ดีขึ้นไปกว่า ๕๐ ปีที่แล้วมา และอยู่ต่ำกว่าหลังของสหรัฐ

เป็นอย่างมาก เฉพาะอย่างยิ่ง จำนวนบุคคลที่ได้ออกไปอย่างมากมาย และเพิ่งจะภายหลังปี ค.ศ. ๑๙๕๐ นี้เองที่สหภาพโซเวียตสามารถขึ้นมาถึงระดับของปี ค.ศ. ๑๙๑๖

รัฐบาลโซเวียตได้พยายามเพิ่มผลผลิตเกษตร โดยอาศัยการใช้ที่นาที่มีอยู่ให้บังเกิดผลยิ่งขึ้น และโดยการขยายเนื้อที่ทำการเพาะปลูกออกไป ในการพยายามที่จะใช้ที่นาในปัจจุบันให้ได้ผลผลิตมากขึ้นนี้ รัฐบาลโซเวียตได้ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรในทางเกษตรกรรมยิ่ง ๆ ขึ้น ได้ส่งเสริมให้มีการวิจัยทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น และเพิ่มการผลิตปุ๋ยแม้กระทั่งเดินแบบวิธีการบางอย่างจากสหรัฐอเมริกา

ความพยายามที่จะขยายเนื้อที่เพาะปลูกได้ดำเนินมาแต่ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๕ เมื่อครุสชเชฟได้ประกาศโครงการที่เรียกว่า "เนื้อที่ดินบริสุทธิ" ซึ่งมุ่งที่จะไม่ทำการเพาะปลูกจำนวนมหาศาลในทางไซบีเรียตะวันตกและสาธารณรัฐแห่งคาซัคสถาน ในเอเชียกลางได้ใช้หว่านไถและเพาะปลูกขึ้น โครงการนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเพราะว่าดินฟ้าอากาศในท้องที่เหล่านั้นเปลี่ยนแปลงอย่างยิ่ง ทุนเป็นจำนวนมากได้ ใช้ไปในโครงการนี้ และความพยายามและการจูงใจอย่างเข้มแข็งได้เกิดขึ้นเพื่อให้ชาวนาไปตั้งหลักแหล่งในที่ดินใหม่เหล่านั้น ทุกๆ ปี พวกคอมโซมอล (Komsomol คือ สมาชิกขององค์การเยาวชนคอมมิวนิสต์) นับพันและ "อาดาตัมคร" นักศึกษามหาวิทยาลัยได้พากันใช้เวลา ๑ หรือ ๒ ปี ทำงานในท้องที่ดังกล่าว ชีวิตทุกรักันดวอย่าง ยิ่ง และแม้แต่เครื่องอำนวยความสะดวกที่จำเป็นน้อยที่สุดสำหรับชีวิตธรรมดาของโซเวียตก็ไม่มีในเมืองกระโจมนักกว้างใหญ่ซึ่งได้ตั้งขึ้นในทะเลทรายอันเอเชียกลาง

โครงการที่ดินบริสุทธิได้เพิ่มผลผลิตเมล็ดพืชขึ้นอย่างไม่ต้องสงสัย แต่ว่าเมื่อพิจารณาโดยเที่ยงแท้แล้ว จะคุ้มกับความพยายามและค่าหวดหรือไม่นั้นยังเป็นที่ยกเถียงกัน พืชผลที่ได้ ๓ ปี ใน ๕ ปีแรกถือว่าล้มเหลว และฐานะของเจ้าหน้าที่สำคัญๆ ของพรรคคอมมิวนิสต์และของรัฐบาลต้องตกไปพร้อม ๆ กับความล้มเหลวแต่ละครั้ง

ประชากร

ลักษณะทั่วไปทางประชากรของชาติหนึ่ง ๆ เผยให้เห็นได้อย่างมากถึงอำนาจและกำลังของชาตินั้น ๆ ถ้าเราพิจารณาถึงขนาดและการขยายตัวของประชากรไซเวียต ถึงลักษณะแบ่งส่วนดินแดน เพศและอายุ ฝีมือ สติปัญญา และอัตราคนรู้หนังสือ ส่วนประกอบสังคม และประการสุดท้าย ถึงลักษณะแตกต่างทางชาติพันธุ์ของไซเวียตแล้ว เราก็จะเรียนรู้ได้อย่างมากเกี่ยวกับกำลังความสามารถ ในปัจจุบัน ตลอดจนแนวทางในอนาคตของสหภาพไซเวียต

ในคอนต้น บางที่เราควรจะพิจารณาเค้าโครงทั่ว ๆ ไปของประชากรไซเวียตในปัจจุบัน โดยผลของสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในปัจจุบัน สหภาพไซเวียตมีราษฎรจำนวนน้อยลงกว่า ถ้าไม่มีสงครามเป็นจำนวนถึง ๕๕ ล้าน ก่อนสงคราม ประชากรของรัสเซียมีมากกว่าของสหรัฐร้อยละ ๔๖ แต่ปัจจุบันมีมากกว่าเพียงร้อยละ ๑๘ เท่านั้น ระหว่างตลอดเวลาดังแต่ปี ค.ศ. ๑๙๑๔-๑๙๒๐ ประชากรของรัสเซียเพิ่มจาก ๑๕๘ ล้านเป็น ๒๐๘ ล้าน เพิ่มขึ้นเพียง ๕๐ ล้านเท่านั้น ในระยะเวลาเดียวกัน ประชากรของสหรัฐเพิ่มขึ้นจาก ๘๒ ล้าน (สำมะโนปี ค.ศ. ๑๙๑๐) เป็น ๑๘๐ ล้าน (สำมะโน ค.ศ. ๑๙๖๐) สงครามโลกครั้งที่ ๒ ทำให้สหภาพไซเวียตมีประชากรหญิงมากกว่าชาย ๒๐ ล้าน (อันเป็นอัตราส่วนที่ขาดดุลยที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศใด ๆ ยกเว้นเยอรมันนั้นตะวันออก) และนี่ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และทหารในลักษณะที่ร้ายแรงยิ่ง โครงสร้างอายุประชากรของรัสเซียก็เปลี่ยนแปลงไปใหญ่หลวงเช่นเดียวกัน ในสหรัฐ สงครามก่อให้เกิดทารกจำนวนมากมาย แต่ในรัสเซียสถานการณ์เป็นไปอย่างตรงข้ามทีเดียว เป็นผลทำให้ต้องประสบกับปัญหาคนงานและทหาร ซึ่งลดน้อยลงระหว่างมีอนาคตอันใกล้

เพราะความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ แพทย์ และสุขภาพิบาด ความขยันของชีวิตราษฎรไซเวียตจึงเพิ่มขึ้นถึงจุดที่เท่าเทียมกับของสหรัฐ และเป็นระดับที่สูงสุดในโลก หมายความว่าประชากรในอนาคตของรัสเซียจะมีอัตราส่วนคนที่ชราสูงกว่า

เมื่ออัตราเกิดจะได้ลดลง ส่วนของสหรัฐได้เพิ่มขึ้นก็ตาม แต่อัตราเกิดของโซเวียตก็ยังสูงกว่าของสหรัฐอยู่นั่นเอง การสร้างอุตสาหกรรมได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอัตราส่วน ระหว่างเมืองกับชนบทในหมู่ประชากรโซเวียต ปัจจุบันร้อยละ ๔๘ ของประชากรรัสเซียอยู่ในท้องที่เมืองชุมชน (กล่าวคือ ดำรงชีวิตอยู่ในเมืองซึ่งมีประชากรกว่า ๓,๐๐๐ คน) และความพยายามทางการศึกษาของโซเวียตได้แปรเปลี่ยนชาติอันเต็มไปด้วยคนไม่รู้หนังสือ ให้เป็นประเทศที่มีคนรู้หนังสือมากที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง เดียวกันสหภาพโซเวียตมีอัตราคนรู้หนังสือเต็มอัตราส่วนร้อยละ ๕๗ ทั้งหมดเข้าโรงเรียน

นอกจากประชากรเคลื่อนย้ายจากชนบทไปสู่เมืองแล้ว ได้มีการเคลื่อนย้ายประชากรไปทางตะวันออกด้วย การเพิ่มของประชากรทั้งหมดตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๘—๑๙๕๘ เพียงร้อยละ ๘.๕ เท่านั้น แต่ภูมิภาคทั้งหมดด้านตะวันออกของยูเรเชียมีประชากรเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ ๓๐ และท้องที่ตะวันออกไกลของโซเวียตเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๗๐ อย่างไรก็ดี ท้องที่ชายแดนทางตะวันตก บางแห่งโดยแท้จริงประชากรลดจำนวนลงเนื่องจากทั้งสงครามและการอพยพไปสู่ตะวันออก ผลประการหนึ่งของการเคลื่อนย้ายไปสู่ตะวันออกนี้ ทำให้มีการแผ่ขยายคนในสัญชาติดีตาออกไปในหมู่ประชากรที่ไม่ใช่ดีตาฟของเอเชียกลาง ตามดำมะโน ค.ศ. ๑๙๕๘ ในสาธารณรัฐคาซัค พวกชนสัญชาติคาซัคคิดจำนวนลงกลายเป็นชนหมู่น้อยในสาธารณรัฐของตนเอง

ลักษณะเด่นชัดที่สุดของประชากรโซเวียตคงจะอยู่ที่ลักษณะแตกต่างทางชาติพันธุ์ ประชาชนของสหภาพโซเวียตยังคงแบ่งแยกในหมู่สัญชาติต่าง ๆ มากกว่า ๓๐๐ สัญชาติ ซึ่งชนสัญชาติรัสเซียใหญ่ (Great Russians) มีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากร สถิติข้อมูลในด้านภาษาและอัตราคนรู้หนังสือตามดำมะโน ค.ศ. ๑๙๕๘ ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๒ ประการ ในสภาพทางชาติพันธุ์ในสหภาพโซเวียต ประการแรกเป็นการส่งเสริมอิทธิพลของรัสเซียยิ่ง ๆ ขึ้นในหมู่นักดุ่มเด็ก ๆ ที่ไม่ใช่รัสเซีย ประการที่สอง มีการจัดให้รัสเซียเป็นภาษาพูดภาษาที่ต้องสำหรับหมู่นักที่ไม่ใช่รัสเซียชนสัญชาติกลุ่มเด็ก ๆ ที่ไม่ใช่รัสเซียเป็นจำนวนมากทีเดียว

กว่าร้อยละ ๕๐ ถิ่นภาษารัดเซี่ยเป็นภาษาแม่ของคน การบังคับสอนภาษารัดเซี่ยในโรงเรียนที่ไม่ใช่รัดเซี่ยทั้งหมดเป็นผลให้เกิดประชากรผู้สอนภาษา ซึ่งโดยแท้จริงแล้วทั้งหมดต่างพูดและอ่านภาษารัดเซี่ยออกไปจากภาษาพื้นเมืองของคน ดังนั้น ทงทมความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ประชากรไซเวียตจึงเป็นประชากรที่มีความกลมกลืนมากกว่าเมื่อยสิบปีที่แล้ว

ขนาดและการขยายตัว

พิจารณาในแง่ปฏิบัติ สหภาพไซเวียตและสหรัฐจัดอยู่ในประเภทประชากรเดียวกัน ทั้งสองประเทศต่างด้อยกว่ายักษ์ใหญ่ทั้งสองมาก คือ จีน และอินเดีย เนื่องจากช่วงแตกต่างระหว่างประชากรของสหภาพไซเวียตกับของสหรัฐลดน้อยลงในระยะสิบ ๆ ปีที่ผ่านมา การต่อสู้แข่งขันชิงดีระหว่างสองประเทศนี้จึงจะยิ่งเป็นไปในลักษณะที่ว่า ประเทศใดจะรวบรวมและระดมทรัพยากร กำลังคน และธรรมชาติได้อย่างสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด ประชากรของสหรัฐคงจะไม่เพิ่มขึ้นถึงขนาดของไซเวียตในปัจจุบันก่อน ค.ศ. ๑๙๗๐ แต่เพราะว่าในประเทศรัดเซี่ยอัตราเกิดสูงกว่าอัตราตายเล็กน้อย สหภาพไซเวียตจึงคาดว่าจะทำให้จำนวนแตกต่างเพิ่มขึ้น ในระยะหลายสิบปีข้างหน้า โดยที่การอพยพเข้าสู่สหรัฐจะยังคง เดียวกันสหรัฐจึงต้องอาศัยวิธีการเพิ่มโดยธรรมชาติเพื่อแก้ไขทรัพยากรประชากรของตน

ตามการคาดคะเนในปัจจุบัน ประชากรของสหรัฐปี ค.ศ. ๑๙๖๕ จะมีประมาณ ๑๙๖ ล้าน ส่วนของสหภาพไซเวียตควรมี ๒๓๔ ล้าน ในปี ค.ศ. ๑๙๖๖ (ตาราง ๓-๒ หน้า ๕๗๘) ในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ อัตราการเพิ่มขึ้นโดยธรรมชาติสำหรับสหรัฐเป็นปีละ ๑.๕ ต่อพัน เทียบกับ ๑.๕ ต่อพันสำหรับรัดเซี่ย เมื่อเทียบกับอัตราในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ คือ ๑.๖ และ ๑.๔ ต่อพันตามลำดับ ก็จะทำให้เห็นความก้าวหน้าอย่างมากของสหรัฐ การเพิ่มของไซเวียตเกิดจากการลดลงอย่างรวดเร็วของอัตราการตาย และการลดลงเล็กน้อยของอัตราเกิด การเพิ่มสำหรับสหรัฐตามแหล่งที่อ้างที่เชื่อถือได้ เป็นผลเกิด

จากไม่แต่เพียงอัตราตายลดลงเท่านั้น แต่ยังเกิดจากการเพิ่มขึ้นอย่างฉับพลันของอัตรา
เกิดถึงร้อยละ ๓๐ ด้วย (ดู *Joint Economic Committee Studies, I* หน้า ๓๓-๔๕)

ตาราง ๓-๒ การขยายตัวประชากรของสหรัฐและสหภาพโซเวียต
ค.ศ. ๑๙๑๓-๑๙๖๖ (เป็นหน่วยล้าน)

	๑๙๑๓	๑๙๒๐	๑๙๒๖	๑๙๓๐	๑๙๔๐	๑๙๕๐	๑๙๖๐	๑๙๖๕	อัตราการ เพิ่มรวม
สหรัฐ	96 ^ก	106		123	132	151	180	196	104%
สหภาพโซเวียต	159		147 ^ข		191	179 ^ก	209	234 ^ง	47%

- ก นำมาจากผลสำมะโน ปี ค.ศ. ๑๙๑๐ และ ค.ศ. ๑๙๒๐
- ข ปรับใช้กับเขตแดนโซเวียตที่เป็นหมู่ก่อนกันยายน ค.ศ. ๑๙๓๕
- ค โดยประมาณ
- ง จำนวนคะเน ปี ค.ศ. ๑๙๖๖

อายุและเพศ

อัตราร้อยของชายต่อหญิงในประชากรโซเวียตค่อยๆลดตั้งแต่สงครามโลก
ครั้งที่ ๑ ในปี ค.ศ. ๑๙๒๖ จำนวนผู้ชายต่อผู้หญิงวัยคน คือ ๙๓.๕ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๘
เป็น ๙๑.๙ ตามสำมะโน ค.ศ. ๑๙๕๙ อัตราลดลงเป็น ๘๑.๙ ในระยะเดียวกันจำนวน
ผู้ชายต่อผู้หญิงวัยคนในสหรัฐลดลงจากส่วนเกินเล็กน้อย คือ ๑๐๓.๑ เหลือเป็นส่วนที่
ขาดเล็กน้อยคือ ๙๙. การขาดผู้ชายในรัสเซียทำให้ผู้หญิงจำนวนประมาณ ๒๓ ล้าน
ต้องขาดสามีและบุตร และบังคับให้ผู้หญิงจำนวนมากต้องทำงานหนักและงานที่ไม่ต้อง
ใช้ฝีมืออื่น ๆ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่น่าครหณสำหรับผู้สังเกตการณ์ชาวตะวันตก

ที่ร้ายแรงเท่า ๆ กันถ้าไม่มากกว่าคือ อายุสูงขึ้นของประชากรโซเวียต
เพราะเหตุการขาดแคลนเด็กเกิดเพราะสงครามโลกครั้งที่ ๒ สหภาพโซเวียตจึงประสบ
กับการขาดแคลนกำลังคนอย่างหนักระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๖๐ กว่า การขาดแคลนที่ร้ายแรง
ที่สุดตามสำมะโน ค.ศ. ๑๙๕๙ คือ ในกลุ่มคนอายุ ๑๐-๑๕ ซึ่งมีจำนวนเพียงร้อยละ ๖๐

ของคนกลุ่มอายุเดียวกันในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ เป็นที่สังเกตว่าจำนวนคนอายุกว่า ๗๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ มีจำนวนร้อยละ ๑๗๘ ของคนกลุ่มอายุนี้ในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ อันเป็นการเพิ่มอย่างมากไม่ว่าสำหรับกลุ่มอายุใดทั้งสิ้น

ตาราง ๓-๓ โครงสร้างอายุของประชากรโซเวียต

ค.ศ. ๑๙๓๕ และ ๑๙๕๕^ก

อายุ	(จำนวนประชาชน เป็นหน่วยล้าน)		อัตราร้อยละ ของทั้งหมด		๑๙๕๕ อัตราร้อยละ ของปี ๑๙๓๕
	๑๙๓๕	๑๙๕๕	๑๙๓๕	๑๙๕๕	
0—9	43,476	46,363	22.8%	22.2%	107%
10—15	28,365	17,133	14.9	8.2	60
16—19	13,030	14,675	6.8	7.0	113
20—24	15,786	20,343	8.3	9.7	129
25—29	18,520	18,190	9.7	8.7	98
30—34	15,598	18,999	8.2	9.1	122
35—39	12,958	11,590	6.8	5.6	89
40—44	9,603	10,408	5.0	5.0	108
45—49	7,776	12,264	4.1	5.9	158
50—59	12,533	19,146	6.6	9.2	153
60—69	8,535	11,736	4.5	5.6	137
เกิน 70	4,462	7,972	2.3	3.8	179

^ก แหล่งที่มา: Narodnoye Khozyaistvo SSSR v 1959 Godu.

ลักษณะแบ่งส่วนประชากร

ประชากรทั้งหมดของสหรัฐและสหภาพโซเวียตแบ่งส่วนโดยเท่าเทียมกันทั่วประเทศ ในสหรัฐ ส่วนใหญ่ของประชากรอยู่ทางตะวันออกของมิสซิสซิปปี ในสหภาพโซเวียตประชากรส่วนใหญ่อยู่ทางตะวันตกของยูเรเชีย ในประเทศทั้งสองมีการเคลื่อนย้ายประชากรอยู่เรื่อย ๆ จากท้องที่ที่คนหนาแน่นกว่าไปสู่ท้องที่ที่เบาบางกว่า ทั้งสองประเทศยังคงมีเนื้อที่ดินแดนกว้างใหญ่ไพศาลที่ไม่มีคนอยู่เลย ดินแดนโซเวียตในเอเชียส่วนมากที่เคียวโซเวียตอยู่อาศัยไม่ได้ และไม่สามารรถเลี้ยงดูประชากรจำนวนมาก ๆ ได้

เมื่อกันเอาท้องที่เอเชียกลางซึ่งมีคนคงหลักแห่งเก่าแก่ออกไปแล้ว รัสเซียทางตะวันออกของยูเรเชีย รวมทั้งคาซัคสถานในตอนขึ้นศตวรรษใหม่มีประชากรมากกว่า ๘ ล้านเล็กน้อย ราวปี ค.ศ. ๑๙๒๐ มีเพิ่มขึ้นกว่าสองเท่าเป็น ๑๗.๕ ล้าน ในปี ค.ศ. ๑๙๓๙ เพิ่มขึ้นเป็น ๒๒.๗ ล้าน และตามดำมะโนครั้งล่าสุด (ปี ค.ศ. ๑๙๕๙) ประชากรทั้งหมดของไซบีเรียและคาซัคสถานเคยมีคนจำนวนประมาณ ๓๕ ล้าน จำนวนเพิ่มเหล่านี้ทั้งหมดเนื่องมาจากการอพยพจากภูมิภาคทางตะวันตกของรัสเซีย

ตั้งแต่ปฏิวัติ รัฐบาลโซเวียตได้วางแผนการเคลื่อนย้ายประชากรไปทางตะวันออกด้วยเหตุผลสำคัญ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อเพิ่มอัตราส่วนชนลัทธิฟุโรปในเอเชียและเป็นผลทำให้ลดหนทางที่กลุ่มชนที่ไม่ใช่รัสเซียในเอเชียจะตั้งถิ่นฐานออกห่างได้ (๒) เพื่อใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ของภูมิภาคนั้นให้เป็นผลยิ่ง ๆ ขึ้น (๓) เพื่อคุ้มครองดินแดนเอเชียของโซเวียตต่อความมั่งคั่งใหญ่ของญี่ปุ่น และต่อโอกาสที่จะมีการกดดันทางประชากรจากประเทศจีน ดินแดนโซเวียตทางตะวันออกไกลส่วนมากเคยเป็นส่วนของประเทศจีนซึ่งสูญเสียอำนาจในดินแดนนี้ไปส่วนใหญ่เพราะการกระทำของบรรดานักแสวงโชคชาวรัสเซียซึ่งเริ่มตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ เรื่อยมาจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙

การเคลื่อนย้ายประชากรรัสเซียไปทางตะวันออก โดยทั่วไปมิใช่เป็นการอพยพโดยสมัครใจของประชาชน ในอันที่จะแสวงโอกาสใหม่ ๆ ดังที่เป็นอยู่ในการเคลื่อน

ย้ายไปสู่ตะวันตกในสหรัฐ การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่เป็นผลจากการบังคับเนรเทศระหว่างสมัยศตาดิน ชาวนารัสเซียและยูเครนเป็นจำนวนล้าน ๆ ถูกเนรเทศไปเอเชียกลางและตะวันออกไกล และจำนวนล้าน ๆ ถูกต้อนเข้าสู่ค่ายกักกันอันไพศาล เมื่อถูกปล่อยออกมา อดีตนักโทษเหล่านี้ส่วนใหญ่จำต้องคงอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ต่อไปหรือไม่ก็ระดมที่จะเริ่มต้นชีวิตใหม่ในท้องถิ่นเอเชียของรัสเซีย

นับแต่มาตรการของศตาดิน ค่ายบังคับแรงงานส่วนใหญ่ในสหภาพโซเวียตถูกล้มเลิกไป และการบังคับอพยพไปสู่ดินแดนเอเชียของโซเวียตได้ถูกยุติลง เดียวกันรัฐบาลรัฐจงประชาชนให้เคลื่อนย้ายไปสู่ตะวันออกเฉพาะอย่างยิ่งไปสู่ "ดินแดนบริดจ์" ของสาธารณรัฐคาซัคและไซบีเรียตะวันตก โดยเสนอให้การสนับสนุนทางการเงินในระยะยาวอย่างเอื้อเฟื้อ ให้ที่นอนอุดมสมบูรณ์อันกว้างใหญ่ ให้อับนผลแรงงาน และประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ

ทั้งที่โซเวียตพยายามอย่างมากเหล่านี้ที่จะแผ่ขยายประชากรโซเวียตออกไปทางตะวันออกก็ตาม เกือบร้อยละ ๗๐ ของประชากรรัสเซียยังคงอยู่ในทางตะวันตกของอูราล โซเวียตเอเชียซึ่งมีเนื้อที่คิดร้อยละ ๗๕ ของสหภาพโซเวียตเพียงประชากรเพียงร้อยละ ๒๕ หรือ ๔๘ ล้านคน (เทียบกับเพียง ๑๔ ล้านในปี ค.ศ. ๑๙๘๗) รัฐบาลโซเวียตต้องการให้มีการอพยพไปทางตะวันออกต่อไป และแผนการ ๗ ปีปัจจุบันได้แบ่งสรรการลงทุนสำคัญ ๆ สำหรับการพัฒนาโซเวียตเอเชียซึ่งยังแสดงให้เห็นถึงความกังวลของรัฐบาลเกี่ยวกับเงินคอมมิวนิสต์ ซึ่งอาจต้องการดินแดนท้องที่ที่มีคนอยู่เบาบางของสหภาพโซเวียตซึ่งติดต่อกับชายแดนของตน

ลักษณะแบ่งส่วนระหว่างเมืองชุมชนกับชนบท ที่น่าสนใจยิ่งกว่าการเคลื่อนย้ายประชากรโซเวียตจากตะวันตกไปสู่ตะวันออกได้แก่การย้ายผู้คนจากชนบทมาสู่เมือง ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ประชากรในแหล่งชุมชนทั้งหมดของประเทศมีอยู่เพียง ๒๖ ล้าน ซึ่งราวปี ค.ศ. ๑๙๓๘ ได้เพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า ๖๐ ล้าน ในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ ประชากรเมืองชุมชนของรัสเซียมีจำนวนเกือบ ๑๐๐ ล้านหรือร้อยละ ๔๘ ของประชากรทั้งหมด การ

สร้างเมืองชุมชนได้กระทำกันทั่วประเทศ แต่ในท้องที่ทางเอเชียได้เพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว
 โซเวียตตะวันออกไกลและสาธารณรัฐบางแห่งในเอเชียกลางเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๕๐
 เทียบกับส่วนเฉลี่ยร้อยละ ๓๐ สำหรับท้องที่ภาคตะวันตก

ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๙ และ ค.ศ. ๑๙๕๙ เมืองใหม่ ๆ จำนวน ๕๐๓ เมือง
 และท้องที่ชุมชนใหม่จำนวน ๑,๓๕๔ แห่ง ได้ก่อตั้งขึ้น เครื่องแต่งถึงลักษณะการ
 สร้างแหล่งชุมชนของโซเวียตได้แก่เมืองจำนวน ๑๒๙ เมือง และแหล่งชุมชน ๔๙๙ แห่ง
 ได้เกิดขึ้นมาระหว่างระยะ ๓ ปี ค.ศ. ๑๙๕๖—๑๙๕๙ เคียงด้วยสภาพโซเวียตมีเมืองซึ่งมี
 ประชากร ๕๐,๐๐๐ หรือมากกว่าเป็นจำนวนมากกว่าของสหรัฐ สำหรับเมืองที่มีประชา
 กรเกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ สหภาพโซเวียตมี ๒๕ เมือง ส่วนสหรัฐมี
 เพียง ๒๑ เมืองเท่านั้น อย่างไรก็ตามในด้านเมืองใหญ่ ๆ และมี ๕ เมืองที่มีพล
 เมือง ๒ ด้านหรือกว่าเทียบกับ ๒ เมืองของรัสเซียคือมอสโคว์ และเลนินกราด ควร
 เน้นด้วยว่ารัฐบาลโซเวียตโดยอาศัยกฎหมายและการปฏิบัติด้านบริหารได้ป้องกันมิให้เกิด
 มีเมืองที่มีประชากรเกินหมื่นคน ทุกวันมอสโคว์มีคนน้อยกว่า ๕ ล้านเล็กน้อย เลนิน
 กราดมากกว่า ๓ ล้านเล็กน้อย ตามติดมาด้วยเมืองเคียฟและเมืองบากู ซึ่งมีพลเมือง
 ๓ ล้าน และ ๙ ล้านตามลำดับ

ตาราง ๓-๔ การขยายตัวเมืองชุมชนในสหภาพโซเวียต ค.ศ. ๑๙๒๖—๑๙๕๙^ก
 ถิ่นที่อยู่

	๑๙๒๖	๑๙๓๕	๑๙๔๑	๑๙๕๑	๑๙๕๖	๑๙๕๙
นคร	709	923	1,241	1,451	1,566	1,679
ถิ่นที่อยู่แบบเมืองชุมชน นคร	1,216	1,450	1,711	2,320	2,423	2,940
(50,000—100,000)	60	94	—	—	138	156
(100,000—500,000)	28	71	—	—	113	123
(เกิน 500,000)	3	11	—	—	22	25
รวมประชากรในเมือง ชุมชนทั้งหมด ^ข	26,300	60,400	60,600	71,400	86,600	99,778

ก แหล่งที่มา Narodnoye Khozyaistvo..... v 1959 Godu.

ข เป็นหน่วยแสน

ค.ศ. ๑๘๓๘—๑๘๕๘

แต่ประชากรในแหล่งชุมชนระหว่างระยะเวลาเดียวกันนั้นเพิ่มขึ้นราวร้อยละ ๖๕ ระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๒๖ และ ค.ศ. ๑๘๕๘ พวกหมู่บ้านที่เต็มไปด้วยกระท่อมสร้างด้วยโคลนและบ้านมุงด้วยจาก ได้ถูกเปลี่ยนให้เป็นเมืองที่ทันสมัย และตามที่ราบและห้วยเขาอันว่างเปล่าของไซบีเรียก็เต็มไปด้วยการก่อสร้างเมืองใหม่ๆ ใหญ่โต ซึ่งประชากรทำการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติของไซบีเรียอย่างฉุนฉวย ศูนย์อุตสาหกรรมใหญ่เช่น คารากันดา (Karaganda จำนวน ๓๗๕,๐๐๐) และแมกนิโตโกรสค์ (Magnitogorsk จำนวน ๒๘๐,๐๐๐) มิได้มีอยู่ก่อนปี ค.ศ. ๑๘๒๖

แม้ว่าจินตนาการของสหภาพโซเวียตที่เป็นดินแดนกว้างใหญ่มีพลเมืองเป็นชานาได้แผ่ซ่านไปนานแล้วก็ตาม แต่ประชากรชนบทของรัสเซียก็ยังม้จำนวนร้อยละ ๕๒ หรือประมาณ ๓๐.๘ ล้านคน

ส่วนประกอบและลักษณะแบ่งส่วนทางชาติพันธุ์

เช่นเดียวกับจักรวรรดิรัสเซียสมัยก่อนหน้า สหภาพโซเวียตเป็นประเทศที่มีหลาย ๆ ชาติพันธุ์และหลาย ๆ เผ่าชนซึ่งพูดหลายภาษาต่าง ๆ กัน ดำมะโนปี ค.ศ. ๑๘๕๘ แยกให้เห็นชาติพันธุ์ เผ่า และกลุ่มภาษาต่าง ๆ กันเป็นจำนวนกว่าร้อย ลักษณะดั้งเดิมทางชาติพันธุ์ เช่นนี้ทำให้เข้าใจไขว่เขวได้อย่างยิ่งในอันที่จะวิเคราะห์ประชากรโซเวียตในด้านปริมาณแท้ ๆ โดยอาศัยเกณฑ์เกี่ยวกับขนาด การขยายตัว การแบ่งส่วนดินแดน โครงสร้างอายุ อัตราส่วนเพศ ฯลฯ เว้นเสียแต่ว่าจะใช้การวิเคราะห์ในด้านชาติพันธุ์ประกอบด้วย

ชนรัสเซียใหญ่ครองดินแดนภาคพื้นทวีปของยูเรเชีย และถูกล้อมรอบในทุก ๆ ด้านไปด้วยชนชาติที่ไม่ใช่รัสเซียซึ่งอยู่เป็นเขตกันชนรอบ ๆ ชายแดนของสหภาพโซเวียต ชายฝั่งบอลติกส่วนใหญ่มีพวกชาวเอสโทเนีย ลัตเวีย และลิทัวเนียอาศัยอยู่ ส่วนชาวไบโโดรัสเซีย ยูเครนและมอลเดเวียครองดินแดนที่ติดกับโปแลนด์ เชโกสโลวาเกีย

ตาราง ๓-๕ สัญชาติใหญ่ ๆ ของสหภาพโซเวียต ค.ศ. ๑๙๓๕ และ ค.ศ. ๑๙๕๕^ก

สัญชาติ	ค.ศ. ๑๙๓๕	ค.ศ. ๑๙๕๕
รัสเซีย	99,019,000	114,500,000
ยูเครน	28,070,000	36,981,000
ไบโลรัสเซีย	5,267,431	7,829,000
อูซเบก	4,844,021	6,004,000
คาซัค	4,300,000	4,969,000
คาซัค	3,098,000	3,581,000
อาเซอร์ไบจาน	2,274,805	2,929,000
อาร์เมเนีย	2,151,884	2,787,000
จอร์เจีย	2,248,566	2,650,000
ลิทัวเนีย	—	2,326,000
ยิว	3,020,141	2,268,000
มอลเดเวีย	—	2,214,000
เยอรมัน	1,423,534	1,619,000
ชิวส์	1,367,930	1,470,000
ลัตเวีย	—	1,400,000
ตักซิค	1,928,964	1,397,000
โปแลนด์	626,905	1,380,000
มอร์ควิน	1,451,429	1,285,000
เดอร์ก	811,769	1,004,000
บัลแกเรีย	842,925	983,000
เคอร์เจีย	884,306	974,000
เอสโตเนีย	—	969,000

ก แหล่งที่มา *Narodnoye Khozyaistvo... v 1959 Godu.*

และรูเมเนีย ในแถบคอเคซัส มีพวกชาวจอร์เจีย อาร์เมเนีย และอาเซอร์ไบชาน เคอร์กี อาศัยอยู่ตามภูมิภาคที่ติดต่อกับตุรกีและอิหร่าน ในเอเชียกลาง พวกเคอร์กี อุซเบก คาซัค และเคอร์กีซอาศัยอยู่ในเขตชายแดนติดต่อกับอิหร่าน อัฟกานิสถาน และมณฑลซินเกียงของประเทศจีน พวกเผ่าเคอร์กี มองโกล และคุนกูซิก ครอบงำภูมิภาค ชายแดนใกล้มองโกลเดียนอก เฉพาะในโซเวียตตะวันออกไกลเท่านั้นที่ชนรัสเซียใหญ่ อาศัยอยู่ในดินแดนติดต่อกับเขตแดนระหว่างประเทศของสหภาพโซเวียต และเป็นภูมิภาค ที่ห่างไกลจากใจกลางของชาติรัสเซีย

ในหมู่สัญชาติจำนวนมากที่อาศัยตามลำมะโนปี ค.ศ. ๑๙๕๙ มีจำนวน ๒๒ สัญชาติที่แต่ละสัญชาติมีพลเมืองกว่า ๘๐๐,๐๐๐ คน และทั้งหมดประกอบเป็นร้อยละ ๘๕ ของประชากรทั้งหมด (ตาราง ๓-๕ หน้า ๕๘๕) อีก ๘๐ สัญชาติอื่น ๆ มีจำนวน คนน้อยกว่า ๓๐ ล้าน

ลักษณะรูปร่างประชากรของโซเวียตจึงแตกต่างห่างไกลกันมากจากกลุ่ม ชาติพันธุ์หนึ่งกับอีกกลุ่มหนึ่ง และความถดถอยเช่นนี้มีความสำคัญพื้นฐานในการที่จะ ประเมินอำนาจและพฤติกรรมทางการเมืองของโซเวียต ลักษณะแบ่งแยกสัญชาติต่าง ๆ ในประเทศรัสเซีย เคยและยังคงมีน้ำหนักสำคัญต่อนโยบายต่างประเทศของสหภาพโซ- เวียต ต่อโครงสร้างของรัฐธรรมนูญและกระบวนการทางการเมืองภายใน และต่อพัฒนา การทางสังคมและวัฒนธรรมของสหภาพโซเวียต คุดยและการแบ่งส่วนทางภูมิศาสตร์ ของชนสัญชาติรัสเซียของสหภาพโซเวียต จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ชนรัสเซียใหญ่ ครอบงำดินแดนภาคพื้นทวีปภายในของยูเรเชีย และตั้งอยู่เผชิญกับทุก ๆ ด้านในวงล้อมติดต่อกันของบรรดาชนสัญชาติที่ไม่ใช่รัสเซียซึ่งตั้งเป็นกันชนแยกดินแดนของรัสเซียออกจาก เขตชายแดนระหว่างประเทศของสหภาพโซเวียต เพราะที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ของบรรดา สัญชาติต่าง ๆ บนพรมแดนนี้เอง ความภักดีและความเชื่อถือได้ของบรรดาชนสัญชาติ

เหล่านี้คือมอดัสโคว และความสัมพันธ์กับประชาชาติรัสเซียจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งเสมอ
 ในการพิจารณาถึงความมั่นคงของรัสเซียและโซเวียต ความล้มเหลวของซาร์ทงหลาย
 ในการแสดงความภักดีของบรรดาชนชาติที่ไม่ใช่รัสเซีย มีส่วนอย่างสำคัญต่อความ
 เสื่อมประสิทธิภาพทางทหารของรัสเซียระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ และความไม่พอ
 ใจของชนลัทธิชาติเหล่านี้ภายใต้อำนาจปกครองระบอบซาร์ มีส่วนอย่างสำคัญก่อ
 ให้เกิดการปฏิวัติขึ้น ในขณะที่ลัทธิของบอลเชวิคที่จะให้มีการตัดสินใจตนเองของ
 ชาติเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งในการยึดและรักษาอำนาจอันสำเร็จผลของเดนิช ธรรมชาติ
 ความเข้มข้นของความภักดีและความเชื่อถือได้ทางการเมืองของบรรดาชนลัทธิชาติต่าง ๆ
 ของสหภาพโซเวียตแตกต่างกันไปจากลัทธิชาติหนึ่งกับอีกลัทธิชาติหนึ่ง สำหรับชนรัสเซีย
 ก็เป็นกลุ่มที่ภักดีและรักชาติรุนแรงที่สุด ดังที่คงจะคาดหวังได้ ระหว่างสงครามศตาคินได้
 ตอบโต้ชนลัทธิชาติเล็ก ๆ & กลุ่มด้วยการยุบเลิกสาธารณอิศระของชนชาติเหล่านี้เสีย
 แล้วเนรเทศประชากรของสาธารณรัฐดังกล่าวไปยังไซบีเรียโดยอ้างว่าชนเหล่านี้ฝักใฝ่
 กับฝ่ายเยอรมัน การกระทำนี้ได้ถูกครุฑขอพระณามในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และตั้งแต่นั้นมา
 สาธารณรัฐดังกล่าวก็ได้รับการรื้อฟื้นขึ้น และประชากรเหล่านั้นก็ได้กลับคืนสู่หลัก
 แหน่งของตน

ระดับการรู้หนังสือและการศึกษา

ตามสำมะโนปี ค.ศ. ๑๙๕๙ สหภาพโซเวียตได้บรรลุถึงระดับการรู้หนังสือ
 เต็มอัตราร้อยละโดยมีคนอายุระหว่าง ๘-๕๘ ปี จำนวนน้อยกว่า ๒ ด้านคนที่มึนรายงาน
 ว่าไม่สามารถอ่านและเขียน การปฏิบัติด้านวัฒนธรรมในรัสเซียระหว่างระยะ ๔๐ ปีที่
 ผ่านมานี้เป็นการแปรเปลี่ยนสำคัญที่สุดอันหนึ่งที่บรรลุผลในประวัติศาสตร์สังคมของชาติ
 ไต่ ๆ ตามรายงานคณะผู้แทนการศึกษารัฐบาลสหรัฐชุดแรกในสหภาพโซเวียต ปี ค.ศ.

๑๙๕๘ กล่าวว่่า “ในการจัดระเบียบตั้งค้คมท้วงแผนในส่สภาพโซเวียต การค้กษาถ้ือ
ว่่าเป็นท้รพยากรและเทคนิคด้าค้ญอันหน้ึง ในอันท้จะบรรลุดตามจุดมุ้งหมายทางตั้งค้ม
เศรษฐริกิจ วัฒนธรรมและวิทยาค้าดศร์ เพื่อผลประโยชน้ของชาติ เป็นท้ที่ตระหนักกันว่่า
เวดตาเป็นของเขา และว่่าโดยอาศัยการค้กษาและการท้างานหนัก เขาก็จะด้ามารท้ทำให้
อุดมการณ้คอมมิวนิสต์เป็นท้ที่ยอมรับของโดก * เมื่อเร็ว ๆ น้ ส่สภาพโซเวียตได้ก้าหนด
เวดตา ๗ ปี ให้เป็นระยะเวดตาชนค้ด้าก้ารับการค้กษาของเด็ก จนกระทั่งเมื่อปี ๑๙๕๕
มา รัฐบาลด้ามารท้ประกันให้เด็กเข้าเรียนได้เพียง ๔ ปีในท้องท้ชนบทจ้านวนมากของ
ประเทศ

ลักษณะอีกประการหน้ึง ของความพยายามในค้านการค้กษาของโซเวียต
ด้มควรแก่การสนใจ กล่าวค้ือ ในค้านการเรียนด้ารับผู้ใหญ่ โครงการค้กษาผู้ใหญ่
ในระหว่างท้างานและในเวดตาเย็นได้จัดตั้งชนในไม่เข้าภายหลังการปฏิวัติเพื่อจัดการไม่รู
หน้ึงด้ือ เมื่อเขาชนะค้กกันได้แล้ว หน้าที่อน้กได้ถูกน้ามาปฏิบัติโดยอาศัยโรงเรียน
ตามโรงงานต่าง ๆ โดยหลักศ้ฐรทางไปรษณีย และโรงเรียนเวดตาเย็นซึ่งมีจุดประด้งค้
ด้าค้ญเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนท้ทำงานได้เรียนรู่วิจการใหม่ ๆ หรือปรับปรุงวิ
การแบบเก่า คงจะควรค้ว่่าท้จะกล่าวว่่า นิกิต้า ครุสชอฟไม่ด้ามารท้ก้าอ่านและเขียนได้
จนกระทั่งอายุกว่่า ๒๐ ปี และชนด้ืออ่านจได้โดยอาศัยโครงการค้กษาผู้ใหญ่เช่นว่่าน
ของพรรคคอมมิวนิสต์ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ จ้านวนน้กเรียนโซเวียตท้หมดในส่สถาบันค้กษา
ชนด้ือมีถึงเกือบ ๒,๒๕๐,๐๐๐ ซึ่งน้อยกว่่าดสองในสามของส่สหรัฐ แต่มากกว่าของบริเทน
ใหญ่ เยอรมันตะวันตก อิตาลี และฝรั่งเศสรวมกันถึง ๔ เท้า

ก่อนหน้าการปฏิวัติ ประชาชนร้อยละ ๗๖ ไม่รูหน้ึงด้ือซึ่งรวมถึงส่ดร์ร้อยละ
๘๘ โดยแท้จริงแล้ว การไม่รูหน้ึงด้ือเดยม้อยู่ท้วไป ในหมู่ประชากรพื้นเมืองของไซบีเรีย
และภูมิภาคเอเชียกลางของโซเวียต อันท้จริงมีภาษามากกว่่า ๕๐ ภาษาท้ไม่ได้เรียน

* *Soviet Commitment to Education* (Washington, D.C. : U.S. Department of Health, Education and Welfare, 1959) หน้า ๑

เคย ก่อนหน้าการปฏิวัติ มีคนรัสเซียเพียง ๒๕๐,๐๐๐ คนที่มีการศึกษาชั้นสูง ส่วน
 ดำเนินปี ค.ศ. ๑๙๕๘ รายงานว่าราษฎรจำนวนกว่า ๓๓ ล้าน มีการศึกษาชั้นสูง หรือ
 ชั้นมัธยมเฉพาะแขนง และมีคนมากกว่า ๔๕ ล้านที่ได้รับการศึกษา ๗-๑๐ ปี

ตาราง ๓-๖ จำนวนนักเรียนนักศึกษาในสหภาพโซเวียต
 ค.ศ. ๑๙๑๔ - ๑๙๕๕ (เป็นหน่วยพัน)

โรงเรียน	๑๙๑๔-๑๕	๑๙๒๗-๒๘	๑๙๔๐-๔๑	๑๙๔๕-๔๖	๑๙๕๖-๕๗	๑๙๖๐-๖๑
โรงเรียนทั่วไป	9,656	11,638	35,552	26,808 ^ก	30,127 ^ก	36,186
ชั้น 8-11	152	170	2,571	1,091 ^ก	6,136	5,121
โรงเรียนเทคนิค						
และมัธยมพิเศษ	54	189	975	1,008	2,107	2,060
การศึกษาชั้นสูง	127	169	812	730	2,001	2,396

ก ตัวเลขที่แสดงถึงระหว่างปีที่จำนวนคนเกิดลดลงเนื่องจากสงครามโลกครั้งที่ ๒

ก่อนการปฏิวัติเด็กของรัสเซียร้อยละ ๘๐ ถูกตัดโอกาสการศึกษาและการ
 ดอนทั้งหมดยกใช้ภาษารัสเซีย ยกเว้นไม่กี่แห่ง ทุกวันนี้เด็กโซเวียตทั้งหมดต้องเข้าโรงเรียน
 การสอนได้ใช้ภาษาพื้นเมืองไม่น้อยกว่า ๕๘ ภาษา แม้ว่าภาษารัสเซียจะเป็นภาษาที่ต้อง
 ซึ่งบังคับโดยทั่วไป การยกกระดิมจำนวนผู้รู้หนังสือจากร้อยละ ๒๔ ขึ้นเป็นร้อยละ ๘๘.๕
 ภายในระยะเวลาชั่วคนเดียวสำหรับประชาชนจำนวนกว่า ๒๐๐ ล้าน นั้นย่อมเป็นผลดี
 หนึ่งอันหนึ่งในตัวเองอยู่แล้วถ้าหากมีเพียงภาษาเดียวเกี่ยวข้อง ทั้งนี้โดยไม่ตองพูดถึงปัญหา
 หนัก ๆ ที่มีอยู่ในสังคมหลายภาษา

ในปี ค.ศ. ๑๙๑๔ มีนักศึกษาเพียง ๓๒๗,๐๐๐ คนเท่านั้นที่เข้าศึกษาใน
 สถาบันชั้นสูง ๘๕ แห่ง ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ มีจำนวนเกือบ ๒.๔ ล้านที่เข้าสถาบัน
 ศึกษาชั้นสูงประมาณ ๗๖๖ แห่ง โรงเรียนเทคนิค (ที่ไม่ใช่วิชาชีพ) และโรงเรียนมัธยม

เฉพาะแขนงอื่น ๆ ๓,๓๔๖ แห่ง (ตาราง ๓-๖ หน้า ๕๘๘) ประชากรกว่า ๕๐ ล้าน
เข้าโรงเรียนทุกระดับในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เทียบกับจำนวน ๓๐.๖ ล้านในปี ค.ศ. ๑๙๕๔-๕๕

สถาบันการศึกษาทุกระดับได้จัดตั้งขึ้นในสาธารณรัฐทั้งหมด และในท้องถิ่น
ที่มีคนตั้งถิ่นฐานใหม่ ๆ อื่นอาศัยอยู่ (ตาราง ๓-๗ หน้า ๕๙๑) การสอนใช้ทั้งภาษาพื้น
เมืองและภาษาฝรั่งเศส คุณภาพของสถาบันเหล่านี้แตกต่างกันมาก โดยมีมหาวิทยาลัย
แห่งมอดจ์โควและมหาวิทยาลัยแห่งเดนิกราด เป็นมาตรฐานสูงสุดในประเทศ แม้คนที่
ไม่ใช่ฝรั่งเศสสามารถได้รับการศึกษาชั้นสูงในภาษาพื้นเมืองของตนก็ตาม แต่ก็ยังเป็นประ
โยชน์สำหรับเขาที่จะรู้ภาษาฝรั่งเศสถ้าหากคนต้องการเข้ามหาวิทยาลัยแห่งชาติแห่งใด
แห่งหนึ่ง หรือต้องการจะสมัครเข้าทำงานทางการทูตหรือทำงานนอกสาธารณรัฐของตน

ในการที่จะแสดงรายละเอียดลักษณะใหญ่ ๆ ของความพยายามด้านการ
ศึกษาของโซเวียตในเอเชียกลาง สาธารณรัฐอุซเบกซึ่งเป็นท้องที่กว้างที่สุดของ
เอเชียกลางทุกวันนี้ ดังเช่นที่เคยเป็นมาก่อนสมัยปฏิวัติ นับเป็นตัวอย่างที่เหมาะสมอัน
หนึ่ง ก่อนหน้าการปฏิวัติ ร้อยละ ๒ ของประชากรเท่านั้นที่รู้หนังสือ ไม่มีวิศวกร แพทย์
หรือครูชาวพื้นเมืองที่ได้รับการศึกษาชั้นสูง กล่าวสั้น ๆ เอเชียกลางไม่แตกต่างในแง่
เลยจากดินแดนอาณานิคมตะวันออกของมหาอำนาจยุโรป และยิ่งเดวิดว่าอาณานิคม
จำนวนมาก

เดวิดในสาธารณรัฐอุซเบกแต่ถ้ายังมีสถาบันศึกษาชั้นสูง ๓๐ แห่ง โรง
เรียนเทคนิค ๑๐๐ แห่ง โรงเรียนเทคนิคพิเศษ ๕๐ แห่ง วิทยาลัยครู ๑๒ แห่ง และ
อนุบาล ๑,๔๐๐ แห่ง เด็กจำนวนกว่า ๑,๕๐๐,๐๐๐ คนเข้าโรงเรียน และร้อยละ ๕๐
ของครูจำนวน ๘๐,๐๐๐ คนได้รับการศึกษาชั้นสูง นอกจากนั้นสาธารณรัฐนี้ยังมีบัณฑิต
สถานทางวิทยาศาสตร์ (Academy of Science) และบัณฑิตสถานทางเกษตรศาสตร์
(Academy of Agricultural Sciences) ระดับจำนวนคนรู้หนังสือมีมากกว่าร้อยละ ๘๕
ก่อนการปฏิวัติ สาธารณรัฐอุซเบกไม่มีห้องสมุดประชาชนเลย แต่เดวิดจนถึง ๓,๐๐๐
แห่ง จำนวนหนังสือที่พิมพ์ในภาษาอุซเบกในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ มี ๑๓๘,๐๐๐ เล่ม เดวิด

ตาราง ๓-๗ สถาบันศึกษาชั้นสูงในสาธารณรัฐที่ไม่ใช่รัสเซีย

ก.ศ. ๑๙๑๔ — ๑๙๖๐^ก

สาธารณรัฐ	๑๙๑๔	๑๙๒๗	๑๙๔๐	๑๙๔๕	๑๙๕๗	๑๙๖๐
ขเกรน	27	39	173	154	138	135
ไบโลรัสเซีย	0	4	25	24	24	24
อูซเบก	0	3	30	33	32	30
คาซัค	0	1	20	24	26	28
จอร์เจีย	1	6	21	20	19	18
อาร์เมเนีย	0	2	9	13	12	10
อาเซอร์ไบจานี	0	3	16	17	15	12
ลิทัวเนีย	—	—	7	10	12	12
ลัตเวีย	—	—	7	8	9	10
เอสโตเนีย	—	—	5	5	6	6
มอลเดเวีย	—	—	6	6	8	6
คัคซิก	0	0	6	7	8	6
กงจิช	0	0	6	6	9	8
เตอร์ก	0	0	5	6	6	4

ก) ไม่รวมถึงโรงเรียนเทคนิคหรือมัธยมพิเศษ แหล่งที่มา : *Narodnoye Khozyaistvo...v 1959* และ *v 1960 Godu.*

เกือบถึง ๒๒ ล้านเล่ม เมื่อสถิติขึ้นมาเทียบกับของอิหร่าน อฟกานิสถาน ประเทศอาหรับ
ทั้งหลาย รัฐต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือแม่กระทั่งตุรกี ซึ่งทั้งหมดต่างอยู่
ในระดับการศึกษาที่ตดเทียมหรือก้าวหน้ากว่าในปี ค.ศ. ๑๙๑๕ แล้ว ผลสำเร็จก็เป็นที่
น่าประทับใจยิ่ง

ไม่แต่เพียงว่ารัฐบาลโซเวียตได้เตรียมสร้างกำลังคน ในหมู่คนสัญชาติที่ไม่
โซเวียตเสียอย่างมั่งมันเท่านั้น แต่รัฐบาลโซเวียตยังได้ให้ความสนใจจริงจังต่อการศึกษา
และการฝึกอบรมสตรีอีกด้วย ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ราษฎรโซเวียตร้อยละ ๔๘ ที่ได้รับการ
ศึกษาขั้นสูงเป็นสตรี และร้อยละ ๕๓ ของผู้ที่ได้รับการศึกษาขั้นมัธยมก็เป็นสตรี ในปี
ค.ศ. ๑๙๕๗ สตรีมีจำนวนร้อยละ ๕๒ ของนักศึกษาทั้งหมดในโรงเรียนมัธยมพิเศษ ร้อย
ละ ๕๓ ที่เข้าในระดับการศึกษาขั้นสูง และร้อยละ ๒๘ เป็นนักศึกษานักสำเร็จปริญญา
สตรีโซเวียตได้รับการศึกษาในแขนงวิชาทั้งหมดในด้านวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม วิทยา
การและวิชาอื่นต่าง ๆ เป็นจำนวนทิวชนอย่างรวดเร็ว

สี่เดือนแรก

การกระทำเริ่มแรกอันหนึ่งของระบอบบอลเชวิคก็คือเลิกตั้งกรรมสิทธิ์เอก
ชนในหนังสือพิมพ์ บริษัทพิมพ์ สถานวิทยุและสื่อมวลชนอื่น ๆ และจัดให้ตั้งเหล่านี้
เข้าอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐโซเวียต แม้ว่ารัฐธรรมนูญโซเวียตมาตรา ๑๒๕ จะ
ให้หลักประกันแก่ราษฎรโซเวียต “ในเสรีภาพแสดงความคิดเห็น... หนังสือพิมพ์... การ
ชุมนุมรวมทั้งจัดการประชุมมวลชน... การเดินขบวนตามท้องถนน” ก็ตาม การใช้สิทธิ
เหล่านี้ถูกจำกัดอย่างเคร่งครัดโดยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่ว่าสิทธิเหล่านี้จะอนุญาตให้มี
ได้ก็แต่เฉพาะ “ให้เป็นการสอดคล้องกับผลประโยชน์ของประชาชนคนงาน และเพื่อ
สร้างเสริมกำลังของระบบสังคมนิยม” เท่านั้น สื่อมวลชนมหาชนทั้งหมดในสหภาพ
โซเวียต โดยทางตรงหรือทางอ้อมจึงเป็นของหรือถูกควบคุมโดยองค์กรของรัฐบาล
และพรรคคอมมิวนิสต์ ไม่ว่าจะอยู่ในระดับชาติหรือท้องถิ่นก็ตาม

การควบคุมของโซเวียตเกี่ยวกับข่าวสารและความคิดเห็น

ภายในวงกรอบของระบบโซเวียต สื่อคมนาคมอย่างเช่นระบบการศึกษา ถือว่าเป็นเครื่องมือสำหรับการปลุกฝังลัทธิและ โฆษณาชวนเชื่อมากกว่าที่จะเป็นพาหนะ สำหรับอำนวยความสะดวกข่าวสารและหย่อนใจ และถึงเหล่านี้ถูกใช้เพื่อหลอมนิติใจของประชาชน โซเวียตให้เข้าอยู่ในบ้านของอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ ข่าวสารทั้งหมดที่มาจากนอกประเทศถูกตรวจสอบอย่างเข้มงวดโดยรัฐบาล และข่าวสารที่มาจากภายในสหภาพโซเวียตถูกแก้ไขเพื่อส่งเสริมจุดมุ่งหมายของรัฐบาล

ในขณะที่ระบบโซเวียตกำลังและความมั่นคงขึ้น สื่อมวลชนต่าง ๆ ได้ถูกปล่อยให้คลายความกดดันในด้านปลุกฝังลัทธิดัง แต่อย่างไรก็ตาม กรรมสิทธิ์และการควบคุมยังคงอยู่ในมือของรัฐและพรรค แม้ว่าจะผ่อนผันให้มากขึ้นสำหรับบรรณาธิการและนักเขียนต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่วางใจได้ว่าจะไม่ตีพิมพ์สิ่งใด ๆ อันจใจให้เป็นผลเสียหายต่อระบอบโซเวียต แต่พรรคก็ยังคงระแวดระวังและมีอำนาจเด็ดขาด

ในเวลาที่ดีตาดินถึงแก่กรรม ช่วงเห็ดอมถาที่มีมากขึ้นระหว่างมหาชนที่เข้ารับการศึกษาเพิ่มขึ้นกับระบบคมนาคมที่มุ่งหมายเพื่อ โฆษณาชวนเชื่อและปลุกฝังอันน่าเบื่อหน่าย ไม่น่าที่จะดำรงอยู่ต่อไปได้ โดยไม่เป็นผลเสียหายร้ายแรงแก่ระบบโซเวียต บรรดาผู้สืบอำนาจต่อจากดตาดินได้หย่อนคลายมากขึ้น เพราะคนเหล่านี้มีความมั่นใจมากขึ้นในความเป็นที่ไว้วางใจได้ทางการเมืองของประชาชนโซเวียตและในความภักดีต่อระบอบโซเวียต นับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๓ เจ้าหน้าที่พิมพ์และนักหนังสือพิมพ์ได้รับอนุญาตให้ใช้ดุลยพินิจกว้างขวางขึ้นและบุคคลได้ผลิตงานซึ่งคนรู้ก่อนว่าจะไม่เป็นที่พอใจของรัฐบาล บรรดานักเขียนที่ผิดทางจะไม่ถูกเนรเทศไปไซบีเรียหรือถูกประหารอีกต่อไป แม้ว่าเขาจะยังคงอยู่ภายใต้การวิพากษ์วิจารณ์รุนแรงและถูกขอให้แก้ไขผลงานของคนอยู่บ่อย ๆ

หนังสือพิมพ์และนิตยสาร

หนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ เป็นสิ่งสิ่งพิมพ์สำคัญสำหรับประชาชนและคำโฆษณาชวนเชื่อในสหภาพโซเวียต ข้อความที่พิมพ์ในสหภาพโซเวียตออกมาในภาษาต่าง ๆ กันเกือบ ๗๐ ภาษา ในจำนวนนี้ ๖๐ ภาษา เป็นภาษาที่ใช้พูดกันในหมู่ชนลัทธิชาติต่าง ๆ ของโซเวียต ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ มีหนังสือพิมพ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐,๔๖๓ ฉบับ ซึ่งมีจำนวนจำหน่ายรวมกันถึง ๕๘,๓๐๐,๐๐๐ ฉบับ หรือประมาณ ๓ ฉบับต่อราษฎรโซเวียตทุก ๆ ๓ คน ภายหลังมรณกรรมของสตาลิน ได้มีการพยายามที่จะส่งเสริมให้เกิดชีวิตชีวาและแจ่มใสภาพมากขึ้นสำหรับบรรดานิตยสาร แต่ทว่าความแปลกแตกต่างยังคงขาดอยู่อย่างน่าเสียดาย

ในจำนวนหนังสือพิมพ์กว่า ๓๐,๐๐๐ ฉบับในรัสเซีย มีจำนวนน้อยกว่า ๒๕ ฉบับที่อยู่ในระดับชาติ และหนังสือพิมพ์เหล่านี้มีจำนวนจำหน่ายกว่า ๓ ใน ๓ ของจำนวนจำหน่ายทั้งหมด ในบรรดาหนังสือพิมพ์เหล่านี้ที่สำคัญและรู้จักที่สุดก็คือ ปรีฟดา (Pravda เป็นองค์กรของคณะกรรมการกลางแห่งพรรคคอมมิวนิสต์) และอีส์เวต์เทีย (Izvestia เป็นหนังสือพิมพ์ของรัฐบาล) จำนวนจำหน่ายของปรีฟดา ในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ระบุว่าถึง ๕,๕๐๐,๐๐๐ ฉบับ ของอีส์เวต์เทีย ๓,๕๕๐,๐๐๐ ฉบับ หนังสือพิมพ์ของต้นนิบาตเขาวชนคอมมิวนิสต์ คือคอมโซมอดสกายา ปรีฟดา (Komsomolskaya Pravda) ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินงานเข้มแข็งของบรรณารักษารอเดกไซ อัดชูไบ (Alexei Adzhubei) ผู้เป็นบุตรเขยของครุสต์ซอฟ สามารถเพิ่มการจำหน่ายเกินหน้า อีส์เวต์เทีย และทว่าจำนวนถึงเกือบ ๒ ล้านฉบับในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ (อัดชูไบได้เป็นบรรณารักษารองของอีส์เวต์เทียนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา)

ข้าราชการรัฐสหภาพทุกแห่ง กลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่ม และเมืองใหญ่ ๆ ทั้งหมด ต่างพิมพ์หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของตนเอง หนังสือพิมพ์โซเวียตจำนวนมากทีเดียวเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งรวมทั้งหนังสือพิมพ์ของหน่วยรวบรวมเกือบ ๓,๐๐๐ ฉบับ หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ในระดับชาติหรือสหภาพรวมโดยส่วละเป็นองค์กรขององค์กรต่าง ๆ เป็นต้นว่า Krasnaya, Zvezda จัดพิมพ์โดยกองทัพแดง Literaturnaya Gazeta โดยสหภาพ

นักเขียน (Union of Writers) Trud โดยสหภาพแรงงาน ดังที่เราได้เห็นมาแล้ว
ปรีฟตาเป็นองค์กรของพรรคคอมมิวนิสต์ อีดีเวต์เทียเป็นของรัฐบาล หนังสือพิมพ์โซ-
เวียตทั้งหมดจึงต้องเป็นปากเสียงสำหรับกลุ่มที่เป็นที่ยอมรับทางกฎหมายบางกลุ่ม เนื่อง
จากหนังสือพิมพ์ที่เป็นของเอกชนถูกห้าม ด้วยเหตุนี้ กลุ่มฝ่ายค้านจึงถูกตัดโอกาสที่จะใช้
ข้อความพิมพ์ ไม่จำเป็นต้องพูดก็ได้ ว่านโยบายต่าง ๆ ของรัฐไม่เคยถูกโจมตีเลย
เว้นแต่ในกรณีที่หายาก ซึ่งกลุ่มผู้นำเกิดแตกแยกและหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ถูกกลุ่มต่าง ๆ
ควบคุม เมื่อใดการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจสิ้นสุดลงก็จะมี การควบคุมให้สอดคล้องต้องกัน
อย่างสมบูรณ์อีกวาระหนึ่ง

รัสเซียไม่ใช่เป็นแต่เพียงดินแดนแห่งหนังสือพิมพ์เท่านั้น แต่เป็นดินแดน
แห่งวารสารด้วยทั้งในด้านการเมือง วิชาการ และทั่วไป ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ แห่่งอ้าง
ของโซเวียตรายงานว่าวารสารจำนวน ๓,๘๒๔ ฉบับ (จำนวนจำหน่ายทั้งหมด ๖๓๗ ล้าน)
ในจำนวนนี้เป็นนิตยสารประมาณ ๘๐๐ ฉบับ ส่วนวารสารอื่นเป็นหนังสือแจ้งข่าวสาร
หนังสือเวียน และเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ นิตยสารโซเวียตพิมพ์ชนเกือบ ๖๐ ภาษาซึ่งใน
จำนวนนี้เป็นภาษาของดัตช์ชาติโซเวียต ๔๓ ภาษา เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ นิตยสาร
ในสหภาพโซเวียตพิมพ์และจัดพิมพ์ชนโดยองค์การและองค์กรที่รับรองกัน

วิทยุและโทรทัศน์

ตั้งแต่ตอนแรกเริ่มของระบบโซเวียต วิทยุถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุด
อันหนึ่งของการปลุกฝังลัทธิโซเชียนิยมเชอ พวกโซเวียตเริ่มก่อตั้งร่างอุปกรณ์กระจาย
เสียงและผลิตวิทยุจำหน่ายให้แก่ประชาชนอย่างแข็งขัน พวกโซเวียตถึงกับประดิษฐ์คิด
ค้นวิธีการที่จะป้องกันมิให้มหาชนโซเวียตได้รับฟังวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ โดยก่อ
ตั้งระบบขยายเสียงในท้องที่แห่งชุมชนต่างๆ ซึ่งอาจรับได้ โดยเฉพาะรายการของรัฐบาล
เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อประชาชนมากขึ้นได้มีเครื่องรับของตนเอง ระบบเช่นนี้ก็ยังไม่
เหมาะสมในทุกที่ เดียวนรัฐบาตโซเวียตก็ออกแผนการกระจายเสียงต่างประเทศที่ไม่ต้องการ

เป็นส่วนใหญ่ แต่จนถึงต้นปีเปิดออกอย่างถึงแถมก็ไม่ได้ผล อย่างไรก็ตาม ในราวปี ค.ศ. ๑๙๕๗ มีเครื่องรับในสหภาพโซเวียตน้อยกว่า ๓๐ ล้านเครื่องที่สามารถรับฟังได้ โดยอิสระเมื่อเทียบกับเครื่องขยายเสียงจำนวนเกือบ ๓๑ ล้านเครื่องในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ (ตาราง ๓-๘) ในปีเดียวกัน เครื่องรับกว่าร้อยละ ๗๐ ที่ผลิตขึ้นเป็นเครื่องขยายเสียง แม้รัฐบาลจะยังคงก่อกวนการกระจายเสียงจาก “เสียงอเมริกัน” (V.O.A.) และ รายการโฆษณาชวนเชื่ออื่น ๆ ที่มุ่งส่งเข้าสหภาพโซเวียตจากต่างประเทศก็ตาม แต่ ราษฎรโซเวียตเคียดแค้นที่สามารถรับฟังการกระจายเสียงเป็นภาษาต่างประเทศที่มาจากภายนอกโดยอิสระ สำหรับราษฎรโซเวียตเป็นล้าน ๆ ที่เข้าใจภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และสเปนแล้ว การรับฟังรายการต่างประเทศเหล่านี้กลายเป็นงานอดิเรกที่นิยมกัน อย่างหนึ่ง

ตาราง ๓-๘ ผลิตรวมและจำนวนเครื่องวิทยุและโทรทัศน์ ในสหภาพโซเวียต ค.ศ. ๑๙๔๐-๑๙๕๕^ก (เป็นหน่วยพัน)

ผลิตภัณฑ์	๑๙๒๗	๑๙๔๐	๑๙๔๕	๑๙๕๐	๑๙๕๕	๑๙๕๗	๑๙๖๐
ออกใช้							
วิทยุ	70	1,123	475	1,767	6,097	9,500	10,000
ลำโพงรับ	22	5,853	5,589	9,685	19,544	27,000	30,800
โทรทัศน์	—	0.4	0.2	15	823	3,000	4,800
ผลิตรวม							
วิทยุ					3,530	3,900	4,165
โทรทัศน์					496	1,000	1,726

^ก แหล่งที่มา: *Narodnoye Khozyaistvo.....v 1959 Godu.*

โทรทัศน์ยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้นของการพัฒนาในรัสเซีย ในราวปี ค.ศ. ๑๙๒๐ มีเครื่องน้อยกว่า ๕ ล้าน มีศูนย์ตั้งโทรทัศน์กว่า ๖๗ แห่ง และสถานีถ่ายทอด ๘๐ แห่ง การถ่ายทอดโทรทัศน์ยังคงจำกัดอยู่ตามเมืองใหญ่ๆ แต่รัฐบาลกำลังวางโครงการขยายการตั้งโทรทัศน์อย่างรวดเร็วเนื่องจากไม่แต่เพียงว่าโทรทัศน์อำนวยความสะดวกทางการเมืองและการศึกษาให้มากกว่าวิทยุเท่านั้น แต่ยังถูกก่อกวนจากภายนอกน้อยกว่า อย่างน้อยที่สุดก็ในระดับวิทยาการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๔. พื้นฐานอุดมการณ์

ปรัชญาของคาร์ล มาร์กซ

หลักอุดมการณ์ทางการเมืองของสหภาพโซเวียตเรียกว่า มาร์กซิสต์-เลนินิสต์ เพื่อแสดงถึงลักษณะแตกต่างของคนจากแนวอุดมการณ์และการเปิดความอื่น ๆ ของลัทธิมาร์กซิสต์ ในแง่ที่เป็นปรัชญา ลัทธิมาร์กซิสต์มีกำเนิดไม่เฉพาะจากแหล่งใหญ่ของปรัชญาตะวันตกซึ่งตกทอดมา หากมาจากกระแสความคิดจำนวนมากที่แพร่หลายในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ด้วย ศตวรรษซึ่งผลิตมาร์กซ์ ยังผลิตคองต์ (Comte) คาวิน ด็ควอดมิลด์ ด็เปนเซอร์ และคนอื่นๆ ทั้งหมดเหล่านี้ต่างสนใจกับความเป็นมาของทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และสังคม มาร์กซ์และสาวกของเขาคิดว่า เช่นเดียวกับที่คาวินได้ค้นพบ “กฎ” แห่งวิวัฒนาการ มาร์กซ์ได้ค้นพบ “กฎ” ซึ่งควบคุมความเป็นมาของประวัติศาสตร์และสังคมด้วย

กระแสอุดมการณ์ ๓ กระแสรวมเข้าเป็นลัทธิมาร์กซิสต์ คือ (๑) อุดมการณ์ปรัชญาเยอรมัน โดยเฉพาะของเฮเกิล ซึ่งมาร์กซ์นำมาประกอบเป็นวิธีการแบบไดอะเลคติก (Dialectical) ว่าด้วยประวัติศาสตร์ (๒) ลัทธิปฏิวัติฝรั่งเศส ซึ่งลัทธิมาร์กซิสต์อาศัยสร้างความรู้ความรุนแรงในการปฏิวัติ และลัทธิว่าด้วยสังคมอันปราศจากชนชั้นและปราศจากรัฐ (๓) ทฤษฎีเศรษฐกิจศาสตร์คิดส์ซิคของอังกฤษ โดยเฉพาะของริคาร์โด ซึ่งมาร์กซ์นำมาประกอบเป็นทฤษฎีว่าด้วยค่าของแรงงาน ในแง่ที่เป็นปรัชญาอันสมบูรณ์ ลัทธิมาร์กซิสต์มุ่งที่จะอธิบายทุกสิ่งทุกอย่าง ลัทธินี้รวมทฤษฎีว่าด้วยธรรมชาติของมนุษย์ ว่าด้วยสังคม ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง จริยธรรม ศูนย์ศาสตร์ ว่าด้วยความรู้ และตรรกวิทยา ในขณะที่เดียวกันลัทธิมาร์กซิสต์พยายามอธิบายโลก (เป็นทฤษฎีว่าด้วยการวิเคราะห์หรือสภาพเป็นจริง) และที่จะเปลี่ยนแปลงโลกให้สอดคล้องกับ

มาตรฐานสังคมซึ่งคิดกำหนดไว้บางอย่าง (ทฤษฎีนามธรรมหรือทฤษฎีเพื่อมัน) ดังนั้น
มากซึ่งข้อขัดแย้งก่อนที่เขาจะมีอายุได้ ๓๐ ปีว่า “บรรดาปราชญ์ได้แบ่งโลกในแนวทาง
ต่างๆ กัน อย่างไรก็ตามที่ประเด็นอยู่ที่จะต้อง *เปลี่ยนแปลง* โลก”^{*๑}

กระบวนการไดอาเลคติก

กฎไดอาเลคติก เป็นกระบวนการของการแสวงค้นความจริง (ในทางความ
คิดหรือข้อเท็จจริง) ด้วยการเผยให้เห็นการขัดแย้งในข้อถกเถียงหรือความคิดของฝ่าย
ตรงข้ามหรือในธรรมชาติเอง หลักไดอาเลคติกของเฮเกิลให้ความสำคัญแก่การขัดกัน
ภายในของความคิด และการผสมผสานภายในรูปสามเหลี่ยมที่บังเกิดขึ้นซ้ำๆ ระหว่างภาวะ
เป็นอยู่ (Thesis หรือความคิด) ภาวะปฏิเถธ (Anti-thesis หรือความคิดโต้แย้ง) และ
การผสมผสาน (Syn-thesis หรือการผสมผสานของความคิดและความคิดโต้แย้ง) ซึ่ง
โดยอัตโนมัติกลายเป็นภาวะเป็นอยู่ใหม่สำหรับเฮเกิล การขัดแย้งของความคิดต่างๆ ก่อ
ให้เกิดพัฒนาการของโลกวัตถุ ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของการขัดแย้งเหล่านั้น ด้วยเหตุนี้
ระบบของเฮเกิลบางครั้งจึงเรียกว่า จิตวิสัยนิยมแบบไดอาเลคติก (Dialectical Idealism)
เพื่อให้แตกต่างจากวัตถุนิยมแบบไดอาเลคติกของมาร์กซ์ (Dialectical Materialism)
ลักษณะเฉพาะสำคัญของกฎไดอาเลคติก คือ ลักษณะความไหวตัว เพราะว่าโลกถือว่ามี
อยู่ในสภาพการแปรเปลี่ยนและเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ตรงกันข้ามกับทัศนะโน้มเอียงทั่วไป
ที่จะถือสภาพความเป็นจริงในแง่ที่อยู่คงที่หรือวิวัฒนาการ ดังนั้น มาร์กซ์จึงอธิบายกระ-
บวนการไดอาเลคติก ในแง่ที่เป็น “ศาสตร์ และกฎทั่วไปว่าด้วยการเคลื่อนไหวทั้งของ
โลกภายนอกและความคิดมนุษย์”^{*๒}

ตรงกันข้ามกับหลักไดอาเลคติกของเฮเกิลซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวอันจิตใจ
โดยพระผู้เป็นเจ้า หลักไดอาเลคติกของมาร์กซ์ มีลักษณะ *อิงธรรมชาติ* ในแง่ที่ว่า

^{*๑} Karl Marx, *Selected Works*, I (New York: International Publishers, n.d.)
หน้า ๔๗๓

^{*๒} อังใน Lenin, *Selected Works*, XI หน้า ๑๗

เปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะที่อยู่ในสภาพความเป็นจริงเอง และเป็นผลเกิดจากพลังซึ่งได้รับการปลดปล่อยจากพลังขัดกันภายใน ไม่ใช่ได้มาจากภายนอก เช่นเครื่องดั่งหรือพระผู้เป็นเจ้า

ทฤษฎีมากซ์ที่คิดว่าช่วยประวัติศาสตร์

มากซ์ใช้หลักไดอาเลคติกของเฮเกลดแต่ได้เนื้อหาวัตถุดิบด้อยลงไป โดยอ้างว่าคนเป็นผู้พบว่าระบบของเฮเกลดยื่นเอาหัวต่างเท้าและคนเป็นผู้ตั้งระบบนั้นให้ถูกต้อง มากซ์จึงอ้างว่า แทนที่โดกวัตตุจะเป็นเครื่องสะท้อนของความเป็นมาแบบไดอาเลคติกของความคิดที่ขัดกันและภาวะผสมผสาน โดยแท้จริงความคิดเป็นเครื่องสะท้อนของกระบวนการไดอาเลคติกซึ่งแสดงออกในโดกวัตตุ ครึ่งหนึ่งมากซ์ได้เขียนไว้ว่า

“วิธีการไดอาเลคติกของข้าพเจ้า ไม่แต่เพียงแตกต่างจากแบบเฮเกลดเท่านั้นแต่ยังตรงกันข้ามกับแบบของเฮเกลด สำหรับเฮเกลด กระบวนการชีวิตของสังคมมนุษย์....เป็นผู้สร้างโลกที่แท้จริง และโลกที่แท้จริงเป็นแต่เพียงรูปรภายนอก เป็นรูปปรากฏการณ์ของ “ความคิด” สำหรับข้าพเจ้าตรงกันข้าม อุดมการณ์มิใช่สิ่งอื่นใดนอกจากโดกวัตตุซึ่งสะท้อนออกด้วยจิตมนุษย์ และแสดงออกเป็นรูปต่าง ๆ ของความคิด..... กับเฮเกลด หลัดกันอยู่บนหัวต่างเท้า แต่จะต้องกลับให้ถูกต้องอีกครั้งหนึ่งถ้าหากท่านจะค้นพบผิวหุ้มอันชอบด้วยหลักเหตุผล ภายในเปลือกอันเร้นลับ”*

การใช้วิธีการไดอาเลคติกของมากซ์ในการศึกษาประวัติศาสตร์และสังคมเรียกว่าวัตถุดิบนิยมทางประวัติศาสตร์ (Historical Materialism) สำหรับมากซ์ ประวัติศาสตร์ไม่ได้เกิดขึ้นตัวเป็นต้นตรงหรือเป็นวงกลม และทั้งไม่ใช่โดยอำเภอใจ หากเกิดขึ้นด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ด้วยการเข้าใจกฎแห่งพัฒนาการของสังคมย่อมเป็นไปได้ที่จะทำนายพัฒนาการหลาย ๆ ชั้นในอนาคต โดยอาศัยอดีตและปัจจุบัน

* Karl Marx, *Capital* (New York: Modern Library, n.d.) หน้า ๒๕

แต่ละชนที่สืบต่อกันของประวัติศาสตร์กำหนดหน้าชนกว่าที่เป็นมาก่อน ดังนั้น ความหมายพิเศษของ “ความก้าวหน้า” ในศัพท์มากซ์คือโซเวียตจึงต้องเป็นที่เข้าใจกันในแง่ของการเคลื่อนไหวตามลักษณะไดอะเลคติกของประวัติศาสตร์ ดังนั้น สังคมที่แท้จริงก้าวหน้ากว่าคอมมิวนิสต์เริ่มแรก (Primitive Communism) สังคมที่พัฒนาดีกว่าระบบเศรษฐกิจแบบอาคียทาส สังคมนายทุนดีกว่าระบบฟิวดัล แต่กลับต้องยกว่าสังคมโซเวียตที่ดีซึ่งกลับก้าวหน้าน้อยกว่าสังคมคอมมิวนิสต์ ในลักษณะเช่นนี้ ชนประวัติศาสตร์แต่ละชนย่อมประกอบด้วยเชื้อแห่งการทำลายของตนเอง และประกอบเป็นแหล่งกำเนิด ซึ่งชนที่สืบต่อของคนผุดออกมา แต่ละชนให้ส่วนเสริมของคนต่ออารยธรรม เป็นส่วนหนึ่งของอารยธรรมที่ได้ตกทอดจากชนหนึ่งไปยังชนต่อไป และเพราะฉะนั้น จึงเป็นการให้เอกภาพอันมีชีวิตแก่ความเคลื่อนไหวของประวัติศาสตร์และต่ออารยธรรมของมนุษย์

การต่อสู้ระหว่างชนชั้น

เชื้อเพลิงที่สร้างพลังให้แก่กฎไดอะเลคติกของประวัติศาสตร์เกิดขึ้นโดยการต่อสู้ของชนชั้น ชนชั้นชนกนทงต้องได้แก่ ชนผู้เป็นเจ้าของที่ดินและเครื่องมือผลิต กับชนผู้ซึ่งจะต้องทำงานและเดินเครื่องมือผลิตเพื่อดำรงชีวิตอยู่ บรรดาผู้ที่ไม่มีทรัพย์สินถูกบังคับให้ขายแรงงานของตนแลกเปลี่ยนกับการดำรงชีพให้รอดอยู่เท่า ๆ ตามทฤษฎี “แรงงานเกินส่วน” (Surplus Labour) ค่าที่ปวงสร้างชนด้วยแรงงานซึ่งถูกยึดโดยบรรดาผู้เป็นเจ้าของเครื่องมือผลิต ผู้จ่ายค่าแรงงานเพียงให้พอเพื่อประทังชีวิตของคนงานเท่านั้น นี่เป็นความหมายของทฤษฎีมากซ์คือว่าด้วย “การริ้นาหารวันของคนโดยคน” ดังนั้น การขัดแย้งอันไม่อาจอมชอมกันไ้ระหว่างชนชั้นจึงมีอยู่ทั่วไป ซึ่งสิ้นสุดไปด้วยการปฏิวัติ แล้วปรากฏตัวชนใหม่ในรูปใหม่ มีักซ์บอกว่า ระบบนายทุนเป็นสังคมประวัติศาสตร์สุดท้าย ซึ่งการริ้นาหารวันของคนโดยคนจะคงมีอยู่ ด้วยการเกิดขึ้นของการปฏิวัติชนกรรมาชีพ การโค่นล้างพวกนายทุนและการสถาปนาระบบสังคมนิยม

มนุษยชาติก็จะปลดปล่อยตนเองให้พ้นจากการวิวัฒนาการและการต่อสู้ของชนได้ในที่สุด
ในถ้อยคำของคำประกาศคอมมิวนิสต์ (Communist Manifesto)

“ประวัติศาสตร์ของสังคมที่เป็นอยู่ทั้งหมดทราบจนบัดนี้ คือประวัติศาสตร์ของ
การต่อสู้ของชนชั้น เสรีชนและทาส คนชั้นสูงและคนชั้นต่ำ เจ้าและบริวาร นายจ้าง
และลูกจ้าง อีกนัยหนึ่งผู้กดขี่กับผู้ถูกกดขี่ ชนประจัญเป็นปฏิปักษ์ต่อกันเสมอ คำเนิ
นการต่อสู้กันเดี๋ยวก๊กลับ ๆ เดียวก็เบ็ดเสร็จโดยไม่หยุดยั้ง เป็นการต่อสู้ที่แต่ละครั้งยุติลง
ด้วยการสถาปนาใหม่ แบบปฏิวัติซึ่งสังคมโดยทั่วไป หรือไม่กี่ด้วยความพินาศร่วมกัน
ของชนชั้นที่ต่อสู้กัน..... ในสมัยของเรา..... สังคมโดยส่วนรวมแตกแยกกันยิ่ง ๆ ขึ้น
ออกเป็นสองค่ายใหญ่ ๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน เป็นสองชนชั้นใหญ่ ๆ ที่ประจัญหน้ากัน
โดยตรง กล่าวคือ ชนกรรมาชีพและชนกรรมาชีพ”

ปัจจัยกำหนดทางเศรษฐกิจ (Economic Determinism)

รูปอันแน่ชัดของการต่อสู้ระหว่างชนชั้นถูกกำหนดขึ้นด้วยลักษณะที่สังคม
จัดระเบียบเครื่องมือและวิธีการผลิต ดังนั้น ในความคิดของทฤษฎีมากซ์ดัดระเบียบ
เศรษฐกิจจึงประกอบเป็นพื้นฐานของสังคม และเป็นเครื่องกำหนดลักษณะของ “โครง
สร้างส่วนบน” ในทางสังคมการเมือง จริยธรรม และกฎหมายซึ่งตนค้ำชูอยู่ เมื่อพ
นฐานทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง “โครงสร้างส่วนบน” ย่อมแตกสลายไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่
ได้ และจะสถาปนาขึ้นมาใหม่ตามลักษณะที่กำหนดขึ้นด้วยระบบสัมพันธ์ใหม่ทางเศรษ
กิจ ในชนประวัติศาสตร์หนึ่ง ๆ บรรดาผู้ที่เป็นเจ้าของเครื่องมือผลิตประกอบเป็นชนชั้น
ปกครองและวิวัฒนาการ ซึ่งพยายามส่งมอบรักษาระเบียบเศรษฐกิจนั้น ซึ่งตนได้รับผล
ประโยชน์

แต่พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงได้ และไม่อาจจะคงที่
ตายตัว เพราะตามกฎไดอะเลคติกของการขัดกัน คนทำให้ระบบที่เป็นอยู่ด้าสมัยง
ขึ้น และโดยอัตโนมัติบ่อนทำลายระเบียบที่เป็นอยู่ในความพยายามของตนที่จะแสวงหา
เครื่องมือผลิตที่มีประสิทธิภาพขึ้นโดยไม่หยุดหย่อน บรรดาผู้ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด
จากวิธีการผลิตใหม่ ย่อมรวมกันอย่างไม่หลีกเลี่ยงได้เข้าเป็นชนชั้นหนึ่ง เป็นปฏิปักษ์

ต่อบรรดาผู้ที่ได้ประโยชน์จากระบบที่เป็นอยู่ การต่อสู้ระหว่างชนจึงบังเกิดขึ้น ชนชน
เก่าถูกโค่นลงไป ชนชนใหม่ขึ้นมาอำนาจ และโครงสร้างส่วนบนทั้งหมดของสังคม
(ความสัมพันธ์ในสังคม สถาบันการเมือง และหลักศีลธรรม ฯลฯ) จึงปรับโดยอัตโนมัติเข้ากับบรรดาพื้นฐานทางเศรษฐกิจใหม่ของสังคม ในข้อความอันมีชื่อเสียงจาก
มีกซ์ กล่าวไว้ว่า “ในการผลิตของสังคมเกี่ยวกับปัจจัยของความเป็นอยู่ คนเราเข้าสู่
สัมพันธ์อันแน่นอนและจำเป็นซึ่งเป็นอิสระจากเจตจำนงของตน เป็นสัมพันธ์ภาพทางการ
ผลิต ซึ่งสอดคล้องกับภาวะอันแน่ชัดของพัฒนาการแห่งพลังผลิตทางวัตถุของตน หน่วย
รวมของสัมพันธ์ภาพทางการผลิตเหล่านี้ประกอบเป็นโครงการสร้างเศรษฐกิจของสังคม
อันเป็นรากฐานที่แท้จริงที่ก่อให้เกิดโครงสร้างส่วนบนในด้านการศาล และการเมืองชน
รูปต่าง ๆ อันแน่ชัดของความต้านทานทางสังคมปรับให้สอดคล้องเข้ากับโครงสร้างส่วนบน
วิธีการผลิตปัจจัยทางวัตถุของความเป็นอยู่เป็นเครื่องกำหนดกระบวนการทั้งหมดของชีวิต
สังคม การเมือง และความคิด ไม่ใช่ความต้านทานของคนที่กำหนดความเป็นอยู่ของคน
หากตรงกันข้าม ความเป็นอยู่ทางสังคมของคนเป็นเครื่องกำหนดความต้านทานของคน ใน
ชนหนึ่ง ๆ ของพัฒนาการของคน พลังผลิตทางวัตถุของสังคมเกิดขึ้นกับสัมพันธ์ภาพทาง
การผลิตที่เป็นอยู่ หรือดังที่เป็นเพียงเครื่องแสดงออกทางกฎหมายสำหรับสิ่งเหล่านี้
พร้อมด้วยสัมพันธ์ภาพทางทรัพย์สินภายในกรอบซึ่งคนได้เคลื่อนตัวมาก่อน จากรูปต่างๆ
ของพัฒนาการของพลังทางการผลิต สัมพันธ์ภาพเหล่านี้กลับกลายเป็นเครื่องจองจำของ
คนไป ครั้นแต่ยุคแห่งการปฏิวัติสังคมก็ได้เบียดฉีกชน ด้วยการเปลี่ยนแปลงในพื้นฐาน
ทางเศรษฐกิจ โครงสร้างส่วนบนอันไพศาลทั้งหมด ย่อมถูกแปรเปลี่ยนไปโดยรวดเร็ว
ไม่มากนัก”

ต้องเป็นที่เข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ในโครงสร้างทางเศรษฐกิจพ
ฐานของสังคม ตามทัศนะของมีกซ์ ดำเนินไปโดยไม่คำนึงต่อเจตจำนงหรือการรับรู้
ของคน และอาจกำหนดได้ด้วยความแม่นยำยิ่งศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ไม่
อาจหลีกเลี่ยงได้ และการเคลื่อนตัวจากชนหนึ่งของประวัติศาสตร์ไปสู่ชนต่อไปไม่อาจ

ถูกขัดขวางได้ แม้ว่าคนอาจจะเข้าไปเร่งหรือหน่วงเหนี่ยวกระบวนการนั้นได้ก็ตาม ถ้าหากว่าคนตัวจริงถึงกฎไดอาเลคติกซึ่งควบคุมการเคลื่อนไหวของประวัติศาสตร์ มากซ์เรียกทฤษฎีตั้งคตินิยมของคนว่าเป็น “ศาสตร์” เพราะตั้งคมิโซเชี่ยลลิสต์ ซึ่งมากซ์ได้คาดหมายไว้จะต้องมาถึงโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ไม่ใช่เพราะความหวัง ความฝัน และความปรารถนาของคน (ซึ่งย่อมเป็นเช่นนั้นในกรณีของทฤษฎีตั้งคตินิยมแบบเพื่อฝัน)

การปฏิวัติของชนกรรมาชีพ

ด้านที่ตรงกับเรื่องที่สุดของลัทธิมากซ์ที่ดี สำหรับเราในที่นี้ ก็คือการแปรเปลี่ยนจากระบบนายทุนไปสู่ระบบตั้งคตินิยม และกระบวนการทั้งหลายที่ทำให้ถึงขั้นบรรลุผลเช่น ตามความเข้าใจของมากซ์ ภายใต้ระบบนายทุน ตั้งคมิแบ่งออกเป็นชนชั้นใหญ่ ๆ ได้แย้งกัน ๒ ชั้นชั้น คือนายทุน (เจ้าของโรงงาน ประกอบการธุรกิจ ด้สถาบันการเงิน และเครื่องมือผลิตอื่น ๆ) ผู้ซึ่งลดจำนวนลงไปเรื่อย ๆ ในขณะที่มั่งคั่งขึ้น และชนกรรมาชีพซึ่งยังยากจนลงไปขณะที่จำนวนทวีคูณมากมาย ด้วยการรวมดัมภ์คความมั่งคั่งไว้ในมือจำนวนน้อยลงยิ่ง ๆ และความแร้นแค้นของชนจำนวนมหาศาลทวยิ่ง ๆ ขึ้น พวกชนกรรมาชีพที่ถูกขูดเลือดก็จะมีเกิดด้านในหน้าที่ทางประวัติศาสตร์ของคนชน กล่าวคือหน้าที่ที่จะโค่นล้างชนชนปกครองนายทุน ไม่แต่เพียงเพื่อผลประโยชน์ของตนเองเท่านั้น หากเพื่อผลประโยชน์ของตั้งคมิเป็นส่วนรวม

“ควบคุมไปกับจำนวนลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ ของพวกเจ้าของทุนผู้กดขี่และผูกขาดประโยชน์ทั้งหมดของกระบวนการแปรเปลี่ยนนี้ ก็จะเกิดขึ้นอย่างไพศาลของความยากแค้น การกดขี่ ความเป็นทาส ความเสื่อมทราม การวิวัฒนาการ แต่พร้อมกับสิ่งนี้ ก็จะเกิดการจลาจลของชนชั้นคนงานขึ้นด้วย เป็นชนชั้นซึ่งจะเพิ่มจำนวนขึ้นอยู่เสมอและมีระเบียบวินัย เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รวมกันขึ้นด้วยกลไกของกระบวนการผลิตแบบนายทุนนั่นเอง การผูกขาดทุนจะกลายเป็นเครื่องจ้องจี้ระบบวิธีการผลิตซึ่งได้เกิดขึ้นและแพร่่องงามไปตามและภายใต้มัน การรวมศูนย์เครื่องมือผลิตและการทำให้แรงงานเป็นของสังคมในที่สุดก็จะถึงจุด ๆ หนึ่งซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นกับเปลือกนอกแบบ

นายทุนของคน เปลี่ยนออกนี้จะระเบิดออกเป็นเสี่ยง ๆ เสี่ยงระฆังของทรัพย์สินนาย
ทุนก็จะกังวานขึ้น พวกยี่คิดยี่ก็จะถูกยี่ด” (Marx, *Capital*, หน้า ๘๓๖-๘๓๗)

ดังนั้น การปฏิวัติของชนกรรมาชีพจึงถือว่าจะเกิดขึ้น ในสังคมอุตสาหกรรม
ที่ก้าวหน้าซึ่ง “ชนชั้นกลางระดับต่ำลงไป (พวกพ่อค้าย่อย เจ้าของร้านค้า และพ่อค้าที่
ออกจากธุรกิจแล้วโดยทั่วไป พวกช่างฝีมือและชาวนา) ทั้งหมดเหล่านี้ค่อย ๆ จมลงอยู่
ในหมู่ชนกรรมาชีพ.... และ.... ชนกรรมาชีพจะเกิดขึ้นจากชนชั้นทั้งปวงของประชากร”
(Marx, *Selected Works*, I, หน้า ๒๓๓) ตรงกันข้ามกับ “ขบวนการทั้งหลายใน
ประวัติศาสตร์แต่ก่อน ซึ่งเป็นขบวนการของพวกชนชั้นหมุ่ย่อย หรือเพื่อผลประโยชน์
ของพวกชนหมุ่ย่อย.... ขบวนการชนกรรมาชีพเป็นขบวนการที่ดำเนินตนเองเป็นอิสระของ
มวลชนหมุ่มากมหาศาล เพื่อผลประโยชน์ของชนหมุ่มากมหาศาล” (Marx, *Selected
Works*, I, หน้า ๒๓๗)

ผลสืบเนื่องของการปฏิวัติ คือการยกฐานะของชนกรรมาชีพขึ้นเป็นชนชั้น
ปกครองและการสถาปนา “เผด็จการแห่งชนกรรมาชีพ” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะยึด
อำนาจพวกนายทุนเพื่อผลประโยชน์ของรัฐและที่จะปราบปรามพวกชนกฏมพ้ที่ถูก โคน
อำนาจและกำจัดออกไปในฐานะชนชั้นหนึ่ง ในฐานะช่วงที่นำไปสู่การกำจัดชนชั้นทั้งหลาย
การต่อสู้ของชนชั้น และการวิวัฒนาการโดยทั่วไป ในที่สุดรัฐก็จะ “สลายตัวไป”

ทฤษฎีว่าด้วยรัฐ

เดนิสเขียนไว้ว่า “รัฐเกิดขึ้นมาอย่างหัดถึงไม่ได้ ในชนชั้นที่กำหนดแน่
ในพัฒนาการของสังคม เมื่อสังคมได้แตกแยกออกเป็นชนชั้นต่าง ๆ ที่ไม่อาจอมชอม
กันได้....ดูในทศที่อยู่เหนือสังคม” แต่โดยแท้จริงปมของผลประโยชน์ของชนชั้นที่มีกรรม
สิทธิ์ในทรัพย์สิน ตามความเข้าใจของมาร์กซ์

“รัฐในโบราณ.....รัฐของพวกเขาเจ้าของทาส เพื่อจุดมุ่งหมายในการกำหนด
พวกทาสให้อยู่ในอำนาจ รัฐพิวคัลเป็นองค์กรของพวกเขาขุนนางเพื่อทำการกดขี่พวกข้าช่วง
ใช้และชาวนาที่อาศัยรัฐแบบฉบับใหม่ เป็นเครื่องมือของพวกเขาขุนนักขุดเลือดพวก
คนงานรับจ้าง” (Lenin, *Selected Works*, XI, หน้า ๓๕-๓๖)

ดังนั้น รัฐทั้งปวงจึงเป็นรัฐของชนชั้น กล่าวคือ เป็นเครื่องมือของชนชั้นปกครองเศรษฐกิจ ซึ่งรับใช้ผลประโยชน์ของชนชั้นเหล่านี้ ความคิดที่ว่า รัฐเป็นตัวแทนที่เที่ยงธรรมอยู่เหนือสังคมและชนชั้นในฐานะเป็นคนกลางตัดสินนั้นถูกโต้แย้งว่าเป็นมโนภาพยัคล้อซึ่งชนชั้นปกครองตั้งใจให้เชื่อและดำรงคงไว้เป็นส่วนหนึ่งของอุดมการณ์ที่ครอบงำทั่วไป ระบบกฎหมายและศาลของสังคม ปรัชญา ศาสนา การศึกษาลัทธิธรรมเนียมและแม้กระทั่งศิลปะทั้งหมดเหล่านี้มีบทบาทเป็นการแอบแฝงลักษณะชนชั้นของรัฐด้วยการให้หลักเหตุผลสนับสนุนและผลบังคับต่อระเบียบสังคมที่เป็นอยู่ รัฐพร้อมด้วยการผูกขาดอันชอบด้วยกฎหมายในเครื่องมือใช้อำนาจบังคับ (กองทัพ ตำรวจ กฎหมาย ศาล ฯลฯ) ส่งวนรักษาสถานะเดิมและอาจด้วยกำลัง ถ้าจำเป็น

ทำนองเดียวกันที่ชนกลุ่มผู้ใช้รัฐเพื่อส่งวนรักษาระบบนายทุน ชนกรรมาชีพเมื่อได้อำนาจมากจะสถาปนารัฐของชนกรรมาชีพชนมีจุดมุ่งหมายเพื่อรับใช้ชนชั้นคนงานสิ่งที่เราเรียกว่าประชาธิปไตยตะวันตก ถูกพวกโซเวียตใช้คำว่า “ประชาธิปไตยกลุ่มพี” โดยอ้างว่าเป็นประชาธิปไตยเฉพาะสำหรับชนชั้นปกครองเท่านั้น ทั้งนี้โดยแท้จริงเป็นเผด็จการเหนือชนกรรมาชีพ ชาวคอมมิวนิสต์มิได้วางข้อแตกต่างมูลฐานระหว่างบรรดารัฐที่ชนอยู่กับสถาบันและกรรมวิธีที่แตกต่างกัน หากนิยามรัฐแค่เฉพาะอาศัยรากฐานของระเบียบสังคมและเศรษฐกิจของคนเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ “เผด็จการแห่งชนกรรมาชีพ” จึงเป็นรัฐกลุ่มพีแบบกลับหัวกลับหาง กล่าวคือ เป็นประชาธิปไตยสำหรับชนกรรมาชีพและเผด็จการสำหรับชนกลุ่มพี

เมื่อเช่นนั้น ความคิดต่าง ๆ อย่างเช่น “เสรีภาพ” “ความยุติธรรม” “กฎหมาย” “ลัทธิธรรมเนียม” และ “ประชาธิปไตย” จึงมีอยู่ในฐานะที่แน่นอนเด็ดขาดสำหรับชาวมากซิสต์ หากมีความหมายที่สัมพันธ์กันขึ้นอยู่กับโครงสร้างชนชั้นทั่วไปของสังคม ปัญหาแก่นสารสำหรับชาวมากซิสต์มีอยู่ว่า เสรีภาพ ความยุติธรรม ประชาธิปไตย และลัทธิธรรมเนียม เพื่อชนชั้นใดกันแน่ ตัวอย่างเช่น เสรีภาพสำหรับเจ้าของทาส หมายถึงการวิตรอนเสรีภาพสำหรับทาส ด้วยการปลดปล่อยทาส เจ้าของทาสจึงได้สูญเสีย “เสรีภาพ”

ของเขาและ “สิทธิ” ของเขาที่จะเป็นเจ้าของท่าที ดังนั้น ตามความเข้าใจของมาร์กซ์ สิ่ง
ที่ขัดกับหลักการรวมของระบบสังคมหนึ่ง ๆ อาจกลายเป็นหลักการรวมของระบบสังคมที่ดัด
ต่อไปก็ได้

เดนิน: การเกิดขึ้นของคติเจตนานิยม (Voluntarism)

การเคลื่อนไหวแบบขัดกัน (dialectical) ของประวัติศาสตร์ถูกมาร์กซ์ยืนยันว่า
หลีกเลี่ยงไม่ได้ กล่าวคือ เป็นอิสระจากเจตจำนงของคน ข้อเน้นถึงความไม่อาจหลีกเลี่ยง
ได้ของเงื่อนไขที่แฝงลักษณะของการทำนาย หรือแบบศาสตร์เข้าไปในลัทธิมาร์กซ์
เพราะถ้าประวัติศาสตร์เคลื่อนไปตามโค้งที่กำหนดไว้ก่อนจริง ๆ แล้ว ความรู้เกี่ยวกับ
“กฎ” ควบคุมการเคลื่อนไหวจะทำให้คนเราสามารถทำนายอนาคตได้ แต่การที่จะ
“ทำนาย” ประวัติศาสตร์มนุษย์ยังหมายความว่าถึงกระทั่ง “ควบคุม” และปลุกปั่นประวัติ
ศาสตร์ด้วย เพราะลักษณะปลุกปั่นของลัทธิมาร์กซ์ค้นพบทุก ๆ ที่ขัดกันโดยตรงกับทฤษฎี
แบบศาสตร์ของความไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ความคิดที่ว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ อาจก่อรูปและ
กำหนดกันได้ด้วยเจตจำนงของคนนี้ เรียกว่าคติเจตนานิยมซึ่งมาร์กซ์ถือว่า ขัดตรงกัน
ข้ามโดยตรงต่อคติปัจจัยกำหนดนิยม (determinism) อย่างไรก็ดี ลัทธิเจตนานิยมมีอยู่
ยิ่งกว่าแฝงโดยปริยายในลัทธิมาร์กซ์ ถ้าหากลัทธิปัจจัยกำหนดนิยมเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะ
แฝงลักษณะของทั้งความเป็นศาสตร์เข้าไปในระบบ แต่ลัทธิเจตนานิยมก็คงเป็นสิ่งที่ขาด
มิได้สำหรับประกันว่าอนาคตที่ทำนายไว้อย่างแบบศาสตร์นั้นจะต้องเกิดขึ้น

เดนินใช้อรรถาธิบายว่า “ให้องค์การนักปฏิวัติแก่ข้าพเจ้าแล้ว เราจะพิชิตประเทศ
รัสเซียทั้งหมด” ต่อมาเดนินยืนยันว่า “การเมืองมีอันดับเหนือเศรษฐกิจ การที่จะได้
แย่งเป็นอย่างอื่นเท่ากับเป็นการหลงผิดมหัศจรรย์ของลัทธิมาร์กซ์” (Lenin, *Selected
Works*, IX, หน้า ๔๕) ภายใต้อาณัติของลัทธิมาร์กซ์ได้ถูกแปรรูปจาก “ศาสตร์”

มาเป็นการทำนายที่ตนสนใจเอง ซึ่งผู้คนเขารวมกำลังกันให้บรรดุงถึงเหตุการณ์ที่ทฤษฎี
สอนไว้ว่าไม่อาจหักได้ง่ายได้!

ทฤษฎีของเลนินเกี่ยวกับองค์การพรรค

ไม่มีอะไรที่แสดงถึงอิทธิพลของคคิเจตนานิยมได้ดีไปกว่าทฤษฎีของเลนิน
เกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์ ราวปี ค.ศ. ๑๙๐๐ พรรคการเมืองฝ่ายสังคมนิยมล้วนมาก
ซึ่งได้แรงคดใจจากหลักความคิดของคาร์ล มาร์กซ์ ได้ละทิ้งจุดหมายปฏิวัติจริงจังกันไปเป็น
พรรคระบบรัฐสภา พยายามแสดงให้ได้อำนาจควบคุมการปกครองด้วยหีบบัตรลงคะแนน
เสียง หรือด้วยวิธีการอื่น ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย ในฝรั่งเศส เยอรมัน และที่อื่น ๆ
บรรดาพรรคสังคมนิยม หรือสังคมนิยมประชาธิปไตย (Social Democratic) อันทรงอิทธิพล
ได้แสดงบทบาทที่รับผิดชอบในชีวิตการเมืองของประเทศและได้กลายเป็นพรรคปฏิรูปนิยม
พยายามนำระบบสังคมนิยมมาใช้ด้วยการปฏิรูป ไม่ใช่ด้วยการปฏิวัติ หลักความคิด
มาร์กซ์เกี่ยวกับการปฏิวัติของชนกรรมาชีพที่ปะทุขึ้น “จักรวรรดิรัฐการของรัฐบาล
กฎหมาย” และสถาปนา “เผด็จการแห่งชนกรรมาชีพ” นั้น ได้ถูกละทิ้งไปเป็นส่วนใหญ่
ทีเดียว แม้กระทั่งความคิดของ “การต่อสู้ของชนชั้น” ก็ได้ถูกกลายการเน้นลงไปอย่าง
มากโดยหันไปนิยมสนับสนุนการเดินกโบายด้านการเมืองและรัฐสภา

อย่างไรก็ดี ผลอันแน่นอนคล้ายซึ่งสถาปนารัฐสภามืออยู่ต่อบรรดาพรรคชาวมาร์ก
ซิสต์ในตะวันตกไม่เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในรัสเซียระบอบซาร์ ซึ่งไม่มีทั้งรัฐสภาหรือ
พรรคการเมืองที่ถูกกฎหมายตั้งอยู่ก่อนการปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๙๐๕ ดังนั้น พวกกลุ่มการเมือง
กบฏและก่อการร้าย จึงผลุดขึ้นมาในรัสเซียคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ เป็นจำนวนมากมาย
ยิ่งกว่าในตะวันตก ดังที่เราได้ชี้ให้เห็นมาแล้ว บรรดาองค์การชาวมาร์กซิสต์ตอนต้นใน
รัสเซียได้เกิดขึ้นมาจากขบวนการกบฏและปฏิวัติของรัสเซียแท้ ๆ และโดยเหตุที่พรรค
การเมืองเป็นของผิดกฎหมายในรัสเซียก่อนหน้า ค.ศ. ๑๙๐๖ และไม่สู้จะปล่อยกันนักใน
ภายหลังจึงเป็นดังหักได้ง่ายไม่ได้โดยเองที่บรรดาขบวนการชาวมาร์กซิสต์ในรัสเซียจะคงมี
ส่วนที่ได้กำเนิดแบบก่อการร้ายอยู่บ้าง

ซ็อนเป็นจริง โดยเฉพาะสำหรับฝ่ายบอลเชวิคของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย
รัสเซีย (Russian Social Democratic Party) ซึ่งเกิดขึ้นเป็นขบวนการจัดตั้งองค์กรต่าง
หากอยู่ภายใต้การนำของเลนินภายหลัง ค.ศ. ๑๙๐๓ ทิศนะของเลนินมีอยู่ว่า การปฏิวัติ
ของชนกรรมาชีพไม่น่าจะเกิดขึ้นมาได้เอง หากเกิดขึ้นโดยอาศัยการพยายามอันคาด
คำนวณไว้ขององค์กรอาชีพแต่ละต่อสู้ซึ่งปฏิบัติการในนามของชนกรรมาชีพ ดังนั้น หน้าที่
ทางประวัติศาสตร์ของชนกรรมาชีพจึงถูกนำด้วยกลุ่มชนชั้นนำปฏิวัติ ซึ่งมีจุดมุ่ง
หมายสำคัญ ไม่ใช่เพื่อแสดงอารมณ์อำเภोजิวครูของมวลชน หรือเพื่อให้ชนะคะแนน
เสียงที่หีบบัตรเลือกตั้ง หรือเพื่อทำการเดินกโถบายหรืออภิปรายทางรัฐสภา หากแต่
เพื่อปฏิบัติหน้าที่อันมอบหมายไว้ก่อนแล้วของชนกรรมาชีพ โดยการระดมมวลชนในการ
สู่โจมตีปฏิวัติต่อชนชั้นปกครองนายทุน ด้วยเหตุนี้ เลนินจึงเน้นหนักถึงฐานะผู้นำและ
ระเบียบวินัย ถึงจิตใจนิยมสู้รบ และถึงการจัดระเบียบของกิจการทางการเมืองที่สัมฤทธิ์ผล

โดยเหตุที่ชนกรรมาชีพมีจุดมุ่งหมายแต่อย่างเดียว พรรคจึงอาจมีเจตจำนง
ได้เพียงอย่างเดียว พรรคไม่อาจแบ่งแยกออกเป็นฝักฝ่าย และถูกแปลงไปเป็นสังคมนิยม
ได้วาทอันไร้ประโยชน์ ทิศนะของฝ่ายเสียงข้างน้อยจะต้องอยู่ภายใต้เจตจำนงของฝ่าย
เสียงข้างมากเสมอตามดังที่เลนินเรียกว่า “หลักการรวมศูนย์อำนาจแบบประชาธิปไตย”
(democratic centralism) ซึ่งหมายความว่าอำนาจบังคับของพรรคจะมาตกอยู่แก่บรรดา
หน่วยบริหาร เมื่อเลนินได้เผยความคิดเรื่องพรรคของตนออกตอนแรกใน ค.ศ. ๑๙๐๓
เดออง ทรีอตส์ก (อายุเพียง ๒๓ ปี เวลานั้น) ได้ให้ข้อวิจารณ์ในลักษณะโจมตีและชัก
ทำนายไว้ว่า

“องค์กรของพรรคจะเข้าแทนที่พรรคเสียเอง คณะกรรมการกลางจะเข้าแทนที่องค์กร
และในที่สุดจอมเผด็จการจะเข้าแทนที่คณะกรรมการกลาง”* ถึงแม้จุดมุ่งหมายเบื้องต้นเพื่อให้
เกิดสัมฤทธิ์ผลของการกระทำปฏิวัติได้มากที่สุด แต่หลักการ “รวมศูนย์อำนาจแบบ

* อ้างใน Bertram D. Wolfe, *Three Who Made A Revolution* (New York: Dial Press, 1948) หน้า ๒๕๓

ประชาธิปไตย” ก็ได้หว่านเชื้อของสิ่งที่ค่อย ๆ มาได้เกิดเป็นระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จของ
โซเวียต เพราะว่าภายหลังการปฏิวัติ หลักการทั้งหลายขององค์การพรรคบอลเชวิคได้
ขยายออกไปยังสังคมทั้งหมด

ทฤษฎีของเลนินเกี่ยวกับการปฏิวัติในรัสเซีย

เลนินสนใจเป็นเบื้องแรกในการก่อการปฏิวัติของชนกรรมาชีพในรัสเซีย
แต่รัสเซียล่าหลังอย่างเหลือเกินในทางวัฒนธรรม และโดยรากฐานเป็นระบบเศรษฐกิจ
แบบเกษตรและเป็นลักษณะฟิวดัลในการจัดระเบียบและปฏิบัติทางการเมือง มากซ์ได้
เคยทำนายไว้ว่า การปฏิวัติของชนกรรมาชีพคงจะเกิดขึ้นครั้งแรกในสังคมอุตสาหกรรมที่
ก้าวหน้า อย่างเช่นอังกฤษและเยอรมันนี้

อย่างไรก็ดี เลนินเถียงว่า โดยที่การปฏิวัติไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จึงไม่จำเป็น
ที่จะต้องคอยให้ระบบนายทุนเจริญวัยเต็มที่เสียก่อน แทนที่จะคอยให้ชนกรรมาชีพเติบโต
และขยายความต้านทานทางชนชั้นซึ่งอาจกินเวลายาวนานมากเกินไป พรรคยอมอาจปฏิบัติ
การเพื่อชนกรรมาชีพ และดังนั้น การปฏิวัติของชนกรรมาชีพจึงอาจเกิดขึ้นได้เมื่อใดที่
สังคมได้เข้าสู่วิถีทางของพัฒนาการแบบนายทุน ดั้งนั้นไม่มีอะไรมากไปกว่าการยกเหตุ
ผลสนับสนุนที่ฉลาดแหลมสำหรับการปฏิวัติในรัสเซีย ในเวลาที่ประเทศเพิ่งจะเข้าสู่
ของระบบนายทุน

เพื่อที่จะชัดเจนข้อเท็จจริงที่ว่าชนกรรมาชีพของรัสเซียก็เป็นชนกลุ่มน้อยของ
ประชากรไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าชนกลุ่มอื่น และเพื่อที่จะให้เหตุผลสนับสนุนทางใจแก่การ
ปฏิวัติซึ่งกระทำในนามของชนชั้นกลุ่มน้อย เลนินได้พยายามคิดสูตร “ดัมพันธมิตร”
ระหว่างชนชั้นคนงานกับกลุ่มชาวนาชนชั้นนั้น พรรคคอมมิวนิสต์จึงอาจดำเนินการปฏิวัติ
ในนามของชนกรรมาชีพซึ่งเป็นดัมพันธมิตรกับกลุ่มชาวนา ด้วยวิธีนี้ เลนินแผ่ลี้ดร์
ของ “ประชาธิปไตย” ให้กับการปฏิวัติ อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่เจตนาของเลนินที่จะให้กลุ่ม
ชาวนาร่วมอำนาจกับชนกรรมาชีพหรือพรรคของชนกรรมาชีพ เพราะถึงแม้รัฐบาลของ

เหล่าคนงานและชาวนาจะได้อำนาจขึ้น แต่พรรคก็จะคงการผูกขาดอำนาจไว้ในนาม
ของชนกรรมาชีพ และจะบังคับนโยบายของรัฐบาล

ทฤษฎีของเลนินว่าด้วยจักรวรรดินิยม

ส่วนเสริมสำคัญอย่างหนึ่งของเลนินต่อดัททิม่ากซ์ได้แก่ทฤษฎีว่าด้วย
จักรวรรดินิยม ซึ่งคิดขึ้นเพียงก่อนหน้าการปฏิวัติขณะที่เลนินยังอยู่ในลวิตเซอร์แลนด์
แม้หนังสือเล่มต้นของเลนิน เรื่อง *จักรวรรดินิยม — ขั้นสูงสุดของระบบทุน* จะ
อาศัยข้อเท็จจริงจากงานเขียนของฮ็อบสัน นักเดิร์นนิยมชาวบริติช และการตีความส่วน
มากจากบรรดางานเขียนของชาวมีกซ์ดีเคอร์มัน โรซา ดุกเซมเบอร์ก และรูดีออฟ ฮิด-
เฟอริคิง แต่ข้อสรุปรวมทั้งเลนินสร้างขึ้นมาด้วยความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะไม่แต่เพียงจะให้
เลนินได้เหตุผลสนับสนุนขั้นต้นสำหรับการปฏิวัติในรัสเซีย หากยังช่วยอธิบายว่าทำไม
คำทำนายมีกซ์ดีเคอร์มันบางอย่างเกี่ยวกับการปฏิวัติจึงไม่เกิดขึ้นจริงขึ้นในยุโรปตะวันตก
เรื่อง *จักรวรรดินิยม* ของเลนินคงเป็นเอกสารรากฐานชิ้นหนึ่งซึ่งแนวทัศนะของโซเวียต
เกี่ยวกับโลกยังคงใช้อาศัยอยู่ และเป็นสิ่งที่ตรงกับเรื่องราวโดยเฉพาะในการที่จะเข้าใจ
นโยบายของโซเวียตในประเทศด้อยพัฒนา และอดีตอาณานิคมของโลก

ตามหนังสือเรื่อง *จักรวรรดินิยม* ของเลนิน ระบบทุนตะวันตกได้จัด
การหน่วงเหนี่ยวโซครระคาจากการปฏิวัติอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ของตนไว้ชั่วคราวด้วยได้
อุปายจักรวรรดินิยมอาณานิคม โดยการสถาปนาดินแดนเมืองขึ้นในโพ้นทะเล อำนาจ
เงินทุนใหญ่ๆ ของตะวันตกสามารถลงทุนในอาณานิคมและได้รับวัตถุประสงค์เป็นผลตอบแทน
สำหรับทำการประดิษฐ์ซึ่งจากนั้นก็ถูกลงมือเป็นสินค้าประดิษฐ์ เลนินสรุปว่า ด้วย
วิธีนี้ ทางออกใหม่ๆ จึงถูกค้นพบสำหรับทุนส่วนเกิน งานเก่าๆ ส่งมอบไว้สำหรับพวก
คนงานและงานใหม่ ๆ ถูกสร้างสรรค์ขึ้น และตลาดใหม่ ๆ ถูกค้นพบสำหรับสินค้าที่ไม่
อาจรับเข้าในตลาดภายในประเทศได้อย่างมีผลกำไร

เดนิสเขียนว่า การแปรรูปของระบบนายทุนไปเป็นจักรวรรดินิยม ก่อให้เกิดผลสืบเนื่องสำคัญหลายประการ (๑) มาตรฐานการครองชีพของชนชั้นคนงานในระดับสูงในประเทศนายทุนใหญ่ ๆ ได้เพิ่มสูงขึ้น จึงเป็นการหย่อนคลายความตึงเครียดในชนชั้นของคนและหันเหตนเองออกไปจากการปฏิวัติมาสู่สภาพแรงงานและความพองตัวของเงิน อยู่กับค่าจ้างและภาวะการทำงานที่ดีขึ้น ตามความเข้าใจของเดนิส ส่วนต่างๆ เหล่านี้ของชนชั้นคนงานได้กลายเป็นสัมพันธมิตรเบ้าเบ้าของพวกนายทุนในการรื้อนาทาเร้นอาณานิคม และไม่อาจไว้วางใจให้ก่อการปฏิวัติได้ (๒) การปฏิวัติสังคมนิยมได้ถูกหน่วงเหนี่ยวไว้ชั่วคราว แต่ภาวะตึงเครียดกดดันใหม่ ๆ ภายในจะถูกนำเข้ามาในระบบนายทุน ซึ่งจะถูกรื้อจากระบบชาติในแต่ละประเทศไปเป็นระบบนานาชาติ เกือบโยงโลกทั้งหมดทั้งอาณาบริเวณที่ดำหลังและก้าวหน้า ในทัศนะของเดนิส จักรวรรดินิยมเป็นชนสุดท้ายและสูงของระบบนายทุนโลก อันเป็นช่วงที่กลวิธีทั้งหมดที่ไซยัคชีวิตของระบบนายทุนจะสิ้นสุดลงทำให้พร้อมสำหรับอค์ค้ปฏิวัติ (๓) การทำให้ระบบนายทุนเป็นลักษณะนานาชาติก่อให้เกิดการปฏิวัติใหม่ ๆ ทั้งสิ้นซึ่งไม่เป็นที่เห็นได้ โดยสิ้นเชิงสำหรับมีมากซ์และเอนเกลส แทนที่จะเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละประเทศอย่างเดวิดสัน การต่อสู้ของชนชั้นจะมีลักษณะเป็นนานาชาติและศูนย์กลางของความขัดแย้งปฏิวัติก็จะเปลี่ยนไปจากศูนย์กลางกรรมที่ก้าวหน้าไปสู่เขตโดยรอบของตนในสังคมอาณานิคมและกึ่งอาณานิคมซึ่งชนอยู่ต่อการรื้อนาทาเร้นอย่างไม่ปรานีปราศรัยจากระบบนายทุนนานาชาติ (๔) การแบ่งแยกโลกออกเป็นจักรวรรดิอาณานิคมของบรรดารัฐนายทุนต่างๆ ไม่แต่เพียงทำให้การต่อสู้ของชนชั้นมีลักษณะเป็นนานาชาติเท่านั้น หากสงครามก็เช่นเดียวกัน ซึ่งถูกแปรรูปเป็นการขัดแย้งทั่วโลก ในขณะที่พวกนายทุนต่อสู้แบ่งแยกและแบ่งสรรตลาดและอาณานิคมกัน

ตามแนววิเคราะห์นี้ เดนิสยืนยันว่า ก่อนมีจักรวรรดินิยม การต่อสู้ของชนชั้นและแรงกระตุ้นการปฏิวัติได้ดำเนินไปต่างหากจากกันไม่มากก็น้อยในแต่ละประเทศสุดแต่พัฒนาการเศรษฐกิจของตน อย่างไรก็ตาม ในคอนระบบนายทุนได้ขยายออกทั่ว

โลกด้วยการก่อตั้งการผูกขาดและคาร์เทลระหว่างประเทศ และพวกประเทศก้าวหน้าใช้
ส่วนได้เปรียบของคนหยุดยั้งพัฒนาการของดินแดนที่ก้าวหน้าน้อยกว่าของโลก ดูทาง
ใหญ่ที่สุดที่อาจเกิดการปฏิวัติจะพบได้ไม่ใช่ในประเทศอุตสาหกรรม แต่ครั้งที่ “ ข้อต่อ
จุดอ่อนที่สุด ” ในสายโซ่นายทุนของโลก อันเป็นที่ที่ “ แนว ” ของระบบนายทุนถูกเปิด
ออกและความเคียดแค้นของการปฏิวัติเข้มข้นที่สุด ไม่ใช่ขนาดของชนกรรมาชีพ แต่
ความดำนักรปฏิวัติและความคุ้เคียดของชนกรรมาชีพจะกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของบรรดา
การปฏิวัติของชนกรรมาชีพ

เดนิสเชื่อว่ารัสเซีย ค.ศ. ๑๙๑๗ เป็น “ ข้อต่อจุดอ่อนที่สุด ” นี้และบอกว่
การจลาจลในรัสเซียอาจผลักดันโลกทั้งหมดให้เข้าสู่ความอดแวงของการปฏิวัติ เดนิสคิดว่า
สงคราม “ จักรวรรดินิยม ” (สงครามโลกครั้งที่ ๑) อาจถูกแปรรูปเป็นสงครามการเมือง
ทั่วโลก ซึ่งชนกรรมาชีพของยุโรปจะเข้าร่วมกับบรรดาประชากรอาณานิคมต่อต้าน
ผู้ปกครองจักรวรรดินิยมของตน อย่างไรก็ตาม ความล้มเหลวของการปฏิวัติที่ไม่ได้แพร่
ลุกลามไปในไม่ช้าก็ได้อาจให้เกิดวิกฤติใหม่ขึ้นอีกในทฤษฎีคอมมิวนิสต์

स्ताลิน : การกระชับตัวของระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จ

เดนิสถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. ๑๙๒๔ และผู้สืบตำแหน่งของเขาต้องเผชิญกับ
อนาคตอันไม่แน่นอน ทั้งมากซ์และเดนิสต่างมิได้ให้แผนแน่ชัดสำหรับคงการปฏิวัติไว้
โดดเดี่ยวในประเทศที่เป็นเกษตรแทบทั้งหมด ถ้าหากเดนิสเปลี่ยนแปลงทัศนียภาพให้เป็น
ศูนย์กลางเพื่อยึดอำนาจไม่ว่าในสังคมใดก็ตามที่ประกอบด้วยประชากรจำนวนมาก
ยากจนและไม่พอใจ ก็นับว่าเป็นเรื่องของโจเซฟस्ताลิน ที่จะแปรรูปทัศนียภาพให้
ต่อไปให้เป็นเครื่องมือสร้างอุตสาหกรรม และการเปลี่ยนให้ทันสมัยสำหรับสังคมต่าง
ทั้งหลาย

“ระบบสังคมนิยมในประเทศเดียว”

ความคิดเรื่องการร่างสังคมแบบสังคมนิยมในประเทศเดียวอย่างเช่น รัสเซียดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้ และทั้งยังเป็นภาระหนักหน่วงออกไปจากลัทธิมากซ์ที่ขัดด้วยในทัศนะของพวกปัญญาชนและผู้นำบอดเชวิคบางคน เฉพาะอย่างยิ่ง เดออง หรือคดักก็อย่างใดก็ดี ตาคาตินเป็นคนที่มั่งคั่งมีปัญญาพิเศษในทางการจัดการ การบริหารและแก้กตถาวรเมือง เขาครองตำแหน่งเลขาธิการของพรรค ซึ่งเขาแปลงอย่างรวดเร็วให้เป็นฐานยุทธศาสตร์อันทรงอำนาจสำหรับยึดอำนาจควบคุมเครื่องกลไกของพรรคก่อน แล้วก็พรรคเองต่อมา และแล้วก็รัฐ เป็นที่ถ้อยกัน ในหมู่เพื่อนร่วมงานของเขาส่วนมากว่าเป็นคนที่มีปัญญาสามารถปานกลาง ตาคาตินมีความคิดจิตใจที่แหลมคมพร้อมด้วยความเข้าใจอันแน่วแน่ในสถานการณ์ เขาเข้าใจอำนาจและคน และมีความสามารถพิเศษที่จะเผชิญสถานการณ์อย่างฉับพลัน ที่จะตัดสินใจเร็วและปฏิบัติตามการตัดสินใจนั้น ๆ ด้วยความแน่วแน่อย่างไม่เสื่อมถอย

เพื่อเปิดปากฝ่ายปรักษ์ของเขา ตาคาตินคิดหนักเกี่ยวกับ “ระบบสังคมนิยมในประเทศเดียว” และอ้างอย่างฉลาดให้ทฤษฎีนี้เป็นของเดนิสผู้ดงดิบซึ่งเขาอ้างคนเป็นศิษย์ผู้ภักดีและซื่อสัตย์อยู่ครึ่งแควครึ่งเด้า ทฤษฎีนี้ได้รับเสียงสะท้อนตอบไม่แต่เพียงในหมู่ผู้มุนคอมมิวนิสต์เท่านั้น แต่ยังในหมู่ราษฎรสามัญของประเทศด้วย พวกเขานิยมคำมั่นสัญญาที่เสริมสร้างเกี่ยวโยงกับความมั่นคงและพัฒนาการของชาติรัสเซียมากกว่าเรื่องกังวลและความยุ่งเหยิงที่สัญญาไว้ด้วยนโยบาย “การปฏิวัติถาวร” ซึ่งหรือคดักสอน โดยรัสเซียจะเป็นผู้นำการปฏิวัติในนามของอุดมการณ์นานาชาตินิยมคอมมิวนิสต์ ประชาชนพลเมืองของรัสเซียเมื่อหน้ายสงครามและการปฏิวัติ พวกเขาต้องการสันติภาพและโอกาสที่จะปฏิวัติชนประเทศชาติบ้านเมืองของเขา

ตาคาตินมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนโซเวียตรัสเซียให้ทันสมัยและเป็นประเทศอุตสาหกรรม ไม่เพียงแต่เพื่อจะได้เป็นประเทศทรงอำนาจได้ด้วยตัวเองเท่านั้น หากเพื่อว่าอาจจะได้ทำหน้าที่อย่างสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น ในฐานะเป็นฐานกำลังสำหรับขยายการปฏิวัติคอม-

มิวนิคก็ออกไปด้วย ระบบสังคมนิยมจะได้ขยายเติบโตขึ้นโดยอาศัยแผนการ ๕ ปี เป็นระยะ ๆ ซึ่งต้องการความเด็ดเดี่ยวในจุดมุ่งหมายและความพยายามทุ่มเทให้บังเกิดผลสำเร็จ โครงการเปลี่ยนให้ทันสมัยของสตาลินอาศัยหลักการ ๓ ประการ คือ (๑) ให้ความสำคัญอันดับแรกแก่การรื้อสร้างอุตสาหกรรมหนัก ซึ่งไม่แต่เพียงจะเสริมกำลังอำนาจทางทหารของรัฐเท่านั้น หากยังจะให้รากฐานสำหรับบรรดาอุตสาหกรรมเครื่องอุปโภคบริโภคในขั้นต่อไปด้วย (๒) เกษตรกรรมจะจัดให้เป็นระบบนารวม (Collectivized) และใช้เครื่องจักรกลเพื่อทำลายระบบการทำนาเอกชนแบบนายทุนในชนบท เพื่อเพิ่มผลิตรวมเกษตร และปล่อยให้แรงงานหลังไถด่เข้าสู่ตามเมืองและโรงงานต่าง ๆ (๓) กลุ่มเจ้าหน้าที่ทางวิทยาศาสตร์และคนงานฝีมือจะได้รื้อสร้างขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยอาศัยโครงการศึกษาที่วางแผนและอำนวยความสะดวกในศูนย์กลาง เมื่อโคเรียนอุตสาหกรรมหลักของรัฐได้จัดสร้างและมั่นคงขึ้น เมื่อไร่นาได้จัดให้เป็นระบบนารวม และงานด้านการศึกษาและวิทยาการได้บรรลุผลสำเร็จถึงระดับที่เหมาะสมแล้ว โซเวียตจะเข้าสู่วัยของระบบสังคมนิยมโดยอัตโนมัติ

ความมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยวของสตาลินที่จะบังคับใช้โครงการ “สังคมนิยมในประเทศเดียว” ของเขาต่อฝ่ายตรงกันข้ามทั้งหมดทั้งภายในและภายนอกเกิดผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อโครงการรื้อสร้างทางทฤษฎีทั้งหมดของลัทธิมากซ์ที่โซเวียต ทั้งนี้โดยไม่ต้องพูดถึงการปรับใช้ลัทธินี้ ในทางปฏิบัติลัทธิมากซ์ที่เดนิสค์เกี่ยวกับการจัดองค์การและหน้าที่ของพรรค เกี่ยวกับลักษณะและบทบาทของรัฐในสังคมแบบสังคมนิยม ระบอบการปฏิวัติโลก และคุยอันต่อแถมระหว่างคตินานาชาตินิยมคอมมิวนิสต์กับคตินานิยมรัสเซีย เหล่านี้ทั้งหมดอยู่ภายใต้การแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง

จากเผด็จการของพรรคไปสู่เผด็จการส่วนตัว

ในปี ค.ศ. ๑๙๐๓ หรืออดีตได้ทำนายไว้ว่า ทฤษฎีของเดนิสค์ด้วยการจัดองค์การและฐานะผู้นำของพรรค โดยเหตุผลแล้ว จะจบลงด้วยการสถาปนาเผด็จการส่วนตัว ภายใต้สตาลิน โดยแท้จริงขอเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในสุนทรพจน์ลับต่อที่

ประชุมพรรคครั้งที่ ๒๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ นิกิตา ครุชเชฟได้ยอมรับในที่สุดถึงสิ่งที่ได้เป็นที่รู้เห็นและรับรู้กันอย่างกว้างขวางทั้งภายในสหภาพโซเวียตว่า สหภาพโซเวียตภายใต้สตาลินถูกปกครองด้วยเผด็จการส่วนตัวในรูปที่เหี้ยมโหดและพดการที่ดุค ซึ่งแอบแฝงอยู่เป็น “เผด็จการของชนกรรมาชีพ” ภายใต้การนำของพรรค

ก่อนที่พรรคย์อำนาจในปี ค.ศ. ๑๙๑๗ บรรดาผู้ที่มีความผิดฐานละเมิดฝ่าฝืนหลักการ “รวมศูนย์อำนาจแบบประชาธิปไตย” (กล่าวคือบรรดาฝ่ายเดียงข้างน้อยที่ปฏิเสธไม่ยอมปฏิบัติตามมติของฝ่ายเดียงข้างมาก) ถูกสั่งให้แก้แนวทางของตนเสียหรือไม่ก็จะต้องถูกขับออกจากพรรค การขับไม่ใช่โทษร้ายแรงเพราะพรรคบอดเซวิคเป็นเพียงขบวนการปฏิวัติอันหนึ่งในหมู่หลาย ๆ ขบวนการ แต่หลังจากที่พรรคได้ยึดอำนาจและสถาปนาการผูกขาดกิจกรรมและการจัดตั้งกิจการทางการเมืองทั้งหมดแล้ว การขับก็ก่อให้เกิดผลสืบเนื่องที่แตกต่างอย่างลึกซึ้ง โดยที่พวกพรรคคู่แข่งทั้งหมดถูกยุบและถูกประกาศให้เป็นผิดกฎหมาย ฝ่ายค้านเดียงต่อแนวของพรรคจึงมาจากภายในพรรคเอง และผลก็คือมีการรวมกลุ่มฝ่าย “ฝ่ายค้าน” และการหันเหต่าง ๆ เกิดขึ้นภายในพรรคต่อที่คั้นของฝ่ายข้างมาก คราวเท่าที่การค้านแสดงออก ก่อนที่จะมีมติกันในปัญหาเรื่องหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะ ก็เป็นเรื่องที่เดินถือว่าชอบ แต่เมื่อใดที่มีการลงมติกันแล้ว ฝ่ายเดียงข้างน้อยก็ถูกพันโดยหน้าที่จะต้องจำกัที่คั้นของตนอยู่ภายใต้ของฝ่ายเดียงข้างมาก การละเมิดฝ่าฝืนหลัก “รวมศูนย์อำนาจแบบประชาธิปไตย” ในขั้นปลายก็เช่นเดียวกับก่อนการปฏิวัติ จะเป็นผลให้มีการขับออกจากพรรคซึ่งโดยแท้จริงหมายความว่าถึงการจเว้นจากกิจกรรมการเมืองทั้งปวง เพราะเป็นการผิดกฎหมายที่จะทำการก่อหวดหรือรวมหัวกันภายนอกพรรคเอง กฎแผ่ที่ควบคุมองค์การพรรค (คือ วินัยภายใน และผูกขาดทางการเมือง) จึงประกอบเป็นพื้นฐานของระบอบเอกราชปไตยของพรรค

สตาลินเริ่มการในทำนองเดียวกัน แต่เมื่อเขาได้ตั้งมั่นในอำนาจอย่างเป็นที่แน่นอนแล้ว เขาก็ใช้มาตรการที่เดินใช้กับศัตรูของระบบค่อพรรคคู่แข่งของเขาใน

พรรคส่วนเดิรมีคำขวัญทางทฤษฎีของเขาเรื่องนี้ (ถ้าอาจจะถือเช่นนั้นได้) ได้แก้หลักความคิดเกี่ยวกับ “ศัตรูของประชาชน” ซึ่งหมายความว่าบุคคลใด ๆ ที่ถูกเรียกเช่นนั้นก็จะถูกกล่าวหาว่าทำการต่อต้านปฏิวัติและทรยศ และแล้วถูกประหาร จำคุก หรือเนรเทศ โดยมีหรือไม่มี การพิจารณาตัดสิน ดังนั้น ตามถ้อยคำของนิกิตา ครุสชอฟประธานาธิบดี การประชุมพรรคครั้งที่ ๒๐

“สตาลิน... ปฏิบัติการรุนแรงทารุณ ไม่ได้เพียงต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่ขัดขวางเขา แต่ยังต่อสิ่งทีุ่เหมือน (ตามอุปนิสัยตามอารมณ์และผลการทำงานของเขา) จะขัดกับหลักความคิดของเขา สตาลินกระทำการไม่ใช่ด้วยการจงใจ ด้วยการอธิบายและการร่วมมืออย่างอดทนกับประชาชน แต่ด้วยการบังคับใช้ความคิดของเขาและเรียกร้องให้ยอมอยู่ใต้ความคิดเห็นของเขาโดยเด็ดขาด... สตาลินริเริ่มคิดใช้หลักความคิด ‘ศัตรูของประชาชน’ คำ ๆ นี้โดยอัตโนมัติ ทำให้ไม่จำเป็นที่ข้าอผลิตผลทางอุดมการณ์ของคน ๆ หนึ่งหรือหลายคนที่เกี่ยวข้องอยู่ในการโต้แย้งจะต้องได้รับการพิสูจน์ คำ ๆ นี้ทำให้เกิดการใช้วิธีกดขี่อันเหี้ยมโหดที่สุด (เป็นการละเมิดฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ทั้งหมดของความชอบด้วยกฎหมายปฏิวัติ) ต่อผู้ใดก็ตามที่ขัดแย้งกับสตาลินไม่ว่าในทางใด ๆ ต่อบรรดาผู้ที่ต้องสงสัยว่ามีเจตนาเป็นศัตรู ต่อบรรดาผู้ที่มิข้อมีเสียงไม้” *

อย่างไรก็ดี ควรสังเกตไว้ว่าทางที่เกิดสิ่งต่าง ๆ ในทางปฏิบัติ สตาลินก็ได้เคยปฏิเสธหลักการ “ผู้นำร่วม” (Collective leadership) แต่คงอ้างอยู่เสมอว่าเขาเป็นเพียงโฆษกของคณะกรรมการกลาง หรือคณะกรรมการการเมือง (Politburo) ของพรรค ทั้งเขาก็ไม่ได้สนับสนุนการตั้งทฤษฎีอำนาจปกครองส่วนตัว ทั้งที่ในทางปฏิบัติและพิธีการ เขาทรงส่งเสริมและบังคับให้มีการสรรเสริญแบบยกยอปอปั้นซึ่ง (ตามถ้อยคำของครุสชอฟ) เปลี่ยนให้เขากลายเป็นคณาภิเษมมีลักษณะเห็นอธรรมตามัญเทียบได้กับของพระเจ้าเป็นเจ้า คนเช่นนั้นถือกันว่ารู้อะไรทุกอย่าง มองเห็นทุกอย่างทุกอย่าง คิดให้ทุก ๆ คน สามารถทำอะไรก็ได้ และไม่รู้ดีกับผิดในการประพฤติปฏิบัติของตน” (ครุสชอฟ : ลัทธิบูชาตัวบุคคล)

* สุนทรพจน์ลับของครุสชอฟเรื่อง “ลัทธิบูชาตัวบุคคล” (The Cult of Personality) ข้อความเต็มตีพิมพ์ใน Bertram D. Wolfe, *Khrushchev and Stalin's Ghost* (New York : Praeger, 1957)

ทฤษฎีของสตาลินเกี่ยวกับรัฐโซเวียต

ประกาศระบบสังคมนิยม ปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ในสหภาพโซเวียตจำเป็นต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบางอย่างของลัทธิรากฐานของรัฐในทางทฤษฎี โดยที่การต่อสู้ของชนชั้น และการรื้อรันทาหารวันของชนชั้นปกครองได้ถูกขจัดบดขยี้ไปแล้วเช่นนี้ อะไรจะเป็นหน้าที่ของรัฐโซเวียตได้ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ ณ การประชุมพรรคครั้งที่ ๑๖ สตาลินขออ้างว่ารัฐโซเวียตทรงอำนาจภาพที่สุดในประวัติศาสตร์ทั้งปวง และบอกว่าการที่ "สลายตัวไป" ได้ รัฐโซเวียตจะต้องทรงอำนาจยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก แต่ปัญหาเรื่องรัฐวิบัติอันทรงอำนาจภาพในสังคมแบบสังคมนิยมคงหลุดจนพรรคคอมมิวนิสต์ก็ออกไป สตาลินเองยกปัญหาขึ้นในที่ประชุมพรรคครั้งที่ ๑๗ ปี ค.ศ. ๑๙๓๘ ว่า

“บางครั้งก็ถามกันว่า เราได้เลิกล้มพวกชนชั้นรื้อรันทาหารวันไปแล้ว ไม่มีชนชั้นที่เป็นปฏิปักษ์ใด ๆ ในประเทศอีกต่อไป ไม่มีผู้ใดที่จะต้องกำจัดปราบปราม เพราะฉะนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต้องมีรัฐ รัฐจะต้องสูญสลายไป.....ที่นี้ลัทธิมากซิสต์เกี่ยวกับรัฐบอกว่าจะไม่มีการขาดระบบคอมมิวนิสต์ แล้วทำไมเราถึงไม่ช่วยให้รัฐสังคมนิยมของเราสูญสลายไปได้” (Stalin, *Leninism: Selected Writings*. หน้า ๔๖๘-๔๖๙)

จากนั้นสตาลินพิจารณาต่อไปถึงงานเขียนที่มากซิสต์ว่าด้วย “การสลายตัว” ของรัฐ และสรุปว่า ลัทธิมากซิสต์แท้ ๆ ปรับใช้ได้เมื่อระบบสังคมนิยมได้สถาปนาขึ้นในบรรดาประเทศต่าง ๆ จำนวนหนึ่งพร้อม ๆ กัน แต่ไม่อาจปรับใช้ได้เมื่อระบบสังคมนิยมถูกสร้างขึ้นเพียงในประเทศเดียวราวปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ในสุนทรพจน์สำคัญที่ยาวทางทฤษฎีอีกวาระหนึ่ง สตาลินสรุปในที่ที่สุดว่า รัฐโซเวียตเป็นตัวแทนบรรดามวลประโยชน์ของสังคมทั้งหมด ภายใต้สตาลินมีการเน้นสำคัญในเรื่องการเสริมรัฐให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นที่แทบไม่มีการเคลือบแฝงคัดค้านพวกปัญญาชนโซเวียตว่า การพะวงได้ใจเกินไปกับ “การสลายตัว” ของรัฐอาจถูกแปลความว่าเป็นประจักษ์พยานอันแน่ชัดของการกบฏ ที่คณะนั้นได้รับการขอร้องอย่างหนักแน่นจากออร์กั มาเลนกอฟ ณ ที่ประชุมพรรคครั้งที่ ๑๘ (การประชุมครั้งสุดท้ายที่สตาลินเข้าร่วม) เมื่อเขายืนยันว่า “พวกศัตรู

และพวกเรานิยามคำของลัทธินี้มากที่สุดคือลัทธิคอมมิวนิสต์... เกี่ยวกับการลดกำลังและการทำลายตัวของรัฐโซเวียต”

สงครามและการปฏิวัติโลก

ลัทธินี้ “ระบบสังคมนิยมในประเทศเดียว” ของลัทธิคอมมิวนิสต์ไม่ได้ปฏิเสธการปฏิวัติโลก ลัทธิคอมมิวนิสต์เชื่อว่าความขัดแย้งระหว่างชนชั้นวรรณะในสังคมทุนนิยมและการปฏิวัติโลกได้อย่างจริงจัง แต่ถ้ามหาอำนาจที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นอำนาจอุตสาหกรรมและทหารที่เข้มแข็งแล้ว ก็ย่อมสามารถสนับสนุนชนชั้นการปฏิวัติในที่อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความช่วยเหลือของกองทัพแดงถ้าจำเป็น เพื่อที่จะให้แน่นอนว่า รัสเซียเปลี่ยนแปลงไปเป็นฐานกำลังของการปฏิวัติโลก องค์การคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศ (Comintern) และบรรดาพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศต่าง ๆ จำต้องให้ความรักที่อบอุ่นแก่ลัทธิคอมมิวนิสต์โซเวียตในฐานะเป็นปฏิวัติเดียวของชนกรรมาชีพของโลกและดังนั้นจึงจำต้องยอมอยู่ใต้อำนาจบัญชาทั้งหมดของมอสโคว์ บรรดาพรรคคอมมิวนิสต์ต่างชาติที่ต่อต้านลัทธิสังคมนิยมอันเป็นอำนาจและการครองอำนาจขององค์การคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศโดยพรรคโซเวียตก็ถูกขับไล่ออกไป และองค์การคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศค่อย ๆ ถูกดัดแปลงให้เข้ากันได้กับการของลัทธิคอมมิวนิสต์โดยสิ้นเชิง พวกพรรคคอมมิวนิสต์ต่างชาติกลายเป็นเครื่องมืออันยอมของนโยบายโซเวียตและปฏิบัติการเป็นแนวหน้าโดยทำการจลาจลและบ่อนทำลาย

ลัทธิคอมมิวนิสต์ประกาศว่า การปฏิวัติโลกเป็นไปได้ถ้าปราศจากฐานกำลังโซเวียต และบอกว่า ด้วยเหตุนี้ผลประโยชน์ของการปฏิวัติโลกจึงเข้ากับผลประโยชน์ของลัทธิคอมมิวนิสต์โซเวียต เพราะฉะนั้นอะไรก็ตามที่เสริมกำลังลัทธิคอมมิวนิสต์โซเวียตย่อมส่งเสริมการปฏิวัติโลกด้วย อะไรก็ตามที่ขัดกับมอสโคว์ย่อมเห็นว่าการปฏิวัติโลก ด้วยวิธีนี้ผลประโยชน์ของลัทธิคอมมิวนิสต์โซเวียตในฐานะรัฐหนึ่งจึงมีส่วนช่วยไม่ได้เข้ากับผลประโยชน์ของการส่งเสริมการปฏิวัติโลก และผลประโยชน์ของพรรคคอมมิวนิสต์ที่ต่างไปในโลกย่อมผูกมัดอยู่กับการสงวนรักษารัฐชาติโซเวียต

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อบรรดาพรรคคอมมิวนิสต์ได้ขึ้นสู่อำนาจในยุโรปตะวันออก ดัศตายนี้นัยว่า บรรดาผู้นำคอมมิวนิสต์จะยังคงต้องยึดผลประโยชน์ของประเทศของตนเอง ให้แก่ความเรืองเกียรติและอำนาจอันยิ่งใหญ่กว่าของสหภาพโซเวียตซึ่งยังคงเป็นฐานกำลังของขบวนการปฏิวัติโลก จอมพลคัตโต้แห่งยูโกสลาเวียโต้แย้งที่คั่นนี้ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ โดยสอนว่า บรรดาพรรคคอมมิวนิสต์ต่าง ๆ เป็นหน้ความภักดิ์อันดับแรกต่อประเทศของตนเอง หาไม่แล้ว หลักการแบบดตาลินเกี่ยวกับ “ นานาชาติแห่งชนกรรมาชีพ ” ก็จะไม่ผิดอะไรไปจากจักรวรรดินิยมโซเวียต โดยมีประเทศคอมมิวนิสต์ที่ทรงอำนาจที่สุดวัดนาทาเร้นพวกประเทศคอมมิวนิสต์ที่อ่อนแอ และเด็กกว่า บรรดาผู้นำคอมมิวนิสต์ในรัฐบริวารอื่น ๆ ของยุโรปตะวันออก ซึ่งต้องตั้งดีว่ามีที่คั่นแบบเดียวกับของจอมพลคัตโต้ ถูกกำจัดออกไป (หลายคนถูกจำคุกหรือประหารตามแบบของเหยียดสมัยก่อน ๆ ของดตาลิน) ทั้งที่คนเหล่านั้นเป็นผู้นำของต่างประเทศ ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๕๘-๕๙ การกวาดล้างแบบนองเลือดและการประหารระยะต่าง ๆ ได้แพร่สะพัดไปทั่วโลกบริวารทั้งหมด

ลัทธิดตาลินและมรดกตกทอดของรัสเซีย

ไม่แต่เพียงว่าระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จโซเวียตซึ่งบานสะพรั่งเต็มทีภายใต้ดตาลิน แต่ลัทธิ “ ระบบสังคมนิยมในประเทศเดียว ” ยังเป็นเหตุให้พลังวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เก่าแก่ของรัสเซียผ่นเข้ากับพลังเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ของลัทธิมากซิดต์ด้วย ลัทธิมากซิดต์เปลี่ยนรัสเซียอย่างลึกซึ้ง แต่ลัทธินี้เองก็ถูกเปลี่ยนไปอย่างลึกซึ้งเป็นการตอบแทน ลัทธิมากซิดต์ให้ระเบียบแก่แรงอารมณ์บ่อนระบือของรัสเซีย ในขณะที่ประเพณีนิยมของรัสเซียดำเร่จผล ในการปรับลัทธิมากซิดต์ให้เกิดเป็นศาสนาสัมัญเฉพาะแบบซึ่งทั้งนำดีดของและดีมฤทธิผลพร้อม ๆ กันไป

อิทธิพลหลาย ๆ อย่างของประเพณีรัสเซียต่อลัทธิมากซิดต์ไม่อาจหักเคี้ยงได้ ในที่สุดแล้วระบบสังคมนิยมไม่ได้สร้างชนในที่ว่างเปล่า หากเป็นในรัสเซียอันเป็น

รัสเซียทางประวัติศาสตร์พร้อมด้วยประเพณีทางวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์และผู้คนของตนเอง ภาษาของรัสเซียกลายเป็นภาษาของสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ และแนวหน้าของโลกชนกรรมาชีพจะได้กลายเป็นชนชั้นคนงานรัสเซียซึ่งมีตั้งทรงจำและต้นองคอบของตนเอง ในฐานะประเทศด้าหลัง รัสเซียจะต้องถูกแปรเปลี่ยนให้เป็นประเทศแรกของระบบสังคมนิยม เพื่อที่จะชุกคั้นทรัพยากรทางใจและกายของประชาชนรัสเซีย ดัศตาดินเริ่มในปี ค.ศ. ๑๙๓๔ พันฟูความเรื่องเด่นและยิ่งใหญ่ในอดีตของรัสเซียอย่างจริงจัง แม้กระทั่งถึงกับย่อนหลังซัดด์ฉัดวรวรรณบรรดาซาร์และการได้ดินแดนของรัสเซียด้วยเจตนาและผลสืบเนื่องอันก้าวหน้าด้วยวิชาญาณดาดอันเป็นลักษณะเด่นของเขา ดัศตาดินมองเห็นในอุดมการณ์ชาตินิยมรัสเซียเป็นกฎแจบับปลายไปผู้มดดำเริงของนโยบายของเขา ด้วยความสนับสนุนของประชาชนรัสเซีย โครงการของเขาอาจดำเริงมด แต่ถ้าปราศจากการสนับสนุนนั้น ก็ยอมจะสูญสิ้น อดีตของรัสเซียถูกเขียนชนใหม่ให้สะท้อนภาพในปัจจุบันของโซเวียตและทงอแวนผู้หยุดไหล และมีเคอรวมหาราชถูกสร้างชนใหม่ในจินตคนภาพของดัศตาดิน ด้วยวิธีนี้ ดัศตาดินถูกทำให้เป็นด้ายสืบต่ออันชอบธรรมของประวัติศาสตร์อันยาวนานของรัสเซีย

การรื้อฟื้นชาตินิยมรัสเซียจนถึงสุดขีดระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ขณะเมื่อการรอกคอยู่ของระบอบดัศตาดินเองแขวนอยู่กับความภักดีและความรักชาติของชนชาวรัสเซีย ซึ่งอาจนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างดีมีฤทธิ์มดด้วยการวิงวอนต่อชาตินิยมรัสเซียมากกว่าต่อคำขวัญที่มดซัดด์ โดยแท้จริง คำศัพท์ที่มดซัดด์เก่า ๆ สูญสิ้นไป ส่วนบุคคดตัวเอกในอดีตและชัยชนะทางการทหารของเขาเหล่านั้นได้ถูกรอพนชน ยกตำแหน่งที่เคยมีกคองชนใหม่อีกในระบบขารัฐการพดเวือน เจ้าหน้าที่ทางการทูตและกองทหารและตำรวจ ตลอดจนเครื่องหมายอินชุนของดำหรัับเครื่องแบบดัมยระบอบซาร์ก็กดับมชนอีก เหรียญตราจำนวนมากมายคิดให้เกียรติแก่บรรดานายพดทัพบกและทัพเรือในอดีตของรัสเซีย และตัวดัศตาดินเองได้รับแต่งตั้งในชั้นแรกเป็นจอมพดแห่งสหภาพโซเวียต แล้วจึงเป็นจอมพดพิเศษของกองทัพเหล่าต่าง ๆ สงครามเองถูกเรียกกันว่า

สงครามรักชาติยิ่งใหญ่ครั้งที่สองของสหภาพโซเวียต ครั้งแรกเป็นการต่อต้านโปแลนด์
 ในปี ค.ศ. ๑๙๑๒ สตาลินเรียกร้องภายใต้ฝ่ายเยอรมันโจมตีได้ตั้งแต่นั้นว่า “สงคราม
 ที่ท่านกำลังทำอยู่เป็นสงครามกู้เกียรติภาพ” “ขอให้จินตนาการความเป็นตูกผู้ชายของมหา
 บรรพบุรุษของเรา อเล็กซานเดอร์เนฟสกี ดมิทริคอนสตันคอย คูซามานิน ดมิทริพอซาตกี
 อเล็กซานเดอร์ชไวรอฟ ไมเคิลคูซซอฟ จงตั้งใจท่านในสงครามครั้งนี้ด้วยเถิด”*

อุดมการณ์โซเวียตตั้งแต่สตาลิน

มรดกกรรมของสตาลินเปิดประตูให้แก่พลังอุดมการณ์ใหม่ ๆ ในสหภาพ
 โซเวียต ซึ่งกะเทาะเปลือกหุ้มหัดกัทธิของสตาลิน การคิดเปลี่ยนแปลงนโยบายทั้ง
 ภายในและภายนอกได้เกิดขึ้นเกือบทันที ภายใต้มรดกกรรมของเขาจบลงด้วยการ
 ประณามตัวจอมทรราชย์เอง และเผด็จการส่วนตัวและความด้อยด้อยของซึ่งเขาได้สถาปนา
 ขึ้น (เรียกกันว่า “ลัทธิบูชาตัวบุคคล” ในศัพท์เฉพาะของโซเวียต) ณ ที่ประชุมพรรค
 ครั้งที่ ๒๐ ปี ค.ศ. ๑๙๕๖

พรรคและรัฐภายหลังสตาลิน

การปฏิวัติ “ลัทธิบูชาตัวบุคคล” และที่เรียก ๆ กันว่าการรื้อฟื้น “ระบบ
 ผู้นำร่วม” (collective leadership) นั้น ไม่จำเป็นต้องอาศัยการแก้ไขใดแต่อย่างใด
 เพราะสตาลินได้แสดงตนอยู่เต็มอยู่ในฐานะเป็นเพียง “ผู้ทรงบัญญัติที่สุดในหมู่ผู้ทรง
 บัญญา” ในองค์การบริหารของพรรคและอำนาจนโยบายทั้งหมดของเขาเป็นเครื่อง
 แสดงมติดั้งเดิมของพรรคและคณะกรรมการกลางของพรรค ไม่ใช่อารมณ์พดการส่วนตัว
 ของเขา หลักความคิดของครุสชอฟเกี่ยวกับระบบผู้นำใกล้เคียงกับหลักความคิด
 “ระบบผู้นำร่วม” แบบของเดนินมากกว่าแบบ “อำนาจปกครองของคน ๆ เดียว”

* J.V. Stalin, *The Great Patriotic War of The Soviet Union*. (New York, Inter-
 national Publishers 1954) หน้า ๓๑-๓๘

ระบบเผด็จการยังคงดำเนินต่อไป หากแต่ในรูปของคณาธิปไตยที่ผลักดันเปลี่ยนหมุนเวียน และขยายออกกว้างขวาง ไม่ใช่ในรูปเอกราธิปไตยเด็ดขาด

ลัทธิศักดินาดำคัญต้องอย่างถูกยกเลิกไป คือหยุดความคิดเกี่ยวกับ “ศัตรูของประชาชน” และทฤษฎีที่ว่าการต่อสู้ของชนชั้นยังตั้งเครียดขึ้น ในขณะที่ตั้งคมโซเวียตเกิดขึ้นใกล้เข้าสู่จุดหมายบนปลายทางของคอมมิวนิสต์ด้วยซ้ำ ความคิดทั้งนี้ของอย่างนี้เป็นเครื่องสนับสนุนสำคัญที่ค้ำจุนระบบทหารคุณด้อยของแบบศักดินา เมื่อฝ่ายกลุ่มโมโดทอฟ มาเดนกอฟและคาภาโนวิชในคณะเปรีชเคียมของพรรคพลาตทำให้ไม่สามารถขับครุสชอฟ ออกในเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๗ พวกก่อการวางแผนก็ถูกกำจัดออกไปจากองค์การชั้นนำของพรรค ไม่ใช่ในฐานะ “ศัตรูของประชาชน” หากในฐานะ “กลุ่มปฏิปักษ์ต่อพรรค” (anti-party group) คนเหล่านี้มิได้ถูกไล่ออกจากพรรคโดยสิ้นเชิง และทั้งนี้มิได้ถูกจำคุก ทั้งหมดคงแต่หันมาได้รับมอบตำแหน่งสำคัญ ๆ แม้จะต่ำต้อยลงไป (เทียบกับความเด่นใหญ่ในอดีต) ตามลักษณะความถนัดจิตใจของพวกเขา และพวกกลับมาอีกของ “กลุ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค” ก็ได้รับโอกาสที่จะแสดงทัศนะของตนต่อที่ประชุมพิเศษของคณะกรรมการกลางซึ่งออกคำสั่งจับได้

ณ ที่ประชุมพรรคครั้งที่ ๒๒ ครุสชอฟเสนอข้อขัดเถดทางทฤษฎีใหม่บางประการเกี่ยวกับลักษณะและระบอบการของรัฐโซเวียตซึ่งอาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. เผด็จการชนกรมาชีพได้ผิดตามภาระหน้าที่ทางประวัติศาสตร์ของตนแล้ว และมันกำลังค่อย ๆ แปรรูปไปเป็น “รัฐของประชาชนทั้งหมด แสดงออกซึ่งผลประโยชน์และเจตจำนงของประชาชนทั้งหมด”

๒. เผด็จการชนกรมาชีพกำลังสลายตัวไป แต่ “รัฐในฐานะองค์การของประชาชนทั้งหมดจะดำรงคงอยู่จนกระทั่งชัยชนะอันสมบูรณ์ของลัทธิคอมมิวนิสต์”

๓. องค์การและสถาบันทั้งหลายของรัฐจะค่อย ๆ แปรไปเป็น “องค์กรการปกครองตนเองของมหาชน” (organs of public self-government) ในขณะที่รัฐดำเนินไปบนวิถีทางของการสูญสิ้นไป

๔. ในระหว่างนี้เจ้าหน้าที่รัฐบาลทั้งหลายจะผลักดันเปลี่ยนหมุนเวียนตำแหน่งกันอย่างเป็นกิจจะลักษณะในการเดือกตงทุกครั้งและในทุก ๆ ระดับเพื่อว่าบรรดาเจ้าหน้าที่ชั้นนำโดยปกติจะครองตำแหน่งไม่เกินกว่าสามวาระติดต่อกัน เว้นแต่จะเห็นว่าเขามีพรพิเศษผิดธรรมดาสามัญ

๕. อำนาจทางทหารของรัฐโซเวียตจะยังคงได้รับการเสริมให้เข้มแข็งขึ้นต่อไปเพื่อทำการบรรลุผลตาม “หน้าที่ระหว่างประเทศของคนที่จะปรองกัน.... การบ้องกันและความมั่นคงอันเชื่อถือได้สำหรับค่ายสังคมนิยมทั้งหมด”

อุดมการณ์ โซเวียตและโลกภายนอก

ข้อเปลี่ยนแก้ไขที่หน้าเราใจและหนักที่สุดได้แก่บรรดาทัศนคติแบบสตาลินเกี่ยวกับโลกภายนอก ที่สำคัญที่สุดคือการตั้งหลักตั้งแบบสตาลินเกี่ยวกับ “การล้อมวงของฝ่ายนายทุนนิยม” เกี่ยวกับ “ความไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ของสงคราม” และเกี่ยวกับทัศนคติของสตาลินที่ว่าโลกแบ่งออกเป็นสองค่ายตั้งมั่นอยู่ในความเตรียมพร้อมทางทหารสำหรับการปะทะอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ซึ่งจะตัดสินปัญหาระหว่างลัทธิคอมมิวนิสต์กับลัทธินายทุนนิยมให้เสร็จเด็ดขาดลงไป

ลัทธิ “การล้อมวงของฝ่ายนายทุนนิยม” เป็นพื้นฐานอันหนึ่งของระบบการทหารของสตาลิน เพราะอันตรายของ “การจู่โจมของฝ่ายนายทุนนิยม” เป็นเหตุผลสนับสนุนเผด็จการอันเข้มเกรี้ยวและรุนแรง ทั้งที่อำนาจของโซเวียตขยายออกไปยังยุโรปตะวันออก ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ และชัยชนะของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในประเทศจีนได้ก่อให้เกิดข่วงกันชนต่อ “การล้อมวงของฝ่ายนายทุนนิยม” ก็ตาม แต่สตาลินก็ปฏิเสธไม่ยอมเปลี่ยนทัศนคติของตน และกลับขยายระบบการทหารไปยังอาณาบริเวณคอมมิวนิสต์ทั้งหมด การที่จะล้มเลิกความคิดเรื่อง “การล้อมวงของฝ่ายนายทุนนิยม” ก็จะทำให้เผด็จการโซเวียตขาดเหตุผลสนับสนุนสำคัญทางทฤษฎีของตนไปเสีย

ที่เกี่ยวของอย่างชัดแจ้งกับความคิดเรื่อง “การล้อมวงของฝ่ายนายทุนนิยม” ได้แก่ลัทธิของเดนิส-สตาลิน ที่ว่าสงครามไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ปราบเท่าที่ระบบนายทุน

นิยมและจักรวรรดินิยมยังเฟื่องฟูต่อไป สตาลินยืนยันถึงหตุกตขออนแม่ ในขณะที่
ฮาดูกรินอเคดย์ร์ได้ก่อให้เกิดปัจจัยอย่างหนึ่งอันไม่เป็นที่มองเห็นกันของทั้งมากซ์และเลนิน
เท่าที่เกี่ยวของกับสตาลิน วิทยาการนอวเคดย์ร์เป็นเพียงอีกขั้นหนึ่งในพัฒนาการของฮาดูกร
ยูทธรณันท์ และไม่อาจเบียดชนิดวิถีทางพัฒนาการของประวัติศาสตร์ได้ไม่ว่าในทางใด ๆ
ทั้งนี้ และทิศทางของประวัติศาสตร์จะถูกกำหนดขึ้นอย่างช่วยไม่ได้ด้วยกฎที่เป็นจริงและ
เป็นศาสตร์ซึ่งมากซ์และเอนเกลได้ค้นพบ

ตามความเข้าใจของสตาลิน สงครามไม่ใช่เป็นผลของทั้งอุปคเหตุหรือ
เจตจำนงมนุษย์ หากฝังรากอยู่ในระบบนายทุนเอง สงครามทั้งหลายจะจบสิ้นลงก็แต่ด้วย
การขจัดทำลายดังระบบนายทุนเท่านั้น ในกากรถ้าวภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้น
สุดลงไม่ช้าเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๔๖ สตาลินยืนยันอีกครั้งหนึ่งถึงตขอน และ
ให้รากฐานทางทฤษฎีของ “สงครามเย็น” ซึ่งจะได้ครอบงำกิจการความเป็นไปของ
โลกหลังสงครามว่า

“จะเป็นการผิดที่คิดว่าสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นอุปคการณ์บังเอิญหรือเป็นผล
ของความผิดพลาดของรัฐบาลชนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ แม้ว่าความผิดพลาดจะได้กระทำ
ขึ้นจริง ๆ ก็ตาม โดยแท้จริง สงครามเป็นผลอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ของพัฒนาการ
แห่งพลังเศรษฐกิจและการเมืองของโลกอันอาศัยรากฐานของระบบนายทุนแบบผูกขาด..
ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า ความไม่สม่ำเสมอของพัฒนาการของบรรดาประเทศนายทุนนิยมโดย
ปกติเมื่อถึงเวลา จะนำไปสู่เหตุก่อกวนอันรุนแรงต่อภาวะสมดุลในระบบโลกของระบบ
นายทุนนิยม มีอยู่ว่า กลุ่มประเทศนายทุนนิยมซึ่งถือตนเองได้รับวัตถุดิบและตลาดที่
ด้อยกว่าประเทศอื่น ๆ โดยปกติจะพยายามแก้ไขสถานการณ์และจัดการแบ่งสรร “เขต
อิทธิพล” เพื่อตนเองด้วยกำลังอาวุธ ผลก็คือการแตกแยกของโลกนายทุนนิยมออกเป็น
สองค่ายอันเป็นปฏิปักษ์ต่อกันและสงครามระหว่างกัน”*

นโยบายหลังสงครามของสตาลินจึงเป็นการยืนยันถึงการขัดแย้งอันไม่อาจ
หลีกเลี่ยงได้กับฝ่ายตะวันตกซึ่งกำลังจะมีสหรัฐเป็นผู้นำอย่างเห็นได้ชัด ณ ที่ชุมนุมก่อกวน

* J.V. Stalin and V.M. Molotov, *The Soviet Union in World Peace* (New
York: New Century Publishers, 1946) หน้า ๕-๖

องค์การโคมินฟอรัม ค.ศ. ๑๙๔๗ สหภาพของสหชาติในคณะกรรมการการเมือง (Politburo) คืออันดริเย ซดานอฟ (Andrie Zhdanov) ได้ให้การตีความของทางการโซเวียตเกี่ยวกับการแบ่งอำนาจของ โลกออกเป็นสองฝ่ายซึ่งกำลังเกิดขึ้นและผลสืบเนื่องว่า

“การเปลี่ยนแปลงมูลฐานอันเกิดจากสงครามในเวทีระหว่างประเทศ และในฐานของประเทศต่าง ๆ ได้เปลี่ยนทิศทางทางการเมืองของโลกไปโดยสิ้นเชิง การแบ่งแนวพลังการเมืองใหม่ได้เกิดขึ้น สงครามยิ่งหดถอยไปในอดีตเพียงใด แนวโน้มใหญ่ทั้งสองในนโยบายระหว่างประเทศหลังสงคราม ตามการแบ่งแยกพลังการเมืองซึ่งเป็นไปบนเวทีระหว่างประเทศออกเป็นสองค่ายใหญ่ ๆ ก็ยิ่งเด่นชัดขึ้นเพียงนั้น ในด้านหนึ่ง ค่ายจักรวรรดินิยมและเป็นปฏิปักษ์ต่อประชาธิปไตย กับในอีกด้านหนึ่ง ค่ายประชาธิปไตยและเป็นปฏิปักษ์ต่อจักรวรรดินิยม พลังค์สำคัญของค่ายจักรวรรดินิยมคือ สหรัฐ.....จุดมุ่งหมายสุดขั้วของค่ายจักรวรรดินิยม คือเพื่อเสริมกำลังระบบจักรวรรดินิยมเพื่อต่อสู้สงครามจักรวรรดินิยมใหม่ และเพื่อกำจัดระบบสังคมนิยม”^{*๑}

ทั้งนี้ “การล้อมวงของฝ่ายนายทุนนิยม” และ “ความไม่อาจหักเหได้ของโซเวียต” ถูกปฏิเสธในที่ประชุมพรรคครั้งที่ ๒๐ โมโตทอฟ ซึ่งตั้งใจดูบังคับให้พูดในที่ประชุมว่า “ระยะที่สหภาพโซเวียตถูก ... ล้อมวงด้วยค่ายปรปักษ์นั้นบัดนี้เป็นเรื่องของอดีตแล้ว” (Moscow Radio ๒๐ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๖) และในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ครุสต์ซอฟได้เสริมแนวโต้ใหม่ต่อหลักความคิดเรื่องการล้อมวงโดยสิ้นเชิงว่า

“ในปัจจุบัน ไม่เป็นที่รู้กันว่าใครล้อมวงใคร ประเทศสังคมนิยมทั้งหลายไม่อาจถูกถือว่าเป็นเสมือนเกาะในทะเลนายทุนนิยมอันคลื่นแรง ประชาชนนับพันล้านกำลังดำรงชีวิตอยู่ในประเทศสังคมนิยมจากจำนวนทั้งหมด ๒.๕ พันล้าน..... ดังนั้น เราจึงไม่อาจพูดได้อีกต่อไปถึงการล้อมวงของฝ่ายนายทุนนิยมในด้านที่เคยเป็นมาแต่ก่อน”^{*๒}

จินตภาพ “สองค่าย” แบบสหชาติได้ถูกเข้าแทนที่ด้วยจินตภาพ “สามค่าย” กลุ่มอำนาจที่สาม “เป็นปฏิปักษ์ต่อจักรวรรดินิยม” ซึ่งได้ถูกปลดปล่อยจาก

^{*๑} *Strategy and Tactics of World Communism* (Washington, D.C.: Government Printing Office, 1948) หน้า ๒๑๖-๒๑๗

^{*๒} สัมภาษณ์กับ Serge Groussard ใน *Le Figaro* ฉบับ ๑๕ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๘

จักรวรรดิอาณานิคมอันเต็มโตโรม แต่ยังมีได้เข้าร่วมกับฝ่ายคอมมิวนิสต์เป็นพันธมิตรจาก
ครุฑขอพิในประชุมพรรคครั้งที่ ๒๐ จินตนาการแบบต้องค่ายตายตัวของลัทธิได้ถูก
คามเปลี่ยนใจและบังคับรัฐใหม่เหล่านี้ให้กลับคืนสู่อ้อมอกของระบบนายทุนนิยม โดยไม่
จำเป็นเลย

บรรดาผู้นำโซเวียตหวังที่จะเกี่ยวโยงด้วยพัฒนาให้เข้ามาอยู่ในวงจรทาง
การทูตของโซเวียตเสียก่อน แล้วจึงค่อยให้เข้าอยู่ในค่ายอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ในชั้น
สุดท้าย โดยคาดการณ์ว่าความต้องการของบรรดาชาติที่ถือใหม่ที่จะทำการเปลี่ยนให้
ทันสมัยและสร้างอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว จะขัดแย้งกับผลประโยชน์ของฝ่ายอำนาจ
นายทุนนิยม พวกผู้นำโซเวียตจึงคาดหมายว่าปฏิกริยาเป็นปฏิบัตย์หรือไม่ โยคีของฝ่าย
ตะวันตกจะผลักดันบรรดาประเทศนั้น ๆ ให้เข้ามาสู่อ้อมแขนของคน คิวบาของคาสโตร
เป็นที่ถือกันว่าเป็นแบบฉบับของกระบวนการเช่นนี้ ตามทัศนะของโซเวียต คิวบาได้
เปลี่ยนจากฐานะอาณานิคมมาอยู่ในชั้นที่ไม่ใช่ นายทุนนิยมและไม่ใช่คอมมิวนิสต์ และ
บัดนี้กำลังถูกบังคับให้เข้าสู่วงจรคอมมิวนิสต์เพราะความเป็นปฏิบัตย์ของสหรัฐ

พวกผู้นำใหม่ของโซเวียตได้ล้มเลิกนโยบายระรานของลัทธิมาดามันับต้น
หัดัก " การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ " ระหว่างระบบนายทุนนิยมกับระบบคอมมิวนิสต์ซึ่งต้อง
การให้การแข่งขันระหว่างพลังทั้งสองเป็นไปในรูปไม่รุนแรงจนกว่าระบบคอมมิวนิสต์จะ
ได้ชัยชนะอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สงครามยังคงเป็นที่ถือกันว่าเป็นไปได้ เพราะฐานะอัน
อ่อนแอของระบบนายทุนและโอกาสที่สงครามอาจจะเกิดขึ้นได้โดยอุบัติเหตุ แต่สงคราม
ไม่เป็นที่ถือกันว่าไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ รัสเซียยังคงมุ่งที่จะดำรงฐานะแข็งแกร่งทาง
ทหาร และพวกผู้นำของรัสเซียเชื่อว่าการพัฒนาวิทยาการจรวดและนิวเคลียร์ และอิทธิ
พลทางจิตวิทยาของผลสำเร็จทางด้านอวกาศของคนทำให้คนได้เปรียบอย่างแก้ไขไม่ได้ใน
สงครามเย็น ในทัศนะของครุฑขอพิ พวกประเทศนายทุนนิยมจะไม่หันไปหาสงคราม ไม่
ใช่เพราะเกิดมีมนุษยธรรมมากขึ้น หากเป็นเพราะดำนึกว่าสภาพโซเวียตสามารถทำ

ด้ายด่างภูมิภาพของอเมริกาได้อย่างราบเรียบ พวกผู้นำโซเวียตคิดว่าชัยชนะสำหรับฝ่าย
คนเป็นเพียงเรื่องของเวดตาเท่านั้น ดังที่ครุต์ซอฟได้กล่าวไว้อย่างแจ่มแจ้งว่า

“สถานการณ์ในโลกได้เปลี่ยนแปลงไปในขั้นมูลฐาน การล้อมวงของฝ่ายนาย
ทุนนิยมต่อประเทศของเราไม่มีอยู่อีกต่อไปแล้ว มีระบบสังคมของโลกอยู่สองระบบ
คือ ระบบนายทุนนิยมซึ่งกำลังจะมาถึงจุดจบอายุขัยของตน และระบบสังคมนิยมใน
สภาพท่วมท้นเต็มที่ของพลังที่กำลังเติบโต ซึ่งเป็นฝ่ายได้รับความเห็นอกเห็นใจของ
มวลชนคนงานของประเทศทั้งปวง เช่นเดียวกับประเทศสังคมนิยมอื่นใด อำนาจของ
โซเวียตไม่มีอะไรประกันจากการรุกรานอันอาจจะเกิดขึ้นได้จากรัฐนายทุนทั้งหลาย อย่าง
ไรก็ดี สหสัมพันธ์ของบรรดาพลังในโลกในปัจจุบันเป็นไปในลักษณะที่ว่า เราจะ
สามารถตอบโต้การจู่โจมใด ๆ จากศัตรูใด ๆ ทั้งสิ้น อันตรายของการรื้อฟื้นระบบ
นายทุนนิยมในสหภาพโซเวียตได้หมดสิ้นสิ้นไปแล้ว นี่หมายความว่าระบบสังคมนิยม
ได้ชัยชนะอย่างเต็มที่และสิ้นเสร็จเด็ดขาด ดังนั้น จึงอาจถือกันได้ว่า ปัญหาของการ
สร้างระบบสังคมนิยมในประเทศเดียว ของชัยชนะอันสมบูรณ์และสิ้นเสร็จเด็ดขาดนั้น
ได้พบไปแล้วด้วยความก้าวหน้าแห่งพัฒนาการสังคมในประวัติศาสตร์โลก ชัยชนะ
ของระบบสังคมนิยมในสหภาพโซเวียตและการสร้างสรรค์ระบบสังคมนิยมของโลกกำลัง
เสริมกำลังอย่างประมาณไม่ได้แก่มวลพลังของขบวนการคนงานระหว่างประเทศและกำลัง
เปิดดูทางอนาคตใหม่สำหรับขบวนการนี้ เบลินได้กล่าวไว้ว่า ‘ปัญหาของการต่อสู้ในที่
สุดแล้ว ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่ารัสเซีย อินเดีย จีน และอื่น ๆ ประกอบเป็นฝ่าย
จำนวนข้างมากมหาศาลของประชากร’ และก็ด้วยจำนวนข้างมากของประชากรนี้เองที่
ได้ถูกดึงในอัตรารวดเร็วเป็นพิเศษในระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมาให้เข้าสู่การต่อสู้เพื่อปลดปล่อย
ตนเองให้เป็นอิสระ เพื่อว่าในแง่นี้ จะได้ไม่มีข้อกังขาอันใดเคลือบแฝงอยู่เกี่ยวกับผล
ในขั้นสุดท้ายของการต่อสู้ในโลก ในแง่นี้ ชัยชนะขั้นสุดท้ายของระบบสังคมนิยมเป็น
ที่แน่นอนได้เต็มที่และโดยไม่มีเงื่อนไข” (Pravda ๒๘ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๕)

จุดหมายบนปด้ายของนโยบายโซเวียตยังคงมุ่งต่อการบรรลุถึงระบบคอม-
มิวนิสต์โลกด้วยวิธีสันติหรือรุนแรง ด้วยวิธีการอันตรงไปตรงมาหรือคดโกง แม้ว่า
ทัศนคติปัจจุบันของโซเวียตจะเป็นว่า ดังนี้อาจบรรลุได้โดยไม่รุนแรง ผู้ตรของครุต์ซอฟ
เกี่ยวกับ “การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ” เป็นแต่เพียงยุทธศาสตร์อีกอย่างหนึ่งสำหรับฝั่งโลก
ตะวันตกอย่างเจ็บปวดน้อยลงเท่าที่จะเป็นไปได้

๕. ระเบียบสังคมโซเวียต

ในสหภาพโซเวียต กรรมสิทธิ์เอกชนในที่ดิน เครื่องมือผลิตและการแบ่งสรรได้ถูกล้มเลิกไปเพื่อใช้ระบบกรรมสิทธิ์มหาชนเบ็ดเสร็จและถาวร กรรมสิทธิ์ตกอยู่อย่างถาวรกับสถาบัน คือ รัฐ หรือในแง่นามธรรมได้แก่ “สังคม” อย่างไรก็ตาม รัฐเป็นเครื่องมือปกครองและบริหารของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนเจตจำนงทางสังคมของชนชั้นคนงาน และเป็นแหล่งของการกำหนดนโยบายทั้งปวง การควบคุมของพรรคประกันการควบคุมของรัฐ และโดยอาศัยรัฐ ประกันการควบคุมที่ดิน เศรษฐกิจ เครื่องมือของสังคม (กำลังทหาร ตำรวจ ศาล และระบบกฎหมาย) เครื่องมือบังคับชนชั้นและการจัดสรร และสื่อคมนาคม ไม่ว่าใครก็ตามที่ควบคุมพรรค กรรมสิทธิ์ในเครื่องมือผลิตไม่เคยเป็นเป้าหมายของการต่อสู้เพื่ออำนาจ เพราะเป็นสิ่งที่อยู่กับรัฐอย่างถาวร

ตามมาตรา ๑ ของรัฐธรรมนูญโซเวียต “สหภาพแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต (USSR) เป็นรัฐสังคมนิยมของคนงานและชาวนา” ซึ่งมีจำกัดความอยู่ในมาตรา ๑๒ ว่า เป็นสังคมซึ่ง “งาน... เป็นหน้าที่และเป็นเรื่องของเกียรติสำหรับราษฎรที่ร่างกายเป็นปกติทุกคน” และซึ่งจัดระเบียบตามหลักการสองประการ คือ “ผู้ที่ไม่ทำงาน จะไม่ต้องกิน” และ “จากแต่ละคนตามความสามารถของเขา แก่แต่ละคนตามผลงานของเขา” ตามหลักการนี้ของทางการสหภาพโซเวียตได้เป็นสังคมแบบสังคมนิยมมาตั้งแต่ ปี ค.ศ. ๑๙๓๖ และมาบัดนี้ก้าวหน้าไปเป็นอย่างดีบนสายทางไปสู่ระบบคอมมิวนิสต์ ซึ่งความแตกต่างระหว่าง “คนงาน” กับ “ชาวนา” จะไม่มีอยู่ต่อไป และสังคมจะถูกปกครองด้วยหลักการของลัทธิคอมมิวนิสต์ คือ “จากแต่ละคนตามความสามารถของเขา แก่แต่ละคนตามความจำเป็นของเขา”

ครงกันข้ามกับหดักเข้าใจผิด ๆ อันแพร่หลาย ดัภาพโซเวียตมิได้อ้างเป็น
 ดังคมเต็มอภานิยม (egalitarian) ความเหลื่อมล้ำแตกต่างมีอยู่ และถ้ายำดับชั้น
 อำนาจอันแน่นอนและมีกตยตัวแบ่งแยกกลุ่มดังคมหนึ่งจากอีกกลุ่มหนึ่ง ดังคมโซเวียต
 มิได้ถูกนิยามว่าเป็นดังคมปราศจากชนชั้น แต่ได้รับการอธิบายอย่างเป็นทางการว่าเป็น
 ดังคมซึ่งการจัดแย้งของชนชั้น และการวิวัฒนาการของคนต่อคนได้ถูกขจัดไปหมดสิ้น
 แล้ว ต้องชนชั้นเป็นที่รับรองกันคือ คนงานกับชาวนา ซึ่งถือว่าทำงานด้วยกันอย่างกลม
 กัถนและสันติ พวกปัญญาชน ซึ่งไม่มีอำนาจในรัฐธรรมนุญและมิได้ถูกเรียกเป็นทาง
 การว่าชนชั้น เป็นส่วนหนึ่งของระดับสูงชนทางดังคมของชนชั้นคนงาน อย่างไรก็ตาม
 พวกปัญญาชนประกอบเป็นชนชั้นนำของดังคมโซเวียตและจากกลุ่มชนนี้เองเป็นผู้ทำการ
 ค่อสู้เพื่อควบคุมพรรค รัฐ และเศรษฐกิจ แม้ว่ารัฐจะเป็น “เผด็จการของชนกรรมา
 ชัฟ” แต่ตามนัยแห่งรัฐธรรมนุญ รัฐได้รับการนิยามว่าเป็น “รัฐดังคมนิยมแห่งคน
 งานและชาวนา” ซึ่งตามมาตรา ๒ “เคิบโคชั้นและเข้มแข็งโดยผลของการ โคน์ด่าง
 อำนาจของพวกเจ้าของที่ดินและนายทุน”

รัฐโซเวียตเป็น “ประชาธิปไตยชนกรรมาชัฟ” ซึ่งจัดตั้งชนเป็น “เผด็จ
 การชนกรรมาชัฟ” มีหน้าที่ในเบองแรกเพื่อแต่คงออกซึ่งผลประ โยชน์ของชนชั้นคนงาน
 อันเป็นชนชั้นเป็นใหญ่ในดังคมโซเวียต ทำนองเดียวกันที่ “ประชาธิปไตยกฎมพ์” ึ่ง
 ปวงโดยล้าระเป็น “เผด็จการชนกฎมพ์” เหนือชนกรรมาชัฟ หน้าที่ชนแรกของ “เผด็จ
 การชนกรรมาชัฟ” แห่งโซเวียต คือ ดัสถาปนากการควบคุมของชนกรรมาชัฟเหนืออดีต
 ชนชั้นปกครองกฎมพ์เพื่อที่จะกำจัดกวาดล้างชนกฎมพ์ในฐานะชนชั้นหนึ่งและแผ่วทางให้
 ดำหรับดังคมปราศจากชนชั้นซึ่งในบั้นสุดท้ายแล้วรัฐ “สลายตัวไป” นี้จะเป็นไปได้ก็ค่อ
 เมื่อชนกรรมาชัฟทำการยึดอำนาจและโอนเครื่องมือผลิตทั้งปวงให้เป็นของชาติ รัฐ
 ธรรมนุญโซเวียตมาตรา ๔ บัญญัติว่า

“พื้นฐานทางเศรษฐกิจของสหภาพแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต คือ ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมและระบบกรรมสิทธิ์แบบสังคมนิยมในเครื่องมือและปัจจัยผลิตซึ่งสถาปนาขึ้นอย่างมั่นคง โดยผลของการทำลายล้างระบบเศรษฐกิจแบบนายทุนนิยมของการยุบเลิกระบบกรรมสิทธิ์เอกชนในเครื่องมือและปัจจัยผลิต และการขจัดเลิกล้างการรีดนาทาเร้นของคนต่อคน”

มาตรา ๖ บัญญัติต่อไปว่า

“ที่ดิน ทรัพย์สินแร่ธาตุ ถ่านหิน ป่าไม้ โรงสี โรงงาน เหมืองแร่ ที่ดิน การขนส่งทางน้ำและอากาศ ธนาคาร การคมนาคม หน่วยประกอบการเกษตรใหญ่จัดการโดยรัฐ (นาของรัฐ สถานีเครื่องจักรกลและรถแทรกเตอร์ และอื่น ๆ ทำนองเดียวกัน) ตลอดจนหน่วยประกอบการเทศบาลและบ้านอยู่อาศัยจำนวนมากภายในเมืองและแหล่งอุตสาหกรรม เป็นทรัพย์สินของรัฐ กล่าวคือ เป็นของประชาชนทั้งหมด”

นอกจากทรัพย์สินที่รัฐเป็นเจ้าของแล้ว รัฐกรรมนิยมโซเวียตรับรองทรัพย์สินสหกรณ์และนารวมว่าเป็นรูปหนึ่งของกรรมสิทธิ์แบบสังคมนิยม เพราะใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม อย่างไรก็ตาม ที่ดินทั้งหมดเป็นของรัฐและเพียงแต่ให้เช่าแก่กลุ่มสหกรณ์และนารวม “ตัดออกไป” เท่านั้น ทรัพย์สินเอกชนมีอยู่แต่เพียงในสองรูปด้วยกัน คือ (๑) ดึงก่อสร้างของชาวนาและช่างเป็นส่วนตัวที่การผลิตขึ้นอยู่กับแรงงานของเจ้าของเอง (การจ้างคนอื่นเพื่อผลิตกำไรส่วนตัวเป็นที่ถือกันตามนัยแห่งรัฐกรรมนิยมว่าเป็น “การรีดนาทาเร้น” และถูกตงโทษอย่างหนักในฐานะอาชญากรรมร้ายแรงที่สุดอย่างหนึ่งต่อสังคม) และ (๒) ทรัพย์สินส่วนตัวรวมถึงบ้านส่วนตัว ดึงของสำหรับใช้สอยส่วนตัวและครัวเรือนและสิ่งออม

อย่างไรก็ดี การจัดระเบียบสังคมนิยมโซเวียตที่เป็นอยู่เป็นผลเกิดจากสภาพทางสังคมแท้ ๆ ของรัสเซียในเวลาปฏิวัติเคยเป็นส่วนมากเท่า ๆ กับที่เป็นผลของทฤษฎีสังคมของมีกาชและเลนิน “ระบบสังคมนิยม” ในรัสเซียเป็นสังคมที่เกิดขึ้นโดยผลของการที่สหภาพทำการแปรเปลี่ยนด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมแห่งชาติแบบชนบทดำหลัง ภายในช่วงระยะหัวคนเดียว ลักษณะเด่นเฉพาะของระบบเป็นแบบรัสเซียแท้ ๆ เท่า ๆ กันที่เป็นแบบมีกาชอีกด้วย

การแปรรูปสังคมของรัสเซีย

ก่อนการปฏิวัติ รัสเซียเป็นสังคมแบบกึ่งศักดินามีการแบ่งแยกชนชั้นแน่ชัดตายตัว ในระดับยอดเป็นชนกลุ่มเล็ก ๆ ประกอบด้วยเจ้าของที่ดิน ขุนนางราชสำนัก นักบวชชั้นสูง และราชวงศ์แห่งจักรพรรดิซึ่งรวมเข้าด้วยกันเป็นเจ้าของส่วนมากของที่ดิน เพราะปลูกได้ของประเทศและทำการควบคุมรัฐ ในระดับต่ำสุดเป็นประชากรชาวนาถ่วนใหญ่ ซึ่งหิวอดดิน งามาย ไม่รู้หนังสือ และวุ่นวาย ซึ่งเพิ่งถูกปลดปล่อยพ้นจากฐานะข้าทาส (Serfdom) เมื่อไม่นานมานี้เอง และซึ่งมีอารมณ์น่าชิงชังที่คุกคามจะทำลายระเบียบสังคมอยู่นิ่ง ๆ ระหว่างระดับยอดกับระดับต่ำสุด ก็มีชนชั้นกลางกลุ่มเล็ก ๆ ประกอบด้วยพ่อค้า ข้าราชการพลเรือน นักวิชาชีพ ปัญญาชนและนักศึกษาซึ่งก็ได้เป็นชนกลุ่มที่แท้จริงในความหมายแบบมาร์กซิสต์ (คือ พวกนายทุนซึ่งเป็นเจ้าของปัจจัยผลิต) เพราะว่าหน่วยประกอบการอุตสาหกรรมและการเงินส่วนมากในรัสเซียเป็นของนายทุนชาวต่างชาติ ควบคู่ไปกับชนชั้นกลางกลุ่มเล็ก ๆ ก็มีประชากรชนชั้นงานจำนวนมากว่าเล็กน้อย ซึ่งเร่ร่อนมาจากชนบทเมื่อไม่นานมานี้ มีใจหิ้นเห่อออกจากสังคม และดำรงชีวิตแร้นแค้นอย่างไม่น่าเชื่อในมอสโคว์ เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก บากู และลุ่มน้ำโคโนนซ์

ในปี ค.ศ. ๑๘๑๓ ประชากรกว่าร้อยละ ๗๗ เป็นชาวนา แบ่งแยกออกเป็นชาวนาพวกที่ไม่ม้ที่ดินหรือม้ที่ดินแปลงเล็ก ๆ (ราวร้อยละ ๖๖.๗ ของประชากร) และพวกชาวนาที่รวย คือ คูลัค (Kulaks ราวร้อยละ ๑๑.๓) จากที่ดินเกษตรกรรมจำนวน ๓๖๗ ล้านเฮคตาร์ที่ม้เจ้าของก่อนการปฏิวัติ (ภายในเขตแดนของสหภาพโซเวียตก่อนปี ค.ศ. ๑๘๓๘) พวกชาวนาที่จนและมีฐานะปานกลางเป็นเจ้าของที่ดินรวมเข้าด้วยกันเพียง ๑๓.๕ ล้านเฮคตาร์เท่านั้น ส่วนเจ้าของที่ดินรายใหญ่ ราชวงศ์แห่งจักรพรรดิ และคำสอนสำนักออร์ทอด็อกซ์ซึ่งรวมกันเป็นเพียงร้อยละ ๓ ของประชากรเป็นเจ้าของถึง ๑๕.๒ ล้านเฮคตาร์ (๑ เฮคตาร์ = ๒.๔๗๓ เอเคอร์) ชาวนาที่รวยเป็นเจ้าของที่ดินส่วนที่เหลือ

๘๐ ด้านเศรษคาร์ ชาวนาร้อยละ ๓๐ ไม่มีที่ดินเลยแม้แต่ผืนน้อย ส่วนอัคร้อยละ ๓๔ ไม่มีเครื่องมือหรือปศุสัตว์ทำการเกษตรเลย ชนชั้นกลางมีจำนวนราวร้อยละ ๖ ของประชากร ส่วนคนงานในเมืองมีจำนวนราวร้อยละ ๓๓ ของประชากรทั้งหมด

“สงครามคอมมิวนิสต์” และนโยบายเศรษฐกิจใหม่

เจตนาคั้งเดิมของระบอบบอลเชวิค ต้องการสถาปนาตั้งคมคอมมิวนิสต์ ด้วยคำสั่งบริหารโอนที่ดิน ทรัพย์สินกรรมชาติ สถาบันการเงินและโรงงานทั้งหมดของประเทศให้เป็นของชาติ เท่ากับเป็นการเลิกจ้างชนชั้นเจ้าของที่ดินและนายทุน ความแตกต่างของชนชั้นทั้งหมดถูกยุบเลิกไป เช่นเดียวกับยศตำแหน่งในรัฐบาลและกองทหาร พวกคนงานและชาวนาถูกสอนให้ยึดโรงงานและที่ดินในนามของรัฐ และถูกตั้งให้สถาปนาการควบคุมผลิตกรรมและการจัดสรรโดยตรง ระหว่างระยะแรกของ “สงครามคอมมิวนิสต์” (War Communism) นี้ ความเต็มอกภาคเป็นกฎ คือ ความเต็มอกกันในสถานะตั้งคมและความเต็มอกกันในรายได้ โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพและปริมาณของงานที่ปฏิบัติ

ภายใต้ภาวะเหต่าน เศรษฐกิจของประเทศตกอยู่ในสภาพระดำระดำยเมื่อพวกคนงานพิสูจน์ว่าขาดสมรรถภาพที่จัดการโรงงานและหน่วยประกอบกรอื่น ๆ พวกคนงานพากันฉวยโอกาสตงมติเพิ่มค่าแรงงานให้กับตัวเองอย่างไม่คำนึงถึงสภาพความเป็นจริง และให้มีวันหยุดมากมายอย่างไร้เหตุผล เศรษฐกิจในเมืองต่าง ๆ ชะงักกัน พวกคนงานจะจลาจลเมื่อวันจ่ายค่าแรงมาถึงแต่ไม่มีการจ่ายจริง การขาดแคลนอาหารแพร่สะพัดตามท้องถนนในท้องที่ชุมชนอัคร้อยละหนึ่ง เมื่อพวกชาวนาไม่ยอมรับเงินคัมพ็อันไร้ค่าของรัฐและเรียกร้องเอาสินค้าประคิชฐที่มีมูลค่าเทียบเท่ากัน ซึ่งก็ผลิตออกในปริมาณที่ยังน้อยลง ๆ ไป

เดนิสั้งให้ยุคิ “สังครามคอมมิวนิสต์” ในปี ค.ศ. ๑๙๒๑ และนำดังที่เรียกกันว่านโยบายเศรษฐกิจใหม่ (New Economic Policy) มาใช้ ซึ่งยอมให้หรือพินหน่วยประกอบการแบบนายทุนขนาดเล็กได้ชั่วคราว พวกโรงงานและร้านค้าปลั๊กย่อย ๆ ซึ่งเอกชนดำเนินงานและอาศัยผลิตกำไรสูงใจพากันเกิดขึ้นและแพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว ที่จนบัญญัติพอ ๆ กันคือ การคัดัดสินใจของเดนิสในการยุบเลิกอัตราราคาที่รัฐกำหนดตั้งไว้สำหรับสินค้าเกษตรเพื่อกระตุ้นการผลิตทางเกษตร พวกชาวนาถูกกะเกณฑ์ให้ส่งเมล็ดพืชจำนวนหนึ่งแก่รัฐ แต่เดวกก็อาจจำหน่ายอะไรก็ตามตามที่ตนผลิตได้เกินจากจำนวนนั้นในตลาดเปิดเผยด้วยราคาตามที่ตนสามารถเรียกร้องเอาได้ โครงการนี้บังเกิดผลไม่แต่เพียงเป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจชนเท่านั้น แต่ยังทำให้พวกชนชั้นผู้ประกอบการย่อย ๆ เกิดขึ้นมาใหม่อีก (Nepmen) ตามเมืองต่าง ๆ รวมทั้งชนชั้นชาวนาที่รวยหรือคุดัก ซึ่งมีอิทธิผลและสำคัญในแง่จำนวนในชนบทอีกด้วย

“นโยบายเศรษฐกิจใหม่” ถูกนำมาใช้เป็นมาตรการชั่วคราวแท้ ๆ และมีได้หมายจะให้เป็นการชั่วคราว รัฐยังคงดำรง “ฐานะบัญชาเบ้องสูง” ของเศรษฐกิจซึ่งต่อมาได้ลงมาสู่พวกคนกลุ่มเศรษฐกิจใหม่และพวกคุดักผู้โชคร้าย บรรดาชนาการ หน่วยประกอบการอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจใหญ่ ๆ ระบบด้อยคมนาคมและขนส่ง การค้ากับต่างประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ และกรรมสิทธิ์ในที่ดินคงอยู่ในมือของรัฐ นี่เป็นประกันว่ารัฐจะเป็นนายเหนือสถานการณโดยสมบูรณ์ตลอดเวลา แต่ก็เป็นที่ชัดเจนยิ่งๆ ขึ้นว่า “นโยบายเศรษฐกิจใหม่” จะต้องเป็นลักษณะถาวรของระบบโซเวียต หรือไม่ก็จะต้องเลิกทั้งไปส่นับต้นระบบดังคณนิยม ภายหลังมรณกรรมของเดนิส “การอภิปรายยิ่งใหญ่” ได้มีขึ้นในหมู่ผู้ตั้งตำแหน่งของเขาในปีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางอนาคตของโซเวียตรัสเซีย และปัญหาได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้กันซับซ้อนเพื่อชิงอำนาจ ตัดสินใจเด็ดขาดในฐานะเป็นผู้นำโซเวียตคนใหม่ ได้แต่มีคุดักเห็นฝ่ายปรบักษ์ของเขา และราวปี ค.ศ. ๑๙๒๗ รัฐก็มั่นใจพอที่จะผลักดันให้ใช้แผนการห้าปี

อันทะเยอทะยานมุ่งเพื่อก่อตั้งพื้นฐานอุตสาหกรรมหนักสำหรับเศรษฐกิจของรัสเซียและเพื่อใช้เครื่องจักรกล และใช้ระบบนารวมในทางเกษตรกรรม ก่อตัวขึ้น ๆ เพื่อก่อให้เกิดการปฏิวัติทางวัฒนธรรมและวิชาการในสหภาพโซเวียต วงเขตแผนการของเขาเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับชาวนา ทำให้เขาเกิดขัดแย้งกับพวกสังคมนิยมที่หัวเก่ากว่าในพรรคผู้ซึ่งต้องการให้ดำเนินการอย่างระมัดระวังในท้องที่ชนบท แม้จะถึงกับต้องขอการตั้งร่างอุตสาหกรรมลงไปก็ตาม อย่างไรก็ตาม สตาลินได้ตั้งระดับต้นสูงมาก และได้ลงมือใช้มาตรการบริหารกับพวกคูลัค ซึ่งกำลังกักคุณเมล็ดพืชมิให้ออกสู่ตลาดอันเป็นการคุกคามก่อกำให้เกิดการขาดแคลนอาหารในเมืองต่าง ๆ เดิมทีเดียว แผนการห้าปีกำหนดให้ใช้ระบบนารวมเพียงร้อยละ ๒๐ ของเกษตรกรรมของประเทศเท่านั้น แต่สตาลินเกิดเปลี่ยนใจเมื่อโครงการได้ดำเนินไป และคัดค้านใจทำลายล้างพวกคูลัคทั้งหมด

“การปฏิวัติจากเบื้องบน” (ค.ศ. ๑๙๒๘-๑๙๓๓)

จุดหมายต่อรวมของแผนการห้าปีซึ่งเริ่มปฏิบัติในปี ค.ศ. ๑๙๒๘ ในไม่ช้าก็กลายเป็นสิ่งซึ่งไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเป็น “การปฏิวัติครั้งที่สอง” มีเป้าหมายในอันที่จะแปรเปลี่ยนรัสเซียอย่างสิ้นเชิงจากประเทศกสิกรรมต่ำหลังให้เป็นสังคมอุตสาหกรรมและแบบสังคมนิยมทันสมัย สตาลินจะต้องทำให้บรรลุจุดหมายถึง ๘ ประการถ้าจะให้โครงการอันทะเยอทะยานของเขาสำเร็จผล คือ (๑) การขจัดกวาดล้างบรรดาชนชั้นนายทุนที่หลงเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกคูลัค (๒) จัดเกษตรกรรมในรูประบบนารวม (Collectivization) (๓) การสร้างกองทัพขนาดใหญ่ของเหล่าคนงานอุตสาหกรรมขึ้นจากมวลชนชาวนาที่ไม่ประดีประดำแท้ ๆ (๔) การสร้างฐานอุตสาหกรรมหนัก (๕) การสร้างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญวัฒนธรรมและวิชาการขึ้นจากชนชั้นคนงานผู้จะสามารถจัดการกับความต้องการของสังคมอุตสาหกรรม (๖) การใช้เครื่องจักรกลอย่างรีบเร่งในเกษตร-

กรรมเพื่อชดเชยปริมาณแรงงานในชนบทที่ลดลงไปเพราะโครงการสร้างอุตสาหกรรม
(๗) การแปรเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการศึกษาของสังคมเวียดนาม (๘) การตั้งวง
รักษาอำนาจของเขาเองไม่ว่าจะด้วยค่าจ้างเพียงใดก็ตาม

สถานการณ์ที่วาระนี้จะไม่ได้เห็นการยกมาตรฐานการครองชีพ เพราะ
จะต้องเป็นระยะของการเลี้ยงสัตว์พร้อมกับจะมีทางเป็นไปได้ว่าอาหาร ที่อยู่อาศัย และ
เครื่องนุ่งห่มจะถูกลดลงไปในระดับพออยู่พอดีเท่านั้น หน้าที่ความหมายของความทะเยอ
ทะยานของสถานการณ์เทียบเคียงได้เพียงด้วยพลังค่าจ้างที่เกือบจะอยู่เหนือเขา คือ (๑) ความ
เป็นปฏิปักษ์ของโลกนายทุนนิยมซึ่งคาดหวังจะให้เขาดม้เหลว (๒) การขัดขวางของ
ชาวนา เฉพาะอย่างยิ่งพวกผู้คัดค้านการระบบนารวม (๓) การขัดขวางของคู่แข่งของ
เขาภายในพรรค (๔) การขาดแคลนเงินตราต่างประเทศที่ต้องการในการซื้อเครื่อง
จักรจำเป็นและจ้างช่างเทคนิคและผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและซึ่งอาจจะได้มาก็แต่ด้วยการ
จำหน่ายสินค้าเกษตรกรรมในตลาดโลกเท่านั้น และดังนั้นจึงเป็นการลดปริมาณภายใน
ประเทศ (๕) ความเฉื่อยอันเป็นมรดกของประชากรซึ่งด้าหลัง ไม่รู้หนังสือ งบประมาณ
และโดยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร

แผนการของสถานการณ์ดำใจมืด แต่ด้วยค่าจ้างมหาศาล คนนับล้าน ๆ ตาย
เพราะความอดอยาก เพราะความตรากตรำ การเนรเทศ และการประหารเพื่อว่าเวียดนาม
จะได้เป็นประเทศอุตสาหกรรม เนื่องจากคนส่วนมากที่รับเคราะห์เป็นพวกชาวนา การ
เปลี่ยนให้ทันสมัยของเวียดนามจึงบรรลุผลด้วยการสูญเสียของประชากรชาวนาเป็นส่วนใหญ่
ซึ่งยังคงเป็นชนชั้นสังคมของโซเวียตเวียดนามที่ถูกเอาเปรียบและกดขี่มากที่สุด

จำนวนประมาณของประชาชนที่ตายระหว่างโครงการสร้างระบบนารวมมี
ตั้งแต่ ๓ ล้าน ถึง ๑๕ ล้าน และการสูญเสียประชากรทั้งหมดของเวียดนามในระยะนี้
ประมาณกันไว้ราว ๒๐ ล้าน ความพิพาทล้มจมยั้งรุนแรงยิ่งขึ้นอีกด้วยฝนฟ้าแดดซึ่งทำ
ให้ผืนแผ่นดินเสื่อมโทรมระหว่างการกระตุ่นระบบนารวมถึงขีดสุดและด้วยวิกฤตเศรษฐกิจ

กิจของโลกซึ่งทำให้ราคาเมล็ดพืชตกต่ำลงในตลาดโลก ถึงทรงจำของยุคนั้นสะกิดเตือนใจ
อย่างไม่รู้ตัวในจิตใจและจิตวิทยาของประชากรโซเวียตทั้งในเมืองและชนบท ส่วนแอม
เป็นทางกายวิภาคยังคงเป็นที่ประจักษ์เห็นได้จากสถิติการผลิตอันต่ำหลัง จากภาวะการ
ครองชีพอันตกต่ำของพวกเขา จากจำนวนปลุกี่ตัวและจากการขาดความอดอยากอย่างคืด
และต่อต้านของชาวนาในนารวม

ราว ค.ศ. ๑๙๓๔ พวกคูดักได้ถูกทำลายล้างและชาวนาร้อยละ ๘๐ ถูกแปร
สภาพจากชนชั้นชาวนาเอกชนให้เป็นกลุ่มรวมซึ่งอยู่ภายใต้การผูกมัดของรัฐ การแปร
เปลี่ยนได้รับการอธิบายต่อมาว่าเป็น “การปฏิวัติครั้งที่สอง” หรือ “การปฏิวัติจาก
เบองบน” เพราะถูกกระตุ้นจากรัฐบาลต่อประชาชน ไม่ใช่เกิดขึ้นจากเบองล่างเป็นปฏิ
บัษัต่อรัฐบาล อันที่จริง มันเป็นการผ่าตัดทางศีลยกรรมอย่างนองเลือดครั้งใหญ่ครั้ง
ที่ต่องกับชนชั้นหนึ่งให้พ้นไปจากองค์ตั้งคมต่อจากการขจัดกวาดล้างชนกุ่มพี ด้วยการ
สร้างเกษตรกรรมให้เป็นระบบนารวมและการทำลายล้างชนคูดัก ดัญดัลักษณะที่หลงเหลือ
ของกรรมสิทธิเอกชนในปัจจุบันผลิตจึงเป็นอันถูกขจัดให้หมดสิ้นไป ดังนั้น ดัตาดินจึง
รายงานได้ในปี ค.ศ. ๑๙๓๕ ว่า

“ชนชั้นราชชาติดิน...ชนชั้นนายทุน...ชนชั้นคูลัก... และพ่อค้าและนักแสวงกำไร
...ไม่มีอยู่อีกต่อไป ดังนั้น ชนชั้นรัตนาทาเร้นทั้งปวง ณ บัดนี้จึงเป็นอันถูกขจัดหมดสิ้นไป
แล้ว ยังคงเหลือก็แต่ชนชั้นคนงาน...ชนชั้นชาวนา...ปัญญาชน” (Stalin, *Leninism :
Selected Writings* หน้า ๓๘๒)

“การปฏิวัติครั้งที่สอง” นำเอาคุณลักษณะแรงผลักดันมาสู่สิ่งที่โดยสาระ
เคยเป็นตั้งคมที่มาก่อน ราว ค.ศ. ๑๙๓๗ ชนชั้นคนงานเกือบเป็นต่องเท่าของจำนวนปี
ค.ศ. ๑๙๒๘ ส่วนปัญญาชนเกือบเป็นต่องเท่าระหว่างระยะเวลาเดียวกัน จำนวนของชาวนา
ลดลงไปราวร้อยละ ๒๐

ลำดับชั้นของสังคมโซเวียต

โดยทางการ มีชนชั้นเพียงสองชั้นในสังคมโซเวียตทุกวันนี้ คือชนชั้นคนงาน และชาวนาในระบบนารวม กลุ่มปัญญาชนไม่เรียกว่า “ชนชั้น” หากเป็น “อันดับชน” (Stratum) และถือว่าเป็นลำดับชั้นเหนือชนชั้นคนงาน แต่กระนั้น “อันดับชน” นี้ เป็นกลุ่มสังคมสำคัญที่สุดในรัสเซียเดิยว่นและแบ่งออกไปเป็นอันดับชนหรือชนผู้น้อยจำนวนหนึ่ง ขนาดจำนวนและอิทธิพลโดยเทียบกันของกลุ่มสังคมทั้งสามขึ้นอยู่กับภาวะที่หมุนเวียนนับแต่ ค.ศ. ๑๙๒๘ และยังคงเปลี่ยนแปลงอยู่ต่อไป

นับแต่การปฏิวัติ การสร้างอุตสาหกรรมของรัสเซียได้เพิ่มขนาดและความซ้ำของชนชั้นคนงาน และความก้าวหน้าทางวัฒนธรรมและการศึกษาได้ขยายกลุ่มปัญญาชน และทำให้คนพวกนี้สามารถเป็นกลุ่มชนนำทางสังคมและการเมือง (ตาราง ๕-๑ หน้า ๖๓๘) ในกระบวนการนี้ จำนวนของชาวนาได้ถูกตัดอย่างรุนแรงราวเกือบครึ่งหนึ่ง

สังคมชนบท—หน่วยไร่นา

ตามสำมะโนปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ร้อยละ ๕๒ (๓๐๘,๘๔๘,๘๕๕) ของประชากรโซเวียตยังคงมีลักษณะเป็นแบบชนบท แม้ว่าเพียงร้อยละ ๓๓.๔ (๖๕,๕๐๐,๐๐๐) ประกอบด้วยชาวนาในนารวมและครอบครัว ร้อยละ ๐.๓ (๖๐๐,๐๐๐) ประกอบด้วยชาวนาเอกชนและช่างฝีมือ ที่เหลือร้อยละ ๒๐ (๔๒,๘๐๐,๐๐๐) ที่ประกอบเป็นประชากรชนบทเป็นประเภท “คนงานและลูกจ้าง” และครอบครัว ซึ่งรวมถึงคนงานในนาของรัฐและสถาบันเกษตรอื่น ๆ เป็นของรัฐ และสมาชิกของกลุ่มปัญญาชนในชนบทและครอบครัว

สถาบันชนบทสำคัญสองอย่างของสังคมโซเวียตได้แก่คอคอดคอซ (kolkhoz) หรือนารวม และซอฟคอส (Sovkhoz) หรือนาของรัฐ นารวมหรือคอคอดคอซเป็นที่ถือ

ตาราง ๕-๑ โครงสร้างสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงในสหภาพโซเวียต
 ค.ศ. ๑๙๑๓ - ๑๙๖๐^ก (ในอัตราร้อยละ)

ชนชั้น	ค.ศ.						จำนวนรวม ๑๙๕๕
	๑๙๑๓	๑๙๒๘	๑๙๓๗	๑๙๓๙	๑๙๕๕	๑๙๕๕	
ขุนนาง ชนชั้นกลาง ระดับสูง นักบวช							
นายทหาร ฯลฯ	3.0	0	0	0	0	0	(สูญ)
กษัตริย์	11.3	4.6	0	0	0	0	(สูญ)
ชนชั้นกลาง		0	0	0	0	0	(สูญ)
และ	6.0						
กลุ่มปัญญาชน		4.0	14.0	17.5	58.3	22.8	47,600,000
คนงาน	13.0	13.6	22.2	32.2			
ชาวนา นารวม	0	2.9	57.9	47.9	41.2	31.4	65,500,000
ชาวนาส่วนเอกชน และช่างฝีมือ	66.7	74.9	5.9	2.6	0.5	0.3	600,000

ก แหล่งที่มา : *Narodnoye Khozyaistvo.....v 1959 Godu; Vestnik Statistiki*, No. 12, 1960 หน้า ๑-๒๑

ข รวมถึงคนงานคอลลอกซ์และ “ชนชั้นคนงานในชนบท” อื่น ๆ อีกหลายล้านคน

กันของคอมมิวนิสต์ว่าเป็นรูปที่ต่ำโดยเทียบกันขององค์การสังคมนิยมซึ่งต่างจากรูปคอม-
มูน ที่เป็นอุดมคติมากกว่าและซอฟทอซ ซึ่งระบอบโซเวียตส่งเสริมมาแต่แรกในฐานะ
เป็นรูปที่เหมาะสมกว่าสำหรับสังคมนิยม

คอลลคอซ แบบส่วนสำคัญของนารวม (คอลลคอซ) ไม่ใช่ทั้งสหกรณ์แท้ ๆ
หรือหน่วยประกอบการที่เป็นของรัฐ คอลลคอซอาจอธิบายได้ดีที่สุดในแง่เป็นสหกรณ์ที่
ได้ถูกสถาปนาขึ้นและควบคุมดูแลโดยรัฐ ที่ดินเกษตรส่วนใหญ่รวมเข้าด้วยกัน แต่
ชาวนามีสิทธิที่จะมีบ้านของตนเอง และส่วนแบ่งเล็ก ๆ ซึ่งคนอาจเพาะปลูกพืชผักและ
ผลไม้เพื่อจำหน่ายในตลาดทั่วไป ชาวนายังได้รับอนุญาตให้เลี้ยงเบ็ดไก่ฝูงเล็ก ๆ ฝูงหนึ่ง
และวัวหนึ่งตัวของตนเอง ไม่ว่าจะกรณีใดก็ตาม ชาวนาไม่อาจจ้างใครนอกจากสมาชิก
ของครอบครัวโดยตรงของคนให้ทำงานในส่วนส่วนตัว การที่มีส่วนส่วนตัวและเวลาที่
พวกชาวนาใช้ทำงานในส่วนส่วนตัวเช่นนี้เป็นสาเหตุของความกังวลและเดือดร้อนใจ
แก่ระบอบโซเวียต และแม้กระทั่งมีส่วนทำให้เกิดการโต้เถียงเผด็จร่อนทางอุดมการณ์
ในบรรดาที่ประชุมชั้นสูงสุดของรัฐและของพรรค ข้อกังวลสำคัญคือว่ามันทำให้ความ
รู้สึกของกรรมสิทธิ์เอกชนและจิตวิทยาแบบนายทุนนิยมคงเหลืออยู่ซึ่งระบอบโซเวียต
อยากจะดับด่างให้หมดสิ้นไป

คอลลคอซ ถือว่าถูกปกครองโดยบรรดาสมาชิกของตนเองประชุมกันในที่
ประชุมใหญ่ ซึ่งในทางทฤษฎีได้รับมอบอำนาจเด็ดขาดคณะกรรมการบริหารและประชาชน
หรือผู้อำนวยการที่จะจัดการไร่นาตามกฎบัตรคอลลคอซ ที่ประชุมใหญ่ถือว่าเป็นผู้ยืนยัน
แผนผลิตกรรมของไร่ เป็นผู้รับหรือซบดมามาก และวางระเบียบข้อบังคับทั่วไปเกี่ยวกับ
การเงินและบริหาร โดยแท้จริงผู้อำนวยการ “ได้รับเลือกตั้ง” ภายหลังจากที่ได้รับแต่งตั้ง
โดยเจ้าหน้าที่ของพรรคและรัฐ ไม่ซ้ำหลังจากการปลดมาเดนอกพอออกจากตำแหน่ง
นายกรัฐมนตรีนปี ค.ศ. ๑๙๕๕ มีประชานารวมคนใหม่ประมาณ ๓๐,๐๐๐ คนได้รับ
แต่งตั้งตามคำสั่งจากมอสโคว์ และทั้งหมด “ได้รับเลือกตั้ง” อย่างถูกต้องโดยนารวม

ของตนเอง คณะกรรมการบริหารโดยปกติได้รับเลือกหรือยืนยันโดยเจ้าหน้าที่ของพรรค
ในท้องถิ่นและรัฐ

ลักษณะ “ดัมครีจ” ของนารวมและการควบคุมทางทฤษฎีของพวกเขา
ต่อที่ประชุมใหญ่ถูกดัดแปลงไปได้อย่างง่ายดายด้วยการพิจารณาไม่แต่เพียงถึงระบบดำเนินงาน
อย่างไรในทางปฏิบัติเท่านั้น หากยังพิจารณาถึงเสรีภาพที่กฎหมายอนุญาตให้อีกด้วย
ข้อจำกัดทางกฎหมายประการแรกคือที่ดินเป็นของรัฐ เพื่อตอบแทนการใช้ที่ดินบรรดา
หน่วยงานก่อนปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ถูกบังคับให้ส่งมอบผลผลิตในอัตราจำนวนหนึ่งแก่รัฐตาม
ราคาที่รัฐกำหนดไว้ ซึ่งต่ำกว่ามากจากราคาที่รัฐจำหน่ายต่อในตลาด การส่งมอบโดย
บังคับนี้ถูกยกเลิกไปในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ และรัฐได้เตือนพวกเราน่าว่าไม่อาจได้รับผลตอบแทน
แน่นอนในเรื่องตลาดโดยอัตโนมัติอีกต่อไป ในตอนนั้นรัฐจะขอแค่เฉพาะสิ่งที่ตนต้องการ
ตามราคาที่แข่งขันกัน อย่างไรก็ตามที่ดินค่าเกษตรยังคงขาดแคลน ย่อมไม่มีทาง
ว่านารวมจะขาดผู้ซื้อ และพวกเราน่าหวังหายก็ได้ราคาที่สูงกว่าชนกว่าแต่ก่อน

ก่อนปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ได้มีข้อจำกัดประการที่สองคือการริเริ่มของหน่วยงาน
ที่หายไปในรูปของสถานีเครื่องจักรและรถแทร็คเตอร์ (MTS) อันเป็นของรัฐ ซึ่ง “ให้
เช่า” เครื่องจักรขนาดหนักทางเกษตรของคนแก่หน่วยงานภายใต้ “สัญญา” เป็นการ
แลกเปลี่ยนกับการชำระค่าเช่าด้วยผลผลิต ด้วยวิธีนี้ รัฐจึงเป็นเจ้าของไม่เฉพาะแต่ที่ดิน
เท่านั้น หากยังเครื่องมือผลิตสำคัญอีกด้วย อำนาจนี้จะหวังเห็นด้วยสัญญากับสถานี
เครื่องจักรและรถแทร็คเตอร์เป็นการให้เครื่องมือควบคุมอันสัมฤทธิ์ผลแก่รัฐเหนือหน่วย
นาที่หาย เพราะรัฐจะต้องพอใจกับเกณฑ์การทำงาน กับกำหนดแผนงาน โครงการ
ส่งมอบโดยบังคับ และกับการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ก่อนที่จะยอมให้สัญญาแก่หน่วย
นาอื่นๆ สถานี ๑ ถูกยุบเลิกไปในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ และเครื่องอุปกรณ์ของสถานี ๑ ถูกขาย
ให้แก่หน่วยงานต่างๆ แต่ตอนนั้นหน่วยงานเหล่านี้จะต้องจ่ายผ่อนส่งค่าเครื่องจักรให้แก่
รัฐและต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันทางการเงินอื่นๆ ต่อรัฐในเรื่องเงินกู้ การช่วยเหลือทาง

วิชาการและเมตต์พันธุ์แบบใหม่ ๆ ก่อนที่หน่วยรวบรวมทั้งหลายจะแบ่งสรร “ผลกำไร” ใน
หมู่สมาชิกของตน

ชาวนาได้รับชำระเป็นเงินสดและเป็นของสำหรับบริการของคนในหน่วยนา
ตามจำนวนหน่วย “วันแรงงาน” (Labor-day) ที่คนได้ปฏิบัติสะสมมาในรอบปี “วัน
แรงงาน” เป็นเกณฑ์ผลิตที่กำหนดไว้อย่างพดการซึ่งกฎหมายวางไว้ และอาศัยผู้คร
เกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพของงานที่ทำ รายได้ทั้งหมดคิดคำนวณในแง่ของ “วันแรง
งาน” ซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงตามแรงงานจริงๆ ที่ได้ทำในระหว่างทำงาน แต่ให้หน่วยราก
ฐานอื่นหนึ่งซึ่งอาจคุณและหารและปรับใช้ได้ทันทีกับแบบต่างๆ ของแรงงานชนบท ในปี
ค.ศ. ๑๘๔๘ เกณฑ์วันทำงานต่าง ๆ กัน ๘ อย่างได้ถูกกำหนดวางขึ้น เกณฑ์ค่าที่สุด
กำหนดอัตราเป็นครึ่ง “วันแรงงาน” สำหรับเต็มหนึ่งวันของงานจริงๆ สำหรับงานฝีมือ
น้อยที่สุดซึ่งกระทำในหน่วยนา และอัตราสูงสุดกำหนดไว้เป็น ๒.๕ ของ “วันแรงงาน”
หรือ ๕ เท่าของอัตราค่าที่สุด

โดยที่ชาวนาอาจทำได้มากขึ้นด้วยการทำงานให้มากขึ้นในสวนแปลงเล็ก ๆ
ของตนเองซึ่งบางครั้งก็ขยายออกไปโดยผิดกฎหมายด้วยกวิธีต่าง ๆ ดังนั้น ในปี ค.ศ.
๑๘๓๘ รัฐจึงวางกฎบังคับชาวนาให้ทำงานถึง “เกณฑ์” ซึ่งหาไม่แล้วก็จะได้รับโทษทาง
อาญาและปรับ และให้สะสมรวมจำนวนขั้นต่ำสุดของหน่วย “วันแรงงาน” ระหว่างปี
ซึ่งหาไม่แล้วก็จะถูกเนรเทศไปไซบีเรีย โทษอาญาถูกยุบเลิกไปในปี ค.ศ. ๑๘๕๖ แต่ไม่
ได้เลิกโทษปรับ แม้จะมีโทษปรับ ชาวนาบางคนก็ยังเห็นว่าเป็นผลกำไรมากกว่าโดยทำ
งานให้กับไร่แปลงของตนเองซึ่งตนอาจปลูกอะไรก็ได้ที่ตนต้องการ เพื่อสนองความต้องการ
การอุปโภคบริโภคและจำหน่ายออกในตลาดเปิดเผยในราคาที่สูงชัน ชาวนาเพาะปลูกไร่
ของตนเองด้วยใจรัก และตั้งที่ตนผลิตมักจะมีคุณภาพสูงกว่าที่หน่วยนาผลิตซึ่งตนต้อง
รายงานตัวทำงานอย่างจำใจ ในบางประเภทของผลิตภัณฑ์กรรมเกษตร ไร่แปลงเล็ก ๆ รวม
กันผลิตได้มากกว่านารวมเอง เป็นต้นว่าไร่สวนตัวผลิตมันฝรั่งร้อยละ ๖๗ ของทั้งหมด
ใช้ร้อยละ ๘๗ นมร้อยละ ๕๗ และเนื้อสัตว์ร้อยละ ๕๕

รายได้ของชาวนาจึงประกอบขึ้นด้วยเงินสดและผลผลิตที่คนได้รับในฐานะ
เป็นหุ้นของคนในเขตกำไรในหน่วยงาน รวมด้วยสิ่งที่คนเพาะปลูกจัดทำขึ้นในไร่ของตน
สำหรับการอุปโภคบริโภคของตนเองหรือสำหรับจำหน่าย รายได้ของชาวนายังคงเด็ก
น้อยอย่างเหลือเกิน และภรรยาที่พวกเขาได้มาโดยปกติต้องทำงานเพื่อให้รายได้
พอกับรายจ่าย บุคคลที่ไ้รายได้สูงที่สุดในหน่วยงานโดยปกติได้แก่ผู้อำนวยการซึ่งได้รับ
หน่วย “วันแรงงาน” จำนวนหนึ่งแต่แรกทีเดียว ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพและขนาด
และแบบของหน่วยงานที่ตนจัดการ เช่นเดียวกับผู้จัดการโรงงาน ผู้อำนวยการหน่วยงาน
อาจได้รับปันผลและรางวัลเงินอื่น ๆ ในกรณีที่ทำได้เกินกว่าเกณฑ์ผลิด บัญชาชนใน
ชนบท “สตาคาโนวิท” (Stakhanovites) คือคนงานซึ่งทำเกินเกณฑ์กำหนดของตนเป็น
ประจำในจำนวนมาก และคนงานที่มีฝีมืออื่น ๆ ยังได้รับค่าจ้างอย่างงามอีกด้วยโดย
เปรียบเทียบ

ซอฟคอส นาของรัฐได้รับการอธิบายว่าเป็นรูปของเกษตรกรรมแบบสังคมนิยม
นิยมในสังคมนิยมโซเวียตและเป็นรูปการจ้ดองค์การที่โปรดปรานของระบบโซเวียต แต่พวก
ชาวนาเกิดขึ้นและเกิดขึ้นไปก่อนการรวมเข้าด้วยกัน หน่วยงานรวมโดยเฉลี่ยกลุ่มที่นาประมาณ
๕,๐๐๐ เฮคเตอร์ ส่วนซอฟคอส โดยเฉลี่ยกลุ่มถึง ๓๕,๐๐๐ เฮคเตอร์ (ตาราง ๕-๒ หน้า
๖๔๔) แนวโน้มนี้ยังเป็นไปในทางที่ขนาดนาวมใหญ่ขึ้นและซอฟคอสขนาดเล็กลง ซึ่ง
ในที่สุดแล้วข้อแตกต่างในเรื่องขนาดก็จะหมดความสำคัญไป ซอฟคอสจัดดำเนินงานโดย
ผู้อำนวยการซึ่งรัฐมนตรีเกษตรแต่งตั้ง มีสถานะเทียบได้กับของผู้จัดการโรงงานขนาด
ใหญ่และโดยปกติสำคัญยิ่งกว่าผู้อำนวยการของคอดคอส เขายังมักเป็นผู้มีประสพการณ์
และการศึกษามากกว่าผู้อำนวยการของคอดคอส คนงานถูกรัฐจ้างและได้รับค่าจ้าง คน
งานพวกนี้ไม่ถือว่าเป็นชาวนาในเอกสารทางการ แต่รวมอยู่ในประเภท “คนงานและ
ถูกจ้าง” หน่วยงานจำนวนมากอาจจัดรวมกลุ่มเข้าด้วยกันเป็นหน่วยปกครองที่ใหญ่ขึ้น
คือหน่วยทรัสต์ (trust)

ตาราง ๕-๒ คอลคอกซ ซอฟคอกซ และสถานีเครื่องจักร
และแทร็คเตอร์ ค.ศ. ๑๙๒๘-๑๙๖๐^ก

	๑๙๒๘	๑๙๔๐	๑๙๕๓	๑๙๕๗	๑๙๕๙	๑๙๖๐
คอลคอกซ	33,300	236,900	93,300	78,200	54,600	44,900
ซอฟคอกซ	1,407	4,159	4,857	5,905	6,496	7,375
สถานีฯ	6	7,069	8,985	7,903	34	23

ก แหล่งที่มา: *Narodnoye Khozyaistvo..... v 1959 Godu.*

ซอฟคอกซเป็นจำนวนมากตั้งอยู่ในท้องที่ห่างไกล และส่วนมากของที่ดินใหม่ ๆ ที่นำมาใช้เพาะปลูก เป็นต้นว่า "ที่ดินบริบูรณ์" (virgin lands) ได้ถูกจัดขึ้นเป็นนาของรัฐ เช่นเดียวกับนารวม ซอฟคอกซเป็นประชาคมชนบทที่เลี้ยงตัวเองได้พอโดยมีศูนย์หย่อนใจ มีโรงเรียน ตำนักแพทย์ ห้องทดลอง เครื่องจักรเกษตร ดีดัว และเครื่องอุปกรณ์ของตนเอง ซอฟคอกซจำนวนมากมุ่งข่าวของในพืชพันธุ์บางอย่าง และมักเป็นศูนย์กลางการทดลองทางเกษตรมีเจ้าหน้าที่ทางวิทยาศาสตร์และวิชาการของตนเอง

อันดับชนสังคมชนบท

อันดับชนสังคมแตกต่างกัน ๕ อันดับ เดิมโคชขายตัวชนในสังคมชนบทของโซเวียต ประมาณร้อยละ ๖๐ ของประชากรชนบทเป็นชาวนารวมคา ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๔๐ ประกอบด้วยปัญญาชนในชนบท หัวหน้างานชนบท ชนชั้น "คนงาน" ชนบท และชาวนาในหน่วยซอฟคอกซ

ผู้อำนวยการ รัฐบาลมีรามีคสังคมชนบทในระดับยอดได้แก่บรรดาผู้อำนวยการของนารวมและซอฟคอกซ ผู้ซึ่งโดยทั่วไปไม่ใช่คนพื้นเมืองของท้องที่คนปฏิบัติงาน ผู้อำนวยการไม่ว่าของคอลคอกซหรือของซอฟคอกซเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของพรรคและของรัฐ ซึ่งคนต้องได้ใจเพื่อตำแหน่งฐานะของตน เพื่อเงินเดือนและปันผลสำหรับผล

ผลิตกรรมที่เด่น และเพื่ออนาคตทางวิชาชีพและการเมืองของตน เป้าหมายเบื้องต้น
ของเขาจึงมีเพื่อสนองความต้องการของพรรคและรัฐ ไม่ใช่เพื่อชื่อนามซึ่งมักจะกลายเป็น
เพียงเครื่องมือผลิตเท่านั้น ผู้อำนวยการโดยปกติเพาะความนิยมในหมู่ชาวนาและ
สนองประโยชน์ของชาวนาเฉพาะต่อเมื่อจะเป็นการส่งเสริมผลิตกรรมและเป็นทางนำไปสู่
การจัดการที่มีประสิทธิภาพเท่านั้น ในฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาด ผู้อำนวยการรับผิดชอบ
ชอบที่จะคอยดูว่ารัฐได้รับผลผลิตในส่วนที่เหมาะสม ว่าทรัพย์สินของรัฐปลอดภัยจากการ
ปล้นสะดมและว่าโครงการปลูกฝังดัตริได้ให้แก่พวกชาวนา (โดยร่วมมือกับองค์การพรรค
ท้องถิ่น) เพื่อให้แน่ใจว่าจะปฏิบัติตามคำบงการทั้งหมดของรัฐและพรรคอย่างซื่อสัตย์

ผู้อำนวยการมักเป็นบุคคลทางบริหารและการเมืองที่ทรงอิทธิพลมากที่สุด
ในท้องถิ่นบท รวมทั้งเดชานูการพรรคท้องถิ่นและประธานของโซเวียตท้องถิ่น ซึ่งผู้อำนวยการ
การมีส่วนร่วมอำนาจการเมืองด้วยกัน บุคคลทั้งสองดังกล่าวมีอำนาจที่ทรงอิทธิพลใน
การตรวจตราและตรวจสอบบัญชีและยังรับผิดชอบในการถ่ายทอดคำสั่งของพรรคและรัฐ
หากแต่มีได้รับมอบอำนาจจัดการและบริหารเหนือหน่วยงานต่าง ๆ ผู้อำนวยการเองมัก
จะเป็นบุคคลทางการเมืองผู้ทรงอิทธิพลที่สุดในตำบลท้องถิ่นเพราะประสพการณ์และสมาชิก
ภาพอันยาวนานในพรรค ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ผู้อำนวยการจำนวนกว่าร้อยละ ๘๕ เป็น
สมาชิกพรรค ผู้อำนวยการ เดชานูการพรรคและประธานโซเวียตมักประกอบเป็น
“อำนาจสามเต้า” (troika) หรือคณะผู้นำ (directorate) ในท้องถิ่น และทั้งสามรวมกัน
ครองอำนาจการเมืองทั้งหมดโดยแท้จริงในท้องถิ่นบท

นับวันมากยิ่งขึ้น ๆ ชน พวกผู้อำนวยการเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาน
ศึกษาทางเกษตร แต่คนเหล่านี้โดยทั่วไปมีกำเนิดจากชนบทมากกว่าจากเมือง ผู้อำนวยการ
การกว่าร้อยละ ๘๕ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ได้ผ่านการศึกษาระดับสูง หรือชั้นมัธยมเฉพาะ
ด้าน ส่วนอีกกว่าร้อยละ ๕๖ เคยผ่านประสพการณ์มากกว่า ๓ ปี ในฐานะผู้จัดการไร่
หรือที่ผู้อำนวยการเกือบร้อยละ ๔๕ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ มีประสพการณ์มานานน้อยกว่า ๓ ปี

นี้ เป็นประจักษ์พยานแสดงถึงการหมุนเวียนแทนที่อย่างรวดเร็วในตำแหน่งฐานะอัน
สำคัญ

ในปีค.ศ. ๑๘๕๘ จำนวนประธานคอดคอกซ์ และผู้ช่วยแสดงว่ามี ๑๐๒,๘๐๐ คน
แต่ราวเดือนเมษายนค.ศ. ๑๘๖๐ เพื่อให้สอดคล้องกับการรอนารวมตามแผน จำนวน
ได้ลดลงเหลือ ๗๓,๘๒๘ ในจำนวนนี้ ๔๖,๑๖๘ จัดอยู่ในประเภทเป็นผู้ช่วยราชการ และ
๒๓,๗๖๐ เป็นผู้ช่วยผู้ช่วยราชการ ในขณะที่นารวมมีขนาดใหญ่ขึ้น ความสับสนซับซ้อนของ
การจัดการและความสำคัญของการเมืองในนครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก การรวมกิจการ
รวมซึ่งดำเนินมาตั้งแต่ปีค.ศ. ๑๘๕๐ อธิบายได้อย่างมากถึงอัตราส่วนที่สูงขึ้นของผู้ช่วย
การนารวมที่มีวุฒิทางวิชาการและมีมุดสนใจทางการเมือง โดยที่จำนวนของซอฟคอกซ์ใน
ปี ค.ศ. ๑๘๖๐ แสดงว่ามี ๗,๓๗๕ หน่วย จำนวนผู้ช่วยราชการซอฟคอกซ์และผู้ช่วยคงจะ
ต้องมีจำนวนระหว่าง ๑๕,๐๐๐ ถึง ๑๘,๐๐๐ เพราะว่าหน่วยนาของรัฐใหญ่ ๆ บางแห่ง
มีผู้ช่วยผู้ช่วยราชการมากกว่าหนึ่งคน

ชาวนา กลุ่มชาวนาสามัญเองแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มแรกได้แก่คน
ที่ทำงานในซอฟคอกซ์ (ประมาณ ๔ ล้าน) ซึ่งส่วนมากมีความชำนาญเฉพาะด้านอยู่บ้าง
กลุ่มที่สองประกอบด้วยชาวนานารวมจำนวนประมาณ ๓ ล้าน ซึ่งทำงานที่อาศัยความ
ชำนาญเฉพาะด้านบางอย่างในการผลิตพืชผล ส่วนกลุ่มที่สามคือพวกมูซิก (muzhiks) มี
จำนวนประมาณ ๒๔ ล้านเป็นพวกที่ไม่มีความชำนาญด้านใด ๆ พวกนี้ประกอบเป็น
ชาวนานารวมส่วนใหญ่มหาศาลที่เคียวและอยู่ระดับต่ำสุดของโครงสร้างสังคมชนบท และ
จริง ๆ แล้วต่ำสุดในระเบียบสังคมและเศรษฐกิจของโซเวียตทั้งหมด พวกชาวนาของ
ซอฟคอกซ์มีสถานะสูงสุดของสามกลุ่มนี้ รายได้เป็นเงินของชาวนากลุ่มนี้สูงกว่าพวก
ชาวนาคอดคอกซ์มาก แม้ว่าในนารวมที่ฐานะดี ๆ บางแห่ง พวกชาวนารวมอาจมี
ฐานะดีกว่าก็ได้

กลุ่มชาวนาโซเวียตจำนวนประมาณ ๗๐ ล้าน (รวมทั้งครอบครัว) ทั้งใน
นารวมและนาของรัฐโดยส่วนรวมแล้วยังคงแข่งกับชนชั้นคนงานในฐานะเป็นชนชั้นสังคม

เด็วที่ใหญ่ที่สุดในสังคมโซเวียต ทั้งที่ชาวนาทำงานนานและหนักกว่าคนงานในเมือง
แต่ก็ได้รับน้อยกว่าชนชั้นอื่นใดในด้านการศึกษา บริการทางแพทย์ สุขาภิบาล การชน
ส่งและคมนาคม ดินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องหย่อนใจ และเครื่องอำนวยความสะดวก
ธรรมดาอื่น ๆ ของชีวิตโซเวียต ในแง่ของรายได้จริง แม้กระทั่งข้อมูลของโซเวียตเอง
ก็รายงานในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ว่ารายได้ของชาวนาโซเวียต “เป็นครึ่งหนึ่งของ” เพียง
สามเท่าของชาวนาในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ซึ่งถือว่า “ต่ำอย่างเหลือเกิน” นี้แสดงว่าชาวนา
นับล้าน ๆ ทุกวันหาเลี้ยงชีพได้มากเพียงเล็กน้อยกว่าระดับพอยังชีพ ซึ่งวัดจากอัตรา
ค่าจ้างขั้นต่ำของโซเวียตตามกฎหมายปัจจุบัน ๒๗-๓๕ รูเบิล (๓๐-๓๗ ดอลลาร์)
คือเดือน

ในฐานะเป็นพลังการเมืองหนึ่ง พวกชาวนามีอิทธิพลโดยตรงเล็กน้อย ไม่
เหมือนกับคนงาน และกลุ่มต่าง ๆ ของปัญญาชนซึ่งไม่แต่เพียงมีสภาพแรงงาน มี
ส่วนมากมาอาชีพและองค์การวิชาชีพของตนเองเท่านั้น องค์การชนบทอื่นชอบด้วยกฎหมาย
อย่างเด็วที่ได้รับอนุญาตใหม่ได้ก็คือนารวม ดังนั้น ชาวนาโซเวียตจึงถูกรีดรอนจาก
ฐานะ “กลุ่มอิทธิพล” แม้ในแบบของโซเวียต หนทางเด็วที่ชาวนาจะทำได้ก็คือโดยหา
เหตุเบี่ยงบ่าย โดยปฏิเสธไม่ยอมผลิตตามอัตราจำนวนของคน โดยใช้เวลาให้มากขึ้น
ในไร่แปลงเล็ก ๆ ของตนเอง และโดยทั่วไป “หน่วงเหนี่ยว” ทั้งหมดเหล่านี้ชาวนาทำ
มาได้เป็นอย่างดี สถานการณ์ร้ายแรงยิ่งในตอนนี้ ค.ศ. ๑๙๖๒ จนรัฐบาลต้องออก
คำสั่งเพิ่มราคาเนยและเนื้อสัตว์เป็นพิเศษ การเพิ่มนี้ (ซึ่งคิดเป็นอัตราร้อยละ ๓๐)
เป็นการให้ราคาที่สูงขึ้นสำหรับสินค้าของบรรดานารวมเพื่อเป็นเครื่องกระตุ้นการผลิตให้
สูงขึ้น

ในขณะที่เด็วกัน การเคลื่อนย้ายทางสังคมในหน่วยนาก็เกิดเชิงข้างเคียงเมื่อ
ยุคของการสร้างอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วสิ้นสุดลง โอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมก็ได้
ลดลงอย่างมากทีเดียว พวกเขาชนชาวนาไม่ได้รับการส่งเสริมให้อพยพไปสู่เมืองอีกต่อ
ไป โดยแท้จริง พวกชาวเมืองถูกเร่งเร้าให้ย้ายกลับไปสู่ไร่นา โดยที่โอกาสการศึกษา

ถ้าหับับดูกหัดานของชาวনারวมมีน้อยกว่าของพวกคนงานและปัญญาชน พวกชาวনাจึงเข้ามาดูระยะเวลาหนึ่งของการระงักตัวทางสังคม โอกาสของการเคลื่อนย้ายโดยตรงจากฐานะชาวনাไปสู่ฐานะปัญญาชนภายในตัวคนเดียวมีอยู่น้อยมาก กลุ่มปัญญาชนมีมากยิ่งขึ้น ๆ มาจากภายในของกลุ่มเองและจากคนงาน เนื่องจากการเคลื่อนย้ายจากสถานะชาวณาไปเป็นสถานะคนงานเองยากลำบากขึ้น การเคลื่อนย้ายโดยตรงจากฐานะชาวณาไปสู่ฐานะปัญญาชนจึงเป็นไปได้จริง ๆ แม้ระยะเวลาเรียนหนังสือ ๗ ปี ได้นำมาใช้บังคับเมื่อเร็ว ๆ มาณสำหรับท้องที่ชนบททั้งหมด แต่ในเมืองระยะเวลาเรียนหนังสือ ๑๐ ปี เป็นกฎ พร้อมด้วยโอกาสพอเพียงที่จะเข้าศึกษาในสถาบันศึกษาชั้นสูง หรือในโรงเรียนมัธยมเฉพาะด้าน ตาราง ๕-๓ เป็นเครื่องอธิบายฐานะการณ์ในเรื่องนี้ได้ในตัวเอง

ตาราง ๕-๓ ระดับการศึกษาเมือง-ชนบท ค.ศ. ๑๙๓๕-๑๙๕๕^๑ (หน่วยล้าน)

ระดับการศึกษา	๑๙๕๕ รวม	๑๙๕๕		๑๙๓๕		๑๙๕๕		๑๙๓๕	
		เมือง	ชนบท	๑๙๕๕	๑๙๓๕	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท
จบชั้นสูง	3,773	3,170	608	16%	20%	32	5.6	16	1.7
ไม่จบชั้นสูง	1,738	1,332	406	23					
มัธยมเฉพาะด้าน	7,870	5,446	2,424	31	30	344	188	162	37
จบมัธยม	9,936	7,426	2,510	25					
ไม่จบมัธยม	35,386	20,254	15,132	45					

^๑ แหล่งที่มา Narodnoye Khozyaistvo...v 1959 Godu.

คนงาน

ตามสำมะโนปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ประเภทสังคม "คนงานและลูกจ้าง" รวมทั้งครอบครัวมีจำนวนเกือบ ๑๔๓ ล้านหรือมากกว่าร้อยละ ๖๘ ของประชากรโซเวียตทั้งหมด ตัวเลขนี้แสดงถึงการเพิ่มร้อยละ ๑๖ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๘ สำมะโนปี ค.ศ. ๑๙๕๘ รายงาน

จำนวนคนทั้งหมด ๘๘ ล้านคนที่ได้รับจ้างจริง ๆ (ราวร้อยละ ๔๒.๗ ของประชากร) โดยมีกว่า ร้อยละ ๘๓ ของคนที่ได้รับจ้างทั้งหมดทำงานประเภท “ผลิต” และร้อยละ ๓๔.๖ ทำงาน ในประเภทบริการและงานที่ไม่ได้ผลิตอื่น ๆ ในจำนวนทั้งหมด ๗๗,๖๓๕,๐๐๐ (ร้อยละ ๘๘.๓) ทำงานจำพวกใช้กำลังกาย ส่วน ๒๐,๔๘๕,๐๐๐ (ร้อยละ ๒๐.๗) ทำงานจำพวก “งานสมอง” ผู้หญิงมีจำนวนร้อยละ ๔๘ ของคนที่ได้รับจ้างทั้งหมดและเป็นร้อยละ ๕๔ ของคนที่ทำงานด้านใช้ปัญญาความคิด ในสหภาพโซเวียต โดยแท้จริงแล้วประชากร ผู้ใหญ่ทั้งหมดได้รับจ้างทำงานมีรายได้โดยมีร้อยละ ๕๔ ของชายทั้งหมดและร้อยละ ๔๓.๕ ของหญิงทั้งหมดที่ทำงานจริง ๆ

ขนาดของ “ชนชั้นคนงาน” โซเวียตอาจกำหนดขนาดชนชั้นได้ด้วยการกักตุนกรอง ผลิต ในจำนวน ๗๗,๖๓๕,๐๐๐ ที่ถืออยู่ในจำพวก “กำลังกาย” มีประมาณ ๓๓,๘๘๓,๐๐๐ จัดเป็นประเภทแรงงานเกษตร หรือจำนวนทั้งหมดเกือบ ๔๔,๗๔๒,๐๐๐ เป็นประเภท “คนงานใช้กำลังกาย” รวมทั้งสมาชิกของกำลังทหาร การจัดการวางแสดงคนงานที่ไม่ใช่ ทางเกษตรตามประเภทอุตสาหกรรมและอาชีพรวมเข้าเป็นจำนวนทั้งหมด ๔๓,๐๕๓,๔๐๐ คิดเศษพันจำนวน ๔๓,๐๕๓,๔๐๐ สำหรับชนชั้นคนงานโซเวียตแท้ ๆ นี้ เราอาจรวมเอา พวกนักปฏิบัติงานแทรกเตอร์และเจ้าหน้าที่ช่างยนต์ และซ่อมแซมอีกจำนวน ๒,๕๗๖,๐๐๐ รวมเป็นยอดทั้งหมดถึงประมาณ ๔๕.๕ ล้าน

การพินิจวิเคราะห์โดยใกล้ชิดถึงจำพวก “คนงานใช้สมอง” เผยให้เห็น จำนวนมากมายของคนงานประเภท “ประจำโต๊ะ” (white collar) และคนงานประเภท “ใช้กำลังกาย” (blue collar) ในระดับต่ำลงไปซึ่งมีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แยก ได้กับสถานะของชนชั้นคนงาน การรวมอันดกตันเอาหัวหน้าคนงาน ครู บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่รัฐบาลระดับต่ำและเสมียนพนักงานอื่น ๆ สมุหบัญชี ผู้ทำบัญชี เจ้าหน้าที่ ตรวจสอบและจัดทำบัญชี นักออกแบบและช่างที่ไม่ใช่วิชาชีพ ฯลฯ เข้าไว้ด้วยกันรวม เป็นจำนวนประมาณ ๓๐,๕๐๐,๐๐๐ คน

ส่วนประกอบส่วนเดียวที่ใหญ่ที่สุดของชนชั้นคนงานมีอยู่ในอุตสาหกรรมซึ่งโดยประมาณมีคนงาน ๒๐ ล้านคน ถ้ารวมคนงานในอุตสาหกรรม การก่อสร้าง การขนส่ง และการคมนาคมเข้าด้วยกันแล้วมีจำนวนกว่า ๓๓ ล้าน (ตาราง ๕-๔ หน้า ๖๕๓) คนงานบริการต่าง ๆ และคนงานที่ไม่ระบุอาชีพซึ่งมีจำนวนประมาณ ๑๐ ล้านคนด้วยกัน เป็นส่วนที่เหลือของชนชั้นคนงานแท้ ๆ ในจำนวนดังกล่าวนี้ ประมาณ ๑๕ ล้าน ถือว่าเป็นผู้มั่งคั่งพิเศษ ประมาณ ๒๐ ล้านปรากฏว่ามีอาชีพที่กึ่งอาชีพความซ้ำของ ส่วนที่เหลือ นอกนั้นจำนวนประมาณ ๘ ล้านเป็นคนงานไม่มีฝีมือหรือมีความซ้ำของระดับต่ำ

ชนชั้นคนงานโซเวียตได้ขยายจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยการสร้างอุตสาหกรรมของประเทศ จำนวนคนงานและลูกจ้างในปี ค.ศ. ๑๙๒๘ มี ๑๐.๘ ล้าน ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่าสองเท่าเป็น ๒๒.๘ ล้านในปี ค.ศ. ๑๙๓๒ และถึง ๒๗.๘ ล้านในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ ด้วยการผนวกดินแดนในปี ค.ศ. ๑๙๔๐ จำนวนได้เพิ่มขึ้นเป็น ๓๑.๕ ล้าน ลดลงเหลือ ๑๘.๓ ล้านในปี ค.ศ. ๑๙๔๓ ระหว่างวิกฤตสงคราม และเพิ่มขึ้นอีกเป็น ๒๘.๓ ล้านในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ราวปี ค.ศ. ๑๙๖๐ “คนงานและลูกจ้าง” มีจำนวน ๕๗ ล้านและคาดกันว่าจะมีจำนวนทั้งหมด ๖๖.๕ ล้านในปี ค.ศ. ๑๙๖๕

สหภาพแรงงานและฝ่ายจัดการ ชนชั้นคนงานโซเวียตจัดรวมเป็นสหภาพต่าง ๆ แต่ไม่เหมือนกับองค์การคนงานในประเทศอื่น ๆ ส่วนมาก สหภาพแรงงานโซเวียตไม่ใช่องค์การอิสระเป็นตัวแทนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ดังคม และมักจะเป็นในทางการเมืองของเหล่าคนงาน แต่เป็นองค์การมอดชนภายใต้การควบคุมและดูแลตั้งเชิงของรัฐและพรรค ระหว่างตอนต้น ๆ ของระบอบโซเวียต สหภาพแรงงานได้ใช้ความพยายามที่จะดำรงตนเป็นตัวแทนอิสระของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของคนงานที่กระหน่ำถูกประณามจากเดนิญผู้รู้ดีว่าระบบสหภาพแรงงานที่เกิดขึ้นเองและเป็นอิสระนั้นหันเหชนชั้นคนงานให้ออกไปจากหน้าที่ทางประวัติศาสตร์ของตน และเดนิญจึงอ้างว่าบรรดาสหภาพควรอยู่ภายใต้ควบคุมของพรรค ภายใต้สัจดาติน บรรดาผู้นำของสหภาพแรงงานพยายามที่จะใช้สหภาพเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ซึ่งอำนาจ และคนพวกนั้นก็ได้อุ

กำจัดทำลายไป องค์การกรรมกรต่าง ๆ ถูกตราบาปและตั้งเป็นเครื่องมืออันอ่อนง่าย
ของรัฐบาล ไม่มีฐานะเป็นอยู่ต่างหากใด ๆ ของตนเองเลย

สมาชิกภาพในสหภาพแรงงานโซเวียตเป็น “โดยสมัครใจ” และปัจจุบันมี
จำนวนกว่า ๕๐ ล้าน แต่ประโยชน์ของการเป็นสมาชิกเป็นที่เห็นได้ชัดจนกินวงกว้างขวาง
โดยทั่วไป โดยแท้จริง สิ่งที่เรียกว่าสิทธิทางสังคมและเศรษฐกิจบางอย่างที่ประกันไว้
ให้แก่ราษฎรโซเวียตตามรัฐธรรมนูญนั้น อาจใช้ได้ก็แต่ด้วยการเข้าร่วมในสหภาพแรง
งานเท่านั้น สมาชิกสหภาพแรงงานได้รับการช่วยเหลือกรณีเจ็บป่วยและทุพพลภาพสอง
เท่าที่จ่ายให้แก่คนงานอื่น ๆ และอาจยื่นขอกู้เงินและเงินช่วยเหลือจากกองทุนของสหภาพแรง
งานได้ แล้วโอกาสที่จะได้ใช้เวลาดำเนินพักงาน ณ สถานที่พักผ่อนหรือสถานอนาถมัยต่าง ๆ
แถบฝั่งทะเลดำในไครเมีย หรือ คอเคซัสก็ยังมีมากกว่า สหภาพแรงงานยังมีศูนย์โยงงาน
อันซับซ้อนด้านวัฒนธรรม การศึกษา และหย่อนใจในโรงงานและที่อื่น ๆ ด้วย องค์
การกรรมกรโซเวียตจึงไม่อาจมีบทบาทในชีวิตการเมืองภายนอกวงกรอบของพรรคคอม-
มิวนิสต์ได้

พวกคนงานไม่ได้นัดหยุดงานในสหภาพโซเวียต ไม่ใช่เพราะพวกเขา “เป็น
เจ้าของ” โรงงานอย่างที่ครุฑซอฟและผู้นำโซเวียตอื่น ๆ อ้างกันเขาเอง หากเพราะพวก
คนงานจะถูกปราบปรามอย่างรุนแรง การนัดหยุดงานโดยหลักไม่มีคอกฎหมาย แต่โทษ
ฐาน “บ่อนทำลาย” และ “การต่อต้านปฏิวัติ” หนักมากทีเดียว และการนัดหยุดงานที่
กระทำกันโดยมิได้รับการอนุมัติเห็นชอบของพรรคหรือทางการสหภาพแรงงานจะถูกระบุ
ว่าเป็นเช่นนั้น คนงานโดยเปรียบเทียบแล้วเป็นอิสระที่จะเลิกงานของตนเอง ไม่เหมือน
กับในระยะมีคอมมิวนิสต์ดำเนินเมื่อคนงานเป็นจำนวนมากถูกห้ามมิให้ออกจากสถานที่ทำ
งานของตน หรือไม่ก็ถูกส่งที่งานและที่ทำงานใหม่เพราะความผิดเบ็ดเตล็ดอย่างเช่นขาด
และทำงานด้อย

จุดหมายสูงสุดของผู้นำสหภาพในโรงงานคล้าย ๆ กับของผู้อำนวยความสะดวกโรง
งานและเดซานุการพรรคประจำโรงงาน “อำนาจสามเด้า” ในโรงงานนั้นตั้งเดิมให้คนงาน

ปฏิบัติตามแต่ทำงานให้เกินเป้าหมายผลิตภัณฑ์รัฐบาลกำหนดให้ ดังนั้น คนงานและ "อำนาจสามเต้า" จึงอาจได้รับปันผลและยกฐานะงานวิชาชีพของตน ดัชนีภาพแรงงานยังทำการ "ต่อรองร่วมกัน" (collective bargaining) ที่จอมปลอมและโดยแท้จริง เช่น "สัญญา" กับผู้อำนวยการเกี่ยวกับเรื่องภาวะการทำงาน วิธีการยื่นคำร้องทุกข์ ส่วนบุคคลและการบริหารทั่วไปในโรงงานหรือหน่วยประกอบการหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะ ไม่ว่าจะกรณีใดๆ คนงานไม่ได้รับอนุญาตให้ร้องทุกข์ได้แย้งนโยบายเศรษฐกิจหรือแรงงานที่รัฐบาลกำหนดวางไว้ แต่อาจ "เบียดเบียน" การทุจริตในหน้าที่ การคบคิด ความหย่อนประสิทธิภาพ และการปล่อยปละละเลยของฝ่ายจัดการถ้าหากคนรู้สึกกล้าพอ นับแต่ มรณกรรมของสตาลิน คนงานได้พากันใช้สิทธิของคนร้องทุกข์บ่อยขึ้นเกี่ยวกับเกณฑ์การทำงาน ค่าจ้าง การเลื่อนฐานะ ฯลฯ

การบริหารโรงงานเป็นความรับผิดชอบโดยเฉพาะของผู้จัดการ และแม้ การปฏิบัติงานของเขาจะถูกเผด็จการตรวจสอบโดยทั้งเจตนาและการพรรคประจำโรงงานและ ผู้นำสหภาพกรรมกร แต่คนเหล่านี้ก็ไม่อาจแทรกแซงกับการดำเนินงานของเขาได้ เว้นเสียแต่ว่าต้องการจะกล่าวหาฐานจัดการเสียหาย โดยปกติทั้งสามคนทำงานร่วมมือกัน และตามธรรมดาแล้วจะไม่แย่งค้ำกันในเชิงวิชาชีพ ผู้อำนวยการโรงงานโดยปกติ เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการ (ตามปกติเป็นวิศวกร) นี้ไม่ใช่พิเศษตามปกติของเจ้าหน้าที่ของพรรคและสหภาพแรงงาน

แม้ว่าคนงานจะมี "กลุ่มอิทธิพล" เป็นทางการในรูปของสหภาพแรงงาน แต่เขาก็ขาดอิทธิพลทางการเมืองที่เป็นอิสระ แต่โดยเหตุที่ใกล้ชิดกับศูนย์กลางอำนาจและช่องทางที่ไปสู่สมาชิกภาพของพรรค เขาก็มีโอกาสที่จะใช้นานักอิทธิพลส่วนตัวได้ โดยผ่านทางสหภาพแรงงาน องค์การพรรคท้องถิ่น โซเวียตท้องถิ่นของเขาได้ หรือเพียงแต่เขียนจดหมายถึงหนังสือพิมพ์ในฐานะเป็นกลุ่มสังคมหนึ่ง ชนชั้นคนงานได้มีผู้แทนอยู่ในพรรคมากกว่าชาวนานัก และโอกาสสำหรับดูหลานของชนชั้นคนงานที่จะเลื่อนฐานะทางสังคมขึ้นโดยอาศัยการศึกษาขั้นสูงก็เห็นดีกว่าดูหลานของพวกเขาอย่างแน่นอน

ตาราง ๕—๔ การแบ่งสรรคนงานโซเวียตตามประเภทอุตสาหกรรม
และอาชีพ ค.ศ. ๑๙๕๕^ก

อาชีพ	๑๙๓๕	๑๙๕๕	เพิ่มขึ้นร้อยละ
คนงานใช้กำลังกายทั้งหมดที่ไม่ใช่ทางเกษตร (“คนงานใช้กำลังกาย” ทางทหาร)		44,742,000 (1,689,000)	
อุตสาหกรรมและการก่อสร้าง		24,772,500	
โรงงานพลังไฟฟ้า	585,000	1,721,000	294 %
เหมืองแร่	589,000	1,187,000	203
โลหะและแร่ธาตุ	4,358,500	9,304,000	213
ช่างเดินเครื่องจักร		1,551,000	
ช่างเชื่อมโลหะ		3,202,000	
คนงานสร้างเครื่องมือ		239,000	
ช่างใช้เครื่องมือและอัด		131,000	
ช่างประกอบเครื่อง		1,290,000	
ช่างกล		594,000	
นักเคมี	209,000	395,000	188
แร่ธาตุ	240,000	538,000	244
ไม้สัก	808,600	751,000	93
งานไม้และเครื่องเรือน	989,900	1,406,800	142
ช่างเดินเครื่องจักร	90,700	189,500	209
ช่างทำกรอบ	20,100	150,800	751
ช่างไม้ ช่างทำตู้	488,700	778,400	159
กระดาษ	22,100	36,500	166
การพิมพ์	163,100	212,000	130
สิ่งทอ	1,059,800	1,130,100	107
ช่างปั่นด้าย	115,500	127,900	111
ช่างทอ	213,700	251,900	118
ช่างถัก	90,200	86,500	96

ตาราง ๕-๔ การแบ่งสรรคนงานไทยเวียต (ต่อ)

อาชีพ	๑๕๓๕	๑๕๕๕	เพิ่มขึ้นร้อยละ
เสื้อผ้า	728,300	1,302,300	179
ช่างเดินเครื่องจักร	72,300	249,800	346
ช่างออกแบบ ช่างเขียน	483,800	840,200	174
ช่างตัด	19,300	76,100	394
เครื่องหนัง	196,200	145,200	74
รองเท้า	510,900	372,200	73
อาหาร	692,800	815,400	118
ประมง	185,400	127,600	69
การก่อสร้าง	2,478,700	5,094,200	206
ช่างขุด	9,000	124,000	1,400
ช่างเครื่องจักร	1,700	116,500	7,000
คนงานไม่มีฝีมือ	321,800	180,300	56
ช่างปูน	176,100	723,500	411
ช่างไม้	1,273,500	2,092,000	164
ช่างพลาสติก	147,400	518,900	352
ช่างทาสี	176,200	430,000	244
<i>การขนส่ง</i>			
การขนส่งทางรถไฟ	939,000	1,664,100	177
ช่างเดินรถเครื่องไอน้ำและดีเซล ฯลฯ	164,500	314,600	191
ช่างเดินรถเครื่องไฟฟ้า	8,100	78,400	974
การขนส่งทางน้ำ	160,300	244,300	152
การขนส่งทางรถยนต์และเทศบาล	800,900	3,395,100	424
คนขับและช่างเดินเครื่อง	725,000	3,174,200	438
การขนส่งทางอื่น	2,714,800	2,721,900	100

อาชีพ	๑๕๓๕	๑๕๕๕	เพิ่มขึ้นร้อยละ
คนงานไปรษณีย์	181,200	242,900	134
ภัตตาคาร ฯลฯ	577,800	783,600	136
คนครัว	354,400	522,500	147
คนเดินโต๊ะ	185,300	183,800	99
ผู้คุม ยามเฝ้า	4,556,200	5,024,900	110
ผู้รักษาการณ์สุขาภิบาลและโรงพยาบาล	428,700	894,900	209
คนงานคลังสินค้า	722,500	904,700	125
อาชีพที่ไม่ระบุชื่อ	1,047,000	2,462,100	235
ไม่นับ (คงเป็นทหาร)		1,688,000	

สรุป: ขนชั้นคนงานโซเวียตแบ่งตามส่วนต่าง ๆ

คนงานใช้กำลัง (ในเมือง)	43,053,000
ชนชั้นคนงานชนบท	2,576,000
คนงาน "ใช้สมอง" นั่งโต๊ะและใช้มือ ^ข	10,500,000
รวม	56,129,000

ก) แหล่งที่อ้าง: *Vestnik Statistiki*, No. 12, 1960.

ข) คนงานนั่งโต๊ะและใช้มือใช้คำนวณตามเกณฑ์ต่อไปนี้ ข้อมูลของโซเวียตให้จำนวนทั้งสิ้น 20,495,000 เป็นคนงาน "ใช้สมอง" ทั้งในเมืองและชนบทและในฝ่ายทหาร ในจำนวนนี้ 8,000,000 จัดให้เป็นประเภทผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีการศึกษาขั้นสูงหรือชั้นมัธยมเฉพาะด้าน (ไม่รวมทหาร) โดยถือเอาว่าคนงานใช้สมองประมาณ 1,000,000 คนที่ไม่ได้มีการศึกษาขั้นสูงมีตำแหน่งฐานะสำคัญๆ อยู่ ข้อนี้ทำให้เหลือพวกคนงานนั่งโต๊ะและใช้มือจำนวน 10,500,000 ทั้งในเมืองและชนบท

รายได้และค่าจ้าง ในอุตสาหกรรม คุณภาพและจำนวนของความซ้ำของ
 ด้านต่าง ๆ ได้ค่อย ๆ ขยายออกไปโดยอาศัยการฝึกอบรมระหว่างทำงานและ โรงเรียน
 อาชีวพิเศษซึ่งยังคงฝึกอบรมคนงานใหม่ นับด้าน ๆ อยู่ทุก ๆ ปี คนงานยังมีความซ้ำของ
 มีปัญญาและการศึกษามากเพียงใดก็ได้รับค่าตอบแทนมากขึ้นเพียงนั้น ราษฎรในอุดม-
 คติของอนาคตในสหภาพโซเวียตเป็นวิศวกรคนงานผู้ซึ่งทำงานทั้งด้วยมือและสมอง

เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ในสังคมโซเวียต พวกคนงานได้รับค่าจ้างตามความ
 ขำของและจำนวนงานของตน ความขำของแต่ด้อย่างมีอัตราค่าจ้างรากฐานซึ่งขึ้นอยู่กับ
 กับเกณฑ์การผลิตที่รัฐบาลกำหนดไว้ โดยมีค่าจ้างจ่ายพิเศษสำหรับการทำสำเร็จหรือ
 ทำได้เกินกว่าอัตราจำนวน ค่าจ้างขั้นต่ำซึ่งกำหนดไว้โดยกฎหมายในปี ค.ศ. ๑๙๕๗
 คือ ๓๕ รูเบิลต่อเดือน คนงานประมาณ ๘ ล้านคน ทำได้น้อยกว่า ๓๕ รูเบิลต่อเดือน
 ตอนปลายปี ๑๙๕๖ และกฎหมายปี ค.ศ. ๑๙๕๗ เพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำอัตราขั้นต่ำใหม่
 ช่วงระหว่าง ๕๐-๗๐ รูเบิลต่อเดือนบวกกับเงินปันผลสูงใจปรากฏเป็นเกณฑ์สำหรับคน
 งานในเมือง แม้การแบ่งสรรรายได้จะเป็นความด้อยลงของรัฐบาล นักวิชาการผู้หนึ่ง
 ก็ได้คิดตารางจำแนกออกโดยอาศัยการทดลองของภาษที่คิดขึ้นไว้คือกลุ่มรายได้รายปี
 ค.ศ. ๑๙๖๕ ตามวิธีของ เจ. เอ. นิวท์ การแบ่งสรรรายได้ในสหภาพโซเวียตในปี ค.ศ.
 ๑๙๖๐ ประมาณได้ดังต่อไปนี้*

รายได้ต่อเดือน (รูเบิลปัจจุบัน) ^ก	จำนวน
ต่ำกว่า 50	ไม่รู้
50— 60	13,000,000
60— 70	8,000,000
70— 80	9,000,000
80— 90	8—9,000,000
90—100	6,000,000
100—120	7,000,000
120—140	4,000,000
140—160	2,000,000
160—200	ต่ำกว่า 2,000,000

ก อัตราแลกเปลี่ยนทางการ 1 รูเบิล = \$ 1.11

* J.A. Newth, "Income Distribution in the U.S.S.R.," *Soviet Studies*, October 1960.

อัตราค่าจ้างแตกต่างกันไปจากอุตสาหกรรมหนึ่งไปยังอีกอุตสาหกรรมหนึ่ง โดยขึ้นอยู่กับไม่แต่เพียงความซ้ำของและผลปฏิบัติงานของคนงานเท่านั้น หากยังขึ้นอยู่กับว่ารัฐบาลประสงค์จะกระตุ้นการผลิตในส่วนหนึ่งๆ โดยเฉพาะของอุตสาหกรรมหรือไม่ ในระยะไม่กี่ปีมานี้ อัตราส่วนค่าจ้างระหว่างคนงานที่ได้ค่าจ้างสูงสุดและต่ำสุดได้ตกลงจาก ๓ ต่อ ๔ เหลือต่ำกว่า ๓ ต่อ ๓ คนงานทั้งหมดตั้งแต่ต่ำสุดขึ้นไปจนถึงผู้จัดการ วิศวกร ช่างเทคนิค เจ้าหน้าที่สำนักงาน และหัวหน้างานอาจได้รับค่าจ้างพิเศษเห็นอไปจากค่าจ้างพื้นฐานของตน คนๆ หนึ่ง อาจได้รับปันผล ถ้าหากเขาทำสำเร็จหรือทำ ได้เกินอัตราจำนวนการผลิตของเขา และคนงานทั้งหมดในโรงงานหนึ่งๆ โดยเฉพาะได้ ปันผลเมื่อโรงงานนั้นผลิตได้เกินอัตราส่วนรวม ไม่มีบุคคลใดอาจได้รับปันผลเกินไปกว่า ร้อยละ ๓๕๐ ของเงินเดือนพื้นฐานของตน ผู้จัดการได้ปันผลสำหรับการจัดการที่มีประ- ดิทธิภาพชน สำหรับการลดต้นทุนค่าผลิตคง สำหรับการใช้วิธีการทำงานใหม่ และ สำหรับการปรับปรุงชนิดต่าง ๆ

มาตรฐานของการครองชีพของโซเวียต มาตรฐานการครองชีพของคนงาน ยังคงสูงกว่าของชาวนามากที่เคียว และต่ำกว่าของพวกปัญญาชน ในสังคมโซเวียต การแผ่กระจายระหว่างคนไม่กี่ปคนที่มียาได้สูงสุด (ประมาณ ๒,๐๐๐ รูเบิล ต่อเดือน) และ คนพวกที่มีรายได้ต่ำสุด (ประมาณ ๒๗ รูเบิลต่อเดือน) กว้างขวางอย่างยิ่ง (ตาราง ๕-๕ หน้า ๖๕๘) รายได้เฉลี่ยของโซเวียตดูเหมือนจะเป็นราว ๆ ๘๕ รูเบิลต่อเดือน สำหรับชนชั้นทั้งหมด รายได้สูงสุดต่อปีของโซเวียต (ราว ๒๖,๕๐๐ ดอลลาร์ ซึ่งหัก ออกเป็นภาษีได้ยี่ราว ๓,๐๐๐ ดอลลาร์) ทำให้ได้มาชิกกระดับสูงสุด ของกลุ่มชนชั้นนำใน โซเวียตดำรงชีวิตอยู่ในระดับที่เทียบได้กับของชนชั้นกลางระดับสูงในอเมริกา หรือยุโรป ตะวันตก รายได้นับว่าด้อยมาก เทียบกับรายได้ของนักบริหารอเมริกันชั้นยอด และ ไม่มีราษฎรโซเวียตคนใดที่มีรายได้มาตรฐานการครองชีพใกล้เคียงกับนักบริหารใหญ่ๆ หรือศิลปินที่ประสบความสำเร็จในอเมริกา

ขีดคนแน่นอนที่กำหนดไว้สำหรับมาตรฐานการครองชีพของโซเวียตโดยไม่
คำนึงถึงรายได้ เพราะถูกจำกัดด้วยปริมาณ คุณภาพและประเภทชนิดของสินค้า บริการ
และบ้านอาศัยซึ่งมีอยู่ และทั้งหมดเหล่านี้ ทุกรัฐบาลโซเวียตควบคุมไว้ทั้งสิ้น ตัวอย่าง
เช่น บ้านอยู่อาศัยยาราคาถูกมากที่สุดก็แพง แต่ก็ขาดแคลนอย่างเหลือทน และการสร้างและ
จัดก็มักจะดูน่าเบื่อจริง ๆ

ครอบครัวชาวเมือง โดยเฉลี่ยจะถือว่าตนเอง โชคดีถ้าได้มีห้องเด็ก ๆ
สำหรับตนเองและร่วมครอบครัวกับห้องน้อกครอบครัวหนึ่งหรือมากกว่า แต่ตามเกณฑ์
ปกติก็เป็นห้องเดี่ยวหนึ่งห้อง มีเนื้อที่ประมาณ ๒๕๐ ตารางฟุตต่อครอบครัว ในท้องที่
ชุมชนหนาแน่นเป็นจำนวนมาก ห้องอยู่จะถือกันว่าเป็นแหล่งเสื่อมโทรมหรือเป็นห้องอยู่ที่
ต่ำกว่ามาตรฐาน ในสหรัฐและยุโรปตะวันออก บางครั้งสองหรือแม้สามครอบครัวอาจ
ต่างได้มุมหนึ่งของห้องใหญ่ ๆ ห้องหนึ่งแบ่งกันกันด้วยผ้า幔แขวนตามราวเชือก

ที่อยู่อาศัยโดยปกติจัดให้ตามสถานะของบุคคล ในสายลำดับชั้นทางเศรษฐกิจ
และสังคม ไม่จำเป็นต้องกล่าวก็ได้ว่า พวกปัญญาชนผูกขาดบ้านอยู่ที่สภาพที่ดีที่สุด
ในเมืองต่าง ๆ แต่แม้กระนั้นก็ยังนับว่าดีทีเดียว แม้แต่สมาชิกที่มีรายได้ดีที่สุดในสังคม
โซเวียตก็ไม่ค่อยมีห้องอยู่เกินกว่าสี่หรือห้าห้อง ตัวอย่างเช่น ยูรี กาการิน นักบิน
อวกาศคนแรกของโซเวียตถูกย้ายออกจากที่อยู่ขนาดสองห้องเก่าไปยังที่อยู่ขนาดสี่ห้อง
ใหม่ ๆ ภายหลังการลงนามในอวกาศ คนงานโซเวียตใช้จ่ายรายวันละ ๕๐-๗๐ ของ
รายได้สำหรับอาหาร ส่วนชาวนาไม่ได้ใช้จ่ายอะไรเลย อาหารหลักธรรมดาราคาถูก
แต่อาหารหลักก็ไม่ไร้หาคันได้เสมอไป พวกปัญญาชนอาจมีฐานะซื้ออาหารได้มากกว่า
และดีกว่าไม่เฉพาะในบ้านเท่านั้น แต่ยังทำได้ด้วยคามภักดีตาการอันเป็นที่ราคาแพง
อย่างมาก

ตาราง ๕-๕ รายได้ต่อเดือนของอาชีพตัวอย่างในสังคมโซเวียต^ก

อาชีพ	รูเบิล
บุคลากร	
ผู้นำพรรคและรัฐระดับยอด	—2,000
นักวิทยาศาสตร์	800—1,500
รัฐมนตรีหรือหัวหน้ากรม	700
คารวะครโอเปร่า	500—2,000
ศาสตราจารย์ (วิทยาศาสตร์)	600—1,000
ศาสตราจารย์ (แพทย์)	400— 600
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์)	300— 500
ผู้จัดการโรงงาน	300—1,000
วิศวกร	100— 300
แพทย์—หัวหน้า	95— 180
แพทย์—เจ้าหน้าที่	85— 100
ครู (โรงเรียนชั้นมัธยม)	85— 100
ครู (โรงเรียนชั้นประถม)	60— 90
ช่าง	80— 200
ผู้ทำบัญชี	110— 115
ชนชั้นคนงาน	
เสมียนสำนักงาน	80— 90
คนงานมีฝีมือ	100— 250
คนงานกึ่งมีฝีมือ	60— 90
คนงานไม่มีฝีมือ	35— 50
ชาวนา	27— 50

ก แหล่งที่มา : *Monthly Labor Review*, April, 1960.

ปัญญาชนโซเวียต

ปัญญาชนโซเวียตประกอบด้วยส่วนที่เหลือนของปัญญาชนก่อนปฏิวัติและถูกกดดันของชนพวกนี้ และถูกกดดันของพ่อแม่ที่กำเนิดชนชั้นคนงานและชาวนา ต่มาชิกของกลุ่มปัญญาชนที่มาจากจำพวกที่ดำยั้งมีจำนวนน้อยลง ๆ ไป แนวโน้มเอียงของต่ามาชิกกลุ่มปัญญาชนที่จะถ่ายทอดสถานะของคนไปยังถูกกดดันของคนถูกรัฐบาลเพ่งเล็งอย่างใกล้ชิดและได้มีการใช้มาตรการแข่งขันเป็นครั้งคราว เพื่อป้องกันมิให้ก่อตั้งอันดับชนอภิสิทธิ์ชนพนอยู่ในวงของตนเอง

หลักความคิดโซเวียตในเรื่องปัญญาชนรวมไม่เฉพาะแต่ต่ามาชิกในวงการคิดปะ ศึกษาค่าศัพท์และวิชาที่พเท่านั้น หากยังรวมถึงพวกวิศวกร นักกฎหมาย ช่างเทคนิคทุกชนิด เจ้าหน้าที่รัฐบาล แพทย์ นักหนังสือพิมพ์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยด้วย พวกปัญญาชนทั้งหมดถือกันว่าเป็น “คนงานใช้สมอง” และกลุ่มนรวมประเภทต่าง ๆ กว้างขวางของตูกจ้างจำพวก “ประจำโต๊ะทำงาน”

ภายหลังการปฏิวัติ พวกปัญญาชนถูกปรับให้รับใช้ชนชั้นปกครองใหม่คือชนกรรมาชีพ ตามจริงแล้ว ตำแหน่งเทคนิคและผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เป็นการเมืองทั้งหมดได้รับการบรรจุด้วยบรรดาต่ามาชิกของปัญญาชนแก่ระหว่างที่รอกอยการสร้างกลุ่มใหม่ของช่างเทคนิค และผู้เชี่ยวชาญจากชนกรรมาชีพ ระบบข้าราชการ กองทัพ ตำนักศึกษและแพทย์ยังคงอาศัยกลุ่มปัญญาชนแก่ในการดำเนินงาน ครั้นเมื่อปัญญาชนโซเวียตใหม่เพิ่มจำนวนมากขึ้น ส่วนที่เหลือนของปัญญาชนแก่ก็ถูกให้ออก ถูกกวาดล้างหรือแยกออกไปอยู่ในกิจกรรมที่ไม่สำคัญ อย่างไรก็ตาม น่าประหลาดที่ความหวาดระแวงของชนชั้นคนงาน ชาวนาและของรัฐบาลต่อพวกปัญญาชนมิได้ลดลงไปโดยสิ้นเชิง และการที่กลุ่มชนอันดับชนอภิสิทธิ์อยู่ในสังคมที่เทอดทูนด้ทริความเต็มอภาคจึงยังคงก่อความรำคาญแก่ระบบอยู่ต่อไป

ทั้งเดนินและสตาลินย้ำแต่ย้ำอ่ถึงลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปของปัญญาชน ในสังคมโซเวียต แต่คำประกาศเหล่านี้ก็ถูกปฏิเสธอยู่เป็นนิจจากรัฐบาลเองซึ่งทำการกวาด

ต่าง ประณามและข่มขู่พวกปัญญาชนเป็นครั้งคราว ด้วยเหตุนี้ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๕
สตาลินจึงยืนยันว่า

“ปัญญาชน..... ไม่ใช่ปัญญาชนคับแคบแบบเก่าซึ่งพยายามวางตนเหนือชนชั้น
ทั้งหลาย แต่โดยแท้จริงเป็นส่วนใหญ่ที่เดียวเป็นผู้รับใช้พวกราชาที่ดินและนายทุน
ปัญญาชนโซเวียตของเราเป็นปัญญาชนใหม่โดยสิ้นเชิง ผู้กม้อยู่ด้วยรากเง้าของตนเอง
กับชนชั้นคนงานและชาวนา ในประการแรก ส่วนประกอบของปัญญาชนได้เปลี่ยนไป
แล้ว ผู้คนที่มาจากพวกชนชั้นสูงและชนกษัตริย์ประกอบเป็นเพียงอัตราส่วนเล็กน้อยของ
ปัญญาชนโซเวียตของเรา ร้อยละ ๘๐ หรือ ๘๐ ของปัญญาชนโซเวียตของเราเป็นคนที่มา
จากชนชั้นคนงาน มาจากชาวนาหรือจากอันดับชั้นอื่นของประชากรคนงาน ประการสุด
ท้ายลักษณะแท้จริงของกิจกรรมต่าง ๆ ของปัญญาชนได้เปลี่ยนไปแล้ว แต่ก่อนนี้ ปัญญา
ชนต้องรับใช้ชนชั้นร่ำรวย เพราะไม่มีทางเลือก เดียวนี้ปัญญาชนต้องรับใช้ประชาชน
เพราะไม่มีชนรื้ดนาทาเร้นอีกต่อไปแล้ว และเพราะเหตุนี้เองที่ปัญญาชนเดี๋ยวนี้เป็น
สมาชิกที่เสมอเท่าเทียมของสังคมโซเวียตในที่ซึ่งเกี่ยวข้องบ้างเกี่ยวกับคนงานและชาวนา
... ปัญญาชนได้เข้าร่วมในการสร้างสังคมใหม่ที่ปราศจากชนชั้นและเป็นแบบสังคมนิยม”
(Stalin, *Leninism : Selected Writings* หน้า ๔๑๕)

ทั้ง ๆ ค่ายกย่องอย่างให้ความหวังและก่อนเวลาดอันควรต่อความภักดีของ
ปัญญาชนโซเวียตเช่นนี้ แต่สตาลินในระหว่างการกวาดล้างซึ่งเกิดขึ้นตามมาทันที ก็ได้
ฟาดฟันกลุ่มปัญญาชน เฉพาะอย่างยิ่ง พวกที่เป็นคนรุ่นเก่า

ในระยะยี่สิบปีที่ผ่านมา ปัญญาชนโซเวียตได้เพิ่มขนาดจำนวนและเกียรติ-
ภูมิชนเรื่อย ๆ นับแต่ปี ค.ศ. ค.ศ. ๑๙๓๘ จำนวนได้เพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวจาก ๘,๖๐๐,๐๐๐
เป็น ๒๐,๕๐๐,๐๐๐ โดยส่วนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดอยู่ในระดับต่ำ ๆ ลงไป (ตาราง ๕-๖
หน้า ๖๖๒) ปัญญาชนครองฐานะตำแหน่งที่ทรงอำนาจที่สุดในเศรษฐกิจโซเวียต โดย
แท้จริงแล้วอำนาจเศรษฐกิจและการเมืองทั้งหมดรวมอยู่ทุกกลุ่มชนพวกนี้ บรรดาพวกที่
ควบคุมพรรคและรัฐเป็นส่วนหนึ่งของปัญญาชนโดยอัตโนมัติ บรรดาความซ้ำของ
ทั้งหมดทางด้านจัดการ เทคนิคและวิทยาศาสตร์รวมอยู่ทุกกลุ่มปัญญาชน เพราะโดย
ลักษณะ บุคคลใดก็ตาม ที่มีความซ้ำของเหล่านี้ก็คือสมาชิกคนหนึ่งของปัญญาชน พวก

ปัญหาชนวางแผนผิดกรรม กำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของชาติ จัดสรรผลตอบแทนและจัดทำ บริหารและบังคับใช้กฎหมาย

ถ้ากลุ่มปัญหาชนอยู่ในฐานะควบคุมเศรษฐกิจและสถาบันอื่น ๆ ของสังคมอย่างถาวรและสามารถถ่ายทอดการควบคุมนี้ จากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนรุ่นต่อไปได้แล้ว ก็ จะเข้าลักษณะของ “ชนชั้นปกครอง” เป็นทางการ แต่ทว่าปัญหาชนมิได้มีอำนาจ ด้มาชิกเป็นรายบุคคลของปัญหาชนไม่มีสิทธิตามกฎหมายในสถานะสังคมของคน และ ทั้งก็ไม่อาจหวังที่จะรักษาสถานะนั้นได้โดยอาศัยความมั่งคั่งทางวัตถุ การที่จะเป็นส่วนของปัญหาชนคน ๆ นั้น จะต้องปฏิบัติหน้าที่อันซ้ำของบางอย่างจริง ๆ และแสดงให้เห็น ความคล้อยตามทางอุดมการณ์

ตาราง ๕-๖ “คนงานใช้สมอง” โซเวียต (ปัญหาชน) ค.ศ.

๑๙๓๕ — ๑๙๕๕^ก

	๑๙๓๕	๑๙๕๕
จำนวนรวม	9,600,000	20,495,000
นักบริหารในงานบริหารของรัฐ		
องค์การมหาชนและกรมกองต่าง ๆ	445,000	392,000
นักบริหารหน่วยประกอบการต่าง ๆ	757,000	955,000
ประธานและรองประธานหน่วยรวบรวม	(278,800) ^ข	(102,800)
พนักงานวิศวะและเทคนิค	1,656,500	4,205,900
วิศวกร (ไม่รวมนักบริหาร)	(247,300)	(834,300)
นักออกแบบ	(103,900)	(297,100)

ก แหล่งที่มา : *Vestnik Statistiki*, No. 12, 1960.

ข ตัวเลขในวงเล็บนับรวมอยู่ในจำนวนรวมของประเภทใหญ่

หัวหน้าคณงาน	(267,000)	(753,500)
ช่างเทคนิค	(274,000)	(513,000)
ผู้ช่วยประจำห้องทดลอง	(156,500)	(436,200)
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะปลูก ชีววิทยาศาสตร์		
สัตวแพทย์ นักการป่าไม้	294,900	477,200
นักวิทยาศาสตร์ และนักการศึกษา ใน		
การศึกษาชั้นอุดม	111,600	316,400
หัวหน้าสถาบันศึกษา	(73,100)	(114,900)
ครู นักการศึกษา คนงานวิทยาศาสตร์อื่น ๆ	1,368,400	2,403,700
แพทย์และผู้บริหารงานแพทย์ชั้นอาวุโส	46,500	44,000
แพทย์	122,300	337,900
ทันตแพทย์	14,000	31,700
แพทย์ประจำบ้าน ผู้ทำคลอดและพยาบาล	332,400	1,058,200
พนักงานวางแผน ตรวจสอบและทำบัญชี	3,102,000	3,501,900
นักเศรษฐศาสตร์ นักวางแผนและนักสถิติ	(282,100)	(308,300)
นักทำบัญชี นักคุมบัญชี	(1,785,400)	(1,816,900)
ผู้เก็บเงิน เสมียน	(279,300)	(413,500)
พนักงานตรวจสอบบัญชี	(755,200)	(963,200)
วรรณกรรมและการพิมพ์	58,000	104,100
คนงานวัฒนธรรม	285,000	462,000
บรรณารักษ์	(87,000)	(239,000)
ศิลป์	143,300	190,600
ทนายความ ผู้พิพากษา อัยการ	82,600	101,700
พนักงานคมนาคม	265,400	476,400
ร้านค้า ภัตตาคาร ฯลฯ	1,626,000	2,268,220
ผู้อำนวยการ ฯลฯ	(244,900)	(334,800)
พนักงานเลขานุการ	489,400	535,900
พนักงานบริหารมหาชนและสังคม	202,500	277,100
ตัวแทนและผู้เดินเรื่อง	176,400	146,000
พวกไม้่นับรวม (อาจรวมพวกทหาร ฯลฯ)		1,875,000

สตรีในกลุ่มปัญญาชน ดัชนีประกอบเป็นส่วนตัวร้อยละ ๕๔ (๓๓,๐๕๕,๐๐๐) ของ “คนงานใช้สมอง” และเป็นส่วนตัวร้อยละ ๕๘ (๔,๗๘๘,๖๑๕) ของ “ผู้เชี่ยวชาญในเศรษฐกิจของชาติ” ทั้งหมดที่มีการศึกษาชั้นสูงหรือชั้นมัธยม เฉพาะด้านภายในกลุ่มปัญญาชนเอง พวกสตรีมีตัวแทนอย่างท่วมท้นในบางส่วน แต่ประปรายในส่วนอื่นๆ ในหมู่ผู้บริหารของรัฐ พรรคและเศรษฐกิจ จำนวนของสตรีมีอยู่น้อยมาก ส่วนในด้านอย่างเช่นงานสอน แพทย์ และในสำนักงานองค์การวางแผนเศรษฐกิจต่างๆ สตรีมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่เมื่อพิจารณาจากพวกเหล่านี้ได้รับการพิจารณาโดยที่ถ่วงแล้วเราจะพบว่าในขณะที่ครูร้อยละ ๗๐ เป็นสตรี แต่ครูใหญ่โรงเรียนเพียงร้อยละ ๒๒ เท่านั้นที่เป็นสตรี แม้คนงานทางวิทยาศาสตร์ร้อยละ ๓๖ เป็นเพศหญิง แต่สตรีก็มีจำนวนเพียงร้อยละ ๗ ของศาสตราจารย์ (แต่เป็นร้อยละ ๕๓ ของผู้ช่วยศาสตราจารย์) เท่านั้น แม้สตรีจะมีถึงร้อยละ ๗๕ ของแพทย์ และร้อยละ ๘๒ ของผู้เชี่ยวชาญทางแพทย์ทั้งหมด ตำแหน่งบริหารสำคัญๆ ในสถาบันทางแพทย์ก็ถูกครองด้วยผู้ชายซึ่งมีไม่กี่คนในแขนงนี้

ดังนั้น แม้สตรีแต่ละคนอาจไฝ่ฝันที่จะขึ้นสู่ระดับสังคมใดก็ตามในสังคมโซเวียต แต่ระดับดีมาชิกภาพในคณะเปรซิเดียมของพรรคหรือในกระทรวงของรัฐขาดลงไปจนถึงอาชีพทำความสะอาดที่ต่ำที่สุด แต่ตำแหน่งที่มีความหมายสำคัญทางการเมืองหรืออำนาจมากขึ้นเพียงใด โอกาสยิ่งแคบลงเพียงนั้น เช่นเดียวกับในสังคมส่วนมาก สตรีไม่มีช่องทางเข้าไปถึงเครื่องมือใช้อำนาจบังคับที่สำคัญในสังคมโซเวียตเลย คือ กำจัดทหารและตำรวจลับ

ส่วนประกอบสัญชาติของปัญญาชน แม้ชาวยุโรปจะมีจำนวนร้อยละ ๕๕ ของประชากรทั้งหมดของสหภาพโซเวียต แต่ก็ประกอบเป็นจำนวนถึงร้อยละ ๖๒ ของปัญญาชน ในหมู่ชนสัญชาติอื่น ๆ ก็มีแต่ชาวเอเชียและอาร์เมเนียเท่านั้นที่มีอัตราส่วนในส่วนประกอบของปัญญาชนสูงกว่าส่วนของคนในหมู่ประชากร ชนสัญชาติอื่น ๆ มี

ตาราง ๕-๗ การกระจายส่วนบุญญาชนโหว่เขตตามสัญชาติใหญ่ ๆ
ค.ศ. ๑๙๕๕^{ก)}

สัญชาติ	จำนวน
รัสเซียใหญ่	5,014,000
ยูเครน	1,219,200
โปโลรัสเซีย	235,000
จอร์เจีย	145,800
อาร์เมเนีย	121,000
คาซาร์	120,000
อาเซอร์ไบจานี	89,600
อูซเบก	86,100
คาซัค	68,700
ลิทัวเนีย	66,000
ลัตเวีย	57,800
เอสโทเนีย	45,200
ชูวชี	33,800
มอลเดเวีย	28,500
ตักซิก	22,000
เตอร์ก	17,900
มอร์ดวิน	17,800
เคอร์จิช	17,000
คาแกสตานี	16,400
ออสเซเทีย	16,100
บัชคีร์	14,900
โคมิ	14,500
อูดเมิท	12,600
รวม	8,017,000

ก) ไม่รวมสมาชิกในกองทัพทหาร รวมเฉพาะคนพวกที่มีการศึกษาขั้นสูงหรือมัธยมเฉพาะด้านซึ่งทำงานในเศรษฐกิจของชาติ

ตัวแทนต่ำกว่าอัตราส่วนของตนแตกต่างกันไป กรณีที่ต่ำสุดก็เป็นในเอเชียกลาง อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ความก้าวหน้าทางศาสตร์ได้ปรากฏขึ้นในการสร้างบัญญัติชนของแต่ละสัญชาติ ดังที่แสดงไว้ในตาราง ๕-๗ (หน้า ๖๖๕)

การเคลื่อนย้ายทางสังคมในสหภาพโซเวียต

สังคมทุกสังคมสร้างหนทางเฉพาะของคนที่นำไปสู่ผลตอบแทน และสถานะที่สูง ๆ ขึ้น แม้ว่าในขณะที่สังคม “เติบโตใหญ่” ขึ้นและโอกาสสำหรับวิวัฒนาการและแบ่งแยกภายในกรอบสังคมการเมืองที่เป็นอยู่จะแคบเข้า หนทางเหล่านี้ก็มักจะถูกปิดกั้นด้วยกฎหมาย ขรรชนิยม และส่วนได้เปรียบของกำเนิด ระหว่างปีแรก ๆ ของระบบโซเวียต ในขณะที่กำลังต่อสู้เพื่อให้รอดอยู่ และความภักดีทางการเมืองและการศรัทธาตามทางอุดมการณ์เป็นสิ่งมีค่าสำคัญนั้น โดยแท้จริงช่องทางเดียวสำหรับการเคลื่อนย้ายทางสังคมให้สูงขึ้น ก็คือ โดยอาศัยกิจกรรมทางการเมืองและการศรัทธาตามทางอุดมการณ์เท่านั้น ช่องทางนำไปสู่ฐานะรับผิดชอบและการศึกษาอบรมขั้นสูงคือ อาศัยพรรคหรือสถาบันเตรียมการของพรรค ครั้นเมื่อเป็นที่ตระหนักกันว่าความภักดีทางการเมือง และการศรัทธาตามทางอุดมการณ์ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดสมรรถภาพทางวิชาการหรือความรู้ทางวิชาชีพอันจำเป็นสำหรับการแปรเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคม การทดสอบทางการเมืองและอุดมการณ์จึงอ่อนคลายลงไปสำหรับฐานะตำแหน่งที่โดยเปรียบเทียบไม่มีลักษณะเป็นการเมือง หากต้องการความสามารถ ความรู้และความซื่อของพิเศษ ข้อที่ข้อการเป็นเพียงแต่ว่าบุคคลนั้น ๆ ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อระบบการเท่านั้น เป็นธรรมดาอยู่เอง ความซื่อของและความรู้ยังหายากเพียงใด บุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดมีน้อยเพียงใด โอกาสที่จะพ้นจากการทดสอบทางการเมืองและอุดมการณ์ก็ยิ่งมีน้อยเพียงนั้น

การคล้อยตามทางการเมืองและสมรรถภาพทางวิชาชีพ

ในช่วงเวลาหนึ่ง หนทางสองทางต่างหากจากกัน แต่ทว่าขนานกันไปสำหรับการก้าวหน้าทางสังคมก็ได้สถาปนาขึ้น คือหนทางของความภักดีทางการเมืองและของสมรรถภาพทางวิชาความรู้ เมื่อหนทางทั้งสองผกผันกัน ความดำริก็เป็นที่น่าพอใจได้ในระบบโซเวียต อย่างไรก็ตาม สมรรถภาพแต่ดำฟังเพียงพอที่จะให้ ได้สถานะและผลตอบแทนสูง แต่ไม่สูงที่สุด ความภักดีแต่ดำฟังยากที่จะเพียงพอ เพราะในตัวของมันเองย่อมมีอยู่ดาษดื่นเต็มอ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะคน ๆ หนึ่งจะให้หนทางอุดมการณ์ทางการเมืองหรือความรู้วิชาชีพไปสู่ความดำริก็ตาม การศึกษาชั้นสูงเป็นความร่วมมือกันซึ่งทั้งหมดจะต้องผ่าน ช่องทางเข้าสู่การศึกษาชั้นสูงและผลตอบแทนที่การศึกษาให้ความหวังไว้จึงเป็นมุตฐาน เพราะการเคลื่อนย้ายชั้นสูงในสังคมโซเวียต แทบจะเป็นไปไม่ได้ถ้าปราศจากการศึกษาชั้นสูง

โอกาสที่ดีที่สุดของการเคลื่อนย้ายทางสังคมยังคงต้องอาศัยทางการเมือง แต่ทางเดียวที่ชั้นสูงตามไปด้วย คน ๆ หนึ่งยังห่างไกลจากการเมืองเพียงใด สถานะของเขาก็มั่นคงจนเพียงนั้น ด้วยเหตุผลข้อนี้ คนจำนวนมากจึงตั้งงานอาชีพ “การเมือง” โดยดีใจ โดยหมกมุ่นตนเองอยู่ในเรื่องวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ การศึกษาภาษาต่างประเทศ ประวัติศาสตร์โบราณ วรรณคดี และแขนงวิชาอื่น ๆ อีกมากมายที่แยกออกจากสภาพเป็นจริงทางการเมือง ผลตอบแทนทางสังคมสูง ๆ ในสังคมโซเวียตจึงเป็นไปได้ในวงวิชาความรู้และความเชี่ยวชาญบางอย่าง แม้จะมีได้เป็นสมาชิกในพรรคคอมมิวนิสต์ก็ตาม นักวิทยาศาสตร์ ศาสตราจารย์ และศิลปินเด่น ๆ จำนวนมากมายจึงอยู่ภายนอกพรรคคอมมิวนิสต์ และเจตนาเดียวการมีตัวตนพัวพันในการเมืองโดยอาศัยแต่เพียงคุณความดีและความดีปัญญาของคนที่จะบรรลุผลสำเร็จ

อย่างไรก็ดี แม้ภายในวงการศึกษาชั้นสูง วิชาชีพและศิลปิน คงมีนักวิทยาศาสตร์ ศาสตราจารย์และศิลปิน “การเมือง” ผู้ซึ่งอาจบรรลุผลงานดีเด่นบ้างในแขนงวิชาของตน แต่ไม่มีความสามารถเหนือเด่น และหาทางเคลื่อนย้ายชั้นสูงโดยการเข้า

ร่วมกับพรรคและยอมรับทางเดียวที่มีอยู่และโอกาสที่ควบคู่กันไป ตำแหน่งบริหารและควบคุมในองค์การอย่างเช่นบัณฑิตสถานแห่งวิทยาศาสตร์ (Academy of Sciences) มักจะได้แก่บัณฑิตที่เลือกเอาทางเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางพรรคมากกว่าบุคคลที่เด่นที่สุด ในแขนงวิชาความรู้ ๆ

ถ้าความภักดีและสัมรรถภาพเป็นปัจจัยส่วนควบที่สำคัญทั้งสองซึ่งเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายทางสังคมแล้ว ก็ยังมีข้อพิจารณารอบนอกหรือรองลงไปอีก จำนวนซึ่งอาจมีผลกระทบบึงการเคลื่อนย้ายทางสังคมในทางที่เดี่ยวเปรียบหรือได้เปรียบ ข้อพิจารณาเหล่านี้ได้แก่กำเนิดสังคม ด้ยชาติ และเพศ

กำเนิดสังคม กำเนิดสังคมมีบทบาทสำคัญยิ่งเกี่ยวกับหนทางที่จะนำไปสู่การศึกษาที่สูงขึ้นและความก้าวหน้าของคน ๆ หนึ่งภายหลังที่ได้บรรลุถึงแล้ว ระหว่างปีแรกของระบอบโซเวียต กำเนิดสังคมมีบทบาทในทางเป็นอุปสรรคอย่างสำคัญ โดยให้ความนิยมส่งเสริมแน่ชัดต่อบรรดาคนที่พ่อแม่เป็นชนชั้นคนงานและชาวนา ทุกฉนวนการที่มีบรรพบุรุษเป็นชนกุดัค เป็นพระ พ่อค้า หรือแม่ขุนนางไม่นับเป็นอาชญากรรมทางสังคมอีกต่อไปแล้ว แม้ว่าจะเป็นที่นับหน้าถือตากว่าอยู่บ้างถ้าได้มีพินพามาจากชนชั้นคนงานชาวนา หรือปัญญาชนคนงาน (toiling intelligensia)

อีกครั้งหนึ่ง กำเนิดทางสังคมกำลังมีอิทธิพลต่อรูปโครงการเคลื่อนย้ายทางสังคม ถ้าทุกสิ่งเท่ากันทั้งหมด ถูกหลาดานของสมาชิกกลุ่มปัญญาชน จะมีโอกาสที่จะคงอยู่ในอันดับชนอภิสิทธิ์ หรือก้าวสูงขึ้นไปภายในอันดับชนนได้มากกว่าถูกหลาดานของพ่อแม่ที่เป็นชนชั้นคนงานและชาวนา ในขณะที่สังคมโซเวียตกลายเป็นปกติธรรมดาและมั่นคงขึ้น แบบแผนปกติของความเกี่ยวเนื่องทางครอบครัวและระบบให้การโปรดปรานพิเศษก็ย่อมจะบังคับเอาบรรดาการอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในการให้ได้รับเข้าโรงเรียนในการขอตำแหน่งในท้องที่ที่สมัครใจมากกว่า และในการให้ได้เดือนฐานะ เด็ก ๆ ที่มีกำเนิด "ชนชั้นคนงาน" ยังคงมีโอกาได้เต็มทีสำหรับการศึกษาขั้นสูง ถ้าหากคนได้แสดงให้เห็นความสามารถ แต่คนเหล่านี้ก็ต้องดงแรงพยายามภายใต้ฐานะเดี่ยวเปรียบปกติที่

ไม่ได้มีการเตรียมที่เห็นอกว่าทางวัฒนธรรม ดั้งแวดลัอมและจิตวิทยาซึ่งถูกหูดาน
ของพวกบัญญัติชนได้รับ

เด็ก ๆ ที่มีกำเนิดชาวนา เฉพาะอย่างยิ่งในนารวม ยังมีโอกาสน้อยลงไปอีก
แม้การศึกษาภาคบังคับในท้องที่ชนบทเดียนจะกำหนดไว้ ๗ ปี แต่ก็ไม่เพียงพอที่จะปล่อยให้
ให้เด็กเหล่านั้นแข่งขันอย่างทัดเทียมกับเด็ก ๆ ในท้องที่เมืองชุมชน ผู้ซึ่งเดียน ได้รับประกัน
ให้ได้เข้าเรียนถึง ๓๐ ปี ดูกูลานของพ่อแม่ชาวนาด่วนมากต้องคอกอยู่ในไร่หน้าคอกไป
และยากที่จะอาจไผ่ฝันได้มากไปกว่าการก้าวหน้าพอประมาณไปสู่ "ชนชั้นคนงาน" ชนบท
หรือ กลุ่มหัวหน้างานในชนบท

กำเนิดสัญชาติ แม้จะไม่ใช่ที่รับกัน แต่กำเนิดสัญชาติก็มีอิทธิพลต่อการ
เคลื่อนย้ายทางสังคมของบุคคลคนหนึ่ง ดมาชิกภาพในสัญชาติบางสัญชาติโดยอัตโนมัติ
ก่อให้เกิดข้อจำกัดแน่ชัด ส่วนดมาชิกภาพในสัญชาติอื่นๆให้โอกาสดีกว่าซึ่งก็มีลักษณะ
เป็นเรื่องบังเอิญพอ ๆ กัน ถ้าทุกสิ่งเท่ากันทั้งหมด คนสัญชาติรัสเซียใหญ่ (Great
Russian) จะมีส่วนได้เปรียบมากกว่าราษฎรของสัญชาติอื่นๆ รัสเซียเป็นภาษาทางการ
ของพรรคและรัฐ เป็นสื่อการสอนในสถาบันศึกษาชั้นสูงที่สุดที่จำกัดที่สุดทั้งหมดเป็นภาษา
ของชนสัญชาติที่มีจำนวนและทรงอำนาจมากที่สุด เป็นภาษาของวัฒนธรรมที่ทรงอิทธิพล
ที่สุด การซ้ำของจริง ๆ ในภาษารัสเซียเป็นเงื่อนไขที่ขาดไม่ได้สำหรับการเคลื่อนย้ายทาง
สังคมไปสู่ระดับสูงกว่าระดับสัญชาติท้องถิ่น และข้อนี้เป็นอุปสรรคพิเศษซึ่งคนพื้นเมือง
รัสเซียไม่ต้องเอาชนะ โอกาสสำหรับชาวยุเครนก็มีอยู่มากพอใช้ สัญชาติเด็ก ๆ ลงไป
เช่น จอร์เจีย อาร์เมเนีย ยิว และเยอรมัน ยังได้รับประโยชน์พิเศษด้วยเหมือนกัน เพราะ
อัตราสูงกว่าโดยเปรียบเทียบกับผลบรรลุตทางการศึกษาและความซ้ำของที่ได้รับ แม้ว่า
ชาวยิวและเยอรมันจะถูกกีดกันและได้รับอคติด้วยเหตุผลทางการเมืองอยู่ กล่าวคือความ
หวาดระแวงในเรื่องความภักดีที่แบ่งแยกทางอุดมการณ์และจิตวิทยา ในขณะที่ชาวยิว
จำนวนมากจะพบได้ในทางศิลปะ วิทยาศาสตร์ และวิชาชีพ แต่คนพวกนี้ดูเหมือนจะถูก

ก็ตกกันอย่างจริงจังจากวงการด้อแหดมอย่างเช่นงานทางการทูต และอัตราจำนวนอย่างไม่เป็นทางการก็ได้กำหนดกันขึ้นไว้จำกัดจำนวนคนยิวในสถาบันชั้นสูงต่าง ๆ

ชนลัทธิชาติมอดเด็มได้รับโอกาสน้อยที่สุดในบรรดาคนทั้งหมด ไม่แต่เพียงเพราะความดำหลังที่ตบตอกกันมา (ซึ่งก็เป็นความจริงทีเดียว) หากยังเป็นเพราะความไม่เป็นที่ไวเื้อเชื้อใจทางการเมืองที่หวาดระแวงกันอยู่และอคติทางวัฒนธรรมที่หลงเหลือซึ่งยังคงแบ่งแยกพวกชาวคริสต์และชาวมอดเด็มอยู่ต่อไป ด้วยการแปรเปลี่ยนอันเร่งรัดทางการศึกษาและวัฒนธรรมของคนลัทธิชาติเหदान โอกาสของพวกเขาได้เพิ่มทวขึ้นเป็นเงาตามตัว และบรรดาอคติทั้งหลายอันเกิดจากกำเนิดลัทธิชาติก็จะลดน้อยลงไปเป็นลำดับในอนาคต.

๖. พรรคคอมมิวนิสต์

อำนาจบงกชสุดท้ายในสังคมโซเวียตอยู่ในมือของพรรคคอมมิวนิสต์ของสหภาพโซเวียต การกระทำทางการเมืองภายนอกวงกรอบของพรรคเป็นการผิดกฎหมายและเพราะฉะนั้นจึงอยู่ภายใต้โทษหนักที่สุด ฐานะผูกขาดของพรรคในระบบโซเวียตแสดงออกในรูปนิตินัยตามมาตรา ๑๒๖ แห่งรัฐธรรมนูญโซเวียต

“พรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียต...เป็นแนวหน้าของประชาชนคนงานในการต่อสู้เพื่อสร้างสังคมคอมมิวนิสต์ และเป็นแกนนำขององค์การทั้งปวงของประชาชนคนงาน ทั้งของมหาชนและของรัฐ”

ในฐานะเป็นแหล่งรวมบงกชสุดท้ายของอำนาจในระบบโซเวียต ในฐานะเป็นศูนย์กลางของฐานะอันชอบธรรม และเป็นองค์การที่ถ่ายทอดเผยแพร่นโยบายของผู้นำโซเวียต พรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียตเกิดขึ้นมาเป็นเวทีซึ่งใช้ขบปัญหาคัดแย้งทางสังคม อุดมการณ์และการเมืองให้เป็นมติดัดดินต่าง ๆ แม้ลักษณะและส่วนประกอบของพรรคจะได้เปลี่ยนไปอย่างสำคัญ แต่ก็เปลี่ยนไปเพียงเล็กน้อยในรูปการจัดระเบียบองค์การและโครงสร้างเป็นทางการ จำนวนสมาชิกของพรรคได้เพิ่มขึ้นเป็นอันมาก สถาบันและองค์การพรรคได้รับการจัดปรับปรุงใหม่เป็นครั้งคราว และคุณสมบัติสำหรับสมาชิกภาพได้รับการปรับเปลี่ยนไปแต่ในรูปภายนอกและหลักการภายในขององค์การพรรค พรรคคอมมิวนิสต์แสดงให้เห็นความต่อเนื่องอย่างเด่นชัด

หลักความคิดของเจนนีเกี่ยวกับพรรคในฐานะเป็นองค์การอันเป็นแหล่งซึ่งเจตจำนงของพรรคจะถูกกำหนดขึ้นอย่างประชาธิปไตยและบริหารอย่างเอกราชไปโดยยังคงเป็นเช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลงโดยแท้จริง ครุฑขอฟยัณยัณวาระยะของระบบศักดินาเป็นการไขว่เขวที่บิดเบือนกฎเกณฑ์ของเงินเกี่ยวกับชีวิตของพรรค ซึ่งได้ถูกรื้อถอนนับแต่มรณกรรมของศักดินา เพราะฉะนั้น ตามคำของ เอฟ. อาร์. คอชดอฟ

“เมื่อได้เอาชนะผลสืบเนื่องของลัทธิของ เจ. วี. สตาลินแล้ว พรรคก็ได้รับพัน
กฎเกณฑ์ของเลนินเกี่ยวกับชีวิตของพรรคและหลักการของระบบผู้นำร่วมขึ้นมาอย่าง
เต็มที่. โครงสร้างองค์การของพรรคขึ้นอยู่กับหลักการของเลนินว่าด้วยรวม
ศูนย์อำนาจแบบประชาธิปไตย ซึ่งผลสำเร็จขององค์การและวินัยอันเข้มงวดในระดับ
สูงให้เข้าอย่างกลมกลืนกับประชาธิปไตยภายในวงพรรคที่กว้างขวางที่สุด” (ปริาฟลา
๒๘ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๖๑)

มาตรา ๑๘ ของกฎรัฐธรรมนูญใหม่ของพรรควางรูปโครงสร้างลักษณะใหญ่ ๆ
ขององค์การพรรคดังต่อไปนี้

“หลักนำของโครงสร้างองค์การของพรรค คือ ระบบรวมศูนย์อำนาจแบบ
ประชาธิปไตย (democratic centralism) ซึ่งหมายถึง

(ก) การเลือกตั้งขององค์กรชั้นนำทั้งปวงของพรรค จากองค์กรระดับต่ำสุด
ถึงระดับสูงสุด

(ข) การรายงานรับผิดชอบของบรรดาองค์กรของพรรคต่อองค์กรและองค์กร
พรรคที่เหนือกว่า

(ค) ระเบียบวินัยอันเข้มงวดของพรรค และระบบฝ่ายเสียงข้างน้อยอยู่
ภายใต้ฝ่ายเสียงข้างมาก

(ง) มติตัดสินขององค์กรที่เหนือกว่าผูกมัดโดยเด็ดขาดต่อองค์กรที่ต่ำกว่า

ลักษณะ “ประชาธิปไตย” สำคัญของการจัดองค์การพรรคเป็นสิทธิทาง
ทฤษฎีของมวลสมาชิกสามัญของพรรคที่จะเลือกตั้งผู้แทนขององค์กรพรรค ระดับต่ำสุด
โดยตรง ส่วนบรรดาองค์กรที่ต่ำกว่าก็เลือกตั้งผู้แทนไปยังองค์กรที่เหนือถัดขึ้นไป และเป็น
ไปเช่นนั้นตลอดโครงสร้างรูปปิรามิดของพรรค จนถึงที่คณะกรรมการกลางคณะเปรีซึ-
เดียม* และสำนักเดชาธิการ

ในระบบกันของ โครงปิรามิดของพรรคเป็นองค์กรพรรคระดับฐานจำนวน
มากมาย ซึ่งยังคงเป็นหน่วยพรรคที่จัดตามแนวลักษณะหน้าที่ (ภาพ ๖-๑ หน้า ๖๗๕)

* *บันทึกผู้แปล* ปัจจุบันเปลี่ยนกลับไปเรียกชื่อ โปลิตบูโร (Politburo) หรือสำนักการเมืองอย่าง
เก่า เพราะฉะนั้นการแปลต่อไปนี้จะใช้ชื่อ โปลิตบูโร แทนเปรีซึเดียมทุกแห่งไปโดยอัตโนมัติ เว้น
แต่กรณีที่ต้องถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับองค์กรนี้ก่อนเปลี่ยนชื่อเป็นโปลิตบูโร ก็จะคงใช้ชื่อเปรีซึเดียม
ตามต้นฉบับแต่ภาษาอังกฤษ

โครงสร้างของพรรคเดินตามแบบแผนหลักแบ่งเขตแดนบริหาร (territorial-administrative) ของรัฐ ซึ่งแบ่งออกเป็นทั้งหน่วยเขตแดน-บริหาร และหน่วยชาติพันธุ์-บริหาร ซึ่งก้าวก่ายกันบ่อย ๆ ดังนั้นในขณะที่หน่วยระดับฐานของพรรคเด็กลงผู้แทนไปยังองค์การเขตแดนที่เห็นอกเห็นใจ (คือ ที่ประชุมพรรคของหน่วยไรออน-rayon ในท้องที่ชนบทและถัดองค์การพรรคหน่วยนครในภูมิภาคชุมชน) องค์การระดับไรออนและนครอาจตั้งผู้แทนโดยตรงไปยังที่ประชุมพรรคระดับโอบลัสต์ (oblast) โอบลัสต์อิสระ (Autonomous Oblast) คราย (kray) หรือสาธารณรัฐอิสระ (Autonomous Republic) ผู้แต่กรณี ในกรณีของสาธารณรัฐสหภาพ (Union Republics) เด็ก ๆ เขตแดนเพียงแต่แบ่งออกเป็นไรออนต่าง ๆ แล้วบรรดาองค์การหน่วยไรออนจึงตั้งผู้แทนโดยตรงไปยังที่ประชุมพรรคระดับสาธารณรัฐสหภาพ

ในทางทฤษฎี แต่ละองค์การพรรคไม่ว่าในระดับใดก็ตามเด็กลงผู้แทนที่บริหารและเลขานุการของตนเอง แต่เจ้าหน้าที่เหล่านี้ต้องรายงานรับผิดชอบไม่แต่เฉพาะต่อองค์กรที่เด็กลงตนเอง หากต่อองค์กรที่เห็นอกเห็นใจอีกด้วย โดยที่กฎของพรรคบอกว่า “มติดัดดินขององค์กรที่เห็นอกเห็นใจผู้มดโดยเด็ดขาดต่อองค์กรที่ต่ำกว่า” บรรดาเจ้าหน้าที่และเลขานุการขององค์กรระดับต่ำกว่าจึงเป็นเครื่องสะท้อนเจตจำนงไม่ใช่ขององค์กรที่เด็กลงตนเอง หากขององค์กรที่อยู่เห็นอกเห็นใจตนขึ้นไป การรายงานรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ต่อองค์การพรรคของตนจึงไม่มีความหมายอะไรมากไปกว่าการปฏิบัติอย่างซื่อตรงและมีประสิทธิภาพตามมติดัดดินที่ออกมาจากเบองบน

จำนวนองค์การของพรรคในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ มีอยู่ประมาณ ๓ ล้าน มีสมาชิกพรรคจำนวน ๘,๘๗๒,๕๑๖ คน และสมัครสมาชิกสำรอง (candidate members) ๘๔๓,๔๘๘ คน รวมเป็นสมาชิกทั้งสิ้นเกือบ ๑๐ ล้านคน เพิ่มขึ้นประมาณ ๒,๕๐๐,๐๐๐ ตั้งแต่การประชุมพรรคครั้งที่ ๒๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ องค์การของพรรคในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ จึงแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

องค์การ	จำนวน	
สาธารณรัฐสหภาพ	14	ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และ ค.ศ. ๑๙๖๓ จำนวนขององค์การพรรคลดลงราว ๕๕,๐๐๐ ในจำนวนนั้นกว่า ๓,๐๐๐ เป็นในระดับไวออน หรือเห็นอชนไป ข้อนี้สะท้อนให้เห็นความพยายามที่จะรวมและขยายขนาดของหน่วยพรรคเล็กๆ ในขณะเดียวกันที่จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น
คราย	7	
สาธารณรัฐอิสระ	20	
โอบรัสต์	108	
โอบรัสต์อิสระ	8	
ท้องที่แห่งชาติ	10	
นคร	602	
เบอเรอ	343	
ไวออน	3,202	
องค์การพรรคระดับฐาน	296,444	

องค์การพรรคระดับฐาน

องค์การพรรคระดับฐาน (primary party organizations หรือ PPO) แต่ก่อนเรียกว่าเซลล์พรรค (party cells) มีอยู่ในทุกระดับของสังคมโซเวียต จำนวนสมาชิกมีตั้งแต่ ๓ ถึง ๓ พันคน องค์การเหล่านี้ตั้งขึ้น ณ ที่ทำงาน เว้นแต่ในท้องที่ชนบทซึ่งอาจจัดตั้งขึ้นตามเขตภูมิถิ่นอาศัยหรือในเขตบริหารบ้านอยู่อาศัย เซลล์พรรคเหล่านี้มีอยู่ตามโรงงาน ไร่ นา โรงเรียน มหาวิทยาลัย สถานวิจัย ร้านค้า สถาบันวัฒนธรรม สำนักงานและที่ทำการรัฐบาล หน่วยทหารและตำรวจ ในสถาบันหรือหน่วยประกอบการโซเวียตใด ๆ ก็ตามที่มีสมาชิกพรรคอย่างน้อย ๓ คน องค์การระดับฐานก็อาจตั้งขึ้นมาได้

ในฐานะเป็นหน่วยรากฐานขององค์การพรรค เซลล์พรรคมีการติดต่อโดยตรงกับมวลสมาชิกสามัญของพรรค และดังนั้นจึงเป็นองค์การสุดท้ายสำหรับการเผยแพร่นโยบายและมติของพรรคในการปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ เซลล์พรรค "ทำการก่อกวนมวลชนและโฆษณาชวนเชื่อ ให้การศึกษากับมวลชนในเจตนารมณ์ของลัทธิคอมมิวนิสต์" และ

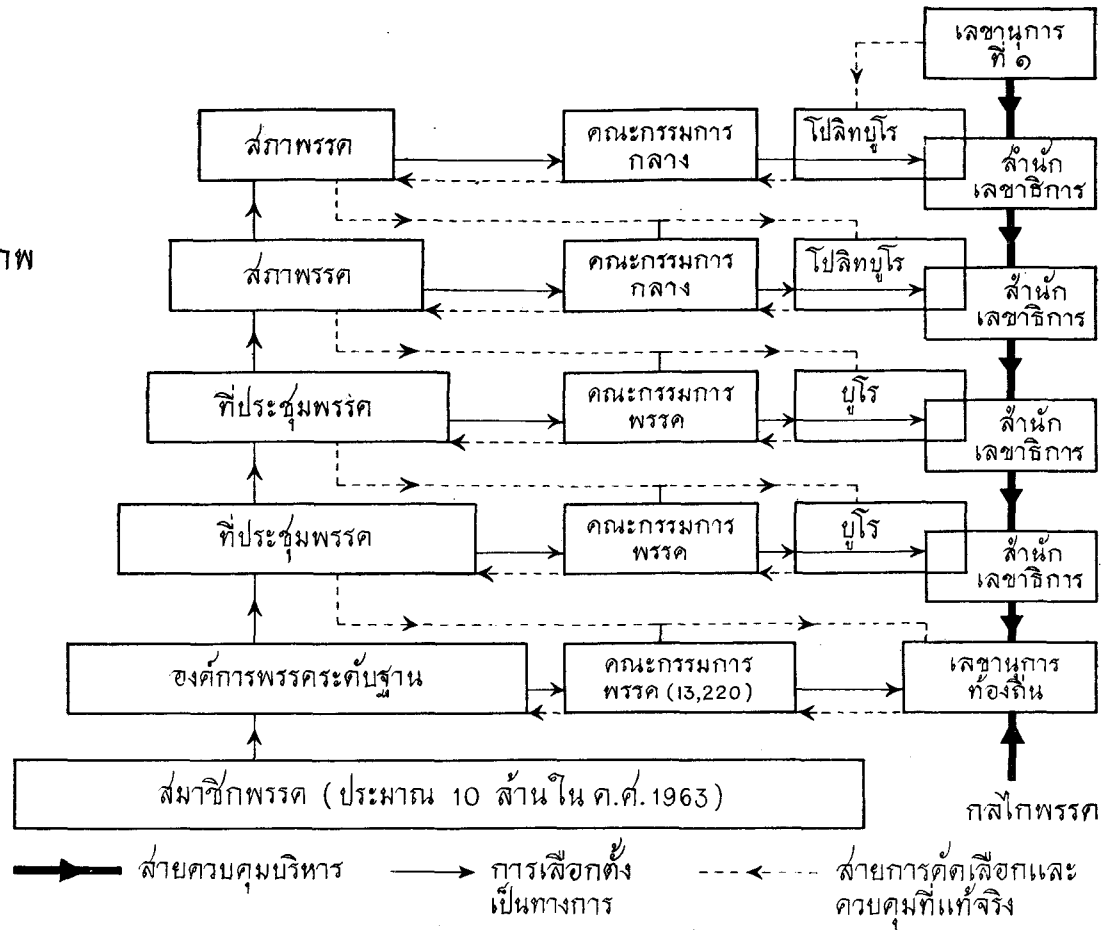
ระดับสหภาพรวม

ระดับสาธารณรัฐสหภาพ
(14)

ระดับคราย โอบร์ลัตต์
(153)

ระดับไรฮอน นคร
(4,147)

ระดับฐาน
(296,444)

ภาพ ๖-๑ โครงสร้างองค์การของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียต

ยัง “จัดรวบรวมคนงานให้ปฏิบัติงานให้บรรลุผล ภารกิจสร้างระบบคอมพิวเตอร์ เป็นผู้นำการแข่งขันแบบตั้งคณิยมในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลแผนการและคำมั่นสัญญาของรัฐ ระดมอดชน..... พยายามเสริมระเบียบวินัยคนงานให้เข้มงวด ทำการให้บรรลุผลเพิ่มผลิตภาพของคนงานและปรับปรุงมาตรฐานการผลิต และคุ้มครองและเพิ่มทรัพย์สินส่วนรวมในหน่วยประกอบการและหน่วยารวมและนาของรัฐ” บรรดาองค์การพรรคระดับฐานยังทำการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่า หน่วยประกอบการหรือสถาบันซึ่งตนประจำอยู่กำลังปฏิบัติงานในตามบงการของพรรค และเซดต์พรรคถือกันว่า “จะแจ้งองค์การพรรคทันทีถึงข้อขาดตกบกพร่อง ในงานของหน่วยงานหรือของคนงานเป็นรายบุคคล ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึงฐานะตำแหน่งของผู้นั้น”

เซดต์พรรคคอมมิวนิสต์จึงคล้ายกับคณะกรรมการเผ่าकुมาวอร์ คนเหล่านี้จะต้องแสดงความแก่กล้าและกระตือรือร้นในอุดมการณ์ โซเวียตมากยิ่งขึ้นกว่าราษฎรธรรมดา และมีบ่อย ๆ ที่การถือสิทธิเร่ร่อนเราของคนพวกนี้ยังความระคายเคืองให้แก่ประชากรโซเวียตหลายแห่งด้วยกัน โดยที่ราษฎรโซเวียตเป็นจำนวนมากเข้าเป็นสมาชิกพรรคด้วยเหตุคาดหวังประโยชน์ ความกระตือรือร้นในอุดมการณ์จึงมักฉิวเฉียด การประชุมคำบรรยาย ขบวอนแท้ และโครงการวัฒนธรรมซึ่งเซดต์พรรคจัดให้มีขึ้นเป็นประจำเพื่อโฆษณาเผยแพร่อุดมการณ์ของพรรคไม่มีผู้คนเข้าร่วมด้วยดีเสมอไป และไม่ผู้ที่เป็นที่นิยมกัน

เนื่องจากขนาดของหน่วยพรรคระดับฐานแตกต่างกันมากเช่นนั้น การจัดองค์การของหน่วยเหล่านี้จึงค่อนข้างยืดหยุ่น องค์การประกอบของหน่วยพรรคระดับฐานคือ ที่ชุมนุมทั่วไป (general meetings) ซึ่งถือว่าประชุมกันทุกเดือน หน่วยระดับฐานที่มีสมาชิก ๑๕ คน หรือกว่านั้นได้รับอำนาจให้เลือกตั้งสำนักงาน (bureau) หน่วยที่มีสมาชิกต่ำกว่า ๑๕ คนได้รับอำนาจให้แต่งตั้งเดชานูการหนึ่งคนและผู้ช่วยหนึ่งคน องค์การระดับฐานที่มีสมาชิกถึง ๕๐ คน หรือกว่านั้น อาจเลือกตั้งคณะกรรมการซึ่งมีสถานะอย่างของหน่วยพรรคระดับฐานเต็มที่ และด้วยตัวเองได้รับอำนาจให้เลือกตั้งสำนักงาน

และเดชานุกร (ได้หายคน) ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ มีคณะกรรมการเช่นนี้อยู่จำนวน ๑๐๓,๘๐๐ คน (เพิ่มจากจำนวน ๒๖,๘๐๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖) ถ้าหน่วยระดับฐานมีสมาชิกกว่า ๑๕๐ คน เดชานุกรเป็นเจ้าหน้าที่ประจำและได้รับเงินเดือนของพรรค ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมดูแลงานของหน่วย และทำงานทางธุรการของหน่วย บรรดาหน่วยที่มีสมาชิกเกินกว่า ๓๐๐ คน อาจแบ่งออกเป็นแผนกเล็ก ๆ ลงไป ในองค์การระดับฐานใดที่มีสมาชิกถึง ๓๐๐ คนหรือกว่านั้น ที่ประชุมทั่วไปประชุมกันเมื่อถูกเรียกโดยคณะกรรมการของคนหรือตามคำขอของหลาย ๆ แผนกของหน่วย ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ องค์การพรรคระดับฐานกว่า ๒๓,๐๐๐ มีคณะกรรมการพรรค

องค์การพรรคระดับภูมิภาคและสาธารณรัฐสหภาพ

องค์การพรรคทั้งหมดเหนือหน่วยระดับฐานแบ่งตามลักษณะเขตแดนและขนานไปกับกาแบ่งเขตแดนบริหารของรัฐโซเวียต องค์การพรรคเหล่านี้ควบคุมดูแลและตรวจตรางานของสถาบัน หน่วยประกอบการและกิจกรรมของโซเวียตทั้งหมดภายในหน่วยเขตแดนของตน

สหภาพโซเวียตแบ่งออกเป็น ๑๕ สาธารณรัฐสหภาพ ซึ่งเป็นหน่วยเขตแดนบริหารสูงสุดในประเทศ สาธารณรัฐใหญ่ ๆ แบ่งออกเป็นหน่วยโอบรัดต์ (หน่วยจังหวัดรากฐาน) และบางสาธารณรัฐยังมีหน่วยสัญชาติเล็กๆ เรียกว่าสาธารณรัฐอิสระโอบรัดต์อิสระ และตำบลประจำชาติ (National Districts) ตามลำดับความสำคัญลดหลั่นลงไป สาธารณรัฐและโอบรัดต์เล็ก ๆ แบ่งออกเป็นหน่วยท้องถิ่นที่ชนบทเรียกว่าไรออน และหน่วยบริหารนคร โดยปกติฝ่ายการควบคุมทางบริหารเริ่มจากสหภาพรวม (All-Union) ไปยังสาธารณรัฐ-โอบรัดต์-ไรออน และนคร สาธารณรัฐใหญ่ที่สุด (คือสาธารณรัฐรัสเซีย R.S.F.S.R.) ยังมีหน่วยดินแดนพิเศษ ๖ หน่วย เรียกว่า คราย ซึ่งก็ไม่ต่างกับโอบรัดต์ เว้นแต่ว่าหัวหน่วยมีโอบรัดต์อิสระประจำชาติ (National

Autonomous Oblasts) ตำราชนรัฐอิสระและโอบริสต์อิสระชั้นโดยตรงต่อตำราชนรัฐ
สหภาพหรือครายซึ่งคลุมเขตแดนของตน

โครงดำดับชั้นขององค์การจึงมีตั้งแต่จากองค์การพรรคระดับฐานขึ้นไปหาองค์
การพรรคระดับไรออนและนคร ในองค์การระดับโอบริสต์ ระดับตำราชนรัฐอิสระและ
คราย แต่ถึงระดับตำราชนรัฐทั้ง ๑๔ คือหนึ่งสำหรับแต่ละตำราชนรัฐที่ไม่ใช่รัสเซีย
ตำราชนรัฐรัสเซียไม่มีองค์การพรรคต่างหาก กิจกรรมของพรรคอยู่ภายใต้การอำนาจ
งานของสำนักงาน (Special Bureau) ของคณะกรรมการกลางซึ่งมีนักคิดครุฑขอเป็น
ประธาน

องค์การพรรคทั้งหมดประกอบด้วย ๕ องค์กร คือ (๑) หน่วยประชุมอัน
เป็น “องค์กรควบคุมสูงสุดขององค์การพรรค” ซึ่งเรียกว่า “ที่ชุมนุมทั่วไป” (general
meeting) ในองค์การพรรคระดับฐาน “ที่ประชุมพรรค” (Party Conference) ในระดับ
ไรออน นคร โอบริสต์และคราย และ “สภาพรรค” (Party Congress) ในระดับ
ตำราชนรัฐสหภาพและสหภาพรวม (๒) หน่วยควบคุมที่ได้รับมอบหมายเรียกว่า
“คณะกรรมการ” ในระดับต่างๆ และ “คณะกรรมการกลาง” ในระดับตำราชนรัฐ
และสหภาพรวม ซึ่งได้รับเลือกโดยหน่วยประชุมให้ทำหน้าที่ปฏิบัติภาระหว่างสมัย
ประชุมของตน (๓) องค์กรตัดสินใจนโยบายบริหารเรียกว่า “สำนักงาน” (bureau) ใน
ทุกระดับเว้นแต่ระดับสหภาพรวม และในองค์การพรรคของยูเครน ซึ่งเรียกว่า โปดิบยูโร
ซึ่งได้รับเลือกโดยองค์กรควบคุมที่ได้รับมอบอำนาจและทำหน้าที่แทนเมื่อองค์กรนั้นไม่
อยู่ในสมัยประชุม (๔) องค์กรบริหารถาวรเรียกว่าสำนักเลขาธิการ (Secretariat เลือก
ตั้งโดยคณะกรรมการหรือคณะกรรมการกลาง) ประกอบด้วยเลขานุการหลายๆ คนและ
เจ้าพนักงานของตนรวมทั้งเลขานุการที่หนึ่งและที่สองในระดับต่างๆ ซึ่งดำเนินงานประจำวัน
ขององค์การพรรค และประกอบเป็นใยประสานงานอันทรงอำนาจของพวกเจ้าหน้าที่ถาวร
ซึ่งเรียกว่า “กตไกพรรค” (party apparatus) (๕) หน่วยที่เรียกว่า “คณะกรรมการ
ตรวจสอบ” (auditing commission) ในระดับต่างๆ และ “คณะกรรมการตรวจสอบ

กตาง” (Central Auditing Commission) ในระดับสหภาพรวม ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบ
งานขององค์การพรรคเอง

เพื่อที่จะได้เข้าใจอย่างถูกต้องถึงโครงสร้างทางการขององค์การพรรคใน
ระดับท้องถิ่นและระดับรัฐ ประเด็นดังต่อไปนี้สมควรเป็นที่ได้ใจกัน คือ

๑. แม้บรรดาคณะกรรมการประชุมจะได้รับเรียกว่า “อำนาจควบคุมสูงสุด” ของ
องค์การพรรคและโดยทฤษฎี “เลือกตั้ง” คณะกรรมการของตน แต่โดยแท้จริงแล้ว
พวกสมาชิกของคณะกรรมการได้รับเลือกโดยแท้จริง พวกสมาชิกของคณะกรรมการได้
รับเลือกโดยสำนักงานและเลขานุการจากบุคคลที่ฐานะเด่นที่สุดในวงการรัฐบาล พรรค
วัฒนธรรม และเศรษฐกิจในท้องที่ภายใต้เขตอำนาจของตน

๒. โดยที่องค์กรประชุมและคณะกรรมการของตนไม่ได้ประชุมกันบ่อยๆ และ
โดยเปรียบเทียบมีขนาดใหญ่และอืดอาด องค์กรเหล่านี้จึงสละอำนาจของตนให้แก่สำนัก
งานและเลขานุการ สำนักงานและเลขานุการเองได้รับเลือกโดยองค์การพรรคระดับเหนือ
ถัดขึ้นไป

๓. สมาชิกของสำนักงานที่ไม่ใช่เลขานุการพรรค โดยปกติมีหน้าที่รับผิดชอบ
ทางบริหารอื่นๆ ซึ่งกินเวลาและความพยายามส่วนมากของเขา สมาชิกเหล่านี้จึงมิได้
ทำการควบคุมด้านบริหารตลอดเวลาเหนือองค์การพรรคของตน

๔. เลขานุการพรรคเป็นเจ้าหน้าที่ประจำของพรรคและเป็นเจ้าหน้าที่ถาวรที่สุดใน
ในพรรค เขามักจะเป็นสมาชิกของคณะกรรมการขององค์กรระดับเหนือถัดขึ้นไป และ
เพราะฉะนั้นจึงมีฐานะเป็นสะพานเชื่อมระหว่างองค์กรที่เหนือกว่าและต่ำกว่า

๕. ในฐานะเจ้าหน้าที่ถาวรขององค์การพรรค เลขานุการพรรคพูดและปฏิบัติ
การให้องค์กรต่อเนื่องกันไปไม่มากนักน้อย

๖. โดยที่เลขานุการพรรคได้รับเลือกโดยเลขานุการในระดับเหนือถัดขึ้นไปใน
โครงสร้างขั้นอำนาจ เขามักจะหวังได้รับคำสั่งและคำแนะนำจากเลขานุการระดับเหนือ
มากกว่าจากคณะกรรมการของเขาเอง ซึ่งเขาถ่ายทอดคำสั่งไปให้จากเบื้องบน

๗. ในฐานะเป็นจุดเชื่อมถาวรระหว่างองค์กรที่เหนือกว่าและต่ำกว่า พวก
เลขานุการ จึงประกอบ เป็นสายโซ่ อำนาจ ซึ่งกลายเป็นนามมากกว่าที่จะเป็นผู้รับใช้ของ
พรรค สายโซ่อำนาจนี้เรียกว่า “กลไก” และสมาชิกของกลไกนี้เรียกว่า “พลพรรค”
(apparatchiki)

๘. มติตัดสินขององค์กร ระดับเหนือกว่ามีผลผูกมัดโดยเด็ดขาด ต่อองค์กร ระดับต่ำกว่า ซึ่งหมายถึงเป็นมติตัดสินของเลขานุการระดับเหนือกว่า เริ่มตั้งแต่เลขานุการที่หนึ่ง* ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียต ซึ่งมีผลผูกมัดโดยเด็ดขาดต่อ เลขานุการพรรคระดับต่ำ ๆ ลงไป

ประชาธิปไตยวงในของพรรค : การเลือกตั้งของพรรค

การเลือกตั้งทั้งหมดภายในพรรคโดยทฤษฎีกระทำด้วยวิธีลงคะแนนลับ (secret ballot) ผู้สมัครแต่ละคนถือว่าได้รับคะแนนเสียงต่างหากจากกัน และถือว่าได้รับเลือกตั้งถ้าได้รับคะแนนเสียงอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ ผู้สมัครทั้งหมดได้รับการอนุมัติเห็นชอบของเจ้าหน้าที่องค์การพรรคระดับเหนือถัดขึ้นไป

กฎใหม่ของพรรคที่รับกันในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ นำเอาวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการเลือกตั้งซึ่งอาจมีความสำคัญยิ่งในที่สุด เพื่อป้องกันมิให้รอฟิน "ดัทช์บูชาควบুদ্ধ" (เผด็จการ) ขึ้นมาอีก "หลักการต่ออายุ วาระสมาชิกภาพขององค์กรพรรคให้เป็นแบบแผน" ได้ถูกนำเข้ามารวมอยู่ในกฎกรรมของพรรค อย่างน้อย ๓ ใน ๔ ของสมาชิกคณะกรรมการกลาง ระดับสหภาพรวมและโปลิตบูโรของคนที่ต้องเปลี่ยนตัวในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง สมาชิกโปลิตบูโร "ตามกฎ" จะได้รับเลือกตั้งไม่เกินกว่าสามวาระติดต่อกัน (รวมทั้งหมด ๑๒ ปี) แม้ว่าผู้นำ "เด่น" บางคนอาจได้รับเลือกตั้งเกินกว่าสามวาระติดต่อกัน ถ้าหากได้รับคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า ๓ ใน ๔ อย่างน้อย ๓ ใน ๓ ของสมาชิกคณะกรรมการกลางระดับสาธารณรัฐสหภาพ และคณะกรรมการระดับโอบริวด์แต่ละคราว และอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการขององค์การระดับต่ำลงไป จะต้องเปลี่ยนตัวในการเลือกตั้งประจำทุกครั้ง การจำกัดในเรื่องเวลาดำวาระติดต่อกัน (รวมทั้งหมด ๖ ปี) ก็นำมาใช้ในกรณีเหล่านี้ พร้อมด้วยข้อสงวนยกเว้นอย่างเดียวกันเกี่ยวกับผู้นำ "คู่ควร"

* *บันทึกผู้แปล* ต้นฉบับภาษาอังกฤษระบุ นิกิตา ครุสชอฟ ปัจจุบันตำแหน่งนี้เปลี่ยนไปได้แก่ เลโอนิด เบรชเนฟ (Leonid Brezhnev)

ในประการสำคัญ ข้อจำกัดใหม่ ๆ เหล่านี้ไม่ใช้กับเดชาอนุการ นอกจาก เดชาอนุการขององค์การพรรคระดับฐาน ซึ่งไม่อาจได้รับแต่อกตั้งซ้ำได้เกินกว่าสองวาระ ติดต่อกัน การขับออกจากคณะกรรมการกลางและคณะกรรมการใช้ตัดสินด้วยคะแนน เดียงข้างมาก ๒ ใน ๓ อันเป็นวิธีปฏิบัติที่นำเอามาจากกฎก่อน ๆ ของพรรค

ตามคำวิจารณ์ของ เอฟ. อาร์. คอซดอฟ (F.R. Kozlov) ถึงกฎขรรรมนูญ ใหม่ของพรรคในที่ประชุมพรรคครั้งที่ ๒๒

“ การผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนอย่างเป็นทางการเป็นแบบแผนของสมาชิกภาพในองค์กรต่างๆ ของ พรรคป้องกันมิให้เกิดการรวมอำนาจเกินไปในมือของเจ้าหน้าที่เป็นส่วนตัว..... วิธีการที่เสนอเพื่อการผลัดเปลี่ยน หมุนเวียนอย่างเป็นทางการ เป็นแบบแผนของสมาชิกภาพ ขององค์การพรรค..... ในขณะที่เดียวกันมุ่งต่อพวกคนที่เกิดฉลาดแกมโกงขึ้นและ ละเมิดฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของชีวิตวงในของพรรค ตลอดจนมุ่งต่อพวกคนงานที่จิตใจ อ่อนแอขาดการริเริ่ม” (ปริทัศน์ ๒๕ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๑)

แต่จะจะเป็นการรับประกันไว้ที่จะประเมินความหมายแน่นอนของกฎใหม่ของ พรรค เพราะอดีตประวัติศาสตร์ของพรรคแสดงให้เห็นว่าพรรคถูกดำเนินงานโดยบรรดา คนที่ควบคุม “ กัดโก ” โดยไม่คำนึงถึงกฎและวิธีปฏิบัติทางการซึ่งอาจมีอยู่ในหนังสือ ใดๆ ก็ดี เป็นที่แน่ชัดว่า ครุฑซอฟพยายามทำให้แตกหักจริงจังกับระบบศักดิน และ กฎเหล่านี้มุ่งเพื่อควบคุมกรรมวิธีปฏิบัติของพรรค ไม่ใช่แต่เพียงในระหว่างที่เขายังมี ชีวิตอยู่ หากเพื่อให้หลังกรรมวิธีปฏิบัติที่มั่นคงแน่นอนขึ้นภายหลังที่ชีวิตเขาหาไม่ได้ ด้วย บทบัญญัติใหม่ให้รากฐานทางนิตินัย สำหรับลอคดอนบรรดาผู้นำที่ทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ ของคน ในกรณีที่ความพยายามสำเร็จผล บทบัญญัติเหล่านี้จะให้ความชอบธรรมแก่ การกระทำใด ๆ ที่สำเร็จผลในการกำจัดการใช้อำนาจผิด ๆ แบบพลการ แต่ก็จะไม่ประ กันความสำเร็จของการเดียงใด ๆ เช่นว่านั่นได้

บทบัญญัติสำหรับการผลัดเปลี่ยน หมุนเวียน ตัวเจ้าหน้าที่ชนนำทำให้ระบบ การเมืองมีเสถียรภาพขึ้น และแสดงว่าระบบโซเวียตกำลังเจริญด้วยมีเหตุผลขึ้น เครื่อง จักรกลดกวาดต่างก้าดั่ง “ เป็นอารยะชน ” เพราะว่าพวกผู้นำพรรคซึ่งกำหนดให้ถูกถอด

ถอนอำนาจเด็ดขาดเปลี่ยนออกจากตำแหน่งได้อย่างสงบตามกฎของพรรค ในรายงานต่อที่ประชุมพรรคครั้งที่ ๒๒ ครุสชอฟได้ตั้งข้อตั้งเกิดไว้ว่า

“..... ความล้มเหลวที่ไม่ได้เลือกตั้งสมาชิกพรรคให้ดำรงตำแหน่งซ้ำในองค์กรพรรค เพราะว่าเขาได้ดำรงตำแหน่งครบวาระของเขาตามที่กำหนดไว้มันไม่ควรถือเอามาเป็นรากฐานสำหรับกีดกันสมาชิกพรรคผู้นั้น ถ้าหากชาวคอมมิวนิสต์ผู้หนึ่งได้ทำงานมาดีสำหรับวาระที่กำหนดไว้ในตำแหน่งที่มอบให้แก่เขาแล้ว ก็เป็นเกียรติและชื่อเสียงแก่เขา” (ปริ๊ฟตา ๑๕ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๑)

ประชาธิปไตยของพรรค : การวิจารณ์และวิพากษ์ตนเอง

กฎของพรรคบัญญัติไว้เสมอว่าสมาชิกพรรคมีสิทธิและหน้าที่ หลักการบอดเชวิตที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับ “การวิจารณ์และวิพากษ์ตนเอง” เป็นที่ถกเถียงกันว่าเป็นกลไกควบคุมในตัวเอง อันป้องกันมิให้พรรคซึ่งผูกขาดอำนาจต้องเสื่อมลงไปกลายเป็นองค์การที่อยู่กับที่ เฉื่อยชา และเสื่อมทราม ในขณะเดียวกัน หลักกติกาก็จะส่งมอบรักษาดัชนี “ประชาธิปไตย” ของพรรค ในแง่หน้าที่ บรรดาสมาชิกพรรคผูกพันที่จะ “พึงขยายการวิจารณ์และวิพากษ์ตนเอง พึงเปิดเผยอย่างอาจหาญถึงข้อขาดตกบกพร่องและทำการเพื่อขจัดให้หมดสิ้นไป พึงต่อสู้กับความนิยมแต่ดั้งเดิม ความฉาดตาดแกมโกง ความเฉื่อยชาและความนิยมเฉพาะท้องถิ่น พึงต่อต้านอย่างเด็ดขาดต่อความพยายามขบถที่จะกำจัดการวิจารณ์และต่อต้านกิจกรรมใด ๆ ที่เป็นผลร้ายต่อพรรค และรายงานให้องค์การพรรคทราบจนถึงขั้นคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียต”

ภายใต้บทว่าด้วยสิทธิของสมาชิกพรรค พรรคนิยามพรรคให้อำนาจแก่สมาชิกพรรค

“ที่จะอภิปรายอย่างเสรีในที่ชุมนุม ที่ประชุมระดับต่ำและสูง ในที่ประชุมคณะกรรมการพรรคและในหน้าหนังสือพิมพ์ของพรรคถึงปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมของพรรคและ

ในด้านปฏิบัติ ที่จะยื่นข้อเสนอและแสดงและสนับสนุนความคิดเห็นของตนโดยเปิดเผย ก่อนที่องค์การพรรคจะลงมติตัดสิน.....”

ในท่อน วรรค ๒๗ ของกฎใหม่ของพรรคบัญญัติว่า

“การอภิปรายหรืออย่างเสรีและจริงจังเกี่ยวกับปัญหาเรื่องนโยบายของพรรคในองค์การพรรคต่างๆ หรือในพรรคเป็นส่วนรวมเป็นสิทธิอันไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ของสมาชิกพรรค และเป็นหลักการสำคัญอันหนึ่งของประชาธิปไตยของพรรค การวิจารณ์และวิพากษ์ตนเองอาจขาบตัวขึ้นและวินัยของพรรค..... เสริมให้เข้มงวดขึ้นก็แต่โดยอาศัยรากฐานของประชาธิปไตยของพรรคเท่านั้น”

นับตั้งแต่การขึ้นสู่อำนาจของครุต์ซอฟ วงเขตของการอภิปรายหรือได้ขยายกว้างขวางออกไปอย่างมากทีเดียว กฎใหม่จึงเป็นเครื่องดัดทอนไม่แต่เพียงสถานการณ์ที่เปิดขึ้นไปภายหลังมรณกรรมของสตาลินเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นว่าสติทิกการวิจารณ์อะไรที่สมาชิกพรรคมีอยู่ ถึงแม้ว่าความคลุมเครือเดือนดอยยังคงมีอยู่ก็ตาม ระหว่างสิ่งที่อนุญาตกับสิ่งที่จะไม่ยอมให้ได้ ระหว่างความจำเป็นของประชาธิปไตยในของพรรคกับความจำเป็นที่จะต้องมีเจตจำนงรวมศูนย์และบริหารในศูนย์กลาง

ความไม่สอดคล้องต้องกันของประชาธิปไตยกับระบบรวมศูนย์อำนาจภายใต้ภาวะของการผูกขาดแบบพรรคเดียวยังคงเป็นอยู่เช่นแต่ก่อน ข้อแตกต่างที่แท้จริงไม่ใช่ว่ามีประชาธิปไตยมากขึ้นภายใต้ครุต์ซอฟ หากอยู่ที่อยู่ที่ว่าระบบรวมศูนย์อำนาจได้รับการปฏิบัติอย่างป่าเถื่อนน้อยลง และในลักษณะที่มีมนุษยธรรม และใช้เหตุผลมากขึ้น ระบบโซเวียตและชีวิตของพรรคยังคงไม่เป็นประชาธิปไตยเช่นแต่ก่อน แต่ด้านความทารุณโหดร้ายของระบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จของบอลเชวิกได้ถูกดัดเด็กหรือยับยั้งไว้ สติทิกของบรรดาผู้ที่อำนาจควบคุมที่จะประมาณการวิจารณ์และการอภิปรายที่ไม่พึงปรารถนาว่า “เป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค” (anti-party) นั้น แม้จะไม่บังเกิดผลร้ายแรงอย่างสุดคร “ศัตรูของประชาชน” ของสตาลิน แต่ก็ส่งอนอำนาจขั้นสุดท้ายแก่คนเหล่านั้นที่จะจำกัดหรือขยายวงเขตของการอภิปรายและการวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างตามใจชอบ

สถาบันส่วนกลางของพรรค

ในระบบโซเวียต การแบ่งงานตามหน้าที่มีอยู่ระหว่างสถาบันของพรรค และรัฐซึ่งเกี่ยวข้องกันทุกระดับของอำนาจและการบริหาร หน้าที่ของพรรค คือแปลกฎเกณฑ์ทางอุดมการณ์ออกเป็นนโยบายและมติศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งจากนั้นก็จะถูกถ่ายทอดไปสู่องค์กรของรัฐเพื่อปฏิบัติตามและบริหารในฐานะเป็นกฎหมายและการกระทำทางการของรัฐ พรรคปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในการควบคุมและตรวจตราการปฏิบัติตามมติของคนโดยทางสถาบันของตน โดยทางสถาบันของรัฐที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม พรรคถูกเตือนมิให้ทำนุแทนที่องค์การบริหาร สหภาพแรงงาน สหกรณ์ และองค์การสังคมอื่น ๆ ของประชาชนคนงาน และมีให้อยอมให้เกิดการฉกฉวยระหว่างหน้าที่ของพรรคและองค์การอื่น ๆ หรือระบบซ้อนกันในการทำงาน” อย่างไรก็ตาม ไม่เป็นการง่ายเสมอไปที่จะแยกหน้าที่ของพรรคออกจากสถาบันรัฐสภาและอื่น ๆ และฐานสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของพรรคกับของรัฐได้แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างเด่นชัดในอดีต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพปัญหาและเหตุการณ์

หน้าที่ของพรรคคอมมิวนิสต์ในการแปลปัญหาขัดแย้งทางอุดมการณ์ นโยบายและบุคลิกออกเป็นมติศักดิ์สิทธิ์นั้น ปฏิบัติโดยบรรดาองค์กรระดับสหภาพรวมของพรรค ซึ่งตั้งอยู่ ณ ยอดสุดของโครงสร้างรามีคของพรรค แต่ด้วยมติศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้จะถูกถ่ายทอดไปยังสถาบันส่วนกลางของรัฐเพื่อปฏิบัติตามและบริหารในฐานะเป็นการกระทำและกฎหมายทางการของรัฐ การเกี่ยวข้องขององค์กรรัฐและพรรคแสดงให้เห็นด้วยฐานะคู่ของนิติศาสตร์ ครุฑซอฟที่เป็นเดชานูการคนที่หนึ่งของพรรคและเป็นประธานคณะรัฐมนตรี ฐานะสัมพันธ์เกี่ยวข้องในระดับสูงสุดนี้ยุติลงชั่วคราวภายหลังมรณภาพ

* *บันทึกผู้แปล* ปัจจุบันสองตำแหน่งนี้แยกตัวบุคคลกันอีกคือได้แก่ เบรซนอฟ และ โคซีกิน (Kosygin) ตามลำดับ เช่นเดียวกับที่เคยแยกกันระหว่างครุฑซอฟและบุลกาเนียนตอนขึ้นสู่อำนาจใหม่ ๆ จนกระทั่งบุลกาเนียนถูกปลดออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ฐานสมทบในการกระทำ “เป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค” (anti-party) แล้วครุฑซอฟจึงได้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีควบคู่ไปกับตำแหน่งเลขาธิการคนหนึ่งของพรรค

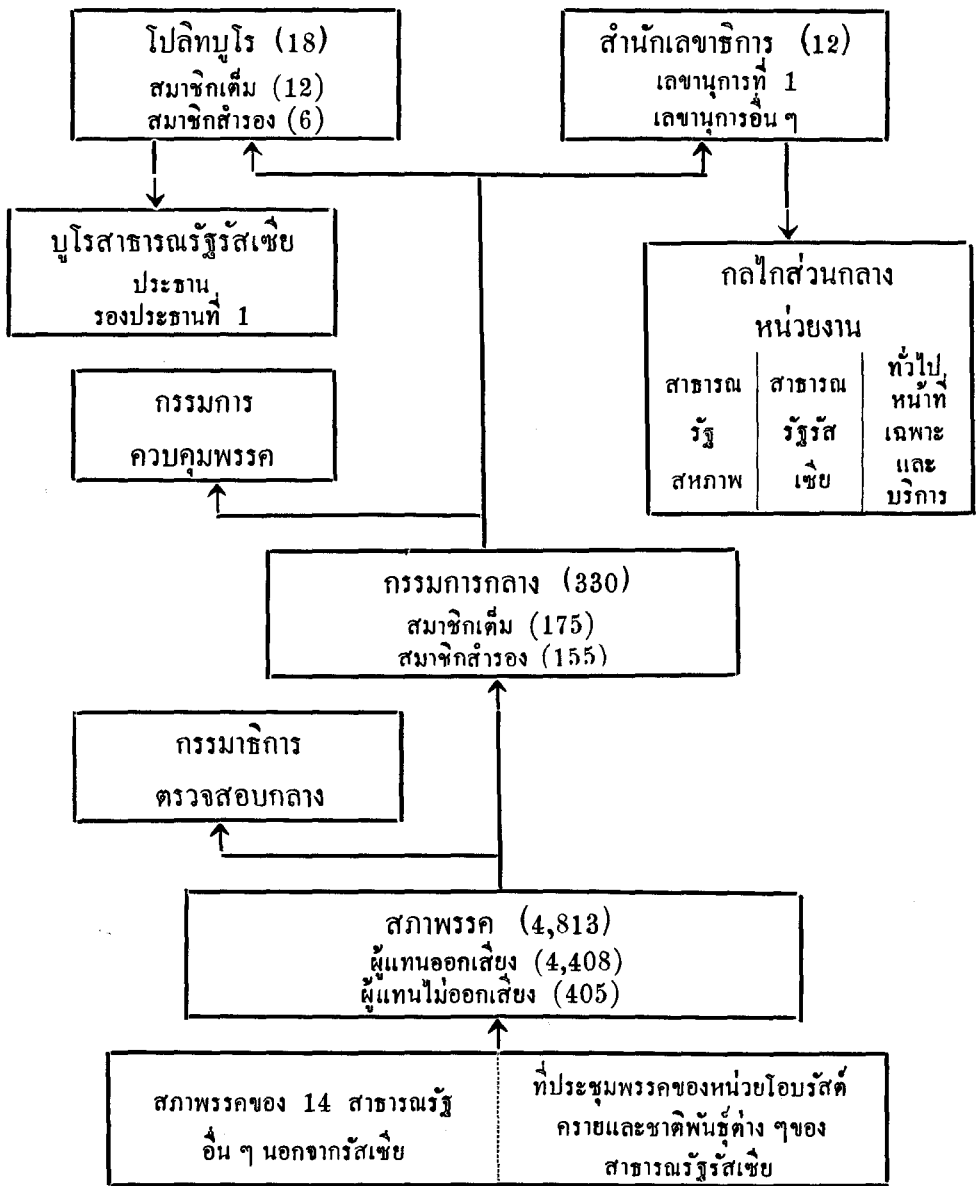
ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อตำแหน่งเลขาธิการคนที่หนึ่งถูกแยกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๓ - ๕๗ แต่การรวมสองตำแหน่งนี้กลับเริ่มมีใหม่อีกในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เมื่อกลุ่มครุฑขอฟื้นฟูพรรคผู้ตั้งว่ามีอำนาจพอที่จะยืนหยัดตามความเป็นใหญ่ของตน

ในระดับยอด พรรคถูกแบ่งออกเป็นหน่วยหน้าที่รับผิดชอบ ๕ กอง เช่นเดียวกับองค์การพรรคระดับต่ำลงไป หน่วยเหล่านี้ได้แก่ (ดูภาพ ๖ - ๒ หน้า ๖๘๖)

- (๑) หน่วยประชุมคือ สภาพรรคใหญ่สหภาพรวม (All - Union Party Congress)
- (๒) หน่วยประชุมที่ได้รับมอบให้ทำหน้าที่แทน คือคณะกรรมการกลาง (๓) องค์การกำหนดนโยบายบริหารคือ โปไลทบูโร (เพิ่งเปลี่ยนจากชื่อเปรซิเดียมกลับมาใช้ชื่อเดิมที่เคยเรียกกันก่อนปี ค.ศ. ๑๙๕๒)
- (๔) หน่วยบริหารถาวร คือสำนักเลขาธิการกลาง มีเลขาธิการคนที่หนึ่งเป็นหัวหน้าและ
- (๕) หน่วยตรวจสอบควบคุมตนเอง คือคณะกรรมการตรวจสอบกลาง (Central Auditing Commission)

สภาพรรค

ในทางทฤษฎีขององค์กรที่แยกกันไว้สูงสุด แต่ในทางปฏิบัติไว้สูงมรดกภาพที่สุดของสถาบันพรรคส่วนกลางได้แก่สภาพรรค (Party Congress) ซึ่งมีคำอธิบายในธรรมนูญพรรคว่าเป็น “องค์กรสูงสุดของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียต” โดยประเพณี คำประกาศที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับอุดมการณ์และนโยบายของโซเวียตสงวนไว้ให้ที่ประชุมของสภาพรรคซึ่งตามธรรมนูญของพรรค “กำหนดวางแผนของพรรคในปัญหา นโยบายภายในและต่างประเทศ และตรวจสอบและตัดสินปัญหาสำคัญ ๆ ที่สุดในการสร้างระบบคอมมิวนิสต์” ตามที่เป็นจริงแล้ว สภาพรรคแทบไม่มีความหมายมากไปกว่าเป็นตรายาง ซึ่งบรรดาสมาชิกถูกคัดและกั้นกรงอย่างระมัดระวังจากเบื้องบนโดยอาศัยกลไกของพรรค และจึงเพียงแต่ยืนยันมติที่ผู้นำพรรคได้ตัดสินไว้ รับข้อมติที่เด่นชัดมาจากเบื้องบน และโดยทั่วไปให้ผลบังคับทางพิธีการและอุดมการณ์ในระบบโซเวียตต้องการ

ภาพ ๖-๒ องค์กรส่วนกลางของพรรคคอมมิวนิสต์ แห่งสหภาพโซเวียต ค.ศ.

๑๙๖๓

หมายเหตุผู้แปล

- ก องค์กรโปลิตบูโร ในต้นฉบับภาษาอังกฤษ ใช้เปรซิเดียม ซึ่งเป็นชื่อเรียกในตอนนั้น แต่ในฉบับแปลนี้ ใช้ชื่อโปลิตบูโรแทนอันเป็นชื่อเรียก ในปัจจุบัน
- ข ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนสมาชิกของแต่ละองค์กรที่เกี่ยวข้อง คงปล่อยไว้ตามตัวเลขในปี ค.ศ.๑๙๖๓ ซึ่งต้นฉบับภาษาอังกฤษใช้อ้างอิงถึง

ฐานะอำนาจทางการของสภาพรรคยังนับว่าคงเป็นเช่นเดิม โดยไม่เปลี่ยนแปลงตลอดประวัติศาสตร์ของพรรค และแสดงออกตามมาตรา ๓๓ ของธรรมนูญพรรค ปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ดังต่อไปนี้

“สภาพรรค (ก) พังและอนุมัติรายงานของคณะกรรมการกลางของคณะกรรมการตรวจสอบกลางและองค์การส่วนกลางอื่น ๆ (ข) พิจารณา แก้ไขและอนุมัติโครงการและธรรมนูญของพรรค (ค) กำหนดแนวของพรรคเกี่ยวกับปัญหาภายในและต่างประเทศและตรวจพิจารณาและตัดสินปัญหาสำคัญ ๆ ที่สุดในการสร้างระบบคอมมิวนิสต์ (ง) เลือกตั้งคณะกรรมการกลางและคณะกรรมการตรวจสอบกลาง”

ตามธรรมนูญพรรค สภาพรรคจะต้องประชุมเป็นประจำทุก ๔ ปี สภาพรรคถือกันว่าอำนาจเต็มถ้าหากมีสมาชิกพรรคอยู่อย่างน้อยครึ่งหนึ่ง สมัยประชุมพิเศษของสภาพรรคอาจเปิดขึ้นได้โดยคณะกรรมการกลางริเริ่มเอง หรือตามคำขอของสมาชิกพรรคจำนวน ๑ ใน ๓ ที่มอยู่ในที่ประชุมสภาพรรคครั้งสุดท้าย การเรียกประชุมปกติของสภาพรรคจะต้องมีการประกาศล่วงหน้าอย่างน้อย ๖ สัปดาห์ สมัยประชุมวิสามัญอาจเปิดขึ้นได้โดยประกาศล่วงหน้า ๒ เดือน

ระบบผู้แทนในสภาพรรคขึ้นอยู่กับเขตท้องที่เลือกตั้ง แต่แต่ละสภาพรรคของ ๑๔ ด้าวชาตินรัฐที่ไม่ใช้รัฐเซียส่งคณะผู้แทนเช่นเดียวกับที่ประชุมของระดับโอบริตต์คราย และด้าวชาตินรัฐอิสระของด้าวชาตินรัฐเซีย ซึ่งไม่ได้มีสภาพรรคต่างหาก มอส์โคว์และเลนินกราดได้รับมอบอำนาจให้ส่งผู้แทนไปยังการประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๒ (ค.ศ. ๑๙๖๑) ซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยที่ประชุมระดับเบอเรอและโรออน สมาชิกของกองทหารได้ตัวแทนโดยอาศัยคณะผู้แทนจากเขตท้องที่เลือกตั้งที่ตนประจำอยู่ ส่วนพวกที่ประจำในต่างประเทศได้รับอนุญาตให้ได้มีหน่วยผู้แทนต่างหาก

ธรรมนูญพรรคบอกว่า “อัตราส่วนของผู้แทนในสภาพรรคกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการกลาง” ซึ่งหมายความว่าองค์กรหนึ่งมีอำนาจที่จะกำหนดเขตท้องที่เลือกตั้ง ซึ่งจะเลือกตั้งผู้แทนตลอดจนขนาดจำนวนของสภาพรรคเอง พวกผู้แทนมีอยู่ ๒ แบบ

คือ (๑) พวกสมาชิกที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเต็มที่ และ (๒) พวกสมาชิกสำรอง (candidate members) ผู้มีเฉพาะสิทธิเข้าร่วมประชุมเท่านั้น (และด้วยเหตุนี้จึงถูกเรียกว่าผู้แทนสำรอง— candidate delegates) ในขณะที่ขนาดจำนวนสมาชิกของพรรคได้เพิ่มขึ้น ขนาดจำนวนสมาชิกของสภาพรรคเองจึงเพิ่มขึ้นเช่นกัน ในการประชุมสภาพรรคปี ค.ศ. ๑๙๕๒ (ครั้งที่ ๑๘) และ ค.ศ. ๑๙๕๖ (ครั้งที่ ๒๐) บรรดาผู้แทน (ทั้งที่มีและไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงได้รับเลือกตั้งโดยอัครยเกณฑหนึ่งหนึ่งคือสมาชิกพรรคและสมาชิกสำรอง ๕,๐๐๐ คน ตามลำดับ) ในปีประชุมครั้งที่ ๒๑ ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ อัตราส่วนเป็นผู้แทนหนึ่งคนต่อสมาชิก ๖,๐๐๐ คน การประชุมครั้งที่ ๒๒ (ค.ศ. ๑๙๖๑) สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมากภายในอัตราส่วนผู้แทนซึ่งจะต้องประเมินความสำคัญจริง ๆ กันต่อไป ทั้งจำนวนสมาชิกในพรรคได้ขึ้นถึงระดับประวัติการณ์เกือบ ๑๐ ล้าน แทนที่จะคืออัตราส่วนผู้แทนลงไปเพื่อจำกัดขนาดจำนวนของสภาพรรคให้คงที่ อัตราส่วนผู้แทนยังคงกลับทวนเป็นผู้แทนหนึ่งคนต่อสมาชิก ๒,๐๐๐ คน และผู้แทนที่ไม่มีสิทธิออกเสียงหนึ่งคนต่อสมาชิกสำรอง ๒,๐๐๐ คน นี่เป็นการเพิ่มขนาดของสภาพรรคขึ้น เป็นผู้แทนจำนวน ๔,๘๓๓ คน (ในจำนวนนี้ ๔๐๕ คนที่ไม่มีสิทธิออกเสียง) ซึ่งไม่ต่ำกว่าสามเท่าครึ่งของขนาดจำนวนสภาพรรคทั้งสามชุดก่อนหน้า

เมื่อสภาพรรคทวีจำนวนขึ้นและด้วยเหตุนี้จึงทวีความอดอยากขึ้น เช่น ความสำคัญและอำนาจก็ได้ลดน้อยลงไปเป็นเงาตามตัว (ตาราง ๖-๑ หน้า ๖๘๘)

ระหว่างสมัยของเดนิส สภาพรรคประชุมกันทุกปี (ค.ศ. ๑๙๑๘-๒๕) แต่ภายหลัง ค.ศ. ๑๙๒๕ ช่วงเว้นระหว่างสภาพรรคแต่ละชุดที่ติดต่อกันมาได้ขยายออกไปขึ้นแรกเป็น ๒ ปี แล้วก็เป็น ๓ และในที่สุดเป็น ๕ ปี ซึ่งเป็นกฎอยู่จนเดี๋ยวนี้ ในการระดมผู้สนับสนุนของตนเองอย่างเบ็ดเสร็จ สภาคืนไม่แต่เพียงยังพอกผู้แทนส่วนใหญ่ที่เข้าประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๑๗ เท่านั้น ซ้ำยังปฏิเสธไม่ยอมเปิดประชุมสภาพรรคภายหลังปี ค.ศ. ๑๙๓๘ (ครั้งที่ ๑๘) จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๕๒ นับเป็นช่วงเว้นห่างกันถึง ๑๓ ปี ทั้งกฎของพรรคยังกำหนดให้มีสมัยประชุมหนึ่งทุก ๆ ๕ ปี

ตาราง ๖-๑ สภาพพรรคและสมาชิกพรรค ค.ศ. ๑๙๑๘—๑๙๖๑

ประชุมสภา	ปี	จำนวนสมาชิกสภา ^{ก)}	จำนวนสมาชิกพรรค ^{ข)}
ครั้งที่เจ็ด	1918	46 + (58)	145,000
ครั้งที่แปด	1918	301 + (102)	313,766
ครั้งที่เก้า	1920	554 + (162)	611,978
ครั้งที่สิบ	1921	694 + (296)	732,521
ครั้งที่สิบเอ็ด	1922	522 + (165)	532,000
ครั้งที่สิบสอง	1923	408 + (417)	386,000
ครั้งที่สิบสาม	1924	748 + (416)	735,811
ครั้งที่สิบสี่	1925	665 + (641)	643,000 + (445,000)
ครั้งที่สิบห้า	1927	898 + (771)	890,000 + (350,000)
ครั้งที่สิบหก	1930	1,268 + (891)	1,260,874 + (711,609)
ครั้งที่สิบเจ็ด	1934	1,225 + (736)	1,874,488 + (935,298)
ครั้งที่สิบแปด	1939	1,574 + (466)	1,588,852 + (888,814)
ครั้งที่สิบเก้า	1952	1,192 + (167)	6,013,259 + (868,886)
ครั้งที่สิบ	1956	1,349 + (81)	6,795,896 + (419,609)
ครั้งที่สิบเอ็ด	1959 ^{ก)}	1,269 + (106)	7,622,356 + (616,775)
ครั้งที่สิบสอง	1961	4,408 + (405)	8,872,516 + (843,489)

ก) ในวงเล็บหมายถึงผู้แทนสำรอง

ข) ในวงเล็บหมายถึงสมาชิกสำรอง

ค) เป็นการประชุมวิสามัญหรือพิเศษ

เมื่อเร็ว ๆ นี้มานักกิจกรรมทางรัฐธรรมนุญและตรวจตราสำคัญของสภา
 พรรคทำหน้าที่เป็นแห่งสะท้อนเคียงดำหรับสุนทรพจน์ของบรรดาสมาชิกคณะกรรมการ
 กตางและโปติทบุโร ซึ่งได้รับการรับรองเห็นชอบอย่างถูกต้องและเป็นเอกฉันท์ ระเบียบ
 วาระของสภาพรรคกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการกตาง และการประชุมประจำทุกครั้งของ
 สภาพรรคก็มีรายงานของคณะกรรมการกตาง (เรียกว่ารายงานใหญ่) ซึ่งแบ่งออก
 เป็น ๓ ส่วน คือ (ก) สถานการณ์ภายนอกประเทศ (ข) สถานการณ์ภายในประเทศ
 และ (ค) ภาวะของพรรค รายงานนั้นโดยปกติแสดงโดยบุคคลสำคัญที่สุดในโครง
 ดำกับชั้นอำนาจ รายงานที่สองซึ่งมีเป็นประจำได้แก่รายงานของคณะกรรมการ
 ตรวจสอบกตาง ซึ่งมีลักษณะแบบขอไปทีและเป็นเรื่องทางเทคนิค เรื่องประจำที่
 ดำ คือ การเลือกตั้งขององค์กรพรรคส่วนกตาง เรื่องอื่น ๆ ในระเบียบวาระกำหนด
 ขึ้นโดยคณะกรรมการกตางและอาจรวมถึงเรื่องอะไรก็ได้ การประชุมสภาพรรคพิเศษ
 ครั้งเดียวในประวัติศาสตร์ของพรรค คือ ครั้งที่ ๒๓ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ บรรลุเพียงเรื่อง
 เดียวไว้ในระเบียบวาระ คือ เป้าหมายดำหรับแผนเศรษฐกิจ ๗ ปี (ค.ศ. ๑๙๕๘-๖๕)

นับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๐ มติทั้งหมดของสภาพรรคเป็นไปโดยเอกฉันท์ ด้วย
 การอนุมัติ "รายงาน" และมติที่ผู้นำเสนอและด้วยการยืนยันการกระทำที่ปวงที่ปฏิบัติ
 ไปในนามของพรรคนับแต่การประชุมคราวก่อน สภาพรรคเป็นผู้ "กำหนดวงแหวน"
 ของพรรค

สภาพรรคเลือกตั้งคณะกรรมการกตางและคณะกรรมการบริหารตรวจสอบ
 กตาง นัยว่าโดยคะแนนเสียงดังซึ่งดงให้แก่ผู้สมัครวัยเด็กเป็นรายบุคคล การดงคะแนน
 เดียงกระทำในห้องปิดประตู และวิธีปฏิบัติเป็นทแนชต์ในการเลือกตั้งยังคงเป็นความดบอยู่
 ดมาชิกของสภาพรรคมีสิทธิภายใต้กฎของพรรคที่จะโต้แย้งผู้สมัครและวิพากษ์วิจารณ์ผู้
 สมัครในการอภิปรายเปิดเผย ภายใต้กฎที่แก้ไขเปลี่ยนแปลง สภาพรรคกำหนดขนาดจำ
 นวนของคณะกรรมการกตางและคณะกรรมการบริหารตรวจสอบกตาง โดยผู้สมัครทั้งหมด
 ที่ได้เกินกว่าคะแนนเสียงส่วนใหญ่อธิว่าได้รับเลือกตั้ง การประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๒

วางกฎไว้ว่า อย่างน้อย ๓ ใน ๔ ของสมาชิกคณะกรรมการกลางจะต้องออกในการ
เลือกตั้งแต่ละครั้ง และว่าบุคคลใดที่เคยเป็นสมาชิกถึงสามวาระติดต่อกันอาจได้รับเลือก
ครั้งได้ ถ้าหากคะแนนเสียงถึง ๓ ใน ๔

สภาพรรคไม่ได้ทำหน้าที่เป็นหน่วยประชุมสำหรับพรรคในความหมายที่แท้
จริงอีกต่อไป ขนาดจำนวนปัจจุบันถึงเกือบ ๕,๐๐๐ คน ทำให้ไม่อาจทำหน้าที่ใดจริงๆ
อย่างเช่นขนาดจำนวนสมาชิกที่เล็กกว่ามากประมาณ ๑,๕๐๐ คนของสภาพรรคชุดก่อน ๆ
ได้ทำมา บทบาทของที่ประชุมนี้ได้กลายเป็นเรื่องพิธีในฐานะเครื่องสะท้อนเสียงสำหรับคำ
ประกาศทางอุดมการณ์และนโยบายสำคัญๆ ในฐานะสื่อแพร่แนวของพรรคในแต่ละนอก
ประเทศ และในฐานะเป็นโอกาสสำหรับการเปลี่ยนผู้นำของคณะกรรมการกลางและ
ไปติหมู่โรยอย่างเป็นทางการ ดังนั้น ในที่ประชุมพรรคครั้งที่ ๒๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ครุส-
ชอฟจึงได้ใช้โอกาสนั้นนำเสนอการเปลี่ยนแปลงรุนแรงใหม่ ๆ ทาง tactics อย่างเช่นได้
แย่งหัดักความคิดของสตาลินเกี่ยวกับ “ การล้อมวงของฝ่ายนายทุนนิยม ” และ “ ความ
ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้แน่นอนของสงคราม ” ที่ประชุมครั้งที่ ๒๒ ยังถูกใช้เป็นเวทีสำหรับ
ประณามพวกผู้นำของพรรคแห่งอดีตเบเนีย ฐานยึดมั่นกับแนวคิดแบบสตาลิน สำหรับ
ช่วยทำให้เกิดการพิพาททางอุดมการณ์เปิดเผยกับจีนคอมมิวนิสต์และสำหรับประณาม
“ กลุ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค ” อีกวาระหนึ่ง ซึ่งนำโดยโมโลทอฟ

สภาพรรคทำหน้าที่อีกอย่างหนึ่ง ในฐานะเป็นสถาบันซึ่งให้ฐานะความชอบ
ธรรมเป็นทางการแก่การกระทำและมติตัดสินของคณะกรรมการกลางและไปติหมู่โรของ
ตน การขยายขนาดจำนวนของสภาพรรคขึ้นถึงเกือบสี่เท่าในการประชุมครั้งที่ ๒๒ จึง
เป็นสัญญาณแสดงในขณะเดียวกันถึงจุดจบของสภาพรรค ในฐานะองค์การนิติบัญญัติ
ของพรรค และเป็นการบูรณะใหม่เป็นทางการให้อยู่ในฐานะองค์การรับรู้อับรองเป็นพิธี
เท่านั้น

คณะกรรมการกลาง

ด้วยการขยายขนาดจำนวนของสภาพรรคชนและลดความถี่ของการประชุม
ลงไป ความสำคัญของหน่วยองค์กรที่ได้รับแต่งตั้ง คือ คณะกรรมการกลางได้เพิ่มขึ้น
เป็นระยะเวลาอันสั้นตอนปลาย ค.ศ. ๑๘๒๐ กว่าและต้น ค.ศ. ๑๘๓๐ กว่า การหาหรือ
อภิปรายเมื่อสูญไปจากสภาพรรค ก็หลุดเข้าไปอยู่ในวงของคณะกรรมการกลาง อัน
เป็นที่ซึ่งการโต้เถียงเผ็ดร้อน กระทำกันตลอดมาจนกระทั่งราวปี ค.ศ. ๑๘๓๖ การโต้
เถียงเหล่านั้นซึ่งกันหลังจากที่ตัดสิน ซึ่งตามปากคำของครุสต์ฮอฟ “จับกุมและยิง”
สมาชิก ๘๘ คนในจำนวนสมาชิกและสมาชิกสำรอง ๓๓๘ คน (ร้อยละ ๗๐) ของคณะ
กรรมการกลางซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยสภาพรรคชุดที่ ๑๗

ตามธรรมนูญพรรค คณะกรรมการกลาง “ในระหว่างเว้นระหว่าง
การประชุมสภาพรรคทำการอำนวยความสะดวกของพรรคและองค์กรของพรรคในท้องถิ่น
ทั้งหมด” และ “อำนวยความสะดวกของรัฐและสังคมส่วนกลาง” คณะกรรมการกลาง
ยังเลือกและแบ่งสรรพรรคชนนำ.....จัดองค์กรที่ตั้งและสถาบันต่าง ๆ ของพรรคและ
อำนวยความสะดวกขององค์กรเหล่านี้ แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์
และวารสารส่วนกลาง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การควบคุมของตน และ.....เป็นตัวแทน
พรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียตในความสัมพันธ์กับพรรคอื่น ๆ” ตามที่จริงแล้ว
คณะกรรมการกลางได้รับมอบอำนาจเต็มจริง ๆ ของสภาพรรคใหญ่ในระหว่างสมัย
ระหว่างสมัยประชุมของสภา คณะกรรมการได้รับมอบอำนาจให้ประชุมกันทุก ๖ เดือน
ซึ่งก็ละเลยไม่ทำกันในตอนหลังของชีวิตคดีตัดสิน คณะกรรมการกลางยังค่อย ๆ ขยาย
ขนาดจำนวนชนด้วย จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๖๑ มีจำนวนสมาชิกเกินกว่าของสภาพรรค
ระหว่างปีแรก ๆ ของระบอบโซเวียต

เมื่อขนาดจำนวนขยายเติบโตขึ้น ความสำคัญของคณะกรรมการกลางก็
ลดลงไปเช่นกัน ในปี ค.ศ. ๑๘๓๘ คณะกรรมการกลางมีสมาชิกเพียง ๑๕ คน และ
สมาชิกสำรอง ๘ คน ในปี ค.ศ. ๑๘๒๗ สภาพรรคชุดที่ ๑๕ กำหนดจำนวนสมาชิกเต็ม

(full members) ๗๑ และสมาชิกสำรอง (candidate members) ๖๘ จำนวนเพิ่มขึ้น
เกือบเท่าตัวตอนการประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๑๘ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ เมื่อจำนวนสมาชิก
เพิ่มขึ้นเป็นสมาชิกเต็ม ๑๒๕ และสำรอง ๑๑๓ ขนาดจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในการ
ประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๐ (ค.ศ. ๑๙๕๖) เป็นสมาชิกเต็มและสำรองรวม ๒๕๕ แต่ที่
สำคัญยิ่งขึ้น ในระหว่างระหว่งการประชุมต้องครวญ สมาชิกจำนวนเกือบครึ่งถูก
เปลี่ยนตัวเป็นการแต่งตั้งการต่อสู้ซึ่งอำนาจอย่างหนักซึ่งเกิดขึ้นตามมา การประชุม
พิเศษครั้งที่ ๒๑ ไม่ได้เลือกตั้งคณะกรรมการกลาง แต่ในการประชุมครั้งที่ ๒๒ (ค.ศ.
๑๙๖๑) ขนาดจำนวนของคณะกรรมการกลางได้ขยายไปเป็นสมาชิกเต็ม ๑๗๕ และ
สมาชิกสำรอง ๑๕๕ รวมเป็นทั้งหมดเป็น ๓๓๐

สมาชิกสำรองได้รับมอบอำนาจให้เข้าร่วมในการปรึกษาหารือของคณะ
กรรมการ แต่ไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียง ตามกฎของพรรค สมาชิกเต็มของคณะกรรมการ
ได้รับการบรรจุสมาชิกสำรองในกรณีที่มีตำแหน่งว่างลงเพราะการได้ออก การตา
ออกหรือตาย การประชุมของคณะกรรมการกลางเรียกว่าประชุมเต็ม (plenums) และ
การประชุมร่วมบ่อย ๆ กับคณะกรรมาธิการตรวจสอบกลาง

เมื่อเงอมอำนาจของสตาลินเห็นอกตโทษของพรรคกระชับขึ้น การประชุม
เต็มก็ไม่ได้ถูกเรียกให้บ่อย ๆ และระหว่งตอนหลัง ๆ ของสตาลิน การประชุมมิได้
กระทำกันเป็นประจำตามธรรมเนียมพรรค ประวัติและวิธิตำเนียงงานของคณะกรรมการ
สำหรับระยะหนึ่งคงมิได้ตีพิมพ์โดยทั่วไป ยกเว้นรายงานที่ประกาศเปิดเผยซึ่งสตาลินเสนอ
และมติที่คณะกรรมการตกลงรับ ภายหลังปี ค.ศ. ๑๙๓๖ คณะกรรมการกลาง เช่น
เดียวกับสภาพรรคถูกลดฐานะเป็นแหล่งสะท้อนเสียง และมติตัดสินของคณะกรรมการมี
ทางอย่างเต็มที่เป็นเอกฉันท์ ตามรายงานฉบับของครุสต์ซอฟคือที่ประชุมพรรคครั้งที่ ๒๐

“ระหว่างสองสามปีแรกภายหลังมรณภาพเลนิน เมื่อการประชุมของสภาพรรค
และของคณะกรรมการกลางกระทำกันสม่ำเสมอไม่มากนักน้อย ต่อมาเมื่อสตาลิน
เริ่มทุจริตอำนาจของเขามากขึ้น ๆ หลักการเหล่านี้ก็ถูกฝ่าฝืนอย่างช้า ๆ ที่เห็น
ได้ชัดเป็นพิเศษในระยะ ๑๕ ปีสุดท้ายของเขา มันเป็นสถานการณ์แปลกประหลาดหรือ

ในเมื่อเวลาถึงกว่า ๑๓ ปีได้ล่วงไประหว่างการประชุมพรรคครั้งที่ ๑๘ และครั้งที่ ๑๙..... เป็นความจริงว่า ได้มีการพยายามเรียกประชุมคณะกรรมการกลางในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๔๑ เมื่อสมาชิกคณะกรรมการกลางจากทั้งประเทศถูกเรียกไปมอสโคว์ คนเหล่านี้คอยอยู่สองวันสำหรับการเปิดประชุม แต่ก็ไร้ผล สตาลินไม่ได้ต้องการพบปะและพูดคุยกับสมาชิกคณะกรรมการกลาง” (สุนทรพจน์ลับของ ครุสชอฟ)

ไม่มีปัญหาเลย นอกเสียจากว่าคณะกรรมการกลางพิสูจน์ว่าไม่จำเป็นต่อ สตาลินเช่นเดียวกับสภารุส และระหว่างเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๔๖ และตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๒ “องค์กรอำนาจาน” ของพรรคถูกเรียกประชุมเพียงสามครั้งเท่านั้น ตั้งแต่ มรณกรรมของสตาลิน บทบาทของคณะกรรมการได้ทวนและอำนาจมีชีวิตชีวาขึ้นอีก แม้ก่อนมรณกรรมของสตาลิน คณะกรรมการกลางจะไม่สามารถประชุมได้ดั่งเดิมตาม ที่ธรรมนูญพรรคกำหนด แต่นับแต่ครั้งประชุมกันบ่อยขึ้นกว่าที่กำหนด ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการกลางจึงถูกเรียกประชุม ๕ ครั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ๒ ครั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ และในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และ ๔ ครั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ๖ ครั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ และ ๒ ครั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ และในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ตั้งแต่ มรณกรรมของ สตาลิน การประชุมตามแบบฉบับกินเวลาสองวัน ระยะเวลาสั้นที่สุดคือวันเดียว และ ยาวที่สุดนานแปดวัน การประชุมแปดวันซึ่งได้ขับ “กลุ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค” ออกจากคณะกรรมการกลางเปรซิเดียม* และรัฐบาลในเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๗ นับเป็น ครั้งสำคัญที่สุดในระหว่างภายหลังสมัยสตาลิน

จากพยานหลักฐานของบันทึกตีพิมพ์หลายชิ้นของการประชุมคณะกรรมการ กลางในระยะหลังสตาลิน วิธีดำเนินงานของคณะกรรมการกลางจะแตกออกไปบ้างเล็กน้อยจากองค์กรพรรคอื่นๆ เดชานุกรณคนที่หนึ่งกล่าวเด่นนรายนานเกี่ยวกับเรื่องสำคัญใน ระเบียบวาระ ซึ่งเดวิดจะ “ถูกอภิปราย” จากสมาชิกอื่นๆ “การอภิปราย” กระทำ กันในรูปสุนทรพจน์ของสมาชิกซึ่งจะถูกขัดอย่างเต็มที่จากเดชานุกรณคนที่หนึ่ง ผู้ซึ่งจะยืนยัน

* คือ โปลิทบูโรในปัจจุบัน ในตอนนั้นยังเรียกว่าเปรซิเดียมอยู่ (ผู้แปล)

วิจารณ์ เดือน และแม้กระทั่งผู้พูด ซึ่งก็จะแสดงท่าทีคัดค้านตามให้เหมาะสมถูกต้อง
สมาชิกระดับต่ำผู้หนึ่งของคณะกรรมการกลางได้เผยในที่ประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๐ ว่า

“ณ ที่ประชุมของคณะกรรมการกลาง..... เลขานุการคนที่หนึ่งคือ สหายครุสชอฟ
และสมาชิกคนอื่น ๆ ของเปเรชเดียม..... ได้แก้ไขข้อผิดพลาดในลักษณะเชิง
บิดา เมื่อพวกเราสมาชิกทั้งหลายของคณะกรรมการกลางได้กระทำผิดพลาด โดย
แก้ไขพวกเราโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งหรือชื่อเสียงของเรา” (สุนทรพจน์ของ
Z. I. Muratov ในที่ประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๐ วิทยูกระจายเดียง
มอสโคว์ ๒๓ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๖)

ณ ที่ประชุมเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๗ ผู้พูดจำนวน ๗๕ คน “อภิปราย”
รายงานของครุสชอฟ และบุคลากรในโอกาสนั้นทำการประเมินตัวเองฐานสมัครใน
การวางแผนของ “กลุ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค” เพื่อกำจัดครุสชอฟให้พ้นจากอำนาจในปี
ที่ถัดมา ทั้งนี้ภายหลังจากการกล่าวประเมินปรับปรักปรำจากสมาชิกคนอื่น ๆ ของคณะกรรมการ*

ลักษณะเจ็บบ่ไม่มากนักน้อยของการประชุมคณะกรรมการกลางตามที่
สะท้อนให้เห็นในรายงานที่ตีพิมพ์อาจชวนให้เข้าใจผิดได้ทีเดียว เพราะเป็นที่รู้กันว่าการ
ประชุมหลายครั้งภายหลังสตาลินมีลักษณะเด่นด้วยการโต้เถียงเผ็ดร้อนและการต่อสู้ภายใน
อย่างดุเดือดระหว่างก๊กเหล่าต่าง ๆ บางที่การประชุมที่ปั่นป่วนที่สุดในสมัยหลังสตาลิน
ได้แก่การประชุมที่ยาวที่สุดในเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๗ เมื่อพวกที่เรียกว่า “กลุ่มเป็น
ปฏิปักษ์ต่อพรรค” ของโมโดทอฟ มาเดนกอฟ คากาโนวิช บุตกานิน และไวโรชริอฟ
รวมทั้งเบอร์วูคินและซาบรูอฟ (ซึ่งเป็นสมาชิกฝ่ายข้างมากของเปเรชเดียมอย่างชัดแจ้ง)
ได้ถูกคณะกรรมการกลางตบด้ามมติที่พยายามขับครุสชอฟออกจากตำแหน่งเลขานุการ
คนที่หนึ่งของพรรค ได้มีรายงานเป็นทางการว่ามีสมาชิก ๖๐ คนขานพูด และ ๑๑๕ คน
ให้คำแถลงในการอภิปรายจริง ๆ และรุนแรงก่อนการลงมติ มติเป็นเอกฉันท์โดยมีแต่

* *Plenum Tsentralnovo Komiteta Kommunisticheskoi Partii Sovetskovo Soyuzu*
15-19 Dekabrya 1958 g. (Moscow 1958)

โมโลตอฟเท่านั้นทั้งที่ไม่ยอมออกเสียง นับเป็นคะแนนเสียงข้างมากครั้งแรกและครั้งเดียวที่
ยอมรับกันโดยเปิดเผยในการประชุมคณะกรรมการกลางเป็นเวลาดำเนิน ๓๐ ปี (ดู *The
New York Times* ๒ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๗)

การประชุมคราวอื่น ๆ อย่างเช่นคราวที่ขับมาเลนกอฟออกจากตำแหน่ง
เลขาธิการของพรรคในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๓ คราวที่ปลดและตั้งให้พิจารณาพิพากษา
เบเรียวในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๓ คราวที่ประธานาธิบดีนโรนโบายค่างประเทศ
ของโมโลตอฟในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๕ และคราวที่ถกกันนโยบายเศรษฐกิจในเดือน
ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๖ และกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๗ เหตุการณ์เป็นไปด้วยการขัดแย้งและ
ปะทะในความคิดเห็นกันรุนแรง นับแต่การขับ “กลุ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค” ในเดือน
มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๗ การประชุมของคณะกรรมการกลางได้ถูกกระทบกระเทือนด้วยการ
ขับจอมพลชูคอฟออกจากเปรซิเดียม ด้วยการโต้แย้งกันถึงเรื่องช่วงและจังหวะของโครง
การลดายระบบสตาลิน (de-Stalinization) และด้วยข้อโต้แย้งทางอุดมการณ์กับจีน
และอิตาลีในเรื่องนโยบายต่างประเทศและขบวนการคอมมิวนิสต์โลก

มติและนโยบายที่สำคัญที่สุดของพรรคประกาศออกในรูป “มติและข้อคัดค้าน
ของคณะกรรมการกลาง” ในยามวิกฤตหรือในโอกาสสำคัญโดยเฉพาะ ก็มีการประ-
กาศกฤษฎีการ่วมกับคณะรัฐมนตรีซึ่งมีผลบังคับเป็นกฎหมายของรัฐ ตัวอย่างเช่น ทันท
ภายหลังมรณกรรมของสตาลินได้มีประกาศกฤษฎีการ่วมเกี่ยวกับฐานะอำนาจส่วนกัน
ของคณะกรรมการกลาง คณะรัฐมนตรีและเปรซิเดียมของโซเวียตสูงสุดเพื่อเป็นประกัน
ในฐานะอันชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมายทางอุดมการณ์ทั้งหมดของการกระทำต่าง ๆ
ของผู้นำโซเวียตในการจัดระเบียบองค์การใหม่ของพรรคและรัฐในระหว่างที่ไม่มีทั้งการ
ประชุมสภาพรรคและโซเวียตสูงสุด ก่อร่างคือ องค์การประชุมและนิติบัญญัติของพรรค
และรัฐ

คณะกรรมการกลางยังคงเป็นสถาบันทรงอำนาจที่อาจมีอยู่และประกอบเป็น
หน่วยที่มีฐานะอำนาจและกำลังของตนเองยิ่งกว่าสภาพรรคนัก นิตินี้เองมาจากข้อเท็จ

จริงที่ว่าผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นสมาชิกขององค์กรนี้ ส่วนเป็นคนและกลุ่มชนนำที่ทรงอำนาจ และอิทธิพลที่สุดในสังคมโซเวียต ในคณะกรรมการกลางนี้จะได้พบสมาชิกและสมาชิก ดำรงของ โปดิทญูโร สมาชิกของสำนักเลขาธิการ รัฐมนตรีสำคัญ ๆ ของรัฐบาล เดชานุการคนหนึ่งขององค์การพรรคระดับสาธารณรัฐ และเดชานุการคนที่สองของ องค์การพรรคระดับสาธารณรัฐที่สำคัญ ๆ เดชานุการคนหนึ่งขององค์การสำคัญ ๆ ระดับโอบรด์คั ครายและภูมิภาคอื่น ๆ เจ้าหน้าที่รัฐบาลสำคัญที่สุดของสาธารณรัฐ สหภาพ บรรดาจอมพล นายพล นายพลเรือ เอกอัครราชทูต เจ้าหน้าที่สหภาพแรงงาน และคอมโซมมอด นักทฤษฎีชั้นนำของพรรคและบุคคลเด่นในด้านวัฒนธรรม ยิ่งกว่าชื่อตำแหน่งอื่นใด สมาชิกภาพในคณะกรรมการกลางให้สถานะและการรับรองในระบบโซเวียต แม้การเพิ่มขนาดจำนวนของคณะกรรมการกลางอาจเป็นทางทำให้อำนาจลดลงไป แต่ก็ยังเป็นกรขยายวงรัศมีของการรับรองและสถานะให้กว้างขวางออกไป ด้วย

สมาชิกและสมาชิกดำรงของคณะกรรมการกลางอาจถูกถอดถอนได้ก็แต่ โดยคณะกรรมการกลางเองเท่านั้น (และแน่นอนโดยสภาพรรค) แต่ไม่ใช่โดยองค์กรที่ เห็นอกกว่า คือโปดิทญูโรและสำนักเลขาธิการ ตามธรรมนูญพรรค สมาชิกหรือสมาชิก ดำรงของคณะกรรมการที่ “ทำตายเกียรติและศักดิ์ศรีของคน.... ไม่อาจคงอยู่ใน องค์การคณะกรรมการกลางได้” แต่อาจถูกถอดถอนได้แต่ด้วยคะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ของที่ประชุมคณะกรรมการในการลงคะแนนเสียงปกติและลับเท่านั้น เช่นเดียวกับ องค์กรวงในทั้งสองของคน คณะกรรมการกลางได้อยู่ภายใต้การขบถอย่างทั่วถึงนับ แต่การขึ้นสู่อำนาจของครุสต์ฮอฟ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๕ ของสมาชิกจำนวน ๓๓๐ คนของ คณะกรรมการกลางที่ได้รับเลือกตั้งโดยสภาพรรคชุดที่ ๒๒ เป็นคนใหม่สำหรับองค์กรนี้ กว่าร้อยละ ๕๐ ของสมาชิกคณะกรรมการกลางและคณะกรรมการกลางพรรคกลางปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ถูกปลดออกไป

โปธิบุญโร

ไม่มีปัญหาเดียนนอกจากว่าองค์กัรคัตตสินนโยบายที่สำคัญที่สุดในพรรคและรัฐคือ โปธิบุญโรของพรรค (เป็นชื่อเดิมที่เคยเรียกกันก่อนปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ภายหลังเปลี่ยนเรียกว่า เปรซิเดียม แล้วต่อมาไม่ช้าหลังจากเบรชเนอฟและโคซซึกขึ้นสู่อำนาจจึงเปลี่ยนกลับไปใช้ชื่อโปธิบุญโรตามเดิมอีก—ผู้แปล) ตามหลักการ “รวมศูนย์อำนาจแบบประชาธิปไตย” อำนาจบนสุดท้ายของพรรคมอบให้กับองค์กรนี้ แม้ว่ามติของโปธิบุญโรอาจถูกดัดแปลงได้ด้วยคณะกรรมการกลาง โดยที่ธรรมนูญพรรคระบุให้โปธิบุญโรอำนาจงานของคณะกรรมการกลางระหว่างวาระประชุม โปธิบุญโรจึงเป็นองค์กรกำหนดนโยบายสูงสุดของสหภาพโซเวียต สมาชิกได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงข้างมากของคณะกรรมการกลาง ภายใต้กฎใหม่ สมาชิกจำนวน ๓ ใน ๕ จะต้องได้รับการต่ออายุในการเลือกตั้งประจำทุกคราว และสมาชิกที่ดำรงตำแหน่งมาแล้วสามวาระหรือมากกว่าติดต่อกัน จะต้องได้รับคะแนนเสียงข้างมาก ๓ ใน ๕ สำหรับการเลือกตั้งซ้ำ

ส่วนประกอบ อย่างไม่รัดกุม โดยแท้จริงสมาชิกภาพในโปธิบุญโรถูกกำหนดขึ้นไม่ใช่โดยคณะกรรมการกลาง หากโดยโปธิบุญโรเองซึ่งเป็นองค์กรที่ตนเอง คณะกรรมการกลางเพียงแต่รับรองผู้สมัครที่โปธิบุญโรเสนอมา ให้ ชื่อผู้ได้รับการเสนอสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะของอำนาจที่เป็นอยู่ภายในโปธิบุญโรเอง แต่ละคุณลักษณะเป็นผลสะท้อนต่อไปจากตัวผู้สมัครที่ถูกเสนอสำหรับการเลือกตั้งคณะกรรมการกลาง และการคัดเลือกตัวสำหรับสหภาพพรรค ดังนั้น เมื่อใดที่มีการเปลี่ยนแปลงในการแบ่งสรรอำนาจในโปธิบุญโรแล้ว ในที่สุดก็จะเป็นผลกระทบถึงตลอดระดับต่าง ๆ ลงไปของพรรค

เช่นเดียวกับองค์กรอื่น ๆ ของพรรค โปธิบุญโรมีทั้งสมาชิกเต็มและสมาชิกสำรอง เฉพาะสมาชิกเต็มเท่านั้นที่มีสิทธิออกเสียง สมาชิกสำรองมีสิทธิเข้าร่วมในการอภิปรายหารือ จำนวนสมาชิกของโปธิบุญโรแตกต่างกันไปอย่างมาก เช่นเดียวกับอัตราส่วนระหว่างสมาชิกเต็มและสำรอง สัดส่วนนี้คงจำนวนของโปธิบุญโรได้ประมาณ ๑๒ คน แต่ลดและเพิ่มตามใจชอบ และแต่งตั้งหรือปลดสมาชิกตามอารมณ์หรืออำเภอ

ใจ ในที่ประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๑๘ สภาดินยุบเลิกโปติทบุโรโดยไม่คาดฝันกัน แล้ว
ตั้งเปรีชเคียมแทน มีจำนวนสมาชิกขยายขึ้นเป็น ๒๕ และสมาชิกสำรอง ๑๑ ตามปาก
คำของครุสชอฟ การเปลี่ยนแปลงนี้ “มุ่งเพื่อถอดถอนสมาชิกสำนักการเมือง (Political
Bureau) เก่า ๆ..... และมุ่งเพื่อทำลายล้างสมาชิกสำนักการเมืองเก่า ๆ” เปรีชเคียม
หลังสมัยสภาดินถูกถอดลงเหลือจำนวนสมาชิกเต็ม ๑๐ และสำรอง ๕ ในการประชุมสภา
พรรคครั้งที่ ๒๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ขนาดจำนวนของเปรีชเคียมถูกกำหนดไว้เป็นสมาชิก
เต็ม ๑๑ และสำรอง ๖ ภายหลังการขับ “กลุ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค” ก็เพิ่มเป็นสมาชิก
เต็ม ๑๕ และสำรอง ๘ ในการประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๒ ถัดมาลงไปยังอีกครั้งหนึ่งเป็น
สมาชิกเต็ม ๑๑ และสำรอง ๕ แต่ราวปี ค.ศ. ๑๙๖๓ จำนวนได้ขยายเป็นสมาชิกเต็ม
๑๒ และสำรอง ๖

ในระหว่างการเลือกตั้งประจำ ขนาดจำนวนของโปติทบุโร (ชื่อในครั้ง
นั้น) ได้ขยายขึ้นและหดลงตามภาวะการต่อสู้ชิงอำนาจ การขับออกและการเลือกตั้งเข้า
โปติทบุโรโดยหัดักกระทำโดยคณะกรรมการกลาง แต่โดยแท้จริงคณะกรรมการเพียง
แค่นี้รับรอง การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตามที่ได้กระทำโดยกลุ่มที่การควบคุมในโปติทบุโร
อย่างไรก็ดี การถอดถอนและการแต่งตั้งมีประกาศเป็นพิธีการภายหลังการประชุมคณะ
กรรมการกลาง โดยการเลือกตั้งประจำกระทำกันในที่ประชุมโดยคณะกรรมการใหม่ที่
ได้รับเลือกตั้งโดยสภาพรรค

โปติทบุโรของพรรคเป็นจุดศูนย์กลางของฐานะอำนาจของพรรคและของรัฐใน
ระดับสูงสุดดังเช่นที่สะท้อนให้เห็นจากลักษณะเกี่ยวโยงของตัวสมาชิกของโปติทบุโร สมาชิก
บางคนเป็นโดยตำแหน่งจริง ๆ เช่น เลขาธิการคนที่หนึ่ง นายกรัฐมนตรี ประธาน
เปรีชเคียมแห่งโซเวียตสูงสุด เลขาธิการคนที่หนึ่งของพรรคยูเครน นายกรัฐมนตรีของ
สาธารณรัฐรัสเซีย สมาชิกคนอื่น ๆ ดึงมาจากสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีและ
เจ้าหน้าที่สำคัญ ๆ ของพรรคและรัฐบาลสาธารณรัฐ การแบ่งสรรอัคราที่แน่ชัดสะท้อน
ให้เห็นศูนย์กลางอำนาจที่เป็นอยู่ในหมู่กลุ่มคนชั้นนำในเวลาหนึ่ง ๆ นับตั้งแต่การขจัด

อำนาจของครุฑขอฟ และเฉพาอย่างยิ่งนับตั้งแต่การขับ “กลุ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค” เป็นคนมา กตโกพรรคได้เป็นกลุ่มชั้นนำเป็นใหญ่ซึ่งมีตัวแทนอยู่ในเปรซิเดียม (ตามชื่อเรียกสมัยครุฑขอฟ—ผู้แปล)

ภายใต้สตาลิน เขาเป็นผู้ทำการตัดสินเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญทั้งหมดและที่เบ็ดเตล็ดจำนวนมาก ทั้งคนที่แข็งดีและแตกต่างถูกลบต่างและพวกที่สนับสนุนที่คนเหล่านั้นถูกกำจัดทำลายไป เขาแต่งตั้งและถอดถอนสมาชิกของโปลิตบูโรตามใจชอบ และจัดการให้คนเหล่านั้นถูกยิง ถูกจำคุกหรือเนรเทศโดยมิได้อาศัยใช้วิธีการปฏิบัติและสถาบันที่เขาเองได้ก่อตั้งขึ้นมา ในที่ประชุมโปลิตบูโร สตาลินอาจประกาศมติตัดสินของเขาและคาดหมายการอนุมัติเห็นชอบโดยเอกฉันท์ หรืออาจเสนอมติตัดสินของเขาให้พิจารณาและขอให้มีการอภิปรายโดยมีหรือไม่มีการลงคะแนนเสียง หรืออาจเพียงแค่ปฏิบัติการไปโดยไม่หารือกับสหายร่วมการของเขา หรืออาจหารือกับสมาชิกต่าง ๆ ในปัญหาบางเรื่อง โดยกันเอาเรื่องอื่น ๆ ออกไป

ในระยะสิบปีนับแต่มรณกรรมของสตาลิน ได้มีการผลักดันหมุนเวียนตัวบุคคลในระดับยอดของอำนาจโซเวียตอย่างเด่นชัด แต่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในรูปร่างอันเคยแต่อย่างใด (ภาพ ๒-๓ หน้า ๒๗๐) ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๒ มา มีจำนวน ๕๒ คน อยู่ในเปรซิเดียม (ตามชื่อเรียกและสถิติในตอนนั้น—ผู้แปล) ในฐานะสมาชิกเต็มหรือไม่ก็สำรอง จำนวนบุคคลที่ได้รับเข้าเป็นสมาชิกเต็มและสมาชิกสำรองในคณะกรรมการกลางคงต้องถึงเกือบพัน ราษฎรโซเวียตมากกว่า ๓๐ ซึ่งได้เคยผ่านตำแหน่งใหญ่โตของโปลิตบูโร มาในตอนนี้อยู่ในตำแหน่งที่รับผิดชอบน้อยลง ถ้าพึงข้อเท็จจริงนั้นก็เห็นเครื่องแสดงอย่างเด่นชัดถึงความเจริญวัยและความมั่นคงอันวิวัฒนาการมาของระบอบการเมืองโซเวียต เพราะภายใต้สตาลิน การขับออกจากโปลิตบูโรหมายถึงการตายที่เร็วและก่อนกำหนดแทบจะเสมอทีเดียว

โปลิตบูโรปฏิบัติหน้าที่อย่างไร ตามปากคำของครุฑขอฟในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ โปลิตบูโรหลังสมัยสตาลิน “ประชุมกันสม่ำเสมอไม่ต่ำกว่าสัปดาห์ละครั้ง” ในการ

ประชุมหารือกัน โปดิทญูโรพยายามให้ได้มติเห็นพ้องต้องกันด้วยการอภิปราย แต่ใน
กรณีที่ขัดแย้งกัน ปัญหาจะถูกตัดสินด้วยมติเสียงข้างมากธรรมดา เฉพาะสมาชิกเต็ม
เท่านั้นที่มีสิทธิลงคะแนนเสียง แม้สมาชิกสำรองจะเข้าร่วมในการโต้เถียงและอภิปราย
ด้วย ตามคำบอกเล่าของครุสซอพและมิโคยัน มติส่วนใหญ่เป็นที่ยอมรับกันโดยเอกฉันท์
และนี่เป็นจริงโดยไม่ต้องสงสัย แต่การเปิดเผยสภาพการณ์รอบ ๆ เหตุการณ์ขับ
“กลุ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค” แสดงว่า การประชุมโปดิทญูโรเป็นไปอย่างถึงพริกถึงขิง
และไม่จบสิ้น

ในฐานะสถาบัน โปดิทญูโรเช่นเดียวกับคณะกรรมการกลาง ได้เกียรติภูมิ
และฐานะอำนาจแต่ก่อนของตนกลับคืนมาเป็นอย่างมาก โปดิทญูโรไม่ใช่เพียงฉากบัง
หน้าสำหรับเผด็จการของคน ๆ เดียวอีกต่อไปแล้ว แต่ทำหน้าที่เป็นสถาบันด้วยตัวเอง
เดชาานุการคนที่หนึ่งผู้เป็นประธานการประชุม ในฐานะประธานของโปดิทญูโร ยังคงเป็น
บุคคลที่ทรงอำนาจและอิทธิพลที่สุด แต่ก็มักจะเป็นตัวแทนของกลุ่มโดยเฉพาะมากกว่าจะ
ทำหน้าที่เป็นเอกอภิปัศุผู้ทรงอำนาจอธิปไตย การที่ดำเนินกเดชาธิการมีตัวแทนเข้มแข็งอยู่ใน
เปรีซีเคียม (ตามชื่อเป็นใหญ่ในคอนัน-ผู้แปล) นับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๗ นั้นเผยให้เห็น
บทบาทของกลไกพรรคในปัจจุบัน

วิธีดำเนินงานของโปดิทญูโรยังเปลี่ยนแปลงไปมากมายนับแต่พรรครวม
ของสตาลิน ปัจจุบันมีเครื่องแสดงว่าโปดิทญูโรดำเนินงานจากระเบียบวาระที่จัดขึ้นไว้
ล่วงหน้า บรรลุเรื่องต่าง ๆ ที่เสนอแนะโดยสมาชิกโปดิทญูโร ซึ่งอาจได้รับการกระตุ้น
อีกต่อหนึ่งจากผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาและรัฐมนตรีของรัฐบาล โดยที่สมาชิกโปดิทญูโร
ทั้งหมดมีความรับผิดชอบทางบริหารอยู่ในรัฐบาลหรือพรรค เขาจึงต้องอาศัยเจ้าหน้าที่
วิชาชีพและเทคนิคที่จะควบคุมการหลั่งไหลของข่าวสารความรู้ และปัญหาต่าง ๆ ที่มา
ถึงตนจากระดับต่ำ ๆ ลงไปของรัฐและพรรค การมอบความรับผิดชอบให้แก่ผู้ที่อยู่ใต้
บังคับบัญชาจำนวนมากชนก่ทำงานทั่วไปนับแต่พรรครวมของสตาลิน และปัญหาต่าง ๆ จำนวน
มากที่เริ่มมาจากระดับต่ำ ๆ ของรัฐบาลจึงถูกตัดสินมาก่อนถึงระดับยอด

		July, 1952	October, 1952	March, 1953	February, 1955	February, 1956	June, 1957	December, 1959	January, 1963
FULL-TIME PARTY FUNCTIONARIES	Secretariat	(Politburo) STALIN MALENKOV KHRUSHCHEV Suslov Ponomarenko	STALIN ARISTOV KHRUSHCHEV MALENKOV MIKHAILOV PONOMARENKO SUSLOV <i>Brezhnev</i> <i>Ignatov</i> <i>Pegov</i>	KHRUSHCHEV Ignatyev Pospelov Shatalin Suslov	KHRUSHCHEV Suslov Pospelov	KHRUSHCHEV SUSLOV <i>Brezhnev</i> <i>Furtseva</i> <i>Shepilov</i> Belyayev Aristov Pospelov	KHRUSHCHEV SUSLOV BELYAYEV ARISTOV BREZHNEV FURTSEVA KUUSINEN <i>Pospelov</i>	KHRUSHCHEV KIRICHENKO SUSLOV ARISTOV BREZHNEV FURTSEVA KUUSINEN MUKHITDINOV IGNATOV <i>Pospelov</i>	KHRUSHCHEV KOZLOV SUSLOV KUUSINEN Demichev Ilyichev Shelepin Ponomarev
	Party Control Committee	ANDREYEV	SHKIRYATOV			<i>Shvernik</i>	SHVERNIK	SHVERNIK	SHVERNIK
FULL-TIME GOVERNMENT FUNCTIONARIES	Provincial Party Secretaries		ANDRIANOV MELNIKOV <i>Patolichev</i> <i>Puzanov</i>	<i>Melnikov</i> <i>Bagirov</i>	<i>Ponomarenko</i>	KIRICHENKO <i>Mukhitdinov</i>	IGNATOV KIRICHENKO KOZLOV <i>Kainberzin</i> <i>Kirilenko</i> <i>Mazurov</i> <i>Mukhitdinov</i> <i>Mzhavanadze</i>	BELYAYEV <i>Kirilenko</i> <i>Mazurov</i> <i>Mzhavanadze</i> <i>Podgorny</i>	PODGORNY VORONOV KIRILENKO <i>Mazurov</i> <i>Mzhavanadze</i> <i>Rashidov</i>
	Central Government Officials	STALIN MOLOTOV BERIA VOROSHILOV KAGANOVICH BULGANIN MIKOYAN KOSYGIN <i>Shvernik</i>	STALIN SHVERNIK BERIA BULGANIN IGNATYEV KAGANOVICH MALENKOV MALYSHEV MIKOYAN MOLOTOV PERVUKHIN PONOMARENKO SABUROV VOROSHILOV <i>Kabanov</i> <i>Kosygin</i> <i>Tevosyan</i> <i>Vyshinsky</i> <i>Zuerev</i>	BERIA BULGANIN KAGANOVICH MALENKOV MIKOYAN MOLOTOV PERVUKHIN SABUROV VOROSHILOV <i>Ponomarenko</i>	BULGANIN KAGANOVICH MALENKOV MIKOYAN MOLOTOV PERVUKHIN SABUROV VOROSHILOV	BULGANIN VOROSHILOV KAGANOVICH MIKOYAN MOLOTOV PERVUKHIN SABUROV MALENKOV <i>Zhukov</i>	BULGANIN VOROSHILOV MIKOYAN ZHUKOV <i>Kosygin</i> <i>Pervukhin</i>	KHRUSHCHEV KOZLOV MIKOYAN VOROSHILOV <i>Kosygin</i> <i>Pervukhin</i>	KHRUSHCHEV BREZHNEV MIKOYAN KOSYGIN
MISCELLANEOUS	Provincial Government Officials		KOROTCHENKO KUUSINEN CHESNOKOV KUZNETSOV MIKHAILOV <i>Yudin</i>	<i>Shvernik</i>	<i>Shvernik</i>		<i>Korotchenko</i>	<i>Polyansky</i> <i>Korotchenko</i> <i>Kainberzin</i>	POLYANSKY <i>Shcherbitsky</i> <i>Grishin</i>

SMALL CAPITALS: Full Member, Presidium, Soviet Communist Party.
Italic type: Candidate member, Presidium, Soviet Communist Party.
Roman type: Not Presidium members.

ภาพ ๖-๓ วิวัฒนาการของพรรคคอมมิวนิสต์ (ปัจจุบันเรียก โปลิทบูโร) ของพรรคในสหภาพโซเวียต (ค.ศ. ๑๙๕๒-๑๙๖๓)

นักเขียนชาวยุโรปและนักข่าวงาน คดอดจนหัวหน้าสำนักและหน่วยงานมักได้
รับเชิญให้ไปประชุมโปติทบุโร เมื่อคำแนะนำทางเทคนิคหรือเรื่องเฉพาะด้านเป็นที่ต้องการ
ปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องของพรรคชนผ่านกลไกของพรรคมาสู่สำนักเลขาธิการ ปัญหาอื่นๆ
จะได้รับการพิจารณาของแผนงานที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ก็ส่งขึ้นไปยังสมาชิกเป็นราย
บุคคลของสำนักเลขาธิการ ซึ่งบางคนก็เป็นสมาชิกของโปติทบุโรด้วย ปัญหาที่เกี่ยวกับ
บางด้านของการบริหารของรัฐก็ผ่านระดับต่าง ๆ ของกระทรวงที่เกี่ยวข้องขึ้นไปทำนอง
เดียวกัน บางกระทรวงอย่างเช่นกระทรวงการต่างประเทศและบางที่กระทรวงการป้องกัน
ก็รายงานเป็นประจำไปยังโปติทบุโร ทั้งที่ในระยะตั้งแต่ไม่นานมานี้ไม่มีรัฐมนตรีกระทรวง
ใดเหล่านี้เป็นสมาชิกของโปติทบุโร

การปฏิบัติหน้าที่ของ โปติทบุโรยังแตกต่างกันไปตามลักษณะของหน้าที่รับผิดชอบ
ผิดชอบภายนอกของสมาชิกของตน โปติทบุโรดำเนินงานเป็นองค์คณะหรือไม่นั้นไม่เป็น
ที่รู้จัก เห็นได้ว่าสมาชิกโปติทบุโรบางคนโดยปกติประจำอยู่ที่มอสโคว์ ส่วนคนอื่น ๆ
ถูกส่งไปประจำหน้าที่รับผิดชอบตามภูมิภาค อย่างเช่นเดชานูการคนที่หนึ่งขององค์การ
พรรคแห่งยูเครน หรือเดชานูการคนที่หนึ่งของพรรคแห่งคาซัค ด้วยเหตุนี้ การติดต่อ
อย่างไม่เป็นทางการ ในหมู่สมาชิก โปติทบุโรจึงมักจะจำกัดอยู่กับบรรดาผู้มาที่รับผิดชอบ
ชอบ ทำให้คนต้องอยู่ในมอสโคว์มากกว่าในท้องที่ต่างจังหวัด

อีกด้านหนึ่งของแบบอย่างการทำงานของโปติทบุโร ซึ่งทำให้องค์การนี้ใน
ปัจจุบันต่างจากในสมัยอดีตก็คือกิจกรรมของสมาชิกโปติทบุโรเป็นรายบุคคล ในสมัย
อดีต ทั้งอดีตและสมาชิกอื่น ๆ ของโปติทบุโรมิได้ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง “ระดับ
สามัญชน” หรือต้องไปตามคำสั่งจังหวัดเพื่อติดต่อกับเจ้าหน้าที่ระดับต่ำลงไปหรือกับ
มอดรชฏวไรชเวียต การปฏิบัติเช่นนี้เคยวนแพร่หลายจน ครุสต์ซอฟและสมาชิกโปติท-
บุโรอื่น ๆ เกิดอึดใจกันคดอดเวตาโดยไม่พูดในที่ประชุมและชุมนุมตามท้องถิ่น นารวม
และที่ประชุมทางวิชาชีพและวัฒนธรรมจากสุดแดนด้านหนึ่งของประเทศอีกยังด้านหนึ่ง
ไม่มีปัญหาเลยว่ากิจกรรมเช่นนี้ ได้ช่วยนำพรรคและรัฐให้มาใกล้ชิดกับประชาชน

โซเวียต โดยทำให้ประชาชนเกิดความรู้ดีกในความเกี่ยวข้อง ความมีส่วนร่วมและผูก
พันยังชนกับสถาบันทั้งสอง

สำนักเลขาธิการและกลไกส่วนกลาง

สำนักเลขาธิการในฐานะสถาบันตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๑๘ พร้อม ๆ กับ
โปลิตบูโรและอ็อกบูโร (Orgburo) เมื่อมีการแต่งตั้งตาคินเป็นเลขาธิการในเดือน
เมษายน ค.ศ. ๑๙๒๒ เขาก็กลายเป็นผู้นำสำคัญคนเดี่ยวของพรรคที่เป็นสมาชิกของสาม
องค์กรทั้งหมด หน้าที่ของสำนักเลขาธิการไม่ได้ระบุกำหนดไว้เป็นส่วนใหญ่และได้
วิวัฒนาการมาจากบุคลิกภาพและความทะเยอทะยานของตาคิน ชื่อเสียงของสำนัก
เลขาธิการในฐานะเป็นฐานอำนาจหนึ่งนั้น ตาคินได้เป็นผู้ทำไว้ เพราะในเวลาที่เขา
แต่งตั้งตาคินนั้น ตำแหน่งเลขาธิการถือกันว่าเป็นหน่วยบริหารแท้ ๆ ไม่เป็นอันครายอะไร
ภายในปีนั้น เดนินได้เตือนไว้ใน “คัมภีร์” ของเขา ซึ่งเขียนเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม
ค.ศ. ๑๙๒๒ ว่า ตาคินได้ใช้ตำแหน่งนี้อยู่แล้วเพื่อเพิ่มพูนอำนาจที่ไม่เคยมีแบบอย่าง
มาก่อน

“สหภาพสตาลินเมื่อได้เป็นเลขาธิการได้รวมอำนาจใหญ่หลวงไว้ในมือของเขา และ
ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าเขาจะรู้เสมอไปหรือไม่ว่าจะใช้อำนาจนั้นอย่างไรด้วยความรอบ
คอบพอ”

ในปัจฉิมลิขิตท้าย “คัมภีร์” ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๓ เดนิน
เสนอแนะว่าตาคินควรถูกปลดจากตำแหน่งนี้

“สตาลินเป็นคนหยาบเกินไป และความผิดข้อนี้ซึ่งอาจสนับสนุนได้โดยสิ้นเชิง
ในความสัมพันธ์ในหมู่เราชาวคอมมิวนิสต์ กลายเป็นสิ่งที่ไม่อาจสนับสนุนได้ใน
ตำแหน่งเลขาธิการ เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงเสนอให้สหภาพทั้งหลายจงหาทางปลด
สตาลินออกจากตำแหน่งนี้เสียและตั้งคนอื่นซึ่งแตกต่างจากสตาลินในทุก ๆ ด้าน

ในคุณสมบัติอย่างหนึ่ง กล่าวคือ เขาผู้นั้นพึงมีขันติกว่า รักดีกว่า สุภาพกว่าและ
คำนึงถึงสหายทั้งหลายมากกว่า คดโกงน้อยกว่า ฯลฯ” *

การขยายเติบโตของพรรคคอมมิวนิสต์ไปด้วยการเพิ่มทวีในกิจกรรมของกลไก
ส่วนกลาง และในขนาดจำนวนเจ้าหน้าที่ของมัน แต่โดยแบบฉบับ ผู้นำกเทศาภิการ
ประกอบด้วยเทศาภิการ (สตาตินครองตำแหน่งนี้จนกระทั่งถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. ๑๙๕๓)
และเทศาภิการส่วนหรือสี่คนซึ่งส่วนมากโดยปกติเป็นสมาชิกของโปลิตบูโร และอ็อก-
บูโรด้วย ตามกฎธรรมดา มิตรที่ใกล้ชิดและไว้วางใจที่สุดของสตาตินน่าจะพบได้
ในผู้นำกเทศาภิการ แต่เฉพาะเหตุที่เป็นเป็นศูนย์อำนาจนำไปสู่อำนาจได้ คนเหล่านี้
จึงมักถูกแปรเปลี่ยนในสายตาอันหวาดระแวงของสตาตินให้เป็นผู้สืบอำนาจต่อที่ขาด
ความอดทน และขาดภาวะซึ่งจะต้องถูกทำลายล้างไป

ขนาดจำนวนของผู้นำกเทศาภิการเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาไม่แน่นอนสุดแต่การ
ต่อสู้ชิงอำนาจซึ่งมีอยู่ตลอดเวลาตกลงไปถึงขั้นคำเหตีสมาชิกเพียง ๓ คนเท่านั้นในปี
ค.ศ. ๑๙๕๓-๕๔ และจนถึงขั้นสูงหลังสมัยสตาตินจำนวน ๑๒ คนในเดือนธันวาคม ค.ศ.
๑๙๖๒ ในการประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๒ (ค.ศ. ๑๙๖๑) จำนวนนี้ได้ลดลงเหลือ ๘
ขนาดจำนวนยังคงแกว่งไกวและสะท้อนให้เห็น โศกชะตาส่วนตัวที่เปลี่ยนไปมาของบรรดา
ผู้นำโซเวียต ในการต่อสู้ชิงอำนาจและอิทธิพล

ตามธรรมเนียมพรรค สมาชิกของผู้นำกเทศาภิการได้รับเลือกตั้งโดยคณะ
กรรมการกลางให้ “ อำนวยการประจำซึ่งในส่วนสำคัญก็เป็นในเรื่องการคัดเลือก
พรรคและการจัดองค์การ และควบคุมการปฏิบัติตามมติคัดสรรของพรรค ” สมาชิกภาพ
ของผู้นำกเทศาภิการไม่อยู่ภายใต้หลักการ “ การต่ออายุอย่างมีแบบแผน ” ขององค์การ
พรรคชั้นนำ และธรรมเนียมได้พูดเรื่องคะแนนเสียงข้างมากอันจำเป็นสำหรับการเลือกตั้ง
เข้าผู้นำกเทศาภิการ

* ข้อความเต็มของ “ คัมภีร์ ” (Testament) และ “ บัญชีมัจจุ ” (postscript) นำลงพิมพ์ใน
Wolfe, *Khrushchev and Stalin's Ghost*, หน้า ๒๖๐-๒๖๓

ในฐานะเป็นศูนย์บริหารของพรรค ผู้นำเดชาธิการควบคุมกลไกองค์กรกลางขนาดใหญ่และคณะเลขา ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานด้านพนักงานเจ้าหน้าที่และเทคนิคของคณะกรรมการกลาง เดชานุการแต่ละคนควบคุมแผนกและส่วนงานที่เกี่ยวข้องกันจำนวนหนึ่งซึ่งจัดงานตามแนวแบ่งหน้าที่และเขตภูมิศาสตร์ แม้จะไม่มีการจัดลำดับเดชานุการเป็นทางการ นอกจากเดชานุการคนที่หนึ่ง แต่ก็มีความเชื่อได้ว่า การจัดลำดับอย่างไม่เป็นทางการคงนำมาใช้กันทำนองเดชานุการคนที่สอง และที่สาม ในระดับถัดลงไป โดยปกติคนลำดับที่สองในผู้นำเดชาธิการเช่นที่เป็นมา จัดการดูแลงานบริหารทั่วไปของกลไกภายใต้เดชานุการคนที่หนึ่ง

ในฐานะเป็นองค์กรบริหารสูงสุดของพรรค ผู้นำเดชาธิการควบคุมการบริหารและปฏิบัติให้บรรลุผลตามนโยบายและมติของพรรคในสถาบัน องค์กรและผู้นำทางบริหาร เศรษฐกิจ ทหาร สังคม วัฒนธรรม และวิชาชีพทั่วทั้งประเทศและทุกระดับ โดยอาศัยโครงสร้างอำนาจของบรรดาเดชานุการซึ่งประกอบเป็นคณะเจ้าหน้าที่ประจำโดยอาชีพของพรรค สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นนโยบายโดยพฤตินัยของพรรคโดยส่วนสำคัญก็คือ สิ่งทีกลไกของพรรคปฏิบัติ ในกิจกรรมประจำวันของพรรค

ผู้นำเดชาธิการจึงคงดำรงศูนย์ในองค์กรและโครงสร้างอำนาจของเจ้าหน้าที่อาชีพซึ่งประกอบเป็นเครื่องมือทรงอำนาจสำหรับยึดครองและรักษาอำนาจควบคุมของพรรค รัฐ และระบบโซเวียตเองทั้งหมด ในความหมายที่แท้จริง ผู้นำเดชาธิการประกอบด้วยเป็น *imperium in imperio* เพราะตามถ้อยคำของสตาลิน “พลพรรคของพรรคประกอบเป็นคณะบัญชาการของพรรค และโดยที่พรรคของเราอยู่ในอำนาจพลพรรคเหล่านี้ จึงยังประกอบเป็นคณะบัญชาการของบรรดาองค์กรชั้นนำของรัฐ..... พลพรรคของพรรคกลายเป็นพลังเด็ดขาดในงานนำทางพรรคและรัฐ”

ในการดำเนินงาน กลไกของพรรคให้รูปແໜ່ຂັດແກ່มติและนโยบายของพรรค เพราะไม่แต่เพียงปฏิบัติให้บรรลุผลตามมติของพรรคเท่านั้น แต่ยังตรวจสอบการบริหาร

มตินี้ ๆ ขององค์การ สถาบันและสำนักงานอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น กล่าวโดยสรุป ตำแหน่ง
 เดชาธิการและกตโกพรรคปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้คือ (๑) กำหนดตัวบุคคลแต่งตั้ง
 ตำแหน่ง ๆ สถาบันของพรรค รัฐ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทหารทุก ๆ ระดับ
 (๒) อธิบายและปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐและพรรคในทุก ๆ ส่วนของชีวิต
 โชนิเยต (๓) ตรวจสอบและประกันการปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งของพรรคและรัฐ
 (๔) ระดมและจัดพลังงานและพลังกตคินที่ความต้องการสำหรับปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตจำนง
 ของพรรค (๕) รวบรวมและจัดการข่าวสารความรู้และเตรียมรายงานและคำแนะนำ
 สำหรับปฏิบัติกร ซึ่งจะส่งไปยังโปดิทบุโร (๖) สังเกตการณ์โดยใกล้ชิดเกี่ยวกับ
 อารมณ์และความรู้สึกของมหาชน รายงานข้อสังเกตของงานไปยังทางการส่วนกลาง
 และรักษามัญชรัยข้อเร่องราวของสมาชิกรพรรค

ทั้งฐานะอำนาจเป็นทางการในกำหนดนโยบายอยู่ที่โปดิทบุโร แต่อำนาจ
 นี้กรวมกับตำแหน่งเดชาธิการอย่างแนชตซึ่งมีหลาย ๆ ครั้งทมกอยู่เหนือโปดิทบุโร คุดย
 อำนาจระหว่างสององค์การนี้สะท้อนให้เห็นในระดับของสมาชิกภาพที่เกี่ยวข้องระหว่างกัน
 การขึ้นสู่อำนาจสุดยอของครุตชอฟคอบคูไปด้วยกันกับการเพิ่มจำนวนเดชานุกรซึ่งก็
 เป็นสมาชิกของเปรซีเดียม (ตามชื่อตอนนั้น) ด้วย ดังนั้น ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓-๕๔ ครุต-
 ชอฟจึงเป็นเดชานุกรคนเดียวเท่านั้น ในขณะที่เปรซีเดียมมีสมาชิกเต็มจำนวน ๓๐ คน
 อย่างไรก็ดี ภายหลังจากการประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๐ (ค.ศ. ๑๙๕๖) ตำแหน่งเดชาธิการ
 ได้ขยายจำนวนสมาชิกเป็น ๘ คน (๕ คนใหม่สำหรับองค์กรนี้) โดยมี ๕ คนได้รับเลือก
 ตั้งในคราวเดียวกันเป็นเปรซีเดียมซึ่งมีสมาชิกเต็ม ๓๑ คน และดำรง ๕ คน พร้อม
 ด้วยการขับ "กลุ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค" ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๗ เดชานุกร
 ทั้งหมด ๘ คน ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกในคณะเปรซีเดียมที่ขยายจำนวนออกเป็นสมาชิก
 เต็ม ๓๕ คนและดำรง ๘ คน เดชานุกร ๓๐ คนที่ได้รับแต่งตั้งในการประชุมสภาพรรค
 ครั้งที่ ๒๑ (ค.ศ. ๑๙๕๘) ยังได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกของเปรซีเดียม ที่ตำแหน่งนี้คือ

ในจำนวนสมาชิกเต็มและมีสิทธิออกเสียง ๑๔ คนของเปรซิเดียม ไม่ต่ำกว่า ๘ คนยังเป็นสมาชิกของสำนักเลขาธิการอีกด้วย ในทางปฏิบัติ นี้หมายความว่า นโยบายและมติของสำนักเลขาธิการ และการแบ่งหน้าที่ระหว่างสององค์กรนี้^๕ได้เป็นอันถูกต้องตั้งไปแล้ว

ส่วนประกอบของสำนักเลขาธิการและตัวสมาชิกที่เชื่อมโยงกันกับโปติบูโรได้เริ่มเปิดเข้าไปในไม่ช้าภายหลังการประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๑ เมื่อได้ชัยชนะฝ่ายพรรคนิยมลัทธิแล้ว ครุสต์ซอฟได้ดำเนินการสร้างเสริมอำนาจของตนให้เป็นปึกแผ่นขึ้นโดยการกวาดล้างผู้สนับสนุนของตนเอง ซึ่งบางคนก็อาจจะเยอทะยานเกินไป หรือมีความภักดีที่ไม่คู่ควรกับสมรรถภาพ ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๘ และ ค.ศ. ๑๙๖๑ เดซาเนอร์ผู้ทรงอำนาจสามคน (คิริเซนโก เบดยาเยฟ และอริสต์อฟ) ถูกปลดออกจากทั้งสององค์กรด้วยเหตุผลต่าง ๆ ส่วนอีกสามคน (อิกนาทอฟ เฟดเชวา และมูคิตดินอฟ) ถูกขับออกจากสำนักเลขาธิการและเปรซิเดียมในการประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๒ (ค.ศ. ๑๙๖๑) ทั้งหมดหกคนเคยเป็นผู้สนับสนุนสำคัญ^๕ของครุสต์ซอฟในการแสวงอำนาจต่อต้านพวกสมาชิกเก่า ๆ ของเปรซิเดียม หน้าใหม่ ๘ คนได้รับการเสนอให้สิ้นสุดยุคในการประชุมครั้งนี้ (๔ คนในเปรซิเดียม และ ๔ คนในสำนักเลขาธิการ) แต่ใน ๘ คนนี้ไม่มีใครเลยที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกของทั้งสององค์กรในคราวเดียวกัน ตัวสมาชิกที่เชื่อมโยงระหว่างสององค์กรเหล่านี้ถูกปลดลงไปได้แก่มือนำมือเก่า ๔ คน (ครุสต์ซอฟ คอชดอฟ ชูชดอฟ และกูชินเนน) และพร้อมด้วยครุสต์ซอฟคุมทั้งเปรซิเดียมและคณะรัฐมนตรีอย่างมั่นคง สำนักเลขาธิการจึงอาจถูกปลดลงไปทำหน้าที่ของตนในการบริหารนโยบายของเปรซิเดียม แทนที่จะเป็นผู้กำหนดนโยบาย

อย่างไรก็ดี โดยส่วนรวมแล้ว บรรดาผู้นำที่ได้เข้าขึ้นไปถึงสุดยุคโดยอาศัยกลไกของพรรคยังคงครอบงำโปติบูโรอยู่และบุคคลเหล่านี้ประกอบเป็นสมาชิกฝ่ายข้างมากเด็ดขาด กลไกของพรรคจึงจะทรงอำนาจเช่นที่เป็นอยู่ แต่กำลังโดยเปรียบ

เทียบในโครงสร้างการเมืองของโซเวียตได้ลดลงไปตามความเติบโตใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ ของอำนาจเศรษฐกิจและทหารของสหภาพโซเวียต ความเติบโตใหญ่ขึ้นนี้เป็นผลก่อให้เกิดโครงสร้างอำนาจ และโครงสร้างอำนาจหลาย ๆ อย่างที่ควบคู่กันไปในระบบโซเวียต ซึ่งทำลายฐานะอำนาจสูงสุดของกติกในพรรค และแข่งดีชิงอำนาจควบคุมเหนือพรรค และตั้งศูนย์กลางของฐานะอำนาจ และฐานะชอบธรรมของพรรค ภายในเนื้อหาของ การแข่งขันเองที่การขัดแย้งภายในพรรคถูกเปลี่ยนให้เป็นทางสถาบัน และถูกแปรให้เป็น มติตัดสินจริงจังขึ้น

๗. ล้วนประกอบทางสังคมของพรรคคอมมิวนิสต์

ในระบบสังคมที่โปร่ง โครงสร้างสังคมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเคลื่อนไหวทางการเมืองของระบบ ทั้งนี้โดยไม่ต้องคำนึงถึงบรรดาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองที่หลากหลาย สหภาพโซเวียตไม่เป็นกรณียกเว้นไปจากกฎข้อนี้ โดยเหตุนี้ พรรคคอมมิวนิสต์เป็นองค์การทางการเมืองอันเดียวเท่านั้นในประเทศ การต่อสู้ชิงอำนาจในระบบโซเวียตจึงดำรงอยู่เป็นการต่อสู้ชิงอำนาจควบคุมพรรคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ระหว่างคอนตัน ๆ ของระบอบโซเวียต การต่อสู้ได้ดำเนินไปจากพื้นฐานทางสังคมในวงแคบที่เดียวแต่มาภายหลังมรดกกรรมศาสตร์ทางสังคม ความต้องการอันขัดแย้งกันที่เรียกร้องต่อระบบจากกลุ่มสังคมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นมาด้วยการแปรเปลี่ยนยิ่งใหญ่ในระยะยี่สิบปีที่ผ่านมาได้ปะทุกลายเป็นการแตกแยกแบ่งฝักฝ่ายกันภายในองค์กรโปลิตบูโร การต่อสู้อันไม่จบสิ้นในองค์กรนี้ ทำให้ฝักฝ่ายต่าง ๆ พวกกันแสวงกำลังสนับสนุนในคณะกรรมการกลาง การโต้แย้งในองค์กรระดับต่ำไปกว่านี้ไม่เคยยอมให้มันกัน ถ้าหากการแบ่งแยกฝักฝ่ายภายในองค์กรโปลิตบูโรยอมให้มันเป็นการแล้ว ก็คงจะเป็นการแบ่งแยกโครงสร้างมีรามิดของพรรคไปจนถึงระดับพื้นฐาน และก็จะเปิดทางให้วิวัฒนาการไปในที่สุดเป็นระบบสองพรรคหรือมากกว่า ภายในวงกรอบของอุดมการณ์มากซีตส์และเลนินิสต์

ภายใต้ระบบพรรคเดี่ยวของโซเวียต การแข่งขัของฝักฝ่ายในระดับยอดของพรรคกลายเป็นลักษณะหยาบ ๆ ของการแข่งขัแบบสองพรรค ในขณะที่เดียวกับที่สัมพันธ์ภาพระหว่างคณะกรรมการกลางกับองค์กรโปลิตบูโรของคนมีลักษณะใกล้ชิดที่ติดกับระบบความรับผิดชอบ และการชนกันในทางสถาบัน

การแบ่งแยกเด่นชัดในองค์กรโปลิตบูโร เป็นเหตุให้คณะกรรมการกลางซึ่งใกล้ชิดตายอยู่แต่กับมีวิวัฒนาการ การแตกแยกของฝักฝ่ายต่าง ๆ ได้แสดงออกในที่ประชุมเต็มของคณะกรรมการ อันเป็นที่ซึ่งการกระทำขององค์กรโปลิตบูโรถูกฝ่าย

คำนำอุทธรณ์ให้ล้มเลิก หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไข ความสำคัญอันเป็นสำคัญลักษณะของ
คณะกรรมการกวดงายังสะท้อนให้เห็นจากการเปิดเผยในการประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๒
ว่า โมโตทอฟผู้ซึ่งเคยถูกประณาม เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๗ ผู้นำก่อการ “เป็น
ปฏิปักษ์ต่อพรรค” ได้ตั้งจดหมายไปยังคณะกรรมการกวดงในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๓
ก่อนเปิดประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๒ มีข้อความวิพากษ์วิจารณ์นโยบาย ภายใต้การนำ
ของครุสต์ซอฟ* แม้ว่าข้อความของจดหมายจะไม่ได้ตีพิมพ์และโมโตทอฟจะไม่ได้รับการ
รับฟัง แต่เพียงแค่มุ่งจดหมายปรากฏอยู่ก็เป็นเครื่องแสดงถึงบทบาทที่คงมีอยู่ของคณะ
กรรมการกวดงในฐานะเป็นองค์กรหนึ่งที่ฝักฝ่ายต่าง ๆ อาจอุทธรณ์ถึงได้

บรรดาข้อขัดแย้งภายในพรรคเกิดขึ้นทั้งจากความมั่งคั่งใหญ่ ส่วนตัวต้องการ
อำนาจและจากข้อขัดแย้งในเรื่องลัทธิและนโยบาย การแข่งดีส่วนตัวและข้อพิพาทเรื่อง
นโยบายมีส่วนเกี่ยวพันกันอย่างซับซ้อนเดี่ยวจนเป็นการไร้ผลที่จะพยายามแยกสาเหตุทั้ง
สองออกจากกัน กลุ่มก้อนที่แข่งดีภายในโครงสร้างอำนาจของพรรคซึ่งต่งชนมาระหว่าง
มีหลัง ๆ ล้มยี่ดัดดิ้น และซึ่งอาจได้รับการส่งเสริมจากตัวลัทธิเองเพื่อพยายามบันทึก
ให้สมมุติของตนเป็นปฏิปักษ์ต่อกันนั้นได้กลายเป็นฝักฝ่ายต่าง ๆ โดยแต่ละฝักฝ่ายต่างก็มี
ความใฝ่ฝันและพื้นฐานทางสังคมของอำนาจภายนอกโครงสร้างพรรคของตนเอง

ระบบแบ่งฝักฝ่ายในสังคมนิยมเวียดนาม

ตรงกันข้ามกับทัศนะเป็นทางการของโซเวียตที่ว่า ฝักฝ่ายภายในพรรคย่อม
ไม่เกิดขึ้นจากการขัดแย้งทางสังคมภายในสังคมนิยมเวียดนาม หากแต่เป็นเรื่องของการแสดง
ออกอันบิดเบือนของบุคคลต่าง ๆ ที่มุ่งแสวงอำนาจนั้น เป็นที่เห็นได้ชัดว่าฝักฝ่ายต่าง ๆ
ย่อมไม่อาจเกิดขึ้นหรือขยายตัวจนได้ เว้นแต่จะได้รับการหล่อเลี้ยงจากพลังสังคม

* ดูสุนทรพจน์ของ P.A. Satyukov ในที่ประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๒ (ปริทัศน์ ๒๗ ตุลาคม
ค.ศ. ๑๙๖๑)

อันทรงอำนาจในสังคมโซเวียต ทำนองเดียวกับที่ฝักฝ่ายต่าง ๆ ของพรรคย่อมไม่รวมตัวเองเข้าเป็นองค์การการเมืองต่างหากเพื่อทำทลายอำนาจสูงสุดของพรรค เพื่ออำนาจการเมืองกลุ่มสังคมทั้งหลายซึ่งมีผลประโยชน์ของตนเองก็เช่นกัน ย่อมจะไม่ก่อองค์การสังคมต่างหากเพื่อเรียกร้องให้ใครผู้แทนเป็นทางการในพรรค หากแต่จะมุ่งพยายามตั้งชื่อเรียกร้องต้องการของตนต่อกลุ่มอื่น ๆ ในพรรคมากกว่า

ภายในรูปอุดมการณ์มากซิดส์และเลนินส์ต์ กลุ่มสังคมหนึ่ง ๆ อันมีผลประโยชน์ของตนเองโดยเฉพาะ ได้รับขนานนามโดยอัตโนมัติว่าเป็นชนชั้นสังคมหนึ่งซึ่ง (ตามนัยของนิยาม) มีการขัดแย้งกับผลประโยชน์ของชนชั้นอื่น ๆ ภายหลังจากการปฏิวัติ ผลประโยชน์ของชนชั้นคนงานแต่ผู้เดียวตามที่พรรคได้กำหนดคงไว้ถือว่าเป็นสิ่งชอบธรรม และผลประโยชน์ของชนชั้นอื่น ๆ ถูกกำจัดไป การรวมกลุ่มเป็นฝักฝ่ายต่าง ๆ ภายในพรรคระหว่างสมัยก่อน ค.ศ. ๑๙๓๖ ถูกตัดสินโทษว่าเป็นผลความพยายามของชนชั้นทั้งหลายที่จะสูญสิ้นไปในอันที่จะรวมตัวกันเข้าอยู่ในพรรค ส่วนการออกนอกกลุ่มนอกรทาง ถูกอธิบายว่าเป็นการแสดงออกทางอุดมการณ์ของชนชั้นเหล่านี้ ซึ่งแสดงปากเสียงผ่านทางพรรค ในปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ต่ตัดสินประกาศว่าการขัดแย้งภายในสังคมโซเวียตได้ถูกขจัดหมดสิ้นไปแล้ว พรรคคอมมิวนิสต์ได้ถูกแปรรูปจากพรรคที่เป็นปากเสียงเฉพาะผลประโยชน์ของชนชั้นคนงานมาเป็นพรรคที่เป็นปากเสียงผลประโยชน์ของกลุ่มสังคมโซเวียตทั้งหมด ด้วยเหตุฉะนั้น อุดมการณ์โซเวียตและลัทธิของพรรคจึงยังคงปฏิเสธฐานะอันชอบธรรมของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่แข่งขันกัน และไม่ยอมอดทนต่อฐานะเป็นอยู่อิสระของกลุ่มเหล่านี้

แม้บัญญัติชนโซเวียตจะประกอบไปด้วยกลุ่มชนชั้นนำจำนวนหนึ่ง แต่ลัทธิบัญญัติชนทั้งหมดก็มีความปรารถนาว่าร่วมกันที่จะดำรงระบบโซเวียตอันเป็นแหล่งกำเนิดของตน และซึ่งคนได้รับประโยชน์ในฐานะเป็นกลุ่มอภิสิทธิ์กลุ่มหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในกรอบร่วมกันกว้าง ๆ แห่งผลประโยชน์ทั้งหลายนี้เอง ที่ชนชั้นนำเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยส่วนใหญ่มักกับสถานะทางสังคมของกลุ่มของตนเอง และมุ่งพยายามก่อรูปลัทธิและ

นโยบายไปตามผลประโยชน์พิเศษของตนเอง ขนเหล่านี้ถือกันเป็นทางการจัดอยู่ในประเภทอาชีพและวิชาชีพต่าง ๆ แต่ไม่ได้รับนับบังคับเป็นทางการหรือทางอุดมการณ์ และเพราะฉะนั้น จึงไม่อาจรวมตัวเป็นทางการเข้าเป็นองค์การการเมืองภายนอกพรรค หรือเป็นกลุ่มฝักฝ่ายต่าง ๆ โดยชัดแจ้งภายในพรรคได้ ขนเหล่านี้ต้องยื่นหยัดอิทธิพลและตั้งชื่อเรียกร้องต้องการของคนเพียงในฐานะเป็นตัวคนชั่วคราวช่วยภายในพรรคเท่านั้น โดยที่ไม่อาจแสดงผลประโยชน์ต่างหากได้ โดยชอบธรรมภายในหรือภายนอกพรรค ขนพวกนี้จึงถูกบังคับอย่างไม่อาจเลี่ยงได้ ให้จำต้องแข่งดัดกับชิงอำนาจควบคุมองค์การตัดสินใจนโยบายต่าง ๆ ของพรรค และจำต้องเล่นผลประโยชน์ของคนในแง่ของพรรคและตั้งคมเป็นส่วนรวม

เพราะเหตุที่อุดมการณ์ โซเวียตบังคับให้คล้อยตามการขัดแย้งในหมู่ชนชน นำทางตั้งคมและผู้แทนของคนในองค์กรชั้นนำของพรรค จึงไม่อาจจบลงภายในกรอบทางสถาบันของการหอมชอมและประนีประนอมทางการเมืองได้ หากเป็นว่า กลุ่มผลประโยชน์หรือฝักฝ่ายหนึ่งจะต้องยื่นหยัดอำนาจสูงสุดของตนเหนือกลุ่มหรือฝักฝ่ายอื่น ๆ และต้องตั้งผลประโยชน์ของตนเป็นเสมือนผลประโยชน์ของตั้งคมทั้งหมด ถ้าหากกลุ่มหนึ่งไม่สามารถกำหราบกลุ่มอื่น ๆ ลงได้ การอยู่ร่วมกันอย่างลำบากยากเย็นและชั่วคราวคราวก็จะมีตามมา และพรรคภายใต้การกดขี่ของกลุ่มขัดแย้งต่าง ๆ ที่พยายามแสวงปากเสียงทางการเมืองก็จะกลายเป็นเครื่องปกปิดสำหรับการรวมผลประโยชน์ทั้งหลายซึ่งความขัดแย้งระหว่างกันเพียงแค่แอบแฝงไว้บางส่วนและชั่วคราวด้วยเครื่องปกคลุมอันบางใสแห่ง “เอกภาพแบบรวมศูนย์” (monolithic unity)

ส่วนประกอบของพรรค

สัมพันธ์ภาพระหว่างโครงสร้างตั้งคมและอำนาจการเมืองในระบบโซเวียต จะเห็นได้เด่นชัดจากรูปโครงการตั้งคมของพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหมด จากราวปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ข้อมูลแน่นอนเกี่ยวกับส่วนประกอบทางตั้งคมของพรรคได้ถูกบีบบังคับเป็นทางการ

เพราะข้ออ้างของคนที่ว่า เป็นพรรคของชนชั้นคนงานนั้นเป็นคนละเรื่อง โดยสิ้นเชิงจากส่วนประกอบทางสังคมของพรรค การที่มีส่วนของชนชั้นคนงานอยู่ในพรรคก็ไม่มี ความหมายอะไรมากไปกว่า เป็นเครื่องเตือนอันยุ่งยากใจถึงลักษณะชนชั้นในทางทฤษฎีของคุณ ในขณะที่พรรคถูกแปรสภาพเพียง ๆ หนึ่ง ให้เป็นองค์การซึ่งได้สมาชิกมาจากกลุ่มปัญญาชนเป็นส่วนใหญ่ บางขณะมีจำนวนมากกว่าร้อยละ ๗๐ ของสมาชิกทั้งหมด ผู้แทนของพวกชาวนาในพรรคโดยแท้จริงได้สูญสิ้นไป

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ สมาชิกพรรคส่วนใหญ่เป็นชาวรัสเซียใหญ่ (Great Russian ร้อยละ ๖๔) เป็นชาย (ร้อยละ ๘๐) เป็นชาวเมือง (ร้อยละ ๘๒) เป็นพวกวัยกลางคน (ร้อยละ ๕๒) และเป็นพวกปัญญาชน (ร้อยละ ๔๘) นับตั้งแต่การรวมของสหภาพโซเวียต การเปลี่ยนแปลงของพรรคได้เปลี่ยนอย่างสำคัญไปในทางลดลักษณะภาพของพรรคในแง่ที่เป็นองค์การของคนรัสเซีย เป็นของผู้ชาย เป็นของชาวเมือง วัยกลางคนและปัญญาชน และความโน้มถ่วงเช่นนี้ปรากฏว่ายังคงมีอยู่ต่อไป

ส่วนประกอบที่เปลี่ยนไปของพรรค ค.ศ. ๑๙๐๕-๑๙๖๓

อัตราส่วนของคนงาน ชาวนาและปัญญาชนในพรรคแตกต่างกันออกไปมาก ระหว่างที่มีพรรคขึ้นมาก่อนการปฏิวัติ พวกคนงานมีจำนวนคงที่ร้อยละ ๖๐ ของพรรคหรือมากกว่า ส่วนปัญญาชนซึ่งโดยแท้จริงให้ความเป็นผู้นำทั้งหมดของพรรคมีจำนวนประมาณหนึ่งในสามของสมาชิก พวกชาวนาซึ่งไม่ได้ถูกดึงดูดให้เข้าพรรคและยังไม่ได้รับการบรรจุเข้าอย่างจริงจัง มีจำนวนจากร้อยละ ๕ ถึง ๘ ของพรรคจนกระทั่งถึงเวลาปฏิวัติ ภายหลังการปฏิวัติ คุดัยระหว่างกลุ่มสังคมทั้งสามนี้เปลี่ยนแปลงไปอย่างสำคัญ จากปี ค.ศ. ๑๙๑๗ ถึง ค.ศ. ๑๙๒๐ อัตราส่วนของคนงานลดลงไปอย่างเป็นกึ่งลักษณะจนถึงขั้นต่ำ ร้อยละ ๓๓ ส่วนของชาวนาเพิ่มขึ้นเป็นเกือบร้อยละ ๓๗ นับเป็นกลุ่มสังคมเดียวใหญ่ที่สุดที่มีตัวแทนในพรรค อัตราส่วนของปัญญาชนก็ลดลงบ้างเหมือนกัน ปี ค.ศ. ๑๙๒๐ เป็นจุดสูงของการมีผู้แทนชาวนาในพรรค

พรรคประสบกับการล้มละลายครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๘๒๓ จำนวนสมาชิกพรรค ถูกลดลงเกือบครึ่งจาก ๗๓๒,๕๒๓ เหลือ ๔๐๓,๐๐๐ และส่วนประกอบทางสังคมของ พรรคก็ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงใหม่และรุนแรง จากปี ค.ศ. ๑๘๒๒ ถึง ค.ศ. ๑๘๓๓ อัตรา ส่วนของแรงงานเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงชนชั้นร้อยละ ๖๖.๖ ส่วนของชาวนาถูกตัด เหลือร้อยละ ๒๒.๓ ของปัญญาชนเหลือร้อยละ ๑๑.๓ และถูกคัดทิ้งไปอีกเหลือร้อยละ ๗.๗ ในปีต่อมา การแปรเปลี่ยนในส่วนประกอบทางสังคมเหล่านี้เป็นผลสืบเนื่องมาจาก บัณฑิต ๒ ประเภท คือ (๑) การจัดประเภท “คนงาน” ได้ขยายกินความกว้างขึ้น รวมไปถึงบรรดาคนที่เคยเป็นคนงานมาขณะหนึ่งในชีวิตของเขา เท่ากับแบ่งขยายประเภท คนงานออกไปประมาณร้อยละ ๑๕ ถึง ๒๐ ของทั้งหมด (๒) พรรคเพิ่มขนาดจำนวน ชนจาก ๔๐๓,๐๐๐ ในปี ค.ศ. ๑๘๒๒ เป็น ๓,๓๗๒,๒๓๕ ในปี ค.ศ. ๑๘๓๒ และใน ระหว่างระยะนี้ ไม่เพียงแต่จะมีมาตรการแข่งขันใช้บรรจุกองงานเข้าพรรคเท่านั้น แต่พวก บัญชาชนเองตกอยู่ในข่ายดังกล่าว การเข้าพรรคของคนพวกนี้จึงถูกจำกัดด้วยคุณสมบัติ และเงื่อนไขต่าง ๆ อย่างเข้มงวด

ภายหลังจากปี ค.ศ. ๑๘๓๒ ข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประกอบทางสังคมของพรรค ถูกบันทึกไว้ ซึ่งก็มีเหตุผลที่ด้วย ระหว่างระยะแผนการ ๕ ปีต่าง ๆ บทบาทของพวก บัญชาชนในการสร้างอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนให้ทันสมัยของวิธีเชื่อมมีความสำคัญ อย่างยิ่ง และภายในระบบของการส่งเสริมแรงใจและรางวัลตอบแทนซึ่งดีคาตินนำมาใช้ สมาชิกภาพในพรรคมีความสำคัญอย่างสูง ข้อกีดขวางที่กีดกันพวกปัญญาชนน้อย ๆ มือนอคายดงและในที่สุดเลิกตั้งไปในปี ค.ศ. ๑๘๓๘ เพราะการศึกษาและความสามารถ สมาชิกของพวกปัญญาชนจึงเข้ากับคุณสมบัติทางการสำหรับการเป็นสมาชิกอย่างง่าย คาย และได้ขึ้นสู่ตำแหน่งสูงอย่างรวดเร็วในโครงสร้างอำนาจของพรรค และไม่ช้าก็ ผูกขาดตำแหน่งสำคัญ ๆ และมีอิทธิพลไว้หมด อัตราส่วนสมาชิกพรรคที่ได้มาจากพวก บัญชาชนแบ่งขยายออกไปถึงกว่าร้อยละ ๕๐ ของทั้งหมด

ลักษณะ “กรรมชีพ” ของพรรคได้ถูกฟื้นฟูระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ อันเป็นเวลาที่พวกคนงานและชาวนาในเครื่องแบบได้รับบรรจุเข้าพรรคอย่างเกือบไม่เลือกหน้า และอัตราส่วนของพวกคนงานคงจะเพิ่มขึ้นอีกวาระหนึ่งเป็นประมาณหนึ่งในสามของสมาชิกทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ในทันทีที่ภายหลังสงคราม การขับถ่ายอีกครั้งหนึ่งได้กระทบพรรคและพวกคนที่ได้รับบรรจุเข้าพรรคอย่างรวดเร็ว ระหว่างสงครามก็ถูกระดมขับออกไป พวกที่ถูกขับออกเหล่านั้นส่วนมากเป็นคนงานและชาวนา พวกปัญญาชนมีจำนวนเกือบร้อยละ ๗๐ ของทั้งหมดในเวลานั้น

ในเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ทางกาโรโซเวียตได้ตีพิมพ์บัญชีแบ่งประเภททางสังคมในระยะสามปีอย่างสมบูรณ์เป็นครั้งแรก บางที่คงอาจเริ่มเพราะว่านับเป็นครั้งแรกตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ที่อัตราส่วนของพวกปัญญาชนในพรรคลดลงไปต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของทั้งหมด ราวเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๓ ตามข้อมูลทางการ พวกคนงานมีจำนวนร้อยละ ๓๔.๕ ของสมาชิกทั้งหมด และชาวนาร้อยละ ๑๗.๕ (ดูตาราง ๗-๑) “ถูกจ้างและคนพวกอื่น ๆ” ทั้งหมดมีจำนวนร้อยละ ๔๘ อันเป็นประเภทที่รวมถึงพวกปัญญาชนและบางที่สมาชิกของกองทัพด้วย สถิติสำหรับปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ก็ถูกเปิดเผยออก คือ เป็นพวกคนงานร้อยละ ๓๒ ชาวนาร้อยละ ๑๗.๓ และ “ถูกจ้างและคนพวกอื่น ๆ” ร้อยละ ๕๐.๘ (Partiinaya Zhizn, No. 1, January,

ตาราง ๗-๑ ส่วนประกอบทางสังคมของพรรคคอมมิวนิสต์

ค.ศ. ๑๙๐๕ - ๑๙๖๑

ประเภทสังคม	๑๙๑๕	๑๙๑๗	๑๙๒๐	๑๙๓๒	๑๙๕๖	๑๙๖๑
คนงาน	61.7 %	60.2 %	33.2 %	64.5 %	32.0 %	34.5 %
ชาวนา	4.7	7.6	36.9	27.8	17.1	17.5
ปัญญาชน	33.6	32.2	22.1	7.7	50.9	48.0
จำนวนรวม	8,400	23,600	612,000	3,172,215	7,173,521	9,176,005

1962, หน้า ๔๔-๔๕) ^{๒๕๕} ทงทมพวกคณงานแะชานาหังไหดเข้าพรคช่นน แต่พวก บัญญาชนซึ่งรวมครอบครวดด้วยมีจำนวนเพียงร้อยละ ๑๘ ของประชากรทงหมคกยงคมี จำนวนเกือบร้อยละ ๕๐ ของด้มาชิกพรค

๕ ผู้แทนชนบทในพรรค

พรรคมีลักษณะเป็นชาวเมืองเป็นส่วนใหญ่ทีเดียว โดยมีด้มาชิกกว่าร้อยละ ๘๐ มาจากเมือง (คณงาน ชาวเมืองแะบัญญัติญาชน) ก่อนมรณกรรมของด้ตาคิน พรคเคยมด้ลักษณะเป็นชาวเมืองกว่าร้อยละ ๘๐ ก็ได้ในเวลาต่าง ๆ พรครวมด้กััน อย่างอ่อนแอแะม่อมตามบ้านนอก ไม่เพียงเพราะฉันทาคคทงอุมการณที่ฝ่งรากอยู่เท่านั้น แะยงเพราะเหตุผลคังค่อไปด้ว คือ (๑) อัตราด่วนพวกเกษตรแะชนบทของประชากรดคดงเรื่อยมานับแต่ปี ค.ศ. ๑๘๒๘ แะการดคดงนยงคังม่อยุ่ค่อไป (๒) โอกาส การคักษาในทอ้งที่ชนบทมีอยู่จำกัด แะคุณภาพของการรู้หนังสือแะชีวิตทงด้ำนวัฒนธรรมต่ำกว่ในเมืองมาก ด้วเหตุนี้เอง พวกชานานารวมด้วนมากจิงไม่เข้าคุณด้มบค้ เป็นด้มาชิก (๓) แรงแะริมน้ำใจตามไร่่นาค่ามาก ผลที่ตามมา คือ ประชากรชนบทด้วนที่ทะเยอทะยานแะด้สามารถด้วนมากจิงอพยพไปสู่เมืองต่าง ๆ

ด้วอย่างเช่นในปี ค.ศ. ๑๘๓๔ นารวมกว่าร้อยละ ๕๐ มีได้มีด้มาชิกพรค แะยแต่คนเดี่ยว มาในราวปี ค.ศ. ๑๘๓๘ จากนารวมทงหมคกจำนวน ๒๔๓,๐๐๐ หน่วย เพียงร้อยละ ๕ เท่านั้นม่องคการพรคระดับฐาน แะด้มาชิกพรคในหน่วยนารวมเหล่านมีจำนวนเพียง ๑๕๓,๐๐๐ เท่านั้นจากจำนวนด้มาชิกพรคทงหมค ๒,๕๐๐,๐๐๐ เมื่อมีการรวมนารวม อัตราด่วนกบ้องคการพรคเพิ่มชน จนกระทั่งราวปี ค.ศ. ๑๘๕๘ ร้อยละ ๘๕ ของนารวมม่องคการพรค ในการประชุมด้ภาพรคครั้งที่ ๒๐ มีการรับรู้ถึงความก่าวนาชนในเรื่องนี้ แะนารวมกว่า ๘,๓๐๐ หน่วยยงคังม่มีองคการพรคระดับฐานอยู่อีก นารวมแะนารวม มีรายงานว่มีองคการพรคทงหมคทุกหน่วย ในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ แะราวปี ค.ศ. ๑๘๖๑ องคการพรคระดับฐานจะพบได้ในการวม จำนวน

๔๓,๓๘๗ หน่วยซึ่งอยู่ในจำนวนนี้ มี ๕,๗๒๓ หน่วยที่ขนาดใหญ่พอที่จะมีคณะกรรมการพรรคได้ ส่วนหน่วยพรรคระดับฐานจำนวน ๘,๒๐๖ ตั้งอยู่ในนาของรัฐซึ่งมี ๒,๗๓๘ ที่ขนาดใหญ่พอที่จะมีคณะกรรมการพรรคได้

ประชากรชนบทประมาณกันเป็นทางการว่ามีจำนวน ๓๐๗,๘๗๘,๐๐๐ ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๖๓ เท่ากับประมาณร้อยละ ๕๐ ของประชากรโซเวียตทั้งหมด อย่างไรก็ตาม สมาชิกพรรคในชนบทมีจำนวนเพียงร้อยละ ๒๓.๕ ของสมาชิกพรรคทั้งหมดเท่านั้น และกระจายออกไปอย่างไม่สม่ำเสมอในหมู่กลุ่มสังคมต่าง ๆ ในสังคมชนบทโซเวียต (ดูตาราง ๗-๒ หน้า ๗๑๘) ดังนั้น ในขณะที่ประชานานารวมกว่าร้อยละ ๘๕ และผู้อำนวยการนาของรัฐหมดทุกคนเป็นสมาชิกพรรค แต่ชาวนานารวมธรรมดาเพียงร้อยละ ๒-๓ เท่านั้นที่มีอยู่ในพรรค

จากชาวนานารวมจำนวน ๓,๗๐๐,๐๐๐ ที่มีรายงานว่าอยู่ในพรรคในเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๖๓ โดยแท้จริงจำนวน ๒๒๐,๐๐๐ เป็นช่างเดินเครื่องและช่างกล ซึ่งแต่ก่อนเคยอยู่กับสถานีเครื่องจักรและแทรกเคอร์ที่ยุบเลิกไปแล้ว อีกร้อยละ ๒๒.๖ หรือจำนวน ๓๘๕,๐๐๐ ถูกจัดอยู่จำพวกตำแหน่งบริหารหรือรับบำนาญ จึงเหลือชาวนานารวมที่เป็นสมาชิกพรรคอีกเพียง ๓๓,๐๐๐,๐๐๐ ซึ่งมีพวกหัวหน้าหน่วยและส่วนต่าง ๆ ประกอบเป็นอัตราส่วนสำคัญ ผู้นำนักอิทธิพลของสังคมชนบททั่วไปและเฉพาะอย่างยิ่งของพวกชาวนาในกระบวนการเมืองของโซเวียตจึงมีอยู่ค้ำค้ำมาก และข้อนี้จะเห็นได้จากลำดับความสำคัญและรางวัลตอบแทนที่ค่าซึ่งแบ่งสรรออกไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ในสังคมโซเวียต

ผู้แทนชาวเมืองในพรรค

ดังที่เราได้เห็นมาแล้ว ชนชั้นคนงานได้ครอบงำบทบาทสำคัญอยู่เสมอในลัทธิและปฏิบัติของพรรค ระหว่างระยะของการแปรเปลี่ยนยิ่งใหญ่ทางสังคมและเศรษฐกิจของระเบียบสังคมโซเวียตระหว่างสงครามโลกสองครั้ง พรรคได้ประสบกับการเปลี่ยน

ตาราง ๗-๒ ส่วนประกอบทางสังคมของพรรคคอมมิวนิสต์ในท้องถิ่น

ชนบท ค.ศ. ๑๙๖๑

ผู้อำนวยการนาของรัฐ	9,000
ผู้อำนวยการนาารวม	40,000
ปัญญาชนและพวกบ้านาญ	384,000
ชาวนาและคนงานนาของรัฐ	557,000
คนงานเครื่องอุปโภคบริโภคในนาารวม	220,000
ชาวนานาารวมรวมทั้งหัวนาังาน	1,100,000
จำนวนคอมมิวนิสต์ทั้งหมดในชนบท	2,310,000 (ร้อยละ 23.5)

แสดงอย่างดักซึ่ง สมาชิกที่ด้ามารอดและทะเลาะทะเลาะยานที่สุดของชนชั้นคนงานได้รับความเข้าของและการศึกษาใหม่ ๆ และจึงรวมตัวเองออกจากชนชั้นคนงานเข้าไปเป็น “ชนชั้นปกครอง” ในระบบโซเวียต ในขณะที่การขับคนพวกนี้ออกจากพรรคหรือตงเครื่องกักขวางเพื่อลดอัตราส่วนจำนวนสมาชิกของคนพวกนี้อาจให้ความพอใจแก่หัดักความเชื่อทางกราวได้ แต่ก็จะจะเป็นผลทำตายแรงน้ำใจของคนงานไป ดั่งจำเป็นของสภาพความเป็นจริงจะต้องยอมมอกัน ดั่งจำเป็นยิ่งของอุดมการณ์และพวกปัญญาชนได้รับนิยามใหม่ว่าเป็นปัญญาชน “คนงาน” หรือ “ทำงาน” ซึ่งถือกำเนิดทางสังคมอันมีลักษณะเป็นกรรวาชีพหรือชาวนาเป็นด้วนด้าคัญ ดังนั้นในการประชุมสภาพรรคครั้งที่๑๘ (ค.ศ. ๑๙๓๘) ดศาดินจึงได้ดัดตั้งฐานะอันยุ่งยากทางสังคมไว้ซึ่งยังคงก่อกวนระบอบโซเวียตอยู่

“คนหนุ่มนับแฉ่น ๆ ที่มาจากมวดชนชั้นคนงาน ชาวนาและปัญญาชนคนงานได้เข้ามหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งเป็นที่ที่คนได้ผลิตขึ้นมาดริมกำดั่งอันดดลอยของปัญญาชน..... ผลก็คือว่าเดียนเร้ามปัญญาชนสังคมนิยมที่กว้างขวาง ใหม่และมีจำนวนมากมายซึ่งโดยมูดฐานแตกต่างออกไปจากปัญญาชนกฏมพีเก่าแก่ทั้งในด้านด้วนประกอบและลักษณะทางสังคมและการเมือง เพราะฉะนั้นจึงเป็นที่น่าประหาดายังชนที่..... จะได้พบผู้คนภายในพรรคของเราซึ่งเท่าที่ปรากฏยืนยันว่าพรรคคนงานและ

ชาวนา ผู้ซึ่งจนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้ปฏิบัติงานในแบบสถาปนาคอนฟิโนโรงงานและนารวมต่าง ๆ ผู้ซึ่งจากนั้นได้ถูกส่งไปยังมหาวิทยาลัยเพื่อรับการศึกษา และเพราะเหตุนี้จึงมีทัศนคติที่ถูกต้องและเป็นประชาธิปไตย และกลายเป็นประชาชนอันดีดั่งไป ดังนั้น เราจึงจะสรุปว่าการศึกษาคือสิ่งที่มีค่าและเป็นอันตราย เราต้องการให้คนงานและชาวนาของเราทั้งหมดได้รับปลูกฝังวัฒนธรรมและมีการศึกษา และเราจะบรรลุถึงข้อนี้ได้เมื่อถึงเวลา แต่ในความเห็นของสหภาพพรรคต่าง ๆ เหล่านี้ จุดมุ่งหมายข้อนี้แอบแฝงอันตรายร้ายแรงอย่างหนึ่งไว้ เพราะภายหลังจากที่คนงานและชาวนาได้รับปลูกฝังวัฒนธรรมและการศึกษาแล้ว ก็อาจประสบกับอันตรายที่จะถูกตราว่าเป็นประชาชนอันดีดั่ง มีทางที่อาจเป็นไปได้ว่าสหภาพพรรคเหล่านี้เมื่อถึงเวลาอาจจมลงไปอยู่ในฐานะที่ชนชั้นกับความต่ำต้อย กับความเขลา ความมึนตึ่มและเคลือบคลุม นี้ก็คงจะเป็นสิ่งธรรมดาสามัญที่เคียดแค้น ถึงผิดธรรมดาทางทฤษฎีไม่เคยและไม่อาจนำไปสู่อะไรก็ได้เลย” (Stalin, *Leninism: Selected Writings*, หน้า ๔๗๖-๔๗๗)

ความรู้ตักผิดทางอุดมการณ์ที่ถูกเราชื่นชมจากการแปรสภาพของพรรคมาเป็นพรรคของปัญญาชนโซเวียต แสดงให้เห็นได้อย่างชัดแจ้งจากการปฏิบัติมาเป็นเวลาเกือบสามสิบปี ไม่ยอมเปิดเผยถึงส่วนประกอบทางสังคมของพรรค ตามข้อมุขที่เผยในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ชนชั้นคนงานมีจำนวนมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ ๓๔.๕) ของสมาชิกทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ แต่คนจำพวกนี้รวมถึงไม่เพียงแต่หัวหน้างานอุตสาหกรรมซึ่งประกอบเป็นอัตราส่วนสำคัญของสมาชิกพรรคเท่านั้น หากยังรวมคนงานอีกจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ ตามหน่วยงานของรัฐผู้ซึ่งถูกจัดประเภทเป็นคนงานในทางปฏิบัติของโซเวียต ในหมู่คนงานชาวเมืองจำนวน ๔๓ ล้านในสังคมโซเวียต น้อยกว่า ๒ ล้านเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ กล่าวคือต่ำกว่าร้อยละ ๕ ของคนงานในท้องที่เมืองชุมชน นี้เทียบกับอัตราต่ำกว่าร้อยละ ๒๒ ของปัญญาชนที่เป็นสมาชิกพรรค ในระยะเร็ว ๆ นี้ ได้มีการเน้นถึงการบรรลุสมาชิกพรรคจาก “สาขาของผิดกิจกรรมทางวัตถุ” ซึ่งรวมถึงคนงาน ชาวนาและปัญญาชนผู้ประกอบอาชีพในการผลิตสินค้าว่าแตกต่างจากคน

พวกที่อยู่ในประกอบการและอาชีพที่ “ไม่เป็นผลิตภัณฑ์” หรือบริการ มาปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ร้อยละ ๗๓.๔ ของสมาชิกทั้งหมดทำการอยู่ในผลิตภัณฑ์ ส่วนร้อยละ ๒๖.๖ อยู่ในฝ่ายเศรษฐกิจที่ไม่เป็นผลิตภัณฑ์

โครงสร้างปีรามิตทางสังคมของอำนาจ

อัตราส่วนชนชั้นนำในพรรค

เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๓ ร้อยละ ๔๘ ของพรรคคอมมิวนิสต์ประกอบด้วยคนประเภท “สูงจางและอื่น ๆ ทั้งหมด” ซึ่งรวมถึงพวกปัญญาชน บางที่พวกสมาชิกของกองทัพ (นอกเสียจากว่าจะแบ่งตามอาชีพ) และนักศึกษามหาวิทยาลัย ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ สมาชิกกว่า ๓ ล้านของพรรคถูกจัดประเภทเป็น “ผู้ชำนาญงานมีการศึกษาชั้นสูงหรือชั้นมัธยมเฉพาะด้าน” ร้อยละ ๔๗.๘ ของคนจำพวกนี้เป็นวิศวกร ช่าง หรือผู้ชำนาญงานทางเกษตร

“ชนชั้นนำ” โขเวียดได้แก่พวกคอมมิวนิสต์ ประมาณกว่า ๔,๖๐๐,๐๐๐ ซึ่งมาจากปัญญาชนจำพวกต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงในการแบ่งสรรทางสังคมระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และ ค.ศ. ๑๙๖๓ แสดงให้เห็นการแปรเปลี่ยนในจุดเน้นที่คาดคิดไว้ภายในปัญญาชนเพื่อที่จะบรรจุคนให้มากยิ่งขึ้นจากบรรดาชนชั้นนำที่ทำงานอยู่ในสาขาทางวัตถุของระบบเศรษฐกิจ และที่จะลดจำนวนผู้แทนของพวกนักบริหารและผู้จัดการ ตลอดจนพวกที่อยู่ในสาขาบริหารของระบบเศรษฐกิจด้วย บรรดาผู้คัดค้านนโยบายทั้งหมดในระบบ โขเวียดถูกคัดเด็กออกมาจากบรรดาสมาชิกพรรคจำนวน ๔,๖๐๐,๐๐๐ เหล่านี้ซึ่งถูกจัดประเภทเป็นปัญญาชน เพราะคนพวกนี้แทนที่ความซ้ำของจำเป็นในการใช้เครื่องจักรอันซับซ้อนของจักรวรรดิอุตสาหกรรมและวิทยาการที่กำลังขยายตัว (ดูตาราง ๗-๓ หน้า ๗๒๒)

ตาราง ๗-๓ การแบ่งสรรอัตรากำลังในพรรคคอมมิวนิสต์

ค.ศ. ๑๙๖๑

ประเภท	จำนวนสมาชิกพรรค	ร้อยละ	ชนชั้นนำ จำนวนทั้งหมด	ชนชั้นนำ ร้อยละในพรรค
ปัญญาชน	4,600,000	48.0 %	20,500,000	22.2 %
บริหารและจัดการ	460,000	10.2	1,347,000 ^ก	34.0
วิศวกร - ช่าง	1,380,000	29.2	4,683,000 ^ข	29.0
วัฒนธรรม - วิชาชีพ	989,000	21.5	5,991,000 ^ก	16.5
การค้า ฯลฯ	230,000	4.9	2,268,000	10.0
บัญชี เสมียน และ คนประจำสำนักงานอื่น ๆ	552,000	11.9	4,461,000	12.3
ลูกจ้างอื่น ๆ	1,100,000	22.3	ไม่แน่	
คนงาน (เมืองและชนบท)	3,400,000	34.5	46,000,000	7.4
ชาวนา	1,700,000	17.5	31,000,000	5.5

ก) รวมทั้งนักบริหารของรัฐ พรรคและองค์การสาธารณะ จำนวน ๓๕๒,๐๐๐ และนักบริหารเศรษฐกิจ ซึ่งรวมผู้อำนวยการไว้จำนวน ๕๕๕,๒๐๐

ข) ไม่รวมนักบริหาร แต่รวมถึงผู้ชำนาญทางเกษตร

ก) รวมถึงเจ้าหน้าที่แพทย์ การศึกษา กฎหมาย วัฒนธรรม

ส่วนประกอบทางสังคมของสภาพรรคต่าง ๆ

ตลอดประวัติศาสตร์ของพรรค กลุ่มสังคมใหญ่ที่สุดในสหภาพโซเวียตมีผู้แทนขนาดแคบที่สุดในระดับยอดของโครงสร้างมีรามิดของพรรค กลับกัน พรรคในกลุ่มที่มีฐานสังคมแคบเป็นใหญ่ในพรรค ดังนั้น แม้ในปี ค.ศ. ๑๙๐๕ ซึ่งร้อยละ ๖๒ ของพรรคประกอบด้วยคนงาน ร้อยละ ๙๓ ของผู้แทนในสภาพรรคถูกจัดประเภทเป็นปัญญาชน และมีเพียงร้อยละ ๕ เท่านั้นที่ระบุว่าเป็นชาวนา ในจำนวนสมาชิก ๑๕ คน ของคณะ

ตาราง ๑-๔ ส่วนประกอบทางสังคมของสภาพรรค ค.ศ. ๑๙๕๒-๑๙๖๑ (ผู้แทนที่มีคะแนนเสียงเท่านั้น)

	ค.ศ. ๑๙๕๒		ค.ศ. ๑๙๕๖		ค.ศ. ๑๙๕๙		ค.ศ. ๑๙๖๑	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	1,192		1,355		1,269		4,408	
คนงาน		7.8% ^ก		12.2%	399	32.0%	984	22.3%
ชาวนา		7.8 ^ข		4.9			469	10.6 ^ค
ปัญญาชน		84.4		82.9	870	68.0	2,955	67.1
กลไกพรรค			526	37.3 ^ง	456	36.0	1,262	28.7 ^จ
เจ้าหน้าที่รัฐ			177	13.1	147	11.5	465	10.5
จัดการ-ช่าง					126	10.0	667	15.0 ^ฉ
วัฒนธรรม-วิชาชีพ					50	4.0	235	5.3
ทหาร			116	8.5	91	7.0	305	7.0 ^ช
อื่น ๆ							21	0.5
สตรี		12.3	193	14.2	222	17.5	1,073	22.3
ก	รวมหัวหน้างาน							
ข	รวมผู้อำนวยการไร่และปัญญาชนชาวชนบท							
ค	รวมผู้อำนวยการไร่							
ง	รวมเจ้าหน้าที่สหภาพแรงงานและองค์การเยาวชนจำนวน ๒๐							
จ	รวมเจ้าหน้าที่สหภาพแรงงานและองค์การเยาวชนจำนวน ๑๐๔							
ฉ	รวมผู้ชำนาญงานทางเกษตรจำนวน ๒๖๐							
ช	รวมเจ้าหน้าที่ตำรวจทัมยศทหาร							

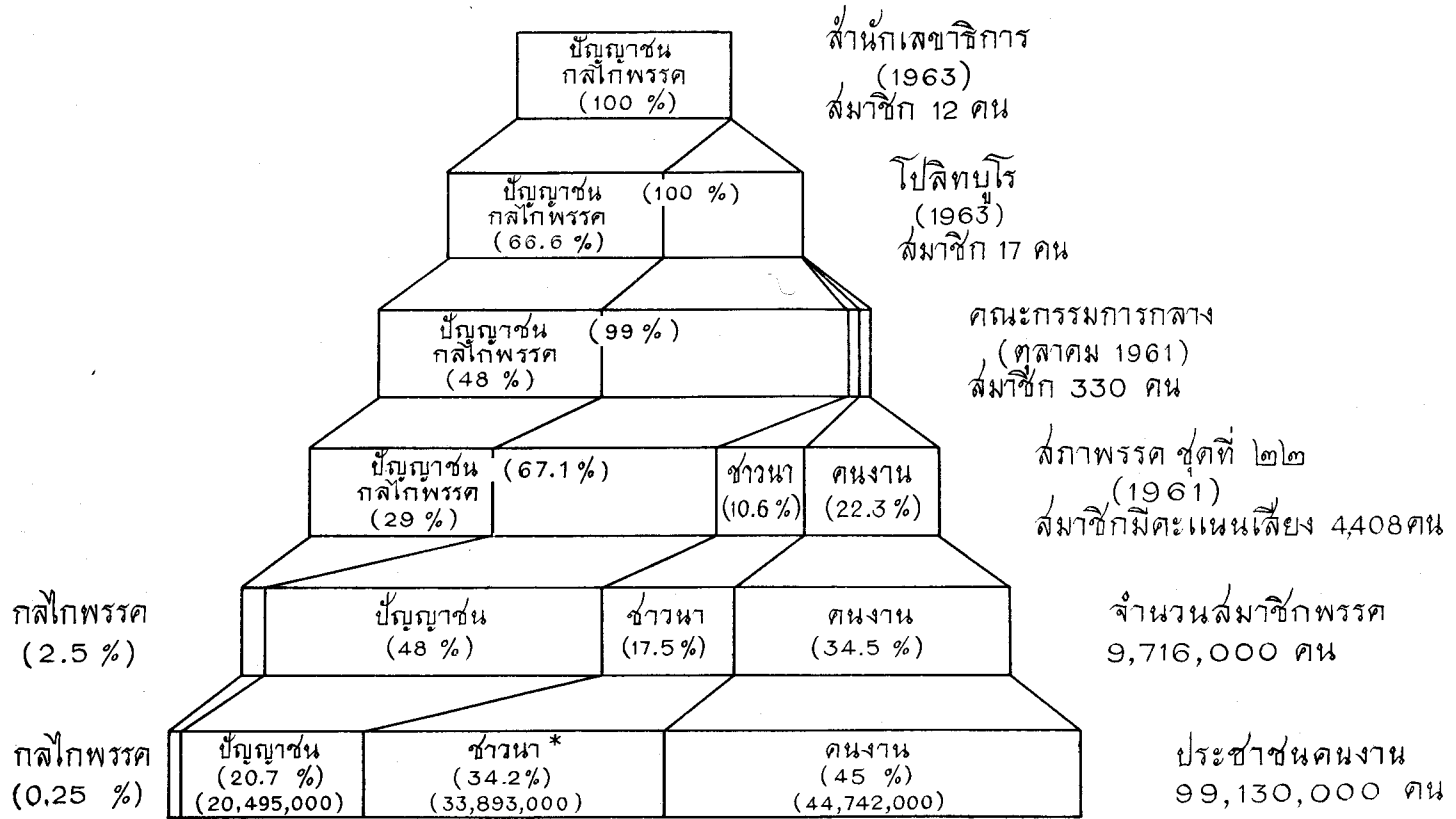
กรรมการกลางในปี ค.ศ. ๑๘๑๘ มีเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ถูกจัดประเภทเป็นคณงาน อย่างไรก็ตาม กิติ์ ประมาณร้อยละ ๔๐ ของสภาพรรคประกอบด้วยคณงาน

ในปี ค.ศ. ๑๘๕๒ อัตราส่วนร้อยละของคณงาน (รวมทั้งหัวหน้างาน) ในสภาพรรคต่ำกว่าร้อยละ ๘ ส่วนพวกบัญญัติชนมีจำนวนผู้แทนกว่าร้อยละ ๘๔ (ดูตาราง ๗-๕ หน้า ๗๒๓) สถานการณ์กระตือรือร้นที่เดี่ยวย้ายหลังมรดกกรรมของสตาติน อัตราส่วนของคณงานที่ได้รับเลือกตั้งไปยังการประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๒ (ค.ศ. ๑๘๖๑) มีจำนวนเกือบสามเท่าของอัตราในปี ค.ศ. ๑๘๕๒ แต่จำนวนผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งไปยังสภาพรรคเพิ่มขึ้นถึงสี่เท่า ในขณะที่อัตราส่วนร้อยละของคณงานเพิ่มขึ้นสามเท่า จำนวนผู้แทนจากชนชั้นนแฉงเพิ่มจากประมาณ ๑,๓๑๔ เป็นเกือบ ๓,๐๐๐

ระบบของครุฑขอฟ้าได้พยายามที่จะให้มีผู้แทนมากขึ้นสำหรับคณงาน ชาวนาดีตรีและค่านเกษตรของซิวคิโอเวียต ส่วนมากผู้แทนที่แทนคณงานและชาวนาในสภาพรรคต่าง ๆ เป็นพวกหัวหน้างานหรือเจ้าหน้าที่คณงานมากกว่าคณงานหรือชาวนานารวมธรรมดา แม้แต่ในระดับสภาพรรค ทงทมีการเพิ่มจำนวนผู้แทนของคณงานและชาวนา แต่ความตักถันระหว่างขนาดและอำนาจของชนชั้นในพรรคก็เกิดขึ้น พวกบัญญัติชนโดยส่วนรวมซึ่งมีจำนวนประมาณร้อยละ ๒๓ ของประชากรคณงาน ประกอบเป็นอัตราเกือบร้อยละ ๕๐ ของสมาชิกพรรคในปี ค.ศ. ๑๘๖๑ แต่มีผู้แทนเป็นร้อยละ ๖๗ ของผู้แทนในสภาพรรค (แม้ว่าอัตราส่วนร้อยละจะลดลงมาจาก ๘๔.๔ ปี ค.ศ. ๑๘๕๒) (ดูภาพ ๗-๓ หน้า ๗๒๕)

การแบ่งสรรอัตราของชนชั้นนำในคณะกรรมการกลางและโปลิทบูโร

แม้ว่า “คณงาน” และ “ชาวนา” จะกระจายไปทั่วคณะกรรมการพรรคในระดับต่ำ ๆ ลงไปขององค์การพรรค แต่จำนวนของคนพวกนี้ก็ยังเบาบางลงไปเรื่อย ๆ ในระดับสูง ๆ ขึ้นของโครงสร้างปี่รามิดของพรรค และสูญสิ้นไปโดยสิ้นเชิงในระดับคณะกรรมการกลางสหภาพรวม (ดูตาราง ๗-๕ หน้า ๗๒๖) แม้ในระดับต่ำสุด ก็มีเพียงร้อยละ ๓๗.๘ ของสมาชิกคณะกรรมการพรรคระดับนครและเมืองเท่านั้นที่เป็น “คณงาน” และ

ภาพ ๗-๑ โครงรูปปิรามิดทางสังคมของอำนาจในระบบโซเวียต

“ชาวนา” ส่วนร้อยละ ๒๖.๓ มาจากที่ทำการพรรคและรัฐบาลในท้องที่ ร้อยละ ๓๗.๔ เป็นวิศวกร ช่าง และ คนงานวิชาชีพ ร้อยละ ๓๐.๓ เป็นนักบริหารอุตสาหกรรมและไร่ และร้อยละ ๘.๓ มาจากองค์กรอื่น ๆ (คงรวมทหารด้วย)

ตาราง ๗-๕ ส่วนประกอบทางสังคมของคณะกรรมการกลาง
ค.ศ. ๑๙๕๒-๑๙๖๑ (สมาชิกและสำรอง)

ประเภทสังคม	๑๙๕๒	๑๙๕๖	๑๙๖๑
กลไกพรรค	103	117	158 (48%) ^ก
เจ้าหน้าที่รัฐและเศรษฐกิจ	79	98	112 (34)
นายทหาร	26	18	31 (9.3)
วัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์	—	—	18 (5.4)
ตำรวจ	9	3	2
อื่น ๆ	19 ^ข	19 ^ข	9 ^ก (3.3)
รวม	236	255	330

ก รวมเจ้าหน้าที่สหภาพแรงงานและองค์กรเยาวชนจำนวน ๘

ข รวมเจ้าหน้าที่วัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์

ก รวม “คนงาน” และ “ชาวนา” สองสามคน

ในระดับคณะกรรมการกลางในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ฝ่ายกลไกพรรคมีจำนวนเกือบครึ่งของสมาชิกทั้งหมด ส่วนฝ่ายข้าราชการซึ่งรวมเจ้าหน้าที่บริหารและจัดการมีจำนวนประมาณหนึ่งในสาม ด้วยเหตุนี้ ฝ่ายข้าราชการจึงยังคงเป็นคู่แข่งสำคัญของกลไกพรรคในการควบคุมพรรค และการต่อสู้ซึ่งอำนาจนับตั้งแต่เริ่มรณรงค์ของสตาลินอาจทำเป็นฝั่งได้ โดยอาศัยศรัทธาและอิทธิพลอันเปลี่ยนแปลงของบรรดาชนชั้นนำในคณะกรรมการกลางและองค์กรไปতিပ္ပโรของคณะกรรมการกลาง ผู้นำเดชาธิการโดยลักษณะของมันเองยังคงเป็นอาณาจักรเฉพาะกลไกพรรค และการแบ่งสรรอำนาจในระดับยอดจะเห็น

ได้ในระดับของการเกี่ยวโยงระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐและฝ่ายพรรคในองค์กรโปลิตบูโร นับแต่มีธรรมนูญของสหภาพโซเวียต แบบแผนของการแบ่งสรรอำนาจในองค์กรสูงสุดของพรรค เป็นไปตามที่แสดงไว้ในตาราง ๗-๖

ตาราง ๗-๖ การแบ่งสรรอัตราชนชั้นนำในโปลิตบูโร

ค.ศ. ๑๙๕๒-๑๙๖๓

ประเภท	ค.ศ.	มี.ค.	ก.พ.	ก.ค.	ก.ค.	ค.ศ.	ม.ค.
	๑๙๕๒	๑๙๕๓	๑๙๕๖	๑๙๕๗	๑๙๖๑	๑๙๖๑	๑๙๖๓
กลไกพรรค ^ก	13 (5) ^ข	2 (2)	4 (3)	10 (6)	10 (3)	7 (3)	8 (4)
รัฐการ							
เศรษฐกิจ	5 (4)	4	4	1 (2)	2 (1)	2	2
ไม่เป็นเศรษฐกิจ	4 (2)	3 (1)	3 (1)	3	2 (2)	2 (2)	2 (2)
วิชาชีพ							
ทหาร	0	0	0 (1)	1	0	0	0
ตำรวจ	2	1 (1)	0	0	0	0	0
วัฒนธรรม							
ปัญญาชน (นักทฤษฎี)	1 (1)	0	0 (1)	0 (1)	0 (1)	0	0
รวม	25 (11)	10 (4)	11 (6)	15 (6)	14 (7)	11 (5)	12 (6)
สตรี	0	0	0	1	1	0	0

ก เจ้าหน้าที่รัฐและตำรวจ นักทฤษฎี และอื่น ๆ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐบาลจากฝ่ายกลไกพรรคนับรวมอยู่ในประเภทนี้ ไม่ใช่ในฐานะทางการเมืองของตน ประสิทธิภาพทางอาชีพหลักเป็นเครื่องกำหนดลักษณะการจัดประเภท ด้วยเหตุนี้ N.A. Suslov. จึงถูกจัดอยู่ในฝ่ายกลไกพรรคมากกว่าพวกปัญญาชนทางวัฒนธรรม

ข ตัวเลขในวงเล็บเป็นสมาชิกสำรอง

ส่วนประกอบสัญชาติของพรรค

ไม่ใช่ของง่ายเสมอไปที่จะประเมินความสำคัญของสัญชาติภายในพรรค เพราะข่าวสารทางการกระจัดกระจายและเชื่อถือไม่ได้ ชาวรัสเซียใหญ่มีอยู่เป็นจำนวนมากภายในองค์การพรรคต่าง ๆ ที่ไม่ใช่รัสเซีย และโดยที่เงื่อนไขทางองค์การและการเมืองของตำแหน่งผู้นำพรรคมีอยู่เหนือส่วนประกอบอันสำคัญทางชาติพันธุ์ จึงไม่ใช่เป็นของผิดปกติที่องค์การพรรคในสาธารณรัฐที่ไม่ใช่รัสเซียบางแห่งจะถูกควบคุมโดยแท้จริงด้วยคนที่เป็นรัสเซียในทางชาติพันธุ์ ซึ่งประกอบเป็นส่วนเล็กน้อยของประชากรในท้องถิ่นเหล่านั้น

ขนาดของการที่มีชาวรัสเซียอยู่ในองค์การพรรคที่ไม่ใช่รัสเซียนั้นต่างกันออกไปมากที่เคียวตามกาด ในสาธารณรัฐทั้งหมดยกเว้นจอร์เจียและอาร์เมเนีย คนรัสเซียครองตำแหน่งบังคับบัญชาสูง ๆ ขององค์การพรรคของสาธารณรัฐภายใต้ศตาดิน แม้ว่าพรรคคอมมิวนิสต์พื้นเมืองอาจจะครองตำแหน่งเดชานูการที่หนึ่งในบางเวลา

อัตราส่วนและอิทธิพลของสัญชาติต่าง ๆ ภายในพรรคในระดับชาติต่างกันน้อยอย่างมาก ในแง่จำนวนแท้ ๆ แล้ว ชาวรัสเซียใหญ่ครอบงำจำนวนสมาชิกในพรรคอยู่เสมอ ทั้งคนรัสเซียมีจำนวนเพียงร้อยละ ๕๓ ของประชากรในปี ค.ศ. ๑๙๒๖ แต่ก็ประกอบเป็นร้อยละ ๗๒ ของจำนวนสมาชิกพรรคเมื่อต้องปีก่อนหน้านั้น ตรงกันข้ามชาวยูเครนซึ่งมีจำนวนร้อยละ ๒๑ ของประชากรประกอบเป็นเพียงร้อยละ ๖ ของสมาชิกพรรค ในปี ค.ศ. ๑๙๒๒ ได้มีการตีพิมพ์บัญชีแบ่งสัญชาติอย่างสมบูรณ์ของพรรคสำหรับระยะหลายสิบปี คนรัสเซียใหญ่ยังคงรวมกันเป็นร้อยละ ๖๔ ของทั้งหมด การที่อัตราส่วนร้อยละลดลงเป็นผลสืบเนื่องมาจากความพยายามแน่วแน่ของระบบที่จะเพิ่มผู้แทนของสาธารณรัฐอื่น ๆ ในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๑๙๒๑ มีสัญชาติมากกว่า ๑๐๐ มีผู้แทนอยู่ในพรรค การแบ่งสรรอัตราสัญชาติต่าง ๆ แสดงไว้ในตาราง ๗-๗ (หน้า ๗๒๙)

ตาราง ๗-๗ การแบ่งสรรอัตราสัญชาติของพรรค (กรกฎาคม ๑๕๖๑)

สัญชาติ	สมาชิกพรรค	ร้อยละ	จำนวนทั้งหมด	ร้อยละ
รัสเซีย	6,116,700	64.0 %	114,114,000	55.0 %
ยูเครน	1,412,200	14.7	37,253,000	18.0
ไบโลรัสเซีย	287,000		7,913,000	3.6
จอร์เจีย	170,400		2,692,000	1.3
อาร์เมเนีย	161,200		2,787,000	1.3
คาซัค	149,000		3,662,000	1.7
อุซเบก	142,000		6,015,000	3.0
อาเซอร์ไบจาน	106,000		2,940,000	1.4
ลิทัวเนีย	42,000		2,326,000	1.2
ลัตเวีย	33,900		1,400,000	0.7
คัลซิก	32,700		1,397,000	0.7
เตอร์ก	27,300		1,002,000	0.5
เคอร์เจซ	27,300		969,000	0.46
มอลเดเวีย	26,700		2,214,000	1.1
เอสโตเนีย	24,100		989,000	0.48
อื่น ๆ	866,100			
รวม	9,626,700		208,827,000	

ผู้แทนของบรรดาสัญชาติที่ไม่ใช่รัสเซียในองค์กรระดับสูง ๆ ชั้นของพรรคแตกต่างกันออกไปมากในปีต่าง ๆ นับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๒ สัญชาติต่าง ๆ จำนวน ๒๐ สัญชาติหรือมากกว่าผู้แทนในคณะกรรมการกลางของพรรค แม้ส่วนดีของคนที่ไม่ใช่รัสเซีย โดยเฉพาะ ชาวยูเครนจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นับแต่มีกรรมการของดัตตาติน แต่จำนวน

คนรั้วเซียกยังทวมทนอยุ่ เพิ่มสูงชันถึงร้อยดะ ๘๐ ของจำนวนดมาชิกทั้งหมด ในระดับ
 ยอดของพรวค ด่วนดัดของคนรั้วเซียกนอยดง แต่ก็มีดัญชาติที่ไม่ใช่รั้วเซียกเพียง ๘
 ดัญชาติ เทานนทได้มผู้แทนในองค์การสูงสุดของพรวค ในจำนวนดมาชิกหรือควัดำรอง
 ๘๘ คนซึ่งดำรงตำแหน่งในองค์กรโปดิทบุโรของพรวคในชั่วระยะเวลาหนึ่ง มีจำนวน
 ๔๗ คนที่เป็นคนรั้วเซียกใหญ่ ดัญชาติอื่น ๆ ได้ถูกแบ่งดรวรชัควาดังค่อไปนี้

สัญชาติ	สมาชิก	สำรอง	รวม	อย่างไรก็ดี ดักติไม่ได้บอก
รั้วเซียกใหญ่	37	10	47	เรื่องราวที่ดมบุรณั แม้วาชาวยุเครนจะ
ยูเครน	6	4	10	รวมเป็นดัญชาติใหญ่ที่สุดเป็นที่ดองใน
ยิว	5	3	8	ดหภาพ แต่ไม่มีชาวยุเครนแม้แต่คน
จอร์เจีย	3	1	4	เดียวทได้รับเด็กเข้าอยู่ในองค์การสูง
อาร์เมเนีย	1	1	2	สุดของพรวคระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๘ และ
อุซเบค	1	1	2	ค.ศ. ๑๙๕๒ ชาวมุสลิมคนแรกที่จะได้
ลัทเวีย	1	1	2	รับเด็กเข้าเป็นเพื่อนสนิทชาวอาเซอร์-
คาเรโลฟินส์	1	0	1	ไบชาน์ของเบเรีย ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็น
อาเซอร์ไบชานี	0	1	1	ดมาชิกดำรองในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ แต่เด่ว
โปล	1	0	1	ก็คองถูกประหารชีวิตประมาณปีหนึ่ง
รวม	56	22	78	ค่อมา คนเอเชียกกลางคนแรกเป็นชาว

อุซเบคได้รับเด็กเข้าองค์การโปดิทบุโรในเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๖ และถูกคนอื่นชน
 แทนในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ภายได้ดัดาดิน โปดิทบุโรโดยแท้จจึงถูกคนรั้วเซียกใหญ่และพวก
 ดัญชาติแถบคอเคซัสครอบงำ พวกหลังเหาดำรวมกันเป็นจำนวนดตั้งแต่หนึ่งนดมาถึง
 หนึ่งนดี่ของดมาชิกทั้งหมด

๘. ระบบรัฐธรรมนูญโซเวียต

ระหว่างระยะเวลาที่ถือว่าดีดิมบีที่เป็นอยู่ ระบบโซเวียตได้ดำเนินการมาภายใต้รัฐธรรมนูญต่าง ๆ กัน ๓ ฉบับ รัฐธรรมนูญฉบับแรกซึ่งจำกัดอยู่เฉพาะกับสาธารณรัฐรัสเซีย (R.S.F.S.R.) ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๘ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ถูกแทนที่โดยรัฐธรรมนูญฉบับแรกแห่งสหภาพแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต (U.S.S.R.) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ค.ศ. ๑๙๓๖ และยังคงใช้บังคับอยู่จนกระทั่งบัดนี้ แม้ว่าจะได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมบ่อย ๆ เฉพาะอย่างยิ่งในระยะไม่กี่ปีมานี้ เป็นไปไม่ได้จริง ๆ ที่จะได้ควมที่ทันสมัยของรัฐธรรมนูญโซเวียต ซึ่งเคยได้เห็นปรากฏข้อความออกมาบ่อย ๆ แบบวารสารที่เคียด การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโซเวียตมิได้เรียงลำดับเลขที่ให้ง่ายอย่างเช่นที่ปฏิบัติในกรณีรัฐธรรมนูญอเมริกัน แต่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงถูกนำเข้าไปแทรกสอดไว้ในคัมภีร์โดยตรง ทำให้การแก้ไขเพิ่มเติมจะสืบสาวรู้ได้ก็แต่ด้วยการศึกษาคัมภีร์ต่าง ๆ ของรัฐธรรมนูญเองเท่านั้น สถานการณ์ได้กลายเป็นที่สับสนอลหม่านจนจนถึงว่ามีมากกว่าหนึ่งครั้งภายหลังมรณกรรมของสตาลิน ที่ครุสชอฟเคยเรียกร้องให้มีการตรวจชำระกันจริงจังหรือให้เปลี่ยนแปลงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒ ครุสชอฟเสนอต่อสภาโซเวียตสูงสุดว่าให้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญโซเวียตฉบับใหม่ขึ้น คณะกรรมาธิการร่างได้รับการแต่งตั้งอย่างรวดเร็วโดยมีครุสชอฟทำหน้าที่เป็นประธาน

จุดใหญ่ของครุสชอฟที่เรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญใหม่ก็คือว่ารัฐธรรมนูญที่โซเวียต “ สอดคล้องกับระยะของการสร้างระบบสังคมนิยมให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงและความสมบูรณ์รากฐานของการสร้างสังคมแบบสังคมนิยม (และ)... บทบัญญัติสำคัญ ๆ ของรัฐธรรมนูญนี้ ณ บัดนี้ พ้นกาลสมัยเสียแล้ว (หนังสือพิมพ์ปริวาฟตา ๒๕ เมษายน ค.ศ.

๑๙๖๒) ครุฑขอพึ่งข้อดังกล่าวการที่จะพยายามประดิษฐ์รัฐธรรมนูญดัดดาติน
 ซึ่งชำรุดและขาด ๆ วัน ๆ อยู่เดี๋ยวนี้” คงจะไม่เกิดอะไรขึ้นมานอกจากเสริมส่วนปีก
 ใหม่ ๆ ให้กับอาคารเก่าแก่นั่นเอง” รัฐธรรมนูญใหม่จะเป็นเครื่องสะท้อนของสังคม
 หนึ่งซึ่ง “ระบบสังคมนิยมได้บรรลุถึงชัยชนะเต็มที่และเสร็จเด็ดขาด (และ)... ได้เข้าสู่
 ระยะของการสร้างระบบคอมมิวนิสต์อย่างสมบูรณ์” อันเป็นระยะเวลาที่ “ภาวะ
 แห่งเผด็จการของชนกรรมาชีพได้วิวัฒนาการเข้าสู่ภาวะสังคมนิยมของประชาชนทั้งหมด”
 และ “ได้ผลดีขึ้นจากวงล้อมของนายทุน” เพื่อนำ “ประชาคมอันยิ่งใหญ่” แห่งรัฐ
 สังคมนิยมทั้งหลาย” (ปริทัศน์ฉบับเดียวกัน)

หน้าที่และหลักการของรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญโซเวียตทำหน้าที่ของรัฐธรรมนูญทั่วไปทุกหนทุกแห่ง ๔ ประ-
 การ คือ (๑) รับรองนิติฐานะของระเบียบสังคม ที่เป็นอยู่และแสดงหลักอุดมการณ์
 ของระเบียบสังคมนั้น ๆ (๒) สถาปนาวงกรอบของการปกครองและการบริหาร
 (๓) วางระเบียบความประพฤติทางสังคมและสถาบัน (๔) จาระในเป้าหมายและความ
 ใฝ่ฝันอันเป็นกฎหมายมาตรฐานของโซเวียต นอกจากนี้แล้ว รัฐธรรมนูญโซเวียตยังทำหน้าที่
 อีกประการหนึ่งคือ (๕) ใช้เป็นเอกสารเผยแพร่เป็นสินค้าออกนอกประเทศ

รัฐธรรมนูญให้การแสดงออกทางกฎหมายแก่กฎรากฐานทางอุดมการณ์
 ของลัทธิโซเวียตซึ่งได้รับการปฏิบัติจริงจัง กฎมาตรฐานเหล่านี้ที่สำคัญที่สุดได้แก่
 (๑) การล้มเลิกกรรมสิทธิ์เอกชนในเครื่องมือผลิตเพื่อส่งเสริมกรรมสิทธิ์ของรัฐหรือ
 มหาชน (๒) การรวมเกษตรกรรมให้เป็นของส่วนรวม (Collectivization) (๓) การ
 โอนทรัพย์สินกรรมชาติให้เป็นของชาติ (๔) ระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนอำนาจาน
 ในศูนย์กลาง (๕) การจ้างงานบังคับตามสูตรที่ว่า “ผู้ที่ไม่ทำงานจะต้องไม่กิน” และ

“จากแต่ละคนตามความสามารถของเขา แก่แต่ละคนตามผลงานของเขา” (๖) การผูกขาดอันชอบด้วยกฎหมายของพรรคคอมมิวนิสต์

ในบรรดาเป้าหมายอันเป็นกฎมาตรฐานซึ่งโดยสาระมีลักษณะเร่งเร้า ก็มี (๑) “จุดมุ่งหมายของการเพิ่มพูนทรัพย์สินของการยกมาตรฐานทางวัตถุและวัฒนธรรมของแรงงาน” (มาตรา ๑๑) และ (๒) “ความเจริญเติบโตของผลิตผลของสังคมโซเวียต การขจัดหนทางที่จะเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ และล้มเลิกการตกงาน” (มาตรา ๑๑๘) เหล่านี้เป็นความไม่แน่นอนทั่วไป เป็นการแสดงความหวังมากกว่าการปฏิบัติให้ลุล่วงจริง ๆ

อย่างไรก็ดี เป้าหมายอันเป็นกฎมาตรฐานบางอย่างในรัฐธรรมนูญได้บังเกิดผลเป็นบางส่วน คือ (๑) “สิทธิในการพักผ่อนและเวลาว่าง” (๒) “สิทธิในการดูแลเลี้ยงดูเมื่อวัยชราและในกรณีเจ็บป่วยและไร้ความสามารถด้วย” (๓) “สิทธิในการศึกษา” ที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันได้แก่หลักการที่ว่า “หญิงในสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียตได้รับสิทธิเท่าเทียมกันกับชาย” (มาตรา ๑๒๒) และหลักการของความเสมอภาคทางสัญชาติและเชื้อชาติซึ่งยืนยันคือ “ความเสมอภาคของสิทธิของราษฎรทั้งหลาย.....โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติหรือเชื้อชาติของตน” และซึ่งการล่วงละเมิดเป็นเรื่อง “ต้องโทษตามกฎหมาย” การปฏิบัติตามหลักเหล่านี้ได้เป็นไปอย่างดกด้นมากทีเดียวมักจะปล่อยตามอารมณ์และเอาแน่นอนไม่ได้ ตัวอย่างเช่น ประวัติของระบบโซเวียตเกี่ยวกับคนสัญชาติที่ไม่ใช่รัสเซียใช้เป็นแบบอย่างได้ดีในบางท้องที่ แต่ใช้ไม่ได้ในที่อื่น ๆ

หลักการอื่น ๆ ของรัฐธรรมนูญโซเวียตอาจถือได้ว่าเป็นศัพท์ด้านวนโฆษาชวนเชื่ออันบางไส้ซึ่งโดยสาระไม่มีความหมายอะไรในบรรดาหลักการเหล่านี้ก็มีข้อยืนยันที่ว่า (๑) สหภาพโซเวียต “เป็นรัฐสังคมนิยมของแรงงานและชาวนา” (๒) “อำนาจทั้งปวงในสหภาพแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียตเป็นของประชาชนคน

งาน” (๓) สหภาพโซเวียตเป็น “สหภาพอันดีมีหัวใจของสาธารณรัฐต่าง ๆ ซึ่งเท่าเทียมกัน” (๔) บรรดาสาธารณรัฐมี “สิทธิที่จะแยกตัวออกจากสหภาพโซเวียตโดยเสรี” (๕) “องค์การสูงสุดของอำนาจรัฐในสหภาพโซเวียตคือโซเวียตสูงสุด”

อีกประเภทหนึ่งของหลักการที่มีได้บรรลุผลได้แก่หลักการซึ่งมีลักษณะเป็นคำประกาศแท้ ๆ หลักการเหล่านี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิทางการเมืองของราษฎรโซเวียตและลักษณะการที่จะใช้สิทธิเหล่านั้น มาตรา ๑๒๕ จึงยืนยันว่าราษฎรโซเวียต “ได้รับประกันโดยกฎหมาย.....ในเสรีภาพของการพูด..... ของหนังสือพิมพ์..... ของการประชุมรวมทั้งการประชุมมวลชนต่าง..... ของการให้และเดินขบวนตามท้องถนน” ถ้าหากว่าเสรีภาพเหล่านี้ได้ใช้กัน “ตลอดต้องกันผลประโยชน์ของประชาชนคนงานและเพื่อเสริมระบบสังคมนิยมให้เข้มแข็งขึ้น” ด้วยข้อเสนอกล้าย ๆ กัน มาตรา ๑๒๖ บอกว่าราษฎรโซเวียต “ได้รับประกันสิทธิที่จะเข้าร่วมกันในองค์การสาธารณชนกล่าวคือสหภาพแรงงานสมัครพรรคพวก องค์การเยาวชน องค์การกีฬาและป้องกันสมัครสมัครพรรคพวก เทคนิคและวิทยาศาสตร์” แต่ไม่ใช่ในพรรคหรือขององค์การทางการเมือง มาตรา ๑๒๖ มิได้ให้แม้กระทั่งสิทธิแก่ราษฎรโซเวียตที่จะเข้าร่วมพรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งตั้งวงไว้เฉพาะสำหรับ “ราษฎรที่เข้มแข็ง และดำเนินกิจการเมืองมากที่สุด” และ “เป็นแกนขององค์การทั้งปวง.....ทั้งของมหาชนและรัฐ”

มาตรา ๑๒๔ ว่าด้วยการปฏิบัติทางศาสนาให้ “เสรีภาพของการจัดการทางศาสนาและเสรีภาพของการโฆษณาต่อต้านศาสนานี้หมายความว่า เสรีภาพของ “การโฆษณาทางศาสนา” ไม่ได้รับประกันในรัฐธรรมนูญและตามความจริงแล้วเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่งภายใต้กฎหมายอีกต่างหาก ตรงกันข้ามอำนาจเต็มและกลไกของรัฐและพรรคทุกระดับกำลังในนามของ “การโฆษณาต่อต้านศาสนา” ซึ่งเป็นเสรีภาพรากฐานในรัฐธรรมนูญโซเวียตและเห็นได้ชัดว่าเห็นอกว่าเสรีภาพของศาสนาโดยที่

วัตถุประสงค์ในสหภาพโซเวียตเป็นของรัฐ องค์การและสถาบันคำสั่งจึงไม่มี
ตัวคนอยู่ หรือไม่ก็อยู่ในสภาพผู้บังคับและเลื่อมไทรม พวกนักบวชถูกไล่ออกจาก
ส่วน “ผู้เชลย” เองถูกขังขวางและเหยียดหยาม และพบว่าโอกาสของคนในสังคม
โซเวียตถูกจำกัดอย่างรุนแรง “เสรีภาพในการตั้งการ” โดยดำรงจึงหมายถึงทำการ
ตั้งการอย่างเงียบ ๆ ดับ ๆ และโดยดำฟัง

อีกกลุ่มหนึ่งของหตุการรวม “สิทธิ” ที่ถูกละเมิดฝ่าฝืนตลอดมาและอย่าง
โจ่งแจ้ง มาตรา ๑๒๗ บอกว่า “ราษฎรของสหภาพโซเวียตได้รับประกันความด่ง
ละเมิดมิได้ของบุคคล (และ) ไม่มีบุคคลใดอาจถูกจับกุมได้เว้นแต่ด้วยมติของศาลหรือ
ด้วยอำนาจบังคับของอัยการ” ส่วนมาตรา ๑๒๘ ยืนยันว่า “ความละเมิดมิได้ของเคห
สถานของราษฎรและความลับของการคิดข้อข่าวดำรงกันได้รับการคุ้มครองของกฎ
หมาย

กฎเหล่านี้เป็น “สิทธิ” ที่พวกนักนิติศาสตร์โซเวียตเคยยอมรับได้ถูก
จงใจฝ่าฝืนตลอดมาตั้งแต่สมัยระบอบบอลดิณ นำประหลาดที่ว่าในทันทีที่ได้ถูกประกาศเป็น
บทบัญญัติอันศักดิ์สิทธิ์ของรัฐธรรมนูญ “ประชาธิปไตยที่สุด” ในประวัติศาสตร์มนุษย
ชาติสิทธิเหล่านี้ถูกละเมิดฝ่าฝืนจากตำรวจลับ ซึ่งทำการจับกุม ทรมานและประหาร
ราษฎรธรรมดา เจ้าหน้าที่ตำแหน่งสูงสุดของรัฐและพรรคนับจำนวนแ่่น ๆ โดยไม่มี
การพิจารณาคดีเปิดเผย ไม่มีหมายหรือการกล่าวหาเป็นทางการตามที่รัฐธรรมนูญ และ
ประมวลกฎหมายได้อำนวยไว้ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๖ พวกนักนิติศาสตร์โซเวียต
พากันเกี่ยวข้องกับปฏิบัติการละเมิดฝ่าฝืนแบบบอลดิณคือ “กฎมาตรฐานของ
ความชอบด้วยกฎหมายสังคมนิยม” ตำรวจลับถูกริดอำนาจและถูกตัดกำลังไป ด้วย
ค่ายกักกันถูกปล่อยว่างจากพวกนักโทษการเมือง และประมวลกฎหมายอาญาและวิธี
พิจารณาคความอาญาได้รับการแก้ไขปรับปรุงพยายามที่จะให้สิทธิมนุษยชนเกิดทุนกันทั่ว
ไปเหล่านี้ได้บรรลุผลจริงจังบ้าง

ระบบสหพันธ์ โขเวียต : ทฤษฎีและปฏิบัติ

ตามรัฐธรรมนูญสหภาพโซเวียตได้ชื่อว่าเป็นสหพันธรัฐสังคมนิยมฐานของการรวมสมัครใจของบรรดาสถาปนารัฐโซเวียตอันเท่าเทียมกัน” แม้โดยนิยามสหภาพแห่งสหประชาชาติตั้งคตินิยมโซเวียตจะคล้ายคลึงกับสหพันธรัฐมากกว่าสหพันธรัฐ แต่ในทางปฏิบัติก็จัดระเบียบแบบระบบรวมศูนย์อำนาจอย่างเข้มงวด

กำเนิดของระบบสหพันธ์โซเวียต

ระบบสหพันธ์โซเวียตไม่ได้สืบเนื่องมาจากลัทธิมากซ์เด็ด หากแต่มีแหล่งกำเนิดจากมรดกตกทอดทางชาติพันธุ์ ซึ่งความถ่มจวมของระบบซาร์ได้ปล่อยทิ้งไว้ พวกบอลเชวิคตกเป็นทาสยาของแผ่นดินอันมีเชื้อชาติและสัญชาติต่าง ๆ มากกว่า ๑๐๐ ซึ่งได้ถูกกดขี่แต่ไม่เคยถูกละเลยโดยจักรวรรดิรัสเซียอันขยายตัว เพราะต้องเผชิญอยู่กับ “การกดขี่ให้เป็นรัสเซีย” และการรุกรานมาช้านาน ชนชาติเหล่านี้จึงอดแน่นอยู่ด้วยความขุ่นเคือง และความเป็นปฏิปักษ์ของชนเหล่านี้ เป็นปัญหาการเมืองใหญ่อันหนึ่งของระบบจักรพรรดิซึ่งไม่เคยจัดการให้เป็นที่น่าพอใจได้

ระบบสหพันธ์ในแง่ที่เป็นความคิดหนึ่งเป็นของนำซังทงดำหรับมากซ์และเลนิน เพราะคู่ฝืนกับความจำเป็นของการวางแผนเศรษฐกิจในศูนย์กลาง ยิ่งกว่านั้นลัทธิชาตินิยม (และข้อสันนิษฐานทางจิตใจของลัทธิชนคอกการกำหนดใจตนเองของชาติ) ยังขัดต่อแนวเห็นของลัทธิมากซ์เด็ดเกี่ยวกับกรรวมเป็นฝักแผ่นของชนชั้นและชนกรรมมาชีพนานาชาติ ซึ่งรวมตัวกันด้วย แต่ทั้งหม้อคติต่าง ๆ ทางอุดมการณ์เหล่านี้ต่อชาตินิยม เลนินก็ยังแสดงให้เห็นความยืดหยุ่นของเขาด้วยการยอมรับว่า โดยเหตุผลของประสพการณ์ของชาติทั้งหลายของจักรวรรดิรัสเซียไม่มีขบวนการทางการเมืองใดจะดำมารดดำเร็วผลได้โดยไม่ยอมปล่อยให้สำหรับอารมณ์ผลักดันทางชาตินิยม ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นพวกชนหมู่น้อยที่ไม่ใช่รัสเซีย ในปี ค.ศ. ๑๙๐๓ เลนินแพร่หัดักการของการกำหนดใจตนเองทั้ง

๕๕๕
ทมขอดังวณทางอุดมการณ์ของเขาไว้ ในขั้นแรกเขาพยายามแปลหลักการนี้ไปในทางที่
จะตัดกับสิทธิของการแยกตัวและความเป็นอิสระ แต่มาราวปีค.ศ. ๑๙๓๓ เลนินยอมรับว่า
การกำหนดใจตนเองของชาติ “ไม่อาจแปลเป็นอย่างอื่นได้นอกจากในความหมายของ
การกำหนดใจตนเองทางการเมือง กล่าวคือสิทธิของการแยกตัวและการก่อตั้งรัฐเอกราช” อันเป็นที่คณะได้รับเสียงสะท้อนจากสตาลินผู้เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ดำรงดวงชนในปัญหา
เรื่องสัญชาติ*๑ จากนั้นมาสิทธิของชาติต่าง ๆ ของรัสเซียที่จะแยกตัวออกจึงกลายเป็น
หลักการประกาศซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารรัฐธรรมนูญโซเวียตทุกฉบับ

ควรชี้แจงให้เป็นที่แน่ชัดว่า ที่คณะของบอลเชวิคถูกบังคับด้วยความระมัดระวัง
เหมาะสมเกี่ยวกับกฤษฎี ดั่งที่เลนินยอมรับอย่างตรงไปตรงมาว่า

“เราทางฝ่ายเราไม่ต้องการการแบ่งแยกเลย เราต้องการรัฐที่กว้างใหญ่เท่าที่จะ
เป็นไปได้.... เราต้องการให้มีการรวมตัวกันโดยสมัครใจ และด้วยเหตุนี้เราจึงจำต้อง
ยอมรับรองเสรีภาพของการแยกตัว”*๒

อย่างไรก็ดีถ้าเมื่อทำได้ ระบบบโซเวียตก็ใช้อำนาจของกองทัพแดงขัดขวาง
การแยกตัวและสิ่งทั้งหลายของอดีตจักรวรรดิรัสเซีย ซึ่งถือเอาที่คณะของบอลเชวิคเป็น
เรื่องจริงจังและพยายามแยกตัวออก บรรดาภูมิภาคชายแดนที่จัดการแยกออกไม่ได้
ทั้ง ๆ ที่ต้องเผชิญกับความพยายามเอาชนะของโซเวียต (คือ โปแลนด์ รัฐแถบบอลติก
ทั้งสามและฟินแลนด์) คงอยู่นอกสาธารณรัฐโซเวียต

หลักการของระบบสหพันธ์โซเวียต

ดังนั้น โครงสร้างสหพันธ์ของรัฐโซเวียตจึงถูกบังคับเพราะความจำเป็นทาง
ประวัติศาสตร์มากกว่าแรงกดดันทางอุดมการณ์ โดยทั่วไปความโน้มน้ำหนักไปทาง

*๑ Lenin, *Selected Works*, VII, หน้า ๑๒๓

*๒ V.I. Lenin, *Collected Works*, XVI, หน้า ๕๐๑ และดู V.V. Aspaturian, “The
Theory and Practice of Soviet Federalism,” *Journal of Politics*, Vol,
12, 1950, หน้า ๒๐-๕๐

กระจายอำนาจทางนิเทศน์ควบคุมไปกับการรวมเป็นศูนย์อำนาจอันกระชั้นในทางอุดมการณ์และการเมือง ในขณะที่เดียวกันที่ระบบสหพันธ์โซเวียตสะท้อนให้เห็นแบบแผนจัดระเบียบองค์การในรูปที่รู้จักกันในด้านกฎหมายแท้ ๆ แล้ว ก็จะต้องลักษณะเฉพาะอีก ๕ ประการกล่าวคือ

๑. หน่วยสหพันธ์โซเวียตตั้งโดยอาศัยรากฐานของสัญชาติมากกว่าความแตกต่างกันทางภูมิภาค เศรษฐกิจหรือประวัติศาสตร์ หน่วยสหพันธ์ทั้งหมดเป็นหน่วยสัญชาติ ดังนั้น ระบบโซเวียตจึงเป็นระบบสหพันธ์แบบหลายสัญชาติเป็นสำคัญ

๒. หน่วยสัญชาติไม่ทั้งหมดมีฐานะอธิปไตยของชาติในระดับเหมือนกัน หากแต่โครงสร้างอำนาจของหน่วยชาติต่าง ๆ มีอยู่ หน่วยสูงสุดเรียกว่า สาธารณรัฐสหภาพ (Union Republic) และหน่วยต่ำสุดเรียกว่าท้องที่ของชาติ (National District - Okrug)

๓. หน่วยสหพันธ์สูงสุด คือบรรดาสาธารณรัฐ สหภาพมีสิทธิตามกฎหมายที่จะแยกตัวออกอันเป็นเครื่องแสดงฐานะอธิปไตยของชาติเหล่านี้

๔. นับแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๔๔ บรรดาสาธารณรัฐสหภาพทั้งหมดได้รับอำนาจตามรัฐธรรมนูญที่ดำเนินความสัมพันธ์ทางการทูต ที่จะลงนามข้อตกลงระหว่างประเทศ และที่จะมีกองทหารของตนต่างหาก ดังนั้น โดยนิตินัยกิจการต่างประเทศและการทหารจึงถูกกระจายอำนาจออกไป ถึงแม้ว่าสหภาพสาธารณรัฐ คือ ยูเครน และไบโดรด์เซียจะเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และดำเนินกิจกรรมทางการทูตอันจำกัด และแม้สาธารณรัฐทั้งหมดจะมีกระทรวงการต่างประเทศ แต่อำนาจทางการทูตของสาธารณรัฐเหล่านี้ ก็คงซ่อนเร้นอยู่มากกว่าจะเป็นจริง ในเรื่องของการทหาร ไม่มีสาธารณรัฐใดเคยที่ได้เคยตั้งกระทรวงการป้องกัน หรือแต่งตั้งรัฐมนตรีการป้องกัน หรือจัดตั้งกองทัพของตนต่างหาก*

* V.V. Aspaturian, *The Union Republics in Soviet Diplomacy* (Geneva: Libraire Droz, 1960); และ "The Union Republics and Soviet Diplomacy: Concepts, Institutions and practices," *American Political Science Review* (June, 1959), หน้า ๓๘๓-๔๑๑

๕. นับแต่เดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ คณะประมุขของรัฐไซเวียตคือ เปรซิเดียมแห่งไซเวียตสูงสุด จะต้องมีการประชุมประจำปีจำนวนเท่า ๆ กับจำนวนข้าราชการรัฐสภา โดยธรรมเนียม บรรดาประธานของคณะเปรซิเดียมแห่งข้าราชการรัฐสภาเป็นรองประธานโดยตำแหน่งของคณะเปรซิเดียมแห่งสภา ทำนองเดียวกันบรรดาประธานของคณะรัฐมนตรีแห่งข้าราชการรัฐสภาเป็นสมาชิกโดยตำแหน่งของคณะรัฐมนตรีสภาพร้อม ดังนั้น ตามแบบแผนของไซเวียต หน่วยสหพันธ์รากฐานจึงมีผู้แทนในองค์กรปกครองและบริหารของรัฐบาดในท้องถิ่นต่างด้วย

นอกจากข้อแตกต่างพิเศษออกไปตามที่บรรยายมาข้างต้นแล้วระบบสหพันธ์ไซเวียตในรูปส่วนที่เป็นทางการก็นับว่าเป็นไปตามที่รู้จักกันที่เดียว ระบบของไซเวียตคงเดินรอยตามหลักอำนาจสูงสุดของสหพันธ์ในข้อที่ว่ารัฐธรรมนูญข้าราชการรัฐทั้งหมดจะต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญของสหภาพและกฎหมายสหพันธ์มีฐานะเหนือกฎหมายข้าราชการรัฐ

โครงการลำดับชั้นอำนาจของหน่วยชาติต่าง ๆ

เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญของสหพันธ์ รัฐธรรมนูญไซเวียตสถาปนาระบบเขตอำนาจซ้อนและอธิปไตยร่วมกันในความหมายทางเทคนิคโดยเคร่งครัด ลักษณะสหพันธ์ของสหภาพไซเวียตจำกัดอยู่เฉพาะสัมพันธ์ภาพระหว่างสหภาพไซเวียตกับข้าราชการรัฐสภา ซึ่งปัจจุบันมีจำนวน ๑๕ ข้าราชการรัฐหน่วยชาติที่ทยอยลงไปได้รับฐานะอธิปไตยน้อยลงไป ข้าราชการรัฐสหภาพมีขนาดแตกต่างกันไปตั้งแต่ข้าราชการรัฐตั้งคมนิยมสหพันธ์ไซเวียตรัสเซีย (R.S.F.S.R. ซึ่งครอบคลุมดินแดนสามในสี่ของสหภาพไซเวียตจากบอลติกไปถึงแปซิฟิกและมีประชากรร้อยละ ๕๕ ของสหภาพไซเวียต) ลงไปถึงเอสโตเนีย ซึ่งมีประชากรน้อยที่สุด (๑.๒ ล้าน) และอาร์เมเนีย ซึ่งมีเนื้อที่ดินแดนเล็กที่สุดตามลัทธิไซเวียตที่เป็นอยู่ซึ่งสถาปนาเป็นผู้ประกาศเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ดินแดน

ชาติหนึ่ง ๆ จะต้องได้หลุดก่อกำแพงกายภาพ ๓ ประการเพื่อให้มีฐานะเป็นสาธารณรัฐ-
สหภาพ

“โดยที่สาธารณรัฐสหภาพมีสิทธิที่แยกตัวออกจากสหภาพโซเวียต สาธารณรัฐ
หนึ่ง... จะต้องอยู่ในฐานะในแง่เหตุผลและโดยแท้จริงที่จะขบปัญหาการแยกตัวออก
จากสหภาพโซเวียต... แม้จะไม่มีสาธารณรัฐใด ๆ ของเรายกปัญหาการแยกตัวออกจาก
สหภาพโซเวียตจริง ๆ แต่โดยที่สิทธิที่จะแยกตัวออกจากสหภาพโซเวียตสงวนไว้สำหรับ
บรรดาสาธารณรัฐสหภาพ จึงจะต้องจัดระเบียบในลักษณะที่ว่าสิทธินี้ไม่กลายเป็นเศษ
กระดาษที่ปราศจากความหมาย” (Stalin, *Leninism: Selected Writings*,
หน้า ๔๐๐)

แน่นอนสิทธิที่จะแยกตัวเป็นเรื่องดวง ไม่มีสาธารณรัฐใดเคยพยายามใช้
สิทธินี้ แม้ว่าพวกผู้นำที่ไม่ใช้วิธีนี้ได้เคยพยายามและถูกประหารมาแล้วด้วยข้อกล่าวหา
ว่าวางแผนชิงสาธารณรัฐต่าง ๆ ไปจากสหภาพ

นับตั้งแต่บรรดาสาธารณรัฐได้จัดตั้งขึ้นโดยนิตินัยเป็นรัฐชาติ แต่ดะ
สาธารณรัฐต่างมีรัฐธรรมนูญ มีรัฐบาล มีธง และยังมีตราเครื่องหมายซึ่งแดงไปจากที่
สหภาพที่มีอยู่แต่ดะสาธารณรัฐมีโซเวียตสูงสุด (แต่เป็นสภาเดี่ยวแทนที่จะเป็นสองสภา)
มีคณะประมุขของรัฐเรียกว่าเปเรซีเดียม มีคณะรัฐมนตรีพร้อมด้วยประธาน (นายก)
มีศาลสูงสุด อัยการ มีกระทรวงการต่างประเทศ และบทบัญญัติสำหรับกระทรวงป้องกัน
สาธารณรัฐสหภาพมีผู้แทน ๒๕ คน ในสภาสัญชาติอันเป็นสภา “สหพันธ์” ที่สองของ
โซเวียตสูงสุด

ถัดลงมาจากสาธารณรัฐสหภาพในโครงสร้างอำนาจของสหพันธ์โซเวียต
ก็คือสาธารณรัฐอิสระ (Autonomous Republic) ซึ่งสงวนไว้สำหรับสัญชาติใหญ่ ๆ
พอประมาณที่ “ก้าวหน้าทางวัฒนธรรม” แต่ไม่ได้เข้ากฎเกณฑ์ที่มีสถานะสาธารณ
รัฐสหภาพตามที่สถาปนาไว้ในปี ค.ศ. ๑๙๓๖ สาธารณรัฐอิสระซึ่งมีจำนวน ๒๐ หน่วย
คล้าย ๆ กับสาธารณรัฐสหภาพในรายละเอียดเกือบทั้งหมด มีรัฐธรรมนูญและรัฐบาล

ซึ่งโดยแท้จริงแล้วไม่ต่างไปจากของสาธารณรัฐสหภาพ หากแต่ไม่มีสิทธิตามกฎหมายที่จะแยกตัวออกอยู่ภายใต้เขตอำนาจของสาธารณรัฐสหภาพไม่ได้เช่นต่อสหภาพโซเวียตโดยตรง มีได้รับมอบให้มีส่วนรับผิดชอบระหว่างประเทศ ไม่ได้ตำแหน่งรองประธานในคณะเปเรชเคียมแห่งสหภาพรวมหรือสมาชิกรัฐสภา โดยตำแหน่งในคณะรัฐมนตรีสหภาพรวมและมีสิทธิตั้งผู้แทนเพียง ๑๑ คนในสภาสัญชาติ

โอบลาสต์อิสระ (Autonomous Oblasts) ซึ่งมี ๘ หน่วย ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ มีชนสัญชาติขนาดย่อยลงไปอาศัยอยู่ และมีสถานะและอำนาจตามกฎหมายน้อยกว่าของสหภาพและสาธารณรัฐสหภาพมากมาย ทั้งที่อิสระมีสิทธิตั้งผู้แทน ๕ คนในสภาสัญชาติหน่วยชาติที่ต่ำที่สุดได้แก่โอครูกแห่งชาติ (National Okrugs) มีอยู่ด้วยกัน ๑๐ หน่วยทั้งหมดตั้งอยู่ในสาธารณรัฐรัสเซียในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ หน่วยเหล่านี้มีกลุ่มชนสัญชาติชาติพันธุ์ หรือภาษาขนาดย่อม จำนวนพัน ๆ อาศัยอยู่รวมเข้าด้วยกัน กลุ่มสัญชาติกลุ่มสัญชาติ ๕๓ กลุ่ม ถูกจัดรวมเป็นหน่วย ๆ หน่วยสัญชาติอาจเลื่อนชั้นหรือลงในโครงสร้างชั้นของสหพันธ์ แต่วิธีการปกติเป็นการเลื่อนสถานะให้สูงขึ้นกว่าคือโอบลาสต์แห่งชาติขึ้นเป็นสาธารณรัฐอิสระ หรือสาธารณรัฐอิสระขึ้นเป็นสาธารณรัฐสหภาพ

ระบบสหพันธ์โซเวียตในอนาคต

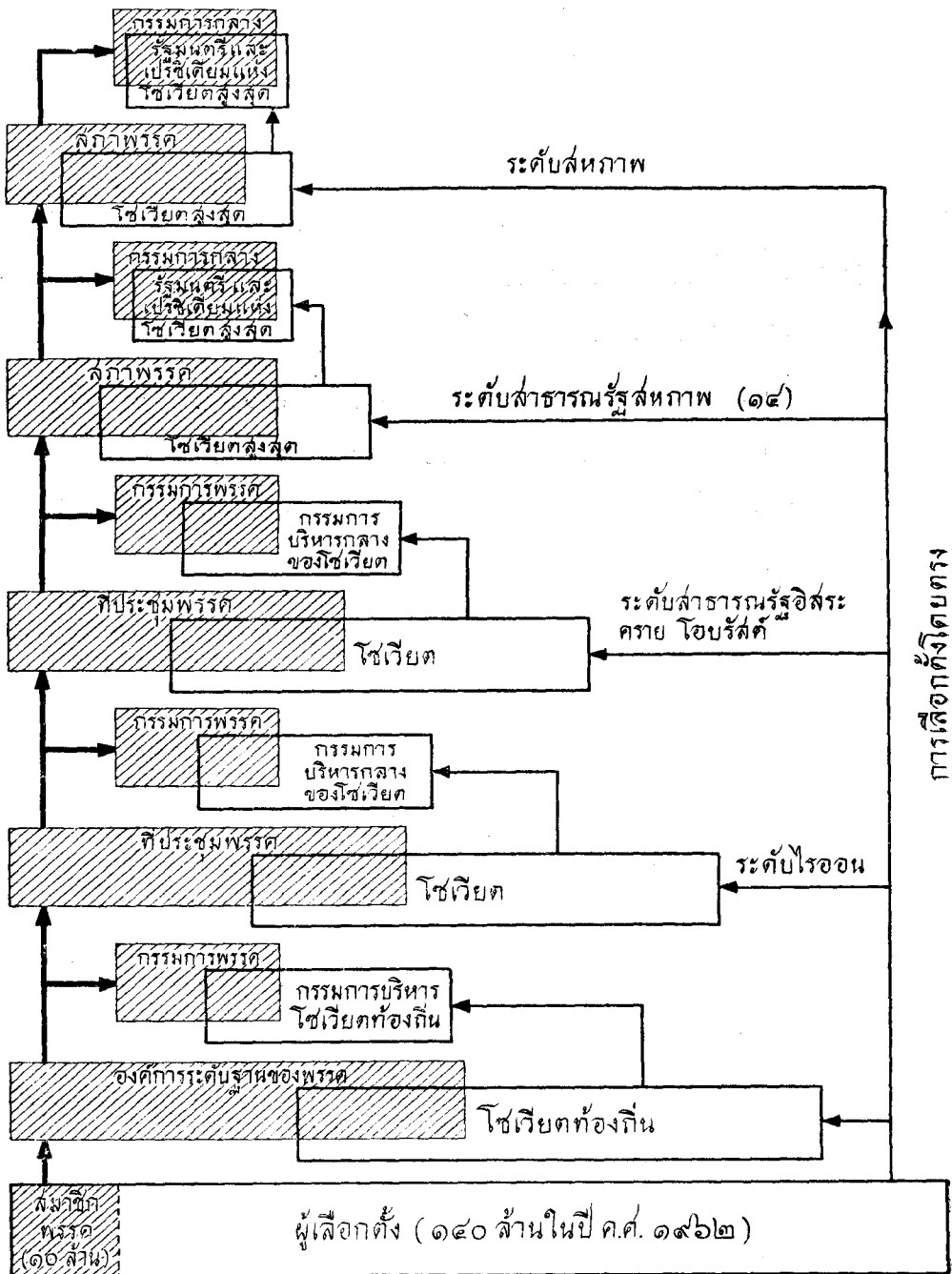
โดยที่ระบบสหพันธ์โซเวียตไม่ได้เกิดขึ้นมาเพื่อเป็นวิธียกอำนาจของรัฐบาลกลางหรือเป็นการสนองต่อแรงผลักดันของอุดมการณ์ ความหมายแท้จริงของระบบจึงไม่มีทางจะเห็นกันได้ในลักษณะหน้าทของมัน หากจะพบได้ในบทบาทที่เป็นวิธียกอำนาจรวมกลุ่มชาติหลาย ๆ กลุ่มภายใต้อุดมการณ์อันหนึ่งอันเดียวกัน ระบบสหพันธ์ยังคงถือกันในลักษณะของโซเวียตในแง่ที่เป็นวิธีการแปรเปลี่ยนไปสู่การรวมศูนย์อำนาจ แม้ว่าระบบนี้จะไม่มีอิทธิพลโดยไม่ต้องตั้งตักต่อการบริหารโซเวียตในลักษณะที่มีได้ตั้งใจไว้แต่เดิม ระบบสหพันธ์โซเวียตเป็นการจำกัดอย่างอ่อนต่ออำนาจของส่วนกลาง เนื่องจาก

รัฐธรรมนูญเองก็มีได้มุ่งให้เป็นเครื่องมือจำกัดควบคุมแต่อย่างใด จึงไม่มีทางที่ระบบ
สหพันธ์สถาปนาขึ้นจะกลายเป็นเครื่องมือจำกัดควบคุมอันล้นฤทธิ์ผิดต่อรัฐบาลกลาง

ในขณะที่นโยบายโซเวียตเกี่ยวกับสังคมนิยมส่วนมากพร่องในรายละเอียด
หลาย ๆ อย่าง ระบบหลายสังคมนิยมของโซเวียตเป็นการทดลองอย่างเอก ข้อวิพากษ์
วิจารณ์ของตะวันตกเกี่ยวกับนโยบายสังคมนิยมและระบบสหพันธ์ของโซเวียตมุ่งเป็นสำคัญ
ในเนื้อหาอุดมการณ์อันหนึ่งอันเดียวกันของชีวิตโซเวียต มุ่งต่อลักษณะรวมอำนาจเบ็ด
เสร็จของการปกครองโซเวียต และต่อข้อบกพร่องของระบบสหพันธ์โซเวียตในแง่ที่เป็น
เครื่องมือจำกัดควบคุมรัฐ แต่กระนั้นก็เป็นความจริงอยู่ว่าบรรดาสังคมนิยมต่าง ๆ ได้รับความ
อำนาจบริหารอยู่บ้างส่วนหนึ่ง และการแสดงตนเองทางวัฒนธรรมของชนเหล่านั้นได้รับการ
ยอมรับนับถือ และมีบ่อยครั้งที่ได้ถูกฟื้นฟูขึ้นมา ในทางตรงกันข้าม พรรคเป็นปฏิปักษ์
ต่อระบบสหพันธ์ และอยู่เหนือรัฐธรรมนูญเอง พรรคเป็นเดินค้าขายเดียวที่ยึดสภาพทั้ง
หมดเข้าด้วยกันเป็นศูนย์รวมทางการเมืองอันแน่นหนามั่นคง การรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียว
กันยังได้รับการเสริมด้วยการรวมศูนย์อำนาจของการวางแผนทางเศรษฐกิจและด้วยการ
ที่รัฐโซเวียตโอนเครื่องมือผลิตให้เป็นของสังคม

โซเวียตภายใต้รัฐธรรมนูญปี ค.ศ. ๑๙๓๖

รัฐธรรมนูญปี ค.ศ. ๑๙๓๖ สถาปนาระบบรัฐสภาจอมพลตอม แม้ว่ายังคง
ยึดคำว่า "โซเวียต" อยู่ โซเวียตทั้งหมด (องค์กฤษฎิบัญญัติของประชาชน) เป็นองค์กร
ที่เลือกตั้งกันชน ข้อคัดค้านการเลือกตั้งทั้งหมดถึงล้มเลิกไป เป็นการตั้งเสริมสิทธิเลือก
ตั้งอันเท่าเทียมกันโดยตรงและทั่วไป โซเวียต (ซึ่งตามตัวอักษรหมายความว่า "สภา")
มีอยู่ในทุกระดับดินแดนบริหาร จากหมู่บ้าน ในระดับเมืองและนครไรออน (rayons)
โอบรัตส์ คราย (Krays) โอบรัตส์อิสระ และสาธารณรัฐอิสระ สาธารณรัฐสหภาพ
และในที่สุดถึงระดับสหภาพโซเวียตในระดับสหภาพ สาธารณรัฐสหภาพ และสาธารณ
รัฐอิสระเรียกว่าโซเวียตสูงสุด ส่วนหน่วยที่ย่อยลงไปเรียกว่าโซเวียตโอบรัตส์ โซเวียต
ไรออน โซเวียตนคร ฯลฯ

ภาพ ๘-๑ โครงสร้างเกี่ยวโยงกันของพรรคและรัฐ

ทุกๆ โขเวียตได้ยกคณะกรรมการบริหารให้ทำหน้าที่เป็นองค์การบริหารและควบคุม มีประธานผู้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่บริหารของหน่วยที่เกี่ยวข้องในระดับสหภาพ ตำราชนรัฐสหภาพและตำราชนรัฐอิสระ แทนที่จะเป็นคณะกรรมการบริหารที่มีประชาธิปไตยและคณะรัฐมนตรีที่ไตร่ตรองดีและแต่ละองค์มีประธานคนหนึ่ง โขเวียตทั้งหลายเป็นแหล่งรวมบับปลายของอำนาจรัฐ "สำหรับหน่วยดินแดนซึ่งตนบริหาร" และในฐานะเช่นนี้ โขเวียตใช้อำนาจควบคุมเหนือศาลตลอดจนหน่วยราชการปกครองนิติบัญญัติ และบริหารของรัฐบาลท้องถิ่นด้วย

จำนวนโขเวียตทั้งหมดในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ มีอยู่กว่า ๖๐,๐๐๐ เฉพาะในท้องถิ่นต่างๆ และรวมผู้แทนจำนวนกว่า ๑,๕๐๐,๐๐๐ องค์กรเหล่านี้แตกต่างกันออกไปในขนาดจำนวนจาก ๔๐ ถึง ๘๐ ในตำบล จาก ๗๐ ถึง ๑๕๐ ในไรออน จาก ๕๐ ถึง ๗๐ ในนคร และมีมากถึง ๘๕๐ ในท้องถิ่นชุมชนใหญ่ โดยที่มีขนาดจำนวนใหญ่่อัดอัดและประชุมไม่เต็มมาเสมอ โขเวียตเหล่านี้จึงมอบหมายอำนาจไปให้องค์กรบริหารซึ่งเด็กกว่า มีประธานเป็นเจ้าหน้าที่พรรคอันสูงและสมาชิกเป็นเจ้าหน้าที่ประจำของหน่วยบริหารท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารใช้อำนาจของโขเวียตระหว่างนอกสมัยประชุม และรับผิดชอบไม่แต่เพียงคือโขเวียตเท่านั้น หากต่อคณะกรรมการบริหารของหน่วยดินแดนที่เห็นชอบไปด้วย ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารเองมีขนาดใหญ่พอประมาณ ดำเนินงาน (bureau) หรือประชาธิปไตยทำหน้าที่เป็นองค์การบริหารวงใน

ควรเป็นที่สังเกตว่า โขเวียตมีอยู่ชานไปและโดยแท้จริงทำงานซ้อนกับองค์การพรรคทุกระดับ และทั้งต้องมีฐานะสัมพันธ์อันใกล้ชิดและต่อเนื่องกัน (ภาพ ๘-๓ หน้า ๗๔๓) ในทางทฤษฎี โขเวียตเป็นตัวแทน "มวลชน" เพราะได้รับเลือกตั้งโดยราษฎรทั้งหมด ส่วนพรรคเป็นตัวแทน "แนวหน้า" หรือส่วนนำในหมู่ประชากร ด้วยเหตุนี้ ในทุกระดับของการจัดระเบียบของกิจการจึงมีการพาดพิงกันระหว่างองค์การพรรคและโขเวียต สมาชิกพรรคในหมู่ผู้แทนในโขเวียตท้องถิ่นในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ มีตั้งแต่เจ็ดร้อยยี่สิบ ๓๒ ในดิทัวเนียไปจนถึงเกือบร้อยยี่สิบ ๖๐ ในอาร์เมเนีย โดยปกติ ระดับบริหารของโขเวียตตั้ง

สูงชัน อัตราส่วนของสมาชิกพรรคก็ยิ่งมากขึ้นในระดับโซเวียตสหภาพรวมเมื่อไม่กี่ปี
มานี้ อัตราส่วนแตกต่างกันจากร้อยละ ๗๐ ถึง ๘๕ โดยที่โซเวียตเป็นตัวแทนของมวลชน
จึงย่อมเป็นการเหมาะสม ที่ว่าอัตราส่วนผู้แทนบางตัวในทุกๆระดับ พึงมีราษฎรสามัญ
ได้ใช้สิทธิพรรคอยู่ด้วย

การเลือกตั้งโซเวียต

ภายใต้รัฐธรรมนูญปี ค.ศ. ๑๙๓๖ การเลือกตั้งโซเวียตเป็นระบบตรงทั่วไป
เสมอเท่าเทียมกันและ "ลับ" แต่โดยที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียวสำหรับแต่ละ
ตำแหน่งเลือกตั้ง จึงเห็นได้แจ่มชัดว่าการเลือกตั้งมิได้มุ่งที่จะให้ผู้เลือกตั้งมีทางเลือก
ผู้แทนหากเป็นเพียงโอกาสอันฉิวเฉียดที่จะให้การรับรอง และเห็นชอบกับนโยบายของ
พรรคคอมมิวนิสต์เท่านั้น จำนวนผู้เลือกตั้งโซเวียต (๑๕๐ ล้านในปี ค.ศ. ๑๙๖๒) เป็น
แห่งหนึ่งที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยกำหนดอายุออกเสียงอย่างต่ำ ๑๘ ปี ถึงแม้มาตรา ๑๕๑
แห่งรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า "สิทธิเลือกของผู้สมัครให้เป็นขององค์การข้าราชการ สหภาพ
แรงงาน สหกรณ์องค์การเยาวชนและสมาคมวัฒนธรรม" แต่ผู้สมัครโดยแท้จริงได้รับ
คัดเลือกและถนัดกรองโดยองค์การอันเหมาะสมของพรรค แม้ว่าองค์กรเหล่านี้อาจสนับสนุน
ให้กลุ่มอื่น ๆ เสนอแนะชื่อที่อาจเป็นผู้สมัครได้

การเลือกตั้งในสหภาพโซเวียตมีลักษณะเป็นงานมหกรรมมากกว่าเหตุ-
การณ์จริงทางการเมือง โดยที่ไม่มีการแข่งขันกัน ถึงกระนั้นสมมติจึงต้องมีเพื่อสร้าง
ศรัทธามารัฐผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมของมหาชน การชุมนุมและประชุมต่าง ๆ ถูกจัดขึ้น
การ "ณรงค์" ได้กระทำไป คำขวัญถูกคิดขึ้นใช้ สุนทรพจน์ได้กระทำกัน แผ่นป้าย
และเข็มกลัดถูกแจกจ่ายไป และการต้อนรับ "ดั่งคะเนนเสียง" ได้จัดกระทำกันขึ้น การ
เลือกตั้งโดยปกติกำหนดทำกันในวันหยุด หรือวันที่ไม่ทำงานเพื่อให้ได้จำนวนผู้ออกเสียง
มากที่สุด คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของพรรคและองค์การอื่น ๆ

๒๕ ได้จัดตั้งขึ้นในทุกระดับจากเขตลงคะแนนไปจนถึงสหภาพ คณะกรรมการเหล่านี้จัด
การและควบคุมดูแลการเลือกตั้ง รับรองผู้สมัคร ลงทะเบียนผู้ออกเสียง ตรวจสอบคำ
ร้องทุกข์ ตรวจสอบ "กรณีทุจริตต่างๆ" นับคะแนนเสียงและรายงานผล (ทั้งหมด
กระทำอย่างเคร่งครัดและจริงจัง) ราษฎรที่เกี่ยวข้องของในองค์กรเลือกตั้งเหล่านี้เป็น
จำนวนด้านๆ ที่เดียว

เพื่อให้เป็นไปตามบทบังคับของรัฐธรรมนูญ เกี่ยวกับการลงคะแนนเสียง
"ลับ" ได้มีการจัดคูหาลงคะแนนไว้ให้ผู้ออกเสียง ณ สถานที่ลงคะแนนเสียง แต่โดยที่
ผู้สมัครอยู่เพียงคนเดียวสำหรับแต่ละที่นั่ง วิธีการปกปิดทำโดยผู้ออกเสียงเพียงแต่พับบัตร
คะแนนของเขาแล้วหย่อนทิ้งลงไปในห้องบัตรต่อหน้าบรรดาเจ้าหน้าที่คะแนนเสียง ทาง
เดออกอื่น ๆ ของผู้ออกเสียงก็คือไม่ลงคะแนนเสียงเลยหรือไม่ก็ขีดฆ่าชื่อออกบัตรเลือกตั้ง
เป็นการแสดงว่าไม่เห็นด้วย ทางเดออกประการหลังจำเป็นสำหรับผู้ออกเสียงต้องใช้คูหา
ลงคะแนน แต่โดยที่การใช้คูหาข่มจะช่วยให้เกิดความระแวงสงสัยได้ วิธีนี้จึงไม่ใช่กน
บ่อย ภายใต้ศีลตาดิน การใช้คูหาข่มก็หมายถึงว่าเป็นการเลือกตั้งครั้งสุดท้ายซึ่งผู้ออกเสียง
จะมีส่วนร่วมเป็นเวลาหนึ่ง ถ้าหากกว่าร้อยละ ๕๐ ของผู้ออกเสียงฆ่าชื่อผู้สมัครคนหนึ่ง
ออก ผู้สมัครนั้นไม่ได้รับเลือกตั้ง แต่ว่าการปฏิเสธของผู้ออกเสียงเกิดขึ้นน้อยมากและ
เกิดขึ้นก็เฉพาะในระดับต่ำๆ และเฉพาะเมื่อได้รับแรงกระตุ้นเป็นทางการเท่านั้น

การมีส่วนร่วมของผู้ออกเสียงในการเลือกตั้งโซเวียตสูงมากเนื่องจากพลัง
กดดันทางสังคมและการเมืองที่เรียวร้อนแรง การไม่ออกเสียงอาจช่วยให้เกิดข้อคิดเห็นและ
เดี่ยหายทางสังคม แม้ว่าจะไม่เป็นการผิดกฎหมายทั้งเดวันไม่ออกเสียงก็ตาม ในระบบ
ที่ชื่นชอบและเรียกร้องความเป็นเอกราช การอดใจเดวันเท่ากับเป็นคะแนนเสียงปฏิเสธ
ในปีต้นๆ อัตราส่วนจำนวนของผู้ออกเสียงที่มีสิทธิเข้าร่วมมีน้อยกว่าร้อยละ ๕๐ นับตั้ง
แต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๗ มากกว่าร้อยละ ๘๕ จนถึงร้อยละ ๘๘.๘๗ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ และ
๘๘.๘๕ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ในโซเวียตท้องถิ่นผู้ออกเสียงที่มีสิทธิกว่าร้อยละ ๘๘ โดยปกติ
ลงคะแนนเสียงของตน

โดยที่ทั้งในทฤษฎีและปฏิบัติ ไม่ใช่เป็นจุดประสงค์ของการเด็กดั่งโซเวียตที่จะเด็กรัฐบาล ถ้าเช่นนั้นแล้วหน้าที่อะไรเล่าที่การเด็กดั่งเหล่านี้ปฏิบัติอยู่ และทำไมถึงได้ทำกันอย่างเอิกเกริกเช่นเปิดธงเช่นนั้น ดังที่เราจะได้เห็นจุดประสงค์ที่เป็นประโยชน์หลาย ๆ อย่างอาจมีได้แม้จากการเด็กดั่งแบบกำกับควบคุมเหล่านี้

๑. การเด็กดั่งเป็นเครื่องแสดงฐานะอันชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมายสำหรับระบอบคอมมิวนิสต์ โดยที่ระบบโซเวียตอ้างตนเป็น “ประชาธิปไตย” ที่สุดในโลก ประจักษ์พยานภายนอกบางอย่างของ “การเด็ก” แบบประชาธิปไตยจึงจำต้องแสดงให้เห็น และโดยที่ระบอบนี้ถูกควบคุมโดยพรรคชนชั้นนำซึ่งประกอบเป็นเพียงส่วนย่อยของประชากรทั้งหมด จึงมีแรงผลักดันอย่างหนึ่งที่จะให้ความเป็นเอกฉันท์ในการเด็กดั่งเพื่อให้เน้นเป็นการรับรองของพรรคและอ้างตนเข้ากับเจตจำนงของ “มอดชน”

๒. การเด็กดั่งโซเวียตยังปลุกฝังความรู้สึกมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องในกระบวนการทางการเมืองแก่ประชาชน การเด็กดั่งระดมพลังงานและความกระตือรือร้นของประชาชน และปลุกฝังให้เกิดโอกาสที่จะออกเสียงให้ผู้สมัครที่รัฐบาลเสนอมาให้

๓. การเด็กดั่งโซเวียตยังอาจใช้เป็นปรอทวัดความไม่พึงพอใจต่อรัฐบาลและทำหน้าที่เป็นเครื่องเตือนด้วย แม้ในสายตาของผู้ที่ไม่ได้คาดคิด ความเป็นเอกฉันท์อันแห้งแล้ง ของการออกเสียงอาจไม่ให้ความหมายอะไร แต่กรณีแตกต่างเล็กน้อยที่สุดจากส่วนหนึ่งไปยังอีกส่วนหนึ่งของประเทศ ในจำนวนรวมของพวกคนวันไม่ออกเสียงและเสียงปฏิเสธอาจบอกระไรได้มากสำหรับรัฐบาล

๔. การเด็กดั่งยังเป็น โอกาสทางพิธีการสำหรับพวกผู้นำของรัฐบาลที่จะแสดงสุนทรพจน์และคำประกาศต่าง ๆ ที่จะสร้างการติดต่อกับประชาชนทั่วไป ที่จะแพร่และหาเสียงนิยมให้แก่นโยบายของรัฐบาล และที่จะเป็นเวทีให้สำหรับประกาศนโยบายใหม่ ๆ และการเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ ในตัวบุคคลในวงการรัฐบาล

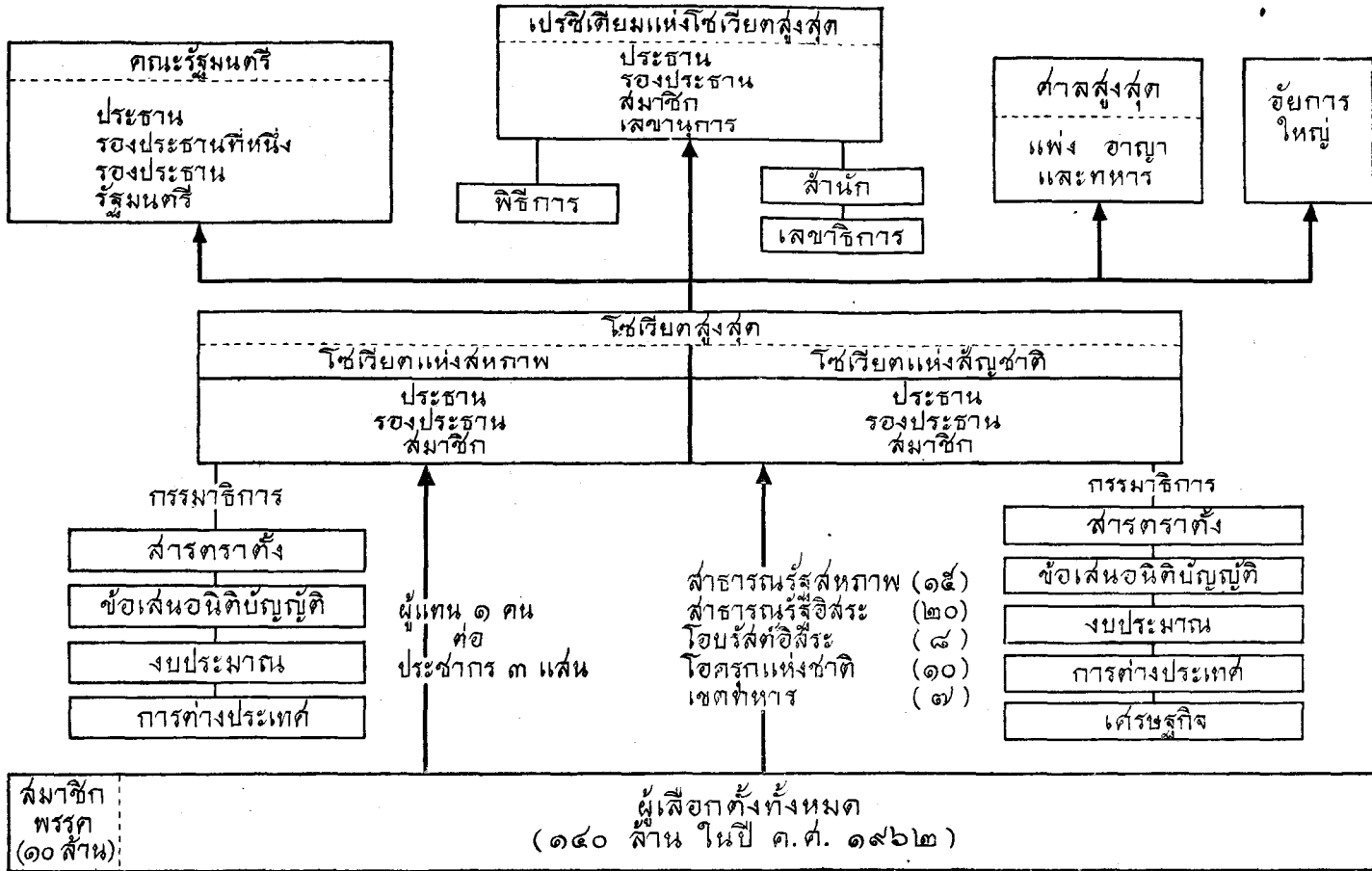
๕. ในที่สุด การเด็กดั่งโซเวียตทำหน้าที่เป็นเครื่องมือภายนอกที่มีค่าโดยให้โอกาสอันมีไพเราะสำหรับแพร่การโฆษณาชวนเชื่อนอกประเทศเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

โซเวียต วิธีการเลือกตั้งและสถาบันประชาธิปไตยของโซเวียต แม้เครื่องแสดงเหล่านี้ อาจส่งผลอิทธิพลเพียงเล็กน้อยต่อบรรดาประเทศที่มีวิธีการเลือกตั้งเสรีและประจำ แต่ผิด ต่อนอกประเทศที่มีได้มีการเลือกตั้งหรือมีการเลือกตั้งที่จำกัดแคบ ๆ หรือทุจริตินั้นอาจ ใหญ่หลวง

โซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพโซเวียต

ตามมาตรา ๓๐ แห่งรัฐธรรมนูญโซเวียต “ องค์การสูงสุดของอำนาจรัฐ ในสหภาพโซเวียต คือ โซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพโซเวียตสูงสุด ” ซึ่งหมายความว่าอำนาจ ตามรัฐธรรมนูญทั้งปวงในระบบโซเวียตถูกมอบให้อยู่ในองค์กรนี้ โซเวียตสูงสุดได้รับ เลือกตั้งเป็นวาระ ๕ ปี โดยวิธีเลือกผู้แทนด้วยวิธีการลับแบบต้องสภาของ สหพันธ์รัฐรวมดา (ภาพ ๘-๒ หน้า ๗๔๘) สภาหนึ่ง คือ โซเวียตแห่งสหภาพ (Soviet of the Union) ได้รับเลือกตั้งโดยตรงโดยประชาชน ส่วนอีกสภาหนึ่งโซเวียต แห่งสัญชาติประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยสหพันธ์ต่าง ๆ รัฐธรรมนูญระบุว่า “ อำนาจนิติบัญญัติของสหภาพโซเวียตให้โซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพโซเวียตเป็นผู้ใช้ โดยเฉพาะ ”

โซเวียตสูงสุดเป็นสถาบันที่ให้สัตยาบันเป็นทางการของประชาธิปไตย และฐานะอันชอบด้วยกฎหมาย องค์กรนี้แปรรูปเจตน์จำนงของพรรคให้เป็นกฎหมาย ซึ่งบัญญัติโดย “ ผู้แทน ” ของมวลชนโซเวียตสูงสุดเป็นผู้รักษา ไม่ใช่อำนาจสูงสุดในสังคมโซเวียตหากอำนาจรัฐสูงสุด ถึงแม้จะเป็นองค์กรสูงสุดทางกฎหมายแต่แห่ง และฐานะอันชอบธรรมที่แท้จริง คือ พรรคคอมมิวนิสต์ดังที่เราได้เห็นมาแล้ว เพราะ ฉะนั้น โซเวียตสูงสุดจึงเป็นสถาบันที่มุ่งนำมวลชนให้เกิดความคิดว่าตนมีส่วนร่วมในการ ปกครอง

ภาพ ๘-๒ โครงสร้างรัฐธรรมนูญของรัฐไชยเวียงต

โซเวียตสูงสุด “ในการปฏิบัติงาน”

โซเวียตสูงสุดประกอบด้วยสองสภาซึ่งตามรัฐธรรมนูญมีอำนาจเท่ากัน คือ โซเวียตแห่งสหภาพและโซเวียตแห่งสหชาติ อย่างไรก็ตาม ธรรมเนียมโซเวียตแห่งสหภาพมีเกียรติภูมิสูงสุดและอยู่เหนือกว่าโซเวียตแห่งชาติ โซเวียตแห่งสหภาพประกอบด้วยผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งมาจากเขตท้องที่สมาชิกคนเดียวโดยถือตามอัตราส่วน ผู้แทนหนึ่งคนต่อประชากร ๓ แคน โดยปกติทั่วไป โซเวียตแห่งสหภาพมีพวกเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของพรรคและรัฐรวมอยู่ในหมู่ผู้แทนของตนมากกว่าโซเวียตแห่งสหชาติ

โซเวียตแห่งสหชาติได้รับเลือกตั้งจากหน่วยสหชาติต่าง ๆ หน่วยชาติเหมือนกันมีผู้แทนเท่ากัน โดยไม่คำนึงถึงขนาดทางภูมิศาสตร์หรือประชากร แต่ละสาธารณรัฐสหภาพมีสิทธิส่งผู้แทน ๕ คน แต่ละสาธารณรัฐอิสระได้ผู้แทน ๑๑ คน ส่วนแต่ละโอบวสต์คืออิสระได้รับส่วนแบ่งผู้แทน ๕ คน และ โอบรุกแห่งชาติหน่วยละ ๑ คน โซเวียตแห่งสหชาติจึงเป็นทั้งสหพันธ์และรวมหลายชาติ โซเวียตสูงสุดเป็นองค์กรนิติบัญญัติที่ได้รับเลือกตั้งใหญ่ที่สุดในโลกในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ มีผู้แทน ๑,๔๕๓ คน ในจำนวนนี้เป็นสมาชิกโซเวียตแห่งสหภาพ ๗๘๑ คน และสมาชิกของโซเวียตแห่งสหชาติ ๖๕๒ คน

แต่ละสภามีคณะมนตรีผู้อาวุโส (Council of Elders—Soviet Stareishin) ซึ่งเป็นองค์กรไม่เป็นทางการแต่กึ่งบังคับประกอบด้วยผู้แทนอาวุโสทำหน้าที่จัดระเบียบวาระสำหรับวาระประชุมเปิดและดูเหมือนจะได้รับปรึกษาหารือเสมอ ๆ ในยามวิกฤตการณ์ตามรัฐธรรมนูญ แต่ละสภามีประธานและรองประธาน ๔ คนซึ่งประกอบเป็นเปรีซีเดียมของแต่ละสภา (ต้องไม่ไปปะปนกับเปรีซีเดียมของพรรค) และเป็นประธานการประชุมสภาทั้งสองอาจประชุมร่วมกันหรือแยกกัน สมัยประชุมของสภาเริ่มต้นและจบ

พร้อม ๆ กัน และโดยแท้จริงแล้ว วาระประชุมทั้งหมดกระทำรวมกัน *

ตามรัฐธรรมนูญไซเวียตสูงสุดได้รับการเรียกมาสู่วาระประชุมสามัญโดย
ประมุขเดิมของตนและอาจถูกเรียกให้ประชุมวิสามัญตามคำสั่งของประมุขเดิมหรือตาม
คำเรียกร้องของสาธารณรัฐสหภาพหนึ่ง ๆ ในทางปฏิบัติจริง ๆ จนกระทั่งถึงปี ค.ศ.
๑๙๕๕ ไซเวียตสูงสุดโดยปกติถูกเรียกประชุมเพียงปีละครั้งเท่านั้น และลักษณะและ
ระยะของวาระประชุมก็พิสดารได้ว่าด้วยมาตรฐานใด ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และ ค.ศ.
๑๙๕๔ “องค์การสูงสุดแห่งอำนาจรัฐ” นี้ประชุมเป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๔๕ วัน โดยมี
วาระประชุมที่นานที่สุดกินเวลา ๗ วัน และสั้นที่สุด ๖๗ นาที พอดิบพอดี (เพื่อยืนยัน
การเปลี่ยนแปลงที่กระทำกันภายหลังมรณกรรมของดัดดาติน) นับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๕
ได้มีการพยายามเน่นเน่ที่จะใช้องค์การน้อยชิ้นและถึงแม้ว่าวาระประชุมจะยังคงกินเวลา
เพียง ๔ ถึง ๗ วัน แต่ก็ได้กระทำกันเป็นวาระเวลาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ
กำหนดไว้

ไซเวียตสูงสุดไม่ใช่เป็นองค์การปรึกษาหารือ การปรึกษาหารือกระทำกัน
ที่อื่น ทั้งที่ไม่ใช่สภาอภิปราย การอภิปรายก็เช่นกันถ้าจะมีบ้างคงกระทำกันที่อื่น ทั้ง
ไซเวียตสูงสุดก็ได้กำหนดนโยบายไซเวียตสูงสุดโดยส่วทำหน้าที่เป็นสภารับฟัง และ
เวลา “ปฏิบัติงาน” ส่วนมากก็ยังเกี่ยวข้องอยู่กับรับฟังรายงานต่าง ๆ จากพวกรัฐมนตรีของ

* แม้กระทั่งระเบียบวาระของสองสภาก็คล้าย ๆ กัน เพราะฉะนั้นในวาระประชุมเปิดของไซเวียตสูงสุด
ที่ได้รับเลือกตั้งในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ โฆษกของแต่ละสภา “พูดในนามของคณะมนตรีผู้อาวุ-
โส” ได้เสนอระเบียบวาระต่อไปนี้เป็นสำหรับแต่ละสภา (อ้างในปริ๊ฟตา ๒๔ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒) คือ

๑. การเลือกตั้งคณะกรรมการตรวจใบแสดงฐานะ
๒. การคัดเลือกคณะกรรมการประจำต่าง ๆ
๓. การรับรองกฤษฎีกาของประมุขเดิมของไซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพไซเวียต
๔. การคัดเลือกประมุขเดิมของไซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพไซเวียต
๕. รายงานการเจรจาที่เงินว่า
๖. การตั้งรัฐบาลและคณะรัฐมนตรีแห่งสหภาพไซเวียต
๗. การคัดเลือกศาลสูงสุดแห่งสหภาพไซเวียต
๘. พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งสหภาพไซเวียตฉบับใหม่

รัฐบาล โซเวียตสูงสุดรับฟังอย่างตงอกตงใจและด้วยความกระตือรือร้นที่จำกัด ถ้าถูกรบกวน
ร้อง โซเวียตสูงสุดจะบัญญัติกฎหมายด้วยความรวดเร็วอย่างหาตัวจับยาก ไม่ว่าจะเรื่อง
นั้น ๆ จะสำคัญหรือเบ็ดเตล็ดก็ตาม “การอธิบาย” เป็นเรื่องพิชการข้อเดื่อนและข้อ
วิจารณ์จากสภามีการเตรียมไว้ก่อนหน้าด้วยความแน่นอนอย่างสมบูรณ์ คำสั่ง
เสรีนิยมนี้จะมาจากผู้แทนสืบกว่าคนที่คิดเดือกไว้เป็นอย่างดี บุคคลและการกระทำที่
เหมาะของอดีตถูกประณามอย่างถ้วนทั่ว ส่วนบัญญัติและความถูกต้องของรัฐบาลได้รับการ
การยกย่องอย่างกว้างขวางระหว่างตลอดเวลาที่โซเวียตสูงสุดมีมา ยังไม่เคยมีคะแนน
เสียงปฏิเสธ (หรือคะแนน) แม้แต่เสียงเดียวที่ตงกันไม่ว่าในสภาใด และก็ยังไม่มี
การขัดแย้งระหว่างสภาทั้งสองเกิดขึ้นเลย

อำนาจและหน้าที่ของโซเวียตสูงสุด

อำนาจบางอย่างถูกมอบให้กับโซเวียตสูงสุดโดยเฉพาะ เฉพาะโซเวียตสูงสุด
เท่านั้นที่อาจผ่าน “กฎหมาย” หรือรัฐบัญญัติเรียกว่า ซาคอน (Zakons) เฉพาะ
โซเวียตสูงสุดเท่านั้นในวาระประชุมร่วมทำการ “เดือกตง” เปรชิตเดียมของโซเวียตสูงสุด
“แตงตง” รัฐบาลของสหภาพโซเวียต (คณะรัฐมนตรี) “เดือกตง” ศาลสูงสุด
แห่งสหภาพโซเวียต (มาตรา ๑๐๕) และ “แตงตง” อัยการใหญ่แห่งสหภาพโซเวียต
(มาตรา ๑๑๔) โซเวียตสูงสุดยังมีอำนาจโดยเฉพาะที่จะบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับระบบ
ศุลกากร วิธีพิจารณาของศาลประมวลกฎหมายแพ่งและอาญา ราษฎรรวมของสหภาพ
สิทธิของคนต่างประเทศ และการกำหนด “หัดักการ” ควบคุมการต้มรด์และครอบครัว

อย่างไรก็ดี รัฐธรรมนูญควบคุมเครือโดยจงใจในเรื่องการแบ่งเขตอำนาจ
แน่นอนระหว่างโซเวียตสูงสุดและเปรชิตเดียมของคน เนื่องจากมาตรา ๑๔ มอบหมาย
อำนาจให้ไม่แต่เพียงโซเวียตสูงสุดเท่านั้น แต่ยังให้แก่ “องค์กรชั้นสูงของอำนาจรัฐ”
ซึ่งรวมถึงเปรชิตเดียมด้วย ดังนั้น โซเวียตสูงสุดจะต้องร่วมอำนาจกับเปรชิตเดียมในเรื่อง
สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

การต่างประเทศและความมั่นคงของชาติ เป็นผู้แทนของสหภาพโซเวียตใน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ตกดงทำให้ตั้งยابันและบอกเลิกสนธิสัญญา ปัญหา เกี่ยวกับสงครามและสันติภาพ จัดการป้องกันและความมั่นคงของชาติ ดำเนินการค้า ต่างประเทศบนรากฐานของการผูกขาดของรัฐ

รัฐธรรมนูญ ควบคุมการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและประกันให้รัฐธรรมนูญ ตำราณรัฐสหภาพสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญของสหภาพรวม รับตำราณรัฐใหม่ ยืนยันการเปลี่ยนแปลงเขตแดนระหว่างบรรดาตำราณรัฐสหภาพและการเปลี่ยนแปลง แกะไขเขตแดนบริหารดินแดนอื่น ๆ

เศรษฐกิจ กำหนดแผนเศรษฐกิจของชาติ อนุมัติงบประมาณของรัฐที่จัด จะรวบรวมชนจัดสรร ภาษีและรายได้ระหว่างสหภาพและงบประมาณท้องถิ่น กำหนด ค่าเช่าที่ดินและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ บริหาร จัดระเบียบ และ หรืออำนาจงาน ราชการ สถาบันการคลัง เครดิตและการเงินต่าง ๆ บริหารประกอบกิจการทางเศรษฐกิจ การขนส่ง การคมนาคม การประกันของรัฐ และจัดระเบียบองค์การของระบบอันหนึ่ง อันเดียวกันในด้านสถิติเศรษฐกิจของชาติ

การศึกษาและสวัสดิการ กำหนด “หลักการรากฐาน” ของการศึกษาและ ตำราณสุข กำหนดหลักการของกฎหมายแรงงาน

โดยปกติวาระประชุมของโซเวียตสูงสุดมิได้มุ่งต่อการผ่าน “กฎหมาย” หากต่อการยืนยันคำสั่งบริหาร (Ukazes) ของเปเรชิดีเยม และในเรื่องนี้โซเวียตสูงสุด ทำได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ในชั้ววันเดียวเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ค.ศ. ๑๙๕๔ โซเวียตสูงสุด จัดการรับรองอนุมัติคำสั่งบริหารของเปเรชิดีเยมถึง ๔๐ ซึ่งส่วนมากแก้ไขเปลี่ยนแปลง รัฐธรรมนูญที่กระทำดุ่ดงไปโดยมิได้มีการอภิปราย “พูดหารือ” กันอย่างกว้างขวาง นอกไปจากรัฐบัญญัติที่เพียงแต่ยืนยันนักฤษฎีกาของเปเรชิดีเยมและเสนอการเปลี่ยนแปลง แกะไขรัฐธรรมนูญเด็ก ๆ น้อย ๆ อันมีลักษณะทางบริหารแล้วโซเวียตสูงสุดระหว่างปี

ค.ศ. ๑๙๓๗ และกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๖ ทำการบัญญัติรัฐบัญญัติรวมทั้งต้นน้อยกว่า ๒๕ ฉบับ* ถึงแม้จะเป็นองค์รวโรัดมรรถภาพ แต่โซเวียตสูงสุดในส่วนดำคัญเป็นตัวแทนของกลุ่มภคคคชชนชนนำของดั่งคมโซเวียตและโดยด่วนใหญ่เป็นพวกเคียดกับดมาชคทางดั่งคมและแม่กระทั่งเจ้าหน้าทคในคองดำคับชนอำนาจขององค์การของพรรค รัฐ เศรษฐกิจ และทหาร ด้วยเหตุคั้น จึงไม่ควรประหลาดใจว่านโยบายของพรรคเป็นที่ยอมรับของโซเวียตสูงสุดโดยไม่มีข้อโต้แย้งหรือวิจารณ์แต่อย่างใด

นับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๕ เมื่อมาเดนกอฟประกาศลาออกต่อโซเวียตสูงสุดก็ได้มีการพยายามวางแผนกันเพื่อยกเกียรตคคคของโซเวียตสูงสุดและเพื่อให้องค์กรนได้มีบทบาทเด่นชนในกรรมวิธีการเมือง การประชุมของโซเวียตสูงสุดได้กระทำกันบ่อยชน และถูกใช้บ่อยชนให้เป็นทหยังเดียงนโยบายต่าง ๆ ที่ต้องการการรชคคจุงเร้าใจและการเผยแพร่ในหมู่มหาชน แต่โซเวียตสูงสุดก็ยังคงเป็นเขตขของพรรคและจะคงเป็นเช่นนั้น เว้นแต่ว่า (ซึ่งไม่น่าเป็นไปได้) โซเวียตสูงสุดจะเกิดมีประโยชน์ในการค่อสู้ชิงอำนาจสำหรับคนในกลุ่มชนชนนำโซเวียตค่อถดโกขของพรรค

เปรชคเคียมของโซเวียตสูงสุด

เปรชคเคียมของโซเวียตสูงสุดมีอรรถาธิบายไว้ในรัฐธรรมนูญว่าเป็นหนึ่งของ "องค์กรชนดุงของอำนาจรัฐ" และได้รับมอบทงอำนาจทางพิชการและดำคัญอย่างกว้างขวางเป็นการผานหน้าทคทางบริหาร นคคบัญญัติ การทศ การทหารและคฤการ เปรชคเคียมทำหน้าที่เป็นองค์คณระมุขหรือประมุขหลายคคของรัฐแห่งสหภาพโซเวียต ในระวันคค ตำแหน่งที่มีด่วนโกดเคียงที่สุดได้แก่คณมนครดหพันธ์ดวด นอกจากนั้นแล้ว ก็มีคณณะแบบโซเวียตโดยเฉพาะและเป็นเครืองแดคองออกชงหัดค

* Sbornik Zakonov SSSR i Ukazov Prezidiuma Verkhovnoy Soveta SSSR, 1938-1956 (Moscow, 1956).

การของพรรคว่าด้วยผู้นำและความรับผิดชอบร่วมกัน ประธานของเปรีซีเดียมทำการใน
ฐานะประมุขทางพิธีการของสหภาพโซเวียต

เปรีซีเดียมได้รับเลือกตั้งโดยโซเวียตสูงสุดในวาระประชุมร่วมกันในการ
ประชุมครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งใหม่ มีวาระดำรงตำแหน่งเหมือนกันของโซเวียต
สูงสุดซึ่งเลือกตั้งเปรีซีเดียม เปรีซีเดียมประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๓๓ คน คือ รอง
ประธาน ๑๕ เดชานุการ ๑ และสมาชิกอื่น ๆ อีก ๑๖ นับตั้งแต่เดือนธันวาคม ค.ศ.
๑๙๕๘ แต่เดชะสาธารณรัฐมีสิทธิในตำแหน่งรองประธานหนึ่งตำแหน่ง ก่อนปี ค.ศ. ๑๙๕๘
การแบ่งสรรตำแหน่งรองประธานให้แก่เดชะสาธารณรัฐโดยปกติกระทำด้วยการเลือก
ตั้งประธานของเปรีซีเดียมสาธารณรัฐให้เป็นรองประธานของเปรีซีเดียมสหภาพรวมและ
นี่ก็ยังคงใช้ปฏิบัติกันอยู่เป็นหลักการธรรมเนียม การพิจารณาถึงส่วนประกอบของเปรีซีเดียม
นับตั้งแต่ก่อตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ มาเผยให้เห็นว่าในหมู่สมาชิกสามัญจะมีพวกนายทหาร
ชั้นผู้ใหญ่ ผู้แทนของสาธารณรัฐอิสระ เจ้าหน้าที่ชั้นสูงของพรรคระดับสาธารณรัฐ
และสมาชิกสมบูรณหรือสำรอง ๔ ถึง ๖ คน ของโปลิตบูโรของพรรค* โดยปกติ
เดชานุการที่หนึ่งของพรรคได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสามัญของเปรีซีเดียมในเมื่อมิได้ครอง
ตำแหน่งทางปกครองหรือบริหารในรัฐบาล ด้วยเหตุนี้ ทั้งสภาคินและครุฑขอพจึงเป็น
สมาชิกสามัญของเปรีซีเดียมระหว่างระยะที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ของรัฐบาล หลัก
ปฏิบัติกันเป็นการให้สถานะทางการสูงแก่หัวหน้าพรรคซึ่งอาจสำรองไว้และนำมาใช้ได้ใน
เมื่อต้องการตามระเบียบพิธีการ

ประธานของเปรีซีเดียมเป็นสมาชิกเด่นอย่างยิ่งขององค์กรนี้แต่ไม่จำเป็นต้อง
เป็นผู้ทรงอำนาจที่สุด มีเพียงสี่คนเท่านั้นที่เคยดำรงฐานะนี้ คนแรกเป็นบอดเชวิก

* คูปริยาฟตา ๒๕ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๒ เกี่ยวกับเรื่องส่วนประกอบของเปรีซีเดียมสมาชิก ๔ คน เป็น
สมาชิกสมบูรณ หรือสำรองของโปลิตบูโร ของพรรค ๒ คน ยังเป็นสมาชิกของสำนักเลขธิการพรรค
F.R. Kozlov เป็นสมาชิกคนเดียวที่เป็นทั้งสมาชิกโปลิตบูโร ของพรรคและของสำนักเลขธิการ
พรรคในเวลาเดียวกันในหมู่สมาชิกที่เหลืออีกนั้น ๑๖ คน ยังเป็นสมาชิกสมบูรณหรือสำรองของ
คณะกรรมการกลาง

ผ่านศึกเก่าแก่และเป็นสมาชิกโปลิตบูโรมานาน คือไมเคิล คาลินิน (Michael Kalinin) ผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นประมุขทางพิธีการของรัฐตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๑๘ จนกระทั่งถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ผู้สืบตำแหน่งคือ โนโคไล ชาออร์นิก (Nikolai Shvernik) โดยเทียบเป็นสมาชิกผู้เยาว์ ในโครงสร้างระดับอำนาจของพรรค (สมาชิกสำรองของโปลิตบูโร) และถูกตัดขาดโดยไม่ต้องสงสัยเพราะความไม่ชอบออกนอกหน้าของเขาอย่างเห็นได้ชัด เขาถูกขึ้นแทนตำแหน่งภายหลังมรณกรรมของคาลินิน โดยจอมพลโวโรซิโลฟ (Voroslov) ซึ่งเป็นผู้นำทหาร—การเมืองที่นิยมกัน จอมพลโวโรซิโลฟประกาศลาออกเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๐ แต่เห็นชัดว่าเขาถูกบังคับให้ออกเพราะมีสวนพัวพันในแผนกำจัดครุซชอฟในเดือนมิถุนายน ปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ผู้สืบตำแหน่งคือได้แก่เจ้าหน้าที่พรรคที่ซ้ำของและผู้นำสนับสนุนที่ภักดีของครุซชอฟคือ เลโอนิด เบรซนอฟ (Leonid Brezhnev) ผู้ซึ่งเช่นเดียวกับ โวโรซิโลฟ และคาลินิน เป็นสมาชิกสมบูรณ์ขององค์กรสูงสุดของพรรคในขณะที่ได้รับแต่งตั้ง

ประธานของเปเรชเดียมมักจะ (แต่ไม่ถูกต้อง) ถูกกล่าวขวัญถึงบ่อย ๆ ในแง่ที่เป็น “ประธานาธิบดีแห่งสหภาพโซเวียต” ภายใต้รัฐธรรมนูญอำนาจของเขาไม่เหนือไปกว่าของสมาชิกอื่น ๆ โดยปกติประธานปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นสัญลักษณ์ และพิธีการทั้งหมดในนามของเปเรชเดียมเป็นส่วนรวม และได้รับเกียรติภูมิและสิทธิพิเศษซึ่งโดยปกติประมุขทางการของรัฐได้รับกันเขาเป็นประธานวาระประชุมของโซเวียตสูงสุด ตงนามกฤษฎีกาและบัญญัติอื่น ๆ ที่เปเรชเดียมตราขึ้น และประกาศใช้กฎหมายของโซเวียตสูงสุดเป็นทางการพร้อมด้วยลายเซ็นของเขา เขาตั้งเอกอัครราชทูตและทูต รับสารตราตั้งของผู้แทนต่างประเทศและตราบัญญัติอภัยโทษและนิรโทษกรรม

อำนาจของเปเรชเดียมภายใต้มาตรา ๕๘ กว้างขวางมากแต่ก็ยิ่งกว้างขวางขึ้นในทางปฏิบัติจริง ๆ ในฐานะ “องค์กรชั้นสูงของอำนาจรัฐ” โดยแท้จริงเปเรชเดียมเป็นองค์กรนิติบัญญัติที่ปฏิบัติงาน และตามเจตนารมณ์แล้วเป็นผู้ใช้อำนาจทุกอย่างที่ปวงของรัฐระหว่างนอกวาระประชุมของโซเวียตสูงสุด ในถ้อยคำของผู้รัฐของโซเวียต

เปเรชิดีเยมเป็น "องค์กรสูงสุดปฏิบัติหน้าที่อย่างถาวรของอำนาจรัฐแห่งสหภาพโซเวียต"*
เปเรชิดีเยมตรากฎฎีกา ซึ่งมีผลบังคับเป็นกฎหมายตลอดสหภาพ แม้ว่าในทางทฤษฎี
กฎฎีกาเหล่านี้จะต้องอาศัยกฎหมายที่โซเวียตสูงสุดบัญญัติ

เช่นเดียวกับที่เปเรชิดีเยมรวมอำนาจนิติบัญญัติกับโซเวียตสูงสุด อำนาจ
บริหารของเปเรชิดีเยมก็ประณีตกับของคณะรัฐมนตรีด้วย ในฐานะฝ่ายบริหาร เปเรชิดีเยม
เปิดและยุบโซเวียตสูงสุด ยกเลิกมติและคำสั่งของคณะรัฐมนตรีแห่งสหภาพโซเวียตและ
ข้าราชการรัฐสหภาพ (ถ้าไม่สอดคล้องกับกฎหมาย) ตั้งและให้เหรัญญิตราและยศศักดิ์
และ (ระหว่างนอกวาระประชุมของโซเวียตสูงสุด) ถอดถอนและแต่งตั้งรัฐมนตรีแห่ง
สหภาพโซเวียตตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีและขึ้นอยู่กับกรณียันรรับรองต่อมาของ
โซเวียตสูงสุดเสมอ

อำนาจทางการทูตและการทหารของเปเรชิดีเยมมีอยู่กว้างขวางมาก เปเรชิดีเยม
อาจตั้งระดมพลทั่วประเทศหรือบางส่วน ประกาศกฎอัยการศึกในท้องที่ต่าง ๆ
หรือทั่วสหภาพ ตั้งตำแหน่งยศทหาร ดำเนินกิจการทูต และตำแหน่งยศพิเศษ
อื่น ๆ แต่งตั้งและถอดถอนฝ่ายบัญชาการชั้นสูงของกองทหาร และระหว่างนอกวาระ
ประชุมของโซเวียตสูงสุด ได้รับมอบอำนาจให้ประกาศสงครามในกรณีฉุกเฉินทาง
การทหารหรือเพื่อปฏิบัติตามพันธทางสันติสัญญา

บทบาทและหน้าที่ของเปเรชิดีเยมในทางปฏิบัติและฐานะสัมพันธ์ต่อโซเวียต
สูงสุด ตรงกันข้ามที่เดียวกับในทางทฤษฎี โดยที่ทั้งโซเวียตสูงสุดและเปเรชิดีเยมของคน
เป็นสิ่งที่พรรคสร้างขึ้นมา ฐานะสัมพันธ์ระหว่างองค์กรทั้งสองจึงขึ้นอยู่กับความต้องการ
และความสะดวกเหมาะสมของพรรค เช่นเดียวกับโซเวียตสูงสุด เปเรชิดีเยมเป็นเขต
ของพรรค เปเรชิดีเยมเป็นเครื่องมือให้ฐานะทางกฎหมายสำคัญของพรรค เพราะสมาชิก
ของเปเรชิดีเยมเข้าตัวกับสมาชิกของโปลิตบูโร และดำเนินกฤษฎีกาของพรรค นโยบาย

* V. Karpinsky, *The Social and State Structure of the U.S.S.R.* (Moscow, 1951) หน้า ๑๒๒

บายและมติต่าง ๆ ของพรรคอาจถูกประกาศเกือบในทันที เป็นกฤษฎีกาของเปรซิเดียม โดยปกติ ตัวประชาชนและสมาชิกถึงจำนวนครึ่งโหลของเปรซิเดียมตั้งมาจากระดับยอดของพรรค ส่วนอีกครึ่งโหลหรือกว่านั้นเป็นสมาชิกของคณะกรรมการของพรรค

คณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๖๔) อธิบายคณะรัฐมนตรี ว่าเป็น “องค์กรปกครองและบริหารสูงสุดของอำนาจรัฐ” ในสหภาพโซเวียต คณะรัฐมนตรี ซึ่งยังเรียกด้วยว่า “รัฐบาล” ได้รับมอบความรับผิดชอบสำคัญในการปฏิบัติ และบริหารนโยบาย (ซึ่งต่างจากการกำหนดนโยบาย) อันเป็นเรื่องในอำนาจของระดับผู้นำพรรค คณะรัฐมนตรีโดยในนามขั้นต่อโซเวียตสูงสุดและเปรซิเดียม แต่โดยแท้จริงเป็นเครื่องมือบริหารของโปดิทมูโรของพรรคซึ่งคนมีอำนาจเข้าตัวบุคคลกันอยู่ ตามที่เป็นจริง สถานะสัมพันธ์ระหว่างโปดิทมูโรของพรรคกับคณะรัฐมนตรีในกระบวนการกำหนดนโยบาย ขึ้นอยู่กับระดับของการมีตัวอำนาจเกี่ยวกับระหว่างองค์กรทั้งสองมากกว่าอยู่ที่ทฤษฎีเกณฑ์ทางรัฐธรรมนูญ

ภายใต้สตาลิน เฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่เขาได้เป็นประธานของรัฐบาลในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ระบบการมีตัวอำนาจเกี่ยวกับล้มบรรณจริง ๆ และมุ่งเพื่อประกันให้เกิดความกลมกลืนและประสานกันมากที่สุดระหว่างนโยบายของพรรคและการบริหารของรัฐบาล การแบ่งแยกระหว่างการกำหนดและการบริหารนโยบายเป็นที่คลุมเครือและไม่ตรงกับเรื่องราว เพราะว่าโปดิทมูโรของพรรคและเปรซิเดียมของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจเกือบเป็นพวกเดียวกัน ด้วยนิติกรรมตา สตาลินสามารถแปรรูปกลุ่มบุคคลกลุ่มเดียวกันจากองค์กรหนึ่งให้เป็นอีกองค์กรหนึ่งได้ เพราะเขาเป็นหัวหน้าของทั้งสององค์กร

ตำแหน่งประธานของรัฐบาลและหัวหน้าของพรรครวมกันเป็นครั้งแรกภายใต้เดนิน แต่ภายหลังเดนินถึงแก่กรรมต้องตำแหน่งนี้ก็แยกออกจากกัน และสตาลินสถาปนาอำนาจควบคุมระบบโซเวียตโดยอาศัยตำแหน่งของเขา ในฐานะเลขาธิการของ

พรรคระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๔ และ ค.ศ. ๑๘๕๖ ต่าคาตินได้ออกปกครองจากตำแหน่งของเขาในสำนักเดชาธิการของพรรค และด้วยเหตุนี้จึงแยกโดยสิ้นเชิงออกจากองค์การทางการเมืองของรัฐและบริหารข้อบกพร่องผิดพลาดต่าง ๆ อาจบดให้เป็นของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ โดยสะดวก ประธานของคณะรัฐมนตรีในขณะนั้นเป็นเพียงเงาของเดชานุการพรรค และบรรดาสถาบันของรัฐมีฐานะด้อยกว่าองค์การของพรรคอย่างเด่นชัด

ไม่นานก่อนเยอรมันน์โจมตีสหภาพโซเวียต ในปี ค.ศ. ๑๘๕๑ ต่าคาตินซึ่งรู้สึกถึงวิกฤตอันใกล้ตัวก็เข้าดำรงตำแหน่งประธานคณะรัฐมนตรีทันที ดกดตำแหน่งโมโดทอฟ (ผู้ดำรงตำแหน่งนี้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๓๑) ลงไปทำหน้าที่ประจำเป็นรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ จากฐานะเป็นสถาบันชั้นรองตำแหน่งประธานคณะรัฐมนตรีได้รับอำนาจหน้าที่ที่เคยมีมาเฉพาะในสมัยเดนิส อย่างฉับพลันทันใด ต่าคาตินคงรังตำแหน่งเดชาธิการพรรคไว้ ดังนั้น ในฐานะเป็นทั้งหัวหน้าของพรรคและของรัฐบาด ต่าคาตินจึงกำหนดนโยบายในฐานะหนึ่งและบริหารในอีกฐานะหนึ่ง การซ้อนตำแหน่งอันซับซ้อนในสถาบันกำหนดนโยบายระหว่างพรรคและรัฐบาดได้กลายเป็นข้อเสียเปรียบไป ผลก็คือ สถาบันกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติงานของโปลิตบูโรและคณะกรรมการกลางของพรรคได้สลายตัวไป ดังที่ครุสชอฟเผยประณามในการประชุมสภาพรรคครั้งที่ ๒๐ ต่าคาตินหัวดีสถานะและศักดิ์ศรีของรัฐและสถาบันของรัฐชั้นเรื่อย ๆ โดยเป็นผลเสียแก่ฝ่ายพรรค เกียรติภูมิอันเลิศลอยซึ่งต่าคาตินสร้างให้แก่รัฐบางที่คงจะเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจของมาเดนกอฟ ในการเข้าสวมแทนต่าคาตินในตำแหน่งประธานคณะรัฐมนตรีมากกว่าที่จะสวมเครื่องแบบเป็นเดชานุการที่หนึ่งของพรรคโดยนิคิตินัย ในฐานะหัวหน้ารัฐบาด มาเดนกอฟจะได้มีเครื่องมือใช้กำลังสำคัญ ๒ อย่างอยู่ภายใต้อำนาจควบคุมของตน คือ คำรวจและกำลังทหาร แต่ทั้งนี้ยังมีอำนาจควบคุมและอำนาจงานทางบริหาร ในหน่วยงานเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมและกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายในเครื่องมือผลิตอีกด้วย พรรคดูเหมือนจะไม่ทำอะไรเหลือมากไปกว่าเศษหลงเหลือของความเฟื่องฟูในอดีต ในฐานะเป็นผู้รักษาดัณญ์ลักษณะ แต่คงฐานะอันชอบธรรมของการปฏิวัติแต่ผู้เดียว ทั้ง ๆ ที่ความ

จริงมีอยู่ว่า ศาลาขึ้นเคยเรียกประชุมสภาพรรคเพียง ๒ เดือนก่อนหน้านั้นเท่านั้นหลังจาก
วันมาเป็นเวลาดัง ๓๓ ปี

การแยกตำแหน่งเลขาธิการที่หนึ่งจากตำแหน่งนายรัฐมนตรี ภายหลัง
มรณกรรมของศาลาขึ้น ก่อให้เกิดการแตกแยกชั้นอีกวาระหนึ่ง ระหว่างองค์กรของรัฐ
และของพรรค แต่การเข้าดำรงตำแหน่งประธานคณะรัฐมนตรีของครุฑชอฟในเดือน
มีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ในขณะที่ยังคงดำรงตำแหน่งเลขาธิการที่หนึ่งของตนอยู่ เป็นเครื่อง
แสดงว่าหน้าที่ในการกำหนดและบริหารนโยบายอาจรวมเข้ากันในตัวบุคคลคนเดียวกันได้
อีกวาระหนึ่ง นับตั้งแต่เดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ การขัดแย้งระหว่างองค์กรกำหนด
นโยบาย (พรรค) กับองค์กรบริหารของรัฐ (รัฐบาล) ได้ลดหย่อนลงที่สุดโดยมี
ครุฑชอฟอยู่บนระดับยอดของโครงสร้างทั้งสอง

คณะรัฐมนตรี (ซึ่งโดยผิวเผินคล้าย ๆ กับคณะรัฐบาลในระบบรัฐสภา
ตะวันตก) ตามรัฐธรรมนูญชั้นต่อโซเวียตสูงสุดซึ่ง “แต่งตั้ง” คณะรัฐมนตรีในวาระ
ประชุมร่วม (มาตรา ๕๖) คณะรัฐมนตรียัง “รับผิดชอบและชั้นต่อ” เปรซิเดียม
ของโซเวียตสูงสุดเมื่อถึงกานติบัญญัติโซเวียตไม่ได้อยู่ในสมัยประชุมซึ่งหมายความถึงเป็น
เวลาประมาณถึง ๓๕๐ วันในปีหนึ่ง ๆ อำนาจบริหารในรัฐบาลโซเวียตตามทางการถูก
แบ่งสรรระหว่างเปรซิเดียมและคณะรัฐมนตรี โดยองค์กรแรกใช้อำนาจในหน้าที่เกี่ยวกับ
กับการแต่งตั้งพิชการและในนาม และคณะรัฐมนตรีทำหน้าที่บริหารการให้เป็นไปตาม
กฎหมายโดยแท้จริง อย่างไรก็ตาม อำนาจบริหารตกอยู่กับคณะรัฐมนตรีโดยเฉพาะ และ
ถึงแม้ว่าจะชั้นและรับผิดชอบเป็นทางการต่อโซเวียตสูงสุดและ หรือ เปรซิเดียม แต่โดย
แท้จริงคณะรัฐมนตรีเป็นอิสระจากองค์กรทั้งสองในการใช้อำนาจของตน มีแต่ก้านัด
ปากเท่านั้นที่อาจกันถึงข้อสมมติของหลักการชั้นต่อโซเวียตสูงสุด

ภายใต้มาตรา ๖๘ แห่งรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีได้รับมอบอำนาจให้
ประสานงานของกระทรวงต่าง ๆ และองค์กรบริหารอื่น ๆ ในเขตอำนาจของตน อำนาจ
งานของคณะมนตรีเศรษฐกิจต่าง ๆ ของชาติ โดยผ่านทางสถาบันของส่วนกลางและของ

ข้าราชการรัฐสภาบริหารแผนการเศรษฐกิจ จัดการงบประมาณ เครดิต และระบบการเงิน ดำเนินมาตรการเพื่อธำรงรักษาความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงของรัฐ และสิทธิของราษฎร บริหารแนวดำเนินงานทั่วไปในความสัมพันธ์กับต่างประเทศ กำหนดกำลังทหารประจำปีเพื่อระดมเข้าประจำกองทหารและอำนวยความสะดวกการทั่วไปของกำลังทางทหาร คณะรัฐมนตรียังได้รับมอบอำนาจให้จัดตั้งคณะกรรมการพิเศษและองค์การบริหารของส่วนกลางภายใต้เขตอำนาจของคนที่ในเรื่องเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการป้องกัน

อำนาจและหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีตามที่จาระไนอย่างถ่อม ๆ ไว้ในรัฐธรรมนูญดังกล่าวโดยแท้จริงเป็นเพียงส่วนเล็กน้อยของสิ่งที่คณะรัฐมนตรีกระทำจริง ๆ ความสำเร็จของอำนาจรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรีมีอยู่เช่นที่ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐและคณะรัฐบาลของประธานาธิบดี จะพึงมีถ้าหากประธานาธิบดีกับคณะรัฐบาลของตนจะได้มีอำนาจรับผิดชอบไม่เพียงเฉพาะการบริหารของสหพันธ์เท่านั้น แต่รวมถึงหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งขณะนั้นบรรดาตรัฐและธุรกิจเอกชนและสหภาพแรงงานได้ปฏิบัติอยู่ด้วย

ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงเป็นองค์กรสำคัญที่สุดของรัฐโซเวียต และเป็นเครื่องมือบริหารสูงสุดของระดับยอดของพรรค ภายใต้รัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีได้รับมอบอำนาจออกกฎหมายและคำสั่งเพื่อดำเนินการตามหน้าที่ของตน แต่เหล่านี้จะต้องสอดคล้องกับกฎหมายที่โซเวียตมีอยู่ คณะรัฐมนตรีทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตามบัญญัติของตน แต่ทั้งโซเวียตสูงสุดและเปรซิเดียมได้รับอำนาจที่จะเลิกคำสั่งกฎหมายและคำสั่งของคณะรัฐมนตรีได้ ถ้าหากขัดกันกฎหมายที่มีอยู่ หรือเพราะเหตุผลใด ๆ ก็ตาม แม้ว่าจะไม่เคยมีกฎหมายหรือคำสั่งใดของคณะรัฐมนตรีเคยถูกดลล้างมาก่อนเลยตลอดประวัติศาสตร์ของระบบโซเวียต กฎหมายและคำสั่งของคณะรัฐมนตรีซึ่งผูกมัดทั่วทั้งสหภาพ ประกอบเป็นบทกฎหมายส่วนใหญ่ที่ท่วมท้นในสหภาพโซเวียต แม้ตามรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีจะไม่ใช่องค์กรนิติบัญญัติ แต่ก็เป็นที่มาสำคัญตามกฎหมายในรัฐโซเวียต

ส่วนประกอบแต่ไม่ใช่โครงสร้างปฏิบัติงานของคณะรัฐมนตรีได้มีการกำหนดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญเหล่านี้ได้ถูกแก้ไขมามากยิ่งกว่าบทอื่นใด คณะรัฐมนตรีอยู่ภายใต้การอำนาจงานขององค์กรกำหนดนโยบายที่ได้กลงไป เรียกว่า เปรซิเดียมของคณะรัฐมนตรี (อย่าไปสับสนประปนกับเปรซิเดียมของโซเวียตสูงสุด) และประกอบด้วยประธานและรองประธานซึ่งในตอนนี้ ค.ศ. ๑๙๖๓ มีรองประธานที่หนึ่ง ๒ และรองประธานในอันดับรองๆ ลงไป ๘ คณะรัฐมนตรีอันมีสมาชิกจำนวน ๗๓ คนซึ่งแต่งตั้งไปในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ประกอบด้วยประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. เปรซิเดียม มีประธาน ๑ รองประธานที่หนึ่ง ๒ รองประธาน ๕ ประธานคณะกรรมการว่าด้วยปัญหาเศรษฐกิจต่างประเทศ

๒. กระทรวง มีกระทรวงสหภาพรวม (All-Union Ministries) ๖ กระทรวง (คือ การก่อสร้างทางขนส่ง การก่อสร้างสถานีพลังไฟฟ้า เรือสินค้า การค้าต่างประเทศ คมนาคมรถไฟ การก่อสร้างเครื่องจักรขนาดกลาง (พลังงานปรมาณู) กระทรวงสาธารณรัฐสหภาพ (Union Republic Ministries) ๘ กระทรวง (คือ การต่างประเทศ การป้องกัน การคลัง วัฒนธรรม อนามัย เกษตร การศึกษา ชั้นสูงและชั้นมัธยมเฉพาะด้าน บริหารไปรษณีย์ และโทรคมนาคม ธรณีวิทยาและการส่งมอบทรัพยากรแร่ธาตุ)

๓. คณะกรรมการวางแผนแห่งรัฐ (State Planning Committee หรือ Gosplan) มีรองประธานที่หนึ่ง ๒ รองประธาน ๒ และหัวหน้าหน่วย ๓

๔. คณะกรรมการแห่งรัฐ (State Committee) สภาคณะมนตรี ๑๓๑ มีประธานหรือรองประธานในระดับสหภาพรวมและสาธารณรัฐสหภาพ ๒๗ (รวมทั้งความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจต่างประเทศ การต่อเรือ พลังงานปรมาณู ธนาคารแห่งรัฐ การเกี่ยวพันทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศ แรงงานและค่าจ้าง ความมั่นคงของรัฐและการควบคุมของรัฐ)

๕. โดยตำแหน่ง ได้แก่นายกรัฐมนตรีของสาธารณรัฐทั้ง ๑๕

ขนาดจำนวนที่มาของคณะรัฐมนตรี ควบคุมเกี่ยวกับความตติยอยู่ในอำนาจ และความสำคัญลงไปในฐานะองค์กรปรึกษาหารือโดยแท้จริง คณะรัฐมนตรีไม่ค่อยจะได้ประชุมกันฐานะเป็นหน่วยองค์การหนึ่ง และเมื่อประชุมกันก็ไม่ได้มีอะไรไปมากกว่ารับฟังและชื่นชมกับรายงานต่าง ๆ หน้าที่กำหนดนโยบายของคณะรัฐมนตรีได้ถูกยึดถือเอาไปโดยเปรีชีเดียมของคณะรัฐมนตรี

ประธานและเปรีชีเดียมของคณะรัฐมนตรี

เปรีชีเดียมของคณะรัฐมนตรีเป็นองค์กรกำหนดนโยบายด้านบริหารสำคัญของรัฐโซเวียต เปรีชีเดียมเป็นหัวหน้ากระทรวงและองค์กรบริหารอื่น ๆ ของรัฐบาล เป็นผู้ควบคุมงานของหน่วยงานเหล่านี้^๕ ทำการประสานกิจกรรมของหน่วยงานดังกล่าว ตัดสินข้อขัดแย้งเกี่ยวกับเขตอำนาจและ^๕ ขาดปัญหาต่าง ๆ อันมีลักษณะทางบริหารทั่วไป กฤษฎีกา (postanovleniya) ของคณะรัฐมนตรีอันมีลักษณะทั่วไปตราออกโดยเปรีชีเดียมในนามของคณะรัฐมนตรีและลงนามโดยประธานหรือรองประธานที่หนึ่งและลงนามรับผิดชอบโดยผู้บริหารกิจการ (Administrator of Affairs) ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการว่างและหน่วยงานธุรการอื่น ๆ ของคณะรัฐมนตรี คำสั่ง (Rasporyazheriya) ของคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นมติอันมีลักษณะเป็นทางปฏิบัติงานและเฉพาะการมากกว่าอาจลงนามโดยประธานรองประธานที่หนึ่ง หรือรองประธาน รัฐมนตรีแต่ละคนได้รับมอบอำนาจให้ออกคำสั่งการและระเบียบข้อบังคับอันผูกมัดในทางบริหารภายในหน่วยงานภายใต้เขตอำนาจของตน

สมาชิกผู้ทรงอิทธิพลที่สุดในคณะรัฐมนตรี คือ ประธานผู้อยู่ในอันดับสูงสุด ในพรรคเดมอ ตำแหน่ง^๕ นี้ถูกครอบครองโดยบุคคลเพียง ๗ คน เท่านั้นนับตั้งแต่ขึ้นมาในวันหลังการปฏิวัติ คือ เดนิน (ค.ศ. ๑๙๑๗-๒๔) ไรคอฟ (Rykov ค.ศ. ๑๙๒๔-๓๐) โมโตทอฟ (ค.ศ. ๑๙๓๐-๔๑) สตาลิน (ค.ศ. ๑๙๔๑-๕๓) มาเดนคอฟ (ค.ศ.

๑๙๕๓-๕๕) บุดกานิน (ค.ศ. ๑๙๕๕-๕๘) ครุสซอฟ (ค.ศ. ๑๙๕๘-)^{*๑} ในจำนวนทั้งหมดยกเว้นเดนิส ไวคอฟ และสตาตินยังคงมีชีวิตอยู่ยกเว้นเดนิส ผู้ที่ครองตำแหน่งนี้ทั้งทศวรรษหรือยังมีชีวิตอยู่ต่างตกอยู่ในฐานะถูกห้ามปราม ไวคอฟถูกประหารในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ ภายหลังจากการพิจารณาคดีที่กวาดล้างอันมีชื่อครั้งสุดท้าย ศพของสตาตินถูกเนรเทศออกจากสุสานของเดนิสและประวัติของเขาถูกตัดเผื่อให้เสื่อมเสีย โมโตทอฟ มาเดนกอฟ และบุดกานินถูกประณาม^{*๒}

ขนาดจำนวนและส่วนประกอบของสมาชิกเปเรซีเดียมแตกต่างกันออกไปตามภาวะผันผวนของการเมืองฝักฝ่ายต่าง ๆ ภายใต้อาณัติ เปเรซีเดียมของคณะรัฐมนตรีประกอบด้วยสมาชิกดีกว่าคณะซึ่งส่วนใหญ่ภายหลังจากปี ค.ศ. ๑๙๕๘ มิได้ดำรงตำแหน่งของกระทรวงต่าง ๆ เห็นได้ว่าสตาตินปฏิบัติการโดยอาศัยหน่วยองค์กรยิ่งเด็กลงไปอีกคือ “สำนักงาน” (Bureau) ของเปเรซีเดียม ซึ่งเพิ่งมาเปิดเผยกันว่ามีความสำคัญเมื่อภายหลังสตาตินถึงแก่กรรมแล้วเท่านั้น แต่ไม่เปิดให้ใครรู้ถึงส่วนประกอบ ในทันทีภายหลังมรณกรรมของสตาติน “สำนักงาน” ดังได้ถูกตีแตกไป เปเรซีเดียมถูกลดจำนวนลงและบรรดารองประธานที่หนึ่งได้รับตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ แน่นนอนเช่นเดียวกับสมาชิกอื่น ๆ ของโปลิตบูโรของพรรคในรัฐสภา ในรัฐสภาชุดแรกหลังสมัยสตาติน เปเรซีเดียมประกอบด้วยประธาน (มาเดนกอฟ) รองประธานที่หนึ่ง ๔ (เบเรียว โมโตทอฟ คากาโนวิช บุดกานิน) และรองประธาน ๓ (มิโคยัน) ทั้งหมดเป็นสมาชิกเต็มของโปลิตบูโรของพรรค ขนาดจำนวนของเปเรซีเดียมเพิ่มขึ้นและถึงสุดยอดภายหลังเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๕ เมื่อบุดกานินขึ้นเป็นนายกฯ แทนมาเดนกอฟ เปเรซีเดียมของบุดกานินในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ประกอบด้วยรองประธานที่หนึ่ง ๕ (ทั้งหมดเป็นสมาชิกของโปลิตบูโรของพรรค) และรองประธาน ๘ (รวมทั้งมาเดนกอฟผู้ถูกประณาม แต่ยังคงเป็นสมาชิกเต็มของโปลิตบูโรของพรรคอยู่) และคณะรัฐมนตรีเองก็ขยายจำนวนออกไปถึงมากกว่า ๕๐ กระทรวง

*๑ ครุสซอฟ ครองตำแหน่งมาจนถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๔ อเล็กไซ โคซีกิน (Alexei Kosygin) ขึ้นครองตำแหน่งแทนนับแต่นั้นมา (ผู้แปล)

*๒ ต่อมาครุสซอฟเองก็ถูกประณามอย่างสาหัสเสียเหมือนกันหลังจากนั้นก็อำนาจอไป (ผู้แปล)

อย่างไรก็ดี ในปีต่อมาภายหลังกฎหมายการจัดระเบียบทางเศรษฐกิจใหม่
ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๗ มีการยกเลิกกระทรวงทางเศรษฐกิจใน ๒๕ กระทรวง
และการจัดระเบียบกระทรวงอื่น ๆ ทำให้ลดจำนวนกระทรวงลงไปเล็กน้อยกว่า ๒๐ ใน
ตอนปี ค.ศ. ๑๙๖๒ กระทรวงได้ถูกลดจำนวนลงเหลือ ๑๕ แต่ขนาดจำนวนสมาชิก
คณะรัฐมนตรีขยายออกไปเป็นมากกว่า ๗๐ เพราะรับหน่วยงานและองค์กรอื่น ๆ เพิ่ม
เข้ามา

ครุฑขอพคงจะเข้ารับตำแหน่งประธานก็เพราะเป็นที่ดึงดูดใหญ่ยิ่งสำหรับ
บรรดาผู้ที่ได้อำนาจสูงสุดอยู่แต่จากอีกด้านหนึ่งเกียรติภูมิซึ่งเงินและสตาตินได้ทิ้ง
ไว้ให้กับตำแหน่งทำให้กลายเป็นตำแหน่งที่ทรงอิทธิพลต่อเดซานูการที่หนึ่ง และครุฑ-
ขอพคงคิดว่าเสี่ยงเกินกว่าที่จะปล่อยให้มีการแยกตำแหน่งทั้งสองนี้อยู่ต่อไป ตำแหน่ง
นายก ๆ ทำหน้าที่ให้ฐานะอันต้องตามกฎหมายแก่อำนาจของเดซานูการที่หนึ่ง ส่วน
ตำแหน่งเดซานูการที่หนึ่งให้อำนาจควบคุมอันเป็นบีกแผ่นในพรรคแก่เขา ดังนั้น พรรค
และรัฐจึงรวมกันอยู่ที่บุคคลคนเดียวอีกวาระหนึ่ง *

กระทรวงและหน่วยงานรัฐบาลอื่น ๆ

บรรดากระทรวงในรัฐบาลต่างมีอยู่ ๒ แบบ คือกระทรวงสหภาพรวม
และกระทรวงสาธารณรัฐสหภาพ กระทรวงสหภาพรวม ซึ่งมีอยู่ ๖ กระทรวงในปี
ค.ศ. ๑๙๖๒ เป็นหน่วยงานบริหารที่รวมศูนย์อำนาจอย่างสมบูรณ์อยู่ที่รัฐบาลสหพันธ์
และจำกัดอยู่กับเรื่องต่าง ๆ ที่ไม่สามารถกระจายอำนาจออกไปได้อย่างเช่น การค้า
ต่างประเทศ เรือเดินสินค้า ฯลฯ กระทรวงสาธารณรัฐสหภาพเป็นหน่วยงานเกี่ยวข้องกับ
เรื่องต่าง ๆ ที่มีเขตอำนาจร่วมระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ตามมติของรัฐธรรม-

* นับแต่ครุฑขอพคงกว่าอำนาจไปจนถึงขณะที่แปลหนังสือนี้ ตำแหน่งเดซานูการที่หนึ่งและนายกรัฐมนตรี
มนตรีก็กลับแยกตัวบุคคลอีก คือ เลโอนิด เบรชนอฟ และอเล็กไซ โคซีกิน ตามลำดับ (ผู้แปล)

บุญและหลักปฏิบัติทางบริหารของโซเวียต กระทรวงสาธารณสุขรัฐสหภาพถูกควบคุมโดยระบบการอยู่ภายใต้สองระดับ กระทรวงแบบที่ตั้งอยู่ใน ๒ ระดับ คือ ในมอดโคว และในแต่ละสาธารณรัฐสหภาพทั้ง ๑๕ รัฐ ตามรัฐธรรมนูญแต่ละกระทรวงสาธารณสุขรัฐสหภาพรับผิดชอบต่อการสูงสุดที่เกี่ยวข้องกันของอำนาจแห่งรัฐ แต่ในทางบริหารบรรดากระทรวงสาธารณสุขรัฐสหภาพในสาธารณรัฐอยู่ภายใต้กระทรวงของตนในรัฐบาลส่วนกลาง

พวกกระทรวงสาธารณสุขรัฐสหภาพมีลักษณะปฏิบัติงานเป็นสำคัญและรวมทุกอย่างที่โดยปกติถือว่าเป็นส่วนงานสำคัญที่สุดของรัฐบาล คือ การต่างประเทศและการป้องกัน กระทรวงสาธารณสุขรัฐสหภาพเป็นวิธีการที่มีประโยชน์สำหรับกระจายการบริหารและความรับผิดชอบออกไปโดยในขณะเดียวกันไม่ต้องสูญเสียอำนาจควบคุมนโยบายจากส่วนกลาง ดังนั้น ในขณะที่บรรดา รัฐมนตรีสาธารณสุขรัฐสหภาพในมอดโควได้รับแต่งตั้งโดยโซเวียตสูงสุดของสหภาพรวม และบรรดา รัฐมนตรีสาธารณสุขรัฐสหภาพได้รับแต่งตั้งโดยโซเวียตสูงสุดของตนเองนั้น มาตรา ๗๖ แห่งรัฐธรรมนูญระบุว่า กระทรวงในเรื่องการต่างประเทศ การแบ่งแยกอำนาจเช่นนี้เป็นเพียงเรื่องของรูปแบบเท่านั้น และในเรื่องการป้องกัน การแบ่งแยกไม่ได้มีความหมายเกินไปกว่าเป็นเพียงตัวหนังสือในหน้ารัฐธรรมนูญ แต่สำหรับกระทรวงวัฒนธรรม อนามัย การศึกษาชั้นสูง และเกษตรแล้ว การกระจายเจ้าหน้าที่บริหารและความรับผิดชอบอย่างแท้จริงอาจนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

ครั้งหนึ่งกระทรวงต่าง ๆ เป็นหน่วยงานบริหารสูงสุดของรัฐบาลแต่มาในระยะเร็ว ๆ นี้ จำนวนกระทรวงถูกบังคับด้วยจำนวนของคณะกรรมการแห่งรัฐ สภาคณะมนตรีต่าง ๆ ฯลฯ คณะกรรมการแห่งรัฐมีการจัดระเบียบคล้ายกระทรวงมาก และมีอยู่ ๒ แบบด้วยกัน คือ แบบสหภาพรวมและแบบสาธารณรัฐสหภาพ ข้อแตกต่างสำคัญมีอยู่ว่าหน่วยงานนั้น ๆ มีคณะกรรมการอำนาจแทนที่จะเป็นรัฐมนตรี แม้ว่าในบางกรณีประธานอาจมีชื่อตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีก็ได้ นอกจากกรณียกเว้นหนึ่ง

หรือต้องกรณี (โดยเฉพาะคณะกรรมการความมั่นคงของรัฐ) บรรดาคณะกรรมการ
ทำการในเรื่องที่เกี่ยวข้องถึงหลายหน่วยงาน และเพราะเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการประ
สานงานกันอย่างเช่นวิทยาศาสตร์และวิทยาการเครื่องอัตโนมัติ และการสร้างเครื่องจักร
ฯลฯ บางคณะกรรมการก็เคยเป็นกระทรวงมาก่อน และเหตุผลที่มาเปลี่ยนแปลงได้เป็นที่
แจ่มแจ้งเสมอไป การเปลี่ยนกระทรวงความมั่นคงแห่งรัฐ (ตำรวจดับ) มาเป็นรูปคณะ
กรรมการแห่งรัฐนั้นมุ่งหมายเพื่อโค่นล้างกลไกอันเป็นภัยที่เบรียสร้างชนไว้เพื่อเป็น
ประกันว่าจะไม่กลายไปเป็นเครื่องมือของบุคคลคนเดียวยัก

คณะมนตรีเศรษฐกิจแห่งชาติ (Sovnarkhoz)

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๗ ตามที่จริง หน่วยงานทั้งหมดของบรรดา
กระทรวงทางเศรษฐกิจถูกทอดทิ้งไป และอำนาจของกระทรวงเหล่านี้ถูกกระจายออกไป
ตามคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจภูมิภาค (regional economic councils) จำนวนกว่า ๓๐๐
มีอำนาจเต็มเหนือหน่วยประกอบการอุตสาหกรรมทั้งหมดภายในดินแดนเขตอำนาจของ
ตน ภายใต้รูปกระทรวงการบริหารงานอุตสาหกรรม จัดระเบียบในทางขึ้นโดยหน่วย
ประกอบการทั้งหมดในประเภทที่กำหนดอยู่ภายใต้การอำนาจงานของศูนย์กลางจากมอส-
โคว์ไม่ว่าจะตั้ง ณ ที่ใดก็ตาม บรรดาหน่วยประกอบการที่เป็นของต่างกระทรวงกัน
ในท้องที่เดียวกันไม่อาจทำการติดต่อกันได้โดยตรง แต่จะต้องติดต่อกันทางกระทรวง
ของตนในมอสโคว์ ระเบียบปฏิบัติงานแบบรัฐการอันรุ่มร่ามเช่นนี้ แม้จะดีมีฤทธิ์ผลใน
การรวมศูนย์ควบคุม แต่ก็บังเกิดผลงานอึดอาดและหย่อนประสิทธิภาพอย่างเหลือทน
นับอภัยที่เดียว เพื่อที่จะสำเร็จผลตามเกณฑ์อัตราการผลิต พวกผู้จัดการจะจัดวางระเบียบ
กันขึ้นอย่างไม่เป็นทางการและโดยผิดกฎหมายกับหน่วยประกอบการอื่น ๆ ในท้องที่ซึ่ง
สังกัดกระทรวงอื่น การจัดตั้งคณะมนตรีเศรษฐกิจภูมิภาคมีจุดมุ่งหมายที่จะให้มีการ

ประสานงานกันมากขึ้นระหว่างหน่วยประกอบการเศรษฐกิจต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ และเพื่อทำให้การบริหารใกล้ชิดมากขึ้นกับหน่วยประกอบการที่กำลังถูกรับการอยู่

คณะมนตรีทั้งหมดได้จัดตั้งขึ้นภายในเขตแดนของสาธารณรัฐสหภาพเพื่อที่จะไม่ให้เป็นการขัดเคืองแก่ความรู้สึกของท้องถิ่น แม้ว่าการณ์จะก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจชนกัตาม สาธารณรัฐใหญ่ ๆ ถูกแบ่งออกเป็นภูมิภาคหลาย ๆ ภูมิภาค ส่วนสาธารณรัฐเล็ก ๆ ลงไปจัดเป็นหน่วยซอฟนาร์คอส (sovnarkhoz) หนึ่ง เพื่อที่จะคัดข้อเสียเปรียบของการตั้งภูมิภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้เข้ากับหน่วยแบ่งแยกทางการเมือง ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๑ ภูมิภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ จำนวน ๑๐๐ หรือมากกว่าถูกจัดให้เข้าร่วมกลุ่มกันเป็นภูมิภาคเศรษฐกิจใหญ่ ๆ ๑๗ ภูมิภาคซึ่งยังคงยึดถือเขตแดนสาธารณรัฐอยู่แต่สามารถทำให้มีการรวมกลุ่มของสาธารณรัฐทั้งหมดภายในภูมิภาคใหญ่ ๆ เดียวได้ สาธารณรัฐซึ่งถูกแบ่งออกเป็นภูมิภาคใหญ่ ๑๐ ภูมิภาคและยูเครนแบ่งออกเป็น ๓ ส่วนสาธารณรัฐในแถบบอลติกถูกรวมกลุ่มเข้าเป็นภูมิภาคเดี่ยวแบบเดียวกันสาธารณรัฐแถบทรานส์คอเคซัสทั้งสาม และสาธารณรัฐแถบเอเชียกลางทั้งห้า

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ มีการจัดตั้งคณะมนตรีสำหรับการประสานงานและวางแผน (Councils for Coordination and Planning) ขึ้นสำหรับแต่ละภูมิภาคเศรษฐกิจใหญ่ ๆ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของพรรค รัฐและฝ่ายเศรษฐกิจจากศูนย์กลางและจากท้องถิ่น เพื่อให้ทำหน้าที่ประสานงานของซอฟนาร์คอสต่างๆ ในเขตอำนาจของตน โดยหลักการ ซอฟนาร์คอสเป็นองค์กรของสาธารณรัฐ ประชาชนและสมาชิกของซอฟนาร์คอสได้รับแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีของสาธารณรัฐซึ่งคนรับผิดชอบคือ และประชาชนอาจมีฐานะชนรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีของสาธารณรัฐก็ได้ ซอฟนาร์คอสถูกแบ่งออกเป็นหน่วยบริหารสาขาและดำเนินงาน และทำหน้าที่วางแผนและประสานงานบริหารซอฟนาร์คอสได้รับมอบอำนาจให้ออกกฎภูมิภาคและคำสั่งเพื่ดำเนินงานของตน คณะรัฐมนตรียังอยู่ภายใต้การปฏิบัติงานวางแผนรวมของคณะกรรมการ

วางแผนของรัฐ (State Planning Committee) ซึ่งเคยดำเนินงานผ่านทางคณะกรรมการวางแผนของรัฐในสำนักงานในสาธารณรัฐสหภาพงานของซอฟต์แวร์ที่ติดต่อกันหลายหน่วยอยู่ภายใต้การประสานงานของบรรดาคณะรัฐมนตรีที่วางแผนและประสานงานของหนึ่งในภูมิภาคเศรษฐกิจใหญ่ ๆ ทั้ง ๑๗ ภูมิภาค โดยที่การบริหารงานอุตสาหกรรมโซเวียตกำลังอยู่ในขั้นของการเปลี่ยนระเบียบแบบแผนอย่างรุนแรง งบประมาณของการสื่อสารติดต่อกับและรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในต่างระดับนั้นยังคงอยู่ในระยะหัวเดียวหัวค้อและตบซ้ำซ้อนอย่างยิ่ง

รัฐบาล “ใหม่” จัดตั้งขึ้นอย่างไร

เนื่องจากจักรกถรัฐบาลโซเวียตจัดตั้งขึ้นตามแนวระบบริฐรัฐสภาเทียม ๆ จึงไม่น่าประหลาดใจว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างคณะรัฐมนตรีและโซเวียตสูงสุดคงลอกแบบของระบบรัฐสภาทั้งหลาย ในระบบโซเวียตมีโอกาสดังเป็นทางการ ๔ ประการ ด้วยกัน ที่ต้องมีการจัดตั้งรัฐบาล “ใหม่” ขึ้นคือ (๑) ภายหลังจากการเลือกตั้ง โซเวียตสูงสุดชุดใหม่ (ทำเป็นประจำทุก ๆ ๕ ปี) (๒) เมื่อประธานคณะรัฐมนตรีลาออก (๓) เมื่อประธานตาย หรือไร้ความสามารถ (๔) เมื่อประธานสูญเสียความไว้วางใจของโซเวียตสูงสุด

โอกาสดังกล่าวนั้นไม่เคยปรากฏขึ้นจริง ๆ เลย แต่ก็ยังคงเป็นไปได้ ดังแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๑ เมื่อสตาลินขึ้นแทนโมโดทอฟในฐานะหัวหน้ารัฐบาลจนกระทั่งมรณกรรมของสตาลินในเดือนมีนาคม ปี ค.ศ. ๑๙๕๓ มีเพียงโอกาสประการแรกเท่านั้นที่เกิดขึ้น ในการประชุมครั้งแรกของโซเวียตสูงสุดที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ ๆ สตาลินจะยื่นคำแถลงเป็นลายลักษณ์อักษร “ยอมมอบ” อำนาจของรัฐบาลของเขาให้แก่โซเวียตสูงสุดในวาระประชุมร่วมกัน ซึ่งก็จะเป็นที่ยอมรับ แล้วเกือบในวาระเดียวกันนั้นเอง โซเวียตสูงสุดก็จะมอบหมายให้สตาลินยื่นข้อเสนอดำหรับรัฐบาล “ใหม่” ในวาระประชุมร่วมกัน “ครั้ง

ต่อไป” (ในวันเดียวกันหรือวันรุ่งขึ้น) ประธานของเปเรซีเดียมก็จะประกาศรัฐบาลใหม่ตามที่สตาลินเสนอ คำประกาศจะได้รับการต้อนรับด้วยเสียงอโห่ร้องที่กระหึ่มกันแก่สตาลินจากพวกรัฐแทนที่คิดเล็กกกันไว้ ครั้นแล้วรัฐบาล “ใหม่” ของสตาลินก็ได้รับการลงคะแนนเสียงทั้งหมดและได้รับการยอมรับเป็นเอกฉันท์ ท่ามกลางเสียงปรบมือกึกก้องทวชนเป็นเสียงให้อวยชัยเป็นเกียรติแก่สตาลินผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานของคณะรัฐมนตรีแห่งสหภาพโซเวียต*

การตายปัจจุบันทันด่วนของสตาลินในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๓ ทำให้ผู้สืบตำแหน่งของเขาต้องเผชิญกับปัญหาอันคึกคักวิธการที่จะจัดตั้งรัฐบาล “ใหม่” เป็นครั้งแรกนับแต่ขาดเดนิสและสตาลินไป ระบบวิธีที่เป็นระเบียบแบบแผนพ่ายแพ้แก่ความปั่นป่วนวิฤตการณ์ จำเป็นต้องอาศัยระเบียบวิธีการรัฐธรรมนุญพิเศษซึ่งมีตั้งเดยวที่คู้กันคือรัฐประหาร กล่าวอีกนัยหนึ่งช่องว่างที่การตายของสตาลินก่อให้เกิดชนอาญกวมได้ก็แค่ภายนอกรัฐธรรมนุญเท่านั้น เพราะมันเป็นปัญหาของอำนาจไม่ใช่ของกฎหมาย ก่อนที่กระบวนการรัฐธรรมนุญอันเป็นระเบียบจะได้รับการปฏิบัติตามในระบบโซเวียต ปัญหาของการสืบตำแหน่งในพรรคจะต้องเป็นที่ตกลงกันเสียก่อน ในวันที่ ๗ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๓ กฤษฎีการ่วมพิเศษฉบับหนึ่งได้ถูกตราออกในนามของคณะกรรมการพรรค คณะรัฐมนตรีและเปเรซีเดียมของโซเวียตสูงสุด ซึ่งรวมเครื่องมือทุกอย่างที่มีอยู่อย่างหนักแหนดมของฐานะอันชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมายในระบบโซเวียต และรวมผู้แข่งอำนาจทั้งหมดเท่าที่จะทำได้

เปเรซีเดียมของโซเวียตสูงสุดออกรับประธานและเลขาธิการคนใหม่ (แม้รัฐธรรมนุญจะระบุว่าสมาชิกของเปเรซีเดียมอาจได้รับเลือกตั้งแต่โดยโซเวียตสูงสุดเท่านั้น) มาเดนกอฟได้รับเลื่อนฐานะขึ้นสู่ตำแหน่งนายก ๆ ที่ว่างลงของสตาลิน และสมาชิกคนอื่น ๆ ของโปลิตบูโรของพรรคได้รับแต่งตั้งเป็นรองประธานที่หนึ่ง รองประ-

* Karpinsky หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๑๒๓-๑๒๔

ชานและรัฐมนตรีธรรมดา หนังสือดำห้ต่อมาในวันที่ ๑๕ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๓ โซเวียต
สูงสุดในการประชุมอันรีบเร่งเป็นเวลา ๖๗ นาที ดงมคิอนุมติตั้งที่ได้จัดทำเสร็จตั้งไป
แล้ว และในลักษณะเช่นนี้ที่เศษหลงเหลือของระเบียบวิธีการรัฐธรรมนุญได้รับการส่งวน
รักษาไว้

บรรดารัฐบาล “ใหม่” ที่มีขึ้นหลังจากการดาออกของประธานเคยได้รับการ
การเสนอตั้งต้องครั้ง ครั้งแรกในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๕ เมื่อประธานคณะรัฐ-
มนตรีของสหภาพได้อ่านคำแถลงในนามของมาเดนกอฟต่อโซเวียตสูงสุดเมื่อ ๑๓.๐๐ น.
ซึ่งมาเดนกอฟยื่นใบดาออกโดยเหตุผลเกี่ยวกับขาดประสพการณ์และไร้สมรรถภาพทาง
บริหาร นายกฯแห่งสหภาพโซเวียตเสนอให้รับการดาออกซึ่งก็ได้รับอนุมัติเป็นเอกฉันท์
แล้วในช่วงเวลาไม่ถึงสิบนาทีก็เดือนประชุมไป ตอนเวลา ๑๖.๐๐ น. โซเวียตสูงสุดได้
ประชุมใหม่อีก และครุฑขอพผู้พูดคนแรกเสนอคองนิโคโด บุตกานิน ให้เป็นผู้สืบตำแหน่ง
ต่อจากมาเดนกอฟ หัวหน้าที่หลังจากเริ่มการประชุม บุตกานินก็ได้รับอนุมัติแต่งตั้งเป็น
ประธานคนใหม่เอกฉันท์ ในวันที่รุ่งขึ้น บุตกานินกล่าวสุนทรพจน์รับตำแหน่งและเสนอราย
นามคณะรัฐมนตรีของตน

การดาออกครั้งที่สองมีขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ เมื่อบุตกานินยื่นใบ
ดาออกซึ่งมีการยอมรับเป็นเอกฉันท์ ชื่อของครุฑขอพได้ถูกเสนอตั้งโดยจิมพดโวโร-
ซิดอฟประธานเปเรชเดียมของโซเวียตสูงสุด เดชานุกรรทหนึ่งได้รับอนุมัติตั้งเป็นนายกฯ
คนใหม่โดยเอกฉันท์ด้วยการแซ่ซ้องสนับสนุน จากนั้นรัฐบาล “ใหม่” ก็เข้ารับหน้าที่
ภายในไม่ถึง ๒๔ ชั่วโมงภายหลังโซเวียตสูงสุดเปิดประชุม

ความแม่นยำและรวดเร็วในการที่โซเวียตสูงสุดรับการดาออกและอนุมัติตั้ง
รัฐบาล “ใหม่” โดยมีได้มีการแจ้งให้รู้ล่วงหน้าหรือปรึกษาหารือกัน เป็นเครื่องแสดง
อย่างเพียงพอในตัวเองถึงลักษณะของความรับผิดชอบและการอยู่ภายใต้ของคณะรัฐ-
มนตรีต่อโซเวียตสูงสุด ไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงความราบรื่นของการเปลี่ยนมือเป็นเพียง

เครื่องสะท้อนข้อเท็จจริงที่ว่า บรรดาปัญหาทางฐานทั้งปวงถูกคัดค้านกันในโปติทบุโรของ
พรรค แต่จากนั้นจึงดำเนินเป็นทางการกันในที่ประชุมของโซเวียตสูงสุด ในแง่ของ
หลักการแท้ๆ ระเบียบวิธีการจะคล้ายกับลักษณะวิธีการที่รัฐบาลได้รับการเด็กโดยที่
ประชุม หรือคณะกรรมการบริหารของพรรคในประเทศประชาธิปไตยทั้งหลาย ซึ่งจาก
นั้นก็จะได้รับอนุมัติรับรองจากรัฐสภา ทั้งนี้โดยมีข้อยกเว้นสำคัญยิ่งยู่ที่ว่าโปติทบุโรของ
พรรคเป็น “ที่ประชุมพรรค” อันเดียวเท่านั้นที่ยอมรับได้ในระบบโซเวียตดังที่เราได้เห็น
มาแล้ว

๙. ลัทธิภาพโซเวียตวันนี้...และวันหน้า

แม้ว่าระบบโซเวียตเดี่ยวนั้นมีอายุเกือบครึ่งศตวรรษ แต่ความพยายามใด ๆ ที่จะกำหนดลักษณะอธิบายให้แน่ชัดก็คงยังถึงกาลอันควรอยู่ ดังคนโซเวียตอยู่ภายใต้กระบวนการต่อเนื่องของเหตุผันผวนทางสังคมและการเมือง ซึ่งถูกบงการมาจากเบื้องบน ในขณะที่พยายามให้บรรลุเป้าหมายอุดมการณ์ของผู้นำพรรค ดังคนโซเวียตทุกวันนี้ยังคงเป็นระเบียบสังคมที่ยังไม่จบสิ้น จากแง่ของผู้นำพรรค ดังคนโซเวียตปัจจุบันเป็นเพียงอีกสถานะหนึ่งบนสายทางไปสู่ระบบคอมมิวนิสต์ การเปลี่ยนแปลงได้ว่าจะสำคัญหรือย่อย จะยังคงริเริ่มมาจากเบื้องบนอยู่ตามความจำเป็นของสมัย แม้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ จะยังคงเป็นเครื่องแสดงถึงจุดย่ำระหว่างข้อจำเป็นของอุดมการณ์และการต่อต้านของพลังภายใน และภายนอกต่อการเปลี่ยนแปลง

ในวิวัฒนาการของสังคมโซเวียต กลุ่มชนสำคัญที่มีผลประโยชน์ต้องการหยุดยั้งการแปรเปลี่ยนทางสังคมได้เกิดขึ้นมาเรื่อย ๆ และภาวะการณ์ปัจจุบันก็ไม่ต่างอะไรกันนอกจากวาระการถกเถียงกันซึ่งทุกวันนี้มีผลประโยชน์พัวพันอยู่กับการรักษาสถานะเดิมที่เป็นอยู่นั้นมีลักษณะแตกต่างกันมากขึ้น มีอิทธิพลและฝังรากลึกลงกว่าในระลอกก่อน ๆ อย่างไรก็ดี คงจะเป็นการผิดพลาดที่จะถือเอาว่ากลุ่มชนเหล่านี้จะต้องทำได้สำเร็จมากกว่าในการหยุดยั้งการแปรเปลี่ยนทางสังคมต่อไป อุปสรรคที่ขัดขวางภายนอกในรูปของผลประโยชน์ที่เห็นแตกต่างกันจากรัฐคอมมิวนิสต์ต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งจีน และการต่อต้านอันดำริ้จผลของโลกฝ่ายไม่ใช่คอมมิวนิสต์ต่อการขยายตัวของเขตอิทธิพลคอมมิวนิสต์ เหล่านี้ทางเป็นไปได้เช่นเดียวกับพลังภายในที่จะบังคับให้มีการวางรูปแบบเป้าหมายอุดมการณ์ของสังคมโซเวียตเสียใหม่ ด้วยเหตุนี้ สังคมโซเวียตจึงยังคงอยู่ในสภาพของการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงไป

ลักษณะบางอย่างของระบบโซเวียตได้เข้าถึงชนถาวรเพราะตนเองไม่แต่เพียง
ความต้องการของอุดมการณ์เท่านั้น แต่ยังได้รับการยอมรับของประชาชนอย่างแท้จริง
ด้วย กล่าวคือ กรรมสิทธิ์ของส่วนรวมในเครื่องมือผลิต ทรัพยากรธรรมชาติและสถาบัน
การเงินกับการควบคุมของรัฐในการคมนาคม ข้าราชการ อนามัย การศึกษา สวัสดิการ
และวัฒนธรรมเป็นตัวอย่างต้องประการ ตรงกันข้าม ระบบนาวิกโยธินดูเหมือนจะเป็นที่ชิงชัง
กันทั่วไป และเป็นภาระอันไม่พึงประสงค์ต่อเกษตรกรและชาวนา ระบบพรรคเดียว
ประสพกับการยอมรับกว้างขวาง แม้ว่าประชาชนคงจะอยากให้อัตนชนในการเสนอ
ตัวบุคคลและการเลือกตั้ง และต้องการให้ ได้มีผู้สมัครมากกว่าหนึ่งคนเสนอตัวสำหรับ
ตำแหน่งทางการเมือง อาจเป็นที่ตั้งเกิดอีกด้วยว่ามีบางสัญชาติ เฉพาะอย่างยิ่งประเทศ
แถบบอลติกทั้งสามคงจะต้องการอยู่นอกประชาคมโซเวียตโดยสิ้นเชิง และความตึงเครียด
จะคงเกิดขึ้นต่อไปจากความล้มเหลวของคอมมิวนิสต์ในการ ออม ขอม ข้อขัดแย้ง ให้หมด
สิ้นไประหว่างศักดิ์ศรีของชาติกับความรักชาติของโซเวียตระหว่างความภาคภูมิใจของชาติ
ท้องถิ่นกับชาตินิยมของรัสเซียใหญ่

ปัญหาข้างหน้า

ปัญหาหมิ่นเหม่ของระบบโซเวียตจึงสืบเนื่องมาจากความล้มเหลวของสถาน
การณ์เป็นจริงทางสังคมที่ไม่เข้ากับเป้าหมายอุดมการณ์อันพึงประสงค์ซึ่งสัญญาและอ้าง
กันไว้ (ประชาธิปไตย เสรีภาพ ฯลฯ) และสืบเนื่องมาจากความพยายามของรัฐในอัน
ที่จะบังคับกำหนดเป้าหมายอุดมการณ์อันไม่เป็นที่ต้องการ (เป็นต้นว่า เกษตรกรรมแบบ
รวม) หรือในอันที่จะแปรเปลี่ยนสถาบันและกรรมวิธีที่เป็นอยู่ซึ่งเป็นที่ยอมรับให้เข้าสู่
แบบแผนอันไม่เป็นที่ยอมรับกัน ปัญหาหมิ่นเหม่เหล่านี้อาจแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท
ทั่วไป คือ (๑) ปัญหาอันเกิดจากความจำเป็นที่จะบิดเบือนหรือหาเหตุผลสนับสนุนคุณภาพ
การณ์ที่เป็นจริง (การบิดเบือนอุดมการณ์ หรือความคิดอ่านผิด ๆ) (๒) ปัญหาถูกต้อง

ตามกฎหมายแก่การเปลี่ยนมืออำนาจ (๓) ปัญหาของคุณภาพทางสังคมและเด็ดยภาพ (๔) ปัญหาอันเกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและผดิดกรรม ยังมีปัญหา มูลฐานรวมอยู่อีกอันเกิดจากการขัดแย้งระหว่างความต้องการในด้านเด็ดยภาพภายใน และเป้าหมายอุดมการณ์ของนโยบายต่างประเทศ

ข้อบิคเบือนทางอุดมการณ์

ระบบโซเวียตยังคงถูกเกาะกินอยู่ด้วยความยุ่งยากของสิ่งที่เราอาจเรียกว่า นึกคิดดวง อันสืบเนื่องมาจากข้อบิคเบือนทางอุดมการณ์ในสภาพการณ์ที่เป็นจริง ใน บรรดาปัญหาเหล่านี้หลายเรื่องคูปัญหาเฉพาะของพวกเขา แต่ทั้งหมดก็มีความสำคัญ ยิ่งยวดในสังคมซึ่งอุดมการณ์ที่แสดงออกอย่างมีระเบียบแบบแผนได้รับการเกดิดทุนเป็นทางการ ในบางกรณีพวกเขาและราชฎวโซเวียตจะเชื่อหลายสิ่งหลายอย่างที่เป็นเท็จจริงว่าเป็นความจริง และข้อนี้เป็ผลให้เกิดภาวะที่เรียกกันว่า “ความด้าหนักดวง” อันเป็นความหลงผิดซึ่งกินสังคมทั้งหมด แต่เป็นสิ่งที่สังคมโซเวียตถูกโค่นเป็นพิเศษ

สังคมโซเวียตมีคำอธิบายว่าเป็น “เสรี” “ประชาธิปไตย” และปราศจากความเป็นศัตรูระหว่างชนชั้น ทั้งที่ไม่เป็นจริงเช่นนั้นเลยแน่ ๆ มีการยืนยันว่าพรรคคอมมิวนิสต์เป็นตัวแทนศูนย์รวมเจตจำนงของชนชั้นทงปวงซึ่งมีผลประโยชน์เป็นอันหนึ่งอันเดียวและกลมกลืนกัน ทั้งที่โดยแท้จริงแล้วพวกเขากลุ่มสังคมโซเวียตมองเห็นผลประโยชน์ของพวกเขาคนแตกต่างกัน และพรรคคอมมิวนิสต์แสดงเจตจำนงของชนชั้นปกครองมากกว่าของบรรดาชนชั้นสังคมทั้งหมด การกำหนดนโยบายความประพฤติทางสังคมตามความเชื่อซึ่งฝักฝักกับสภาพความเป็นจริงเป็นผลให้เกิดความนึกคิดอันบิคเบือนเกี่ยวกับปัญหาและสถานการณ์ และก่อให้เกิดทางคิดแก้และการสนองตอบที่ผิดแนวหรือไม่ถูกต้อง บรรดาปัญหาซึ่งโดยแท้จริงมีอยู่จึงคงอยู่โดยมองไม่เห็นกันและไม่มีการแก้ไข ส่วนปัญหาที่ไม่ได้อยู่กับคุณันว่าเป็นของจริงและหาทางแก้ไขกันอย่งผิด ๆ

ฐานะความชอบธรรมและการสืบอำนาจ

ปัญหาเรื่อรังและยังซับซ้อนไม่แตกในระบบโซเวียตเป็นปัญหาของการจัดสถาบัน และการสร้างฐานะชอบธรรมสำหรับอำนาจการเมืองโดยทฤษฎี ปัญหาไม่มีอยู่แต่ใน ทัศนคติทางการบรรดาผู้นำและราษฎรโซเวียตจะต้องประพาศเด็มนกว่าปัญหาไม่มีอยู่ ใน ทางทฤษฎีอำนาจอยู่ที่พรรคและแต่มอบต่อไปยังองค์กรศูนย์กลางของพรรค ซึ่งใช้ อำนาจนี้ในฐานะร่วมหรือสถาบัน ไม่ใช่ทางส่วนตัว อย่างไรก็ตามอำนาจไม่อาจใช้ได้โดย ไม่มีบุคคล แต่จะต้องมีบุคคลครองและใช้ซึ่งอาจเป็นสมาชิกขององค์กรหรือของกลุ่ม ต่าง ๆ

ในเวลาหนึ่ง ๆ ในระบบโซเวียต ตำแหน่งแห่งที่ทางสถาบันของอำนาจอาจ กำหนดอธิบายได้ แต่บุคคลที่กุมบังเหียนอำนาจไม่อาจบอกได้เช่นนั้น เพราะฉะนั้น ระหว่างที่ตัดสินใจมีชีวิตอยู่ อำนาจในทางทฤษฎีอยู่ที่โปลิตบูโรของพรรคแต่โดยแท้จริงอยู่ที่ ที่ตัดสินใจในฐานะส่วนบุคคล เมื่อตัดสินใจตาย ในทางทฤษฎีไม่มีช่องว่างของอำนาจอยู่ เพราะโปลิตบูโรในฐานะองค์กรยังคงทำหน้าที่อยู่ต่อไป โดยแท้จริงช่องว่างแน่ชัดเกิดขึ้น เพราะว่าไม่มีกระบวนการอันเป็นระเบียบที่คิดใช้ขึ้นสำหรับเปลี่ยนมืออำนาจกัน อุดม การณ์ทางการปฏิบัติไม่ยอมรับรู้ในการที่มีปัญหาเช่นนี้อยู่ โดยที่ขาดระเบียบวิธีการสืบ ทอดอำนาจตามกฎหมายหรือที่กำหนดกันไว้ก่อน ปัญหาจึงถูกตกลงกันอย่างไม่เป็นทาง การด้วยการต่อสู้ซึ่งความเป็นใหญ่ในหมู่บุคคล พวกฟ้องและกลุ่มต่าง ๆ แม้ว่าการมีการ ต่อสู้เช่นนี้จะถูกปฏิบัติอยู่ครั้งแล้วครั้งเล่าก็ตาม ส่วนประกอบขององค์กรต่าง ๆ ของพรรคและของรัฐเปลี่ยนไปตามแต่ระช่วงของการต่อสู้ แต่ไม่มียอมรับรู้เป็นทาง การถึงการเปลี่ยนมืออำนาจจริง ๆ ในโครงสร้างอำนาจของพรรค เพราะว่าในทาง ทฤษฎีอำนาจของพรรคตกอยู่ที่บรรดาองค์กรส่วนกลางของพรรคเดิม

แม้ว่ากฎกติกาบางอย่างที่มิได้ครานชนใจดูเหมือนจะเกิดขึ้นมาเกี่ยวกับการ ต่อสู้ซึ่งอำนาจ แต่สิ่งเหล่านี้มิได้รับการรับรองเป็นทางการและทั้งมิได้แสดงออกอย่าง ใจแจ้ง ช่องว่างอันตรายจะคงมีอยู่ต่อไปในระดับยอดของระบบโซเวียต เว้นเสียแต่จะได้ มีระบบอันเป็นแบบแผนขึ้นใช้สำหรับการเปลี่ยนมืออำนาจกัน

อีกปัญหาหนึ่งที่เกี่ยวโยงใกล้ชิดในเรื่องอำนาจก็คือฐานะดมพันธ์แห่งชาติระหว่างพรรคกับรัฐ นี่ก็อีกเหมือนกัน ในทางทฤษฎีถือว่าไม่มีปัญหาอยู่ คือถือว่าพรรคคิดวางนโยบายและถ่ายทอดไปยังรัฐเพื่อทำการบริหารและปฏิบัติตามในฐานะเป็นกฎหมายอย่างไรก็ดีโดยแท้จริงแล้วความตึงเครียดปรากฏอยู่ระหว่างทั้งสอง ไม่เพียงเพราะว่าการแบ่งหน้าที่เช่นนั้นเป็นไปได้ที่จะรักษาให้คงไว้ได้จริง ๆ แต่เพราะว่าแต่ละฝ่ายก็กลายเป็นเครื่องมืออำนาจของคนที่ควบคุมงานด้วยอย่างหนึ่งไม่พ้น ในทางปฏิบัติความตึงเครียดนี้จะจัดการลงไปที่คือเมื่อถึงขั้นที่จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของศูนย์อำนาจเดียวกันซึ่งโดยปกติคิดท่อนให้เห็นจากการรวมตำแหน่งสูงสุดในรัฐบาลกับตำแหน่งสูงสุดในพรรคให้อยู่กับบุคคลคนเดียว ดังนั้นเช่นเดียวกับที่เดนิสกระทำตลอดชีวิตของเขาและสตาตินจากปี ค.ศ. ๑๙๔๑ ถึง ๑๙๕๓ ครูดซอฟจึงได้ครองตำแหน่งหัวหน้าพรรคและนายกรัฐมนตรีของรัฐบาลตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ตราบเท่าที่ปัญหาของอำนาจและการตีตำแหน่งยังไม่ได้จัดการกันตามรูปความเป็นจริงแทนที่จะเป็นไปตามรูปบิดเบือนทางอุดมการณ์แล้วใช้ระบบโซเวียตก็จะต้องยังคงถูกคุกคามด้วยความฉันทนอดอนแคลนในระดับยอดของอำนาจอยู่ต่อไป และการตีอำนาจแต่ละครั้งก็จะมีช่องทางแห่งความหายนะแฝงอยู่ด้วย

การจักระดับชั้นสังคมและพรรค

พรรคคอมมิวนิสต์กำลังแปรเปลี่ยนขนเร็ว ๆ ให้เข้าสู่เวทีซึ่งบรรดาชนชั้นนำโซเวียตต่างแสดงข้อเรียกร้องต้องการต่อกัน ต่างแสดงผลประโยชน์เฉพาะของคนออกและพยายามบังคับใช้ความต้องการของตนให้เป็นเจตจำนงอันหนึ่งอันเดียวของสังคมทั้งหมดเห็นได้จะผ่อนคลายเรื่องตึงเครียดอันหนึ่งไม่พ้นดังได้ อย่างไรก็ตามระหว่างความต้องการของกลุ่มอภิสิทธิ์ คือปัญญาชนโซเวียตในอันที่จะสงวนรักษาสถานะพิเศษของตนกับความจำเป็นทางอุดมการณ์ของสังคมอันปราศจากชนชั้นซึ่งพวกผู้นำพรรคผูกพันอยู่ แม้โดยทฤษฎีพวกปัญญาชนในฐานะกลุ่มชนหนึ่งจะผูกพันต่อสังคมปราศจากชนชั้นแต่โดยแท้จริงแล้ว เฉพาะพวกกติกะของพรรคเท่านั้นที่ปรากฏมีความสนใจยิ่งในสิ่งนี้ หน้าที่ ๆ ของกติกะพรรคมีอยู่เพื่อสงวนรักษาความบริสุทธิ์ และบูรณภาพของดัททิกคอมมิวนิสต์

นอกจากอำนาจการเมืองของกบฏไพร่ก็ไม่มีท่าว่าจะถูกบั่นทอนไป เพราะการปฏิบัติให้ดูลงไปตามหลักการเสมอภาคนิยมของคอมมิวนิสต์ ตรงกันข้าม อำนาจกบฏไพร่รคบางที่จะกลับได้รับการส่งเสริมขึ้นเพราะการปฏิรูประบบเสมอภาคนิยมมีความโน้มเอียงที่จะบั่นทอนฐานะของกลุ่มอภิสิทธิ์ชนที่มีใช้ดำรงชีวิต

ตามลัทธิโซเวียต พวกปัญญาชนจะต้องยุบตัวเข้ากับสังคมทั้งหมด เพราะฉะนั้นความคิดของการยอมรับให้มั่งคั่งต่าง ๆ กันภายในปัญญาชน (แม้ว่าจะมีอยู่จริง ๆ ก็ตาม) จึงเป็นการขัดอย่างโจ่งแจ้งต่อคติมากซิสต์—เดนิสต์ แต่โดยที่ความเป็นไปในอนาคตของคอมมิวนิสต์จะถูกกำหนดขึ้นโดยความผูกพันทางอุดมการณ์ ของพรรคและทัศนคติของกลุ่มสังคมต่าง ๆ การศึกษาถึงโครงสร้างสังคมและการจัดระดับชั้นสังคมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทีเดียว ไม่มีปัญหาอะไรเลยนอกจากว่ากลุ่มชนชั้นนำทั้งหลายซึ่งปรากฏรูปโฉมขึ้นภายในปัญญาชนโซเวียตโดยทั่วไป มีผลประโยชน์พัวพันอยู่กับการส่งจรรักษ์าระเบียบบังคับโดยพฤตินัยที่เป็นอยู่ในสหภาพโซเวียตทุกวันนี้ ให้คงอยู่ ผู้คนเหล่านี้ไม่ต้องทำอะไรมากไปกว่าที่จะได้รับการรับรองเป็นทางการประกันสถานะเดิมไว้ แม้กลุ่มผลประโยชน์กึ่งอิสระจะทั่วจำนวนชนภายในปัญญาชน แต่ก็ได้มีการรับรองได้ว่าในทางกฎหมายหรือในทางอุดมการณ์ และเพราะฉะนั้น หลักเดิมที่ว่าดังเหล่านี้ไม่มีตัวคนอยู่จึงต้องส่งจรรักษ์กันไว้ เฉพาะปัญญาชนโดยส่วนรวมเท่านั้นได้รับการยอมรับในทางอุดมการณ์ว่าเป็นชนระดับหนึ่งของชนชั้นคนงาน ดังนั้น การกระทบกระทั่งและการขัดแย้งอันมีอยู่เป็นประจำระหว่างกลุ่มสังคมระดับสูง ในปัญญาชนกับกบฏไพร่ของพรรคจึงคงจะเป็นปกติธรรมดาในสังคมโซเวียตต่อไปอีก บรรดาผู้นำของพรรคจะพยายามบั่นทอนผลประโยชน์พัวพันของพวกปัญญาชน ส่วนพวกปัญญาชนก็จะพยายามยกฐานะทางสังคมของตนไม่ด้วยการปฏิรูปทางรัฐธรรมนูญก็ด้วยการยึดปรการอำนาจการเมืองเอง คือฐานะความเป็นผู้นำของพรรค

ระบอบโซเวียตยอมรับโดยแจ่มชัดถึงการที่มีเรื่องดังเคียวอยู่ระหว่างความต้องการของชนชั้นนำทางสังคมที่จะรักษาอภิสิทธิ์ของตน กับความจำเป็นทาง

อุดมการณ์ของสังคมนิยมปราศจากชนชั้น กุญแจทางอุดมการณ์ไขไปสู่ทางแก้ปัญหา
หมิ่นเหม่งก่อกองกระดัดผลิตภาพให้ได้ถึงจุดที่ต้นของความต้องการทางสังคมนิยมทั้งหมด ซึ่งก็
จะได้ทำให้หมัดต้นความจำเป็นที่จะต้องจัดอันดับก่อนหลังในการจัดสรรผลตอบแทนไปด้วย
โดยอัตโนมัติ ตามทัศนะของชาวโซเวียต การแปรเปลี่ยนทางเศรษฐกิจของสังคมนิยมจะ
ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิทยาของคน เพื่อว่า “จะได้กลายเป็นนิสัยต้องการ
ทำงานให้ดีที่สุดตามความสามารถของคน ไม่เพียงเพราะเป็นหน้าที่เท่านั้น หากเพราะ
แรงกระตุ้นภายในด้วย” และแล้วปัจจัยจำเป็นทั้งในทางวัตถุและจิตใจสำหรับสังคมนิยมปราศ
จากชนชั้นก็จะในศัพท์แสงของโซเวียต นี้หมายความว่าข้อแตกต่างระหว่างแรงงานทาง
กำลังกายกับสมองและระหว่างชีวิตในชนบทกับในเมืองจะต้องถูกขจัดให้หมดสิ้นไป เพื่อ
ว่า “กิจการงานของคนงานทั้งปวงของสังคมนิยมมิวนิสต์จะเป็นการผสมผสานของงานทาง
กำลังกายและสมอง”

เพราะฉะนั้น จึงอาจถือเอาได้อย่างปลอดภัยว่าข้อแตกต่างและถักถักทาง
สังคมนิยมที่อยู่ในเรื่องผลตอบแทนและสถานะจะคงอยู่ต่อไปอีก และพวกอภิสิทธิ์ชนนั้นน่าจะ
พยายามสงวนรักษาอภิสิทธิ์ของตนไว้ แต่ก็อาจคาดหวังได้เหมือนกันว่าระบอบโซเวียต
จะให้มาตรการบางครั้งบางคราวที่จะจำกัดทางโน้มเอียงเหล่านี้ เพื่อว่าการเคลื่อนย้ายฐานะ
ทางสังคมนิยมในสังคมนิยมโซเวียตจะคงเป็นไปได้อย่างสูง พวกปัญญาชนจะยังคงขยายจำนวน
และอาชีพชน รู้จักไม่น่าเป็นไปได้เลยว่าอภิสิทธิ์ชนนั้นน่าจะสูญสลายไปโดยสมัครใจใน
สังคมนิยมโซเวียต แต่กระนั้นเป้าหมายบนปลายกอดังนั้นนั่นเอง ผู้รู้หนังสือเขียนไว้ว่า “ด้วย
ชัยชนะของลัทธิคอมมิวนิสต์จะไม่มีปัญญาชนในฐานะเป็นอีกระดับชนหนึ่งต่างหากทาง
สังคมนิยม”

ยกมาตรฐานการครองชีพ

การยกมาตรฐานการครองชีพ ในสหภาพโซเวียตมีความสำคัญทางอุดม
การณ์อย่างยิ่ง เพราะสังคมนิยมมิวนิสต์ต้องการระบบเศรษฐกิจแบบเห็ดเห็ดเพื่อให้เกิด
รากฐานทางวัตถุสำหรับการแปรเปลี่ยนด้านจิตวิทยาและจิตใจของคน อย่างไรก็ตามก็ดี ความ
พยายามใหญ่หลวงที่ทุ่มเทไปในการเสริมสร้างพลังผลิตของประเทศมิได้มุ่งให้ทั้งหมดในการ

ยกมาตรฐานการครองชีพ เพราะวาระบอบโซเวียตยังคงมุ่งที่จะเสริมอำนาจทางการทหารของโซเวียต และตั้งเสริมเป้าหมายอุดมการณ์ของลัทธิคอมมิวนิสต์ทั่วโลก ด้วยเหตุนี้ ความพยายามทางเศรษฐกิจใหญ่ ๆ ของโซเวียตจึงมุ่งไปในเส้นทางด้วยกันซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดการขัดแย้งบางส่วน เนื่องจากเศรษฐกิจของโซเวียตไม่สามารถสนองความต้องการหมดทั้งเส้นทางในเวลาเดียวกันได้ ทางทั้งสามได้แก่ (๑) อุตสาหกรรมหนัก เป้าหมายคือขังรักษาการเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมในอัตราสูงเพื่อจุดประสงค์ในแง่เกียรติภูมิและให้บรรลุจุดมุ่งหมายในนโยบายต่างประเทศ (๒) อำนาจทางทหารก็เช่นเดียวกันเพื่อจุดประสงค์ในแง่เกียรติภูมิ ตลอดจนความมั่นคงของชาติ และเพื่อตั้งเสริมจุดมุ่งหมายทางอุดมการณ์ส่วนหนึ่งโดยความช่วยเหลือทางทหารแก่ประเทศต่างๆ และ (๓) ดินค้าอุปโภคบริโภค และการผลิตอาหาร

ผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคถูกจัดให้อยู่ในอันดับความสำคัญสุดเสื่อมมาในสหภาพโซเวียต เฉพาะอย่างยิ่งในด้านเกษตร และความตั้งเครียดรากฐานอย่างหนึ่งของสังคมโซเวียตปัจจุบัน ดับเนื่องมาจากความต้องการของประชาชนที่จะได้มีการปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของตนอย่างรวดเร็วซึ่งตรงกันข้ามกับความตึงตัวของรัฐบาลที่จะให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรมหนักและอำนาจทางทหาร นับตั้งแต่สถาปนาถึงแก่กรรมได้มีการให้ความใส่ใจมากขึ้นกับการยกมาตรฐานการครองชีพซึ่งได้ก้าวหน้าไปมาก แต่นี้ก็ไต่แต่ไปกระตุ้นมากกว่าสนองความอยากของประชาชนจริง ๆ ยิ่งกว่านั้นประชาชนรัสเซียเคยอนเกิดตำหนิมากจนว่ามาตรฐานการครองชีพยังอาจสูงขึ้นอีกได้ ถ้าหากลดความพยายามและการลงทุนลงไปในการผลิตด้านอุตสาหกรรมหนักและจรวด

ผลิตภัณฑ์ด้านเกษตรเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหลังการเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมเสื่อมมา ในขณะที่เป้าหมายทางอุตสาหกรรมบรรลุถึงตลอดมาและบางครั้งก็สูงเกินกว่า แต่ผลิตภัณฑ์ด้านเกษตรกลับตกต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้เกือบเสมอ นี้ก่อให้เกิดภาวะไม่สมดุลร้ายแรงขึ้นในเศรษฐกิจของโซเวียต และแม้ประชาชนโซเวียตจะไม่ถึงกับขาด

อาหาร หรือตกอยู่ในสภาพมีอาหารแคบพอประทังชีวิตก็ตาม แต่เศรษฐกิจของโซเวียต
ด้านเกษตรยังคงอยู่ในสภาพอ่อนแอซึ่งอาจทะลายลงได้ในยามวิกฤตร้ายแรง

ความเสื่อมประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์เกษตรในสหภาพโซเวียตสืบเนื่องมา
จากสองแหล่งด้วยกัน คือ (๑) การให้ความสำคัญต่ำแก่เกษตรกรรมในแง่ของการลง
ทุนและความพยายาม (๒) ระบบนารวมจริงอยู่ผลิตภัณฑ์อาหาร อาจเพิ่มขึ้นได้อย่าง
มากถ้าหากรัฐปล่อยทรัพยากรให้หลังไหลไปในด้านมากขึ้น แต่ทั้งนี้จะเป็นผลกระทบ
อุตสาหกรรมหนักและการสร้างอาวุธยุทธภัณฑ์ ในต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๒ คุรุสชอฟได้แย้ง
ทางเด็กน้อยอย่างเปิดเผยโดยสนับสนุนการขึ้นราคานอศัตว์และผลิตภัณฑ์อาหารราวร้อยละ
๒๕-๓๐ เพื่อเป็นเครื่องจูงใจพวกชาวนาให้ทำการผลิตมาก ๆ ขึ้นแตกเปลี่ยนกับผล
กำไรที่สูงขึ้น * แต่นักเพียงช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของชาวนาชนชั้นบางเด็กน้อย
โดยเป็นผลกระทบต่อมาตรฐานการครองชีพในเมือง และไม่อาจถือได้ว่าเป็นทางแก้ที่
บังเกิดผลจริงจัง

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของเกษตรกรรมโซเวียตยังอาจเป็นผลทำให้เกิด
ผลิตภัณฑ์อาหารมากขึ้น แต่ก็จะเป็นผลกระทบต่อการแบ่งสรรรายได้ใหม่ระหว่างเมือง
กับชนบทที่เหมือนกัน สิ่งจูงใจให้ทำการผลิตมากขึ้นภายในระบบนารวมก็ได้อันพอถึงจุด
สูงสุดของมันแล้ว และระบบโซเวียตเดี่ยวกำลังเผชิญกับการตัดสินใจครั้งใหญ่ที่จะ
ยอมให้เกษตรกรรมชะงักงันหรือว่าจะกระตุ้นส่งเสริมให้เจริญเติบโตต่อไปโดยลงทุนให้
มากขึ้น อันเป็นการลดหย่อนในด้านอุตสาหกรรมและการสร้างอาวุธยุทธโธปกรณ์ลงไป
หรือว่าจะแก้ไขระบบนารวมขึ้นราคามาตรฐานเพื่อให้ชาวนาได้รับสิ่งจูงใจให้พยายามผลิต
มากขึ้น

ความผันผวนหนักอย่างหนึ่งของระบบโซเวียต คือ ความเห็นอกเห็นใจมากมาย
ระหว่างมาตรฐานการครองชีพในทางวัตถุที่ต่ำ กับระดับวัฒนธรรมและการศึกษาที่สูง

* ในที่ประชุมคณะกรรมการกลางเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๒ คุรุสชอฟประกาศเพิ่มการลงทุนด้าน
เกษตรขึ้นร้อยละ ๓๐ ของปี ค.ศ. ๑๙๖๒

ความไม่ได้ดีดังว่เช่นนี้ก่อให้เกิดการตั้งเครียดทางจิตวิทยา ซึ่งไม่อาจจะคงทนอยู่ได้เป็น
เวลานาน ๆ เมื่อพบปัญหาชนเกิดด้าหนักชนอย่างแรงกล้าเกี่ยวกับความไม่สมดุลย์และ
ตักถันของระบบโซเวียตเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อได้รู้ถึงว่าคนประเภทดังคมเดียวกับคน ใน
ดังคมอุตสาหกรรมอื่น ๆ ดำรงชีวิตกันอย่างไรแล้ว คนพวกนี้ก็อาจคิดโนแ่งของทางแก้
ไขออกนอกกรอบลัทธิของทางการก็ได้ เฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากการปฏิบัติตามเป้าหมาย
ของลัทธิคือไปจะบังเกิดผลร้ายต่อฐานะของคนในดังคม ขณะนี้ก็มีสัญญาต่าง ๆ ที่
แสดงแล้วว่าชนชนนำที่มีการศึกษาสูงเกินไปจะมีความ โนม์เอียงน้อยลงต่อการยอมรับเป้า
หมายอุดมการณ์ของระบอบ และจะยิ่งจใจน้อยลงต่อการยอมรับบรรดาเหตุผลอ้างอิง
และคำอธิบายอันมีฉลาดคาดแหตม ซึ่งใช้อ้างสนับสนุนนโยบายและภาวะที่เป็นอยู่ แม้ว่าดัง
พอใจโดยทั่วไปจะมีน้ำหนักว่าดังตั้งเครียดในดังคมโซเวียตและแม้การเปลี่ยนแปลงรุนแรง
ภายในเป็นปฏิบักษ์ต่อระบอบไม่น่าจะเว้นไปได้ก็ตาม แต่หนทางที่อาจเกิดการปฏิวัติ
เจียบอนจะแปรรูปเป้าหมายทั้งภายนอกและภายในของระบบโซเวียตไปในทางที่มีเสถียร
ภาพดังคมมากขึ้น มีเสถียรภาพมากขึ้น และให้ความใ้ใจมากขึ้นกับปัญหาจริง ๆ และ
ในด้านวัตถุ (ยิ่งกว่าด้านอุดมการณ์) ก็เป็นทางหนึ่งทีอาจเกิดขึ้นได้จริง ๆ

บรรณานุกรม

๑ บทที่ 1

- Berdyayev, Nicolas, *The Origins of Russian Communism* (London: Geoffrey Bles, 1948).
- , *The Russian Idea* (New York: Macmillan, 1948).
- Black, C. E., ed., *The Transformation of Russian Society: Aspects of Social Change since 1861* (Cambridge: Harvard University Press, 1960).
- Carr, E. H., *A History of Soviet Russia: The Bolshevik Revolution, 1917–1923*, 3 vols. (New York: Macmillan, 1951, 1953).
- Chamberlin, W. H., *The Russian Revolution, 1917–1921*, 2 vols. (New York: Macmillan, 1935).
- Florinsky, M. T., *Russia: A History and an Interpretation*. (New York: Macmillan, 1953).
- Karpovich, M., *Imperial Russia, 1801–1917* (New York: Macmillan, 1932).
- Kennan, G. F., *Russia Leaves the War: Soviet American Relations, 1917–1920* (Princeton: Princeton University Press, 1956).
- Maynard, John, *Russia in Flux* (New York: Macmillan, 1948).
- Pares, Sir Bernard, *A History of Russia*, 5th ed. (New York: Knopf, 1947).
- Pipes, R., *The Formation of the Soviet Union* (Cambridge: Harvard University Press, 1954).
- Schuman, F. L., *Russia since 1917* (New York: Knopf, 1957).
- Seton-Watson, Hugh, *The Decline of Imperial Russia* (New York: Praeger, 1952).

- Sukhanov, N. N., *The Russian Revolution, 1917: A Personal Record* (New York: Oxford University Press, 1955).
- Trotsky, Leon, *The History of the Russian Revolution*, 3 vols. (New York: Simon and Schuster, 1936).

๑ บทที่ 2

- Balzak, S. S., V. F. Vasyutin, and Y. G. Feigin, *Economic Geography of the U.S.S.R.* (New York: Macmillan, 1949).
- Barghoorn, F. C., *Soviet Russian Nationalism* (New York: Oxford University Press, 1956).
- Bereday, G. Z. F., and J. Pennar (eds.), *The Politics of Soviet Education* (New York: Praeger, 1960).
- Campbell, R., *Soviet Economic Power* (Boston: Houghton Mifflin, 1960).
- Comparisons of the United States and Soviet Economics*, Parts 1-3 (Washington, D.C.: Government Printing Office, 1959).
- Counts, G. S., and N. Lodge, *The Country of the Blind* (Boston: Houghton Mifflin, 1949).
- DeWitt, N., *Soviet Professional Manpower* (Washington, D. C. : Government Printing Office, 1955).
- Education in the U.S.S.R.* (Washington, D.C.: Government Printing Office, 1957).
- Inkeles, A., *Public Opinion in Soviet Russia* (Cambridge: Harvard University Press, 1949).
- Jorre, G., *The Soviet Union, the Land and its People* (London: Longmans, Green, 1950).

Kolarz, W., *Russia and Her Colonies* (New York: Praeger, 1952).
 Nove, Alec, *The Soviet Economy* (New York: Praeger, 1961).
 Schwartz, H., *Russia's Soviet Economy*, 2nd ed. (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1954).
 Shabad, T., *Geography of the U.S.S.R.* (New York: Macmillan, 1951).

▲ பற்ற 3

Aspaturian, V. V., "The Contemporary Doctrine of the Soviet State and its Philosophical Foundations," *American Political Science Review* (December, 1954).
 Daniels, R. W. (ed.) *A Documentary History of Communism* (New York: Random House, 1960).
 Grulioiw, Leon (ed.), *Current Soviet Policies*, I, II, III, IV (New York: Praeger, 1953, 1957, 1960, 1962).
 Haimson, L. H., *The Russian Marxists and the Origins of Bolshevism* (Cambridge: Harvard University Press, 1955).
 Hook, Sidney, *From Hegel to Marx* (New York: The Humanities Press, 1950).
 Hunt, R. N. C., *The Theory and Practice of Communism*, 5th ed. (New York: Macmillan 1957).
 Leites, N., *A Study of Bolshevism* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1953).
 Marcuse, H., *Soviet Marxism* (New York: Columbia University Press, 1958).
 Meyer, Alfred G., *Leninism* (Cambridge: Harvard University Press, 1957).
 ———, *Marxism: The Unity of Theory and Practice* (Cambridge: Harvard University Press, 1954).

Plamenatz, J., *German Marxism and Russian Communism* (London: Longmans, Green, 1954).
 Simmons, E., *Continuity and Change in Russian and Soviet Thought* (Cambridge: Harvard University Press, 1955).
 Wilson, E., *To the Finland Station* (New York: Harcourt, Brace, 1940).
 Wolfe, B., *Three Who Made a Revolution* (New York: Dial Press, 1948).
 Ulam, Adam B., *The Unfinished Revolution* (New York: Random House, 1959).

▲ பற்ற 4

Bauer, R., *The New Man in Soviet Psychology* (Cambridge: Harvard University Press, 1952).
 Berliner, Joseph S., *Factory and Manager in the U.S.S.R.* (Cambridge: Harvard University Press, 1957).
 Curtiss, John S., *The Russian Church and the Soviet State* (Boston: Little, Brown, 1953).
 Deutscher, I., *Soviet Trade Unions* (London, 1950).
 Dinerstein, H. S., *Communism and the Russian Peasant* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1955).
 Djilas, M., *The New Class* (New York: Praeger, 1957).
 Granick, D., *The Red Executive* (Garden City, N.Y.: Doubleday, 1960).
 Inkeles, A. and R. Bauer, *The Soviet Citizen* (Cambridge: Harvard University Press, 1959).
 Inkeles, A., R. Bauer, and C. Kluckhohn, *How the Soviet System Works* (Cambridge: Harvard University Press, 1956).
 Inkeles, A., and K. Geiger, *Soviet Society* (Boston: Houghton Mifflin, 1961).

Jasny, N., *The Socialized Agriculture of the U.S.S.R.* (Stanford, Calif.: Stanford University Press, 1949).

Laird, Roy D., *Collective Farming in Russia* (Lawrence, Kansas: University of Kansas Publications, 1958).

Laqueur, W. and L. Labeledz (eds.), *The Future of Communist Society* (New York: Praeger, 1962).

Moore, B., *Terror and Progress: U.S.S.R.* (Cambridge: Harvard University Press, 1954).

Pipes, R. (ed.), *The Russian Intelligentsia* (New York: Columbia University Press, 1960).

Schwarz, S. M., *Labor in the Soviet Union* (New York: Praeger, 1952).

Vucinich, A., *Soviet Economic Institutions* (Stanford, Calif: Stanford University Press, 1952).

Wolin, S. and R. Slusser (eds.), *The Soviet Secret Police* (New York: Praeger, 1957).

๕

Brzezinski, Z., *The Permanent Purge* (Cambridge: Harvard University Press, 1956).

Carr, E. H., *The Interregnum* (New York: Macmillan, 1954).

———, *Socialism in One Country*, Vols. I and 2 (New York: Macmillan, 1958, 1960).

Deutscher, I., *The Prophet Armed: Trotsky, 1879—1921* (New York: Oxford University Press, 1954).

———, *The Prophet Unarmed: Trotsky, 1922 - 1929* (New York: Oxford University Press, 1959).

Jacobs, Dan N. (ed.), *The New Communist Manifesto and Related Documents*, 2nd ed. (Evanston, Ill.: Row, Peterson, 1962).

Leites, N. and E. Bernaut, *The Ritual of Liquidation* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1954).

Reshetar, J., *A Concise History of the Communist Party of the Soviet Union* (New York: Praeger, 1959).

Rush, M., *The Rise of N. S. Khrushchev* (Washington, D.C.: Public Affairs Press, 1958).

Schapiro, L., *The Communist Party of the Soviet Union* (New York: Random House, 1959).

———, *The Origin of the Communist Autocracy* (Cambridge: Harvard University Press, 1955).

Stalin, J. V., *History of the Communist Party of the Soviet Union* (New York: International Publishers, 1938).

Treadgold, D., *Lenin and His Rivals* (New York: Praeger 1960).

๖

Arendt, H., *The Origins of Totalitarianism* (New York: Harcourt, Brace, 1951).

Armstrong, John A., *The Soviet Bureaucratic Elite* (New York: Praeger, 1959).

———, *The Politics of Soviet Totalitarianism* (New York: Random House, 1961).

Brumberg, A., *Russia under Khrushchev* (New York: Praeger 1962).

Conquest, R., *Power and Policy in the U.S.S.R.* (New York: St. Martin's Press, 1961).

Dallin, D. J., *The Changing World of Soviet Russia* (New Haven: Yale University Press, 1956).

Deutscher, I., *Stalin* (New York: Oxford University Press, 1948).

Fainsod, M., *Smolensk under Soviet Rule* (Cambridge: Harvard University Press, 1958).

- , *How Russia Is Ruled* (Cambridge: Harvard University Press, 1953).
- Friedrich, C., and Z. Brzezinski, *Totalitarian Dictatorship and Autocracy* (Cambridge: Harvard University Press, 1956).
- Kulski, W. W., *The Soviet Regime*, rev. ed. (Syracuse: Syracuse University Press, 1959).
- Mead, M., *Soviet Attitudes toward Authority* (New York: McGraw-Hill, 1951).
- Moore, Barrington, *Soviet Politics—The Dilemma of Power* (Cambridge: Harvard University Press, 1948).
- Rostow, W. W., *The Dynamics of Soviet Society* (New York: Norton, 1953).
- Wolfe, B. D., *Khrushchev and Stalin's Ghost* (New York: Praeger, 1957).
- Guins, G. C., *Soviet Law and Soviet Society* (The Hague: Martinus Nijhoff, 1954).
- Hazard, J. N., *The Soviet System of Government*, rev. ed. (Chicago: University of Chicago Press, 1960).
- Kelsen, H., *The Communist Theory of Law* (New York: Praeger, 1955).
- Meisel, J. H., and E. Kozera (eds.), *Materials for the Study of the Soviet System* (Ann Arbor, Mich.: George Wahr, 1953).
- National Policy Machinery in the Soviet Union* (Washington, D.C.: Government Printing Office, 1960).
- Scott, Derek, J. R., *Russian Political Institutions* (New York: Praeger, 1961).
- Towster, J., *Political Power in the U.S.S.R. 1917–1947* (New York: Oxford University Press, 1948).
- Turner, J., and H. McCloskey, *The Soviet Dictatorship* (New York: McGraw-Hill, 1960).
- Vyshinsky, A. Y. (ed.) *The Law of the Soviet State* (New York: Macmillan, 1948).
- Werth, A., *Russia under Khrushchev* (New York: Crest Books, 1962).

၇
၇၇၇ ၇

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

คาร์ล คอยซ์ และ รุเพิร์ต ไบรต์ลิง

สมศักดิ์ ชูโต แปล

๑. บทนำ

ในบรรดาประเทศทางอุตสาหกรรมของโลกนั้น เยอรมันตะวันตกคือสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันเริ่มแต่ ค.ศ. ๑๙๖๐ จะมีความเจริญรุ่งเรืองและมีมั่นคงในขณะนี้ ส่วนในอนาคตยังเป็นที่น่าพิศวงอยู่มาก แต่ก็มีความสำคัญต่อสันติภาพของโลกอย่างแน่นอน ฐานะของเยอรมันนีในโลกนี้อยู่ในอันดับเป็นที่เกำทางด้านประชากร (มีพลเมืองกว่า ๕๒ ล้านคน) อันดับดีทางด้านผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (ราว ๕๘ พันล้านดอลลาร์) และอันดับสองทางด้านสินค้าออก (ราวร้อยละ ๑๑ ของจำนวนทั้งหมดของโลก) ในปลายปี ค.ศ. ๑๙๖๐ สินค้าออกของสหพันธ์รัฐมีจำนวนมากกว่าของสหราชอาณาจักร สหพันธ์รัฐได้รับความสำเร็จและยังคงรักษาไว้ซึ่งนโยบายการมีงานทำของประชาชน เป็นที่พำนักและทำงานสำหรับชาวเยอรมันกว่า ๑๓ ล้านคนที่ถูกขับไล่และดิ้นรนมาจากยุโรปตะวันออกและเยอรมันตะวันตกที่คอมมิวนิสต์ปกครองในระยะเวลาสิบปีที่ผ่านมา รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ ๘ แทบทุกปี และยังคงเพิ่มอยู่เรื่อยๆ ตามอัตราเฉลี่ยประจำปีก็ประมาณร้อยละ ๕ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ เป็นอัตราที่เพิ่มขึ้นโดยรวดเร็วมากจนกระทั่งรายได้ประชาชาติของเยอรมันตะวันตก ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เป็นต้นมามีมากกว่ารายได้ของฝรั่งเศสและเชื่อแน่ว่าจะชนหน้าอังกฤษ อาจจะราวปี ค.ศ. ๑๙๖๓ หรือปี ค.ศ. ๑๙๖๔ ซึ่งจะทำให้เยอรมันตะวันตกกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับสามของโลก*

* สถิติจากสหประชาชาติ

Yearbook of National Account Statistics, 1960 หน้า ๒๖๖

U.N., Economic Survey of Europe, 1961 หน้า ๑-๕๓ Federal Ministry for Expellees, Refugees and War Victims, *Facts* (Bonn 1961). Table 6.

เสถียรภาพในสหพันธรัฐ

ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๐—๑๘๖๐ ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจดำเนินคู่กันไปกับเสถียรภาพทางการเมือง พรรคการเมืองที่นิยมในความคิดรุนแรงทางการเมืองเกือบมิได้รับความสนับสนุนจากผู้ออกเสียงเด็กตั้งเลย เมื่อต้นทศวรรษนั้น น้อยกว่าร้อยละ ๓ ของเสียงทั้งต้นเป็นของพวกคอมมิวนิสต์และน้อยกว่าร้อยละ ๕ เป็นของพรรคไรซ์เยอรมัน (DRP) กับพรรคเล็ก ๆ ของฝ่ายขวาจัด ครั้นเมื่อศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์ (Federal Constitutional Court) ได้ออกกฎหมายห้ามมิให้พรรคคอมมิวนิสต์กับพรรคไรซ์เยอรมัน (DRP) ในปี ค.ศ. ๑๘๕๓ นั้น คำพิพากษาก็เป็นที่ยอมรับโดยเกือบไม่มีการคัดค้านจากมหาชน

ถ้าจะกล่าวถึงพรรคที่ไม่นิยมการกระทำรุนแรงได้เสียงสนับสนุนโดยสม่ำเสมอเกินกว่าร้อยละ ๘๐ ของผู้ออกเสียงเด็กตั้งแล้ว พรรคหนึ่งที่มีแนวโน้มทางอนุรักษนิยมขนาดกลาง คือ พรรคคริสเตียนเดโมแครติกยูเนียน (CDU) คุมเสียงไว้ได้ตลอดรอดตา ระหว่างหนึ่งในสามและกว่าครึ่งหนึ่งของเสียงเด็กตั้ง และได้คุมอำนาจทางการเมืองไว้ได้เต็มที่ มีพรรคคู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่พรรคโซเชี่ยลเดโมแครติก (SPD) มีนโยบายสำคัญ คือ มุ่งส่งเสริมผลประโยชน์ของกรรมกรและนโยบายสังคมสงเคราะห์ภายในขอบเขตการดำเนินงานของประชาธิปไตยแบบรัฐธรรมนูญ พร้อมทั้งดำเนินนโยบายสังคมนิยมตามอุดมการณ์ดั้งเดิมและโอนอุตสาหกรรมเข้าเป็นของรัฐในขั้นต่อไป นโยบายปานกลางดังกล่าวนี้ทำให้พรรค SPD ได้เสียงระหว่างหนึ่งในสี่และหนึ่งในสามของเสียงเด็กตั้ง มีส่วนในการปกครองมตรัฐหลายมตรัฐของสหพันธ์สาธารณรัฐ และได้ควบคุมการบริหารเทศบาลอีกหลายตำแหน่งให้แก่เทศบาลนครฮัมบูร์ก เบรเมน ฟรังค์เฟิร์ต และนครอื่น ๆ พรรคใหญ่ทั้งสองนี้ได้รับคะแนนนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยสม่ำเสมอ จากร้อยละ ๖๐ ในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ ขึ้นเป็นร้อยละ ๗๒ ในปี ค.ศ. ๑๘๖๑ ได้ที่นั่งร้อยละ ๘๖ ในรัฐสภาของสหพันธ์ (Bundestag) ในปีต่อไป

อย่างไรก็ดี ยังไม่มีระบบต้องพรรคอย่างแท้จริงเกิดขึ้นในเยอรมัน
กำลังตั้งต้นนับตั้งพรรค SPD ยังไม่เคยเพียงพอที่จะเข้าเป็นรัฐบาลของสหพันธ์ ส่วน
กฤษฎีของพรรค CDU รวมกันเข้ากับพรรคชนชั้นกลางที่แตกออกไปอีกหลายพรรค เป็นต้น
ว่าพรรค Free German Party (FDP) สามารถบดบังกันมิให้พวกสังคมนิยมเข้าร่วมใน
รัฐบาลผสมที่มีประสิทธิภาพในระดับชาติ โดยเหตุนี้เยอรมันตะวันตกจึงปกครองโดย
ระบบที่เรียกว่า “ระบบหนึ่งพรรคครึ่ง” ซึ่งภายใต้ระบบนี้พรรค CDU คุมอำนาจฝ่าย
บริหารของสหพันธ์ ฯ แต่พรรค SPD มีส่วนอย่างเข้มแข็งในอำนาจนิติบัญญัติของ
สหพันธ์ ฯ และมีอำนาจมากยิ่งในระบอบมณฑลรัฐและรัฐบาลท้องถิ่น ผลก็คือ การเกิด
ต้นตอทางสังคมและความตึงเครียดทางการเมืองอย่างมากทีเดียว การนัดหยุดงานใน
ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ ก็มีน้อย เกิดขึ้นอย่างเป็นระเบียบ และสามารถตกลง
กันได้โดยง่าย เกือบกล่าวได้ว่า การจลาจลและการเดินขบวนทางการเมืองด้วย วิธี
การรุนแรงนั้นเกือบกล่าวได้ว่าไม่มี ส่วนตำรวจนั้นถ้าจะต้องวิตกกังวลก็ไม่ใช่ว่าด้วยความ
ความไม่สงบทางการเมือง แต่เป็นเรื่องการจราจรของยานยนตร์ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ฐานะปัจจุบัน

ถึงแม้จะมีความดำเิ่งงมากมายเช่นนี้ แต่สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันก็ยัง
มีลักษณะไม่มั่นคงอยู่หลายแง่ ทั้งโดยนิคินัยและโดยพฤตินัย ในแง่หนึ่งก็คือ ประเทศนี้
เป็นมหาประเทศที่ใหม่ที่สุด รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันที่มีอำนาจจำกัดได้เกิด
ขึ้นในเยอรมันตะวันตก โดยการสนับสนุนของประเทศที่ยึดครองได้แก่ สหรัฐ อังกฤษ
และฝรั่งเศส เพียงเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๙ นี้เอง หลังจากอยู่ในการปกครองของทหารต่าง
ชาติมาเป็นเวลาสี่ปี สหพันธ์สาธารณรัฐได้รับอำนาจอธิปไตยตามกฎหมายในปี ค.ศ.
๑๙๕๕ แต่จนถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ก็ยังไม่ได้รับอธิปไตยทางทหารโดยสมบูรณ์

สหพันธ์สาธารณรัฐไม่เพียงเพียงจะจำกัดชน แต่ในเรื่องดินแดนก็ยังไม
สมบูรณ์ คือ มีเพียงสองในสามของเยอรมันปัจจุบัน และมีเพียงสามในสี่ของประชากร

ทั้งหมด หนึ่งในสามของพื้นที่และชาวเยอรมันเกือบ ๓๗ ล้านคนรวมอยู่ใน “สาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน” (GDR) ที่ปกครองโดยคอมมิวนิสต์ การที่จะกล่าวถึงสถาบันและการเมืองของ “สาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน” นั้นย่อมจะมากเกินไปขอบเขตของบทนี้ แต่อย่างไรก็ดี ควรพิจารณาในฐานะที่เป็นประเทศในกลุ่มโซเวียตซึ่งปัจจุบันเยอรมันตะวันออก (GDR) มีส่วนคล้ายคลึงกับประเทศเหล่านั้นมากกว่าสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน หรือกับประเทศตะวันตกอื่น ๆ

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเยอรมันตะวันออกว่า รัฐบาลที่ปกครองโดยคอมมิวนิสต์ของเยอรมันตะวันออกนั้นไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน คือจะล้มเมื่อโซเวียตรัศเซียถอนทหารที่หนุนหลังอยู่ออกไป ดินแดนและประชากรของเยอรมันตะวันออกก็จะรวมโดยเร็วเข้ากับดินแดนและประชากรของสหพันธ์สาธารณรัฐภายใต้รัฐบาลแห่งชาติเยอรมันเพียงรัฐบาลเดียว โดยเหตุนี้รัฐบาลของสหพันธ์ฯ เช่นเดียวกับรัฐบาลของสหรัฐและพันธมิตรตะวันตกอื่น ๆ จึงปฏิเสธไม่ให้ความรับรองเยอรมันตะวันออกอย่างเป็นทางการ เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ถือเป็นทางการว่าสหพันธ์ฯ เป็นผู้เริ่มต้นและผู้คุ้มครองอนาคตของรัฐแห่งชาติเยอรมันที่จะรวมกันขึ้นอีก

รัฐแห่งชาติที่รวมกันขึ้นใหม่นี้ก็จะมีชาวเยอรมันอย่างน้อย ๖๘ ล้านคน และจะเป็นอำนาจที่เข้มแข็งที่สุดในยุโรป คือ เป็นประเทศหนึ่งในสามหรือสี่ประเทศที่เข้มแข็งที่สุดในโลก รัฐธรรมนูญของเยอรมันที่จะรวมกันขึ้นใหม่ในอนาคตจะต้องร่างโดยผู้แทนของประชากรทั้งดินแดนที่จะถึงเวลานั้น ตามหลักการเมืองและกฎหมายของเยอรมันตะวันตก สหพันธ์สาธารณรัฐในปัจจุบันในแง่ทฤษฎีจึงมีกฎหมายและสถาบันแบบเฉพาะภาค เพราะจะต้องไม่มีสิ่งใดที่จำกัดสิทธิในการประชุมร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเยอรมันทั้งหมดในอนาคตในอันที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของรัฐบาล

ไม่เพียงแต่พรมแดนของสหพันธ์สาธารณรัฐเท่านั้น แม้กระทั่งพรมแดนของเยอรมันที่จะรวมกันขึ้นใหม่ กล่าวตามลัทธิของเยอรมันตะวันตก ก็ยังเป็นเรื่องเฉพาะภาคอยู่ รัฐบาลของสหพันธ์สาธารณรัฐโดยการสนับสนุนของสหรัฐและพันธมิตร

ตะวันออกอื่น ๆ ได้ปฏิเสธอย่างแข็งขันไม่ยอมรับพรมแดนตะวันออกของเยอรมันตะวันออกที่เรียกว่าเขตโอเดอร์—ไนเซอ์ (Oder—Neisse Line) และพยายาม โดยทฤษฎีอันหนึ่งเอง ร้องขอให้ได้มาซึ่งการคืนส่วนหนึ่งของพรมแดนเก่าของเยอรมันทางด้านตะวันออกของพรมแดนหน้อยอย่างเต็มที่ ซึ่งส่วนใหญ่เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๕ โดยความยินยอมของพันธมิตรให้อยู่ภายใต้การปกครองของโปแลนด์ ดังนั้น ดินแดนเหล่านี้โปแลนด์จึงผนวกเข้าเป็นของตน โดยการสนับสนุนของโซเวียต และชาวโปแลนด์ก็ได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ หลังจากการขับไล่ชาวเยอรมันผู้พำนักอาศัยออกเกือบทั้งหมด ในทัศนะของชาวโปแลนด์ การกระทำดังกล่าวนี้ถูกต้อง เพราะมีอยู่ทางเดียวเท่านั้นที่ทำได้สำหรับโปแลนด์ในการที่จะสามารถรวบรวมค่าปฏิกรรมสงครามจากเยอรมันนี้ เพื่อใช้ค่าเสียหายที่โปแลนด์ได้รับเพราะผลจากการรุกรานของฮิตเลอร์เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๙ และเป็นกรณีที่ใช้ที่จำเป็นสำหรับการสูญเสียพรมแดนทางตะวันออกบางแห่งของโปแลนด์ให้สหภาพโซเวียต เพราะผลจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ หน้าที่เยอรมันก้อชน เมื่อรัฐบาลเยอรมันตะวันออก (GDR) ที่อยู่ภายใต้การปกครองของคอมมิวนิสต์ยอมรับอย่างเป็นทางการว่า พรมแดนโอเดอร์—ไนเซอ์เป็นพรมแดนถาวรนี้ รัฐบาลเยอรมันตะวันตกตลอดจนผู้ออกเสียงเลือกตั้งชาวเยอรมันตะวันตกกว่าร้อยละ ๘๐ ได้คัดค้านอย่างแข็งขัน ดังนั้น จึงเป็นการยากในการที่ใครในสหพันธ์สาธารณรัฐจะกล่าวได้โดยถูกต้องให้แน่นอนลงไปว่าพรมแดนตะวันออกของเยอรมันนี้จะอยู่ตรงไหน

ปัญหาเหล่านี้เชื่อว่าจะนำไปสู่การดำเนินการทางการเมืองใด ๆ อย่างรวดเร็วโดยรัฐบาลและประชาชนเยอรมันตะวันตก แต่จะต้องมีอยู่เรื่อยไปและมีอิทธิพลต่อความนึกคิดทางการเมืองในเวลาต่อมา ผู้ที่ถูกขับไล่ออกมาราว ๒๐ ล้านคนนั้น ถึงแม้จะมีที่อยู่ใหม่เรียบร้อยแล้วในสหพันธ์สาธารณรัฐก็ตาม ไม่อาจลืมบ้านเรือนที่สูญเสียไปตลอดจนดินแดนในตะวันออก แต่ยังคงจดจำไว้อย่างน้อยก็ในเวลาอีกสิบปี ทั้งยังเรียกร้องโดยหตักการที่จะกลับคืนไปอีก มิฉะนั้นก็ขอค่าชดใช้ให้เหมาะสม นักการเมือง

หลายคนย่อมมีความรู้สึกเช่นนี้เหมือนกัน อย่างน้อยก็เห็นว่าควรจะต้องเข้าด้านับต้นความคิด
เหล่านี้

นอกจากนั้น ประมาณหนึ่งในสี่ถึงครึ่งหนึ่งของชาวเยอรมันทั้งหมดมีความ
สนิทหรือมิตรดีหลายอยู่ในเยอรมันนี้ตะวันออกที่ไซเวียตปกครอง ส่วนผู้อาศัยอยู่ใน
ประเทศนี้เกือบทั้งหมด เนื่องจากการอพยพครั้งใหญ่จากเยอรมันตะวันออกเข้าสู่เยอรม-
นีตะวันตกระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕ และปี ค.ศ. ๑๙๖๐ นั้นเอง บัดนี้ก็มีมิตรสนิทหรือ
ญาติอยู่ในสหพันธ์สาธารณรัฐ ถึงแม้ว่าการเรียกร้องให้มีการรวมเยอรมันขึ้นใหม่
จะยังคงเป็นความเพ้อฝันอยู่ภายใต้สภาพการณ์ปัจจุบันของการเมืองระหว่างประเทศก็ตาม
แต่จะยังคงเป็นเรื่องสำคัญส่วนบุคคลสำหรับชาวเยอรมันส่วนใหญ่อยู่เป็นเวลาดึกยาวนาน
ทีเดียว ดังนั้นจึงถือได้ว่าสหพันธ์สาธารณรัฐมีลักษณะเฉพาะกาลในด้านพรมแดน ตลอดจน
จนรัฐธรรมนูญและรัฐธรรมนูญเรียกเป็นทางการมาตั้งแต่เริ่มใช้ในปี ค.ศ. ๑๙๔๙ ว่า
ไม่ใช่ “รัฐธรรมนูญ” (constitution) แต่เป็น “กฎหมายหลัก” (basic law) เพื่อ
เป็นการย้ำให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะกาล

ฝรั่งเศสมีภาษีศุลกากรอันหนึ่งกล่าวกันว่า ไม่มีตั้งไต่ชั้ยาวนานเท่าดังเฉพาะกาล
เมื่อเวลาผ่านไปสิบปีได้ผ่านไปเดื่อนับตั้งแต่ใช้กฎหมายหลัก (Basic Law) เมื่อปี ค.ศ.
๑๙๔๘ โฆษกพรรคคริสเตียนเดโมแครทที่ปกครองอยู่ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ได้แสดงความ
เห็นในรัฐสภาว่า การที่พรำบ่นเรื่องลักษณะเฉพาะกาลของสหพันธ์สาธารณรัฐนั้นไม่
แสดงว่าฝ่ายค้านเป็นพลเมืองดีเลย ทั้งนี้เพราะกฎหมาย พิธีปฏิบัติ ตลอดจนสถาบัน
ทั้งหลาย ได้นำมาทดลองแล้วตั้งแต่นั้นมาและฝังอยู่ในนิสัยใจคอของประชากร ด้วย
เหตุนี้ โฆษกเหล่านี้จึงคล้ายกับให้ความเข้าใจว่า สำหรับชาวเยอรมันตะวันออกเมื่อ
รวมกันแล้วก็จะต้องปฏิบัติตามโดยแก้ไขในสารสำคัญ ถ้าจำเป็น เพียงเล็กน้อย ทั้งนี้
เพราะสถาบันต่าง ๆ ของสหพันธ์สาธารณรัฐได้กลายสภาพเป็นประเพณีที่ผ่านการ
ทดสอบโดยเวลาแล้ว จึงควรที่จะรักษาไว้

ข้อโต้แย้งเหล่านี้บางข้ออาจแสดงให้เห็นฐานะการต่อรองที่จะเป็นผลให้เกิด
การตกลงกันได้ ถ้าหากการรวมเยอรมันจะเป็นเรื่องที่ทำได้ในทางการเมือง อย่างไรก็ตาม
ก็ดี ในขณะที่สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันก็เป็นเพียงรัฐพูดภาษาเยอรมันรัฐเดียวที่อ้าง
ว่าเป็นตัวแทนของชาวเยอรมันทั้งหมด โดยมีประวัติศาสตร์และจารีตประเพณีของตน
ข้ออ้างที่มีการสนับสนุนโดยนโยบายแห่งชาติในการให้ที่อยู่อาศัยและเงินชดใช้แก่ผู้ตก
และผู้ที่ถูกขับไล่เยอรมันจากยุโรปตะวันออก ซึ่งผู้ที่มีคุณศัพท์ชาวเยอรมันตะวันตก
ให้มหันตภัยช่วยเหลือทางการเงินแก่คนนับล้านที่ไม่ใช่พลเมืองเยอรมันเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๗
หรือแม้กระทั่งในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ เพียงเพราะถือได้ว่าคนพวกนี้เป็นเยอรมันได้โดยภาษา
และวัฒนธรรมกับจารีตประเพณีทางสังคมและการเมือง สำหรับบางคนการยกเอาจารีต
ประเพณีเยอรมันและอดีตมาเป็นข้ออ้างเป็นเรื่องค่อนข้างฟังได้ยาก เพราะเหตุว่าประวัติ-
ศาสตร์อันยาวนานนำภูมิใจของชาติใหญ่ชาตินี้ ก็รวมถึงจารีตเก่าและประวัติอันไม่น่า
ภูมิใจอยู่ด้วยในอดีตที่มีระยะเวลาหลายศตวรรษก่อน และมีอดีตที่ด้อยการสรรเสริญจะ
มาถึงระยะเวลาเพียงสิบสองปีแห่งสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองของสหพันธ์สาธารณ-
รัฐปัจจุบัน

๒. มรดกทางการเมืองของเยอรมัน

ศัพท์ดารารณรัฐเยอรมันนั้นนับว่าเป็นรัฐใหม่ในบรรดารัฐทั้งหลาย แต่ที่ปกครองชนชาติที่มีอายุยืนนานกว่าพันปี คำว่า Theutiscus ที่หมายถึง "เยอรมัน" ตลอดจนประเพณีของชาว "เยอรมัน" นั้น นับถอยหลังไปถึงสมัยพระเจ้าชาร์ดมาญ (Charlemagne) ประมุขจักรวรรดิเยอรมันที่เรียกว่า "จักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ของชาติเยอรมัน" ก็นับย้อนหลังได้อย่างน้อยถึงปี ค.ศ. ๘๔๒ สมัยที่รัชทายาทของพระเจ้าชาร์ดมาญได้แบ่งจักรวรรดิ ณ เมืองสตราสบูร์กออกเป็นสามอาณาจักร ดังนั้น จึงก่อให้เกิดการเริ่มต้นมีเยอรมันในปัจจุบัน ฝรั่งเศส และอาณาจักรโลธาร์ (Lothar) ซึ่งประกอบด้วยส่วนใหญ่ของเนเธอร์แลนด์ เบลเยียม ฮาดซาส และลอร์เรนในปัจจุบัน

นักเรียนเยอรมันทุกคนได้รับการตั้งสอนให้ระลึกถึงหนึ่งพันหนึ่งร้อยปีแห่งประวัติศาสตร์เยอรมันว่าเป็นการแสวงหาเอกภาพของเยอรมัน จะมีก็แต่เดือใจว่าจักรวรรดิเยอรมันสมัยแรกเริ่มประกอบด้วยชาวเยอรมันหลายเผ่า พูดภาษาแตกต่างกัน เช่น พวกฝรั่งเศสในไรน์แลนด์ พวกแซกซอนในเยอรมันเหนือ พวกอิตาลีหรือชาวเบียงทางตะวันตกเฉียงใต้ และพวกบาเวเรียนทางตะวันออกเฉียงใต้เป็นต้น เผ่าใหญ่และแต่ละเผ่าตั้งถ้าวินชยายขอบเขตถิ่นอาศัยไปมากกว่าในดินแดนที่เป็นเยอรมันในสมัยปัจจุบัน ดูกหถานของพวกฝรั่งเศสกลายเป็นชาวฮอลันดาส่วนใหญ่ในเนเธอร์แลนด์ และชาวเฟลมมิงในเบดเยิมทุกวันนี้ ส่วนพวกอื่นๆ ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของชาวฝรั่งเศส ซึ่งยังคงมีชื่อตามชนเผ่าอยู่นอยู่ ชาวแซกซอนซึ่งมีภาษาต่างออกไปโดยเฉพาะยังคงมีอยู่ในบางมณฑลของเนเธอร์แลนด์ตะวันออก และอาจจะมิอยู่ในเดนมาร์กตอนใต้ หนึ่ง ชาวแซกซอนได้มีส่วนสำคัญในการตั้งรกรากของชาวเยอรมันในอังกฤษ ส่วนชาวเผ่าอิตาลีก็เป็นชนกลุ่มใหญ่ในบริเวณที่พูดภาษาเยอรมันของสวิสเซอร์แลนด์ และดูกหถานของ

พวกเขาว่าเรี่ยนักได้เป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของอดส์เดรียปัจจุบัน และเป็นพลเมืองที่พูด
ภาษาเยอรมันของคีร์อลไต (South Tyrol) ซึ่งบัดนี้เป็นส่วนหนึ่งของอิตาลี

เผ่าใหญ่แต่ละเผ่าตั้งถ้าวณด้ามารถแยกออกเป็นชาติอิสระได้ และการ
รวมเผ่าใหญ่น้อยเหล่านี้ให้เป็นชาติเยอรมันชาติเดียวและมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
นั้นย่อมต้องใช้เวลาดหลายศตวรรษ บัจจุบันต่าง ๆ ที่มีส่วนในขบวนการรวมชาติซึ่งยึดเยื่อ
และใช้เวลานานนโตแก่ อิทธิพลส่วนกลางจากการปกครองของกษัตริย์หรือจักรพรรดิ
บ้ำเห็นจากการค้าระหว่างภูมิภาค ประโยชน์จากความสัมพันธ์ระหว่างอัสวิน พ่อค้า
และช่างฝีมือของ "เจ้านครของเผ่า" (tribal duchies) และภูมิภาคต่าง ๆ (ชนเหล่านี้
พูดภาษาเยอรมัน ดำเนินต่าง ๆ ที่พอเข้าใจได้) อิทธิพลทางการบริหารและการศึกษา
แบบเดียวกันของศาสนจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๘ ถึงคริสต์ศตวรรษ
ที่ ๑๒ ตลอดจนผลจากการอพยพ ดัมรระหว่างเผ่า และบางครั้งก็มีการตั้งถิ่นฐานใหม่
ซึ่งเกิดขึ้นเงียบ ๆ แต่เพิ่มพูนขึ้นทุกที อย่างไรก็ตาม บัจจุบันสำคัญประการหนึ่งทีเห็นได้
เป็นอย่างมากในพงศาวดาร และการศึกษาของเยอรมันก็คือบทบาทของรัฐบาลกลาง
ซึ่งประกอบด้วยอำนาจทางทหารและการเมืองอย่างเข้มแข็ง และมีเจตนาชัดเจนในการใช้
อำนาจนั้นเพื่อก่อให้เกิดการรวมชาติขึ้นมาให้จงได้

สมัยกลาง

ประมาณระยะเวลาห้าร้อยปีแรก คือตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๘ ถึงคริสต์
ศตวรรษที่ ๑๔ นั้น การรวมเยอรมันนั้นโดยผู้ปกครองที่มีอำนาจบางคนก็จะต้องเกี่ยวข้องกับ
กับการรวมกันทางการเมืองของยุโรปส่วนใหญ่ภายใต้ผู้ครองคนเดียวกัน โดยการสนับสนุน
จากอำนาจทางทหารของเยอรมันเป็นสำคัญ เอกภาพของเยอรมันกับการรวมยุโรป
นั้นดูจะเป็นงานอย่างหนึ่งอย่างเดียวกัน ที่จะต้องทำให้สำเร็จโดยจักรพรรดิเยอรมัน ใน
ขณะที่มีความเป็นใหญ่อยู่ตามศตวรรษ คือตั้งแต่พระราชพิธีราชาภิเษกของพระเจ้า
ฮอตโตมหาราช ณ กรุงโรมเมื่อปี ค.ศ. ๙๖๒ จนถึงวันปลงพระชนม์ที่ตปพระเค็ยร์จักร-

พรรดิคอนราดินที่เนเป็ลส์ในปี ค.ศ. ๑๒๖๘ นั้น จักรพรรดิเยอรมันสมัยกลางก็ได้ชื่อว่า
ครอบครองคริสต์ศาสนจักรตะวันตกทั้งหมดอย่างเต็มที่ไม่มากนักย่อย ในฐานะที่เป็น
“จักรพรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์”

จักรพรรดิเยอรมันสมัยศตวรรษดังกล่าวนี้มีความหมายอ้างได้ว่าเป็นจักร
พรรดิโลก รัฐบาลเยอรมันได้อ้างตนเป็นรัฐบาลโลกภายในโลกตะวันตกและบางสมัยก็
เป็นได้จริงๆ ความคิดเช่นนี้ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีแม้กระทั่งจากผู้ที่มิใช่เยอรมัน
คือปรากฏอยู่ในกวีนิพนธ์ชื่อของดางเต อลิเกีเจรี (Dante Alighieri) เรื่อง “สฤทธราช”
“On Universal Monarchy” (De Monarchia) ซึ่งดางเตเสนอให้มีรัฐบาลโลกโดย
จักรพรรดิเยอรมัน ความคิดว่าจะดำเนินการรวมโลกตามลักษณะที่ต้องการของชาติใด
ชาติหนึ่งนั้น ได้กลายเป็นลักษณะสามัญของขบวนการชาตินิยมในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘
และคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ แต่ไม่มีประเทศใดในโลกนี้ที่มีความคิดรวมจักรวรรดิฝังแน่น
อย่างลึกซึ้งในอดีตของชาติ และยังมีคงอยู่ในพื้นฐานทางประวัติศาสตร์และการศึกษา
ปัจจุบันเหมือนในเยอรมัน

แต่ทั้ง ๆ ที่มีความรุ่งเรืองและได้รับการสนับสนุนอยู่แต่ก็ตาม ความ
พยายามของเยอรมันสมัยกลางที่จะเป็นจักรวรรดิโลกก็ต้อยุติลงด้วยความล้มเหลว
จักรพรรดิเยอรมันในสามศตวรรษดังกล่าวนี้ขาดเครื่องมือบริหารและการคลังซึ่งจำเป็น
สำหรับรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากจักรพรรดิต่าง ๆ มีทรัพยากร องค์กรบุคคล
ตลอดจนความสามารถในเรื่องดังกล่าวนี้ไม่มากนัก จึงต้องหันไปหยิบยืมจากศาสนจักร
ทรัพยากรพอจะใช้ได้ยได้ทันทีที่ต้อนำมาจากนครต่าง ๆ ของอิตาลี ซึ่งมีตั้งฆราวาสปกครอง
อยู่เป็นส่วนใหญ่ในเวลานั้น หลังปี ค.ศ. ๑๐๗๕ เมื่อศาสนจักรได้ปฏิวัติตนเองออกจากการ
ครอบครองทางการเมืองและการแสวงหาอาณาประโยชน์ โดยจักรพรรดิเยอรมันแล้ว
รากฐานทางวัตถุและจิตใจแห่งอำนาจจักรพรรดิเยอรมันก็ค่อยสูญสลายไป เมื่อหมด
อำนาจปกครองอิตาลีและศาสนจักรแล้ว จักรพรรดิในขณะนั้นก็สูญเสียอำนาจในการ
ปกครองเจ้าผู้ครองนคร ชุนนาง และเมืองทั้งหลายในเยอรมันนี้ ครั้นถึงปลายคริสต์

ศตวรรษที่ ๑๓ เยอรมันก็มีสภาพเหมือนที่เป็นอยู่ในสามศตวรรษต่อมา คือเป็นที่รวม อาณาเขตขุนนางกับนครรัฐเข้าด้วยกัน มีจักรพรรดิเป็นประธานแต่ในนามมีอำนาจน้อย หรือไม่มีเลย

แต่ในขณะนั้นก็ยังไม่มีใครเข้าใจสาเหตุของความสลายตัวของจักรวรรดิ เยอรมันสมัยกลางได้แจ่มแจ้งนัก ถ้าจะมีบ้างก็คงเป็นนักประวัติศาสตร์หรือดามัญชน บางคนที่ได้มองเห็นอย่างชัดแจ้งแล้วว่า จักรวรรดินี้ภายใต้ราชวงศ์โฮเฮินสตาเฟิน (Hohenstaufen) ได้หลงระเหิดดำรงตนอยู่เกินฐานะทั้งทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ และจักรพรรดิต่างๆได้พยายามรวมเยอรมันนี้และยุโรปโดยไม่คำนึงถึงทรัพยากรที่ตนมีอยู่ อย่างจำกัดเลย ตรงกันข้าม นักประวัติศาสตร์ได้รับความนิยมนวมทั้งความทรงจำที่ถ่ายทอดกันมา กذبสร้างภาพจักรพรรดิเหล่านั้นว่าเป็นบุรุษที่กล้าหาญและมีเกียรติ พยายามที่จะรวมเยอรมันและยุโรปแต่ได้รับอุปสรรคจากการแตกความสามัคคีของชาวเยอรมันบ้าง จากการไม่ยอมส่งความภักดีของเจ้าผู้ครองนครรัฐเยอรมันบ้าง และจากแผนดำเนินการร้ายของต่างชาติซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ชาวอิตาลีกับฝรั่งเศส โดยเฉพาะอย่างยิ่งสันตปาปา ภาพพจน์ดังกล่าวและต่อไปว่าถ้าชาวเยอรมันมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีวินัยมากขึ้น ตลอดจนนักบวชเยอรมันสนองพระบรมราชโองการของจักรพรรดิยิ่งขึ้น แล้วส่งสันตปาปาต่างชาติให้อยู่ดงแล้ว จักรวรรดิโลกของเยอรมันสมัยกลางก็ย่อมจะไม่ล่มเหลวเลย

การเริ่มต้นของเอกภาพทางการเมือง

อย่างไรก็ดี ทุ่งๆ ที่ไม่มีรัฐบาลกลางที่เข้มแข็ง แต่ชาวเยอรมันก็ได้ครองบทบาทสำคัญอยู่ในยุโรปตอนกลางใน ๓๐๐ ปีต่อมา คือตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๔ ถึงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ บรรดาเจ้าผู้ครองนครรัฐเยอรมัน อัครวิญ ตลอดจนเมืองใหญ่ทั้งหลายได้แผ่อิทธิพลลึกเข้าไปในยุโรปตะวันออก เห็นชอบเขตการเข้าครอบครองทางการเมืองไป เหล่าพ่อค้าเยอรมัน อัครวิญ ช่างฝีมือ และกสิกรผู้ตั้งถิ่นฐานใหม่ก็ยังได้

รับการค้าอันรับเป็นอย่างดีจากผู้ครองยุโรปตะวันออก ในฐานะคนเข้าเมืองที่มีประโยชน์ และได้รับฐานะที่ทรงไว้ซึ่งสิทธิพิเศษ เยอรมันน์มีได้มีศึกใหญ่โดยตงแต่คริสต์ศักราชที่ ๑๑ จนถึงคริสต์ศักราชที่ ๑๖ นอกจากถูกมองโกลโจมตีอยู่ไม่นานนักเมื่อปี ค.ศ. ๑๒๔๑ แต่ก็ได้ค้ำทานทานได้โดยกำลังส่วนภูมิภาคที่ลิกนิทซ์ (Liegnitz) ในไซเดเซีย (Silesia) แม้ปราศจากผู้ปกครองที่เข้มแข็งแต่เยอรมันน์ก็ปลดออก และในขณะเดียวกันนครฮันเซียติก (Hanseatic) อัสวินทิวคอนิก (Teutonic) และเจ้าแห่งฮอลด์เทรียก็ได้ขยายอำนาจของเยอรมันน์ไปทางเหนือ ตะวันออก และตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนการช่างและเมืองใหญ่ของเยอรมันน์ขึ้นด้วยความเจริญรุ่งเรือง

ครั้นถึงปลายคริสต์ศักราชที่ ๑๕ นั้นเอง มูลฐานแห่งความเจริญรุ่งเรืองของเยอรมันน์ถึงถ่วงถ่วงล้มลง และเมื่อต้นคริสต์ศักราชที่ ๑๖ เยอรมันน์ก็ได้รับความเสียหายก่อนจะเกิดสงครามสามสิบปี (ค.ศ. ๑๖๑๘—๑๖๔๘) ถ้าหากสำคัญบางประการที่ก่อให้เกิดความเสื่อมทางเศรษฐกิจในครั้งนั้นเป็นเรื่องไกลตัว มิได้เกี่ยวพันกันโดยตรงและยากที่จะพรรณนาให้เห็นได้ แต่ก็มีผลก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก เมื่อกรุงคอนสแตนติโนเปิลตกเป็นของเตอร์กในปี ค.ศ. ๑๔๕๓ นั้น การค้าของอิตาลีและเยอรมันน์กับเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออกก็เสื่อมลง ครั้นเมื่อเตอร์กมีชัยลุกลามไปเรื่อย ๆ ทางตอนเหนือข้ามยุโรปอาคเนย์ไปถึงประตูเมืองเวียนนาในปี ค.ศ. ๑๕๒๙ ก็ยังทำให้การค้าของอิตาลีและเยอรมันน์กับบริเวณลดลง ยังมีการเปลี่ยนแปลงที่นับเป็นเคราะห์ร้ายขึ้นไปอีกในการที่สายการค้าของโลกเปลี่ยนจากยุโรปตอนกลางไปสู่ชายฝั่งแอตแลนติก ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการค้นพบอเมริกาเมื่อปี ค.ศ. ๑๔๙๒ และมีการเปิดสายการค้าเดินเรือไปอินเดียในปี ค.ศ. ๑๔๙๘ เยอรมันน์กับยุโรปตอนกลางส่วนใหญ่จึงกลายเป็นทางตันสำหรับการค้าระหว่างประเทศ เมืองใหญ่ก็ต้องหยุดชะงักกิจการและลดความสำคัญลง ส่วนเจ้าผู้ครองนครก็เห็นว่าเป็นการยากยิ่งขึ้นในการที่จะหารายได้เพิ่มขึ้นเพื่อใช้จ่ายในการสงครามและการปกครองที่มีมากขึ้น

ในสมัยเดียวกันนั้นเองได้เกิดมีพระมหากษัตริย์ผู้ทรงอำนาจยิ่งขึ้นหลายพระองค์ในยุโรปตะวันตก เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการทำสงคราม ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๔๙๐ ถึงปี ค.ศ. ๑๖๓๐ นั้น ทั้งสเปน อังกฤษ ฝรั่งเศส และดัตช์ มีการปกครองระดับชาติโดยกษัตริย์ผู้เข้มแข็งได้แย่งทรัพย์สินจากเจ้าครองนครเล็กๆ และนครรัฐของเยอรมันซึ่งค่อนมาจะได้กลายเป็นคู่แข่งในการแสวงหาดินแดน การค้า หรือ อิทธิพล

มีราชวงศ์เยอรมันอยู่ราชวงศ์เดียวเท่านั้นที่ดำรงความเข้มแข็งไว้ได้ในสมัยนั้นได้แก่ราชวงศ์ฮาพส์บวร์ก (Habsburg) และส่วนใหญ่งก็ทำได้โดยการสร้างความสำเร็จแก่รัฐให้แก่อำนาจของกษัตริย์เยอรมัน โดยนโยบายนี้จึงได้รับการสนับสนุนต่อมาจาก อิทธิพลของศาสนจักร ซึ่งยกเลิกการประนีประนอมเพื่อสันติภาพทางศาสนาที่โปรเตสแตนต์สุดโต่งแห่งโบฮีเมีย บัดนั้นสนใจในการที่จะให้คาทอลิกมีอำนาจมั่นคงในออสเตรีย เพื่อค้ำคานทั้งพวกโปรเตสแตนต์โบฮีเมียและพวกเคอิร์กทางตะวันออกเฉียงใต้ โดยการสมรสระหว่างราชวงศ์ที่มีชนอย่างประหลาด ราชวงศ์ฮาพส์บวร์กระหว่างปี ค.ศ. ๑๔๗๗ ถึงปี ค.ศ. ๑๕๒๖ จึงได้ดินแดนและทรัพย์สินจากเบอร์กันดีกับสเปน และต่อมาก็ได้ครองโบฮีเมียกับฮังการี โดยเฉพาะทรัพย์สินจากสเปนที่ได้มาจากการได้ชัยชนะต่อแมกซีโกและเปรูนั้น ทำให้ราชวงศ์ฮาพส์บวร์กสามารถมีบทบาทสำคัญในการเมืองของเยอรมัน แต่ก็มีบทบาทที่จะนำไปสู่เอกภาพของเยอรมัน

หลังปี ค.ศ. ๑๕๓๗ เยอรมันได้รับความกระทบกระเทือนจากการคัดค้านของมาร์ติน ลูเธอร์ที่ทำการปฏิรูป ซึ่งต่อมาก็เกิดสงครามศาสนานานเป็นเวลากว่าหนึ่งศตวรรษ จากการขัดแย้งนี้เองก่อให้เกิดภาษาเยอรมันมาตรฐานขึ้นในกาลต่อมา ส่วนใหญ่ถือตามภาษาเยอรมันกลางที่ลูเธอร์ใช้แปลพระคัมภีร์ไบเบิลเป็นหลัก แต่ถ้อยคำมีการแบ่งชาวเยอรมันออกตามศาสนาจนกระทั่งบัดนี้ ซึ่งในต้นศตวรรษนี้ประกอบด้วยโปรเตสแตนต์สองในสามและคาทอลิกหนึ่งในสาม โดยมีคาทอลิกส่วนใหญ่อยู่นในไรน์-แดนค์ บาเวเรีย และไซเดเซีย

แสงความเป็นรัฐ

ในสมัยของเยอรมันได้บรรลุความสำเร็จเบื้องต้นในการสร้างความคิดทางการเมือง ระหว่างปี ค.ศ. ๑๕๐๐ และปี ค.ศ. ๑๖๕๐ นับบานเด็กเมืองน้อยของเยอรมันนักก้าวชนไปสู่ความเป็นรัฐทันสมัย มีราชการบริหารในเวदानันซึ่งทำการเก็บภาษีเป็นตัวเงินแต่ก็นำมาจ่ายบำรุงกองทัพ และมีข้าราชการประจำทำหน้าที่บริหาร บรรดาข้าราชการเองก็ได้รับเงินตอบแทน และดำเนินงานโดยการขีดเขียนเป็นส่วนใหญ่ ภายใต้ขอบเขตของกฎเกณฑ์ที่แน่นอนของระบบที่ใช้เหตุผลเป็นหลัก มีการจัดงานและกำหนดระเบียบวินัยตามลำดับชั้นของการบังคับบัญชา และเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่าอย่างเคร่งครัด เช่นเดียวกับที่ต่อพระมหากษัตริย์ในชั้นสูงสุด

ส่วนวิวัฒนาการที่คล้ายคลึงกันซึ่งเกิดขึ้นในศตวรรษเดียวกันที่อังกฤษและฝรั่งเศสนั้น ในทางที่ก่อให้เกิดผลทางสังคมและวัฒนธรรมอีกส่วนหนึ่งก็เกิดขึ้นควบคู่กันไปกับความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเหตุให้พ่อค้าและชนชั้นกลางมีความมั่งคั่งและมีอำนาจเพิ่มขึ้น ทั้งยังเป็นบทเรียนว่าด้วยความพยายามของตนเอง ย่อมจะเพิ่มพูนผลประโยชน์ของตนในฐานะที่เป็นเอกชนและเป็นกลุ่ม และจะสามารถสร้างความคิดลงประนีประนอมอย่างเป็นผลและมีเกียรติยศกับกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ตลอดจนผู้มีอำนาจส่วนบุคคล โดยทางอ้อมแล้ว ความรุ่งเรืองทางพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมในฝรั่งเศสกับอังกฤษได้เพิ่มค่าที่ดินของขุนนางทั้งหลาย รวมทั้งค่าเช่าที่ดินที่ขุนนางเหล่านั้นเรียกเก็บ นอกจากนี้ยังได้เปิดโอกาสให้ขุนนางและผู้ที่มีตระกูลได้ส่วนลงทุนทางธุรกิจ ซึ่งนำประโยชน์มาให้ เป็นต้นว่าเข้าร่วมหุ้นกับพ่อค้าใหญ่ชาวอังกฤษ หรือมีฉะฉานก็ได้ บำเหน็จบำนาญหรือเงินตอบแทนเป็นจำนวนมากจากกระทรวงพระคลัง โดยการมีตำแหน่งหน้าที่เพียงในนามไม่จำเป็นต้องปฏิบัติราชการบริหารสำคัญแต่อย่างใด ตัวอย่างเช่นราชสำนักฝรั่งเศสสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แต่แล้วระบบราชการที่กำดั่งรัดหน้าอยู่ในฝรั่งเศสและอังกฤษก็ต้องถูกจำกัดโดยอำนาจของกลุ่มอื่น ๆ แต่ส่วนใหญ่ของกลุ่มขุนนางและชนชั้นกลางในประเทศทั้งสองนี้ ก็มีได้กลมกลืนเข้ากับชนชั้นที่อยู่ในระบบราชการ

ในนครรัฐเยอรมัน การเสื่อมลงทางเศรษฐกิจในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ และคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ ก่อให้เกิดผลตรงกันข้าม การกระทำเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มอย่างเปิดเผย ตลอดจนการประนีประนอมระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ก็เริ่มจะลดความเป็นประโยชน์และความมีเกียรติยศลง ชนชั้นกลางก็เริ่มเสื่อมลงและอ่อนแอลงเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มราชการและเจ้าผู้ครองนครที่เพิ่มขึ้นและบังคับบัญชากลุ่มชนชั้นกลางอยู่ ฝ่ายขุนนางชั้นผู้น้อยก็ยังคงไว้ทรัพย์สินอยู่อย่างนั้นและบุตรก็ไปรับราชการกันมากขึ้น เช่น เป็นนายทหารหรือเป็นข้าราชการพลเรือน ดังนั้น กลุ่มข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในรัฐเยอรมันทั้งหลาย จึงเป็นชนชั้นเฉพาะที่แยกออกมาจากชนชั้นอื่นน้อยลง และเป็นกลุ่มการเมืองที่มีอิทธิพลน้อยกว่ากลุ่มขุนนางและกษัตริย์ อย่างไรก็ตาม โดยเหตุนี้เองกลุ่มข้าราชการกลับได้รับประโยชน์โดยอ้อมทางเกียรติภูมิ เนื่องจากการตั้งพื้นที่ใกล้ชิดกับกลุ่มขุนนางและกษัตริย์ คำเยอรมันที่ใช้เรียกอำนาจข้าราชการใหม่ในสมัยนั้นก็คือ โอบริกไทท์ (Obrigkeit) ส่วนบริวารนั้นเรียกว่าอุเนเตอร์ทาเนน (Untertanen) ความสำคัญของการปรากฏให้เห็นได้ชัดจากคำสอนของลูเธอร์แก่ศาสนิกชนว่า “จงเป็นบริวาร (Untertan) ของท่านผู้มีอำนาจหน้าที่ (Obrigkeit) ผู้มีอำนาจเหนือท่าน” คำเยอรมันทั้งสองคำมีความหมายทางอำนาจหน้าที่และทางปิตุภูมิ นิยามยิ่งกว่าคำอย่างเดียวกันอื่นใดที่ใช้อยู่โดยทั่วไปในฝรั่งเศส อังกฤษ หรือในสหรัฐ ตามประวัติศาสตร์เยอรมัน อิทธิพลของคำสองคำนี้เห็นได้ชัดเมื่อลูเธอร์ได้เรียกร้องให้ปราบปรามการจลาจลของชาวนาเยอรมันปี ค.ศ. ๑๕๒๕ โดยเด็ดขาด

ส่วนคำสันจักรก็กลายเป็นพันธมิตรและมักจะเป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจที่เป็นเจ้าหรือขุนนาง หลังจากต้นคริสต์ศตวรรษที่สิบหกที่เฮกการ์ด เบอร์กปี ค.ศ. ๑๕๕๕ แล้วนั้น เจ้าแต่ละนครส่งวงไฉซึ่งอำนาจในอันที่จะกำหนดคำสอนให้บริวารของตนนับถือ ตลอดจนปราบปรามหรือขับไล่มุคักค่าน ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ และคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ รัฐเยอรมันส่วนใหญ่ก็นับถือคำสอนใดคำสอนหนึ่งเป็นทางการคือ โปรเตสแตนต์หรือคาทอลิก ส่วนข้อโต้แย้งเรื่องคำสอนที่เป็นการด้นับถุนรัฐบาลคริสต์เดียนิกายใดนิกายหนึ่ง

ซึ่งคงชนในแคว้นรัฐนั้น โดยแท้จริงแล้วใช้เป็นประโยชน์ในการต่อสู้ป้องกันทางการเมืองของรัฐนั้น ๆ เป็นเครื่องคุ้มครองให้ศาสนารัฐดำรงอยู่ได้ ตลอดจนเป็นเครื่องมือเห็นชอบให้เกิดความเรียบร้อยและความจงรักภักดีของพลเมือง

มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสำคัญทำการผลิตข้าราชการบริหารซึ่งได้การอบรมทางนิตินิติศาสตร์มาแล้ว และเป็นทีปวารณาของรัฐที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย ทั้งยังเป็นแหล่งกำหนดนิตินิติศาสตร์และนักบวชซึ่งเจ้าผู้ครองนครโปรเตสแตนท์แต่ละแห่งต้องการ เพื่อให้มาใช้หลักศาสนานับถุณข้ออ้างถึงเทวดาสิทธิของตนในอนาคตที่จะใช้อำนาจทางการเมืองโดยเด็ดขาด บรรดาจารย์เยอรมันทั้งหลาย โดยเฉพาะรัฐโปรเตสแตนท์นับถุณมหาวิทาลัยต่าง ๆ มากขึ้น และอุดหนุนด้วยทรัพย์เป็นจำนวนมากผลิตภคดียิ่งกว่าที่อื่นใดในยุโรปขณะนั้น มหาวิทยาลัยเยอรมันมีความสำคัญและเกียรติภูมิอย่างมากในรัฐของนิตินิติศาสตร์หรือในที่สุดแม้กระทั่งบรรดาครูบาอาจารย์ก็ได้รับการนับถุณว่ามีถุณเกี่ยวข้องกับทางราชการ ใช้จะได้รับความนับถุณเฉพาะด้านวิชาการอย่างเดียวกัหาไม่ แต่ยังเป็นที่ยกย่องว่ามีถุณความเกี่ยวพันกับราชการของรัฐบาดขุนนาง และเจ้าขุนมูลนายทั้งหลาย ผลจากวิวัฒนาการเองเป็นเหตุให้การศึกษาระดับวิทาลัยของเยอรมันมีความมั่นคงและเกียรติยศยิ่งขึ้นในระยะยาว แต่ก็เป็นเหตุให้มหาวิทยาลัยถุณใหญ่ของเยอรมันกลายเป็นถุณนับถุณและรับใช้ผู้มีอำนาจอย่างง่ายตาย ในขณะที่มีการกดขี่บังคับหรือมีถุณความอย่างไรกั การที่มีมหาวิทยาลัยและระบบราชการอันมั่นคงผลิตภคิ พร้อมกับเศรษฐกิจทางอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมที่ถุณมั่งคั่งอย่างรวดเร็วในคริสต์ศัคคตวรรษที่ ๑๖ และคริสต์ศัคคตวรรษที่ ๑๗ นั้น ได้มีผลกระทบกระเทือนถุณการเมือง ถุณคม และวัฒนธรรมของเยอรมันในถุณหลายศัคคตวรรษถุณมา

ถุณในฝรั่งเศสและอังกฤษนั้น ความมั่นคงของนิตินิติต่าง ๆ ก็เป็นเหตุให้ราชวงศ์หนึ่งหรือถุณภูมิภาคหนึ่งถุณสามารถเอาชนะถุณแข่งขัน และถุณสามารถถุณรัฐแห่งชาติที่เข้มแข็งขึ้นมาได้ ถุณแม้จะมีถุณขัดแย้งเรื่องศาสนาถุณขนาดคนถุณเองถุณแต่ก็ไม่มีถุณอุปถุณรรคถุณการนี้ ถุณถุณช่วยให้เหตุผลในการพ่ายแพ้หรือการขับถุณได้พวกถุณถุณเดี่ยวอำนาจออกไป ตลอดจนใช้เป็นเหตุผลในการยึดทรัพย์ถุณสินของนิตินิติเหล่านี้ ในเยอรมันถุณถุณถุณถุณถุณ

ความเจริญรุ่งเรืองใดมันคงเพียงพอที่จะเป็นบัจจยให้เจ้าครองนครองค์ใดมีอำนาจสูงสุด และรักษาอำนาจนั้นไว้ได้ ฝรั่งเศสกับอังกฤษซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองก็โตมาซึ่งความเป็น เอกภาพของชาติในศตวรรษเดียวกันกับที่มันตั้งความศำดนา ซึ่งทำให้เยอรมันที่หยุด ชะงักอยู่นั้น ถดถอยแบ่งแยกออกจากกันยิ่งขึ้นทุกที อย่างไรก็ตาม ชาวเยอรมันทุกวันนี้ คำหิการแบ่งแยกทางศำดนาที่เป็นเหตุให้เกิดการแบ่งแยกทางการเมืองในประเทศของตน และจากความทรงจำดังถำวตนเอง จึงตั้งความปรารภนาไว้ว่าจะต้องมีเอกภาพแห่ง ชาติที่มันคงยิ่งขึ้นให้จงได้

โดยที่มันมีความยากลำบากทางเศรษฐกิจตลอดจนต้องถูกแบ่งแยกกันทางการเมือง เยอรมันนั้นในต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ จึงกลายเป็นทั้งเวทและผู้รับเคราะห์จากการ ขัดแย้งทางอำนาจที่เกิดขึ้นในบรรดาประเทศใกล้เคียง ซึ่งได้รวมตัวกันเป็นปึกแผ่นกว่า เยอรมัน เมื่อเกิดสงครามดำนดิบปี (ค.ศ. ๑๖๑๘-๑๖๔๘) นั้น มหาอำนาจใหญ่อยู่ใน ยุโรปเช่น ฝรั่งเศส สเปน จักรวรรดิฮำบส์บวร์ก รัสเซีย และเนเธอร์แลนด์ได้สู้รบ กันในประเทศเยอรมันนี้ โดยมีเจ้าผู้ครองนครเยอรมันทั้งหลายเข้าร่วมรบอย่างเข้มแข็ง แต่กดับมันผลเป็นอันตรายใหญ่หลวงแก่ชาวเยอรมัน สงครามนี้เองลดจำนวนประชากร ของเยอรมันถึงหนึ่งในสามทั้งยังทำให้ต้องเผชิญกับความยากแค้นอยู่ต่อไปเป็นเวลา เกือบ ๑๕๐ ปี เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศใกล้เคียงในตะวันตก

ชาวเยอรมันที่รอดภัยจากวิกฤตการณ์ครั้งนี้ ได้เกิดปฏิกิริยาดำคัญคือความ ไม่ไวใจและเกรงกลัวต่างชาติยิ่งขึ้น ต้องอาศัยความคุ้มครองจากผู้อำนาจหน้าที่ยิ่ง กว่าแต่ก่อน ต้องยอมรับปฏิบัติตามระเบียบวินัยและมีนิสัยรักงานหนักมากขึ้น จนในที่สุดก็ต้องยอมรับดัตทิทการเป็น บัจจยสร้างคามมั่นคงให้รัฐบาลของตนมีความสามารถ บ้องกันบริวารให้พ้นจากภัยสงครามและการรุกรานของต่างชาติ

จากประสพการณ์ดังถำวตนเอง ชาวเยอรมันในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ จึงมี ดัชนีประจำชาติผิดแผกแตกต่างจากบรรพบุรุษของตนอยู่บ้าง ถ้าหากทาชิตุส (Tacitus) พรรณนาดัชนีของโรมันกรีกเฝ้าเยอรมันโบราณว่าเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจ รัก

เดร์ และเกย์จวรันแควไชร์ ชาวเยอรมันในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ กตัญเป็นคนที่อ่อนน้อม และขยันหมั่นเพียรมาจนทุกที ถ้าผู้สังเกตการณ์บางคนในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ เห็นว่าชาวเยอรมันเป็นคนฉลาด และมีจะปฏิบัติตามระเบียบวินัยไม่ได้นั้น ชาวเยอรมันตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ เป็นต้นมากตัญสร้างประทับใจให้ชาวต่างประเทศยิ่งขึ้น โดยความเป็นผู้มีระเบียบวินัยและคุณธรรมทางทหาร

รัฐปรัสเซีย

สถาบันสำคัญ ในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ได้แก่ราชวงศ์บรานเดนเบอร์ก—ปรัสเซีย (Brandenburg—Prussian) ทั้งจากการปฏิบัติและการสร้างตัวอย่าง ระบบราชการ ความเข้มงวดกวดขัน ระบบพาณิชย์นิยม (mercantilism) ตลอดจนระบบทหาร นับเป็นหลักสำคัญในการดำเนินนโยบาย เริ่มตั้งแต่การครอบครองภูมิภาคบรานเดนเบอร์กที่ไม่อุดมสมบูรณ์ เรียกว่าเป็น “หีบทราย (sandbox) ของจักรวรรดิ” ในไม่ช้าผู้ครองราชวงศ์โฮเฮนโซลเดิร์น (Hohenzollern) ก็ได้รัฐปรัสเซียอันเป็นดินแดนทางเหนือ ซึ่งในสมัยก่อนนั้นอัศวินแห่งเทิวตอนิก (Teutonic Order) ได้รับชาวเยอรมันผู้อพยพเข้ามาอยู่ ทั้งยังใช้ภาษาและวัฒนธรรมเยอรมันกับชาวบอลติกและสลาฟที่อาศัยอยู่ก่อน ครั้นถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ นั้นเอง ผู้ครองบรานเดนเบอร์ก—ปรัสเซีย ก็ดำเนินการรวบรวมดินแดนน้อยใหญ่ที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วเยอรมันนั้นตอนเหนือ ตลอดจนได้ครอบครองบริเวณยุทธศาสตร์สองฝั่งแม่น้ำไรน์ เวเซอร์ เอดเบอ และโอเดอว์

เมื่อก่อนจะมีรถไฟนั้น แม่น้ำเหล่านี้มีส่วนสำคัญมากทีเดียวในด้านการค้าของรัฐเยอรมันต่าง ๆ ที่ไปสู่ทะเลบอลติกและทะเลเหนือ มหาสมุทรแอตแลนติก และภูมิภาคที่ขยายการค้าทางทะเลโดยทั่วไป ถ้ามีกำลังทหารคุ้มกันอย่างเข้มแข็งแล้ว อาณาบริเวณเหล่านี้จะใช้เป็นที่เก็บรวบรวมค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จากการจราจรทางน้ำ และจะได้อัตราค่าศุลกากรหลายชนิด ตลอดจนมีการควบคุมทางเศรษฐกิจตามวิธีปฏิบัติแบบพาณิชย์นิยมที่ดำเนินอยู่ในขณะนั้น ทั้งยังเป็นการหมุนเวียนทรัพย์สินส่วนใหญ่ในดิน

แดนเยอรมันอื่น ๆ ให้เข้ามาอยู่ในท้องพระคลังของรัฐบาลเดนมาร์ก-ปรัสเซีย ก็โดยการนำรายได้ส่วนใหญ่มารายจ่ายในด้านการทหารและราชการนั่นเอง รัฐจึงจะสามารถบำรุงทหารได้เป็นจำนวนมากจน ได้ดินแดนเพิ่มเติม เก็บค่าธรรมเนียมได้มากกว่าแต่ก่อน เข้าดำเนินการควบคุมเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ แล้วยังใช้ทรัพยากรที่ได้มาจากทุกทางนั้นบำรุงทหารและการได้ชัยชนะให้มากขึ้นภายในวงการเมืองแห่งอำนาจที่ขยายตัวอยู่ตลอดเวลา

ภายใต้สภาพการณ์ดังกล่าวนี้ ทรัพยากรย่อมจะเพียงพอได้ ทั้งนี้เงินในมืออย่างเดียวกันก็ได้รับจากการค้ากับต่างประเทศที่ดีที่ได้มาจากการค้าภายในก็ดี จะต้องไม่นำไปใช้ในทางที่ฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่ายโดยภักดิ์หรือขุนนางของประเทศส่วนมากในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ และคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ นั้นการใช้จ่ายไปในทางฟุ่มเฟือยเพื่อความหรูหราได้มีอยู่โดยทั่วไปในราชสำนักเยอรมันอื่น ๆ ซึ่งก็มีอยู่ทั่วไปยุโรปในขณะนั้น แต่ปรัสเซียกลับเป็นข้อยกเว้นได้อย่างดีทีเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับที่อื่นในยุโรปแล้ว ภายในราชสำนักเบอร์ลินและฟ็อดตามในกาลต่อมานั้น บางครั้งก็คล้ายกับสปาร์ตาในด้านความเป็นอยู่อย่างง่ายตาย บุตรขุนนางทั้งหลายก็ต้องอาศัยรายได้จากอาชีพทหารหรือรับราชการ ทั้งยังต้องพยายามยิ่งกว่าจะใช้ความเป็นผู้ดีมีสกุลในการแสวงหาความชำนาญทางวิชาการและความรู้อย่างแท้จริง ตลอดจนทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

แม้แต่ชาวเขาก็ยังดำเนินชีวิตด้วยความประหยัดและขยันหมั่นเพียร โดยไม่หยุดยั้ง นับตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ นั้น บรรดาชาวนาตลอดจนคนในครอบครัวถูกบังคับให้ปฏิบัติหน้าที่ในคดีหาเงินของพวกเขา ในฤดูกาลที่ไม่ค่อยมีงานมากนักของแต่ละปี คือระหว่างการเพาะปลูกในฤดูใบไม้ผลิไปจนถึงตอนเก็บเกี่ยว โดยเฉพาะในฤดูหนาวอันแสนนาน ชาวนาจะต้องไปปั่นฝ้าย ทอผ้า หรือทำงานอย่างอื่น โดยมีเจ้าของที่ดินกับถูกจ้างเป็นผู้ควบคุมดูแล ความต้องการอย่างเดียวกันนี้ได้นำไปบังคับใช้กับประชากรชนบทตามส่วนต่าง ๆ ของเยอรมันนี้ แต่ใน

บรานเดนเบอร์กหรือที่เรียกต่อมานับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๗๐๑ ว่าราชอาณาจักรปรัสเซียนั้น ได้เกิดแนวทางชีวิตขึ้นใหม่ มีระเบียบวินัยอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุด กล่าวคือได้เกิดการผสมผสานของแรงงานของประชาชนส่วนใหญ่ที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ และมีความขยันขันแข็งเข้ากับความสามารถอย่างเคร่งเครียดของฝ่ายผู้ปกครองประเทศ

โดยเหตุนี้รัฐปรัสเซียจึงทำหน้าที่เปรียบเสมือนเครื่องจักรที่ตั้งคู่เอาการออมทรัพย์ของประชาชนเข้ามา แล้วก็นำเอาไปสร้างกองทัพขยายอยู่เรื่อย ๆ ทั้งยังนำไปสนับสนุนอุตสาหกรรมและการศึกษาได้บ้าง โดยใช้กิจการเหล่านี้ดำเนินการเพิ่มพูนทรัพยากรทางเศรษฐกิจและอำนาจทางการเมืองของรัฐในอนาคตได้อีกต่อไป ผู้สังเกตการณ์ชาวฝรั่งเศสคนหนึ่งเข้าใจสถานการณ์ผิดไป เพราะได้กล่าวไว้ว่ารัฐอื่น ๆ นั้นมีกองทัพ แต่ในปรัสเซียกลับตรงกันข้ามคือกองทัพนั้นเองมีรัฐอื่น ๆ ดำหรับกองทัพปรัสเซียเป็นเพียงสิ่งเชื่อมโยงสายสัมพันธ์ในการขยายอำนาจ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะได้รับการสนับสนุนมากกว่าส่วนอื่น ๆ ของรัฐบ้างก็ตาม แต่ก็ยังคงประหยัดอยู่ไม่น้อย ยังมีนักเขียนชาวเยอรมันคนหนึ่งตั้งข้อสังเกตไว้ โดยกล่าววาระหว่างปี ค.ศ. ๑๖๕๐ และปี ค.ศ. ๑๗๘๐ นั้น รัฐบรานเดนเบอร์ก-ปรัสเซียขุดออกมาจนได้เป็นใหญ่

รัฐปรัสเซียจึงเป็นที่ยอมรับนับถือและได้รับความจงรักภักดีในเวลาต่อมา จากพลเมืองส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะได้ให้ความมั่นคงปลอดภัยที่ตกจากการโจมตีของต่างชาติ มีความชอบธรรมทางกฎหมายเป็นที่เชื่อถือได้และมีรัฐบาลที่สุจริต มีโอกาสในการศึกษา ตลอดจนมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในระยะยาว อย่างไรก็ตาม ในขณะเดียวกันความเข้มงวดกวดขันและวินัยราชการของปรัสเซีย ก็ไม่เป็นที่พอใจของชาวเยอรมันหลายคน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่นอกอาณาเขต คนเหล่านี้เห็นว่าปรัสเซียเป็นโรงทหารใหญ่ มีนายทหารชั้นประทวนที่ทำหน้าที่ฝึกเป็นผู้ปกครอง ทั้งยังไม่พอใจนโยบายคุ้มครองอันเคร่งครัด วิธีการเฉียบขาดในการเกณฑ์และชักจูงชายฉกรรจ์จากดินแดนอื่น ๆ มาเป็นทหารของตน นโยบายขยายดินแดนโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม ตลอดจนการรุกราน และพวกคนต่างถิ่นชอบคุณดวงชะตาของตนในการที่มิได้เป็นบริวาร

ของปรัสเซีย แต่เมื่อรัฐปรัสเซียที่นำกวมัต์แค้นเกิดขึ้นภายใต้พระเจ้าเฟรเดอริกที่ ๒ ในปี ค.ศ. ๑๗๕๖ ได้ชัยชนะเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่หลายศตวรรษมาแล้วจากกองทัพฝรั่งเศส ในการรบที่โรสบาค (Rossbach) นั้น ชาวเยอรมันพวกเดียวกันหลายคนที่เคยพากัน ซินชมยินดี เกอเดอริเองก็บรรยายเกี่ยวกับประชาชนของนครฟรังฟูร์ตอัสระในขณะ นั้นว่า “เราทางปวงก็สนับสนุนเฟรเดอริก”

สำหรับทัศนคติของชาวเยอรมันทางตอนใต้และตะวันตกของประเทศเยอรมัน บัจจุบันที่มีต่อปรัสเซีย นั้น มีทั้งความไม่พอใจและสรรเสริญอยู่ในขณะเดียวกัน เมื่อใด และที่ใดอำนาจของปรัสเซียไม่เป็นที่ต้องการหรือเป็นการคุกคามแล้ว ความไม่พอใจก็ ย่อมจะเกิดขึ้น แต่ ณ ที่ใดที่ก้างของปรัสเซียเกิดขึ้นของจำเป็นขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่อง ค้ำทานการคุกคามจากต่างประเทศ หรือ ณ ที่ใดที่พลังหนุนและความมีดีมรรตภาพ ของปรัสเซียน่าจะก่อให้เกิดทางที่จะพ้นจากความต่ำต้อยและการหยุดชะงักแล้ว ความ เป็นผู้นำของปรัสเซียก็ย่อมจะเป็นที่พึงพอใจ

แต่ในขณะนั้นเอง ส่วนที่เหลือของเยอรมันในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ก็ยังคง ถูกแบ่งออกเป็นรัฐเล็ก ๆ ที่อ่อนแอและไม่มีความคืบตัวอยู่หลายรัฐ อย่างไรก็ตาม หักถ- กรรรมและอุตสาหกรรมก็ยังเกิดขึ้นใหม่ได้ ส่วนความเสียหายจากสงครามด้ามด้ามี่ก็ค่อย บรรเทาเบาบางลง ทั้งบรรดาผู้มีความสามารถพิเศษและมีฝีมือในรัฐใหญ่น้อย ึ่งหลายก็มาตระหนักถึงตนเองว่าเป็นราษฎรใน “สาธารณรัฐแห่งอักษรศาสตร์” เป็น ึ่งซึ่งผลงานของตนได้รับการยกย่องสรรเสริญ และคนอาจไ้ทำงานในราชสำนักของกษัตริย์ ผู้เผื่อแผ่ ไม่ว่าจะในดินแดนของรัฐใดก็ตาม ด้วยเหตุนี้เองนักประพันธ์เพลง นักวิทยา- ศาสตร์ และนักเขียนเยอรมันในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ จึงโยกย้ายจากราชสำนักหรือมหา- วิทยาลัยในรัฐเยอรมันรัฐหนึ่งไปยังอีกรัฐหนึ่ง มิฉะนั้นก็มีผลงานหรือมีถูกศิษย์ไปแทน มีหน่วยงานที่ก้าวหน้าดำเนินการละคร คนตรีวงดุริยางค์ โรงพิมพ์ ตลอดจนจุดด้าร ึ่งหลายของเยอรมัน เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเผยแพร่ผลงานของตน นัก ปรัชญาเช่น โดบนิซ (Leibniz) และคานท์ (Kant) นักประพันธ์เช่น ชิลเลอร์ (Schiller)

และเกอเทอ (Goethe) นักแต่งเพลงเช่น บาค (Bach) และเบโชเฟน (Beethoven) เป็นผู้สร้างเยอรมันให้มีส่วนสำคัญในอารยธรรมของโลก อย่างไรก็ตาม ในเวลาเดียวกันเองทางบุคคลที่ถนัดด้านคณิตศาสตร์จนชาวเยอรมันผู้มีการศึกษาเป็นส่วนมาก ก่อนจะสิ้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ กลับไม่มีความรู้ลึกเกี่ยวกับ การรวมชาวเยอรมันเข้าเป็นรัฐแห่งชาติหนึ่งชาติเดียวกันนั้นเป็นความจำเป็นอย่างรีบด่วน

จนกระทั่งเกิดสงครามนโปเลียนขึ้นแล้วและฝรั่งเศสมายึดครองเบอร์ลินเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๐๖ นั้นเอง สถานการณ์จึงได้เปลี่ยนไป มีขบวนการปฏิญาชนเยอรมันทั้งหลายก็เริ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อฝรั่งเศสอย่างรุนแรง และปรารถนาจะสร้างชาติที่มีอำนาจเข้มแข็งขึ้นหรือแม้จะมีรัฐชาติที่เข้มแข็งเพียงรัฐชาติเดียวก็ได้ เพื่อประเทศเยอรมัน ในขณะเดียวกัน ผู้ปกครองปรัสเซีย เช่นเดียวกับผู้ปกครองฮอลันดา ก็เห็นว่าสมควรแล้วที่จะถือโอกาสจากอารมณ์ต้องการดังกล่าวนี้ และควรจะเรียกร้องไม่เพียงแต่ให้มีการรักประเทศชาติภายในดินแดนของคนเท่านั้น แต่ยังต้องการความเป็นชาตินิยมของเยอรมันในบรรดาบริวารของตน ในฮอลันดาเรื่องนี้นโยบายนี้ต้องเลิกตั้งไปในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ แต่ในปรัสเซียกลับมั่นคงยิ่งขึ้นโดยการปฏิรูปที่สำคัญบางอย่าง แต่ก็ดำเนินไปเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งในที่สุดก็นำไปสู่ชัยชนะในสงครามกับฝรั่งเศสเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๑๓-๑๘๑๕ ชัยชนะก็ติดตามด้วยการกลับเข้าสู่ระบอบอนุรักษนิยมอีกพักหนึ่ง แต่ก็มี การเริ่มต้นที่สำคัญในการเชื่อมโยงเจตนารมณ์ของปฏิญาชนเยอรมัน ตลอดจนชาวเยอรมันชนกลางโดยทั่วไป ให้เข้ากับความกล้าหาญชาญชัยในการรบของขุนนางปรัสเซียและผลประโยชน์ทางอำนาจของรัฐปรัสเซีย

การรวมเยอรมันในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙

ในปี ค.ศ. ๑๘๑๕ นั้นปรัสเซียได้ไรน์แลนด์ (Rhineland) รวมทั้งแคว้นรูห์ (Ruhr) และในไม่ช้าก็กลายเป็นแหล่งอุตสาหกรรมสำคัญในเยอรมันนี้ โดยการนำของปรัสเซียเอง สหภาพศุลกากรที่เรียกว่าโซลเฟวไรน์ (Zollverein) ก็รวบรวม

ดินแดนทั้งหลายของรัฐเยอรมันยกเว้นอดีตเรียชเข้าด้วยกันตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๕ เป็นต้น
มา เมื่อเกิดการปฏิวัติที่ไม่ดีจะพร้อมเพียงและมีระแวงด้านเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๘ นั้น
ผู้นำเยอรมันพยายามรวมเยอรมันให้เป็นจักรวรรดิอันหนึ่งอันเดียวตามหลักการรัฐธรรมนูญ
และระบบชนชั้นกลาง แต่ไม่ได้ทั้งความร่วมมือจากราชสำนักและขุนนางปรัสเซีย รวม
ทั้งการสนับสนุนอย่างแท้จริงจากประชาชนส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม อีกสองศตวรรษต่อมา
การที่เยอรมันมีอุตสาหกรรมและการเงินก้าวหน้า มีการเดินรถไฟและสื่อสารไปรษณีย์
ตลอดจนมีประมวลกฎหมายพาณิชย์ ได้ช่วยเชื่อมโยงรัฐเยอรมันทั้งหลายโดยใกล้ชิด
กันยิ่งกว่าแต่ก่อน โดยการรวมขบวนการเมืองและการทหารอย่างชำนาญในสงคราม
ที่เกิดขึ้นสามครั้งคือ ในปี ค.ศ. ๑๘๖๕, ๑๘๖๖ และ ๑๘๗๐-๗๑ นั้นเอง รัฐบุรุษ
ปรัสเซียคือ ออโต โฟน บิสมาร์ก ก็ประสบความสำเร็จเป็นครั้งแรกในการขยาย
อาณาเขตปรัสเซียออกไปอย่างกว้างขวาง แล้วก็จัดตั้งจักรวรรดิเยอรมันที่รวมกันขึ้น
ใหม่ ซึ่งเป็นการรักษาและขยายอำนาจของกษัตริย์และขุนนางปรัสเซียอย่างแท้จริง ใน
ขณะเดียวกัน ก็เป็นการสร้างความพอใจเป็นอย่างมากให้พวกชนชั้นกลางส่วนใหญ่
เกือบทั้งหมด และได้รับความสนับสนุนจากประชาชนโดยทั่วไป

จักรวรรดิที่สองของเยอรมัน ค.ศ. ๑๘๗๑-๑๙๑๘

จักรวรรดิใหม่ของเยอรมันที่กษัตริย์ปรัสเซียปกครอง ทรงดำรง
ตำแหน่งจักรพรรดิเยอรมันอีกตำแหน่งหนึ่ง มีพระราชอำนาจที่จะทรงใช้ในยามฉุกเฉิน
ได้อย่างมาก ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จักรพรรดิทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี
(Chancellor) ผู้มีความรับผิดชอบต่อพระองค์ยิ่งกว่าสถาบันบัญญัติ ดังนั้น นายก-
รัฐมนตรีจึงบังคับบัญชารัฐมนตรีในคณะของตน นายกรัฐมนตรีนั่นเอง แทนที่จะเป็น
สถาบันบัญญัติ สามารถแต่งตั้งหรือถอดถอนรัฐมนตรีได้

สถาบันบัญญัติของจักรวรรดินั้นมีอำนาจน้อยมาก และแบ่งออกเป็นสอง
สภา สภาหนึ่งเรียกว่าบุนเดสราท (Bundesrat) ประกอบด้วยผู้แทนจาก ๒๕ รัฐ

ปรัสเซียมีเพียง ๓๗ ล้าน ในจำนวนนี้ทั้งหมด ๕๘ ล้าน และมักจะได้เพียงอันดับหนึ่ง
เพิ่มเติมจากรัฐเล็ก ๆ หลายรัฐ นอกจากนี้โดยที่เพียง ๓๔ ล้าน ก็เพียงพอที่จะยับยั้ง
การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้แล้ว ปรัสเซียจึงมีสิทธิโดยแท้จริงในการยับยั้งเรื่องดัง
กล่าว ผู้แทนปรัสเซียในบุนเดสราทได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลปรัสเซีย ซึ่งปฏิบัติการ
ให้เป็นไปตามพระราชอัยยาศรัยของจักรพรรดิ ในฐานะที่ทรงมีบทบาทเป็นกษัตริย์ของ
ปรัสเซีย ส่วนสถานการณ์บัญญัติปรัสเซียก็ได้รับเลือกโดยวิธีการใช้สิทธิเลือกตั้ง ๓ ชั้นที่
ปราศจากความเสมอภาค มีผลให้พวกขุนนาง เจ้าของที่ดินและกลุ่มชนชั้นกลางระดับ
สูงในวงการอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมเป็นผู้ควบคุมคะแนนเสียง ในขณะที่เดียวกัน
ก็เป็นการวิบัติสิทธิเลือกตั้งจากประชาชนที่เหลืออยู่ ในทางตรงกันข้ามกับสิทธิเลือกตั้งที่
ให้เฉพาะชนชั้นบางกลุ่มของปรัสเซียดังกล่าวมาแล้ว รัฐธรรมนูญของบิสมาร์กสำหรับ
จักรพรรดิได้กำหนดให้มีมณฑลนิติบัญญัติที่สอง คือ ไชทาก (Reichstag) (ได้จากการ
การเลือกตั้งทั่วไป) ซึ่งกำหนดให้ทำหน้าที่ดึงดูดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมยิ่งขึ้น และใน
ขณะเดียวกันก็ให้เกิดความจงรักภักดีต่อจักรพรรดิ อย่างไรก็ตาม ในขณะไชทากมี
อำนาจในการอภิปราย แต่ก็ไม่อำนาจที่แท้จริงในการวินิจฉัยปัญหาใด แม้กระทั่ง
ภาษีสำหรับงบประมาณของจักรพรรดิก็อาจเก็บและใช้จ่ายไปได้โดยรัฐบาลของจักร
พรรดิมีต้องรับอนุมัติจากไชทากเลยก็ได้

โดยเหตุนี้จักรพรรดิเยอรมันจึงมีพระราชอำนาจกว้างขวางและมีได้อยู่ภายใต้การควบคุมตามระบบรัฐธรรมนูญอย่างเข้มแข็งแต่อย่างใด จักรพรรดิองค์แรก คือ
พระเจ้าวิลเฮล์มที่ ๑ (Wilhelm I) ก็ทรงรับนับถือฐานะและอิทธิพลส่วนตัวของบิสมาร์ก
ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ดังนั้น ระบบงานจึงดำเนินไปไม่แตกต่างกันนักกับวิธีดำเนินการ
งานของนายกรัฐมนตรีกับคณะรัฐมนตรีอังกฤษ อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๘๘
เป็นต้นมา จุดอ่อนของรัฐธรรมนูญบิสมาร์กก็ปรากฏขึ้น จักรพรรดิองค์ใหม่ คือ พระเจ้า
วิลเฮล์มที่ ๒ นั้น ได้ขึ้นสืบราชสมบัติ บิสมาร์กเองก็มีผู้มาดำรงตำแหน่งแทน ซึ่งมี
ความสามารถน้อยกว่าแต่เอาอกเอาใจกษัตริย์มากกว่า ส่วนนโยบายของเยอรมันนั้นก็

เปลี่ยนทิศทางการไปสู่การแยกตนเองโดดเดี่ยวออกไป คือ ไปแข่งขันด้านกำลังอาวุธกับ อังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซีย และเป็นการนำคนเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ ๑

อย่างไรก็ดี อาจไม่เป็นการถูกต้องที่จะไปถือว่าการที่เยอรมันเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ ๑ นั้น เป็นเพราะความผิดพลาดของพระองค์ของพระเจ้าวิลเฮล์มที่ ๒ หรือมิฉะนั้นก็เป็นเพราะความบกพร่องของรัฐธรรมนูญแห่ง “จักรวรรดิที่ดอง” นโยบายพิภคัอัคราสุคตการชนดั่งเพื่เป็นการคุมครองอุคต่าหกรรมและเกษครกรรมกั การพยายามอย่างจริงจังเพื่อขยายอาณานิคม การค้นหาเกียรติภูมิระหว่างประเทศ ตลอดจนการใช้จ่ายเพื่อระดมอาวุธยุทโธปกรณ์อย่างไม่หยุดยั้งก็ ดั้งเหนืงได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอิทธิพลและผู้นำที่มีอำนาจมากที่สุดในจักรวรรดิ ได้รับการสนับสนุนอย่างมั่นคงจากประชาชนทั่วไป ชาวเยอรมันในระยะเวลาดาหลายทศวรรษตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๘๐ ถึงปี ค.ศ. ๑๙๑๔ มีความรู้ดีว่าตนอยู่ในโลกแห่งอัคราสุคตการที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และในจักรวรรดิที่ขยายอาณานิคมอยู่ตลอดเวลา เมื่อเข้ามาอยู่ในยุคการขยายอาณานิคมแล้ว คนส่วนมากก็ยอมรับทฤษฎีหนึ่งอย่างงมงาย ซึ่งทฤษฎีนี้รัฐบุรุษฝรั่งเศสและอังกฤษ ตลอดจนรัฐบุรุษเยอรมันเป็นผู้ประกาศเผยแพร่ ทฤษฎีนี้ คือ ประเทศอุคต่าหกรรมใหญ่จะต้องมีอาณานิคมเป็นของตนให้ได้มีอาณาบริเวณและฐานะบางอย่างในโลกสำหรับตนเองถ้าไม่ยากจะถ้าหลัง และจะต้องสูญสลายไปในที่สุด ในการต่อสู้เพื่อความคงอยู่ของชาติ อื่นความทรงจำเก่า ๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของชาติศัตรู ที่มาตั้งแต่สมัยสงครามสืบปีและสมัยนโปเลียนรุกรานนั้น บัดนี้ได้กลายเป็นความนึกคิดไปว่าเยอรมันนี้กำลังถูกบีบคั้นโดยศัตรูคู่แข่งที่ริษยาและมุ่งร้าย จนกระทั่งเกิดเป็นความเชื่อกันโดยทั่วไปว่าสงครามจะต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นความคิดที่เกือบจะเรียกได้ว่าเป็นประกอบด้วยความเชดาคตามที่เรทราบอยู่แล้ว คือ ไม่รู้จักเดยว่ดั่งครามนนี้จะเป็นไปอย่างไร

สงครามโลกครั้งที่ ๑ ได้ก่อให้เกิดความเสียหายเกินกว่าความคาดหมายของทุกคน ทหารเยอรมันราวสองล้านคนเสียชีวิตในสงคราม ส่วนชาวเยอรมันที่เป็นพลเรือนอีกเกือบหนึ่งล้านคนก็ตองเสียชีวิตเนื่องจากฝ่ายสัมพันธมิตรได้ล้กัคมีคอาหารในระหว่าง

สงคราม และหลังจากการสงบศึกเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๑๘ เมื่อสิ้นสุดสงครามแล้ว เยอรมันอยู่ในสภาพอ่อนเปลี้ยและพ่ายแพ้โดยสิ้นเชิง ตามสนธิสัญญาสันติภาพที่ทำขึ้นในเวลาต่อมา นั้น เยอรมันต้องสูญเสียอาณาเขตทั้งหมด ส่วนยุโรปก็ต้องคืนอาตซาล-ลอเรนให้ฝรั่งเศส ตลอดจนดินแดนสำคัญทางตะวันออกให้โปแลนด์ซึ่งเป็นประเทศที่ได้รับการสถาปนาขึ้นใหม่ ดินแดนที่บิสมาร์กได้แสวงหาไว้ให้จึงต้องสูญเสียไปอีกครั้งหนึ่ง เยอรมันกลายเป็นประเทศยากจนและไม่มีกำลังวังชา ซึ่งกลายเป็นสาธารณรัฐที่ยังคงมีแค่ภาวะที่จะต้องใช้นโยบายปฏิกรรมสงครามแก่พันธมิตรผู้มั่งคั่ง

ถึงแม้จะต้องถึงวาระสุดท้ายด้วยความพ่ายแพ้อย่างยับเยิน แต่จักรวรรดิของบิสมาร์กก็ยังอยู่ในความทรงจำของประชาชน ผู้ออกเสียงร้อยละ ๔๕ ของเยอรมันในการหยั่งเสียงเมื่อ ปี ค.ศ. ๑๙๕๓ นั้น มีความเห็นว่า จักรวรรดิที่ดอง (ค.ศ. ๑๘๗๑-๑๙๑๘) เป็นสมัยที่ดีที่สุดในประวัติศาสตร์เยอรมันในปัจจุบัน และในการออกเสียงอีกครั้งหนึ่ง ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ก็ปรากฏว่าส่วนใหญ่ของผู้ออกเสียงถือว่าบิสมาร์กเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์แก่เยอรมันยิ่งกว่าคนอื่นใด ในความนึกคิดของชาวเยอรมัน ทัศนคติของความปราชัยได้เปลี่ยนแปลงจากจักรวรรดิซึ่งรับความทุกข์ยากจากการปราชัยนั้นกลายมาเป็นสาธารณรัฐซึ่งเกิดขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๑๘

สาธารณรัฐไวมาร์ (The Weimar Republic) ค.ศ. ๑๙๑๘-๑๙๓๓

เมื่อจักรวรรดิต้องล้มหายไปในปี ค.ศ. ๑๙๑๘ นั้น ปรากฏว่าพรรคการเมืองและผู้เอาเยอรมันส่วนมากมิได้เตรียมรับสภาพการณ์โดยผู้เลือกตั้งราวหนึ่งในสี่ ยังคงมีทัศนคตินิยมทหารและนิยมชาติอยู่ พวกนี้ขอมองเห็นจักรวรรดิเก่ายังคงอยู่ต่อไปโดยไม่เปลี่ยนแปลง พร้อมด้วยซังด์ต้า ชาว และแดง มีกองทัพตลอดจนสถาบันอันเรืองอำนาจ ผู้เลือกตั้งนักชาตินิยมเหล่านี้ส่วนมากมาจากชนชั้นกลางและกษัตริย์ มีตัวแทน คือ พรรคชาตินิยมหัวเก่าและพรรคชาติสังคมนิยม (National Socialists) ซึ่งคอน

แรกเป็นเพียงพรรคเด็ก ๆ และคนเหล่านี้จะไม่ยอมให้อภัยสาธารณรัฐใหม่เลย เพราะเห็นว่าสาธารณรัฐใหม่นี้ทรยศต่อจารีตประเพณีและเจตนารมณ์ของกองทัพ และจักรวรรดิในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ส่วนทางที่ชนะการเมืองอีกด้านหนึ่ง ฝ่ายซ้าย คือ พรรคโซเชี่ยลเดโมแครติก (SPD) ก็สลายตัวไปแล้วก็เกิดขึ้นใหม่เป็นพรรคคอมมิวนิสต์เยอรมัน (KPD) ซึ่งในเวลาอีกสิบสี่ปีต่อมาได้คะแนนเสียงราวร้อยละ ๓๐ ถึง ๓๕ ของคะแนนเสียงทั้งหมด กลุ่มการเมืองนี้จะไม่ยอมรับสาธารณรัฐของชนชั้นกลาง ("bourgeois" Republic) (ถึงแม้จะโดยเหตุผลที่ออกจะแตกต่างกันอยู่) เช่นเดียวกับพวกชาตินิยมหัวเก่าและพวกนาซี ดังนั้น สาธารณรัฐจึงประสบกับความยุ่งวุ่นวายอย่างเบ็ดเสร็จและรุนแรง อยู่ตลอดเวลาจากประชาชนกว่าหนึ่งในสาม

พวกสังคมนิยมส่วนใหญ่ยังคงใช้ชื่อพรรคอย่างเดิม คือ พรรคโซเชี่ยลเดโมแครติก ทั้งยังดำเนินนโยบายสายกลาง แต่ในไม่ช้าก็รวมกันเข้าสนับสนุนสาธารณรัฐอย่างแข็งขัน อย่างไรก็ตาม เมื่อต้นปี ค.ศ. ๑๙๓๘ นั้นผู้นำพรรคโซเชี่ยลเดโมแครติกมิได้คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงมากไปกว่าเพียงการปกครองโดยกษัตริย์อยู่ใต้รัฐธรรมนูญ และผู้ที่มีความคิดอย่างเดียวกันนี้คือผู้นำและสมาชิกพรรคชนชั้นกลางสามัญ คือพรรคเด็กระชากริปไตยเยอรมัน (German Democratic Party) กับพรรคกลาง (Center Party) ซึ่งเป็นตัวแทนรักษาสถาปัตยกรรมโดยเฉพาะของผู้เด็กตงที่นับถือนิกายโรมันคาทอลิก ก่อนปี ค.ศ. ๑๙๓๘ นั้นกลุ่มต่าง ๆ ดังกล่าวนี้มีได้สนับสนุนให้เยอรมันนั้นเป็นสาธารณรัฐเลย และในปีนั้นเมื่อกษัตริย์สูญเสียการสนับสนุนจากประชาชนที่เคยมีมาแต่ก่อนอย่างรวดเร็วมาก จนกระทั่งสาธารณรัฐมีที่ท่าว่าจะเกิดขึ้นได้แล้ว ก็ยังไม่มีใครพร้อมที่จะวางรัฐธรรมนูญสำหรับสาธารณรัฐหรือคิดในเรื่องให้สาธารณรัฐดำเนินงานได้ ถ้าหากจะเกิดความยุ่งยากขึ้นมาจริง ๆ

ดังนั้น สาธารณรัฐจึงเริ่มชนค้ายเป็นรัฐบาลชั่วคราวชนิดหนึ่ง การที่จะจัดการทำหายจากฝ่ายซ้ายที่รุนแรงในฤดูหนาวที่มืดแต่ความตึงเครียดในปี ค.ศ. ๑๙๓๘-๓๙ นั้น พรรค SPD (พรรคโซเชี่ยลเดโมแครติก) และพรรคชนชั้นกลางสามัญได้เข้า

เป็นพันธมิตรกับบรรดานายพลและนายทหารเยอรมันที่ยังคงควบคุมกองทัพอยู่หลายเหล่า ซึ่งจำกัดกับเยอรมันตั้งแต่การตั้งบังคับเดอมือเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๑๘ ทหารนั้นเองได้ทำการช่วยเหลือเป็นกำลังสำคัญอย่างแท้จริงในการปราบปรามจลาจลของพวกเขา ฝ่ายซ้ายที่รุนแรง เช่น การจลาจล “สปาร์ตาคัส” เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๑๘ แต่วกได้รบผลตอบแทนคือมือที่ปิดทงที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอยู่เหนือกองทัพติดกำลังแล้วของสาธารณรัฐ คือ ไรชเวห์ (Reichswehr) ซึ่งต้นริตัญญาต้นติภาพกำหนดให้มีกำลัง ๑๐๐,๐๐๐ คน การร่วมมือไม่เป็นทางการแต่มีผลสำคัญดังกล่าวนี้เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการร่างและให้สัตยาบันรัฐธรรมนุญเป็นทางการ แต่ก็เป็นที่ปิดทงสำคัญยิ่งคือโชคชะตาของสาธารณรัฐในอีกหลายปีต่อมา

อนที่จริงหนรัฐธรรมนุญได้ร่างขึ้นที่เมืองเล็ก ๆ คือไวมาร์ (Weimar) มีสัญญลักษณ์เป็นที่อยู่ของเกอเตอ์และชิลเลอร์ในสมัยที่วรรณคดีเยอรมันเฟื่องฟู และเป็นต้นปดอดภัยจากการจลาจลของพวกเขากรรมกรและวิกฤตการณ์ทางการเมืองในเบอร์ลินและเขตอุตสาหกรรมอื่น ๆ ของประเทศ ข้อความสำคัญของรัฐธรรมนุญแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงไปเป็นประชาธิปไตยอย่างชัดเจน เฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนุญของจักรวรรดิสมัย์บิสมาร์กและวิตเฮลล์ที่ ๒ แต่ก็แสดงให้เห็นข้อบกพร่องเป็นอย่างมากตลอดจนความไม่แน่นอนต่างๆ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ร่างขาดประสิทธิภาพทางการเมืองเท่าที่ควร

รัฐธรรมนุญไวมาร์ให้ฐานะอันคับแค้นแก่สถาบันคิบัญญัติที่ไว้รับเด็ก คือสภาไรชทาก (Reichstag) ทั้งยังให้สถาบันที่มีอำนาจอนุมัติและถอดถอนนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีได้ อย่างไรก็ตาม ในขณะเดียวกันก็ยกอำนาจขึ้นสองให้อยู่ในระดับเดียวกัน คือประธานาธิบดีที่ไว้รับเด็กจากประชาชนนามอำนาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ยุบสภาไรชทาก และในกรณีที่เกิดภาวะฉุกเฉินตามที่ได้กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ ก็ทำการปกครองโดยอัครัยกฤษฎีกา ดังนั้น อำนาจส่วนใหญ่ของสาธารณรัฐจึงอาจจะรวมอยู่ในมือของคนสองคน หรืออาจจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของคนใดคนหนึ่งด้วยซ้ำไป คือ ประชา-

นาธิบดีผู้เข้มแข็งกับนายกรัฐมนตรีผู้ปฏิบัติตามที่มุ่งทางเป็นได้มากกว่าคือ นายกรัฐมนตรีผู้เข้มแข็งกับประธานาธิบดี ผู้ยอมตามนั้นอาจจะใช้อำนาจในยามฉุกเฉินได้อย่างกว้างขวาง เพื่อล้มล้างระบบการปกครองตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเรื่องนี้เป็นวิวัฒนาการที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในเวลาต่อมาคือในปี ค.ศ. ๑๘๓๒ และปี ค.ศ. ๑๘๓๓

เมื่อเปรียบกับความ โนม์เฉียงรวมอำนาจโดยรัฐบาลกลางดังกล่าวแล้ว ลักษณะของสหพันธรัฐก็ดูไม่ค่อยจะเห็นปรากฏ สถานิติบัญญัติที่ถ่อง คือสภาไรชราท (Reichsrat) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากรัฐบาลมตรัฐกำหนดไว้เป็นอันดับสุดท้ายในรัฐธรรมนูญไวมาร์ และมีอำนาจเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องการบริหารที่ไม่ค่อยสำคัญเท่านั้น นอกจากนี้แล้ว รัฐปรัสเซียที่ยิ่งใหญ่ก็ยังคงอยู่มีพดเมืองสองในสามของประชากรทั้งดิน ดังนั้น แม้กระทั่งรัฐบาลมตรัฐก็ยังคงรวมอำนาจไว้มากยิ่งขึ้นกว่าที่มีอยู่ในสหรัฐ

ผลงานของสาธารณรัฐไวมาร์

สิทธิพื้นฐานของเอกชนมีบัญญัติไว้และได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญไวมาร์ผิดกับสมัยจักรวรรดิที่ถ่องซึ่งปล่อยให้อยู่กับรัฐต่าง ๆ แต่ข้อกำหนดว่าด้วยภาวะฉุกเฉินที่มีขอบเขตกว้างขวางนั้น อาจจะนำมาใช้ได้อย่างสะดวกโดยรัฐบาลกลางในการที่จะระงับบทบัญญัติคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวนี้ กรณีที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในปลายสมัยสาธารณรัฐไวมาร์ และอำนาจในยามฉุกเฉินอย่างกว้างขวางเช่นว่านี้ รวมทั้งการรวมอำนาจไว้ในมือของประธานาธิบดี และนายกรัฐมนตรีอย่างมั่นคงนั่นเองเป็นปัจจัยแล้วกลางทางไปสู่ระบบเผด็จการเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๓๓

อย่างไรก็ดี ผลเสียหายดังกล่าวนี้ไม่อาจจะกล่าวได้ว่าเกิดจากความบกพร่องทางวิชาการในการร่างรัฐธรรมนูญแต่อย่างใดหรือเป็นสาเหตุสำคัญ สาธารณรัฐไวมาร์ได้รับความยุ่งยากจากความอ่อนแอทางการเมืองและสังคม ซึ่งเป็นอันตรายยิ่งกว่าความยุ่งยากทางกฎหมายด้วยซ้ำไป ถ้าดูจากประวัติศาสตร์ ขอบกพร่องมีอยู่ดีประการคือ

ประการแรก สาธารณรัฐไวมาร์ เป็นสาธารณรัฐที่เกิดขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในทัศนะของประชาชนราวหนึ่งในสามของจำนวนทั้งหมด ระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๒๐-๑๘๓๐ นั้น ผู้เลือกตั้งราวร้อยละ ๒๐ ที่ตั้งกัฝ่ายขวาสนับสนุนพรรคประชาชนชาตินิยมเยอรมันและพรรคฝ่ายขวาที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งพรรคเหล่านี้ปรารถนาระบบกษัตริย์และต้องการทำสงครามให้ได้ชัยชนะ เพื่อแก้แค้นในการที่ต้องพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ส่วนฝ่ายซ้ายอีกราวร้อยละ ๓๐ นั้นออกเสียงเลือกคอมมิวนิสต์ ผู้เรียกร้องให้เปลี่ยนสาธารณรัฐไวมาร์ของ "ชนชั้นกลาง" ("bourgeois") เป็น "ระบบเผด็จการโดยชนกรรมาชีพ" ("dictatorship of the proletariat") แบบโซเวียต ซึ่งพวกนี้หมายถึงพรรคคอมมิวนิสต์เป็นสำคัญ ทั้งฝ่ายขวาจัดและฝ่ายซ้ายจัดก็เห็นว่าสาธารณรัฐนั้นคือระบบการปกครองที่ทรยศ พวกชาตินิยมเห็นว่าสาธารณรัฐคือผู้ทรยศต่อกษัตริย์และต่อกองทัพของจักรวรรดิที่ถือว่า "ไม่เคยแพ้" ในปี ค.ศ. ๑๘๓๘ สำหรับคอมมิวนิสต์กลับเห็นว่าสาธารณรัฐไวมาร์นั่นเองที่แสดงให้เห็นการทรยศต่อลัทธิสังคมนิยมและการปฏิวัติรัสเซีย

อันความคิดเห็นรุนแรงดังกล่าว ตลอดจนอารมณ์แค้นเคืองที่เกิดจากความเกลียดและเหยียดหยามนั้น ไม่ใช่เรื่องแปลกประหลาดเลยในการเมืองยุโรประหว่างปี ค.ศ. ๑๘๓๘-๑๘๓๓ แต่สิ่งที่แปลกประหลาดนั้นได้แก่การที่ผู้เลือกตั้งเป็นจำนวนมากยึดถือทัศนคติเหล่านี้อยู่ในเยอรมันที่ตลอดเวลาดิบห้าปี การที่ผู้เลือกตั้งร้อยละ ๓๐ ถึง ๔๐ มีความเป็นศัตรูอยู่อย่างนั้นเอง เป็นเหตุให้เกิดการกระทำอันขาดความรับผิดชอบของฝ่ายคะแนนเสียงข้างมากในสภานิติบัญญัติของสาธารณรัฐ ทั้งนี้เพราะเสียงคัดค้านจากส่วนน้อยของตัวแทนพรรคอื่น ๆ เพียงส่วนเดียว เมื่อรวมกันเข้ากับฝ่ายค้านส่วนใหญ่ที่ยินหยดคัดค้านอยู่แต่ก็เพียงพอที่จะสร้างเสียงส่วนใหญ่ชนคัดค้านรัฐบาลได้ แต่เสียงส่วนใหญ่ก็ไม่อาจตกลงให้มีการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดโดยจริงจังได้เลย (ดูตาราง ๗-๑ บทที่ ๗)

ประการที่ต้อง เพื่อคานทานความพยายามทั้งหลายที่เป็นไปเพื่อโค่นล้มคน
นั้นเอง สาธารณรัฐไวมาร์ต้องบึ่งกันตนเองโดยอาศัยกลุ่มบางกลุ่ม ซึ่งตามที่ปรากฏ
นั้นเป็นศัตรูกับตนโดยไม่มีทางปรองดองกันได้เลย สาธารณรัฐคานทานการใช้กำลัง
ของพวกเขาฝ่ายขวา (Kapp Putsch) ปี ค.ศ. ๑๙๒๐ โดยให้มีการนัดหยุดงานโดยกรรมกร
อันรวมพวกคอมมิวนิสต์อยู่ด้วย และในการต่อต้านการจลาจลของคอมมิวนิสต์ที่เกิดขึ้น
บ่อยครั้งระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๑๙ และปี ค.ศ. ๑๙๒๓ สาธารณรัฐก็ต้องอาศัยนายทหาร
และศุลกากรนักชาตินิยมทั้ง ๆ ที่พวกนี้ยังเป็นศัตรูของตนอยู่ อันที่จริงนี้ การที่ต้อง
อาศัยนายทหารและศุลกากรผู้ต่อต้านประชาธิปไตยเป็นอย่างมากดังกล่าวนี้ ย่อมเป็น
การบ่อนทำลายความมั่นคงของสาธารณรัฐโดยสิ้นเชิง เป็นการอนุญาตให้เกิดการ
ตั้งหารรัฐบุรุษขึ้นนำหลายท่าน ตลอดจนนักการเมืองบางคนของฝ่ายเสรีนิยมและฝ่าย
ซ้าย ทั้งยังเป็นการทิ้งให้สาธารณรัฐอ่อนเปลี้ยไปเกือบหมดเมื่อต้องเผชิญกับการข่ม
ขวัญที่เกิดขึ้นเรื่อย ๆ จากพวกนาซีหลังปี ค.ศ. ๑๙๓๐

ความอ่อนแอประการที่สามของสาธารณรัฐไวมาร์ ได้แก่การขาดเสถียร
ภาพกับความผันแปรอยู่ตลอดเวลาของสถาบันทางเศรษฐกิจ ทั้งยังเกิดประดพการณ์
ทางเศรษฐกิจอันเป็นผลเสียหายซึ่งฝังอยู่ในจิตใจของชาวเยอรมันว่าเป็นความล้มเหลว
ของสาธารณรัฐ ประดพการณ์ดังกล่าวนี้ตอนแรกคือสมัยที่เกิดความอดอยากและยาก
จนโดยทั่วไป ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากเยอรมันแพ้สงครามโลกครั้งที่ ๑ และถูกตาม
เรื่อยไปจากการขยายเวลาปิดล้อมเยอรมันนี้ทางอาหารโดยพันธมิตรเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๑๙
ส่วนความหายนะทางเศรษฐกิจประการที่สองก็คือสภาวะเงินเฟ้อในปี ค.ศ. ๑๙๒๓ ซึ่งใน
กรณีรัฐบาลปล่อยให้ค่าของเงินมาร์กตกต่ำลงจนเกือบไม่มีค่าเลย เมื่อสหรัฐช่วยสร้าง
เสถียรภาพของเงินตราในปี ค.ศ. ๑๙๒๔ นั้น ห้างมาร์กใหม่ “เร็นเทนมาร์ก” (“Renten-
mark”) มีค่าเท่ากับเงินเก่า ๔,๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ มาร์ก ผลก็คือการออมทรัพย์และ
บำเหน็จบำนาญส่วนใหญ่ของชนชั้นกลางเยอรมันก็หมดค่าไปทันที และคนในกลุ่มนี้ส่วน

มากตลอดจนบุตรหลานของคุณก็ไม่คำห็นว่าเป็นผลจากการสงครามอันยคเยอ แต่กลับ
ไปโทษสาธารณรัฐว่าทำให้คนเลี้ยหาย

หลังจากการฟื้นตัวของเด็กนอยเนื่องจากได้รับปัจจัยคือเงินกู้ของเอกชน
หลังไหลเข้ามาจากสหรัฐ ซึ่งตั้งเริมการร่างอุปกรณทางวิชาการและฟื้นฟูอุตสาหกรรม
กรรมของเยอรมันขึ้นใหม่ ก็เกิดความเลี้ยหายประการที่สามขึ้น กล่าวคือ หลังจาก
“ศุกร์กาฬบั๊กซ์” (Black Friday) เดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๒๘ ในตลาดหุ้นนครนิวยอร์ก
เงินกู้จากอเมริกาก็เริ่มลดลง และเศรษฐกิจของเยอรมันก็ได้รับความลำบากอย่างหนัก
จากเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ต้นปี ค.ศ. ๑๙๓๓ คนงานราวหกล้านคนอยู่ในทะเลเบี่ยนว่าง
งาน ซึ่งมีจำนวนราวหนึ่งในสามของแรงงานอุตสาหกรรมในประเทศ บรรดาผู้ว่างงาน
ตลอดจนครอบครัว และโดยเฉพาะคนหนุ่มที่จบจากโรงเรียนและวิทยาลัยที่พากันว่างงาน
ไปหมคนันต่างก็คำห็นสาธารณรัฐในความยากลำบากที่ตนต้องประสบ ความหายนะ
ต้องประการแรกดังกล่าวคือ ความอดหยากในปี ค.ศ. ๑๙๑๘ และเงินเฟ้อในปี ค.ศ.
๑๙๒๓ ผู้เด็กตงส่วนใหญ่ก็อาจจจะพอดทนไปได้ อันที่จริงน เมื่อฟื้นตัวมาได้สามปี
แล้ว ผลของการเด็กตงปี ค.ศ. ๑๙๒๘ นับเป็นการด้นับต้นุนพรรคทมิได้มันโยบายรุน
แรงและด้นับต้นุนประชาธิปไตยให้เข้มแข็งมั่นคงขึ้นเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ดี ความ
หายนะครั้งที่สามซึ่งเกิดขึ้นเกือบจะตามหลังความหายนะที่องประการแรกดังกล่าวแล้ว
นั้น เกินกว่าที่สาธารณรัฐจะทนทานได้ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๐ เป็นต้นมา ผู้เด็กตง
เยอรมันเป็นจำนวนมาก ซึ่งในที่สุดก็กลายเป็นเลี้ยงส่วนใหญ่ให้ความด้นับต้นุนพรรคทมิ
นโยบายรุนแรงและคัดค้านประชาธิปไตย ได้แก่พรรคชาตินิยม คอมมิวนิสต์ และพรรค
ชาติสังคม (National Socialist Party) ของฮิตเลอร์ที่ไม่มีความสำคัญในอดีต

เมื่อต้องเผชิญกับอนครายททวชนนเอง ความอ่อนแอประการที่สี่ของ
สาธารณรัฐไวมาร์ก็ปรากฏเป็นความเลี้ยหายอย่างยิ่ง กล่าวคือขาดความคิด ด้มรรถ
ภาพ ตลอดจนความกล้าในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจและการเมืองของบรรดาผู้นำ
ในระหว่างปลายสมัย ในบรรดาประเทศอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น สหรัฐหลังปี ค.ศ. ๑๙๓๓

นั้น การว่างงานและเงินเพื่อกระบังตงได้ในที่สุด โดยการกำหนดโครงการงานสาธารณะ ตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ในการขยายการซื้อและใช้จ่ายของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ไม่อาจจะอยู่พรรคโดยยังคงพากันกตัดเงินเพื่ออยู่นั่นเอง เพราะเห็นว่าเงินเพื่อคือความทรงจำที่เพิ่งเกิดขึ้น จึงพากันหันไปใช้นโยบายสร้างฐานะความมั่นคงของเงินตลอดจนสร้างสภาพการเงินฝืด ซึ่งก่อให้เกิดการว่างงานยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกัน ก็เกือบจะไม่ดำเนินการอะไรเลยในการว่างงาน นอกจากให้เงินสงเคราะห์จำนวนน้อยมากแก่ผู้ที่ถูกสถานการณ์บังคับให้ว่างงาน ส่วนพ่อค้าเจ้าของร้านค้าเล็ก ๆ และนักธุรกิจชนชั้นกลางที่สูญเสียธุรกิจไปแล้วเมื่อคราวเกิดเศรษฐกิจตกต่ำยิ่งได้รับความช่วยเหลือน้อยลงไปเสียอีก

ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๐-๑๙๓๓ เมื่อปรากฏว่าประชาธิปไตยไม่สามารถจัดการกับสถานการณ์ได้ ความรู้สึกจนตรอกได้มีชนทั่วไปในบรรดากลุ่มต่าง ๆ คือความรู้สึกที่ว่าต้องทำอะไรขึ้นสักอย่างหนึ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงการเดี้ยงหรือค่าเสียหายแต่อย่างใด กวีเอริค คาสต์เนอร์ (Erich Kastner) เขียนไว้ใน "Address to Suicides" ว่า "ถ้าต้องยิงแล้วจะกระยาเอาตัวเองเป็นเข้า" ความคิดของคาสต์เนอร์นั้นมักจะเป็นเดรัจฉานและถือหลักมนุษยธรรม แต่คนหนุ่มสาวจำนวนมากที่ถูกละทิ้งและถูกทอดทิ้งแล้วที่จะยิงไปยังเป้าหมายใด ๆ ก็โดยที่ผู้นำจะชี้ให้ ก็ในเมื่อรัฐบาลปล่อยให้หายนะและปล่อยให้เห็นว่าการมีประสพการณ์คือความไม่มีสัมมรรตภาพ ตลอดจนการอธิบายตามหลักเหตุผลก็มีผลเพียงเพื่อแก้ตัวที่จะไม่ดำเนินการอะไร และเป็นเพียงการแสดงความคิดหวังประชาชนหายตัวจากทุกชนกพร้อมแล้วที่จะเด็กขอบเขตของเหตุผลและประสพการณ์ของความอยากรู้อยากเห็นและความดั่งดี ของความกรุณาและสังสาร ของจารีตประเพณีและศาสนาเสียให้หมดสิ้น เพื่อให้ได้มาตามความต้องการที่ก่อให้เกิดความมั่นคงและความแน่นอน ความเกียดขังและการรุกราน และที่สำคัญยิ่งกว่าดังใดก็คือการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดและอำนาจ ไม่ว่าจะต้องได้รับความเสียหายเพียงใดในการที่ต้องทำรุนแรงและทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น และในบั้นสุดท้ายก็ต้องเกิดขึ้นกับตนเองเช่นกัน

ยูคียิตเลอว์ ค.ศ. ๑๙๓๓—๑๙๔๕

ในเรื่องการเมืองของสหพันธสาธารณรัฐเยอรมันนั้น ดมัยท์อีคเดอว์ปกครองมักจะไม่กล่าวถึงเท่าไรนัก แต่กลับไม่ได้เลย ชาวเยอรมันทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ ๓๕ ปีขึ้นไปย่อมจดจำดมัยท์เป็นอย่างดีทุกคน คนในกลุ่มอายุนี้รวมถึงผู้นำทางการเมืองเกือบทุกคน ตลอดจนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และเจ้าหน้าที่ทางทหาร โดยสรุปก็คือกลุ่มผลประโยชน์ที่อิทธิพลเกือบทุกกลุ่มหรือบุคคลชนนำทางการเมืองเกือบทั่วทุกคน การที่จะเข้าใจความทรงจำที่ยังคงมีผลต่อความคิดและการดำเนินการทางการเมืองของคนเยอรมันดังกล่าวแล้วอยู่บ้างไม่มากนักอยู่นั้น เราจะต้องพิจารณาโดยละเอียดถึงดมัยท์สำคัญเป็นพิเศษในอดีตรองบุคคลเหล่านี้

หลักความคิดของอีคเดอว์เป็นความคิดแบบธรรมดา ดังนั้น อุดมการณ์ของนาซีซึ่งมาจากความคิดของอีคเดอว์จึงมีลักษณะธรรมดาเช่นกัน อุดมการณ์อธิบายอย่างง่าย ๆ และอย่างชัดแจ้งถึงสาเหตุของความยากลำบากทางดินของเยอรมันและของโลก อีคเดอว์กล่าวว่ายิวมีโทษผิดทุกสถาน กล่าวคือมีอิทธิพลเพราะความมั่งคั่งอยู่ที่วอลล์ สตรีท (Wall Street) และที่ชอชขายหุ้นทั่วโลก เป็นผู้หากำไรจากดอกเบี้ยตราสูงและความทุกข์ยากของลูกหนี้ ตลอดจนฉวยโอกาสค้ำกำไรจากสงคราม เงินเพื่อและเศรษฐกิจตกต่ำ อย่างไรก็ตาม อีคเดอว์เห็นด้วยว่ายิวก็เป็นผู้ที่ก่อให้เกิดการนัดหยุดงานและสหพันธ์กรรมกรด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงเป็นตัวอย่างของพลังดัดจริตคอมมิวนิสต์และการบ่อนทำลายต่าง ๆ การคบคิดร้ายของพวกยิวอย่างเช่นที่ปรากฏในเอกดารปดอมแต่แจกจ่ายออกไปแพร่หลาย โดยอ้างว่าเป็นงานของเซอร์ไก นิลุส (Sergei Nilus) เรื่อง "พิธีการของเซฐูรธาธาแห่งซีออน" (Protocols of the Elders of Zion) ทำให้ยิวกลายเป็นผู้มั่งคั่งที่แท้จริงทั้งในวอลล์ สตรีท และเครมลิน (Kremlin) ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นมือเผด็จวางแผนอย่างเดียวกันอันเป็นภัยต่อชาวโลก และก่อนอื่นย่อมเป็นภัยต่อชาวเยอรมัน อันที่จริงอีคเดอว์เองก็ออกจะเชื่อความมั่งคั่งดังกล่าวนี้ แต่ได้บันทึกไว้อย่าง

แนวคิดในหนังสือของเขา คือ “การต่อสู้ของข้าพเจ้า” (Mein Kampf) ว่าด้วย
หนังสือของศิลปินนักโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองผู้ประสบความสำเร็จคือการกล่าวถึง
ศัตรูที่แตกต่างกันไปอย่างมากมาย โดยแท้จริงแล้วให้เห็นว่าศัตรูอยู่เพียงหนึ่งเท่านั้น
โดยเห็นเมื่อศัตรูกลายเป็นเป้าเดียวกันแล้ว จึงจะรบเราให้เกิดความเกลียดชังของประ-
ชาชนไปสู่เป้าหมายได้

ข้อเรียกร้องของฮิตเลอร์ได้รับการช่วยเหลือจากการที่ชาวเยอรมันที่ถือ
คำสอนนี้เป็นจำนวนมากมีอาชีพทางหนังสือพิมพ์ กฎหมาย และการค้าปลีก รวมทั้ง
บริษัทสรรพสินค้าใหญ่บางแห่ง เมื่อผลของเศรษฐกิจตกต่ำที่ความรุนแรงขึ้น กฎหมาย
กีดกันหนังสือพิมพ์ที่หมิ่นคนยิวถูกตัดออกจนห้างร้านใหญ่ก็ไม่ใช่ที่นิยมยิ่งขึ้น โดย
เฉพาะในบรรดานักธุรกิจผู้น้อยที่เริ่มเห็นว่าคำพูดที่ตะโกนกรอกหูอยู่ทุกวันโดยฮิตเลอร์นั้น
น่าเชื่อถือยิ่งกว่าแต่ก่อน ตามความเห็นของผู้เขียนประวัติฮิตเลอร์บางคน ฮิตเลอร์คือ
ผู้ที่ต้องเกลียดชังคน และอาจจะมากกว่าการที่ฮิตเลอร์ต้องการอยู่ในกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด
เป็นผู้ที่ต้องรู้สึกอยู่เสมอว่าคนสำคัญ ต้องเชื่อว่าคนเห็นอกกว่าผู้อื่น ต้องเป็นสมาชิกของ
เชื้อชาติอันสูงส่ง ต้องเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ และจะต้องเป็นศิลปินผู้มั่งคั่งจากอัจฉริย-
ภาพ ดำเนินการรวมชาวเยอรมันเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และถ้าเป็นไปได้ก็จะต้องรวม
ยุโรปทั้งทวีปและโลกเข้าไว้ในบังคับบัญชาตามความคิดเห็นของตน โดยที่เขาคงยากจน
มีการศึกษาเพียงครึ่ง ๆ กต่าง ๆ ทั้งยังเกิดนอกสมัยอีกด้วย ฮิตเลอร์จึงต้องอ้างแม่
กระทิงในสังคมชนชั้นกลางที่เมืองเด็กซ์บราวเนา (Braunau) ซึ่งเป็นที่เกิดของตน เขา
ต้องล้มเหลวในการชิงทุนการศึกษาเข้าโรงเรียนช่างศิลป์ และโดยที่เขาคงหนุ่มจึงตก
อยู่ระหว่างความปรารถนาจะขึ้นสู่ระดับสังคมชั้นสูง กับความวิตกว่าจะต้องตกไปอยู่ใน
ชนกรรมกรไร้ฝีมือ

นักสังเกตการณ์บางคนก็อ่านจิตใจของฮิตเลอร์แตกต่างออกไป คือเน้นไป
ทางพรรคพวกพิเศษซึ่งไม่เป็นที่น่าสงสัยแต่ประการใด โดยเฉพาะในฐานะที่เป็นนัก
โฆษณาชวนเชื่อ ทั้งยังแสดงให้เห็นการขาดโอกาสอันเหมาะสมเพียงพอในการที่จะใช้

อันฉนวนภาพอันเปรี๊ยะประราฐณัณภายใตระบบสังคัมที่เคร่งครัดของเยอรมันนั้ก่อนปี ค.ศ. ๑๙๑๔ ความรุนแรงและความเกด็ยดขงั้ที่เขามักจะแแต่ดงอยู่เรื่อย ๆ ในกาถค่อมานั้ อาจ จะเกด็ยจากความผิดหวงั้แแต่ดงหวงั้ในความปรารภณาเมือเขาวัววัย หรือฮิตเลอร์อาจจะ เห็นว่ามีประโยชน์มาก ในการแแต่ดงความเกด็ยดขงั้ออกมาให้มากกว่าที่เขามีความรู้ดีัก เพื่อมุ่งหมายในการเร้าอารมณ์ของผู้งักเป็นได้

อย่างไรคั้ ผู้งักเกด็ยการณั้ทุกคณั้มีความเห็นพองั้ตองกันเกยวกับเรื่องความ รัทที่ฮิตเลอร์มีต่อชีวิตทหารแแต่คณั้ค่าของทหาร กองทัพอเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ตลอดจนจนอันตรายต่าง ๆ ได้สร้างคามมั่นใจและความนิยมในเครื่องแบบให้แกฮิตเลอร์ และเมือเขาเข้ารับราชการทหารหลังปี ค.ศ. ๑๙๑๙ นั้น กองทัพอเยอรมันได้ส่งเขาเข้าไป เป็นจากรบุษการเมือเมืองเป็นครั้งแรก แทรกซิมเข้าไปในกระบวนกรรมกรอนั้เข้มแข็งใน ต้นสมัยสาธารณรัฐไวมาวี่ ณ ที่นั้เอง ฮิตเลอร์ก็พบว่าตนไม่เพียงแต่จะมีพรสวรรค์ทาง ด้านการพูดเท่านั้น แต่ยังเป็นนักโฆษณาชวนเชื่อด้วย ซึ่งในกาถค่อมาได้เบ็ดเผยหลัก เกณั้ในเรื่องนี้ไว้ ในหนังสือ การต่อสู้ของข้าพเจ้า เขาเขียนไว้ว่า จงพูดกับคน ในการประชุมตอนย่ำค่ำ เพราะในเวถาณั้คนนั้ยอมอ่อนแอเห็นดเห็นอยแแต่ไม่อาจจะ ตอบโต้แย้งข้อเสนอนของท่านได้ เขากถ่าวต่อไปว่า กลุ่มคนมีลักษณะคล้ายกับผู้งูญง ย่อมอยากให้คนควบคุม เขาเขียนไว้ว่า ยิ่งโกหกมากเพียงใดคณั้ก็ยิ่งเชื่อมากเพียง นั้น เพราะคนยอมคิดว่าเป็นการเกินความเป็นจริงไปถ้าหากใครโกหกอย่างเหต็ยเกิน ฮิตเลอร์บันทึกไว้ว่า คนที่ไม่เชื่ออะไรเลยจากหนังสือพิมพ์นั้กคกเป็นเข้าหมายได้ง่าย สำหรับการโฆษณาชวนเชื่อเท่ากกับคนที่ไม่เชื่อสิ่งพิมพ์ไปทุกอย่าง เขาได้สรุปไว้ว่า นอก จากนั้การที่จะโฆษณาชวนเชื่อได้สำเร็จสมคณาต้องการนั้ยังคองอาศัยการยาแแต่ด้วยอีก ไม่มถัดนั้สุด เบด็ยนเบด็ยงแแต่รูปของเรื่องเท่านั้นเพื่อให้เป็นทีด้นใจของผู้งักอยู่เดมือ แต่ เรื่องนั้จะคองย่ำค่อไปโดยไม่หยุดยั้ง

ฮิตเลอร์ไม่เคยดงั้เดใจเลยในการที่จะใช้วิธีการโฆษณาชวนเชื่อทุกอย่าง หรือวิธีการรุนแรงใด ๆ ที่จะให้ผลดีสมคณาของนั้ เขาเชื่อว่าประการสำคัญ

ที่ผู้คนเขายืนหยดในความจริง ความจริงที่เขาเชื่อว่าทุกชีวิตคือการต่อสู้อย่างไม่ปรานี
ปราศรัยเพื่อการคงอยู่ ธรรมชาติคือ “ราชันเห็ดโหดแห่งปัญญา” ดังครามนั้นได้แก่
สถาบันสังคมที่จะต้องคงอยู่ตลอดกาลและย่อมจะเป็นดังที่ตั้งงาม ทั้งนี้เพราะเหตุว่าสังคม
ได้เอาชนะหรือทำตายต่างเผ่าพันธุ์ที่ต่ำค้อยได้ และในขณะเดียวกันก็ได้หนุนนำให้เชอ
ชาติและเผ่าพันธุ์ที่สูงตั้งขึ้นไปสู่ความเป็นเจ้าเป็นใหญ่ ฮิตเดอรั่มมีความรู้ดีกว่าบุคคลและ
เชอชาติที่สูงตั้งเท่านั้นจึงจะเป็นมนุษย์โดยแท้จริง ส่วนพวกอื่น ๆ หากควรได้รับการ
พิจารณาไม่ ตามความเห็นของฮิตเดอรั่มชาวเยอรมันไม่มีทางเด็กอื่นใด นอกจาก
ระหว่างชัยชนะกับการทุกขุทรมานด้วยการถูกเหยียดหยัน ฮิตเดอรั่มเชื่อมั่นว่าเป็นทางชีวิต
ของตนที่จะนำชาวเยอรมัน และถ้าชาวเยอรมันมีคุณค่าอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วก็ย่อมจะ
ยอมตามในที่สุด

ทั้งความหวังและความฝันของฮิตเดอรั่ม ซึ่งคล้ายกับความหวงหวอดและความ
คู้เคียดที่ทบทมอยู่นั้น เพื่อนร่วมชาติหลายล้านคนของเขาก็มีอยู่เช่นกัน เขาเป็นตัวแทน
ความรู้ดีนักคิดตลอดจนความปรารถนาส่วนใหญ่อของคนเหล่านี้ คนทั้งหลายห้อมล้อม
พร้อมพรังพั่งถ้อยแถลงของเขาก็เพราะเห็นว่าเป็นเสียงของตนที่นำไปแสดงอยู่นั่นเอง ใน
ขณะเดียวกัน ถ้อยแถลงหนักแน่นแบบลักษณะการตั้งคูดบางประการของดัทริคคอมมิว-
นิสต์ เป็นต้นว่า วาคุณภาพการปฏิวัติชน มีคำมั่นสัญญาว่าจะก่อให้เกิดเสถียรภาพแห่ง
ชาติ ตลอดจนความเป็นธรรมในสังคม ความมั่นคงทางจิตใจ กับวินัยของพรรคที่จัดตั้ง
ขึ้นมาอย่างเข้มแข็ง ความรู้ดีอันแน่วแน่ในพันธะหน้าที่ตามประวัติศาสตร์ แต่อุดม
การณ์ของฮิตเดอรั่มได้รวมถึงแนวความคิดหลายข้อที่ยืมมาจากความคิดและการปฏิวัติ
ของประเทศตะวันตก กล่าวคือ การสร้างเกียรติยศโดยมีจักรวรรดิอาณานิคมและมีชน
ผิวชาวเป็นเจ้าเป็นใหญ่ ซึ่งนับว่าเป็นความคิดที่นำมาใช้ในทางที่ผิดนั้น ยืมมาจาก
โรเบิร์ต มาดธัส (Robert Malthus) และชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin) ส่วนเรื่อง
การต่อสู้ตลอดกาลเพื่อให้คงอยู่ในบรรดามนุษย์ก็ การไม่ยอมมีความเมตตากรุณา
ตลอดจนชนบทรรมนิยมและความคิดในพระคัมภีร์ใหม่ (New Testament) โดยถือว่า

ไม่เหมาะสมกับโลกแห่งความเป็นจริงที่มีแต่การต่อสู้ตลอดกาลก็ดี อันความคิดทั้งหมดนี้ ได้มีการเผยแพร่มาช้านานแล้วโดยเจ้าตำราทั้งหลายในอังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐ เป็นเวลาหลายสิบปีก่อนที่ฮิตเลอร์จะได้พบอีกแล้วนำมาดัดแปลงให้เข้ากับความมุ่งหมายของคุณ

ถ้าจะกล่าวโดยสรุปที่สุดนั้น ทัศนชาติสังคมนิยม (National Socialism) จึงได้แก่ทัศนชาตินิยมของเยอรมันบวกด้วยสัญญาสังคมนิยมของนักทฤษฎีทางเมือง แล้วบวกด้วยความเห็นยวียงทางศีลธรรม ผู้นำของทัศนคติคือ ฮิตเลอร์ ได้ให้คำมั่นสัญญาว่าจะพยายามให้บรรดาลูกตั้งที่ชาวเยอรมันทั้งหลายต้องการ เริ่มตั้งแต่นายทหารชั้นผู้ใหญ่และนักอุตสาหกรรมถึงถึงเด็กลงมาจนถึงระดับต่ำและกสิกรผู้น้อย เขาสัญญาว่าจะสร้างเยอรมันให้เป็นมหาอำนาจ มีจักรวรรดิอันใหญ่ยิ่งและดีเลิศเท่ากับจักรวรรดิอังกฤษที่เชื่อว่ายังมีลักษณะดังกล่าวนี้ ให้มีอาวุธพร้อมอย่างน่าเกรงขาม ทั้งยังให้เป็นที่ยอมรับและได้รับความนับถือโดยทั่วกัน เขาได้ให้สัญญาอีกเช่นกันว่าขอรับประกันว่าชาวเยอรมันภายในจักรวรรดิที่ใหญ่ยิ่งนี้จะต้องมีระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจและมาตรฐานการครองชีพสูง ให้สมกับที่เป็น "เชื้อชาติผู้เป็นใหญ่" เปรียบได้กับมาตรฐานที่ถือว่าชนผิวขาวมีอยู่โดยชอบธรรมในแอฟริกาและเอเชีย

ก่อนจะเกิดเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ด้วยซ้ำไป ผู้เด็กคงชาวเยอรมันระหว่างหนึ่งในสี่ถึงหนึ่งในสามอาจจะเห็นชอบด้วยกับจุดมุ่งหมายดังกล่าวบ้างก็ได้ และแม้กระทั่งส่วนใหญ่ซึ่งรวมทั้งผู้เด็กคงคอมมิวนิสต์ด้วยคนหนึ่ง อาจจะเห็นด้วยที่ว่าโลกส่วนใหญ่ปกครองด้วยอำนาจมืด ด้วยกำลัง ตลอดจนความจอมปลอม ซึ่งเป็นเหตุให้ไม่อาจกระทำการใหญ่ให้สำเร็จลงได้โดยง่าย ถ้าไม่ใช่ทฤษฎีกรรมอย่างเต็มที่

ฮิตเลอร์ก็เหมือนนักชาตินิยมและคนอื่นๆ อีกหลายคนที่น่าความไม่พอใจ ทุกสิ่งทุกอย่างไปปนกับความเป็นจริงโดยฮิตเลอร์ประกาศตนเป็นผู้รักความเป็นจริง ทั้งนี้โดยเหตุผลเพียงข้อเดียวคือ เขาเชื่อว่าโลกนั้นต้องปกครองด้วยอำนาจและการแข่งขันกันอย่างไม่ปรานีปราศรัยโดยหลักดั้งเดิมไม่ได้ เขาเชื่อว่าผู้เข้มแข็งและฉลาดนั้นเกิดมาเพื่อ

ปกครอง ส่วนคนอ่อนแอหรือหัวอ่อนก็เกิดมาเป็นทาสเขาหรือตายไปเสีย และถือว่าใน
ขณะที่ทำการต่อสู้อย่างไม่หยุดยั้ง ชาวเยอรมันก็เหมือนกับเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ที่ตาย
คือมีเพียงทางเลือกเอาเองว่าจะป็นข้อนหรือป็นทาส จะเป็นผู้ช่วยหรือผู้เคราะห์ร้าย ส่วน
ในการวิเคราะห์ขั้นสุดท้ายถึงการต่อสู้เพื่อความคงอยู่ทางชีววิทยานักคิดของเด็กเขาว่าจะ
เป็นคนฆ่าหรือถูกคนอื่นฆ่า

อันที่จริงข้อความดังกล่าวนี้เป็นการวาดภาพของโลกไว้อย่างง่ายดาย
จนเกินไป คือไม่มีที่สำหรับการเปลี่ยนแปลงขนบมาตรฐานตามธรรมชาติของมนุษย์ ทาง
ด้านวัฒนธรรม ตลอดจนสังคม ไม่มีที่สำหรับการร่วมมือระหว่างประเทศในบรรดา
ผู้เท่าเทียมกัน ไม่มีชัยชนะร่วมกันทางวิทยาศาสตร์ที่มอญเห็นธรรมชาติอันนำมาซึ่งประ
โยชน์สำหรับทุกคน อย่างไรก็ตาม ข้อสำคัญก็คือโดยส่วนใดกันข้อความดังกล่าวนี้คือสิ่งที่
นักชาตินิยมชาวเยอรมันเชื่อมานานแล้ว เป็นแต่เพียงว่ามี ความรุนแรงน้อยกว่าและขาด
ความกล้าเด๋มมอเท่านั้น ดังนั้น ฮิตเลอร์จึงกลายเป็นปากเสียงแทนความเชื่อของคนเหล่านี้
โดยมีพลังและความปรารถนาแรงกล้าผิดธรรมดา และไม่จำเป็นต้องก่อให้เกิดความเห็นยว
ทางศีลธรรมจารีตอันเป็นเหตุให้ท้อแท้แต่อย่างใด หรือให้เกิดความสงสัยใด ๆ เกี่ยวกับ
ความเหมาะสมในด้านความรู้ของเขาว่าด้วยการเมืองระหว่างประเทศ เศรษฐศาสตร์
และการทหาร

อย่างไรก็ดี นักชาตินิยมหัวเก่ามักจะผิดหวังเนื่องจากการขาดปฏิริยาของ
กรรมกรเยอรมัน ซึ่งกล่าวโดยทั่วไปแล้วได้แก่กลุ่มชนกลุ่มใหญ่ของชาวเยอรมันคือ
โครงการของตน ฮิตเลอร์ให้สัญญาว่าจะช่วยกลุ่มชนเหล่านี้ ทั้งจะให้ความหวังและ
ความฝันของคนจนกับกรรมกรอยู่เบื้องหลังความปรารถนาจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่กว่าสมัย
บิสมาร์ก อันที่จริงจนถึงแม้ฮิตเลอร์จะได้รับการสนับสนุนจากคนชั้นกลางระดับต่ำมาก
กว่าพวกกรรมกรก็ตาม แต่รู้ดีว่าเขาได้เสนอทางเลือกจากแรงดึงดูดของกลุ่มกรรมกร
และไม่น่าประหลาดใจเลยที่อย่างน้อยเขาก็ได้รับความเห็นอกเห็นใจอยู่บ้าง ตลอดจน
ได้รับการสนับสนุนเกือบตลอดเวลาในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๒๐ — ๑๙๓๐ จากวงการทหาร

และธุรกิจบางส่วนของ ในขณะที่ยุทธศาสตร์ของเขาเมื่อเปรียบเทียบกับเดวิดยังไม่ค่อยจะมีความสำคัญนัก และความพยายามของเขาครั้งหนึ่งในการที่จะกระทำรัฐประหารปี ค.ศ. ๑๙๒๓ ก็ยังเป็นเรื่องตลกขบขันอยู่ อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๒๙ นั้นเอง ความร่วมมือดังกล่าวนี้ก็แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง ในขณะเดียวกัน กลุ่มชาวเยอรมันโดยทั่วไปก็เริ่มมีความโน้มเอียงยิ่งขึ้นในการยอมรับฟังถ้อยคำของเขา

ในการรณรงค์เลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๓๐ และหลังจากนั้นเองพรรคนาซีมีเงินใช้จ่ายมากกว่าคู่แข่งมากนัก คือใช้จ่ายในการจัดแผ่นป้ายโฆษณา ใบปลิว การโฆษณา เครื่องแบบการเมือง กองทัพเอกชนประกอบด้วยพลทัพได้เสียด้านลาด ทั้งยังมี "ผู้คุมกันชนนำ" ได้เสียค่าอยู่บนรถบรรทุก คอยต้อนรับคนของตนให้เข้าร่วมกลุ่มกับฝูงชน เพื่อหาสถานที่ประชุม มีเครื่องขยายเสียง เครื่องไฟฟ้า ตลอดจนอุปกรณ์อื่นๆ ที่ใช้ในการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมือง เงินเหล่านี้ส่วนมากหรือจะกล่าวได้ว่าส่วนใหญ่กว่าได้มาจากผู้ที่สนับสนุนฮิตเลอร์ ทั้งนี้เพราะพวกนาซีนั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเรียกรายได้ ส่วนเงินอีกจำนวนมากก็มาจากผู้นำคนสำคัญในวงการอุตสาหกรรมและการเงินของเยอรมัน เช่นผู้มีอิทธิพลในวงการเหล็กกล้าฟริตซ์ ธิสเซิน (Fritz Thyssen) ผู้มีความเห็นว่านาซีนั้นไม่เป็นเพียงแต่เครื่องคอยโต้ตอบมิวนิคเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องตัดค่าจ้างแรงงานของสหพันธ์กรรมกรซึ่งมีอัตราสูงได้ ทั้งยังเป็นเครื่องป้องกันรัฐสวัสดิการซึ่งพวกโซเชี่ยลเดโมแครทกำลังสนับสนุนอยู่*

มีการประชุมครั้งหนึ่งโดยผู้มั่งคั่งที่สุดหลายคนในวงการอุตสาหกรรมหนัก และในตระกูลขุนนางเยอรมันซึ่งมีการโฆษณาเป็นอย่างมากเกิดขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๓๑ ที่บาด ฮาร์ซเบิร์ก** (Bad Harzburg) การประชุมครั้งนั้นแสดงให้เห็น

* ธิสเซินตอนหลังได้เขียนหนังสือแสดงความผิดหวังชื่อ "I Paid Hitler"
** สำหรับผลงานทางวิชาการที่มีชื่อเสียงและได้ให้รายชื่อของผู้เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ โดยดู Karl Dietrich Bracher, *Die Auflösung der Weimarer Republik* (The Dis-solution of the Weimar Republic) 3rd. ed. หน้า ๔๐๗-๔๐๘

ความเป็นพันธมิตรของฮิตเลอร์และพรรคพวกกับนักชาตินิยมแบบเก่าชาวเยอรมัน ซึ่งนำโดยบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และมีอิทธิพลในวงการภาพยนตร์คือ ฮาดเฟรด ฮูเกนเบิร์ก (Alfred Hugenberg) ผู้มีหนังสือพิมพ์แพร่หลายอยู่ในต่างจังหวัด อันนับเป็นการเริ่มถ่ายทอดไปสู่ผู้รับฟังที่ไม่มีความเจตจำนงจำนวนมากให้เห็นภาพที่น่าสับสนของฮิตเลอร์กับขบวนการของเขา การประชุมที่ฮาร์ชเบิร์กก็ถ่ายทอดภาพใหม่ของฮิตเลอร์ได้เป็นอย่างดี อีกภายในไม่กี่เดือนหลังจากการประชุมซึ่งก่อเป็นรูปร่างขึ้น โดยอาศัยถ้อยคำและภาพประกอบโดยหนังสือพิมพ์นั้น ฮิตเลอร์ก็แต่งปาฐกถาเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๓๒ ต่อหน้าบรรดาผู้นำทางอุตสาหกรรมของเยอรมัน ณ สหพันธ์นักอุตสาหกรรม เมืองดุสเซลดอร์ฟ (Dusseldorf) ส่วนผลจาก “ความดำริแจ่มแจ้งไปได้” ในครั้งนี้ ตามที่ ออกโต ด็ทริช (Otto Dietrich) หัวหน้าฝ่ายหนังสือพิมพ์ของฮิตเลอร์ แถลงนั้น “ก็ปรากฏขึ้นในระยะเวลาต่อมา”*

ในตอนปลายสมัยสาธารณรัฐไวมาร์ มีพวกนักการเมืองฝ่ายอนุรักษนิยมปกครองอยู่ คือประธานาธิบดีฮินเดนเบิร์ก พร้อมทั้งผู้ทรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคือ ค็อกันตามลำดับคือ ไฮน์ริช บรูนิง (Heinrich Brüning) ฟรานซ์ ฟอน ปาเปน (Franz von Papen) และคุร์ท ฟอน ชไลเชอร์ (Kurt von Schleicher) รัฐบาลของคนเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างมากจากพรรคศูนย์โรมันคาทอลิก กับพรรคโซเชี่ยลเดโมแครท (SPD) ถึงแม้ว่าพรรคทั้งสองนี้ โดยเฉพาะพรรค SPD จะมีอิทธิพลอยู่เพียงเล็กน้อยในนโยบายเงินฝืด ซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับในบรรดาผู้เลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม พรรคขนาดกลางทั้งสองก็เฉียดเฉียดเพียงเล็กน้อย และยังคงได้รับความเชื่อถือจากผู้ออกเสียงเลือกตั้งสูงอยู่ ส่วนพวกชาตินิยมหัวเก่าก็เบียดเบียนเพียงเล็กน้อยในด้านความสนับสนุนที่ได้รับ แต่มีเสียงคัดค้านเพิ่มขึ้นจากผู้ที่ในอดีตไม่ออกเสียงเป็นปกติด้วยอีกหลายล้านคน รวมทั้งสมัครจำนวนมาก และจากผู้ออกเสียงรุ่นหนุ่มจากชนชั้นกลางระดับต่ำลงไป ตลอดจนคนว่างงาน ทั้งหมดนี้กลับไปเป็นของพรรคที่มันนโยบายรุนแรง นับเป็นการเพิ่มเสียงของ

* Bracher, หนังสืออ้างเดิมเดียวกัน ดูหน้า ๔๓๘-๔๔๒

คอมมิวนิสต์ให้ชนดู่ระดับปานกลาง แต่กลับไปเพิ่มพูนฐานะของนาชั้นอย่างรวดเร็วจนในขณะเดียวกันบรรดาฝ่ายขวาจัดขนาดกลางที่มีจำนวนน้อยกว่า ทั้งพวกชาตินิยม ตลอดจนพรรคอนุรักษนิยมและกลุ่มต่าง ๆ ก็เริ่มแตกกระจัดกระจาย ส่วนสมาชิกพรรคกับผู้ออกเสียงให้พรรคนั้นหันเข้าหาพรรคนาชั้น นอกจากความเฉื่อยชาและความไม่เหมาะสมทางการเมืองของพวกเขาเรียบร้อยแล้ว ก็ยังมีความบกพร่องอยู่ตลอดเวลาของพวกอนุรักษนิยมเยอรมันเองที่แผ่กลางทางให้ฮิตเลอร์ไปสู่ความมีชัย

ในที่สุดฮิตเลอร์ก็ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของเยอรมันนี้ โดยประธานาธิบดีผู้เฒ่าฟอน ฮินเดนเบิร์ก เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ค.ศ. ๑๙๓๓ ดังนั้นฮิตเลอร์จึงได้มานั่งเหนือคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีรัฐมนตรีนาชั้นเพียงสองสามคนน้อยกว่าพวกอนุรักษนิยมเป็นจำนวนมากทีเดียวทั้งนรวมถึง ฮาดเฟรด ชูเกนเบิร์ก กับ ฟรานซ์ ฟอน ปาเปิน มีการเลือกตั้งขึ้นอีกในวันที่ ๕ มีนาคม ก่อนจะถึงวันนั้นสองสัปดาห์ปรากฏว่า คีร์ชวัลด์ภาไรชทากที่ว่างเปล่า คือรัฐสภาเยอรมันก็เกิดถูกเป็นไฟและการปกครองโดยข่มขวัญของนาชั้นก็เริ่มขึ้น จากพยานหลักฐานที่เชื่อถือได้ซึ่งยังคงมีอยู่นั้นปรากฏว่านาชั้นเป็นผู้วางเพลิง จึงไม่ต้องสงสัยว่าพวกนั้นฉวยโอกาสโดยเต็มที่ พรรคคอมมิวนิสต์ถูกกล่าวหาว่าเป็นตัวการแต่ก็เลยถูกลบปรามปรามทันที ส่วนในปรัสเซียซึ่งมีขนาดสองในสามของเยอรมันนี้ กองทัพนาชั้นก็เข้าไปปฏิบัติหน้าที่เป็นกองเล็งริมกำลังตำรวจ ทุกหนทุกแห่งในเยอรมันนั้น ปรากฏว่าทั้งหนังสือพิมพ์และการประชุมของพรรคทั้งหลายที่ยังคงต่อต้านนาชั้นอยู่ก็ถูกควบคุมไว้โดยสิ้นเชิง มีการจับกุมคนเป็นกลุ่ม การลงโทษ ตลอดจนทารุณกรรมต่าง ๆ นานาเพื่อข่มขวัญปฏิบัติ ถึงแม้จะมีสภาพการณ์ดังกล่าวนี้ก็ตาม แต่พวกนาชั้นได้คะแนนเสียงเลือกตั้งจากประชาชนเพียงร้อยละ ๔๓ เท่านั้น นอกจากจะรวมกันกับพวกชาตินิยมซึ่งมีเสียงอีกร้อยละ ๘ จึงจะมีมติเป็นตัวแทนเสียงส่วนใหญ่ของผู้เลือกตั้งเยอรมันได้

อย่างไรก็ดี ในวันที่ ๒๓ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๓ นั้นสภาผู้ถูกข่มขวัญรวมทั้งพรรคศูนย์กลางก็ออกเสียงให้ฮิตเลอร์ใช้พระราชบัญญัติให้อำนาจ (Enabling Bill)

โดยมีอำนาจกว้างขวาง มีเสียงคัดค้านจากโซเชี่ยลเดโมแครทเพียง ๘๔ เสียงเท่านั้น
แต่ก็มี การปรามปรามพวกโซเชี่ยลเดโมแครท และสหพันธ์การค้าสำคัญ ๆ ในเดือน
พฤษภาคม ส่วนพวกชาตินิยมก็ยุบตัวเองในเดือนมิถุนายน ฝ่ายพรรคศูนย์กลางซึ่ง
เปลี่ยนแปลงไปตามข้อตกลงที่ฮิตเลอร์ลงนามไว้กับผู้นำพวกคิกกัน ก็จำต้องยุบตัวเองด้วย
ในเดือนกรกฎาคม และในวันที่ ๑๔ กรกฎาคมค.ศ. ๑๙๓๓ นั้นพรรคชาติสังคมนิยม(National
Socialists) ก็ประกาศตนเป็นพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวในเยอรมันนี้ การกวาดล้าง
ที่นองเลือดในปี ค.ศ. ๑๙๓๔ ได้กำจัดทงนาซีที่คัดค้านตลอดจนพวกอนุรักษนิยมบางคน
มีผลให้อำนาจของฮิตเลอร์ในการดำเนินการที่อยู่สูงสุดเด็ดขาด

เมื่อชนเถลิงอำนาจแล้ว ฮิตเลอร์ตั้งคำประกันว่าจะดำเนินทางสายกลางไป
ยังรัฐบุรุษต่างประเทศทั้งหลาย แต่ก็ให้สัญญากับบริวารของตนว่าจะคงดำเนินการ
รุนแรงต่อไป เขาพูดถึงสันติภาพแต่ก็เตรียมทำสงครามโดยเร็ว ในขณะที่เยอรมันนี้
ยังคงถูกปลดอาวุธอยู่เป็นส่วนใหญ่ โดยผลจากข้อจำกัดซึ่งบังคับใช้แก่เยอรมันนี้ตาม
สนธิสัญญาสันติภาพแห่งแวร์ซายสันนั้น กองทัพเยอรมันนี้ยังขาดกองหนุนที่ได้รับการฝึกอยู่
เป็นจำนวนมาก ขาดอากาศยานยุทธการทุกชนิด ตลอดจนรถถัง ปืนกลหนัก เรือดำน้ำ
และเรือรบขนาดใหญ่ ทั้งยังไม่มีส่วนเสริมกำลังที่เข้มแข็งทางด้านตะวันออก บรรดาข้อ
บกพร่องเหล่านี้ก็ถูกแก้ไขตามลำดับระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๓ และปี ค.ศ. ๑๙๓๘ โดยการ
ยอมตามและบางครั้งก็มีการอนุมัติจากรัฐบุรุษอังกฤษและฝรั่งเศส ผู้ที่ฮิตเลอร์เอาอก
เอาใจโดยการประกาศต่อต้านคอมมิวนิสต์ บางครั้งฮิตเลอร์ก็ให้คำประกันแก่รัฐบาล
โซเวียตว่าตนมีเจตนารมณ์เพื่อสันติภาพต่อโซเวียต พร้อมทั้งให้ความมั่นใจโดยเปิดเผยว่า
ตนมีมิตรภาพต่อรัฐบาลโปแลนด์

นาซีเถลิงอำนาจ

ฮิตเลอร์ประกาศว่าจักรวรรดิของตนจะดำรงอยู่ถึงหนึ่งพันปี แต่อยู่ได้สิบ
สองปี ส่วนเหตุการณ์สำคัญก็เป็นที่ทราบกันตั้งอยู่แล้ว ในระยะเวลาหกปีแรกนั้นฮิตเลอร์

สามารถก่อให้เกิดการมั่งงานทำอย่างเต็มที่และมีค่าความจริงรุ่งเรืองอยู่ชั่วขณะหนึ่ง โดยนโยบายเงินเพื่อ โดยมี การควบคุมและโดยการเสริมสร้างอาวุธ ซึ่งเป็นนำกำไรไปสู่การอุตสาหกรรมแล้วก็นำชายฉกรรจ์หลายร้อยหลายพันคนออกจากตลาดแรงงานไปสวมเครื่องแบบ นอกจากนี้ก็มีโครงการสาธารณสุขซึ่งขยายออกไป มีการสร้างทางหลวงแบบพิเศษ อาคารสาธารณสุขแบบใหม่ และสร้างบ้านราคาถูกมเยา ทั้งยังมีการปรับปรุงหลายอย่างในด้านสาธารณสุขประโยชน์บางประการ เช่น รัฐบาลให้เงินกู้เพื่อการซ่อมแซมบ้านพักและโครงการด้านทหารเพื่อ “ความแข็งแรงโดยการวิ่ง” ของประชาชน อาหารก็มีการปันส่วนเหมือนกับในประเทศเผด็จการทั้งหลาย มีการเดินแถวท่งหน้าด้านใจอย่างหนึ่งของคนหลายล้าน การดำเนินงานโดยหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ และการโฆษณาชวนเชื่อทางวิทยุ ภายใต้การอำนวยความสะดวกด้วยความชำนาญของ ดร. โยเซฟ เกออบเบลล์ (Dr. Joseph Goebbels) ได้เผยแพร่การแสดงดังกล่าวนี้ไปทั่วประเทศแล้วก็ประสบความสำเร็จจุดดวงในการสร้างควมมีอมาให้แก่ชาติ

ในระยะเวลาหกปีดังกล่าวแล้วเอง ได้มีการกดขี่เข้มงวดและ การข่มขวัญฝ่ายค้านทางการเมืองทุกคน โดยจัดตั้งเป็นระบบขึ้นมา ชาวเยอรมันได้ออกไปจากวงอาชีพทั้งที่เป็นด้านวิชาการหรืออาชีพอิสระ จากการหนังสือพิมพ์ วรรณกรรม ศิลปกรรม จากการหลังและอุตสาหกรรม อันเป็นอาชีพที่ซึ่งยึดมีความเป็นใหญ่อยู่น้อยกว่าที่นาซีกกล่าวหา และในที่สุดก็ถูกขับออกจากวงการธุรกิจและการงานทุกชนิดโดยสิ้นเชิง ยึดต้องติดดาวลัดเหลืองบนอกเสื้อ ส่วนบุตรก็ต้องจากโรงเรียนและมหาวิทยาลัยทุกแห่งในไม่ช้าผู้ที่อพยพออกนอกประเทศไม่ได้ก็จำต้องขายของที่มีอยู่ไปที่ละชิ้นเพื่อเป็นการยังชีพ โดยรอคอยอนาคตซึ่งปรากฏว่ามีคนลงทุกที ยิวหลายพันคนถูกจำคุกแล้วก็ถูกปฏิบัติอย่างทารุณอยู่ในค่ายกักกัน ส่วนผู้วิพากษ์วิจารณ์ฮิตเลอร์ก็ถูกดำเนินการเช่นเดียวกัน จำนวนคนในค่ายกักกันประจำปี ค.ศ. ๑๙๓๐ นั้นประมาณว่ามีราว ๒๐,๐๐๐ ถึง ๓๐,๐๐๐ คน ตลอดเวลาดังกล่าวพวกนาซีกกลายเป็นผู้เชียวชาญในศิลปการบีบบังชาวเยอรมันมิให้รู้เห็นอาชญากรรมของตนที่กระทำต่อผู้เคราะห์ร้ายในค่ายกักกัน ทั้งนี้

เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ก่อให้เกิดการเกิดขึ้นโดยทั่วไปหรือความไม่พอใจทางศีลธรรม แต่
เรื่องเหล่านี้ก็เปิดเผยเพียงพอเพื่อเป็นการข่มขวัญกำลังศักดินาใหญ่ภายในเยอรมัน

ทั้ง ๆ ที่เงินแห่งความกลัวและการข่มขวัญอยู่เบื้องหลัง แต่ประโยชน์บาง
ประการที่ฮิตเลอร์สร้างจนถึงแม้จะอยู่ได้ไม่นานแต่ก็มีการโฆษณาเผยแพร่เป็นอย่างดี
ได้ก่อให้เกิดความนิยมชมชอบอย่างลึกซึ้ง คือ ร้อยละ ๕๐ จากผู้ออกเสียงในการหยั่ง
เสียงระดับชาติ เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ถือว่าดั้มยฮิตเลอร์ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๓—๑๙๓๘
นั้น คือ ดั้มยที่เยอรมันนิยมความเจริญรุ่งเรืองมากที่สุด และยังมีเสียงมากกว่านอก คือ
ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าจักรวรรดิไฮไฮน์ไฮด์เลอร์ก่อนปี ค.ศ. ๑๙๓๕ เป็นระยะเวลาที่ดียิ่ง
ของเยอรมัน แต่มีเพียงร้อยละ ๗ ที่เต็มใจถวายเป็นอย่างเดียวกันสำหรับสาธารณรัฐ
ไวมา^{*๑} ในการออกเสียงเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๗ นั้น ร้อยละ ๕๑ แสดงความระดัดถึงว่า
เห็นชอบด้วยกับการยึดอำนาจของนาซีเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ส่วนร้อยละ ๕๗ เห็นด้วยกับ
คำกล่าวที่ว่า ทัศนคติดังกล่าวคือความคิดอันดีที่ได้ถูกนำไปปฏิบัติอย่างเร็ว^{*๒} ต่อมาใน
ปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ในหมู่ชายฉกรรจ์ปรากฏว่าครั้งหนึ่งเรียกพรรคชาติสังคมนิยมว่าเป็น
“ความคิดที่ดี” ทั้งหมด (ร้อยละ ๑๖) หรือ “เป็นบางส่วน” (ร้อยละ ๓๓) ก็ตาม
ส่วนร้อยละ ๒๙ นั้นไม่ออกความเห็นแต่ประการใด และจำนวนเพียงน้อยกว่าหนึ่งใน
สี่เท่านั้นที่เรียกทัศนคติดังกล่าวเป็น “ความคิดที่เลว”^{*๓} ความคิดเห็นเป็นการ
ชื่นชมดังกล่าวนี้ค่อย ๆ หดไปช้า ๆ จากปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ถึงปี ค.ศ. ๑๙๕๖ นั้น จำนวน
ผู้ที่มีความเห็นพ้องต้องกันว่า “ถ้าไม่มีสงครามแล้วฮิตเลอร์น่าจะได้เป็นรัฐบุรุษผู้ยิ่งใหญ่
คนหนึ่ง” ก็ลดตดลงจากร้อยละ ๕๗ เป็นร้อยละ ๕๒ ส่วนผู้ที่ปฏิเสธความคิดเห็น
ดังกล่าวนี้เพิ่มขนจากร้อยละ ๓๖ เป็นร้อยละ ๓๘ ดังนั้น ในดั้มยสาธารณรัฐบอร์น

*^๑ Elisabeth Noelle Neumann and Erich Peter Neumann, *Jahrbuch der öffentlichen Meinung*, I (1947-55), หน้า ๑๒๖

*^๒ หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๑๓๓-๑๓๔

*^๓ *Jahrbuch*, II (1957) หน้า ๑๔๕ จากกลุ่มตัวอย่างของผู้ชาย ๑,๐๐๐ คน เกิดระหว่าง ค.ศ. ๑๙๒๕-๑๙๓๕

(Bonn Republic) ตามระยะเวลาที่กล่าวข้างต้นจึงปรากฏว่าประชาชนส่วนใหญ่นิยมลัทธิ
เผด็จการแบบชาตินิยม

ภาพอันน่านิยมนั้นเองโดยผิวเผินของยุคฮิตเลอร์ในปี ค.ศ. ๑๙๓๓-๑๙๓๘
นั้น ได้รับการสนับสนุนโดยการยอมตาม ถ้าจะไม่เรียกว่าเป็นใจให้ผู้กระทำผิดของรัฐ-
บุรุษต่างชาติก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๔-๑๙๓๖ นั้น อังกฤษ
ยอมรับการจัดตั้งกองทัพอากาศเยอรมัน โครงการสร้างเรือรบและเรือดำน้ำโดยจำกัด
การเริ่มการเกณฑ์ทหารเพื่อสร้างกองทัพ และการจัดตั้งเขตทหารชั้นใหม่ในไรน์แลนด์
ซึ่งมาตรการทุกอย่างดังกล่าวนั้นถูกห้ามไว้แล้ว โดยแจ่มแจ้งภายใต้สนธิสัญญาแวร์ซายด์
ฝรั่งเศสก็ยอมรับมาตรการแต่ละชั้นในการเสริมสร้างอาวุธชั้นใหม่ของฮิตเลอร์ดังกล่าว
เช่นเดียวกัน เว้นแต่จะมีความตั้งใจมากกว่าเท่านั้นเอง ในสมัยแรกของนาซีนั้นทั้ง
อังกฤษหรือฝรั่งเศสก็ดี หรือจะกล่าวถึงประเทศใดๆก็ตาม น่าจะระงับการสร้างกอง
ทัพเยอรมันได้โดยง่ายตายคั้งแต่เริ่มดำเนินการ ซึ่งอีกไม่กี่ปีต่อมา ก็ถูกใช้เป็นเครื่อง
ทำลายประเทศและประชาชนของคน แต่รัฐบาลของประเทศทั้งสองก็ค่อย ๆ ยอมรับการ
สร้างกองทัพเยอรมันอย่างเชื่องช้า ทั้งนี้โดยหวังว่ากองทัพนั้น ๆ อาจจะไม่นำมาใช้ หรือ
ถ้าจะใช้ก็คงใช้กับประเทศอื่นบางประเทศ

ประเทศที่ปรากฏชัดที่สุดว่าอยู่ในจำพวกประเทศ "อื่น ๆ" ในบรรดามหา
อำนาจนั้นได้แก่สหภาพโซเวียต และการที่ฮิตเลอร์คงคนเป็นผู้คุมกันอารยธรรมตะวันตก
ให้พ้นภัยจากลัทธิคอมมิวนิสต์นั้น ทำให้เขาได้รับการสนับสนุนและเห็นอกเห็นใจจาก
ภายนอกเยอรมันนั้น ความเห็นอกเห็นใจนี้รวมกับความหวงเกรงในอำนาจทางบกและทาง
อากาศของฮิตเลอร์ซึ่งมีเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดนั้น บ้างก็มิให้อังกฤษและฝรั่งเศสขัด
ขวางการผนวกออสเตรียในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๘ ในการประชุมที่มิวนิกเดือน
กันยายนปีนั้นเอง อังกฤษกับฝรั่งเศสก็เห็นด้วยกับการแบ่งแยกเชกโกสโลวาเกีย พร้อม
ทั้งการผนวกชเชเตนแดนด์ แต่ทั้งก็ต้องยอมรับการยึดครองส่วนใหญ่ของเชกโกสโล-
วาเกียที่ยังเหลืออยู่โดยฮิตเลอร์ ในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๘ ถ้าหากการบุกรุกของ

ฮิตเลอร์มีที่ท่าว่าจะดำเนินไปทางตะวันออกเฉียงใต้แล้ว รัฐบาลโซเวียตก็ย่อมจะเห็นเป็นประโยชน์โดยแท้ในการที่จะเบี่ยงบ่ายความทะเยอทะยานของฮิตเลอร์ไปทางอื่นเสีย

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๙๓๘ ตาคาลินตกดงกับฮิตเลอร์อันนับได้ว่าเป็นการต่อรองอย่างเด็ดเดี่ยวที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์การเมืองโดยอำนาจ คือ ข้อตกลงไม่รุกรานระหว่างนาซีกับโซเวียต ซึ่งเปิดโอกาสให้ฮิตเลอร์มีอิสระในการที่จะโจมตีโปแลนด์และทำสงครามกับตะวันตก ทั้งยังเป็นกาทำให้ประกันความเป็นกลางโดยเขาใจช่วยอยู่ของรัฐบาลโซเวียต ซึ่งเมื่อสักก่อนนั้นได้ระงับกันไว้ให้มันแนวร่วมระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการคุกคามของนาซี ในที่สุดเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๓๘ ฮิตเลอร์ก็นำเยอรมันเข้าสู้สงครามกับโปแลนด์ อังกฤษ และฝรั่งเศส แต่เมื่อหกปีก่อนนั้นก็ได้มีการพิชิตเกียรติของเขาแล้วครั้งหนึ่งหรือสองครั้ง โดยการร่วมมือทางการทูต บ่อยครั้งในรูปของสันติสัญญามิตรภาพกับมหาประเทศยุโรปที่สำคัญทั้งหมด อันรวมถึงโปแลนด์กับสำนักวาติกันด้วยซ้ำไป

ในที่สุดฮิตเลอร์ก็ได้หักหลังรัฐบาลอื่น ๆ ทั้งหมด ตลอดจนกลุ่มทั้งหลายผู้ไว้วางใจระบบของเขา หรือผู้ที่คิดว่าจะให้ความร่วมมือกับเขาเพื่อประโยชน์ของตน ฮิตเลอร์ระเมิดข้อตกลงปี ค.ศ. ๑๙๓๓ กับสำนักวาติกันเสีย แล้วก็ทำการรบกวนก่อความเดือดร้อนให้แก่องค์การฆราวาส และบางที่พระองค์ในนิยายคารอดิก เขาทำสงครามกับโปแลนด์ ฝรั่งเศส อังกฤษ รัสเซีย และประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศ และในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๘ กับปี ค.ศ. ๑๙๔๕ นั้น เขาก็นำชาวเยอรมันจมอยู่ทั้งในความแค้นและความทุกข์ กองทัพอากาศของเขาเริ่มทำการทิ้งระเบิดอย่างกว้างขวางใส่ประชาชนที่เป็นพลเรือนทั่วอรัซซอ เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๘ และที่โรตเตอร์ดามในปี ค.ศ. ๑๙๔๐ ในเดือนสิงหาคม ปี ค.ศ. ๑๙๔๑ เมื่อเขามุ่งชัยชนะทางการรบอยู่ในขั้นสุดท้ายอันเขาได้ออกคำสั่งให้เริ่มทำลายล้างยิวทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก เขาเรียกการกระทำนี้เป็น “การแก้ปัญหาชาวยิวขั้นสุดท้าย” มีการสร้างค่ายขึ้นเป็นพิเศษประกอบด้วยห้องแก๊สทั้งยังมีทรมานพวกยิว ดึงแต่นมมาบรรดากำล้างคน อุปกรณก่อสร้าง เชื้อเพลิง

ตลอดจนการชนดังที่จำเป็นคือกองทัพเยอรมันอันถูกขับรัดหนักจนเรื่อย ๆ ก็ได้เห็นเหมาะ
ใช้ในแผนการอันแปลกประหลาดของนาซี ผู้บัญชาการค่ายมรณะที่เอาชวิตซ์ ชื่อ ฟรานซ์
เฮอส์ (Franz Hoess) ได้กล่าวกับศาลยุติธรรมระหว่างประเทศที่นูร์นเบิร์ก
(Nürnberg) ในเวลาต่อมาว่า “แต่เดชะวิมโงเราอาจจะตัดหัวได้ถึงสองพัน” ตอนปลาย
สมัยสงครามเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๕ นั้นประมาณว่ายิ่งตายไปถึงหกล้านคน รongเท้าของเด็ก
ที่ถูกฆ่าก็ถูกนำมากองรวมกันเป็นพะเนินเพื่อนำไปทิ้งเสีย ธนาคารแห่งชาติของเยอรมัน
ก็สำรวจขึ้น เพราะไตทองคำจำนวนหนึ่งหลอมมาจากทองเหลืองฟันของผู้ตาย ข้าราชการ
นาซีที่ประหยัดบางคนพยายามใช้ตราศพบางส่วนทำสบู่ ในขณะที่เด็วคนนั้นกองทัพ
เยอรมันก็ถูกตั้งอยู่ที่แนวรบ ส่วนเครื่องบินพันธมิตรได้มาไปรยถูกไฟและระเบิดเป็นห้า
ฝนลงในเมืองใหญ่ของเยอรมันนี้ เวลาเพียงไม่กี่คืนในฮัมบูร์กเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๓ นั้น
ประมาณว่ามีผู้เสียชีวิตถึง ๒๐๐,๐๐๐ คน ในการโจมตีทางอากาศที่ติดต่อกันของพันธมิตร
ซึ่งได้ก่อให้เกิดอคติภัยอันควบคุมไม่ได้กระจัดกระจายไปทั่วทุกซอกทุกมุมในเมืองนั้น ไฟ
ครอกประชาชนพลเมืองเป็นจำนวนนับไม่ถ้วนตายแม้กระทั่งในหลุมหลบภัย

สงครามกลายเป็นเรื่องชวนสยงขวัญและตางแพ้ของเยอรมันก็ยิ่งปรากฏ
ชัดขึ้น แต่หน้าที่ปกครองชาวเยอรมันไปจนวาระสุดท้าย ไม่มีเมืองหรือหมู่บ้านเยอรมัน
ใด ๆ ถูกชนลัทธิอำนาจรัฐบาด คนงานในโรงงานเยอรมันก็มิได้เห็นเหตุงาน กองทัพ
เยอรมันก็ได้ถูกชนทำการกบฏหรือว่ายอมแพ้โดยเอกเทศ ชาวเยอรมันหลายพันคนถูก
ประหารชีวิตในเวดานีเพราะทำการคัดค้านรัฐบาล หรือเพราะกล่าวพูดว่าจะต้องแพ้
สงคราม แต่การประดานงานด้านโฆษณาชวนเชื่อและข่มขวัญของนาซีก็ยังคงเข้มแข็งอยู่
ทั้งนี้เพราะได้รับการสนับสนุนเกือบทุกหนทุกแห่งจากพวกนาซีและพรรคพวกของนาซีที่
มีอยู่ในมณฑลประชากร ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือตำรวจลับด้วยการให้ความช่วยเหลือและ
ให้ข่าวสาร นอกจากนั้นแต่กิจกรรมบังคับต่าง ๆ ของนาซีได้เอาเวดว่างของประชาชน
ไปด้วยเกือบหมด จนกระทั่งความต้องการของประชาชนก็จะให้มีกิจกรรมการเมืองร่วม
กันนั้นหมดไปเสียหมด ดังนั้น ชาวเยอรมันที่มี ไร่นาซึ่งส่วนใหญ่จึงจะเหลือแต่ความ

ต้องการเพียงอย่างเดียว คือ การไม่ยักย่องเกี่ยวและความสงบด้วยตัว ซึ่งเป็นเหตุให้
นาซีควบคุมอยู่ได้จนวาระสุดท้าย

ความพยายามอย่างสิ้นหวังครั้งหนึ่งที่จะทำรัฐประหารโดยนายทหาร และ
ฝ่ายค้านที่เป็นพลเรือนของรัฐบาลฮิตเลอร์เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๔๔ นั้น ได้
รับการกวาดล้างโดยสิ้นเชิง ต่อจากนั้นก็มีการประหารชีวิตเป็นการใหญ่ ในที่สุด
ฮิตเลอร์ก็สิ้นชีวิตท่ามกลางความพิวาศของเบอร์ลิน เยอรมันนั้นถูกยึดครองโดยกองทัพ
อเมริกัน อังกฤษ และฝรั่งเศส ซึ่งมาจากตะวันตก กับกองทัพโซเวียตจากด้านตะวันออก
กองทัพเยอรมันที่ยังมีเหลืออยู่ก็ยอมแพ้เมื่อวันที่ ๗-๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๕
และคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารของพันธมิตรก็ตั้งเข้ารับผิดชอบต่อบ้านเมืองที่ปรักหัก
พังตลอดจนประชาชนของเยอรมัน

๓. เยอรมันในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ

การแบ่งประเทศกับรัฐบาลทหารพันธมิตร ค.ศ. ๑๙๔๕—๑๙๔๙

เมื่อจักรวรรดิอันใหญ่ยิ่งของฮิตเลอร์ล่มสลายลงแล้ว ประเทศเยอรมันนั้นก็ตกตัวลงเป็นดินแดนที่เด็กกว่าขนาดที่กำหนดให้มันตามสนธิสัญญาแวร์ซายส์ อาณาเขตผนวกของนาซีเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๘ และปี ค.ศ. ๑๙๔๐ ก็ต้องคืนกลับไปให้เจ้าของเดิม ดังนั้น ฮอลแลนด์จึงกลายเป็นประเทศเอกราช ส่วนชูเตินก็คืนกลับไปให้เชกโกสโลวาเกีย และอาดซาส — ดอเรนคืนให้ฝรั่งเศส จากดินแดนของเยอรมันในปี ค.ศ. ๑๙๓๗ อาณาบริเวณทางตะวันออกของแม่น้ำไอเดอร์และไนเซอร์ (The “Oder—Niesse Line”) เฉพาะที่รวมถึงปรัสเซียตะวันออกและไซเดเซียที่มีอุตสาหกรรมเจริญรุ่งเรืองก็ถูกคัดออกจากเยอรมันที่เห็ดือ โดยที่ตามความเป็นจริงนั้นถูกยึดครองโดยกองทัพโซเวียต บริเวณ “ไอเดอร์—ไนเซอร์” ดังกล่าวนี้จึงแยกออกจากเยอรมันด้วยความเห็นชอบของมหาประเทศตะวันตกในการประชุมยัลตา อีกครึ่งหนึ่งตอนเหนือของปรัสเซียตะวันออกก็อยู่ภายใต้ “การบริหาร” ของสหภาพโซเวียต ส่วนครึ่งหนึ่งตอนใต้รวมทั้งไซเดเซียและบริเวณ ไอเดอร์—ไนเซอร์ ที่ยังเหลืออยู่นั้นก็ตกอยู่ภายใต้ “การบริหาร” ของโปแลนด์

โดยทฤษฎีแล้ว ชะตากรรมของอาณาบริเวณนี้จะต้องกำหนดในชั้นสุดท้ายโดยสนธิสัญญาด้านติภาพในอนาคตระหว่างเยอรมันกับพันธมิตรทุกประเทศ ทั้งตะวันตกและตะวันออก อันที่จริงนั้นสนธิสัญญาด้านติพาดังกล่าวยังมีได้เกิดขึ้นเลยสักฉบับ และไม่มีที่ท่าว่าจะเกิดขึ้นด้วย รัฐบาลและประชาชนของโปแลนด์และสหภาพโซเวียตกลับเห็นว่าข้อตกลงยัลตาเป็นเพียงการรักษาหน้าโดยมหาประเทศตะวันตก เพื่อปิดบังการยอมรับโดยแท้จริงของคนที่ว่า โปแลนด์และรัสเซียผนวกอาณาบริเวณนี้ อาณาเขตเหล่านี้จึงถูกโอนเข้าเป็นดินแดนแห่งชาติของโปแลนด์และรัสเซียทันที ส่วนประชาชน

เยอรมันในดินแดนดังกล่าว ซึ่งประดับกับสภาพการณ์กลับกันกับในยุคฮิตเลอร์ที่มีการย้ายชาวเยอรมันเข้าไปในดินแดนเหล่านี้ ก็ถูกข่มขู่ด้วยแต่ก็ถูกขับไล่เข้าไปในเยอรมันนั้นของปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ที่เด็กดองว่าเดิม และชาวโปแลนด์และรัสเซียก็เข้าไปตั้งถิ่นฐานแทนที่นั้น นครเบรด์เตา (Breslau) อันตั้งกึ่งกึ่งของเยอรมันจึงได้มีการสถาปนาชนใหม่ที่ลดน้อยลงเป็นนครวโรคลาฟ (Vroclav) ของโปแลนด์ ส่วนเคอนิกส์เบอร์ก (Königsberg) ในปรัสเซียตะวันออกเดิมก็กลายเป็นคาลินินกราด (Kaliningrad) ในสหภาพโซเวียตชะตากรรมอย่างเดียวกันได้บังเกิดขึ้นกับชนหมู่น้อยชาวเยอรมันในดินแดนที่มีใช้ของเยอรมันในปี ค.ศ. ๑๙๓๗ แต่ฮิตเลอร์ยกฐานะขึ้นชั่วคราวให้เป็น “เผ่าพันธุ์ผู้เป็นใหญ่” ในบรรดาเพื่อนบ้าน เช่น ชาวเยอรมันในชุดเคนส์ตามด้านคนที่อยู่ในเชกโกสโลวาเกีย กับชนหมู่น้อยลงไปอีกที่เรียกว่า “ชาวเยอรมัน” (Volkdentsche) ในรูเมเนีย ยูโกสลาเวีย ฮังการี และโปแลนด์ ชาวเยอรมันเหล่านี้เกือบทั้งหมดก็ถูกขับไล่เข้าไปในเยอรมันที่ลดตัวลงแล้วในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ เช่นเดียวกัน

เยอรมันที่ยังเหลืออยู่ถูกยึดครองโดยผู้ชนะ แต่ถูกแบ่งออกเป็นเขตยึดครองสี่เขต คือ โซเวียต อเมริกัน อังกฤษ และฝรั่งเศส ตามข้อตกลงในยามสงคราม ส่วนนครเบอร์ลินซึ่งเป็นเมืองหลวงของเยอรมันนั้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๑๓ และเป็นเมืองหลวงของบรรดาเคนส์เบอร์ก — ปรัสเซีย มาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ นั้นก็ถูกแบ่งเช่นกันเป็นเขตยึดครองสี่เขตแล้วตกอยู่ภายใต้การปกครองของแต่ละฝ่าย โดยทฤษฎีแล้วเยอรมันจะต้องถูกปกครองโดยมีฐานะเป็นหน่วยเศรษฐกิจหน่วยหนึ่ง อยู่ภายใต้คณະมนตรีพันธมิตรผู้ดำเนินการควบคุม ทั้งเบอร์ลินก็เหมือนกันคือต้องอยู่ภายใต้กองบัญชาการพันธมิตร (Allied Kommandatura) ตามหลักปฏิบัตินั้น ถึงแม้ว่าองค์การร่วมเหล่านี้จะเกิดขึ้นแล้วก็ตาม แต่ความแตกต่างระหว่างสหภาพโซเวียตกับพันธมิตรตะวันตกกลับปรากฏว่าดีมานกันไม่ได้ แต่ละเขตก็มีการปกครองไปเป็นเอกเทศโดยอำนาจการปกครองของตน และยังมีการค้าในบรรดาเขตต่าง ๆ อยู่ประปรายต่อไปเหมือนกับค้าขายระหว่างชาติต่าง ๆ

ในแต่ละเขตของคนนั้น บรรดาประเทศตะวันตกโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาต่างก็พยายามสร้างชีวิตทางการเมืองและการบริหารเยอรมันให้กลับคืนมาบ้าง เมื่อได้จัดตั้งการบริหารเทศบาลของเยอรมันชนแล้ว พันมิตรตะวันตกก็ดำเนินการขั้นต่อไปโดยจัดตั้งการปกครองส่วนภูมิภาค เรียกว่าแลเอนเดอร์ Laender (lands) คล้ายกับมลรัฐในสหรัฐอเมริกา ในระยะเวลาเดียวกันนี้ หนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียงของเยอรมันก็ผนึกชนภายใต้กลุ่มบุคคลเด็กรวมโดยพันธมิตร อนุญาตให้มีการประชุมทางการเมืองและมีพรรคการเมืองได้ แต่ก็ได้เกิดการเดือยตั้งสมาชิกผู้แทนในระดับเทศบาล (มกราคม ค.ศ. ๑๙๔๖) และระดับมลรัฐ (Land) คือระดับภูมิภาค (มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๔๖)

จากศัตรูเก่ากลายเป็นพันธมิตร

ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๖ นโยบายของประเทศตะวันตกที่มีต่อเยอรมันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในเดือนมีนาคมปีนั้นเองคณะมนตรีควบคุมของพันธมิตรซึ่งอยู่ในอิทธิพลของมหาประเทศตะวันตกได้จำกัดระดับการผลิตทางอุตสาหกรรมของเยอรมันในอนาคตเป็นครั้งหนึ่งของปี ค.ศ. ๑๙๓๙ มีอัตราการผลิตเหล็กกล้าในอนาคตได้ ๑.๕ ล้านตัน ในเดือนกันยายนปีเดียวกันนั้น รัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐคือ เจมส์ เอฟ. เบอร์เนตต์ (James F. Byrnes) ได้เรียกร้องให้มีการรวมเศรษฐกิจของเยอรมันและให้จัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวของเยอรมันชน ในคำปราศรัยที่สดุดการ์ท (Stuttgart) และโดยนัยก็ดูเหมือนจะถือว่าเยอรมันจะกลายเป็นพันธมิตรของประเทศตะวันตกในอนาคต ในเดือนเดียวกันนั้น เซอร์ วินด์ตัน เชอร์ชิลล์ เมื่อปราศรัยที่ซูริคก็เรียกร้องให้มีดีทรอยต์ โดยรวมเอาเยอรมันเข้าไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการป้องกันค่านิยมและจารีตประเพณีของตะวันตก

ก่อนหน้าที่จะถึงเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๔๖ สหรัฐเสนอเชิญชวนให้รวมเศรษฐกิจในเขตยึดครองของสหรัฐเข้ากับเขตอื่นๆ และอังกฤษก็ตั้งข้อสงสัย และ

ในเดือนกรกฎาคมอีกเช่นกัน ได้มีการนิรโทษกรรมเป็นครั้งแรกและอีกหลายครั้งต่อมา
เจ้าหน้าที่ยึดครองอเมริกัน ได้เริ่มอนุญาตให้อดีตนาซีกลับเข้าทำงานในตำแหน่งสูงทั้งที่
เป็นของราชการและเอกชน ซึ่งเมื่อก่อนพวกเขาซึ่งดังกล่าวถูกออกจากรานเป็นจำนวนมาก
เพราะถือว่ามีประวัติน่าชังติดตัวอยู่ การนิรโทษกรรมนั้นขึ้นโดยมุ่งหมายที่จะ
อำนวยความสะดวกในการรับข้าราชการพลเรือนผู้มีประวัติการผิด ตลกดจนเจ้าหน้าที่
อื่น ๆ ให้เข้ามาดำเนินการบูรณะเยอรมันให้ฟื้นคืนวันคืน และอาจจะเป็นไปได้เพื่อหันเหความ
คิดของกลุ่มชาตินิยมเยอรมันที่ไม่มีความคิดรุนแรงไปสู่การร่วมมือกับฝ่ายตะวันตกในที่สุด
แหล่งมิตาตินิยมกับการเปลี่ยนแปลงค่านโยบายดังกล่าวนี้ ได้ดำเนินต่อไปในเดือน
ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๐ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมของผู้แทนเยอรมันจากแปด
มดรัฐ (Länder) ประกอบด้วยเขตอังกฤษและอเมริกัน แล้วความตกลงเบอร์นส์-เบวิน
(Byrnes - Bevin agreement) ระหว่างสหรัฐกับอังกฤษได้รวมเศรษฐกิจของเขตทั้ง
สองเข้าด้วยกัน

ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๑ นั้นมีการจัดตั้งสภาเศรษฐกิจเยอรมันขึ้นสำหรับเขต
ร่วมทั้งสี่ ตั้งวางแผนการอุตสาหกรรมเยอรมันให้ตะวันตกโดยถือเอาระดับการผลิตของปี
ค.ศ. ๑๙๓๖ เป็นหลัก และการเตรียมรับแผนการณ์มาร์แชลและโครงการฟื้นฟูยุโรป
(European Recovery Program) ได้เปิดโอกาสใหม่ที่น่าดีใจยิ่งขึ้นในการร่วมมือของ
เยอรมันกับบรรดาชาติตะวันตก ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ หลังจากการยึดครองเชโกสโลวาเกีย
โดยคอมมิวนิสต์ได้ก่อให้เกิดความตระหนกตกใจแก่ฝ่ายตะวันตก ได้มีการรับเร่งให้
การรวมเยอรมันตะวันตกและนำเอาเข้ามาอยู่ในค่ายประเทศตะวันตก ในการประชุม
ที่ลอนดอนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ปี ค.ศ. ๑๙๕๑ นั้น ได้มีการรับหลักการรวมเขตยึดครอง
ทั้งสี่ของสหรัฐ อังกฤษ และฝรั่งเศสเข้าด้วยกัน ทั้งยังมีการเริ่มวางรูปรัฐบาลแบบ
สหพันธ์รัฐอีกด้วย ในเดือนมีนาคมปี ค.ศ. ๑๙๕๑ การที่ไซเวียตเดินออกจากที่ประชุม
ก็เป็นการจบลงของคณะมนตรีควบคุมของพันธมิตรสำหรับเยอรมัน และในวันที่ ๑๖
มิถุนายนการกระทำอย่างเดียวกันของไซเวียตเป็นเหตุให้กองบัญชาการของพันธมิตรทั้ง

ดีประเทศในเบอร์ลิน ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ อีกสองวันต่อมาการปฏิรูปเงินตราซึ่งได้
ตระเตรียมมาแต่อย่างรอบคอบก็ได้นำออกใช้ในเขตตะวันตกทั้งสาม ซึ่งมีผลอย่างมาก
ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ แต่ก็เป็นการตัดสายสัมพันธ์ที่ตกลงกันในอดีตระหว่างเขตยึดครอง
ของตะวันตกและการปกครองของโซเวียตในเยอรมันนี้

ในวันเดียวกันนั่นเอง รัฐบาลทหารของโซเวียตได้ประกาศว่าจะระงับปิด
เบอร์ลินตะวันตกตั้งแต่วันที่ ๑๑ มิถุนายนเป็นต้นไป ต่อจากนั้นก็มีการปฏิรูปเงินตราโดย
เร็วเพื่อใช้สำหรับเขตโซเวียตกับเบอร์ลินตะวันออก และในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ก็มีการ
ปิดการจราจรทางรถไฟไปสู่เบอร์ลินตะวันตก จึงเป็นการเริ่มต้น “ระงับปิด” เบอร์ลิน
ตั้งแต่นั้นมา การดำเนินการอย่างรวดเร็วทางอากาศของสัมพันธมิตรโดยใช้เครื่องบิน
ขนส่งที่มีอยู่ของอังกฤษและสหรัฐได้ช่วยให้เบอร์ลินตะวันตกอยู่มาได้ตั้งครึ่งปีกว่า ดังนั้น
การระงับปิดของโซเวียตจึงล้มเหลวและหมดลงในวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๘ แต่
การระงับปิดครั้งนี้ได้สร้างเหตุการณ์ตัวอย่างสำคัญขึ้น ๓ เหตุการณ์ด้วยกัน คือรัฐบาล
โซเวียตไม่พยายามขับไล่พันธมิตรออกจากเบอร์ลินตะวันตกโดยใช้กำลัง พันธมิตรก็มี
ได้พยายามใช้กำลังระงับการระงับปิด ส่วนโซเวียตก็ไม่สามารถดำเนินการใช้อิทธิพล
อันใด นอกจากการใช้กำลังในอันที่จะบังคับให้พันธมิตรถอนออกจากเบอร์ลินหรือให้
เด็กล้มแผนการที่จะจัดตั้งรัฐเยอรมันตะวันตกโดยรวมกันขึ้นและเป็นที่รัฐประชาธิปไตย

การจัดตั้งสหพันธ์สาธารณรัฐ

การดำเนินงานชนิดต่าง ๆ ของพันธมิตรในอันที่จะจัดตั้งรัฐดังกล่าวได้มีขึ้นใน
ขณะที่มีการระงับปิด ภายในเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๘ ก็มีการยกเลิกข้อจำกัดการเดินทาง
ทางระหว่างเขตฝรั่งเศสกับเขตร่วมของอังกฤษกับสหรัฐ ยังผลให้เกิดเขตร่วมของสาม
มหาอำนาจตะวันตกขึ้น ครั้นถึงวันที่ ๑ กันยายน “คณะมนตรีรัฐสภา” (Parliamentary
Council) ของเยอรมันตะวันตก ซึ่งแท้ที่จริงแล้วก็คือสภาว่าารัฐธรรมนูญนั่นเอง ได้
ประชุมกัน ณ กรุงบอนน์เพื่อทำการร่างรัฐธรรมนูญสำหรับเยอรมันนี้ หรือถ้าจะกล่าว

อีกนัยหนึ่งแล้ว คณะมนตรีจำกัดตนเองลงโดยร่างเพียง "กฎหมายหลัก" (Basic Law) สำหรับสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ทั้งนี้เพราะเยอรมันนั้นตะวันออกที่โซเวียตยึดครองอยู่และเยอรมันภาคกลางมิได้ตั้งผู้แทนเข้าประชุม กฎหมายหลักนี้จะใช้จนกระทั่งมีร่างว่ารัฐธรรมนูญของเยอรมันทั้งหมดเข้ามาแทนที่โดยรัฐธรรมนูญที่ชาวเยอรมันทั้งสี่ยอมรับ ภายในปลายเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ กฎหมายหลักดังกล่าวถูกร่างเสร็จและได้รับการสนับสนุนจากมตรัฐส่วนใหญ่ในจำนวนสิบเอ็ดมตรัฐ แล้วก็มี การประกาศใช้เป็นทางการ

เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๔๙ แล้ว ก็มีการเลือกโดยบุเนสต์ทาก (Bundestag) คือรัฐสภาที่ได้รับเลือกจากประชาชนให้ ดร. เทโอโดร์ ฮอยส์ (Dr. Theodor Heuss) เป็นประธานาธิบดีของสหพันธ์ฯ และ ดร. คอนราด อเดเนาเออร์ (Dr. Konrad Adenauer) เป็นนายกรัฐมนตรี โดยเล็งล่วงหน้ามากแล้วนั้น พันมิตรตะวันตกก็เต็มใจที่จะได้เห็นสหพันธ์สาธารณรัฐเกิดขึ้นอย่างจริงจัง ในขณะที่เดียวกันพันธมิตรก็ได้ร่างความตกลงซึ่งมีลักษณะอย่างซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันคือ (๑) ขบวนการยึดครอง ซึ่งระบุถึงอำนาจที่ยังคงมีอยู่ของพันธมิตรในสหพันธ์สาธารณรัฐ (๒) ข้อตกลงว่าด้วยการรวมเขตทั้งสาม ซึ่งก่อให้เกิดคณะข้าหลวงใหญ่ของพันธมิตรสำหรับเยอรมัน (Allied High Commission for Germany) และ (๓) กฎบัตรสำหรับคณะข้าหลวงใหญ่ระบุถึงการจัดและการดำเนินงาน เมื่อความตกลงทั้งสามนี้ยอมรับโดยประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีของสหพันธ์สาธารณรัฐที่เบอร์ลินเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ค.ศ. ๑๙๔๙ แล้ว สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันก็เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการตั้งแต่นั้นมา

ได้มีการจัดตั้งสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน (GDR) ซึ่งคอมมิวนิสต์ควบคุมอยู่นั้นขึ้นโดยเร็วเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ ในเยอรมันที่เป็นเขตยึดครองของโซเวียต หลังจากการสถาปนาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตาม

ก็ตาม รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐกับพันธมิตรตะวันตกต่างก็ปฏิเสธไม่ยอมรับว่ารัฐใหม่ที่ตั้งขึ้นมาแข่งกันในฐานะทางกฎหมายแต่ประการใดเลย แต่ถ้อยยืนยันด้วยว่าสหพันธ์สาธารณรัฐเป็นตัวแทนแต่ผู้เดียวโดยชอบด้วยกฎหมายของชาวเยอรมัน ในขณะที่กำลังดำเนินการรวมประเทศขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง การรักษาสถานะนี้โดยเคร่งครัดตลอดจนการวางนโยบายตามหลักกันยังคงเป็นข้อกำหนดสำคัญของนโยบายต่างประเทศของเยอรมันนั้นตะวันตกในปี ค.ศ. ๑๙๖๒

สาธารณรัฐระยะเริ่มฟื้นตัว ค.ศ. ๑๙๔๙—๑๙๕๕

ในระยะแรก ๆ ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน อธิปไตยของชาติยังคงถูกจำกัดอยู่เป็นอย่างมากภายใต้รัฐธรรมนูญการยึดครองปี ค.ศ. ๑๙๔๙ แต่โดยการดำเนินการเป็นขั้น ๆ บรรดาข้อจำกัดเหล่านั้นก็ค่อยลดลงไป ประการแรกก็โดยลักษณะสำคัญของความตกลงปีเตอร์สเบอร์ก แต่ก็ได้โดยความตกลงปี ค.ศ. ๑๙๕๒ และในที่สุดก็โดยความตกลงปารีสปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ซึ่งมีผลให้สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมีลักษณะส่วนใหญ่เป็นรัฐอธิปไตย สหพันธ์สาธารณรัฐได้รับอำนาจให้จัดตั้งกองทัพของตนเองได้ โดยปฏิบัติตามเฉพาะข้อจำกัดสำคัญที่ยังคงมีอยู่ว่า สหพันธ์สาธารณรัฐจัดตั้งแต่เพียงอาวุธหนักในยุทธภูมิและยุทธนาวีบางชนิด เฉพาะอย่างยิ่งอาวุธที่เรียกว่า “เอ บี ซี” (“ABC”) ได้แก่อาวุธปรมาณู ที่ไซเชอโรคหรือเคมี สหพันธ์สาธารณรัฐมิได้รับอนุญาตให้มีอาวุธดังกล่าวในกองทัพของตนหรือจะผลิตขึ้นมาให้ประเทศอื่นใดก็ไม่ได้

ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๙ และปี ค.ศ. ๑๙๕๕ นั้น สหพันธ์สาธารณรัฐก็รับชาวเยอรมันที่ถูกขับไล่ และดึงกลับมาจากยุโรปตะวันออกกับเยอรมันนั้นตะวันออกเกือบ ๑๐ ล้านคนให้เข้ามาอยู่ในประเทศได้เป็นผลสำเร็จ ยุคสหกรรมของเยอรมันนั้นตะวันตกก็ได้รับการบูรณะโดยรวดเร็ว แต่ประเทศก็เริ่มประสบกับความเจริญรุ่งเรือง ระดับผลิตแห่งชาติทั้งหมดรวมกันแล้วในปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ก็ยังน้อยกว่าปี ค.ศ. ๑๙๕๐ และผลิตแห่งชาติเป็นรายบุคคลในปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ก็น้อยกว่าปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ในปี ค.ศ.

๑๙๕๕ นั้นรายได้ประชาชาติทั้งหมดได้เป็นร้อยละ ๑๗๘ ของปี ค.ศ. ๑๙๓๖*๑ ส่วนหนึ่งคือร้อยละ ๒๐ ถึง ๒๕ ของรายได้ที่ได้นำไปใช้ในการลงทุนใหม่ ๆ แต่การบริโภคนั้นรายบุคคลในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ก็จนถึงร้อยละ ๑๑๔ ของระดับปี ค.ศ. ๑๙๓๖ เช่นกัน ดังนั้นตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ เป็นต้นมาจึงมีสภาพทางเศรษฐกิจที่หนักกว่าสมัยก่อนสงคราม ความจำเป็นทางเศรษฐกิจอันเป็นที่ปรากฏอยู่เกิดขึ้นได้ก็เพราะความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมากจากสหรัฐ เป็นรายปีแล้วเฉลี่ยประมาณ ๕๐๐ ถึง ๑,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ ทั้งยังได้รับความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจบ้างจากอังกฤษ และก็โดยที่อุตสาหกรรมและรัฐบาลเยอรมันนั้นตระหนักเองได้ใช้ความช่วยเหลือของอเมริกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ความช่วยเหลือทางด้านดังกล่าวจนถึงเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๖ นั้น ตามคำแถลงของกระทรวงสหราชอาณาจักรเยอรมันนี้ ปรากฏว่ามีจำนวนเกือบ ๑๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ ซึ่งจากจำนวนนี้ได้ใช้ไป ๖,๕๐๐ ล้านดอลลาร์สำหรับสหพันธ์สาธารณรัฐทั้งประเทศ ส่วนอีก ๓,๖๐๐ ล้านดอลลาร์นั้นใช้สำหรับเบอร์ลินตะวันตก*๒ รูปของการช่วยเหลือกันมีหลายรูปแบบด้วยกัน จำนวนเงินเกือบ ๕,๐๐๐ ล้านดอลลาร์นั้นคือความช่วยเหลือภายใต้แผนมาร์แชล (Marshall Plan) รวมถึงโครงการที่มีอยู่ก่อนกับที่ได้นำเงินการต่อมา ส่วนที่เหลืออีกบางส่วนก็อาจจะเป็นไปในรูปสินค้าเหลือใช้ การใช้จ่ายของทหารอเมริกันที่ทำการยึดครองอยู่ ค่าใช้จ่ายของอเมริกันสำหรับเสบียงการทหารที่ช้อนอกประเทศ แต่เงินดอลลาร์ที่ได้รับในเยอรมันนั้นย่อมมีเช่นเดียวกับที่ประเทศอื่นๆ ได้รับมิได้เป็นที่เปิดเผยโดยทั่วไป และยังคงเป็นดังที่คณะกรรมการเศรษฐกิจของสหประชา-

*๑ Wolfgang F. Stolper: *Germany between East and West* (Washington, D.C.: National Planning Association, 1960). p.11 with reference to *Statistisches Jahrbuch für die Bundesrepublik*, 1956 ed., หน้า ๕๒๐

*๒ Federal Republic of Germany. *Der Europäische Wirtschaftsrat* (OEEC Handbuch 1956) หน้า ๑๐ และ K. W. Deutsche and L. J. Edinger, *Germany Rejoins the Powers* (1959), หน้า ๑๔๕-๑๕๐

ชาติสำหรับยุโรปถือว่าเป็นประเภทข่าวกึ่งยุทธศาสตร์*๑ อย่างไรก็ตาม ย่อมไม่มีข้อสงสัยใดๆเกี่ยวกับผลสำเร็จของการช่วยเหลือที่อเมริกันมีต่อ “ความมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจ” ของสหพันธ์สาธารณรัฐ เอกอัครราชทูตของเยอรมันยอมรับว่า “เป็นการรักษาค่าด้วยเงินดอลลาร์” “ทั้งยังเป็นผลจากการถ่ายโอนเงินอเมริกันโดยแท้ เงินทุกดอลลาร์ตามแผนมาร์แชลล์ที่ใช้ในเยอรมันนั้นก่อให้เกิดเงินจำนวน ๓๐ ดอลลาร์ถึง ๒๐ ดอลลาร์ ในรูปของสินค้าที่ผลิตและบริการที่ได้รับ”**๒

นโยบายต่างประเทศ

ฐานะของเยอรมันในวงการระหว่างประเทศก็ค่อยดีขึ้นเป็นลำดับควบคู่กันไปกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ดำเนินไปโดยเร็ว สหพันธ์สาธารณรัฐได้เป็นสมาชิกของแผนมาร์แชลล์องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจของยุโรป (Organization for European Economic Cooperation) เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็นสมาชิกสมทบของคณะมนตรีแห่งยุโรป (Council of Europe) เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ได้เป็นสมาชิกโดยสมบูรณ์ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ และในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ นี้เองสหพันธ์สาธารณรัฐก็เข้าร่วมอยู่ในองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางการศึกษาและวิทยาศาสตร์แห่งสหประชาชาติ (United Nations Organization for Educational and Scientific Cooperation, UNESCO) เนื่องจากแนวทางดำเนินงานตามนโยบายที่รอบคอบและมั่นคงของรัฐบาล และได้รับความช่วยเหลือโดยการสนับสนุนทางการทูตของสหรัสนั้นเอง สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันก็ได้ดึงที่ชาวเยอรมันทั้งหลายมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าอยู่ตลอดเวลากลับคืนมาให้ชาวเยอรมันอีกครั้งหนึ่ง นั่นคือได้ฐานะอันเป็นที่นับถือและมีเกียรติยศอยู่ในสังคมแห่งประชาชาติที่ปวง

ทั้งในประเทศและนอกประเทศนี้รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐก็พยายามจัดสร้างชื่อเสียงเกียรติคุณว่าเป็นผู้พิงเชื่อถือได้ ดำเนินทางสายกลางและเป็นอนุรักษนิยม

*๑ UN Economic Commission For Europe, *Economic Survey of Europe in 1953*, หน้า ๑๕-๒๐

**๒ Federal Republic of Germany, *Germany Reports*, หน้า ๒๓๕-๒๔๓

ซึ่งเหมาะกับควมโน้มเอียงของรัฐบุรุษชั้นนำ ตลอดจนทัศนคติของผู้เด็กดั่งส่วนใหญ่
อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าวนี้ รัฐบาลไม่เพียงแต่
ส่งเสริมเกียรติคุณทางการเมืองของเยอรมันนั้นกับพันธมิตรต่างประเทศที่สำคัญของตนเท่า
นั้น แต่ยังได้วางแนวทางที่สำคัญไว้สำหรับการพัฒนานโยบายและสถาบันภายในของ
เยอรมันตั้งแต่เริ่มต้นทีเดียว บรรดาผู้ตั้งกฎและถูกขับไล่ที่เป็นชาวเยอรมันโดยภาษา
และวัฒนธรรมนั้น ได้เป็นที่ยอมรับโดยหลักความเสมอภาคทางการเมืองอย่างสมบูรณ์
อันไม่คำนึงว่าเป็นพลเมืองของชาติใดก่อนสงคราม ตั้งแต่เริ่มมีสหพันธ์สาธารณรัฐเป็น
ต้นมา พรรคชาติยู-ซีเอสยู (CDU/CSU Party) ของอเดเนาเออร์ ได้ควบคุมการ
ปกครองสหพันธ์สาธารณรัฐ และได้คัดพรรคโซเชี่ยลเดโมแครทออกไปจากอำนาจแห่ง
ชาติตั้งแต่เดือนธันวาคมปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็นต้นมา ทั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐสภาาร่วมกับ
การสนับสนุนของพรรคการเมืองสำคัญ ๆ ก็ได้แสดงให้ปรากฏว่าสนับสนุนการที่เยอรมัน
จะมีส่วนช่วยทางการทหารในการป้องกันตะวันตก กล่าวคือ ได้สนับสนุนการเสริมสร้าง
อาวุธเยอรมันชนิดใหม่อย่างถึงขั้น ถึงแม้จะอยู่ในวงจำกัดก็ตาม เมื่อเกิดสงคราม
เกาหลีขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ แล้วนั้น รัฐสภาได้ออกเสียงให้มีการช่วยเหลือป้องกันยุโรป
ในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ และสำหรับปี ค.ศ. ๑๙๕๗ นั้นกำหนดไว้ว่าจะมีกำลังคน ๕๐๐,๐๐๐ คน

ผิดกับการพัฒนาหลังจากปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ในอังกฤษ ฝรั่งเศส และอิตาลี
ก็คืออุตสาหกรรมหรือบริการที่มีความสำคัญนั้นมิได้ถูกโอนเป็นของชาติ และนโยบาย
เศรษฐกิจของสหพันธ์สาธารณรัฐที่เน้นหนักเป็นสำคัญก็คือการสนับสนุนให้มีการดำเนิน
ธุรกิจโดยเอกชน และในเรื่องนี้การคัดพรรคโซเชี่ยลเดโมแครทออกจากการเมืองมีส่วนใน
รัฐบาลสหพันธ์ฯ นั้นมีความสำคัญมาก ในขณะเดียวกัน บรรดาบริการสังคมโดยมตรัฐ
ของสหพันธ์ฯ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ส่วนภูมิภาคก็ยังคงดำรงไว้ในระดับสูงโดยเปรียบ
เทียบ การให้ความเสมอภาคแก่กฎหมายว่าด้วยภาระหน้าที่ ("equalization of burdens
law" Lastenansgleich) ได้ช่วยปรับปรุงฐานะของผู้ถูกขับไล่ ผู้ตั้งกฎ ตลอดจนครอบ
ครวที่ได้รับความเสียหายจากสงครามเป็นจำนวนมากในสหพันธ์สาธารณรัฐ และตั้งแต่

ปี ค.ศ. ๑๙๕๕ นั้น จำนวนคนว่างงานลดลงถึงประมาณร้อยละ ๔ ของจำนวนแรงงานทั้งหมด และยังลดลงเรื่อย ๆ ในปีต่อ ๆ มา* ดังนั้น ด้หพันธ์สาธารณรัฐจึงมีลักษณะเป็นรัฐสวัสดิการอนุรักษ์นิยมที่ไม่มีความคิดรุนแรงในด้านการเมือง ทั้งยังได้รับความร่วมมือร่วมใจเป็นอย่างดีจากนักธุรกิจ นักการเมือง และข้าราชการในการส่งเสริมการลงทุนและประดิษฐ์กรรมใหม่ ๆ ของอุปกรณ์ทางอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ นับเป็นการประสานงานที่ยังมีอยู่ต่อมาด้วยความสำเร็จอย่างเห็นได้ชัดในต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๐

ส่วนด้านนโยบายต่างประเทศในระยะเวลาปี ค.ศ. ๑๙๕๘-๑๙๕๕ นั้น บอนน์มุ่งมั่นอยู่กับการชำระไว้ซึ่งความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกาและกับฝรั่งเศส เป็นที่น่าสังเกตได้ว่าเน้นหนักไปในทางความสัมพันธ์กับอิตาลีน้อยกว่า และยังจะน้อยลงไปอีกสำหรับความสัมพันธ์กับอังกฤษ ทั้งยังไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับสหภาพโซเวียตหรือกับสมาชิกอื่นใดในกลุ่มโซเวียต

ตรงกันข้ามกับบรรยากาศแห่งสงครามเย็นที่สหพันธ์สาธารณรัฐมีต่อยุโรปตะวันออก ดร. อเดเนาเออร์ได้รับแต่งตั้งแต่เดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ให้มีดีภาพเศรษฐกิจฝรั่งเศส-เยอรมัน ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ สหพันธ์สาธารณรัฐได้ลงนามในความตกลงให้จัดตั้งองค์การถ่านหินและเหล็กกล้าของยุโรป (E. C. S. O.) ร่วมกับฝรั่งเศส อิตาลี และประเทศกลุ่มเบเนลักซ์ (Benelux) ในปีเดียวกันนั้น หลังจากการแทรกแซงเป็นส่วนตัวครั้งแล้วครั้งเล่าของนายกรัฐมนตรืออเดเนาเออร์เพื่อให้บรรลุจุดนั้น ก็ได้มีการลงนามความตกลงว่าด้วยค่าปฏิกรรมสงครามเยอรมัน-ฮิตเลอร์ โดยสัญญาว่าจะให้ฮิตเลอร์ ๘๒๒ ล้านดอลลาร์ในรูปสินค้า ในระยะเวลาสิบสองปี ความตกลงนี้ได้รับสัตยาบันเมื่อเดือนมีนาคม ปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ได้มีการดำเนินการเป็นขั้น ๆ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ในการที่จะยกเลิกพรรคคอมมิวนิสต์และพรรคชาตินิยมจัด คือพรรคสังคมนิยม (Socialist Imperial Party, Sozialistische Reichspartei, or SRP) พรรคสังคมนิยมสุดโต่งทางกฎหมายในปีเดียวกันนั่นเอง แต่การดำเนินการตามกฎหมายกับ

* Annold J. Heidenheimer, *The Government of Germany* (1961), หน้า ๑๖

พวกคอมมิวนิสต์เพิ่งจะมาถึงชนเขตภาคเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๖ หนทางประเทศที่เยอรมันนี
มีอยู่ถูกคัดค้านครั้งหนึ่ง จากประมาณ ๗,๐๐๐ ด้านคอดดาร์ เหลือประมาณ ๓,๕๐๐
ด้านคอดดาร์ โดยความตกลงกรุงลอนดอนปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ว่าด้วยหนดินต่างประเทศที่
เยอรมันนีมีอยู่กับมหาอำนาจตะวันตกทั้งหลาย

โดยปฏิบัติตามนโยบายเดียวกันคือการอยู่ร่วมกับฝรั่งเศส และร่วมมืออย่าง
ใกล้ชิดกับสหรัฐในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ นั้นเอง เยอรมันนีให้สัตยาบันความตกลงว่าด้วยการ
ป้องกันยุโรป (EDC Agreement) ที่น่าจะกล่าวได้ว่าได้สร้างกองทัพยุโรปตะวันตกขึ้น
ความตกลงอีดีซี (EDC) นี้ได้รับการคัดค้านโดยรัฐสภาฝรั่งเศส แต่ในเวลาต่อมา
เยอรมันนีได้ลงนามในความตกลงแห่งกรุงปารีส จึงได้เป็นสมาชิกขององค์การสนธิ-
สัญญาแอตแลนติกเหนือ (NATO) และได้ลงนามในความตกลงต่าง ๆ กับฝรั่งเศสว่า
ด้วยบริเวณซาร์ (Saar) และว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างฝรั่งเศสกับเยอรมัน ในเดือน
พฤษภาคมปี ค.ศ. ๑๙๕๕ โดยการให้สัตยาบันความตกลงแห่งกรุงปารีส สหพันธ์
สาธารณรัฐเยอรมันจึงได้เป็นรัฐอธิปไตย ถูกจำกัดเฉพาะข้อกำหนดที่ยังคงมีอยู่ดังตาม
ข้อว่าด้วยอาชญากรรมคดีร้ายและอาชญาพิเศษชนิดอื่น ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เยอรมันนี
ค่อย ๆ สร้างกองทัพแห่งชาติของตนขึ้น ซึ่งรัฐบาลของฝรั่งเศสพยายามขัดขวางมาตั้ง
แต่ต้น และพร้อมแล้วที่จะได้บริเวณซาร์คืนมาจากฝรั่งเศสในอนาคตอันใกล้ ซึ่งเป็น
เหตุการณ์ที่ดำเร้จบบริบูรณ์ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เมื่อความวิวัฒนาการของเยอรมันนี
ตะวันตกกลายเป็นความตั้งใจให้ชาวซาร์มีความรู้ดีกเป็นชาติเยอรมันอย่างเข้มแข็งยัง
ชน นโยบายของเดเนาเออร์ในเรื่องมิตรภาพระหว่างเยอรมันกับฝรั่งเศสจึงนับว่าได้ผล
ล้มความต้องการและคงจะมีอยู่ต่อไป

บอนน์กลับคืนมาอยู่ในบรรดาประเทศ ค.ศ. ๑๙๕๕-๑๙๖๒

หลังจากปี ค.ศ. ๑๙๕๕ เป็นต้นมา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันก็กลับคืน
อย่างรวดเร็วเข้าสู่ระดับประเทศเหมือนอังกฤษและฝรั่งเศส ไม่เพียงแต่ได้ความเต็มอ

ภาคตามกฎหมายเท่านั้น แต่ยังมีควมสามารถยั้งชั้นในการที่จะแยกคนออกจากนโยบายต่าง ๆ ของมหาประเทศในยุโรป รวมทั้งการใช้สิทธิพิพดเพื่อความมุ่งหมายที่ปรารถนา ในขณะที่เดียวกัน รัฐบาลกรุงบอนน์ก็แสดงควมมีอิทธิบยั้งชั้นจากนโยบายของพันธมิตรสำคัญ คือสหรัฐ ถึงแม้ว่าพันธมิตรภาพระยะยาวระหว่างกรุงบอนน์กับกรุงวอชิงตันจะยังคงอยู่ก็ตาม

โดยเหตุนี้เองรัฐบาลออสเตรียจึงได้เบิดควมสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการกับสหภาพโซเวียตเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๕๕ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ นนมีคิมหาชนในเยอรมันนี้ตะวันตกถันับสนุนอียิปต์และคัดค้านฝรั่งเศสกับอังกฤษ ในวิกฤตการณ์คลองสุเอซและรัฐบาล ณ กรุงบอนน์ก็ยังมมีความเป็นมิตรกับอียิปต์ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ นี้บอนน์เป็นประเทศตะวันตกประเทศแรกที่รับรองรัฐบาลใหม่ของอิรัก ซึ่งตั้งช้นโดยคณะปฏิวัติผู้ต่อต้านอังกฤษ*

และในเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. ๑๙๕๕ อีกครั้งหนึ่งที่รัฐบาลแห่งกรุงบอนน์ยอมเพื่อย่างราบคาบต่อการบีบบังคับที่มาจากมติมหาชนและรัฐสภา โดยได้ย่นระยะเวลาการเข้ารับราชการทหารจาก ๑๘ เดือน ตามที่เจ้าหน้าที่เนโต (NATO) และเจ้าหน้าที่ทางทหารของเยอรมันเรียกร้อง เหลือเพียง ๑๒ เดือน การรับราชการทหารเป็นเวลา ๑๘ เดือนมิได้นำมาใช้อีก จนกระทั่งถึงต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๒ เป้าหมายของทหารเยอรมัน ๕๐๐,๐๐๐ คนที่จะให้มาอยู่ภายในองค์การเนโต ซึ่งให้สัตยาบันไว้เป็นครั้งแรกว่าจะตั้งมาในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ต่อมาเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ก็ยังคงเดือนต่อไปอีกอย่างเป็นทางการทั้ง ๆ ที่องค์การเนโตกับสหรัฐคัดค้าน ตามรายงานหนึ่งตีพิมพ์เมื่อต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๒ รัฐบาลกรุงบอนน์ในขณะนั้นมีความหวังว่าจะช้นระดับเป้าหมายในการมีทหาร ๕๐๐,๐๐๐ คน ภายในปี ค.ศ. ๑๙๖๓

ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ นนรายจ่ายด้านการป้องกันของเยอรมันนี้ตะวันตกยังคงไม่มากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔ ของรายได้ประชาชาติ ดังนั้น จึงมีอัตราส่วน

* Deutsch and Edinger, *Germany Rejoins the Powers*, หน้า ๑๕๕-๒๐๐ และหน้า ๒๒๖-๒๒๗

ใกล้เคียงกับของเดนมาร์ก และต่ำกว่าของสวีเดนกับสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งแต่ละประเทศ
 ใช้จ่ายไปราวร้อยละ ๕ ของรายได้ประชาชาติในด้านการป้องกัน ต่างกับจำนวนร้อยละ
 ๗ ถึงร้อยละ ๘ ที่ใช้ในฝรั่งเศสและอังกฤษและราวร้อยละ ๑๒ ในสหรัฐ กับร้อยละ ๒๐
 ถึงร้อยละ ๒๕ โดยประมาณในสหภาพโซเวียต นอกจากในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เท่านั้นเองที่
 การใช้จ่ายเพื่อการป้องกันของสหพันธ์สาธารณรัฐขึ้นถึงร้อยละ ๕ ของรายได้ประชาชาติ
 ใดๆก็ตาม ตามงบประมาณปี ค.ศ. ๑๙๖๒ นี้ อัตราเงินขึ้นถึงเกือบร้อยละ ๗ จำนวน
 เงิน ๔,๓๐๐ ล้านดอลลาร์ (๑๖๕,๐๐๐ ล้านดอลลาร์) ที่เป็นงบประมาณการป้องกัน
 นั้นมีค่าเกือบหนึ่งในสามของงบประมาณสหพันธ์ และเมื่อมีกองทัพพร้อมด้วยทหาร
 ๕๐๐,๐๐๐ คนตามโครงการในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ แล้ว อัตราทหารบกน่าจะยังสูงขึ้นเป็นแน่แท้
 ในกาลต่อไป *

โดยสรุปแล้วสหพันธ์สาธารณรัฐได้เลื่อนการปฏิบัติส่วนของงานในองค์การ
 เนโทเป็นเวลาราว ๖ ปี และในระแวกดังกล่าวนี้สามารถทุ่มเทกำลังคนและทรัพยากร
 การเงินส่วนใหญ่ไปในการพัฒนาอุตสาหกรรมมากกว่าที่คาดว่าจะทำได้ การตัดสินใจ
 ใจทำเช่นนั้นดูจะเป็นการตัดสินใจที่สุขุมและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเยอรมันตะวันตก
 และพันธมิตร อย่างไรก็ตาม จุดสำคัญอยู่ที่ว่าเป็นการตัดสินใจที่กระทำลงไปโดยฝ่าย
 บริหารและนิติบัญญัติของสหพันธ์สาธารณรัฐ และเป็นการขัดต่อคำแนะนำของประเทศ
 ตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐซึ่งมีเสียงสำคัญอยู่ในการตัดสินใจของบอนน์มาเป็น
 เวลาช้านาน

รัฐบาลกรุงบอนน์ได้รับย้อนเคยในการที่จะคิดแปลงกำลังแรงงานส่วนใหญ่
 ของตนจากการพัฒนาอุตสาหกรรมมาเป็นการปฏิบัติการทางทหาร แต่รัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงกลาโหมคือ ฟรานซ์ โยเซฟ สเตราด์ (Franz Jeseoph Strauss) คดอดจน

* *Archiv der Gegenwart* (Bonn), (January 21-26, 1962). *Statistisches
 jahrbuch für die Bundesrepublik* (SJB), 1961 หน้า ๔๒๖ และ UN, *Economic
 Survey of Europe*, 1955

บรรดานายพลทั้งหลายได้เริ่มบับบังคับคนโกดปี ค.ศ. ๑๘๖๐ ให้มีกองทัพสหพันธ์ มี อาวุธนิวเคลียร์ โดยจะให้เข้าไปในรูปของกำลังอาวุธนิวเคลียร์ของยุโรป หรือจะเป็น ของชาติก็ได้ ด็คราดีให้เหตุผลในเดือนมิถุนายนปี ค.ศ. ๑๘๖๐ ว่า ทหารเยอรมันน่าจะ มีอาวุธได้ทุกชนิดที่ประเทศอื่นอาจเป็นศัตรูอาจจะใช้ทำลายได้ เหตุผลนี้ดูดีว่าสมควร อยู่ แต่โดยที่ “ประเทศอื่นอาจเป็นศัตรู” ที่ว่านั้นก็ปรากฏชัดแล้วว่าเป็นสหภาพ โซเวียต และโดยที่สหภาพโซเวียตก็ทำการแข่งขันมาช้านานกับสหรัฐ เพื่อชิงความ เป็นผู้นำในด้านจรวดและอาวุธนิวเคลียร์ เหตุผลของรัฐมนตร์ก็ดาใหม่จึงเท่ากับเป็นการ เรียกร้องทางคุณภาพมิใช่ทางปริมาณ ในการที่จะให้เยอรมันมีความเท่าเทียมกับรัสเซีย และสหรัฐ

ในขณะที่เดียวกัน รัฐบาลกรุงบอนน์ก็แสดงความเต็มใจอย่างเป็นทางการใน อันที่จะร่วมมือภายในองค์การเนโทเกี่ยวกับอาวุธนิวเคลียร์ คือในรูปกำลังร่วมบางรูป ซึ่งภายในรูปลักษณะนี้ทหารเยอรมันจะได้รับการฝึกให้รู้จักใช้อาวุธนิวเคลียร์ และคาด หมายว่าจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้อาวุธนี้ด้วย การอภิปรายว่าด้วยกำลังปรมาณู ของเนโทที่วอชิงตันยังมีอยู่ในบรรดาพันธมิตร จนกระทั่งต้นปี ค.ศ. ๑๘๖๒ ถ้าหากแผน การนัดหม่เหวลงไปแล้ว เยอรมันก็อาจเรียกร้องให้มีกองทัพนิวเคลียร์ของตนเอง คัด้าย กับเมื่อเกิดความล้มเหลวในการก่อตั้งกองทัพยุโรปเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๕๘ ได้ก่อให้เกิดการ สร้างกองทัพแห่งชาติเยอรมันขึ้น การที่นายพลเคอโกดด้เรียกร้องอยู่ตลอดเวลาดังปี ค.ศ. ๑๘๕๘ ให้มีกองทัพนิวเคลียร์ของฝรั่งเศสเองนั้นก่อให้เกิดคว่อย่างที่ปรากฏชัด สำหรับเยอรมันนั้นตะวันตก ที่จะต้องเรียกร้องให้มีกองทัพนิวเคลียร์ของคนบาง

ตลาดร่วม

อย่างไรก็ตาม จนถึงกลางปี ค.ศ. ๑๘๖๒ นั้นอำนาจสำคัญของเยอรมันนี้ ตะวันตก คืออำนาจทางเศรษฐกิจ สหพันธ์สาธารณรัฐเป็นภาคีในสนธิสัญญาตลาดร่วม แห่งยุโรปปี ค.ศ. ๑๘๕๗ ร่วมกับสมาชิกอื่น ๆ ขององค์การอันหินและเหล็กกล้า

ตาราง ๓-๑ รายได้ประชาชาติและอัตราส่วนการค้าต่างประเทศของเยอรมัน ค.ศ. ๑๘๗๐-๑๙๖๐
(แสดงเป็นเงินพันล้านมาร์ก ตามค่าของเงินในปัจจุบัน)

รัฐ	ปี	รายได้					การการค้า (M+E)	จำนวนร้อยละ ของรายได้ ประชาชาติ	ร้อยละ ของ GNP
		GNP	ประชาชาติ (Y)	สินค้าเข้า (M)	สินค้าออก (E)				
จักรวรรดิเยอรมัน	1870-79 ^a	—	14	3.6 ^b	2.5 ^b	6.2	45%	—	
	1900-09	—	35	6.7 ^b	5.5 ^b	12.2	35	—	
สาธารณรัฐไวมาร์	1928	—	72	14	12	26	36	—	
อาณาจักรฮิตเลอร์	1938	—	80	6	5.6	11.6	15	—	
สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน	1950 ^c	97	75	11	8	20	27	21%	
	1955	178	138	24	26	50	36	28	
	1960	276	215	43	48	91	42	33	

a. Source for 1870-1936 figures: K.W. Dentsch and A. Eckstein "National Industrialization and the Decline of the International Economic Sector, 1890-1959," *World Politics*, 13.2 (January, 1961), 282 with references.

b. Average imports and exports from 1892-79 and 1900-08, respectively

c. Source for 1950-60 figures: German Federal Republic, *Statistisches Jahrbuch für die Bundesrepublik*, 1961, p. 259 Table 1, p. 544 Table 3.

(E.C.S.C.) ซึ่งต่อมาเรียกกันว่า “ประเทศทั้งหก” (“The Six”) อุตสาหกรรมเยอรมันมีความสามารถเป็นพิเศษในการที่จะแข่งขันในตลาดของฝรั่งเศส อิตาลี และกลุ่มประเทศเบเนดิกซ์ ซึ่งเปิดให้สินค้าเยอรมันเข้าไปแข่งขันเพราะมีการลดอัตราศุลกากรตามลำดับที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญา (ดูตาราง ๓—๓ หน้า ๘๕๓) ความมั่นคงทางการเงินช่วยให้สหพันธ์สาธารณรัฐสามารถมีส่วนช่วยเหลือเป็นอย่างมาก และอาจจะมีมีความสำคัญยิ่งในกองทุนเพื่อเกษตรกรรมของตลาดร่วม เงินกองทุนซึ่งจะต้องใช้ในการส่งเสริมเกษตรกรรมช่วยให้ได้มาซึ่งความเห็นชอบจากบรรดาสิทธิกรฝรั่งเศสและเยอรมัน ตลอดจนกลุ่มผลประโยชน์ทางเกษตรกรรมกลุ่มอื่น ๆ ในอันที่จะปฏิบัติกรให้เป็นไปตามสนธิสัญญาตลาดร่วมในสาขาเกษตรกรรม

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ปัญหาสำคัญที่ยังตกค้างอยู่สำหรับตลาดมหัพภาคของตลาดร่วมก็คือ เรื่องการยอมรับอังกฤษเข้าเป็นสมาชิก โดยมีเงื่อนไขอะดัมขัดด้วยเพียงพอเพื่อให้อังกฤษคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ทางการค้าเป็นพิเศษบางอย่างที่ตนมีอยู่กับจักรภพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา ในเวदानานพอสมควรของระบะการเปลี่ยนแปลง โดยที่รัฐบาลฝรั่งเศสภายใต้ประธานาธิบดีเดอโกลด์ทำท่าว่าไม่เต็มใจที่จะผ่อนปรนตามผลประโยชน์ของอังกฤษ เรื่องส่วนใหญ่จึงขึ้นอยู่กับท่าทีของบอห์น เนื่องจากเยอรมันและอังกฤษเป็นคู่แข่งทางอุตสาหกรรมและอเดเนาเออรักมีนโยบายที่จะร่วมมือกับฝรั่งเศสอย่างใกล้ชิด จึงทำให้เยอรมันนั้นตระหนักดีที่ทำเป็นปฏิบัติกับอังกฤษในเรื่องนี้ แต่ในขณะเดียวกันนโยบายของฝรั่งเศสก็เปิดโอกาสให้บอห์นมีต้องออกหน้าออกตาเกี่ยวกับการขัดแย้งอันนี้ เมื่อต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๓ มีการลงนามสนธิสัญญาพิเศษฉบับหนึ่งกำหนดให้มีความร่วมมือกันยิ่งขึ้นระหว่างฝรั่งเศสกับเยอรมันนั้นตระวันตก และในวันที่ ๒๘ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๓ ฝรั่งเศสก็ใช้สิทธิขยับยังมีให้อังกฤษเข้าตลาดร่วม เป็นที่เชื่อกันโดยทั่วไปว่ารัฐบาลกรุงบอห์นมิได้ใช้สิทธิพดมากพอในการสนับสนุนการเข้าเป็นสมาชิกของอังกฤษ

การคุกคามของโซเวียต

นโยบายของอเมริกันและรัสเซียก็ต้องประสพกับอิทธิพลอันเพิ่มมากขึ้นใหม่ของเยอรมันด้วย ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๗ เป็นต้นมารัฐบาลโซเวียตได้สร้าง "วิกฤตการณ์เบอร์ลิน" ขึ้นเป็นพัก ๆ โดยคุกคามว่าจะทำสัญญาสันติภาพอย่างเป็นทางการกับเยอรมันตะวันออก แล้วจะมอบการควบคุมทางเข้าเบอร์ลินตะวันตกของพันธมิตรให้กับรัฐนั้น บังคับให้พันธมิตรเลือกเอาระหว่างการระงับคดีอีกครึ่งหนึ่ง กับความจำเป็นที่จะต้องติดต่อกับผู้นำอำนาจหน้าที่ของเยอรมันตะวันออก ซึ่งพันธมิตรปฏิเสธอย่างแข็งขันว่าจะไม่ขอรับรอง ประธานาธิบดีเคนเนดีปฏิเสธในการที่จะถูบบังคับให้รับทางเด็กนั้น ด้วยความยินยอมของรัฐบาลและมติมหาชนอเมริกัน กองทหารอเมริกันในเยอรมันจึงได้รับการส่งเสริมกำลังให้เข้มแข็งเป็นที่ปรากฏชัด

ถึงแม้จะมีการสร้างกำแพงล้อมเบอร์ลินตะวันตกแล้วก็ตาม สิทธิที่จะเข้าไปของอเมริกันและพันธมิตรอื่น ๆ ก็ยังได้รับการนับถืออยู่ ในปลายปี ค.ศ. ๑๙๖๓ และต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๒ นั้นมีการเจรจากันหลายครั้งระหว่างอเมริกากับโซเวียตเพื่อทำความเข้าใจมหาอำนาจทั้งสองยังคงไว้ซึ่งฐานะและเกียรติภูมิสำคัญของตนอยู่ แต่มีการแตกเบียดขึ้นเงื่อนไขบางประการว่าด้วยเรื่องที่ไม่มีความจำเป็น เพื่อจะก่อให้เกิดการลดความตึงเครียดที่อาจจะมือนตราอย่างเต็มที่ระหว่างประเทศทั้งสอง อย่างไรก็ตาม การเจรจาระหว่างอเมริกากับโซเวียตได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ทางอ้อมหลายครั้งจากบอห์น นายกรัฐมนตรีออสเตรียประกาศว่า เยอรมันไม่หวังการเจรจันจะก่อให้เกิดผลนัก คณะรัฐบาลของเขาไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอส่วนใหญ่ของฝ่ายตะวันตกในการสร้างความปรองปรองกับรัสเซีย ซึ่งกล่าวกันว่ามีการพิจารณาอยู่ เป็นธรรมดาที่บอห์นย่อมคิดว่าอเมริกาน่าจะทำความตกลงยินยอมใด ๆ กับโซเวียตก็ได้ที่จะเป็นผลให้เยอรมันตะวันตกต้องได้รับความเสียหายทางการเมือง ก็เหมือนกับที่รัฐบาลอุลทบริชท์ (Ulbricht) ในเยอรมันตะวันออก กล่าวหาว่าโซเวียตอาจจะไปทำความตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งกับตะวันตกที่จะเป็นการกระทบกระเทือนต่อระบบเผด็จการในเยอรมันตะวันออก

ในขณะที่เดียวกันประธานาธิบดีเคนเนดีก็แสดงความไม่พอใจออกมาอย่างชัดแจ้งในการที่บอห์นแสดงท่าที่ไม่ร่วมมือ รัฐบาลเยอรมันตะวันตกได้เปลี่ยนตัวเอกอัครราชทูตในกรุงวอชิงตัน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างบอห์นกับวอชิงตันในกลางปี ค.ศ. ๑๙๖๒ นั้นมีความเป็นมิตรต่อกันน้อยกว่าที่เคยเป็นมาในระยะเวลาสิบปี แต่นายกรัฐมนตรีเดเนาเออร์ก็ยืนยันอยู่อย่างเดิมว่า ไม่รับรองเยอรมันตะวันตกและไม่ให้ลดการต่อต้านคอมมิวนิสต์โดยพันธมิตรและเยอรมันตะวันตกในเบอร์ลินตะวันตกลงมากนัก สำหรับอเมริกันชน บรรดาข้อเสนอด่าง ๆ ที่นายกรัฐมนตรีเดเนาเออร์ไม่ยอมรับทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ค่อย ๆ หมดความสำคัญลงในสายตาของประชาชน ๓๓ ปีหลังจากการสถาปนาสหพันธ์สาธารณรัฐ เนื่องจากสหรัฐเข้ามาพัวพันเป็นอย่างมากในเบอร์ลิน เยอรมันตะวันตกและยุโรปตะวันตก สาธารณรัฐบอห์นได้เกิดสิทธิอย่างไม่เป็นทางการในการยับยั้งการตัดสินใจดำเนินนโยบายสำคัญ ๆ ของอเมริกัน

ปัญหาต่อไป

การมีอำนาจทั้งในทางการทูตและเศรษฐกิจดี การที่มีอิทธิพลแม้กระทั่งกับชุมชนในสงครามโลกครั้งที่ ๒ เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐก็ดี ลักษณะดังกล่าวคือภาพในวงการระหว่างประเทศของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ระยะเวลา ๘ ปีหลังจากที่ได้เป็นประเทศอธิปไตยตามความตกลงแห่งปารีส แต่ก็ยังเป็นปัญหาอยู่ว่าเบื้องหลังฐานะอันน่านิยมในวงการระหว่างประเทศนั้นมีความมั่นคงทางการเมืองเพียงใด คือความเห็นร่วมกันของมหาชนเชื่อถือได้แค่ไหน ระบบการเมืองของสหพันธ์สาธารณรัฐน่าจะทำหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจสำคัญ ๆ ได้อย่างไร และจะดำเนินการกับวิกฤตการณ์ทั้งทางการเมืองหรือเศรษฐกิจได้ดีเพียงใด

อย่างน้อยที่สุดส่วนหนึ่งของความมั่นคงในวงการระหว่างประเทศของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันก็มาจากสถานการณ์ที่มีได้อยู่ภายในความควบคุมของสหพันธ์สาธารณรัฐ การแข่งเค้ระหว่างฝรั่งเศสของประธานาธิบดีเดอโกลด์กับสหราชอาณาจักร

นั้นเองที่ทำให้บอห์นดำมารถมีอิทธิพลที่ออกจะเด็ดขาดต่อโชคชะตาในการขอเข้าเป็นสมาชิกตลาดร่วมของอังกฤษ ซึ่งจะมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่ออนาคตของอังกฤษจักรภพ และความเข้มแข็งของยุโรป ความตึงเครียดที่มีมาช้านานระหว่างสหรัฐกับรัสเซียเองที่ทำให้เยอรมันและรัฐบาลเยอรมันกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการประมาณการต่าง ๆ ของวอชิงตันและมอสโคว์ แต่ในขณะที่รัฐบาลของนายกรัฐมนตรือเดเนอาเออร์ฟูตจากัดด้วยน้ำเต็งที่แสดงความเป็นเอกราชยังชนคือพันธมิตรตะวันตกนั้น สหพันธ์สาธารณรัฐก็ยังคงอาศัยการตั้งอยู่ของกองทัพเรืออเมริกันกับอังกฤษในดินแดนเยอรมันเพื่อการป้องกันประเทศ

บอห์นอาจจะสนับสนุนปารีสให้กักกันอังกฤษมิให้เข้าตลาดร่วมก็ได้ แต่คงไม่กล้าเสี่ยงนักในการที่จะให้อังกฤษถอนกองทัพเรือออกจากบริเวณไรน์ แล้วให้ผู้เสียภาษีชาวเยอรมันตลอดจนกำลังคนจากชายแดนรั้วเยอรมันนี้ตะวันตกเข้าไปปฏิบัติหน้าที่แทนการช่วยเหลือของอังกฤษ ถ้าหากอังกฤษปฏิเสธไม่สนับสนุนนโยบายของสหพันธ์สาธารณรัฐเกี่ยวกับเบอร์ลินตะวันตกอีกต่อไปก็ดี หรือถ้าหากอังกฤษให้การรับรองเยอรมันตะวันตกออก ทั้งโดยพฤตินัยหรือโดยนิตินัย ซึ่งสมาชิกในเครือจักรภพอาจจะปฏิบัติกรอย่างเดียวกันบ้างก็ดี การกระทำดังนี่ย่อมหมายถึงการพ่ายแพ้อย่างใหญ่หลวงทางการทูตสำหรับรัฐบาลบอห์น ถ้าหากการกระทำถึงขั้นรุนแรงของอังกฤษดังกล่าวมานั้นไม่น่าจะเกิดขึ้นได้เคยในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ แล้ว ก็ดูไม่น่าเป็นไปได้ว่าบอห์นจะดำมารถใช้อำนาจเพื่อให้อังกฤษอยู่นอกตลาดร่วมไปได้นาน โดยเฉพาะเป็นการต่อต้านนโยบายสหรัฐ

การที่สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันต้องพึ่งสหรัฐนั้นคงจะเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่าการพึ่งพาอาศัยกันเป็นการก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันก็ตาม แต่บอห์นต้องการความสัมพันธ์อันดีกับสหรัฐมากกว่าที่รัฐบาลสหรัฐต้องการความสัมพันธ์กับบอห์น สันค้ำออกของเยอรมันตะวันตก รวมถึงความล้มเหลวของพหุขุภายในของเยอรมันนั้นยังคงต้องขึ้นอยู่กับนโยบายสหรัฐในเรื่องการป้องกัน ภาษี และศุลกากร รวมถึงตลอดถึงความมั่นใจอันไม่เปลี่ยนแปลงของผู้ลงทุนอเมริกัน เมื่อตลาดการค้าหุ้นของอเมริกันเกิดตกต่ำ

ดังเช่นในคราว “วันจันทร์อันแสนเศร้า” (“Blue Monday”) เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ที่มีผลต่อเศรษฐกิจของสหพันธ์สาธารณรัฐในทันทีทันใด ภาครัฐอเมริกันสำหรับการลงทุนของพดเมืองของตนในต่างประเทศก็ดี หรือความวิตกกังวลในบรรดาผู้ลงทุนชาวอเมริกันและยุโรปเกี่ยวกับความไม่มั่นคงทางการทหารและการเมืองของเยอรมันตะวันตก หรือกล่าวโดยทั่วไปในยุโรปตะวันตกก็ดี ย่อมจะเปลี่ยนแปลงความสมบูรณ์พูนสุขและศักยภาพการชำระเงินของเยอรมันตะวันตกได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ในสถานการณ์เช่นนี้ ชาวที่เกิดชนเรื่อย ๆ จากออสเตรียถึงฝรั่งเศสว่า รัฐบาลเคนเนดีขอคำปรึกษาและความเห็นจากนายกรัฐมนตรีอเดเนาเออร์น้อยครั้งลง ผิดกับที่เคยเป็นมาในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐ - ๑๙๖๐ จึงเป็นการเตือนว่าอันที่จริงอำนาจใหม่ของบอนน์มีอยู่น้อยกว่าที่ปรากฏ ดังนั้น จึงควรใช้ไปด้วยความระมัดระวังเป็นอย่างมากที่สุด

อันที่จริงฐานะในวงการระหว่างประเทศของสหพันธ์สาธารณรัฐอาจจะไม่มั่นคงพอที่จะสนับสนุนนโยบายอันปราศจากความยืดหยุ่นของนายกรัฐมนตรีอาดูโดผู้ได้เสมอไป ส่วนมากต้องอาศัยความมั่นคงจากการสนับสนุนทางการเมืองภายใน และสุขภาพของเขา เหมือนกับที่ต้องอาศัยเรื่องอื่น ๆ อีก เป็นต้นว่าความดำรงตนบุคคลและทางการเมืองของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งแทนเขา ซึ่งปัญหาการสืบตำแหน่งตามลักษณะที่เป็นอยู่คงยืดเยื้อออกไปอีกได้ไม่นาน

อย่างไรก็ตาม ยุคหนึ่งของการเมืองเยอรมันตะวันตกก็ทำท่าว่าจะยุติลงแล้ว ในกลางปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ผลได้ทางการเมืองและเศรษฐกิจหลายอย่างเมื่อ ๓๓ ปีมาแล้ว ก็รู้สึกว่ามันคงอยู่ที่เดี๋ยวนั้น แต่สำหรับผู้สังเกตการณ์โดยละเอียดก็เห็นอย่างน้อยฐานะทางอำนาจและความปรารถนาบางประการของบอนน์ ยังปรากฏว่าไม่มีรากฐานมั่นคงถาวร สหพันธ์สาธารณรัฐหันหน้าไปด้วยความเข้มแข็งยิ่งขึ้นตามลำดับ แต่อาจจะยังไม่เข้มแข็งมากเท่าที่ปรากฏก็ได้

ในสถานการณ์เช่นนี้ ส่วนใหญ่จึงไม่เพียงแต่จะต้องอาศัยสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในวงการเมืองโลก ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเยอรมันตะวันตกก็ไม่

อาจจะควบคุมได้ แต่ยังคงอาศัยความมั่นคงทางการเมือง สังคม และอุดมการณ์ของ
ชาวเยอรมันเป็นสำคัญ ตลอดจนต้องอาศัยความเฉลียวฉลาดของบรรดาผู้นำทางการ
เมืองอีกด้วย

การแบ่งประเทศเยอรมันนี้ที่ยังคงมีอยู่ต่อไป

เจามีตเงาหนึ่งได้ปกคลุมสหพันธ์สาธารณรัฐตั้งแต่เริ่มเป็นประเทศขึ้นมา
สาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน (GDR) ที่คอมมิวนิสต์ปกครองอยู่นั้นยังคงมีอยู่ต่อไป
และเตือนให้ชาวเยอรมันนั้นตระหนักตระหนักรู้ถึงการแบ่งประเทศอยู่ตลอดเวลา การเป็น
ปฏิปักษ์ต่อกันระหว่างรัฐและรัฐบาดทั้งต้อง ซึ่งแต่ละฝ่ายก็อ้างสิทธิ์ที่จะเป็นผู้นำชาว
เยอรมันทั้งหมดตามทฤษฎีอันมิได้เกิดขึ้นทันทีทันใด* ฝ่ายโซเวียตหลังปี ค.ศ. ๑๙๔๕
นั้นคนแรกก็สนับสนุนนโยบายการปฏิบัติต่อเยอรมันทั้งหมดเหมือนหน่วยหนึ่ง ทั้งนี้
เพราะถือว่าเขตการยึดครองของตน คือ หัวสะพานในก้าวต่อไปที่จะใช้สำหรับการเรียก
ร้องให้เกิดความรู้สึกเป็นชาติเยอรมัน และจะใช้แผ่ขยายอิทธิพลของตนเข้าไปยังบริเวณ
ตะวันตกของประเทศที่พันธมิตรยึดครองอยู่

พรรคการเมืองต่าง ๆ ในเยอรมันนั้นตระหนักออกได้แก่ พรรคคอมมิวนิสต์
(KPD) โซเชียลเดโมแครท (SPD) เสรีนิยม (LDR) และพรรคคริสเตียนเดโมแครท
(CCDN) ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นในระดับชาติได้เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๕ มีชนก่อนเยอรมัน
ตะวันตกซึ่งพันธมิตรบังคับในตอนแรกให้มืองค์การและกิจการการเมืองส่วนภูมิภาค
ในระยะยาวเสียก่อน ถึงแม้คอมมิวนิสต์จะได้ตำแหน่งสำคัญในการบริหารก็ตาม แต่
พรรคคอมมิวนิสต์ก็ยังจำกัดตนเองในนโยบายค่อนข้างไม่รุนแรง โดยให้คำมั่นสัญญาว่า
จะมีระบบหลายพรรค พร้อมทั้งการเลือกตั้งโดยเสรี แล้วเสนอว่ามีช่องทางเป็นพิเศษ
สำหรับเยอรมันที่จะเข้าไปสู่ระบบดังกล่าว การยึดโรงงานใหญ่ ๆ ตลอดจนทรัพย์สิน

* Heidenheimer หนังสืออ่านเล่มเดียวกัน หน้า ๑๖๓-๑๘๑ และ Elmer Plischke, *Contemporary Government of Germany* (Boston: Houghton Mifflin, 1961). หน้า ๑๘๑-๒๐๑

จากที่ดินแดนของสหพันธ์ ก็ให้เหตุผลโดยอ้างถึงอุดมการณ์ของคอมมิวนิสต์ ซึ่งเห็นว่าระบบฟาสซิสต์ ก็คือ การก่อให้เกิดเจ้าของที่ดินและนายทุนนั่นเอง เหมือนกับที่พวกต่อต้านฟาสซิสต์ให้เหตุผล แทนที่จะกล่าวว่าเป็นส่วนหนึ่งของโครงการปฏิรูปสังคมโดยเบ็ดเสร็จ เหตุผลที่กล่าวว่ามีเจ้าของจริงอยู่ว่ามีเจ้าของที่ดินและนักอุตสาหกรรมหลายคนที่เป็นมิตรกับพวกนาซี ดังนั้น อำนาจเศรษฐกิจของคนพวกนี้จึงต้องถูกยกเลิกให้หมดไปในขณะนั้น เพื่อป้องกันมิให้นาซีกลับคืนมาอำนาจได้ในภายหลัง และทุกพรรคต้องสนับสนุนนโยบายนี้ โดยมีกลุ่มต่อต้านฟาสซิสต์ซึ่งทำหน้าที่ผูกขาดการเมืองแก่ผู้เดียว ในขณะที่นักการเมืองบางคนเริ่มจะถอนตัวออกจากกิจการที่โซเวียตสนับสนุนและอำนวยความสะดวกอยู่นั้น มีคนชั้นผู้นำที่มีโซ่คอมมิวนิสต์จำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะในพรรคโซเชี่ยลเดโมแครทกลับยอมรับว่าการปฏิรูปดังกล่าวมีความจำเป็นอยู่เหมือนกัน

แต่เรื่องก็ยังไม่ยุติเพียงแค่นั้น ในไม่ช้าก็ปรากฏชัดว่าคอมมิวนิสต์คาดการณ์เกินความจริงไป ว่าตนมีโอกาสจะสร้างควมนิยมได้ และคอมมิวนิสต์นั้นหวังไม่ได้โดยที่จะได้ชัยชนะจากการเลือกตั้งโดยเสรี แม้แต่ในเขตยึดครองของโซเวียต อย่างไรก็ตามในเบอร์ลินตะวันตกหรือเยอรมันตะวันตกเคย ตอนปลายปี ค.ศ. ๑๙๔๕ คอมมิวนิสต์เริ่มบับบั้งคืบให้พรรคโซเชี่ยลเดโมแครทของเยอรมันตะวันตกออกเข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์ แต่ในที่สุดก็ได้เพียงส่วนน้อย ซึ่งนำโดยประธานคณะกรรมการกลางของพรรคโซเชี่ยลเดโมแครท คือ ออโต โกรตต์ไวต์ (Otto Grotewohl) ได้ยอมรับว่าข้อเสนอ คือ นโยบายของชาติ ในเบอร์ลินตะวันตก สมาชิกพรรคโซเชี่ยลเดโมแครทเพียงร้อยละ ๑๒.๔ เท่านั้นที่สนับสนุนองค์การที่เกิดขึ้นใหม่นี้ ส่วนอีกร้อยละ ๘๗ กลับทำการคัดค้าน* พวกสนับสนุนองค์การเกิดใหม่ที่มียุเป็นส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมกับพวกคอมมิวนิสต์เพื่อจัดตั้งพรรคชนใหม่ เรียกว่าพรรคเอกภาพสังคมนิยมแห่งเยอรมัน (Sozialistische Einheitspartei Deutschlands, SED) ซึ่งก็คือพรรคคอมมิวนิสต์นั่นเอง พรรคเอกภาพสังคมนิยม (SED) ถูกพันธมิตรปฏิเสธไม่อนุญาตให้ดำเนินการในเยอรมัน

* Heidenheimer หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๑๖๘

ตะวันตก ดังนั้น พวกคอมมิวนิสต์ในเยอรมันตะวันตกจึงทำหน้าที่อยู่ต่อไป โดยใช้ชื่อว่าพรรคคอมมิวนิสต์ (KPD) แห่งเยอรมันนี้ จนกระทั่งถูกรวบปรวมลงเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ในที่สุดพรรคเอกภาพสังคมนิยม (SED) ก็กลายเป็นพรรคที่มีอำนาจปกครองเพียงผู้เดียวในเขตยึดครองของโซเวียต โดยดลบทบาทพรรคชนชั้นกลางทั้งสอง คือ พรรคคริสเตียนเดโมแครท (CDU) กับพรรคเสรีนิยม (LDP) ที่ยังเหลืออยู่ให้เป็นเพียงพรรคสมทบที่ไม่มีอำนาจอะไรเลย

การสร้างสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน (GDR)

เมื่อมีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันเกิดขึ้นในเยอรมันตะวันตก ในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ และรัฐนั้นได้ความเป็นอธิปไตยโดยแท้จริงตามความตกลงกรุงปารีส ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ แล้วนั้น ก็มีการจัดตั้งสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน (GDR) ขึ้นในเขตยึดครองโซเวียตในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ ส่วนอธิปไตยของรัฐนี้ก็ได้รับการรับรองโดยสนธิสัญญาระหว่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมันกับสหภาพโซเวียต (GDR-U.S.S.R. Treaty) ในเดือนกันยายน ปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ถึงแม้ว่าพวกโซเชี่ยลเดโมแครทจะได้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่ง เช่น ออโต โกรทต์ไวต์ เป็นนายกรัฐมนตรีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ และฟรีดริช เอเบอร์ท (Friedrich Ebert) บุตรประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐไวมาร์เป็นนายกเทศมนตรีนครเบอร์ลินตะวันออก แต่เยอรมันตะวันออก (GDR) ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕-๑๙๖๒ ก็มีการปกครองระบบเผด็จการของคอมมิวนิสต์นั่นเอง โดยการดำเนินการทางพรรคเอกภาพสังคมนิยม (SED) และควบคุมโดยคอมมิวนิสต์อาวุโสซึ่งดำรงตำแหน่งเลขานุการสำนักบริหารพรรคเอกภาพสังคมนิยม (SED Politburo) คือ วอลเตอร์ อูด์บริชท์ (Walter Ulbricht) หลังจากปี ค.ศ. ๑๙๖๐ แล้ว อูด์บริชท์ก็ทำหน้าที่เป็นประธานรัฐสภา (Council of State) ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจมากที่สุดในการปกครองเยอรมันตะวันออกอย่างเป็นทางการ ตามที่ได้กล่าวมาก่อนแล้ว รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับรัฐบาลนั้นไม่อาจจะนำมากล่าวได้ในที่นี้ ถึงสำคัญสำหรับพัฒนา

การกรรการเมืองของสหพันธ์สาธารณรัฐได้แก่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมืองในเยอรมันตะวันตกที่เกี่ยวกับความเป็นจริงและการคาดหมายทางการ เมือง ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมของสหพันธ์สาธารณรัฐและประชาชนเยอรมัน

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ เยอรมันตะวันตกมีผลิตภัณฑ์มวลรวมราว ๑๗ ล้านคน ประมาณ โดยคร่าว ๆ ก็มากกว่าที่เคยมีก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ราว ๒ ล้านกว่า ทั้ง ๆ ที่มีคน ออกนอกประเทศเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังมีผลิตภัณฑ์ถึง ๑๖ ล้านคน ในกลางปี ค.ศ. ๑๙๖๒ มากกว่าอัตราก่อนสงครามราว ๑ ล้านโดยประมาณ *๑ รายได้ก็เริ่มจะมากกว่าเมื่อก่อน สงคราม แต่ก็ยังยากจนกว่าสหพันธ์สาธารณรัฐอยู่นั่นเอง เมื่อปลายปี ค.ศ. ๑๙๕๗ นักวิจัยอเมริกันผู้หนึ่งกล่าวว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของชาติในเยอรมันตะวันตกที่เพิ่มขึ้น าระดับปี ค.ศ. ๑๙๓๖ เพียงร้อยละ ๒๐ เปรียบกับผลิตภัณฑ์ในเยอรมันตะวันตกที่เพิ่มขึ้น มากกว่าระดับปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ถึงร้อยละ ๘๐ ”*๒ นอกจากนี้แล้วผู้บริโภคในเยอรมัน ตะวันตกยังมีส่วนในผลิตภัณฑ์ของชาติน้อยกว่าที่ปรากฏในสหพันธ์สาธารณรัฐ “ผลิตผล จากสินค้ามาตรฐานสำหรับการผลิตขึ้นเป็นร้อยละ ๑๖๘ และจากสินค้าเพื่อการลงทุน เป็นร้อยละ ๑๗๕ ของปี ค.ศ. ๑๙๓๖ แต่สินค้าบริโภคและอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ เป็นเพียงร้อยละ ๘๕ กับร้อยละ ๑๑๘ ของปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ตามลำดับ ”*๓ โดยที่ประ- ชากรปี ค.ศ. ๑๙๕๕ มีมากกว่าสมัยก่อนสงครามหนึ่งล้านคน การสำรวจจึงสรุปไว้ว่า “ในเมื่อผลิตผลประชาชาติทั้งด้าน (GNP) ที่แท้จริงในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ตามหลักต่อคน (per capita) มีมากกว่าปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ราวร้อยละ ๓๒ จึงไม่ต้องสงสัยว่าการบริโภค ย่อมจะต่ำกว่านี้ ถึงแม้จะไม่มากนัก ”*๔

*๑ SJB ที่อ้างมาแล้วข้างต้น หน้า ๕๖๒

*๒ Stolper, *Germany between East and West*, หน้า ๑๑

*๓ Stolper หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๑๒

*๔ Stolper หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน

ความแตกต่างกับเยอรมันนี้ตะวันตก

ความแตกต่างกันอย่างใหญ่หลวงกับความสมบูรณ์พันธุ์ของเยอรมันนี้ตะวันตกนั้น ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านกล่าวว่า เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญที่ประการด้วยกัน* ประการแรกที่สุด รัฐบาลโซเวียตในระยะปีแรก ๆ หลังสงครามได้ทำการกวาดล้างและเคลื่อนย้ายบรรดาอุปกรณ์การผลิตที่มีคุณภาพยิ่งออกไปจากเขตยึดครองของตนเป็นจำนวนมากมายังกว่าที่มหาอำนาจตะวันตกได้กระทำในเขตยึดครองของตน ส่วนสหภาพโซเวียตก็เร่งให้จ่ายค่าปฏิกรรมสงครามเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้มาจากการผลิตในเยอรมันตะวันตกออกขณะนั้นจนกระทั่งถึงปี ค.ศ. ๑๙๕๓ เป็นอย่างน้อย ตามที่ตะวันตกได้ประมาณแล้วเป็นจำนวนราวหนึ่งในสี่ของการผลิตด้านอุตสาหกรรม ในขณะที่สหภาพโซเวียตซึ่งได้รับความเสียหายจากสงคราม กำลังถ่ายเททรัพย์สินออกไปจากเยอรมันนี้กลางและเยอรมันตะวันตกออกอยู่นั้น สหรัฐผู้มีเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ กลับทุ่มเทการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ โดยการช่วยเหลือตามโครงการมาร์แชล ตลอดจนการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในรูปแบบอื่น ๆ ให้เยอรมันนี้ตะวันตก

ประการที่สอง สหพันธ์สาธารณรัฐมีกำลังแรงงานมากกว่า เนื่องจากมีได้มีเพียงขนาดและประชากรมากกว่าเท่านั้น แต่ยังได้รับบรรดาผู้ที่ถูกขับไล่ตลอดจนผู้ถูกยิวเข้าไว้ถึง ๓๐ ล้านคน ดังนั้น จึงมีกองทุนทรัพย์สินจะจ้างคนเหล่านี้และมีกำลังแรงงานที่สามารถใช้เงินทุนให้มีประโยชน์ที่สุด ด้วยเหตุนี้เองสหพันธ์สาธารณรัฐจึงสามารถเพิ่มผลิตผล ความสามารถในการผลิต และค่าจ้างแรงงานโดยแท้จริงได้เป็นอย่างมาก ในขณะที่เดียวกันก็พยายามให้ค่าจ้างที่เป็นเงินตราสูงขึ้นในระดับปานกลางเท่านั้น จึงสามารถหักถดถอยเงินเพื่อได้

ประการที่สาม มีสภาพการณ์หลายอย่างที่ยับยั้งเศรษฐกิจของเยอรมันนี้ตะวันตกออกไว้ อันมีสาเหตุมาจากสถาบันเศรษฐกิจของประเทศนั่นเอง การแบ่งทรัพย์สินของพวกเขาของพวกเจ้าของที่ดิน คือคนชนคหบดีเท่านั้นได้กระทำไปโดยเหตุผลทางการเมืองเท่ากับ

* Stolper หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๑๕ - ๑๗

เหตุผลทางเศรษฐกิจ มีผลให้เยอรมันตะวันออกเหลือเพียงโรงงานขนาดเล็กที่ขาดประสิทธิภาพเป็นจำนวนมาก อันต้องใช้กำลังแรงงานเป็นจำนวนมากโดยเปรียบเทียบ ทั้งเจ้าของก็ไม่ค่อยจะสนใจเรื่องการวางแผนเศรษฐกิจหรือแนวทางที่จะใช้ระบบนารวม ในขณะที่เดียวกันการเน้นในเรื่องอุตสาหกรรมหนักตามแบบฉบับของคอมมิวนิสต์ก็เป็นการจำกัดการลงทุนเพื่อการเกษตรกรรม เยอรมันตะวันออกในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ มีรถแทรกเตอร์ประมาณ ๓๔,๐๐๐ คันเท่านั้น และที่เพิ่มขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ก็เป็นประมาณ ๔๒,๐๐๐ คัน แต่ในปีเดียวกันนี้ เกษตรกรรมในสหพันธ์สาธารณรัฐใช้รถแทรกเตอร์ราว ๑๕๔,๐๐๐ คัน ถ้าเทียบตามอัตราส่วนที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรม เยอรมันตะวันตกใช้รถแทรกเตอร์มากกว่าเยอรมันตะวันออกถึง ๘ เท่า (ดูตาราง ๓-๒) เป็นที่ปรากฏชัดแล้วว่า การลงทุนเพื่อการเกษตรกรรมในเยอรมันตะวันตกมีมากกว่า ถึงแม้จะพิจารณารวมถึงการที่เยอรมันตะวันออกใช้รถแทรกเตอร์มีจำนวนน้อยกว่าแต่ขนาดใหญ่กว่าเพื่อนำไปใช้ในระบบนารวมก็ตาม อุปสรรคเหล่านี้เกิดขึ้นควบคู่กับความยุ่งยากอันสืบเนื่องมาจากการวางแผนอย่างกว้างขวางทางเศรษฐกิจ ความรอบรู้ในวิธีการ

ตาราง ๓-๒ รถแทรกเตอร์ปี ค.ศ. ๑๙๕๕^ก

	สหพันธ์สาธารณรัฐ	หน่วย	เยอรมันตะวันออก เท่ากับ ๑๕ แรงม้า (H.P.)
เขตเกษตรกรรม			
(คิดเป็นพันเฮคเตอร์)	13,200 ^ข	6,400	6,400
แทรกเตอร์ (จำนวนพัน ทุกชนิด)	754	47	63
แทรกเตอร์ต่อพันเฮคเตอร์	57	7	10

ก ที่มา: SJB, 1961, หน้า ๑๖๓, ๑๖๕, และ ๕๗๕; *Statistisches Jahrbuch der DDR*, 1959, หน้า ๔๒๖ ตาราง ๖ และตาราง ๗

ข ตัวเลขปี ค.ศ. ๑๙๖๐

วางแผนของเยอรมันที่ตะวันออกยังอยู่ในระดับต่ำ องค์บุคคลที่วางแผนของเยอรมันที่ตะวันออกก็ยังขาดประสิทธิภาพและความสามารถ เมื่อถึงเวลานี้มารวมกันเข้าแล้วจึงก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นเป็นจำนวนไม่น้อยในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐—๑๙๖๐

สภาพการณ์ต่าง ๆ ในข้อดี ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในเยอรมันที่ตะวันออกนั้น มีลักษณะเป็นเรื่องระหว่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ สหพันธ์สาธารณรัฐเข้าร่วมในวงการค้าและการเงินของประเทศตะวันตกโดยเร็ว ซึ่งมีประเทศที่ร่ำรวยที่สุดในโลกรวมอยู่ด้วย และตรงกับระยะเวลาความเจริญรุ่งเรืองในด้านธุรกิจ ส่วนเยอรมันที่ตะวันออกไปเข้ากับกลุ่มโซเวียต ซึ่งสมาชิกของกลุ่มส่วนมากก็ยากจนกว่า แต่มีการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็นไปด้วยการประสานงานไม่เต็มที่เท่า ถึงแม้จะเริ่มมีการปรับปรุงขึ้นบ้างแล้วในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ และปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ก็ตาม*

ความวุ่นวายในเยอรมันที่ตะวันออก

สภาพของเยอรมันที่ตะวันออกระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐—๑๙๖๐ สำหรับประชาชนนั้นรู้สึกว่ามีแต่ความยุ่งยากและไม่สะดวกตราบายยิ่งกว่าในสหพันธ์สาธารณรัฐ ความพยายามต่าง ๆ นานาของรัฐบาลที่นำโดยคอมมิวนิสต์ในอันที่จะหาความนิยมจากประชาชนโดยการปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะการละครและดนตรีนั้นมิได้รับความสำเร็จเท่าไรนัก ทั้งการใช้วิทยุกระจายเสียงและเครื่องมืออื่น ๆ ในการโฆษณาชวนเชื่อ ก็มีได้ประสบความสำเร็จในการสร้าง ความมั่นใจให้กับประชาชนว่าสุดซบบายแล้วในขณะนี้ และจะดีกว่านี้อีกภายในไม่ช้า โดยที่การโฆษณาชวนเชื่อส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องที่ขัดกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน จึงออกจะเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความไม่พอใจแก่ประชาชนทั้งหลายแทนที่จะเป็นการจูงใจ และโดยที่ไม่มีการอนุญาตทางกฎหมายให้แสดงความคิดเห็นคัดค้านได้ ผู้ไม่พอใจเหล่านี้จึงรู้สึกขุ่นเคืองเป็นอย่างยิ่งในข้ออ้างของรัฐบาลคอมมิวนิสต์ที่ว่า “ได้ปลดแอก” ชนชั้นกรรมาชีพของเยอรมันที่ตะวันออก

* Stolper หนังสืออังกฤเล่มเดียวกันหน้า ๑๗

ตลอดเวลาในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ ประชาชนหลายพันคนแสดง
 ความไม่พอใจด้วยเท้า คือเดินออกจากเยอรมันตะวันตกออกไปในเบอร์ลินที่ฝ่ายตะวันตก
 ยึดครองอยู่แถวเขตอิทธิพล บุคคลเหล่านี้หลังจากได้รับการคัดเลือกในเบอร์ลินตะวันตก
 แล้วยังได้ให้สัตยาบันต่อเยอรมันตะวันตกต่อไปเพื่อหาที่อยู่อาศัยและตั้งรกรากในที่สุด เจ้า
 หน้าท่างทหารของโซเวียตตลอดจนเจ้าหน้าที่ของเยอรมันตะวันตกก็ไม่อำนาจที่จะ
 ขัดขวางการอพยพ นอกจากนี้จะห้ามการเคลื่อนไหวกว้างขวางของบุคคลระหว่างเบอร์ลินตะวัน
 ออกกับเบอร์ลินตะวันตก การห้ามเช่นนี้ประเทศตะวันตกยกย่องว่าเป็นผิดกฎหมาย ส่วน
 โซเวียตก็เห็นว่าไม่สมควร อีกวิธีหนึ่งก็โดยห้ามการเคลื่อนไหวกว้างขวางของบุคคลระหว่างเบอร์
 ลินตะวันตกกับเยอรมันตะวันตก วิธีหนึ่งไม่น่าปฏิบัติ เพราะถ้าทำเช่นนั้นแล้วเยอรม
 นันตะวันตกก็จะเสียเมืองที่สำคัญที่สุดไป โดยเหตุนี้การอพยพก็ยังคงมีอยู่ต่อไป ส่วน
 รัฐบาลของสหพันธ์สาธารณรัฐตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝ่ายพันธมิตรในเบอร์ลินก็ให้การสนับสนุน
 อยู่มาก ถึงแม้จะมีความพยายามอยู่บ้างในอันที่จะชักจูงให้ชาวเยอรมันตะวันตก
 คงอยู่ในเยอรมันตะวันตกต่อไป และให้หวังไว้ว่าจะมีการรวมประเทศกันได้ ในที่สุด
 เนื่องจากมีผู้อพยพผ่านเบอร์ลินตะวันตกเข้าสู่สหพันธ์สาธารณรัฐนี้เอง เยอรมันตะวัน
 ออกจึงต้องสูญเสียประชาชนไปโดยเฉลี่ยแล้วปีหนึ่ง ๆ มากกว่า ๑๙๐,๐๐๐ คน หรือที่
 สูญเสียไปทั้งสิ้นก็เกือบ ๒,๓๐๐,๐๐๐ คน ตามด้วยการสูญเสียในปี ค.ศ. ๑๙๕๕-๕๘
 ไปอีก ๕๐๐,๐๐๐ คน เป็นอันว่าเกินกว่าจะทดแทนได้โดยการเพิ่มพลเมืองตามธรรมชาติ
 รายละเอียดบางประการเกี่ยวกับการลดและการถ่ายเทของการอพยพนี้ได้จากข้อมูลใน
 ตาราง ๓-๓ (หน้า ๘๖๖)

ตัวเลขทั้งหมดนี้น้อยกว่าที่รัฐบาลบอห์นทำการเผยแพร่ แต่ก็แสดงให้เห็น
 เห็นถึงการดึงดูดเอาทรัพยากรแรงงานออกไปจากเยอรมันตะวันตกออกอย่างมากมาย ถึง
 แม้จะไม่เรียกว่าอย่างใหญ่หลวง ทั้งยังแสดงให้เห็นว่าระยะที่สูญเสียทรัพยากรแรงงาน
 มากที่สุดนั้นตกอยู่ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๓-๑๙๕๕ และปีที่สูญเสียมากที่สุดก็คือปี
 ค.ศ. ๑๙๕๓ ซึ่งเยอรมันตะวันตกต้องสูญเสียไปทั้งสิ้นถึง ๓๒๐,๐๐๐ คน หรือมากกว่า

อัคราเดย์ใน ๑๗ ปีเกือบสองเท่า ในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๓ เกิดการนัดหยุดงาน และการจลาจลขึ้นเกือบจะถึงขั้นการปฏิวัติ นับเป็นการทำทลายอำนาจเผด็จการของรัฐบาลเยอรมันตะวันตกออกและรกล้างของกองทหารโซเวียตที่หนุนหลังอยู่ แต่การจลาจลก็ถูกรปราบปรามลงโดยรวดเร็ว การกระจายเสียงก่อนหน้านั้นจากเบอร์ลินตะวันตก จากสหพันธ์สาธารณรัฐ และจากสถานีวิทยุกระจายเสียงอเมริกันในยุโรป ได้มีส่วนเป็นอย่างมาก จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตามในการสนับสนุนจิตใจให้เกิดการปฏิวัติในเบอร์ลินตะวันตกและในเยอรมันตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานีวิทยุอเมริกันในเบอร์ลินตะวันตก อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดการจลาจลขึ้นมาจริง ๆ แล้วสถานีวิทยุกระจายเสียงจากเยอรมันตะวันตกกลับเรียกร้องให้มีความสงบและความรอบคอบ ทั้งฝ่ายตะวันตกก็มีได้ดำเนินการใด ๆ นอกจากการโจมตีด้วยอากาศต่อรัฐบาลโซเวียตในเยอรมันตะวันตกออกเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้ก่อการจลาจล ทั้งนี้เนื่องจากจะต้องเลี้ยงต่อความปรารถนาโซเวียตจะใช้ทหารเข้าจัดการ หรือมิฉะนั้นก็เริ่มสงครามโลกครั้งที่ใหม่

อันที่จริงนโยบายของสหรัฐในเบอร์ลินปี ค.ศ. ๑๙๕๓ สัมผัสประธานาธิบดีไอเซนเฮาเวอร์ ก็ยังคงคล้ายกับนโยบายสัมพันธไมตรีที่ทรแมนเป็นอย่างมากเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งที่เบอร์ลินปี ค.ศ. ๑๙๔๘ และปี ค.ศ. ๑๙๔๙ คือตั้งปณิธานว่าจะค้ำทานการแทรกแซงโดยใช้กำลังของโซเวียตหรือเยอรมันตะวันตกออกในบริเวณที่พันธมิตรยึดครองอยู่ แต่จะไม่ยอมใช้กำลังทหารโดยพร้อมเพรียงเข้าไปทำการแทรกแซงในบริเวณโซเวียตยึดครอง ประธานาธิบดีไอเซนเฮาเวอร์ ก็ดำเนินนโยบายอย่างเดียวกันในเวลาดังกล่าว เมื่อเกิดการจลาจลโดยชาวฮังการีทำการต่อต้านรัฐบาลคอมมิวนิสต์ที่ปกครองประเทศนั้นอยู่เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ต่อมาประธานาธิบดีเคนเนดีก็นำนโยบายนี้มาปฏิบัติ เมื่อเจ้าหน้าที่ของเยอรมันตะวันตกออกสร้างกำแพงระหว่างเบอร์ลินตะวันตกกับเบอร์ลินตะวันออกในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ตลอดเวลาดังกล่าวทั้งรัฐบาลสหรัฐและรัฐบาลโซเวียตก็ไม่ได้แสดงเจตจำนงว่าจะใช้กำลังอาวุธ ทั้งนี้เพราะเกรงว่าจะก่อให้เกิดสงครามยุโรปซึ่งไม่อาจจะประมาณผลที่จะเกิดขึ้นได้ในยุคแห่งอาวุธนิวเคลียร์

ตาราง ๓-๓ การอพยพระหว่างสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันกับ
เยอรมันตะวันออก ปี ค.ศ. ๑๙๔๕-๑๙๖๑ (เป็นจำนวนพัน)

ปี	ตะวันออกไปตะวันตก		ตะวันตกไปตะวันออก		ตัวเลขขาลงในสหพันธ์ สาธารณรัฐ	
	จำนวน	เฉลี่ยต่อปี	จำนวน	เฉลี่ยต่อปี	จำนวน	เฉลี่ยต่อปี
1945-61	3,177	187	(388) ^ก	(23)	(2,789)	(165)
1950-61 ^ข	2,612	218	(318)	(27)	(2,294)	(191)
1945-49	565	113	(70)	(14)	(495)	(99)
1950	198		34		164	
1951	166		26		140	
1952	<u>182</u>		<u>15</u>		<u>167</u>	
1950-52	546	182	75	25	471	157
1953	331		11		320	
1954	184		33		151	
1955	<u>253</u>		<u>33</u>		<u>220</u>	
1953-55	768	289	77	26	691	263
1956	279		32		247	
1957	262		38		224	
1958	<u>204</u>		<u>27</u>		<u>117</u>	
1956-58	754	248	97	32	648	216
1959	150		(19)		(131)	
1960	199		(25)		(174)	
1961	<u>204</u>		<u>(25)</u>		<u>(179)</u>	
1959-61	553	184	(69)	(23)	(484)	(161)

- ก ตัวเลขในวงเล็บนั้นเป็นการประมาณโดยอาศัยอัตราส่วน ๘:๑ ของการอพยพจากตะวันออกไปตะวันตก ในปี ค.ศ. ๑๘๕๐-๕๘
- ข ที่มาของข้อมูลสำหรับ ค.ศ. ๑๘๕๐-๖๐: Alfred Grasser, *Die Bonner Demokratie* (Düsseldorf: Rauch Verlag, 1960), p.402 with reference to *Frankfurter Rundschau*, January 5, 1960; for 1960 and 1961: *Archiv der Gegenwart* (Bonn), 32:1 (January 6, 1962) 9584 A, with references.

ถึงแม้ความวุ่นวายเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๕๓ ในเยอรมันนั้นตะวันออกถูกระงับลงได้โดยเร็วก็ตาม แต่ก็ใช้จะมีผลใด ๆ เลยทีเดียว ในเยอรมันนั้นตะวันออกและเบอร์ลินตะวันออกนั้นยอมเป็นการเตือนบรรดาผู้ปกครองคอมมิวนิสต์ว่าคนสร้างศัตรูชั้นใน ความรู้สึกของประชาชนมากเพียงใด เป็นการเร่งให้ยุติการจ่ายค่าปฏิกรรมสงครามให้แก่สหภาพโซเวียต และเป็นการเริ่มมีนโยบายผ่อนปรนตามความต้องการของผู้บริโภค และเริ่มสร้างมาตรฐานการครองชีพให้ดีขึ้น

สำหรับในสหพันธ์สาธารณรัฐ การที่เกิดจลาจลขึ้นในเยอรมันนั้นตะวันออก เมื่อวันที่ ๓๗ มิถุนายนนั้น ถือเป็นหลักฐานว่าเยอรมันนั้นตะวันออกคงจะอยู่เป็นรัฐไปไม่ได้นาน ทั้งยังเป็นการยืนยันความฉลาดของนโยบายบอนน์ในการที่ไม่ยอมรับรองปฏิวัติฝ่ายตะวันออกอยู่ตลอดเวลา ต่อมาก็มักมีการฉลองในวันที่ ๓๗ มิถุนายนในสหพันธ์สาธารณรัฐโดยถือเป็นวันหยุดราชการวันหนึ่ง เรียกว่า “วันเอกภาพเยอรมัน” แต่เมื่อต้นปี ค.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นมานั้นรู้สึกได้ว่าชาวเยอรมันส่วนใหญ่ถือเป็นโอกาสที่จะพาครอบครัวออกเที่ยวพักผ่อนอย่างฉะฉาน แทนที่จะเข้าฟังการประชุมทางการเมืองและคำปราศรัยของทางราชการ

เมื่อต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๐ จำนวนผู้ถูกขับไล่จากเยอรมันนั้นตะวันออกเข้ามายังสหพันธ์สาธารณรัฐนั้น เท่ากับจำนวนในต้นระยะเวลาดระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ เฉลี่ยแล้วประมาณ ๑๖๓,๐๐๐ คนต่อปี ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘-๑๙๖๑ มากกว่าปี ค.ศ.

๑๙๕๐—๑๙๕๒ ซึ่งมีจำนวน ๑๕๓,๐๐๐ ต่อปี อันที่จริงการอพยพเช่นนี้ดูเหมือนจะมีได้
ด้ร่างภาระอันหนักมิได้ต่อเศรษฐกิจของเยอรมันนั้นตะวันออก ซึ่งต้องเสียพลเมืองที่อพยพ
ออกไปมากกว่าในตอนกลางของระยะเวลา ค.ศ. ๑๙๕๐—๑๙๖๐ ถ้าหากโซเวียตให้
การสนับสนุนแล้ว รัฐบาลเยอรมันนั้นตะวันออกก็ย่อมจะจัดการเคลื่อนย้ายของประชาชน
จากเขตยึดครองของตนเข้าไปในเบอร์ลินตะวันตกได้ทุกเวลา และย่อมจะยับยั้งการ
เคลื่อนย้ายของประชาชนไปทางตะวันตกได้ ถ้าหากการกระทำเช่นนั้นจะเกิดผลทาง
การเมืองคุ้มค่า

ในเดือนสิงหาคม ปี ค.ศ. ๑๙๖๓ รัฐบาลเยอรมันนั้นตะวันออกและโซเวียต
ผู้สนับสนุนอยู่นั้นได้ตัดสินใจดำเนินการ กำแพงที่สร้างขึ้นมาที่เป็นอันแยกระบบการปก
ครองของคอมมิวนิสต์ออกจากเบอร์ลินตะวันตกได้โดยสมบูรณ์ ทางผ่านก็อนุญาตให้
ผ่านได้โดยตรวจตราอย่างเคร่งครัด อันที่จริงนั้นชาวเบอร์ลินตะวันออกหรือพลเมือง
เยอรมันนั้นตะวันออกหาได้รับอนุญาตให้ข้ามไปตะวันตกได้ไม่ ผู้ไม่พอใจบางคนก็ยังหัน
มาสู่ตะวันตกได้สำเร็จอย่างไม่น่าเชื่อ แต่ในครั้งแรกของปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ก็มีคนอพยพได้
เป็นจำนวนเล็กน้อยแทนที่จะหลั่งไหลมาเหมือนเมื่อก่อน สหรัฐกับพันธมิตรก็เพิ่มกำลัง
ทหารของตนในเยอรมันนั้นตะวันตก แต่ก็ยึดมั่นในนโยบายไม่ยอมแทรกแซงโดยใช้กำลัง
ในอาณาบริเวณที่คอมมิวนิสต์ยึดครองอยู่ ตราบใดที่การยึดครองอาณาบริเวณตะวันตก
ของตนยังคงได้รับการสนับสนุน เนื่องจากยังไม่ยอมเสี่ยงให้เยอรมันนี้เป็นเวทีสงคราม

ส่วนประชาชนของสหพันธ์สาธารณรัฐนั้น โดยสายสัมพันธ์แห่งตระกูลและ
มิตรภาพดั้งเดิม ตลอดจนความรู้สึกเป็นชาติหนึ่งชาติเดียวกันก็ดี ยังคงผูกพันอยู่กับ
ประชาชนของเยอรมันนั้นตะวันออกอย่างใกล้ชิด ในตอนกลางของระยะเวลาปี ค.ศ.
๑๙๕๐—๑๙๖๐ ประชากรของสหพันธ์สาธารณรัฐเกือบหนึ่งในสี่เป็นชาวเยอรมันนั้นตะวัน
ออกร้อยละ ๔๔ ของผู้ออกเลี้ยงแดดงมติเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๓ อ้างว่ามีญาติมิตรอยู่ใน
เยอรมันนั้นเป็นเขตยึดครองของโซเวียต ถ้านับรวมถึงชาวเยอรมันตะวันตกที่มีความ

สัมพันธ์ส่วนตัวกับชาวเยอรมันนั้นตะวันออกแล้ว ประชาชนส่วนใหญ่ของเยอรมันนั้นตะวันออกอย่างน้อยก็มีการติดต่อด่วน ตัวกับประชาชนในเบอร์ลินตะวันออกและในเยอรมันตะวันออก*๑

เกือบสองในห้าของชาวเยอรมันนั้นตะวันออกที่ออกเดินทางตั้งแต่สงครามโลกเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๓ ได้อ้างว่าตนเขียนจดหมายติดต่อกับเขตตะวันออกอยู่บ้าง และเกือบหนึ่งในสามก็ได้ตั้งหีบห่อของของขวัญคริสต์มาสไปที่นั่น ขอยืนยันกับคอมมิวนิสต์ของขบวนการที่ส่งไปเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ถึง ๒๕ ล้านห่อ ซึ่งน้อยกว่าเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ตามรายงานว่ามีถึง ๓๐ ล้านห่อ ในเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๖๑ เมื่อสร้างกำแพงล้อมรอบเบอร์ลินตะวันออกแล้วนั้น จำนวนหีบห่อของขวัญคริสต์มาสกลับเพิ่มขึ้นทุกที เป็นการแสดงให้เห็นว่าสัมพันธ์ภาพของมนุษย์ย่อมจะมีอยู่เต็มอจนถึงแม้จะมีการจำกัดทางการเมือง*๒

อนาคตของเยอรมันตะวันออก

โดยที่ตองเผชิญกับความปรารถนาที่เป็นเรื่องการเมืองและเรื่องของมนุษย์เพื่อเอกภาพระหว่างเยอรมันนั้นบริเวณตะวันตกกับตะวันออกนั่นเอง นโยบายต่างประเทศของบอนน์ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ จึงไม่มีสิ่งใดที่จะให้ได้มากไปกว่าความหวังที่จะให้รัฐบาลเยอรมันตะวันออกสลายตัวไปในที่สุด หรือให้สูญเสียอำนาจสำคัญโดยสิ้นเชิง มิฉะนั้นก็ให้โซเวียตผู้หนุนหลังอยู่เบื้องนโยบายเดี่ยวนั้นใหม่ ความหวังดังกล่าวของรัฐบาลบอนน์มิได้เป็นจริงขึ้นมาบ้างเลยในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ ส่วนท่าทีเมื่อต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ก็ไม่อาจจะให้ความหวังได้มากกว่าเดิมเท่าใดนัก

ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐ เศรษฐกิจโดยการวางแผนของเยอรมันตะวันออกเริ่มมีการพัฒนาขึ้นมา โดยเพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่แตกต่างกับของเยอรมันตะวันตกมากนัก ผู้สังเกตการณ์ชาวตะวันตกผู้หนึ่งได้พิจารณาว่า

*๑ Deutsch and Edinger หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๑๗๘-๑๗๙

*๒ Richard L. Merritt, *Divided City*.

“พึงระลึกว่าในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๐-๑๘๖๐ นั้น อัตราการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยในเยอรมันนี่ตะวันออกก็ไม่ว่าของสหพันธ์สาธารณรัฐมากนัก ตัวเลขโดยประมาณก็อยู่ราวร้อยละ ๘.๕ กับ ๑๐.๓ ตามลำดับ สำหรับปี ค.ศ. ๑๘๕๐-๕๑ ถ้าคิดเป็นรายบุคคล ซึ่งประชากรในเยอรมันนี่ตะวันออกลดลงแต่กลับเพิ่มขึ้นในเยอรมันนี่ตะวันตกแล้ว ก็น่าจะมีข้อแตกต่างอยู่บ้างในอัตราการเพิ่มขึ้นระหว่างเยอรมันนี่ตะวันออกกับเยอรมันนี่ตะวันตกในระยะปี ค.ศ. ๑๘๕๐ และปี ค.ศ. ๑๘๕๑ จริงทีเดียว มาตรฐานการครองชีพที่ตกต่ำอยู่ตลอดเวลาในเยอรมันนี่ตะวันออกก็ควรจะนำมากล่าว อีกนัยหนึ่ง อาจจะเป็นได้ให้ความไม่เท่ากันดังกล่าวนี้น่าจะลดลงได้ และอาจจะมีช่องทางพิเศษที่จะทำให้อัตราค่าของคนของเยอรมันนี่ตะวันออกในอนาคตสูงกว่าของสหพันธ์สาธารณรัฐก็ได้”

ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๐-๑๘๖๐ ปัจจัยบางอย่างที่ถ่วงความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของสหพันธ์สาธารณรัฐก็ทำท่าว่าจะผ่อนคลายลงบ้าง ผลที่เกิดจากนโยบายการชำระค่าปฏิกรรมสงครามให้โซเวียตปี ค.ศ. ๑๘๕๕-๑๘๕๓ ก็ค่อยเบาบางลงอย่างไม่ค่อยลงด้วย ในขณะที่เดียวกันเงินดอลลาร์อเมริกันที่หลังไหลเข้าสู่เยอรมันนี่ตะวันตกก็เริ่มจะลดลง เมื่อคิดเป็นรายบุคคลหรืออาจจะคิดรวมกันทั้งหมดก็ได้ ส่วนการอพยพเป็นจำนวนมากของบรรดาคนงานที่พูดภาษาเยอรมัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นช่างฝีมือมาจากยุโรปตะวันออกเข้าสู่สหพันธ์สาธารณรัฐทั้งหมดลดลง และเมื่อสร้างกำแพงล้อมเบอร์ลินตะวันตกเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๘๖๑ แล้วก็เป็นอันหมดโอกาสที่จะได้ผู้ลี้ภัยจากเยอรมันนี่ตะวันออกเป็นจำนวนมากเข้ามาสู่เยอรมันนี่ตะวันตก วิสัยวางแผนและความสามารถของผู้อวางแผนในเยอรมันนี่ตะวันออกก็คงจะดีขึ้น พร้อมทั้งมีประสพการณ์มากขึ้นด้วย

ส่วนสภาพแวดล้อมในระดับระหว่างประเทศของรัฐเยอรมันนี่ที่เป็นศัตรูกันทั้งต่อรัฐนี้ ก็คงจะเป็นประโยชน์แก่สหพันธ์สาธารณรัฐน้อยกว่าที่เคยเป็นมาก่อน ถ้าหากโซเวียตและกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออกมีความวิวัฒน์นาการขึ้นอย่างที่ได้มีอยู่ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๐-๑๘๖๐ แล้ว ก็ย่อมจะสามารูด่านวยโอกาสในการค้าอันเป็นประโยชน์แก่เยอรมันนี่ตะวันออกก็ได้ ถ้ารัฐบาลของประเทศนั้น ๆ ยินยอม แต่ถ้าหากความเจริญ

* Stolper หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๑๑-๑๒

รุ่งเรืองทางเศรษฐกิจในยุโรปตะวันตกกับสหรัฐอเมริกาตั้งแต่อเมริกาแล้ว ช่องทางที่เศรษฐกิจของเยอรมันนั้นตะวันตกจะเจริญก้าวหน้าก็ย่อมจะมีน้อยลง วัตถุประสงค์ทางด้านนี้ปรากฏขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ในขณะที่อัตราความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจประจำปีของสหพันธ์สาธารณรัฐกลายเป็นร้อยละ ๔.๕ นับเป็นรายเฉลี่ยโดยประมาณของประเทศที่มีใช้คอมมิวนิสต์ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ แต่ยังคงต่ำกว่าอัตราเก่าของเยอรมันนั้นตะวันตกอยู่มาก

จริงทีเดียว ถ้าหากเกิดเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงในตะวันตกแล้ว ก็ย่อมจะเป็นเหตุให้สิ่งต่าง ๆ เถลถถสำหรับสหพันธ์สาธารณรัฐ และบริเวณนี้ก็ไม่ห่างไกลนัก ซึ่งปรากฏขึ้นหลังจากตลาดหุ้นอเมริกาตกต่ำลงมากกว่าปีก่อน ๆ เมื่อครั้งปีแรกของปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ถึงแม้จะไม่มีความยากลำบากทางเศรษฐกิจที่รุนแรงยิ่งกว่านักก็ตาม แต่การที่ความก้าวหน้าเป็นไปอย่างเชื่องช้าภายในระยะเวลาอันยาวนานในสหพันธ์สาธารณรัฐนั้น ก็ย่อมจะเปิดโอกาสให้เศรษฐกิจที่วางแผนเป็นการบังคับของเยอรมันนั้นตะวันออกตามทันในที่สุดโดยระดับรายได้ต่อบุคคล เมื่อกลางปี ค.ศ. ๑๙๖๒ นั้นการคุกคามนี้ยังอยู่ไกลนัก แต่ถ้าหากเกิดขึ้นจริง ๆ แล้ว บอนนิกัมทางที่จะแก้ไขได้น้อยมาก

เมื่อต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๓ เยอรมันตะวันออกก็ยังไม่ได้รับการรับรองทางการทูตจากรัฐบาล ส่วนใหญ่ที่อยู่นอกกลุ่มคอมมิวนิสต์ เพื่อให้เป็นไปตาม "คำสำหรับฮาลด์สไตน์" (Hallstein Doctrine) ซึ่งตั้งชื่อตามนการทูตและอดีตศาสตราจารย์เยอรมัน คือ วอลเตอร์ ฮาลด์สไตน์ (Walter Hallstein) สหพันธ์สาธารณรัฐประกาศว่าจะตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับทุกรัฐที่ให้การรับรองเยอรมันตะวันออก โซเวียตประเทศเดียวเท่านั้นที่ได้รับกรายกเว้นจากหลักการดำเนินนโยบายต่างประเทศเยอรมันนั้นตะวันตกดังกล่าวนี้ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ เมื่อยูโกสลาเวียให้การรับรองเยอรมันตะวันออกนั้น บอนนิกัมตัดความสัมพันธ์ทางการทูต แต่ไม่ตัดความสัมพันธ์ทางการค้าด้วยความตั้งใจอยู่บ้าง รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐได้อ้างคำสำหรับนี้เป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งในการที่สหพันธ์สาธารณรัฐยังไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศเพื่อนบ้านทาง

ตะวันออก คือ เซกโกต์โตวาเกี่ยวกับโปแลนด์ ซึ่งรัฐบาลของประเทศนั้นที่เป็นคอมมิวนิสต์ได้ให้การรับรองเยอรมันตะวันออกมานานแล้ว

ถึงแม้เรื่องการทูตจะยังคาราคาซังอยู่อย่างหนักตาม แต่การรับรองว่าเยอรมันตะวันออกมีอยู่โดยทางอ้อมหรือโดยพฤตินัยนั้น ก็ยังคงเป็นเรื่องที่มกการพิจารณาอยู่ในประเทศตะวันตก เมื่อต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๒ เยอรมันตะวันออกที่คอมมิวนิสต์ปกครองอยู่ ก็ยังคงเป็นศอกกอดวนที่ดำคัญที่สุดของรัฐบาลบอนน์ ซึ่งได้มีความจำเริญอย่างมากในด้านอื่น ๆ หลายด้าน

๔. อุดมการณ์และความคิดเห็นของประชาชน

ความทรงจำที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจของชาวเยอรมัน ซึ่งมีประวัติศาสตร์อันยาวนานและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงบ่อยครั้งนั้น มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจทางการเมืองทั้งในอดีตและในอนาคต ความทรงจำดังกล่าวนี้ปรากฏอยู่ในตำราเรียนในประวัติศาสตร์ ในวรรณคดี และในจิตใจของทุกผู้ทุกคน ก็ความทรงจำอันแหละที่เตือนให้ระลึกว่าเป็นเวลาหลายศตวรรษที่เดียวที่สภาพการณ์ระหว่างประเทศมิได้อำนวยประโยชน์ให้แก่เยอรมัน เริ่มตั้งแต่ความสยดสยองจากสงครามสามสิบปีมาจนถึงการต่อสู้อย่างดิ้นรนของปรัสเซียสมัยพระเจ้าเฟเดอริกที่ ๒ ตลอดจนสงครามพระเจ้านโปเลียนนี้ ยังจำกันได้ว่าพัฒนาการทางเศรษฐกิจและการทหารของต่างประเทศได้คุกคามหรือสร้างคามเสียหายให้แก่เยอรมันนั้นมาแล้ว นอกจากนี้ความทรงจำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการร่วมมือกันของต่างประเทศ ประกอบด้วยกำลังมหาศาลอันเป็นผลให้เยอรมันพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ และสงครามโลกครั้งที่ ๒ ความทรงจำเหล่านี้ดูเหมือนเป็นเครื่องเตือนใจว่าในโลกแห่งอันตรายนั้นชาวเยอรมันไม่พึงแสวงหาความอ่อนแอหรือแตกสามัคคีหรือให้ความเชื่อถือชาวต่างชาติหรือต่างประเทศมากนัก ความรู้สึกนี้ยังรุนแรงขึ้นเพราะเอามาประกอบกับความทรงจำจริงหรือเท็จก็ตามว่า เยอรมันถูกลักคั่นทางการค้ากับต่างประเทศทั้งก่อนปี ค.ศ. ๑๙๑๔ และในระหว่างสงครามโลกรวมถึงทุกวันนี้ด้วย โดยการกระทำร่วมกันของกลุ่มอาณานิคมนิยม กลุ่มเงินตรา การควบคุมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเกี่ยวกับเงินดินเชลและการพาณิชย์ ชาวเยอรมันเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้ได้มีส่วนก่อความเสียหายให้แก่ประเทศของตน

ในอดีตนั้น ชาวเยอรมันทั้งหลายเชื่อว่าตนทำงานหนักกว่าและมีประสิทธิภาพกว่าประชาชนของประเทศอุตสาหกรรมที่สำคัญอื่นใดในยุโรปตะวันตก และหลายคนก็ยังเชื่ออีกต่อไปว่า ผิดจากความพยายามของคนอื่นตนกลับได้รับประโยชน์น้อยกว่า

โดยเปรียบเทียบในด้านรายได้ที่แท้จริง ในด้านมาตรฐานการครองชีพภายใน ตลอดจน
เกียรติภูมิระหว่างประเทศ ประชาชนชาติอื่นสามารถออกไปไกลได้ทั่วโลก และยังได้
รับความนับถือทั้งภายในประเทศและในอาณานิคมของชาติตน แต่ชาวเยอรมันนั้นอย่าง
ที่สุดก็เข้าไปได้ในฐานะเป็นชาวต่างประเทศ ทั้งยังต้องปรับตัวเองให้เข้ากับแนวทาง
ของผู้คนอื่นอีกด้วย

“นิสัยประจำชาติ” ของเยอรมัน

โดยที่ต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่ดูเหมือนไม่ยุติธรรมต่อเจตนารมณ์ของ
ตนเลย ชาวเยอรมันทั้งหลายจึงมีความรู้ดีว่าตนจะต้องดำรงคุณธรรมเฉพาะของความ
เป็นชาติไว้ คุณธรรมที่น่าสนใจเป็นพิเศษอย่างหนึ่งก็คือความสามารถและการชอบทำ
งานหนัก คนส่วนมากย่อมจะเห็นว่าคนของชาติตนทำงานหนักอยู่แล้ว แต่ชาวเยอรมัน
กลับมีความเห็นยิ่งไปกว่านั้น ในขณะที่ร้อยละ ๖๘ ของชาวอเมริกันที่ออกเสียงในการ
หยั่งเสียงของยูเนสโก มีความเห็นว่าคนชาติตนมีลักษณะอย่างนี้ในปี ค.ศ. ๑๙๔๘-๑๙๔๙
ส่วนผู้ออกเสียงอีก ๖ ในจำนวน ๗ ประเทศก็อ้างว่าประชาชนของชาติตนมีลักษณะเดี๋ย
กนั้น โดยคะแนนเสียงข้างมากน้อยลงไปกว่านี้ก็ตาม แต่ชาวเยอรมันที่ให้ความเห็นใน
การหยั่งเสียงกลับแสดงความเชื่อมั่นในความขยันขันแข็งของชนชาติตนเป็นจำนวนเสียง
ถึงร้อยละ ๘๐ *๑ การหยั่งเสียงในเวลาต่อมาก็ยังยืนยันจำนวนเดิม เสียงส่วนมากจาก
ร้อยละ ๖๐ เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๕ และร้อยละ ๕๖ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ยังคงยืนยันความเชื่
อมั่นของตนในการหยั่งเสียงว่า ชนชาติตนนั้น “มีสัมรรถภาพและคุณวิเศษยิ่งกว่าชาติ
อื่นใด” *๒

*๑ I. W. Buchanan and H. Cantril, *How Nations See Each Other : A Study in Public Opinion* (1953) หน้า ๔๖-๔๗

*๒ *Jahrbuch*, II, หน้า ๑๑๘ และ Deutsch and Edinger, *Germany Rejoins the Powers*, หน้า ๓๒-๓๔

จึงไม่ต้องสงสัยว่าลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏนั้นย่อมมาจากคุณธรรมที่แท้จริง
ของเยอรมัน บรรดานักตั้งเหตุการณ์ชาวต่างประเทศตลอดจนชาวเยอรมันเองก็ได้พิสูจน์
ให้เห็นหลายครั้งหลายคราแล้วว่า ชาวเยอรมันมีพลังงาน ความขยันขันแข็ง และความ
รอบคอบในการทำงานทั้งทางกายและทางใจ ชาวเยอรมันมีความเอาใจใส่และรอบคอบ
ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างสูง มีความบากบั่นไม่ท้อถอยเมื่อเผชิญกับความยากลำบาก
ทั้งยังมีความกล้าหาญและระเบียบวินัยอันดียิ่งในขณะเผชิญกับอันตราย มีจารีตประ-
เพณีในการไม่เห็นแก่ตัว พร้อมทั้งจะเสียสละและรับทุกข์ มีความมั่นคงอยู่ในกลุ่มของตน
ไม่ว่าจะเป็นชาติ ดั้งเดิม หรืออุดมการณ์ก็ตาม มีความห่วงใยเรื่องความยุติธรรมเป็น
อย่างมาก ทั้งยังมีจินตนาการอย่างลึกซึ้ง ก็แน่ละ ไซ้ว่าชาวเยอรมันทุกคนจะมีคุณธรรม
ดังกล่าวนี้ในเวลาเดียวกันก็หาไม่ แต่ชาวเยอรมันทั้งหลายก็ได้แสดงให้เห็นหลายครั้ง
ทั้งที่อยู่ภายใต้สภาพการณ์อันตึงเครียด คุณธรรมเหล่านั้นที่ปรากฏเด่นชัดเป็นลัญญ-
ลักษณะต่าง ๆ ในวรรณคดีและกวีนิพนธ์ของเยอรมัน ในการเรียกร้องทางการเมือง
คุณธรรมเหล่านี้ได้เป็นเครื่องกระตุ้นจิตใจชาวเยอรมันเป็นจำนวนมากในอดีต และก็ยัง
สามารถกระตุ้นจิตใจได้ในปัจจุบัน และก็ยังอาจหวังได้ว่าคุณสมบัติเหล่านั้นมีอยู่ในการ
ประกอบการต่าง ๆ โดยชาวเยอรมัน

แต่ “นิสัยประจำชาติ” เยอรมัน หรือลักษณะและแบบแผนต่าง ๆ อัน
เกิดขึ้นบ่อย ๆ ในวัฒนธรรม จารีตประเพณี ตลอดจนบุคลิกภาพของเยอรมันที่เกี่ยว
เนื่องกับพฤติกรรมทางการเมือง เป็นเรื่องซับซ้อนกว่านี้ แต่ก็คล้ายกับลักษณะและแบบ
แผนต่าง ๆ ของประเทศอื่น ๆ นั่นก็คือ มีทั้งลักษณะที่ดีและไม่ดีควบคู่กันไป ดังนั้น
ลักษณะการเมืองกับวัฒนธรรมของเยอรมันจึงหมุนเวียนอยู่ระหว่างแนวอุดมคตินิยมกับ
แนววัตถุนิยม ผู้ตั้งเหตุการณ์ทั้งที่เป็นชาวเยอรมันและชาวต่างประเทศก็ได้กล่าวถึงชาว
เยอรมันว่า มีความหลงใหลในลัทธิและความคิดอ่านทางปรัชญาที่ไม่มีตัวตน แต่บาง
ครั้งก็หมกมุ่นอยู่กับทรัพย์สินสมบัติและความดำริ่ใจทางด้านวัตถุ ก็เหมือนกับทุกวันนี้ที่พ
ากันกล่าวถึง “ชาวเยอรมันที่มีความดำริ่ใจ” ของศาสตราจารย์บอนน์

ยังมีข้อแตกต่างอยู่กระหว่างภาพที่ซดกัน ซึ่งเป็นความดึกซึ้งกับความเป็นไปได้ของเยอรมัน หรือที่เรียกว่าเรื่องของความเป็นจริง (Sachlichkeit) และระหว่างจินตนาการความกล้าหาญและเด็ดเดี่ยวกับการอยู่เฉยโดยไม่มีความรู้ดี ผู้มีตระกูลและจินตนาการสูงเช่น วอลเตอร์ ชโตลซิง (Walter Stolzing) ถูกขัดขวางโดยนักวิจารณ์คัก้านเอาตรง ๆ คือ เบกเมตซ์เซอร์ (Beckmesser) ในอุปรากรของ ริชาร์ด วากเนอร์ เรื่อง *Die Meistersinger* หรือนักวิทยาศาสตร์ผู้มีจินตนาการสูง คือ ดร. เฟาสท์ (Dr. Faust) ก็มีลักษณะต่างกับผู้ช่วยของเขา คือ วากเนอร์ (Wagner) ซึ่งขยันขันแข็งแต่ขาดความคิดริเริ่มในเรื่อง *เฟาสท์* (Faust) ของเกอเท

บางครั้งความขัดแย้งต่าง ๆ ก็มีอิทธิพลต่อลักษณะการปฏิบัติทางการเมืองของเยอรมัน ซึ่งมักจะวนเวียนอยู่ระหว่างความขัดแย้งนี้ เมื่อมีบุคคลหรือบุรุษไม่ว่าจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่หรือเดวทรามก็ตาม ก็มักจะตามด้วยยุคแห่งความพอใจที่มีความมั่นคงแต่ไม่มีลักษณะดีเด่นให้ปรากฏ ส่วนยุคที่มีการต้านทานการเปลี่ยนแปลงนั้นก็ติดตามด้วยยุคที่มีการยอมรับมากเกินไป ปรากฏว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งในประวัติศาสตร์เยอรมันนั้นมีการดำเนินกรที่ไม่วุ่นแรงแและน่าเชื่อถือเป็นเวลายาวปีและหลายสิบปีด้วยซ้ำ จนกระทั่งความกดดันมีมากเกินไป จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในเรื่องกลุ่มความสนใจและลักษณะการปฏิบัติทางการเมือง ดังนั้น ยุค “เดือดกับเห็ด” ของบิสมาร์กจึงคิดตามด้วยการเมืองที่ไม่วุ่นแรงแและมีต้นตอเป็นส่วนใหญ่ในระยะเวลาเกือบครึ่งศตวรรษ เกิดมีฮิตเลอร์ขึ้นหลังจากสมัยของความไม่่วุ่นแรงแภายใต้สาธารณรัฐไวมารี (ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับสันติภาพของโลก ถ้าหากจะพิสูจน์ให้เห็นว่ายุคแห่งเสถียรภาพของสาธารณรัฐบอนน์ในปัจจุบันนี้จะมีคามมั่นคงถาวรตลอดไป) โดยนัยนี้ ประวัติศาสตร์เยอรมันส่วนใหญ่จึงเป็นประวัติศาสตร์ของการเปลี่ยนแปลงในลักษณะการปฏิบัติทางการเมือง

ทัศนคติทางการเมืองของเยอรมันนั้นมักจะหมุนเวียนอยู่ระหว่างการยื่นหยัดนิยมคุณลักษณะที่ “ไม่ใช่การเมือง” หรือ “เหนือพรรคการเมือง” กับความเต็มใจ

ผูกพันอย่างเต็มที่ในระบบเผด็จการหลงอำนาจ ทั้งสองความคิดนี้ได้มาจากทัศนะรากฐานทางการเมืองเดียวกัน คือเห็นโลกแห่งการเมืองมีแต่ความเดรัจฉานเป็นพื้น ปกครองโดยกฎหมายและความจำเป็นของกลุ่มโจรตามคำพรรณนาของนักบุญ ออกัสติน (St. Augustine) ซึ่งแมคิอาเวลล์ (Machiavelli) เห็นว่าจำเป็นต้องปกครองโดยใช้กำลังกับเล่ห์เหลี่ยมมากกว่าที่จะใช้ศีลธรรมตามจารีตประเพณี ส่วนลูเธอร์ (Luther) กลับเห็นโลกแห่งการเมืองว่าเป็นโลกของผู้ปกครองที่จะต้องเคารพเชื่อฟัง ถึงแม้ท่านเหล่านั้นจะประพฤติก็นไม่ต้องตามทำนองครองธรรม ทั้งนี้เพราะท่านได้รับพระโองการจากพระเจ้าให้ทำการปกครองประชาชนซึ่งมีบาปมาแต่เดิมติดตัวอยู่แล้ว

อันที่จริงความคิดเช่นนี้เป็นทัศนะที่ง่ายเกินไปทั้งของการเมืองที่เป็นจริง และความคิดเห็นของออกัสติน แมคิอาเวลล์ และลูเธอร์ ซึ่งแต่ละท่านก็เป็นนักคิดสูงสุดซึ่งยากที่จะเข้าใจได้ง่าย แต่ก็เป็นการอธิบายอย่างง่าย ๆ ซึ่งเข้ากับความต้องการทางอารมณ์ของชาติที่มีการศึกษา แต่ขาดประสบการณ์อย่างลึกซึ้งในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ ทั้งยังรู้ดีก่อนข้างงต่อการเมืองเล็กน้อยที่ได้ประสบพบเห็น ถ้าหากไปสรุปว่าการเมืองเดธมาตังแต่ต้นแล้ว ย่อมหมายความว่าเราต้องตัดตัวออกห่างจากการเมืองให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ถ้าต้องเดินการเมืองเข้าแล้ว ก็น่าจะต้องเต็มใจรับธรรมเนียมปฏิบัติทางการเมืองหรืออุดมการณ์ที่ออกจะทารุณหรือรุนแรงอยู่บ้าง เพราะนั่นแหละคือโฉมหน้าของการเมือง ไม่ปรากฏว่ามีครั้งใดสมัยใดที่ชาวเยอรมันทั้งชาติต้องเลือกเอาทางใดทางหนึ่ง คือไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง หรือว่าจะผูกพันกับการเมือง แต่ก็มีคนเยอรมันจำนวนเพียงพอในอดีตที่ต้องตกอยู่ในภาวะดังกล่าวจนทำให้ทัศนคติทางการเมืองของเยอรมันมีรูปร่างและลักษณะพิเศษ

อาจจะศึกษาความแตกต่างดังกล่าวนี้ได้บ้างโดยเริ่มจากอิทธิพลของประวัติศาสตร์ศาสตร์เยอรมัน ทั้งยังจะศึกษาข้อบกพร่องทางการเมืองที่มีอยู่โดยนัยได้เช่นกัน ประวัติศาสตร์เยอรมันส่วนใหญ่เต็มไปด้วยเรื่องของเจ้าผู้ครองนครและผู้ปกครองที่ใช้อำนาจลึกลับซาด และการที่ผู้คนจะต้องอาศัยผู้อำนาจอรงกล่าววนให้คุ้มครองป้องกันตน ความนิยม

ระบบอำนาจทรงสิทธิ์ซึ่งบางส่วนได้รับการส่งเสริมจากจารีตว่าด้วยอาวุโส ซึ่งอยู่ในโครงสร้างของครอบครัวใหญ่ยุโรปและเยอรมันก่อนสมัยอุตสาหกรรม ตลอดจนในแบบแผนของการเลี้ยงเด็กอีกด้วย จึงเป็นเหตุให้จารีตดังกล่าวนี้มีอิทธิพลยิ่งขึ้นในเยอรมันนั้น โดยนัยนี้จึงได้มีการถ่ายทอดปัจจัยสำคัญในการที่เกิดความนิยมระบบอำนาจหน้าที่สืบต่อกันมาหลายชั่วคน แต่ก็ได้เปลี่ยนแปลงรูปกลายเป็นการวางลักษณะนิสัยของชาติกับทัศนคติทางการเมืองของเยอรมัน อย่างไรก็ตาม ใช่ว่าชาวเยอรมันทุกคนจะนิยมระบบอำนาจหน้าที่ที่กล่าวนี้ แต่ส่วนใหญ่ก็มีท่าทีเช่นนั้นอยู่มากอยู่ เมื่อเทียบกับประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศฝรั่งเศส อังกฤษ และเดนมาร์ก เป็นต้น

การขาดชนชั้นพาณิชย์การที่มั่นคง

มรดกทางประวัติศาสตร์อีกอย่างหนึ่งอาจเป็นผลจากความอ่อนแอเป็นระยะเวลาอันยาวนานของชนชั้นกลางที่ประกอบกิจการพาณิชย์ในเยอรมัน เริ่มตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๒ ถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ซึ่งในระยะเวลาอันเป็นสมัยที่ชนชั้นนี้มีอิทธิพลอยู่มาก โดยเปรียบเทียบในอังกฤษ ฝรั่งเศส และเดนมาร์ก โดยเหตุนี้เอง ลักษณะที่ทางการเมืองบางประการเกี่ยวกับอารยธรรมแบบพาณิชย์นิยมจึงมีอยู่น้อยในวัฒนธรรมเยอรมัน การค้าก็เหมือนกับในเมือง คือจำเป็นจะต้องมีความสามารถต่อรองได้ง่าย และเป็นผลสำเร็จ โดยไม่ถูกหลอกลวงหรือเจ็บใจ โดยไม่คิดว่าจะต้องจ่ายอมหรือหวังจะได้ทุกอย่างตามที่ต้องการไปเสียหมด พ่อค้าย่อมจะต้องรับว่าการต่อรองกับการประนีประนอมเป็นเรื่องธรรมดา มีเหตุผล และมีเกียรติ แต่พวกขุนนางตระกูลสูงกลับเห็นว่าธรรมเนียมปฏิบัติทั้งสองนี้ เป็นสิ่งที่สร้างความคิดหวังให้และค่อนข้างไร้เกียรติ ทัศนคติที่แตกต่างกันทั้งสองนี้อาจเข้ามามีบทบาทในวงการเมือง ซึ่งคำว่า "การประนีประนอม" เป็นคำที่ไม่ชอบควรตามความรู้สึกของชาวเยอรมันมาช้านานแล้ว

พ่อค้าต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกบ้าง เพราะจะช่วยให้เข้าใจความนึกคิดของถูกค้าได้เป็นอย่างดีโดยรวดเร็วและแม่นยำ ทั้งนี้เพื่อจะได้ปฏิบัติตามความต้องการ

ของถูกค่า ความชำนาญในการเข้าใจ ทราบความรู้สึก คาคณะเนความนึกคิดของคน
ดังก่อร่างเป็นเรื่องราวธรรมดาสำหรับพ่อคชและนักการเมือง และเป็นเรื่องของนักการทูต
ข้าราชการ ตลอดจนผู้นำทางการเมืองที่อังกฤษได้ให้การอบรมมานานแล้วที่ออกช-
ฟอร์ดและเคมบริดจ์ แต่ไม่ปรากฏว่ามีอยู่บ่อยครั้งนักในวงการเมืองเยอรมัน

การหยั่งความรู้สึกของเยอรมันนั้นมักจะมาจากจินตนาการมากกว่าจะเป็น
ความเข้าใจ ความมีเหตุผลของเยอรมันนั้นก็จะเป็นเหตุผลของทหาร นักศึกษา และ
ข้าราชการแทนที่จะเป็นเหตุผลของนักเจรจา

การที่เยอรมันไม่มีการจัดแบบพาดินิยมที่เข้มแข็งแต่กลับมีมรดกตกทอด
ในทางความนิยมระบบอำนาจหน้าที่ตนเอง จึงไม่เป็นการง่ายสำหรับชาวเยอรมันที่จะ
ดำเนินการร่วมกับผู้อื่น โดยเรียบร้อยและมีผลดี หรือมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยปราศ
จากปัญหา กวีเยอรมันชื่อ เบอโรวิทท์ เบรชท์ (Bertolt Brecht) ได้เขียนไว้ว่า
“ไม่ใช่เรื่องง่ายเลยในการที่มาจากต่างประเทศ คือ ไม่ทราบว่าอาจจะชู้ตใครใครได้และ
ควรจะเบ็ดหมวกให้ใคร” ความยากลำบากในการติดต่อกับคนอื่นให้ได้โดยสะดวก
ยังมีมากขึ้นเนื่องจากภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของเยอรมัน นับเป็นเวदानานที่เดียวที่
ประเทศเพื่อนบ้านเยอรมันทางตะวันตกดูเหมือนจะเห็นได้ชัดว่า มีความมั่งคั่งและก้าว
หน้ายิ่งกว่าเยอรมัน ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุให้เกิดความอิจฉา และก็ปรากฏชัดอีกเช่นกัน
ว่า ประชาชนทางด้านตะวันออกยากจนและมีความด้อยยิ่งกว่า จึงเป็นสาเหตุให้เกิด
การดูหมิ่น แต่ถ้าหากมันเป็นระยะเวลาไม่นานนักในประวัติศาสตร์ของชาติเยอรมัน ซึ่ง
คนเยอรมันถือว่าชาติใหญ่อันใดที่ขัดแย้งกับตนโดยที่ตระหนักถึงสังคมที่มีการแบ่งชนอย่าง
ในประเทศตน ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่แบ่งออกเป็นระดับที่ดี ย่อมเป็นการ
ยากสำหรับชาวเยอรมัน ในการที่จะพิจารณานโยบายภายในกับนโยบายต่างประเทศของ
ตนในลักษณะของความเสมอภาคและประชาธิปไตย

ผลสำเร็จหลังสงครามของบอนน์

ในสภาพของมรดกตกทอดที่ซับซ้อนประกอบด้วยผลดี ผลเสีย และการขัดกันทั้งทางด้านจิตใจและทางการเมืองดังกล่าวมาแล้วนั้น ถ้าสาธารณรัฐบอนน์ก็ยังดำเนินการไปด้วยดีเป็นพิเศษ ได้ก้าวไปไกลในการสร้างนโยบายการเมืองแบบประนีประนอมให้ได้รับความสำเร็จและความชอบธรรม ได้เพิ่มระดับความเสมอภาคในสังคมและการเมืองเยอรมัน โดยให้มันงานทำเกือบทุกคน มีโอกาสในการศึกษามากขึ้น และโดยวิธีการอย่างอื่นอีกหลายวิธี และได้ปฏิบัติต่อประเทศยุโรปตะวันตก โดยเฉพาะฝรั่งเศส ในฐานะผู้เทียบเท่ากัน ถ้ากล่าวโดยทั่วไป ก็คือ การลดระดับความขุ่นเคืองและตึงเครียดที่ปรากฏอยู่ในชีวิตและทัศนคติของชาวเยอรมันเมื่อหลายสิบปีก่อน และตั้งขึ้นเองที่น่าสนใจเป็นพิเศษ เพราะคาดว่าจะเกิดความตึงเครียดยิ่งขึ้นหลังจากการพ่ายแพ้ในสงคราม

เมื่อระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๐-๓๕ อัตรากារฆ่าตัวตายได้เพิ่มขึ้นมาก ซึ่งโทษของพรรคการเมืองต่าง ๆ กล่าวว่าเป็นการแสดงให้เห็นความทุกข์ใจและความสิ้นหวังที่มากขึ้น เป็นการยากที่จะกล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงในอัตราการฆ่าตัวตายนั้น แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในระดับความตึงเครียดและผิดหวังภายในประเทศเพียงใด แต่ถ้าดูในตาราง ๕-๑ (หน้า ๘๘๑) แล้ว ก็พอจะมองเห็นปัญหาได้บ้าง อย่างน้อยก็เป็นแนวทางให้เกิดความคิด

ตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ภายใต้อาณาจักรบอนน์อัตราการฆ่าตัวตายได้ลดลงระหว่างหนึ่งในสี่กับหนึ่งในสาม ต่ำกว่าอัตราเมื่อก่อนสงคราม แต่ในเยอรมันตะวันตกนอกที่คอมมิวนิสต์ปกครองอยู่นั้นกลับไม่ลดลง

ที่น่าจะสำคัญที่สุดก็คือ สหพันธ์สาธารณรัฐได้ให้เยาวชนเยอรมันรุ่นใหม่มีเวลา ความมั่นคง ตลอดจนโอกาสที่จะเติบโตและก้าวเข้าสู่ประตูชีวิตการเมือง

มักจะม้อนตรายอยู่ในการที่ไปกล่าวถึงรูปถึงประเทศหนึ่ง ชนชาติหนึ่ง หรือคนรุ่นหนึ่ง แต่เราก็อดที่จะแสดงความรู้สึกเป็นการสรุปโดยทั่วไปไม่ได้ ถ้าเราคิดให้คิด

ตาราง ๔ — ๑ อัตราการฆ่าตัวตายของผู้ชายโดยเฉลี่ยปี ค.ศ. ๑๘๕๓ — ๑๘๕๕*

ปี	รัฐบาล	ผู้ชายฆ่าตัวตายเป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ คน
1893	จักรวรรดิที่ 2 ของเยอรมัน	3.5
1913	„	3.5
1924	สาธารณรัฐไวมาร์	3.5
1928	„	3.6
1931	„	4.9
1933	จักรวรรดิของฮิตเลอร์	4.1
1934	„	4.1
1939	„	3.9
1955	สหพันธ์สาธารณรัฐ เยอรมันนีตะวันออก	2.6 3.5
1958	สหพันธ์สาธารณรัฐ เยอรมันนีตะวันออก	2.6 3.7
1960	สหพันธ์สาธารณรัฐ เยอรมันนีตะวันออก	2.6 3.5

* ที่มาของข้อมูล : (๑) ๑๘๕๓ — ๑๘๕๕ — Roderich von Ungern — Sternberg, “ Die Selbstmordhäufigkeit in Vergangenheit und Gegenwart, ” *Jahrbücher für National ökonomie und Statistik*, (Stuttgart : Fischer, April, 1959), pp. 187 — 207, especially pp. 198 — 199 (๒) 1955 — 1960 German Federal Republic, *Statistisches Jahrbuch für die Bundesrepublik*, 1961, pp. 84 — 85, 566

ต่อกัน แต่ถ้าใช้ความรอบคอบเป็นพิเศษแล้ว เราก็อาจจะสรุปทัศนคติด้วยความรู้สึกบางประการเกี่ยวกับเยาวชนเยอรมัน ในต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๐ คือ คนเหล่านี้จะมีคุณลักษณะมากเท่ากับหรือมากกว่าบรรพบุรุษ และดูเหมือนว่ามีคุณลักษณะเหล่านี้โดยไม่รู้สึกมากนัก คือ ไม่กล้าอ้างจนเกินไปหรือไม่ใจคิกอยู่ตลอดเวลา มีความสบายใจและมั่นใจมากกว่า คิดป้องกันตนเองและอิจฉนวนน้อยกว่า หวั่นไหวและไม่ใจในค่านิยมทางศีลธรรมมากกว่า เชื่อในคำขวัญเพราะ ๆ น้อยลง แต่ก็พร้อมที่จะทดลองหรือเปลี่ยนแปลงได้ คิดว่า คนหนุ่มเหล่านี้ค่อนข้างมากได้เคยเดินในบริเวณดังกล่าวทั้งในเมืองของตนมาแล้วเมื่อเป็นเด็ก แต่ก็ดูเหมือนเป็นคนรุ่นที่ที่มีความหวังอยู่มาก แม้จะเติบโตขึ้นมาจากทรากดังกล่าว หักพงน อนาคตค่อนข้างใหญ่อาจจะอยู่ที่ว่าคนหนุ่มเหล่านี้จะมีเวลาและสันติภาพหรือไม่ในระหว่าง ๒๐ ปีต่อไป ในการที่จะมีส่วนร่วมสร้างเยอรมันที่เป็นประชาธิปไตย

การแบ่งแยกและการรวมกลุ่มทางอุดมการณ์

“อุดมการณ์” คือ คำที่เราบางครั้งใช้เรียกระบบความเชื่อของคนอื่น เป็นประสพการณ์ที่น่าสังเกตอย่างหนึ่งในการที่ค้นพบว่า เราทุกคนมีความคิดหลายประการที่เราถือเป็นของธรรมดา ซึ่งความเชื่อเหล่านี้ยอมเป็นที่เข้าใจได้และเกี่ยวเนื่องกัน โดยเราอาศัยการรวบรวมความเชื่อที่เราเข้าใจได้เหล่านี้ขึ้นเป็นแผนที่แสดงความเป็นจริง หรือให้เป็นหลักอ้างอิงที่เราต้องใช้เมื่อได้ความรู้ใหม่แต่โดยง่าย และใช้ในความพยายามที่จะเข้าใจความรู้ใหม่นั้น และโดยสรุปแล้ว พวกเองที่ได้ชื่อว่ามีอุดมการณ์ที่ทำประโยชน์ให้แก่เรา และยอมจะมีอิทธิพลต่อเราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งในการเปลี่ยนแปลงความคิดและในการดำเนินการ การปฏิเสธว่าอุดมการณ์ไม่มีนั้นเป็นการไม่ยอมรับความจริง และการอ้างว่าอุดมการณ์มีอยู่แต่กับผู้อื่นก็เป็นการมองเพียงแง่เดียวอีกเช่นกัน ถ้าจะพิจารณาจากสภาพการณ์ที่เป็นจริงแล้ว เราก็ต้องพยายามประเมินอุดมการณ์ รวมถึงผลที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณีทั้งหมดอยู่ในตัวผู้อื่นและตัวเราเอง

เยอรมันนี้เป็นประเทศที่มี "อุดมการณ์" อย่างสูงในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๐ และปี ค.ศ. ๑๙๔๕ โดยเฉพาะความผูกพันทางอุดมการณ์เป็นอย่างมากในบรรดาพวกนาซี และในบรรดาปฏิปักษ์ของนาซีอีกฝ่ายหนึ่ง ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕ กับในขณะนั้นสถานการณ์ก็ออกจะแตกต่างกันอยู่ ความหลงใหลในอุดมการณ์อย่างบ้าคลั่งก็ไม่ค่อยปรากฏ แม้กระทั่งผู้ที่มีความเชื่ออย่างแน่นแฟ้นในความคิดทางการเมืองก็ยังคงทนอยู่ในขอบเขตของความเป็นจริงและการดำเนินทางสายกลาง อย่างไรก็ตาม ภายใต้รูปการณ์การเมืองตามทางสายกลางและตามความเป็นจริงในสาธารณรัฐบอนนิน ก็ยังมีการผูกพันและการแบ่งแยกทางอุดมการณ์อยู่อย่างมากมา บางส่วนอาจจะปรากฏออกก็ได้ในยามที่มีวิกฤตการณ์ทางการเมืองหรือเศรษฐกิจ เรื่องนี้เป็นความจริง ไม่เฉพาะพวกผู้มั่งคั่งซึ่งยึดมั่นอยู่กับทัศนคติในอดีตเท่านั้น คนสมัยใหม่ในเยอรมันก็มีทัศนคติและแนวความคิดทางการเมือง ซึ่งอาจกลับกลายเป็นการผูกพันตัวเองด้วยอุดมการณ์อย่างแน่นแฟ้น ถ้ามีแรงผลักดันของวิกฤตการณ์

ประชาชนไม่ยอมรับลัทธิคอมมิวนิสต์

อย่างไรก็ตาม มีอุดมการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนแล้วอย่างหนึ่งซึ่งเกือบสูญหายไปจากการเมืองของเยอรมันตะวันตกแล้ว พวกคอมมิวนิสต์ผู้ได้เดี้ยงเด็กดั่งโดยเฉียดแล้วร้อยละ ๑๐ และเดี้ยงดงคะแนนร้อยละ ๓๓ ในการเลือกตั้งทั่วประเทศ ๗ ครั้ง ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๒๔ กับปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ก็ยังไม่มีความสำคัญอยู่เลยในสาธารณรัฐบอนนิน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ได้เกิดขึ้นก่อนการยกเลิกพรรคคอมมิวนิสต์โดยกฎหมายเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ด้วยเข้าไป ในการเลือกตั้งสภาบุนเดสทาก (Bundestag) ปี ค.ศ. ๑๙๕๙ นั้น คอมมิวนิสต์ได้เดี้ยงจากผู้เลือกตั้งลดลงเป็นร้อยละ ๔ และเดี้ยงดงคะแนนที่ถูกต้อนน้อยกว่าร้อยละ ๖ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ คอมมิวนิสต์ก็ยังหมดความมั่นคงลงไปอีกอย่างมาก

มาย คือ ได้เสียงร่วร้อยละ ๒ จากผู้เลือกตั้งและจากคะแนนเสียง *๑

คะแนนเสียงจากการเลือกตั้งในมณฑลรัฐยังยืนยันการเปลี่ยนแปลงนี้ ดังเช่น
ในบาวาเรีย (Bavaria) ที่คอมมิวนิสต์ได้เสียงสนับสนุนโดยเฉลี่ยเกือบร้อยละ ๕ จาก
ผู้เลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วประเทศ ๗ ครั้ง ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๒๕ กับปี ค.ศ. ๑๙๒๘
ได้เสียงจากการเลือกตั้งเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรของมณฑลรัฐบาวาเรีย ในเดือนมิถุนายน ปี
ค.ศ. ๑๙๔๓ เป็นร้อยละ ๔ แต่ก็ได้เสียงอีกเกือบร้อยละ ๕ ในการเลือกตั้งของมณฑลรัฐ
เมื่อเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. ๑๙๔๖ แต่คะแนนเสียงก็ตกต่ำลงเป็นร้อยละ ๓ ในปี
ค.ศ. ๑๙๔๘ และร้อยละ ๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ และยังคงต่ำกว่าร้อยละ ๒ อยู่ในปี ค.ศ.
๑๙๕๓ กับปี ค.ศ. ๑๙๕๔ จนกระทั่งหมดสภาพทางกฎหมายไป หนึ่งในเบอร์ลินตะวันตก
ก็เช่นกัน คือ คะแนนเสียงจากการเลือกตั้งสำหรับพรรคเอกภาพสังคมนิยม (SED)
เยอรมันท์คอมมิวนิสต์นำอยู่นั้นลดลงจากร้อยละ ๑๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ เหลือเพียงร้อยละ
๒ เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๔ และปี ค.ศ. ๑๙๕๘ *๒

ผลการเลือกตั้งก็ยังคงแสดงให้เห็นสภาพเดิมโดยไม่เปลี่ยนแปลง การแสดง
ความสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์หรือรัฐบาลคอมมิวนิสต์ในเยอรมันตะวันตกก็ลดลง
เป็น หรือต่ำกว่าร้อยละ ๒ ซึ่งในขณะเดียวกันผู้ออกเสียงในเยอรมันตะวันตกร้อยละ
๘๖ ที่นับเป็นอัตราส่วนสูงมาก ได้กล่าวว่าตนแน่ใจว่าสภาพความเป็นอยู่ในสหพันธ์
สาธารณรัฐดีกว่าในเยอรมันตะวันตกที่คอมมิวนิสต์ปกครองอยู่

สำหรับวงการเมืองเยอรมันตะวันตกแล้ว ทัศนคติคอมมิวนิสต์ไม่เป็นที่ยอมรับ
เช่นเคยกับการทำบาปหรืออาชญากรรมอันหนักได้ เหตุผลในการเปลี่ยนแปลงดังแต่ปี ค.ศ.

* ๑ สถิติก่อนสงครามได้มาจาก Sydney L.W. Mellen, "The German People and the Postwar World, A Study Based on Election Statistics, 1871-1933" *American Political Science Review*, (August, 1943), หน้า ๖๑๒-๖๑๓

สถิติหลังสงครามได้มาจาก Erwin Faul, *Wählen und Wahler im Westdeutschland*. หน้า ๓๒๑-๓๒๓

* ๒ สถิติจาก Faul ที่ได้อ้างแล้วข้างต้น หน้า ๓๒๕-๓๓๕, ๓๖๖-๓๖๗

๑๙๒๐ มาจนถึงยังดับลงอยู่ การที่ทองแบ่งแยกและยึดครองเยอรมันเมื่อต้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ แฉกคดี ตลอดจนมือของทหารรัสเซียเข้ามากระทำทารุณกรรมนั้นไม่อาจจะนับได้ว่าเป็นเหตุสุดท้งหมด คณะเนติของคอมมิวนิสต์ในเยอรมันตะวันตกก็ยังคงตั้งอยู่ในปี ค.ศ. ๑๙๔๖-๑๙๔๗ ซึ่งในเวลานั้นก็จะจ้ดจำพฤติกรรมร้ายได้ดั่งที่เคย เพิ่งจะตกต่ำในเวลาต่อมา เมื่อเหตุการณ์ในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ กลายเป็นอดีตไป นอกจากนั้นในพื้นที่ซึ่งถูกกองทัพรัสเซียยึดครองแล้วก็ต้องเสียดินแดนสำคัญให้รัสเซียไปเช่นกันนั้น พรรคคอมมิวนิสต์ก็ยังคงได้เสียงสนับสนุนจากประชาชนเป็นจำนวนมากกว่าเดี๋ยวก่อน การที่ประชาชนในเยอรมันตะวันตกมีความรู้สึกต่อต้านสหภาพคอมมิวนิสต์นั้น น่าจะมีเหตุมาจากผู้ถูกขับไล่และผู้ถูกภัยจากบริเวณที่คอมมิวนิสต์ปกครองซึ่งเข้ามาโดยไม่ขาดสาย อาจจะเนื่องจากผู้ที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรงเป็นจำนวนมากนับล้านได้เข้าไปดำเนินอาชีพที่ใช้ความชำนาญน้อยที่สุดและค่าแรงงานต่ำที่สุด อันเป็นอาชีพซึ่งคอมมิวนิสต์อาจจะมุ่งหวังที่จะหาผู้สนับสนุนนักรบของตน และที่ด้าคัญยิ่งก็เนื่องจกความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน ได้แพร่หลายออกไปหลังปี ค.ศ. ๑๙๔๗ รวมทั้งมีการออกกฎหมายว่าด้วยสวัสดิภาพสังคมที่มีประสิทธิภาพ

ลัทธิสังคมนิยมประชาธิปไตยที่เปลี่ยนจุดมุ่งหมายไป

แม้กระทั่งการตีความหมายแนวความคิดว่าด้วยประชาธิปไตยของดัทช์-มาร์กซิสต์ ซึ่งเป็นจารีตมาหลายชั่วอายุคนในพรรคโซเชี่ยลเดโมแครทก็ยังเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย พวกโซเชี่ยลเดโมแครทได้คัดค้านอยู่ตลอดเวลาโดยไม่เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับความคิดของคอมมิวนิสต์ ในการที่จะต้องปฏิวัติใหญ่และมีระบบเผด็จการ แต่ก็ยังยอมรับนับถือความเชื่อของมากซ์ว่าด้วยความสำคัญอย่างยิ่งของการขัดแย้งระหว่างชนชั้นและความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงขั้นมูลฐาน ในด้านความสัมพันธ์ทางทรัพย์สินในการอุตสาหกรรม ธนาคาร และเกษตรกรรม ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นโดยนโยบาย

* Juan Linz, *The Social Bases of West German Politics*. 1959 หน้า ๖๔-๖๕

ระยะยาวในการโอนเป็นของชาติ ในขณะที่ความคิดชนิดนี้บางประการก็ยังได้รับการสนับสนุนอยู่เป็นเวลาดังกล่าวนี้ หลังจากนั้น ค.ศ. ๑๙๕๕ โดยผู้นำพรรคโซเชียดเดโมแครท เป็นต้นว่า คูร์ท ชูมาเกอร์ (Kurt Schumacher) อยู่หนึ่ง แต่ก็ปรากฏว่าไม่เป็นที่นิยมในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๘ และในเวลาต่อมา ทั้งนี้ เพราะเข้าไปมีตัวตนอยู่ในความทรงจำของประชาชนเกี่ยวกับเรื่องความขาดแคลนทางเศรษฐกิจ การเข้มงวดกวดขัน ตลอดจนการปันส่วนสมัยแรก ๆ หลังสงคราม ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ และในตอนต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๐ นั้น พรรคโซเชียดเดโมแครทพยายามเปลี่ยนลักษณะในความนึกคิดของประชาชนจากพรรค "กรรมกร" ไปเป็น "พรรคประชาชนทั้งปวง" โดยเน้นหนักถึงสิทธิมนุษยชน นโยบายสวัสดิการ การมีงานทำทั่วทุกคน ตลอดจนการใช้นโยบายภาษีและเงินเชื่อในการวางแนวทางเศรษฐกิจเสรีของเอกชนคล้ายกับแบบแผนของพรรคเดโมแครททางภาคเหนือของสหรัฐเป็นอย่างมาก "โครงการมูลฐาน" ของพรรคโซเชียดเดโมแครทซึ่งออกแต่ยังสนับสนุนโดยที่ประชุมพรรคเป็นพิเศษที่โกเคดเบอร์ก เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ก็แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ว่าเป็นทางการ และเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๒ เมื่อมีการเสนอแนะว่าให้เลิกกล่าวคำขึ้นต้นว่า "ดีหาย" ซึ่งเป็นธรรมเนียมของพวกสังคมนิยมหนึ่งเดียว ที่ประชุมก็ตกลงให้คงไว้โดยให้เหตุผลว่าเพื่อให้เป็นไปตามประเพณีเดิม การที่มีการเสนอแนะเช่นนั้นก็เป็นการแสดงให้เห็นอิทธิพลของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อการเมืองเยอรมันตะวันตก คนเหล่านั้นจำนวนมากมีความรู้สึกเบื่อหน่ายต่ออติคุณลักษณะแต่คงความใกล้ชิดสนิทสนมในสังคมนการเมือง เช่น คำทักทายทางการเมือง และการใช้คำที่แสดงถึงความสนิทสนม เช่น "เธอ" ซึ่งตั้งเหล่านั้นหมดค่าลงเพราะพวกนาซีนำมาใช้

อุดมการณ์ของนาซีและฝ่ายขวาจัด

อุดมการณ์ของฝ่ายขวาจัดยังมีความสำคัญอยู่มาก โดยเฉพาะในประเภทไม่รุนแรง ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๕-๑๙๕๖ อาจกล่าวได้ว่ามีชาวเยอรมันหนึ่งนัยสิบ

นิยมนาซึ่งด้วยความเต็มใจอย่างหนักแน่น ส่วนหนึ่งในแปดก็แสดงความคิดเห็น
 อย่างเปิดเผย โดยเหตุนี้เองในการหยั่งเสียงเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๖ จึงมีประชาชน
 จำนวนร้อยละ ๑๒ แสดงความนิยมในความพยายามของพรรคนาซีใหม่ที่จะยึดอำนาจ
 หนึ่งในสี่หรือร้อยละ ๓ ของจำนวนนี้ให้สัญญาว่าจะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ในการ
 ตอบคำถามเดียวกันในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ปรากฏว่ามีผู้พร้อมจะร่วมมือกับนาซีอย่างเต็มที่
 ร้อยละ ๕ และอีกร้อยละ ๓๓ รวมถึงผู้พร้อมจะร่วมมือและผู้มีความนิยมในนาซี ในหมู่
 ผู้ชาย การหยั่งเสียงปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ได้แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนร้อยละ ๑๔ ที่เป็นนาซี
 อย่างแรงกล้ารวมถึงที่นิยมในนาซี และในหมู่มนุษย์ทั้งหญิงและชายระหว่างอายุ ๑๘
 ถึง ๒๙ มีจำนวนร้อยละ ๑๖ *๑ ในการหยั่งเสียงต่อเนื่องกันระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๘ -
 ๑๙๕๙ จำนวนประชาชนระหว่างร้อยละ ๗-๑๕ กล่าวว่านิยมฮิตเลอร์และรัฐมนตรี
 โฆษณาการ โยเซฟ เกออบเบิร์ต เห็นด้วยกับลัทธินาซีเกี่ยวกับยิวและกล่าวหา
 มหาอำนาจต่างประเทศมิใช่เยอรมันว่าเป็นผู้ก่อให้เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในปี ค.ศ.
 ๑๙๓๙ *๒ ในหมู่มนุษย์ ผู้ที่นิยมนาซีก็มีอัตราส่วนเกือบจะทัดเทียมกัน ในการหยั่ง
 เสียงปี ค.ศ. ๑๙๕๓-๑๙๕๔ และ ค.ศ. ๑๙๕๕ ในหมู่มนุษย์ระหว่างอายุ ๑๕ ถึง ๒๕
 ประมาณร้อยละ ๓๐ แสดงความเห็นนิยมฮิตเลอร์และตั้งคณนิยมชาติ *๓ ในการหยั่ง
 เสียงเฉพาะคนวัยรุ่นในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๖ ร้อยละ ๑๖ กล่าวว่าโดยไม่มีข้อสงสัย
 ว่าตั้งคณนิยมชาติเป็น "ความคิดที่ดี" *๔

* ๑ *Jahrbuch*, II, หน้า ๒๗๗ และ ๒๗๕

* ๒ Deutsch and Edinger, *Germany Rejoins the Powers*, หน้า ๔๐-๔๒
 สถิติการหยั่งเสียงได้มาจาก *Jahrbuch*, I, หน้า ๑๒๖, ๑๓๒, ๑๓๖, ๑๓๘, ๑๓๙, ๒๗๖ และ
 จาก *Jahrbuch* II หน้า ๑๔๒, ๒๗๗-๒๗๕

* ๓ สถิติได้จาก Rolf Frohner, *Wie stark sind die Halbstarken Dritte Emnid
 Untersuchung zur Situation der deutschen Jugend* หน้า ๑๑๕-๑๒๑ และหน้า
 ๓๐๕ - ๓๑๐

* ๔ *Jahrbuch*, II, หน้า ๑๔๘

ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ คนเยอรมันจำนวนร้อยละ ๓๐ ถึง ๓๕ แสดงให้เห็นประจักษ์ว่านิยมในสังคมนิยมชาติหรือชาตินิยมรุนแรง เมื่อรวมกลุ่มคนจำนวน^๕ เขากับอีกร้อยละ ๓๐ ถึง ๓๕ ของกลุ่มที่สนับสนุนนาซีอย่างเต็มที่ ก็ทำให้จำนวนผู้เดออกของเยอรมันที่มีอุดมการณ์ฝ่ายขวามถึงประมาณร้อยละ ๒๕ หรือ ๓ ใน ๔ ของจำนวนผู้เดออกทั้งหมด ประมาณ ๓ ใน ๔ ของผู้ร่วมในการหยั่งเสียงคือในอัตราส่วนเดียวกันได้แสดงความเห็นส่วนใหญ่นิยมในตัวฮิตเลอร์ รูดอล์ฟ เฮสส์ (Rudolf Hess) และหัวหน้าเยาวชนนาซี บัดเคอ ฟอน ชีราค (Baldur von Schirach) ไม่เห็นด้วยกับรังสีดำแดงเหลืองของสหพันธ์รัฐ แสดงทัศนคติต่อต้านประชาธิปไตย ถือว่าการบ่อนทำลายภายในและการจารกรรมเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เยอรมันพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยืนยันเต็มที่ว่าในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ เยอรมันไม่มีทางเด็กนอกจากระหว่างลัทธิคอมมิวนิสต์กับสังคมนิยมชาติ และต้องการมิให้บุคคลที่มีส่วนในการต่อต้านฮิตเลอร์ระหว่างสงครามเข้ารับตำแหน่งสูงทางราชการในสหพันธ์สาธารณรัฐ*๑

ในปัญหาเฉพาะต่าง ๆ หลายปัญหา คนเยอรมันยังเห็นชอบกับทัศนคติของนาซีเป็นจำนวนมากชน ในการหยั่งเสียงหลายครั้งระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ โดยใช้การตั้งคำถามต่าง ๆ กัน ปรากฏว่าร้อยละ ๓๐-๔๐ ของผู้ร่วมในการหยั่งเสียงแสดงทัศนคติต่อต้านยิว*๒ ความจริงอันนี้ได้แสดงออกให้ปรากฏในเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ และมกราคม ค.ศ. ๑๙๖๐ โดยการป้ายหตุมฝังศพและโบสถ์ยิวในเมืองโคโคโดนด้วยคำประกาศต่อต้านยิวและทรานาซี หนังสือพิมพ์ วิตยู โททส์นัในเยอรมันนั้นตะวันตกได้ประณามการกระทำอันนี้ แต่หลังจากเหตุการณ์นี้อีก ๔ สัปดาห์ ต่อมาก็ได้เกิดกรณีทำนองเดียวกันอีกถึง ๔๗๐ กรณี โดยเฉพาะในดินแดนไรน์-เวสต์ฟาเลียเหนือ และ

*๑ *Jahrbuch*, I, หน้า ๑๓๕-๑๓๗ และ *Jahrbuch*, II, หน้า ๑๔๔, ๑๗๐, ๑๗๒-๑๗๓

*๒ *Jahrbuch*, II, หน้า ๑๒๖; Erich Lüth, "Deutsche und Juden heute," *Der Monat*, 10:100 (November, 1957), หน้า ๔๗, ๔๘; *The New York Times*, March 28, 1958); Deutsch and Edinger, *Germany Rejoins the Powers*, หน้า ๔๑

ก็ได้ขยายออกไปทั่วสหพันธ์สาธารณรัฐเมื่อมีการเผยแพร่ข่าวกันมากยิ่งขึ้น ในการสำรวจของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับอาชญากรรม ได้ยกตัวอย่างการกระทำว่าเป็นตัวอย่างอันดีของ "อาชญากรรมต่อเนื่อง" คือกรณีที่ได้เกิดความโศกเศร้าเกี่ยวกับอาชญากรรมบางประเภทอยู่แล้ว เมื่อได้ข่าวการกระทำในทำนองเดียวกันนั้นก็ทำตามบ้าง หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งพาดหัวว่า "อะไรที่ทำให้อาชญากรที่ซ่อนเร้นอยู่ไม่ตื่นมา" * ทางกายกรรมนั้นตระหนักดีทั้งในระดับรัฐบาลกลางและรัฐบาลมณฑลรวมทั้งคนเยอรมันที่กล้าแสดงความคิดเห็นได้ติเตียนการกระทำด้านอย่างรวดเร็วและอย่างเต็มที่ แต่จากข้อเท็จจริงว่าผู้พร้อมที่จะกระทำการเช่นนี้ซ่อนเร้นอยู่มาก และได้กระทำทันทีในระยะเวลาดำเนิน เช่นนักเป็นเครื่องชั่งให้เห็นว่ามีกำลังรุนแรงซ่อนอยู่ในความสงบอย่างผิวเผินของการเมืองเยอรมัน

การพิจารณาคดีในออสเตรียเกี่ยวกับผู้ที่เป็นผู้นำสำคัญในการฆาตกรรมชาวยิว ภายใต้ฮิตเลอร์คือ ออดอฟ ไอชมาน (Adolf Eichmann) คุงจะมีผลต่อประชามติเยอรมัน ไอชมานดำรงภาพความจริงในการฆาตกรรมบุรุษ สตรี และเด็ก แต่ให้เหตุผลว่าทำตามคำสั่งจากคำสั่งให้การของผู้เชี่ยวชาญในระหว่างพิจารณาคดีปรากฏว่า การกระทำของนาซีครั้งหนึ่งได้ทำชาวยิวเสียชีวิตไป ๖,๐๐๐,๐๐๐ คน ในการหยั่งเสียงปี ค.ศ. ๑๙๕๒ คนเยอรมัน ๒ ใน ๕ ไม่เห็นด้วยกับการลงโทษทางกฎหมายต่ออาชญากรที่ต่อต้านยิว ผลของการหยั่งเสียงในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ได้แสดงให้เห็นว่าเกือบ ๒ ใน ๓ ของคนเยอรมันเชื่อว่าจำนวนคนยิวที่ได้เป็นเหยื่อของการกระทำครั้ง ๕,๐๐๐,๐๐๐ คน เป็นตัวเลขที่สูงเกินไป และร้อยละ ๓๗ ของผู้ที่ได้รับการหยั่งเสียงถือว่าตัวเลขเกินความเป็นจริงมากมาย อย่างไรก็ตาม ในเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๙๖๐ มีคนเยอรมันเพียงร้อยละ ๗ เท่านั้นที่ยืนยันว่าผู้ที่กระทำการรุนแรงต่อชาวยิวไม่ควรได้รับโทษทางกฎหมาย แต่อีกร้อยละ ๑๕ ไม่ยอมให้คำตอบทางใดทางหนึ่งโดยตรง ในเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๙๖๑ มีคนเยอรมันเพียงร้อยละ ๕ เท่านั้นที่ต้องให้ไอชมานได้รับโทษสถานเบา ร้อยละ ๑๙ ตอบไม่รู้ ร้อยละ

* *Der Spiegel*, July 4, 1962, หน้า ๔๗-๔๘

๓๕ เรียกร้องให้ลงโทษประหารชีวิต และอีกร้อยละ ๓๓ ต้องการให้ลงโทษจำคุกตลอดชีวิต เรายืนยันไม่ได้ว่าผลของการพิจารณาคดีโฮชมานต่อประชามติเยอรมันเป็นผลชั่วคราวหรือจะมีผลในระยะยาว*๑

ในเรื่องอื่นๆ อีกหลายเรื่อง ความคิดรวมทั้งการปฏิบัติของนาซีได้รับความสนับสนุนจากผู้เลือกตั้งเยอรมันกว้างพอสมควร โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งของประเทศหรือเกี่ยวกับการทหาร ในกรณีเหล่านี้ ความเข้มแข็งของประเทศดูจะมีน้ำหนักมากกว่ามาตรฐานของจริยธรรมหรือศีลธรรมในหมู่ผู้เลือกตั้งกลุ่มใหญ่ทีเดียว เช่น ในผลการหยั่งเสียงที่ดัมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ คนเยอรมันจำนวนมากถึงร้อยละ ๓๖ กล่าวว่า ถึงแม้ว่า “คนเยอรมันผู้ใดก็ตามที่เชื่อมั่นอย่างหนักแน่นหลังปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ว่าฮิตเลอร์กำลังกระทำในสิ่งที่ผิดและเป็นอาชญากรรมก็ตาม” บุคคลผู้นั้นก็ไม่ควรจะต้องต่อต้านฮิตเลอร์ และเมื่อถามต่อไปว่าบุคคลผู้นั้นควรจะทำอะไรในระหว่างสงคราม กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการต่อต้านใดๆ ทั้งสิ้นมีจำนวนสูงถึงร้อยละ ๔๘ ร้อยละ ๓๔ แนะนำให้ผู้ที่ไม่เห็นชอบด้วย “คอยจนกระทั่งสงครามเสร็จสิ้นแล้ว” และอีกร้อยละ ๑๕ กล่าวว่าเพียงว่าไม่ควรจะทำอะไรทั้งสิ้น ในการหยั่งเสียงปี ค.ศ. ๑๙๕๖ คนเยอรมันร้อยละ ๔๘ ไม่เห็นชอบด้วยกับข้อเสนองของเทศบาลเมืองหนึ่งที่จะไล่ชื้อบุคคลสำคัญในการต่อต้านฮิตเลอร์ในระหว่างสงครามมาเป็นชื่อโรงเรียนของเทศบาลโรงเรียนหนึ่ง*๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ คนเยอรมันร้อยละ ๓๘ มีความเห็นว่าผู้ตบยต่อต้านฮิตเลอร์ควรจะถูห้ามไม่ให้รับตำแหน่งราชการสูงๆ ในสหพันธ์สาธารณรัฐ ร้อยละ ๔๒ (ถ้าคิดแต่เฉพาะผู้ชายก็มีร้อยละ ๔๗) ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ มีความเห็นว่า “ฮิตเลอร์จะกลายเป็นรัฐบุรุษที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของเยอรมันที่เดียวถ้าไม่เกิดสงครามขึ้น” นั่นก็หมายความว่า เป็นการยอมรับวิธีการทารุณโหดร้ายของฮิตเลอร์ด้วย ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ คนเยอรมันมากกว่าร้อยละ ๕๐ สนับสนุนให้เลิกระเบียบที่ห้ามการติดเหรียญสงครามของนาซี และคัดค้านการที่จะให้มี

*๑ สถิติได้จาก *Jahrbuch*, I, หน้า ๑๒๕-๑๓๗; Erich Peter Neumann, *Public Opinion in Germany, 1961* หน้า ๔๘-๔๙

*๒ Neumann หนังสืออังกเล่มเดียวกัน หน้า ๔๔-๔๗ และ *Jahrbuch*, II, หน้า ๑๔๕

การใช้เหรียญได้อีก โดยเอาตราหน้าซ็อกออกเสีย ในปี ค.ศ. ๑๘๕๓ คนเยอรมันร้อยละ ๕๕ ไม่เห็นว่าการออกทัชเยอรมันได้กระทำอาชญากรรมสงครามที่ดำคัญอันใด และยืนยันว่าทหารเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ ๒ นั้นไม่มีเหตุผลอันใดที่จะโทษตนเองต่อพฤติกรรมของคนในประเทศที่เยอรมันเข้าไปครอบครอง*

กำลังสำคัญของอุดมการณ์ชาวจัดในเยอรมันขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ค่อนข้างดีขั้นต้นในความคิดเห็นส่วนใหญ่นักของเยอรมัน ผู้ที่มีความเชื่อในอุดมการณ์อย่างแท้จริงในเยอรมันนั้นจะวิตกเหลือจำนวนน้อยมาก ในกรณีของคอมมิวนิสต์มีน้อยกว่าร้อยละ ๒ ของจำนวนผู้เดออกตั้ง และในกรณีของนาซีและผู้นิยมชาวจัดรุนแรงก็มีประมาณร้อยละ ๔ หรือร้อยละ ๕ เท่านั้น แต่ส่วนใหญ่ของอุดมการณ์คอมมิวนิสต์เป็นการยอมรับการแตกต่างอย่างมากกับชนบธรรมเนียมและความเชื่อหลายอย่างของคนเยอรมันนิยม ส่วนอุดมการณ์ของฝ่ายชาวจัดนั้นมักจะสะท้อนความเชื่อและนิสัยที่คนเยอรมันนิยมในรูปที่ค่อนข้างเกินความจริงและรุนแรงไป ผลก็คือคอมมิวนิสต์จำนวนน้อยมากที่ยังเหลืออยู่ในเยอรมันนี้จะวิตกรวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แยกออกมา เพราะไม่ได้รับความนิยมและไม่มีความเชื่อดี ส่วนกลุ่มชาวจัดและกลุ่มนิยมนาซีอาจเปรียบเทียบได้ว่าเป็นเสมือนแก่นของหัวหอมที่มักตั้งซ้อนอยู่หลายชั้น และไม่มีการแตกแยกกระหว่างแก่นกับกัณฑ์ ถ้าจะดูสถานการณ์จากผลของการหยั่งเสียงในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๐-๑๘๕๔ ก็ จะเห็นโดยสรุปได้จากตาราง ๔-๒ (หน้า ๘๘๒)

ในการตีความสถิติเหล่านี้จะต้องระวังไว้ว่า การที่มีความเห็นสนับสนุนพรรคการเมือง หมายความว่าสถิติของพรรคในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองที่ยอมรับ มิได้หมายความว่าเห็นชอบกับทัศนะของพรรคนั้น ดังจะเห็นได้ว่าในขณะที่ชาวเยอรมันนี้จะวิตกน้อยกว่าร้อยละ ๒ ดังคะแนนเสียงหรือไม่ก็ประกาศตนเองว่าเป็นคอมมิวนิสต์ก็ตาม มีไม่มากกว่าร้อยละ ๑๑ ที่ยอมรับว่าคอมมิวนิสต์ที่มีลัทธิที่จะเป็นพรรค ส่วนอีกร้อยละ ๘๐ ถือว่าคอมมิวนิสต์มีลัทธิผิดกฎหมายและมีร้อยละ ๘ เท่านั้น ที่

* Deutsch and Edinger หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๔๒ และ *Jahrbuch*, II, หน้า ๒๑๘

ไม่มีความคิดเห็น เมื่อเปรียบเทียบกับสภาพการณ์ของผู้สนับสนุนอุดมการณ์ชาวจัด ก็จะเห็นการแตกต่างได้ชัดเจน คือมีเพียงร้อยละ ๔๒ เห็นว่ากลุ่มชาวจัดเป็นกลุ่มผิดกฎหมาย ส่วนพรรคสาธารณรัฐ ส่วนร้อยละ ๔๖ บอกว่าไม่คัดค้าน

ตาราง ๔-๒ ทักษะนิยมเกี่ยวกับพรรคที่มีความคิดเห็นรุนแรง^๑

	ไม่เห็นด้วย	เป็นกลางหรือไม่มี	เห็นด้วย	รวม
	ความคิดเห็น			
ความคิดเห็นเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์	80%	9%	11%	100%
ความเห็นเกี่ยวกับกลุ่มชาวจัด	42%	46%	12%	100%

^๑ สถิตินี้ได้มาจาก Juan Linz, *The Social Bases of West German Politics* (Ann Arbor, Mich: University Microfilms, Inc.) Columbia University Ph. D. Dissertation, Mic 59-4075, 1959, หน้า ๑๑๔-๑๑๖ และ E.N. and E.P. Neumann *Jahrbuch der öffentlichen Meinung, 1947-1955* หน้า ๒๗๒-๒๕๗

ด้วยเหตุนี้ฝ่ายชาวจัดจึงมิได้เป็นกลุ่มที่ได้แยกออกไปอย่างโดดเดี่ยวในเยอรมันนี้ตะวันตก ถึงแม้ว่าผู้นำแต่ละัญญูลักษณะนำซึ่งทั้งหมดความนิยมไป ไม่สามารถจะนำมาเปิดเผยต่อประชาชน โดยหวังให้เกิดผลสำเร็จก็ตาม อดีตนาซีจำนวนหลายพันก็ได้กลับมาเป็นข้าราชการของรัฐบาลทุกระดับ หรือได้รับเลือกให้เข้ารับตำแหน่งต่าง ๆ ที่มี ความสำคัญ ความสำคัญทางการเมืองของอุดมการณ์ชาวจัดจึงมีรากฐานอยู่ที่การดิ้นรนของความคิดต่อของผู้สนับสนุนในอุดมการณ์นี้ กับผู้มดีที่คิดออกตั้งชาวเยอรมันนี้ตะวันตกโดยกว้างขวางกับบางส่วนของกลุ่มปัญญาชนเยอรมันนี้ตะวันตกและบางส่วนของรัฐบาลเยอรมันนี้ตะวันตกเอง*^๑

กำลังของฝ่ายขวานบางส่วนค่อย ๆ หายไปอย่างช้า ๆ เช่น ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ คนเยอรมันร้อยละ ๒๒ ดันับสนุนระบบพรรคเดียวในเยอรมัน แต่ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ อัครา ส่วนของผู้สนับสนุนเหลือเพียงร้อยละ ๑๒*^๒ เราได้เห็นแล้วจากการหยั่งเตียงในระหว่าง

*๑ เรื่องเหล่านี้ได้กล่าวไว้อย่างดีโดย Alfred Grosser, *Die Bonner Demokratie* (Düsseldorf: Juhil, 1960), หน้า ๒๖๕-๒๘๕

*๒ Neumann หนังสืออังกเล่มเดียวกัน หน้า ๕๐-๕๑

ปี ค.ศ. ๑๘๖๐—๑๘๖๒ ถึงการลดความคิดเห็นต่อต้านิวโดยเปิดเผย ความโน้มน้าวทำ
 ให้ฝ่ายขวาจัดอ่อนกำลังลงส่วนหนึ่งได้ไปเพิ่มชนโดยกลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๓๒—
 ๑๘๖๗ ซึ่งได้มีตำแหน่งสำคัญขึ้น เพราะในหมู่กลุ่มคนเหล่านี้แหละที่วิชาชั้นมัธยมก่อน
 ข้างจะสูง นอกจากนั้นระบบอาดูได้ในข้าราชการซึ่งก็หมายความว่า ตำแหน่งชั้นสูง
 ส่วนใหญ่หลังปี ค.ศ. ๑๘๖๕ จะประกอบด้วยข้าราชการที่รับแต่งตั้งในยุคนั้นๆ คือใน
 ระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๓๓—๑๘๕๕ อาจจะช่วยส่งเสริมไปสู่ทิศทางอันนอด้วย อย่างไรก็ตาม
 กล่าวโดยเฉียดแต่กลุ่มขวาจัดคงไม่เติบโตขึ้นมากมายนัก เพราะในระหว่าง ๓๒ ปีแรก
 ของสหพันธ์สาธารณรัฐก็ได้เกิดกลุ่มที่เข้มแข็งกว่าของผู้สนับสนุนในอุดมการณ์ของ
 ประชาธิปไตย ซึ่งได้รับโอกาสเพิ่มพูนความเข้มแข็งของตนเอง ในเบื้องสุดท้ายการ
 เฝ้าหาค่านิยมที่สังคมยอมรับในหมู่มนุษย์นั้นแหละที่จะเป็นคำตอบสำคัญที่สุด

ผู้สนับสนุนประชาธิปไตย

ผู้สนับสนุนประชาธิปไตยโดยเต็มอกเต็มใจมีอัตราส่วนประมาณ ๓
 ใน ๕ ของจำนวนผู้เลือกตั้งชาวเยอรมันนั้นตะวันตก และมีความหวังอยู่บ้างว่าจะเพิ่ม
 ขึ้นถึง ๑ ใน ๓ หรือมากกว่านั้นในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๖๐—๑๘๗๐ มีบางปัญหาเท่านั้น
 ที่อัตราส่วนของผู้สนับสนุนประชาธิปไตยในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๐—๑๘๖๐ ตกลงไปเหลือ
 ประมาณ ๑ ใน ๕ ของผู้เลือกตั้งทั้งหมด เช่นกรณีให้ความเห็นชอบกับการต่อต้าน
 ฮิตเลอร์ในระหว่างสงคราม และกรณีที่คงชื่อโรงเรียนโดยใช้ชื่อผู้ก่อการต่อต้าน
 ฮิตเลอร์ ในการหยั่งเสียงปี ค.ศ. ๑๘๕๒ ๑ ใน ๕ ของผู้ที่ได้รับการหยั่งเสียงคิดเทียบ
 การกระทำของฮิตเลอร์โดยไม่มีข้อแม้ใดๆ ทั้งสิ้น และในการหยั่งเสียงปี ค.ศ. ๑๘๕๕
 ผู้ได้รับการหยั่งเสียงจำนวนเดียวกันต้องการให้สมาชิกของกลุ่มต่อต้านฮิตเลอร์ในระหว่าง
 สงครามมีโอกาสเข้ารับตำแหน่งสูงในวงราชการ ในการหยั่งเสียงปี ค.ศ. ๑๘๕๓ และ ค.ศ.
 ๑๘๕๖ ๑ ใน ๕ ของผู้ที่ได้รับการหยั่งเสียงกล่าวว่าจะพยายามทุกทางที่จะมิให้กระบวน
 การแบบนาซีใดๆ กลับคืนมาอำนาจ และในปี ค.ศ. ๑๘๕๖ ผู้ที่ได้รับการหยั่งเสียงจำนวน
 เดียวกันมีความเห็นว่าการที่เยอรมนีไม่มีชาวยิวอยู่นั้นมิได้ทำให้ฐานะของเยอรมันดีขึ้น

ในการหยั่งเตี้ยปีเดียวกัน ผู้ได้รับการหยั่งเตี้ยจำนวนหนึ่งแสดงการยอมรับไม่เพียงแต่สิทธิ
 ของประชาธิปไตยเท่านั้น แต่รวมตลอดถึงหน้าที่ที่ตองปฏิบัติในระบอบประชาธิปไตย
 ด้วย ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ผู้ได้รับการหยั่งเตี้ยร้อยละ ๒๙ เห็นชอบด้วยกับรัฐธรรมนูญ
 หรือที่เรียกว่ากฎหมายรากฐานของสหพันธ์สาธารณรัฐ และระหว่างร้อยละ ๓๐-๓๔
 เห็นชอบด้วยกับธงของสหพันธ์สาธารณรัฐอันแสดงให้เห็นว่าได้มีการสนับสนุนเพิ่มขึ้น
 จากเพียงร้อยละ ๒๕ ในการหยั่งเตี้ยปี ค.ศ. ๑๙๕๕*๑

ในปีปัญหาเฉพาะอื่นๆ อีกหลายปัญหายังมีชาวเยอรมันอีกเป็นจำนวนไม่น้อย
 ที่มีความเห็นตรงกับกลุ่มผู้สนับสนุนประชาธิปไตยโดยเต็มทีกลุ่มนี้ เป็นต้นว่าในปี ค.ศ.
 ๑๙๕๖ ผู้ได้รับการหยั่งเตี้ยร้อยละ ๓๙ ไม่เชื่อว่าฮิตเลอร์จะกลายเป็นรัฐบุรุษผู้ยิ่งใหญ่
 ผู้หนึ่งถ้าไม่มีสงคราม ในการหยั่งเตี้ยหลายครั้งระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๓-๑๙๕๔ ผู้ได้รับ
 การหยั่งเตี้ยร้อยละ ๔๐ สนับสนุนการต่อต้านระบบนาซี แม้แต่ในยามสันติ ร้อยละ ๔๗
 ในการหยั่งเตี้ยปี ค.ศ. ๑๙๕๒ แสดงความเห็นไม่นิยมฮิตเลอร์ และในการหยั่งเตี้ยปี
 ค.ศ. ๑๙๕๖ ผู้ได้รับการหยั่งเตี้ยจำนวนเดียวกันถือว่าความผิดอันใหญ่ในการก่อให้เกิด
 สงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นความผิดของเยอรมันเอง ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าเพิ่มจำนวนขึ้น
 อย่างมากจากเพียงร้อยละ ๓๒ ในการหยั่งเตี้ยปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ในเดือนมิถุนายนปี ค.ศ.
 ๑๙๕๖ ร้อยละ ๕๐ ของผู้ได้รับการหยั่งเตี้ยแสดงความเข้าใจอย่างเห็นได้ชัดแจ้งระหว่าง
 ทัศนคติต่อการกระทำรุนแรง เช่น “การกระทำในค่ายกักกัน” และร้อยละ ๕๖ ไม่
 เห็นด้วยกับการปกครองโดยคนๆ เดียวแต่เอื้อกระบบการปกครอง ซึ่ง “คนหลายคนมี
 ส่วนมั่งคั่งในรัฐ” แม้แต่ในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ผู้ได้รับการหยั่งเตี้ยถึงร้อยละ ๗๓ มีความ
 เห็นว่าพรรคการเมืองที่ควรมีลักษณะเป็น “ประชาธิปไตย” และในปี ค.ศ. ๑๙๕๘
 ผู้ได้รับการหยั่งเตี้ยร้อยละ ๗๗ สนับสนุนระบบพรรคการเมืองหลายพรรคอันเป็นการเพิ่ม
 จำนวนขึ้นอย่างมากจากร้อยละ ๖ ซึ่งแสดงความคิดเห็นอันเดียวกันในปี ค.ศ. ๑๙๕๓*๒

*๑ Deutsch and Edinger หนังสืออังก์เล่มเดียวกัน หน้า ๓๘-๔๑; *Jahrbuch*, II, หน้า ๑๒๖, ๑๔๔, ๑๖๕, ๑๗๓, ๒๗๕; ผลการหยั่งเสียงได้จาก Emnid Institute, 1957 หน้า ๒

*๒ *Jahrbuch*, I, หน้า ๑๓๕-๑๓๕, ๒๕๑; *Jahrbuch*, II, หน้า ๑๗๒-๑๗๓, ๒๗๕; E. P. Neumann หนังสืออังก์เล่มเดียวกัน หน้า ๑๕๐-๑๕๑; Deutsch and Edinger หนังสืออังก์เล่มเดียวกัน หน้า ๓๕-๔๐ และ Linz หนังสืออังก์เล่มเดียวกัน หน้า ๑๑๖

อุดมการณ์เดินสายกลาง

อย่างน้อยครึ่งหนึ่งของคนเยอรมันมีความคิดเห็นอยู่กึ่งกลางระหว่าง ๑ ใน ๔ ที่สนับสนุนประชาธิปไตยอย่างเต็มที่ และอีก ๑ ใน ๔ ที่สนับสนุนชาตินิยมเดนาซี ในจำนวนรวมถึงร้อยละ ๓๕ ของผู้มั่งคั่งที่สุดคงจะไม่ไปใช้สิทธิ และอีกร้อยละ ๒๕ ซึ่งออกเสียงเลือกคงบางโอกาสหรือบางทีก็เปลี่ยนคะแนนจากพรรคหนึ่งไปนิยมอีกพรรคหนึ่ง นอกจากกลุ่มนี้รวมถึงผู้มั่งคั่งที่สุดร้อยละ ๕-๑๐ ที่กล่าวว่า “ยังไม่ตัดสินใจ” หรือ “ไม่รู้” ในการหยั่งเสียง บุคคลเหล่านี้จะไม่มีความคิดและอุดมการณ์แน่นอนใด ๆ ทั้งสิ้น และมีผู้ขอบุคคลประเภทนี้หลายชื่อด้วยกัน เช่น “ผู้นิยมในประชาธิปไตย” หรือ “คนเยอรมันที่ประสงค์ความจำเริญในชีวิต” หรือ “ชนชั้นที่ยังมีความไม่แน่ใจอยู่” บุคคลในกลุ่มนี้ในเยอรมันจะมีจำนวนมากกว่าในประเทศอื่น ๆ ที่เจริญแล้วเป็นล้นเหลือ ผู้พิงษ์ข้าราชการรัฐเยอรมันก็ไปแล้วคล้ายกับเหมือนเป็นเรือที่อาจหันเหไปในทิศทางใด ๆ ก็ได้ถ้าเกิดมีมรสุมขึ้น

อย่างไรก็ตาม กลุ่มนี้ก็มีอุดมการณ์และความเชื่อรวมกันอยู่บ้าง คือเข้าใจในผลประโยชน์ที่เห็นได้มากกว่าคำมั่นสัญญาที่ไม่มีความจริง ในการแสดงความคิดเห็นในการหยั่งเสียงบุคคลในกลุ่มนี้ชอบที่จะเห็นการมีงานทำและการมีบ้านอยู่เพียงพอมากกว่าที่จะนิยมในคำที่ไม่มีความจริง เช่นคำว่า “สังคมนิยม” หรือ “เศรษฐกิจโดยเสรี” บุคคลเหล่านี้มีความสนใจในความมั่นคงและความยืนหยัดตามคัมภีร์ และพร้อมที่จะยอมรับและสนับสนุนนโยบายและหัวหน้าทางการเมืองที่ตั้งเดิรมค่านิยมเหล่านี้

บุคคลเหล่านี้เห็นว่าค่านิยมเหล่านี้มีอยู่ในวิถีชีวิตแบบตะวันตกมากกว่าวิถีชีวิตแบบคอมมิวนิสต์ ในการหยั่งเสียงปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ถึงแม้ว่ามีเพียงร้อยละ ๒๑ เท่านั้นที่คิดว่าอเมริกาจะมีกำลังเข้มแข็งกว่ารัสเซียอีก ๕๐ ปีข้างหน้า (มีร้อยละ ๑๖ คิดว่ารัสเซียจะมีกำลังเข้มแข็งกว่าอเมริกา) แต่ก็มีถึงร้อยละ ๖๗ ที่คิดว่าวิถีชีวิตแบบตะวันตกจะคงอยู่ในยุโรป และมีเพียงร้อยละ ๖ เท่านั้นที่คิดว่าฝ่ายตะวันออกจะได้รับชัยชนะ ความโน้มเอียงของความหวังที่เปลี่ยนแปลงเช่นนี้จะเห็นได้ใน ตาราง ๔-๑ (หน้า ๑๙๖)

ตาราง ๔-๓ ความหวังเกี่ยวกับการแข่งขันระหว่างกลุ่มตะวันตก
กับกลุ่มตะวันออก ๑๙๕๓-๑๙๕๕^๑ (คิดเป็นอัตราส่วนต่อร้อย)

	สิงหาคม ๑๙๕๓	กันยายน ๑๙๕๔	ตุลาคม ๑๙๕๕	พฤศจิกายน ๑๙๕๗	ธันวาคม ๑๙๕๘	ตุลาคม ๑๙๕๕
ถ้าเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๓ ขึ้นขณะนี้ ประเทศที่หวัง ว่าจะได้รับชัยชนะ คือ						
อเมริกา	—	43	—	22	27	—
รัสเซีย	—	22	—	20	16	—
ไม่มีความเห็น	—	35	—	58	57	—
อีก ๕๐ ปีข้างหน้า คาดว่า ประเทศต่อไปนี้จะมีอำนาจ มากกว่า						
อเมริกา	32	—	21	22	—	20
รัสเซีย	11	—	16	21	—	23
ทั้ง ๒ ประเทศไม่มี— ความเห็น	57	—	63	57	—	57
วิถีชีวิตที่ในเบื้องสุดท้าย จะคงมีในยุโรป						
ตะวันตก	72	—	68	—	—	—
ตะวันออก	4	—	6	—	—	—
ไม่ทราบ	20	—	24	—	—	—

^๑ สดัดจาก E.P. Neumann, *Public Opinion in Germany*, 1961 หน้า ๔๘-๕๕; E.N. and E.P. Neumann, *Jahrbuch der öffentlichen Meinung*, 1957 (*Jahrbuch*, II), หน้า ๓๓๘

ตัวเลขเหล่านี้แสดงถึงความเชื่อมั่นที่กำกวมในความยิ่งใหญ่ของกำลัง
 ของฝ่ายตะวันตก ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และมีเหตุผลบางประการที่อาจกล่าวได้ว่า
 ความโน้มถ่วงอันนี้จะยังคงมีอยู่ต่อไปในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๖๐-๖๓ นอกจากนี้ ตัวเลข
 นี้ยังแสดงถึงความเชื่อในความดีเด่น และกำลังวังชาของวิถีชีวิตแบบตะวันตกว่ามีมาก
 กว่าความเชื่อในความยิ่งใหญ่ของอำนาจฝ่ายตะวันตก การที่เพิ่มความหวงแหนขึ้นเกี่ยวกับ
 คุลยแห่งอำนาจของมหาประเทศ ยิ่งทำให้เกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้นในชัยชนะของวิถี
 ชีวิตแบบตะวันตกในยุโรป

นอกจากระดับสนับสนุนฝ่ายตะวันตกโดยอัตโนมัติแล้ว ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเยอรมัน
 นั้นตะวันตกจำนวนครั้งหนึ่งที่ไม่ยอมผูกมัด ในอุดมการณ์ยังมีทัศนะตามแบบชนชั้น
 กลางอย่างมาก ในการหยั่งเสียงเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๖ ผู้ได้รับการหยั่งเสียงร้อยละ
 ๕๖ พร้อมที่จะลงคะแนนเสียงให้แก่การเมืองที่มีทัศนะ "แบบชนชั้นกลางอย่างเต็มที่"
 และร้อยละ ๑๘ จะไม่สนับสนุนการเมืองที่รู้ว่าไม่มีทัศนะไม่เป็นไปตามแบบชนชั้นกลาง
 มีเพียงร้อยละ ๒ เท่านั้นที่ถือว่านักการเมืองที่ไม่มีทัศนะแบบชนชั้นกลางสมควรได้รับ
 การสนับสนุน*๑ กลุ่มธุรกิจได้ดำเนินการอย่างไม่ลดละที่จะส่งเสริมความเชื่อของผู้มีสิทธิ
 เลือกตั้งระหว่าง ๒ ใน ๓ ถึง ๔ ใน ๕ ในคุณค่าและทัศนคติของชนชั้นกลาง และพยายาม
 ดัดการแตกแยกในหมู่พรรคชนชั้นกลางต่าง ๆ ซึ่งมักจะต้องอาศัยเงินในการโฆษณา
 หาเสียงจากสมาคมต่าง ๆ ที่ได้รับความสนับสนุนจากกลุ่มธุรกิจ ดังเหล่านี้สร้างควม
 ยุ่งยากให้แก่พรรคโซเชี่ยลดีโมแครท ทั้งในการที่จะสร้างกลุ่มผสมกับพรรคอื่น ๆ และ
 ในความพยายามที่จะดึงดูดคะแนนเสียงโดยหรือที่ยังไม่ผูกมัด ทั้งนี้เพราะคะแนนส่วนใหญ่
 อยู่ในขอบเขตของกลุ่มที่มีใช้สังคมนิยมเท่านั้น*๒

*๑ *Jahrbuch*, II, หน้า ๑๑๖-๑๒๑, ๑๒๒-๑๒๓ และ ๒๖๕-๒๖๗
 *๒ Juan Linz หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๕๕-๕๖ ; U.W. Kitzinger, *German Electoral
 Politics : A Study of the 1957 Campaign*, (Oxford : Clarendon Press, 1960),
 หน้า ๑๓๐, ๒๐๒, ๒๐๗-๒๑๑ ; Arnold J. Heidenheimer, "German Party Finance ;
 CDU," *American Political Science Review*, 51 : 2 (June, 1957) หน้า ๓๖๕-๓๘๕

ลักษณะประการที่ ๓ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ผูกมัดกับพรรคใด และของกลุ่มบุคคลที่คู่คด้ายกับไม่มีอุดมการณ์ในการเมืองของเยอรมันนั้นตะวันตก ก็คือความต้องการให้มีความมั่นคงและความยินยอมที่จะตามผู้นำและกลุ่มปกครอง โปสเตอร์สำคัญของพรรคคริสเตียนด์โมแครทในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๗ มีแต่รูปที่แสดงใบหน้าอันสง่างามของนายกรัฐมนตรีออตโท เออร์ลิ่ง พร้อมกับคำว่า “อย่าทดลอง” โปสเตอร์อันนี้สร้างขนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในการชักจูงประชามติ และปรากฏว่าได้รับผลดีสำเร็จอย่างงดงาม นอกเหนือไปจากวิชาการโฆษณาหาเสียงอย่างอื่นแล้ว ความคิดเห็นของกลุ่มปกครองอาจแตกต่างกันได้อย่างมากจากความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่ในหลายเรื่องทีเดียว เช่น ในวิธีการดำเนินนโยบายต่างประเทศและการสร้างกำลังรบ ทั้งนี้เพราะในเบื้องสุดท้ายนั้นอาจหวังให้ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ยอมรับหรือสนับสนุนในทางอ้อมต่อนโยบายของบุคคลที่เหนือกว่าตน

ลักษณะที่ ๔ ก็คือความสนใจในศักดิ์ศรีและอำนาจของชาติอันเป็นลักษณะธรรมชาติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในรัฐอธิปไตยปัจจุบัน แต่ในกรณีของเยอรมันนั้นตะวันตกตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา ได้แสดงว่ายอมรับความจริงในเรื่องนี้อยู่มาก ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชาวเยอรมันตะวันตกส่วนใหญ่พร้อมที่จะสนับสนุนการกระทำใด ๆ ของรัฐบาล ในอันที่จะเพิ่มพูนความวิวัฒนาการ ความมั่นคง เกียรติภูมิ ถืออำนาจของเยอรมัน ถ้าการกระทำเหล่านั้นไม่ต้องเสียมากนัก ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๔๕ เป็นต้นมา ชาวเยอรมันตะวันตกไม่มีความสนใจในการกระทำประเภทที่ต้องเสียผลจกอยู่ยู่มาก ชาวเยอรมันต้องการสันติภาพมาก และแสดงว่าเข้าใจในความเข้มแข็งของประเทศอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐหรือสหภาพโซเวียต ในการหยั่งเสียงเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๖ ผู้ได้รับการหยั่งเสียงเพียงร้อยละ ๒๖ เท่านั้นที่สนับสนุนให้มีสงครามปรมาณู เพื่อบังคับอิสรภาพ ประชาธิปไตย แทนที่จะปล่อยให้ยุโรปตกไปอยู่ภายใต้อำนาจของโซเวียตร้อยละ ๓๖ ต้องการหักเหสงครามถึงแม้ว่าผลเช่นนั้นจะเกิดขึ้น ส่วนที่เหลือไม่ตัดสินใจ ในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๖๓ ร้อยละ ๕๒ สนับสนุนให้รักษากำดังทหารไว้ แต่

อีกร้อยละ ๒๘ ยากจะให้เด็กดื่มเลย*^๑ ในการหยั่งเต็งปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ร้อยละ ๗๑ คัดค้านที่จะให้กำลังทหารเยอรมันมีอาวุธนิวเคลียร์ และร้อยละ ๘๑ ไม่สนับสนุนที่จะจัดให้มีฐานอาวุธนำวิถีตติวิโคเคียร์ในดินแดนของสหพันธ์สาธารณรัฐ*^๒ ถ้าพิจารณา ร่วมกับทัศนะเหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงความยินยอมของผู้คัดค้านเด็กตองชาวเยอรมันตะวันตกที่จะรับนโยบายป้องกันประเทศในระดับปานกลางที่ไม่เต็งมากนัก แต่แสดงให้เห็นว่าไม่ยินยอมอย่างแน่ชัดที่จะเต็งไปมากกว่านี้

อาจมีเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงถึงผลักดันหรือทำลายความเห็นร่วมกันในนโยบายของชาติที่ค่อนข้างระมัดระวังเช่นนี้ วิกฤตการณ์เบอร์ลินตะวันตกที่ได้มีมานานโดยการผลักดันของโซเวียต ได้รับความโหมขนานไม่หยุดยั้งไปทั่วสหพันธ์สาธารณรัฐ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการรวมเยอรมันก็เหมือนจะเพิ่มความนิยมมากขึ้น แทนที่จะลดลงดังแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ความรู้สึกเช่นนี้เมื่อได้รับการเพิ่มขึ้นโดยเหตุการณ์ต่าง ๆ อาจควบคุมไม่อยู่ และอาจสร้างสถานการณ์ซึ่งเป็นการยากแก่รัฐบาลที่จะควบคุมและบังคับให้สัมพันธ์มิตรตะวันตกต้องตัดสินใจ ถ้าภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำลงทันที หรือการเพิ่มขึ้นโดยรวดเร็วในอำนาจและความมั่นใจของกองทัพเยอรมันตะวันตก ถ้ามีอาวุธนิวเคลียร์ อาจเป็นสาเหตุของการไร้เสถียรภาพ การขู่ หรือการคุกคามของกลุ่มโซเวียตโดยทันที อาจเกิดผลเช่นเดียวกัน ความเห็นร่วมกันดังแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ เกี่ยวกับการค่อย ๆ เต็งกำลังรบและการเรียกร้องให้มีการรวมเยอรมันตามเงื่อนไขของฝ่ายตะวันตก อาจนำสหพันธ์สาธารณรัฐไปสู่วิกฤตการณ์ได้หลายครั้งในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๖๐-๑๙๗๐ การทดสอบความเป็นรัฐบุรุษของผู้นำเยอรมันอาจจะอยู่ที่ว่า ทำให้เกิดผลสำเร็จได้แค่ไหนในการรักษาประชาธิปไตย ความคิดเห็นไม่รุนแรง และความเห็นร่วมกันในกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอุดมการณ์ไม่เหมือนกัน ภายใต้สภาพการณ์ที่ยากลำบากในอนาคต

*^๑ *Jahrbuch*, II, หน้า ๓๖๑ ; E.P. Neumann, *Public Opinion in Germany*, 1961 หน้า ๕๒-๕๓
 *^๒ ผลการหยั่งเต็ง รวบรวมโดย German Federal Consulate คัดมาจาก Deutsch and Edinger, *Germany Rejoins the Powers*, หน้า ๒๗

๕. รากฐานสังคม

เยอรมันนี้เป็นประเทศอุตสาหกรรมและมีลักษณะส่วนใหญ่เป็นสังคมนครมานานแล้ว และลักษณะที่กล่าวมาได้เห็นชัดยิ่งขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๕๐ เป็นต้นมา ในปี ค.ศ. ๑๘๖๐ ประชาชนมากกว่า ๓ ใน ๔ ของสหพันธ์สาธารณรัฐซึ่งไม่รวมเบอร์ลินตะวันตกอาศัยอยู่ในเมือง ในจำนวนนี้ร้อยละ ๓๓ อยู่ในเมืองใหญ่ที่มีประชาชนมากกว่าแสนคน ร้อยละ ๑๗ อยู่ในเมืองขนาดกลางที่มีประชาชนระหว่าง ๒๐,๐๐๐ — ๑๐๐,๐๐๐ คน มีจำนวนถึงร้อยละ ๒๘ ที่ยังอยู่ในเมืองเล็ก ที่มีประชาชนระหว่าง ๒,๐๐๐ ถึง ๒๐,๐๐๐ คน ส่วนอีกร้อยละ ๒๓ ที่เหลืออยู่ในสังคมที่เล็กลงไปอีก และส่วนใหญ่อยู่ในชนบท* ไม่มีพรรคการเมืองพรรคใดที่มีนโยบายส่วนใหญ่เกี่ยวกับผลประโยชน์ในชนบทหวังจะได้รับความสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ได้ แต่เนื่องจากความสำคัญโดยเปรียบเทียบของเมืองเล็ก ๆ ร่วมกับชนบท จึงมีประชาชนในอัตราส่วนรวมกันแล้วถึงร้อยละ ๕๒ ของประชากรทั้งหมด

สงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้มีผลกระทบกระเทือนต่อประชากรเยอรมัน ในต้นปี ค.ศ. ๑๘๖๐ อัตราส่วนระหว่างสตรีกับบุรุษ เป็นอัตราส่วน ๕๓ ต่อ ๔๗ และในกลุ่มอายุสำคัญระหว่าง ๓๐ — ๔๐ ปี ประกอบด้วยสตรีถึงร้อยละ ๕๕ เนื่องจากบุรุษเป็นจำนวนมากเสียชีวิตในสงคราม ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ และหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีจำนวนเด็กเกิดน้อยลง จึงทำให้ในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ สหพันธ์สาธารณรัฐมีประชาชนอายุระหว่าง ๕๐ — ๖๐ ปี มากกว่าเยาวชนอายุระหว่าง ๕ — ๑๕ ปี โครงสร้างกลุ่มอายุที่ค่อนข้างผิดปกติของประชากรเยอรมันอาจเห็นได้จากการเปรียบเทียบที่แสดงไว้ในตาราง ๕ — ๓ (หน้า ๘๐๓) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรของสหพันธ์สาธารณรัฐ

* SJB, 1691 หน้า ๔๕ ตาราง ๗

และของสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมันที่มีอายุสูง แม้จะเปรียบเทียบกับมาตรฐาน
ของยุโรปตะวันตก

ตาราง ๕—๑ กลุ่มอายุในเยอรมันนี้และในประเทศอื่น ๆ^ก

ก. กลุ่มอายุ & กลุ่มในสหพันธ์สาธารณรัฐ

<u>อายุ</u>	<u>อัตราส่วนต่อร้อย</u>
0 — 15	21
15 — 30	23
30 — 45	18
45 — 60	21
มากกว่า 60	17

ข. การเปรียบเทียบโดยสรุป

	<u>ต่ำกว่า ๑๕</u>	<u>๑๕ — ๔๕</u>	<u>สูงกว่า ๔๕</u>
สาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน	21 %	37 %	41 %
สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน	21	41	38
สหราชอาณาจักร	23	39	37
ฝรั่งเศส	26	39	36
สวีตเซอร์แลนด์	24	41	34
อิตาลี	25	34	31
สหรัฐอเมริกา	31	40	29
สหภาพโซเวียต	29	47	24
ญี่ปุ่น	30	48	22

ก ที่มาของสถิติ : *SJB, 1991* หน้า ๒๕, ๔๖-๔๘

ทัศนคติทางการเมืองและทางสังคมของกลุ่มอายุต่าง ๆ นั้นแตกต่างกันอย่างมาก กลุ่มคนหนุ่มมีฐานะดีกว่าและไม่สนใจการเมือง กลุ่มคนสูงอายุฐานะต่ำกว่าและมีความเห็นแย้งขวา ดังจะเห็นได้จากตาราง ๕-๒ (หน้า ๘๐๔) ฐานะทางเศรษฐกิจในสหพันธ์สาธารณรัฐ ซึ่งกระทบกระเทือนคนสูงอายุเป็นส่วนใหญ่ แทนที่จะทำให้คนเหล่านี้มีความเห็นแย้งซ้าย กลับทำให้กตยาฆาตม์นับสุนนฝ่ายขวาจะมากขึ้นเดี่ยอีก

กลุ่มอายุ ๒ กลุ่มมีความสำคัญเป็นพิเศษ กลุ่มแรกระหว่างอายุ ๔๕-๖๐ รวมถึงบุคคลเป็นส่วนใหญ่ที่ได้เริ่มประกอบอาชีพ หลังปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ในระหว่างสมัยฮิตเลอร์ ซึ่งในระหว่างนั้นบุคคลเหล่านี้อายุระหว่าง ๑๘-๓๓ ปี การเกษียณอายุตามปกติของกลุ่มที่มีอายุที่สูงกว่ากลุ่มนี้ ก็จะทำให้คนในกลุ่มนี้หลายคนมีตำแหน่งสูงภายในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ กลุ่มที่ ๒ อายุระหว่าง ๓๐-๔๕ ได้ใช้ชีวิตส่วนหนึ่งในยุคฮิตเลอร์ แต่ก็ได้เห็นประสพการณ์ของความล้มเหลวและพินาศของลัทธินาซี กลุ่มนี้มีโอกาสเข้าสืบแทนตำแหน่งสำคัญในรัฐบาลและเอกชนระหว่างประมาณปี ค.ศ. ๑๙๗๐-๗๕ ความเข้มแข็งของกลุ่มอายุทั้งสองในประชากรสหพันธ์สาธารณรัฐปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ดังที่ได้แสดงไว้ในตาราง ๕-๑ (หน้า ๘๐๓) ก่อนข้างจะน้อยกว่า ๑ ใน ๕ ในกลุ่มอายุกลุ่มระหว่าง ๓๐-๔๕ ปี (ร้อยละ ๑๘) กลุ่มอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี และกลุ่มอายุระหว่าง ๔๕-๖๐ ปี มีจำนวนพอ ๆ กันคือ ร้อยละ ๒๓ ส่วนอีกร้อยละ ๑๗ มีอายุสูงกว่า ๖๐

โดยสรุป ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๔๕-๑๙๕๕ การที่ชาวเยอรมันนั้นตระหนักถึงต้นใจสร้างประเทศของคนชนมาใหม่มากกว่าการมีตุก ได้ทำให้เยอรมันนั้นตระหนักกลายเป็นประเทศที่มีประชากรสูงอายุมากที่สุดประเทศหนึ่ง ในหมู่ประเทศใหญ่ ๆ ในสภาพการณ์เช่นนี้อาจคงคูดุของคนหนุ่มในเยอรมันย่อมมีน้อยกว่าอำนาจคงคูดุของคนสูงอายุที่มีประสพการณ์ ถ้าเปรียบเทียบกับประเทศเช่นสหรัฐอเมริกา ข้อเท็จจริงอันนี้อาจมีผลอยู่บ้างที่ดูเหมือนทำให้เกิดความนิยมตลอดเวดาในคัวนายกรัฐมนตรี้ คอนราด อเดเนาเออร์ ซึ่งได้รับฉายาในเยอรมันว่า “ผู้สูงอายุ” (อเดเนาเออร์อายุ ๘๖ ปีในปี ค.ศ. ๑๙๖๒) และอาจจะยังคงอยู่ต่อไป ถึงแม้แต่อเดเนาเออร์จะหมดสิ้นไปจากวงการเมืองเยอรมันก็ตาม

กำลังของกลุ่มอาชีพ

เกือบครึ่งหนึ่งของประชาชนของสหพันธ์สาธารณรัฐในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ เป็นสมาชิกของกลุ่มแรงงานที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๕ ล้านคน* ส่วนที่เหลือเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ บุครรชิตาของบุคคลเหล่านี้ สมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว และผู้รับบำนาญ

สหพันธ์สาธารณรัฐเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง และมีเพียงร้อยละ ๑๔ ของกลุ่มแรงงานที่ทำงานในอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม บุคคลที่เกี่ยวข้องจริง ๆ ในการอุตสาหกรรมและมีมือน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มแรงงานทั้งหมดคือร้อยละ ๔๘ กลุ่มใหญ่พอประมาณที่เหลืออยู่คือร้อยละ ๓๘ มีอาชีพทางการค้า การขนส่ง และบริการทั้งในด้านเอกชนและมหาชน จึงจะเห็นได้ว่าเยอรมันไม่มีเกษตรกรเพียงพอที่จะนำชัยชนะมาให้แก่พรรคการเมืองที่นิยมในชนบทรวมนิยมและแบบแผนเดิมแต่ก็มีจำนวนมากพอที่จะก่อให้เกิดอิทธิพลผลักดันให้เกิดสิทธิพิเศษบางประการทางเศรษฐกิจและทางการเมือง

ในขณะเดียวกัน เยอรมันก็ไม่มีกรรมกรจำนวนมากพอที่จะทำให้พรรคที่นิยมชนชั้นกรรมกรโดยตรงได้รับความสำเร็จทางการเมือง อุตสาหกรรมจริง ๆ ใช้คนเพียงร้อยละ ๓๐ ของกลุ่มแรงงานทั้งหมด ในจำนวนนี้ประมาณร้อยละ ๖ ดำเนินกิจการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหาร และเหลือเพียงร้อยละ ๒๔ หรือประมาณ ๖ ล้านคนที่เป็นกรรมกรอุตสาหกรรมประเภทที่คาร์ล มีากซ์ หวังว่าจะเป็นชนชั้นที่มีจำนวนมากที่สุดในแต่ละประเทศอุตสาหกรรม ถึงแม้ว่าเราจะเพิ่มจำนวนกรรมกรในกิจการใหญ่ ๆ นอกขอบเขตของอุตสาหกรรม เป็นคั่นว่า กรรมกรในการขนส่ง อัตราส่วนของ "ชนชั้นกรรมอาชีพ" ในความหมายของมีากซ์ ในจำนวนประชากรแรงงานของเยอรมันนี้ตั้งวันตกก็ยังไม่ยกกว่ากึ่งหนึ่งอยู่นั่นเอง นอกจากจะรวมผู้ประกอบกิจการทั้งหมดในธุรกิจเล็ก ๆ ในโรงงานช่าง ในกิจการบริการ พร้อมกับกรรมกรที่เหลืออีกเล็กน้อยในชนบท (ร้อยละ ๒) และอีกร้อยละ ๑ ที่ไม่มีงานทำ จึงจะทำให้อัตราส่วนทั้งหมดของกรรมกรทุกประเภท

* SJB, 1961 หน้า ๑๔๒, ๑๔๕ และ ๒๑๓, ๒๑๖

ขึ้นมาจำนวนถึงร้อยละ ๕๑ ของกลุ่มแรงงานทั้งหมด โดยเปรียบเทียบกรรมกรในโรงงานที่มีผู้ประกอบการกว่า ๓,๐๐๐ คน ซึ่งเป็นประเทศที่เดิมนั้นถือว่าเป็นโอกาสก่อให้เกิดกลุ่มนิคมชายจตุทิศที่ดี มีจำนวนเพียง ๓ ด้านคน หรือประมาณร้อยละ ๓๒ ของจำนวนทั้งหมด

ตาราง ๕-๒ ทิศนะทางการเมืองของกลุ่มอายุต่าง ๆ^ก

ทิศนะที่แสดงออกในการหยั่งเสียง

กลุ่มอายุ

๑๘-๒๕

๓๐-๔๔

๔๕-๖๐

๖๐ ขึ้นไป

สถานการณืทางเศรษฐกิจส่วนบุคคล (พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๕)				
ดีกว่าเมื่อก่อนสงคราม	36%	26%	17%	15%
เลวกว่าเมื่อก่อนสงคราม	21	40	50	57
มีความคิดเกี่ยวกับการเมืองบางครั้ง (มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๖)	39	57	53	53
มีทัศนะเชิงขวาในทางการเมือง (กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๕๖)	31	39	41	44
เอียงซ้ายในทางการเมือง	15	22	21	19
ไม่รู้อความหมายของ "ขวา" และ "ซ้าย"	37	25	22	24

ก สติคดีนี้ได้จาก *Jahrbuch, II* (1957) หน้า ๓๕, ๔๖, ๔๘

ถัดจากกลุ่มกรรมกรร้อยละ ๕๑ กลุ่มใหญ่ที่สุดก็ได้แก่เจ้าหน้าที่บริหาร ซึ่งประกอบด้วยประมาณร้อยละ ๒๖ ของจำนวนประชากรแรงงานทั้งหมด และรวมถึงข้าราชการประมาณร้อยละ ๕ และเจ้าหน้าที่และผู้จัดการในระดับสูงประมาณร้อยละ ๑ อีกร้อยละ ๓๑ ประกอบด้วยชนชั้นกลางที่ประกอบการโดยตนเอง รวมทั้งครอบครัวของบุคคลเหล่านั้นด้วย กลุ่มสำคัญในชนชั้นกลางนี้ได้แก่นักธุรกิจที่ดำเนินอุตสาหกรรมการค้าและบริการ (ร้อยละ ๖) รวมถึงครอบครัวด้วย ช่างฝีมือและครอบครัว (ร้อยละ ๕) และ

กลุ่มเด็กประมาณร้อยละ ๓ เป็นผู้ที่มาขอรับประจำ ส่วนที่เหลือเป็นชาวนา (ร้อยละ ๕) และครอบครัวที่ช่วยในนา (ร้อยละ ๗)

ตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงกำลังสำคัญของกลุ่มที่ประกอบกรด้วยตนเอง ถ้านับรวมถึงสมาชิกในครอบครัวที่ช่วยในการประกอบการแล้ว บุคคลในกลุ่มนี้ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ และ ค.ศ. ๑๙๕๘ มีอัตราส่วนอันไม่เปลี่ยนแปลงสูงถึงร้อยละ ๒๓ ของจำนวนกลุ่มแรงงานทั้งหมด (ร้อยละ ๓๑ อยู่ในเมือง ร้อยละ ๓๒ อยู่ในชนบท) และมีจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มกรรมกร ในสภาพการณ์เช่นนี้กลุ่มเจ้าหน้าที่บริหารร้อยละ ๒๖ มักจะเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญที่สุดในทางการเมือง ทั้งนี้เพราะปราศจากการสนับสนุนของกลุ่มนี้แล้ว ความดึงดูดของกรรมกรที่ดี หรือของชนชั้นกลางที่ดีคงจะไม่เกิดผลสำเร็จ ยิ่งไปกว่านั้นกลุ่มเด็กอีก ๒ กลุ่มที่รวมอยู่ในกลุ่มเจ้าหน้าที่บริหารคือ ร้อยละ ๕ ข้าราชการและทหารที่มีจำนวนกว่าร้อยละ ๑ อาจมีอิทธิพลมากเกินกว่าจำนวนที่ปรากฏเป็นตัวเลขก็ได้

ระดับการศึกษา

เยาวชนชาวเยอรมันนั้นตะวันตกต้องเข้าโรงเรียนอย่างน้อย ๘ ปี ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เยาวชนที่เรียนต่อไปในปีที่ ๘ มีน้อยกว่าครึ่ง และที่เรียนต่อไปในปีที่ ๑๐ มีประมาณ ๑ ใน ๓*๑ เกือบใน ๓ ใน ๔ ของเยาวชนอายุ ๑๖ ปี (ร้อยละ ๒๒) ได้รับการศึกษา เปรียบเทียบได้เท่ากับชั้นมัธยมศึกษา (ที่ชาวเยอรมันเรียกกันว่าระดับ "มิดเดอ ไวเฟอว์") ที่นับว่าบุคคลเหล่านี้ได้รับการศึกษามากกว่าบิดามารดาของตน จากสถิติการหย่าร้างปี ค.ศ. ๑๙๕๕ มีเพียงร้อยละ ๑๒ ของประชาชนที่มีอายุเกิน ๑๘ ปี ได้รับการศึกษาถึงระดับนี้**๒

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ที่เรียกกันว่า "อามทอว์" ระดับนี้แตกต่างกับระดับมิดเดอ ไวเฟอว์ ตรงที่ว่าผู้ได้รับการศึกษาได้จากการเข้าศึกษาในโรงเรียนเป็นประจำ) มีจำนวนเพียงร้อยละ ๔ ของประชาชนทั้งหมด แต่

*๑ SJB, 1961 หน้า ๔๖, ๕๗, ๑๐๕ และ ๑๐๘

**๒ Jahrbuch, II หน้า ๔ และ ๔๔

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ประชาชนอายุ ๑๘-๒๐ ปีได้รับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ๖ คือ
ประมาณร้อยละ ๓๐ เป็นผู้ชาย และร้อยละ ๒ เป็นผู้หญิง*๑

ในการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยก็มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นการเพิ่มจำนวนใน
ทำนองเดียวกัน ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๒-๑๙๖๐ จำนวนนิสิตมหาวิทยาลัยได้เพิ่มขึ้น
เกือบ ๒ เท่าคือจาก ๓๑๒,๐๐๐ เป็น ๕๐๓,๐๐๐ คน คือประมาณร้อยละ ๔ ของคนอายุ ๑๘
ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย (ร้อยละ ๘ เป็นผู้ชายและร้อยละ ๔ เป็นผู้หญิง)

เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชาชนทั้งหมด มีประมาณ ๔ จาก ๑,๐๐๐ คน
ได้รับการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยเทคนิค ในปี ค.ศ. ๑๙๓๒ และ ค.ศ. ๑๙๕๐
อัตราส่วนนี้เพียง ๒ คนในจำนวน ๑,๐๐๐ คน และในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ ในยุคฮิตเลอร์
อัตราส่วนนี้เพียง ๑ คนต่อ ๑,๐๐๐ คน*๒ จนถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๐ อาจกล่าวได้ว่าสหพันธ์
สาธารณรัฐได้ดำเนินการไปอย่างเรียบง่ายและปราศจากการโฆษณาในการเปิดการศึกษา
ชั้นมหาวิทยาลัยให้มีจำนวนนิสิตเพิ่มกว่าเดิมเกือบ ๒ เท่า ถึงแม้ว่าระดับการศึกษาชั้น
มหาวิทยาลัยของเยอรมันนั้นตะวันตกจะยังต่ำกว่าของสหรัฐมาก (ในสหรัฐมีอัตราส่วน
นิสิต ๓๘ คน ในจำนวนประชาชน ๑,๐๐๐ คน) และถึงแม้ว่ายังไม่มียุทธศาสตร์ที่ได้รับการ
ศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยเป็นกลุ่มใหญ่สักในจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ตาม สถิติที่แสดงให้เห็น
ให้เห็นว่าอัตราส่วนของประชาชนที่ได้รับการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยได้เพิ่มมากขึ้น และ
คงจะเพิ่มต่อไปในอนาคต

เป็นการยากที่จะทำนายผลบางการเมืองอันจะเกิดขึ้นจากการเพิ่มจำนวนผู้ที่
ได้รับการศึกษาด้านในหมู่นักเลือกตั้ง ในสหรัฐการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยได้เป็นอิทธิพล
ในการขยายขอบเขตของความคิดอ่าน ในการสำรวจและการหยั่งเสียงหลายครั้ง ผู้ที่
รับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยได้แสดงว่าสนใจในข้อเท็จจริงมากกว่า มีความอดทนกว่า

*๑ *Jahrbuch* และ *SJB*, 1961 หนังสืออ้างอิงเล่มเดียวกัน

*๒ จากหนังสือที่อ้างอิงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และ William L. Shier, *The Rise and Fall of the Third Reich: A History of Nazi Germany*, (New York: Simon and Schuster) หน้า ๒๕๒

ที่จะรับฟังทัศนะของบุคคลอื่น มีความยินยอมกว่าที่จะประนีประนอมในเรื่องอุดมการณ์ หรือชนบทรวมเนียม และมีความเชื่อมากกว่าในเสรีภาพและสิทธิส่วนบุคคล โดยตรงกันข้าม ผู้ได้รับการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยในเยอรมันยุคสาธารณรัฐไวมาร์โดยทั่วไปมีความรู้สึกทางชาติ ทางอำนาจทหาร สูงกว่าประชาชนธรรมดา หนึ่งปี ค.ศ. ๑๙๓๓ รัฐบาลนาซีภายใน ๖ ปีได้ลดจำนวนผู้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเดี่ยครั้งหนึ่ง พวกนาซีได้ข่มทศนะในทางการเมืองให้แก่นักศึกษาที่เหลืออยู่ โดยเฉพาะในหมู่ครูบาอาจารย์ ก่อนที่จะมีการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในทางการศึกษา ถึงแม้การควบคุมเช่นนั้นจะไม่ได้เกิดผลโดยสมบูรณ์ก็ตาม ก็นับว่าได้เกิดผลอย่างมาก ในการสำรวจปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ปรากฏว่าทัศนะนิยมนาซีและต่อต้านตะวันตกมีอยู่อย่างเห็นได้ชัด ในหมู่ชาวเยอรมันที่มีปริญญาว่าในหมู่ประชาชนธรรมดา ในการสำรวจครั้งนี้ปรากฏว่าชาตินิยมในหมู่ชาวเยอรมันที่ได้รับการศึกษาชั้นสูงมีระดับน้อยกว่ากลุ่มอื่นเพียง ๒ กลุ่มเท่านั้น คือกลุ่มชวมนา และกลุ่มบุคคล ที่ได้เคยรับราชการทหารมากกว่า ๖ ปี* การศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยในเยอรมันตะวันตกขณะนั้นบรยากาศประชาธิปไตย และความคิดเห็นปานกลางมากกว่าเดิม ถึงแม้ว่าในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ยังคงมีอาจารย์ที่มีชื่อเดียงอีกหลายคนที่เคยมีประวัติในอดีตนิยมนาซี หรือเคยเป็นสมาชิกพรรคนาซี หรือได้เคยแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหัวหน้าหรือลัทธินาซี อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีอาจารย์และนักศึกษาเป็นจำนวนมากที่ได้รับวิชาประวัติศาสตร์ในยุคฮิตเลอร์ และได้ดำเนินการต่อต้านเผด็จการนาซี บุคคลในกลุ่มนี้หลายคนต้องทนทุกข์ทรมานในการถูกเนรเทศ ถูกจำคุกและการกักกันแก๊งต่าง ๆ แต่ในการสำรวจประวัติของบุคคลที่เป็นหัวหน้าสถาบันการศึกษาชั้นสูง ๓๘ สถาบันในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเคยที่มีประวัติต่อต้านนาซี**

* Friedrich Polloch. ed., *Gruppen experiment: Ein Studienbericht* (1955) หน้า ๒๓๖-๒๗๒; Deutsch and Edinger; *Germany Rejoins the Powers.* หน้า ๔๐-๔๓

** Deutsch and Edinger หนังสืออ้างอิงเล่มเดียวกัน หน้า ๑๒๓

ในหมู่นักศึกษา กลุ่มนักศึกษาประเภทชาตินิยมและชนบรรมนิยมนิยมอย่างรุนแรง ส่วนใหญ่มีความคิดทางการเมืองขวาจัดมากกว่าตั้งเดิริมั้งคณนิยมชาติ ถึงแม้ว่ากลุ่มนี้จะต่อต้านเผด็จการเบ็ดเสร็จของยุคนาซีก็ตาม ประวัติในอดีตของกลุ่มนี้ เป็นปฏิปักษ์ต่อประชาธิปไตย ถูกประเทศ และค่านิยมตะวันตก รวมทั้งเห็นชอบด้วยกับลัทธิทหารเพื่อรุกราน ทำให้กลุ่มนี้ขาดความเชื่อถือและหมดความสำคัญไป หลังจากการพิพาทไปของนาซีหลังปี ค.ศ. ๑๙๔๕ แต่ในระหว่าง ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ นักศึกษาประเภทนี้จะมีอิทธิพลบ้าง โดยได้รับการส่งเสริมอยู่มากจากพวกของตนที่ได้รับตำแหน่งสูง ๆ ในทางอุตสาหกรรม ธุรกิจ และในราชการ ในต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๐ นักศึกษามหาวิทยาลัยประมาณร้อยละ ๕ นิยมนาซี และอีกร้อยละ ๑๕-๒๐ อาจกล่าวได้ว่าส่วนนี้สนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มขวาจัด อัตราส่วนนี้เปรียบเทียบกับประมาณได้กับจำนวนผู้เลือกตั้งเยอรมันร้อยละ ๒๕ ที่นิยมในฝ่ายขวา

ไม่ว่าทัศนะของนักศึกษาเยอรมันจะเป็นอย่างไรก็ตาม ก็ได้แสดงให้เห็นเป็นหลักฐานแล้วว่ายินยอมที่จะเปลี่ยนแปลง ในการหยั่งเสียงปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ในหมู่นักหนุ่มระหว่างอายุ ๑๗-๒๗ ปี มีเพียงครึ่งเดียวพร้อมที่จะยอมรับว่ามีเป้าหมายในชีวิตบางอย่างที่มีค่าสูงควรจะต้องมีชีวิต ในจำนวนนี้นักศึกษามหาวิทยาลัยถึงร้อยละ ๘๐ * อย่างไรก็ตาม คุณค่าที่นักศึกษาสนับสนุนมีการแตกต่างอย่างน่าสนใจจากคุณค่าที่คนหนุ่มทั่วไปสนับสนุน ดังที่ได้นำเสนอไว้ในตาราง.๕-๓ (หน้า ๘๐๘)

โดยเปรียบเทียบกับการบังคับทางอุดมการณ์ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัย ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน มหาวิทยาลัยเยอรมันนี้ตะวันตกยังเป็นเวทีของความคิอ่านและความใฝ่ฝันที่ซัดกันอยู่ เช่นเดียวกับในประเทศตะวันตกอื่น ๆ นักศึกษาส่วนใหญ่สนใจในปัญหาของตนเองในการศึกษาและในอาชีพ พร้อมกับการใช้ชีวิตที่สนุกสนานในมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม นักศึกษาเหล่านี้ก็ได้รับทัศนะและค่านิยมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อมไปไม่ได้ นักศึกษาเหล่านี้แสดงความคิดของตน

* E.P. Neumann หนังสืออังกแล่มเดือวกัน หน้า ๓๒-๓๕

ตาราง ๕-๓ เป้าหมายในชีวิตที่สมควรละชีวิต^ก

ความเห็นที่แสดงในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ โดย
คนหนุ่มอายุ ๑๗-๒๗ ปี นักศึกษามหาวิทยาลัย

เสรีภาพ สักดิ์ศรีมนุษย์ มนุษยธรรม	7 %	35 %
ศาสนาคริสต์	-	22
ครอบครัว บุคคลใกล้ชิดสนิทสนม	12	8
เยอรมันนี้ ปักคูกมิ	13	6

^ก ที่มา : Erich Peter Neumann, *Public Opinion in Germany, 1961* หน้า ๓๒-๓๕

เอง และในฐานะหัวหน้าประชาคมในอนาคตก็คงจะผ่านความคิดเหล่านี้ไปยังประชาชนทั่วไป โดยทั่วไปโดยทั่วไปความคิดส่วนใหญ่ของนักศึกษา ในขณะนี้จะเป็นประชาธิปไตยมากกว่า มองโลกโดยข้อเท็จจริงมากกว่า มีความคิดระหว่างชาตินิยมมากกว่า และรักสงบมากกว่าที่ได้เคยเป็นมาในยุคต่าง ๆ ในศตวรรษนี้

การแบ่งแยกกลุ่มพิจารณาจากรายได้ฐานะและการแบ่งชนชั้นในสังคม

การแบ่งรายได้ในสหพันธ์สาธารณรัฐค่อนข้างจะมีความเสมอภาคน้อยกว่าที่กระทำในอังกฤษหรือในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย และระบบภาษีหลังสงครามก็มิได้ทำให้เกิดความเสมอภาคของรายได้ค่อนข้างจะน้อยกว่าประเทศที่ได้กล่าวมาแล้ว * อย่างไรก็ตาม การแบ่งรายได้ในเยอรมัน มีความเสมอภาคมากกว่าในฝรั่งเศส และมีความเสมอภาคสูงกว่าประเทศแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนมากทีเดียว

ชาวเยอรมันส่วนมากสนใจน้อยในการแบ่งรายได้ตายตัวให้เท่ากัน แต่สนใจที่จะเห็นรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้นมากกว่าโดยเฉพาะรายได้ของตนเอง ดังจะเห็นได้จากตาราง ๕-๔ (หน้า ๘๓๐)

* United Nations, *Economic Survey of Europe in 1956*

ตาราง ๕-๔ ระดับรายได้ ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๑^ก

(รายได้สุทธิประจำเดือนของผู้มีรายได้สำคัญ คิดโดยอัตราส่วนจากครอบครัว)

	พฤศจิกายน			มีนาคม
	๑๙๕๐	๑๙๕๖	๑๙๖๐	๑๙๖๑
รายได้สูงถึง 399 มาร์ก				
(100 เหรียญอเมริกัน)	92 %	63 %	33 %	27 %
รายได้ระหว่าง 400 - 800 มาร์ก				
(ระหว่าง 100 - 200 เหรียญอเมริกัน)	—	3	58	63
	8			
รายได้ตั้งแต่ 800 มาร์กขึ้นไป				
(ตั้งแต่ 200 เหรียญอเมริกัน)		4	9	10

^ก สถิตินี้ได้จาก E.P. Neumann, *Public Opinion in Germany, 1961*, หน้า ๒๐-๒๓ และจาก *Jahrbuch*, II หน้า ๔

ในระหว่าง ๓๐ ปี ที่ราคาสินค้าได้เพิ่มขึ้นมากมายนัก ค่าเฉลี่ยที่แสดงให้เห็นรายได้ขั้นสูงขึ้น เช่น การเพิ่มจำนวนครอบครัวที่อยู่ในระดับรายได้ขนาดกลาง ได้มีผลอันเห็นชัดต่อความเป็นอยู่ของชาวเยอรมันตะวันตก เช่นร้อยละ ๗๐ ของครอบครัวสามารถจะบริโภคเนื้อได้ถึง ๔ ครั้งต่อสัปดาห์ ดังของที่ใช้ในบ้านก็ได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมาก ถ้าจะยกตัวอย่างให้เห็นก็ได้แก่ครอบครัวที่มียูนไฟฟ้าซึ่งมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ เป็นร้อยละ ๓๘ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓*

คนเยอรมันเป็นคนที่มีความรู้ดีเกี่ยวกับฐานะทางสังคมอยู่มาก และในบางประการ การแบ่งฐานะทางสังคมแตกต่างจากการแบ่งรายได้ อาชีพที่ต้องอาศัยคุณ

* *Jahrbuch*, I หน้า ๒๗-๒๘ และ E.P. Neumann หนังสืออังกแล่มเดียวกัน หน้า ๑๔-๑๗ และ ๒๔-๒๕

สมบัติทางการศึกษา อาชีพเต็มย่น และอาชีพในการบริหารทั้งในเอกชนและราชการ มีฐานะทางสังคมสูงมากกว่ารายได้ที่ได้รับ ในการหยั่งเสียงเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๕ ผู้ได้รับการหยั่งเสียงส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๖) มีความเห็นว่า ประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้ดีต่อเต็มย่นในวงการค้าที่มีรายได้ ๓๐๐ มาร์ก (๗๕ เหรียญอเมริกัน) ต่อเดือน มากกว่าต่อกรรมกรโรงถลุงเหล็กที่มีรายได้ ๔๕๐ มาร์ก (๑๑๓ เหรียญอเมริกัน) ต่อเดือน ในการหยั่งเสียงในหมู่กรรมกรเดือนเดียวกัน ผู้ได้รับการหยั่งเสียงเกือบครึ่ง (ร้อยละ ๔๕) กล่าวว่าคนพร้อมที่จะเบียดเบียนมาร์บังงานเต็มย่นโดยได้รับรายได้เดิมถ้ามีโอกาสทำได้*๑

ในการหยั่งเสียง ๓ ครั้งระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๒-๑๙๕๕ กว่า ๒ ใน ๓ ของประชาชนทั่วไปแสดงทัศนคติสนับสนุนการร่วมมือของชนชั้นต่าง ๆ และ ๓ ใน ๕ ของกรรมกรที่ได้รับการหยั่งเสียงก็มีความคิดเช่นเดียวกัน ในหมู่ประชาชนทั่วไปความคิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างชนชั้นได้รับการสนับสนุนเพียงร้อยละ ๑๕ และในหมู่กรรมกรก็มีเพียง ๓ ใน ๕ ที่ให้ความสนับสนุน*๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ประมาณกึ่งหนึ่งของประชาชนทั่วไป ถือว่านายจ้างกระทำหน้าที่โดยมีประสิทธิภาพ มิใช่กระทำโดยโง่ในประโยชน์เท่านั้น แต่ในเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๖ ร้อยละ ๕๒ กล่าวว่านายจ้างคิดถึงแต่กำไรของคนและไม่คิดถึงสวัสดิภาพของลูกจ้าง ๒ ใน ๓ ของกรรมกรร้อยละ ๔๒ ของลูกจ้างประเภททำหน้าที่บริหารรวมถึงข้าราชการ และร้อยละ ๔๔ ที่มีธุรกิจขนาดเล็กมีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๓) เห็นว่าต้องใช้กฎหมายบังคับนายจ้างจึงจะทำให้นายจ้างกระทำตามความต้องการของกรรมกร และของลูกจ้างที่ทำงานในสำนักงาน*๓ จะเห็นได้ว่าความรู้ดีก็อาจวิเศษในฐานะสังคมมีอยู่ปานกลางคือ พร้อมจะร่วมมือกับนายจ้าง แต่ไม่มีความไว้วางใจในนายจ้างมากนักและนิยมให้กฎเกณฑ์ของรัฐบาลที่จำกัดแต่กระทำได้ดี

*๑ *Jahrbuch*, I หน้า ๒๔๔
 *๒ *Jahrbuch*, I หน้า ๒๔๔-๒๔๕
 *๓ *Jahrbuch*, I หน้า ๒๔๖-๒๔๗

ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างมากภายในหลายสิบปีที่ผ่านมา โครงสร้างสังคมเยอรมันนี้ตะวันตกก็นับว่ามีเสถียรภาพมากที่สุด การแบ่งชนชั้นและกลุ่มฐานะทางสังคมในสหพันธ์สาธารณรัฐมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จากที่เคยเป็นมาในสมัยเยอรมันของฮิตเลอร์ และในยุคดีเตอร์เองในเรื่องนี้ก็ต่างกับในสมัยสาธารณรัฐไวมาร์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น กำจัดโดยเปรียบเทียบของกลุ่มสังคมต่าง ๆ ที่ได้จากการทดสอบประชาชนเยอรมันในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ จะเห็นได้ในตาราง ๕-๕

ตาราง ๕-๕ กลุ่มสังคมในเยอรมันตะวันตก ค.ศ. ๑๙๕๕^ก

การทดสอบประชากรโดยเฉลี่ย	ยุคปัจจุบัน	สมัยบิดามารดา
กลุ่มคนชั้นกลางระดับสูง	4.6 %	3.0 %
กลุ่มคนชั้นกลางระดับต่ำ	28.0	24.6
กลุ่มคนชั้นต่ำระดับสูง	13.3	12.4
กลุ่มคนชั้นต่ำระดับต่ำ	34.9	31.6
ชาวนา	10.6	22.0
กรรมกรทำงานในนา	3.7	4.6
กลุ่มที่แบ่งแยกไม่ได้ ^ข	4.9	1.8
จำนวนที่ได้ทดสอบทั้งหมด	(3,385)	(3,385)

ก สถิตินี้ได้มาจาก Morris Janowitz, "Social Stratification and Mobility in West Germany," *The American Journal of Sociology*, (July, 1958) หน้า ๖-๒๔ และ ตาราง ๓ หน้า ๑๐ และ Deutsch and Edinger, *Germany Rejoins the Powers*, หน้า ๓๖, ๒๖๐-๒๖๖

ข รวมถึงผู้รับบำนาญสงครามและประกันสังคมซึ่งไม่อาจระบุฐานะอาชีพ ได้

ข้อเท็จจริงที่สำคัญที่สุดจากตาราง ๕-๕ ก็คือการขยายตัวของกลุ่มชนชั้นกลางระดับสูง จากประมาณร้อยละ ๓ ในหมู่บิดามารดาของคณฺุณมาเป็นเกือบร้อยละ ๕ ในหมู่คณฺุณยุคปัจจุบัน นี่ก็หมายความว่าถ้ามีงานในประเภทคนชั้นกลางระดับสูงสำหรับ

ยุคปัจจุบันอยู่ ๓ งาน ในยุคของบิดามารดาของครอบครัวนั้นมีเพียง ๒ งานเท่านั้น ถ้ามอง
 ดูก่อนหนึ่งจะเห็นว่าอัตราส่วนของชาวนาและกรรมกรทำงานในนาตน้อยลง ถึงแม้ว่า
 ถูกหลาดของคนจากกลุ่มนี้ไปอยู่ในกลุ่ม กรรมกรทางท ไม่มีฝีมือหรือมีฝีมือไม่มาก
 นกก็ตาม กลุ่มกรรมกรระดับต่ำเกิดจจำนวนลงเล็กน้อย* ถ้าพิจารณาทางสังคมจะเห็น
 ได้ว่ามีการเพิ่มฐานะขึ้น ถึงแม้จะเป็นบางส่วนแต่ก็มีความสำคัญ การเคลื่อนย้ายทาง
 สังคมได้สรุปไว้ในตาราง ๕-๖

ตาราง ๕-๖ สรุปการเคลื่อนย้ายเปรียบเทียบระหว่างยุค ค.ศ. ๑๕๕๕^ก

ฐานะทางสังคม ในยุคปัจจุบัน	อัตราส่วนของฐานะใน ปัจจุบันต่อจำนวนทั้งหมด	ฐานะทางสังคมจากยุคบิดามารดา		
		ต่ำกว่า	เหมือนกัน	สูงกว่า
ชนชั้นกลางระดับสูง	4.6 %	72 %	28 %	-
ชนชั้นกลางระดับต่ำ	28.0	46	51	3 %
ชนชั้นต่ำระดับสูง	13.3	46	29	25
ชนชั้นต่ำระดับต่ำ	34.9	22	57	21
ชาวนาและกรรมกรทำงานในนา	14.3	-	76	23
กลุ่มที่แบ่งแยกไม่ได้	4.9	-	-	100
จำนวนทั้งหมดของยุคปัจจุบัน	100.0			

ก สถิติได้จากแหล่งเดียวกับ ตาราง ๕-๕ (หน้า ๕๑๒)

จากตัวเลขเหล่านี้จากตัวได้ว่า ชาวเยอรมันนั้นตระวันตกปี ค.ศ. ๑๕๕๕
 มีเพียงประมาณครึ่งหนึ่งที่อยู่ในระดับทางสังคมเดียวกับบิดามารดาของตน พร้อมกับมี
 มถึงร้อยละ ๓๐ ที่เห็นว่าคนมีฐานะดีขึ้น และมีเพียงประมาณร้อยละ ๒๐ เท่านั้นที่กล่าว
 ว่าฐานะของตนต่ำลง เมื่อประชาชนครึ่งหนึ่งเปลี่ยนฐานะภายในยุคของคนเช่นนี้ การ
 เมืองที่เจาะจงเฉพาะผลประโยชน์ของชนชั้นใดชั้นหนึ่งอย่างตายตัวก็คงจะได้รับการสนับสนุน
 อย่างจำกัด และเมื่อเกือบ ๓ ใน ๓ ของผู้มีสติปัญญาเด็กคงถือว่าฐานะทางสังคมสูง

* แหล่งอ้างอิงได้จากแหล่งเดียวกับตาราง ๕-๕ (หน้า ๕๑๒)

บุตรหลานของผู้ถูกขับไล่จากตะวันออกมีความสนใจมากกว่าที่จะสร้างถิ่นฐานของตนในเยอรมันตะวันตก ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามอย่างมากโดยองค์การเยาวชนของผู้ที่ถูกขับไล่และตักทายทางการเมือง เช่น องค์การเยาวชนเยอรมันจากตะวันออกก็ตาม การถกเถียงเกี่ยวกับการเมืองยุโรปตะวันออกเริ่มจะเป็นเรื่องรู้ตัวในคนกลุ่มนี้เป็นส่วนใหญ่ ในทำนองเดียวกันลูกหลานของผู้อพยพไปอยู่อเมริกาซึ่งมีความสนใจเพียงเล็กน้อยเท่านั้นในเรื่องทะเลาะเบาะแว้งทางการเมืองในสมัยที่บิดาของตนยังอยู่ในยุโรป

ปัจจัยทางภูมิภาคและทางศาสนา

กล่าวกันว่านายกรัฐมนตรือเดเนอาเออร์เคยอธิบายว่าเยอรมันแบ่งได้เป็น ๓ ส่วนด้วยกันคือ เยอรมันที่กินเขตหัวน้ำไรน์ เยอรมันที่กินเขตเบียร์ และเยอรมันที่กินเขตชนับ (เครื่องดื่มที่มีชื่อเสียงในเยอรมัน) และกล่าวกันว่าออสเตรียรักเยอรมันประเภทแรก เห็นใจเยอรมันประเภทที่ ๒ และพร้อมที่จะทำหน้าที่เพื่อเยอรมันประเภทที่ ๓ การแตกต่างทางวัฒนธรรมและทางจิตใจของดินแดนลุ่มแม่น้ำไรน์ (ซึ่งกินเขตหัวน้ำไรน์เป็นส่วนใหญ่) และเยอรมันภาคเหนือและภาคตะวันออก (ซึ่งกินเขตชนับ) ได้มีการถกเถียงกันอยู่มาก ถ้าจะพูดในทางภูมิศาสตร์ เยอรมันก็แบ่งได้เป็นภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคเหนือ และภูมิภาคส่วนกลางและส่วนตะวันออก ๓ ภาคแรกในขณะนี้ประกอบเข้าเป็นสหพันธ์สาธารณรัฐ ภาคที่ ๔ กลายเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมันและดินแดน "โอเคอร์-ไนเซอร์" แต่ส่วนนี้มีความสำคัญในการเมืองเยอรมันนี้ตะวันตก ในความคิดของ ๓ ใน ๔ ของประชาชน (ซึ่งเป็นผู้ตั้งทายทางการเมืองและผู้ถูกขับไล่มาจากตะวันออก) และอยู่ในความทรงจำของกลุ่มปัญญาชนบางกลุ่มในสหพันธ์สาธารณรัฐ ในการสำรวจสำมะโนปัญญาชนเยอรมันที่อยู่ในวงนโยบายต่างประเทศกว่า ๕๐๐ คนในปี ค.ศ. ๑๙๕๖-๑๙๕๗ ปรากฏว่าร้อยละ ๔๑ ของหัวหน้าทางการทหาร ร้อยละ ๒๘ ของนักการทูต และร้อยละ ๔๑ ของกลุ่มหัวหน้าพรรคโซเชี่ยลเดโมแครท มาจากดินแดนภูมิภาคส่วนกลาง

และตะวันออกของเยอรมัน* นอกเหนือไปจากความทรงจำที่กดขี่มาแต่บัดนี้ ก็มีเพียงเบอร์ลินตะวันตกที่อาจกล่าวว่าเป็นตัวแทนที่คณะภูมิภาคเยอรมันตะวันตก ในการเมืองของเยอรมันตะวันตก เพราะภูมิภาคอื่น ๆ ภูมิภาคนั้นไม่มีฐานะทางกฎหมายในโครงการทางการเมืองและบริหารของสหพันธ์สาธารณรัฐ โครงการบริหารและการเมืองต่างจากมดรัฐ ๓๐ มดรัฐ ในบางกรณีมดรัฐบางแห่งยังคงดำเนินตามประเพณีของการแบ่งหน่วยทางการเมืองในอดีต เช่นในกรณีของบาวาเรีย ฮัมบูร์ก และเบรเมน เป็นต้น แต่บางมดรัฐเช่น นอร์ทไรน์—เวสต์ฟาเลีย บาร์เดิน—เว็คเตนเบอร์ก และโลเวอร์แซกซอนนี่ เป็นหน่วยการเมืองที่เกิดหลังสงครามโดยการรวมหลายหน่วยในอดีตเข้าด้วยกัน

มดรัฐ ๓๐ มดรัฐที่รวมกันอยู่ใน ๓ ภูมิภาคได้แสดงไว้ในตาราง ๘—๓ (บทที่ ๘) นอร์ทไรน์—เวสต์ฟาเลียเป็นมดรัฐใหญ่ที่สุด ประกอบด้วยเกือบ ๓ ใน ๓ ของประชาชนของสหพันธ์สาธารณรัฐ และสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจมากกว่า ๓ ใน ๓ มดรัฐที่มีพลเมืองมากเป็นที่ ๒ และมีดินแดนกว้างขวางที่สุดได้แก่บาวาเรีย ถัดไปก็คือ บาร์เดิน—เว็คเตนเบอร์ก และโลเวอร์ แซกซอนนี่ มดรัฐที่หัดมีประชาชนแต่ละมดรัฐน้อยกว่า ๕ ล้านคน ว่าตามจริงแล้วมีเพียง ๒ มดรัฐเท่านั้น คือ เฮ็สเซิน และไรน์แลนด์—พาดาคินเท ที่นับได้ว่าเป็นมดรัฐขนาดกลาง ที่หัดมีประชาชนน้อยกว่า ๒ ล้านคนต่อมดรัฐ

ภาคตะวันตกของเยอรมันตะวันตกซึ่งมีความมั่งคั่งและประชาชนแน่นหนา จึงประกอบด้วยมดรัฐเพียงมดรัฐเดียว คือ นอร์ทไรน์—เวสต์ฟาเลีย มดรัฐขนาดกลาง ๒ มดรัฐคือ เฮ็สเซิน และไรน์แลนด์—พาดาคินเท และมดรัฐเล็กแต่มีอำนาจมากคือ ซาร์-แลนด์ ซึ่งเพิ่งรวมเข้าอยู่ในสหพันธ์สาธารณรัฐเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ภาคใต้ของเยอรมันประกอบด้วยมดรัฐใหญ่ ๒ มดรัฐคือ บาวาเรีย และบาร์เดิน—เว็คเตนเบอร์ก ส่วนภาคเหนือประกอบด้วยมดรัฐใหญ่คือ โลเวอร์ แซกซอนนี่ มดรัฐเล็กคือ ซาแอสวิก—โฮลส-

* Deutsch and Edinger, *Germany Rejoins the Powers*, หน้า ๑๒๖-๑๒๗ และ ๑๓๔

ไคน์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนบทและนครรัฐที่มั่งคั่งและเก่าแก่ ๒ แห่งด้วยกัน คือ ฮัมบูร์ก และเบรเมน

องค์ประกอบทางศาสนา

เยอรมันภาคตะวันตกและภาคใต้มีผู้นับถือศาสนาโรมันคาทอลิกเป็นส่วนใหญ่ ส่วนเยอรมันภาคเหนือนั้นคนส่วนใหญ่เป็นโปรเตสแตนต์ ในสหพันธ์สาธารณรัฐถ้าไม่นับเบอร์ลินมีจำนวนผู้นับถือศาสนาโรมันคาทอลิกเกือบ ๒๕ ล้านคน คือประมาณร้อยละ ๔๗ ของประชาชนทั้งหมด ส่วนโปรเตสแตนต์มี ๒๖.๗ ล้านคน คือร้อยละ ๕๐ ของประชาชนทั้งหมด ส่วนใหญ่ของอีกร้อยละ ๓ ที่เหลือไม่ชนกับศาสนาใดๆ ในหมู่คนยิวซึ่งในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ มีจำนวนเหลือไม่ถึง ๑๖,๐๐๐ คน ส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ ในปีเดียวกันมีเด็กชาวยิวน้อยกว่า ๒๐๐ คน ถ้าจะรวมเบอร์ลินตะวันตกเข้าด้วยกัน ก็จะมีโปรเตสแตนต์เพิ่มขึ้นเกือบ ๒ ล้านคน คาทอลิก ๓ ล้าน และยิว ๖,๐๐๐ คน

ตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นความแตกต่างจากปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ซึ่งในหมู่พวกผู้ใหญ่ที่นับถือโปรเตสแตนต์มีมากถึงร้อยละ ๕๒ ในขณะที่ผู้นับถือโรมันคาทอลิกมีเพียงร้อยละ ๔๕ ส่วนอีกร้อยละ ๕ ที่เหลือเป็นพวกที่นับถือศาสนาอื่น ๆ *๑ แต่ความแตกต่างที่เห็นจากสถิติในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ นั้นก็เนื่องมาจากนับจำนวนเด็กเข้าไปด้วย คือในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ มีเด็กที่นับถือศาสนาโรมันคาทอลิกประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ คน คือเกือบร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเด็กที่เกิดในปีนั้น ส่วนโปรเตสแตนต์ประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ คน คือเพียงร้อยละ ๔๕ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือในปีนั้นมีผู้เปลี่ยนมานับถือโปรเตสแตนต์ประมาณ ๕,๐๐๐ คน จึงทำให้จำนวนพวกคาทอลิกลดลงเกือบ ๓,๐๐๐ คน ดังนั้น ในอัตราที่ถ่วงน้ำหนักไม่นับรวมเบอร์ลินตะวันตก พวกโปรเตสแตนต์ก็ดูเหมือนยังคงเป็นคนส่วนใหญ่ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันอยู่ตลอดมา ส่วนการรวมกับโปรเตสแตนต์ในเยอรมันตะวันออกนั้นก็จะทำให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอีกอย่างมากทีเดียว *๒

*๑ *Jahrbuch*, II, หน้า ๓

*๒ จากสถิติใน *SJB*, 1961, หน้า ๕๕-๕๔

ในจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ส่วนใหญ่เป็น
 ไพร่แดนแทนที่ คือร้อยละ ๕๑-๕๒ คาร์ฮอลิคมีร้อยละ ๔๕ หรือ ๔๖ อีกร้อยละ ๓ หรือ ๔
 เป็นพวกนับถือศาสนาอื่น ๆ สถิตินี้ดูเหมือนยังคงมีอยู่อย่างเดิมจนถึงปี ค.ศ. ๑๙๙๐ หรือ
 แม้จะหลังจากนั้นแล้วก็ตาม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ยกตัวอย่างพวกชนชั้นกลาง
 ก่อนข้างสูงของเยอรมันจะมีพวกไพร่แดนแทนที่ถึงร้อยละ ๖๐ คาร์ฮอลิคเพียงร้อยละ ๓๓
 ร้อยละ ๕ เป็นพวกที่ไม่รวมอยู่ในศาสนาใด และอีกร้อยละ ๔ เป็นพวกนับถือนิกาย
 อื่น ๆ*๑ นับตั้งแต่สถานะทางสังคมของพวกไพร่แดนแทนที่เดือนขึ้นก่อนข้างสูงกว่าพวก
 คาร์ฮอลิค*๒ และนับแต่พวกคาร์ฮอลิคโดยทั่ว ๆ ไปได้เป็นตัวแทนก่อนข้างมากในหมู่พวก
 คนงานมีฝีมือและมีการศึกษาน้อย พวกไพร่แดนแทนที่ก็ดูยังคงมีประมาณ ๓ ใน ๕ ของ
 ชนชั้นกลางก่อนข้างสูงในสหพันธ์สาธารณรัฐ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตัวเลขเหล่านี้มีความสำคัญทางการเมืองมากทีเดียว มี
 หลักฐานจากการหยั่งเสียงพิสูจน์ให้เห็นว่าพวกโรมันคาร์ฮอลิคในสหพันธ์สาธารณรัฐชยัน
 ไปวัดมากกว่าพวกไพร่แดนแทนที่ถึง ๒ เท่า และด้วยการส่งเสริมอย่างมากขององค์การ
 คาร์ฮอลิคและองค์การฆราวาสอื่น ๆ ประมาณปี ค.ศ. ๑๙๕๕ พวกคาร์ฮอลิคคงคะแนนเสียง
 ให้พรรค CDU ๓ ใน ๕ ๒ ใน ๓ เป็นผู้ลงคะแนนให้พรรค CDU เป็นประจำเสมอ
 ๓ ใน ๔ เป็นสมาชิกของพรรค CDU ๒ ใน ๓ ได้เป็นผู้นำของพรรค และเป็นส่วนใหญ่
 ในคณะรัฐมนตรี*๓ ผลก็คือพรรค CDU ในการดำเนินการของรัฐบาลทั้งในระดับสหพันธ์

*๑ จำนวนจากสถิติใน Morris Janowitz, "Social Stratification and Mobility in West Germany," *The American Journal of Sociology*, 64:1 (July, 1958) หน้า ๑๐ ตารางที่ ๓ และหน้า ๑๕ ตารางที่ ๔ ที่อ้างใน Deutsch and Edinger, ที่อ้างมาแล้ว หน้า ๒๖๒ ตารางที่ ๒-๓ และหน้า ๒๖๔ ตารางที่ ๒-๖

*๒ Deutsch and Edinger หนังสือที่อ้างมาแล้ว หน้า ๒๖๔ ตาราง ๒-๖

*๓ ดู *Jahrbuch*, II, หน้า ๗๗, ๒๖๔: Juan Linz, *The Social Bases of West German Politics* (Ann Arbor, Mich.: University Microfilms Inc.), Columbia University Ph. D. Dissertation, Mic 59-4075, 1959, หน้า ๔๔ อ้างมาจาก Arnold J. Heidenheimer, *La Revue Francaise de Science Politique*, 7:3 (July-September, 1957), หน้า ๖๓๕; U.W. Kitzinger, *German Electoral Politics*, หน้า ๒๒๓-๒๓๓ และในหน้า ๒๒๓ n. 1; Deutsch and Edinger, ที่อ้างมาแล้ว

และระดับมดรัฐ และอาจรวมถึงผลทางอ้อมจากภูมิภาคต่าง ๆ คุณจะมีส่วนสร้างฐานะคน
กลุ่มใหญ่ให้กับชาวอดิซซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อย ลักษณะบางอย่างของเรื่องดังกล่าวนี้เห็น
ได้จากตาราง ๕-๗ ก. และตาราง ๕-๗ ข. (หน้า ๘๒๐)

ตาราง ๕-๗ก. มลรัฐและภาคของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน^ก (ในแง่เศรษฐกิจ)

มลรัฐและภาค	จำนวนประชากร ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ (คิดเป็นล้าน)	พื้นที่ (๑๐๐ ตาราง กิโลเมตร)	ปริมาณธุรกิจ ค.ศ. ๑๙๕๕ (๑๐๐๐ ล้าน มาร์ก)	รายได้ต่อหัว (๑๐๐๐ มาร์ก)
นอร์ทไรน์-เวสฟาเลีย	15.7	34.0	210.0	13.4
เฮสเซ็น	4.7	21.1	52.0	11.1
ไรน์แลนด์-พาลาติเนท	3.4	19.8	25.0	7.4
ซาร์แลนด์	1.1	0.8	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
รวม เยอรมันภาคตะวันตก	24.9	75.7	287.0 ^ข	12.1 ^ข
บาวาเรีย	9.4	70.5	79.7	8.5
บาร์เดิน-เว็ทเตินเบอร์ก	7.6	35.8	82.6	10.7
รวม เยอรมันภาคใต้	17.0	106.3	162.3	9.1
โลเวอร์-แซกซอนนี	6.6	47.4	57.5	8.7
ชเลสวิก-โฮลสไตน์	2.3	15.7	16.5	7.2
ฮัมบูร์ก	1.8	0.1	53.0	29.4
เบรเมน	0.7	0.1	13.7	19.6
รวม เยอรมันภาคเหนือ	11.4	63.3	140.7	12.3
รวม สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน				
ไม่รวมเบอร์ลิน	53.3	245.3		
เบอร์ลินตะวันตก	2.2	0.5	626.2 ^ก	11.3 ^ก

ก จากสถิติใน *SJB, 1961*, หน้า ๓๖, ๓๗, ๔๕๔

ข ไม่รวมซาร์แลนด์

ค รวมเบอร์ลินตะวันตกด้วย

ตาราง ๕-๑๖. มลรัฐและภาคต่างๆ ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน^๑
(ในแง่สังคมและการเมือง)

มลรัฐและภาค	อัตราส่วนร้อยละของประชากร		อัตราส่วน ร้อยของ คะแนนเสียง ของ CDU/CSU	จำนวนที่นั่ง ในสภาสูง	ปกครองโดย พรรคเดียว หรือรัฐบาลผสม
	ถูกเนรเทศ และลี้ภัย ค.ศ. ๑๙๖๐	โรมันคาทอลิก ค.ศ. ๑๙๕๘			
นอร์ทไรน์-เวสฟาเลีย	24%	55%	54%	5	CDU
เฮสเซ็น	28	32	41	4	CDU กับ Refugee Party
ไรน์แลนด์-พาลาติเนท	15	58	54	4	CDU กับ FDP
ซาร์แลนด์	—	73	55	3	CDU กับ FDP
รวม เยอรมันภาคตะวันตก	22	52	—	16	—
บาวาเรีย	23	72	57	5	CDU+FDP + Refugee Party
บาร์เดิน-เว็ทเดนเบอร์ก	25	47	53	5	CDU+FDP + Refugee Party
รวม เยอรมันภาคใต้	23	58	—	10	—
โลเวอร์-แซกซอนนี	33	19	39	5	SPD+FDP + Refugee Party
ชเลสวิก-โฮลสไตน์	35	6	48	4	CDU+FDP
ฮัมบูร์ก	28	7	37	3	SPD
เบรเมน	29	9	30	3	SPD+FDP
รวม เยอรมันภาคเหนือ	32	14	—	15	—
รวม สหพันธ์สาธารณรัฐ					
เยอรมันนอกจากเบอร์ลิน	25	47	50	41	CDU+FDP (ปลาย ค.ศ. ๑๙๖๑)
เบอร์ลินตะวันตก	9	13	37	4	SPD+CDU

^๑ จากสถิติใน *SJB, 1961* หน้า ๕๔, ๕๕, ๑๓๗-๑๓๘, U.W. Kitzinger, *German Electoral Politics: A Study of the 1957 Campaign* (Oxford: Clarendon Press, 1960), หน้า ๒๘๑; และ *The Statesman's Year Book, 1961*.

มลรัฐในเยอรมันนี้ตะวันตก

แรกทีเดียวตัวเลขในตาราง ๕-๗ ก. (หน้า ๘๓๘) แสดงให้เห็นความแตกต่างในจำนวนประชากร พืชและความมั่งคั่งของมลรัฐต่าง ๆ ไม่ว่าจะใช้ดัชนีใดเปรียบเทียบ จะเห็นได้ว่ามลรัฐนอร์ทโรน-เวสต์ฟาเลีย เป็นรัฐที่เด่นที่สุด ถ้ารวมกับมลรัฐบาวาเรียด้วย ทั้ง ๒ มลรัฐนี้มีประชากรรวมกันเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ในภาคสถิติด้านธุรกิจหรือรายได้ทางเศรษฐกิจก็แสดงให้เห็นถึงระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจในแต่ละมลรัฐ กล่าวโดยคร่าว ๆ สถิติของรายได้ทางการค้าของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมีความโน้มเอียงจะเพิ่มขึ้น ๓ เท่าของรายได้ประชาชาติ นครรัฐฮัมบูร์กและเบรเมนมีชื่อมาก เนื่องจากความมั่งคั่งโดยเด็ดขาดและรายได้ต่อบุคคลของประชากรสูงมาก รองลงมาคือมลรัฐนอร์ทโรน-เวสต์ฟาเลีย ซึ่งร่ำรวยในทางอุตสาหกรรม ส่วนมลรัฐที่เหลือมีรายได้ต่ำกว่าอัตราเฉลี่ยของประเทศรวมทั้งมลรัฐที่เป็นชนบทคือ ชเลสวิก-โฮลชไตน์ โรนแลนด์-พาดาทินเทท และโลเวอร์-แซกซอนนี้ ซึ่งมีรายได้ต่อบุคคลต่ำที่สุดตามลำดับ

ตาราง ๕-๗ ข. (หน้า ๘๓๐) ยังชี้ให้เห็นต่อไปว่า การจัดแบ่งมลรัฐและภูมิภาคหลังสงครามมีผลให้เยอรมันภาคเหนือเดี่ยวเปรียบ ภูมิภาคนี้เป็นบริเวณที่เล็กที่สุดในจำนวน ๓ ภูมิภาค แม้กระนั้นก็ตามยังแบ่งเป็นอีก ๔ มลรัฐ และเศรษฐกิจของฮัมบูร์กและเบรเมนก็แบ่งแยกจากโลเวอร์-แซกซอนนี้ และชเลสวิก-โฮลชไตน์ ซึ่งต่างจากอเมริกาอย่างมาก เพราะอเมริกาปล่อยให้การเก็บภาษีของนิวยอร์ก ฟิลาเดลเฟีย บอสตัน บัลติมอร์ และนิวยอร์กอยู่ในการดูแลของมลรัฐซึ่งเมืองเหล่านี้เป็นเมืองสำคัญ แม้ว่าเยอรมันภาคเหนือที่เป็นชนบทจะค่อนข้างยากจน เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น แต่กลับมีพวกที่ถูกเนรเทศและพวกดักขัย (ร้อยละ ๓๓ และ ๓๕) มากกว่าอัตราเฉลี่ยทั่วประเทศคือร้อยละ ๒๕ และอัตราส่วนหนึ่งยังต่างไปอีกในมลรัฐนอร์ทโรน-เวสต์ฟาเลีย บาวาเรีย และโรนแลนด์-พาดาทินเทท เยอรมันภาคเหนือเป็นพวกนับถือโปรเตสแตนต์ และให้การสนับสนุนแก่พรรค CDU น้อยมาก แต่ก็เป็นภูมิภาคเล็ก มีการแบ่ง

แยกค่อนข้างยากจนมีผู้แทนในระดับชาติน้อย และโดยทั่ว ๆ ไปมีอิทธิพลต่อกิจการบ้านเมืองน้อยกว่าในสมัยอาณาจักรไฮเซนไฮดเดอรั่น และสาธารณรัฐไวมาร์

แต่ไม่ได้หมายความว่า การจัดแบ่งมณฑลรัฐและภูมิภาคที่กระทำอยู่ไม่เป็นที่นิยมแม้ในเยอรมันภาคเหนือ การแบ่งแยกฮัมบูร์กและเบรเมนออกเป็นนครรัฐต่างหากก็เป็นการสร้างความปลอดภัย และก็ได้ให้โอกาสอย่างดีเลิศแก่พรรคโซเชี่ยลเดโมแครทที่จะได้รับความนิยม และควบคุมรัฐบาลแห่งนครรัฐเหล่านั้นเป็นการทดแทนที่มิได้มีอำนาจเป็นรัฐบาลกลางไปได้บ้าง ยิ่งกว่านั้น พวกโปรเตสแตนต์โดยเฉพาะอย่างยิ่งโปรเตสแตนต์นิกายลูเธอรันยังมีประเพณีอยู่อีก ๒ อย่าง คือ การยอมรับผู้ใช้อำนาจทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม และการแตกต่างอย่างมากระหว่างกลุ่มแรงงานกับกลุ่มชนชั้นกลางระดับสูงซึ่งค่อนข้างจะชอบใช้อำนาจ ประเพณีทั้งสองนี้ย่อมจะมีอำนาจดัดแปรประสิทธิภาพทางการเมืองของพวกโปรเตสแตนต์อยู่แต่อย่างน้อยก็ต่ำกว่าที่ควรจะเป็นถ้าดูจากจำนวนถ้าพรรคโซเชี่ยลเดโมแครทมีโอกาสทางการเมืองพิเศษอยู่ในฮัมบูร์กและเบรเมนแล้ว พวกนักชาตินิยมและพวกอนุรักษนิยมก็มีโอกาสสนับสนุนการเมืองฝ่ายขวาในโดเวอร์—แซกซอนนีและชเลสวิก—โฮลสไตน์เช่นเดียวกัน ถ้าหนักถึงเหตุการณ์บางคนได้ยึดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของระบบการเมืองในสหพันธ์สาธารณรัฐ และเห็นความสำคัญเพียงเล็กน้อยของความแตกต่างระหว่างภูมิภาคแล้ว* ความคิดเห็นเหล่านี้ควรแก้ไขตามข้อเท็จจริงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ความแตกต่างระหว่างภูมิภาคในลัทธิการแต่งตั้งความคิดเห็นก็มีแสดงอยู่ในตาราง ๕-๘ (หน้า ๘๒๔)

ผลจากการหยั่งเชิงในตาราง ๕-๘ แสดงให้เห็นว่าในสงครามโลกครั้งที่ ๒ เยอรมันภาคเหนือได้รับความทุกข์ทรมานมากกว่าส่วนอื่น ๆ ที่เหลือ ยกจนกว่าแต่ละประชาชนทั้งหมดก็ไม่ได้มีความรู้สึกผูกพันกับรัฐของตนมากนัก ยิ่งให้เห็นอีกด้วยว่า ผู้ออกเสียงลงคะแนนในภูมิภาคนี้มีความระมัดระวังในเรื่องการเมือง

* Linz หนังสืออ้างเดิมเดียวกัน หน้า ๑๖๕-๑๖๖

มาก เป็นพจนินิยมฝ่ายขวา เป็นชาตินิยมและยืนยันการรวมเยอรมันอีกมากกว่าผู้ได้รับการหยั่งเสียงในอีก ๒ ภูมิภาคที่เหลือ และชี้ให้เห็นว่ามีมาตรฐานนโยบายทางการเมืองและทหาร เพื่อจุดประสงค์ในเยอรมันภาคเหนือมากกว่าด้วย ส่วนหนึ่งของความแตกต่างนี้อาจเนื่องมาจากเยอรมันภาคเหนือมีพจนินิยมฝ่ายขวาและที่ถูกต้องมากกว่า แต่อย่างไรก็ดี ทศนคติที่ตรงข้ามกับเยอรมันภาคใต้ก็เป็นเหตุผลที่ดีมากอีกข้อหนึ่ง

เบอร์ลินตะวันตกเท่านั้นที่ทศนคติบางอย่างเช่นเดียวกับเยอรมันภาคเหนือ เพียงแต่มีฐานที่ต่ำกว่า ทศนคติของเบอร์ลินตะวันตกนั้นนิยมฝ่ายขวามากเกือบเท่ากัน และในบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายชาตินิยมและการรวมเยอรมันด้วย การเตรียมพร้อมที่จะเสี่ยงเมื่อกระทำการรุนแรงขึ้นยังคงมีอยู่มาก การที่ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเบอร์ลินตะวันตกเห็นชอบในนโยบายสวัสดิการสังคม ร่วมกับความรู้ดีอย่างมากในการคัดค้านลัทธิคอมมิวนิสต์และการรวมเยอรมันย่อมเป็นการกำหนดเงื่อนไขความนิยมทางการเมือง คือ ไม่รุนแรงทางเศรษฐกิจแต่รุนแรงทางชาตินิยม ซึ่งวิลด์ บรันด์ (Willy Brandt) จะต้องเข้าใจถ้าประสงค์จะเป็นผู้นำชาติแห่งพรรค SPD แต่ก่อนอื่นในฐานะนายกเทศมนตรีที่ได้รับความนิยมของนครเบอร์ลิน

โดยปกติความรู้อันกว้างขวางของชาวเยอรมันภาคใต้แตกต่างอย่างตรงกันข้ามกับรายเฉลี่ยของประเทศ เนื่องจากเยอรมันภาคใต้ได้รับภัยพิบัติจากการสงครามน้อยที่สุด จึงสามารถจัดการเกี่ยวกับรายได้ได้ดีพอประมาณ และจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงที่นิยมฝ่ายขวาก็มีมากกว่า ๑ ใน ๓ เพียงเล็กน้อย นอกจากนี้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงส่วนมากผูกพันอยู่กับกิจการภายในมากกว่า และสนใจในอุดมการณ์ทั่วไปน้อยกว่าพวกเยอรมันภาคอื่นๆ โดยทั่วไปความแตกต่างทางด้านสังคมในเยอรมันภาคใต้นั้นไม่มาก และพวกที่มีสิทธิลงคะแนนที่เป็นชนชั้นกลางส่วนมากนั้นนิยมซ้ายน้อยมาก แต่เยอรมันภาคใต้ก็เหมือนภาคอื่นๆ ที่สนับสนุนการรวมเยอรมัน แต่ก็เกี่ยวข้องกับเรื่องน้อยมาก และน้อยกว่า ๓ ส่วนสนับสนุนการแต่งตั้งออกที่รุนแรงและเสี่ยง ซึ่งอาจเพิ่มความตึงเครียดในการต่อสู้เกี่ยวกับนครเบอร์ลิน

ตาราง ๕-๘ ความแตกต่างในการแสดงความคิดเห็นระหว่างภูมิภาค
ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖^๑

	เฉลี่ยทั่ว ประเทศ	ภาคตะวันตก	ภาคใต้	ภาคเหนือ	เบอร์ลิน ตะวันตก
บ้านเรือนถูกทำลายในระหว่าง					
สงครามโลกครั้งที่ ๒ (เดือนมิถุนายน)	29 %	30 %	23 %	37 %	30 %
มีน้ำประปาใช้ในบ้าน (เดือนมีนาคม)	84	88	86	73	98
มีรายได้เพียงพอ (เดือนสิงหาคม)	33	35	32	27	40
สนับสนุนให้มีสัญชาติของมลรัฐเพิ่ม					
จากสัญชาติในสหพันธ์สาธารณรัฐ					
(เดือนตุลาคม)	8	5	12	7	3
ความคิดเชิงฝ่ายขวา (กุมภาพันธ์)	38	35	35	47	45
ไม่รู้ความหมายทางการเมืองของ					
“ขวา” และ “ซ้าย” (กุมภาพันธ์)	27	28	32	20	17
สนับสนุนกองทัพเยอรมันนี้ตะวันตก					
(พฤษภาคม ค.ศ. 1955)	40	35	39	44	60
แบ่งแยกเยอรมัน “ไม่สามารถ					
อดกลั้นได้” (กันยายน)	53	56	44	57	84
เรียกร้องการรวมเยอรมันอีก					
(กันยายน)	65	65	59	73	81
สนับสนุนการย้ายรัฐบาลสหพันธ์จาก					
บอนน์ไปอยู่เบอร์ลิน (ธันวาคม)	44	45	29	55	88

^๑ สถิติจาก E.N. Neumann and E.P. Neumann, *Jahrbuch der öffentlichen Meinung* (1957), หน้า ๒๐, ๒๑, ๓๗, ๔๘, ๑๘๘, ๒๘๑, ๒๘๕, ๓๑๖

ในที่สุดเยอรมันภาคตะวันตกก็เป็นภาคเดียวที่เกือบเป็นตัวแทนส่วนใหญ่ที่สุดของความรู้จักทางการเมืองของประเทศ มีความรู้ถึงชาตินิยมรุนแรงน้อยกว่าทางภาคเหนือ แต่ก็ไม่เพียงสนใจในเรื่องภูมิภาคแต่เกือบไม่สนใจทางการเมืองเลยเหมือนกับทางภาคใต้ แม้ในเรื่องความมั่งคั่งที่มีอยู่สูงกว่าภาคอื่น ก็เป็นสภาพการซึ่งภาคอื่น ๆ ประสงค์ที่จะชนถึงระดับนั้นโดยเร็วที่สุด แต่ในเรื่องอื่น ๆ ทวีไปภาคนี้ก็มิอวดราเฉดเลยใกล้เคียงกับของชาติมากที่สุด นอกเหนือจากจำนวนประชากร ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ และการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำของประเทศมากแล้ว อาจกล่าวได้ว่าภาคนี้เหมาะที่จะมีบทบาทเป็นผู้นำของชาติ เนื่องจากมีลักษณะเด่นเป็นตัวแทนของทัศนคติเยอรมันนั้นตะวันตก

ความสำคัญของรัฐบาลมตรรัฐ

กล่าวโดยทั่วไประบบมตรรัฐและภาคมีผลทางการเมืองที่เด่นมาก ทั้งๆ มีรากฐานที่คน ที่ว่ารากฐานที่คนนั้นปรากฏแรกที่เดียว คือ ๘ มตรรัฐในจำนวนทั้งหมด ๓๐ มตรรัฐ คือ ยกเว้นบาวาเรีย ฮัมบูร์ก และเบรเมน ซึ่งโดยเปรียบเทียบแล้วเพียงจะรวมกันเมื่อไม่นานมานี้ และไม่มีประวัติศาสตร์ร่วมกันที่จูงใจเลย ประมาณ ๑ ใน ๔ ของประชากรเป็นพวกที่ถูกเนรเทศ และลี้ภัย และพวกถูกหลาดนต่อ ๆ มากก็ไม่มีความผูกพันดั้งเดิมต่อมตรรัฐที่ได้มาอาศัย และเนื่องจากประชากรของสหพันธ์สาธารณรัฐโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๒ ได้โยกย้ายจากมตรรัฐหนึ่งไปอยู่อีกมตรรัฐหนึ่งทุกปีในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๕-๑๙๕๘ และอาจกล่าวได้ว่าในปีต่อ ๆ ไปด้วยนั้น ไม่มากกว่าร้อยละ ๕ หรือมากที่สุดร้อยละ ๖๐ ของจำนวนผู้ออกเดินทางในแต่ละมตรรัฐที่ดูเหมือนยังเป็นคนพื้นเมืองของแต่ละมตรรัฐ*

ถึงอย่างไรก็ตาม มตรรัฐต่าง ๆ เป็นผู้ดำเนินกิจการของรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่และโดยเฉพาะในเรื่องงบประมาณและบัญชีเงินเดือนข้าราชการ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘

* คุสติกการอพยพออกใน *SJB*, 1961 (หน้า ๑๑)

ตาราง ๕-๕ งบประมาณในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันระดับชาติ
ภูมิภาค และท้องถิ่น ค.ศ. ๑๙๕๕^{ก)}

จำนวน ๑,๐๐๐ ล้านมาร์ก ร้อยละของรายได้
ประชาชาติ

รายได้ประชาชาติ ค.ศ. 1959	192.2	100 %
งบประมาณรายได้ รัฐบาลกลาง	42.5	22 %
รวมกิจการรถไฟ ไปรษณีย์โทรเลข เป็นต้น	<u>11.9</u>	<u>6</u>
รวม	54.4	28 %
งบประมาณรายได้ รัฐบาลมลรัฐ ^{ข)} , ก)	29.7	15
รายได้ภาษี เทศบาล	<u>8.6</u>	<u>4</u>
รวม	92.7	47 %
ค่าใช้จ่ายกิจการสาธารณะ (โดยตรง): สหพันธ์	30.9	16 %
กิจการรถไฟและไปรษณีย์ของสหพันธ์	<u>11.4</u>	<u>6</u>
รวม	42.3	22 %
มลรัฐ ^{ข)}	24.3	13
เทศบาล	<u>18.8</u>	<u>10</u>
รวม	85.4	45 %

ก) ที่มา : ตัวเลขต่าง ๆ คำนวณจากเยอรมันนี *SJB, 1961*, หน้า ๓๔๐, ๓๗๒, ๔๒๗, ๔๓๔-๔๓๖, ๔๔๔

ข) มลรัฐรวมทั้งนครรัฐ (ฮัมบูร์ก เบรเมน เบอร์ลินตะวันตก)

ค) รายได้ของมลรัฐรวม

รายรับและรายจ่ายของมลรัฐต่างๆ มีมูลค่าเกือบ ๓๐ พันล้านมาร์ก หรือประมาณ ๓ ใน ๓ ของงบประมาณของรัฐบาลทั้งหมดประมาณ ๘๓ พันล้านมาร์ก คือ ทั้งของสหพันธ์ มลรัฐ และเทศบาลในป็นนี้ ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๕ รายได้ประชาชาติของสหพันธ์สาธารณรัฐประมาณ ๑๙๒ พันล้านมาร์ก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประมาณร้อยละ ๔๗ ของรายได้

ประชากรที่เป็นของรัฐบาดกลาง ประมาณร้อยละ ๑๕ เป็นของรัฐ ถ้าดูในเรื่อง การคลัง มรัฐทั้งหมครวมกันก็มีความสำคัญครั้งต่อครั้งกับรัฐบาดสหพันธ์ รวมทั้ง การควบคุมในกิจการรถไฟ ไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ของสหพันธ์ด้วย ถ้าพูดถึง รายได้ไม่ใช่รายจ่าย มรัฐต่าง ๆ มีความสำคัญเป็น ๓ หรือ ๔ เท่า เปรียบเทียบกับ เทศบาล* ซึ่งมีแสดงอย่างหยาบ ๆ ในตารางที่ ๕-๘ (หน้า ๘๒๖) ตัวเลขต่าง ๆ ใน ตารางนี้มีปัญหาทางเทคนิคในการคิดคำนวณ จึงควรนำไปใช้อย่างระมัดระวัง แต่ลำดับ ความสำคัญนั้นก็ไม่มีปัญหาอะไร

เกี่ยวกับกรจ้างทำงานเป็นงานสาธารณะของสหพันธ์สาธารณรัฐประมาณ ๑ ใน ๑๐ แต่มากกว่า ๑ ใน ๔ เป็นงานประเภทบริหาร ในส่วนของรัฐบาล ข้าราชการมาจากมรัฐเกือบ ๑ ใน ๒ และเกือบ ๑ ใน ๒ เป็นงานเต็มย่น ส่วนใหญ่ของข้าราชการสหพันธ์ทำงานในกิจการรถไฟ ไปรษณีย์ โดยเปรียบเทียบแล้วข้าราชการสหพันธ์มีน้อย ตำแหน่งทางรัฐบาลส่วนมากนอกจากในกิจการรถไฟและไปรษณีย์อยู่ในการบริหาร ของรัฐและขบวนการทางการเมืองของรัฐ ซึ่งมีรายละเอียดแสดงในตาราง ๕-๑๐ (หน้า ๘๒๘)

ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ จะเห็นได้จากระบบการกระจาย อำนาจทางการเมืองเป็นส่วน ๆ ให้แก่สถาบันของรัฐต่าง ๆ และระบบนี้ก็ได้ขยายให้ เห็นความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่นและภูมิภาคด้วย ระบบนี้ยังช่วยรัฐบาลในการ ปรับปรุงความไม่เท่าเทียมกันในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างดินแดนต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น ให้นุภูมิภาคต่าง ๆ รักษาผลประโยชน์บางประการของตน ในขณะที่ใช้ระบบการ แบ่งปันภาษีใหม่เพื่อลดความแตกแยกระหว่างภูมิภาคดังที่ระบุน้อย บางทีระบบนี้ยังใช้ แยกสิทธิของโปรดเคตแดนที่ส่วนหนึ่ง ในเยอรมันภาคเหนือจากการเมืองสำคัญของประเทศ ขณะเดียวกันขยายอิทธิพลของเยอรมันภาคตะวันตก ของพวกโรมันคาร์อติก และกลุ่ม พรรค ODU/CSU

* คู่มือที่กักท้ายหน้าที่อ้างมาแล้วในตาราง ๕-๘ (หน้า ๘๒๖)

ตาราง ๕—๑๐ การเข้ารับราชการในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันใน
ระดับชาติส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น ค.ศ. ๑๙๖๐^ก

(จำนวนพัน)

แหล่งที่มาของรัฐบาล	ข้าราชการ	เสมียน	กรรมกร	รวม	ร้อยละของแรงงาน
รัฐบาลส่วนกลาง	60	66	66	192	
องค์การรถไฟ ไปรษณีย์ส่วนกลาง	466	46	345	857	
สถาบันเศรษฐกิจอื่น ๆ	0.1	1	4	5	
รวมข้าราชการส่วนกลาง	526	113	415	1,054	4 %
รัฐบาลมลรัฐต่าง ๆ (รวมนครรัฐด้วย)	510	260	98	868	
สถาบันเศรษฐกิจอื่นของมลรัฐ	9	11	59	79	
รวมข้าราชการส่วนมลรัฐ	519	271	157	947	4
เทศบาล	111	228	177	516	2
รวมข้าราชการ	1,156	612	749	2,517	10
รวมกำลังงานทั้งหมด	(6,630)	(13,000)		25,500	100

ก ^ก ที่มา จำนวนจากข้อมูลในเยอรมันนี, *SJB*, 1981, หน้า ๑๓๘, ๔๓๘ ตัวเลขในวงเล็บเป็นการประมาณ
ให้ดูประกอบกับตัวเลขที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่เด็วกันภูมิภาคนิยมและรวมมลรัฐก็ได้ช่วยป้องกันการแตกแยกทางการเมือง และรักษาไว้ซึ่งกลุ่มฝ่ายค้านที่แข็งแกร่งและมีความรับผิดชอบตั้งแต่เริ่มต้นพรรค SPD นั้นได้มีตัวตนทำในรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเลย แต่ก็ได้มีประสพการณ์ในความดำเ็จของคนในรัฐบาลมลรัฐหลายมลรัฐที่เดียว ในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ พรรค SPD ปกครองฮัมบูร์กและเป็นรัฐบาลผสมในคณะรัฐบาลของเฮล์เซน โดเวอร์ แชกซอนนี เบรเมน และเบอร์ลินตะวันตก ส่วนพรรค FDP ซึ่งไม่ได้แยกจากสหพันธ์

ในระหว่าง ปี ค.ศ. ๑๘๕๗-๑๘๖๑ เป็นระยะที่พรรค ODU เป็นพรรคใหญ่พรรคเดียวในสภาล่างนั้น ก็ยังคงมีส่วนร่วมในรัฐบาลระดับมตรัฐอยู่ต่อไป

จนถึงต้นปี ค.ศ. ๑๘๖๑ พรรค FDP ได้มีส่วนร่วมในรัฐบาลมตรัฐ ๗ มตรัฐ ส่วนพรรคกลุ่มผู้ถกยทางการเมืองมีเพียง ๔ มตรัฐ แม้ว่าทุกพรรคต้องการมีส่วนร่วมในรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐ แต่โอกาสในรัฐบาลภูมิภาคและเทศบาลยังคงมีความสำคัญพอที่จะทำให้พรรคฝ่ายค้านยังคงมีอยู่อย่างน้อยก็โดยไม่จำกัดเวลา โดยวิธีอื่น และวิธีอื่น ๆ โอกาสต่าง ๆ ของดัทชินิยมภูมิภาคและรัฐบาลมตรัฐก็มีส่วนร่วมอย่างสำคัญแก่เสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในระบบประชาธิปไตยของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

๖. กฎหมายแม่บทของสหพันธ์สาธารณรัฐ

กฎหมายแม่บทของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันทั้งในนามและตามความเป็นจริงก็คือรัฐธรรมนูญ ข้อความของรัฐธรรมนูญชี้ให้เห็นว่าเป็นกฎหมายเฉพาะภาคและในตอนจบ (มาตรา ๑๕๖) ก็กล่าวว่า “กฎหมายแม่บทนี้จะเลิกใช้ทันทีที่มีรัฐธรรมนูญซึ่งชาวเยอรมันตัดสินใจโดยเสรีประกาศใช้” อย่างไรก็ตาม หดถักการต่าง ๆ ที่มันก็ต้องการจะให้มันอยู่อย่างถาวร ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไปก็เห็นได้ว่าข้อกำหนดเหล่านี้ได้รับการยอมรับว่ามากยิ่งขึ้นว่าเป็นการถาวร

การตัดสินใจขั้นแรกที่จะจัดตั้งรัฐบาลประชาธิปไตยในรูปสหพันธ์รัฐในเขตยึดครองของตะวันตกทั้ง ๓ เขต และให้มีรัฐธรรมนูญโดยลักษณะอักษรเป็นรากฐานร่างขึ้นโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญและประชาชนก็โดยนัยน์โดยให้สัตยาบันนั้น รัฐมนตรีต่างประเทศของมหาอำนาจตะวันตกเป็นผู้เสนอในการประชุมที่กรุงลอนดอนในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๔๘ เครื่องมือดำเนินการเกิดขึ้นในที่ประชุมผู้ว่าการทหาร ๓ มหาอำนาจตะวันตกในการประชุมเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๔๘ ในวันที่ต่อมาคือวันที่ ๑ กรกฎาคม ผู้ว่าการทหารทั้งสามได้มอบเอกสารแก่ประธานผู้ว่าการมตรัฐต่างๆ ของเยอรมัน ให้อำนาจเรียกประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่ช้ากว่าวันที่ ๑ กันยายน ค.ศ. ๑๙๔๘ และให้พิจารณาปรับปรุงอาณาเขตของรัฐเยอรมันที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เอกสารฉบับที่สามเป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจซึ่งสัมพันธ์โดยตรงใจจะส่งมอบไว้ก่อนจนกว่าการยึดครองจะสิ้นสุดลง*

ประธานผู้ว่าการมตรัฐได้คัดค้านเพราะไม่ต้องการให้การแบ่งแยกเยอรมันรุนแรงขึ้น และ “ขอรับรองว่าการทางการเมืองใหม่ไม่ควรเป็นรัฐอธิปไตย และวิธี

* Elmer Plischke, *Contemporary Government of Germany* (Boston: Houghton Mifflin, 1961) หน้า ๒๑-๒๒

การที่จะจัดวางชนมยานั้นควรแสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้งว่ามีลักษณะเฉพาะกาล จากการพิจารณาว่าร่วมกันของฝ่ายเยอรมันกับฝ่ายสัมพันธมิตร ในที่สุดตกลงกันว่า ที่ประชุมของเยอรมันควรเรียกว่าที่ประชุมรัฐสภา(มากกว่าการประชุมร่างรัฐธรรมนูญ) และกฎหมายก็ควรเรียกว่า 'กฎหมายแม่บท' มากกว่า 'รัฐธรรมนูญ' **๑

จากการเริ่มต้นเฉพาะกาลเช่นนี้ก็ได้ก่อให้เกิดเอกสารรัฐธรรมนูญอันประกอบไปด้วยประดพการณั ปรวัติศาสตร์ และความสามารถของผู้เชี่ยวชาญ ที่ประชุมรัฐสภาและคณะกรรมการต่างๆ ได้รับคำแนะนำจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางการเมืองและรัฐธรรมนูญ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงจากสหรัฐด้วย อย่างไรก็ตาม ทั้ง ๆ ที่มหาอำนาจที่ยึดครองเยอรมันโดยเฉพาะฝรั่งเศสได้แสดงออกอย่างปรากฏชัดว่าสนับสนุนระบบการกระจายอำนาจแบบสหพันธ์รัฐก็ตาม เอกสารที่ปรากฏออกมาต้องนับว่ามีลักษณะเยอรมันโดยเฉพาะทั้งในด้านความคิดและเนื้อหา และยังแสดงออกอย่างชัดแจ้งถึงความสามารถในการร่างและการดำเนินงานอย่างมีผลต่ออิทธิพลจากภายนอก *๒

ไม่เหมือนในสมัยสาธารณรัฐไวมาร์ รัฐใหม่ซึ่งสร้างโดยกฎหมายแม่บทต้องการให้มีเสถียรภาพ และไม่เหมือนสมัยบิสมาร์กหรือฮิตเลอร์ รัฐนี้ประสงค์จะป้องกันเสรีภาพส่วนบุคคลและคณะบุคคล และกำหนดความอดทนต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่เผด็จการหรือการสังครามรุกราน รัฐใหม่นี้ประสงค์จะเป็นสหพันธ์รัฐเพื่อต่อต้านการนำไปสู่ลัทธิตหารหรือลัทธิตเผด็จการได้ดีกว่า และเพื่อให้ได้รับความเห็นชอบจากสถาบันบัญญัติของมตรัฐ ซึ่งเป็นผู้แต่งตั้งผู้แทนของที่ประชุมรัฐสภาและซึ่งต้องให้สัตยาบันแก่เอกสารนี้ในขั้นสุดท้าย

ดังนั้น กฎหมายแม่บทจึงถือหลักการกระจายอำนาจโดยเฉพาะวิธีการใช้อำนาจและชักชวนของรัฐ เครื่องมือการบริหารราชการอยู่กับมตรัฐเป็นส่วนมาก และรัฐบาคต์สหพันธ์รัฐก็ต้องพึ่งมตรัฐในการดำเนินการตามกฎหมาย มตรัฐเป็นผู้ควบคุมการตำรวจกเว้นหน่วยของสหพันธ์เพื่อใช้ในกรณีพิเศษเพียงเล็กน้อย และมตรัฐยัง

*๑ Plischke หนังสืออ้างเดิมเดียวกัน หน้า ๒๒

*๒ Sigmund Neumann, *European Political Systems* (New York: Knopf, 1954), หน้า ๓๕๑ และ Alfred Grosser, *Die Bonner Demokratie* หน้า ๕๕

ควบคุมดูแลในเรื่องโรงเรียน การศึกษา รวมทั้งวิทยุและโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ด้วย เนื่องจากกฎหมายแม่บทจำกัดอำนาจสหพันธ์เฉพาะเกี่ยวกับเรื่องที่รัฐบาลสหพันธ์ได้รับมอบหมายโดยตรง ดังนั้นโดยทางอ้อม อำนาจที่เหลือทั้งหมดจึงเป็นของมดรัฐ*

ขณะเดียวกันตามกฎหมายแม่บทสหพันธ์สาธารณรัฐก็อยู่ในสภาพที่กล่าวถึงสาธารณรัฐไวมาร์ ในการสร้างและรักษาเจตนารมณ์อันมั่นคงทางการเมือง นั่นก็คือ การกำหนดและดำเนินตามนโยบายที่แน่นอนและการตัดสินใจตามนโยบายเหล่านี้ อำนาจมากมายที่ให้แก่ฝ่ายรัฐมนตรีแห่งสหพันธ์รวมทั้งอำนาจควบคุมคณะรัฐมนตรีอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อกำหนดที่ว่านายกรัฐมนตรีอาจถูกขับได้โดยสภาผู้แทนได้คือเมื่อสภาผู้แทนตกลงหาคนมาดัดตำแหน่งแทนได้ ที่เรียกกันว่า “ การลงคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจโดยตรง (positive vote of no confidence) ” ขอบเขตอันจำกัดที่ให้แก่ฝ่ายตุลาการในการพิจารณาการกระทำและกฎหมายของรัฐบาล ทั้งหมดนี้ก็จะรวมและให้เสถียรภาพแก่อำนาจการตัดสินใจโดยชอบธรรมในระดับสหพันธ์นั่นเอง การรับรองให้มีพรรคการเมืองอย่างชัดแจ้งในกฎหมายแม่บท รวมทั้งการที่กฎหมายเด็กคงกำหนดกักกันพรรคการเมืองเล็ก ๆ (พรรคที่ได้คะแนนเสียงต่ำกว่าร้อยละ ๕ จากคะแนนเสียงทั้งหมดในการเลือกตั้งทั่วไป) จากการที่จะได้รับที่นั่งในสภา (ที่เรียกว่า Sperrklausel หรือ Exclusion Clause) นั้น เท่ากับมุ่งสนับสนุนหรือมีแนวโน้มให้มีพรรคการเมืองใหญ่ที่มีอำนาจมากเท่านั้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้รัฐบาลประกอบด้วยพรรคการเมืองใหญ่เพียงพรรคเดียว พรรคเล็ก ๆ ก็เป็นอันถูกขับไล่ให้หมดไปหรือถูกบังคับให้ประนีประนอมการแตกต่างกันเสีย

สหพันธ์นิยมแบบเยอรมัน

จุดประสงค์ของสหพันธ์นิยมคือหลีกเลี่ยงการรวมอำนาจอันอาจเป็นอันตรายแต่อำนวยความสะดวกและการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ทางการเมืองของชาติ นับว่ามี

* Theodor Eschenburg, *Staat und Gesellschaft in Deutschland*, 3 rd. ed. (Stuttgart: Schwab, 1956) หน้า ๕๖๓ และ ๖๖๕

อยู่ในสหพันธนิยมแบบเยอรมันซึ่งกฎหมายแม่บทได้นำมาใช้เป็นหลัก หลักสหพันธนิยมที่ถือเป็นแบบอย่างในลักษณะและการปฏิบัติของอเมริกา อังกฤษ และจักรภพอังกฤษมีแก่นสารอยู่ที่การมีรัฐบาลพร้อมกัน ๒ รัฐบาล — สหพันธ์ และมตรัฐ — ในดินแดนและกลุ่มประชาชนเดียวกัน แต่รัฐบาลปกครองกลุ่มชนเดียวกันและอำนาจอธิปไตยที่ถือว่าอยู่ในขอบเขตอำนาจของตนโดยขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของศาลสูงสุดเท่านั้น*

สหพันธนิยมแบบที่ใช้กันในสวีเดนและต่อมาใช้อยู่ในเยอรมันและออสเตรเลีย และซึ่งปัจจุบันนี้กำหนดอยู่ในกฎหมายแม่บทนั้น มีลักษณะแตกต่างออกไป แบบสหประชาชนขึ้นอยู่กับรัฐบาล ๒ รัฐบาลเช่นเดียวกัน คือทั้งรัฐบาลสหพันธ์และรัฐบาลมตรัฐ แต่อำนาจของรัฐบาลทั้งสองผสมผสานกันอยู่มากในเยอรมัน ฝ่ายสหพันธ์ในเรื่องส่วนมากมีฐานะเหนือกว่าอย่างเห็นได้ชัดทีเดียว โดยหลักทั่วไปดังเช่นตัวอย่างของอเมริกา มตรัฐส่วนอำนาจร่วมกันเกี่ยวกับการออกกฎหมายทุกเรื่องที่กฎหมายแม่บทเองไม่ได้บัญญัติไว้อย่างแจ่มชัดว่าเป็นของรัฐบาลกลางไว้ (มาตรา ๗๐-๗๒) ฝ่ายตุลาการของเยอรมันนั้นจะวินิจฉัยยอมรับหลักการอันเดียวกันหรือไม่เป็นเรื่องที่ต้องคอยดูกันต่อไป อย่างไรก็ตาม อำนาจของสหพันธ์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนนั้นมีมากมายและในเรื่องสำคัญหลายเรื่อง ฝ่ายมตรัฐเป็นเสมือนผู้บริหารกฎหมายสหพันธ์ตามที่ผู้บริหารสหพันธ์แนะนำ และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่สหพันธ์ (มาตรา ๗๒, ๗๔, ๗๕, ๗๖, ๗๕ ของกฎหมายแม่บท) รัฐบาลสหพันธ์ส่วนอำนาจการออกกฎหมายเฉพาะไว้เป็นอันมาก (ตามมาตรา ๗๑, ๗๓) ส่วนรัฐบาลมตรัฐอาจออกกฎหมายได้ต่อเมื่อได้รับอำนาจระบุไว้ในกฎหมายสหพันธ์เท่านั้น ถ้าเป็นอำนาจนิติบัญญัติร่วมกัน มตรัฐอาจใช้อำนาจนั้นได้เมื่อรัฐบาลสหพันธ์ไม่ใช้ (มาตรา ๗๒) ดังนั้น ในเรื่องเหล่านี้กฎหมายของรัฐบาลกลางจึงดั่งกฎหมายมตรัฐได้ (มาตรา ๓๓)

ดังนั้น ฝ่ายสหพันธ์จึงมีอำนาจมากมายในเรื่องการออกกฎหมายอย่างเห็นได้ชัด ส่วนฝ่ายมตรัฐรักษาอำนาจส่วนใหญในการบริหารและองค์บุคคล ควบคุมใต้การ

* Kenneth C. Wheare, *Federal Government*, 3 rd. ed. (London: Oxford University Press, 1953)

ปกครองและการเมืองเป็นไปในทำนองคลองธรรม อำนาจของฝ่ายสหพันธ์ก็มีมากแน่นอน อย่างไรก็ตาม ในกรณีวิกฤตการณ์ความพยายามต่าง ๆ ที่ไม่ถูกกฎหมายเพื่อสร้างระบบเผด็จการหรือควบคุมประชามติ จะทำให้รัฐบาลสหพันธ์ประตูปดรักรเพราะต้องพึ่งความร่วมมือทางการบริหารของรัฐบาลและข้าราชการมตรัฐ การแบ่งอำนาจเช่นนี้เป็นการเพิ่มอำนาจและความสามารถของรัฐบาลสหพันธ์ ถ้ากระทำถูกต้องตามกฎหมาย ในขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างอุปสรรคต่อการเกิดรัฐประหาร

สิทธิมนุษยชนและเอกชน: คำนิยามสำคัญ

ในมาตรา ๑ วรคแรกของกฎหมายแม่บท กล่าวไว้ว่า เกียรติศักดิ์ของบุคคลต้องไม่ถูกแตะต้อง การเคารพและป้องกันเป็นพันธะที่ตกแก่องค์กรของรัฐและฝ่ายเจ้าหน้าที่ทุกองค์กร ตามความคิดในเยอรมัน กฎหมายของเยอรมันนี้ตั้งวันคกมาตรา ๑ นี้ได้มีการตีความอย่างกว้าง ๆ ให้หมายถึงสิทธิพื้นฐานที่เฉพาะเจาะจงหลายประการ มาตรการอันถือว่าการทรมาน การลงโทษทางร่างกาย การปฏิบัติอันทารุณต่อร่างกายและจิตใจของนักโทษ ถือเป็นเรื่องผิดกฎหมาย (ข้อห้ามมีบัญญัติชัดเจนใน มาตรา ๑๐๔) เช่น โดยการไม่ให้ดื่มน้ำหรือห้ามนอน และมาตรการห้ามการ ใช้ยาเพื่อดังข้อเท็จจริงหรือการใช้เครื่องจับโกหกกรวมตลอดถึงการ ใช้หลักฐานที่ได้มาจากวิธีการเหล่านี้ เนื่องจากราวว่าวิธีเหล่านี้ทั้งหมดมุ่งเพื่อทำลายหรือลดเล็กรภาพทางใจและเกียรติภูมิของจำเลย*

โดยเฉพาะอย่างยิ่งวรคสามสำคัญมาก เนื่องจากได้กำหนดให้สิทธิพื้นฐานต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ผูกมัดเจ้าหน้าที่บริหารและตุลาการเหมือนเป็นกฎหมายที่ไว้กันได้เลย สิทธิพื้นฐานนี้หลายอย่างเริ่มตั้งแต่เสรีภาพในการเสรีมสร้างบุคลิกภาพ ชั่วคิดและจิตใจ และเสรีภาพในบุคคล (มาตรา ๒) เสรีภาพประการแรกรวมถึงเสรีภาพในการเขียนหรือการวาดภาพซึ่งคิดเป็นบางคนในสมัยนาซีเคยถูกห้าม ส่วนเสรีภาพประการที่สองห้ามการ

* Eschenburg หนังสืออั้งเล่มเดียวกัน หน้า ๔๑๗-๔๑๘

ตอนและทดลองทางการแพทย์แก่นักโทษแม้จะอาศาลัมครักก็ตาม เพราะในสภาพการณ์
เช่นนี้ย่อมจะถือว่าได้มีการตัดสินใจอิสระอย่างสมบูรณ์ไม่ได้*

สิทธิพื้นฐานอื่น ๆ ได้แก่ความเสมอภาคทางกฎหมาย ความเสมอภาคของ
ชายและหญิง ไม่มีการแตกต่างในเรื่องเพศ วรรณะ เชื้อชาติ ภาษา มาตุภูมิ และแห่ง
กำเนิด และความคิดเห็นทางการเมือง (มาตรา ๓) บทบัญญัตินี้อาจมีความสำคัญพิเศษ
ในการห้ามพวกที่อยู่ในเยอรมันนี้ ตะวันตกหรือในที่อื่นในการเลือกปฏิบัติต่อต้านพวก
ด้อยหรือพวกถูกขับไล่ มาตรา ๔ ประกันเสรีภาพในศาสนา ที่คณะส่วนตัว ความคิดทาง
ศาสนาและปรัชญา สิทธิที่จะปฏิเสธการเป็นทหารอันเป็นเพราะความรู้ดีถี่ถี่ชอบส่วนตัว
ในเรื่องกฎหมายที่ได้บัญญัติต่อมาพร้อมกับการตัดสินใจของศาลวางหลักว่า ผู้ที่ไม่ยอม
เป็นทหารเพราะความรู้ดีถี่ถี่ชอบส่วนตัวต้องไม่ถืออาวุธโดยไม่ว่าในกรณีใด ไม่ใช่
ปฏิเสธเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และบุคคลชนิดนี้กฎหมายระบุว่าอาจต้องรับใช้ทางด้าน
พลเรือนเป็นการตอบแทนในระยะเวลาเท่ากัน (มาตรา ๓๒.๒)

มาตรา ๕ ป้องกันเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การวิจัยและการสอน
แต่เพิ่มเติมว่า “เสรีภาพในการสอนมิได้เป็นการล้มเลิกความสัตย์ภักดีต่อรัฐธรรมนูญ”
มาตรา ๖ ป้องกันเรื่องการแต่งงานและเรื่องครอบครัว โดยกำหนดว่า “การดูแลและ
ให้การศึกษแก่เด็กเป็นสิทธิธรรมชาติของผู้ปกครอง” ชุมชนต้องให้สิทธิแก่ผู้เป็นแม่
ทุกคนที่จะได้รับการป้องกันและดูแล และเด็ก ๆ ทุกคนไม่ว่าถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่
ไม่มีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายในเรื่องฐานะทางสังคมและโอกาสเตรียมสร้าง
บุคลิกภาพของตน บทบัญญัติในมาตรา ๖ ทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงความสนใจและ
อิทธิพลอย่างมากของกลุ่มศาสนาทางคาทอลิกและโปรเตสแตนต์และของพรรค CDU ใน
เรื่องครอบครัวและการศึกษาทุกเรื่อง พร้อมกับรวมที่คณะทางโลกของพรรค SPD และ
FDP เข้าไว้ด้วย

การแบ่งอิทธิพลของฝ่ายต่าง ๆ ในทำนองเดียวกันนี้ปรากฏอยู่ในมาตรา
๗ ซึ่งกำหนดให้โรงเรียนทั้งหมดอยู่ในความควบคุมดูแลของมณฑลรัฐ (ตามมาตรา ๗๐.๑)

* Eschenburg หนังสืออ้างเล่มเดียวกันหน้า ๔๒๔

ตามมาตรา ๗^๕ เป็นการด่อนคำสอนเป็นวิชาหนึ่งในโรงเรียนของรัฐทั่วไป ยกเว้นโรงเรียนที่ไม่นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ถ้ามีการด่อนคำสอนในโรงเรียนการด่อนจะต้องเป็นไปตามหลักของนิกายนั้น ๆ ผู้ปกครองจะเป็นผู้อนุญาตให้เด็กเรียนหรือไม่ และครูก็ไม่มีพันธะผูกพันต้องด่อนคำสอนถ้าเขาไม่ประสงค์ สิทธิที่เอกชนจะเปิดโรงเรียน (รวมทั้งโรงเรียนที่ศาสนาควบคุม) ได้รับการประกันถ้าพร้อมที่จะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของมตรัฐ โดยไม่ให้มีมาตรฐานต่ำกว่าโรงเรียนของรัฐ เงินเดือนของครูก็ต้องไม่ต่ำกว่าและไม่สนับสนุนให้มีการแบ่งแยกนักเรียนตามรายได้

กฎหมายแม่บทยังได้ให้หลักประกันสิทธิการประชุมที่ไม่เป็นภัยโดยไม่ต้องขออนุญาตหรือประกาศล่วงหน้า (มาตรา ๘) และสิทธิที่จะจัดตั้งองค์การ (มาตรา ๘) ด้วยเหตุนี้สหพันธ์กรรมกรจึงเกิดขึ้นได้ สิทธิในการจัดตั้งองค์การผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและอาชีพ (เช่น องค์การนายจ้างหรือสหพันธ์แรงงาน) ถือว่ามีแก่ "ทุกคนและทุกอาชีพ" ข้อตกลงใด ๆ ที่มีจุดประสงค์เป็นการจำกัดหรือขัดขวางสิทธิเช่นว่านี้ถือเป็นโมฆะ มาตราการต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดหรือขัดขวางโดยตรงกับนิคกฎหมายเช่นกัน (มาตรา ๘.๓) ข้อยกเว้นสิทธิการประชุมมีในกรณีการประชุมภายนอกสถานที่ซึ่งวางระเบียบโดยกฎหมายได้ (มาตรา ๘.๒) องค์การใดที่มีจุดมุ่งหมายหรือกิจกรรมที่เป็นความผิดทางอาญาหรือเป็นการต่อต้านความเรียบร้อยตามกฎหมาย หรือที่คั่นะแห่งความเข้าใจระหว่างประเทศก็ถูกห้าม (มาตรา ๘.๒) หลักประกันตามรัฐธรรมนูญในการมีเสรีภาพในการเลือกที่อยู่อาศัยและอาชีพซึ่งเป็นผลดีโดยเฉพาะต่อพวกดลภัยและลูกเนรเทศ นับว่าเพิ่มความสำคัญขึ้นมาเนื่องจากมีบ้านแฉงงานให้เด็กทั้งนเพราะ ในสหพันธ์สาธารณรัฐคนมีงานทำทั้งหมดเป็นเวดนานาน และได้มีการสร้างอาคารบ้านเรือนขึ้นอย่างมากในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๕๐ และ ค.ศ. ๑๘๖๐

มาตรา ๑๕ บัญญัติในเรื่องการโอนทรัพย์สินสมบัติเป็นของชาติ ที่ดินทรัพย์สินกรรมชาติ และวิธีการผลิตต่าง ๆ อาจเปลี่ยนแปลงสภาพเป็นทรัพย์สินสมบัติร่วมกันหรือในรูปวิสาหกิจแต่โดยการออกกฎหมายให้ถูกต้องเท่านั้น ซึ่งจะกำหนดชนิดและอัตรา

ค่าตอบแทน โดยให้หลักประกันทางกฎหมายเช่นเดียวกับกรณีการยึดหรือการบังคับซื้อ หรือเวนคืนตามมาตรา ๑๔ โดยทางอ้อมมาตรา ๑๕ จึงให้หลักประกันทางกฎหมายแก่ อุดมคติของนักสังคมนิยมโดยวิถีทางประชาธิปไตย และรวมตลอดถึงโครงการและมาตรการ ซึ่งพรรค S.P.D. ให้ความสนับสนุนอยู่

สัญญาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ไม่ว่าในกรณีใด แม้กระนั้นการสัญญาซื้อขาย สัญชาติโดยไม่สมัครใจอาจเกิดขึ้นได้ตามหลักกฎหมายเท่านั้น และถ้าบุคคลที่เกี่ยวข้อง มิได้กลายเป็นคนไร้สัญชาติเท่านั้น (มาตรา ๑๖.๑) ไม่มีคนเยอรมันคนใดที่อาจถูกส่ง มอบตัวไปต่างประเทศ เมื่อมีคดีทางการเมืองที่ข้อดีที่ชัดถ้อยได้ (มาตรา ๑๖.๒) ดังนั้น ตามมาตรา ๑๖ จึงเป็นเครื่องประกันแม้ว่าขบวนการสังคมนิยมไม่อาจส่งข้ามแดนไปยัง ประเทศที่ขอร้องเพื่อทำการลงโทษได้ แต่จะถูกลดโทษโดยศาลของเยอรมันเอง

สิทธิตามรัฐธรรมนูญหลายอย่างต้องห้ามแก่ผู้ที่ใช้เพื่อหวังทำลายระบบ ประชาธิปไตย การใช้เสรีภาพในการพูด การแสดงความคิดเห็น การสอน การประชุม หรือชุมนุมสมาคม การติดต่อทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ ดิจิทัลในทรัพย์สิน หรือ เพื่อกดขี่ข่มเหงที่ไม่ถูกต้องจะสัญญาซื้อขายทรัพย์สินทั้งหมด การรับสิทธิหรือไม่เป็น อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์รัฐ (มาตรา ๑๗) ศาลนี้อาจประกาศว่าพรรคการเมือง ที่มีจุดประสงค์หรือพฤติกรรมที่มุ่งทำลายหรือขจัดวิถีทางแห่งประชาธิปไตย หรือ เป็นอันตรายต่อการคงอยู่แห่งสหพันธ์รัฐผิดกฎหมาย บทบัญญัติจึงครอบคลุมไปถึง ความประพฤติของบรรดาสมาชิกพรรคการเมืองด้วย ไม่เพียงแต่โครงสร้างของพรรค เท่านั้น (มาตรา ๒๑.๒) การบัญญัติไว้เช่นนี้เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากอันตรายที่มีใน สมัยสาธารณรัฐไวมาร์โดยการแทรกแซงที่ดินของพรรคนาซี และในสมัยปัจจุบันจาก แผนกิจการของคอมมิวนิสต์ในเยอรมันนี้ตะวันออก และเพื่อให้พรรคการเมืองต้องพรรค คือ SRP (Neo-Nazi Sozialistische Reichspartei) ที่ตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ และพรรค คอมมิวนิสต์ที่ตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เป็นพรรคนอกกฎหมาย

สิทธิพื้นฐานที่กำหนดในมาตรา ๑-๓๘ นั้นได้รับการประกันไว้ โดยเฉพาะ
ในมาตรา ๑๘ เพื่อต่อต้านการแก้ไขใด ๆ ที่อาจออกมาภายหลังเพื่อทำลายสิทธิเหล่านี้
กฎหมายแม่บทไม่ว่าในเรื่องใดไม่อาจทำการแก้ไขได้นอกจากโดยกฎหมายของ
รัฐสภาแห่งสหพันธ์ได้คะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ของสมาชิก (มาตรา ๗๘.๒) มาตรา ๑๘
เป็นมาตราสุดท้ายในภาค “สิทธิรากฐาน” สิทธิและคุณค่าเพิ่มเติมอื่น ๆ นอกเหนือ
จากการป้องกันพิเศษตามมาตรา ๑๘ นั้น ก็กล่าวไว้ในภาคอื่น ๆ ของกฎหมายแม่บท
ด้วย มาตรา ๒๐ ได้กำหนดลักษณะที่แน่นอนของสหพันธ์รัฐเยอรมันไว้ว่าเป็น “สหพันธ์
รัฐสังคมประชาธิปไตย” คำว่า “สังคม” เป็นการยืนยันความหมายของคำว่า “social”
ในภาษาเยอรมันที่แสดงคุณค่าความรู้ดีทางสังคมและความยุติธรรมทางสังคม รวม
ตลอดถึงการให้ความคุ้มครองทางกฎหมายเป็นพิเศษเกี่ยวกับกฎหมายสวัสดิการสังคม
กฎหมายแม่บทยังได้บัญญัติต่อไปในเรื่องอำนาจอธิปไตยของประชาชน รัฐขาดโดย
ผู้แทนและการแบ่งแยกอำนาจ อำนาจทั้งหมดของรัฐขาดมาจากประชาชน โดยประ
ชาชนเป็นผู้เลือกตั้งและออกเสียงลงคะแนน และใช้ผ่านองค์กรที่แบ่งแยกกันคือนิติบัญญัติ
บริหาร และตุลาการ (มาตรา ๒๐.๑-๓)

อำนาจนิติบัญญัติเป็นไปตามวิถีทางรัฐธรรมนูญและอำนาจบริหารและ
ตุลาการก็เป็นไปตามกฎหมาย(มาตรา ๒๐.๔) กฎหมายแม่บทไม่อนุญาตให้มีการเปลี่ยนแปลง
แปลงที่จะฝ่าฝืนหลักการในมาตรา ๒๐ ดังปรากฏในมาตรา ๓ (การคุ้มครองสิทธิและ
ศักดิ์ศรีมนุษย์) การแบ่งแยกสหพันธ์เป็นมตรัฐ หรือหลักการของความร่วมมือกันของ
มตรัฐในการบัญญัติกฎหมาย (มาตรา ๗๘.๓) รวมทั้งข้อห้ามในมาตรา ๑๘.๒ เกี่ยวกับการ
ที่จะแก้ไขสิทธิพื้นฐานต่าง ๆ การห้ามแก้ไขเหล่านี้เป็นการจำกัดอำนาจแก้ไขที่เห็น
ได้ชัดและค่อนข้างผิดธรรมดา อันแสดงให้เห็นว่าผู้ร่างกฎหมายแม่บทมีความห่วงใย
อย่างมากต่อการรักษาไว้ซึ่งหลักการของกฎหมาย

สิทธิและคุณค่าอื่น ๆ กำหนดไว้โดยเฉพาะ ดันทิภาพได้รับการพิทักษ์เป็น
พิเศษ การกระทำใด ๆ “อันอาจหรือตั้งใจจะรบกวนการอยู่ร่วมกันโดยสันติของประ-

ชาชน โดยเฉพาะการตระเตรียมเพื่อทำสงครามรุกรานนั้น” ฝักรัฐธรรมนูญ จะต้องได้
รับโทษ (มาตรา ๒๖.๑) ไม่มีการตั้งศาลพิเศษตนเอง ประชาชนมีสิทธิได้รับการพิจารณา
คดีต่อหน้าผู้พิพากษาที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ศาลที่ตั้งขึ้นสำหรับ
เรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะกระทำไม่ได้โดยกฎหมายเท่านั้น (มาตรา ๓๐.๑) การลงโทษ
ประหารล้มเด็ก (มาตรา ๓๐.๒) ไม่มีการลงโทษย้อนหลังหรือลงโทษ ๒ ครั้ง การกระทำ
ที่อาจถูกลงโทษได้นั้นจะต้องถือว่าเป็นการกระทำที่ลงโทษได้ก่อนจะมีการกระทำนั้น
(มาตรา ๓๐.๓.๒) ความผิดเดียวกันจะได้รับการลงโทษทางอาญาสองครั้งไม่ได้ (มาตรา
๓๐.๓.๓) ยังมีบทบัญญัติที่มีค่าเท่ากับสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการพิจารณาทางศาล
ของอเมริกา คือ เสรีภาพส่วนบุคคลจะถูกจำกัดโดยกฎหมายเท่านั้น ผู้ถูกจับต้องได้รับ
การปฏิบัติต่ออย่างดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตำรวจไม่อาจยึดตัวผู้ต้องหาไว้นานเกิน
๓ วัน และต้องนำไปยังศาลซึ่งจะเป็นผู้ตั้งข้อหาและสอบสวนพร้อมกับให้โอกาสแก่ผู้
ต้องหาผู้คดี เด็ดขาดผู้พิพากษาต้องตั้งปด้อยทันทีหรือไม่ก็ออกหมายขังต่อไปโดยบอก
เหตุผลให้ทราบด้วยทุกครั้ง พร้อมทั้งแจ้งให้ญาติหรือบุคคลที่ไว้วางใจของผู้ต้องหาทราบ
ซึ่งคงหมายถึงทนายของผู้ต้องหา (มาตรา ๓๐.๔.๑-๔)

สิทธิในสัญชาติก็กำหนดไว้เช่นเดียวกัน ตามกฎหมายแม่บทและกฎเกณฑ์
อื่นๆ ทงที่มีอยู่และที่กำลังจะมี ชาวเยอรมันหมายถึง “บุคคลใดก็ตามที่มีสัญชาติเยอรมัน
หรืออยู่ในดินแดนเยอรมันตามอาณาเขตของเยอรมันในปี ค.ศ. ๑๙๓๗ โดยเป็นผู้เกิด
หรือผู้ที่ถูกเนรเทศมา หรือสามีภรรยาและลูกของเขา (มาตรา ๑๑๖.๑)” ชาวเยอรมัน
ที่มีสัญชาติเยอรมันเนื่องจากเหตุผลทางการเมืองในสมัยนาซีระหว่าง ค.ศ. ๑๙๓๓ -
๑๙๔๕ ต้องได้รับสัญชาติเยอรมันคืนถ้าเรียกร้อง บุคคลเหล่านี้ถือว่ามีสัญชาติเยอรมัน
ถ้าได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเยอรมันหลังวันที่ ๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๕ และมีได้แสดงเจต
จำนงเป็นอย่างอื่น (มาตรา ๑๑๖.๒) ผลของบทบัญญัตินี้รวมตลอดถึงกฎหมายทั้งของ
สหพันธ์สาธารณรัฐและสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน (GDR) ก็คือ “แม้ปัจจุบัน

การบริหารจะแบ่งเป็น ๒ แห่ง ดินแดน ๒ แห่ง และประชาชนก็แบ่งเป็น ๒ ประเทศ แต่ก็มีสภาพเป็นชาวเยอรมันเหมือนกันหมด ไม่มีชาวเยอรมันคนใดเป็นคนต่างด้าวในประเทศเยอรมันทั้งดั่งในปัจจุบัน”* แต่เนื่องจากชาวเยอรมันที่มีสิทธิเลือกได้เป็นจำนวนมากมายึดโอกาสที่ยู่ในสหพันธ์สาธารณรัฐ ซึ่งกำหนดที่มองเห็นการณ์ไกลเช่นนี้ของกฎหมายแม่บทในการยอมรับว่าเป็นชาวเยอรมัน โดยมีสิทธิเท่าเทียมกันร่วมกับโอกาสอันดีอันเนื่องมาจากความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจจากประเทศตะวันตกในตอนต้นและความเจริญของเศรษฐกิจเยอรมันตะวันตกในระยะต่อมา ได้ก่อให้เกิดผลสำคัญอย่างยิ่งยวดทางการเมืองและทางด้านอื่น ๆ สิทธิต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความห่วงใยในการปกป้องบุคคลและครอบครัวส่วนใหญ่โดยการยับยั้งอำนาจของรัฐ สิทธิโดยตรงมักจะมีได้ให้รายละเอียดไว้ เช่น สิทธิประกอบอาชีพ สิทธิสร้างที่อยู่อาศัย แม้ว่าสิทธิในเรื่องนี้บัญญัติอยู่ในรัฐธรรมนูญของมณฑลรัฐบางมณฑลก็ตาม ในสมัยที่เยอรมันได้รับความพินาศและยากจนในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ ในขณะที่มีการร่างกฎหมายแม่บท สิทธิเช่นว่านี้คงจะไม่เป็นความจริง และในระหว่างที่เยอรมันรุ่งเรืองระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐—๑๙๖๐ ก็คงเหมือนจะไม่จำเป็น สิทธิทางกฎหมายในการได้รับความช่วยเหลือที่จำเป็นอย่างน้อยที่สุดเพื่อการยังชีพและเกียรติยศของบุคคลนั้นคือ สิทธิขั้นมูลฐานทางกฎหมายที่จะได้รับสวัสดิการเมื่อได้รับความลำบากนั้นอาจได้รับโดยทางอ้อม ตามมาตรา ๑ และ ๒ และลักษณะของสหพันธ์สาธารณรัฐในฐานะเป็นรัฐตั้งคมนิยมตามมาตรา ๒๐ เช่นเดียวกัน แม้สิทธิที่จะทำการนัดหยุดงานกฎหมายแม่บทมิได้บัญญัติไว้โดยตรง ก็เป็นที่เข้าใจว่าบัญญัติไว้โดยอ้อมในเรื่องเสรีภาพในการจัดตั้งองค์การผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและอาชีพต่าง ๆ ที่เรียกกันว่า “เสรีภาพของการรวมกัน” อันมีมาตรา ๘ ประกันไว้ ดังนั้นกฎหมายอันกว้างขวางของเยอรมันตะวันตกในเรื่องความมั่นคงทางสังคม แรงงาน และสวัสดิการจึงยังขาดการปกป้องตามรัฐธรรมนูญอย่างเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับรายละเอียด

* Theodor Maunz, *Deutsches Staatsrecht*, 5th ed. (Munich—Berlin, 1956)
หน้า ๒๑

กฎหมายในเรื่องเหล่านี้ในทางทฤษฎีอาจถูกเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือดัดแปลงไปด้วยคะแนนเสียงข้างมากธรรมดาของสภา แต่ข้อเท็จจริงที่ว่ากรรมกรและลูกจ้างร่วมกันคือกลุ่มผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ก็เป็นเครื่องประกันให้กฎหมายเหล่านี้คงอยู่ต่อไป*๑

จุดประสงค์อันจำกัดที่มีอยู่ในกฎหมายแม่บทนั้นเป็นการยอมรับความจริงในทางการเมือง และได้รวมถึงความหลังของพรรคการเมืองใหญ่ๆ ไว้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลประโยชน์ของพรรค CDU ในการรณรงค์หาเสียงและในเรื่องอำนาจที่มีมากของมดรัฐ ผลประโยชน์ของพรรค FDP และ ODU ในการป้องกันทรัพย์สินมรดกและกิจการเอกชนต่างๆ และผลประโยชน์ของพรรค SPD ในสหพันธ์แรงงาน และกฎหมายสวัสดิการในการโอนทรัพย์สินมรดกของชาติที่ถูกต้องตามกฎหมาย และสิทธิเท่าเทียมกันแก่มารดาที่ไม่ได้แต่งงานและแก่ครูและนักเรียนที่ไม่นับถือศาสนา แม้แต่บรรดาสมาชิกของกลุ่มการเมืองที่ไม่ออกเสียง เช่น อดีตสมาชิกพรรคนาซี กลุ่ม เอส. เอส. ตำรวจดับเพลิง ตำรวจ และองค์การทำนองเดียวกันในสมัยฮิตเลอร์ ก็ได้รับหลักประกันการคุ้มครองอย่างมากในกฎหมายแม่บท และในหลักประกันสิทธิมนุษยชนของกฎหมายนี้ กฎหมายแม่บทยังห้ามการเด็กปฏิบัติต่อต้านสมาชิกของพรรคการเมืองหรือองค์การอื่นใดในอัตรา ๑๓๓ เปิดโอกาสให้พวกเจ้าหน้าที่นาซีจำนวนมากกลับเข้ารับราชการได้อีก เป็นผลให้ในจำนวนข้าราชการประมาณ ๕๓,๐๐๐ คน ซึ่งถูกถอดถอนตำแหน่งตามวิธีพิจารณาเด็กดัดตนนาซีเหลืออยู่เพียง ๓,๐๐๐ คน ซึ่งถูกกีดกันจากวงราชการอย่างถาวร ส่วนที่เหลือส่วนใหญ่ก็ค่อยๆ กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งต่างๆ*๒

พวกที่ยังรักษาใจจริง ๆ ยังคงเป็นปฏิบัติต่อรัฐธรรมนูญทุกอย่างที่ได้รับสภาพอย่างมาก แต่ก็มีเพียงส่วนน้อย ในการหยั่งเสียงปี ค.ศ. ๑๙๕๖ มีเพียงร้อยละ ๖ เท่านั้นที่ยังคงคัดค้านกฎหมายแม่บทว่าไม่ดี ส่วนร้อยละ ๒๘ ซึ่งปกติเป็นผู้สนับสนุนประชาธิปไตยแรงกล้าสนับสนุน ที่เหลือร้อยละ ๑๔ ตัดสินใจไม่ถูก และอีกร้อยละ ๕๓ ดำรงภาพ

*๑ Eschenburg หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๔๐๖, ๔๑๕ และ ๔๙๑-๔๕๐

*๒ Heidenheimer, *The Governments of Germany* หน้า ๑๓๒

ว่าไม่รู้* เนื่องจากจำนวนอดีตนาซีและพรรคพวกมีมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน หรือประมาณหลาย ๆ ก็คือยังคงมีอยู่ครึ่งหนึ่งในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ สถิติการหยั่งเสียงนี้แสดงให้เห็นคล้ายกับว่าอดีตนาซี ๒ ใน ๓ ยอมรับถึงแม่โดยอ้อม ระบบรัฐบาลโดยรัฐธรรมนูญที่ให้เกียรติและความมั่นคงแก่คนด้วย ดังนั้น กฎหมายแม่บทจึงมิใช่เพียงแค่เป็นผลที่แสดงความแตกต่างในอุดมการณ์ในหมู่ชาวเยอรมันเท่านั้นตามที่เราได้พิจารณาครั้งแรก แต่ยังเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงอุดมคติอีกด้วย กฎหมายแม่บทมีจุดประสงค์ที่จะตั้งมาตรฐานกฎหมายและสิทธิมนุษยชน ซึ่งในไม่ช้าอาจได้รับการยอมรับนับถือจากผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ และในบั้นสุดท้ายได้รับการสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนหนุ่ม

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายนี้จะยังไม่บรรลุถึง แต่ระหว่าง ๑๒ ปีแรกของรัฐบาลภายใต้กฎหมายแม่บทก็ประสบความสำเร็จในการเคลื่อนเข้าสู่เป้าหมายนี้ใกล้เข้าไปทุกที ส่วนหนึ่งของความสำเร็จนั้นมาจากปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความเจริญทางเศรษฐกิจอันยาวนาน และดัชนีภาพหรืออย่างน้อยก็คือการลดความตึงเครียดระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยอีกอย่างหนึ่งก็คือประสิทธิภาพและการปฏิบัติของระบบรัฐธรรมนูญที่กฎหมายแม่บทได้สร้างไว้ ซึ่งเราจะได้พิจารณาต่อไป

อำนาจสูงของรัฐบาลกลาง

ในการแบ่งอำนาจระหว่างสหพันธ์กับมตรัฐต่าง ๆ สหพันธ์มีอำนาจสำคัญมากที่สุด แม้ว่าดังที่กล่าวมาแล้ว จากการตีความบางอย่างในกฎหมายแม่บท มตรัฐมีอำนาจทั้งนิติบัญญัติและบริหารของตนถ้าอำนาจนั้นมีได้กำหนดไว้แน่นอนชัดเจนว่าเป็นของรัฐบาลสหพันธ์ (มาตรา ๓๐, ๗๐) อำนาจที่เป็นของรัฐบาลสหพันธ์ โดยเฉพาะมีบัญญัติไว้ในมาตรา ๗๓ ซึ่งรวมการต่างประเทศ การป้องกันประเทศ สัญชาติสหพันธ์ เสรีภาพในการเดินทาง การค้าขายภายในประเทศ เงินตรา กิจการรถไฟ ไปรษณีย์ และโทรคมนาคม และฐานะทางกฎหมายของบรรดาเจ้าหน้าที่สหพันธ์

* *Jahrbuch*, II หน้า ๑๖๕

อำนาจของสหพันธ์ต่อไป คือ อำนาจในการบัญญัติกฎหมายร่วมกัน ซึ่งมี
ในมาตรา ๑๔ โดยรวมมาตรการทางกฎหมายแพ่งและอาญาไว้หมด ข้อกำหนดหรือ
ระเบียบขององค์การและการประชุมผู้ตั้งและผู้ถูกเนรเทศ สวัสดิการประชาชน ความ
เสียหายและการชดใช้ในสงคราม กฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจและแรงงานทั้งหมด พลัง
งานนิวเคลียร์ การประกันความมั่นคงทางสังคมและการว่างงาน การเวนคืนและการโอน
เป็นของชาติ การป้องกันการใช้อำนาจทางเศรษฐกิจที่ผิด เกษตรกรรม ที่ดินและที่อยู่
อาศัย การสาธารณสุข แพทย์และยารักษาโรค การเดินเรือ เติมน้ำมัน การจราจร เรื่อง
เหล่านี้มตรัฐอาจออกกฎหมายได้เฉพาะ เมื่อสหพันธ์มิได้ใช้อำนาจนิติบัญญัติในเรื่อง
เหล่านี้เท่านั้น (มาตรา ๑๒.๓) อย่างไรก็ตาม อำนาจนิติบัญญัติร่วมกันอนุญาตให้ใช้
ได้เท่าที่มีความจำเป็นเท่านั้น เช่น กฎหมายของแคว้นมตรัฐไม่อาจตราสร้างระเบียบที่มี
ผลในเรื่องเหล่านี้ หรือกฎหมายที่มตรัฐหนึ่งออกมาอาจไปขัดกับผลประโยชน์ของมตรัฐ
อื่นหรือของชุมชนส่วนใหญ่ หรืออาจจะต้องมีกฎหมายของสหพันธ์รักษาความเป็นอัน
หนึ่งอันเดียวกันทั้งทางกฎหมายและทางเศรษฐกิจของชาติ โดยเฉพาะการร่างสภาวะ
เดียวกันในการครองชีพของประชาชนทั่วประเทศ (มาตรา ๑๒.๒) ในสภาพการณ์เดียวกัน
สหพันธ์อาจเป็นผู้ออกกฎเกณฑ์ทั่วไป (Rahmenvorochriften) แต่มตรัฐต้องออก
กฎหมายเกี่ยวกับรายละเอียด เป็นต้นว่า ฐานะทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่มตรัฐและ
เทศบาล ฐานะทั่วไปทางกฎหมายของหนังสือพิมพ์และภาพยนตร์ การใช้ที่ดินและแหล่ง
น้ำ บัตรประจำตัวและการลงทะเบียนประชาชน (มาตรา ๑๕)

สหพันธ์ประกันวิถีทางรัฐธรรมนูญแก่มตรัฐ (มาตรา ๒๘.๓) กฎหมาย
สหพันธ์มีอำนาจเหนือกฎหมายมตรัฐ (มาตรา ๓๐) มตรัฐต่าง ๆ เป็นผู้ใช้กฎหมาย
สหพันธ์ภายใต้ความรับผิดชอบของตนเอง นอกจากว่ากฎหมายแม่บทจะได้บัญญัติหรือ
อนุญาตให้ใช้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๘๓) มตรัฐจัดการบริหารของตนเองรวมทั้งแต่งตั้ง
และเลื่อนตำแหน่งเจ้าหน้าที่ แต่รัฐบาลสหพันธ์อาจออกกฎเกณฑ์การบริหารทั่ว ๆ ไป
และอาจควบคุมดูแลการปฏิบัติกฎหมายสหพันธ์โดยมตรัฐ และอาจสั่งเจ้าหน้าที่ตรวจ

การไปยังฝ่ายบริหารของมตรัฐระดับสูงสุด หรือระดับต่ำกว่านั้นก็ได้ถ้าได้รับความยินยอมจากสภาสูง เช่นเดียวกัน รัฐบาลสหพันธ์อาจมีอำนาจตามกฎหมายที่ออกโดยความเห็นชอบของสภาสูงที่จะออกคำสั่งโดยเฉพาะแก่ฝ่ายบริหารมตรัฐแม้แต่ในเรื่องเฉพาะบางเรื่องก็ตาม (มาตรา ๘๔, ๓-๓, ๕)

ถ้ามตรัฐไม่ปฏิบัติตามพันธะในกฎหมายแม่บทหรือในกฎหมายอื่น ๆ ของสหพันธ์ รัฐบาลสหพันธ์ด้วยความเห็นชอบของสภาสูงอาจบังคับให้มตรัฐปฏิบัติตามโดยวิธี "การบังคับของสหพันธ์" คือ รัฐบาลสหพันธ์หรือเจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิออกคำสั่งแก่มตรัฐรวมทั้งข้าราชการในมตรัฐด้วย (มาตรา ๓๗) สภาสูงเป็นผู้พิจารณาโดยขึ้นอยู่กับการอุทธรณ์ไปยังศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์ว่ามตรัฐได้ละเมิดพันธะทางกฎหมายในการปฏิบัติตามกฎหมายของสหพันธ์หรือไม่ (มาตรา ๘๔.๔) เพื่อจัดการกระทำที่ขัดต่อวิถีทางประชาธิปไตยของสหพันธ์หรือของมตรัฐ มตรัฐอาจขอความช่วยเหลือกำลังตำรวจจากมตรัฐอื่นได้ แต่ถ้ามตรัฐที่ประสบความยุ่งยากนั้นไม่พร้อมหรือไม่อยากต่อสู้ รัฐบาลสหพันธ์อาจเป็นผู้ใช้กำลังตำรวจของมตรัฐนั้นและมตรัฐอื่น ๆ เดียวเอง อำนาจที่จะใช้กำลังตำรวจหมดลง เมื่ออันตราয়หมดลงหรือเมื่อสภาสูงขอร้อง (มาตรา ๘๑) ดังรูปก็คือ รัฐบาลสหพันธ์มีอำนาจเข้าไปเกี่ยวข้องในการต่อต้านเหตุการณ์ไม่สงบในมตรัฐได้น้อยมาก นอกจากว่ามตรัฐอื่น ๆ ส่วนมากจะสนับสนุนโดยผ่านทางผู้แทนของมตรัฐในสภาสูงเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ถ้าได้รับการสนับสนุนดังกล่าว อำนาจของรัฐบาลสหพันธ์ก็จะมั่นคงตาม

การแบ่งภาระทางการเงินระหว่างรัฐบาลสหพันธ์และมตรัฐก็กำหนดในกฎหมายแม่บท (มาตรา ๑๐๕-๑๐๕) รายการภาษีของรัฐบาลสหพันธ์และมตรัฐมีในมาตรา ๑๐๕-๑๐๖ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันเป็นประเทศเดียวที่มีภาษีเบียร์บัญญัติอยู่ในรัฐธรรมนูญ คือ ในมาตรา ๑๐๖.๒.๕ กำหนดลงเงินไว้ให้แก่มตรัฐ อันกระทำให้ผู้แทนมตรัฐบวกรายเรียกเกิดความยินดี ในจำนวนภาษีที่สำคัญ ๆ รายได้ภาษีการค้าเป็นของรัฐบาลสหพันธ์ ส่วนรายได้จากภาษีเงินได้และบริษัทแบ่งกันในอัตราส่วน

๓๕ ต่อ ๖๕ ระหว่างรัฐบาลสหพันธ์และมณฑลรัฐ ก่อนปี ค.ศ. ๑๘๕๗ ส่วนเฉลี่ยของรัฐบาลสหพันธ์ค่อนข้างต่ำ (มาตรา ๑๐๖.๓) รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการทางการเงินในกฎหมายแม่บทและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ นั้น ยุ่งยากมาก แต่ถ้ามองอีกแง่หนึ่งแล้วก็มีหัตถการง่าย ๆ อยู่คือ สหพันธ์มีอำนาจควบคุมภาษาทุกอย่างตามกฎหมายนอกจากภาษาท้องถิ่น*๑

ผลของระบบนี้ ก็คือว่า ภาษาต่าง ๆ ที่ถูกเก็บอยู่ในอัตราส่วน ร้อยละ ๖๐ ต่อ ๒๕ ต่อ ๑๕ ระหว่างรัฐบาลสหพันธ์ มณฑลรัฐและเทศบาล เนื่องจากส่วนหนึ่งที่รัฐบาลเก็บได้โอนเป็นค่าใช้จ่ายของมณฑลรัฐและของเทศบาล รายจ่ายจริงของรัฐบาลทั้ง ๓ ระดับจึงอยู่ในอัตราส่วนประมาณ ร้อยละ ๕๐ ต่อ ๒๗ ต่อ ๒๓ รายได้ของรัฐบาลทั้งหมดที่เป็นส่วนของรัฐบาลสหพันธ์จึงต่ำกว่าในสหรัฐอเมริกา*๒ นโยบายและการดำเนินการทางการคลังทั่ว ๆ ไป ก็คือรัฐบาลสหพันธ์มีอำนาจควบคุมเด็ดขาดทั้งโดยทางตรงและอ้อม

สภาผู้แทน (The Bundestag)

หน่วยสำคัญที่สุดขององค์การนิติบัญญัติ ก็คือ รัฐสภาหรือสภาผู้แทนซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายแม่บทมาตรา ๓๗-๔๗ ตามกฎหมายเดิมตั้งในปี ค.ศ. ๑๘๕๗ ครั้งหนึ่งของสมาชิกสภาได้รับเลือกตั้งจากเขตเลือกตั้ง ๒๔๗ เขต โดยถือคะแนนเสียงข้างมากปกติ จากการลงคะแนนเสียงครั้งแรกโดยเลือกตามใจสมัครของประชาชน ส่วนอีกครึ่งหนึ่งเลือกจากบัญชีผู้สมัครของพรรคต่าง ๆ ในแต่ละมณฑลรัฐ โดยถือเอาอัตราส่วนตามที่แต่ละพรรคได้รับ ในการลงคะแนนเสียงครั้งที่สองซึ่งลงให้แก่พรรคที่ตนสนับสนุน การแจกจ่ายที่นั่งในสภาใกล้เคียงมากกับอัตราส่วนของคะแนนเสียงที่แต่ละพรรคได้รับ

เฉพาะพรรคการเมืองที่ได้คะแนนเสียงมากกว่าร้อยละ ๕ ของจำนวนผู้ออกเสียงทั่วประเทศเท่านั้น หรือผู้สมัครของพรรคได้คะแนนเสียงข้างมากอย่างน้อยที่สุดจาก ๓ เขต จึงจะมีสิทธิได้ที่นั่งในสภา การกำหนดดังกล่าวเช่นนี้เป็นารขจัดพรรคการเมือง

* ๑ Eschenburg หนังสืออังกแล่มเดียวกัน หน้า ๖๓๐

* ๒ Heidenheimer, *The Governments of Germany* หน้า ๑๒๕

เด็ก ๆ น้อย ๆ ที่กระจัดกระจายอยู่ ส่วนแต่ละพรรคที่เห็นอยู่ก็ได้รับปริมาณหนึ่งตาม
 อัตราส่วนที่กำหนดให้ไว้ ซึ่งกำหนดจากบัญชีพรรค (พรรคที่ไม่อาจได้ที่นั่งเพียงพอ
 โดยตรงตามเขตเลือกตั้ง) ถ้าพรรคใดได้จำนวนที่นั่งโดยตรงเกินอัตราส่วนก็ยังคงไว้ซึ่ง
 สิทธิที่จะได้รับจากคะแนนเสียงตามอัตราส่วนนี้ อันจะเป็นผลในขั้นสุดท้ายให้จำนวนสมา
 ชิกสภาผู้แทนทั้งหมดมีจำนวนมากกว่าต้องเท่าของจำนวนผู้แทนซึ่งได้รับเด็กโดยตรงจาก
 เขตเลือกตั้งเพียงเล็กน้อย ดังนั้น สภาผู้แทนสมัยที่ ๕ จากการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๖๓
 จึงมีสมาชิก ๕๘๘ คน โดยไม่รวม ๒๒ คน ซึ่งไม่มีสิทธิลงคะแนนจากเบอร์ลินตะวันตก*
 ขนาดขององค์ประกอบทางการเมืองของสภาผู้แทนทั้ง ๕ ครั้ง ที่เลือกตั้งระหว่าง ค.ศ.
 ๑๘๕๘ และ ค.ศ. ๑๙๖๓ มีแต่คงอยู่ในตาราง ๖-๓ (หน้า ๘๕๗)

ตัวเลขในตาราง ๖-๓ แสดงให้เห็นว่าพรรคเด็ก ๆ ถูกจัดไปอย่างได้ผล
 และยังแสดงให้เห็นว่าคะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ที่ต้องการเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงในกฎหมาย
 แม่บทนั้นต้องมีสมาชิกของพรรค SPD ดั้งเดิมด้วยเต็มอจึงจะทำได้ในการดำเนินการ
 ในสภาผู้แทน

สมาชิกสภาผู้แทนต้องได้รับเลือกตั้งทั่วไปโดยตรง อย่างอิสระ เสมอภาค
 และเป็นกลางระดับ ตามมาตรา ๓๘.๑ ในกฎหมายแม่บท แต่มาตรการการเด็ก
 ดังอาจเปลี่ยนแปลงได้และได้มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว โดยกฎหมายสหพันธ์ตามขรรวมดา
 ในมาตราเดียวกันนี้ สมาชิกสภาผู้แทนไม่ขึ้นต่อผู้ใดโดยตรง อย่างไรก็ตาม ประเพณี
 ระเบียบวินัยพรรค อำนาจของพรรคต่อการกำหนดตัวผู้สมัครในเขตเลือกตั้งและในปีรัฐ
 มตริฐี รวมทั้งความต้องการเงินเพื่อใช้หาเสียง ทำให้สามารถทำนายการลงคะแนน
 และการกระทำของสมาชิกสภาผู้แทนได้ง่ายมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งของพรรค SPD
 พรรค CDU และ FDP ปล่อยให้สมาชิกสภาที่สังกัดพรรคคนมีเสรีภาพพิจารณาในเรื่อง
 เด็ก ๆ น้อย ๆ ได้มาก แต่ในเรื่องใหญ่ที่สำคัญโดยเฉพาะเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศ

* Plischke, *Contemporary Government of Germany* หน้า ๖๕-๖๖, ๑๕๗-๑๖๓

ตาราง ๖ - ๑ ผู้แทนของพรรคการเมืองในสภาล่างระหว่าง ค.ศ.
๑๙๔๕ - ๑๙๖๑^ก

	ค.ศ. ๑๙๔๕	ค.ศ. ๑๙๕๓	ค.ศ. ๑๙๕๗	ค.ศ. ๑๙๖๑
๑. กลุ่มคัดค้านฝ่ายขวาเล็ก ๆ	26	3	0	0
๒. พรรคที่โน้มเอียงจะเป็นรัฐบาลผสม				
FDP	52	48	41	67
DP	17	15	17	0
CDU/CSU	139	243	270	242
Refugee Party	0	27	0	0
รัฐบาลผสมที่เป็นอยู่	208	333	328	309
๓. ฝ่ายค้าน				
กลุ่มเล็กฝ่ายซ้าย	22	0	0	0
SPD	131	151	169	190
คอมมิวนิสต์	15	0	0	0
รวมฝ่ายค้านนิยมซ้าย	168	151	169	190
จำนวนผู้แทนทั้งหมด	402	487	497	499

ก จากสถิติใน Plischke, *Contemporary Government of Germany*, หน้า ๑๑ และ *Archiv der Gegenwart*, 31 : 40 (October 10, 1961), หน้า 9371 c.

พรรคจะกำหนดนโยบายให้ปฏิบัติเอง กรณีที่เป็นการฝ่าฝืนระเบียบที่สำคัญของพรรคนั้นหาได้ยาก ข้อกำหนดกักกันพรรคเล็ก ๆ ทำให้ผู้สมัครหมดโอกาสที่จะได้รับเลือกโดยเป็นอิสระจากพรรค และโอกาสที่จะตั้งพรรคใหม่ที่แข็งแกร่งพอที่จะต่อสู้พรรคเหล่านี้ก็น้อย ยิ่งไปกว่านั้นผู้สมัครยังคงกระแสนิยมเชื่อในนามพรรคมากเท่าหรือมากกว่าชื่อเสียง

ส่วนตัว อย่างเช่น พวกแม่บ้านทั้งหลายนิยมตราดินค้ำที่มีชื่อมากกว่าดินค้ำจากพ่อค้ำ
ที่ไม่ค่อยมีชื่อ

สภาผู้แทนกำหนดเวลาเปิดเปิดสมัยประชุมของตนเอง คือประธานสภาอาจ
เรียกให้สมัยประชุมก่อนได้ และจะต้องเรียกถ้าประธานาธิบดีหรือนายกรัฐมนตรี-
มนตรี หรือสมาชิกจำนวน ๓ ใน ๓ ขอร้อง (มาตรา ๓๘.๓) คณะกรรมาธิการประจำ
ที่กำหนดโดยกฎหมายแม่บทมีหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ของสภาผู้แทนในระหว่างที่การเดือก
ครั้งใหม่เสร็จยังไม่เสร็จ (มาตรา ๔๕) คณะกรรมาธิการการต่างประเทศและการป้องกัน
ประเทศได้จัดตั้งขึ้นจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี ค.ศ. ๑๘๕๖ (มาตรา ๔๕ a) คณะ
กรรมาธิการประจำและการป้องกันประเทศมีสิทธิในการสอบสวน คืออาจทำการรวบรวม
หลักฐานข้อพิพจน์ต่าง ๆ โดยวิธีการเช่นเดียวกับวิธีการทางอาญาทั่ว ๆ ไป รวม
ทั้งอำนาจที่จะบังคับคำให้การด้วย ในเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การป้องกันประเทศ สมาชิก
จำนวน ๓ ใน ๔ อาจเรียกร้องให้มีคณะกรรมาธิการสอบสวนพิเศษขึ้นได้ และคณะ
กรรมาธิการเหล่านี้มีสิทธิและวิธีการเหมือนกันในเรื่องการพิพจน์หาหลักฐานต่างๆ การ
ดำเนินงานของคณะกรรมาธิการต้องเปิดเผย นอกจากเสียงข้างมากของกรรมการต้อง
การให้เป็นการประชุมลับ (มาตรา ๔๕) เนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมาธิการ
เป็นไปตามอัตราส่วนกำลังของพรรคในสภา ฝ่ายค้านที่เข้มแข็งเช่น SPD จึงสามารถ
บังคับการจัดตั้งคณะกรรมาธิการตรวจสอบ แม้ในเรื่องที่ทำความยุ่งยากให้แก่รัฐบาล
แต่สมาชิกฝ่ายข้างมากของรัฐบาลสมัยที่เป็นกรรมการอาจควบคุมวิธีการต่าง ๆ ได้มาก
รวมถึงการออกรายงาน ส่วนฝ่ายค้านอาจแสดงออกได้โดยนำหลักฐานบางส่วนของออกเผยแพร่
หรือออกรายงานของฝ่ายค้านน้อยก็ได้

การดำเนินงานของสภาผู้แทนส่วนใหญ่ทำผ่านคณะกรรมาธิการมากเดี่ยวยิ่ง
กว่าที่ปฏิบัติกันในรัฐสภาอเมริกา สภาผู้แทนมีคณะกรรมาธิการมากกว่า ๓๖ คณะ
แต่ละคณะมีหน้าที่แต่ละเรื่องโดยเฉพาะ ตั้งแต่ในเรื่องความคุ้มกันของสมาชิกสภาและ
ความรับผิดชอบต่าง ๆ จนถึงนโยบายทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ปัญหาการรวมเยอรมัน

และเบอร์ลิน และปัญหาพลังงานปรมาณู*๑ คณะกรรมาธิการแต่ละคณะมีสมาชิก ระหว่าง ๓๕-๓๓ คน หลายคนได้รับเลือกตั้งจากพรรคการเมืองของตนโดยพิจารณา ความรู้ความเชี่ยวชาญของสมาชิกในเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมาธิการ สมาชิกสภาได้รับค่าตอบแทนในการร่วมประชุมคณะกรรมาธิการด้วยเช่นเดียวกับการประชุมใน กลุ่มของตน คือการประชุมผู้แทนพรรค ดังนั้น สภาผู้แทนของเยอรมันจึงมอบหมายการ ดำเนินงานให้แก่คณะกรรมาธิการต่าง ๆ มากกว่าในอังกฤษ ฝรั่งเศส และอเมริกา ใน ปี ค.ศ. ๑๙๕๔ มีการประชุมใหญ่ของสภาเพียง ๕๕ ครั้ง แต่ในการประชุมใหญ่แต่ละ ครั้งมีการประชุมคณะกรรมาธิการไม่น้อยกว่า ๒๐ ครั้ง และการประชุมผู้แทนพรรคไม่ น้อยกว่า ๘ ครั้ง*๒

อำนาจของคณะกรรมาธิการและบรรดากรรมกรต่อฝ่ายบริหารมีน้อยกว่า ในกรณีของสหรัฐฯ ฐานะของพรรคที่กำหนดตายตัวและระเบียบวินัยพรรคที่เข้มงวด ทำให้สมาชิกคณะกรรมาธิการแต่ละคนมีบทบาทน้อย นอกจากอิทธิพลที่แต่ละคนอาจมี เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและมีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ ยิ่งไปกว่านั้นเนื่องจากการ ประชุมของกรรมาธิการตามปกติเป็นการประชุมลับ สมาชิกจึงไม่สามารถใช้เป็นเครื่อง มือในการโฆษณาตนเองหรือผลประโยชน์ของตนได้ง่ายนัก คณะกรรมาธิการแต่ละ คณะอาจต้องการให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเข้าร่วมประชุมด้วยได้ และรัฐมนตรีและ ข้าราชการนั้นก็มีสิทธิของตนเองที่จะเข้าร่วมประชุมเมื่อไรก็ได้เช่นเดียวกัน (มาตรา ๕๓) ตรงกันข้ามกับรัฐสภาของอเมริกา คณะกรรมาธิการสภาผู้แทนไม่มีผู้เชี่ยวชาญแท้จริง หรือผู้ร่วมงานเพียงพอ ทั้งยังไม่มีบริการเพียงพอเกี่ยวกับการค้นคว้าติดตามกิจการนิติ- บัญญัติ ดังนั้น บ่อยครั้งที่บรรดากรรมกรหลายคนนอกจากประดัดพิจารณาและ ความเชี่ยวชาญบางอย่างของตนเอง แล้วได้พบความลำบากในการที่จะยืนยันหรือแสดงความคิด

*๑ Eschenburg หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๕๔๕-๕๕๓
Grosser หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๕๓-๕๕ และ
Heidenheimer หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๑๑๑-๑๑๒

*๒ Heidenheimer หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๑๑๑

เห็นต่อคำานความคิดเห็นของบรรดา รัฐมนตรีเหต่าน ซึ่งมีข้าราชการผู้ร่วมงานเป็นผู้เชี่ยวชาญคอยหนุนหลังอยู่ อย่างไรก็ตาม อาจพูดได้ว่าประมาณกึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาได้บริการของผู้เชี่ยวชาญและความช่วยเหลือทางเลขานุการจากสำนักงานองค์การกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในกรุงบอนน์

เจ้าหน้าที่สูงสุดของสภาผู้แทนก็คือประธานสภาซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยคะแนนเสียงลับ แต่ในทางปฏิบัติแล้วเลือกจากพรรคที่เข้มแข็งที่สุด สภาผู้แทนมีรองประธาน ๓ คน ซึ่งได้รับเลือกจากสภาโดยวิธีเช่นเดียวกับประธาน เลือกจากพรรคการเมืองที่เชื่อถือตามลำดับความเข้มแข็งของแต่ละพรรค สภาผู้สูงอายุ (Council of Elders) ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่เหต่านร่วมกับผู้แทนจากสภาของพรรคต่าง ๆ ด้วยนั้น ในทางทฤษฎีเป็นเพียงคณะกรรมการที่ปรึกษาต่อประธานสภาสูง แต่ในทางปฏิบัติเป็นองค์กรที่สำคัญมากเปรียบได้ทางอำนาจกับ Rules Committee ของสภาผู้แทนราษฎรของอเมริกาที่เคียด ประธานคณะกรรมการต่าง ๆ ไม่ได้รับแต่งตั้งจากสภาผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผู้กำหนดการอภิปรายเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับกฎหมาย บางทีกำหนดเวลาดังหน้าเพียงชั่วโมงเดียวแม้แต่เป็นร่างกฎหมายที่สำคัญ และเป็นผู้วางระเบียบเกี่ยวกับเวลาและอันดับการอภิปรายให้แก่พรรคและผู้อภิปราย

ที่มาแห่งอำนาจและการกระทำที่สำคัญในสภาผู้แทนคือคณะผู้แทนพรรคในสภาซึ่งได้รับการรับรองจากมาตรการของสภาแก่ทุกพรรคที่มีผู้แทนอย่างน้อย ๑๕ คน ซึ่งก็เป็นเครื่องมือออกอย่างที่จะตกกลุ่มหรือพรรคการเมืองเล็ก ๆ ต่าง ๆ ลงได้ เฉพาะพรรคที่เข้มแข็งพอที่จะจัดตั้งคณะผู้แทนพรรคในสภาเท่านั้นจึงจะมีผู้แทนในคณะกรรมการจึงอาจได้รับเวลาในการอภิปราย อาจเดินอว้างพระราชบัญญัติได้อย่างมีผล สอบถามรัฐบาลได้โดยตรง พยายาม ๆ ก็คือมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสภาผู้แทน ภายหลังการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ มีกลุ่มดังกล่าวเหลือเพียง ๓ กลุ่มเท่านั้น คือของพรรค CDU/CSU, SPD และ FDP ดังปรากฏในตาราง ๖-๑ (หน้า ๘๔๗)

พรรคสังคมนิยมคริสเตียนนาวาเรีย (CSU) มีผู้แทนต่างหากอยู่ในคณะกรรมการภายในใต้
กลุ่มคณะผู้แทนพรรคคือ CDU/CSU*

แต่แต่ละกลุ่มของพรรคการเมืองทั้ง ๓ นี้ดำเนินงานคล้ายกับเป็นรัฐสภาเด็ก ๆ
การประชุมภายในของแต่ละกลุ่มผู้แทนพรรคซึ่งคล้ายกับการประชุมชั้นต้น (caucuses)
ของพรรคในสภานิติบัญญัติของอเมริกา กลุ่มคณะผู้แทนจะอภิปรายและตัดสินใจว่าจะ
สนับสนุนหรือคัดค้านร่างกฎหมายบางฉบับ หรือเรียกร้องให้มีการแก้ไขใด ๆ ก็ได้
สมาชิกสภาแต่ละคนลงคะแนนเสียงสนับสนุนหรือต่อต้านนโยบายที่เสนอในการประชุมลับ
ของกลุ่มของตน แต่เมื่อได้มีการลงคะแนนเสียงข้างมากกำหนดนโยบายของพรรคแล้ว
สมาชิกทุกคนต้องให้การสนับสนุนและลงคะแนนเสียงให้ในการประชุมใหญ่ของผู้แทน
ดังนั้น ร่างกฎหมายที่ตนเองได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกจำนวนน้อยซึ่งอาจเป็นเสียง
ข้างมากในกลุ่มคณะผู้แทนพรรค อาจกลายเป็นกฎหมายได้จากการดำเนินการของ
ระเบียบวินัยพรรคภายในแต่ละกลุ่ม เนื่องจากผู้แทนของพรรคเองมีจำนวนมากมาย
อำนาจจึงมักจะไปตกแก่คณะกรรมการบริหารต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย
สมาชิกที่มีอิทธิพลประมาณ ๒๔ คน สำหรับพรรค SPD และ CDU/CSU อำนาจอยู่
กับคณะกรรมการบริหารภายในซึ่งมีกรรมการ ๔ หรือ ๕ คน สำหรับพรรค CDU/CSU
คณะรัฐมนตรีของพรรคยังมีอิทธิพลระดับสูงขึ้นไปอีกคือ เห็นอกว่าหรืออย่างน้อยก็เท่า
กับกลุ่มผู้นำสูงสุดในคณะผู้แทนในสภา

กลุ่มผู้นำของแต่ละกลุ่มในสภาและต่อมาก็กลุ่มในสภาทั้งหมดจะพบกันก่อน
ที่จะมีการตัดสินใจในเรื่องสำคัญมากทุกเรื่อง หรืออภิปรายในสภาผู้แทนเพื่อกำหนด
นโยบายตามปกติก็ประสานกับผู้นำของพรรคที่อยู่นอกสภาผู้แทน เนื่องจากกลุ่มผู้นำใน
สภาตามปกติแล้วเป็นสมาชิกของคณะกรรมการแห่งชาติของพรรคตนด้วย การขัดแย้ง
ต่าง ๆ ระหว่างพรรคแห่งชาติและผู้แทนในสภาจึงไม่ค่อยมี เมื่อพิจารณาว่าร่วมกับการ
ตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีและโดยเฉพาะของนายกรัฐมนตรี การตัดสินใจของกลุ่ม

* Eschenburg หนังสืออั้งเล่มเดียวกัน หน้า ๕๓๔

ผู้นำของพรรคในสภาและของชาตินับว่ามีอิทธิพลต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในสภาผู้แทนมากที่สุด แม้
ว่ารายละเอียดต่าง ๆ ในกฎหมายอาจได้รับการแก้ไขตามข้อเสนอของบรรดาข้าราชการ
และขบวนการทางกฎหมายในคณะกรรมการวิชาการของสภาผู้แทน ซึ่งมีการต่อรองทางการ
เมืองอยู่

สมาชิกสภาผู้แทนเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามปกติ แต่ไม่ได้รับการยกเว้นจาก
ความรับผิดชอบในการสับประมาตผู้หมิ่น (slanderous insults) (มาตรา ๔๖.๑) สมาชิกอาจ
ถูกจับหรือถูกฟ้องได้เมื่อสภาผู้แทนอนุญาตเท่านั้น หรือถ้าถูกจับในขณะประกอบกร
กระทำผิดอันมีโทษหรือหลังจากนั้น ๓ วัน อย่างไรก็ตาม ถ้าสภาผู้แทนขอร้อง สมาชิก
ต้องได้รับปลดปล่อยทันที และขบวนการทางอาญาทั้งหมดที่ดำเนินต่อสมาชิกนั้นต้องยุติ
ลง (มาตรา ๔๖.๒-๔) สมาชิกอาจปฏิเสธที่จะเป็นพยานหรือให้การเกี่ยวกับบุคคลใด ๆ
ที่เป็นผู้ให้ข่าวกับตนหรือเกี่ยวกับรายละเอียดของข่าวที่ได้รับ ในเรื่องเอกสิทธิ์ของการ
คมนาคมจะยึดเอกสารใด ๆ จากสมาชิกไม่ได้ (มาตรา ๔๗)

สมาชิกสภาผู้แทนได้รับเงินเดือนพอประมาณอันน้อยกว่าสมาชิกสภาผู้แทน
ของฝรั่งเศสหรืออเมริกามาก ซึ่งใน ๒ ประเทศนั้นสมาชิกสภาผู้แทนได้รับเงินเดือนระดับ
เดียวกับข้าราชการชั้นสูงสุดทีเดียว นับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ สมาชิกสภาผู้แทนได้รับเงิน
เดือนประมาณเดือนละ ๒๗๕ ดอลลาร์พร้อมกับค่าใช้จ่ายอีกเดือนละ ๑๒๕ ดอลลาร์ แต่
ถ้าขาดทำงานโดยไม่มีเหตุผลจะต้องถูกตัดครั้งละ ๑๒ ดอลลาร์* จากเงินเดือน
สมาชิกต้องจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้แก่พรรคของตนซึ่งเป็นเงินค่อนข้างมากในกรณีสมาชิก
พรรค SPD

จนถึงประมาณปี ค.ศ. ๑๙๕๕ สภาผู้แทนและสมาชิกสภายังเป็นที่สนใจของ
ชาวเยอรมันน้อยมาก ในการหยั่งเสียงประชาชนเยอรมันนั้นตะวันตกที่เห็นว่าสภามีความ
จำเป็นมีร้อยละ ๖๘ แต่มีเพียงร้อยละ ๕๐ ที่สนใจที่จะฟังการอภิปรายในสภา ร้อยละ ๓๘
ไม่สนใจเลย และร้อยละ ๑๒ บอกว่าสนใจเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น ร้อยละ ๔๖ ซึ่ง

* Heidenheimer หนังสืออ่านเล่นเดียวกัน หน้า ๑๑๔

เป็นกลุ่มเสียงข้างน้อยที่สำคัญ คิดว่าการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนต้องมีความสามารถอย่างมาก แต่ผู้ที่คิดค้านอย่างเปิดเผยในความคิดเห็นนี้มีร้อยละ ๓๗ เพียงร้อยละ ๓๘ เท่านั้น ที่คิดว่าสมาชิกสภาผู้แทนรับใช้ประชาชนโดยตรง ส่วนร้อยละ ๑๗ คิดว่าสมาชิกรับใช้พรรคหรือกลุ่มผลประโยชน์พิเศษของคนเท่านั้น และอีกร้อยละ ๑๘ กล่าวว่าสมาชิกสภากระทำเพื่อประโยชน์ของตัวเองเป็นส่วนใหญ่ ตามรายงานบอกว่าเพียงร้อยละ ๒๘ เท่านั้นที่มีความรู้สึกดีต่อสภาผู้แทน ถึงแม้ว่าการแสดงความคิดเห็นไม่ไว้วางใจค่อนข้างลดน้อยลงระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐—๑๙๖๐ ความไม่ไว้วางใจกับสภาก็ยังมีอยู่ตามเดิม ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ที่รู้จักการดำเนินงานของสภาผู้แทนมีไม่มากกว่าร้อยละ ๑๔ ชาวเยอรมันประมาณน้อยกว่า ๑ ใน ๕ ที่รู้จักชื่อหรือพรรคการเมืองของผู้แทนของตน เพียงร้อยละ ๑๕ เท่านั้นที่รู้ว่าผู้แทนของตนได้ทำอะไรในเขตของเขบ้าง เพียงร้อยละ ๘ รู้ว่าผู้แทนของตนทำอะไรบ้างที่กรุงบอนน์ และเพียงร้อยละ ๕ เคยติดต่อกับผู้แทนของตน คือร้อยละ ๔ ติดต่อกับการพูด อีกร้อยละ ๑ ติดต่อกับจดหมาย*๑ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าไม่เพียงประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ความนับถือที่มีต่อสถาบันนิติบัญญัติของชาติด้วยก็ต้องผุ่รากลดลงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แม้ว่าผลจากการหยั่งเสียงดังกล่าวอาจเปรียบเทียบกับว่าดีกว่าที่ได้เป็นมาในสมัยสาธารณรัฐไวมาร์ก็ตาม

สภาสูง (Bundesrat)

ส่วนที่ต้องของสถาบันนิติบัญญัติสหพันธ์คือ สภามตรัฐหรือสภาสูงยังเป็นที่ยุติกันน้อยกว่าสภาผู้แทน ในการหยั่งเสียงข้างกันหลายครั้งเกี่ยวกับสภาสูง อัตราส่วนของชาวเยอรมันนั้นตะวันตกที่รู้จักอย่างน้อยที่สุดก็ในเสียงว่าสภาสูงมีไว้เพื่ออะไรนั้นได้เพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ จากร้อยละ ๘ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ เป็นเพียงร้อยละ ๑๔ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖*๒ อย่างไรก็ตาม สภาสูงก็เป็นส่วนประธานสำคัญของสถาบันนิติบัญญัติสหพันธ์และมีส่วนสำคัญในขอบเขตการนิติบัญญัติ พร้อมกับมีอำนาจมากทีเดียวในยามฉุกเฉิน

*๑ จากข้อมูลใน *Jahrbuch*, II หน้า ๑๗๔-๑๗๘

*๒ *Jahrbuch*, II หน้า ๒๘๐

สภาสูงเป็นองค์กรพิเศษเฉพาะอันเป็นเครื่องมือแก่รัฐบาลมตรัฐในการร่วมมือเกี่ยวกับการบริหารและนิติบัญญัติของสหพันธ์ (มาตรา ๕๐) ประกอบด้วยสมาชิกจากรัฐบาลมตรัฐ ซึ่งตามปกติก็คือรัฐมนตรี แม้ว่าในการประชุมหลายครั้งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของมตรัฐมักจะเป็นตัวแทนรัฐมนตรีก็ตาม อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีมิได้มีฐานะเป็นผู้แทนแต่เป็นสมาชิกของคณะผู้แทนมตรัฐของตน ซึ่งจะต้องลงคะแนนเสียงร่วมกันเป็นหน่วย (มาตรา ๕๑.๓) แต่ละมตรัฐอย่างน้อยมีคะแนนเสียง ๓ เสียง มตรัฐที่มีประชาชนมากกว่า ๒ ล้านคน มี ๔ เสียง และมตรัฐที่มีมากกว่า ๖ ล้านคนมี ๕ เสียง (มาตรา ๕๑.๒) คะแนนเสียงของมตรัฐต่าง ๆ ในสภาสูงมีแสดงอยู่ในตาราง ๕-๑๗. (หน้า ๘๒๐) ถ้ามตรัฐหนึ่งปกครองโดยพรรคการเมืองผลหลายพรรค คะแนนเสียงทั้งหมดของคณะผู้แทนในการลงคะแนนต้องเป็นหน่วยเดียวโดยการตกลงกันของพรรคเหล่านั้น โดยปกติก็จะเป็นไปตามความคิดเห็นของพรรคที่ใหญ่และเข้มแข็งที่สุด ซึ่งมักจะเป็นของนายกรัฐมนตรีแห่งมตรัฐนั่นเอง การตัดสินใจของสภาสูงอย่างน้อยต้องได้เสียงข้างมากของที่ประชุม ดังนั้น การงดไม่ออกเสียงในข้อเสนอดังกล่าวก็เท่ากับเป็นการออกเสียงคัดค้าน (มาตรา ๕๒.๓) งานส่วนใหญ่ของสภาสูงปฏิบัติโดยคณะกรรมการ ๔ คณะ สมาชิกของคณะรัฐบาลมตรัฐหรือตัวแทน เช่น ข้าราชการบริหารมตรัฐอาจเป็นสมาชิกของคณะกรรมการเหล่านี้ได้ สมาชิกของรัฐบาลสหพันธ์มีสิทธิและเป็นหน้าที่ถ้ามีการขอร้องในการเข้าร่วมประชุมสภาสูงหรือคณะกรรมการสภาเมื่อใดก็ได้ที่ต้องการ (มาตรา ๕๓)

สภาสูงมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายสหพันธ์ สำหรับการแก้ไขรัฐธรรมนูญต้องได้คะแนนเสียงข้างมาก ๒ ใน ๓ ของสภาสูงเช่นเดียวกับในสภาผู้แทน ประมาณกึ่งหนึ่งของกฎหมายที่เสนอคือกฎหมายที่ต้องได้รับความเห็นชอบ บางที่มี ๖๐ ฉบับในหนึ่งปี ทั้งหมดนี้เป็นกฎหมายซึ่งสภาสูงต้องให้ความเห็นชอบอย่างชัดเจนตามที่กำหนดในกฎหมายแม่บท การที่สภาสูงตีความกฎหมายแม่บทอย่างกว้าง ๆ ทำให้กฎหมายสหพันธ์ทุกฉบับซึ่งมตรัฐต้องนำไปใช้ และซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับอธิการและสถาบันบริหารนั้น

ต้องได้รับการอนุมัติจากสภาผู้แทนก่อน สำหรับร่างกฎหมายอื่น ๆ สภาผู้แทนมีสิทธิยับยั้งซึ่ง
สภาผู้แทนอาจลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากธรรมดา ถ้าการคัดค้านของสภาผู้แทนใน
ร่างกฎหมายได้คะแนนเสียงข้างมาก ๒ ใน ๓ สภาผู้แทนก็ต้องใช้คะแนนเสียงข้างมาก ๒
ใน ๓ เพื่อลงมติการยับยั้งเช่นเดียวกัน (มาตรา ๗๗.๔)*๑

ร่างกฎหมายใดก็ตาม สภาผู้แทนอาจเรียกข้อร่างภายใน ๒ สัปดาห์หลังจากได้
รับมาจากสภาผู้แทนให้มอบให้แก่คณะกรรมการประสานงานร่วมกันของทั้งสองสภา
(Joint Coordinating Committee) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทน ๑๑ คน มาจากแต่ละ
ระบอบรัฐและสมาชิกสภาผู้แทน ๑๑ คนเช่นกัน ในกรณีกฎหมายที่ต้องให้ความเห็นชอบ
สภาผู้แทนหรือรัฐบาลสหพันธ์เองอาจขอใช้วิธีการนี้ต่อคณะกรรมการประสานงาน
ร่วมกันด้วยก็ได้ (มาตรา ๗๗.๒)

ระหว่างสมัยแรกของสภาผู้แทน (ค.ศ. ๑๘๔๘-๕๓) ในจำนวนร่างกฎหมาย
๘๐๕ ฉบับซึ่งริเริ่มโดยรัฐบาลสหพันธ์ ๔๗๒ ฉบับ โดยสภาผู้แทน ๓๐๓ ฉบับ และโดย
สภาผู้แทน ๓๒ ฉบับนั้นได้มีการใช้คณะกรรมการประสานงานร่วมกันทั้งหมด ๗๕ ครั้ง
ในจำนวนนี้ ๗๓ ครั้งกระทำโดยการประนีประนอม สภาผู้แทนใช้สิทธิยับยั้ง ๓ ครั้ง และ
สภาผู้แทนลงมติการยับยั้งเสีย ๒ ครั้ง ในจำนวนร่างกฎหมายที่ต้องได้รับความเห็น
ชอบจากสภาผู้แทน สภาผู้แทนยับยั้ง ๒ ครั้ง ในจำนวนนี้ ๒ ครั้งผ่านโดยมีการแก้ไขภายหลัง
อีก ๔ ไม่ผ่าน*๒ อำนาจของสภาผู้แทนมิได้แสดงออกโดยสิทธิยับยั้งที่ใช้อย่างไรก็ตาม แต่โดย
การบังคับให้สภาผู้แทนประนีประนอมในคณะกรรมการประสานงานร่วมกัน ซึ่งอาจ
ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญต่อร่างกฎหมายเดิม

สภาผู้แทนแตกต่างกับสภาผู้แทนเนื่องจากมีอำนาจมากทีเดียวในเรื่องการ
บริหาร สภาผู้แทนต้องให้ความเห็นชอบต่ออภฏกระทรวงของรัฐบาลสหพันธ์ทุกฉบับ ซึ่ง

*๑ Plischke หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๘๒-๘๓ และ Eschenburg หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน
หน้า ๕๖๒-๕๖๓, ๖๒๐-๖๒๒

*๒ จากข้อมูลใน Grosser หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๘๘ และ Eschenburg หนังสืออ้างเล่ม
เดียวกัน หน้า ๖๒๒

ออกโดยอ้างกฎหมายที่สภาสูงต้องให้ความเห็นชอบหรือกฎหมายซึ่งมตรัฐเป็นผู้ดำเนินการในฐานะตัวแทนรัฐบาลสหพันธ์หรือกฎหมายกำหนดภาษีหรือการใช้รถไฟ ไปรษณีย์ และโทรคมนาคมของสหพันธ์*

บทบาทของสภาสูงยิ่งมีความสำคัญมากในกรณีฉุกเฉิน หรือกรณีการขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกลางกับมตรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล การที่รัฐบาลกลางจะดำเนินการบังคับมตรัฐใดที่ไม่ปฏิบัติตามพันธะของตนตามกฎหมายต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสูง (มาตรา ๓๗) และสภาสูงผู้เดียวเป็นผู้พิจารณาในชั้นแรกว่ามตรัฐได้กระทำการละเมิดพันธะจริงหรือไม่ (มาตรา ๘๕.๕) สภาสูงต้องให้ความเห็นชอบต่อคำประกาศภาวะฉุกเฉินโดยประธานาธิบดีสหพันธ์รัฐ ในกรณีที่มีการขัดแย้งอย่างไม่มีทางออกระหว่างนายกรัฐมนตรีกับเสียงข้างมากในสภาผู้แทน และในการประกาศใช้กฎหมายในระหว่างนั้น รัฐบาลสหพันธ์โดยมิต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสูงอาจสั่งให้กำลังตำรวจของมตรัฐต่อต้านอันตราয়กระแทกกระเทือนต่อวิถีทางรัฐ-ธรรมนญต์สหพันธ์หรือของมตรัฐใด ๆ แต่มาตรการฉุกเฉินเช่นนี้ต้องล้มเลิกไปทันทีที่สภาสูงต้องการให้เลิก (มาตรา ๘๑.๒)

สภาสูงมีคุณลักษณะสำคัญ ๆ หลายอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ปกติสมาชิกสภาสูงเป็นรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีของมตรัฐและประธานสภาซึ่งได้รับเลือกตั้งทุกปี โดยหมุนเวียนตามมตรัฐต่าง ๆ ตามประเพณีนั้นปกติก็เป็นนายกรัฐมนตรีแห่งมตรัฐนั้น ดังนั้น สมาชิกสภาสูงจึงมีฐานะและเกียรติสูง และเนื่องจากรัฐมนตรีสามารถได้รับความช่วยเหลือแนะนำทางเทคนิคจากข้าราชการมตรัฐซึ่งเป็นผู้ร่วมงานที่เชี่ยวชาญของตน จึงมีความสามารถที่จะรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมากทีเดียว

คุณลักษณะเหล่านี้บ่งว่าต่อใจมาก เท่าที่ได้ปฏิบัติมาสภาสูงมีความโน้มเอียงยิ่งขึ้นในอันที่จะไม่ออกหน้าออกตาเกี่ยวกับบทบาททางการเมืองและทางนิติบัญญัติ แต่มักจะหันไปสนใจกิจการของตนทางด้านการบริหารและด้านเทคนิค ถ้ามองในด้าน

* มาตรา ๘๐.๒ และ Eschenburg หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๖๒๒

การปฏิบัติกลอุบายที่จะบีบบังคับความปรารถนาและจุดประสงค์ทางการเมืองในรูปของการ
เกี่ยวข้องกับเทคนิคจะได้อผลดีมาก ดังนั้น การใช้เหตุผลทางเทคนิคจึงดูเหมือนจะดัง
เดิรมิให้เกิดการกระทำมากกว่าการใช้เหตุผลทางการเมือง และข้อเท็จจริงอันนี้เป็นเครื่อง
แสดงถึงทิศทางการอันสำคัญของการเมืองเยอรมัน นั่นก็คือความสำคัญอันเพิ่มขึ้นของเหตุผล
ทางการบริหารและอำนาจอันเติบโตขึ้นของฝ่ายบริหารสหพันธ์

นายกรัฐมนตรี (Chancellor)

นายกรัฐมนตรีสหพันธ์มีฐานะสำคัญที่สุดในสหพันธ์สาธารณรัฐ นายก
รัฐมนตรีคือผู้แต่งตั้งและถอดถอนรัฐมนตรีสหพันธ์ทุกคน เนื่องจากข้อเสนอนายก
รัฐมนตรีผู้มีมติประธานาธิบดีซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในทางทฤษฎี (มาตรา ๖๕) ในทาง
ปฏิบัติอันไม่เป็นทางการพรรคการเมืองต่างๆ ที่เลือกนายกรัฐมนตรีให้ดำรงตำแหน่งอาจ
วางเงื่อนไขในข้อตกลงจัดตั้งรัฐบาลผสมว่า ตำแหน่งรัฐมนตรีบางตำแหน่งต้องให้แก่
บุคคลบางคนหรืออสังคมาชิกของพรรคการเมืองบางพรรค แต่เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับแต่งตั้ง
แล้วพรรคการเมืองไม่อาจควบคุมนโยบายในการแต่งตั้งของเขาได้ นอกจากใช้วิธีช
ว่าจะล้มรัฐบาลโดยการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่

นายกรัฐมนตรีมีอำนาจและความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายของประเทศ (มาตรา ๖๕) รัฐมนตรีกลาโหมซึ่งอยู่ใต้นายกรัฐมนตรีดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการ
ทหารในยามสงบ แต่ถ้ามี่ "กรณีการป้องกันประเทศ" คือสงครามหรือกรณีฉุกเฉิน
ทำนองสงครามขึ้น การบัญชาการทหารทั้งหมดตกเป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรีเอง
(มาตรา ๖๕ a เพิ่มเติมในปี ค.ศ. ๑๙๕๖) การประกาศสถานการณ์เช่นนี้เป็นอำนาจของ
สภาผู้แทนหรือในกรณีฉุกเฉินกระทำโดยประธานาธิบดี โดยมีนายกรัฐมนตรีลงนามร่วม
(มาตรา ๕๘ a) นายกรัฐมนตรีแตกต่างกับประธานาธิบดีที่ไม่อาจถูกขับไล่ได้ ถ้าปรากฏ
ว่ากฎหมายที่ประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีต้องลงนามร่วมกันมิได้ถูกต้องต่อวิถีทาง
กฎหมายแล้ว เฉพาะประธานาธิบดีเท่านั้นอาจถูกขับไล่ได้*

* Eschenburg หนังสืออ้างอิงเล่มเดียวกัน หน้า ๖๓๔-๖๓๕

นายกรัฐมนตรีสามารถกำหนดขอบเขตอำนาจหน่วยราชการภายใต้กรอบ
ของรัฐธรรมนูญ คือกำหนดอำนาจหน้าที่ของกระทรวงต่าง ๆ จัดตั้งกระทรวงชั้นใหม่
หรือเปลี่ยนแปลงองค์การของกระทรวง นายกรัฐมนตรีสามารถควบคุม โดยมีผลต่อ
นโยบายบริหารบุคคลของรัฐบาลสหพันธ์ นายกรัฐมนตรีอาจได้รับเลือกตั้งจากสภา
ผู้แทนได้ ๓ ทาง คือ (๑) โดยคะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกสภาผู้แทนตามที่ประ-
ธานาธิบดีเสนอ (๒) ถ้าบุคคลที่ประธานาธิบดีเสนอไม่ได้รับคะแนนเสียงข้างมากในสภา
อีก ๒ ครั้งติดต่อกัน สมาชิกสภาผู้แทนด้วยคะแนนเสียงข้างมากอาจเลือกตั้งบุคคลอื่นเป็น
นายกรัฐมนตรีได้ (๓) ถ้าภายใน ๒ ครั้งติดต่อกันไม่มีผู้ใดได้รับเลือก สภาผู้แทน
ต้องลงคะแนนเสียงอีกครั้งหนึ่งทันที และผู้ที่ได้คะแนนเสียงมากที่สุดแม้ไม่ใช่คะแนนเสียง
ข้างมาก ก็จะได้รับเลือกตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ถ้านายกรัฐมนตรีได้รับเลือกตั้งโดย
คะแนนเสียงเช่นนี้ ประธานาธิบดีต้องประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีภายใน ๗ วัน หรือ
ไม่ก็ยุบสภาแล้วจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ (มาตรา ๖๓)

เมื่อได้รับเลือกตั้งและแต่งตั้งแล้วนายกรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งอยู่ตลอด
สมัย ๔ ปีของสภาผู้แทน คะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกสภาผู้แทนที่เป็นปฏิปักษ์อาจ
ขับไล่นายกรัฐมนตรีได้ โดยการลงมติไม่ไว้วางใจเท่านั้น คือด้วยการเลือกตั้งนายก
รัฐมนตรีคนใหม่ขึ้นซึ่งประธานาธิบดีจะต้องแต่งตั้ง (มาตรา ๖๗) ถ้าสภาผู้แทนเพียงแต่
ลงคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีโดยมิได้เลือกตั้งบุคคลเข้ารับตำแหน่งสืบแทน
นายกรัฐมนตรีอาจดำรงตำแหน่งต่อไป หรือไม่ประธานาธิบดีอาจยุบสภาผู้แทนภายใน
๒๓ วัน แล้วจัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ถ้านายกรัฐมนตรีขอร้อง (มาตรา ๖๘)

คราวใดที่สมาชิกสภาผู้แทนส่วนใหญ่ไม่สามารถตกลงกันได้ ในตัวบุคคลที่
จะเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีภายใต้เงื่อนไขบางประการก็อาจ
สามารถปกครองต่อไปได้อย่างมีผล สถานิติบัญญัติเยอรมันตามประเพณีแล้วมิได้มี
อำนาจการเงินเปรียบเทียบกับสภาของประเทศที่พูดภาษาอังกฤษทั้งหลาย แม้ว่าสภา
ผู้แทนจะมีได้ออนุมิติงบประมาณสหพันธ์ในปีที่จะถึง กฎหมายภาษีของรัฐบาลสหพันธ์จะ

ยังคงใช้ต่อไปจนกว่าจะมีการยกเลิก และรัฐบาลสหพันธ์มีสิทธิที่จะเก็บภาษีและรายได้ทางกฎหมายอื่น ๆ ดำเนินการ ใช้เงินเพื่อปฏิบัติตามพันธะต่าง ๆ ต่อไป รักษาสถาบันต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามกฎหมายและดำเนินการต่าง ๆ ต่อไปตามจำนวนเงินที่ได้อนุมัติไว้ในงบประมาณครั้งก่อน รัฐบาลสหพันธ์ยังมีที่มาของรายได้ก็คือ ในกรณีรัฐบาลสหพันธ์มีอำนาจที่จะยืมเงินจำนวน ๑ ใน ๔ ของงบประมาณที่เดิมาใช้เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ได้ (มาตรา ๑๓๓) อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้แทนยังคงมีอำนาจควบคุมเงินเครดิตและเงินประกันใหม่ของสหพันธ์ ซึ่งมีระยะเวลาโดยเฉลี่ยงบประมาณประจำปีเพราะเรื่องเหล่านี้ต้องเป็นไปตามกฎหมายสหพันธ์ (มาตรา ๑๓๕)*

นายกรัฐมนตรีอาจเสนอให้มีการออกกฎหมายสหพันธ์ทั้ง ๆ ที่มีผู้แทนที่เป็นปฏิปักษ์แตกแยกกัน ถ้านายกรัฐมนตรีมีในร่างกฎหมายที่สำคัญ แต่ยังคงอยู่ในตำแหน่งและถ้าผู้แทนก็ยังไม่ถูกยุบโดยประธานาธิบดี ประธานาธิบดีโดยการเสนอของรัฐบาลสหพันธ์และด้วยความเห็นชอบของสภาสูง อาจประกาศภาวะฉุกเฉินนิติบัญญัติ (state of legislative emergency) และให้ร่างกฎหมายผ่านเป็นกฎหมายในรูปที่เสนอโดยรัฐบาลสหพันธ์ ถ้าสภาสูงอนุมัติ (มาตรา ๗๓.๑-๒) ในระยะเวลา ๖ เดือนนับแต่ได้มีการประกาศภาวะฉุกเฉินนิติบัญญัตินี้ดังกล่าว นายกรัฐมนตรีในระหว่างที่ยังอยู่ในตำแหน่งอาจให้ร่างกฎหมายอื่น ๆ ที่รัฐบาลเสนอจัดเป็นกฎหมายได้ โดยวิธีที่ถ้าผู้แทนไม่อนุมัติร่างกฎหมายดังกล่าว เฉพาะกฎหมายเมื่บทเหล่านั้นที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขไม่ทั้งหมดหรือบางส่วนโดยวิธีการฉุกเฉินดังกล่าว (มาตรา ๗๓.๓-๔)

ข้อกำหนดเหล่านี้รวมกับสภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองที่ด้อยลงได้รวมให้นายกรัฐมนตรีอ่อนแอถึงกับกลายเป็นเข้มแข็ง และนายกรัฐมนตรีเข้มแข็งยังเพิ่มความเข้มแข็งขึ้น กำลังเบืองแรกของนายกรัฐมนตรีขึ้นอยู่กับฐานะของเขาเองในพรรคด้วยรวมทั้งความเข้มแข็งของพรรคด้วย หรือกำลังและความมั่นคงของพรรคการเมืองต่าง ๆ

* Eschenburg หนังสืออังกแล่มเดียวกัน หน้า ๕๘๔-๕๘๖

ที่เข้าร่วมรัฐบาลผสมที่หนุนหลังเขาอยู่ อย่างไรก็ตาม ถ้ารัฐบาลของเขาได้รับความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตั้งแต่เริ่มโดยความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และบรรยากาศความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ดีแล้ว การที่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลางของอำนาจและความสนใจก็ทำให้นายกรัฐมนตรีเป็นบุคคลสำคัญมากของชาติ

ดังนั้น นายคอนราต อเดเนาเออร์ (Konrad Adenauer) ผู้นำพรรคคาทอลิก (Catholic Center Party) ในภูมิภาคซึ่งมีผู้รู้จักพอสมควรในสมัยก่อนฮิตเลอร์ และเคยเป็นนายกเทศมนตรีนครโคโลญอยู่เป็นเวลานาน จึงได้รับเลือกตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ด้วยคะแนนเสียงข้างมากเพียง ๑ คะแนน คือ ๒๐๒ จาก ๔๐๒ แต่ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓, ๑๙๕๗ และ ค.ศ. ๑๙๖๑ ก็ได้รับเลือกซ้ำอีกด้วยคะแนนเสียงข้างระหว่างอยู่ในตำแหน่งปีแรกๆ การหยั่งเสียงหลายครั้งได้แสดงว่าความนิยมของประชาชนต่ออเดเนาเออร์มีน้อยกว่าที่เมื่อพรรค แต่ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๒ เป็นต้นไป ความนิยมในตัวของอเดเนาเออร์เริ่มมีมากกว่าพรรค และในการรณรงค์เลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ พรรคของเขาได้ใช้ความดึงดูดส่วนตัวของอเดเนาเออร์อย่างเป็นผลสำเร็จมาก*๑ ในระหว่างการรณรงค์เลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ นักเขียนมีชื่อจำนวนหนึ่งที่สนับสนุนพรรค SPD ได้มองเห็นว่า นายกรัฐมนตรีอเดเนาเออร์เป็นต้นแบบที่ผู้นำชาติดึงดูดมาก ซึ่งเป็นผลเพิ่มคะแนนนิยมให้แก่บุคคลที่อาจสืบตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป อย่างเช่น รัฐมนตรีกรดาโฮม ฟราน โจเซฟ สเตราด์ (Franz Josef Strauss) และรัฐมนตรีต่างประเทศ แกร์ฮาร์ด ชโรดเดอร์ (Gerhard Schroder) *๒ ในการหยั่งเสียงเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๑ ผลปรากฏว่าผู้ออกเสียงร้อยละ ๕๐ ยังคงต้องการให้อเดเนาเออร์ ซึ่งมีอายุ ๘๕ ปี ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไปในระยะเวลาจำกัดร้อยละ ๒๖ และไม่จำกัด

*๑ Deutsch and Edinger, *Germany Rejoins the Powers*, หน้า ๖๕-๖๖

U.W. Kitzinger, *Germany Electoral Politics* หน้า ๑๐๔-๑๐๕ และ E. Faul et al., *Wahlen und Wähler in Westdeutschland* หน้า ๘๕

*๒ Martin Walser, ed., *Die Alternative, oder Brauchen wir eine neue Regierung?* (Reinbek bei Hamburg : Rowohlt Taschenbuch Verlag, 1961)

ร้อยละ ๒๔ ในขณะที่การเลือกตั้งเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๖๓ คะแนนเสียงของพรรค SPD ตกลงมาเหลือร้อยละ ๔๕*

สำหรับนายกรัฐมนตรีที่เข้มแข็งที่นิยมอำนาจ ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีก็เห็นได้ชัดว่าดีกว่ตำแหน่งประธานาธิบดี ในฤดูใบไม้ผลิปี ค.ศ. ๑๙๕๘ อเดเนาเออร์คิดอยู่ขณะหนึ่งที่จะได้พิจารณาการเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐต่อจาก ธีโอดอร์ ฮอยซ์ (Theodor Heuss) ซึ่งเขาจะได้รับเลือกอย่างง่ายดายถ้าเขาต้องการ ในฐานะประธานาธิบดีเขาประกาศความตั้งใจที่จะควบคุมนโยบายต่างประเทศของเยอรมันต่อไป และคิดจะหาผู้อื่นเข้าสืบตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่เมื่อได้ครึกครองก็ตัดสินใจที่จะยังคงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป เนื่องจากว่าตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเท่านั้นจะทำให้สามารถควบคุมนโยบายได้อย่างแน่นอน และได้ปล่อยให้ผู้นำพรรค CDU ที่มีผู้นิยมมาก แต่มีชื่อเสียงน้อย คือ ไฮน์ริช ลึบเก (Heinrich Lübke) ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี

อำนาจของนายกรัฐมนตรียังมีมากขึ้น เพราะมีหน่วยงานหลายหน่วยที่อยู่ใต้วงบังคับบัญชาของเขาโดยตรง หน่วยหนึ่งที่สำคัญที่สุดก็คือสำนักนายกรัฐมนตรีสหพันธ์ (Bundeskanzleramt) ซึ่งมีฐานะสูงกว่ากระทรวง เพราะเป็นสำนักที่จัดการและประสานงานของรัฐบาลสหพันธ์ทั้งหมด สำนักนี้มีอิทธิพลในการตัดสินใจชะตาของร่างกฎหมายต่าง ๆ บ่อย ๆ ร่างพระราชบัญญัติเสนอโดยกระทรวงบางกระทรวง แต่ก็ต้องได้รับอนุมัติจากนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี และด้วยเหตุนี้ ก็หมายถึงการอนุมัติอย่างไม่เป็นทางการและการแนะนำของสำนักนายกรัฐมนตรีสหพันธ์ แม้ในระยะแรกของการเดินร่างกฎหมายก็ตาม สำนักนายกรัฐมนตรีสหพันธ์ยังใช้เป็นสื่อกลางไกล่เกลี่ยการขัดแย้งระหว่างกระทรวงต่าง ๆ ดังนั้น เฉพาะเรื่องที่สำคัญที่สุดเท่านั้นที่นายกรัฐมนตรีจะต้องตัดสินใจเอง หน่วยงานนี้มีรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าซึ่งเป็นผู้ช่วยสูงสุดในการบริหาร และอาจเป็นผู้ช่วยทางการเมื่อที่สำคัญที่สุดของนายกรัฐมนตรี และมีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่

* ข้อมูลจาก DIVO 322, 323 และ 326

ประมาณ ๒๐ คน แต่ละคนมีหน้าที่รายงานเรื่องของแต่ละกระทรวง นายกรัฐมนตรีที่เข้มแข็งอาจให้ตำแหน่งรัฐมนตรีบางตำแหน่ง หรือแม้แต่ตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีแก่สมาชิกกลุ่มอื่นในพรรคของตนเอง หรือแก่พรรคอื่นในรัฐบาลผสม แต่เขาจะต้องส่งมอบตำแหน่งในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีให้แก่มุขมนตรีที่มีความคิดเห็นทางการเมืองและความสนิทสนมส่วนตัวใกล้เคียงกับเขามากที่สุด

เนื่องจากความสำคัญเช่นนี้ จึงได้เกิดความสนใจในตัว ดร. ฮันส์ กลอปก (Dr. Hans Globke) ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีของสำนักนายกรัฐมนตรีที่พ้นมาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๗ เขาเป็นผู้ร่วมมือใกล้ชิดที่สุดของนายกรัฐมนตรีเอเดนาเออร์ และในต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๐ นักสังเกตการณ์ฝรั่งเศสที่รู้จักการเมืองเยอรมันดีคนหนึ่งให้ความเห็นว่า ดร. กลอปกเป็น “บุคคลที่ก่อให้เกิดการถกเถียงกันมากที่สุดและอาจมีอำนาจมากที่สุดที่สุดในสหพันธ์สาธารณรัฐ”^{*๑} ตำแหน่งของ ดร. กลอปก เปรียบได้กับตำแหน่งของอดีตนายกรัฐมนตรี เซอร์แมน อัดมัส (Sherman Adams) ในระยะเวลาหนึ่งของรัฐบาลไอเซนเฮาเวอร์ แต่หน้าที่ของเขาซึ่งรวมถึงการควบคุมดูแลการราชการระดับที่นายพล อาร์ เกเดน (R. Gehlen) เป็นหัวหน้า

หน่วยงานที่ตั้งเดิมนำมาของนายกรัฐมนตรีที่สำคัญอีกหน่วยหนึ่ง ก็คือ สำนักข่าวและหนังสือพิมพ์สหพันธ์ (Federal Press and Information Office) ซึ่งนับตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๒ อยู่ในบังคับบัญชาของ เฟลิค ฟอน เอกคาต (Felix von Eckardt) ซึ่งเป็นผู้ร่วมงานใกล้ชิดที่สำคัญอีกคนหนึ่งของเอเดนาเออร์ นายกรัฐมนตรียังมีเงินทุนจำนวนมากซึ่งได้รับงบประมาณในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๕-๕๖ มีจำนวนประมาณ ๓ ล้านดอลลาร์ เมื่อใช้จ่ายช่วยเหลือนิตยสารหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ รวมตลอดถึงหนังสือพิมพ์ที่สนับสนุน^{*๒} โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานที่มีผลมากในการร่างอิทธิพลต่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่พิมพ์ออกในชนบทและในเมืองเล็ก ๆ

*๑ Grosser, *Die Bonner Demokratie* หน้า ๑๐๖

*๒ Eschenburg หนังสืออ่านเล่มเดียวกัน หน้า ๑๔๕

ทั้ง ๆ ที่มีการรวมอำนาจไว้กับนายกรัฐมนตรีและความพยายามตลอดเวลาที่จะขยายอำนาจออกไปอีกก็ตาม ในอนาคตข้างหน้าอาจเป็นไปได้ที่นายกรัฐมนตรีอาจจะมีความอ่อนแอทางการเมือง ถ้ามิได้รับการสนับสนุนเพียงพอจากพรรคของตนในสภาผู้แทน และถ้าจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากกลุ่มและพรรคอื่น ๆ รวมตลอดถึงและหน่วยราชการต่าง ๆ ในสถานการณ์เช่นนั้น ท่าทีและอำนาจของประธานาธิบดีก็อาจจะมามีบทบาทสำคัญทีเดียว

ประธานาธิบดีแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐ

ประธานาธิบดีเป็นประมุขในพิธีการต่าง ๆ ของสหพันธ์ทั้งในกิจการภายในและต่างประเทศ ดังนั้น ประธานาธิบดีจึงมีโอกาสดำเนินการที่ว่ามีส่วนนำประชามติและสร้างแบบอย่างในการปฏิบัติทางการเมืองและวัฒนธรรมในประเทศ

ประธานาธิบดีคนแรก ซีไอคอร์ ฮอยซ์ เป็นปัญญาชนที่มีชื่อเสียงและเป็นศาสตราจารย์ในวิชารัฐศาสตร์ ซึ่งได้ใช้โอกาสดำเนินการอย่างมากในการเพิ่มพูนเกียรติและศักดิ์ศรีของสถาบันสาธารณรัฐในวิถีทางรัฐธรรมนูญ และได้กำหนดแนวทางของสถาบันเหล่านี้ให้อยู่ในขอบเขตของค่านิยมประชาธิปไตยอย่างแน่ชัด การแสดงความคิดเห็นของเขาต่อนโยบายต่างประเทศและนโยบายทางทหารบางประการของนายกรัฐมนตรีเอเดนาเฮอร์จะไม่เกิดผล แต่เมื่อประธานาธิบดีฮอยซ์ออกจากตำแหน่งภายหลังที่ดำรงมาถึง ๒ สมัยคือ ค.ศ. ๑๙๕๙-๕๘ เขาได้รับความนิยมนับถืออย่างยิ่งกว้างขวางได้ ไม่เฉพาะแต่ตัวเขาเองเท่านั้น แต่ต่อประเทศที่เขาเป็นตัวแทนอีกด้วย ขณะที่ฮอยซ์ซึ่งเป็นผู้นำมานานของกลุ่มเสรีนิยมในพรรค FDP ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีนั้น ยังไม่มีพรรคหนึ่งพรรคใด หรือผู้นำคนหนึ่งคนใดที่มีอิทธิพลยิ่งใหญ่ในวงการเมืองเยอรมัน แต่ในสมัยของผู้สืบตำแหน่งต่อจากเขาคือ ดร. ไฮน์ริช ดับเก ผู้นำเกษตรกรรมซึ่งเคยถูกจำคุกในสมัยนาซีนั้น ปรากฏว่าได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีโดยพรรค

ของนายกรัฐมนตรีหรือเดนาเออร์ ซึ่งขณะนั้นได้มีข้อโต้แย้งและอำนาจส่วนตัวปกคลุมวง
การเมืองเยอรมันอยู่ ในระยะ ๓ ปีแรกประธานาธิบดีได้บดเคี้ยวสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
อย่างถูกต้องและอย่างสมเกียรติ

ประธานาธิบดีอยู่ในตำแหน่งวาระละ ๕ ปี อาจได้รับเลือกตั้งใหม่ติดกัน
ได้อีกวาระเดียวเท่านั้น ประธานาธิบดีได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมสหพันธ์พิเศษประกอบ
ด้วยสมาชิกสภาผู้แทนและสมาชิกสภานิติบัญญัติของรัฐจำนวนเท่ากัน ได้รับการเลือกตั้ง
แบบอัตราส่วนซึ่งในต้นปี ค.ศ. ๑๙๖๐ มีจำนวนทั้งหมดประมาณ ๑,๐๐๐ คน การเลือก
ครั้งใดก็ช่างมาก ถ้าลงคะแนนเสียง ๒ ครั้งแล้วยังไม่มีผู้ใดได้คะแนนเสียงข้างมาก
ครั้งที่ ๓ เพียงได้คะแนนเสียงสูงสุดก็ใช้ได้ (มาตรา ๕๔) ในกรณีที่ประธานาธิบดีไม่
สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือตำแหน่งว่างลงก่อนวาระ ประธานสภาสูงจะเข้ารับหน้าที่แทน
(มาตรา ๕๗)

คำสั่งหรือกฤษฎีกาทั้งหมดของประธานาธิบดีมีผลต่อเมื่อนายกรัฐมนตรี
หรือรัฐมนตรีที่อำนาจลงนามร่วมด้วยเท่านั้น ข้อยกเว้นในเรื่องนี้ตามกฎหมายแม่บท
กำหนดไว้เพียง ๓ กรณีด้วยกันคือ แต่งตั้งและถอดถอนนายกรัฐมนตรี ยุบสภาผู้แทน
เนื่องจากเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีด้วยคะแนนเสียงข้างมากไม่สำเร็จ ดังให้นายกรัฐมนตรี
หรือรัฐมนตรีสหพันธ์บริหารงานในหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้สืบตำแหน่งต่อไป
(มาตรา ๕๘)

อย่างไรก็ดี ประธานาธิบดีมีอำนาจสำคัญที่สงวนไว้ ถ้าสภาผู้แทนไม่อาจ
ประชุมได้ทันท่วงที ประธานาธิบดีต้องเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะประกาศโดยการลงนามร่วม
ของนายกรัฐมนตรีว่าให้เกิด "กรณีต้องป้องกันประเทศ" ขึ้นหรือไม่ ที่จริงก็คือการ
ประกาศสงครามนั่นเอง (มาตรา ๕๙.๒) ประธานาธิบดีต้องตัดสินใจว่าจะเสนอผู้ใดต่อ
สภาผู้แทนให้เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นคนแรก และตัดสินใจว่าจะยุบสภาผู้แทน
หรือไม่ ถ้าไม่มีนายกรัฐมนตรีคนใดได้รับเลือกโดยได้คะแนนเสียงข้างมาก (มาตรา ๖๓)
เช่นเดียวกัน ประธานาธิบดีจะต้องตัดสินใจว่าจะยุบสภาผู้แทนหรือไม่ ถ้าสภาลงมติไม่ได้

วางใจนายกรัฐมนตรี และไม้อาจจะเด็กคนอื่นแทนได้ (มาตรา ๖๘) หรือในกรณีเช่นนี้ จะสนับสนุนนายกรัฐมนตรีโดยประกาศภาวะฉุกเฉินนิติบัญญัติตามคำขอร้องของรัฐ- ชาติหรือไม่ (มาตรา ๘๑) ดังนั้น ประธานาธิบดีจึงสามารถช่วยสนับสนุนนายกรัฐมนตรี ที่อ่อนแอได้ หรือไม่ก็บังคับให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่งโดยเร็ว

ประธานาธิบดีอาจถูกขับไล่จากตำแหน่งต่อศาลรัฐธรรมนูญในกรณีเจตนา ผ่าฝืนโดยตั้งใจต่อกฎหมายแม่บทหรือกฎหมายอื่น ๆ ของรัฐชาติสหพันธ์ การขับไล่ กระทำโดยการลงคะแนนเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนจำนวน ๑ ใน ๓ หรือการลงคะแนน เสียง ๒ ใน ๓ ในสภาสูง ผู้ที่ขับไล่ได้ก่อนที่จะมีการพิจารณาในสภาทั้งสองจะต้องได้รับการสนับสนุนของสมาชิกสภาผู้แทนจำนวน ๑ ใน ๔ หรือได้รับคะแนนเสียง ๑ ใน ๔ ในสภาสูง หลังจากการขับไล่ ศาลอาจสั่งมิให้ประธานาธิบดีปฏิบัติหน้าที่ และถ้าศาล เห็นว่ามีผิดจริงก็อาจขับไล่ให้ออกจากตำแหน่งด้วย (มาตรา ๖๓) บทบัญญัติเหล่านี้เน้น ให้เห็นการแบ่งแยกความรับผิดชอบทางกฎหมายของประธานาธิบดี ซึ่งแตกต่างอย่าง เห็นได้ชัดจากความรับผิดชอบทางการเมืองของนายกรัฐมนตรี และยังมุ่งให้ประธานา- ธิบดีย่อมอำนาจเข้มแข็งขึ้น ในการดำเนินการกับรัฐบาลสหพันธ์ โดยเน้นลักษณะเอกเทศ ในการตัดสินใจการลงนามและการกระทำต่าง ๆ แม้ในกรณีที่รัฐบาลได้ขอร้องก็ตาม ใน เดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๒ ระหว่างที่มีการโต้เถียงกันเกี่ยวกับการที่จะให้สัตยาบันแก่ สนธิสัญญาป้องกันยุโรป (European Defense Community treaty) นั้น ประธานาธิบดี ฌ็อง โกลด์ว็องด์อย่างการปฏิบัติของประธานาธิบดีขึ้น โดยขอความเห็นจากศาล รัฐธรรมนูญว่าสนธิสัญญาดังกล่าวขัดกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ อย่างไรก็ดี ภายหลังจาก ที่ได้ปรึกษาหารือกับนายกรัฐมนตรีเดเนอาเออร์แล้ว เขาก็ได้ถอนการขอร้องนั้นทันที ศาลจะเปิดเผยความเห็นต่อประชาชนเพียงไม่กี่ชั่วโมง

โดยทั่วไปแล้วจะเห็นว่ายังไม่มี การขัดแย้งรุนแรงระหว่างสถาบันที่สำคัญกับ บรรดาเจ้าหน้าที่ของสหพันธ์สาธารณรัฐ และอำนาจที่ส่งมอบไว้ของประธานาธิบดีค่อนข้าง ใหญ่ก็ยังไม่ค่อยใช้เลย แต่ถ้ามองคู่อื่นๆหนึ่ง ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายรัฐธรรมนูญบาง

คนรู้ดีที่ว่าอำนาจทั้งในทางกฎหมายและทางการเมืองของประธานาธิบดีภายใต้กฎหมาย
แม่บทยังมีได้มีการใช้โดยเต็มที่ ถ้าผู้ตั้งต่อจากจอห์น เออร์เป็นคนที่ค่อนข้างอ่อนแอ
และได้รับความนิยมน้อย หรือถ้ามีการต่อสู้แย่งตำแหน่งกัน ประธานาธิบดีอาจมีบทบาทสำคัญทางการเมืองของประเทศโดยการกระทำหรือละเว้นไม่กระทำบาง
สิ่งบางอย่าง ถ้ายังไม่มีโอกาสเช่นกิจกรรมส่วนใหญ่ของประธานาธิบดี ก็คือการทำ
หน้าที่เป็นตัวแทนของประเทศในทางด้านพิธีการและดำเนินงานประจำของรัฐบาลเป็นส่วน
ใหญ่

กลไกในการบัญญัติกฎหมาย

ในขณะนี้จะเป็นการสะดวกที่จะสรุปบทบาทขององค์กรต่าง ๆ ที่ใช้อำนาจอธิปไตยและอำนาจบริหารในกระบวนการนิติบัญญัติตามปกติ แผนผังที่แสดงในภาพ
๖-๓ (หน้า ๘๗๐) ก็ได้อธิบายให้เห็นชัดอยู่แล้ว

ร่างพระราชบัญญัติอาจริเริ่มเสนอโดยรัฐบาลสหพันธ์ สภาผู้แทน หรือสภาสูงก็ได้ ที่เสนอโดยรัฐบาลสหพันธ์มีมากกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมดนั้น แรกทีเดียว
ต้องได้รับการตรวจสอบจากสภาสูงก่อน ส่วนร่างพระราชบัญญัติบางฉบับที่เริ่มในสภา
สูงต้องมีการถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์ในรัฐบาลสหพันธ์ก่อนเช่นกัน จากนั้นร่างพระราช
บัญญัติทุกฉบับรวมทั้งเกือบครึ่งหนึ่งที่สภาผู้แทนเสนอเองนั้นต้องผ่านกระบวนการนิติบัญญัติ
ในสภาผู้แทน กระบวนการนี้เริ่มด้วยวาระแรกและการลงคะแนนของทั้งสภารับหลักการ
การทั่วไปของร่างพระราชบัญญัตินั้น หลังจากนั้นก็มีกรพิจารณาในรายละเอียดโดย
คณะกรรมการประจำของสภาผู้แทนซึ่งรายงานของคณะกรรมการนี้ ก็คือร่างพระราช
บัญญัติตนเอง จากนั้นถึงวาระที่ ๒ และการลงคะแนนเสียงทั้งสภาในรายละเอียด
เฉพาะของร่างพระราชบัญญัติ และแล้วถึงวาระที่ ๓ และการลงคะแนนเมื่อความ
แน่ใจว่าร่างพระราชบัญญัติที่ได้เปลี่ยนไปแล้วนั้นมีลักษณะที่ถูกต้องและเหมาะสม

ภายหลังจากที่สภาผู้แทนอนุมัติแล้ว ร่างพระราชบัญญัตินั้นจะส่งต่อไปยังสภาสูง และถ้าไม่มีการแก้ไขเลย (กว่า ๘ ใน ๑๐ ของร่างกฎหมายทั้งหมดไม่มีการแก้ไข) ก็จะส่งต่อไปยังประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับอำนาจเพื่อลงนามและประกาศเป็นกฎหมายต่อไป ส่วนร่างกฎหมายจำนวนน้อยมากที่ต้องมีการแก้ไขในสภาสูง ก็จำเป็นต้องผ่านกระบวนการต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่งตั้งแต่ร่างพระราชบัญญัติที่ได้ประนีประนอมกันในคณะกรรมการร่วมของทั้งสองสภา จนกระทั่งการอนุมัติการประนีประนอมเช่นนั้น ในทั้งสองสภาก่อนที่จะมีการลงนามประกาศใช้เป็นกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม ที่ได้อธิบายมานี้มิได้กล่าวถึงอิทธิพลแท้จริงในการบัญญัติกฎหมายของกระทรวงสหพันธ์และมลรัฐรวมตลอดถึงข้าราชการในหน่วยงานเหล่านี้ ร่างพระราชบัญญัติหลายฉบับที่ส่งมาซึ่งสภาผู้แทนเสนอมักจะร่างขึ้นในกระทรวงบางกระทรวงร่างต่าง ๆ ในตอนแรกกระทำขึ้นในคณะกรรมการระหว่างหน่วยงานซึ่งมีข้าราชการทั้งของสหพันธ์และมลรัฐร่วมอยู่ ดังนั้น จึงรวมเอาความคิดของสภาสูงเข้าไว้ด้วยในขั้นนี้ แต่รัฐสภาอาจแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินั้นเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าข้าราชการพิจารณากำหนดทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องในร่างพระราชบัญญัตินั้นผิดไป อย่างไรก็ดี โดยทั่วไปสภาผู้แทนเยอรมันก็คล้ายกับรัฐสภาอังกฤษ มากกว่ารัฐสภาของอเมริกาในเรื่องของการรับร่างกฎหมายซึ่งเกือบพร้อมที่จะออกเป็นกฎหมายได้แล้ว

ระบบนี้ในหลักก่อนข้างไม่สะดวก แต่ในทางปฏิบัติได้ผลดีมากโดยให้หลักประกันว่าจะมีการพิจารณากฎหมายต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วนภายในเวลาที่เหมาะสม แม้ในระบบที่ดำเนินไปโดยเรียบร้อยก็ยังมีเรื่องที่ไม่สามารถตกลงกันและการขัดแย้งต่าง ๆ เกิดขึ้นได้ ตัวอย่างอื่นกลุ่มหนึ่งคือศาลมิไวน์เพื่อจัดการกับปัญหาเหล่านี้

ศาล

ตามกฎหมายแม่บทมาตรา ๘๓ และ ๘๔ บัญญัติว่าองค์กรสำคัญในการ
ตัดสินการขัดแย้งทางรัฐธรรมนูญคือ ศาลรัฐธรรมนูญ (Constitutional Court) กล่าว
โดยทั่วไป ศาลนี้มีอำนาจในกรณีต่าง ๆ ๖ กรณี ดังต่อไปนี้คือ

๑. การควบคุมกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ จำดับชั้นของกฎหมาย
คือกฎหมายแม่บท กฎหมายสหพันธ์ รัฐธรรมนูญมตรัฐ และกฎหมายอื่น ๆ ของ
มตรัฐ ดังนั้น ไม่ว่ากฎหมายใดอาจได้รับการพิจารณาให้สอดคล้องกับกฎหมายที่สูง
กว่าจนกระทั่งถึงกฎหมายแม่บท ถ้าในกรณีที่การขัดกันในการทำงานของอำนาจ
รัฐบาลสหพันธ์ รัฐบาลมตรัฐ หรือสมาชิกสภาผู้แทนจำนวน ๓ ใน ๓ อาจเรียกร้อง
ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการพิจารณาเพื่อจุดประสงค์ดังกล่าวนี้ได้

๒. การตีความกฎหมายแม่บทอันอาจเกิดขึ้นเนื่องจากความเห็นไม่ตรงกัน
ในเรื่องขอบเขตแห่งสิทธิและหน้าที่ขององค์กรสูงสุดไม่ว่าองค์กรใดในสหพันธ์สาธารณ
รัฐ ประธานาธิบดี สภาผู้แทน สภาสูง กรรมการประจำของสภาผู้แทนตามมาตรา
๔๕ รัฐบาลสหพันธ์ หรือส่วนสำคัญใหญ่ ๆ บางส่วนขององค์กรดังกล่าวนี้ เช่น ๓
ใน ๓๐ หรือ ๓ ใน ๔ ของสมาชิกสภาผู้แทนที่มีสิทธิริเริ่มระเบียบการบางอย่างในสภา
อาจเรียกร้องให้ศาลดำเนินการได้ อย่างไรก็ตาม ใจกที่ค่อนข้างตงผลประโยชน์ทางกฎหมาย
เฉพาะเจาะจงไปในแต่ละกรณีที่จะฟ้องร้อง

๓. การไปตกดงกันเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของรัฐบาลสหพันธ์และรัฐบาล
มตรัฐ การดำเนินการในเรื่องนี้กระทำโดยรัฐบาลสหพันธ์แทนทางการสหพันธ์ และโดย
รัฐบาลมตรัฐแทนทางการมตรัฐเท่านั้น

๔. การตัดสินคดีตามรัฐธรรมนูญบางประการซึ่งค่อนข้างเหมือนกับวิธีการ
ในกฎหมายอาญา

ก. การวิบัติสิทธิมตรัฐฐานเมื่อขัดกับรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๘

ข. ห้ามจัดตั้งพรรคการเมืองที่ผิดรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๓.๒

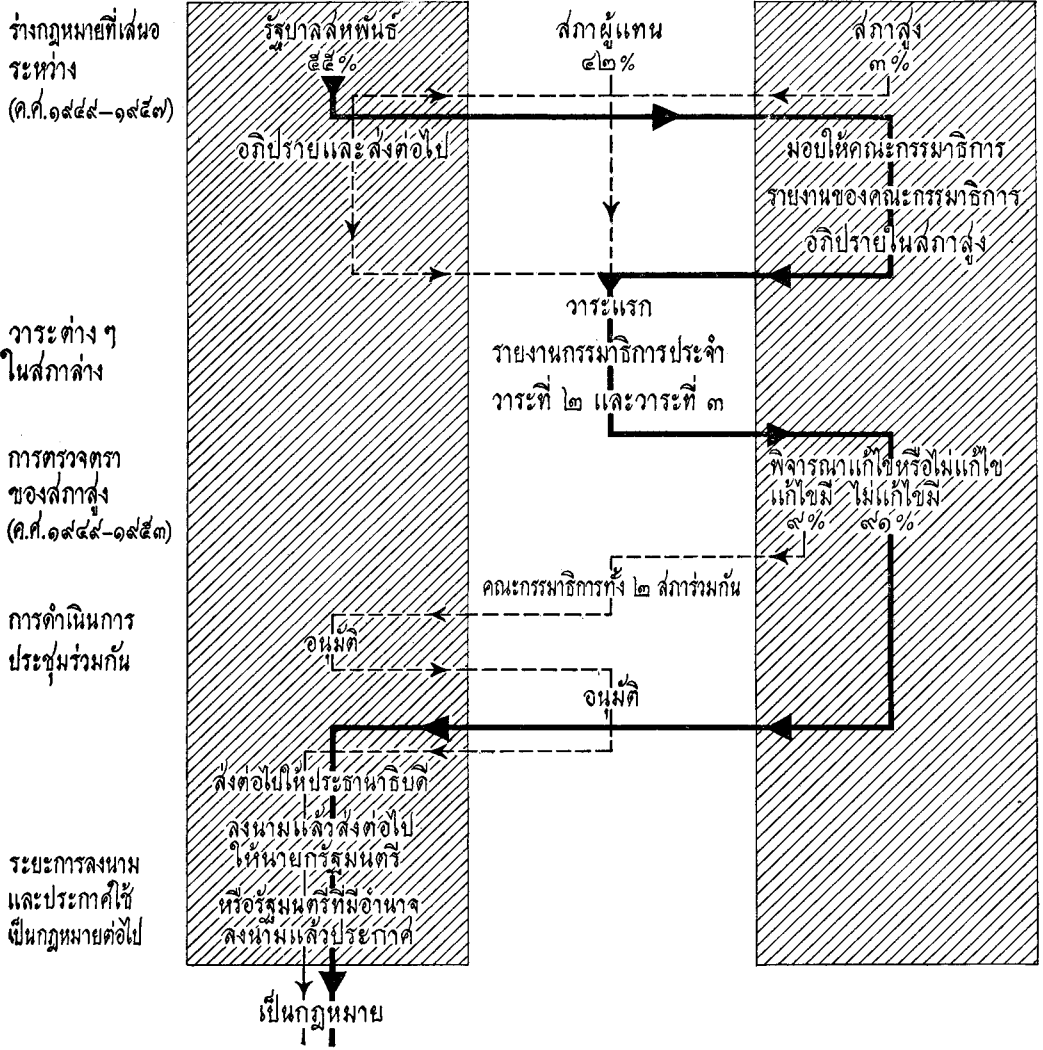
ค. การขับไล่ประธานาธิบดีโดยสภาผู้แทนและสภาสูงตามมาตรา ๖๓ ในมติที่เสนอโดยรัฐบาลสหพันธ์ หรือสภาผู้แทน หรือสภาสูง หรือรัฐบาลมตรัฐ ในกรณีที่พรรคการเมืองต่าง ๆ จำกัได้อยู่ใน มตรัฐเดียว

ง. การขับไล่ผู้พิพากษาสหพันธ์โดยมติของสภาผู้แทนตามมาตรา ๘๘.๒

๕. การร้องทุกข์คัดค้านการตัดสินใจของสภาผู้แทนเกี่ยวกับการเลือกตั้งว่า ถูกต้องหรือไม่ หรือในเรื่องการได้มาหรือเสียไปซึ่งสมาชิกภาพในสภาผู้แทนของสมาชิก หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๓ วรรค ๒ โดยมติของผู้สมัครที่ถูกคัดค้าน หรือ ผู้มีสิทธิออกเสียงจำนวน ๑๐๑ คน หรือกลุ่มพรรคในสภาหรือสมาชิกสภาจำนวน ๑ ใน ๑๐

๖. การร้องทุกข์ทุกเรื่องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่ง ถูกละเมิดสิทธิพื้นฐานของตนและสิทธิอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่ในกฎหมายแม่บทตามมาตรา ๓๓, ๓๘, ๓๐๑, ๓๐๓ หรือ ๓๐๔ การร้องทุกข์ดังกล่าวนี้บุคคลใดบุคคลหนึ่งอาจยื่นได้ แต่ปกติอาจอุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์ ต่อเมื่อได้ร้องเรียนตามปกติต่อศาล ธรรมดามาแล้วเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ศาลรัฐธรรมนูญอาจรับไว้และตัดสินการร้องทุกข์ นั้นทันทีถ้าเกี่ยวกับเรื่องสำคัญทั่ว ๆ ไป หรือถ้าขบวนการทางกฎหมายตามปกติของ ศาลธรรมดาที่ล่าช้าจะทำให้เรื่องรุนแรงขึ้น และเป็นอันตรายต่อใจทักอย่างหนักถึงย ังไม่ได้

ศาลรัฐธรรมนูญตั้งอยู่ที่นครคาร์ลส์รู (Karlsruhe) ประกอบด้วย ๒ สภา แต่ละสภาประกอบด้วยผู้พิพากษา ๑๐ คน แต่ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ลดเหลือแต่ละสภา ๘ คน รวมทั้ง ๒ สภามี ๑๖ คน แรกทีเดียวสภาหนึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการขัดแย้งระหว่าง กฎหมายของรัฐบาลสหพันธ์และรัฐบาลมตรัฐกับกฎหมายแม่บท ส่วนสภาที่ ๒ มีหน้าที่ เกี่ยวกับการขัดแย้งระหว่างองค์กรสูงสุดต่าง ๆ ของรัฐบาล แต่ไม่เข้าประสพการณ์ที่มี มาแต่คงให้เห็นว่าข้อพิพาททางกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญตามชนิดแรกมีบ่อย ๆ โดย

ภาพ ๖ - ๑ แสดงให้เห็นวิธีการออกกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (เส้นหนักแสดงวิธีดำเนินการของกฎหมายส่วนใหญ่ สถิติเก็บมาจาก A. Grosser, *Die Bonner Demokratie* หน้า ๘๘ และ E. Plischke, *Contemporary Government of Germany* หน้า ๘ และ T. Eschenburg, *Staat und Gesellschaft in Deutschland* หน้า ๖๒๒)

เฉพาะอย่างยิ่งจากการร้องทุกข์ของประชาชน (ดูข้อ ๖ ข้างต้น) ส่วนการขัดแย้งทางการเมืองในระดับสุดยอดตามชนิดที่ ๒ นั้นไม่ค่อยมี ศาลเริ่มปฏิบัติหน้าที่ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ภายในระยะ ๕ ปีแรก ศาลที่ ๑ ได้รับการร้องทุกข์เกือบ ๓,๐๐๐ เรื่อง ส่วนศาลที่ ๒ มีเพียงประมาณ ๓๐ เรื่อง ภายหลังจากการแบ่งแยกงานใหม่ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และ ค.ศ. ๑๙๖๐ ปัจจุบันศาลที่ ๑ มีหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับการร้องทุกข์ในเรื่องการละเมิดสิทธิทางแพ่งและสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ส่วนคดีอื่น ๆ ส่วนใหญ่ให้เป็นของศาลที่ ๒ ซึ่งต่อมาค่อนข้างมีอำนาจมากขึ้น

การตัดสินของแต่ละศาลของศาลรัฐธรรมนูญถือเป็นขั้นสุดท้าย การตีความกฎหมายของศาลใดศาลหนึ่งในแต่ละคดีผูกมัดการตัดสินที่จะมีต่อไปในอนาคตของอีกศาลหนึ่งด้วย ถ้าสถานการณ์ต้องการให้ผูกมัด เรื่องนั้นก็จะต้องมีการตัดสินในศาลทั้งหมด ซึ่งองค์ประชุมอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ๒ ใน ๓ ของแต่ละศาล โดยวิธีนี้ก็เป็นการรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของการตัดสินของทั้ง ๒ ศาลของศาลไว้ ถ้าศาลหนึ่งต้องการจะเปลี่ยนแปลงการตีความกฎหมายที่ได้กระทำมา เรื่องเช่นนี้อาจจัดการโดยศาลทั้งหมดโดยใช้วิธีการเดียวกัน จุดประสงค์ดูเหมือนจะมีใช้ต้องการให้ทัศนะทางกฎหมายของศาลเปลี่ยนแปลงมิได้ แต่เพื่อให้เกิดความแน่นอนว่าศาลทั้งสองของศาลนั้นดำเนินการตลอดเวลาดำเนินการของฝ่ายตุลาการอันเดียวกัน

บางครั้งมีความโน้มเอียงที่จะโยนปัญหายุ่งยากทางการเมืองให้แก่ศาล และโดยเฉพาะแก่ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อจะหลีกเลี่ยงการกดดันบังคับโดยผ่านทางสถาบันนิติบัญญัติและบริหารเช่นเดียวกับในประเทศอื่น ๆ ความพยายามที่จะปฏิบัติเช่นนั้นเป็นการคุกคามเกียรติยศของศาล ในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อโต้แย้งทางการเมือง แต่ความเคารพนับถือต่อศาลก็ยังคงมีมากอยู่ในประเทศที่ยังคงขาดนิสัยที่ฝังลึกและประเพณีนิยมรัฐธรรมนูญและประชาธิปไตย บางที่อาจมีความจำเป็นมากขึ้นที่จะใช้ศาลและการเคารพกฎหมายเพื่อจำกัดการขัดแย้งทางการเมือง เพื่อลดการกระทำ เพื่อหวังผลมาก

เกินไปและปราศจากการยับยั้งซึ่งกลุ่มผลประโยชน์อาจใช้เพื่อผลักดันผลประโยชน์ของตน และเพื่อรักษากฎสำคัญพื้นฐานและวิธีการต่าง ๆ ของการเมืองในวิถีทางรัฐธรรมนูญ

นอกจากศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์ ยังมีศาลในระดับรัฐบาลกลางอื่น ๆ อีก ๖ ศาล แต่ละศาลมีอำนาจพิจารณาคดีสูงสุดในเรื่องเฉพาะของตน ระบบธรรมดาของศาลแพ่งและศาลอาญาของเยอรมันมีระดับสูงขึ้นไปเป็น ๓ ชั้น คือ จาก Amtsgerichte ผ่านไปสู่ Landesgerichte และ Oberlandesgerichte ทั้ง ๓ ระดับนี้เป็นส่วนหนึ่งของอำนาจศาลมตรัฐ แต่ใช้กฎหมายสหพันธ์พิจารณาคดี (ประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมันปี ค.ศ. ๑๘๗๑ และแก้ไขในปี ค.ศ. ๑๙๐๐ ใช้ได้ในทุกมตรัฐ) และการตัดสินของศาลชั้นอุทธรณ์ต่อศาลสูงแห่งสหพันธ์รัฐ (Bundesgerichtshof) ที่นครคาร์ลส์รุห์ ศาลนี้แทนศาลเก่าคือ Reichsgericht และเป็นศาลสุดท้ายในการพิจารณาคดีอาญาและคดีแพ่ง ถ้าไม่เกี่ยวกับคดีทางรัฐธรรมนูญ ศาลสูงแห่งสหพันธ์มี ๓ ส่วน แต่ละส่วนมีผู้พิพากษา ๕ คน มีหน้าที่ตัดสินในคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีกบฏตามลำดับ สำหรับคดีกบฏนั้นอำนาจของศาลนับว่าเป็นเรื่องที่ไม่เคยมีมาก่อน

ศาลปกครองชั้นสูง ๕ ศาล คือ

๑. ศาลการคลังสหพันธ์ (The Federal Finance Court—*Bundesfinanzhof*) อยู่ที่นครมิวนิก พิจารณาในเรื่องภาษีและเรื่องการเงินอื่น ๆ

๒. ศาลบริหารสหพันธ์ (The Federal Administrative Court—*Bundesverwaltungsgericht*) อยู่ที่เบอร์ลินตะวันตก พิจารณาเกี่ยวกับข้อพิพาทและข้ออ้างเรียกร้องรัฐบาลมตรัฐต่าง ๆ ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับบัญญัติรัฐธรรมนูญ

๓. ศาลแรงงานสหพันธ์ (The Federal Labor Court—*Bundesarbeitsgericht*) อยู่ที่คาสเซิล (Kassel) เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงงาน

๔. ศาลสังคมสหพันธ์ (The Federal Social Court—*Bundessozialgericht*) อยู่ที่เอสเสน (Essen) มีอำนาจตัดสินคดีเกี่ยวกับความมั่นคงทางสังคมและสวัสดิการข้าราชการ

๕. ศาลวินัยสหพันธ์ (The Federal Court of Discipline — *Bundesdisziplinarhof*) อยู่ที่นครฟรังฟวร์ต (Frankfurt) รับการอุทธรณ์ในคดีข้าราชการสหพันธ์ ภายใต้กฎเกณฑ์ทางระเบียบวินัย

สำหรับ ๔ ศาลแรกมีกำหนดไว้ในกฎหมายแม่บท ส่วนศาลที่ ๕ มิได้กำหนดไว้โดยตรง (มีตามมาตรา ๘๖.๓ และ ๓)

องค์กรที่หวังจะให้เป็นผู้ตัดสินของฝ่ายตุลาการทั้งหมดคือ ศาลสหพันธ์สูงสุด (The Supreme Federal Court — *Oberstes Bundesgericht*) ซึ่งมีกำหนดในกฎหมายแม่บท (มาตรา ๘๕) และมีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาให้การใช้กฎหมายต่าง ๆ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ผู้พิพากษาในศาลนี้จะได้รับเลือกโดยกลุ่มบุคคลซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมสหพันธ์ และคณะกรรมการคัดเลือกพิเศษซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรียุติธรรมของรัฐและสมาชิกจำนวนเท่ากับที่ได้รับเลือกจากผู้แทน อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่หลังจากกว่า ๑๒ ปีมาแล้วก็ยังไม่มีกฎหมายใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ผ่านออกมาเลย และดังนั้นศาลสหพันธ์สูงสุดจึงเป็นเพียงมีอยู่ในกระดาษเท่านั้น แม้กระนั้นก็ตามความเติบโตทั้งในด้านองค์การและฐานะของฝ่ายตุลาการของเยอรมันตะวันตกก็มีมากทีเดียว ตรงข้ามกับสมัยจักรวรรดิและสมัยไวมาไร โดยไม่ต้องพูดถึงความเชื่อมั่นในสมัยฮิตเลอร์โดยอำนาจตุลาการของสหพันธ์สาธารณรัฐได้แยกจากอำนาจบริหาร การแยกฝ่ายตุลาการออกจากฝ่ายบริหารนี้ได้รับการประกันจากรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับอิสรภาพของผู้พิพากษา ยังมีศาลสูงสุดต่างหากที่ดำเนินการเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะ และมีมติที่การประเมินคดีที่ไต่ผลซึ่งทำให้แบบอย่างของรัฐบาลเยอรมันที่มีประเพณีชอบใช้อำนาจอยู่ได้ การควบคุมของกฎหมาย รวมแล้วสิ่งเหล่านี้นับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งเดี่ยกว่าที่ได้เกิดขึ้นโดยการปฏิวัติปี ค.ศ. ๑๙๑๘

ความเปลี่ยนแปลงในบทบาททางรัฐธรรมนูญของอำนาจตุลาการแตกต่างกันอย่างตรงข้ามกับการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษา ผู้พิพากษาศาลสูงสุดและโดยเฉพาะอย่างยิ่งของศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์มีการคัดเลือกอย่างระมัดระวังมาก พิจารณาทั้งใน

ด้านคุณสมบัตินี้สูงและประวัติทางการเมืองที่ปราศจากมลทิน ในหมู่ผู้พิพากษาเยอรมันนี้
ตะวันตกรวมตลอดถึงอัยการ ทนายของมตรัฐและของสหพันธ์ กรณีของนักกฎหมาย
ที่ประวัติขนิมนาชได้มอยุ่เรื่อย ๆ แม้แต่ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ในบั้นนี้ได้มีกฎหมายสหพันธ์
เสนอให้บ้าเห็นจำนาญอย่างงามแก่ผู้พิพากษาที่ยอมรับว่าได้เคยตัดสินประหารชีวิตนัก
โทษการเมืองในสมันนาช หรือร่วมมือในการตัดสินเช่นนั้นแก่จำเลยผู้ซึ่งจะไม่ได้รับโทษ
ถึงชนประหารชีวิตเลยถ้าไม่มีการใช้มาตราฐานนาช

ผู้พิพากษาจำนวนหนึ่งได้หักเคียงการดำเนินคดีโดยยอมรับข้อเสนอนี้ แต่
คนอื่น ๆ ยังคงทำเป็นดิมหรือบดบังอดีตของตนเมื่อได้เผชิญกับหลักฐาน ซึ่งกลายเป็น
ชาวดำคัญในหน้าหนังสือพิมพ์ อย่างไรก็ดี ผู้พิพากษาส่วนใหญ่ได้มีดว่นเกี่ยวข้องกับ
เหตุการณ์เหล่านี้ เนื่องจากเป็นพวกรักประเพณีและหัวเก่าไม่ใช้ฝ่ายขวา จัดพิจารณา
เป็นกลุ่ม ผู้พิพากษาเป็นกลุ่มที่ใกล้ชิดกันมากและเกี่ยวข้องกับพวกชนชั้นกลางระดับสูง
โดยหน้าที่และความตั้งใจ ผู้พิพากษาจะต้องเป็นผู้ใช้กฎหมายอย่างเป็นทางการ โดยประวัติ
เบื้องหลัง การดมรด การเข้าร่วมสมคม ผู้พิพากษาผูกพันอยู่กับชนชั้นเดียวโดยเต็มที่
และก็เกือบจะถูกแยกแยะและไม่มีความรู้เลยเกี่ยวกับชาวเยอรมันจำนวนกึ่งหนึ่ง ซึ่งประกอบ
ด้วยพวกกรรมกรทั้งพวกมีฝีมือปานกลางและไม่ฝีมือ ซึ่งเป็นจำเลยในศาลที่เขาทำหน้าที่
อยู่* อย่างไรก็ตาม ดั้งนี้เป็นเรื่องที่เกินขอบเขตของปัญหาการปกครองโดยกฎหมาย
นั่นคือปัญหาสำคัญที่ว่าบุคคลผู้ใดหรือกลุ่มผลประโยชน์ใดเป็นผู้ดำเนินระบบการเมือง
เยอรมันตะวันตก

* Ralph Dahrendorf, *Gesellschaft und Freiheit* (Munich: R. Piper & Co., Verlag, 1961).

๗. พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์

ระหว่างสามชั่วอายุคนจากปี ค.ศ. ๑๘๗๑ ถึง ค.ศ. ๑๘๙๑ เยอรมันนี่ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงมากมายแต่ไม่สม่ำเสมอ การจัดการในเรื่องรัฐธรรมนูญมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยที่สุดและอย่างเห็นได้ชัดที่สุด พรรคการเมืองเปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อยและกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอิทธิพลมากที่สุดโดยเปรียบเทียบแล้วมีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด คำว่า “โดยเปรียบเทียบ” สำคัญมากในที่นี้ ในหมู่กลุ่มผลประโยชน์ใหญ่ ๆ พวกเจ้าของที่ดินและพวกขุนนางผู้ดีเก่าซึ่งมีอำนาจและเกียรติมากมายในสมัยจักรวรรดิเยอรมันและซึ่งยังคงมีอิทธิพลสำคัญต่อความเสื่อมโทรมในสมัยสาธารณรัฐไวมารนั้นได้หมดไปแล้ว กลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ในอดีตส่วนมากได้ฟื้นกลับมาอีกและได้ดำเนินการตามผลประโยชน์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของตนต่อไปอย่างกระตือรือร้นตามระบบพรรคที่เปลี่ยนแปลงไปในสมัยสหพันธ์สาธารณรัฐ พร้อมกับ การสลายตัวของบรรดาเจ้าของที่ดินทั้งหลาย กลุ่มผลประโยชน์สำคัญตามประเด็นอันดับสอง - ชุรกิจและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ก็มีความสำคัญมากขึ้น นับเป็นครั้งแรกที่กลุ่มชุรกิจไม่มีคู่แข่งอันสำคัญ ในความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองที่ไม่ใช่สังคมนิยมและในการเรียกร้องความดูแลของรัฐบาล องค์การชาวนาและกรรมกรสามารถบับบังคับอย่างมีผลเพื่อผลประโยชน์โดยเฉพาะของตนได้บ่อย ๆ แต่ก็เห็นได้ชัดว่าอิทธิพลและเกียรติของชุรกิจในสหพันธ์สาธารณรัฐนั้นมีมากกว่ามากทีเดียว เมื่อกลุ่มชุรกิจคนละกลุ่มต่อกันซึ่งกันและกัน อิทธิพลก็จะอ่อนแอลง แต่เมื่อชุรกิจรวมหัวกันเป็นเดียวกันและความคิดเห็นนอกจากในกรณียกเว้นน้อยมากที่เดี่ยวนั้นหนักมากในกรุงบอนน์* อย่างไรก็ตาม แม้แต่ความจำเป็นและความต้องการของกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอำนาจมากที่สุดก็ต้องทำออก

* Deutsch and Edinger, *Germany Rejoins the Powers*, หน้า ๑๖๘-๑๖๙, และ Kurt R. Grossman, *Germany's Moral Debt: The German-Israel Agreement* (Washington, D. C. : Public Affairs Press, 1954).

มาในรูปของการตัดสินใจทางการเมืองและการดำเนินการทางบริหารและนิติบัญญัติ และ
ต้องทำให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ด้วย เพื่อหาความ
สนับสนุนที่เพียงพอและอาจต้องทำให้เป็นที่พอใจแก่กลุ่มผลประโยชน์ที่อาจกลายเป็นกลุ่ม
คัดค้านโดยวิธีการต่อรองทางการเมืองและการยอมซึ่งกันและกัน แม้ว่ากลุ่มผลประโยชน์
ที่ยิ่งใหญ่และไม่หยุดยั้งของประเทศมักจะไปตามที่ควรการก็ตาม แต่ก็ได้โดยกระทำ
ผ่านกระบวนการทางการเมืองเท่านั้น โดยเฉพาะผ่านทางการโต้เถียงและสื่อกลางของ
พรรคการเมือง

ระบบพรรคการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๘๗๑ พรรคฝ่ายขวา
และกลางร่วมกันได้คะแนนเสียงประมาณร้อยละ ๔๘ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสมัยอาณานิคม
จักรบัตมารัก ๘๐ ปีต่อมาคือในปี ค.ศ. ๑๘๖๑ พรรคฝ่ายขวาและกลางที่จัดกรรวบรวม
และเปลี่ยนชื่อใหม่ได้คะแนนเสียงประมาณร้อยละ ๕๖ ของจำนวนผู้เลือกตั้งในสหพันธ์
สาธารณรัฐ ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๗๑-๑๘๖๑ คะแนนเสียงร่วมกันของพรรคฝ่ายขวา
และกลางได้ลดลงต่ำเหลือเพียงร้อยละ ๔๕ ในปี ค.ศ. ๑๘๑๘ และขยับขึ้นร้อยละ ๖๑ ใน
ปี ค.ศ. ๑๘๓๓ ตลอดเวลาดังกล่าวและการปฏิวัติ สมบูรณาญาสิทธิราชและสาธารณรัฐ
สมัยบัตมารัก อีแบร์ ฮิตเลอร์และอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ คะแนนเสียงส่วนที่พรรคฝ่ายขวา
และกลางของเยอรมันได้รับไม่เคยเปลี่ยนแปลงไปมากกว่าร้อยละ ๘ จากจุดศูนย์กลาง
ประมาณร้อยละ ๕๓ ซึ่งไม่ห่างมากนักจากอัตราคะแนนเสียงที่ได้รับในปี ค.ศ. ๑๘๖๑

การเลือกตั้งครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๘๗๑ ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเสียงให้แก่พรรค
โซเชี่ยลเดโมแครทเพียงร้อยละ ๒ เท่านั้น ส่วนอีกร้อยละ ๔๘ ไม่ใช้สิทธิ ในระยะเวลา
ต่อมา มีผู้นิยมลงคะแนนเสียงมากขึ้น ประมาณปี ค.ศ. ๑๘๑๒ มีผู้ลงคะแนนสนับสนุน
พรรคโซเชี่ยลเดโมแครทมากถึงร้อยละ ๒๘ และมีเพียงร้อยละ ๑๕ เท่านั้นที่ไม่ไปออก

เดียง ลักษณะกว้าง ๆ ของการลงคะแนนปี ค.ศ. ๑๙๑๒ ได้กลายเป็นลักษณะส่วนใหญ่ของการเมืองเยอรมันหลังจากนั้นมา ในปี ค.ศ. ๑๙๑๓ พรรคโซเชียดเดโมแครทได้รับคะแนนเสียงร้อยละ ๓๒ ส่วนอิทธิพลของผู้ไม่ออกเสียงลดลงเพียงเล็กน้อย คือ ร้อยละ ๑๒ ตลอด ๕๐ ปีที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย อิทธิพลของพรรคกรรมกรและสังคมนิยมของฝ่ายซ้ายเปลี่ยนแปลงระหว่างร้อยละ ๓๘ อย่างสูงในปี ค.ศ. ๑๙๑๘ และอย่างต่ำร้อยละ ๒๖ ในปี ค.ศ. ๑๙๒๔ และ ค.ศ. ๑๙๔๘ เท่านั้น คืออยู่ในขอบเขตร้อยละ ๖ จากจุดศูนย์กลางร้อยละ ๓๒ ซึ่งเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ แต่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอยู่ที่ว่าคะแนนที่ได้รับทั้งหมดเจาะจงอยู่กับพรรคเดียว คือ พรรค SPD เหมือนกับที่เคยเป็นในปี ค.ศ. ๑๙๑๒ ในการเลือกตั้งจากตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๑๘ — ๑๙๕๓ คะแนนเสียงฝ่ายซ้ายแบ่งกันระหว่างพรรคโซเชียดเดโมแครทกับคอมมิวนิสต์และบางทีกับพวกโซเชียดเดโมแครทอิสระอีกด้วย อิทธิพลร้อยละของผู้ไม่ออกเสียงอยู่ระหว่างอย่างสูงเกือบร้อยละ ๒๖ ในปี ค.ศ. ๑๙๒๘ ซึ่งเป็นปีมั่งคั่ง และอย่างต่ำร้อยละ ๑๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ซึ่งเป็นปีวิกฤตการณ์ และอีกครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ในการเลือกตั้งของสหพันธ์ ดังนั้น อิทธิพลของผู้ไม่ออกเสียงจึงเปลี่ยนแปลงอยู่ในระหว่างประมาณร้อยละ ๗ เท่านั้น จากจุดศูนย์กลางร้อยละ ๑๘ (ระดับนี้ได้มาในปี ค.ศ. ๑๙๓๐)

ภายใน ๒ ส่วนแรกของการแบ่งอย่างกว้าง ๆ เป็น ๓ ส่วน คือ กลุ่มฝ่ายกลางและขวา กลุ่มฝ่ายซ้ายและกลุ่มไม่ลงคะแนน ความแตกต่างมีมากมาย พวกฝ่ายขวารวมทั้งฝ่ายอนุรักษนิยมและเสรีนิยมแห่งชาติ เริ่มต้นโดยได้คะแนนเสียงร้อยละ ๒๗ ในปี ค.ศ. ๑๙๑๓ อิทธิพลของพรรคที่เติบโตมาลดต่ำ คือ ได้ร้อยละ ๑๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๑๘ เพิ่มขึ้นอีกครั้งคือ ร้อยละ ๔๗ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ และลดน้อยจนเหลือเพียงร้อยละ ๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ร้อยละ ๒ นั้นหันไปสนับสนุนพรรคฝ่ายขวาเด็ก ๆ แต่เนื่องจากข้อจำกัด ร้อยละ ๕ จึงได้มีผลให้ทุกพรรคไม่มีผู้แทนอยู่ในสภาผู้แทนเลย พรรคฝ่ายกลางที่มีสังคมนิยม เริ่มด้วยการได้คะแนนเสียงร้อยละ ๒๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๑๓ ขึ้นเป็นร้อยละ ๓๓ ในปี ค.ศ. ๑๙๑๒ และ ค.ศ. ๑๙๑๘ แต่ลดลงเหลือร้อยละ ๑๔

ตาราง ๗-๑ อัตราส่วนผู้เลือกตั้งของกลุ่มและพรรคการเมืองเยอรมัน ค.ศ. ๑๘๗๑-๑๙๖๑^๑
(คิดเป็นเฉลี่ยอัตราร้อยละ)

	๑๘๗๑	๑๘๘๒	ม.ค. ๑๘๘๕	มิ.ย. ๑๘๙๐	พ.ค. ๑๘๙๔	พ.ค. ๑๘๙๘	ก.ย. ๑๙๐๐	พ.ย. ๑๙๐๒	มิ.ค. ๑๙๐๓	ส.ค. ๑๙๔๕	ก.ย. ๑๙๕๓	ก.ย. ๑๙๕๗	ก.ย. ๑๙๖๑
ประชาชนผู้มีสิทธิ ลงคะแนนเสียง (ล้าน)	7.7	14.4	36.8	36.0	38.4	41.2	43.0	44.4	44.7	31.2	33.1	35.4	37.4
จำนวนคะแนนเสียง (ล้าน)	3.9	12.2	30.4	28.2	29.3	30.8	35.0	35.5	39.3	24.5	28.5	31.1	31.3
1 นิยมขวาสุด นาซี อนุรักษนิยม	- 12	- 11	- 8	- 13	5 19	2 14	15 10	26 7	39 7	DP and DRP			
2 ขวาปานกลาง เสรีนิยมแห่งชาติ (1919-33: DVP)	15	12	DVP 4	11	6	6	3	2	1	4	4	4	1
รวมฝ่ายขวาทั้งหมด	27	23	12	24	30	22	28	35	47	4	4	4	1
3 Progressives and Democrats (1928: State Party)	8	10	16	7	6	10	9	2	2	FDP 9	9	6	11

4 ฝ่ายกลางและพรรค ประชาชนนาวาเรีย	10	14	16	14	13	11	12	12	12	CDU	24	36	43	38
5 Particularists	4	9	1	1	1	1	1	2	0	13	7	5	2	
รวมฝ่ายกลางทั้งหมด	22	33	33	22	20	22	22	16	14	49	52	54	51	
6 โซเชี่ยลเดโมแครท และโซเชี่ยลเดโมแครท อิสระ	2	29	32	17	15	22	20	16	16	22	25	27	31	
7 คอมมิวนิสต์	—	—	6	13	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
รวมฝ่ายซ้ายทั้งหมด	2	29	38	32	26	30	31	29	27	26	27	27	32	
8 ผู้ไม่ออกเสียง	49	15	17	22	25	26	19	20	12	24	17	15	16	
รวมทั้งหมด	100	100	100	100		100	100	100	100		100	100	100	

^๓ ที่มา: Dolf Sternberger, et. al., *Wahlen und Wähler in Westdeutschland* (Villingen / Schwarzwald: Ring Verlag, 1960), pp. 321-323; Sidney Mellen, "The German People and the Postwar World," *American Political Science Review*, 37:4 (August, 1943), 601-625. การเลือกตั้งในเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๔ และเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๒ ไม่ได้นำมาลงไว้ แต่ก็ไม่นำให้แนวโน้มต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงมากมายนัก เพราะตัวเลขเหล่านี้ก็เป็นเพียงการประมาณเท่านั้น.

ในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ อย่างไรก็ตาม พรรคฝ่ายกลางเหล่านี้ได้เติบโตขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในสมัยสหพันธ์สาธารณรัฐ เพราะได้คะแนนเสียงจากกลุ่มสนับสนุนฝ่ายขวาในอดีตซึ่งหมดความนิยมไปแล้ว ตั้งแต่การเลือกตั้งแห่งชาติครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ มาแล้วปรากฏว่า ร้อยละ ๔๘ ลงคะแนนเสียงสนับสนุนพรรคฝ่ายกลางแต่มีใช้ดังกล่าว ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ร้อยละ ๕๕ ของจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่จดทะเบียนยังคงสนับสนุนพรรคเหล่านี้ซึ่งได้ลดจำนวนลงไป ในจำนวนนี้ ร้อยละ ๕๑ เจาะจงอยู่เฉพาะ ๒ พรรค คือ พรรค CDU ร้อยละ ๓๘ และพรรค FDP ร้อยละ ๑๓ รายละเอียดและสถิติเพิ่มเติมแสดงในตาราง ๗-๑ (หน้า ๘๗๘)

ตลอดสมัยจักรวรรดิและสาธารณรัฐไวมาร์ คะแนนเสียงของพรรคฝ่ายกลางและพรรคฝ่ายขวาระบายอยู่ตามพรรคต่าง ๆ นอกจากในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ เท่านั้น คือ เมื่อนาซีได้รวมเอาคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของฝ่ายขวาและฝ่ายกลางไว้ ก่อนสมัยสหพันธ์สาธารณรัฐไม่เคยมีพรรคการเมืองที่ไม่รุนแรงพรรคใดได้รับความสำเร็จในการรวมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของพรรคฝ่ายขวาและฝ่ายกลางไว้ภายใต้การนำของตน แต่ในเรื่องนี้พรรค CDU กระทำสำเร็จ และในการทำเช่นนั้น จึงได้กลายเป็นตัวอย่างอันแรกในเยอรมันของพรรคการเมืองที่ไม่รุนแรง และได้รับความสำเร็จในการรวมกันทางการเมือง

พรรคคริสเตียนเดโมแครท

(The Christian Democratic Union, CDU)

พรรค CDU รวมกับพรรคของบาવાเรีย คือ พรรคคริสเตียนโซเชี่ยลยูเนียน (Christian Social Union or CSU) คือพรรคที่เติบโตมาจากพรรคคาทอลิกฝ่ายกลางเก่า (Catholic Center Party) กับพรรคโปรเตสแตนต์เล็ก ๆ ที่ไม่นิยมสังคมนิยม เช่น พรรค Christian Social People's Service (Christlichsozialer Volksdienst) และจากอีก

หลายกลุ่มของพรรคชนชั้นกลางอนุรักษนิยมไม่รุนแรงต่าง ๆ เช่น พรรคประชาชนเยอรมัน (Deutsche Volkspartei) และพรรคอื่น ๆ นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์พรรคการเมืองเยอรมันที่พรรค CDU/CSU ประสบความสำเร็จในการรวมพวกที่เป็นคาทอลิกและโปรเตสแตนต์อย่างเคร่งครัดเข้ากับพวกอื่นที่มีความรู้สึกในเรื่องศาสนาไม่รุนแรงนัก เข้าเป็นพรรคใหญ่พรรคเดียวได้ ในขณะที่เดี่ยวกันพรรค CDU/CSU ก็สามารถรวมผู้เลือกตั้งที่อยู่ในเมืองและชนบท ชาวนาและนักธุรกิจ ช่างฝีมือ เด็มนักงาน พวกทำงานอาชีพต่าง ๆ และแม่บ้าน นายจ้าง และสมาชิกสหพันธ์กรรมกรเข้าเป็นพรรคใหญ่พรรคเดียว และได้ประสบผลสำเร็จในการดึงดูดความสนับสนุนจากกลุ่มและผลประโยชน์อันแตกต่างกัน

ที่จริง กลุ่มทั้งหมดเหล่านี้ก็ตอบสนองโดยให้คะแนนเสียงส่วนใหญ่สนับสนุนพรรค CDU ในการเลือกตั้งของสหพันธ์ ๔ ครั้ง และในการเลือกตั้งของมลรัฐอีกหลายครั้งทีเดียว อย่างไรก็ตาม ในการให้ความสนับสนุน ก็มี การแตกต่างกันอยู่มาก ตามตาราง ๗-๒ (หน้า ๘๘๓-๔) แสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมากก่อนปลายปีระหว่าง ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ และมีเหตุผลที่จะถือได้ว่าความแตกต่างเหล่านี้ยังคงมีอยู่

ตัวเลขในตาราง ๗-๒ รวมทั้งสถิติที่สำรวจเพิ่มเติม แสดงว่าพรรค CDU ได้รับความสนับสนุนจากพวกคาทอลิกมากกว่าพวกโปรเตสแตนต์เกือบ ๒ เท่า ข้อเท็จจริงนี้ยังเห็นชัดขึ้นถ้าพิจารณาที่อัตราการลงของผู้ไปโหวตเป็นประจำ ซึ่งยังสนับสนุนพรรค CDU เข้มแข็งยิ่งขึ้น ปรากฏว่าพวกคาทอลิกมีจำนวนมากกว่าพวกโปรเตสแตนต์ นอกจากนั้นยังปรากฏชัดว่าพรรค CDU กำลังได้รับคะแนนเสียงของพวกชาวนา พวกข้าราชการและนักธุรกิจทั้งใหญ่และเล็ก พรรคนี้ได้รับคะแนนนิยมมากจากพวกคนร่ำรวยและพวกมีฐานะดี แต่ก็ยังได้รับการสนับสนุนดีพอควรจากกลุ่มรายได้ระดับอื่น ๆ ทุกกลุ่ม สำหรับคนที่มิอายุมากกว่า ๖๐ ปีซึ่งมีในเยอรมันมากกว่าในประเทศอื่น ๆ นั้น พรรค CDU ก็ได้รับการสนับสนุนมาก พรรคนี้ยังได้รับการสนับสนุนสูงกว่าธรรมดาจากพวกเด็มนักงาน แม่บ้านและผู้หญิงโดยทั่วไปเช่นเดียวกับพวกในวงอาชีพ

* Juan Linz, *the social Bases of West German Politics*, หน้า ๑๘๑-๑๘๗ และโดยเฉพาะ หน้า ๑๘๕

ต่าง ๆ ถ้าพวกเหล่านี้ตัดสินใจที่จะสนับสนุนพรรคการเมือง พรรค CDU ได้รับความสนับสนุนน้อย แต่ก็ยังคงไม่เฉยจนเกินไปจากพวกโปรเตสแตนต์ที่ไม่ไปโหวตข้างฝั่งพวกโปรเตสแตนต์ที่หัว ๆ ไป คนงานที่ไม่มีฝีมือ พวกที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี และกรรมกรในชนบท ตามลำดับ

แหล่งความสนับสนุนการเลือกตั้งที่พรรค CDU ได้รับเห็นได้จากองค์ประกอบของหน่วยงานสำคัญ ๆ ของพรรค องค์กรที่มีอำนาจตัดสินใจนโยบายทางการเมืองของพรรค คือ คณะกรรมการบริหารระดับชาติ (Bundesvorstand) ซึ่งเปรียบเสมือนกระจกเงาต้องให้เห็นความแตกต่างของผู้สนับสนุนพรรคและรากอันมั่นคงของพรรคในภูมิภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเยอรมันภาคใต้และภาคตะวันตก อำนาจทางการเมืองของคณะกรรมการนี้แบ่งกันระหว่างผู้นำในองค์การส่วนภูมิภาค (Landesverbände) และบรรดาผู้แทนชั้นหัวหน้าของพรรคในรัฐสภาสหพันธ์และในสภาผู้แทน ระหว่างพวกโปรเตสแตนต์และคาทอลิก และระหว่างผู้นำสหพันธ์กรรมกรและผู้แทนของธุรกิจและอุตสาหกรรม องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนโยบาย โดยเฉพาะนโยบายต่างประเทศ ก็คือกลุ่มผู้นำภายในของพรรค (inner elite) ปลายปี ค.ศ. ๑๙๕๖ กลุ่มนี้ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี เคเนอเออร์ ประธานพรรคและรองประธาน ๔ คน สมาชิกพรรคที่เป็นรัฐมนตรี ผู้นำพรรคในรัฐสภาที่ประกอบด้วยประธานผู้แทนพรรค CDU ในสภาผู้แทน และรองประธานอีก ๒ คน ประธานของสภาผู้แทนพรรค CSU และรองประธาน และประธานของคณะกรรมการสำคัญ ๆ ๕ คณะในสภาผู้แทนซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการต่างประเทศ และซึ่งเป็นผู้แทนของพรรค CDU สำหรับการตัดสินใจนโยบายอื่น ๆ ประธานของคณะกรรมการสภาผู้แทนบางคณะอาจมีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่า ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๖-๑๙๖๒ ได้มีการเปลี่ยนแปลงบางประการในองค์ประกอบของรัฐมนตรี ของพรรค CDU และประธานคณะกรรมการสภาผู้แทน แต่ลักษณะทั่วไปของพรรคยังมีลักษณะคงเดิมอยู่มากพอที่ทำให้กลุ่มผู้นำภายในของพรรคยังคงเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอยู่ในระยะเวลาข้างหน้า

ตาราง ๑-๒ ความนิยมของพรรคการเมืองใหญ่ ๆ ถูกใบไม้ร่วงปี
ค.ศ. ๑๙๕๘^ก (ข้อยกเว้นการสำรวจ ๓ ครั้งติด ๆ กัน เครื่องหมายดอกจันแสดงว่าสูง
กว่ารายเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๒)

ประเภทต่าง ๆ	CDU	SPD	ไม่มีความนิยมใน		รวม ทั้งกลุ่ม
			อื่น ๆ	พรรคใดพรรคหนึ่ง โดยเฉพาะ	
1 รวมผู้สนับสนุนทั้งหมด	35 %	23 %	4 %	38 %	100 %
2 อาชีพต่าง ๆ					
ชวานาอิสระ	59 [*]	3	4	46 [*]	100
ข้าราชการ	43 [*]	11	8 [*]	38	100
นายจ้างและผู้ทำงานเอง	40 [*]	8	10 [*]	42 [*]	100
เสมียนพนักงาน	37 [*]	20	5	38	100
แม่บ้าน	36	20	3	41 [*]	100
อาชีพอิสระ	33	5	10 [*]	52 [*]	100
ผู้รับบำนาญและผู้เลิกงาน	33	26 [*]	5	36	100
กรรมกรชนบท	31	19	4	46 [*]	100
คนงานไม่มีฝีมือ	28	32 [*]	3	37	100
คนงานมีฝีมือ	26	38 [*]	2	34	100
3 รายได้ (รายเดือน)					
700 มาร์ก และสูงกว่าขึ้นไป	41 [*]	22	6 [*]	31	100
500 — 699 มาร์ก	34	26 [*]	5	35	100

ก ที่มา: DIVO Institut, *Umfragen: Ereignisse und Probleme der Zeit im Urteil der Bevölkerung* (Frankfurt: Europäische Verlagsanstalt, 1959), หน้า ๕๔-๕๖ สำหรับสถิติปี ค.ศ. ๑๙๖๐ และ ค.ศ. ๑๙๖๑ ให้ดูหนังสือต่อไปนี้ด้วยคือ Viggo Graf Blücher, *Der Prozess der Meinungsbildung dargestellt am Beispiel der Bundestagswahl 1961* (Bielefeld: EMNID, 1962).

ตาราง ๗ - ๒ (ต่อ)

ประเภทต่าง ๆ	CDU	SPD	ไม่มีความนิยมใน		รวม ทั้งกลุ่ม
			อื่น ๆ	พรรคใดพรรคหนึ่ง โดยเฉพาะ	
300 — 499 มาร์ก	32	30*	4	34	100
0 — 299 มาร์ก	33	26*	3	38	100
ไม่มีสถิติรายได้	34	11	3	52*	100
4 อายุ					
60 ปีขึ้นไป	39*	21	3	37	100
50 — 59	34	25*	3	38	100
40 — 49	35	22	5	38	100
30 — 39	34	24	5	37	100
21 — 29	34	25*	5	36	100
0 — 20	30	18	5	48*	
5 เพศ					
ชาย	33	27	5	35	100
หญิง	35	19	4	42*	100
6 ศาสนา					
โรมันคาทอลิก	47*	15	2	36	100
โปรเตสแตนต์	26	28*	6*	40*	100
ศาสนาอื่น ๆ และไม่มีศาสนา	18	38*	5	39	100
7 จำนวนผู้ไปโบสถ์					
คาทอลิกที่ไปโบสถ์ประจำ	57*	9	2	32	100
คาทอลิกอื่นๆ	28	27*	3	42*	100
โปรเตสแตนต์ที่ไปโบสถ์ประจำ	32	20	6*	42*	100
โปรเตสแตนต์อื่นๆ	24	30*	6*	40*	100

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ จำนวนกลุ่มผู้นำภายในของพรรคมี ๒๓ คน ด่วนใหญ่ที่สุด (ร้อยละ ๘๗) เป็นชาวเยอรมันภาคตะวันตกและภาคใต้ และเกือบ $\frac{๒}{๓}$ (ร้อยละ ๖๕) นับถือศาสนาโรมันคาทอลิก เป็นพวกคนสูงอายुर้อยละ ๕๒ เป็นพวกที่เติบโตในสมัยจักรวรรดิ ก่อน ค.ศ. ๑๙๑๘ ต่มาชิกของกลุ่มนี้ได้รับการศึกษาคดี $\frac{๒}{๓}$ ได้รับการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย และเกือบครึ่งของจำนวนนี้ได้รับปริญญาเอก ประมาณร้อยละ ๖๓ เคยเป็นทหารผ่านศึกมาแล้ว ร้อยละ ๓๘ ได้ร่วมรบในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๑ และร้อยละ ๒๒ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เกือบ $\frac{๒}{๓}$ (ร้อยละ ๓๘) ก่อนปี ค.ศ. ๑๙๓๓ เป็นสมาชิกสำคัญที่มีชื่อเสียงของพรรคคาทอลิกฝ่ายกลาง หรือไม่ได้สาขาของพรรคคนคือพรรคประชาชนเบาวาเรีย ระหว่างสมัยนาซีไม่มีผู้ตั้งไปต่างประเทศเลย แต่ถูกจับขังร้อยละ ๓๕ ในการเป็นปฏิปักษ์ต่อนาซี ร้อยละ ๓๘ มีประวัติเป็นปฏิปักษ์ต่อนาซี และเพียงร้อยละ ๕ เท่านั้นที่มีตำแหน่งหน้าที่ในสมัยนาซี $\frac{๓}{๕}$ (ร้อยละ ๗๕) เป็นพวกชนชั้นกลางโดยกำเนิด เกือบ $\frac{๑}{๕}$ (ร้อยละ ๒๒) เคยเป็นกรรมกร เพียงร้อยละ ๕ หรือ ๓ คนที่เป็นพวกผู้ดีเก่า

องค์ประกอบลักษณะคล้ายคลึงกันนี้อยู่ในจำนวนผู้แทน ๒๕๐ คนของพรรค CDU และ CSU ที่มีอยู่ในสภาผู้แทนระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๓ และ ค.ศ. ๑๙๕๗ เป็นพวกชนชั้นกลางกว่า $\frac{๓}{๕}$ และนับถือศาสนาโรมันคาทอลิกเกือบ $\frac{๒}{๓}$ ได้รับการศึกษาไม่ด้นัก คือร้อยละ ๓๐ ไม่ได้ได้รับการศึกษาดำเนินระดับประถม ยิ่งน้อยกว่านั้นอีก คือ เพียงร้อยละ ๑๓ เท่านั้นที่ถูกจับหรือจำคุกเพราะมีประวัติเป็นปฏิปักษ์ต่อนาซีอย่างแจ่มชัดและไม่มิดักคนเดียวที่ตั้ง เนื่องจากผู้นำในระดับกลางๆ เช่น พวกผู้แทนพรรคในสภาผู้แทนประมาณปี ค.ศ. ๑๙๕๕ นั้นจะเป็นแหล่งของผู้นำพรรคทำต่อไป จึงดูเหมือนว่าอัตราส่วนของผู้นำชั้นสูงสุดของพรรค CDU ที่มีประวัติเป็นปฏิปักษ์ต่อนาซีอย่างชัดเจนนกจะลดลง ลักษณะของชนชั้นนำของพรรค CDU ทั้ง ๒ กลุ่มและของพรรค SPD มีแต่ดงอย่างย่อๆ ในตาราง ๗-๓ (หน้า ๘๘๘)

สถิติที่ได้แสดงมาเดิมนั้นยังไม่ได้ออกให้เราเห็นว่า กลุ่มผลประโยชน์เฉพาะ กลุ่มใดที่มีตัวแทนอยู่ในพรรค CDU และกลุ่มเหล่านี้ใช้อิทธิพลของคนในพรรคด้วยวิธีการอย่างไร อย่างไรก็ตาม อาจพอสรุปได้บ้างจากการศึกษาเกี่ยวกับตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ในสภาผู้แทนซึ่งปรากฏว่าผู้แทนพรรค CDU เป็นกลุ่มใหญ่อยู่ตลอดเวลา และมีจำนวนข้างมากตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๓-๑๙๖๓ ดังนั้น ในจำนวนผู้แทน ๔๖๗ คนในสมัยสภาระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๗-๑๙๖๓ นั้น อย่างน้อยที่สุดร้อยละ ๓๓ หรือประมาณ ๖๐ คนเป็นตัวแทนผลประโยชน์ธุรกิจอย่างเปิดเผย อีกร้อยละ ๓๓ เป็นตัวแทนชาวนาและสมาชิกสมาคมชาวนา ส่วนอีกร้อยละ ๓๐ เป็นเจ้าหน้าที่ของสหพันธ์แรงงานและองค์การสังคมสังเคราะห์ต่าง ๆ*๑ ในหมู่ตัวแทนกลุ่มหลังที่ดูนั้นก็ไม่ต้องสงสัยว่าส่วนใหญ่ต้องเป็นสมาชิกพรรค SPD ส่วนกลุ่มนายจ้างและผู้แทนชาวนาเป็นสมาชิกพรรค CDU และ FDP เนื่องจากสมาชิกพรรค CDU มีจำนวนมากกว่าสมาชิกพรรค FDP ถึง ๕ คือ ๓ ประมาณ ๔๐-๔๕ คนที่เป็นผู้แทนของนายจ้าง จึงคงเป็นพรรค CDU ประกอบเป็นประมาณ $\frac{๓}{๕}$ หรือ $\frac{๓}{๖}$ ของผู้แทนของพรรคทั้งหมด อัตราส่วนยังคงถูกต้องอยู่ แม้ว่าเราจะสมมติว่ามีตัวแทนของนายจ้างมากขึ้นคือประมาณร้อยละ ๓๓ ในหมู่ผู้แทนของ FDP ซึ่งเป็นอัตราส่วนของกลุ่มผู้แทนนายจ้างที่พบโดยการสำรวจผู้แทนพรรค FDP ในสภาผู้แทนสมัยแรก ๆ*๒

ทั้งๆ ที่ความจริงของการมีตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมอยู่ในองค์กรต่างๆ ของพรรค รวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอำนาจ เช่น พวกโรมันคาทอลิก กลุ่มธุรกิจและอุตสาหกรรมใหญ่ๆ กลุ่มชาวนา องค์การนักธุรกิจเล็กๆ และนายจ้าง ผู้นำโปรเตสแตนต์ และสมาชิกสหพันธ์กรรมกรคริสต์เดียนก็ตาม แต่ผล

*๑ Deutsch and Edinger หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๔๑, "Die interessante Zahl," *Junge Wirtschaft*, V (December, 1957), 522, Heinz Hartmann, *Authority and Organization in German Management* (Princeton: Princeton University Press, 1958).

*๒ Rupert Breitling, *Die Verbände in der Bundesrepublik* (Meisenheim: Hain, 1955) หน้า ๑๐๒-๑๐๕

ประโยชน์มากมายทางด้านเศรษฐกิจและขอบเขตอันกว้างขวางของการสนับสนุนจากผู้เลือกตั้งได้ทำให้พรรคและผู้นำพรรค CDU มีอิสระพอสมควรในการต่อต้านกลุ่มอิทธิพลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ความจริงข้อนี้ยังได้เพิ่มความสำคัญให้แก่ผู้นำของประเทศซึ่งอยู่ในสายตาของประชาชนตลอดเวลาและซึ่งหลังจากได้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานของตนในวงการรัฐบาลแล้วได้กลายเป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพรรคกับบรรดาผู้เลือกตั้งหรือส่วนมากของผู้เลือกตั้ง อำนาจของนายกรัฐมนตรีอเดเนาเออร์ที่มีอยู่ในพรรคการเมืองของเขาเป็นที่รู้จักกันดี แต่รัฐมนตรีเศรษฐกิจ ลูควิก แอร์ฮาร์ด รัฐมนตรีกลาโหม ฟราน โจเซฟ สเตราด์ และรัฐมนตรีต่างประเทศ แกร์ฮาร์ด ชโอดเคอร์ ต่างก็ได้สร้างชื่อเสียงส่วนตัวขึ้นมากซึ่งจะมีผลให้แก่ทุกคนเป็นคู่แข่งเป็นนายกรัฐมนตรีในอนาคต ถ้าพรรค CDU ยังคงรักษาความสามัคคีไว้และยังมีบทบาทควบคุมรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอยู่

ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพรรค CDU นี้ยังไม่เคยถูกรบกวนกระทบกระเทือนอย่างสำคัญเลย กลุ่มผลประโยชน์ทั้งหมดที่อยู่ในพรรคนี้จะเสียมากกว่าได้ ถ้าความสามัคคีกันของผู้นับถือไป สมาชิกโปรเตสแตนต์บางคนอาจไม่สบายใจที่พวกนักการเมืองคาทอลิกเป็นส่วนมากอยู่ในองค์การของพรรค แต่พรรค CDU ก็ให้ความอุปถัมภ์แก่พวกชนชั้นกลางโปรเตสแตนต์มากกว่าที่พวกนี้จะได้รับถ้าพิจารณาจากกำลังคะแนนเสียงที่ตนมีอยู่โดยมิได้รับความช่วยเหลืออื่น ๆ อย่างไรก็ตาม พรรคโปรเตสแตนต์ส่วนมากสนับสนุนพรรค SPD และนโยบายของพรรค CDU ในการแบ่งความอุปถัมภ์ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่นประมาณตามอัตราส่วนของกำลังทั้งหมดของนิกายต่าง ๆ โดยมีข้อยกเว้นสนับสนุนกลุ่มคาทอลิกเล็กน้อย ก็ได้ให้โอกาสแก่โปรเตสแตนต์สนับสนุนพรรค CDU ได้ผลประโยชน์จากส่วนของพวกเขาโปรเตสแตนต์ที่หันไปสนับสนุนพรรค SPD อีกด้วย

วิธีการค่อนข้างคล้ายคลึงกัน ไซกกับกลุ่มอื่น ๆ ด้วย พวกสมาชิกสหพันธ์พรรคคาทอลิกไม่พอใจกับการเอียงขวาของพรรค CDU ซึ่งได้เปลี่ยนนโยบายจากการ

ตาราง ๗-๓ การเปรียบเทียบกลุ่มผู้นำของพรรคการเมือง
ปี ค.ศ. ๑๙๕๖^ก (สถิติคิดเป็นร้อยละ)

ลักษณะและประเภท	CDU		SPD		สภาผู้แทน ^ข	
	ชนชั้นนำ	ผู้แทนใน	ชนชั้นนำ	ผู้แทนใน	ชนชั้นนำ	ผู้แทน
	ของพรรค	สภาผู้แทน	ของพรรค	สภาผู้แทน	ในสภา	ทั้งหมด
	๑๙๕๖	๑๙๕๓-๕๗	๑๙๕๖	๑๙๕๓-๕๗	๑๙๕๖	๑๙๕๓-๕๗
จำนวนทั้งหมดที่วิเคราะห์	23	250	29	162	44	507
อายุ ^ก						
-1890	17	14	3	11	14	13
1891-1900	35	35	28	28	39	33
1901-1910	26	33	52	36	34	34
1911-1920	22	15	17	20	11	17
1921-1930	0	3	0	5	2	3
1931-1940	0	0	0	0	0	0
1941-	0	0	0	0	0	0
ไม่มีหลักฐาน	0	0	0	0	0	0
รวม	100	100	100	100	100	100
ศาสนา						
โปรเตสแตนต์	35	38	35	32	43	43
โรมันคาทอลิก	65	62	0	14	34	37
ศาสนาอื่นๆ และไม่มีศาสนา	0	0	9	34	5	12
ไม่มีหลักฐาน	0	0	55	20	18	8
รวม	100	100	100	100	100	100

การศึกษา^ก

ชั้นประถม	17	30	28	56	11	34
ชั้นมัธยม	9	14	31	16	18	22
ชั้นมหาวิทยาลัย	70	52	35	28	66	42
ไม่มีหลักฐาน	4	3	7	0	5	2
รวม	100	100	100	100	100	100

ผู้เป็นปฏิปักษ์ต่อนาซี

ถูกจับ, จำคุก	35	13	26	32	14	18
ลี้ภัย	0	0	33	16	5	5
ไม่มีหลักฐาน	65	87	41	52	82	77
รวม	100	100	100	100	100	100

การฝักฝิ่นแต่เด็กหรือกำเนิดทางสังคม^ข

ผู้ดีเก่า	4	ไม่ระบุ	3	ไม่ระบุ	0	ไม่ระบุ
ชนชั้นกลาง	74	78	28	55	68	74
กรรมกร	22	21	48	44	30	25
ไม่มีหลักฐาน	0	1	21	1	2	1
รวม	100	100	100	100	100	100

ก ที่มา: K.W. Deutsch และ L.J. Edinger, *Germany Rejoins the Powers* (Stanford: Stanford University Press, 1959), หน้า ๖๘.

ข การคำนวณสำหรับผู้แทนของสภาล่างทั้งหมดมาจาก Martin Virchow ร่วมกับของ Rudolf Holzgräber, "Die Zusammensetzung der Bundestagsfraktionen," ใน Wolfgang Hirsch-Weber และ Klaus Schuetz, *Wähler und Gewählte*, หน้า ๓๕๓-๕๒

ค โครงสร้างอายุของสมาชิกสภาล่างคำนวณจากอายุที่ให้ภายในระยะ ๑๐ ปี เช่น ๕๐-๕๘ ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๓ แม้ว่าข้อกำหนดที่แสดงไว้เช่นนี้ได้ถูกสันนิษฐานมากกว่า ๑๐ ปี และนำไปเปรียบเทียบกับตัวเลขที่ให้ไว้ในตารางนี้ จำนวนที่ได้ก็จะจะเป็นไปตามอัตราส่วนดังตัวอย่างต่อไปนี้ คือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๕๐-๕๘ ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๓ จำนวนร้อยละ ๓๐ บวกกับผู้ที่มีอายุระหว่าง ๔๐-๔๘ จำนวนร้อยละ ๓๐ จะเท่ากับจำนวนของผู้แทนที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๐๑ และ ค.ศ. ๑๙๑๐

ง ไม่มีหลักฐานปรากฏเกี่ยวกับปริญญาดอกในหมู่ผู้แทน นอกเหนือจากนี้แล้ว ตัวเลขเปรียบได้กับกลุ่มชนชั้นนำของพรรค

จ มีแต่หลักฐานเกี่ยวกับ "การฝักฝิ่นแต่เด็ก" ของสมาชิกสภาผู้แทน ดังนั้น จึงไม่มีสถิติสำหรับพวก "ผู้ดีเก่า"

เน้นในการปฏิรูปสังคมและการยอมรับสังคมนิยมพอดัมคควรในโครงการ Ahlener ของพรรคในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ไปสู่นุรักษ์นิยมและทัศนคติที่ยังขึ้นกับทัศนคติในสมัยอเดเนาเออร์ อย่างไรก็ตาม ในฐานะเป็นคาธอลิก ดัมาซิดส์พันธ์แรงงานเหล่านี้คงไม่สนับสนุนพรรค SPD และก็ไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากคงอยู่กับพรรค CDU กลุ่มชนวนักพบเช่นเดียวกันว่าสามารถหาประโยชน์ได้มากโดยสนับสนุนพรรค CDU ตั้งแต่การสนับสนุนราคาผลิตภัณฑ์เกษตรอย่างมากตลอดจนถึงได้รับเกียรติที่มีผู้นำชาวนา คือ ไฮน์ริช ดับเก เป็นประธานาธิบดีพันธ์สาธารณรัฐ และการเปลี่ยนแปลงดัมพันธ์ภาพทางการเมืองที่กลุ่มนี้อาจทำได้คงจะให้ประโยชน์น้อยกว่านี้

ความพึงพอใจโดยเปรียบเทียบของกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้กับพรรค CDU ในระหว่างปีแห่งความวิวัฒนาการที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เป็นการระงับกั้นโอกาสทางการเมืองของพรรค SPD ไม่ว่านโยบายและความสามารถของผู้นำพรรคจะเป็นอย่างไรก็ตาม แต่เมื่อความวิวัฒนาการน้อย ๆ ซ้ำลงไปในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๖๐-๑๙๗๐ ประกอบกับความต้องการที่จะให้มีการได้รับแบ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นใหม่ความเต็มอภากยิ่งกว่าเดิมอาจให้โอกาสใหม่แก่ SPD ที่จะแข่งขันกับพรรค CDU เมื่อให้ได้รับความสนับสนุนจากผู้เลือกตั้งอื่นกว้างขวางกว่าเดิม

พรรค CDU เป็นพรรคการเมืองที่ได้รับความสำเร็จมากที่สุดพรรคหนึ่งในโลก เริ่มจากเป็นพรรคผสมประกอบด้วยฝ่ายต่าง ๆ พรรคนี้ก็สามารถรวมฝ่ายต่าง ๆ เข้าด้วยกันและได้ชัยชนะในการเลือกตั้งหลายครั้ง ครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ พรรคนี้ได้ชัยชนะด้วยคะแนนเพียงข้างมากเด็ดขาดของคะแนนเสียงทั้งหมดในปีนั้น คือ ร้อยละ ๕๓ ของจำนวนผู้เลือกตั้งทั้งหมดซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เคยมีพรรคใดพรรคเดียวกระทำได้ดีสำเร็จในประวัติศาสตร์เยอรมันในการเลือกตั้งทั่วไปโดยเสรีมาก่อนเลย แม้ว่าพรรค CDU ไม่สามารถจะรักษาอัตราส่วนคะแนนเสียงของปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ไว้ได้ก็ตาม แต่จนถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๑ และ ค.ศ. ๑๙๖๒ ก็สามารถสร้างฐานะของคนที่ให้อยู่ในระดับร้อยละ ๕๐ ของผู้เลือกตั้ง

หรือมากกว่า และดูเหมือนจะยังคงเป็นพรรคการเมืองที่ใหญ่ที่สุดของเยอรมันนี้ตะวันตก
อีกต่อไปโดยไม่มีกำหนด

แต่อย่างไรก็ตาม ภายในพรรคที่ประสบความสำเร็จอย่างมากมายนี้
ลักษณะที่เด่นชัดบางประการก็ยังคงมีอยู่ ผู้เลือกคงกลุ่มหนึ่งยังคงตามการนำทางการ
เมืองของกลุ่มโรมันคาทอลิกทั้งทางตรงและทางอ้อมอยู่อย่างใกล้ชิด เด็กรูปภาพในการ
ผูกมัดของกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้นไม่เพียงจากอิทธิพลของพวกเขาเท่านั้น แต่จากอิทธิพลของ
ผู้นำท้องถิ่นและชุมชนหลายคนที่ได้รับอิทธิพลเมื่อยี่สิบปีที่ผ่านมาจากการรณรงค์โรมันคา-
ทอลิกหลายองค์การและซึ่งผู้นำเหล่านั้นหลายคนยังคงมีบทบาทอยู่

กลุ่มต่าง ๆ ในชนบทและด้ามาซิกสหพันธ์กรรมกรคาทอลิกนับว่าเป็น
ลักษณะสำคัญโดยเฉพาะในหมู่ผู้สนับสนุนพรรค CDU ที่เป็นคาทอลิกและที่มั่นคง ผู้สนับสนุน
สนับสนุนพรรค CDU ที่เชื่อถือได้ก็ยังคงได้แก่ผู้เลือกคงไปเรตต์แดนที่ที่เคร่งมากในทำนองคล้าย
กับกลุ่มคาทอลิกเพียงแต่ว่าเป็นกลุ่มเล็กกว่ามาก กลุ่มที่มั่นคงเหล่านั้นหนุนหลังพรรค CDU
โดยไม่คำนึงถึงการโฆษณาหาเสียงของพรรคในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง หรือถึงแหล่งทาง
การเงินของพรรคเลย

กลุ่มเหล่านี้ซึ่งสนับสนุนพรรค CDU อย่างดีมาเสมอ ไม่เพียงพอที่จะสร้าง
ฐานะเป็นพรรคใหญ่ ซึ่งมีโอกาสดีที่จะได้ชัยชนะในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ผู้เลือกคง
หลายคนซึ่งปกติคงกระแนะให้พรรค CDU นั้นสนใจในเมืองน้อย พวกเขาเหล่านั้นจะต้อง
กระตุ้นใหม่ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งและพาไปลงคะแนนเมื่ออยู่ในอารมณ์ ทงหมดคนทำให้
ต้องใช้จ่ายเงินมาก มากกว่าที่พรรค CDU สามารถเก็บรวบรวมจากบรรดาสมาชิก แม้
ว่าในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ พรรค CDU/CSU จะได้คะแนนเสียงมากกว่า ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ เสียงแต่
สมาชิกของพรรคมีเพียงประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ คนเท่านั้น หรือเท่ากับสมาชิกหนึ่งคนต่อ ๖๐
คะแนนเสียง ค่าสมาชิกภาพประจำปีประมาณว่านำเงินเข้าพรรคได้น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐
ดอลลาร์ จำนวนเงินอีกจำนวนหนึ่งประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ต่อปีได้มาจากสมาชิก
สัญญาแทนสหพันธ์และตัวแทนในสภามติรัฐที่เป็นสมาชิกของพรรคและที่เหลือน้อยอีก ๕๐๐,๐๐๐

หรือ ๕๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ เพื่อให้จำนวนทางด้านหนึ่งหรือสองด้านของดอลลาร์
จำเป็นต้องใช้เพื่อดำเนินกิจการของพรรค แม้ในเวลาที่ไม่มีการเลือกตั้งที่รับจากการ
อุทิศของเอกชน

อย่างไรก็ดี ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ค่าใช้จ่ายในการรณรงค์ส่วนตัว
ในนามพรรค CDU/CSU โดยพรรคเองนั้น และการรณรงค์อื่น ๆ ที่ควบคุมไปด้วย เช่น
การรณรงค์พิเศษในนามของ ดร. ดุกวิก แฮร์ซาร์ด รวมทั้งหมดอาจเป็นจำนวน ๘ ล้าน
ดอลลาร์ คือประมาณ ๘ เท่าจำนวนค่าใช้จ่ายในปีที่ไม่มีการเลือกตั้ง โดยเปรียบเทียบ
กับองค์กฤษฎีที่มีจำนวนผู้ออกเสียงเปรียบเทียบกันได้ พรรคอนุรักษนิยมใช้จ่ายประมาณ
หนึ่งล้านห้าแสนดอลลาร์ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๕ พุคอีกนัยหนึ่ง พรรค CDU เก็บเงิน
โดยเฉลี่ยได้มากกว่า ๓ ดอลลาร์ต่อนักเลือกตั้งมาชิกแต่ละคน ส่วนค่าใช้จ่ายประมาณ
๔ ดอลลาร์ต่อสมาชิก ๑ คนในปีที่ไม่มีการเลือกตั้ง และประมาณ ๓๖ ดอลลาร์ต่อ
สมาชิกหนึ่งคนหรือ ๖๐ เซ็นต์ต่อคะแนนเสียงที่ได้รับหนึ่งเสียงในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๗
ตัวเลขเฉลี่ยต่อหัวนี้ใกล้เคียงกับระดับค่าใช้จ่ายของการรณรงค์เลือกตั้งในอเมริกา ทั้ง
ที่เยอรมนีมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของอเมริกา*๑

ตรงข้ามกับพรรค CDU ในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ พรรค SPD ซึ่งมีสมาชิก
๖๐๐,๐๐๐ คน หรือหนึ่งคนต่อ ๑๖ เสียง เก็บเงินจากค่าสมาชิกภาพได้ประมาณ ๒ ล้าน
ดอลลาร์ หรือเฉลี่ยมากกว่า ๓ ดอลลาร์ต่อสมาชิกหนึ่งคน ในการเลือกตั้งพรรคนี้ใช้จ่าย
ไปน้อยกว่าสองด้านดีแล้วดอลลาร์ เปรียบเทียบประมาณหาย ๆ ได้ ๔ ดอลลาร์ต่อ
สมาชิกหนึ่งคน และ ๒๕ เซ็นต์ต่อ ๑ คะแนนเสียงที่ได้รับ*๒ ดังรูปแล้วในปี ค.ศ. ๑๙๕๗
พรรค CDU ใช้จ่ายเกินมากกว่าพรรค SPD ๒ ต่อ ๑ ต่อคะแนนเสียงหนึ่งเสียง ๔ ต่อ ๑
สำหรับค่าใช้จ่ายในการรณรงค์เลือกตั้งทั้งหมด และ ๘ ต่อ ๑ ต่อสมาชิกหนึ่งคน สภาพ
การณ์เช่นนี้คงจะไม่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๖๐-๑๙๗๐

*๑ สำหรับตัวเลขรายละเอียดดู V.W. Kitzinger, *German Electoral Politics*,
หน้า ๒๐๒-๒๐๓ และ ๓๑๒

*๒ Kitzinger หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๒๐๒-๒๐๔

เงินจำนวนมากได้มาจากกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะจากพวกในวงการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการธนาคาร ความต้องการเงินที่จำเป็นอยู่เต็มอู่ ประเภทนี้ทำให้พรรค CDU และพรรค FDP ก็เช่นเดียวกัน ต้องอาศัยความสนับสนุนของกลุ่มผลประโยชน์ธุรกิจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนาดใหญ่มากกว่าพรรคการเมืองในอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ดังที่เราจะได้เห็นต่อไป ผลประโยชน์ธุรกิจในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน มีสถาบันกลางพิเศษโดยเฉพาะ คือ The Sponsors' Associations หรือ The Civic Associations ซึ่งเงินช่วยเหลือมักจะหักออกจากเงินรายได้ที่จะต้องเสียภาษีและซึ่งมักจะได้ผลทางการเมืองคุ้มกับเงินที่จ่ายไป

แหล่งอิทธิพลอีกแหล่งหนึ่งคือพรรค CDU ควรกล่าวไว้ในที่นี้ด้วย รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรณรงค์เลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ไม่ได้รวมจำนวนเงินที่รัฐบาลสหพันธ์ใช้จ่ายในขณะมีการเลือกตั้งเพื่อโฆษณาโนบายของตน และไม่รวมบริการต่าง ๆ ของข้าราชการที่บังเอิญส่วนใหญ่มักเป็นสมาชิกพรรค CDU ด้วย ซึ่งให้ยืมตัวแก่พรรค CDU เพื่อการรณรงค์เลือกตั้ง พรรค SPD กล่าวหาว่าการใช้จ่ายของรัฐบาลในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ในสิ่งที่ว่าที่จริงแล้วก็คือการโฆษณาให้แก่พรรค CDU นั้นเอง เป็นจำนวน ๔๐ ล้านมาร์กหรือ ๓๐ ล้านดอลลาร์ ในเรื่องนี้สมควรจะนำการวินิจฉัยอย่างระมัดระวังของ U.W. Kitzinger มากกล่าวไว้ คือ

“ปกติเป็นที่ยอมรับกันว่ามีการใช้จ่ายเงินรัฐบาลอย่างกว้างขวางก่อนและในระหว่างการเลือกตั้งเพื่อโฆษณาให้ประชาชนที่เลือกตั้งรู้งานนโยบายต่างประเทศ การทหาร และนโยบายภายในของรัฐบาล เงินทุนของนายกรัฐมนตรี ๓๑ ล้านมาร์กคือปี เป็นแหล่งที่มาสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งสำหรับกิจกรรมเช่นนี้ สำนักงานแถลงข่าวและหนังสือพิมพ์ซึ่งมีงบประมาณประจำปีจำนวน ๒๐ ล้านมาร์ก ใช้ส่วนหนึ่งของเงินงบประมาณในทำนองเดียวกัน และงบประมาณข่าวสารของกระทรวงต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีจำนวน ๖ ล้านมาร์กต่อปีก็นำไปใช้ในกิจการเช่นนี้ทั้งเบ็ดเตล็ดและโดยทางอ้อมด้วย ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะพยายามคำนวณตัวเลขค่าใช้จ่ายของ

รัฐบาลทั้งหมดที่เกิดขึ้นส่วนมากโดยตรงเพื่อให้พรรครัฐบาลกลับเข้ามามีอำนาจอีก เช่น แบ่งระหว่งการโฆษณาเพื่อรัฐบาลและนโยบายของรัฐบาลกับเพื่อพรรคการเมืองที่เป็น รัฐบาล และบุคคลสำคัญของพรรคไม่ว่าจะกำหนดได้ง่าย ๆ ในรัฐ ซึ่งฝ่ายค้านไม่ เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาลในส่วนที่สำคัญ เช่น ในกรณีของสหพันธ์สาธารณรัฐ ข้อเท็จจริงอย่างไม่ต้องสงสัยพวกสนับสนุนรัฐบาลได้ใช้(หรือบางที่อาจนำไปใช้ผิด)เพื่อ บั๊งกันนโยบายการแถลงข่าว แต่ก็นับว่าเป็นการยากที่จะพยายามค้นหาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ การแถลงข่าวเพื่อประโยชน์ในการศึกษาทางการเมือง”*

อย่างไรก็ดี ถ้าเราพยายามจริงจังเพื่อคำนวณขนาดการเข้าแทรกแซงโดย ทางอ้อมของรัฐบาลในการรณรงค์เลือกตั้ง เราอาจคาดการณ์คาดคะเนของพรรค SPD ลง ได้ประมาณครึ่งหนึ่ง นั่นคือ โดยอัตราส่วนเดียวกับที่นาย Kitzienger คาดคะเนไว้อย่าง ระมัดระวังอันเป็นการลดการกล่าวหาของพรรค SPD เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของพรรค CDU นี่ก็หมายความว่ายังมีอีก ๕ ด้านของอัตราที่ใช้ในการรณรงค์สนับสนุนพรรค CDU โดยรัฐบาลเอง หรือมากกว่าครึ่งหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการรณรงค์อื่น ๆ ทั้งหมดโดย หรือในนามของพรรคนี้

ถ้าการช่วยเหลือของรัฐบาลต่อ CDU ใกล้เคียงกับขนาดที่กล่าวนี้ พรรค CDU จะอยู่ในฐานะทางการเงินที่ไม่ค่อยดีนัก ถ้าหมดอำนาจควบคุมรัฐบาลสหพันธ์ ต่อไป พรรคฝ่ายกลางในสมัยจักรวรรดิและสมัยไวมาจะมีเสถียรภาพสูงอย่างผิดปกติ เกือบไม่ต้องคำนึงถึงอนาคตทางการเมืองเลย แต่พรรค CDU ดูเหมือนว่าจะต้องอาศัย เงินอยู่มากและ ดังนั้น จึงต้องการความสนับสนุนต่อไปของธุรกิจและรัฐบาล เพื่อรวม กลุ่มผู้เลือกตั้งที่มีลักษณะแตกต่างกันและค่อนข้างไม่แน่ชัดเข้าด้วยกัน และผู้มีสิทธิออก เสียงที่แตกแยกกันเป็นส่วน ๆ กัน

* Kitzienger หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๓๑๑

พรรคโซเชี่ยลเดโมแครท (SPD)

ผู้นำและสมาชิกของพรรคนี้หลายคนคิดว่าพรรคของตนเป็นพรรคที่ใหญ่ที่เก่าแก่มากประเพณียิ่งใหญ่มาในอดีต ย้อนหลังไปเกือบหนึ่งศตวรรษ ในสมัยของเฟอร์ดินันดาซาลา (Ferdinand Lasalle) ออกัสต์ เบเบิล (August Bebel) และแม่แต่คาร์ล มาร์กซ (Karl Marx) ซึ่งมีได้กล่าวถึงมากนัก เขาทั้งหลายภูมิใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประวัติศาสตร์ยาวนานของความนิยมประชาธิปไตยอย่างมั่นคงซึ่งได้รับการรักษาไว้แม้แต่ในสมัยการคุกคามของนาซี พร้อมกับต่อต้านแรงดึงดูดและการคุกคามของลัทธิคอมมิวนิสต์ทั้งในเยอรมนีนั้น ตะวันตกและตะวันออก รวมตลอดถึงเบอร์ลินตะวันตกที่ถูกด้อมอยู่ซึ่งประชาชนได้เลือกพรรค SPD มาเป็นเวลานานแล้ว

แม้ว่าพรรค SPD จะสละลัทธิมาร์กซ์ส่วนใหญ่ออกแล้ว รวมตลอดถึงการเจาะจงในเรื่องอุดมการณ์ และการมุ่งดึงดูดชนชั้นกรรมากรอุตสาหกรรมก็ตาม ก็ยังเป็นความจริงว่า สัญญัตถ์แก่นแท้ของพรรคหลายอย่าง เช่น ชิงแดง เพดงปลุกใจกรรมากรเก่า ๆ และการท้าทายโดยใช้คำว่า “สหาย” ยังคงมีอยู่เป็นเครื่องเตือนใจสมาชิกทั้งหลายถึงความหวังในอนาคตที่สดใสของความเป็นมิตรสหายกันของมนุษย์ พรรคได้ขยับขยายหรือเลิกการเรียกร้องเดิมให้มีการโอนอุตสาหกรรมเป็นของชาติ และได้เปลี่ยนไปเข้าเรื่องการควบคุมเศรษฐกิจทางอ้อม มีลักษณะคล้ายเศรษฐกิจของเคนส์ และความคิดที่เรียกกันว่า New Deal และ New Frontier ในสหรัฐฯ พรรค SPD พยายามจะกลายเป็น “พรรคของประชาชน” มากกว่าพรรคของชนชั้นใดชั้นเดียว และพยายามจะทำลาย “อุปสรรคร้อยละ ๔๐” (Forty per cent barrier) ซึ่งเป็นขอบเขตของอัตราความสนับสนุนที่ได้รับในการเลือกตั้งของสหพันธ์และของมตรัฐเป็นส่วนใหญ่

ถ้าพรรคนี้สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ดังกล่าวในสายตาของลัทธิมาร์กซพรรคก็ยังเปลี่ยนไม่สำเร็จในทัศนะของลัทธิมาร์กซที่ยังนิยมในความคิดเดิมอีกหลายคนหรือในทัศนะของผู้เลือกตั้งส่วนใหญ่ ในหมู่ผู้เลือกตั้งชนชั้นกลาง พรรค SPD ยังคงเป็น “พรรค

แดง” อยู่ สำหรับพวกคาธอลิก การปฏิบัติของพรรค SPD ต่อคำสอนโดยถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวโดยเฉพาะควบคู่ไปกับการที่ผู้นำของพรรคหลายคนไม่สนใจต่อคำสอนหรือนับถือคำสอนต่าง ๆ กัน นับว่าเป็นเรื่องไม่น่าพอใจ สำหรับพวกอนุรักษนิยมรวมทงผู้เดือกตั้งศรัทธาเป็นจำนวนมาก พรรค SPD ยังคงเป็นพรรคที่ไม่น่าพอใจ แม้ว่าพรรค SPD สามารถเปลี่ยนแปลงท่าทีทางการเมืองได้หลายประการก็ตาม แต่ก็ไม้อาจจะลดลักษณะของการเป็นพรรคที่ต้องการปฏิรูปต่าง ๆ มากกว่าพรรค CDU ซึ่งเป็นคู่แข่งชั้นต่อเมื่อผู้เดือกตั้งศรัทธามากสนใจในการปฏิรูปต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นมากขึ้นอีก นั้นแหละความพยายามของพรรค SPD ที่ต้องการสร้างคานานิยมให้มากขึ้นอาจช่วยให้พรรคนี้มีฐานะเป็นพรรคข้างมากกันได้ ในขณะที่พรรค SPD ยังคงได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนที่เชื่อถือได้มากที่สุดจากพวกัดมาชิกสหพันธ์กรรมกร กรรมกรมีฝีมือและไม่มีฝีมือ พวกที่ไม่ไปโบสถ์ ผู้ชาย พวกเขาอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ พวกที่รับบำนาญ และพวกฝึกงาน และพวกที่มรรายได้น้อย และชนชั้นกลางระดับต่ำ เรียงตามลำดับ*๑

พรรคนี้มีสมาชิกที่เข้มแข็งและมีระเบียบวินัย ในปี ค.ศ. ๑๙๓๒ ก่อนสมัยเผด็จการนาซี พรรค SPD มีัดมาชิกประมาณ ๙๙๐,๐๐๐ คน ในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ พรรคได้พินศวชนมาอีกครั้งในสมัยสหพันธ์สาธารณรัฐที่มีขนาดเล็กกว่า ปรากฏว่ามีัดมาชิกทั้งสิ้น ๗๑๐,๐๐๐ คน หรือโดยอัตราส่วนเกือบเท่าจำนวนเดิม ในปี ค.ศ. ๑๙๔๙ ัดมาชิกเพิ่มขึ้นสูงสุดถึง ๙๔๐,๐๐๐ คน แต่ลดลงเหลือจำนวนคงที่ประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ คนในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ในระหว่างระยะเดียวกันนั้น าคัดมาชิกประจำปีเก็บได้หนึ่งล้านหกแสนสองร้อยในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ ้นสูงถึงกว่า ๒ ล้านสองร้อยในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ซึ่งชี้ให้เห็นชัดถึงความมั่นคงและภักดีของบรรดาัดมาชิกและเป็นหลักประกันความเป็นอิสระทางการเงินอย่างสำคัญองพรรค*๒

*๑ ดูตาราง ๗-๒ หน้า ๕๙๓-๔ และ *Jahrbuch*, I หน้า ๒๖๔
 *๒ Erich Matthias, “Die Sozialdemokratische Partei Deutschlands,” in Erich Matthias and Rudolf Morsey (eds.), *Das Ende der Parteien 1933* (Düsseldorf: Droste Verlag, 1960) หน้า ๑๑๕ A. Grosser, *Die Bonner Demokratie*, หน้า ๑๓๕ และ U.W. Kitzinger, *German Electoral Politics*, หน้า ๒๐๔

เปรียบเทียบระดับรายได้ค่าบำรุงสมาชิกภาพ รายได้จากการบริจาคพิเศษ จากการโฆษณา เงินอุดหนุนการเด็กตงและรายได้อื่น ๆ ทำนองเดียวกัน รวมทั้งจาก เทศบาลที่ SPD เป็นฝ่ายข้างมาก ดัชนีและกิจการพิมพ์ต่าง ๆ ที่พรรคควบคุมนับว่าเป็นรายได้ส่วนน้อย ในการเด็กตงปี ค.ศ. ๑๙๕๗ รายได้ประเภทต่างเหล่านี้มีจำนวนมากกว่าด้านหนึ่งแฉ่นคอดดาร์เด็กน้อยหรือประมาณกึ่งหนึ่งของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ในการรณรงค์เด็กตงของพรรค SPD ที่มาของรายได้อันมาจากหลายแหล่งเช่นนี้ดูจะไม่มียุทธิพลหรือความกดดันอันใดอย่างมีผลต่อพรรค ดัชนีกรวมกรยังคงเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่สำคัญที่สุดซึ่งพรรค SPD ต้องเอาใจใส่ต่อความคิดเห็น ตรงข้ามกับในสมัยไวมาร์ ดัชนีแรงงานที่สำคัญ ๆ ซึ่งได้รวมอยู่ในดัชนีกรวมกรแห่งเยอรมัน (German Trade Union Federation หรือ DGB) รวมไม่เพียงพวกโซเซียลเดโมแครทเท่านั้นแต่ยังรวมดัชนีกรวมกรคริสเตียน (Christian Trade Union) อีกด้วย ซึ่งสมาชิกและเจ้าหน้าที่ขององค์การสนับสนุนพรรค CDU และซึ่งคือค่านการที่ดัชนีกรวมกรสนับสนุนพรรคโคพรรคเดียว (กิจกรรมของ DGB ในการเด็กตงปี ค.ศ. ๑๙๕๓ ที่สนับสนุนพรรค SPD ค่อนข้างมากนั้นได้ยุติลงโดยก่อให้เกิดการพ่ายแพ้ทางการเมืองอย่างน่าช่ายหน้า) เนื่องจากเหตุผลเหล่านี้และเหตุผลอื่น ๆ อีก การให้ความสนับสนุนของดัชนีกรวมกรต่อพรรค SPD ในการเด็กตงปี ค.ศ. ๑๙๕๗ จึงมิได้มากนัก

พลังแห่งสำคัญเหล่านี้ของพรรค SPD นอกจากสมาชิกพรรคแล้วก็ได้แก่เจ้าหน้าที่ของพรรค คือ ประธานขององค์การของพรรคในท้องถิ่นต่าง ๆ ตัวแทนของพรรคที่ได้รับเลือกในการปกครองเทศบาลและท้องถิ่น เดชานการทั้งในระดับชาติและระดับตำบลของดัชนีกรวมกร ของดัชนีกรวมกร และของพรรคเองด้วย บุคคลเหล่านี้สนับสนุนพรรค SPD อย่างเต็มที่ บางที่แต่คงออกทั้งกำลังและความอ่อนแอของเจ้าหน้าที่ในวงราชการ เช่น ความดื้อมั่วเสมอ ระเบียบวินัย และความมึนงงต่อลำดับชั้นและต่องานประจำวัน พรรคจึงไม่มีคังกำหนดบ้อยๆ ให้ผู้เข้ามาใหม่รับการฝึกฝนทางการ

เมืองเป็นเวลานานในองค์การระดับต่ำ ๆ และไม่ค่อยเต็มใจที่จะให้บุคคลหนุ่ม ๆ ที่มีหัวดีรับรื้อนร่างฐานะที่ปราดเปรื่องในพรรค

อำนาจสูงสุดของพรรค SPD คือ การประชุมของพรรคที่มี ๒ ปีต่อครั้ง แต่อำนาจจริง ๆ อยู่ที่คณะกรรมการบริหารในระดับชาติของพรรค คือ the Parteivorstand และในกลุ่มผู้นำของคณะผู้แทนสมาชิกพรรคในสภาผู้แทน คณะกรรมการบริหารนั้นมีอำนาจควบคุมพรรคอย่างแท้จริง ผู้นำด้วณภูมิภาคจึงมีอำนาจน้อยกว่าพวกผู้นำด้วณภูมิภาคของพรรค CDU มาก คณะผู้แทนสมาชิกในสภาผู้แทนไม่เคยมีประเด็นที่ขัดแย้งกับคณะกรรมการบริหารในระดับชาติอย่างเปิดเผยเลย สมาชิกสภาที่มีชื่อเพียงมากที่สุดของพรรค SPD ก็เป็นสมาชิกคณะกรรมการบริหารของพรรคด้วย และสมาชิกสภาหลายคนเป็นเจ้าของที่ของพรรคหรือขององค์การบางองค์การในความควบคุมของพรรค คณะกรรมการบริหารของพรรค SPD เป็นกลุ่มที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันดีพอสมควร สถิติดีสมาชิกภาพของคณะกรรมการบริหารนั้นเมื่อปลายปี ค.ศ. ๑๙๕๖ อาจยังให้ความเข้าใจบางอย่างในลักษณะของกลุ่มผู้นำพรรค SPD

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ผู้นำของ SPD นับว่าเป็นกลุ่มที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและผูกพันกับประเด็นของพรรคอย่างชัดเจน ร้อยละ ๗๒ มีด้วณดำคัญในกิจการงานของพรรคก่อนปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ร้อยละ ๒๐ ดำรงตำแหน่งดำคัญ ๆ ระหว่างด้มัยนาชี่ ร้อยละ ๒๔ ถูกจำคุกหรือค่ายกักกัน ร้อยละ ๓๓ เป็นอย่างน้อยที่ถกย้ายออกไป และรวมทั้งหมดร้อยละ ๗๐ มีประวัติต่อต้านนาชี่ ในจำนวนอดีตผู้ถกย้ายส่วนใหญ่ได้ร่วมกันต่อต้านฮิตเลอร์ในต่างประเทศ ผู้นำพรรค SPD ไม่เหมือนกับผู้นำของพรรค CDU เพราะไม่มีผู้ใดเคยเชื่อถือในนิกายโรมันคาทอลิก นับถือโปรเตสแตนต์ร้อยละ ๓๕ ที่เหลือร้อยละ ๖๕ ไม่ได้นับถือศาสนาเลย กลุ่ม SPD นั้นผูกพันในเรื่องการรวมเยอรมนีอย่างรุนแรงมาก ร้อยละ ๔๑ มาจากดินแดนของเยอรมนีที่ขณะนี้อยู่ได้ด้วยการควบคุมของคอมมิวนิสต์ กลุ่มผู้นำพรรค SPD ที่มาจากเยอรมนีภาคเหนือมีเพียงร้อยละ ๑๔ ตรงข้ามกับพรรค CDU กลุ่มผู้นำพรรค SPD มีเพียงร้อยละ ๓๗ เท่านั้นที่มาจากเยอรมนีภาคใต้และภาค

ตะวันตก ชนชั้นนำของ SPD ยังหนุ่มกว่าแต่ได้รับการศึกษาน้อยกว่าพวก CDU เพียงร้อยละ ๓๓ เท่านั้นที่ใช้ชีวิตวัยรุ่นในเยอรมันก่อนปี ค.ศ. ๑๙๑๔ ร้อยละ ๖๘ โค้งในระหว่างหรือหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ เด็วจึงใหม่ ๆ ร้อยละ ๕๘ ได้รับการศึกษาไม่มากไปกว่าชนมัธยม และเพียงร้อยละ ๓๕ เท่านั้นที่มีคุณดิมเบิลถึงชั้นปริญญาเอก ไม่เหมือนกับผู้นำของพรรค CDU ผู้นำพรรค SPD ไม่ค่อยมีประวัติทางทหารในอดีต ที่เคยผ่านสงครามโลกครั้งที่ ๑ มีเพียงร้อยละ ๓๐ ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ร้อยละ ๑๔ และที่ผ่านสงครามทั้งสองครั้งมีเพียงร้อยละ ๓ หรือเพียงคนเดียว แต่ก็ไม่เคยรับราชการทหารเลยมีมากกว่าร้อยละ ๗๒ ไม่มีหลักฐานแสดงว่าดมาชิกคณะกรรมการกลางของพรรค SPD คนใดในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เคยมีตำแหน่งในราชการสมัยนาซีไม่ว่าตำแหน่งใด*

ดมาชิกพรรค SPD จำนวน ๑๖๒ คนที่อยู่ในสภาพผู้แทนระหว่าง ค.ศ. ๑๙๕๓-๕๗ เป็นส่วนหนึ่งของผู้นำระดับกลางของพรรค และอาจเปรียบเทียบกับคณะกรรมการกลางของพรรค SPD และกับดมาชิกสภาที่สังกัดพรรค CDU/CSU ได้ด้วย ผู้แทนพรรค SPD ก่อนข้างเป็นผู้สูงอายุกว่าผู้นำในระดับสูงสุดของพรรค และมีการศึกษาดีน้อยกว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ ๕๖ มีการศึกษาไม่มากกว่าประถมศึกษา ซึ่งในหมู่นำชนสูงสุดมีเพียงร้อยละ ๒๕ เท่านั้น ผู้แทนสังกัดพรรค SPD ร้อยละ ๕๕ เป็นพวกชนชั้นกลางโดยกำเนิด ซึ่งในหมู่นำชนสูงสุดมีเพียงร้อยละ ๒๘ เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม อีกร้อยละ ๒๑ นั้นมิได้ให้คำตอบในเรื่องนี้

ตรงกันข้ามกับพรรค CDU ผู้แทนพรรค SPD ต่อต้านนาซีภายในประเทศรุนแรงมากกว่าพวกผู้นำสูงสุดของพรรคเดี่ยอก คือร้อยละ ๓๒ ต่อร้อยละ ๒๖ ที่ถูกจับหรือจำคุกในสมัยนาซี อย่างไรก็ตาม มีน้อยคนที่ตกขย คือเพียงร้อยละ ๑๖ ในขณะที่พวกผู้นำสูงสุดที่ตกขยมีถึงร้อยละ ๓๓ รวมกันแล้วผู้นำระดับกลางของพรรคดูเหมือนจะต่อต้านนาซีรุนแรงเหมือนกับบรรดาดมาชิกในคณะกรรมการกลางของพรรค ถ้าพวกผู้นำ

* Deutsch and Edinger หนังสืออั้งเล่มเดียวกัน หน้า ๗๒-๗๓

ชนชั้นของพรรคต่อไปได้มาจากกลุ่มสมาชิกในระดับกลางแล้ว การคัดค้านไม่เห็นด้วยกับพวกนาซีอย่างรุนแรงของพรรคก็ดูจะยังคงมีอยู่ต่อไป*

พรรค SPD มีความสนใจในเรื่องการรวมเยอรมันรุนแรงกว่าพรรค CDU รวมถึงการได้คืนมาซึ่งดินแดนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมันปัจจุบัน ซึ่งก่อนปี ค.ศ. ๑๙๓๓ เป็นกำดั่งต้นฉบับต้นพรรค SPD อย่างสำคัญ พรรคนี้ไม่ชอบการเป็นพันธมิตรทางทหารในองค์การ NATO กับฝ่ายตะวันตก และอยากให้เยอรมันได้รวมกัน ถึงแม้จะต้องซื้อด้วยราคาของความเป็นกลาง และจะยังคงเป็นประเทศปลดอาวุธต่อไปก็ตาม ทั้งนี้ด้วยเงื่อนไขที่ว่า การรวมประเทศดังกล่าวจะเป็นผลให้มีการเลือกตั้งเสรีชนในอาณาบริเวณสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน อย่างไรก็ดี ถึงรัฐสภาแห่งโซเวียตก็ไม่เคยเต็มใจที่จะยอมให้มันเลย ดังนั้น ความเต็มใจของพรรค SPD ในระหว่าง ค.ศ. ๑๙๕๐ — ๑๙๖๐ ที่ยอมรับการประนีประนอมอันจำกัดบางอย่างกับโซเวียตจึงยังคงไม่เป็นความจริง พรรคนี้ไม่เคยยอมรับเงื่อนไขสำคัญทั้งหมดเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศของนายกรัฐมนตรีอเดเนาเออร์ รวมทั้งการเป็นสมาชิกของเยอรมันในองค์การนาโต และองค์การติดตามร่วมและนโยบายการเป็นพันธมิตรอย่างแน่นแฟ้นและเพิ่มความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับฝ่ายตะวันตกมากขึ้นเรื่อยๆ ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๑๙๖๐ การยอมรับประกาศเป็นทางการโดยนาย Herbert Wehner ซึ่งเป็นเลขาธิการพรรคเนชันแนล (National Party Secretary) พูดยุติในนามของพรรค SPD ในการอภิปรายเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศในสภาผู้แทนราษฎร นาย วิดัล บรันด์ นายกรัฐมนตรีที่ยิ่งใหญ่และมั่งคั่งแห่งเบอร์ลินตะวันตกที่สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรค SPD เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๑ นั้นได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของพรรค SPD ซึ่งมีนโยบายใหม่ในการเน้นถึงความสามัคคีแห่งชาติ อย่างไรก็ดี พรรคนี้ก็ยังคงไม่คอยกระตือรือร้นเกี่ยวกับเรื่องการคัดค้านอาวุธ

* Deutsch and Edinger หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๑๓ และ Martin Virchow, "Die sozialdemokratische Fraktion," in Wolfgang Hirsch-Weber and Klaus Schütz, *Wähler und Gewählte: Eine Untersuchung der Bundestagswahlen 1953* (Berlin: Vahlen, 1957), หน้า ๓๖๖-๓๗๗

ใหม่อีกครั้ง และยังคงไม่ต้องการให้มีการติดตั้งอาวุธนิวเคลียร์ในดินแดนประเทศเยอรมันหรือในกองทัพของเยอรมัน แม้ว่าพรรค SPD และ CDU ได้เห็นชอบร่วมกันเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศชนมูตรฐานในตอนต้นปีระหว่าง ค.ศ. ๑๙๖๐ เป็นต้นไปนั้นก็ตาม ท่าทีของพรรค SPD ก็ยังคงไม่รุนแรงและยืดหยุ่นกว่านโยบายที่ไม่ยอมประนีประนอมอย่างมั่นคงของรัฐบาลกรุงบอนน์

ภายในพรรค SPD มีกลุ่มผลประโยชน์ที่ต่างกันอย่างน้อยกว่าของพรรค CDU อย่างไรก็ตาม ด้ภาพแรงงานและสหกรณ์ผู้บริโภคนั้นมีตัวแทนโดยตรงในกลุ่มผู้นำของพรรค และสมาชิกของพรรคในสภามุแทนราษฎร โดยสมาชิกที่เป็นหรือเคยเป็นเจ้าของหน้าที่ของตน กลุ่มผลประโยชน์อื่นประกอบด้วยเจ้าหน้าที่และสมาชิกที่เป็นผู้แทนของพรรคที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องอยู่กับเทศบาลซึ่งพรรคมีอำนาจครอบคลุม บุคคลเช่นนายกเทศมนตรี วิดเฮล์ม ไทเซอร์ แห่งเบอร์เมน และแมกซ์ ไบรเออร์ แห่งฮัมบูร์ก นั้นอาจแสดงทัศนะเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของเทศบาลในคณะมนตรีของพรรคได้ด้วย ในที่สุด ก็ยังมีพวกเนรเทศและอพยพภัยซึ่งปัจจุบันมีตัวแทนอยู่ในหมู่สมาชิกสภาของพรรคใหญ่ทั้ง ๒ พรรคนั้น ภายในพรรค SPD การทำงานของตัวแทนได้ผลดียิ่งโดยผ่านพวกผู้นำที่อยู่ในสภาเช่น Ernst Paul และ Wenzel Jaksch Wenzel Jaksch เป็นผู้ร่วมวางแผนที่เรียกว่า "Hessen Plan" ซึ่งจัดดำเนินการช่วยเหลือพวกเนรเทศเป็นผลสำเร็จ เขาเป็นคนหนึ่งในกลุ่มผู้นำชั้นสูงของพรรค SPD ๑๓ คนที่ได้รับเลือกเพื่อเป็นผู้ช่วย (shadow cabinet) ของนายวิดต์ บรันด์ หรือเป็นคณะผู้นำในการณรงค์หาเสียงในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ และองค์การผู้ลภัยที่ดำคัญก็เคยเลือก Jaksch เป็นเจ้าหน้าที่สูงสุดคนหนึ่งที่ด้วยคะแนนเสียงข้างมากที่สูงกว่าปกติ

พรรคเสรีประชาธิปไตย (Free Democratic Party หรือ FDP)

พรรคเด็กหรือพรรคฝ่ายข้างน้อย พรรคสุดท้ายที่ยังคงมีอยู่ในสภามุแทนราษฎรภายหลังปี ค.ศ. ๑๙๖๑ คือพรรคเสรีประชาธิปไตย (FDP) ซึ่งมีลักษณะและความเป็นมาที่ออกจะไม่ปะติดปะต่อกัน พรรคนี้มีประวัติมาตั้งแต่สมัยไวมาร์จากทั้งพรรคเดโม-

แคว้นกัวหน่าที่นิยมเสรี และพรรคประชาชนเยอรมันที่เป็นอนุรักษนิยมไม่รุนแรง (DVP) และพรรคประชาชนเยอรมันเองก็เป็นพรรคที่เติบโตมาจากพรรค National Liberals ในสมัยก่อน ค.ศ. ๑๙๑๘ ประเพณีปฏิบัติที่ก้าวหน้าของพรรคได้เชื่อมโยงพรรคนี้เข้ากับพวกชนชั้นกลางโปรเตสแตนต์เสรีแห่งเยอรมันภาคใต้ และประเพณีปฏิบัติแบบอนุรักษนิยมก็ผูกมัดพรรคกับพวกโปรเตสแตนต์ และพวกธุรกิจที่ต่อต้านเด็มนิยมและพวกอาชีพต่าง ๆ ในภาคเหนือและภาคตะวันตก ในทัศนะของผู้ตั้งกัพรรคอื่น ๆ แล้ว พรรค FDP ค่อนข้างจะเป็นพรรคที่นิยมซ้าย แต่ผู้ตั้งนับตั้งพรรคตนเองกลับมองเห็นว่าเป็นพรรคฝ่ายขวา ความคิดเห็นอันหลังนี้ดูจะใกล้เคียงความจริงมากกว่า อันอาจภายในพรรค FDP หลุดจากกลุ่มนิยมเสรีซึ่งมีประธานาธิบดีคนแรกแห่งสหพันธ์ คือ ดร. เทโอดอร์ ฮอยด์ เป็นผู้นำไปยังกลุ่มที่มึความคิดเห็นค่อนข้างเป็นชาตินิยมและโน้มเอียงไปทางธุรกิจ นำโดยผู้นำพรรคในปัจจุบันคือ อีริค เมนเด (Erich Mende)

ในขณะที่ทั้ง ๒ พรรคคือ CDU และ SPD ได้รับการสนับสนุนของกลุ่มสังคมระดับต่าง ๆ นั้น พรรค FDP เป็นพรรคเดียวที่วางการศึกษายเยอรมันเมื่อเร็ว ๆ นี้ กล่าวคือ “เป็นพรรคที่ยังคงมีลักษณะเป็นพรรคชนชั้นอยู่ในปัจจุบัน” พรรคนี้เป็นพรรคของชนชั้นกลางเป็นส่วนใหญ่ ของพวกนายจ้างและผู้จัดการธุรกิจต่าง ๆ โดยนัยพรรค FDP จึงได้วิพากษ์วิจารณ์นโยบายเศรษฐกิจและสวัสดิการสังคมของพรรค CDU อย่างรุนแรง ขณะที่เห็นด้วยกับพรรค SPD ในเรื่องแยกคำสอนกับการเมือง และต่อต้านไม่ให้คำสอนแผ่อิทธิพลไปในวงการศึกษา ชีวิตประจำวันของประชาชน และการบริหารของรัฐบาล พรรค FDP ก็ไม่สามารถตกลงกับพรรค SPD เกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจในระดับชาติได้ ดังนั้น จึงยังไม่เคยมีรัฐบาลผสมระหว่างพรรค FDP และ SPD ในกรุงบอนน์บ่อยครั้งที่พรรค FDP ทำหน้าที่คล้ายกับเป็นตัวสำรองของพรรค CDU พร้อมทั้งจะเป็นรัฐบาลผสมกับ CDU แต่ไม่พร้อมที่จะให้ความร่วมมือทำงานของเดียวกันกับพรรค

* Viggo Graf Blücher, *Der Prozess der Meinungsbildung Dargestellt am Beispiel der Bundestagswahl 1961* (Bielefeld: EMNID, 1962), หน้า ๑๑๖

SPD ที่เป็นคู่แข่งของ CDU อูบายเช่นนี้สะท้อนให้เห็นผลประโยชน์ภายในพรรค FDP เมื่อเทียบอัตราส่วนกับขนาดแล้ว ในพรรคและสมาชิกของพรรคที่อยู่ในสภาด่าง มีพวกผู้แทนผลประโยชน์ธุรกิจต่าง ๆ มากกว่าพรรค CDU แต่ตรงข้ามกับกลุ่มสหพันธ์กรรมกรของ CDU ที่อิทธิพลของกรรมกรในพรรค FDP นั้นมีน้อยเต็มที

การที่พรรค FDP อยู่ด้วย ทำให้ผลประโยชน์ธุรกิจมีช่องทางรักษาสิทธิเดียวของคนในวงการเมืองเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่งนอกเหนือจากพรรค CDU ผลที่เกิดขึ้นก็คือผลประโยชน์ธุรกิจซึ่งสนับสนุนทั้ง ๒ พรรคไม่ยอมให้พรรค FDP ต่อสู้แข่งขันกับพรรค CDU รุนแรงเกินไป และไม่ต้องการให้ FDP รวมมือกับ SPD ในกรุงบอนน์อย่างแน่นอน เพราะความร่วมมือเช่นนี้ย่อมหมายถึงความหายนะที่กิจการธุรกิจทุ่มเงินให้พรรคการเมืองเพื่อมุ่งบ้องกัน สำหรับผลประโยชน์ธุรกิจสำคัญ ๆ แล้ว พรรค FDP เป็นฝ่ายเด่นนโยบายในลักษณะมูตฐานที่พรรค CDU ยึดเป็นแนวนโยบาย อย่างไรก็ตามโดยที่ยังขาดแรงกระตุ้นทางศาสนาและฐานทางสังคมอย่างพรรค CDU พรรค FDP จึงยังไม่มั่นคง ชัยชนะจากการเลือกตั้งทั่วประเทศในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ต้องปราศรัยไปอีกภายในเวลา ๑ ปี ในการเลือกตั้งในนครรัฐนอร์ทไรน์-เวสต์ฟาเลียในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ เนื่องจากพรรคนี้ได้รับคะแนนเสียงน้อยกว่าร้อยละ ๘ ของคะแนนเสียงทั้งหมดในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๖๒ จึงทำให้พรรค FDP ต้องไถ่ถอนรายเข้าช่ายข้อจกักร้อยละ ๕ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะทำให้หมดสิทธิมีผู้แทนในสภา และนั่นก็ย่อมหมายถึงชีวิตทางการเมืองของพรรคก็จะหมดไปด้วย

กลุ่มผลประโยชน์และชนชั้นนำต่าง ๆ

ผลประโยชน์ทางธุรกิจ

กลุ่มผลประโยชน์ธุรกิจในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี้จัดตั้งเป็นองค์การใหญ่ ๆ ได้ ๓ องค์การหรือ Spitzenverbände คือ Federation of German Industries (BDI) Diet of German Industry and Commerce (DIH) และ Federal Union of

German Employers Associations (BDA) นอกจากนี้ ยังมีสมาคมที่แบ่งแยกต่างหาก เช่น สมาคมธนาคาร การประกันชีวิต การค้าตั้งและการค้าต่างประเทศ การค้าปลีกร การเดินเรือ การขนส่ง การหักลดกรรม และอื่น ๆ Joint Committee of German Trade and Industries (Gemeinschaftsausschuss der deutschen gewerblichen Wirtschaft) ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการประสานงานของสมาคมสำคัญ ๆ ดังกล่าวแล้วทั้งหมด ในระหว่าง ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ คณะกรรมาธิการร่วมนี้ได้จัดความยุ่งยากต่าง ๆ ในหมู่ของกิจการสมาชิกรวมและเป็นตัวแทนชุมนุมธุรกิจเป็นส่วนตัวรวม ผู้ร่วมงานของคณะกรรมการนี้ มีน้อย โดยมี Dr. Paul Beyer ซึ่งเป็นผู้อำนวยการฝ่ายจัดการของ Diet of German Industry and Commerce ด้วยเป็นหัวหน้า

องค์การที่มั่งคั่งที่สุด มีอิทธิพลมากที่สุดและคนตัวที่สุดในจำนวน ๓ องค์การสำคัญที่สุดคือ องค์การ BDI สมาชิกรวมประกอบด้วยองค์การค้าอุตสาหกรรมที่ใหญ่โตทั่วประเทศ ๓๖ องค์การ ซึ่งแบ่งออกเป็นองค์การย่อยตามแนวอำนาจเฉพาะมากยิ่งขึ้น องค์การ BDI มีสำนักงานส่วนภูมิภาค ๑๒ แห่ง ซึ่งประสานงานของสมาคมการค้าในระดับมตรัฐรวมทั้งทำการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ และดำเนินการให้มตรัฐรวรับบัญญัติที่เป็นประโยชน์แก่กลุ่มผลประโยชน์ธุรกิจนโยบายขององค์การ BDI นั้น สัมมนา (Assembly) เป็นผู้กำหนด สัมมนาประกอบด้วยผู้แทนจากสมาชิกรวมทั้งหมด ๓๖ สมาคม โดยมีคะแนนเสียงตามอัตราส่วนของจำนวนลูกจ้างในบริษัทต่าง ๆ ในแต่ละสมาคม ด้วยการดำเนินการเช่นนี้ การอุตสาหกรรมหนักแห่งแคว้น Rhine-Ruhr ก็มีคะแนนเสียงมากที่สุด ใน สัมมนา*

องค์การ BDI ปกครองโดยคณะกรรมการกลาง ซึ่งจะเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารที่เล็กกว่าลงไปอีก และคณะกรรมการนี้จะเลือกสภาสูงสุด (Presidium) ซึ่งมีสมาชิก ๑๖ คน คณะกรรมการนี้มีความสำคัญมากที่สุดในการตัดสินใจประจำวันและมีอำนาจตัดสินใจนโยบายขององค์การใหญ่ในยามฉุกเฉิน องค์การ BDI นำเจ้า

* Gabriel A. Almond, "The Politics of German Business," in Hans Speier and W. Philip Davison, *West German Leadership and Foreign Policy* (Evanston, Ill.: Row, Peterson, 1957), หน้า ๒๑๒-๒๑๗

หน้าที่เป็นจำนวนมาก มีผู้จัดการทั่วไปและประธานแห่งองค์การคือ Fritz Berg เป็นผู้อำนวยการ ดังนั้น องค์การ BDI จึงเป็นองค์การเฉพาะ และรวมอำนาจไว้ด้วงกลางมากกว่าองค์การเช่นเดียวกันในสหรัฐอเมริกา คือ National Association of Manufacturers (NAM) อำนาจของ BDI รวมอยู่ที่องค์กรด้วงกลาง ในขณะเจ้าหน้าที่ถาวรของมัน และในสมัยที่สมาคมการค้าทั้ง ๓๖ แห่งซึ่งก่ตั้งกันแต่รวมอำนาจไว้ด้วงกลางทั้งหมด ตั้งแต่จัดตั้งขึ้นมาในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ องค์การ BDI อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้นำที่มืทศนะไม่รุนแรงและนิยมอเคนาเออร์ทั้ง ๆ ที่ฝ่ายข้างน้อยยังต้องการนโยบายต่างประเทศที่เป็นชาตินิยมมากกว่าและการปฏิบัติต่อคนงานเข้มงวดกว่า

การติดต่อขององค์การ BDI กับรัฐบาลเป็นไปโดยตรงและมีประสิทธิภาพ ดังที่จนถึงเหตุการณ์คนหนึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า คณะกรรมการต่าง ๆ ของ BDI และเจ้าหน้าที่ผู้สามารถเข้าไปหาพวกฝ่ายค้านของคณะกรรมการในสภาผู้แทนและบรรดากระทรวงต่าง ๆ ได้โดยตรง

ในระหว่างปีงบประมาณ ค.ศ. ๑๙๕๔-๕๕ องค์การ BDI ได้มีดำริติดต่อกับองค์การเหล่านี้อย่างเป็นทางการประมาณ ๒๐๐ ครั้ง เป็นที่ยอมรับว่าอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ขององค์การ BDI และของสมาคมการค้าต่าง ๆ ได้หลังไหลโดยสม่ำเสมอไปยังหน่วยต่าง ๆ ของราชการหรือกระทรวงต่าง ๆ ที่มีหน้าที่แนะนำนโยบายการออกกฎหมาย การกำหนดระเบียบต่าง ๆ และการดำเนินการตามนโยบายโดยตรง*

องค์การที่เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้นก็คือ Federal Union of Employers Associations (BDA) ซึ่งมุ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องแรงงานและนโยบายสวัสดิการ กลุ่มนี้จัดตั้งขึ้นตามสัญญาภาคและตามลักษณะงานเช่นเดียวกัน หน่วยงานขององค์กรนี้ไม่ทำการต่อรองด้วยตนเอง แต่ว่าจะกำหนดท่าทีของกลุ่มนายจ้างเพื่อการนี้ ต่อจากนั้นก็จะพยายามรวบรวมการสนับสนุนให้แก่อุตสาหกรรมที่กระทบกระเทือนในกรณีที่เกิดการนัดหยุดงาน และเช่นเดียวกับองค์การ DBI องค์การ DBA นั้นพยายามมีอิทธิพลต่อการบัญญัติกฎหมายทั้งในระดับรัฐบาลกลางและมตรัฐ

* Almond หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๒๑๔

งานประชาสัมพันธซึ่งเป็งานสำคัญนั DBI และ DBA จะรวมมือกันจำ

สถาบันอุตสาหกรรมเยอรมัน (German Industry Institute หรือ DII) สถาบัน DII เผยแพร่ความคิดเห็นต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมโดยผ่านทางสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่พิมพ์จนจำนวนมากมายและต่าง ๆ กัน มีตั้งแต่หนังสือเล่ม ๆ รายบ้กษั ๒ ฉบับ รายด้ปคาคี ๓ ฉบับ ข่าวสารให้หนังสือพิมพ์ทุกครั้งด้ปคาคี และข่าวรายวันด้าหรับสถานัวิทยุ สิ่งพิมพ์พิเศษ โดยเฉพาะจะส่งไปให้แก่ชุมชนธุรกิจเองโดยตรง เช่น "Letters to Entrepreneurs" (Unternehmererliefte) และ "Lecture Series" ซึ่งชักจูงให้นักธุรกิจสนใจในกิจการการเมือมมากขึน สถาบัน DII ก็เหมือนกับองค์การธุรกิจอื่น ๆ โดยทั่วไปส่งน้บสนุนนโยบายและวิฐูบาดของอเดเนาเออร์ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ นั Letters to Entrepreneurs กระตุ้ผู้อ่านโดยบอกให้ "ใช้มาตรการประชาธิปไตยที่มอยู่ทงหมดและอนุญาตให้ใช้ได้ เพื่อว่า..... จะไม่มีพรรคใดคคโคงผู้ม้สิทธิออกเดียงด้าด้วยการสัตญญากบ้ดัทธิดงคณินยอมได้ภายหลังการเดือกตงแล้ว" *๑

องค์การประชาสัมพันธที่เผยแพร่ความคิดเห็นในการดำเนินกรธุรกิจอ้กองค์การหนึ่งตงชนในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ คือ The Scales (Die Waage) เป็นดั้นนิบาตเพื่อดงเดริมความยุติธรรมทางดงคค องค์การน้มีความชำนาญโดยเฉพาะในการดงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์เป็นจำนวนมาก ๆ การโฆษณาเหล่านี้ทำเป็นแบบเดียวกันและจะพิมพ์ในเวลาที่มีขอพิพาทในเรื่องแรงงาน หรือระหว่างรอวิฐูบัญญัติที่จะมีผลได้หรือกระทบกระเทือนร่วมกัน ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ องค์การอ้างว่าการโฆษณาของตนมีปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ของเยอรมันทงหมดถึงร้อยละ ๗๐ และหนังสือพิมพ์ดงกดาวมีจำนวนขายถึงร้อยละ ๘๐ ในระหว่างการรณรงค์ห้าเดียง Scales ได้ช่วยเหลื่อพรรคที่ไม่เป็นดงคคณินยอมที่เป็นพรรคสำคัญโดยการดงโฆษณาด้วยข้อความกระตักจันจำนวนมากเพื่อดงน้บสนุนนโยบายวิฐูบาดผด้มชของอเดเนาเออร์โดยไม่ได้ออกชื่อพรรคการเมืองนั ๆ เดย *๒

*๑ *Unternehmerbriefe*, May 23, 1957 อ้างใน Kitzinger หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๒๔๖
*๒ *Almond* หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๒๑๔-๒๑๖ และ Kitzinger หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๓๐๔-๓๐๕

องค์กรทางการเงินที่สำคัญที่สุดของกลุ่มธุรกิจในการติดต่อดำเนินการกับพรรคการเมืองต่าง ๆ ในระหว่าง ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ ก็คือ Sponsors' Associations (Förderergesellschaften และ Civic Associations (Staatsbürgerliche Vereinigungen) Sponsors' Associations ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ เพื่อดำเนินการรวบรวมเงินของธุรกิจใช้ในการรณรงค์เลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ เพื่อทำให้ฐานะของนักธุรกิจแข็งแกร่งขึ้นต่อต้านกับพรรคที่ไม่ใช่สังคมนิยมต่าง ๆ และเพื่ออ้างการบริจาคทางการเมืองลดภาษี จุดประสงค์ต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เดิมที กลุ่มธุรกิจได้มอบเงินให้พรรค CDU เป็นจำนวนมากกว่าที่เคยเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๙ มากมาย นอกจากนี้ยังให้ความช่วยเหลือเป็นจำนวนไม่น้อยแก่พรรค FDP และพรรคอนุรักษนิยมเล็ก ๆ คือ Deutsche Partei (DP) แทนที่จะให้พรรคต่าง ๆ ต่างร้องขอความช่วยเหลือ นักธุรกิจหลายคนกลับบริจาคให้เป็นเงินก้อนใหญ่ครั้งเดียว และด้วยวิธีนี้อาจจะได้ผลทางการเมืองดีกว่า Sponsors' Associations น้อยกว่าในฐานะคอยตรวจสอบการใช้จ่ายที่เสนอให้ของแต่ละพรรคที่ขอความช่วยเหลือได้อาจยื่นกรานให้พรรคที่มีได้เป็นสังคมนิยมไม่ใช่เงินของคนให้เปล่าประโยชน์โดยการต่อต้านผู้กันเองระหว่างพรรคกันหาเสียง และอย่างน้อยที่สุดเรียกร้องหักประกันอย่างไม่เป็นทางการว่า จะไม่มีพรรคใดเข้าร่วมเป็นรัฐบาลผสมกับพรรค SPD ในระดับประเทศ*

ภาษีสำหรับเงินบริจาคเพื่อการเมืองจากพวกธุรกิจได้รับยกเว้นครั้งแรกโดยถือเป็นทางการว่า Sponsors' Associations เป็นสมาคมการค้าซึ่งได้รายได้จากเงินค่าสมาชิกประจำ ปกติตามอัตราส่วนในบัญชีเงินเดือนของสมาชิกบริษัทแต่ละบริษัท ตัวอย่างเช่น .๒๕ ดอลลาร์ต่อถูกจ้างคนหนึ่งต่อหนึ่งปี ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๒ Federal Fiscal Court ตัดสินว่าการบริจาคเงินเพื่อการเมืองเป็นอัตราส่วนที่ลดลงไปของงบประมาณของสมาคมเช่นนี้ คือในทางปฏิบัติจนถึง $\frac{1}{8}$ หรือ $\frac{1}{3}$ ของการใช้จ่ายทั้งหมดนั้นจะได้รับยกเว้นภาษี อย่างไรก็ตาม ยังมีจำนวนเงินที่อาจใช้ในการ "ศึกษา" ที่ไม่ใช่

* Kitzinger หนังสืออังก์เล่มเดียวกัน หน้า ๒๐๗-๒๑๘

เพื่อการเมือง แต่ขณะเดียวกันก็ระบุให้การสนับสนุนนโยบายบางประการไป โดย
นัยนึ่งเท่ากับให้ความช่วยเหลือพรรคที่ยึดแนวนโยบายนั้น ๆ ทางอ้อมนั่นเอง กฎหมาย
ของรัฐบาตกลางฉบับหนึ่งที่ผ่านมาออกมาโดยเสียงข้างมากของสภาว่าง โดยการนำของ
อเดเนาเออร์ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ บัญญัติให้การบริจาคเงินทั้งหมดเพื่อจุดประสงค์ทางการ
เมืองได้ลดภาษี

เพื่อถือเอาประโยชน์จากกฎหมายใหม่ Civic Associations จึงรับการจัด
ตั้งชนแทนหรือเป็นส่วนประกอบของ Sponsors' Associations เดิม และ Civic Associa-
tions ใหม่อาจใช้รายได้ทั้งหมดของตนเพื่อจุดประสงค์ทางการเมือง และก็ได้ลดภาษี
ทั้งหมด ระหว่างการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ร้อยละ ๕๕ ของการ
ใช้จ่ายทางการเมืองที่บริษัทธุรกิจบริจาคันนี้ ที่จริงแล้วรัฐเป็นผู้ใช้จ่ายในรูปของการสูญเสีย
รายได้ทางภาษี ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ศาลรัฐธรรมนูญ (Federal Constitutional
Court) ดำเนินคดีของนายกรัฐมนตรีตั้งกั๊ดพรรคโซเชี่ยลเดโมแครทแห่งมดรัฐ Hessen
ชื่อ Georg August Zinn ได้ชี้ขาดว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายปี ค.ศ. ๑๙๕๔ นี้ขัดต่อรัฐ
ธรรมนูญ แต่ก็เข้าไปที่จะทำให้เกิดความแตกต่างใด ๆ ในการใช้เงินจำนวนมากมาย
ไปแต่ในการรณรงค์เลือกตั้งเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๗*

โดยไม่คำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดทางกฎหมายและองค์การ
ก็ดูเหมือนเป็นของแน่นอนว่าการใช้จ่ายทางการเมืองแบบรวมอำนาจโดยองค์การธุรกิจ
ชนิดนี้ที่มีอยู่ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เป็นต้นไปนั้นจะยังเป็นอิทธิพลสำคัญในการเมืองของ
เยอรมัน ถ้าเป็นเช่นนั้นก็จะเพิ่มโอกาสการเลือกตั้งของพรรคที่ไม่ใช่สังคมนิยมชน เพิ่ม
ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวในหมู่ชน และจะขัดขวางพรรคเล็ก ๆ เช่นพรรค FDP ไม่ให้
แตกแยกกับพรรค CDU แล้วไปสนับสนุนร่วมมือกับพรรค SPD ในกรุงบอนน์ได้ นอก
จากนั้นการดำเนินการเช่นนี้ยังจะเป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองของผลประโยชน์ธุรกิจที่
รวมกันดำเนินการกับพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่สนับสนุนช่วยเหลือต่อไปด้วย และให้
โอกาสแก่กลุ่มธุรกิจหรืออุตสาหกรรมเฉพาะอย่างที่จะได้รับการสนับสนุนโดยเฉพาะด้วย

* Kitzinger หนังสืออ้างเล่มเดียวกัน หน้า ๒๐๓-๒๑๓

จากการสำรวจผู้นำ ๔๗ คนขององค์การธุรกิจเยอรมันในปี ค.ศ. ๑๙๕๖
 เปิดเผยให้เห็นกลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มหนึ่ง (๒ เกิดก่อนปี ค.ศ. ๑๙๐๐) ส่วนใหญ่เป็นโปรเตส-
 แตนต์ (จำนวนโปรเตสแตนต์มากกว่าคาทอลิก ๒ ต่อ ๑) มาจากเยอรมันภาคตะวันตกมาก
 คือร้อยละ ๓๘ ได้รับการศึกษาดี (ร้อยละ ๕๕ จบจากมหาวิทยาลัย) แต่ที่ตั้งตัวยุติเคย
 ต่อต้านพวกนาซีแม้เพียงเล็กน้อย คือเพียง ๒ คนเท่านั้น ส่วนอีก ๓ คนเป็นผู้นำทางธุรกิจ
 ที่มีชื่อในระหว่างสมัยฮิตเลอร์ และที่เหลือร้อยละ ๕๒ ไม่มีรายงานชัดเจนในเรื่องนี้*๑

องค์การชาวนาและช่างฝีมือ

องค์การชาวนาที่สำคัญที่สุดคือ League of German Farmers (Deutscher
 Bauernverband) ซึ่งในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ มีรายงานว่ามียุติมาชิก ๓.๓ ล้านคน ประกอบด้วย
 ด้วยร้อยละ ๗๗ ของชาวนาอิสระทั้งหมด องค์การชาวนาเยอรมันมีอิทธิพลทางการเมือง
 มากพอสมควร และได้ใช้สิทธิพด้นเรียกร้องโดยเฉพาะเรื่อง เช่นในเรื่องราคาและเงิน
 อุดหนุนทางการเกษตรซึ่งได้ผลดีมาก ดังนั้น การทำนาของเยอรมันจึงได้รับการปกป้อง
 อย่างดี และได้รับค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายที่ดูอย่างเหมาะสม ด้วยเหตุนี้ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒
 ชาวดัตช์ในเยอรมันมีราคาสูงกว่าในเนเธอร์แลนด์เกือบร้อยละ ๓๐ และสูงกว่าฝรั่งเศส
 เกือบร้อยละ ๕๐ ราคาของตลาดรวมที่เสนอให้แก่ชาวดัตช์ในยุโรปตะวันตกซึ่งคงไว้
 เป็นการชั่วคราวนั้นต่ำกว่าระดับของเยอรมันเพียงร้อยละ ๑๓ เท่านั้น และการคงราคา
 ร่วมกันสำหรับผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมก็ถูกเลื่อนออกไปจนกระทั่งเดือนกรกฎาคม ค.ศ.

๑๙๖๓*๒

*๑ Deutsch and Edinger หนังสืออังกแล่มเดียวกัน หน้า ๑๐๐. John D. Montgomery, *Forced to be Free* (Chicago: University of Chicago Press, 1957) หน้า ๕๔-๑๒๔ และ Franz Neumann, *Behemoth* (New York: Oxford University Press, 1942).

*๒ ดู Deutsch and Edinger หนังสืออังกแล่มเดียวกัน หน้า ๑๐๓, *Der Spiegel*, 16: 41 (October 10, 1962), หน้า ๒๔:๓

องค์การของช่างฝีมืออิสระที่ใหญ่คือ League of German Artisans (Zentralverband des deutschen Handwerks) มีสมาชิก ๘๖๔,๐๐๐ คน ซึ่งรวมพวกช่างฝีมืออิสระในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันเกือบทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่มีจำนวนมากมายแต่อิทธิพลทางการเมืองขององค์การนี้ก็จำกัดมาก

สหภาพแรงงาน (The Labor Unions)

ประมาณปี ค.ศ. ๑๙๕๕ พวกถูกจ้างทั้งหมดร้อยละ ๓๕ พวกเต็มย่นพนักงานร้อยละ ๒๐ และพวกข้าราชการพลเรือนร้อยละ ๘๔ ในสหพันธ์ได้รวมกันเป็นองค์การใหญ่ ๆ ๓ องค์การ องค์การที่สำคัญที่สุดในจำนวนนั้นคือ German Confederation of Trade Unions (Deutscher Gewerkschaftsbund, DGB) ซึ่งมีสมาชิก ๖.๓ ล้านคน (ปี ค.ศ. ๑๙๕๕) ประมาณร้อยละ ๓๕ ของบรรดาถูกจ้างทั้งหมด พวกเต็มย่นร้อยละ ๑๒ และข้าราชการพลเรือนร้อยละ ๔๑ เนื่องจากพวกถูกจ้างมีจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ จึงมีสมาชิกอยู่ใน DGB ถึงร้อยละ ๘๓ พวกเต็มย่นร้อยละ ๓๑ และพวกข้าราชการพลเรือนเพียงร้อยละ ๖ สหภาพชนชั้นลูกครอบครัวโดยพวกสหพันธ์ถูกจ้างเป็นส่วนใหญ่ องค์การอื่นมีแนวโน้มที่จะแยกความคล้ายคลึงกันระหว่างถูกจ้าง เต็มย่นและข้าราชการโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนในตลาดแรงงานเป็นสำคัญ ภายในสหภาพชนชั้นกิจการที่ใหญ่ได้รับการจัดรูปร่างอย่างละเอียดที่สุดและมีตัวแทนสมบูรณ์ที่สุด สหพันธ์ต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกอยู่ในสหภาพชนชั้นจัดเป็นประเภทได้ตามแนวอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม สหพันธ์อุตสาหกรรมที่เข้มแข็งที่สุด คือ IG Metall มีสมาชิกร้อยละ ๒๕ ของสหภาพทั้งหมด

องค์การที่มีขนาดใหญ่เป็นที่ ๒ ในหมู่พวกเต็มย่น คือ German Employees Union (Deutsche Angestelltengewerkschaft, DAG) มีสมาชิกประมาณ ๔๒๕,๐๐๐ คน (ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕) หรือประมาณร้อยละ ๘ ของพวกเต็มย่นทั้งหมด สหภาพชนชั้นมีแนวโน้มที่จะเน้นลักษณะที่กว้างของบรรดาคนงานชนชั้นเต็มย่นทั้งหลาย ฐานะและผลประโยชน์ที่แยกอย่างเห็นได้ชัดของพวกคน ซึ่งตรงกันข้ามกับพวกถูกจ้าง อย่างไรก็ตาม ใน

ทางปฏิบัติ ดัชนี DAG มักจะดำเนินการวัดกันความต้องการหรือข้อเรียกร้องในทางเศรษฐกิจคล้ายคลึงกับพวก DGB

German Federation of Civil Servants (Deutscher Beamtenbund) เป็นองค์การผลประโยชน์ที่เป็นอาชีพที่สุดและไม่มีลักษณะเป็นองค์การทางการเมืองมากที่สุด ในจำนวนองค์การทั้ง ๓ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ มีสมาชิก ๕๑๗,๐๐๐ คน ประมาณร้อยละ ๔๓ ของข้าราชการทั้งหมด

จากตัวอย่างของผู้นำ ๑๖ คน ของดัชนีกรรมกรของเยอรมันตะวันตกใหญ่ ๆ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ แสดงให้เห็นว่าพวกนี้เป็นพวกที่ค่อนข้างยังหนุ่มกว่าบรรดากลุ่มนายจ้าง ครึ่งหนึ่งของผู้นำเหล่านี้มาจากเยอรมันภาคตะวันตก อีกครึ่งหนึ่งมาจากเยอรมันภาคใต้ โปรเคต์แดนท์และคาซอดิกในหมู่ผู้นำจำนวนไม่กี่คนที่แสดงความนิยมในเรื่องศาสนาของตนมีจำนวนพอ ๆ กัน เกือบ ๖๖ (ร้อยละ ๓๓) เป็นพวกที่เคยต่อต้านนาซี*

ข้อเท็จจริงซึ่งเหมือนกับประเทศอื่น ๆ หลายประเทศที่ว่าพวกถูกจ้างรายวันและรายเดือนด้อยกว่ากันเป็นสมาชิกแห่งดัชนีทำให้เสียงของดัชนีในการเมืองของเยอรมันอ่อนแอ เนื่องจากว่าสมาชิกฝ่ายข้างมากของ German Confederation of Trade Unions ซึ่งประกอบด้วยดัชนีกรรมกรนิยมพรรค SPD ในสมัยไวมาร์ถูกฝ่ายข้างน้อย ซึ่งประกอบด้วยอดีตสหพันธ์คาซอดิกถ่วงอยู่ จึงเป็นไปได้ที่สมาชิกพรรค SPD มากและเปิดเผยเช่นที่เคยทำในสมัยไวมาร์ อย่างไรก็ตาม พรรค SPD ยังคงเป็นหนทางอันสำคัญที่สุดของการเป็นตัวแทนของดัชนีกรรมกรต่างๆ ในระบบการเมืองของเยอรมันตะวันตก ประมาณร้อยละ ๔๐ ของสมาชิกสภาผู้แทนในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๗-๖๓ เป็นสมาชิกของดัชนีเหล่านี้ ร้อยละ ๓๐ ดังกัตพรรค SPD และอีกร้อยละ ๓๐ เป็นสมาชิกดัชนีในดังกัตพรรค CDU ซึ่งพวกเขาวมตัวกันเป็นปีกซ้ายอยู่ภายในพรรคนั้น ในจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนที่เป็นผู้แทนของดัชนี

* Deutsch and Edinger หนังสืออ้างเดิมเดียวกัน หน้า ๑๐๒

กรรมกรต่าง ๆ ในสภาดังนั้น $\frac{6}{5}$ เป็นสมาชิกของ German Confederation of Trade Unions*^๑

กลุ่มศาสนา (The Churches)

กลุ่มอื่น ๆ นอกเหนือจากกลุ่มผลประโยชน์ธุรกิจแล้วมีอิทธิพลสำคัญในวง
การเมืองของเยอรมันสมัยหลัง ๆ นานมาก กลุ่มที่สำคัญที่สุดก็คือ กลุ่มศาสนาต่าง ๆ
เนื่องจากได้กล่าวถึงบทบาทของกลุ่มศาสนาแล้วข้างต้น ในที่นี้จึงจะพูดถึงในข้อเท็จ
จริงเพียง ๒ - ๓ ประการเท่านั้น แม้ว่าจะมีพวกโรมันคาทอลิกค่อนข้างน้อยกว่าพวก
โปรเตสแตนต์ในหมู่ประชาชนในสหพันธ์เยอรมันก็ตาม แต่พวกคาทอลิกไปโบสถ์ใน
วันอาทิตย์กันมากกว่าพวกโปรเตสแตนต์ และจำนวนพวกคาทอลิกที่รวมกันเพื่อผลทาง
การเมืองมีมากกว่าด้วย พวกคาทอลิกที่ไปโบสถ์อาทิตย์ละครั้งมีอยู่ระหว่างร้อยละ ๕๐ -
๖๐ ส่วนโปรเตสแตนต์ที่อยู๋ในเมืองเพียงร้อยละ ๓๐ และที่อยู๋ในชนบทเพียงร้อยละ ๒๐
ไปโบสถ์เดือนละครั้ง*^๒

พวกคาทอลิกประมาณ ๓๑ ล้านคนหรือ $\frac{2}{3}$ ของผู้เด็กต้งในเยอรมันไปชุมนุม
ประกอบพิธีทางศาสนาในโบสถ์ไม่ว่าอาทิตย์ไหนในปีหนึ่ง ๆ ฉะนั้น พระคาทอลิกจึง
มีโอกาสดพบประชาชนทุกอาทิตย์เป็นจำนวนมากกว่าที่นักการเมืองเยอรมันทั้งหมดมารวม
กันจะพบได้ในระยะเวลาเดียวกัน หนังสือพิมพ์ของโบสถ์คาทอลิกที่ออกทุกอาทิตย์จำนวน
๓๐ ล้านฉบับนั้นทำให้ศาสนานิกายนเขาถึงประชาชนได้มากยิ่งขึ้น และพวกคาทอลิกตั้ง
แต่ ๓ ถึง ๕ คนที่เป็นสมาชิกองค์การฆราวาสอื่น ๆ ของคาทอลิกหรือกลุ่มเยาวชนคน
หนุ่มมีจำนวนมากจำนวนสมาชิกทั้งหมดของพรรค CDU ถึงสิบเท่า ในระหว่างการ
รณรงค์เด็กต้งชาวคาทอลิกเหล่านี้จะได้รับคำแนะนำจากบรรดาสมาชิก พระ และ
หนังสือพิมพ์ของฝ่ายศาสนาและองค์การฆราวาสต่าง ๆ ให้ไปออกเสียง และให้ไปออก

* ๑ Heidenheimer, *The Governments of Germany*, หน้า ๘๓

* ๒ Kitzinger หนังสืออังก์เล่มเดียวกัน หน้า ๒๒๓

เลี้ยงตามหน้าที่ที่มีต่อมโนธรรมของเขา ให้คำนึงถึงคุณความดีอันใหญ่หลวงของ
รัฐบาลเดเนอาเออร์ และอย่าไปออกเสียงให้แก่พรรคที่ไม่นับถือศาสนา เช่น พรรค
SPD และ FDP ผลก็คือ พวกเขาถูกเร่งเร้าให้ไปออกเสียงให้กับพรรค CDU มีหัตถ์
ฐานมากมายที่แสดงให้เห็นว่าคำร้องเรียนของฝ่ายศาสนายังมีผลอยู่ในปัจจุบัน^{*๑}

กลุ่มคาธอลิกในเยอรมันนี้ตระหนักประกอบกิจกรรมแทบทุกอย่างตั้งแต่เกิด
จนตาย — ตั้งแต่โรงเรียนอนุบาลคาธอลิกจนถึงต้นนิบาตฆราวาสหนุ่มคาธอลิก ด้มาคม
พ่อค้า ต้นนิบาตสตรีคาธอลิก และอื่น ๆ อีกมาก องค์การที่เด่น ๆ และมีอิทธิพลทาง
การเมืองได้แก่ ขบวนการกรรมกรคาธอลิกและครอบครัวโคลปิง (Kolping) ขบวนการ
กรรมกรคาธอลิก (KAB) ได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเด็กตกตั้งให้อย่างเข้มแข็ง โดย
เฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณตอนเหนือของไรน์—เวสต์เฟเลีย ซึ่งมีสมาชิกจำนวน ๓๕๐,๐๐๐
คนของขบวนการที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง มินส์เตอร์ พาเคอบอน และโคโคเน มีสมาชิก
จำนวน ๓๐ คนของ KAB ได้รับเด็กตกตั้งเป็นสมาชิกสภา Bundestag ระหว่างปี ค.ศ.
๑๙๕๗ — ๖๓ ขบวนการครอบครัวโคลปิง ซึ่งก่อนปี ค.ศ. ๑๙๓๓ มีชื่อว่า ต้นนิบาต
Catholic Artisan Journeymen เป็นเงาของ KAB ซึ่งมีสมาชิกมาจากกรรมกรที่มีความ
ชำนาญและชนชั้นกลางระดับต่ำ ขบวนการนี้มีสมาชิกประมาณ ๒๓๐,๐๐๐ คน ซึ่งเป็น
จำนวนมากเกือบเท่าสมาชิกของพรรค CDU เนื่องจากสมาชิกครึ่งหนึ่งของโคลปิงเป็น
คนหนุ่มที่ยังไม่ได้แต่งงาน พวกเขาจึงสามารถให้การสนับสนุนพรรค CDU ได้อย่างจริงจัง
และวิธีที่พวกเขาสามารถปฏิบัติได้และได้ทำไปแล้วนั้นได้ถูกอธิบายไว้ในหนังสือของ
ขบวนการ ในการแข่งขันเด็กตกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๗ การช่วยเหลือของพวกเขาปรากฏว่า
ให้ผลอย่างดี สมาชิกของขบวนการจำนวน ๓๐ คนได้รับการเด็กตกตั้งเป็นสมาชิกสภา
บุนเดส์ทาก เนื่องจากว่าสมาชิก ๑๓ คนของจำนวนดังกล่าวเป็นสมาชิกของ KAB อยู่
ด้วยในขณะเดียวกัน ถ้าตั้งร่วมกันขององค์การทั้งสองนี้ในสภาบุนเดส์ทากจึงมีถึง
๕๔ คน^{*๒}

*๑ Kitzinger หนังสืออังกฤมเดียวกัน หน้า ๒๒๕-๒๒๘

*๒ Kitzinger หนังสืออังกฤมเดียวกัน หน้า ๒๓๐-๒๓๑

คำสั่งนาโปรเตสแตนต์ที่มีมติมาชิกที่ไปโบสถ์ในวันอาทิตย์อยู่มากกว่า ๒ ล้าน
 คนก่อนการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๕๗ หนังสือพิมพ์ของคำสั่งนา^๕ ออกจำหน่ายประมาณ
 ๕ ล้านฉบับ ยิ่งกว่านั้น ปรากฏว่าไม่มีองค์กรใดของคำสั่งนา^๕ ออกประ-
 กาศฉบับสนับสนุนพรรคการเมืองใดเลยระหว่างการเลือกตั้ง* ผู้นำ^๕ สูงจำนวนมากของ
 คำสั่งนาโปรเตสแตนต์มาจากเยอรมันตอนกลางและตะวันออก และมีจำนวนไม่น้อยที่เคย
 มีอคติเป็นพวกต่อต้านนาซี คำสั่งนา^๕ จึงวิตกกังวลอย่างมากในปัญหาด้านคุณภาพและการ
 รวมเยอรมัน เพราะว่าคำสั่งนา^๕ รวมผู้นำ^๕ ไปรเตสแตนต์จากทั้งเยอรมันตะวันตกและ
 ตะวันออก ซึ่งมีอยู่ในสหสาธารณรัฐประมาณ ๒๕ ล้าน อยู่ในเบอร์ลินตะวันตก ๑.๖
 ล้าน และอยู่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมันอีก ๑๕.๕ ล้าน ชาวโปรเตสแตนต์
 ที่ไปโบสถ์ได้ให้การสนับสนุนอย่างมากแก่พรรค CDU รวมทั้งโปรเตสแตนต์ที่มีชื่อเสียง
 เช่น สมภาร ฮอตโต ทิเบเลียด แห่งเบอร์ลิน-บรานเดนเบอร์ก และ ดร. อูจีน เกอส์เตน-
 ไมเออร์ ประธานสภาบุนเดสทาก ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๗-๑๙๖๐ พรรค SPD มีผู้แทน
 ที่เป็นโปรเตสแตนต์อยู่ในสภาเช่นกัน เช่น พระโปรเตสแตนต์ ฮันส์ เมอเตน และ ฟริทซ์
 เวนเซด และฆราวาสโปรเตสแตนต์ที่มีชื่อเสียง เช่น ดร. ฮอดอล์ฟ ฮันท์ และ ดร. กุสตาฟ
 ไฮน์มาน อดีตรัฐมนตรีมหาดไทยในคณะรัฐมนตรีของอเดเนาเออร์ และประธานฝ่าย
 คำสั่งนาโปรเตสแตนต์ในกายอ์เวเนย์ดีคองระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๘-๑๙๕๕ แม้ว่าคำสั่งนา
 โปรเตสแตนต์จะมีผู้แทนอยู่ในพรรคการเมืองใหญ่ ๆ ทุกพรรค แต่ก็มีอิทธิพลทางการ
 เมืองอยู่ค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตาม คำสั่งนา^๕ ก็ยังมีอิทธิพลอยู่เหนือประชาคมคิบางส่วน

๕ สื่อมวลชน

เยอรมันเป็นประเทศของนักอ่านหนังสือพิมพ์ ในราวปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ผู้ใหญ่
 ชาวเยอรมันในสหสาธารณรัฐจำนวนร้อยละ ๘๑ อ่านหนังสือพิมพ์อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง
 และประมาณ ๕๑ หรือสองในสามของจำนวน^๕ อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน ชาวเยอรมัน^๕

* Kitzinger หนังสืออังกแล่มเดียวกัน หน้า ๒๓๕

ตะวันตกตามในสิ่งที่ออกเสียงในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๕ กล่าวว่า พวกเขาได้ติดตาม ชาวภายใน เกือบครึ่งหนึ่งหรือประมาณร้อยละ ๔๖ ติดตามชาวการเมืองภายใน และ เกือบ ๒ ใน ๕ หรือเพียงร้อยละ ๓๘ เท่านั้น ที่ติดตามชาวการเมืองจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างระหว่างเพศมีปรากฏอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ในขณะที่ ชายเยอรมันจำนวนร้อยละ ๗๐ ติดตามชาวการเมืองภายใน และประมาณร้อยละ ๖๐ ให้ความสนใจกับชาวระหว่างประเทศ แต่หญิงเยอรมันมีเพียงร้อยละ ๕๖ และร้อยละ ๓๘ เท่านั้นที่ติดตามชาวการเมืองภายในและชาวต่างประเทศ หญิงเยอรมันได้ให้การสนับสนุนอย่างมั่นคงก่อนนโยบายต่างประเทศของนายกรัฐมนตรีโคเดเนาเออร์ ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๘—๑๙๖๒ เพราะพวกเขาไม่ค่อยจะสนใจในเรื่องรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ*๑

ราวปี ค.ศ. ๑๙๖๐ จำนวนชายที่มีอายุตั้งแต่ ๑๖ ปี ถึง ๗๐ ปี ซึ่งอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำได้เพิ่มเป็นร้อยละ ๗๒ หญิงเพิ่มเป็นร้อยละ ๖๘ และในหมู่ผู้ใหญ่ ทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่อายุจำนวนประมาณร้อยละ ๗๘ อ่านหนังสือรายคาบอย่างน้อยเดือนละฉบับ*๒ ถ้าจะนับกันแล้วจำนวนผู้ฟังวิทยุมีมากกว่าเด็กน้อย ในราวปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ผู้ใหญ่ประมาณร้อยละ ๘๐ ฟังวิทยุอย่างน้อยวันละ ๑ ชั่วโมง ประมาณร้อยละ ๗๘ บอกว่าชอบฟังรายงานข่าว ประมาณร้อยละ ๔๖ สนใจฟังการวิจารณ์ทางการเมือง แต่มีประมาณร้อยละ ๓๓ เท่านั้นที่สนใจฟังรายงานเหตุการณ์ต่างประเทศ*๓ สำหรับโทรทัศน์ยังไม่เป็นที่นิยมนัก ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ผู้ที่ตอบคำถามว่าได้ดูโทรทัศน์ในวันก่อน มีเพียงร้อยละ ๓๐ เท่านั้น แต่มีถึงร้อยละ ๗๒ ตอบว่าได้ดูโทรทัศน์มาแต่อย่างน้อยหนึ่ง ครั้งในสี่ปีที่ผ่านมา*๔

*๑ *Jahrbuch*, I หน้า ๕๓-๕๖, *Jahrbuch*, II หน้า ๕๑, Deutsch and Edinger หนังสือ อังเล่มเดียวกัน หน้า ๑๑๒-๑๑๓

*๒ DIVO-Institut, *Der Westdeutsche Markt in Zahlen*

*๓ Deutsch and Edinger, หนังสืออังเล่มเดียวกัน หน้า ๑๑๖

*๔ DIVO-Institut, *Der Westdeutsche Markt* หน้า ๑๕๖

ในราวปี ค.ศ. ๑๙๕๕ หนังสือพิมพ์เยอรมันนั้นตระหนักดีที่ออกรายวันมีมากกว่า ๑,๕๐๐ ชนิด และพิมพ์ออกจำหน่ายแก่ประชาชนมีจำนวนเกือบ ๑๖ ล้านฉบับหรือเท่ากับ ๓๓๘ ฉบับต่อชาวเยอรมัน ๑,๐๐๐ คน หนังสือพิมพ์จึงยังคงเป็นแหล่งข่าวสารทางการเมืองแห่งใหญ่ในราวปี ค.ศ. ๑๙๖๑ บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายวันและรายคาบซึ่งมีอัตราการจำหน่ายมากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ ฉบับขึ้นไปมีอยู่เป็นจำนวนค่อนข้างน้อย แต่เมื่อรวมกับบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายคาบที่มีอยู่ค่อนข้างน้อย แต่ทว่ามีอิทธิพลรวมถึงผู้อำนวยความสะดวกด้านวิทยุอีกต้องสามคนแล้ว กลุ่มนี้มีอยู่ ๕๑ คนในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ และนับว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างของชนชั้นนำของวงการสื่อมวลชนในสหสาธารณรัฐ โดยส่วนรวมแล้ว ชนชั้นนำเหล่านี้หนุ่มกว่าและเด็กริยะมากกว่าชนชั้นนำในวงธุรกิจและของพรรค CDU หรือมากกว่าชนชั้นนำในวงราชการซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในบทนี้ ประมาณร้อยละ ๘๒ ของชนชั้นนำเหล่านี้อย่างน้อยได้รับการศึกษาชั้นมัธยม และประมาณร้อยละ ๕๒ ได้ปริญญาเอก มีเพียงร้อยละ ๒๒ ที่อ้างว่าเคยรับราชการทหาร ร้อยละ ๓๐ เคยเข้าสงครามโลกครั้งที่ ๑ และร้อยละ ๑๒ เคยเข้าสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีจำนวนถึงร้อยละ ๕๒ ที่มีประวัติต่อต้านนาซีอย่างเข้มแข็ง ประมาณร้อยละ ๓๘ เคยถูกพวกนาซีจับขังคุก และอีกร้อยละ ๑๕ เคยหนีไปอยู่ต่างประเทศ*

เหตุที่กลุ่มชนชั้นนำเหล่านี้มีส่วนประกอบดังกล่าวก็เพราะอิทธิพลของฝ่ายสัมพันธมิตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอเมริกันในระหว่างที่ถูกยึดครอง ผู้ที่จะได้รับใบอนุญาตให้ออกหนังสือพิมพ์ได้จะต้องมีประวัติว่าเคยต่อต้านนาซีอย่างแท้จริง ต่อมาเมื่อเด็กการออกใบอนุญาตในราวปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ผู้พิมพ์และบรรณาธิการเหล่านี้จำนวนมากก็สามารถรักษาตัวเองและฐานะที่มั่นคงของตนอยู่ต่อไปได้ด้วยความสามารถของตนเอง และในตอนแรกๆ ด้วยการสนับสนุนของสัมพันธมิตร โดยเฉพาะจากอเมริกัน ซึ่งให้การสนับสนุนนี้โดยผ่านทางคณะกรรมการควบคุมการให้เข้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมฝ่ายสัมพันธมิตร มีหน้าที่ควบคุมสัญญาการพิมพ์ต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ซึ่งอาจ

* Deutsch and Edinger หนังสืออ้างเดิมเดียวกัน หน้า ๑๒๐-๑๒๑

จะมีโรงพิมพ์เป็นของพวกสนับสนุนนาซีหรือพวกชาตินิยมรุ่นเก่า นอกจากนั้นยังได้ให้การช่วยเหลือกับหนังสือพิมพ์นิยมตะวันตกโดยผ่านทางเงินทุนหนังสือพิมพ์อีกด้วย ซึ่งได้รับการสนับสนุนส่วนใหญ่โดยเงินของรัฐบาลสหรัฐ*๑

จึงไม่เป็นที่ประหลาดใจที่ว่า ผู้นำของวงการหนังสือพิมพ์เยอรมันและสถาบันวิทยุจำนวนมากโดยส่วนรวมแล้วมีแนวคิดเช่นเดียวกับมตินิยมชนมากกว่าพวกชนชั้นนำในวงธุรกิจและวงราชการ และบุคคลเหล่านี้ส่วนหนึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็นของผู้ออกเสียงชาวเยอรมันส่วนมาก ซึ่งไม่ได้ออกเสียงให้กับพรรค CDU/CSU ในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ต่อมวลชนเหล่านี้คัดค้านลัทธิฮิตเลอร์นิยมที่ยังเหลืออยู่อย่างจริงจัง ด้วยวิธีเรียกร้องให้ปลดพวกนาซีที่แอบเข้าไปทำงานตำแหน่งสูง ๆ อยู่ในวงราชการด้วยวิธีการบีบบังคับในอดีต และด้วยวิธีการเรียกร้องให้มีการฟ้องร้องและลงโทษพวกนาซีซึ่งพบว่าเป็นคนประกอบอาชญากรรมที่เลวร้าย กระทำการทรมาณ หรืออาชญากรรมอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกันในสมัยรัฐบาลฮิตเลอร์ หนังสือพิมพ์จำนวนไม่น้อยก่อนข้างจะตำหนิรัฐบาลสหพันธ์ ฝ่ายทหาร และการที่ฝ่ายทหารเรียกร้องเอาอาวุธใหม่ นอกจากนั้นยังได้วิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่พวกเขาถือว่าเป็นนโยบายที่คั่นตัวโดยไม่จำเป็นที่กรุงบอนน์มีต่ออังกฤษและสหรัฐ กับต่อยุโรปตะวันตกและค่ายโซเวียต

คดีตัวอย่างของการขัดแย้งระหว่างชนชั้นนำ : กรณีวารสารสปีเกล

ในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๐ คำวิจารณ์สหพันธ์เยอรมันตะวันตกได้จับจุดด้อยออกัสไตน์ ผู้พิมพ์วารสารข่าวที่มีชื่อเสียงของเยอรมันตะวันตกชื่อ *สปีเกล* วารสารฉบับนี้เป็นเงาที่เข้มขมของวารสาร *ไทม์* ซึ่งมีความคิดเห็นค่อนข้างใกล้เคียงกับของพรรค FDP มากกว่าของพรรคอื่น แต่ได้เพิ่มจำนวนจำหน่ายให้สูงขึ้นถึงครึ่งล้านโดยการเสนอข่าวต้นเต็นเร้าอารมณ์ แม้ว่าข่าวนั้นโดยทั่วไปจะถูกต้องและในแบบที่รุนแรงและทำลายล้าง ซึ่งเหมาะสมอย่างคึกกับอารมณ์ที่ผิดหวังและไม่ไว้ใจของผู้อ่านจำนวนมาก*๒

*๑ หนังสืออ่านเล่มเดียวกัน หน้า ๑๑๕
*๒ Hans M. Enzensberger, "Die Sprache des Spiegel," in his *Einzelheiten* หน้า ๖๒-๘๓

วารสารนี้ได้ทำการต่อสู้กับรัฐมนตรีกลาโหม ฟรานซ์ โจเซฟ ดีเคราสต์
มาเป็นเวลายาวนาน ในฉบับวันที่ ๓๐ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ *สปีเกิล* ได้เสนอรายงานตัวอย่าง
ของการขาดประสิทธิภาพหรือความไม่เตรียมพร้อมในกองทัพของเยอรมันตะวันตกซึ่ง
ปรากฏเห็นได้ชัดอยู่ในการซ้อมรบขององค์การนาโต หนังสือพิมพ์นั้นอ้างว่าชอบพว่อง
เหล่านี้ใหญ่หลวงมากจนกระทั่ง “กองทัพสหพันธ์” ในปัจจุบันหลังจากที่ได้ฝึกซ้อม
เกือบ ๗ ปี และหลังจากที่ดีเคราสต์ได้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาสูงสุดต่อมา ๖ ปี ยังคง
มีฐานะต่ำที่สุดตามการจัดอันดับของนาโต คือ “เหมาะสมสำหรับการป้องกันอย่าง
เล็กน้อย”*

เจ้าหน้าที่สหพันธ์ได้ตอบสนองเรื่องนี้อย่างตื่นตัวเช่นกัน ในคืนวันที่ ๒๖
ตุลาคม อันเป็นเหตุบังเอิญที่เกิดขึ้นพร้อมกับวิกฤตการณ์คิวบาซึ่งก่อให้เกิดความตึง
เครียดระหว่างรัสเซียและสหรัฐฯ เจ้าหน้าที่ตำรวจสหพันธ์ ซาจู โจมและบิดด้อมดำเนินงาน
บรรณาธิการของวารสาร *สปีเกิล* ในกรุงบอนน์และฮัมบูร์ก และได้จับกุมรูคอดอล์ฟ ออ-
กัสต์ ไทน์ ผู้พิมพ์ พร้อมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการของวารสารอื่นอีก ๔ คน ในข้อหาว่าทรยศ
ต่อชาติและให้สินบน ตำรวจไม่ยอมให้บุคคลเหล่านี้ประกันตัวโดยอ้างว่าอาจจะมีการ
คบคิดกัน ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จึงเผชิญกับการที่จะถูกขังอยู่ในตะรางรัฐจนถึงขั้นจนกว่าจะ
มีการพิจารณาคดีซึ่งอาจจะเป็นเวลายาวอีกหลายเดือน

สำนักงานอัยการสหพันธ์ยอมเชื่อได้ว่าข้อกล่าวหาของวารสารนี้ไม่มีมูล
ความจริง และดำเนินการฟ้องผู้พิมพ์และบรรณาธิการในข้อหาหมิ่นประมาท หรือทำ
ลายขวัญของกองทัพ ตรงกันข้าม เจ้าหน้าที่กลับฟ้องว่าบุคคลเหล่านี้เปิดเผยความลับ
ของประเทศ โดยอ้างเหตุผลว่า รายละเอียดบางอย่างในข้อกล่าวหาเหล่านี้คงได้มาจาก
เอกสารลับทางทหารของเยอรมันตะวันตก ซึ่งวารสารนี้ได้มาด้วยวิธีให้สินบน ถ้า
พิจารณาคำมาตรฐานของอเมริกันแล้ว การตีความกฎหมายเช่นนี้ดูเหมือนจะเป็นการ
ยอมรับว่าอาจจะมีความจริงอยู่บ้างในข้อกล่าวหาของวารสารนี้ แต่มันก็เป็นการข่มขู่
ผู้พิมพ์และผู้ร่วมงานให้กลัวการลงโทษสำหรับความผิดฐานทรยศต่อชาติซึ่งหนักกว่า

* *Dev Spiegel* 16 : 41, (October 10, 1962), หน้า ๓๓

มาก* ที่จริงนั้น กฎหมายเยอรมันนั้นตะวันตกใช้คำว่า “ทฤษฎีข้อชาติ” ค่อนข้างหลวมมาก รวมความถึงการพิมพ์ข้อความที่เป็นเท็จ ซึ่งถ้าเป็นจริงแล้วจะมีผลร้ายต่อผลประโยชน์ของสหประชาชาติตามความเห็นของรัฐบาลสหพันธ์ ภาษาของกฎหมายกินความกว้างมากจนกระทั่งสามารถใช้ตงโทษการปฏิบัติทางหนังสือพิมพ์หลายอย่างซึ่งในสหรัฐถือว่าถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นการใช้เสรีภาพในการพิมพ์ที่ถูกต้อง ในกรณีของกฎหมายเยอรมัน เรื่องส่วนมากขึ้นอยู่กับเจตนาารมย์ของการเอาไปใช้ประยุกต์และกรณี *สปีเกล* นั้นอาจกลายเป็นการเริ่มต้นวางหลักเกณฑ์ที่มีความสำคัญมาก

กรณี *สปีเกล* ก่อให้เกิดปัญหา ๔ ประการที่ประชาชนต้องขบคิด ประการแรก ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในประเทศเดรั้งทั้งหมด ก็คือ ปัญหาความลับของรัฐบาลที่ควรปกปิด โดยเฉพาะเรื่องการป้องกัน ซึ่งอาจจะขัดกับธุรกิจอันควรกระทำของหนังสือพิมพ์ในการหาข่าว และในการใช้ประโยชน์จากเอกสารอะไรก็ตามที่เอกชนหรือบุคคลกลุ่มหนึ่งในวงราชการอาจจะ “ปล่อยให้รั่ว” ออกไปยังหนังสือพิมพ์ ปัญหาอันเป็นปัญหาที่สำคัญพิจารณาตัดสิน ซึ่งวารสาร *สปีเกล* อันเป็นวารสารที่มีประวัติอันยาวนานในการไม่เคารพฝ่ายผู้มีอำนาจ และในการโจมตีผู้พิพากษาบางคนที่มีอคติเป็นนาช้อยู่บ่อย ๆ ย่อมไม่อาจที่จะหวังพึ่งความเห็นอกเห็นใจจากผู้พิพากษาซึ่ง โดยปกติเป็นฝ่ายอนุรักษ์นิยมอยู่แล้ว

ปัญหาข้อที่สอง เป็นปัญหาเกี่ยวกับวิธีการที่ตำรวจใช้ เพราะตั้งแต่เมื่อไปตั้งที่หนังสือพิมพ์ Frankfurter Rundschau กล่าวหาว่า “คนที่ไปกอดกึ่งประตูในคอนเสิร์ตไม่จำเป็นจะต้องเป็นคนดังนม มันอาจจะเป็นตำรวจการเมือง”^๒ ในประเทศที่ประชาชนยังคงจำการุโจมยามกลางคืนได้อย่างดีของตำรวจเกดตาไปของนาซี และตระหนักดีถึงวิธีการของรัฐตำรวจซึ่งใช้อยู่ในสหประชาชาติโดยเยอรมันภายใต้การปกครองของคอมมิวนิสต์ วิธีการเหล่านี้ดูเหมือน “ไม่เป็นที่ปรารถนาโดยสิ้นเชิง และไม่จำเป็นแต่อย่างใดเลยในสังคมประชาธิปไตย”^๓

* ๑ *The New York Times*, Nov. 3-5, 1962
* ๒ อ้างใน *Times* ฉบับเดียวกัน
* ๓ แหล่งอ้างเดียวกัน

ปัญหาข้อที่สาม เป็นเรื่องการเมืองและในที่สุดก็ทำให้รัฐบาลเดเนอาเออร์
ต้องลาออก ในขณะที่การฟ้องร้องคดีกำลังดำเนินอยู่นั้น และการคุ้มครองและการจับกุม
ได้กระทำกันไปโดยที่รัฐมนตรียุติธรรมไม่ทราบเรื่องด้วยซึ่งเป็นดั่งมาชิกพรรค FDP คือ
โวดแกง ดัแคมเบอกเกอร์ อันเป็นผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง รัฐมนตรีกลาโหม
ดัเตราด์ได้มอบความรับผิดชอบในเรื่องนี้ให้กับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของเขา คือ โพลค-
มาร์ ฮอฟ เดชานุกการรัฐมนตรีกลาโหม ดังที่เขาเองได้บอกว่า เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงคำ
ครหาเกี่ยวกับความดำเียงดั่งอนคัตที่เขาอาจมีต่อวารสารซึ่งโจมตีเขา ต่อมาหนังสือพิมพ์
New York Times ได้รายงานข่าวว่า เดชานุกการรัฐมนตรี ฮอฟ “ได้รับผิดชอบในการ
บื้อกัน” เดชานุกการรัฐมนตรียุติธรรม คือ ดร. วอลเตอร์ ดัเตราด์ ซึ่งมีได้เกี่ยวข้องเป็น
ญาติของรัฐมนตรีกลาโหมแต่อย่างใด ว่า เขาควรจะแจ้งกับผู้บังคับบัญชาของเขา คือ
รัฐมนตรียุติธรรม ดัแคมเบอกเกอร์เกี่ยวกับแผนคุ้มครองและจับกุม *๑

เพราะฉะนั้น รัฐมนตรียุติธรรมจึงถูกทำงานข้ามหน้าโดยผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
ของเขาเอง ซึ่งรัฐมนตรีบางคนหรือบางทีนายกรัฐมนตรีด้วยอาจจะรู้เรื่องนี้ดี ดังนั้น
รัฐมนตรีดัแคมเบอกเกอร์จึงยื่นใบลาออก พรรค FDP จึงขู่ว่าจะถอนรัฐมนตรี ๔ คน
ออกจากคณะรัฐมนตรี และจะตั้งรัฐบาลผสม ซึ่งนับแต่การเลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๖๑
ต้องพึงเดียงดั่งนับดุ่นของพรรค FDP เพื่อรักษาเดียงข้างมากไว้ในสภาผู้แทนด่พันธ์
พรรค FDP ไม่เพียงแต่ขอให้เดชานุกการรัฐมนตรีสองคนคือ ดัเตราด์ และ ฮอฟ ลาออก
เพื่อให้หายแค้นใจที่รัฐมนตรียุติธรรมอันเป็นดั่งมาชิกของพรรค คนที่ได้รับการปฏิบัติแบบ
หิมนเกียรติ แต่ยังคงขอให้มีการรับประกันว่า เดียงของพรรคคน “จะได้รับการฟังใน
คณะรัฐมนตรี” และขอว่า ดร. ดัแคมเบอกเกอร์ ควรได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ด้อย
ดจนกรณี สบเกล *๒

พูดอย่างดั้น ๆ พรรค FDP มองเรื่องดั่งกล่าวว่าเป็นการคุกคามต่อฐานะ
เท่าเทียมของพรรคคนในการร่วมจัดตั้งรัฐบาลผสม การยอมรับข้อเรียกร้องดั่งกล่าวจะ

* ๑ Sidney Gruson, "Adenauer Trying to Save Coalition," *The New York Times*,
Nov. 5, 1962
* ๒ แห่งอังกเดียงกัน

เป็นการรักษารัฐบาลผสมและคณะรัฐมนตรีไว้อย่างเดิม แต่ก็จะเป็นการทำให้ฐานะของพรรค FDP ในคณะรัฐบาลเข้มแข็งขึ้น ถ้าการประท้วงของพรรคไม่ได้รับการพิจารณา และถ้าพรรค FDP ยอมรับการหมิ่นเกียรติดังกล่าว ก็ย่อมจะทำให้พรรคนี้ต้องสูญเสียเกียรติภูมิไปอย่างมากในฐานะที่เป็นพรรคที่ดำเนินในสายตาของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียง และจะเป็นทางทำให้พรรค CDU และ CSU เป็นพรรคที่ตามมาจรมอำนาจเห็นอัฐบาลเยอรมันได้อย่างเต็มที่

ปัญหาที่ ๔ อันเป็นปัญหาสุดท้ายซึ่งเกิดมาจากกรณี *สปีเกล* ก็คือปัญหาเกี่ยวกับอำนาจและเกียรติภูมิของชนชนน่าน่าต้องกอดมที่กาดงค่อสูักนอยู่คือ ข้าราชการทางพลเรือนและทหารฝ่ายหนึ่ง กับหนึ่งสื่อพิมพ์อีกฝ่ายหนึ่ง ในสหรัฐหนึ่งสื่อพิมพ์ได้รับการเคารพอย่างมาก ไม่เพียงแต่ในเรื่องความรอบรู้แต่รวมถึงฐานะและความเคารพนับถือที่ผู้พิมพ์และผู้เขียนได้รับด้วย การแบ่งอำนาจในสหรัฐระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ประกอบกับประเด็นอันยาวนานในการให้เสรีภาพในการพิมพ์ เป็นดั่งกำแพงกัน และส่งเสริมเสรีภาพในเรื่องนี้และฐานะอันสูงของหนึ่งสื่อพิมพ์ในการเมืองของสังคม และวัฒนธรรมอเมริกัน ตรงกันข้ามในเยอรมันตะวันตกไม่ได้ประเด็นอันยาวนานในเรื่องเสรีภาพของการพิมพ์ ภายใต้การปกครองระบอบรัฐสภาของรัฐบาลกวางไม่ผู้จะมีมีการแบ่งแยกอำนาจกันระหว่างรัฐบาลสหพันธ์กับสภาผู้แทนซึ่งถูกคุมโดยพรรครัฐบาล และฝ่ายตุลาการของเยอรมันโดยประเด็นไม่ผู้จะถือว่าเป็นสาขาที่เท่าเทียมและคอยประสานงานของรัฐบาล แต่มีก็ถือว่าเป็นส่วนที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของฝ่ายบริหาร

ข้าราชการพลเรือน นายทหาร และผู้พิพากษาคามประเด็นแ่ดวต่างก็ถือว่าตนรับใช้เกียรติยศเดียวกัน ประเด็นอันเก่าแก่ทำให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้จำนวนมากยังคงได้ฐานะทางสังคม เกียรติภูมิ และมีความสำคัญคักกอดมเกิดยว ตรงกันข้าม หนึ่งสื่อพิมพ์และนักหนึ่งสื่อพิมพ์โดยประเด็นแ่ดวถูกเหยียดหยามว่าเป็นสัตว์ของคนชนต่ำและโทษกของฝูงชน บุคคลเหล่านี้มักถูกถือว่เป็นพวกที่ประสับความล้มเหลว ขาดสมอง

คุณลักษณะ หรือเผ่าพันธุ์จะทำให้สามารถสมัครเข้าทำงานเป็นข้าราชการพลเรือน และด้วยเหตุนี้จึงกลายเป็นนักเขียนค่า ๆ คอยรับจากผู้ทักท้วงด้วยการนิทา และสร้างเรื่องคนเด่นเร้าอารมณ์ การดูถูกนักหนังสือพิมพ์มานานแล้วไม่มีใครจะสูญหายไปง่าย ๆ แม้ว่าทัศนคติเช่นนี้จะบ่งชี้เป็นอันตรายต่อการดำเนินงานอย่างมีผลของการปกครองประชาธิปไตย ราวปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ทงทอเมอริกันสนับสนุนให้ศาลมีอำนาจพิพากษาว่ากฎหมายที่ขัดกับรัฐธรรมนูญเป็นโมฆะ และให้ม็เดร์ภาพในการพิมพ์มากขึ้น ประเพณีของประชาธิปไตยก็ยังเป็นของใหม่และอ่อนแอในเยอรมันนี้ ผู้พิพากษาจำนวนมากยังถือว่าตัวเองเป็นผู้รับใช้ฝ่ายบริหาร และประชาชนส่วนมากก็ยังถือว่านักหนังสือพิมพ์เป็นคนห้ามทีอดคิดที่สมควรจะได้รับการดำเนินอย่างรุนแรง

ราวปลายปี ค.ศ. ๑๙๖๒ กรณี *สปีเกล* ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างในการเมืองของเยอรมันตะวันตก ประชาชนไม่ว่าจะสังกัดพรรคใดได้ทำการประท้วงอย่างรุนแรงต่อการรื้อฟื้นวิธีการรุนแรงของตำรวจ และเรียกร้องให้มีการเคารพต่อเสรีภาพในการพิมพ์มากยิ่งขึ้น ในการสำรวจประชามติ ผู้ตอบคำถามจำนวนร้อยละ ๕๔ ต้องการให้รัฐมนตรีกลาโหมฟรานซ์ สเตราล์ ลาออก มีเพียงร้อยละ ๓๓ เท่านั้นที่ต้องการให้เขาอยู่ในตำแหน่งต่อไป ส่วนที่เหลือไม่อาจตัดสินใจได้หรือไม่รู้เรื่องอะไร คณะรัฐมนตรีลาออก นายกรัฐมนตรีเดนาเออร์จึงจัดตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสองพรรคเดิม แต่ว่า หนึ่งในสมาชิกของรัฐมนตรีชุดเก่าพ้นจากตำแหน่งไปโดยรวมทั้ง ฟรานซ์ สเตราล์ และโอดแกง สแตมเบอกเกอร์ รัฐมนตรีกลาโหมคนใหม่ได้แก่นูน่าโปรเคสแตนท์ทางเหนือของพรรค CDU ชื่อไค-อู ฟอน ฮาต์เชด ซึ่งเคยเป็นนายกรัฐมนตรีของมลรัฐเดสวิก ไฮดส์ไตน์ มาก่อน เขามีชื่อเสียงในเรื่องความเที่ยงตรงในวิธีการบริหาร และมีความเห็นทางการเมืองมาทางพวกฝ่ายขวา สมาชิกของพรรค FDP อีกคนหนึ่งชื่อ ดร. บุกเกอร์เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรียุติธรรมแทนด์แตมเบอกเกอร์ เป็นชาวเยอรมันทางใต้หัวเสรีนิยม และมีชื่อเสียงในการสนับสนุนเสรีภาพทางการเมือง รัฐมนตรีใหม่ส่วนมากหนุ่มกว่ารัฐมนตรีชุด

เก่า คุดยภาพระหว่งพรรคและนิกายอยู่ในสภาพดีเหมือนเดิม นอกจากว่าอิทธิพลของพรรค CSU ในมตรัฐบาว่าเรียดลดลงบ้างเล็กน้อย* นายกรัฐมนตรีอเดเนาเออร์ ได้สัญญาต่อประชาชนว่าเขาจะลาออกในฤดูร้อนปี ค.ศ. ๑๙๖๓ และดูควิก แอร์ฮาร์ด คุเหมือนมีโอกาศมากที่สุดที่จะสืบอำนาจต่อจากเขาในขณะนั้น แต่ในไม่ช้านายกรัฐมนตรีอเดเนาเออร์ก็แะอื่อกว่า เขาไม่รู้อีกว่าจำเป็นจะต้องออกจากตำแหน่งในวันใดวันหนึ่งที่กำหนดแน่นอน และเริ่มแสดงคความหวังว่า ฟรานซ์ สเตราด์ จะได้กลับมาับบทบาทที่เด่นอกในการเมืองระดับชาติ

ก่อนที่จะมีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีและพรรค CDU ได้เจรจากับพรรค SPD ถึงเรื่อง "การร่วมมือกันครั้งยิ่งใหญ่" ของทั้งสองพรรคและเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายเดือกตง ซึ่งก็จะเป็นการทำให้พรรค FDP ต้องสลายตัว การคุกคามอนันทำให้พรรค FDP เต็มใจมากขึ้นที่จะเข้าร่วมในคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ และยอมให้พรรค CDU มีอิทธิพลครอบงำรัฐบาลได้ต่อไป กรณณ์นี้ผลทำให้ฟรานซ์ สเตราด์ตกตำแหน่งชั่วคราว และทำให้ฐานะทางการเมืองของพรรค SPD สูงขึ้นเล็กน้อย ซึ่งกล่าวกันว่าอาจจะเป็นผู้ร่วมมือในการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ แต่การมีฐานะดีขึ้นเล็กน้อยของพรรค FDP ส่วนหนึ่งก็เสียไปในการที่ถูกรู้ว่าพรรค CDU กับ SPD จะ "ร่วมมือกันครั้งยิ่งใหญ่" ซึ่งอาจจะนำไปสู่ระบบสองพรรค และบางทีเรื่องที่สำคัญที่สุดก็คือ การตัดสินใจของประชามติที่สนับสนุนเสรีภาพในการพิมพ์ ประชาธิปไตย และความถูกต้องทางรัฐธรรมนูญอันเป็นการยืนยันที่เห็นได้ชัดถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งที่เกิดขึ้นในวิถีการเมืองของเยอรมันตงแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๕

ในขณะนั้น กรณณ์สืบเกลยยังอยู่ระหว่งการพิจารณาของศาล ลักษณะและสาระของผลของเรื่องนี้จะส่งผลสะท้อนไปไกล มันจะช่วยให้เห็นถึงการต่อสู้ที่ยังคงมีอยู่ระหว่งประเพณีเก่าและประเพณีใหม่ ถ้าหนังสือพิมพ์ถูกปิดอย่างรวดเร็ว ก็จะเป็นการเตือนคนอื่น ๆ นักหนังสือพิมพ์หรือผู้พิมพ์คนอื่น ๆ ก็จะต้องกลัวมากกว่าเดิม และข่าวการก็จะมีความมั่นใจมากขึ้น ถ้าหนังสือพิมพ์ขณะคดี หรือแพกแต่เมื่อหลัง

* ดู *The German Tribune*, Hamburg, (Dec. 29, 1962) หน้า ๓-๕

จากที่ได้รับการพิจารณาอย่างยุติธรรมแล้ว ด้รภาพของหนังสือพิมพ์และสิทธิของประชาชนของชนส่วนน้อย และของพรรคเด็ก ๆ ก็อาจจะได้รับการคุ้มครองดีขึ้น ไม่ว่าผลของการเผชิญหน้ากันระหว่างพลังทางการเมืองที่ขัดแย้งกันจะเป็นอย่างไร สิ่งอื่นก็จะตามมาด้วย ในปัจจุบันกรณี *สปีเกล* แสดงให้เห็นอีกครั้งหนึ่งว่า จุดแห่งอำนาจระหว่างชนชั้นนำของเยอรมันตะวันตกยังอยู่ในสภาพไม่แน่นอนมากเพียงใด และวัฒนธรรมทางการเมืองและประเพณีของสหสาธารณรัฐยังคงเป็นเรื่องของการต่อสู้มากเพียงใด แต่ก็จะให้ให้เห็นเช่นกันว่าความผูกพันที่ประชาชนมีต่อเสรีภาพประชาธิปไตยได้เข้มแข็งมากขึ้นเพียงใด

ลักษณะร่วมกันของชนชั้นนำในสหสาธารณรัฐ

ชนชั้นนำที่เราได้บรรยายมา แตกต่างกันอย่างมากในด้านส่วนประกอบของสมาชิก ผลประโยชน์และทัศนคติ แต่ก็ยังมีความคิดเห็นที่สำคัญอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งเรามีอยู่ร่วมกัน และเหมือนกับประชามติส่วนใหญ่ในประเทศ ไม่มีกลุ่มชนชั้นนำที่สำคัญกลุ่มใดที่จะหลงผิดไปว่ากลุ่มเขาเท่านั้นที่สามารถจะปกครองประเทศได้ หรือหลงผิดว่าประเทศเยอรมันเท่านั้นจะสามารถครองยุโรปหรือโลกได้ แต่ละกลุ่มได้ยอมรับว่าตนจะต้องยอมอยู่ร่วมกับกลุ่มอื่น และจะต้องทำความตกลงกับกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ไม่มีกลุ่มใดที่จะตัดขาดตัวเองออกจากสภาพความเป็นจริง โดยฝังตัวอยู่ในอุดมการณ์ส่วนตัวหรืออัตถิโยงใดอย่างหนึ่ง กลุ่มต่าง ๆ ยอมรับภาพแห่งความเป็นจริงร่วมกันอยู่หลายอย่าง แม้แต่พวกที่ไม่สู้จะพอใจรัฐก็ตระหนักถึงกำลังความสามารถอันใหญ่หลวงของสหรัฐ แม้แต่กลุ่มที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง—และชาวเยอรมันแทบทั้งหมดเกลียดชังคอมมิวนิสต์อยู่บ้างไม่มากก็น้อย ก็ไม่ปฏิเสธความเป็นจริงเกี่ยวกับกำลังอันยิ่งใหญ่ของสหภาพโซเวียต ทุกกลุ่มตระหนักถึงขีดจำกัดในความสามารถของตนทั้งในกิจการภายในและภายนอก ทุกกลุ่มรู้ว่าพวกเขาจะเสียหายอย่างมาก และควรจะมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้วยความระมัดระวัง

อย่างไรก็ดี กลุ่มต่างๆ เหล่านี้ทั้งหมดก็กำลังจะเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีใช้ว่า พวกเขาเต็มใจจะเปลี่ยนแปลง แต่เพราะเหตุการณ์บังคับ ในทางเศรษฐกิจ ความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศเยอรมันทำให้เยอรมันสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ในตลาดโลก แต่ก็ทำให้เยอรมันต้องชนกับการขูดของจักรวรรดิอื่นๆ มากขึ้น สถาบันต่างๆ ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐ - ๑๙๖๐ ซึ่งสามารถจัดแก้ปัญหาการค้าต่างประเทศที่ทำอย่างจำกัดได้เป็นผลสำเร็จ ความเจริญและความเสื่อมถอยของเศรษฐกิจที่มีอยู่พอประมาณในสมัยนั้นอาจไม่พอที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ใหญ่กว่าได้ และแก้ปัญหาความเสื่อมถอยหรือความตกต่ำซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในระยะตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เป็นต้นไป สถาบันที่เข้มแข็งกว่าที่จะรับผิดชอบเกี่ยวกับการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และการนำเศรษฐกิจภายในประเทศอาจจะต้องจัดตั้งขึ้น ซึ่งก็จะเป็นหน้าที่ของพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และชนชั้นนำของเยอรมันนั้นตะวันตกก็ต้องหาหนทางทางการเมืองอันใหม่ สำหรับเป็นแนวทางกำหนดและรักษานโยบายใหม่ ๆ และสถาบันเหล่านี้

ในด้านการทหาร เยอรมันตะวันตกกำลังใกล้จะเป็นมหาอำนาจทางทหารที่ยิ่งใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเห็นได้ชัดเกี่ยวกับอาวุธธรรมดาที่กองทัพเยอรมันมีอยู่ ดูเหมือนจะเป็นจริงอยู่ไม่น้อยทีเดียวที่เยอรมันตะวันตกจะเรียกร้องที่จะมีอาวุธปรมาณูมากขึ้นเรื่อยๆ ในฐานะที่เป็นกำลังป้องกันของนาโต หรือในฐานะทางการเมืองรูปอื่นที่อาจจะใช้ได้ แม้กระนั้นก็ดี กำลังทหารธรรมดาที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ของเยอรมันตะวันตกอาจจะมีผลบังคับทางการเมืองกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และอาจจะทำเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้นได้ไม่ช้าก็เร็ว กำลังอาวุธนิวเคลียร์ของเยอรมันตะวันตกอาจจะมีผลที่ใหญ่กว่ามาก มันอาจจะทำให้สหภาพโซเวียตจำต้องปฏิบัติการทางทหารเพื่อป้องกันตัวและสงครามโลกครั้งที่ ๓ ก็เกิดขึ้นเป็นผลตามมา คงไม่มีใครที่คนต้องการเห็นเหตุการณ์เช่นนั้น แต่การเพิ่มอาวุธ และความกดดันที่ ทำให้จำต้องมี

อาวูรณิเคตยร์ ซึ่งมีอยู่ตลอดมา นับแต่ ค.ศ. ๑๘๕๕ ก็ค่อย ๆ มีผลทำให้ประเทศนี้เริ่ม
เผชิญกับปัญหา ถ้าการเมืองของเยอรมันตะวันตกระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๔๘ และ ค.ศ.
๑๘๖๒ มีลักษณะชาเลนและมั่นคงเหมือนกับแม่น้ำนาแซ็ง มันก็กำลังเคลื่อนไปอย่างช้า ๆ
เหมือนกับแม่น้ำนาแซ็งไปสู่ตอนริมของหน้าผา

มันอาจจะไม่เหมือนกับแม่น้ำนาแซ็งที่กำลังเคลื่อนเข้าสู่น้ำผาอย่างช้า ๆ
เพราะเรื่องของมนุษย์เคลื่อนได้กว้างขวางกว่านั้นมาก คนอาจจะยอมรับอันครายของ
สถานการณ์ของเขา และรับดำเนินการเปลี่ยนแปลงมันได้ แม้แต่สถานการณ์นั่นเอง
ก็อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ การแข่งขันสร้างอาวูรอนาจพลาดลง ถูกควบคุมแล้วที่หยุด
ประเทศค่ายโซเวียตอาจมีความแตกต่างกันมากขึ้น และยอมผ่อนปรนต่อวัฒนธรรม
และการปกครองแบบอื่นมากขึ้น ลักษณะภายในของสหภาพโซเวียตอาจเปลี่ยนแปลงไป
และของประเทศอื่น ๆ ก็อาจเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงอะไรเกิดขึ้น
และเกิดขึ้นเมื่อไร ไม่มีใครจะตอบได้ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงบางอย่างเกือบ
เป็นเรื่องแน่ที่จะต้องเกิดขึ้น ที่สำคัญที่สุดก็คือ เยอรมันตะวันตกเองก็อาจเปลี่ยนแปลงไป
ทั้ง ๆ ที่เยอรมันนั้นมีประวัติศาสตร์อันยาวนานกว่าพันปี แต่ประเทศเยอรมันทุกวันนี้
เป็นประเทศที่ขาดความเรียบร้อยอย่างมาก เยอรมันเป็นประเทศที่อายุน้อยในแง่ที่ว่า
ดูเหมือนจะยังมีโอกาสที่จะเป็นไปได้อีกมาก และมีทางเลือกอีกมาก การที่ประเทศ
เยอรมันจะเลือกทางไหน ยังเป็นเรื่องเร็วเกินไปที่จะตอบได้ อย่างไรก็ตาม ไม่เพียงแต่
ผู้นำทางการเมืองของเยอรมันเท่านั้น แต่รวมถึงศิลปินและนักเขียนด้วยที่เริ่มแสดงให้เรา
เห็นว่าลักษณะของเหตุการณ์ในอนาคตจะเป็นรูปใด

ชนชั้นนำในวงการทหาร การทูต และการบริหาร

มีข้าราชการพลเรือนอาชีพอยู่ประมาณ ๑.๓ ล้านคนที่ทำงานอยู่ในรัฐบาล
ระดับต่าง ๆ ของสหสาธารณรัฐเยอรมัน ทั้งระดับชาติ ระดับมลรัฐ และระดับท้องถิ่น
นอกจากนี้ยังมีคนงานและเสมียนพนักงานอีก ๑.๓ ล้านคนที่ทำงานอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าว่า

ข้าราชการพลเรือน*๑ ข้าราชการเหล่านี้มีความยึดมั่นในประเด็นเกี่ยวกับชนของตน
 อย่างมากมีความรับผิดชอบและมีอภิสิทธิ์ พวกเขาเหล่านี้จำนวนมากไม่ต้องการประชาธิปไตย
 ธิปไตยและการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง หรือให้คนภายนอกเข้ามา
 ทำงานด้วย*๒ กลุ่มข้าราชการเหล่านี้เป็นกลุ่มสังคมกลุ่มเดียวเท่านั้นที่ยังคงมีอำนาจอยู่
 อย่างมากโดยไม่เปลี่ยนแปลง นับตั้งแต่สมัยที่เยอรมันเป็นจักรวรรดิในปลายคริสต์ศ
 วรรษที่ ๑๙ แม้ว่าจะผ่านสงครามโลกถึงสองครั้ง และการเปลี่ยนรัฐบาลถึงสามครั้ง
 แล้วก็ตาม สมาชิกของกลุ่มนี้ยังยึดมั่นและมีความเต็มใจมากที่จะรับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
 และด้วยความรู้สึกดีชอบไม่ว่าจะมีรัฐบาลเช่นไร แม้ว่าพวกเขาไม่ใคร่จะเรียกร้อง
 หรือยึดถือในประเด็นเก่า ๆ ของอุดมการณ์กษัตริย์ ชาตินิยม หรืออนุรักษนิยมอย่าง
 แรง แต่พวกเขาก็ยังรู้สึกว่าการมีบทบาทและหน้าที่ มีความแตกต่างในฐานะเป็น
 กลุ่มสังคมหนึ่ง มีความเกียดขวางในลัทธิคอมมิวนิสต์ และมีความรู้สึกไม่ไวใจการปรับ
 ปรุงประชาธิปไตยและเสรีนิยมแบบตะวันตก

พวกเขาได้รวมตัวกันอย่างมั่นคงมากเพื่อที่จะป้องกันผลประโยชน์ของพวกเขา
 เช่น เกี่ยวกับความมั่นคงของอาชีพ บำนาญ เงินเดือน ฐานะ และเกียรติภูมิ
 มากกว่ากลุ่มสังคมที่ใหญ่อื่น ๆ ในประเทศ ดังที่เราได้สังเกตเห็นในตอนต้นแล้วว่า จำนวน
 ร้อยละ ๘๔ รวมกันอยู่ในองค์การใหญ่ ๆ ๒ องค์การ คือร้อยละ ๔๓ ในสหพันธ์ข้าราชการ
 พลเรือนเยอรมันอันเป็นองค์การเฉพาะกลุ่ม และอีกร้อยละ ๔๑ อยู่ในสหพันธ์สหภาพ
 กรรมกรเยอรมัน อย่างไรก็ตาม นอกจากนั้นแล้วพวกเขาเหล่านี้ยังได้แสดงให้เห็นถึงว่าพวก
 เขามีความสามัคคีกันในด้านอื่น ๆ ที่ไม่เป็นทางการอีกมาก ดังนั้น พวกเขาจึงสามารถ
 คัดค้านได้อย่างเป็นผลสำเร็จ และในที่สุดก็สามารถทำให้ความพยายามของฝ่ายสัมพันธมิตร
 ส่วนมากที่มุ่งจะทำลายลัทธินาซี และปรับปรุงข้าราชการพลเรือนต้องล้มเหลวไป

*๑ ดู ตาราง ๕-๑๐ หน้า ๕๒๘

*๒ รายละเอียดได้จาก John Herz, "Political Views of the West German Civil Service," in Horns species and W. Phillips Davison, (eds.), *West German Leadership and Foreign Policy*, (1957)

พวกเขาจึงยังคงรักษาเกียรติอันสูงส่งของข้าราชการพลเรือนไว้ได้โดยไม่เปลี่ยนแปลงจากการสำรวจข้าราชการพลเรือนชั้นสูง ๖๗ คน นักการทูต ๔๔ คน และนายทหารอาวุโส ๕๔ คน ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ได้แสดงให้เห็นถึงความมั่งคั่งขณะคล้ายคลึงกันหลายอย่างของทั้งสามกลุ่มนี้ กล่าวคือ พวกเขาเหล่านี้ได้รับการศึกษาดีและมาจากครอบครัวที่มีฐานะเหมือนกัน มีพวกโปรเตสแตนต์ และชาวเยอรมันจากภาคกลางและภาคตะวันออกค่อนข้างมากอยู่ในทั้งสามกลุ่มนี้ นอกจากนี้ยังมีพวกที่รายงานไว้ในข้อประวัติของเขาว่าเคยเป็นพวกที่ต่อต้านนาซีอย่างรุนแรงมาก่อน คือประมาณร้อยละ ๑๒ อยู่ในจำพวกนักการทูต ร้อยละ ๕ ในหมู่ทหาร และร้อยละ ๒ ในหมู่ข้าราชการพลเรือน แต่พวกเขาเหล่านี้จำนวนมากได้เคยรับใช้รัฐบาลนาซีมาก่อน ซึ่งมีจำนวนถึงครึ่งหนึ่งในหมู่ นักการทูต และพวกผู้นำทางทหารทั้งหมด* ความคิดเห็นทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นนำทางทหารและฝ่ายบริหารเหล่านี้แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดจากความคิดเห็นของประชาชนซึ่งปรากฏอยู่ในการสำรวจประชามติที่กระทำอยู่เป็นประจำ พวกเขาชอบที่จะเห็นเยอรมันมีกำลังเข้มแข็งขึ้นอีก ต้องการให้เยอรมันเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศตะวันตก และทำสนธิสัญญาที่สำคัญๆ เพื่อมุ่งรวมประเทศยุโรปตะวันตกเข้าด้วยกันให้เป็นปึกแผ่น** มีหลายสิ่งหลายอย่างที่แสดงว่าชนชั้นนำเหล่านี้ยินยอมนโยบายที่จะรักษาสัมพันธไมตรีตะวันตก องค์การนาโตและความสัมพันธ์กับอเมริกาไว้เป็นกำแพงป้องกันสหสาธารณรัฐ รวมทั้งชอบนโยบายที่จะเข้าไปรวมในองค์การตลาดร่วมเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ตราบใดที่ตั้งเหล่านี้จะช่วยทำให้กำลังความสามารถของสหสาธารณรัฐในด้านเศรษฐกิจและด้านทหารเพิ่มสูงขึ้น ความต้องการของรัฐมนตรีกลาโหม ฟรานซ์ สเตราส์ ที่จะใช้อาวุธนิวเคลียร์ภายใต้การสนับสนุนขององค์การนาโต หรือเป็นส่วนหนึ่งของอาวุธของกองทัพเยอรมันตะวันตก ได้รับการสนับสนุนจากพวกทหารแม้ว่า “บันทึกของนายพล” ซึ่งได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ดูเหมือนจะเป็นความ

* ๑ รายละเอียดได้จาก Deutsch and Edinger หนังสืออังกแล่มเดียวกัน หน้า ๘๐-๘๖

** ๒ Surveys by Daniel Lerner and Suzanne Keller, MIT Center for International Studies, October, 1957.

พยายามของสเตราด์ซึ่งเป็นฝ่ายพดเรือนที่ตองการจะตั้งนับต้นความคิดเห็นของเขาที่เคย
แต่คงไว้ก่อนแล้ว โดยการชักจูงให้นายพดที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของเขาเขียน
บันทึกทำนองความเห็นของผู้เชี่ยวชาญตามที่เขาคองการ*

อย่างไรก็ดี ให้นำหนักทางเศรษฐกิจและการเมืองของชนชั้นนำทางทหารของ
เยอรมันตะวันตก ดูเหมือนจะเพิ่มมากขึ้นอย่างแน่นอน ดังจะเห็นได้จากการที่เศรษฐกิจ
ด้านป้องกันกำลังเจริญขึ้น จากการที่กองทัพพบได้มีกำลังพดมากขึ้นเกือบครึ่งด้านแล้ว
ตามที่คงเป้าหมายไว้ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ และจากการที่กองทัพเยอรมันตะวันตกปัจจุบันมี
กำลังพดมากกว่ากำลังของอังกฤษและอเมริกันที่ประจำอยู่ในดินแดนของสหประชาชาติ
รัฐ ความร่วมมือระหว่างผู้นำทางการเมืองที่ทะเลเอเธนาคือรัฐมนตรีกรดาโหมสเตราด์
ผู้นำทางทหารที่สำคัญคือ พดเอก ฟร็วริช ฟอส และองค์การประชาสัมพันธ์ทางทหารที่ได้
จัดตั้งอย่างดีภายใต้นายทหารฝ่ายการพิมพ์ที่สามารถคือ พันโทเก็ค ชมุคเก็ค แต่คงให้
เห็นถึงว่าการฉกกำลังกันดังกล่าวอาจจะสร้างพลังทางการเมืองขึ้นได้อย่างมากทีเดียว

* Helmut Schmidt, *Verteidigung oder Vergeltung: Ein deutscher Beitrag zum strategischen Problem der NATO* (Stuttgart: Seewald, 1961), หน้า ๑๕๗-๑๕๘

๘. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ในปัจจุบันและอนาคต

ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เป็นต้นมาประเทศเยอรมันต้องตัดสินใจในเรื่องสำคัญหลายอย่างเกี่ยวกับนโยบายทางเศรษฐกิจและการจ้างแรงงาน ความสัมพันธ์แรงงานและบริการสวัสดิการ นอกจากนี้ประเทศเยอรมันยังต้องปรับปรุงเศรษฐกิจของตนให้เข้ากับตลาดโลกซึ่งอาจจะต้องมีการแข่งขันกันมากขึ้น รวมทั้งให้เข้ากับประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งอาจจะต้องการความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจมากขึ้น ตลอดจนให้เข้ากับวัตถุประสงค์ธุรกิจซึ่งอาจจะต้องประสพกับความเสื่อมคลายมากขึ้น ยิ่งกว่านั้นประเทศเยอรมันจะต้องวางนโยบายทางทหารอีกด้วย ประเทศเยอรมันจะยอมรับหรือไม่ว่าตนเองมีส่วนในการที่จะช่วยดำเนินมาตรการป้องกันตะวันตกร่วมกันด้วยการจัดตั้งรกรากตั้งขรมมาที่เข้มแข็งปานกลางภายในขีดจำกัดของสนธิสัญญาที่ประเทศเยอรมันได้ทำไว้ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ เป็นต้นมา หรืออีกประการหนึ่ง ประเทศเยอรมันจะเรียกร้องหรือไม่ที่จะมีอาวุธนิวเคลียร์และมีบทบาทที่แข่งขันมากขึ้นกับประเทศตะวันตกอื่น ๆ โฆษกที่เด่นคนหนึ่งซึ่งเรียกร้องที่จะให้เยอรมันตะวันตกมีอาวุธนิวเคลียร์ ก็คือรัฐมนตรีกลาโหม ฟรานซ์ สเตราส์ เขาถือว่านโยบายอันนี้ไม่จำเป็นจะต้องหมายถึงการที่เยอรมันมีความโน้มเอียงที่จะก้าวไปสู่การผจญภัยทางทหาร ซึ่งประเทศค่ายโซเวียตได้กล่าวหาซ้ำแล้วซ้ำอีกว่าเยอรมันจะเป็นเช่นนั้น สเตราส์ได้ย้ำว่าเรื่องทั้งหมดนี้หมายถึงความปรารถนาที่จะสร้างให้ประเทศเยอรมันตะวันตกเป็นมหาอำนาจที่เข้มแข็งทางทหารและทางนิวเคลียร์เพื่อว่าเยอรมันจะได้เป็นประเทศที่มีส่วนร่วมที่สำคัญในการเผชิญหรือในการเจรจา ระหว่างตะวันออกและตะวันตกในอนาคต สเตราส์ได้กล่าว

นโยบายสร้างกำลังในยุคระเบิดไฮโดรเจนนี้ไม่ได้หมายความว่าประเทศใดประเทศหนึ่งต้องการที่จะใช้ความกดดันทางทหารด้วยการเสี่ยงกับสงครามโลกครั้งที่ ๓ เพื่อที่จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางดินแดน ซึ่งแม้ว่าอาจจะต้องใช้กำลังถ้าจำเป็น นโยบายสร้างกำลังหมายถึงว่า เสรีภาพในการตัดสินใจของประเทศหนึ่งจะไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของการบีบบังคับจากประเทศที่เป็นศัตรูหรือไม่เป็นมิตรประเทศเยอรมัน..... ต้องมีความสำคัญต่อพันธมิตรตะวันตก และอาจจะต้องเป็นที่เคารพต่อประเทศที่เป็นศัตรูให้มากขึ้น จนกระทั่งทั้ง ๒ ฝ่ายนั้นจะให้เห็นความสำคัญของประเทศเยอรมันในการเจรจาต่าง ๆ*

ในทางปฏิบัติการที่ประเทศเยอรมันซึ่งจะมีกำลังอาวุธเข้มแข็งขนาดนั้น จะใช้อำนาจครอบงำที่ตนมีเพิ่มมากขึ้น ก็ย่อมจะมีส่วนทำให้ประเทศนั้นต้องเดือดร้อนมาก และเป็นการเดือดร้อนต่อเพื่อนบ้านของเยอรมันมากขึ้น รวมทั้งเป็นการเดือดร้อนต่อสันติภาพของโลก ตลอดจนเป็นการเดือดร้อนต่อความแน่นแฟ้นในความสัมพันธ์เยอรมันกับตะวันตก

วัตถุประสงค์ของนโยบายต่างประเทศซึ่งข้าราชการรัฐเยอรมันพยายามที่จะใช้อำนาจทางการทูตและทางทหารเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในระยะตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ นั้น อาจจะปรากฏรูปร่างขึ้นตามความคาดหมายของประชาชนซึ่งได้ก่อรูปขึ้นในระยะรอบ ๑๐ ปีที่แล้ว ความคาดหมายของประชาชนในระยะตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ นั้นมีเรื่องเด่น ๆ ดังต่อไปนี้คือ การปลดปล่อยยุโรปตะวันออก ข้าราชการรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน และเบอร์ลินตะวันออก การทำลายล้างหรือการเลิกตั้งระบอบคอมมิวนิสต์ในดินแดนเหล่านี้ การได้คืนดินแดนทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำโอเดอร์และไนเซอ์ และการกลุ่มกันของชาวเยอรมันในแคว้นชูเตเคิน รวมทั้งการให้ชาวเยอรมันที่ถูกขับไล่ออกจากดินแดนเหล่านี้กลับไปสู่ถิ่นเดิม บ้านเดิม และทรัพย์สินมรดกของเขาในยุโรปตะวันออก เป็นเวลายาวกว่า ๑๒ ปีนับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ถึงราวปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ชาวเยอรมันจำนวนมากซึ่งได้มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าและความสำเร็จในสิ่งที่หวังบางอย่างได้ทำให้ความหวังในเรื่องดังกล่าวยังมีอยู่เต็มอ เป็นที่หวังกันว่าความสำเร็จของแผนการมาร์แชลจะ

* Franz J. Strauss, "Sicherheit und Wiedervereinigung," *Aussenpolitik*, 6:3 (March, 1957), 140-147. ที่เป็นตัวเอนเคิมโดยผู้เขียน

ช่วยก่อให้เกิดความแตกต่างในใจดวงของยุโรประหว่างความเจริญรุ่งเรืองของตะวันตก กับความยากจนของตะวันออก ซึ่งจะทำให้ระบบคอมมิวนิสต์ไม่อาจที่ยืนยงต่อไปได้ และเป็นที่หวังกันว่า การตายของฮิตเลอร์และวิกฤติการนี้ บางอย่างจะทำให้การควบคุมของคอมมิวนิสต์เหนือดินแดนเหล่านั้นอ่อนแอลงอย่างมาก

ในขณะที่ความหวังเหล่านั้นได้จางลงไปบ้าง แต่สัมพันธมิตรก็ยังคงยำอย่างหนักแน่นว่า ข้อตกลงปารีสจะตาม และการแบ่งการปกครองรวมทั้งดินแดนตามข้อตกลงนั้น เป็นเรื่องชั่วคราวเท่านั้น การที่สัมพันธมิตรปฏิเสธที่จะยอมรับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นหลังปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง โดยการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพนั้น ทำให้ชาวเยอรมันตะวันตกจำนวนมากถือว่ามีอำนาจที่ยังให้คำมั่นสัญญาว่า วันหนึ่งเมื่อเยอรมันตะวันตกและค่ายตะวันตกทั้งหมดเข้มแข็งขึ้น ฝ่ายตะวันตกก็จะได้ใช้กำลังอันเปลี่ยนแปลงการแบ่งแยกต่าง ๆ เขตแดนและการปกครองในยุโรปตะวันออกในยุคที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ รวมทั้งการที่จะสร้างให้เยอรมันได้มีเอกภาพแห่งชาติ และกลับคืนสู่ฐานะในอดีตบางอย่างของเยอรมัน ในยุโรปตะวันออกอีกครั้งหนึ่ง ไม่มีรัฐบาลเยอรมันตะวันตกชุดใด หรือผู้นำทางการเมืองที่สำคัญคนใดจะกล้าตั้งชื่อเรียกร้องหรือความหวังเหล่านั้นโดยเปิดเผย การสำรวจประชามติยังคงแสดงว่า เรื่องการรวมเยอรมันเข้าด้วยกันอีกครั้งหนึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในจิตใจของคนเยอรมันทั้งหนุ่มและแก่ นอกจากนั้นยังได้แสดงให้เห็นว่า ชาวเยอรมันจำนวนมากยังคงถือว่า เยอรมันมีสิทธิในดินแดนทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำไอเคอร์และในเชอร์โดยไม่เปลี่ยนแปลง

เป็นเวลาดำเนินการ ๑๐ ปีแล้วที่รัฐบาลเยอรมันตะวันตกไม่เพียงแต่จะปฏิเสธที่จะยอมรับรองสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน แต่ตาม "มติชิยอดส์ไคน์" รัฐบาลเยอรมันยังปฏิเสธที่จะมีความสัมพันธ์ทางการทูตโดยปกติกับรัฐบาลของโปแลนด์ ยูโกสลาเวียและประเทศยุโรปตะวันออกอื่น ๆ ซึ่งรับรองรัฐบาลเยอรมันตะวันออกอีกด้วย ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกันนี้ พันธบัตรสาธารณรัฐเยอรมันหลังเดี่ยงที่จะเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ นอกจากองค์การพิเศษของสหประชาชาติบางองค์การเท่านั้น ทงหนักเพื่อจะปิดโอกาสซึ่งสาธารณ-

รัฐประชาธิปไตยเยอรมันอาจใช้ในการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การโลกแห่งนี้ ด้วยการ
ช่วยเหลือของสหภาพโซเวียต ซึ่งดูเหมือนจะเป็นที่แน่ชัดว่าคงจะต้องใช้สิทธิยับยั้งเพื่อที่จะ
ขอให้รับเอาเยอรมันทั้ง ๒ เข้าเป็นสมาชิกพร้อมกัน หรือมิฉะนั้นก็ไม่รับใครเลย

แม้กระนั้นก็ตามความหวงทองหมดเหตการณ์ในเรื่องการปลดปล่อยและการรวมกัน
อีกครั้งหนึ่งรวมทั้งนโยบายเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ก็ไม่อาจที่จะรักษาไว้ได้ ไม่ได้รับผลสำเร็จ
เลยแม้แต่หย่อมเดียว ราวปลายปี ค.ศ. ๑๙๖๒ นักไม่ปรากฏชื่อว่าได้รับความสำเร็จในเรื่อง
ใดเลย เมื่อเวลายิ่งผ่านไปหลาย ๆ ปีเข้า รวมทั้งเมื่อฝ่ายตะวันออกได้ตั้งกำแพงเบอร์ลิน
ขึ้น อันเป็นสัญญาณลักษณะของความกีดกันของเยอรมันตะวันออก และความผิดหวังของ
เยอรมันตะวันตก รัฐบาลและประชาชนของสหสาธารณรัฐเยอรมันก็จะต้องคัดค้านใจ
ในเรื่องที่ตนจะต้องทำเกี่ยวกับการค้นคว้าทางการเมือง ซึ่งไม่สู้จะนำมาซึ่งผลสำเร็จด้วย
วิธีการทางการเมืองปกติธรรมดา เมื่อถึงเวลานั้นชาวเยอรมันตะวันตกจะต้องเลือกเอา
ว่าจะทำการเรียกร้องอย่างไม่มีมิตรหวังเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้ โดยนโยบายที่เดียว
หรือใช้กำลังอย่างเปิดเผย หรือว่าจะยอมรับการประนีประนอมที่ตนไม่พอใจกับค่าย
โซเวียต โดยปล่อยให้ฝ่ายหลังนั้นรักษาดั้งที่ตนรบชนะไว้ต่อไป หรือว่าในที่สุดจะต้อง
ยอมรับความผิดหวังในตะวันออกตลอดไป ในขณะที่เดียวกันเยอรมันก็ให้ความสนใจมาก
ขึ้น ให้ความหวังและความมั่นใจต่อการพัฒนายุโรปตะวันตก และการรวมกันของยุโรป
ตะวันตกมากยิ่งขึ้น ยุทธศาสตร์สำคัญ ๆ ที่อาจจะนำมาใช้ได้ นอกจากที่กล่าวมา ๓
อย่างข้างต้นนี้ก็อาจจะมียุทธศาสตร์อื่น ๆ หรืออาจจะรวมวิธีการทั้ง ๓ กับวิธีการใหม่เข้า
ด้วยกันก็ได้ แต่จะโดยการกระทำหรือจะดำเนินการกระทำก็ตาม เยอรมันก็จะต้องเลือกทำ
อย่างใดอย่างหนึ่ง และสหพันธ์สาธารณรัฐก็จะต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งในระยะ
ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๖๐-๑๙๖๙ นี้ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ทางเลือกเหล่านี้จะมีอยู่ ๒
อย่างที่สำคัญ นั่นคือควรจะเรียกร้องหรือว่าเตือนข้อเรียกร้องในการรวมเยอรมัน และ
ขอคืนแดนเยอรมันในอดีตคืน รวมทั้งทรัพย์สินในยุโรปตะวันออก และควรจะจำกัดการ
มีส่วนร่วมของเยอรมันในกระบวนการรวมตัวของยุโรปตะวันตกไว้ที่จุดใดจุดหนึ่ง ซึ่ง

สอดคล้องกับการพัฒนากำลังความสามารถแห่งชาติของเยอรมันให้เข้มแข็ง หรืออีกนัยหนึ่งควรจะให้ทรัพยากรและสถาบันต่าง ๆ ของประเทศให้มากยิ่งขึ้นในการที่จะเป็นตลาดอมสัพพันธุ์ยุโรปตะวันตกซึ่งกำลังจะเกิดขึ้น โดยการยอมเสียสละไม่แต่เพียงบางส่วน แต่ที่ว่าสาระทั้งหมดของอำนาจอาชีพไปเลยของเยอรมันเพื่อแลกกับสหภาพอันใหม่ นอกจากการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องสงครามและสันติภาพแล้ว การตัดสินใจระหว่างการเข้ามามีส่วนร่วมกับสหพันธ์ยุโรปตะวันตกแต่เพียงบางส่วน หรืออย่างเต็มที่ก็อาจจะเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งที่รัฐบาลเยอรมันและประชาชนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงจะต้องตัดสินใจ

การตัดสินใจเกี่ยวกับสหพันธ์ยุโรปตะวันตก

ประชาคมเหล็กกล้าและถ่านหินของยุโรป ข้อตกลงเกี่ยวกับพลังงาน ปริมาณของยุโรปและตลาดร่วมของยุโรป เหล่านี้เป็นกรเริ่มต้นที่สำคัญเกี่ยวกับการรวมตัวของยุโรปตะวันตกระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๓ ซึ่งยังคงให้ผลแต่เพียงเล็กน้อย ต่อเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก การค้าระหว่างเยอรมันและฝรั่งเศสได้เพิ่มขึ้นแต่เพียงเล็กน้อย ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๓-๑๙๕๔ ทั้ง ๒ ประเทศได้เจริญขึ้นอย่างมากรวมทั้งรายได้จากประชาชาติของทั้ง ๒ ประเทศได้เพิ่มขึ้น แต่ปรากฏว่าสินค้าขาออกของฝรั่งเศสไปยังเยอรมันเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๓๓ ของจำนวนสินค้าขาออกทั้งหมดของฝรั่งเศสในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ เป็นร้อยละ ๓๔ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ในขณะที่เดียวกันสินค้าขาออกของเยอรมันไปยังฝรั่งเศสได้เพิ่มขึ้นมากกว่าเล็กน้อยจากร้อยละ ๗ ถึงร้อยละ ๑๒ ในระยะเวลาเดียวกัน

ถ้าเราเปรียบเทียบการค้าแต่ละประเทศมีส่วนซื้อสินค้าขาออกของอีกประเทศหนึ่ง กับจำนวนร้อยละสินค้าขาออกของโลกที่ประเทศเดียวกันรับซื้อในปีเดียวกันนั้น เราจะสามารถชี้ให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นอย่างมากของความนิยมที่แต่ละประเทศมีต่อสินค้าของกันและกัน ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ฝรั่งเศสและเยอรมันได้ซื้อสินค้าในตลาดโลกเป็นจำนวนมากจนกระทั่งจำนวนสินค้าที่ทั้งสองประเทศซื้อจากกันและกันนั้นน้อยกว่าร้อยละ

๓๕ น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ถ้าหากว่าทั้ง ๒ ประเทศนั้นจะไม่สนใจต่อกันและกัน และซื้อสินค้าขาออกของกันและกันตามสัดส่วนที่ตนจะพึงซื้อในตลาดโลกอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม รวบรวมปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ประเทศอื่น ๆ ได้ซื้อสินค้าตลาดโลกเพิ่มขึ้น ซึ่งในขณะเดียวกันนั้นฝรั่งเศสกับเยอรมันกลับซื้อสินค้าขาออกในตลาดโลกลดน้อยลง ดังนั้น ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ เมื่อจำนวนร้อยละสินค้าขาออกของประเทศหนึ่งที่ตั้งไปยังประเทศอีกประเทศหนึ่งมีจำนวนเหมือนกันกับปี ค.ศ. ๑๙๘๐ แต่ทั้ง ๒ ประเทศก็ได้มีความนิยมน้อยต่อกันและกันมากขึ้น ในขณะที่เยอรมันได้ซื้อสินค้าจากฝรั่งเศสเป็นจำนวนถึงร้อยละ ๔๖ มากกว่าที่เยอรมันควรจะได้ซื้อถ้าหากว่าเยอรมันจะไม่ได้อินใจต่อฝรั่งเศสเป็นพิเศษ ส่วนฝรั่งเศสก็ซื้อสินค้าจากเยอรมันมากถึงร้อยละ ๓๐ มากกว่าที่ฝรั่งเศสควรจะได้ซื้อตามสัดส่วนในตลาดโลก ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ดัชนีแห่งการยอมรับในสินค้าระหว่างทั้ง ๒ ประเทศก็ยิ่งสูงมากขึ้น รายละเอียดบางประการและเอกสารอ้างอิงได้แสดงไว้ในตาราง ๘-๑ (หน้า ๑๐๓๖) ดัชนียอมเป็นการเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การวิเคราะห์โดยอาศัยดัชนีแห่งการยอมรับดังกล่าว จะแสดงให้เห็นว่าได้มีการก้าวหน้าไปอย่างมากในการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจในขอบเขตจำกัดระหว่างเยอรมันและฝรั่งเศสนับตั้งแต่ต้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา

ตัวเลขในตาราง ๘-๑ ได้แสดงให้เห็นถึงส่วนได้ในเรื่องของการรวมตัวกันระหว่างเยอรมันและฝรั่งเศส อันเป็นตัวอย่างที่สำคัญของการรวมตัวกันระหว่างเยอรมันและประเทศตลาดรวมอื่น ๆ ทั้งหมด ตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าส่วนได้เหล่านี้มีอยู่จริงแต่อยู่ในขอบเขตจำกัด และเท่าที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน การก้าวหน้าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในขอบเขตจำกัดมากกว่าที่การโฆษณาเกี่ยวกับเรื่องของการรวมตัวในทางเศรษฐกิจมักจะกล่าวขวัญถึง ซึ่งการโฆษณานี้มักจะมีแนวโน้มไปในทางที่เอาเรื่องของการคาดหวังในอนาคตมาเป็นความด้าเร็วในปัจจุบัน ส่วนได้เหล่านี้จะปรากฏว่าอยู่ในขอบเขตจำกัดมากยิ่งขึ้น ถ้าเราจะพิจารณาว่าในประเทศที่เจริญก้าวหน้ามาก เช่นประเทศเยอรมันและฝรั่งเศส สินค้าขาออกดังกล่าวก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของผลผลิตรวมแห่งชาติเท่านั้น

ตาราง ๘ — ๑ การใช้วิธีการสองอย่างจัดการรวมตัวทางการค้าระหว่าง
เยอรมันและฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๕๐ — ๑๙๕๕

ปี	๑๙๕๐	๑๙๕๑	๑๙๕๒	๑๙๕๓	๑๙๕๔	๑๙๕๕
อัตราร้อยละที่เกี่ยวข้องกับ						
การไปรษณีย์ระหว่าง ๒ ประเทศ ^{ก)}	15 ^{ข)}	12	5	4	4 ^{ก)}	9 ^{ง)}
อัตราร้อยละที่เกี่ยวข้องกับ						
สินค้าขาออก ^{จ)} :						
จากฝรั่งเศสไปเยอรมัน	9	13	11	7	9	14
จากเยอรมันไปฝรั่งเศส	7	8	7	4	7	12
ดัชนีแห่งการยอมรับ (อัตราร้อยละ						
บวกหรือลบของจำนวนสินค้าที่						
ส่งออกในสภาพของความ						
ไม่สนใจต่อกัน)						
จากฝรั่งเศสไปเยอรมัน	- 35	- 27	+ 0.008	- 27	+ 46	-
จากเยอรมันไปฝรั่งเศส	- 35	- 9	+ 3	- 25	+ 30	-

ก) ตัวเลขจดหมายจาก K.W. Deutsch, "Towards Western European Union : An Interim Assessment," *The Journal of International Affairs*, 16 : 1 (January, 1962), หน้า ๘๙-๑๐๑.

ข) ค.ศ. ๑๙๘๘

ค) ค.ศ. ๑๙๕๒

ง) ค.ศ. ๑๙๕๘

จ) ตัวเลขการค้าจาก Karl W. Deutsch and I. Richard Savage, *Regionalism, Trade and Political Community*.

การค้าที่เยอรมันทำกับฝรั่งเศสรวมทั้งสินค้าเข้าและขาออกในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ นั้น รวมกันแล้วน้อยกว่าร้อยละ ๓ ส่วนการค้าที่ทำกับตลาดรวมทั้งหมดมีจำนวนน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของผลผลิตรวมแห่งชาติ

ในปัจจุบันการปล่อยให้การค้าเป็นไปโดยเสรีภายในตลาดร่วมก็ไม่ได้กระทบกระเทือนความสามารถของรัฐบาลสหพันธ์เยอรมันที่จะรักษาระดับของการจ้างงาน ราคา การให้เครดิต และเสถียรภาพโดยทั่วไป รวมทั้งระดับของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในระยะรุ่งเรืองตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ เป็นต้นมา รัฐบาลแทบจะไม่ต้องทำอะไรเลยเพื่อที่จะรักษาดังกล่าวไว้ให้คงอยู่ และอำนาจของรัฐบาลสหพันธ์ซึ่งหมายถึงอำนาจของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงโดยทางอ้อม ก็มียุ่อย่างมากมายเพื่อรักษาดังกล่าวไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อการรวมตัวของยุโรปตะวันตกได้ผ่านไปจนกระทั่งถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ก็น่าจะเกิดความจำเป็นขึ้นได้ว่า อำนาจของรัฐบาลสหพันธ์และสถาบันแห่งชาติอาจจะไม่มีเพียงพอที่จะรักษาระดับแห่งราคาการจ้างแรงงาน เครดิต และคุณค่าของเงินตราของชาติ เมื่อต้องเผชิญกับการขจัดของอุตสาหกรรมธุรกิจ เมื่อถึงเวลานั้นอุตสาหกรรมธุรกิจก็อาจจะบีบบังคับให้รัฐบาลสหพันธ์ต้องใช้กำลังความสามารถอย่างจริงจังเพื่อที่จะวางแผน บริหาร และรักษาไว้ซึ่งนโยบายของการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อถึงเวลานั้นการรวมตัวของยุโรปก็อาจจะทำให้อำนาจของรัฐบาลแห่งชาติรวมทั้งของรัฐบาลสหพันธ์เยอรมันอ่อนแอจนกระทั่งปรากฏว่าสถาบันร่วมกันยุโรปตะวันตก โดยการสนับสนุนของชนชั้นนำและผู้ออกเสียงเลือกตั้งของยุโรปตะวันตก ซึ่งมีเจตจำนงร่วมกันเท่านั้นที่จะสามารถดำเนินมาตรการที่จำเป็นได้ ผู้มีสิทธิออกเสียงชาวเยอรมันจะเต็มใจสักเท่าไรที่จะยอมรับสถาบันร่วมกันของชาวยุโรป และยอมสละอำนาจอธิปไตยของชาติทั้งในรูปและสารสำคัญให้กับสถาบันเหล่านั้น ในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ มีผู้ตอบการสำรวจความคิดเห็นเพียงร้อยละ ๓๒ เท่านั้นที่เต็มใจที่จะยอมยกอำนาจอสุดท้ายในการตัดสินใจให้กับรัฐสภาแห่งยุโรป แต่มีจำนวนมากกว่าคือ ร้อยละ ๕๒ ยังต้องการที่จะรักษาอำนาจนั่นไว้ให้อยู่กับรัฐสภาเยอรมัน และร้อยละ ๒๖ ไม่สนใจหรือไม่มี

ความรู้ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ คำถามซึ่งใช้คำพูดแตกต่างกันไปเล็กน้อยกับผู้มีผู้ไม่ตอบเพียงร้อยละ ๘ เท่านั้น ส่วนที่เหลือก็แบ่งแยกออกได้เป็นสัดส่วนเกือบเท่ากันคือ ร้อยละ ๔๒ สันนิษฐานรัฐบาลของยุโรป และอีกร้อยละ ๕๐ อาจถือได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนให้ส่งมอบอำนาจอธิปไตยของชาติไว้ ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๕-๑๙๖๐ สัดส่วนผู้ที่ระหว่าง "พจนานุกรมยุโรป" และผู้ที่ต้องการรักษาไว้ซึ่งรัฐชาติได้เปลี่ยนไปเพียงร้อยละ ๒ อันเป็นจำนวนซึ่งไม่มีความสำคัญอะไร เมื่อคำนึงถึงความแตกต่างในการใช้คำพูดที่ปรากฏอยู่ในคำถาม ตรงกันข้ามในระหว่างระยะเวลาเดียวกัน มีชาวเยอรมันเป็นจำนวนมากที่ต้องการรวมเยอรมันได้เพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ ๗๘ เป็นร้อยละ ๘๗ ที่ขณะที่แตกต่างกันดังกล่าวได้ปรากฏอยู่ในตาราง ๘-๒

ตาราง ๘-๒ ที่สันทคติที่มีต่อการรวมเยอรมันและการรวมตัวของยุโรป ค.ศ. ๑๙๕๕-๑๙๖๐^๓

ที่สันทคติ	๑๙๕๕	๑๙๖๐
การตัดสินใจสุดท้ายโดยรัฐสภายุโรป	32 %	-
รัฐบาลร่วมกันแห่งยุโรป	-	42 %
การตัดสินใจสุดท้ายโดยรัฐสภาเยอรมัน	42	-
แต่ละประเทศมีรัฐบาลของตนเอง	-	50
ไม่รู้ ; ไม่มีความคิดเห็น	26	8
รวมทั้งหมด	100 %	100 %
สนับสนุนการรวมเยอรมัน	79 %	87 %
คัดค้านการรวมเยอรมัน	3	
ไม่สนใจ ; ไม่รู้ ; ไม่มีความคิดเห็น	18	13
รวมทั้งหมด	100 %	100 %

^๓ ที่มา : Elisabeth N. Neumann and E.P. Neumann, *Jahrbuch der öffentlichen Meinung, 1947-1955.*

ความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งรัฐบาลร่วมกันของยุโรปนั้นไม่สู้จะเป็นที่นิยมนัก ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ในหมู่ชาวเยอรมันรุ่นหนุ่มที่มีอายุระหว่าง ๑๖-๒๕ ปี ซึ่งมีอยู่มากกว่าในหมู่ชาวเยอรมันทั่วไป ในขณะที่เดียวกันมีชนกลุ่มน้อยที่เข้มแข็งถึงร้อยละ ๕๒ ดันับสนุนความคิดนี้ ผู้สนับสนุนพรรค CDU/CSU มีถึงร้อยละ ๕๐ ที่ชอบความคิดดังกล่าว อันเป็นจำนวนที่มากกว่าผู้สนับสนุนพรรค SPD ซึ่งมีเพียงร้อยละ ๓๗ เท่านั้น ส่วนผู้ที่มีความรู้อย่างน้อยชั้นมัธยมศึกษา (ร้อยละ ๕๒) ก็สนับสนุนความคิดดังกล่าวเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างภูมิภาคเกี่ยวกับความคิดดังกล่าว รัฐเฮ็สเซิน ไรน์แลนด์-พาลาติเนท และซาแอนด์ มีจำนวนประชาชนที่สนับสนุนยุโรปอยู่เป็นจำนวนมากคือ ร้อยละ ๖๑ ร้อยละ ๕๗ และร้อยละ ๕๕ ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันรัฐบาวาเรีย โดเวอร์แซกโซน และชเลสวิก-โฮลชไตน์ ไม่สู้จะมีความนิยมยุโรปเลย มีเพียงร้อยละ ๒๘ ร้อยละ ๓๗ และร้อยละ ๓๗ ตามลำดับเท่านั้นที่สนับสนุนความคิดดังกล่าว*

กล่าวโดยรวม ๆ แล้วตัวเลขทั้งหมดเหล่านี้ให้เห็นถึงข้อสรุป ๒ ประการประการแรกเป็นข้อสรุปที่แสดงถึงความหวัง ความคิดเกี่ยวกับการรวมยุโรปเข้าด้วยกันอย่างแท้จริงนั้นในขณะนั้นและในอนาคตอันใกล้ได้เป็นเรื่องที่มีความหมายในการเมืองของเยอรมันนั้นตะวันตก ไม่เคยปรากฏในประวัติศาสตร์ของเยอรมันในระยะก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ว่ามีชาวเยอรมันแม้จะเป็นน้อยแต่ก็มีจำนวนมากสนับสนุนความคิดดังกล่าว ส่วนประการที่ ๒ นั้นเป็นข้อสรุปที่แสดงถึงความไม่แน่ใจ เพราะเรื่องอำนาจอธิปไตยของชาตินั้นดูเหมือนจะยังเป็นสิ่งที่ผู้ออกเสียงชาวเยอรมันครึ่งหนึ่งยังถือว่าเป็นสิ่งที่จะต้องรักษาไว้ เป็นที่แจ่มชัดว่าประเทศนี้ยังไม่พร้อมทั้งในด้านการเมืองและจิตใจที่จะดำเนินการอย่างเด็ดขาดเพื่อรวมยุโรปเข้าด้วยกัน และเพื่อมอบอำนาจอธิปไตยของชาติส่วนใหญ่ให้กับสถาบันยุโรป บางที่อาจจะเป็น ๑๐ ปีหรือกว่าหลายสิบปีข้างหน้ากว่าที่จะมีชาวเยอรมันฝ่ายข้างมาก จำนวนมากพอที่จะดำเนินการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในอนาคตได้

* DIVO Institut, *Umfragen*, Vol. 3-4, หน้า ๑๘-๒๐.

ในระหว่างนั้นดูเหมือนจะยังเป็นที่สงสัยกันว่า รัฐบาลของสหราชอาณาจักร จะสามารถดำเนินนโยบายแบบในปี ค.ศ. ๑๙๖๓-๖๔ อันเป็นนโยบายที่ค่อนข้างจะเคร่งครัดเกี่ยวกับการสมัครเข้าเป็นสมาชิกตลาดร่วมของอังกฤษได้ตลอดไป โดยไม่มีกำหนด หรือไม่ ระหว่างระยะเวลาเหล่านี้รัฐบาลที่กรุงปารีสและกรุงบอนน์ ยังย้ำว่าอังกฤษจะต้องยอมรับสารสำคัญของนโยบายของทั้ง ๒ ประเทศ และเคารพต่อเจตจำนงของทั้ง ๒ ประเทศ ทั้ง ๒ ประเทศดูเหมือนจะย้ำว่าอังกฤษควรจะคงคิดสัมพันธไมตรีใหญ่ที่มีอยู่กับกลุ่มประเทศเครือจักรภพและสหรัฐ นอกจากนี้อังกฤษก็ควรจะคาดว่าการที่อังกฤษเข้าเป็นสมาชิกตลาดร่วม เป็นก้าวแรกของการที่อังกฤษจะต้องลดอำนาจอิทธิพลใหญ่ของอังกฤษ ให้กับสหภาพทางการเมืองของยุโรป ซึ่งได้ก่อร่างขึ้นตามความปรารถนาของฝรั่งเศสและเยอรมันตะวันตก

ความต้องการของรัฐบาลฝรั่งเศสและเยอรมันในเรื่องเหล่านี้รวมกับการที่ทั้ง ๒ ประเทศปฏิเสธที่จะให้สิทธิพิเศษแก่อังกฤษ ได้ทำให้การเข้าเป็นสมาชิกของอังกฤษในตลาดร่วมต้องล่าช้าไปตลอดฤดูใบไม้ร่วงของปี ค.ศ. ๑๙๖๒ และทำให้ฝรั่งเศสสามารถใช้สิทธิยับยั้งการเข้าเป็นสมาชิกของอังกฤษ โดยไม่ได้ก่อให้เกิดการคัดค้านอย่างรุนแรงแต่อย่างใดจากเยอรมัน ผู้อ่านชาวเยอรมันยังคงยิ้มอย่างกว้างขวางเมื่อการตัดสินใจแต่ครั้งนายกรัฐมนตรีเยอรมันกำหนดทำหน้าทีรักษาสะพานหกซึ่งยกขนไว เพื่อที่จะกั้นมิให้นักรองชาวอังกฤษเข้ามาในปราสาทของยุโรป ชาวเยอรมันบางคนในปัจจุบันได้ตระหนักดีถึงอำนาจของอังกฤษ ซึ่งเป็นประเทศที่ชนะในสงครามโลกครั้งที่ ๒ และเป็นประเทศหนึ่งที่ได้มายึดครองเยอรมันอยู่จนปี ค.ศ. ๑๙๕๐ กว่า แม้กระนั้นก็ยังคงไม่มั่นคงทางทางการเมืองหรือเศรษฐกิจใด ๆ ของสหราชอาณาจักรเยอรมันที่จะแสดงให้เห็นว่ามีความมั่นคงเท่ากับสถาบันของอังกฤษ ซึ่งได้เผชิญกับความรุ่งเรืองและความเสื่อมถอย ความพ่ายแพ้และชัยชนะด้วยความมั่นใจอย่างไม่ท้อแท้ เสถียรภาพที่เชื่อถือได้และได้พิสูจน์มาแล้วของอังกฤษรวมทั้งการมีความสำคัญที่ "อันไม่เปลี่ยนแปลง" ของอังกฤษ มีความสำคัญมากกว่าการช่วยเหลือทางทหาร ซึ่งอังกฤษได้ให้ต่อเบอร์ลินและต่อแคว้น

ไรน์ และดูเหมือนจะยังคงเป็นดังสำคัญต่อความมั่นคงและเสถียรภาพของยุโรป และ
ของเยอรมันตะวันตกไม่น้อยทีเดียว

อาจจะเป็นเวลาอีกหลายปีซึ่งเยอรมันตะวันตกยังคงต้องการการสนับสนุน
ที่มั่นคงของสัมพันธมิตร จนกว่าพลังแห่งประชาธิปไตยของเยอรมันจะได้เติบโตและฝังลึก
อยู่ในประเทศ

ความผันทางการเมืองของวรรณคดีเยอรมันสมัยใหม่

ถ้าอย่างถวิลเวียนแล้วนักวิพากษ์วิจารณ์ก็จะถือว่าสหภาพรัฐเยอรมัน
นั้นกำลังเจริญรุ่งเรืองและเยือกเย็น อุทิศตนอย่างกระตือรือร้นต่อความสำเร็จทางเศรษฐกิจ-
กิจ ต่อค่านิยมของชนชั้นกลางธรรมดา ต่อสังคมนิยมที่มีประสิทธิภาพจำนวนมาก
ต่อความกลัวที่จะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและการทอดทิ้ง ต่อความปรารถนา
ที่จะได้รับความคุ้มครองจากอำนาจที่เหนือกว่า ต่อความเป็นปึกแผ่นของประชาชนภายใน
ชาติ และต่อความไม่เต็มใจที่จะค้นหาหรือโต้เถียงอย่างดกซึ้งเกี่ยวกับ อดีต ปัจจุบัน
หรืออนาคตของตน อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ได้รับความสำเร็จในเรื่องเหล่านี้ คำถาม
เล็กๆ น้อยๆ หนึ่งก็ปรากฏขึ้นคือ “และจากนั้นแล้วไปไหน....” มีอะไรที่ยังพอฝันถึงได้ ที่จะ
พอจดจำจากอดีตหรือพอที่จะเฝ้าปรารถนาได้ในอนาคต ถ้าคนเราต้องค้นหาขอบฟ้า
ที่กว้างขวางกว่า และความหมายที่ดกซึ้งกว่าว่าเรามีชีวิตอยู่เพื่ออะไร พวกเขาถึงจะต้อง
มองให้ไกลออกไปจากประเด็นและข้ออ้างต่าง ๆ ซึ่งได้มีปรากฏอยู่ในชีวิตของคน
เยอรมันส่วนมาก พร้อมกับ “ความมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจ” การคิดให้กว้างขวาง
ออกไปนี้เป็นสิ่งที่นักเขียนเยอรมันตะวันตกรุ่นใหม่กำลังพยายามจะกระทำ พวกเขาจะ
ตั้งปัญหาถามเกี่ยวกับอดีต และย้ำว่าควรจะได้คำนึงมาพิจารณาตรวจสอบอย่างไม่
สะทกสะท้าน นักเขียนที่เกิดในปี ค.ศ. ๑๘๒๘ เช่น กุนเธอร์ กดาล์ ซึ่งได้มีอายุรุ่นหนุ่ม
สาวในระยะที่รัฐบาลของฮิตเลอร์ได้พิชิตลง กำลังสร้างภาพไว้ในหนังสือของเขาเกี่ยวกับ

กับสมัย ค.ศ. ๑๙๓๐ กว่า อันเป็นระยะที่พวกนาซีชนเถิดอำนาจ พวกเขาพยายามจะ
แต่งเหมือนกับภาพเอกซเรย์ เพื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันเสื่อมโทรมซึ่งก่อให้เกิดเหตุ
การณ์เหล่านี้ พวกเขาและผู้อ่านของพวกเขาเหมือนจะคิดว่าเรื่องเหล่านี้เป็นสิ่งที่เขา
ควรจะเขียนและคิดในระหว่างที่คณะรัฐบาลของเขากำลังหลงใหลกับสิ่งเหล่านี้

นี่ก็อีกเช่นกันที่เราต้องเผชิญกับปัญหาระยะแห่งการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่าง
กัน ภาวะทางทหาร การเมือง และเศรษฐกิจที่มอดแหลมสำหรับและต่อสหประชาชาติใน
หมู่ประชาชนของเยอรมัน ได้เพิ่มมากขึ้นเร็วกว่ากำลังความสามารถของเยอรมันที่จะรับ
ได้ หรือกล่าวได้ว่าเร็วกว่าที่ประชาชนของเยอรมันจะสามารถริเริ่มและดำเนินนโยบายที่
จำเป็นได้ทันเวลา เพราะฉะนั้นในปัจจุบันเราสามารถเพียงแต่ที่จะเดาเกี่ยวกับระยะเวลาเร็ว
ซึ่งคนเราจะต้องเรียนรู้เพื่อปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีผล และเพื่อที่จะได้บรรลุวัตถุประสงค์และ
ค่านิยมที่พวกเขาค้นหา ดังนั้น เราก็คงเพียงแต่จะเดาถึงระยะเวลาเร็วและทิศทางของขบวนการ
ที่จะไปสู่วัตถุประสงค์ใหม่และค่านิยมใหม่เท่านั้น การเปลี่ยนแปลงอย่างเงิบๆ ไปสู่วัตถุประสงค์
ใหม่และค่านิยมใหม่ อาจจะเห็นได้ชัดเห็นได้ชัด แต่สำคัญมากที่สุดในการ
การเมืองของเยอรมันนั้นตะวันตก เอกชน กลุ่มสังคมต่างๆ และชาวเยอรมันทั้งหมด
บางครั้งก็เปลี่ยนวัตถุประสงค์ของเขาและแม้แต่ลักษณะของเขาด้วย เมื่อพวกเขาทำดังนั้น
การเปลี่ยนแปลงในการกระทำของเขาที่จะต้องตามมาด้วย ขณะนี้เครื่องมือเครื่องหมายแห่ง
การเปลี่ยนแปลงเช่นว่านั้นในสหประชาชาติเยอรมันหรือยัง ถ้ามี ศิลปินและนักเขียน
อาจจะเป็นผู้ที่สามารถทำให้เราเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงซึ่งกำลังดำเนินไปอย่างเงิบๆ แต่
ที่จะปรากฏชัดในคอนกรีต การซบเซาของพวกเขาไม่ใช่เป็นแต่เพียงความผันผวนตัว
เท่านั้น หนังสือของพวกเขาถูกอ่านกันอย่างกว้างขวางมาก เพราะฉะนั้นจึงถือได้ว่าพวก
เขากำลังกล่าวถึงบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับจิตใจของเพื่อนร่วมชาติของเขา ผู้ซึ่งถือว่า
หนังสือของพวกเขาเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดี

ภาพที่เห็นใหม่เหล่านี้สร้างขึ้น โดยปกติไม่ใช่ภาพของยุโรปหรือ
ของโลกแห่งแอดแลนติก พวกเขามักจะไม่ใคร่ฝันถึงการรวมเยอรมันเข้าด้วยกันอีกครั้ง

หนึ่ง แต่บ่อยครั้งที่เคยดวงปรากฏอยู่ในหนังสือของ Uwe Johnson ที่ชื่อว่า *The Third Book about Achim* พวกเขาได้ให้ภาพที่แหลมคมซึ่งอธิบายถึงอุปสรรคที่กีดกันความเข้าใจระหว่างประชาชนชาติเดียวกันที่อยู่กันคนละส่วน ซึ่งนับวันก็จะมี ความแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น จอห์นสันได้แสดงความไม่พอใจต่อชีวิตที่ถูกจำกัดภายใต้ระบอบเผด็จการของเยอรมันตะวันออก แต่เขาก็ย้ำว่าชาวเยอรมันรุ่นใหม่ที่มีหัวไม่รุนแรงแต่เป็นพวกที่ฝึกฝนดีถึงคณินิยม ได้กำลังเพิ่มมากขึ้นในเยอรมันตะวันออก เขาได้แสดงความปรารถนาที่จะเข้าใจคนเหล่านี้และเปิดโอกาสสุดท้ายให้มันอยู่เสมอเพื่อจะได้มีการติดต่อกันระหว่างพวกเขาเหล่านั้นกับเพื่อนบ้านของพวกเขาในตะวันตก หนังสือของจอห์นสันมีความลึกซึ้งมากกว่าหนังสือของนักเขียนที่มั่งคั่งยิ่งกว่าเกี่ยวกับปัญหาของเยอรมันตะวันออกและตะวันตก บรรดานักเขียนที่มั่งคั่งยิ่งกว่านั้นนักได้แก่นักเขียน เช่น Hans Helmut Kirst ผู้ประพันธ์จินตนิยายเศร้าเกี่ยวกับสงครามซึ่งขายดีมากที่สุดในหนังสือชื่อ *The Seventh Day* เกี่ยวกับภาพอันควรนิยมน้อยกว่าจะสบายใจนักของการถูกซื้อของชาวเยอรมันตะวันออกที่ตามมาด้วยการปะทะกันที่ชายแดน ระหว่างกองทัพเยอรมันตะวันออกและเยอรมันตะวันตก และจบลงด้วยความพินาศของยุโรปโดยอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งพันธมิตรของทั้งสองฝ่ายนำมาใช้

บ่อยครั้งที่เคยที่นักเขียนรุ่นใหม่เหล่านี้จะเขียนเกี่ยวกับเยอรมันตะวันตกเอง และเกี่ยวกับประชาชนและสัตว์ที่ซึ่งได้เกิดขึ้นภายในอาณาเขตนี้ พวกเขามักจะเริ่มด้วยการแสดงความต้องการว่าชาวเยอรมันจะต้องเผชิญกับอดีตอันซ่อนเร้นที่ไม่อาจจะหนีได้ Günter Grass ได้นำอดีตกลับมาอีกครั้งหนึ่งในคำโคลงที่ชื่อว่า *The Tin Drum* อันเป็นหนังสือซึ่งเขียนเกี่ยวกับสมัยของฮิตเลอร์ สงครามและเยอรมันหลังสงคราม ได้กล่าวถึงเด็กแคระคนหนึ่งซึ่งไม่ยอมที่จะเติบโตขึ้นในโลกของผู้ใหญ่ในระยะดังกล่าวนี้ และการร้องไห้อันบาดหัวใจของเขาได้ทำให้เขามีสมาธิจนสามารถทำให้แก้วแตกได้ และทำให้ความหลังผิดหมดไป เยอรมันในยุคหลังสงครามได้ถูกกล่าวถึงไว้ในภาพของ "บาร์หัวหอม" ที่ส่งงาม ณ เมืองคูล์เซลดอร์ฟ ซึ่งมีบรรดาผู้บริหารที่

ว่ารวยและมีปัญญาชนได้ยอมจ่ายเงินเพื่อแลกกับเขียงหันขนมปัง มีด และหัวหอมใหญ่คิม ซึ่งพวกเขาได้เอามาหัน เพื่อที่จะนำเอาอำนาจที่สูญเสียไปของเขากลับมาใช้ในการทำให้หน้าตาออก

นักเขียนคาธอลิกชื่อ Heinrich Böll ได้แนะนำให้เรารู้จักกับวิศกรโยธา ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทาง โครงสร้างคนหนึ่ง ซึ่งตั้งใจจะทำลายวัดใหญ่แห่งหนึ่งซึ่งพ่อของเขา ได้ออกแบบและสร้างไว้ และดูของเขาตั้งแต่จะยอมรับงานที่จะสร้างโครงสร้างใหม่ ใน จินตนิยายเคียดกั้นชื่อ Billiards of Nine Thirty เราจะได้พบกับนักบริหารที่ประสบความสำเร็จและตำราวจนักรรมาในสมัยนาซี ซึ่งได้กลับมาเป็นผู้บริหารชั้นสูงอีกครั้ง หนึ่งกำลังเดินออกการช่วยเหลือเด็ก ๆ น้อย ๆ ให้กับผู้เคราะห์ร้ายซึ่งบังเอิญยังมีชีวิตอยู่

ในหนังสือของ Gerd Gaiser ชื่อ *Final Ball* ไชด์เคเนอร์ ซึ่งเป็นทหารเก่า ที่ถูกปลดประจำการ และเป็นครูที่ไม่ได้ประกาศนียบัตร ได้ให้ข้อสังเกตในระแวกที่มีความ มหึห์จรรย์ทางเศรษฐกิจของเมืองนอยส์ปูดว่า “รถยนต์นั้นเป็นเครื่องมือของการขนส่ง แต่บรรดาพวกโง่กลับคิดว่ามันเป็นเครื่องหมายระดับเท่านั้น” ต่อมาไซเนอร์ก็เด็กสอน หนังสือและทอดทิ้งคนรักและได้ไปประกอบธุรกิจที่รุ่งเรือง เขาพูดว่า “ผมจะรวยต่อไป จนกว่าความจนจะมาถึง” และสัญญาถึงภรรยาอันสุดทุกข์ของไคเซอร์คือ “วันแห่ง มังกรบิน”

“ทันทีที่ทันโตข้าพเจ้าก็สังเกตเห็นว่ามีบางสิ่งบางอย่างกำลังเคลื่อนไหวอยู่ในหนอง ปลัก มันคือชีวิตสกปรกที่จำกันไม่ได้... ทันทีที่ทันโตข้าพเจ้าก็เห็นว่ามันเป็นกิ่งไม้ซึ่งถูก ปลดคลุมไปด้วยโคลนตม ซึ่งที่จริงนั้นมันเป็นลาวาที่นำเกล็ดอันใหญ่ ลาวานี้ได้พุ่งขึ้นมา ด้วยพลังที่ไม่มีใครบังคับได้ขยับที่ที่แห่ง แล้วก็กองอยู่ที่นั่นด้วยความเหนียวอ่อนอย่าง เห็นได้ชัด”

ลาวาเช่นนั้นหลายตัวกำลังคลานออกมาจากโคลน และนั่นคือสิ่งหนึ่งซึ่ง บังเอิญเป็นลาวาตัวหนึ่ง

“ร่างสั้น ๆ สีเทาเป๋กเป็นเงาหุ้มตัวอยู่ในวงแหวนสีเขียวและน้ำเงิน จากการ ดึงตัวอย่างแรงก็ปรากฏเป็นควมอม ๆ และขาวออกมาจากหลอด ปรากฏว่าเป็นมังกรบิน

นั่งอยู่บนต้นไม้ใหญ่ ตัวสั้นเท่าเด็กน้อย ตาอันกว้างขวางและใหญ่ของมันดูเหมือนจะขยับ
สนิท ในขณะที่เดียวกันก็ได้มีบางสิ่งบางอย่างจากอากาศพัดเข้าไปในร่างอันว่างเปล่าช่วย
ทำให้ร่างกายนั่นอบอุ่น ในอากาศนั้นยังมีปีกที่ปกคลุมไว้อย่างงดงาม ปีกนั้นค่อย ๆ กาง
ออกจนเต็มที่ ตาเริ่มฉายแสงราวกับว่าฝุ่นที่มีอยู่มากนั้นกำลังจะหายไป แล้วก็เริ่มมีแสง
สว่างออกมาจากภายใน ในที่สุดข้าพเจ้าก็เห็นมังกรบินตัวแรกค่อย ๆ ไล่ขึ้นมาเหมือนน้ำ
ส่องแสงแวววับขึ้นตระหง่านแล้วก็บินไป... ไม่ว่าเราจะมองไปที่ไหนเราจะมองเห็นการ
เคลื่อนไหวไปมาต่าง ๆ บ่อน้ำสีน้ำตาลดูเหมือนจะเป็นสถานที่แห่งการเปลี่ยนรูป ตัว
เหล่านั้นได้ตกลงออกมาแล้วก็ลุกขึ้น ในทุกหนทุกแห่งได้มีการไล่ขึ้นมาแล้วก็หนีออก
ไป..... เราได้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาใหม่ ๆ ต้องทำงานหนัก และเราก็เห็นตัวอื่น ๆ กางปีก
อันแข็งของมันออกและมีเงาเหมือนแก้ว และก็ได้เห็นตัวอื่น ๆ ถีบตัวของมันขึ้นมาส่ง
เสียงหวือ *รอยพิมพ์ใจ* นี้อธิบายที่จะเป็นในอนาคต”

ภาพดังกล่าวนี้เป็นภาพที่จับใจและมีความหมายซ่อนนัย จะมีบางสิ่งบางอย่าง
เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งหรือไม่ มันเป็นเรื่องที่ลักษณะยาวและผอม ใหญ่และโตก แข็งและ
เป็นเงาออกมาจากโคดอนอื่น ๆ ของนครนอยด์ปูดที่มีจิตใจเห็นแก่เงิน เกอร์ท ไกเซอร์
เป็นอดีตนักบินต่อสู้ของกองทัพอากาศเยอรมันในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ เขากำดัง
วาดภาพของความเป็นห่วงกังวลท้ายมังกรของแมลงตัวหนึ่งซึ่งออกมาจากปดดอกอันเป็น
การซ้ำรูปเดิมของชนรุ่นก่อนตนเองหรือ สิ่งนี้เป็นวิถีการพูดของจินตคติหรือเปล่าที่ว่า
“วันหนึ่งจะมาถึง -Es Kommt der Tag” เมื่อเครื่องแบบ ปืนกด ปืนพก และเครื่องบิน
ต่อสู้จะกลับมาอีกครั้งหนึ่ง หรือว่ามันจะหมายถึงแต่เพียงภาพของการเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง
ของมนุษย์และสังคมมนุษย์ อันเป็นสิ่งที่มนุษย์พยายามจะก้าวไปให้พ้นจากอดีตจักรทาง
ชีวิตวิทยาของฤดูกาล และมังกรบินจะเป็นการเกิดใหม่ที่แท้จริงและการเริ่มต้นอย่างใหม่
หรือไม่

ไม่มีใครทั้งภายในและภายนอกเยอรมันสามารถพูดได้อย่างมั่นใจ ปัญหา
ของอนาคตของเยอรมันนั้นเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาของเรา ในระยะเริ่มต้นของยุคที่มีกา
รติดต่อกันอย่างมากในปัจจุบัน ชาติทั้งหมดในโลกยังไม่จบลงอีกครั้งหนึ่ง อดีตของทุก
ประเทศยังคงเป็นสิ่งแท้จริงที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้กระนั้นก็ดี ความหมายและอำนาจของ
อดีตนั้นก็ยังเป็นปัญหาอยู่ สถาบันแห่งชาติได้ถูกหุดอมและถูกหุดอใหม่อีกครั้งหนึ่ง

สถาบันทางการเมืองและวิญญานถูกทำให้คงเครียดโดยความกดดันที่จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลง ดึงเหต่านอาจจะเกิดชนอีกครั้ง เรื่องเหต่านมีความจริงอยู่ไม่มากนักยอ
ดำหรับประเทศมหาอำนาจทั้งหมด แต่บางที่อาจจะเป็ความจริงมากที่สุดดำหรับประเทศ
เยอรมันอันเป็นประเทศที่อยู่ภายใต้สถาบันที่ได้ออวางตัวชนใหม่ และเป็ประเทศที่ประ
ชาชนได้รับพรสวรรค์อย่างสูงซึ่งไม่มีใครหรือแม้แต่คนเยอรมันเองจะรู้ว่าพวกเขาจะ
เป็อย่างไรในอนาคต

สมบัติที่ยิ่งใหญ่แห่งความซื่อตรง ความกล้าหาญ และความกรุณาของ
มนุษยชาติบางอย่างยังคงมีอยู่ในประเทศเยอรมัน อยู่ในหมู่เขตเยอรมันในค่ายกักกัน
ในหมู่ต่าฆิกและผู้ต่าเสียดระในการต่อค่าน และในหมู่บุคคลซึ่งชอบที่จะเผชิญอันตราย
หรือการเนรเทศมากกว่าที่จะยอมรับความอยุติธรรมอย่างเง็ยบๆ และในหมู่บุคคลที่ทั้ง
หนุ่มและแก่ ทั้งที่สนใจการเมืองและไม่สนใจการเมือง ซึ่งตลอดปีแห่งการทดลองนั้น
ยังคงรักษาไว้ซึ่งจิตใจที่ซื่อสัตย์ หัวใจที่อ่อนไหว และแขนที่ยื่นออกไปคอยช่วยเหลือ
ผู้อื่น ในประเทศเยอรมันในปัจจุบันสมบัติดังกล่าวเหต่านได้เพิ่มชนในหมู่ประชาชน
เยอรมัน และในหมู่คนหนุ่มส่วนมากได้มีความสนใจอย่างลึกซึ้งต่อคุณค่าของมนุษย์
และจิตใจมากกว่าสมัยก่อนๆ บนเขตแดนระหว่างระบบสังคมนิยมที่แข่งขันกันอย่างจริงจัง
๒ ระบบนั้น ประชาชนชาวเยอรมันจะเป็ผู้ที่มีส่วนร่วมที่ยิ่งใหญ่ และบางที่อาจจะสำคัญ
อย่างที่สุดของฝ่ายประชาธิปไตยตะวันตกและของอนาคตของมนุษยชาติ

บรรณานุกรม

ทั่วไป

- Blücher, Viggo Graf, *Der Prozess der Meinungsbildung chargestellt am Beispiel der Bundestag wahl 1961* (Bielefeld: EMNID, 1962). Important recent public opinion data.
- Deutsch, Karl W., and L. J. Edinger, *Germany Rejoins the Powers: Mass Opinion, Interest Groups and Elites in German Foreign Policy* (Stanford: Stanford University Press, 1959). Gives detailed data and critical discussion of German public opinion and elites, together with some studies of foreign policy decisions.
- DIVO Institut, *Umfragen: Ereignisse und Probleme der Zeit im Urteil der Bevölkerung* (Frankfurt: Europäische Verlagsanstalt, 1959). An important summary of opinion data.
- German Federal Government, *Facts about Germany* (Bonn: Press and Information Office, 1957).
- Germany, Federal Republic of, *Statistisches Jahrbuch für die Bundesrepublik* (SJB), 1961.
- Grosser, Alfred, *Die Bonner Demokratie* (Düsseldorf: Rauch Verlag, July 1960). Also available in French. The best general treatment available at full length.
- Heidenheimer, Arnold J., *The Governments of Germany* (New York: Crowell, 1961). An excellent survey.
- Kitzinger, U. W., *German Electoral Politics: A Study of the 1957 Campaign* (Oxford: Clarendon Press, 1960). An outstanding election study by a British author that tells much about the background of German politics.
- Linz, Juan, *The Social Bases of West German Politics*, Ph.D. dissertation, Columbia University, 1959, Mic. 59 - 4075. Ann Arbor, Michigan, University of Michigan Microfilm, 1959. Contains a wealth of relevant and well-chosen material.
- Neumann, E. P., *Public Opinion in Germany, 1961* (Allensbach and Bonn: Verlag für Demoskopie, 1961). Contains a brief English summary of highlights of recent poll data.
- Neumann, Elisabeth Noelle, and Erich P. Neumann, *Jahrbuch der öffentlichen Meinung (1947-1955) Jahrbuch I & Jahrbuch II* (Allensbach: Verlag für Demoskopie, 1957). The two most extensive collections of important German poll data that have been published.
- Plischke, Elmer, *Contemporary Government of Germany* (Boston: Houghton Mifflin, 1961). The best brief treatment in English of legal and constitutional aspects of German politics, and of the role of the American occupation.
- Pollock, James K., and Homer Thomas, *Germany in Power and Eclipse* (New York: Van Nostrand, 1952). An important book by a major American adviser in postwar economic reconstruction.
- Speier, Hans, and W. P. Davison (eds.), *West German Leadership and Foreign Policy* (Evanston, Ill.: Row, Peterson, 1957). Very informative research essays edited by two top experts of the RAND Corporation.
- Stahl, Walter (ed.), *Meet Germany* (Hamburg: Atlantik-Brücke, 1958).
- U.N. Economic Commission for Europe, *Economic Survey of Europe*, 1953, 1955, published in Geneva; 1956, 1960, published in New York. A basic source of comparative economic data.

▲ BIBL 1

- Almond, Gabriel A., *The Struggle for Democracy in Germany* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1949).
- Federal Ministry for Expellees, Refugees, and War Victims, *Facts*, Bonn, 1961.
- United Nations, *Yearbook of National Account Statistics*, New York, 1961.

▲ BIBL 2

- Barracrough, G., *Origins of Modern Germany* (Oxford: Blackwell, 1946).
- Bracher, Karl D., *Die Auflösung der Weimarer Republik*, Eng. trans., *The Dissolution of the Weimar Republic*, 3rd ed. (Villingen: Ring Verlag, 1960).
- Bracher, Karl Dietrich, W. Sauer, G. Schulz, *Die Nationalsozialistische Machtergreifung: Studien zur Errichtung des totalitären Herrschaftssystems in Deutschland 1933/34* (Köln and Opladen: Westdeutscher Verlag, 1960).
- Craig, Gordon A., *The Politics of the Prussian Army* (New York: Oxford University Press, 1956). The best and most balanced historical treatment through 1918.
- Erikson, Erik H., *Young Man Luther* (New York: Norton, 1958).
- Fay, Sidney Bradshaw, *The Rise of Brandenburg-Prussia to 1786* (New York: Holt, 1937).
- Fried, Hans, *The Guilt of the German Army* (New York: Oxford University Press, 1942). Stresses the German military's share of responsibility for the Nazi regime.
- Holborn, Hajo, *Modern Germany: Vol. I, The Reformation* (New York: Knopf, 1959).
- Hughes, Stuart, *Consciousness and Society* (New York: Knopf, 1959). An outstanding discussion of European intellectual developments, 1890-1930, notably including Germany.
- , *The United States and Germany* (Cambridge: Harvard University Press, 1948).
- Kohn, Hans, *German History: Some New German Views* (Boston: Beacon Press, 1954).
- , *The Mind of Modern Germany* (New York: Scribners, 1960).
- Kracauer, Siegfried, *From Caligari to Hitler: A Psychological History of the German Film* (New York: Noonday Press, 1959).
- Krieger, Leonard, *The German Idea of Freedom* (Boston: Beacon Press, 1957).
- Lowie, Robert H., *The German People: A Social Portrait to 1914* (New York and Toronto: Farrar and Rinehart, 1945).
- , *Toward Understanding Germany* (Chicago: University of Chicago Press, 1954).
- Matthias, Erich, and R. Morsey (eds.), *Das Ende der Parteien 1933* (Düsseldorf: Droste Verlag, 1960).
- Neumann, Franz, *Behemoth* (New York: Oxford University Press, 1942).
- Parsons, Talcott, "Democracy and Social Structure in Pre-Nazi Germany," in *Essays in Sociological Theory*, rev. 2nd ed. (Glencoe, Ill.: Free Press, 1954). A brief but important essay.
- Pinson, Koppel S., *Modern Germany, Its History and Civilization* (New York: Macmillan, 1954).
- Reinhardt, Kurt, *Germany: 2000 Years*, rev. ed. (New York: Unger, 1961).
- Rothfels, Hans, *The German Opposition to Hitler* (Chicago: Regnery, 1948).
- , *Zeitgeschichtliche Betrachtungen* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1959).
- Scholl, Inge, *Die weiße Rose* (Frankfurt: Fischer Bücherei, 1955). The story of the wartime resistance of Munich students against the Nazi regime.
- Shirer, William L., *The Rise and Fall of the Third Reich: A History of Nazi Germany* (New York: Simon and Schuster, 1960).
- Thyssen, F., *I Paid Hitler* (New York: Farrar and Rinehart, 1941).
- Zink, Harold, *The United States in Germany, 1944-1955* (New York: Van Nostrand, 1957).

3

Deutsch, K. W., and A. Eckstein, "National Industrialization and the Decline of the International Economic Sector, 1890 — 1959," *World Politics*, 13:2 (January, 1961).

Frankfurter Rundschau, January 5, 1960.

Germany, Federal Republic of, Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit, *Der europäische Wirtschaftsraum*, OEEC Handbuch, 1956.

Germany, Federal Republic of, *Germany Reports*, 1953.

Merritt, Richard L., *Divided City: The Political Community of West Berlin and East Berlin*.

Stolper, Wolfgang, *Germany Between East and West* (Washington, D. C.: National Planning Association, 1960).

———, *The Structure of the East German Economy* (Cambridge: Harvard University Press, 1960).

4

Buchanan, J. W., and H. Cantril, *How Nations See Each Other: A Study in Public Opinion* (Urbana: University of Illinois Press, 1953).

DIVO Institut - für Wirtschaftsforschung, Sozialforschung, und angewandte Mathematik, *Bundestagwahl 1961*, Repräsentativumfrage 326 Nov.-Dec., 1961, 322 July, 1961, 323 Sept., 1961 (lithoprint).

Mellen, Sydney L. W., "The German People and the Postwar World, A Study Based on Election Statistics, 1871—1933," *American Political Science Review*, 37:4 (August, 1943).

Faul, Erwin (ed.), *Wahlen und Wähler in Westdeutschland* (Villingen - Schwarzwald: Ring Verlag, 1960).

Fröhner, Rolf, *Wie stark sind die Halbstarcken: Dritte EMNID Untersuchung zur Situation der deutschen Jugend* (Bielefeld: Stackelberg Verlag 1956).

Heidenheimer, Arnold J., "German Party Finance: the CDU," *American Political Science Review*, 51:2 (June, 1957).

von Schmertzing, Wolfgang P., *Outlawing the Communist Party—A Case History* (New York: The Bookmailer Co., 1957).

von Ungern-Sternberg, Roderich, "Die Selbstmord häufigkeit in Vergangenheit und Gegenwart," *Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik* 171:3 (April, 1959), Stuttgart: Fisher.

5

Anger, Hans, *Probleme der Deutschen Universität* (Tübingen: J. C. B. Mohr (Paul Siebeck), 1960).

Heidenheimer, Arnold, "La structure confessionnelle, sociale et regionale de la CDU," *Revue Francaise de Science Politique*, 7:3 (July-September, 1957).

Janowitz, M., "Social Stratification and Mobility in West Germany," *The American Journal of Sociology*, 64:1 (July, 1958).

Pollock, Friederick, *Gruppen Experiment: Ein Studienbericht*, Frankfurter Beiträge zur Soziologie, Band 2, Frankfurt, Europäische Verlagsanstalt 1955.

6

Archiv der Gegenwart, Bonn, 32:4 Jan. 21-26, 1962, 9636 y; 32:1 Jan. 6, 1962, 9584 A; 31:40 Oct. 10, 1961, 9371 C.

Abraham, H. J., and O. Bühler, et al., *Kommentar zum Bonner Grundgesetz* (Hamburg: Hansischer Gildenverlag, 1950).

Cole, Taylor, "Democratization of the German Civil Service," *Journal of Politics* (February 14, 1952).

Eschenburg, Theodor, *Staat und Gesellschaft in Deutschland*, 3rd ed. (Stuttgart: Schwab, 1956).

———, *Der Sold des Politikers* (Stuttgart: Seewald, 1959).

Heidenheimer, Arnold J., "Wie die Parlamentarier," *Das Parlament* (December 12, 1960).

Leibholz, Gerhard, *Struktur Probleme der Modernen Demokratie* (Karlsruhe: C. F. Müller Verlag, 1958).

Maunz, Theodor, *Deutsches Staatsrecht*, 5th ed. (Munich-Berlin: Beck, 1956).

Neumann, Sigmund, "Germany," in Taylor Cole (ed.), *European Political Systems* (New York: Knopf, 1954).

- Walser, Martin (ed.), *Die Alternative, oder brauchen wir eine neue Regierung?* (Reinbeck bei Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag, 1961).
- Wheare, Kenneth C., *Federal Government*, 3rd ed. (London: Oxford University Press, 1953).

၂၇၇ ၇

- Breitling, Rupert, *Die Verbände in der Bundesrepublik* (Meisenheim: Hain, 1955).
- Dahrendorf, R., "Deutsche Richter: Ein Beitrag zur Soziologie der Oberschicht," in his *Gesellschaft und Freiheit* (Munich: Piper, 1961).
- DIVO Institut, *Der Westdeutsche Markt in Zahlen* (Frankfurt: Europäische Verlagsanstalt, 1962).
- Enzensberger, Hans M., "Die Sprache des Spiegel," *Einzelheiten* (Frankfurt: Suhrkamp, 1962).
- Grossman, Kurt R., *Germany's Moral Debt: The German-Israel Agreement* (Washington, D. C.: Public Affairs Press, 1954).
- Hartmann, Heinz, "Die interessante Zahl," *Junge Wirtschaft* (December, 1957).
- , *Authority and Organization in German Management* (Princeton: Princeton University Press, 1958).
- Hirsch-Weber, W., and K. Schutz, *Wähler und Gewählte: Eine Untersuchung der Bundestagswahlen 1953* (Berlin: Vahlen, 1957).
- Hochschwender, K., *German Civil Service Reform after 1945*, Ph.D. thesis, Yale University, 1961.
- Lüth, Erich, "Deutsche und Juden heute," *Der Monat*, 10:110 (November, 1957).
- Mellen, Sydney L. W., "The German People and the Postwar World, A Study Based on Election Statistics 1871-1933," *American Political Science Review*, 37:4 (August, 1943).
- Montgomery, John W., *Forced to be Free* (Chicago: University of Chicago Press, 1957). *The New York Times*: Nov. 3, 1962; Nov. 5, 1962; Mar. 28, 1958.
- Pilgert, Henry P., *Press, Radio and Film in West Germany, 1945-1953*, Historical Division. Office of the Executive Secretary, Office of the U. S. High Commissioner for Germany, 1953.

- Schmidt, H., *Verteidigung oder Vergeltung: Ein deutscher Beitrag zum strategischen Problem der NATO* (Stuttgart: Seewald, 1961).
- Sternberger, Dolf, *Wahlen und Wähler in Westdeutschland* (Villingen / Schwarzwald: Ring Verlag, 1960).
- Time*, 80:19 (November 9, 1962).

၂၇၇ ၈

- Böll, Heinrich, *Billiard um halbzehn* (Köln-Berlin: Kiepenheuer & Witsch, 1959).
- DIVO Institut, *Umfragen*, Vol. 3-4 (Frankfurt: Europäische Verlagsanstalt, 1962).
- Deutsch, K. W., and R. Savage, "A Statistical Model of the Gross Analysis of Transaction Flows," *Econometrica*, 28:3 (July, 1960).
- , *Regionalism, Trade and Political Community*.
- Deutsch, K. W., "Towards Western European Integration: An Interim Assessment," *The Journal of International Affairs*, 16:1 (January, 1962).
- , "Toward an Inventory of Basic Trends and Patterns in Comparative and International Politics," *American Political Science Review*, 54:1 (March, 1960).
- Gaiser, Gerd, *Schlussball* (Frankfurt: Fischer Bücherei, 1961).
- Grass, Günter, *Die Blechtrommel* (Darmstadt: Luchterhand, 1960).
- Hallstein, Walter, *United Europe: Challenge and Opportunity* (Cambridge: Harvard University Press, 1962).
- Johnson, Uwe, *Das dritte Buch über Achim* (Frankfurt: Suhrkamp, 1961).
- Kirst, Hans H., *Und Keiner kommt davon*, Eng. trans., *The Seventh Day* (Munich: Desch, 1957); (New York: Doubleday and Ace Books, 1959).
- Leibholz, Gerhard, *Sovereignty and European Integration: Some Basic Considerations* (Leyden: A. W. Sijthoff, 1960).
- Der Spiegel*, October 10-November 15, 1962; 16:41, October 10, 1962; 16:45, November 7, 1962; 16:27, July 4, 1962.
- Strauss, Franz Joseph, "Sicherheit und Wiedervereinigung," *Aussenpolitik*, 6:3 (March, 1957).

บทส่งท้าย

รอย ชี. แมคริตซ์

เสนอให้ จามริก แปด

บทลงท้าย

ในการศึกษาด้านการเมืองของบริเทนใหญ่ ฝรั่งเศส เยอรมันตะวันตก และสหภาพโซเวียต เราเกี่ยวข้องกับสังคมการเมือง “ที่กล่าวหน้า” ซึ่งจะมีการยอมรับระบบแพร่หลายในหมู่ประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งการไม่รู้หนังสือโดยแท้จริงไม่มีอยู่เลย ซึ่งรัฐบาลมีเสถียรภาพและเป็นที่ยอมรับ (legitimacy) ซึ่งระบบพรรคช่วยถ่ายถอดความเรียกร้องต้องการของผลประโยชน์ต่าง ๆ ให้เป็นนโยบายและมักแสดงออกเป็นมติต่าง ๆ ซึ่งระบบข้าราชการได้ขยายรูปขึ้นเป็นองค์การพิเศษประกอบด้วยบุคคลที่มีความชำนาญปฏิบัติการที่ตกลงกันไว้ ซึ่งบทบาททางการเมืองจะเป็นที่มองเห็นกันอย่างชัดแจ้งเพื่อว่านักบริหาร ผู้นำพรรค นักนิติบัญญัติ และนายทหาร ได้มีหน้าที่ที่มอบหมายให้อย่างแน่ชัดภายในระบบ

เราได้ศึกษาต่อไปถึงหน้าที่รากฐานที่ระบบการเมืองเหล่านี้ปฏิบัติ ระบบการเมืองดังกล่าวอำนวยความสะดวกและสนองความต้องการของบรรดาบุคคลและกลุ่มชน มีสถาบันที่อาศัยใช้ทำการตัดสินใจกำหนดนโยบายกันในลักษณะอันปรากฏเป็นที่ยอมรับกันในหมู่ราษฎรส่วนใหญ่ยิ่ง ระบบเหล่านี้อำนวยความสะดวกซึ่งอาศัยใช้ออมชอมข้อขัดแย้งอันมีอยู่เป็นกิจกรรมระหว่างผลประโยชน์และทัศนะต่าง ๆ ตลอดจนให้แนวคิดที่ใช้ทำการเลือกบรรดาผู้นำทางการเมืองและให้มีการรับผิดชอบ

ด้วยการเปลี่ยนให้ทันสมัยและการสร้างอุตสาหกรรมที่ทันสมัยได้ แต่ในเยอรมันและอังกฤษ (ประเทศหลังในที่สุดแล้วเป็นประเทศแรกที่สร้างอุตสาหกรรม) หากยังในรัสเซียและฝรั่งเศสด้วย แบบแผนร่วมบางอย่างอาจให้เห็นได้อย่างหนึ่ง ได้แก่การเพลาตงไปในอารมณีสติเกี่ยวกับกิจการเมืองและการขัดแย้งทางอุดมการณ์ในเยอรมัน คติประสพการณ์นิยม (empiricism) ใหม่ที่แสดงออกในรูประบบต้องพรรคและ

เสถียรภาพของรัฐบาลอันเด่นชัด ในวัดเข้ย้งที่ให้อำนาจปากแก่คติมากซัดและเดนิหัดก็ยังมีความเอนเอียงไปในทางค่านิยมปฏิบัตินิยม (pragmatism) ทางการเมืองในเกษตรกรรม ในอุตสาหกรรมและการค้าในสหภาพโซเวียต จุดเน้นอยู่ที่ผลทางการปฏิบัติและความรุ่งเรือง และหนทางที่ตัดที่สุดจะทำให้บรรลุถึงสิ่งเหล่านี้มักไม่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์ของลัทธิมากซัด ซึ่งประสพกับการเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง ในระบบทั้งหมดที่เราควบคุมถึงการเมืองยังกลายเป็นเรื่องขงมากหรือน้อยขึ้นทุกที จึงเท่ากับเปิดช่องทางไปสู่ทางออกแบบประนีประนอมกัน

ความตลปเตลของอารมณ์ และข้อขัดแย้งทางการเมืองเป็นที่เห็นได้ในทัศนคติที่ขัดถกกัน ในหมู่ราษฎรในฝรั่งเศสและอังกฤษเกี่ยวกับวงเขตการกระทำของรัฐในต่างประเทศเหล่านี้ เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางขณะนี้ว่าบทบาทของรัฐ คือเพื่ออำนวยความสะดวกอย่างน้อยขั้นต่ำของสวัสดิการด้านสังคมและเศรษฐกิจ และแม้กระทั่งด้วยวิธีการโอนกิจการเศรษฐกิจสำคัญ ๆ ให้เป็นของชาติถ้าจำเป็น การขนส่ง การไฟฟ้า แก๊ส ถ่านหิน การศึกษา และอนามัยเป็นเรื่องที่ได้พ้นออกจากการโต้เถียงทางการเมืองไปเป็นบริการสาธารณะแล้ว ในส่วนหนึ่ง การลงทุนของรัฐในด้านสังคมของระบบเศรษฐกิจ ในการวิจัย การพัฒนาเศรษฐกิจ และการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยทั่วไปยังถือกันว่าเป็นเรื่องภาระอันชอบของรัฐ

พร้อมด้วยการเปลี่ยนให้ทันสมัย ความโน้มน้าวก้าวหน้าไปสู่ความเสมอภาคทางสังคมก็บังเกิดขึ้น การแบ่งแยกชนชั้นแบบเก่าซึ่งแสดงออกในด้านเครื่องแต่งกาย ภาษาพูด ระดับของเวลาว่าง บ้านอยู่อาศัย ฯลฯ กำลังเปิดช่องให้แก่ความทัดเทียมกัน อันทวชนในหมู่กลุ่มทางมวดของประชากรน เป็นผลของสองปัจจัยบรรจบกัน คือ ในด้านหนึ่งการสร้างอุตสาหกรรมและความรุ่งเรือง กับอีกด้านหนึ่งการเคลื่อนย้ายในสังคม จริงอยู่ ต้องตั้งเป็นปัญหาคนละด้านของเรื่องเดียวกัน เพราะความรุ่งเรืองหมายถึงไม่เฉพาะแต่รายได้ต่อบุคคลที่สูงขึ้นเท่านั้น หากยังหมายถึงโอกาสหลายที่ที่ชนจำหวักับความก้าวหน้าซึ่งจะตมต่างอุปสรรคกีดขวางของชนชั้นไป การเคลื่อนย้ายใน

สังคมที่ขยายตัวขึ้นเป็นไปได้ด้วยการเปิดโอกาสทางการศึกษาแก่ลูกหลานของบรรพบุรุษคน
ไว้อีกทีหนึ่ง เป็นการให้ช่องทางแก่คนเหล่านี้ไปสู่ตำแหน่งงานและรายได้ที่สูงขึ้น

ดังนั้น การเปิดย่นให้ทันสมัยและความรุ่งเรืองจึงมักจะซัดซัดแย้งของ
ชนชั้นแห่งคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ และก่อให้เกิดสังคมที่ภาวะทางสังคมและเศรษฐกิจของ
ราษฎรส่วนใหญ่ ไม่แตกต่างกันนักโดยเปรียบเทียบ สังคมผู้ชน (อันประกอบด้วย
บุคคลที่ไม่เหลื่อมล้ำกันซึ่งแสดงและได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน) อยู่ในกระบวนการขยาย
ตัว แม้ในยุโรปตะวันตกและอังกฤษอันเป็นที่ที่โครงสร้างพีวอดัดและประเพณีแบบเก่าได้
ยับยั้งกระบวนการนี้มาเป็นเวลายาวนาน การเจริญขยายตัวของต่อมอดชนในการคมนาคม
และการศึกษาผู้ใหญ่โดยอาศัยการปรับปรุงทางวิทยาการอย่าง เช่น โทรทัศน์และวิทยุ
นับเป็นปัจจัยเสริมอันหนึ่ง

ความกดดันของสังคมสร้างระบบราษฎรที่เข้าร่วมด้วยกันอย่างใกล้ชิด
ในความหมายที่ว่าทั้งหมดเริ่มได้รับผลประโยชน์ด้านวัตถุเหมือนกันหลาย ๆ อย่าง และมี
ส่วนในสิ่งคาดหวังคล้ายคลึงกันโดยเปรียบเทียบ มหาชนเริ่มแสดงความแตกต่างถดถัน
น้อยลงไป และกลายเป็นชนชั้นกลางยิ่ง ๆ ขึ้นในทัศนะของตน ลักษณะอันควบคู่แน่นอน
ไปกับความรุ่งเรือง ดูเหมือนจะเป็นความไม่นำพาต่อการเมืองในบางระดับ ข้อโต้แย้ง
ในเรื่องหลักการเปิดทางให้กับแนววิธীর่วมกันที่จะให้ได้มาซึ่งประโยชน์เป็นเรื่องเป็นราย
ไป ปัญหาต่าง ๆ กลายเป็นเรื่องทางเทคนิคมากขึ้น ๆ และจึง “ลดความหมายด้านการ
เมืองลง” อย่างไรก็ดี ความไม่นำพาอันปรากฏในหมู่ราษฎรของระบอบประชาธิปไตย
ตะวันตกที่รุ่งเรืองหลายประเทศรวมทั้งรัฐไม่เหมือนกับความไม่นำพาของหลายกลุ่มใน
ประชาคมที่ดำดั่งหรือโบราณ หากเป็นความไม่นำพาอันเกิดจากความดำเร็ว ความ
บรรลุดผล และเป้าหมายและคุณค่าที่มีส่วนร่วมกัน ไม่ใช่เกิดจากการปลัดคน จากการ
แปรพักตร์หรือเพียงความเซดา

ลักษณะคล้ายคลึงและแตกต่าง

ไม่จำเป็นที่จะต้องกล่าวว่า ระบบการเมืองสมัยใหม่ที่เราได้พิจารณามาก็แสดงให้เห็นลักษณะแตกต่างระหว่างกันเองด้วย ภารกิจในการศึกษาของเราเป็นรายๆ ประเทศนี้เองที่บ่งถึงข้อแตกต่างเหล่านี้ เราได้เห็นการดำเนินงานของระบบพรรคเดี่ยว ระบบสองพรรคและระบบหลายพรรค เราได้บันทึกระดับต่างๆ กันไปของความเชื่อถ้อยยอมรับ (Legitimacy) และแบบต่างๆ ของความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ เราได้ค้นพบว่าบรรดากลุ่มผลประโยชน์ก่อตั้งขึ้นในลักษณะต่างๆ กันหลายอย่าง และเราได้พบว่า ปัจจัยอันซับซ้อนด้านอุดมการณ์และประเด็นทางการเมืองมีส่วนอย่างไรในการก่อรูปลักษณะกว้างๆ ของปฏิบัติการทางการเมือง และให้อิทธิพลต่อลักษณะอาการที่ชนชั้นนำทางการเมืองมองดูโลก ในการพิจารณาถึงประชาคมการเมืองสมัยใหม่ทั้งหลาย เราได้เห็นว่าแบ่งออกเป็น “แบบต่างๆ” และ “แบบย่อยต่างๆ” ของการจัดระเบียบทางการเมือง

บริเตน ฝรั่งเศส และเยอรมันตะวันตก ทั้งสามข้อแตกต่างกันหลายๆ อย่าง ต่างก็เป็นประชาธิปไตยด้วยกัน ระบบการเมืองของประเทศเหล่านี้ มีลักษณะเด่นอยู่ที่ความเปิดเผยโดยเปรียบเทียบในการขัดแย้งทางอำนาจในหมู่กลุ่มต่างๆ อยู่ที่เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งข้อคิดเห็นและความคิดทั้งหลาย การมีส่วนร่วมในอำนาจในหมู่องค์กรรัฐบาดหลายๆ องค์กร และการมีบรรดาผู้นำการเมืองที่รับผิดชอบในชั้นปลายต่อประชาคมโดยทางการเลือกตั้งที่กำหนดวาระ ที่เสรีและเปิดเผย ตรงกันข้าม สหภาพโซเวียตเป็นแบบแท้ของระบบการเมืองแบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จและพรรคเดียว การต่อสู้ชิงอำนาจมีอยู่ตลอดเวลาในระบบโซเวียต แม้จะจำกัดอยู่แต่ในกลุ่มเด็ก ๆ ของประชากร คือ พรรคคอมมิวนิสต์ กระทั่งมติดัดดินภายในพรรคก็กระทำโดยกลุ่มเด็ก ๆ และมีผลผูกมัดสมาชิกพรรคที่เหลือทั้งหมด บรรดาผู้นำการเมืองโซเวียตไม่ยอมปล่อยให้ประชาคมทั่วไปพุดในการเลือกตั้งอันเปิดเผยและเสรี ความรับผิดชอบของผู้ปกครอง

ต่อผู้ถูกปกครอง อันเป็นหัวใจของสังคมประชาธิปไตย ไม่มีอยู่ในสหภาพโซเวียต พวกผู้นำรับผิดชอบเฉพาะต่อพรรค และเฉพาะอย่างยิ่งต่อบรรดาผู้ที่อยู่ในระดับสูง ๆ ของกลไกพรรค

การที่จะถึงข้อคล้ายคลึงและแตกต่างในหมู่ระบบการเมืองที่ศึกษากันในหนังสือเหล่านี้ เราได้ใช้จัดประเภทอธิบายกว้าง ๆ บางอย่าง คือ (๑) อุดมการณ์ ซึ่งในความหมายอย่างหลวม ๆ รวมถึงประวัติศาสตร์ ประเพณีการเมือง และ “ลักษณะประจำชาติ” (๒) การกำหนดนโยบายซึ่งในส่วนสำคัญเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ (๓) ความเห็นพ้องต้องกัน (consensus) ซึ่งหมายถึงระดับของการเชื่อถือยอมรับอันมีอยู่ในประเทศหนึ่ง ๆ และ (๔) กลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมืองซึ่งระบบราชการอาศัยใช้ความพยายามให้บรรลุผลตามความปรารถนาทางการเมืองของตน

อุดมการณ์

ประวัติศาสตร์ ประเพณี และความคิดประกอบเป็นสภาพแวดล้อมซึ่งหล่อเลี้ยงและอุ้มชูสถาบันการเมืองของชาติหนึ่ง ๆ การศึกษาถึง “อุดมการณ์” ของประเทศหนึ่งจึงควรทำให้เราสามารถเข้าใจลักษณะพิเศษทางการเมืองของประเทศนั้นได้ ฝรั่งเศสภายใต้สาธารณรัฐที่สี่เป็นเหยื่อต่อการขัดแย้งทางอุดมการณ์อย่างรุนแรงซึ่งได้และจะยังคงมีส่วนทำให้เกิดระบบหลายพรรค เกิดอำนาจนิติบัญญัติที่แตกแยกและฝ่ายบริหารที่อ่อนแอ การขัดแย้งทำนองเดียวกันก่อให้เกิดฐานง่อนแง่นแก่สาธารณรัฐไวมารี การเสาะแสวงหาเอกภาพของชาติทั้งในฝรั่งเศสและเยอรมันนั้นบังเกิดผลให้มีการขยับจากประเพณีของอดีตซึ่งรวมถึงประเพณีของผู้นำบริหารที่เข้มแข็งและระดับหนึ่งของอำนาจปกครองส่วนตัว ตรงกันข้ามในบริเตน ความต่อเนื่องของสถาบันรัฐสภา ความผูกพันต่อรัฐบาลแบบพรรค และความเป็นใหญ่ของฝ่ายบริหาร (แม้จำกัดด้วยการควบคุม

คุมของรัฐบาล) เป็นสิ่งที่ซับซ้อนและฝังลึกถึงขั้นที่สถาบันการเมืองบริเทนเคียวมนต์ดวน
เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้งกับแนวความคิดและวัฒนธรรมทางการเมืองของบริเทน

ได้เอ่ยอย่างบ่อยๆ ในบทความก่อนๆ ถึง “ลักษณะประจำชาติ” อย่างหนึ่ง
ของฝรั่งเศส ของบริเทน ของรัสเซียหรือของเยอรมันนี้ เราใช้คำอันค่อนข้างคลุมเครือ
เพื่อเป็นทางง่ายๆ สำหรับให้ความหมายเกี่ยวกับทัศนคติในเรื่องอำนาจบังคับ (authority)
และรัฐบาลซึ่งเกิดขึ้นมาจากประวัติศาสตร์การเมือง เศรษฐกิจ ทหารและสังคมของชาติ
หนึ่งๆ ข้อแตกต่างในลักษณะประจำชาติสืบเนื่องมาจากปัจจัยแท้จริงทางประวัติศาสตร์
ความไม่แน่ใจของชาวฝรั่งเศสต่ออำนาจบังคับทางการเมืองเป็นผลของบรรดาการขัดแย้ง
เรื่อย ๆ มาเกี่ยวกับอำนาจบังคับ การยอมรับนับถือของชาวบริทิชต่ออภิศรีและแนว
ทัศน์แบบมุ่งในแง่ผลประโยชน์และสภาพเป็นจริงต่อกิจการเมืองเป็นผลมากกว่าเป็นสาเหตุ
ของการดำเนินงานอันสำเร็จผลของสถาบันการเมืองเป็นระยะเวลาช้านาน ข้อเท็จจริงที่
ว่าเยอรมันได้บรรลุเอกภาพของชาติช้าในประวัติศาสตร์ และลักษณะการอันรุนแรง
ที่ตึงหนักรวดตุนหนัก ให้เป็นมรดกตกทอดเป็นจักรวรรดิเยอรมันอันแข็งแกร่งและเป็นอัน
หนึ่งอันเดียวที่ซึ่งปลูกฝังความรู้ดีแก่ชาวเยอรมันให้นิยมชมชอบกันการรวมศูนย์อำนาจ
และอำนาจบังคับ ที่มักจะชนอยู่เหนือการพิจารณาถึงเสรีภาพและสิทธิส่วนบุคคล

ลักษณะประจำชาติเป็นทางสะดวกในการใช้อำนาจประวัติศาสตร์และประเพณี
นี้เป็นเรื่องหดท้วไปที่ยังขาดความแน่นอนที่ต้องการ แต่ก็แสดงให้เห็นลักษณะต่าง ๆ
ที่ซับซ้อนซึ่งจะต้องนำมาพิจารณาในการศึกษาลึกลงถึงการเมืองทั้งหมด และตามที่
บรรดาผู้แต่งทั้งหมดได้ชี้ให้เห็นอย่างแจ่มแจ้งทีเดียว “ลักษณะประจำชาติ” แสดงให้
เห็นการก่อรูปลักษณะเป็นอย่างค้ำย ภาวอันล่วงไป ภาวะเศรษฐกิจและสังคมซึ่งกำลัง
เปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างสังคม และ “กระแสลมของการเปลี่ยนแปลง”
ทั่วไปในโลก เหล่านี้กำลังค่อย ๆ แปรรูปแบบอย่างของ “ลักษณะประจำชาติ” และ
จะเป็นไปเช่นนั้นเรื่อย ๆ ซึ่งอาจเป็นไปได้ในอีกอันรุ่งกระชั้นขึ้น

การกำหนดนโยบาย

ในระบบประชาธิปไตยทั้งสามที่เราได้ศึกษา เราได้พยายามจัดประเภทระบบวิธีการกำหนดนโยบายไว้ บริเตนมีรัฐบาลแบบ “ฝ่ายบริหารที่ฐานะเข้มแข็ง” (strong executive) นี้หมายความว่าคณะรัฐบาล (Cabinet) ได้รับประกันในเสถียรภาพและมีท่ามอยู่มากในการกำหนดนโยบาย เพราะรู้ว่ามติของตนจะได้รับการยอมรับนับถือและบังคับใช้ สิ่งทำนองเดียวกันก็นำมาใช้กับเยอรมันนี้ตั้งแต่วันตกทุกวันนี้และกับฝรั่งเศสภายใต้เดอโกลด์ หากแต่ในชั้นต่ำกว่า อย่างไรก็ดี สถานการณ์เช่นนี้มีได้มีอยู่ภายใต้สาธารณรัฐไวมาร์ และภายใต้สาธารณรัฐฝรั่งเศสที่ดี ซึ่งฝ่ายบริหารฐานะอ่อนแออ่อนแอและไม่อาจคาดหวังที่จะได้เห็นมติของตนได้รับการบังคับใช้หรือยอมรับโดยพร้อมเพียง ทั้งสองประเทศประสงค์ความยุ่งยากภายใต้สิ่งที่อาจเรียกว่ารัฐบาลแบบ “ฝ่ายบริหารที่ฐานะอ่อนแอ” หรือ “รัฐบาลโดยรัฐสภา” (assembly government) ภายใต้สาธารณรัฐฝรั่งเศสที่ดี และสาธารณรัฐไวมาร์เยอรมัน “รัฐบาลที่ฐานะอ่อนแอ” อาศัยระบบคณะรัฐบาลแบบผสม (coalition cabinets ประกอบด้วยผู้นำของหลาย ๆ พรรค) ซึ่งมักจะเป็นผลสะท้อนถึงการแบ่งแยกของสภาผู้แทน โดยที่รัฐบาลแบบผสมต้องอยู่ภายใต้การกดดันของบรรดากลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ และต้องร่วมอำนาจกันในหมู่กลุ่มการเมืองและที่ไม่ใช่การเมืองหลายกลุ่มด้วยกัน (คณะกรรมการนิติบัญญัติ กลุ่มผลประโยชน์ สมาคมสังเดิร์ม ข้าราชการพลเรือน กองทัพ ฯลฯ) รัฐบาลเหล่านี้จึงมีฐานะคาดเดาได้อย่างยิ่ง

พรรคการเมือง

อะไรเล่าที่มีส่วนเป็นปัจจัยของรัฐบาลแบบ “ฝ่ายบริหารที่ฐานะเข้มแข็ง” และแบบ “ฝ่ายบริหารที่ฐานะอ่อนแอ” สาเหตุส่วนใหญ่ที่เดวิดคูเหมินจะอยู่ที่พรรคการเมือง ในรัฐบาลระบอบรัฐสภา ฝ่ายบริหารฐานะเข้มแข็งมีอยู่ในเมื่อมีพรรคการเมืองที่มีระเบียบวินัยอยู่สองพรรค (หรือมากกว่าสอง ถ้าหากเป็นพรรคที่มีประเพณีของ

การตกลงข้อขัดแย้งระหว่างกันอย่างเต็มที่ และยอมให้มีการตั้งคณะรัฐบาลที่มั่นคง
ดังเช่นที่ทำกันในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย) นี้เป็นสถานการณ์ในอังกฤษอย่างแน่นอน
และเป็นส่วนใหญ่ในเยอรมันนี้ตะวันตกทุกวันนี้ เดี๋ยวภาพของคณะรัฐบาลฝรั่งเศสใน
สาธารณรัฐที่ห้าค่อนข้างดองตา ฝรั่งเศสภายใต้เดอโกลด์ได้เคลื่อนไหวไปในทิศทางของ
ระบบ “ประธานาธิบดี” ซึ่งคน ๆ เดียวด้วยความนิยมท่วมท้นในตัวเองสามารถ
ปกครองและปลูกฝังความต่อเนื่องและเสถียรภาพให้แก่รัฐบาลเป็นส่วนรวมในระดับที่ไม่
เคยมีมาแต่ก่อน อย่างไรก็ตาม แม้ในฝรั่งเศส บทบาทของประธานาธิบดี และคณะรัฐบาล
ของตน ได้รับกำลังเสริมขึ้นเป็นอย่างมากด้วยการมีพรรคการเมืองหนึ่งในรัฐสภา คือ
พรรคสหภาพแห่งชาติสาธารณรัฐ (UNR) ซึ่งมีเสียงประมาณ ๒ ใน ๕ ของสมาชิก
รัฐสภาและซึ่งคงรักดีต่อนายพลเดอโกลด์และคณะรัฐบาลของเขา ตรงกันข้าม รัฐบาล
แบบ “ฝ่ายบริหารที่ฐานะอ่อนแอ” ของสาธารณรัฐไวมาร์และของสาธารณรัฐฝรั่งเศส
ที่สี่ เป็นผลโดยชัดแจ้งมาจากการมีระบบหลายพรรคและความไม่สามารถ หรือไม่สมัคร
ใจของพรรคเหล่านั้นที่จะตกลงยอมรับกันสนับสนุนฝ่ายบริหารที่มีฐานะเข้มแข็ง

ผู้อ่านที่ข้างต้นจะต้องการรู้ให้มากขึ้น เขาจะบอกว่าถึงจะยอมให้
ว่า ฝ่ายบริหารที่ฐานะอ่อนแอและเข้มแข็งโดยทั่วไปเป็นไปตามระบบสองพรรคและหลาย
พรรคตามลำดับ แต่อะไรก็ตามที่เป็นปัจจัยกำหนดลักษณะของระบบพรรคการเมืองที่จะตอบ
คำถามนี้ อีกครั้งหนึ่งเราต้องหวนกลับไปพิจารณาเป็นรายประเทศ ๆ และค้นหาสาเหตุ
ของการแตกแยกของพรรคต่าง ๆ เป็นเพราะอุดมการณ์หรือ เพราะโครงสร้างสังคม
และรูปลักษณะชนชั้นกระชั้นหรือ หรือว่าสืบเนื่องมาจากลักษณะแตกต่างทางชาติพันธุ์
หรือจากระบบเดือกตั้ง ดังคำขวัญคือที่ของค้นหาข้ออธิบายเป็นเรื่องเป็นรายไป กล่าวคือ
ระบบเดือกตั้งภายใต้สาธารณรัฐไวมาร์ การแบ่งแยกด้านอุดมการณ์สืบต่อกันมาใน
ฝรั่งเศส ซึ่งเสริมด้วยรูปลักษณะทางสังคมที่ต่างกันแตกต่างและแตกแยกกันอย่างยิ่ง การ
แบ่งระดับเด่นชัดจนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้ของโครงสร้างสังคมในอังกฤษ กล่าวอีกนัย

หนึ่ง ข้อแตกต่างเป็นเรื่องเป็นราย จะต้องตีบทไปทั่วไปถึงปัจจัยเป็นเรื่องเป็นราย เฉพาะเจาะจง อันเป็นสิ่งที่เราคงไม่สามารถกระทำได้ถ้าหากเราไม่เริ่มต้นด้วยहतกทวไป บางอย่างเดียวก่อน

หลักความคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ “ลักษณะประจำชาติ” พรรค และ การกำหนดนโยบาย ยังมีส่วนช่วยในการศึกษาระบบโซเวียต ยกตัวอย่าง อุดมการณ์ของเลนินได้ถูกนำมาปรับให้เข้ากับประเพณีประวัติในอดีตของรัสเซีย และดลพิษมากชนิดที่ทั้งที่มุ่งปฏิวัติของตนก็ยังคงปรับเข้ากับสภาพการณที่แท้จริงของประวัติศาสตร์รัสเซีย และกับความจำเป็นที่จะต้องให้ระบบรัฐที่ทรงอำนาจเข้มแข็งเพื่อกระตุ้นการร่างอุคตสาหกรรรม อันเป็นสิ่งที่ยังต้องอาศัยให้เข้ากับประเพณีทางการเมืองของรัสเซียด้วย ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งเป็นเรื่องตรงอย่างยิ่งกับความเข้าใจของเราเกี่ยวกับกระบวนการเมืองในสหภาพโซเวียต กลุ่มวิชาชีพและธุรกิจจำนวนมากและกลุ่มชนชนที่กำเนิดเกิดขึ้น ไม่ได้มีหนทางเข้าสู่วงการเมืองในรัสเซีย และไม่ได้รับอนุญาตให้มีส่วนร่วมด้วยภายใต้ระบอบซาร์ทั้งที่การปฏิรูปแบบครั้ง ๆ กลาง ๆ ในปี ค.ศ. ๑๙๐๕ ความสำเร็จของการปฏิวัติบอดเชวิคอย่างน้อยที่สุดก็ในส่วนหนึ่ง ดับเนื่องจากข้อท้าวของทางอันสันติและเปิดเผย ดำหรับการเปลี่ยนแปลงไม่มีอยู่ภายในสังคมรัสเซีย เราอาจตั้งข้อสังเกตในรูปของहतกทวไป คือว่า ในเมื่อพวกกลุ่มที่กำลังเกิดขึ้นไม่ได้รับโอกาสช่องทางเข้าสู่อำนาจ กลุ่มเหล่านี้ย่อมจะใช้วิธีการรุนแรง ดังนั้น ในบริบทอันเป็นที่ซึ่งพวกกลุ่มใหม่ ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นโดยผลของการปฏิวัติอุคตสาหกรรรม ตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ และ ๑๙ ได้รับส่วนอย่างจริงจังในอำนาจการเมืองด้วยการขยายสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ระบบการเมืองที่มั่นคงจึงได้มีมา นี้ไม่ใช่กรณีที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศสและด้วยเหตุนี้ ชนชนคนงานจึงเกิดมีจิตใจปฏิวัติขึ้น

ความเห็นพ้องต้องกัน

หลักความคิดอีกอย่างหนึ่งที่เราใช้ในการวิเคราะห์ทางการเมืองของเราคือ “ความเห็นพ้องต้องกัน” ความเห็นพ้องต้องกันหมายความว่าตกลงเห็นชอบโดย

ทั่วไปในเป้าหมายและหลักวิธีปฏิบัติงานปกครอง ในบางสังคม และนี่เป็นจริงเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทการตกลงเห็นชอบในหลักวิธีปฏิบัติงานปกครอง (คือกฎหมายฐานซึ่งอาศัยใช้ทำการตัดสิน อีกนัยหนึ่งการตกลงเห็นชอบ ในสิ่งที่เราเรียกโดยทั่วไปว่ารัฐธรรมนูญ) เป็นที่รู้สึกและมีส่วนร่วมอย่างหนักแน่นในหมู่ราษฎรส่วนใหญ่มหาศาล ในบริบท บรรดาสถาบันอย่างเช่นกษัตริย์ รัฐสภา การเลือกตั้งตามกำหนดวาระเพื่อเลือกเดียงข้างมากของรัฐชาติใหม่ และสิทธิส่วนบุคคลเป็นที่เคารพยอมรับกันอย่างลึกซึ้ง “ความเห็นพ้องต้องกัน” ในบริบทใหญ่ยังใช้กับสถาบันทางเศรษฐกิจและสวัสดิการสำคัญ ๆ บางอย่าง เช่น บริการอนามัยแห่งชาติ และการโอนปัจจัยสำคัญด้านผลิตกรรมและขนส่งบางอย่างเป็นของชาติ อีกนัยหนึ่ง แม้กระทั่งปัญหานโยบายใหญ่ ๆ บางอย่างก็เป็นที่ยอมรับอย่างท่วมท้นจนไม่เป็นเรื่องโต้แย้งทางการเมืองกันอีกต่อไปแล้ว เพราะฉะนั้น สังคมชาวบริติชจึงปรากฏว่าอยู่ในความตกลงเห็นชอบกันอย่างเป็นนิกแผ่น กล่าวคือ การแบ่งแยกทางสังคมไม่รุนแรง กระบวนการกำหนดนโยบายเป็นไปราบรื่นโดยเปรียบเทียบ และการบังคับใช้กฎหมายก็สะดวกง่าย

ในทางตรงกันข้าม ทั้งเยอรมันและฝรั่งเศสในวิถีประวัติศาสตร์ของตนต่างมีสถาบันการเมืองที่ไม่เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง และมีรัฐชาติที่มตินโยบายถูกโต้แย้งเป็นนิรันดร์และอย่างรุนแรง เราอาจกล่าวได้ว่าสังคมเช่นนั้น “แตกแยก” และได้การเชื่อถือยอมรับในระดับต่ำ สังคมเหล่านี้มีลักษณะเด่นอยู่ที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งในกฎหมายมูลฐาน (รัฐธรรมนูญ) และอยู่ที่การขัดแย้งทางอุดมการณ์รุนแรงทั้งในด้านพรรคและผลทางการเมือง ดังที่ทั้งสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่ดี และเยอรมันไวมาร์แสดงให้เห็น ในระบบเหล่านี้ โดยเปรียบเทียบมีความยากลำบากในการทำการตัดสินและบังคับใช้มติตัดสินนั้น ๆ พวกกลุ่มและชนชั้นในสังคมมักจะดักดันแตกต่างกันทั้งในการเมืองและอุดมการณ์ และผลอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้คือ ระบบหลายพรรค

สาเหตุบางอย่างจากหลาย ๆ อย่างของการแตกแยกของสังคมหนึ่ง ๆ ได้แก่ แก่นความคิดที่ขัดแย้งกันในเรื่องอำนาจบังคับ ความไม่สามารถของระบบหนึ่งที่จะให้ของ

ทางแก่กลุ่มสังคมใหม่ ๆ ประเพณีนิยมการรุนแรง การมีชนชนกตางระคับตาที่รัฐตั้งถูก
คุกคามจากการเปลี่ยนให้ทันสมัย และทั้งหมดเหล่านี้จะพบได้ในประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส
ทั้งช่องทางของกลุ่มชนใหม่ ๆ สู่อำนาจการเมืองในบริเตนและการปฏิบัติงานอันสัมฤทธิ์
ผลของระบบรัฐสภาเป็นต้นเดิมทำให้เกิดความเห็นพ้องต้องกันชนในอังกฤษ ตรงกันข้าม
เศรษฐกิจตกต่ำของปี ค.ศ. ๑๙๒๙ ทำให้การตกลงเห็นชอบอันเปราะบางสำหรับข้าราชการรัฐ
ไวมาร์แตกแยกออกกว้างใหญ่ สงครามแอตแลนติกในฝรั่งเศสยังความแตกสลายแก่
ข้าราชการรัฐที่ดี ซึ่งมีรัฐธรรมนูญและสถาบันที่เต็มความนิยมยิ่ง ๆ ขึ้นในหมู่มหาชน
ชาวฝรั่งเศส ในทางตรงกันข้าม ทั้งในบริเตนสมัยใหม่และในสหรัฐต่างไม่มีวิกฤต
ทำนองเดียวกันซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดการทำลายต่อสัญญาลักษณะและกระบวนการของการ
ปกครอง

ไม่ใช่เรื่องประหลาดที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียต ได้พยายาม
เสริมสร้าง “ความเห็นพ้องต้องกัน” ในสังคมการเมืองของรัสเซีย พรรคได้พยายาม
คิดสร้างสัญญาลักษณะของรัฐบาดอันเป็นที่ยอมรับกัน วางรูปกรรมวิธีอันแน่นอนของการ
กำหนดนโยบาย และเสริมความภักดีต่อหลักการคอมมิวนิสต์ในหมู่มวลชน การ
ศึกษาเรื่อง “การเด็กตง” ในสหภาพโซเวียตน่าสนใจอย่างยิ่งในแง่ การเด็กตง
ไม่ได้แบ่งแยกประชาชนอย่างในระบบประชาธิปไตย เพราะไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการเด็ก
ตรงกันข้ามการเด็กตงเป็นไปในลักษณะของพิธีการทางการเมืองมากกว่า ซึ่งการมี
ส่วนร่วมอย่างภักดีของสังคมการเมืองเป็นที่คาดหวังและตั้งกฎบังคับ การเด็กตงครั้ง
หนึ่ง ๆ เป็นพิธีซึ่งอาศัยใช้เครื่องแต่งกายเอกภาพ จุดประสงค์ของการเด็กตงไม่แตก
ต่างมากนักจากจุดมุ่งหมายของวันหยุดงานประจำชาติที่ทำกันอยู่ในระบบประชาธิปไตย
ในระบบประชาธิปไตยบางแห่ง เอกภาพทางการเมืองมั่นคงแข็งแกร่งจนการเด็กตงที่
แข่งชิงกันอย่างร้อนแรงไม่เป็นภัยคุกคามอย่างแท้จริงต่อความเป็นอยู่ของตน นี่เป็นกรณี
เด่นชัดในอังกฤษสหรัฐ สวิตเซอร์แลนด์ และประเทศประชาธิปไตยบางประเทศในกลุ่ม
สแกนดิเนเวีย แต่เป็นจริงน้อยลงอย่างแน่นอนในอิตาลี ฝรั่งเศส และบางที่เม็กซิโก

อย่างไรก็ดี ในระบบการเมืองอื่น ๆ ส่วนใหญ่ของโลก การเด็กคงเป็นเรื่องแบ่งแยกอย่างรุนแรง

ระบบพรรคเดียวในสหภาพโซเวียต และที่อื่น ๆ ดังวงเล็บกุดไก่อกำหนดนโยบายไว้ในมือของคนไม่กี่คนและไม่ยอมปล่อยให้การเมืองเป็นภัยต่อระบอบการที่สถาปนาขึ้นใหม่ ระบบพรรคเดียวในสหภาพโซเวียตและรัฐที่เกิดขึ้นใหม่จึงอาจเพียงทำหน้าที่บทบาทในประวัติศาสตร์อย่างเดียวกับที่ราชฯ อภิชน องค์การศาสนา และต่อมารัฐสภาซึ่งชนชั้นกลางเป็นใหญ่ได้เคยแสดงมาในอดีต สถาบันปกครองเหล่านี้ทั้งหมด พวกโซเวียตได้คุกเคด้าและผลักดันกันไว้ในระบบพรรคเดียวของตนในฐานะเป็นสัญลักษณ์ของเอกภาพ และเป็นช่องทางสำหรับการมีส่วนร่วมของมหาชน ระบบพรรคเดียวหุดอมให้เกิดความเห็นพ้องต้องกันของชาติก่อนที่ระบอบนี้จะฟุ่มเฟือยยอมให้มีการเด็กเสรีได้

ข้อเปรียบเทียบทางประวัติศาสตร์ที่น่าหนักส้นับสนุนด้วยการพิจารณาถึงประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ บรรดาระบอบประชาธิปไตยตะวันตกเริ่มลงมือสร้างอุตสาหกรรมเมื่อกว่า ๑๕๐ ปีที่แล้วมาและสามารถเอาชนะความร้าวฉานต่าง ๆ ทางสังคมและการเมืองอันเป็นผลตามมาได้ แต่สำหรับชาติใหม่ ๆ ซึ่งสหภาพโซเวียตเป็นแบบอย่างการเปลี่ยนให้ทันสมัยและการสร้างอุตสาหกรรมได้ถูกเด็กเป็นเป้าหมายที่จะต้องให้บรรลุผลอย่างรวดเร็วเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยไม่คำนึงถึงผลแตกแยกต่อสังคมของตน เพื่อให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายของตน ชาติใหม่ ๆ เหล่านี้ไม่อาจยอมเสียเวลาที่ตะวันตกใช้ในการเปลี่ยนให้ทันสมัย และทั้งไม่อาจยอมให้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากการแบ่งแยกทางการเมืองได้ นี่ก็อีกเช่นกัน ประวัติศาสตร์ได้ถูกคุกเคด้าชนและรัฐบาลแบบพรรคเดียวต้องแสดงบทบาทที่บรรดาผู้ประกอบการณ์ส่วนบุคคลและองค์การทรงอิทธิพลทั้งหลายได้กระทำในตะวันตก

แม้ว่าไม่ใช่ของง่ายเสมอไปที่จัดระดับของความเห็นพ้องต้องกันในระบบการเมืองใด ๆ แต่การขาดความเห็นพ้องต้องกันก็เป็นเรื่องของการตั้งเกดด้านประสพการณ์

ได้ ความอ่อนแอของรัฐชาติ การเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญซ้ำ ๆ ซาก ๆ การกระทำรุนแรงเปิดเผยของกลุ่มแตกแยก การตั้งและขาดความเคารพต่อกฎหมายอย่างแพร่หลาย และความไม่สามารถขององค์กรบังคับใช้กฎหมายที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน เหล่านี้เป็นอาการแสดงออกบางอย่างที่เห็นได้ชัด ที่สำคัญพอ ๆ กัน (แม้จะยากกว่าที่จะประเมินวินิจฉัย) ได้แก่ปรากฏการณ์อื่น ๆ อีก ๒ อย่าง คือ ความเคารพยกย่องของมวดราชฎรที่มีต่อบรรดาสัญญลักษณ์ของรัฐชาติ และการถอนตัวของมหาชนจากการมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องของการเมืองรูปที่แรงที่สุดของความขาดการเห็นพ้องต้องกันก็ได้แก่สงครามกลางเมือง

ถ้าหากเราจะจัดเรียงระบบต่าง ๆ ที่เราได้ศึกษามาโดยอาศัยรากฐานของระดับความเชื่อถือยอมรับแล้ว เราก็คงจะวางได้ตามลำดับดังนี้ บริเทน เยอรมันนั้นตะวันตก และฝรั่งเศส สำหรับสหภาพโซเวียต ยังคงอยู่ในระหว่างการก่อร่างความเชื่อถือยอมรับอยู่ อย่างไรก็ดี ในตองโอกาส คือระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ และสมรณกรรมของสตาลิน ระบบโซเวียตอาจเป็นที่คาดหวังกันว่าจะแสดงออกอาการบางอย่างที่เป็นไปในทางขาดการเห็นพ้องต้องกัน ข้อเท็จจริงที่ว่า ไม่มีอาการร้ายแรงปรากฏให้เห็นกันนับเป็นเครื่องแสดงว่า ความเห็นพ้องต้องกันในสหภาพโซเวียตมีอยู่แข็งแกร่งกว่าที่เราอาจเคยเชื่อมาเป็นไหน ๆ

แนวโน้มอนาคต

โดยอาศัยรากฐานของการศึกษาของเราถึงระบบของบริเทน ฝรั่งเศส เยอรมันนั้นตะวันตกและสหภาพโซเวียต มีอะไรที่เราอาจคาดเห็นกันได้ในอนาคต ถ้าคัดการขัดแย้งใหญ่ระหว่างประเทศออกเสีย ประการแรก มีเหตุผลทุกอย่างที่จะคาดหวังว่าระบบเหล่านี้ทั้งหมดรวมทั้งสหภาพโซเวียตจะคงดำเนินการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยด้านเศรษฐกิจอยู่ต่อไป ซึ่งหมายความว่าระบบดังกล่าวควรจะคงความรุ่งเรืองไว้ในระดับสูงถ้าทฤษฎี

ทั่วไปของเราถูกต้อง ประเทศเหล่านี้สมควรประคับประคองการขัดแย้งทางอุดมการณ์ที่ยังเพลา
ลงไป และมีเสถียรภาพของรัฐบาลในระดับสูงขึ้น

ประการที่สอง แนวโน้มในทางส่งเสริมการแทรกแซงเพิ่มขึ้นของรัฐใน
เรื่องเศรษฐกิจ (ในผลิตภัณฑ์มวลรวม การขยายเติบโตทางเศรษฐกิจ) จะยัง
คงมีอยู่ต่อไปในบริบทและฝรั่งเศส และจะเริ่มมีอิทธิพลต่อการเมืองของสาธารณรัฐ
สหพันธ์เยอรมนีอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ตรงกันข้ามกับทฤษฎีของคริสตจักรศตวรรษที่ ๑๙
รัฐได้ปรากฏตัวเป็นผู้จัดบริการสวัสดิการและเป็นผู้ดูแลส่วนด้านสังคมของระบบเศรษฐกิจ
(โรงเรียน โรงพยาบาล อนามัย ทางหลวง บ้านอยู่อาศัย การพัฒนา ท้องที่
ชุมชน และอื่น ๆ ทำนองเดียวกัน) แนวโน้มเป็นไปในทาง "รัฐนิยม" (Statism)
มากขึ้น ซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดระบบข้าราชการพลเรือนที่ขยายตัวขึ้น และกลุ่มชนใหม่ของ
"ผู้จัดการ" เศรษฐกิจของรัฐ การวางแผนเศรษฐกิจ (ทางตรงหรือทางอ้อม) จะกลายเป็น
หลักกิจกรรมค้ำยันขึ้นโดยแท้จริง การแทรกแซงของรัฐที่เพิ่มทวีขึ้นในระบอบประชาธิปไตย
โดยตะวันตกจะค่อย ๆ ทำให้ความแตกต่างระหว่างระบบนายทุน และระบบสังคมนิยม
มีความหมายน้อยลงไปอย่างไม่ต้องสงสัย

ประการที่สาม การเบียดเบียนให้ทันสมัยและการวางแผนเศรษฐกิจจะคงยู่
เด็กความเหี้ยมกล้าทางสังคมต่อไปในสองทางด้วยกันคือ โดยลดความตึงเครียดระหว่าง
คนกับคน และโดยขยายโอกาสการศึกษาให้กว้างขวางออกไปเพื่อก่อให้เกิดการ
เคลื่อนย้ายในสังคมมากขึ้น ดังนั้น สังคมทั้งหลายจึงจะเกิดคล้ายคลึงและทัดเทียมกันยิ่ง ๆ
ขึ้น และข้อต่อไปก็ย่อมจะลดการขัดแย้งทางการเมืองและอุดมการณ์ ให้เบาบางลงไป
ไปอีก

ประการที่สี่ ความตึงเครียดของปัญหาสังคมและเศรษฐกิจจะทำให้ฝ่าย
บริหารจำเป็นต้องทำการตัดสินใจมากขึ้น เมื่อปัญหากลายเป็นเรื่องทางเทคนิคขึ้น ทางแก้
ก็ย่อมจะมีลักษณะทางบริหารมากขึ้น เมื่อมติตัดสินใจปรากฏเกี่ยวกับการแบ่งสรรทรัพย์
สมบัติของชาติและจุดมุ่งหมายของการวางแผนและกิจกรรมเศรษฐกิจได้ถูกกำหนดขึ้น

โดยประชาคมโดยทางกรรมวิธีการเลือกตั้งหรือนิติบัญญัติแล้ว การปฏิบัติให้บรรลุผล
ก็จะปล่อยให้เป็นเรื่ององค์การบริหารและปกครองของรัฐอื่นๆ ซึ่ง ขอนยอมจะบันทึก
อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติลงไปในฐานะองค์การประชุมหรือและกำหนดนโยบาย

ระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่มีทางที่จะก่อให้เกิดพันธะอันแน่นแฟ้นขึ้น
ระหว่างประชาชนผู้เลือกตั้งกับบุคคลผู้ว่าการเมืองหนึ่ง ๆ ผู้ซึ่งจะเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร
เพื่อปฏิบัติการให้บรรลุผลตามนโยบายนั้นๆ แนวโน้มอาจหนักไปในทางเป็นรัฐบาลแบบ
“ประธานาธิบดี” มากขึ้น เมื่อนั้น กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ก็มีทางจะมุ่งความพยายาม
ของตนมากขึ้นต่อฝ่ายบริหาร โดยการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาและองค์กรผู้แทนวิชาชีพต่างๆ
ขึ้น ผลประโยชน์เหล่านี้จะพยายามใช้อิทธิพลต่อนโยบายโดยอาศัยวิธีการปรึกษาหารือ
กับฝ่ายบริหารมากกว่าโดยการดำเนินงานในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปตามขั้นต่างๆ ของ
กระบวนการนิติบัญญัติ

แนวโน้มคล้ายๆ กันก็จะอยู่ในระบบโซเวียต บรรดานโยบายปัจจุบันของ
รัฐเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุมเศรษฐกิจ ความเสื่อมถอย การเคลื่อนย้ายในสังคม
และฐานะผู้นำส่วนบุคคลมีท่าว่าจะคงเป็นอยู่ต่อไป ปัญหาที่แท้จริงอยู่ที่ว่า การควบคุม
แบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จจะคงไว้ได้อีกนานสักเท่าใดและในรูปใด ระบบนี้จะสัต์ดีลักษณะ
อำนาจนิยมบางอย่างของตนออกไป และปล่อยให้มีการเข้าร่วมเพิ่มขึ้นในกระบวนการ
กำหนดนโยบายกว้างๆ และบางทีแม้กระทั่งปล่อยให้มีการเลือกเอาระหว่างนโยบาย
ต่าง ๆ หรือไม่ พัฒนาการเช่นนี้อาจควบคุมไปด้วยการผ่อนผันมากขึ้นต่อการวิพากษ์
วิจารณ์แท้ๆ และอาจแม้กระทั่งนำไปสู่การสถาปนากฎและกรรมวิธีรัฐธรรมนูญที่ประ-
กันดีทิสและเสรีภาพส่วนบุคคล ซึ่งขณะนั้นถูกปฏิเสธในสหภาพโซเวียต ระบบพรรคเดียว
อาจคงขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ได้มีการอภิปรายและวิพากษ์วิจารณ์มากขึ้น ให้ได้มีการ
ขัดแย้งมาก ๆ ขึ้นในหมู่ที่ชนะที่แข่งด้วยกัน และโดยเหตุนี้ ก็จะใกล้เคียงกับระบบสองพรรค
ของตะวันตกในสมัยที่ (ดังที่เราได้ตั้งข้อสังเกตไว้) บรรดาข้อแตกต่างระหว่างกลุ่มสังคม
และการเมืองในตะวันตกกำลังเบาบางในความเด่นชัดลงไป ถ้าหากการผ่อนคลายการ

ควบคุมทางการเมืองจะบังเกิดขึ้นในสหภาพโซเวียตแล้วไซ้ (และข้อถกเถียงโต้แย้ง
แนวโน้มนั้นเช่นว่านก็อยู่มากมายและทงหนักแน่น) บางทีข้อแตกต่างระหว่างระบอบประชาธิปไตย
ชิปไตยของตะวันตกกับระบอบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จของโซเวียตก็จะมีควมสำคัญน้อย
ลงไป

การขัดแย้งระหว่างระบอบประชาธิปไตย และระบอบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จ
ของโซเวียตอาจมีอยู่ต่อไปเพราะเหตุผลอื่นๆ แต่โดยที่ทั้งสองระบบต่างกำลังมุ่งหน้าไปสู่
การเปลี่ยนให้ทันสมัยทางการเมืองเพิ่มขึ้น และความเสื่อมสภาพและเสถียรภาพยิ่งขึ้น
ความต้องการของมวลราษฎรทั้งในตะวันตกและในสหภาพโซเวียตก็อาจจัดการอย่างสันติ
โดยผ่านทางรัฐสภาได้มากขึ้น แทนที่จะปล่อยให้เคียดพถ่านอยู่ในความร้อนแรงของการ
ปฏิวัติ บางทีเราอาจหาญถึงขั้นที่จะหวังว่าข้อขัดแย้งในหมู่ระบบเหล่านี้อาจลดความร้อน
แรงลงไป การอ้อมชอมและตกลงกันในหมู่รัฐเหล่านี้ อาจเข้าแทนที่การขัดแย้งทางอุดม
การณ์อันต้องการทางออกที่รุนแรงก็ได้ ดังเช่นที่ได้บังเกิดขึ้นแล้วในการเมืองภายใน
ประเทศ.

บรรณานุกรมทั่วไป วิเคราะห์เปรียบเทียบ

- Almond, Gabriel A., and James S. Coleman, *Politics of the Developing Areas* (Princeton: Princeton University Press, 1960).
- Asher, Robert E., *Development of the Emerging Countries* (Washington, D.C.: Brookings Institution, 1962).
- Braibanti, Ralph, and Joseph J. Spengler (eds.), *Tradition, Values and Socio-economic Development* (Durham: Duke University Press, 1961).
- Brinton, Crane, *The Anatomy of Revolution*, rev. ed. (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1952).
- Catlin, George E. G., *Systematic Politics* (Toronto: Toronto University Press, 1962).
- Dean, Vera M., *The Nature of the Non-Western World* (New York: New American Library, 1957).
- Deutsch, Karl W., *Nationalism and Social Communication: An Inquiry into the Foundations of Nationality* (New York: Wiley, 1953).
- Duijker, H. L. J., and N. H. Frijda, *National Character and National Stereotypes* (Amsterdam: North Holland Publishing Company, 1960).
- Duverger, Maurice, *Political Parties: Their Organization and Activity in the Modern State* (New York: Wiley, 1954), translated by Barbara and Robert North.
- Easton, David, *The Political System: An Inquiry into the State of Political Science* (New York: Knopf, 1953).
- Eckstein, Harry, and David Apter (eds.), *Comparative Politics: A Reader* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1963).
- Eckstein, Harry, *Pressure Group Politics: The Case of the British Medical Association* (Stanford: Stanford University Press, 1960).
- Ehrmann, Henry W. (ed.), *Interest Groups in Four Continents* (Pittsburgh: Pittsburgh University Press, 1958).
- Emerson, Rupert, *From Empire to Nation: The Rise to Self-assertion of Asian and African Peoples* (Cambridge: Harvard University Press, 1960).
- Finer, Herman, *The Theory and Practice of Modern Government*, rev. ed. (New York: Holt, 1949).
- Fortes, Meyer, and E. E. Evans-Pritchard (eds.), *African Political Systems* (London: Oxford University Press, 1940).
- Freeman, Edward A., *Comparative Politics* (London: Macmillan, 1873).
- Friedrich, Carl J., *Constitutional Government and Democracy: Theory and Practice in Europe and America*, rev. ed. (Boston: Ginn, 1950).
- Friedrich, Carl J., and Z. K. Brzezinski, *Totalitarian Dictatorship and Autocracy* (Cambridge: Harvard University Press, 1956) (New York: Praeger, 1961).
- Galbraith, John K., *Economic Development in Perspective* (Cambridge: Harvard University Press, 1962).
- Heckscher, Gunnar, *Comparative Politics and Government* (London: Allen and Unwin, 1957).
- Hoselitz, Bert F. (ed.), *The Progress of Underdeveloped Areas* (Chicago: Chicago University Press, 1952).
- Hyman, Herbert, *Political Socialization: A Study in the Psychology of Political Behavior* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1959).
- Johnson, John J. (ed.), *The Role of the Military in Underdeveloped Countries* (Princeton: Princeton University Press, 1962).

- Kaplan, Morton A., *The Revolution in World Politics* (New York: Wiley, 1962).
- Kautsky, John, *Political Change in Underdeveloped Countries* (New York: Wiley, 1962).
- Laqueur, Walter Z. (ed.), *The Middle East in Transition* (New York: Praeger, 1958).
- Lasswell, Harold D., and Abraham Kaplan, *Power and Society: A Framework for Political Inquiry* (New Haven: Yale University Press, 1950).
- Lasswell, Harold D., Daniel Lerner, and C. Easton Rothwell, *The Comparative Study of Elites: An Introduction and Bibliography* (Stanford: Stanford University Press, 1952).
- Lerner, Daniel, *The Passing of Traditional Society: Modernizing the Middle East* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1958).
- Levy, Marion J., Jr., *The Structure of Society* (Princeton: Princeton University Press, 1952).
- Lipset, Seymour, *Political Man: The Social Bases of Politics* (Garden City, N.Y.: Doubleday, 1960).
- Macridis, Roy C., and Bernard E. Brown, *Comparative Politics: Notes and Readings* (Homewood, Ill.: The Dorsey Press, 1961).
- Macridis, Roy C. (ed.), *Foreign Policy in World Politics* (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1958).
- , *The Study of Comparative Government* (Garden City, N.Y.: Doubleday, 1955).
- Marx, Fritz Morstein, *The Administrative State: An Introduction to Bureaucracy* (Chicago: Chicago University Press, 1957).
- MacIver, Robert M., *The Web of Government* (New York: Macmillan, 1947).
- McClelland, David C., *The Achieving Society* (Princeton, N.J.: Van Nostrand, 1961).
- Merton, Robert K., *Social Theory and Social Structure* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1949).
- Michels, Robert, *Political Parties* (New York: Dover, 1959).
- Millikan, Max F., and Donald L. M. Blackmer (eds.), *The Emerging Nations* (Boston: Little, Brown, 1961).
- Moore, Barrington, Jr., *Political Power and Social Theory* (Cambridge: Harvard University Press, 1958).
- Neumann, Sigmund (ed.), *Modern Political Parties: Approaches to Comparative Politics* (Chicago: University of Chicago Press, 1956).
- Parsons, Talcott, *Essays in Sociological Theory: Pure and Applied* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1949).
- , *The Social System* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1951).
- Parsons, Talcott, and Edward A. Shils, *Toward a General Theory of Action* (Cambridge: Harvard University Press, 1951).
- Rokkan, Stein (ed.), "Citizen Participation in Political Life," *International Social Science Journal*, Vol. XII, No. 1 (1961).
- Rostow, W. W., *The Stages of Economic Growth, A Non-Communist Manifesto* (Cambridge: Cambridge University Press, 1960).
- Rustow, Dankwart A., *Politics and Westernization in the Near East* (Princeton: Princeton University, Center of International Studies, 1956).
- Sellin, Thorstein, and Richard D. Lambert (ed.), "Asia and the Future of World Leadership," special issue of the *Annals of the American Academy of Political and Social Sciences*, Vol. 318 (July, 1958).
- Siffin, W. J. (ed.), *Toward a Comparative Study of Public Administration* (Bloomington: University of Indiana Press, 1957).
- Staley, Eugene, *The Future of Underdeveloped Countries: Political Implications of Economic Development*, rev. ed. (New York: Praeger, 1961).
- Ulam, Adam B., *The Unfinished Revolution* (New York: Random House, 1960).
- Where, Kenneth D., *Modern Constitutions* (New York: Oxford University Press, 1951).

ตารางสถิติเปรียบเทียบ

ตารางทั้งหมดต่อไปนี้ให้ความรู้เฉพาะเกี่ยวกับระดับโดยเปรียบเทียบของการดำเนินงานและพัฒนาการของสังคม ๒๖ แห่งในข่ายศึกษาในหนังสือเรื่องระบบการเมืองปัจจุบัน—ยุโรป และระบบการเมืองปัจจุบัน—เอเชีย ตัวเลขสำหรับสหรัฐได้ถูกนำรวมเข้ามาเพื่อเป็นเครื่องวัดเปรียบเทียบต่อไป ในการรวบรวมตารางนี้ เราต้องถามอยู่เสมอว่า เข็มวัดแบบอะไรโดยเฉพาะที่ให้ความหมายมากที่สุด สิ่งเหล่านี้มีอยู่จำนวนมากกว่าที่เราใช้มากมาย การคัดเลือกโดยเฉพาะในที่นี้เป็นเครื่องแสดงวิจารณ์ญาณที่ดีที่สุดของเราเกี่ยวกับเครื่องวัดที่จะเป็นประโยชน์ที่สุดในการศึกษาเปรียบเทียบของเราถึงพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจของระบบการเมืองที่ผ่านระดับต่าง ๆ กันของการเปลี่ยนให้ทันสมัย ตารางเหล่านี้ยังควรให้ผู้อ่านได้มีแหล่งอ้างอิงพร้อมสำหรับข้อเท็จจริง อันเป็นสถิติรากฐานเกี่ยวกับประเทศที่ศึกษาถึง ดังนั้นจึงเป็นการเสริมตารางและแผนผังที่ละเอียดซับซ้อนซึ่งปรากฏในเรื่องของประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ ในหนังสือสองเล่มนี้

คำเตือนเป็นสิ่งจำเป็นเกี่ยวกับตัวเลขจริง ๆ ที่รวมอยู่ในตาราง ตัวเลขเหล่านี้ได้มาหรือคำนวณมาจากแหล่งที่เชื่อถือและเชี่ยวชาญที่สุดที่บรรดาผู้แต่งหามาได้ แต่ในหลาย ๆ กรณี ความถูกต้องแม่นยำยังเป็นที่ยสงสัยอยู่ ตัวอย่างเช่น เกี่ยวกับสหภาพโซเวียตและสาธารณรัฐประชาชนจีน ข้อมูลจำนวนมากที่เสาะแสวงยังถือกันว่าเป็นเรื่องลับของรัฐ เพราะฉะนั้น ตัวเลขที่ใช้จึงเป็นของทางการและในบางกรณีเป็นที่ยสงสัย หรือไม่ก็เป็นของการคำนวณของบุคคลภายนอกโดยอาศัยข่าวสารข้อความที่ไม่สมบูรณ์และไม่เป็นที่พอใจ ไม่มีหมายความว่าตัวเลขพวกนี้จะต้องไม่ถูกต้องหรือไร้ค่า ในกรณีส่วนมาก ก็แสดงจำนวนประมาณที่ดีที่สุดที่มีอยู่โดยเปิดเผยและอาจให้ความรู้ที่น่าพอใจ อย่างน้อยเกี่ยวกับลำดับของความสำเร็จที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีรัฐใหม่ ๆ ของเอเชีย เราเผชิญกับปัญหาสถิติแบบที่ต่างกัน ในบางกรณี ประเทศเหล่านี้ยังมิได้สร้างกลไกสำหรับรวบรวมข้อเท็จจริงและวิเคราะห์ชนิดที่สมบูรณ์ หรือเชื่อถือได้เพียงพอที่จะให้ความรู้เข้าไปถึงสภาพการณ์ของชาติได้มาก ตัวอย่างเช่น มีใครบ้างที่รู้สถิติรากฐานเกี่ยวกับเขมร บางครั้งด้วยเหตุผลทางการเมือง ประเทศเหล่านี้ไม่สนใจในการรวบรวมหรือเปิดเผยข้อความรู้เช่นว่านั้น ดังนั้น ด้วยสถิติของชาติเหล่านี้ เราจึงอยู่ในฐานะเช่นเดียวกับในกรณีของรัฐบาลรอบอบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จ เราใช้ตัวเลขประมาณที่ดีที่สุดเท่าที่มีอยู่ แต่ด้วยความรอบคอบและด้วยความรู้ถึงข้อขาดตกบกพร่องของสถิติเหล่านี้

อีกด้านหนึ่งของเรื่องตารางควรตั้งเป็นข้อสังเกต ตัวเลขที่ใช้ในช่องหรือส่วนหนึ่ง ๆ ที่กำหนดขึ้นมักจะได้มาจากวันเวลาที่แตกต่างกันหลายระยะด้วยกัน คงจะเป็นการสะดวกมากถ้าหากชาติทั้งหมดต่างมีสามโนระยะ ๑๐ ปี หรือ ๕ ปี สอดคล้องต่างกัน แต่โชคร้ายที่ไม่เป็นเช่นนั้น ตัวอย่างเช่น สาธารณรัฐประชาชนจีนไม่ได้มีสามะโนมาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๓ และด้วยเหตุนี้ เราจึงมีรูจิง ๆ ถึงประชากรปัจจุบันของจีน (รัฐบาลในรอบข่ายความผิดพลาดประมาณ ๕๐ ล้านคนหรือมากกว่านั้น) ลาวหรือเขมรไม่เคยมีสามะโนจริง ๆ เลย ด้วยเหตุเช่นนี้ ความคลั่งคลั่งบางประการของวันเวลาสำหรับข้อมูลที่แสดงไว้จะเป็นที่เห็นได้ ในที่ที่ที่ข้อนี้มีความสำคัญ ก็จะได้พยายามให้วันเวลาที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องไว้ด้วย

ในที่สุด เมื่อได้เสนอข้อเงื่อนไขจำกัดต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว บรรณาธิการทั้งสองก็ใคร่จะกล่าว ว่า เรารู้สึกว่าการเหล่านี้ อำนวยความรู้ที่เป็นประโยชน์เข้าไปถึงระดับ โดยเปรียบเทียบของการดำเนินงานของสังคมเหล่านี้ และทั้งให้รากฐานที่มีค่าสำหรับเป็นแบบของการเปรียบเทียบและวางหลักทั่วไปที่แสดงไว้ในบทสรุปของหนังสือทั้งสองเล่ม

ตาราง ๑ ตารางเปรียบเทียบประชากรและเนื้อหาที่ต่าง ๆ *

ประเทศหรือท้องที่	ปีสำมะโน หรือ ประมาณ	ประชากร	อัตรา ร้อยละ ประชากร เพิ่มต่อบ	อัตราร้อยละของประชากร ในประชาคม ที่มีพลเมือง 100,000 และมากกว่า และ 20,000 และมากกว่า			
				100,000และมากกว่า		20,000 และมากกว่า	
				ค.ศ.	ร้อยละ	ค.ศ.	ร้อยละ
<i>เอเชีย</i>							
ญี่ปุ่น	1960	93,418,501	1.0%	1959	41.2%	1955	65.7%
สาธารณรัฐประชาชนจีน	1958	669,000,000	2.3	1953	8.3		—
อินเดีย	1961	438,000,000	2.3	1960	8.6	1951	12.0
ปากีสถาน	1961	93,831,982	2.4	1961	7.3	1951	8.0
พม่า	1959	20,457,000	1.0	1958	5.3	1953	8.2*
กัมพูชา	1959	4,845,000	—	1959	8.7		—
อินโดนีเซีย	1961	95,189,000	2.2	1959	9.4		—
ลาว	1959	1,760,000	3.2	1956	6.3		—
สหพันธรัฐมลายู	1959	6,698,000	3.0	1957	10.8	1958	20.8
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	1960	27,455,799	3.2	1960	9.9	1948	55.6
ไทย	1960	26,257,848	4.3	1947	9.9		—
เวียดนามใต้	1959	13,790,000	5.9	1959	10.8		—
<i>อัฟกานิสถาน</i>	1959	13,150,000	—		—		—
อิหร่าน	1960	20,633,000	2.4	1960	18.1		—
อิรัก	1959	6,950,000	3.1	1957	14.5		—
อิสราเอล	1961	2,170,082	3.6	1959	34.3	1955	56.3
จอร์แดน	1961	1,690,123	3.1	1952	8.1		—
เลบานอน	1958	1,550,000	2.8	1958	33.2		—
ซาอุดีอาระเบีย	1956	6,036,000	—	1956	8.4		—
ซีเรีย	1960	4,555,267	3.5	1955	28.9		—
ตุรกี	1960	27,829,198	2.9	1960	12.1	1955	18.2
เยเมน	1949	4,500,000	—		—		—
สหรัฐ	1960	179,323,175	1.7	1960	28.4	1960	44.5*
<i>ยุโรป</i>							
ฝรั่งเศส	1959	44,097,000	0.9	1954	16.8	1954	33.3
เยอรมันตะวันตก	1959	52,785,000	1.2	1959	30.7	1950	41.5
สหราชอาณาจักร	1961	52,675,556	0.5	1958	51.0	1951	70.8
สหภาพโซเวียต	1959	208,826,650	—	1959	23.5	1959	35.5

* รวบรวมจาก United Nations, *Statistical Yearbook, 1961*; F.A.O. *Production Yearbook, 1961* และ United Nations, *Demographic Yearbook, 1961*.

๑. ประชาคมที่มีคนจำนวน 25,000 หรือมากกว่า

๒. ประชากรยิว

ตาราง ๑ ตารางเปรียบเทียบประชากรและเนื้อที่ชาติต่างๆ (ต่อ)

ประเทศหรือท้องที่	เนื้อที่ทั้งหมด ตาราง ก.ม. ปี 1959	พลเมือง ต่อ ตาราง ก.ม.	ค.ศ.	เนื้อที่ เพาะ ปลูกได้เป็น ร้อยละ ของ เนื้อ ที่ ทั้งหมด	พลเมือง ต่อตาราง ก.ม. ของเนื้อ ที่เพาะ ปลูกได้	ระยะ	ความคาดหมาย ความยืนยาว ของชีวิตเมื่อ อายุ 0 (ชาย-หญิง)
เอเชีย							
ญี่ปุ่น	369,661	252	1960	14.0%	1,805	1960	ข.65.37 ญ.70.26
สาธารณรัฐประชาชนจีน	9,561,000	68	1954	11.2	612		- -
อินเดีย	3,262,980	134	1958	49.0	274	1961	ข.46.8 ญ.48.2
ปากีสถาน	946,719	98	1957	26.1	351		- -
พม่า	678,033	30	1957	12.7	238		- -
กัมพูชา	172,511	28	1956	11.4	242	1958-59	ข.44.2 ญ.43.3
อินโดนีเซีย	1,491,564	62	1954	11.9	507		- -
ลาว	236,800	7	1956	4.3	173		- -
สหพันธรัฐมลายู	131,313	51	1958	16.7	298	1956-58	ข.55.78 ญ.58.19
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	299,681	93	1957	24.4	376	1946-49	ข.48.81 ญ.53.36
ไทย	514,000	51	1957	15.2	327	1947-48	ข.48.69 ญ.51.90
เวียดนามใต้	170,806	81	1958	18.2	404		- -
อัฟกานิสถาน	650,000	20	1954	13.9	146		- -
อิหร่าน	1,648,000	13	1950	10.3	120		- -
อิรัก	444,442	16	1955	12.3	121		- -
อิสราเอล	20,700	102	1958	19.6	508	1959-60	ข.70.67 ญ.73.47 ^๒
จอร์แดน	96,610	17	1954	9.2	183		- -
เลบานอน	10,400	149	1958	26.7	558		- -
ซาอุดีอาระเบีย	1,600,000	4	1952	0.13	2,874		- -
ซวีเดน	184,479	25	1957	24.9	99		- -
ตุรกี	780,576	35	1958	31.8	133	1950-51	ข.46.00 ญ.50.41
เยเมน	195,000	26		-	-		- -
สหรัฐ	9,363,389	19	1954	20.1	95	1959	ข.66.5 ญ.73.0
ยุโรป							
ฝรั่งเศส	551,208	82	1958	38.9	210	1960	ข.67.2 ญ.73.8
เยอรมันตะวันตก	247,960	213	1958	35.1	601	1959-60	ข.66.69 ญ.71.94
สหราชอาณาจักร	244,022	215	1958	29.0	732	1960	ข.68.3 ญ.74.1
สหภาพโซเวียต	22,402,200	10	1956	9.4	94	1958-59	ข.64 ญ.72

ตาราง ๒ ตารางเปรียบเทียบดัชนีการสร้างสรรค์อุตสาหกรรม*

ประเทศหรือท้องที่	การแบ่งกำลังแรงงาน				การใช้พลังงานต่อคน ^๖ (ค.ศ. 1960 กิโลกรัม)	ค.ศ.	การผลิตพลังไฟฟ้าทั้งหมด (ล้านกิโลวัตต์)
	ค.ศ.	อุตสาหกรรม ขั้นต้น ^๑ (ร้อยละ)	อุตสาหกรรม ขั้นสอง ^๒ (ร้อยละ)	อุตสาหกรรม ขั้นสาม ^๔ (ร้อยละ)			
<i>เอเชีย</i>							
ญี่ปุ่น	1959	36.5%	26.0%	37.5%	1,164	1960	115,489
สาธารณรัฐประชาชนจีน	—	—	—	—	—	1959	41,500
อินเดีย	1958	71.2	12.9	15.9	140	1960	19,685
ปากีสถาน	1954-56	65	13	22	67	1960	1,450
พม่า	—	—	—	—	55	1960	396
กัมพูชา	—	—	—	—	34	1960	57
อินโดนีเซีย	—	—	—	—	134	1959	1,081
ลาว	—	—	—	—	31	1960	12.8
สหพันธรัฐมลายู	1957	58	12	30	241	1960	1,190
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	1958	58	15	27	138	1959	2,286
ไทย	1954	88	3	9	63	1957	468.6
เวียดนามใต้	—	—	—	—	52	1960	306
อัฟกานิสถาน	—	—	—	—	14	1959	82.6
อิหร่าน	—	—	—	—	366	1959	907
อิรัก	—	—	—	—	430	1960	852
อิสราเอล	1958	17	31	52	1,266	1960	2,312
จอร์แดน	—	—	—	—	190	—	—
เลบานอน	—	—	—	—	596	1960	350
ซาอุดีอาระเบีย	—	—	—	—	229	—	—
ซีเรีย	—	—	—	—	289	1960	368
ตุรกี	1955	77	8	15	237	1960	2,886
เยเมน	—	—	—	—	6	—	—
สหรัฐ	1961	7.6	— ^๓	— ^๓	8,013	1960	840,946
<i>ยุโรป</i>							
ฝรั่งเศส	1957	26	36	38 ^๕	2,402	1960	72,118
เยอรมันนีตะวันตก	1957	16	47	37 ^๕	3,651	1960	116,418
สหราชอาณาจักร	1951	5.4	47.4	47.2	4,920	1960	136,666
สหภาพโซเวียต	1959	38.8	36.7	19.8	2,847	1960	292,274

* รวบรวมจาก United Nations, *Statistical Yearbook, 1961*; *Demographic Yearbook, 1961*, และ ILO, *Yearbook of Labor Statistics, 1959* และ *1961*

๑. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ ประมง และป่าไม้

๒. เหมือนแร่ การประดิษฐ์ การก่อสร้าง

๓. อุตสาหกรรมขั้นสองและขั้นสามรวมกันเป็นร้อยละ 92.4 ของกำลังแรงงานของสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1961

๔. การค้า สาธารณูปโภค การเงิน คมนาคม ฯลฯ

๕. รวมถึงคนไม่มีงานทำ

๖. ปริมาณเป็นกิโลกรัมของถ่านหินโดยเทียบ

ตาราง ๒ ตารางเปรียบเทียบดัชนีการสร้างอุตสาหกรรม (ต่อ)

ประเทศหรือท้องที่	การผลิตเหล็กกล้า (ค.ศ. 1960 1,000 เมตริกตัน)	การใช้เหล็กกล้า (ค.ศ. 1960 ก.ก. ต่อ คน)	การผลิตซีเมนต์ (ค.ศ. 1960 1,000 เมตริกตัน)	ค.ศ.	ปริมาณของการขนส่ง ทางรถไฟ (หน่วยล้านของ ก. ผู้โดยสาร ก.ม. ข. ตัน ก.ม.)	
					ก.	ข.
<i>เอเชีย</i>						
ญี่ปุ่น	22,138	208	22,538	1960	159,260	53,859
สาธารณรัฐประชาชนจีน	18,450	27	12,500	1959	45,670	265,260
อินเดีย	3,287	11.4	7,835	1959	74,135	82,002
ปากีสถาน	7	5.0	1,138	1960	11,035	8,215
พม่า	—	—	45	1960	1,528	776
กัมพูชา	—	2.2	—	1960	83	74
อินโดนีเซีย	—	3.1	387	1959	6,627	1,046
ลาว	—	—	—	—	—	—
สหพันธรัฐมลายู	—	29	286	1960	612	706
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	—	15	788	1959	824	193
ไทย	—	8.4	440	1960	2,353	1,138
เวียดนามใต้	—	4.5	406	1960	542	141
อัฟกานิสถาน	—	—	37	—	—	—
อิหร่าน	—	25	782	1959	1,997	1,928
อิรัก	—	33	487	1959	656	768
อิสราเอล	—	170	806	1960	350	220
จอร์แดน	—	—	165	—	—	—
เลบานอน	—	107	854	1960	5	36
ซาอุดีอาระเบีย	—	9.5	—	—	—	—
ซีเรีย	—	23	489	1960	42	107
ตุรกี	266	22	2,038	1960	4,396	4,322
เยเมน	—	—	—	—	—	—
สหรัฐ	90,067	501	56,063	1960	34,216	835,421
<i>ยุโรป</i>						
ฝรั่งเศส	17,281	306	14,349	1960	32,040	56,886
เยอรมันตะวันตก	34,100	525	24,905	1960	38,583	56,437
สหราชอาณาจักร	24,695	425	13,501	1960	34,677	30,496
สหภาพโซเวียต	65,300	296	45,520	1960	170,800	1,504,400

ตาราง ๓ ตารางเปรียบเทียบระดับการศึกษาและการหมุนเวียนของสัอมวลชน*

ประเทศหรือท้องที่	คนรู้หนังสือร้อยละ ^๑		อัตราส่วนจำนวนเข้าโรงเรียน				
	ปีสามะโน หรือ สำรวจ	ร้อยละของ ประชากร ทั้งหมด	อัตราส่วนที่ยังมิได้ปรับ ^๕				อัตราส่วนที่ ปรับแล้ว (ระดับประถม และมัธยม)
			ก.ศ.	ประถม ^๒ อายุ 5-14	มัธยม อายุ 15-19	รวม อายุ 5-19	
เอเชีย							
ญี่ปุ่น	1948	98 %	1960	62	109	77	96
สาธารณรัฐประชาชนจีน	1950	50	1955	36	7	28	35
อินเดีย	1961	23.7	1958	24	35	28	35
ปากีสถาน	1951	19	1958	20	15	19	29
พม่า	1954	58	1958	31 ^๓	16	27	45
กัมพูชา	1958	33	1959	44	6	33	38
อินโดนีเซีย	1950	15-20	1959	39	13	31	39
ลาว	1950	15-20	1958	24	1	17	20
สหพันธรัฐมลายู	1957	47 ^๒	1960	58	25	50	62
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	1958	75	1958	56	26	48	72
ไทย	1956	64	1959	51	23	44	55
เวียดนามใต้	1950	15-20	1958	32	11	26	
อัฟกานิสถาน	1950	1-5	1959	4	1	3	4
อิหร่าน	1956	15	1959	26	13	22	28
อิรัก	1947	31	1959	36	19	31	42
อิสราเอล	1948	94 ^๓	1959	80	36	69	86
จอร์แดน	1950	15-20	1959	51	33	46	63
เลบานอน	1950	45-50	1959	56	32	49	61
ซาอุดีอาระเบีย	1950	1-5	1959	5	1	4	5
ซีเรีย	1950	25-30		-	-	-	-
ตุรกี	1955	39	1959	37	14	31	42
เยเมน	1950	1-5	1958	5	0.3	4	5
สหรัฐ	1959	98	1957	88	71	83	104
ยุโรป							
ฝรั่งเศส	1946	97	1959	76	75	76	94
เยอรมันตะวันตก	1950	98-99 ^๔	1959	68	81	73	84
สหราชอาณาจักร	1950	98-99	1958	67	75	70	81
สหภาพโซเวียต	1959	98	1959	67	24	53	79

* อาศัยจาก UNESCO, *Basic Facts and Figures, 1961* (Paris, 1961); United Nations, *Statistical Yearbook, 1961* (New York, 1962); UNESCO, *World Illiteracy at Mid-century, a Statistical Study* (Paris, 1957); และ United Nations, *Demographic Yearbook, 1961* (New York, 1962).

๑. คนรู้หนังสือ หมายถึงสามารถอ่าน และ/หรือเขียน

๒. รวมทั้งสังกัดไปรี

๓. เฉพาะประชากรวัยเท่านั้น

๔. รวมทั้งเยอรมันตะวันตก

๕. อัตราส่วนจำนวนเข้าโรงเรียนที่ยังมิได้ปรับหมายถึงร้อยละของจำนวนเข้าโรงเรียนที่เกี่ยวกับประชากรอายุเข้าเกณฑ์ คือ ๕-๑๔ ปี สำหรับระดับประถม อายุ ๑๕-๑๘ ปี สำหรับระดับมัธยม และอายุ ๕-๑๘ ปี สำหรับจำนวนรวม เนื่องจากระดับอายุของนักเรียนที่เข้าโรงเรียนจริงๆ ในประเทศหนึ่งๆ ไม่ตรงกับที่เกี่ยวกับกลุ่มอายุที่ตั้งขึ้น

ตาราง ๓ ตารางเปรียบเทียบระดับการศึกษาและการหมุนเวียนของสัอมวลชน (ต่อ)

ประเทศหรือท้องที่	ค.ศ.	จำนวนจำหน่าย ของหนังสือพิมพ์ ประจำวัน ที่อยู่ ในความสนใจ ทั่วไป ต่อ พลเมือง 1,000	เครื่องรับวิทยุ ต่อพลเมือง 1,000	ค.ศ.	จำนวนจดหมาย ที่ส่งและรับในประเทศ (หน่วยพัน)
เอเชีย					
ญี่ปุ่น	1958	398	157	1960	6,796,000
สาธารณรัฐประชาชนจีน	1955	20	10		—
อินเดีย	1959	48	4	1959	3,378,000
ปากีสถาน	1955	9	2.9	1960	541,165
พม่า	1958	8	2.4		—
กัมพูชา	1959	5	3.9		—
อินโดนีเซีย	1958	11	9.0	1960	213,792
ลาว		—	—		—
สหพันธรัฐมลายู	1959	34	35	1960	78,555
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	1956	19	22		—
ไทย	1958	8	4.4		—
เวียดนามใต้	1958	28	6.8	1960	34,848
อัฟกานิสถาน	1959	5	1.5		—
อิหร่าน	1959	5	42	1956	125,135
อิรัก	1957	10	14	1953	16,825
อิสราเอล	1957	210	194	1960	97,609
จอร์แดน	1959	19	37	1958	4,171
เลบานอน	1959	97	52	1960	12,028
ซาอุดีอาระเบีย	1959	2	12		—
ซีเรีย	1958	19	57		—
ตุรกี	1959	45	45	1960	172,976
เยเมน					—
สหรัฐ	1959	328	948	1960	62,072,900 ^d
ยุโรป					
ฝรั่งเศส	1959	243	239	1960	5,733,000
เยอรมันตะวันตก	1959	313	289	1960	7,739,000
สหราชอาณาจักร	1959	582	287	1960	10,082,000
สหภาพโซเวียต	1959	160	194	1956	3,896,000

มาเองเหล่านี้ และเนื่องจากกระษะการเรียนต่างกันจากประเทศหนึ่งไปอีกประเทศหนึ่ง อัตราส่วนเข้าโรงเรียนที่เกี่ยวข้องจึงจะต้องแปลความตามช่วงอายุจริง และความยาวนานของการเรียนระดับประถมและมัธยมในแต่ละประเทศ นี้โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า อัตราส่วนสำหรับบางประเทศเกินกว่า ๑๐๐ และที่ว่าอัตราส่วนในระดับมัธยม บางโอกาสก็เกินอัตราส่วนในระดับประถม อัตราส่วนเข้าโรงเรียนที่ปรับแก้พยายามที่จะชดเชยข้อแตกต่างเช่นว่านั้นโดยเกี่ยวข้องกับจำนวนเข้าโรงเรียนทั้งหมด ไม่ใช่เข้ากับกลุ่มอายุที่ตั้งขึ้นมาเอง ๕-๑๕ ปี แต่เข้ากับประชากรที่เกือบตรงกับระยะความยาวนานของการเรียนหนังสือจริงในแต่ละประเทศ

๖. ควรตั้งเป็นข้อสังเกตว่าในกรณีทั้งหมดในข้อนี้ ยกเว้นบริเตนใหญ่ อัตราร้อยละเหล่านี้มักจะแสดงผลปฏิบัติจริงให้ต่ำ เพราะรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีอายุเข้าโรงเรียนโดยปกติ ๖ หรือ ๗ ไม่ใช่ ๕ ปี
๗. เฉพาะโรงเรียนรัฐบาลเท่านั้น
๘. ไปรษณีย์ก็มักถ่ายภายในและต่างประเทศ

ตาราง ๔ ตารางเปรียบเทียบผลผลิตแห่งชาติจำนวนรวมและต่อบุคคล ค.ศ. ๑๙๖๐*

ประเทศหรือท้องที่	ผลผลิตรวมของชาติ "เงิน"		ผลผลิตรวมของชาติ "จริง"		ผลผลิตรวมของชาติต่อคน (ดอลลาร์)	
	พินดำน ดอลลาร์	ร้อยละของ โลกทั้งหมด	พินดำน ดอลลาร์	ร้อยละของ โลกทั้งหมด	"เงิน"	"จริง" (1961)
เอเชีย						
ญี่ปุ่น	36.0	2.6%	58.0	3.3%	383.0	613.0
สาธารณรัฐประชาชนจีน	58.0	4.2	116.0	6.6	83.0	167.0
อินเดีย	29.6	2.1	59.2	3.4	69.9	139.8
ปากีสถาน	5.6	0.4	11.2	0.6	62.4	124.8
พม่า	1.3	0.1	2.6	0.1	60.6	121.2
กัมพูชา	0.4	—	0.8	—	77.4	154.8
อินโดนีเซีย	9.2	0.7	13.7	0.8	98.6	147.9
ลาว	0.1	—	0.2	—	52.0	104.0
สหพันธรัฐมลายู	2.6	0.2	3.9	0.2	368.3	552.4
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	4.8	0.3	7.2	0.4	188.2	282.3
ไทย	2.3	0.2	4.6	0.3	101.2	202.4
เวียดนามใต้	1.5	0.1	2.9	0.2	110.7	210.3
อัฟกานิสถาน	0.8	0.1	1.5	0.1	58.5	117.0
อิหร่าน	2.5	0.2	3.8	0.2	120.3	180.4
อิรัก	1.1	0.1	1.6	0.1	160.9	225.3
อิสราเอล	1.7	0.1	2.4	0.1	733.4	1,026.8
จอร์แดน	0.2	—	0.3	—	126.3	189.4
เลบานอน	0.5	—	0.8	—	319.5	479.2
ซาอุดีอาระเบีย	1.2	0.1	1.7	0.1	169.8	254.7
ซีเรีย	0.8	0.1	1.2	0.1	173.3	259.9
ตุรกี	6.3	0.5	9.4	0.5	222.5	333.7
เยเมน	0.2	—	0.5	—	80.2	160.4
สหรัฐ	515.0	37.3	515.0	29.4	2,790.0	2,790.0
ยุโรป						
ฝรั่งเศส	55.3	4.0	66.4	3.8	1,200.0	1,440.0
เยอรมันตะวันตก	65.7	4.7	89.5	5.0	1,170.0	1,590.0
สหราชอาณาจักร	70.4	5.1	91.5	5.2	1,340.0	1,740.0
สหภาพโซเวียต	176.0	12.7	212.0	12.1	818.0	986.0

* รวบรวมด้วยความช่วยเหลือของศาสตราจารย์ P.N. Rosenstein-Rodan และอาศัยจาก M.F. Millikan และ D.L.M. Blackmer (eds.), *The Emerging Nations* (Boston, 1961) หน้า ๑๕๐-๑๕๑ และ P.N. Rosenstein-Rodan, "International Aid for Underdeveloped Countries," *Review of Economics and Statistics* (May, 1961) หน้า ๑๒๖-๑๒๗

๑. ต่ำกว่าร้อยละ ๐.๐๕

ตาราง ๕ ตารางเปรียบเทียบแหล่งกำเนิดอุตสาหกรรมของผลผลิตรวมภายในประเทศ*

* ประเทศหรือท้องที่	การกระจายอัตราร้อยละ			
	ก.ศ.	อุตสาหกรรมขั้นต้น ^๑	อุตสาหกรรมขั้นสอง ^๒	อุตสาหกรรมขั้นสาม ^๓
<i>เอเชีย</i>				
ญี่ปุ่น	1960	15%	38%	47%
สาธารณรัฐประชาชนจีน	1956	48	32	20
อินเดีย	1959	48	18	34
ปากีสถาน	1960	54	13	33
<i>พม่า</i>				
พม่า	1960	42	19	39
กัมพูชา	1959	41	12	47
อินโดนีเซีย	1959	56	10 ^๔	34 ^๔
ลาว		—	—	—
สหพันธรัฐมลายู	1960	45	10	45
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	1960	34	23	43
ไทย	1960	36	20	44
เวียดนามใต้		—	—	—
<i>อัฟกานิสถาน</i>				
อัฟกานิสถาน		—	—	—
อิหร่าน		—	—	—
อิรัก		—	—	—
อิสราเอล	1959	12	29	59
จอร์แดน		—	—	—
เลบานอน	1958	17	17	66
ซาอุดีอาระเบีย		—	—	—
ซีเรีย	1959	32	18	50
ตุรกี	1959	44	22	34
เยเมน		—	—	—
สหรัฐ	1960	4	37	59
<i>ยุโรป</i>				
ฝรั่งเศส	1960	10	45	45
เยอรมันตะวันตก	1960	7	52	41
สหราชอาณาจักร	1960	4	45	51
สหภาพโซเวียต		—	—	—

* รวบรวมจาก United Nations, *Statistical Yearbook, 1961.*

๑. เกษตรกรรม การดำสัคว์ การประมง และป่าไม้

๒. เหมืองแร่ การประดิษฐ์ และการก่อสร้าง

๓. การค้า สาธารณูปโภค การเงิน การขนส่ง คมนาคม การบริหารงานมหาน การป้องกัน ฯลฯ

๔. การก่อสร้างรวมอยู่ในจำพวกขั้นสาม

ตาราง ๖ ตารางเปรียบเทียบสินค้าขาเข้าและออก เป็นอัตราร้อยละของ
ผลผลิตรวมแห่งชาติ*

ประเทศหรือท้องที่	ค.ศ.	สินค้าออก	สินค้าเข้า
<i>เอเชีย</i>			
ญี่ปุ่น	1959	10.5%	11.1%
สาธารณรัฐประชาชนจีน	—	—	—
อินเดีย	1958	5.7	8.7
ปากีสถาน	1958	(6.9)	(9.1)
<i>พม่า</i>			
พม่า	1959	19.9	21.8
กัมพูชา	1956	—	—
อินโดนีเซีย	—	—	—
ลาว	—	—	—
สหพันธรัฐมลายู	1957	44.4	35.3
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	1959	12.1	10.9
ไทย	1957	21.7	23.1
เวียดนามใต้	1956	—	—
<i>อัฟกานิสถาน</i>			
อัฟกานิสถาน	—	—	—
อิหร่าน	—	—	—
อิรัก	1956	48.9	32.5
อิสราเอล	1959	12.5	25.1
จอร์แดน	1954	(5.7)	(40.2)
เลบานอน	1958	(7.6)	(51.2)
ซาอุดีอาระเบีย	—	—	—
ซีเรีย	1957	(25.0)	(26.8)
ตุรกี	1959	1.7	2.8
เยเมน	—	—	—
สหรัฐ	1959	4.2	4.7
<i>ยุโรป</i>			
ฝรั่งเศส	1959	14.2	12.5
เยอรมันนีตะวันตก	1959	24.3	20.6
สหราชอาณาจักร	1959	14.6	16.8
สหภาพโซเวียต	—	—	—

* รวบรวมจาก United Nations, *Yearbook of National Accounts Statistics, 1960*; International Monetary Fund, *International Financial Statistics, June, 1961* และแหล่งอื่น ๆ

ในวงเล็บแสดงอัตราร้อยละของรายได้ประชาชาติ ไม่ใช่ผลผลิตรวมของชาติ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ชวนพิมพ์

112-116 ถนนบริพัตร สำราญราษฎร์ พระนคร โทร. 810541

นายชวน ค่ำสงคราม ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2510